Familievennen

Underholdende Billedblad for Hjemmet. Redigeret af Fr. Winkel Horn (senere V. Østergaard).

Udgivet af N.C. Roms Forlagsforretning. Udkom 1877-83.

Skanningen (affotograferingen) er udført efter eksemplarer fra biblioteker eller i privat eje.

Tidsskriftets skønlitterære indhold er indekseret på Dansk Forfatterleksikon:

https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/p109188.htm

Udarbejdet 2023 af Niels Jensen

Opdateret den 1. september 2023 af Niels Jensen

GJENTOFTE
KOMMUNE
BIBLIOTEK
GKB
19 18
EX·LIBRIS·

Familievennen.

Underholdende Billedblad for Hjemmet.

Redigeret af **Vilhelm Østergaard.**

Aargang 1882.

Med 167 Billeder.

Kjøbenhavn.

A. C. Roms Forlagsforretning.

Trykt hos J. H. Schultz.

1882.

Indholdsfortegnelse.

Fortællinger.

Digte.

Fra Naturen, Historien og Folkelivet.

Billeder.

I næsten hvert Nr. findes:

Praktiske Smaavink, Blot til Lyst, Tankekorn, Gaadefabrik og Brevveksling.

Familievennen.
UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.
N. FRISTRUP.
6. Aargang. Søndagen den 1. Januar 1882. Nr. 1.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

Første Kapitel.

Czarens Garde.

I Aaret 1565 efter Kristi Fødsel ankom, paa en varm Sommerdag den 23de Juni, den unge Bojar*), Fyrst Nikita Romanowitsch Serebræny, til Landsbyen Medwedewka, omtrent tredive Werster**) fra Moskou.

Han var ledsaget af en Trop Krigere og Tjenere.

Fyrsten havde tilbragt hele fem Aar i Litauen. Han var bleven sendt af Czar Iwan Wassiljewitsch til Kong Sigismund for at slutte en evig Fred med denne Monark. Men Czaren havde ikke denne Gang været heldig i sit Valg. Fyrst Nikita varetog ganske vist med Kraft og Iver sit Lands Interesser, og i saa Henseende kunde man ikke have ønsket sig en bedre Gesant, men Nikita Serebræny var ikke skabt til Underhandlinger. Foragtende de sædvanlige diplomatiske Finheder vilde han føre Sagen frit og aabent til Ende, og til stor Sorg for den ham ledsagende Sekretær tillod han ikke denne at gaa nogen som helst Krogveje.

Kong Sigismunds Raad, der allerede havde vist sig tilbøjelig til at vedtage Fredsslutningen, benyttede sig strax af Fyrstens Oprigtighed; man havde snart lært hans svage Side at kjende og fremkom som Følge deraf med voxende Fordringer. Da tabte Nikita Taalmodigheden: for den forsamlede Rigsdag slog han med Næven i Bordet og sønderrev Forliget, der endnu kun ventede paa hans Underskrift.

„I og eders Konge," udbrød han, „er Folk med dobbelte Ansigter! Jeg taler til eder, som min Samvittighed byder mig det, medens I kun tænker paa at bedrage mig med eders Rænker!"

Ved denne heftige Tale tabte Serebræny i et Øjeblik alle de Fordele, han havde opnaaet ved de tidligere Underhandlinger, og han vilde næppe have undgaaet sin Herskers Vrede, dersom han ikke til alt Held samme Dag havde modtaget Befaling fra Moskou til ikke at afslutte Freden, men atter optage Fjendtlighederne.

Med Glæde forlod Serebræny Wilna*) og ombyttede sin Fløjlsklædning med en skinnende Panserværk. Han viste, at han var langt dygtigere i Vaabenhaandværket end i Diplomatiets Kunster, og han vandt sig stor Berømmelse for sin Tapperhed ikke blot hos Russerne, men ogsaa hos Litauerne.

Fyrstens Udseende svarede godt til hans Karakter. Det mest fremtrædende Udtryk i hans mere

*) Bojar var oprindelig et Navn, som i det gamle Rusland og i de sydslaviske Lande blev givet Folkets ypperste Krigshelte; først senere betegnede det et bestemt Trin i Rangen og tillagdes derpaa alle Personer af ædelbaaren Herkomst.

**) Russiske Mile. En Werst er omtrent lig med 1/7 dansk Mil.

*) Wilna var fra 1320 – 1795 Hovedstaden i Storfyrstedømmet Litauen.

tiltalende end egentlig smukke Ansigt var ukunstlet Fævnhed og Aabenhjærtighed. I hans mørkebrune Øjne med deres sorte Indfatning kunde en opmærksom Iagttager læse en aldeles ubevidst, ja, ligesom ufrivillig Kjækhed, der ikke tillod ham i Handlingens Øjeblik at tænke blot et eneste Sekund over, hvad han gjorde. Den velformede, letbuede Mund udtrykte en ubøjelig Fasthed, medens hans Smil røbede en saa fordringsløs, næsten barnlig Godhed, at man maaske vilde have anset ham for at være en Smule indskrænket, hvis ikke den Adel, der lyste ud af alle hans Træk, havde været en Borgen for, at hans Hjærte altid følte, hvad Forstanden maaske var mere langsom til at fatte. Det almindelige Indtryk faldt ud til hans Fordel og bibragte den Overbevisning, at man uden Betænkning kunde stole paa ham i alle Tilfælde, hvor der udkrævedes Mod og Hengivenhed.

Serebræny talte fem og tyve Aar; han var af Middelhøjde, havde brede Skuldre, men var derimod temmelig smækker om Livet. Hans tykke, blonde Haar var lysere end hans solbrændte Ansigt og dannede en Modsætning til de mørke Bryn og de sorte Øjenhaar. Et kort Skjæg, noget brunere end Haaret, skyggede let over hans Læber og Kind.

Fyrsten befandt sig i Øjeblikket i en oprømt Stemning: han vendte jo tilbage til sit Fædreland.

Det var en lys, solvarm Dag, en af de Dage, paa hvilke hele Naturen aander en vis Feststemning; paa hvilke Blomsterne synes mere glimrende, Himlen mere blaa, og Luften mere gjennemsigtig; paa hvilke Mennesket føler sig saa let til Mode, som om dets Sjæl havde formælet sig med Naturen og sitrede paa ethvert Blad, vuggede sig paa ethvert lille Græsstraa.

Det var en smuk Junidag, men for Fyrsten syntes den dobbelt skjøn efter hans femaarige Ophold i Litauen. Paa Markerne, i Skovene — overalt indaandede han den hjemlige Luft.

Nikita Serebræny havde sluttet sig nøje til den unge Czar Iwan. Uden Falskhed og uden Bagtanker holdt han tro sin Ed som Lensmand, og intet vilde have været i Stand til at rokke hans daadskraftige Hengivenhed for sin Herre. Skjønt hans Hjærte og hans Tanker allerede længe havde været vendte mod Hjemmet, vilde han dog — dersom han i dette Øjeblik havde faaet Befaling til at vende tilbage til Litauen uden hverken at gjense Moskwa eller sine Slægtninge — øjeblikkelig have ladet sin Hest gjøre omkring og styrtet sig med samme Iver som før i ny Kampe. I øvrigt var han ikke den eneste, der tænkte saaledes: over hele den russiske Jordbund var Czar Iwan elsket af sit Folk.

Det syntes, som om der med hans lykkelige Regering vilde frembyde en ny, gylden Tidsalder for Rusland, og Munkene, der gjennembladede de gamle Historiebøger, fandt ingen Hersker, der kunde sammenlignes med Iwan.

Kort før de naaede Landsbyen, hørte Fyrsten og hans Folk Tonerne af lystig Sang, og da de var komne til de første Smaahuse, saa de, at der fejredes en Fest i Landsbyen.

Ved begge Ender af Gaden havde de unge Karle og Piger stillet sig op til en Runddans, der skulde foregaa omkring et løvrigt Birketræ, som man havde smykket med en Mængde brogede Tøjstrimler. De dansende, baade Karle og Piger, havde grønne Kranse paa Hovederne. Under Runddansen sang de forskjellige Grupper snart i Kor, snart efter hinanden, i det de gav det Udseende af, som om de havde en Strid at udfægte. Mellem Sangen lød Pigernes friske Latter, og i de skiftende Grupper skinnede Karlenes brogede Skjorter helt livlig frem. Sværme af Duer fløj fra Tag til Tag. Alt var i Bevægelse — det gode russiske Folk morede sig.

Ved Indgangen til Landsbyen nærmede Fyrstens gamle Rideknægt sig sin Herre.

„Se der," sagde han fornøjet, „se, lille Fatter, hvor lystig de fejrer Festen for den hellige Agrippina! Skal vi ikke holde Hvil en lille Stund! Hestene er trætte, og vi selv vil ogsaa meget gladere fortsætte vor Vej, naar vi har vederkvæget os en Smule. Du ved nok, lille Fatter, med en tom Mave udretter man ikke synderlig."

„Men er vi da ikke allerede i Nærheden af Moskwa?" spurgte Fyrsten, der aabenbart ikke var tilbøjelig til at gjøre Holdt i Landsbyen.

„Ak lille Fatter, det Spørgsmaal har du nu allerede gjort fem Gange! De gode Folk svarede dig sidst, at vi endnu havde omtrent fyrretyve Werster at tilbagelægge. Befal, Fyrste, at vi holder Hvil her; Hestene er virkelig fuldstændig udmattede."

„Nuvel," svarede Fyrsten; „hvil eder da kun lidt ud."

„Halløj, I der!" raabte Michael, i det han vendte sig om mod Rytterne. „Stig af! Gjør Kogekarrene i Orden og tænd Ild paa!"

Rytterne og Tjenerskabet stod alle sammen under Michaels Kommando, og de skyndte sig at adlyde, i det de gav sig i Færd med at snøre Bagagen op. Ogsaa Fyrsten steg af Hesten og afførte sig de tungeste Stykker af sin Rustning.

Da de gættede, at det var en Mand af høj Rang, der saa pludselig gjæstede dem, afbrød de unge Folk deres Sang og deres Runddans, de gamle blottede deres Hoveder, og alle blev staaende og saa tvivlende paa hverandre, uvisse, om de turde fortsætte Legen.

„Lad eder ikke forstyrre, I brave Folk," sagde

Fyrst Nikita i en velvillig Tone. „Gribfalken foruroliger ikke Jagtfalken."

„Vi takker dig, Bojar," svarede en gammel Bonde. „Naar din Naade ikke nærer nogen Uvilje mod vort Selskab, saa beder vi dig oprigtig: sæt dig her ved Jordvolden, og vi vil da med din Tilladelse bringe dig en Skaal Mjød. Vis os denne Ære, Bojar, og drik paa din Sundhed! .... I Taabenakker!" vedblev han, henvendt til Pigerne, „hvad er det, der har sat jer saadan Angest i Blodet? Ser I ikke, at det er en Bojar med sit Følge og ikke en Skare Opritsniker? — — — Ser du, Bojar, efter at Rusland er bleven hjemsøgt af Opritsnikerne, svæver vi og vore i en bestandig Frygt; Livet er strængt for en simpel Mand! .... Drik ved Festen, om Du har Lyst, men fald ikke i Søvn; syng kun, men hold Øjnene aabne .... Mangen Gang kommer Opritsnikerne pludselig bag paa en, uden at man ved, hverken hvorfra eller hvorfor, just ligesom Sneen fra Himmelen!"

„Opritsnikerne? Hvad er det for Mennesker?" spurgte Fyrsten.

„Det maa Djævlen vide! De kalder sig Czarens Folk. „Vi er Czarens Folk, Opritsniker," siger de, „og I er livegne, Slaver! Os tilkommer det at plyndre og brandskatte eder. I har kun at tie, taale og adlyde. Saaledes er Czarens Vilje.""

Fyrst Serebræny formaaede ikke at høre rolig paa en slig Forklaring.

„Czaren skulde have befalet nogen at haane hans Folk?" udbrød han heftig. „Ha, de elendige! Men hvem er de? Og hvorfor griber I ikke disse Røvere?"

„Gribe dem! Ak, Bojar, man mærker strax, at du kommer langvejs fra, eftersom du ikke kjender Opritsnikerne! Prøv en Gang paa at sætte dig op imod dem! Jeg mindes, at en Dag kom ti af dem til Stepan Michailoffs Gaard. Stepan var ude i Marken, og de gik da til hans Kone og sagde: „Giv os dit, giv os dat!" — Den gamle gav dem alt, hvad de forlangte, og gjorde oven i Kjøbet det ene underdanige Knix efter det andet. Men saa sagde de: „Nu frem med Pengene, gode Kone!" Den gamle begyndte at hyle, men det hjalp hende ikke; saa lukkede hun Kisten op og hittede i en Lap Tøj to Guldstykker, som hun rakte dem, i det hun græd og sagde: „Tag dem, men skaan blot mit Liv!" — „Det er ikke meget!" raabte de, og en af Opritsnikerne slog hende i Tindingen, saa hun faldt død om paa Stedet. Stepan kommer hjem fra Marken og ser sin Kone ligge der med sønderslaaet Hoved; han kan ikke tvinge sig, men overvælder Czarens Folk med Bebrejdelser: „I kjender altsaa ikke til Gudsfrygt, I elendige! Gid I da maa blive straffede i den anden Verden til evig Tid!" Men som Svar herpaa kaster de et Reb om Halsen paa den gode Mand og hænger ham op paa Dørstolpen."

Nikita Romanowitsch rystede af Harme; han havde en Fornemmelse, som om hans Hjærte skulde springe.

„Hvorledes? Midt paa aaben Gade, i Moskwas umiddelbare Nærhed bliver Bønderne plyndrede og myrdede af Røvere! Men hvad gjør da eders Øvrighed? Hvorledes kan den taale, at Landstrygere kalder sig Czarens Folk?"

„Ja," gjenmælede Bonden. „Vi er Czarens Folk, vi, Opritsnikere; alt er os tilladt, men I er kun Trælle!" Saaledes taler de. Og de har ogsaa deres Anfører; de bærer særegne Kjendetegn: en Haarkost og et Hundehoved. Det maa altsaa virkelig være Czarens Folk."

„Dumrian!" udbrød Fyrsten; „understaa dig ikke i at kalde Røvere og Mordere for Czarens Folk! .... Jeg kan alligevel ikke fatte det," tilføjede han ved sig selv. „Særegne Kjendetegn? Opritsniker? Hvad betyder dette Ord? Hvad er det for Folk? Saa snart jeg kommer til Moskwa, vil jeg ufortøvet sætte Czaren i Kundskab om alt dette. Han skal give mig Befaling til at forfølge og gribe dem! Ingen Barmhjærtighed med dem; saa sandt Gud er hellig, ingen Barmhjærtighed med dem!"

Imidlertid havde Landsbyens Ungdom atter begyndt Legen. En ung Karl forestillede Brudgommen, en Pige Bruden; Karlen bøjede sig dybt for sin Bruds Forældre, der ligeledes fremstilledes af unge Karle og Piger.

„Hr. Svigerfa'er," sang Brudgommen, og Koret stemte i med, „bryg mig Øl!"

„Fru Svigermo'er, bag Kager!"

„Hr. Svoger, sadl mig en Hest!"

Og derpaa tog Pigerne og Karlene hinanden i Haanden og drejede sig rundt om Bruden og Brudgommen, først til den ene, saa til den anden Side. Brudgommen lod, som om han drak Øl, spiste Kager, red Hesten, og derpaa jagede han sine ny Frænder bort.

„Pokker i Vold med Svigerfaderen!"

„Pokker i Vold med Svigermoderen!"

„Pokker i Vold med Svogeren!"

Og for hver Gang stødte han snart en Pige, snart en Karl ud af Kredsen, medens Bønderne lo af fuld Hals.

Pludselig hørte man et gjennemtrængende Skrig. En Dreng, der saa ud til at være en tolv Aar, kom styrtende ind i Kredsen, helt bedækket med Blod.

„Red mig! Skjul mig!" skreg han, i det han klamrede sig fast til Bøndernes Klæder.

„Hvad er der paa Færde, Wanja? Hvorfor skriger du saadan? Hvem har gjort dig Fortræd? Det er da ikke igjen Opritsnikerne?“

I et Nu havde de tvende Kredse forenet sig til en enkelt Gruppe; alle trængte sig omkring Drengen, som næppe mægtede at faa Ordene frem.

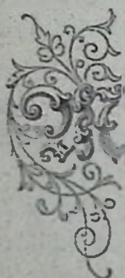
„Der, der . . . .,“ stødte han frem med bævende Stemme, „der bag ved Hegnet lod jeg min Kalv græsse . . . . de kom som en Stormvind her hid og begyndte at hugge efter Kalven med deres Sabler. Saa kom Dunka; hun bad og bønfaldt, men de greb Dunka og slæbte hende med sig, og mig . . .“

Et nyt gjennemtrængende Skrig afbrød Barnet. Fra den modsatte Ende af Landsbyen kom en Del Kvinder løbende, saa hurtig deres Ben kunde bære dem.

„Hvilken Ulykke!“ skreg de. „Opritsnikerne! Fly, Piger, fly, skjul eder i Rugen! De har grebet Dunka og Alenka og dræbt Sergewna!“

(Fortsættes.)

Et Billede fra Skagen.

Man skifter Heste og Vogn i Aalbæk Fiskerby — omtrent 3 Mil fra Frederikshavn — en halv Snes Minuter har man Pusterum til at udhvile sig i Kroen og nyde et Glas Æggeøl, som er en særlig yndet Drik paa dette Sted; saa kravler man atter op i den klodsede, gammeldags Postvogn, der ruller tungt og langsomt hen ad den sandede Vej videre nord paa.

Efter en god Times Kjørsel — alt eftersom Hestene kan hale ud — kommer man til Tranestederne — en Slags Oase i Sandørkenen med Eng og Huse — og herfra gaar Vejen enten mod Vest ind mellem Klitterne eller lige ud i Havstokken. Er Vejret dertil, vælger man den sidste.

Til venstre har man Klitterne, dækkede af den frodige Marchalm, til højre breder sig Kattegattet, rullende sine evig rastløse Bølger ind over Revene. Hist og her er Vejen i Havstokken saa snæver, at Vognen kjører helt ud i Vandet, der pladsker lystigt op over Hjulene. Der er noget vidunderlig oplivende og forfriskende ved denne Fart. Naturen, man er omgiven af, er saa frisk og uberørt og tillige saa alvorlig og storslaaet som i ikke mange Egne af vort Fædreland. Vinden, der blæser ind fra Havet, synes at have en sær Evne til at blæse alle smaa og trykkende Tanker ud af Sindet. Man kan ikke andet end blive glad og frejdig til Mode, medens man lader Blikket svæve vidt ud over det rullende og syngende Hav, der i lange, regelmæssige Drag skyller ind over Stranden. Maagerne kredser muntert omkring der ude; inde fra Klitterne lyder nu og da Skrigene fra en Flok opskræmmede Terner, og alt imens aflokker Postillonen sit Horn nogle Toner, der bæres langt ud i Rummet.

Og helt for ude hæver sig Skagens Fyr som en mægtig Obelisk, en trofast Skildvagt, der holder Vagt paa den yderste nordlige Spids af dansk Grund for at vare den søfarende mod de Farer, der truer ham rundt om Skagens Rev.

Hist og her en Stump Vrag halvt begravet i Sandet — det er de Milepæle, man kommer forbi undervejs. Hvor mangen gribende Historie kunde de ikke fortælle, ikke blot om Nød og Farer der ude paa Havet, men ogsaa om et Mod og en Evne til Selvopofrelse, som udfoldes af den kraftige og nøjsomme Befolkning saa stille og bramfrit, at man kun altfor ofte glemmer at værdsætte den efter Fortjeneste. Man er saa vant til at læse en Notits i Aviserne om, at et Skib er strandet der eller der; Besætningen reddedes af Fiskerne ved Klitmøller, Lønstrup, Gammelskagen eller hvilket som helst andet Sted, men hvor mangen Læser forestiller sig vel helt ud, hvad der ligger bag ved denne Kjendsgjerning, der fortælles med saa faa og simple Ord: at disse Mænd — hvad enten de er Ynglinge i deres bedste Aar eller graahaarede Familiefædre, som har efterladt Hustru og Børn i det nøjsomme Hjem — sætter Livet som Indsats for at bjærge deres Medmennesker, og det uden at kunne vente sig anden Løn end nogle usle faa Kroner eller i det højeste en Redningsmedaille, som gjemmes paa Kistebunden! Hvilken Offerberedvillighed hører der ikke til for ikke en enkelt Gang, men atter og atter at tage ud paa den oprørte Sø, i Mulm og Mørke, i forrygende Snestorm eller isnende Kulde, for at prøve paa at frelse de fremmede skibbrudne, Mennesker, som Redningsfolkene ikke kjender, og som maaske næppe nok er deres Landsmænd. Og hver Gang de gaar ud, gjælder det ikke blot et utroligt strængt og møjsommeligt Arbejde, men det er selve Livet, de sætter i Vove, mens Hustruen, Kjæresten eller en gammel Mo'er sidder hjemme og venter i Skræk og Angest paa den fraværende. Men skjønt

slig Daad er en Hverdagsbegivenhed der oppe, finder man dog ingen stolte Mindesmærker paa den lille sandede Kirkegaard; det er nu en Gang saadan en given Sag, at de Mennesker Aar efter Aar skal vove Livet under mer eller mindre farefulde Omstændigheder, og ingen lægger synderlig Mærke dertil, medens disse Strandens Helte endnu lever, og man husker det endnu mindre, naar de er døde.

Alt det tænker man paa, naar man kjører langs Stranden og lytter til Havets dæmpede Suk. Saa er man imidlertid kommen et godt Stykke frem, stadig i de samme ensartede, alvorlige Omgivelser, og Vejen drejer nu ind mellem Klitterne, hvor man snart efter ruller forbi det første Hus i Byen.

Skagens By strækker sig over et uforholdsmæssigt stort Fladerum, og den er da ogsaa i Spøg bleven kaldet „Danmarks næststørste Kjøbstad“. I Byens sydlige Ende er Husene spredte i vid Afstand fra hinanden; længere nordpaa ligger de derimod mere i Klynger, opførte paa Klithøjene, mellem hvilke man maa stavre sig frem gjennem det løse Flyvesand. Det er vel ikke noget smilende Billede, Øjet møder her, men til Gjengjæld er der saa meget mere Alvor og Karakter deri.

Yderst for ude rager det ny Fyr op ude ved „Grenen“, hvor Skageraks og Kattegattets Bølger mødes fra hver sin Side af den jyske Halvøs nordligste Punkt. Vejen der ud fører delvis over en

Skagens gamle Fyr.

øde Hedestrækning, forbi det gamle, ottekantede Fyrtaarn, der skriver sig fra Aar 1747 og endnu vedligeholdes som Sømærke. Mod Vest hæver sig en Række ret anselige Klitter, og følger man disse paa Tilbagevejen i sydlig Retning, naar man efter omtrentlig en Times Vandring Gammel-Skagen eller Højen, der ligger paa Skageraksiden, dækket ud mod Havet af høje Klitter. Landskabet er her helt anderledes vildt og øde end ved Ny-Skagen, Brændingen bryder mægtigere og højere ind over Revene.

Men Stemningen er overalt den samme, stor og alvorlig i sit Præg. Havet, Heden og Klitten forener sig om at danne et Billede, som den, der har gjæstet disse Steder, ingen Sinde vil glemme.

Og saa Livet, som rører sig der oppe. Disse nøjsomme og frygtløse Tilværelser, som indeholder en uafbrudt Kamp med Havet, der fordrer saa mange dyre Ofre og tit lønner saa karrigt! Derom faar man bedst Besked, naar man aflægger et Besøg i de tarvelige Fiskerhytter og hører Beboerne fortælle paa deres trohjærtede og jævne Maade om den og den Stranding, ved hvilken der saa og saa mange Gange gik Baad ud, eller da saa og saa mange Mand „gik væk“ under Redningsforsøgene. Eller ogsaa om den daglige Gjerning i Fiskerlejet med det møjsommelige, ofte farefulde Arbejde, de smaa Interesser og de sparsomme og beskedne Adspredelser. Afvexling er der ikke andet af, end hvad Vejrliget bringer, men den kan tit være stor nok, om end kun sjælden lystelig.

Blæser det op ude fra Havet, hiver Stormen hen over Heden og Klitterne, og bryder Brændingen skummende og bragende langt ind over Stranden helt op til de nærmeste Huse — ja, da er der Afvexling nok. Men Befolkningen er saa vant til disse mægtige Naturscener, at de ikke bringer den synderlig ud af dens sædvanlige Sindsligevægt. Storme og Strandinger er uadskillelige Led i deres Tilværelse. Bag efter faar man sig en Dram og snakker saa lidt om, hvordan det gik til ved den og den Lejlighed. Knytter der sig særlige Omstændigheder dertil, som f. Ex. „den Gang gik Baaden tre Gange ud; otte Mand forliste, og saa fik vi Ole Svendsens Baad ud; det var det fjerde Forsøg“ — ja, saa glemmes det jo ikke saa snart, især ikke af Enken eller den gamle Mo'er, som maaske mistede en Søn eller to ved samme Lejlighed. Men ingen beklager sig over Skæbnens Haardhed, over den ringe Del af Livets Goder og de mange Gjenvordigheder, som blev hans Lod. Enhver har jo sin Plads her i Verden; den, som de har faaet, er temmelig ublid, men de er jævnt tilfredse med den, og de forstaar at udfylde den. —

Dette er et Par enkelte Træk af Livet og Omgivelserne paa Skagen, hvorfra vi i Dag paa omstaaende Side bringer Læserne en original Tegning, udført af Marinemaler Carl Locher. Som man vil erindre fra de aarlige Udstillinger, er Motiverne til flere af C. Lochers Billeder tagne der oppe fra. Skagen er et yndet Valfartssted ikke blot for flere af vore egne, men ogsaa for fremmede Kunstnere. Dog, selv om man tager der op uden kunstnerisk Øjemed, vil man ikke fortryde at have gjort denne Egn til Maalet for en Feriereise. Der lever et Folkefærd der oppe, som det nok er værd at stifte Bekjendtskab med.

v.—d.

En Juleaften.

Skitse af Vilhelm Østergaard.

Det havde været Tøsne og Sjapføre de sidste Dage for Jul. Saa var der kommet et pludseligt Omslag i Vejret, ligesom om det var gaaet i sig selv og skammede sig for at vise et saa snavset og trist Fysiognomi i de store Helligdage. Endnu om Morgenen havde Gaderne ligget i et smudsiggult, æltende Uføre, indhyllede i tæt, klam Taage, men saa var det begyndt at blæse lidt op med et Par Graders Kulde, Himlen var bleven fejet ren, og de grimme Vandpytter skjulte sig under et tyndt Isdække, der glitrede og skinnede nok saa smukt under den blaa, frostklare Luft.

Nu var det helt anderledes fornøjeligt for alle de glade Mennesker, der havde travlt med at løbe omkring i Butikkerne for at gjøre de sidste Indkjøb til Juletræet og Julemaaltiderne. Lysene i alle de straalende Butiksvinduer syntes at skinne dobbelt klart, efter at de havde faaet Stjærnerne oppe paa Himmelhvælvingen at kappes med. Hovedstadens aabne Torve og brede Hovedgader tog sig godt ud i den rigtige Vinterdragt; Tøsneen sjappede ikke længer Folk om Benene, men havde forvandlet sig til en tør, sprød Masse, der glitrede som med en hel Mængde smaa Ædelstene, naar Stjærnerne skinnede ned paa den.

Stjærnerne var imidlertid upartiske nok til ikke blot at skinne ned paa de store Torve og de brede Hovedgader, hvor Mængden myldrede frem og tilbage med glade Smil paa Læberne i Forventning om Aftenens Herligheder og alle de Overraskelser i Form af Julepresenter, som man baade ventede selv og tiltænkte andre. Ogsaa til Smaagaderne, hvor snævre og mørke de end var, naaede Skinnet fra den stjærneklare Luft og bredte sin Part af Julestemningen over de høje, smalle Huse med mat oplyste Vinduer, for det meste dækkede af et halvt Lagen eller et Stykke blomstret Sirts i Mangel af Rullegardiner.

Der var et Hus i Gaden, som var en Del højere og smallere end de øvrige. Ellers var der ikke noget videre mærkeligt ved det. Kjælderen, der havde en endogsaa i dette Kvarter usædvanlig Dybde, optoges af en Kludekræmmer; i den ene Stuelejlighed var der Duehandel, i den anden Pantelaanerforretning, og Indehaverne af disse tre Forretninger udgjorde Husets velhavende og toneangivende Kredse. De andre Etager havde en broget og dog temmelig ensartet Befolkning af Sælgekoner med og uden Ægtemænd, fattige Haandværkere og Daglejere, som alle sammen udmærkede sig ved at være velsignet med en talrig Flok Børn.

Naar man var kommen saa højt op ad den stejle, snirklede Trappe, at man allerede for længe siden havde indbildt sig at være helt oppe under Taget, naaede man en Afsats, omtrent paa Størrelse med et almindeligt Spisebord, og derfra førte en Slags Stige — man vilde gjøre den for megen Ære ved at kalde den en Trappe — op til en Dør, der førte lige ud til Trinene, en Omstændighed, som ikke var uden Fare for dem, der boede der inde. Bag denne Dør laa to smaa Tagkamre, som Duehandleren i Stuen, der tillige var Ejer af Huset, havde adskilt fra Loftet, hvor han havde sin fjedrede Bestand, for at leje dem ud for en billig Penge til nøjsomme og fordringsløse Lysthavende. —

Der oppe kunde Stjærnerne nemt nok finde Vej til at skinne ind gjennem Tagvinduerne, som laa saa dejlig højt og til med paa skraa i Taget, hvorved de langt bedre kunde optage Lyset, end Tilfældet var længere nede mod Jorden. Men det var rigtignok ikke noget fornøjeligt Billede, Stjærnerne skinnede paa; de kunde funkle og glimre, saa meget de vilde, saa mægtede de dog ikke at bringe Juleglæde der ind.

Fattigdommen har mange Skikkelser. Der er Steder, hvor al Ting vidner om Armod, men hvor der dog endnu røber sig en Bestræbelse for at skjule dens værste Ansigt. Men der findes ogsaa fattige Hjem, hvor man mærker, at Kampen er opgivet, fordi der er kæmpet saa længe, at al Kraft og Modstandsevne er brudt.

Bohavet der oppe i Duehandlerens Tagkammer bestod af de tre Nødvendighedsgjenstande: en Seng, et Bord og en Stol. Der var hverken mer eller mindre, undtagen man vil medregne en Slags Byldt, som laa i Krogen under Skraataget, og hvis nærmere Bestanddele det var vanskeligt at skjelne. Dog syntes den væsentlig at bestaa af en laset Hømadrats samt Resterne af en Arbejdsbluse og et Fruentimmerskjørt.

Paa Bordet brændte en af de smaa, afskyelig

osende Petroleumslamper, uden Glas, som i sin Tid anvendtes til Køkkenbrug, men som for længe siden er forvist fra enhver nogenlunde velordnet Husholdning. Dens flimrende Skjær faldt hen paa Sengen og paa en Kvindeskikkelse, der bøjede sig ned over et to eller tre Aars Barn, hvis hastige, gispende Aandedræt røbede, at der var noget galt fat med det. Paa den eneste Stol ved Bordet sad en lille Purk, der saa ud til at være en syv Aar gammel, men hvis gammelkloge Ansigt tydede paa, at han allerede havde faaet sin rundelige Del af Livets bedrøvelige Erfaringer. Han sad med Hovedet støttet i begge Hænder og stirrede med et for hans Alder næsten pinlig bekymret og deltagende Blik paa Gruppen ovre ved den modsatte Væg: Moderen og den lille Søster. Hans Tanker sysselsatte sig saa levende med disse to, at han endogsaa glemte sin Maves knurrende Fordringer, og der skal meget til, for at et Barn kan glemme, at det er sulten.

„Mo'er," sagde han, da han havde siddet en god Stund og set hen paa dem, medens Stilheden i Kammeret faldt ham mere og mere trykkende.

„Mo'er," gjentog han, da hun ikke strax svarede ham.

Konen henne ved Sengen vendte sig om og spurgte med en blødere og mildere Stemme, end man ellers plejer at træffe hos det Slags Folk:

„Hvad vil du, min Dreng?"

„Jeg vilde bare spørge dig, Mo'er, om det ikke er Juleaften i Aften. Madam Sivertsens Kris'jan fortalte mig, at de skulde ha'e Juletræ. Hans Fa'er var kommen hjem med saadan et dejligt Træ, som han havde kjøbt for ti Øre hos Amagerkonen, sa'e han, og Urtekræmmeren havde foræret Kris'jan et rødt Julelys."

„Jo, det er nok Juleaften, min Dreng, men vi mærker ikke meget til det," sagde Konen med et langt Suk.

„Ved du hvad, Mo'er, naar bare Sofie var rask, saa kunde det være lige meget, at vi ikke har saadan et Juletræ som Kris'jan .... Jeg vilde bare ønske, at Fa'er kom hjem."

„Aa, du kan tro, han kommer nok."

„Tror du Mo'er?" Drengen sagde det i en alvorlig, tvivlende Tone, som tydelig nok viste, hvor godt han var indviet i de huslige Forhold.

„Turde jeg blot gaa bort fra lille Sofie, saa vilde jeg ... gaa ham i Møde," vedblev Konen.

„Ja, du behøvede vist ikke at gaa saa langt, Mo'er. Fa'er sidder nok og drikker nede i Jokumsens Kjælder."

„Saadan maa du ikke tale, Peter!" — Hun havde vendt sig bort fra Sengen, hvor Barnet imidlertid var faldet i Søvn, og nærmede sig Bordet, hvor Drengen sad.

„Du ved nok, jeg har fortalt dig, hvad der staar i Bibelhistorien: at du skal ære din Fader og din Moder. Naar du taler saadan om din Fa'er, saa bliver Vorherre vred paa dig."

„Jamen det er jo Sandhed, Mo'er."

„Det ved du slet ikke, Peter! Din Fa'er kan godt sidde et Øjeblik i Beværtningen, uden at han derfor behøver at drikke sig fuld. Han har hver Dag været ude efter Arbejde og har intet faaet; nu maa han se at bjærge en Smule Føde til sig selv. Det er saa lige frem."

„Jamen, Mo'er, Kris'jans Fa'er skaffer ogsaa Føden til dem der hjemme. Men vores Fa'er har aldrig en Skilling tilovers til os, og derfor er Sofie syg og daarlig, fordi hun ingen Mad har faaet."

„Du skal ikke snakke med om den Slags Ting, Peter; det er du for lille til at have Forstand paa."

Hun gjorde sig Umage for at sige det i en stræng og formanende Tone, men det lykkedes hende daarlig. Virkeligheden svarede kun altfor godt til den barnlige Bevisførelse. Hun opgav Forsøget paa at forsvare den fraværende, skjønt hun følte hvor gruelig det var, at et Barn ikke kunde agte sin egen Fa'er.

„Jeg tror alligevel, Peter, at jeg maa afsted," sagde hun saa lidt efter. „Nu sover Sofie, og jeg maa imidlertid se at faa fat paa din Fa'er. Jeg er bange for, at det bliver rent skidt med hende, hvis hun ikke faar lidt at styrke sig paa."

Hun stod op og svøbte det hullede, tyndslidte Tørklæde fastere om Skuldrene, men Drengen havde ligeledes rejst sig og holdt hende tilbage med en bønfaldende Mine.

„Nej, Mo'er, lad mig gaa i Steden for. Jeg ved meget bedre, hvor Fa'er søger, og ... og jeg er ogsaa bange for, at Sofie skal blive rigtig daarlig, mens du er borte, og jeg sidder her ganske alene. Lad mig bare gaa, Mo'er. Maaske stikker de lidt til mig, naar jeg kommer hen til Jokumsens."

„Naa, gaa da kun i Guds Navn. Naar du træffer din Fa'er, saa sig til ham, at han endelig maa se at komme hjem med lidt til os. Han ved godt, at jeg i Forgaars gav den sidste Øre ud af de Penge, jeg fik for Vasketøjet, og vi har ikke haft Brød i Huset siden i Gaar."

„Ja, Mo'er, jeg skal nok faa fat paa ham."

Drengen havde allerede snappet sin lasede Hue og var med et Spring ude af Døren og nede ad „Hønsestigen". Saa stod han et Øjeblik efter ude paa Gaden, hvor den frosne Sne laa skinnende blank og knirkede under hans hullede Trætøfler. Han saa sig hverken om til højre eller venstre, men

styrede lige løs mod Maalet for sin Gang. At opsøge sin Fa'er, var det eneste, han tænkte paa; han havde allerede glemt igjen, at det var Juleaften; den havde jo ingen Glæder for ham. —

Jokumsens Beværtningskjælder, hvor der serveredes med „varm Spise hele Dagen", laa paa Hjørnet nogle faa Gader fra det Sted, hvor Peter boede. Drengen brugte næppe fem Minuter til at løbe der hen. Det var det bedste, han kunde gjøre, for saa løb han sig varm med det samme, hvad han nok kunde trænge til.

Ud fra Kjælderen lød højrøstede Stemmer, der ned. Oppe fra Gaden kunde han ikke med Sikkerhed se, om hans Fa'er var der eller ikke. Saa strøg han ned ad Kjældertrappen og aabnede lempelig Døren, ligesom om han var bange for at forstyrre det gemytlige Selskab med Dørklokkens skrallende Signal.

Luften, der slog ham i Møde, var mættet med Dunsterne af slette Drikkevarer og daarlig Tobak, men den indeholdt tillige en Del varm Madlugt, som han begjærlig indaandede. Han blev staaende nogle Øjeblikke henne ved Døren, medens han krammede sin Hue i de valne Hænder og lod

Stille Aften efter Regn ved Skagens Nordstrand. Original Tegning af Carl Locher. (Se Side 4).

sit Blik glide omkring i Kredsen, der havde delt sig i Grupper omkring de firkantede Beværtningsborde, men da han ikke kunde faa Øje paa den, han søgte, nærmede han sig en af Gjæsterne, som han flere Gange havde set i sin Fa'ers Selskab.

Han vidste ikke rigtig, hvorledes han bedst skulde udrette sit Ærende og indskrænkede sig derfor til at blive ved at dreje paa sin Hue, indtil han blev skræmmet op af det Spørgsmaal:

„Hvad er du for en Agurk?"

„Jeg er Svend Larsens Peter. Er der ingen af jer, der har set min Fa'er?"

men aabenbart i lutter Gemytlighed. Peter trykkede sin Næse op til Ruden for at udspejde Terrænet, men Stuen var saa opfyldt af Tobaksdamp og Dunst af Madvarer, at han ikke kunde skjelne andet end en forvirret Mængde Skikkelser og — henne paa Skjænken lige under Lampen — noget guddommeligt noget, som lignede en stor, fed Flæskesteg og en dito Gaas, der med slige Delikatessers sædvanlige Indvirkning paa sultne Maver fik hans Tænder til at løbe i Vand, saa at han var lige ved at faa ondt af det.

Der var imidlertid ikke andet for end at gaa

„Din Fa'er, min Dreng! Tror du, vi gaar omkring og gjemmer din Fa'er i Buxelommerne? Er det kanskesens din Mo'er, der har sendt dig ud etter Livsforsørgeren for at be' ham, om han inte vilde være saa nysselig og komme hjem? Næ, du kan bande paa, min Gut, han ta'er sig hellere en lille Hivert paa Bevertingen, end han gaar hjem og spiser Julegaas med Mutter og Rollingerne!"

De andre Stamgjæster fandt aabenbart, at den talende var umaadelig vittig; de lo af fuld Hals.

„Vi har ingen Gaas hjemme," sagde Peter forknyt.

„Naa, saa har I maaske en Flæskesteg, hva'?"

„Kunde en af jer ikke sige mig, hvor I tror, jeg kan træffe min Fa'er. De venter paa ham der hjemme."

„Din Fa'er sidder s'gu nok og faar sig en højhælet ude i „Smæklaasen", hvis du ved, hvor det er," bemærkede en rusten Stemme, som ikke før havde blandet sig i Samtalen. „Det er ellers ude paa Kristianshavn i Overgaden neden Vandet, kan jeg hilse og sige dig. Tror du, at du kan hitte der ud?"

Det mente Peter nok, at han kunde. Den Mand, han først havde henvendt sig til, huskede ham imidlertid paa, at han først skulde have „Æbleskiven" og Snapsen.

Lirekassemanden og hans Kone. (Se Side 12).

„Nej, det har vi heller ikke," stammede stakkels Peter, der følte sig mere og mere grædefærdig i det larmende Selskab.

„Har I heller inte det? Naa, saa skal du" — med en drøj Ed — „ha' en Dram og en Æbleskive her hos os, min Gut. Lang et Par Æbleskiver her over, Madam Jokumsen!" — De sidste Ord var henvendte til Værtshusmadamen, der havde travlt bag Skænken.

Drengens Øjne lyste ved den fristende Udsigt til en Æbleskive; han havde saa godt som ingen Ting faaet at spise hele Dagen. Men han glemte alligevel ikke sit Ærende.

„Men Drammen først, forstaar du!" tilføjede han.

„Jeg tør ikke drikke Brændevin," tillod Peter sig at indvende.

„Sludder og Vrovl, saadan en lille Gibser gjør dig ingen Fortræd. Først ner med den, ellers faar du ingen Æbleskive."

Manden var kaad, men mente maaske ikke noget egentlig ondt med det. Han greb fat i stakkels Peter og vilde tvinge Glassets Indhold ned i ham, men Drengen sled sig forskrækket løs og jog ud af Døren, før nogen kunde holde ham tilbage.

„Hvad var nu ogsaa det for nogle Narre-

streger," sagde en af de andre. „Knægten kunde maaske nok ha'e trængt til lidt at styrke sig paa. Lad ham faa sin Ævleskive!"

Det var ingenlunde onde Mennesker; de var blot lidt plumpe i deres Spøg. Et Par Stykker sprang hen til Kjælderdøren for at kalde Peter tilbage, men han var allerede forsvunden.

Han stod atter ude paa Gaden. Kulden var tiltaget; han skuttede sig i sine tynde Klæder, men der var ingen Tid at spilde, hvis han vilde helt ud paa Kristianshavn for at fortsætte sin Søgen efter Faderen. Saa gav han sig atter til at løbe, fandt omsider det opgivne Beværtningssted og oplevede et nyt Optrin af lignende Beskaffenhed som det i Jokumsens Kjælder, men med samme uheldige Udfald.

Gaderne var efterhaanden begyndte at blive mindre befærdede. Aftenens Højtid nærmede sig, og de lykkelige Mennesker, der havde været ude for at gjøre alle Slags Indkjøb, var for Størstedelen vendte hjemefter. Da Peter atter var kommen tilbage til Midten af Byen, var man hist og her i Færd med at lukke Butikkerne; den travle Færdsel var bleven afløst en festlig Stilhed.

Han frøs og var udmattet og stakaandet af den hurtige Gang. Og hvor skulde han nu gaa hen? Det var vel det bedste at vende hjem; maaske var hans Fa'er kommen imidlertid. Men hvis han nu ikke var kommen? Der hjemme sad hans Mo'er og den lille Søster og havde ikke en Bid at putte i Munden. Og han, Peter, havde saa rask paataget sig at gaa ud og opsøge Faderen. Nej, det kunde ikke gaa an. Bare han dog vidste, hvor han skulde styre hen!

Hans Skridt var blevne tøvende og uvisse. Han vandrede omkring paa maa og faa, kigede nu og da ned i en eller anden Beværtningskjælder, som han kom forbi, men uden at have Mod til at gaa der ned.

Saa kom han, uden rigtig at vide af det, atter ud af Smaagyderne, travede gjennem et Par menneskétomme Gader i den nordlige Del af Byen og naaede derfra en aaben Plads. Han var lidt efter lidt begyndt at gaa som i en halv Døs og vidste ikke længer, hvor han befandt sig. Lidt efter kom han forbi en stor Bygning. Der skinnede en Mængde Lys der inde, og han saa, at det var en Kirke. Han nærmede sig Indgangen, der stod paa Klem; der fra kunde han se ind i det store, oplyste Rum. Gudstjenesten var vistnok lige bleven forbi; han saa ingen Mennesker der inde, men oppe fra Koret lød nogle dæmpede Orgeltoner ud i den stille Aften. Det var aabenbart Organisten, som prøvede Orgelet, før han gik hjem.

Drengen satte sig ned paa den brede Stentrappe, der førte op til Kirkens Portal. Han gav efter for en uvilkaarlig Indskydelse, en ubestemt Følelse af, at der var saa smukt og fredelig her, og desuden var han saa skrækkelig træt. Saa lænede han sin lille sammenkrøbne Skikkelse op mod en af de mægtige Søjler, strakte Benene hen ad Stentrappen og stirrede op paa den blaa, frostklare Luft, hvor Stjærnerne blinkede saa forunderlig stærkt, at han pludselig kom til at tænke paa, om det kunde være muligt, at de var levende. Og bag ved, inde i Kirken lød endnu den sidste Klang af Tonerne fra Orgelet.

Hvor det var smukt alt sammen! Han glemte sin Sult og Træthed; der paakom ham en besynderlig Fornemmelse af Velbehag; han lukkede uvilkaarlig Øjnene i og bildte sig ind, at han saa sin Mo'er og Søster der hjemme. Hans Fa'er var kommen hjem; der stod en stor stegt Gaas paa Bordet, og et dejligt Juletræ — meget større end det, Madam Sivertsens Kris'jan havde faaet — brændte midt paa Gulvet med saa mange tændte Lys, at han slet ikke kunde tælle dem. Og det mærkeligste var, at der stadig kom flere og flere Lys, Loftet i Tagkammeret hævede sig og blev til en stor, blaa Himmel, fuld af blinkende Stjærner, og hans Forældre kaldte paa ham, men det var saa langt, langt borte, at det slet ikke hjalp, hvor meget han end skyndte sig. Det flyttede sig altsammen længere og længere bort fra ham, baade Gaasen, Juletræet, Lysene og den blaa Himmel med alle Stjærnerne, og til sidst kunde han slet ingen Ting se mere.

* * *

Der kom et lystigt Selskab travende hen over Pladsen foran Kirken. Der var en tre, fire arbejdsklædte Mænd i Følge med hinanden. De lo og støjede og havde aabenbart „Blus paa Lampen".

„Du er en rigtig Kantøffel, Svend Larsen!" sagde den ene. „Du kan bande paa, at Mutter og de smaa hytter sig s'gu nok. Er det nu inte bedre at holde en regederlig Jul med et Par gode Kammerater end som at sidde hjemme i Visselullekrogen og høre paa det Fruentimmerpjank! Kom nu bare med, du gamle! Har vi først faaet Fyr paa, saa skal vi, lyne mig, ogsaa holde Blus oppe lige til den lyse Morgen. Eller er du kanske bange, at Mutter skal blive krasbøstig, naar du ikke møder paa Pletten, hva'?"

„Aa Sludder!" svarede den tiltalte. „I kjender vel nok Svend Larsen? Men ser I, det var smaat med Moneterne, da jeg gik der hjemme fra i Morges, og jeg kan nu lige godt ikke li'e, at de ikke skal ha'e det tørre Brød en Juleaften, ellers kunde det s'gu være lige meget. Jeg har endnu to Kroner paa Lommen; hva' si'er I, om jeg slog et Slag hjem

efter og lod Mutter faa sin Part, saa kunde vi andre jo muntre os for Resten?"

„Jo Tak, min fine Ven, saa blev du nok pænt hængende i 'et med det samme! Jeg skal sige dig, jeg kjender Fruentimmerne; inte lirke med dem, forstaar du, inte lirke! Saa gaar Respekten fløjten. Nu kommer du bare med og gjør ingen Filurerier! Der bli'er Humør i Aften, forstaar du!"

„Naa, lad gaa; det er vel heller inte saa farlig der hjemme. Jeg kunde s'gu nok ha'e Lyst til en lille Basseralle endnu!"

De var komne midt ud for Kirken. Svend Larsens Kammerater trak i ham hver ved sin Side, for at han ikke skulde faa Tid til at fange ny Griller, og under den slingrende Gang stødte en af dem mod noget, der laa paa Kirketrappen.

Manden var ædru nok til at bemærke den pludselige Hindring, hans Fod var stødt imod, og med Udbruddet: „Hvad Fanden er det for en Gjenstand?" bøjede han sig ned over den.

„Det er jo et Barn!"

„Lad mig se!" sagde Svend Larsen.

Han bukkede sig ned og tog „Gjenstanden" op i sine Arme. Hans Kammerater saa, at han paa en Gang blev saa hvid i Ansigtet som en Væg, og de blev alle sammen helt ædru.

„Hvad Fanden er det?"

„Det er min Dreng — Peter!"

Han sagde ikke et Ord mere, men trykkede den lille Skikkelse op til sig og løb tværs over Pladsen, saa hurtig hans Ben kunde bære ham.

De andre saa efter ham med et langt Blik. „Nu er han leveret!" bemærkede en af dem, og da der ikke kunde være Tale om at indhente deres allerede forsvundne Kammerat, drev de videre.

Men Svend Larsen vedblev at løbe, som om al Verdens onde Aander var i Hælene paa ham.

„Hvis Drengen nu er død!" suste og bruste det for hans Øren. Han havde aldrig før tænkt over, hvor slet han bar sig ad mod Kone og Børn; han fulgte jo kun det Exempel, som saa mange af hans Kammerater gav ham. Men hvis Drengen nu var død, mens han havde været ude at svire og ladet Stakkerne sidde sultne og forfrosne der hjemme! „Saa har du, du slaaet ham ihjel!" vedblev han at gjentage for sig selv. „Nej, nej, det var dog for haard en Straf; det var maaske endnu Tid at begynde et nyt Liv. Aa, Herre gode Gud, lad ham dog ikke være død!"

Og saa løb han med den livløse Byldt knuget op til sit Bryst, lige til han stod uden for det høje, smalle Hus i Fattigkvarteret. Han vidste ikke selv, hvordan han kom op ad Trapperne og til sidst stod i Tagkammeret, hvor de saa længe og saa bittert havde ventet paa ham.

„Jeg fandt . . . Peter!" stammede han hæst. „Han er vist syg."

Konen vendte sig hastig om fra Sengen, hvor hun atter havde været i Færd med at pusle om den lille Pige.

„Gode Gud!" Mere kunde hun ikke sige. De sidste Timers Angest, den lange, ufrivillige Faste og nu denne ny Skræk til — det berøvede hende et Øjeblik Mælet. Men det Slags Folk falder ikke saa let i Besvimelse. Hun tog sig sammen, fik fat paa Drengen og begyndte at tumle med ham for at faa Liv i ham.

Og alt imens stod hendes Mand og saa til med Fortvivlelse og nagende Anger malet i sit Ansigt.

„Svend, Svend! hvor kunde du nænne det . . . at glemme os saadan paa denne hellige Aften!" Det var den eneste Bebrejdelse, der kom over hendes Læber.

„Aa, jeg har baaret mig skammelig ad, Line!" sagde han, og Ordene kom tungt og stønnende frem. „Jeg har ladet jer sulte, mens jeg gik paa Svir og Sværm, men jeg skal aldrig glemme det Øjeblik, da jeg fandt min Dreng liggende som død paa Trappen til Kirken. Faar jeg Lov til at beholde ham, saa skal der fra denne Aften blive et nyt Menneske af mig, det kan du lide paa."

Konen havde imidlertid tumlet saa længe med Peter, at hun omsider havde faaet Livet kaldt tilbage i hans stivfrosne og udmattede Legeme. Han slog Øjnene op, men det lille Ansigt var rigtignok uhyggelig blegt, og der var mørke Ringe under Øjnene.

„Jeg hørte godt, hvad du sa'e, Fa'er," hviskede han. „Og jeg ved nok, at du vil holde, hvad du har lovet Mo'er . . . . Aa, saa I det? — der kom et Stjærneskud! Det var bestemt Vorherres Julestjærne!"

Der blinkede virkelig et Stjærneskud forbi det skraa Vindue i Taget. Drengen laa med Ansigtet vendt mod Vinduet og havde først set det.

„Saa har Vorherre hørt dit Løfte, Svend!" sagde Konen. „Og nu tror jeg ogsaa, at du vil holde det."

Og skulde man vel have tænkt det? Der blev virkelig holdt en glad Juleaften oppe paa Duehandlerens Tagkammer. Det var mærkeligt at se, hvorledes det livede op baade paa Peter og hans Søster, da de fik noget ordentligt at spise. Svend Larsen løb selv i Byen og gjorde Indkjøb for de to Kroner, som han først havde bestemt at drikke op. Og han kom i det aller sidste Øjeblik, før Spækhokeren og Urtekræmmeren lukkede. Men af alle de glade Mennesker, som havde været ude at gjøre Julеindkjøb, var der ikke mange, der var i en mere

festlig og bevæget Stemning end Svend Larsen, da han gik ned i Spækhøkerkjælderen for at kjøbe en Portion Flæskesteg og fire Ebleskiver til sig og sin Familie.

Lirekassemanden og hans Kone.

De vandrer fra Landsby til Landsby. Et taknemmeligt Publikum savner de aldrig, men det er kun smaat med Fortjenesten. Kan de blot tjene til et Maaltid Mad og Nattelogis, saa forlanger de ikke mere. Det er et Par gamle Ægtefolk, ser man strax; Fatter, der bærer Lirekassen, er blind, og det saa galt ud for ham, hvis han ikke havde sin gamle trofaste Mutter, der saa varsomt leder hans Skridt uden at tage synderlig Notits af den nysgjerrige Flok, der allerede har samlet sig og følger dem i Hælene for at faa „første Plads", naar den musikalske Forestilling begynder et eller andet passende Sted i Landsbyen.

De to gamle har i mange Aar vandret saaledes omkring. Han var en flink og skikkelig Haandværksmand, men saa brød den Ulykke ind over dem, at han mistede Synet, da baade han og Konen var blevne godt til Aars. Hvad skulde de saa gribe til for at fortjene Livets Ophold? Han fik Tilladelse af Øvrigheden til at vandre omkring med sin Lirekasse; det var surt nok, men dog bedre end at sulte. Nu kjender man dem rundt omkring i Egnens Landsbyer; de er velkomne Gjæster for Børnene, der ser til med stum Beundring, naar den gamle drejer paa Lirekassen, og Marionetdukkerne begynder at danse. Et Par Skilling falder der jo gjærne af til dem, og saa gaar Turen videre, indtil Vorherre en Gang er saa barmhjærtig at give dem et bedre Hjem end det, de plejer at finde i Kroerne undervejs.

Men ganske alene er de to gamle for Resten ikke. Puddelhunden, der følger bag efter, er dem en trofast Kammerat; han er saa godt som traadt dem i Barns Sted; han deler ærlig deres Møjsommeligheder, og om han saa kunde blive optaget i den rigeste Familie i Egnen og faa Kjødben at gnave hver Dag og en varm Kakkelovnskrog at hvile sig i fra Morgen til Aften, saa vilde han dog ikke forlade sit gamle, fattige Herskab. Den lille fremmede Vindspiller kan gjø af ham, saa meget den gider; han værdiger den ikke et Blik; han har helt andre, alvorlige Ting at tænke paa.

Og saa vandrer de tre afsted, ligegyldigt om det er Snevejr eller Solskin; Mad og Drikke skal man jo have, hvordan Vejret end er, og denne „Kunstnerfamilie" møder nødig med Kontraplakat, for saa risikerer den at maatte gaa sulten til Sengs.

Billedet, som vi her bringer, skyldes en tysk Kunstner, **Hugo Kauffmann**, hvis Specialitet det er at tegne slige Scener fra Gaden og af Folkelivet. Hans Emner er som oftest smaa og simple i deres Anlæg, men de røber til Gjengjæld en dyb Forstaaelse af slige Fremtoninger og en ægte kunstnerisk Evne til at give Emnet et tiltalende Virkelighedspræg.

Pigen og Andemo'er.

Pigen: Hør, Andemo'er, det kan jeg ikke forstaa,
du passer jo slet ikke paa dine smaa!
De løber omkring her i Vandet og søle,
og saadanne Fyre kan let sig forkøle,
ja, en kunde drukne i samme Nu,
og hvem var saa Skyld i det andre end du!

Anden: Nej, saa maatte Lærken da først blive svimmel
og styrte her ned fra den hvælvede Himmel;
og saa maatte Fisken først Vandskræk faa,
før det skulde hænde en af mine smaa!
— Men hvorfor gaar du her og sopper, min kjære,
du er ingen And — nej, en Gaas maa du være!

Draaben.

Paa et af Markens ranke Straa
der laa en Draabe Dug,
nys var den født i Nattens Vraa,
men lys den var og smuk.

Den grønne Skov og Mark og By
sig selv i Draaben saa,
og Himlens Hvælv med Sky ved Sky
dybt i dens Indre laa.

Og alle Blomsterne, der var,
de hviskede saa tyst:
„Hvor er den smuk, og hvor den har
en Rigdom i sit Bryst!“

Og Draaben saa sig stolt omkring
og straaled blaa og grøn,
den troede, der var ingen Ting
som den saa blank og skjøn.

Men Sommersolen steg igjen
højt over Skovens Krans,
da svandt den lille Draabe hen,
da falmede dens Glans.

Saa vil, en Morgen lys og smuk,
alt Glimmer, her vi saa,
hist være kun en Draabe Dug,
der hviler paa et Straa.

TEATERNYT.

Det kgl. Theater har med kort Tids Mellemrum præsenteret to større Nyheder: Operaen „Hamlet“ og Professor Molbechs Skuespil „Opad“. Om det sidste Arbejde har Meningerne været noget delte; et Fortrin har Skuespillet imidlertid ubestridelig vist sig at være i Besiddelse af, nemlig Evnen til at trække fuldt Hus. Hvad der end kan indvendes mod det fra et strængere æsthetisk Synspunkt, maa det i alt Fald indrømmes, at „Opad“ er et Theaterstykke af stor dramatisk Virkning med en sand Overflod af effektfulde Scener.

Folketheatret. Efter at „Kvæghandleren fra Stejermark“ i længere Tid har trukket fuldt Hus, har Theatret forøget sit Repertoire med Alex. Dumas fils' 3-Akts Lystspil, „Hr. Alphonse“, som gaves første Gang i Onsdags i Forening med det førstnævnte Stykke og modtoges med udelt Bifald. Der er vel et og andet i „Hr. Alphonse“, som ikke er ganske ægte, navnlig i Henseende til Karaktertegningen, men Stykket udmærker sig til Gjengjæld ved gode Situationer og en livlig Handling, som holder Tilskueren i Aande gjennem alle tre Akter, især da det bliver fortræffelig spillet af d'Hr. Stigaard og Wulff samt Fruerne Holst, Julie Hansen og Frk. Lydia Sørensen. Alt i alt var Opførelsen af „Hr. Alphonse“ en Forestilling, som Folketheatret har Ære af, og som vistnok længe vil give fuldt Hus.

Kasinos Theater. Offenbachs uopslidelige Operette „Røverne“, og Sardous interessante Ægteskabskomedie „Lad os skilles ad“ er bleven afløst af „Kaptajn Grants Børn“. Dette Stykke, der ved sin første Fremkomst vandt en afgjort Sukces, har ikke tabt noget af sin Tiltrækningskraft, og Tilskuerne følger med usvækket Interesse den æventyrlige Handling, der jo yderligere understøttes af en glimrende Iscenesættelse.

NY BØGER.

„Æventyr og Digte“ af P. Hansen Sønderkøge. (N. C. Roms Forlagsforretning). Det er et smukt Eftermæle, den tidlig afdøde Forfatter har efterladt sig i denne Bog. Uden just at vidne om noget betydeligt Talent indeholder Samlingen saa megen Friskhed og Ynde, at de mange forskjellige Smaastykker, Digte og Historier mellem hinanden, læses med ublandet Velbehag. Vi gjengiver ovenfor to Digte som Prøve paa den ukunstlede poetiske Evne, som Forfatteren besad, baade i Alvor og Skjæmt. Bogen, der er smukt udstyret og indeholder en Mængde fortræffelig udførte Træsnit, vil særlig egne sig til Julegave.

„Haandgjerningsbog for Ungdommen“, af N. C. Rom, der har stiftet Glæde og Nytte i saa vide Kredse, er udkommen i 3dje Oplag, som oven i Kjøbet snart kan forventes udsolgt. I den nærmeste Tid vil denne Bog udkomme i tysk Oversættelse paa Otto Spamers Forlag i Leipzig.

„Bønnebog for evangeliske Kristne“, samlet af Pastor Johannes Kok, er udkommet paa Gyldendalske Boghandels Forlag. Blandt de gejstlige Forfattere, hvis Skrifter er benyttede ved Samlingen af disse Bønner, findes mange ansete Navne i den religiøse Literatur. Bønnerne, der er inddelte efter de forskjellige Lejligheder, er samlede med Omhu og Kjærlighed til den foreliggende Opgave og danner en Opbyggelsesbog, som sikkert vil finde Indgang i mangt et kristeligt Hjem.

Julenyt.

Bogstav-Lotteri, af M. Abrahamsen og Albert Svendsen, er Titlen paa en meget sindrig Opfindelse, som er udgaaet fra N. C. Roms Forlagsforretning. Det er en yndet Tidsfordriv for Børn at spille Lotteri, men ved nærværende lille Opfindelse forenes det nyttige med det morsomme. Det bekjendte Lotteri-Spil fremkommer her i en ny Skikkelse, hvorved det ofte mojsommelige Hverv at lære Barnet Tal og Bogstaver gjøres til en underholdende Leg, der letter Arbejdet baade for Læreren og den lille Elev. Lotterispillet er kjønt udstyret og ledsages af en Forklaring over Spillets Plan.

Ripsraps.

I London har der dannet sig et Selskab, der arbejder paa at fordrive Røgen fra Skorstenene, for den forpester Luften i Kæmpestaden. Saa snart man har naaet dette Maal, har man i Sinde at anlægge Blomsterhaver paa alle flade Tag.

Fangne Englændere. Ifølge officielle Beretninger er siden Aaret 1860 i fjorten forskjellige Tilfælde 29 Englændere blevne bortførte af Røvere i den Hensigt at udpresse Løsepenge. Disse Overfald og Bortførelser har fundet Sted i Mexiko, Spanien, Italien og paa Balkanhalvøen.

Blot til Lyst.

Forleden Dag bad man ved Middagsbordet en ung Herre om at skære for af Andestegen. Han paatog sig beredvillig dette Tillidshverv, men før man atter kunde

faa Kniven fra ham, havde han: væltet en Karaffe Vand, forvredet sin ene Skulder, vippet Andestegen tværs over Bordet ned i Skjødet paa en Dame og været nær ved at stikke Øjet ud paa sin Nabo — og saa var Anden endda ikke parteret!

Doktor og Patient. (Japansk Humor).

Gaadefabrik*).

Karade.

Det første findes i det hele
— I Reglen maa der føjes til —
og Ordet tæller tvende Dele,
som De med Lethed gætte vil.
Det første bruger Diplomater
saavel som mindste Skoledreng;
det bruges selv til Statstraktater,
men og til mindre Ting i Flæng.
Det andet finder De paa Gaden,
og overhovedet har man det
saavel paa Landet som i Staden,
hvis ikke var man ilde stedt.
De hele er ej større, kjære,
end det i Lommen puttes kan.
Til megen Nytte kan det være,
naar det kun bruges med Forstand.

Puk.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa et yndet, nyt Theaterstykke:

1. Hovedstad i Evropa.
2. By paa Fyn.
3. By i Norge.
4. Flod i Tyskland
5. Flod i Frankrig.
6. By paa Sjælland.
7. Hovedstad i Evropa.
8. Et Kongerige.
9. By i England.
10. By i Frankrig.
11. By i Skotland.
12. Ø i Middelhavet.
13. By i Grækenland.
14. By i Irland.

Puk.

Udgravningsforetagende.

Af følgende Ord dannes Navnene paa to Søhelte:

Tro ej den Lode. Skjul Elin.

Puk.

*) Gaadeløsernes Navne og Mærker meddeles i et af de nærmest følgende Numre. Bidrag til Gaadefabriken modtages.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. FRISTRUP.

6. Aargang. Søndagen den 8. Januar 1882. Nr. 2.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat).

I dette Øjeblik blev en Skare paa omtrent halvtresindstyve Ryttere med dragne Sværd synlig. Foran dem sprængte en ung Mand med sort Skjæg, iført en rød Kaftan og med en guldbræmmet Ulveskindshue paa Hovedet. Ved Sadlen paa hans Hest hang en lille Kost og et Hundehoved.

„Goida, Goida!" skreg han, „dræb det Pak, hug Bønderne ned, fang Tøsene og stik Landsbyen i Brand! Følg mig, Karle! Giv ingen Pardon!"

Bønderne flygtede til alle Sider.

„Lille Fatter! Bojar!" bad de, der befandt sig i Fyrstens Nærhed, „forlad ikke os arme Stakler! Beskyt os ulykkelige!"

Men Nikita var allerede borte.

„Hvor er Bojaren henne?" spurgte den gamle Bonde, i det han saa sig omkring til alle Sider. „Stedet, hvor han sad, er tomt! Og af hans Folk er der heller ingen at se! De har aabenbart skyndt sig bort her fra, de tapre! O, hvilken Ulykke, vi er alle fortabte!"

Den unge Mand med den røde Kaftan standsede sin Hest.

„Hejda, gamle Graaskjæg! Her blev jo nylig danset; hvor har Pigerne gjemt sig?"

Bonden bøjede sig i Tavshed.

„Hen til Birketræet med ham!" udbrød den sortskjæggede; „han hylder Tavsheden; lad derfor Birketræet gjøre ham stum for evig."

Nogle Ryttere steg af Hesten og kastede en Slynge om Bondens Hals.

„Lille Fatter! Dræb ikke en Olding; slip mig løs, I gode Herrer! Dræb ikke en Olding!"

„Aha, din Tunge er nok bleven løst igjen, gamle Knurrepotte! Men nu er det for sent, lille Bro'er; driv ikke Spas med os en anden Gang! Afsted til Birken med ham!"

Opritsnikerne slæbte den gamle Mand hen til Træet. I samme Øjeblik hørte man nogle Skud bag ved Bønderhytterne. Ti Mand til Fods kastede sig med dragne Sværd over Bøddelknægtene, og paa samme Tid sprængte Serebrænys Folk omkring Gadehjørnet og styrtede med høje Skrig løs paa Opritsnikerne. Fyrstens Følge var ikke halvt saa talrigt som Modstanderne, men Angrebet kom saa pludselig og uventet, at Opritsnikerne i et Nu var slagne paa Flugt. Fyrsten kastede i egen Person deres Anfører af Sadlen med et velrettet Sabelhug. Uden at give ham Tid til atter at komme paa Benene, sprang Nikita af Hesten, satte ham sit Knæ for Brystet og greb ham i Struben.

„Hvem er du, Skurk?" spurgte Fyrsten.

„Og du, hvem er du?" svarede Opritsniken med halvkvalt Stemme og funklende Øjne.

Fyrsten satte ham sit Pistolløb for Panden.

„Svar, elendige, eller jeg skyder dig ned som en Hund!"

„Jeg staar ikke under din Kommando, Røver,"

gjenmælede den anden uden at røbe den ringeste Frygt; „du er fortabt, fordi du har vovet at lægge Haand paa Czarens Folk!"

Hanen paa Pistolen slog i, men Stenen gav ingen Gnist, og den sortskjæggede beholdt Livet.

Fyrsten saa sig omkring. Nogle af Opritsnikerne laa døde rundt om ham, andre blev svinebundne af hans Folk; Resten var forsvunden.

„Bind ogsaa ham her!" udbrød Bojaren, og i det han betragtede Mandens vilde, men uforfærdede Ansigt, kunde han ikke andet end føle en vis Beundring. „Hvilken tapper Karl!" tænkte han; „Skade, at det er en Røver!"

Rideknægten Michael traadte hen til Fyrsten.

„Se, lille Fatter," sagde han, i det han viste sin Herre en Pakke tynde, men faste Strikker med Slyngknuder ved Enden. „Se, hvilken Slags Værktøj de har bragt med sig. Man ser nok, at det i Dag ikke er første Gang, de øver sig i Bøddelhaandværket — det er sande Helvedessønner."

Krigsknægtene førte i det samme to Heste frem, paa hvilke to Mænd var bundne fast; den ene var en Olding med graat, stærkt kruset Haar og et langt, hvidt Skjæg. Hans Ledsager, en ung, morkøjet Mand, syntes derimod ikke at tælle mere end tredive Aar.

„Hvad er det for Folk?" spurgte Fyrsten. „Hvorfor har I bundet dem fast til Sadlen?"

„Ikke vi, Bojar, men Røverne har bundet dem. Vi fandt dem bag ved Landsbyens Hegn, omgivne af en Vagt."

„Saa løs deres Baand og lad dem løbe."

Saa snart Fangerne var blevne befriede for Baandene, strakte de med Velbehag deres stivnede Lemmer. De lod imidlertid ikke til at have Hastværk med at gjøre Brug af deres Frihed, men blev tilbage for at se, hvad der vilde ske med de overvundne.

„Hør, I Stratenrøvere," sagde Fyrsten til de fangne Opritsniker, „hvorledes tør I vove at kalde eder Czarens Folk? Hvem er I?"

„Er dine Øjne maaske slagne med Blindhed?" svarede en af dem. „Ser du ikke, hvem vi er? Det er dog tydeligt nok, at vi er Czarens Folk — Opritsniker!"

„Ved alle Djævle," raabte Serebræny, „hvis I har jert Liv kjært, saa sig Sandheden!"

„Det lader nok til, at du er falden lige ned fra Skyerne," sagde den unge, sortskjæggede Mand med en haanlig Latter. „Har du da aldrig før set Opritsniker? Hvorfra kommer du egentlig? Det havde i alt Fald været bedre for dig, om du var bleven, hvor du var."

Røverens Frækhed og Halsstarrighed bragte Nikita til at tabe Taalmodigheden.

„Hør, unge Menneske," sagde han; „din Uforfærdethed behager mig, jeg er ikke utilbøjelig til at skjænke dig Livet. Men siger du mig ikke øjeblikkelig, hvem du er, saa lader jeg dig — saa sandt Gud er hellig — strax klynge op!"

Røveren rektede sig stolt i Vejret.

„Jeg hedder Matthæus Chomjak," svarede han, „og er Rideknægt hos Gregor Skuratoff=Belski. Jeg tjener min Herre og Czaren tro og redelig blandt de øvrige Opritsniker. Kosten, som vi bærer ved Sadlen, betyder, at vi fejer Forræderiet bort fra den russiske Jordbund, og dette Hundehoved hentyder til, at vi bider Czarens Fjender ihjel. Nu ved du, hvem jeg er; sig mig nu ogsaa for dit Vedkommende, hvorledes man skal kalde dig, hvilket Navn man skal mindes, naar du er bleven et Hoved kortere!"

Fyrsten havde allerede tilgivet Opritsniken hans dristige Tale; Mandens Ligegyldighed over for Døden behagede ham. Men Matthæus Chomjak bagvaskede Czaren; det kunde Nikita Serebræny ikke taale. Han gav sine Krigere et Vink. Vante til at adlyde og selv æggede af Røvernes Frækhed kastede de Løkken om Chomjaks Hals og gjorde sig rede til at lade ham lide den samme Straf, hvormed han nys havde truet de stakkels Bønder.

Da traadte den yngste af de to Mænd, hvis Baand han nys havde løst, hen til Fyrsten.

„Tillad mig, Bojar, at sige dig nogle Ord."

„Tal!"

„Du har i Dag gjort en god Gjerning, Bojar; du har friet os ud af Hænderne paa disse Hunde. Vi vil derfor gjengjælde dig godt med godt. Det er aabenbart længe siden, du har levet i Moskwa, Bojar. Vi ved imidlertid, hvad der for Tiden foregaar der. Hør derfor vore Ord! Hvis du endnu ikke er kjed af Livet, saa lad ikke disse Djævle klynge op. Lad dem løbe. Lad ogsaa denne Satan, Chomjak, løbe. Ikke for deres Skyld, men for din egen, Bojar. Skulde de nogen Sinde falde i vore Hænder, da, ved Kristi Legeme, klynger jeg dem selv op! Strikken skal de ikke undslippe, kun tilkommer det ikke dig, men os at sende dem afsted til Helvede, hvor de hører hjemme."

Fyrsten saa forundret paa den ubekjendte. Dennes sorte Øjne udtrykte Bestemthed og Forvovenhed; et mørkt Skjæg dækkede hele den underste Del af hans Ansigt, der oplivedes af to Rækker skinnende hvide Tænder. Efter hans Klædning at dømme, maatte man antage ham for en Kjøbmand eller velhavende Bonde. Han talte imidlertid med saa megen Tillidsfuldhed og syntes at mene det saa oprigtig med sin Advarsel, at Bojaren begyndte at betragte ham med voxende Opmærksomhed. Og Nikita maatte til sidst tilstaa for sig selv, at dette Menneskes Træk bar Præget

af mere end almindeligt Mod og Forstand. Hans Blik røbede tillige en Mand, der var vant til at befale.

„Hvem er du, unge Menneske?" spurgte Serebræny, „og hvorfor gaar du i Forbøn for Folk, som har øvet Vold mod dig selv?"

„Det er sandt nok, Bojar, havde du ikke lagt dig imellem, saa var jeg bleven klynget op i Steden for dem. Men følg ikke desto mindre mit Raad og lad dem løbe. Du vil ikke fortryde det, naar du kommer til Moskwa. Tiderne har forandret sig der. Ja, dersom man havde kunnet gribe dem alle til Hobe, saa skulde jeg ikke have haft noget at indvende mod, at de var komne til at dingle hver fra sin Gren. Der var alligevel bleven mer end nok tilbage af dem i Rusland. Men ti af dem er slupne bort, og hvis denne fordømte Chomjak ikke kommer helskindet tilbage til Moskwa, saa kan du forlade dig paa, at du vil blive anklaget af hans Kammerater!"

Den fremmedes gaadefulde Tale vilde sandsynligvis ikke have overbevist Nikita, men dennes Vrede havde imidlertid lagt sig. Han tog i Betænkning, at Misdædernes øjeblikkelige Henrettelse ikke vilde være til synderlig Nytte, hvorimod det maaske kunde opnaas, at hele dette Kompagni af Stratenrøvere blev opdaget, naar man overleverede de allerede fangne Røvere til den straffende Retfærdighed. Efter at han havde skaffet sig nøjagtig Underretning om den nærmeste Dommers Embedssæde, befalede han Anføreren for sit Følge at bringe Fangerne der hen, og erklærede, at han vilde fortsætte sin Rejse, kun ledsaget af Michael.

„Du kan ganske vist næmt nok sende disse Hunde afsted til Dommeren," mente den ubekjendte, „men tro mig: han vil ufortøvet sætte dem i Frihed igjen. Det vilde være bedre, om du selv gav dem Løbepas. Gjør i øvrigt som du vil, Bojar."

Michael havde stiltiende lyttet til denne Samtale og indskrænket sig til nu og da at klø sig betænkelig bag Øret. Men da den fremmede havde talt ud, traadte den gamle Rideknægt hen til Fyrsten, bøjede sig dybt og sagde:

„Lille Fatter Bojar, denne unge Mand har maaske truffet det rette: Dommeren vil sandsynligvis sætte disse Røvere i Frihed igjen. Men hvis du i din Godhjærtethed lader dem slippe for Strikken, saa tillad i det mindste, at vi giver dem hver halvtresindstyve Slag Stokkeprygl, for at de kan have en lille Erindring om dig, før de faar Lov til at løbe. Maaske kan det i Fremtiden fortage disse fordømte Hunde Lysten til at stjæle og myrde!"

Og i det han tog Fyrstens Tavshed for et stiltiende Samtykke, lod han strax Fangerne føre til Side og sørgede for, at den foreslaaede Straf blev fuldbyrdet over dem med lige saa megen Nøjagtighed som Hurtighed, uden Hensyn til Chomjaks afmægtige Trusler og Raseri.

„Det vil bekomme dem saare vel," forsikrede Michael, da han lidt efter med en vel tilfreds Mine vendte tilbage til Fyrsten. „Rigtignok er Straffen altfor mild, men den vil dog efterlade et varigt Minde hos dem."

Ogsaa den ubekjendte syntes at billige Michaels lykkelige Indfald. Han smaalo ved sig selv og strøg sit Skjæg, men lidt efter fik hans Ansigt det samme alvorlige Udtryk som før.

„Bojar," sagde han, „dersom det er din Hensigt at rejse alene i Selskab med din Rideknægt, saa tillad mig og min Ledsager at slutte os til dig. Vejen falder os noget ensom, og man rejser bedre i Følge med andre. Desuden kunde der maaske endnu en Gang byde sig Lejlighed til at arbejde med Næverne, og otte Arme udretter mere end fire."

Fyrsten havde ingen Grund til at nære nogen som helst Mistanke til sin ny Bekjendt. Han tillod ham derfor at gjøre Følgeskab med, og efter en kort Rast fortsatte de fire Ryttere deres Vej.

Andet Kapitel.

De ny Rejsefæller.

Undervejs prøvede Michael flere Gange paa at faa at vide, hvem de ubekjendte var, men de svarede ham enten med en Spøs, eller ogsaa undveg de ham med listige Udflugter, hver Gang han troede at have naaet sin Hensigt.

„Et nydeligt Selskab," sagde Michael endelig ved sig selv. „Nogle mærkværdige Folk! Saa glatte som Aal! Næppe tror man at have faaet Tag i dem, saa glider de atter ud mellem Fingrene paa En."

Det begyndte imidlertid at blive mørkt, og Michael nærmede sig Fyrsten.

„Bojar," sagde han, „tror du nu ogsaa, vi har handlet vel i at tage disse Fyre med os? De lader mig til at være temmelig snu; man kan sladre med dem, saa meget man vil, og dog ikke lokke noget ud af dem. Det er nogle kraftige Knægte; de giver ikke denne Chomjak synderlig efter i den Retning. Mon det ikke skulde være slet Kram?"

„Det er nok muligt," svarede Fyrsten i en sorgløs Tone; „men i hvert Fald vil de staa os bi, hvis vi atter skulde støde paa disse Opritsniker."

„Det faar vi først at se, lille Fatter! Den

ene Ravn hugger ikke Øjnene ud paa den anden, og jeg hørte dem nys underholde sig med hinanden i et Sprog, som Djævlen maa kunne tyde; jeg forstod ikke et levende Ord af det, og alligevel lod det til at være russisk! Vær paa din Post, Bojar; en vaagen Hest har Ulven svært ved at gjøre det af med."

Mørket tog mere og mere til, og Michael tav omsider. Ogsaa Bojaren iagttog Tavshed. Man hørte kun Hestehovenes Klapren og nu og da en svag Pusten fra Hestene.

De red gjennem en Skov. Den ene af de ubekjendte istemte en Sang, hvis Omkvæd den anden sang med.

Denne Sang, der lød saa stemningsfuld gjennem Nattens Stilhed efter alle Dagens Hændelser, gjorde et sælsomt Indtryk paa Nikita: han følte sig paa en Gang saa tung om Hjærtet. Han kom uvilkaarlig til at tænke paa Fortiden, paa sin Afrejse fra Moskwa, som han havde forladt for fem Aar siden, og hans Fantasi førte ham atter ind i den samme Kirke, hvor han havde hørt Messen for sin Bortrejse, og hvor han midt under den højtidelige Salmesang, midt iblandt Menighedens dæmpede Mumlen havde følt sig sælsomt greben af en blid, velklingende Stemme, som hverken Vaabnenes Klirren eller de litauiske Kanoners Torden havde kunnet udslette af hans Erindring.

„Lev vel, Fyrste," havde denne Stemme hemmelig tilhviskct ham; „jeg vil bede for dig!" . . .

Imidlertid vedblev de to ubekjendte at synge; men Ordene i deres Sang harmonerede ikke med Bojarens Tanker. Sangen priste den umaadelige Stæppe, den mægtige Wolga, som gjennemstrømmer den, og det muntre, ubundne Æventyrerliv. Snart forenede Stemmerne sig, snart klang de hver for sig; nu søgte de at anskueliggjøre en Flods langsomme, rolige Løb; derpaa hævede og sænkede de sig atter som stormfulde Bølger, og endelig løftede de sig højere og højere, ligesom naar Ørnen svæver med udfoldede Vinger højt oppe i Luften.

Man bliver paa en Gang vemodig stemt og tillige saa glad til Mode, naar man en stille Sommernat inde i den tavse Skov hører en russisk Folkevise. Man føler da en usigelig Tungsindighed, der er lige saa uovervindelig som den ubønhørlige Skæbne, og denne Tungsindighed er et af Hovedtrækkene i den russiske Nationalkarakter, der lader en fatte og forstaa meget, som synes uforklarligt i det russiske Folks Liv og Færden. Og hvad tolker ikke saadan en Sang midt i Sommernatten og i en stille Skov! . . .

En stingrende Piben rev pludselig Bojaren ud af hans Drømme. Tvende Mænd sprang frem fra Skyggen af et Træ og greb hans Hest ved Tøjlen. To andre tog fat i hans Arme. Al Modstand var umulig.

„Ha, I Skurke!" skreg Michael, der ligeledes var bleven omringet af ubekjendte Mænd; „ha, I Sønner af en Hund! . . . De har forraadt os, de Kjæltringer!"

„Hvem der?" spurgte en raa Stemme.

„Bedstemo'ers Spoleben," var det gaadefulde Svar, som blev givet af den yngste af Fyrstens ny Rejsefæller.

„I Bedstefa'ers Sko," gjenmælede den raa Stemme.

„Ryst ikke Æbletræerne! Lad Axene modnes; vi vil selv indhøste Sæden," vedblev Fyrstens Ledsager.

Hænderne, som havde grebet fat i Bojaren og hans Hest, slap øjeblikkelig deres Tag, og saa snart Hesten atter følte sig fri, begyndte den at puste og løb endnu hurtigere end før afsted mellem Træstammerne.

„Der ser du, Bojar," sagde den ubekjendte, „at jeg havde Ret, da jeg forudsagde, at det er bedre at rejse fire end to i Følge. Nu vil vi blot ledsage dig til Møllen og der tage Afsked med dig. I Møllen finder du sagtens Nattelogis og Foder til din Hest; Todudoff ligger højst to Werster borte, og derfra har man snart naaet Moskwa."

„Jeg takker dig, Kammerat. Skulde vi mødes end en Gang, skal jeg ikke glemme, hvad jeg er dig skyldig."

„Ikke dig, Bojar, men os tilkommer det at tale om Taknemmelighed. Det er ikke meget sandsynligt, at vi nogen Sinde skulde mødes igjen. Men skulde det være Guds Vilje, saa glem ikke, at en Russer altid mindes en Velgjerning, og at vi bestandig bliver dine tro Tjenere."

„Hav Tak, unge Mand; men vil du ikke sige mig dit Navn?"

„Jeg har flere Navne," svarede den yngste af de to ubekjendte. „For Øjeblikket hedder jeg Wanjucha Persten."

Det varede ikke længe, før de rejsende havde naaet Møllen. Trods den fremrykkede Tid var Møllehjulet endnu i Gang. Saa snart Wanjucha havde tilkjendegivet sin Nærværelse ved et Stød i en lille Pibe, han bar hos sig, kom Mølleren til Syne. Paa Grund af Mørket kunde man ikke skjelne hans Træk, men efter Stemmen at dømme var det en gammel Mand.

„Ah, er det dig, min Velgjører!" sagde han til Persten. „Jeg ventede dig ikke mer i Dag, og mindst i Selskab med fremmede. Hvorfor har du ikke fulgt dem til Moskwa? Hos mig findes der hverken Havre eller Hø og ikke heller noget Aftensmaaltid."

Persten sagde nogle Ord til Mølleren i en Slags uforstaaelig Kaudervælsk. Den gamle Mand svarede ham i samme Sprog og tilføjede derpaa halvt højt:

„Ja, det vilde glæde mig meget, min bedste,

men jeg venter en Gjæst, og — du gode Gud — hvilken Gjæst! Han er ikke til at spøge med."

„Og Melkammeret?" spurgte Persten.

„Det er helt fuldt af Sække."

„Men Pakhuset? . . . Hør, gode Ven, du maa strax skaffe Plads og desforuden Havre til Hestene og et Aftensmaaltid til Bojaren! Vi kjender jo hinanden fra gammel Tid, prøv derfor ikke paa at narre mig."

Mølleren førte brummende de rejsende hen til Oplagshuset, der laa omtrent ti Skridt borte fra Møllen, og hvor der var rigelig Plads til Trods for de opstablede Kornsække.

Medens han derpaa bortfjærnede sig for at hente Lys, tog Persten og hans Ledsager Afsked med Bojaren.

„Men sig os dog, Kammerat," bad Michael, „hvor vi kan finde jer igjen, dersom Fyrsten skulde faa Brug for eders Vidnesbyrd i Anledning af denne Dags Hændelser?"

„Spørg Vinden, hvor hen den iler!" svarede Persten. „Spørg den bortrullende Bølge, hvor den har sit Hjem! Vi ligner Pilen, der flyver bort fra Buen: hvor dens Spids trænger ind, der er dens Bo! . . . Hvad vort Vidnesbyrd angaar," tilføjede han leende — „saa vil vi ikke kunne være hans fyrstelige Naade til nogen Nytte dermed. Men dersom vi kunde være dig til Tjeneste i en anden Sag, saa kom blot hid til den gamle, til Mølleren her; han vil sige dig, hvor du skal søge efter Wanjucha Persten!"

„Der har vi det! En rigtig Djævlesøn!" mumlede Michael ved sig selv, „hvilken forblommet Tale han fører!"

„Bojar," sagde Persten, i det han gjorde Mine til at bortfjærne sig, „følg mit Raad: Naar du kommer til Moskwa, skal du ikke gjøre dig til af, at du først har villet slaa Strikken om Halsen paa Maljuta Skuratoffs Rideknægt, og at du dernæst ordentlig har garvet hans Rygstykker."

„Se, hvor nydelig han tager sig af ham!" brummede Michael igjen. „Lad Halunken løbe, krum ikke det mindste Haar paa hans Hoved og gjør dig ikke til af, at du har villet klynge ham op! Det er aabenbart Frugter af et og samme Træ . . . Vær kun rolig, lille Bro'er," tilføjede han højt, „vor Fyrste nærer ikke Angest for nogen; han har intet at frygte af denne Skuratoff; han skylder kun Czaren Regnskab for sin Gjøren og Laden."

Mølleren var imidlertid kommen tilbage og medbragte en tændt Granspaan, som han satte fast i Væggen; derpaa hentede han en Ret Schtschi*) tillige med Brød og et Krus Øl. Den gamle Mands Ansigt udtrykte en ejendommelig Blanding af Godmodighed og Gjerrighed; Haar og Skjæg var ganske hvidt; Øjnene lysegraa; hele Ansigtet var bedækket af dybe Rynker.

Efter at de havde spist og bedt deres Aftenbøn, strakte Nikita og Michael sig paa Sækkene. Mølleren ønskede dem en god Nat, gjorde et dybt Buk, slukkede Lyset og bortfjærnede sig.

„Bojar," sagde Michael, da de var blevne alene; „det synes mig, at vi har handlet Uret i at slaa os til Ro her. Vi burde hellere strax være redne videre til Moskwa."

„For at sætte hele Staden i Uro midt om Natten? Stige af Hesten ved hvert Gadehjørne og gjøre sig Ulejlighed med at aabne Slagbommene?"

„Det er bedre, lille Fatter, at gjøre sig den Ulejlighed at aabne et Par Bomme end at lægge sig til at sove i en Djævlemølle. Og saa er det oven i Kjøbet Røvere, der have ført os her hid! Gud maa vide, i hvilken Hule vi er komne, og det til med paa en St. Hansdag!"

„Du føler dig altsaa ikke til Pas her?"

„Det paastaar jeg just ikke, lille Fatter; jeg ligger overmaade bekvemt; Kaalsuppen var god, og Hestene har Overflødighed af Havre, men en Ting tækkes mig ikke — nemlig det, at Værten er en Møller!"

„Hvad gjør det, at han er Møller?"

„Hvad det gjør?" vedblev Michael ivrig. „Du ved altsaa slet ikke, Fyrste, at der ikke findes nogen Møller, som ikke allerede fra Fødslen af er forskreven til Djævlen? Tror du da, at han kunde holde sin Mølledam i god Stand uden med den ondes Bistand? Ja, Djævlen er hans Medhjælper, og hans Moster er en Hex, det kan du lide paa, lille Fatter!"

„Jeg har før hørt noget lignende," svarede Nikita; „Folk siger saa meget. Men nu har vi ikke længer noget andet Valg; lad os derfor føje os i, hvad Gud tilskikker os."

Michael tav en Tid lang; saa gabede han, tav endnu et Øjeblik og spurgte derpaa med allerede søvndrukken Stemme:

„Og hvad mener du, Bojar, om denne Matthæus Chomjak, som du huggede af Sadlen?"

„Jeg mener, at han er en Røver."

„Det mener jeg ogsaa. Men hvad tænker du, Bojar, om denne Wanjucha Persten?"

„Jeg tænker, at han ligeledes er en Røver."

„Det samme tænker jeg. Kun er der en lille Forskjel paa de to. Sig mig, Bojar, hvem anser du for den største Halunk, Chomjak eller Persten?"

Og uden at vente paa Svaret begyndte Michael at snorke. Kort efter var ogsaa Nikita slumret ind.

(Fortsættes.)

*) Den nationale Kaalsuppe.

Ingeborg.

En Skitse af Emanuel Henningsen.

Det var en raakold Eftermiddag — saaledes fortæller endnu gamle Folk i Vilsbæk — at man saa en ung Kvinde gaa igjennem Byen med et bitte Barn paa sin Arm. Hun var fattigt og uselt klædt og forhørte sig adskillige Steder forgjæves om Husly til Natten, indtil gamle Birthe Ellings forbarmede sig over hende og laante hende Hus. Det var let at skjønne, at det bitte Barn var hendes eget, for det lignede hende godt nok; men hvem hun ellers var, og hvorfra hun kom, vidste ingen, og hun selv fortalte det ikke til nogen. Saa hændte det sig, at hun blev syg, og Birthe passede hende og Barnet paa det bedste; men da hun igjen blev ved Helsen og vilde gaa videre med Barnet, havde Birthe allerede knyttet sig saadan til dem begge to, at hun ikke kunde slippe nogen af dem, og den fremmede blev da boende hos hende Vinteren over. Alt imens kom hun til at se helt kjøn ud, baade i Klædedragt og i anden Henseende, kun vedblev hun at være lidt blegnæbet, og det saa ud, som om hun bar paa en eller anden stor Sorg, saa stille og tungsindig hun var.

Saa var det en Gang i Begyndelsen af Uddagene*), at hun traf sammen med Sognefogdens Søn, Ole Brun, oppe paa Heden, og han fulgte med hende hjem efter. Han gik og betragtede hende fra Siden af, og jo længere han saa paa hende, jo kjønnere syntes han, at hun var. Saa spurgte han hende til sidst, om hun da aldrig kunde blive rigtig glad.

„Hvorfor det?" sagde hun.

„Jo," vedblev han, „jeg kjender en, som vilde give alt, hvad han ejer, hvis han kunde se dig glad og lykkelig. . . . Du maa ikke tro, det er Narreværk, hvad jeg siger, for det er Sanden, maa du vide."

„Og hvem kan det vel være?" spurgte hun undrende.

„Det er mig selv, Ingeborg," svarede han, og paa den Maade, han sagde det, kunde man mærke, at det var hans Alvor. „Har du da aldrig sagt dig selv, at jeg havde dig kjær . . . at der ikke er den i Verden, jeg holder saa meget af som af dig?"

*) Uddagene, Pløjetiden om Foraaret.

„Nej," sagde hun og brast i Graad. „Den, jeg havde kjær, ligger paa Havets Bund . . . og aldrig kan jeg tænke paa nogen anden."

Hun rakte Ole sin Haand til Afsked, og han gik bedrøvet hjem. Samme Foraar døde gamle Birthe; men før sin Død skjænkede hun Ingeborg alt, hvad hun ejede, og en Maaned efter Begravelsen havde Ingeborg solgt Huset og var flyttet ud bag Klitten nær Bulbjærg. Her bjærgede hun Føden ved at gaa om og sælge Fisk i den nærmeste Omegn; men Folk syntes, det var underligt, at hun blev ved at være saa stille og indesluttet, og at hun tit sad halve Dage oppe ved Bulbjærg og stirrede ud over Havet. — Saa gik der nogle Aar, og den bitte Pige begyndte at voxe til og følge med hende alle Vegne.

En Dag kom der nogle Folk rejsende ud til Bulbjærg, og en af Mændene gik fra de andre ind mellem Klithøjene. Da kom Ingeborg gaaende, og i det hun fik Øje paa den fremmede, skreg hun højt og løb hen til ham, og hun slog Armene om ham og græd lydelig.

„Ejler, er det dig!"

„Ingeborg!" sagde han næsten ræd og saa sig om til alle Sider, om der var nogen i Nærheden; men Hyrdedrengen, der laa oppe paa Klithøjen, saa han ikke. „Hvordan kommer du her?"

„Jeg bor her ude . . . Fa'er jog mig jo bort, da han saa, hvordan det stod til med mig . . . jeg troede, du var forlist med Skibet, da det gik under, og du kom jo heller ikke tilbage . . . saa drog jeg hen, hvor ingen kjendte mig."

„Ved du ikke, at din Fa'er er død, og at din Broder nu er Ejer af Gaarden?"

„Nej, ak nej," svarede hun, og det lød for Hyrdedrengen, som om hun lo og græd paa en Gang, „jeg ved kun, at jeg har dig igjen . . . jeg ved kun, at mit Liv fra denne Stund er lutter Solskin og Glæde, saa vist som det før var idel Sorg og Længsel . . . O, Ejler, hvorfor drager du dig løs fra mig?"

Hun saa pludselig op til ham og begyndte at ryste over alle Lemmer.

„Du holder vel ikke mere af mig," sagde hun.

Han vendte Øjnene sky til Siden og mumlede noget, som Drengen ikke kunde høre; men Ingeborg blev hvid som en kalket Væg og knugede sine Hænder sammen. Saa vendte hun sig fra ham og gik langsomt ind mellem Klitterne. Den fremmede saa efter hende, til hun blev borte bag Højen;

saa kastede han sig ned i Sandet og blev liggende der, til de andre Folk kom tilbage fra Bulbjærg.

Fik man end ikke at vide, hvem Ingeborg egentlig var, saa blev det dog snart kjendt, hvem han var, som hun havde talt med. Han hed Ejler Monsen og var Gaardmand i Attrup, og han havde for tre Aar siden giftet sig med Enken, som ejede Gaarden. Han selv var ellers ikke fra den By, men sønden fra, og han havde før faret til Søs.

Efter den Dag, da Ingeborg havde mødt ham ude i Klitten, blev hun endnu mere stille end før, og hun sad tiere end ellers oppe ved Bulbjærg med sin bitte Pige og saa ud over Havet. En kan aldrig vide, hvad Trøst hun fandt deri; men det maatte vel trøste hende paa sin Vis, Stakkel, som hun var. Hun tænkte sig ham maaske død, naar hun sad der ude.

Saa gik der igjen et Par Aar; da kom Ejler en Dag kjørende op for Ingeborgs Dør, og Jens Grundts Kone gik ud og tog imod ham.

„Er Ingeborg ikke til Huse her?" spurgte han.

„Jo, ok jo," sagde hun; „men det staar ellers ikke allerbedst til med hende." — For Ingeborg laa den Gang paa det sidste.

Han stod af Vognen og gav Linerne til den fremmede Kone; derpaa gik han hastig ind i Huset. I Førstningen holdt det haardt for hende at styre Hestene; men lidt efter blev de saa taalige som Lam, fortalte hun siden, og saa bandt hun Linerne ved Hjulnavet og gik sagte ind for ikke at forstyrre. Ejler sad paa Sengekanten og holdt Ingeborgs Hænder mellem sine; men hvad de egentlig hviskede om, det skulde Konen ikke sige, for hun hørte kun, at Ingeborg sagde:

„Du skal ikke være harm*), Ejler . . . du var mig dog tro i dit Hjærte . . . og det var vel bedst for os begge, at det er kommen saa."

Saa blev der stille inde i Kammeret; men Konen saa gjennem den aabne Dør, at Ejler Monsen græd stille for sig selv. En Time efter havde Ingeborg udstridt, og Ejler gav Konen Penge, for at hun kunde stille an til Begravelsen. Den bitte Pige tog han med sig op paa Vognen, og da han var ved at kjøre, sagde Konen:

„Det var dog skjønt, I kom, før Ingeborg gik bort."

„Aa ja," sagde han; „men, Gud bedre det, det var for silde endda."

Dermed kjørte han bort med den bitte Pige; men paa Begravelsesdagen kom han igjen og fulgte Liget til Kirken. Karlen, der kjørte for ham, fortalte da, at hans Husbond havde været Enke**) i sex Uger. Han giftede sig da nok heller aldrig igjen, efter hvad man hørte; men Ingeborgs Datter blev siden, da hun voxte til, den rigeste Gaardkone i Attrup, og det var hende, som lod sætte den store Sten med Marmorkorset ved Ingeborgs Grav.

Mindestenen med Korset — en Granitsten, hvorom der slynger sig en Vedbendranke — staar endnu paa Kirkegaarden, og det er vel sagtens Grunden til, at Ingeborgs Historie er bleven bevaret indtil vore Dage, skjønt mange Aar er henrundne, siden den fik sin Afslutning.

---

*) harm, bedrøvet. **) Enkemand.

Uglspejl blandt de lærde.

En Gang kom Uglspejl til Byen Prag og gav sig her ud for at være meget lærd. Højskolens Professorer stævnede ham da til et Møde, hvor han skulde besvare deres Spørgsmaal og derved aflægge Vidnesbyrd om sin Kløgt. Saa snart han havde besteget Talerstolen, spurgte Rektoren: „Hvor mange Draaber Vand findes der i Havet?" — Uglspejl svarede: „Det skal jeg sige jer ganske nøjagtig, naar I, velbyrdige Hr. Rektor, vil befale alle Aaer og Floder, som flyder ud deri, at staa stille." Det kunde Rektoren ikke, og han spurgte videre: „Hvor mange Dage er der henrundne siden Verdens Skabelse?" — Uglspejl svarede: „Kun syv! Naar de er til Ende, begynder andre syv, og saaledes videre til Dommedag." Hertil havde ingen noget at bemærke, og Rektoren spurgte atter: „Kan du sige os, hvor Midten af Verden er?" — „Lige paa det Sted, hvor jeg staar," svarede Uglspejl, „vil I ikke tro det, saa maal efter!" Dette forsøgte de lærde dog af flere Grunde ikke paa, men spurgte videre: „Hvor dybt er det dybeste Hav?" — „Et Stenkast," svarede Uglspejl. Nu kom det femte Spørgsmaal: „Hvor langt er der fra Jorden til Himlen?" — Uglspejl svarede: „Ikke længere, end at naar man taler paa Jorden, kan det høres i Himlen. Vil nogen af de Herrer stige der op, kan vi jo gjøre et Forsøg!" Ingen lod imidlertid til at have Lyst til dette, og Rektoren kom nu med det

sjette Spørgsmaal: „Hvor stor er Himmelhvælvingen?“ — „Tusende Kalvehaler bred og tusende Alen høj,“ svarede Uglspejl, „det kan aldrig slaa fejl. Tror I mig ikke paa mit Ord, saa tag Sol og Maane og Stjærner bort og maal efter, og I skal se, at jeg har Ret.“ Nu stak de lærde Piben ind, thi de havde fundet deres Overmand.

Fra Prag drog Uglspejl til Erfurt, hvor der var et berømt Universitet. At Rygter om hans Klogt og Lærdom kom i Omløb, sørgede han selv for, og det varede ikke længe, før Professorerne og Studenterne ogsaa her stævnede ham til et Møde. Da han kom, spurgte de ham, om han kunde lære et Æsel at læse. „Ja vist kan jeg det,“ svarede han, „men dertil maa jeg have allermindst en Snes Aar, for Æslet er, som I jo nok ved, et meget dumt Dyr.“ Det havde de lærde intet at indvende imod, men da de alligevel ikke troede, at han kunde, indgik de et Væddemaal med ham paa 200 Daler. Uglspejl tænkte som saa: Vi er tre, og der er tyve Aar, dør Rektoren, med hvem jeg har indgaaet Væddemaalet, er jeg fri; dør jeg, maa de nok ogsaa helst lade mig være fri, og dør ingen af os, saa kan jeg sagtens lade Æslet krepere ved Lejlighed, Verden har saamænd ingen Mangel paa Fæhoveder endda.“ Han anskaffede sig nu et Æsel, som han satte paa Stald; dernæst tog han en gammel Bog, strøede Havre mellem dens Blade og lagde den foran sin langørede Lærling. Æslet lærte snart at vende det ene Blad efter det andet for at faa Havren, og naar Bogen var tom, udstødte det en Lyd, der lød som Y=A. Dette lagde Uglspejl Mærke til, og han gik til Rektoren og fortalte, at nu kunde hans Discipel allerede flere Bogstaver. Ja, det vilde Rektoren da høre, og han samt nogle Magistre fulgte med Uglspejl tilbage til Stalden. Han lagde nu en ny Bog foran Dyret, der havde sultet hele Dagen og derfor ivrig begyndte at blade omkring; da det intet fandt, raabte det paa sin gamle Vis: Y=A, Y=A! — „Kan I høre,“ sagde Uglspejl, „det begynder allerede at faa Lærdom i Hovedet.“ Kort efter døde Rektoren, og Uglspejl fik de 200 Rigsdaler udbetalt; men da han rejste bort, tænkte han ved sig selv: „Skulde du gjøre alle Æsler i Erfurt kloge, fik du saamænd mer end nok at bestille.“

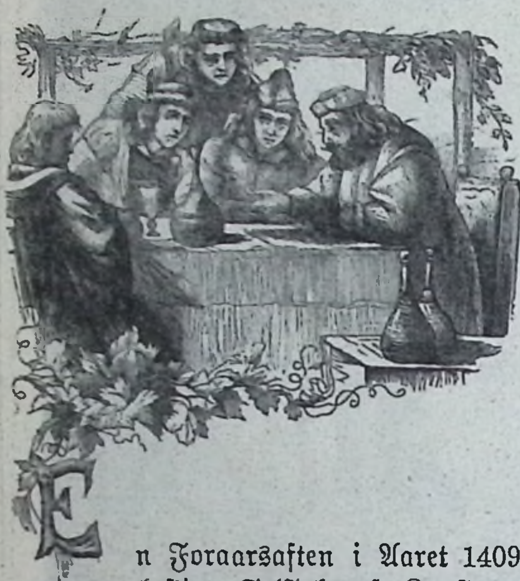
Uglspejl lærer Æslet at læse.

Sønnens Portræt. (Se Side 29.)

Sjælevandringen.

En Kunstnerhistorie fra det gamle Florents.

En Foraarsaften i Aaret 1409 havde et lystigt Selskab af Kunstnere forsamlet sig i Mester Tommaso Pecoris gjæstfri Hus i den gamle Stad Florents. Man var just i Færd med et veldækket Aftensmaaltid, ved hvilket der ikke var Mangel paa den gode, røde italienske Vin. Mester Tommaso, der selv var en velbegavet og livsglad Mand, kjendte ingen større Glæde end den, han fandt i fortrolig Omgang med de unge Kunstnere, som altid var oplagte til en munter Spas.

Den lystigste og vittigste blandt alle Kunstnerne i Florents var den geniale Guldsmed, Billedhugger og Bygmester Filippo Brunellesco. Han var netop vendt tilbage fra den evige Stad, hvor han havde studeret de store Mesterværker i Bygningskunsten fra Roms Glansperiode i den Hensigt at lade sin Fødeby nyde Frugten af de vundne Kundskaber. Det var netop hans Hjemkomst, som Kammeraterne fejrede ved et muntert Lag. Mester Filippo var uudtømmelig i at finde paa gode Historier, som han fortalte med uimodstaaeligt Lune, og han var lige saa uudtømmelig paa lystige Indfald og allehaande Narrestreger. Forresten var han den behageligste Selskabsbroder og Kammerat, og da han dertil var den bravește Fyr i Verden, kunde man ikke ret længe for Alvor være vred paa ham, selv om han havde spillet En et nok saa drøjt Puds.

Ved Siden af Brunellesco sad den otte og tyveaarige Lorenzo Ghiberti, en af sin Tids berømteste Billedhuggere. Heller ikke den elskværdige Donatello manglede i denne Kreds. Kunstnerens Navn var Donata di Betto Bardi, men hele Verden kaldte ham ved det halvt kjærtegnende, halvt fortrolige Ungdomsnavn Donatello. Han var Mester Filippos bedste Ven, og den nylig tilendebragte Romerrejse havde de gjort i hinandens Selskab, ligesom de ogsaa havde studeret og arbejdet i Fællesskab. De havde nylig begge to arbejdet i ædel Kappestrid paa en korsfæstet Kristus, og først da Arbejdet var færdigt, havde de vist hinanden deres Værk. De var gjensidig hinandens Kunstdommere, og Donatello, der var henrykt over sin Vens mesterlige Arbejde, udbrød: „I Sandhed, Filippo, det er lykkedes dig at skabe et guddommeligt Billede, medens jeg kun har frembragt en Figur, som snarere ligner en stakkels Bonde!"

Og dog kjendte Donatello meget godt sit eget Værd som Billedhugger. Det var hændet mere end en Gang, naar en sneverhjærtet Kjøber havde villet tinge med ham om nogle Dukater i Prisen paa hans Arbejde, at han i opbrusende Harme havde knust det kostbare Kunstværk med sin Hammer, for at det ikke skulde komme i saa uværdige Hænder.

Disse tre Billedhuggere var tillige Guldsmede. Efter hin Tids Skik havde de begyndt deres Kunstnerbane med at lære en Kunst, som den Gang endnu ikke var bleven, hvad den nu er: et Haandværk. De nævnte tre var de mest afholdte Gjæster ved Mester Tommasos Bord. Af de andre Kunstfæller og Bordkammerater, deriblandt Digteren Giovanni Rucellai, kommer vi senere til at nævne flere i denne vor sandfærdige Historie.

Samtalen havde allerede en Stund været i god Gang ved Bordet; der taltes om Kunst og Poesi, og den ene fortalte den anden, hvilket Arbejde han for Tiden var i Færd med at udføre. Og alt imens krydsede Spøg og kjække Vittigheder hinanden.

„Men sig mig en Gang, gode Venner, hvor bliver dog vor tykke Snedker af i Aften?" udbrød pludselig Mester Tommaso. „Han er ellers ikke den Mand, som lader Lejligheden gaa forbi, naar han kan snylte sig et godt Maaltid til, uden at det koster ham noget!"

„Jeg bankede nylig i Forbigaaende paa hans Dør for at tage ham med mig herhen," bemærkede Donatello, „men baade Dør og Vinduesskodder var fast tillukkede."

„Og jeg saa i Eftermiddags oppe fra mit Vindue, at han gik som i dybe Tanker ned ad Gaden henimod Pradoen," tilføjede Ghiberti. „Hans Pengegridsthed gjør ham undertiden saa adspredt og aandsfraværende, at han glemmer alt andet derfor. Det er sørgeligt, at en Mand, der ellers er dygtig og brav, skal lide af saa hæslige Fejl som Havesyge og Nærighed."

Samtalen blev pludselig afbrudt, i det man ude i den forreste Stue hørte den tykke Snedker, Manetto degli Ammanatini, om hvem Talen netop havde drejet sig, stønne og puste paa sin sædvanlige Maner, og et Øjeblik efter traadte han ind til de forsamlede Kunstnere.

„Hvor har du været henne, Tyksak? — Hvor mange Gange har du i Dag talt dine Pengeposer, Manetto?“ — „Hvilken stakkels Stymper har du sidst puttet i Hullet for at faa dit Tilgodehavende presset ud af ham, Gniepind!“ Med disse og lignende Udbrud, som dog alle holdtes i en lystig og overgiven Tone, modtog man den tykke Mand, der var altfor vant til saadanne Drillerier til at tage sig dem synderlig nær.

Saa snart han imidlertid kunde komme til Aande efter sin hastige Gang og for Kunstnernes drøje Udfald, kastede han sig paa en Stol, som endnu stod ledig ved Bordet, og udbrød med en fortrædelig Mine, der dannede en pudsig Modsætning til hans velnærede, joviale Ansigt:

„Hold jer Mund, I Skraalhalse! Tror I ikke, at en fornuftig Mand har andet at tage vare end at møde paa Klokkeslettet ved jeres letfærdige Gilder? Kan I maaske leve uden de blanke Guldstykker, hvis Besiddelse I misunder mig? Hvorfra faar I den gode Vin, som funkler der i Glassene, og den lækre Mad, hvormed I nu kildrer eders Gane, uden for de kjære Penge, som hverken I eller jeg kan undvære. Hvad vilde I vel gjøre, I Galgenfugle, hvis ikke Mester Manetto saa mangen god Gang var Mand for at forstrække jer med de Guldstykker, som I lader saa haant om, og som I smider saa letsindig ud af Vinduet? Hvad vilde I vel . . .“

„Stop, Tyksak,“ faldt Ghiberti ham i Talen. „Du glemmer nok, at du selv hos dine gode Venner helt vel forstaar at drive dine Penge ind igjen, og Gud naade os, hvis vi ikke i rette Tid har betalt dig hver Hvid og Skilling tilbage!“

„Nok derom,“ afbrød Filippo Samtalen, som truede med at tage en alvorlig Vending. „Vi er ikke komne sammen for at skjændes, men for at more os! Jeg tænker, at naar vi dømmer Manetto til at give to Kander af Mester Tommasos bedste Vin, saa kan det blive ham tilgivet, at han i Aften er kommen for sildig til vort Gilde!“

„Men jeg har ingen Penge hos mig, og I ved, at jeg aldrig borger noget,“ svarede Manetto endnu mere fortrædelig over dette Forslag. „Har I Lyst til at drikke mere, end her staar paa Bordet, saa maa I selv betale det!“

„Mange Tak, Tyksak! Du er virkelig altfor forekommende! Men vil du ikke betale noget af den Vin, vi andre drikker, saa skal du i det mindste smage saa meget af vor, at du kan drukne din Nærighed deri! Halloj, Fioretta, bring os paa Stedet endnu to Kander af eders bedste Vin!“

Det forlangte kom strax til Veje, og under fornyet Lystighed glemte de godmodige Kunstnere snart deres Vrede over Manettos Smaalighed. Gildet var just igjen kommet i bedste Gænge, da man blev forstyrret af en svag, frygtsom Banken paa Døren.

„Kom kun indenfor!“ raabte Kunstnerne i Kor, og uden videre Tøven blev nu Døren aabnet, og ind traadte en Mand, omtrent paa samme Alder som Mester Manetto og lige saa tyk som han, men med en ynkelig og forsagt Mine, der passede helt godt til hans udtraadte Sko, hans lurvede Kappe og det smudskede og forkrøllede Linned.

Medens Kunstnerne forbavset stirrede paa denne sælsomme Fremtoning, der saa uventet gjorde sin Indtrædelse i det lystige Selskab, blev Manden frygtsomt staaende henne ved Døren uden at vide, om han skulde gaa frem eller tilbage.

Mester Manetto var imidlertid saa fordybet i Nydelsen af en umaadelig stor Ret varm Maccaroni, at han ikke værdigede at vende sig om for at tage den ny Gjæst i Øjesyn.

„Men hvad ser jeg!“ udbrød pludselig Filippo Brunellesco. „Er det ikke Matteo Mannini, som endelig en Gang synes at være sluppen ud af Gjældsfængslet og nu vil gjæste Florents' glade Kunstnere!“

Ved at høre Navnet Matteo Mannini glemte den tykke Snedker aldeles sin Maccaroni, og med en Bevægelighed, som man ikke skulde have tiltroet ham, sprang han op og ilede hen til den stakkels Matteo, greb ham i Armen og raabte forbitret:

„Endelig har jeg jer, I Stymper! Fortæl mig ikke, at I kommer uden de Penge, I skylder mig; thi saa sandt jeg er en ærlig Mand, som selv ikke skylder en eneste Hvid bort til noget Menneske, saa sandt skal I endnu den Dag i Morgen danse i Hullet igjen, hvis I ikke inden Middag bringer mig mit lovlige Tilgodehavende!“

„Hav Langmodighed med mig, kjære Mester,“ bad Stymperen i sin ynkeligste Tone; „jeg lover jer dyrt og helligt, at I skal faa eders Penge en af de allerførste Dage; jeg kom netop herhen for at sige eder det og bede jer give mig Henstand saa længe. Men lad mig, for Guds hellige Moders Skyld, ikke sætte i Fængsel igjen, thi jeg holder det ikke ud.“

„Den Snak har jeg længe nok hørt,“ afbrød Tyksaken ham vredt. „Og det bliver ved, hvad jeg har sagt. Enten bringer I mig mine Penge i Morgen inden Middag, eller ogsaa sidder I i Hullet, før Sol gaar ned. Nu kan I gaa for

denne Gang, thi i Aften gider jeg ikke have med jer at bestille!"

Den stakkels Matteo betragtede sin ubarmhjærtige Kreditor med et bønfaldende Blik, men da han indsaa, at alle yderligere Bønner og Forestillinger vilde være frugtesløse, sneg han sig endnu mere forknyt og ynkelig ud af Døren, end han var kommen.

Saa snart han var borte, flokkede Kunstnerne sig om den strænge Tyksak og overvældede ham med Bebrejdelser for hans Ubarmhjærtighed, og det nyttede ikke, at Mester Manetto paaberaabte sig, at han havde været i sin gode Ret, og at det ikke var mere end billigt, at han vilde have sit lovlige Tilgodehavende.

„Sæt nu, at det var dig, som var i den stakkels Matteos Sted," sagde Mester Filippo til ham; „hvor rart tror du, det vilde være at faa saadan en Behandling som den, du nys gav ham?"

„Bah, jeg skylder ikke noget Menneske en eneste Skilling," gjenmælede den tykke Mand med et overlegent Smil. „En fornuftig Mand som jeg kan aldrig komme i en saadan Stilling."

„Men du fortjente ikke bedre," bemærkede den ædle Donatello harmfuldt.

„Sig mig en Gang, Tyksak," blandede nu Digteren Giovanni sig i Samtalen, „tror du ikke paa Læren om Sjælevandring? Forestil dig en Gang, at du blev forvandlet til en saadan stakkels forgjældet Stymper som Matteo! Vilde det ikke være en retfærdig Straf for din Haardhed og Pengegridskhed?"

„Aa, lad mig i Fred for jeres taabelige Snak!" svarede den tykke Mand gnavent. „Jeg vil kun have mit lovlige Tilgodehavende, og dertil er jeg i min gode Ret!"

„Ha, ha," udbrød en af de andre Kunstnere; „jeg ser allerede vor gode Tyksak gaa omkring i en luvslidt Kappe og opfyldt af en stadig Frygt for, at hans ubarmhjærtige Kreditorer skal kaste ham i Fængsel og lade ham blive der til evig Tid!"

„Jeg gider ikke længer høre paa jeres Vittigheder!" raabte den tykke Mand, som nu blev vred for Alvor. „Har I kun bedt mig hid for at drille og ærgre mig, saa skal I have Tak for i Aften!"

Med disse Ord tog Mester Manetto sin Hat og gik med heftige Skridt ud af Døren, som han smækkede haardt i efter sig.

Da han var borte, satte Kunstnerne sig atter ved Bordet, men det sidste Optrin havde forstemt deres gode Lune, og Samtalen gik ikke mere saa livlig som før.

„Hør en Gang!" udbrød pludselig en af Selskabet. „Vi har saa tit talt om, at vi vilde straffe vor tykke Ven lidt for hans Gjerrighed. Hvad om vi benyttede denne Lejlighed til at spille ham et ordentligt Puds, som maaske kunde kurere ham med det samme?"

„Ikke saa galt! Et godt Indfald!" istemmede flere af Selskabet.

„Men hvorledes skal vi bære os ad dermed, for Manetto er minsæl ikke dum?"

„Nej, men han er tankeløs og noget overtroisk," indskød en.

„Ja, og tillige saa aandsfraværende, at det grænser til det utrolige," tilføjede en anden.

„Stop, gode Venner, jeg har det!" og Mester Filippo smilede i overgivent Lune og strøg velbehagelig sit lange, mørke Skjæg, netop som han plejede, naar Skjælmen sad ham bag Øret. „Den Snak om Sjælevandringen, som vor Ven Giovanni nys fortalte Manetto, har givet mig en god Ide. Vi vil benytte os af Tyksakens Overtroiskhed og Aandsfraværelse til at faa ham i Fælden. Kan vi ikke bilde ham ind, at han ikke længer er den tykke Snedker, men er gaaet over i en anden Persons Skikkelse? Det vilde være et smukt Resultat af vor Spas, dersom Snyltegjæsten og Gnieren kunde blive vænnet af med sine slemme Fejl."

„Bravo, Bravo!" lød det rundt om Bordet. „Det Indfald er Guld værd! Men hvordan Pokker skal vi udføre det?"

„I skal hver faa en Rolle i Komedien, naar I vil holde ren Mund og handle punktlig efter min Anvisning. Hør nu min mageløse Ide — —"

Den tagne Beslutning bragte nyt Liv i Selskabet, og der blev drukket mangt et Glas paa et lykkeligt Udfald af den dristige Spas, før man endelig brød op og gik hver til sit.

(Fortsættes).

Drypstensdannelser.

Det lille Billede, som vi paa næste Side præsenterer Læserne, fremstiller en af de interessante, underjordiske Huler, der hyppig findes i bjærgrige Egne. Det er den saakaldte „Grotte des demoiselles" i Hérault, som paastaas at være en af de mest storartede, om den end iøvrigt ikke er væsentlig forskjellig fra andre Huler af samme Art. Den er opstaaet i Kalkbjærgenes Indre og frembyder med sine uhyre Hvælvinger, der hviler paa en utallig Mængde af Naturen dannede Søjler, et Skue, som man kun formaar at danne sig en fyldig Forestilling om, naar man selv har besøgt et saadant Sted. Der er stille og mørkt som i en Grav, intet Lysglimt kan trænge her ind, og det indre af Gangen er kun synligt, saa vidt som Skinnet fra Førerens

Fakkel strækker sig. Hist og her hører man imidlertid en regelmæssig Plasken; det er Vandet, der draabevis siver gjennem Kalkmassen i den majestætiske Hvælving, og som Draabe for Draabe falder ned paa det samme Sted; her sker altsaa Drypstensdannelsen. Vanddraaben er maaske falden saaledes i Aartusender, og den vedbliver at falde paa den samme Plet, omkring hvilken man ser en Ophøjning omtrent som Kanten af en Skaal. Dette er Drypstenen, der lidt efter lidt har dannet sig af Kalkdelene i de nedfaldende Vanddraaber. Det gaar uendelig langsomt, men ikke des mindre bringer hver enkelt Draabe en Forøgelse, og denne vidunderlige Virksomhed fortsættes fra det ene Aarhundrede til det andet.

Grotte des demoiselles.

Sønnens Portræt.

Billedet paa omstaaende Side trænger i Grunden ikke til nogen yderligere Forklaring. Udtrykket i de tre Ansigter røber tydelig nok den Glæde, som Modtagelsen af „Sønnens Portræt" har bragt ind i den gamle Snedkers Hjem. Det var jo haardt nok den Gang, Knægten skulde afsted for at aftjene sin Værnepligt, især da man talte en hel Del om, at det vilde blive til Alvor med Krigen. Og der var især en, der havde grædt sine modige Taarer, nemlig den unge Pige i Baggrunden af Billedet, hende, der ser paa den gamle, som om hun vilde sige: „Er han dog ikke mageløs smuk?" — Naa, nu har man jo lidt efter lidt vænnet sig til Skilsmissen; man længes jo rigtignok svært efter den fraværende, men det er dog en ubeskrivelig Trøst at se af Portrætet, hvor rask og kjæk han er kommen til at se ud. Og saa denne Uniform! Den klæder ham dog aldeles mageløst! Ja, hvem kan vide, om Frants ikke kommer hjem med et Par Snore paa Ærmet eller vel endogsaa med en Løjtnantsdistinktion! Man ser tydelig nok paa den gamle Snedker, at han har lige paa Munden at skulle sige: „Det er dog i Grunden Fanden til Knægt!" Hans bedre Halvdel, der har lagt sine Hænder paa Fatters Skulder, nyder sin Glæde saadan mere indvendig; men at hun er stolt af Sønnen, det behøver man ikke at tvivle om; en Moder er altid stolt af sin Søn; i hendes Øjne er han det bedste og smukkeste Menneske i hele Verden. Og det er en Forfængelighed, som nok kan tilgives.

For Resten kan man være vis paa, at Sønnens Portræt vistnok tit vil blive taget frem. Naturligvis skal alle Naboerne se det, og saa kan det jo ogsaa hænde, at Kjæresten eller hans gamle Mo'er en Gang imellem tager det frem i Smug og fordyber sig i Beskuelsen af de kjære Træk, medens de i Tankerne sender tusende kjærlige Hilsener til den fraværende.

v.—d.

Danske Digtere.

„I Lunden."

(Af Ludvig Bødtchers „Digte, ældre og nyere").

Jeg spejded i den grønne Lund:
Han kom saa kjæk og glad,
hans Stemme klang, hans friske Mund
slog Smæld i Lindetræets Blad;
jeg gik bag Bøgens Hang i Skjul,
did styred han sit Skridt
og skar et Navn i Træets Bul,
et Navn — og det var mit!

Farvel min Elskovs Morgengry!
Saa salig, ak, saa kort!
Med Torden steg den mørke Sky
og kaldte Danmarks Sønner bort; —
han gav sit unge Bryst til Skjold,
da Lynet flammed nær;
han stod paa Tyras gamle Vold
— jeg saa ham aldrig mer!

Nu drages lønligt al min Sjæl
til Lundens dunkle Sal,
dog hører jeg i stille Kvæld
de søde Minders Nattergal;
jeg drømmer om hans aabne Favn
og om hans Øjne blaa,
jeg stirrer paa mit eget Navn,
men — hans jeg tænker paa!

TEATERNYT.

Folketheatret har gjort et særdeles heldigt Greb i sit ældre Repertoire ved at gjenoptage „Min Svigermoder“, Lystspil i 2 Akter efter Julius Rosen, bearbejdet af Fritz Holst. Det skyldes vistnok i ikke ringe Grad den dygtige Bearbejder, at Lystspillet er blevet saa morsomt i sin danske Skikkelse. De gode Situationer og ikke mindst den livlige og kvikke Dialog holder Tilskuerne i munter Stemning fra først til sidst. Svigermoderen har nu som før en ypperlig Fremstillerinde i Fru B. Schmidt, der sekunderes af Hr. Wulff med alt det Lune og den Livlighed, som udmærker denne Skuespiller. Ogsaa de øvrige Rollehavende, deraf fornemlig Hr. Kollings kostelige Figur som Majoren, bidrager til den ikke ringe Masse Applaus, som Stykket tager. — Til Afvexling har Folketheatret endvidere gjenoptaget „En Søndag paa Amager“, og hvor lang og trofast Tjeneste denne Vaudeville fra de gode gamle Dage end har ydet, synes Publikum dog endnu at have bevaret en lige saa trofast Sympathi for sin Lisbeth og Jokum.

Opførelsen af den bebudede Nyhed, Victorien Sardous 5-Akts Lystspil „Andrea“ har været en fuldstændig Sukces for Folketheatret, saavel for Stykkets som Udførelsens Vedkommende. Vi skal i det følgende Numer udførligere omtale den ualmindelig interessante Forestilling.

Kasinos Theater har i den sidste Tid skiftevis opført „Jorden rundt“, „Lad os skilles ad“ og „Kaptajn Grants Børn — alt imens de store Nyheder er under Forberedelse.

NY BØGER.

„Salomon Baadsmand“; af Carit Etlar, er udkommet i 2det Oplag som Folkeudgave paa Gyldendalske Boghandels Forlag. Den drastiske og livlige Handling, der til Hovedperson har en saa kjendt og yndet Skikkelse som Salomon Baadsmand, gjør denne Bog særlig egnet til Folkelæsning. Kun er det Skade, at den i øvrigt saa smukke og vellykkede Fortælling skæmmes af de første Kapitlers raffineret uhyggelige Skildring af de oprørende Grusomheder, som den unge Planterfrue udøver mod sine ulykkelige Slavinder, hvilke Skildringer oven i Kjøbet staar i meget løs Sammenhæng med Bogens egentlige Plan. Derimod kan Læserne med ublandet Fornøjelse følge det berømte Trekløver: Gorm, Salomon og Tordenskjold paa deres æventyrlige Færd, der er skildret med af den Dygtighed, som Carit Etlar i saa fortrinlig Grad raader over netop paa slige Enemærker.

Uglspejls Historie (med Tegninger af Lorentz Frølich og J. Th. Lundbye). „Det gode gamle bliver evig nyt“, er et sandt Ord, som ogsaa kan finde Anvendelse paa den foreliggende lille Bog. Hvem har ikke hørt om Uglspejls berømte Skalkestykker, der i flere Aarhundreder har været verdensberømte? Den Udgave af Uglspejl-Historierne, som nylig er udkommen i N. C. Roms Forlagsforretning, nærmest bestemt til at være Folkelæsning, indeholder et Udvalg af de ældre Udgaver, der er foretaget med saa megen Skjønsomhed og ledsages af saa fortræffelige Tegninger, at det uvaatvivlelig vil blive modtagen med udelt Fornøjelse af alle, der har Smag for god, gammel Skjæmt. Med Forlæggerens Tilladelse gjengiver vi omstaaende en af de lystige Historier med tilhørende Billede.

Ripsraps.

En storartet Sprængning er bleven foretagen ved Anlæget af en Jærnbane i Oregon ved Columbiafloden. Ved Hjælp af 14,000 Pund Krudt sprængte man en Klippeblok paa 40,000 Kubikyards (en Yard lig tre Fod); den kolossale Masse faldt ned i Floden.

En Kæmpediamant er bleven funden paa Øen Ceylon. Dens Værdi anslaas til henimod 300,000 Kroner.

Blot til Lyst.

En Klædehandlerbutik i Paris har følgende originale Indskrift paa sit Skilt: „Lad eder ikke bedrage andensteds, men træd ind hos mig!“

I et Kaffeselskab, hvor man ivrig afhandlede en nylig passeret Skandalhistorie, sagde en tilstedeværende Dame med et vemodigt Suk: „Ak, lad os tænke det bedste om hende, som vi bare kan!“ — „Ja, og sige det værste!“ bemærkede en anden.

Gaadefabrik*).

Logogryf.

4. 1.
Det mangen bragte Død og mangen Bytte,
og over det fra Sted til andet kan man flytte.

1. 2. 3.
Vi har det alle i Hovedet, min kjære,
dog kan, i anden Form, i Lommen man det bære.

1. 2. 6.
Højt i Luften svinger den sig op
og fæster Bo paa Fjældets stolte Top.

4. 5. 6. 7.
At være det er Livets bedste Gode,
thi ellers er man ej ret vel til Mode.

4. 1. 2. 3. 6.
Et Navn med simpel, god og gammel Klang
fra Syd til Nord i hele Dannevang.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.
Besunget blev det tit i Sagn og Sange.
Med Stolthed skued vi det mange Gange.

Puk.

Rebus.

I.

P. 80. i 10 B. Tj. 1 T.

Puk.

Oplosninger til Gaadefabriken i forrige Nummer:
Karaden: Blækhus (Blæk—Hus).
Geogr. Gaade: „Lad os skilles ad“ (London, Assens, Drammen, Oder, Seine, Sorø, Kjøbenhavn, Italien, Liverpool, Lille, Edinburgh, Sicilien, Athen, Dublin).
Udgravningsforetagende: Tordenskjold — Niels Juel.
Karaden er rigtig løst af Palle Løve; S. T.; Per Nittengryn; Lille Svend.
Geogr. Gaade løst af Per Nittengryn; Hr. Paganel; Ajax; et Flueben; Jens og Kirsten.
Udgravningsforetagende løst af Hans Mikkelsen i T.strup.

*) Bidrag til Gaadefabriken modtages.

Familievennen
UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.
N. Forsberg.
6. Aargang. Søndagen den 15. Januar 1882. Nr. 3.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat).

Tredje Kapitel.

Troldomskunster.

Maanen steg op paa Himmelen, og Stjærnerne skinnede klart. Den halvt forfaldne Mølle og Møllehjulet, som endnu stadig drejede sig rundt, var ligesom overgydt af en sølvhvid Glans.

Pludselig lød der en stærk Klapren af Hestehove, og strax efter hørte man lige foran Møllen en bydende Stemme, som raabte:

„Hejda, gamle Hexemester!"

Det lod aabenbart til, at den ny Gjæst ikke var vant til at vente, thi da han ikke strax fik Svar, raabte han endnu højere end første Gang:

„Hejda, Hexemester! Kom her ud, eller du skal se en Ulykke!"

Saa svarede Mølleren endelig:

„Ikke saa højrøstet, Fyrste! Vi er ikke alene i Aften; jeg har Besøg af fremmede rejsende. Men jeg kommer strax ned, lille Fatter; lad mig blot faa en Smule Klæder paa Kroppen."

„Jeg skal lære dig at blive klædt paa, gamle Djævleunge!" udbrød den Person, hvem Mølleren havde tiltalt med Titlen Fyrste. „Vidste du da ikke, at jeg vilde komme i Aften? Hvorledes turde du understaa dig i at modtage fremmede hos dig! Jag dem øjeblikkelig paa Porten!"

„Skrig ikke saadan op, lille Fatter, for Guds Skyld, skrig ikke saadan; du fordærver ellers det hele for os! Jeg har jo allerede sagt dig, at vor Forretning skyer al Støj, og det staar ikke i min Magt at jage de rejsende bort. Desuden stiller deres Nærværelse os slet ingen Hindring i Vejen; de sover for Øjeblikket; væk dem derfor ikke, gode Fyrste!"

„Nu vel, gamle, men tag dig i Agt for at narre mig; det vilde da være bedre for dig, om du aldrig var bleven født. Jeg skulde udtænke en Straf til dig, som endnu ikke er bleven opfunden eller prøvet!"

„Vær dog bare rolig, lille Fatter! Hvad skal jeg gamle Mand gjøre? Hvad jeg ser, vil jeg ærlig meddele dig; hvad der saa senere maa ske, ligger alene i Guds Haand! Men dersom din fyrstelige Naade har i Sinde at pine mig, saa er det vist slet ikke værd, vi begynder paa Arbejdet."

„Naa, naa, gamle; frygt ikke, det var kun min Spøg!"

Rytteren bandt sin Hest ved et Træ. Han var høj af Vært og lod til endnu at være ung. Maanen skinnede paa de blanke Knapper i hans Vams. Hans Skuldre var prydede med gyldne Snore og Kvaster.

„Nuvel, Fyrste," sagde Mølleren, „har du lært Ordene?"

„Ja, jeg har lært dem, og jeg bærer ogsaa et Svalehjærte skjult ved mit Bryst."

„Hvorledes, Bojar, har det da ikke hjulpet?"

„Nej," svarede Fyrsten forbitret; „det har ikke hjulpet det mindste! For nogle Dage siden saa jeg hende i Haven. Næppe gjenkjendte hun mig, før hun blegnende vendte mig Ryggen og flygtede bort."

„Bliv ikke vred, Bojar; lad ikke din Harme gaa ud over den uskyldige, men tillad mig at sige dig et Ord."

„Tal, gamle!"

„Hør altsaa, Bojar ... jeg er kun bange for at sige dig det ...."

„Tal!" udbrød Fyrsten og stampede utaalmodig med Foden.

„Saa hør da, lille Fatter ... Mon hun ikke skulde elske en anden?"

„En anden? Hvilken anden? Hendes Mand? En svag Olding?"

„Og dersom ..." vedblev Mølleren tøvende, „dersom det nu ikke var hendes Mand ...?"

„Hæ, gamle ...!" skreg Fyrsten vildt, „hvorledes kommer du paa den Tanke? Havde jeg blot Mistanke til nogen, saa vilde jeg med mine egne Hænder rive Hjærtet ud af Livet paa ham:"

Mølleren veg ræd tilbage.

„Hjælp mig, gamle Kogler!" vedblev Fyrsten med dæmpet Stemme. „Denne affindige Elskov har faaet mig fuldstændig i sin Magt! Hvad har den ikke allerede drevet mig til! Hele Nætter har jeg ligget paa Knæ for Helgenbillederne. Men Bønnen gav mig ingen Trøst. Saa holdt jeg op at bede og jagede uophørlig fra Daggry til langt ud paa Natten over Bjærg og Dal; mer end en god Hest har jeg dræbt paa den Vis, men min Sorg formaaede jeg ikke at dræbe! ... Da begyndte jeg at sværme omkring hver Nat og drikke hele Kander af den stærkeste Vin; men min Kummer fik jeg ikke Bugt med; der var ingen Ro at finde paa Bunden af Bægeret! ... Jeg bed Hovedet af al Skam og blev en Opritsnik. Jeg tog Del i Czarens Gilder i Selskab med hans Bødler, Græsnoy og Basmanoff; det varede ikke længe, før jeg drev et endnu værre Uvæsen end de andre; jeg ødelagde Landsbyer og Slotte, bortførte Koner og Piger, men det udgydte Blod kvalte ikke min Smerte! Opritsnikerne frygter mig, Czaren skaaner mig paa Grund af min Tapperhed; Folket forbander mig. Fyrst Wjæsemskis Navn er lige saa frygtet som Maljuta Skurotoffs. Saa vidt har denne usalige Brynde bragt mig; jeg har givet min Sjæl i Djævlens Vold ... Men hvad Vægt ligger der vel derpaa! I Helvedes Afgrund vil jeg ikke være værre faren end her! ... Hæ, gamle, hvorfor stirrer du saaledes paa mig? Tror du, jeg er forrykt? Nej, Afanassi Wjæsemski er ikke forrykt, hans Hoved er stærkt, hans Legeme kraftigt. Men min Pine er kun saa meget skrækkeligere, fordi den ikke formaar at dræbe mig!"

Fyrstens Ord syntes at indjage Mølleren en dyb Angest. Han begyndte at frygte for sit Liv.

„Hvorfor tier du, gamle! Har du ikke en eller anden Drik, en eller anden virksom Plante, der kan forandre hendes Sindelag? Tal, sig mig, hvilke Trylleurter du har? ... Naa, saa svar dog, usle Troldkarl!"

„Lille Fatter, Fyrst Afanassi Iwanowitsch, hvad skal jeg sige dig? Der gives forskjellige Urter .... f. Ex. Koljuka-Urten, som man samler St. Petersdag. Naar du gnider din Arm dermed, forfejler du aldrig dit Maal. Der er endvidere Tirlitsplanten, som vokser paa Bjærget Lissa ved Kijew. Den, som bærer denne Plante hos sig, vil bestandig være sikret mod Czarens Vrede. Saa er der endnu den røde Dueurt. Tag en af dens Rødder i Skikkelse som et Kors, bær den om din Hals, og alle Mennesker vil frygte dig som Ilden!"

Wjæsemski udstødte en kort, forbitret Latter.

„Menneskene frygter mig allerede tilstrækkelig — jeg behøver ikke din Dueurt. Nævn mig nogle andre Planter!"

„Der er f. Ex. Adamshovedet, som vokser i Sumpene; det bringer os Gaver. Saa er der ogsaa den blaa Sumpplante. Gaar du paa Bjørnejagt, behøver du blot at nyde en Drik, som er brygget af den, og ingen Bjørn vil gjøre dig den ringeste Fortræd. Endvidere har man Rhabarberroden. Naar man trækker den op af Jorden, stønner den ligesom et Menneske. Bærer man den om Halsen, vil man aldrig løbe Fare for at drukne."

„Er det dem alle?"

„Ak nej, lille Fatter! Der gives ogsaa Bregnerne. Hvem, der er saa heldig at plukke deres Blomster, bliver Herre over alle Skatte. Saa har man endelig Johannes-Maria-Urten. Hvo, der finder den, kan svinge sig i Sadlen paa den første den bedste Hest og besejre den ædleste Løber."

„Men en Plante, som vækker Kjærlighed, kjender du ikke? Ud med Sproget!"

Mølleren tav et Øjeblik og fortsatte saa hurtigt og skjælvende:

„En saadan kjender jeg ikke, lille Fatter; bliv ikke vred, men Gud er mit Vidne, en saadan kjender jeg ikke!"

„Og en Plante, som kan dræbe Kjærligheden — ved du ikke, hvor den er at finde?"

„Nej, lille Fatter, heller ikke det ved jeg, men

der gives en Plante, som bryder al Ting itu. Naar du bringer den i Berøring med en Slaa eller en Jærndør, saa springer Slaaen eller Døren strax i tusende Stykker!"

„Er du snart færdig med at opramse dine Planter!" sagde Wjæsemski og betragtede Mølleren med et uhyggeligt truende Blik.

Mølleren slog Øjnene ned og tav.

„Gamle Mand!" udbrød Wjæsemski pludselig og greb ham i Struben. „Giv mig, hvad jeg forlanger! Hører du, elendige, giv mig det lige paa Stedet!"

Og han rystede Mølleren heftig med begge Hænder. Denne troede, at hans sidste Time var kommen.

Pludselig gav Wjæsemski slip paa Oldingen og faldt paa Knæ for ham.

„Tilgiv mig! Hav Medlidenhed!" udbrød han hviskende. „Helbred mig! Jeg vil give dig alt, hvad du vil; jeg vil overøse dig med Guld, jeg vil være din Slave! Hav blot Medlidenhed med mig! Nævn mig Urten!"

Møllerens Ængstelse voxede mer og mer.

„Fyrste — ædle Bojar! Kom dog til dig selv! Jeg er jo Mølleren, David! Berolig dig dog, Fyrste!"

„Jeg staar ikke op, før du har helbredet mig."

„Fyrste, Fyrste!" sagde Mølleren med skjælvende Stemme, „Timen er kommen, Tiden iler; rejs dig derfor op! Det er helt mørkt nu; hurtig, hurtig til Værket! Jeg skal være dig til Vilje!"

Fyrsten rejste sig op.

„Begynd," sagde han; „jeg er rede."

De tav begge nogle Øjeblikke. Rundt omkring dem herskede dyb Stilhed. Kun Møllehjulet, paa hvilket Maanelyset skinnede, vedblev at klapre og dreje sig rundt. Fra et eller andet fjærnt Morads lød Sumphønens Skrig, og inde fra Skoven lod Uglens klagende Stemme sig høre Tid efter anden.

Oldingen og Fyrsten fulgtes ad hen til Møllen.

„Se der ned under Hjulet, Fyrste, og jeg vil da udtale de kraftige Trylleord."

Oldingen satte sig paa Hug paa Jorden og begyndte at mumle nogle uforstaaelige Ord, medens Frygten endnu stadig røbede sig i hans tunge og gispende Aandedræt. Saaledes gik der flere Minutter.

„Hvad ser du, Fyrste?" spurgte saa den gamle.

„Det er for mig, som om jeg ser Perler, der triller ned, den ene efter den anden, og Guldstykker, som glitrer og funkler."

„Du vil blive rig, Fyrste, rigere end nogen anden Mand i Rusland."

Wjæsemski sukkede.

„Kig endnu en Gang der ned, Fyrste ... Hvad ser du nu?"

„Det synes mig, at jeg ser dragne Sværd hugge ind paa hinanden og der imellem noget, som ligner et gyldent Smykke."

„Du vil have Held med dig i Kamp og Krig, Bojar, og i Czarens Tjeneste vil Lykken staa ved din Side ... Men se endnu en Gang der ned — sig mig, hvad du ser?"

„Nu er det blevet mørkt, og Vandet er ikke længer klart som før ... ah, nu begynder det at faa et rødligt Skjær ... ja, nu er det blevet ganske rødt ... ligesom Blod. Hvad betyder det?"

Mølleren svarede ikke.

„Hvad betyder det, gamle?"

„Lad det være nok, Fyrste. Det er ikke godt at stirre saa længe der ned. Kom, lad os gaa!"

„Der trækker sig røde Traade ligesom Blodaarer ... jeg ser ligesom en stor Tang, der aabner sig og atter lukker sig sammen ... jeg ser ..."

„Lad os gaa, Fyrste, det er nok ..."

„Holdt!" hviskede Wjæsemski; „det forekommer mig, som om jeg ser en Sav, der glider frem og tilbage, og det er, ligesom der sprøjter Blod frem under den!"

Mølleren forsøgte at trække Fyrsten bort med sig.

„Tøv lidt, gamle, jeg føler mig saa ilde til Pas; det smerter i alle mine Lemmer ... o, hvilken en ulidelig Pine!"

Han veg forfærdet tilbage. Det var, som om han paa en Gang havde fattet Betydningen af det Syn, han indbildte sig at have set paa Bunden af Mølledammen. — En rum Tid tav de begge. Endelig sagde Wjæsemski:

„Jeg maa vide, om hun elsker en anden!"

„Er du i Besiddelse af en eller anden Gjenstand, som har tilhørt hende, Bojar?" spurgte Mølleren.

„Dette fandt jeg en Gang uden for hendes Dør."

Med disse Ord viste Fyrsten ham et blaat Silkebaand.

„Kast det ind under Hjulet!"

Fyrsten gjorde, som hans Ledsager befalede. Mølleren fremtog derpaa en lille Lerflaske, som havde været gjemt indenfor hans Vams.

„Drik," sagde han, i det han rakte Wjæsemski Flasken.

Fyrsten drak. Lidt efter lidt begyndte det at snurre i hans Hoved, og alting blev dunkelt for hans Øjne.

„Se nu der ned — hvad ser du?"

„Hende — hende!"

„Alene?"

„Nej, ikke alene! Jeg ser hende selv anden ... der er en lyshaaret Yngling i højrød Kaftan hos hende ... men jeg kan ikke se hans Ansigt. ... Holdt! De nærmer sig hinanden ... bestandig nærmere og nærmere ... Forbandelse over eder! Deres Læber mødes til et Kys! Gid evig Forbandelse ramme dem! Og dig med! Vær ogsaa du forbandet, Troldkarl, forbandet ... forbandet!"

Han kastede en Haandfuld Penge hen til Mølleren, rev Hestens Tøjler løs fra Træet, hvortil Dyret havde været bunden, svang sig i Sadlen og sprængte med Lynets Hurtighed ind i Skoven ...

Lidt efter lidt hendøede Hovslagene i det fjærne, og derefter blev Nattens Stilhed kun afbrudt af det utrættelig pladskende Møllehjul.

(Fortsættes.)

Sjælevandringen.

En Kunstnerhistorie fra det gamle Florents.

(Fortsat).

Afstenen efter var den tykke Manetto flittig beskæftiget i sit Værksted paa St. Giovanni Pladsen. Det første Blik sagde en, at man ikke stod i et almindeligt Snedkerværksted, hvor der forarbejdedes simpelt Bohave til dagligt Husbehov. Mester Manetto var en Kunstner i sit Fag og mere Billedskærer end Snedker. Hans kunstig udskaarne Arbejder var vidt og bredt berømte og fandt livlig Afsætning.

Den tykke Snedker var iøvrigt en ret stadselig Mand at se til, henved de tredive Aar gammel, og — tværtimod Reglen for alle Gniere, som man gjærne tænker sig magre og huløjede — saa fed og rund som en Ølbrygger. Fra hans store tykke, røde Ansigt blinkede et Par smaa gridske Øjne, der dannede en slaaende Modsætning til det Præg af Godmodighed, som hvilede over hans alt for velnærede Figur.

Mester Manetto havde lige faaet tændt sin Kobberlampe og lukket Skodderne, da Mester Filippo, som af og til plejede at aflægge et Besøg hos den kunstfærdige Snedker, traadte ind.

I sin Distraktion havde Tyksaken allerede glemt det ubehagelige Optrin, som han havde givet Anledning til den foregaaende Aften under den festlige Sammenkomst i Mester Tommasos Hus, og Mester Filippo tog sig vel i Agt for at minde ham derom med et eneste Ord. I Samtalens Løb fortalte Manetto, at hans Moder var rejst ned til deres lille Landejendom ved Polverosa for at se til Husets Indretning. Hun kunde ventes hjem hvert Øjeblik, og Manetto havde derfor ikke lukket Døren til sit Hus i Laas, men blot skudt Klinken for inde fra. Hans Moder og nogle fortrolige Venner kjendte jo det hemmelige Greb, hvorved man ude fra kunde aabne Klinken.

Netop som Mester Filippo var i Færd med at fortælle sin Ven Tyksaken en lystig Historie, kom imidlertid en Dreng aandeløs løbende for at hente ham hjem, da hans, Mester Filippos, Moder pludselig var bleven heftig syg. Den tykke Snedker tilbød at følge med Vennen for at høre, hvorledes det stod til hjemme hos ham, og muligvis være ham til Hjælp med et eller andet. Brunellesco takkede ham for Tilbudet, men sagde, at det behøvedes ikke; han bad blot Manetto om at blive endnu en lille Tid i Værkstedet, for at han kunde hente ham i en Fart, hvis der virkelig skulde være Fare paa Færde. Dermed ilede han bort; men han gik ikke hjem, thi han vidste saare vel, at hans Moder var saa frisk som en af de Fisk, der svømmede i Arnofloden.

Lidt efter bankede Mester Filippo paa den tykke Snedkers Hus i Nærheden af St. Maria del Fiore for at høre, om Madonna Giovanni Ammanatini imidlertid skulde være kommen tilbage fra Polverosa. Da ingen lukkede op, skød Brunellesco behændig Træklinken i Vejret med sin Kniv, aabnede Døren og lukkede den derpaa atter i bag efter sig.

Kort efter kom den tykke Snedker hjem; thi han havde naturligvis forgæves ventet paa nærmere Besked fra Filippo. Det havde vel altsaa ikke været saa slemt med det pludselige Sygdomstilfælde, tænkte han, og det var ret heldigt, at han ikke havde spildt sin Tid med at følge Mester Filippo hjem.

Under disse Betragtninger prøvede han paa at løfte Klinken med et langt Søm, men Døren vilde ikke gaa op. „Ah, saa er Mo'er vel allerede kommen hjem! Hun har sikkert bragt noget godt med sig ude fra Landet, det skal min Tro smage mig, thi jeg er dygtig sulten . . ."

Men der var ingen Mo'er, som svarede paa hans Banken; derimod hørtes en gryntende Stemme inde fra, der lød ganske, som om det var Tyksaken selv, der talte:

„Hvem banker saa silde? Kommer I endelig hjem, Mo'er? Jeg har allerede i to Dage ventet jer forgæves!"

Tyksaken svarede helt betuttet:

„Men det er jo mig selv . . ."

„Aa, nu kjender jeg eders Stemme, Mester Matteo. Men det hjælper jer ikke, at I trygler mig om yderligere Henstand; jeg har allerede gjort Anmeldelse for Øvrigheden og forlangt eder ufortøvet arresteret. Jeg finder mig ikke heller beføjet til at lukke jer op, thi jeg er just i Færd med at tilberede mit Aftensmaaltid, da min Moder endnu ikke er kommen tilbage fra Polverosa. Jeg er desuden i daarligt Lune, thi medens min Ven Filippo Brunellesco nylig var henne hos mig, fik han Efterretning om, at hans Moder var bleven farlig syg, og det betyder aldrig noget godt, naar man for andres Skyld modtager et saadant Ulykkesbudskab i sit Hus. At ærgre mig over eders Klynken, skal heller ikke forbedre mit Humør, og derfor gjør I bedst i hurtig at forføje jer bort, da jeg ellers let kunde fristes til at benytte Lejligheden til at lade Bysvendene gribe jer med det samme, min gode Matteo!"

„Hvad er det? Drømmer jeg? Jeg skulde dog mene, at jeg staar her uden for mit eget Hus — og dog hører jeg mig selv tale der inde!"

Tyksaken traadte hovedrystende ud paa Gaden og begyndte stadig mere og mere forvirret at stirre paa det Lysskjær, som skinnede ud gjennem Vinduet i hans Stue.

I det samme kom — saaledes som det var blevet aftalt mellem Spasmagerne — Mester Donatello forbi, og da han fik Øje paa Manetto sagde han i Forbigaaende til ham:

„Godaften, Matteo! Naa, har den tykke Snedker endnu ikke ladet dig sætte i Gjældsfængslet? Du har vel i Sinde at prøve endnu en Gang paa at røre hans Hjærte; men det hjælper dig desværre næppe. Forresten saa jeg ham nylig gaa ind i Huset, og nu er der jo Lys der oppe. Han sidder vel i god Ro ved Aftensbordet. Bank blot rask paa!"

Og dermed gik Donatello sin Vej.

„Men hvad skal dette dog betyde? Ogsaa Donatello kalder mig for Matteo! Er da jeg — eller er han pludselig bleven forrykt! For en halv Time siden var jeg endnu den tykke Snedker Manetto, og nu kalder hele Verden mig Matteo! Skulde virkelig den Ulykke være hændet mig, at jeg pludselig er gaaet over i en anden Skikkelse? Naa, det skal vi snart komme efter. Jeg gaar nu hen paa Torvet, hvor der altid færdes mange Folk, og blandt dem findes der vel nok et fornuftigt Menneske, som kjender mig. Eller endnu bedre, jeg gaar simpelthen hjem til Mester Filippo og spørger til hans Moders Befindende. Der vil jeg bedst faa at vide, om jeg endnu er mig selv — eller om jeg er denne fordømte Stymper Matteo!"

Han var imidlertid næppe gaaet en halv Snes Skridt, før han hørte hastige Skridt bag ved sig, og da han vendte sig om, saa han en Retsbetjent, ledsaget af sex Bysvende. Før han rigtig fik samlet sine Tanker, havde Retsbetjenten allerede lagt sin Haand paa hans Arm med de Ord:

„Holdt, Matteo Mannini, endelig har jeg da faaet fat paa jer. Nu skal I ikke saa let slippe fra mig igjen! Folk, fører strax denne Mand i Fængsel, indtil han har betalt hver Hvid, som han er den brave Mester Manetto skyldig! Her kan I selv se, min gode Matteo, den lovformelig udstedte Arrestbefaling."

Bysvendene sluttede øjeblikkelig Kreds om Tyksaken, der forvirret stammede:

„I tager fejl, I gode Folk! Jeg er jo selv

Manetto degli Ammanatini, som ethvert Barn i Florents kjender og kalder den tykke Snedker. Hvorledes kan I forvexle mig med den Stymper Matteo? Jeg er ikke heller noget Menneske en eneste Hvid skyldig, men som I ser af Arrestbefalingen, er det tværtimod mig, som har Penge til Gode hos denne Matteo. — Jeg kommer lige fra mit Værksted i St. Giovanni — her kan I selv se Nøglen! Det er en latterlig Fejltagelse!"

„Hvad er det, du vover at sige, du frække Gavtyv!" udbrød Retsbetjenten forbitret. „Vil du oven i Kjøbet misbruge den tykke Snedkers, din egen Kreditors ærlige Navn? Tror du, at du kan gjøre Nar af os? Du mente maaske, at jeg ikke kjendte Mester Manetto af Udseende? Men dig kjender jeg ogsaa, du usle Pjalt! Ingen Indvendinger! Afsted med dig!"

Trods al Protest blev den stakkels Tyksak ført til Fængslet, hvor han indtegnedes paa Listen som Matteo Mannini. Saa snart han derpaa var lukket ind til de andre Fanger, sluttede disse strax Kreds om ham, og da de allerede gjennem Døren havde hørt hans Navn, spurgte de nysgjerrig:

„Hvorfor er I kommen her hen, Mester Matteo?"

„Ak, jeg skylder en Mand nogle faa Gylden," svarede den forvirrede Tyksak helt sagtmodig. „Men i Morgen vil jeg ufortøvet sørge for at blive løsladt."

De godmodige Gjældsfanger indbød venskabelig den formentlige Matteo til at tage Del i deres tarvelige Aftensmaaltid, ja, de overlod endog den fuldstændig sønderknuste Mand et lille Hjørne af Stuen, hvor han kunde indrette sig sit usle Natteleje paa bedste Maade.

Men det nyttede ikke, at han prøvede paa at falde i en barmhjærtig Søvn, der kunde gjøre Ende paa hans Bekymringer. Hele den lange, kvalfulde Nat holdtes han vaagen af den ene skrækkelige Tanke: „Saa er det altsaa virkelig sandt! Du er ikke længer den lykkelige, velhavende, tykke Snedker — du er pludselig bleven et helt andet Menneske — oven i Kjøbet en forgjældet Person, en Skjælm, en Stymper, som du selv har puttet i Hullet, fordi han skylder dig en ussel Slump Penge! Og medens du her maa ligge paa det bare, haarde Gulv mellem alt Slags Pak, breder en anden sig velbehagelig i din bløde Seng som den tykke Snedker! Skulde denne anden mon være den virkelige Matteo? Ja, saaledes er det vel, thi naar du pludselig har paataget dig hans Skikkelse, har han vel til Gjengjæld paataget sig din! Skulde min Mo'er maaske anerkjende ham som sin rigtige Søn og sætte hans — det vil sige mine — Livretter for ham? Ved alle Helgene, det er til at blive gal over — hvis jeg ikke allerede er det!"

En mere kvalfuld Nat havde den tykke Mand endnu aldrig tilbragt. Saa snart det gryede ad Dag, rejste han sig med tungt Hoved fra sit haarde Leje og stillede sig, ved Fængslets Gittervindue i det svage Haab, at en eller anden god Bekjendt vilde komme forbi og gjenkjende ham, saa at der paa den Maade kunde blive gjort en Ende paa hans Gjenvordigheder.

Det varede da heller ikke længe, før Digteren Giovanni Rucellai kom gaaende lige forbi Fængselsvinduet, og Tyksaken smilede ham allerede i Møde, opfyldt af de gladeste Forhaabninger.

Mester Giovanni betragtede imidlertid med en fremmed Mine Tyksakens tillidsfuldt smilende Ansigt, som om det var et Menneske, han saa for første Gang i sit Liv, og spurgte derpaa i en kold og fornem Tone:

„Vil I mig noget?

Tyksaken saa paa en Gang sit glade Haab skuffet, og Bevidstheden om hans hjælpeløse Elendighed fik hans Knæ til at ryste under ham, i det han sagde i sin ydmygste Tone:

„Med Forlov at spørge, ædle Herre, I skulde da ikke kjende Mester Manetto, hvem hele Florents kalder den tykke Snedker, ham, der udfører Billedskærerarbejde, og som har sit Værksted i St. Giovanni?"

Mester Rucellai maatte bide sig i Læben for at undertrykke sin Latter, men svarede ikke desto mindre i en stræng og alvorlig Tone:

„Jo, ham kjender jeg meget godt, og jeg er netop paa Vejen til ham for høre, hvorledes det gaar med en kostbar Skrivepult, som han har under Arbejde for mig. Kjender I ham? Har den tykke Pengepuger maaske sat jer her ind i Gjældsfængslet, forbi I ikke har kunnet betale ham et Par usle Gylden, som I muligvis er ham skyldig?"

„Lad os ikke tale derom, ædle Herre; hvis den tykke Snedker virkelig nogensinde har været for stræng mod sine Skyldnere, saa kan jeg forsikre

jer, at han vistnok allerede er i Færd med at fortryde det. Men I vilde vise mig en stor Tjeneste ved at bringe Mesteren den Besked, at der her i Gjældsfængslet sidder en god Bekjendt af ham, der vilde være meget taknemmelig, hvis han vilde ulejlige sig et Øjeblik her hen."

„Men først maa jeg dog vide eders Navn, for at jeg kan sige Mester Manetto, hvem det er, der ønsker at tale med ham."

Manetto gik dog ikke i denne saa snildt opstillede Fælde. Han sagde ikke: „Mit Navn er Matteo," men svarede blot ganske sagtmodig:

„Jeg haaber, at den tykke Snedker vil komme, selv uden at jeg siger eder mit Navn. Jeg venter da paa ham her ved Vinduet. I forstaar nok, ædle Herre, at en Gjældsfange ikke gjærne røber sit Navn, uden at det er højst nødvendigt."

„Nu vel, som I vil. Jeg synes for Resten, at jeg har set jert Ansigt en Gang før; I har nogen Lighed med en vis Matteo. Men lige meget derom; jeg skal meddele den tykke Snedker eders Ønske, og kommer han ikke, er det ikke min Skyld."

Dermed gik Mester Giovanni sin Vej tilsyneladende aldeles rolig og ligegyldig, men i Virkeligheden kun for at begive sig lige hen til sine gode Venner, Filippo Brunellesco, Donatello, Ghiberti og de andre Deltagere i Komplottet, der alle sammen ventede ham ved en god Frokost hos Mester Tommaso Pecori, hvor man af Hjærtens Lyst morede sig paa den stakkels Tyksaks Bekostning.

Manetto havde for sit Vedkommende taget Afsked med al Glæde og Lystighed. Havde ikke hans gode Ven Rucellai talt med ham en god Stund og ved den Lejlighed set ham lige ind i Ansigtet, men dog ikke kjendt ham. Hvilken forfærdelig Ulykke! Nu var det sidste Haab udslukt hos ham. Den lykkelige og velhavende Manetto var virkelig ved en ond Trolddom bleven forvandlet til den usselige Pjalt Matteo, som han selv nylig havde villet kaste i Fængsel. Nu sad han der selv, og hvor længe kunde han ikke faa Lov til at blive der, før nogen vilde løse ham ud?

Som en tirret Løve løb Tyksaken frem og tilbage i Arresten, medens han snart stirrede med et vildt Blik paa de nøgne Mure, snart støttede sin feberhede Pande mod det kolde Jærngitter, der spærrede ham Vejen til Frihed. Det var maaske det bedste, om han strax hængte sig, hvis han blot kunde finde et Søm og en Strikke.

De andre Fanger undrede sig meget over den tykke Mands sælsomme Opførsel. En af dem nærmede sig venskabelig den fortvivlede Tyksak og søgte efter bedste Evne at berolige hans oprørte Sind. Det var ingen ringere Person end en Dommer, en lærd og kløgtig Mand, som ligeledes var kommen i Fængsel paa Grund af Gjæld. Han kunde imidlertid vente at komme paa fri Fod om nogle faa Timer, thi hans Kreditorer var gaaede ind paa et mindeligt Forlig.

„Ej, min kjære Mester Matteo," sagde han i en velvillig Tone, „I bør ikke tage eder Verden saa nær, fordi I befinder jer i en øjeblikkelig Forlegenhed. Hvad er der vel at tage saadan paa Veje for? Det kan hænde den ærligste Mand, at han har Gjæld og bliver sat i Fængsel derfor af strænge Kreditorer — det ser I bedst paa mig. Men man maa derfor ikke strax tabe Hovedet. Kun den har mistet alt, som selv giver fortabt. Og hvis jeg har forstaaet jer ret, saa beløber jer Gjæld sig jo kun til en ren Ubetydelighed. Har I da slet ingen gode Venner eller Slægtninge, hvem I kan anmode om at betale for jer, eller i alt Fald stille den nødvendige Borgen? Jeg skal gjærne tjene eder hermed eller yde jer lidt lovkyndig Bistand, thi jeg forlader heldigvis endnu i Dag dette triste Sted."

Vor tykke Ven kjendte ikke Dommeren personlig, men han kjendte ham af Omtale som en lærd og retskaffen Mand. Han takkede ham derfor med Taarer i Øjnene for hans Deltagelse.

„Modtag min Tak, velædle Herre," sagde han. „Eders gode Navn og Rygte er mig ikke fremmed, og jeg henvender mig derfor med fuld Tillid til eders Retskaffenhed og bønfalder jer om et godt Raad. Ak, dersom det blot var Gjæld, som trykkede mig! Om den saa var ti Gange saa stor som den lumpne Sum, for hvilken jeg er kommen her ind, vilde jeg dog synge og danse af lutter Glæde. Men nej, der er hændet mig en langt større Ulykke, saa stor som den vel nogen Sinde har truffet et syndigt Menneske her paa Jorden. Eller har I maaske nogen Sinde før læst om i eders lærde Bøger, at en ærlig Mand en Aften paa den korte Vej fra Værkstedet til sit Hjem er bleven forvandlet til et helt andet Menneske — ja, oven i Kjøbet til en ussel Stymper, der før var hans egen Skyldner, og hvem han selv kort i Forvejen har forlangt indespærret i Gjældsfængslet? Men jeg vil fortælle jer min Historie fra Begyndelsen til Enden, og I maa da selv dømme, om jeg enten er en Nar eller den ulykkeligste af alle dødelige."

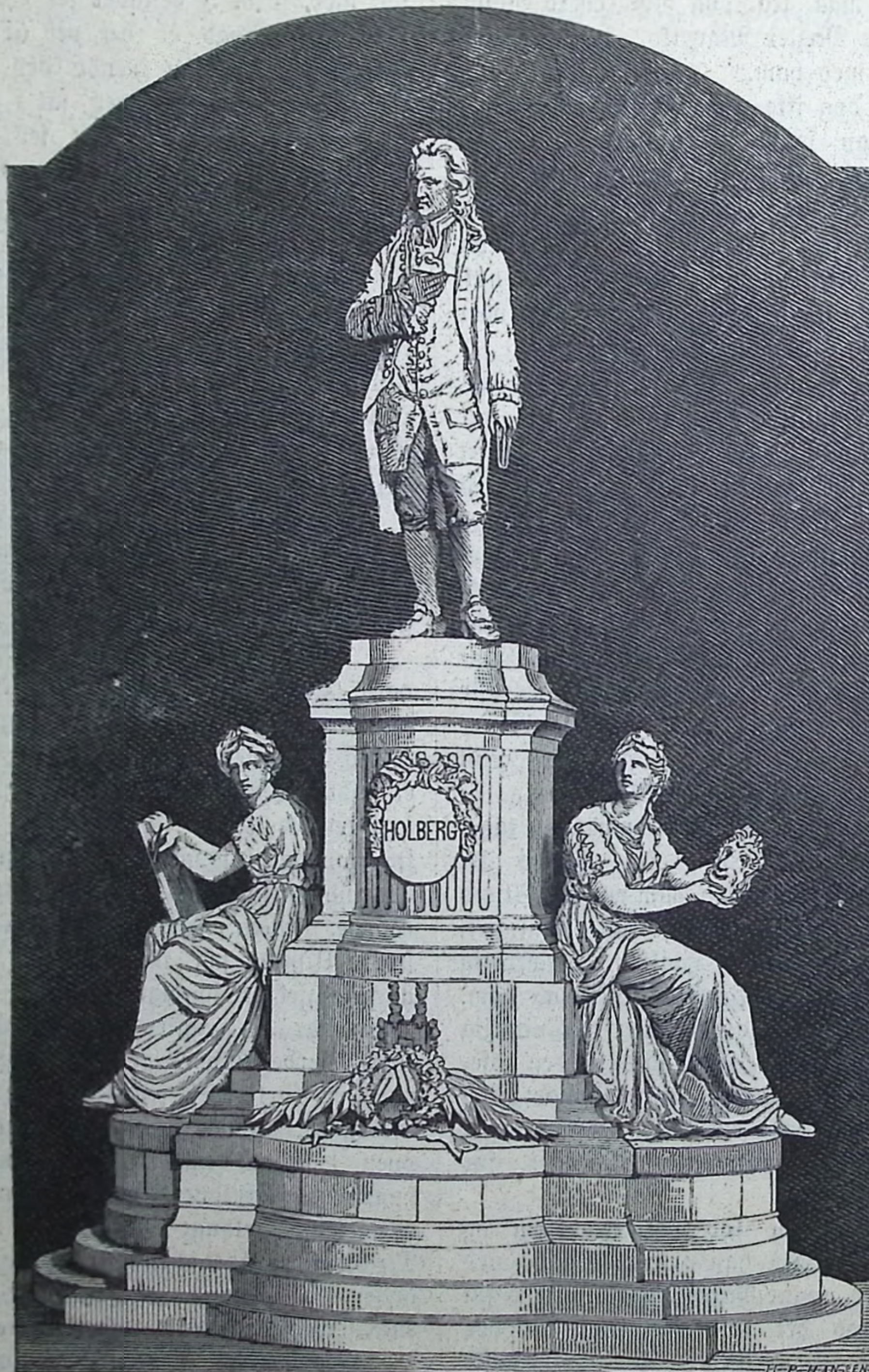
Dommeren hørte med stigende Forbavselse paa den tykke Mands Fortælling og kom til sidst til det Resultat, at enten var den stakkels Fyr moden til Galehuset, eller ogsaa maatte han være Offer for en lystig, men drøj Spas.

Ja saa, tænkte den brave Dommer ved sig selv; Mester Filippo Brunellesco var den sidste, som i Aftes besøgte ham i hans Værksted! Nu begynder jeg at lugte Lunten! Men det vilde være

Synd at fordærve Spasen for de lystige Fyre. Jeg vil hellere gjøre mit bedste for at hjælpe dem med at føre den til Ende, lige saa godt som den er begyndt.

Han svarede derpaa med sin mest alvorlige og deltagende Mine:

„Jeg har ganske vist før hørt og læst om saamangen ærlig Mand, at han er bleven forvandlet til et umælende Dyr. Har I aldrig hørt fortælle om den stakkels Aktæon, der blev forvandlet til en Hjort? Eller om Apulejus, der maatte løbe omkring som et langøret Æsel? Og synderlig bedre gik det ikke hin Konge af Phrygien, paa hvem der i et

Holbergs Monument. Modelleret af Billedhugger Ring. (Se Side 39).

danne Forvandlinger, min gode Matteo. Men I maa takke eders Skaber for, at der ikke er hændet jer noget endnu værre end at blive puttet ind i en stakkels Stympers Skind. Det er endog hændet Par Sekunder voxede et Par mægtige Æseløren frem. Saaledes gives der Exempler i hundredevis, jeg husker blot ikke i Øjeblikket Navnene paa alle de forvandlede."

(Fortsættes.)

Min ny Kokkepige.

En Skitse, ved v.—d.

Jeg havde næppe nogen Sinde haft Mod til at tage Serena Snupstrup i min Tjeneste, hvis jeg ikke havde befundet mig i en skrækkelig Forlegenhed.

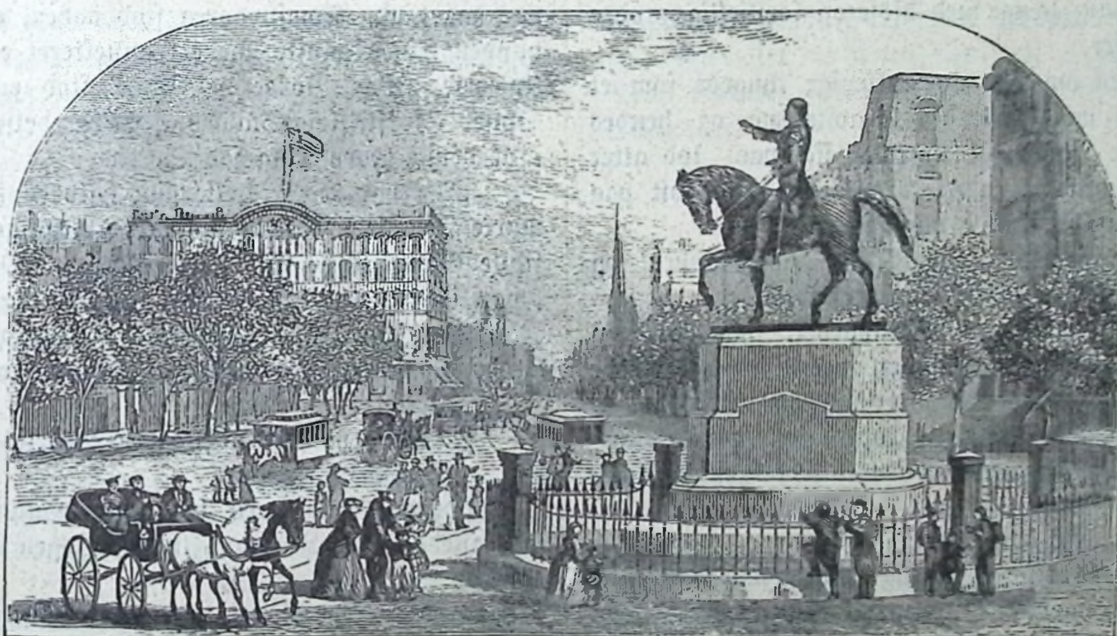
Det var akkurat sex Maaneder, siden min Mand havde ført mig til vort ny Hjem, et lille fortryllende Hus, der laa henved fire Mil fra Hovedstaden, og hvor vi følte os saa lykkelige, som noget ungt Par har gjort siden Adams og Evas Tid.

Huset var henrivende, Haven vidunderlig, en Karl passede med den største Omhu Hesten, Køerne og Fjerkræet. Med de ydre Anliggender gik det alt sammen fortræffelig, men derimod lod den indvendige Ordning adskilligt tilbage at ønske. Det var os nemlig umuligt at beholde nogen Tjenestepige. De fandt Landlivet kjedsommeligt, kunde ikke finde sig i Stilheden og Ensformigheden; snart fortalte de, at deres Moder, snart at deres Fader var bleven syg. Man skulde have troet, at der rasede en Epidemi, som havde begrænset sig udelukkende til Tyendets Paarørende, saa ofte blev de tjenende Aander kaldte bort for at pleje deres Slægtninge.

Endelig havde jeg fundet en Perle, og min Mand benyttede strax det midlertidige Solskin, der tilsmilede vor Husholdning, til at invitere Kaptajn Johnsen og hans Kone til Middag. Fandtes der i den hele Verden Mennesker, hvis Kritik jeg frygtede — saa var det dem.

Fru Johnsen — eller Gracie, som man sædvanlig kaldte hende — var min Mands Kusine og Familiens Stolthed. Gracies Dannelse, Gracies Skjønhed og frem for alt Gracies overordentlige Evner til at styre et Hus — blev baade tidlig og silde foreholdt mig af alle Medlemmerne af min Mands Familie, ja, hans Søstre bemærkede endogsaa, at det i Grunden var en Skam, at Julius og Gracie ikke havde faaet hinanden.

Man kan altsaa nok forestille sig min Fortvivlelse, da min Perle af en Kokkepige netop var forsvunden (tillige med nogle Sølvsker, Klædningsstykker og Dækketøj) netop paa den vigtige Dag, som Gracie for første Gang skulde tilbringe under mit Tag.

Union Square i New York med Washingtons Rytterstatue. (Se Side 40).

Julius tørrede mine Taarer og kjørte sporenstregs ind til Byen for at skaffe mig en Kokkepige gjennem et af Fæstekontorerne.

Med det næste Tog ankom Serena. Hun havde lyst Haar, en for en Kokkepige forbavsende sart Teint, og hendes Ydre frembød i øvrigt en paafaldende Blanding af Elegance og Skjødesløshed.

Men det var allerede nær ved Middag, og Klokken fem vilde Julius komme med vore fremmede. Jeg var følgelig nødt til at beholde Serena, thi selv var jeg saa uvidende i den ædle Kogekunst, at

jeg lige saa gjærne kunde have paataget mig at bygge et Hus som at tillave en Middag.

Vort Faktotum Peter havde ført Serena ind til mig og paa samme Tid medbragt en stor Kurv, fuld af alle Slags Delikatesser.

Jeg spurgte Serena, om hun var i Stand til at faa alt dette tillavet.

„Højstærede Frue!" svarede hun med en tragisk Betoning i Stemmen, „tvivl ikke om min Kunst; De kan være ganske rolig for Udfaldet."

Kokkepigens høje, magre Skikkelse ragede et godt Stykke op over mig. Jeg turde ikke gaa hende nærmere paa Klingen, men hengav mig ydmyg i min Skjæbne. Jeg skyndte mig nu ind i Klædekamret, valgte det nødvendige Dækketøj, bragte Spiseservicet i Orden, lagde Sølvtøjet, der for største Delen bestod af Bryllupsgaver, frem, og sysselsatte mig længe med disse og forskjellige andre Forberedelser.

Tanken om den ny Kokkepige tyngede som et Bjærg paa mig. Hendes Gravstemme og hendes besynderlige Maade at udtrykke sig paa, lød atter og atter i mine Øren og bragte mig til sidst paa den Ide, at hun kunde være forrykt.

Jeg listede mig sagte ned ad Trappen og kiggede gjennem Ruden i Køkkendøren.

Serena sad paa Køkkenbordet, hun havde et Fad med Vand paa Skjødet, ved Siden af hende stod en Kurv med Kartofler og foran hende en Kasserolle, i hvilken hun lagde de skrællede Kartofler. Oven paa Kasserollen laa der en opslaaet Bog.

Hun læste halvt højt:

„Den blodige Gjerning maatte sones, og med Forfærdelse mærkede Aurelia, at Timen var kommen, da Retfærdigheden fordrede sit Offer . . ." (Pokker tage den Kniv; det er nu fjerde Gang, jeg har skaaret mig i Fingeren) . . . „hun mandede sig op og . . ."

„Serena!" raabte jeg.

„Hvem er det?" udbrød hun og lod i sin Forskrækkelse Kartoflen falde, spildte Vandet og svingede Kurven med en truende Mine.

„Tilgiv mig, højstærede Frue, jeg havde et Øjeblik forglemt mig selv, men nu skal al Ting blive punktlig besørget. De ser, at jeg netop er i Færd med at skrælle Kartoflerne."

„Men vi er kun fem Personer," bemærkede jeg lidt opirret, „og De har allerede skrællet Kartofler til tyve."

„De kan godt holde sig."

„Men naar man ikke bruger dem, og der desuden er meget andet at bestille, saa holder de sig bedst uden at være skrællede."

„Deres Vilje er min Lov!"

Og med disse Ord trak Serena tre Kyllinger frem af Kurvens Dybder, skoldede dem i kogende Vand med en Mine som en Tyran, der lægger en Martyr paa Baalet, og gjorde dem med funklende Blikke og med fast og sikker Haand rede til at blive lagte paa Stegepanden.

Serena forstod upaatvivlelig sit Kald, og jeg forlod Køkkenet med den Overbevisning, at Middagen vilde gjøre mig Ære. Og dermed gik jeg ind i mit Værelse, traf alle nødvendige Forberedelser til mit Toilette, lagde den sidste Haand paa Arbejdet i Spisestuen og traadte, efter at alt dette var besørget, atter ud i Køkkenet.

Klokken var tre. Forfærdeligt! Serena sad atter paa Køkkenbordet og læste, medens Katten delikaterede sig med den Fløde, som jeg saa omhyggelig havde skummet af til Jordbærrene. Ilden var gaaet ud, Komfurdøren stod aaben, og Gaardhunden havde ganske ugenert annekteret en af Kyllingerne. Paa Borde og Stole stod en Mængde Spiser i forskjellige Stadier af Tilberedelse, og midt i al denne Forvirring sad Serena.

„Alt var rede," læste hun halvt højt, „af det mørke Fængsel fremtraadte den ulykkelige, der for sidste Gang skulde skue Dagens Lys. Og i denne frygtelige Angstens Time — hvor var da Aurelia? Forgjæves lod Fangen sit Blik svæve over de tilstedeværende; han saa ikke de elskede Træk."

„Serena!"

„Skulde han dø uden at se Aurelia? . . ."

„Serena!"

Denne Gang hørte hun mig. Hun sprang op og kastede baade Katten, Fløden, Bogen og Bordet omkuld.

„Højstærede Frue! O, hvad ser jeg! Væk med dig, Kat!"

Min Ærgrelse var stor nok, til at jeg kunde holde mig alvorlig. Jeg skjændte, og mod Forventning gik Serena i sig selv og ordnede i en beundringsværdig Fart al Ting. Ilden brændte nu atter lystig, og de forskjellige Gemyser og øvrige Retter blev sat over, hver paa sin rette Plads.

„Fjerkræet promenerer ude i Gaarden, højstærede Frue, med egen Haand vil jeg dræbe de uskyldige Dyr, og Klokken sex præcis skal Maden være færdig."

Men jeg vovede ikke at gaa bort igjen og lade hende blive alene tilbage. Saa længe jeg var i hendes Nærhed, arbejdede hun baade med Flid og Dygtighed, men paa hvilke Afveje kunde ikke den usalige Roman føre hende, hvis jeg forlod hende.

Omsider var al Ting saa vidt færdigt, at et mislykket Resultat syntes utænkeligt, og jeg skyndte mig ind for at klæde mig paa. Klokken var fem; Julius og de fremmede maatte allerede være under-

vejs med Toget. Nervøs og ophidset som jeg var, lignede jeg kun lidt den værdige Husfrue, som jeg saa gjærne vilde synes at være i Gracies Øjne.

Vognen holdt udenfor Døren. En høj, slank Dame steg ud og hilste mig med en Nedladenhed, der bekræftede mine værste Anelser. Jeg førte hende ind i vort Modtagelsesværelse. Medens hun saa sig omkring med sine rolige, blaa Øjne, forekom det mig, at mit lille hyggelige Arrangement, som jeg ellers var saa stolt af, tog sig forskrækkelig simpelt og smagløst ud! Mine Gardiner og Tæpper syntes saa tarvelige, og jeg selv saa ubetydelig over for den stadselige Dame, der var meget ældre end jeg og vistnok betragtede mig som et uerfarent Pigebarn.

Tanken om Serena lod mig imidlertid gjennemgaa alle Afgrundens Kvaler, medens jeg bestræbte mig for at vise mig elskværdig mod vore Gjæster.

Jeg søgte ved Tegn og Gebærder at gjøre Julius begribeligt, at han skulde skaffe mig Lejlighed til at slippe ud i Køkkenet, men han forstod mig ikke.

„Er du syg, Emma?"

„Nej."

„Hvorfor skærer du da saadanne Ansigter?"

O, de Mænd!

„Din Kusine kunde maaske have Lyst til at se vor Have," begyndte jeg igjen efter en lille Pavse.

„Jeg be'er dig, Emma, lad dig endelig ikke genere, hvis du har noget at besørge," bemærkede Gracie rolig.

Jeg mumlede noget om en ny Kokkepige.

„O, jeg kjender af Erfaring de unge Husmødres Gjenvordigheder. Jeg vil benytte Mellemtiden til at kige lidt i dit Album."

Jeg listede mig ydmyget ud. Paa Køkkenbordet stod de forskjellige Retter: Suppe, Kyllinger, Grønærter, Asparges, Kartofler, Salat, Budding og Dessert — al Ting i den mest maleriske Uorden — og ved Siden af sad Serena og læste.

„Serena!"

„Nu kommer jeg; Maden er færdig, og jeg er lige ved det sidste Kapitel."

„Hjælp mig dog at bringe Orden i alt dette."

„Blot et Øjeblik, højstærede Frue! Hvor blev nu Aurelia af?"

Og hun fordybede sig atter i Romanen:

„Vil fremmed Skyld falde paa dette rene Hjærte? Vil Skæbnen . . ."

Med et rasende Tag rev jeg Bogen fra hende og kylede den ud af Vinduet.

„Jeg har for evig mistet min Aurelia; Svinene har fat i hende!" udbrød Serena.

Og til min Skræk svang hun sig ligeledes ud af Vinduet, befriede den kostbare Bog fra de gryntende Uhyrers Magt og satte sig ganske rolig midt i et Blomsterbed uden at tage det mindste Hensyn til min Nød.

Rystende af Vrede prøvede jeg paa at rette Maden an. Jeg spildte Suppe paa min lyse Silkekjole, flaaede mine Kniplingsærmer og følte mig allerede Fortvivlelsen nær, da Serena traadte ind.

„Gudskelov! Aurelia er frelst! Tillad mig at hjælpe Dem, højstærede Frue."

Saa snart Romanen var til Ende, var Serena kommen til sig selv. — Man fandt Middagen udmærket, og jeg høstede stor Ros.

Da vore Gjæster var tagne bort, fortalte jeg min Mand Dagens Hændelser, som i høj Grad morede ham, og derpaa begav jeg mig til sidst endnu en Gang ud i Køkkenet for at se, om al Ting var i Orden.

Ilden var paany gaaet ud, paa Bordet og Skorstenen stod Kar og Tallerkener parate til Opvaskning; Katten gjorde sig til Gode med Resterne af Middagen, Hønsene spaserede uforstyrret ud og ind, og omstraalet af Aftensolen sad Serena paa en Stol midt paa Gulvet, fordybet i en ny Romans Hemmeligheder.

Holbergs Monument.

Det vil være vore Læsere bekjendt, at man agter at oprejse et Monument for vor store Holberg i Sorø, foran Akademiets imponerende Façade, som en Tak dels for de store Gaver, han i sine udødelige Værker skjænkede det danske Folk, dels fordi han ved at efterlade Akademiet sin Formue sikrede dets Bestaaen og muliggjorde, at det kom til at virke med ny Kræfter for det, som Holberg selv satte højst her i Verden: Oplysning og Sandhed.

Den Kreds af Mænd, som har paataget sig at gjøre Tanken om Monumentet til Virkelighed, har ladet udarbejde 3 Skitser af Billedhuggerne Bissen, Ring og Saabye. Skitserne har været offentlig udstillede og er blevne omtalte i Pressen. Særlig har Bissens Skitse fundet rosende Omtale, og vi kan heller ikke andet end indrømme den store Fortrin. Naar vi alligevel for vort Vedkommende sætter Rings Skitse højst, skal vi sige hvorfor.

Naar vi skal fremsætte de Fordringer, der bør stilles til en monumental Statue af Holberg, da maa vi erindre, at han ikke alene var satirisk Komedieforfatter, men han var tillige Historiker og Kritiker. Han var en Mand, der var langt forud for sin Tid, og han var ikke bange for at træde op imod sin egen Tids Fordomme og bornerte Meninger. Han var i Ordets skjønneste Forstand en „fri Mand", d. e. han repræsenterede Sandheden

uden Hensyn til, om det bragte ham Fordel eller Ære. Vi mener derfor, at Billedhugger Bissen har Uret, naar han i sin Skitse fremstiller Holberg som en affældig, rystende Olding, i hvis Ansigtstræk Satirikeren er stærkt udpræget. Vi foretrækker Rings Statue, fordi den fremstiller Holberg som en Mand, der har baade legemlige og aandelige Kræfter til at træde op mod Dumhed, Overtro og Lavhed. Hvor ædel en Skikkelse er ikke denne ranke Figur med det kloge, fine Ansigt? Hvor megen Indsigt synes der ikke at maatte rummes bag denne hvælvede, frie Pande? Man ser, at det er en Mand, hos hvem Forstanden er det overvejende, en „Herre i Aandernes Rige". Vel var Holberg en stor Satiriker og brugte Satirens Svøbe som faa andre. Men han er meget mere. Han er en af sin Tids Heroer, og han er den danske Literaturs Fader. Se, disse Fordringer, forekommer det i det mindste os, at den her afbildede Statue tilfredsstiller — bedre i alt Fald end de to andre. Naar nu hertil kommer den Harmoni, der findes imellem Hovedfiguren, selve Fodstykket og Bifigurerne, der slutter sig sammen i en smukt formet Triangel og med en arkitektonisk Udstyrelse, der passer saa nøje for Holbergs Tid, da synes det os, at der her er frembragt et Kunstværk, der fortjener at paaagtes noget mere, end det hidtil er sket. Navnet Bissen har en god Klang i den danske Kunsthistorie, men vi frygter for, at man i dette Tilfælde har haft mere indgroet Respekt for det blotte Navn, end Holberg havde for Navne: „Man maa examinere Tingen selv", vilde han have sagt.

N.

Union Square i New York.

I Verdensstaden hinsides Atlanterhavet, hvis brede, snorlige Gader og talrige aabne Torve røber dens moderne Oprindelse, indtager Union Square den første Rang blandt de offentlige Pladser. Den strækker sig fra 14de til 17de Gade (i New York bærer Gaderne simpelthen Numere i Steden for Navne) og støder op til den verdensberømte Broadway, denne Kæmpegade, der med sine Kirker, Pragtbygninger, offentlige og private Institutioner og brogede Mangfoldighed af Forretningsetablissementer løber i Miles Længde gjennem den store By. En Del af Union Square er optagen af omhyggelig vedligeholdte Græsplæner med Træer og Buskadser, i hvis Midte der er anbragt et Springvand. Pladsen er hele Dagen livlig befærdet af Fodgængere, for Størstedelen travle Forretningsfolk, der skyder Gjenvej fra Broadway til 17de Gade, og Morgen og Aften er Pladsen en yndet Promenade for Nabolagets Familier.

En ganske pudsig Fremtoning er den talrige Spurvekoloni, som man har oprettet her. Spurven hører ikke hjemme i Amerika, men for en Del Aar siden bragte man et Antal af disse Fugle fra London til New York og byggede dem et „Opfostringshus" i Union Square. Spurve-Pagoden, som den kaldes, er opført i Stil med et lille kinesisk Gudetempel og forsynet med alle passende Bekvemmeligheder for sin fjedrede Befolkning. Spurvene har i faa Aar formeret sig saa stærkt, at de nu bygger Reder i alle New Yorks Parker og Anlæg, hvor de beskytter Træer og Buskadser mod Kaalorme og andre skadelige Insekter.

Ved den sydlige Indgang til Union Square, til højre for Broadway, staar en i Bronce modelleret Rytterstatue af Washington paa en mægtig Sokkel. Figuren er 14½ Fod, hele Monumentet 29 Fod højt. Paa den modsatte Side af Pladsen ser man en Statue af Abraham Lincoln, oprejst paa en Granitsokkel.

Union Square er omgiven af elegante første Klasses Hoteller, Restavrationer, Butiker og Privatboliger og yder et Skue, som gjør det til et af de smukkeste og livligste Punkter i de forenede Staters Hovedstad.

Danske Digtere.

Nordens Kvinde.

(Af Carl Plougs „Nyere Sange og Digte").

Hil dig, Nordens ædelbaarne Kvinde!
Morgenstraalen i vor Ungdoms Drøm,
Lykkens Maal, som Mandens Kraft vil vinde,
naar han ror sig op ad Livets Strøm!
Smærten dulme dine bløde Hænder;
Glæden vokser i dit lette Fjed;
mens dit Blod i Lue Modet tænder,
vildest Sind det dog at tøjle ved.

Hvor hen end vor kjække Tanke stiled,
om den sænked sig i Fortids Nat,
om den gjennem Stjærnehvælvet iled,
og din Tryllekreds den har forladt;
Plads der findes i vort Hjærtes Kammer
for hver skjøn og god og hellig Sag,
og for Fædrelandet højt det flammer,
o, men dig tilhør' det sidste Slag.

Lad kun Verdensstormen atter vælte
Farens høje Bølge mod vor Kyst,
du skal se os kæmpe da som Helte
med dit lyse Billed i vort Bryst!
Og naar du er med os, er vi stærke,
da vort bedste Haab fuldkommes maa:
Vi skal plante Nordens Enhedsmærke,
du skal fæste Sejrens Krans derpaa!

TEATERNYT.

Folketheatret. Blandt alle nulevende fremmede Forfattere er der næppe nogen, der i saa rigt Maal som Victorien Sardou har forsynet vore Privattheatres Repertoire med ny, interessante Arbejder. Den sidste Nyhed paa Folketheatrets Scene, 5 Akts Lystspillet „Andrea", hører vel ikke til det bedste, der er kommet fra den lige saa begavede som produktive Forfatters Pen, men Stykket er saa rigt paa dramatisk Liv og Spænding, at det absolut maa tage Publikum med Storm. Det er atter her et Ægteskabsdrama, Sardou ruller op for Tilskuerne, en Hustrus Kamp for at gjenvinde Herredømmet over sin vildfarne Ægtemage, og Forfatteren har udarbejdet dette Motiv med al den Kunst, som han i saa høj Grad raader over. Der er et Liv og en Flugt i Handlingen, som helt igjennem røber Sardous ualmindelig skarpe Blik for den sceniske Virkning, og Resultatet kan derfor ikke blive andet end en Sukces. Exempelvis skal vi nævne Scenerne i Danserinden Stellas Paaklædningsværelse og i Politidirektørens Kabinet, der er lagt ligefrem glimrende til rette. Den Udførelse, som bliver „Andrea" til Del paa Folketheatrets Scene, er gjennemgaaende fortræffelig ogsaa for Birollernes Vedkommende. Titelrollen spilles af Fru Watt, der, som det forekommer os, med Held løser sin store og ingenlunde lette Opgave. Fru Watts Spil røber ikke blot mer end almindelig Flid og Tænksomhed, men f. Ex. i Scenerne mellem Andrea og Grev Stefan i 4de og 5te Akt er hendes Gjengivelse saa sand og saa virkelig kunstnerisk behersket, at denne Præstation efter vor Mening indeholder et ikke ringe Løfte for Fremtiden. — Vi skal endnu tilføje, at Stykkets Iscenesættelse udmærker sig ved en Smag og Omhu, som bidrager sin Del til det vellykkede Ensemble.

Kasinos Theater har forøget sit Repertoire med to, i øvrigt højst forskjelligartede Nyheder. Medens „Nattens Dronninger", Lystspil i tre Akter af Adolf Wilbrandt, næppe tør kaldes nogen videre Akvisition, i det navnlig de to første Akter er temmelig svage, er derimod Mozarts Operette, der gives under Titlen „den vidunderlige Gaas" en meget heldig Berigelse for Kasinos Scene, hvis Kræfter fylder godt i denne Genre. Operettens melodiske og iørefaldende Musik er vel egnet til at tiltale baade et større Publikum og den mere kræsne musikalske Gourmand, og i den Skikkelse, hvori Librettoen fremtræder ved Hr. Hunderups vellykkede Bearbejdelse, paa rimede Vers, vinder den ikke lidet for danske Tilskuere. Det er det gode gamle Syngestykke- og Operettemotiv med den naragtige gamle Formynder, der er forelsket i sin smukke Myndling, og som tages ved Næsen af Myndlingen og hendes Elsker, men Situationerne er lagte saa morsomt til Rette, at man følger dem med hele Nyhedens Interesse. Hovedrollerne spilles af Frkn. Holther og Ludvigsen samt d'Hrr. S. Neumann, Albrecht og Aagaard, der baade for Sangens og Spillets Vedkommende gjør al ønskelig Fyldest. Særlig vellykket er Frk. Holthers store Arie i 1ste Akt. „Den vidunderlige Gaas" — selve Gaasen præsenterer sig, i Parenthes bemærket, i al sin Vidunderlighed for Tilskuerne, — tager livlig Applaus og vil efter alle Solemærker at dømme endnu en rum Tid kunne samle fuldt Hus.

NY BØGER.

Nye Tider, Fortælling af Zakarias Nielsen. (Andr. Schous Forlag). Blandt vore folkelige Forfattere har Zakarias Nielsen allerede længe indtaget en fremskudt Stilling. Han har ganske vist været mindre produktiv end andre, men hvad han mødte med, viste altid en alvorlig Stræben efter at give det bedste, han formaaede, paa samme Tid som hans Arbejder tydelig bar Præget af at være Frugten af en selvstændig Begavelse, der ikke var tilfreds hverken med at give en mere eller mindre ufri Efterdigtning eller med i større eller mindre Grad at gjentage sig selv fra det ene Arbejde til det andet. „Nye Tider" er et yderligere Vidnesbyrd herom. Zakarias Nielsen har ved denne Bog opnaaet et Resultat, der ikke blot vil give hans Navn forøget Klang, men som ubetinget gjør ham til en af de mest fremragende Repræsentanter for den saakaldte folkelige Literatur i denne Betegnelses bedste og videste Forstand. „Nye Tider" er saa at sige Banebryder for en ny Genre af Folkelivsskildringer, og alene i denne Egenskab faar Bogen forøget Interesse. Forfatterens Opgave har været at skildre de Brydninger, som opstaar, i det en ny Tids Ideer og Krav pludselig baner sig Vej til en fredelig, stok-konservativ Afkrog, hvis Befolkning hidtil har levet som bag en kinesisk Mur. Med ikke ringe Dygtighed er det lykkedes Forfatteren at anvende dette i og for sig fortræffelige Motiv til en livfuld og i flere Henseender virkelig kunstnerisk behandlet Skildring. Hovedrepræsentanterne for de to modsatte Strømninger, den gamle Skolelærer Lystrup, og den unge, intelligente Bonde, der sætter sig i Spidsen for Reformerne, er tegnede med ualmindelig Liv og Anskuelighed, saa at de strax tager Læserens Deltagelse fangen, og det samme tør siges om Bipersonerne, der alle er ypperlig individualiserede, som f. Ex. den skikkelige og enfoldige Jørgen Siversen, den tykke Kromand, der altid indretter sin politiske Trosbekjendelse, efter som Lejligheden kræver det, o. fl. a. Hertil kan føjes, at Handlingen er lagt til Rette med stor Behændighed, saaledes at Kjærlighedsforholdet mellem Knud og Emma kommer til at passe godt og ukunstlet ind i de Konflikter, der affødes af Brydningerne mellem det gamle og det ny. Scenerne mellem Knud og Emma i den sidste Halvdel af Bogen er smukt og poetisk gjengivne og af ikke ringe Virkning. I et og alt er „Nye Tider" et dygtig udført Virkelighedsbillede med Mennesker af Kjød og Blod og med en gjennemgaaende sand og træffende Karakteristik baade af Personerne og Handlingens Udvikling. Dette synes os at være den største Ros for Zakarias Nielsens nyeste Arbejde, der fortjener at blive læst i de videste Kredse.

Granvejr, af Herman Bang (J. H. Schubothes Forlag). Det forekommer os, at dette Proverbe ved sin Fremkomst paa Nationaltheatrets Scene fik en køligere Modtagelse, end der var nogen som helst rimelig Grund til. Ganske vist omhandler det et af de Problemer, som ofte før er blevet behandlet i Literaturen og fra Scenen, men dets Moral er alvorlig nok til atter og atter at kunne drages frem. Dialogen, der jo er den væsentligste Faktor i et Arbejde af denne Genre, falder helt igjennem sand og ukunstlet, uden glimrende Pointer, men netop saaledes, som Mand og Hustru virkelig taler og tænker i den givne Situation. Som Proverbet foreligger trykt, indeholder det kun 45 Sider,

men Indholdet er baade underholdende og lærerigt nok til at kunne læses med Udbytte, selv om man har set Stykket paa Scenen.

Paa Rejser af Mark Twain. Den berømte amerikanske Forfatter har ved de to Skitser, som Bogen indeholder, givet et nyt Vidnesbyrd baade om sit Lunes og sin Pens Uopslidelighed. „Hvad der hændte paa min Rejse til Bermudas Øerne" er maaske den morsomste, „Ungdomserindringer fra Lodslivet paa Missisippifloden" den mest karakteristiske, men begge Skitser læses med ublandet Fornøjelse. Det ingenlunde lette Hverv, at oversætte Mark Twain, er her med synlig Omhu besørget af Hr. C. L. With. (J. H. Schubothes Forlag).

Husholdnings- og Regnskabsbog for Aaret 1882 (J. H. Schubothes Forlag) er saa praktisk anlagt og indeholder saa mange nyttige Vink og Anvisninger, at den synes selvskreven til at finde Plads baade i store og smaa Husholdninger. Udgiften ved at anskaffe sig den er ikke stor, i det den trods sit fyldige Indhold kun koster 1 Kr. 35 Øre.

I Arnekrogen, Fortællinger, Digte og Skildringer, samlede af Emanuel Henningsen. (N. C. Roms Forlagsforretning). Det er sjælden, at en Bog svarer saa godt til sin Titel som nærværende. Faa Dage efter Udgivelsen har den allerede fundet Vej til saa mange Arnekroge rundt om i Landet, at der ikke længer er et Exemplar tilbage, og man tør sikkert antage, at den er bleven en kjærkommen Gjæst i den forløbne Juletid. Blandt Bidragyderne til „I Arnekrogen" findes vore bedste folkelige Forfattere: Anton Nielsen, C. A. Thyregod, Zakarias Nielsen, N. C. Rom, Knud Skytte og Emanuel Henningsen; Bidragene staar gjennemsnitlig i Højde med det bedste, disse Forfattere har skrevet, og „I Arnekrogen" er ved dette Samarbejde bleven en ualmindelig smuk og fornøjelig Bog.

Ripsraps.

Fra Dyrenes Verden. Paa Øen Wight iagttog man nylig, hvorledes en Væsel nok saa dristig angreb en Plovhest, som man et Øjeblik havde ladet staa alene ude i Marken. Den tililende Karl dræbte den frække Fjende. — En fransk Naturforsker fortæller, at han for kort Tid siden var Øjevidne til en forbitret Kamp mellem en Rotte og en Slange. Rotten havde klamret sig fast til sin Modstanders Hale og holdt fast i den trods alle Krybdyrets Bugter og Vridninger. Til sidst bed den Halen af den, hvor efter Slangen flygtede.

Paa en Atlanterhavsrejse blev en tysk Bark i forrige Maaned angreben af en Kæmpehvalfisk, der knuste flere Planker i Skibet. Den dristige Angriber efterlod et bredt Blodspor, der tydede paa, at den var bleven alvorlig saaret. — I en Bugt ved Shetlandsøerne viste der sig nylig tvende Hvaler, en Han og en Hun; den første blev dræbt af Fiskerne, og Hunnen svømmede derefter i flere Uger omkring ved Kysten, aabenbart for at søge efter sin forsvundne Ægtemage, men lod sig ikke fange.

Djævletilbedere. I Følge Efterretninger fra rejsende skal en af Kurderstammerne i Lilleasien danne en Sekt af Djævletilbedere. Denne Stamme er formentlig af gammeljødisk Nedstamning og tror paa en god og en ond Aand. Den gode Aand skjærmer dem ogsaa uden Bønner, og de tilbeder derfor kun den onde Aand, som de søger at formilde ved ivrige Paakaldelser. Djævletilbederne tæller omtrent 20,000 Individer og betragtes med Forbitrelse og Foragt af de omkringboende Stammer. Undervisning og sædelige Lærdomme kjender de ikke; de er vel udviklede i legemlig, men fuldstændig uciviliserede i aandelig Henseende og lever næsten kun af at røve og stjæle.

Blot til Lyst.

Et forfærdeligt langt og kjedeligt Drama „Dronning Elisabeth" havde sat Tilskuernes Taalmodighed paa en haard Prøve. Da Tæppet gaar op for 5te Akt, siger Lægen, der staar ved Dronningens Leje: „Eders Majestæt har endnu en Time at leve i." — „Endnu en hel Time!" udbryder en Tilskuer og iler ud af Salen, fulgt af hele det øvrige Publikum.

Gaadefabrik*).

Karade.

Tre Stavelser har hele Ordet,
og vist med Lethed det vil gjættes.
Man bruger det hver Dag ved Bordet;
dog kan det og i „Rækker" sættes,
hvis det, som til det første svarer,
er mer end en, maa vel De huske.
I øvrigt er det skøre Varer;
men træffes kan i Træer og Buske
det andet, tredje. Mærk dog dette,
maa man et „æ" for e't sætte.

Puk.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne. læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en berømt dansk Digter:

1. By i Portugal.
2. By i Holland.
3. By i Irland.
4. By i Danmark.
5. Et Kongerige i Europa.
6. Et Fiskerleje i Danmark.
7. By i Sverrig.
8. By i England.
9. Flod i Frankrig.
10. By i Norge.
11. Flod i Spanien.
12. By i Italien.
13. By i Sverig.

Puk.

Udgravningsforetagende.

Af nedennævnte Ord udfindes Navnene paa to yndede Skuespillere:

Stegn. Her gaar din Else.

Oplosninger til Gaadefabriken i forrige Nummer (Søndag den 8de Januar):
Logogryfen: Øresund (Øre, Ørn, sund, Søren).
Rebus: En Overpolitibetjent.
Logogryf rigtig løst af Palle. Einar Løve. P. + S.
Rebus løst af En for Alle. Lille Tip. Palle. S. V. S.

*) Bidrag til Gaadefabriken modtages.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. FRISTRUP.

6. Aargang. Søndagen den 22. Januar 1882. Nr. 4.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat).

Fjerde Kapitel.

Druschina Morosoff og hans Hustru.

Dersom Læseren kunde sætte sig tre hundrede Aar tilbage i Tiden og fra et højt Taarn se ud over det sextende Aarhundredes Moskwa, da vilde han kun opdage en ringe Lighed med den nuværende Stad.

Ved Bredderne af Moskwa, Jausa og Neglinna laa en stor Mængde Træhuse med Spaan- eller Straatage, der for Størstedelen var blevne sværtede sorte i Tidernes Løb.

Kremls*), Kitay = Gorods**) og de andre i Løbet af de sidste to Aarhundreder opførte Fæstningsværkers hvide og røde Mure ragede stolt op mellem de mørke og lave Tage. Et stort Antal Kirker og Taarne hævede deres gyldne Spir op mod Himlen, og mellem de forskjellige Grupper Huse laa tætte Smaaskove og ret anseelige Rugmarker.

Over Moskwafloden var der lagt svømmende Broer, som kom i heftig Bevægelse og blev helt overgydte af Vand, naar en Trup Ryttere eller en tungt læsset Vogn passerede dem. I Jausa- og Neglinna-Aaen drejede sig Hundreder af Møllehjul, det ene bag ved det andet.

Disse Smaaskove, Marker og Møller midt inde i Staden gav det daværende Moskwa et ualmindelig malerisk Udseende. Fremfor alt frembød Klostrene et tiltalende Skue: Med deres hvide Ringmure og deres talrige, brogetfarvede og forgyldte Kupler saa de næsten ud som en By for sig selv.

Men op over hele denne Virvar af Kirker, Huse, Skove og Klostre ragede Kremls Kirker og den til Ære for den hellige Jomfru nylig fuldendte Basilika*), som Czar Iwan nogle faa Aar i Forvejen havde bygget til Erindring om Indtagelsen af Kasan — den samme, som man nu til Dags kjender under Navn af Sankt-Wassilikirke. Stor var Moskwa'ernes Glæde, den Gang man omsider fjærnede det Næt af Stilladser, der havde dækket Kirken, og den traadte frem i hele sin ejendommelige Skjønhed, straalende af Guld, Billedværker og

---

*) Kreml betyder paa russisk en Fæstning eller et med Volde og Mure omgivet Kvarter, for det meste i Midten af Staden; det er imidlertid fortrinsvis den berømte Kreml i Ruslands gamle Hovedstad, Moskwa, der betegnes saaledes.

**) Ordret Kiniserstad (Kitay: Kina, Gorod: Stad).

*) En antik Bygningsform, som stammer fra det gamle Athen og Rom, men senere fandt Anvendelse ved Opførelsen af kristne Kirker. Basilika var oprindelig Navnet paa en kongelig Hal, Embedssædet for den græske Archon (Statsoverhoved) Basilius.

Ornamenter i en Mængde og Mangfoldighed, som satte Tilskuerne i Forbavselse. Det varede længe, før Moskwas Indbyggere hørte op med at beundre Bygmesterens Dygtighed, takke Gud og prise Czaren, fordi han havde skjænket det rettroende Folk et Mindesmærke, som man endnu aldrig havde set Mage til.

Ogsaa de andre Kirker var meget smukke. Moskwa'erne lod det hverken mangle paa Penge eller Møje, naar det gjaldt om at give deres Gudshuse en pragtfuld Udstyrelse. Overalt kunde man finde Malerier i Legemsstørrelse, smykkede med rige Farver og Forgyldning.

Men lige saa ivrige de daværende Beboere af Moskwa var for at smykke deres Kirker — saa lidt brød de sig om, hvorledes deres egne Huse saa ud. Næsten alle deres Boliger var slet og ret tømrede sammen af Gran- eller Egetræ, som de ofte ikke en Gang beklædte med Brædder, i det de i denne Henseende fulgte det gamle, russiske Ordsprog: „Det er ikke Murene, som gjør et Hus skjønt, men det, hvormed der bikses op indenfor".

Ikkun Bojaren, Druschina Andrejewitsch Morosoffs Hus, der var beliggende ved Bredden af Moskwa, udmærkede sig ved sit særlig smukke Ydre. Egetræsbjælkerne var alle sammen nøjagtig af samme Omfang og omhyggelig afsnittede ved Hjørnerne, og Huset havde tre Stokværk foruden Mellem-Etagen. Et fremspringende Tag, der ragede ud over den høje og sirlige Hovedtrappe, blev baaret af store, med sjældent Billedhuggerarbejde udstyrede Søjler og var dertil smykket med en kostbar Frise. Vinduesskodderne var prydede med kunstig malede Blomster og Fugle, og selve Vinduerne optog ikke Lyset — som i de fleste Huse i Moskwa — gjennem matte Oxeblærer, men igjennem Ruder af lyst, gjennemsigtigt Glimmer.

Rundt omkring den rummelige Gaard laa Tyendets Boliger; længere tilbage Forraadshuset, Vaskehuset, Duehuset og endelig en lille Pavillon, i hvilken Bojaren boede i de hede Sommermaaneder. Paa den ene Side af Hovedbygningen, umiddelbart op til Gaarden, laa Huskapellet, der var opført af Sten, og paa den anden strakte sig en stor Have, indhegnet af pyntelige Palisader. Med et Ord: Det var et for den Tid saare pragtfuldt Hus. Men det var ogsaa sin Ejer værdigt.

Bojaren, der udmærkede sig lige saa meget ved sin mægtige Legemsbygning som ved sin strænge, ubøjelige Karakter, havde trods sin fremrykkede Alder nylig ægtet den smukkeste Pige i Moskwa. Alverden forbavsedes, da den tyveaarige Helene Dmitrijewna, en Datter af Okolnitschi'en*) Pletschejeff-Otschin, der havde funden Døden foran Kasans Mure, rakte ham sin Haand. En saadan Ægtefælle havde Moskwas Ægteskabsmæglerske ikke vovet at foreslaa hende. Helene var imidlertid indtraadt i den giftefærdige Alder og havde hverken Fader eller Moder, og paa Grund af de tøjlesløse Sæder, som udmærkede Czarens ny Yndlinge, var Skjønhed paa den Tid oftere en Ulykke end en Lykke for en ung Pige.

Ved at gjøre Helene til sin Hustru blev Morosoff tillige hendes Beskytter, og enhver Mand i Moskwa vidste, at det ikke var raadeligt at fornærme den, hvem Bojaren Druschina Andrejewitsch havde taget i sin Varetægt.

Før Helenes Giftermaal havde mange af Czarens Yndlinge gjort sig ivrig Umage for at tækkes hende; men ingen havde mere haardnakket stræbt efter hendes Gunst end Fyrst Afanassi Iwanowitsch Wjæsemski. Han havde sendt hende de kostbareste Foræringer, i Kirken søgte han altid Plads i hendes Nærhed; hver Dag galopperede han forbi hendes Dør paa en fyrig Hest, og alene for hendes Skyld indlod han sig i den ene hidsige Tvekamp efter den anden.

Men Lykken var ikke Afanassi Iwanowitsch huld. Ægteskabsmæglersken bragte ham hans Gaver tilbage, og naar han mødte Helene, vendte hun sig bort fra ham. Vendte hun maaske Hovedet til den anden Side, blot fordi Afanassi Iwanowitsch mishagede hende, eller havde hendes jomfruelige Hjærte maaske allerede fattet Godhed for en anden? Hvorledes dette nu end forholdt sig — Wjæsemski blev bestandig afvist. Tirret til sidst til Raseri kastede Afanassi sig en Dag for Czarens Fødder, klagede ham sin Nød og bad om hans Hjælp.

Czaren lovede at sende sin egen Ægteskabsmæglerske til Helene Dmitrijewna.

Da Helene erfarede dette, brast hun i Taarer. Hun begav sig, ledsaget af sin gamle Amme, til en af Byens Kirker, kastede sig ned foran Billedet af Guds Moder, græd og vred sine Hænder i brændende Bøn.

Den Gang Helene traadte ind i Kirken, var den tom, men i det hun atter rejste sig og vendte sig om, bemærkede hun bag ved sig Bojaren Morosoff, der var iført en Kaftan af grønt Fløjl og en kort Gyldenstykkes Kappe.

„Hvorfor græder du, Helene?" spurgte Morosoff.

Da Helene gjenkjendte Bojaren, opklaredes hendes Ansigt.

Han havde i tidligere Tid staaet i et nært Venskabsforhold til hendes Forældre, og efter deres Død besøgte han hende endnu tit og ofte, og han elskede hende som en Datter. Hun ærede ham til Gjengjæld som en Fader og betroede ham alle sine

*) En Embedsmand af anden Rangklasse i det gamle Rusland.

Tanker. Kun en eneste skjulte hun for Bojaren — til hendes egen Ulykke og til hans Fordærv.

Paa hans Spørgsmaal aabenbarede hun ham heller ikke nu denne ene hemmelige Tanke, men svarede blot: „Jeg græder, fordi Czarens Ægteskabsmæglerske vil komme til mig for at tvinge mig til at række Fyrst Wjæsemski min Haand."

„Helene," sagde Bojaren, „er det da virkelig sandt, at du ikke kan elske Wjæsemski? Tænk nøje der over. Jeg ved, at det hidtil ikke er lykkedes ham at finde Vejen til dit Hjærte, men jeg ved ogsaa, at dine Tanker ikke heller sysselsætter sig med en anden, og i din Alder er et Pigehjærte som Vox; overvind derfor den første Undseelse, og du vil sikkert faa ham kjær."

„Aldrig," svarede Helene, „aldrig! Hellere vilde jeg dø paa Stedet!"

Bojaren betragtede hende med inderlig Deltagelse.

„Helene," sagde han efter en kort Tavshed, „der gives et Middel til at frelse dig. Hør, hvad jeg har at sige dig! Jeg er gammel, og mit Haar er allerede hvidt, men jeg elsker dig, som du kunde være min Datter. Tænk der over, Helene; er du rede til at forene din Skjæbne med en Oldings?"

„Ja, jeg er rede dertil!" udbrød Helene glad og kastede sig for Morosoffs Fødder.

Bojaren følte sig dybt bevæget af dette uventede Svar; Helenes Glæde opfyldte ham med Stolthed. Oldingen anede ikke, at det var den samme Glæde som den, hvormed den druknende klynger sig til et Halmstraa.

Han løftede hende kjærlig op og kyssede hende paa Panden.

„Mit Barn," sagde han, „sværg mig til paa Korset, at du aldrig vil bringe Vanære over mit hvide Haar! Sværg det her foran Frelserens Billede."

„Jeg sværger det!" sagde Helene med bævende Stemme.

Bojaren sendte Bud efter en Præst, og Bryllupsceremonien blev ufortøvet fuldbyrdet.

Da Czarens Ægteskabsmæglerske indfandt sig, var Helene allerede Bojaren Druschina Morosoffs Hustru. . . .

Helene havde ikke af Kjærlighed rakt Morosoff sin Haand til den ægteskabelige Pagt. Men hun havde svoret paa Korset at være ham tro, og hun var fast besluttet paa at holde sin Ed og hverken i Ord eller Tanker forsynde sig mod sin Ægtefælle.

Og hvorfor skulde hun ikke kunne elske Druschina Andrejewitsch? Ganske vist — Bojaren var ikke længer ung, men Gud havde skjænket ham Sundhed og Kraft, krigersk Berømmelse og stor Virkekraft. Han ejede Landsbyer og udstrakte Godser paa den anden Side Moskwa; hans Kister var fulde af Guld, pragtfulde Klædninger og kostbart Pelsværk. Men en Ting havde Gud dog ikke forundt ham: Czarens Gunst.

Da Iwan Wassiljewitsch erfarede, at hans Ægteskabsmæglerske var kommen for sent, blev han greben af Vrede mod Morosoff og besluttede at straffe ham. Han lod Bojaren indbyde til sit Taffel og anviste ham et Sæde, ikke blot neden for Wjæsemskis, men endogsaa ringere end det, der indtoges af Boris Godunoff, som paa den Tid endnu ikke beklædte noget Embede eller nogen Hæderspost.

En saadan Krænkelse kunde Bojaren ikke finde sig i. Han rejste sig fra Taflet og erklærede, at en Morosoff ikke kunde sidde neden for en Godunoff! Dette forøgede kun endnu mere Czarens Vrede, og han befalede Morosoff at gaa hen til Boris Godunoff og bede ham om Forladelse. Bojaren adlød og begav sig til sin Fjende, men kun for at beskæmme ham, i det han kaldte ham en Hund.

Da Czaren fik dette at vide, kom han i det heftigste Raseri og befalede Morosoff, at han ikke maatte træde frem for hans Aasyn, men skulde lade sit Haar og Skjæg voxe, saa længe han var i Unaade.

Bojaren forlod Kejserborgen, og siden den Tid gik han klædt i grove Klæder, plejede ikke længer sit Skjæg og lod sit hvide Haar hænge ned over den stolte Pande. Det var tungt for Bojaren ikke længer at turde se sin Czars Ansigt, men han havde den Trøst, at han ikke havde vanæret sin Slægt; han havde ikke siddet neden for en Godunoff.

I Morosoffs Hus herskede der den største Overflod. Tjenerne baade elskede og frygtede deres Herre. Enhver Gjæst blev hjærtelig modtagen af ham. Venner og Fjender roste enstemmig hans Højmodighed, og alle var enige om, at man hos Druschina Morosoff al Tid kunde være sikker paa at finde en høflig Modtagelse, rigelig Understøttelse eller et kløgtigt Raad, alt efter som Lejligheden krævede. Men ingen overøste han dog med saa megen Kjærlighed og Gavmildhed som sin unge Hustru.

Helene var ikke utaknemmelig; hver Morgen og hver Aften tilbragte hun lang Tid i sit Kammer med at bede for sin Ægtefælle.

Og kunde man vel kalde Helene skyldig, fordi hendes Indbildningskraft midt under Druschinas kjærlige Ord eller midt under hendes hede Bønner til de gode Helgene pludselig foregjøglede hende Billedet af en ung ridderlig Skikkelse, der fløj afsted paa sin fyrige Hest og med dragen Sværd jog de flygtende litauiske Regimenter foran sig? Var Helene skyldig, fordi dette Billede fulgte hende over alt, i Hjemmet og i Kirken, ved Daggry og

ved Nat, medens det sagde til hende i en bebrejdende Tone: „Helene, du har ikke holdt dit Ord; du har ikke ventet paa min Hjemkomst; du har svigtet mig!“ ....

Paa St. Hansdag, den 24de Juni i Aaret 1565, var hele Moskwa i Bevægelse allerede fra den tidlige Morgen; Klokkerne lød uafbrudt, og Kirkerne var overfyldte. Efter Gudstjenesten spredte Mængden sig omkring i Gaderne. Unge og gamle, rige og fattige bar grønne Grene, Blomster og Birketræskviste, smykkede med brogede Baand. Alt var Liv og Bevægelse, men hen imod Middag blev det efterhaanden mere stille. Folk spredte sig lidt efter lidt, og kort efter var der ikke et menneskeligt Væsen at se paa Moskwas Gader. Der herskede nu Dødsstilhed i Staden; Indbyggerne nød deres Middagsro. Ingen vilde have vovet at nedkalde Guds Vrede over sig ved at drive gjennem Gaderne paa denne Tid af Dagen. Thi Gud har befalet Mennesket og alle Skabninger at hvile sig i Middagsstunden, og det er en Synd at handle mod den guddommelige Vilje; det vilde alene kunde tilgives, dersom et vigtigt og uopsætteligt Anliggende krævede, at man forlod sit Hus.

Og saa sov de alle sammen. Moskwa var som uddød. Kun inde i Baltschuga'en, et nylig opført Værtshus, hørte man Raab, Strid og larmende Sang. Der inde forlystede man sig uden at tage Hensyn til Middagstiden, der fordrede Fred og Hvile. Selskabet bestod af en Mængde Krigsfolk, næsten alle unge Mænd i kostbare Klæder. De fyldte ikke blot Stuen, men ogsaa Gaarden og Gaden uden for Huset. De fleste havde allerede en svær Rus; en af dem, der havde lagt sig, saa lang han var, ned paa Jorden, spildte det Bæger Vin, han vilde føre op til Munden, ud over sine Klæder; en anden anstrængte sig for at lade sin hæse Rost falde ind i Kammeraternes Kor, men det lykkedes ham kun at udstøde nogle uforstaaelige Lyde. Fuldstændig opsadlede Heste var bundne fast til Porten. Ved hver Saddel hang en Haarkvast og et Hundehoved.

Saa kom to Ryttere travende gjennem Gaden. Den yngste og fornemste af dem — han var iført en højrød Kaftan med forgyldte Knapper og dertil en hvid Gyldenstykkes Hue, under hvilken hans fyldige, lyse Haar faldt ned — vendte sig om til sin Ledsager:

„Michael,“ sagde han, „ser du disse drukne Mennesker?“

„Ja, Bojar, det er alle sammen fordømte Helvedessønner! De gjør sig en lystig Dag.“

„Og ser du, hvad der hænger ved Sadlen paa deres Heste?“

„Jeg ser det nok: en Kost og et Hundehoved; det havde de andre Røvere ogsaa. Det maa dog virkelig være Czarens Folk, siden de saaledes tør støje og tumle midt i Moskwas Gader! Vi har lavet en nydelig Historie, Bojar, da vi gav os af med dem!“

Serebræny rynkede Panden.

„Gaa hen og spørg dem, hvor Bojaren Morosoff bor.“

„Hejda, I brave Folk og velædle Herrer!“ raabte Michael, i det han nærmede sig en af de larmende Grupper, „hvor bor Bojaren Druschina Morosoff?“

„Af hvad Grund vil du vide, hvor den Hund bor?“

„Min Herre, Fyrst Serebræny, har et Brev at overbringe ham fra Vojewoden*) Fyrst Pronski ved den store Armé.“

„Kom hid med Brevet!“

„Hvad siger du, din Helvedes ....? Hvad siger du? Er du forrykt? Jeg skulde give dig Fyrstens Brev!“

„Herhid med Brevet, gamle Natugle, herhid med det! Vi vil undersøge, om denne Morosoff ikke er en Forræder! Maaske tragter han Czaren efter Livet!“

„Ah, du Hallunk!“ skreg Michael, der fuldstændig glemte den Forsigtighed, hvormed han havde begyndt Samtalen, „bilder du dig maaske ind, at min Herre har noget med Forrædere at bestille!“

„Ja saa, du skjælder ud oven i Kjøbet! Ned af Hesten med ham, Kammerater; pisk ham ordentlig igjennem!“

I dette kritiske Øjeblik nærmede Serebræny sig den Opritsnik, der hidtil havde ført Ordet.

„Tilbage!“ raabte han med en saa bydende Stemme, at Manden uvilkaarlig blev staaende saa stille som en Mur.

„Dersom nogen af jer rører min Tjener blot med en Finger,“ vedblev Fyrsten, „saa hugger jeg ham ned paa Stedet, og de øvrige skal komme til at staa Czaren til Regnskab for, hvad her er foregaaet!“

Opritsnikerne studsede lidt, men fra de omliggende Gader kom der bestandig ny Kammerater til, som sluttede Kreds om Fyrsten. De blev mer og mer højrøstede, nogle af dem trak allerede deres Sværd, og det vilde aabenbart være gaaet Nikita ilde, dersom ikke Voldsmændenes Opmærksomhed pludselig var bleven tagen fangen af en Stemme, som i nogen Afstand sang en Salme. Opritsnikerne blev staaende som fastnaglede til Stedet.

---

*) Vojewode: ordret en Hærfører, men kan ogsaa betyde Høvding, Statholder eller Guvernøren for en Stad.

Alles Blikke vendte sig til den Side, fra hvilken Stemmen lød.

En Mand paa omtrent fyrretyve Aar kom langsomt gaaende gjennem Gaden. Han bar en simpel Klædning af ubleget Lærred. Paa hans Bryst hang et Jærnkors i en lille Kjæde, og i Hænderne holdt han en Krone af Træ. Hans blege Ansigt udtrykte en ubeskrivelig Godhed; om hans Læber spillede et mat Smil, men Blikket svævede sky og usikkert omkring.

Da han fik Øje paa Serebræny, afbrød han sin Sang, ilede hen til ham og saa ham lige ind i Ansigtet.

„Er det dig!“ sagde han i en Tone, der lød, som om han var højlig forbavset, „hvorfor befinder du dig her blandt disse Folk?“

Og uden at vente paa Svaret begyndte han atter at synge. „Salig den Mand, som ej følger Misdæderens Raad!“

Opritsnikerne veg ærbødig tilbage, men uden at give Agt paa dem stirrede Manden atter Serebræny lige ind i Øjnene.

„Mikitka, Mikitka!“*) sagde han hovedrystende, „hvorfor er du dog kommen hid?“

Serebræny havde aldrig før set denne Mand, det forbavsede ham derfor at høre sit Navn af hans Mund.

„Du kjender mig altsaa?“ spurgte han.

Den gaadefulde ubekjendte smilede.

„Du er min Broder,“ svarede han; „jeg gjenkjendte dig strax; du er en Jurodiwi**) lige som jeg, og du har ikke heller mere Forstand end jeg; ellers var du ikke kommen hid. Jeg ser klart i dit Hjærte. Det er rent, rent som den nøgne Sandhed; vi er begge Jurodiwier, fattige i Aanden! Men disse,“ vedblev han og pegede paa den bevæbnede Skare, „de hører ikke til vort Broderskab. Hu!“

„Lille Wassili,“ sagde en af Opritsnikerne, „er der intet, hvormed vi kan være dig til Tjeneste? Trænger du ikke til Penge?“

„Nej, nej, nej,“ svarede den forrykte, „af dig vil jeg intet have! Waschja*) tager ikke mod noget, der kommer fra din Haand, men giv derimod Mikitka, hvad han forlanger af jer.“

*) En blandt den russiske Almue almindelig benyttet Form af Navnet Nikita.

**) Omvandrende Mænd, der lider af religiøst Vanvid; de ligner nærmest de indiske Fakirer. Folket betragter dem med bange Ærefrygt.

***) En Forkortelse af Wassili.

„Hellige Gudsmand,“ tog Serebræny til Orde, „jeg spurgte blot om, hvor Bojaren Morosoffs Bolig var at finde.“

„Druschina Morosoff? Han er en af vore! Han er en retfærdig! Men der sidder et stiv Hals paa hans Skuldre — ja, saare stiv! Dog han vil snart komme til at bøje sig, kun altfor snart, og da for aldrig mere at rejse sig!“

„Hvor bor han?“ gjentog Serebræny venlig.

„Det siger jeg dig ikke,“ svarede Jurodiwi'en i en næsten vred Tone; „nej, det siger jeg dig ikke! Det maa de andre fortælle dig. Jeg vil ikke føre dig lige i Ulykken.“

Og i det han paany istemmede den afbrudte Salme, fjærnede han sig ilsomt.

Serebræny var ikke bleven synderlig klogere af den fremmedes gaadefulde Tale, og da han ikke vilde spilde Tiden med lang Grublen, henvendte han sig atter til Opritsnikerne.

„Velan,“ sagde han, „er der saa ikke en af jer, der vil sige mig, hvor man finder Bojaren Morosoffs Hus?“

„Gaa stadig lige frem,“ svarede en raa Stemme. „Naar du kommer til Hjørnet, drejer du til venstre — saa finder du den gamle Ravns Rede!“

Medens Fyrsten bortfjærnede sig, begyndte Opritsnikerne atter at larme og skjælde. De havde allerede glemt Jurodiwi'en og det Indtryk, hans Tilsynekomst havde gjort paa dem.

„Hejda!“ skreg en af dem efter Fyrsten; „hils Morosoff fra os og sig til ham, at han snart skal gjøre sig rede til Galgen; han har levet længe nok!“

„Ogsaa til dig er Strikken allerede flettet!“ raabte en anden.

Men Fyrsten agtede ikke paa deres Skjældsord.

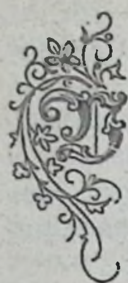
„Hvad mente vel den sindssvage med sine gaadefulde Ord?“ tænkte han og stirrede grublende ned for sig. „Hvorfor vilde han ikke sige mig, hvor jeg kunde finde Morosoffs Bolig? Hvorfor tilføjede han, at han ikke vilde føre mig lige i Ulykken?“

Undervejs mødte Nikita og Michael endnu flere Opritsniker. Nogle af dem var allerede stærkt berusede, andre var paa Vejen til Værtshuset. De havde alle et frækt og forvovent Udseende, og nogle gjorde endogsaa plumpe Bemærkninger om de to Ryttere — man mærkede strax, at de allerede længe havde vænnet sig til at nyde en fuldstændig Straffefrihed.

(Fortsættes.)

Begravelsespladser i Peru.

(Brudstykke af en Rejseskildring.)

Vi befandt os ved Bredderne af en Flod, hvis Navn jeg nu ikke erindrer, fortæller en rejsende. Vejen fulgte derfra alle Strømmens lunefulde Bugtninger; paa begge Sider af den, baade til højre og venstre, hævede sig vældige Klipper, der var af en sort, graa eller gulagtig Farve. I de næsten lodrette Klippevægge saa vi hist og her højt oppe over vore Hoveder sælsomt udhuggede Grotter. Ved Synet af disse opstod uvilkaarlig de Spørgsmaal hos os: Hvad er Hensigten med disse Grotter; i hvilket Øjemed har man udført et saa møjsommeligt Arbejde i de stenhaarde Klippemasser, og hvortil bruger man disse ejendommelige Huler? Denne Opdagelse var mærkelig nok til at kunne opflamme Nysgjerrigheden, og vi vilde sandsynligvis kunne have gættet længe uden at være komne til det rigtige Resultat, hvis ikke en af vore indfødte Ledsagere havde løst Gaaden for os. Disse sælsomme Klippehuler eller Grotter tjente efter hans Paastand til Begravelsesplads for de døde, hvis jordiske Levninger man omhyggelig gjemte her.

Hvorledes skal man kunne tænke sig det muligt at transportere de døde til saa mærkelige og utilgængelige Gravsteder, der ofte er hævede 5—600 Fod over Grunden neden under og lige saa langt fra Klippernes Overflade? Man kan ikke se den mindste Klippesti, som fører til dem, og naar man vil besøge disse Dødens Boliger, maa man derfor opfinde usædvanlige Midler for at kunne naa dem.

Man kan kun tænke sig en Fremgangsmaade mulig her. De, hvis Hverv det har været at bringe en død til hans sidste Hvilested, maa først have opsøgt en eller anden tilgængelig Afsats fra Klippens Top, fra hvilken de har begyndt deres farefulde og møjsommelige Gang med den døde ned ad Klippevæggen. Skridt for Skridt har de bag efter sig omhyggelig sprængt og tilintetgjort den smalle Sti, ad hvilken de var komne, og saaledes har de maaske omsider fundet en naturlig Klippehule, eller ogsaa har de selv udhugget en og gjemt det døde Legeme i den. Fra en saadan Grav er de vedblevne at arbejde sig ned ad paa samme Maade, stadig tilintetgjørende Stien bag ved sig, indtil de omsider har naaet Dalen ved Klippens Fod. Det har i Sandhed været en mærkelig Ligbegængelse og et højst farefuldt og møjsommeligt Arbejde at faa den døde begravet paa en saadan Maade.

Jeg fik en uovervindelig Lyst til at tage en af disse Grotter i nærmere Øjesyn, men hvorledes skulde det ske? Efter nogen Tids Overvejelse fandt jeg paa en Udvej. Af vore tre indianske Ledsagere lod jeg den ene blive tilbage med Bagagen hos mine medrejsende, der ikke havde den mindste Lyst til at følge med mig, og med de andre to steg jeg op til Toppen af Klippen. Her udsøgte jeg strax et passende Sted, under hvilket der i en lodret Linje fandtes en Grotte. Siddende paa det i fire Tove hængende Bræt lod jeg derpaa mine to Indianere fire mig 3—400 Fod langs Klippevæggen. Paa denne farlige Maade, der i øvrigt slet ikke tiltalte mig, naaede jeg ned til Grotten (det er dette, som er fremstillet paa nedenstaaende Billede). Jeg

Et mærkeligt Begravelsessted i Peru.

fandt denne til Dels tillukket med Sten, som jeg fik fjærnet, og nu fandt jeg mig foran den aabne Grav og de i denne værende Skeletter, som efter al Sandsynlighed i umindelige Tider ikke havde haft Besøg af noget levende, menneskeligt Væsen. Paa Gulvet i Grotten laa nogle Hjærneskaller, og i dens Baggrund fandt jeg en siddende, menneskelig Skikkelse. Ethvert Spor af Klædebragt var fuldstændig forsvunden af Liget, og dette var stærkt indtørret, men i øvrigt godt bevaret. Da jeg ikke følte Lyst til at dvæle ret længe i denne Dødens Bolig, trak jeg en Snor gjennem Øjenhulerne paa et Par Hjærneskaller og fæstede dem til mit Bælte. Derpaa tog jeg den indtørrede Skikkelse under Armen, og udstyret med disse ejendommelige Minder fra mit Besøg i Klippegraven gav jeg Indianerne

Signal til at hejse mig op igjen. Denne Ophejsning var nær bleven min sidste Rejse her i Verden. Under Opfarten holdt jeg mig selv og mit Bytte saa godt som mulig fri fra Klippekanterne, i det jeg satte Fødderne eller Armene mod disse. Mine Indianere var ikke i Stand til at kunne se, hvad jeg foretog mig, og da jeg atter naaede Klippetoppen, holdende min ejendommelige Fangst foran mig, opdagede de pludselig Hovedet af den døde, indtørrede Skikkelse. Et Rædselsskrig undslap dem, og i samme Øjeblik havde jeg en Følelse af, at jeg med samt mit Bytte styrtede ned i Afgrunden. Det varede vel kun et Sekund, men de Følelser, som kan opstaa i en menneskelig Hjærne i en saa kort Tid, er ubeskrivelige. Jeg greb krampagtig for mig om en Klippekant og blev lykkeligvis hængende saaledes, at jeg kunde kravle videre og naa Toppen af Klippen, men under dette livsfarlige og møjsommelige Arbejde maatte jeg slippe det døde Legeme, som fra Klippe til Klippe faldt ned i Dalen, hvor det blev knust i tusende Stykker.

Man kan vistnok let forstaa, at jeg ikke var synderlig venlig stemt mod Indianerne, da jeg efter megen Møje havde arbejdet mig op til dem, men de undskyldte sig med, at det blandt deres Landsmænd anses for sikkert, at de døde omfavner dem, der forstyrrer dem i deres Grave, og at de ufejlbarlig vilde dø under Følgerne af den dødes Favntag. Den ene af dem forsikrede, at hans Fader en Gang havde rørt ved en Mumie, som strax stak et Ben ind i Kjødet paa ham, og dette havde hans Død til Følge. Den anden var aldeles vis paa, at i det Øjeblik, Hovedet paa den døde Krop kom til Syne, havde det aabnet Munden, og hvis det ikke var styrtet i Afgrunden, vilde det have tilintetgjort dem. Min Vrede gik naturligvis snart over, da jeg ikke kunde andet end more mig kostelig over Indianernes Forskrækkelse. T.

Sjælevandringen.

En Kunstnerhistorie fra det gamle Florents.

(Fortsat).

Med aaben Mund og stirrende Blikke lyttede vor tykke Ven til denne Forklaring. Endelig sagde han i en grædefærdig Tone:

„Naar jeg nu virkelig er bleven forvandlet til denne Stymper Matteo — hvad jeg desværre ikke længer kan tvivle om — hvad er der saa til Gjengjæld bleven af ham?"

„Saa har han naturligvis faaet eders Skikkelse og er bleven forvandlet til den tykke Snedker. Det er den gamle Regel ved saadanne Forvandlinger!" erklærede den lovkyndige Mand i en bestemt og alvorlig Tone.

„Jeg vilde give meget til, at jeg en Gang kunde faa den ny tykke Snedker at se. Jeg har allerede ladet ham bede om at komme her hen. Monstro han gjør det?"

„Det tror jeg næppe. Thi ligesom I trods eders ydre Forvandling har bevaret eders oprindelige Sjæl og Gemyt, saaledes har ogsaa den slyngelagtige Matteo, — o, jeg kjender allerede mange af hans slette Streger — saaledes har ogsaa han, siger jeg, bevaret sin lastefulde Karakter, og I maa være forberedt paa, at han i eders Navn begaar en god Slump Daarskaber og navnlig gjør en anselig Gjæld paa eders Regning, thi nu kan han jo til Gavns slaa Gjækken løs paa en andens Bekostning . . ."

„Hold inde, Doktor! Jeg kan ikke taale at høre mere. Hjærtet vender sig i Livet paa mig! Aa! Det er for meget! Hvor snart vil denne Galgenfugl, denne Usselryg ikke ødelægge mine surt erhvervede Penge, mit dyrebare Guld, for hvilket jeg har slidt og slæbt og tit nægtet mig selv enhver Glæde! Og saa min stakkels Moder, Madonna Giovanni, der vil gaa i Graven af Sorg over den Skifting, som hun har faaet i Steden for sin egen kjære Søn. Nej, det er for meget — mere end et ærligt Snedkerhjærte kan bære!"

Og den stakkels Tyksak satte sig ned paa det haarde Gulv, skjulte sit store, velnærede Ansigt i sine Hænder og græd som et Barn.

Det begyndte at gjøre Dommeren ondt for den stakkels Fyr, og han sagde i en trøstende Tone til ham:

„Naa, gode Ven, I skal ikke strax fortvivle der over; thi man har ogsaa Exempler paa, at slige mærkelige Forvandlinger kun varer en kortere eller længere Tid, og at Sjælen derpaa vender til-

bage til sit gamle, retmæssige Hylster. Saaledes blev Odysseus' Ledsagere, der af Circe var blevne forvandlede til gryntende Svin, atter i Tidens Løb til meget anstændige Mennesker. Jeg havde ogsaa en Gang en Tjener, hvem der vederfaredes en endnu større Ulykke; han blev nemlig . . ."

Den lærde Mand blev afbrudt af Fangevogteren, der traadte ind og meldte:

„Der staar to af Matteo Manninis Brødre uden for Gittervinduet; de ønsker gjærne at tale med ham. Hvis jeg ikke hørte fejl, har de oven i Kjøbet i Sinde at udløse ham. Skynd jer derfor hen til Vinduet, Matteo!"

Tyksaken adlød skyndsomt, og ganske rigtig saa han, at der uden for Vinduet stod to Mænd, som han rigtignok aldrig havde set før. De betragtede ham med vrede Miner, og den ældste af dem tog Ordet i en streng Tone:

„Her skal vi altsaa søge dig, du letfærdige Galgenfugl! Nu har du igjen gjort Gjæld, skjønt du dog sidste Gang, da vi udløste dig, lovede med Haand og Mund, at du vilde ophøre med dit ugudelige Levnet og ikke oftere bringe Skjændsel over os og din stakkels Moder, der ligger syg og jamrer sig over sin forlorne Søn, saa at en Sten maa sig forbarme."

Og derpaa begyndte den anden:

„Og hvilken ny Daarskab og Ugudelighed maa vi nu opleve, at du gjør dig skyldig i, Matteo! Man fortæller, at du har udgivet dig for den tykke Snedker Manetto, netop den samme, som har Penge til Gode hos dig og derfor har ladet dig sætte i Fængsel! Og naar nu denne gridske Pengepuger lægger Sag an mod os, fordi du har misbrugt hans Navn, hvem skal saa udrede Omkostningerne? Naar vil der dog blive en Ende paa din Ryggesløshed, Matteo, du Skamplet paa vor Families ærlige Navn!"

„Men ikke desto mindre," tog den ældre igjen Ordet, „vil vi dog endnu en Gang redde dig, Døgenigt, og betale den Sum, du skylder Mester Manetto, men vi sværger dig til, at det bliver sidste Gang. Hvis du ikke for Alvor forbedrer dig og holder op med dit ryggesløse Levnet, saa skal du faa Lov til at tilbringe Resten af dine Dage i dette usle Fængsel!"

De bragte virkelig den stakkels Tyksak saa vidt, at han aldeles sønderknust lovede Bod og Bedring og forsikrede helligt og dyrt, at han aldrig mere skulde udgive sig hverken for den tykke Snedker eller nogen anden. De sagde derpaa i en noget formildet Tone, at de vilde komme igjen og hente ham hen ad Aften, for ikke at vække for megen Opsigt paa Gaden.

Dermed gik de bort og skyndte sig naturligvis tilbage til Filippo Brunellesco og de andre Spasmagere for at fortælle dem, hvor mør Tyksaken allerede var bleven. Og derpaa aftalte man, hvad der videre skulde foretages.

Hvorledes kunde den stakkels Fyr nu længere tvivle om, at han virkelig var bleven forvandlet til den stymperagtige, forgjældede Matteo, som han selv havde villet kaste i Hullet den foregaaende Dag? Havde ikke to besindige og alvorlige Mænd været hos ham og anerkjendt ham som deres letfærdige Broder, Matteo, ja oven i Kjøbet lovet at udløse ham med deres egen klingende Mønt, som de vist næppe vilde betale for en fremmed?

Den tykke Mand besluttede da til sidst at følge den lærde Dommers Raad og ikke oftere sige til noget Menneske, at han en Gang havde været den tykke Snedker Manetto. Men Tanken om hine lykkelige Dage — nej, den kunde han ikke opgive! Efter at Dommeren allerede havde forladt Fængslet, satte Tyksaken sig hen i en Krog og ventede i mørk Grublen paa Matteos Brødre, og hvad Skæbnen videre vilde tilskikke ham.

Hen ad Aften kom virkelig de to Brødre tilbage, betalte hans Gjæld og tog ham med hjem. Medens den ene Broder holdt ham med Selskab, begav den anden sig heh til en Munk i det nærliggende Kloster San Felicita.

Da han havde faaet den værdige Mand i Tale, sagde han til ham i en dybt nedslaaet Tone:

„Ærværdige Fader, jeg ved ikke, om I kjender vor ulyksalige Broder Matteo, som allerede har gjort os megen Sorg ved sit ugudelige Levnet? Ikke nok med, at vi, hans tvende Brødre, nu igjen har maattet løse ham ud af Gjældsfængslet, men nu er den ulyksalige oven i Kjøbet bleven besat af en ond Aand, der bilder ham ind, at han ikke længer

Paa Hummerfangst. (Se Side 54.)

er vor Broder, men derimod den tykke, gjerrige Snedker, Manetto, der har haft Penge til gode hos ham. Vi kommer nu i vor Nød til eder, højærværdige Herre, for indstændig at bede jer om, at I endnu i Aften vil aflægge os et Besøg og i Kraft af eders hellige Kald drive den onde Aand ud af vor Broder. I skal ikke gjøre det for intet, ærværdige Fader . . ."

Det var Vand paa den gode Paters Mølle. Han rustede sig øjeblikkelig med Vievandskar og Vievandskost og fulgte med sit Skriftebarn, dog først efter at han havde modtaget den beroligende Forsikring, at Broder Matteos Sygdom ikke ytrede sig i rasende Anfald, men at han var blid og føjelig som et Lam.

Munken traf den tykke Mand hensunken i mørke Betragtninger. Han hilste ham med et venligt „Godaften, Matteo!" og da vor Ven saa den gejstlige Dragt, svarede han ærbødig: „Godaften, ærværdige Fader!"

„Han lader til at kjende mig," tænkte Munken; „saa er han maaske næppe saa forrykt, som jeg troede. Derpaa begyndte han at passiare fortrolig med Tyksaken om et og andet, og den formentlige Patient svarede meget fornuftig paa det alt sammen.

„Ah," tænkte den gode Munk; „vi maa nok rykke den onde Aand nærmere paa Livet, ellers kommer vi ingen Veje med den."

Følgelig besluttede han at gaa lige løs paa Sagen.

„Men hvorledes hænger det egentlig sammen, kjære Matteo," begyndte han pludselig, „med denne Historie om ham Pengepugeren og Gnieren, den tykke Snedker, som I en Gang har skyldt nogle Penge, og hvis onde Aand skal være faren i jer? Jeg har hørt en lille Fugl synge derom?"

Tyksaken kom derved atter til at huske paa al sin Ulykke og Elendighed, og han begyndte af alle Kræfter at lade Munden løbe.

„Ja, tænk jer blot min Ulykke, ærværdige Fader! Endnu i Gaar var jeg en lykkelig og velstaaende Mand, hvem man kaldte den tykke Snedker. Der var rigtignok dem, som bebrejdede mig, at jeg holdt alt for meget af de smukke blanke Dukater, at jeg var temmelig stræng mod dem, som skyldte mig Penge, og at jeg gjærne snyltede mig et godt Maaltid Mad til, naar jeg kunde blive fri for at betale det — men ak, ærværdige Fader, vi har jo alle sammen vore smaa Skrøbeligheder, og har jeg end haft de Fejl, man beskylder mig for, saa fortryder jeg dem nu af mit ganske Hjærte, og alle de Gjenvordigheder, jeg har lidt i det sidste Døgn, har til Gavns kureret mig og givet mig drøje Lærepenge for Fremtiden. Men det vil I dog sikkert indrømme mig, højærværdige Herre, at min Straf har været temmelig haard; thi hvilken større Ulykke kan der vel times en ærlig Mand end at blive forvandlet til en usel Stymper, som jeg selv har villet kaste i Fængsel, og hvem man kalder en letfærdig Slyngel, en Skamplet paa sin Families gode Navn og Rygte! Ak, ærværdige Fader, kjender I ikke et kraftigt Trylleord, som kan drive den fordømte Matteo ud af mig og atter forvandle mig til den lykkelige tykke Snedker! Jeg sværger jer til, at jeg da skal give alle mine Penge til de fattige, og ingen skal mere faa Grund til at kalde mig hverken en Gnier eller en Snyltegjæst . . .!"

„Stop!" tænkte den brave Munk triumferende, „nu viser Belzebub sig tydelig nok, og jeg kan med en god Samvittighed tage ordentlig fat paa ham!"

Dermed tvang han den stakkels Tyksak til at kaste sig paa Knæ, medens han øste hele sit Vievandskar og sine kraftigste latinske Formularer ud over ham.

Først da der ikke var en Draabe mere i Vievandskarret, og da Munken selv var lige ved at tabe Vejret, holdt endelig Djævlebesværgelsen op. Men den gejstlige Herre rystede ikke desto mindre endnu en Gang den ulykkelige Tyksak, saa at Hjærtet var nær ved at slippe ud gjennem Ribbenene paa ham, og samtidig skreg den hellige Mand af fuld Hals:

„Sig mig, ulyksalige Menneske, er du endnu den tykke Snedker?"

„Ak nej, nej, allerærværdigste Fader; hold for Himlens Skyld blot op! Eftersom I ikke kan drive den fordømte Matteo ud af mig, saa vil jeg for den kjære Husfreds Skyld gjøre mit bedste for at glemme, at jeg nogen Sinde har været den tykke Snedker. Men jeg vilde være eder hjærtelig taknemmelig, dersom I vilde læse en halv Snes Messer for mig, saa at jeg kunde blive mig selv igjen. Jeg vil

ingen Bod spare, og I selv skal blive rigelig belønnet for jer Umage!"

Munken rystede paa Hovedet og gik ind til de to Brødre, til hvem han sagde:

„En større Daare end eders Broder Matteo har jeg aldrig kjendt; men jeg har gjort mit bedste for at drive den onde Aand ud af ham, og I vil snart spore den gode Virkning af mine Anstrængelser."

Dermed bød den gejstlige Herre Farvel, dog først efter at han havde modtaget en rigelig Belønning og endda et lille Forskud paa de Messer, han skulde læse over den forhexede Matteo.

Den stakkels Tyksak, som siden den foregaaende Dags Middag hverken havde smagt vaadt eller tørt, fik nu endelig et solidt Aftensmaaltid og dertil et stort Glas varm Vin, og næsten umiddelbart efter, at han havde drukket det, blev han overfalden af en stærk Søvnighed. Han blev derpaa bragt i Seng, uden at han selv rigtig vidste, hvorledes det gik til.

Det varede ikke længe, før Mester Filippo Brunellesco, Donatello, Ghiberti, Rucellai, Tommaso Pecori og endnu et Par andre af de gode Venner, der havde besluttet at spille Manetto et saa drøjt, men tillige velfortjent Puds, stod ved hans Seng og lo af fuld Hals.

„Sovedrikken har gjort fortræffelig Virkning!" udbrød Mester Filippo. „Tyksaken sover som en Sten, og vi kan rolig gjøre med ham, hvad det skal være, uden at han vaagner. Lad os hurtig lægge den sidste Haand paa Værket og bringe ham hjem, før hans Moder kommer tilbage og mærker Uraad."

De lagde ham derpaa i en stor Kurv, dækkede Tæpper over ham og bar ham hjem til hans eget Hus, hvor de puttede ham ned i hans Seng, men saaledes, at Hovedet kom til at ligge ved Fodenden. Derpaa skyndte hele det lystige Selskab sig hen til Tyksakens Værksted, hvor de ligeledes stillede al Ting paa den anden Ende.

Mester Manetto vaagnede først, da Klokken paa Santa Maria del Fiore ringede til Ave Marie.

Hvor herlig lød ikke de kjære, velbekjendte Toner i hans Øren! Ja, det maatte sikkert være en ond Drøm, som han nu vaagnede op af. Men hvor forfærdelig tydelig og livagtig havde ikke denne Drøm været! Han havde drømt, at han ikke længer var den tykke Snedker, men derimod den elendige, forgjældede Matteo, hos hvem han havde Penge til gode. Men hvad var det? Han laa jo forkert i Sengen — med Fødderne op og Hovedet ned! Hvor har du dog været henne i Aftes, Manetto? Har du maaske taget dig en lille Taar over Tørsten? Opholdt du dig ikke hos de to Brødre Mannini, og var du ikke i egen Person denne fordømte Matteo, som du selv havde ladet kaste i Hullet? — Dum Snak! Det var jo altsammen en forrykt Drøm! Eller var det, naar alt kommer til alt, dog ikke nogen Drøm! Saa livagtig kunde man næppe drømme! Den tykke Snedker var hjemme, og selv stod du udenfor og kunde ikke faa Lov til at komme ind i dit eget Hus — Donatello kom gaaende forbi og kaldte dig Matteo — derpaa kom en Retsbetjent og slæbte dig i Fængsel, fordi du skyldte den tykke Snedker en Sum Penge — og i Matteos Skikkelse tilbragte du hele Natten i Gjældsfængslet sammen med de andre Fanger! Saa var det, Rucellai kom forbi, men han kjendte dig ikke — og den lærde Dommer fortalte dig om nogle ulykkelige Mennesker, der var blevne forvandlede til Hjorte og Svin og Æsler — og dine — det vil sige, Matteos Brødre kom og holdt en Straffeprædiken for dig og løste dig endelig ud af Fængslet, og . . . og . . . Nej, og tusende Gange nej, saa livagtig kan man ikke drømme! Men drømmer jeg da endnu, eller er jeg bleven forrykt? Jeg skulde dog mene, at dette er mit gamle Sovekammer, og dette er min Vams og dette mine egne tykke Kinder. Og her hører jeg de velsignede Klokker fra Santa Maria del Fiore — Monstro, min Moder skulde være kommen hjem!"

Han nærmede sig sagte Døren til Madonna Giovannas Kammer, men hans Moder var hverken der eller ude i Køkkenet. Saa var hun vel endnu ikke kommen tilbage fra Landet? „Hvad om du gik en Tur ud i Byen for at overbevise dig om, at du virkelig er den tykke Snedker?" sagde han til sig selv og lod rask Handlingen følge paa Ordene.

Han kastede altsaa Kappen om sine Skuldre og begav sig paa Vejen til sit Værksted. Men uvilkaarlig trak han Hatten dybt ned i Panden og Kraven højt op om Ørene af Frygt for, at nogen skulde gjenkjende ham som den fordømte Matteo. Han sneg sig langs med Husene og naaede endelig sit Værksted, men her opdagede han, at al Ting var stillet paa den forkerte Ende. Hvem Pokker havde vel huseret her? Skulde dog alligevel denne nederdrægtige Matteo have spillet Herre i Huset, medens den rigtige Snedker var borte? — Naa, hvem banker der?"

To Mænd traadte ind. For al Landsens Ulykker! Det var ingen andre end hans — det vil sige Matteo Manninis Brødre. Skulde maaske denne Hexedans med Matteo nu til at begynde igjen? Naa, heldigvis var han jo her i sit eget Værksted, hvor ingen anden havde noget at sige, og den tykke Manetto gav ikke saa let fortabt!

Dermed tog han en vældig Hammer i den ene Haand og en stor Høvl i den anden, og saaledes bevæbnet foer han de fremmede i Møde med det vrede Udbrud:

„Hvad vil I mig her?"

Den ældste af Brødrene tog Ordet med en høflig og alvorlig Mine:

„Tilgiv, Mester, dersom vort Besøg falder eder ubelejligt, men et vigtigt og bedrøveligt Anliggende fører os til eder. Thi med Forlov at spørge: det er jo rigtignok Mester Manetto, kaldet den tykke Snedker, som vi har den Ære at tale med? Saa hør da, hvori vor Ulykke bestaar: Vi har en Broder ved Navn Matteo Mannini, som har forvoldt os stor Sorg ved sit letsindige Levnet. For et Par Dage siden blev han paany indespærret, fordi han ikke kunde betale nogle Penge, som han skyldte — ja, I ved nok til hvem — og derover er den ulykkelige bleven helt forrykt. Han har faaet den fixe Ide, at han ikke længer er vor Broder Matteo, men er gaaet over i eders Skikkelse, gode Mester! Gud maa vide, hvorledes han er falden paa denne Galskab! Maaske kan I, kjære Mester Manetto, give os nogen Oplysning derom og sige os, om han muligvis i sit Vanvid har søgt her hid til jer? I Aftes udløste vi ham nemlig af Fængslet, hvorefter Præsten i Santa Felicita tog ham kraftig i Skole for at drive den onde Aand ud af ham, men da vi i Morges kom ind i hans Kammer, hvor vi selv havde bragt ham til Sengs, var han sporløst forsvunden."

(Sluttes.)

Paa Hummerfangst.

Det er kraftige og karakteristiske Skikkelser de to i Baaden. Et Par Fiskere af den ægte Race, ser man strax. For Resten er det Folk fra Sydkysten af Cornwall, der har været ude paa Hummerfangst. Den ene er i Færd med at styre Baaden hjem efter, medens hans Kammerat ser efter, hvorledes Udbyttet har været, og med en veltilfreds Mine betragter det anseelige Exemplar af Hummerslægten, som han holder i den venstre Haand. — Længere ude paa Søen ser man endnu en fire, fem Baade. Man vil nødig vende hjem, før man kan bringe en god Fangst med sig, men det var dog vist bedst, om man ikke blev for længe der ude. Et og andet tyder paa Uvejr. Der trækker nogle truende Skyer op i den vestlige Synskreds, og Søen er begyndt at rulle med hvide Blink paa Bølgekammen. „Hun kuler op". Naa, der er jo kun et Par Mil ind til Kysten, og selv om Stormen pludselig skulde tage lidt hidsig fat, saa slipper de vel sagtens alligevel hjem i god Behold, for det er Folk, som kjender deres Dont, og som forstaar at hale ud paa en Aare.

Maalet.

Af Andreas Beiter.

I det lille Hjem var Fryd til Huse;
der var Glædens Jubel i hvert Hjærte,
thi et Barn var nylig født til Verden.
Intet mærked Gutten til det hele,
mægted ej at kjende deres Glæde,
saa ej Smilet paa sin Faders Ansigt,
ej det ømme Blik fra Moderøjet,
laa kun svag og hjælpeløs i Svøbet,
ventende paa Livets Muligheder.

Øm og kjærlig sad den unge Moder
ved den lille, som i Vuggen slumred;
og hun tænkte paa den Vej i Livet,
som det var bestemt for ham at vandre,
men som end var skjult for hendes Øjne.
Og det varme Moderhjærtes Ønsker
formed sig til Billeder, der fremsteg
ud af Haabets Dyb og lyste herligt.
— — — — — — — — —

Drengen died rask de sunde Bryster,
voxed op og blev saa stor og vakker
og begyndte efterhaands at skimte,
hvad der rørte sig om ham i Livet.
Tro'de først, at Moders bløde Arme
var de eneste af Livets Goder,
som var værd at leve for og elske.
Sprang saa ned fra Moders Skjød paa Gulvet
og løb ud blandt Byens andre Gutter,
gik til Skolen, ligesom de andre,
voxed dog ej fra sin Moders Favntag,
leved end i Hjemmets stille Verden.

Men af Anelser og lyse Drømme
om det Liv, som rørte sig der ude
i den store, rige, skjønne Verden,
blev lidt efter lidt hans Sjæl betagen;
og en Dag han som en voxen Yngling,
alvorsfuld kom atter til sin Moder:
„Sig, hvad skal jeg nu? hvad bør min Stræben,
hvad mit Fremtidsmaal i Livet være?"

Og hans Moder svared: „Du skal lære,
Kundskab maa du samle, at dit Liv kan
blive nyttigt for dig selv og andre!"

Snart han naaede dette Maal, var agtet
af enhver for sine Kundskabsskatte,
hvormed ærlig han i Livet virked,
og som skaffed ham en hædret Stilling
som en brav og nyttig Landets Borger.
Mættet blev dog ej hans Hjærtes Attraa,
og han talte atter til sin Moder,
spurgte hende, om da det var Maalet.
Og hun svared: „Kjære Søn, mit Hjærte
har sig glædet ved at se, hvor sejrrigt
du har kæmpet og dig brudt en Bane.
Thi at komme heldigt frem i Verden,
dertil hører mandigt Mod og Styrke,
først og fremmest dog en ærlig Vilje.
Nyd i Fred nu Lønnen for din Møje,
søg dig op en from og kjærlig Hustru,
som et eget Hjem dig kan berede.
Da først ret du skatter Livets Lykke,
og i Hjemmets Fred du finder Hvile,
finder Styrke til fornyet Stræben;
thi saa længe du i Livet færdes,
maa du virke tro af al din Evne,
tage Del i Livets Sorg og Glæde."

Og sin Moders gode Raad han fulgte,
fik en Hustru god, en Himlens Gave,
Hjemmets Liv og Mandens gode Engel.
Levede et Liv, saa rigt paa Lykke,
saa en Børneflok omkring sig færdes
og gaa frem, som han, med Held i Livet,
mens hans Ryg blev krum, og Haaret graaned.

Stillet blev dog ej hans Hjærtes Længsel,
ofte tvivlende sig selv han spurgte,
om da nu han havde naaet Maalet.
Saa kom Aldrens Svaghed. Træt og mødig,
færdig med sin Gjerning her i Livet,
sikker paa et varigt Eftermæle,
blev han tvungen ned paa Sygelejet.

Ved hans Leje sad den gamle Moder,
saa med Øjet taarefyldt paa Sønnen,
hendes Alders Trøst og hendes Stolthed.

Med et Blik, saa fuldt af Tvivl og Smærte,
med et Blik, saa fuldt af Gru for Døden,
spurgte Sønnen: „Moder, sig mig, Moder,
om jeg nu min Stræbens Maal har naaet?
Livets Sorg og Glæde har jeg prøvet,
Rigdom vandt jeg mig, al Livets Lykke,
og et Navn, som nævnes kan med Ære;
men — var det mit Maal, hvad heller findes
der endnu et Maal, som jeg kan opnaa?"
Sagde da med Graad den gamle Moder:
„Maalet, Søn, det sidste og det bedste,
det kan du ej opnaa her paa Jorden,
thi det findes kun i Evigheden,
hvor, som vist jeg haaber, vi skal mødes!"

Mat da faldt den syge hen, og Jammer
baned Vej sig fra hans blege Læber:
„Moder, o, hvi siger du mig dette
nu, først nu, da Livet er til Ende?
Dette Maal jo skulde gjennem Livet
have lyst for mig i al min Stræben,
thi paa Livets Vej jeg skulde naa det.
Spildt er nu det hele; hvad jeg virked,
ikkun var en Stræben mod det tomme.
Aldrig jeg mod dette Maal har sigtet,
leved ej mit Liv for Evigheden,
derfor maa jeg slutte det her nede,
mægter ej at naa ud over Tiden!"

Talt, da tav hans matte, blege Læbe,
kun et Suk med Stønnen frem sig trængte;
men et Blik saa fuldt af Kval han fæsted
paa sin Moder, da han sank i Døden.

Rystet i sit Inderste, den gamle
foer, af Gru og Rædsel helt betagen,
fra sit Sæde op og skreg i Smærte,
vred sig som en Orm i navnløs Jammer
— til en kjærlig Røst ved hendes Side
endelig fik hende vakt af Drømmen.

Thi det var en Drøm. Hun sad ved Vuggen,
hvori Barnet laa og slumred rolig,
men ved hendes Skrig af Søvnen vækket
brat slog op de Øjne blaa og milde.

TEATERNYT.

Det kongelige Theater. Det var en virkelig Begivenhed, ikke blot for det theaterbesøgende Publikum, men i selve Theaterhistorien, forleden Aften da Dumas fils' interessante Skuespil „Den fremmede" første Gang gik over Nationaltheatrets Scene. Vor nationale Skueplads, der i tidligere Tid omtrent var ganske afspærret fra alt det nyere i Udlandets dramatiske Literatur, har under sin nuværende energiske og intelligente Ledelse lidt efter lidt aabnet sine hellige Porte for de literære Strømninger ude fra, og denne Følgen med Tiden kunde næppe have fundet et smukkere Udtryk end ved Opførelsen af „Den fremmede", der blev en ligefrem Sejr saa vel for den udmærkede franske Forfatter som for de danske Skuespillere og Theatrets Chef, der nærmest har Æren af at have bragt Stykket frem i en saa glimrende Skikkelse. „Den fremmede" er bekjendt fra Folketheatrets Scene, hvor Fru Holst med stort Talent spillede Titelrollen, og hvor Stykket i det hele fandt en Fremstilling, der vandt ubetinget Anerkjendelse. Men ikke desto mindre var Publikum mødt med lige saa megen Forventning, som om Forestillingen havde haft hele Nyhedens Interesse. Og Bifaldet var mere stærkt og begejstret, end vi længe mindes at have hørt det fra Tilskuerpladsen i det kgl. Theater. — Fru Eckardt spillede Mrs. Clarckson, Emil Poulsen Hertugen af Septmonts, Fru Oda Petersen Hertuginden, og i bedre Hænder kunde Stykkets tre Hovedroller næppe have været. Ogsaa de øvrige Rollehavende gjorde hver for sig god Fyldest, særlig fortjener at nævnes Hr. Sophus Petersen som Mr. Clarckson og Hr. O.

Poulsen som Doktor Remonin, og der opnaaedes derved en Ensemble, som man godt kan kalde nær ved det fuldendte. Der var adskillige Momenter under Opførelsen, hvor Publikum syntes ligefrem betagen, saaledes f. Ex. i den store Scene, hvor Mrs. Clarckson besøger Hertuginden Salon, i Hovedscenerne mellem de Septmonts og Cathrine og mellem denne og Mrs. Clarckson. — Opførelsen af „Den fremmede", der med faa Ord kan betegnes som en lige saa interessant som ualmindelig vellykket Forestilling, synes med det samme at have slaaet den Erfaring fast, at vor nationale Skueplads for Tiden ejer ypperlige Betingelser for at kunne præsentere det bedste, som findes af fransk, dramatisk Literatur, og tilmed præsentere det paa en Maade, der vil komme til at staa i Højde med de største Traditioner fra en svunden Tid. Efter at dette Forsøg er falden saa glimrende ud, er der i alt Fald al Grund til at gaa videre ad den samme Vej.

Folketheatret. I Forbindelse med „Andrea", der stadig trækker fuldt Hus, har Folketheatret i den sidste Tid opført den morsomme franske Farce, „Verdens Herkules", i sin Tid omplantet paa dansk Grund af Adolf Recke og Robert Watt. Rollebesætningen er paa en enkelt Undtagelse nær en hel anden end før, men ogsaa i den sidste, ny Indstudering kommer den lystige Farce godt til sin Ret og vækker som sædvanlig baade Bifald og Latter. Hr. Kollings uforlignelige gamle Skolemester er en god Bekjendt, og hvor lille Rollen end er, hører den maaske dog til Skuespillerens bedste eller i alt Fald mest karakteristiske Præstationer. Hr. Dorph-Petersen spiller Beriderdirektøren med en fortræffelig Maske og i det hele godt holdt i Stilen. Cæsar gives nu af Hr. Hellemann, der spiller kvikt og livlig; hvis det ikke skortede paa Klang saavel i Tale- som Sangstemmen, vilde hans Præstation ikke lade synderlig tilbage at ønske; det bør i hvert Fald indrømmes, at Hr. Hellemann i øvrigt skiller sig overraskende godt fra denne Rolle.

Billeder fra Dyrelivet, udgivet af Kvindeforeningen til Dyrenes Beskyttelse, er Titelen paa et smagfuldt udstyret Hefte, som udkom ved Juletid, og som sikkert har fundet og vil finde mange Venner trindt om. Bogen, der udgjør en tredje Samling af lignende Art, indeholder en Række fortræffelig udførte Tegninger med et Indledningsdigt af Otto Borchsenius samt Textbidrag af Holger Drachmann, Kaalund, Benedicte Arnesen-Kall, C. A. Thyregod o. fl. Samlingen er i det hele saa vellykket og svarer saa godt til sit Øjemed, at man maa haabe, den vil blive fortsat ad Aare. (Lehmann & Stage.)

Ripsraps.

En opdaget Skat. En Fisker, der røgtede sin Idræt paa Zuidersøen i Holland, gjorde for nogle Uger siden en sjælden Fangst, nemlig en stor Sum Penge. Han trak en Slags haard Klump, helt bedækket med Muslingeskaller, op af Vandet, og ved nærmere Eftersyn viste det sig, at den kunde skilles fra hinanden og indeholdt da 450 Sølvpenge, der for Størstepdarten stammede fra 1660 til 1680 og havde spansk Møntpræg. Rimeligvis skriver Fundet sig fra et forulykket Skib.

Ostindien har efter nyeste Opgivende 253 Millioner Indbyggere. Den kvindelige Slægt tæller fem Millioner flere Individer end den mandlige.

Blot til Lyst.

Et Par unge Lapse gik forleden Dag ude paa Langelinje forbi en smuk ung Dame. — „Frk. T., som gik der, er s'gu et godt Parti," sagde den ene til den anden, „hun er rig, har hverken Fader eller Moder og staar ganske ene i Verden." — „Ja, saadan en Familie kunde jeg netop li'e at gifte mig ind i!"

Gaadefabrik*).

Logogryf.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.
Et Kongenavn fra længst forsvunden Tid,
og Kongen var nok mere grum end blid.
1. 2. 5. 6.
En Ridderborg, saa Sagnet melder,
om Krig og Kamp den os fortæller.
1. 2. 6.
Du give det aldrig Rum i dit Bryst,
hvis du vil sove i Fred og vaagne med Lyst.
5. 4. 6.
Nej, bliv det ej! Det er en hæslig Lyde,
som al Tid man faar Grund til at fortryde.
9. 8.
Den skyder gjennem Vandet i en Fart.
At blive gjort til det, skal ikke være rart.
11. 12. 13.
Et Dyr, som det er ganske rart at spise,
dog kan det stundum og i Bladene sig vise.
Med 7. foran det blev af Bisp og Pave brugt
for troende at holde strængt i Tugt!

Puk.

Rebus.

1 rygende 20. 2. R. M.

Puk.

Opløsninger til Gaadefabriken i forrige Nummer (Søndag den 15de Januar):

Karaden: Tallerken, løst af P. P. Lille Tip. Anders i T.strup, Palle Knapost. A. + B.

Geogr.-Gaade: Ludvig Holberg (Lissabon, Utrecht, Dublin, Vejle, Italien, Gilleleje, Helsingborg, Oxford, Loire, Bergen, Ebro, Rom, Gøteborg), løst af S. S. Lille Tip. V. S-sen. En glad Gut. N. N. N. Fa'erbro'er.

Udgravningsforetagende: Stigaard — Helsengreen, løst af Lille Tip. Hans og Pouline De smaa Enere i Gammelby. Nik og Nak. S. L.

Geografisk Gaade og Udgravningsforetagende i Familievennens Nr. 1 er rigtig løst af Cola di Rienzi.

Rebus i Nr. 2 rigtig løst af Rebusfabrikant R. K. En gammel Ørn. Træsko Jacob. Sophie Lisbeth og Stine paa Ravnskobbel.

Logogryf i Nr. 2 rigtig løst af A. A. Sæby. En gammel Ørn. Sophie Lisbeth og Stine paa Ravnskobbel. Træsko Jacob.

*) Bidrag til Gaadefabriken modtages.

6. Aargang. Søndagen den 29. Januar 1882. Nr. 5.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat).

Femte Kapitel.

Gjensynet.

Naar man red langs med Bredden af Moskwa, kunde man ved at kaste et Blik over Palisaderne se helt ind i den store Have, der hørte til Morosoffs Hus.

Blomstrende Lindetræer kastede deres Skygge over en spejlklar Dam, som paa Fastedagene ydede Bojaren rigelig Erstatning for de forbudte Kjødspiser. Noget længere borte saa man grønne Æble-, Kirsebær- og Blommetræer. Mellem de frodige Græsplæner slyngede der sig i alle Retninger smalle, vel vedligeholdte Stier.

Det var en varm Dag. Guldsmeddene dansede i hastige Kredse hen over de duftende Hække af vilde Roser; Bierne summede i Lindetræerne, i Græsset peb Faarekyllingerne; bag ved de røde Ribsbuske stak store Solsikker deres brede Hoveder frem og syntes begjærlig at indsuge Middagssolens Varme.

Bojaren Morosoff havde allerede en hel Time nydt sin Middagsro i den lille Sommerpavillon. Helene sad med sine Terner paa en Græsbænk under et af Lindetræerne, i umiddelbar Nærhed af den Række Palisader, der indhegnede Haven. Hun bar en Sommerdragt af blaat Fløjl med Amethystknapper. De folderige Ærmer af hvidt Musselin holdtes sammen oven over Albuen af kostbare, diamantsmykkede Armbaand. Ørenringe af lignende Kostbarhed hang efter Datidens Mode helt ned paa hendes Skuldre. Hendes Hoved var bedækket af en med Perler smykket Kokoschnik*), og hendes smaa Saffians Støvler skinnede af Guldbroderi.

Helene syntes at være i muntert Lune. Hun spøgte og lo med sine Terner.

„Bojarinja," sagde en af dem; „prøv en Gang disse Ørenringe; de falder mere i Øjnene."

„Vi har prøvet mer end nok, Børn," svarede Helene venligt, „I har allerede tilbragt en hel Time med at pynte mig; det er virkelig paa Tiden at holde op."

„Se blot endnu paa dette Halssmykke! Naar du tager det paa, kommer du præcis til at ligne et Gudsmodersbillede."

„Ti dog stille, Paschenka; det er en Synd at tale saaledes."

„Nuvel, Bojarinja, naar du ikke har Lyst til at pynte dig, skal vi saa ikke finde paa et andet Tidsfordriv? Vil du kaste Brødkrummer ud til Fiskene, eller vil du hvile dig i Gyngen der henne? Eller skal vi synge noget for dig?"

„Ja, syng for mig, Paschenka; syng den Vise, som I sang forleden Dag, medens I plukkede Bær!"

„Ak, kjæreste Bojarinja, der er ikke noget lysteligt ved den Vise! Den stemmer en saa sorgmodig!"

*) Et Hovedsmykke, som bæres af gifte russiske Kvinder.

„Hvad gjør det? Jeg vil gjærne høre den endnu en Gang; syng derfor kun, Paschenka!"

„Nuvel, Bojarinja, siden du absolut forlanger det, saa vil jeg synge den, men du maa ikke bag efter bebrejde mig, at jeg har gjort dig bedrøvet til Mode! . . . I, mine Damer, synger Omkvædet med!"

Pigerne satte sig i en Rundkreds, og Paschenka begyndte at synge med en forunderlig vemodig Stemme:

Ak, knækked ej Frosten den liflige Blomst,
da blomstred den Vinteren over,
og bøjed ej Sorgen mig haardelig ned,
da vilde saa lystig jeg være;
jeg stirred ej stedse med nedslaaet Blik
saa forrigfuld ud i det fjærne . . . .
— — — — — — — —

Igjennem mit Kammer jeg iler saa tyst;
min Sobelpels om mig jeg svøber;
de blanke Knapper ej klirre maa,
det kunde jo Svigerfar høre.
Saa røbed han mig for vist til sin Søn,
som man gav mig til Ægtemage! . . . .
— — — — — — — —

Paschenka saa hen paa sin Herskerinde; to store Taarer trillede ned over hendes Kinder.

„Ak, jeg enfoldige Skabning!" sagde Paschenka; „hvad har jeg dog gjort? Hvorfor var jeg saa ubetænksom at opfylde Bojarinjas Ønske! Men hvorledes er det muligt, Herskerinde, at slige taabelige Sange kan gjøre saa stærkt Indtryk paa dig!"

„Og du — hvorfor har du gjort dig den Ulejlighed at lære saadan en dum Vise?" ytrede Dunjascha, en ung Pige med livlige Øjne og sorte Øjenbryn. „Nu vil jeg synge og det en Sang af en hel anden Slags; du skal se, at Bojarinja kommer atter i godt Lune."

Og Dunjascha sprang op, satte den ene Haand i Siden, løftede den anden over sit Hoved, bøjede sig let, og i det hun sagte vuggede Overkroppen frem og tilbage, begyndte hun at synge:

Hr. Panteley strunk gjennem Gaden gaar,
saa stolt og sirlig han træder,
hans Rævskindspels til Jorden naar,
af Sobelskind er hans Hue,
og Lykken er med ham i Følge. —
Hans elskede stjaalent efter ham ser;
Mændene bistert ham maaler,
beundrende Kvinderne til ham ler. —
Saa spørger Mændene: Hvem er den Knøs?
Og Kvinderne spørger: Hvem er den stolte?
Glad svarer hans elskte: Se, han er min!

Da Dunjascha havde sunget Visen til Ende, begyndte hun selv at le. Men Helene var bleven endnu mere sorgmodig stemt. En Tid lang søgte hun at beherske sig; men derpaa skjulte hun Ansigtet i begge sine Hænder og brast i Graad.

„Det kommer der ud af din lystige Vise!" sagde Paschenka. „Hvad skal vi nu gjøre? Naar Druschina Andrejewitsch ser vor Herskerindes forgrædte Øjne, bliver han vred paa os. „Forstaar I da slet ikke at adsprede hende, I dumme Skabninger?" vil han sige til os."

„Kjære, gode Piger!" udbrød Helene pludselig og faldt Paschenka om Halsen, „græd med mig!"

„Men hvad er der da vederfaret dig, Bojarinja? Hvorfor er du pludselig bleven saa bedrøvet?"

„Ikke pludselig, gode Paschenka. Lige siden tidlig i Morges har jeg følt mig saa tung om Hjærtet. Da Klokkerne begyndte at ringe til Fromesse, og jeg fra mit Kammervindue saa de glade Mennesker ile til Kirke — da følte jeg mig paa en Gang saa tung i Sindet . . . og nu er jeg til Mode, som om mit Hjærte skulde briste . . . Og dog er det saadan en lys og solvarm Dag . . . Men de tynger paa mig, alle disse Smykker, som I har pyntet mig med! Tag disse Ørenringe bort, Børn; tag ogsaa Hovedtøjet af mig, flæt mit Haar — jeg vil bære det i Flætninger lige som I, lige som de unge Piger!"

„Men Bojarinja, hvad tænker du paa! En saadan Synd! At bære dit Haar i Flætninger, som Pigerne gjør! Gud bevare os derfor! Hvis Druschina Andrejewitsch fik Nys derom . . .!"

„Han faar det ikke at vide. Om et Øjeblik sætter jeg mit Hovedtøj paa igjen."

„Nej, Bojarinja, det vilde være en Synd. Du er vor Herskerinde og har at befale over os, men det kan vi ikke tage paa vor Samvittighed!"

„Er det muligt?" sagde Helene ved sig selv, „skulde det virkelig være en Synd blot at tænke paa Fortiden!"

„Nuvel," tilføjede hun højt, „saa vil jeg ikke tage mit Hovedtøj af. Kom her hen og sæt dig ned hos mig, gode Paschenka, jeg vil flætte dit Haar paa samme Maade, som jeg en Gang bar det."

Paschenka rødmede af Glæde og knælede ned foran sin Herskerinde. Helene løste hendes Haar op, delte det i to lige store Dele og begyndte at flætte det i en af det Slags uhyre russiske Flætninger, der bestaar af ikke mindre end nitten Fed. Dette Arbejde udfordrer stor Dygtighed. I Begyndelsen maa Haaret bindes saa løst som muligt, saa at det skjuler hele Nakken, og derpaa flættes det, efterhaanden som det falder længere ned ad Ryggen, umærkelig fastere og finere ind i hinanden. Helene anvendte megen Kunst paa sit Arbejde. I det hun slyngede de enkelte Fed ind i hinanden, flættede hun med stor Behændighed Perlesnore derimellem.

Omsider var Flætningen færdig. Bojarinja'en

lukkede den med et Baand, hvortil hun knyttede et Par kostbare Ringe.

„Jeg er færdig, Paschenka," sagde hun helt tilfreds med sit Arbejde. „Rejs dig op og stil dig der henne foran mig. Se, Piger, er denne Flætning ikke smukkere end en Kokoschnik?"

„Alt til sin Tid, Bojarinja," svarede Pigerne leende. „Dunjascha vilde f. Ex. slet ikke være bedrøvet, dersom hun turde bære en Kokoschnik."

„Vil I bare tie stille, I Spottefugle?" gjenmælede Dunjascha. „Jeg bar gjærne min Flætning hele Livet igjennem. Men Bojarens Hushovmester kunde vistnok nævne mere end en af jer andre, der vilde have vanskeligere ved at beslutte sig dertil end jeg."

Pigerne istemmede en høj Latter, medens nogle af dem rødmede og blev forvirrede.

„Bøj dig lidt ned," sagde Bojarinja'en, „jeg vil knytte endnu et Baand med Perlefrynser til den smukke Flætning ... I ved vel nok, Piger, at det i Dag er St. Hansfest ... i Dag flætter Havfruerne deres Haar."

„Nej, ikke i Dag, Bojarinja, men først til Semik*), paa Trefoldighedsdagen. St. Hansdag løber de omkring med udslagent Haar og kyser Folk bort, der vil plukke Bregneblomster."

„Gud bevare os for dem," sagde Paschenka. „Der sker mange sælsomme Ting paa St. Hansdag; gid mine Øjne aldrig maa se noget deraf!"

„Du er altsaa bange for Havfruerne, Paschenka?"

„Hvorledes kan man andet end være bange for dem? I Dag er det lige saa farligt at gaa ud i Skoven som paa selve Trefoldighedsdagen, eller saa længe Russalka-Ugen**) varer! Man paastaar, at de kvæler de unge Piger og faar de unge Karle til at visne hen af Elskov!"

„Du taler om Ting, som du ikke forstaar," tog en af de andre Piger Ordet. „Findes der maaske Havfruer i Nærheden af Moskwa? Nej, aldeles ikke! Men i Ukraine — der er det en anden Sag; der findes en hel Mængde Havfruer. Og den, der ser dem, er fortabt. Man siger, at de har berøvet mangen brav Knøs Forstanden. Man behøver blot en eneste Gang at se en Havfrue, saa fortæres man af Græmmelse indtil sit Livs Ende. Er det en gift Mand, saa forlader han paa Stedet Kone og Børn; er det en Ungersvend, saa bliver han sin elskede utro."

Helene saa tankefuldt ned for sig.

„Piger," sagde hun efter en kort Tavshed, „findes der ogsaa Havfruer i Litauen?"

„Det er jo netop deres egentlige Hjem; i Ukraine eller i Litauen — det er ganske det samme ..."

Helene sukkede. I dette Øjeblik hørte man Lyden af Hovslag ude paa Vejen, og Serebrænys hvide Hue blev synlig oven over Palisaderne.

Da Helene saa en Mand, vilde hun bortfjærne sig, men saa snart hun havde tilkastet Rytteren endnu et Blik, blev hun pludselig staaende som forstenet. Ogsaa Fyrsten standsede sin Hest. Han troede ikke sine egne Øjne. Tusend modstridende Tanker for i et Nu gjennem hans Hoved. Der stod Helene, Pletschejeffs Datter, den Pige, han elskede, hende, der for fem Aar siden havde tilsvoret ham Kjærlighed og Troskab! ... Men hvorledes gik det til, at han traf hende i Bojaren Morosoffs Have?

Da lagde Nikita Mærke til, at Helene bar den perlesmykkede Kokoschnik, og han blegnede.

Hun var altsaa gift!

„Er jeg vaagen, eller drømmer jeg?" tænkte han, i det han betragtede hende med et stirrende, halvt forfærdet Blik; „er dette Virkelighed?"

„Piger," sagde Helene i en bønfaldende Tone, „fjærn eder lidt og lad mig være ene! ... Min Gud! Hellige Jomfru! Hvad skal jeg gjøre, hvad skal jeg sige til ham?"

Imidlertid havde Serebræny nogenlunde fattet sig.

„Helene," sagde han strængt, „svar mig: er du gift? Er dette intet Sansebedrag? Ingen Spøg? Er du virkelig gift?"

Helene ledte i sin Fortvivlelse efter Ord, men fandt ingen.

„Saa svar mig dog, Helene; skuf mig ikke længer!"

„Hør mig, Nikita," hviskede Helene.

Fyrsten følte sig greben af en heftig Skjælven.

„Jeg vil intet høre," sagde han; „jeg har forstaaet det alt sammen. Spild ingen unyttige Ord; lev vel, Bojarinja!"

Og han lod sin Hest gjøre omkring.

„Nikita!" udbrød Helene, og Ordet lød som et Skrig, „jeg besværger dig ved vor Frelser og hans hellige Moder, hør mig! Dræb mig bag efter, men hør mig først!"

Hun mægtede ikke at fortsætte; hendes Stemme døde hen, Fødderne nægtede hende deres Tjeneste; bønfaldende strakte hun sine Hænder ud mod Serebræny.

Nikita rystede over hele sit Legeme, men hans Hjærte følte Medlidenhed med hende. Han blev.

Og med taarekvalt Stemme fortalte Helene ham, hvorledes Wjæsemski havde efterstræbt hende; hvorledes Czaren til sidst havde sat sig i Hovedet at

---

*) Semik: Den syvende Torsdag efter Paaske, som fejres af det russiske Folk med alle Slags Forlystelser.

**) Russalka: Havfrue.

ville overgive hende til sin Yndling, og hvorledes hun i sin Fortvivlelse havde ægtet den gamle Morosoff. Under sin Fortælling, der uafladelig afbrødes af Graad og Hulken, anklagede hun sig selv for sin ufrivillige Troløshed, tilstod, at hun hellere burde have lagt Haand paa sig selv end ægtet en anden, og forbandede sin Svaghed.

„Du kan ikke elske mig mere, Nikita," sagde hun; „Skjæbnen har ikke villet det. Men lov mig, at du ikke vil forbande mig, sig til mig, at du tiltilgiver mig min store Synd."

Fyrsten lyttede med sammentrukne Bryn, til hvad hun sagde, men svarede ikke.

„Nikita," hviskede Helene ængstelig, „tal, om det saa kun var et eneste Ord!"

Og hun fæstede sine Øjne paa ham i bange Forventning; hele hendes Sjæl laa i dette Blik.

Serebræny kæmpede en bitter Kamp med sig selv.

„Bojarinja," sagde han endelig, og hans Stemme bævede, „dette har aabenbart været Guds Vilje . . . og du er uden Skyld! . . . Jeg har intet at tilgive dig, Helene; jeg forbander dig ikke, — nej! Gud er mit Vidne, jeg forbander dig ikke. Jeg elsker dig lige som før!"

Disse Ord undslap Nikita lige som mod hans Vilje.

Helene udstødte et Skrig og sprang hen til Palisadeindhegningen.

I samme Øjeblik rettede Fyrsten sig i Sadlen og klyngede sig op til Muren, der adskilte dem fra hinanden. Helene stod allerede oppe paa Bænken paa den modsatte Side.

Og uden at tænke paa, hvad de gjorde, ja, uden at de var sig det rigtig bevidst, kastede de sig i hinandens Arme, og deres Læber mødtes i et Kys . . .

Helene har kysset den unge Bojar! Den troløse Kvinde har bedraget sin alderstegne Husbond! Hun har brudt den Ed, som hun tilsvor Gud! Hvorledes skal hun nu vove at træde frem for Druschina Morosoffs Øjne? Han vil kunne læse det alt sammen i hendes Blik. Og han hører ikke til de Mænd, der tilgiver! Bojaren sætter ikke Pris paa Livet, men paa Æren! Han vil dræbe hende — dog ikke blot hende, men ogsaa Nikita!

(Fortsættes.)

Pedro og Maraja.

En Tildragelse fra Spansk-Vestindien i 1867.

(Fortalt af en dansk rejsende.)

Det var om Eftermiddagen paa en af disse klare, smukke Dage i Oktober Maaned, da Himlen hvælver sig med en dyb, mørkeblaa Farve, som kun findes i Troperne.

Jeg var redet ud til en Bjærgskraaning, der sænkede sig ned mod det karaibiske Hav. Ude i Havet, et Par danske Mil fra Kysten, hævede Sydostkysten af Portoriko sine maleriske Bjærgformationer op mod den dunkelblaa Himmel; ude paa Bølgerne vuggede sig en Flok Pelikaner, medens nogle af deres Kammerater fløj oppe i Luften for lynsnart at styrte ned paa deres Bytte. Hele Naturen aandede en ubeskrivelig Fred, alt var saa rigt, saa straalende, at Hjærtet uvilkaarlig vuggede sig i lykkelige Drømme.

Hensunken i tavs Beskuen af de yppige, næsten feagtige Omgivelser var jeg kommen ned til Havet, til en lille fortryllende Plet, der ofte før havde været Maalet for mine Udflugter. En Gruppe højstammede Akasietræer omgav en lille Bæk, der kom oppe fra Bjærgene og tabte sig i Havet, hvis let krusede Flade gled sagte ind mod de grønklædte Bredder. I Skyggen af Akasietræerne laa en stor, mosgroet Sten, der saa tillokkende indbød til Hvile, at en Vandringsmand næppe vilde gaa forbi den uden først at slaa sig til Ro der en lille Stund.

Da jeg kom derned, saa jeg, at Pladsen var optaget. Paa den mosgroede Sten sad en ung Mand og stirrede ud over Havet saa fordybet i sine egne Tanker, at han slet ikke lagde Mærke til mit Komme. Han og jeg var for Resten gode bekjendte. Det var en ung, kulørt Spanier, henved en Snes Aar gammel; han hed Pedro de Lopez, var en frigiven og ejede et lille Blokhus med lidt Jord til, hvor han dyrkede Bananer og Kartofler. Vi havde ofte talt sammen, og jeg havde fattet en vis Interesse for den unge, raske Knøs, lige saa meget paa Grund af hans livlige og let modtagelige Gemyt, som paa Grund af, at han var Helten i en romantisk Kjærlighedshistorie.

Hans Hus laa i Nærheden af en Sukkerplantage, blandt hvis Besætning der fandtes en

femtenaarig Kvadron=Slavinde, ved Navn Maraja. Hun var uden Overdrivelse den smukkeste Pige, jeg mindes at have set. Man maatte være mærkværdig uimodtagelig for kvindelig Skjønhed for ikke at fortabe sig i Beundring ved Synet af hendes sirlige lille Skikkelse, det silkebløde, sorte Haar, der i tykke Flætninger faldt langt ned ad Ryggen, det fintformede, ædle Ansigt og de udtryksfulde Øjne, i hvis Blik der laa dette forunderlige, tryllende Drømmeri, som er ejendommeligt for det blandede Afkom af Afrikas Indbyggere og Spanierne. Men mere bedaarende end alt andet var det dog at se Maraja bevæge sine smaa, nydelige Fødder i en spansk Dans, i hvilken hun røbede en sjælden Evne til at forene sit Kjøns fineste Koketteri med den mest kvindelige Blufærdighed.

Pedro havde gjort Bekjendtskab med Maraja, og saa varede det naturligvis ikke længe, før han med en Spaniers glødende Følelser forelskede sig i hende, og han var lykkelig, thi en skjøn Dag tilstod Maraja ham, at hun gjengjældte hans Kjærlighed. Men da hun jo var Slavinde, kunde han ikke ægte hende, før han havde kjøbt hende fri, og med en trofast Elskers Standhaftighed begyndte han at arbejde hen til dette Maal. Han sled og trællede dobbelt saa strængt som før, han indskrænkede sine daglige Fornødenheder til det mindst mulige for at kunne spare de nødvendige Penge sammen til Kjøbesummen, og hvert Savn, han paalagde sig selv i dette Øjemed, var en Kilde til særlig Glæde og Tilfredsstillelse for ham.

Ja, det var lykkelige Dage for de to elskende! Alle disse frydefulde Planer og Drømme, som de hengav sig til paa deres lønlige Stævnemøder, denne atter og atter gjentagne Vished om, hvor ubeskrivelig højt de elskede hinanden, og saa den lyksalige Tanke, at de med hver Dag rykkede Maalet nærmere: den Stund, da Pedro's Hytte skulde være deres Paradis!

Men midt i al deres Lykke brød Uvejret pludselig og uventet ned over dem. Nogle Mil fra den Plantage, hvor Maraja var Slavinde, boede en ung, spansk Planter, Sennor Don Mario, en Mand med en lidenskabelig, hensynsløs Karakter, der ikke kjendte nogen anden Lov end Tilfredsstillelsen af sine egne onde Tilbøjeligheder. En Maanedstid før den Dag, jeg her omtaler, havde han faaet Maraja at se og var bleven saa opflammet af hendes Skjønhed, at han strax havde besluttet at kjøbe hende og gjøre hende til sin Elskerinde. Det var som et Tordenslag for stakkels Pedro. Tanken om den Skjændsel, der truede hans elskede, var i det første Øjeblik nær ved at berøve ham Forstanden; han støjede og rasede som en afsindig, men lidt efter lidt tvang han sig til at tage en rolig og sindig Beslutning. Han gik op til Don Mario og fortalte ham om sin og Marajas Kjærlighed og besvor ham ikke at kjøbe Pigen. Men Don Mario lo kun haanlig ad ham og forbød ham at komme oftere op paa Plantagen. Stakkels Pedro gik fortvivlet bort.

Kjøbet blev dog ikke strax sluttet, da Marajas Herre, en godmodig, men gjerrig, gammel Franskmand, ikke kunde blive enig med Don Mario om Prisen, og da jeg ikke havde hørt noget nærmere i den sidste Tid, antog jeg, at Sagen endnu henstod uafgjort den Aften, da jeg traf Pedro ved Stranden.

Han ændsede ikke mit Komme. Han sad aandsfraværende og stirrede ud over Havet med en dyb, skærende Smerte i sit ærlige, brune Ansigt. Jeg bandt min Hest ved et af Akasietræerne, gik hen til ham og lagde min Haand paa hans Skulder. Han foer op og greb efter den lange Dolk, han bar i sit Bælte, men saa snart han gjenkjendte mig, besindede han sig hurtig og sagde i en venlig Tone: „Buenos notches Sennor!“ (God Aften, min Herre). Jeg satte mig ved Siden af ham og spurgte, hvorledes det gik ham og Maraja. Der foer en Sitren gjennem hans kraftige Skikkelse, da jeg nævnede hendes Navn, og i nogle Øjeblikke bevægede han Læberne, uden at der kom nogen Lyd over dem. Lidt efter blev han mere rolig og svarede omsider med lav Stemme: „Det er alt sammen forbi, Sennor! Den hvide Skurk har i Dag betalt Kjøbesummen for Maraja; i Morgen tager han hende med sig hjem; saa er det ude med os. Hverken han eller Franskmanden har haft Medlidenhed med vor Fortvivlelse.“

Han tav nogle Øjeblikke og foer saa pludselig op med vild Heftighed:

„Men ser De, Sennor, hun skal lige fuldt aldrig blive hans! Lad ham tage sig i Agt for den Djævel, han har vakt i mig! Før skal jeg plante min Kniv i hans sorte Hjærte, end jeg lader Maraja blive i hans Magt. Saa kan man bag efter gjøre ved mig, hvad man vil. Maraja og jeg har sørget for, at vi kan blive hinanden tro, selv om det værste skulde hænde.“

Han nikkede hemmelighedsfuldt til mig og vedblev saa med en pludselig Overgang i Stemmen, der atter blev blød og skjælvende:

„Men det var just ikke saaledes, vi havde forestillet os Fremtiden. Hvor lykkelig havde jeg ikke tænkt mig, vi skulde blive! Hellige Jomfru Maria, bed for os!“

Han kastede sig ned i Sandet og hulkede som et Barn. Jeg sad stille og betragtede ham, indtil han atter nogenlunde blev Herre over sin Fortvivlelse. Saa søgte jeg at trøste ham, saa godt jeg kunde. Jeg lovede at tale alvorlig med Don Mario den følgende Dag, skjønt jeg godt vidste,

at et saadant Skridt ikke vilde føre til noget. Jeg prøvede imidlertid paa at berolige hans oprørte Sind og raadede ham indstændig til at opgive sine Hævnplaner, som kun vilde tjene til at føre ham selv i endnu større Ulykke. Men han hørte ikke paa mig. Han udbrød i bitre Forbandelser over de hvide, der betragtede de farvede som Væsener uden Sjæl og Følelse, hvem de kunde sælge som umælende Dyr, og — desværre — han havde kun alt for megen Ret.

Under vor Samtale var Solen gaaet ned, og Portorikos blaa Bjærge farvedes af dens sidste Straaler. Mørket væltede sig paa en Gang ud over Jorden, og Stjærnerne straalede nu i al deres Glans. Pedro bad mig om at lade ham være alene, da han for sidste Gang ventede Maraja ved Akasietræerne, der saa ofte havde været Vidne til deres Lykke i de dejlige tropiske Nætter.

Jeg steg til Hest og havde kun fjærnet mig nogle faa Skridt, da jeg saa Marajas lette Skikkelse ile ned ad Bjærgskraaningen for at mødes med sin Ven, fra hvem Skæbnen saa grusomt vilde adskille hende. Mørket sænkede sig medlidende ned over deres sidste lønlige Møde.

Det var en vidunderlig prægtig Aften. Luften gjenlød af utallige Insekters Summen, og en balsamisk Blomsterduft strømmede mig i Møde. Jeg red langsomt hjemad, opfyldt af Tanken om Maraja og Pedro, medens jeg forgjæves pønsede paa en Udvej til deres Frelse. — — —

Næste Eftermiddag fik jeg Underretning om, at baade Pedro og Maraja var døde paa Don Marios Plantage. Jeg red strax derhen og fik at vide, at samme Formiddag, kort efter at Don Mario var kommen hjem med den ulykkelige Maraja, havde Pedro indfundet sig paa Plantagen, var gaaet ind til Don Mario og havde endnu en Gang bønfaldet Spanieren om at give Afkald paa Pigen. Don Mario lo ham kun spottende ud og truede ham med Ridepisken, hvis han ikke strax gik sin Vej. Saa styrtede Pedro sig rasende ind paa ham med sin Dolk i Haanden, men Spanieren undgik behændig Stødet og skød Pedro ned paa Stedet. Senere paa Dagen havde man fundet Maraja død i det Kammer, som var blevet givet hende til Opholdssted. Saa snart hun havde faaet Nys om Pedros Død, havde hun tømt Indholdet af en lille Flaske, en stærk Plantegift, som hun havde gjemt hos sig. Døden var aabenbart indtraadt efter faa Minuters Forløb. Den havde endnu ikke berøvet Maraja noget af hendes Skjønhed; Øjenlaagene var blidt sænkede i, Kinderne saa røde og runde, som da hun levede — en Blomst, afrevet fra Stænglen med raa Haand, men endnu ikke visnet.

Jeg fik Don Marios Tilladelse til at jorde dem i en fælles Grav. „Gjør De kun med Kadaverne, hvad De vil, Sennor,“ sagde han med en raa Latter, og det kostede mig Overvindelse ikke at lade ham smage den samme Ridepisk, hvormed han havde truet stakkels Pedro.

Næste Dags Eftermiddag blev Pedro og Maraja begravne nede paa Stranden ved Bækken under Akasietræerne, der havde været Vidne til deres Livs korte Lykke.

Jeg blev alene tilbage, efter at den simple Jordefærd var til Ende, og de sorte og farvede havde bortfjærnet sig. Solen gik ned ovre ved Portoriko og farvede de blaa Bjærge med et svagt, rødligt Skjær. Stjærnerne straalede atter ligesom Aftenen i Forvejen i al deres Glans paa den mørkeblaa Himmel, Luften gjenlød af Insekternes Summen, en ensom Papegøje sad muntert sladrende i et af Akasietræerne, Havet rullede sine lange Bølger nynnende ind over Koralrevene; over hele Naturen hvilede en usigelig Fred, Glæde og Harmoni. — Og hvilken Modsætning dannede det saa ikke til Menneskelivet paa denne af Skaberen saa rigt begunstigede Ø!

Sjælevandringen.

En Kunstnerhistorie fra det gamle Florents.

(Sluttet).

Tykfaken havde i største Spænding lyttet til den fremmedes Tale, og lidt efter lidt opklaredes hans brede Ansigt af et stolt og tillidsfuldt Udtryk. Hvilken Fryd, hvilken mageløs Triumf! Den rigtige Matteos Brødre kjendte ham ikke igjen; han maatte følgelig atter helt og holdent være bleven den lykkeligste af alle tykke Snedkere! Denne lyksalige Tanke gjorde ham endog lidt overmodig, og han svarede i en stolt Tone:

„Jeg kjender intet andet til eders Broder Matteo, end at han skyldte mig nogle Penge, som jeg ikke længer havde Lyst til at vente paa. Men hvad der er bleven af ham, ved jeg ikke. Eftersom I selv siger, at han er forrykt, saa burde I hellere søge efter ham i et Galehus end her i mit ærlige Værksted. Og dermed Gud befalet!"

Da Tykfaken gjorde denne noget korte Affærdigelse endnu mere eftertrykkelig ved en betegnende Gestus med sin vældige Hammer, ansaa de to Brødre det for bedst at trække sig tilbage.

Mester Manetto følte sig saa let om Hjærtet, som om han var bleven født paany. I sin overvættes Glæde trykkede han sit Værktøj kjærtegnende op til sit Bryst og dansede lystig omkring i Stuen. Hvilken Fryd var det ikke for ham at staa igjen ved sin kjære gamle Høvlebænk i den retfærdige Bevidsthed, at han virkelig var den tykke Snedker! Men der manglede ham endnu den tilbørlige Ro til at arbejde, og til sidst lagde han Værktøjet fra sig, iførte sig atter sin Kappe og begav sig paa Vejen til Santa Maria del Fiore.

Det var netop den Tid, paa hvilken Kirken plejede at være opfyldt af andægtige, og Tykfaken var just rigtig oplagt til at se og tale med mange Mennesker for atter og atter at blive bestyrket i den lykkelige Visshed, at han virkelig var den tykke Snedker i egen Person, og at der ikke var en Trævl af den fordømte Matteo i ham.

Han var næppe bleven færdig med sin Bøn til den hellige Jomfru, hvem han havde tilsvoret Bod og Bedring, at han vilde rive den slemme Pengedjævel ud af sit Hjærte og aldrig mere være haard og grusom mod en stakkels Skyldner — for han fik Øje paa Mester Filippo Brunellesco og Donatello, som gik op ad den lange Sidegang, der stødte op til Kirkens Skib.

I Begyndelsen syntes de slet ikke at lægge Mærke til ham, og Mester Manetto følte sig endnu lidt ængstelig til Mode, men pludselig udbrød Donatello:

„Ih, nej se! Der har vi jo Manetto! Godmorgen, Tykfak!"

Og Mester Filippo tilføjede venskabelig:

„Men hvor har du været hele Dagen i Gaar? Jeg var flere Gange henne ved dit Værksted, men fandt Døren lukket og laaset. Jeg vilde naturligvis snakke med dig om denne pudsige Historie med Matteo Mannini og haft dig med til Gjældsfængslet, for at du kunde stille dig Ansigt til Ansigt med den Gavtyv Matteo, som har været fræk nok til at udgive sig for den tykke Snedker . . ."

„Hvad er det for en Historie?" spurgte Donatello i den alvorligste Tone af Verden og henvendte snarere Spørgsmaalet til Manetto end til Mester Filippo.

Den tykke Mand blev afvexlende rød og bleg og formaaede kun at stamme, at han ikke vidste det allermindste om hele Sagen.

„Hvad er det, du siger!" udbrød Filippo, som fortræffelig forstod at spille den forbavsede. „Har virkelig ingen af jer hørt denne højst mærkelige Historie? Hele Byen taler jo ikke om andet — og du, Tykfak, maa da først og fremmest have hørt fortælle derom, thi du spiller jo selv en lystig Rolle i Komedien? Naa, hvis I ikke har hørt den, saa kan I følge med herned i Stolen, og jeg skal gjærne fortælle jer det hele."

Mester Filippo fortalte derpaa det lystige Æventyr fra Ende til anden, i det han med en troskyldig Mine gav det Udseende af, at det kun angik Mester Manetto, for saa vidt Matteo havde haft den Frækhed at udgive sig for den tykke Snedker. Desuden lod baade han og Donatello, som om de slet ikke lagde Mærke til Manettos Forlegenhed.

Pludselig udbrød Mester Filippo:

„Men se! Der kommer jo Matteo Mannini i egen Person. Det kunde aldrig træffe sig heldigere; han skal nu udførlig fortælle os det alt sammen. — Godmorgen, Matteo," vedblev Filippo, i det han henvendte sig til denne. „Vi talte just om dig. Hvad siger du til at staa Ansigt til Ansigt med Mester Manetto, efter at du falskelig har søgt at udgive dig for den tykke Snedker, rimeligvis af

smaalig Hævn, fordi han vilde have sit Tilgodehavende hos dig!"

Før han rigtig vidste af det, foer de Ord ud af Munden paa den forvirrede Tykfak:

„Jeg kan fortælle jer, Matteo Mannini, at eders Brødre nylig har været henne hos mig for at søge efter jer!"

„Hvad siger I!" udbrød Matteo ærgerlig. „Vil I nu ogsaa begynde at drive Gjæk med mig, efter at I først har behandlet mig som den ubarmhjærtigste af alle Kreditorer! Eller er hele Florents bleven forrykt i Løbet af den sidste Nat? Jeg er næppe kommen hjem for en Time siden fra en lille Tur paa Landet, hvor jeg var taget hen for at slippe fri for at komme i Hullet, som I havde truet mig med, før min gamle Moder falder mig om Halsen og overvælder mig med Bebrejdelser, ikke blot fordi jeg skal have siddet i Gjældsfængslet, men oven i Kjøbet, som hun paastaar, skal have udgivet mig for min Kreditor, den tykke Snedker. Og hun er endnu ikke færdig med sin Straffeprædiken, da begge mine Brødre kaster sig over mig og fortæller, at de i Gaar Aftes har udløst mig af Gjældsfængslet med deres surt erhvervede Penge. Derpaa skal jeg have lovet den gode Præst fra Santa Filicita Bod og Bedring, men ikke desto mindre allerede i Morges ved Daggry være flygtet bort fra mit Hjem og have ladet Døren staa paa vid Gab! Til sidst blev jeg saa kjed af at høre paa deres affindige Tale, at jeg uden videre løb min Vej, men hvor jeg kommer hen, ser Folk paa mig, som om jeg var et udenlandsk Dyr, og store og smaa raaber efter mig: „Ih, se bare! Der kommer den ny Udgave af den tykke Snedker!" Og nu vil jeg spørge jer, gode Herrer, om det er mig selv, der er gal, eller om I er det?"

En polsk Bonde i sin Søndagsdragt. (Se Side 67).

„Vær blot rolig, Matteo," sagde Mester Filippo i en godmodig Tone. „Lad os hellere søge at faa Klarhed i denne sælsomme Historie. Fortæl os først i al Skikkelighed, hvor og hvorledes I har tilbragt Tiden siden i Forgaars?"

„Unægtelig paa en højst forunderlig Maade," svarede Matteo. „Hør vel efter, og I skal da selv dømme, om I anser sligt for muligt. Efter at jeg i Mandags havde været hos Mester Tommaso, hvor I netop var forsamlede, og forgæves bedt Mester Manetto om Henstand med min Gjæld — ja, I husker det jo nok? — saa var det, at jeg rejste ud paa Landet af Frygt for, at I, Manetto, skulde gjøre Alvor af jer Trusel og sætte mig i Hullet. Jeg begav mig ud til en af mine gode Venner, der ejer en prægtig Vingaard i Galuzzo, og efter at vi havde nydt et lækkert Aftensmaaltid, gik jeg tidlig til Sengs og faldt strax i Søvn. Og nu var det først, at det ubegribelige hændte mig!

Aldrig nogen Sinde før havde jeg sovet saa fast. Endelig vaagner jeg dog, staar op, klæder mig paa og gaar hen til Vinduet for at nyde den friske Morgenluft. I det samme kommer en skikkelig Bondemand forbi. Han stirrer forundret paa mig og siger:

„Ej, Herre, er I allerede der igjen? Jeg saa jer gaa bort i Gaar Morges og hørte, at I allerede var vendt tilbage til Florents."

„Hvad snakker du om i Gaar Morges?" svarede jeg. „Har du ikke selv tændt Lampen for mig i Aftes her oppe paa mit Værelse?"

„Men gode Herre," vedblev han og saa paa mig, som om han tvivlede om, at det var rigtig fat i min øverste Etage. „Men gode Herre, det var jo i Forgaars Aftes!"

„Nej vist ikke, det var i Gaar, i Mandags."

Ved Brienzer-Søen i Schweiz. (Se Side 68.)

„Ja, ganske rigtig; det var i Mandags, men i Dag har vi Onsdag!"

Det blev mig nu klart, at jeg havde sovet to Nætter og en Dag! Ja, jeg kan nok begribe, at det forbavser jer, I gode Herrer, men nu kommer først det aller mærkværdigste. I de 36 Timer havde jeg drømt det besynderligste Tøjeri. Jeg bildte mig nemlig ind, at jeg afvexlende befandt mig i min ubarmhjærtige Kreditors, Mester Manettos Hus og i hans Værksted . . ."

„Meget rigtig!" udbrød Donatello, „jeg saa dig jo i Mørkningen gaa ind i Tyksakens Hus . . ."

„Mig?" spurgte Matteo forbavset.

„Ja vist saa. Vi talte jo sammen."

„Og jeg sad dog paa den Tid ved Aftensbordet hos min Ven i Galuzzo!"

„Men du sagde jo nylig, at du havde været hjemme hos den tykke Snedker?"

„Ja, det vil sige i Drømme eller som Søvngænger. Men hør nu blot videre. Jeg var ikke blot i Mester Manettos Hus, men jeg var Mester Manetto selv i egen Person; jeg laa i hans Seng, spiste ved hans Bord og arbejdede i hans Værksted. Men intet vilde rigtig skikke sig for mig, og hvor meget jeg end vendte op og ned paa alt Værktøjet, saa gik det dog ikke bedre med Arbejdet. Den næste Aften lagde jeg mig atter til at sove i Skikkelse af den tykke Snedker; jeg faldt i Søvn, og dermed er min Drøm og min Historie ude . . ."

Den tykke Mand havde siddet saa stille som en Mus og lyttet til hele denne Historie, medens hans Hoved var blevet mere og mere fortumlet. Mester Filippo og Donatello kunde imidlertid ikke blive trætte af at anstille dybsindige Betragtninger over det mærkelige og gaadefulde ved hele dette Æventyr.

Endelig lukkede dog Tyksaken Munden op og sagde alvorlig:

„Og dog, Mester Filippo, indeholder denne Historie en endnu større Gaade, som jeg maaske kunde forklare jer. Men hvortil skulde det nytte? Det vilde maaske endog være voveligt at trænge ind i Naturens uudgrundelige Hemmeligheder. Jeg tier derfor hellere stille. Kun saa meget kan jeg sige eder, Matteo, at jeg virkelig fortryder den Strænghed, jeg vidste mod jer. Dog har I haft det tusende Gange bedre under eders lange Søvn end en vis anden Person, der har maattet bøde haardt for sine gamle Synder."

Med disse Ord tog Mester Manetto Afsked med sine Venner og gik hjem i dybe Tanker. Til alt Held hørte han ikke den skraldende Latter, der brød løs, saa snart han var gaaet, og hvori ogsaa Matteo, der havde spillet sin Rolle i Komedien med saa meget Held, tog Del.

Den tykke Mand kunde imidlertid ikke finde Ro, da han var kommen hjem, men plagede sig selv med alle Slags Grublerier. Han kom mere og mere til at tænke paa den mistænkelige Omstændighed, at Mester Filippo, denne uforbederlige Spilopmager, var saa nøje underrettet om alle Enkelthederne i det sælsomme Æventyr. Og dertil det mærkelige Sammentræf, at de netop skulde møde Matteo i Kirken! Skulde ikke det hele dog alligevel være et aftalt Spil mellem de lystige Fyre og Ofret for hans, Manettos Pengegridskhed?

Endelig tog Manetto sin Kappe paa for tredje Gang den Dag og begav sig hen i et afsides liggende Værtshus, hvor ingen kjendte ham. Maaske han her kunde faa Lys i Sagen. Og ganske rigtig: de tilstedeværende Gjæster bestilte ikke andet end at gjøre sig lystige over den tykke Snedker, hvem Mester Filippo havde spillet et saa kosteligt Puds til Straf for hans Nærighed.

Tyksaken følte sig naturligvis ikke synderlig vel til Mode, medens han sad i det tilstødende Værelse og hørte paa de andres ubarmhjærtige Spot. I det første Øjeblik havde han stor Lyst til at styrte

ind og give Spottefuglene en ordentlig Dragt Prygl, men lidt efter lidt gjorde Hidsigheden Plads for en roligere Eftertanke. Han følte, at han selv havde sat en Plet paa sit gode Navn ved at gjøre Guldet til sin Afgud og derfor glemme Hensynet til alt andet. Hans Venner havde valgt en haard Kur for at helbrede ham, men det havde ikke været forgjæves. Kun følte han en bitter Smerte ved Tanken om, hvor ringe hans Venner havde maattet agte ham, siden de havde troet det nødvendigt at behandle ham saa ubarmhjærtigt, for at han deraf kunde lære at blive et nyt og bedre Menneske. En Ting stod klart for ham: han kunde ikke længer blive i Florents; han maatte bort til et fremmed Land, indtil Historien var glemt, og han kunde vende tilbage med gyldigt Krav paa at gjenvinde sine Venners Agtelse som en Mand, der havde faaet Bugt med sine gamle Skrøbeligheder.

Det var hans faste Beslutning ufortøvet at drage til Ungarn, hvor Kong Sigismunds berømte Feltherre, Pippo Spano, der selv var født i Florents, havde vist sig som en velvillig Beskytter mod de Florentinere, der søgte at bane sig en Vej udenfor deres Fædreland.

Endnu samme Aften skrev Mester Manetto et Brev til sin Moder, hvori han tog Afsked med hende, og den næste Morgen var han allerede paa Vejen til det fremmede Land.

I Ungarn vandt vor tykke Snedker i høj Grad sin berømte Landsmands, Pippo Spanos' Velvilje, og hans sjældne Egenskaber som Kunstner gjorde ham hurtig til en rig og anset Mand, hvis Arbejder vandt almindelig Anerkjendelse og indbragte ham baade Guld og Berømmelse.

Efter nogle Aars Forløb vendte han tilbage til sin Fødeby som kongelig ungarsk Krigsbygmester. Ved den Lejlighed glemte han ikke at besøge Mester Filippo, og en Aften var hele det lystige Selskab ligesom i gamle Dage samlet i Mester Tommaso Pecoris Hus til et festligt Maaltid, hvortil ogsaa den lærde Dommer og Matteo Mannini samt dennes Brødre var indbudte.

Talen faldt naturligvis paa hin drøje Spas; enhver vidste noget nyt at fortælle derom; Latteren vilde slet ikke tage nogen Ende — og den, som lo hjærteligst af dem alle, var ikke nogen anden end vor brave Tyksak.

Til sidst rakte Mester Filippo Vennen sin Haand over Bordet og sagde i en bevæget Tone:

„Jeg takker dig, Manetto, at du har tilgivet mig og alle de andre denne Ungdomsstreg, som maaske var lidt drøjere, end du havde fortjent den. Vi havde dog alle lidt Samvittighedsnag derover, da du saa pludselig var rejst bort uden at tage Afsked med os. Men nu, da du i det fremmede Land har vundet Ære og Berømmelse i rigt Maal — nu fortryder jeg ikke, at jeg maaske dog ved hin Spas har bidraget til at gjøre dig til en Mand, hvis Minde vil leve gjennem Aarhundreder!"

Polske Folketyper.

Polakkerne er, som bekjendt, en slavisk Folkestamme, der allerede i det niende Aarhundrede var i Besiddelse af de frugtbare Sletter omkring Weichselen og deltes i forskjellige Grene. Ligesom alle Nationer af denne Folkestamme har navnlig Polakkerne af de lavere Klasser fremstaaende Kjæbeben, en noget fladtrykt Næse, dybtliggende Øjne og er af Middelhøjde. Polakkerne kaldes ofte, og ikke med Urette, Nordens Franskmænd. De elske alt, hvad der er stort, ædelt og ophøjet, navnlig deres Ære og deres Fædreland, de er fortræffelige Soldater, men har rigtignok tillige Hang til Kjævlerier, Dueller og Spil. Polakkernes Lyst til det theatralske, til alt, hvad der vækker Opsigt, er ligeledes et gjennemgaaende Træk i Nationalkarakteren. Den sidste Øre gives ud for at holde paa Familiens ydre Ære, og en fattig polsk Adelsmand nægter sig tit de nødvendigste Ting for nogenlunde at kunne hævde sin Slægts Glans; derfor viser Polakkerne ogsaa tit en Gjæstfrihed, som overstiger deres Evner. Overhovedet træffer man selv hos fornemme Polakker de forunderligste Modsigelser: Kostbare Vogne med daarlige Heste, eller omvendt ypperlige Heste og en tarvelig Vogn.

Hvad den simplere Polak angaar, saa staar han endnu forholdsvis paa et lavt Dannelsestrin. Bønderne var tidligere livegne, de solgtes, kjøbtes eller bortbyttedes tillige med de Godser, hvortil de hørte. Lidt bedre behandledes de saakaldte Tiendebønder og kongelige Bønder, der hørte til Statens Ejendomme, ligesom ogsaa de livegne paa de gejstlige Godser. I Bondens Husstand lever som oftest Kvæg og Mennesker i fortroligt Samkvem. Paa denne Side af Warschau er Boligerne dog bedre indrettede end længere mod Øst, hvor man hyppigst træffer Huse uden Skorsten, saa at Røgen maa søge Vej gjennem Vinduer og Døre. Glasvinduer er her lige saa sjældne, og Dagslyset trænger kun sparsomt ind gjennem de snævre Aabninger i Væggene, der er tilklistrede med Papir eller en Svineblære. Ikke desto mindre føler Folkene sig overmaade tilfredse der inde.

Klædedragten er til daglig Brug meget simpel og bestaar hos Mændene ofte kun af Lærredsdrejl; Søndagsstadsen er derimod af Klæde. — Billedet paa Side 64 fremstiller en polsk Bonde i hans Søndags-

dragt. Mændene bærer en som oftest blaa Frakke, der naar til Knæet, og som paa Brystet er prydet med fem eller sex paa Tværs siddende Fryndser og Galloner. Benklæderne puttes ned i Støvlerne, og Hovedet dækkes af en Hat eller hyppigere af en firkantet Pelshue uden Skygge, Halsen er bar og Haaret bæres hængende langt ned paa Skuldrene. Fruentimmerne holder meget af brogede Farver, der i Reglen klæder dem godt, da de for Størstedelen er sunde og kraftige. Det er et ganske smukt Skue at se dem, naar de gaar til Kirke i deres Søndagspynt. De bærer en Skjorte med lange Ærmer, et folderigt Skjørt, et hvidt Forklæde, blaa Klædestrøje med kruset Kant og som oftest Pandebaand. Pigerne lader Haaret, der hos dem er flættet i Piske, hænge frit ned ad Ryggen. Om Vinteren er Klæderne forede med Pelsværk. Bøndernes Næring bestaar især af Melsuppe, Surkaal og Roer; Kjød kommer sjælden paa Bordet undtagen paa Festdage. Deres Fornøjelser bestaar væsentlig i Sang og Dans, hvorved Klarinetten, Hakkebrædtet og Trommen spiller Hovedrollen. Lystigst gaar det til ved Familiefesterne, som f. Ex. Daab og Bryllupper, ligesom ogsaa paa Markedsdage og ved Kirkehøjtiderne, og da er det saa omtrent en given Sag, at Mændene skal have sig en ordentlig Rus, før de gaar hjem.

Der hersker i øvrigt megen Overtro hos Polakkerne af den lavere Klasse, ligesom de ogsaa er meget hengivne til Skinhellighed. Som Katholiker er deres Had til Protestanterne dog mere af en national end af en religiøs Natur, thi for den menige Mand er Tyskere og Protestanter et og det samme, i det Protestantismen er kommen fra Tyskland, og den skammelige Medfart, som Polakkerne har lidt af Tyskerne, har haft til Følge, at de ogsaa hader Protestantismen. Den russiske Regerings Bestræbelser for at udbrede den græske Religion i Polen har naturligvis ogsaa bidraget til at nære Nationalhadet til Russerne.

Ved Brienzer-Søen i Schweiz.

Schweiz! — For hvor mange rejsende har dette Navn ikke været Maalet? Alperne, den sunde, styrkende Bjærgluft, Vandringer hen ad snævre Bjærgstier, over Kloster og brusende Vandfald, Rast i idyllisk beliggende Schweitzerhytter, Gemsejagt og Bjærgbestigninger — der er mer end nok, der kan vække Rejselysten. Da „Familievennen" imidlertid i en tidligere Aargang har indeholdt en Række interessante Skildringer fra Schweiz, indskrænker vi os til at ledsage Billedet paa omstaaende Side med nogle faa Ord.

Brienzer-Søen ligger i Kanton Bern og har sit Navn efter Landsbyen Brienz. Søen er fra Nordøst til Sydvest henved halvanden Mil lang og en halv Mil bred; den er meget dyb, paa sine Steder 2100 Fod, og overordentlig rig paa Fisk. Ved den sydvestlige, stejle Bred falder Gießbach skummende og brusende ud i Søen paa sin Vej oppe fra Schwartzhorn og Faulhorn. — Billedet fremstiller, som man vil se, et ægte Schweizerlandskab: Alperne i Baggrunden, Hytten inde mellem de mægtige, knudrede Træer, der luder ud over Søen, og i Forgrunden Køerne, der skal vandes i Søen — intet mangler, ikke en Gang „Hyttens Datter", der vogter sin Hjord.

Danske Digtere.

Hvorledes man kan narre et Æsel.

(Af H. V. Kaalunds: „En Eftervaar").

Omdanset af de lette Myg,
en solvarm Sommerdag
jeg lunted paa et Æsels Ryg
ad Vejen hen i Mag.

Til venstre laa min Rejses Maal
bag ved den grønne Skov.
Mit Æsel bar sit Kors med Taal
og gik, som om det sov.

Men det var et forslagent Dyr,
trædst over alt Begreb.
— Jeg aned som en fiffig Fyr,
det lured paa et Kneb.

Jeg kunde paa dets Øren se
et Tegn, som jeg forstod:
Det havde faaet en Ide
og mente, den var god.

Jeg vidste godt, hvoraf det lo,
hvad lunt det grunded paa.
Hvor Vejen delte sig i to,
der skulde Slaget staa!

Og ganske rigtigt, da vi kom
til Stedet, Æslet stod.
Jeg svinged lystig højre om,
men Æslet stritted mod.

Det vilde gaa den anden Vej,
men det var netop min.
Det Krigspuds aned Æslet ej —
min Plan var det for fin.

Jeg bandte, mens jeg sled min Pisk,
saa den gik halvt itu;
men Æslet grinede polisk
og tænkte: slaa kun du!

Og skjønt det gik som i en Vals,
af Pletten ej vi kom.
Jeg kunde knækked før dens Hals
end faa det højre om.

Saa gav paa Skrømt jeg Øret op —
men aldrig har jeg let,
som da det satte i Galop!
Man skulde blot os set!

Vi fløj afsted, imens jeg lo,
saa mine Taarer randt.
— Jeg lod det blive i den Tro,
at det var det, som vandt.

Og Æslet, værdigt til sit Ry,
sang højt sin Sejerssang.
Det skrydede i vilden Sky,
saa Skovens Ekko klang!

TEATERNYT.

Folketheatret. Frits Holst's 5=Akts Lystspil „Hverdagsfolk" er atter i ny Indstudering bleven gjenoptaget paa Repertoiret, og gaar lige saa livlig og vellykket over Scenen som tidligere. „Hverdagsfolk" hører til den lykkelige Slags Arbejder, der i lange Tider kan gjøre Regning paa at øve usvækket Tiltræknings=kraft, hvor ofte det end bliver spillet. Den Udførelse, som bliver Stykket til Del paa Folketheatrets Scene, bidrager dog ogsaa sin væsentlige Del til Forestillingens Sukces. Hr. Zinks Justitsraad Abel, Fru B. Schmidt som Fru Abel, Hr. Wulff som „Vennen" samt Fru J. Hansen og Hr. Kolling som Ægteparret Basse er Lystspilfigurer, der har Krav paa mere end Øjeblikkets Interesse. — De tvende Debuter: Frk. Nischel som Betty og Hr. Neumert som Poul Frank, skal vi senere komme tilbage til.

Kasinos Theater. Efter længere Tids Forberedelser har Theatret endelig opført sin Sæsons første store Nyhed: 5 Akts Folkeskuespillet „Valdemar Sejer". Vi skal i det følgende Numer af „Familievennen" ud=førligere omtale denne Forestilling.

NY BØGER.

„Digtninger" af J. V. (H. Hagerups Bog=handel). Dersom Forfatteren havde indskrænket sig til at udgive den første af de tre „Digtninger", nemlig Æven=tyret „Guldknivene og Guldgaflerne", vilde han have baaret sig meget fornuftig ad. Dette Æventyr er nemlig ret godt fortalt og kunde vel have fundet Plads paa Julebordet som Underholdning for Børn og barnlige Sjæle. Men af de efterfølgende Stykker er „Familien Langø" saa utaalelig bred og kjedsom=melig, og Vaudevillen „Intrigerne i Lystrup Kro" noget saa absolut Nonsens, at den i det hele 377 Sider store Bog næppe vil blive læst af andre dødelige end de stakkels Boganmeldere.

Pikvik Klubben, frit oversat efter Charles Dickens af Albert Andresen. Det er allerede en ret anseelig Række Skrifter, der er udkommen paa For=anstaltning af Udvalget for Folkeoplysnings Fremme, og Udvalget har her røgtet en Gjerning, hvis Betydning for længst er bleven almindelig aner=kjendt. Det forekommer os ogsaa, at Selskabet som Regel har været ualmindelig heldig ved Valget af de Bøger, det har ladet udgive, og ikke mindst er det en heldig Tanke at foranstalte ny Udgaver af forskjellige af Charles Dickens Arbejder. De fleste af Dickens Bøger egner sig i ganske fortrinlig Grad til Folkelæsning, og hvad der sikkert endnu mere vil gjøre dem yndede som saadan, er den Omstændighed, at Udvalget for Folke=oplysnings Fremme i Hr. Albert Andresen har fundet en Medarbejder, der er i Besiddelse af særlige Betin=gelser for at oversætte Dickens Værker. Med et ikke almindeligt Kjendskab til de fineste Vendinger og alle slang-Udtryk i det engelske Sprog, forener Hr. Andresen en høj Grad af Evne til at forme Tanken og Udtrykket paa Dansk, saaledes at man tror at læse selve Origi=ginalen. Der hører en ikke ringe Dygtighed som Stilist og dertil en Fond af eget Lune for at kunne omplante Dickens, saaledes som det er lykkedes Alb. Andresen baade i det nys udkomne første Bind af „Pikvik Klubben" og i de tidligere af samme Oversætter besørgede Arbejder. Selv bortset fra Øjemedet med de ny Udgaver, har Oversætteren udført et fortjenstfuldt Arbejde ved sin ypperlige Oversættelse, der sammenholdt med den ældre af L. Moltke besørgede Oversættelse af Dickens bedst viser, hvilke betydelige Fortrin den første har fremfor den sidste. Det foreliggende 1ste Bind af Pikvik Klubben, der i øvrigt ledsages af 8 Billeder, indledes af Over=sætteren med et Forord, som for et større Publikum vil lette Forstaaelsen af Bogen.

Parcival eller den sidste Tempelridder, romantisk Fortælling af A. E. Brachvogel, i dansk Folkeud=gave ved Vilhelm Østergaard, (N. C. Roms Forlagsforretning). Denne Bog melder sig som et nyt Led i den Række folkelige Romanudgaver, der begyndtes med Viktor Rydbergs prægtige Fortælling: Fri=bytteren paa Østersøen, og hvis Formaal er at modvirke den slette Læsning, der alt for hyppig ind=smugles i Hjemmet. Til dette Brug egner „Parcival" sig i høj Grad. Den er fri for al usund Overspændthed, men er dog saa livlig og besidder en saadan Rigdom paa Handling og brogede, afvexlende Optrin, at Læseren stadig holdes i Aande og med Interesse følger Helten gjennem de mange farefulde Æventyr, han har at bestaa, før det lykkes ham at bringe „Tempelstenen" og Pachaens Datter, den skjønne Ariana i Sikkerhed i Skotland. Romanen foregaar i Begyndelsen af det fjortende Aar=hundrede, vexelvis i det hellige Land, paa Cypern, i Frankrig og i Skotland. Det er et ikke lille Antal livfulde og farverige Billeder af Tiden med sin romantiske Tankegang og æventyrlystne Sind, der oprulles paa Bogens Blade, og i alt væsentligt sikkert i god Over=ensstemmelse med de historiske Kilder, som Forf. rigelig har øst af. Oversætteren har indledet Bogen med en kort Skildring af Brachvogels Liv og rige Skribent=virksomhed, der afbrødes ved hans Død 1878.

B. E.

Ripsraps.

Gambettas Stok. Den Stok, med hvilken Gambetta slog i Bordet under det i sin Tid meget omtalte stormende Møde i Forstaden Belleville, staar i Begreb med at blive en historisk Berømthed. Gambetta havde laant denne Stok af en Hr. Rabagny, Medlem af Municipalraadet i Belleville. Denne Herre sendte senere Stokken til en Kunstdrejer, der skulde fjærne de Buler, som Stokken havde faaet ved den paagjældende Lejlighed. Kunstdrejeren synes imidlertid at have været et opfindsomt Hoved, thi han bragte Hr. Rabagny paa den Tanke at sælge Stokken ved offentlig Auktion, medens den endnu bar Sporene af Gambettas Vrede. Forslaget blev modtaget, og paa den Maade er Gambettas Stok nylig bleven bragt under Hammeren og solgt til en bekjendt Kuriositetssamler i Paris, efter Sigende for en Sum af 3652 Franks.

Rejser før og nu. Følgende Sammenligninger viser, hvor meget hurtigere man rejser nu imod for 50 Aar siden. I Aaret 1830 brugte man 70 Dage for at naa fra England til det gode Haabs Forbjærg, 120 Dage til Rejsen mellem England og Bombay og 130 til Sydney. En Rejse fra England til New York udfordrede 40 Dage, til Jamaika 42, til Rio 56 og til Valparaiso 110 Dage. Nu til Dags beregner Posten fra London sig kun følgende Rejsetid til de nævnte Pladser: til Kapstaden 21 Dage, Bombay 18 Dage, Sydney 43 Dage, New York 10 Dage, Jamaika 18 Dage, Rio 21 Dage og Valparaiso 39 Dage. Hurtighedens Tiltagen beløber sig gjennemsnitlig til mere end det tredobbelte. I vor Tid er der næppe noget vigtigt Punkt paa Jorden, som man ikke kan naa fra London i Løbet af 2 Maaneder; selv en Rejse til vore Antipoder kan gjøres paa 6 Uger.

Blot til Lyst.

Det skal være en gammel Regel oppe i de danske Kolonier i Grønland, at de indfødte, som er beskjæftigede i Handelskompagniets Tjeneste, hver Morgen faar 1/4 Pægl Brændevin med Forpligtelse til at drikke den paa Stedet. Man opdagede imidlertid, at Grønlænderne plejede at beholde Snapsen i Munden for at sælge den til deres Kammerater, naar de kom uden for. For at sætte en Stopper for denne ulovlige Brændevinshandel, blev det beordret, at Folkene skulde sige „mange Tak", naar de havde faaet deres Snaps. Saa var man vis paa, at de ikke kunde lade den gaa videre.

Narret. Den berømte franske Forfatter, Alexander Dumas havde sluttet en Kontrakt med Direktøren for »Variétés«, hvorefter Dumas skulde have et Extrahonorar af 1000 Franks, saafremt den samlede Indtægt efter den 25de Opførelse af hans Stykke beløb sig til 60,000 Franks. Under 25de Forestilling begiver Dumas sig altsaa op til Theaterdirektøren for at høre, hvorledes Sagerne staar. „Det gjør mig usigelig ondt," tager Direktøren Ordet, „men Opgjørelsen viser kun en Indtægt af 59,997 Franks, og jeg kan følgelig ikke udbetale Dem det fastsatte Extrahonorar." Dumas svarer ikke et Ord, men begiver sig sporenstregs ned til Billetkassereren og kjøber en Billet til 5 Franks. Med denne i Haanden træder han atter ind til Direktøren og siger: „Min Herre, det gjør mig usigelig ondt, men her er en Billet til 5 Franks, som jeg har kjøbt i dette Øjeblik, hvorefter Indtægten beløber sig til 60,002 Franks; tør jeg maaske nu gjøre Dem Ulejlighed . . ." Der hjalp ingen Udflugter, Dumas fik sit Honorar.

Gaadefabrik*).

Karade.

I Fyrsterne af Habsburgs Land
mit første ses hos mangen Mand.
For gangbar Mønt det gjælder der;
dens Navn man let udfinder her.
Mit andet vogter trofast paa,
hvad kun en enkelt vide maa,
saa ondt som godt og dyrebart,
er for nysgjerrigt Blik forvar't.
Mit hele kjender vist enhver,
det ses i mangen Have her.

??

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en dansk Konge:

1. En evropæisk Stat.
2. Flod i Tyskland.
3. Kongerige i Evropa.
4. By paa Sjælland.
5. En dansk Ø.
6. Flod i Tyskland.
7. Et Land i Nordevropa.
8. By i Jylland.
9. By i Skotland.
10. By i England.

Puk.

Rebus.

Hold. 1.

Puk.

Opløsninger til Gaadefabriken i forrige Nummer (Søndag den 22de Januar):

Logogryfen: Harald Blaatand (Hald, Had, lad, Aal, And—Band), rigtig løst af Svend Tveskæg, Tullestrup i N—kjøbing. En glad Gut. V. S. S. En gl. Vissenpind. Lille Malle og store Peter. N. + N.

Rebus: En forrygende Snestorm, rigtig løst af Hr., Fru og Frk. Sørensen. Den bestøvlede Kat. T-sen og P-sen. Lange Trine. Garibaldi. S. V.

Karaden i Nr. 3 endvidere rigtig løst af En Stamgjæst i „den røde Lygte". En gammel Ørn. Hans Nielsen og Jens J. Christensen af Lundegaard. En Provinsmand. Den store og lille Brilleslange. Fusseman.

Geografisk Gaade i Nr. 3 endvidere rigtig løst af En Stamgjæst i „den røde Lygte". En gammel Ørn. Hans Nielsen og Jens J. Christensen af Lundegaard. En Provinsmand. Den store og lille Brilleslange.

Udgravningsforetagende i Nr. 3 endvidere rigtig løst af En Stamgjæst i „den røde Lygte". En gammel Ørn. En Provinsmand. Den store og lille Brilleslange.

*) Bidrag til Gaadefabriken modtages.

Brevvexling.

Forskjellige Gaadefabrikanter (En gl. Ørn, N. K. o. fl.) takkes for Bidragene, som skal blive optagne i „Familievennen" efter bedste Lejlighed.

Familievennen
UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.
N. FRISTRUP.
6. Aargang. Søndagen den 5. Februar 1882. Nr. 6.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Sjette Kapitel.

Modtagelsen.

Morosoff havde kjendt Fyrsten fra dennes Barndom, men de havde for længe siden tabt hinanden af Syne. Da Serebræny drog til Litauen, var Morosoff Wojewode i en eller anden fjærn Provins. De havde i over ti Aar ikke set hinanden. Men Druschina Andrejewitsch havde kun i ringe Grad forandret sig; han var lige saa rask og kraftig som før, og Fyrsten vilde have gjenkjendt ham ved det første Blik, hvor han saa end havde truffet ham. Den gamle Bojar hørte til den Slags Mennesker, hvis Billede indprænter sig dybt i ens Erindring. Alene hans høje, fyldige Skikkelse fængslede Opmærksomheden. Hans hvide Haar faldt skjødesløst ned over den kloge, af Ar og Skrammer gjennemfurede Pande. Et snehvidt Skjæg dækkede det halve af hans Bryst. Under de buskede Bryn lyste et Par funklende Øjne, og om hans Mund spillede et venligt Smil, der tydede paa, at han bar Hjærtet paa Læberne. I hans stolte Holdning var der noget, som mindede om Løven, en vis rolig Værdighed, en Slags medfødt Selvtillid og Selvbevidsthed. Enhver, der saa ham, maatte sige til sig selv: lykkelig den, som har denne Mand til Ven! Men han maatte ogsaa føje til: ulykkelig den, hvem han er fjendtlig sindet! Og i Sandhed, naar man nøjere lagde Mærke til Morosoffs Træk, saa vilde man let opdage, at dette rolige Ansigt maatte kunne antage et skrækindjagende Udtryk i Vredens Øjeblik. Men det ærlige, vindende Smil, der robede saa megen Hjærtensgodhed, fik snart en til at glemme dette Indtryk.

„Velkommen, Fyrste, velkommen, min kjære Gjæst! Endnu en Gang hjærtelig velkommen!“ sagde Morosoff, i det han førte Serebræny ind i den store, sirlig udsmykkede Sal, i hvis Midte der var anbragt en mægtig Stenovn, omgiven af Egetræsbænke. Paa Væggene hang en Mængde kostbare Vaaben, og Vaser af Sølv og Guld var pyntelig opstillede paa Hylder langs Væggene.

„Velkommen, Fyrste! Jeg takker Gud, der sender mig en saadan Gjæst! Jeg husker dig saare godt endnu, Nikita; jeg mindes, hvor kjæk og livlig du var, den Gang du endnu kun var en lille Dreng. Naar du legede med de andre Drenge i Stadsparken — saa ve dem, der var dine Modstandere! Du fløj omkring som en Falk, og naar dit unge Blod kom i Kog, da var du bister som en lille Bjørn — ja, tag mig ikke det uhøflige Ord ilde op, Nikita! — Saa begyndte du at slaa om dig til højre og venstre; det var en sand Glæde at se paa dig. Men nu er Drengen bleven til en alvorlig Mand! Jeg har hørt om dine Bedrifter i Litauerlandet! Du har banket vore Fjender ordentlig af, lige som du i gamle Dage gjorde ved dine Legekammerater!“

Og Morosoff smilede fornøjet, medens hans værdige Ansigt lyste af Glæde og Velvilje.

„Og husker du, Nikita," vedblev han, i det han lagde sin Haand paa Fyrstens Skulder, husker du endnu, hvorledes du aldrig taalte, at Legen ikke gik strængt ærlig til? Naar du havde indladt dig paa en Bryde= eller Nævekamp, lod du dig hellere kaste til Jorden, end du lumskelig spændte Ben for din Modstander. Al Ting kunde du finde dig i, men List og Underfundighed tillod du hverken dig selv eller andre at øve."

Fyrsten følte sig mere og mere ubehagelig til Mode i Morosoffs Nærværelse.

„Bojar," sagde han, „her er et Brev til dig fra Fyrst Pronski.".

„Hav Tak, Fyrste. Jeg skal senere læse det; dertil er der Tid nok; nu vil jeg sysselsætte mig med dig. Men hvor er Helene Dmitrijewna? Hejda, Folk!" Og til de tililende Tjenere sagde han derpaa: „Sig til min Hustru, at her er en kjær Gjæst, Fyrst Nikita Serebræny; hun maa komme hid og hilse paa ham."

Langsomt og lydløst traadte Helene ind med en Sølvbakke i Haanden. Paa Bakken stod nogle Glas med forskjellige Sorter Vin. Helene bøjede sig dybt for Serebræny, som om hun saa ham for første Gang. Hun var dødbleg.

„Fyrste," sagde Morosoff, „her ser du Husets Herskerinde, Helene Dmitrijewna. Elsk og agt hende. Du er mig som en nær Slægtning, Nikita: din Fader og jeg holdt af hinanden som tvende Brødre, og min Hustru bør derfor ikke være fremmed for dig. Kom nærmere, Helene, og nød Bojaren til at tage, hvad du byder ham. Spis, Fyrste, forsmaa ikke vort Brød og Salt! Alt, hvad vi har, staar til din Raadighed. Her er rumænsk og her ungarsk Vin, og her har du rød Honningsaft, som Husets Herskerinde selv har tilberedt!"

Og Morosoff bøjede sig med høvisk Anstand for sin Gjæst.

Fyrsten besvarede hans Hilsen og tømte et Bæger Vin.

Helene saa slet ikke op paa Nikita. Hendes lange Øjenvipper var sænkede. Hun skjælvede, og Glassene paa Bakken stødte klirrende mod hinanden.

„Hvad fejler dig, Helene?" spurgte Morosoff pludselig. „Du er dog ikke syg? Dit Ansigt er blevet hvidt som Sne, min elskede! . . . Mit kjære Barn," tilføjede han sagte, „skulde Wjæsemski atter være kommen her forbi? Ja, saaledes forholder det sig naturligvis; den elendige er atter gaaet forbi vor Have, medens du sad der med dine Terner! Men bryd dig ikke derom, Helene; det er ikke din Skyld. For Fremtiden skal du ikke opholde dig i Haven, undtagen naar jeg er hos dig. Trøst dig, mit Barn, jeg vil ikke taale, at man fornærmer dig! Men smil nu og se glad ud, ellers vil vor Gjæst finde din Adfærd paafaldende. . . . Tilgiv, Nikita; vor Samtale drejede sig om dig; jeg bad min Hustru, om hun saa hurtig som muligt vilde berede et Maaltid til dig. Ikke sandt, Fyrste, du har vel endnu ikke spist til Middag?"

„Jeg takker dig, Bojar, jeg har spist."

„Det gjør intet til Sagen, Nikita, saa spiser du bare en Gang til. Gaa, Helene, skynd dig, saa meget du kan. Og du, Bojar, forsmaa ikke min Gjæstfrihed; krænk ikke en Olding, som er falden i Unaade; jeg har alt Sorg nok i Forvejen."

Morosoff pegede paa sit lange, hvide Haar.

„Jeg ser det, Bojar, jeg ser det og kan ikke tro mine egne Øjne. Du i Unaade! Og hvorfor? Tilgiv dette ubeskedne Spørgsmaal!"

Morosoff sukkede.

„Hvorfor? Fordi jeg er bleven de gamle Sæder tro; fordi jeg har værget min Ære og ikke villet bøje mig for dem, der var ringere end jeg, og som ikke fortjente en hæderlig Mands Agtelse."

Ved disse Ord antog Bojarens Ansigt et strængt Udtryk.

Han fortalte om sin Strid med Godunoff og beklagede sig bittert over Czarens Uretfærdighed.

„Saare meget, Fyrste, ja, saare meget har forandret sig i Moskwa, siden Czaren oprettede Opritsniker=Regimentet her i Rusland!"

„Men hvad betyder da dette Opritsniker=Regimente, Bojar?" spurgte Nikita. „Jeg har allerede mødt flere Opritsniker, men endnu begriber jeg intet."

„Vi maa aabenbart have vakt Guds Vrede, Nikita; thi han har lagt et Slør over Czarens Øjne! Siden den Tid, da det lykkedes skjændige Bagvaskere at faa Adascheff og Præsten Sylvester anklagede og dømte for Forræderi — siden den Tid er det forbi med vore lykkelige Dage. Paa en Gang begyndte Iwan Wassiljewitsch at nære Mistanke mod os, hans mest trofaste Tjenere! Han begyndte at tale om Forræderi, om Sammensværgelser — kort sagt, om Ting, som ikke en eneste af os nogen Sinde havde tænkt paa! Men alle dem, der enten misundte os vor ædle Byrd eller selv vilde til Vejrs, lige meget ved hvilket Middel det skete — de glædede sig der over og fremkom med underfundige Anklager mod Bojarerne, den ene for at tilfredsstille sit Had, den anden for at vinde Czarens Gunst. Og han laante dem alle sammen Øre. Vilde nogen have Hævn over sin Fjende, saa lod han sig blot forstaa med, at den paagjældende havde talt oprørske Ord mod Czaren og vilde have Tartariets Khan eller den polske Konge til Hersker. Og for at naa deres Øjemed aflagde de

elendige Ed paa det hellige Kors og fremkom med falske Breve og Dokumenter uden at bekymre sig det ringeste om Guds retfærdige Straf. Mange uskyldige, Nikita, blev kastede i Fængsel og lagte paa Pinebænken. Enhver, der vilde, turde paastaa, at han havde Czarens Fuldmagt dertil. Naar et Menneske tidligere anklagede dig, saa maatte han bevise sine Beskyldningers Sandfærdighed. Nu gaar det ikke mere saaledes til. Paa den første, den bedste Anklage, hvor affindig den end er, bliver du greben og underkastet Torturen! Det er en sørgelig Tid, Nikita. Ingen Sinde før har der herfket en saadan Skræk for Czaren! . . . Efter at Torturen havde endt sit Hverv, begyndte Henrettelserne. Og hvem var det saa, man henrettede? . . . Men du maa sikkert allerede have hørt noget derom."

„Jeg har ganske vist hørt noget derom, Bojar, men det var kun ubestemte Rygter. Nyhederne herfra naaede kun langsomt til Litauen. Men i øvrigt finder jeg endnu ikke noget at undres over. Czaren er i sin gode Ret til at straffe Misdædere."

„Hvem paastaar vel det modsatte, Fyrste? Derfor er han Czar, for at han kan straffe og belønne. Men det var ikke Misdædere, hans Vrede ramte; det var hans bedste og mest trofaste Tjenere: Adascheff og hans Søn, der næsten var et Barn endnu — de tre Brødre Satin; Iwan Schischkin tillige med Hustru og Børn og mange andre uskyldige."

Serebræny's Ansigt røbede en dyb Harme.

„Bojar," sagde han, „det er sikkerlig ikke Czaren, men hans onde Raadgivere, der er Skyld i alt dette!"

„Ak, Fyrste, det er bittert at sige det og skrækkeligt at tænke derpaa! Det er ikke blot efter sine Raadgiveres Anklage, at Czaren har udgydt uskyldigt Blod. Der er f. Ex. Basmanoff, Czarens ny Mundskjænk. En Dag tillod Fyrst Obolenski sig at sige ham et haardt Ord. Hvad gjorde saa Czaren? Saa snart Taflet var hævet, stødte han med egen Haand Fyrsten en Kniv i Hjærtet!"

„Bojar," raabte Serebræny, i det han sprang op fra sit Sæde, „havde enhver anden fortalt mig dette, vilde jeg have kaldt ham en Bagvasker! Jeg vilde have tugtet ham med mine egne Hænder!"

„Nikita Romanowitsch, jeg er for gammel og for stolt til at bagvaske nogen. Og tilmed hvem? Min egen Herre!"

„Tilgiv mig, Bojar. Men hvorledes skal jeg forklare mig en slig Forvandling? Czaren maa have ladet sig besnære af onde Magter!"

„Det er nok muligt. Men tag Plads og hør, hvad jeg videre har at fortælle dig. En anden Gang begyndte Iwan Wassiljiwitsch, da han havde drukket sig en Rus, at danse omkring med sine ny Yndlinge med Maske for Ansigtet — det er en Skjændsel blot at tænke derpaa! Blandt andre var ogsaa Bojaren, Fyrst Michael Repnin til Stede. Han begyndte at græde af Smærte ved dette Syn. Da Czaren saa det, befalede han ham, at han skulde binde sig en Maske for Ansigtet lige som de andre. Nej, sagde Repnin; det gjør jeg ikke; jeg driver ikke slig Spot med min Bojarværdighed! Og dermed traadte han med sin Fod paa den Maske, man havde bragt ham. Fem Dage efter blev han paa Czarens Befaling myrdet i Guds Hus!"

„Bojar, det er Gud selv, der tugter os!"

„Hans hellige Vilje ske, Fyrste! . . . Men hør videre. Henrettelserne fik ingen Ende. Hver Dag flød der Blod paa de offentlige Pladser, i Fængslerne og i Klostrene. Der gik ikke en Dag, uden at man greb nogle af Czarens Lensmænd og spændte dem paa Pinebænken. Mange lod sig overmande af de grusomme Pinsler og bekjendte sig skyldige. Men de, som for at bevare deres Sjæl for evig Fordømmelse, vidnede om Bojarernes Uskyldighed, overgav man til Boddelknægtene. Mange led for den retfærdige Sag og døde som Martyrer . . . Fra Tid til anden lod det til, at Czaren atter kom til Fornuft; da angrede og bad og græd han — ja, han kaldte sig selv en Morder og en Blodhund. Han sendte Gaver til de forskjellige Klostre og befalede, at der skulde læses Messer for de myrdedes Sjæle. Men Iwans Anger var ikke af lang Varighed . . . Og hvilket Indfald fik han saa ikke en Dag! Hør blot, Fyrste . . . Da jeg vaagnede en Morgen, opdagede jeg, at der herskede en usædvanlig Bevægelse paa Gaderne. Mængden strømmede frem og tilbage, nogle ilede til Kreml, andre kom tilbage derfra. Og alle raabte i Munden paa hverandre: „Czaren rejser bort; man ved ikke, hvorhen!" Det isnede gjennem mig fra Hoved til Fod! Jeg klædte mig hurtig paa og sprang i Sadlen; fra alle Sider ilede Bojarerne til Kreml, nogle til Hest, andre til Fods, ingen havde Tanke for at holde paa sin Værdighed! Da vi naaede Kejserborgen, saa vi Krigsfolkene rykke ud; Folkemængden veg hurtig tilbage for dem. Bag efter Krigerne kjørte en Slæde, i hvilken Czaren befandt sig tillige med Czarina og Czarewitsch*). Czarens Slæde ledsagedes af en stor Mængde andre, der var fuldt læssede med Czarens Gods, Kostbarheder og alt hans Husgeraad. Bag efter Slæderne fulgte Adelsmænd, Embedsmænd, Krigere og Vasaller af enhver Art — og alle sammen forlod de Kreml. Vi vilde styrte hen til Czarens Slæde, men Krigsfolkene

*) Czarina: Czarens Gemalinde, Czarewitsch: Tronfølgeren.

viste os tilbage og sagde: „Czaren har forbudt os at lade eder komme i hans Nærhed!" Og dermed jog Toget langs Moskwas Bredder og forsvandt i Forstaden ... Vi vendte atter hjem og ventede lang Tid. Maaske forandrede Czaren sin Hensigt og kom tilbage igjen ... En hel Uge forløb; da modtog hans Hellighed, Metropoliten*), et Brev. Czaren skrev følgende til ham:

„Mit Hjærte er dybt bedrøvet, men da jeg ikke længer vil taale Eders Forræderi, forlader jeg mit Rige og følger den Vej, som Gud anviser mig! ..."

(Fortsættes.)

Mordet paa Hertugen af Guise.

En historisk Skitse.

Henrik III. af Huset Valois var sin Moder, Katharina af Medicis Yndling, og man kan med Sandhed sige, at de var hinanden værdige. Da Prinsen i Aaret 1573 stod i Begreb med at afrejse til Polen, hvis Trone han skulde bestige, tog hans Moder Afsked med ham med de betydningsfulde Ord: „Gaa kun, min Søn, længe bliver du ikke borte."

Disse Ord gik i Opfyldelse. Det var ikke længe, han vedblev at være Konge i Polen, hvorhen hans mistænksomme Broder, Karl IX., med megen List og Snildhed havde skikket ham, thi fire Maaneder efter hans Kroning døde Karl IX., og Henrik arvede nu Frankrigs Krone. Saa snart han havde modtaget Efterretningen om sin Broders Død, skyndte han sig ved Nattetid og i al Hemmelighed bort fra sin Residens i Krakau og standsede først, da han havde naaet Wien. De mange Adspredelser i den lystige Stad ved Donau og i det yppige Venedig lagde imidlertid saa stærkt Beslag paa ham, at han først betraadte Frankrigs Fordbund, to Maaneder efter at han havde forladt Polen.

Krøniken fortæller, at han ved sit Indtog i Paris var omgiven af en hel Sværm af Aber, Papegøjer og Jagthunde, hvad der just ikke vidnede synderlig fordelagtig om den ny Monarks Alvor og Værdighed. Og da man i Rheims satte Kronen paa hans Hoved, sagde han højt og lydelig, at den trykkede ham, og man saa virkelig, at den vaklede paa Hovedet af ham, som om den var lige ved at falde. Folket holdt det for et ondt Varsel, og det skulde snart vise sig, at Folket havde Ret.

Frankrig trængte paa den Tid haardt til en klog Regent med et redeligt Hjærte og en stærk Arm, men Henrik III. var hverken mer eller mindre end en tyrannisk Skrantning. Allehaande Udsvævelser havde afstumpet hans Aand, svækket hans Legeme og forgiftet hans Hjærte. Han fandt kun Behag i kvindagtigt og ørkesløst Tidsfordriv. Han udmærkede sig kun i alt, hvad der var slet og lastefuldt.

De franske Tilstande under Henrik III. svarede kun alt for godt til Herskerens Karakter. Fire Borgerkrige rasede i Landet under hans Regering, medens sædelig Fordærvelse, Raahed og Uvidenhed gjorde sin rigelige Del til at forværre Forholdene.

Katharina af Medici, der efter Karl IX's Død førte Scepteret for Henrik III. ligesom for hans Forgænger, havde i Aaret 1576 maattet slutte en Fred med Hugenotterne, der vakte Katholikernes Forbitrelse og gav Anledning til Oprettelsen af den saakaldte Ligue, for hvilken Huset Guise stod i Spidsen. Guiserne dannede et Parti mod den uduelige Konge og jog ham endog efter en Barrikadekamp ud af Paris i 1588. Katharina bragte ganske vist et Forlig i Stand, men Guiserne beholdt alligevel Overmagten og fordunklede den kongelige Anseelse, og under disse Omstændigheder vidste Henrik III. ikke anden Udvej til at bekæmpe Modpartiet end et Mord.

Det var rigtignok allerede kommet saa vidt, at Rigets Generalløjtnant, Hertugen af Guise, havde fattet den Plan, saa snart det lod sig gjøre at føre Kongen med Magt fra Blois til Paris og der uden videre Omsvøb støde ham fra Tronen. Kongen havde rimeligvis paa en eller anden Maade faaet Nys om denne Plan, og han besluttede nu at udføre, hvad han kaldte et „Statskup". Sagen havde imidlertid sine Vanskeligheder. Hertugen af Guise gik altid bevæbnet og var stedse ledsaget af en lille Skare trofaste og tapre Adelsmænd. Selv hos Kongen modte han sjælden uden denne sin Livvagt. Derimod plejede han paa de Dage, hvor Raadet samledes i Blois — det var fra Klokken sex til ni om Morgenen — at træde alene ind i

*) I den græske Kirke det samme som Ærkebiskop og Biskop.

Salen og lade sit Følge blive tilbage udenfor Døren, og Kongen besluttede nu at nytte denne Lejlighed. Han valgte den 23de December, Dagen før Juleaftеn, til Udførelsen af sit Forehavende, og alle Forberedelser blev trufne med al nødvendig Snildhed og Hemmelighedsfuldhed.

Hertugen havde lige saa gode Spioner som Kongen, men det syntes, som om han trodsede Faren. Desuden var hans egen Plan endnu ikke moden til Handling.

Den 22de December var Kongen og Hertugen sammen ved Højmessen, og derefter gik de et Par Timer alene frem og tilbage i Slotshaven ved Blois. Den ene søgte at læse den andens hemmeligste Tanker, og List kæmpede mod List.

Kongen fortalte Hertugen, at han nu vilde skride kraftigere og eftertrykkeligere ind mod Hugenotterne, medens Hertugen til Gjengjæld forsikrede Kongen om sin tro Hengivenhed, og paa samme Tid bad han om hans Majestæts Tilladelse til at turde tage sin Afsked som den franske Hærs Generalløjtnant. Kongen blev meget overrasket over denne uventede Anmodning og vilde ikke modtage Afskedsbegjæringen. Hertugen holdt fast ved sin Paastand, og begge skiltes omsider med Sindet opfyldt af de giftigste Hævnplaner.

Kongen lod nu ufortøvet Raadets Medlemmer kalde sammen til et Møde i Raadssalen den følgende Morgen Klokken sex, eftersom han, Kongen, agtede i god Tid at begive sig til Lanoue for at begynde sin Juleandagt. Lonoue var en lille Eremitage en halv Mils Vej fra det kongelige Slot i Blois. Forberedelserne til denne lille Rejse gav Kongen den fornødne Anledning til at forlange Noglerne til det kongelige Slot, der ellers forvaredes af Hertugen af Guise i dennes Egenskab af Stormester. Paa samme Tid modtog Kardinalen af Guise, der var en Broder til Hertugen og boede i Blois, den Befaling fra Kongen, at han den næste Morgen skulde indfinde sig i Raadet, da Kongen havde noget vigtigt at meddele ham. Desuden paalagde han en af sine trofaste at træffe Aftale med Hertugens ældste Søn, Prinsen af Joinville, om at foretage en Ridetur den følgende Dag, for at man ved den Lejlighed kunde sikre sig Prinsens Person. Endvidere traf Kongen flere andre Forholdsregler og arbejdede i sit Kabinet med en af sine fortrolige lige til Midnat.

Han havde en urolig Nat. Han var lige falden i Søvn, da man i Overensstemmelse med hans Befaling vækkede ham Klokken fire om Morgenen. Han klædte sig hurtig paa og lod sit Følge, bestaaende af 45 Adelsmænd, som allerede ventede paa ham for at ledsage ham paa Rejsen — træde ind i en rummelig Sal, det saakaldte Hjortegalleri, hvorfra han i al Hemmelighed lod dem komme ind i hans eget Værelse, der stødte op til Raadssalen og ved en Dør stod i Forbindelse med denne. Til otte af de forsamlede Adelsmænd uddelte han Dolke og stillede dem paa Vagt i det Værelse, gjennem hvilket Hertugen af Guise nødvendigvis maatte gaa, naar han fra Raadssalen begav sig til Kongens Kabinet.

Da Hertugen af Guise havde forladt Kongen efter deres sidste Samtale, fandt han ved Taflet skjult under sin Borddug en Seddel, hvorpaa der stod følgende Ord: „Vær paa eders Post; man pønser paa at spille eder en slem Streg.“ Hertugen skrev neden under paa Sedlen: „Det vover man ikke“, og kastede den under Bordet

Den største Del af Natten tilbragte han ude og vendte først Klokken tre om Morgenen tilbage til Slottet, hvor han atter modtog forskjellige advarende Vink.

Klokken sex stod han op og begav sig med et ganske lille Følge, forsynet med Fakler, gjennem en dækket Gang fra den østlige Fløj af Slottet, hvor han havde sine Værelser, til den nordlige Fløj, hvor Raadet holdtes, og hvor Kongen boede. Da han kom til Døren, der førte ind til Raadssalen, fandt han denne spærret af Kongens Livvagt. Han studsede derved, men Høvidsmanden for Vagten traadte nu frem og sagde, at Mandskabet havde indfundet sig her for at bede Kongen om deres resterende Lønning. Folkene maatte sælge deres Heste for at kunne leve, hvis Raadet ikke vilde tage sig af deres Sag.

Beroliget ved denne Forklaring lovede Hertugen paa det kraftigste at understøtte Livvagtens Begjæring og traadte derpaa ind i Salen, ledsaget af sin Sekretær. Raadets Medlemmer, deriblandt to Kardinaler og to Marskaller, var allerede samlede. Kun Kardinalen af Guise og Ærkebiskoppen af Lyon manglede endnu; men ogsaa de indfandt sig kort efter. Midt under Raadets Forhandlinger blev Hertugen overfalden af et Ildebefindende, som nær havde forstyrret Kongens listig udtænkte Plan. Han følte sig svimmel og angreben af Kuldegysninger. Man skyndte sig at kaste mere Brændsel paa Kaminilden, og Hertugen sendte sin Sekretær bort for at hente en lille Æske med Konfekt, som han plejede at have hos sig, men som han tilfældig havde glemt. Imidlertid skaffede Kongens Kammertjener ham nogle Forfriskninger, som han strax nød, hvorefter han snart fik Bugt med sit Ildebefindende. En Raadstjener bragte ham kort efter hans Æske med Konfekt, men hans Sekretær kom ikke mere tilbage. Hertugen, der nu atter følte sig vel, tog ikke videre Notits deraf, men satte sig ved Bordet sammen med de øvrige Medlemmer af Raadet, hvorefter Mødet gjenoptoges.

Det varede imidlertid ikke længe, før Kongen afsendte et Bud for at bede Hertugen af Guise om at komme ind i Kongens Kabinet. Men Dørvogteren, der holdt sig til den kongelige Ordre, at ingen maatte træde ind i Raadssalen, nægtede Sendebudet Adgang og aabnede først Døren efter at have modtaget Kongens udtrykkelige Befaling dertil, dog med den Tilføjelse, at det maatte ikke tillades andre end Hertugen af Guise og Kongens Sendebud at gaa frit ud igjen.

Sendebudet traadte ind i Salen, meddelte i al Stilhed Hertugen af Guise Kongens Ønske og gik derpaa sin Vej. Hertugen rejste sig op, hilste Raadets Medlemmer, svøbte Kappen om sine Skuldre og forlod Salen.

Han bankede nu paa Døren til det Værelse, i hvilket de sammensvorne befandt sig. Døren blev aabnet og lukkede sig atter efter ham, saa snart han var traadt ind. De otte Adelsmænd gik dels frem og tilbage paa Gulvet, dels stod de i Baggrunden af Værelset, hvor et Fløjls Drapperi skjulte en snæver Gang, gjennem hvilken man kom ind i Kongens Kabinet. Hertugen hilste de forsamlede Adelsmænd, og disse traadte til Side for ham for at bevidne ham deres Agtelse. Han staar nu foran Døren og vil just til at slaa Forhænget tilbage, da en af de sammensvorne støder ham Dolken i Halsen. I samme Nu kaster de andre sig over ham og tilføjer ham Dolkestik i Ryggen, i Brystet og i Ansigtet. Skjønt dødelig saaret og uden Vaaben — thi hans Kaarde har viklet sig ind i hans Kappe — kæmper han dog mod Morderne og slider sig med ubændig Kraft helt hen til den modsatte Ende af Værelset. Men her styrter han til Jorden med et Skrig om Barmhjærtighed og kvæles i sit Blod.

Forhænget bliver nu slaaet til Side, og Kongen, der med heftig Uro har ventet paa Udfaldet af sin Mordplan, træder ind i Værelset. Saa snart han opdager sit Offer, stiller han sig foran det med glædestraalende Ansigt. Men det lader til, at Hertugen aander endnu, og hans kongelige Herre lader da allernaadigst gjøre Ende paa den sidste Gnist af Liv, der muligvis er i ham. Man kaster et Tæppe over det blodige Lig, og Henrik III. forlader Værelset for at begive sig til sin Moder. Først nu føler han sig som Konge af Frankrig. — —

Mordet paa Hertugen af Guise er bleven fremstillet paa Lærredet af den franske Maler Paul Delaroche. Hans Maleri er et Mesterværk og ubetinget det betydeligste blandt alle Kunstnerens historiske Arbejder. Delaroche har nøje holdt sig til, hvad Historien fortæller. Ganske alene paa den ene Side af Billedet ligger Hertugens Lig udstrakt. I det modsatte Hjørne lister den fejge, kvindagtige Konge sig frem fra Dørforhænget; hans Figur, Holdning og Udtryk svarer ganske til den Mand, som Historien skildrer. Selve Værelset og dets Udstyrelse, Dragterne og Figurerne er holdte i nøje Overensstemmelse med den Tid, i hvilken Tildragelsen foregaar, og Kunstneren har derved opnaaet at skabe et harmonisk Hele af overordentlig Virkning. —

Den oprørende Hovedakt, Mordet paa Hertugen af Guise, efterfulgtes af et tilsvarende Efterspil. Den Larm, som opstod, i det Hertugen værgede sig mod Morderne, var naaet til Raadssalen, og Kardinalen, hvem det strax blev klart, hvad der foregik, ilede hen til Døren med det Udraab: „Man myrder min Broder!“ Men i det samme lagde Marskal d'Aumont Haanden paa sin Kaarde og tilraabte ham og Ærkebiskoppen af Lyon: „Ikke af Stedet! Guds Død! I vil snart faa Kongen i Tale.“

De to Prælater blev imidlertid indespærrede i et lille tilgitret Værelse og stillede under stræng Bevogtning. Kongen lod ogsaa Kardinalen af Bourbon og Prinsen af Joinville, saa vel som de øvrige Hovedmænd blandt Hertugen af Guises Parti, fængsle i Løbet af Formiddagen. Blois' Porte holdtes hele Dagen lukkede, men ikke desto mindre lykkedes det dog enkelte at flygte.

Kongen havde først i Sinde at ofre Kardinalen af Guise og Ærkebiskoppen af Lyon for sit Had, men omsider vilde han dog af forskjellige Grunde lade sig nøje med Kardinalens Død og skaane Biskoppen. Han havde imidlertid ikke saa nemt ved at finde Mordere til Kardinalen som til dennes Broder. Han henvendte sig til sine mer eller mindre lastefulde og samvittighedsløse Hoffolk og Adelsmænd, men de vægrede sig alle. Omsider lykkedes det Kongen at bevæge Kaptajn Duguast til at skaffe et Par Soldater, der paatog sig at myrde Kardinalen mod en Belønning af 200 Guldstykker.

Kardinalen og Ærkebiskoppen ventede hele Dagen paa deres Henrettelse. Om Natten bad de og hørte hinandens Skriftemaal. Tidlig den paafølgende Morgen begav Duguast sig til Fangernes Værelse og sagde til Kardinalen, at Kongen vilde tale med ham. Fangerne forstod, hvad dette skulde betyde. Kardinalen havde næppe gjort et Par Skridt gjennem Gangen uden for, før de kongelige Landsknægte huggede ham ned.

Ligene af de tvende Brødre, Hertugen og Kardinalen af Guise, blev i en af Slottets underjordiske Kjældere huggede i fire Stykker og derpaa opbrændte. Asken kastede man ud i Floden. Og saaledes skete det i det Herrens Aar 1588.

En ubuden Gjæst.

Af M. E. Braddon.

„Men o, Gus!" lød en frygtsom Stemme, medens to smaa, hvide Hænder klyngede sig til Kaptajnens muskuløse Arm, „sæt nu, at det skrækkelige Menneske gjorde Alvor af sin Trusel, og der virkelig blev gjort Exekution hos os!"

Og Kaptajn Hawthorns smukke, lidt blegkindede Hustru gyste, som om Talen kunde have været om et af hine blodige Skuespil, der i de gode gamle Dage af Englands Historie plejede at trække Mængden til Tower Hill*).

„Snik, Snak! Der er ikke den fjærneste Grund til at tænke sig sligt," svarede Kaptajnen med stor Bestemthed. „Du kan da nok vide, at jeg i saa Fald ikke vilde rejse bort og udsætte min egen Kjæledægge for den Fare at falde i Filisternes Hænder!"

„Ja og saa Kallebasse!" udbrød Mrs. Hawthorn bevæget. — Kallebasse!" var et Kjælenavn, som man havde givet det sædvanlige Vidunder af Skjønhed og al anden Fuldkommenhed: det første Barn. — „Forestil dig blot, at disse frygtelige Mennesker tog Kallebasses lille Sølvske og Bæger, som min egen kjære Moder har sendt ham!"

„Jeg kunde have Lyst til at se den, der vilde vove at røre det med en eneste Finger!" raabte Kaptajnen med et vildt Blik. „Men lad os nu tale fornuftigt, lille Ven, vi har ingen Tid at spilde. Den er halv tolv. Iltoget gaar Klokken 12,40 Minutter, og min søde Klara maa derfor tørre sine smukke Øjne og høre paa, hvad hendes egen Avgust har at sige hende!"

„Hendes egen Avgust" saa unægtelig smuk og straalende ud, i det han bøjede sig ned til sin lille grædefærdige Hustru.

Ude paa Trappen løb de to Tjenestepiger frem og tilbage med et Utal af Stokke, Overfrakker og smaa Rejsetasker, medens de af og til skjændtes med Droskekusken, der stod i Forstuen, stønnende under Vægten af Kaptajnens Vadsæk og Geværkasse.

„Ser du, lille Klara, vi maa først og fremmest se Sagerne lige i Øjnene. Absalom har en Vexel paa mig, som han nægter at forny, fordi han — hvad der ganske vist er en Kjendsgjerning — har fornyet den to eller tre Gange i Forvejen. Dette fordømte Papir forfalder til Betaling den 24de, Juleaften, — man skulde virkelig ikke tro, at selv den værste Blodsuger kunde have Hjærte til at vægre sig ved at forny en Vexel, der forfalder paa en Juleaften — men ikke desto mindre har dette sorte Uhyre svoret paa, at hvis den ikke bliver betalt, vil han gjøre Indførsel i vort Bohave, inden Dagen er til Ende. Har du nogen Sinde kjendt Mage til Nidding!"

„Men du skylder ham jo Pengene, gjør du ikke, kjære Gus?"

„Ganske vist, jeg skylder ham naturligvis nogle af dem, men man kan ikke kalde Renter og Rentes Rente til fyrretyve Procent for en lovlig Gjæld."

„Men da du laante Pengene, vidste du, hvad Renten var, ikke sandt, Gus?"

„Naturligvis, den ugudelige Kjæltring benyttede sig af min fortvivlede Stilling. Men Fruentimmer forstaar sig ikke paa den Slags Ting. Naa, hvor stor en Slyngel, jeg end anser Absalom for at være, tror jeg ham dog ikke i Stand til at lade foretage Exekution paa en Juleaften, allermindst efter det diplomatiske Brev, jeg skrev til ham i Morges. Men jeg vil for alle Tilfældes Skyld give dig et Raad, Klara: Pas paa, at du ikke under noget som helst Paaskud lader nogen fremmed faa Adgang til Huset. Luk Døren i Laas, min elskede, og sig til Tjenestefolkene, at de ikke maa lade noget levende Væsen komme over Dørtærsklen."

„Ja, min Ven, det vil jeg sige til dem. Men kjære Avgust, saa er der Slagteren og Urtekræmmeren og Bageren, ja endogsaa Mælkemanden. Du ved ikke, hvor uforskammede deres Folk har været i den sidste Tid, og ser du, de er blevne endnu vredere, fordi du ikke har besvaret deres Breve."

„De egenkjærlige Blodhunde!" raabte Kaptajnen; „hvad Pokker er det, de vil? Tror de, jeg kan lave Penge? Men det forekommer mig rigtignok, lille Klara, at det ikke er saa ganske ædelmodig af dig, at du saaledes lægger mig paa Pinebænken, netop som jeg staar i Begreb med at tage bort for at tilbringe Julen hos min Onkel, Sir John Norfield, hvis Søn, Douglas, som du nok ved — for Resten en temmelig skorhovedet Fyr — er den eneste Hindring mellem mig og en gammel Barontitel med tilhørende Gods, et af de smukkeste i hele Nord-England. Jeg skal til at kjede mig ihjel med at snakke om Hunde og Ræve og den

*) Stedet, hvor politiske Forbrydere blev henrettede, i Nærheden af det berømte Fængsel, Tower.

Slags Ting, ene og alene for din Skyld, eftersom det omtrent er min eneste Udvej til at komme paa en god Fod med den gamle Gniepind og forsone ham med Tanken om, hvad han kalder mit letsindige Giftermaal. Ja, det er virkelig temmelig egenkjærligt af dig, Klara, og jeg hader Egenkjærlighed."

Ved denne Bebrejdelse begyndte den unge Kone paany at græde. Hun var meget ung, meget uerfaren, og som den femte Datter af en uformuende Landmand i Sommersetshire havde hun ikke bragt sin til den sidste Skilling hos sine Venner, Aagerkarlene.

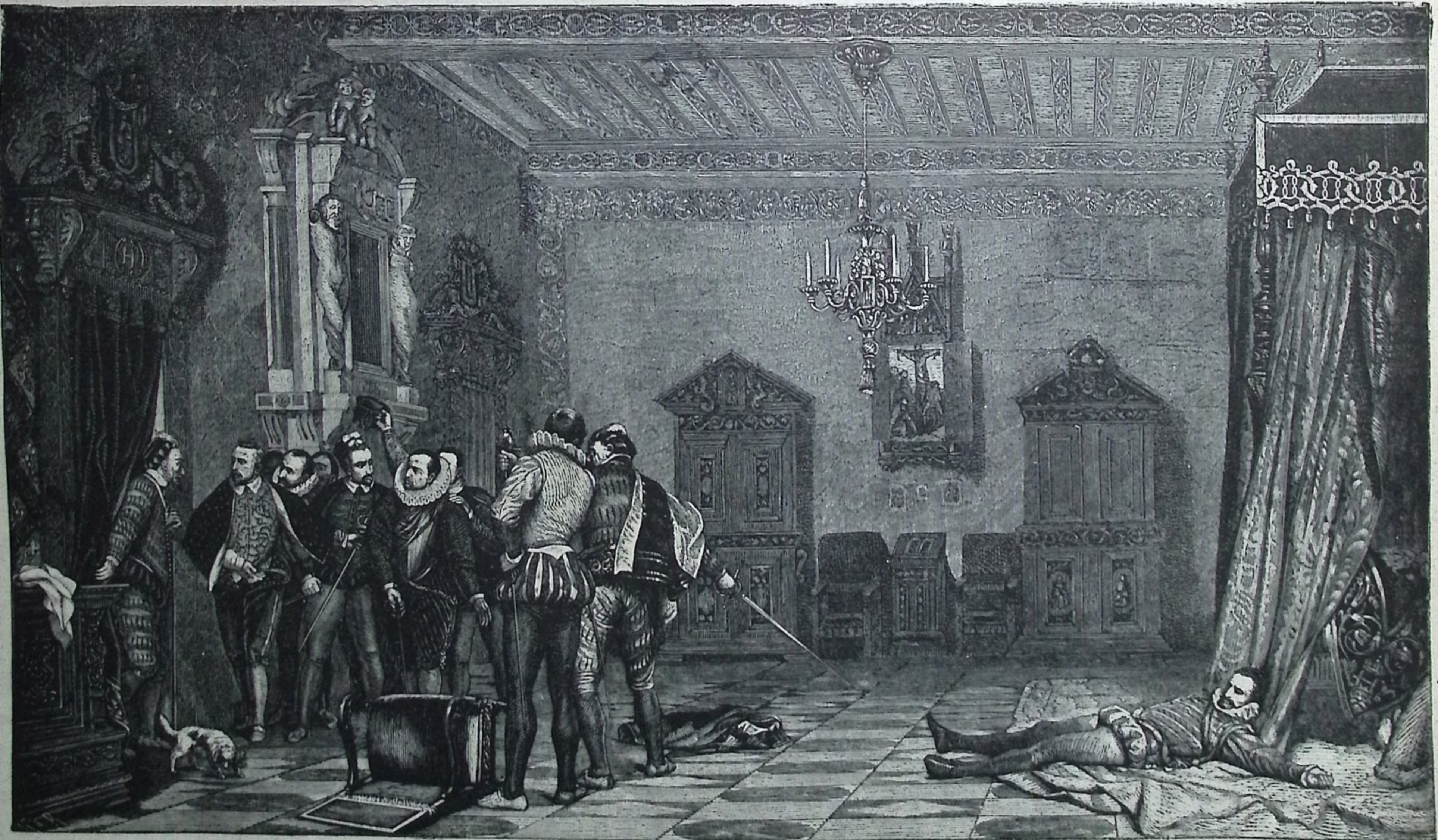
Siden den Tid havde Kaptajnen og hans Kone levet paa en lige saa mystisk Maade som de unge Ravne. De beboede for Øjeblikket en i Kensington beliggende smuk, lille Villa, der var bleven særdeles nydelig udstyret af en velmeriteret Tapetserer og Møbelhandler, og var nu de stolte og lykkelige Forældre til et lille Vidunder, for hvem Regningen fra Vaskerkonen alene beløb sig til en

Folk fra Omegnen af Meran. (Se Side 82).

Mand anden Medgift end sit smukke Ansigt og sit indtagende Væsen. Avgust Hawthorn, forhenværende Kaptajn ved Husarerne, havde for sit Vedkommende sat Slutstenen paa en Løbebane, fuld af Daarskaber, ved at forelske sig i det smukke, mørkøjede Pigebarn og gifte sig med hende uden videre Omsvøb paa den ham ejendommelige fremfusende Maade. Denne Begivenhed var foregaaet for omtrent atten Maaneder siden, umiddelbart efter at Kaptajnen havde solgt sin Officersbestalling, hvis Værdi i klingende Mønt han havde taget op lige ret anselig Sum, for ikke at tale om, at dets spæde Tilværelse gjorde Fordring paa at blive opretholdt med Produktionen af en og samme Malkeko, der stod særlig opført paa Mælkehandlerens Konto.

Dette var Sagernes Stilling den 21de December, da Kaptajn Hawthorn gjorde sig rede til at forlade sin hjemlige Arne for at begive sig til et af de nordligste Punkter i Skotland, hvor han agtede at tilbringe nogle Uger paa en ældgammel Herregaard, tilhørende en fabelagtig rig Onkel, Sir John Kilmarnock Norfield, fra hvem han

Mordet paa Hertugen af Guise. (Se Side 74.)

haabede at faa den fornødne Bistand til at begynde en ny Løbebane.

„Det er just, hvad jeg trænger til," sagde han til sin lille, tillidsfulde Livsledsagerinde. „At vælge den militære Vej var en absolut Fejltagelse for en Mand, der ikke havde andre Hjælpekilder end den yngre Søns stymperagtige Arvepart paa tre hundrede Pund om Aaret. Som om noget Menneske i 11te Regiment kunde leve af sin Sold og usle tre Hundrede Pund! Paa den Maade gik det naturligvis til, at jeg fik min Smule Ejendom pantsat til Hvid og Skilling, saa at der ikke er andet tilovers end Arveretten til Kallebasse, hvilken han uden Tvivl vil disponere over til Fordel for Aagerkarlene, endnu før han kommer i Besiddelse af den."

Mrs. Hawthorn rystede ivrig paa Hovedet.

„O, jovist vil han det, eller han er ikke den Kallebasse, jeg antager ham for," bemærkede Kaptajnen med den dybeste Overbevisning.

Og dermed omfavnede han sin Kone, gav hende et hjærteligt Kys og skyndte sig ud til den ventende Droske, der skulde kjøre ham til Jærnbanestationen.

Hun kunde imidlertid ikke give sig tilfreds med en saa kort Afsked. Hun løb ud til Vognen for atter og atter at trykke hans Hænder, medens hun grædende fremstammede en Mængde gode Ønsker om en lykkelig Rejse. Og saa til sidst udbrød hun:

„O, Gus!" kan du virkelig tage bort uden at kysse Kallebasse?" Med disse Ord vinkede hun ad den lille Barnepige, som stod med den førstefødte paa Armen ved et af Vinduerne i Stueetagen.

„Aa, for Pok—!" udbrød Kaptajnen, „jeg kan da ikke komme for sent til Toget for saadanne Narrestregers Skyld — Kings Croß, Kusk, saa hurtig De kan kjøre!"

Drosкehesten travede ubarmhjærtig afsted, og Mrs. Hawthorn vendte tilbage til Huset med sit smukke blonde Haar bragt i Uorden af den bitterlig kolde Blæst og sine Kinder badede i endnu bitrere Taarer.

I Forstuen mødte hun Kokkepigen, et stærkt bygget ungt Fruentimmer med grove, rødsyrede Træk, hvem den lille uerfarne Kone al Tid havde betragtet med Frygt og Bæven.

„Aa, hvis jeg turde spørge Fruen," sagde dette kvindelige Huskors i en hæsblæsende og støjende Tone, som lød temmelig foruroligende — „om Herren har lagt Penge til mig for min tilgodehavende Løn — akkurat for to Kvartaler, en Maaned og tre Uger. Fruen lovede mig, at De vilde si' det til ham."

„Javist, Sara," stammede Mrs. Hawthorn, „men det gjør mig ondt at maatte sige dig, at han ikke kunde ordne al Ting i Øjeblikket. Men lige saa snare, han kommer hjem fra Skotland, vil han . . . ja, saa er jeg vis paa, at han afgjør det alt sammen."

„Afgjøre det alt sammen!" udbrød Kokkepigen haanlig. „Jo vist! Jeg kunde nok have Lyst til at se, hvad han vil afgjøre. Det ligger vist ikke synderlig for ham at afgjøre den Slags Sager. Her har jeg gaaet og slæbt mig ihjel i hans Tjeneste — og jeg er ellers ikke vant til at opvarte en Herre, som forlanger grilleret Lammekjød og Omeletter til sig og sine Venner lige til Klokken tolv om Natten og endnu senere — og saa har jeg oven i Kjøbet i tre Fjerdingaar ikke set saa meget som Kuløren af hans Penge. Og det kan jeg ikke længer finde mig i. Saa hvis Fruen ikke har noget imod det, ønsker jeg helst at gaa min Vej i Eftermiddag, og kan jeg ikke faa mine Penge med det gode, saa maa jeg se at faa dem med det onde, men jeg tror ellers ikke, at det vil hjælpe paa Herrens Kredit, naar hans Kokkepige stævner ham ind for Gjældskommissionen, eller hvad det hedder."

„Og med Fruens Tilladelse ta'er jeg bort sammen med Kokkepigen," bemærkede den unge pyntelige Stuepige, der imidlertid var kommen til Stede. „Det er saamænd ikke, fordi jeg har noget at sige paa Fruen, thi Fruen har altid været en god Frue, men man er da ikke mere end et Menneske og kan ikke til evig Tid lade sig holde for Nar og saa oven i Kjøbet finde sig i at blive skjældt ud, som om man var en ren Negerslave."

„Ja, ja, Sara og Jane," svarede Mrs. Hawthorn forknyt. „I kan naturligvis gjøre, hvad I vil, enten blive eller tage bort. Men jeg er vis paa, at min Mand vil betale jer hver Skilling, I har til gode, naar I blot vil have Taalmodighed og vente, til han faar sine Sager i Orden, men naar I ikke kan . . ."

„Nej, vi kan ikke, Frue," svarede Kokkepigen i en afgjørende Tone. „Vi er kjede af at vente. Al Ting maa ha'e en Grænse, og den mener jeg, at man er kommen til, naar de handlende ikke vil give mere Kredit."

Mrs. Hawthorn forlod de tvende Desertører og gik op ad Trappen.

„Det var stygt af dem at vente med at sige mig dette, indtil Gus var tagen bort," sagde hun ved sig selv. Og derpaa gøs det i hende af Skræk, i det hun kom til at tænke paa, hvad hun skulde gribe til, hvis ogsaa Barnepigen fandt paa at gjøre Oprør.

„Jeg kan godt leve uden Middagsmad, og Stuepigens Arbejde kan jeg selv besørge," tænkte

hun, „men Barnet har vænnet sig til Hanne, og hvis hun nu ogsaa gik sin Vej . . .“

Billedet var altfor skrækkeligt, til at hun længe turde dvæle ved det. Den stakkels lille Kone skyndte sig sporenstregs op til Barnekammeret — et smukt lille Værelse, der var blevet overordentlig nydelig udstyret i de Dage, da Kaptajnen med ædel Sorgløshed havde givet sine Ordrer i Bevidstheden om at besidde uindskrænket Kredit hos Møbelhandleren.

Her fandt hun Barnepigen — et attenaarigt Pigebarn af et godlidende Udseende — der havde bøjet sig ned over en med blegrøde Gardiner forsynet Vugge.

„Han er lidt urolig for Tænder i Dag, Frue,“ sagde hun.

„Aa, Hanne,“ udbrød den unge Moder, i det hun kastede sig paa Knæ ved Vuggen lige over for Barnepigen — „du vil jo ikke forlade mig? Du vil ikke . . . gaa . . . bort . . . fra Barnet, vil du vel?“

„Gaa bort fra Kallebasse, Frue? Gud velsigne hans kjære lille Sjæl! Jeg vilde lige saa gjærne la' Hovedet hugge af mig som forlade ham. Men Gud, Mrs. Hawthorn, jeg synes virkelig, De har grædt! Aa, Frue, det maa De endelig ikke! Hvordan er dog ogsaa den Tanke falden Dem ind? Aa, græd nu blot ikke mere, kjære lille Frue!“

„Jeg kan ikke lade være, Hanne. De andre er tagne bort, og jeg troede, at du ogsaa vilde gaa din Vej, og min søde lille Dreng vilde græde for dig. Aa, Hanne, vi skal være ganske alene hjemme, og de handlende vil ikke lade os faa mere paa Kredit, før Kaptajn Hawthorn faar sine Pengesager i Orden — og vi faar slet ing-ing-ingen Ting at spise!“

„Jovist faar vi saa, Frue,“ svarede den uforfærdede Hanne. „Tab bare ikke Modet, vi skal nok hitte paa noget, det kan De stole paa.“

„Jeg ved ikke, hvad vi skal gjøre, Hanne. Min Mand kom afsted i saadan en Fart, at jeg rent glemte at bede ham om nogle Penge, og jeg har ikke saa meget som en Skilling til at kjøbe Smaatvebakker til Barnet.“

Pigen saa lidt bestyrtet ud ved denne Meddelelse.

„Aa, hvor jeg vilde ønske, at Mo'er vilde sende mig en Kurv med noget godt i til denne Jul!“ sagde Mrs. Hawthorn i en bedrøvelig Tone. „Hun sender hvert Aar en Julekurv til min gifte Søster, Mrs. Smith, men Papa var saa vred, da jeg giftede mig med Kaptajn Hawthorn — det var saadan et Bryllup paa vor egen Haand, forstaar du nok, Hanne — og Fa'er vil ikke en Gang tillade, at man nævner mit Navn der hjemme, og jeg har ikke en eneste Ven i hele Verden undtagen Mo'er, og hun tør ikke være god mod mig af Frygt for Fa'er.“

„Bryd Dem bare om ingen Ting, lille Frue,“ svarede Hanne nok saa muntert; „vi skal nok skaffe baade Smaatvebakker og nymalket Mælk til Kallebasse, enten paa den ene eller den anden Maade, eller mit Navn er ikke Hanne Topkins. Er der ikke noget her i Huset, som jeg kunde gaa med til . . .“

Her gjorde den brave Pige en beskeden og betydningsfuld Pavse.

„Javist, Hanne, du gode, trofaste Skabning, jeg ved nok, hvad du mener. Men mit Guldstads er borte allerede for længe siden; alt, hvad jeg har tilbage, er denne stakkels lille Vielsesring, og jeg kunde næppe beslutte mig til at skilles fra den — med mindre Kallebasse var nær ved at dø af Sult. Men der er rigtignok mit Kassemirs Shavl og den sølvgraa Moiré, som jeg har til Selskabsbrug, og dersom du virkelig ikke bryder dig om at gaa derhen . . .“

„Gud velsigne Dem, Frue, ikke det allerbitterste! Lad os blot vente, til det bliver mørkt; jeg ved nok, hvor jeg skal besørge det.“

„Vorherre lønne dig!“ udbrød den unge Kone med Taarer i Øjnene; du er en god Pige, Hanne.“

Paa dette Tidspunkt blev Fruen og Pigen forstyrrede af den unge Hr. Kallebasse, der pludselig var vaagnet, og efter denne Afbrydelse gik de ned i Stueetagen for at tage Fjendens Terræn i nærmere Øjesyn; Kallebasse sad skraalende og dinglende paa sin Oppasserskes Arm.

Der nede var al Ting øde og forladt. De undersøgte nysgjerrig det hyggelige Kokken, i hvilket den frygtsomme unge Husmoder sjælden havde vovet at trænge ind, saa længe det havde staaet under Kokkepigens strænge Kommando. Skrækkelig var den Ødelæggelse, som den foretagne Undersøgelse bragte for Dagens Lys: itustaaede Krukker og Kar, Saucepander uden Bund, Knivblade uden Skafter, Gafler uden Tænder, Fedtepletter, gamle Klude, al Slags Forødelse og alle mulige Ruiner var synlige i enhver Krog. Spisekammeret var tomt paa al Ting med Undtagelse af et Stykke muggent Brød og en Æske Sardiner, der var forbleven uantastet, aabenbart kun af den Grund, at man ikke havde haft Smag for dens Indhold.

„Aa, Hanne, hvad kan der dog være bleven af det store Stykke Oxesteg, vi havde til Middag i Gaar? Oven i Kjøbet saadan et uhyre stort Stykke som det, Kokkepigen bestilte, skjønt jeg sagde til hende, at det kun skulde være et lille Stykke til Bøfkjød. Jeg tror saamænd, at du og jeg kunde have levet af det en hel Uge.“

„Jeg er vis paa, at Kokkepigen har taget det

med sig, da hun tog bort!" udbrød Hanne. „Aa, det afskyelige Fruentimmer!"

Der var øjensynlig intet spiseligt i Huset undtagen Sardinerne, og Fruen og Pigen maatte følgelig finde sig i at vente, indtil Aftenens Dunkelhed tillod den ærlige Hanne at besørge det noget delikate Ærende med Hensyn til den sølvgraa Moiré og Kassemirsshavlet.

(Fortsættes.)

Fra Meran og Omegn.

Meran, en gammel Grænseby i det sydlige Tyrol, skylder hverken mineralske Kilder eller varme Bade sin Berømmelse, men derimod sit sunde Klima, sin milde, styrkende Temperatur og Omegnens maleriske Skjønhed. I hvilken Retning den rejsende end kaster Blikket, ser han overalt Bjærgkjæder; paa den ene Side har man Winschgau, paa den anden den smukke Passeyrdal. Om Aftenen hviler der en blaalig, gjennemsigtig Taage over Landskabet, og Bjærgenes Omrids viser sig derfor kun utydelig for Øjet. Talrige Bygninger og gamle Slotte, spredte rundt om i Omegnen, knejser paa de grønne eller blaalige Højder og henrykker Beskueren ved deres prægtige Afvexling.

Byen Meran tæller henved 3000 Indbyggere og har skaffet sig et velfortjent Ry for sin Frugt- og Vinavl. Byen bestaar af to Gader, hvoraf den ene er snæver og forsynet med Buegange paa begge Sider, hvorfor man har givet den Navnet Buegangen. Den anden, som er smuk og bred, frit beliggende med meget smukke Bygninger, er en Slags Forstad. Kirketaarnet, som rager op over Byen, er det højeste i hele Tyrol.

Beboerne af „Burggraven" — saaledes kalder Bønderne som oftest det Distrikt, der ligger nærmest omkring Meran — hører til Tyrols smukkeste Race. Det er en sand Fornøjelse en Søndag Morgen at se disse raske, kjønne Bønder begive sig til Kirken. Det er Mænd med smækker Legemsbygning, men brede, kraftige Skuldre; deres Ansigtsfarve er solbrændt, deres sorte Øjne og Haar minder om deres sydlige Herkomst. Den Frihed, de nyder, har udviklet en Uafhængighed og Stolthed hos dem, som giver deres Optræden en vis Anstand. Deres Dragt er baade smagfuld og bekvem. En kort, brun Jakke, uden Halskrave og Skjøder, som foran paa begge Sider er kantet med en bred, rød Bort, lader Figuren træde frem paa en fordelagtig Maade. Dertil bærer de grønne Seler og et bredt, tykt Bælte af grønt Læder med et blankt Spænde, paa hvilket Begyndelsesbogstaverne til deres Navn er indgraverede. De korte Benklæder af sort Læder række kun til lidt oven for Knæet, som er nøgent; Fødderne dækkes af hvide eller blaa Strømper, der bindes fast under Knæhasen. Sko med Spænder og en lav Filthat med bred Skygge fuldstændiggjør dette Kostume. Kvinderne er derimod blevne den gamle Dragt mindre tro; de bærer den ikke længer i dens Helhed, uden naar de bydes til Bryllup eller anden Fest. — Den Gruppe, som er fremstillet paa omstaaende Billede, gjengiver en ung Pige, en gammel Bonde og en ung Knøs, alle fra Omegnen af Meran.

Paa Springet.

Se, Solen ler! Og tusend Fuglestemmer
forener sig i Kor. Selv Hektor gøer af Glæde. —
O, herlige Natur! dog maa jeg græde.
Mens alt er Fryd, en Kval min Sjæl fornemmer.

Her stanser jeg ved Bækkens klare Vove,
og Tvivlens mørke Nat mit Sind omspænder,
skjønt du, o blanke Sol, dig mod mig vender.
Ak nej, din Emma tør ej Springet vove.

Jeg glemmer ej det Blik, han sendte mig
paa Vejen hist, da han til Skolen gik;
han stirred paa mig, men han talte ej.

O, ændsed du da ej mit ømme Blik?
Ved du da ej, den vinder kun, som vover?
Her skulde du mig jo ha'e hjulpet over!

v.—d.

TEATERNYT.

Kasinos Theater. Det kan langt fra ikke betragtes som noget daarligt Tidernes Tegn, at Folkekomedierne endnu bestandig har deres store Publikum. I en Tid som vor, der faar saa megen Skyld for at være blaseret, synes det os tvært imod ret heldigt, at vore Privattheatre af og til byder en kraftigere, om end ikke altid saa fin Kost som franske Ægteskabsdramaer og gode Pariser-Operetter. Og af alle Folkekomedier maa igjen de „historiske" eller i alt Fald dem, der træder frem med en historisk Baggrund, betegnes som de bedste i Genren. Vore Privattheatre har haft flere saadanne paa deres Repertoire og om der end kan rejses berettiget Tvivl om deres egentlige æsthetiske Værd, saa er det dog en fastslaaet Kjendsgjerning, at de har haft det store Publikum for sig, og hvert nyt Arbejde af denne Art har derfor været en mere eller mindre fuldkommen Sukces. „Valdemar Sejer", som i denne Tid opføres paa Kasinos Theater, er et nyt Led i Rækken af de historiske Folkeskuespil, men det maa paa Forhaand siges, at det savner flere Betingelser for at gjøre den samme Lykke som dets Forgængere. Fra Forfatterens Haand er der nemlig mindre taget Sigte paa en spændende dramatisk Handling end paa at brede en vis Lyrik over Stykket, og heri ligger dets største Svaghed. „Valdemar Sejer" gjør for meget Indtryk af at være en Række løsrevne Optrin, der ganske vist hver for sig er af megen Virkning, men hvori man savner en sammentrængt og gjennemført Handling, der fører hen imod et bestemt Maal. Dertil kommer endnu en Brøst, som ikke lidet skader Arbejdet, i det nemlig de tvende Personer, der vel maa betragtes som Stykkets Hovedfigurer: Valdemar og Berengaria, er skildrede tvært imod den historiske Tradition. Den store kongelige Helt er her nærmest bleven til en elskovssyg Drømmer, hvem kun Kjærligheden mægter at drive frem til Kamp og Sejer, medens hans Dronning ikke er den onde Bengjærd, som Sagnet fortæller om, men derimod en ædel og højsindet Kvinde, der som en Valkyrie leder Volmer frem til sejerrig Daad. Scenerne mellem Kongen og Berengaria er ikke helt blottede for det fornødne romantiske Skjær; ogsaa den onde Abbed Arnfred griber ret godt ind i Handlingen med sine underfundige Anslag, men de forskjellige Optrin savner, som sagt, en forbindende Traad, der kan vedligeholde Spændingen fra Scene til Scene. Til Forholdet mellem Valdemar og Berengaria slutter sig Rigmors og Carl af Rises Kjærlighed, men ogsaa her er der temmelig store Spring i Handlingen. Man har ikke den fulde Interesse for de elskende, fordi hele Forholdet mellem dem er saa løselig skildret. Hvad der imidlertid i væsentlig Grad bringer en til at glemme Stykkets mangelfulde Teknik, er den smukke Udstyrelse og Iscenesættelse, som er bleven det til Del fra Direktørens og Sceneinstruktørens Side. Domkirkens Interieur, Karisegaard og Lejren ved Lyndanisse er smaa dekorative Mesterværker, der i Forening med Kostumerne udmærker sig ved en kunstnerisk Harmoni og historisk Troskab, som tilsammen danner en Række ypperlige Billeder med hele Tidsalderens effektfulde Kolorit. I saa Henseende er der intet sparet, og de tvende dygtige Kunstnere, Hr. Bernhard Olsen og Theatermaler Wallin, har derved opnaaet et glimrende Resultat.

Med Hensyn til Udførelsen er det ingenlunde lette Opgaver, der stilles de rollehavende, hvor vage de fleste Karakterer end er skildrede af den anonyme Forfatter. For nogle af Skuespillernes Vedkommende bør det derhos tages i Betragtning, at de bevæger sig paa et Omraade, der ikke hører til deres egentlige Rollefag. Dette er saaledes Tilfældet med d'Hrr. Knobelauch og S. Neumann, der trods alle respektable Anstrængelser ikke formaar at faa den rette middelalderlige Duft over deres Gjengivelse henholdsvis af Hertug Albert og Carl af Rises drabelige Svend. Men endnu mere gjælder denne Anke dog Fru Møller som Fru Helene, en Rolle, der ligger saa langt udenfor den dygtige Skuespillerindes Rækkevne, at den enkelte Steder kommer til at virke næsten parodisk, hvad Forfatteren dog ogsaa maa bære sin Del af Ansvaret for. Havde denne Rolle i alt Fald ikke ligget bedre for Fru Borchsenius? Heller ikke d'Hrr. Pio og Mart. Nielsen er rigtig paa deres Plads; de mangler begge de fysiske Forudsætninger for at kunne fremstille ridderlige Helte. Derimod tager Hr. Abrahams sig ikke blot godt ud i Valdemar Sejers Purpurskrud, men der er en Kraft og Varme over hans Spil, der ikke forfejler sin Virkning paa Tilskuerne. Berengaria har ligeledes fundet en dygtig Fremstillerinde i Fru Krum, der giver et smukt Billede af den stolte, højsindede Kvinde, som Skuespillets Forfatter har fundet for godt at tegne. Hr. Marx har et heldigt Greb paa Abbeden; han faar det onde og djævelske godt frem, navnlig i de første Scener, men til Slutning forekommer det os, at hans Spil falder lidt for meget i den traditionelle Skurkemaner. Endnu bør nævnes Frk. J. Lund, der spiller kjønt og forstandigt som Rigmor, og endelig Hr. Hunderup, der har faaet en smuk og tiltalende Skikkelse ud af Skjalden Thorgeirs Rolle, navnlig støttet af sin mer end almindelig heldige Evne til god Versfremsigelse.

„Valdemar Sejer" vil vistnok en god Stund holde sig paa Repertoiret. Den smukke Iscenesættelse vil næppe undlade at øve den fornødne Tiltrækningskraft, hvor forvænt man end er bleven paa dette Omraade, og hvad der vel ogsaa vil bidrage til et heldigt Resultat, er den smukke og stemningsfulde Musik, som Hr. Ludvig Schytte har komponeret til Stykket.

Folketheatret. Gjenopførelsen af „Hverdagsfolk", som vi kortelig omtalte i det foregaaende Numer, havde denne Gang forøget Interesse, i det der ved samme Lejlighed præsenteredes tvende Debuter, nemlig ved Frk. Rischel og Hr. Reumert. Hr. Reumert, der vil være Publikum bekjendt fra det kgl. Theater, godtgjorde ved sin Optræden som Poul Frank i „Hverdagsfolk", at han maa kunne blive en god Akvisition for en Scene, hvor der er tilstrækkelig Anvendelse for hans ingenlunde ubetydelige Talent. Ogsaa Frk. Rischel gjorde et langt mere gunstigt Indtryk, end Tilfældet plejer at være med de fleste Debutantinder. Den unge Dames Spil (som Betty) røbede baade en intelligent Opfattelse og tillige mer end almindelig Evne til at give Fremstillingen Liv og god Karakteristik. Vi maa for begges Vedkommende ønske Folketheatret til Lykke med den heldige Forøgelse af dets Personale.

Ripsraps.

Nydelsen af Opium vinder desværre stadig mere Udbredelse i de forenede Stater. Medens Maadeholdsforeningerne kæmper for at gjennemføre deres Lære og fordrer fuldstændig Afholdenhed fra alle spirituøse Drikke, har Opiumsforbruget hvert Aar været i Tiltagen. I 1876 blev der indført 70 pCt. mere Opium end i 1867 og i Aaret 1880 140 pCt. mere end i 1876. Man beregner, at der for Tiden i Amerika findes over 400,000 stadige Opiumsrygere. I Staterne Ohio, Illinois, Indiana og Kentucky opgives der allerede 3 Opiumsspisere paa hver 100 Individer. Det skal være meget hyppig, at Damer af de bedre Klasser er hengivne til Nydelsen af dette farlige Berusningsmiddel.

Navnene paa de amerikanske Stater er af meget forskjellig Oprindelse. New York, New Hampshire og New Jersey stammer fra det engelske; den første opkaldtes efter Byen York, den anden efter Grevskabet Hampshire og den tredje efter Kanaløen Jersey. Virginien, Nord- og Syd-Karolina, Georgien og Maryland bærer deres Navne efter engelske Regenter eller Regentinder. Pennsylvanien, Penns Skovland, foreviger den berømte Kvækers Navn. Kalifornien, Oregan, Texas og Florida afledes fra det spanske; den sidstnævnte er „Blomsterlandet". Louisianna er af fransk, Mississippi, „Vandenes Fader", af indiansk Oprindelse. Ohio betyder „den skjønne Strøm", Minnesota „blaat Vand", Kentucky „den mørke, blodige Jordbund", Missouri „det snavsede Vand", Massachusetts „Højenes Land" og Alabama „Lad os hvile her". Navnene paa flere andre Stater er blevne saa forandrede i Folkemunde, at man næppe længer kan udfinde deres Etymologi.

Mod Tandsmerter skal der være opfundet et nyt Middel. Man tager omtrent 2 Gran, tre eller fire smaa Korn, Chloralhydrat og lægger dem i den syge Tand. Midlet skal vise sin Virkning i Løbet af faa Minutter.

Blot til Lyst.

Et langsomt Jærnbanetog. I Nordtyskland er der adskillige mindre Jærnbanelinjer, der har opnaaet et alt andet end gunstigt Ry for den utaalelige Langsomhed, hvormed de passeres af de paagjældende Tog. For en Tid siden rejste en Dame med sin lille Søn paa en saadan Banestrækning, hvis Tog var særlig berømte for deres Sneglefart. Damen havde ikke betalt Kjørepenge for sin lille Søn, men paa en af de følgende Stationer — man havde allerede været adskillige Timer under Vejs — indfandt der sig en ny Konduktør for at efterse Billetterne. „De maa tage Billet til Drengen der," sagde Konduktøren i en skarp Tone; „han er for stor til at rejse frit med." — „Da vi steg ind i Toget i M., behøvedes det ikke," svarede Damen spydigt, „men det er ganske vist saa længe siden, at han maaske er voxet saa meget i Mellemtiden, at det nu er nødvendigt at betale Kjørepenge for ham."

Dommeren: „Her er to Vidner, som har set Dem liste Dem ind i Butiken!" — Anklagede: „Men jeg kan skaffe hundrede, som ikke har set det."

Gaadefabrik*).

Gaade.

Det første man ser, naar Føret er slet,
1 og 2 er en Herreret
Det hele bestaar af fire Dele;
de sidste to er i Grunden det hele.
De første to i de sidste findes,
og deres Smag man fra Julen vil mindes.
De sidste to pr. Maskine drives.
Gjæt nu, hvorledes det hele skrives!

En gammel Ørn.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en bekjendt dansk Digter:

1. By i Tyskland.
2. By i Sverig.
3. By i Danmark.
4. Fjord i Danmark.
5. By i Norge.
6. By i Frankrig
7. Flod i Tyskland.
8. By i Holland.
9. By i England.
10. By i Østerrig.
11. By i Sibirien
12. By i Bayren.
13. By i Spanien.
14. Land i Evropa.
15. By i Tyskland.
16. By i Rusland.

En gammel Ørn.

Rebus.

1 B I f. a. a. a. 1 D 2 G.

R. K.

Opløsninger til Gaadefabriken i forrige Nummer (Søndag den 29de Januar):

Karaden: Gyldenlak, rigtig løst af V. S. Lille Tip. a + B Den nyforlovede i S—by. Et godt Numer K—r.

Geografisk Gaade: Erik Menved (England, Rhinen, Italien, Kallundborg, Møen, Elben, Norge, Vejle, Edinburgh, Dover), rigtig løst af T—V—K. Det glade Kompagni. Don Ranudo. Nøddeknækkeren i L— E.... S....

Rebus: Et Baghold, rigtig løst af T. og S. Lille Trine og store Hans. Tolderens Familie. Frk. K. og V. S. S. S.

Rebus i Nr. 4 rigtig løst af Den store og lille Brilleslange. O. V. + L H. Lille Emilies Skotlænder fra den 22. Rebusfabrikant R K. Cola di Rienzi. En Provinsjomfru. Per Nielsen i Ranum. To tørre Jyder i Støvring.

Logogryf i Nr. 4 rigtig løst af Den store og lille Brilleslange. Fusfemann. Lille Emilies Skotlænder fra den 22. Tittemand. J. Knudsen. Cola di Rienzi En Provinsjomfru. Per Nielsen i Ranum. To tørre Jyder i Støvring.

*) Bidrag til Gaadefabriken er velkomne.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

6. Aargang. Søndagen den 12. Februar 1882. Nr. 7.

Ved Skovsøen.

Jeg ved en lille venlig Plet
i lyse Birkes Skygger;
der bliver Hjærtet fri og let;
der vil jeg gjærne bygge.

Der sidder jeg ved Søens Bred,
midt i Naturens Stille,
kun Fuglen flagrer op og ned
og slaar sin klare Trille.

Ned kaster Solen al sin Ild
som Glimmerguld paa Voven
og sitrer med sit Straalespil
paa Blomst og Blad i Skoven.

Og Søen ligger dyb og klar
som et Naturens Øje,
der gjennem Fladens rene Glar
ser op ad mod det høje.

Hvor har du dog en sælsom Magt,
Natur, saa frisk og fager!
mit Hjærte frydes ved din Pragt,
mit Sind du til dig drager.

Thi du er evig ung og ny
som Lærkens glade Sange,
skjøn, som i Tidens Morgengry,
kan du for Øjet prange.

Ej blev jeg altid den, jeg var
som du, med Smil om Munden,
men Livets Kraft jeg i mig har,
af Ungdomsvældet runden.

Og derfor jeg mig glæder saa
ved Fuglens Sang i Skoven,
ved Søens Spejl, det klare, blaa
og Solens Glans paa Voven.

Det taler til mit Hjærte tyst,
deri jeg ser fremstillet
en Ungdomsvaar paa Livets Kyst,
Udødeligheds Billed.

Andreas Beiter.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat).

a denne Efterretning udbredte sig, gjenlød hele Moskwa af høje Klageraab: „Vor lille Fader Czar har forladt os! Hvem skal nu herske over os!" ... Hvorfor nægte Sandheden: Iwan Wassiljewitsch havde ganske vist handlet skrækkeligt mod os, men Gud havde selv sendt os ham, og det var aabenbart efter hans guddommelige Vilje, at Czaren tugtede os, for at vi skulde sone vore Synder ... Vi afholdt en Forsamling, paa hvilken det blev besluttet, at vi alle sammen skulde begive os til Czaren, overgive os til ham paa Naade og Unaade og kaste os grædende for hans Fødder. Vi havde erfaret, at han opholdt sig i Alexandra-Sloboda*), og at dette Sted laa omtrent fyrretyve Werster fra Moskwa. Vi opsendte en Bøn til Gud og begav os paa Rejsen. Da vi langt borte fra fik Øje paa Stedet, gjorde vi Holdt. Endnu en Gang bad vi til Gud, thi vore Hjærter var opfyldte af Angest, ikke for den Skjæbne, der ventede os selv, men fordi vi frygtede, at Czaren ikke vilde tillade os at træde frem for hans Aasyn. Men denne Frygt var dog ugrundet. Czaren modtog os. Da vi traadte ind — vil du tro det, Bojar? — da kjendte vi ikke Iwan Wassiljewitsch igjen! Det var ikke længer hans Ansigt; Haar og Skjæg var fuldstændig forsvundne. Hvad var der sket! Var det virkelig Czaren, eller bedrog vore Øjne os? ... Han talte længe med os, foreholdt os en Mængde forræderske Handlinger, som aldrig var blevne begaaede, opregnede alle vore Misgjerninger, som ingen af os vidste noget om, og endte omsider med de Ord: „Jeg vil atter overtage mit Riges Regering, men kun naar mine gudfrygtige Biskopper beder mig derom, og dertil paa endnu en Betingelse ..." Og i det han rakte os sin Haand til Kys, betydede han os, at Audiensen var til Ende."

„Og hvilken Betingelse var det?" spurgte Serebræny.

„Det skal du strax erfare, Fyrste. Hør blot: Tre Uger efter vendte Iwan Wassiljewitsch tilbage til Moskwa. Der herskede stor Glæde i Staden — en Glæde, der endogsaa langt overgik den, man er Vidne til i selve Paaskedagene. Kort efter hidkaldte Czaren os og Gejstligheden til et Duma*), og da vi alle var forsamlede, afgav han følgende Erklæring:

„Jeg overtager kun Regeringen for at kunne tugte mine Fjender, gjøre alle Forrædere fredløse og inddrage deres Godser. Metropoliten og Bojarerne skal for Fremtiden ikke oftere falde mig til Besvær med deres Naadesbegjæringer. Jeg opretter mig en Livvagt og vælger til mit personlige Brug forskjellige Byer og befæstede Stæder samt forskjellige Gader i selve Moskwa. Og disse Stæder og Gader og denne Livvagt kalder jeg med et Ord Opritsnina. Hverken Bojarerne, Metropoliten eller Øvrigheden giver jeg nogen Ret til at blande sig i mit Huses Anliggender. — Paa denne Betingelse," tilføjede han, „tager jeg atter Regeringens Tøjler i min Haand."

Siden den Dag begyndte han at samle ny Folk omkring sig, alle af lav Herkomst, og han lod dem sværge paa Korset, at de ikke vilde staa i nogen som helst Forbindelse med Bojarerne. Han overlod dem alt det Jordegods, alle de Huse og al anden Ejendom, som han havde lagt Beslag paa til Fordel for sin ny Livvagt; de tidligere Ejere, hvis Tal udgjorde over tyve Tusende, jog han bort som en ussel Flok Kvæg.

Sandt er det, Nikita Romanowitsch; jeg har set det med mine egne Øjne, og dog kan jeg næppe tro det! Denne djævelske, blodtørstige Bande

*) Sloboda: et russisk Ord, som betyder en Forstad eller en befæstet Flække.

*) Raadsforsamling.

gjennemstrejfer nu det hellige Rusland; deres Kjendetegn er en Kost og et Hundehoved. De træder Dyd og Sandhed under Fødder, og ikke Forræderiet, men Ruslands Ære fejer de bort af Jorden. Ikke Czarens Fjender, men hans trofaste Tjenere udrydder de; thi de kjender hverken til Ret eller Retfærdighed!"

„Men hvorfor gik I ind paa denne Betingelse?" spurgte Serebræny.

„Hvad tænker du paa, Fyrste? Kan man foreskrive Czaren hans Handlemaade? Har Gud ikke sat ham til at herske over os?"

„Det har Gud — ganske vist gjort. Men Czaren spurgte eder jo først, om I vilde gaa ind paa hans Vilkaar. Hvorfor sagde I ham da ikke, at I ikke vilde vide noget af denne Opritsnina?"

„Men dersom han nu var rejst bort igjen? Hvad saa? Kunde vi være uden Czar? Og Folket — hvad vilde det have sagt dertil?"

Serebræny saa tankefuldt ned for sig.

„Det er sandt," sagde han efter en kort Pavse; „vi kunde ikke være uden Czar. Men hvad venter I nu paa? Hvorfor siger I ham ikke, at Opritsnikerne ødelægger Landet? Hvorfor ser I stiltiende paa et saadant Uvæsen?"

„Jeg har ikke tiet, Fyrste," svarede Morosoff med ædel Værdighed. „Jeg har ikke skjult mine Tanker; netop derfor er jeg falden i Unaade. Maatte Czaren blot kalde mig til sig; jeg skulde da visselig ikke tie; men han vil ikke se mig for sine Øjne. Ingen af vore kommer mere i hans Nærhed. Se blot, hvilke Mænd han er omgiven af! Hvilken af Ruslands gamle Adelslægter staar ham endnu nær? Ikke en eneste! Alle hans Omgivelser bestaar af lave og simple Mennesker, hvis Forfædre ikke var værdige til at løse vore Ahners Skobaand! Tag de første de bedste af dem: de tvende Basmanoffs, Fader og Søn — jeg kjender ingen, der fortjener mere Afsky — eller Maljuta Skuratoff — halvvejs Slagter, halvvejs et vildt Dyr, der bestandig torster efter Blod; Waßka Græsnoy, for hvem ingen Skjændselsgjerning er vanærende nok! Boris Godunoff, der har solgt sin Fader og Moder, og som er rede til at give sine Børn med i Kjøbet, naar han blot kan komme til Vejrs; med et høfligt Smil paa Læben støder han dig Kniven i Hjærtet, hvad Øjeblik det skal være. Kun en eneste af dem er af ædel Fødsel, nemlig Fyrst Afanassi Wjæsemski. Han har vanæret sig selv og derved tillige os andre Bojarer, den elendige! Men lad os ikke tale om ham."

Morosoff gjorde en afværgende Bevægelse med Haanden og tav. Andre Tanker sysselsatte pludselig hans Aand. Ogsaa Serebræny stirrede tankefuldt ned for sig. Han tænkte paa den skrækkelige Forvandling, der var foregaaet med Czaren, og glemte i Øjeblikket det ejendommelige Forhold, hvori Skjæbnen havde bragt ham til Morosoff.

Imidlertid havde Tjenerne dækket Bordet.

Trods al hans Modstræben nødte Morosoff sin Gjæst til at smage paa den Mængde Retter, der var bleven sat paa Bordet: alle Slags kolde Spiser, Stege, Fiskemad og Svinekjød med Eddike og Løg. Og da Tjenerne havde baaret forskjellige Drikkevarer frem, kredentsede Morosoff Fyrsten og sig selv et Bæger Malvasier, rejste sig op, strøg sit lange Haar tilbage og sagde, i det han løftede Bægeret:

„Paa vor ophøjede Herres, Czar Iwan Wassiljewitsch' Sundhed!"

„Og at Gud maa oplyse hans Sjæl og aabne hans Øjne!" tilføjede Serebræny, da han havde tømt sit Bæger, og derpaa gjorde de begge Korsets Tegn.

Helene havde ikke indfundet sig, efter at de havde sat sig til Bords, og ikke heller under den paafølgende Samtale lod hun sig til Syne.

Morosoff havde endnu meget at meddele sin Gjæst om Fædrelandets Anliggender. Han fortalte om de krimske Tartarers Indfald i Provinsen Räsan; han udspurgte Serebræny om Krigen i Litauen og udtalte sig i haarde Ord om Kurbskis Overgang til Kongen af Polen.

Fyrsten svarede udførlig paa samtlige Spørgsmaal og fortalte til sidst om sit Sammenstød med Opritsnikerne i Landsbyen Medwedewka, om sin Strid med dem i Moskwa saa vel som om Jurodiwi'ens belejlige Komme — men han kunde derimod ikke beslutte sig til at gjentage Mandens gaadefulde Ord.

Morosoff hørte paa ham med stor Opmærksomhed.

„Det er slemt," sagde han, i det han gned sin brede Pande, „meget slemt. Det var slet ikke saa mærkeligt, at de plyndrede hin Landsby, thi den tilhører mig, og alle Besiddelser, der tilhører en Bojar, som er falden i Unaade, er nu fuldstændig prisgiven enhvers Vilkaarlighed. Det er en bekjendt Sag. De tager alt, hvad de blot kan føre med sig, og hvad de ikke er i Stand til at føre med, ødelægger de med Ild og Sværd. Især gaar de ud paa at dræbe Kvæghjordene; det er deres bedste Fornøjelse . . . Den omtalte Jurodiwi kjender jeg saare godt; han er i Sandhed en Guds Mand. Du er ikke den eneste, hvem han ved det første Møde har nævnet ved Navn; det er, som om han kunde læse i Menneskets Hjærte. Selv Czaren frygter ham. Hvor ofte har den gale ikke gjort ham bitre Bebrejdelser! Fandtes der mange saadanne hellige Mænd, da blev vi maaske fri for

Opritsnikerne ... Sig mig, Fyrste," vedblev Morosoff lidt efter, „naar agter du at hilse paa Czaren?"

„I Morgen tidlig, saa snart han har forladt sit Sovekammer."

„Hvad siger du, Fyrste? Det er jo allerede mørkt, og du har over hundrede Werster at tilbagelægge."

„Hvorledes, bor Czaren da ikke mer i Kreml?"

„Nej, Fyrste, i Kreml opholder han sig ikke mere. Vi har fortørnet Himlen, og Czaren har forladt os. Han er vendt tilbage til Alexandra-Sloboda og holder Hof der med sine Yndlinge — gid Djævlen annamme dem."

„Naar det forholder sig saaledes, saa lev vel, Bojar; jeg har ingen Tid at spilde. Jeg har endnu ikke været i mit Hjem; men jeg vil i al Skyndsomhed se efter, hvordan al Ting staar til der, og derpaa begiver jeg mig tidlig i Morgen til Czarens Residens."

„Gaa ikke der hen, Fyrste!"

„Hvorfor ikke, Bojar?"

„Fordi det vil koste dig dit Hoved, Nikita!"

„Hvad det angaar, saa maa Guds Vilje ske, Bojar; han raader for Menneskenes Skjæbne."

„Hør mig, Nikita. Jeg har fulgt dine Skridt fra Barndommen af. Din afdøde Fader og jeg levede som Brødre med hinanden. Han er død — Gud glæde ham i Paradiset —; foruden mig er der ingen, som bekymrer sig om dig; ingen, der kan og vil give dig et velment Raad, og din Stilling er i Sandhed ikke misundelsesværdig! Gaar du til Alexandra-Sloboda, da er du fortabt, Fyrste; dit Hoved vil falde!"

„Hvad er derved at gjøre, Bojar? I hvert Fald er det da bestemt saaledes for mig fra min Fødsel."

„Nikita, min Søn, bliv her; jeg vil skjule dig. Ingen vil søge dig her; mine Tjenere forraader dig ikke; i mit Hus vil du blive betragtet som min egen Søn!"

„Bojar, tænk paa, hvad du selv nys sagde om Kurbski. Det er en russisk Bojar uværdigt at unddrage sig Czarens Arm."

„Kurbski er en Forræder. Han er gaaet over til Ruslands Fjende, medens jeg ... er jeg maaske mit Fædrelands Fjende?"

„Tilgiv mig, Bojar, tilgiv mig mit ubesindige Ord; men hvad Skjæbnen har bestemt en, kan man ikke undfly."

„Naar du blev hos mig, Nikita, vilde Czarens Vrede maaske formildes med Tiden; maaske kunde vi med Metropolitens Hjælp ordne din Sag, men drager du afsted nu, saa iler du lige i Løvens Gab!"

„Vort Liv ligger i Guds Haand, Bojar. Det er ikke godt ved List at ville forlænge det ud over det Maal, som Gud har sat. Jeg takker dig for din Gjæstfrihed," tilføjede Serebræny, i det han rejste sig, „og jeg takker dig for dit Venskab" — ved disse Ord følte han sig uvilkaarlig noget forvirret — „men jeg vil og maa afsted til Czarens Residens. Lev vel, Druschina Morosoff!"

Morosoff betragtede den unge Fyrste med sørgmodig Deltagelse, men det var let at se, at han i sit stille Sind billigede Nikitas Hensigt, og at han selv ikke vilde have handlet anderledes, hvis han havde været i hans Sted.

„Velan, gid da Himlens Velsignelse maa ledsage dig, Nikita!" sagde han, i det han rejste sig op fra Bænken og omfavnede sin Gjæst. „Gid Gud vil blødgjøre Czarens Hjærte! Gid du maa vende velbeholden tilbage fra Alexandra-Sloboda, ligesom Daniel fra Løvekulen, og jeg skal omfavne dig, lige som jeg omfavner dig nu: af hele mit Hjærte, af min inderste Sjæl!"

Et gammelt russisk Ordsprog siger: Fodgængeren ledsager man til Døren, Rytteren til hans Hest. Fyrsten og Bojaren skiltes først ved Gaardens Port. Det var allerede mørkt. Da Serebræny red langs med Palisaderne, saa han en hvid Klædning skinne inde fra Haven. Hans Hjærte begyndte heftig at banke. Han lod sin Hest gjøre Holdt.

Helene nærmede sig Palisaden.

„Fyrste," sagde hun med sagte Stemme, „jeg har hørt din Samtale med Druschina; du er paa Vejen til Alexandra-Sloboda ... Gud beskytte dig, Fyrste, du gaar Døden i Møde!"

„Helene, dersom det er Guds Vilje, at jeg skal dø paa Czarens Befaling — da er jeg rede. Det blev mig kun til liden Glæde at vende tilbage til mit Hjem, thi den Lykke at besidde dig, Helene, forundtes mig ikke! Lad derfor kun min Skjæbne blive opfyldt."

„De vil spænde dig paa Pinebænken, Fyrste! O, blot Tanken derom bringer mig til at gyse! Min Gud, er Livet dig da saa fuldstændig ligegyldigt?"

„Lad dem kun berøve mig det, dersom de finder for godt!" sagde Serebræny.

„Hellige Guds Moder! Har du ingen Medlidenhed med dig selv, saa hav i det mindste Medlidenhed med andre — hav Barmhjærtighed med mig, Nikita! Tænk paa, hvor inderlig du har elsket mig!"

Maanen traadte frem bag Skyerne. Helenes Ansigt, hendes perlesmykkede Kokoschnik, hendes Halsbaand, hendes Diamanter og Ørenringe, hendes taarefyldte Øjne — alt sammen skinnede med en vidunderlig Glans. Helene græd endnu, men hun var allerede rede til at smile gjennem Taarerne. Et eneste Ord af Fyrsten vilde have forvandlet hendes

Smærte til uendelig Fryd. Hun havde glemt sin Ægtefælle og med ham tillige al Forsigtighed. Serebræny læste i hendes Øjne saa megen Sørgmodighed, saa megen Kjærlighed, at hans Beslutning uvilkaarlig begyndte at vakle. For ham var Lykken flagret bort for stedse ... Helene tilhørte en anden, men hun elskede kun ham, Nikita. Hvorfor skulde han ikke blive? Hvorfor ikke opsætte sin Rejse til Czarens Residens? Havde Morosoff ikke selv opfordret ham til at blive?

Saaledes tænkte Fyrsten, og hans Indbildningskraft udmalede ham berusende Billeder; men Æresfølelsen, der havde slumret et Øjeblik, vaagnede pludselig igjen.

„Nej," tænkte han, „det vilde være en Skjændsel for mig, om jeg saa blot i Tankerne fornærmede min Faders Ven! Kun den æreløse lønner Gjæstevenskab med Forræderi; kun den fejge undflyr Døden!"

„Jeg kan ikke blive," sagde han næsten haardt. „Jeg kan ikke skjule mig for Czaren, medens bedre Mænd end jeg gaar i Døden. Lev vel, Helene!"

Disse Ord trængte som Dolkestik ind i Bojarinja'ens Hjærte. I den heftigste Fortvivlelse sank hun til Jorden.

„Aabn dig," udbrød hun, „aabn dig, Jord, og opslug mig! Jeg mægter ikke længer at leve til den Dag i Morgen! Jeg vil selv gjøre en Ende paa min Tilværelse; jeg vil ikke overleve dig, Nikita! Jeg elsker dig mere end Livet, mere end Dagens Lys, dig undtagen, elsker jeg ingen og vil aldrig elske nogen!"

Serebræny havde en Fornemmelse, som om hans Bryst skulde sprænges. Han havde gjærne trøstet Helene, hvis Hulken blev mere heftig. Men en af Tjenerne kunde komme forbi og høre hendes Graad, opdage Nikita og give Bojaren Underretning derom. Dette frygtede Serebræny, og for at frelse Helene rev han sig løs fra hende.

„Lev vel, Helene," sagde han, „lev vel, min Sjæls tilbedte, lev vel, du mit Livs Glæde! Tør dine Taarer, Gud er barmhjærtig; maaske mødes vi igjen!"

Skyerne tilhyllede atter Maanen; Vinden viftede sagte i Lindetræernes Kroner, og som en duftende Regn faldt deres Blomster ned paa Nikita og den unge Kone. De gamle Grene begyndte at bøje sig, som om de vilde sige: For hvem skal vi sætte Blade og Blomster? Ynglingen gaar forgæves i Døden, ogsaa hans Elskede vil blive Dødens Bytte!

I det Serebræny tilkastede Helene et sidste Afskedsblik, opdagede han en mørk Skikkelse bag ved hende, længere inde i Haven.

Var det en Tjener, som tilfældig kom gaaende forbi — eller var det Bojaren, Druschina Morosoff selv?

(Fortsættes).

I Jærnbanekupéen.

En Skitse, oversat af O. J.

Jeg ved ikke, om det er hændet Dem ret ofte; mig er det kun passeret en eneste Gang, og jeg maa oprigtig tilstaa, at det skete mod al Forventning. Jeg maa endogsaa tilføje, at jeg hidtil ikke har fæstet synderlig Lid til disse mærkelige Rejseæventyr, hvormed Romaner og Vaudeviller er overfyldte, men jeg fik unægtelig Troen i Hænde.

Jeg havde, som saa mange andre, mangfoldige Gange taget Plads i en Jærnbanekupé, men aldrig truffet andre end ganske almindelige Mennesker paa Jærnbanen: Herrer, som ryger Cigarer, der lugter meget slet, Ammer, der luller skrigende Børn i Søvn, gamle Damer med Skødehunde, som gjør en sand Helvedeslarm, hver Gang et andet Tog farer forbi, og kryber om bag Ryggen af en, naar man passerer en mørk Tunnel; men disse lykkelige Sammentræf med en ung, smuk Pige, med hvem man kommer til at sidde alene i Kupéen, har jeg, ærlig talt, altid anset for lutter Fabler af d'Hrr. Forfattere. Dog, jeg tilstaar, som sagt, at jeg har haft Uret, og nu skal De høre, hvorledes jeg blev overtydet derom.

Hvor jeg rejste hen, kan jeg ikke huske, men det gjør ogsaa lige meget til Sagen. Det maa være nok, at jeg ved min Indtrædelse i Kupéen fandt mig Ansigt til Ansigt med det mest fortryllende kvindelige Væsen, jeg længe har set. Om hun var blond eller brunet, stor eller lille, kan ogsaa være temmelig ligegyldigt. Enhver har Lov til at danne sig en Forestilling efter sin Smag.

Er De forlovet, kan De jo tænke Dem, at min ubekjendte lignede Deres tilkommende, og er De gift, kan De frit tænke paa enhver anden end Deres Kone. Jeg gaar videre i Texten.

Efter at jeg ærbødig havde hilst paa min ubekjendte, tog jeg Plads over for hende i et Hjørne af Kupéen. Hvem var hun? Øjensynlig en virkelig Dame — nu, hvorfor smiler De? Kan en Dame af god Familie ikke meget godt rejse alene, selv om hun er saa ung og smuk som hende, jeg taler om? I øvrigt har jeg slet ikke paastaaet, at hun maatte være en Prinsesse af Blodet, men hun var i alt Fald en Dame, med hvem man ikke strax indlader sig i Samtale ved at sige: Undskyld mig, men har jeg ikke nylig haft den Fornøjelse at se Dem i Theatret?

Men hvor skulde hun hen? En lille Taske, der laa paa hendes Skød, syntes at tyde paa, at det ikke var ret langt. — Saa vidt var jeg naaet i mine Betragtninger, da Konduktøren kom for at se vore Billetter. Her var en god Lejlighed til at faa hendes Rejses Maal at vide, og jeg bøjede mig derfor frem for at tage hendes Billet, men i det samme opdagede jeg, at jeg havde anbragt min egen i den forkerte Lomme, og da jeg omsider fik den frem, var hendes Billet forlængst tilbageleveret.

Jeg sad en Stund og haabede paa, at Tilfældet vilde komme mig til Hjælp, medens jeg i Tankerne opkastede forskjellige Gisninger om min ubekjendte. Var hun gift? Ventede hendes Mand hende ved Bestemmelsesstedet? Eller var han bleven tilbage paa den Station, hvor vi steg ind? Kort sagt, jeg forestillede mig alle optænkelige Muligheder, indtil jeg til sidst tog min Forstand fangen og lyttede til dens Stemme. Den hviskede mig i Øret, at det er baade naturligst og lettest at spørge sig for paa en sømmelig Maade, naar man vil have noget at vide, og jeg gav mig derfor til at tænke over en passende Form, hvori jeg kunde iklæde den første, vanskelige Tilnærmelse. Et let Ryk i Toget sagde mig, at vi skulde til at kjøre, og det kom tillige min Fantasi til Hjælp. Jeg aabnede Munden for at fremføre mit Spørgsmaal . . . da, kan De tænke Dem — aabnes Døren ved et hurtigt Ryk, en tredje Person styrter ind, og i det han aandeløs lader sig falde ned paa Sædet lige over for mig, siger han med dump Stemme: „Det var paa høje Tid."

At dømme efter den Tone, hvori Ordene blev sagt, kunde man ikke tvivle om deres Oprigtighed, men mig kom han højst ubelejligt, og jeg havde gjærne befordret ham der hen, hvor han kom fra, især da jeg saa et ironisk Smil spille om min smukke medrejsendes Mund og spodske Smilehuller tegne sig paa hendes Kinder. Jeg havde altsaa gjort mig latterlig i hendes Øjne, og det endog før jeg havde sagt et eneste Ord. Og hvem var Skyld deri? En Tølper, en Grobrian; thi jo længere jeg betragtede den ubudne Gjæst, jo mere fandt jeg disse Betegnelser anvendelige paa ham. Det var en lille fed Tyksak med et simpelt, rødt Ansigt, og et, som det forekom mig, frækt og skulende Blik. Hans Paaklædning var heller ikke synderlig lovende, den bestod af et Par udtraadte Sko, en fedtet Frakke, Linned af tvivlsom Renhed og en Hue, som var ganske forfærdelig. Hvem kunde han vel være? Min Mønstring af hans Paaklædning syntes at genere ham, thi han vendte med synlig Forlegenhed sine Øjne bort, hver Gang jeg iagttog ham; dertil kom, at han aldeles ingen Bagage havde med sig; ikke en Gang en Taske i en Rem. Ved at sammenholde denne Omstændighed med hans pludselige Tilsynekomst i Kupéen, kom jeg til den Overbevisning, at jeg befandt mig over for en Mand, som var undvegen et eller andet Sted fra og nu befandt sig paa Flugten. Saa langt var jeg kommen i mine Betragtninger, da Toget sagtnede sin Fart og derved lod mig formode, at vi nærmede os en ny Station. Jeg saa min medrejsende stikke Hovedet ud af Vinduet, se sig om til højre og venstre, og, endnu før Toget var stanset, lukke Vogndøren op og styrte ud af Kupéen, saa hurtig han kunde, for et Øjeblik efter at løbe ilfærdigt over Perronen. Jeg vilde se, hvor han blev af, men Perronen var saa fuld af Folk, at jeg opgav at finde ham i den tætte Vrimmel. Min ubekjendte smilede bestandig, men hendes Smil veg for et Udtryk af Angest, i det et skjægget Ansigt, skygget af en Hjælm, pludselig viste sig i Kupévinduet.

„Bliv ikke bange, Frue," sagde Manden med Hjælmen; „her behøves ingen nærmere Undersøgelse." . . .

Saare overrasket ved denne Afbrydelse saa jeg ud af Vinduet efter Gensdarmen; han stod stille ved hver Kupé, og kastede et skarpt Blik ind i den. Da han havde visiteret den sidste, lød Piben, og Toget satte sig i Bevægelse. Vor Rejsefælle havde endnu ikke vist sig, men vi havde ikke kjørt hundrede Alen, før Døren aabnedes, og han styrtede atter ind paa samme Maade som sidst og gjentog med samme ejendommelige Betoning: „Det var paa høje Tid."

Jeg begyndte at blive uhyggelig til Mode, og det gik aabenbart min Rejsefælle lige saa. Hun lo ikke mere, men var bleven bleg, og hele hendes Væsen røbede Uro. Sandsynligvis havde vi begge samme Tanke, men hun sagde intet, krøb kun mere sammen i sin Krog og samlede alle de Gjenstande, som hun førte med, sammen ved Siden af sig for at danne ligesom en Væg imellem sig og den uhyggelige Passager. Han sad og saa ud af Vin-

duet; tog jævnlig sit Ur frem og saa opmærksomt paa det, medens hans Fingres febrilske Bevægelser forraadte, at Tiden forekom ham lang, og at han vilde give meget til, at vi var ved Maalet — men hvilket Maal? Formodentlig, tænkte jeg, er det Grænsen, som han haaber at slippe ubemærket over. I det mindste forklarede jeg mig hans Uro saaledes, medens jeg lod, som om jeg ligegyldig saa ud af Vinduet. Paa en Gang mærkede jeg, at han saa et andet Sted hen, og da jeg vendte mig om, sad han og fixerede mig skarpt, men før jeg ret kunde besinde mig, holdt vi igjen, og vips — var han forsvunden lige som forrige Gang.

Da Toget var stanset, gjentog samme Scene sig som før. En Gensdarm steg op paa Trinet og undersøgte Kupéen.

„Hvem søger De?" spurgte jeg.

„Aa, det har ikke noget at betyde," lød Svaret; „det er kun en Forbryder, hvis Signalement man har sendt os."

„Hvad har han gjort?"

„Forøvet Rovmord. Faar vi fat i ham, slipper han ikke saa nemt; der er stærke Beviser mod ham."

Han gik videre til den næste Kupé. Ved Ordet Forbryder var den unge Dame faret forfærdet op.

„Hvor vil De hen, Frue?" spurgte jeg.

„Ud! Ud! Ind i en anden Vogn!"

„Men hvorfor?"

„De har jo selv hørt det; Tyven — Morderen — maa være den Mand, som var her, og som sandsynligvis snart kommer igjen; lad mig derfor hurtig komme ud — jeg beder Dem."

„Men jeg er her jo, og desuden kjører Toget allerede; springer De ud, risikerer De at komme alvorlig til Skade."

Hun vilde ikke høre paa mig, men gjorde Mine til at springe ud, da den mistænkelige Person pludselig viste sig i Døren og tvang hende til at træde tilbage. Hun mere faldt end satte sig ned, medens vor hemmelighedsfulde Passager gned sig i Hænderne og sagde: „Naa, jeg slap dog ind." Han havde virkelig et afskyeligt Ansigt; det saa jeg nu ganske tydeligt. Min ubekjendte skjønne sad imidlertid fuldstændig hensunken i sine egne ængstelige Betragtninger. Jeg sad og frydede mig ved Synet af hendes prægtige Haar, den fint formede Næse og hendes smukke Øjne — ja, jeg var saa dybt hensunken i Beskuelsen af hende, at jeg for et Øjeblik endogsaa glemte vor uhyggelige Gjenbo. Paa en Gang følte jeg mig med sød Tilfredsstillelse ombølget af en Duft af Reseda og Violer, i det den unge Dame rykkede nærmere hen til mig, og strax efter hørte jeg hendes Stemme hviske mig i Øret: „Vi er fortabte . . . han stirrer uafbrudt paa Dem."

„Hvem? Han . . . naa den anden." Jeg havde i dette Øjeblik aldeles glemt hans Nærværelse. Han havde paa ny fæstet sine Øjne paa mig eller rettere sagt paa min Vest, som lod til at interessere ham i høj Grad.

„Deres Ur," hviskede hun sagte.

„Hvad behager?" . . .

„Deres Ur . . . jeg er overbevist om, at han vil have det."

„Mit Ur?" sagde jeg og trak det uvilkaarlig frem. Ved dette Syn oplivedes Mandens Træk, og jeg trak mig uvilkaarlig nogle Skridt tilbage i den Tanke, at han vilde kaste sig over mig. Han nøjedes imidlertid med at sige:

„Det er et smukt Ur, De der har," og i det han strakte sin Haand frem, føjede han til: „Gud, hvor det er smukt; tør jeg se lidt nærmere paa det."

Jeg betænkte mig et Øjeblik, thi den Tone, hvori han talte, lød snarere som en Befaling end som en Anmodning, men min skjønne ubekjendte stødte blidt til mig og hviskede: „Giv ham det dog; vil De maaske have, at han skal myrde os begge?" Jeg betænkte mig ikke et Sekund længer, men kastede Ur og Kjæde hen til Banditen, der vendte og drejede det i Haanden, ganske som om det havde været hans Ejendom, og jeg betragtede det allerede som tabt. Jeg saa hen til min skjønne; hun sendte mig et taknemmeligt Blik, som jeg lige vilde til at forsikre hende var mig mere værd end baade Ur og Kjæde, da vi i det samme opdagede, at Toget var ved at stanse, og at vi paa ny var ene i Kupéen.

„Han er borte," sagde hun.

„Ja, ligesom før."

„Men denne Gang har han beholdt Deres Ur."

„Ja, hvad bryder jeg mig derom," svarede jeg galant.

„Det er dog græsseligt," sagde hun, i det hun stillede sig op i Kupédøren og raabte: „Hr. Gensdarm!"

„Men hvad gjør De, Frue," udbrød jeg forfærdet.

„Jeg kalder paa en Gensdarm, og der kommer han."

„Hvad staar til Tjeneste?" spurgte Lovens Haandhæver og tog til Huen.

„Den Person, De søger, har været i vor Kupé og er løben bort med denne Herres Ur."

„Vær kun rolig, Frue, alle Udgange er spærrede, og han kan ikke undslippe."

„Saa gaar jeg ud," bemærkede hun og lod Handlingen følge paa Ordene, i det hun let sprang ned paa Perronen og forsvandt blandt Mængden.

Som De let kan begribe, havde jeg snart pakket mine Sager sammen og var løbet efter hende, men fandt hende ikke strax. Jeg gjennemsøgte Perronen, men forgæves. Saa hørte jeg omsider en Stemme,

som kaldte paa mig inde fra en af Ventesalene, og ved min Indtrædelse fandt jeg min ubekjendte staaende mellem en Gruppe Herrer og i Samtale med Gensdarmen.

„Der er den bestjaalne," sagde hun og pegede paa mig.

„Er Fyren arresteret?" spurgte jeg.

„Ja! Han laa under Sædet i vor Kupé; medens vi var borte, har han formodentlig anet, at der vilde blive søgt efter ham, og har skjult sig der."

Denne Forklaring satte mig i en vis Forbavselse, men det var jo dog muligt, at det kunde forholde sig saaledes.

„Desværre har vi ikke fundet Deres Ur hos ham," sagde Gensdarmen; „sandsynligvis har han kastet det bort, men der bliver søgt efter det."

„Naa, saa er Faren jo overstaaet, Frue; maa jeg byde Dem min Arm!"

„Tak, min Herre, men jeg er ved min Rejses Maal; der staar min Mand, denne Herre er min Onkel, og her er min Svoger og min Fætter; de har været saa venlige at gaa her ned for at tage imod mig." Med disse Ord tog hun sin Mands Arm, hilste forbindtlig og gik tillige med sine paarørende. Jeg var forstemt, meget forstemt endogsaa; ja jeg tror virkelig, at jeg bandede min onde Skjæbne en lille Smule, men jeg glemte hurtig alt andet, thi hvem sad vel paa min skjønnes Plads i Kupéen andre end ham, Morderen — Rovmorderen, som nylig var arresteret af Politiet. Med sit evindelige Smil sagde han:

„Den Gang kom jeg da ikke for sent, takket være den Arrestation, der er sket. Vil De blot tænke Dem; han har ligget skjult under Sædet i denne Kupé, og vi har hele Tiden haft hans behagelige Selskab."

Jeg var ganske bestyrtet, saa bestyrtet, at da jeg aabnede Munden, sagde jeg strax en Dumhed.

„De er altsaa ikke bleven arresteret?"

„Jeg? Hvorfor skulde jeg være bleven arresteret? Men det er sandt; Deres Ur! Vær saa god; det gik lidt for sagte, men nu er det stillet nøjagtig efter Jærnbanens."

„Men hvem er De da?"

„Jeg er Urmager!"

„Urmager?"

„Ja, ved Jærnbanen; jeg gjør denne lille Rejse hver Uge."

„Og stiger ud ved hver Station?"

„Ja, for at stille Stationsurene!" — — —

* * *

Det er den eneste Gang, jeg har været alene i en Jærnbanekupé med en ung smuk Dame.

En ubuden Gjæst.

Af M. E. Braddon.

(Fortsat.)

Hvis Fruen ikke har noget imod at ta' Barnet en Timestid, saa vil jeg imidlertid rydde lidt op i Køkkenet og bringe Tøtøjet i Orden, og mens Vandet koger, kan jeg løbe derhen — hvor vi talte om, og med det samme faa noget Te og Sukker og et Par Skiver Skinke og nogle Smaatvebakker til Barnet. Jeg tænker ikke, De bryder Dem videre om Middagsmad i Dag, Frue?"

„Middagsmad!" gjentog Mrs. Hawthorn; „jeg føler mig til Mode, som om jeg aldrig mere i mit Liv skulde blive i Stand til at spise Middagsmad. O, min lille, søde Dreng, naar du bliver stor og gifter dig en Gang, saa maa du aldrig lade din stakkels lille Kone blive alene hjemme ved Juletid med alle de slemme Kreditorer og lutter vrede Mennesker."

Denne Tiltale var henvendt til den sex Maaneder gamle førstefødte, der med overlegen Ligegyldighed hørte paa den kjærlige Henvendelse. Mrs. Hawthorn tog Barnet paa sine Arme og gik ind i Dagligstuen, hvor hun satte sig paa en lav Stol foran den hendøende Ild i Kaminen. Og her hengav hun sig til den bedrøvelige Oplivelse, som stundum kan være forbunden med at faa „ordentlig grædt ud".

Hun følte sig meget ensom og meget ulykkelig til Mode. Den korte Vinterdag var allerede til Ende; der var bælgmørkt udenfor, men gjennem

Hvil i Ørkenen. (Se Side 96.)

Vinduerne i de andre Villaer langs med Vejen skinnede Kaminilden nok saa lystig, og den ensomme unge Kone tænkte med Mismod paa de lykkelige Familier, der var samlede i Husene over for, Familier, paa hvis Arne det uhyggelige Spøgelse, som kaldes Pengesorger, aldrig havde kastet sin triste Skygge.

Og derefter tænkte hun paa sit eget fjerne Hjem. De gode gammeldags Værelser, som al Tid saa' særlig venlige og indbydende ud paa denne Aarstid. Den hyggelige Dagligstue, de smukke Drivhusblomster og de stedse blomstrende Sirtses Gardiner, Ilden, der knitrede muntert i alle Kaminerne, den ærværdige Punschebolle, der kun blev tagen frem ved højtidelige Lejligheder, den ivrige Virksomhed med at bage Kager og Bagværk, de travle Forberedelser i Køkken og Kjælder, Gartneren, der kom ind i Køkkenet med sin Stabel af Kristtorn og Mistelteen, Lavrbær og Grankviste, Julestemningen, som sporedes over hele Huset, og de kjære Venner, med hvem hun vel aldrig mere skulde tilbringe den hellige Højtid.

„O, dersom Fa'er kunde se mig nu, saa tror jeg ikke, han kunde nænne længere at være vred paa mig," sagde hun ved sig selv i en fortvivlet Tone.

I henved to Timer sad hun alene og nynnede for Barnet, medens hun samtidig gav sine Taarer frit Løb. Saa kom Hanne ind og tændte Lys og bragte derpaa Tebakken med den lækreste lille Ret ristet Skinke, man kunde ønske sig, tillige med Smaatvebakker og en Kande Mælk til Brug for den unge Herre.

„Det er besørget, Frue — et Pund og 15 Shilling — femten for Shavlet og et Pund for den „Moirés". Men De kan aldrig forestille Dem saadan et Mas, jeg havde for at drive ham op dertil. Og saa gav han mig en Seddel paa hver Gjenstand. Det er deres sædvanlige snedige Maner at bære sig ad paa. Jeg har hørt Fa'er sige, at de gjør mange Penge bare af Sedlerne . . . Men nu maa De ikke mere se saa bedrøvet ud; drik nu Deres Te, saa er De en god Frue."

Den lille kvikke Tjenestepige purrede op i Ilden, trak Gardinerne for Vinduet, gjorde Bordet i Stand og indrettede al Ting saa hyggelig og behagelig, som Omstændighederne tillod det. Hendes Frue gjorde Paastand paa, at hun skulde tage Del i Maaltidet, og de to drak da deres Te i Fællesskab. Pigen følte sig helt overvældet af saa stor en Ære, medens den unge Kones Tanker fløj langt bort mod Nord bag efter den ridderlige Kaptajn, der sad i en første Klasses Kupé i Iltoget, rygende Manillacigarer til atten Pence Stykket.

„Vær nu blot ikke forknyt, Frue," sagde den trofaste Pige, da hun bød sin Madmoder Godnat. „Jeg har kun givet tre Shilling ud i Aften, og med et Pund og tolv Shilling kan vi sagtens slaa os igjennem, til Herren kommer hjem."

Det var jo altid en Trøst, men stakkels Klara Hawthorn havde ikke glemt den Rædsel, der truede hende den 24de, Juleaften, den Dag, som hun tidligere havde plejet at imødese i sit kjære, gamle Hjem, hvor den vel nok blev fejret paa gammeldags Vis med ganske beskedne Adspredelser, som at gætte Gaader, spille om Pebernødder og drikke Æggepunsch, men derfor ikke var mindre kjærkommen og fornøjelig.

„O, hvilket Barn jeg dog var!" udbrød hun, og hun havde virkelig været et glad og uskyldigt Barn i hine Dage. Dersom hun havde været en beregnende Person og ikke den mest uegennyttige og kjærlige Hustru, kunde hun vel nok have haft Grund til at spørge sig selv, om Besiddelsen af en flot, forhenværende Kavalleriofficer med tilhørende smukke Knebelsbart var et Privilegium, der opvejede alt, hvad det havde kostet hende.

Den frygtede 24de December var indtruffet, og de kjedsommelige Timer sneg sig frem med Sneglefjed. Enhver Lyd af Fodtrin ude paa Gaden fik Klaras Hjerte til at banke. Med Undtagelse af en stakkels omvandrende Handelsmand, der beskedent meldte sig for at falbyde Snørelidser, hørtes der ingen Banken paa Gadedøren, thi de vrede Handelsfolk vidste, at Kaptajnen var rejst bort, og de nænnede lige saa lidt til ingen Nytte at plage hans hjælpeløse unge Kone, som de var tilbøjelige til at forsyne hende med Varer uden Haab om at faa dem betalte.

Men selv denne langsommelige Dag slæbte sig endelig afsted, og Fruen og hendes Pige nød atter deres Te i Fællesskab foran den oplivende Ild i Kaminen, medens de afhandlede Muligheden af, at Mr. Absaloms Stenhjærte var bleven smeltet under Højtidens formildende Indflydelse, saa at man ikke længer behøvede at frygte den truende Exekution.

„Alene Ordet er saa skrækkeligt," sagde Mrs. Hawthorn og tilføjede saa lidt efter: „Jeg gad vide, hvad de nu bestiller der hjemme? Jeg er vis paa, de sidder ved Tebordet. Naar jeg lukker Øjnene i, kan jeg se dem alle sammen omkring den store Kamin i Spisestuen. Gud ved, om nogen af dem tænker paa mig? Jeg vilde ønske, at det var faldet Moder ind at sende mig en Kurv med en hjemmebagt Kage og noget Kjødpostej og en af vore deilige Gæs — ikke for min egen Skyld, men for din, Hanne, for du har været saa god mod mig, og jeg vilde ønske, at jeg kunde skaffe dig et fornøjeligt Juleaftensmaaltid og noget, som du i Morgen kunde tage med hjem til din stakkels Mo'er. Men

jeg er selv en stor Gaas, at jeg tænker paa sligt, for Mo'er kan ikke sende mig en Julekurv uden Faders Vidende, og han er saa skrækkelig vred paa mig."

En lydelig Banken paa Gadedøren — ikke ulig Postbudets Maade at banke paa — hørtes i samme Øjeblik og meddelte baade Tjenestepigen og hendes Frue et Slags elektrisk Stød.

„Lad ingen komme ind, Hanne!" udbrød Mrs. Hawthorn. „Min Mand sagde, at vi ikke maatte lade en eneste Sjæl komme over Dørtærsklen!"

Hanne var løben hen til Vinduet og havde trukket Gardinet lidt til Side for at se, hvem der stod der ude. I det næste Øjeblik for hun tilbage, som om der var bleven skudt tværs igjennem hende.

„Oh, glæd Dem, Frue!" raabte hun. „Deres Ønske er blevet opfyldt. Det er en Julekurv!"

„Det er da ikke sandt!"

„Jo, Frue, og tilmed saadan en stor en! Er det ikke mageløst! Og jeg tør vædde paa, at der er baade Postej og hjemmebagte Kager og en Gaas oven i Kjøbet. Og den lille skal ha'e et Stykke stegt Gaas i Morgen, Gud velsigne ham! Min Broder Jo'es Barn er ikke fem Maaneder gammelt, og han kan suge Saften af hvilket Stykke Kjød det skal være, saa godt som om han var et voxent Menneske. Aa, vi skal have en fornøjelig Jul, kjære Frue — De og jeg og den lille, ikke sandt? Aa, jeg er saa glad, at den ondskabsfulde gamle Kokkepige er gaaet sin Vej!"

„Det er næsten ligesom Trylleri!" udbrød Mrs. Hawthorn, da det formodede Postbud gjentog sin Banken noget mere utaalmodig end første Gang. „Skynd dig ned, Hanne. Du er jo vis paa, at det er en Kurv, der kommer med Posten?

„Gud velsigne Dem, Frue, som om jeg ikke skulde kjende en Julekurv, naar jeg ser den lige for mine aabne Øjne!" — Og Pigen skyndte sig, alt hvad hun kunde, ned i Forstuen.

Det var maaske taabeligt at blive saa bevæget over saadan en simpel Gjenstand som en Julekurv, men Klara Hawthorn græd ikke desto mindre Glædestaarer, medens hun ventede paa den velkomne Pakke. Det var ikke de berømte hjemmebagte Kager eller den hjemme opdrættede Gaas, hun tænkte paa, men paa den Kjærlighed, hvormed Gaven var bleven sendt, paa den ømme moderlige List, alle de smaa hemmelige Forberedelser, der havde været nødvendige for at gjøre den kjærkomne Overraskelse mulig.

„Gud velsigne den kjære, gode Moder!" mumlede hun, idet hun gik ud i Forstuen, hvor en lille, snurrig gammel Mand var i Færd med at aflevere en stor, velpakket Kurv, der saa overordentlig appetitlig ud. Mrs. Hawthorn var altfor bevæget til at huske paa, at Gamlingens Tilstedeværelse var en aabenbar Ulydighed over for Kaptajnens højtidelige Forbud mod, at nogen fremmed kom inden for Døren.

„Her er en Sexpence til Dem selv, min gode Mand," sagde Klara høflig. „God Aften."

Hun saa hen til den aabne Dør for med al Venlighed at betyde Manden, at han ikke behøvede at opholde sig længer, men i Steden for at følge Vinket, fløjtede den gamle Mand ganske sagte og syntes at vinke ad nogen, der stod udenfor.

Et Øjeblik efter viste en høj, bredskuldret fremmed sig paa Dørtærskelen, han var iført en noget spraglet Dragt, bestaaende af en drapfarvet Overfrakke og olivengrønne Benklæder, og havde en bred Guldkjæde, hvori der dinglede en hel Mængde Signeter, uden paa Vesten.

„Gjør mig ondt at maatte ha'e taget min Tilflugt til en List, lille Frue," sagde denne Herre, i det han tog en skinnende ny, hvid Silkehat af sit glinsende, sort krøllede Haar, „men Sagen er den, ser De, at Kaptajnen er af det Slags Folk, som man ikke saa næmt kommer bag paa. Her er min Fuldmagt, lille Frue, alting i Orden, som De ser. Efter Begjæring af Shadrach Absalom. Denne gamle Herre og jeg vil bare optage en Smule Fortegnelse over Sagerne, bag efter kan han sørge for Resten."

„Hvorledes!" udbrød Klara, der var bleven meget bleg; „er det Deres Mening at fortælle mig, at denne Kurv ikke er fra min kjære Moder i Somerton?"

„Denne Kurv, min kjære unge Dame, er af samme Beskaffenhed som hin kæmpemæssige Træhest, der blev smuglet ind i Troja . . . Gjør dig ingen Ulejlighed med at aabne den, min gode Pige; der er ikke andet end Halm inde i den og saa et Par Mursten for at give den lidt Vægt. Enhver List er tilladelig i Krig og i Kjærlighed og ligesaa, hvor det gjælder om at faa sine redelig udlaante Penge igjen, især naar en Vexel er bleven fornyet tre Gange, saaledes som det er Tilfældet her. Shadrach Absalom er min Fætter, lille Frue, og saa brav en Fyr som nogen, men Kaptajnen har virkelig været altfor slem."

„Jeg er vis paa, at min Mand har til Hensigt at betale det alt sammen, naar han kommer tilbage fra Skotland, hvortil han er rejst for at besøge sin Onkel, Sir John Strathnorn," stammede den unge Kone.

„Er det virkelig muligt, at Kaptajn Hawthorn har faaet saadan en smuk ung Skabning til Kone og dog kan have haft Hjærte til at rejse bort og overlade det til hende at tage Tornen af!" udbrød

Undersfogden, Mr. Laurence Absalom, med retsindig Harme.

„Jeg beder Dem, min Herre, om ikke at gjøre nogen Bemærkning om min Mands Opførsel. Han handler altid i den bedste Hensigt. O, Hanne, hvad skal vi dog gjøre?"

„Jeg ved nok, hvad jeg havde mest Lyst til," svarede den brave Pige i højeste Grad forbitret, „og det var at kradse den væmmelige, lumske gamle Mand i hans Ansigt."

„Dersom du kunde kradse noget af Snavset af det, vilde du vist gjøre ham en Tjeneste, min kjære," sagde Mr. Laurence med uforstyrrelig Godmodighed, medens den gamle Mand blev siddende rolig paa den bedragerske Julekurv som et Billede paa den mest fuldkomne Blidhed og den mest ufuldkomne Renlighed.

Mr. Absalom udbad sig derpaa et Lys og begyndte at gjennemstøve Huset, ledsaget af den sagtmodige gamle Mand, der uafbrudt tørrede sit snavsede Ansigt med sit endnu mere snavsede Bomulds Lommetorklæde, hvorhos han drog tungt efter Vejret, i det han fulgte bag efter sin foresatte.

De to Mænd ransagede i Fællesskab Skuffer og Skabe, lukkede Chiffonierer op og vanhelligede Skrivebordsskuffernes Ukrænkelighed, medens de omhyggelig gjorde en Fortegnelse over det alt sammen: Møbler og Sengklæder, Bøger og Pletsager, Porcelæn og Glas, Dækketøj og Malerier. Alle Klaras smukke Kjoler, hendes Baand og Kniplinger, hendes smaa kokette Hatte og øvrige Garderobe blev ført op paa et Ark grimt, halv snavset Papir, medens de to Kvinder saa til, i højeste Grad hjælpeløse og ulykkelige og gisnende paa, hvad der vel endnu ventede dem.

Omsider var Inventariefortegnelsen færdig, og Mr. Absalom gjorde Mine til at trække sig tilbage.

„De skriver naturligvis til Kaptajnen, lille Frue," sagde han, „og De vil nok ha' den Godhed at meddele ham, at med mindre Forretningen er bragt i sin Rigtighed inden fem Dage, vil hans Ejendele komme til Avktion; jeg kan forsikre Dem, at det gjør mig meget ondt for Deres Skyld, men, ser De, Kaptajnen vidste, hvad der ventede ham, og han burde sandelig have sørget for at undgaa det. God Aften, Mrs. Hawthorn. Den gamle Herre bliver her, indtil Salget finder Sted, men han vil ikke genere Dem synderlig."

„Hvorledes!" udbrød Klara forfærdet, „mener De, at denne skrækkelige gamle Mand skal blive her i Huset?"

Den skrækkelige gamle Mand besvarede Spørgsmaalet med en svag Grynten.

„Paa min Ære, lille Frue, jeg vilde ønske, at jeg var i hans Sted," svarede Mr. Absalom galant, „men det er nu en Gang gamle Jeffins Part af Forretningen, og De vil finde ham lige saa skikkelig som en gammel Pudelhund, naar De blot ikke tager Hensyn til hans Appetit, som jeg maa indrømme er temmelig foruroligende. God Nat!"

(Fortsættes.)

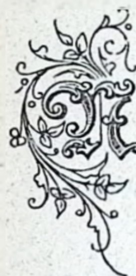
Hvil i Ørkenen.

Solen er dalet langt ned mod Synskredsen; det vil ikke vare længe, før Aftenens Skygger lægger sig over den tavse, vidtstrakte Ørken, og Landskabet i al sin trøstesløse Ensformighed vil da kun blive belyst af Maanen, som man allerede ser dukke op hist ude i den østlige Synskreds.

En fattig Beduinfamilie, Mand og Kone med deres tvende Børn, har ikke kunnet naa længer frem den Dag. Det glohede Sand har skoldet deres Fødder og Solens Straaler brændt paa deres Isse, indtil Kvinden og Børnene var nær ved at segne om af Udmattelse. Nu har man — Allah være priset! — hen ad Aften naaet en lille Oase; her vil man slukke sin brændende Tørst, forfriske sig ved et Maaltid og holde Hvil for Natten. Man er just i Færd med de forskjellige Forberedelser; Manden har læsset det tarvelige Forraad af Kamelens Ryg; hans Hustru og Børnene vender tilbage fra Brønden, hvor de har hentet Vand. Rundt om dem hersker Ørkenens dybe Stilhed . . . Saa skræmmes de pludselig op ved en Susen oppe i Luften; det er en Ørns Vingeslag. Rasende af Hunger styrter den mægtige Fugl som en Pil ned mod den lille Lejr. Men Beduinen ved at vogte Hustru og Børn. I et Nu knæler han ned bag Kamelen og retter den lange Flint mod sin byttelystne Fjende. Beduinkvinden er standset i ængstelig Spænding; hun frygter for at forstyrre Manden, medens han tager Sigte. Drengen ved Siden af hende er derimod mindre forknyt; han kjender sin Faders sikre Øje og hæver allerede jublende Armen i Forventning om at se den fjedrede Røver styrte død til Jorden for det aldrig fejlende Skud. — Og naar saa Fjenden er besejret, vender Beduinen Ansigtet mod Mekka og takker Allah for hans naadige Varetægt. Efter Bønnen smager det tarvelige Maaltid dobbelt godt, og man lægger sig nok saa trygt til Ro for den næste Morgen at fortsætte Vandringen gjennem den store, tavse Ørken.

Danske Digtere.

Lidt Skulkeri.

(Af S. Schandorphs „Digte". (1863)).

Naar fast jeg har stirret i Bogen mig blind,
og Tanken den længes til Hvile,
saa svøber jeg lunt i min Slobrok mig ind
og farer afsted som den letteste Vind
vel over de hundrede Mile.

Til dejlige Lande, hvor Luftningen sval
omsuser Orangernes Grene,
hvor dejlige Blomster dufter i Dal,
hvor Templerne knejser med Marmorportal,
— men tror I, jeg rejser alene?

Nej, dig ta'er jeg med, allerkjæreste Skat!
Vi to altid sammen maa vandre,
saa gaa vi saa tavse i maaneklar Nat
og høre de duftende Blade i Krat
Historier fortælle hverandre.

Og rundt om dit Liv har jeg bøjet min Arm
— den sitrer saa sagte af Lykke —
du læner dit Hoved saa tæt til min Barm,
din Kind kan jeg føle saa blød og saa varm,
et Kys strax jeg paa den maa trykke.

Mens saadan vi vandrer vor ensomme Gang
i Duften af Roser, Jasminer,
det synes mig, som gjennem Luften sig svang
en Hjærterne smeltende Kjærlighedssang
til Strængene af Mandoliner.

Se saa har jeg hvilt mig; med Ydmyghed da
jeg bøjer mig atter for Loven,
som byder mig Flid og fortæller mig: Ja,
den Sværmen, den holder jeg slet ikke a',
den gjør dig saa græsselig doven!

TEATERNYT.

Folketheatret. Mosers 3 Akts Lystspil „En Sangerfest" i Hr. Fritz Holst's morsomme Bearbejdelse er bleven gjenoptaget paa Repertoiret i ny Indstudering og modtaget lige som tidligere med livligt Bifald. Fru Holst og Hr. Wulff spiller det unge Ægtepar, Hr. Kolling Agenten, Hr. Dorph=Petersen den snakkesalige Berthelsen, som hader „Omsvøb og Fraser", og Hr. Zinck det lige saa snakkesalige Foreningsbud, en af Stykkets bedste Figurer. Som Doktor Steendal havde Hr. Neumert sin anden Debut paa Folketheatrets Scene og godtgjorde yderligere sit smukke Talent i det alvorlige Elskerfag. — Ogsaa Erik Bøghs lystige Vaudeville „Tre for En" er bleven given i ny Indstudering og gjenhilst med al den tilbørlige Glæde, hvormed man modtager en saa god og fornøjelig Bekjendt.

Theatrets sidste Nyhed er Folkekomedien „Greven af Monte Christo", som vi skal omtale i det følgende Numer af „Familievennen".

NY BØGER.

Kortfattet Verdenshistorie til Skolebrug, af Chr. Brødner=Larsen. (N. C. Roms Forlagsforretning). Der kan næppe være Tvivl om, at nærværende Bog vil afhjælpe et virkeligt Savn, i det, som Forfatteren udtaler i sit Forord, de Udtog af Verdenshistorien, der haves, enten giver for meget eller for lidt for Folkeskolen. Det synes os ogsaa, at den vanskelige Opgave, at give et saa sammentrængt Udtog, her er løst med mere end almindeligt Held. I en livlig Form giver Forfatteren et klart og anskueligt Billede af de store Verdensbegivenheder fra Oldtiden til den allernyeste Tid, og hvor sammentrængt Stoffet end er behandlet, vil Eleven dog deraf kunne tilegne sig et let forstaaeligt og tydeligt Overblik over Verdenshistoriens Gang og Folkeslagenes vexlende Skjæbner. Benyttet af Læreren paa rette Maade maa denne Bog kunne være en fortrinlig Ledetraad i Folkeskolen, navnlig fordi Stoffet er behandlet saa let og livligt, at Barnet vil kunne opfatte de store Hovedtræk uden at bebyrdes med en Mængde mindre vigtige Navne og Aarstal, som sjælden hæfter sig varig i Hukommelsen og ikke heller tjener til en fyldigere Forstaaelse.

Tidsskrift for Kvinder i de tre nordiske Riger, redigeret af Fru Elfride Fibiger, er Titlen paa et nyt Organ, hvis Opgave det er at varetage Kvindens Interesser og fremme hendes Stilling i Samfundet. Af det os tilsendte Numer af Bladet synes det at fremgaa, at Tidsskriftet ledes med kyndig Omtanke for den Sag, det arbejder for, og det fortjener derfor at anbefales som et Organ, der med forstandigt Maadehold virker hen til at sikre og forbedre Kvindens Kaar. I Bladets Nr. 2 for Tirsdagen den 17de Januar findes en Opfordring til at støtte „Foreningen til Værn for unge, enlig stillede Kvinder", hvorpaa vi særlig henleder Opmærksomheden som en Sag, hvis smukke Formaal har Krav paa den størst mulige Deltagelse.

Ripsraps.

Den stærkeste Mand og den klogeste Ko. Amerikanerne har atter noget „vidunderligt" at fortælle. En Arbejder ved Navn Cameron i Kalifornien løftede nylig en Jærnvægt paa syv Hundrede Pund og lagde den uden nogen som helst Hjælp ind i en Waggon i Godstoget. — En Forpagter i Georgia solgte for en Tid siden en Ko til en Mand, der boede 22 Mil borte; Koen ankom ogsaa vel og lykkelig der til, men vendte efter faa Dages Forløb tilbage til sit gamle Hjem.

Vilde Kameler findes nu meget talrige ved Gila=Floden i Texas; man har ladet dem løbe frit omkring, og de har formeret sig betydelig i Løbet af nogle faa Aar.

Sydafrikas Diamantproduktion er endnu meget betydelig. Udbyttet for det sidste Aar sættes til over 190 Millioner Kroner; i Minerne arbejder 22,000 Sorte og 1,700 Hvide. I Namaqualandets Kobberminer blev der sidste Aar indvunden for 6,136,000 Kr. Kobber, ligesom der i andre Distrikter findes betydelige Mængder af Mangan=Erts, Kul og Salt.

Blot til Lyst.

Høg over Høg. En Pralhans og Vigtigmager var utrættelig i at fortælle de mest usandsynlige og løgnagtige Historier om sig selv. „Jeg deltog nylig i en Jagt, ved hvilken jeg skød 999 Snæpper,“ sagde han blandt andet. „Hvorfor lod De det ikke blive et rundt Tal, lige 1000?“ spurgte en tilstedeværende. „Jeg lyver ikke for en lumpen Snæppes Skyld,“ svarede Pralhansen. — „Naa, den Historie var da for Resten ikke saa mærkelig,“ bemærkede en anden, som ærgrede sig over Fyrens evindelige Praleri. „Da jeg i Foraaret rejste fra Kjøbenhavn til Stettin, ankom der omtrent paa samme Tid en Mand, som svømmende havde tilbagelagt hele Vejen.“ — „Kjendte De den Mand; saa De ham selv? — „Nej, jeg saa ham kun i Frastand.“ — „Nuvel, saa vil jeg tilstaa for Dem, at denne Mand var ingen anden end mig!“ svarede den uforbederlige Münchhausen.

Baronen: „Hvad behager! Vil du nu igjen have et nyt Livré. Det er for galt! Du forlanger hvert Fjerdingaar et nyt Livré, medens jeg, din Herre, kun faar et Sæt ny Klæder om Aaret!“ — Kammertjeneren: „Det er i Deres egen Interesse, Hr. Baron; hvis jeg skal gaa og se lurvet ud, saa er der ikke et eneste Menneske, som vil have Respekt for Dem.“

Forsynlighed. Dommeren: „De er tiltalt for Betleri. Hvorledes turde De understaa Dem i at samle Gaver til en ulykkelig Familie, De er jo slet ikke gift?“ — Anklagede: „Undskyld, højstærede Hr. Dommer, men det var min Hensigt at holde Bryllup til Paaske, og da jeg er vis paa at faa Børn, saa vilde jeg i Tide samle lidt ind til min ulykkelige Familie.“

Pebersvendetanker. „Ak, et surt Liv, selv at maatte sy Knapper i sin Skjorte! Gid jeg blot var gift! Med en Moders Inderlighed skulde da min Kone formaa vor Søn til ikke at blive en gammel Pebersvend ligesom hans stakkels Fader!“

Uheldig Undskyldning. „Hvorledes kan De dog tro, kjære Frøken, at jeg skulde have sagt om Dem, at De var enfoldig. Tvært imod, alle Steder, hvor man talte om Dem, var jeg den eneste, der ikke sagde det.“

Gaadefabrik.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en gammel, nordisk Konge:

1. Flod i Tyskland.
2. Hovedstad i Europa.
3. By i Belgien.
4. By i Danmark.
5. By i Østerrig.
6. By i Sydamerika.
7. By i Sverig.
8. By i Italien.
9. Flod i Rusland.
10. Flod i Spanien
11. Flod i Frankrig.
12. En svensk Ø.
13. By i Frankrig.

Julius Tullebølle L . . . . . .

Gaade.

Mit første man i Selskab faar
imellem gode Venner.
Dog kun, hvor der er gode Kaar,
man hyppig til det kjender.
Mit andet er saa god og from;
man som Symbol det nytter.
Det hele findes, hvor De kom,
i Slotte, Hus og Hytter.

J. Knudsen.

Rebus.

2 Afh. 80 d 1 heds O 1.

En gammel Ørn.

Opløsninger til Gaadefabriken i forrige Nummer (Søndag den 5te Februar):

Gaaden: Pølsefabrik, rigtig løst af Kollevippen. A. N—sen. Trine og Stine V. i T—kjøb. Einar Spillemand. De Nyforlovede. S. V. S.

Geografisk Gaade: Christian Winther (Carlsruhe, Halmstad, Roskilde, Isefjord, Stavanger, Toulouse, Iller, Amsterdam, Newcastle, Wien, Irkutsk, Nürnberg, Toledo, Holland, Erfurt, Riga) rigtig løst af N. V. S. Lille Tip. En Nordpolsfarer. De Nyforlovede. Hans og Trine i O—rup. L. Y.

Rebus: Et forbifarende Tog, rigtig løst af Hans og Trine i V—rup. Lille Tip. Fru S. og Frk. Anna. Tolle Tollesen. En stor Ener.

Karaden i Nr. 5 rigtig løst af Fusseman. To tørre Jyder i Støvring. En Provindsmand. Endvidere løst paa følgende Vers af William:

I Fyrsterne af Habsburgs Land
er „Gylden“ mellem Mand og Mand
en gangbar Mynt, som gjælder der, —
det ved da alle og enhver. —
Hvad vogter mere trofast paa,
hvad kun en enkelt vide maa,
end f. Ex. „Lak“, blandt andet?
Det ved jo hvert et Barn i Landet!
Giv mig din Gylden, behold dit Lak,
saa siger jeg saa mange Tak.

Geografisk Gaade i Nr. 5 rigtig løst af Julius Tullebølle L... „Posekiggeren“, Nykjøbing paa Falster. En Provindsmand. H. A. M. To Kulsviere. To tørre Jyder i Støvring.

Rebus i Nr. 5 riglig løst af Fusseman. Rebusfabrikant N. K. H. A. M To tørre Jyder i Støvring.

Brevvexling.

En Brevskriver „Fra Fyen“. Som Svar paa den fremsatte Anke skal vi gjøre opmærksom paa, at selv om den ærede Brevskriver ikke henfører Theaternyt og Boganmeldelser til underholdende Læsning, har „Familievennen“, det fraregnet, i den forløbne første Maaned af sin ny Aargang indeholdt ca. 66 Sider Text i Steden for tidligere 48 Sider, altsaa for de 5 første Numres Vedkommende en Forøgelse af 18 Sider underholdende Text. — Naar de tvende Avertissementssider i hvert Numer fraklippes, vil „Familievennen“ ved Aargangens Slutning komme til at indeholde 728 Sider Text og Billeder i Steden for som hidtil 572 Sider, altsaa 156 Sider mere end i de tidligere Aargange. Heraf turde het formentlig fremgaa, at Udgiver og Redaktion ikke har lovet mere, end de vil holde.

Harald Lund takkes for den tilsendte Skitse, som dog næppe turde egne sig for „Familievennen“. Saafremt det ønskes, skal Manuskriptet blive tilbagesendt efter den opgivne Adresse.

J. Knudsen, Hinnerup. Den ene af Deres tilsendte Gaader har vi tilladt os at benytte i en noget omarbejdet Skikkelse.

Indhold.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. FRISTRUP

6. Aargang. Søndagen den 19. Februar 1882. Nr. 8.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Syvende Kapitel.

Den kejserlige Residens.

ejen fra Moskwa til Troitzka-Lawra*) og fra det sidstnævnte Sted til Alexandra-Sloboda frembød et bevæget Skue. Uophørlig galopperede Czarens Sendebud frem og tilbage. En Mængde Mennesker af enhver Alder og Stand var paa Pilgrimsfart til Klosteret. Afdelinger af Opritsniker ilede uafladelig afsted i begge Retninger. Falkejægere fra den kejserlige Residens strejfede omkring i de omliggende Landsbyer efter levende Duer. Kjøbmænd, der selv ledsagede deres Vogne, nogle siddende paa en af Vognene, andre til Hest for at kunne overskue hele Toget, drog i sindigt Trav hen ad Landevejen. Gjøglerbander kom trækkende med deres Gudoks, Wolinkas og Balalaykas**). De var iførte en broget, naragtig Pynt, førte tæmmede Bjørne med sig, skraalede af fuld Hals deres Viser og forsømte paa samme Tid ikke Lejligheden til at tigge en Almisse hos de rige rejsende, som de traf undervejs.

„Hav Medlidenhed med os, I gode Herrer," skreg de i alle Tonarter; „den gode Gud har skjænket eder Jordegods og anden Rigdom, men os har han henvist til at leve af eders Gaver. Foragt derfor ikke os fattige Folk, I gode Herrer!"

„Ædle Velgjørere!" lød det i en snøvlende Tone fra nogle andre Tiggere, som havde sat sig ved Vejgrøften, „Gud skjænke eder en god Helsen! Gid han vil ledsage eder i Fred, indtil I naar Troitzka!"

Atter andre krydrede disse Talemaader med en plump Spøg, der aflokkede denne eller hin rejsende en ret anselig Pengegave, som han kastede ud blandt Mængden til Belønning for det lystige Indfald.

Ikke sjælden opstod der Trætte mellem Gjøglerne og Tiggerne, der fra de nærliggende Byer og Klostre begav sig til Alexandra-Sloboda for at faa deres Part af Czarens Almisser.

Ogsaa blinde Guslaspillere, i Følgeskab med Spaamænd og Sandsigere, drog bag efter Mængden med deres Instrumenter paa Ryggen.

Og hvor de alle sammen støjede og sang og bandede! Heste, Mennesker og Bjørne vrinskede, raabte og brummede mellem hverandre.

Vejen førte gjennem en tæt Skov. Til Trods for den talrige Menneskemængde skete det ikke sjælden, at vel bevæbnede Røvere overfaldt de vej-

*) Et stort Kloster i Nærheden af Moskwa (Lawra: Kloster).

**) Gudok'en er en Slags tre-strænget, raat forarbejdet Violin; Wolinka'en en Sækkepibe; Balalayka'en et særegent russisk Instrument: en simpel, trekantet Guitar med to eller tre Strænge.

farende Kjøbmænd og andre rejsende og udplyndrede dem til sidste Trevl.

Røveruvæsenet i Omegnen af Moskwa var navnlig tiltaget siden den Tid, da Opritsnikerne begyndte at udplyndre og ødelægge den ene Landsby efter den anden. De tidligere Beboere saa sig derved berøvede baade Husly og Føde og sluttede sig til Røverbanderne, der havde deres befæstede Tilflugtssteder inde i Skovene, hvorfra de ydede Opritsnikerne en Modstand, der ofte var farlig nok for de sidstnævnte. Naar Opritsnikerne fik fat paa en Røver, klyngede de ham op uden Pardon. Og derfor blev Røverne heller ikke deres Fjender noget skyldig, naar det lykkedes dem at fange en Opritsnik. I øvrigt var det ikke Røverne alene, der gjorde Vejene usikre. De omstrejfende Gjøglere og Tiggere sparede ikke sjælden Røverne Ulejligheden, naar de ved Aftenstid traf paa et forsinket og ikke tilstrækkelig bevæbnet Tog af Kjøbmandsvogne. Kjøbmændene var altid værst stedte. De blev ikke blot udplyndrede af Røverne, men ogsaa af Gjøglere, Tiggere og drukne Opritsniker. Men de trøstede sig med Ordsproget: Tab og Vinding følges ad, og de fortsatte deres Vej til den kejserlige Residens med de Ord: „Gud er barmhjærtig; han lader vel ogsaa os naa vort Maal." Og hvorledes det gik til, maa de selv vide, men naar de gjorde deres Regnskab op, havde de gode Kjøbmænd dog altid Gevinsten paa deres Side. —

I Troitzka-Lawra skriftede Serebræny og nød Alterets Sakramente. Det samme gjorde hans Tjenere.

Og før Nikita drog videre, gav Præsten ham Herrens Velsignelse som en Mand, der gaar den sikre Død i Møde.

Omtrent tre Werster fra Alexandra-Sloboda befandt der sig en kejserlig Vagt, der standsede alle rejsende og spurgte dem, hvem de var, og hvilket Ærende der førte dem did. Ogsaa Serebræny og hans Folk maatte underkaste sig et pinligt Forhør over Øjemedet med deres Rejse. Derpaa fratog Vagtens Anfører dem deres Vaaben, og fire Opritsniker steg til Hest for at ledsage de rejsende. Kort efter skimtede man i det fjærne Kejserborgens forgyldte Kupler og sælsomt malede Tage.

Den russiske Historieskriver Karamsin skildrer efter fremmede samtidiges Vidnesbyrd Czar Iwans Liv i dette Palads paa følgende Maade:

„I dette frygtelige, af mørke Skove omgivne Slot viede Iwan den største Del af sin Tid til Gudstjeneste for at berolige sin Sjæl ved uafladelig Bøn og Paakaldelse. Han vilde endogsaa forvandle sit Palads til et Kloster og sine Yndlinge til Munke. Han udvalgte tre Hundrede af de mest forvorpne og ryggesløse Opritsniker, kaldte dem Brødre og betegnede sig selv som deres Abbed. Fyrst Afanasi Wjæsemski blev udnævnt til Køkkenmester og Maljuta til Klokker og Degn. Han lod dem iføre sig Hætter og sorte Kutter, under hvilke de bar guldbaldyrede og med Sobelskind forede Kjortler. Derpaa fastsatte han Klosterreglerne, som han selv fulgte saa strængt, at han derved gav de andre et mønsterværdigt Exempel. Dette sælsomme Munkelevnet var ordnet paa følgende Maade: Henved Klokken fire om Morgenen begav Iwan sig med sine Børn og Maljuta Skuratoff op i Klokketaarnet for at ringe til Fromesse, og strax ilede alle Brødrene til Kirken; hvo, der udeblev, blev straffet med otte Dages Fængsel. Under Gudstjenesten, der varede til Klokken sex eller syv, sang, læste eller bad Czaren med en saadan Iver, at hans Pande stadig bar Mærker af dens heftige Berøring med Jorden. Klokken otte samledes man atter for at overvære Messen, og Klokken ti begav alle sig til Bords — alle med Undtagelse af Czar Iwan selv, som staaende og med høj Stemme forelæste religiøse Formaninger. Imidlertid spiste og drak Brødrene af Hjærtenslyst. Hver Dag syntes at være en Festdag; man skaanede hverken Vinen eller Mjøden; Resterne af Maaltidet blev bragt ud paa Pladsen foran Slottet og uddelt blandt de fattige. Abbeden, det vil sige Czaren, spiste først, naar de andre var færdige, underholdt sig med sine Yndlinge om religiøse Emner og sov derpaa lidt, hvis han ikke foretrak at begive sig til Fængslerne for at lade en eller anden ulykkelig lægge paa Pinebænken. Denne Slags oprørende Skuespil syntes at tjene ham til særlig Adspredelse; han vendte altid tilbage derfra med et af indre Tilfredshed straalende Ansigt og spøgte og snakkede da meget muntrere end sædvanlig. Hen imod otte gik man til Aftensang; Klokken ti trak Iwan sig tilbage til sit Sovekammer, hvor tre blinde Æventyrfortællere underholdt ham, indtil han faldt i Søvn. Ved Midnat stod han op, og den ny Dag begyndte atter med Bøn. Det hændte ofte, at han i Kirken modtog Beretninger om Statssager, og mange Gange uddelte han sine blodige Befalinger midt under Messen.

For at bringe Afvexling i dette ensformige Liv besøgte Iwan af og til nærmere eller fjærnere liggende Klostre, inspicerede Grænsefæstninger eller afholdt i Skovene og paa Stæpperne Jagt paa vilde Dyr, og da han fornemlig yndede Bjørnejagten, gav han gjærne denne Jagt Fortrinet. Men til enhver Tid og lige meget, hvor han befandt sig, sysselsatte han sig med offentlige Anliggender, thi til Trods for deres foregivne Myndighed vilde Bojarerne ikke have vovet at træffe den mindste Afgjørelse uden med hans Vidende og Vilje." — —

Da Serebræny drog ind i den kejserlige Resi-

dens, saa han, at Czarens Palads eller Kloster, hvad man nu vil kalde det, var adskilt fra de øvrige Bygninger ved en Mur og en dyb Grav. Det er vanskeligt at give Læseren en Forestilling om dette Slots ejendommelige Pragt og hele Bygningsmaade. Ikke et eneste Vindue lignede det andet; ikke en eneste Søjle var udhugget eller smykket som de øvrige; en uendelig Mængde Kupler kronede Bygningen ligesom et Diadem. De lænede sig til hverandre, taarnede sig op over hverandre og ragede alle sammen op den ene over den anden. Guld, Sølv, brogetfarvede Tagsten dækkede ligesom glinsende Skjæl hele Slottet fra øverst til nederst. Set i Frastand, naar Solen skinnede paa det, kunde man næsten være i Tvivl, om det var et Palads eller en kæmpestor Blomsterbuket eller en Skare Paradisfugle, der havde udfoldet deres brogede Fjer i Solen!

Ikke langt fra Paladset laa et Bogtrykkeri med dertil hørende Skriftstøberi; noget længere borte et Hus, som beboedes af Forstanderen for den nævnte Anstalt og de fremmede Haandværkere, som Iwan havde indkaldt fra England og Tyskland. Endnu længere borte saa man en uoverskuelig Række Huse, bestemt for Hoffinderne, og som beboedes af Hushovmestre, Vinkypere, Kokke, Staldkarle, Hundeoppassere, Falkejægere og øvrige Tjenestefolk af enhver Art.

Kirkerne i Alexandra-Sloboda glimrede ligeledes ved deres sjældne Pragt. Den berømte Gudsmoders Kirke var udvendig smykket med kostbare Malerier; paa hver enkelt Sten funklede et Kors, og hele Kirken kom derved til at se ud, som om den var dækket af et gyldent Net.

Dette glimrende Skue adspredte for en Tid de mørke Tanker, som Serebræny ikke havde kunnet frigjøre sig for under hele Rejsen. Men det varede ikke længe, før et uhyggeligt Syn atter mindede Fyrsten om hans Stilling. Han og hans Følge kom forbi en hel Række Galger, den ene opført lige ved Siden af den anden. Ogsaa Øxer og Lænker fandtes der. Galgerne var malede sorte og byggede saa faste og solide, som om de var bestemte til at holde ud i mange Aar og ikke til midlertidig Anvendelse.

Hvor uforfærdet et Menneske end er, formaar han dog ikke at være helt ligegyldig ved Tanken om, at han gaar en sikker Død i Møde — ikke en ærefuld Død midt imellem blinkende Sværd og dundrende Kanoner, men en uhyggelig, beskæmmende Død under Bødlens foragtelige Hænder. I det Serebræny red forbi Retterstedet, kunde han ikke undertrykke en indre Bevægelse, som uvilkaarlig afspejlede sig i hans Træk. Opritsnikerne, der ledsagede ham, lagde Mærke dertil og udbrød i en høj Latter.

„Det er vore ny Gynger, Bojar,“ sagde en af dem, i det han pegede paa Galgerne. „Det lader til, at du synes godt om dem, siden du ikke kan faa Øjnene fra dem.“

Fyrsten fandt det under sin Værdighed at svare paa den raa Spøg. Michael, der red bag ved ham, sagde heller ikke et Ord; han begyndte blot at fløjte, medens han betænksomt rystede paa Hovedet.

Da de havde naaet Slotsmuren, svang Fyrsten og hans Ledsagere sig af Sadlen og bandt deres Heste til en Række solide Pæle, som til dette Øjemed var forsynede med Jærnringe. De rejsende traadte derpaa ind i en rummelig Gaard, der var helt opfyldt af Tiggere. Disse bad med høj Stemme, sang Salmer og fremviste deres hæslige Saar.

Paa Trappen, der førte op til Slottet, stod Czarens Hushovmester og uddelte i sin Herres Navn Penge og Levnetsmidler til Tiggerne. Hist og her vandrede nogle Opritsniker frem og tilbage i Gaarden, andre sad paa Bænkene og spillede Tærninge eller Skak. Opritsnikernes Klædedragt stak i høj Grad af mod Betlernes Pjalter; Czarens Livvagt var formelig oversaaet med Guld. Enhver af dem bar en Gyldenstykkes- eller Fløjls Kjortel, smykket med Perler og kostbare Stene.

Der var fornemlig en af Opritsnikerne, som tiltrak sig Serebrænys Opmærksomhed. Det var et ungt Menneske paa henved tyve Aar, af usædvanlig Skjønhed, men med et ubehageligt, frækt Udtryk i sit Ansigt. Han var endnu kostbarere klædt end de andre og bar, tvært imod vedtagen Skik og Brug, langt Haar. Hans Ansigt var fuldstændig skjægløst, og hans Holdning og Manerer røbede en vis kvindagtig Magelighed. Den Maade, paa hvilken hans Kammerater omgikkes ham, var ligeledes noget ejendommelig. De talte med ham som med deres Ligemand og viste ham just ingen særlig Ærbødighed. Men saa snart han nærmede sig en Gruppe, spredte den sig strax i alle Retninger, og de, der sad paa Bænkene, bortfjærnede sig, naar han gjorde Mine til at tage Plads iblandt dem. De gik aabenbart af Vejen for ham, hvad enten det var af Frygt eller af en hvilken som helst anden Grund.

Da han opdagede Serebræny og Michael, tilkastede han dem et hovmodigt Blik, kaldte deres Ledsagere hen til sig og syntes at udspørge dem om de nys ankomnes Navne. I det han derpaa endnu en Gang betragtede Fyrsten, smilede han og hviskede Opritsnikerne nogle Ord i Øret. Ogsaa disse lo og spredte sig derpaa til forskjellige Sider. Selv steg han nu ned ad Trappen, lænede sig med Albuen

til Rækværket og vedblev at betragte Serebræny med et spottende Blik.

Pludselig opstod der en stærk Bevægelse blandt Betlerne. En talrig Flok af dem trængte sig hen imod Nikita og havde nær kastet ham omkuld. Med høje Skrig sprang de frem og tilbage i vild Forvirring, medens deres Ansigter udtrykte den største Forfærdelse. Fyrsten undrede sig i Begyndelsen over deres Ophidselse, men det varede ikke længe, før han fattede Aarsagen til den almindelige Skræk. En uhyre Bjørn forfulgte med lange Spring den talrige Skare Betlere, som var samlet paa Pladsen. Men i et Nu var Gaarden tom, og Serebræny saa sig pludselig ganske alene overfor Bjørnen. Det var ikke faldet ham ind at flygte. Han havde mere end en Gang før befundet sig overfor en saadan Fjende; Bjørnejagt havde jo altid været hans Yndlingsfornøjelse. Han blev altsaa rolig staaende, og Bjørnen styrtede løs paa ham for at omklamre ham med sine Labber. Nikita gjorde en Bevægelse, som om han vilde gribe efter sit Sværd, men — han havde jo ikke længer noget Sværd! . . . Han havde glemt, at han havde maattet overgive det til Opritsnikerne, før han drog ind i den kejserlige Residens. Den unge Mand, der iagttog Optrinet oppe fra Slotstrappen, begyndte i dette Øjeblik at le højt.

„Ja, ja," sagde han, „søg du bare efter dit Sværd!"

Med et eneste Slag af sin Lab strakte Bjørnen Nikita til Jorden, med det næste Slag vilde den have slaaet Hjærneskallen i Stykker paa ham, men til sin Forbavselse modtog Fyrsten ikke dette næste Slag; derimod følte han sig pludselig overgydt af en varm Blodstrøm.

„Rejs dig op, Bojar," sagde en Stemme.

Og dermed blev en Haand rakt ud imod ham.

Nikita rejste sig og saa en Opritsnik, som han ikke tidligere havde lagt Mærke til. Denne syntes ikke at være stort ældre end en sytten Aar og havde et bloddryppende Sværd i Haanden. Bjørnen laa foran ham med sønderslaaet Hoved og udstrakt paa Ryggen, medens den bevægede Labberne frem og tilbage i de sidste Krampetrækninger.

Den unge Opritsnik lod ikke til at være synderlig stolt af sin Sejer. Hans Ansigt havde et Udtryk af Beskedenhed forenet med dyb Sørgmodighed. Efter at han havde overbevist sig om, at Bjørnen ikke havde tilføjet Fyrsten noget Saar af videre Betydning, vilde han bortfjærne sig uden at vente paa Tak.

„Brave Yngling!" sagde Serebræny til ham, „sig mig dit Navn, for at jeg kan vide, for hvem jeg skal opsende min Bøn til Gud."

„Hvorfor behøver du at vide mit Navn, Bojar!" svarede Opritsniken. „Jeg elsker det ikke selv, og for min Skyld maatte man gjærne berøve mig det."

Dette besynderlige Svar forbavsede Serebræny, men hans Redningsmand havde allerede bortfjærnet sig og derved afskaaret ham Udsigten til at faa en nærmere Forklaring.

„Ak, lille Fatter Nikita Romanowitsch," sagde Michael, i det han med sit Ærme tørrede Blodet af sin Herres Kjortel; „der har jeg maattet udstaa en dejlig Angest! Jeg tilraabte allerede Bjørnen et lydeligt „Huhu!" for at lede dens Opmærksomhed fra dig hen paa mig selv, men saa var det i det samme, at denne kjække Yngling, hvem Gud velsigne, slog Skallen itu paa den. Og hvem andre var det vel, der lod Bamsen pusse paa os end netop det Flødeskjæg, der stod og stirrede paa os der oppe fra Trappen — den Søn af en Hund! . . . Det er nok en slem Hule, vi er faldne i!" tilføjede Michael ved sig selv. „Har man nogen Sinde kjendt Mage? — At lade Bjørne løbe frit om i Czarens Gaard!"

Michaels Bemærkning var meget fornuftig, men i Alexandra-Sloboda havde man sine egne Sæder, og det gik her helt anderledes til end i den øvrige Verden.

Czaren yndede i høj Grad Bjørnekampe. Flere af disse Dyr holdtes altid rede i Jærnbure til Adspredelse for Czaren. Tid efter anden lod Iwan eller hans Opritsniker Bæsterne slippe ud af deres Fængsel, hidsede dem paa uskyldige og fredelige Mennesker og gottede sig kostelig ved Synet af den Rædsel, som vaktes ved Bjørnenes Tilsynekomst. De, der blev saarede af Bjørnene, fik som Skadeserstatning nogle Penge af Czaren; hvis de døde, blev Pengene givne til de efterlevende Slægtninge, og den ulykkeliges Navn blev opført i Dødsregistret, for at der kunde blive læst Messer for hans hedenfarne Sjæl — ganske paa samme Maade som det skete med de andre Ofre for Czarens Morskab eller Raseri. — —

Kort efter kom to Tjenere ud fra Paladset og henvendte sig til Serebræny med den Besked, at Czaren havde set ham fra Vinduet og ønskede at at vide, hvem han var. Da Czaren derpaa havde faaet Underretning om Fyrstens Navn, vendte de to Tjenere tilbage og sagde:

„Czaren spørger til din Sundhed og befaler dig at møde til hans Taffel i Dag."

Serebræny blev ingenlunde glad over denne Høflighed. Iwan havde maaske endnu ikke faaet Nys om hans Strid med Opritsnikerne i Landsbyen Medwedewka. Men det kunde ogsaa hænde — hvad der hyppig var Tilfældet — at Czaren en Tid lang skjulte sin Vrede under Velviljens

Maske for derpaa at lade Straffen træffe den skyldige saa meget skrækkeligere midt i et lystigt Lag, naar den ulykkelige var mindst forberedt derpaa. Hvorledes dette nu end maatte forholde sig, saa var Serebræny imidlertid fattet paa alt og bad med from Inderlighed en Bøn til Gud, før han gjorde sig rede til at fremstille sig for Herskeren.

Det var den Dag en særlig vigtig Dag i Alexandra-Sloboda. Czaren, der var i Færd med at træffe Forberedelser til en Valfart til Klosteret Susdal, havde erklæret, at han vilde spise sammen med „Brødrene", og derhos befalet, at der foruden de tre hundrede Opritsniker, som udgjorde hans sædvanlige Selskab, skulde indbydes endnu fire hundrede andre Personer, saa at der i det hele blev syv Hundrede Mennesker nærværende ved Taflet.

(Fortsættes.)

Den vidunderlige Balsam.

En neapolitansk Skitse.

Hvad betyder den Trængsel der henne?" spurgte en ung Englænder, der var i Færd med at kjøbe nogle Vindruer af en Frugtsælgerske i en af Neapels Gader.

„Det er en Improvisator, Signor," svarede Konen.

„Ham maa jeg høre!" udbrød den fremmede henrykt.

Englænderen havde naturligvis læst en hel Del om Improvisatorer, som er en særegen italiensk Type, en Mand, der sædvanlig henimod Solens Nedgang tager sit Stade paa en eller anden befærdet Plads, lægger sin Hat ved sine Fødder og fortæller en Historie enten paa Vers eller Prosa. Der er langt mere romantisk Duft over ham end over Lirekassemanden, og han gjør derfor ogsaa en rigere Høst af Smaapenge.

Englænderen følte sig henrykt ved Tanken om den gode Lejlighed, som tilbød sig for ham til at studere neapolitansk Folkeliv, og tog Plads saa nær som muligt ved den Stentrappe, paa hvilken Improvisatoren havde valgt sit ophøjede Standpunkt. Manden indtog en malerisk Stilling; ved Siden af sin Hat lagde han sin Vadsæk. Han var forøvrigt en kjøn Fyr, som man venter, at alle Poeter skal være, men som man sjælden træffer dem. Hans Øjne funklede og kastede Lynblik til alle Sider eller antog et blidt, drømmende Udtryk, som ingen Skuespiller havde behøvet at skamme sig ved. Hans Haar, som han strøg tilbage fra Panden med et stolt Kast, var sort og krøllet, og hans olivenfarvede Kinder saa bløde og runde som en ung Piges. Englænderens Beundring og Forventningsfuldhed steg mere og mere, og i sit stille Sind omgav han den smukke Neapolitaner med en romantisk Glorie, medens han utaalmodig ventede paa Historien. Og omsider tog da Improvisatoren til Orde som følger:

„Signors og Signoras og Signorinas med," begyndte Italieneren med denne musikalske Akcent i Stemmen, som i fremmedes Øren lyder næsten som Sang. — „Signors, Signoras og Signorinas, jeg staar i Begreb med at fortælle eder en sandfærdig Historie — en virkelig Begivenhed, ikke noget Eventyr. Tror De, det vil more Dem mindre for det? Nej, De vil sikkert komme i Hu, at Sandhed er forunderligere end Digt! Desuden . . . min Bedstemo'er var det smukkeste Fruentimmer i hele Neapel. — („Hans Bedstemo'er!") — Jeg synes, jeg hører nogen le! Ah, Signor, der er ingen Grund for Dem til at le, jeg taler om min Bedstemoder, Beatrice Pancini, som hun saa ud, da hun var atten Aar. Hun var Byens Skjønhed, Gjenstand for alle Pigernes Misundelse og for de unge Mænds Tilbedelse. Der var ikke en Knøs i hele Neapel, som ikke var forelsket i hende; men hun havde kun skjænket sit Hjærte til en eneste, Luigi Vannicci, den braveste Fyr blandt alle de unge Neapolitanere, og saa snart de fik Raad til det, skulde de have Bryllup. Imidlertid kunde ingen anden, han være nok saa smuk og beleven, opnaa saa meget som et Smil af hende. Hun var lige saa dydig og trofast, som hun var smuk.

Hun boede med sin Fader i et lille Hus, som laa halvvejs oppe paa Skrænten af Vesuv; nu er det for længe siden bleven tilintetgjort af Vulkanens Udbrud. Hendes Moder var død kort efter hendes Fødsel, og Faderen var en meget gammel Mand. I Nærheden af sit Hus havde han en lille Vingaard og et Par Figentræer, men sit egentlige Livsophold fik han ved Salget af en sjælden Balsam, som han selv havde opfunden; han kaldte den

„Vesuvs Balsam", og ingen anden end han kjendte Hemmeligheden derved. For at skaffe dens Bestanddele til Veje, maatte den gamle Mand ved Nattetid klavre op ad Bjærget og plukke en vis Urt, som voxede i Jordens Hulninger, og dette maatte ske, før Solen havde tørret Duggen paa den. Paa de Tider, hvor Bjærget havde været i Ro en længere Stund, begyndte der desuden at gro en mærkelig Vinranke inde i Krateret, og denne maatte han ligeledes rive op, thi dens Rod var meget kostbar. Han turde ikke betro sin Hemmelighed til nogen, og i hans Alder var det jo ikke noget let Arbejde at samle disse Bestanddele til hans Balsam, men var den sjældne Salve først bleven rigtig tilberedt, saa havde han ogsaa et vidunderligt Helbredelsesmiddel for alle de Saar og Skrammer, som Bjærgboerne og Førerne er saa næmt udsatte for at faa. Desuden helbredede den ogsaa for Gigt og dæmpede hidsig Feber. Da han imidlertid var en ærlig Mand og kun forlangte en rimelig Pris for den kostelige Salve, saa levede Fader og Datter taalelig godt af de Penge, den indbragte dem, thi Beatrice var en flink Husholderske og ødslede ikke med Pengene, saaledes som mange unge Fruentimmer i hendes Alder plejer at gjøre.

De levede lykkeligt i deres lille Hjem, denne gode gamle Mand og hans smukke Datter, og, i Sandhed, det maatte være en Djævel, der kunde have pønset paa ondt mod Beatrice — en Djævel eller — en skinsyg Elsker. . ."

Her gjorde Improvisatoren en Pavse og foldede Armene over Brystet.

Englænderen stillede sig mageligere til rette og begyndte atter at se forventningsfuld ud. Nu kom Romanen sikkert. Nogle faa Smaapenge faldt ned i Fortællerens Hat, der stadig laa foran ham. Det var netop, hvad han havde ventet paa, og han vedblev:

„Piedro Tupelo var forelsket i Beatrice og hadede bittert Luigi Vannicci.

Kjærlighed er en sælsom Ting, Signoras. Den forsmaaede Elsker ved næppe, hvad det er, han føler for den Kvinde, der foragter hans Lidenskab. Er det Kjærlighed? Er det Had? Han smægter efter hende, og dog kunde han gjærne dræbe hende. Ofte, naar Beatrice og Luigi i den milde Sommeraften vandrede Haand i Haand under Vinløvet, da fulgte Piedro bag efter dem. To Gange havde han alt trukken sin Dolk for at myrde sin Medbejler, men han havde betænkt sig i det afgjørende Øjeblik, thi skjønt Piedro kunde hade lige saa heftig, som han elskede, saa var hans Liv ham dog kjært, og han frygtede for Luigis Slægtninge, dersom det blev bekjendt, at han var Luigis Morder.

Piedro havde derfor besluttet at øve sin blodige Daad paa et ensomt Sted, hvor ingen saa ham, i Nærheden af Vesuvs mørke Krater, eller paa den øde Landevej, hvor Banditerne huserede, og hvor saa mangen fredelig vejfarende var bleven plyndret eller tagen til Fange, indtil der blev betalt Løsepenge for ham. Signors og Signoras! Det er ikke altid en Røver, der har stødt Kniven i Brystet paa den Mand, som ved Daggry findes død paa Landevejen, stirrende med sine brustne Blikke op mod Himlen. Det er stundum en ond Slægtning, der har ført det dræbende Stød for at arve den afdøde, eller endnu oftere en skinsyg Elsker, der har ryddet en Medbejler af Vejen, thi Italieneren kjender intet Maadehold hverken i Kjærlighed eller Had!

Piedro ventede paa en gunstig Lejlighed, medens han kastede stjaalne Blikke ind i de elskendes Paradis, og omsider kom Øjeblikket . . ."

Der blev atter en Pavse. Englænderen kastede en Haandfuld Smaapenge i Hatten. Improvisatoren vedblev:

„Signors, Signoras og Signorinas, I bryder eder vel ikke stort om at vide, i hvilket Ærende det var, at Luigi drog bort den Dag, da Piedro fulgte ham ud af Neapel. Det var imidlertid en vigtig Sag, som Greve di Lombardetti havde betroet ham. Dersom han udrettede sit Ærende til sin Velynders Tilfredshed, kunde han sikkert vente en rig Belønning. Piedro hørte ham tale derom til Beatrice, da de skiltes ved Døren til hendes Faders Hus.

„Saa kan vi gifte os, Beatrice," sagde han. „Vi vil alle tre leve med hinanden, og din gamle Fader skal aldrig komme til at mangle noget. Hvor lykkelige vi skal blive, min Beatrice!"

I dette Øjeblik kigede Piedros mørke Ansigt frem mellem Vinespaliererne, men ingen af dem saa det . . .

Han var borte, den smukke Luigi. Dagene gik; Tiden kom, da han skulde have været hjemme igjen, men han kom ikke.

Piedro gik omkring i Byen som sædvanlig, ingen havde lagt Mærke til hans korte Fraværelse.

Greven begyndte at fatte Tvivl om Luigis Ærlighed. Hans Venner talte om Røverne — thi Luigi havde haft en værdifuld Pakke med sig, som han skulde besørge for Greven — og da Beatrice havde grædt og sørget en Tid lang, faldt hun til sidst i en haardnakket Afmagt og syntes at være død.

Hendes gamle Fader var fortvivlet; to fromme Søstre fra det nærliggende Kloster sad i den lave Stue; Krusifixet laa paa hendes Bryst, og Vokslysene brændte ved Siden af hendes Baare. Den næste Dag skulde hun begraves.

Imidlertid havde Luigi besørget sit Ærende og vendte ved Nattetid tilbage ad en Vej, der var saa ensom, som om Verden var uddød, da han pludselig hørte hastige Skridt bag efter sig. Han vendte sig om og saa Piedro. Han smilede og rakte sin Haand frem.

„Velkommen," sagde han. „Hvor kommer du fra?"

Uden at svare styrtede Piedro hen imod ham og plantede sin Dolk i hans Bryst, først med et Stød og saa med et andet og tredje, hvorpaa han løftede Luigis blodige og afmægtige Legeme op paa sine Arme, bar det hen til Randen af en stejl Skrænt og kastede det der ned. Det faldt med en dump Støj lige ned til Bunden af Afgrunden, og Piedro ilede nu bort slagen af Rædsel over sin egen Daad. Han var den eneste i hele Neapel, som vidste, at Luigi laa paa Bunden af Kløften, men selv han vidste ikke, at Luigi ikke var død.

Der nede i Hulningen mellem Klipperne kom Luigi atter til sig selv. Han kunde ikke røre sig; han formaaede ikke saa meget som at løfte sin Haand. I Førstningen kunde han ikke se, og han følte en heftig Susen for sine Øren. Han mærkede, hvorledes Blodet strømmede ud af hans Saar, og at det snart vilde være forbi med ham, og han prøvede paa at opsende en Bøn for sin Sjæls Frelse. Medens han bad, blev hans Hjærne klarere; han tænkte paa Beatrice og paa den Sorg, som vilde ramme hende, hvis hun erfarede hans Endeligt, og paa en Gang forekom det ham, at han saa hende eller noget, der lignede hende. Det var lige som en forklaret Skikkelse, klædt i hvidt, men med hendes Ansigt, hendes Smil, hendes kjærlige Blik.

Skikkelsen stod et Øjeblik oppe paa Randen af Afgrunden og steg derpaa langsomt ned til ham. I sine Hænder holdt den to smaa gule Flasker, der glimrede i Sollyset. Skikkelsen knælede ned ved Siden af ham.

„Jeg er kommen for at frelse dig, Luigi," sagde den, og fra de gule Flasker faldt der en lindrende Balsam paa Luigis Saar, og den lægede dem som ved et Trylleri. Kræfterne vendte atter tilbage til hans Legeme; han bevægede sig lidt, og omsider var han i Stand til at rejse sig op. I det han støttede sig paa sin Albue, vendte han sig om mod det elskelige Syn: „Er det virkelig min Beatrice eller en Engel i hendes Skikkelse?" spurgte han. Men endnu medens han talte, blev hans Sanser vuggede i en drømmende Ro; hans Øjne lukkede sig, og han sov ind.

Da han vaagnede, styrket og forfrisket af Søvnen, fandt han en gul Flaske ved sin Side. Det første Blik overbeviste ham om, at det var den samme Balsam, som Beatrices Fader tilberedte af de Urter og Planter, som voxede i Vulkanens Hulninger — „Vesuvs Balsam" — og han følte, at han var frelst. . . .

Just i samme Øjeblik, som dette skete, foer de tvende Nonner, der vaagede ved den smukke Beatrices Baare, forfærdede op og stirrede med Gru paa hinanden, i det de paakaldte alle de gode Helgene, thi paa den unge Piges Ansigt havde den dødningeagtige Blegheb lidt efter lidt forvandlet sig til Livets straalende Farve; hendes Øjne aabnede sig, hendes Læber bevægede sig; hun begyndte at tale. „Mine Venner," udbrød hun; „jeg er ikke død. Jeg havde kun en lille Stund forladt mit jordiske Hylster. Jeg har været hos Luigi — Luigi, som lever endnu. Ramt af den onde Piedros Haand ligger han paa Bunden af en dyb Afgrund, men jeg har helet hans Saar. Uset af alle ilede jeg bort med nogle Flasker af den Salve, som kun min Fader forstaar at tilberede. Han er frelst; det vil ikke vare længe, før han er her. Løft mig op fra denne Baare og hjælp mig med at klæde mig paa, for at jeg kan ile ham i Møde." . . .

Signors og Signoras! Jeg formaar ikke at forklare eder dette Mysterium. Jeg kan kun fortælle eder den simple, usminkede Sandhed. Beatrice og Luigi blev forenede; Greven opfyldte sit Løfte og betænkte dem rigelig. Forfulgt af Luigis Slægtninges Vrede flygtede Piedro bort fra Neapel for aldrig mere at vende tilbage. Min Bedstemoder levede og blev en meget gammel Kone, takket være Vesuvs Balsam, og ved sin Død testamenterede hun mig Rescepten.

Signors, Signoras og Signorinas! Jeg har i denne Vadsæk nogle Flasker af den kostelige Salve. Den heler Saar og Skrammer, helbreder Gigt og hjælper ved indvortes Brug for alle Slags Febersygdomme. Hvem vil kjøbe? Husk vel paa, at den har overnaturlige Egenskaber. Glem ikke Historien om den Maade, hvorpaa den kom i min Bedstefaders Besiddelse, netop i saadanne smaa gule Flasker som disse her. Hvem vil kjøbe Vesuvs Balsam?" . . .

Der var mange, som gjorde det. De gule Flasker kom, den ene efter den anden, ud af Improvisatorens Vadsæk, men Englænderen, der havde været en af de ivrigste Tilhørere, stak Hænderne i Buxelommerne og gik misfornøjet sin Vej, i det han mumlede det ene Ord: „Solgt!"

En ubuden Gjæst.

Af M. E. Braddon.

(Fortsat.)

Og med et flygtigt Nik tog Mr. Laurence Absalom Afsked, efterladende den unge Kone og hendes Tjenestepige stirrende med stum Forbavselse paa den gamle Underfogedbetjent, der var i Færd med at opfriske sine Livsaander med en Pris Tobak af et sammenlagt Stykke Karduspapir.

Han var aabenbart ikke nogen fordringsfuld Person; det var umuligt at forestille sig nogen mere slaaende Form for en Forening af Bestedenhed og Snavsethed end denne gamle Mands Udseende. Han bar en lang, graa Frakke; af Skjorte eller Skjortelinning var der intet Spor at se; i Steden for en saadan Luxus fremviste han ved Halsen en Snip af et Lommetørklæde, der en Gang havde været hvidt, men som nu havde antaget en mat, gulagtig Farve. Hans Støvler syntes i sin Tid at have passet til en Kæmpes Fødder og slog store Folder om Benene paa ham. Paa den ene Haand havde han en falmet sort Handske, der var forholdsvis lige saa rummelig. Hans graa Haar faldt lidt forpjudsket ned over den fedtede Fløjels Krave, hvormed Frakken var forsynet, men gav ham i øvrigt et vist patriarkalsk Anstrøg, og endelig havde hans uforholdsmæssig tykke Næse, ligesom hele hans Ansigtsfarve, den rødsyrede Farve, som skyldes flittig Forbrug af Øl og spirituøse Drikke i Forbindelse med Indflydelsen af al Slags Vejrlig.

En østerlandsk Slavehandler. (Se Side 110).

Saaledes som hans Udseende var, forekom han Mrs. Hawthorn at være et levende Sindbillede paa en Nattemare. Hun stod som fastnaglet til Gulvet, stirrende fortvivlet og hjælpeløst paa ham, og det var den uforfærdede Hanne, der vækkede hende af hendes Forstenelse.

„Havde den gamle Herre ikke bedre af at gaa ind i Herrens Værelse?“ foreslog Pigen. „Fruen indser nok, at han vist gjærne vil sidde ned et eller andet Sted.“

„Sidde ned? Ja, han skal jo bo her hos os. O, Hanne, hvad skal vi dog gjøre?"

„Vær blot ikke bange, lille Frue," hviskede Pigen. „Jeg har før tjent hos en Familie, der fik Besøg af Underfogden, og det er ikke saa slemt, naar man først har vænnet sig til det. — Vil Herren være saa god at gaa denne Vej," tilføjede hun rask og pegede paa Døren til et lille Kabinet, der stødte op til Dagligstuen.

Den gamle Mand gik hen til Døren og havde allerede lagt Haanden paa Laasen, da han pludselig vendte om og nærmede sig Mrs. Hawthorn, der havde en Fornemmelse, som om hun skulde synke i Jorden lige foran ham. Til hendes Rædsel løftede han sin snavsede Haand, lagde den blidt og varsomt paa hendes Haar og klappede hendes Hoved, som om hun havde været et lille Barn.

„Vær blot ikke forskrækket, min gode Dame!" sagde han. „Jeg har set en hel Del Sorg og Bekymring i min Tid, og jeg kan føle for dem, hvis Hjem forstyrres og ødelægges, skjønt det er min Bestilling at være med dertil. Det er Forretningen, som er haard og grusom, min smukke Dame, ikke mig selv. Husk vel paa det og bryd Dem i øvrigt ikke mere om gamle Jiffins, end om han kunde være en gammel Hankat. Han vil blive i sin Krog og ikke gjøre nogen som helst Ulejlighed, stol De kun paa det."

„Det er vistnok meget smukt af Dem," mumlede Klara Hawthorn halvt grædende, „men det forekommer mig alligevel saa . . . skrækkeligt!"

„Det er det naturligvis, for en smuk ung Skabning som Dem. Men Gud velsigne Dem, lille Frue, der er Steder, hvor jeg regelmæssig kommer, saa at sige, og hvor man næsten betragter mig som hørende til Familien. Børnene kalder mig Onkel. „Aa, Fa'er!" raaber de smaa Fyre; „der kommer Onkel Jiffins igjen!" Og de kan slet ikke forstaa, at deres Forældre ikke bliver glade ved at se mig . . . De har vel ikke noget imod, at jeg ryger Tobak der inde i Stuen, lille Frue?"

„O nej, nej!" udbrød Klara i en bedrøvelig Tone; „De kan ryge, saa meget De vil, og der er vistnok noget af min Mands tyrkiske Tobak i den lille Kasse, som staar paa Kamingesimsen."

„Mange Tak, lille Frue. Jeg holder mere af Shag; det er jeg nu en Gang bleven vant til. Men hvis De tilfældigvis skulde ha' et lille Stykke Cavendish*), saa vilde jeg være Dem meget forbunden."

Med lidt Besvær fandt man et Stykke Cavendish-Tobak, og Mr. Jiffins satte sig derpaa til Ro i August Hawthorns Lænestol — en overordentlig smuk og indbydende Stol, i hvilken Kaptajnen plejede at sidde, naar han læste Aviserne, eller naar han i en noget trist Stemning fordybede sig i et eller andet finansielt Spørgsmaal.

Da Mr. Jiffins var bleven behørig indstalleret i dette Værelse — det stødte paa den modsatte Side op til Forstuen og beherskede saaledes paa en vis Maade hele Huset — trak Mrs. Hawthorn og

Paa Marsch gjennem Ørkenen. (Se Side 110).

*) Et Sort engelsk Tobak, der presses i Kageform, og som man plejer at blande med Shag.

Hanne sig tilbage til Dagligstuen, hvor Kallebasse endnu sov fredelig i sin Vugge i lykkelig Uvidenhed om det huslige Drama, der foregik omkring ham.

Den unge Frue og hendes Tjenestepige satte sig ned for at tage det indtraadte Vendepunkt i Sagernes Stilling under nærmere Overvejelse.

„Jeg vil skrive til min Mand endnu i Aften, Hanne, men Brevet kan ikke afsendes før i Morgen — maaske ikke en Gang til den Tid, efter som det er Juledag. Et Brev bruger lang Tid for at naa Skotland, og saa Rejsen tilbage! Ak Gud, naar vil August dog kunne være her for at sende den skrækkelige gamle Mand bort? Han lader ikke til at være noget slet Menneske, men han er saa rædsom snavset! Og at tænke sig, at han skal sidde i Gus's Yndlingsstol med sit Hoved op til den lille Pude, som jeg har broderet med mine egne Hænder!"

Til alt Held var den lille Barnepige af Naturen en munter og livsglad Skabning, og ikke en Gang Retsbetjentens frygtelige Nærværelse formaaede at berøve hende Modet. Hun gav den lille en Forfriskning af en med et vidunderligt Guttaperka-Apparat forsynet Flaske og mindede derpaa sin Frue om, at det allerede var blevet silde, og at man risikerede, at Butikerne i Nabolavet blev lukkede, hvis man ikke snart foretog de nødvendige Indkjøb.

„Fruen ved nok, at vi maa sørge for Middagsmaden til i Morgen og saa for den gamle Herres Aftensmad. Det er vel bedst, jeg kjøber et lille Stykke Ost?"

„O, du gode Gud!" udbrød Klara; „skal han virkelig spise til Aften her?"

„Gud velsigne Deres Uskyldighed, lille Frue. Det kan De jo nok tænke, han skal, og Frokost og Middagsmad ogsaa, alle hans Maaltider med Øl til. Det er Skik og Brug, forstaar Fruen nok, og man kan ikke undslaa sig derfor."

Med disse Ord rakte Hanne Barnet til sin Frue og skyndte sig afsted.

Den uerfarne Barnehustru blev siddende og stirrede aandsfraværende ind i de halvt udslukkede Kul paa Kaminristen. Hun følte sig omtrent til Mode, som en eller anden ung Moder maa have været til Sinds i Dagene før Syndfloden, naar hun sad med sit Barn paa Skjødet, lyttende til de brusende Vande og ventende paa Verdens Undergang.

Lidt efter kom Hanne tilbage med Brød og Ost og Øl til den gamle Mand og en saare beskeden Skive Kjød til Middagsmaden den næste Dag samt et Fjerdingspund Te foruden forskjellige andre Nødvendighedsartikler, der tilsammen gjorde et forfærdeligt Hul i det Pund Sterling og 12 Shilling, der adskilte den lille Husholdning fra Mangel paa det allernødvendigste.

„Vi kommer til at bytte det sidste halve Pund Sterling for at kjøbe Øl til ham i Morgen," sagde Tjenestepigen, men De kan alligevel stole paa, at vi nok skal holde ud, til Kaptajnen kommer hjem."

Mrs. Hawthorn talte efter, hvor mange Timer der vilde gaa, før Kaptajnen kunde ventes hjem, og hun talte dem atter og atter, til det begyndte at gjøre ondt i hendes Hoved. Hendes eneste Trøst den næste Morgen var Tanken om, at nogle af disse skrækkelig lange Timer var forløbne.

Hanne besørgede Mr. Jiffins Opvartning. Hun bragte ham hans Mad ind i Kaptajnens hyggelige lille Stue og vendte derpaa tilbage til sin Frue for at fortælle hende om det forfærdelige Indhug, han havde gjort i Hvedebrødet, og den foruroligende Maade, paa hvilken han havde skaaret Skiver af Oxekjødet.

„Jeg er vis paa," sagde hun, „om der saa havde været et helt Hav af Sauce, vilde han have spist det til den sidste Draabe. Da han var bleven færdig med Kartoflerne, slikkede han Saucen op med Brødet."

Hvilken utaalelig lang og trist første Juledag! Drosker og Kareter standsede uden for de andre Huse i Gaden; pyntede Folk gik til og fra den nærliggende Kirke, om Aftenen lød der Musik fra de oplyste Vinduer lige overfor, medens Klara Hawthorn gik frem og tilbage i Værelset med sit Barn paa Armen og grublede over, hvad de vel nu foretog sig der hjemme — det var desværre ikke længer hendes Hjem.

Kallebasse havde været gnaven og urolig hele Dagen, og det blev værre hen imod Aften. Og medens Hanne gik i Byen for at hente Øl til Aftensmaden, arbejdede han sig om til et Anfald af Graad, som gjorde den unge Moder helt syg af Angest.

Hun gik op og ned ad Gulvet under et frugtesløst Forsøg paa at stille Barnet tilfreds, da Døren sagte blev aabnet, og Mr. Jiffins viste sig paa Dørtærskelen. Klara var nær ved at tabe Barnet ved hans pludselige Tilsynekomst.

„Lad mig ta'e ham et Øjeblik," sagde Mr. Jiffins. „Jeg er vant til at omgaas saadanne Smaafyre, lille Frue."

„O nej, rør ham endelig ikke!" udbrød Klara, da Mr. Jiffins strakte sine hæslige Hænder ud efter hendes Skat. „Jeg er vis paa, at han ikke gaar til Dem."

Men til hendes store Forbavselse lod Kallebasse — det mest egensindige og lunefulde af alle Børn — sig villig tage af den snavsede gamle Mand, og efter nogle Minutters Hoppen og Dansen og Gyngen hørte han virkelig op med at græde.

„Gud velsigne de smaa Sjæle! De vil alle sammen saa gjærne gaa til mig," sagde Mr. Jiffins

med megen Følelse. „Jeg har et Barnebarn netop paa Størrelse med ham her, og hvad det lille Fæ lider af Kneb i sin lille Mave, det er der ingen, der ved bedre end han og jeg. Gud velsigne Dem, det er saamænd ikke altid af Hidsighed, naar de tager saadan paa Veje — det er Kneb i deres smaa Maver, og vil De blot følge mit Raad og lade Deres Pige hente for et Par Skilling Pebermyntedraaber og give ham to Draaber paa et Stykke Sukker, smeltet i en Skefuld varmt Vand — saa skal De se, at han bliver saa føjelig som et Lam.“

Mr. Jiffins passede Barnet, indtil Hanne kom tilbage med Øllet og Resten af det sidste halve Pund Sterling. Pigen blev staaende fuldstændig maalløs, da hun saa Kallebasse paa den fremmedes Arm, men uden i mindste Maade at lægge Mærke dertil sendte han hende afsted til Apotheket efter Pebermyntedraaber, og dette skete med lige saa megen Sindsro, som om han havde været den lilles Bedstefader. Mrs. Hawthorn var sunken udmattet ned paa en Stol og saa forbavset til, medens Fogedbetjenten udfoldede et sandt Geni som Barnepige. Han underholdt Kallebasse med en itubrækket Tobakspibe og en Gadedørsnøgle, og hans Bestræbelser kronedes med det mest fuldkomne Held, skjønt den unge Herre ellers sjælden lod sig adsprede selv af Legetøjshandlernes snildeste Opfindelser.

„De synes at have en mærkværdig Evne til at omgaas Børn,“ mumlede Klara omsider.

„Jeg holder af dem, lille Frue; det er bare det, det kommer an paa, og de har det paa Fornemmelsen. Der er ingen Ting, der har saadan Indflydelse paa dem. Jeg tør vædde paa, at da De før gik op og ned med den lille Fyr paa Armen, var Deres Tanker andensteds henne; De grublede over Deres egne Bekymringer, og han var Dem til Plage i Øjeblikket?“

Klara nikkede bekræftende.

„Ser vi det!“ udbrød Mr. Jiffins triumferende, „og det forstod han meget godt — han vidste, at De ikke helt og holdent havde Deres Tanker hos ham, og uden det kommer man ingen Vegne med et Barn. De er min Tro kloge nok, Gud velsigne dem! — Ikke sandt, lille Snut? — Jo, naturligvis, du ved det godt selv.“

Kallebasse behagede at give sit Bifald tilkjende med et henrykt Hyl.

(Sluttes).

Flodsvinet.

Ved E. T.

Flodsvinet eller Capivaren, som fremstilles paa medfølgende Billede, er det største og mest plumpe Medlem af Gnavernes talrige Orden. Allerede et flygtigt Blik paa dette Dyr viser, at det med god Ret bærer Navnet Flodsvin, da hele dets plumpe Legemsbygning og dets stive, børsteagtige Haarklædning i høj Grad minder om Svinet. Dets Krop er plump og tyk, Halsen kort, og det langstrakte Hoved ender med en afstumpet Snude; de smaa Øjne er fremstaaende og har et meget dumt Udtryk. Haarklædningen har paa Ryggen en brun Farve, og paa den øvrige Del af Legemet er den brungul. Dets Længde udgjør omtrent $3^{1}/_{2}$ Fod.

Flodsvinet har hjemme i Sydamerika, hvor det er almindelig udbredt og helst opholder sig i lavtliggende, sumpige Skovegne, især ved Bredderne af Søer og Floder, som det ikke gjærne fjærner sig langt fra. Det holder nemlig meget af at tumle sig i Vandet og svømmer og dykker her med stor Færdighed. I ensomme og ubeboede Egne er det meget almindeligt, og paa saadanne Steder kan man ofte se det i hele Flokke, enten græssende eller siddende, som det ene Individ paa medfølgende Billede, paa Bagbenene lige som en Hund. Det er et meget roligt, fredeligt og dumt Dyr, som holder mest af at leve i uforstyrret Ro. Under sædvanlige Forhold bevæger det sig meget langsomt, men i Nødstilfælde kan det ogsaa sætte afsted i et Slags plump Galop. Naar det i Frastand opdager en eller anden Fjende, giver det sig altid god Tid med at flygte til sit Tilflugtssted: Vandet. Bliver det derimod pludselig overrasket af en Fjende, styrter det i fuldt Løb til Vandet, hvor det strax skjuler sig ved at dykke ned i dette. Dets Næring bestaar af saftige Vandplanter samt Barken af unge Træer. Det gjør ogsaa ofte megen Skade paa Sukkerplantagerne, samt Majs- og Rismarkerne,

ved at æde en Mængde af de dyrkede Planter, af hvilken Grund man har udryddet eller fortrængt det fra de opdyrkede Egne. De indfødte i Sydamerika sætter megen Pris paa dets fede og velsmagende Kjød og efterstræber det derfor ivrigt. De bruger ogsaa dets tykke Hud til al Slags Læderarbejde, især til Sadler og Remme. I den senere Tid har man ofte ført Flodsvinet til Evropa, hvor det findes i de fleste større zoologiske Haver. De to Individer, som ses paa Billedet, hører nu hjemme i den zoologiske Have i London, hvor de trives særdeles godt. Da det let vænner sig til Mennesket og uden Vanskelighed lader sig tæmme, holder man det som Husdyr i enkelte Egne i Sydamerika.

„Orienten".

(Af Amand v. Schweiger-Lerchenfeld. Paa Dansk ved Joh. Magnussen. Brødr. Salmonsens og Andr. Schous Forlag).

Kjendskaben til fjærne, fremmede Egne, deres Natur, Historie og Kultur i Fortid og Nutid har ikke blot som et vigtigt Dannelsesmiddel, men tillige som en kjærkommen Underholdning altid øvet stor Tiltrækning paa Læseverdenen, og det bør da ogsaa billigvis indrømmes, at ved Fremkomsten af slige virkelig gode Værker er der spredt mange nyttige Kundskaber ud blandt Almenheden. — En Bog af denne Art, der forekommer os at fortjene særlig Opmærksomhed, er den ovenfor nævnte: „Orienten". Af de udkomne sex Leveringer (der vil i alt blive 26 Leveringer, hver paa to 16-sidige Ark) kan man slutte, at der vil komme til at foreligge et Værk, der baade i Indhold og Udstyrelse byder noget mere end almindeligt, og som dertil har det Fortrin ved sin klare og livlige Fremstillingsform at henvende sig til den videst mulige Læsekreds. Det synes os, at ikke mindst vilde Sogne- og Folkebibliotheker kunne give deres Bogskat en smuk Forøgelse ved Erhvervelsen af et Værk, af hvilket Læseren vil høste ikke blot en fortræffelig Underholdning, men tillige en god og befrugtende Belæring. Bogens Skildringer vil omfatte hele Orienten med alle dens rige Minder, dens Historie og dens brogede Folkelivsbilleder, et Stof, der mere end det meste andet egner sig til at fængsle Interessen, vel ikke mindst fordi saa mange af vor Ungdoms Forestillinger og Idealer knytter sig til det sagnrige

Neuenburg.

Fra Schweiz.

Neuenburg eller Neufchâtel i det schweiziske Kanton af samme Navn er beliggende ved Foden af Chaumont, ikke langt fra Seyons Munding, i henrivende Naturomgivelser. Den smukke, til Dels endogsaa prægtig byggede Stad tæller henved 14,000 Indbyggere. Dens mærkeligste Bygning er det i det 13de Aarhundrede byggede Slot, der rager højt op over de tæt sammenpakkede Huse. Desuden udmærker Byen sig ved sine offentlige Anstalter, sine milde Stiftelser og betydelige Kunstsamlinger.

Østerland. — Som Illustrationsprøve gjengiver vi omstaaende to Billeder, som vi vilkaarlig har valgt af den Mængde ypperlige Træsnit (indtil et Antal af 200), der ledsager Værket. Billedet paa Side 106 fremstiller et Optrin, som man næppe skulde tro muligt i det civiliserede 19de Aarhundrede. Det knytter sig til den oprørende Slavehandel, der endnu drives i Smug i den øvre Nilregion. De ulykkelige indfødte, der jages og voldelig tages til Fange af Slavehandlerne, føres ofte ad Snigveje flere hundrede Mile gjennem Landet til det røde Havs Kyst og lider de grusomste Pinsler undervejs. Ofrene kobles sammen med værre Raahed end en Flok Kvæg og drives afsted af Føreren, hvis uundværlige Attribut er en lang Pisk, med hvilken han ved den mindste Foranledning pisker løs paa hele Kolonnen. Børn og Kvinder tillades det at bevæge sig noget friere, dog hænder det tit, at de i hobevis bukker under for Marschens Strabadser og den umenneskelige Behandling. Slaver, som ikke er i Stand til at marschere længere, lader man da simpelt hen blive hjælpeløse tilbage eller — som det her ses — man gjør kort Proces og halshugger dem. — Det næste Billede (Side 107) forestiller tyrkiske Tropper paa Marsch gjennem den arabiske Ørken. Det er en lille karakteristisk og livfuld Illustration.

Danske Digtere.

Paa Strandvejen.

(Af Henrik Hertz' „Lyriske og dramatiske Digte". (1841)).

Rullende hen ad de støvede Veje,
kjøre vi muntert og let.
Træerne strække, medens de neje,
efter os Bladenes Net.
Søen er spejlklar,
Vandene blaa.
Stjærnerne spille
med Glans derpaa.

Kuskene smelde, Hestene springe.
Mærker du, han vil forbi?
Tværs over Sporet listig vi svinge —
jeg er en Kusk med Geni!
Hestene rende,
Træernes Løv
skjuler os naadig
for Kvalm og Støv.

Vinde, der lufte paa vuggende Vande!
Vinde fra Sø og fra Sund!
Kommer og køler min elskedes Pande,
vifter omkring hendes Mund!
Elskede! Vinden
haster fra Sund,
kysser med Glæde
din Kind, din Mund.

TEATERNYT.

Folketheatret har øjensynlig erhvervet sig, hvad man kalder et Kassestykke, ved Opførelsen af „Greven af Monte Christo", dramatiseret af Alex. Dumas og Maquet efter den førstnævntes verdensberømte Roman. Det er en egen Sag at forvandle en 12 Bind stærk Roman til et Drama, men det er i alt Fald for saa vidt lykkedes Forfatterne, som alle de vigtigste og mest spændende Scener i Romanen er komne med. Man bliver Vidne til Edmond Dantes' Hjemkomst til Marseille, til hans Møde med Mercedes, til Sammensværgelsen mellem den forsmaaede Elsker, Fernand, og den onde Danglars; Edmonds Fængsling, hans Ophold i Kastellet If, hvor han lærer Abbed Faria at kjende, og dernæst Edmonds Tilsynekomst som Monte Christo, der opsøger baade Venner og Fjender for at belønne de første og straffe de sidste. Et Drama med mere Handling kan ikke godt tænkes; i alle tretten Tablauer følger den ene Effektscene efter den anden, og Forfatterne har aabenbart ikke fordret mere; Stykket holder sit Publikum i Aande eller gjør det rettere sagt aandeløs, medens Tilskuerne lider og jubler med Helten lige til den sidste Scene. — Hr. Stigaard har en særlig Evne til at give Roller af den Art som Edmond Dantes med en ualmindelig Varme og Troværdighed, og han tager sig dertil fortræffelig ud i de mange forskjellige Kostumer. Noget lignende gjælder om Fru Holst, der har givet sin Fremstilling af Mercedes et Præg af Ildfuldhed og stærkt farvet Romantik, der passer lige saa godt til Rollen, som det maa kaldes paa en Gang overraskende og beundringsværdigt hos en Skuespillerinde, hvis egentlige Rollefag dog ligger i en helt anden Retning. Af de øvrige medspillende skal vi ikke nævne nogen enkelt, alle passer godt i Ensemblet, og større Fordringer er der ikke Grund til at stille. Flere af Dekorationerne tager sig fortræffelig ud, navnlig Havnen ved Marseille. At dømme efter Bifaldet, kunde man gjærne tro, at „Greven af Monte Christo" var i Stand til at holde sig paa Repertoiret det meste af Sæsonen, hvis Theatret ikke havde andre Trumfer i Baghaanden.

Kasinos Theater har stadig opført „Valdemar Sejer" for udsolgt Hus. Den store Slagscene i sidste Akt er bleven forandret, hvad der i ikke ringe Grad har forøget Slutningseffekten.

NY BØGER.

Vejledning i Sundhedspleje og Sygepleje for Landboere og andre, af T. M. Trautner, Fysikus for Fyens Stift. (J. H. Schubothes Forlag). Det er med virkelig Fornøjelse, vi har gjort os bekjendt med denne Bog, der upaatvivlelig vil kunne stifte stor Nytte. Naar man en Tid har opholdt sig eller er færdedes ude omkring i Landet, vil man snart have gjort den Iagttagelse, at Landboerne udsætter sig for mange Sygdomstilfælde, som kunde undgaas ved en forsigtigere og mere kyndig Omsorg for Helbreden. I saa Henseende giver nærværende Bog en fortræffelig Vejledning i sit første Afsnit: Sundhedspleje, hvis Raad

og Anvisninger man maa ønske fulgte i mangt et Hjem ude paa Landet. Ikke mindre vigtig er det Afsnit, der omhandler Sygeplejen, og hvor der i en let overskuelig Form gives Vejledning i en stor Mængde Sygdomstilfælde, hvor Lægehjælp enten ikke er absolut nødvendig, eller hvor det gjælder om at skaffe hurtig Bistand, indtil Lægen kommer til Stede. Bogen, der er anbefalet af Sundhedskollegiet og udgivet med Understøttelse af de Classenske Fideikommis, burde ikke savnes i noget Hus, der ligger afsides fra øjeblikkelig lægekyndig Bistand, men selv hvor en saadan lettere kan faas, vil der dog som oftest være god Anvendelse for de mange nyttige Vink, den indeholder til Sundhedens Bevarelse. Bogen er særlig beregnet for den egentlige Landbostand, hvis Forhold, som Forfatteren fremhæver, i saa mange Henseender og særlig i denne Sag er forskjellig fra Bybeboernes, og vi ser ikke rettere, end at Forfatteren ved sin dygtige og omhyggelige Udarbejdelse af dette vigtige Æmne har givet de allerede foreliggende Lægebøger en fortjenstfuld Forøgelse, til hvilken der særlig maatte siges at være Trang.

Ripsraps.

Hanen som Familiefader. En Landmand havde en Rottehund, som plejede at faa sin Middagsmad under aaben Himmel. Maaltidet fandt Sted i Haven, hvor en Høne med en Flok Kyllinger havde Tilhold, og da Kyllingerne fik Nys om Hundens Spisetid, indfandt de sig regelmæssig for at hjælpe den med at fortære dens Foder. Den første Dag jagede Hunden dem bort ved at knurre og gø, men Dagen efter indfandt ikke alene Hønen og Kyllingerne sig igjen ved Hundens Maaltid, men ogsaa Hanen. De smaa Dyr og deres Moder vilde atter give sig i Kast med Hundens Mad, men pludselig kom Hanen spankende, stillede sig tæt ved Ædetruget og forhindrede, at Hunden igjen blev forstyrret i sit Maaltid, i det den ved uden Medlidenhed at pikke dem og baske med Vingerne holdt de næsvise Gjæster borte fra Truget. Først da Hunden var bleven mæt og gik sin Vej, tillod Hanen sin Familie at gjøre sig til Gode med Levningerne. Denne Scene gjentog sig, til Aarstiden forhindrede Hunden i at nyde sin Mad under aaben Himmel.

Det europæiske Jærnbanenet var i Aaret 1845 omtrent 9,162 Kilometer langt, i 1865: 75,515 Kilometer, 1875: 141,948 Kilometer og i 1879: 165,185 Kilometer.

Blot til Lyst.

Farlige Løjer.

Ogsaa en Grund til Tiggeri. Tiggeren: „Go'e Herre, jeg har saadan en slem Kone, og derfor vilde jeg gjærne be' Dem, om De ikke kunde hjælpe mig lidt." — Herren: „Ja, hvad kan jeg gjøre derved?" — Tiggeren: „De kunde give mig noget til at slukke min Sorg i."

En Hindring. „Har du hørt det? Nu vil Bertha og Laura ogsaa lære at svømme!" — „Umuligt! De kan jo aldrig holde Munden lukket!"

Gaadefabrik.

Karade.

En stakkels Skabning, der trælle maa,
selv naar den er bleven gammel og graa!
Med „B" foran er det Skovens Pryd,
ung, gammel, fattig og rig til Fryd.
Med „H" er det alle Smaafugles Skræk;
med „L" det dyrkes bag Havehæk.
Med „R" er det kjendt fra Slot til Braa,
er sort, hvid, graa eller lyseblaa.

William.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en By i Danmark:

1. Kongerige i Evropa.
2. By i Jylland.
3. Et berømt Fyrtaarn.
4. By paa Sjælland.
5. By i Norge.
6. By paa Fyen.
7. Flod i Tyskland.
8. By i Italien.
9. By i Sverig.

Peter.

Rebus.

1. Trup 1.

R. K.

Opløsninger til Gaadefabriken i forrige Nummer (Søndag den 12te Februar):

Gaaden: (Vindue Vin—Due), rigtig løst af Mesters Birthe. T. P. En gammel Abonnent i V—by. Else. Lille Tip. B. B. B.

Geografisk Gaade: Olaf Trygvesøn (Oder, London, Antwerpen, Fredericia, Triest, Rio Janeiro, Ystad, Genua, Volga, Ebro, Seine, Oland, Nantes), rigtig løst af Lille Tip. T. P. Olaus Nielsen i N—. X. Y.

Rebus: Totalafholdenhedsforeningen, rigtig løst af X. Y. Lille Tip. En Nitter. Nelly og Ketty. B. S. B.

Geografisk Gaade i Nr. 6 rigtig løst af Ole Kaninstok. Didrik Smaltarm.

Rebus i Nr. 6 rigtig løst af Jomfru Fløjlsgrød.

Brevvexling.

M. J. Da De ikke har opgivet Deres Adresse, kan vi ikke returnere Digtet. Dette kan afhentes paa Expeditionskontoret eller skal blive Dem tilsendt, naar Adressen opgives.

Ole Kaninstok takkes for Gaadebidragene, men til Efterretning for Red. skulde de gjærne have været ledsagede af Opløsninger.

Familievennen
UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.
6. Aargang. Søndagen den 26. Februar 1882. Nr. 9.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat).

Ottende Kapitel.

Gjæstebudet.

I en mægtig, fra begge Sider oplyst Sal, hvis Loft bares af malede og blomstersmykkede Søjler, var der opstillet tre Rækker lange Borde. Hver Række talte ti Borde, og ved hvert Bord var der dækket til tyve Gjæster. For Czaren, Storfyrst-Tronfølgeren og de fornemste Yndlinge var der dækket paa dertil særlig bestemte Borde i Salens øverste Ende. Til Gjæsternes Bekvemmelighed fandtes der lange Bænke med Fløjls- og Gyldenstyks Hynder; for Czaren derimod en bred Lænestol, smykket med kunstigt Billedskærerarbejde og indlagt med Perler og kostbare Stene. I Steden for Fødder hvilede Sædet paa to Løver, og det forgyldte Rygstød bestod af en Ørn med flakt Hoved og udspilede Vinger. Midt i Salen var der opstillet et kolossalt, firkantet Egetræs Bord, hvis tykke Plade hvilede paa mægtige, drejede Fødder. Et sandt Bjærg af Guld- og Sølvkar var opstablet derpaa. Der fandtes Bægere, som fire Mennesker kun med Møje kunde løfte ved de rigt udsmykkede Hanke; endvidere tunge Vandbækkener, Fade og Tallerkener i de forskjelligste Størrelser, alle sammen af drevet Arbejde og indlagte med Perler. Der var ogsaa Pokaler af Karneol, Krus, forfærdigede af Strudsæg, og Drikkehorn, indfattede i Guld. Mellem Tallerknerne og Vandbækkenerne opdagede man sælsomt formede, gyldne Vaser, som forestillede Bjørne, Løver, Haner, Paafugle, Traner, Rhinocerosser og Strudse. Og alle disse tunge Fade, Horn, Krus og Bægere, alle disse Vaser i Dyre- og Fugleskikkelser var opstillede saaledes, at de dannede en Pyramide, hvis Spids næsten naaede op til Loftet.

En glimrende Skare Hoffolk traadte i højtideligt Optog ind i Salen og tog Plads paa Bænkene. Paa Bordet stod der i Øjeblikket kun Salt- og Peberbøsser foruden nogle Fade med koldt Kjød, syltede Agurker, Blommer og endelig Tykmælk i Træterriner.

Opritsnikerne satte sig, men begyndte ikke at spise, før Czaren var kommen.

Lidt efter traadte Taffeldækkerne parvis ind i Salen og stillede sig omkring Czarens Sæde; bag efter dem fulgte Hushovmesteren og Overmundskjænken.

Endelig lød en Fanfare, Paladsets Klokker begyndte at kime, og med afmaalte Skridt traadte Czar Iwan Wassiljewitsch ind.

Han var høj af Skikkelse, vel bygget og bredskuldret. Hans lange, rigt baldyrede Gyldenstykkes Klædning var bræmmet med Perler og Ædelstene. Til hans Halskjæde, der bestod af kostbare Ringe, var der fæstet emaillerede Billeder af Frelseren, den hellige Jomfru, Apostlene og Profeterne. Et stort

ciseleret Kors hang i en gylden Kjæde paa hans Bryst. Hælene paa hans røde Saffians Støvler var beslaaede med Sølv.

Serebræny studsede ved Synet af den skrækkelige Forandring, der var foregaaet med Iwans Ydre. Hans Ansigt maatte vel endnu kaldes smukt, men Trækkene traadte nu skarpere frem, Ørnenæsen syntes mere buet, i Øjnene glødede en uhyggelig Ild, og i Panden saa man Furer, som ikke havde været der før. Czar Iwan talte fem og tredive Aar, men han saa ud, som om han allerede var højt oppe i de fyrre. Udtrykket i hans Ansigt var fuldstændig forvandlet. Paa slig Vis skifter en Bygning Udseende efter en Ildebrand. Murene staar endnu, men Ornamenterne er forsvundne, de tilrøgede Vinduer stirrer os ugjæstfri, ja næsten fjendtlig i Møde, og i de tomme Værelser er onde Aander dragne ind.

Trods alt dette kunde Iwan endnu have noget indtagende ved sig, naar han selv vilde det. Hans Smil kunde endogsaa fortrylle dem, der kjendte ham nøje og afskyede hans Grusomhed. — Med et saa heldigt Ydre forenede Iwan ualmindelige Talegaver. Det skete ikke sjælden, at dydige, ærefulde Mænd, der hørte Czaren tale, blev overbeviste om Nødvendigheden af hans skrækkelige Forholdsregler og i saadanne Øjeblikke troede paa hans Straffes Retfærdighed.

Ved Iwans Indtrædelse rejste alle sig op og bøjede sig dybt. Czaren skred langsomt midt igjennem Salen, standsede ved sin egen Plads, kastede et Blik ud over Forsamlingen og bukkede til alle Sider. Derpaa læste han med høj Stemme en lang Bøn, gjorde Korsets Tegn, velsignede Maaltidet og satte sig ned paa sit Sæde. Alle med Undtagelse af sex Taffeldækkere og Mundskjænken fulgte hans Exempel.

En Mængde Tjenere i guldbræmmede Kjortler af violet Fløjl stillede sig op foran Czaren, bøjede sig halvt ned til Jorden og fjærnede sig derpaa parvis for at hente Retterne. Strax efter vendte de tilbage med to hundrede stegte Svaner paa Guldfade.

Saa begyndte Maaltidet.

Serebræny sad ikke langt fra Czarens Bord. I hans umiddelbare Nærhed befandt sig nogle Bojarer fra de nærmeste Provinser; ingen af dem hørte til Opritsnikerne, men paa Grund af deres høje Rang var de paa denne Dag blevne tilsagte til Taffel. Nogle af dem havde Serebræny kjendt forinden sin Afrejse til Litauen. Fra sit Sæde kunde han tydelig se Czaren og alle dem, der sad ved hans Bord. Fyrst Nikita følte sig greben af en smertelig Følelse, i det han gjorde en Sammenligning mellem den Iwan, han havde forladt for fem Aar siden, og den Iwan, han nu gjenfandt omgiven af sine ny Yndlinge.

Serebræny henvendte sig til en af sine Naboer, som han havde kjendt i gamle Dage:

„Hvem er den unge Mand, som sidder der paa højre Side af Czaren — ham, med det blege og tungsindige Ansigt?

„Det er Storfyrst-Tronfølgeren, Iwan Iwanowitsch,“ svarede Bojaren.

Og efter at han med et hurtigt og stjaalent Blik havde set sig omkring til alle Sider, tilføjede han sagte:

„Maatte Gud være os naadig! Han er ikke fulgt i sin Bedstefaders, men i sin Faders Fodspor, og trods hans Ungdom er hans Hjærte allerede opfyldt af alt, hvad ondt er; hans Herredømme vil næppe berede os nogen Glæde!“

„Og hin mørkøjede unge Mand med det vindende Ansigt — der ved Enden af Bordet? Hans Træk er mig ikke ubekjendte, men jeg mindes ikke, hvor jeg har set ham.“

„Ja vist har du set ham, Fyrste, for fem Aar siden; den Gang var han ikke andet end Vaabendrager i Czarens Livvagt. Men siden den Tid er han kommen højt paa Straa, og han kommer vel højere endnu! Det er Boris Godunoff; Czarens begunstigede Raadgiver. Ser du,“ vedblev Bojaren med dæmpet Stemme, „ser du, der ved Siden af ham, det bredskuldrede, rødhaarede Menneske, der ikke kan se nogen lige i Øjnene, og som med en mørk Mine bøjer sig ned over sin Tallerken? Ved du, hvem det er? Det er Gregor Skurotoff med Tilnavnet Maljuta. Han er paa en Gang Czarens Ven, fortrolige og Bøddel. Czaren gjør intet Skridt uden ham; ikkun Boris Godunoffs Indflydelse holder den andens Stangen — et Ord af den sidste, og Maljuta maa give efter! . . . Og den smukke unge Mand der henne, ham med Pigeansigtet, som netop er i Færd med at skjænke Vin i Bojarens Bæger — det er Fedor Baßmanoff.“

„Ham der?“ spurgte Serebræny, der gjenkjendte den unge Mand, som han havde lagt Mærke til i Slotsgaarden, og hvis ondskabsfulde Spøg havde været saa nær ved at koste ham Livet.

„Netop ham. Czaren elsker ham frem for alle andre! Han synes ikke at kunne leve uden ham. Men naar det drejer sig om alvorlige Sager — hvem spørger han saa til Raads? Ikke ham, men Boris.“

„Ja, det er ham,“ sagde Serebræny, i det han nøjere betragtede Godunoff; „nu husker jeg ham meget godt. Befandt han sig ikke den Gang blandt Czarens Bueskytter?“

„Ganske rigtig, Fyrste. Det synes dig kun at være et ringe Embede, men han forstod at bringe

noget ud af det. En Dag, da der var Jagt, fandt Czaren pludselig paa at ville skyde med Bue. Khanens Sendebud, Dewlet-Mursa, var netop til Stede. Han morede sig med at skyde med Pile efter en Tartarhue, som var bleven hængt op paa en Stang omtrent hundrede Skridt fra Czarens Telt, og ikke en eneste Gang fejlede han sit Maal. Man havde nylig endt Maaltidet, og Bægeret var gaaet flittig rundt. Da rejste Iwan Wassiljewitsch sig op og sagde: „Giv mig min Bue; jeg er en lige saa god Skytte som Tartaren!" — Denne udbrød fornøjet: „Velan, lille Fatter Czar; jeg vædder med dig om en Hjord paa hundrede Heste, og du — hvad holder du?" — „Staden Räsan!" svarede Czaren og raabte derpaa endnu en Gang: „Giv mig min Bue!"

Boris ilede strax hen til det Sted, hvor Czarens Hest, der bar Buen og Koggeret, befandt sig. Han sprang i Sadlen, men Hesten slog ud, stejlede, for derpaa pludselig afsted og endte med at kaste sin Rytter til Jorden. Et Kvarter efter vendte Boris tilbage; Koggeret og Buestrængen var gaaet midt over, Buen brækket i Stykker, Pilene forsvundne, og Boris selv havde et stort Hul i Hovedet. — han steg af Hesten og kastede sig for Czarens Fødder: „Tilgiv mig, Majestæt, jeg mægtede ikke at styre Hesten, din Bue er gaaet i Stykker! — Imidlertid var Czaren kommen sig af sin Rus. „Velan," sagde han, „fra nu af skal du ikke mere have Opsyn med Kogger og Bue. Men med andre end min egen Bue skyder jeg ikke!"

„Siden den Dag er Boris bestandig kommen højere paa Straa, og du skal se, Fyrste, hvor vidt han endnu bringer det! . . . Hvilken Mand!" vedblev Bojaren, i det han betragtede Godunoff med uforstilt Beundring. „Aldrig overanstrænger han sig, og dog er han altid, hvor han skal være; aldrig taler han et frit Ord til Czaren eller modsiger ham, men dog forstaar han at gjøre sin Mening gjældende; han gaar sin egen bugtede Vej; han har ingen Sinde besmittet sine Hænder med Blod, aldrig haft Del i en Henrettelse. Rundt om flyder Blodet i Strømme, men selv bliver han ren og hvid som et nyfødt Barn — han hører ikke en Gang til Opritsnikerne . . . Den anden der," vedblev Bojaren og pegede paa en Mand med et ondskabsfuldt Smil, „er Alexis Baßmanoff, Fedors Fader, og noget længere tilbage sidder Wassili Gräsnoy, og ved siden af dem Pater Lewki, Abbed i Tschudowo — Gud tilgive ham hans Synder: han er ikke en Kirkens Hyrde, men en Befordrer af verdslige Lidenskaber!"

Med Nysgjerrighed og tillige med Bitterhed i Sindet havde Serebræny lyttet til sin Nabo.

„Sig mig, Bojar," spurgte han, „hvem er den høje Mand der henne med lyst Haar og sorte Øjne; han ser ud til at være en tredive Aar? Han tømmer det ene Bæger efter det andet; nu allerede det fjerde — og tilmed Pokaler af saa vældig en Størrelse! Han er sikkert en dygtig Svirebroder; men Vinen synes ikke at glæde hans Hjærte. Se, hvilken mørk Pande! Og hans Øjne lyner formelig! Er han afsindig? Se, hvorledes han skærer i Dugen med sin Kniv!"

„Ham maa du dog vistnok kjende, Fyrste; han har jo været en af vore. Det er rigtignok sandt, han har forandret sig meget siden den Tid, da han bragte Vanære over sig selv og over alle Bojarer ved at slutte sig til Opritsnikerne. Det er Fyrst Afanassi Wjæsemski. Han er den tapreste blandt dem, men han har ikke rigtig Magt over sit eget Hoved. Siden Kjærligheden bemægtigede sig hans Hjærte, er han ikke længer Herre over sig selv. Han ser og hører intet; han taler med sig selv som en forrykt og holder Taler for Czaren, saa man maa forfærdes derover. Hidtil er endnu alt gaaet godt; Czaren har Medlidenhed med ham. Man siger, at det er hans ulykkelige Kjærlighed, der har drevet ham til at lade sig optage blandt Opritsnikerne."

Og Bojaren bøjede sig nærmere hen til Serebræny rimeligvis for udførligere at fortælle ham Wjæsemskis Historie, men i det samme traadte en Taffeldækker hen til dem og sagde, i det han stillede et Fad med Steg foran Serebræny:

„Nikita, stat op! Vor ophøjede Herre viser dig den Naade at sende dig dette Fad fra sit eget Bord."

Fyrsten rejste sig op og gjorde i Overensstemmelse med Skik og Brug et dybt Buk hen imod Czaren.

Alle, der sad ved samme Bord som Fyrsten, rejste sig derpaa ligeledes op og bøjede sig for Serebræny til Tegn paa, at de ønskede ham til Lykke med Czarens Gunst. Fyrsten takkede enhver af dem med et særligt Buk.

Imidlertid vendte Taffeldækkeren tilbage til Czaren og sagde, i det han bøjede sig halvt ned til Jorden:

„Ophøjede Herre, Nikita har modtaget din Foræring og vist dig sin Hyldning!"

Da Svanerne var fortærede, fjærnede Tjenerne sig parvis ud af Salen og vendte tilbage med tre hundrede stegte Paafugle, hvis udfoldede Haler bevægede sig lige som Vifter frem og tilbage over Fadene. Efter Paafuglene kom der Fiske- og Hønsepostejer, Frugttærter og alle mulige Slags Kager. Medens Gjæsterne spiste, fyldte Tjenerne Bægrene med Mjod, Kirsebærvin, Enebærbrændevin eller

Ribssaft. Andre kredentsede forskjellige fremmede Vine som: Rumænier, Rhinskvin eller Muskatvin.

En Del af Taffeldækkerne gik frem og tilbage mellem Bordene for at have Opsyn over det alt sammen og uddele de nødvendige Befalinger.

Lige overfor Serebræny sad en gammel Bojar, der, efter hvad man paastod, havde paadraget sig Czarens Vrede. Bojaren havde en Anelse om, at der forestod ham en eller anden Ulykke, men han vidste ikke hvilken, og med Rolighed saa han sin Skæbne i Møde. Til alles Forbavselse bragte Overmundskjænken, Fedor Baßmanoff, ham i egen Person et Bæger Vin.

„Wassili, stat op!" sagde Baßmanoff, „vor ophøjede Hersker viser dig den Naade at sende dig dette Bæger!"

Oldingen rejste sig op, bøjede sig for Iwan og drak Vinen ud, hvorpaa Baßmanoff vendte tilbage til Czaren og sagde:

„Ophøjede Herre, Wassili har tømt Bægeret og bragt dig sin Hyldning!"

Alle rejste sig op og bøjede sig for Oldingen. Enhver ventede, at han paa sin Side vilde takke med et Buk. Men Bojaren blev staaende ubevægelig. Han drog tungt efter Vejret og skjælvede over hele Legemet. Pludselig fyldtes hans Øjne med Blod, hans Ansigt blev blaat, og han styrtede til Jorden.

„Bojaren er drukken," sagde Iwan Wassiljewitsch, „bær ham ud!"

En Mumlen løb gjennem Forsamlingen, Bojarerne fra Provinserne saa paa hinanden og sænkede derpaa deres Blikke; de vovede ikke at mæle et Ord.

Serebræny gyste. Endnu for ganske nylig havde han ikke kunnet eller villet tro, hvad man fortalte om Iwans Grusomhed; nu var han selv Vidne til Czarens frygtelige Hævn.

„Maaske venter der mig en lignende Skæbne," tænkte han . . .

(Fortsættes).

Overmod staar for Fald.

En amerikansk Skitse.

„Altsaa den unge blonde Dame der henne? Paa min Ære, en fortryllende Skabning! Hvad hedder hun?"

„Alice Hilton; hendes Fader er Dommer i Carmonville."

„Og dit Hjærte er bleven lagt i uløselige Lænker af hendes gyldne Lokker og violblaa Øjne, ikke sandt, Poul?"

„Jeg tilstaar, min kjære Eugen, at det forholder sig saaledes," svarede Poul smilende.

„Hun er unægtelig meget smuk," bemærkede Kaptajn Eugen, i det han eftertænksomt drejede paa sin Knebelsbart, „men tillige meget barnagtig og meget koket, det ser man ved det første Øjekast. Tag dig i Agt, at hun ikke leger med dit varme, trofaste Hjærte lige som Katten med Musen."

„Eugen!"

„Ja, jeg kunde nok vide, at min Bemærkning ikke vilde være dig velkommen," sagde Kaptajnen smilende og gik sin Vej, medens Poul i sit stille Sind kaldte ham en utaalelig, tølperagtig gammel Pebersvend.

Men ikke desto mindre følte han sig dog pinlig berørt af Kaptajnens Ord, og de gjenlød endnu haardnakket i hans Øren, da han nogle Timer senere, paa et mere fremrykket Stadium af Ballet, stod ved Siden af Alice og omsider fik Mod til at udtale de Ord, af hvilke, som han troede, hans Livslykke var afhængig.

Hun var unægtelig den smukkeste af alle de unge Piger i Balsalen. Men der var tillige udbredt noget selvbevidst over hendes nydelige lille Person, noget, der røbede, at hun modtog den almindelige Hyldning som en hende med Rette tilkommende Tribut.

Medens Poul talte, bevægede hun legende de smaa atlasklædte Fødder, der hidtil kun havde vandret ad Lykkens Stier, og vuggede sig skjødesløst frem og tilbage i Gyngestolen.

Han talte om sin Kjærlighed og endte med at bede hende om at blive hans Hustru.

Der var ingen undseelig Rødmen, ingen forvirret Stammen. Med et Smil kastede hun de glinsende Lokker tilbage, i det hun saa op paa ham og svarede:

„Hvilken Skade, at vi er alene, Mr. Harring-

ton, for vi tager os vist fortræffelig ud i denne tête à tête!"

„Hør mig, Alice, det er mit Alvor; jeg er kun lidet oplagt til at spøge i dette Øjeblik," sagde han i en næsten stræng Tone.

„Nej, hvor De dog er morsom, Mr. Harrington!" udbrød hun med en lidt tvungen Latter. „Det er et aldeles mageløst Bedemandsansigt, De kan sætte op; men jeg vil ikke høre mere. Jeg beder Dem, slip min Haand!"

„Jeg er Dem altsaa ligegyldig trods alle Deres Smil og venlige Ord, der lod mig haabe saa meget?"

„Ligegyldig? Det vel ikke," sagde hun, denne Gang med Blikket hæftet paa Blomsterne i Gulvtæppet. „Jeg sætter megen Pris paa Dem som en god, gammel Ven . . . Er der mere, De ønsker at sige mig?"

„Nej. Tilgiv mig min overilede Handlemaade, Frøken Hilton. Jeg skal ikke oftere falde Dem til Besvær."

Alice blev staaende alene inde i det lille Værelse, i hvilket han nys havde ført hende ind. Hun vedblev at se efter ham. Den lette, hvide Dragt omhyllede hende som en Sky; hun bøjede Hovedet lidt, og der syntes at komme lige som en fugtig Glans i det straalende Øjepar.

„Han kommer snart igjen," sagde hun til sig selv efter en kort Pavse; „han maa komme igjen; han kan ikke undvære mig."

* * *

Men Poul kom ikke igjen.

I Carmonville traf man Forberedelser til en alvorsfuld Højtidelighed. Dommer Hilton var pludselig afgaaet ved Døden efter kort Tids Sygdom. I Alléen, der førte op til Huset, kjørte en lang Række Ekvipager frem for at vise den afdøde den sidste Ære.

Enken sad i sin kostbare Sørgedragt i sine Børns Midte. Alice var derimod en Datter af Faderens første Ægteskab og turde ikke tage Del i sin Stifmoders Smærte. I disse ensomme, sørgelige Timer, hvor ingen brød sig om hende, tænkte hun med Taarer paa Pouls ærlige Frieri, som hun havde affærdiget med en overmodig Spøg . . .

„Du ved, kjære Alice," havde Fru Hilton sagt, „at din Fader ikke har efterladt sig nogen Formue. Det er ganske vist mod alles Forventning; men under de for Haanden værende Omstændigheder ser jeg mig nødsaget til at tage hjem til mine Forældre med mine Børn, og du maa selv se at fortjene dit Brød og . . ."

„Kjære Moder," hulkede Alice, „lad mig dog for Guds Skyld ikke staa ganske alene i Verden."

„Jeg ved ikke, hvad du mener, Alice," bemærkede Fru Hilton i en isnende Tone. „Du hører ikke til min Slægt og har intet gyldigt Krav paa min Bistand. Desuden er du nu i en Alder, hvor du burde være i Stand til at sørge for dig selv. Du har faaet en kostbar Opdragelse og . . ."

„O, jeg forstaar det alt sammen," udbrød Alice bittert, „og jeg skal visselig ikke falde dig til Byrde."

„Afbryd mig ikke," vedblev Enken i en skarp Tone, „jeg vilde lige til at sige dig, at Fru Satter i New York søger en Guvernante. Hun skrev til mig kort før din Faders Død, og i dit Sted vilde jeg gjøre mig Umage for at faa Pladsen." . . .

I sit attende Aar var Alice saaledes bleven henvist til at sørge for sig selv med sine egne uøvede Hænder.

* * *

En bitterlig kold Januardag stod en ung sørgeklædt Dame paa Trappen, der førte op til Fru Satters stadselige Hus i New York. Den lille Kuffert ved Siden af hende indeholdt alt, hvad hun ejede.

„Er Fru Satter hjemme?" spurgte hun en trivelig, rødmusset Kone, som aabnede Døren.

„Fru Satter?" gjentog Konen og mønstrede den fremmedes tarvelige Dragt; „nej, hun er ikke hjemme; hun tilbringer Vinteren i Washington."

Alice blegnede.

„Har De maaske ikke en Besked til mig? Jeg er den Guvernante, som Fru Satter ønskede at antage."

„Aa, det er sandt, Guvernanten!" sagde Husholdersken nedladende, „ja, jeg skulde blot meddele Dem, at Fru Satter har taget en anden Beslutning og bragt sine Børn til en Kostskole."

Alice blev staaende forskrækket og tøvende paa Trappen, efter at den tunge Dør for længe siden var bleven smækket i bag ved hende. — Var det rigtig handlet? Var hun nødt til at finde sig i en saadan Hensynsløshed? Og hvor hen skulde hun nu vende sig? Hvad skulde hun gribe til? De faa Dollars, hun ejede, tillod hende ikke en Gang at tage ind paa et Hotel.

Hun gik langsomt ned ad Gaden, indtil hun i Vinduet i en Bagerbutik saa en Plakat, paa hvilken der stod skrevet: „Et Værelse til Leje." Hun gik der ind. Det forholdt sig rigtigt nok. Paa tredje Sal var der en lille Stue til Leje for halvanden Dollars om Ugen.

„Jeg vil gjærne have det for en Uge og betale Lejen forud," sagde Alice rødmende.

„Meget vel," svarede den godlidende Bagermadame; „det kan De gjøre ganske, som De vil."

Det var en søvnløs og bedrøvelig Nat, den første, som Alice tilbragte i New York.

„Vil De være saa god at laane mig en Avis," bad hun sin Værtinde den næste Morgen.

„Værs'go'; her har De den, men der er intet nyt."

„Det er ikke heller for Nyhedernes Skyld, jeg vil læse den; jeg søger mig en Plads."

Lige til det blev Aften vandrede hun gjennem den store By og søgte forgjæves efter en Beskæftigelse, hvorved hun i det mindste kunde skaffe sig Brødet for den Dag.

Men uden Held.

Den næste Dag bragte ikke mere Trøst. Alices Hoved smærtede hende; hendes trætte Fødder vilde næppe bære hende længer.

„Og jeg maa jo finde noget Arbejde," sagde hun fortvivlet til sig selv; „min Stifmoder vil ikke have mig hjem, og jeg har knap en Dollar i Lommen."

„Gaa dog ikke ud i dette kolde, fugtige Vejr, mit Barn," sagde den skikkelige Bagermadame, da hun den tredje Dags Morgen saa den stakkels Pige komme ned ad Trappen med Kaabe og Hat og tydelig læste i hendes blege Ansigt, hvor daarlig hun befandt sig.

„Jeg er nødt til det," sukkede Alice bedrøvet.

„Saa drik i det mindste først en Kop Kaffe; hele den lange Dag spiser De jo kun et Stykke Tvebak og drikker Vand til — en Fugl kan jo næppe leve deraf."

„Jeg takker Dem, Fru Weeks," sagde Alice, da hun havde drukket Kaffen, „nu har jeg det meget bedre."

Og hun begyndte paany sin besværlige Vandring for at finde en Plads, der nogenlunde passede for hende. Men stadig uden Held.

Hun havde endnu et Sted at gaa, det sidste, som hun havde skrevet op. Man søgte en flink Lærerinde til at undervise to Børn paa sex og syv Aar.

Alice havde, uden selv at vide hvorfor, knyttet særlige Forhaabninger til dette Avertissement, men ogsaa de skulde blive skuffede.

„Jeg synes godt om Dem," havde Fru Mordyn sagt, „men jeg maa stille den Fordring, at Lærerinden er det tyske Sprog mægtig."

„Jeg læser og forstaar det, om jeg end ikke tør paatage mig at skrive og tale det korrekt," svarede Alice beklemt.

„Det er ikke nok, og desuden siger De jo selv, at De ingen Øvelse har i at undervise."

„Jeg vil ikke sky nogen Umage for paa bedste Maade at kunne opfylde mine Pligter."

„Det tvivler jeg ikke om, men . . . ja, det gjør mig ondt — men det gaar alligevel ikke." Fru Mordyn talte i en bestemt Tone, der ikke tillod yderligere Indvendinger.

Berøvet den sidste Rest af Mod og med et tungt Hjærte gik Alice ned ad den brede Marmortrappe, hvor hun mødte en høj, ung Mand, der med lette Skridt ilede forbi hende.

Hun drog tungt efter Vejret; det var nogle Sekunder, som om hendes Hjærte skulde briste. Hun havde akkurat faaet Tid til at kaste et eneste Blik ind i Poul Harringtons smukke, mandige Ansigt.

Han havde ikke lagt Mærke til hende. Han anede ikke, at den tarvelig klædte Pige, som han strøg lige forbi, var hende, hvis Billede han endnu bar i sit Hjærte. Men Alice følte nu mere bittert og smærteligt end nogen Sinde før, hvor forladt hun var.

* * *

„Har du endnu ikke fundet nogen, Celeste?" spurgte Poul sin Søster, i det han traadte ind i det Værelse, hvor Fru Mordyn endnu sad beskæftiget med sit Broderi. „Jeg mødte en ung Dame paa Trappen, men jeg saa ikke videre paa hende. Hun duede vel heller ikke?"

„Det gjorde mig helt ondt for hende, men hun opfyldte ikke de to væsentligste Betingelser. — — Hvor har du Medicinen til Nelly?"

„Aa, den har jeg helt glemt; undskyld, men jeg skal strax hente den; Apotheket er jo kun et Par Skridt her fra." Han greb sin Hat og ilede ud.

„Om et Øjeblik skal Medicinen være færdig, Mr. Harrington, dersom De vil være saa god at tage Plads," sagde den høflige Provisor.

Pludselig hørtes der Støj paa Fortovet uden for Apotheket, og en Politimand traadte ind.

„En ung Pige er falden i Afmagt her ude paa Gaden. Tillader De, at vi bringer hende her ind?"

Poul Harrington traadte til Side, i det de bar en lille, fin Skikkelse ind og lagde den ligegyldig paa en Bænk. Det Slags Optrin er saa hyppige i en stor By som New York, at de kun sjælden vækker synderlig Opmærksomhed.

Poul lod flygtig sit Blik glide hen over den syges marmorhvide Træk, men i det samme blev han greben af en dødelig Skræk. — „Barmhjærtige Gud! Er det muligt? Alice!" Han skyndte sig hen til den afmægtige, kastede sig paa Knæ ved Siden af hende og løftede hendes Hoved op paa sin Arm.

„Er hun død! — Store Gud, skal jeg finde hende saaledes igjen?" mumlede han i usammenhængende Ord.

„Nej, hun er ikke død," sagde Apothekeren beroligende, „men hun trænger til et styrkende Middel; det stakkels Barn er aldeles afkræftet."

Da Alice kom til Bevidsthed, var Poul Harringtons bekymrede Ansigt det første, hendes Blik faldt paa.

„Vær blot rolig," hviskede han, da hun forsøgte at rejse sig op. „De kan umulig gaa; jeg vil lade hente en Vogn."

„Hvor vil De bringe mig hen?" stammede hun forvirret, „o, min Gud, er det ikke en Drøm?"

„Til min Søster vil jeg bringe Dem, hun skal pleje Dem, til De bliver fuldkommen rask."

Alice svarede ikke; hun tvivlede endnu om den uventede Lykke.

„Skal jeg underrette Deres Familie om Deres pludselige Ildebefindende, Alice?" spurgte han, da de havde taget Plads i Vognen, som hurtig rullede afsted med dem.

„Ak, jeg har ingen Familie, intet Hjem mere," udbrød hun hulkende.

„Sig aldrig mere det, Alice, mit Hjem er ogsaa dit — hvis du vil?"

„O, Poul!" stammede hun og klyngede sig skjælvende op til ham.

„Hvorledes gaar det Celeste?"

„Bedre, i Dag er hun oppe. Hvilken sørgelig Skæbne for den stakkels Pige: Sult, Elendighed, Fortvivlelse. Men hør en Gang, Poul . . ."

„Nu?"

„Det er jo Guvernanten, som jeg affærdigede i Aftes uden at ville betro hende Pladsen!"

„Lad os blot ikke minde hende derom; med Guds Hjælp skal Livet nu blive lutter Lykke og Tilfredshed for min lille Hustru."

Alice Hilton, hvem Ulykken havde været en god Læremester, fejrede nogle Uger efter sit Bryllup med den Mand, som hun en Gang havde stødt fra sig i ungdommeligt Overmod.

En ubuden Gjæst.

Af M. E. Braddon.

(Sluttet.)

Efter som det er Juledags Aften, lille Frue," sagde Mr. Jiffins lidt efter, da Pebermyntedraaberne var blevne hentede og behørig tillavede — „og da jeg har et selskabeligt Gemyt, saa vilde De maaske ikke tage det fortrydeligt op, dersom jeg bad Dem om Forlov til at spise min Smule Aftensmad her inde? Der er temmelig ensomt i det lille Værelse, og det forekommer en endnu mere ensomt, fordi det er Juledag."

Hvad skulde den stakkels unge Kone vel svare til denne uventede Anmodning? Mr. Jiffins var Herre over Situationen. Der var unægtelig noget frygteligt ved den Tanke at skulle spise til Aften sammen med denne snavsede gamle Mand, men Kallebasse havde klynget sig fast til en af hans fedtede Frakkeknapper med en Ømhed, der syntes stærk nok til at vare et helt Liv, og en Mand, hvem Kallebasse viste et sligt Venskab, kunde ikke være absolut foragtelig. Mrs. Hawthorn gav følgelig sit Samtykke til det foreslaaede Arrangement. Præsenterbakken blev bragt ind, den var i al Tarvelighed forsynet med et Stykke Ost, et Hvedebrød, en lille Glasasiet med Smør og en Kande Øl. Mr. Jiffins betragtede disse beskedne Forberedelser med et bifaldende Blik.

„Men Ost er en temmelig kold Spise paa denne Aarstid," sagde han tankefuldt, „hvad mener De, lille Frue, om vi fik os en „Kanin"?"

„Det gjør mig meget ondt," stammede Mrs. Hawthorn undskyldende, „men vi har ingen Kaniner i Huset."

„Gud velsigne Dem, lille Frue, jeg mener naturligvis slet og ret ristet Ost*). Dersom De vil la' Deres skikkelige lille Tjenestepige bringe mig Sennepskanden og en lille Saucepande og dernæst la' hende riste et Par Skiver Brød over Ilden i

*) En Lækkerbidsken af wallisisk Oprindelse, bestaaende af ristet Brød og Ost, kaldes rabit (Kanin) en Sammentrækning af rare bit (Lækkerbidsken).

Kaminen, saa skal jeg snart vise Dem, hvad jeg forstaar ved en „Kanin".“

Hanne skyndte sig bort for at hente disse Gjenstande, og derpaa gav hun sig med stor Iver til at riste Ost under den gamle Mands Vejledning.

„En Teskefuld Sennep, en god Klump Smør og en Spiseskefuld Øl, og det la'er De blot smaakoge ved Siden af Ilden, mens De rister Brødet, min gode Pige," sagde Mr. Jiffins, der passede Barnet og saa til med en bifaldende Mine, medens Tjenestepigen udførte hans Ordrer.

For stakkels Klara Hawthorn syntes det alt sammen som en forvirret Drøm.

„Hvis der nu kom nogen!" tænkte hun, og hun maatte atter og atter gjentage for sig selv, at det ikke var sandsynligt, at nogen vil aflægge hende en Visit en Juledags Aften Klokken ti.

Hun tænkte paa det muntre Selskab, som i dette Øjeblik var samlet i hendes gamle Hjem — de unge Piger i hvidt Musselin og røde Silkeskærf og de værdige Matroner i sorte Silkekjoler, og derpaa forestillede hun sig den mere stadselige Festlighed paa Sir Strathnorns Herregaard med dens pragtfulde Spisesal og det kostbare Sølvservice, som hendes Mand saa ofte havde bestrevet for hende, men fra disse straalende Billeder vendte hendes Tanker stadig tilbage til den gamle Mand, der holdt Øje med Tilberedelsen af den beskedne Ret Ost og Brød.

„Den graa Mands Vej". (Se Side 124).

Baade han og Hanne prøvede paa at overtale hende til at smage denne Lækkerbidsken. Hun havde intet spist siden Middag, thi Tanken om den gamle Mands Nærværelse i Kaptajnens Værelse havde tynget paa hende med Centnervægt. Han var ikke nær saa skrækkelig, som han nu sad over for hende med hendes Barn paa sit Skjød. Vore onde Syner er aldrig saa hæslige, naar man bristig ser dem lige i Ansigtet, som naar man gjemmer dem i en eller anden mørk Krog.

Mrs. Hawthorn smagte paa den walliske Lækkerbidsken. Den var virkelig fortræffelig. Hun mindedes, at hun havde hørt August tale om, at han havde spist en lignende Ret i en bekjendt Restauration. Og hun nød den ristede Ost med mere Appetit end noget andet, hun havde smagt siden sin Mands Afrejse. Mr. Jiffins var ugenert og fortrolig i sin Optræden, men han lod det ingenlunde mangle paa den skyldige Ærbødighed. Han lod Hanne tage Barnet, men holdt bestemt paa, at han vilde nyde sin Aftensmad ved den nederste Bordende, hvor der ingen Dug var. Kanten af Dugen syntes han at betragte som Grænseskjællet; ingen Overtalelse kunde bevæge ham til at overskride den saa meget som et Haars Bredde. Men i det Hjørne, hvor han sad, nød han sit Maaltid med en Veltilfredshed, som næsten var smittende, og paa samme Tid snakkede han en hel Del paa en livlig og godmodig Maade, medens han nippede til sit Krus Øl.

Efter at der var blevet tagen af Bordet, dristede han sig til at foreslaa, at man skulde gjætte Gaader, og da dette Forslag vandt Bifald, hittede han paa et nyt Tidsfordriv af lignende barnlig Beskaffenhed, og Mrs. Hawthorn greb sig til sidst i at le helt muntert, skjønt stadig med en vag Forestilling om, at det hele var en forvirret Drøm. Hvor bedrøveligt det end var i en vis Forstand at være munter i et Selskab, der bestod af en stakkels Barnepige og en af Underfogdens Folk, var det maaske dog bedre for den stakkels lille Kone, end om hun havde siddet og grublet over sine Sorger. Hun sov helt godt efter den ristede Ost og det barnlige Tidsfordriv med at gjætte Gaader og Ordspil, og da hun vaagnede om Morgenen, fandt hun den skikkelige Hanne staaende ved Siden af hendes Seng med en særdeles net arrangeret Frokostbakke.

„Det var Mr. Jiffins, som sagde til mig, at

Vildsvinejagt. (Se Side 124.)

jeg skulde bringe Frokosten op til Fruen. „Lad hende sove lidt længere end sædvanlig, stakkels Dame,“ sagde han, „og lad hende faa en Kop Te og et friskt Æg, naar hun vaagner,“ og — tænk Dem blot — den gamle Fyr gik selv hen og kjøbte Æg, mens jeg fik Vandet til at koge, skjønt han fortalte mig, at det kunde koste ham hans Bestilling, hvis nogen fik at vide, at han var gaaet udenfor Døren! Og saa kan De blot tænke Dem, at han har fejet baade Trappen og Køkkenet nok saa nydelig, endnu før jeg kom op — ja, en flinkere gammel Mand har jeg saamænd aldrig set — og han siger, at hvis De vilde la' mig kjøbe en Smule Kalvehoved til Middagsmaden, saa forstaar han sig udmærket paa at lave en Slags Ragout, som man spiser i Irland . . .“

Mrs. Hawthorn brød sig ikke om at faa irsk Ragout til Middag, og hun følte ikke heller nogen Tilbøjelighed til at beskæftige Underfogdens Betjent med sine huslige Anliggender, men hun skattede derfor ikke mindre hans venlige Bestræbelser for at hjælpe hende og hendes trofaste Pige, og hun takkede ham oprigtig for hans Godhed, da hun lidt efter kom ned og traf ham i Dagligstuen.

Det varede ikke længe, før hun fik endnu mere Aarsag til at takke ham; thi Kallebasse led svært under Fremvæxten af en Tand i Overmunden, og baade Moderen og Barnepigen drog god Nytte af Onkel Jiffins Erfaring.

Dagene sneg sig langsommelig hen, men de havde ikke længer nogen forøget Rædsel for Klara Hawthorn som Følge af Mr. Jiffins Nærværelse. Saa langt fra at være en frygtelig Plage havde han tvært imod vist sig som en Skytsaand for den lille Husholdning. Hendes værste Bekymring havde for Øjeblikket sin Aarsag i hendes Mands Tavshed. Den skæbnesvangre femte Dag nærmede sig; til den Tid vilde Auktionen finde Sted, og hun og hendes Barn maatte da forlade Huset, hjemløse og uden Tag over Hovedet. Nej, dog ikke ganske. Forsynet vaagede over hende i Mr. Jiffins beskedne Skikkelse.

„Min gifte Datter har et Værelse, som hun plejer at leje ud, og det staar netop tomt for Øjeblikket, og dersom man har Hjærte til at vise Dem bort herfra, saa kan De gaa der hen og være vis paa at være velkommen,“ forsikrede den gamle Mand. „Der er rigtignok ingen Sofaer med Fløjls Betræk og ingen skinnende Kamingitter, men der er saa rent, at De gjærne kunde spise Deres Frokost midt paa Gulvet, og hvis De ikke har noget imod at bo i Nærheden af Staldene*), saa er der overmaade respektabelt.“

*) I alt Fald i tidligere Tid var der et bestemt Kvarter i London, hvor den regerende Monarks og Parlamentsmedlemmernes Heste stod opstaldede.

Ak, hvor vilde den stakkels unge Moder vel ikke gaa hen for at faa Husly til sit Barn!

„O, Mr. Jiffins!“ udbrød hun og greb en af de snavsede Hænder, der for ikke længe siden havde indgydt hende saa stor Modbydelighed — „hvad skulde vi dog have gjort uden Dem!“

Hun havde god Grund til at sige det. Den sidste Shilling af det sidste halve Pund Sterling var gaaet for to Dage siden, og derefter havde den lille Husstand udelukkende levet af Mr. Jiffins Pengeforskud.

„De vil sikkert nok betale mig mine smaa Udlæg en af de første Dage; det er jeg saamænd vis paa,“ svarede Jiffins, da Klara hentydede til dette Forhold.

For første Gang, siden hun var tagen hjemme fra, skrev hun for at bede sin Moder om en Tjeneste. Hun bad om et Laan paa fem Pund Sterling, hvormed hun vilde betale og belønne Jiffins. Aldrig før havde hun ladet sine Venner i Hjemmet faa den mindste Anelse om, at hendes August ikke opfyldte ethvert af hendes Ønsker.

Den femte Dag kom. Dommens Time var nær. Der indfandt sig nogle Folk for at tage Gulvtæpperne op. Det nydelige lille Skab med alt Porcelænet, som Klara havde været saa stolt af, blev tømt fra øverst til nederst, og dets Indhold: Spisestel, Teservicer og Glas, blev spredt ud paa Bordet i Spisestuen. En stor Plakat blev klistret op uden paa Huset, og der inde hæftede man smaa, hæslige Lapper Papir, forsynede med Numre, paa alle Møbler og Gjenstande, ja selv — og det var den bitreste Draabe i dette bitre Bæger — paa Kallebasses ukrænkelige Vugge, den samme Kallebasse, der stadig var en Martyr for sine fremvoxende Tænder. Vanhelligelsen kunde ikke drives videre, og endnu var der ingen Efterretninger fra Kaptajnen. Havde Klara Hawthorn ikke havt Hanne og Mr. Jiffins, vilde hun næppe kunde have baaret den dødelige Skræk, hvormed alt dette overvældede hende.

Det var den Morgen, da Salget skulde finde Sted. Mr. Absalom var mødt i hele sin Glans. Ogsaa Auktionarius var kommen. Mænd af et smudsigt Udseende, med smaa fedtede Notitsbøger i Haanden, gjennemstøvede Huset. Klara sad med Hanne og Barnet inde i det lille Arbejdsværelse, hvor fremmede Ansigter nu og da kigede ind til dem, medens eventuelle Kjøbere gjorde ubarmhjærtige Bemærkninger om Gardinerne og meddelte deres lurvetklædte Kommissionærer, hvor meget de vilde byde paa Kaptajnens Lænestol. Der var ikke en Krog i hele Huset, hvor den unge Kone kunde være alene med sin Fortvivlelse. Hun syntes, at det næsten havde været bedre at sidde ude paa Gaden.

Paa et fremmed Trappetrin vilde hun have siddet mere i Fred end her.

Under disse sørgelige Omstændigheder kunde ikke en Gang den brave Jiffins beskytte hende længere. Han blev uafbrudt sendt hid og did af sine mægtigere foresatte og havde endnu ikke kunnet faa en halv Time tilovers til at bringe Mrs. Hawthorn til det tarvelige Logis, som han havde sikret hende.

„O, Hanne, bare Mr. Jiffins vilde tage os bort fra alle disse skrækkelige Mennesker!" Klara græd heftig. Hun havde opgivet Tanken om Hjælp fra August, det Haab var strandet, og Mr. Jiffins var nu den Redningsmand, der skulde føre hende i en sikker Havn.

„O, Hanne, dersom han blot vilde tage os med sig hjem til sin Datter, der bor i Nærheden af Staldene!" udbrød hun, og omtrent i samme Øjeblik gjorde en Vogn holdt udenfor Døren, en kraftig Stemme lod sig høre med en Mængde Udbrud af Overraskelse og Harme, blandet med forskjellige smaa Eder. Et højt Skrig undslap den unge Kones Læber.

„Gus!" raabte hun, medens Kallebasse udstødte et sympathetisk Hyl. „O, Gud være lovet, Gud være lovet!" Og hun var upaatvivlelig segnet om, hvis Hanne ikke havde grebet hende i sine Arme.

Ja, det var virkelig Kaptajnen, klædt i Sort fra Top til Taa og med Flor om Hatten. Han uddelte med den største Utvungethed sine Forbandelser til alle Sider, i det han stormede ind i Huset. — Hvad Pokker er Meningen med denne fordømte Forretning? Tag disse forbandede Sedler ned og kast disse lurvede Folk paa Porten, o. s. v.

Mr. Absalom nærmede sig høflig og tillod sig at bemærke, at dersom Kaptajnen vilde være saa god at ordne det lille Mellemværende af 326 Pund Sterling, 17 Sh. 6 Pence, behøvede Auktionen ikke at finde Sted. Kaptajnen tog en flunkende ny Tegnebog frem og underskrev sin første Anvisning paa Banken, hvorpaa han med en fornærmet Mine rakte Dokumentet til Mr. Absalom.

„De burde have vidst bedre, Mr. Absalom, efter alt hvad vi har havt at gjøre med hinanden," sagde han.

„For at sige Dem Sandheden, Kaptajn, saa var det netop mine Erfaringer fra tidligere Tid, som gjorde mig en Smule skrap i Øjeblikket," svarede den anden i en overmaade høflig Tone.

„Kom, Klara, græd ikke," sagde Kaptajnen til sin stakkels lille Kone, der klyngede sig hulkende op til ham. „Jeg fik ikke dit Brev før i Gaar Eftermiddags, og siden den Tid har jeg rejst uafbrudt. Jeg var paa Jagt med de andre oppe i Bjærgene. Der er foregaaet en skrækkelig Historie paa Strathnorn — min Fætter Douglas, Sir Johns eneste Søn, er bleven dræbt, i det Skuddet i hans Riffel gik af. Det var hans egen Uforsigtigheds Skyld, stakkels Knøs! Sir John er rent ude af sig selv, hvad der jo ikke er saa underligt, og jeg er nu nærmeste Arving til Titlen og Godset. Ja, lille Kone, du vil blive Lady Strathnorn, inden du dør; thi vi behøver ikke at være bange, at min Onkel skulde falde paa at gifte sig, stakkels gamle Mand. Meget skrækkeligt, ikke sandt, at Douglas skulde komme saaledes af Dage, men det er naturligvis overordentlig glædeligt for os."

„O, Gus, hvilken forfærdelig Sorg det maa være for Sir John! Men Gud være lovet, at du er kommen hjem igjen. Du kan ikke tænke dig, hvad jeg har lidt, mens du var borte, og havde jeg ikke haft Mr. Jiffins . . . ."

„Jiffins! Hvem Pokker er Jiffins?"

„Underfogden. Han har været saa god mod os — ja, han har endogsaa laant os Penge, og uden ham vilde vi været døde af Sult."

„Du gode Gud, Klara!" udbrød Kaptajnen bestyrtet, „det er da ikke din Mening at fortælle mig, at du har nedværdiget dig til at laane Penge af en af Fogdens Folk?"

„Hvad skulde jeg gjøre, Kjære? Du husker nok, at jeg fik ingen Penge af dig, da du rejste," svarede hans Kone troskyldig.

„Du burde virkelig have haft bedre Forstand, Klara," bemærkede Kaptajnen lidt forvirret. „Men hvor er denne Jiffins? Lad mig betale Fyren saa hurtig som muligt."

„Jeg tror, det er bedre, du lader mig gjøre det, Kjære. Dersom du vil give mig en ti Punds Banknote, saa kan jeg bringe det hele i Orden." —

Mr. Jiffins fik saaledes omtrent tusend Procent af sine udlagte Penge, der ikke havde beløbet sig til stort mere end et Pund, og han tilbragte en fornøjelig Nytaarsdag hos sin gifte Datter, boende Nr. 7, Stamford Staldene, Blackfriars. Men ved en fremtidig Opgjørelse, naar mange lignende Smaaregnskaber bliver opgjorte af den store Dommer, da kan det nok være, at Mr. Jiffins faar endnu mere end tusend Procent for hint lille Laan.

„Den graa Mands Vej".

Paa den nordøstlige Kyst af Irland skyder Forbjærget Fairhead sig ud i Havet paa en fremspringende Pynt og adskiller Murlough-Bugten fra Bugten ved Ballycastle. Dette Forbjærg hæver sig stolt lige i Vejret 636 Fod over Havet og bestaar af to Afsatser, af hvilke den øverste dannes af en Række Basaltpiller paa omtrent 300 Fods Højde, der hviler paa Klippemassen neden under. Dette interessante og vilde Kystparti har den engelske Kunstmaler Read gjort til Gjenstand for et Maleri, som tiltrak sig almindelig Opmærksomhed paa en stor Maleriudstilling i London, og medfølgende Billede er en Gjengivelse af dette Maleri i formindsket Maalestok. Efterfølgende Skildring staar i Forbindelse med det nævnte Kystparti.

„Den graa Mands Vej" kaldes en storartet Klippekløft i Irland; denne Klippekløft gjør et saa uudsletteligt Indtryk paa enhver, som ser den i Naturen, at man aldrig glemmer den igjen. Det ser ud, som om en eller anden overnaturlig Magt her havde banet sig Vej gjennem de mærkelige Formationer, som findes langs med Kysten, for fra Land at kunne aflægge Besøg hos Havets Beboere paa den modsatte Side. Denne højst mærkelige Aabning mellem de to mægtige og stejle Klipper frembyder ogsaa en anden overraskende Ejendommelighed, der ligeledes er vel skikket til at vedligeholde den herskende Overtro om overnaturlige Væseners hemmelighedsfulde Færden paa dette Sted, i det der nemlig i en temmelig betydelig Højde findes en Forbindelse mellem de to Klipper. Denne Forbindelse eller Bro er dannet af et Stykke af en Basaltsøjle, som er styrtet ned i Klippekløften, hvor den er bleven hængende paa det smalleste Sted og saaledes danner en naturlig Overgang fra den ene Side til den anden. Uden for Klippekløften vælter Havet sine skummende Bølger ind mod Kysten, hvor de brydes mod den Mængde Klippestykker, der her ligger langs med Stranden.

I denne vilde og storartede Natur hersker der megen Overtro blandt den lavere Befolkning. De tror, at Aander fra en kæmpemæssig Verden ude i Dybet, Aander, ved Siden af hvilke Havfruerne er for intet at regne, holder Stævne her og driver deres Spil ved disse vældige Klipper. Til sine Tider, mener de, viser „den graa Mand" sig her i hele sin vældige Skikkelse, i det han kommer ude fra Havet og stille og tavs vandrer sin ensomme Vej gjennem den vilde Klippekløft. Beboerne indlader sig dog ikke gjærne paa at tale om „den graa Mand" eller om de øvrige Aander med fremmede. De vældige Klipper og Basaltsøjler betragtes som Legetøj for disse Aander, hvis Magt man frygter, hvorfor man kun hvisker i Krogene om dem.

„Har De nogen Sinde set den graa Mand?" spurgte en rejsende en Gang en af Folkene i den Baad, i hvilken han sejlede forbi Klippen.

„Gud fri og bevare mig!" svarede Manden, „det var det, jeg mindst ønskede at se. Naar man ser ham komme gaaende, times der en ikke noget godt. Jeg har hørt sige, og det skal være baade vist og sandt, at han en Gang lokkede et stort spansk Skib her ind, og da han havde kastet det mod Klipperne, hvor det blev aldeles knust, gik han op paa sin Plads der oppe og klappede saaledes i Hænderne, at Ekkoet af denne Lyd var tilstrækkelig til at løsrive en stor Klippeblok og kaste den ud i Havet, hvor den endnu ligger. To Aar før dette skete, kastede han en Gang under sit Besøg i Klippekløften et vældigt Klippestykke ned paa de neden for liggende Kulgruber, som derved blev aldeles ødelagte, og hvem ved, hvad der vil ske, hvis han kommer igjen!"

Efter denne Fortælling blev Sømanden atter aldeles tavs og indesluttet, og det var derfor godt, at jeg nu havde faaet tilstrækkeligt at vide om „den graa Mand", hans Vej og hans slemme Bedrifter.

T.

Vildsvinejagt.

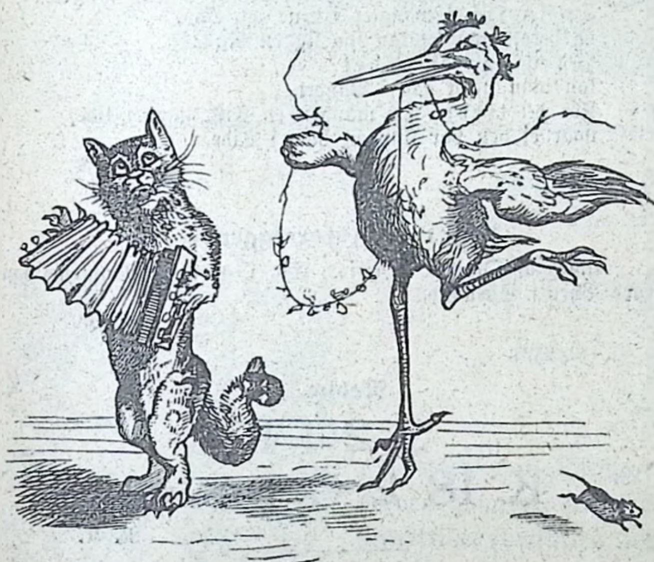
Den foranstaaende Tegning er en Gjengivelse efter et Maleri af den hollandske Maler, Francis Sneyders, født i Antwerpen 1579, død 1657. Han var Elev af den berømte Rubens og indtog selv en fremragende Plads blandt Datidens største Kunstnere. Sneyders havde sin Hovedstyrke i Fremstillingen af Jagt- og Dyrelivet, og paa dette Omraade overtraf han endogsaa Mesteren Rubens.

Det omstaaende Billede fremstiller en Scene af hin Tids yndede, men ingenlunde farefri Sport: Vildsvinejagten. Kunstneren har valgt det afgjørende Øjeblik, hvor Jagthundene kaster sig over Vildtet. Det kraftige Vildsvin værger sig fortvivlet mod sine Fjender; et Par af Hundene har det slynget bort fra sig, men Fjendernes Tal er for stort; de bider sig fast i dets Ben, dets Øren, hvor de kan faa fat, og der kan næppe være Tvivl om, at Sejren vil blive Jægernes og Hundenes.

Den gamle hollandske Maler har med sjælden Kunst fremstillet dette Optrin af Jagtlivet i et svundet Aarhundrede. Jo længere man betragter Billedet, des mere Liv synes der at brede sig over den kæmpende Dyregruppe. Ørnens fortvivlede

Kamp i det sidste, afgjørende Øjeblik, de byttelystne Hunde, der med vildt Raseri kaster sig over Fjenden, medens der fra begge Sider kommer ny Forstærkning, og endelig de saarede Jagthunde, der allerede er bukkede under i Kampen — alt dette er fremstillet med en Kraft og Virkelighed, som lader Billedet træde ualmindelig levende frem for Beskueren.

En livlig Duet.

Kattemusik og Storkedans!
— de to har nok mistet Samling og Sands —
det kan man kalde en musikalsk Forening,
hvori der ikke er Spor af Mening.
En nyder dog godt af den Harmoni:
Musen, som slipper for Del deri!

TEATERNYT.

Det kongelige Theater har atter gjenoptaget 3-Akts Syngestykket „Joseph og hans Brødre i Ægypten" paa Repertoiret. Den bibelske Handling, som danner Syngestykkets Motiv, er vel egentlig ikke fra Forfatteren, Alexander Duvals Side lagt an paa dramatisk Effekt, men de enkelte store Scener, Brødrenes Ankomst til Ægypten, Josephs Møde med Jacob og Benjamin og endelig Slutningsscenen, hvor Joseph giver sig tilkjende for sin Fader og sine Brødre, træder smukt og virkningsfuldt frem. Texten til Syngestykket har dog kun liden Betydning i Sammenligning med Méhuls klassiske Musik, der udmærker sig ved sin Melodirigdom og sin sjældne harmoniske Skjønhed. Som et af de prægtigste Momenter i Kompositionen maa saaledes nævnes Terzetten i 2den Akt. I den ny Indstudering er der kun foregaaet den Forandring i Partiernes Besættelse, at Jacob nu udføres af Hr. Schram. Ved Syngestykkets Gjenoptagelse for et Aars Tid siden blev denne Rolle spillet af Debutanten Hr. Miskow. Partiet ligger fortræffelig for Hr. Schrams Stemme, ligesom ogsaa den dramatiske Del kommer ypperlig til sin Ret. Det synes os, at Hr. Fred. Bruns Gjengivelse af Joseph har vundet ikke lidet i kunstnerisk Sikkerhed; det er en Præstation, som gjør den unge Kunstner Ære, og som giver et smukt Løfte for Fremtiden. Ikke mindre Fortjeneste har Fru Keller af sin fine og beaandede Udførelse af Benjamins Parti, og til disse slutter sig endnu Hr. Simonsen, hvis Simeon baade i vokal og dramatisk Henseende er en af den begavede Kunstners bedste Præstationer.

Folketheatret har i lang Tid trukket fuldt Hus ved „Greven af Monte Christo", hvis spændende Optrin — vel at mærke i Forbindelse med den gode Udførelse, som bliver Stykket til Del — ikke har kunnet andet end tage Publikums Interesse fangen. Et Arbejde i en helt anden Genre „Vore Koner" er bleven Theatrets næste Nyhed.

Kasinos Theater har afløst „Valdemar Sejr" med „Richelieus Bedrifter" og den lystelige Farce „Peter Sørensen", der, saa vidt vi mindes, i sin Tid skabte Forfatternes dermed identiske Navn. Vi skal i et følgende Numer komme tilbage til disse Nyheder, der gives med delvis ny Rollebesætning.

NY BØGER.

Dyrevennen, redigeret og udgivet af J. Chr. Lembcke, begynder i Aar sin tredje Aargang. Bladet har hidtil paa en smuk Maade løst sin Opgave, at udbrede nyttig Kundskab om Dyrenes Natur, deres Evner og deres hensigtsmæssige Røgt og Behandling. Og paa samme Tid er det lykkedes Udgiveren at give Bladet et saa fyldigt og afvexlende Indhold, at det læses med virkeligt Udbytte. Den sidst afsluttede Aargang danner lige som den første baade ved sit Indhold og sin Udstyrelse en smuk og fornøjelig Bog, der fortjener Udbredelse blandt et større Publikum. Bladet vil fremtidig udkomme med et Tillæg under Navn af „Dyrevennens illustrerede Børneblad", der bliver saaledes indrettet, at det ved Aargangens Slutning afgiver en lille illustreret Børnebog, navnlig indeholdende naturhistoriske Skildringer, egnede til at vække Barnets Lyst til at erhverve sig yderligere Kundskaber paa dette Omraade.

„**Hun og Han**", Gaade paa Gaade af s—r. (forlagt af Brødrene Salmonsen) 2det Oplag. Den bekjendte gaadefulde Forfatter, s—r., har i en lille versificeret Epilog til sin Gaadesamling skrevet tre Linjer, der paa en smuk Maade illustrerer hans i sit Slags enestaaende Forfattervirksomhed, nemlig følgende:

„.... Med Smaat at more mig paa Hjærte laa,
thi heller maa man more i det Smaa
end kjede ved at fuske i det Store."

Det Program, som den sindrige s—r. her har sat sig, er det ogsaa lykkedes ham at udføre, og følger man yderligere Forfatterens Raad og husker paa „... som Likør kun nydes glassevis, man nyder aldrig Gaader massevis, saa tror vi, at den lille, kønt udstyrede Bog kan bidrage til megen Fornøjelse mellem mangen „Hun og Han". Lidt Taalmodighed skal der maaske til, thi s—r. er en Mand, som man ikke saa

let kiger i Kortene, men Forsøgene paa at tyde hans gaadefulde Spørgsmaal er dog langt fra trættende, som maaske en eller anden kunde være tilbøjelig til at tro, og Grunden hertil er den, at saa at sige hver eneste Gaade serveres i en saa let og pikant Form, at det gaar med den lige som med Likøren, hvortil s—r. hentyder: man nyder den gjærne i smaa Mundfulde — Smagen er god.

Blot til Lyst.

Vinterglæder.

Alt efter Lejligheden. En blind Mand med sin Hund ved en Snor tiggede hos de forbigaaende paa en af Paris' Gader og gjorde en ret god Høst. En Gavtyv sneg sig imidlertid hen, skar Snoren over og tog Hunden, der var af en smuk Race, med sig. Men nu skete det vidunderlige, at den blinde pludselig fik sit Syn igjen; han gav sig til at løbe efter Tyven med opløftet Stok, attrapperede ham og tvang ham med nogle dygtige Slag til at slippe sit Rov. Derpaa bandt han atter Hunden fast ved Snoren og var nu atter lige saa blind, som han tidligere havde været.

Godt Middel til Renlighed. En Avis i Boston meddeler, at en Urtekræmmer i Chikago sælger en ny Sort Sæbe, blandt hvilken hvert tiende Stykke skjuler et Dollarstykke i Guld. Beboerne i den paagjældende By skal som Følge deraf i meget kort Tid være blevne de renligste blandt alle Amerikas Borgere.

Forsigtighed. Den unge Mand: „Bedste Frøken, jeg vilde saa nødig hente mig en Kurv hos Dem. Tillad derfor, at jeg i al Høflighed retter det Spørgsmaal til Dem, om De vilde være tilbøjelig til at give mig et Ja, dersom jeg tog mig den Frihed at anholde om Deres Haand?"

En elskværdig Ægtefælle. En Englænderinde bekjendtgjorde nylig i Londoner-Bladet Times, at hun havde en Bavian, tre Katte og en Papegøje til Salg, da hun efter sit Giftermaal ikke mere havde Brug for disse Skabninger, hvis Egenskaber hun havde fundet forenede hos sin kjære Mand.

Barnlig Troskyldighed. Den berømte Æventyrdigter Grimm fik en Gang et ret mærkeligt Besøg. En lille 8-Aars Pige, tilsyneladende af god Familie, ringede en Dag paa Digterens Gadedør og sagde til Pigen, der lukkede op, at hun gjærne ønskede at tale med Hr. Professoren. Hun blev ført ind i dennes Studereværelse, hvor Grimm venlig tog imod den lille og spurgte om hendes Ærende. Pigebarnet betragtede ham først med store Øjne og sagde derpaa helt frimodig: „Er det dig, der har skrevet de mange smukke Æventyr?" — „Ja, mit Barn," svarede Grimm, „det er mig og min Broder, der har skrevet dem." — „Saa har du vel ogsaa skrevet Æventyret om den kloge Skrædder, hvor der i Slutningen staar, at den, der ikke tror det, skal betale en Daler?" — „Det med," svarede Grimm. — „Ja, ser du, den Historie tror jeg ikke, for en Prinsesse vil aldrig gifte sig med en Skrædder. Men Daleren kan jeg ikke strax betale dig; her har du for det første en 10 Øre — Resten skal du faa efterhaanden."

Gaadefabrik.

Firkantet Nød.

Af 2 N, 1 V, 1 S, 1 T, 2 E og 2 I dannes tre Ord, som skrevne under hverandre og læste enten fra oven og ned efter eller fra venstre til højre giver Opløsningen paa følgende Gaade:

Det første ej mangler i Sus og Dus,
og deraf man let kan faa sig en Rus.
Ved at gjøre det andet
kan man nemt gaa i Vandet.
For det tredje har mangen en Fisk maattet lide,
naar ej den var sluppen bort i Tide.

R. K.

Udgravningsforetagende.

Udled af Ordene: Gnist, Ed, Os, Nør Navnene paa tvende Byer i Sjælland.

R. K.

Rebus.

S 2 l l
K 18 2 G r 8 n.

R. K.

Opløsninger til Gaadefabriken i forrige Nummer (Søndag den 19de Februar):

Karade: Øg, Bøg, Høg, Løg, Røg, rigtig løst af Per Nittengryn. L. V. i S—. Inger og Lene. Jens Nielsens Kjæreste. Kollevippen. 8—12—10, Svinninge.

Geografisk Gaade: Svendborg (Spanien, Viborg. Eddystone, Næstved, Drammen, Bogense, Oder, Rom, Gøteborg), rigtig løst af L. V i S—. Trejn og Peiter. En forsoren Gut i T—strup. X. Y. Gaadeknuseren.

Rebus: En Fortrup og en Bagtrup, rigtig løst af Nix Ingenting. X. Y. Et godt Hoved. Lille Ellen og Store Hans. 8—12—10, Svinninge.

Gaaden i Nr. 7 rigtig løst af Tullebølle. En Provindsmand. „Boddebom" i Svendborg. Alb. Jensen, Ranum.

Geografisk Gaade i Nr. 7 rigtig løst af To Hjortenunger. E. C. Karise. En Provinsmand.

Rebus i Nr. 7 rigtig løst af En Provindsmand. Madam Cilleben fra Gardehvile. Ork Sinnerieda. „Boddebom" i Svendborg.

Brevvexling.

R. K. takkes for Gaadebidragene, hvoraf nogle allerede præsenterer sig ovenfor.

St. i V. takkes for Gaadebidragene.

„Tullebølle" ligesaa.

A. S. B. Tak for den viste Opmærksomhed, men vi vil næppe kunne faa Brug for Digtet trods den kjønne Tanke, der gaar gjennem det.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. FRISTRUP

6. Aargang. Søndagen den 5. Marts 1882. Nr. 10.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

midlertid var Oldingen bleven baaret ud, og Maaltidet fortsattes, som om der intet var foregfaldet. Violinerne klang; fra det fjærne lød en festlig Klokkeringning, Hoffolkene samtalede højt og lystig med hinanden og lo af fuld Hals. Tjenerne, som hidtil havde været klædte i Fløjl, kom nu alle sammen til Syne i Gyldenstykkes Kjortler. Denne Skiften Kostume dannede den fornemste Luxus ved Czarens Festmaaltider. Der blev nu sat forskjellige Slags Geléer paa Bordet, dernæst kom Fuglevildt med velsmagende Gemyser, saltede Haner med Ingefær, Ænder med Agurker og benløse Høns. Derefter bragte Tjenerne forskjellige Slags Brødsupper og tre Slags Fiskesuppe: hvid, sort og Safransuppe, og endelig opvartedes der med Steppehøns med Blommer, Gæs med Hirse og Tjurfugle med Safran.

Omsider indtraadte der en Pavse, under hvilken der blev budt Mjød, Bagværk og forskjellige kostelige Vine omkring til Gjæsterne.

Underholdningen blev stedse livligere, Latteren stadig højere, og Gjæsterne mere hede i Hovederne. Serebræny, der iagttog Opritsnikernes Ansigter, bemærkede ved et af Bordene længst tilbage i Salen den unge Mand, som nogle Timer i Forvejen havde frelst ham fra Bjørnen. Fyrsten forhørte sig om ham hos sine Naboer, men ingen af Bojarerne kjendte ham. Den unge Opritsnik hvilede Albuerne paa Bordet og støttede Hovedet i sine Hænder, medens han stirrede tankefuldt frem for sig uden at tage nogen Del i den almindelige Lystighed. Serebræny vilde netop til at spørge en Tjener om den ubekjendtes Navn, da han hørte følgende Ord bag ved sig:

„Nikita, stat op! Vor ophøjede Herre gjør dig den Ære at sende dig denne Drik!"

Serebræny bævede. Bag ved ham stod Fedor Baßmanoff med et haanligt Smil og rakte et Bæger hen imod ham.

Uden at tøve et Øjeblik bøjede Fyrsten sig for Czaren og tømte Bægeret til den sidste Draabe. Alle saa paa ham med spændt Nysgjerrighed; selv ventede han den visse Død og blev ikke lidet forbavset ved ikke at spore Giftens Virkning. I Steden for Sitren og Kuldegysninger følte han sig gjennemstrømmet af en velgjørende Varme, der fordrev den uvilkaarlige Blegheb fra hans Ansigt. Den Drik, som Czaren havde sendt ham, var gammel, uforfalsket Malvasier. Det blev Serebræny klart, at enten havde Iwan tilgivet ham, hvad der var sket, eller ogsaa vidste han endnu intet om den Beskæmmelse, der var tilføjet Opritsnikerne.

Gjæstebudet havde allerede varet over tre Timer. Czarens Kokke havde særlig udmærket sig paa denne Dag. Ingen Sinde var deres Citron-Kaljas*), deres Nyresteg og deres Karudser med Bedekjød lykkedes bedre for dem. Særlig Beun-

*) Kalja er en russisk Suppe af Kaviar, Gaasekjød og Agurker

dring vakte imidlertid nogle uhyre store Fisk, som var fangne i det hvide Hav og fra Klosteret i Solowetz sendte til Alexandra=Sloboda. Man havde afsendt dem i kæmpemæssige Tønder; Rejsen havde varet i flere Uger. Der var næppe Plads nok til disse Fisk paa de store Sølvfade, som flere Mænd kun med Møje kunde bære, og Kokkenes Opfindsomhed viste sig her i sin fulde Glans. Fiskene, for Størsteparten kæmpestore Stør, var skaarne itu og lagte paa Fadene paa en saadan Maade, at de lignede Haner med udbredte Vinger eller flyvende Slanger med aabne Svælg. Ogsaa Harestegen med Nudler viste sig at være en ypperlig Ret, og hvor meget Gjæsterne end allerede havde taget til sig, saa lod de dog hverken Vagtler med Hvidløgsauce eller unge Lærker med Løg og Safran gaa upaaagtede forbi.

Men paa et Vink af Taffeldækkerne blev Salt= og Peberbøsserne, Sauceskaalene og de allerede serverede Retter atter tagne af Bordet. Tjenerne gik derpaa parvis ud og vendte tilbage i et nyt Kostume. De havde denne Gang skiftet deres Gyldenstykkes Kjortler med lette Sommerklædninger af hvidt, sølvbaldyret Fløjl, bræmmet med Sobelskind. I denne Dragt, der var endnu smukkere og kostbarere end de to foregaaende, traadte de atter ind i Salen, bærende en Fæstning af Sukker, der vejede henved 200 Pund, som de stillede op paa Czarens Bord. Denne Sukkerfæstning var meget kunstig lavet. Mure og Taarne, der var forsynede med Skydeskaar, ja, endogsaa Ryttere og Fodgængere var fortræffelig fremstillede. Lignende Fæstninger i Sukker, kun noget mindre, smykkede de andre Borde.

Efter „Fæstningerne" fulgte omtrent hundrede forgyldte og malede Træer, paa hvilke der hang Peber= og Honningkager i Steden for Frugter. Paa samme Tid blev der sat paa Bordene: Løver, Ørne og forskjellige Fuglearter, alt sammen af smeltet Sukker. Mellem disse Sager optaarnede der sig hele Pyramider af Æbler, Jordbær og Nødder. Men ingen rørte disse Frugter; alle var fuldstændig mætte. Nogle drak endnu et Bæger Vin, dog mere af Vane end af Tørst, andre var faldne i Søvn med Albuerne paa Bordet; mange laa under Bænkene, og alle uden Undtagelse havde taget Bæltet af og knappet Kjortlen op. Paa dette Punkt af Gildet traadte enhvers Karakter frem i sit sande Lys.

Czaren havde næsten intet spist, men derimod talt, disputeret og spøgt en hel Del med sine Omgivelser. Hans Ansigt havde lige til Enden af Maaltidet bevaret det samme Udtryk. Det samme var Tilfældet med Godunoff. Boris havde smagt paa alle de bedste Retter og heller ikke ladet Vinen gaa uændset forbi. Han var munter og oprømt og forlystede Czaren og dennes Yndlinge med sine vittige Indfald, men han forglemte sig aldrig; han var fuldkommen Herre over sig selv. Hans Træk røbede lige som ved Gildets Begyndelse en Blanding af Skarpsindighed, Selvtillid og paatagen Ydmyghed. Efter at han havde kastet et hurtigt Blik paa den hele Skare af berusede og sovende Hoffolk, lo Godunoff hemmelig ved sig selv, og et Udtryk af Foragt gled over hans Ansigt.

Tronfølgeren havde lige som sin Fader kun spist lidet, men drukket des mere. Det var hans Sædvane at forholde sig tavs og indskrænke sig til at spille Tilhørerens Rolle, indtil det pludselig faldt ham ind med en usømmelig og krænkende Spas at afbryde den, der netop havde Ordet. Frem for alle andre tog han gjærne Maljuta Skuratoff paa Kornet, skjønt denne ingenlunde hørte til dem, der havde let ved at taale en drøj Spøg.

Skuratoffs Ydre var egnet til at indgyde baade Skræk og Afsky. Hans Pande var lav og sammentrykt; hans Haarvært begyndte næsten umiddelbart oven over Øjenbrynene, Kindbenene var derimod usædvanlig kraftig udviklede; Hjærneskallen var smal fortil, men udvidede sig saa stærkt mod Nakken, at Hovedet derved fik et hæsligt og uformeligt Udseende. Øjnene var af ubestemmelig Farve og saa aldrig lige paa nogen, men hvem der tilfældig mødte det skumle, ustadige Blik, følte sig uvilkaarlig betagen af Frygt.

Det var, som om ikke en eneste ædel Følelse, ikke en eneste Tanke, der laa uden for de dyriske Instinkter, kunde finde Rum i denne Mands Sjæl. I hans Ansigtsudtryk laa der noget ubarmhjærtigt og grusomt. Naar man betragtede Maljuta, indsaa man strax, at ethvert Forsøg paa at opdage et Træk af Menneskelighed hos ham vilde være frugtesløst. Og han havde virkelig i moralsk Henseende afsondret sig fra alle Mennesker; han levede ganske for sig selv midt iblandt alle de andre, havde ingen Ven og undveg enhver fortrolig Tilnærmelse; han havde ophørt at være Menneske og var bleven Czarens Hund, rede til uden Forskjel at sønderrive enhver, som det lystede Iwan at hidse ham løs paa.

Det eneste Lyspunkt i Maljutas Karakter var hans heftige Kjærlighed til hans unge Søn, Maxim Skuratoff. Men det var en Kjærlighed, der lignede det vilde Dyrs — den var fuldkommen instinktmæssig, om den end havde Evnen i sig til i et givet Øjeblik at kunne hæve sig til Selvopofrelse. Denne Følelse fordoblede paa samme Tid Maljutas Ærgjerrighed. Han var selv af lav Herkomst og fortæredes af Misundelse ved Synet af al den

Glans og fornemme Pragt, der herskede rundt omkring ham, og saa vilde han i det mindste sikre sin Søn og sine Efterkommere disse Goder. Den Tanke, at Maxim, hvem han elskede saa meget heftigere, fordi han ikke havde flere Børn, i Folkets Øjne endnu stod dybt under de stolte Bojarer, hvem han i dusinvis overgav i Bødlens Hænder — denne Tanke gjorde ham næsten afsindig. Han bestræbte sig for ved Guldets Hjælp at opnaa de Udmærkelser og Hædersbevisninger, som hans Fødsel ikke gav ham Adgang til, og paa samme Tid hengav han sig med dobbelt Vellyst til sit Bøddelhverv. Han hævnede sig paa de forhadte Bojarer, berigede sig med det Gods, der fraranedes dem, og medens han stadig steg højere i Czarens Gunst, troede han, at han paa samme Vis kunde hæve sin Søn til Ære og Værdighed.

Men helt bortset fra disse Betragtninger var Blod blevet ham baade en Nødvendighed og en Nydelse. Mange havde han med sine egne Hænder skilt fra Livet, og Krøniken fortæller, at han undertiden plejede med egen Haand at sønderhugge Ligene, efter at Henrettelsen var fuldbyrdet, og derpaa kaste Stykkerne ud til de graadige Hunde. For at fuldstændiggjøre Billedet af dette Menneske maa der endnu tilføjes, at han trods sin aandelige Indskrænkethed besad en høj Grad af Snuhed lige som de vilde Dyr; i Kampen udmærkede han sig ved et fortvivlet Mod, i sin Omgang med andre var han stedse mistroisk, som det gjærne er Tilfældet med Mennesker, der opnaar ufortjent Ære, og endelig var der ingen, der saa godt forstod at huske en Fornærmelse som Maljuta Skuratoff-Belski.

Saaledes var den Mand, paa hvis Bekostning Tronfølgeren var uforsigtig nok til at gjøre sig lystig.

En særlig Omstændighed havde i øvrigt givet Anledning til, at Tronfølgeren valgte ham til Skive for et af sine ondskabsfulde Indfald. Plaget af Misundelse og Forfængelighed havde Maljuta allerede i lang Tid bestræbt sig for at opnaa Bojarværdigheden. Men Czaren, hvem det stundum faldt ind at holde gammel Skik og Brug i Hævd, havde ikke villet nedværdige den højeste russiske Værdighed ved at give den til en Mand af saa lav Herkomst, og følgelig havde han ladet sin Yndlings Bønner upaaagtede. Endnu samme Dags Morgen havde Skuratoff gjentaget sin Anmodning. Han havde valgt det Øjeblik, da Czaren forlod sit Sovekammer, til paany at opregne alle sine Fortjenester og fordre Bojarhuen som Løn derfor. Iwan havde først taalmodig hørt paa ham, men derpaa lét ham ud og kaldt ham en Hund. Nu, midt under Taflet, erindrede Tronfølgeren Maljuta om det uheldige Udfald af hans Begjæring. Dersom den overmodige Storfyrst-Tronfølger havde kjendt Skuratoff bedre, vilde han ikke have tilladt sig denne Frihed.

Maljuta tav, men blegnede.

Czaren lagde med Fortrydelse Mærke til den fjendtlige Stemning mellem hans Søn og Skuratoff. For at give Samtalen en anden Vending, vendte han sig om mod Wjæsemski.

„Afanassi," sagde han i en halvt spøgefuld, halvt deltagende Tone, „vil din Kjærlighedssorg vare længe endnu? Jeg kan snart ikke kjende min kjække Opritsnik igjen! Har da Kjærligheden, denne skrækkelige Slange, helt og holdent faaet Bugt med dig?"

„Wjæsemski er ingen Opritsnik," bemærkede Storfyrst-Tronfølgeren. „Han sukker lige som en smuk ung Pige. Du skulde lade ham iføre sig en Sarafan*), min Herre og Fader, og dernæst lade ham rage sig glat lige som Fedka**) Basmanoff, saa kunde han synge og danse for os til Luthens Toner. Jeg tror, at han vilde haandtere Luthen langt bedre end Sværdet."

„Czarewitsch***)!" raabte Wjæsemski; „var du fem Aar ældre og ikke Czarens Søn — da skulde jeg besvare denne Fornærmelse med at indbyde dig til at møde mig paa Troitzapladsen ved Moskwa for at maale dit Sværd med mit, og Vorherre maatte da selv afgjøre, hvem af os to der enten skulde bære Sværd eller spille paa Luth!"

„Afanassi!" sagde Czaren strængt, „glem ikke, i hvis Nærværelse du taler!"

„Czar Iwan Wassiljewitsch," gjenmælede Wjæsemski dristig, „dersom jeg er skyldig, saa lad Hovedet hugge af mig, men jeg tillader ikke din Søn at fornærme mig."

*) En Kvindedragt.
**) En ringeagtende Omskrivning af Navnet Fedor.
***) Titlen, som bæres af den russiske Tronfølger.

(Fortsættes).

Newgate-Fængslet i London.

I Forening med det uhyggelige og frastødende, som knytter sig til Tanken om ethvert Fængsel eller Strafanstalt, er der tillige noget — om man kan kalde det saaledes — rædselsfuldt tiltrækkende ved disse, Ulykken og Forbrydelsen viede Steder, noget, som især har øvet sin Tiltrækningskraft paa mangen Romanforfatter, baade af den gode og den slette Genre. Ogsaa Malerkunsten har hentet Motiver fra slige Steder, og hvad angaar den rejsende, som kommer til en fremmed Hovedstad for at studere alle dens Mærkværdigheder, saa forsømmer han sjælden at besøge de vigtigste Fængsler for ogsaa der at gjøre sine Iagttagelser.

Newgate-Fængslet i London er en af de Anstalter, som en samvittighedsfuld Turist, der gjæster den store Verdensstad, næppe vil gaa ligegyldig forbi. Bygningen ligger ved den vestlige Ende af Newgate-Gaden ved Hjørnet af „Old Bailey“ og er Londons største Fængsel. Den nuværende Bygning, hvis Opførelse paabegyndtes i 1770, blev delvis ødelagt under det store Pøbeloploø i Aaret 1780, før dens Fuldførelse, men blev restaureret og endelig opført i 1782. Hovedfaçaden, der vender ud mod Old Bailey, har en Længde af 300 Fod. Bygningens Indre blev ombygget 1858 og ved den Leilighed indrettet efter Cellesystemet. De offentlige Henrettelser, som tidligere fandt Sted ved Tyburn, i Nærheden af Hyde Park, foregik senere i lang Tid foran Newgate, men nu til Dags henrettes Forbryderne inden for Fængslets Mure.

Der knytter sig mange sørgelige og uhyggelige Optrin til Livet i et saadant stort Fængsel, og hvor rig Lejlighed der end kan være for Psykologen til at studere det menneskelige Individ i dets Fornedrelsesstand, maa man dog i en vis Forstand beklage eller maaske snarere beundre de Mænd og Kvinder, som Fængselsdirektører, Fængselspræster og Fangevogtere, hvis Livsgjerning det er at færdes daglig mellem de af Loven domfældte Forbrydere. Blandt al den Forstokkelse og Forvildelse, der findes samlet et saadant Sted, er der vistnok kun faa Lysglimt, kun forholdsvis faa Tilfælde, hvor Forbedringsarbejdet lover at bære varig Frugt.

Der udkom for en Del Aar siden i London en Bog under Titlen „Female Life in Prison“ („De kvindelige Fangers Liv i Fængslet“), som gav et sørgeligt Indblik i det Mørke, hvori det menneskelige Sind kan nedsynke. Bogen, der vakte stor Opmærksomhed, var skreven af en Fangevogterske, der meddeler sit Kalds Erfaringer og dertil knytter Betragtninger over de kvindelige Fangers sjælelige Ejendommeligheder og deres Evne til at forbedre sig.

Efter Forfatterindens Overbevisning, der er støttet paa en samvittighedsfuld Prøvelse af hendes Iagttagelser, er de kvindelige Straffanger langt mere fordærvede end de mandlige. Der gives Naturer iblandt dem, der er saa helt igjennem onde, at Fængselspræsten i Fortvivlelse opgiver alle Forsøg paa at forbedre eller blot formilde dem, og at alle disciplinære Straffe viser sig at være frugtesløse. Mange er vanskeligere at tæmme end vilde Dyr og vækker Tvivl om, at de nogen Sinde har kjendt en uskyldig Barndom eller et bedre Liv. Mærkværdig nok findes imellem disse Naturer netop ikke de værste Forbrydersker, næsten slet ingen Mordersker for Exempel. Fruentimmer, der har vist et uovervindeligt Hang til Tyveri, ofte i Forening med Indbrud, er i Reglen de sletteste Fanger, og de ser med en næsten djævelsk Stolthed tilbage paa deres Forbrydelser.

Ved Siden af gjennemgribende Slethed er umaadelig Forfængelighed og kaad Ondskab de mest fremtrædende Egenskaber i den kvindelige Forbryders Sjæl. Forfængeligheden stilles strax ved Indtrædelsen i Strafanstalten paa en haard Prøve. Den første uforanderlige Regel, som Fangen maa underkaste sig, er nemlig Haarets Afklipning. Paa et Fruentimmer, der gjør det første Besøg i Tugthuset, foretages denne Operation sjælden uden Modstand. Uhyrer, der maaske uden at ryste har kvalt deres Børn eller forgivet deres Mænd, vrider Hænderne af Fortvivlelse, naar man fordrer, at de skal miste deres naturlige Prydelse. De græder, beder paa det bønligste, indtager undertiden en trodsig Holdning og staar imod lige til det yderste, saa at man til sidst maa anvende fysisk Magt. Denne Haarklipning er en af de pinligste Forretninger i Fængslet, men den er nødvendig af Renligheds-hensyn og tjener desuden som Prøvesten for Karakteren.

Nogle føjer sig strax i deres Skæbne, bider Læberne sammen med en rolig Mine og udstøder ikke en eneste unyttig Klage, medens andre ryster som i Feberghysninger, giver sig til at græde ynkeligt eller bønfalder om at maatte forskaanes for denne Skam, i det de paa deres Knæ besværger Forstanderinden at gaa til Direktøren og lægge et godt Ord ind for dem.

Nogle haaber at kunne vinde Forstanderindens

Hjærte ved et indsmigrende Væsen, saa at hun skal se bort fra Fængslets Vedtægt eller i det mindste afklippe saa lidt af Haaret som muligt, og de overvælder hende derfor med de venligste Ord, som af og til afbrydes af Velsignelser.

Den største Ulejlighed i al den Tid, Forfatterinden forestod sin Post, havde hun med en gammel Kone paa 60 Aar, der endnu kun havde omtrent lige saa mange graa Haar paa Hovedet. Dette Fruentimmer var en gammel Gjæst i Tugthuset, havde tilbragt to Tredjedele af sit Liv i Fængsel, men var saa forfængelig af sit Ydre som en Pige paa sytten Aar.

Kjønnets medfødte Pyntelyst fremtræder i mangfoldige Skikkelser hos de kvindelige Straffanger, og de besidder en overordentlig Skarpsindighed i at tilfredsstille denne Drift. Et Fruentimmer forbavsede saaledes Forstanderinden ved sine Kinders glinsende røde Farve, der aabenbart alene hidrørte fra Sminke. Men hvorledes hun havde baaret sig ad, var for alle en Gaade, da Fruentimmeret hverken i sin Celle eller i Fængslet overhovedet kunde komme til noget som helst Farvestof. Omsider opdagedes hendes Hemmelighed ved et rent Tilfælde. De kvindelige Straffanger sy nemlig for Mandsfangerne, og paa den Tid var de beskæftigede med at sy Skjorter af blaat Tøj, der kantedes med rød Bomuld. Af denne Stribe havde hun udtrevlet enkelte Traade, indtil hun havde samlet sig tilstrækkeligt til ved Opblødning i Vand at faa et rødt Farvestof, hvormed hun da malede sine Kinder. Da Genier stedse finder Efterlignere, og da Bedrifter som den omtalte ikke kan holdes skjulte for Medfangerne i Fængslet, begyndte Fruentimmerne mere og mere at sminke sig, og skjønt man har skærpet Opsynet med Syerskerne meget, skal det dog endnu den Dag i Dag ikke være lykkedes helt og holdent at gjøre Ende paa denne stygge Vane. Et andet Pyntegeni, der hed Mary Ann Ball, fandt altid Midler til at skaffe sig et Surrogat for Krinolinen, om hun end skulde benytte Tæpperne paa Sengen eller Hamperemmene af sin Hængekøje dertil; lige saa duelig var hun i den Kunst at modernisere den ny Fængselsdragt, hun fik, i en forbavsende kort Tid, og allerede den næste Morgen viste hun sig i en helt forandret Paaklædning. En smuk Afrunding af Linjerne er, som bekjendt, just ikke noget fremherskende Træk ved Fængselsdragten, men Ball traadte ofte allerede næste Morgen ind i Arbejdssalen i en Kjole, der sluttede tæt om Figuren og var forsynet med et langt Slæb, saa at alle betragtede hende med Misundelse. Hun havde oven i Kjøbet lavet sig et Snørliv, der var et sandt Kunstværk af en overordentlig Konstruktion, da baade Snore og andre Apparater dertil var lige frem forbudte. Til Forfærdigelsen benyttede hun Jærntraad, der var flettet for Fængselsvinduet, og sandsynligvis vilde hun i hele sin Straffeperiode være bleven anset for et Mønster paa smækker Figur, naar ikke en Dag en altfor stærk Snøring havde bevirket en Afmagt og derved samtidig en Opdagelse.

Lyst til at drille Opsynskonerne eller til at komme i Nærheden af den Fange, som først for nylig paa Grund af en Fejl mod Fængselsreglerne er bleven flyttet til Straffecellen, er som oftest Hovedgrunden til en utæmmelig Ødelæggelseslyst, der gaar ud over enhver Gjenstand, som blot paa nogen Maade kan rives itu eller slaas i Stykker. Men ofte lader Fangerne sig blot lede af en levende Trang til Forandring eller af Uro, i det de ønsker at bringe Afvexling i Fængselslivets Ensformighed. Undertiden melder disse Urostiftere det i Forvejen til Opsynskonen, som om det var en uafvendelig Skæbne, og en Gang kom endogsaa en anden Opsynskone til Forfatterinden og tilstod med komisk Forfærdelse for hende, at hun selv følte sig uimodstaaelig opfordret til at anrette Ødelæggelse. Hendes Nerver kunde ikke længere taale den ensformige Ro, og naar hun hørte Fruentimmerne hvine, og Vinduer og Kar blive slaaede itu, forekom Lyden hende lige saa fristende som Krigstrompeten for den ædle Stridshest.

Det omtalte sindrige Pyntegeni Ball besad foruden sine andre gyselige Egenskaber ogsaa et uovervindeligt Hang til at ødelægge, et Hang, som ofte kom igjen. Naar disse Paroxysmer indtraf, klirrede Vinduerne; Stole og Borde i hendes Celle sloges i Stykker, og inden Ball kom til den mørke Celle, var hendes Klæder i Pjalter, og de Fangevogtere, som kaldtes til for at tæmme hende, maatte ofre Totter af deres Haar og Skjæg samt Stykker af Uniformen. —

Den Hurtighed, hvormed Efterretninger udspredes blandt Fangerne, er ligeledes et mærkeligt Træk i Fængselslivet. „At Smith har sit gamle Anfald i den nordlige Fløj", det ved snart alle og enhver i den østlige og vestlige Fløj; og at „Jones kommer til Numer 5 for at pille Blaar," udbreder sig med en Hurtighed gjennem hele Huset, som om ensomt Fængsel slet ikke var til. Det blandt Tyvene af Profession bestaaende Frimureri kan tjene til Forklaring heraf, og desuden er Fangerne stadig paa Post for at forskaffe sig Skrivemateriale, ligesom de kan finde paa de utroligste Midler til at vedligeholde Forbindelse med deres Kammerater. Et af de vigtigste Hjælpemidler i saa Henseende er det stumme Sprog med Læberne under Gudstjenesten.

Fangerne anvender alle mulige Kunster for at skuffe Lægen og blive flyttede til Sygestuen. Det hvide Lag fra Væggen bliver meget omhyggelig

lagt paa Tungen, og man benytter en Naal for at faa Tandkjødet til at bløde og saaledes foregive Blodspytning. Meget opfindsomme er Fangerne ogsaa i alt, hvormed de kan drille og pine Forstanderinden. En af de kvindelige Fanger gjorde det til sit Livs Formaal at ærgre Direktøren; en anden havde vænnet sig til midt i den stille Nat at lade høre en Helvedes Hylen, og det varede længe, før den kaade Urostifter kunde opdages. En tredje Fange klippede den ny Fejekost itu, som man lige havde leveret hende, og man hørte hende hvine af Fryd i sin Celle. Andre lemlæster sig eller paafører sig en anden legemlig Skade, ofte til blivende Svækkelse af Sundheden. Med største Koldblodighed knuser en et Stykke Glas og sluger Splinterne for at frembringe et indre Blodtab. Saar paa Hænder og Fødder frembringes med Saxen og forværres ved, at de paagjældende om Natten lægger Fingerbøllet eller et Stykke Kobber paa det blodige Kjød; Baand slynges i paatagne Anfald af Vanvid om Halsen, indtil Vejret næsten gaar bort, og et endnu mere farligt Experiment er den virkelige Hængning i Haab om, at Forbryderskeu endnu i rette Tid vil blive skaaren ned og bragt til Sygestuen. Undertiden er Experimentet lykkedes altfor vel, og den ulykkelige bringes paa Kirkegaarden i Steden for til Sygestuen. En Gang havde en vis Burchell aftalt med en anden Fange, at hun paa et givent Tegn skulde kaste den Spand, paa hvilken hun var krøben op, omkuld og lade sig opdage; men da hun hørte de Skridt, paa hvilke hun havde gjort Regning, nærme sig nogle Minutter før den aftalte Tid, stødte hun efter Aftale Spanden omkuld, men Skridtene gik forbi Døren og ned ad Gangen. Omtrent tre Minuter senere kom Veninden, som det var aftalt, med Opsynskonen, men Burchell var tilsyneladende nu virkelig død, og det lykkedes først efter megen Møje at kalde hende tilbage til Livet. Fingerede epileptiske Anfald er meget hyppige, og de, der foregiver denne Sygdom, forstaar ret godt at efterligne Fraaden for Munden ved Sæbe, som de tygger.

Længslen efter Afvexling giver sig for Resten ogsaa Luft paa en bedre, om end ligeledes forbudt Maade. Mange Straffanger tæmmer Mus og Spurve. En Yndlingsbeskæftigelse for Fruentimmer af god Opførsel synes det at være at forfærdige ganske smaa Sko og Støvler, og den Opfindsomhed, hvormed de anvender enhver lille Lap til dette Brug, er vidunderlig. Ogsaa Dukker forfærdiges af samme Materiale. At hækle holder de ligeledes meget af, saasnart det er lykkedes dem af et Stykke Staaltraad eller en Haarnaal at danne en Hæklenaal, og en lille Blomst, der blev funden paa den daglige Spaseretur i Fængselsgaarden, var først i frisk og derefter i vissen Tilstand i hele Maaneder Gjenstand for en sentimental Interesse. Mindre poetiske Naturer søger Afvexling ved at finde paa ny Tillavningsmaader af de daglig leverede Næringsmidler, skjønt dette er forbudt i Fængselsreglementet. Brød forvandles til Kager og bages i Drikkeskaalen, der er af Blik, oven over Gasflammen, og stor er Jublen, naar en slig Ret lykkes. I denne Henseende kjender den kvindelige Opfindsomhed ingen Grændser og næsten ingen Hindringer. Et andet ejendommeligt Træk hos de kvindelige Fanger er deres uudslukkelige Misundelse mod Medbejlerinder til Opsynskonens Gunst. Selv ellers blide Naturer viser Udbrud af lidenskabeligt Had, naar de tror, at andre nyder Fortrin for dem.

Det Billede, som vi (Side 135) lader medfølge nærværende Skitse, gjengiver dog et mere fredeligt Optrin end de ovenfor skildrede Træk af Livet i et engelsk Fængsel. Det forestiller Varetægtsarrestanter i Newgate, der modtager Besøg af deres paarørende. Tegningen er en Gjengivelse efter den engelske Maler Frank Holls Maleri, der findes i det kongelige Akademi i London. Det er lykkedes Kunstneren at give en gribende Fremstilling af de forskjellige Personers Angest, Fortvivlelse eller Skamfølelse. Den barhovedede Kvinde med det lille sovende Barn paa Skjødet kommer aabenbart ikke her hen for første Gang. Hun har før siddet og ventet samme Sted, indtil man førte den forstokkede Synder frem, saa hun kunde faa Lov til at vexle et Par Ord med ham. I Kvindefiguren til venstre i Billedet er derimod Smerten over et saadant Møde skildret med slaaende Sandhed; her er det nok snarere første Gang, de træffes saaledes; den lille Pige skjuler sig ængstelig bag sin Moders Ryg. I Baggrunden længst til højre ser det ud til at være en Person af de bedre Klasser, som kommer hid for at opsøge den ulykkelige, der er kommen i Konflikt med den straffende Retfærdighed; hun trækker Sløret for Ansigtet, som om det kunde skjule den bitre Skam og Smerte, der knuger hende. Det er saaledes, ligesom hver enkelt Figur fortæller sin bedrøvelige Livshistorie — lige saa trist og bedrøvelig som det Sted, hvorfra Kunstneren har hentet sit virkningsfulde Motiv.

v—d.

John Prettysons Papegøje.

Fortælling af George R. Sims.

John Prettysons Papegøje var en meget klog Fugl. Den kunde ikke blot sige „Søde Polly! Hvad er Klokken?" og fløjte: „Poppedreng rejser bort," den havde ogsaa god Færdighed i at bande, kunde kalde den spættede Grævlingehund ved Navn og raabe „Julie" med en Stemme, der i den Grad lignede Hr. Prettysons, at Fru Prettyson mer end en Gang kom farende ned ad Trappen.

John Prettyson, Forfatter og Journalist, fandt sin Yndlingsfornøjelse i at iagttage Vaner og Adfærd hos de Yndlingsdyr, som han stadig havde om sig. Naar han havde afsendt sin „Leder" til det Ugeblad, ved hvilket han var Medarbejder, skrevet sin Roman til „Romanbibliotheket", anvendt en Time eller to paa den Komedie, som han var ganske overbevist om en skjøn Dag vilde blive antaget af en Theaterdirektør og bringe ham Berømmelse og Formue — naar han havde gjort alt dette, satte han sig magelig til Hvile i sin bløde Lænestol, bød den spættede Grævlingehund sætte sig paa hans Knæ, tog et Garnnøgle fra sin Kones Sykurv og kastede det hen til den muntre Familie i Arnekrogen for at lokke den til at begynde de sædvanlige Aftenløjer.

Denne smukke Familie bestod af Fru Kis og de unge Herrer Kissekatte — to brogede Gavtyve i deres allerlystigste Ungdomsperiode.

Killingerne og deres Moders Leg med Garnnøglet kunde bringe den trætte Forfatter i et formeligt Krampeanfald af Latter; og naar Legen endte, som den sædvanlig gjorde, med at Killingerne styrtede sig i et vildt Væddeløb efter Moderens Hale og fór Stuen rundt forbi Bufetten, Kaminhylden, Lænestolene og Spisebordet, kunde Hr. Prettyson le, saa Taarerne stod ham i Øjnene.

Men da Polly kom, var Killingerne blevne temmelig store og mere adstadige, og Hr. Prettyson var saaledes nærmest henvist til Pollys Selskab og til i sin Fritid at lære den endnu flere Fuldkommenheder.

Som Forfatter var Hr. Prettyson fornemmelig bekjendt for sine korte Sensations-Fortællinger — Fortællinger med Sammensværgelse, Lidenskab og Mysterier, der havde bragt „Romanbibliotheket" i Vejret og skaffede ham et sandt Stormløb paa Halsen af beslægtede Blades Redaktører.

En Tid havde han ingen Vanskelighed ved at tilfredsstille deres Begjæringer, men da han havde fabrikeret Mysterier og gruelige Æventyr af enhver optænkelig Art, begyndte det omsider at skorte ham paa Emner.

Fru Prettyson blev ganske forskrækket, da til sidst den store Mangel paa Novellestof berøvede hendes Mand den hidtil uskyldig anvendte Fritid, og han en Aften begyndte at vandre frem og tilbage i Værelset, spekulerende højt paa Mord, og hvad der ellers hører med til en rigtig spændende Roman. Det var just ikke nogen behagelig Ting for en midaldrende Kone f. Ex. at faa Befaling til at lukke sine Øjne og forklare, om Spidsen af en Forskærerkniv, holdt tæt ind til hendes Strube, fremkaldte hos hende en klar Følelse af Skræk.

Naturligvis oplyste Hr. Prettyson, at han kun ønskede at se, om det vilde være naturligt for hans Heltinde at vaagne op med en Anelse om noget ondt, netop i det Skurken stod i Begreb med at myrde hende.

Dernæst var hun udsat for at blive vækket midt om Natten ved en kvælende Fornemmelse og finde sin Mand holdende hende fast om Struben.

Rigtignok bragte han hende saa til Ro ved at sige: „Der er ingen Ting i Vejen, Julie; bliv bare ikke bange — jeg vilde blot se, om en Mand kunde kvæle en Kvinde i Søvne, uden at hun vaagnede derved."

Men Fru Prettyson mente — og jeg antager med rette, — at en Forfatter slet ikke har mere Ret til at anstille slige Følelsesexperimenter paa den Kvinde, han har svoret at elske og beskytte, end en Læge vilde have til at skære et Ben af sin Kone om Søndagen, fordi han Mandag Morgen havde en Forretning af denne Art at udføre i sin Praxis. Fru Prettyson blev helt ærgerlig til sidst og paastod, at Skribenter — særlig sensationsjagende Skribenter — aldrig burde gifte sig.

Det var en Aften efter en saadan lille Trætte, at Fru Prettyson havde taget sit Arbejde og trukket sig tilbage til sit eget Værelse, medens den ulykkelige Forfatter som sædvanlig brød sin Hjærne for at finde en tilfredsstillende Idé, da han pludselig opgav al videre Grublen og vendte sig til sine Yndlinge for at søge et Øjebliks Hvile og Adspredelse.

Killingerne var som sagt blevne temmelig store og sad og stirrede højtideligt ind i Ilden; men

Polly var i glimrende Humør og kom, saa snart dens Herre kaldte paa den.

Fortællingen, som Hr. Prettyson var beskæftiget med for Øjeblikket, drejede sig om et Mord — et meget mystisk Mord — og han ønskede, at det skulde blive opdaget paa en meget mystisk Maade. Idiotiske Vidner, uformodede Medvidere, Opdagelser paa Taget, blodbestænkede Smaating — det var alt sammen saa almindeligt. Hr. Prettyson saa til „Jack", den spættede Hund. Nej; han duede ikke. Hunden som Opdager af en Morder er en altfor gammel Historie. Dernæst saa han til Killingerne.

„For Pokker, hvis du ikke tier stille, skal jeg lære dig!"

Han mente intet med sin Trusel; han var simpelt hen reven med af den Ide, der fyldte hans Sind; men paa Papegøjen var Virkningen besynderlig. Den udstødte et vildt, hæst Skrig og raabte de mærkelige Ord: „Hjælp — Mord! Hjælp — Mord!" og krøb derpaa sammen i Bunden af Buret. Nu saa Hr. Prettyson først, at hans Kone var kommen ind i Stuen, i det samme han svang Kniven, og saa i højeste Grad forskrækket ud.

Hr. Prettyson lod Kniven falde. En Ide var

Vadstena Slot. (Se Side 138).

Kunde Blodpletterne ikke spores ved Potemærkerne fra Offerets Kat? Nej, det vilde ikke gaa!

Efter at han havde siddet og snakket med Polly en Stund, faldt Skribenten i Tanker, men Fuglen var ingenlunde tilbøjelig til at slippe Underholdningen og fløjtede og skreg og opplaprede alle sine Yndlingsudtryk med øredøvende Stemme.

Dette afbrød Prettysons Grublerier.

„Hold Mund, Polly!" udbrød han; men Polly kilede paa, værre end nogen Sinde.

Heftig opirret greb Hr. Prettyson, hvis Hoved var fuldt af Mord, til sidst en paa Bordet liggende Kniv og svang den vredt, i det han raabte:

som et Lyn faret gjennem hans Hjærne. „Papegøjen har været Vidne til et Mord!" sagde han til sig selv. „Der traf jeg det. Ved Jupiter! Det var netop den Ide, jeg ønskede."

Det Vidne, der i hans Fortælling ledte til Opdagelse af Forbrydelsen, skulde være en Papegøje.

Men han satte sig ikke strax hen for at begynde at skrive.

Opdigtelsen var meget god, men her stod han paa Grænsen af en Virkelighed. Dersom han kunde opspore Mordet, som hans Papegøje havde været Vidne til, og føre det tilbage til Gjerningsmanden! Ah! Det var noget extra!

Varetægtsfanger i Newgate. (Se Side 130.)

Ideen tog Hr. Prettyson fuldstændig fangen. Det var ham ikke muligt at ryste den af sig. Hvilket Materiale til en lang Fortælling kunde der ikke ligge i disse faa Glimt af Virkeligheden.

Ja, han vilde gjøre det. Polly havde set et Mord blive udført. Hvordan, naar og hvor kunde han ikke sige, men han vilde gaa tilbage, forfølge Begivenhederne Led for Led, indtil han kom til Sandheden — den skrækkelige, gyselige Sandhed.

Den Aften bestilte Prettyson ikke mere; han sad og saa paa Polly og udkastede sine Planer.

* * *

Næste Morgen, efter at være kommen paa det rene med sin Fremgangsmaade, lukkede han sig inde i sit Værelse med Papegøjen for at begynde sin Undersøgelse.

Han pegede med en Pistol paa Fuglen. Det tog den ikke mindste Notits af. Han pegede med en Kniv paa sit eget Bryst. Papegøjen fløjtede: „Poppedreng rejser bort." Saa kaldte han efter Aftale en ung Mand fra Nabohuset ind i Værelset og lod, som han vilde støde ham ned med Kniven. Papegøjen bemærkede kun: „Søde Polly!" og gned sit Næb mod Buret. Den unge Mand gik ud, og Fru Prettyson traadte ind, og Prettyson svang Kniven imod hende. Øjeblikkelig udstødte Papegøjen et vildt Skrig og raabte: „Hjælp — Mord! Hjælp — Mord!" Sagen var klar. Det var en Kvinde, der var bleven dræbt af en Mand, og Polly havde været Vidne til Katastrofen.

Efter at være kommen under Vejr med Forbrydelsens Natur, var det næste Skridt at opdage Forbryderen. Hr. Prettyson havde flittig studeret den amerikanske Digter Edgar Poe og erindrede, hvorledes denne Forfatters Opdagere gik til Værks. Led for Led maatte han forfølge Papegøjens tidligere Livsbane, indtil det lykkedes ham at knytte en af dens tidligere Ejermænd til Opdagelsen af Mysteriet.

I det mindste en halv Snes Gange om Dagen gjentog han Experimentet med at svinge en Kniv mod Fru Prettyson, og hver Gang gjentog Papegøjen sin sælsomme Adfærd. Hr. Prettyson gned sig i Hænderne og begyndte at lægge Intrigen til en Fortælling, der skulde hedde „Det uventede Vidne eller Mordet er opdaget". Han udarbejdede den i sine Tanker, i det han samtidig tog fat paa sine Undersøgelser i Virkelighedens Egne.

Han havde kjøbt Papegøjen af en Kjøbmand i Dials. Til denne Kjøbmand henvendte han sig nu for om muligt at faa at vide, af hvem den paagjældende havde faaet Fuglen.

Han fik øjeblikkelig den forlangte Oplysning. Hr. Smith, Kjøbmanden, havde kjøbt Polly af Hr. Ephraims fra Bucklersbury, en Auktionsholder og en af hans Venner. Hr. Ephraims havde tilbudt ham Papegøjen meget billig, da den gjorde en skrækkelig Støj i Butiken og derved forstyrrede Forretningen.

Dernæst gik Prettyson til Ephraims i Bucklersbury. Han traf kun Skriveren hjemme. Denne mindedes godt Papegøjen. De havde faaet den fra en Hr. Bluchmann tillige med et Parti Møbler og adskilligt andet, som skulde sælges paa Auktionen. Hvem var Hr. Bluchmann? Aa, det var en Mand, som laante Penge ud mod tilbørlig Sikkerhed og passende Renter. Ephraims besørgede alle hans Forretninger. Der gik ikke en Uge, uden at de modtog Vognlæs af alle Haande Gjenstande, som Bluchmann havde lagt Beslag paa.

Prettyson spurgte, om Polly maaske havde været opført paa en saadan Panteobligation.

„Netop," svarede Skriveren, „Pokker til Karl, den Bluchmann, han tager alt, hvad han kan faa Fingre i. En varm Fyr er han til at tømme Husene. Endogsaa de mærkeligste Ting bringer han her hen — Legetøj, Klæder, Støvler, Paraplyer, gamle Breve, Piber o. s. v. — ja selv Kullene i Kjælderen og Krukkerne i Spisekammeret tager han. Pokker staa i 'et, om han ikke en Dag gik ind i et Hus og tog Katten! Se, paa den Maade fik vi Papegøjen. Den figurerede paa en Panteobligation tillige med mange andre Ting."

„De skulde da ikke kunne sige mig, hvem der havde udstedt Pantebrevet?"

„Nej, det kan jeg ikke," svarede Skriveren, „men Bluchmanns Folk ved det nok. De husker sikkert, hvilket Spektakel den gamle Bluchmann holdt med vor Principal, fordi han havde solgt Fuglen saa billig til Kjøbmanden."

Hr. Prettyson skyndte sig afsted til Bluchmanns Pengelaanerforretning, hvor han efter meget Besvær fik en af Skriverne i Tale og modtog de ønskede Oplysninger.

Fuglen var bleven tagen efter et forfaldent Gjældsbevis fra et Hus paa Lamingfordvejen. Manden, som havde udstedt Beviset, var en Hr. Georg Barnes.

Længere kunde Hr. Prettyson ikke komme den Dag, da han maatte hjem for at udføre sit sædvanlige Arbejde; men det var jo en meget tilfredsstillende Begyndelse.

Han mente, at han var godt paa Spor. Den næste Morgen gik han hen til Huset paa Lamingfordvejen, bankede paa Døren og spurgte efter Hr. Georg Barnes.

„Han bor ikke her," svarede en ung Kone, som lukkede op.

„Da har han boet her tidligere," bemærkede Prettyson.

„Ja, men nu er han flyttet," svarede Fruen og slog Døren i for Næsen af den fremmede.

Men intet skræmmede Hr. Prettyson; han gik til den næste Dør. Paa sin sædvanlige høflige Maade bad han Folkene give ham nogle Oplysninger om deres forhenværende Nabo, hvis det var dem muligt.

Disse Folk var mere meddelsomme, og Prettyson fik at vide, at Hr. Barnes en Dag pludselig var forsvunden, efter at Udpantningsmændene havde været der.

„Var der ikke en Papegøje?" spurgte Prettyson.

„Jo, det skraalende Spektakel! Den var en Plage for hele Nabolaget."

„Ja saa, mon der ikke var en Fru Barnes?"

Hr. Prettyson fremsatte sit Spørgsmaal i en rolig Tone og gav nøje Agt paa dets Virkning.

Stemmen i Døren sank ned til en Hvisken og svarede meget hemmelighedsfuldt:

„En Fru Barnes! Jo, der var en i Førstningen. Men hun var borte, da Falliten indtraf. Det forekom os, at der var noget aparte derved; thi en Dag saa vi hende staa ved Vinduet saa munter som nogen, men siden hverken saa eller hørte vi hende. Hr. Barnes var derefter alene i Huset, indtil Indboet blev taget, saa forsvandt han."

Hr. Prettyson mumlede et hurtigt: „Mange Tak!" og gik derpaa skyndsomst sin Vej. Han var altfor utaalmodig til at føre Samtalen videre. Hans Forudanelse var bleven virkeliggjort over al Forventning. Fru Barnes var forsvunden — naturligvis. Og maaske den eneste Person i Verden, som foruden Hr. Barnes kjendte Historien om denne Forsvinden, var Prettyson, Medarbejder ved „Romanbiblioteket". Kan Virkeligheden være mere forunderlig end Opdigtelsen? Ja, Hr. Prettyson mente, at den virkelig var det. Fru Barnes var bleven myrdet af sin Mand, og Polly havde været Vidne dertil.

Vidnet var nu i hans Besiddelse, og han var den Nemesis, der fulgte Forbryderen i Hælene.

Den Eftermiddag vendte Hr. Prettyson hjem og udarbejdede Planen til sin Fortælling — Fortælling, nej, ved Jupiter! Han vilde gjøre det til et Drama. Det vilde tage London med Storm, især hvis det blev opført lige efter Forhøret. Forfatteren fik fem Pund hver Aften for et godt Melodrama. To Hundrede Aftener, og fem Pund paa hver, vilde give et Tusende Pund. Prettyson knyttede Hænderne i Lommen og raslede med det indbildte Guld. Og naar han nu fik Bugt med Barnes og viste sig med Papegøjen i Retten og fortalte sin Historie, hvilken Opsigt vilde det ikke gjøre!

Imidlertid, Hr. Barnes maatte findes, og Hr. Prettyson besluttede at finde ham.

Det varede et Par Maaneder, før det lykkedes ham, og da skete det ved den simpleste Hændelse i Verden.

Han kom en Aften gaaende over en aaben Plads, da en Droske kom kjørende i rasende Fart.

Nervøs, som Hr. Prettyson var, betænkte han sig paa, hvilken Vej han skulde gaa. Medens han stod saaledes, kom Drosken nærmere, og han vilde utvivlsomt være bleven kjørt over, hvis ikke et Par stærke Arme havde grebet ham og revet ham ud af Faren.

„Min Herre!" stønnede han, da han var kommen sig af Skrækken og fandt sig støttet af en høj, godmodig udseende Mand paa otte eller ni og tyve Aar. „Min Herre, De har frelst mit Liv! Her er mit Kort. Dersom John Prettyson nogen Sinde kan gjøre noget for Dem, saa sig til."

Den fremmede tog Kortet og gav sit til Gjengjæld. Hr. Prettyson tog det, betragtede det nøje og udstødte et Udbrud af Forbavselse.

Navnet paa Kortet var „Hr. Georg Barnes", og neden under var Adressen skreven med en Pen, og Adressen lød „Lamingfordvejen, Barnsbury".

„Hvad er Deres nuværende Adresse?" stammede Prettyson.

„Aa, jeg beder undskylde," svarede den fremmede, „er det ikke den rigtige? Nej. — Gaisford-street, Kentish Town."

„Jeg vil besøge Dem i Morgen," sagde Hr. Prettyson, „jeg har noget af Vigtighed at meddele Dem."

Dermed gik Hr. Prettyson, efterladende Georg Barnes i en tvivlende Tilstand med Hensyn til den viste Opmærksomhed.

„Noget af Vigtighed," mumlede han og saa efter Journalisten, der fortonede i det fjærne. „Maaske det er en rig Kjøbmand, som vil gjøre mig til sin Arving, fordi jeg har frelst hans Liv. Naa ja, det er paa Tiden, at ogsaa jeg faar en Smule Lykke."

Med disse Betragtninger tog Hr. Georg Barnes Retning efter et Forlystelsessted for der at gjøre sig det lidt lystigt i Forudfølelsen af den forventede Lykkens Medbør.

* * *

Hr. Prettyson havde en skrækkelig Nat. Det var hans Pligt mod Samfundet at anklage Georg Barnes som Morder, og dog, netop den samme Georg Barnes havde jo frelst hans Liv. At anklage ham vilde være det samme som at faa ham hængt, hvilket vilde være en særegen Maade at vise Taknemmelighed paa. Nej, før han foretog sig noget, vilde han besøge den unge Mand, appellere til hans Samvittighed, advare ham for Faren, give ham et sikkert Forspring og saa — ja, saa vilde Barnes maaske nok, naar han ikke anklagede ham,

fortælle ham, hvorledes Mordet var foregaaet, og han vilde komme i Besiddelse af Materialet til sit realistiske Drama.

Næste Dag, kort før Middag, traadte Hr. Prettyson ind i Hr. Barnes' Værelse i Kentish Town. Forfatterens Ansigt var alvorligt, hans Væsen højtideligt. Han gjengjældte sin Redningsmands Hilsen koldt, tog en Stol, rømmede sig og begyndte:

„Hr. Barnes," sagde han, „jeg formoder, at De en Gang har boet paa Lamingfordvejen."

„Ja, ganske vist," svarede Barnes, „De saa det paa mit Kort, antager jeg."

Hr. Prettyson nikkede, trak Vejret dybt og tog Sigte paa Skjoldet paa Kamingesimsen.

„Hvor er Fru Barnes?"

Prettyson fremsatte Spørgsmaalet paa en ligegyldig Maade, men Virkningen hos Hr. Barnes var besynderlig.

Blodet for op i hans Ansigt, og hans Læber skjælvede.

„De kjender min Hemmelighed", mumlede han med hul Stemme.

„Ja, jeg gjør, ulykkelige Mand," sagde Hr. Prettyson. „Jeg har Papegøjen!"

„Forbarmende Gud! De maa ikke tale saaledes!" udbrød Hr. Barnes og sprang op fra sin Stol.

„Jeg er kommen for at advare Dem. Forlad Landet strax, før jeg bringer Sagen i Politiets Hænder. De har frelst mit Liv, og jeg er forpligtet til at vise Dem Taknemmelighed for denne Handling. Fortæl mig, hvorledes De myrdede Deres Hustru — og saa fly, før det er for sent."

„Hvordan jeg hvad?" udbrød Hr. Barnes og saa forbavset paa sin Gjæst.

„Myrdede Deres Hustru, min Herre," svarede Hr. Prettyson.

„Hvad Djævlen mener De? Jeg har aldrig myrdet hende. Hun lever endnu. Jeg troede af Deres Opførsel, at De kjendte vor Historie."

„Ikke myrdet hende! Men Papegøjen . . ."

Et svagt Smil gled over Barnes' Ansigt.

„Hør min Historie," sagde han, „og De vil forstaa Sagen. Jeg er Skuespiller og min Hustru Skuespillerinde. Medens vi boede paa Lamingfordvejen, mistede vi begge vort Engagement. Resultatet: tomt Skatkammer. I et daarligt Øjeblik og for at faa Penge, udstedte jeg et Gjældsbevis paa mit Indbo til en nederdrægtig Aagerkarl ved Navn Bludmann. En Tid betalte jeg Afdragene; saa en Dag kom min Kone og jeg i en heftig Strid. Hun modtog et Engagement i Provinserne, forlod mig og erklærede, at hun ikke vilde leve sammen med mig. Fejlen var paa min Side, maa jeg tilstaa. Naa, det tilintetgjorde mit Mod. Jeg blev ligegyldig og sløv, skejede lidt ud og betalte ikke længer Afdragene. En Dag kom jeg saa hjem og fandt Huset ryddet."

„Papegøjen var ogsaa væk?" sagde Hr. Prettyson.

„Ja, ogsaa Papegøjen. Naturligvis, i Nød som jeg var og vel vidende, at jeg havde brudt min Kontrakt, var der intet at gjøre, saa jeg lod Tingene gaa deres egen Gang."

„Ja, men hvorfor skriger Papegøjen: „Hjælp! Mord!""" sagde Hr. Prettyson med en Hovedrysten, som udtrykte en alvorlig Tvivl om Hr. Barnes' Sanddruhed.

„Ja, det er en særdeles mærkelig Fugl," svarede den unge Mand. „Papegøjen var bleven os overladt som en Erindring og burde ikke have været taget. Det var en meget mærkelig Fugl."

„Ja vist saa."

„Ja, ser De, de Folk, som overlod os den, var Familien De Veres, som drog paa en Kunstrejse til Avstralien. Polly hørte i sin Tid til deres Selskab. De plejede at spille et Drama, hvori Hr. De Vere myrder Fru De Vere, som er en stum Kvinde, ved at støde hende ned med en Kniv. Morderen bliver opdaget derved, at en Papegøje i Værelset skriger: „Hjælp! Mord!" og derved kalder Naboerne til. Polly plejede at gjøre det fortræffeligt, og Stykket vandt umaadelig Sukces. Stakkels Polly, det glæder mig, at den har faaet et godt Hjem. . . . Men hvad er der i Vejen? Er De ikke vel?"

„Det er ingen Ting," gispede Hr. Prettyson og gned sig i Panden. „Saa der findes et Drama, hvori en Papegøje er Vidne til et Mord?"

„Ja, og det netop den samme Papegøje, som De nu er i Besiddelse af."

„For D . . .!" udbrød Hr. Prettyson.

Og i Betragtning af det Besvær, han havde haft for blot at faa at vide, at hans eget Drama ikke duede, og at der slet ikke havde fundet noget Mord Sted, var Udbrudet vel i det hele undskyldeligt.

Wadstena Slot.

Wadstena By, der ligger 26 svenske Mil fra Stockholm, ved den østlige Bred af Wettern, er en af Nordens minderige Stæder. Den udleder sin første Oprindelse fra en lille By, der under Navnet Lastkøping dannede sig omkring det gamle Kloster, som allerede i Aaret 1162 paa Carl Svenskersons Tid findes omtalt under Navn af „Jungfru Maria-" eller „Wårfru-Klostret". I Nærheden deraf

opstod Slottet Susenborg, og senere byggedes tæt derved endnu et Slot eller Kongshus, kaldet Waldemarshus. Efter halvandet Hundrede Aars Forløb var dette Slot allerede saa forfaldent, at Stenene, hvoraf det var opført, blev nedrevne og anvendtes til en anden Bygning, nemlig det af Sveriges ypperste Helgen, den hellige Birgitte, Aar 1346 grundlagde store Kloster, der i Løbet af kort Tid blev et af de fornemste i Norden. I Aaret 1430 tog den danske Dronning Philippa sin Tilflugt til Wadstena-Kloster, hvortil der desuden strømmede Pilgrimme fra alle Lande i Evropa. Aaret 1527 gav Dødsstødet til dette som til alle andre Klostre i Sverige. Det maatte nu atter afgive sine Sten til en ny Bygning. I Aaret 1545 lagdes paa samme Sted, hvor Waldemarshus havde staaet, Grundvolden til et nyt Slot, Wettersborg eller Wadstenaslot, hvortil der knytter sig mange historiske Minder. Her mødtes saaledes, den 30te August 1716, Carl XII. og hans Søster Ulrika Eleonora efter nitten Aars Adskillelse, ligesom det ogsaa i en Aarrække var Residens for forskjellige Medlemmer af det svenske Kongehus. Slottet blev dog hurtig medtaget af Tidens Tand og kom mere og mere i Forfald, indtil de svenske Stænder endelig forbarmede sig over det og drog Omsorg for dets Restauration, som er bleven fuldført for flere Aar siden. Wadstena er nu en af de smukkeste Slotsbygninger i Sverige og fremtræder atter i en Skikkelse, som er dets gamle Minder værdig.

Danske Digtere.

Kaalormen.

(Af H. V. Kaalunds: „En Eftervaar").

Om Landsbyhaverne Kampen stod;
tre Gange var Byen taget
og atter tabt i Strømme af Blod.
— Det led mod Enden af Slaget.

Blandt Dynger af Lig en saaret laa
og vented stille paa Døden;
kun Kampens Rædsel han om sig saa;
der var ingen Trøst i Nøden.

Han havde forglemt sit Fadervor
og prøved forgæves at bede —
Læberne mumled de døde Ord,
og Tvivlen holdt Sjælen nede.

— Da faldt hans Blik paa en lille Orm,
kun halvt saa stor som en Finger;
den var i Færd med at skifte Form,
endnu et Kryb uden Vinger.

Den agted ikke de drønende Skud,
ej Skriget og Hestenes Trampen,
men fulgte rolig Naturens Bud,
som om den var fjærnet fra Kampen.

Det var en Larve — den havde Hast,
den sad og spandt sine Traade
og knyttede sig til Bladet fast
og vented Forvandlingens Gaade.

Den skulde forvandles til Sommerfugl,
som Puppe skulde den hænge:
— et Ormelig under Bladets Skjul —
den vidste ikke hvor længe.

Den gav sig trygt til sin Skaber hen,
af Slagets Rædsel omringet:
Der kom vel en Gang en Dag igjen,
da den vaagned til Liv — bevinget!

— To bristende Øjne saa derpaa,
de lyste i Døden milde.
Det var Soldatens, som saaret laa
— i ham blev det ogsaa stille!

Den lille Orm med den faste Tro,
den blev hans Lærer i Døden,
den slog for hans bævende Sjæl en Bro
mod Opstandelses-Morgenrøden.

TEATERNYT.

Det kongelige Theater. Efter adskillige Aars Hvile er Arnesens 1 Akts Vaudeville „Et Rejse-Eventyr" bleven gjenoptaget paa Repertoiret. Da det lille fornøjelige Stykke, som i Parenthes bemærket har oplevet over 80 Opførelser, sidst gik over Scenen, var det med Professor Phister som Kammerraaden og Hultman som Julius Smith. Disse to Roller, til hvilke der var saa glimrende Forbilleder, er nu overtagne af Hr. O. Poulsen og Hr. Zangenberg, som begge hver paa sin Vis gjorde Traditionen al Ære. Hr. Olaf Poulsen havde skabt en uimodstaaelig komisk Figur ud af den vimse Kammerraad, og Hr. Zangenberg viste ved sin frejdige og friske Fremstilling af Julius Smith, at han er nærmere end nogen anden til at tage Arv efter sin uforglemmelige Forgænger i denne Rolle. Publikum godtgjorde ved sit stærke Bifald, at det var af samme Mening. Vi skal endnu tilføje, at Frk. Berthelsen spillede smukt og tækkeligt som Klara. Opførelsen af „Et Rejse-Eventyr" var en fornøjelig Opfriskning af gode gamle Minder.

Kasinos Theater synes at have gjort et meget heldigt Greb i sit ældre Repertoire ved at gjenoptage i ny Indstudering „Richelieus Bedrifter", Lystspil i 2 Akter, samt Farcen „Peter Sørensen", af det bekjendte Forfatterfirma af samme Navn. Det er dog især det sidstnævnte Stykke, der lader til at gaa igjen med sin tidligere Sukces, efter at Forfatterne har omarbejdet og indlagt ny Kupletter, saa at disse behandler Dagens brændende Spørgsmaal i Form af de uundgaalige „Brandere". I Rollebesætningen er den væsentligste Forandring den, at Hr. S. Neumann har overtaget Hr. Wulffs tidligere Rolle som den yngre Peter Sørensen.

Hr. Neumann besidder ikke sin Forgængers Elskværdighed og dennes ejendommelige chic netop i denne Slags Roller, men Præstationen er dog meget morsom, og Skuespillerens brede Lune erstatter, hvad han mangler i den førstnævnte Henseende. Af de øvrige Rollehavende gjenser man med størst Fornøjelse Fru Møller og Hr. Knoblauch, der er et ypperligt Peter=Sørensensk Ægtepar. — I „Richelieus Bedrifter" har Frk. Lund god Lejlighed til at vise sit Talents stadige og heldige Udvikling. Lystspillet er i sig selv noget svagt bygget og bæres fornemlig oppe af Titelrollens Fremstillerinde.

NY BØGER.

Kortbog eller nyt geografisk Atlas til Brug for Skolen og Hjemmet, udgivet af N. C. Rom, under Medvirkning af Oberst J. H. Mansa og flere dygtige Skolemænd. Det foreliggende Atlas, der har fundet Indgang i en stor Mængde Skoler, har vist sig som et fortrinligt Hjælpemiddel ved Geografi=Undervisningen. Hvert enkelt Kort udmærker sig ved en ualmindelig Tydelighed og Anskuelighed og er udarbejdet med en Dygtighed, der i høj Grad letter Elevernes Forstaaelse af det foreliggende Undervisningsemne. Udgiveren har haft den heldige Tanke, at lade Atlasset udkomme i fire Udgaver af forskjellig Størrelse, hvad der har sikret Kortbogen Indgang baade i større og mindre Skoler. De to billigere Udgaver (à 50 og 80 Øre) faas hæftede i smukt Omslag, hvorimod de to største Udgaver kun sælges i meget stærkt Bind, henholdsvis med Læder= og Saffiansryg, for den for et solidt indbundet Atlas virkelig ualmindelig billige Pris: 1 Kr. 50 og 2 Kr.

Blot til Lyst.

Fastelavnsløjer.

En Englænder, der aldrig havde været nogen Ven af det smukke Kjøn, testamenterede hele sin Formue til den hæsligste Skuespillerinde i Englands eller Frankrigs Hovedstad, men stillede den Betingelse, at Damen selv skulde melde sig. Det er nu mange Aar siden, men indtil Dato skal ingen have gjort Fordring paa Arven.

Gaadefabrik.

Rebus.

Vand gaa Aaen.

Tullebølle.

Firkantet Nød.

Af 1 B, 2 D, 4 E, 2 G, 1 N, 2 O og 4 R dannes fire Ord, som skrevne under hverandre og læste enten fra oven og ned efter eller fra venstre til højre giver Opløsningen paa følgende Gaade:

Det første fandtes omkring i Landet,
paa Tysklands Kort De finder det andet.
Ejeren af tredje saa nydelig synger,
naar han paa fjerde behagelig gynger.

St. i B.

Opløsninger til Gaadefabriken i forrige Nummer (Søndag den 26de Februar):

Firkantet Nød: VIN / ISE / NET

rigtig løst af X—J. Inger og Lene. Per Spillemand. Kund G—. Lille Bolle. Trommeslageren ved 12te. Nik og Nak. P. T. Hallagerpølse. 4 fra Landboskolen.

Udgravningsforetagende: Ringsted — Sorø, rigtig løst af Knud G—. Nik og Nak. Lille Tut. De nyforlovede i S—. Hallagerpølse. 4 fra Landboskolen.

Rebus: Katten tog Rotten under Stolen, rigtig løst af „En Karl for sin Hat". Nik og Nak. Lille Tut og hendes Bejler. X. Y. En fhv. Gaadefabrikant. Malle og Klister. P. T. Bob. Hallagerpølse. 4 fra Landboskolen.

Karaden i Nr. 8 rigtig løst af R. K. J. Knudsen, Hinnerup. En Jydepot i Gjesing. Ole Kaninstok. Frederik Grabowsky. „Posekigeren", Nykjøbing, F. Niels og Mads i Vinkel. Nr. 13 ved 4de Komp. Landboskolen. „Geniet fra Odsherred" Chefen for den billige Skrivestue. „Fusseman". Lygtepælen paa St. Torv i Aarhus. A. A. Sæby. „Et Stykke rødt Lak". Løst paa Vers af den lille Abonnent paa C—vejen.

Geografisk Gaade i Nr. 8 rigtig løst af R. K. J. Knudsen, Hinnerup. Ole Kaninstok. „Posekigeren", Nykjøbing, F. Niels og Mads i Vinkel. Landboskolen. Fusseman. Lygtepælen paa St. Torv i Aarhus. Den lille Abonnent paa C—vejen.

Rebus i Nr. 8 rigtig løst af J. Knudsen, Hinnerup. Fusseman. Jomfru Fløjlsgrød Den lille Abonnent paa C-vejen.

Logogryfen i Nr. 2 rigtig løst af en Abonnent i Bæde (?).

Brevvexling.

„Posekigeren", Nykjøbing, Fr. Grabowsky, Ole Kaninstok o. fl. De tilsendte Gaadebidrag skal blive optagne efter bedste Lejlighed.

Nr. 13 ved 4de Komp. Vi kan ikke svare afgjørende derpaa, før vi har set Manuskriptet.

A. A. Sæby. Saa vidt Mosers dramatiske Arbejder foreligger trykt, hvad der dog næppe kan være Tvivl om, kan de bestilles gjennem en dansk Boghandel, bedst gjennem Ursins Efterf. eller Lehman & Stage (Kjøbenhavn), der begge er Hovedkommissionærer for udenlandsk Literatur.

B. B. B. B. Hvad Deres første Spørgsmaal angaar, maa vi fornemlig henholde os til vor tidligere Udtalelse til „Manden i Fyen". I øvrigt søger vi gjærne, saa vidt muligt, at komme vore ærede Læsere i Møde saa vel i denne som i enhver anden Henseende. Men De ved nok, Smagen er saare forskjellig. — Med Hensyn til Deres andet Spørgsmaal kan vi oplyse, at noget lignende allerede har været paatænkt og vil blive forsøgt i den nærmeste Tid.

En Abonnent i Bæde (?) maa undskylde, at sammes Gaadeløsning først er optaget i nærværende Nr. af „Familievennen". Brevet havde forputtet sig.

Familievennen
UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.
N. Feilberg.
6. Aargang. Søndagen den 12. Marts 1882. Nr. 11.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat).

Nej, det er endnu for tidlig at hugge Hovedet af Afanassi," sagde Iwan Wassiljewitsch i en noget mildere Tone, i det han holdt Wjæsemski hans Heftighed til Gode paa Grund af hans Ungdom. — „Gid han endnu længe maa tjene sin Czar. Saa vil jeg hellere, min gode Afanassi, fortælle dig det Wventyr, hvormed den blinde Filka opvartede mig forleden Nat:

„I den for sin Skjønhed berømte Stad Rostoff levede en Gang en tapper ung Mand ved Navn Alexis Popowitsch. Han blev dødelig forelsket i en ung Fyrstinde, hvis Navn jeg ikke længere mindes. Men Fyrstinden var gift, oven i Kjøbet med den gamle Tugarin Smijewitsch, og hvilke Midler Alexis Popowitsch end forsøgte, fandt han dog aldrig et aabent Øre hos den skjønne. — „Jeg elsker dig ikke, gode Yngling," sagde hun, „jeg elsker kun min Mand, min kjære gamle Smijewitsch." — „Godt," sagde Alexis, „du skal ogsaa komme til at elske mig, min hvide Svane!" — Han tog tolv af sine bedste Tjenere med sig, trængte ind i Smijewitsch's Slot og bortførte den unge Kone. — „Jeg ser nu, tapre Yngling," sagde Fyrstinden, „at din Kjærlighed er sand; du har forstaaet at vinde mig med Sværdet i Haanden, og derfor elsker jeg dig højere end mit Liv, mere end Dagens Lys, mere end min fordømte gamle Mand, Smijewitsch!"

„Velan, Afanassi," tilføjede Czaren, i det han saa stift paa Wjæsemski, hvad synes du om den blinde Filkas Wventyr?"

Wjæsemski havde begjærlig lyttet til Czarens Ord. De faldt i hans Sjæl som Gnister paa et Knippe tørt Straa; Lidenskaben i hans Bryst luede op; hans Øjne funklede.

„Afanassi," vedblev Czaren, „jeg begiver mig i disse Dage paa Valfarten til Susdal. Rejs under min Fraværelse til Moskwa, til Bojaren Druschina Morosoff, spørg ham, hvorledes det staar til med hans Sundhed, og sig, at jeg har sendt dig for at tilbagekalde den Unaade, hvori han var falden hos mig . . . Men for at give dig mere Anseelse," tilføjede Czaren med en egen Betoning, „kan du gjærne tage nogle Opritsniker med dig."

Serebræny lagde Mærke til, fra det Sted, hvor han sad, hvorledes Wjæsemskis Ansigt skiftede Udtryk, og en vild Glæde lyste frem af hans Træk, men han kunde ikke høre, hvorom Samtalen mellem Fyrsten og Iwan Wassiljewitsch drejede sig.

Havde Nikita anet, hvad det var, Wjæsemski glædede sig over, vilde han have glemt Czarens Nærværelse, revet et Sværd ned fra Væggen og uden lang Betænkning kløvet Wjæsemskis forvovne Hoved. En saadan Adfærd vilde ogsaa have kostet Nikita Hovedet, men den støjende Musik, der skulde tjene til at oplive Taflet, Klokkeringningen, der hørtes over hele Kejserborgen, og Opritsnikernes Larm frelste ham endnu denne Gang. Han fik ikke at

vide, hvad det var, Wjæsemski glædede sig saa meget over.

Omsider rejste Iwan sig. Hoffolkene begyndte at summe lige som Bier, der forstyrres i deres Kube. De, der endnu var nogenlunde i Stand til at staa lige paa Benene, skyndte sig op og gik en efter en hen til Czaren for at blive delagtige i en Foræring af tørrede Blommer, som han med egne Hænder delte ud mellem „Klosterbrødrene".

Medens dette fredelige Optrin foregik, trængte pludselig en Opritsnik gjennem Mængden i Salens nederste Ende og ilede hen til Maljuta Skuratoff, hvem han hviskede nogle Ord i Øret.

Maljuta fór op, og et Udtryk af vildt Raseri afmalede sig i hans Ansigt. Hans Bevægelse kunde ikke undgaa Czarens gjennemborende Blik. Iwan spurgte, hvad Sagen drejede sig om.

„Ophøjede Herre!" skreg Maljuta, „noget uhørt! Forræderi, aabenlyst Oprør mod din ophøjede Person!"

Ved Ordet „Forræderi" blegnede Czaren, og hans Øjne begyndte at funkle.

„Czar," vedblev Maljuta, „for nogle Dage siden sendte jeg en Afdeling Opritsniker ud i Omegnen af Moskwa for at se efter, hvorledes Moskowiterne følge din Majestæts Befalinger. Pludselig blev mine Folk overfaldne af en fremmed Bojar og hans Rideknægt. Mange blev dræbte og min Rideknægt haardt saaret. Han befinder sig her ved Paladsets Dør, saa lidende han end er! Befaler du, at jeg skal kalde ham her ind?"

Iwan kastede et Blik paa Optitsnikerne; i alles Ansigter læste han Vrede og Raseri.

Hans egne Træk fik et ejendommeligt Udtryk af Tilfredsstillelse, og i en rolig Tone sagde han: „Lad ham træde ind!"

Kort efter gjorde Mængden Plads, og Matthæus Chomjak traadte med tilbundet Hoved ind i Salen.

Niende Kapitel.

Dommen.

Chomjak havde ikke vasket Blodet af sit Ansigt; tvært imod, baade sine Klæder og Bindet, der dækkede Saaret, havde han forsætlig tilsmudsket med Blod; Czaren skulde se, hvor ilde man havde tilredt hans tro Tjener.

Da han var kommen hen til Iwan, kastede han sig ned for ham og ventede knælende paa Tilladelse til at turde tale.

Alle saa nysgjerrig paa Chomjak. Czaren brød først Tavsheden.

„Hvem fører du Klage imod?" spurgte han. „Hvorledes forholder Sagen sig? Fortæl al Ting nøjagtig og overensstemmende med Sandheden."

„Mod hvem jeg fører Klage? Det ved jeg ikke selv, rettroende Czar! Han har ikke sagt mig sit Navn, den Hund. Men som Borgen for Sandheden tilbyder jeg din kejserlige Majestæt mit Hoved. Et ubekjendt Menneske har paa forrædersk Vis overfaldet mig og næsten slaaet mig til Døde!"

Den almindelige Opmærksomhed blev dobbelt saa stor som før. Man lyttede i aandeløs Spænding. Chomjak vedblev:

„Undervejs paa vort Strejftog kom vi til Landsbyen Medwedewka. Pludselig styrtede disse fordømte løs paa os — Gud maa vide, hvor de kom fra! De overfaldt os som en Haglbyge og tilredte os ubarmhjærtig med en sand Regn af Sværdhug. Ti Mand af vore Folk blev dræbte, de andre piskede, og deres Bojar, den Kjæltring, vilde endogsaa have os alle sammen hængte. Desuden befriede han to Røvere, som vi havde taget til Fange paa vort Strejftog, og lod dem uden videre løbe."

Chomjak tav og rettede paa det blodige Bind, han havde om Hovedet. En vantro Mumlen løb gjennem Opritsnikernes Rækker. Fortællingen forekom dem usandsynlig. Ogsaa Czaren tvivlede.

„Nu, nu, siger du ogsaa Sandheden, min Knøs?" spurgte han, i det han betragtede Chomjak, som om han vilde gjennembore ham med sit Ørneblik. „Er dit Hoved ikke lidt skørt? Skulde dine Saar ikke hidrøre fra en altfor stærk Rus?"

„Til Vidnesbyrd om Sandheden er jeg rede til at kysse Korset, lille Fatter Czar; som Borgen for mine Ord byder jeg dig mit Hoved!"

„Men sig mig, hvorfor lod den fremmede Bojar dig ikke klynge op?"

„Han betænkte sig vistnok efter nærmere Overvejelse; ingen af os kom til at dingle, han lod os blot alle sammen gjennempiske."

Der gik atter en lydelig Mumlen gjennem Forsamlingen.

„Hvor mange var I?" spurgte Czaren.

„Halvtresindstyve Mand; jeg var den en og halvtresindstyvende."

„Og hvor talrige var eders Modstandere?"

„Ja, naar jeg skal sige Sandheden, var de ikke saa mandstærke som vi — der var vel en tyve eller tredive Mand paa deres Side."

„Og saa lod I jer alligevel binde og piske lige som gamle Kjællinger! Hvilken Skræk er der da faret jer i Blodet? Blev eders Hænder pludselig lammede, eller havde I tabt Hjærtet i Støvlerne? I Sandhed, det er til at le af! Og hvilken Bojar er det, som ved højlys Dag har

overfaldet mine Opritsniker? Det er umuligt! Vel er det sikkert nok, at de hellere end gjærne vilde tilintetgjøre Opritsnikerne, men de vilde brænde dem smukt, dersom de prøvede derpaa. Ogsaa mig slugte de gjærne med Hud og Haar, men de mangler Tænder dertil! Hør: Hvis du vil, at jeg skal tro dig, saa nævn mig Bojarens Navn, eller tilstaa, at du lyver! Dersom du ikke gjør enten det ene eller det andet, saa vil du komme til at angre det, min Søn!"

„Ophøjede Czar!" svarede Rideknægten med fast Stemme. „Gud ved, at jeg taler Sandhed. Det staar i din Magt at straffe mig, jeg frygter ikke Døden, men jeg afskyer Løgnen."

Han vendte sig om mod Opritsnikerne, som om han vilde kalde dem til Vidne. Pludselig mødte hans og Serebrænys Blikke hinanden.

Det er vanskeligt at beskrive, hvad der foregik i Chomjaks Sjæl. Forbavselse, Tvivl og til sidst djævelsk Glæde afmalede sig efter hinanden i hans Træk.

„Czar," udbrød han, i det han rettede sig i Vejret, „vil du vide, hvem der angreb os; hvem der dræbte mine Kammerater, og hvem der lod os piske — saa befal Bojaren der henne at nævne sit Navn!"

Alles Blikke fæstede sig paa Serebræny. Czaren rynkede Panden og betragtede ham opmærksomt, men talte endnu intet Ord.

Nikita rørte sig ikke, hans Ansigt var roligt, men blegt.

„Nikita," sagde Czaren endelig, i det han tydelig og afmaalt udtalte hver Stavelse, „kom her hen. Svar — kjender du denne Mand?"

„Jeg kjender ham, Czar."

„Har du angrebet ham og hans Kammerater?"

„Czar, denne Mand og hans Kammerater angreb selv Landsbyen . . ."

Chomjak faldt Fyrsten i Ordet. For at tilintetgjøre sin Fjende var han bestemt paa ikke at skaane sig selv.

„Czar," sagde han, „hør ikke, hvad Bojaren siger. Fordi jeg kun er en ringe Mand, vil han vel stemple mig som en Løgner, for at du ikke skal faa Sandheden at vide af os. Men tag mine Kammerater i Forhør, eller for min Skyld kan du gjærne lade os begge to lægge paa Pinebænken — saa kommer Sandheden nok ud af os."

Serebræny tilkastede Chomjak et Blik, fuldt af Foragt.

„Czar," sagde han, „jeg nægter ikke min Gjerning. Jeg angreb denne Mand, lod ham og hans Kammerater piske, fordi han . . ."

„Det er nok!" sagde Iwan Wassiljewitsch strængt. Vidste du, da du angreb dem, at det var mine Opritsniker?"

„Jeg vidste det ikke, Czar."

„Og da du vilde klynge dem op — havde de den Gang sagt dig, hvem de var?"

„Ja."

„Hvorfor undlod du saa at udføre din Beslutning?"

„For at dine Dommere først kunde optage et Forhør over dem."

„Hvorfor sendte du dem da ikke strax afsted til mine Dommere?"

Herpaa kunde Serebræny ikke give noget Svar.

Czaren fæstede et forskende Blik paa ham, som om han vilde trænge ind i hans Sjæls inderste.

„Det var ikke derfor — ikke derfor, du opgav den Hensigt at klynge dem op," sagde han — „det var ikke, fordi du vilde overgive dem til Dommeren, men fordi de sagde, at de var Czarens Folk. Og du," vedblev Czaren med voxende Vrede, „du har ladet dem piske, skjønt du vidste, at de var mine Tjenere!"

„Czar . . ."

„Det er nok! raabte Iwan med tordnende Stemme. „Forhøret er til Ende. Brødre," vedblev han og vendte sig om mod sine Yndlinge, „tal og sig: hvilken Straf har Fyrst Nikita fortjent? Sig, hvad I tænker; jeg vil høre hver enkelts Mening!"

Iwans Stemme var rolig, men hans Blik sagde tydelig, at han i sit Hjærte allerede havde afgjort Fyrstens Skæbne, og at det ikke vilde være raadeligt, om nogen udtalte en Kjendelse, der var mindre stræng end hans egen.

„Tal altsaa, mine Mænd," gjentog han med hævet Stemme; „hvad har Nikita fortjent?"

„Døden," svarede Storfyrst-Tronfølgeren.

„Døden!" gjentog Skuratoff, Græsnoy, Pater Lewki og de tvende Baßmanoffs.

„Lad ham altsaa dø!" sagde Iwan koldt. „Der staar skrevet: „Hvo, der dræber med Sværdet, skal selv omkomme ved Sværdet." Grib ham, mine Mænd!"

Serebræny bøjede sig tavs for Czaren. Uden et Øjebliks Tøven blev han omringet af nogle Krigsfolk og ført ud af Salen.

Mange fulgte ham for at overvære Henrettelsen; andre blev tilbage. Inde i Salen opstod der en dæmpet Mumlen. Saa vendte Czaren sig om mod Opritsnikerne. Hans Ansigt straalede.

„Brødre," sagde han, er min Dom retfærdig?"

„Retfærdig, retfærdig!" sagde de nærmest staaende Opritsnikere.

„Retfærdig, retfærdig!" gjenlød det lige til den fjærneste Krog af Salen.

„Uretfærdig!" sagde pludselig en Stemme.

Der opstod en stærk Bevægelse blandt Opritsnikerne.

„Hvem siger det? . . . Hvem har udtalt dette Ord? . . . Hvem har sagt, at Czarens Dom er uretfærdig?" lød det fra alle Sider.

I alles Ansigter afmalede der sig den største Forbavselse; alles Blikke funklede af Vrede. Kun et eneste, det hæsligste og vildeste i hele Forsamlingen, røbede ingen Harme over den uhørte Dristighed. Maljuta var bleven dødbleg.

„Hvem siger, at min Dom er uretfærdig?" spurgte Iwan, i det han gjorde sig Umage for at bevare sin tilsyneladende Ro. „Den, der har sagt dette, træde frem for mig!"

„Czar!" udbrød Maljuta i den heftigste Bevægelse, „mange af dine tro Tjenere har sig for Øjeblikket en stærk Rus, mange af dem taler uden at vide, hvad de siger! Søg ikke at erfare Drukkenboldens Navn, Czar! Naar han faar udsovet sin Rus, vil han ikke selv tro de Ord, som han har udtalt i Drukkenskab."

Czaren betragtede Maljuta med et mistroisk Blik.

„Lille Bro'er," sagde han spydig, „siden naar er du bleven saa blød om Hjærtet?"

„Czar," vedblev Maljuta, „lad ikke . . ."

Men det var allerede for silde.

Maljutas Søn var traadt frem og stod nu ærbødig foran Czaren. — Maxim Skuratoff var den samme Opritsnik, der havde befriet Serebræny fra Bjørnens Vold.

(Fortsættes.)

Mellem Kunstberidere.

En Skitse af Dr. Bavian.

Samme Aar, jeg nedsatte mig som praktiserende Læge i Aarhus, holdtes der St. Olai Marked i Byen, og jeg mindes denne Dag saa godt, fordi det, jeg den Gang oplevede, paa en sælsom Maade satte min Fantasi i Bevægelse.

St. Olai Marked, tror jeg vist, er det største Marked, som holdes i hele Landet. Naar man gaar ned til Havnen, begynder allerede dér Teltrækken, som beboes af Bissekræmmere og Gjøglere af den mest brogede Art; derpaa fortsættes Teltgaden ned ad Strandpromenaden, en lang Vej, som gaar langs med Bugten. Snart kommer vi ind i en 20 Ores-Butik, hvor de mest forskjelligartede Gjenstande sælges til bestemt Pris, snart ind i et andet Telt, hvor man betaler sin Entrée — Standspersoner efter Behag — og her har man Lejlighed til at gjøre Bekjendtskab med „Nordens Tryllekunstnerinde", en Dame af et kolossalt Omfang, som blandt andet kan rive et Lommetørklæde i mange Stykker og strax efter præsenterer det helt for Ejermanden, hvem hun har laant det af. I hendes Selskab befinder sig „en levende Kæmpe" og „Verdens mindste Mand", Admiral Piccolomini, der, efter hvad han selv siger, har staaet i et venskabeligt Forhold til Størstedelen af Evropas Monarker; han var som et Bevis herpaa dekoreret med forskjellige Ordner — de havde rigtignok en mistænkelig Lighed med Kotillonsordner — samt bar 5 eller 6 Ringe, der alle var lige saa mange Beviser paa forskjellige Storfyrsters og Hertugers Beundring. Han paastod at kunne tale syv Sprog, men hvis han blandt disse ogsaa regnede Dansk, saa var hans Færdighed heri rigtignok noget tvivlsom. Desuden kunde han gale som en Hane, og en Fortælling om, hvorledes en Prinsesse, hvem han af delikate Grunde ikke vilde nævne, havde elsket ham grænseløst og endogsaa havde villet flygte med ham, endte han gjærne med et Hanegal. I Nærheden af dette Telt stod den gamle nationale „Tyroler-Fertenant", som nu er død og borte. Han havde etableret sig med sin Familie paa aaben Mark, saa behøvede han jo ikke at betale Teltleje, og Forretningen gik desuden lige saa godt uden Telt. „Ho ho! Du lille Dreng med den grønne Kaskjet, gaa væk og lad den ældre Herre komme til at ligge paa Tallerkningen, du gi'er s'gu dog ingen Ting alligevel" hørte jeg ham udraabe sin gamle bekjendte Vittighed til stor Moro for de omkringstaaende undtagen en lille Dreng, der virkelig havde en grøn Kaskjet paa Hovedet, og som i Bevidstheden om sin Fattigdom slukøret luskede afsted. Ferdinands Kone, der

behandlede Guitaren med beundringsværdig Ihærdighed, og hans „blaaøjede Datter med de brune Øjne" samt „Fløjte-Karl" gjorde Selskabet fuldstændigt.

Glanspunktet i det hele var imidlertid det store Kunstberiderselskab. Noget før Markedsdagen havde der allerede med store, fede Bogstaver staaet et Avertissement i Byens lokale Avis om, at den verdensberømte Direktør Ben Jussuf fra Arabien agtede at give nogle faa, men udsøgte Forestillinger for et højtæret Publikum. De eleganteste arabiske Heste og en Hund, som baade kunde stave og lægge sammen, vilde forbavse et kunstforstandigt Publikum ved deres Skjønhed og Klogskab. Fremfor alt var der imidlertid en ung Dame, kaldet „Ørkenens Lilje", som staaende paa to utæmmede Heste red Cirkus rundt og under dette Ridt sang en arabisk Romance, til hvilken hun akkompagnerede sig paa Tamburin. Samme Ørkenlilje sagdes at besidde en saadan Blidhed i sin Stemme, at de vilde Heste gik som Lam under hende.

Ben Jussufs egentlige Nationalitet var ikke saa let at blive klog paa, hvis man skulde udlede den fra hans Dragt eller Sprog. Hans Hovedbedækning saa ud, som om den stammede fra Persien, Benklæderne havde et tyrkisk Snit, men Trøjen eller Frakkens Herkomst var umulig at bestemme. Han bar Skjæg som Napoleon den tredje og talte en besynderlig Blanding af Dansk, Fransk og Tysk. Dragtens Udseende tydede for Resten stærkt paa, at et fornyet Besøg hos Vaskerkonen vilde have været meget heldigt for hele hans Personlighed, og det kunstforstandige Publikum kunde med rette undre sig over, at den verdensberømte Direktør var saa ligegyldig med Hensyn til sit udvortes Menneske.

„Ørkenens Lilje", der af skarpsindige Folk mistænktes for at være Ben Jussufs Kone, skjønt hun paa Plakaten figurerede som ung Pige, maatte for nogle faa Aar siden have været i Besiddelse af en ualmindelig Skjønhed, førend det omflakkende Liv med al dets Nød og Besværlighed havde taget Roserne af hendes Kinder. Den røde Sminke, som nu var anbragt i Steden for, skjulte kun daarlig hendes brystsvage Udseende, skjønt hun lo og pludrede i sit sammenblandede Sprog paa en Maade, der klædte hende helt nydelig. Over hendes Person var der udbredt en vis Elskværdighed og kvindelig Ynde, og det var vanskeligt at forstaa, hvorledes den kunde trives sammen med „den verdensberømtes" larmende og, som det syntes, noget brutale Maade at være paa.

Selskabets „stærke Mand", der tillige var Virtuos paa Trompet, bar langt, gult Kunstnerhaar, der hang ned ad hans Nakke lige som Hørtjavser. Hans Udseende og Sprog røbede øjeblikkelig Tyskeren. Han var for Resten slet ikke saa forfærdelig stærk, som man skulde tro, naar man saa ham behandle de „500-pundige Jærnkugler" saa let som Vikselæderbsboldte, thi Kuglerne var hule og Manden troligvis med, thi hans Løn var saare liden, og da han mest fulgte med Selskabet, fordi han aldrig kunde se sig mæt paa dets Primadonna, skjønt han vel vidste, at Ben Jussuf havde baade første og eneste Prioritet i Liljen, saa kan man ikke undre sig over, at ulykkelig Kjærlighed i Forbindelse med smal Kost maatte tage Kræfterne fra en sentimental Tysker, selv om denne i lykkeligere Dage efter Direktørens Udsagn havde kunnet tumle en ung Elefant blot ved sin Arms Kraft.

Paa hin Markedsdag var man netop i Færd med at give en Aftenforestilling, som forventedes at ville lønne sig bedst efter en larmende Anmeldelse af Trompet og Tromme, Basun og Klarinet. — Alt gik da ogsaa vel og lykkeligt. Den „verdensberømte" optraadte til Slutning i fransk Generaluniform med en Ridepisk i Haanden og viste, til hvilke vidunderlige Resultater han ved en splinterny Dressurmethode havde bragt en skimlet Hest, om hvilken han paastod, at den med uhyre pekuniær Opofrelse var bragt hertil fra Himalaya. Da denne Forestilling var til Ende, gjorde han med to Fingre en udsøgt elegant, fransk Honnør for det kunstforstandige Publikum og opfordrede samme til nu at være yderst opmærksomt, da „Ørkenens Lilje" vilde slutte Forestillingen paa den mest glimrende Maade, man kunde tænke sig, nemlig ved sit Ridt paa 2 utæmmede Heste, som hun styrede alene ved sin Stemmes Blidhed. Denne Præstation var kun bleven givet en Gang før, og det for Kejseren af Rusland, som for enhver Pris havde villet engagere Ørkenliljen ved sit eget „Hofberiderselskab"; men desuagtet havde Ørkenliljen foretrukket den verdensberømtes Selskab, uagtet Czaren havde budt hende en aarlig Gage af 10,000 Rubler.

De utæmmede Heste bleve førte ind af den stærke Mand, som ved denne Lejlighed syntes at maatte anspænde sine Kræfter til det yderste. Paa samme Tid betragtede han de vilde Dyr paa den mest gruopvækkende Maade, thi medens han styrede dem ved sin Arms Kraft, saa man kun det hvide af hans Øjne. Liljen kom nu ind ledsaget af Ben Jussuf. Hun nejede, smilede og nærmede sig med Tamburinen i Haanden de vilde Heste, der syntes at blive noget urolige ved hendes Tilsynekomst. Den stærke Mand opbød al sin overmenneskelige Kraft. Han skar Tænder og raabte „Diavolo": Hestene stod et Øjeblik som forstenede, og i det samme hoppede Ørkenens Lilje op paa dem og begyndte at synge den arabiske Romance, i det hun af og til slog let paa Tamburinen. Hendes Stemme

havde virkelig noget ejendommelig blidt og harmonisk ved sig, skjønt den i sig selv var svag og ubetydelig, og det vidunderlige, som Direktøren havde forudsagt, skete nu virkelig, i det „de vilde, utæmmede Heste gik som Lam under hende".

Nu skulde til Slutning det hele fremstilles i glimrende, blaa bengalsk Belysning, men her skete det Uheld, at den ene af Hestene blev sky i det Øjeblik, Blusset tændtes, saa at den gjorde et Spring til Siden, hvorved Liljen styrtede til Jorden. Hun forsøgte at rejse sig med et undskyldende Smil, men det lykkedes hende ikke; Hovedet faldt ned paa Brystet, og en Blodstrøm vældede ud af hendes Mund.

Da hurtig Hjælp var fornøden, løb jeg strax ned og bar med Direktørens Hjælp den stakkels blege Lilje ind i Brøddeskuret, der tjente Selskabet til Paaklædningsværelse. Den stærke Mand traadte frem og bad Publikum undskylde, at Forestillingen havde faaet en saa sørgelig Ende, men han haabede, at Ørkenens Lilje i Morgen skulde være fuldkommen rask.

Imidlertid fik jeg Lejlighed til at blive indviet i de ejendommelige Forhold, som herskede i denne Gjøglertrup.

Ben Jussuf var Franskmand, hed Mordant og var gift med Ørkenliljen, der var født i samme By som hendes Mand. Et Barn, som kun var lidt over et Aar gammelt, laa i en Kurv ved Siden af sin stakkels Moder, der siden dette Barns Fødsel havde været brystsyg, og som ved det stærke Stød, hun fik i Brystet ved sit Fald fra Hesten, nu øjensynlig kun havde nogle faa Timer tilbage at leve i. Bleg og stille laa hun, med Øjnene ufravendt fæstede paa sit Barn, medens hun meddelte mig sin Bekymring for, hvorledes det skulde gaa hendes lille Pige, der nu snart skulde blive moderløs og kastes ud i Livet for Vind og Vove.

Direktøren og den stærke Mand var begge nærværende og græd som Børn, men sagte og stille for ikke at forstyrre den syge. Maaske paatrængte den Følelse sig Manden, at han ved sin Opførsel, der ofte havde været raa og hensynsløs, havde bidraget til, at Ørkenliljens Helbred var blevet knækket tidligere, end blot det omflakkende Liv vilde have gjort det.

Selv sad jeg med den døendes Haand i min og kunde ikke lade være at tænke paa min unge Hustru, og hvorledes vel hun vilde være til Mode, om hun vidste sit lille Barn kastet ud i Verden, uden at der var nogen, der med Omsorg og Kjærlighed vilde værne om det. Medens jeg gjorde denne Sammenligning, spurgte jeg Kunstberidersken, om hun vilde overlade mig og min Hustru Barnet, saa vilde vi opdrage det som vort eget. Hendes Øjne lyste ved dette Forslag; hun rejste sig op i Sengen, og i det hun kyssede min Haand, udbrød hun: „Mordant, Doktoren vil tage vort Barn til sig, giv ham det, saa dør jeg rolig."

Der paafulgte en ny Blodstyrtning; Ørkenens Lilje saa spørgende paa sin Mand, og han lovede hende at give mig Barnet. „Tak" hviskede hun, og et Øjeblik efter udaandede hun sit sidste Suk i sin Mands Arme.

Jeg tog det lille Barn hjem med mig, og efter at min Kone havde hørt den sørgelige Skæbne, som Moderen havde fristet, modtog hun den lille Pige med oprigtig Deltagelse og Kjærlighed. —

To Aar efter denne Begivenhed blev jeg ansat som Distriktslæge ude paa Landet og forlod derfor Aarhus. Sylvia — saaledes hed vor Adoptivdatter — voxede imidlertid op og blev en usædvanlig baade smuk og elskværdig Pige. Hun var nu nitten Aar, forlovet med en velhavende Proprietær i vort Nabolag og skulde snart have Bryllup. Hendes virkelige Fader havde vi i al den Tid ikke hørt det ringeste om, og jeg antog derfor, at han enten var død eller helt og holdent havde opgivet enhver Tanke om sit Barn. Man tænke sig derfor min Forbavselse, da jeg, et Par Maaneder før Sylvia skulde have Bryllup, traf baade „den verdensberømte" og den stærke Mand i en Kro, hvor jeg var bleven indesneet. Nød og Elendighed havde taget saa stærkt paa begge disse Mennesker, at jeg i Begyndelsen slet ikke kjendte dem igjen. Deres Selskab var blevet reduceret til en Pudelhund, som kunde gjøre Kunster, og den viste de nu frem i Kroen for lidt Mad og Brændevin, i det de samtidig gjorde nogle Taskenspillerkunster. Først da „den verdensberømte" talte om, at den stærke Mand i sine unge Dage havde kunnet tumle en ung Elefant ved sin Arms Kraft, stod det klart for mig, hvem de var. Jeg bad Mordant gaa ind i et tilstødende Værelse med mig og spurgte ham, om han ikke for 18 Aar tilbage havde efterladt en Datter i Danmark. Han stirrede stift paa mig og sagde „De er Doktoren! Lever mit Barn?" Efter at jeg havde fortalt ham, hvorledes det var gaaet, meddelte han mig, at han to Aar efter sin Kones Død havde været i Aarhus for at opsøge mig, men han havde ikke kunnet erfare min Adresse. Nu havde Længslen efter at faa noget at vide om Datterens Skæbne atter draget ham til Danmark, og han var af Hjærtet glad og taknemmelig, fordi det var gaaet hende saa godt. Ham selv var det gaaet svært tilbage for. Kort efter Liljens Død havde Selskabet opløst sig, og han og den stærke Mand havde været snart ved et, snart ved et andet Selskab, men nu, da de var blevne gamle, vilde ingen mere have med dem at gjøre. Før lønnede

Mordant den stærke Mand, men nu delte de Indkomsterne ligelig, fordi disse altid var saa smaa, at de knapt kunde række til Føden.

Da Snefoget næste Dag var ophørt, rejste jeg hjem, efter at jeg havde bedt dem begge to blive i Kroen paa min Regning, indtil jeg kom igjen, thi i deres nuværende forkomne og elendige Tilstand vilde jeg ikke, at hverken min Hustru eller Børnene skulde se Sylvias Fader.

Da jeg var kommen hjem, fortalte jeg, hvad jeg havde oplevet. Sylvia blev underlig til Mode og saa paa mig og sin tilkommende Mand med Taarer i Øjnene, i det hun spurgte, om der ikke kunde gjøres noget for hendes Fader. Efter at have tænkt sig lidt om svarede hendes Forlovede, at en gammel Aftægtskone, som boede i et lille pænt Hus i Nærheden af hans Gaard, nylig var død. Nu vilde han lade de to gamle „Kunstnere" bo der, og hvad de behøvede af Klæder og Levnetsmidler, skulde han forsyne dem med.

Som sagt saa gjort — otte Dage efter var „den verdensberømte" og den stærke Mand indstallerede i det lille Aftægtshus. — De har nu slaaet sig paa mere rolige Sysler end før, den stærke Mand gjør Træskeer, og „den verdensberømte" laver Piske, paa hvilke der er en rivende Afsætning, paa Grund af det brillante Smæld, der er i dem.

En Time hos Lappeskrædderen.

Rejseerindring af Holger Binge.

For et Par Aar siden gjorde jeg en Rejse gjennem Tyskland. Turen gik ned ad Rhinen, men ikke just paa almindelig Rejsemaade, thi kom jeg til et Sted, der særlig tiltalte mig, gjorde jeg gjærne et længere Ophold der og foretog lange Fodture ind i Landet til begge Sider, snart studerende Naturen, snart Folkelivet, efter som Lejligheden frembød sig. Paa en af disse Fodture var det, at jeg lærte Skrædder Waldmann at kjende, og Anledningen til Bekjendtskabet var — med Permission at melde — et Par revnede Permissioner. I Færd med at klatre ned ad en stejl Skraaning, gled min ene Fod ud, og jeg rullede ned til Foden af Bakken i en saadan Fart, at Himmel og Jord stod i et for mine Øjne. Ikke des mindre rejste jeg mig igjen med hele Lemmer, men rigtignok med to over Knæene i mine Benklæder gabende Skrammer, der satte mig i en Del Forlegenhed, efter som jeg ikke havde taget noget Reserve-Klædningsstykke af denne Art med mig paa min Udflugt.

Dog, der er Raad for mangt og meget i denne Verden, blot man tager Tingen med Ro og godt Humør, og der blev da ogsaa Raad for mine Benklæder.

„De gjør bedst i at gaa hen til Lappeskrædder Waldmann," sagde Værten i „Den gyldne Hjort" til mig, „han vil nok kunne sy Flængen sammen, saa De kan hjælpe dem dermed, til De kommer tilbage til Byen, hvor De har Deres Bagage . . . Hvor Waldmann bor? I det sidste Hus til venstre op ad Trappen, ethvert Barn i hele Landsbyen kan vise Dem det. Vil De ha'e et Par røde med til ham?"

„Et Par røde?" gjentog jeg spørgende.

„Et Par røde Snapse; det er hans Yndlingsdrik, og Synet af dem vil stemme ham mere medgjørlig, hvis han er i sit internationale Hjørne."

„Ja, lad mig saa faa de røde da."

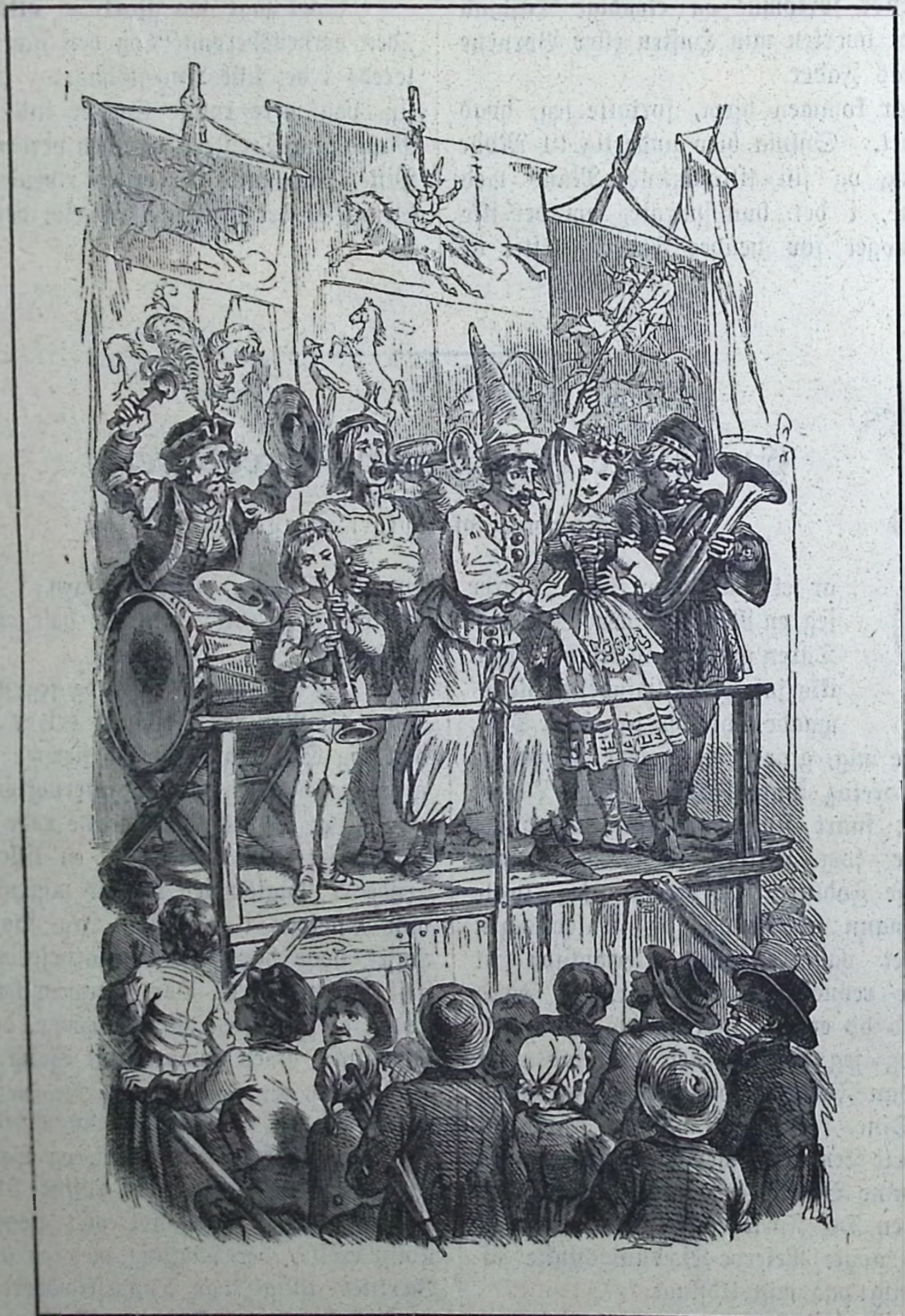
Kort efter havde jeg en lille Flaske med de „røde" i Baglommen og gav mig nu paa Vejen til min Hjælper i Nøden. Jeg fandt uden Møje Huset, hvor han boede, og arbejdede mig op ad en stejl Trappe til en Dør, gjennem hvilken jeg hørte Lyden af en rusten Mandsstemme, der brummede et Brudstykke af en gammel tysk Sang:

Und als der Großvater die Großmutter nahm,
da war der Großvater ein Bräutigam . . .

Jeg bankede paa Døren, og Sangen hørte op.

„Hierein!" lød den rustne Mandsrøst; jeg adlød Kaldelsen og fandt mig staaende i et lille Kvistværelse, der samtidig med at afgive Rum til Værksted tillige var Lappeskrædderens Dagligstue og Sovekammer. Det var ikke synderlig rigt udstyret. Foruden Skrædderbordet, der stod henstillet ved Vinduet, og Sengen, som stod uredt i en Krog, fandtes der kun et Par invalide Mobler i Værelset. Et Fuglebur uden Fugl hang i Vinduet, ved Siden deraf nogle Numre af „Social-Demokraten", og paa Væggen et daarligt Træsnit af Lasalle. Paa Bordet sad Lappeskrædderen selv, en aparte Bursch-Skikkelse med Messingringe i Ørene, Briller paa Næsen og med et drabeligt Over- og

Fipskjæg. Hans tynde, sparsomme Haar var redt op over den skaldede Isse, de fugtige Øjne under de lange Bryn i Forbindelse med det livlige rødt paa Nederparten af hans Ansigt gav ham et drikfældigt, forsorent Udseende, der fremkaldte Minder paa sine smalle Skuldre, „jeg er overhængt, aldeles overhængt med Arbejde. Her ser De gamle Prinzlau's Frakke; den skulde have været vendt og fix og færdig . . . og der er ikke begyndt paa den endnu! Her er Skolemesterens Buxer, som mangler Bag-

Markedsglæder. (Se „Mellem Kunstberidere" Side 144).

hos mig om mangen „fattig rejsende" hjemme ved Vintertid.

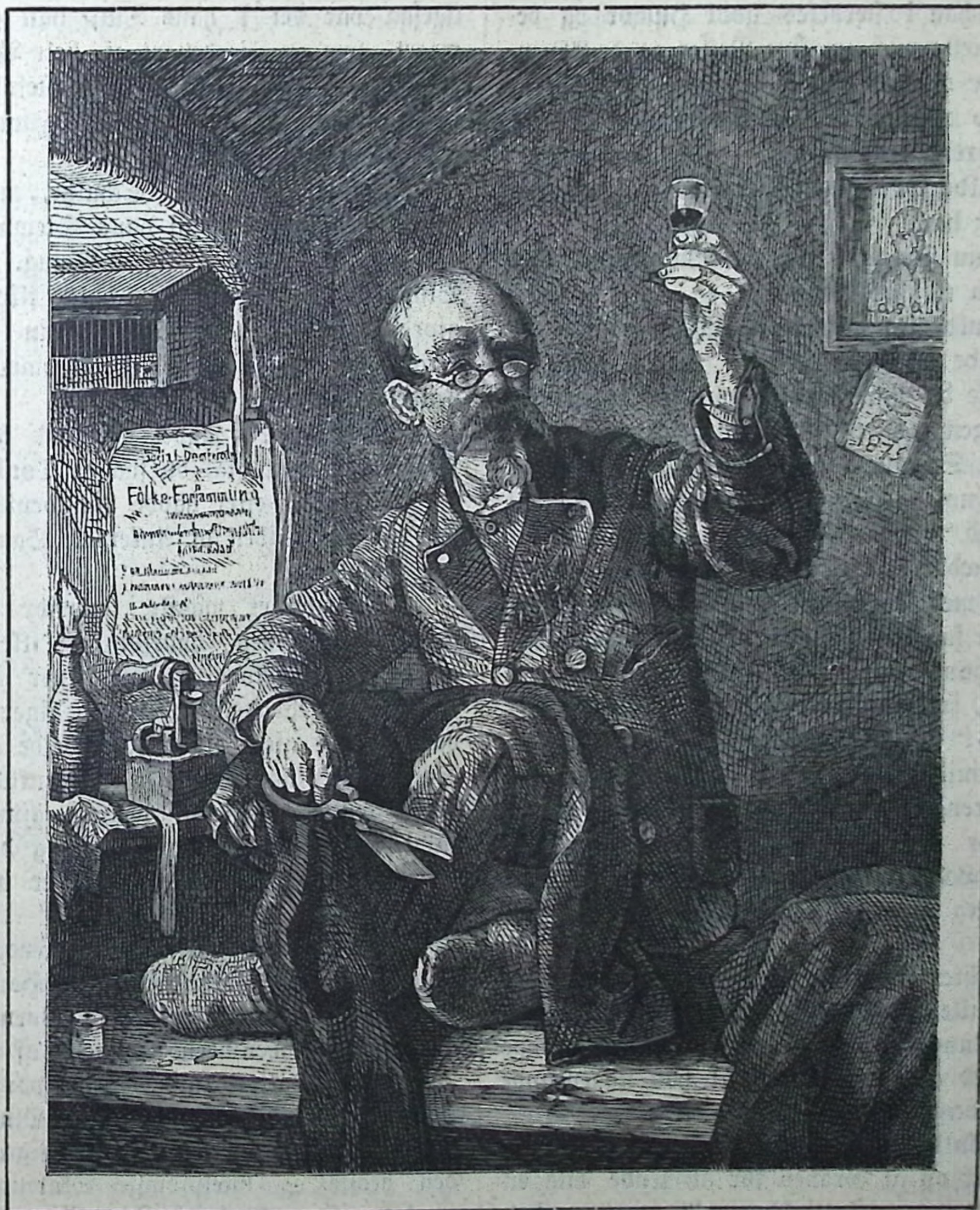
Han saa paa mig over sine Briller, og jeg forklarede ham i Korthed Grunden til min Ankomst — om han ikke kunde hjælpe mig ud af min Forlegenhed?

„Ak Jott!" udbrød han og trak beklagende klædning . . . de er lige saa nær! Ene er jeg om Arbejdet . . . ak Jott! Hvad kan et Menneske gjøre i disse Tider, hvor Kapitalen sidder ved Roret og presser Arbejderen Blodet ud af Neglerødderne? Jeg spør', hvad er der at stille op mod det Tyranni, vi lever under? Opgive Ævret og segne under Byrden eller" — her rettede Lappeskrædderen sin

ledløse Skikkelse og saa glubsk paa mig over sine Briller — „tage Mands Mod og Hjærte til sig og knuse det Jærnaag, der er lagt paa hans Skuldre . . . hm . . . hm!“

Hans rustne Stemme, der klang hult som fra en tom Tønde, gav hans temmelig meningsløse Foredrag en vis komisk Kraft, der ydermere forstærkedes ved den umaadelige Selvtilfredshed, der lyste frem af hans Ansigt og tydelig nok gav til Kjende, at han mente at have sagt noget særlig godt. Jeg satte imidlertid et meget alvorligt Ansigt op og svarede:

„Det var kjedeligt, at De ikke kunde gjøre mig den Tjeneste, Mester; saa faar jeg vel prøve min Lykke et andet Sted. Jeg kunde altsaa have sparet at kjøbe disse røde Draaber, som jeg mente at byde Dem til Forfriskning under Arbejdet.“

En Time hos Lappeskrædderen. (Se Side 147.)

Hermed trak jeg Flasken med de røde Snapse frem af Baglommen og holdt den lokkende op i Lyset.

„Hm . . . hm,“ rømmede Skrædderen sig. „Ja, vidste jeg blot, hvad jeg skulde gjøre, naar gamle Prinzlau kommer og vil have sin Frakke fix og færdig . . . ak Jott, man vil jo gjærne tjene sine Medmennesker . . . Nu ja, De er rejsende, siger De?“

„Fra Danmark, ja.“

„So . . . so, Dänmark, aj . . . aj!“ udbrød Skrædderen livlig og slog pludselig ind i et Sprog, der aabenbart skulde gjælde for at være mit Modersmaal. „Dajelig Land, det Dänmark! Jaj kenne det utmærkt, schön! Nu,“ vedblev han, vendende tilbage til sit eget Maal, „kan jeg gjøre Dem en Tjeneste med det, saa kom hid . . . ak Jott, fra Dänmark!“

Som Følge heraf havde han snart mine unævnelige i Arbejde, mens jeg sad indsvøbt i gamle Prinzlau's Frakke, som skulde vendes. Flasken med „de røde" havde han forsigtig stillet ved Siden af sig, og han skjænkede sig i Begyndelsen med korte Mellemrum et lille Glas deraf, som han tømte med øjensynligt Velbehag. De „røde" maatte aabenbart være sammensat af meget kraftige Bestanddele, thi efter at Lappeskrædderen havde tømt en tre—fire Snapse, blev han i særdeles godt Humør og begyndte at fortælle mig om sine Rejser og de Eventyr, han havde oplevet paa disse.

Han blev afbrudt ved en Banken paa Døren, og en Bondedreng traadte ind.

„Jeg skulde spørge, om Prinzlau's Frakke var færdig," sagde han.

„Nej, min Dreng," svarede Waldmann, „den mangler endnu et Par Sting."

„Saa skulde jeg hilse fra Prinzlau og sige, at De heller skulde blive hjemme og sy end rende til Kros og drikke de Par Skilling op, De fortjente," vedblev Drengen med et fornøjet Grin. „De kan nok huske, da Schultze sagde til Dem, at der var Fattiglemmer nok i Byen, saa vi behøvede ikke at have Dem med."

Lappeskrædderen stirrede under denne Tiltale paa Drengen med store Øjne, som om han var forstenet over en saa umaadelig Uforskammethed. Derefter sprang han i et Sæt ned fra Bordet og greb fat i en Alen, som laa paa Gulvet.

„Heraus!" brølede han og fòr hen mod Døren. Denne blev imidlertid hugget i for hans Næse, og man hørte Drengens næsvise Latter, medens han i to Spring fòr ned ad Trappen og bragte sig i Sikkerhed. Lappeskrædderen rystede heftig paa Hovedet og steg igjen op paa Bordet, medens han mumlede:

„Verfluchter Junge!"

Dette lille Mellemspil havde øjensynlig sat ham i ondt Lune, og først da han paany havde styrket sig med et Par „røde", fik han nogenlunde sin Sindsligevægt tilbage.

„Man skulde tro, det var gamle Schultze selv, der var staaet op af Graven for at sende mig en saadan Hilsen ... Fattiglemmer!" gjentog han indigneret. „Gid de sad der, hvor Schultze nu er!"

„Hvem var den Schultze, som turde tillade sig en saadan Uforskammethed over for Dem?" tillod jeg mig at spørge. Prinzlau kjendte jeg lidt til.

„En gammel Slyngel var han!" svarede Skrædderen heftig. „En af de Tyranner, som piner den fattige og presser ham Blodet ud af Neglerødderne, medens han selv svælger i Overflod ... en elendig Fedegris af en Pengepuger, en pralende Skryder af en Skurk, saadan en Mand var Schultze ... Ak, Fritze ... Fritze, mein Jung," lagde han sukkende til.

Han tav en Stund og styrkede sig med en af de „røde", derefter vedblev han:

„De vil høre, hvad Mand Schultze var; jeg skal fortælle Dem det. Ser De, tæt uden for Byen ligger der en stor Bondegaard, den største i hele Byen; det var Schultzes. Dersom De gaar der ind, vil De se, at alt der inde bærer Spor af Rigdom, ligesaa var det i hans Tid, han ejede lige saa meget, som en Fjerdepart af hele Byen er værd. Men spørg hans forrige Tjenestefolk, og De vil høre, at han var den haardeste Hund af en Husbond, som tænkes kan.

Han var gift, var Schultze, men hans Kone rystede ved hver Lyd af hans Stemme, og til sidst gav hun sig til at drikke i Smug. Det blev til Skandale, og det kunde Schultze ikke lide. Hvad gjorde han saa, tror De? Han lod et Anker Brændevin rulle ind i et Kammer og spærrede hende inde der.

„Drik nu!" sagde han til hende. „Naar Ankeret er tømt, skal du faa en Tønde."

Tre Uger efter havde hun drukket sig ihjel og laa død ved Siden af Ankeret. Saadan en Mand var Schultze.

De spørger maaske, hvorfor han ikke blev stenet ud af Byen, hvorfor han ikke blev anklaget og dømt for Mord? Man stener ikke en Mand, man skylder Penge, ser De, og siger ikke den Ubehageligheder, som giver en Arbejde og Fortjeneste. Schultze blev hverken stenet eller anklaget for Mord; ingen tænkte et Øjeblik paa at gjøre det. Man fulgte Konen til Jorden og sad og drak ved Gildet og lod som ingen Ting. Det er nu mange Aar, siden det skete.

Der boede en fattig Linnedvæver i et lille Hus i Nærheden af Schultze's Gaard. Han hed Menzel og havde en hel Rede fuld af Børn, kjønne Børn alle sammen, men den kjønneste af dem alle var den ældste Datter Anna. Hun var lys som den klare Dag, havde de dejligste Øjne, der nogen Sinde har lyst op i et smukt Pigeansigt, og var den bedste og hjælpsomste Skabning, der kunde tænkes. Hun havde i flere Aar styret Faderens Husholdning og været en Moder for sine smaa Søskende, thi Menzels Kone var død for flere Aar siden. Hendes Fader havde haardt ved at skaffe Brødet til de mange Munde, men hun stod ham bi efter bedste Evne, arbejdede baade tidlig og sent, vænnede sine Søskende til Flid og Orden og var aldrig ledig eller træt af sin Gjerning.

Et Par Aar efter at Schultze havde ladet sin Kone drikke sig ihjel, hed det sig rundt om i Byen, at han gik paa Friersko til den smukke Anna, men

at hun paa ingen Maade vilde høre paa hans Bejlen. Og det var sandt nok, thi hun og den unge Fritz Habermann havde længe været hemmelig forlovede, og ham vilde hun ikke opgive. Han var en fattig, men flink Knøs, Skrædder af Profession, og havde nylig sat Foden under sit eget Bord. Han boede i et lille Hus ved Udkanten af Byen, sang sine lystige Viser, saa lang Dagen var, og førte Naal og Sax som den bedste. Men Skræddervæsenet har altid været en daarlig Profession, som kun fylder lidt i Lommen, og det holdt haardt at samle noget til Udstyr.

Saa fik Menzel pludselig en hel Kapital i Hænde, hele to hundrede Daler, som skulde anvendes til Indkjøb for de unge. Hvor Linnedvæveren fik saa mange Penge fra, kunde ingen gætte, og han beholdt sin Hemmelighed for sig selv.

„Der er Velgjørere til i Verden, som ikke holder af at nævnes," sagde Menzel og smilede fornøjet. „Ja, hvem skulde nu have troet det!"

Saa lo han og gned sig i Hænderne, og ingen af os kunde gætte, hvem der havde været Velgjøreren.

Nu blev der gjort Forberedelser til Brylluppet, og Anna mødte med en Del Veninder hos Kræmmeren og gjorde Indkjøb mod Kontant. Der blev valgt, og der blev vraget, og der var Latter og Lystighed mellem de unge, medens de kappedes om at raade den unge Brud ved hendes Indkjøb. Men da Schultze i det samme traadte ind, blev der Tavshed i Klyngen.

„Her er en talrig Forsamling i Dag," sagde han og trak Munden skjævt op, som han havde Vane til, saa at en stor Hugtand, der gav ham Udseende, som om han vilde bide, kom til Syne, „og stort Indkjøb lader her til at blive gjort. Laves der til Bryllup maaske?"

„Ja, der gjør, Schultze," svarede Barbara Emerich og stak sin lille Stumpnæse i Vejret, „men I er ikke Brudgommen."

Der blev en sagte Fnisen mellem Pigebørnene, thi de vidste jo godt alle sammen, at han havde gjort sig lækker for Anna, og at det maatte ærgre ham at se hende saaledes sysselsat, som hun var det i dette Øjeblik.

Han lod, som han ikke lagde Mærke til Stikpillen, men trak Munden op til et fælt Grin og sagde:

„Nej, Jomfru Næsvis, jeg befatter mig ikke mere med saadanne Narrestreger. Men siden jeg saa uforvarende er kommen her ind, mens Anna Menzel gjør sine Indkjøb, vil jeg dog ogsaa føje min Gave til Udstyret."

Han lod Kjøbmanden bringe nogle Smykker og valgte blandt disse et lille Guldkors, som han betalte og gav Anna i Haanden.

„Se her," sagde han, „tag dette. Ægtestanden har mange Kors paa sig, men kun de færreste er af Guld, og kjender jeg Fritz Habermann ret, vil han nok vide at give dig Kors af et andet Slags at bære paa. Skulde det saa træffe sig, at det kommer en Gang, at Sulten sætter sig til Bords hos jer — og den Tid kommer jo nok — saa har du Lov til at sælge mit Kors; det vil jo altid give jer Brød for en Uge eller to."

Anna var afvexlende bleven rød og bleg ved hans Ord, og medens Pigerne hviskede forbitret mellem hinanden, lagde hun stille Korset paa Disken og svarede:

„En Gave, der gives paa den Maade, kan jeg ikke tage imod; men kommer det en Gang saa vidt, at Fritz og jeg maa lide Nød . . . og derfor raader Gud alene, saa vil jeg haabe, at den samme Gud, som har sendt os Prøvelsen, ogsaa vil hjælpe os til at bære den."

Saa bøjede hun Hovedet ned mod Tøjrullen paa Disken og brast i Graad. Men Schultze saa paa hende med et ondt Smil, og i det han stak Korset i Vestelommen og vendte sig mod Døren, sagde han:

„Den Dag, da du kommer og bønfalder mig om Hjælp, skal du faa Korset igjen."

Han gik ud af Butiken, men Barbara Emerich, som havde haft Møje med at styre sin Vrede, løb efter ham og raabte:

„Schultze, vent lidt, lad mig fæste jer Korset bag paa!"

„Hvorfor?"

„Fordi Æslerne bærer deres Kors paa Ryggen," svarede den unge Pige.

Alle Kvinderne brast i en skraldende Latter, men Anna græd endnu en rum Tid efter hans Bortgang, og hun fik ikke sit gode Humør tilbage igjen, hvor meget end Veninderne søgte at opmuntre hende ved at gjøre sig lystige over den forsmaaede Frier og hans Forsøg paa at hævne sig paa hende.

Samme Dag var Scenen i Kjøbmandsboden kjendt af alle i Byen, og Fritz Habermann blev ude af sig selv af Vrede, da han hørte fortælle, hvad der var passeret. Det kostede mig stor Møje at forhindre ham i strax at gaa ud til den gamle Slyngel og give sig i Slagsmaal med ham. Til sidst fik jeg ham dog beroliget, men Vreden mod Schultze vedblev at gnave i ham.

„Den lumpne Karl!" sagde han. „Havde han væltet sig ind paa mig selv, havde jeg lèt ham op i Ansigtet og ladet det være godt, men at han har været saa ondskabsfuld mod stakkels Anna, det skal jeg aldrig tilgive ham."

Saa var det en Aften hen paa Efteraaret, at Fritz og jeg tillige med en hel Del ligealdrende Kammerater kom ud fra Kroen, hvor jeg havde drukket Afskedsbæger med dem alle, thi næste Morgen tidlig agtede jeg mig paa Rejse, og alle mine Forberedelser var fix og færdige. Vi havde tappert tømt vore Glas og var alle mer eller mindre oprømte, særlig var en ung Karl, der tjente hos Schultzes Nabo uudtømmelig med sine snurrige Indfald. Han hed Frants Meyer og var for Resten en udsvævende Kumpan.

Da vi kom forbi Schultzes Gaard, tyssede han med et paa os og sagde:

„Hør, lad os nu give gamle Schultze Tak for sidst, fordi han overfaldt Anna Menzel hos Kræmmeren. Vi sætter en stor Riskurv paa en Stage og kiler den fast oppe paa Gaardens Mønning. Det vil blive Løjer, naar Folk i Morgen ser den Prydelse, der er bleven ham tildelt. Hvad siger I?"

En Del af os syntes ikke om Forslaget, men andre fandt, at det var evige Løjer at spille Schultze saadan et Puds, og blandt dem var Frits. Han havde drukket min Skaal saa tit, som han vel kunde taale det, og holdt fast paa, at Forslaget kom til Udførelse.

„Vil ingen være med, saa gjør jeg det alene," sagde han. „Den gamle Æsel har fortjent at blive til Latter for hele Byen. Hid med Kurven!"

Det varede ikke længe, før Frants kom løbende med en stor Hokurv og en Stang, og belæssede med disse Sager steg en fire, fem Stykker af os ind over Havehegnet og listede os sagte mellem Træerne hen mod Gaarden.

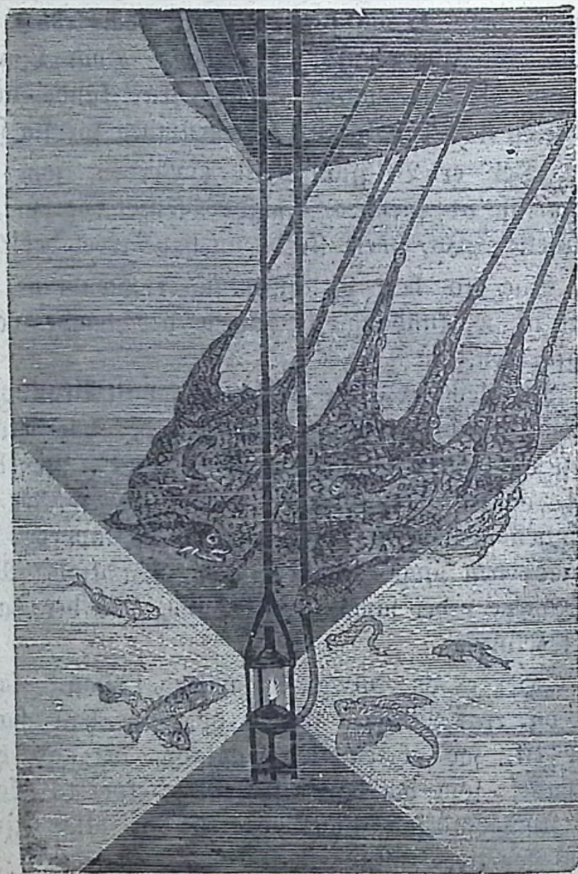
„Vent lidt," sagde Frants og greb fat om Stammen af et ungt Pæretræ, der bugnede under sin rige Frugt, „lad os dog med det samme smage paa Schultzes Pærer; de skal være de bedste i hele Byen. Sank op!"

(Sluttes.)

Fiskeri ved Hjælp af en undersøisk Lampe.

At fiske ved Lys er just ikke nogen ganske ny Ide, da man længe har kjendt den Tiltrækning, som Lyset udøver paa Fiskene, hvorfor man allerede for mange Aar siden har brugt kunstigt Lys ved forskjelligt Fiskeri om Natten. Den Methode, som vi her vil omtale, og som fremstilles paa hosstaaende Billede, er i Grunden meget simpel, ikke blot at forstaa, men ogsaa at udføre. Den bestaar kun i, at man sænker en brændende Lampe ned i Havet i Forbindelse med et almindeligt Fiskegarn. Naar Fiskene ser Lyset, søger de strax hen imod det, men naar de er komne ganske tæt til det og maaske støder mod Lampens Glas, mærker de Uraad, bliver bange og stikker pludselig og hurtig ned ad; dette er da det rette Øjeblik til at fange dem, i det Fiskegarnet maa være saaledes nedfiret, at man fra Fiskerbaaden eller fra Skibet kan indvikle dem i Garnet ved at hale dette op.

Lampen, der bruges hertil, og som naturligvis maa være indrettet paa en særegen Maade, er opfunden af en fransk Ingeniør ved Navn Guichard. Det væsentligste ved den er, at den er luft- og vandtæt, og fra oven tilføres der den fornødne Luft, for at Flammen kan holdes brændende, hvilket sker

Fiskeri ved en undersøisk Lampe.

ved Hjælp af en lille Luftpumpe, som man har staaende i Fiskerbaaden, og som staar i Forbindelse med Lampen ved Hjælp af en tynd Kautschukslange. Naar Lampen saaledes hænger ned fra Baaden, er det kun et ringe Arbejde at holde Flammen brændende, da man kun af og til behøver at arbejde lidt med Pumpen. Lampen sænkes ned til meget forskjellige Dybder, fra en halv Snes til et halvt hundrede Fod eller mere.

Det Garn, som bruges til dette Fiskeri, siges at skulle være rundt, men hvor vidt det behøver at være saaledes, vil vi overlade til Fagmænd at dømme om. Fagmændene vil ligeledes let kunne udfinde, hvorledes det maa fires ned, da sligt hører til den Slags Ting, som Folk, der er praktisk

kyndige i Fiskeri, bedst forstaar at gjøre paa den mest hensigtsmæssige Maade. Vi skal endnu blot bemærke, at Garnet skal sænkes ned i en lidt straa Stilling og saaledes, at dets Aabning kommer lige ud for Lampen eller lidt under denne.

Methoden ved dette Fiskeri bestaar i en meget hyppig Ophaling og Nedfiring af Garnet. Fiskene vil, blændede og ligesom fortryllede af Lampens Lys, ile hen imod det, og der vil derfor meget hurtig, efter at Garnet er kommet i den rette Stilling, være en ny Fangst inden for dets Rækkevidde.

Denne Slags Fiskeri, som især udføres om Natten, skal allerede være i almindelig Brug hos Fiskerne ved Middelhavets Kyster, og de skal være meget tilfredse med Udbyttet deraf.

T.

Danske Digtere.

Et Gjensynsskab.

(Af S. Schandorphs „Digte" (1863)).

God Morgen, du gamle derovre!
Javist — jeg ser det jo nok —
du staar for Spejlet og glatter
den tynde, graanende Lok.

Om lidt du tager dit Sytøj
og flytter til Vinduet hen,
og saa sætter jeg mig ved Pulten
og kradser saa jævnt med min Pen.

I fordums Tider, min Jomfru!
da gik det lidt raskere til,
da fór vi afsted gjennem Salen
i Dans til klingende Spil.

Sig, husker du Ballet i Skoven?
Om Natten jeg fulgte dig hjem,
og Maanestraalerne lokked
saa dristige Tanker frem.

Men Jomfruen, tror jeg, blev stødt paa
den fattige Skriverka'l.
Han gik nok fra sine Koncepter
og teede sig, som han var gal.

Hun siden som Ballets Dronning
i susende Danse tren;
han gik i de gamle Drømme
og blev en løjerlig en.

Men hun var dog sagtens for fornem —
nu mærker hun, det var forkert;
det Uheld at sidde over
hun længe nok fik probert.

God Morgen, du gamle! nu er vi
omtrent lige højt paa Straa!
Mig synes, som stundum dit Øje
lidt tankefuldt paa mig saa.

Og — jeg kan ej gjøre ved det —
mit Øje bliver s'gu vaadt.
Vi har dog mangen en lystig
Polskdans tilsammen traadt.

Den Gang var der noget i Verden,
som glæded og løfted en lidt,
og nu er saamænd det hele
mig akkurat lige fedt.

Saa — nu har du taget dit Sytøj,
er flyttet ved Vinduet hen,
nu sætter jeg mig ved Pulten
og kradser saa jævnt med min Pen.

TEATERNYT.

Det kongelige Theater synes i Aar at skulle have en særlig vellykket Sæson, ikke blot hvad det pekuniære angaar, men ogsaa med Hensyn til de Nyheder, der præsenteres — for Resten er det ene jo saa temmelig naturligt afhængig af det andet. Det er aabenbart den franske Komedie, der bliver Sæsonens Glanspunkter. For ikke længe siden blev „Den Fremmede" en fuldstændig Sukces for vor nationale Scene, og allerede nu har Theatret erhvervet sig et nyt Kassestykke i 3 Akts Lystspillet „Hvor man kjeder sig", der skylder „Gnisten"s aandsfulde Forfatter, Eduard Pailleron, sin Tilblivelse. Lystspillet maa nærmest henregnes til Konversationsstykkerne; Intrigen og Handlingen kan hverken i æsthetisk eller dramatisk Værd maale sig med Dialogen, men denne er til Gjengjæld saa indholdsrig paa sprudlende Liv og Aand, at den vilde dække endogsaa en langt spinklere Intrige end den, der her sætter Lystspillets Handling i Bevægelse. Forfatteren har rettet sin Satire mod de Godtfolk af det gode Selskab, der under en paatagen Alvorlighedsmaske, og i det de driver den Kunst at kjede sig med Anstand til den største Fuldkommenhed, skjuler deres personlige Ærgjerrighed og menneskelige Lidenskaber. Og det maa indrømmes, at Paillerons Satire rammer baade sikkert og godt. Medens man i Frankrig under det andet Kejserdømme morede sig af Hjærtens Lyst og uden at lægge Skjul derpaa, er det under Republiken blevet Mode at optræde som Alvorsmænd, som Spartanerne efter formindsket Maalestok, men Menneskene er dog blevne de samme, Forskjellen er kun den, at man i Smug nærer de samme Tilbøjeligheder, som man tidligere vedkjendte sig aabenlyst. Til at illustrere dette Samfundsbillede har Forfatteren valgt en Række Skikkelser, der hver for sig er ypperlig karakteriseret, og hvis Ensemble bliver af slaaende Virkning. Det unge nygifte Par, Paul Raymond og Jeanne, der kysses i Krogene, Professoren, der holder videnskabelige Foredrag om Kjærligheden og har lønlige Stævnemøder med Miss Lucy Watson, og sidst, men ikke mindst Hertuginden af Réville, Damen af den gamle Skole, er alle sammen Skikkelser, der er tegnede med stort Talent. Dog endnu mere har Forfatteren, som allerede bemærket, sin Styrke i Dialogen; man kan saa at sige tælle de Repliker, der ikke gjør sig bemærkede ved en fin Pointe eller smagfuld Aandrighed, og Resultatet bliver da ogsaa, at Publikum ved en Applaus saa livlig, som man sjælden

hører den i det kongelige Theater, viser, hvor villig det hengiver sig til Nydelsen af en saa udsøgt aandelig Føde.

Til de tre vigtigste Dameroller i Stykket, Hertuginden, Susanne og Jeanne, har Theatret ypperlige Fremstillerinder i Fruerne Phister, Hennings og Oda Petersen. Ogsaa Fru Eckardt har skabt en dygtig Præstation af sin baade mindre og mindre taknemmelige Rolle som Miss Lucy Watson. Paa Sværdsiden er Hr. Emil Poulsens Gjengivelse af Underpræfekten Paul Raymond ubetinget det mest mærkbare. Trods den store Personliste fortjener Ensemblet dog gjennemgaaende al Anerkjendelse, og det støttes tillige af en lige saa smagfuld som omhyggelig Iscenesættelse. — Oversættelsen af Lystspillet er besørget — maaske paa Titlen nær — med mere end almindelig Smag og Dygtighed af Hr. William Bloch, der med Held har løst den ingenlunde lette Opgave at forplante Paillerons Aandrigheder paa dansk Grund i en saa frisk og naturlig Form, at man intet Sted sporer deres fremmede Oprindelse.

NY BØGER.

Grev Robert af Paris, historisk Roman af Walter Scott ved H. H. Gjødvad. (Forlagt af Brødrene Salmonsen). Af alle populære fremmede Forfattere er der næppe nogen, der mere ubestridt har sikret sig sin Berømmelse end Walter Scott, navnlig som Fortæller for Ungdommen, der i hans Romaner har kunnet finde lige saa megen Tilfredsstillelse for den livlige, ungdommelige Fantasi som en virkelig smuk og nyttig Tilegnelse af det bedste og største, der findes baade i Historien og i Menneskelivet. Walter Scotts Romaner er derfor blevne læste med samme Begjærlighed af hver ny Generation, medens ogsaa den ældre har fundet en fornøjelig Underholdning ved paany at fordybe sig i disse livfulde Skildringer, der med deres levende Kolorit maner en svunden Tid frem for Tanken. Derfor er det ogsaa let forstaaeligt, at Bøger som „Ivanhoe", som den nærværende, „Grev Robert af Paris", o. fl. har kunnet udkomme i flere ny Udgaver. I „Grev Robert af Paris" finder man Walter Scotts bedste Egenskaber som Romanforfatter. Det er et prægtigt, livfuldt Billede, der her gives af Forholdet mellem de djærve nordiske Væringer i Modsætning til hin Tids fejge, blødagtige Grækere. Bogen er rig paa spændende Optrin og indeholder paa samme Tid saa fortræffelige Skildringer af Datidens Kampe, Folkeliv, Sæder og Skikke, at den vistnok maa betragtes som et af den berømte Forfatters mest vellykkede Værker.

Blot til Lyst.

Lidt fordringsfuldt. „Hr. Professor, tør jeg bede Dem om min aarlige Understøttelse." — „Det gjør mig ondt, men jeg har nu giftet mig og bruger flere Penge end tidligere, og jeg maa derfor ophøre med at yde Dem den Understøttelse, De hidtil har modtaget af mig." — „Nej, det er dog for galt, at gifte sig paa min Bekostning!"

Et dyrt Hotel. En rejsende, der havde tilbragt nogle Dage paa et Hotel, der just ikke var bekjendt for sin Billighed, fandt, da Regningen blev præsenteret ham, en særskilt Post for Papir og Blæk. Da han ikke mindedes at have benyttet disse Artikler, spurgte han, hvad det skulde betyde, og erfarede da, at det var for det Papir og Blæk, der var brugt til Regningen.

Mærkelig Beregning. Englænderne har, som bekjendt, en sand Mani for at anstille allehaande Beregninger. Saaledes udregnede en engelsk Doktor, at naar en Mand konverserer tre Timer daglig, anslaaet til 100 Ord i Minuttet eller 20 Oktavsider i Timen, saa vil han i en Uge kunne fylde et Oktavbind paa 420 Sider, altsaa 52 slige Bind om Aaret.

Gaadefabrik.

Karade.

Jeg er den første Klædning,
men læg et „e" blot til,
da nødig i Berøring
med mig De komme vil.

Ole Kaninstok.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste ned ad, danner Navnet paa en berømt dansk Konge; Endebogstaverne, læste op ad, danner Navnet paa hans Dronning:

1. En asiatisk Halvø.
2. En By i Mellemengland.
3. En pommersk Ø.
4. En By i Ægypten.

Tullebølle.

Rebus.

F. N. L. R. U. F. N.

B. B. B. B.

Opløsninger til Gaadefabriken i forrige Nummer (Søndag den 5te Marts):

Firkantet Nød:
B O R G
O D E R
R E D E
G R E N

rigtig løst af T. B. L. Lille Tip. Nix Ingenting. P—N.

Rebus: Gaa over Aaen efter Vand, rigtig løst af Mr. Pikvik. P—N.

Firkantet Nød i Nr. 9 rigtig løst af Den lille Pegefinger i Aarhus. Kallebasse. Niels og Mads i Vinkel. Brødr. Larsen, Østerbro. E. C. Karise. Einars Fa'r. To Kulsviere. Gustav Vorm. Fusseman. Putte.

Udgravningsforetagende i Nr. 9 rigtig løst af Den lille Pegefinger i Aarhus. Den gale Jente med Nistelaaget. Kallebasse. „Et Stykke rødt Lak" og Jomfru Fløjlsgrød. To Hjorteunger. Niels og Mads i Vinkel. Brødr. Larsen, Østerbro. E. C. Karise. Einars Fa'r. To Kulsviere. Gustav Vorm. Fusseman. Putte.

Rebus i Nr. 9 rigtig løst af Den gale Jente med Nistelaaget. Kallebasse. Jomfru Fløjlsgrød. Einars Fa'r. Gustav Vorm.

Familievennen
UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.
6. Aargang. Søndagen den 19. Marts 1882. Nr. 12.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Det er altsaa dig, lille Maxim, der miskjender min Dom," sagde Iwan, medens han med et ondskabsfuldt Smil skiftevis betragtede Fader og Søn. „Velan, tal kun, lille Maxim: Hvorfor behager min Dom dig ikke?"

„Fordi du ikke har villet høre, hvad Serebræny havde at sige dig, Czar; fordi du ikke har tilladt ham at forsvare sig; fordi du ikke en Gang spurgte, hvorfor han vilde hænge Chomjak!"

„Hør ham ikke, Czar!" bad Maljuta. „Han er drukken; du ser jo nok, han er drukken! Hør ham ikke! Afsted med dig, du Drukkenboldt! Se blot, i hvilken Tilstand han er!"

„Maxim har hverken drukket Vin eller Mjød," bemærkede Tronfølgeren skadefro. „Jeg har hele Tiden holdt Øje med ham; han har ikke saa meget som vædet sin Knebelsbart i Bægeret."

Maljuta tilkastede Storfyrst-Tronfølgeren et Blik, for hvilket enhver anden vilde have bævet lige til sin Sjæls inderste. Men Tronarvingen troede sig sikker mod Maljutas Hævn. Iwan den frækkeliges Søn, Arvingen til det store Rige, forenede i sig næsten alle sin Faders Laster, og det slette Exempel kvalte mere og mere alt, hvad der oprindelig var godt i ham. Storfyrst-Tronfølgeren havde allerede ophørt med at føle noget som helst, der kunde lignes med Medlidenhed.

„Ja," tilføjede han leende, „Maxim har saamænd under hele Maaltidet hverken spist eller drukket. Vor Levevis falder ikke i hans Smag. Han afskyer min Faders Opritsniker."

Medens denne Samtale fandt Sted, havde Boris Godunoff ikke vendt sine Øjne fra Iwan; han syntes at studere Udtrykket i Czarens Ansigt, og stille, uden at nogen mærkede det, forlod han nu Salen.

Maljuta kastede sig for Czarens Fødder.

„Lille Fatter Czar Iwan Wassiljewitsch!" sagde han, i det han greb fat i Sømmen af Iwans Klædning. „I Morges bad jeg dig — jeg taabelige Nar, jeg Dumrian, jeg raa Karl — jeg bad dig om at gjøre mig til Bojar. Hvor havde jeg min Forstand? Hvorledes kan et Menneskes Tanker blive saa forvirrede! Mig usle Træl skulde du skjænke Bojarværdigheden! Tilgiv mig, Czar, tilgiv mig mine taabelige Ord! Berøv mig kun igjen den guldbræmmede Kaftan, klæd mig i Haardug ... men tilgiv blot Maxim hans Synd! Han er endnu ung, Czar! Dum, som han er, tænker han ikke paa, hvad han siger! Men vil du straffe nogen, saa lad det være mig. Tillad, ophøjede Czar, at jeg lægger mit dumme Hoved paa Blokken for at forsone din Vrede! Du har blot at befale, og ufortøvet lægger jeg Haand paa mig selv!"

Maljutas fuldstændig forvandlede Træk, Fortvivlelsen, som afmalede sig i hans Ansigt, der i

Reglen kun udtrykte vild Grusomhed — det var et ynkværdigt Syn.

Czaren begyndte at le.

„Hvorfor skulde jeg vel straffe dig og din Søn?“ sagde han. „Maxim har Ret!“

„Hvad siger du, Czar?“ udbrød Maljuta. „Hvorledes, Maxim har Ret?“

Og han udtrykte allerede sin glade Overraskelse med et fjollet Smil, der dog strax forsvandt igjen, da det paa en Gang faldt ham ind, at Czaren vel kun gjorde sig lystig over ham.

Disse pludselige Overgange i Maljutas Ansigtsudtryk tog sig saa besynderlige ud, at Czaren paany brast i Latter.

„Maxim har Ret,“ gjentog han endelig, i det han atter paatog sig sin tidligere strænge Mine. „Jeg har overilet mig. Det er umuligt, at Serebræny efter egen Tilskyndelse skulde have handlet oprørsk mod mig. Jeg har opmærksomt fulgt hans Skridt, lige til han afrejste til den litauiske Hær. Han har altid tækkedes mig. Han har været mig en tro Tjener. Det er jer, I fordømte,“ vedblev Czaren, i det han vendte sig om mod Græsnoy og de tvende Baßmanoffs, „det er jer, der tvinger mig til bestandig at udgyde Blod! Har I endnu ikke faaet Henrettelser nok? Maatte I nu ogsaa gjøre det af med min tapre Bojar? Hvor vil I standse, I Uhyrer? Il, il, lad Henrettelsen ikke finde Sted! Dog nej, gaa ikke . . . det er for silde! Hans Hoved er allerede falden under Bødlens Øxe! Men I, I alle, skal undgjælde mig for hans Blod!“

„Det er endnu ikke for silde, Czar,“ sagde Godunoff, der netop vendte tilbage til Salen. „Jeg gav Befaling til at tøve et Øjeblik med Serebrænys Henrettelse. Jeg vidste, at du er barmhjærtig; at du mangen Gang tilgiver den dømte Forbryder. Men Serebræny har allerede lagt sit Hoved paa Blokken; han venter dit Vink, Czar!“

Iwans Ansigt opklaredes atter.

„Boris,“ sagde han, „kom hen til mig, min tro Tjener. Du alene kjender mit Hjærte. Du alene ved, at jeg ikke udgyder Blod for min Fornøjelses Skyld, men kun for at udrydde Forræderiet. Du tror ikke om mig, at jeg er en blodtørstig Tyran. Kom her hen, Boris, jeg vil omfavne dig.“

Godunoff bukkede sig ned, medens Czaren trykkede et Kys paa hans Pande.

„Træd ogsaa du nærmere, Maxim; jeg vil række dig min Haand til Kys. Du siger Sandheden til den, hvis Brød og Salt du spiser! Gjør ogsaa det for Fremtiden. — Man give Maxim Skuratoff en kostbar Sobelskinds Pels som Tegn paa min Naade!“

Maxim bøjede sig dybt og kyssede derpaa Czarens Haand.

„Hvilken Sold faar du?“ spurgte Iwan.

„Den, som tilkommer en simpel Opritsnik, ophøjede Czar.“

„Fra nu af indtager du en Høvedsmands Rang. Du skal nyde alle de Rettigheder, der tilkommer en saadan. Men jeg ser, at du har noget paa Læben, som du ikke tør komme frem med. Tal uden Frygt. Bed om, hvad du vil.“

„Czar, jeg har ikke fortjent din store Naade; jeg er ikke værdig til at modtage hin kostbare Klædning; jeg er endnu for ung. Jeg har kun én Bøn til dig, Czar. Send mig i Krigen i Litauen, send mig til Lifland, eller endnu bedre, send mig til Räsan for at kæmpe med Tartarerne!“

Noget, der lignede Mistænksomhed, viste sig i Iwans Blik.

„Hvad er Grunden til dette ivrige Ønske efter Krigsbedrifter, unge Mand? Det Liv, vi fører her i Alexandra-Sloboda, kjeder dig maaske?“

„Ja, det kjeder mig.“

„Af hvilken Grund?“ spurgte Iwan, i det han saa skarpt paa Maxim.

Maljuta gav ikke sin Søn Tid til at svare.

„Czar,“ sagde han, „Maxim ønsker gjærne at tjene sin Herre af al Kraft og Evne. Desuden higer han ogsaa efter at modtage Krigsmedaillen med den gyldne Kjæde af din Haand som Løn for de Bedrifter, han tænker at udføre. Han har fyrigt Blod, Czar. Derfor beder han om at blive sendt i Krigen mod Tartarerne eller Tyskerne.“

„Nej, ikke derfor,“ blandede Tronarvingen sig i Samtalen, „men fordi han helst følger sit eget Hoved: „Jeg vil ikke længer være Opritsnik,“ siger han, „og naar jeg ikke vil, saa vil jeg det ikke. Det er min Vilje, der skal ske, og ikke Czarens?““

„Ah, altsaa af den Grund!“ sagde Iwan med et haanligt Smil. „Du vil altsaa træde i Skranken mod mig, lille Maxim? Ej, ej, se dog, hvilken Helt! Nu, hvad formaar jeg Stakkel mod dig! Din Vilje ske! Da du altsaa ikke længer vil være Opritsnik, saa befal, at man giver dig Plads mellem Taffeldækkerne!“

„O, Czar!“ skyndte Maljuta sig at tage Ordet; „hvor som helst du stiller Maxim, vil han beredvillig adlyde dine Befalinger! . . . Men gaa nu hjem, Maxim; det er alt silde; sig til din Moder, at hun skal ikke vente paa mig; jeg har noget at bestille i Fængslerne; vi kommer til at anvende Torturen mod Kolitschefferne. Gaa, Maxim, gaa!“

Maxim bortfjærnede sig, og imidlertid lod Czaren Serebræny kalde tilbage.

Opritsnikerne førte ham ind med bundne Hænder, uden Kjortel og med aaben Skjortekrave. Bag ved Fyrsten gik Overbødlen, Tereschka, med opsmøgede Ærmer og en blinkende Øxe i Haanden.

Tereschka fulgte med ind, fordi han ikke vidste, om Czaren vilde benaade Serebræny eller blot ønskede en anden Dødsmaade.

„Kom her hen, Fyrste," sagde Iwan. „Mine trofaste har forhastet sig lidt for meget med dig. Tag dem det ikke fortrydelig op. De har den Vane at sætte Klokkerne i Bevægelse uden Hensyn til Almanaken. De husker ikke paa, at der altid er Tid nok til at gjøre et Menneske et Hoved kortere, men at det er umuligt at sætte det paa sin Plads igjen. Det er Boris, du skylder Tak. Uden ham havde de allerede skikket dig over i det hinsides, og enhver Modklage mod Chomjak vilde have været umulig. Velan, sig mig, hvorfor du angreb ham?"

„Fordi han overfaldt fredelige Folk midt i deres Landsby. Den Gang vidste jeg endnu ikke, at han var din Tjener, og jeg havde aldrig før hørt tale om Opritsnikerne. Jeg befandt mig paa Tilbagerejsen fra Litauen til Moskwa, da jeg stødte paa Chomjak og hans Kammerater og saa dem overfalde Landsbyen og dens fredelige Beboere."

„Men dersom du nu havde vidst, at det var mine Tjenere, vilde du saa ogsaa have angrebet dem?"

Czaren betragtede Serebræny med et gjennemborende Blik. Fyrsten betænkte sig nogle Sekunder.

„Ja, ogsaa i saa Tilfælde havde jeg angrebet dem, Czar," sagde han jævnt og ligefrem; „jeg havde ikke kunnet tro, at det var paa din Befaling, de øvede Vold og Mord mod uskyldige Bønder."

Iwan fæstede sit mørke Blik paa Fyrsten og tav en rum Tid. Omsider brød han Tavsheden.

„Det var et godt Svar, Nikita," sagde han og nikkede bifaldende. „Jeg har ikke stiftet Opritsnikernes Broderskab her i Rusland, for at mine Tjenere skulde dræbe uskyldige Mennesker. Det er deres Pligt som gode Hunde at skjærme min Hjord mod de røveriske Ulve, paa det at jeg paa Dommens Dag kan sige med Profeten: Her, Herre, er den Hjord, som du har betroet mig . . . Ja, det var et godt Svar, Nikita. Jeg siger det i alles Nærværelse: Du og Boris er de eneste, der kjender mig. De andre tænker ikke saaledes; man kalder mig et Blodmenneske, men man ved ikke, at medens jeg udgyder Blod, svømmer jeg i Taarer! De ser kun det røde Blod, som falder enhver i Øjnene, men mit Hjærtes Taarer er der ingen, der lægger Mærke til. Disse blege Taarer falder paa min Sjæl, og som brændende Harpix fortærer de den Dag for Dag!"

Og med disse Ord hævede Czaren med et Udtryk af den dybeste Smærte sit Blik mod Himlen.

„Ligesom Rachel i gamle Dage," vedblev han med det samme smærtelige Blik, „ligesom Rachel begræd sine Børn, saaledes græder jeg store Synder over Forræderne og Misdæderne. Dit Svar var godt, Nikita. Jeg tilgiver dig. Løs Lænkerne af hans Hænder. Gaa, Tereschka, vi har ikke mere Brug for dig . . . Eller maaske — nej, vent kun et Øjeblik endnu."

Iwan vendte sig om mod Chomjak.

„Svar," sagde han med truende Stemme, „hvad havde I at bestille i Landsbyen Medwedewka?"

Chomjak kastede et stjaalent Blik først paa Tereschka og dernæst paa Serebræny og kløede sig betænkelig bag Øret.

„Vi brandskattede Bønderne en Smule," svarede han i en halvt ængstelig, halvt fræk Tone, „det kan jeg ikke nægte. Vi er skyldig, Czar, i at have plyndret dem, som du har ramt med din Unaade. Thi den omtalte Landsby tilhører Bojaren Morosoff!"

Iwans truende Mine forsvandt atter. Han smilede.

„Velan da," sagde han, „er du tilfreds med de Pisk, som Fyrsten lod dig tildele? Jeg tænker, at du har faaet nok. Ogsaa dig vil jeg tilgive. Gaa kun, Tereschka; i Dag er der aabenbart ikke noget for dig at bestille."

Ved den lykkelige Vending, der var indtraadt i Iwans Sindelag over for Serebræny, opstod der en tilfreds Mumlen blandt Bojarerne. Denne Mumlen undgik ikke Czarens skarpe Øre, og hans mistænksomme Gemyt opfattede den paa sin egen Vis. Da Chomjak og Tereschka havde forladt Salen, fæstede Iwan sit gjennemtrængende Blik paa Bojarerne.

„I skal ikke tro," sagde han strængt, „at min Naade er et Tegn paa, at jeg har forandret mit Sindelag mod eder!"

Og paa samme Tid fòr den Tanke gjennem hans urolige Sind, at Serebræny maaske ogsaa kunde holde hans Mildhed for Svaghed. Det angrede ham allerede, at han havde tilgivet Fyrsten, og han vilde derfor gjøre sin Fejl god igjen.

„Hør mig," sagde han, i det han betragtede Nikita, „i Dag har jeg tilgivet dig paa Grund af din Frimodighed, og jeg tilbagekalder ikke min Benaadning. Men husk vel paa: Gjør du dig skyldig i en ny Forseelse, saa straffer jeg dig ogsaa for den gamle. Da du altsaa er dig din Skyld bevidst, saa prøv ikke paa, som andre har gjort, at flygte til Litauen eller til Tartariet, men tilsværg mig, at du, hvor du end er, vil være den Straf lydig, som jeg maatte ikjende dig."

„Czar," gjenmælede Serebræny, „mit Liv er i din Haand. Det kunde ikke falde mig ind at skjule mig for dig. Hvilke Beskyldninger der end maatte komme til at hvile paa mig, saa lover jeg

dig at vente paa min Dom og ikke unddrage mig din Magt."

„Sværg det paa dette Kors," sagde Iwan højtidelig.

Og i det han greb Korset, som han bar paa sit Bryst, holdt han det hen til Serebræny, medens han paa samme Tid tilkastede Bojaren et stjaalent Blik.

Der var saa stille i Salen, at man tydelig hørte den gyldne Kjædes Klirren, i det Iwan atter gav slip paa Frelserens Billede, som Serebræny havde kysset efter først at have gjort Korsets Tegn.

„Gaa nu," sagde Iwan, „og bed til den hellige Treenighed og alle Helgene, at de vil bevare dig for enhver ny, om end nok saa ringe Forseelse!"

„Og I," tilføjede han og saa skarpt paa Bojarerne, „I, som har hørt dette, vent jer ikke en ny Benaadning for Nikita og haab ikke, at jeg vil have Medlidenhed med ham, dersom han endnu en Gang paadrager sig min Vrede."

Iwans Ansigt udtrykte den største Tilfredsstillelse, efter at han paa denne Maade havde sikret sig at kunne faa Serebræny i sin Magt, naar som helst han, Czaren, ønskede det.

„Gaa nu," sagde han, „enhver af eder vende tilbage til sin Pligt. Bojarerne vaage som hidtil over Lovens Udførelse, og Opritsnikerne, mine udkaarne, tro Tjenere, vil ikke glemme deres Ed og ikke føle sig fornærmede over, at jeg i Dag har tilgivet Nikita, thi mit Hjærte kjender ikke til Partiskhed, hverken for dem, der staar mig nær eller fjærn."

Gjæsterne spredte sig og vendte tilbage til deres egen Arne. Enhver af dem tog noget med sig hjem: Den ene Frygt og Skræk, den anden dyb Sørgmodighed, en Had og en anden Haab — atter andre blot en stærk Hovedpine.

Alexandra Sloboda indhylledes i Mørke. Lidt efter steg Maanen langsomt op bag ved Skoven. Kejserborgen med sine Kupler og Taarne og Skydeskaar ydede et forunderlig trist og uhyggeligt Skue. I Afstand lignede den et kæmpemæssigt Uhyre, der er krøben sammen og gjør sig rede til et Spring. Kun et eneste Vindue var oplyst — det kunde godt forestille Uhyrets Øje. — Det var Czarens Soveværelse, hvor den mægtige nu laa hensunken i brændende Bøn. —

Czaren bad for det hellige Ruslands Fred; han bad til Gud, at han vilde hindre Forræderi og Oprør, paa det at hans, Iwans Værk, maatte fuldbringes; at han maatte kunne gjøre de stærke lige med de svage, saa at intet Sted paa russisk Jordbund den ene stod højere end den anden, men kun han selv som en mægtig Eg ragede op over dem alle sammen!

Czaren bad; han bøjede sin Pande helt ned til Jorden. Stjærnerne saa ned paa ham gjennem det tilgitrede Vindue. De skinnede klart, disse Stjærner, men saa blegnede de igjen, som om de tænkte: Ak, Czar Iwan Wassiljewitsch, du har paataget dig et uoverkommeligt Arbejde; du har paataget dig det uden at spørge os. Du finder ikke to Ax, der fuldkommen ligner hinanden; det vil ikke lykkes dig at gjøre Bjærge og Bakker lige høje: Der vil til alle Tider her paa Jorden gives store og smaa!

(Fortsættes.)

En Scene af Dyrelivet.

Mellem Finsterahorns Gletschere græssede en Hjord Gemser. Skjønt den havde udstillet sine Vagtposter, der med spændt Opmærksomhed overskuede Bjærgskraaningerne og Afgrundene, lyttede de græssende Dyr dog fra Tid til anden efter enhver Støj og vovede ikke en Gang at lægge sig ned for ikke at behøve at spilde et Øjeblik i Tilfælde af Overfald. Deres Vagtsomhed var ikke unyttig. Et skarpt, afbrudt pibende Signal hørtes pludselig fra en af Vagtposterne, og i et Nu var hele Hjorden som blæst bort. Allerede saas en spids Jægerhat dukke frem, snart forfulgte Jægeren den flygtende Hjord, og da en anden Jæger paa samme Tid viste sig paa den modsatte Side, vendte de ængstede Dyr, for hvem Vejen til Flugt nu var spærret, sig mod en Gletscher for at frelse sig over den, skjønt de ellers saa meget som muligt undgaar disse Ismarker. I vild Hast stormede de over Fjælde og brede Revner, som om de bares af Vinden; langt møjsommeligere og farligere blev Flugten imidlertid over Gletschernes bløde Sne og glatte Is, men Nød bryder alle Love, endog dem, som foreskrives

af Dyrenes Instinkt, og Jægerne saa nu Gemserne forsvinde bag et Hjørne af Fjældene.

Men da Hjorden maatte springe ned fra en Isblok, var en Gemse saa uheldig at glide ud. Efter at den var tumlet et kort Stykke ned ad, lykkedes det den vel atter at komme paa Benene, men Stien var meget møjsommelig og ujævn, og dens ene Bagben var bleven saaret. Den kastede et længselsfuldt Blik efter sine lykkelige Kammerater, anstrængte sig af alle Kræfter for atter at naa dem, men saa sig pludselig afskaaren fra dem ved en stejl Klippevæg. Den saa sig nu ensom og forladt paa den farlige Vej, der førte den langs en lodret Klippevæg paa en haandsbred Afsats, hvor et eneste Fejltrin vilde koste Livet. Den vilde gjærne vende om, men der var ikke Plads til at vende sig, og nu begyndte det saarede Bagben at smerte den. Møjsommelig og ængstelig hinkede den fremad, indtil en 15 Fod bred Klipperevne spærrede den Vejen, og paa Klippevæggen paa den anden Side var der kun en jævn Plet af Størrelse som en Menneskehaand at opdage, fordi glatte Klipper rejste sig Side om Side.

Betænkelig maalte Gemsen den stejle Klipperand, paa hvis Side den selv svævede paa en haandsbred Flade, den kastede et Blik paa Afgrunden ved Siden af sig og foran og beregnede Kløftens Bredde og den Vej, den vilde kunde finde paa den anden Side. Da den imidlertid ingen Vej kunde opdage mellem de stejle Fjælde, saa den forskende ned i Kløften under sig og opdagede omtrent en Snes Fod nede i Dybet en fodsbred Rand, hvorfra den atter ved et dristigt Spring kunde naa en smal Fjældsti, som slyngede sig langs med Klippevæggen. Gemsen saa til sit saarede Ben, som blødte; den slikkede Blodet af og bevægede det frem og tilbage for at prøve, hvor meget den kunde forlange af det. Vel smertede det, men da det var den eneste Udvej, besluttede den sig dog til at vove Springet nedad. Endnu en Gang maalte den Afstanden og Beliggenheden af den frelsende Plet, satte sig i den rette Stilling og sprang derpaa noget fra Siden, saa at Springet tabte sin Kraft paa rette Sted. Dyret faldt først ned paa Bagbenene med et saa heftigt Ryk, at det knagede i de spinkle Lemmer, men da den stemmede Forbenene imod for ikke at glide ud, kunde den ikke forhindre, at det ene af disse kom i Klemme i en Klipperevne, af hvilken den maatte trække det ud med Vold og ny Smerter. Det fortvivlede Spring var lykkedes, men Gemsen var endnu ikke frelst, thi det gjaldt som sagt endnu et 6 Fod bredt Spring, inden den kunde komme videre. Den standsede derfor nogle Øjeblikke for at puste, vovede saa det sidste Spring, og det lykkedes. Men nu følte den ogsaa, at Kræfterne tog af, Bagbenet smertede voldsomt, og Forbenet ikke mindre; en let Bæven fór gjennem dens slanke Lemmer, da den atter begyndte at hinke hen ad den ujævne Vej. Forladt som den var og ene med sin Smerte og Angest i den tavse Ensomhed mellem de vilde Klipper, gik den de duftende Alpeurter, som ellers udgjorde dens kjæreste Føde, forbi uden at røre dem. Den troede sig ene, men var det ikke, thi højt oppe mellem Skyerne svævede et sort Punkt, der bevægede sig med den, standsede med den og atter bevægede sig langtsom fremad, som om de begge var forenede ved et usynligt Baand.

Da nu Gemsen kom til et Sted, hvor den stejle Klippevæg sank ned i et gabende Dyb, af hvilket spidse, takkede Stenmasser ragede frem, og en brusende Bæk faldt ned, da slog hint Punkt ned som et Lyn og blev til en Lammegrib med en hæslig, nøgen Hals, der med modbydelige Skrig søgte at bore sine Kløer i Gemsens Hals og Ryg. Den forfærdede Gemse havde hørt Gribbens brusende Vingeslag, og Dødsangesten lukkede dens Øjne. Den vilde skrige, men det var, som om Struben paa den var tilsnøret. Den vidste, hvad Gribben vilde — at det nu gjaldt en Kamp paa Liv og Død. Gribben vilde støde den i Afgrunden, det vidste den, det lyste ud af Rovfuglens af vild Blodtørst og Skadefryd funklende Øjne. Gemsen trængte sig saa tæt op til Klippevæggen som mulig med Bagkroppen for at værge sig med Horn og Forben. Saaledes afslog den det første Angreb, men Gribben omkredsede den med hæse Skrig, der trængte den ind til Marv og Ben, og søgte derpaa at afvinde den dens svage Sider, i det den stræbte at slaa sine Kløer i Bagkroppen. Gemsen krummede sig sammen saa meget som mulig, men paa samme Tid anede den Udfaldet og bad stønnede og med taarefyldte Blikke om Barmhjærtighed. Allerede blødte den af de Saar, Lammegribbens Kløer havde slaaet i den, men nu kom Fortvivlelsen den til Hjælp og fordoblede dens Modstandskraft. Vel lykkedes det Gribben at begrave sin ene Klo i Gemsens ene Laar, hvorpaa den hævede sig med mægtige Vingeslag for at trække Gemsens Bagkrop til Siden hen imod Afgrunden, men med utrolig Smidighed bøjede den angrebne af og bed paa samme Tid Gribben i Kloen, saa at den maatte slippe. Men nu omkredsede Gribben Gemsens Hoved, slog den med sine vældige Vinger for at bedøve den, steg op med Pilens Hurtighed for lige saa hurtig atter at kaste sig ned paa Gemsens Ryg, og denne Gang lykkedes Angrebet. Den ene Klo havde ramt Halsen, den anden Laaret, hvorfra en tyk, mørkerød Blodstraale stod frem af det gabende Saar, medens den højre Klo borede sig dybere og dybere ind i Gemsens Hals, hvor meget den end krummede sig og søgte

at ryste Fjenden af sig. Gribben slæbte den bort fra Klippevæggen — og Gemsens egne Forsøg paa at ryste den af sig understøttede den heri — den begyndte at vakle og glide, den følte, at den ulige Kamp snart var forbi, udstødte et gjennemtrængende Skrig og styrtede stønnende ned i Afgrunden, hvor dens Lemmer blev knust. — Gribben holdt Vagt paa Fjældtinden, indtil Gemsen begyndte at gaa i Forraadnelse, derpaa kaldte den sine Kammerater sammen, der med vilde Sejers- og Triumfskrig fortærede Aadslet i den mørke, ensomme Afgrund.

En Time hos Lappeskrædderen.

Rejseerindring af Holger Vinge.

(Sluttet.)

Han gav sig til at ryste Træet af al Magt, og uden i Øjeblikket at tænke over, hvad det egentlig var, vi gjorde, stoppede et Par af os Lommerne fulde af Frugten. Det var jo Narrestreger alt sammen fra vor Side, og at plukke en Pære agtede vi ikke for noget, der kunde komme os til Skade paa vort gode Navn og Rygte.

Men allerbedst som vi staar der ved Træet, rasler det i Buskene ved Siden, og vi hører Schultze brøle bag ved os:

„Tyve! Tyve! Stop dem!"

Jeg fik lige set et Glimt af ham, som han kom løbende med sin Bøsse i Haanden, saa sprang jeg afsted, og de andre med, over Buske og Blomsterbede, rundt til alle Sider. Lidt efter dundrede der et Skud, og hvad jeg ikke havde løbet før, saa løb jeg nu. Jeg standsede ikke, før jeg var hjemme, og jeg gik strax til Sengs uden at nære Bekymring for de andres Vedkommende.

Men et Par Timer efter vakte en Banken paa Ruden mig, og da jeg spurgte, hvad der var paa Færde, hørte jeg Frants Meyers Røst sige:

„Kom her ud; det er rent galt fat."

Jeg fór op og kom i Klæderne. Strax efter sprang jeg ud gjennem Vinduet og stod nu ved Siden af Frits og Frants Meyer.

„Hvad er der hændet?" spurgte jeg ængstelig, thi hele deres Maade at være paa gjorde mig bange.

„Frits er kommen til at skyde gamle Schultze," svarede Frants, „og der er allerede Folk ude at lede efter ham alle Vegne for at arrestere ham. Ingen saa, hvordan det gik til; han staar i Fare for at blive dømt for Mord, hvis han ikke rejser øjeblikkelig. Vil du tage med ham, saa kom strax! Jeg har to af min Husbonds Heste her henne ved Hjørnet af Huset og rider med jer, saa længe de kan holde ud at løbe."

„Er det sandt?" udbrød jeg forskrækket.

„Alt for sandt," svarede Frits og vred sine Hænder.

„Ja, men du skød ham jo ikke med Vilje ... Er han død?"

„Ikke endnu," sagde Frants. „Han lever uheldigvis længe nok til at anklage ham og bestyrke det Skin, der er imod ham. Der er ikke andet for, end at han maa bort, ellers er Tugthuset eller maaske Blokken ham vis. Hvad kan vi vidne for ham? Ingen saa, hvordan det gik til, uden Schultzes gamle Røgter, som naturligvis vidner imod ham ... Den ulyksalige Tanke, jeg fik, at drive Løjer med den gamle Slyngel! Jeg føler, at det er mig, som bærer Skylden for alt dette. Derfor vil jeg nu ogsaa gjøre alt for at frelse Frits ... Vil du med? Vi tør ikke tøve længer."

Jeg svarede med at hente min Randsel og Stok inde fra mit Kammer; jeg havde allerede taget Afsked med alle om Aftenen og havde ikke Hjærte til at lade min ulykkelige Ven vandre alene ud i Verden. Et Øjeblik efter sad vi alle tre til Hest, Frants og jeg paa den ene, og Frits paa den anden, og det gik i strygende Galop mod Grænsen. Medens vi red afsted, fortalte Frants mig, hvorledes Ulykken var sket:

„Da vi alle ved Schultzes Raab fór hver til sin Side, snublede Frits over en af de andre og rullede hen ad Jorden, og næppe havde han faaet Fodfæste igjen, før Schultze stod ved Siden af ham

og lagde Bøssen til Kinden. Frits siger, at han var vis paa, det var Skurkens Hensigt at skyde ham, og for at forhindre ham deri sprang han hurtig ind paa Livet af ham og greb fat i ham. Men medens de brødes og begge havde fat i Bøssen, gik denne af, og Schultze styrtede bag over og raabte: „Til Hjælp! Han har myrdet mig!" Da blev Frits saa forfærdet, at han løb gjennem Haven og sprang ud paa Vejen, hvor han traf sammen med mig."

Frants fortalte nu videre, hvorledes han havde listet sig hen til Schultzes Gaard og var bleven Vidne til, at de bar den saarede ind og sendte Bud efter Lægen og Sognefogden. Han havde da indset, at det gjaldt for Frits om at komme bort, og med sin Husbonds Samtykke havde han taget to Heste ud af Stalden til Hjælp ved Flugten.

Vi red den hele Nat som jagede Forbrydere, og der blev kun talt et Ord mellem os, hver Gang vi gjorde en kort Standsning, for at Hestene kunde puste ud. Vi gjorde Aftale med Frants om, at han skulde skrive os til under min Adresse og sende Brevene til bestemte Steder, for at vi kunde faa Underretning om, hvorledes det fremdeles stod til i Hjemmet. Endelig paalagde Frits ham at fortælle Anna det hele og hilse hende tusende Gange fra ham. Da det gryede ad Morgen, steg vi af Hestene og skiltes fra Frants, der langsomt fjærnede sig med de udmattede Dyr.

Der er ikke meget at fortælle om vor Flugt. Den ene Dag gik som den anden med Frygt og Ængstelse, og da vi til sidst, udmattede af den forcerede Rejse, skred over Grænsen, undrede jeg mig over, at vi ikke ti Gange var blevne grebne forinden, trods alle de Forsigtighedsregler, vi havde brugt paa Turen. Frits blev ved at være nedslaaet og fuld af Sorg.

„Stakkels Anna," sagde han hver Dag, „hvorledes er vel hun til Mode nu! Gid jeg var bleven hjemme og havde taget Straffen for min Letsindighed!"

Og saa sukkede og klagede han sig, saa det var en Ynk.

Otte Dage efter at vi havde overskredet Grænsen, kom vi til den By, hvor det første Brev skulde træffe os, og vor første Gang var til Posthuset. Der var imidlertid intet Brev kommet under min Adresse, og vi vendte skuffede tilbage til Herberget. Frits var naturligvis grumme forknyt.

„Jeg forlader ikke Byen, før der kommer Brev," sagde han, „og kommer der intet, rejser jeg tilbage og overgiver mig til Retten."

Jeg havde ondt af ham og besluttede mig til ikke at forlade ham. Vi fik Arbejde der i Byen, og otte Dage efter kom Brevet.

Frants skrev, at Schultze endnu ikke var død, men at han var opgivet af Lægen. Han havde anklaget Frits for at have skudt paa ham med frit Forsæt, hvilket var blevet bekræftet af Røgteren. Der var af Øvrigheden bleven udsendt Stikbreve til alle Sider efter Frits, og den almindelige Mening var, at denne vilde blive dømt som Morder, hvis det lykkedes Myndighederne at faa ham fat. Han raadede os paa det bestemteste fra at skrive hjem, da der blev holdt Øje med alle ankommende Breve, og et Brev fra os strax vilde forraade os. Endelig lovede han at skrive til os igjen til den næste By i Løbet af de følgende fjorten Dage.

Som Følge deraf tog vi atter Foden paa Nakken og vandrede mod denne By. Her fik vi ligeledes Arbejde, men der gik en Maaned, uden at Frants lod høre fra sig. Til sidst kunde Frits ikke længer udholde den pinlige Spænding, han hver Dag gik i; han bønfaldt mig om at skrive til Vennen og forhøre, hvad Grunden var til, at han ikke opfyldte sit Løfte.

Atter henrandt der en pinlig Ventetid, først efter tre Ugers Forløb indfandt Svaret sig. Jeg kom lidt senere hjem til Herberget, end jeg plejede, og da jeg gik op ad Trappen til vort Kammer, blev jeg forundret ved at høre Sang og Latter der oppe. Jeg tog den sidste Trappe i et Par Spring og aabnede Døren; der var ingen i Kammeret uden Frits, og han sad ved Bordet med en halv tømt Brændevinsflaske foran sig, ligbleg i Ansigtet som et Spøgelse, og sang og lo, saa det skraldede efter. Han var bleven skrupgal og kjendte mig kun med Møje, da jeg talte til ham. Lidt efter satte han sig til at græde, og saa fik jeg ham bragt til Sengs.

Først da gav jeg mig Tid til at læse det Brev, jeg havde set ligge aabent paa Bordet. Det var fra Frants, og jeg forstod nu, hvad der var gaaet af Stakkelen, som naturligvis strax havde læst det, da han kom hjem. Frants skrev, at Schultze for længe siden, imod alles Forventning, var bleven rask igjen, og at Slynglen Dagen før Brevets Afsendelse havde fejret sit Bryllup med Anna Melzer. Alle Folk havde syntes, at Anna havde handlet klogt ved at tage den rige Mand, men Frants selv fandt dog, at det var skammeligt af hende saa hurtig at glemme den, hun havde givet sin Tro. Schultze var fast bestemt paa at ville have Frits i Tugthuset, hvis det var muligt at faa ham fat. Brevet endte derfor med en fornyet Advarsel mod at skrive hjem.

Jeg sad længe den Aften ved Frits's Seng og hørte ham stønne og jamre sig. Hvad skulde jeg vel finde at trøste ham med? Et saadant Hjærtestød snakker man ikke bort; jeg sad tavs og holdt hans Haand i min."

Gjensyn. (Se Side 165).

Her standsede Fortælleren for at tage sig en lille Hjærtestyrkning af „de røde" og sukkede saa: „Ak, Fritze ... Fritze, mein Jung, du er ikke den første, der har lidt Skibbrud ... og heller ikke den sidste!"

I Anerkjendelsen af den Sandhed, disse Ord denne Tilskikkelse var ham for haard. Da han blev rask igjen, slog han sig til Flasken og drak voldsomt, og naar han havde drukket, blev han lystig og overstadig, men begyndte saa siden at græde og jamre. Alt, hvad jeg saa sagde til ham, hjalp lige meget.

En stille Time. (Se Side 166.)

indeholdt, satte han paany Flasken for Munden og tog et forsvarligt Drag.

„Han var en trofast Kammerat med et Hjærte af Guld," tog Lappeskrædderen igjen til Orde, „det var Frits. Han kunde dele sin sidste Skilling med andre og blev aldrig træt af at hjælpe dem, der trængte til hans Hjælp, eller opofre sig for dem, der trængte til Opofrelse fra hans Side. Men

„En Snaps til Maade er god nok," sagde jeg til ham, „men du gjør den for højhælet, Fritze."

„Blæse med det," svarede han saa, „jo højere Stylter man tager paa, jo lettere brækker man Halsen, og det er det bedste, der kan hændes mig."

Hans Kinder blev gule og indfaldne, og Kindbenene stak frem under og over dem ligesom paa en

gammel Hest, men han blev ved at drikke hver Dag, lige umaadelig. Saa skiltes vore Veje til sidst.

Tre Aar efter kom jeg hjem igjen her til Landsbyen, og da var der nyt for mig at spørge. Ak Jott, ak Jott, det var jo Løgn det hele, en ædderspændig fortvivlet Løgn fra Ende til anden, spunden af Schultze og Frants Meyer i Kompagni! Jeg havde knækket Halsbenet paa den fordømte Løgner, Frants Meyer, hvis han ikke allerede Aaret i Forvejen havde gjort os begge den Tjeneste at gaa hen og dø af sig selv. Det havde jeg!

Det havde været en Aftale mellem Schultze og Frants, at Frits skulde lokkes ind i den førstes Have, for at man siden kunde faa ham dømt for Tyveri af Frugt. Muligvis vilde Skurken ogsaa have skudt ham, om det havde kunnet lykkedes for ham. Men da nu Udfaldet blev, at Skuddet strejfede Schultzes Kind, udklækkede han strax den Plan, som Frants bragte i Udførelse, og som skilte ham af med Frits. Det var hans Heste, som hin Nat bar os paa Flugten, og medens vi med Længsel ventede paa Underretning fra Landsbyen, sad han og Frants og overlagde, hvorledes de løgnagtige Breve skulde skrives til os. Det gjaldt nu tillige om at forhindre Frits i at skrive til Anna og at faa Brev fra hende igjen, og ogsaa deri havde Schultze Held med sig. Stakkels Frits! Han tvivlede jo ikke paa Forræderens Ord, men maatte tro, at hun skammelig havde svigtet ham.

Nu arbejdede Schultze videre paa sine Planer; han smeddede, mens Jærnet endnu var varmt. Han lod Menzel kalde til sig og fortalte ham, hvorledes Frits om Natten havde stjaalet Frugt i hans Have og dernæst øvet et Mordforsøg mod ham.

„Han skal være flygtet i Nat, siges der," vedblev han, „og vel er det for ham, om det kan lykkes ham at undvige, thi kommer han nogen Sinde her tilbage, er Tugthuset ham vis."

Den skikkelige Linnedvæver blev helt ulykkelig ved denne Meddelelse og stammede:

„Aa, Schultze, I vil jo nok lade Naade gaa for Ret."

„Nej, tvært imod!"

„Ja, men hvad skal der da blive af min stakkels Anna? Hun vil sørge sig til Døde, hun holder saa meget af ham."

„Hun vil snart glemme ham. Jeg skal vel vide at trøste hende, naar hun bliver min Kone. For det er min Hensigt, at hun skal gifte sig med mig, og det snarest mulig."

Linnedvæveren rystede paa Hovedet.

„Det gjør hun ikke, Schultze," sagde han. „Det nytter ikke at tale mere om det til hende."

„Saa det tror du ikke!" udbrød den rige Bonde med et stygt Smil. „Hør, Menzel, lad os komme til Forstaaelse med hinanden. Jeg sidder i Øjeblikket inde med de to Obligationer, som er udstedte paa dit Hus, og desuden har jeg det Gjældsbrev paa to Hundrede Daler, som jeg gav dig til din Datters Udstyr . . ."

„Ja, men det vilde I jo give Anna paa hendes Bryllupsdag," afbrød Linnedvæveren ham og tørrede med rystende Haand Angestsveden af sin Pande.

„Det vil jeg ogsaa, men Brylluppet bliver med hende og mig, og jeg vil, at det skal holdes inden en Maaned . . ."

„Umuligt . . . umuligt," stammede Menzel.

„Hvis ikke, sælger jeg alt, hvad du ejer og har, og jager jer nøgne ud paa Landevejen alle til Hobe. Det var blot dette, jeg vilde sige dig, og jeg venter nu en af de første Dage at faa Annas og dit Svar."

Med denne Besked kom Menzel hjem, og der blev stor Sorg, da Anna fik at høre, hvad Ulykke der var hændet hende. En Aftenstund sad Faderen ved hendes Seng og saa med Bekymring paa hendes blege, sorgfulde Ansigt; da vendte hun sig til ham og spurgte sagte:

„Fader, stakkels Fader, hvad vil du, at jeg skal gjøre?"

„Du skal blot blive rask, min Pige, og saa stole paa, at Gud vil hjælpe os . . . Du skal aldrig blive den onde Mands Hustru; heller end det vil jeg gaa bort fra Hus og Hjem."

Linnedvæveren var dog ikke fuldt saa rask til at give Schultze det samme Svar. Hver Gang Slynglen trængte paa for at faa en Afgjørelse, bad Menzel ham have Taalmodighed endnu en kort Stund, og det lykkedds ham ogsaa at hale Sagen ud et Par Maaneder, men da brast ogsaa Schultzes Taalmodighed, og en Dag traadte Rettens Folk ind til Menzel og skrev alt, hvad han ejede og havde.

Sagen havde imidlertid gjort Opsigt i Byen, hvor den just ikke havde skaffet Schultze flere Venner, end han havde i Forvejen, og den Dag, Avktionen skulde holdes, og al Menzels Ejendom sælges, traadte to af Byens mest velhavende Bønder frem og gjorde Ende paa Avktionen ved at tælle den Sum op, som Menzel skyldte. Saaledes var Familien da reddet fra Undergang, og det hjalp ikke Schultze, hvor meget han bandede; han mægtede ikke mere at skade dem. Men han kom nu til at hade Linnedvæverens Familie lige saa meget, som han havde hadet Frits Habermann, og han pønsede evig og al Tid paa, hvordan han skulde faa sit Had tilfredsstillet.

Tiden randt imidlertid, Linnedvæveren døde og overlod den videre Omsorg for Børnene til den

ældste Datter. Hun gjorde ikke hans Tillid til Skamme, men blev dobbelt flittig og arbejdede tidlig og sent for at skaffe Udkommet til sine Søskende. Det lykkedes ogsaa for hende, skjønt det mangen Gang holdt haardt nok at skaffe Føden til de fire, som endnu var der hjemme i Huset. Hun fik mere end en antagelig Frier, men de fandt ikke Øre hos hende; hun vedblev at være sin Kjærlighed tro.

Saa var det en Dag, Aaret efter at jeg var kommen hjem, at Schultze sad henne i Kroen og spiste og drak Vin til, som han plejede, da der kom en Haandværkssvend ind ad Døren og forlangte en Kvart Pægl Brændevin. Han saa ussel og elendig ud; den ene Pjalt slog den anden, hans Støvler var hullede, og Hatten paa hans Hoved var bulet og forreven. Ansigtet var magert, Kinderne hule, og han havde ikke været barberet i mange Tider. I Haanden bar han en tyk Stok, og „Felleis'en" paa Ryggen tyngedes for oven af et Pressejærn. Denne ynkelige Skikkelse var Frits Habermann, og trods den Forandring, der var foregaaet med ham, kjendte Schultze ham strax.

Medens Frits ventede paa Brændevinen, faldt hans Øje paa Schultze, og han gik hen og satte sig paa Ovnbænken nær ved ham.

„Naa, gamle Fatter," sagde han og nikkede til ham, „hvordan staar saa Humøret? Skidt, synes jeg. Hjærtesorger, der trykker? Ja, for nu ved jeg jo nok, hvordan Sagerne staar, skjønner I."

„Gaa din Vej," brummede Schultze vredt.

„Gaa min Vej? Ja, det fik I mig til en Gang. Det var Løjer, hvad? Sikken en udspekuleret Gavtyv, at stille sig an som død og senere som gift Mand . . . og saa sidde her som en sørgende Enkemand . . . ha, ha . . . rigtig en udspekulerer Filur, den gamle Schultze . . . Skaal, jeg kan s'gu godt lide jer!"

Han stak sit Glas ud, tog en halvvissen Rose, der sad paa hans Bryst, og lod den vippe op og ned mellem Læberne.

„Saadan en rigtig ærkegrinagtig gammel Knark," sagde han.

Schultze rynkede Brynene og gjentog truende: „Gaa væk, eller . . ."

„Eller hvad? Skal jeg sendes til Tugthuset maaske? Aa nej, aa nej, gjør da ikke saadan en Ulykke for et ungt haabefuldt Menneske, der lige nys er traadt ud i Verden," sagde Frits Habermann med samme spottende Ironi, som han hidtil havde talt i. „Jeg vil saa nødig i Tugthuset, lille rare Schultze. Eller hvad siger I om at følge mig der ind? Jeg sætter, der ligger et Anker Brændevin her inde og en Satans Kælling, som tyller det i sig. Jeg sætter, at vi to gode Venner sidder og ser paa det og ved, at det Satans Fruentimmer vil krepere af det, hvis vi ikke stopper hende i det. Og jeg sætter, at dette grinagtige Kvindemenneske gaar hen og dør lige for vore Øjne, uden at vi saa meget . . ."

„Hold Kjæft!" raabte Schultze og dundrede i i Bordet med den knyttede Næve, „eller du vil fortryde det!"

„Lille rare Schultze, bare inte saa hidsig. Hvad ligner det for os to gamle Venner at sidde og trumfe i Bordet for hinanden? Jeg synes snarere, I burde fejre det glade Gjensyn med en lille Omgang vaade Varer. Hvad om vi forlangte en lille Pægl og drak den i samdrægtig Gemytlighed?"

Schultze svarede ham ikke, men vinkede ad Opvartningspigen.

„Giv ham, hvad han vil have," sagde han; „jeg betaler det."

„Se, det var et Ord, der kom fra Hjærtet . . . Haa . . . haa . . . er det ogsaa Glas at møde med! Nej, giv mig et Ølglas og lad kun Flasken blive staaende. Se saa, gamle Schultze, nu drikker vi jer Skaal! Fanden med hele Historien, bare man har nok til at slukke Tørsten i!"

Han fyldte Ølglasset til Randen og skyllede Drikken ned med glubende Hast.

„Ha," sagde han, „det virker lige ned i Ligtornene!"

Hans Øjne fik Glans og hans Kinder Rødme, og han fyldte atter Glasset med sin rystende Haand. Schultze rejste sig og gik ind i den anden Stue; der var en djævelsk Ondskab udbredt over hans Ansigt, medens han gjennem Døren holdt Øje med Frits og saa ham drikke og atter drikke, indtil han ravede paa Bænken. Saa gik han ind, rystede ham og sagde:

„Se saa, nu gaar vi hjem og ser, hvordan Anna har det. Kom med!"

„Ja, Anna . . . Anna," stammede den ulykkelige og brast i Graad, jeg maa se hende . . . tale med hende endnu en Gang . . . og saa dø . . ."

Han blev ved at gjentage de sidste Ord, medens Schultze førte ham med sig bag om Byen hen imod Anna Menzels lille Hus. Naar man gaar den Vej, kommer man til en Kløft, der er over hundrede Fod dyb, og over hvilken man kommer ad en bred Planke med et skrøbeligt Rækværk ved Siden. Da de naaede her til, blev Schultze staaende en Stund i Tanker. Maaske tænkte han paa, hvor let det vilde være at lokke den berusede ud paa Planken og lade ham styrte i Dybet. Men han vilde ikke opgive den Hævn, han havde foresat sig at tage. Han lodsede omhyggelig Stakkelen over det farlige Sted, og de stod strax efter uden for det Hus, deres Vandring gjaldt.

Det var en Sommeraften i Skumringen. Schultze kigede ind ad Vinduet og saa Anna sidde der inde ved Siden af Bordet læsende i Bibelen. Hun var saa fordybet i det, hun læste, at hun ikke lagde Mærke til, at der var nogen, som ude fra stod og betragtede hende. Til sidst traadte Schultze ind i Stuen og trak Frits efter sig.

Hun fór op med et Skrig, et jamrende, smertefuldt Udbrud af Rædsel — hun havde øjeblikkelig gjenkjendt den saa længselsfuldt ventede Ven og set den Forfatning, hvori han var.

„O, min Gud, Frits . . . Frits!"

Det var, som om Skriget gjorde Stakkelen ædru og bragte ham til Bevidsthed om sin Tilstand; han tumlede tilbage og støttede sig skjælvende op til Væggen.

„Forbandelse over dig!" raabte han hæst til Schultze, som med et ondskabsfuldt Grin holdt Øje med dem begge. „Hvorfor bragte du mig her til? Hvorfor lod du mig ikke styrte i Kløften? Forbandelse ramme dig, som bragte Ulykke over os!"

Han pressede sine Hænder mod Ansigtet og brød ud i en heftig Graad, der ikke syntes at ville tage nogen Ende.

Alt imens stod Anna som fastgroet til Gulvet og stirrede paa den ulykkelige med et Ansigt, der var blegere end de hvide Ærmer, som dækkede hendes Skuldre og Arme.

„Er det Takken, jeg faar!" sagde Schultze nu med en vrinskende Latter. „Dog, din Forbandelse tager jeg mig let; en Mand dør ikke, fordi en Hund bjæffer ad ham . . . Jeg har faaet Skyld for, at jeg har drevet din Kjæreste bort, Anna," vedblev han, henvendt til hende, „jeg bringer dig ham nu igjen. Vi er kvit, vi to!"

Dermed haanlo han igjen og gik sin Vej. Men Anna gik hen og tog Frits ved Haanden, førte ham til Sæde, tog Hatten af ham, strøg hans forpjuskede Haar bort fra hans Pande og aandede et Kys paa den.

„Aa, Anna . . . Anna, du trykker mig i Støvet!" stønnede han og forsøgte at skyde hende fra sig. Men hun lagde med blid Magt hans Hoved op til sit Bryst og stod med sine Arme om ham og græd over ham, og hver Taare, der dryppede ned paa hans Hoved, faldt som en smeltet Blydraabe paa hans Hjærte med ulidelig Pine.

Et Par Timer efter traadte han ind hos mig og bad mig om Hjælp og Arbejde. Nu vilde han blive et andet Menneske.

„Ak, Fritze . . . Fritze, du havde dog et Hjærte af Guld!" afbrød Lappeskrædderen sig selv.

„Kort at fortælle" — vedblev han paany efter en lille Pavse, der helligedes „de røde" — „Frits begyndte at rejse sig igjen; han arbejdede flittig, holdt op at drikke og fik ordentlige Klæder paa Kroppen, saa at han kunde lade sig se igjen mellem Folk. Og da Anna saa, at der overhovedet var Redning for ham, saa var hun ikke den, der lod ham i Stikken; hun elskede ham jo saa inderlig endnu. Et halvt Aar efter hans Tilbagekomst begyndte hun endnu en Gang at gjøre Forberedelser til sit Bryllup.

Schultze fnøs af Harme; saaledes havde han ikke tænkt sig Udfaldet af sin Hævn. Men hvad skulde han gjøre? Han grublede og grublede for at finde paa Raad, og til sidst mente han at have fundet det.

Hver Aften efter endt Arbejde gik Frits bag om Byen over til Anna og sad og talte en Times Tid med hende. Men en Aften, da han kom i Nærheden af Kløften, hørte han et fortvivlet Brøl om Hjælp. Han ilede hen til Kløften og saa Schultze hænge nede paa Klippesiden, klyngende sig til en Busk, der skød ud fra en Spalte i Stenen. Planken var styrtet i Dybet.

„Hjælp! Hjælp mig!" stønnede Schultze, som følte, hvorledes Kræfterne begyndte at svigte ham, og Frits gjentog hans Raab, rev sin Frakke af og sænkede den ned til ham. Men Schultze havde ikke længer Kræfter til at række efter den; strax efter løsnedes hans Greb, og med et Skrig faldt han ned gjennem Kløften, slyngedes fra Klippestykke til Klippestykke, indtil han laa knust paa Bunden.

At han havde løsnet Planken, var let at se, thi et Brækjærn, der tilhørte ham, laa paa Randen af Kløften, og at han havde gjort dette, for at Frits skulde styrte ned, naar han gik der over, var der ingen, der tvivlede om. Rimeligvis havde han under Arbejdet skubbet Planken for yderlig; den var styrtet i Dybet og havde trukket ham selv efter sig. Han var selv falden i den Grav, han havde gravet for en anden." . . .

„Hvad blev det saa til med Frits og Anna?" spurgte jeg, da Lappeskrædderen holdt inde. Mine Benklæder var for lang Tid siden satte i brugbar Stand, og han havde atter taget fat paa Prinzlau's Frakke.

„Nu ja," sagde Waldmann med et Suk, „de giftede sig jo, og Frits holdt sig brav nok. Men han var ikke den, han før havde været — taalte ingen Ting. Fire Aar efter var han en Dag ude i et forrygende Snefog, hentede sig en stærk Forkølelse og var død fjorten Dage efter . . . Mange Tak, min Herre! Skulde jeg en anden Gang kunne tjene Dem, skal det være mig en Fornøjelse . . . Om Anna lever? Ak, Jott, hun er i sin bedste Alder, en rigtig kjøn Kone, hun kunde saamænd gjærne blive gift den Dag i Morgen, om hun vilde lytte til de Tilbud, der gjøres hende . . . Men det

gjør hun ikke," lagde Waldmann til med et Suk, der havde et Stænk af Skuffelse i sig, „ak Jott, hun glemmer aldrig Fritze!"

Jeg vandrede gjennem Byen, besaa Gaarden, som havde tilhørt Schultze, stirrede ned i den mørke Kløft, hvor han havde fundet sin Død, og lod Øjet glide over mod det pyntelige lille Hus, som laa ovre paa den anden Side, et halvt tusend Alen fra mig. Jeg skimtede en Kvindeskikkelse mellem Havens grønne Buske; hendes hvide Brystlinned traadte frem mellem det grønne Løv, og i den Tanke, at det var Anna, sendte jeg hende en venlig Afskedshilsen med min Straahat. Saa gik Vejen videre, op ad mod Bjærgene.

En vovelig Sejlads.

Nedenstaaende Billede er en troværdig Fremstilling af en lige saa ualmindelig som halsbrækkende Sejlads, der virkelig har fundet Sted, uden at den — mærkeligt nok — kostede de forvovne Æventyrere Livet.

I bjærgrige Egne, hvor man fra højere liggende, skovrige Steder transporterer Tømmer undertiden ad lange Strækninger, før man naar Jærnbane eller Havn, er en saadan Tømmertransport ofte forbunden med betydelige Vanskeligheder, og det kræver tit megen Opfindsomhed at faa Udbytte af store Skovstrækninger, der ellers vilde være værdiløse alene paa Grund af, at Transporten er saa godt som umulig. Som bekjendt, viger man i vor Tid ikke tilbage for at anlægge og benytte Jærnbaner op og ned ad næsten stejle Bjærgskraaninger, men det betaler sig ikke at anlægge saadanne Jærnbaner til Tømmertransport; der maa billigere Midler til, og undertiden benytter man saa Bjærgstrømmene ved at samle dem til en Bæk og give denne et kunstigt Leje ned ad Bjærgskraaningen. Ved Hjælp af en saadan Bæk kan store Masser Tømmer med Lethed flyde ned, uden at Transporten koster synderlig mere, end hvad der medgaar til det første Anlæg. Billedet viser en saadan kunstig anlagt Bjærgstrøm i Sierra Nevada i de forenede Stater. Det er en Slags Sluse, en smal Rende, dannet af Tømmerværk, og gjennem denne styrter Vandet fra Bjærgtoppene i en rivende Strøm ned til Bjærgets Fod.

En Gang fik to unge Mennesker i Sinde at forsøge en Sejlads ad denne Vej. De lavede en fladbundet Baad, tog Plads i den, og ned gik det nu i strygende Fart. Det er denne Scene, som fremstilles paa Billedet. Man ser den brusende Strøm foran og bag ved Baaden. I Løbet af faa Minutter var Baaden ført ned ad den lange, bugtede Strækning, og da de to Passagerer landede neden for Bjærgets Fod, var den ene mere død end levende; den anden befandt sig heller ikke synderlig vel til Mode, og begge var enige om, at det skulde være sidste Gang, de forsøgte en saadan Sejlads.

Danske Digtere.

Jens Baggesen: „Roserne".

Da jeg fik dem.

Skjønne, kjælne Roser! visner ikke,
blomstrer trygge her hos eders Ven!
Eders spæde Torne frit ham stikke,
eders Duft helbreder ham igjen!
Eders kjælne Spyd omsonst ham true!
Gjærne lider han, hvad Amor led,
for i eders Purpursmil at skue
Billedet paa skjøn Uskyldighed.

Skjønne, kjælne Roser, visner ikke,
dufter indtil Dagens Ende sødt!
Dufter end i Nattens Øjeblikke,
naar Naturens sidste Smil er dødt!
Solen atter frem i Morgen iler
og opvarmer mildt den kolde Luft;
naar dens første Blik til Jorden smiler,
lad det vække mig i eders Duft!

Da de visnede.

Røde Roser, eders Purpur blegner,
hvide Roser! eders Sne blev graa.
Ak! saa falmer, svinder, mattes, segner
al den Skjønhed, Solen blomstre saa!
Roser! eders sidste Smil mig minder
hendes Smil, hvis Haand I blomstred i;
ogsaa dette Smil en Gang forsvinder!
Grumme Roser! ak, hvi visned I? —

„O! vi haabede den stolte Lykke,
trykked sødt i hendes Haand af Lyst,
hendes skjønne, skyldfri Barm at smykke
og en Gang at dø paa hendes Bryst.
Ak! vi maatte hendes Smil forlade,
og af hendes Haand modtog os du;
Grumme! derfor falme vore Blade. —
Grumme Sanger! derfor dø vi nu."

TEATERNYT.

Det kongelige Theater har i den sidste Tid gjenoptaget tvende Arbejder af det klassiske Operarepertoire, som altid er sikre paa at samle et taknemmeligt Publikum ud over Abonnenternes faste og trofaste Skare. Baade „Barberen i Sevilla" og Gounods „Faust" er Musikværker, der faar en mønsterværdig Udførelse paa vor nationale Scene, og det har i og for sig sin store Interesse og se, hvorledes vore bedste Operakræfter Aar for Aar hævder deres Stilling med usvækket kunstnerisk Evne. Vi mindes ikke i Øjeblikket, hvor mange Gange Hr. Schram har sunget Don Bartholos og Mefistofeles' Partier, men det er bekjendt nok, at det løber op til et anseligt Tal, og det er med oprigtig Beundring, man er Vidne til, hvor forbavsende den udmærkede Kunstner har bevaret sine rige Evner. — Opførelsen af „Barberen" havde en forøget Interesse derved, at en af Theatrets yngre Kræfter, Hr. Aage Foss, optraadte som Don Bazilio, en baade i vokal og dramatisk Henseende respektabel Præstation, der lover godt for den unge Kunstners Fremtid.

Folketheatret. Efter at „Greven af Monte Christo" er blevet henlagt trods sin aabenbare Uopslidelighed, har Theatret opført Mosers „Vore Koner", som vi nærmere skal omtale i et følgende Numer.

Kasinos Theater er endelig mødt med sin store, længe bebudede og forventningsfuldt imødesete Nyhed „Faldgruben", dramatiseret efter Zolas berømte Roman L'Assommoir. Vi skal senere udførligere omtale dette Stykke.

Blot til Lyst.

Følgen af Skræk. Et fransk Blad fortæller følgende, for hvis Paalidelighed det dog selv maa indestaa. En Kone i Vallisquesville, en lille fransk By, styrtede ned fra en Stige, der førte op til Loen. Hun kom ikke til Skade, men den Skræk, der greb hende ved Faldet, bevirkede et mærkeligt Fænomen, i det hendes Haar, der var kulsort, paa en Gang blev hvidt som Sne.

En Skilsmisse. For en Domstol i Berlin skulde der for nylig afgjøres en Skilsmisse-Proces, hvori begge Parter havde naaet det 75de Aar. De havde været gift i 51 Aar. Anklagen gik ud paa Uoverensstemmelse i Karakteren, hvilket gjorde Samlivet uudholdeligt for begge Parter. Dommeren fandt, at de var komne noget sent til denne Erkjendelse.

Gaadefabrik.

Firkantet Nød.

Af 1 H, 2 G, 2 O, 2 E, 1 D og 1 S dannes tre Ord, som skrevne under hverandre og læste fra venstre eller fra oven ned efter danner Løsningen paa følgende Gaade:

Det første af Duer og Høns er ej lidt
Det andet man bruger i Køkkenet tit.
Og hvis du er lille,
skal ej du det tredje for meget drille,
thi ellers du snart skal paa Jorden trille.

R. K.

Naturhistorisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa et Rovdyr af Katteslægten:

1. En af Sangfuglene.
2. En af Rovfuglene.
3. En af de tykhudede.
4. En af Gnaverne.
5. En af Tandhvalerne.

Ejnars Fa'r.

Rebus.

1. 2. V.

Kallebasse.

Opløsninger til Gaadefabriken i forrige Nummer (Søndag den 12te Marts):

Karade: Svøb — Svøbe.

Geografisk Gaade: Knud — Emma (Korea, Nottingham, Usedom, Damiette).

Rebus: Effen eller neffen.

Rebus i Nr. 10 rigtig løst af 4 fra Landboskolen. „Baddebom" i Svendborg. E. C. Karise. Den lille Abonnent paa C—vejen.

Firkantet Nød i Nr. 10 rigtig løst af 4 fra Landboskolen. E. C. Karise. Den lille Abonnent paa C—vejen. Fussemau. A. A. Sæby.

Brevvexling.

En Abonnent i Aalborg. Digte optages og honoreres kun meget undtagelsesvis. Det tilsendte vil maaske en Gang kunne benyttes ved Juletid. Hvis Forf. ønsker Manuskriptet tilbagesendt, bedes Adresse opgivet.

„Baddebom", Den lille Abonnent paa C—vejen m. fl. takkes for de tilsendte Gaadebidrag.

A. A. Sæby. 1) Forsømmelsen er bleven paatalt. Det manglende Exemplar skal blive Dem tilsendt poste restante, under Mærket A. A. Sæby. — 2) Ligesom de nærmest foregaaende Aar vil „Familievennen"s Abonnenter kunne faa en Bog som Julepræmie mod en modereret Efterbetaling. — 3) Frimærkesamlerskens Adresse er os ikke bekjendt for Øjeblikket.

Familievennen
UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.
6. Aargang. Søndagen den 26. Marts 1882. Nr. 13.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Niende Kapitel.

Fader og Søn.

Natten var allerede langt fremrykket, da Maljuta forlod Fængslet efter at have sørget for, at Torturen blev anvendt mod Kolitschefferne, den afsatte Metropolits Slægtninge og Venner. Tykke, uvejrsvangre Skyer hang lige som Bjærge over Alexandra=Sloboda. I Maljutas Hus havde Beboerne allerede længe hvilet i Søvnens Arme. Kun Maxim var endnu vaagen. Han kom ud for at tage mod sin Fader.

„Fader," sagde han, „jeg har ventet paa dig; jeg maa tale med dig."

„Om hvad?" spurgte Maljuta, i det han uvilkaarlig vendte Blikket til den anden Side. Gregor Skuratoff skjælvede aldrig for sine Fjender, men i sin Søns Nærværelse følte han sig altid ubehagelig til Mode.

„I Morgen rejser jeg bort," vedblev Maxim, „lev vel Fader."

„Hvorhen?" spurgte Maljuta, og denne Gang fæstede han sit mørke Blik skarpt paa Maxim.

„Jeg drager ud paa Lykke og Fromme; Verden er stor; den har Plads til alle!"

„Men er du da bleven forrykt? Hvorledes var det, du opførte dig ved Festen i Dag? Hvorledes turde du vove at modsige Czaren? Ved du da ikke, hvem han er, og hvem du er?"

„Jeg ved det, Fader, jeg ved ogsaa, at han har takket mig derfor. Men alligevel kan jeg ikke blive her."

„Aa, du er en Nar! Men hvorfra har du faaet det Indfald? Hvad er der da hændet dig i Dag? Hvorfor vil du netop rejse bort nu — nu, da Czaren har ophøjet dig til en Høvidsmands Rang? Hvorfor netop nu?"

„Jeg har allerede længe følt mig ulykkelig iblandt eder, Fader; det ved du selv; men jeg havde ingen Tillid til mig selv. Siden min Barndom er det bestandig fra alle Sider blevet indprentet mig, at Czarens Vilje er Guds Vilje, og at der ikke gaves nogen større Synd end at have en anden Mening end Czaren. Pater Lewki og alle de andre Præster her i Byen kaldte det en stor Forbrydelse, naar jeg skriftede for dem, at min Tænkemaade ikke stemmede overens med eders. Uvilkaarlig faldt den Tanke mig ofte ind, om ikke jeg alene kunde have Ret — til Trods for jer alle. Og paa samme Tid tænkte jeg stadig paa at drage bort herfra . . . Men i Dag," vedblev Maxim, og hans Ansigt opklaredes pludselig, „i Dag er jeg kommen til den Overbevisning, at jeg har Ret! Da jeg hørte Fyrst Serebræny tale, da jeg erfarede, at han havde angrebet og tugtet hine Folk paa Grund af deres Misgjerninger, og da jeg saa, at han ikke skjulte Sandheden for Czaren, men var

rede til at gaa i Døden for sin Handling som en Martyr — da begyndte mit Hjærte at banke for ham, som det endnu aldrig har banket for noget Menneske. Tvivlen forlod mig, og det blev mig klart som Dagen, at Sandhed og Retfærdighed ikke findes paa eders Side!"

„Det er altsaa ham, der har fordrejet Hovedet paa dig!" udbrød Maljuta, der allerede paa Forhaand var forbitret paa Serebræny. „Det er altsaa ham, der har fordrejet Hovedet paa dig! Lad ham blot en Gang falde i mine Hænder — jeg skal ikke gjøre ham Døden let, den Hund!"

„Gud bevare ham for at falde i dine Hænder!" sagde Maxim og slog Kors for sig. „Gud vil ikke tillade dig at udrydde alt, hvad godt der findes i Rusland! Ja," vedblev Maljutas Søn, der talte sig mere og mere varm, „da jeg saa Fyrst Nikita Serebræny, da forstod jeg paa en Gang, at det vilde være en Lykke at leve i hans Nærhed og tjene ham; jeg stod allerede i Begreb med at bede ham om at tage mig med sig, men jeg undsaa mig for at nærme mig en saadan Mand; jeg turde aldrig løfte mine Øjne til ham, saa længe jeg bar denne Dragt!"

Maljuta hørte paa sin Søn, og tvende Følelser kæmpede om Herredømmet hos ham. Han vilde slaa Maxim, træde paa ham med sin Fod og med Vold og Trusler tvinge ham til Lydighed. Men paa den anden Side holdt en Slags uvilkaarlig Højagtelse hans Raseri i Tømme. Han forstod instinktmæssig, at i dette Øjeblik vilde alle Trusler være forgjæves, og han begyndte at søge i sin usle Sjæl efter andre Midler til at holde Sønnen tilbage.

„Mit Barn," sagde han, i det han søgte saa vidt muligt at give sine rovdyragtige Træk et kjærligt Udtryk, „nu er det ikke Tid til at tænke paa at drage bort. Din frimodige Tale har behaget Czaren. Og hvor meget du end har forskrækket mig, er det dog aabenbart, at de hellige Martyrer har taget os i sin Varetægt; de har skaffet os Czarens Naade. I Steden for at straffe dig har han rost dig, forhøjet din Sold og skjænket dig en Sobelskinds Pels; der ser du, hvor højt du nu har Udsigt til at stige! Og alligevel føler du dig ikke tilpas her?"

Maxim kastede sig for Maljutas Fødder.

„Jeg kan ikke blive her, Fader — jeg kan ikke; det overstiger mine Kræfter! Jeg formaar ikke Dag for Dag at være Vidne til alle disse Taarer og Veklager; jeg formaar ikke længer at se paa, at min Fader . . ."

Maxim tav pludselig.

„Nu?" sagde Maljuta.

„At min Fader er — en Bøddel!" vedblev Maxim og sænkede sit Blik, som om han forfærdedes over, at han havde udtalt Ordet.

Maljuta lod sig derimod ikke i mindste Maade bringe ud af Fatning ved dette Udtryk.

„Bøddel og Bøddel er to Ting," sagde han, i det han saa sig omkring med et listigt Blik. „Den ene er et simpelt Redskab, den anden en mægtig Mand; den ene befordrer en stakkels Djævel af Gavtyv over i den anden Verden, den anden derimod de stolte Bojarer, der vil undergrave Czarens Trone og omstyrte Riget. Med Tyve og Røvere befatter jeg mig ikke; min Øxe hugger kun Hovedet af de forræderske Bojarer."

„Ti, Fader!" udbrød Maxim og sprang op. „Faa ikke mit Hjærte til at briste ved slige Ord! Hvem af alle dem, som du har styrtet i Fordærvelse, har vel næret forræderske Hensigter mod Czaren? Hvem af dem tænkte paa at omstyrte Riget? Ikke for deres Forbrydelsers Skyld, men kun som Følge af din Ondskab er deres Hoveder faldne. Hvis du ikke var, vilde Czaren herske mildere og retfærdigere. Men I sporer alle Vegne Forræderi; ved Hjælp af Torturen udpresser I falske Tilstaaelser; eders er Ansvaret for alt det udgydte Blod. Nej, Fader, fortørn ikke Gud; bagvask ikke Bojarerne; sig hellere, at du, som selv er en ringe Mand, vil udrydde Bojarerne indtil den sidste Slægt."

„Og du — hvorfor tager du dem i Forsvar?" spurgte Maljuta med et ondskabsfuldt Smil. „Volder det dig maaske Glæde at se, at du, hvor smuk og tapper du end er, dog bestandig maa staa tilbage for dem? Hvem taaler en Sammenligning med dig? Hvorpaa støtter de deres hovmodige Stolthed. Har Gud maaske skabt dem af et andet Stof end det, vi er af? Er det deres Rigdom, de er stolte af? Saa vent blot, I Herrer! Czaren glemmer ikke sine tro Tjenere, og saa snart Kolitschefferne har lidt Døden, vil deres Godser komme i vore og ikke i fremmede Hænder. Jeg har længe nok haft min Plage med dem i Fængslet; de har stærke Nerver, de Hunde, det kan man ikke nægte dem."

Maljutas Hjærte kogte over af Had og Hævntørst, men han haabede endnu at kunne overtale Maxim, og han tvang derfor sine Læber til et venligt Smil. Smilet i dette Ansigt havde noget saa afskrækkende ved sig, at Maxim blev greben af Frygt. — Maljuta lagde dog ikke Mærke dertil.

„Mit Barn," vedblev han, „for hvem har jeg hobet Penge sammen? For hvem har jeg stridt og arbejdet? Forlad mig ikke; bliv hos mig. Du er endnu ung; du er først nylig traadt ud i Livet; forlad mig ikke! Tænk dog paa, at jeg er din Fader. Naar jeg ser dig, frydes mit Hjærte, lige som naar Czaren roser mig eller rækker mig sin

Haand til Kys, og hvis nogen vovede at fornærme dig, saa tror jeg, at jeg kunde slaa ham levende!"

Maxim vedblev at tie. Maljuta anstrængte sig for at give sit Ansigt det kjærligste Udtryk, som det paa nogen Maade var ham muligt.

„Holder du da ikke lidt af mig, min kjære Maxim? Er der ingen Stemme i dit Hjærte, som taler for mig?"

„Nej, ingen, Fader!"

Maljuta undertrykte sit Raseri.

„Og Czaren — hvad vil han sige, naar han faar Nys om din Bortrejse? Han vil tro, at du er flygtet fra hans Nærhed!"

„Det gjør jeg jo ogsaa, Fader; Frygt og Skræk har grebet mig. Jeg ved, at Gud befaler mig at elske ham, men naar jeg mange Gange maa være Vidne til hans Handlinger, da oprøres hele min Sjæl. Jeg vilde gjærne elske ham, men jeg formaar det ikke. Har jeg først forladt dette Sted, da ser jeg ikke længer uskyldigt Blod blive udgydt, og da kan jeg, om Gud vil, maaske komme til at elske Czaren. Lykkes det mig ikke, saa vil jeg i det mindste tjene ham redelig, kun ikke blandt Opritsnikerne — det faar man mig aldrig til!"

„Og hvad skal der blive af din Moder?" udbrød Maljuta, der nu tog sin Tilflugt til dette sidste Middel. „Hun vil ikke overleve en saadan Smerte! Du vil dræbe den gamle Kone! Husk paa, hvor syg hun er, den stakkels lille Due."

„Den barmhjærtige Gud vil ikke forlade min Moder," svarede Maxim med et Suk. „Hun tilgiver mig nok."

Maljuta begyndte at gaa med store Skridt frem og tilbage i Værelset.

Da han omsider blev staaende foran Maxim, var det kjærlige Udtryk, som han havde paatvunget sine Træk, fuldstændig forsvunden. I hans raa, grove Ansigt læste man nu kun en ubøjelig Vilje.

„Hør du Grønskolling!" raabte han, i det hans Stemme undergik den samme Forvandling som hans Minespil; „hidtil har jeg bedt; nu siger jeg dig kun dette ene: Jeg giver dig aldrig mit Samtykke! Jeg lader dig ikke rejse bort. Og hvis du ikke giver dig tilfreds, saa skal jeg i Morgen tvinge dig til med dine egne Hænder at henrette Czarens Fjender. Maaske skammer du dig ikke længer ved din Fader, naar du en Gang har gjort hans Arbejde og selv er bleven besudlet med Blod."

Maxim blegnede, da han hørte disse Ord, men han svarede intet. Han vidste, hvor urokkelig hans Faders Vilje var, og at intet formaaede at bøje den.

„Velan," vedblev Maljuta, „jeg har allerede snakket længe nok med dig. Natten er langt fremrykket; det er paa Tiden, at jeg gaar til Czaren og bringer ham Nøglen til Fængslerne! . . . Se, det er begyndt at regne! Giv mig min Kappe . . . Ej, ej, hvor du dog lige paa en Gang var bleven rask paa det! . . . „Jeg maa bort; dette er intet Liv for mig!" . . . Lade dig have din fri Vilje! Nej, min Dreng, du har for tidlig udfoldet dine Vinger. Jeg har holdt Styr paa helt andre Folk end dig, og jeg skal nok lære dig at lystre . . . Ej, hvilket Vejr! Giv mig min Hue . . . Ha, hvilket Syn! Det var, som om Himlen aabnede sig . . . man skulde tro, at hele Byen stod i Flammer. Luk Vinduerne og gaa i Seng; maaske har du faaet Bugt med det tossede Indfald, naar du vaagner i Morgen . . . Hvad denne Serebræny angaar, saa skal jeg snart blive færdig med ham; han skal faa Tak for sidst."

Maljuta gik.

Da Maxim var bleven alene, hensank han i Tanker. I Huset herskede der den dybeste Stilhed. Uden for rasede en vild Storm, og Tid efter anden tog Vinden fat i Vinduet og rystede Kjæderne, hvoraf Gitret var dannet, saa at de begyndte at klirre med en uhyggelig Lyd.

Maxim nærmede sig Trappen, der førte op til det oven over liggende Stokværk. Der oppe sov hans Moder. Han bøjede sig frem og lyttede. Ogsaa der herskede der dyb Stilhed. Han steg langsomt op ad Trappen og blev staaende foran Døren til det Kammer, hvor hans Moder sov.

„O, Gud," hviskede han sagte, „du ser ind i mit Hjærte, du kjender mine Tanker! Du ved, Herre, at det ikke er af Stolthed, ikke af daarligt Overmod, at jeg er ulydig mod min Fader. Tilgiv mig, o Gud, hvis jeg overtræder dit Bud! . . . Tilgiv ogsaa du mig, min dyrebare Moder! . . . Jeg iler bort uden at tage Afsked med dig; jeg gaar uden din Velsignelse. Jeg ved, Moder, at det vil gjøre dit Hjærte bristefærdigt, men du vilde ikke lade mig rejse bort . . . Tilgiv mig, kjære Moder, du ser mig aldrig mere!"

Maxim sank ned paa Dørtærskelen og berørte den med sin Pande. Derpaa gjorde han gjentagne Gange Korsets Tegn, steg ned ad Trappen og traadte ud i Gaarden.

Regnen faldt i Strømme ned fra Himlen, som om Gud vilde drukne hele Menneskeheden ved en ny Syndflod. Ude i Gaarden var der ikke en levende Sjæl at se. Maxim gik ind i Hestestalden, hvor Karlene laa og sov. Han førte selv sin Yndlingshest frem og sadlede den. En stor Hund, der laa lænket ved Indgangen til Stalden, for ud af sit Hus og begyndte at hyle, som om den havde vidst, at det drejede sig om en Skilsmisse. Det var en Hyrdehund. Dens lange, mørke Haar faldt

i vild Uorden ned over den sorte Snude, saa at det næsten skjulte Dyrets kloge Øjne.

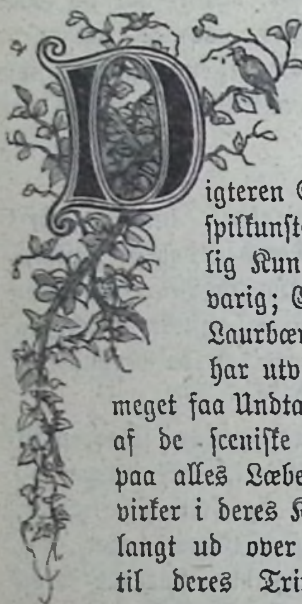
Maxim klappede Hunden, og denne lagde sine sorte Poter paa hans Skuldre og begyndte at slikke hans Ansigt.

„Lev vel, Bujan," sagde Maxim; „vogt vort Hus og tjen min Moder ærlig og trofast!"

Derpaa svang han sig i Sadlen, red ud af Porten og flygtede i hurtigt Trav bort fra sit Fædrenehjem.

Han havde endnu ikke naaet Volden, som omgav Byen, før han hørte en lydelig Gjøen og saa Bujan springe lystig rundt omkring Hesten for paa denne Maade at tilkjendegive sin Glæde over, at det var lykkedes den at sprænge sin Lænke og følge bag efter sin Herre.

(Fortsættes.)

Den største Skuespiller.

Digteren Schiller har sagt om Skuespilkunsten, at „det er en vanskelig Kunst, hvis Løn kun er kortvarig; Efterverdenen gjemmer ingen Laurbær for Skuespilleren". Digteren har utvivlsomt Ret, i alt Fald paa meget faa Undtagelser nær, thi hvor mange af de sceniske Kunstnere, hvis Navn er paa alles Læber, saa længe de lever og virker i deres Kunst, mindes vel synderlig langt ud over den Tid, der var Vidne til deres Triumfer? Selv verdensberømte Navne som Talma og Kean, Mars og Rachel, staar kun som forsvundne Meteorer paa Kunstens Himmel uden at have efterladt sig andet end et dunkelt Minde om deres Storhed. Hvis den Paastand er sand, at Skuespilleren er mere forfængelig end nogen anden Kunstner, da er det meget naturligt, thi medens Digteren, den bildende Kunstner og Tonekunstneren har Bevidstheden om, at deres Værker overlever dem selv, saa ved Skuespilleren, at hans Kunst lever kun for hans samtidige; den dør, naar han dør, og derfor maa han nyde Triumfen helt og ubeskaaren, thi der bliver kun lidet eller maaske intet tilovers til hans Eftermæle.

Der findes dog ganske enkelte Undtagelser, nemlig de største blandt de store, hvis Berømmelse vedbliver at leve i friskt Minde, og som skaber en ny Tradition for følgende Slægtled. En af disse saa udvalgte er den engelske Skuespiller David Garrick, der endnu nævnes som Verdens største Skuespiller. Til det Portræt, som vi i Dag præsenterer vore Læsere, skal vi føje en kort Skitse af den mærkelige Mands Liv.

David Garrick fødtes den 20de Februar 1716 i Hereford. Hans Slægt stammede fra Normandiet og hed oprindelig La Garrique. Hans Bedstefader var indvandret fra Frankrig til England, og hans Fader, Pierre Garrick, erholdt Ansættelse som Kaptajn i den kongelige Hær. Ti Aar gammel blev den unge David sendt til Kollegiet i Lichfield, men hans Fremskridt i de boglige Kunster svarede ikke til hans ypperlige Anlæg. Til Gjengjæld opdagede man i hans livlige og opvakte Barndom Spiren til den uvisnelige Hæder, han senere skulde høste. Medens han endnu var i Kollegiet, aflagde han et Besøg hos en af sine Onkler, som boede i Lissabon; ved sin Tilbagekomst traadte han ind i det samme Kollegium, hvis Bestyrelse Dr. Samuel Johnson overtog i Aaret 1735. Denne udmærkede Mand var lige saa uheldig som sine Forgængere i sine Bestræbelser for at bibringe sin Elev grundige Kundskaber; den unge Mands Interesse vedblev udelukkende at være knyttet til Theatret og den dramatiske Literatur. Efter nogen Tids Forløb blev Johnson kjed af sine frugtesløse Bestræbelser, ligesom ogsaa Garrick selv attraaede en virksommere og mere aandsvækkende Beskæftigelse, og i Marts Maaned blev de begge enige om at forlade Lichfield og søge deres Lykke i London. I Løbet af samme Maaned lod Garrick sig indskrive i Lincolns Hall, da han den Gang var bestemt paa at studere Retsvidenskaben. Faa Maaneder efter døde hans Fader, og hans Moder fulgte hurtig sin Mand i Graven. Som Følge af disse Begivenheder gav Garrick Afkald paa den juridiske Virksomhed, der kun stemmede daarlig med hans Smag, og han begyndte sammen med sin Broder en Vinhandel. Men dette Kompagniskab gik ligeledes overstyr efter kort Tids Forløb, og Garrick gav nu efter for den Lyst, der beherskede ham, og besluttede udelukkende at hellige sig til Theatret. I Sommeren 1741 begav han sig til Ipswich, hvor han gav Gjæsteroller under det antagne Navn Lydall og høstede et uhyre Bifald. — Den 19de November 1741 spillede han første

Gang i London Richard den tredje, og det sjældne Talent, hvormed han fremstillede denne store Rolle i Shakespeares Drama, slog enhver med Forbavselse. Det var et ukjendt Fænomen, denne unge, fire og tyveaarige Skuespiller, der i en Haandevending havde tilegnet sig større Fuldkommenhed, end en aarelang, praktisk Erfaring havde kunnet give de største Skuespillere paa alle Datidens Theatre. De Theatre, der laa i Nærheden af det kongelige Palæ, stod tomme, medens Folk af enhver Rang og Stand strømmede til „Goodmans Theater", hvor Garrick spillede til Sæsonens Slutning. Den følgende Vinter modtog han Engagement ved Drurylane-Theatret, og der forblev han til 1745. Sidstnævnte Aars Vinter tog han til Irland, hvor han i Forening med Sheridan var Direktør for det kongelige Theater i „Smock Alley". Derefter vendte han tilbage til England og blev engageret af Rich, Ejeren af Coventgarden-Theatret. Det var den sidste Sæson, i hvilken han optraadte i en andens Tjeneste. Da hans Engagement var udløbet, kjøbte Garrick i Forening med Lacy det nævnte Theaters Garderobe og betalte Privilegiets Fornyelse. I denne Stilling blev han indtil 1776, med Undtagelse af to Aar, som han anvendte til en Rejse paa Fastlandet.

Hans Kone, en født Wienerinde, var Danserinde i London, hvor hendes Kunst og Ynde vandt almindeligt Bifald. Hun overlevede sin Mand i treogfyrretyve Aar og døde 1822 i en meget høj Alder.

Den 10de August 1776 spillede Garrick for sidste Gang som Don Felix i „Et Vidunder", og derefter tabte Scenen ham for bestandig. Efter faa Dages Sygeleje udaandede han den 20de Januar 1779, efterladende sig en betydelig Formue. Han blev begraven med stor Pragt i Westminster Abbedi den 1ste Februar. — —

Da en dramatisk Kunstners Ydre har en overvejende Indflydelse paa hans Fremstillingsevne, er det næppe overflødigt at give et kort Omrids af Garricks Person, saaledes som den af Øjevidner er beskreven.

Garrick var lidt under Middelhøjde, han havde en undersætsig Figur, men alle Legemets Dele var vel proportionerede og vel dannede, og hans Hænder og Fødder var bekjendte for deres Skjønhed; enhver af hans Bevægelser forraadte hans Musklers Kraft og Styrke, og denne Kraft var ikke blot tilsyneladende. Han fægtede og dansede udmærket saavel paa Grund af sine lette Bevægelser som paa Grund af sine smukke Stillinger. Hans høje Pande afspejlede et roligt og lykkeligt Sind; hans lyse, livlige, undertiden endogsaa tindrende Blik forraadte den opmærksomme Iagttager og den dybe Kjender af det menneskelige Hjærte. Man har frem for alt rost hans aabne og hjærtelige Ansigtsudtryk, der vandt ham alle Hjærter, endogsaa forinden han havde talt et Ord. Som Resultat af sin dybe Tænkning og sine anstrængende Bestræbelser havde Garrick vundet et fuldstændigt Herredømme over sig selv. Det er almindelig bekjendt, at den franske Adel i forrige Aarhundrede angav Tonen i de højeste Klassers Cirkler; derfor kan Garricks Biografer og Beundrere heller ikke skildre os Indtrykket af hans tillidsfulde og indtagende Væsen bedre end ved i det Ydre og i Henseende til Formerne at sammenligne ham med en Franskmand af høj Fødsel. London indesluttede den Gang et betydeligt Antal Digtere og udmærkede Skribenter, som alle mer eller mindre omgikkes Garrick. Han besøgte den højeste Adels Selskaber og Hoffesterne; det rige engelske Aristokrati satte en Ære i at lade hans Aandrighed og Talenter glimre i dets Sale. Den samme Mand, der om Aftenen fremstillede den fine Verdens Karakterer og Latterligheder ligesom i et Spejl, færdedes bestandig i den og syntes at være hjemme der.

Den Korrespondance, som Garrick førte med en af sine berømteste samtidige, blev udgiven i London 1831—32, og man har herved faaet meget interessante Oplysninger om Datidens Sæder. Man gjenfinder i Brevvexlingen Navnene paa Videnskabens og Politikens første Notabiliteter, foruden flere Damer, der var berømte for deres Aandrighed. Blandt fremmede møder vi her Voltaire, Beaumarchais, Diderot, Helvetius, Riccoboni og Wieland. Alle disse Personer var Garricks Venner eller Beundrere, og man kan let gjøre sig en Forestilling om, hvilken uhyre Indflydelse et Liv, tilbragt i saadanne Omgivelser, maatte have paa Garrick som Kunstner.

Alt, hvad man har fortalt om den Kunst, hvormed Garrick forstod at forstille sine Træk og give dem et hvilket som helst andet Udtryk, er vel skikket til at sætte os i Forbavselse. I Vanbrughs Stykke „Kvinden i Duel", gav han med slaaende Sandhed John Brutes Rolle, en Dagdriver af høj Byrd, der er forfalden til Drik. „Saa snart han traadte ind paa Scenen," siger en af Datidens Kritikere, „tiltrak hans Mund sig min Opmærksomhed. Han havde trukket Mundvigerne ganske lidt ned, hvilket gav hans Ansigt noget vist slapt og uædelt. Han vedligeholdt dette Træk lige til Stykkets Ende, alene med Undtagelse af, at hans Mund, efter som hans Fuldskab skred fremad, aabnede sig lidt mere. Denne Figur var i den Grad bleven identisk med den Forestilling, han havde dannet sig om Sir John Brute, at han vedligeholdt den uden nogen Anstrængelse og ligesom instinktmæssig, ellers vilde han ubetinget have forglemt den under al den Støj og Tummel, der hersker i Stykket."

Under sit Ophold i Frankrig foretog Garrick sammen med den berømte franske Skuespiller Préville en lille Ridetur fra Paris til den nærmeste Omegn. Pludselig fik Préville den Ide at efterligne en drukken Rytter. Garrick gav sit Bifald tilkjende med Fremstillingen, men tilføjede derpaa, at der manglede et aldeles nødvendigt Træk for at gjøre Billedet fuldkomment. „Man kan ikke se paa Deres Ben, at De har noget i Hovedet," sagde han. „Men giv blot Tid, saa skal jeg vise Dem en Englænder, som har spist til Middag i Hotellet og drukket tre til fire Flasker Portvin, naar han en smuk Sommeraften rider hjem til sit Gods." I det samme gav Garrick sig til i Sadlen at efterligne alle Drukkenskabens Grader. Han sagde til sin Tjener, at Husene, Træerne og Solen var i stadig Bevægelse og drejede sig rundt; derpaa gav han sin Hest af Sporerne og slog den med Pisken, indtil Dyret stejlede og slog Volter til alle Sider. Lidt efter tabte han sin Pisk, hans Fod syntes knap længere at kunne holde sig i Stigbøjlen, Tømmen gled ham ud af Haanden, og man skulde have svoret paa, at han havde mistet Brugen af sine Sanser. Omsider faldt han af Hesten, som om han var død, og han gjorde det med saa megen Naturlighed, at Préville uvilkaarlig udstødte et Skrig, ja, han blev alvorlig bange, da han ikke fik noget Svar af Garrick.

Préville tørrede Støvet af sin Vens Ansigt og spurgte ham i største Angest, om han var kommen til Skade. Da aabnede Garrick sine sløve og hidtil lukkede Øjne og forlangte nok et Glas Vin i en Drukkenboldts naturligste Tone. Préville var aldeles ude af sig selv af Henrykkelse, og da han saa Garrick rejse sig op og paatage sig sin naturlige Mine, udbrød Franskmanden: „Tillad Disciplen at omfavne sin Lærer og takke ham for den fortræffelige Lektion, han i dette Øjeblik har modtaget."

Weston var en af de Skuespillere, som Garrick holdt mest af. Det var en Mand, som Naturen ligefrem syntes at have skabt for den lavere Sfære af Komedien. Han havde en klodset Figur, tykke Læber og en Næse, der lignede en Sko. De Scener, i hvilke disse to Skuespillere optraadte sammen, beskrives som beundringsværdige og har mere end en Gang afgivet Sujettet til berømte Maleres Værker. Den mest bekjendte Scene i den Genre er den af Farquhars Komedie „Krigslist", hvor Weston spillede Scrubs eller Opvarterens Rolle og Garrick Achers, en Herre af høj Byrd, der i Anledning af en Kjærlighedshistorie har iført sig en Tjeners Dragt.

Men ligesom Garrick i Lystspillet viste sig som en nøje Kjender af det menneskelige Hjærte i alle dets Nuancer og ved sit Spils Sandhed afnødte Tilskuerne lydelige Udbrud af Munterhed og Latter, saaledes udøvede han i Tragedien en ikke ringe Indflydelse over Tilhørerne ved at vise dem alle de menneskelige Lidenskaber fuldkommen blottede. Han følte sig af naturlig Sympathi hendragen til Shakespeare, og ham tilkommer Æren af at have bragt dette enestaaende Geni til fuld Gyldighed paa den engelske Scene. Fremstillingerne af Richard, Macbeth, Lear, Hamlet o. s. v. opvakte afvexlende Beundring og Gysen, i det Garrick i disse Roller fuldstændig henrev Tilskuerne. En Aften, da han spillede Kong Lear, kunde Tilskuerne i første Parket ikke se ham, da han knælede for at udtale Forbandelsen. Og de rejste sig derfor op. De, der sad bag ved, mistede herved al Udsigt til Scenen, men de vilde ikke foranledige nogen Forstyrrelse ved deres Paamindelser og rejste sig ligeledes i Tavshed op fra deres Pladser. Til sidst havde alle Tilskuerne paa Gulvet rejst sig op, uden at Stilheden et eneste Øjeblik var bleven forstyrret. En anden Gang gled den Halmkrone, som han bærer i samme Rolle, ned og faldt til Jorden; hvis dette var hændet enhver som helst anden, vilde det have fremkaldt højrøstet Latter, men hans Spil indgød en saa dyb Interesse; han havde et saadant Herredømme over den almindelige Opmærksomhed, at Tilskuerne næppe syntes at lægge Mærke til dette Uheld og uforstyrrede bevarede den tragiske Stemning. Slige Tegn viser den Magt, som den store Kunstner havde over alle Hjærter.

Da Garrick lige fra sin første Debut som Richard havde opnaaet et næsten utroligt Bifald, er det en Selvfølge, at han delte store Kunstneres Lod og havde mange Misundere og Fjender. Han var navnlig ilde set i det høje Aristokrati, og den Dadel, som han mødte her, bragtes ikke til Tavshed, førend Garricks Anseelse var saa grundfæstet, at det vilde være latterligt at rokke ved den.

Garrick fandt, til Trods for sine mange Pligter som Skuespiller og Direktør for et stort Theater, stedse et Par ledige Timer, der kunde helliges Literaturen. Foruden at han er Forfatter af et stort Antal Lejlighedsdigte, Prologer o. s. v., skylder man ham over fyrretyve Stykker for Theatret. De mest bekjendte af disse Arbejder er: „Vaudevillerne", „Den løgnagtige Tjener", „Den gode Tone" o. s. v. De er skrevne i Prosa ligesom de fleste engelske Komedier fra den Tid, og de vandt Bifald ved deres komiske Styrke og den fine Karaktertegning, som Forfatteren har anvendt paa sine Figurer; endnu den Dag i Dag frembyder de paa Grund af deres rene Sprog en underholdende og behagelig Lekture. —

Man bør ikke skilles fra Garrick uden at mindes hans Hustru. Hun var en Datter af Jean

Weigel, en skikkelig Borger i Wien, hvor hun var født 1725. En Ven af hendes Fader, Balletmesteren Hilferding, vejledede hende og uddannede hende til en dygtig Danserinde. Hendes første Debut i Wien vakte Opsigt; Maria Theresia selv viste hende Interesse og kaldte hende spøgende en Viol, hvilket Navn hun beholdt. En af Hoffets formaaende Mænd gav hende en Anbefalingsskrivelse til London, hvorhen hun begav sig med en engelsk Familie. Hendes naturlige Ynde og rene Sæder skaffede hende Adgang til Grev Burlington. Da hun snart gav Afkald paa Scenen, erholdt hun i denne ædle Familie en Datters og Venindes Stilling. Hun førte her først et lykkeligt og uafhængigt Liv, men hun grebes snart af en saa dyb Sørgmodighed og Melankoli, at hendes Tilstand indgød alvorlig Frygt. Da hun indtrængende blev anmodet om at nævne Grunden til sin Sorg, tilstod hun, at Garrick, som hun ofte havde Lejlighed til at se, havde gjort et saa dybt Indtryk paa hende, at hendes Hjærte var bleven opfyldt af en hemmelig og haabløs Kjærlighed til ham; thi hun vovede ikke at tænke paa en Forbindelse med ham, efter som Garrick kunde vælge sig en Livsledsagerinde blandt Englands bedste Familier. Grev Burlington beroligede og trøstede hende og inviterede Garrick en Dag til Middag. Denne blev forbavset over Violettes Sørgmodighed, da hun tidligere havde været bekjendt for sit muntre Sind. Greven gjorde smilende den Bemærkning, at alene Garrick kunde helbrede hende for denne Melankoli. Siden forklarede han Kunstneren disse gaadefulde Ord, i det han spurgte ham, om han ved en Forbindelse med Violette kunde finde en lige saa stor Lykke for sig selv, som han vilde berede den smukke Wienerinde. Garrick, der den Gang var tre og tredive Aar gammel, og hvis Hjærte endnu var frit, greb dette Tilbud med Iver og ægtede Violette den to og tyvende Juli 1749. Man fortæller, at dette Ægteskab gjorde ham til Gjenstand for mange Sarkasmer og megen Spot af hans Misundere. Men han bragte Satiren til at tie, da han i Shakespeares Stykke, betitlet „Kjærlighed paa Vildspor", spillede Rollen som Benedict, der, uden selv at vide hvorledes, bliver en elskværdig Kones Ægtefælle. Flere pikante Bemærkninger, som Garrick henvendte til Publikum, bragte Satiren til Tavshed og vandt ham for bestandig alles Hjærter.

Violette var ham lige til hans Død en trofast og hengiven Ægtefælle. Hun hjalp ham ved Bestyrelsen af Drurylane-Theatret; i Aaret 1763 fulgte hun ham til Italien, hvor han haabede at blive helbredet for et Onde, som han allerede i længere Tid havde lidt af, og hun besøgte sammen med ham de fornemste Kredse i Paris. Garrick efterlod hende foruden en Kapital paa 6000 Pund Sterling, en Rente af 1500 Pund og to smukke Ejendomme. Efter Garricks Død flokkedes talrige Friere om Enken, men hun holdt trofast det Løfte, hun havde givet sin Mand om ikke at gifte sig igjen. Hun holdt af at omgaas dannede Mænd, og endnu i en Alder af syv og halvfjerdsindstyve Aar nærede hun levende Interesse for Theatret, Literaturen og de skjønne Kunster. At hun vedblev at hænge trofast ved Garricks Minde, det viste hun ved at udtale Ønsket om at dø i den Seng, hvori hendes Ægtefælle havde udaandet, og hun blev da ogsaa jordet ved hans Side i Westminster-Abbediet, der gjemmer Støvet af Englands største Mænd.

Mads Skytte.

En Skitse fra Svenskekrigen af V. Ø.

I.

Der laa en tæt, graa Taage over Egnen. Den syntes næsten at svøbe sig om Træstammerne og tynge de bladløse Grene ned mod Jorden. I et Bøsseskuds Afstand kunde man næppe skjelne Herregaarden, hvis graa Mure syntes at løbe i ét med Taagen, og ikke et eneste Vindpust kom der for at sprede Sløret; ikke et Blad af det visne Løv, som dækkede Skovbunden, rørte sig af Stedet. — Mod Nord skraanede Jordsmonnet ned mod et stort Engdrag, og i klart Vejr vilde man i Baggrunden have kunnet skimte Limfjordens blinkende Overflade, ladet Blikket svæve frit omkring i den mørke, alvorsfulde Natur, der havde sat sit Stempel paa denne Egn, og hvori Rydhave Herregaard ellers traadte helt venligt og smilende frem.

Men hin Efteraarsdag i Aaret 1658 havde Omgivelserne et endnu mere trist og tungsindigt Præg end sædvanlig, og selv Herregaarden med den nærliggende lille Skov formaaede ikke at gjøre sin Ret gjældende som det oplivende Punkt i Landskabet.

Træerne strakte deres knudrede, fugtig glin-

sende Arme frem, ret som for at vise deres sørgelige Nøgenhed, saa bare og golde, som om de aldrig mere skulde bære en grøn Spire. Jordbunden laa tung og leret, hist og her dækket af vaadt, smudsiggult Løv eller gjennemskaaren af Revner og Fordybninger, fyldte lige til Randen med Vandet fra

Og gik man uden for Skovbrynet, bredte Heden sig mod Syd, saa vidt Øjet strakte, naar Luften var klar. Nu begrænsedes Synsvidden af Taagesløret, men netop dette midlertidige Dække syntes at gjøre Tomheden og Ensomheden endnu mere følelig. Og hvem der var kjendt paa Stedet,

David Garrick. (Se Side 172).

det sidste Regnskyl. Og Stilheden, der hvilede over Landskabet, var lige saa tung og knugende, ikke som den stemningsfulde Fred, der kan være over Naturen og fylde Sindet med en velgjørende Ro, men dorsk og død, ligesom pressende ind mod ens Bryst, saa man nødes til at drage haardt efter Vejret.

vidste jo, at man kunde tilbagelægge en vid Strækning syd paa, før man mødte en menneskelig Bolig eller blot et Træ eller en Busk.

Men var Naturen gold, og Efteraarsdagen saa underlig død og trist, saa svarede denne Stemning kun alt for godt til den Ulykkestid, som havde

hjemsøgt Landet, og Taagen, der laa over Eng og Skov og Hede, var ikke saa klam og knugende som den Jærnhaand, hvormed Svenskekongen og hans Hær søgte at presse den sidste Livsmarv ud af det danske Folk.

*   *   *

Efteraarsdagen hældede stærkt mod sin Ende, og Mørket begyndte at gjøre den stærkeres Ret gjældende mod den blygraa Luft for snart at kunne gribe den i sit dækkende Favntag og gjøre den til ét med sig selv. Dog var det endnu saa lyst, at man til Aars, eller at en lang og møjsommelig Vandring havde udtømt hans Kræfter. Den første Formodning viste sig dog strax uholdbar ved et Blik paa hans Ansigt, der røbede en Mand, som næppe kunde have fyldt mere end sine treti Aar, om end Trækkene havde et vist sindigt og alvorligt Udtryk, som gjorde, at han saa ældre ud, end han i Virkeligheden var. Det var i øvrigt et Ansigt, som strax maatte indgyde Tillid ved sin aabne og frimodige Mine, men muligvis kunde man — hvis man havde et hastigt Sind — tillige blive lidt irriteret over det uforstyrrelige Præg af den mest urokkelige Sindsro,

En nordsvensk Indsø. (Se Side 180).

kunde skjelne mere end de blotte Omrids af en Mand, som paa denne Tid begav sig tværs igjennem Nydhave Skov og fulgte en Sti, der førte i lige Retning op til Herregaarden.

Det var en ualmindelig høj og bredskuldret Skikkelse, hvis Klædebragt ved det første Øjekast røbede Herregaardsskytten. De tætsluttende Knæbuxer af Hjorteskind, den grønne Jægerkofte og Bøssen, som var slængt skjødesløst over Skulderen, lagde tydelig hans Stilling for Dagen. Hans Gang var noget tung og langsom, og at dømme der efter maatte man tro, at han enten var godt som stod at læse der i. Hans ualmindelig stærkt byggede, lidt klodsede Figur svarede godt til Ansigtets Udtryk, men til Gjengjæld var der udbredt noget ejendommelig Støt og Sikkert over hans Skikkelse, saa at man derved lagde mindre Mærke til dens synlige Kejtethed. De lyseblaa Øjne havde et trofast og godlidende Udtryk, men syntes uden alt Spor af Liv; Ansigtstrækkene var regelmæssige, langt fra uskjønne, og Kinder og Hage dækkede af et tykt, blond Skjæg. Den samme Sindighed, som hvilede over hele hans Person, lagde sig ogsaa for Dagen i hans Bevægelser. Ved

at lægge nøjere Mærke til ham, blev det klart, at han ingenlunde følte sig træt eller udmattet, dertil var hans Gang alt for sikker og fast, men hvert Skridt, han gjorde, var saa tungt og afmaalt, som om han først nøje vilde overveje, hvor han skulde sætte Foden paa det lerede og opblødte Jordsmon, før han besluttede sig til det næste.

Hvor langsomt og betænksomt han end gik, naaede han dog omsider ud af den nordlige Udkant af Skoven og styrede nu, ikke lige mod Indgangen til Rydhave Hovedbygning, men en Kjende til venstre over Marken og i Retning mod et lille Udflytterhus, som laa i næppe to Hundrede Skridts Afstand fra Herregaarden.

Huset, som var Maalet for hans Vandring, saa i Afstand fattigt og uanseligt ud, og Indtrykket blev ikke mere imponerende, naar man naaede umiddelbart op til det. Det var et af de sædvanlige Fæstehuse, som Herskabet havde anvist Skytten til Bolig. Men det havde til Gjengjæld et tækkeligt og vel vedligeholdt Udseende, der tydede paa, at en flittig og omsorgsfuld Haand efter bedste Evne stræbte at bøde paa dets Mangler.

Saa snart Skytten havde naaet den beskedne Bolig, løftede han uden videre Omsvøb Klinken fra Døren og traadte ind. Inde i Stuen sad en ung Bondepige ved Vinduet med en Rok foran sig og spandt af alle Kræfter, medens hun nynnede en Vise der til. Ved Mandens Indtrædelse drejede hun rask Hovedet om, og baade Sangen og Rokkehjulet forstummede paa en Gang.

„Ak, er det endelig dig, kjære Mads!" udbrød hun livlig. „Du kan aldrig tænke dig, hvor ræd jeg har været den hele Dag. Mo'er Lisbet fortalte mig, at hun havde hørt for ganske vist, at Svensken var paa Vej her til, og saa blev jeg saa gruelig bange, at du skulde blive borte den hele Nat. Mo'er har været oppe paa Gaarden lige siden aarle i Morges, og saa har jeg da siddet ene al den Tid imens. Nu maa du ogsaa være kjønt skikkelig, Mads, og fortælle mig, hvad det er, du skal udrette for Naadigherren, for ellers sidder jeg da igjen og bilder mig ind, at der er noget saare ondt paa Færde, og saa bliver jeg saa ræd, naar du atter gaar bort. Aa, Mads, lad mig nu kjønt vide, hvor du skal hen, og hvorfor du har strejfet saa vidt omkring baade i Gaar og i Dag!"

Bondepigen, som med utaalmodig Ivrighed henvendte denne Tiltale til sin Plejebroder, Mads Skytte, eller „stærke Mads", som han almindelig kaldtes af Egnens Folk, havde næppe fyldt sine atten Aar. Hun var, af en Bondepige at være, en sjælden fin og spædlemmet Skikkelse, men ingenlunde sygelig eller skrøbelig af Udseende. Hendes brune Øjne glimtede af Liv og Fyrighed; de let solbrændte Kinder og den faste, runde Barm røbede Sundhed og gode Kræfter. Over hendes lille sirlige Person var der udbredt en indtagende, jomfruelig Ynde.

Med Karen Malenes Herkomst var Sammenhængen for Resten følgende: For sytten Aar siden var Sognets Præst, Hr. Jens Matthias, død og havde efterladt sig en spæd Datter, hvis Fødsel nogle Maaneder i Forvejen havde kostet hendes Moder Livet. Hr. Jens havde da sat Barnet i Kost og Pleje hos Lars Skytte og hans Kone — „Stærke Mads's" Forældre — hvem Præsten kjendte som retskafne og skikkelige Folk. Den stakkels Mand tænkte mindst paa, at han selv skulde gaa bort føje Tid efter. Ved hans Død viste det sig, at der hverken var Frænder eller Venner, som kunde tage sig af den forældreløse Lille; Penge var der heller ikke, og Lars Skytte og hans Kone beholdt da Barnet hos sig som deres eget. Selv havde de ikke flere Børn end Mads, som den Gang var en Knøs paa tolv Aar. Med ham voxede den lille Karen Malene op, og Mads blev snart hendes bedste Ven. Hun var i Aarenes Løb bleven saa vant til hans Beskyttelse, at hun vistnok daarlig havde kunnet undvære den. Hun var næppe af Naturen nogen synderlig kjæk eller selvstændig Karakter, snarere lidt svag og frygtagtig, men disse Fejl kunde vel opvejes af et kjærligt og trofast Hjærte og et livsfrisk Sind. Sit Forhold til Mads havde hun aldrig skjænket nogen nøjere Eftertanke. Hvortil skulde det vel behøves? Han var hendes Broder og tillige den bedste Ven, hun havde i Verden, og hun var den, som han holdt mere af end af alle andre Mennesker, det vidste hun godt, og videre gik hendes Tanker ikke.

Hin triste Efteraarsdag havde Karen Malene været saare ilde til Mode. Hun havde nok hørt Nys om, at Mads havde faaet et vigtigt Ærende at udrette for Naadigherren, og hendes Plejemoder, den gamle Lisbet, havde ogsaa ladet et Par Ord falde om, at det nok gjaldt nogle Kostbarheder, som Naadigherren vilde betro hendes Søn at bringe i al Hemmelighed til Hr. Hans Friis paa Klavsholm — der vilde de nemlig være bedre forvarede end paa Rydhave, hvis Svensken skulde gjæste Egnen — men Mads havde ikke selv fortalt hende, hvad han havde for, og Karen Malene var derfor, som hun havde sagt, saa gruelig ræd for, at der var endnu værre Ting paa Færde, end hun tænkte sig. At Svensken sværmede om i Nærheden, vidste man kun altfor godt, og der var god Grund til at frygte, at han snart vilde hjemsøge Egnen omkring Rydhave. Derfor kunde det jo være rimeligt nok, at Herremanden, velbyrdige Hr. Malte Sehested, vilde se at bjærge sit Gods i rette Tid, tilmed da Naadigherren i de sidste Aar havde

været en svagelig og affældig Mand, der skulde have ondt ved at sætte sig til Modværge mod de byttelystne Svenskere. Og dette var vel ogsaa Grunden til, at Mads i de sidste Dage havde strejfet omkring for at udspejde Svenskernes Bevægelser og faa Vished om, ad hvilken Vej han bedst kunde slippe op til Klavsholm.

Det var alle disse Betragtninger, som hele Dagen var løbne omkring i Karen Malenes Hoved, og som hun nu ønskede, at Mads skulde give hende nærmere Besked om.

Han havde imidlertid hængt sin Bøsse hen paa Væggen, Huen ved Siden af, og derpaa sat sig paa en Stol ved Siden af Karen Malene.

„Har du været saa ræd, Karen Malene?" spurgte han langsomt, medens han vedholdende fæstede sine ærlige blaa Øjne paa Pigens Ansigt.

„Ja, jeg har saa, Mads! Og derfor vil du jo nok sige mig, om det er sandt, hvad Mo'er fortalte, at du skulde i Ærende til Klavsholm for at bede den kjække Hr. Friis om at tage Vare paa Naadigherrens Kostbarheder? Men det er en grimme lang Vej, ikke sandt, Mads?"

„Ja vist, det er et godt Stykke Vej."

„Og hvornaar drager du afsted?"

„Det skulde vel helst være allerede i Aften, om jeg ellers forstod Naadigherren ret."

„Men hvor længe bliver du saa borte?"

Der opstod en lang Pavse, som viste, at Mads Skytte behøvede rum Tid for at overveje og besvare et saa vanskeligt Spørgsmaal. Karen Malene havde bøjet Hovedet lidt dybere ned mod sit Bryst og trippede ivrig med Foden paa Rokkebrædtet uden at gjøre Forsøg paa at skjule sin Uro.

Saa tog Mads omsider Ordet igjen.

„Det kommer jo an paa saa mange Ting."

„Hvor mange Mil er der da til Klavsholm, Mads?"

„Det er et bitte Stykke længer end som til Randers Kjøbstad," lød Svaret.

„Herre, Gud! Tænk om . . ."

Hun talte ikke ud, men saa op med et hastigt, bekymret Blik, som tydelig nok viste, hvor meget Plejebroderens Skæbne laa hende paa Hjærte.

„Jeg kommer til at tage afsted i Aften," vedblev han sindigt, „men du skal ikke kymre dig for min Skyld; jeg hytter mig vel nok."

„Er de svenske saa meget nær herved?" spurgte hun sagte og frygtsomt.

„Nær nok, til at vi helst maatte ønske dem længere borte," lød det alvorlige Svar. „Vær blot ikke for ræd, bitte Karen. Naadigherren har gjort mig et skjønt Løfte."

„Og hvad har han da lovet dig?" spurgte hun ivrig.

„At du gjærne kunde have Tilhold oppe paa Gaarden, al den Stund jeg var borte for at udrette hans Ærende til Herremanden paa Klavsholm."

„Aa, Gud ske Lov for det Ord, Mads, saa er jeg da slet ikke bange for min egen Skyld, men bare for dig. Jeg faar alligevel aldrig en rolig Time, før du kommer tilbage. Hvornaar skal vi følges ad op til Gaarden."

„Det kan vi helst gjøre strax, om du vil. Tag blot en Kjende Tøj med dig, saa at du ikke behøver at forlade Gaarden, før jeg kommer hjem igjen."

Karen Malene fik travlt med at pakke nogle Klædningsstykker sammen, og imidlertid blev Mads Skytte siddende ubevægelig i samme Stilling paa Træstolen ved Vinduet. Hans Tanker syselsatte sig udelukkende med de Forholdsregler, han havde truffet til Karen Malenes Sikkerhed, medens han var borte. Han havde ikke turdet lade hende blive alene tilbage med sin gamle Moder i det ubevogtede Udflytterhus, og paa hans Forbøn havde Naadigherren da tilladt, at hans Plejesøster foreløbig fik Tilhold hos Gaardens Thende. Blandt dette havde Mads Skytte saa mange Venner, at baade den ene og den anden havde lovet at passe godt paa Karen Malene. Stærke Mads havde ofte hjulpet Folkene paa Gaarden med deres Arbejde. Det var en smal Sag for ham at tage en Tønde Korn i hver Haand og bære den ned fra Laden eller holde en Stud urokkelig ved Hornene, medens man slog den for Panden. Derfra havde han erhvervet sig Tilnavnet „Stærke Mads", men for Resten var han lige saa bekjendt for sin Godsindethed som for sin Styrke; han var altid rede til at hjælpe den svagere, og man havde ikke et eneste Exempel paa, at han nogen Sinde havde tilføjet noget Menneske den mindste Fortræd, eller blot saa meget som indladt sig i Klammeri med nogen, skjønt hans ualmindelige Kræfter dog borgede for, at det i værste Tilfælde ikke vilde blive ham, der kom til at trække det korteste Straa. Det hed sig derfor, at Stærke Mads slet ikke kunde blive vred, selv om man traadte ham nok saa haardt paa Tæerne.

Hans gode Venner oppe paa Herregaarden havde da ogsaa strax været rede til at love ham, at de efter bedste Evne vilde passe paa hans Ojesten. Forinden denne Overenskomst var bleven truffet, havde han mere end en Nat ligget vaagen og spekuleret over, hvorledes han bedst kunde drage Omsorg for Karen Malene under sin Fraværelse, og hans Bekymring var ingenlunde ugrundet i en slig Ufredens Tid, hvor Fjenden drog hærgende og plyndrende gjennem Landet. De Farer, som truede ham selv paa den Rejse, han skulde gjøre i sit Herskabs Ærende, havde han derimod næppe ofret en

enefte Tanke, og han tænkte lige saa lidt derpaa i denne Stund, medens han ventede paa, at Karen Malene skulde blive færdig til at følge med ham op til Gaarden.

Endelig havde hun pakket de nødtørftigste Klæder — og der var ikke mange at vælge iblandt — ind i en Byldt, og med denne i Haanden gik hun nu i Forvejen ud af Døren, medens Mads Skytte fulgte langsomt bag efter, saa snart han havde sat Klinken for. (Sluttes.)

En nordsvensk Sø.

Det er ret mærkeligt at iagttage den pludselige Overgang i Naturomgivelsernes Præg, saa snart man sætter Foden fra dansk til svensk Grund, selv om det kun er det sydligste Skaane, man gjæster. Klippelandet røber sig strax og træder saa meget mere frem, naar man kommer lige fra de danske Sletter og Bøgeskove. Selvfølgelig jo højere man kommer nord paa, jo mere viser Landet sin særegne Karakter, sine Klipper, sine Gran- og Fyrreskove og sine mange Indsøer. Det lille Billede paa Side 177 giver en god Forestilling om et nordsvensk Landskab. — Den nordlige Del af Sverige gjennemstrømmes, som bekjendt, af lange og vandrige Floder, hvis Løb mod Sydøst betegner Landets Hovedhældning. De betydeligste af disse er Torneå Elv (65 Mil lang), Kalix Elv, der ved Tværfloden Tärende Elv staar i Forbindelse med Torneå Elv, Store Luleå Elv (60 Mil lang), Piteå Elv (45 Mil lang) o. m. fl. Disse Elve, som i deres Løb danner en stor Mængde Vandfald, har alle deres Udløb i den bothniske Bugt og er for en Del Afløb fra de store, langstrakte Bjærgsøer, der med samme Hovedretning som Floderne ligger langs hele Østsiden af den skandinaviske Fjældmasse. De største af disse Søer er, i Retning fra Nord til Syd, Torneå Træsk, Store Luleå Vand, Stor Uman, Stor-Søen, Siljan o. fl. Dog er ogsaa det sydlige Sverige rigt paa Indsøer.

Et gammelt Slot.

Ved den østlige Ende af Genfersøen, mellem Villeneuve og Montreux, er Slottet Chillon

Slottet Chillon.

opført paa en Klippeflade, der rager frem omtrent 20 Meter fra Strandbredden, med hvilken Slottet staar i Forbindelse ved en Faldbro. Det bestaar for Tiden af flere uregelmæssige Bygninger med et stort, firkantet Taarn i Midten og træder allerede frem i lang Afstand ved sine skinnende hvide Mure. Dets Hvælvinger er udhugne i Klippen under Søens Overflade. Man ved ikke nøje, paa hvad Tid Slottet opførtes, men det nævnes allerede i Dokumenter fra det 12te Aarhundrede. Peter af Savoyen gjorde det i Aaret 1248 til en Fæstning. Den 29de Marts 1536 blev det allerede efter 2 Dages Belejring erobret af Bernerne, som her forefandt store Rigdomme. Fra nu af var det Statsejendom og blev 1733 forvandlet til Statsfængsel. Siden 1798 tjente det dels som Tøjhus og Arsenal,

dels som Strafanstalt. Blandt de ansete Fanger, som fik deres Frihed, efter at Bernerne havde indtaget Slottet, var ogsaa François af Bonnivard, der stammede fra en anset savoyisk Familie og var født 1496 i Genf, hvor han allerede i 1513 blev Prior for St. Victor-Klosteret. Som en begejstret og standhaftig Forsvarer for sin Fædrenestads Uafhængighed mod Biskoppernes Undertrykkelser og Hertugerne af Savoyens Herredømme, blev han i Aaret 1519 fængslet paa Hertug Philiberts Befaling, men dog atter frigiven efter 2 Aars Fangenskab. Paa en Rejse, som han foretog i Aaret 1530, blev han imidlertid for anden Gang fængslet mod al Lov og Ret og ført til Chillon. I to Aar behandlede man ham taalelig, dog uden at ville undersøge hans Sag, men da Hertugen i Aaret 1532 selv kom til Chillon, lod han den ulykkelige Bonnivard bringe ned til en af de under Søens Overflade liggende Hvælvinger og smedde fast til en Jærnring. Endnu paavises denne tillige med Sporene af hans Fodtrin. Bonnivard døde i Genf henimod Slutningen af 1570. Englands store Digter, Lord Byron, har foreviget denne Martyr i sit berømte Digt: „Fangen i Chillon".

Danske Digtere.

Natten paa Dækket

(Af Holger Drachmanns „Digte" (1872)).

Det slappe Sejl mod Masten slaar,
en Dønning over Havet gaar
og taber sig histude.
Den dorske Bove, før saa vild,
gjenspejler mat den røde Ild
fra Ruffets dunkle Rude.

Jeg ligger strakt ved Skibets Nor,
en Verden inden i mig bor
af Vemodstanker vilde.
Der er saa tyst fra Spejl til Stavn,
jeg stønner ud et elsket Navn
i Nattens dybe Stille.

Blæs op, du Havets barske Vind,
jeg trænger til dit Pust om Kind,
til dine Raab at høre.
En Skygge fulgte med om Bord;
i Nattens Tavshed dunkle Ord
den hvisker i mit Øre.

Bryd frem med Larm, du Bølge stor,
og overdøv de dunkle Ord;
jag Skyggen bort fra Dækket.
Flyv frem, mit Skib, stands Farten ej,
som Maagen over Havets Vej
med Vingen aldrig stækket.

TEATERNYT.

Kasinos Theater har opført „Faldgruben", dramatiseret Bearbejdelse efter Zolas berømte Roman »L'Assommoir«. Naar vi siger, at Opførelsen var en fuldstændig Sukces, mener vi dermed ikke blot, at Kasinos Scene utvivlsomt har erhvervet sig et første Klasses Kassestykke, men Stykkets Fremtræden paa en dansk Scene har tillige saa stor Interesse og er i et og alt saa vellykket, at det bør noteres som en af Sæsonens Begivenheder. „Faldgruben" er et af de alvorligste Dramaer, der er gaaet over nogen Scene; det er med fuld Føje, at man har kaldet det baade en moralsk Komedie og en Folketragedie, thi det egentlige Sujet er saa sandt og gribende, som ikke mange andre Theaterstykker. Det kan vel ikke nægtes, at adskilligt deri nærmer sig til den traditionelle Folkekomedie, saaledes navnlig det sidste Tableau, der helst burde være overflødigt, naar man har set Stykkets Hovedperson lide sit rædselsfulde Endeligt, men i hele sit Anlæg og fornemlig i det gribende Billede, der gives af Drukkenskabens Følger, hæver Stykket sig over alle de Arbejder, der ellers nævnes under Titlen Folkekomedie. Vi skal ikke komme nærmere ind paa selve Handlingen — den stakkels Gervaise, der efter at være bleven bedraget af sin Elsker gifter sig med den brave og flinke Arbejder Coupeau, og dennes gradvise Bukken under for den forfærdelige Last, indtil han dør i et Anfald af Drankergalskab, nærmest foranlediget af hans og Gervaises Fjender, Sypigen og den tidligere Elsker Lantier — men derimod bør det fremhæves, med hvor megen Dygtighed Hr. Erik Bøgh har besørget den danske Bearbejdelse og især lagt Dialogen saaledes til rette, at den for et dansk Publikum er bleven lige saa virkningsfuld som fri for al hul Pathos. — Enkelte af Stykkets Personer, som Lantier og Sypigen, er vel ikke stort mere end sædvanlige Theaterfigurer, men denne Brøst opvejes af den overvældende Sandhed, hvormed selve Hovedpersonerne, Coupeau og Gervaise, er skildrede. Deres Ulykke og Lidelse er et Stykke moderne Samfundshistorie, som maa sætte selv den køligste Tilskuer i Bevægelse. Følgelig knytter den største Interesse sig til Fremstillingen af disse to Roller og da navnlig Coupeaus. Kasinos Direktør har her haft en særlig heldig Ide: han har hentet Hr. Cetti fra Norge for at lade ham spille Coupeau. Tidligere har vistnok de fleste kun anset Hr. Cetti for en dygtig og intelligent Skuespiller, der særdeles respektabelt løste de Opgaver, der blev stillet ham under hans Virksomhed ved det kgl. Theater. Men efter Opførelsen af „Faldgruben" kan der næppe herske forskjellige Meninger om, at Cettis Gjengivelse af Coupeau er en stor Kunstners Præstation. Allerede i de første Akter vinder han Tilskuernes Sympathi ved sin djærve og joviale Fremtræden, men det er dog først senere og til sidst i den store Vanvidsscene, at hans Spil staar i Højde med det bedste, der kan ydes af scenisk Fremstillingskunst. Der kunde fremdrages mange Enkeltheder som Vidnesbyrd om den geniale Opfattelse og Gjengivelsesevne, hvormed det lykkes Skuespilleren at opnaa et saa stort og, vi tør tilføje, overraskende Resultat, men det maa være nok at sige, at Hr. Cettis Spil som Helhed er af overvældende Virkning ved sit gribende Virkelighedspræg, der er lige saa langt fra det hæslige som fra det hult pathetiske. Selv Fru Ristori, der dog havde Ord for at være en af vor Tids største realistiske Kunstnere,

synes os langt fra at naa op til noget lignende som Cettis Fremstilling af den ulykkelige Dranker. — Ved Siden af denne Præstation er de andre, selv Gervaise, af mindre Betydning. Det forekommer os desuden, at Fru Borchsenius savnede tilstrækkelig Energi i Fremstillingen; det var en god og omhyggelig udarbejdet Præstation, men heller ikke mere. Af de øvrige Rollehavende fortjener navnlig at fremhæves Hr. Abrahams som den brave Smed og Hr. Pio, der bragte noget virkelig morsomt og originalt ud af sin Rolle som Røde Bibi. — Til Slutning maa det omtales, at Iscenesættelsen frembød mere end almindelig Interesse; Selskabet hos Coupeau i Anledning af Gervaises Navnedag var saaledes aldeles ypperlig fremstillet.

NY BØGER.

Det tyske Sprogs Retskrivning, efter de for de tyske Skoler ministerielt befalede Regler, af Ch. Beissel. Nærværende lille Lærebog vil sikkert vise sig som et praktisk Hjælpemiddel ved Skoleungdommens Undervisning i det tyske Sprog. Stoffet er samlet paa en nem og let overskuelig Maade (Brødrene Salmonsens Forlag).

Dyrevennen Nr 3 er udkommen og indeholder bl. a. „Girl" (Billede). — Transport af Dyr, der er komne til Skade, af Docent E. Becker. — „Hektor" (Billede). — Viviseftionsspørgsmaalet. — Tiggeren og hans Hund, efter Leon Gazlau. — Transport af levende Kreaturer m. m.

Af „Orienten" er 7de og 8de Levering udkommet (Brødr. Salmonsens og Andr. Schous Forlag).

Sorte-Ellen og hendes Søn, af J. V. Gudmand-Høyer, er Titlen paa en historisk Fortælling, hvoraf de to første Hæfter er blevne os tilsendte. Bogen, der foreligger i Kommission hos Carl Kirchheiner, Nykjøbing paa Falster, vil udkomme i 20 Hæfter.

Udkommet er: Søofficeren, historisk-romantiske Skildringer fra Adolf Frederiks og Gustav III's Tid, af H. Trolle, oversat af J. P. V. Petersen. (Andr. Schous Forlag).

— Øl og Brændevin og deres Betydning for Sundheden efter Dr. J. Rosenthal (samme Forlag).

Blot til Lyst.

Et Testamente. En rig engelsk Kjøbmand, der havde levet i Paris i de sidste 25 Aar og i den Tid ganske havde tilegnet sig franske Tilbøjeligheder, udsendte kort før sin Død et Cirkulære til omtrent et halvt Hundrede Forfattere, yndede Skuespillere og Skuespillerinder, Sangere, Dansere og Danserinder samt Mænd af fremragende Betydning i den videnskabelige og politiske Verden. I dette Cirkulære underrettede han de paagjældende om, at han, der nu var 80 Aar gammel og rimeligvis snart kunde vente at maatte tage Afsked med Livet, havde gjort sit Testamente, hvorefter han ønskede at fordele en Million af sin Formue blandt omtrent hundrede Personer, som i de sidste Aar havde gjort ham særlig Fornøjelse. Han ytrede sig derom paa følgende Maade: „I det jeg efterlader Halvdelen af min Formue til fjærne paarørende, som jeg ikke har set i de sidste 30 Aar, og som ikke bryder sig det mindste om mig, tror jeg at opfylde min Pligt mod min Familie. Den anden Halvdel af min Rigdom tilhører altsaa med rette dem, der har mildnet mine sidste Aars Byrder; der har underholdt, trøstet og glædet mig her i Paris, som jeg saa nødig forlader, naar jeg skal tiltræde min sidste store Rejse. De, min Herre (eller Dame) hører til de Personer, der har et retfærdigt Krav paa min Taknemmelighed, og De vil modtage et svagt Bevis paa denne Følelse gjennem Notar N. — maaske snart, men i alt Fald saa sent, som det kun er mig muligt, thi det vil være haardt for mig, naar Døden tvinger mig til at give Afkald paa oftere at beundre Deres Talent."

Gaadefabrik.

Præmiegaade*)

af s—r.

Hvis De vil se, hvad alle er,
det første — sidste De betragte!
Det hele dem man skylder, der
i Kunstens Verden vidt det bragte.
Og tit et kostbart Smykke fik
i det de to, De først skal gætte.
Man paa de sidste Fejl begik,
men meget let de lod sig rette.

Opløsninger til Gaadefabriken i forrige Nummer (Søndag den 19de Marts):

Firkantet Nød:
H Ø G
Ø S E
G E D

Naturhistorisk Gaade: Løven (Lærken, Ørnen, Vildsvinet, Egernet, Narhvalen).

Rebus: Et Fortov, løst af R. K.

Karaden i Nr. 11 rigtig løst af „Et Stykke rødt Lak". Onkels Sløye fra H—s. J. Knudsen, Hinnerup. Snut. A. A. Sæby. Sø Pedersen og N. P. Nielsen i Ranum.

Geografisk Gaade i Nr. 11 rigtig løst af Sladdersøstrene „Muss". Ladiva og „det danske Rugbrød". Et Stykke rødt Lak. Onkels Sløye fra H—s. J. Knudsen, Hinnerup. Sø Pedersen og N. P. Nielsen i Ranum.

Rebus i Nr. 11 rigtig løst af „Sorteper". Onkels Sløye fra H—s.

*) For rigtig Løsning af ovenstaaende Gaade udsætter „Familievennen" som 1ste Præmie Oljetryksbilledet „Erik Ejegod paa Thinge" (24 + 17½ "); som 2den Præmie Hs. kgl. Højh. Kronprinsens Portræt i Oljetryk (22 + 16½ "); 3die Præmie et smukt heftet Exemplar af „Fribytteren paa Østersøen", af Victor Rydberg, og som 4de Præmie et Exemplar af N. C. Roms „Den lille Paparbejder" samt et Exemplar af Em. Henningsens „Fortællende Digte". — Præmieuddelingen vil foregaa paa den Maade, at „Familievennen"s Red. besørger en Lodtrækning mellem de indsendte rigtige Gaadeløsninger. For at kunne deltage i Præmieæskningen maa Løsningerne være indsendte inden den 31te ds.

Brevvexling.

J. Knudsen, Hinnerup, takkes for det tilsendte, hvoraf der skal blive brugt ved Lejlighed.

„Snut". Tak for Bidragene; de er velkomne til Gaadefabriken.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. FRISTRUP

6. Aargang. Søndagen den 2. April 1882. Nr. 14.

Den gamle Gaard.

Bag Skoven ved jeg en gammel Gaard
med gule Agre og grønne Enge,
der Abildhaven i Blomster staar
og skygger helt for den ene Længe;
der nikker Roser, der knejser Lind,
der flyver Svalerne ud og ind,
og Storken bygger paa Tagets Tind.
Ja, ja, min Tro, der vil jeg bo
nu og alle Sinde!

I Gaarden lever en Pigelil;
hun har to Øjne saa blaa og klare,
— i Fjor de drev med mit Hjærte Spil,
men nu — nu har det ingen Fare.
Og Barmen højner sig frisk og rund,
og Talen klinger i hendes Mund
som Droslens Kluk i den grønne Lund.
Ja, ja, vi to vil sammen bo
nu og alle Sinde!

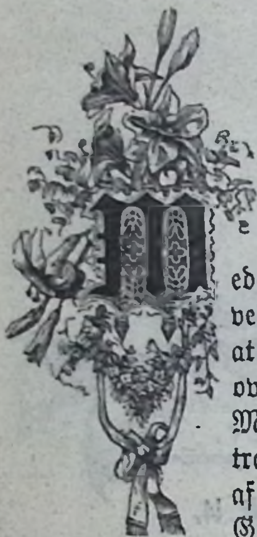
Hver Dag skal komme og gaa med Sang,
i Sollysbræm som Aaens Bølge,
og stiger Taagen i Skov og Vang,
kun fagre Drømme tør Sløret dølge.
For Sorgen holder vi Ledet lukt,
og Lind og Abild med gylden Frugt
skal skygge over vor Lykke smukt.
— I Fred og Ro, saa vil vi bo
nu og alle Sinde!

Bertel Elmgaard.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Ellevte Kapitel.

Natlige Syner.

Medens Maljuta talte med sin Søn, vedblev Czaren at bede saa ivrig, at store Sveddraaber trillede ned over hans Ansigt. De røde Mærker paa hans Pande var atter traadte tydelig frem som Følge af de heftige Berøringer med Gulvet.

Pludselig bragte Lyden af Fodtrin ham til at vende sig om, og han fik Øje paa sin Amme, Onufrewna.

Hun var meget gammel, denne Amme. Allerede Storfyrst Wassili — højlovelig Ihukommelse — havde bragt hende med sig fra Werch. Hun havde tjent Helena Blinska. Iwan var kommen til Verden under hendes Hænder; paa hendes Arme havde han modtaget sin døende Faders sidste Velsignelse. Det hed sig, at Onufrewna vidste mange Ting, hvorom ingen andre havde blot den mindste Anelse.

Hun kjendte mange forunderlige Hemmeligheder, og hendes Forudsigelser var altid indtrufne. Hun spaaede Fyrst Telepneff, da han befandt sig paa sin Magts Højdepunkt, at han vilde dø Hungersdøden; Iwan var den Gang fire Aar gammel. Og saaledes skete det ogsaa. Der var hengaaet mange Aar siden den Tid. Men gamle Folk huskede endnu saare godt denne Spaadom.

Onufrewna maatte nu paa det nærmeste være henved hundrede Aar. Hun gik fuldstændig kroget. Huden i hendes Ansigt var saa fuld af Rynker, at den lignede Barken paa et Træ, og lige som den gamle Bark overgros med Mos, saaledes var ogsaa Onufrewnas Kinder bedækkede med smaa, graa Haartotter. Det var længe siden, hun havde haft en Tand i Munden; hendes Øjne syntes fuldstændig livløse, og hendes Hoved bevægede sig i en evindelig, krampagtig Rokken frem og tilbage.

Onufrewna støttede sig med sin knoklede Haand til en Stok. Hun stod længe og betragtede Iwan, medens hendes gule, indfaldne Læber bevægede sig, som om hun mumlede ved sig selv.

„Ej, ej, du beder, lille Fatter?“ sagde hun omsider med klangløs og rystende Stemme. „Bed kun, bed, Iwan Wassiljewitsch! Du maa bede meget endnu! Ja, dersom det blot var de gamle Synder, der tyngede paa din Sjæl! Gud Herren er barmhjærtig; maaske han vilde tilgive dig. Men der gaar jo ingen Dag, hvor du ikke vælter en ny Synd paa dig — ja, mange Dage to eller tre.“

„Det er nok, Onufrewna!“ sagde Czaren og rejste sig; „du ved ikke, hvad du siger.“

„Jeg skulde ikke vide, hvad jeg siger! Har jeg maaske mistet min Forstand?“ Og den gamles Øjne begyndte pludselig at funkle. „Hvad var det, du gjorde i Dag ved Gjæstebudet? Hvorfor har du forgivet den gamle Bojar? Du troede nok, at jeg ikke vidste det! Hvorfor rynker du Panden? Men vent blot, til din sidste Time kommer; vent blot! Dine Synder vil klamre sig til din Sjæl som lige saa mange hundrede Centners Vægt og drage dig med sig ned i Helvedes dybeste Afgrund! Og Dæmonerne vil springe dig i Møde og gribe fat i dig med deres Kløer.“

Den gamle tav og begyndte atter at bevæge de tandløse Gummer heftig mod hinanden.

Czaren, der tilbragte saa mange Timer med Bøn og Paakaldelse, var altid tilbøjelig til at beskæftige sine Tanker med religiøse Ting. Hans let bevægelige Indbildningskraft havde mer end en Gang stillet ham Billedet af Gjengældelsen i det hinsides ret levende for Øje, men hans Viljekraft plejede at overvinde Frygten for Straf i det andet Liv. Iwan søgte at indbilde sig selv, at det var Menneskenes Fjende, der vakte denne Frygt, ja endogsaa Samvittighedsnagene hos ham, for at lede ham, Herrens Salvede, bort fra hans høje Maal. Czaren stillede Bønnen imod Djævlens List, men ofte laa han dog under for de stærke Indtryk, som hans Indbildningskraft vakte hos ham. Saa greb Fortvivlelsen ham med Jærnklemmer. Hans Handlingers Uretfærdighed viste sig for ham i hele sin Nøgenhed, og Helvedes Afgrund traadte frem for ham i sin mest gruopvækkende Skikkelse.

Men det varede ikke længe. Iwan overvandt snart igjen sin Forsagthed. Rasende paa sig selv og paa Mørkets Fyrste begyndte han, for at trodse Djævlen og kvæle sin Samvittighed, paany sin blodige Færd, og hans Grumhed var aldrig større end efter disse ufrivillige Anfald af Svaghed.

Tanken om Helvede, der blev endnu mere levendegjort ved Uvejret, der rasede uden for, og ved Onufrewnas profetiske Stemme, greb ham lige

som med en Febergysen. Han satte sig paa Sengekanten. Tænderne klaprede i hans Mund.

„Nu, lille Fatter?" sagde Onufrewna i en blidere Tone. „Hvad er der vederfaret dig? Er du syg? Ja, du er visselig syg . . . jeg har forskrækket dig . . . Men det gjør intet; trøst dig, lille Fatter; hvor store dine Synder end er, Guds Barmhjærtighed er endnu større! Men gjør nu Bod og synd ikke mere for Fremtiden . . . Jeg beder ogsaa, jeg beder for dig Dag og Nat; fra nu af vil jeg bede endnu inderligere . . . Hvad skal jeg sige dig mere? Jeg vilde gjærne give Afkald paa min Plads i Himlen for at frelse dig!"

Iwan betragtede Ammen — det saa ud, som hun smilede, men Smilet i dette haarde, udlevede Ansigt havde ikke noget behageligt ved sig.

„Jeg takker dig, Onufrewna, jeg takker dig . . . nu er det bedre; gaa med Gud!"

„Ja, ja, bedre! Hvor hurtig du kan berolige dig! Hvor er nu din Frygt bleven af? Og mig vil du jage bort med et „gaa med Gud!" Men byg ikke altfor fast paa Guds Langmodighed, lille Fatter! Gud Herren vil ogsaa tabe sin Taalmodighed med dig. Du skal se, han tager sin Haand fra dig, og Satan glæder sig allerede til at faa dig i sin Magt . . . Se, nu begynder du igjen at ryste og bæve! En Slurk Sbiten*) vilde vist gjøre dig godt. Drik en Kop Sbiten, lille Fatter! Din Fader — Gud glæde ham i Paradiset — plejede ogsaa at drikke Sbiten om Natten, og din Moder — Gud skænke hendes Sjæl den evige Fred — hun holdt særlig meget af den Drik. Ja, og med en Taar Sbiten har de fordømte Schuyski'er forgivet hende!"

Den gamle syntes at have glemt, hvor hun var. Hendes Øjne stirrede udtryksløst frem for sig; hun begyndte atter at gumle med Læberne, medens hun uophørlig rokkede Hovedet frem og tilbage.

Pludselig ruskede det i Vinduet. Iwan Wassiljewitsch fór sammen.

Den gamle gjorde med rystende Haand Korsets Tegn.

„Se," sagde hun, „Regnen flyder i Strømme, og Lynene knitrer! . . . Nu ruller ogsaa Tordenen, lille Fatter . . . Gud være os alle naadig!"

Uvejret blev bestandig heftigere; det varede ikke længe, før Tordenens Rullen lød med bedøvende Brag, og Lyn fulgte paa Lyn, som om hele Himlen stod i Flammer.

Ved hvert nyt Tordenbrag fór Iwan sammen.

„Ej, ej, hvor du skælver, lille Fatter! Vent et Øjeblik, saa skal jeg hente dig en Taar Sbiten . . ."

„Det behøves ikke, Onufrewna, jeg føler mig fuldkommen vel . . ."

„Du føler dig fuldkommen vel! Det kan man ikke se paa dig. Du skulde gaa til Sengs og dække dig varmt til. Men hvad er det for en Seng, du har der! Det er jo nogne Brædder. Hvilket Indfald! Det passer ikke for en Czar; til en Munk kunde det være godt nok, men du er jo ingen Munk!"

Iwan svarede ikke. Han syntes at lytte efter noget.

„Onufrewna," sagde han pludselig med alle Tegn paa Skræk, „hvem er der ude i Forværelset? Jeg hører Fodtrin!"

„Jesus Kristus bevare dig, lille Fatter! Hvem skulde vel snige sig omkring her? Du har hørt fejl."

„Der kommer nogen, der kommer nogen! . . . Gaa, se, hvem det er, Onufrewna!"

Den gamle aabnede Døren. Et koldt Vindstød fór gjennem Kammeret. Bag ved Døren kom Maljuta til Syne.

„Hvem der?" spurgte Czaren og sprang op.

„Din røde Hund, lille Fatter!" svarede Ammen, i det hun tilkastede Maljuta et hævngjerrigt Blik. „Gregor Skuratoff . . . se, hvor han har forskrækket dig, den fordømte!"

„Gregor," sagde Czaren, synlig glad over sin Yndlings Komme, „vær velkommen; hvorfra kommer du saa silde?"

„Fra Fængslet, Czar. Vi har fortsat Forhøret . . . her bringer jeg dig Nøglen."

Maljuta bøjede sig dybt for Czaren og kastede med det samme et stjaalent Blik hen til Ammen.

„Nøglen!" brummede den gamle. „Gid du i den anden Verden maa blive pint med gloende Nøgler, Satan, som du er! Ja, Satan, Djævleansigt! Du vil ikke undgaa den evige Ild . . . du vil komme til at slikke glødende Jærn til Straf for din falske og løgnagtige Tunge! Du vil blive kogt i sydende Beg, fordømte! . . . Husk mine Ord!"

Et Lyn belyste i dette Øjeblik den gamles truende Skikkelse, som hun stod der med funklende Øjne og Stokken løftet over sit Hoved.

(Fortsættes.)

*) En Drik bestaaende af varmt Vand, Honning og Laurbærblade eller Salvie; den drikkes som Te fornemlig af de lavere Klasser i Rusland.

Adskilt for stedse.

(Efter det engelske).

Dersom De havde spurgt noget Menneske i Farley derom, saa havde De ubetinget faaet det Svar, at Andrew Campbell vistnok var den rigeste Mand i hele Omegnen, men ved Siden deraf den mest knarvorne gamle Ungkarl, som existerede ved halvtresindstyve Aars Alderen. De skulde yderligere have faaet at vide, at han beboede sit smukke Hus uden at have andre Slægtninge hos sig end sin Søster, en aldrende Enke.

Denne Søster bedømtes meget forskjellig af Naboerne, men hendes Piger og alle fattige der i Egnen var enige om, at hun var haard og hjærteløs.

Nu laa hun en Dag i Juni Maaned paa Sygesengen, dødssyg. De dygtigste Læger var blevne tilkaldte, men de kunde blot bekræfte, hvad deres Kollega i den lille Stad Farley allerede havde erklæret om Sygdommen.

En ung Pige gik med sagte Skridt hen til den syge.

„Florence," sagde Enken — „sig til min Broder, at jeg ønsker at tale med ham; du behøver ikke at komme ind igjen, før jeg ringer paa dig."

Den unge Pige forlod Værelset, og efter nogle Øjeblikkes Forløb stod en høj, rank Mand med snehvidt Haar og store, klare blaa Øjne ved den syges Side.

„Jeg haaber, du har det bedre nu, kjære Lucy," sagde han i en hjærtelig og deltagende Tone, medens han tog hendes tynde, magre Haand, som hun strakte hen imod ham, mellem begge sine.

„Jeg bliver aldrig bedre, Andrew, men nu føler jeg ingen Smerter mere, og det betyder, at Døden ikke er langt borte; jeg har bedt dig om at komme til mig nu — thi i Morgen vil det være for sent — for at jeg endnu kan bekjende for dig, hvad der i tyve Aar har tynget paa mit Hjærte. Jeg har handlet hjærteløst og slet imod dig og dog ikke opnaaet, hvad jeg havde tænkt mig at kunne vinde derved."

„Handlet hjærteløst mod mig, Lucy?"

„Ja, thi det var mig, som skilte dig og Minnie Mills ad."

Andrew Campbell fæstede sit Blik spørgende paa Søsteren.

„Jeg er snart en gammel Mand, Lucy," sagde han mildt, „og mange vil maaske dertil føje, haard og følesløs, men det Navn, du nu udtalte, bringer endnu i denne Stund mit Hjærte i Bevægelse. Men jeg kan ikke forstaa, at det var dig, som skilte os ad; Minnie Mills var falsk imod mig."

„Nej, det var hun ikke; hun svigtede aldrig det Løfte, hun en Gang havde givet dig."

„Du ved ikke, hvorledes det gik til, Lucy; jeg saa hende først og kom til at holde af hende i dit og din Mands Hjem; hun lod, som om hun gjengjældte mine Følelser, thi jeg var rig, og hun en fattig Lærerinde. Og jeg — en Nar, som jeg var — troede paa hende. Men paa samme Tid stod hun i Forhold til en anden Mand."

„Det er ikke sandt, Andrew."

„Det er sandt, Lucy. En Aften, da du havde sendt Bud efter mig, kom jeg ind i Forstuen og hørte da fra det nærliggende Værelse Lyden af Stemmer. Det var Minnie, som talte med en Mand. „Vi kan ikke træffe hinanden, naar du er bleven gift," sagde Manden, „og din Bryllupsdag staar for Døren." Derpaa hørte jeg Minnie grædende udbryde: „O! Charlie, Charlie, jeg maa se dig igjen, jeg kan ikke stilles saaledes fra dig." Jeg hørte ikke mere; jeg turde næppe bære mine egne Tanker; var jeg bleven længer, havde jeg taget min Medbejlers Liv. Jeg gik hjem og skrev et kort Farvel til Minnie og sejlede til Kina med det først afgaaende Fartøj. Fem Aar efter, da jeg hørte, at du var bleven Enke og fattig, vendte jeg atter tilbage for at tilbyde dig og dine smaa et Hjem hos mig. Siden har jeg aldrig set Minnie Mills; jeg har ikke en Gang hørt hendes Navn."

„Og alligevel var hun dig tro. Men inden jeg bekjender det alt sammen for dig, Andrew, saa lov mig din Tilgivelse; det er en døende, som beder dig derom."

„Lucy, hvad du end kan sige mig, saa skjænker jeg dig forud min Tilgivelse."

„Det var din Rigdom, som ledte mig i Fristelse, Andrew; jeg besluttede, at hvis det var muligt, skulde du leve ugift, for at din Formue kunde tilfalde mine Børn; jeg vidste, at min Mand ikke lagde noget til Side, og desuden var han brystsvag. Jeg frygtede for Fattigdom for mig selv og mine fem smaa. Derfor skar det mig i Hjærtet, naar jeg saa dig sammen med Minnie Mills, som var fattig, men i Besiddelse af baade Skjønhed og Forstand. Den Kjærlighed, du nærede til mine Børn, saa jeg efter Haanden blive ført over paa hende."

Hun drog Vejret dybt og fortsatte saa:

„Jeg kjendte din Natur saa godt, at jeg vidste,

at naar du en Gang ansaa Minnie for at være falsk, vilde du aldrig fæste dit Hjærte ved nogen anden Kvinde; Bryllupsdagen nærmede sig mer og mer, du var optaget af glade Forberedelser dertil, og mine Forhaabninger truedes med at blive tilintetgjorte. Men Lykken — eller maaske snarere Ulykken — hjalp mig til sidst. En Morgen traf jeg Minnie grædende med et Brev i Haanden; Brevet havde hun modtaget fra sin Broder, en Forbryder, som just nu havde udstaaet en syvaarig Fængselsstraf. Han havde faaet at vide, at hans Moder var død og bad i Brevet sin Søster om at tage Afsked med ham, inden han begav sig til et andet Land for at begynde et nyt og hæderligt Liv."

Den syge drog atter et Par dybe Aandedrag.

„Bliv ved," sagde Broderen med bævende Stemme.

„Jeg benyttede denne Omstændighed til min Fordel; jeg raadede Minnie til at lade sin Broder komme til os, men at deres Møde burde holdes hemmeligt. Hun bad indstændig om at faa Lov til at omtale al Ting for dig, men jeg lovede hende, at jeg selv skulde gjøre det paa en belejligere Tid, naar hendes Broder var rejst. Du kan gætte Resten; jeg indrettede det saaledes, at du uset skulde høre deres Afsked. Den Mand, du hørte tale i Forstuen, var Minnies Broder."

Der indtraadte en lang Pavse, da den døende Kvinde ophørte at tale.

„Andrew," vedblev hun, „se, hvorledes jeg er bleven straffet. Alle mine Børn, for hvis Skyld jeg bedrog dig, er døde; jeg selv er døende med den forfærdelige Synd paa min Samvittighed, at have ødelagt din og et andet uskyldigt Menneskes hele Livslykke."

„Hvorledes er det siden gaaet Minnie Mills?" Andrew Campbells Stemme var hæs og svag, da han gjorde dette Spørgsmaal.

„Hun rejste til Australien med sin Broder, to Dage efter at hun havde faaet dit Brev. Men for tre Dage siden" — og den døende Kvindes Stemme kunde næppe høres, da hun gjorde denne ny Bekjendelse — „kom dette Brev. Jeg kjendte Haandskriften og aabnede det."

Hun lagde Brevet i Broderens Haand. Det var adresseret til ham, og han læste følgende Ord:

„Han, som for 20 Aar siden skilte os ad, er død. Jeg er kommen fra Sidney blot for endnu en Gang, inden jeg dør, at se dig, min elskede. Vil du komme til mig.

Minnie Mills."

„Hun er døende! Og du har beholdt dette Brev i tre Dage!"

„O! Andrew, tilgiv mig!"

„Jeg har lovet det; men jeg havde dog ikke troet, det vilde være saa svært."

* * *

Det næste Banetog, som gik til Crossley, den opgivne Adresse, medførte Andrew Campbell. Folk talte om, hvor besynderligt det var, at han rejste fra sin døende Søster, men han brød sig kun lidt om, hvad Folk sagde. Alt, hvad han nu ønskede og haabede, var at se hende endnu en Gang, trykke hendes Haand og høre hende nævne hans Navn.

Det var allerede Middag, da han ringede paa Dørklokken i et stort, smukt Hus i Crossley. Han traadte ind; en lille Pige kom ham i Møde og sagde:

„Moder sagde, at hvis der kom en Herre og spurgte efter Tante Minnie, saa skulde jeg bede ham gaa ind i Dagligstuen; vær saa god at gaa ind."

Andrew gik med den lille Pige og kom ind i et stort Værelse, hvor en Dame i Sørgedragt og nogle Børn sad; hun rejste sig for at tage imod ham.

„De er Hr. Campbell?" spurgte hun høflig.

„Gaa ind i Børnekammeret, kjære Børn," tilføjede hun, da Andrew bejaende bøjede sit Hoved. „Jeg kjender Dem, min Herre," vedblev hun, „gjennem stakkels Minnie, som ofte talte om Dem. Min Mand forsøgte, medens han levede, at gjøre alt, hvad der stod i hans Magt, for at mildne den Sorg, som han havde bragt over hendes Hoved. Da han giftede sig med mig i Sidney, omtalte han sit Livs sørgelige Historie for mig, og Minnie og jeg blev som to Søstre. Aldrig beklagede hun sig. Der kom den ene Frier efter den anden, men hun var trofast mod sin første og eneste Kjærlighed. Da min Mand var død, og vi havde besluttet os til at rejse hjem, begyndte hun først at blive utaalmodig. Hun havde aldrig været stærk; men da vi forlod Australien, blev hendes Helbred svagere og svagere. Da vi kom hertil, laa hun meget syg i flere Uger, inden hun sendte Bud efter Dem. Da hun mærkede, at Døden nærmede sig, havde hun blot det ene Ønske, at se Dem. Hun haabede til det sidste, at De vilde komme."

„Men nu er jeg her jo!"

„Minnie døde i Gaar Aftes Klokken syv. De kan faa hende at se, men hun kan aldrig mere se Dem."

Medens Fru Mills talte, aabnede hun Døren til et svagt oplyst Værelse. Stille og bleg traadte Andrew Campbell ind; Døren lukkedes efter ham; han var alene med den døde.

Det blege, medtagne Ansigt med de graa Lokker, der hvilede mod de voxblege Kinder, var ikke de friske, blomstrende Træk, som han havde

elsket for tyve Aar siden, men desuagtet bøjede han sig, med Hjærtet gjennemstrømmet af en hellig Følelse og med Taarer i Øjnene, ned for at trykke et Kys paa de blege Læber og hviske Ord, fulde af den inderligste Kjærlighed, til hende.

Efter en halv Times Forløb forlod han Fru Mills Hus og rejste hjem for at følge sin Søster til Graven, denne Søster, paa hvem han havde ødslet al sin Kjærlighed, og som til Gjengjæld kun havde strøet Torne paa hans Vej.

Men den Andrew Campbell, som man saa i Ligfølget, var ikke den samme Mand, som for nogle Dage siden var rejst til Crossley. Den ranke Skikkelse var falden sammen, Hovedet var bøjet og hans Skridt usikre.

Han lagde sig paa Knæ ved Kisten, som stod i Kirkens Kor, og Panden sank ned mod det sorte Laag med den skinnende Sølvplade.

Hvad han der tænkte og bad, ved kun den, som raader over Glæde og Sorg, Liv og Død.

Da Præsten lyste Fred over den afdøde og sagte lagde sin Haand paa Andrews Skulder for at minde ham om, at den døde skulde bisættes, forblev Andrew ubevægelig.

Gud havde hørt hans Bøn. Han var gaaet bort for at blive forenet med hende, hvem en ond Skæbne havde stilt fra ham her paa Jorden.

Mads Skytte.

En Skilse fra Svenskekrigen af V. G.

(Sluttet.)

Det var nu blevet fuldstændig mørkt udenfor. Man kunde ikke se tre Skridt frem for sig. Taagen slog dem kold og fugtig i Møde, og Hytten, som de nys havde forladt, Herregaarden, mod hvilken de styrede deres Gang, og Skoven bag ved dem — alt laa indhyllet i det samme uigjennemtrængelige Mørke. Men de havde jo kun et kort Stykke Vej at gaa; Mads Skytte skred lige saa fast og sindig frem som altid, og Karen Malene trippede trøstig ved Siden af i samme langsomme Tempo, om hun end var nødt til at tage tre Skridt, naar han tog to.

Da de naaede Rydhave Hovedbygning, gik Mads Skytte strax op til Herskabsboligen, medens Karen Malene blev staaende nede i Gaarden for ligesom efter en stiltiende Aftale at vente paa ham og sige ham det sidste Farvel, inden han begav sig paa Vandring. Det varede ikke længe, før han kom tilbage og traf Pigen paa samme Sted, hvor han havde forladt hende. Lige saa rolig og stilfærdig som han plejede, gik han hen til hende og rakte hende sin store, barkede Haand.

„De andre Piger venter dig nede i Borgestuen; de vil nok være gode mod dig. Farvel, Karen Malene!"

Hun tøvede et Øjeblik. Saa faldt det hende paa en Gang ind, at hun maaske aldrig mere skulde gjense ham. Det var jo en farefuld Rejse, han tiltraadte, midt ind i Hjærtet af Landet, hvor Fjenden huserede. Greben af en pludselig Indskydelse slyngede hun begge sine Arme om hans Hals og trykkede sine Læber mod hans Mund.

„Kjære Mads, du er min eneste og bedste Ven her paa Jorden," hviskede hun. „Dersom noget ondt vederfaredes dig, fik jeg aldrig mere en glad Time!"

Mads Skytte havde uvilkaarlig bøjet Hovedet ned, da han følte hendes Arme om sin Hals, og det gav et Sæt gjennem hans kæmpestore Skikkelse, da hun trykkede sine Læber mod hans. Det var det første Kys, hun gav ham, og han havde saa lidet ventet dette Kjærtegn, at det virkelig lod, som om han for første Gang i sit Liv skulde blive bragt ud af sin uforstyrrelige Sindsro. Der lagde sig en dyb, brændende Rødme over hans solbrændte Træk, og hans Haand skjælvede endnu, da han lagde den paa Pigens Hoved og klappede hendes Haar saa blidt og varsomt, som man næppe skulde have troet det muligt for denne haarde og barkede Haand.

„Tak, min Pige," sagde han. „Jeg forstaar det ikke rigtig, men du har paa en Gang gjort mig saa tung om Hjærtet og tillige saa stille glad, som jeg ingen Sinde før har været. Gud Fader være med dig, lille Karen Malene!"

„Og gid han føre dig uskadt tilbage til mig!" sagde hun med Graaden i Halsen. „Farvel, min egen gode Mads!"

„Farvel!"

Saa gik han uden at se sig tilbage, medens hun blev staaende, indtil Lyden af hans Skridt snart havde tabt sig paa den opblødte Vej.

Han skridtede rolig og sindig gjennem Skoven trods det ravnsorte Mørke, der gjorde det umuligt for ham at se, hvor han satte sin Fod. Inden for den tæt tilknappede Kofte bar han et forseglet Brevskab, som han skulde aflevere fra sit Herskab til Rytterobersten, Hans Friis paa Klavsholm, og hvori Hr. Malte Sehested bad om Hjælp og Undsætning mod de svenske Bander, der strejfede omkring paa Egnen, og som hver Dag kunde ventes at ville hjemsøge Rydhave. Mads vidste, hvad Brevskabet indeholdt, og ingen forstod bedre end han, hvor meget der beroede paa, at han fik sit Ærende hurtig og lykkelig udrettet.

II.

Der kunde vel være gaaet en otte Dage — saa lang Tid havde det under de vanskelige Forhold taget for Mads Skytte at udføre sit Hverv — da et halvt hundrede af Rytterobersten, Hans Friis's Folk drog op til Rydhave. Det var sent ud paa Natten, da de naaede Gaarden. Alt var mørkt og slukket, og hvis ikke Gaardhundene havde modtaget de sene Gjæster med en vældig Halsen, kunde man gjærne have troet, at Rydhave var bleven forladt af alle levende Væsener. Nogle vel anbragte Slag paa Yderporten i Forbindelse med den Larm, som opstod ved Krigsfolkenes Ankomst, vækkede imidlertid Beboerne, og det varede ikke længe, før der sporedes Tegn paa Røre indenfor. Omsider blev en lille Luge i Porten aabnet, og da den gamle Ridefoged, som forsigtig kigede ud, havde overbevist sig om, at det var Venner og ikke Fjender, der forlangte Adgang, blev Porten hurtig lukket op, og de trætte og mødige Krigsfolk, der havde marscheret saa godt som uafbrudt de sidste tvende Døgn, skyndte sig nu ind i Gaarden.

Her blev de modtagne af Jens Ridefoged, en lille, gammelagtig Mand med Lammeskindshuen trukket dybt ned i Panden. Han kom dem i Møde med et alvorligt og bekymret Ansigt, der just ikke spaaede gode Tidender.

„I kommer ligesom en Kjende for sent," tog den gamle til Orde, i det han uden videre Indledning henvendte sig til den lille Skares Befalingsmand. „Vi har alt haft Besøg af de svenske Djævle, og de har efter bedste Evne brandskattet Naadigherren. Men Glæde vil der dog blive paa Gaarden, naar man hører, I er komne, for saa kommer Svensken vel næppe igjen for det første. Naadigherren har paa bedste Maade sørget for at skaffe jer Kvarter, Godtfolk, men han lader mig sige jer, at han ikke selv kan tage imod jer, desformedelst han igjen ligger syg af det gamle Tilfælde, og bedre blev det just ikke med ham, kan I vide, ved al den Uro og Skræk, som de fordømte Blaakjoler jog os i Blodet. Ak, gid I blot var komne lidt før, saa havde et og andet staaet anderledes til end nu."

Der var imidlertid blevet livligt nede i Gaarden. Folkene havde skyndt sig op og kom nu til Syne med Fakler og Lygter for at hjælpe til ved Indkvarteringen. En Stund efter var hele Skaren bænket i den store Havestue i Hovedbygningens Stueetage, thi Hr. Malte Sehested havde befalet, at naar den ny Besætning ankom, skulde den beværtes paa bedste Maade, og trods den sene Midnatstime tog de hungrige og udmattede Krigsfolk dygtig fat paa de store Sulefade, som blev baarne frem for dem.

Jens Ridefoged, der var fulgt med op i Havestuen for at have Opsyn med Indkvarteringen, havde forgjæves ventet paa, at Mads Skytte skulde indfinde sig med de andre Folk.

„Hvor er ellers den Mand, som hentede jer hid?" spurgte han endelig en af Krigsfolkene. „Er Mads Skytte ikke fulgt med jer tilbage? Jeg havde gjærne et bitte Ord at tale med ham."

„Mads Skytte stod nylig midt iblandt os der nede i Gaarden," svarede en af Mændene.

„Ja, men lidt efter, da jeg vendte mig om for at prate et Ord med ham, saa var han borte," tilføjede en anden. „Jeg saa ham gaa tværs over Borggaarden og hen til Sidehuset der ret forude i den nordre Ende."

„Ak, Gud bedre det for de Tidender, han vil spørge," mumlede den gamle Ridefoged, i det han uden at tøve forlod Stuen.

Han travede hovedrystende og smaasnakkende med sig selv tværs over Gaarden, indtil han kom til den omtalte Sidebygning, hvor Tyendet havde Bolig. Her traadte han ind ad en lav Port, drejede derpaa til venstre, steg nogle Trin til Vejrs og stod nu i den saakaldte Borgestue, hvor Folkene plejede at indtage deres daglige Maaltider.

Gamle Jens hævede den medbragte Lygte, som han har i Haanden, for at lade dens dosige Skjær strejfe omkring i den rummelige Stue, men da det Lys, den kastede, var altfor utilstrækkeligt til at overbevise ham om, hvorvidt den, han søgte, var til Stede i Stuen, saa begyndte han at kalde, først sagte og derpaa stadig højere:

„Mads Skytte! Lille Mads! Er du her inde?"

Men ingen svarede ham.

Ridefogden stod allerede i Begreb med at gaa tværs igjennem Borgestuen for at fortsætte sin Søgen i de smaa Folkekamre, der laa ved Siden af denne, da han pludselig stødte mod en Gjenstand, hvis Form røbede, at det maatte være et Menneske. Han bøjede sig forskrækket ned og lyste for sig med Lygten, og ved dens usikre Lys saa han nu Mads Skytte liggende paa Knæ paa Gulvet med Armene hvilende paa en af de lange Bænke, der stod paa hver Side af et stort, massivt Træbord, og med Ansigtet skjult i Armene.

Ridefogden bøjede sig endnu dybere ned, og efterat han nogle Øjeblikke havde betragtet den ubevægelige Skikkelse med en halvt ræd, halvt bekymret Mine, gav han sig til at ruske ham sagte i Armen, i det han spurgte:

„Sover du, Mads?"

„Nej," lød Svaret i en underlig hæs og dæmpet Tone.

„Stakkels Mads! Har en Ulykkesfugl allerede sunget for dig, om hvad der er sket? Ja, vi holdt jo alle sammen saa meget af hende, og vi troede hende saa godt forvaret, og saa skulde dog Ulykken komme. Men du er jo en bestemt og en sindig Mand, lille Mads, og du vil nok overvinde det. Det er dog bedre, hun gik bort med det samme, for hun havde dog aldrig ret længe overlevet den Ulykke. Men trøst dig, Mads, den lille Karen Malene har det godt, hvor hun nu er, og Svenskeren vil til evig Tid komme til at brænde i Svovlpølen. Det sagde ogsaa den gode Hr. Lars, da han kastede Jord paa Kisten. Ak ja, at al den Ulykke skulde hænde i den korte Stund, mens du netop var borte for at hente Hjælp til os . . . Men saa rejs dig dog op, Mads, og hør, hvad jeg siger!"

Skytten havde hidtil ligget ubevægelig i samme Stilling. Nu rejste han sig langsomt op og satte sig paa Bænken ved Siden af Ridefogden, medens han atter støttede Hovedet i begge sine Hænder. Lygten stod midt imellem de to Mænd,

Statue af Kong René. (Se Side 195).

og Lyset faldt saaledes, at Mads Skyttes bredskuldrede Skikkelse tegnede en underlig kæmpestor og fantastisk Skygge i det halvmørke Rum. Hans Ansigt var lige saa roligt og ubevægeligt som altid, Øjnene lyste med deres sædvanlige matte Glans, og kun den askegraa Farve, som havde lagt sig over hans Træk, røbede, at noget usædvanligt var hændet ham.

En Stund sad de to Mænd over for hinanden uden at mæle et Ord. Saa tog Mads pludselig Haanden bort fra Kinden for at vende Lygten om, saa at Lyset ikke længer faldt paa hans Ansigt.

„Det skær' i Øjnene," sagde han.

Stilling med begge Hænder støttede mod sine Kinder; Hovedet havde han bøjet endnu lidt dybere ned.

„Hvordan skete det?" spurgte han. Ordene kom tungt og langsomt frem.

„Ak ja, det er tungt at fortælle, det, men du skal jo have det at vide en Gang."

Og saa begyndte han at fortælle, lidt ensformigt og farveløst, kun nu og da med et svagt Udbrud af Harme eller med et bedrøvet Tonefald, som røbede, at Karen Malenes Skæbne ogsaa gik ham til Hjærte.

„Det var bare saa meget som tre Dage, efter at du var rejst bort, Mads. Vi vidste jo nok, at

Parti af Jærnbanebroen Point-du-Jour. (Se Side 195).

„Hm, ja, mumlede den gamle Ridefoged, „jeg kan nok se, at det alligevel har taget svært paa dig, Mads, skjønt du dog ellers har Ord for at være saadan en sindig Mand. Men grumme sørgeligt var det jo ogsaa; alle dine Livsens Dage har du værget hende saa godt, og saa skulde dog den Elendighed ramme hende. Ak ja, hvem skulde have troet det, den Gang du drog bort for at hente Oberstens Folk. Nu sidder de der ovre, og det kan vel hænde, at de skytter os en Tid, men hjælpe os for, hvad der alt er sket, det kan de ikke, Gud bedre det!"

Mads Skytte havde atter indtaget sin forrige

Svenskerne var ikke ret langt her fra sønden paa, og vi var allerede saa glade ved, at der var gaaet Bud til Obersten om Hjælp. Havde man ladet os i Fred saa længe, saa gik det vel ogsaa den lille Tid, indtil du kom tilbage. Saa var det just, som vi sad og fik vor Mellemmad, paa det Lav Klokken hen ved fire, og vi talte da om, hvor lang Tid det vel kunde tage at skikke Bud frem og tilbage mellem Rydhave og Klausholm, og et Ord faldt der jo ogsaa om, hvor snavs det var fat med Naadigherren, som laa der oppe og jamrede sig i Vaande og Pine — for Kammertjeneren Christoffer havde fortalt os, at det i de sidste Dage havde

været rent farlig, saa Sygdommen havde taget paa Vej — ja, som sagt, saa sad vi just saadan ved vor Mad, da Ib, Røgteren, kommer farende ind saa hvid i Ansigtet som en Væg og raaber, at nu er Svensken uden for Porten. Det kan jo nok hænde, at vi kom op i en Fart, og ingen tænkte mere paa at putte en Bid i Munden. Der gik jo sporenstregs Bud op til Herskabet, og Naadigsfruen gav Befaling til, at jeg skulde tage mod de svenske. Hvis deres Forlangende ikke var alt for ublu, sagde Naadigsfruen, saa maatte vi gaa ind paa, hvad de forlangte. Vi var jo dog ikke mandsstærke nok til at sætte haardt mod haardt. Ja, saa blev det min Lod at tage mod Blaakjolerne, da de strømmede ind i Gaarden, bandende og huserende som en Flok Djævle. Det første, jeg spurgte, var ellers, at den svenske Major, som var deres Anfører, hed Utfall, og saa havde jeg hørt nok, thi jeg vidste, at han var en af de værste Djævle i Svenskekongens Hær. Det skær' i mig, Mads Skytte, at fortælle dig om alle de gode Ting, som de fordømte Svenskere forlangte, at vi skulde rykke ud med, hvis vi ikke vilde se Gaarden brændt ned over Hovedet paa os. Og meget værre Trusler end som saa maatte vi høre paa. Fem fede Stude, tre af vore bedste Heste, tyve Tønder Korn foruden en stor Mængde Fødevarer og dertil flere hundrede Rigsdaler i rede Sølv brandskattede de Herskabet for. Men Enden var ikke endda. Den svenske Major forlangte, at han og alle hans Folk skulde beværtes paa Stedet med det bedste, Gaarden formaaede, før de atter vilde drage bort. Og saa maatte vi til den Gjerning ogsaa, mens de svenske Djævle gik bandende omkring mellem os og huggede til os med den flade Klinge, naar de ikke syntes, at det gik rask nok med Tilberedelserne. Til den svenske Major var et Værelse blevet gjort i Stand oppe i Herskabsboligen, og her skulde han mæske sig paa vort naadige Herskabs Bekostning. Ak, Gud bedre det, naar det endda havde været det værste! . . . Ser du, Mads Skytte, vi vidste jo nok, at Svenskerne var nogle gudsforgaaende Kvinderøvere, og derfor havde vi sørget for, at Gaardens Piger, saa vidt det lod sig gjøre, ikke kom dem for Øje. Men skjule dem helt, turde vi jo heller ikke. Men saa skal Ulykken være, at Bandens Anfører faar det Djævlens Indfald, at en af Pigerne skal varte op for ham ved Bordet, og til den Ende sender han to af sine lange Svenskere ud for at finde en af de skjønneste Piger paa Gaarden. Der blev en Hvinen og en Skraalen, kan du nok tænke, Mads Skytte, men de to Svenskere forsikrede, at deres Major højt og dyrt havde svoret paa, at der ikke skulde vederfares Pigen noget ondt, naar hun blot høslig og godvillig vilde varte op ved Bordet. Ja, det nyttede ikke at sætte sig til Modværge, lille Mads. Svenskerne udvalgte den af Pigerne, som de tyktes bedst om, og Loddet faldt til al Ulykke justement paa lille Karen Malene . . ."

Ridefogden gjorde en Pavse og skottede frygtsomt hen til den kæmpestore Skikkelse, som sad ved Siden af ham. Men Stærke Mads blev siddende ubevægelig, uden at fortrække en Mine i sit Ansigt, og da Ridefogden en Stund forgjæves havde ventet paa, at hans Tilhører enten ved Ord eller Tegn skulde give sin Deltagelse til Kjende, tog han atter fat paa sin bedrøvelige Fortælling.

„Ja, saa var det allerede langt ud paa Aftenen, da Svensken brød op med alle de gode Sager, som han havde plyndret os for, og først da han var borte, opdagede vi, at Karen Malene intet Sted var at finde. Den fordømte Svensker havde taget hende med og agtet sit Ord og Løfte lige saa ringe, som Djævlen agter Guds hellige Ord.

Det var først Tredjedagen efter, da Ib kom gaaende forbi Mosekjæret ret norden for Rydhave Skov, at han saa en Hue drive paa Overfladen, og det var netop af den Slags, som Karen Malene plejede at gaa med, og da vi saa alle sammen gik ud for at søge, saa fandt vi hende jo til sidst. Men om hun selv har gjort Ende paa sine Dage af Skam og Fortvivlelse, eller om hun i Nattens Mørke er flyet bort fra Voldsmanden og kommen til Ulykke i Kjæret undervejs, det ved kun han der oppe, som nok vil hævne hendes uskyldige Liv . . . Ja, mere har jeg ikke at fortælle dig, Mads."

„Ved du ellers ikke, Jens Ridefoged, hvor den svenske Major siden er dragen hen?" spurgte Skytten lidt efter paa sin sædvanlige langsomme Maade.

„Man siger, at han er gaaet nord paa ad Lemvigkanten til. Men kom nu med, lille Mads, du har ilde af at sidde her længer og grublisere over al den Bedrøvelighed."

„Tak, Jens, jeg bliver her bare en lille Stund endnu; saa ses vi nok igjen."

Ridefogden indsaa, at han skulde have ondt ved at faa Mads Skytte af Stedet, og uden at spilde flere Ord gik han bort, trøstende sig med, at en sindig og rolig Mand som Stærke Mads nok vilde overvinde den tunge Hjertesorg, som havde ramt ham.

Men da Gaardens Folk den næste Morgen kom ind i Borgestuen, var Mads forsvunden. Man antog, at han var gaaet hjem til det lille Udflytterhus, hvor han og hans gamle Mo'er boede, men det viste sig, at han heller ikke havde været der. I de nærmeste Dage forhørte man sig rundt omkring paa Egnen, men ingen havde hverken set eller hørt noget til ham. Mads Skytte syntes at

være forsvunden uden at have efterladt sig det ringeste Spor.

III.

Nogle Mil syd for Lemvig ligger en øde Hedestrækning, hvor fra man kan skimte det nordligste Parti af Nissum Fjord, som adskilles fra Vesterhavet ved Bøvlingklitten. Mod vest har man Bøvling Kirke og Ryssensten Slot, og drager man længere nord paa, er hele Egnen ligesom oversaaet med talrige Kæmpehøje, der giver Stedet en særegen, stemningsfuld Karakter. Et gammelt Sagn beretter, at i en af disse Høje ligger der begraven en engelsk Konge, som landede paa denne Del af Jyllands Vestkyst med en talrig Hær. Men da han vilde trænge længere ind i Landet, blev han overvunden af de danske og faldt selv i Slaget. En Del af hans Hær skal i Følge det samme Sagn have fundet Døden i en Mose der paa Egnen, som endnu den Dag i Dag kaldes Anglands Mose. — Endnu længere nord paa strækker sig en Række høje Bakker, der paa den ene Side omgiver den lille Kjøbstad Lemvig, og enkelte af disse skraane brat ned mod den smalle Vig af Limfjorden, ved hvilken Byen ligger.

Det kunde vel være en Maaned eller saa omtrent, efter at Mads Skytte sporløst var forsvunden fra Rydhave Herregaard, at der en Aftenstund kort efter Mørkets Frembrud havde forsamlet sig en Trup svenske Ryttere i en forfalden Udflyttergaard henved et Par Mil syd for Lemvig, hvor Vejen slynger sig ind over den nys omtalte Hedestrækning. Gaarden havde i nogen Tid staaet forladt af dens Beboere, og der var saaledes ingen, som hindrede Fjenden i at husere, saa galt han vilde. Men eftersom Folkene havde medtaget alle deres Ejendele og deriblandt ogsaa de Fødevarer, hvormed Huset havde været forsynet, fandt Svenskerne sig ikke synderlig tilfredse med Opholdet. Deres Heste havde de bundet uden for, medens de gjennemstøvede Gaarden fra øverst til nederst, men de havde ikke fundet det mindste, som kunde tjene hverken Mennesker eller Dyr til Føde, og al deres Hu stod derfor til saa hurtigt som muligt at forlade et Sted, der saa slet havde svaret til deres Forventninger om et godt Bytte. Men Mørket var, som sagt, allerede faldet paa, og Svenskerne følte just ikke heller synderlig Lyst til at begive sig paa Lykke og Fromme ud paa de ukjendte Veje for endnu samme Aften at kunne naa Lemvig.

Rytterne havde lejret sig ude paa Gaardspladsen mellem Gaardens tre Længer, i hvis Midte de havde tændt et Baal af Lyng, Spir og Lægter, som de havde fundet rundt omkring, og dertil havde de føjet alt det Træværk, som de i Hast kunde faa revet ned af Tag og Vægge.

Inde i Bondegaardens Storstue, hvor der ikke var blevet andet Bohave tilbage end en Halmstol og et itubrækket Bord, gik Rytterskarens Anfører, Major Utfall, utaalmodig frem og tilbage. Han var en slank og velvoxen Skikkelse, som man ikke kunde frakjende en vis ydre Anstand; han bar Hovedet frit og kjækt, og Ansigtet med de fine, regelmæssige Træk, der oplivedes af et Par store, mørkeblaa Øjne, maatte selv hans værste Fjende have kaldet smukt, hvis det ikke havde været skæmmet af et frastødende Udtryk, der paa en Gang røbede raa Sanselighed og utæmmet Hovmod. Som han der gik frem og tilbage i Stuen, med Armene korslagte over Brystet og Sablen slingrende efter sig, var hans Sind aabenbart opfyldt af en tilbagetrængt Forbitrelse, som kun ventede paa en passende Lejlighed for at give sig Luft. Det var allerede en god Stund, siden han havde sendt nogle af sine Ryttere ud med den dobbelte Opgave at hjemsøge de nærmeste Bøndergaarde og skaffe Proviant enten med det gode eller det onde og tillige opsøge en Vejviser, der endnu samme Aften kunde føre dem til Lemvig. Men skjønt der vistnok var forløbet det meste af et Par Timer, var Folkene endnu ikke komne tilbage, og det lod til, at man maatte blive paa Stedet, hvor lidet indbydende Forholdene end var.

Rytterne, der havde lejret sig ude i Gaarden, var allerede i Færd med at trække sig tilbage til Lofter og Lade for at søge Hvile for Natten, da et larmende Raab fra nogle af deres Kammerater underrettede dem om, at det udsendte Mandskab omsider vendte tilbage. Strax efter red ti svenske Ryttere ind i Gaarden, og der gik nu ufortøvet Melding til Majoren om Udfaldet af Expeditionen.

„Ikke en Gaard i to Mils Omkreds har vi fundet beboet," berettede den svenske Korporal, da han stod for sin Chef. „Paa Hjemvejen fór vi vild og maatte flakke om en god Stund, før vi igjen fandt den rigtige Vej. Alt, hvad vi bringer med os tilbage, er en Bondekarl, som vi har opsnappet paa Vejen. Han kan endnu i Aften føre os til Lemvig, hvis Majoren befaler."

„Lad Manden strax komme her ind," lod det korte Svar.

Korporalen gik bort og vendte strax efter tilbage med en ualmindelig høj og bredskuldret Karl, som dog ikke var iført den sædvanlige Bondedragt, men en grøn Jægerkofte og Hjorteskindsbuxer, hvad der snarere syntes at røbe, at han enten var eller havde været Skytte paa en af de nærliggende Herregaarde.

Han havde aabenbart ikke prøvet paa at sætte sig til Modværge mod de svenske Ryttere, der havde

opsnappet ham i Nærheden af Udflyttergaarden, thi hans Fremtræden var sindig og fattet og tydede ikke paa, at der var bleven anvendt Vold mod ham. Med en ligegyldig Mine traadte han paa Majorens Vink ind i Stuen med sin store Lammeskindshue under Armen.

Den svenske Major gik rask hen imod ham og saa stift paa ham, i det han spurgte:

„Hvor hører du hjemme?"

„En Kjende vester paa, i Fjaltring Sogn," lød Svaret i en langsom, dræbende Tone.

„Din Dragt tyder paa, at du er Herregaardsskytte. Hvor tjener du?"

„Jeg tjener ikke mere, al den Stund jeg er løben af Tjenesten."

„Hvor tjente du da sidst?"

„Hos velbyrdige Mand, Hr. Malte Sehested paa Rydhave."

Der kom et hastigt, næsten umærkeligt Glimt i Majorens Øjne, men han fortsatte strax Forhøret.

„Og hvorfor løb du bort fra din Tjeneste?"

„Formedelst der kom noget i Vejen, saa jeg ikke gad være der længer."

„Du har vel stjaalet af Herskabets Vildt, og saa jog man dig bort, kan jeg tænke! Hvad hedder du ellers?"

„Mads Skytte, ellers kaldte de mig ogsaa Stærke-Mads."

„Ja, du ser jo nok ud til at svare til Navnet. Mener du, at du endnu i Nat kan føre os til Lemvig?"

„En kan jo altid prøve paa at føre jer den lige Vej, I skal. Jeg er vel kjendt paa Egnen."

„Godt, saa er den Ting afgjort. Er du rap til at vise os Vej, skal du faa et godt Maaltid sammen med mine brave Svenskere, naar vi kommer til Lemvig. Der findes nok en Hest til dig der ude. Saa, nu kan du gjærne skruppe af."

Mads Skytte gjorde omkring og forlod Stuen lige saa langsomt og sindig, som han var kommen.

Næppe ti Minutter efter sad alle Rytterne i Sadlen, og med Stærke Mads i Spidsen drog Skaren ud af den ubeboede Gaard og lagde Vejen nord paa, tværs over Heden.

Det var en barsk og raakold Efteraarsnat. Ikke en eneste Stjærne var synlig paa Himmelhvælvingen, der ligesom tyngede sine sorte Skymasser ned over det øde Landskab. Rytterskaren red i Tavshed hen over den golde Hedestrækning. Hungrige, trætte og forvaagede, som de var, følte de sig ikke oplagte til at forkorte Tiden med Samtale eller spøgefulde Indfald. De fleste svenske Krigsfolk havde Hang til Overtro, og naar man ved Nattetid saa en saadan Skare drage stille og tavs gjennem en afsides og mennesketom Egn af Landet, skulde man næppe tro, at det var de samme Folk, som ved Dagens Lys gav deres vilde Overmod fri Tøjler.

Hin triste Efteraarsnat syntes der endog at hvile en mere end sædvanlig trykket Stemning over de svenske Ryttere. En og anden blandt dem, som ikke vilde have fortrukket en Mine midt i den værste Kugleregn, spejdede nu ængstelig ud i Mørket, og de, som red nærmest bag ved deres lige saa tavse Vejviser, spurgte hyppig, hvor langt man vel endnu havde tilbage, før man naaede Lemvig. Men Mads Skytte indskrænkede sig hver Gang til at nikke med Hovedet, lige som han vilde sige, at de kom vel tidsnok, og til sidst blev man kjed af at spørge ham oftere derom.

Saaledes fortsatte de i flere Timer deres tavse og alvorlige Ridt. Man var allerede kommen forbi den store, af gamle Kæmpehøje dækkede Strækning, hvor Hestene hvert Øjeblik snublede paa det ujævne Fordsmon, og man nærmede sig nu langsomt de høje Bakker, der omgav Maalet for den natlige Expedition. Men endnu saas intet Lys, der røbede Byens Nærhed. Heste og Ryttere var lige udmattede, og da de endelig naaede Bakkerne, havde de næppe Kræfter nok til at foretage den besværlige Opstigning.

„Nu lider det," sagde Mads Skytte, i det han styrede sin Hest nærmere hen til den svenske Major, der hidtil lige som han selv havde redet i Spidsen for Rytterskaren. „Kan eders Folk blot faa Hestene en Kjende op ad Bakken her, saa har vi Lemvig lige foran os, og saa faar I vel ellers nok et godt Sted at ligge i Nat."

„Er vi komne saa langt, kommer vi vel det Stykke med," svarede Utfall. „Det lader nok til, at du selv begynder at længes efter et varmt Natteleje, Mads Jyde! — Fremad, Folk!" tilraabte Majoren derpaa sine Ryttere, og saa rask, som det lod sig gjøre paa de udmattede Heste, red man nu op ad Skraaningen og stansede ikke, før man havde naaet Bakkekammen, hvor hele Skaren gjorde Holdt for at drage Aande efter det møjsommelige Ridt.

Natten var saa mørk, at man ikke kunde se tre Skridt frem for sig, men fra Toppen af Bakken kunde de mødige og forvaagede Ryttere skimte Lys, der blinkede dem helt indbydende i Møde.

„Ser I Lysene der ovre, strænge Herre?" spurgte Mads, i det han paa ny drejede sin Hest tæt ind til den svenske Major.

„Ja vist; det er vel Lemvig? Men her er saa mørkt som i en Ligkiste," tilføjede Utfall med en Ed. „Rap dig nu, Slyngel, og tag ikke fejl af Vejen, hvis du ikke vil, at din Ryg skal komme til at undgjælde derfor!"

„Vejen tager jeg ikke fejl af, strænge Herre,"

gjenmælede Mads i en dæmpet Tone. „Vi er strax, hvor vi skal være, og saa faar I have Tak for sidst."

„Taler du i Gaader, Slyngel!" — Den svenske Major løftede forbitret sin Klinge mod Mads Skytte, men uden at lade sig skræmme bøjede denne sit Ansigt tæt hen til ham og hviskede: „Naar Djævlen har taget din onde Sjæl, saa vil det kanske spørges, hvorledes en jysk Bonde har hævnet den Vold, I har øvet mod hans Landsmænd og en bitte Pige, som var ham kjærere end hans Hjærteblod!"

„Forræderi!" skreg Utfall, der pludselig var bleven saa bleg som et Lig. Han strakte allerede Haanden ud for at gribe den dristige Vejviser. Men med en lynsnar Bevægelse rev Mads Skytte sig løs, huggede Hælene i Hestens Sider og tvang Dyret frem i et vildt Spring.

„Han maa ikke undslippe!" raabte den svenske Major, og i blindt Raseri drev han sin Hest frem tæt bag efter Skytten. Hans Ryttere fulgte ham. —

Et uhyggeligt, halvkvalt Skrig banede sig Vej ud i Natten. Lyden af de fremstormende Hestes Hovslag var paa en Gang forstummet, men paa Skrænten af den stejle Brink, der førte brat ned mod Fjorden, kæmpede en mørk, uformelig Masse endnu nogle Sekunder, før Mænd og Heste styrtede ned i deres vaade Grav. Saa blev det atter stille. — Den næste Morgen fandt Lemvig Borgere Ligene af de svenske og deres Vejviser drivende omkring ude i Fjorden.

Billeder fra Frankrig.

Kong René's Statue. Kong René, den sidste Hertug af Anjou, var født paa Slottet Angers, der ligger i Byen af samme Navn. Denne By var ikke alene hans Fødeby, men ogsaa hans kjæreste Opholdssted. Ved den Vej, som vi paa Billedet (Side 190) ser løbe langs det ærværdige Slots Mure, sad den ridderlige Konge ofte i de sidste Aar af sit Liv og saa paa sine trofaste Undersaatter, der her tog deres Aftenvandring; derfor bærer Vejen endnu den Dag i Dag Kong René's Navn, og da Beboerne efter hans Død rejste ham en Statue, stillede de den paa „Kong René's Vej". Selve Statuen er et Værk af den geniale Franskmand David. Den er i overnaturlig Størrelse, og Billedhuggeren har særlig lagt an paa at vise den „gode" Konge. Paa Fodstykket har han anbragt tolv mindre Statuer, hver i sin Nische; de forestiller de tolv vigtigste Mænd i Anjous Annaler og navnlig saadanne, som har udmærket sig ved Dristighed og Mod.

Jærnbaneviadukten ved Point-du-jour er en af de mange Seværdigheder, som Verdensstaden Paris har at fremvise. Den forbinder Seinens Bredder med hinanden og er bestemt saavel for Jærnbanetog som for Vogne og Fodgængere. Igjennem det Galleri af modsat paa hinanden stillede Buer, som Billedet (Side 191) viser, færdes en broget Strøm af Mennesker, som ad denne Vej søger bort fra Byens Larm til den skjønne Boulogneskov. Over deres Hoveder farer Jærnbanetogene afsted, og herfra har de rejsende en henrivende Udsigt over den smukke Egn, hvorigjennem Viadukten er ført, Skrænterne ved Viroflay, Meudon og Seineflodens smilende Bredder. Den indre Vej fører igjennem fire Buer, som hver især har en Bredde af 31 Metres (ca. 90 Fod). Bygmesterens Navn er Mr. de Bassompiére, Ingeniør ved Banen.

Folketheatret har i G. v. Mosers 5-Akts Lystspil „Vore Koner", bearbejdet af Hr. Otto Zinck, erhvervet sig et nyt Stykke, der har den gode Egenskab at være særdeles morsomt, ihvorvel der kan gjøres forskjellige Indvendinger mod dets egentlige Værd, som f. Ex. den, at de væsentligste Momenter er behandlede atter og atter i en stor Mængde Lystspil. Hverken de af en Navneforvexling fremkommende Misforstaaelser eller de tre Ægtepar, en letsindig Mand med en fornuftig Kone, en adstadig Mand med en letsindig Kone og en Per Tot af en Ægtemand, der er gift med en Rasmus, er synderlig ny, men — hvad der upaatvivlelig skyldes Bearbejderen — Situationerne er lagte godt til rette, og Dialogen, som i øvrigt helt igjennem er livlig, udmærker sig ved mange morsomme Indfald, der holder Humøret oppe under alle fem Akter. — Hvad Udførelsen angaar, er alle Rollerne i gode Hænder; de tvende unge Ægtepar spilles af Fruerne Watt og Holst samt d'Hrr. Wulff og Stigaard; Hr. Kolling har som Grosserer From faaet en ny, morsom Variation til sit store Galleri af sølle Ægtemænd, og Elskerparret har heldige Fremstillere i Frk. L. Sørensen og Hr. Reumert. Stykkets bedste Figur turde dog være Lejetjeneren Ulriksen, der spilles ret con amore af Hr. Zinck. „Vore Koner" opførtes første Gang til Hr. Zincks Benefice, og at dømme efter den hjærtelige Latter og det livlige Bifald, der lød fra Tilskuerpladsen, vil Stykket sikkert kunne holde sig en god Stund paa Repertoiret.

NY BØGER.

Landolin, Roman af Berthold Auerbach. (Forlagt af Brødrene Salmonsen). Den nys afdøde Forfatter har i denne som i de fleste af sine Skrifter vist sin ualmindelige Evne til at stille Karakterer klart og fængslende frem, i det han afmaler Livet blandt de selvbevidste, stolte Storbønder, der føler sig som Konger paa deres Selvejergaarde. Landolin er en saadan Storbonde, han føler sig som den første i sin Egn og vaager ømtaalig over sin Anseelse. Men han er tillige en hidsig og voldsom Karakter, og saa hænder det, at han i Vrede begaar et Drab paa en fattig Tjenestekarl. Han lyver sig fri for Straf, men den offentlige Mening fordømmer ham, og han, der før var saa stor og stolt, gaar nu omkring som en forstødt blandt sine jævnbyrdige. Landolins Sjælekamp og de Konflikter, som hans Brøde fremkalder navnlig med Hensyn til Datteren Thoma, er virkningsfuldt skildrede; Bogen i det hele underholdende.

Smaafolk af Hans Hopfen, paa Dansk ved J. Thaysen (Brødrene Salmonsens Forlag). Forfatteren har i kort Tid vundet et godt Navn her hjemme. Saa vidt vi mindes, var den for et Par Aar siden udkomne Samling: „Majorens Historier" det første samlede Arbejde af Hopfen, som er oversat paa dansk, og dette er nu efterfulgt af „Smaafolk", indeholdende tre Noveller, af hvilke navnlig den sidste „En Boldts Historie" røber Forfatterens heldige Evne til at give en vel komponeret Handling, iklædt en karakteristisk og original Fremstillingsform. Ogsaa den første Fortælling, „Paa en Engels Forbøn", er særlig vellykket ved sin ejendommelige Karakteristik af det ensomme, halvt uciviliserede Liv oppe i de tyrolske Bjærge, hvor der kan fremstaa saa besynderlige Fremtoninger som Mo'er Schabacher og Mo'er Stocklausner. Derimod gjør Fortællingen „Torden om Foraaret" et mindre godt Indtryk; det er et besynderligt og lidet tiltalende Sujet, Forfatteren her har valgt. — Oversættelsen er smagfuld og gjort med synlig Omhu.

Blot til Lyst.

God Fortjeneste. En Øltapper i München solgte sit Øl for 6 Øre Kruset og paastod, at han alligevel fortjente 6 Øre derpaa; han gjorde nemlig følgende Beregning: 1 Øre har jeg i Rabat fra Bryggeren, for 1 Øre er Kruset for lille, for 1 Øre kommer jeg for lidt i Kruset, for 1 Øre spæder jeg med Vand, for 1 Øre drikker jeg med Gjæsten, og den Slump, enhver i Reglen efterlader i Kruset, er 1 Øre værd; Summa 6 Øres Fortjeneste.

Komikeren Levassor assisterede en Gang ved en Koncert i en af Paris' Forstæder til Fordel for de fattige. Efter Koncerten indbød Sognepræsten alle Kunstnerne til en Frokost. Levassor fandt under sin Serviet et Paaskeæg, af hvilket der faldt 5 Guldstykker, da han aabnede det. „Ah, Hr. Pastor," udbrød Kunstneren muntert; „De ved, at jeg holder meget af kogte Æg, men De ved formodentlig ikke, at jeg kun spiser det „hvide". Maa jeg derfor bede Dem om at give det „gule" til de fattige."

Kuriosum. Paa en Sognekirke, ikke langt fra Bordeaux, skal Mairen have ladet skrive med store Bogstaver følgende Indskrift: „Her begraves kun saadanne døde, der lever i Sognet".

I en ungarsk By gav man en Gang et Bal til Indtægt for Oprettelsen af et — Gravmæle for den ungarske Digter Kotona Jozsuf.

Gaadefuldt. Paa en lille fransk Landsbykirkegaard findes en Gravsten med følgende Indskrift: Her hviler Blandine Menu, død den 28de Januar 1855, 44 Aar gammel, begrædt af sine fire Børn, Louis, Pierre, Francois og Barbe, der alle sammen døde før hun.

Gaadefabrik.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en dansk Digter:

1. By paa Fyen.
2. By i Holland.
3. By i Jylland.
4. Kongerige i Evropa.
5. By i Skotland.
6. Flod i Frankrig.
7. By i Tyskland.
8. By paa Sjælland.

A. A. Sæby.

Udgravningsforetagende.

Af følgende Ord: Sø, Bi, Neg, Nero, Bo, Es, udledes Navnene paa tre danske Byer.

R. K.

Rebus.

R 8 N Hund I. R.

Snut.

Opløsning paa Præmiegaaden i forrige Nummer (Søndagen den 26de Marts):

Altertavle. (Alle — Tavle).

De indkomne Løsninger vil blive meddelte i næste Numer.

Firkantet Nød i Nr. 12 løst af den gale Jente med Nistelaaget. „De to sorte Negle i Kolding". Filias Fogh og Paspartout. Snut. A. A. Sæby Jomfru Fløjlsgrød.

Naturhistorisk Gaade i Nr. 12 løst af den gale Jente med Nistelaaget. Ernst, Nykjøbing F. „De to sorte Negle i Kolding". Filias Fogh og Paspartout. Snut.

Rebus i Nr. 12 løst af den gale Jente med Nistelaaget. „De to sorte Negle i Kolding". Jomfru Fløjlsgrød.

Brevvexling.

Ernst, Nykjøbing F., takkes for det tilsendte.

„Andreas". Tak for det tilsendte, som muligvis skal blive optaget ved Lejlighed.

Familievennen
UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.
6. Aargang. Søndagen den 9. April 1882. Nr. 15.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Selv Maljuta følte sig overvældet af en let Gru. Czaren havde derimod atter fattet Mod, takket være hans Yndlings Nærværelse.

„Hør ikke paa hende, Gregor," sagde han; „du kjender hende jo; agt ikke paa en gammel Kvindes Snak. Gaa din Vej, gamle Tosse; forlad os!"

Onufrewnas Øjne begyndte paany at funkle.

„Gamle Tosse?" gjentog hun. „Jeg en gammel Tosse? I vil komme til at huske mig i den anden Verden — I vil begge to komme til at huske mig! Alle dine Yndlinge, Iwan, vil faa deres Løn endnu i dette Liv, baade Græsnoy og Baßmanoff og Wjæsemski, enhver af dem vil faa Løn som fortjent. Men han der," vedblev hun og pegede med sin Stok paa Maljuta; „han faar ikke sin Løn i denne Verden; for hans Gjerninger har Jorden ingen Straf, som er stor nok. Gjengjældelsen venter ham i Helvedes dybeste Pøl; der er der beredet ham en Plads; Djævlen venter paa ham og glæder sig til hans Komme! Ogsaa for dig, Iwan, er der Plads, en stor, gloende Plads!"

Og i det hun stødte sin Stok heftig mod Gulvet og slæbte Fødderne efter sig, forlod hun Sovekammeret.

Iwan var bleven bleg. Maljuta sagde intet Ord. Tavsheden varede saa længe, at den blev pinlig.

„Naa, Gregor," tog Czaren endelig til Orde, „har Kolitschefferne saa tilstaaet?"

„Endnu ikke, Czar. Men det skal ikke vare længe; jeg skal snart faa Tungen løst paa dem."

Iwan indlod sig nu paa Enkelthederne i Forhøret, og Samtalen om Kolitschefferne gav hans Tanker en anden Retning.

Derpaa haabede han at kunne sove lidt. Efter at han havde sendt Maljuta bort, lagde han sig paa Sengen, og det lykkedes ham endelig at falde i Søvn.

Men pludselig vaagnede han igjen.

Værelset var kun svagt oplyst af de foran Helgenbillederne brændende Lamper. En Straale fra Maanen trængte ind gjennem det lave Vindue og skinnede paa Kaminens brogede Stenplader. Bag ved disse peb en Faarekylling, medens en Mus et eller andet Sted morede sig med at gnave i det raadne Bjælkeværk.

Midt i denne Stilhed blev Iwan Wassiljewitsch greben af en ny Frygt.

Det forekom ham pludselig, som om Gulvet aabnede sig, og den gamle Bojar, som han havde forgivet under Gjæstebudet, steg op gjennem Aabningen.

Czar Iwan havde meget hyppig saadanne Syner, som han tilskrev Djævlens List. Han gjorde Korsets Tegn for at bortmane Spøgelset.

Men Synet forsvandt ikke. Den døde Bojar vedblev at stirre paa ham. Oldingens Øjne traadte

ud af deres Huler; Ansigtet var blaat lige som ved Maaltidet, da han havde tømt det Bæger, som Iwan havde sendt ham.

„En ny Fristelse!“ tænkte Czaren. „Men jeg giver ikke efter for Djævlens Gjøglespil; jeg skal vel vide at faa Bugt med den onde Trolddom. Gud er opstanden; han vil tilintetgjøre Menneskenes Fjende!“

Den døde steg langsomt op af Gulvet og nærmede sig Iwan. Czaren vilde skrige, men Stemmen nægtede ham sin Tjeneste. I hans Øren lød der en skrækkelig Susen.

Den døde bøjede sig for Iwan.

„Vær hilset, Czar Iwan!“ sagde en hæs, overnaturlig Stemme; „jeg bøjer mig for dig, der har dræbt mig mod al Lov og Retfærdighed!“

Disse Ord trængte Iwan til hans inderste Sjæl. Han vidste ikke, om det var Synet, der havde udtalt dem, eller om det var hans egne Tanker, som havde røbet sig i lydelige Udtryk.

Men lidt efter forekom det ham, at Gulvet atter aabnede sig, og et nyt Syn viste sig for ham: det var Overmundskjænken Daniel Adascheff, hvem Iwan havde ladet henrette for fire Aar siden.

Ogsaa Adascheff steg op af Gulvet, bøjede sig for Czaren og sagde:

„Vær hilset, Czar Iwan; jeg bøjer mig for dig, som paa uretfærdig Vis har ladet mig dræbe!“

Dernæst kom Bojarinja'en Maria, der var bleven henrettet tillige med sine Børn. Hun steg op af Gulvet med sine fem Sønner. De bøjede sig alle sammen for Czaren og sagde hver især: „Vær hilset, Czar Iwan; jeg bøjer mig for dig.“

Og derpaa fulgte Fyrsterne Karljateff og Obolenski, Nikita Scheremeteff og mange andre, som var blevne dræbte eller henrettede paa Iwans Bud.

Værelset var helt opfyldt af døde. Og de gjorde alle sammen et dybt Buk for Czaren, i det de sagde:

„Vær hilset, vær hilset, Iwan; vi bøjer os for dig!“

Derefter fremtraadte en Skare Munke, Nonner og ærværdige Eneboere, alle i lange, sorte Klædebon, alle blege og bedækkede med Blod.

Saa kom Turen til de kjække Krigere, der havde kæmpet med Czaren foran Kasans Mure. Deres Legemer fremviste frygtelige Saar, men de havde ikke faaet dem i Slaget; Saarene skrev sig fra Bødlens Haand.

Dernæst fulgte en Skare Jomfruer med sønderrevne Klæder og unge Koner med diende Børn ved deres Bryst. Børnene strakte deres smaa, blodplettede Hænder hen imod Czaren og stammede:

„Vær hilset, Iwan, vær hilset, du, som har myrdet os uskyldige smaa!“

Værelset blev stadig tættere og tættere fyldt med disse Skikkelser, Fostrene af Iwans onde Samvittighed og hans sygelig ophidsede Fantasi. Han formaaede ikke længer at adskille Drømmesynerne fra Virkeligheden.

Det forekom ham, at Spøgelsernes Ord gjenlød med et hundredfoldigt Ekko. Og paa samme Tid troede han at høre Dødsbønnen og Ligsangene. Haarene rejste sig paa hans Hoved.

„I den levende Guds Navn!“ udbrød han, „hvis I er Aander, sendte af Menneskenes Fjende, saa vig fra mig! Men er I virkelig Gjenfærdene af dem, som jeg har straffet, saa vent indtil den yderste Dag! Gud vil da dømme mellem eder og mig!“

De døde udbrød i Hulken og begyndte at dreje sig rundt om Iwan lige som de visne Blade, der hvirvles omkring af Efteraarsvinden. Ligsangen lød stadig mere klagende, Regnen begyndte atter at piske mod Ruderne, og midt under Stormens Hyl indbildte Czaren sig at høre Klangen af Basuner og en Stemme, som raabte:

„Iwan, Iwan! Dommens Dag er kommen!“

Czaren udstødte et højt Skrig. Kammertjenerne kom ilende fra de tilstødende Værelser.

„Staa op!“ udbrød Czaren med gjennemtrængende Stemme. „Hvem sover nu! Den yderste Dag, den sidste Time er kommen! Følger mig alle til Kirken!“

Hoffolkene skyndte sig at gjøre sig rede. Kort efter lød Kirkeklokkernes manende Klang, og da Opritsnikerne, som først nylig var komne til Ro, hørte det bekjendte Tegn, sprang de op fra deres Leje og klædte sig ilsomt paa.

Mange af dem drak og svirede endnu sammen med Wjæsemski. De sad ved de fyldte Bægere og skraalede lystige Viser. Men saa snart de hørte Klokkeringningen, sprang de op, kastede de sorte Munkekapper over deres kostbare Kaftaner og trak Hætten ned over Hovedet.

Hele Byen kom i Bevægelse. Det varede ikke længe, før Lysene skinnede inde i Kirken; Stadens Indbyggere, der var blevne skræmmede op af deres Søvn, ilede afsted til Kejserborgens Porte og saa en Mængde Lys bevæge sig fra det ene til det andet Vindue i Paladset. Derpaa dannede alle disse Lys en lang Række, og Prosessionen drog nu gjennem de dækkede Gange, der i uregelmæssige Bugtninger forbandt Slottet med Gudshuset.

Opritsnikerne, der alle sammen var iførte ensartede sorte Kapper og Hætter, bar brændende Harpixfakler, hvis Skin paa en sælsom Maade aftegnede sig paa de udhugne Søjler og de broget malede Mure. Vinden slog Kapperne til Side, saa at Maanelyset i Forening med Faklerne skinnede

paa den Rigdom af Guld, Perler og kostbare Ædelstene, hvormed Opritsnikernes Klæder var smykkede.

Forrest i Toget gik Czaren, indhyllet i en Munkedragt; han slog sig for Brystet og bad under lydelig Hulken:

„Herre, hav Barmhjærtighed med mig arme Synder! Hav Barmhjærtighed med mig usle Skabning! Hav Medlidenhed med mit besmittede Hoved! Berolig, o Herre, de hedengangne Sjæle, som tilhørte dem, jeg uretfærdig lod myrde!"

Ved Indgangen til Kirken segnede Iwan pludselig bevidstløs om.

Faklerne belyste en ældgammel Kvinde, der sad paa Stentrappen. Hun rakte sin rystende Haand hen imod Czaren.

„Rejs dig op, lille Fatter!" sagde Onufrewna, thi hende var det, „jeg vil hjælpe dig med at bede; jeg har allerede længe siddet her og ventet paa dig. Træd ind, Iwan, vi vil bede i Fællesskab!"

To Opritsniker løftede Czaren op, og han traadte ind i Kirken.

Ny Skarer, ligeledes iførte sorte Kutter og Hætter, ilede med brændende Fakler gjennem Gaderne for at begive sig til Kirken. Den ene Flok Opritsniker efter den anden forsvandt bag Kirkens Portal, men Helgenbillederne saa med Strænghed ned paa dem fra Nischerne i de høje Mure.

Paa en Gang tonede over hundrede Stemmer gjennem den hidtil tavse Nat, og Salmesangen og Klokkernes Klang trængte langt ud i det fjærne.

Fangerne i deres Celler sprang skælvende op, rystede deres Lænker og begyndte at lytte.

„Det er Czaren — han holder natlig Gudstjeneste," sagde de. „O Gud, blødgjør hans Hjærte; gjør hans Sjæl tilgængelig for milde Tanker."

De smaa Børn i Stadens Huse fòr forskrækkede op af deres Søvn og begyndte at græde. Der var mange Mødre, som havde Besvær med at stille Glutten tilfreds igjen.

„Vær stille," sagde de saa endelig, „vær stille, ellers kommer Maljuta!"

Ved Navnet Maljuta hørte Barnet op at græde; det klyngede sig forskrækket op til Moderen, og midt under den natlige Stilhed hørte man paany Opritsnikernes Sang og Klokkernes uafladelige Kimen.

Tolvte Kapitel.

Bagvaskelser.

Solen stod op, men den bragte ikke Maljuta nogen lykkelig Dag. Da han kom tilbage til sit Hjem, var hans Søn forsvunden, og det var ham strax klart, at Maxim for bestandig havde forladt den kejserlige Residens. Stor var Skuratoffs Vrede. Han sendte Ryttere ud i alle Retninger for at forfølge Flygtningen. Staldkarlene lod han ufortøvet kaste i Fængsel, fordi de ved deres Søvn havde begunstiget Maxims Flugt.

Med rynket Pande og sammenbidte Tænder red han ned ad Gaden og overvejede ved sig selv, om han skulde underrette Czaren om Maxims Flugt eller skjule den for ham.

Da hørte han paa en Gang Lyden af Hovslag og muntre Stemmer bag ved sig. Maljuta vendte sig om. Det var Storfyrst-Tronfølgeren, der tillige med de to Baßmanoffer og nogle unge Ryttere vendte tilbage fra en Morgentur. Den sprøde Jordbund var bleven opblødt af Regnen, og Hestene sank ned i Mudderet lige til Anklerne. Saa snart Storfyrst-Tronfølgeren fik Øje paa Maljuta, satte han sin Hest i Galop, saa at Maljuta blev overstænket med Snavs fra øverst til nederst.

„Vær ydmygst hilset, Bojar Maljuta!" sagde Storfyrsten, i det han standsede sin Hest. „Vi har lige mødt din Hr. Søn. Det lader til, at Maxim har gjort Oprør mod din faderlige Myndighed, siden han saaledes smører Haser. Eller har du maaske selv sendt ham afsted til Moskwa, for at han skulde kjøbe sig en Bojarhue?"

Og Tronfølgeren brast med disse Ord i en høj Latter.

Maljuta var stegen af Hesten, saaledes som Hofskikken foreskrev. Han stod nu med blottet Hoved og viskede Smudset af sit Ansigt, men paa samme Tid saa han ud, som om han vilde gjennembore Storfyrst-Tronfølgeren med sit giftige Blik.

„Hvorfor tørrer han egentlig Snavset af sig?" spurgte Baßmanoff, der gjærne vilde gjøre sig Umage for at tækkes Tronarvingen. „Hos enhver anden vilde Smudset være synligt, men paa ham er det slet ikke til at se."

Baßmanoff havde kun talt halvt højt, men Maljuta havde dog tilstrækkelig tydelig forstaaet hans Spot. Da Skaren leende og snakkende var galopperet forbi, satte han atter Huen paa Hovedet, steg til Hest og red i Skridtgang op til Slottet.

„Det er godt!" tænkte han. „Vent blot lidt, mine Herrer, vent blot lidt!"

Og hans Læber, der var blevne kridhvide, fortrak sig til et Smil, medens han i sit stille Sind udtænkte en Hævnplan, der fuldstændig skulde tilintetgjøre hans uforsigtige Fjende.

Da Maljuta ankom til Paladset, sad Iwan alene i sit Værelse. Hans Ansigt var blegt, Øjnene funklede med en uhyggelig Ild. Han havde

ombyttet den sorte Kutte med en gul, rigt baldyret Slobrok, foret med blaat Lærred, og som holdtes sammen om Hofterne med Silkesnore, forsynede med lange Kvaster. Paa et Bord ved Siden af Czaren laa hans Stok og en med Ædelstene rigt smykket Hue. De natlige Syner, den langvarige Gudstjeneste og Manglen paa Søvn havde ingenlunde udtømt Iwans Kræfter, men derimod i højeste Grad forøget hans Pirrelighed. Alt, hvad han indbildte sig at have set og oplevet i Nattens Løb, stod nu atter for ham som en af Djævlens Fristelser. Czaren skammede sig over sin Frygt.

„Kristenhedens Fjende krydser haardnakket mine Planer og vil gjærne komme mine Modstandere til Hjælp," tænkte han. „Men jeg viger ikke for ham; han skal ikke triumfere over mig! Jeg frygter ikke hans Blændværk! Jeg skal vise ham, at han har fundet en Modstander, der er ham mer end voxen!"

Og Czaren besluttede lige som før at tugte Forræderne og sende sine Fjender i Døden, om det saa skulde være i tusende- og titusendevis.

Saa begyndte han ved sig selv at mønstre sine Undersaatter for at udsøge de skyldige blandt dem. Hvert Blik, hver Bevægelse forekom ham nu mistænkelig.

Han tilbagekaldte i sin Erindring forskjellige Ord, han havde hørt af sine Omgivelser, og i hvilke han troede at finde Nøglen til alle Haande Sammensværgelser. Selv hans nærmeste Slægt var ikke sikker mod hans Mistænksomhed.

Maljuta fandt ham i en Tilstand, der grænsede nær til Febervanvid.

„Czar," sagde Skuratoff efter en kort Tavshed, „du har befalet mig at underkaste Kolitschefferne Torturen for paa den Maade at opdage de ny Forrædere. Du kan lide paa mig. Jeg skal snart faa deres Tunge løst. Kun en Ting formaar jeg ikke: jeg kan ikke tvinge dem til at nævne din største Fjendes Navn!"

Czaren saa forbavset paa sin Yndling.

I Maljutas Øjne var der kommet et sælsomt, lurende Udtryk.

„Sagen er den," vedblev han, og hans Stemme fik pludselig en hel anden Klang, „Sagen er den, at Øjet ser det, og Øret hører det, men Tungen vover ikke at udtale . . ."

Czaren betragtede ham med spørgende Blikke.

„Ser du, Czar, du har allerede tugtet mange elendige, og dog trives Forræderiet endnu i Rusland. Og du kan tugte lige saa mange til, ja ti Fold flere, men Forræderiet vil dog endnu ikke være udryddet."

Czaren hørte og hørte, men forstod intet.

„Thi du hugger kun de tørre Grene bort, men Stammen og Rødderne forbliver urørte!"

Czaren forstod endnu intet, men han lyttede med voxende Nysgjerrighed.

„Hvorledes skal jeg sige dig det, Czar? Til Exempel . . . mindes du den Gang, du laa dødssyg — Gud skænke dig et langt, langt Liv! — Bojarerne stiftede en Sammensværgelse mod dig. De havde den Gang en Fører . . . lad os sætte, det havde været din Broder Wladimir Andrejewitsch!"

„Ah, tænkte Czaren, „nu forstaar jeg, hvad mine natlige Syner havde at betyde! Djævlen vilde formørke min Aand, for at jeg skulde skrækkes tilbage for at forebygge min Broders Rænker. Men det skal ikke ske. Selv min egen Broder vil jeg ikke skaane."

„Tal," sagde han derpaa med frygtelig Stemme, i det han vendte sig om mod Maljuta, „tal!" Hvad ved du om Wladimir Andrejewitsch?"

„Intet, Czar. Min Tale angaar ikke Wladimir Andrejewitsch. Om ham ved jeg intet, der kunde vække Mistanke om, at han nærer forbryderske Planer mod dig. Heller ikke Bojarerne tænker længer paa ham. Han har for længe siden opgivet at gjøre dig Tronen stridig. Om ham taler jeg ikke."

„Om hvem da?" spurgte Czaren forbavset, og i hans Ansigt viste der sig en krampagtig Trækning.

„Ser du, Czar, Wladimir har opgivet den Tanke at styrte dig fra Tronen, men Bojarerne har ikke fulgt hans Exempel. De tænker altsaa: da han ikke selv vover at sætte sig paa Tronen i dit Sted — saa vil vi sætte ham der . . ."

Maljuta standsede.

„Hvem?" spurgte Czaren, og hans Øjne lynede.

„Maljuta syntes forvirret.

„Czar . . . det er ikke godt at sige alt, hvad man ved! Ordsproget siger: Tænk og overvej, men hold din Tunge i Ave."

„Hvem?" gjentog Iwan og rejste sig op.

(Fortsættes.)

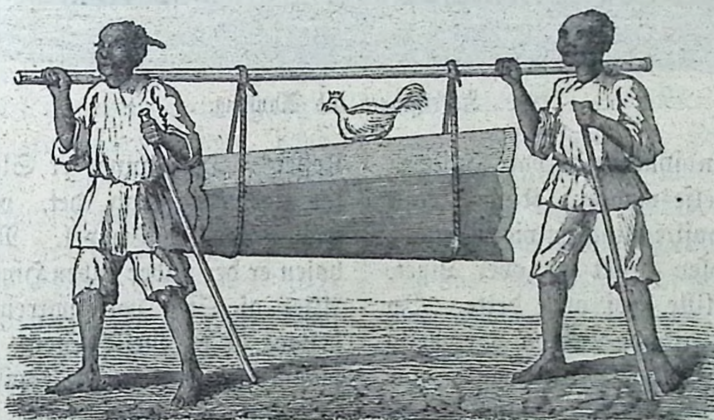
Kinesiske Begravelsesceremonier og Gravsteder.

Hos intet Folk i Verden vises der de døde en saa stor Ærefrygt og Agtelse som hos Kineserne. Der findes ingen egentlige Kirkegaarde hos dem, men Ligene bliver altid begravede i privat Jord. De riges Begravelsespladser er altid smukt og smagfuldt udstyrede og ligger sædvanlig paa Siderne af Høje, der er bevoxede med Træer og dækkede af Buske og Blomster. Det er ogsaa meget almindeligt i Kina, at man til Begravelsespladser vælger de smukkeste Egne i Landet. Begravelsespladsen spiller i det hele taget en saa stor Rolle her, at Kineseren ofte tænker mere paa den Plet Jord, i hvilken han en Gang skal begraves, end han tænker paa sin Familie og sit Hus. Hvis han blot kan være sikker paa en smuk og hyggelig Begravelsesplads, vil han taalmodig finde sig i at friste en tarvelig Tilværelse her i Livet. Kineserne tror nemlig, at deres Lig vil komme til at hvile meget længe i Jorden, og derfor sætter de stor Pris paa, at deres sidste Hvilested bliver saa godt og hyggeligt som muligt. Enhver indfødt i det himmelske Rige betragter det som en yderst vigtig Sag at udvælge den Plads, som en Gang skal være hans sidste Hvilested, og naar han har udvalgt sig en Begravelsesplads, freder han paa enhver Maade om den. Det er en af hans største Glæder at plante Træer og smukke Blomster her, saa at Stedet kan blive saa hyggeligt og smukt som mulig. Enhver fremmed, som besøger Kina, vil blive meget forbavset ved overalt at træffe paa Begravelsespladser baade paa Markerne, ved Siden af Vejene og mange andre Steder, hvilket, som før nævnt, hidrører fra, at der ingen særegne Kirkegaarde findes i dette Land, hvor enhver udsøger sig en Begravelsesplads, der svarer til hans Ønske.

Enhver Kineser sætter ligeledes megen Pris paa allerede i levende Live at have sin Ligkiste staaende fix og færdig; thi han er da sikker paa at kunne faa en Kiste efter sin egen Smag. Ligkisterne er sædvanlig stærke og laves af meget tykt Træ; de males og ferniseres omhyggelig, ligesom de ogsaa forsynes med kinesiske Symboler, der antyder Lykke og Velsignelse samt et langt Liv for den afdødes Sjæl. Ligkistefabrikationen er en vigtig Forretning i Kina, hvor man i alle Byer kan se Ligkister udstillede, saa at enhver Kineser overalt har god Lejlighed til at udsøge sig sin sidste Bolig efter egen Smag. Naar han har kjøbt sig en Ligkiste, lader han den dog ikke staa aldeles ubenyttet; da der maaske kan gaa mange Aar, inden han faar Brug for den, maa den, indtil denne Tid kommer, gjøre Tjeneste paa anden Maade, og den bruges da f. Ex. som Pulterkammer, Klædeskab o. s. v.

Enhver Begravelse i Kina er en meget højtidelig Handling, som ingen af den afdødes Slægt og Venner forsømmer at overvære, om de end skal rejse nok saa lang en Vej. Den afdødes Lig bæres til Begravelsespladsen, saaledes som det ses paa medfølgende Billede (1), og paa Laaget af Kisten er der i Almindelighed anbragt en hvid Hane, som skal minde den døde om hans Hjem; det paahviler de følgende Slægter som en vigtig Pligt, der aldrig forsømmes, at udføre religiøse Ceremonier paa den afdødes Grav. Enhver Kinesers højeste Ønske er i alle kommende Tider at have en Efterkommer, som til visse Dage kan udføre Ceremonierne ved hans Grav. De vigtigste og aarlig tilbagevendende Gravfester finder Sted i April, og andre Gravceremonier af mindre Betydning udføres ved Efteraarsjævndøgn. Selv for Kejseren i Kina er det en Pligt at udføre disse Ceremonier ved sine Forfædres Grave, og der fandtes tidligere en pragtfuld Vej fra Byen Peking til Ming-Dynastiets Grave, ad hvilken Kejserne af dette Dynasti med hele deres Hofstat begav sig til Gravene for at forrette Ceremonierne. Denne smukke Vej ligger nu i Ruiner, men selve Gravene er derimod endnu uforstyrrede. Tretten Kejsere af dette Dynasti blev begravne nord for Peking, men den første af dem ved Nanking, som den Gang var Hovedstaden, og det er denne

(1). Ligbæring i Kina.

Kejsergrav, som er fremstillet paa medfølgende Billede (2). Vejen er her lige som ved Peking prydet med Billedstøtter af Mennesker og Dyr. Selve Graven er en stor Jordhøj, som ligger ved Foden af Bjærgene.

Af de tretten Grave i Nærheden af Hovedstaden Peking, som gjemmer Ligene af lige saa mange Kejsere af Dynastiet Ming, skal vi indskrænke os til kun at omtale en enkelt, nemlig Kejser Yung-Los Grav; denne Kejser var den første af dette Dynasti, som blev begravet, efter at Regeringssædet var bleven forflyttet til den nordlige Hovedstad. Efter al Sandsynlighed var Højlægningen den ældste Begravelsesmaade i Kina. Man udgravede ved en saadan Højlægning en vis Mængde Jord, som senere atter blev kastet op over Liget, saa at der dannedes en lille Høj over dette. Jo mere berømt og agtet den afdøde Person var, desto større blev ogsaa Gravhøjen, da en usædvanlig stor Høj blev betragtet som et højt Ærestegn. Som oftest anbragte man ogsaa Stensætninger i Forbindelse med Jordhøjen, eller enhver Person, som gik forbi Højen, lagde en Sten til paa denne, hvilken Skik endnu i vore Dage finder Sted i flere Lande, f. Ex. i Skotland og Irland. Den Jordhøj, som blev opkastet over den før nævnte Kejser, Yung-Los Lig, var usædvanlig stor og skal have været over en halv engelsk Mil i Omkreds samt beplantet med Fyrretræer. Gravhøjen er omgiven af en høj Mur, og inden for denne findes en Række Bygninger, der brugtes ved Udførelsen af de Ceremonier, som den regerende Kejser skulde vise de afdøde, hvilket ogsaa nøje blev efterkommet, saa længe dette Dynasti var paa Tronen. En af disse Bygninger danner en stor Hal med Piller af Teaktræ, af hvilke nogle har en Højde af omtrent 60 Fod; denne Hal er en af de smukkeste Prøver paa den ejendommelige kinesiske Bygningsstil. Den indeholder kun et eneste lille Bord af omtrent 2 Fods Længde, hvilket er indviet til den her begravede Kejser og bærer Indskriften: „Den fuldkomneste af Forfædrene, den videnskabelige Kejser". Det danner et Slags Alter med Røgelsekar staaende foran det, og hele Hallen kan betragtes som et Tempel. Mellem Hallen og Gravhøjen er der under aaben Himmel opstillet et mærkeligt Alter af Sten paa omtrent 30 Fods Længde, der bestaar af en eneste Sten. Paa dette Alter bragte man tidligere Ofre af Spisevarer og brændte Røgelse for de afdøde. Det følger af sig selv, at dette fandt Sted i langt større Udstrækning ved en Kejsers Grav end ved de almindelige Gravsteder. Da der nu ikke mere findes Efterkommere af Ming-Dynastiet, er Ceremonierne ved disse kejserlige Gravsteder ophørt, men Kineserne har ikke i mindste Maade opgivet deres gamle Skikke i denne Retning. Den samme Form af Grave brugtes endnu til den nuværende Kejserslægt, „det store, rene Dynasti", og ved den for nogle Aar siden afdøde Kejser Tung-Chilis Begravelse

(2). Kejsergraven ved Nanking.

(3). Kejser Tung-Chilis' Gravsted.

brugtes de samme Ceremonier som for Aarhundreder siden.

Denne Kejsers Gravsted er fremstillet paa det sidste af de medfølgende Billeder (3). Det bestaar af en Platform af Jord, oven paa hvilken den kegledannede Høj er rejst. Firkanten uden om Gravstedet og Cirkelen ved Foden af Højen betegner „Yiu“ og „Yung“ eller Jord og Himmel.

Begravelsespladsen for den nuværende Kejserslægt ligger i nogen Afstand fra Peking i Mongoliet. Foran Sydsiden er der en indhegnet Plads, paa hvilken der tidligere fandtes en Del Bygninger, i hvilke Kejseren udførte de foreskrevne Ceremonier til Ære for sine afdøde Forgængere, men disse Bygninger er alle blevne ødelagte under en Opstand. Alle Gravhøjene paa denne Begravelsesplads har samme Form, men er af forskjellig Størrelse.

T.

En Prøvelse.

Fortælling af A. Segerstedt.

Oversat fra svensk af Anna H.

Bengt Tuvesson var af en gammel Bondeslægt, som i langsommelige Tider, længere end Overleveringerne og Kirkebøgerne gaar tilbage, havde boet paa samme Gaard. Stor havde dog Slægten aldrig været; sjælden var tre Søskende paa samme Tid opvoxede i Gaarden. Oftest havde det været en eneste Søn, der tog Arv ved Forældrenes Død, og saaledes var det ogsaa, da Bengt blev Husbonde paa Stedet.

Bengt var en velvoxen, kraftig Mand, og dertil stivsindet, og i alt dette slægtede han Familien paa. Fra sin tidligste Ungdom havde han været med at stille Fælder og Snarer og øve Jagt i Dalen, og overalt blev han betragtet som den fornemste blandt sine Kammerater. Men undertiden hændte det rigtignok, at han drak for meget og gjorde Ting, som han siden angrede.

Gamle Tuve, Faderen, saa nok dette og sørgede derover, men han trøstede baade Moderen og sig selv med, „at det gik nok over med Aarene.“ De gamles højeste Ønske var, at Bengt skulde blive godt gift, inden de lukkede deres Øjne. Dette Ønske fik de ogsaa opfyldt. Bengt fik nemlig til Hustru Sognets — som man altid sagde — bedste Pige, og Elin var hendes Navn.

Elin havde et blidt og bøjeligt Sind og fik snart, maaske netop derfor, en ikke saa ringe Magt over sin Mand. Hans Forældre lagde med Glæde Mærke dertil, thi hun benyttede sin Magt til det gode, og Bengt forandrede sig meget efter sit Giftermaal.

Et andet Ønske, som de gamle nærede, nemlig at vugge et Barnebarn paa deres Knæ, fik de derimod ikke opfyldt. Da Moderen, som levede længst, tre Aar efter Bengts Bryllup døde, var de unge endnu alene. Det syntes saaledes, som Slægten skulde uddø med Bengt.

Saa meget større var derfor Glæden, da Elin et Aar efter skjænkede Bengt en Søn. End ikke paa sin Bryllupsdag havde Bengt været saa glad som nu til Sønnens Daab, og han gav mere til Kirken og de fattige i Sognet, end nogen før havde skjænket ved en saadan Lejlighed. Sønnen blev kaldt Tuve, thi det havde altid været Skik i Slægten, at Søn skulde opkaldes efter Farfar.

Der var en god Kjærne i Bengt, og han havde Hustru og Barn ret inderlig kjær. I mange Aar, lige siden Tuve blev født, havde Bengt ikke ladet det onde faa Magt over sig, og Tuve var nu snart tolv Aar gammel. Bengt erkjendte godt, hvor meget han havde at takke Hustruen for; hvor meget bedre han var bleven, baade i den ene og den anden Henseende, siden hendes milde Haand begyndte at lede ham. Han satte saa meget større Pris paa hende, fordi hun aldrig søgte at tvinge sin Mening igjennem, og dog var det i Almindelighed gaaet, som hun vilde, uden at han mærkede det. Hans stive Sind taalte ingen over sig, de Baand, han skulde underkaste sig, maatte paalægges af ham selv, og hendes store Magt over ham bestod netop i, at hun fik ham til at antage hendes Meninger, som om de var hans egne.

Saa hændte det en Dag i Efteraaret, at Bengt skulde kjøre bort for at udrette nogle Ærender, og Tuve fik Lov til at være med. Flere Gange tidligere havde Bengt taget Drengen med sig, og det var en stor Glæde for Tuve, naar han fik Lov til at sidde ved Siden af sin Fader og holde Tømmerne.

Elin fulgte dem til Porten og stod og saa efter de bortkjørende, til Vognen forsvandt ved Omdrejningen af Vejen. Da kom der en forunderlig Angest over hende, og hun vilde have kaldt dem tilbage, hvis hun havde kunnet.

Da Bengt kom til den Gaard, som var Rejsens Maal, mødte han en Karl, han ikke havde truffet paa i flere Aar. Denne Mand — Heste-Ole kaldte man ham — havde en Del at gjøre med Hestehandel, og han havde ikke tjent saa lidt derved, efter hvad Folk sagde. Han var dog ikke synderlig vel anset der paa Stedet, da han havde et hidsigt Sind og ofte begik Handlinger, som gjorde ham liden Ære. I sin Tid havde man antaget Bengt og Ole for gode Venner; men siden den første blev gift, havde han trukket sig tilbage fra al Omgang med Hestehandleren.

Ole havde set en hel Del i Verden, i Særdeleshed i de senere Aar, da han paa Handelens Vegne havde rejst ogsaa i fremmede Lande; han vidste at fortælle om mange Ting, og Folk hørte gjærne paa ham, naar han fortalte sine oplevede Æventyr, thi han gjorde det morsomt og havde mange lystige Indfald; men for øvrigt vilde ingen, som sagt, gjærne have noget at skaffe med ham.

Da Bengt og Tuve kom ind, var Ole rigtig i Gang og fortalte den ene Historie efter den anden, saa at de, som hørte til, maatte skoggerle. Selv Bengt morede sig der over, og det var maaske Historiernes Skyld, at han saa vel som de andre tog mere til sig end sædvanlig af de ombudte Drikkevarer. Han var hed i Hovedet, da han steg op i Vognen med Tuve for at kjøre hjemad. Netop som han vilde til at kjøre, hoppede Ole op paa Høsækken, som laa bag i Vognen.

„Jeg kan vel age med dig til dit Vejskjel?" sagde Ole, „jeg har just Ærende ad den Kant i Aften, og jeg har ingen Hest. Du ved nok, at Skomagerens Kone og Smeddens Heste har de daarligste Sko."

Folk, som stod og saa til, lo lige som Bengt og Ole selv, og saa gik det i rask Fart ned ad Vejen

Genf. (Se Side 208).

„Tør du blive ved at kjøre saadan, Bengt?" sagde Ole, efter at de havde kjørt en Stund.

„Tør? Hvad mener du med det?" og Bengt gav Hesten et Rap af Pisken.

„Jo, ser du, — for hvis det er sandt, hvad de siger, saa — saa er det ikke i alle Gaarde, at Manden er Mand." Ole klappede Bengt paa Skulderen og lo.

Bengt rykkede i Tømmerne, saa Hesten kastede sig til Siden. Det var meget nær ved, at Vognen var kommen op i Gjærdet. — I Sognet talte man altsaa om, at Bengt ikke var Mand i sin egen Gaard. Han blev hed i Hovedet, og Slag paa Slag faldt paa Hestens Ryg, indtil den jog afsted, saa der røg Gnister fra Hjulene.

„Hvem er det, som ikke er Mand i sit Hus?" spurgte han saa lidt efter. Røsten var en Smule

utydelig, som om han bed Tænderne sammen. Men i Steden for at svare istemte Ole en Vise, der begyndte saaledes:

„Naar Manden ej er Karl for sin Hat,
og Konen ham Stolen for Døren har sat,
saa gaar det lystig i Stuen.“

Det kan nok være, at han ved denne Lejlighed lavede Visen, ligesom naar han fortalte Historier. Men hvorledes det end forholdt sig, nok er det, at hvert Ord var et Naalestik for Bengts allerede ophidsede Sind.

Tuve krøb forskrækket sammen i Hjørnet af Agestolen og begyndte at græde; han havde aldrig set Faderen saaledes.

„Fa'r, Fa'r, jeg er saa bange, Vognen vælter,“ hulkede han. Bengt trak Tømmerne til sig, rede til at sagtne Farten, da Ole, som netop endte Sangen, udbrød:

„Du kan da ikke gaa i Stykker som Glas, Dreng, — du vil nok ogsaa ha'e Krammet paa din Fa'er, du?“

Bengt stødte ublidt til Drengens Haand, der laa paa hans Arm, og i Steden for at holde Hesten tilbage brugte han paany Pisken.

Omtrent en halv Mil eller saa fra Bengts Gaard laa der en Kro. Det var et gammelt, forfaldent Hus, paa hvis ene Gavlspids en rusten Fløj drejede sig pibende for Efteraarsvinden. Uden for Kroen løb en Bæk, og ved den stod et Vandtrug og en Vandspand, hvor Hestene plejede at slukke deres Tørst, medens deres Ejermænd søgte en Lædskedrik i Krostuen. Da Bengt naaede Stedet, var en hel Mængde Bønder med deres Kjøretøjer samlede paa Vejen, saa at de spærrede denne fra den ene Side til den anden. Bengt var derfor nødt til at standse, og han kjørte Hesten ned til Vandingsstedet.

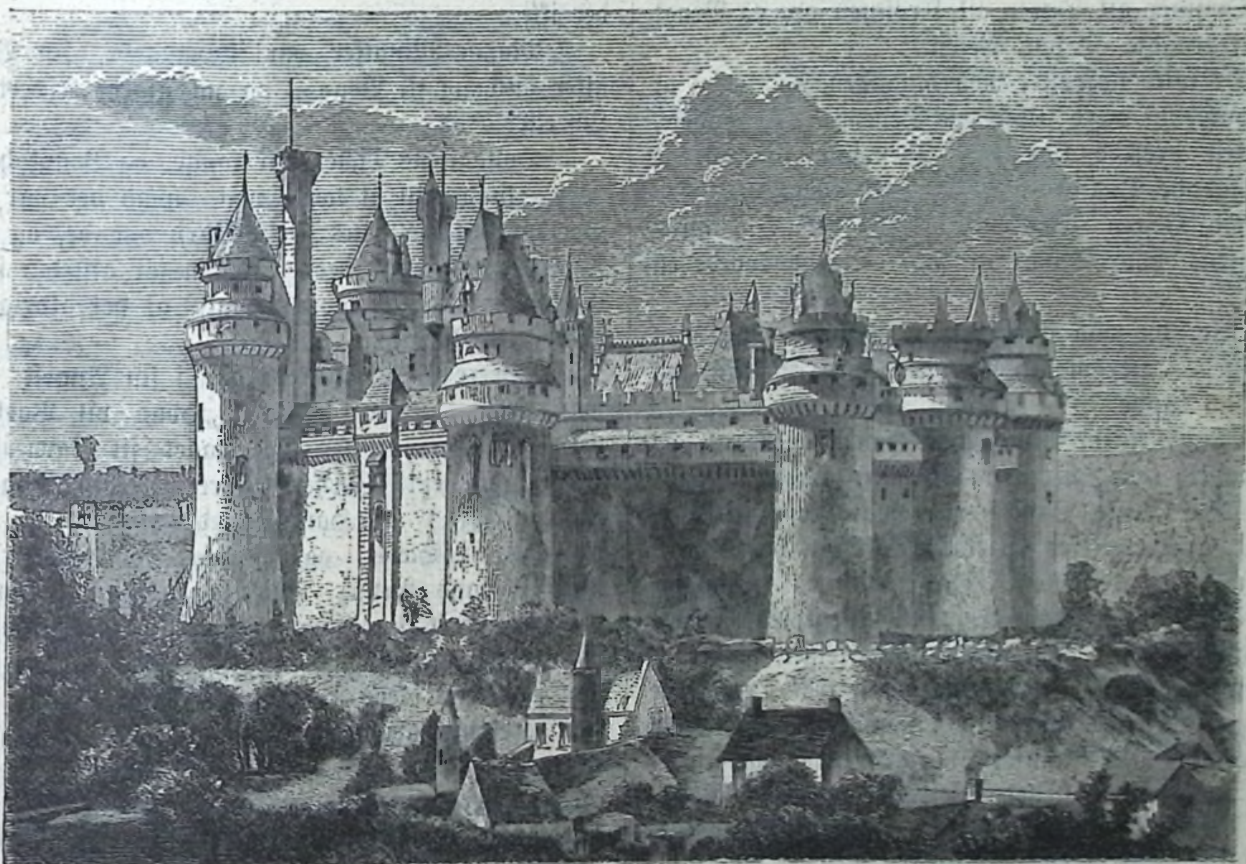
Mørket var allerede faldet paa, men Ilden, som brændte paa Arnen i Krostuen, kastede et ubestemt, flimrende Skin over Gaardspladsen og Vandingsstedet. Her traf Ole en Karl, med hvem han stod i Handel om en Hest, og efter at de havde talt en Stund, sagde Ole:

„Kom med ind, Bengt, Drengen kan jo se efter Hesten saa længe.“

Enten nu Bengt var bange for at høre flere spottende Ord af Ole, dersom han sagde nej, eller de i Forvejen tømte Glas gjorde Indbydelsen mere lokkende, Enden paa det blev i alt Fald, at han kastede Tømmerne til Tuve og sagde:

„Hold Hesten lidt, jeg kommer strax igjen.“ Og derpaa gik han ind med de andre.

Det var første Gang, han forlod Drengen saaledes, og han havde en Fornemmelse af, at det

Slottet Pierrefonds. (Se Side 208).

var ikke, som det burde være. Han tømte derfor Glasset hyppigere end ellers i den Tro, at han paa den Maade kunde komme bort fra det, som han helst vilde have ugjort.

Men ude paa Bakken stod Tuve og holdt i Bidselet paa Hesten, der rykkede i Grimen og skrabede med Hoven. Den gamle Fløj jamrede sig oppe paa Taget, og Blæsten sukkede i de nøgne Grene. Vogn efter Vogn kjørte bort, og snart stod Drengen alene paa Bakken. Han tænkte paa sin Mo'er der hjemme, hvorledes hun gik urolig og ventede, og det forekom ham, at det varede en Evighed, inden Faderen kom.

Omsider gik Døren til Krostuen op, og Bengt og Ole traadte ud paa Vejen.

De talte højrøstet med hinanden, og ingen af dem syntes at være sikker paa Benene. Tuve hørte, at Talen drejede sig om et Hestesalg, og at Ole den følgende Dag skulde komme til Gaarden.

Da Hesten var spændt for, steg Ole op i Agestolen, hvor Tuve før sad. Bengt tøvede en Stund.

„Ja, du maa sidde paa Høsækken," sagde han til sidst. — Der maatte Drengen holde sig fast, saa godt han kunde.

Bengt skulde vise, hvad Hesten duede til, og den maatte løbe, alt hvad Remmer og Tøj kunde holde. Et lille Stykke før man kom til Vejskjellet, gjorde Vejen en skarp Bøjning, og Vognen var lige ved at vælte. Den holdt sig dog oppe, men Tuve, som slap Taget i Agestolen, raabte „Fa'er!" og saa angestfuldt lød Skriget, at Bengt paa en Gang blev helt ædru. Han trak Tømmerne til sig, saa Hesten stod stille i samme Nu. „Tuve!" raabte han, men fik intet Svar, Drengen var styrtet langt ud paa den stenede Vej.

Hjemme gik Elin urolig frem og tilbage, fra Stuen ud i Gaarden for at lytte, og fra Gaarden atter ind i Stuen, og saaledes blev hun ved. Det trak ud og trak ud, men der kom ingen. Hendes Uro tog til med hvert Øjeblik. Til sidst kunde hun ikke holde det ud længere. Hun knyttede et Torklæde om Hovedet og gik ud for at møde Manden. Hun stod en Stund ved Leddet; det var nu næsten bælgmørkt. Hun lyttede igjen, thi hun syntes, hun hørte en Lyd, men kunde ikke skjelne, hvad det var. Elin rev Leddet op og begyndte med hurtige Skridt at gaa ned ad Vejen. Langt var hun ikke kommen, før hun hørte Rumlen af Vognhjul, som kom nærmere og nærmere; nu var Vognen lige ved hende.

„Bengt," raabte hun, „er det jer?"

„Elin," svarede en Røst; det var Bengts, men hun havde nær ikke kjendt den igjen. Tuves Stemme hørte hun ikke.

„Gud i Himlen! Hvor har du Drengen?" var det næste, hun sagde.

Bengt svarede noget, som hun ikke rigtig hørte. Saa skyndte hun sig hen til Vognen. Faderen holdt Tuve i sine Arme, men Drengen rørte sig ikke.

Et Øjeblik blev al Ting lige som sort for hende, men strax efter sad hun paa Vognen med Armene slynget om Sønnen. Og saaledes kom de til Hjemmet. Drengen blev lagt paa Sengen, Hjærtet bankede endnu, men noget andet Livstegn var der ikke.

Mange Minutter var ikke gaaede, før Bengt atter satte sig til Vogns, og nu gjaldt Kjøreturen Liv eller Død.

Høstnattens Timer var lange, og Bengt havde gode Stunder til at tænke paa, hvad der var sket. Der hjemme laa hans eneste Barn døende, og han, Faderen, var Skyld deri. Hesten fór afsted i strakt Gallop, men det forekom Bengt, at det aldrig var gaaet mere langsomt.

„Herre Gud," sukkede han i sin Angest, men saa tænkte han strax efter: „Hvad vil Vorherre vel gjøre for en, der har slaaet sit Barn ihjel? Aa nej, aa nej! Vorherre hører ikke, hvad saadan en kan sige." — Han flyttede sig urolig frem og tilbage i Sædet, og det var, som Blodet stod stille i hans Bryst. Han saa op mod Himlen; der var mørkt lige som inde i ham selv; men i Mørket saa han tydelig Sengen, hvorpaa Tuve laa; han saa hans blege Ansigt med Blodpletterne. Og det forekom ham atter, som om han aldrig kom videre.

„Herre min Gud og Fader, hjælp os!" udbrød han til sidst overvældet af den frygtelige Angest.

Der hjemme ved Sønnens Seng sad Moderen. Tuve befandt sig i samme Tilstand, som da de lagde ham der. Alt, hvad der kunde gjøres for at kalde ham til Bevidsthed, var allerede gjort. Elin holdt Sønnens Haand i sin, og stride Taarer løb ned ad hendes Kinder. Inden Bengt endnu kunde være kommen til det Sted, hvor Lægen boede, begyndte hun at lytte, om hun ikke kunde høre dem komme. Men hun hørte kun Vindens Sus, Uglens Skrig uden for Vinduet og det gamle Urs ensformige Tikken; hvert Minut syntes hende en Evighed. Hun bad til Gud, saa inderlig som en Moder beder for sit døende Barn, og stundum slap hun Tuves Haand og udstrakte sine Arme, som om hun vilde gribe fat i den, hun paakaldte; men ingen Lyd kom over hendes Læber. Saa lyttede hun, greb atter Tuves Haand og sank hen i Graad og begyndte saa paa-

ny at bede. Nogle af Tjenestefolkene stod omkring Sengen, de saa paa hverandre, paa Tuve og paa hans Moder og rystede nu og da paa Hovedet. Og saa forfærdelig langsomt bevægede Viserne sig paa det gamle Ur. Time efter Time sneg sig afsted. Omsider hørtes Lyden af en Vogn, som kom i flyvende Fart; Elin sprang op. Da hun kom ud, stod Bengt og Lægen allerede paa Trappen.

„Den udvendige Skade er ikke livsfarlig," sagde Lægen efter at have undersøgt Hovedet. „Men hvorledes det staar til indvendig, kan jeg ikke sige endnu."

„Kan han komme sig? . . . sig det! Intet at vide, er værre end det værste," hviskede Elin og greb fast om Bengts Arm for at holde sig oprejst.

Lægen svarede ikke strax; han følte Pulsen, lagde Haaden paa den syges Pande og hørte efter Hjærtets Slag.

„Vi vil haabe det bedste," sagde han langsomt og med lav Stemme, men Tonefaldet bebudede ikke noget godt. Han forordnede noget til den syge, og Elin gik selv ud for at tillave det. Faderen og Lægen var ene inde.

„Hvorledes staar det egentlig til? Sig mig, hvorledes det er, medens hun er ude," bad Bengt; han kunde næppe faa Ordene frem.

Lægen saa op. „Han kan muligvis komme sig, men . . ." det gjorde ham ondt at sige det, „men jeg kan ikke sige, hvorledes det vil gaa med Forstanden, før han kommer til Bevidsthed. Vi maa haabe til Gud!" Han tog Bengts Haand varmt mellem begge sine og satte ham varsomt ned paa en Stol noget borte fra Sengen.

Her sad han, da Elin kom ind. Hun satte sig ved Siden af ham.

„Herre Gud, giv os vort Barn igjen!" bad hun og lagde de foldede Hænder over Mandens Skulder. Han havde endnu ikke kunnet fortælle, hvorledes det hele var gaaet til, men nu maatte det frem; han kunde ikke haabe noget, synes han, før det var gjort. Og nu fortalte han hende det alt sammen; hvorledes han var Skyld i Ulykken. Det var, som hvert Ord, han tvang frem, var et knusende Slag paa hans gamle Trods og Stolthed. Da han var færdig, saa han paa hende. Hun lagde Armene omkring hans Hals og trykkede sig fast op til ham.

„Gud skal hjælpe os," sagde hun, og det forekom ham, som om en Straale af Haab lyste op i den mørke Nat.

Lidt efter kaldte Lægen dem hen til Sengen; han bad dem se rolige ud og staa saaledes, at Drengens Blik kunde falde paa dem, naar han vaagnede. Tuve bevægede Hovedet lidt og slog Øjnene op.

„Mo'r . . . Fa'r!" hviskede han sagte, og der gik et Smil over hans Ansigt.

„Jeg tror, han er frelst," hviskede Lægen.

Forældrene saa paa hinanden og paa Barnet, men det varede længe, før nogen af dem kunde mæle et Ord.

Det gik langsomt med Tuves Helbredelse, og da han kunde gaa oppe, maatte Elin lægge sig. Et helt Aar gik saaledes hen, før al Ting paa Gaarden kom i sin vante Gænge, men det Aar havde virket paa Bengt, som om ti Aar vare henrundne over hans Hoved.

Lige Aarsdagen efter den ovenfor skildrede Hændelse, der nær havde gjort Bengt og Elin barnløse, kjørte baade de og Tuve bort. De kjørte sammen Vej som den Gang, men ved Kroen holdt Bengt. Her saa det ikke ud som før. Huset var til Dels ombygget, og paa Pladsen rundt om var Brostenene brudt op og Træer plantede. Alt var blevet saa forandret, som det kunde blive paa et Aar, og faa af Kroens gamle Kunder skulde have kjendt Stedet igjen. Det havde dog samlet Folk om sig, og Vogn efter Vogn kom, og alle Folk var højtidsklædte.

„Hvem skulde tro," sagde en Bonde, „at Staby Kro kunde komme til at se saadan ud og . ."

„Ja, og blive et Skolehus," afbrød en anden. Men hæderligt er det af ham, som har oprettet det."

„Det har kostet Penge, det, for „Rettighederne" i Kroen maatte formodentlig betales med flere Tusend," oplyste en tredje.

„Men tænk saa, at ingen ved, hvem der har oprettet Skolen. Provsten siger, at han har bare været Kommissionær for en ukjendt Velgjører."

„Ja, tænk bare! Men se, der kommer Provsten, nu skal han indvie den ny Skole.

Og der fandt virkelig en højtidelig Indvielse Sted, men man fik nu lige saa lidt som før Giverens Navn at vide. I mer end et Øje glimtede Taarer, da den gamle Provst talte saa hjærtelig om Guds dyrebareste Gave, Børnene, og bad, at disse i dette Hus maatte lære at vandre saaledes, at de voxede op til Ære og Glæde baade for Gud og Mennesker.

Da alt var forbi, og Folk tog Afsked med hinanden, var det Haandtryk, Bengt og Elin fik af den gamle, værdige Folkelærer, langt varmere end de Haandslag, han gav de andre; men det mærkede kun de, som det gjaldt.

Genf.

Staden Genf, paa fransk Genève, er som bekjendt den største og bedst befolkede By i Schweiz. Den tæller omtrent 44,000 Indbyggere, og medregnes Forstæderne Eauxvives og Plainpalais, har den henimod 58,000. Rhônefloden deler Genf i tvende ulige Dele, der forbindes med hinanden ved 6 Broer, deriblandt den pragtfulde Pont du Montblanc. Den højtliggende Del paa den venstre Rhône-Bred er den gamle By, og her bor for Størstedelen det rige Aristokrati, medens Handel og Vandel hovedsagelig foregaar i den lavere Del, hvor ogsaa Arbejderbefolkningen fornemlig har til Huse. Ikke langt derfra, ligeledes paa den højre Rhônebred, findes et elegant Kvarter, der søges af de talrige fremmede. Genf har en af de smukkeste Beliggenheder i Evropa. Langs Genfersøen og Rhônefloden strækker sig prægtige Kaier med storartede Bygninger, Hoteller, Pensionater for fremmede, straalende Butikker o. s. fr. Rundt omkring Byen findes ny, smukke Kvarterer, der er blevne opførte paa de siden 1851 sløjfede Fæstningsværker.

Genf er, som bekjendt, verdensberømt for sine Ur- og Bijouterifabriker. Byens Beliggenhed begunstiger særlig Transithandelen. Næsten alle Evropas større Stater, de forenede Stater i Amerika o. s. v. har Konsuler i Genf. Ogsaa ved sine offentlige Institutioner udmærker Byen sig i ikke ringe Grad; fra 1875 har den endogsaa sit eget Universitet, foruden Bibliothek (stiftet 1568 og indeholdende blandt sine 75,000 Bind Calvins og de andre Reformatorers Haandskrifter), Malerisamling, Musikkonservatorium og et fra 1874—76 opført Theater, der har kostet over 3,000,000 Franks. Den fransk-reformerte Gudstjeneste holdes i syv Kirker; Katholikerne har to Kirker. Desuden findes der en tysk-luthersk og en tysk-reformert Menighed, en anglikansk og en russisk-græsk Kirke, en Synagoge o. s. v. Blandt Stadens Seværdigheder kan nævnes den gamle Peterskirke, Rousseau-Øen, den store botaniske Have, Raadhuset, den saakaldte engelske Have med det berømte Montblanc-Relief og det i 1869 afslørede Nationalmonument. Genf har taget et nyt Opsving i sin Udvidelse siden 1873, da Hertug Karl af Braunschweig testamenterede det hele sin Formue, der anslaas til over 20,000,000 Franks. Staden er, som man ved, Centralpunkt for den store Tilstrømning af fremmede, der finder Sted hele Aaret til Genfersøen, og den staar i direkte Jærnbaneforbindelse ikke blot med hele Schweiz, men ogsaa med Frankrig.

Slottet Pierrefonds.

I det Herrens Aar 1390 følte Hertug Louis af Orleans sig forurettet af den franske Konge, og vel bekjendt med, hvad sligt kunde føre til, tog han i Tide sine Forholdsregler. Han befæstede sine Borge, anlagde ny Fæstningsværker trindt om, og i Midten af sit Land byggede han sig et Slot, som paa en Gang var bestemt til Forsvar og til Bolig for en fyrstelig Person. Derfra skriver sig det faste, sluttede Underparti af Slottet og den brogede Mangfoldighed i den øvre Dels Taarne og Fløje. Slottet Pierrefonds ligger i en mægtig Skov ikke langt fra Paris og afgiver saavel ved de herlige Parkanlæg, der omgiver det, som ved den vide Udsigt, man nyder fra dets Vinduer, den mest henrivende Bolig, som en Fyrste kunde ønske sig. I Tidens Løb var Slottet gaaet i Forfald, ja, det var egentlig kun en storartet Ruin, indtil den dygtige franske Arkitekt, Viollet-Leduc, overtog dets Restauration. Hvor genialt denne Opgave er løst, viser Billedet paa omstaaende Side, men man mener dog, at Efterslægten vil have mere Glæde deraf end vor Tid, fordi det særegne Præg, som alle gamle Bygninger har, og som kun Aarhundreders Sol og Vind kan frembringe, endnu mangler ved dette Slot, hvis Arkitektur vel leder Tanken hen paa en længst forsvunden Tid, men hvis lyserøde, ny Murværk og Tage forstyrrer Illusionen. Dets Bygherres Plan: paa en Gang at gjøre det til sin Tids mest fremragende Fyrstebolig og samtidig i Stand til at trodse selve Frankrigs Konge, røber sig dog tydelig nok ogsaa i Slottets nuværende restaurerede Skikkelse, der saa fuldt som nogen giver en Forestilling om en fransk Borg i Middelalderen.

O. J.

Danske Digtere.

Adam Oehlenschlæger:

Fiskerkonens Aftensang.

Paa Stranden staa de høje Træer
og vinker fremmed Smakke,
men intet Træ dog kommer nær
min Bøg paa grønne Bakke.

Og om mit Træ blandt tusend stod,
jeg kunde vel det kjende;
jeg er ej ved det gamle Mod,
maa jeg det Ryggen vende.

Vel alle Blade voxe grønt,
som var ethvert det samme,
men intet voxer mig saa skjønt
som paa min gamle Stamme.

Det holder mig i kjærlig Favn
alt med sin Gren saa kroget;
Stammen viser mangt et Navn,
og Barken er saa broget.

Fra Træet ser jeg Havet hist
og Skovens Hjorte brune;
Mos og grønne Vedbendkvist
dækker gamle Rune.

Højt hæver sig med Løv og Ris
min Bøg i Sommermarken;
om Vintren dækker Sne og Is
den halve Del af Barken.

Der leged jeg som lille Barn
med Blomster og med Stene;
da jeg blev stor, mit Fiskegarn
jeg knytted bag dets Grene.

Hver Vaar deri en Drossel slaar,
naar smaa Kjærminder blaane;
sent i Høst bag Toppen staar
den lysegule Maane.

Jeg kjender vel de rustne Søm,
som holder Bænkens Planker;
der havde jeg min Ungdoms Drøm
og mine første Tanker.

Der sad saa mangen Aftenstund
min Fader og min Moder,
medens med vor Hyrdehund
jeg leged med min Broder.

Fra Træet jeg min Hytte ser
bag Tornebusken gløde;
Væggen er af hvide Ler,
og Stolperne saa røde.

Her tænkte jeg paa Død og Grav,
naar Dagen vandred heden;
her aabned Solen bag sit Hav
min Sjæl for Evigheden.

Og bragte mig end Skibet hen
til alle Herthas Bøge,
jeg finder ej mit Træ igjen —
hvad hjælper det at søge?

Thi vil jeg mine ringe Kaar
ej for Alverden bytte —
Rosen fra vor Uskylds Aar
staar ved den første Hytte!

TEATERNYT.

Det kongelige Theater har forøget sit Repertoire med et kjønt og stemningsfuldt lille Arbejde, betitlet „Fredløs", Skuespil i en Akt. Forfatteren er anonym. Handlingen foregaar paa Island i det 10de Aarhundrede, og Sujettet behandler en ung Hustru, Bergthoras Forhold til sin fredløse Husbond, Bonden Ingemund, hvem hun bliver tro i hans uforskyldte Ulykke, skjønt hun fristes af sin første Bejler, Skjalden Thormod, der har forladt hende paa deres Bryllupsdag. Erindringen om denne første Kjærlighed har hidtil spredt Skygge over hendes Samliv med Ingemund, men Mødet med Skjalden bringer Klarhed i hendes Sind; hun føler sig stærk nok til at blive Herre over Minderne fra Fortiden og tvivler nu ikke længer om, hvem af de to Mænd baade hendes Hjærte og hendes Pligt tilsiger at følge. Der er udbredt en ret tiltalende lyrisk Stemning over Behandlingen af dette Motiv, og til det smukke Indtryk bidrager selvfølgelig ogsaa de antike Omgivelser, hvori Handlingen foregaar. Bergthora spilles af Fru Eckardt, Ingemund af Hr. E. Poulsen og Thormod af Hr. Jerndorff, der hver især opnaar et smukt Resultat. Til Stykket, der i øvrigt blev modtaget med udelt Bifald, er der malet en virkningsfuld Dekoration.

Samtidig med den første Opførelse af „Fredløs" opførtes Aubers ypperlige Syngestykke „Murmesteren" i ny Indstudering. Frk. Schrøder har nu overtaget Fru Schønbergs tidligere Rolle som den unge Hustru, Henriette, og skilte sig baade i vokal og dramatisk Henseende særdeles heldig fra denne Præstation, der synes at ligge særlig godt for den unge Kunstnerindes Evner. Hr. Schram var uimodstaaelig morsom som Baptiste, ligesom ogsaa Fruerne Hilmer og Keller i Forening med d'Hrr. Christoffersen og Brun bidrog deres Del til det vellykkede Ensemble. Publikum morede sig helt igjennem fortræffelig; navnlig gjorde Skjændeduetten i sidste Akt som sædvanlig stor Lykke.

NY BØGER.

Jødiske Fortællinger af Sacher=Masoch. Med Forfatterens Tilladelse ved Alfred Ibsen (Forlagt af Brødrene Salmonsen). Den galiziske Digter Leopold Ritter v. Sacher=Masoch har ved sit store Arbejde „Kajns Arv" vundet europæisk Berømmelse og vil ogsaa gjennem dette sit Hovedværk være den danske Læseverden bekjendt. De foreliggende Skitser og Smaafortællinger er saa langt fra at staa paa Højde med Indholdet af „Kajns Arv", at man næppe vil tro, at en og samme Haand har skrevet dem. Ikke des mindre kan hele Samlingen, hvortil Stoffet udelukkende er hentet fra det østeuropæiske Jødeliv, læses med Fornøjelse, og flere af dem, saaledes „Fra Vindue til Vindue", er fortræffelig behandlede baade i Henseende til Emne og Stil. Hr. Ipsens Oversættelse er upaaklagelig, og den lille Biografi af Digteren, hvormed han har indledet Bogen, vil kunne læses med Interesse af alle dem, der har lært at kjende og skatte Sacher=Masoch gjennem hans tidligere betydeligere Arbejder.

En Række Prædiketexter til Kirkeaarets Søn- og Helligdage, fremlagt af Præstekonventerne i Roskilde, Kjøbenhavn og det sydøstlige Jylland. (Gyldendalske Boghandels Forlag).

Peter, Herrens Apostel, af Samuel G. Green, oversat efter Originalens 3dje Oplag (Andr. Schous Forlag).

Mark Twain: Fyrsten og Tiggeren, oversat af C. L. With (Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel).

Dansk Versebog for Skolernes laveste Klasser ved J. Krohn, (Emil Bergmanns Forlag).

Den stedseblomstrende Have, ved J. A. Bentzien, (Andr. Schous Forlag).

Sorte Ellen og hendes Søn, historisk Fortælling af J. V. Gudmand Høyer, 3dje Hæfte, (i Kommission hos Carl Kirchheiner, Nykjøbing paa Falster)

Blot til Lyst.

En praktisk Ægtemand. A.: „Jeg hører, at du lader din Kone tage daglige Undervisningstimer i Sang — hun har vel meget Talent, megen Stemme?" — B.: „Nej, ingen af Delene, men du ved nok, hvorledes hun pinte Livet af mig med idelig Trætte og Kiv. Siden hun nu kan skrige ud af Hjærtens Lyst et Par Timer hver Dag, saa har jeg endelig faaet Fred."

En Sammenligning. I et Selskab gjorde nylig en ung Mand følgende Bemærkning: En gift Kvinde er et Brev, som har naaet sin Adresse. En ung Pige er et endnu ikke afsendt Brev og en gammel Jomfru er et Brev, der er bleven efterladt poste restante.

Hos Tandlægen. En ung fransk Journalist, der led af Tandsmerter, begav sig for nogen Tid siden til en Tandlæge i Paris, der var bleven bekjendt ved sine storartede Reklamer. Efter at Lægen havde undersøgt Tanden, erklærede han, at der i Øjeblikket ikke var noget videre at gjøre derved. Journalisten bød Farvel og lagde 10 Franks paa Bordet. „Det er uden Tvivl til min Tjener?" sagde Tandlægen haanlig. „Nej," lød Svaret, „det er til Dem begge.

Det gaar lige op. „Men kjære Fa'er, du har jo skrevet et Bogstav for meget i det sidste Ord i Brevet," sagde en ung Dame til sin ikke synderlig skrivekyndige Papa. Papa, der var en self-made Mand, svarede imidlertid: „Har jeg det? Naa, det gjør intet til Sagen; maaske har jeg et andet Sted skrevet et Bogstav for lidt, saa gaar det lige op."

Magelighed. En irsk Godsejer, der red hen ad Landevejen, fik Øje paa en ualmindelig velnæret Knøs, der laa ved Grøftekanten. Godsejeren spurgte ham om den rigtige Vej til Lacroom. „Der," svarede Knøsen og pegede med sin store Taa i Retning af Stedet. Forbavset over en saa høj Grad af Dovenskab, steg Godsejeren af Hesten og sagde: „Kan du vise en endnu større Dovenskab, min Dreng, saa giver jeg dig en Krone." Knøsen vendte sig langsomt om paa Siden og sagde: „Put den ned i min Lomme." Og dermed havde han naturligvis fortjent sin Krone.

En Dommer ved en amerikansk Domstol fandt sig nylig foranlediget til at tiltale Juryen paa følgende Maade: „Mine Herrer Edsvorne! I denne Sag er Forklaringerne paa begge Sider uforstaaelige; Vidnerne fortjener paa ingen af Siderne Tiltro, og baade Klageren og hans Modpart har en saa slet Karakter, at det er mig ligegyldigt, hvem af dem De giver Ret."

Gaadefabrik.

Gaade.

(af s—r.)

Han: Sig mig, hvad alle kan og mange ere
sig mindre til Honnør end til Profit.

Hun: De tænkte paa, hvad alle kan besvære,
hvoraf hvert Menneske saa smaat har lidt.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en Hovedstad i Evropa, Endebogstaverne, læste fra neden op efter, Navnet paa en nu levende Konge:

1. By i Kina.
2. Provins i Afrika.
3. By i Sydamerika.
4. Flod i Frankrig.
5. By i Danmark.

Ernst, Nykjøbing F.

Rebus.

A G.

„En Hjortlunder".

Præmiegaaden i Nr. 13 (for Søndagen den 26de Marts) er rigtig løst af 1) C. fra Amager. 2) „En Hjortlunder)". 3) Hallagerpølse. 4) A+B. 5) Laurits Dam, Nees pr. Thisted. 6) Kristen Dam, Nees pr. Thisted. 7) 15—8. 8) Toldassistent Huth, Kjøge.

Ved den stedfundne Lodtrækning mellem Gaadeløserne faldt 1ste Præmie paa 8; 2den Præmie paa 1; 3dje Præmie paa 5; 4de Præmie paa 7.

Opløsninger til Gaadefabriken i forrige Nummer (Søndag den 2den April):

Geografisk Gaade: Baggesen (Bogense, Amsterdam, Grenaa, Grækenland, Edinburgh, Seine, Elben, Nykjøbing), løst af Sorteper. Sangklokkerne: Muss, Ladiva og Mo'ers lille Bovse.

Udgravningsforetagende: Sorø, Bogense, Ribe, løst af Sorteper. Sangklokkerne: Muss, Ladiva og Mo'ers lille Bovse.

Rebus: Hunden er efter Rotten, løst af Sorteper. Sangklokkerne: Muss, Ladiva og Mo'ers lille Bovse.

Brevvexling.

C. fra Amager og 15—8 bedes opgive Adresse, for at den vundne Præmie kan blive dem tilsendt.

Lærer J. Nielsen, Stenstrup, takkes for det tilsendte.

Familievennen
UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.
N. FRISTRUP
6. Aargang. Søndagen den 16. April 1882. Nr. 16.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Maljuta tøvede med Svaret.

Czaren greb ham med begge Hænder i Kraven, drog Maljutas Ansigt tæt hen til sit eget og betragtede ham med et gjennemborende Blik.

Maljuta følte sine Knæ ryste under sig.

„Czar," sagde han med lav Stemme, „vredes ikke paa ham; han er jo ikke selv kommen paa den ulykkelige Tanke!"

„Tal!" hviskede Iwan hæst, i det han pressede sine Hænder endnu fastere om Maljutas Hals.

„Han vilde aldrig være falden paa den Tanke," vedblev Maljuta, der stadig søgte at undvige Czarens Blik. „Man har fristet ham over hans Evne. Hans Venner har ægget ham. Og han, der jo kun er et syndigt Menneskebarn, har da tænkt ved sig selv: lidt før eller senere — det kommer i Grunden ud paa et."

Czaren begyndte at forstaa, hvem Talen var om. Hans Ansigtsfarve blev endnu blegere, og hans Fingre slap Maljutas Hals.

Maljuta aandede lettere. Han begreb, at Øjeblikket var kommet til at føre det afgjørende Slag.

„Czar," sagde han pludselig i en skarp Tone, „det er ikke langt borte, du skal opspore Forræderiet. Din Modstander sidder ved din højre Haand, han drikker med dig af det samme Bæger, han spiser med dig af samme Fad; han bærer den samme Klædning som du."

Skuratoff tav, og i den ængstelige Spænding, der havde grebet ham, vovede han næppe at rette sine med Blod underløbne Øjne paa Czaren.

Ogsaa Iwan tav. Hans Hænder faldt kraftesløse ned i hans Skjød. Nu forstod han alt.

I dette Øjeblik hørte man en munter Latter nede fra Slotsgaarden.

I samme Stund, som Samtalen mellem Czaren og Skuratoff begyndte, var Storfyrst-Tronfølgeren og hans Ledsagere redne ind i Gaarden, hvor en Skare Kjøbmænd fra Moskwa ventede paa ham med dybe Hilsener og kostbare Gaver for at bede om hans Beskyttelse.

Saa snart de fik Øje paa Tronfølgeren, faldt de alle sammen paa Knæ.

„Hvad ønske I, Riddere af Alenmaalet?" spurgte Tronarvingen i en skjødesløs Tone.

„Lille Fatter!" svarede Ordføreren, „vi kommer for at bønfalde om din Beskyttelse! Vær vor Støtte! Hav Medlidenhed med os! Opritsnikerne ødelægger os i Bund og Grund — de røver endogsaa vore Hustruer og Børn!"

„Se en Gang til de Tosser!" sagde Tronfølgeren, i det han leende vendte sig om mod Basma-

noff. „De vil ikke alene beholde deres Varer, men ogsaa deres Koner for dem selv. Er det en Grund til at komme hid og plage mig med eders Klynken? Skynd jer hjem ... Naa, jeg skal for-Resten alligevel lægge et godt Ord ind for jer hos min Fader, I Gavtyve!"

„Du er vor Fader, Gud skænke dig et langt Liv!" udbrød Kjøbmændene.

Tronfølgeren sad endnu til Hest; ved hans Side befandt Baßmanoff sig. Ansøgerne laa paa Knæ foran ham, medens deres Ordfører rakte et gyldent Fad med Brød og Salt hen imod ham.

Maljuta iagttog dette Optrin oppe fra Slotsvinduet.

„Se en Gang, Czar Iwan," sagde han sagte, „der nede hylder Folket ham allerede som Hersker!"

Men næppe var Ordene undslupne ham, før Maljuta selv forfærdedes ved at se det Udtryk, som de fremkaldte i Czarens Træk.

Ethvert menneskeligt Udtryk syntes at forsvinde af Iwans Ansigt. Saa frygtelig havde Maljuta endnu aldrig set ham.

Der forløb nogle Øjeblikke. Pludselig begyndte Iwan at le.

„Grischa"*), sagde han, i det han lagde begge sine Hænder paa Maljutas Skuldre, „hvad sagde du nylig? De tørre Grene huggede jeg af, men Stammen blev staaende urørt ... Grischa," vedblev Czaren, i det han betonede hvert Ord og saa paa Maljuta med en Fortrolighed, som havde noget skrækindjagende ved sig, „vil du paatage dig at udrydde Forræderiet med Roden?"

En ondskabsfuld Glæde krusede Maljutas Læber.

„For din Skyld vil jeg paatage mig det," hviskede han, skjælvende over alle Lemmer.

Udtrykket i Iwans Ansigt forandrede sig pludselig. Smilet forsvandt, Trækkene antog en kold, ubøjelig Strænghed; hans Ansigt syntes som hugget i Marmor.

„Der maa ufortøvet handles!" sagde han i en skarp, bydende Tone. „Ingen tør vide noget derom! Han har i Sinde at tage paa Jagt i Dag ... i Aften maa man finde hans Lig i Skoven. Man vil sige, at han er bleven dræbt ved et Fald fra Hesten ... Kjender du Djævlesumpen?"

„Ja."

„Der maa man finde ham!"

Czaren pegede paa Døren. Maljuta gik bort og aandede først lettere, da han var kommen uden for.

Længe blev Czaren staaende ubevægelig; saa gik han langsomt hen til Helgenbillederne og faldt paa Knæ foran dem ...

*) Forkortelse af Gregor.

Den kjækkeste og mest forslagne blandt alle Maljutas Tjenere, var hans Rideknægt, Matthæus Chomjak. Aldrig veg han tilbage for nogen Fare; han elskede Kamp og Voldsgjerninger, og i Vildhed stod han næppe tilbage for sin Herre. Gjaldt det om at nedbrænde en Landsby eller smugle falske Papirer ind i en Bojars Hus, for at de kunde vidne mod Bojaren og bringe hans Hoved paa Blokken, eller drejede det sig om at røve Hustruen bort fra en eller anden Ægtemand — saa blev Comjak altid sendt afsted. Og Chomjak nedbrændte Landsbyen, smuglede Papirerne ind paa rette Sted og i Steden for en enkelt Kvinde bortførte han en halv Snes.

Maljuta Skuratoff henvendte sig ogsaa denne Gang til Chomjak. Ingen fik at vide, hvad de forhandlede med hinanden. Men medens Storfyrst-Tronfølgerens Jagthunde samme Dags Morgen under lystig Glam støvede omkring i Moskwas Omegn, og de hist og her opstillede Jægeres Opmærksomhed var rettet paa Vildtet — medens enhver stod paa Lur og ikke i mindste Maade brød sig om, hvad hans Jagtkammerater tog sig for — i dette Øjeblik jog Maljuta og Chomjak i modsat Retning af Jagtterrænet hen ad den dunkle Skovsti, og midt imellem dem befandt sig en tredje Rytter, hvis Hænder var bundne fast til Sadlen, og hvis Hoved var indhyllet i en sort Hætte. Ved en Omdrejning af Skovstien stødte tyve bevæbnede Opritsniker til dem, og uden at vexle et Ord med hinanden jog de alle sammen i strakt Galop dybere og dybere ind i Skoven ...

Imidlertid blev Jagten ganske rolig fortsat, og ingen havde lagt Mærke til Tronfølgerens Fraværelse — ingen med Undtagelse af to Rideknægte, der hver især havde faaet et Dolkestik i Ryggen og kort efter opgav Aanden paa Bunden af en Kløft.

Omtrent fire Mil fra den kejserlige Residens laa der midt inde i en tæt Skov en uvejbar, med Hængedynd opfyldt Mose, som af Folket sædvanlig kaldtes „Djævlesumpen". Der fortaltes mange baade forunderlige og skrækkelige Ting om denne Mose. Brændehuggerne var bange for at komme i Nærheden af den efter Mørkets Frembrud. De forsikrede, at om Sommeren ved Nattetid havde de set smaa Flammer hoppe og danse der ude paa Overfladen: det var Sjælene af dem, som var blevne myrdede af Røverne og derpaa kastede ud i Djævlesumpen.

Selv ved højlys Dag havde Mosen et mørkt, hemmelighedsfuldt Udseende. Store, halvt ud-

gaaede Træer ragede op af det grumsede, sorte Vand, i hvilket de afspejlede sig i sælsomme, kæmpemæssige Skikkelser.

Man hørte aldrig en menneskelig Stemme i Nærheden af Djævlesumpen. Stundum strøg en Flok Vildænder hen over dens Overflade; Tid efter anden hørte man en Vandhønes klagende Skrig inde mellem Sivene; en Ravn kredsede ensomt hen over Trætoppene, og dens uheldsvangre Skrig gjentoges af Ekkoet. Undertiden kunde man ogsaa langt borte høre Lyden af Øxeslag, Braget af et omstyrtende Træ og dets tunge Fald.

Men naar Solen forsvandt bag ved Træerne, og Mosen begyndte at dampe, da forstummede Øxeslagene, og der hørtes nu helt andre Lyde. Frøernes ensformige Kvækken lød først ganske stilfærdig og med visse Mellemrum, men derpaa højere og højere i fuldstemmigt Kor.

Og jo mere Mørket tog til, desto stærkere blev Frøernes Kvækken, som snart efter blandede sig med Ulvenes Hylen og Uglens klagende Skrig. Mørket blev tættere, bestandig tættere; Gjenstandene mistede deres tidligere Udseende og antog ny Former. Vandet, Træernes Grene og Dampen, der steg op fra Mosen, flød ud i ét. Billeder og Toner blandede sig til et hele, som man ikke længer kunde skille fra hinanden. Djævlesumpen blev de onde Aanders Tumleplads.

Til dette uhyggelige Sted styrede Maljuta og hans Opritsniker deres Ridt — dog ikke i Nattens Mørke, men en solklar Morgen.

Men paa samme Tid, de sporede deres Heste til et ilsomt Løb, havde en anden Skare forvovne Mænd af et mistænkeligt Udseende indfundet sig i den tætte Skov ikke langt fra Djævlesumpen.

Trettende Kapitel.

Wanjucha Persten og hans Kammerater.

Paa en aaben Plads i Skoven, omgiven af tusendaarige Egetræer og en uigjennemtrængelig Tykning, stod nogle Jordhytter midt imellem omstyrtede Træstammer, Høstakke og Bunker af tørret Løv. Her havde en talrig Flok Mænd af forskjellig Alder og iførte de mest forskjellige Kostumer lejret sig.

Bevæbnede Mænd kom uafbrudt fra Skovens Tykning og sluttede sig til deres Kammerater. Deres Ydre var højst forskjelligt. Nogle var klædte i Pjalter, andre bar Klæder, der skinnede af Guld. Nogle bar kunstfærdig smeddede Sværd ved deres Lænd, andre støttede sig til deres lange Hellebarder eller havde ikke andet Vaaben end en Jærnkugle, befæstet til en Læderrem. Men hos dem alle opdagede man Ar og Skrammer; de havde alle sammen enten et tæt, uredt Skjæg eller langt, forpjudsket Haar.

Det brogede Selskab havde delt sig i forskjellige Grupper. Midt paa Pladsen kogte man Suppe og stak afskaarne Stykker Oxekjød paa Spid. Kogekarrene hang over den knitrende Ild; Røgen hævede sig som en graa Sky mod den grønne Baggrund, der som en tæt Mur omgav Lysningen. De travle Kokke hostede, tørrede sig over Øjnene og søgte at værge sig mod den besværlige Røg.

Henne ved den ene Side af Pladsen var en graahaaret Olding med langt Skjæg i Færd med at fortælle Lejrens Ungdom Historier fra gamle Dage. Han stod i sin fulde Højde og støttede sig til en Øxe med langt Skaft. Oldingen foretrak denne Stilling fremfor at sidde ned. Han kunde da se sig frit omkring til alle Sider og svinge sin Øxe paa de mest dramatiske Steder i sin Fortælling. Hans Tilhørere lyttede til ham med alle Tegn paa den dybeste Opmærksomhed, med forover bøjet Hoved og aaben Mund. Nogle af dem sad fladt ned paa Jorden, andre var klatret op paa de laveste Grene, atter andre stod oprejst med vidt opspilede Øjne, medens Størsteparten laa paa Maven, med Albuerne støttede mod Jorden og Hovedet hvilende i begge Hænder; saaledes kunde man bedst høre paa Fortælleren.

Noget længere tilbage udvexlede et Par unge Knøse Næveslag mod hinandens Hoveder. Legen havde følgende Endemaal: „Hvem af os vil først bede om Pardon?" Og det vilde hverken den ene eller den anden. De to Modstandere var allerede saa røde som Rødbeder, men de kraftige Slag blev ved at falde paa Hovederne som Hammeren paa Ambolten.

(Fortsættes.)

Fru Babettes natlige Udflugter.

Efter Sacher-Masoch,

ved A. Th. J.

Weinlich vaagnede midt om Natten. Han satte sig forbavset op i Sengen, thi sligt var endnu aldrig hændet ham. Alt usædvanligt laa ham fjærnt, han var ingen Ven af Romantiken, og hans literære Behov blev fuldstændig tilfredsstillet ved Læsningen af Lemberg Avis og Krakauer Kalenderen.

Han lod sit Blik fare rundt omkring. Maanen skinnede klart ind i Stuen og aftegnede skarpe, sorte Skygger paa Gulvet. Uden for Vinduet bevægede en stor, hvid Skikkelse sig og vinkede med lange, udstrakte Arme. Den skikkelige Weinlich følte sig alt andet end hyggelig til Mode. Han forsøgte at berolige sig med den Tanke, at man havde glemt at trække Gardinerne for, og at der lige uden for Vinduet stod et blomstrende Æbletræ; men det hjalp ikke stort; den ene Kuldegysen afløste den anden, og han krøb langt ned under Dynen.

„Men naar Gardinet ikke bliver trukket for," tænkte han, „kan dette afskylige Spøgeri heller ikke høre op." Men ikke for alt i Verden havde Weinlich kunnet formaa sig til at forlade Sengen under saadanne Omstændigheder. Som en ægte Tysker kaldte han følgelig paa sin Kone, der sov i Stuen ved Siden af.

„Babette!" raabte han.

Hun rørte sig ikke.

„Babette!" raabte han endnu en Gang, „sover du?"

Det lod i Virkeligheden til, at Babette sov den retfærdiges Søvn; thi endnu gav hun intet Svar. Weinlich følte sig greben af berettiget Harme. Hvor kunde dog hans Kone sove, naar han var vaagen, og Maanen og Æbletræet havde sammensvoret sig om at forstyrre hans Nattero? Desuden maatte hele Spøgeriet uden Tvivl tilskrives hende; hun havde glemt at trække Gardinet for og laa dog nu sorgløs i Fjerene, medens Angestens Sved perlede paa hans Pande.

„Babette!" skreg Weinlich nu med al den Kraft, der stod til hans sunde Lungers Raadighed; men der kom ingen Babette, og den samme dybe Stilhed vedblev at herske.

„Nej, det er dog umuligt andet, end at hun maa høre mig," tænkte Weinlich, i det han rejste sig i Sengen, og ligesom en Skuespiller, der afleverer en Monolog paa Scenen, begyndte han at tale højt med sig selv. „Hun lader bare, som om hun sover, hun vil ikke op af de varme Fjer, det er Sagen!"

Han lyttede en Stund, derpaa begyndte han igjen:

„Babette! Babette! Babette!"

Intet rørte sig.

„Jeg bliver snart vred," vedblev Weinlich, „og det for Alvor. Jeg er en godmodig Fyr, det ved du, og det stoler du paa ved enhver Lejlighed; men der skal dog være Maade med alt. Nu staar du paa Øjeblikket op, ellers — staar jeg op!"

Intet Svar.

„Babette!" skreg Weinlich saa vred som en — Tysker.

Dyb Stilhed vedblev at herske.

„Godt . . . vent bare!"

I sin Harme glemte han Maanen, Æbletræet og alle mulige Gjengangere, sprang ud af Sengen og styrtede ind i Sideværelset, hvor han imidlertid standsede midt paa Gulvet, overvældet af Forbavselse: heller ikke her vare Gardinerne trukne for, medens Vinduet oven i Kjøbet stod aabent. Maanen skinnede klart ind i Stuen, og dens Straaler faldt lige paa Fru Babette Weinlichs snehvide Leje, og dette Leje var tomt!

„Men hvor kan hun dog være henne?" tænkte Weinlich, der lidt efter lidt kom til sig selv, „hun skulde da vel aldrig være saa tosset at tage sig en Spadseretur i Maaneskinnet."

Han begyndte at søge efter hende. Han behøvede ikke at tænde Lys; thi alle Værelserne var stærkt belyste af Maanen. Han søgte hende i hele Huset. Derpaa tog han sin Slobrok og sine røde Saffiansko paa og søgte efter hende i Haven. Forgjæves.

„Hun kan jo da ikke være løben sin Vej!" udbrød han. „Men der er jo ikke andet for end at vente; jeg vilde kun gjøre mig til Nar for Tjenestefolkene ved at kalde paa dem."

Han vendte atter tilbage til sit Sovekammer, trak Gardinerne for, lagde sig paa Sengen, fordybede sig i alle Slags urolige Tanker og faldt saa omsider i Søvn

Da han atter vaagnede, stod Solen allerede højt paa Himlen. Ude i Haven kvidrede Fuglene. Han mindedes Forstyrrelsen om Natten, sprang op

og gik i en ophidset Sindsstemning ind i sin Kones Værelse, hvor han imidlertid paa ny standsede midt paa Gulvet overvældet af Forbavselse. Babette hvilede i dybeste Fred i Sengen, og et barnligt Smil spillede om hendes Læber.

„Babette!" raabte han.

Hun vaagnede og stirrede forbavset paa ham.

„Er du allerede vaagen?" mumlede hun.

„Ja, jeg er vaagen," svarede han med sammentrukne Bryn, „og jeg var ogsaa vaagen i Nat og var her inde i dit Værelse, og du — du var borte — hvor var du? Naa, kan du faa Munden paa Gled!"

Babette begyndte at le højt.

„Vil du paa Øjeblikket sige mig, hvor du var henne!"

„Ih, men hvor skulde jeg vel have været? Naturligvis i min Seng."

„Din Seng var tom."

„Det er noget, du har drømt, Weinlich."

„Jeg plejer ikke at drømme med aabne Øjne."

„Aa, der er jo slet intet Udkomme med dig i Dag. Man skulde næsten tro, du sov endnu."

Fru Babette gav sig derpaa til at nynne en Sang, var i et Par Minutter færdig med sin Paaklædning og begyndte at skjænke Kaffen. Hendes fuldstændige Sindsro gjorde Weinlich endnu mere forvirret. Havde han maaske dog alligevel drømt hele Historien? Hvorledes skulde han skaffe sig Vished herom? Saa ofte han gjorde Mine til atter at udspørge sin Kone, lo hun ham lige op i Øjnene. Tjenestefolkene kunde han jo dog ikke spørge! Hvilken Opsigt vilde det ikke gjøre baade i Huset og i Byen, ja, i hele Egnen. Weinlich havde altsaa ikke andet at gjøre end med Tvivlen i Hjærtet at begive sig til sine daglige Forretninger, og det gjorde han da ogsaa, uden at han foreløbig led nogen Skade paa sine røde Kinder, sit gode Huld og sin prægtige Appetit.

Weinlich var en brav tysk Landmand, som bestyrede et galizisk Gods og fra tidlig Morgen til sildig Aften var beskæftiget ude paa Marken, i Skoven eller andet Steds paa den omfangsrige Ejendom. Han ærgrede sig uafladelig. Det var det eneste, der nogenlunde kunde forliges med hans Kald, der ikke tillod ham at fordybe sig videre i blidere eller stærkere Følelser. Godsejeren levede i Hovedstaden og kom i det højeste en Gang om Aaret ud for at bese sin Ejendom og holde en Smule Jagt. Følgelig var Weinlich saa godt som eneraadig Hersker over de barfodede Bønder midt paa den frugtbare galiziske Slette. Hans Kone var Datter af en tysk Kolonist i Winiki ved Lemberg, smuk, brav og beskeden. Hun var lidt over de tyve og en halv Snes Aar yngre end sin Mand. Som han havde fuldt op at bestille uden for, saaledes gik det hende inden Døre hele den udslagne Dag, og naar Aftenen kom, var hun glad ved at kunne sætte sig ned og ikke mere behøve at rejse sig.

Hun tænkte hverken paa Elskovsintriger eller paa Moderne eller paa sin Stads; det var hende ligefrem umuligt at faa Tid dertil. Hun var tilfreds, naar hun en Gang imellem, i de lange Vinteraftener, kunde læse en god Bog.

Hendes friske Ansigt tittede med et livligt, ofte skjælmsk Smil frem af den tækkelige Indfatning, der dannedes af hendes blonde Fletninger og den lille hvide Kappe, og hendes kraftige Former syntes næsten at maatte sprænge den pyntelige Sirtses Kjole, der altid brusede om hende. Babette var en Kone, der faldt i Øjnene; men hun havde ikke mindste Tanke for at ville drage Mændenes Blik til sig.

Alligevel iagttog Weinlich hende efter den omtalte Nat med en Del Mistillid. De havde hidtil levet saa godt sammen. Hans Kone havde skjænket ham to kjønne, raske Børn. Og nu var der sat et Spørgsmaalstegn ved det alt sammen! Eller havde maaske hans ophidsede Indbildningskraft ikke tilladt ham at bruge sine Øjne?

Saa skete det, at Weinlich en Dag kjørte til Marked i Kolomea og, da han sent om Natten vendte tilbage, hverken fandt sin Kone i Sovekammeret eller andet Steds i Huset. Denne Gang drømte han sandelig ikke! Han var vis i sin Sag; men han satte sig for ikke at gjøre eller sige noget, før han var fuldstændig paa det rene med Hensyn til disse hans Kones natlige Udflugter. Han iagttog Babette, for saa vidt hans egen sunde Søvn tillod ham det; thi han var i Stand til at falde i Søvn saa vel gaaende som til Hest. Det hændte sig, at han gik i Seng, slukkede Lyset og saa listede sig op igjen for at belure Babette — og sov ind paa en Stol udenfor hendes Dør lige saa trygt, som om han havde hvilet imellem sine bløde Dyner, og vaagnede om Morgenen udstrakt paa Gulvet. Alligevel lykkedes det ham at overbevise sig om, at hun undertiden flere Nætter i Rad forlod Huset og derpaa i længere Tid holdt sig i Ro.

Efterhaanden blev Fru Babette Weinlichs natlige Udflugter ogsaa bemærkede af Tjenestetyendet, og den hele Husstand kom i en feberagtig Spænding. Kokkepigen sukkede, medens hun hakkede Kaal, og krydrede Kjødbollerne baade med Peber og Taarer. Den gamle Tjener Stepan derimod, som var en uforsonlig Fjende af Kvindekjønnet og Ægteskabet, benyttede denne lokkende Lejlighed til bitre Betragtninger à la Kong Salomon og skaanede end ikke den arme Weinlich for at høre dem.

„Ja, ja," sagde han, „jeg har gjort vel i ikke

at tage mig en Hustru, Herre!" og han børstede samtidig heftig løs paa Weinlichs lange, vandtætte Støvle.

„Hvad mener Stepan dermed?" spurgte Weinlich urolig.

„Hvad skulde jeg mene, Herre?" svarede Stepan med et Skuldertræk. „Jeg tager det saadan ganske i Almindelighed, Hr. Velgjører. Det er et skrøbeligt, slikkevornt Kjøn, Herre, og det bærer ikke forgjæves lange Kjoler, Herre, og drejer sig paa Hofterne som en Vejrhane, Herre."

„Der findes ogsaa brave Hustruer, Stepan."

„Gjør der?" spurgte den gamle, i det han lod til at blive uhyre forbavset. „Saa meget des bedre, Herre! Det skal glæde mig, Hr. Velgjører, om der endnu findes saadanne."

„Hvad mener Stepan? Hvad er det, Stepan taler om?" spurgte hans Herre i en noget heftig Tone.

„Det er intet, Herre! Jeg ved ingen Ting; hvorfra skulde jeg vel vide noget? Jeg har kun saa mine egne Tanker, Hr. Velgjører, og drager mine Slutninger . . ."

„Det er jo tydeligt," tænkte den arme Weinlich, „al Verden ved allerede, at min Kone er mig utro. Hvem skulde dog have troet det om Babette! Hun har en Engels Ansigt og en Djævels Hjærte!"

Under Indflydelsen af denne pinlige Mistanke begyndte Weinlich efter Haanden at miste baade sin Sove- og Spiselyst; men han holdt det dog endnu for sig selv. Babette lagde kun Mærke til, at han blev ordknap og ved den mindste Anledning brugte Mund mod hende. Men hun tilskrev dette hans Gjernings Besværligheder og bar med Taalmodighed, hvad hun kun betragtede som et forbigaaende ondt Lune.

„Imidlertid forøgedes de foruroligende Spor. En Morgen sagde Stepan lige som ganske tilfældigt til sin Herre:

„I Aftes red en Husarofficer her forbi; det er da en prægtig Uniform, de Folk har; den straaler i Solen som det bare Guld, Herre." Og Dagen efter bemærkede den gamle i en ligegyldig Tone: „I Gaar kom den smukke Officer igjen her forbi."

Den følgende Dag lurede Weinlich ved Vinduet bag de lukkede Jalusier, og han behøvede ikke at vente længe, før han saa en Husar komme ridende ganske langsomt, i det han betragtede Herregaarden med en Opmærksomhed, der var vel skikket til at nære den vakte Mistænksomhed.

Og atter blev det Fuldmaane. Da kom den gamle Stepan en Morgen aldeles bestyrtet til sin Herre.

„Hr. Velgjører," begyndte han, „Gud staa os alle bi! Jeg har i Nat — i Nat, da jeg gik ude i Haven for at høre Nattergalen synge —" han korsede sig — „jeg har i Nat set en Aand!"

„Sludder!"

„Jeg har set en Aand, Herre," svarede Stepan, „saa sandt, som jeg elsker Gud; det var en hvid Skikkelse, og den fløj igjennem Haven som en Engel."

„Stepan har havt en lille Rus."

„Jeg vil ikke sige Herren imod; men jeg ved, hvad jeg ved. En ugunstig Skæbne truer dette Hus."

Den følgende Aften vendte Weinlich meget silde hjem fra de fjærneste Udmarker. Da han nærmede sig Gaarden, lod han Hesten gaa i Skridt langs med Havehegnet. Pludselig saa han i den opgaaende Maanes hvide Lys en hvid Skikkelse svæve igjennem Haven. Uvilkaarlig holdt han Hesten an. Haarene begyndte at rejse sig paa hans Hoved. Spøgelset nærmede sig langsomt Huset og krøb omsider ind ad det aabentstaaende Vindue i Fru Weinlichs Sovekammer; derpaa blev Vinduet lukket og Gardinet trukket for.

Weinlich red ind i Gaarden, stod af Hesten og vilde lige til at træde ind i Huset for at ringe Tolv for sin Hustru, da en hvid Skikkelse i det samme traadte ham i Møde paa Dørtærskelen. Han fór forfærdet tilbage. Denne Gang var det dog ikke noget Gjenfærd, men Kokkepigen, der næppe formaaede at holde et Lem stille, saa betagen var hun. Hun greb hans Haand og trak ham ind i Bryggerset.

„Herre," hviskede hun, „det er forfærdeligt, jeg har opdaget alt!"

„Hvad har Anna opdaget!" spurgte Weinlich, i det han sank ned paa en Bænk.

„Herre, Herre!" skreg i dette Øjeblik den gamle Stepan, som kom styrtende ind med flagrende hvide Lokker. „Spøgelset er — den naadige Frue. Jeg har selv set, at det er hende."

Kusken fulgte Tjeneren lige i Hælene.

„Jeg har ogsaa set Fruen," tilføjede han, „hun gik igjennem Haven som en død med tillukkede Øjne."

„Ja, saadan forholder det sig," skyndte Kokkepigen sig nu at sige, „Fruen er maanesyg. Jeg har passet paa hende og set, hvorledes hun, stadig med lukkede Øjne, aabnede Vinduet, krøb ud igjennem det og vendte tilbage igjen ad den samme Vej."

„Det er skrækkeligt!" sukkede Weinlich. „Men hvad kan dog være Grunden hertil?"

De gamle Tjenestefolk sluttede Kreds om deres Herre, og hver gav sit Besyv med.

„Jeg vil ikke sige, at Fruen har ombragt nogen," mente Kusken, „men i vor Landsby var der en Mand, som lige saadan vandrede omkring i Maaneskinnet, og senere opdagede man, at han for

mange Aar siden havde begaaet et forfærdeligt Mord."

„Hvor kan du tro sligt," sagde Kokkepigen. „Den stakkels Frue har sikkert haft en ulykkelig Kjærlighed, før hun blev gift, og det er det, der trykker hendes Hjærte."

„Herre, Kvinderne ere troløse Skabninger," udbrød nu den gamle Stepan med et bittert Smil; „Gud maa vide, hvem den naadige Frue har forset sig paa, saa at Samvittigheden nu ikke lader hende have Ro."

„Noget maa der være i Vejen," sagde Weinlich, „og hun foretager sig sikkert et eller andet forfærdeligt, der kan lede os paa Spor efter Aarsagen. Men det vil kun kunne lykkes os, naar vi alle sammen bevarer ubrødelig Tavshed og ikke lader hende ane Uraad. Saa passer vi i Morgen Aften paa, naar hun forlader Huset og lister os bag efter hende for at se, hvad hun tager sig for."

Og derpaa udklækkede de i Fællesskab Planen for den følgende Nats Felttog.

Den Nat fik Weinlich ikke megen Søvn i sine Øjne, og Dagen sneg sig af Sted med Sneglefart. Han var usædvanlig stræng og bidsk mod Høstfolkene paa Marken og Arbejderne i Skoven. Omsider blev det dog Aften. Til sædvanlig Tid begav alle sig til Ro; men ikke længe efter, at Fru Babette Weinlich havde slukket Lyset i sit Sovekammer, forlod hendes Ægtefælle sin Seng for at liste sig ud i Køkkenet, og snart efter var alle Folkene med Undtagelse af Ammen, der sov hos Børnene, samlede om ham.

Kokkepigen tog Plads bag en tæt Hyldebusk lige over for Fru Weinlichs Vinduer. De andre, blandt dem Stepan, der, Gud maa vide i hvilken Hensigt, havde bevæbnet sig med en gammel, rusten Ryttersabel, holdt Vagt ved Havelaagen, der førte ud i det fri. I aandeløs Spænding stod de nu alle og ventede paa, hvad der vilde komme.

Det varede ikke længe, før Kokkepigen kom styrtende og vinkede ad Weinlich. Alle satte sig i Bevægelse og ilede gjennem Alleen op mod Hovedbygningen. Den gamle Sabel klirrede uhyggelig i Nattens Stilhed.

Midt i Haven havde man paa en kunstig Høj opført et lille græsk Tempel. I nogen Afstand fra dette standsede Kokkepigen og lagde Fingeren paa Munden. Nu nærmede de andre sig paa Taaspidserne, og Stepan trak Sabelen af Skeden. Men pludselig blev de alle staaende som overvældede af Forbavselse, og et Øjeblik efter lød en stille, klukkende Latter fra hele Flokken.

I Templets Forhal, imellem to slanke joniske Søjler, aandeagtig belyst af Fuldmaanens Sølvstraaler, sad Fru Babette i hvid Natkjole med tillukkede Øjne og — strikkede paa en Strømpe!

Theatermalerens Hustru.

Fortælling af M. E. Braddon.

Ja, Herre, De vil næppe tro det, naar de ser hende nu," sagde den gamle Klovn, i det han bankede Asken ud af sin tilrøgede Kridtpibe, „men hun var en Gang saa smukt et Fruentimmer, som De nogen Sinde har set for Deres Øjne. Det var en ulykkelig Hændelse, der ødelagde hendes Skjønhed."

Den talende hørte til et omrejsende Beriderselskab, som jeg var truffet sammen med en smuk Sommerdag paa en Fodtur i Warwickshire. Truppen havde taget Kvarter i et Værtshus ved Landevejen, hvor jeg sad og døsede lidt efter Middagsmaaltidet, og efter at jeg havde røgt min Cigar i Selskab med Klovnen, var han og jeg kommen paa en helt fortrolig Fod med hinanden.

Jeg var bleven slaaet ved Synet af den unge Kvinde, som han netop talte om. Hun var høj og smækker og havde, som det forekom mig, et fremmedagtigt Udseende. Hendes Ansigt vakte især Opmærksomhed paa Grund af det ligefrem pinlige Indtryk, det gjorde paa Beskueren. Ansigtets sygelige Blegbed blev endnu mere fremtrædende ved den feberagtige Glans i de store, mørke Øjne, medens der paa den ene Kind var et Ar — Mærket af et eller andet farligt Saar, som var blevet tilføjet hende for lang Tid siden.

Min ny Ven og jeg var slæntret et lille Stykke bort fra Værtshuset, hvor Resten af Selskabet endnu var i Færd med at nyde deres tarvelige Middagsmaaltid. En venlig, solbeskinnet Mark laa

udbredt foran os og syntes at indbyde til en Spadseretur. Klovnen stoppede atter sin Pibe og vandrede tankefuldt afsted, medens jeg tændte en frisk Cigar.

„Var det et Fald fra Hesten, der gav hende den Skramme?“ spurgte jeg.

„Et Fald fra Hesten! Nej, Herre, det Ar, hun har paa Kinden, tilføjedes hende af en Tigers

„Ja, jeg har al Grund til at tro det. Ser De, hun er ikke saadan ganske rigtig i den øverste Etage, som man siger, men hun er en første Klasses Rytterske, kjender ikke til Spor af Frygt. De vil næppe tro, hvor godt hun tager sig ud om Aftenen, naar hun er klædt paa til Forestillingen. Hendes Ansigt opklares, næsten lige saa meget som Tilfældet var for ti Aar siden, før Ulykken indtraf.

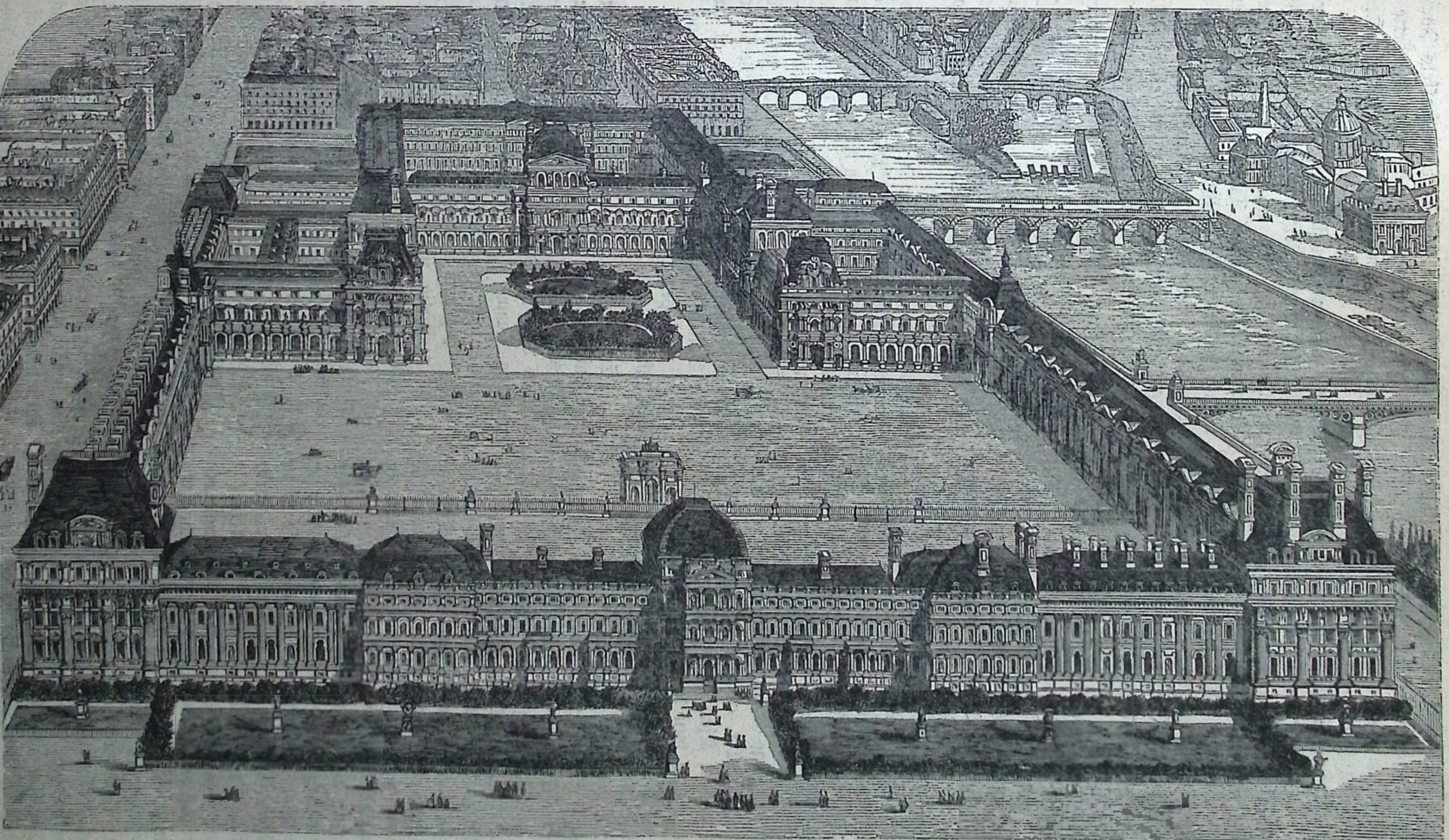
Torquato Tasso. (Se Side 222).

Klør. Det er en ret besynderlig Historie, og jeg har ikke noget imod at fortælle Dem den, hvis De har Lyst til at høre den, men lad hende for Guds Skyld ikke vide, at jeg har talt om hende, dersom det skulde træffe sig, at De gjorde hendes Bekjendtskab, naar De kommer tilbage til Værtshuset.“

„Har hun da saa meget imod, at man taler om hende?“

Ja, hun var en Skjønhed den Gang, og alle Herrerne løb efter hende, som om de var gale. Men hun har aldrig været løs paa Traaden, aldrig været noget slet Fruentimmer, det tør jeg dø paa. Jeg har været hendes Ven i gode og onde Dage, naar hun havde Brug for en Ven, og jeg kjender hende bedre end nogen anden . . .

Hun var kun tolv Aar, da hun kom til os

Tuillerierne og Louvre i Paris. (Se Side 221.)

med sin Fa'er, en berømt Løvetæmmer. Han kigede til sine Tider lidt for dybt i Kruset, og ved saadanne Lejligheder var han haard mod hende, men hun havde et kjækt Sind, og jeg har aldrig set hende tabe Modet hverken over for ham eller over for Bæsterne. Hun plejede at tage Del i alle den gamles Kunststykker, og da han døde, og Løverne blev solgte, saa beholdt vor Direktør en Tiger, som hun skulde gjøre Kunster med. Det var det flinkeste af alle Dyrene, men et pirreligt Gemyt, og der udfordredes et Mod som Caroline Delavantis for at stille sig Ansigt til Ansigt med den Fyr. Hun plejede baade at ride i Cirkus og gjøre Kunststykker med Tigeren, og hun betragtedes da ogsaa som det vigtigste Medlem af Selskabet og fik sit Arbejde godt betalt. Hun var atten Aar, da hendes Fa'er døde, og et Aars Tid efter giftede hun sig med Joseph Waylie, vor Dekorationsmaler.

Jeg blev noget overrasket over dette Giftermaal, thi jeg havde bildt mig ind, at Caroline kunde have gjort et bedre Parti. Joe var fem og tredive, en bleg, lyshaaret Fyr, ikke videre smuk og ikke heller noget egentligt Talent. Men han var svært forelsket i Caroline. Han havde fulgt hende i Hælene, lige fra hun sluttede sig til vort Selskab, og jeg tænker, at hun tog ham snarere af Medlidenhed end af Kjærlighed. Jeg sagde det en Dag til hende, men hun lo af mig og svarede:

„Han er meget for god til mig, Mr. Waters; det er hele Sandheden. Jeg fortjener ikke at blive elsket, saaledes som han elsker mig."

De nygifte lod til at være meget lykkelige med hinanden. Det var Spas at se Joe staa hver evige Aften ved Indgangen til Manegen og passe paa sin Kone, parat til at kaste et Shavl over hendes smukke hvide Skuldre, naar hun var færdig, eller styrte sig imellem hende og Tigeren i Tilfælde af, at der skulde hænde noget. Hun behandlede ham paa saadan en Slags beskyttende Maade, som om det var ham, der havde været lige saa mange Aar yngre end hun i Steden for at være tolv Aar ældre. Hun plejede under Tiden ved Proverne at rejse sig op paa Taaspidserne for at kysse ham, medens hele Selskabet saa paa det, hvad der gjorde ham overordentlig henrykt. Han sled i det som et Asen i Haab om at forbedre sin Stilling, paa samme Tid som han blev dygtigere i sin Kunst, og han fandt ingen Ting godt nok til sin smukke unge Kone. De havde en overmaade hyggelig Lejlighed omtrent en Fjerdingvej fra den lille Fabriksby, hvor vi havde Kvarter i Vintermaanederne, og de levede saa godt, som jævne Folk behøver at leve.

Vor Direktør var Ejer af et Sekondtheater i en Søkjøbstad en tolv Mil borte, og da der skulde gives en ny Pantomime, blev stakkels Joe sendt afsted for at male Dekorationerne til dette andet Theater, hvad han kun saare nødig gjorde, efter som der var Udsigt til, at hans Arbejde vilde holde ham borte en Maaned eller hele sex Uger fra hans Kone. Det var deres første Adskillelse, og han tog sig den meget nær. Han betroede Caroline til en gammel Dame, der havde den Bestilling hos os at sælge Billetter, og som ved flere Lejligheder havde vist, at hun nærede en varm Hengivenhed for Mrs. Waylie eller Madame Delavanti, som hun kaldtes paa Plakaterne.

Joe havde ikke været borte stort mere end en Uges Tid, da jeg begyndte at lægge Mærke til en ung Officer, der hver Aften sad paa første Plads og fulgte Carolines Optræden med synlig Beundring. En Aften saa jeg ham fordybet i en ivrig Samtale med Mrs. Muggleton, Billetkassererſken, og jeg blev ikke videre glad ved at høre dem nævne Madame Delavantis Navn i Løbet af Samtalen. Den næste Aften fandt jeg ham ventende uden for Artisternes private Indgang til Cirkus. Han var en meget smuk Mand, og jeg kunde ikke lade være at lægge Mærke til ham. Ved at spørge mig for erfarede jeg, at hans Navn var Jocelyn, og at han var Kaptajn ved det i Byen garnisonerende Regiment. Man fortalte mig, at han var eneste Søn af en velhavende Fabrikejer og havde rigelig med Penge til at more sig for, saa meget han lystede.

En Aften, kort efter at jeg havde faaet disse Oplysninger, var jeg bleven færdig i Cirkus tidligere end sædvanlig og stod netop og ventede paa en Ven ved Indgangen, da jeg saa Kaptajn Jocelyn komme fra den mørke Sidegade, rygende paa sin Cigar og aabenbart ventende paa en eller anden. Jeg trak mig tilbage i Skyggen af Porten i den temmelig sikre Overbevisning, at det var Caroline, han passede op. Jeg tog ikke fejl. Hun kom ud lidt efter og sluttede sig til ham, i det hun stak sin Haand ind under hans Arm, som om det var den naturligste Ting af Verden, at han var hendes Ledsager. Jeg fulgte efter dem i kort Afstand, da de gik bort, og ventede, indtil jeg saa Joe's Kone velbeholden indenfor sin egen Gadedør. Kaptajnen opholdt hende nogle Øjeblikke og vilde aabenbart gjærne have haft hende til at dvæle lidt endnu, men hun afferdigede ham paa den hende ejendommelige bydende Maade, som hun undertiden ogsaa viste mod alle os andre.

Naa, som en gammel Ven af Caroline vilde jeg naturligvis ikke saaledes lade Tingene gaa deres egen Gang. Jeg talte derfor rent ud af Posen med hende den næste Dag og sagde til hende, at

der ikke kunde komme noget godt ud af et Bekjendtskab mellem hende og Kaptajnen.

„Men heller ikke noget ondt, De løjerlige gamle Fyr," svarede hun. „Jeg har hele mit Liv været vant til den Slags Opmærksomheder; der er intet andet end en Smule uskyldigt Kurmageri imellem os.

„Hvad tror De, Joe vilde synes om saadan en Smule uskyldigt Kurmageri?" spurgte jeg.

„Joe maa lære at vænne sig til den Slags Ting," svarede hun, „saa længe jeg opfylder mine Pligter mod ham. Jeg kan ikke leve uden lidt Afvexling, lidt Beundring og saadan noget. Det bør Joe vide lige saa godt som jeg."

„Jeg bildte mig ind, at Tigeren og Hestene gav Dem Afvexling nok, Caroline," sagde jeg — „uden at De behøvede at løbe værre Risiko end den at sætte Livet til."

„Nej, de giver mig ikke halvt saa megen Afvexling, som jeg behøver," svarede hun. Og med disse Ord tog hun lige som aandsfraværende et lille juvelbesat Ur op og saa først paa det og dernæst paa mig med en halvt forfængelig, halvt forvirret Mine.

„Hvad er det for et smukt Ur, De har der, Carri?" spurgte jeg. „Er det en Forlæring fra Joe?"

„Som om De ikke vidste bedre!" udbrød hun. „Omrejsende Dekorationsmalere skal have ondt ved at kjøbe Ure med Diamanter til deres Koner, Mr. Waters!"

Jeg gjorde et Forsøg paa at holde en lille Forelæsning for hende, men hun lo af mine Bebrejdelser, og samme Aften saa jeg, at hun bar et Armbaand, som jeg vidste maatte være en Forlæring fra Kaptajnen. Han sad som sædvanlig paa en af de forreste Pladser og tilkastede hende en smagfuld Buket, da hun havde endt sine Kunster med Tigeren. Det var det nydeligste Syn af Verden, at se hende tage Blomsterne op, lade Tigeren lugte til dem, derpaa snappe dem bort med en lille velklingende Latter og trække sig tilbage med en yndefuld Hilsen til Publikum og et koket Blik til den Loge, hvor hendes Beundrer sad og applauderede hende.

Paa den Vis gik der tre Uger, i hvilke Kaptajnen ikke forsømte Cirkus en eneste Aften.

Jeg holdt et vaagent Øje med dem, thi det var min Overbevisning, at Joe's Hustru havde et trofast Hjærte til Trods for sit Koketteri, og at hun ikke vilde gjøre sin Mand nogen virkelig Uret. Jeg passede nøje paa hende og hendes Beundrer, og der gik næppe en Aften, hvor jeg ikke saa Kaptajnen tage Afsked med hende uden for hendes Gadedør, forinden jeg gik hjem til mit eget Aftensbord.

(Sluttes.)

Tuillerierne og Louvre.

Tuillerierne, det tidligere kejserlige og kongelige Residensslot i Paris, der efter Kommuneopstanden i 1871 ligger som en sørgelig Ruin med alle sine berømmelige Minder — har oprindelig faaet Navn efter nogle Teglbrænderier (tuileries), der var beliggende paa samme Sted, hvor senere den herlige Kongeborg opførtes i sin første Skikkelse af Katharina af Medici. Under Henrik den fjerde og henved hundrede Aar senere under Ludvig den fjortende blev Tuillerierne delvis ombyggede og udvidede, hvorefter Napoleon den første lod anlægge et Galleri, der skulde forene dem med Louvre, en Plan, som dog først blev udført under Napoleon den tredje.

Efter at Ludvig den sextende i 1789 saa sig nødsaget til at forlægge sin Residens fra Versailles til Paris, har Tuillerierne været Hovedsæde for de regerende Fyrstehuse og tillige Skuepladsen for nogle af de mærkeligste Begivenheder i Frankrigs Historie.

Den 10de August 1792 blev Slottet angreben af Revolutionsmændene, der jog den kongelige Familie paa Flugt, og i Aaret 1793 opslog Nationalkonventet sit Sæde i den gamle Kongeborg. Derpaa beboede Napoleon den første Paladset baade som Første-Konsul og som Kejser. Under Restaurationen blev Tuillerierne atter Kongens og den kongelige Familles Hovedresidens. Efter Revolutionen af 1830, da Folket paany (den 29de Juli) angreb og stormede Tuillerierne, valgte Ludvig Filip den til sin Residens og boede der til den 24de Februar 1848, da Paladset atter blev indtaget af Folket, og Kongen fordreven. Et Dekret fra den provisoriske Regering (af 26de Februar 1848), ifølge hvilket Tuillerierne for Fremtiden skulde være et borgerligt Invalidehus, kom aldrig til Udførelse. Fra 1852—70 blev det atter kejserlig Residens. Saa kom Kommuneopstanden, og den 24de Maj 1871 — sørgelig Ihukommelse — gik de prægtige Bygninger op i Luer og forvandledes til en øde Brandtomt.

En lykkeligere Skjæbne havde til alt Held Louvre, der, som ovenfor nævnt, under Napoleon den tredje var bleven forenet med Tuillerierne. Louvre, der siden 1793 har været Frankrigs største, nationale Museum, var i tidligere Tid afvexlende Residensslot og Jagtslot. Kong Karl den femte, kaldet „den lærde" (1364—80) forvandlede den oprindelige, mindre Hofborg til et stort Residensslot i gothisk Stil, som derpaa under Frants den første og Henrik den anden blev ombygget til et Palads i Renaissancestil. Ogsaa under Katharina af Medici og Henrik den fjerde tilføjedes der forskjellige Nybygninger; men det egentlige Louvre vedblev at være en forunderlig sammenstykket Bygning, indtil Hertugen af Richelieu drog Omsorg for, at der foretoges en gjennemgribende Restauration, der dog kun strakte sig til den ene Halvdel af Slottet; den anden Halvdel, det saakaldte ny Louvre, blev tilbygget under Ludvig den fjortende. Efter at Paris omtrent ganske havde maattet vige Pladsen som kongelig Residens for Versailles og Fontainebleau, blev Slottet først beboet af tilbageblevne Hoffolk og dernæst af Kunstnere og Lærde af alle Slags. De fleste ansete Malere, Billedhuggere og Kobberstikkere havde der deres rummelige Værksteder. Desuden havde de forskjellige Akademier deres Møde- og Læresale i de øvre Stokværk, medens det berømte kongelige Trykkeri var beliggende i Stueetagerne. Under Revolutionen forlagde Konventet Nationalmuseet dertil. Baade under det første og det andet Keiserdømme sattes der stor Kraft paa Bygningens Fuldendelse, og under Napoleon den tredje var det ogsaa, som omtalt, at Forbindelsen med Tuillerierne blev iværksat. Og saaledes blev — desværre kun for et saa kort Tidsrum — de to, i over 300 Aar bestandig ombyggede og udvidede Kongeslotte forenede til en Kæmpebygning, der mindede om de gammel-rommerske Keiserresidenser og indesluttede indenfor sin Omkreds: Hofboliger, Kaserner, Ministerier, Museer, Bibliotheker, Haver, Paradepladse, Hestestalde o. s. v. Nu for Tiden indeholder Louvre de prægtigste og fuldstændigste Kunstsamlinger af forskjellig Art, blandt hvilke følgende er de vigtigste: Antikgalleriet, Museet for de store ægyptiske og assyriske Monumenter, Museet for moderne Skulptur, Samlinger af Kunstgjenstande fra Middelalderen og Renaissancetiden, „Suverænernes Museum," (en Samling af Gjenstande, der bevislig har tilhørt franske Herskere og Fyrster), og endelig sidst, men ikke mindst det store Billedgalleri.

Louvre staar saaledes nu mere prægtigt end nogensinde, men dets stolte Pendant, de med saa oprørende Vandalisme ødelagte Tuillerier, vil næppe mere blive forenede med det. Det har vel nogle Gange været paatænkt at opføre det stolte Palads i sin fordums Skikkelse, men man har ikke kunnet blive enig derom, og det sidste Forslag, som er forelagt det franske Deputeretkammer, gaar ud paa at nedrive Tuilleriernes Ruiner, og naar Terrænet er ryddet, vil man nærmere undersøge en paatænkt Plan til Opførelsen af en Centralpavillon mellem de to endnu staaende Pavilloner „Flora" og „Marsan," bestemt til Udstilling af nulevende Kunstneres Værker.

Torquato Tasso.

Den store italienske Digter, hvis Billede vi bringer paa omstaaende Side, blev født i Sorrento den 11te Marts 1544. Hans Fader, Bernardo Tasso, havde vundet sig et Navn som episk og lyrisk Digter, men dette blev dog langt overstraalet af Sønnen, Torquatos Berømmelse. Faderens Begavelse var hundredefoldig gaaet i Arv til hans Søn, hvis Anlæg udviklede sig tidlig og hurtig, men paa samme Tid røbede Torquato Tasso allerede som Barn et alvorligt og tungsindigt Gemyt, der tiltog med Aarene og i en senere Alder endogsaa udartede til gjentagne Anfald af Sindsforvirring. Som Menneske var Torquato Tasso kun lidet lykkelig trods al den Yndest og Gunst, han vandt sig hos gejstlige og verdslige Fyrster. Han troede sig bestandig tilsidesat og forurettet, indbildte sig at være omgiven af hemmelige Fjender og troede sig intet Sted sikker. Hans Liv blev saaledes en Kjæde af Ulykker, skjønt hans Samtid ærede ham som en af Italiens største Digtere, hvem Landets mægtigste Mænd kappedes om at vise Velvilje.

Efter at Torquato Tasso havde modtaget sin første Undervisning af Jesuiterne i Neapel og derpaa i Rom og Bergamo, deltog han i Pesaro i Undervisning sammen med Hertugen af Urbinos Søn. Et Aars Tid opholdt han sig med sin Fader i Venedig og drog derpaa, 13 Aar gammel, til Padua for at studere Retsvidenskab. Hans Tilbøjelighed drog ham imidlertid uimodstaaelig til Poesien. I en Alder af 17 Aar optraadte han første Gang med et episk Digt i tolv Sange, „Rinaldo", og da dette blev modtaget med Bifald, indvilgede hans Fader efter lang Modstand i, at han opgav Retsstudiet. I Bologna helligede Tasso sig nu med fordoblet Iver til literære og filosofiske Studier og udførte et Udkast, som han allerede havde begyndt i Padua, til et episk Digt om Jerusalems Erobring. I Aaret 1588 begav Tasso sig til Neapel for at gjøre et Forsøg paa at gjenerholde sine Forældres beslaglagte Formue. Her beskæftigede han sig med at omarbejde sit store Digt, vendte senere tilbage til Rom og levede derpaa en Tid i Florents, Mantua

og Neapel, men stedse rastløs og urolig, syg og fattig og tvivlende baade om sig selv og andre. Imidlertid havde han Aar for Aar forøget Rækken af sine udødelige Værker. I Kardinal Aldobrandini, en Brodersøn af Pave Clemens VII, vandt han sig en ny Velynder, der indbød ham til at komme til Rom for at modtage den højtidelige Digterkroning paa Kapitoliet. I November 1594 kom Tasso til Rom, men man udsatte Højtideligheden til om Foraaret. I Løbet af Vinteren svandt hans Sundhed mer og mer. Han følte sig sit Endeligt nær og lod sig bringe til Hieronymiterklosteret San-Onofrio, hvor han døde den 25de April 1595 af en hidsig Feber og blev bisat i Klosterets Kirke. Kardinal Bevilacqua i Ferrara lod rejse et Mindesmærke over ham; et nyere, mere glimrende, men næppe saa smagfuldt Monument blev rejst over hans Grav af Pius den niende. Ogsaa Staden Bergamo har oprejst en Statue til hans Ære.

Danske Digtere.

Kom, muntre Gutter.

(Af Holger Drachmanns „Digte" (1872)).

om, muntre Gutter, jeg maa med,
her brænder Jorden under mig,
min Fod er træt, min Pande hed,
mit Hjærte krymper sig,
ja, krymper sig ved mange Ting,
som Søfolk ej forstaa —
En Haand, et Tov, og med et Spring
paa Dækket skal jeg staa.

Se, Søen med sit Skvulp og Kast,
den er min Barndomsven,
og Skibet nikker med sin Mast, —
det kjender mig igjen,
ja, kjender mig fra den Dag, da
jeg løb fra Skolens Mur
og gik „til Tops" med et Hurra
for Verdens fri Natur.

End slaar et Hjærte i mit Bryst
med frejdigt Mod som da,
men jeg har tabt min Barndoms Lyst
til saadan et Hurra,
ja, saadan et Hurra som det,
der over Skibets Dæk
fra Naaens høje Vippebrædt
drev hen i Luften væk.

Thi Verdens vide, fri Natur
den har forandret sig,
er blevet til et Fangebur
for saadan' Folk som mig,
ja, saadan Folk, som tale frit
og raabe højt dertil
og fordre Retfærds Sort-paa-Hvidt
mod Livets falske Spil.

Kom, muntre Gutter! Jeg maa med,
her brænder Jorden mig,
min Fod er træt,. min Pande hed,
mit Hjærte krymper sig,
ja, krymper sig ved mange Ting,
som Søfolk ej forstaa —
En Haand, et Tov, og med et Spring
paa Dækket skal jeg staa.

NY BØGER.

Ny Prædiketexter. Paa Gyldendalske Boghandels Forlag er udkommet „En Række Prædiketexter til Kirkeaarets Søn- og Helligdage, fremlagt af Præstekonventerne i Roskilde, Kjøbenhavn og det sydøstlige Jylland. Efter mange Aars Forhandliug om det ønskelige og hensigtsmæssige saavel for Præster som for Menighederne i at benytte en saadan Række ved Siden af den gamle, er nærværende Samling bleven udarbejdet af Formændene for de ovennævnte Præstekonventer, Provst, Dr. theol. J. Paludan-Müller, Stiftsprovst, Dr. theol. C. Rothe og Sognepræst, Dr. phil. Johs. Clausen i Horsens i Forbindelse med Professor i Theologien, Dr. theol. P. Madsen. Det har været et Hovedhensyn ved Valget af disse Texter, at de skal slutte sig saa nøje som muligt til den gamle Række og til Kirkeaarets Festkredse, saa at de kan tjene til at udfylde denne ved at optage saadanne vigtige bibelske Fortællinger og indholdsrige Skriftsteder, der ikke har kunnet finde Plads i den ældre Textrække. I Henhold til et Reskript af 14. Maj 1854 har flere Præster baade i Kjøbenhavn og paa Landet erhvervet sig vedkommende Biskops Tilladelse til at benytte det ny Udvalg. Dette foreligger nu i Salmebogsformat, for at Tilhørerne kan faa Lejligyed til at gjøre sig bekjendt dermed i Hjemmet og tillige benytte det ved Gudstjenesten. Prisen er ikkun sat til 50 Øre for indbundne Exemplarer.

Soofficeren, historisk-romantiske Skildringer fra Adolf Frederiks og Gustav III.'s Tid, af H. Trolle, oversat af J. P. V. Petersen. Forfatteren, der ikke blot i Sverige, men ogsaa udenfor sit Fædreland har vundet et anerkjendt Navn ved sine historiske Romaner, har i det foreliggende Arbejde givet disse en særlig vellykket Forøgelse. Paa en interessant historisk Baggrund — nemlig den bevægede Tid under Gustav den tredjes Regering, med de indre Partikampe mellem „Huerne" og „Hattene" og Krigen med Rusland — har Forfatteren oprullet en svensk Soofficers Levnetsløb, rigt paa alle Haande Farer og Æventyr, som ikke blot er vel egnede til at sætte den ungdommelige Indbildningskraft i Bevægelse og vedligeholde Spændingen gjennem den omfangsrige Bog, men som ogsaa fremtræder med en Troværdighed, der gjør Læsningen dobbelt tiltalende. Foruden sin Evne til at tegne klare og levende Karakterer og i det hele yde en klar og livlig Fremstilling, raader Forfatteren dertil over et ikke ringe Lune, der skinner heldigt igjennem i mange Scener, parret med en smuk og frisk Stemning. „Soofficeren" er saaledes en virkelig underholdende Bog, der utvivlsomt vil faa mange baade ungdommelige og mere adstadige Læsere,

hvilke sidste tillige vil finde et dygtigt og sikkert tegnet Tidsbillede af et af de interessanteste Afsnit i Sveriges Historie. (Andr. Schous Forlag).

Fyrsten og Tiggeren, Roman for Ungdommen af Mark Twain, oversat af C. L. With. Den berømte amerikanske Humorist møder denne Gang med et Arbejde i en Genre, der er væsentlig forskjellig fra de Skildringer, der har skaffet ham en saa talrig Læsekreds hele Verden over. Men ligesom hans humoristiske Smaaskitser med deres groteske Lune er blevne læste og atter læste, saaledes vil vistnok ogsaa „Fyrsten og Tiggeren" blive en meget søgt Bog, om end ikke Humoren som ellers er det mest fremtrædende ved dette Arbejde. Mark Twain har fundet et i og for sig fortræffeligt Emne, bygget paa et Sagn om, at Henrik den ottendes Søn, Edward den sjette, en Gang som Barn, foranlediget ved en mærkelig Lighed, blev forvexlet med en stakkels Tiggerdreng, der en Tidlang agerede Prins og Konge, medens den virkelige Konge drev hjemløs og ubekjendt omkring mellem Landstrygere og alskens Pak. Mark Twain røber i Skildringen af denne Forvexling og de Æventyr, den medfører, en glimrende Opfindsomhed, og Læseren maa med den mest levende Interesse fra først til sidst følge de to unge Helte, der ved et sælsomt Spil af Skæbnen er komne til at bytte saa højst forskjellige Roller. Handlingen er i sig selv mere end almindelig original, og Fremstillingen vinder endnu mere i Værdi ved det Lune, der er Mark Twains lykkelige Egenskab. Som Roman for Ungdommen synes det os at være en af de bedste Bøger, der længe er fremkommet. Det er ikke blot en Række spændende Æventyr, som oprulles, men tillige mange karakteristiske Træk af Livet i England i Midten af det sextende Aarhundrede, og alt dette er givet med det særegne Talent og det Liv i Fremstillingen, som Mark Twain i saa høj Grad raader over. (J. H. Schubothes Forlag).

Blot til Lyst.

Flyttedag.

En upartisk Ægtefælle. Et Sted ovre i Amerika lever der en Mand ved Navn Tom Topkins, der har vundet stort Ry for sin Upartiskhed. Han har nemlig været tre Gange gift og har druknet alle sine tre Koner i den samme Brønd.

I en musikalsk Ordbog, hvilken ved vi ikke, forklares Ordet „Skraal" som „en ubehagelig Lyd, frembragt ved at overanstrænge Struben, og for hvilken berømte Sangerinder bliver godt betalte, smaa Børn derimod straffede med Klaps."

Et ufejlbarligt Bevis paa Kjærlighed har en ung Pige nylig givet. Hun solgte sin ny Hat, for at hendes Forlovede kunde faa Penge til at kjøbe sig et Par Skøjter.

Tankekorn.

— Den, der venter at finde en Ven uden Fejl, vil slet ingen finde.

— Forsigtighed i Tale er mere værd end Veltalenhed.

— Vi gjør alle mere ondt og mindre godt, end det egentlig er vor Hensigt.

— Daarskab og Stolthed gaar Side om Side.

— Frisk Mod tvinger Modvind til at vende sig.

— Man skader en god Sag mere ved et svagt Forsvar end ved et kraftigt Angreb.

— Ydre Skjønhed er et Anbefalingsbrev, skrevet af en guddommelig Haand, men bliver ikke sjælden misbrugt af Bæreren.

— De, som tror, at man kan faa al Ting for Penge, er ofte rede til selv at gjøre, hvad det skal være, naar man betaler dem godt.

Gaadefabrik.

Gaade.

Det begynder med Latter og ender med Klage,
maa Venner af Blomster og Frugter behage.
Skjønt ved hver en Gaard og sjældent stor,
det mægter dog at favne den hele Jord.

„En Hjortlunder".

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en By i Grækenland; Endebogstaverne, læste fra neden op efter, er Navnet paa en Flod i Tyskland:

1. By i Belgien.
2. Flod i Holsten.
3. Bjærg i Arabien.
4. Bjærg i Palæstina.
5. Land i Evropa.

J. Nielsen.

Rebus.

I 1. 2. 3. 4. I. 1.

„En Hjortlunder".

Opløsninger til Gaadefabriken i forrige Nummer (Søndag den 9de April):

Gaade: Snue.

Geografisk Gaade: Paris — Georg (Peking, Algier, Rio Janeiro, Isere, Svendborg).

Rebus: Bagage.

Geografisk Gaade i Nr. 14, løst af Ernst, Nykjøbing, F. De to sorte Negle i Kolding. Jomfru Æselskind i Bogense.

Udgravningsforetagende i Nr. 14, løst af Ernst, Nykjøbing, F. A. A. Sæby. De to sorte Negle i Kolding. Jomfru Æselskind i Bogense. Ole Kaninstok eller den gamle Flynder.

Rebus i Nr. 14, løst af A A. Sæby, De to sorte Negle i Kolding. Jomfru Æselskind i Bogense. Ole Kaninstok eller den gamle Flynder.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. Forsberg.   J. Hansen sc.

6. Aargang. Søndagen den 23. April 1882. Nr. 17.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

æ, har du ikke snart faaet nok, Klopko?" spurgte den, der lod til at være den svagere Part.

„Tag dig i Agt, Ven Andruska! Naar jeg har faaet nok, skal jeg bestemt sige dig det. Men du føler dig vel allerede noget ilde tilpas?"

Og saa regnede Næveslagene ned igjen.

„Pas paa, Drenge, nu falder Andruska strax," lød det blandt Tilskuerne.

„Nej, han falder ikke endnu!" svarede andre. „Hvorfor skulde han vel det? Hans Hoved kan taale en hel Del endnu."

„Du skal se, han bli'er alligevel den lille!"

Men Andruska vilde ikke være den lille. Han tog sin Tilflugt til en List, og i Steden for at slaa sin Modstander midt paa Panden, gav han ham et Hug i Tindingen.

Klopko styrtede til Jorden.

Nogle af Tilskuerne lo, men Størstedelen viste sig meget oprørte.

„Det er ikke gaaet ærligt til!" raabte de. „Andruska har snydt! Han skal ha'e Pisk!"

Og Andruska fik sine Pisk lige paa Stedet.

„Hvor kommer I fra, Børnlille? spurgte den gamle Fortæller nogle unge Mænd, der nærmede sig Ilden, i det de kastede sky Blikke til alle Sider.

De ledsagedes af en kæmpestor Karl med en bred Kniv i Bæltet; de nys ankomne var uden Vaaben og lod til at være Folk, som endnu ikke hørte til Banden.

„Hører I, I unge Falke!" henvendte Kæmpen med den brede Kniv sig til dem, „gamle Grib spørger jer, hvor I kommer fra. Saa svar ham dog!"

„Jeg hører hjemme paa den anden Side af Moskwa," svarede en af dem noget tøvende.

„Og hvorfor er du fløjen ud af din Rede?" spurgte den Røver, der lød Navnet gamle Grib. „Er det Kulden, der har drevet dig ud, eller havde du det maaske for hedt, hvor du var?"

„Jeg tror, der var mig for hedt," svarede Knøsen. „Da Opritsnikerne stak vor Hytte i Brand, blev der først en svær Varme, men da den laa i Aske, var der igjen temmelig koldt."

„Ah, ja vist. Du er ingen Dumrian, min Dreng ... Naa, og du, hvad fører dig til os?" henvendte gamle Grib sig til den næste.

„Jeg kommer for at søge mig en Familie."

Røverne begyndte at le.

„Tænk over, hvad du siger! Hvad mener du med: at søge en Familie?"

„Ja, eftersom Opritsnikerne har dræbt min Fa'er og Mo'er, Søster og Bro'er, saa blev jeg kjed af at staa ganske alene i Verden. Og saa tænkte jeg ved mig selv: Det er bedst, du gaar hen til nogle skikkelige Folk; de vil give dig at spise og drikke og være dig i Faders og Moders

Sted. Jeg traf den unge Mand der i Værtshuset, og saa bad jeg ham om at tage mig med sig."

„Du er en vakker Knøs!" sagde Røverne. „Sæt dig iblandt os; vi vil dele Brød og Salt med dig og være dine Brødre."

„Og ham der, der hænger med Næbet, som om han havde kiget for dybt i Glasset? Hejda, du lille — hvorfor staar du saadan og maaber? Hvor kommer du fra?"

„Fra Omegnen af Kolomna," svarede en ualmindelig kraftig bygget ung Mand, der stod bag ved de andre med en bedrøvelig Mine. Han talte i en langsom, drævende Tone.

„Naa, har Opritsnikerne ogsaa gjort dig Fortræd — hæ?"

„De har røvet mig min Fæstemø!" gjenmælede Knøsen modstræbende og stadig i samme drævende Tone.

„Ej, fortæl os en Gang, hvorledes det gik til!"

„Hvad er der at fortælle derom? De kom, fandt hende og tog hende med sig."

„Og saa?"

„Hvad mener I?"

„Nuvel, hvad saa videre?"

„Saa er der ikke mere."

„Men hvorfor prøvede du ikke paa at tage din Fæstemø fra dem igjen?"

„Hvorledes skulde jeg have baaret mig ad med det? De kom og slæbte hende bort med sig!"

„Og det stod du ganske rolig og saa paa?"

„Nej, til sidst blev jeg greben af et saadant Raseri, at . . . Gud tilgive mig det! Men da var de allerede borte."

Røverne udbrød paany i en høj Latter.

„Naa, naa lille Bro'er; du har aabenbart lidt vanskeligt ved at komme i Bevægelse."

Fyren hang med Hovedet, saa' umanerlig dum ud og svarede ikke.

„Velan, min Gut," tog en af Røverne Ordet, „de har taget din Fæstemø fra dig, men derfor skal du ikke hænge med Næbet; du finder nok en anden i Steden for."

Den unge Mand saa op og aabnede Munden paa vid Gab, men mælede ikke et Ord.

Det lod til, at Røverne fandt Behag i hans Ansigt.

„Saa hør dog, naar vi taler til dig!" sagde en af dem, i det han gav ham et venskabeligt Puf.

Knøsen vedblev at tie, og Røveren gav ham nu et noget kraftigere Puf, som dog ikke havde anden Virkning, end at Fyren saa paa ham med en saa enfoldig Mine, at de alle sammen brast i en høj Latter.

Nogle af de andre gik derpaa hen til ham og tildelte ham hver især et ordentligt Puf.

Den stakkels Djævel vidste aabenbart ikke, om han skulde le eller vredes over denne Behandling, men et mere end almindelig kraftigt Puf fik dog endelig Bugt med hans sløve Ligegyldighed.

„Nu er det nok," sagde han. „Antager I mig for en fyldt Melsæk, hva'? Hold op, ellers bliver jeg gal i Hovedet."

Røverne lo bare af ham, og det var virkelig ikke saa langt fra, at Fyren var bleven vred for Alvor. Men hans medfødte Træghed og Ufølsomhed sejrede over Vreden. Det lod til, at han ikke ansaa det for Møjen værd at blive vred over slige Barnagtigheder; Sagen var hidtil ikke forekommet ham vigtig nok dertil.

„Naa, bliver du saa snart rasende, du Klodsmikkel!" sagde Røverne.

„Nej, ikke endnu. Puf kun videre."

„Ej, se, hvor forslugen! Der, tag den!"

„Og der har du den . . . og den!"

„Saa, pas nu paa!" sagde det unge Menneske, der omsider mistede Taalmodigheden.

Han smøgede Ærmerne op, spyttede i Næverne og begyndte pludselig at hugge løs til højre og venstre, ikke blot paa sine Angribere, men ogsaa paa Tilskuerne. Et saadant Angreb var Røverne ikke belavede paa. De nærmest staaende var i et Nu kastede til Jorden og rullede hen foran Fødderne af deres Kammerater. Hele Selskabet veg tilbage hen imod Ildstedet; Kjedlen blev væltet, og Suppen strømmede ud over Kullene.

„Sagte, sagte, du Djævel! Du kaster jo al Ting omkuld! Hører du: sagte!" skreg Røverne i Munden paa hverandre.

Men Fyren hverken hørte eller saa mere. Han blev ved at slaa om sig med Næverne til højre og venstre, og med hvert Hug strakte han en eller to Mand til Jorden.

„Du gode Gud, hvilken Bjørn!" udbrød de Godtfolk, hvem det endnu var lykkedes at undgaa ham.

Omsider kom Fyren atter til Besindelse. Han holdt op at slaa og blev staaende midt imellem den væltede Suppekjedel og de ituslagne Kar, i det han kløede sig bag Øret, som om han vilde sige:

„Jøsses dog, hvad er det for Ulykker, jeg har gjort!"

„Ej, ej, lille Bro'er," sagde Røverne, i det de rejste sig op og gned deres mørbankede Lemmer, „hvis du den Gang var bleven rasende i rette Tid, saa havde man nok ladet være at bortføre din Fæstemø. Sikken en Kæmpekarl!"

„Men hvad hedder du egentlig, min Gut?" spurgte den gamle Røver, der gik under Navnet gamle Grib.

„Mitka."

„Altsaa Mitka. Bravo, Mitka!"

„Pokkers Karl, den Mitka!"

„Halløj, Knøse!" raabte en Røver, i det han kom løbende hen til Stedet, hvor det nys skildrede Optrin var foregaaet. „Halløj, Knøse! Vor Høvidsmand er atter i Gang med at fortælle Historier fra den Tid, han tilbragte ved Wolga. De har alle sammen sluttet Kreds om ham. Skynd jer, ellers bliver der ingen Plads til os!"

„Kom, kom, vi vil høre, hvad Høvidsmanden har at fortælle!" lød det fra alle Sider.

Paa en Træstamme, i Skyggen af en mægtig Eg sad en bredskuldret Mand af Middelhøjde, iført en kostbar, guldbaldyret Kofte. Paa Hovedet bar han en „Mißjurka", en Slags rund Jærnhue, til hvilken der var fæstet et Staalnet, som beskyttede Nakke, Hals og Øren. Den bredskuldrede Mand holdt en „Tschekan" i Haanden, det vil sige en paa den ene Side tilspidset Hammer, forsynet med et langt Skaft. Det vilde have været vanskeligt at gjenkjende vor gamle Bekjendt, Wanjucha Perstien, i denne Udrustning. Hans Blik spejdede omkring til alle Sider. Under det korte, sorte Mundskjæg skinnede to Rækker Tænder, der var saa glindsende hvide, at de næsten syntes at lyse op i hele Ansigtet.

Røverne lyttede til ham i ærbødig Tavshed.

„Ser I, Brødre," sagde Perstien, „der er slet ikke noget vidunderligt i at standse en Række Fragtvogne eller lette en Bojars Lommer en lille Smule, naar man er ti mod en. Men det er noget extra, naar en eneste Mand ganske alene udplyndrer et halvt hundrede Mennesker og maaske lidt til."

„Det maa i Sandhed være et drøjt Stykke Arbejde," mente Røverne. „Har du maaske selv prøvet det?"

„Talen er ikke om mig selv, men jeg kjender en brav Karl, der en Gang var ganske ene om at standse en hel Række Vogne."

„Det var vel igjen din Helt fra Wolga?"

„Netop ham. Nu skal I høre: En Bark, kommende fra Astrakan, drog en Gang op ad Wolga, trukken inde fra Flodbredden ved Hjælp af de lange Slæbetove, som I jo nok kjender. Om Bord paa Barken var der en god Slump Mennesker. Alle sammen unge Kjøbmænd med Pistoler og Sværd, opknappede Kaftaner og Hatten paa det ene Øre — ganske lige som hos os! Og Ladningen: Guld, kostbare Stene, Perler, Varer fra Astrakan og en hel Mængde anden Stads. Hvad siger I til det? . . . Bredden er stejl, Stien, hvor de slæber Fartøjet frem, saare smal, og ude i Wolga en Ø: en nøgen Klippe, midt ude i Strømmen og saa skarp som en Knivspids.

Min vakre Knøs havde faaet at vide, hvad Barken var ladet med. Han siger ikke et Ord til nogen, men gaar hjemme fra tidlig om Morgenen, skjuler sig mellem Buskadset ved Flodbredden og rører sig ikke af Pletten. Der gaar en Time; der gaar endnu en, saa kommer endelig Folkene, der slæber Barken frem, tolv i Tallet, den ene bag ved den anden, alle sammen med forover bøjet Krop og trækkende saa haardt, at Tungen hænger dem ud af Halsen. Barken var aabenbart tungt ladet, Strømmen tilmed meget stærk og derfor vanskelig at kæmpe mod for menneskelige Kræfter.

Min brave Gut venter rolig, indtil de har den spidse Klippe hen ved tre hundrede Fod bag ved dem. Derpaa springer han pludselig frem fra Buskadset, hugger Slæbetovet over med sit Sværd, og Folkene, der jo har trukket til af alle Kræfter, falder pludselig alle som én Mand lige paa Næsen. Han giver sig nu til at hugge løs snart paa den ene, snart paa den anden, indtil de alle sammen tager Benene paa Nakken.

Strømmen driver imidlertid Barken tilbage lige hen imod den skarpe Klippekant. Kjøbmændene kommer i heftig Bevægelse, men ingen af dem tænker paa at skyde; de har kun Tanke for at undgaa Klippepynten, for at Barken ikke skal knuses mod den. Min kjække Yngling griber imidlertid med den ene Haand Slæbetovet, med den anden tager han fat i et Træ og holder paa den Maade Barken tilbage.

„Hejda, I Alenriddere og stolte Helte! Kast eders Sabler og Pistoler i Vandet; hvis ikke giver jeg slip paa Tovet — og saa kan baade I og eders Ladning gaa lige bus paa Klippen."

Kjøbmændene vilde først sende nogle Skud over mod min Helt, men de opgav strax dette Indfald, i det de tænkte: Hvad nytter det at dræbe ham? Saa giver han slip paa Tovet, og vi er fortabte!

Der var altsaa ikke andet tilovers for dem end at adlyde. De kastede ganske rigtig deres Vaaben i Vandet, dog ikke alle, thi de tænkte: Kommer Fyren her over paa Fartøjet for at udplyndre os, saa expederer vi ham ind i den anden Verden! — Men min Helt var ingen Dumrian.

(Fortsættes).

„Gamle Hansen".

En Pennetegning.

For nogle Aar siden boede jeg en kort Tid i en stor Hjørnegaard. Stor var den, som sagt; men Størrelsen af Gaardspladsen og selve Bygningen var ogsaa dens eneste Storhed; thi den husede ellers megen Fattigdom og Elendighed. Smaa Haandværkere og Arbejdsfolk boede der, af den Slags Folk, som kun har lige fra Haanden og i Munden og undertiden vel endog knap det. Og fra Stuen til Kvisten i hver eneste Lejlighed var der en utrolig Mængde Børn, som sloges nede i Gaarden eller paa Trapperne og i øvrigt gjorde Spektakler, saa lang Dagen var. Der boede Arbejdere, som gik tidlig ud om Morgenen og først kom hjem om Aftenen, stundum ædru, stundum drukne; der boede en Skrædder, en Skomager, en Snedker, en . . . nej, det er sandt, ved Snedkeren vil vi standse, thi i hans Værksted var det, at jeg første Gang saa ham, af hvis lille Historie jeg her vil gjøre Forsøg paa at tegne nogle Billeder.

Hvor tydeligt ser jeg ham ikke staa og arbejde med Hovlen, som han næppe havde Kræfter til at føre, altid i den samme slidte, sorte Frakke, de korte Benklæder, som ikke en Gang naaede ned til Randen af Skafterne paa de stærkt tilgaaede Fjederstøvler, og med det smudsige Sejldugs Forklæde bundet om Livet. I Begyndelsen undrede jeg mig over denne Dragt; siden fik jeg at vide, at det var det eneste Tøj, han havde. Han stod i Reglen lidt forover bøjet, og naar han puslede med et eller andet, var Hovedet med det sparsomme graa Haar altid i en taktmæssig nikkende Bevægelse. Om han var Svend eller Dreng, fik jeg aldrig rigtig Klarhed over. Man skulde vel ikke paa Grund af hans høje Alder have troet det sidste; men vist er det, at naar Svenden vilde have hentet en Pægl, var det altid den gamle, som blev sendt efter den, og for Resten fik han sjælden Lov til at gjøre andet end Drengearbejde, hvilket han endogsaa skal have gjort temmelig daarligt. Mesteren sang, og Svenden fløjtede; gamle Hansen stod alvorlig og nikkede uden at se op; ja, saadan stod han, da jeg første Gang saa ham.

En Aften, da jeg kom noget sent hjem, sad han paa en af Stenene uden for Porten. Han havde ikke kunnet komme ind, da Porten var lukket, og nu sad han der i sin sædvanlige Dragt, men uden Forklædet og med en gammel, høj, sort Hat paa Hovedet. Tænderne klaprede i Munden paa ham, og han kunde ikke rejse sig. Først troede jeg, han var syg, men det stammende, meningsløse i hans Tale og det famlende i hans Bevægelser lod mig forstaa, at det var noget andet, han fejlede. Jeg hjalp ham op, støttede ham lidt og forlod ham ikke, før han var kommen ind i det lille Sovekammer, som han delte med Svenden.

Siden den Dag tabte jeg en Del af min Interesse for ham, og dog kunde jeg ikke helt kvæle Troen paa, at der var noget ved ham, noget særegent maaske i hans Liv, som gjorde, at han stod højere end andre gamle forfaldne Subjekter. Der var noget mildt over ham, blandet med noget eget alvorligt, og især lagde jeg, naar jeg sad oppe ved mit Vindue og saa ned i Gaarden, Mærke til et Træk, som gjorde, at jeg alligevel tænkte mere paa ham end paa Husets andre Beboere.

Nede i Stuen var der en lille Kjøbmandsbutik, og der kom hver Dag, gjærne ved Middagstid, en gammel Kone, som blev brugt til at gaa nogle Ærender, gjøre rent, hente Vand fra Posten nede i Baggaarden og andet sligt. Det var en fattig, smudsig og pjaltet gammel én med et underlig udtryksløst Ansigt. Der laa noget ligegyldigt forsagende i det, saadan omtrent, som man tit kan se det hos tunghøre Folk. Paa den Tid, hun plejede at komme ud i Gaarden for at hente Vand, stod altid gamle Hansen ved Indgangen til Værkstedet og støttede sig mod Dørstolpen, og jeg fik det Indtryk, at han i Grunden stod der bare for at vente paa hende. Han bøjede Hovedet, og hans Øjne var uafbrudt rettede mod den Dør, hvorfra hun skulde komme. Og aabnedes saa Døren, og den lille pjaltede Skikkelse kom til Syne, rettede han sig i Vejret og gik hen til hende. Han tog den tunge Spand fra hende og sagde i sin mildeste Tone: „Maa jeg hjælpe dig, Lene?"

„Tak skal du ha'e!" lød bestandig Svaret, og saa blev hun staaende og saa efter ham, medens han gik hen i Gaarden og fik Spanden fyldt. Flere Ord blev der aldrig vexlet mellem dem. Han bragte Spanden tilbage til hende, hun nikkede til ham, og saa gik de igjen hver til sit.

Jeg syntes, det røbede en vis Ridderlighed hos den gamle Mand og dertil et godt Hjærte. At der

laa noget dybere til Grund for denne lille Venskabstjeneste, anede jeg ikke.

En Morgen, da jeg lige var staaet op, sad jeg ved mit Vindue for at ryge min Morgenpibe og saa ned i Gaarden. Der var allerede kommet Liv i Huset. Ovre i Sidebygningen kunde jeg se Skrædderen sidde inde i sin Stue og trone paa Bordet; oven over mig hørte jeg Skomageren slaa Pløkke i et Par Støvler, og nede ved Posten stod nogle Børn og holdt deres Morgenvask. Da gik Døren til Snedkerværkstedet op, og gamle Hansen traadte ud. Han plejede ellers at arbejde paa den Tid, og jeg kunde ikke forstaa, hvor han skulde hen; den sorte Frakke var bleven børstet, Forklædet havde han rullet sammen og stukket ind under Armen, og i Haanden bar han en høj Hat, Magen til den, han havde paa Hovedet. Han stod stille en Stund og saa lidt vemodig hen imod Døren til Butiken, saa kastede han Blikket op til mig og tog Hatten af, nikkede over til Skrædderen og gik ud ad Porten. Det forekom mig, at dette saa ud som en Afsked; den Omstændighed, at han bar alle sine Ejendele ud af Gaarden, lignede jo næsten en Flytning. Det varede da heller ikke længe, inden jeg fik at vide, at den gamle var jagen bort. Han kom drukken hjem hver Aften og duede saa aldrig til noget næste Dag. Lidt nok havde han kunnet gjøre i Forvejen, og Mester havde jo ikke Raad til at føde ham, naar han ikke gjorde Nytte. Det var haardt nok, syntes jeg, men hvem bar vel Skylden uden den gamle selv?

Noget over Middag gik jeg en Tur uden for Byen. Solen brændte varmt, og Straalerne glitrede over Stenene paa Vejen og tittede spøgende ind mellem Grenene i Træerne. Jeg var kommen et langt Stykke ud ad Landevejen, da jeg tæt foran mig ved Grøftekanten saa en Skikkelse, som jeg syntes, jeg skulde kjende. Han havde lagt sig ned, og det saa ud til, at han sov. Sit overflødige Gods, Forklædet og Hatten, havde han lagt fra sig ved Siden af sig, og Solen faldt gjennem Træet, der skyggede over ham, pletvis ned paa det gamle, indfaldne Ansigt. Jeg gik hen og bøjede mig ned over ham. Som han laa der, var der noget barnligt, trygt præget i hans Miner; han saa sikkert kun lyse Drømmebilleder med de lukkede Øjne. Vinden tog et Tag i Træet, og han vaagnede og slog Øjnene op. Da han saa, det var mig, rejste han sig fra sin liggende Stilling, lettede lidt paa Hatten, og jeg satte mig ned ved Siden af ham.

„Hvor vil De hen, Hansen?“ spurgte jeg.

Han nævnede en af Landsbyerne i Nærheden.

„Hvad vil De der?“

„Forsørges!“

„Forsørges?“

„Ja! Aah, ja! Jeg kan nu ikke mere alligevel!“ Og der kom lidt vemodigt i Tonen og Øjet.

„Stakkels Lene!“ sagde han saa ligesom for sig selv og derpaa vendte han sig om imod mig: „Ja, ser De, Herre! Det er det værste, dette med den gamle Lene!“

„Hvorfor det?“

„Aa! Hun har ingen til at hjælpe sig nu; — bære Vand op, ser De! — Hun kan saa daarlig taale det, Stakkelen! Hun er gammel, ja vist! Lene er gammel!“ han talte mere til sig selv end til mig.

Der gik paa en Gang lige som et Lys op for mig, og jeg spurgte forsigtig: „Har De kjendt hende før, Hansen?

„Kjendt hende, kjendt Lene!“ han nikkede langsomt og saa op paa mig.

Om han har kunnet se af mit Ansigt, at jeg ventede mere, ved jeg ikke, men i den Tone, hvori han spurgte mig: „Skal jeg fortælle?“ laa der noget, som viste, at han selv havde en Følelse af, at Spørgsmaalet var overflødigt. Jeg nikkede, og saa fortalte han:

„Alt det andet, som saadan tidligere er hændet mig, kan det nu være det samme med. Historien begyndte egentlig først, da jeg kom til Theatret!“

„Theatret?“ spurgte jeg forundret, „har De været ved Scenen?“

„Ja vist har jeg det!“ svarede han lidt stolt. „Der var nogen, jeg kjendte, som havde faaet Ansættelse der, og saa fik jeg ogsaa Lyst til at være med og gik en Dag op og meldte mig.“

„Sagde De da noget paa Scenen? talte De?“

„Sagde noget! Aa nej! Jeg gjorde det kun saadan med Minerne, forstaar De; slog en Gang imellem ud med Haanden eller gik et Skridt frem eller tilbage, og for Resten stod jeg stille og saa godt ud. Den ene Aften var jeg Ridder med Sværd og Fløjlskaabe, en anden Aften Bondekarl og dansede Sommer i By med lange Silkebaand og Sløjfer om Hatten; det var nok noget, de kaldte Nationaldragt, tror jeg. Ja, i Grunden var det morsomt, saadan at gaa og spille Komedie. Men saa —“ han standsede lidt, som om han havde svært ved at fortælle.

„Saa var det, De traf Lene?“ spurgte jeg langsomt.

„Ja!“ vedblev han. „Lene kom ogsaa til Theatret, og det blev saa mig, der altid dansede med hende eller spaserede rundt med hende — ja, for det skulde vi da ogsaa gjøre en Gang imellem. Hun var kun en lille Pige den Gang, og De kan tro, hun tog sig ud, naar hun dansede som Bondepige i kort Kjole og med Haaret i lange Piske ned ad Ryggen. Lidt efter lidt blev det

saadan, at jeg fulgte hende hjem hver Aften, naar vi havde spillet; saa fik jeg Lov til at kysse hende, naar vi skiltes, og saa — ja saa var det nok, vi var Kjærester, Lene og jeg. Men den Glæde varede endda ikke saa meget længe. Der var en anden, som var ansat ligesom jeg, og han kunde ikke rigtig finde sig i, at jeg var løben af med den smukkeste af Damerne. Han begyndte at snakke til Lene, mere end jeg skjøttede om; han vilde endogsaa give hende Foræringer og gjorde sig lækker paa alle de Maader, som tænkes kunde. I Begyndelsen vinkede hun af, men han blev ved at trænge paa, og jeg syntes til sidst ikke rigtig om den Maner, hun viste ham af Vejen paa, for det blev mer og mer, som om hun alligevel netop helst vilde holde igjen paa ham. Jeg sagde det en Gang til hende, og det kan jo nok være, jeg talte lidt haardt ved den Anledning, men det kom vel af, at jeg i Grunden holdt saa meget af hende. Hun blev vred paa mig for det, og fra den Tid af gik hun alene hjem om Aftenen, og jeg kunde ikke faa hende god igjen.

Ja, ser De, kjære Herre! Saa var det en Gang, at jeg saa ham — Fyren, spore hende op paa Hjemvejen og tage Kysset ved Gadedøren. Jeg har læst i en Bog om noget, der hedder, at det løber en koldt ned ad Ryggen, og det kan jo nok være troligt, at det var saadanne Fornemmelser, jeg havde, da jeg saa det. Næste Aften skulde vi spille et Røverstykke eller saadan noget, og det traf sig, at han blev Røver og jeg Soldat. Hvordan det nu ellers gik til, ved jeg ikke; men da vi skulde slaas, kom min Bajonet noget længere ind i ham, end den vel egentlig skulde ha'e været. Tæppet gik ned, og han blev undersøgt og forbundet, Doktoren sagde, at det ikke var farligt, og det var vel det, som gjorde, at jeg slap med at blive jaget bort. Da jeg kom ud og skulde gaa, saa jeg, at Lene ogsaa var ved at gaa hjem, og hun havde noget Tøj at bære paa den Aften. Jeg syntes, at jeg nu rigtig havde vist hende, hvor meget jeg holdt af hende, og jeg kunde ogsaa nok lide at faa lidt Besked om, hvordan hun var til Sinds efter dette her, og saa gik jeg hen og spurgte, om jeg maatte hjælpe hende. Først svarede hun mig slet ikke, men da jeg spurgte igjen, vendte hun sig om imod mig og raabte: „For skal jeg gaa lige ud i Stranden end tage imod nogen Hjælp af dig!" Og saa slog hun med Nakken og gik alene hen ad Gaden.

Det var nu det haardeste for mig, dette her, af alt, hvad der ellers er forefaldet i min Levetid, og fra den Tid blev jeg noget løs i det, som man plejer at sige. Det kan gjærne være, at jeg en Gang imellem blev noget mere vaad indvendig, end Folk er i Almindelighed, og det var nok ogsaa Grunden til, at jeg aldrig fik Lov til at blive ret længe paa noget Sted."

Han holdt inde og gjentog mumlende de sidste Ord.

„Traf De da ikke oftere sammen med Lene?" spurgte jeg.

„Ikke den Gang, ikke førend vi nu paa en Maade kom til at tjene i Gaarde sammen. Jeg kjendte hende strax den første Dag, jeg saa hende komme ud af Døren der inde for at hente Vand. Rigtignok lignede hun ikke meget den Lene, jeg før havde kjendt, og hvis nu en anden havde villet kysse hende — ja, De forstaar mig nok? — saa kunde han maaske have faaet Fred for mig til det ogsaa. Men alligevel blev jeg nu saa underlig til Mode, da jeg saa hende, og da jeg kunde mærke, hun havde svært ved at gjøre Arbejdet, kunde jeg ikke lade være med at gaa hen og bede hende, om jeg maatte hjælpe. Hun saa lidt op paa mig, og jeg kunde nok forstaa, at hun ikke kjendte mig strax; men paa en Gang tabte hun Spanden, og saa vidste jeg jo, hun havde kjendt mig. „Maa jeg hjælpe dig, Lene?" spurgte jeg, og rigtignok kunde jeg ikke høre, hvad hun sagde, for hun talte ikke ret højt den Gang, men jeg forstod alligevel nok, at det skulde være Tak."

„Og siden den Tid?"

„Ja, siden den Tid er det saa gaaet saadan, at jeg har spurgt hende om det hver eneste Dag, og hun har sagt Tak og ladet mig hjælpe sig." Han vendte sit Ansigt mere om imod mig: „Synes De ikke, det er, ligesom om hun har gaaet her og gjort Bod, fordi hun den Gang slog Haanden af mig?"

Jeg nikkede og tog hans Haand.

„Andet har vi aldrig sagt til hinanden," vedblev han sagte, „men jeg synes næsten, det har været, som om jeg hver Dag har gaaet og fortalt hende, at jeg var bleven ved at holde af hende, og hun har gaaet og sagt mig noget nær det samme. Ja, De ler vel ikke ad det, Herre, fordi hun og jeg er jo nu gamle Folk begge to."

Nej, jeg lo ikke. Den gamle rejste sig op.

„Nu skal De have saa mange Tak for denne Gang," sagde han, „nu maa jeg nok se til at komme videre."

Jeg vilde give ham nogle Penge, men han slog ud med Haanden og sagde bedende: „Giv dem til Lene — men ikke, som om de kom fra mig."

Derpaa tog han Forklædet under Armen og Hatten Nr. 2 i Haanden, og saa rokkede han hen ad Vejen, krumbøjet og fattig, men med Solskinnet spredt over Pjalterne.

Siden har jeg kun set ham en eneste Gang. Det var en Dag ved Middagstid, at jeg den ene

Gang efter den anden saa hans Hoved kigge spejdende ind ad Porten. Der var noget mageløs fornøjeligt i Udtrykket i hans Ansigt og i den barnlig glade Maade, hvorpaa han blinkede op til mig, da han opdagede mig i Vinduet. Og da Døren gik op, og Lene traadte ud, hvilket Liv var der saa ikke i hans Bevægelser og Miner, medens han gik hen og bragte hende sin vante, simple Kjærlighedserklæring.

Men det blev ogsaa den sidste Gang, han gjorde det; thi da han igjen skulde gaa hjem til Fattighuset, blev han overfaldet af en Regnbyge, og at blive vaad udvendig, kunde han ikke taale. Faa Dage efter døde han og blev begraven paa Fattigvæsenets Regning.

Hvorledes det siden er gaaet Lene, ved jeg ikke; thi kort Tid efter flyttede jeg bort fra Gaarden og Byen. Men Verden har vel ydet hende lige som ham sin sidste Gave — den simple Kiste og de tre Skuffer Jord.

X.

Theatermalerens Hustru.

Fortælling af M. E. Braddon.

(Sluttet.)

De ventedes ikke hjem før den paafølgende Uge, og efter Bestemmelsen skulde Regimentet forlade Byen i Løbet af et Par Dage. En Morgenstund fortalte Caroline mig dette med synlig Tilfredshed, og jeg blev overmaade glad ved at finde, at hun ikke nærede nogen som helst alvorlig Følelse for Kaptajn Jocelyn.

„Ikke det aller mindste bryder jeg mig om ham, De løjerlige gamle Mand," sagde hun, „jeg synes om hans Beundring og hans Foræringer, men jeg ved, at der ikke er nogen anden Mand i Verden, som er mig saa kjær som Joe. Jeg er meget glad over, at Regimentet rejser bort, før Joe kommer tilbage. Jeg skal have mine Løjer af det og fortælle Joe det alt sammen, og naar Kaptajn Jocelyn først er borte, saa nytter det ikke, at min Mand gjør Indvendinger mod Foræringerne — den Tribut, der ofres mit Geni, som Kaptajnen udtrykte sig i sine Billetter."

Jeg var ingenlunde saa vis paa, at Joe vilde lade sin Kone beholde disse Foræringer, og jeg meddelte hende min Mening i saa Henseende.

„Aa, Snak!" sagde hun, „jeg kan gjøre, hvad jeg vil, med Joe. Han vil blive fuldkommen tilfreds, naar han ser Kaptajn Jocelyns ærbødige Breve. Jeg vilde ikke for alt i Verden skilles fra mit lille nydelige Ur."

Da jeg den næste Aften begav mig til Cirkus, traf jeg Kaptajnen lige inden for Døren til den private Indgang, hvor han stod og talte med Caroline. Han syntes meget alvorlig og bad hende om noget, som hun sagde var umuligt. Det var Aftenen, før han skulde forlade Byen, forstaar De, og jeg nærer ikke synderlig Tvivl om, at han bad hende om at løbe bort med ham — thi jeg tror, at han var forelsket i hende til op over begge Øren — men hun vedblev at afvise ham paa sin egen, smilende og kokette Maner.

„Nu vil jeg ikke høre Deres Svar," sagde han meget alvorlig. „Jeg venter paa Dem i Aften her uden for Døren. Det kan ikke være Deres Mening, Caroline, at gjøre mig ulykkelig for hele Livet; Svaret maa blive et „Ja"."

Hun rev sig hastig løs fra ham. „Tys!" sagde hun; „nu spiller de Ouverturen, og om en halv Time skal jeg være inde paa Scenen."

Jeg gik forbi Kaptajnen inde i den mørke Gang, og nogle Skridt længere fremme passerede jeg endnu en anden Person, hvis Ansigt jeg ikke kunde se, men hvis hastige Aandedræt lød, som om de skrev sig fra en, der havde løbet stærkt. Vi tørnede mod hinanden, i det vi kom forbi, men den ubekjendte tog ingen Notits af mig.

En halv Times Tid efter stod jeg i en Krog bag ved Scenen, medens Caroline udførte sine Kunststykker med Tigeren. Kaptajn Jocelyn sad paa sin sædvanlige Plads med en Buket i Haanden. Det var Nytaars Aften, og Huset var propfuldt. Jeg havde en Tid lang ladet mit Blik glide hen over Tilskuerpladsen, da jeg pludselig fór sammen ved Synet af et Ansigt oppe i en af Logerne. Det var Joseph Waylies Ansigt, askegraat og ubevægeligt som Døden selv — et Ansigt, der spaaede Ulykke.

Han kysser hende!

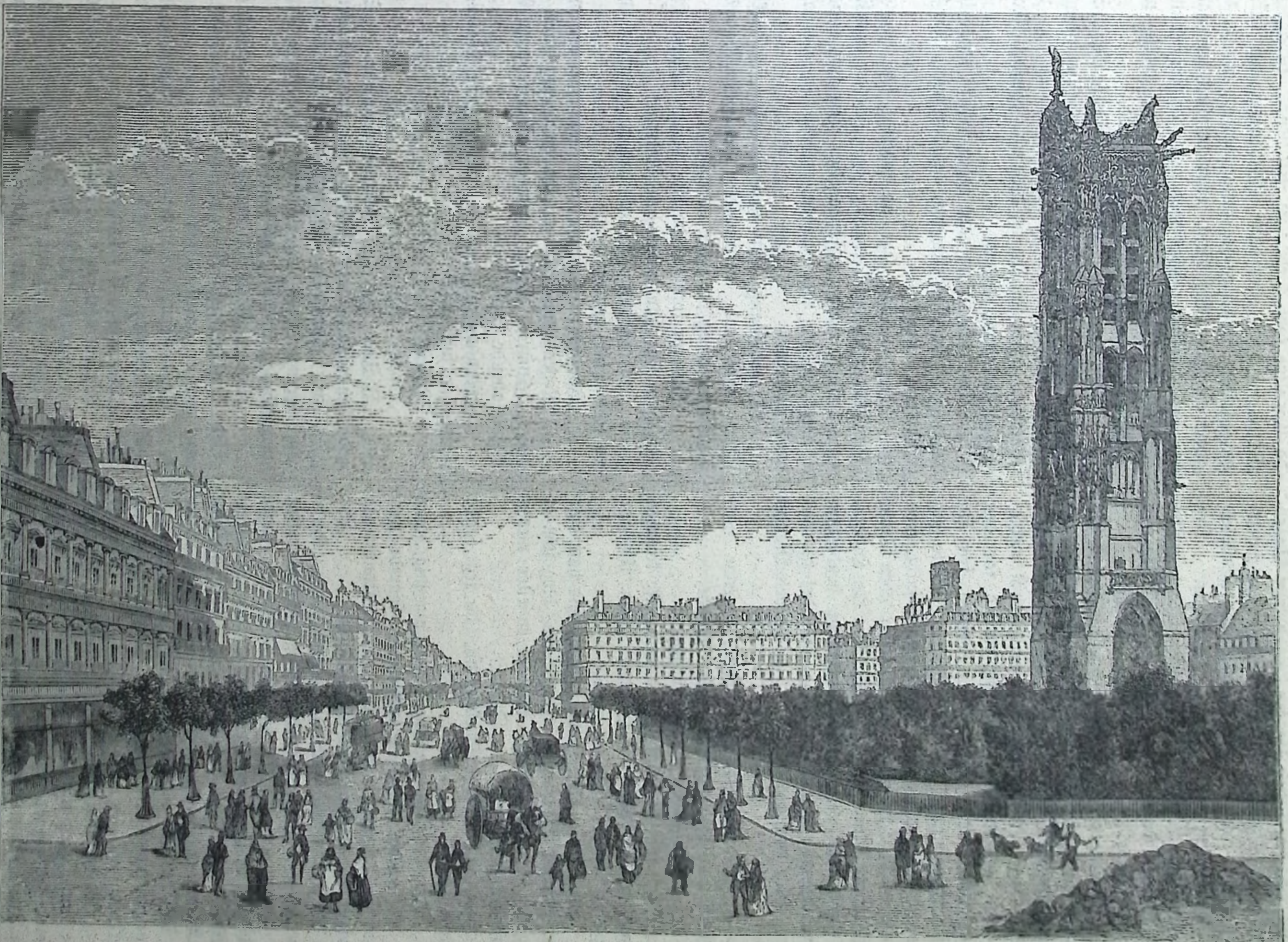

Tys! — der gaar de, — ah, saa var det
dog just saadan, som jeg troede!
Maren, kom! her gjennem Sprækken!
Se, hvor kjærligt — ih, du gode!

Ja, de tror nok, at vi ligger
efter Middag nu og snuer.
Nej, vi holder Øje med jer,
I smaa, pæne Turteldruer!

Silken Hvisken, silken Tisken!
det faar da nok ingen Ende.
Kjøn er han, det kan ej nægtes —
Nej, se blot — han kysser hende!

Andreas Beiler.

Boulevard Sewastopol i Paris. (Se Side 236).

„Han har hørt noget af Sladren om hans Kone," tænkte jeg. „Jeg vil skynde mig op til ham, saa snart jeg kan slippe her fra, og bringe Sagen i Orden. En eller anden Sladderhank har naturligvis haft fat i ham og fyldt ham med ondskabsfulde Rygter om Caroline og Kaptajnen." Jeg vidste nemlig, at der i Cirkus var blevet snakket en hel Del om dem, uden at det var lykkedes mig at faa Munden stoppet paa Rygtesmeddene.

Naa, Kaptajn Jocelyn kastede imidlertid sin Buket, og den blev modtaget med et koket Smil og et straalende Blik, der syntes at udtrykke idel Henrykkelse. Jeg vidste, at alt dette var lutter Komediespil, men hvorledes tog det sig vel ud for den skinsyge Ægtemand, der stirrede derpaa fra sin Plads i Baggrunden af Logen? Jeg vendte mig om for at se op paa ham, i det Tæppet faldt, men han var allerede forsvunden. Han var uden Tvivl gaaet for at komme ned og hilse paa sin Hustru. Jeg skyndte mig bort for at forberede hende paa den forestaaende Sammenkomst og, hvis det gjordes nødigt, stille mig mellem hende og hendes Mands Vrede.

Jeg fandt hende bag Scenen, legende med sin Buket paa en aandsfraværende Maade.

„Har De set Joe?" spurgte jeg.

„Nej," svarede hun. „Han er jo ikke kommen tilbage, er han vel? Jeg venter ham ikke før næste Uge."

„Det ved jeg nok, kjære, men jeg saa ham lige i dette Øjeblik sidde oppe i Logen saa bleg som et Spøgelse. Jeg er bange for, at en eller anden har fortalt ham noget om Dem."

Hun saa lidt forskrækket ud, da jeg sagde dette.

„Man kan ikke sige noget ondt om mig, naar man blot holder sig til Sandheden," svarede hun derpaa. „Det undrer mig, at Joe ikke skyndte sig til mig i Steden for først at gaa hjem."

Vi fik foreløbig ikke talt mere sammen, thi vi skulde begge ind paa Scenen. Jeg hjalp Caroline med hendes Kunststykker som Beriderske og lagde Mærke til, at hun var bleven lidt urolig og bevæget til Mode ved Joes Tilbagekomst. Hun glædede ikke Kaptajnen med synderlig flere Smil den Aften, men bad derimod mig om at vente paa hende ved Udgangen fra Cirkus ti Minutter, før Forestillingen var forbi.

„Jeg vil se at slippe væk fra Kaptajn Jocelyn," sagde hun, „men for Resten er jeg vis paa, at Joe kommer, før jeg er færdig."

Joe kom imidlertid ikke, og jeg fulgte hende hjem. Paa Tilbagevejen mødte jeg Kaptajnen, som spurgte mig, om jeg havde set Mrs. Waylie gaa hjem. Jeg svarede Ja og fortalte ham med det samme, at hendes Mand var kommen. Joe havde imidlertid ikke indfundet sig i deres Bolig, da Caroline kom hjem, og jeg vendte tilbage til Cirkus for at se efter ham. Indgangen var lukket, da jeg kom dertil, og jeg antog derfor, at Joe var gaaet en anden Vej hjem, eller at han var gaaet hen for at drikke et Glas med nogle af sine Venner. Jeg gik i Seng den Aften temmelig urolig med Hensyn til Caroline og hendes Mand.

Tidlig den næste Formiddag skulde der være Prøve paa et nyt Mellemspil, og Caroline indfandt sig paa Theatret fem Minutter efter, at jeg var kommen. Hun saa syg og bleg ud. Hendes Mand havde ikke været hjemme.

„De maa sikkert have taget fejl," sagde hun til mig. „Jeg kan ikke tro, det var ham, De saa i Logen i Aftes."

„Jeg saa ham lige saa tydelig, som jeg ser Dem i dette Øjeblik," svarede jeg. „Det er umuligt, at det skulde være en Fejltagelse. Joe kom tilbage i Aftes, og han sad i Logen, medens De optraadte med Tigeren."

Denne Gang blev hun alvorlig forskrækket. Hun lagde med en pludselig Bevægelse Haanden paa Hjærtet og begyndte at ryste.

„Hvorfor kom han da ikke hjem!" udbrød hun, „og hvor har han været hele Natten!"

„Jeg er bange for, at han er gaaet ud paa en lille Svir, kjære."

„Joe gaar aldrig med til sligt," svarede hun.

Medens hun stod og saa paa mig med sit blege, bekymrede Ansigt, kom en af vore unge Artister løbende hen til os.

„Man ønsker gjærne at tale med Dem, Waters," sagde han hurtig.

„Hvor?"

„Oppe i Malerstuen."

„I Joes Værelse!" udbrød Caroline. „Saa maa han være kommen tilbage. Jeg gaar med Dem."

Hun vilde følge efter mig, i det jeg gik tværs over Scenen, men min Ledsager, den unge Artist, prøvede paa at holde hende tilbage.

„Det er bedre, De venter lidt, Mrs. Waylie," sagde han forlegen. „Det er kun Waters, man vil tale med angaaende Forretninger."

Og da Caroline alligevel fulgte lige bag efter os, tog han mig ved Armen og hviskede:

„Lad hende ikke gaa med."

Jeg forsøgte at faa hende til at blive, hvor hun var, men til ingen Nytte.

„Jeg ved, at det er min Mand, der vil tale med Dem," sagde hun. „Man har sat ondt for mig. De skal ikke holde mig tilbage."

Vi befandt os i dette Øjeblik paa en snæver Trappe, der førte op til Malerstuen. Jeg kunde

ikke bevæge Caroline til at forandre sin Beslutning. Hun ilede forbi os begge to og stormede ind i Værelset, før vi kunde standse hende.

„Der sker hende kun hendes Ret,“ mumlede min Ledsager. „Det er alt sammen hendes egen Skyld.“

Jeg hørte hende udstøde et Skrig, i det jeg kom hen til Døren. Der stod en Gruppe inde i Malerstuen rundt omkring en ubevægelig Skikkelse, som laa udstrakt paa en Bænk, og der var en hæslig Blodpøl paa Gulvet. Joseph Waylie havde skaaret Halsen over paa sig.

„Han maa have gjort det i Gaar Aftes,“ sagde Direktøren. „Der henne paa Bordet ligger et Brev til hans Kone. Er det Dem, Mrs. Waylie? En sørgelig Historie, ikke sandt? Stakkels Joseph!“

Caroline knælede ned ved Siden af Bænken og blev liggende der saa ubevægelig som en Død, indtil hun og jeg var blevne alene tilbage i Værelset.

„De mener, at jeg har fortjent det, Waters,“ sagde hun, i det hun løftede sit ligblege Ansigt op fra den dødes Skulder, hvor hun havde skjult det, „men jeg tænkte ikke paa at gjøre noget slet . . . Giv mig Brevet.“

„Det er bedre, De venter lidt, før De læser det,“ sagde jeg.

„Nej, nej, jeg beder Dem, giv mig det strax.“

Jeg gav hende Brevet. Det var meget kort. Joe var kommen tidsnok tilbage fra sin Rejse til at høre en Del af Samtalen hin Aften mellem hans Hustru og Kaptajn Jocelyn. Han havde aabenbart anset hende for langt mere skyldig, end hun var.

„Jeg antager, at du maa vide, hvor inderlig jeg har elsket dig, Caroline,“ skrev han, „jeg kan ikke finde mig i at leve med den Vished, at du har været troløs mod mig.“ . . .

Der blev naturligvis optaget et Forhør, men vi fik det maget saaledes, at Juryen afgav en Kjendelse om pludselig Sindsforvirring, og stakkels Joe blev derefter hæderlig begravet paa den lille Kirkegaard udenfor Byen. Caroline solgte Uret og Armbaandet, som hun havde faaet af Kaptajn Jocelyn, for at dække Omkostningerne ved sin Mands Begravelse. Hun syntes i ydre Henseende meget rolig og fattet, og en Uge efter Joes Død deltog hun som sædvanlig i Forestillingerne, men jeg for mit Vedkommende kunde se, at der var foregaaet en stor Forandring med hende. Den øvrige Del af vort Selskab var meget haard imod hende; jeg tror, at de tillagde hende Skylden for hendes Mands Død, og hun følte sig synlig trykket af dette Forhold, men for Resten var hun lige saa smuk som altid og udførte sine Kunststykker paa sin gamle, kjække Maade.

Vi rejste omkring hele den paafølgende Sommer, og først sent i November kom vi tilbage til Homersleigh. Det forekom mig, at Caroline havde haft det bedre, medens vi var borte, og paa Tilbagevejen til den lille By tilstod hun det ogsaa for mig.

„Jeg har faaet en vis Rædsel for at se det Sted igjen,“ sagde hun. „Jeg drømmer bestandig om Malerstuen, saaledes som den saa ud hin Januar Morgen, da det kolde Lys strømmede ind paa den døde Skikkelse paa Bænken. Dette Værelse har næppe en eneste Nat været ude af mine Drømme, siden jeg forlod Homersleigh, og nu ræddes jeg for at vende tilbage dertil, lige som . . . som . . . om han endnu befandt sig der inde.“

Værelset var i sig selv ikke synderlig hyggeligt, og efter Joes Død var det blevet benyttet til et Slags Pulterkammer. Den Mand, der arvede Joes Bestilling, syntes ikke om at sidde der og male ganske alene hele Dagen. Den første Morgen efter vor Ankomst gik Caroline der op og betragtede de støvede Dynger af alle Slags gamle Cirkus- og Theaterrekvisiter. Jeg mødte hende, da hun kom tilbage derfra.

„Ak, Mr. Waters,“ sagde hun til mig med et Udtryk af dyb Smærte, „dersom han dog blot havde ventet og hørt, hvad jeg selv havde at sige ham! De mener alle sammen, at jeg har fortjent, hvad der skete, og maaske har de Ret, for saa vidt som det var en Straf for min Taabelighed og Forfængelighed, men Joe havde ikke fortjent en saadan Skæbne. Jeg ved, at det var deres ondskabsfulde Sladder, der var Aarsag i Ulykken.“

Det forekom mig, at hendes Udseende fra den Dag forandrede sig til det værre; der var kommet noget nervøst over den Maade, hvorpaa hun optraadte ved Forestillingerne, ligesom om hun havde Feber. Jeg kunde ikke saa godt dømme om, hvorledes hun kom fra sine Kunststykker med Tigeren, efter som jeg ved disse Lejligheder aldrig optraadte sammen med hende, men Dyret syntes imidlertid at være lige saa medgjørlig som før. — Den sidste Dag af Aaret bad hun Direktøren om at maatte være fri den følgende Aften: „Det er Aarsdagen efter min Mands Død,“ sagde hun.

„Jeg vidste ikke, at han havde været Dem saa dyrebar,“ svarede Direktøren med en spodsk Mine. „Nej, Mrs. Waylie, vi kan virkelig ikke undvære Deres Tjeneste i Morgen Aften. Tigeren er vort bedste Trækplaster for Galleriet, og jeg gjør Regning paa fuldt Hus Nytaars Aften.“

Hun bad ham indtrængende om at maatte faa fri, men til ingen Nytte. Der var ingen Prøve den Dag, og hun begav sig ud til den lille Kirkegaard, hvor Joe laa begravet — næsten en Mils Vej i Regn og Kulde. Om Aftenen, da hun kom

ind bag Scenen, var hendes Øjne klarere end sædvanlig, og hun rystede temmelig stærkt — mere end jeg syntes om at se.

„Jeg har vel forkølet mig ude paa Kirkegaarden i Dag," sagde hun, da jeg gjorde en Bemærkning derom. „Jeg vilde ønske, at jeg kunde have helliget denne Aften — blot denne ene Aften — til Erindringen om min Mand. Mine Tanker har i Dag dvælet saa meget ved ham."

Hun gik ind, medens jeg blev staaende bag Kulissen og saa efter hende. Publikum klappede begejstret, men hun glemte rent at gjøre sin sædvanlige Kompliment og udførte sine Kunststykker paa en slov, anstrængt Maade, der var vidt forskjellig fra hendes sædvanlige kjække Optræden. Dyret syntes at lægge Mærke dertil, og da hun var bleven omtrent halvvejs færdig med sine Kunststykker med det, begyndte det at adlyde hendes Befalinger paa en tvær, uvillig Maade, som slet ikke behagede mig. Derover blev hun vred og benyttede sin lette Pisk mere flittig, end hun plejede.

En af Tigerens sidste Kunster bestod i, at den skulde springe gjennem et med Blomster omvundet Tøndebaand, som Caroline holdt op foran den. Hun knælede nu ned midt paa Scenen med Kransen i Haanden, parat til at lade Dyret springe igjennem den, medens hendes Blik gled søgende ud over Tilskuerpladsen. Pludselig rejste hun sig op med et højt Skrig og strakte Armene vildt frem foran sig. Jeg ved ikke, om Tigeren troede, at hun vilde slaa den, nok er det, at den sprang løs paa hende, i det hun rejste sig, og et Øjeblik efter laa hun hjælpeløs paa Jorden, medens Publikum hvinede af Rædsel. Jeg ilede frem paa Scenen tillige med en halv Snes af mine Kammerater, og i Løbet af nogle saa rædselsfulde Minutter blev vi Herre over Tigeren, men dog ikke før den havde slaaet Carolines Kind og Skulder med sine Kløer. Hun var bevidstløs, da vi bar hende ud af Scenen, og i tre Maaneder var hun fængslet til Sygelejet af Hjærnebetændelse. Da hun atter indfandt sig iblandt os, havde hendes Ansigt mistet ethvert Spor af Farve og tillige faaet det ubevægelige Udtryk, som De nys lagde Mærke til."

„Det var vel en Følge af Skrækken ved hendes Sammenstød med Tigeren?" mente jeg. „Det er ikke saa uforklarligt."

„Nej, det var nok slet ikke Grunden," svarede Klovnen. „Nu kommer just det mærkeligste ved Historien. Hun ændsede næppe Tigeren, skjønt den fuldstændig ødelagde hendes smukke Udseende. Hvad der indjøg hende en saa overvældende Frygt var Synet af hendes Mand, der sad i den selv samme Loge, hvor han havde siddet Aarsdagen i Forvejen, den Aften, han døde. De vil naturligvis sige, at det var en Indbildning, og det samme siger jeg. Men hun erklærer bestemt, at hun saa ham sidde midt iblandt Tilskuerne, men let nok at skjelne fra alle de øvrige ved det spøgelseagtige Udtryk i hans Ansigt. Det var dette Syn, som bragte hende til at tabe Blomsterkransen og udstøde det Skrig, som skræmmede Tigeren. Ser De, hun havde saa længe gaaet og grublet over hans sørgelige Endeligt, og saa opstod hans Billede uvilkaarlig i hendes sygelig ophidsede Fantasi. Hun er aldrig bleven rigtig sig selv efter den Sygdom. Men derimod er hun nu lige saa dristig som i gamle Dage; der er næppe den Ting, hun ikke tør gjøre ved Nell, Tigeren, og jeg tror, hun holder mere af den end af nogen anden levende Skabning til Trods for den Skramme, den gav hende."

Boulevard Sewastopol.

I Begyndelsen af Napoleon den III's Regering laa der i Paris imellem Observatoriet og Strasbourg Jærnbanegaarden, paa en Strækning af henved 14,000 Fod, en sand Labyrint af Smaagader og snevre, krogede Gyder, for Størstedelen bestaaende af usle Rønner, hvor Luften var opfyldt af en forgiftet Atmosfære, Kilden til smitsomme Sygdomme mellem den fattige Befolkning, hos hvilken Sygeligheden nedarvedes og udvikledes i den forpestede Luft. Intet Sted i hele Paris havde under Borgerkrigene været bedre egnet til Opførelse af Barikader og Forskansninger end disse Gyder, hvor Udfoldelsen af militær Magt var saa vanskelig som vel muligt. Planer var allerede fremkomne til at gjøre Plads for luftige Kvarterer, og i to Aar førtes der en Udryddelseskrig mod alle disse Huse og Rønner; det størst mulige Antal blev kjøbt, og Kvarteret omdannet til Gader med 6 Etages Huse o. s. v. Da tog Napoleon III. det store Spørgsmaal om Byens sanitære Udvikling og Forskjønnelse i sin Haand og lagde den Plan, som nu nogenlunde uforandret er kommen til Udførelse. De usunde og smudsige Rønner uden Lys og Luft veg Pladsen for brede, rummelige Gader, Pladser og Boulevarder. I Løbet af 6 Aar var denne Del af Paris forvandlet.

Amputationen var fuldstændig. Hele Kvarterer blev ryddede. Boulevard Sewastopol, Rivoligadens Forlængelse og det ny Louvre fremstod paa de Steder, som fordum var optagne af øsende Værksteder og ildelugtende Butiker, uden for hvilke al Verdens fidtede Marskandiservarer og al Slags Skrammel syntes at have sat hinanden Stævne. Baron Haussmann, der ledede hele dette Fore-

tagende, og som saa vel forstod at gjennemføre Napoleon III's Plan, har derved sat sig et uforgængeligt Minde i Verdensbyens Historie.

Det mægtige Taarn, som ses til højre paa Billedet, hedder „la tour St. Jacques“, og fra dets Platform har man en af de smukkeste Udsigter over Paris, i hvis Centrum man omtrent her befinder sig. For at komme der op maa man stige op ad 310 Trin. Taarnet, en Levning af Kirken St. Jacques la Boucherie, er opført i Aarene 1508—1522 og med stor Omhu og Bekostning (1 Mil. Frcs.) bevaret som et af de smukkeste Monumenter i gothisk Stil. Det hæver sig paa den prægtige Boulevard Sewastopol 52 Metres fra Grunden til Platformens Balustrade. Øverst oppe ses en kolossal Statue af St Jacques den ældre og Aabenbaringens sindbilledlige Dyr: Ørnen, Løven og Oxen. Under disse findes en Mængde Drage-, Krokodille- og andre Dyrehoveder foruden 19 mindre Statuer, der pryder Taarnets Sider. — Naar i Fremtiden Arbejdet ved Fuldførelsen af Boulevard Sewastopol og Omgivelser sammenlignes med det, som til andre Tider er udført til Paris's Forskjønnelse, vil et Hovedtræk i det forstnævnte være den humane Tanke, som her har været den fremherskende. Det er ikke Paladser, man har rejst i det tidligere Fattigkvarter, men brede, luftige Gader, Pladser, Fontæner og smagfuldt anlagte Haver, hvor fattige Børn, som hverken er ledsagede af Ammer eller Barnepiger, kan tumle sig frit og uhindret og indaande sund, god Luft mellem de aabne Anlæg og Græsplæner.

TEATERNYT.

Det kgl. Theater. „En Egoist“, Lystspil i 2 Akter af Forfatteren til „Lindows Børn“. Den unge anonyme Forfatter vakte mere end almindelige Forventninger ved sit første Arbejde; disse Forventninger er hverken blevne opfyldte eller egentlig skuffede ved Opførelsen af hans andet Arbejde, der nærmest maa betragtes som Udslag af en livlig, produktiv Pen, der har følt Trang til at skabe noget nyt uden at give sig Tid til at forberede et modent og helstøbt Arbejde. Den største Fejl ved „En Egoist“ forekommer os at være den, at Forfatteren aabenbart har villet give et Karaktermaleri i Hovedfiguren, hvad der totalt er mislykkedes. Direktør Lindal træder nærmest frem som en blaseret, magelig anlagt Natur, lidt vag og lidt vrøvlevorn, men til den virkelige Egoist er der kun gjort svage Tilløb og lige saa ubestemte Hentydninger til det, som skal have gjort ham dertil. Det skal nærmest være fremstillet i hans Forhold til den unge Enke, Fru Holt, men ogsaa denne Karakter træder taaget og ubestemt frem i et temmelig løst Sammenhæng med Stykkets øvrige Komposition. Der er meget i „En Egoist“, som minder om Topsøes „Umyndige i Kjærlighed“; umyndige i denne Henseende er baade Lindal og Karen, navnlig den sidste, hvis fem Dages Forlovelse med „Direktøren“ falder noget umotiveret; den kunde maaske endda forklares, hvis Lindal virkelig traadte frem som den begavede, overlegne Mand, der tales om, men hans Begavelse mærkes der ikke meget til. Stykket er saaledes i det hele meget løst i sin Bygning, men naar det ikke desto mindre røber en talentfuld og lovende Forfatter, saa skyldes det til Dels mange fine og godt opfundne Træk og fornemlig den livlige, virkelig morsomme Dialog. „En Egoist“ er et let, underholdende Lystspil, men heller ikke mere; det har ikke noget dybere Præg. end at det meget godt paa god gammel Lystspilmaner kunde ende med Deklarationen af de to Forlovelser, efter at rette Vedkommende har fundet hinanden. Med Undtagelse af Fru Hennings' aldeles mesterlige Spil som den attenaarige Karen, der i saa høj Grad er „umyndig i Kjærlighed“, indeholder Udførelsen ikke synderligt af Interesse. Lindal ligger ikke godt for Hr. O. Poulsen, og baade Etatsraadinden og Frk. Svane er saa gamle bekjendte Lystspilfigurer, at deres talentfulde Fremstillerinder, Fruerne Phister og Hilmer, ikke kan afvinde dem noget egentlig nyt; men morsomme og underholdende er de ganske vist, ligesom de samme Betegnelser ogsaa gjælder om selve Stykket.

NY BØGER.

Dyrevennen Nr. 4 er udkommen og indeholder: Skrift og Natur, af Chr. N. (med Billede). — Af et Brev fra en rejsende, af J. P. (sluttet). — Exzem hos Hunde, af F. A. C. Møller. — Vivisektionsspørgsmaalet i den danske Rigsdag. — I de gode Dage (Billede). — En tilgivelig Vantro. — Smaatræk af Dyrenes Liv m. m.

Den stedse blomstrende Have eller Anvisning til at skaffe sig et smukt Blomsterflor fra det tidligste Foraar til Vinterens Begyndelse ved Hjælp af billigere og dyrere Planter. Nærværende Bog, der er en efter danske Forhold afpasset Omarbejdelse af Hofgartner Jaegers „der immerblühende Garten“ (2. Opl.) ved Gartner J. A. Bentzien, yder en heldig Forøgelse til den danske Haveliteratur og vil upaatvivlelig finde god Modtagelse hos Havedyrkere og yngre Gartnere. Stoffet, der ledsages af 16 Afbildninger, er, saa vidt vi kan skjønne, ordnet og fremstillet paa en særdeles heldig Maade. (Andr. Schous Forlag).

Øl og Brændevin og deres Betydning for Sundheden, efter Dr. J. Rosenthal, Prof. i Fysiologi og Sundhedspleje ved Universitetet i Erlangen. Det er et vigtigt Samfundsspørgsmaal, der behandles i denne lille Pjece, et Spørgsmaal, som ikke ofte nok kan fremdrages og belyses, saa længe det tiltagende Brændevinsforbrug desværre er en sørgelig Kjendsgjerning, uden at det endnu er lykkedes at finde virksomme Midler derimod. Pjecen er inddelt i sex Afsnit, omhandlende: „Ernæringslovens Grundsætninger“, „Pirringsmidler og blotte Nydelsesmidler“, „Drikke, der indeholde Alkohol“, „Alkoholens Virkning“, „Misbrug af Alkohol og dens Følger“, „Midler til at bekæmpe Drukkenskaben“. — Pjecen slutter med to Forslag, som vil være saare nemme at udføre, og som fortjener al Opmærksomhed. Det

ene gaar ud paa, at der om Vinteren burde være Udskjænkning af varm Te paa samme Maade, som der om Sommeren udskjænkes Sodavand paa Gaderne. Det andet er at byde Arbejdere, Bude, Haandværksfolk og fornemlig Landpostbude en Kop varm Te eller Kaffe i Steden for den nu brugelige Snaps. „Selv om man kun har været Aarsag til", hedder det til Slutning, „at der drikkes en Snaps mindre, saa har man dog gjort noget godt i denne Henseende." (Andr. Schous Forlag).

Blot til Lyst.

En erfaren rejsende forklarer følgende til Raad og Advarsel for sine Medmennesker: „Hvis man en Nat skulde vaagne op i et italiensk Hotel og skyde en Tyv, der bryder ind i ens Værelse, saa bør man ikke blive forbavset, naar man den næste Morgen ikke ser noget til Værten, men hører, at hans Kone er bleven Enke."

Vanskeligt at klare. Peter og hans Fa'r var paa Andejagt sammen. „Men Peter dog, hvorfor giver du ikke Ild paa Ænderne? Ser du ikke, at du har hele Flokken lige for din Bøsse?" udbryder Faderen midt under den spændende Jagt. — „Jo, det ser jeg meget godt," svarer Peter, „men naar jeg har taget rigtig godt Sigte paa en af dem, saa kommer der strax et Par andre svømmende hen imellem den og mig."

Absolution ønskes. En Mand, der har lovet sin Kone ved hendes Dødsleje, at han aldrig vilde gifte sig igjen, bekjendtgjør nu, at han udlover en Belønning til den, der kan overbevise ham om det berettigede i at gjøre sig skyldig i en Usandhed, naar det sker for at mildne en døendes sidste Øjeblikke.

Bluferdighed. En ung Dame i New York forlod nylig Kirken midt under Gudstjenesten, fordi hun følte sin Blufærdighed saaret, da Præsten sagde, at vi alle ønskede at komme til at hvile i Abrahams Skjød. Det bør tilføjes, at den blufærdige Pige havde været forlovet fire Gange.

En gammel Dame vilde paa ingen Maade have, at de skulde have nogen Ulejlighed med hende, naar hun døde, men hvis de ikke havde noget imod det, vilde hun rigtignok gjærne begraves med sine Briller paa.

Tankekorn.

— Man kan være sikker paa at blive bedragen, naar man anser sig selv for mere snu og erfaren end andre.

— De, der gjærne vil synes kloge blandt de uvidende, viser sig gjærne uvidende, naar de kommer sammen med kloge Folk.

— Sæt ikke Lid til den, der roser al Ting, endnu mindre til den, der dadler al Ting, og allermindst til den, der er ligegyldig for alt.

— Der er meget mere godt at sige om de fleste Mennesker, end vi i Almindelighed tro. Sagen er, at vi bryder os altfor lidt om at søge efter de gode Sider.

— Der er intet, som kan lignes ved Mod i Modgang. Næst efter Tillid til Forsynet beror et Menneskes Frelse paa hans Tillid til sig selv.

— Som det mindste Haar har sin Skygge, saaledes har den ubetydeligste Handling sine Følger.

— En god Lejlighed venter aldrig; er man ikke rede til at gribe den, saa kan man i de ni af ti Tilfælde være vis paa, at en anden gjør det.

Gaadefabrik.

Firkantet Nød.

Af 3 A, 2 B, 2 K, 1 E, 2 N, 2 O, 2 R, 1 S og 1 T dannes 4 Ord, som skrevne under hverandre og læste enten fra venstre til højre eller fra oven ned ad giver Løsningen paa følgende Gaade:

Det første gaar saa vide omkring
og indeholder dog ingen Ting.
Er blot man gode Venner med andet,
da er det ej ilde, især paa Landet.
Og hvis du det tredje stundum har set,
saa har du vist ogsaa hjærtelig let.
Da du gik i Skole, du brugte det fjerde;
dog ogsaa det bruges tit af de lærde.

N. K.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en By i Danmark:

1. Flod i Rusland.
2. By i Skotland.
3. By i Palæstina.
4. By i Frankrig.
5. Flod i Spanien.

B.

Udgravningsforetagende.

Af nedenstaaende Ord udledes Navnene paa en dansk Skuespillerinde og en Skuespiller:

Polen, Stierne, Lad, Pose, Emu.

Den lille Abonnent paa C—vejen.

Opløsninger til Gaadefabriken i forrige Nummer (Søndag den 16de April):

Gaade: Have (Ha! Ve!).

Geografisk Gaade: Athen — Elben (Antwerpen, Trave, Horeb, Ebal, Norge).

Rebus: Italien.

Geografisk Gaade i Nr. 14, løst af J. Knudsen. Hildi Piatsa.

Udgravningsforetagende i Nr. 14, løst af J. Knudsen. Hildi Piatsa. Kvorning i Skaarup.

Rebus i Nr. 14, løst af J. Knudsen. Hildi Piatsa.

Gaade i Nr. 15, løst af „En Hjortlunder".

Geografisk Gaade i Nr. 15, løst af C— fra Amager. „En Hjortlunder". Hildi Piatsa.

Brevvexling.

J. Æ. Det tilsendte Gaadebidrag skal gjærne bleve optaget, men fuldstændig Opløsning maa medfølge til Underretning for Redaktionen.

Samtlige Gaadefabrikanter, baade navngivne og anonyme, takkes for Bidragene.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. FRISTRUP

6. Aargang. Søndagen den 30. April 1882. Nr. 18.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Det var godt, mine kjære Herrer Kjøbmænd," sagde han, „eders Vaaben ligger nu paa Bunden af Floden; gaa nu selv, hvorhen det lyster eder. Med andre Ord: spring paa Hovedet ud i Vandet."

De havde hellere end gjærne sat sig op imod denne Befaling, men han — mine kjære Venner — bandt Tovet fast til Træet, tog sin Musket og begyndte at skyde paa dem.

Saa sprang de alle, saa mange de var, ligesom Frøer ud i Vandet.

Imidlertid skreg han efter dem: „Jeg raader jer til ikke at svømme her over; vend jer mod den anden Bred; hvis ikke skyder jeg jer alle sammen ned ligesom en Flok Vildænder."

„Naa, Børn, hvad synes I om min Helt?"

„En vakker Knøs!" raabte Røverne, „en ganske vakker Knøs! Men hvad gjorde han saa med Skibet?"

„Med Barken? Han rullede Tovet sammen om sin Arm, som om det kunde have været et Nøgle Sejlgarn, og trak Fartøjet op paa Sandet."

„Saa maa han vel være en sand Kæmpe?"

„Nej, han er ikke nogen Kæmpe. Han er ikke meget større end jeg; kun er hans Skuldre noget bredere."

„Endnu bredere end dine? Men hvordan ser han da ud?"

„Han ser ud som en brav Karl: med krøllet Haar, sort Skjæg, et kjønt Ansigt, men med et Par Øjne, der kan gjøre en baade angest og bange."

„Med din Tilladelse, Høvidsmand: du taler om ham, som om han var et sandt Vidunder; men vi kan næppe tro dig, thi en større Helt end dig har vi aldrig kjendt."

„I har aldrig kjendt en større Helt end mig? Naa, saa har I ogsaa set den rette, I Taabenakker! Men vid da," vedblev Persten med Varme, „mod ham er jeg slet ingen Ting — eller kun en ynkelig Djævel."

„Og hvad hedder din Helt?"

„Jermak hedder han."

„Hvilket løjerligt Navn! Men hvorfor er han alene? Har han ingen Kammerater?"

„Jovist, han arbejder ikke alene. Han har en Skare gode Mænd omkring sig; heller ikke paa trofaste Underanførere skorter det ham. Men han har paadraget sig den rettroende Czars Unaade. Czaren sendte sine Soldater til Wolga for at gjøre det af med dem, de arme Knøse. En af Jermaks Underanførere, Iwan Kolzo, blev ført til Moskwa, hvor han skulde henrettes."

„De havde altsaa taget ham til Fange?"

„Javist, Czarens Folk havde virkelig taget ham til Fange, men Kolzo slap atter ud af Hænderne paa dem og flygtede. Hvor han nu opholder sig,

maa Gud vide, men han dukker vel snart igjen op i Nærheden af Wolga. Hvo, der en Gang har set Moder Wolga, finder aldrig Ro noget andet Sted."

Hovidsmanden tav og hensank i dyb Eftertanke.

Ogsaa Røverne blev eftertænksomme. Deres Hoveder sank ned mod Brystet, og tavse strøg de Haanden hen over deres lange, fyldige Skjæg. Hvad tænkte vel disse forvovne Eventyrere paa, medens de sad der paa den aabne Plads, midt inde i den tætte Skov? Maaske paa deres svundne Ungdom, paa den Tid, da de havde været hæderlige Krigsfolk eller fredelige Bønder!

Maaske paa Moder Wolga med dens sølvklare Strøm? Eller paa den mærkelige Helt, om hvem Persten havde fortalt dem? Eller tænkte de paa et af det Slags uhyggelige Stilladser, bestaaende af tvende Bjælker, sammenføjede for oven med en Tværbjælke, som ethvert forvovent, fredløst Hoved i hine Tider plejede at mindes i sine tungsindige Øjeblikke. . .

„Hovidsmand!" raabte en af Røverne, der kom løbende fuldstændig aandeløs hen imod Persten. „En halv Mils Vej herfra galopperer omtrent en Snes Mand med kostbare Vaaben og guldbaldyrede Kjortler hen ad Vejen til Räsan. Hver enkelt Hest er over hundrede Rubler værd!"

„Hvor rider de hen?" spurgte Persten og sprang op.

„De er nylig slaaet ind i den Retning, der fører til „Djævlesumpen". Saa snart jeg fik Øje paa dem, ilede jeg hid tværs igjennem Skov og Mose."

„Velan, Gutter!" udbrød Persten, „den, som sover, fanger ingen Fisk! Tyve Mand følger mig! . . . Du, Fatter Grib," henvendte han sig til den gamle Røver, „tager ligeledes tyve Mand med dig og lægger dig i Baghold ved Siden af den krumme Eg for at afskære dem Vejen, hvis vi ikke skulde komme tidsnok. Skynd eder op, hurtig Sværdet i Haand!"

Persten svingede sin Øxe og paatog sig en bydende Mine. Og han lignede virkelig i dette Øjeblik en frygtet Hærfører, omgiven af sin trofaste Hær.

Røvernes Holdning havde paa en Gang forandret sig: den tidligere Fortrolighed var bleven forvandlet til ubetinget Lydighed.

I et Nu havde fyrretyve Mand adskilt sig fra den øvrige Skare og dannet tvende vel ordnede Afdelinger.

„Hejda, Mitka," sagde Grib til den unge Knøs fra Omegnen af Kolomna, „her er en solid Knippel, men pas nu paa, at du kan komme i Raseri i det rette Øjeblik!"

Mitka satte et dumt Ansigt op, kløede sig bag Øret, tog beredvillig imod en uhyre Knippel, som den gamle Røver rakte ham, lagde den over Skulderen og slæntrede derpaa bag efter sine ny Kammerater ad Vejen til den krumme Eg.

Den anden, af Persten førte Afdeling, ilede afsted til „Djævlesumpen" for at møde de ubekjendte Ryttere.

Fjortende Kapitel.

Et Ørefigen.

Medens Maljuta og Chomjak, ledsaget af en Skare Opritsniker, slæbte den ubekjendte med sig til Djævlesumpen, sad Serebræny ved et med Vinkande og Bægre dækket Bord og underholdt sig venskabelig med Boris Godunoff.

„Sig mig dog, Boris," sagde Serebræny, „hvad er der hændet Czaren i Nat? Hvorfor kom hele Byen paa Benene midt om Natten? Hænder det ofte?"

Godunoff trak paa Skuldrene.

„Vor store Hersker," svarede han, „sukker og græder uophørlig over den ondes Anfægtelser og beder hyppig for sin Sjæls Fred. Der er slet ikke noget paafaldende i, at han midt om Natten kalder os sammen til Bøn. Endogsaa Basilius den store siger jo i sit andet Brev til Gregor af Nazianz, at fromme Folk hvert andet Døgn bør overvære den natlige Gudstjeneste. Det sømmer sig for den menneskelige Sjæl at træde frem for Gud midt i Nattens Stilhed, naar hverken Øje eller Øre lader noget ondt faa Indpas i Hjærtet."

„Boris, jeg har ogsaa tidligere mer end en Gang haft Lejlighed til at se Czaren bede. Men den Gang var det ikke som nu. Nu er al Ting blevet anderledes. Og saa disse Opritsniker — jeg forstaar det slet ikke. De er ikke Munke, men sande Røvere. I Løbet af de faa Timer, jeg tilbragte i Moskwa, har jeg set og hørt Ting, som det falder mig vanskeligt at tro paa. De maa have faaet Czaren fuldstændig i deres Garn. Du, Boris, hvem han har kjær, og som bestandig er om ham — du skulde aabne hans Øjne med Hensyn til disse Opritsniker."

Godunoff smilede af Serebrænys Indfald.

„Czaren er naadig og nedladende mod alle," sagde han med forstilt Ydmyghed, „men det sømmer sig ikke for mig at fælde Dom over min Herres Handlinger eller uopfordret give ham gode Raad. Opritsniker-Regimentet er let nok at forstaa. Hele Jorden tilhører Czaren; vi staar alle under hans ophøjede Magt; hvad han tager, tilhører ham; hvad

han lader os beholde, er vor Ejendom; dem, han ønsker at have i sin Nærhed, besidder hans Fortrolighed, de andre maa holde sig borte fra ham. Saaledes er det System, vor ophøjede Czar hersker efter."

„Hvad du der siger, Boris, er tydeligt nok, men i Virkeligheden ser Sagen noget anderledes ud. Opritsnikerne forfølger og mishandler Folket værre end Tartarerne. For dem er der ingen Dommer. De ødelægger hele Landet! Det skulde du sige Czaren. Dig vilde han tro."

„Fyrst Nikita, der er meget, som er sandt, her i Verden. — Nogle er Opritsniker, andre kun almindelige Undersaatter, men det er dog ikke alene Grunden, hvorfor de første ødelægger og tilintetgjør de sidste; nej, det er, fordi begge Parter er Mennesker. Sæt, at jeg gjorde Czaren Forestillinger; hvad vilde saa Følgen blive? Alle vilde rejse sig mod mig, og Czaren selv vilde blive rasende paa mig."

„Nuvel, lad ham saa blive det — men du havde da gjort din Pligt og sagt ham Sandheden."

„Nikita, Sandheden tør man ikke sige for ofte, og siger man den endelig, saa maa man vælge det rette Øjeblik dertil. Havde jeg sagt Czaren imod, vilde jeg for længe siden have ophørt at være her, og havde jeg ikke været her, hvem havde saa i Gaar friet dig ud af Bødlens Haand?"

„Det er en anden Sag, Boris, og Gud velsigne dig derfor. Uden dig havde jeg været fortabt."

Godunoff troede at have overbevist Fyrsten.

„Ser du, Nikita," vedblev han, „det er smukt at kæmpe for Sandheden — men hvad kan den enkelte udrette mod en hel Hær! Hvad vilde du f. Ex. gjøre, hvis fyrretyve Gavtyve vilde myrde en uskyldig lige for dine Øjne?"

„Hvad jeg vilde gjøre? Jeg vilde drage mit Sværd, angribe dem alle fyrretyve og hugge saa mange af dem ned, som mine Kræfter vilde tillade mig!"

Godunoff saa forbavset paa ham.

„Og ved den femte Mand, eller højt regnet ved den tiende, vilde du selv komme til at lade Livet, Nikita. Og desuagtet vilde de andre dræbe den uskyldige. Nej, Fyrste, det er bedre at holde sine Fingre derfra. Men naar de bag efter giver sig i Færd med at plyndre den dræbte, saa maa man raabe: Stepka har taget mer end Mischka — og saa vil den ene gjøre det af med den anden!"

Dette Svar faldt ikke i Serebrænys Smag. Godunoff lagde Mærke dertil og førte Samtalen hen paa en anden Gjenstand.

„Se," sagde han, i det han saa ud af Vinduet, „hvem kommer ridende der i fuldt Firspring? Er det ikke din Rideknægt, Nikita?"

„Umuligt," svarede Serebræny, „han bad mig i Morges om Tilladelse til at gjøre en Udflugt til et Sted, som ligger flere Mil her fra."

Men da Nikita lagde nøjere Mærke til Rytteren, gjenkjendte han virkelig sin Rideknægt, Michael. Den gamle var ligbleg. Han havde ingen Saddel under sig. Som det lod til, havde han kastet sig paa den første, den bedste Hest, der var falden ham mellem Hænderne; i øvrigt maatte han aabenbart fuldstændig have tabt Hovedet, thi han red mod al Skik og Brug lige ind i Slotsgaarden og endogsaa umiddelbart ind under Paladsets Vinduer.

„Lille Fatter Nikita," raabte han allerede i lang Afstand; „du spiser, drikker og hviler dig og mærker slet ikke, at der er forræderske Ting i Gjære! I dette Øjeblik mødte jeg Maljuta Skuratoff og Chomjak bag ved Kirken; de var begge til Hest, og midt imellem dem, med bundne Hænder, havde de . . . ja, hvem tror du vel? Tronfølgeren selv! Storfyrst-Tronfølgeren i egen Person. De havde skjult hans Hoved i en sort Hætte, de Afskum; men Vinden slog Hætten til Side, og jeg kjendte Tronfølgeren! Han saa paa mig, som om han vilde bønfalde mig om Hjælp. Men i det samme fòr Maljuta, den Søn af en Hund, hen og slog Hætten ned for hans Ansigt."

Serebræny sprang op.

„Hører du, hører du, Boris!" udbrød han med funklende Øjne. „Skal man nu vente, til Røverne indbyrdes gjør det af med hinanden?"

Og dermed ilede han bort.

„Giv mig din Hest," raabte han, i det han rev Tøjlen ud af Michaels Haand.

„Denne Hest passer ikke for dig, lille Fatter; det er et gammelt Øg; den har ikke en Gang saa meget som en Saddel. Hvorledes kan du ride til Czaren paa saadan en Krikke?"

Men Nikita havde allerede svunget sig op paa Dyrets Ryg og galopperede afsted — ikke til Czaren, men for at forfølge Maljuta . . .

(Fortsættes.)

Den hvide Dame.

Efter Sacher-Masoch.

ved A. Th. J.

Under den sidste polske Revolution blev Ritmester, Baron Greisenek, hvis Regiment laa i Garnison i Tarnopol, med en Eskadron Husarer beordret til Machow for at bevogte Grænsen og forhindre Insurgenters Overgang fra Galizien til Rusland. Det var en dejlig, stille Sommeraften, han ankom dertil; Fuldmaanen hævede sig med en mat Glød over Slettens Rand, og Aftenstjærnen stod stor og funklende bag det runde Taarn paa Slottet, der var bygget paa en Høj, som hævede sig op over Landsbyen.

Greisenek udstillede sine Forposter saa langt frem til højre og venstre, at han kom i Berøring med de nærmeste, i samme Øjemed affendte Troppeafdelinger, komplimenterede den hinsides Grænsen kommanderende Kosakofficer, indkvarterede Resten af sine Folk i de omliggende Landsbyer og red derpaa selv med den gamle Vagtmester Madorasti og en halv Snes Husarer op ad den jævne Skraaning til det gamle Slot.

Dette var en vidtløftig Bygning med høje, graa, mosgroede Mure og runde, massive Taarne, som snarere mindede om Slottene ved Dardanellerne end om de tyske Borge ved Rhinen. Maaneskinnet, der kastede en Blyglans over Slottet, gav det et endnu mere stummelt Udseende. Porten var lukket; alt syntes dødt og øde. Den eneste Lyd, der af og til afbrød Stilheden, var en Ugles klagende Skrig.

Ritmesteren bød Trompeteren blæse et Signal. De lystige Toner skingrede gjennem den stille Nat og opskræmmede talrige Flagermus, der nu susede omkring Hovederne paa Husarerne; i øvrigt var der intet, der rørte sig. Først ved det tredje Trompetsignal hørtes Skridt, et Nøgleknippe raslede, og endelig gik den svære Port paa sine Hængsler.

En gammel Mand, klædt i det forrige Aarhundredes polske Dragt, med et veirbidt Ansigt og et langt hvidt Overskjæg stod foran Ritmesteren og hilste ham ærbødig. Greisenek forlangte Kvarter til sig og sine Folk.

„Slottet og alt, hvad det indeholder, staar til Deres Tjeneste, min Herre," svarede den gamle alvorlig, „men jeg maa bede Dem ikke tage det ilde op, om Deres og Deres Folks Nattero mulig skulde blive forstyrret." Han traadte nærmere hen til Ritmesteren og tilføjede hviskende: „Det spøger her paa Slottet."

„Hvorledes?"

„Den hvide Dame paa Machow lader sig undertiden se."

„Soldater kjender ikke til Frygt," udbrød Greisenek leende, „allermindst frygter vi for skjønne Kvinder, og den hvide Dame paa Machow maa sikkert have været meget smuk, naar hun endnu den Dag i Dag maa gjøre Bod for sine Synder. Fremad, Folk!"

Husarerne red ind i Slotsgaarden, og Porten blev lukket, medens Rytterne steg af Hestene og førte dem ind i Stalden. Slottets Vinduer var klart belyste af Maanen; men man saa kun et eneste Lys, som straalede ud fra Kjælderetagen.

„Slottet er vel ubeboet?" spurgte Ritmesteren, medens den gamle med en Lygte lyste ham op ad den brede Stentrappe.

„Herskabet, Hr. Krosnowski, Hendes Naade og Frøkenen bor i Lemberg, den unge Herre er, saa vidt jeg ved, i Paris."

„Eller hist ovre blandt Insurgenterne."

„Meget mulig. Jeg er ene her som Kastellan paa Slottet."

I første Etage aabnede den gamle en høj, mørk Dør med rige Metalprydelser og førte Ritmesteren igjennem en Række tomme Værelser, hvis Vægge var behængte med gamle Malerier, ind i en stor Sal, ved hvis ene Væg en Vindeltrappe førte op til et aabent Galleri. Hele det store Rum var smykket med legemstore Portrætter, mythologiske Malerier, nederlandske Dyr- og Frugtstykker, Trofæer af gammelpolske samt erobrede mongolske, tyrkiske og svenske Vaaben og med pragtfulde gammeldags Møbler. Midt paa Gulvet stod et stort Bord, paa hvilket der var dækket til en Person, og ved den ene Væg en Himmelseng, der allerede var bragt i Orden til Brug for Natten. Det lod til, at man havde forudset, at der vilde komme Indkvartering.

Greisenek gjorde sig det bekvemt, spiste og drak og udtalte sin Beundring over den Dygtighed, Slotsforvalteren, som ærbødig gik til Haande ved Bordet, lagde for Dagen i Kogekunsten.

„Jeg har tilbragt fire Aar i Paris sammen

med min Herre," sagde den gamle, „der har jeg lært det."

„Efter dette Aftensmaaltid at dømme," tænkte Greisenek i sit stille Sind, „er Slottet næppe saa ubeboet, som det ser ud til. Man vil øjensynlig ikke have noget Maskepi med den kejserlige Officer. Nu vel, man kan gjærne blive fri." Derpaa vendte han sig til den gamle og spurgte:

„Hvad er det saa for en Historie med denne hvide Dame?"

Slotsforvalteren greb en Armstage og førte Ritmesteren hen foran Billedet af en vidunderlig skjøn Kvinde, hvis høje Skikkelse lige til Anklerne var indhyllet i en mørk Pels. Fra den mørke Baggrund skuede et klart Ansigt med bydende, blaa Øjne og fyldige, sanselige Læber. Under den mørke, med en Busk Hejrefjer prydede Pelsværkshue bølgede yppige, rødblonde Lokker som Ildslanger om det skjønne Ansigt. „Det er hende," berettede Slotsforvalteren, „Wojewodinden Barbara Krosnowska; hun levede paa Kong Sigismund Augusts Tid og var en syndig Kvinde, dejlig, bedaarende, men grum som en Djævelinde. Gud være hendes Sjæl naadig."

Efter at den gamle havde trukket sig tilbage, undersøgte Greisenek hele Salen og gik endog i samme Øjemed op paa Galleriet; men han opdagede ikke noget som helst mistænkeligt. Efter at have afspærret begge Dørene og lagt sine Pistoler paa den ene Side af Sengen, gik han til Ro.

Ved Midnat vækkedes han af Slotsurets dumpe Slag, han rejste sig over Ende og saa sig om. Hele Salen var klart belyst af Maanen, de høje Vinduer aftegnede sig skarpt paa det marmorlagte Gulv, Vaabnene funklede med en ejendommelig Glans, Billederne paa Væggene blev levende, den skjønne Wojewodinde Barbara Krosnowska betragtede ham med et truende Blik, hendes svulmende Læber smilede foragtelig, og da saa pludselig et skarpt Lufttræk susede igjennem det store Rum og berørte hans hede Kinder, forekom det ham, som om Haarene paa hendes Pels blev bragte i en sagte Bevægelse.

Og nu først saa han, at Væggen højt oppe, ved Enden af Galleriet, havde aabnet sig, og at en hvid Skikkelse i bølgende Kvindeklæder svævede forbi. Halvt forfærdet og halvt nysgjerrig rejste han sig atter og saa, — i det Synet et Øjeblik standsede, belyst af Maanens klare, blaa Straaler — aldeles tydelig Wojewodindens høje Skikkelse, det skjønne Hoved, de store, blaa, bydende Øjne ombølget af blonde Lokker, medens de fyldige Læber havde mistet deres sanselige Udtryk og nu bar Præget af rørende Alvor. Uvilkaarlig greb han sine Pistoler og spændte Hanen; men den hvide Dame vinkede til ham paa samme Tid advarende og beroligende, og forsvandt derpaa hurtig ved den anden Ende af Galleriet, hvor Væggen, i det hun nærmede sig, aabnede sig af sig selv og lukkede sig efter hende, lydløst og hemmelighedsfuldt.

Det varede længe, før Ritmesteren atter faldt i Søvn. Da han vaagnede om Morgenen, spurgte han sig selv, om han kun havde haft en bevæget Drøm eller virkelig havde set den forunderlige Skikkelse. Ved hans Side laa Pistolerne med spændte Haner. Der kunde ikke være Tvivl om, at han i Nattens Løb havde gjort sig færdig til at skyde. Der var dog endnu en Mulighed for, at Fuldmaanen havde kunnet bringe ham i en Tilstand, under hvilken han kun havde været halv bevidst. Han havde netop faaet Klæderne paa, da hans gamle Vagtmester kom og gjorde Ende paa al hans Tvivl.

„Jeg melder Hr. Ritmesteren," sagde han, „at Afløsningen ved Grænsen i Nat har fundet Sted efter Befaling, og at der intet mistænkeligt er set eller passeret; men her paa Slottet er det galt fat."

„Hvad siger du? Har du ogsaa mærket noget?"

„Ferenz, der havde Staldvagt ved Midnat, meldte, at en hvid Dame vandrede frem og tilbage i Slotsgangene, medens der hørtes Skridt og Stemmer i Gaarden og Haven; Hestene blev urolige, og Deres brune, Hr. Ritmester, rev sig endogsaa løs. Hestene sporer Spøgelser, siger man."

Da Greisenek red bort for at inspicere Vagtposterne, traf han Slotsforvalteren i den hvælvede Portgang.

„Hør gamle," raabte han muntert, „jeg har virkelig set hende."

„Hvem, naadige Herre?"

„Hvem andre end den hvide Dame paa Machow."

Forvalteren korsede sig og sukkede.

„Det betyder ikke noget godt," mumlede han. „Blot der ikke tilstøder os alle en Ulykke!"

„Aa — lad os bare tage det rolig!"

Den følgende Nat viste Synet sig atter. Paa Slaget tolv traadte den hvide Dame frem oppe paa Galleriet, løftede advarende Haanden og forsvandt saa. Hun blev ogsaa set af Husarerne, og Hestene viste sig ligesaa urolige som den foregaaende Nat.

Den tredje Nat blev Eskadronen allarmeret. Der viste sig smaa Insurgenthobe hinsides Grænsen, Kosakkerne trak sig tilbage, man vexlede Skud, og den østlige Horisont farvedes af en heftig Ildebrand.

En Time før Midnat vendte Greisenek hjem,

nød hurtig lidt Aftensmad og kastede sig saa paaklædt paa Sengen. Pludselig faldt det ham ind, at han denne Gang vilde oppebie Gjengangerskens Ankomst og tiltale hende. Han stod op, spærrede Dørene, slukkede Lysene, overbeviste sig om, at han havde Pistolerne i Orden, stak dem til sig og listede sig saa op ad Vindeltrappen. Da han var kommen op paa Galleriet, skjulte han sig bag en fremspringende Pille og ventede her modig, men i ikke ringe Sindsbevægelse paa den hvide Dames Komme.

Ved Midnatsklokkens første Slag aabnede Væggen sig, og det skjønne Spøgelse viste sig. Næppe to Skridt fra ham blev den hvide Dame staaende, saa ned i Salen og løftede Haanden. I samme Øjeblik traadte Greisenek frem fra sit Skjul og slog sine Arme om en slank, livsvarm, levende Skikkelse.

„Jesus Maria!" stønnede en velklingende, kvindelig Stemme, og to store blaa Øjne stirrede paa en Gang forfærdet og bedende ind i hans.

„Frøken Krosnowska!" begyndte Ritmesteren.

„De kjender mig?"

„Ligheden med Deres Stammoder, den hvide Dame, er altfor slaaende, til at man kan tage fejl."

„Jeg bønfalder Dem om ikke at forraade mig," bad den skjønne Pige med foldede Hænder, „jeg er trolovet med en Mand, hvem mine Forældre ikke vil give mig til Ægtefælle, ja, ikke en Gang taale i deres Hus. I Løbet af det sidste Aar har jeg spillet „den hvide Dame paa Machow" blot for derved at kunne opnaa at se og tale med ham nogle Øjeblikke. Nu er jeg i Deres Magt."

„O, min Frøken, De beskæmmer mig," svarede Greisenek, „aldrig vilde jeg, hvem Tilfældet har indviet i Deres Hemmelighed, kunne misbruge Deres Tillid; men jeg misunder unægtelig ham, der venter Dem."

Den skjønne unge Pige smilede skjælmsk. I dette Øjeblik lød der en dæmpet Larm nede fra Gaarden.

„Hvad er det?" udbrød Ritmesteren.

„Intet, slet intet," skyndte Frøken Krosnowska sig at sige, „det er kun min trofaste Wojech, Slotsforvalteren, som er i Forstaaelse med mig og viser sig som Gjenfærd for Deres Husarer, for at jeg ubemærket kan slippe ned i Haven. Lev vel, og tak for Deres Ridderlighed, Hr. Ritmester."

„Vil jeg aldrig mere faa Dem at se, min Frøken?"

Den unge Pige tøvede et Øjeblik med Svaret, derpaa sagde hun:

„Jo, De skal gjense mig, hvis De vil love mig ikke at følge efter mig og i det hele taget ikke forlade denne Sal, før det bliver Morgen."

„Paa Æresord!"

„Altsaa — paa Gjensyn!"

Derpaa forsvandt hun, og Greisenek kastede sig atter paa sin Seng. Tidlig om Morgenen blev han vækket af sin Vagtmester, der medbragte en Jøde, som meldte, at en større Insurgenttrup om Natten havde samlet sig i Slotsgaarden, derpaa i al Stilhed havde overskredet Grænsen, samt at det var bragt i Erfaring, at Oprørerne i de nærmest foregaaende Nætter efterhaanden havde samlet sig i Slotskjældrene.

Greisenek slog sig paa Panden af Forbavselse og Harme. Han havde ladet sig overliste af den hvide Dame paa Machow. Hans Oberst sendte ham øjeblikkelig Afløsning og dikterede ham fire Ugers Stuearrest.

En Dag fandt han i Vindueskarmen en Sten, der var indsvøbt i Papir. Han lukkede op og læste følgende:

„Hr. Baron! Jeg beklager oprigtig, at De har maattet bøde for min Skyld; maaske finder De dog en Smule Trøst i den Tanke, at De lider for mig. De har holdt Deres Ord, jeg skal ligeledes indfri mit.

Den hvide Dame paa Machow."

Den Dag, da Greiseneks Arrest var til Ende, fik han Besøg af en Jøde, der med en hemmelighedsfuld Mine betroede ham, at en god Ven ventede ham om Aftenen Klokken otte paa Herregaarden Bakowza. En Indbydelse af slig Art hørte ikke til det usædvanlige; thi mere end en forhenværende østerrigsk Officer kæmpede i Insurgenternes Rækker og gav sig, naar han i saaret Tilstand var bleven bragt tilbage over Grænsen, under sine tidligere Kammeraters Beskyttelse.

Greisenek red følgelig ganske alene til Bakowza, der ligger en Times Vei fra Kredsstaden, og steg til fastsat Tid af Hesten uden for Herregaarden. Det var en smuk, men kold Efteraarsaften, den skyfri Himmel straalede af Stjærner, dyb Stilhed herskede rundt om. En Dreng kom til og modtog hans Hest.

I det Øjeblik, da Ritmesteren nærmede sig Hovedbygningen, saa han en høj, kvindelig Skikkelse, som hidtil havde støttet sig til Gelænderet paa Stentrappen, rejse sig i sin fulde Højde. Det var Frøken Krosnowska, der med et mildt Ansigt rakte sin lille varme Haand frem af det mørke Ærme paa sin Pelsværksjakke.

„Er De vred paa mig?" begyndte hun.

„Jeg er kun vred over, at De allerede er for-

lovet," svarede Ritmesteren, i det han kyssede hendes Haand, „intet vilde være mig kjærere end endnu en Gang at lade mig besejre."

„Jeg er jo slet ikke forlovet," udbrød den skjønne Pige med et indtagende Smil.

„Ikke!"

Og uden lang Betænkning slyngede Greisenek sine Arme omkring hende, og denne Gang lød der intet Forfærdelsesskrig fra hendes blomstrende Læber; thi han lukkede dem med sine Kys. Og endnu den samme Vinter blev den hvide Dame paa Machow Fru Baronesse v. Greisenek.

Det forsvundne Barn.

Fortælling af George R. Sims.

Inde i den tæt fyldte Retssal stod de begge, Mand og Hustru, og Tilskuernes Øjne vandrede fra den ene til den anden, medens de lærde Advokater søgte at opklare den Sag, der var lagt i deres Hænder.

Ethel Bransom, den unge Hustru, sad tæt tilsløret ved Siden af sine nærmeste paarørende, enhver af hendes Nerver var spændt, hendes Hjærte bankede angestfuldt, thi af den Kjendelse, der faldt i Dag, afhang hele hendes Livslykke. Kun af Navn var hun Hustru nu, thi den lovlige Skilsmisse, hun havde gjort Paastand paa, var bleven tilstaaet hende.

Den smukke Mand hist henne, hvis mørke Øje nu og da hvilede halvt bebrejdende og halvt truende paa Ethel Bransom, havde, i et af sine Anfald af Tøjlesløshed, revet sig løs fra alle Hjemmets Baand og styrtet sig ind i en Række vilde Udsvævelser, hvorpaa han efter en Tids Forløb var vendt tilbage, sønderknust og angrende, for at kaste sig for sin Hustrus Fødder og bede om Tilgivelse.

Ethel Bransom var en stolt Kvinde, og hendes Mands Bortrejse fra Hjemmet havde smertet hende dybt. Hendes Ulykke var Gjenstand for almindelig Sladder. I sin vilde Ustyrlighed havde Harald Bransom intet som helst gjort for at skjule sine Daarskaber. Den unge, stolte Skjønhed, han havde ægtet, blev beklaget og trøstet af enhver Sladderhank, der havde hørt om hendes Mands Liv udenfor Hjemmet.

Folk sagde, at Harald Bransom maatte være afsindig, og hans nærmeste Bekjendte vidste at fortælle, at han i sine Ungkarledage stundum pludselig kunde kaste sig ind i et vildt Svireliv og siden holde op lige saa pludselig, som han var begyndt. Det var under et af disse extraordinære Anfald af Letsindighed — en feberagtig og pludselig Attraa efter Sindsbevægelse vilde være den bedste Beskrivelse af Sygdommen — at Harald Bransom havde gjort sig til Helten i en Skandale. Den fornærmede Hustrus Stolthed vilde dog have ligget under for den gamle Kjærligheds Magtbud, hvis ikke hendes Familie havde holdt fast paa, at hun skulde forlange Skilsmisse. Fra det Øjeblik af, da hans Hustru havde bortvist hans lidenskabelige Bøn om Tilgivelse, hærdedes Harald Bransoms Hjærte mod hende. Han truede hende med, at han nok skulde vide at hævne sig, og hans underlige, vilde Opførsel overbeviste hendes Venner om, at der var Grund til at frygte det værste.

Ethel ængstedes — ikke blot for sig selv, men ogsaa for sine to smaa Tvillingbørn, Ethel og Harald. Under Sorgens første Voldsomhed havde hun trykket dem til sit Bryst og takket Gud for, at han dog, skjønt hendes Ungdoms kjæreste Billede var sønderrevet, havde skjænket hende disse to smaa, som kunde slynge deres bløde Arme omkring hendes Hals og i Kjærlighed trykke deres Læber til hendes.

Da Lovens kolde Ord havde udslettet Mandens Ed, som en Gang i en lykkelig Tid var bleven hvisket foran Guds Alter, og Hustruens Paastand om Skilsmisse var bleven bevilget — da fældede Ethel Bransom, med sine blaaøjede og lyshaarede smaa klynget til sit Bryst, hede Taarer paa sin Kjærligheds Grav.

Men nu vilde hendes tidligere Ægtefælle fratage hende en af dem. En midlertidig Dom havde lydt paa, at Hustruen skulde have Opsynet med Børnene. Manden krævede nu den ene — Drengen.

Nu mødtes Mand og Hustru igjen, og den fyldte Retssals mange Øjne var fæstede paa dem.

De kom her i Dag for at fægte med Lovens Vaaben om deres Børn. Begge Parters Sagførere har sagt, hvad de har at sige, og det staar nu til den alvorlige Dommer at afgjøre deres Skæbne. Skal Børnene skilles ad? Ethel Bransoms Moderhjærte ophører næsten at slaa under den frygtelige Uvished, da Dommeren bereder sig til at afgjøre hendes Børns Skæbne. Hun ser sin smukke Dreng blive reven ud af hendes Favn, ser ham voxe op langt borte fra hendes Kjærlighed — maaske for at lære at hade hende.

Harald Bransoms Øjne hviler paa Dommeren. Ogsaa han venter Afgjørelsen med et ængsteligt Hjærte. Lad hans Dreng — hans Harald — være hans, og der vil endnu være noget, som binder ham til Fortiden og til den Kvinde, han en Gang har elsket saa højt, og hvis Kjærlighed han i en ulykkelig Time har mistet for stedse.

Han elsker hende nu ikke mere. Han har drevet enhver blid Følelse ud af sit Hjærte; hun og hendes har forenet sig om at gjøre ham til et Udstud. De har frarøvet ham hans Børn. Uden Hustru, uden Børn vil de støde ham bort, som om han var døv for enhver menneskelig Følelse. „De er mine Børn," raabte han højt i sit Raseri, „de er mit Kjød og mit Blod, jeg vil ikke miste dem begge. Drengen skal i det mindste være min, hvis der er Retfærdighed her i Landet. Loven vil ikke brændemærke mig som en Usling, der ikke er værdig til at opdrage sine egne Børn. Jeg vil kræve dem af Loven. Den vil være mindre hjærteløs end den Kvinde, som fødte mig dem."

Den skæbnesvangre Time er endelig kommen. Mand og Hustru sidder nu med tilbageholdt Aandedræt, stirrende Blikke og bankende Hjærte, lyttende til de Ord, som Dommeren udtaler.

De ser, hvad ingen andre ser. For dem indeslutter den tætfyldte Retssal kun dem selv, Dommeren og to lyshaarede Børn. Men kun de to alene ser lille Ethel og lille Harald. Dommeren har talt. Dommen over et Offer er falden.

Med et højt Skrig er den stakkels Moder falden tilbage i Armene paa den graahaarede Dame ved hendes Side.

Ethel Bransom er besvimet. De overanstrængte Nerver har endelig givet efter. Prøven er forbi, og i den sidste, heftige Anspændelse har det modige Hjærte svigtet.

Men denne Overvældelse skyldes Glæde, ikke Sorg. Moderen vedbliver at beholde begge Børnene. De skal voxe op og bo sammen; lille Harald og lille Ethel kan ikke skilles ad. Harald Bransom er barnløs. Ogsaa han har hørt de kolde, rolige Ord falde i Retssalens Stilhed, falde som Isdraaber paa hans Hjærte.

Han rejser sig bleg og rystende og lister sig

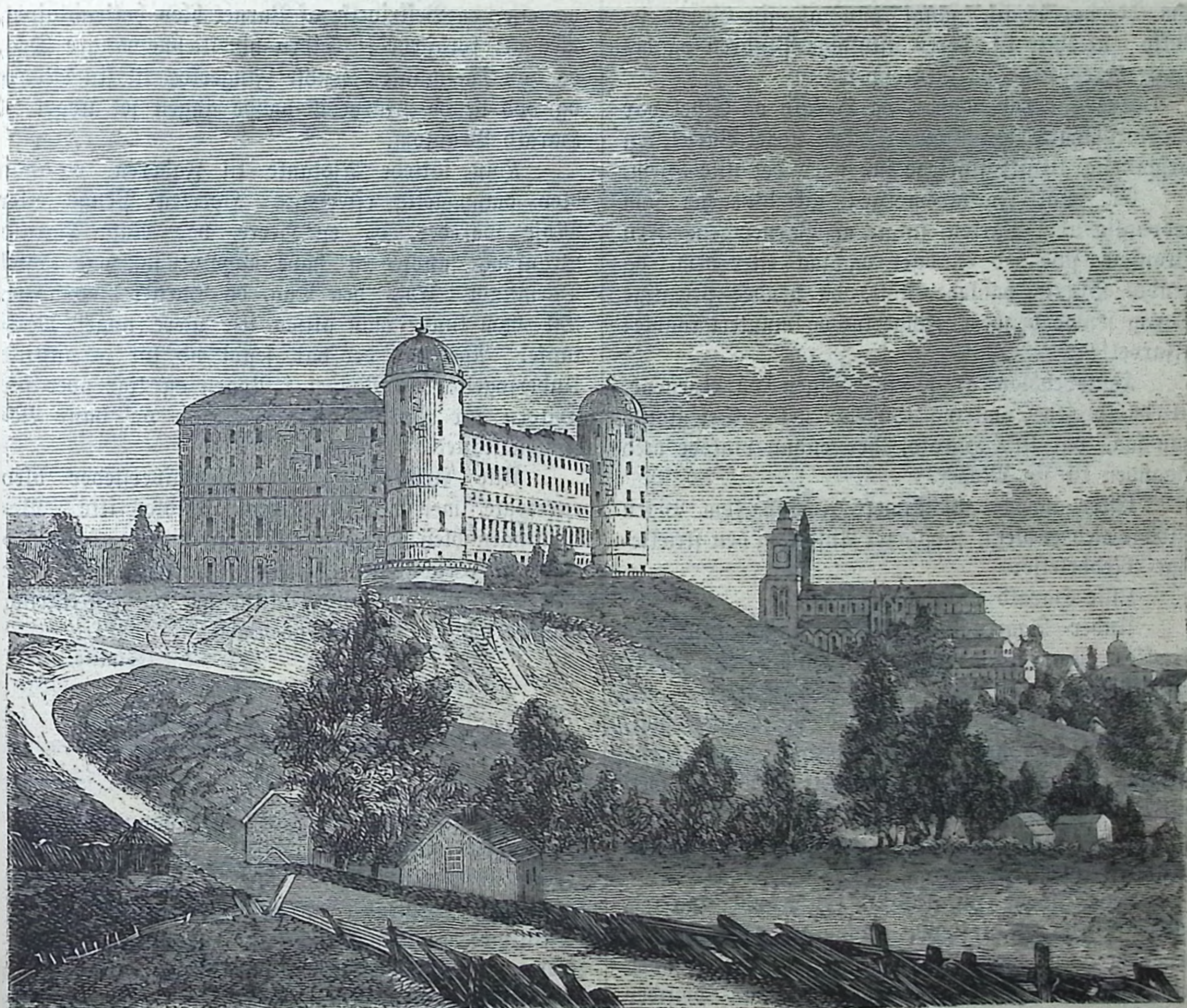
Østerfælled ved Kjøbenhavn. (Se Side 248.)

ud. Mens han et Øjeblik standser i Forhallen, der fører ud fra Retssalen, kommer Ethel vaklende og gaar forbi ham. Han følger hende til den yderste Dør, og hans mørke Blik hviler paa hende, i det Vognen ruller bort for at føre hende til Børnene, som hun har vundet fra ham.

Hun opfangede hans Blik, og Synet hjemsøgte og foruroligede hende Dage og Nætter der efter. Det var Synet af en Mand, som sagde: til hendes, at Trykket fremkaldte en blussende Rødme i begge de sovende Børns Ansigter.

Ethel faldt paa Knæ ved Siden af den lille Seng og takkede Gud for hans Naade. Fra den Stund, da hun havde været i Fare for at miste ham, kom Drengen til at slaa Moderens Hjærte nærmest.

* * *

Upsala Slot. (Se Side 249).

„Vogt dig! I Dag har du sejret, men min Dag kommer ogsaa."

Hjemme knælede Ethel Bransom i det hyggelige Børnekammer, hvor hendes to Smaabørn laa og sov, medens Eftermiddagens Sollys kronede deres lille Isse med en Straalekrans af Guld.

Trætte af deres Leg laa Børnene der, Ansigt til Ansigt, Ethel med sine smaa Arme omkring Broderens Hals, han med sin Kind saa nær ind

Aarene randt hen, og der var intet, som greb forstyrrende ind i Ethel Bransoms rolige Liv. Hun var formuende, og alt, hvad der kunde faas for Penge, skaffede hun til Børnene. Efter at Dommen var falden, havde Harald Bransom forladt England. Af hans Sagførere havde hun faaet at vide, at han opholdt sig i Udlandet, og nu og da lød der dunkle Rygter langt borte fra om ham. Han var bleven set i Baden, i Ems, i Hamburg

og Monaco. Han førte et vildt Liv med Drik og Spil for at døve sin Sorg, sagde nogle — for at dræbe sig selv og ende et Liv, som kun var en Byrde for ham, sagde andre. Ethel Bransom hørte, hvad Rygtet fortalte, men hendes Hjærte slog ikke stærkere, naar hendes Mands Navn kom paa Tale. Hun havde begravet den gamle Kjærlighed for dybt, til at dens Gjenfærd kunde besøge hende. Harald Bransom var for hende et Minde og ikke mere. Børnene besad helt og udelt hendes Hjærte, og efter som de voxede til, fandt hun al sin Glæde og Lykke i at lytte til deres uskyldige Pludren og betragte deres Lege og Spilopper.

Tre Aar var gaaede, og Harald og Ethel var fem Aar gamle, da pludselig, uden noget Varsel, en forfærdelig Ulykke styrtede ind over det lille Hjem.

En smuk Foraarsmorgen gik Børnene som sædvanlig ud i Parken, fulgte af Barnepigen. Fru Bransom stod ved Vinduet og saa efter dem, og hendes Hjærte bankede stolt, da hendes prægtige Dreng sendte hende et Fingerkys og muntert raabte: „Farvel!"

Hun vedblev at se efter Pigen og Børnene, til de drejede omkring Gadehjørnet. Det sidste, hun saa, var lille Harald, der endnu vinkede med Haanden til sin Moder.

Efter næppe to Timers Forløb kom Pigen tilbage med et blegt, forstyrret Ansigt og den skrækkelige Meddelelse:

Lille Harald er borte!

Under Taarer og Hulken afgav den forskrækkede Pige sin Beretning. Hun havde siddet og talt med en fremmed Pige i Parken — en Barnepige, der sad paa samme Bænk som hun. Lille Ethel stod hos hende, medens Harald legede omkring Stammen af et gammelt Træ bag ved hende.

Hun vendte sig om for at kalde paa ham, men han kom ikke.

Hun gjorde nu Allarm, løb rundt omkring og søgte alle Vegne; hun udspurgte Opsynsmændene, og hvem, hun ellers mødte, men ingen havde set noget til Barnet. Saa var hun omsider gaaet hjem.

Ethel Bransom blev som vanvittig. Hendes ellers rolige og fattede Natur blev oprørt til Raseri ligesom en smuk Sø, hvis glatte Overflade af Hvirvelvinden forvandles til høj Bølgegang. Hun ravede hen imod Pigen, greb og knugede hendes Hænder; hun skreg, at man havde stjaalet hendes Barn, at der havde dannet sig et Komplot imod hende, at Pigen var med deri. Derpaa greb hun sin Hat og for halvt forstyrret afsted til Parken, kaldende Barnet ved Navn, snart her, snart der, indtil en Skare samlede sig om hende og der iblandt nogle Venner, som med Lempe endelig fik hende bragt bort.

Der kom nu en Tid, hvor det truede med, at hun skulde miste Forstanden; hun laa dødelig syg af Hjærnebetændelse.

Hun kom sig, men kun for at faa at vide, at man endnu intet vidste om hendes forgudede Dreng; at fra den Stund, han forsvandt, havde man ikke kunnet opdage noget Spor af ham.

Belønninger udsattes, Politiet kom i Bevægelse, en Beskrivelse af Barnet blev bekjendtgjort, men alt forgjæves. Siden hin skæbnesvangre Dag, da han saa muntert sendte Fingerkys til sin Moder og bød hende „Farvel!" havde ingen set noget til Harald Bransom.

Hun fattede Mistanke til Faderen, og han blev omhyggelig eftersøgt. Hverken Penge eller Møje sparedes, og en Herre, ved Navn Harald Bransom, fandtes at have opholdt sig paa Hotel Darmstadt i Ems den Dag, da Barnet blev borte. Til ham kunde man altsaa ikke nære nogen Mistanke. Agenten, der var sendt ud for at anstille Undersøgelse, saa Navnet i Bogen og lige over for Datoen for Hr. Bransoms Afrejse og hans Bestemmelsessted — Wien.

Alle Arbejdshuse og Gjæstgiversteder blev eftersøgte, men den lille Harald fandtes ikke. Belønningen blev forøget, og skjønt mange kom med mystiske Fortællinger om Børn, de havde set, var der dog ingen, hvis Skildring og Forklaring passede paa det forsvundne Barn.

(Sluttes.)

Østerfælled ved Kjøbenhavn.

Medens Størsteparten af Kjøbenhavns nærmeste Omgivelser fuldstændig har skiftet Udseende i Løbet af den sidste halve Snes Aar, er der dog endnu Kvarterer, fornemlig ad Østerkanten, der i det væsentlige har bevaret deres gamle Præg. En Kjøbenhavner, der kom hjem efter flere Aars Ophold i Udlandet, vilde ikke kunne gjenkjende de forreste Kvarterer af Vester- og Nørrebro, det tidligere Fæstningsterræn, Glacis og Stadsgrav, som nu er forvandlede til brede Gader, paladsagtige Ejendomme og smukke Parkanlæg. Men gik han videre ud ad Nørre- eller Østerbro, vilde Synet af Fællederne, Nørreallé og St. Johanneskirke strax føre ham tilbage til de gamle Dage. Fælleden ligger endnu der ude med sine „Holger-Danskes Briller", sine græssende Køer og Heste og sine exercerende Rekruter. Saa nær ved den ny By, der har rejst sig i Glacis'ernes Vildnis, træder dette landlige Parti helt hyggelig og stemnings-

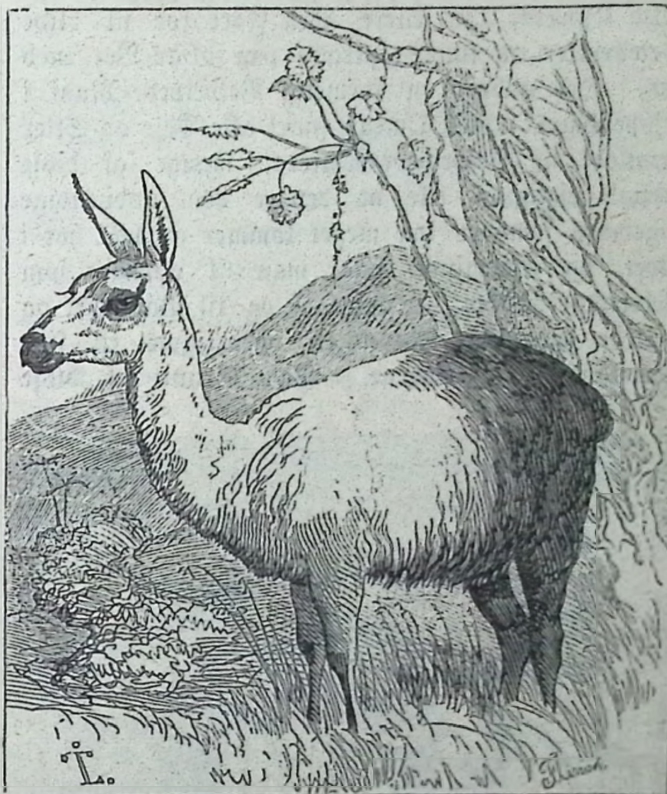
fuldt frem og minder om gamle Dage, da Borgervæbningen i Sommertiden trak to Gange om Ugen ud paa Nørrefælled med fuld Musik. Men hvor mange Aar vil det vel vare, før ogsaa her sker Forandringer? Byen breder sig længere og længere frem; Træer og Grønsvær viger overalt Pladsen for Sten og Mur, og den Tid vil maaske en Gang komme, da det anseelige Fladerum, som nu optages af de tre Fælleder mellem Øster- og Nørrebro, vil blive anvendt til tæt bebyggede Kvarterer.

Upsala Slot.

Ved den ældgamle og minderige Stad, Upsala, 7 sv. Mil fra Stockholm, ligger Upsala gamle Slot, hvoraf vi paa Side 247 præsentere vore Læsere en Tegning. Slottet udmærker sig ikke ved nogen arkitektonisk Skjønhed, men derimod des mere ved sin herlige Beliggenhed paa en Høj, hvorfra det behersker hele Upsalasletten. Det grundlagdes Aar 1548 af Gustav I og var oprindelig bestemt til at gjøre Tjeneste som Fæstning, ikke mod udenrigske Fjender, men mod de hidtil saa mægtige Ærkebiskopper. Efter at Slottet var blevet ødelagt ved den store Ildsvaade i Aaret 1702, laa det forladt, indtil det i 1744 blev gjenopbygget ved den daværende Kronprins, Adolf Frederiks Omsorg. Det søndre Taarn blev dog først opført i Aarene 1815—20. I Slottets Borggaard er der opreist et Brystbillede af Gustav I, baaret af fire Kanoner paa et Fodstykke af Granit. For Tiden beboes Slottet af den kongelige Befalingshavende i Upsala Len.

Lamaen.

Man kjender fire Arter af Lamaen eller Faarekamelen, der fortrinsvis opholder sig i de kolde Regioner af det vestlige Sydamerika; i Peru og Chili lever den mellem de højeste Punkter af Andesbjærgene. Lamaen synes sjælden at behøve Vand, den drikker dog ogsaa Saltvand, om det skal være, og afsondrer bestandig en stor Mængde Spyt, som den udspyer, naar man angriber den. Guanaco'en, der er den mest udbredte Art, er 1,5 til 1,6 Meter lang, 1 Meter høj til Skulderen, med rødligbrun Krop og lysere farvet Hals og Hoved. Dens Haarbeklædning er lang og tæt. I Peru var Lamaen tidligere et af Indbyggernes vigtigste Husdyr, og det benyttes endnu stadig til at bære ringere Byrder i de høje Bjærgegne. Lamaen vexler meget i Farven; man træffer den brun med hvide Pletter, helt sort, helt hvid, sort- og hvidplettet o. s. v. Ligeledes er Haarbeklædningen finere hos nogle end hos andre, men Lamaulden yder dog i det hele kun grove Stoffer. Kjødet har en Del

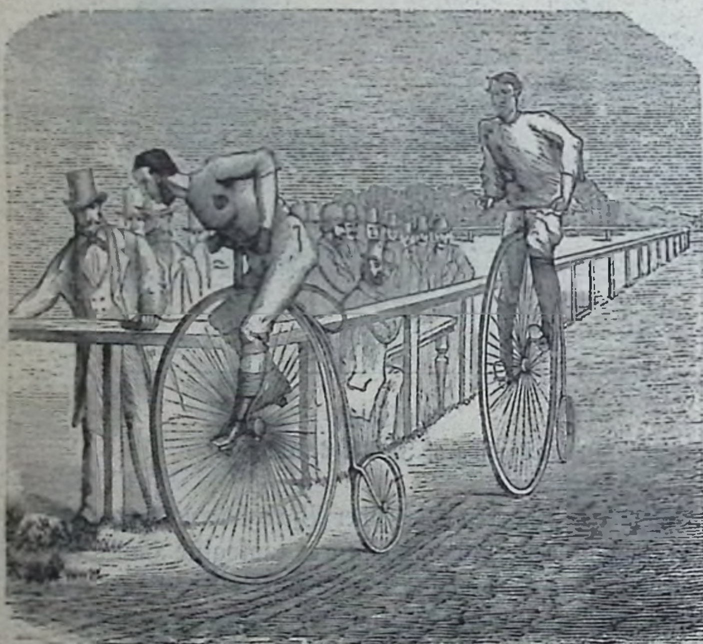
En Lama.
(Tegning af J. Th. Lundbye).

Lighed med Faarekjød og yder Bjærgboerne et godt Næringsmiddel. I de fleste større zoologiske Haver i Evropa — saaledes ogsaa i den danske — er Lamaen repræsenteret ved et eller flere Exemplarer, og disse synes at trives overmaade godt i deres Fangenskab paa fremmed Jordbund.

Velocipeden.

For omtrent en halv Snes Aar siden fremkom der en ny Opfindelse paa Befordringsvæsenets Omraade, der strax vakte megen Opmærksomhed og vandt en Mængde Velyndere; det var et nyt Slags Kjøretøj, som havde den store Fordel, at der hverken fordredes Dampkraft, Heste eller andre Dyr til at bevæge det, eftersom det blev sat i Bevægelse af den kjørendes egne Ben. Læserne gjætter naturligvis strax, at der hermed sigtes til den saakaldte Velocipede, et Befordringsmiddel, der er saa almindelig bekjendt, at vi ikke behøver at give nogen nøjere Beskrivelse af det. Dette billige Kjøre- eller

Ridetøj kom snart i stor Yndest her i Landet, især i Kjøbenhavn, hvor i Løbet af en ganske kort Tid omtrent den halve By af det mandlige Kjøn optraadte som Velocipede-Ryttere. Der blev indrettet Velocipede-Kjørebaner, hvor man kunde faa den fornødne Undervisning og Øvelse i at bruge dette Kjøretøj for senere uden Fare for at blive Græsrytter at kunne optræde paa alfar Vej med det. Der udbrød en formelig Velocipede-Mani i Kjøbenhavn, i hvis Omegn snart alle Veje og Stier vrimlede af Velocipede-Ryttere; mange af disse forstod rigtignok ikke at bevare den nødvendige Ligevægt, som det saa meget kommer an paa her i Livet, og ikke mindst naar man vil optræde som Velocipede-Rytter; de tabte af og til Balancen og væltede med hele Kjøretøjet, naturligvis til stor Morskab for Tilskuerne. Paa Grund af disse

Velocipede-Væddekjørsel.

hyppige Omvæltninger hos de mindre øvede Ryttere omdøbte et vittigt Hoved Velocipeden og kaldte den „Væltepeter". Velocipede-Manien greb, som sagt, stærkt om sig og truede med at blive en farlig Medbejler for Jærnbanen og andre Befordringsmidler, men maaske netop fordi denne Mani rasede saa stærkt, tabte den sig atter lige saa hurtig, som den var opstaaet.

Paa flere Steder i Udlandet er Velocipede-Kjørselen endnu i fuld Gang, og baade i Paris og London laves der ikke saa faa af disse Kjøretøjer. Da Velocipeden er opfunden af en Englænder ved Navn Knight, er England altsaa dette Kjøretøjs rette Hjemsted, og i London findes der endnu en Velocipede-Klub, som hyppig holder Væddekjørsler. Det er en af disse Væddekjørsler, som fremstilles paa medfølgende Billede, hvor man ser to Ryttere kjørende paa Velocipeder, hvis Konstruktion er noget forskjellig fra de tidligere. Det forreste Hjul eller Drivhjulet er meget stort, det bageste derimod meget lille, og den øvrige Konstruktion er lempet herefter. Den er beregnet paa en meget hurtig Kjørsel. Den udsatte Præmie ved dette Væddeløb var et Sølvbæger til en Værdi af omtrent 400 Kroner, og den Vej, som skulde tilbagelægges, var ikke mindre end 25 engelske Mil. Deltagerne i Væddekjørselen var to unge Mennesker paa 20 og 22 Aar. Væddekjørslen blev overværet af en stor Mængde Tilskuere, baade Damer og Herrer. De 25 engelske Mil blev tilbagelagt paa 1 Time, 41 Minutter og 16 Sekunder; begge Deltagerne fulgtes saa godt ad, at de hele Tiden var lige i Hælene paa hinanden, og det lykkedes først den ene Rytter paa den sidste Fjerdingvej at vinde et saa stort Forspring, at han naaede Maalet 11 Sekunder før sin Modstander.

Tilbagelægningen af en saa lang Strækning i saa kort en Tid vidner meget fordelagtigt om Konstruktionen af de ved denne Lejlighed brugte Velocipeder, som dog maaske endnu kan have en Fremtid for sig.

T.

Danske Digtere.

Chr. Winther: „Aal".

Med et stille Suk, en Bøn
slumrer ind nu tusend Hjærter,
Søvnen dulmer tusend Smerter,
Drømmen lever mild og skjøn.

Lykkelig, hvo nu kan ligge
paa sit Leje varm og lun!
Alt er stille, Uret kun
høres evig dikke — dikke.

TEATERNYT.

Det kongelige Theater har i den sidste Tid budt paa flere Nyheder. Først den berømte Pianist, Dr. Hans von Bülows Optræden, der betegnes som en Begivenhed i vor Musikverden, dernæst Opførelsen af et nyt originalt 1-Akts Skuespil, „Surrogater", af en debuterende Forfatter, Hr. Otto Benzen, og endelig en Debut paa Operaens Omraade, nemlig Hr. Haunstrups Optræden som Arnold i Wilhelm Tell. I Hr. Haunstrup har vor Operascene utvivlsomt erhvervet sig en første Rangs Tenor; det er en sympathetisk, om-

fangsrig Stemme med en fortræffelig Toneklang, og hvis det lykkes Debutanten at uddanne sig tilsvarende i dramatisk Henseende, vil den Sukces, han vandt ved sin første Optræden, sikkert spaa ham en smuk kunstnerisk Fremtid. — „Surrogater“, der opførtes første Gang i Forening med Bülow-Koncerten ved en Forestilling til Indtægt for Theatrets kunstneriske Udsmykning, er et fint tænkt og udført Proverbe, en Samtale, der giver saa meget, at den indeholder en hel Livshistorie, og dertil smukt og sandt greben ud af Hverdagslivet. Det lille Skuespil vandt endnu mere ved Fru Eckardts og Hr. E. Poulsens smagfulde Fremstilling af „ham“ og „hende“, de to eneste Personer, der optræder i Stykket.

Folketheatret har forøget sit Repertoire med et nyt 5-Akts Stykke af Alexander Dumas den ældre, betitlet „Grevinden af Chambley“. Skjønt det vel nærmest skal fremtræde som et moderne Ægteskabsdrama, har det dog ikke saa lidt Lighed med de franske Folkekomedier af anden Rang. Handlingen drejer sig om en ædel Hustru, der paa det skændigste tyranniseres af en ren Bandit af en Ægtefælle, indtil denne sidste faar sin velfortjente Straf, hvorefter Hustruen finder Lønnen for sine Lidelser i Foreningen med den Mand, hun elsker. Trods det berømte Forfatternavn har Stykket kun ringe literær Værdi, men det er ikke uden et vist dramatisk Liv og savner navnlig ikke de fornødne „Knaldscener“. Hovedrollerne spilles af Fru Holst samt d'Hrr. Dorph-Petersen, Wulff og Stigaard. — I Forening med det franske Drama er der blevet opført Hostrups hyggelige og morsomme 1-Akt Sangspil „Familietvist“, der gaar frisk og livlig over Scenen og er blevet gjenhilst med lige saa megen Fornøjelse som ved tidligere Opførelser.

Kasinos Theater. Skjønt „Faldgruben“ endnu næppe kan betragtes som udspillet, har Kasinos Theater dog i den sidste Tid bragt nogen Afvexling i Repertoiret, vel nærmest paa Grund af et Par Beneficer. Den første af disse var Hr. Albrechts, ved hvilken Lejlighed der gaves en Forestilling, hvor Interessen især knyttede sig til Frk. Albrechts — en Datter af Beneficianten — Optræden i Hr. Erik Bøghs Sangspil „Huldrebakken“, en Debut, der maa kaldes mere end almindelig lovende. — Til Frk. Lerches Benefice opførtes Th. Overskous „Pak“ i ny Indstudering foruden en Prolog, fremsagt af Beneficiantinden.

NY BØGER.

Peter, Herrens Apostel, af Samuel G. Green Præsident for Rawdon Kollegiet, Yorkshire, oversat fra engelsk efter Originalens 3dje Oplag. Det foreliggende Skrift, der har vundet stor Udbredelse i England, vil sikkert ogsaa her blive modtaget med Opmærksomhed som et interessant Bidrag til Kirkehistorien. I en klar og tiltalende Form giver Skriftet en Fremstilling af Apostlen Peters Liv og Gjerning lige fra hans første Møde med Kristus indtil hans sidste Dage — „et Liv“, som det hedder i Bogens Slutningsord, „om hvilket der skal fortælles, naar baade Statuer og Templer er faldne i Grus, en Bekjendelse, som skal staa saa længe som al menneskelig Tro, og en personlig Forsikring om Troskab og Kjærlighed, som for enhver sand Discipel maa udtrykke alt, hvad der er dybest og helligst i hans Sjæl: „Herre, du ved alle Ting, du ved, at jeg elsker dig“. — Baade til Opbyggelse og til Belæring om den mærkelige Apostels Levnet yder Skriftet et smukt og værdifuldt Bidrag. (Andr. Schous Forlag).

Dansk Versebog for Skolernes laveste Klasser ved J. Krohn. Det forekommer os at være en Bog, som fortjener almindelig Indgang i vore Skoler. Ganske vist indeholder de fleste nu brugelige danske Læsebøger Vers, men vi maa give Forfatteren Ret, naar han siger i sit Forord, at den poetiske Del i Læsebøgerne hyppig ikke holder Trit med den prosaiske, saa at Versene er opbrugte længe før Læsestykkerne. At Tilegnelsen af danske Vers har stor Betydning for Eleverne i mere end en Henseende og ikke mindst i de lavere Klasser, er de fleste Skolemænd vistnok enige om, og for saa vidt maa den nærværende poetiske Læsebog siges at udfylde et virkeligt Savn. Det bør endnu fremhæves, at det foreliggende Udvalg af større og mindre Digte er foretaget med kjendelig Omhu og et heldigt Blik for, hvad der bedst maatte passe for Elevens Fatte- og Tilegnelsesevne (Emil Bergmanns Forlag).

Praktiske Smaavink.

„Kardinal-Kartofler“. Man river fem gode, middelstore, kolde, kogte Kartofler og blander dem med fem Desertskefulde Mel, lidt Mælk og to godt piskede Æg. I en Pande med kogende Smør eller Fedt drypper man efterhaanden en Spiseskefuld af Dejgen og tager den atter af Panden, naar den har faaet en fin, gulbrun Farve. Kartofler, tilberedte paa denne Maade, smager særdeles lækkert.

— Hvorledes man skælner mellem gamle og unge Fugle. Den bageste Ende af Brystbenet hos en Kylling er blød som Brusk, men bliver haard som et solidt Ben, naar Fuglen bliver ældre; trykker man dette Ben ind ad, kan man let overbevise sig om Fuglens Alder, da det med Lethed bøjes hos en ung Fugl, men ikke kan bøjes hos en gammel. Paa alle spiselige Fugle er den nederste Del af Benene blød, medens de er unge, men bliver haard og ru, naar Fuglen bliver ældre.

— Glasrør kan man bøje med den største Lethed, uden at Rundingen gaar tabt, naar man fylder dem med fint, tørt Sand, lukker dem ved begge Ender og holder dem ved en stærk Flamme. Ved Hjælp af Sandet bliver Trykket ligelig fordelt paa Rørets indre Flade. Man kan iøvrigt ogsaa anvende den samme Fremgangsmaade, naar man vil bøje Blyrør, Kobberrør og lignende.

— Vil man vedligeholde Hændernes Blødhed, skal man, naar man har vasket dem, hælde et Par Draaber Glycerin i den flade Haand, gnide Hænderne godt dermed og derefter tørre dem let med Haandklædet. Gjør man dette jævnlig, vil hverken Arbejde eller slet Vejrlig faa Indflydelse paa Hændernes Blødhed.

— Naar Koens, Orens eller Faarets Hov bliver for lang i Spidsen, kan den gjøres kortere ved Hjælp af en stærk Tang af den Slags, som Smeddene bruger, naar de sko Heste. Man sliber Randene, skraber og klipper saa meget af Hoven bort, at den opnaar en

passende Størrelse. Man kan ogsaa bruge en Kniv, men det er ikke nær saa sikkert som Tangen. Hvis man ikke i Tide beskærer en alt for lang Hov, kan Dyret blive lamt.

— Mange Husmødre banlyser velsmagende og nærende Retter fra Køkkenet, fordi de udbreder en ubehagelig Lugt under Tilberedelsen. Dette kan imidlertid forhindres, naar man kommer et lille Stykke rødt Peber i Maden, naar den begynder at koge.

— Pulveriseret Alun er det bedste Middel til at gjøre Vand rent og klart.

— Salviete er et af de hensigtsmæssigste Midler til at vaske Haaret, vedligeholde dets Farve og holde Hovedbunden ren.

Blot til Lyst.

Enhver sit. Sex gifte Damer kom forleden Dag sammen til et Kaffeselskab; de havde deres respektive Pattegluttter med sig og blev enige om at stemme om, hvilket Barn der var det smukkeste. Hvert Barn fik én Stemme.

Temmelig uforskammet. „Jeg kommer efter min Paraply,“ sagde en Mand, der under et stærkt Regnvejr indfandt sig hos en Ven, hvem han havde laant sin Paraply. „Gjør mig ondt,“ svarede Vennen, „men du ser jo, at jeg selv er i Færd med at gaa ud.“ — „Ja,“ sagde den anden, noget forbavset over en saadan Uforskammethed, „men hvad skal jeg da gjøre?“ — „Gjøre!“ udbrød „Vennen“, i det han ganske rolig slog Paraplyen op og gik sin Vej, „gjør ligesom jeg — laan dig en!“

Aarsager til Skilsmisse. En ulykkelig Ægtemand, der søgte om Skilsmisse, angav som Grund herfor, at hans Kone havde besnæret ham med falsk Haar, falske Øjenbryn, falsk Ansigtsfarve, falsk Travlhed og en falsk Tunge.

Et fornuftigt Forsæt. En Irlænder, som havde giftet sig, da han var nitten Aar, beklagede sig over de Byrder, som dette tidlige Ægteskab paalagde ham, og svor paa, at han aldrig igjen vilde gifte sig i en saa ung Alder, selv ikke om han blev saa gammel som Methusalem.

Et godt Raad. Betro aldrig en Hemmelighed til en gift Mand, der er forelsket i sin Kone; thi han betror den atter til hende; hun betror den til sin Søster, og hendes Søster betror den til hele Byen.

Tankekorn.

— De Værker, som er evig skjønne, er netop de, som allerbedst har passet til deres Tidsalder; thi Vejen til Evigheden gaar gjennem Tiden. J. L. Heiberg.

— Den, der siger alt, hvad han finder for godt, kommer ofte til at høre noget, han ikke synes om.

— Den, der lever udelukkende for Fornøjelser, er død i levende Live.

— Den, der skal reformere Verden, skal ikke ved Sæd bringe en aldeles ny Plante frem, men ved Podning forbedre de gamle. Poul Møller.

— Her i Livet udretter smaa hjærtelige Handlinger mere til at knytte Menneskene sammen end store Bedrifter og heroiske Ord; de første er som det kjære, daglige Brød, hvilket ingen kan undvære, de sidste som tilfældige Fester.

— Man burde aldrig sige hverken godt eller ondt om sig selv.

— Aber vedbliver at være Aber, om man saa klæder dem i Fløjl.

Gaadefabrik.

Gaade.

En gammel Gud i Hedenskabet,
der kued Kæmper og Bersærker,
men bagfra læst en By ved Gabet
af et af Nutids Kæmpeværker.

A. A. Sæby.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en berømt dansk Komponist.

1. By i Finland.
2. Land i Evropa.
3. By i Sverig.
4. By paa Sjælland.
5. By i Skotland.

—n.

Udgravningsforetagende.

Af nedenstaaende 6 Ord udledes Navnene paa 2 Byer i Jylland, en By paa Fyen og en By paa Sjælland:

sejle, da, vende, Nør, over, Sok.

Ernst, Nykjøbing F.

Oplosninger til Gaadefabriken i forrige Nummer (Søndag den 23de April):

Firkantet Nød:
S N A K
N A B O
A B E R
K O R T

Geografisk Gaade: Vejle (Volga, Edinburgh, Jerusalem, Lyon, Ebro.

Udgravningsforetagende: Oda Petersen, Emil Poulsen, løst af R. K.

Geografisk Gaade i Nr. 15, løst af Visdomsbrødrene Sokrates og Plato.

Geografisk Gaade i Nr. 16, løst af Ernst, Nykjøbing, F.

Brevvexling.

R. K. Tak; skal blive benyttet i et af de følgende Numre.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

6. Aargang. Søndagen den 7. Maj 1882. Nr. 19.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

erebræny havde glemt, at han hverken havde Sværd eller Pistoler hos sig, og at hans Hest var gammel. Men i sin Ungdom havde den været en dygtig Løber; i tyve Aar havde den tjent i Felten, men i Steden for at faa Lov til at nyde sin Alderdoms velfortjente Ro var den derpaa bleven spændt for en Vandkarre, og i Steden for med Rytterspører blev den dreven frem med Pisk og Stokkeslag.

Nu følte den paa en Gang en kraftig Rytter paa sin Ryg, og det mindede den om gamle Tider, da den bar en eller anden berømmelig Helt i den vilde Slagtummel, og da den blev fodret med den bedste Havre og fik Mjød at drikke. Dens røde Næsebor har udvidet sig, den knejser med Nakken, og som Vinden piler den afsted for at forfølge Maljuta Skuratoff . . .

Maljuta iler med sine Opritsniker gjennem den tætte Skov. Han skynder sig for at naa Djævlesumpen. Uophørlig trækker han Hætten ned over Storfyrst-Tronfølgerens Ansigt, for at ikke en Gang hans Stalbrødre skal vide, hvem det er, de fører i Døden. Thi dersom de havde kjendt ham, vilde de have sagt sig løs fra Maljuta og taget hans Offer under deres Beskyttelse. Men Opritsnikerne ved ikke bedre, end at det er et almindeligt Menneske, der rider mellem Chomjak og Maljuta, og de undrer sig kun over, at man fører ham saa langt bort for at overgive ham til Døden.

Maljuta opmuntrer Opritsnikerne til Skyndsomhed; han lader sit Raseri gaa ud over Hestene og slaar dem af alle Kræfter med sin Pisk.

„Ha, I Ulve! . . . Czaren kunde skifte Sind og sende andre Mænd efter os!“

Den afskyelige Maljuta jager gjennem Skoven; Fuglene strækker Hals og ser efter ham, de sorte Ravne flyver hen over ham — nu er man ikke langt fra Djævlesumpen.

„Tys,“ hvisker Maljuta til Chomjak, „hører du ikke Lyden af fremmede Hovslag bag ved os?“

„Nej,“ svarer den tiltalte, „det er vore egne Hestes Hovslag, der giver Gjenlyd gjennem Skoven.“

Og Maljuta minder atter Opritsnikerne om at skynde sig; han pisker atter løs paa Hesten.

„Hør,“ siger han til sin Rideknægt; „det forekommer mig, som om nogen raaber bag ved os.“

„Nej, svarer Chomjak, „det er Ekkoet af vore egne Stemmer.“

Og Maljuta pisker stadig mere rasende paa Hesten.

„Ha, I Hallunker! Ha, vi bliver forfulgte!“

Pludselig hører Maljuta et lydeligt Raab bag ved sig:

„Holdt, Gregor Skuratoff!“

Serebræny er lige i Hælene paa Maljuta. Den gamle Karrehest har ikke ladet ham i Stikken.

„Holdt, Maljuta!“ raaber Serebræny for anden

Gang, og saa snart han har indhentet Skuratoff, slaar han ham med sin Haand lige i Ansigtet.

Det var et kraftigt Næveslag; det lød gjennem Skoven som et Skud, og nogle Bønder, som er sysselsatte langt borte, ser paa hinanden og siger forbavset: hørte du det Brag? Mon den gamle Eg ved Djævlesumpen skulde være falden om?

Maljuta styrtede af Sadlen. Og næsten i samme Øjeblik vaklede Nikitas stakkels Hest og segnede til Jorden for ikke at rejse sig mere.

„Maljuta!" raabte Fyrsten, i det han hurtig sprang op, „endnu har du ikke slugt din Mundsfuld! Og du skal kvæles i den!"

Og i det han med en lynsnar Bevægelse rev Skuratoffs Sværd ud af Skeden, stod han allerede i Begreb med at kløve hans Hoved.

Pludselig susede et andet Sværd over Nikitas Hoved. Matthæus Chomjak var ilet sin Herre til Hjælp. Der udspandt sig en rasende Kamp mellem Chomjak og Serebræny. Opritsnikerne angreb Fyrsten med dragne Sværd, men Træerne og Grenene beskyttede Nikita og hindrede, at han blev omringet af dem alle paa en Gang.

„Skal jeg virkelig sætte Livet til uden at frelse Tronfølgeren!" tænkte Fyrsten, medens han tappert værgede sig mod Angriberne. „Vilde Gud blot give mig Kræfter til at holde ud en halv Time endnu, da kunde der muligvis komme Hjælp fra en eller anden Side!"

I samme Øjeblik lød der en skarp Piben gjennem Skoven; den besvaredes med lydelige Raab. En Opritsnik, hvis Sværd var løftet mod Nikita, sank til Jorden med kløvet Hoved, og over hans Lig kom Wanjucha Persten til Syne, svingende sin blodige Daggert. I samme Nu styrtede Røverne som en Flok Ulve løs paa Maljutas Folk, og snart kæmpede Mand mod Mand.

Maljuta og hans Ryttere havde helst kastet sig i sluttet Trup mod Fjenden, men de kunde intet Sted finde Fodfæste; overalt hindredes de af Træer og Buskads. Mange blev paa Pletten med det samme, andre kom strax igjen paa Benene, udstødte uafladelig deres Krigsraab „Goida! Goida!" og strakte mange af de forvovne Æventyrere til Jorden. Ikke en Gang Persten, der var bleven saaret i Haanden, kæmpede længer med den samme Kraft som før.

Da lød der en ny Piben gjennem Skoven.

„Hold Stand, Knøse," raabte Persten, „der kommer Fatter Grib os til Hjælp!"

Han havde næppe talt ud, før Grib og hans lille Skare allerede havde kastet sig over Opritsnikerne, og der udspandt sig paany en hidsig og blodig Kamp.

Der inde i Skoven havde Rytterne en vanskelig Stilling overfor deres Modstandere, der kæmpede til Fods. Hestene stejlede, styrtede bag over og knuste Rytterne i Faldet. Opritsnikerne forsvarede sig med Fortvivlelsens Mod. Chomjaks Sværd suste som Vinden og fløj over hans Hoved som et Lyn.

Paa en Gang opstod der et Øjebliks Vaklen og Tøven i Haandgemænget. Kæmpen Mitka trængte sig gjennem den kæmpende Hob og styrtede løs paa Chomjak, i det han paa sin Vej huggede alle ned uden at gjøre Forskjel mellem Ven og Fjende. Mitka havde gjenkjendt den Røver, der havde bortført hans Fæstemø. I det han svingede sin Kølle med begge Hænder, tog han Sigte paa sin Fjende. Chomjak kastede sig pludselig tilbage — Slaget traf Hestens Hoved; Dyret segnede død til Jorden, og Køllen splintredes.

„Vent blot!" skreg Mitka, i det han kastede sig over sin Modstander; „denne Gang undgaar du mig ikke!" . . .

Kampen var til Ende; ingen gjorde mere Modstand; samtlige Opritsniker laa døde paa Jorden; kun Maljuta havde ved Hjælp af sin udmærkede Hest reddet sig ved Flugten.

Røverne begyndte at holde Mandtal; der manglede mange blandt dem; de havde dyrt maattet kjøbe Sejren.

„Altsaa her," sagde Persten, i det han traadte hen til Serebræny og tørrede Sveden af sit Ansigt, „altsaa her, Bojar, skulde vi atter mødes!"

Strax efter Røvernes Tilsynekomst var Serebræny ilet hen til Tronfølgeren og havde ført hans Hest til Side. Tronfølgeren var bundet fast til Sadlen. Nikita skar Strikken over med sit Sværd, hjalp Tronfølgeren ned og befriede ham for det Tørklæde, hvormed man havde bundet hans Mund til. Saa længe Kampen varede, blev Fyrsten ved hans Side og støttede ham med sin Arm.

„Czarewitsch," sagde han, da han saa, at Røverne begyndte at udplyndre de faldne og sætte sig i Besiddelse af Hestene, „Kampen er til Ende. Alle dine Fjender er slagne; kun Maljuta er undkommen, men jeg tror ikke, det vil falde vanskeligt at faa ham fat, naar Czaren giver Befaling dertil."

Ved at høre Titlen Czarewitsch veg Persten ærbødig til Side.

„Hvorledes," sagde han, „dette er Storfyrst-Tronfølgeren? Vor Herskers Søn? Det er altsaa ham, vi har befriet? Det var ham, som disse Hunde slæbte bort med sig?"

Og Høvidsmanden kastede sig for Tronfølgerens Fødder.

I samme Nu vidste alle Røverne, hvem der befandt sig i deres Midte. De hørte alle sammen

op med at gjennemsøge de faldnes Lommer og nærmede sig for at kaste sig ned for Iwans Søn.

„Jeg takker eder, brave Folk," sagde Tronarvingen i en hjærtelig Tone og uden det sædvanlige Udtryk af Hovmodighed; „jeg takker eder, hvem I saa end er!"

„Hvad er der vel at takke for, Herre," svarede Persten, „havde jeg vidst, at det var dig, man slæbte bort, saa vilde jeg have taget to hundrede i Steden for fyrretyve af mine Folk med mig, og denne Skuratoff skulde da ikke være sluppen bort; vi havde fanget ham levende og gjort ham Helvede hedt, mens du saa paa det . . . Men det synes mig, at vi har hans Rideknægt. Han er en gammel Bekjendt af mig, og kan man ikke fange Gjedden, saa nøjes man med Flynderen . . . Naa, min Knøs, har du ham?"

„Jeg har ham," svarede Mitka, der laa paa Maven og holdt sit Offer fast under sig.

„Lad ham kun rejse sig op. Vær uden Frygt; han skal ikke undslippe os! Og I, Knøse, gjør en Smule Ild paa og lav en Strikke i Stand; vi vil tage ham lidt i Forhør."

Mitka gav slip paa sit Offer, og den store, stærke Karl, der havde ligget neden under ham, rejste sig op. Men næppe havde han vendt sit Ansigt om mod Røverne, før de alle med den højeste Forbavselse begyndte at raabe:

„Chlopko! Det er jo Chlopko! Mitka har antaget Chlopko for en Opritsnik!"

Mitka stirrede med aaben Mund paa sin Modstander.

Chlopko havde endnu ondt ved at faa Vejret.

„Aa," sagde Mitka endelig, „det var altsaa dig, jeg holdt fast? Hvorfor sagde du mig ikke det?"

„Hvorledes kunde jeg tale, medens du snørede Struben sammen paa mig og var nær ved at kvæle mig, du Bjørn!"

„Men hvorfor faldt du da under mig?"

„Hvorfor, hvorfor? Da du havde slaaet Hesten paa Pandeskallen, styrtede Rytteren ned paa mig, og i Steden for at kaste dig over ham, greb du mig i Struben, du Bjørn, og kvalte mig næsten — Chomjak har taget Lejligheden i Agt og ikke været sén til at slippe bort."

„O, ve!" udbrød Mitka og kløede sig mismodig bag Øret.

Røverne begyndte at le. Selv Tronfølgeren kunde ikke undertrykke et Smil. Men af Chomjak var der intet Spor at opdage.

„Nu, derved er der intet at gjøre," sagde Persten; „hans Time er aabenbart ikke kommen endnu, men det gjør mig inderlig ondt! Med Guds Hjælp vil han ikke slippe fra os næste Gang! . . . Og tillad nu, Herre, at jeg ledsager dig med mine Folk til Landevejen. Jeg skammer mig for dig, Herre! En saa simpel Karl som jeg burde slet ikke tale med din Naade, men hvad skal man sige? Uden mig var du næppe sluppen derfra med Livet."

„Velan, Knøse," vedblev Persten, „træd hid for at ledsage hans kejserlige Naade. Du, Bojar," henvendte han sig til Serebræny, „kan jo benytte den ene af disse Heste, saa tager jeg den anden. Hvad dig angaar, gamle Fatter Grib, saa gaar du vel helst til Fods? Og du ligeledes, Mitka?"

„Det har jeg ikke tænkt paa," sagde Mitka, i det han greb en Hest saa kraftig i Manken, at den begyndte at stejle derved. „Jeg foretrækker ogsaa at ride."

Han vilde sætte sin Fod i Stigbøjlen, men da dette ikke lykkedes ham, blev han hængende om Halsen paa Hesten, galopperede i denne Stilling nogle hundrede Skridt og kom saa endelig til at sidde oprejst i Sadlen.

„Hurra!" raabte han, i det han svingede baade med Arme og Ben, „Hurra!"

Hele Skaren satte sig i Bevægelse, sluttede Kreds om Tronfølgeren og red ud af Skoven.

Omsider naaede de ud paa aaben Mark, hvor de i det fjærne kunde se Alexandra-Slobodas skinnende Kupler og Taarne. Her gjorde Persten Holdt.

„Herre," sagde han, efter at han først var stegen af Hesten, „dette er Vejen, og der ovre ligger Forstaden. Det sømmer sig ikke for os at ledsage din ophøjede Person videre. Desuden — den Støvsky, som rejser sig hist henne paa Vejen, tyder paa, at en Skare Ryttere nærmer sig — det kan ikke være andre end Czarens Folk. Lev vel, Herre; tænk det bedste, du kan, om os; Gud har ført os sammen mod vor Vilje."

„Endnu et Øjeblik, unge Menneske!" sagde Tronfølgeren, der nu, efter at Faren var overstaaet, atter fulgte sine gamle Sædvaner. „Endnu et Øjeblik! Sig mig først, til hvilken Bojarfamilie hører du, eftersom du bærer en saa kostbar Klædning?"

„Herre," svarede Persten beskeden, „alle vi her er Bojarer uden Vaabenskjold og Besiddelser og Fyrster uden Fyrstedommer. Vi bærer den Dragt, det behager Gud at skjænke os."

„Og ved du ogsaa," vedblev Tronfølgeren i en stræng Tone, „at man for Fyrster af din Slags bygger høje luftige Gemakker paa de offentlige Pladser, og at du selv ikke er saa meget værd som den Klædning, du bærer? Havde du ikke i Dag vist mig en Tjeneste, saa vilde jeg lade jer alle sammen gribe af Soldaterne, som kommer der henne, og dernæst lade jer føre til Alexandra-Sloboda. Men som Paaskjønnelse for, hvad du har

gjort i Dag, tilgiver jeg dig dine tidligere Handlinger og skal oven i Kjøbet lægge et godt Ord ind for dig hos Czaren, naar du kommer for at bede ham om Tilgivelse."

„Jeg takker dig for din Godhed, Herre; jeg takker dig af mit ganske Hjærte. Men for mig er Tiden endnu ikke kommen til at gaa til Czaren og anraabe ham om Tilgivelse. Stor er min Synd mod Gud, stor min Forseelse mod Czaren. Det er meget tvivlsomt, om vor lille Fader Czar vilde tilgive mig, og selv om han gjorde det — mine Kammerater tør jeg ikke forlade."

„Hvorledes!" udbrød Tronfølgeren forbavset, „du vil ikke opgive dit Røverhaandværk, selv ikke naar jeg tilsiger dig min Beskyttelse? Det synes dig aabenbart mere fordelagtigt at røve og plyndre paa Landevejene end at føre et ærligt Levnet!"

Persten strøg kjærtegnende sit sorte Skjæg, og under et spodsk Smil fremviste han to Rækker hvide Tænder, der lod hans brune Ansigt se endnu mørkere ud.

„Herre," sagde han, „Fisken lever i Vandet og Fuglen i Luften. Jeg kan hverken vænne mig til det strænge Soldaterliv eller til en Kjøbmands Haandtering. Lev vel, Herre, Støvskyen kommer bestandig nærmere; det er paa Tiden at vende tilbage; Fiskene søger helst det dybeste Vand, vi den tætteste Skov.

Og Persten forsvandt i Buskadset, i det han førte den nylig røvede Hest bag efter sig. Røverne forsvandt ligeledes en efter en mellem Træerne, og Tronfølgeren fortsatte nu Vejen til Staden, kun ledsaget af Serebræny. Kort efter mødte de en Rytterskare, der anførtes af Boris Godunoff . . .

Hvad foretog Czar Iwan sig vel imidlertid? — Der er en gammel russisk Folkevise, som fortæller følgende derom:

Hvad siger Iwan den skrækkelige? —
„Ve eder, Fyrster og Bojarer!
Hyl jer i sorte Klæder ind
og il til Kirken; lytter der
til Sjælemessen for Czarewitsch. —
I alle skal til Døden pines!"
Og rædselsslagne iler de
i sorte Klæder did til Kirken
at bede for den døde Czarewitsch.
Da kommer højtidsklædt Nikita;
ved Haanden fører han Czarewitsch,
der kun ledsager ham til Døren.

Hvad siger Czar Iwan den skrækkelige?
„Ve dig, Nikita Serebræny!
Slig vover du for mig at træde
i samme Stund, som en af Himlens Stjærner,
et Lys saa straalende, for stedse slukkes,
i samme Stund, man myrdede min Søn!"
Hvad siger da Nikita Serebræny?
„O, Czar, lad ikke Sjælemesser læses,
nej, Glædesfester skal du fejre,
Tronfølgeren er reddet for dig."
Og ved den hvide Haand han griber
nu Czarewitsch og fører ham derind i Salen.
Hvad siger Iwan den skrækkelige?
„O, du Nikita Serebræny!
Sig mig, hvad ønsker du til Løn?
Halvdelen af mit hele Rige?
De gyldne Skatte, som jeg ejer?" —
„Ak, Czar Iwan Wassiljewitsch,
behold kun selv dit hele Rige,
ej heller dine Skatte ønsker jeg;
giv mig Maljuta blot, den onde,
at jeg kan føre ham did hen
til Stedet, som man kalder Djævlesumpen!"
Da siger Czar Iwan Wassiljewitsch:
„Velan, saa tag den onde Skuratoff
og gjør kun med ham, hvad du lyster!"

Saaledes beretter Folkevisen. Men i Virkeligheden forholdt Tingene sig anderledes. Historien belærer os om, at Maljuta var i Czarens Gunst endnu længe efter Aaret 1565, medens mange Hoffolk til forskjellige Tider faldt som Ofre for Czarens Mistænksomhed.

De tvende Basmanoffer, Græsnoy og Wjæsemski døde alle en voldsom Død, men Maljuta mistede ikke et Øjeblik Iwans Tillid. Som den gamle Onufrewna havde forudsagt, skulde han ikke faa sin Straf i denne Verden; han døde en ærlig Død. En Gravskrift i St. Josefsklosteret i Polotsk, hvor hans Lig blev begravet, fortæller, at han faldt i sin Herres Tjeneste i et Slag ved Raida.

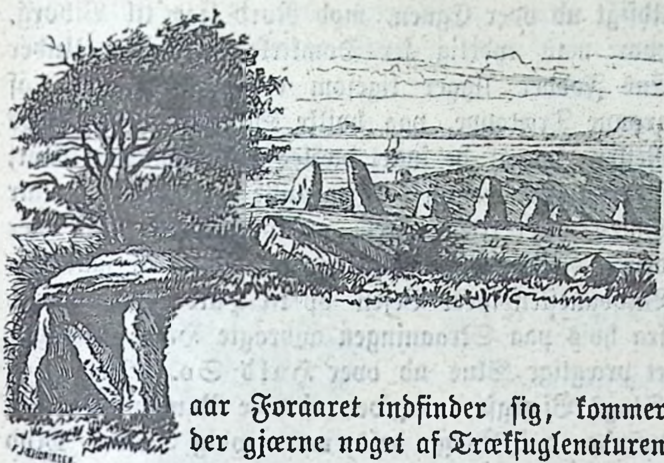
Hvorledes Maljuta har kunnet retfærdiggjøre sig efter sine Bagvaskelser mod Storfyrst-Tronfølgeren? — Det vides ikke.

Da Iwans ophidsede Gemyt atter var blevet beroliget, tilskrev han maaske sin Yndlings forvovne Handling en altfor stor Iver; maaske glemte han ikke heller helt sin Mistanke til Tronarvingen. Hvorledes det end var; Skuratoff beholdt ikke blot Czarens Tillid, men siden den Tid blev han ham endnu kjærere, endnu mere uundværlig. Tidligere havde kun Folket afskyet Maljuta; nu delte ogsaa Tronfølgeren det almindelige Had imod ham. For Fremtiden var Iwan Maljutas eneste Støtte. Den almindelige Afsky for ham var Czaren et Pant paa hans Troskab.

Heller ikke Hentydningen til Basmanoff blev upaaagtet. Spiren til Mistanke havde sat sig i Iwans Hjærte, og skjønt den ikke strax fæstede Rod, indtraadte der dog en synlig Forandring i Czarens Velvilje for sin Overmundskjænk, thi Iwan tilgav aldrig den, for hvem han havde næret Frygt blot et eneste Øjeblik, selv om han senere overbevistes om, at hans Frygt havde været ugrundet.

(Fortsættes.)

En Udflugt til Viborg og Hald.

Naar Foraaret indfinder sig, kommer der gjærne noget af Trækfuglenaturen op i de fleste af os. Sammen med det første Løvspring spirer der Frihedslyster og Trang til at komme uden for de dagligdags fire Vægge, der kunde være gode nok, saa længe der var Sne, Slud og Kulde udenfor, men som bliver altfor snevre nu, da Naturen har iklædt sig sin Gjenfødelsesdragt og kalder paa os med sit mest forførende Smil. Saa lægges der Rejseplaner; man indretter sig til at „ligge paa Landet", eller, hvis man ikke er i Stand til at tilfredsstille sine Tilbøjeligheder efter en saadan større Maalestok, saa tænker man i det mindste paa at benytte sine Fri- og Helligdage til mindre Udflugter i Mark og Skov. Men ud vil vi alle sammen; Solen skinner alt for lokkende, Løvet dufter saa friskt og vinker saa indbydende, at vi maa der ud og ryste Byens trykkende, kvalme Luft af os, for at vi kan tage fat paa den daglige Gjerning med fornyede Kræfter . . .

„Jeg tror, der er skjønnest i Danmark" synger Digteren. Og det vilde visselig lønne sig for mange, der benytter deres Ferie til en Parforcetur ad Rhinen, til Harzen eller til sachsisk Schweiz, om de i Steden for gjæstede nogle af deres Fædrelands smukkeste Egne, før de drog udenlands. Det er nemlig en Kjendsgjerning, at der er mange Mennesker, der ikke uden Selvfølelse kalder sig „velberejste"; som har været i Paris, London og Berlin, besteget de sweizisk Alper, Skotlands Højdedrag og Norges Klipper, men for hvem Vesterhavet, Heden og Himmelbjærget er fuldstændig terra incognita.

Rejs der op til den jyske Hede, eller til Vesterhavet, I lykkelige, som har Tid og Penge til at anvende Ferien, som I bedst synes. Gjem Rhinturen og Bjærgvandringerne i Harzen til en en anden Gang; fordyb eder først i vor egen danske Natur; den har en Skrift, som det vel er værd at granske, og kan I ikke tyde den; kan I ikke tage Stemningen fangen, naar I sidder paa den ensomme Klit ude ved det evig rastløse, mumlende og syngende Vesterhav, eller naar I vandrer over den store, vidtstrakte Ahlhede, saa uendelig rig paa fine Nuancer midt i sin mægtige Ensformighed — ja, saa kan I lige saa gjærne blive borte fra Harzen og Rhinen med.

Lad os imidlertid følges et Stykke ad paa Vejen til en Hedereise. Vi tager en af Danmarks mærkeligste Stæder, det ældgamle Viborg, til Udgangspunkt. „Vebjærg" hed Byen oprindelig, d. v. s. det hellige Bjærg eller den hellige Høj; den var det fornemste Offersted i Hedenskabets Tid, og man ser heraf, at Byens Historie naar helt op til den graa Oldtid. Det er en lang Række historiske Minder, der knytter sig til den. Paa Viborg Thing foregik Kongevalg og Kongehyldning i mange Aarhundreder, lige fra Middelalderen indtil Midten af det 17de Aarhundrede. Hardeknud (1027), Magnus den gode (1042), Svend Estridsen (1047), Harald Hejn (1076), Knud den hellige (1080), Prinserne Valdemar og Knud (1154), Kristoffer II (1320), Valdemar Atterdag (1340), Kristoffer af Bayern (1440), Kristian I (1448), Frederik II (1523) o. s. v. og endelig Prins Kristian, senere Kristian V (1655) hyldedes her som Konger i Danmark. Erik Ejegods Afsked med Folket, før han drog ud paa sin Pilgrimsfærd, fandt ogsaa Sted paa Viborg Thing. Her sloges de ældste danske Mønter af Knud den store og Hardeknud; her kronedes og jordedes Erik Glipping; her fra lød (1523) Adelens Undsigelse til Kristian II; her holdtes den første danske evangeliske Prædiken af Hans Tausen i det Herrens Aar 1525; her holdt Kongerne Retterthing og den stærke jyske Adel aarlige, vigtige Raadslagninger; det berømte store Marked „Snapsthing" førte Aar efter Aar hele Nørrejyllands Pengeomsætning gjennem Viborg; til det gamle Viborg Landsthing appelleredes i den tidlige Middelalder selv Sønderjyllands Sager; det hævedes først 1805; da det afløstes af Landsoverretten, og her holdtes endelig — første Gang 1836 — Nørrejyllands Stænderforsamlinger. Det kan vel nævnes en By med historiske Minder. Led for Led strækker de sig lige op til den nyeste Tid.

Næst efter Kjøbenhavn og Fredericia er Viborg den omfangsrigeste By i Danmark; den har et Fladeindhold af 132 Tdr. Land, hvoraf dog en større Del optages af Markjorder, Haver og ubebyggede Pladser; dens Omkreds er over en halv Mil. Fra Asmild- og Randersvejen har man den bedste Udsigt ud over Byen, der hæver sig malerisk

over den lange Sø's Flade, medens Domkirkens Spir atter hæver sig over Husenes Tage og Havernes Trægrupper.

Domkirken er med Rette Byens Stolthed; ja, hele Landet kan være stolt af den, thi Danmark ejer i denne Bygning en romansk Kirke, som efter kyndiges Dom om end ikke i Størrelse, saa i ren og harmonisk Skjønhed søger sin Lige. I sin allerældste Skikkelse antages Viborg Domkirke at stride sig fra den første Halvdel af det 11te Aarhundrede, men i Tidernes Løb har den været hærget mange Gange baade af Ild og af uduelige, smagløse Bygmestre, indtil dens Gjenopførelse fra Grunden paabegyndtes 1863, hvor efter der tretten Aar senere stod en fuldstændig Granitkirke i den skjønneste Skikkelse, og denne indviedes (den 10de September 1876) med stor Højtidelighed. Kirken indeholder mange ældre Mærkeligheder, blandt hvilke kan nævnes Erik Glippings Grav. Ogsaa Svend Eriksen Grathe er jordet her, men Gravstedet er ukjendt, ligeledes Bisp Gunner (død 1251); her hviler ogsaa den berømte Kansler Niels Kaas (død 1594) og Biskop Henrik Gerner (død Aar 1700).

Men hvor meget end baade de historiske Minder og Kirkens fuldendte arkitektoniske Skjønhed forener sig om at fængsle os, tør vi dog ikke dvæle længer i den gamle, minderige Stad. Blichers Monument, der er oprejst i et lille Anlæg tæt uden for Byen, erindrer os om Maalet for vor Færd. Hvilken Stemning er der ikke i de fire Verslinjer, som findes indtegnet paa Granitsoklen:

„Min Fødestavn er Lyngens brune Land,
Min Barndoms Sol har smilt paa mørken Hede,
Min spæde Fod har traadt det gule Sand,
Blandt sorte Høje bor min Ungdoms Glæde."

Altsaa afsted. Vejen gaar syd paa til Hald; i Lejrtiden er der altid Kapervogne at faa, i modsat Fald vil vi tilraade Apostlenes Befordring. Fra hvad Side man end kommer til Stedet, gaar Vejen over den udstrakte Hede „med de mørke Minder om Borgerkrig, Oprør og Kongemord." Man kan enten følge den slagne Landevej fra Viborg, indtil man naar Non-Mølle; derefter dreje lidt vest paa og — dersom det er i Lejrtiden, med behørig Tilladelse — gaa tværs over Lejrpladsen; saa staar man lige over Hald Hovedgaard. Eller man kan vælge den mere direkte Vej, i det man først passerer Viborg Sø, derpaa lægger Vejen forbi Plantagerne Liseborg og Viborg og endelig forbi Viborg- og Søndre-Krat. Vejen til Hald fører fra Plantagerne ind gjennem en omfangsrig Egeskov, der har sin ganske særegne Karakter; den deles i to Partier: Langskoven og Ørnebjærg-Skoven; i den sidste, højstliggende Del har Vestenvinden kroget Stammerne og forkrøblet Kronerne, saa at de har faaet et underlig forrevent Udseende. Fra en Bakke, „Ørnebjærg" kaldet, har man en prægtig Udsigt ud over Egnen, mod Nord lige til Viborg, hvor man tydelig ser Domkirkens Spir. Under Ens Fødder ligger ligesom et bølgende Hav af grønne Trætoppe, paa hvilke Skyerne kaster deres Reflex, saa at de snart dækkes af et dunkelt Slør, snart skinner paany i lysegrønne Farvetoner, naar Solen atter træder frem og spreder sit Lys over dem. — Gjennem en ejendommelig Allé af saakaldte Vildbanesten fører Vejen op til Hald Hovedgaard, fra hvis paa Skraaningen anbragte Have man har et prægtigt Skue ud over Hald Sø. Det er en Slags Bjærgsø, omgiven af høje Banker, dels bevoxede med Lyng, dels med frodig Skov. Mod Vest har man Hald Ruin med den omliggende Bøgeskov. Søen er blank som Krystal; nogle Birke, hvis Grene hænger halvt ud over Bredden, og et Par hvide Maager, der flyver skrigende hen over Søen, tegner aldeles tydelig deres Spejlbillede deri.

Det Hald, der nu findes, er det fjerde i Rækken. Det ældste Hald har ingen Historie; det hører Sagnet og Kæmpeviserne til. Det andet Hald er derimod historisk. Efter at „Gammelhald" var nedbrudt, gjenopførtes Borgen i det 14de Aarhundredes første Halvdel af den bekjendte jyske Ridder, Niels Bugge, sin Tids rigeste og mægtigste Adelsmand. Under den jyske Adels Oprør mod Valdemar Atterdag, var Niels Bugge en af Hovedmændene, og Krøniken fortæller, at da Kongen bebrejdede ham hans Modstand og ytrede:

„I bygger saa overmaade fast;
I agter ej Pil eller Blidekast!"

saa fik han af den gæve Ridder det Svar:

„Hvad heller I ville storme eller stride;
ni Vintre paa Hald jeg vil eder bide!"

Da det gamle Slot var helt forfaldent, byggedes det tredje Hald af Generalmajor Gregers Daa, der faldt ved Gadebusch i Aaret 1712. Det fjerde i Rækken, det nuværende Hald, er opført af Kammerherre Schinkel; Statsminister Ove Høeg-Guldberg boede her fra 1802 til sin Død 1818; fra 1844—52 ejedes Hald af Staten, hvorefter Gaarden atter gik over i privat Besiddelse.

Et lille Stykke nord for Hald ligger den ovenfor nævnte Non Mølle. Kommer man fra Viborgvejen, opdager man den ikke, før dens Tag paa en Gang træder frem i Niveau med Vejen, der paa dette Sted danner en pludselig Skraaning. Lige over Møllen ligger en høj Hedebakke, i Baggrunden til højre den spejlblanke Sø, og videre Syd paa snor Vejen sig ind mellem de brune Hede-

bakker. Man skimter Bakkedragene ved Dollerup. Og her begynder den egentlige Hedenatur, der trods sin mørke, alvorlige Grundtone aabner sin Favn saa lokkende, at man forunderlig stærkt drages hen imod den. Endnu længere mod Syd breder Alheden sig, og herfra er det altsaa, man skal tiltræde Hederejsen. Her gjør vi derfor Holdt; thi for denne Gang gjaldt vor Udflugt jo kun Viborg og Hald.

v—d.

Det forsvundne Barn.

Fortælling af George R. Sims.

(Sluttet.)

Aarene randt hen, og Tiden gjorde sit bedste for at læge det smertelige Saar; Ethel kæmpede med sin Sorg og opofrede sig for Datteren; men da den unge Ethel voxede til, lærte hun kun at kjende en stille og blid Moder, som kyssede hende Morgen og Aften, og paa hvis smukke Ansigt Sorgen havde sat sit uudslettelige Stempel. Barnet voxede op til en smuk Pige, men hun kjendte kun lidt til den ydre Verden. Fru Bransom holdt sig fjærn fra al Selskabelighed, og Ethel var, med Undtagelse af den Tid, hun var i Skolen, altid hos hende.

Helt kunde Fru Bransom dog ikke faa Bugt med sin Sorg, bestandig tænkte hun paa Drengens Skæbne, grundede over, om hendes lyshaarede Harald var død eller i Live. Hun kunde liste sig op paa det lille Barnekammer, nu et Tempel, helliget det forbigangne, lukke sig inde der og kaste sig paa Knæ foran den lille Seng, som stod der endnu, og hulke sin Sorg ud for Gud. Hun kunde tage det Legetøj frem, som hans Barnehænder havde syslet med, og kysse det lidenskabelig. Som Aarene gik, tabte hun Haabet og kom til den Overbevisning, at hun og hendes lille Dreng ikke vilde mødes oftere paa denne Side Graven.

Paa Drengen tænkte hun altid — paa hans Fader aldrig. I Aaringer havde hun intet hørt fra ham, og hun bekymrede sig heller ikke derom. Den sidste Sorg havde udslettet ethvert Minde om den første. Hun formodede, at han var i Live, da hun, hvis han var død, vilde have faaet Meddelelse derom gjennem hans Sagførere. Sladderen omtalte ham ikke mere, og hun hørte ingen Sinde hans Navn nævne. En Tid lang havde hun sat ham i Forbindelse med Barnets Forsvinden, men da han blev eftersporet, og det viste sig, at han den Gang havde været i Udlandet, lod hun den Tanke falde.

Hendes Barn maatte være blevet stjaalet af Landstrygerpak, Folk, som intet havde hørt om de udsatte Belønninger, og Harald var maaske nu et Udskud blandt Mennesker, en ulykkelig, som førte et elendigt Liv. Hun gyste ved denne Tanke og ønskede hellere, at han laa rolig og sov under det fredelige Grønsvær. Det var alt sammen saa hemmelighedsfuldt og sælsomt at tænke sig, og hun frygtede for at miste Forstanden; hvis hun hengav sig for meget til disse Tanker. Hun rev sig da løs fra dem og levede mer og mer for Ethel alene. Hun var taknemmelig for Datterens Kjærlighed, som den eneste Velsignelse, der var tilbage for hende.

Da Ethel var atten Aar, begyndte hun at skrante lidt, og Moderen fik en ny Aarsag til Ængstelse.

Hun henvendte sig til en Læge, og hans Ord var ikke til at tage Fejl af.

„Deres Datter maa have Afvexling og leve mere i Selskab; hun maatte helst rejse udenlands. Dette stille, ensformige Liv inden Døre er uheldigt for hende. Hun vil sygne hen og være udsat for alvorlig Fare, hvis der ikke bliver forsøgt et Middel derimod."

Fru Bransom hørte fortvivlet paa Lægens Ord. Hun var paa den Tid selv syg og kunde ikke rejse til Udlandet, og til hvem kunde hun betro sit Barn?

Fru Bransoms Tante, den gamle Fru Masham, kom hende til Hjælp. Hun havde i lang Tid gjort sin Slægtning alle Haande Forestillinger med Hensyn til Ethel, og da hun nu af Lægen selv, som ogsaa var hendes Raadgiver, hørte, hvad der var i Vejen, forlangte hun at faa Ethel under sin Varetægt. Hun stod netop i Begreb med at rejse til

Udlandet for Vinteren, og hun var villig til at tage Ethel med.

Fru Bransom gav taknemmelig sit Minde. Hun skiltes nødig fra sit Barn, men hun indsaa, at det var nødvendigt.

Samme Vinter rejste Ethel til Italien, og Fru Bransom blev alene tilbage med sin Sorg.

* *
*

„Kjære, han er en henrivende ung Mand!"

„Ja, Tante, jeg holder ogsaa meget af ham."

De talende var Ethel og hendes Grantante. Hele det engelske Selskab i Rom gjenlød af Ros

Viborg. (Se Side 257).

over den unge Brasilianer, Grev D'Antes, der som en ny Stjærne havde ladet sig til Syne paa Roms Himmel.

Den unge Mand havde truffet Ethel i flere Selskaber, thi den gamle Frue holdt fast ved den Beslutning, at naar Pigebarnet endelig var kommen med hende, skulde hun ogsaa have saa megen Afvexling og Adspredelse som muligt, og i sit stille Sind nærede hun desuden den Plan, at Ethel skulde gjøre et godt Parti oven i Kjøbet.

„Det stakkels Barn bliver saamænd aldrig gift, naar hun lukkes inde hos Moderen," sagde den gamle Dame, „derfor maa vi smedde, mens Jærnet er varmt."

Den unge Grev D'Antes var særdeles opmærksom over for Fru Masham, og hun benyttede snart Lejligheden til nøjere at udspørge ham.

Med naturlig Utvungenhed fortalte han hende, at han var kommen til Evropa for at se sig om efter en Hustru. Han talte udmærket engelsk, og da Fru Masham spurgte, hvor han havde lært det, svarede han smilende:

„Aa, jeg tror, jeg er en Engelskmand; i hvert Fald er min Fader det. Vor Titel blev skjænket os samtidig med, at min Fader kjøbte et Gods. Han drog til Brasilien, mens jeg endnu var meget ung; jeg kan ikke mindes det. Han havde haft en stor Modgang, tror jeg, og Evropa var blevet ham forhadt. Han rejste der over i Forretninger, kjøbte Jord og fik til sidst en uhyre stor Formue ud af nogle Miner, som han kom i Besiddelse af. Kejseren ophøjede ham i Adelsstanden, og nu hedder han Grev D'Antes, men han er en Englænder."

„Og Deres Moder? Er hun en engelsk Dame?"

„Hun var det," svarede den unge Greve

„men hun døde, før min Fader drog til Brasilien."

„Og nu er De i Færd med at søge Dem en Hustru?"

„Ja, en engelsk Pige," sagde den unge Mand med et klædeligt Smil. „Min Fader ønsker, at jeg skal gifte mig. Han har den Tanke, at det vil gjøre mig mere stadig. Han ønsker, jeg skal bosætte mig hos ham, og mener, at naar jeg bliver gift og faar min Hustru til Brasilien, vil jeg ikke oftere forlade ham for at strejfe Verden rundt."

„Men De er meget ung."

„Aa ja, vi gifter os tidlig i Brasilien. Vi

„Ja, jeg synes ogsaa særdeles godt om ham," sagde hun.

„Men hvis han nu spurgte dig, om du vilde være hans Hustru?"

Ethel rødmede. „Det har jeg ikke tænkt paa," mumlede hun, „men jeg tror for Resten ikke, han bryder sig om mig."

Ethel havde imidlertid gjort et stærkt Indtryk paa den unge Greve, et Indtryk, som han slet ikke kunde forstaa. Det var næppe Kjærlighed og dog Tilbøjelighed. „Jeg er aldrig saa glad, som naar jeg er hos Frøken Branſom, sagde han til sig selv,

Ved Hald Sø. (Se Side 257).

ældes hurtig der. Men undskyld, Valsen begynder, og jeg har engageret Frøken Branſom."

Fru Masham saa efter det unge Par, i det de hvirvlede forbi hende i de dansendes Række.

„Besynderligt!" tænkte den gamle Dame, „man skulde tro, de var som skabte for hinanden. Der er næsten Lighed i deres Ansigtstræk. Ja, jeg syntes jo nok, at han ikke var mørkladen nok til at være en født Brasilianer."

Fru Masham omtalte den unge Greve med stor Ros for Frøken Branſom; men Ethel hørte ligegyldig paa hende.

„og dog synes jeg snarere at kunne holde af hende som en Søster end som en Hustru."

Dagene gik, og Tiden kom, da Lady Masham skulde vende tilbage til England.

Dagen for Afrejsen indfandt Grev D'Antes sig paa deres Hotel for at tage Afsked med dem.

„Min Fader kommer til Europa," sagde han, „jeg venter ham daglig her i Rom. Om kort Tid skal vi nemlig være i England. Maa jeg bringe ham med mig og indføre ham hos Dem?"

Fru Masham glædede sig ved den Tanke, at Bekjendtskabet vilde blive fornyet under saa

lovende Omstændigheder, og den unge Brasilianer modtog en hjærtelig Indbydelse til at gjæste hendes Hus.

Fru Bransom fik al Ting at vide om den Erobring, som Ethel havde gjort, men hun sukkede blot, i det hun tænkte paa, at den Tid snart var for Haanden, da hun vilde blive helt barnløs. Ethel lænede sit Hoved til Moderens Bryst og hviskede, at hendes Tante var fejl underrettet; hun, Ethel, var sikker paa, at den unge Greve ikke brød sig om hende, og hun nærede paa sin Side ikke heller nogen varmere Følelse for den unge Mand.

* * *

Foraaret var kommet, og dermed Aarsdagen for hin ulykkelige Stund, da Fru Bransom saa sin lille Søn for sidste Gang.

Det var om Morgenen paa denne Dag, at Fru Masham modtog en Billet, hvori det meddeltes hende, at den unge Grev D'Antes og hans Fader var i Byen, og at de vilde have den Fornøjelse at aflægge hende et Besøg om Eftermiddagen. Den unge Brasilianers Billet sluttede med Haabet om, at han skulde have den Glæde at hilse paa Frøken Bransom.

Fru Masham indfandt sig kort efter hos Ethel og forlangte, at baade hun og Moderen skulde indfinde sig i hendes Hjem.

„Kjære," udbrød hun, henvendt til Fru Bransom, „du vil kun have Glæde deraf, og desuden bør du jo stifte Bekjendtskab med disse Folk. Om ikke for andet saa for Ethels Skyld maa du rive dig ud af denne Døs."

Til sidst gav Fru Bransom efter og tog sammen med Tanten og Datteren Plads i Vognen. Hun var ængstelig for Ethels Fremtid — ængstelig for, at hun ikke skulde faa en Mand, der var hende værdig. Sin egen sørgelige Historie havde hun skjult for sit Barn, men hun bad til Gud, at en Skæbne som hendes aldrig maatte ramme Datteren.

Den unge Grev D'Antes havde fortalt sin Fader om den smukke engelske Pige, han havde mødt i Rom, men han havde ikke sagt ham hendes Navn.

Da Faderen udspurgte ham, svarede han: „Du kan jo faa hende at se."

Den unge Mand var lidt romantisk anlagt, og Faderen, der havde ham inderlig kjær, gav efter for ethvert af hans Luner. Greven var en Mand, hvis blege, alvorlige Ansigt bar Spor af tidligere Sorger, der vidnede om, at han ikke havde overvundet Livets Storme uden Saar og bitre Minder.

„Vil du saa ikke fortælle mig din Engels Navn, eller hvor vi skal hen?" spurgte Greven smilende, i det han lænede sig tilbage i Vognsædet ved Sønnens Side.

„Nej, Fa'er, du skal først fortælle mig, hvad du synes om hende."

Vognen førte dem afsted gjennem Londons Gader. Greven stirrede paa de forskjellige Steder, de passerede, i det han tænkte paa alt det, der var hændet, siden han sidst havde været i den mægtige Verdensby.

Pludselig standsede Vognen, og Brasilianerne steg op ad Trappen til Fru Mashams Dør.

Den unge Mand rakte sit og Faderens Kort til Tjeneren, som derpaa viste dem ind i Salen, hvor Ethel, hendes Moder og Fru Masham var til Stede.

Den unge Greve traadte først ind, Faderen fulgte tæt efter.

Fru Masham rejste sig for at hilse paa dem. Men i det samme saa hun den ældre Brasilianer udstøde et Skrig og fare tilbage. Fru Bransom, der ogsaa havde rejst sig, var sunken tilbage i Stolen saa bleg som en Død.

I samme Øjeblik havde Fru Masham opdaget Aarsagen til denne gjensidige Forfærdelse.

Elektrisk Jærnbane. (Se Side 264).

Grev D'Antes var hendes Nieces Mand, Harald Branſom.

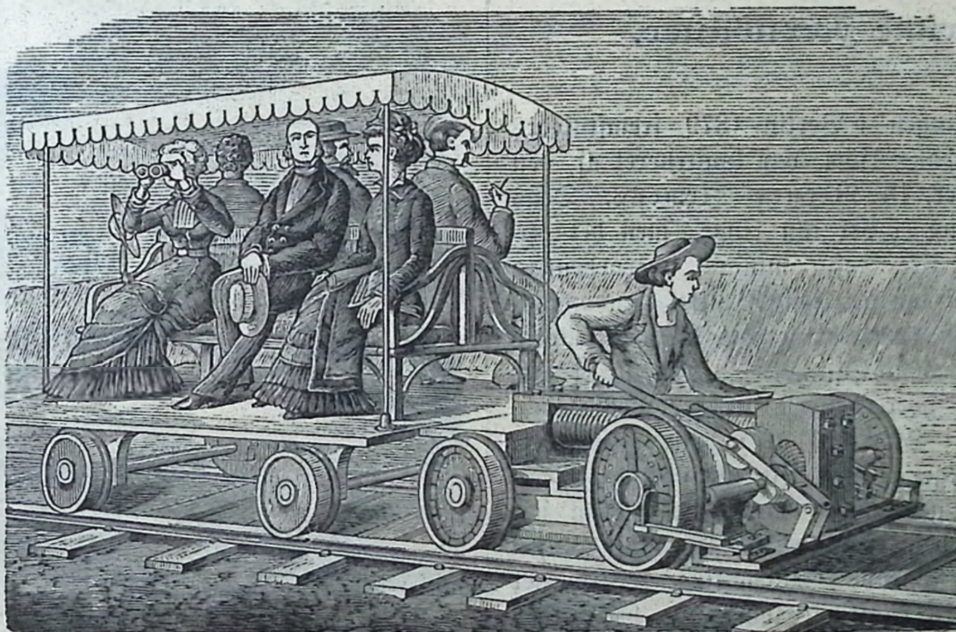
Før hun kunde tale, eller blot tænke, havde Fru Branſom, bleg og ſkjælvende, med Øjnene ſom fæſtede paa et Spøgelſe, liſtet ſig tvært over Gulvet og grebet den unge Grev D'Antes ved Armen.

„Er han din Fader," giſpede hun, og ſlyngede med et krampagtigt Gjenkjendelſesudbrud Armene om den unge Mands Hals, „ſaa er du — du — — Harald, min Søn!"

I det næſte Øjeblik faldt hun beſvimet om i ſin Mands Arme.

*   *   *

„Ethel," ſagde Harald Branſom, „jeg er en anden end den, jeg var før. Kan du tilgive mig? Jeg kan ikke affe Harald efter alle disſe Aars Forløb. Jeg grundede og lagde Planer, indtil han blev min, thi jeg havde beſluttet, at han ſkulde være det. Min Kammertjener opholdt ſig paa Hotellet i mit Navn, medens jeg rejſte til London. Jeg vidſte jo, at der ſtrax vilde blive taget fat paa Efterforſkningerne. Jeg vogtede paa Drengen fra Dag til Dag, og da endelig Lejligheden tilbød ſig, ſtjal jeg mit Barn. Men jeg frygtede, at Loven vilde tvinge mig til at afſtaa ham, og at du vilde efterſøge mit Spor, derfor flygtede jeg til et fjernt Land; der boſatte jeg mig og begyndte for min Søns Skyld et nyt Liv."

Edisons elektriſke Jærnbane. (Se Side 264).

Den mærkelige Hændelſe blev fortalt og opklaret. Ethel forſtod nu, hvorfor hun kun havde følt en ſøſterlig Kjærlighed for den unge braſilianſke Greve, og han forſtod ligeledes, hvorfor han kun havde næret en Broders Følelſer for hende. De var jo i Virkeligheden Søſter og Broder, adſkilte paa en mærkelig Maade for atter at forenes paa en lige ſaa mærkelig — ved en af disſe Hændelſer, der ſom ofteſt hører hjemme i Romanerne, men ſom dog ogſaa kan træffes i det virkelige Liv.

Harald Branſoms Huſtru ſlog ſine Øjne op i ſin Mands Arme. Glæden over den pludſelige Gjengivelſe af den Søn, hun havde begrædt ſom død, ſpredte hendes Livs Taage, ligeſom den varme Sol gjennembryder Morgentaagen og viſer den grønne, ſmilende Jord. I denne Mødets Stund blev Fortidens Minder lutrede og forſonede.

Fru Branſom glemte alt, undtagen det ene, at hendes Søn var gjengivet hende, og ſnart følte den ſmukke Knos ogſaa Hjærtet banke for den Kvinde, der havde elſket ham ſaa højt og miſtet ham paa en ſaa ſkrækkelig Maade i hine Dage, der nu var forſvundne af hans Erindring.

Kunde en Familie, ſaa mærkelig forenet, atter ſkilles ad?

„I Rio har jeg et ſmukt Hjem," ſagde Harald Branſom, „og dér kjender ingen vor Hiſtorie. Der kan du og Harald leve ſammen. Ethel, hav Tillid til mig! Jeg har bittert angret Fortiden. Lad denne Del af vort Livs Hiſtorie ſlutte her — og en ny — den lykkeligſte og bedſte begynde fra nu af."

Ethel Branſom var endnu ikke gammel, og hun havde maaſke endnu mange Aar at leve. Derſom Gud ikke havde villet det, mon han ſaa havde bragt dem ſammen?

Hun lyttede til den gamle Kjærligheds Stemme. Hun saa ind i det Ansigt, hvor hun som Pige første Gang havde læst om Kjærlighed, og hviskede: „For Børnenes Skyld — Harald — ja."

„For Børnenes Skyld," hviskede han igjen. „Gud velsigne dig, Ethel!"

Fru Masham saa over til Vinduet, hvor Harald og Ethel talte ivrig sammen, og sagde halvt sagte: „Og jeg har ikke fundet en Fæstemand til dig, Ethel, som jeg jo dog saa gjærne havde villet."

„Kjære Tante," svarede Ethel og tog Haralds Haand mellem begge sine, „jeg sagde dig jo strax, at jeg vilde holde mest af ham som en Broder."

Elektriske Jærnbaner.

Paa Udstillingen i Berlin 1879 fremstilledes en elektrisk Jærnbane, som var konstrueret af den bekjendte Elektriker, Dr. Werner Siemens. Dens praktiske Betydning er vel kun ringe, men det opnaaede Resultat ikke desto mindre overordentlig interessant. Man kan tænke sig, hvilket ejendommeligt Skue det maa være at se det lille Lokomotiv komme rullende hen ad Skinnerne, trækkende et Par Vogne efter sig, hver bestemt til sex Passagerer, uden at man er i Stand til at opdage den skjulte Kraft, der bevæger denne ikke ubetydelige Vægt. Og Interessen stiger endnu mere, naar man ser, hvor sindrig det hele er udtænkt. Uden for Linjen er anbragt en fastistaaende Dampmaskine, der bevæger en dynamo-elektrisk Maskine, som staar ved Siden af den. En lignende dynamo-elektrisk Maskine staar paa den forreste Vogn, og naar den elektriske Strøm sluttes, paavirker denne Maskine Hjulmekanismen, hvorved Lokomotivet og Vognene sættes i Bevægelse. Som Tegning 1 viser, er Lokomotivet kun lille, og oven paa det har Konduktøren sit Sæde. Ved Bevægelse af et simpelt Haandgreb sætter han Toget i Gang eller standser det, uden at han behøver at forlade sin Plads. Med fuld Last, 3 Vogne med 18 Passagerer, kjøres der med en Hastighed af omtrent 2 danske Mil i Timen.

Mere praktisk Betydning har den berømte amerikanske Opfinder Edisons elektriske Jærnbane, der er fremstillet paa den næste Tegning (2). Den er uden Tvivl det mest fuldkomne og tillige det første Forsøg, der fører Sagen ud over Experimenternes Standpunkt til et praktisk anvendeligt Resultat. Som Tegningen viser, bestaar Toget af et elektrisk Lokomotiv og en aaben Vogn, der rummer 12 à 14 Passagerer. Et amerikansk Blad, hvis Referent har deltaget i flere Prøvekjørsler, meddeler, at Lokomotivet med en Vogn og 14 Passagerer fór „som et Lyn" over Stok og Sten, over større og mindre Kurver og Stigninger, alt sammen med en Hastighed af omtrent 7 danske Mil i Timen, altsaa næsten dobbelt saa stor som den, et ordinært Jærnbanetog kjører paa vore Jærnbaner. Hvis disse Resultater maatte praktisk bekræfte sig, vil man uden Tvivl i en ikke fjærn Fremtid opleve Overraskelser paa dette Omraade, som man tidligere vilde have henført til Umulighedernes Verden.

En zoologisk Mærkværdighed.

Da hjem han gik i den mørke Nat,
han havde en ordentlig Abekat,
men da han vaagned i Morgenstunden,
var Abekatten komplet forsvunden,
kun oppe i hans øverste Kammer
der var en forskrækkelig Katzenjammer.

TEATERNYT.

Det kongelige Theater har gjenopført Bjørnstjerne Bjørnsons „De nygifte" i ny Indstudering. Amtmanden spilles nu af Hr. S. Petersen, Mathilde af Frk. Anthonsen og Laura af en ung Dame, Frk. Olga Meyer, der i denne Rolle havde sin første Debut. Til den sidstnævnte Præstation knyttede vel Hovedinteressen sig ved Stykkets Gjenopførelse efter flere Aars Hvile, men man kan næppe stille Debutantindens kunstneriske Horoskop efter denne hendes første Optræden. Saa meget tør kun siges, at Frk. O. Meyer har flere Betingelser for scenisk Virksomhed: et heldigt Ydre, forstandig Opfattelse og en klædelig Frihed i sine

Bevægelser. Som Mathilde gav Frk. Anthonsen et nyt Vidnesbyrd om mere end almindeligt dramatisk Talent; hvis Forholdene blot maatte stille sig saaledes, at hun i en ikke altfor fjærn Fremtid kunde faa Lejlighed til at skabe sig et Repertoire, er der ingen Tvivl om, at hun med Tiden ikke blot vil kunne udfylde en Plads, men ogsaa blive en virkelig Støtte for vor nationale Scene. I Frk. Anthonsens Spil er der noget, der røber den ægte Kunstnernatur; det kom frem selv i en saa lille Rolle som Bondepigen i „En Valkyrie"; som Mathilde havde Frk. Anthonsen en større Opgave, og hun løste den paa en Maade, der lover noget mere end almindeligt.

Paa Privattheatrene har Beneficerne floreret i den sidste Tid. Paa Folketheatret har Hr. Dorph-Petersen og derefter Fru J. Hansen haft deres „Aften". Ved den første opførtes „Ude og Hjemme" samt Hostrups morsomme Sangspil „Feriegjæsterne", i hvilket Hr. Dorph-Petersen har en af sine bedste Roller som Karlen Jørgen, en Rolle, som han udfører med ikke ringe Talent. Fru J. Hansen mødte til sin Benefice — foruden i „Vore Koner" — som den uforlignelige Madam Krøyer i „Store Bededagsaften" og spillede med mere Lune og Komik end nogensinde før. — Paa Kasino har den sidste Benefice været Fru Krums, der bød paa en særlig lovende Aften: det gamle Folkeskuespil „Bajads" i Forening med Erik Bøghs uimodstaaelig morsomme „Hr. Grylle og hans nyeste Viser". Bifaldet har ved disse forskjellige Beneficer været overmaade livligt; hver især af de yndede Kunstnere har modtaget rigelige Beviser paa Publikums Sympathi.

NY BØGER.

Underjordisk Ild, Noveller af H. Rosenthal-Bonin, oversatte med Forfatterens Tilladelse af Alfred Ipsen. (Andr. Schous Forlag).

Af **„Orienten"**, af Amand v. Schweiger-Lerchenfeld, paa Dansk ved Johannes Magnussen, er 9—10 Levering udkommet. (Brødr. Salmonsens og Andr. Schous Forlag).

Af **„Illustreret Sundhedslexikon"**, en udførlig populær Haandbog i Syge- og Sundhedsplejen, af Dr. med. J. Ruff (med 400 Afbildninger) er 1ste Hefte udkommet paa Nyt dansk Forlagskonsortiums Forlag. Vi henviser foreløbig til omstaaende Subskriptionsindbydelse.

Den lille Stuegartner, indeholdende Grundregler for Plantedyrkning i Værelser samt kortfattede Kulturanvisninger, af Thr. G. Rugh. N. C. Roms Forlagsforretning.

Sognebibliothekers og lignende Bogsamlingers

— ikke Skolebogsamlingers — Opmærksomhed henledes paa, at den Raben-Levetzauske Fond har besluttet atter i Aar at anvende en Sum af 3000 Kroner til Bedste for saadanne Bogsamlinger rundt om i Landet. Fonden har ligesom tidligere overdraget undertegnede Komite Anvendelsen af det nævnte Beløb. Andragender fra Bogsamlinger, der ønsker at komme i Betragtning ved Fordelingen af disse Gaver, som kun ville blive ydede i Penge, indsendes til Komiteens Sekretær, Dr. phil. Fr. W. Horn, Frederiksborggade Nr. 25, Kjøbenhavn K., inden 15de Maj, paategnede og anbefalede af en stedlig Autoritet (Sogneraadet, Præsten eller lign.). Andragenderne bør indeholde Oplysning om, hvornaar den vedkommende Bogsamling er oprettet, hvor mange Deltagere den har, hvor stort Medlemsbidrag der betales, o. s. v., i det hele, hvad der kan tjene til at vise, i hvilket Omfang den benyttes, og med hvor stor Interesse den omfattes af Beboerne.

Komiteen for Uddeling af Boggaver.

A. Andresen. E. Holm,
Komiteens Formand.

Fr. W. Horn,
Komiteens Sekretær.
Frederiksborggade Nr. 25, Kjøbenhavn K.

Praktiske Smaavink.

— Ved Foraarstid at strø Aske under Pæretræer indvirker overordentlig gavnlig paa Træet; det har endog vist sig, at dette simple Middel kan gjøre Træer, der allerede truer med at visne, sunde og frugtbærende.

— Kagebagning. „Hvide Kager" laves af: Hviden af otte Æg, to Kopper Sukker, en Kop Smør, en Kop sød Mælk, fire Kopper Mel, en Teskefuld Soda og to Teskefulde Kremor-Tatari.

— En anden velsmagende Kage kan tilberedes paa følgende Maade: Pisk et Æg med en Tredjedel Kop Sukker, tilføj en Spiseskefuld smeltet Smør, en halv Pot sød Mælk, tre Kopper Mel, en Teskefuld Kremor-Tatari og en Teskefuld Soda.

— „Æblestænger". Hertil bruges: Tre Æg, en Pægel Mælk, en Teskefuld Salt og et halvt Pund smaatskaarne Æbler. De serveres koghede.

— Myrer fordrives bedst fra Spisekammeret og fra Frugttræer ved lidt Moskus.

— Et af de bedste Midler, som kan anvendes mod Hæshed, er en let Blanding af Alun og Honning.

— Naar man til Linnedvask kommer en Haandfuld Borax i Vandet i Steden for Soda, saa sparer man det halve Sæbe. Linnedet bliver særdeles smukt og hvidt og tager ingen Skade ved denne Fremgangsmaade.

— Klister af Risstivelse. 120 Gram Risstivelse koges med 20 Gram Gelatine og 2 Unser Vand. Sætter man dette Klister i en Kasse, hvori der er en aaben Flaske med Sprit, kan Klisteret holde sig i 14 Dage.

Blot til Lyst.

Fint Frieri. „Vil De have Halvdelen af dette Æble?" spurgte den smukke Frk. Anna forleden Aften en ung Mand, der en Tidlang havde gjort synlige „Haneben" til hende. „Nej Tak, jeg foretrækker en bedre Halvdel!" Frk. Anna rødmede og henviste den unge Mand til sin Papa.

Høj Grad af Gjerrighed. Der skal i en amerikansk Provinsby bo en Urtekræmmer, der er saa gjerrig, at man en Dag saa ham fange en Flue paa Disken, holde den oppe ved Bagbenene og støve Fødderne af paa den af Frygt for, at den skulde have stjaalet noget af hans Sukker.

Lige for Lige. En ung fattig Mand, der med øjensynlig Livsfare havde frelst en Millionærs Datter fra at drukne, modtog som Belønning 10 Kr. af hendes taknemmelige Fader, en gammel Yankee-Grosserer. Den unge Mand blev saa overvældet af denne Gavmildhed, at han uddelte hver Øre af sin Belønning til tyve Lirekassemænd, for at de skulde bringe hans Velgjører en Serenade.

Dog lidt betænkeligt. En Husmoder, som skulde fæste en ny Pige, spurgte denne, om hun var vant til at staa tidlig op: „Staa tidlig op!" udbrød den ny Pige. „Jeg staar saamænd altid op og har Frokosten færdig og enhver Seng i Huset redt, før en levende Sjæl er vaagnet i hele Huset. Tør jeg spørge, om det er tidligt nok?" — Fruen syntes, at det var alt sammen meget godt, men hun fandt det dog lidt betænkeligt, at den ny Pige redte Sengene, medens vedkommende endnu laa og sov.

„Vinket af". Under en stærk Regnbyge tyede en Mand ind til en Ven, hvis Hus han netop kom forbi, men som han ikke havde besøgt i meget lang Tid. Vennen forstod imidlertid Sagen paa rette Vis, lukkede atter Døren op og fulgte „Vennen" ud med den Bemærkning, at hans Hus ikke var nogen Paraply.

Følg altid Sandheden. Hvor vigtigt det er at have et godt Rygte for Sandhedskjærlighed, ses af følgende gribende Historie: Om Bord paa et Skib, der var paa en lang Rejse, var der udbrudt en hærgende Feber, og det var overdraget en Neger at kaste Ligene af dem, som var døde af Feberen, over Bord. En Dag, da Kaptajnen befandt sig paa Dækket, saa han Negeren komme slæbende med en syg Matros, der stred imod af alle Kræfter og udstødte Veraab over, at man vilde begrave ham levende. „Hvad bestiller du med den Mand, sorte Slyngel?" raabte Kaptajnen. — „Jeg vil kaste ham over Bord, fordi han er død, Massa," svarede Negeren. — „Død, Kjæltring! Ser du da ikke, at han rører sig?" — „Jo, Massa Kaptajn, jeg ved godt, at han siger, han ikke er død, men han lyver altid saa voldsomt, at man aldrig kan vide, naar man skal tro ham."

Tankekorn.

— Erfaringen er et Lommekompas, men desværre er der kun faa, som tænker paa at raadsføre sig med det, før de allerede har taget fejl af Vejen.

— Ejendommelighed fremkalder Ejendommelighed.
Goethe.

— Sorger knytter to Hjærter langt inderligere sammen, end Glæden nogen Sinde formaar at gjøre det.

— Vildfarelsen slipper ofte ind gjennem en Revne, medens Sandheden ikke kan komme gjennem en aaben Dør.

— Hvad er Velgjerninger uden Kjærlighed? En Almisse, som ikke bringer Giveren nogen Velsignelse, og som haardt trykker Modtageren.

— Den Mand, som ikke ved, hvorledes han skal være ædelmodig, er sjælden retfærdig.

— Jo mere Fusker, desto flere Spaaner.

— Sjusketheb er Nøglen til Fattigdom.

— Den, der giver med Glæde, holder af at give hurtig.

Gaadefabrik.

Gaade.

Al boglig Kunst laa fjærn fra os,
al lærd og kløgtig Tale,
men slaas det kunde vi, ja slaas
som drabelige Karle.
Og hæderlig, ej raa og plump
man kaldte vor Bestilling;
nu kjøber man en dygtig Slump
af os for fire Skilling.

s—r.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en Bjærgkjæde i Evropa:

1. By i Danmark.
2. By i Frankrig.
3. By i Tyskland.
4. By i Skotland.
5. Land i Evropa.
6. Flod i Rusland.
7. By i Slesvig.

Serebræny.

Rebus.

10 V. 80 I.

Kallebasse.

Opløsninger til Gaadefabriken i forrige Nummer (Søndag den 30te April):

Gaade: Zeus — Suez.

Geografisk Gaade: Weyse (Wiborg, England, Ystad, Sorø, Edinburgh).

Udgravningsforetagende: Varde, Vejle, Odense, Korsør.

Firkantet Nød i Nr. 17, løst af Cajus Marius i Faaborg. St. i V. Sunt. Hildi Piatsa. E— fra Amager.

Geografisk Gaade i Nr. 17, løst af Cajus Marius i Faaborg St. i V. Hildi Piatsa. E— fra Amager.

Udgravningsforetagende i Nr. 17, løst af St. i V. Sunt. Hildi Piatsa. E— fra Amager.

Brevvexling.

St. i V. Tak for det tilsendte. Skal blive benyttet.

Sunt. Vi har formentlig ikke modtaget noget saadant Brev. Deres sidste Brev til „Familievennen" er dateret d. 13/3.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.
6. Aargang. Søndagen den 14. Maj 1882. Nr. 20.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Femtende Kapitel.

Kyssets Ceremoni.

Det er paa Tiden, at vi vender tilbage til Morosoff. Helenes Sindsbevægelse ved Serebrænys Nærværelse var ikke undgaaet Bojarens Skarpsindighed. I Begyndelsen havde han rigtignok tilskrevet den et Møde med Wjæsemski, men senere fæstede en ny Mistanke Rod i hans Sjæl.

Efter at Morosoff havde taget Afsked med Fyrsten og fulgt ham ud til Porten, vendte han tilbage til sine egne Værelser. De tykke Bryn havde trukket sig truende sammen; over Panden havde der lagt sig dybe Rynker; hans Kinder glødede, og han havde en Fornemmelse, som om han skulde kvæles.

Helene sover nu, tænkte han; hun hører mig ikke; jeg vil gaa ned i Haven; maaske gjør den kølige Aftenluft mig godt.

Morosoff forlod atter Huset. Der var allerede mørkt nede i Haven. Da han nærmede sig Pallisaden, bemærkede han en hvid Klædning. Han saa skarpere til og søgte at skjelne Omgivelserne fra hinanden.

Pludselig naaede dæmpede Elskovsord hans Øren. Oldingen blev staaende. Han gjenkjendte sin Hustrus Stemme. Bag ved Pallisadeindhegningen aftegnede de ubestemte Omrids af en Rytters Skikkelse sig mod den stjærneklare Himmel . . .

Den ubekjendte bøjede sig ned til Helene og sagde noget til hende. Morosoff holdt Vejret tilbage, men et Vindstød ruskede i Trætoppene og overdøvede den fremmedes Ord og Stemme. Hvem var denne ubekjendte? Var det lykkedes Wjæsemski ved sin Udholdenhed at vinde Helenes Gunst? Kvindens Hjærte er en uløselig Gaade: i Dag finder det Behag i det, som i Gaar vakte dets Afsky! . . . Eller var det maaske Serebræny, der havde en Sammenkomst med hans Hustru? Hvem ved! Maaske havde Fyrsten, hvem han havde modtaget som en Søn, endnu samme Dag tilføjet ham en blodig Krænkelse — ham, hans Faders bedste Ven — ham, der var rede til at sætte sit eget Liv paa Spil for at beskytte Serebræny mod Czarens Vrede!

Men nej, tænkte Morosoff saa lidt efter, det er ikke Serebræny! Det er en eller anden Opritsnik, en af Czarens ny Yndlinge. Af en saadan tør man ikke undre sig over, at han søger at bringe Skjændsel over en gammel Bojar . . . Men denne Kvinde, denne listige Slange! Hvor inderlig har jeg ikke elsket hende! Har jeg ikke behandlet hende som en Datter! Og modtog hun ikke af egen fri Vilje min Haand? Var hun mig ikke taknemmelig til, den Hyklerske? Har hun ikke tilsvoret mig Troskab? Nej, aldrig, aldrig, Druschina, burde du

have bygget paa en Kvindes Troskab . . . Kvindetroskab! . . . Et Kammer med Egetræs Døre og stærk Jærnslaa — det hører sig til for Kvinder! . . . Du har overilet dig, Druschina, du har betroet din Ære til en uværdig. Dit glødende Hjærte har tilsløret din Aand. Du har en ung, troløs Hustru — de gode Folk i Moskwa vil gjøre sig lystig over dig!

Saaledes tænkte Morosoff, og hans Betragtninger tilføjede ham en ulidelig Pine. Han vilde først styrte frem, men saa kunde Rytteren undfly, og Bojaren vilde da ikke lære sin Fjende at kjende. Derfor besluttede han at vente.

Som om det skete med Forsæt, hørte Vinden ikke op at blæse den Aften, og Maanen traadte ikke frem bag ved Skyerne. Morosoff kunde hverken kjende Rytterens Stemme eller hans Ansigt. Han hørte kun, at Bojarinjaen under Taarer sagde til ham:

„Jeg elsker dig mere end Livet, mere end Dagens Lys! Dig undtagen, elsker jeg ingen og vil aldrig elske nogen!"

Kort efter gik Helene forbi Morosoff uden at se ham . . . Han fulgte langsomt bag efter hende.

Den næste Dag røbede han ikke ved det allermindste Tegn, at han nærede nogen Mistanke til Helene. Han var som sædvanlig øm og venlig mod hende. Kun nu og da, naar Bojaren troede sig ubemærket, glemte han sig selv, trak Brynene sammen og saa paa hende med en truende Mine.

I disse Øjeblikke grublede han over en og samme Tanke. Han overvejede, hvorledes han skulde opdage sin Fjende . . .

Der var gaaet fire Dage. Morosoff sad ved et Egetræs Bord, paa hvilket der laa en aaben Bog. Bogen var indbunden i rødt Fløjl med Sølvspænder. Dog, Bojaren tænkte ikke paa at læse. Hans Øjne gled flygtig hen over de brogede Udsmykninger og de vidunderlige Billeder, der fandtes mellem Texten, men hans Indbildningskraft vandrede uophørlig frem og tilbage mellem hans Hustrus Kammer og Palisaderne omkring Haven.

Den foregaaende Aften var Serebræny vendt tilbage fra Alexandra-Sloboda og havde overensstemmende med sit Løfte besøgt Morosoff.

Den samme Dag havde Helene under Paaskud af, at hun befandt sig upasselig, ikke forladt sit Værelse. Morosoff havde modtaget Nikita med samme Hjærtelighed som før. Men i det han ønskede ham til Lykke med hans heldige Tilbagekomst og ivrig opfyldte sine Pligter som Vært, iagttog han uafladelig Udtrykket i hans Ansigt for at opdage noget, der kunde røbe, at Nikita var en Forræder mod ham. Serebræny var alvorlig og tankefuld, men tillige ligefrem og aabenhjærtig som altid, og Morosoff opdagede intet.

Paa alt dette tænkte Bojaren nu, medens han sad ved Bordet med den opslagne Bog foran sig.

Han blev forstyrret i sin Grublen, i det en Tjener traadte ind i Værelset. Da Tjeneren bemærkede sin Herres mørke Pande, blev han ærbødig staaende. Morosoff saa spørgende paa ham.

„Herre," sagde Tjeneren, „en Skare af Czarens Folk nærmer sig Huset. Fyrst Wjæsemski befinder sig i Spidsen for dem. Vil du modtage dem?"

I det samme hørte man Lyden af en Tromme, som rørtes af en Tjener, der gik foran Toget for at sprede Folkemængden og skaffe sin Herre Plads.

„Wjæsemski kommer til mig!" sagde Morosoff, „er han forrykt! Bah, maaske drager han blot her forbi. Gaa ned og vent ved Porten. Dersom han kommer hid, saa sig til ham, at mit Hjem er intet Værtshus; jeg kjender ingen Opritsniker og vil ikke modtage dem. Gaa!"

Tjeneren tøvede.

„Nu, hvad mere?" spurgte Morosoff.

„Bojar, du kan befale over mig, men saaledes tør jeg ikke tale til Wjæsemski!"

„Gaa!" raabte Morosoff og stampede med Foden.

„Bojar," sagde Hushovmesteren, der i dette Øjeblik traadte hastig ind i Værelset, „Fyrst Wjæsemski har gjort Holdt ved vor Dør. Han siger, at han er skikket hid af Czaren selv!"

„Af Czaren? Sagde han af Czaren selv? . . . Luk saa Døren op paa vid Gab. Bring mig Brød og Salt paa et gyldent Fad. Alle mine Tjenere skal gaa Czarens Sendebud i Møde!"

Imidlertid var Trommehvirvlen hastig kommen nærmere. Omtrent tyve Ryttere, i hvis Spidse Wjæsemski befandt sig paa en ædel Stridshingst, red i Skridt ind i Morosoffs Gaard. Fyrsten bar en med Perler baldyret Kaftan af hvidt Atlask. Armbaand, ligeledes smykkede med Perler, holdt Kaftanens vide Ærmer sammen ved Haandleddene. Om Livet havde han et Bælte af karmoisinrødt Silke, hvis Ender var prydede med to gyldne Kvaster. Benklæderne, der var af rødt Fløjl, naaede ned til de med Sølvsporer forsynede Støvler af gult Maroquin, paa hvilke Skafterne var besatte med Perler. Over sin Kaftan bar han en let Kappe af gyldenfarvet Silke, der holdtes sammen over Brystet af et Spænde, smykket med to kostbare Ædelstene. Fyrstens Hoved var dækket af en hvid Gyldenstykkes Hue med en Dusk af Diamanter, der bøjede sig ved enhver Bevægelse og funklede i Solstraalerne. Wjæsemskis sorte, fyldige Lokker gled frem under Huen og blandede sig med det korte, vel plejede Skjæg. Fyrsten var en høj, kraftig

Skikkelse; hans Udseende røbede paa hin Dag ungdommelig Munterhed.

I Overensstemmelse med Tidens overdaadige Sæder førte sex Rideknægte til Fods lige saa mange fuldstændig opsadlede Heste bag efter ham. En var sort, en anden isabellafarvet, den tredje staalgraa og de øvrige tre helt hvide. Hestene havde brogede Fjerbuske paa Hovedet; deres Ryg var smukket med glinsende Dyreskind eller Guldenstykkes Dækkener, besatte med Ædelstene. En Mængde Sølvbjælder og fint forarbejdede gyldne Kugler, der alle gav den samme Klang, klingede lystig, naar de ædle Dyr bevægede sig.

Ved Druschinas Tilsynekomst steg Wjæsemski saa vel som samtlige Opritsniker af Hesten.

Med et gyldent Fad i Haanden gik Morosoff dem langsomt i Møde. Med den samme værdige Langsomhed fulgte hans Venner og Tjenere bag efter.

„Fyrste," sagde Morosoff; „du er sendt hid til mig af Czaren. Jeg skynder mig derfor at gaa dig i Møde med Brød og Salt."

Og Bojaren bøjede sig saa dybt, at hans graa Haar faldt ned over hans Pande.

„Bojar," gjenmælede Wjæsemski, „vor ophøjede Czar har paalagt mig at overbringe dig hans kejserlige Befalinger . . . Bojar Druschina! Herskeren over alle Russer, Iwan Wassiljewitsch's Vrede er bleven formildet; han løser det Band, som han lyste over dit Hoved; han øver Mildhed og tilgiver dig alle dine Forseelser. Lige som før, Bojar Druschina, skal du nyde vor store Czars Yndest; du kan atter for Fremtiden vie ham din Tjeneste og indtræder fra nu af igjen i Nydelsen af alle dine Hæderssposter og Rettigheder!"

Da Wjæsemski havde endt sin Tale, stak han den ene Haand ind i Bæltet, med den anden strøg han sit Skjæg, og i det han rettede sig i Vejret med fornem Værdighed, fæstede han sit Ørneblik paa Morosoff, hvis Svar han nu ventede paa at høre.

Ved Talens Begyndelse havde Morosoff lagt sig ned paa sine Knæ. Nu rejste han sig atter op ved sine Tjeneres Bistand. Han var bleven helt bleg.

„Maatte den hellige Treenighed og Moskwas Skytspatroner velsigne vor store Czar!" sagde han med bævende Stemme. „Maatte den barmhjærtige og almægtige Gud forlænge Czarens Dage i det uendelige! Jeg havde ikke ventet dig, Fyrste; men da du kommer fra Czaren, saa beder jeg dig træde ind i mit Hus. Træd inden for, I Herrer Opritsniker! Vis mig denne Ære! Jeg begiver mig et Øjeblik til Kapellet for at takke Gud, men om en føje Stund skal jeg være hos eder, og indtil den sene Midnatstid vil vi derefter være sammen ved et festligt Lag."

Opritsnikerne traadte ind, og imidlertid kaldte Morosoff paa en af Tjenerne.

„Stig til Hest, skynd dig til Fyrst Serebræny, bring ham min Hilsen og sig til ham, at jeg i Dag indbyder ham til et festligt Maaltid. Czaren har vist mig en stor Naade; han har atter skjænket mig sin Gunst!"

Efter at Morosoff havde givet denne Befaling og ført sine Gjæster ind i Æressalen, begav han sig tværs over Gaarden til Huskapellet. Hans Venner gik i Forvejen; bag efter ham fulgte hans Tjenere. Kun Hushovmesteren og de til Opritsnikernes Opvartning nødvendige Folk blev tilbage i Huset.

Indtil det egentlige Maaltid kunde blive anrettet, blev der budt forskjellige Sorter Vin og Frugt omkring.

Kort efter indfandt Serebræny sig, ligeledes ledsaget af sine undergivne og Tjenere, thi i hin Tid kunde en Bojar ved vigtige Lejligheder ikke gaa ud alene eller blot med et lille Følge uden at give noget bort af sin Værdighed.

Det varede ikke længe, før Bordet stod dækket i den store Sal; Tjenerne var allerede hver paa sin Post, men alle ventede endnu paa Husets Herre.

Da Takkegudstjenesten i Kapellet var til Ende, traadte Druschina ind i Salen, festlig klædt i en kostbar, guldbaldyret Kaftan og med en Zobelskindshue i Haanden. Hans tætte, graa Haar var klippet, og Skjægget omhyggelig kæmmet. Han bøjede sig for sine Gjæster; Gjæsterne bøjede sig atter for ham, og alle tog nu Plads omkring Bordet.

(Fortsættes.)

Om Kvinden og hendes Kald.

En populær historisk Afhandling ved v—d.

Der er et Spørgsmaal, som har været og bestandig er Gjenstand for megen Diskussion, nemlig: Kvindens Rettigheder. Hvad der ogsaa er blevet talt en Del om — navnlig i vor emanciperede og nivellerende Tid — er Kvindens Pligter og hendes Overskridelse af de Rettigheder, som er tilstaaede det saakaldte svage eller — hvad vi hellere vil kalde det — smukke Kjøn.

Ægtemænd har altid været meget tilbøjelige til med Alvor og Salvelse at fremhæve Vigtigheden af „Kvindens Pligter", der, set fra Ægtemændenes Standpunkt, naturligvis indskrænker sig til Stopning af Sokker og Madlavning; og, Herregud, man kan jo ikke fortænke d'Hrr. Husfædre i, at de har tænkt paa deres egne Interesser. De fornuftige, ugifte Damer ser Sagen fra et helt andet Synspunkt, og alle deres Bestræbelser er gaaede ud paa at udvide Omraadet for Kvindens Erhverv og hendes Stilling i Samfundet. Filosofer og forskjellige begavede Mænd har debatteret og talt pro et contra i det indviklede Spørgsmaal om Kvindens intellektuelle Evner. De gamle Kasuister, der for Resten maa have været nogle ubehagelige og gnavne Misanthroper, plejede at anføre Grunde for den Paastand, at alle Kvinder i den anden Verden vilde blive til Mænd, „da de er et af Skabelsens Luner, en Ufuldkommenhed, en Fejltagelse i Naturen!" Andre, som er lige saa ugalante, om end mindre alvorlige end de gamle Kasuister, paastaar, at Kvinderne er for talrige og kun skikkede til at opvække Ærgrelse og Splid. De forstaar imidlertid med et mageløst Snille at forstyrre Dommen om deres Kjøn og forvirre Fjenden. At der gives nogle Mænd, som er aldeles uimodtagelige for Kvindens Elskværdighed, afgiver følgende Historie et Exempel paa. Hertugen af Sommerset, der er bleven kaldet „den Stolte", var gift to Gange. Det hændte en Dag i hans andet Ægteskab, at hans unge, smukke Hustru slyngede sin Arm om hans Hals for at give ham et kjærligt Kys. Men hvad tror man vel, blev Takken for hendes Ømhed? I det Hertugen med haanlig Kulde saa ned paa hende, udbrød han: „Frue, min første Kone vilde aldrig have taget sig en saadan Frihed!" I Sandhed, denne utaknemmelige Hertug havde ikke fortjent nogen Sinde at faa Lejlighed til at give eller modtage et Kys.

En særlig Klasse af det smukke Kjøn, som har været Gjenstand for mange Bemærkninger, er Enkerne. Vi har hørt sige, at de unge Piger tit har beklaget sig over, at Enkerne stod dem i Vejen paa Ægteskabets Marked, og der existerer et trykt Dokument, som erklæres for fuldkommen paalideligt og afgiver et uomstødeligt Bevis for den fremsatte Paastand. Den 1ste Marts 1733 blev der nemlig indgivet et af 16 Piger i Syd-Karolina underskrevet Andragende til Guvernøren, hvori de smukke Suplikanter bad Hs. Excellence om at anvende sin Indflydelse og ved sin Mægling virke hen til at forhindre, at Enkerne atter blev gifte, førend de unge Damer var blevne forsynede med Livsledsagere. I Andragendet fremhæves „den store Skade, som foraarsages os Piger derved, at Enkerne ved deres dristige Adfærd bortsnapper de unge, giftefærdige Mænd, og dertil er saa forfængelige, at de tiltror sig større Fortjenester og derfor større Forrettigheder end os, hvilket er et utilladeligt Indgreb i vor Ret, da vi bør have Fortrinet." Det er des værre ikke oplyst, om denne kuriøse Petition blev bevilget, saa at der til Fordel for de ugifte Damer blev sat en Skranke for Enkernes ihærdige Angreb paa de mandlige Hjærter.

Vi vil imidlertid gaa over til at betragte Kvinden i Almindelighed og se, hvad hun har formaaet at udrette i de mest forskjellige Stillinger i Samfundet, i Forhold, som plejer at tilhøre det „stærke Kjøn". Som bekjendt, baade er og har der været kvindelige Soldater. Om de første Amazoner i Oldtiden har man kun faa Meddelelser, men det er bekjendt, at nogle afrikanske Fyrster har hele Amazon-Regimenter i deres Armér; blandt andre har Kongen af Siams kvindelige Livgarde, der gjør Tjeneste ved Paladset, været særlig omtalt. Historien nævner flere Exempler paa heroiske Kvinder, der har deltaget i de forskjellige Tidsalderes Krige, og af disse skal vi blot nævne Marguerite af Anjou, Grevinde de Montfort, Jeanne d'Arc og Heltinden af Saragossa. Ogsaa i Borgerkrige har Kvinderne taget Del, og man kjender saaledes et Exempel paa deres Mod og Energi under en Opstand, hvor de kvindelige

Beboere af Norwich indgav en Ansøgning til Parlamentet om at faa Tilladelse til at danne et Korps for at forsvare sig mod de Voldsgjerninger, som blev begaaede i forskjellige af Byens Kvarterer. Kvinderne har endvidere i mange Tilfælde udgivet sig for Mænd og gjort Tjeneste som Soldater. Som oftest var deres Motiv dertil kun Ønsket om at være i Nærheden af deres Mand eller Elsker. I Midten af det forrige Aarhundrede tjente saaledes en tysk Pige ved Navn Anna Sophia Ditzleffin sex Maaneder i Garnisonen i Colberg, derefter traadte hun ind i Prins Friedrichs Kyradserregiment, ved hvilket hun stod i to Aar; hun kæmpede i Slaget ved Kunersdorf og blev saaret i en Bataille ved Bamberg; hun blev derefter optagen i en Bataillon Grenaderer og saaret ved Torgau; i fire Aar havde hun udholdt det strænge Soldaterliv, uden at hendes Kjøn og Stilling var bleven opdaget. I Begyndelsen af Kong Georg den tredjes Regering forsøgte en attenaarig Kone, der var fortvivlet over sin Mands Afreise til den engelske Hær i Indien, at faa Ansættelse i et Regiment for at følge sin Ægtefælle; hendes Kjøn blev imidlertid opdaget; men en godmodig Officer skaffede hende en Plads som Kammerpige hos en af Officersfruerne, og i denne Egenskab fulgte hun sin Mand til den fremmede Verdensdel. I et Felttog i Spanien deltog en spansk Dame, der ved sit Mod og Aandsnærværelse vakte de Officerers Beundring, der kjendte hendes Stilling. I Aaret 1810 var hendes Mand kommanderende Kaptajn paa et Batteri ved Isle de Leon, hvor hun kæmpede ved sin Ægtefælles Side. Et Skud dræbte ham paa Stedet, og da hans Folk i Skræk og Forvirring opløste sig, fordi de manglede en Fører, overtog hun Kommandoen. Hun udførte i otte Dage sit Hverv med saa megen Kløgt og Tapperhed, at Generalen overdrog hende hendes afdøde Mands Post. En engelsk Officer, der har haft Lejlighed til at se denne Dame, har fortalt, at hun, klædt i fuld Uniform og styrende sin Hest i Slagets Tummel med den største Sikkerhed, fuldstændig i sit Udseende og sin Adfærd lignede en Mand. Ogsaa fra den sidste Tid har man Exempler paa, at en Kvinde har kunnet udføre en Mands Gjerning. I den fransk-tyske Krig, da Tyskerne havde besat Lorraine, bestred en Dame det fornemste Embede i en lille fransk Landsby, nemlig som Postmester. Hun satte sig i Spidsen for en frivillig Skare, der vilde kæmpe for det fælles Fædreland, og hun formaaede at holde den strængeste Disciplin og Orden i sin lille Hær, der gav mange Beviser paa Mod og Tapperhed under hendes Ledelse. Den tapre Postmesterinde er senere bleven dekoreret med Æreslegionens Ridderkors.

Som Søfolk har talrige Kvinder virket lige saa fyldestgjørende som i Egenskab af Landsoldater. I de første Aar af Georg den tredjes Regering tjente en irsk Pige, Hanna Whiting, i den kongelige Marine, og hendes Hemmelighed blev ikke opdaget, førend hun efter fire Aars Forløb forlod Tjenesten. En Kone fra Yorkshire, der vilde ledsage sin Husbond, som var bleven „presset" til Tjeneste paa en Orlogsmand, søgte at blive antagen som Marinesoldat; det lykkedes hende, og hun fulgte sin Mand; men da denne forsøgte at desertere, og hans Hustru selvfølgelig prøvede det samme, ledede dette til en Opdagelse; hun undgik dog al Straf, og Officererne trøstede endog den stakkels Kone ved at indsamle en betydelig Pengegave til hende. En ung Pige forlod i en Alder af kun fjorten Aar sit Hjem, hvor hun havde maattet udholde en slet Behandling af haardhjærtede Forældre. Hun forklædte sig som Skibsdreng og fik Plads paa et Skib, paa hvilket hun tjente i fem Aar. Hendes Kjøn blev først opdaget, da hun paa Grund af et Fald fra Masten blev underkastet Lægebehandling.

Det har i Reglen været Tilfældet, naar Kvinder har levet som Soldater eller Søfolk, at personlige Forhold snarere end Tilbøjelighed har ledet dem til at paatage sig en saa haardfør Gjerning. Det er dog ikke alene i disse haarde og ukvindelige Stillinger, at Koner og Piger har virket; man har Oplysninger om, at de har udført Funktioner paa helt andre Omraader. En Kone var Klokker og Graver i Byen York og levede, til hun blev 105 Aar gammel. En anden havde for at undgaa Straf for en tidligere begaaet Forbrydelse klædt sig i Mandstøj og vandrede i tretten Aar Landet rundt som Bissekræmmer. Der har været Kvinder, som har udgivet sig for Taskenspillere, for orientalske Gjøglere, for Hestepassere, for Savskærere og hundrede andre Ting.

Ogsaa som Diplomater er Damerne traadte frem — og dette maa vel være en Stilling, som særlig ligger for deres Evner —; vi skal nævne Mrs. Behn, der levede under Karl den anden.

Kvinderne har været Riddere af forskjellige Ordner, f. Ex. Miss Jane Porter, der, for at have udarbejdet en Oversættelse af „Scottish Chiefs" og „Thaddeus of Warsaw", blev Storkors af St. Joachimordenen, samt Begumen af en indisk Provins, som for en Del Aar siden blev Ridder af „Indiens Stjærne".

Kvinderne har haft forskjellige Bestillinger som Hofnarre og udført den samme Gjerning som Hofnarrene i gamle Dage. Edward den anden havde i Aaret 1316 en kvindelig Hofnar; Arlande du Puy var Hofnar hos Jeanne, Dronning af Frankrig i 1373, og Mademoiselle Levin var Dronningen

af Navarras Hofnar. Af andre fyrstelige Personer, som holdt kvindelige Hofnarre, skal vi endnu nævne Henrik den fjerde, Don Juan af Østerrig, Katharine af Medici og Hertuginden af Sachsen-Weissenfeldt. Selv i Orienten brugte man denne Skik, i det Riza Pascha havde en kvindelig Hofnar, der ved sit rige Lune og sprudlende Vid var „Haremets Perle".

Dog, lad os vende tilbage til de mere alvorlige Forretninger. Hvor maa det ikke smigre Damernes Forfængelighed at faa at vide, at Repræsentanter for deres Kjøn har haft Sæde i Sogneraad, været Øvrighedspersoner og Fredsdommere. Fra England foreligger der en Mængde af disse Tilfælde; endog som Skatteopkrævere og Kirkeværger har Kvinderne arbejdet i Samfundets Tjeneste. Talrige Damer har virket som Fattigforstandere, og der foreligger Exempler paa, at ingen saa godt som disse har kunnet forstaaet at sætte deres Meninger og Reformer igjennem. Ingen af de Stillinger, som Kvinder har indtaget, kan dog sættes saa højt i Rang, som hvor de har haft Sæde i en Jury eller Raadsforsamling, og heller ikke her har der manglet paa kvindelige Repræsentanter. En ærværdig engelsk gejstlig har fortalt, at Kvinder i sin Tid har deltaget i offentlige Diskussioner om kirkelige Anliggender, og i gamle Dage havde Kvinderne Stemmeberettigelse i de saakaldte engelske Landskabsretter i lige Antal med Mændene. Et gammelt Manuskript underretter os om, at Grevinden af Richmond, Henrik den syvendes Moder, var Fredsdommer. Lady Anna Berkeley var Medlem af en Jury, der dømte i en Sag om Opløb og Voldsgjerning, og Damen udtalte over Forbryderne Dommen, der lød paa „skyldig". Lady Berkeley er ikke den eneste Dame, som har været Dommer; vi kan endnu nævne Lady Bartlett og den bekjendte Grevinde Derby. I Cumberland og Westmoreland har der været mere end et Landsdommerembede, som er blevet besat med en kvindelig Kandidat. I Staten New-Jersey afgav de kvindelige Ejendomsbesiddere deres Stemmer i alle politiske Spørgsmaal, hvilken Skik holdt sig lige til Aaret 1800, og i et stedligt Blad med dette Aarstal findes en Artikel, hvor der siges de smukke Vælgere mange Komplimenter, fordi de har stemt paa John Adams som Præsident for de forenede Stater; denne var nemlig mere yndet paa hin Tid end hans Modkandidat Thomas Jefferson. Ikke heller de seneste Aar mangler Exempler paa, at Kvinderne har gjort deres Ligeberettigelse med Manden gjældende. Det skete saaledes ved en Skattelov, som blev udstedt 1865 i Staten Victoria, at Kvinderne blev utilfredse med den tidligere Repræsentant for deres Valgkreds, og en skjøn Dag saa man derfor alle Damerne stige til Vogns for i samlet Antal at begive sig til den lykkelige, der skulde have deres Stemmer ved næste Valghandling.

I et Numer af Times for 1870 meddeles der, at en Dame i de Forenede Stater, Miss A. P. Ladd, var beskikket af Guvernøren til Retskonsulent samt beklædte en Stilling som første Fuldmægtig ved en af Statens offentlige Institutioner.

Overdommeren i Chikago, Mr. Howe, har ytret, at skjønt han i og for sig var en Modstander af den Skik, at Damerne beklædte retslige Embeder, maatte han dog erkjende, at de kvindelige Jurymedlemmer, som han havde haft Lejlighed til at komme i Berøring med, havde udfyldt deres Hverv med „Sømmelighed, Anstand og Kløgt".

Af det foranførte fremgaar det altsaa, at Kvinderne til alle Tider har kunnet erstatte Mændene i de mest forskjellige Livsstillinger, og man tør vel ikke mere trække tvivlende paa Skuldrene, naar man spørger, hvad Kvinderne er i Stand til at udrette!

Det hører i vore Dage ikke mere til Sjældenhederne, at Damerne vælger den akademiske Vej og forlader Universiteterne som Theologer, Jurister eller Læger. Vi vil altsaa kunne imødese en Tid, hvor Kvinden paa alle Omraader gjør Indgreb i Mændenes Særrettigheder og bliver deres Konkurrenter til alle offentlige Embeder og Funktioner; nu — vi tør jo ikke længer tvivle om Kvindens Evner og hendes Dygtighed; der bliver altsaa kun tilbage at spørge om, hvorvidt saavel Samfundet som de enkelte, baade det smukke og det stærke Kjøns Repræsentanter vil være tjente med Kvindens Emancipation.

„Arvingen".

Fortælling af George R. Sims.

John Fairfax var en dygtig Forretningsmand; det sagde alle, og alle maatte vide det. Han var bosat som Snedkermester i Østkanten af London, holdt et stort Antal Arbejdere og havde Leverancer til store Huse. Om han end ikke var paa Vej til at samle sig en stor Formue, sad han dog godt i det, som man siger, og havde en respektabel Indtægt.

Han havde faaet en god Opdragelse, særlig naar man tænker paa, at hans Fader kun havde været Snedkersvend, og at han selv var født paa en Tid, da man antog, at Skolegang satte unge Mennesker Nykker i Hovedet. Han kunde baade læse, skrive og regne, han havde gode Kundskaber, var kløgtig og om sig og kunde gjøre sig gjældende i en almindelig Samtale.

Ved sin Faders Død arvede han en net lille Sum Penge, som den gamle havde skrabet sammen ved mange Aars Slid og Slæb, og med den udvidede han sin Forretning. Han antog flere Arbejdere og ledede sin Forretning saa godt, at da han havde været gift i syv Aar, og tre smaa Fairfaxer støjede i Barnekammeret, kunde han virkeliggjøre et længe næret Ønske og kjøbe et kjønt lille Hus langt borte fra Træet, Limen og den evindelige Støj af de travle Arbejdere.

Hans Kone var ærgjerrig. Hun sprang fra en lille Urtekræmmerbutik ind i John Fairfax' Hus. John havde gjort Bekjendtskab med hende i sine unge Dage, da han løb Ærender for den gamle. Hendes Fader, Urtekræmmeren, fandt, at hun kunde gjøre Nytte bag Disken. Han solgte baade Tobak og Te, og Skarer af unge Mennesker fra Nabolaget søgte hos ham og kjøbte deres Tobak for hans Datters smukke Øjnes Skyld.

Hun havde sorte, livlige Øjne, og de fortryllede John lige strax, da han saa dem. De blev forelskede midt under en Handel; John hentede nemlig Sirup til Familiens Te, og hun fyldte den i hans store, gule Skaal med samme Ynde, hvormed en græsk Gudinde fyldte en Guds Bæger med Nektar.

Den Gang undrede Johns Moder sig ofte over, at han, som var en stor og stærk Knægt, var saa villig til at hente Sirup og Te og aldrig nogen Sinde knurrede, naar hun ønskede et spansk Løg til sin Aftensmad. Han var en god, lydig Søn, sagde den gamle Kone, og et Mønster for alle andre unge Mennesker i Nabolaget, som ikke vilde have hentet for en Øre til deres Mødre, selv om de kunde have frelst deres Liv derved.

Hemmeligheden blev dog tidsnok opdaget. John kom hjem med Urtekræmmerens Datter under Armen og forestillede hende for sine Forældre efter Kvarterets gamle Skik. Hun — Mary hed hun — tog sin Hat af og blev til Te. Fra den Tid af blev hun betragtet som Johns tilkommende Kone, og da hun var en smuk og elskværdig Pige og dertil Datter af en respektabel Borgermand, havde ingen noget at indvende mod Partiet.

Den gamle Urtekræmmer var lige saa villig til at sige ja. Han antog, at det vilde vare lidt endnu, og naar saa Tiden kom — vel, saa vilde han tage sig en Svend i Marys Sted. Hans Sønner var ansatte i gode Forretninger og tjente godt, og han kunde ikke vente, at de skulde tage hjem igjen. Sandt at sige var der i hans lille Forretning ikke Spillerum nok for alt for meget Talent.

Mary og John var altsaa forlovede. De gik ud sammen og besøgte de Steder, hvor Kjærestefolk fra London plejer at ty hen. En Gang imellem indbød John sin Kjæreste til at gaa med i Theatret eller i et Voxkabinet, og der var intet, som formørkede deres Forlovelsesdage. Der var virkelig Kjærlighed imellem dem, saa ren og blank, som om John havde ladet en af sine Høvle gaa hen over den og bag efter gnedet den med Sandpapir.

Først da de gamle var gaaede til deres Fædre, ansaa John det for rigtigst at høre op med at spasere med Mary og hellere indbyde hende til at blive hjemme hos ham for bestandig.

Han havde nu en blomstrende Forretning og giftede sig. Som sagt, al Ting lykkedes for ham, han kunde opfylde sit Ønske og faa sit eget Hus.

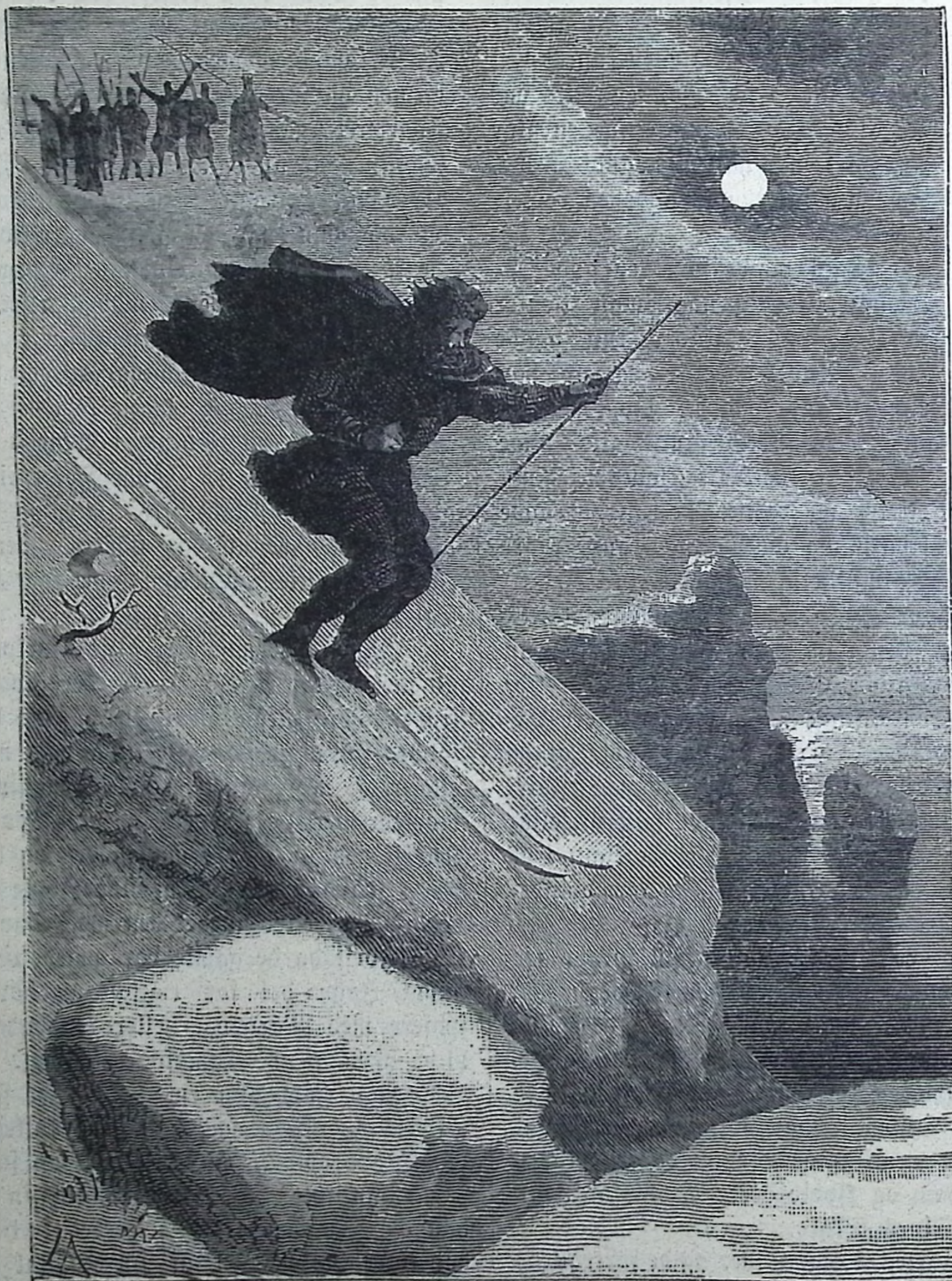
Han følte sig som en rigtig fin Herre, naar han om Søndagen sad i Værelset til Gaden, og han anvendte en Del af sin Kapital for at gjøre Lejligheden i Stand til at modtage Selskab. Han fik omsider kuet en gammel Vane, han havde, nemlig at sætte sig til Bords i Skjorteærmer, og efter nogen Tids Forløb hørte han op med at staa i Gadedøren og ryge af en lille Kridtpibe.

Da Fru Fairfax nu en Gang var kommen til at bo i et fint Strøg, besluttede hun ogsaa at distancere alle sine Medbejlersker. Hun holdt op med selv at tage sig af Huset og fæstede fra Arbejdshuset en Pige ved Navn Jemima til at hjælpe sig.

Jemima havde en Gang haft et andet Navn, men det var gaaet tabt, da hun som Barn blev kastet fra det ene Sogn til det andet, og ingen havde den Gang brudt sig om at se efter det.

Jemima delte sin Tid mellem at smide Smæklaasnøglen bort og slaa Porcelænet itu. Lejlighedsvis bragte hun lidt Afverling i disse Sysler ved at tabe den lille ned ad Trappen og kaste Torvepengene bort. Fru Fairfax fandt sig mærkværdig godt i det. Det var fint at holde Pige, og hun fandt sig gjærne i at bløde for det.

John blev efterhaanden smittet af sin bedre Halvdels Ærgjerrighed. Hans Forretning var god, og hans Udsigter syntes at være glimrende. Der var ingen Tvivl om, at han jo med Tiden kunde rykke ind i et større Hus, ja maaske — man kunde jo ikke vide det — gaa i Forretningen Kl. ti, holde sig en Vogn og have et virkeligt Selskabsværelse, ikke saadant et som det, de nu havde, men et helt, stort Værelse for sig selv med et stort Spejl, et Fortepiano, et Valnøddetræs Møblement med rødt Damask og kinesiske Sager paa Kaminen.

Palnatokes Skifærd. (Se Side 276).

De talte saa længe om Vognen og Selskabs-

værelset, at det til sidst blev afgjort, at de skulde have disse Ting. De vilde bare vente. John havde en Følelse af, at Forretningen netop nu ikke kunde taale en saadan Udgift. De maatte beholde deres gamle Værelse, lad os sige et Aars Tid endnu.

En Aften faldt John paa at løbe nogle gamle Papirer igjennem fra sin Faders Tid. De havde ligget i en Kasse sammen med en Mængde Breve og betalte Regninger, som var fundne efter hans Faders Død, og John, som havde troet, at de var værdiløse, havde ikke før undersøgt dem.

dring paa dette Gods igjennem for et meget ubetydeligt Beløb. Vi vil faa en Dyst med de nuværende Besiddere, men den vil ikke koste ret meget. Jeg antager, at hvis de vidste af, at De vilde tage Sagen op, vilde de give Kjøb.

Deres hengivne
John Shagbague."

Et Gods, som hans Fader havde haft Ret til! John havde aldrig før hørt noget derom. Hvorfor havde hans Fader ikke taget Sagen op? Maaske han havde været bange for Bekostningen. Han havde været en overmaade snu og forsigtig Mand,

Neapel og Vesuv. (Se Side 276).

Men denne Aften havde han netop intet at gjøre, og saa faldt han paa at tænde sig en Pibe og undersøge Kassens Indhold.

Det var meget almindelige Sager, han fandt — kun Breve, Regninger og gamle Overslag. Der var dog et, som vakte hans Opmærksomhed, og som han læste to Gange igjennem. Det var et Brev fra en Sagfører og var skrevet for omtrent otte Aar siden. Det lød saaledes:

„Højstærede!

Med Hensyn til Elvey Gods har jeg ikke hørt noget som Svar paa mit Brev af 15. ds. Jeg er vis paa, at jeg kunde sætte Deres For-

Johns Fader. John vilde endnu se Sagen efter en Gang; maaske han var falden over en Formue.

John Fairfax sagde ikke noget til sin Kone. Hun vilde naturligvis have forlangt, at han skulde rende baade hist og her, banke paa hos Vicekansleren, hos Lord-Mayoren og hos Justitsministeren, og have krævet, at Godset strax paa Stedet skulde overleveres til hende, hvorledes Sagen saa end hang sammen.

Den Nat havde John en Drøm. Han havde faaet et Gods paa flere Millioner om Aaret og var netop bleven valgt til Lord-Mayor i England. Han kjørte til Westminster i Galavognen, medens

Mængden raabte Hurra, og Hestgardens Musikkorps spillede: „Se, der kommer den sejrrige Helt". Pludselig kom Vognen til et skarpt Hjørne og væltede, og John blev kastet lige over paa en Køllebærer og stødte sit Øje paa Køllen. Saa vaagnede han, og han fik ikke et Blund mere den Nat.

Den næste Morgen gik han til Værkstedet for at se sine Breve igjennem og sætte Folkene i Arbejde. Derpaa gik han hen for at se, om Sagføreren endnu boede der, hvor han havde boet i sin Tid. Hans Hjærte bankede, da han saa Navnet, „Shagbague, Sagfører, tredje Sal".

John gik op paa tredje Sal og kom ind i et lille Kontor. En høj ung Mand rejste sig op for at høre paa hans Ærende. Den lange unge Mand saa forfrossen og sulten ud. Hovedet sad et godt Stykke oven over Skuldrene, hans Ærmer naaede ikke nær ned til Haandleddet, og hans Benklæder endte højt oppe over hans Støvler.

„Kan jeg komme til at tale med Hr. Shagbague?" sagde John.

„Han er optaget, men jeg er hans første Fuldmægtig og nyder hans fulde Fortrolighed."

John saa paa Fuldmægtigen og tænkte ved sig selv, at Principalen maaske gav ham sin Fortrolighed i Steden for Løn, men svarede høflig:

„Maaske De vil se her. Jeg har fundet dette Brev mellem min afdøde Faders efterladte Papirer."

Den betroede Fuldmægtig tog Brevet, læste det og smuttede saa ind i Værelset ved Siden af. Han kom tilbage efter et Minuts Forløb.

„Er De saa god at træde ind i Værelset ved Siden af, min Herre? Min Principal ønsker selv at tale med Dem."

John blev glad ved at høre dette og gik hurtig ind.

(Sluttes.)

Palnatokes Skifærd.

Det er et af de sagnrigeste Afsnit i vor Oldtidshistorie, det, der handler om Harald Blaatand, Svend, Palnatoke, Jomsborg og de drabelige Jomsvikinger. Hvem kjender ikke Sagnet om Harald Blaatand, der bød Palnatoke at skyde et Æble af sin Søns Hoved, — et Sagn, som i øvrigt baade før og senere er gaaet igjen i forskjellige Skikkelser. — Der herskede et spændt Forhold mellem den kristnede Kong Harald og den hedenske Høvding Palnatoke. Trods sin Kristentro var Harald Blaatand en grum og underfundig Mand, der næppe for dens egen Skyld søgte at bane Kristendommen Vej i Norden. Palnatoke var en Hedning, men aaben og djærv i al sin Færd. Kong Harald havde lært at frygte ham, og han havde mer end en Gang pønset paa at skille ham ved Livet, medens han dog var for fejg til aabenlyst at dræbe ham.

Tilbød der sig imidlertid en Lejlighed, hvor Kongen troede at kunne blive af med sin farlige Fjende, saa undlod han ikke at benytte den. En Gang pralede Harald af, at ingen var hans Mester i at løbe paa Skier, et Slags lange, smalle Brætter, som spændes under Fødderne, og ved hvis Hjælp man med tilstrækkelig Øvelse kan sætte ned ad sneklædte Bakker og Skraaninger. De bruges endnu den Dag i Dag i Norge. — Palnatoke blev kjed af at høre paa dette Praleri og erklærede til sidst, at han nok turde maale sig med Kongen. Denne forlangte da, at Palnatoke skulde sætte ned ad Kullens stejle Skrænt paa sine Skier. Det var et halsbrækkende Foretagende, hvorfra han næppe kunde vente at slippe med Livet, men i hine Dage maatte man staa ved sit Ord, hvis man ikke vilde have Niddingsnavn, og Palnatoke paatog sig følgelig Vovestykket. Det er denne Scene, som er fremstillet paa Billedet (Side 274). Som ved et Mirakel slap Palnatoke levende derfra; Skierne gik itu, og det sidste Stykke rullede han ned ad Skrænten og ud i Vandet, men slap med en vaad Trøje. Men Kongens Mænd, der havde været Vidne til den vilde Fart, bragte Kongen den Meddelelse, at Palnatoke var styrtet ned og havde brækket Halsen, og stor var derfor Kong Haralds Forfærdelse, da Høvdingen nogle Dage efter traadte karsk og djærv som altid ind i Kongshallen. Fra den Stund af var der aabent Fjendskab mellem Harald og Palnatoke, og Kongen maatte, som Historien fortæller os, til sidst lade sit Liv for Palnatokes dræbende Pil.

Neapel.

„Se Neapel og dø!" er et af de bevingede Ord, der indeholder et Overmaal af Begejstring for Skjønhedslandet — bella Italia! Vi kjender alle sammen lidt til det fra Rejsebeskrivelser og Malerier — dette Pavens- og Karnevalets, Macaroniens- og Orangernes, Marchesernes og Banditernes, Mylordernes- og Lazaronernes forjættede Land.

Men af hele Italien fra Alperne til Middelhavet er der egentlig kun to Punkter, der staar ret klart og levende for den almindelige Bevidsthed: Rom og Neapel. Rom, fordi det er Pavens Residens og Karnevalets Tumleplads — det sidste synes dog snart at være paa Veje til at blive en saga blott lige som saa meget andet af det oprinde-

lige italienske Folkeliv — Neapel, fordi det har sit Vesuv, sin blaa Grotte og sin vidunderlig dejlige Beliggenhed. Det er en af Italiens smukkeste og tillige folkerigeste Stæder. Den tæller over 50,000 Huse, og dens Indbyggerantal var i 1875 447,556. Af Kirker har den ikke færre end 258, blandt hvilke den hellige Januarii Kirke, opført i Aaret 1299, er baade den største og den rigeste. Dens Indgang prydes af to Porphyrsøjler, og dens Hvælving bæres af 110 antike Marmor- og Granitsøjler. Ved dens Hovedalter hviler de jordiske Levninger af den hellige Januarius, hvis Blod man i et særligt Kapel opbevarer i to Flasker; i Følge den almindelige Folketro skal det have undergjørende Egenskaber og beskytte saavel mod Vesuvs Ødelæggelser som mod enhver anden Nød og Ulykke.

øjede Munkeskikkelser, der blander sig mellem Fiskerne nede ved Stranden eller mellem den brogede Hob, som har samlet sig omkring Improvisatoren paa Piazzaen. Ofte er disse Malerier, tagne under Sydens azurblaa Himmel, vel lidt idealiserede eller „komponerede", men vi kan dog ikke godt tænke os et italienskt Folkelivsbillede fra Bugten ved Neapel undtagen netop med disse Munke, disse sorthaarede Blomsterpiger og disse mørkøjede, smidig byggede Fiskerknøse, som vi saa tit har set fremstillet paa Lærredet.

Men hvad der dog mer end alt andet giver en By som Neapel dens Relief, er de vidunderlig maleriske, næsten feagtige Naturomgivelser. Golfen med de lette, hvide Sejlere, det rygende Vesuv, de duftende Orange- og Akasielunde og Bjærgforma-

Den blaa Grotte.

Af de øvrige Gudshuse kan nævnes Kirken il Gesu nuovo, der er berømt for sin Kuppel, Klosterkirken Sta-Chiara med sine gamle Gravmonumenter, San Domenico, der indeholder kostbare Kunstværker, San-Paolo, som er bygget paa en Plads, hvor der tidligere stod et Tempel for Castor og Pollux, hvis Rester man endnu kan se, og endelig San Francesco di Paola, der er bygget med Pantheon i Rom til Mønster, og hvis smukke, 60 Meter høje Kuppel bæres af 34 Marmorsøjler. Vi har dvælet ved disse fremfor ved andre af Byens fremragende Bygninger, fordi man ikke godt kan nævne Neapel uden at minde dens Kirker og dens Præsteskab. Det er ikke mindst Modsætningen mellem det katholske Præsteskab og den fri, livsglade Befolkning, der giver en italienskt By sit ejendommelige Præg. Vi kjender dem jo saa godt fra Malerierne her hjemme, disse velnærede og pluskjæbede eller magre og hul-

tionerne, som hæver sig bag ved i bløde, bølgende Omrids.

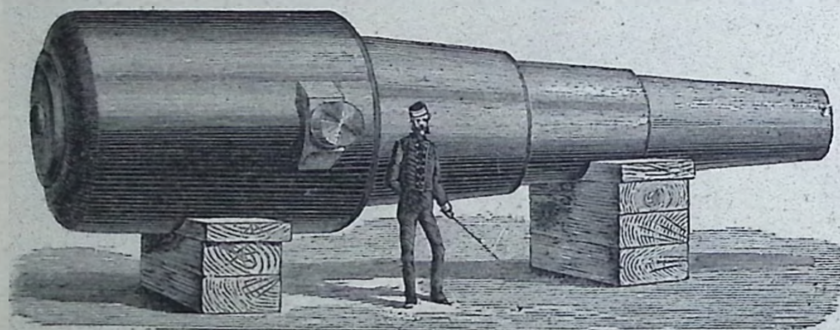
Forestil dig, kjære Læser, at du en Aftenstund sejler over til den lille neapolitanske Ø, Kapri, en af de mest henrivende Øer i det toskanske Hav, ved den sydlige Indgang til Bugten ved Neapel. Naturskjønheder, Ruiner og historisk mærkelige Punkter afvexler her i rig Mangfoldighed. Men fremfor alle andre Steder vil du naturligvis gjæste „den blaa Grotte" (Grotta azzurra), om hvilken du har hørt saa meget fortælle. — Den blaa Grotte bestaar af en 46 Meter lang, 30 Meter bred og 6—9 Meter høj Hule, der efter den almindelige Antagelse skal være bleven funden i Aaret 1836 af et Par badende Englændere, men i Virkeligheden nok er opdaget allerede 1826 af to tyske Malere, Ernst Fries og August Kopisch. Indgangen er saa lav, at en Baad i stille Vejr kun til Nød kan slippe der

igjennem. Grotten faar kun Lys fra denne Indgang, og Øjet maa først vænne sig til det hemmelighedsfulde Halvmørke, før man kan nyde det magiske blaa Lys, der gyder sig over alle Gjenstande inde i Grotten.

Grotta azurra maa sikkert være Toppunktet af de ejendommelige Naturskjønheder, som Neapel og dens Omegn afhyller for den rejsende. Og naar han saa atter langsomt glider ud af den feagtige Hule, og Golfen udbreder sig for ham med den smilende By og den maleriske Kyst, da kan man vel forstaa, at han istemmer et „Se Neapel og dø!" — eller maaske snarere: se Neapel for aldrig at glemme det.

En Kæmpekanon.

Opfindelserne skrider stadig frem og ikke mindst paa Krigsvidenskabens Omraade. Stormagterne

En Kæmpekanon.

overbyder hinanden med Hensyn til Opfindelsen af snildere konstruerede Skydevaaben, tykkere Panserplader, større Kanondimensioner o. s. v. England gaar som oftest i Spidsen i saa Henseende. Som bekjendt har de store Forbedringer, der Aar for Aar finder Sted i Jærntilvirkningen og Jærnindustrien, ogsaa haft til Følge, at man ved Pandsring af Krigsskibe stadig har anvendt større og større Dimensioner. Man er for længe siden kommen saa vidt, at selv den sværeste existerende Kanon blev uden Virkning paa de producerede Panserplader, og for atter at faa Herredømmet paa Kanonernes Side, undfangede en engelsk Tekniker for nogle Aar siden Ideen til at lave en Kolos af en Kanon paa 81 Tons. Det er denne, som fremstilles paa medfølgende Billede.

Kanonen bestaar foruden af det indre Staalløb af ikke mindre end sex Ringe eller Rør, det ene uden om det andet. Krudtladningen er beregnet til 136 Kilogrammer, og Projektilet faar en Vægt af 748 Kilogrammer eller c. 1500 danske Pund. Et saadant Uhyre af et Projektil paaregnes at skulle i en Afstand af 1609 Metre kunne gjennemtrænge en Panserplade paa 23 Tommers Tykkelse; Skudvidden angives til 11,300 Metre. Omkostningerne til Udførelsen af denne Kæmpekanon har selvfølgelig været uhyre store, men naar alt indrettes derefter, gjør man Regning paa, at Prisen for fremtidige Kanoner af samme Kaliber vil blive omtrent 100,000 danske Kroner. Kanonen blev i sin Tid bestemt for det engelske Krigsskib „Inflexible", et Skib paa 11,165 Tons og en Maskine paa 8000 Hestes Kraft.

Dersom disse efter et engelsk Blad gjengivne Meddelelser er rigtige, hvad der næppe kan være Tvivl om, saa vil — med andre Ord — et Krigsskib af „Inflexible"s Beskaffenhed f. Ex. kunne lægge sig uden for Klampenborg og derfra sende sine 1500 Punds Projektiler midt ind i Kjøbenhavn. Heraf ser man bedst, hvor vidt vor Tids Krigskunst har bragt det.

Danske Digtere.

B. S. Ingemann:

Holger Danskes Vugge.

ed Lejre nu græsse Faar paa Vold,
hvor fordum Kæmperne drukke.
Paa Lejre stod der et gammelt Skjold,
det blev Holger Danskes Vugge.

Det gamle Skjold var der Lykke ved,
det var med Runer indgravet;
det bar som Vugge til Sjølunds Bred
Kong Skjold paa Baad over Havet.

I Vuggen saa jeg paa Bøg og Eg,
de sused over Borgens Rude;
fra Marken tog de den gule Neg,
den blev Holger Danskes Pude.

I Vuggen hørte jeg Harpers Klang
og Sang om Kæmpernes Sejre;
det var de danske Skjalde, der sang
om Kæmpedrotter paa Lejre.

I Vuggen smelted en Sang mit Bryst,
lig Havfruestemmer fra Voven;
det var de danske Jomfruers Røst
fra Fruersalen i Skoven.

Jeg glemmer aldrig den danske Sang,
som Kæmper og Jomfruer synge,
og hver Gang jeg hørte Skjoldets Klang,
jeg hørte min Vugge gynge.

TEATERNYT.

Det kongelige Theater. Gjenopførelsen af Chr. Richardts og P. Heises prægtige Sangdrama „Drot og Marsk“ har været en glædelig Begivenhed i Slutningen af indeværende Theatersæson og undlod da ikke heller at samle fuldt Hus. Det talentfulde Arbejde gik med sand Festivitas over Scenen; Hr. Simonsen glimrede som tidligere ved sine store Stemmemidler i Marskens Rolle, og Hr. E. Poulsen havde — trods de altfor store Fordringer, Rollen stiller til en Skuespiller, der ikke er Operasanger af Faget — en ikke mindre Sukces ved sin i dramatisk Henseende ypperlige Fremstilling af Erik Glipping. Ogsaa de øvrige Rollehavende gjorde god Fyldest, og Forestillingen var i det hele ualmindelig vellykket.

Folketheatret. Hr. Carl Wulff, der i højere Grad end de fleste af hans Kolleger har den Lykke at være Publikums erklærede Yndling, havde til sin Benefice forleden Aften ikke færre end tre Nyheder at byde paa: „Børresen & Komp.“, Lystspil i 4 Akter, frit efter Adolph l'Arronge, „I Skjorteærmer“, Vaudevillemonolog, og „Han spiller med Publikum“, dramatisk Beneficespøg. Aftenen var en sand Triumf for den yndede Skuespiller, der bogstavelig blev overdænget med Blomster og Bifald. Det ny Stykke, „Børresen & Komp.“, skal vi omtale i det følgende Numer.

NY BØGER.

Underjordisk Ild, Noveller af H. Rosenthal-Bonin, oversatte med Forfatterens Tilladelse af Alfred Ipsen. (Andr. Schous Forlag). Det er, saa vidt vi mindes, første Gang, at denne Forfatter indføres her hjemme ved et samlet Arbejde, hvorimod enkelte af hans Fortællinger har været oversatte i Blade og Tidsskrifter. Rosenthal-Bonin er iøvrigt Redaktør af det bekjendte illustrerede Ugeblad „Ueber Land und Meer“ og har vundet et anset Forfatternavn i sit Fædreland. Den foreliggende Samling Fortællinger synes at repræsentere ham meget heldig. Den er vel gjennemgaaende uden dybere Indhold, den gransker ikke i Livets store Problemer, men til Gjengjæld er samtlige Fortællinger underholdende, kvikt fortalte og giver livlige og godt opfattede Billeder af de Personer og Forhold, som de skildrer. Samlingen indeholder ni Fortællinger; i fire af disse er Handlingen henlagt til Italien, i en til Konstantinopel, i en til Normandiet, i en til Japan og i en til de frisiske Øer, og Stoffet frembyder saaledes alene ved det forskjelligartede Sceneri en rig Afvexling. Den mest vellykkede af Novellerne forekommer „Strandingsgods“ os at være; det er en simpel, gribende Historie fra Livet blandt de frisiske Fiskere. Ogsaa „Viftemaleren fra Nagasaki“ behandler et karakteristisk Motiv; de øvrige er paa en enkelt Undtagelse nær af lettere Indhold, men alle skrevne med en saa kvik og livlig Pen, at de særlig egner sig til ublandet underholdende Læsning. Oversættelsen er omhyggelig og smagfuld.

Den lille Stuegartner, indeholdende Grundregler for Plantedyrkning i Værelser samt kortfattede Kulturanvisninger, af Chr. G. Rugh. Der er den Fordel ved Stuegartneri, at man ikke blot paa en smagfuld Maade smykker sin Bolig, men selve Ulejligheden derved tjener til Adspredelse og Glæde for Blomsterelskeren. Det er imidlertid ikke nok, at man holder af Blomster; man maa ogsaa forstaa at behandle dem, hvis man vil have det rette Udbytte af sit Stuegartneri. Men har man først erhvervet sig de fornødne Erfaringer ved kyndig Vejledning, saa er det et Arbejde, der rigelig lønner Umagen. Den foreliggende lille Bog yder en saadan kyndig Vejledning, som sikkert vil være kjærkommen for mangen Blomsterelsker. Bogen indeholder en Række Anvisninger og Forklaringer om de forskjellige Planters Kultur, der vil være tilstrækkelig til at uddanne enhver til en dygtig og erfaren Stuegartner, og Stoffet er derhos lagt saa nemt og anskueligt til rette, at man med stor Lethed kan benytte den givne Vejledning. Bogen er inddelt i sex Afsnit, hvortil slutter sig en Fortegnelse over de anførte dels „botaniske“, dels „danske“ Plantenavne, og har man gjort sig bekjendt med dette Indhold, vil man have erhvervet sig alle nødvendige Forudsætninger for at kunne anlægge et Stuegartneri, der baade vil kunne tjene til Pryd og Adspredelse i Hjemmet. Det kan endnu fremhæves, at Bogen trods sin nette Udstyrelse kun koster 75 Øre, hvorved den yderligere sikrer sig Adgang til et større Publikum. (N. C. Roms Forlagsforretning).

Praktiske Smaavink.

I Omegnen af London er der et stort Mejeri, hvis Smør paa Grund af dets Godhed sælges til høj Pris i Hovedstaden. Man anvender i dette Mejeri den største Omhu paa at fjærne al Fugtighed fra Smørret. Hertil betjener man sig af en i Muslelin viklet Svamp, ved Hjælp af hvilken man under Smørrets Tilvirkning udsuger de fine Smaadraaber, som ikke længere faa Lejlighed til at forene sig til større Draaber og derfor kan fjærnes med en saadan Svamp. Heri bestaar hele Hemmeligheden; enhver øvet Mejerske kan selvfølgelig anvende denne Fremgangsmaade. Det saaledes tilvirkede Smørs Fortrin bestaar ikke i en finere Smag eller bedre Farve, men deri, at det holder sig længere frisk. Dets Vægt formindskes ganske vist 1 pCt., men til Gjengjæld forøges dets Værdi indtil 10 pCt.

Middel mod Tandpine. Dyp et lille Stykke Bomuld i Ammoniakvand og læg det i den hule Tand, men sørg for, at det ikke kommer i Berøring med Munden.

Vand kan holdes koldt i Karaffen om Sommeren uden Is, naar man blot omgiver Karaffen med et Hylster af graat Bomuld, som stadig maa holdes

fugtigt. Fordunstningen af denne Fugtighed bortfjærner Heden fra Karaffens Indre og holder Vandet koldt. I Indien og andre varme Egne, hvor man ikke kan faa Is, er denne Fremgangsmaade meget almindelig.

Brystkarameller kan laves paa følgende Maade: En Kop hvidt og en Kop brunt Sukker, en Kop Mælk, en halv Kop Chokolade, halvanden Kop Sirup og et Stykke Smør, omtrent af Størrelse som et Æg, koges over en svag Ild, hældes derefter i et fladt Fad og skæres, naar det næsten er haardt, i smaa Firkanter med en i Smør dyppet Kniv.

— Der burde altid sørges for, at Koen æder, naar den bliver malket, thi den giver da lettere Mælken fra sig og er ikke heller saa tilbøjelig til at slaa ud eller bevæge sig.

Blot til Lyst.

Landlig Idyl.

Aandsnærværelse. En Advokat, der undertiden var noget adspredt, skulde forsvare en Forbryder for Retten, men begyndte saaledes: „Jeg kjender den tiltalte; han betragtes af alle som en topmaalt Skurk . . .“ Imidlertid hviskede en af hans Kolleger til ham, at den tiltalte jo var hans Klient, og at han skulde føre hans Forsvar, og Advokaten fortsatte derfor „. . . Men har der nogen Sinde levet et ædelt og godt Menneske, som ikke er blevet bagtalt af sine Medborgere?“

En Kineser stiller følgende fire Fordringer til Kvinden: Dyden skal bo i hendes Hjærte, Beskedenheden trone paa hendes Pande, Sødme flyde fra hendes Læber, og Fliden sysselsætte hendes Hænder.

Næsten til at tage fejl af. For kort Tid siden herskede der om Morgenen en saa tæt Taage i London, at man ikke vilde have været i Stand til fra det ene Fortov til det andet at skælne en Politibetjent fra en Lygtepæl, naar man ikke havde vidst, at Lygtepæle aldrig snorker.

Om et Drab i Wisconsin skriver et amerikansk Blad: „De affyrede to Skud paa ham; det første dræbte ham, men det andet gjorde ham ingen Skade.“

Mistænkeligt. En engelsk Avis mener, at det ser mildest talt mistænkeligt ud, naar to Mælkeforhandlere fører Proces om Ejendomsretten til en Brønd.

Lidt fordringsfuldt. Da en Manufakturhandlerkommis en Dag faldt udmattet om, efter at han havde udbredt den halve Butiks Indhold for en Dame, anmodede Damen ganske rolig Butikens Ejer om at skaffe den besvimede af Vejen og sende hende en anden Kommis.

Gaadefabrik.

Firkantet Nød.

Af 1 D, 3 E, 2 G, 1 I, 2 M, 2 R, 2 T, 1 Z og 1 Ø dannes 4 Ord, der læste fra oven ned ad eller fra venstre til højre giver Løsningen paa følgende Gaade:

Det første i Søvne viser sig tit,
det andet stort eller lidet kan være.
Maaske kan du sige, det tredje er dit.
Ved fjerde kæmpede store Hære.

St. i V.

Udgravningsforetagende.

Af forskjellige Stavelser og Bogstaver i nedenstaaende Vers udledes Navnene paa 4 Byer i Danmark:

Fra Skagens Od en Sejler saas
mod Storm og Sø at kæmpe,
og Stormen, som det er bekjendt,
ej farer frem med Lempe.
Thi stedse gik det op og ned
paa Bølgekamme høje;
var den nu blot i sikker Rhed,
fortøjet til en Bøje!

N. K.

Rebus.

1. V. 2.

Snut.

Opløsninger til Gaadefabriken i forrige Nummer (Søndag den 7de Maj):

Gaade: Kæmper.

Geografisk Gaade: Alperne (Assens, Lille, Potsdam, Edinburgh, Rusland, Neva, Eckernførde).

Rebus: Tivoli.

Gaade i Nr. 18, løst af Snut. E— fra Amager. Visdomsbr. Sokrates og Plato. Den 7de Tuttifruttibudding i den gamle Sæbefabrik.

Geografisk Gaade i Nr. 18, løst af K. J. Snut. A. A. Sæby. Cajus Marius, Faaborg. E— fra Amager. Visdomsbr. Sokrates og Plato. (Løst som Hejse af den gale Jente med Nistelaaget og af Hildi Piatsa)

Udgravningsforetagende i Nr. 18, løst af K. J. Den gale Jente med Nistelaaget. Snut. Cajus Marius, Faaborg. E— fra Amager. Visdomsbr. Sokrates og Plato. Hildi Piatsa.

Brevvexling.

K. S. M. — Den ønskede Oplysning skal, saa vidt muligt, blive meddelt i næste Numer af „Familievennen“ under Rubriken „Praktiske Smaavink“.

A. A. Sæby. Af de ønskede Adresser findes der over en halv Snes i Kjøbenhavn. Efter bedste Skjøn opgiver vi Dem følgende tre at vælge iblandt: H. Bienau, Østergade 3. Joh. Hoffmann, Pilestræde 6. Kjøbenhavns Paraplyfabrik, Nygade 1.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

6. Aargang. Søndagen den 21. Maj 1882. Nr. 21.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

estmaaltidet begyndte, Bægrene og Drikkekarrene klang mod hinanden, men i Bægerklangen blandede der sig tillige andre Toner — Toner, der kun passede ilde til en munter Fest: under Opritsnikernes Kaftaner klirrede skjulte Pandsere og Brynjer.

Men Morosoff hørte ikke noget til denne uheldvarslende Lyd. Han var sysselsat med andre Tanker. En Anelse sagde ham, at han i dette Øjeblik sad til Bords med den, der havde krænket hans Huses Ære. Og endelig fandt Bojaren et Middel til at opdage den skyldige. Det var et Middel, som han ansaa for ubedrageligt.

Hans Gjæster havde allerede tømt mangt et Bæger. De havde drukket paa Czarens, Czarinas og hele den russiske Gejstligheds Velgaaende; de drak paa Wjæsemskis, Serebrænys og den elskværdige Husherres Velgaaende; de drak omsider for hver enkelt Gjæst. Da alles Skaal var bleven udbragt, rejste Wjæsemski sig op og foreslog de tilstedeværende at tømme et Bæger for den unge Bojarinja.

Det var netop, hvad Morosoff havde ventet paa:

„Mine kjære Gjæster," sagde han, „det sømmer sig ikke at tømme et Bæger for Husets Frue i hendes Fraværelse . . . Gaa," vedblev han, henvendt til Tjenerne, „gaa og bed Bojarinjaen, om hun vil komme hid for med sin egen Haand at skjænke i Bægrene for vore kjære Gjæster."

„Bravo, bravo!" raabte Gjæsterne; „uden Husets Herskerinde mister selv Honningen sin Sødme!"

Faa Øjeblikke efter traadte Helene ind, iført en kostbar Dragt og ledsaget af tvende Kammerpiger. I den ene Haand havde hun en lille gylden Bakke, hvorpaa der kun stod et eneste Bæger. De fremmede rejste sig op. Hushovmesteren fyldte Bægeret. Helene førte det til sine Læber og begyndte derpaa at række det til den ene efter den anden af Gjæsterne, medens hun overensstemmende med Skik og Brug bøjede sig for hver enkelt af dem. Saa snart Gjæsterne havde tømt Bægeret, skyndte Hushovmesteren sig at fylde det paa ny.

Da Helene havde endt sin Gang, vendte Morosoff, der ikke et eneste Øjeblik havde tabt hende af Syne, sig om til de fremmede med følgende Ord:

„Kjære Gjæster," sagde han, „dersom I vil hædre mit Hus og give mig et Bevis paa, at I er tilfredse med den Gjæstfrihed, I har fundet hos mig, saa beder jeg eder efter gammel russisk Skik: forsmaa ikke at kysse min Hustru! Helene Dmitrijewna, indtag din Hædersplads og gjengjæld efter Tur enhver af vore Gjæsters Kys."

De fremmede takkede Morosoff. Helene stillede sig skjælvende og med nedslagne Blikke ved Siden af Kaminen.

„Træd nærmere, Fyrste!" sagde Morosoff til Wjæsemski.

„Nej, nej, lad os holde fast ved den gamle

Skik!" udbrød Gjæsterne. „Først maa Manden kysse sin Hustru! Vi bør nøje følge vore Fædres Sæd!"

„Velan, vi følger altsaa den gamle Skik," sagde Morosoff, hvorpaa han nærmede sig sin Hustru og bøjede sig dybt for hende. Da de kyssede hinanden, brændte Helenes Læber som Ild; Druschinas Læber var kolde som Is.

Efter Morosoff kom Turen til Wjæsemski. Morosoff iagttog dem opmærksomt.

Fyrstens Øjne funklede som glødende Kul, men Helenes Ansigt forblev ubevægeligt. I sin Husbonds og Serebrænys Nærværelse frygtede hun ikke den frække Fyrste.

„Ham er det ikke," tænkte Morosoff.

Wjæsemski gjorde et dybt Buk og kyssede derpaa Helene, men da hans Kys varede længer, end det var nødvendigt, vendte hun sig bort med synlig Afsky.

„Nej, ham er det ikke!" gjentog Morosoff ved sig selv.

Efter Wjæsemski kom nogle andre Opritsniker. Alle gjorde de et dybt Buk og kyssede derpaa Helene. Men Druschina formaaede ikke at læse andet i sin Hustrus Ansigt end Uro. Et Par Gange hævede hun sine lange Øjenvipper, og hendes Blik syntes ængstelig at søge en eller anden blandt Gjæsterne.

„Han er her," tænkte Morosoff.

Pludselig følte Helene sig greben af en heftig Angest. Hendes og hendes Husbonds Øjne mødtes, og med den Skarpsindighed, som er Kvindehjærtet ejendommelig, gættede hun hans Tanker. Under dette stirrende, forskende Blik syntes det hende umuligt at kysse Serebræny uden strax at forraade sig. Alle Enkeltheder ved deres Møde i Haven, da hun første Gang gjensaa Nikita, traadte levende frem for hendes Sjæl. Hendes nuværende Stilling og det Kys, som hun skulde modtage af ham, forekom hende som en Straf fra Gud for hint første lønlige Kys. En dødelig Kulde sitrede gjennem hendes Lemmer.

„Jeg befinder mig ikke vel," hviskede hun; „lad mig vende tilbage til mit Kammer, Druschina."

„Bliv, Helene," sagde Morosoff rolig. „Bliv; du kan ikke gaa bort nu; det er umuligt; Ceremonien maa føres til Ende."

Og han tilkastede sin Hustru et gjennemborende Blik.

„Jeg formaar ikke længer at holde mig oprejst!" stammede Helene.

„Hvorledes," sagde Morosoff i en Tone, som om han ikke rigtig havde forstaaet hende, „lider du af Hovedpine? Er det virkelig muligt!"

Og derpaa vedblev han:

„Jeg beder eder, I Herrer, træd kun nærmere; hør ikke paa min Hustru. Hun er endnu et Barn og derfor endnu meget undseelig; det ny og ukjendte ved denne Ceremoni gjør hende ængstelig til Mode. Og tilmed har hun Hovedpine. Træd nærmere, mine kjære Gjæster!"

„Men hvor er dog Serebræny?" tænkte Druschina, i det han spejdende lod sit Blik strejfe gjennem Salen.

Fyrst Nikita holdt sig afsides. Det var ikke undgaaet ham, at Morosoff med skarp Opmærksomhed iagttog sin Hustru og enhver Gjæst, der nærmede sig hende. I Helenes Ansigt læste han Skræk og Uro. Serebræny, der ellers altid var rolig og fattet, naar hans Samvittighed intet havde at bebrejde ham, vidste nu ikke, hvorledes han skulde forholde sig. Han var bange for at forøge Helenes Uro, naar han nærmede sig hende, og blev han tilbage, frygtede han for at vække hendes Mands Mistanke. Havde han blot ubemærket kunnet tilhviske hende nogle Ord, vilde hun maaske have fattet lidt Mod, men Helene var stadig omringet af de fremmede Gjæster, og hendes Mand holdt uafladelig Øje med hende; der maatte tages en eller anden Beslutning.

Serebræny traadte nu frem og bøjede sig for Helene, men han vidste ikke, om han skulde se hende frit i Øjnene eller undgaa hendes Blik. Denne Usikkerhed røbede ham.

Paa den anden Side formaaede Helene ikke længer at udholde den Tortur, som Morosoff underkastede hende.

Hun havde ikke sveget sin Husbond af Letsindighed eller af et slet Hjærte. Hun havde sveget ham, fordi hun havde taget fejl af sig selv; fordi hun havde bildt sig ind, at hun kunde elske Druschina . . . Da hun hin Aften havde forsikret Serebræny om sin Kjærlighed, var Ordene uvilkaarlig undslupne hende; hun havde ikke vejet sine Udtryk, og dersom hun i hint Øjeblik havde set sin Husbond bag ved sig, vilde hun i sit Hjærtes Enfoldighed aabent have tilstaaet ham alt. Men Helene havde en glødende Indbildningskraft og et undseeligt Gemyt. Siden hint natlige Møde med Serebræny havde hun uophørlig været pint af Samvittighedsnag. Og dertil kom endnu hendes dødelige Uro med Hensyn til Nikitas Skæbne. Hendes Hjærte plagedes af modstridende Følelser; hun havde gjærne villet kaste sig for sin Mands Fødder og bedt ham om Tilgivelse og Naad, men hun frygtede hans Vrede; hun ængstedes for Nikita.

Denne Kamp, denne Hjærteangest, som var bleven paalagt hende af hendes ellers saa gode og venlige, men i alt, hvad der vedrørte hans Ære, ubønhørlige Mand, havde rystet hendes legemlige

Kræfter. Da Serebræny's Læber berørte hendes, skælvede hun som rystet af Feber, Fødderne nægtede hende deres Tjeneste, og der undslap hendes Mund de Ord:

„Hellige Guds Moder, hav Medlidenhed med mig!"

Morosoff opfangede Helene i sine Arme.

„Ah," sagde han, „saadan er det med Kvindernes Helbred! Tilsyneladende ser de ud som lutter Mælk og Blod, men blot et lille Pust, og de falder strax i Afmagt . . . Det har intet at betyde; det er allerede forbi . . . kom, mine kjære Gjæster."

Morosoffs Stemme og Adfærd røbede ikke den ringeste Ophidselse. Han syntes lige saa rolig, lige saa elskværdig og munter som altid.

Serebræny svævede i Uvished, om Bojaren virkelig havde gættet hans Hemmelighed.

Da Ceremonien var til Ende, og Helene, ledsaget af sine Terner, var vendt tilbage til sine Værelser, opfordrede Morosoff de fremmede til atter at tage Plads ved Bordet.

Druschina behandlede dem alle med samme Forekommenhed som før; han forsømte ikke en eneste af de mange smaa Pligter, som paa den Tid maatte opfyldes af enhver, der ønskede at gjælde for en gjæstfri Vært.

Det var allerede silde. Vinen havde ophedet Hovederne, og sælsomme Hentydninger blandede sig nu og da i Opritsnikernes Samtale.

„Fyrste," sagde en af dem, i det han bøjede sig hen imod Wjæsemski; „det er paa Tide at lægge Haand paa Værket."

„Ti!" svarede Wjæsemski sagte, „den gamle kunde høre det.

„Om han ogsaa hører det, saa forstaar han det dog ikke!" vedblev Opritsniken med en drukken Mands Halsstarrighed.

„Ti!" gjentog Wjæsemski.

„Og jeg siger dig, Fyrste, at det er paa Tiden! Ved alle hellige, det er paa Tiden! . . . Nu giver jeg Signalet!"

Med disse Ord prøvede Opritsniken paa at rejse sig op.

Wjæsemski trykkede ham med kraftig Haand ned paa hans Plads.

„Hold dig rolig," hviskede han ham ind i Øret, „eller jeg støder dig denne Dolk ind i Struben!"

„Oho! Du truer oven i Kjøbet!" raabte Opritsniken og sprang op fra Bænken. „Altsaa saaledes er du sindet! Sagde jeg ikke nok, at du ikke var til at stole paa, fordi du ikke er en af vore Ligemænd! Du hører til disse Fyrster og Bojarer, der hellere end gjærne vilde opsluge os! Men vent blot; vi faar at se, hvem der trækker det korteste Straa. Kast Kjortlen! Frem med Sværdet! Vi vil se, hvem af os, der bliver den lille!"

Dette blev sagt med usikker Stemme og midt under den almindelige Larm. Men nogle Ord naaede dog Serebrænys Øre og vakte hans Opmærksomhed. Morosoff hørte intet. Han lagde blot Mærke til, at der var opstaaet en Strid blandt hans Gjæster.

„Kjære Gjæster," sagde han, i det han rejste sig fra Bordet, „det er allerede sent ud paa Natten. Skulde det ikke være paa Tiden, at vi gaar til Ro? Vel opredte Senge med bløde Fjerdyner venter paa eder alle."

Opritsnikerne rejste sig op, takkede deres Vært, bøjede sig for ham og begav sig til de Værelser, der var gjorte i Stand til dem for Natten.

Serebræny vilde ligeledes bortfjærne sig. Men Morosoff holdt ham tilbage.

„Fyrste," sagde han sagte, „vent mig her."

Og i det han lod Serebræny blive alene tilbage, begav Druschina sig til sin Hustrus Værelse.

(Fortsættes.)

Den lille Traadhandel.

En Skitse.

Den lille Traadhandel ligger paa højre Side af Gaden. Den har smaa Vinduer og ligner slet ikke det smukke Apothek paa Hjørnet. Alt, hvad den lille Butik indeholder, er stillet paa den fordelagtigste Maade i Vinduet. Der er Snørelidser, Knappenaale og Ruller med billige Baand, som tager sig bedst ud, naar Solen ikke skinner paa dem; et eller to Par Strømper, som man maa haabe kan passe den, der har i Sinde at kjøbe dem, for hele Forraadet er i Vinduet; et Par Hatteforme, en eller to pænt pyntede Hatte, og

nogle faa Kapper (den ene Hat ligger en i Kasse med Glaslaag).

Naar man kommer ind, ser man, at den lille Traadhandel virkelig er meget lille. Disken optager en temmelig stor Plads af, hvad der før har været det bedste Værelse i Huset. Bag ved Disken er Pladsen endnu mere indskrænket, men det hele ser ret hyggelig ud. Alt er smukt rent, og Kakkelovnen er smukt pudset. Et eller to Billeder hænger paa Væggen, og der ligger nogle faa Bøger af en saadan Slags, som man ellers sjælden ser i en simpel Traadhandel.

Henne ved Kakkelovnen sidder en Dame, som en fremmed strax vilde sige var ung, naar hun ser op og taler; men som hun sidder der og syer, langsomt, træt og medtaget, ser hun ud til at være over firti. Hun er klædt i sort, pyntelig som en Dame, skjønt Tøjet øjensynlig er af den billigste Slags. Hun er vel omtrent treti Aar; men der er dybe Furer i hendes Pande og en hektisk Rødme paa hendes Kinder, som ved et flygtigt Blik vilde faa en fremmed til at tro, at hun havde haft denne lille Forretning i mange Aar.

Ved hendes Knæ leger en lille tre Aars Pige med Resterne af en Dukke — en hovedløs Dukke, som al Savspaanen løber ud af fra et Hul paa Halsen, som er daarlig gjort i Stand.

Klokken er otte om Aftenen, og den eneste Ejer af den lille Traadhandel tænker bedrøvet, men ikke klagende paa, at der kun er ringe Udsigt til at faa nogen Forøgelse til Dagens Indtægt, som bestaar af 3 Kr. 9 Øre, og som kun repræsenterer et Netto-Udbytte af en Krone. Nu ringer Klokken, hvilket betyder, at der kommer en Kunde. Det er Konen, som gaar paa Arbejde et Par Huse derfra, hun kommer for at bede, om Fru Lund vil laane hende 25 Øre til paa Mandag — da Fru Elberg, som hun har arbejdet for i Dag, er blevet narret for nogle Penge og ikke har kunnet betale hende i Dag. Naar man trækker 25 Øre fra tre Kroner og 9 Øre, bliver der kun 2 Kroner og 84 Øre tilbage, men Fru Lund kjender sin Kunde og ved, at hun er en stræbsom Kone, og tilmed plejer man i den Gade at hjælpe hinanden uden at tænke altfor meget paa sin egen Fordel. Konen faar altsaa de 25 Øre og gaar bort med mange Taksigelser.

Nu ringer Klokken igjen, og nu vil de 3 Kroner og 9 Øre sandsynligvis blive forøgede ved Salget af nogle Snørebaand eller et Brev Knappenaale. Nej, den ny ankomne er Madam Hansen, der bor fire Døre længere nede paa den anden Side af Gaden, og som er kommen for at meddele Fru Lund sin Glæde over, at hun har faaet saadan en god, ny Livsstilling. Over det udtærede Ansigt glider der et Glimt af sand Glæde; de bedrøvede Øjne bliver klare, og da Madam Hansen gik bort, havde hun den behagelige Følelse, at hun ikke alene havde skaffet sig selv en Tilfredsstillelse ved at fortælle, hvad der var sket, men at hun ogsaa havde opmuntret stakkels Fru Lund ved at gjøre hende til sin fortrolige. Fru Lund havde en egen rolig og elskværdig Maade at dele andres Sorger paa og at forhøje deres Glæder. Deraf kommer det, at den lille Traadhandel har hele Nabolagets Fortrolighed. Intet, hverken godt eller sørgeligt, kan ske, uden at alle, hvem det angaar, løber over til den lille Traadhandel for „at fortælle Fru Lund det“.

Alle i samme Gade kjendte naturligvis den lille Traadhandels Historie. De behøvede ikke at gaa mere end ti Aar tilbage i Tiden, den Gang var den blege og nu udslidte, daarlig klædte Kvinde, som sad bag ved Disken, Husmoder i et Hus, som uden at være rigt dog kun lod lidet tilbage at ønske. Hun førte Hus for sin Broder, som var en Mand med megen Dannelse og tillige en begavet Mand, som allerede havde gjort sig bemærket i Kunstverdenen, og som drømte om at skaffe sig en Plads blandt de udvalgte. Dette var ikke blot fantastiske Drømmebilleder, men de vilde upaatvivlelig være blevne virkeliggjorte, thi de kom fra en klar og virksom Aand. Disse Drømme blev imidlertid afbrudte ved hans tidlige Død. Han levede akkurat længe nok til at se sin Søster, som han troede, godt forsørget; saa var alle hans Drømme om Berømmelse forbi.

Det var først efter, at dette var sket, at Gaden rigtig kom til at kjende Fru Lund. Hendes Mand lejede nemlig den store Butik paa Hjørnet og gjorde den til et Apothek, og dette skete ved Hjælp af Brudens Medgift. I nogen Tid gik alt godt og lykkeligt, og efter hvad fremmede kunde se, vilde det være vanskeligt at finde en mere lykkelig Familie end den i Hjørnebutiken. Naar Lykken begyndte at svinde bort, fik man aldrig at vide af Ejerinden af den lille Traadhandel. Men alt, hvad der bliver fortalt, har man for Resten ikke heller faaet at vide af hende selv. Det er kun, hvad Gaden ved, og Gaden kjender naturligvis intet til den lange Kamp, som er bleven skjult under et smilende Ansigt.

Men lidt efter lidt antog Hjørnebutiken et Udseende, som Gaden ikke kunde lade være at lægge Mærke til. Man udfandt, at Apothekeren sjælden var i Apotheket, noget, der blev talt meget om, fordi den Knøs, som han lod hele Ansvaret hvile paa, havde en besynderlig Mani for at udlevere fejl Medicin. Undertiden var Fru Lund i Butiken og saa bleg og daarlig ud; hun havde gjærne et Barn paa Armen, medens hun ufortrødent prøvede paa at sammenblande uskyldige Midler med den Haand, hun havde fri. Hvis det havde været

andre Ting end Medicin, Fru Lund handlede med, vilde Gaden, som allerede kjendte hendes opmuntrende Nærværelse og store Godhed, være bleven ved at handle hos hende. Men Medicin er utvivlsomt en farlig Ting at tage ind, naar den bliver lavet enten af en Dreng med et forstyrret Hoved, og hvis Ideer om Apothekersager just ikke udmærker sig ved Akkuratesse, eller af en Kvinde, der er optaget af Husholdningssorger, og hvis hele Kjendskab til Medicin skriver sig fra Etiketterne paa Flaskerne. Følgen var, at det gik tilbage med Forretningen, og at Familien begyndte at leve af at sælge Forraadet. Der var ingen Penge til at kjøbe ind for igjen og endnu mindre til at betale de Regninger, som kom med stor Hurtighed.

Man maa sige om Manden, at han bar alt dette med et let Sind. Hans Maade at føre Forretningen paa bestod i at blive i Butiken, til han havde solgt for en halv eller hel Snes Kroner. Disse Penge stak han saa i Lommen og forsvandt saa et Par Dage og kom derpaa tilbage i en snavset og halvdrukken Tilstand for at gjenoptage Forretningen.

Dette var naturligvis en uheldig Fremgangsmaade, og det blev vanskeligere og vanskeligere at faa de nødvendige Kroner samlede. Men saa var der Møblementet, — det var ikke hans, det er sandt, men Loven gav ham Tilladelse til at disponere over det. Som en lydig Borger fulgte han Lovens Forskrifter og skrev en Vexel med Sikkerhed i hans Kones Indbo, og hvad der var tilbage af Medicinen. Dette gav ham Midler til yderligere Udskejelser, og Gaden saa intet til ham i et Par Uger.

Det var haardt for hans Kone og tre Børn — der var nylig kommet et til —, at faa det daglige Brød. Drengen var bleven afskediget, man sagde, det var, fordi havde leveret en Dosis tinct. jalap, da der var blevet ordineret sarsaparilla; men den egentlige Grund var, at der ingen Penge var at betale ham med. Beløbet, som Vexlen havde indbragt, var imidlertid hurtig brugt; en Vinteraften kom Manden hjem, og da han saa, at han ikke kunde komme ind ad Døren, syntes han, det kunde være rart at tilbringe sin Tid med at slaa Vinduerne i Stykker i det Værelse, hvor han vidste, at hans Kone og Børn laa og sov. Dette gjorde han, og den stakkels skælvende Moder, som frygtede, han skulde mishandle Børnene, stod til sidst op og lukkede Døren op for ham. Ved denne særlige Lejlighed blev han der kun et Par Timer; til Afsked raabte han blot, at nu gik han, og lod Døren staa paa vid Gab, saa at hans Kone var nødt til at gaa ned og lukke den for den bitre Vinterkulde. Han vidste tillige, at hun havde Brystsyge i et temmelig fremrykket Stadium, og dette var naturligvis en god Eftersmag til denne lille Spøg.

Enden var dog endnu ikke kommen. Vexlen blev snart sat i Omløb. Selv Sengen — hendes egen Seng — blev taget fra Moderen og Børnene, der blev kastede ud paa Gaden. Der blev fundet et Værelse til Fru Lund hos en Kone, hvem Gaden sikrede mod Tab, og der blev de i syv Maaneder, og Fru Lund gjorde alt, hvad hun kunde, for ved Hjælp af sit Sytøj at forøge denne lille Hjælp.

Gaden saa, at dette ikke kunde blive ved, og at det var en daarlig Økonomi. Hvad den havde at gjøre, var at sætte Fru Lund i en Stilling, saa at hun selv kunde fortjene sit Brød.

Ideen med den lille Traadhandel faldt en af dem ind, og den blev øjeblikkelig antaget. Butiken blev lejet af den godgjørende Slagter paa den anden Side af Hjørnet — Øre og Kroner blev givne ud for at skaffe noget til at begynde med, medens de mere velhavende paatog sig at skaffe de vigtigste Gjenstande, som Snørebaand, Traad og Bomuldsgarn. Nogle faa Venner uden for Byen hjalp Gaden med at fuldføre det Værk, som den var begyndt paa uden Praleri. En af dem sendte en Æske med Smykker — de var kun forgyldte, men de stod dog saa langt over, hvad Gaden var vant til, at kun nogle af de allerbilligste blev solgte. Andre, som ikke kunde give Penge eller Varer, hjalp med deres Tjenester. Hver Aften, naar Kl. er 9, bliver Skodderne for den lille Traadhandel sat op, og hver Morgen Kl. 8 bliver de tagne ned. Dette er Skomagerens og hans Søns forenede Bidrag. Sønnen gjør det om Aftenen og Faderen om Morgenen. Andre polerer Vinduer, bringer Kul og hjælper med at gjøre rent eller bidrager paa andre Maader, men alt sker paa samme stille og fordringsløse Maade, i det alle stræber efter at jævne Livets haarde Veje for disse stakkels trætte Fødder.

Gaden handlede i det hele taget saaledes, som de fattige plejer at handle imod de fattigste og mest hjælpeløse iblandt dem. Men hvad kan Gaden gjøre mere? Det er sandt, at tre Kroner og ni Øre er den lille Handels daglige Omsætning. Gaden belejrede før Jul den lille Traadhandel for at kjøbe Snørelidser, Knapper, Bændler, Synaale, Knappenaale og Traad, thi Gaden havde bestemt, at Fru Lund skulde være i godt Humør i Juledagene. Men denne kunstige Handel kunde ikke vedblive. Saa gik Handelen igjen tilbage, og dette opfylder meget de tænksomme Aander i Nabolaget.

Men bortset fra alt dette, er der en anden Side af Sagen, som man kun hvisker om, men som hele Gaden taler eftertænksomt om ved Teen og det tykke Smørrebrød. For to eller tre Maaneder siden blev der holdt et hemmeligt Møde i Slagterens Butik, og dér blev det bestemt, at der maatte kaldes

en Doktor til den lille Traadhandel. Nogle Kunder havde om Eftermiddagen mere end en Gang fundet Lejeren af Butiken i fast Søvn over sin Symaskine — ikke i en sund Søvn, som hun maatte have kjendt ti Aar tidligere, men en Slags Bedøvelse. Da hun vaagnede, sagde hun med et bedrøvet Smil, at hun ofte faldt i Søvn, naar hun skulde have arbejdet, og at hun var bedrøvet over, at hun mistede saa megen Tid, thi naar hun syede raskt, kunde hun sy for i det mindste 12 Øre i en Time.

Det blev derfor sagt til Doktoren, at han skulde gaa ind i Butiken under det Paaskud, at han vilde kjøbe Skjorteknapper, og saa skulde han sige, hvad han tænkte om Lejerens Tilstand. Doktoren sagde, hvad han mente, til Slagterens Kone, og dette var klart og tydeligt nok: Fru Lund var nær ved at dø af Brystsyge. Dersom der blev taget bestemte Forholdsregler, og hun selv flyttet til et eller andet Sted, hvor Solen skinnede, og der kun blæste milde Vinde, saa kunde hun leve endnu i mange Aar.

Men man maa sige om den her omhandlede Gade, at skjønt den har et stort Hjærte, er den dog ikke meget lystig. Kun en Time om Dagen, og dette kun en Uge eller to midt om Sommeren, var det nødvendigt at lægge en Avis over den smukke Kappe i Glasskabet, for at den ikke skulde falme. Hvad Luften angaar, er det den bedste, som Byen kan give, men den bedste er kun daarlig for svage Lunger.

Gaden modtog denne Efterretning med stor Sorg. Og paa sin sædvanlige praktiske Maade sammenkaldte den atter et Møde i Slagterens Butik for at se, hvad der kunde gjøres. Man foreslog, at der skulde samles 500 eller maaske 800 Kr., og for disse skulde Fru Lund sættes i Stand til at leve en Tid lang paa Landet. Men alene Omtalen af denne Sum kastede en Dæmper over Mødet. Gaden vilde gjøre alt for den stakkels ensomme, forladte Kvinde. Men man kan lige saa gjærne bede om at laane Maanen i en halv Time som om 800 Kr. her.

Men det var ikke Gadens Vane at give efter uden Kamp. Man bestemte derfor, at det skulde opsættes at tage nogen Bestemmelse, tilsyneladende for at man kunde overveje Tingen. Imidlertid er Mødet blevet opsat og er opsat den Dag i Dag, thi Gaden har nu opgivet det daarlige Paaskud, at den skulde overveje Tingen. Den begyndte at tænke, at alt, hvad den kan gjøre, er at holde den lille Traadhandel aaben lige til det sidste, og dette vil den gjøre til Trods for alt, hvad den maa ofre paa Bændler, Snørelidser og Knapper til Søndagsbrug.

Med en Betænksomhed, som maa være et Slags Instinkt; thi Gaden har aldrig faaet nogen Opdragelse i den Retning, har aldrig nogen i Fru Lunds Nærværelse hentydet til de Møder i Slagterens Butik, hvis Plan var at lade hende rejse paa Landet. Da det ikke skete, var det jo ingen Nytte til at fortælle hende det og sætte hendes Tanker i Bevægelse over noget, som ikke kunde virkeliggjøres? Derfor er den lille Butik endnu aaben, og man bestræber sig for at bilde hinanden ind, at alle er raske og straaler af jordisk Lykke. Kun naar Gaden har kjøbt sine Bændler eller Knapper, betalt sine Ører og forladt Butiken, maa den tilstaa for sig selv, at Enden paa denne simple Historie ikke er langt borte, men iler hen imod sin Slutning.

„Arvingen“.

Fortælling af George R. Sims.

(Sluttet.)

Sagfører Shagbague sad ved et lille Bord, omgivet af juridiske Dokumenter, der saa meget sorte, støvede og uhyggelige ud. Bunker af Aviser laa rundt om i Værelset, og ved Siden af lagde John Mærke til flere Bind Stamtavler.

Sagføreren bad ham om at sidde ned.

„De er en ung Mand, Hr. Fairfax, og Deres Fader er død?“

„Ja.“

„Naa, ja, jeg husker jo godt den Sag. Deres Fader bar sig meget dumt ad. Han kunde med Lethed have faaet Godset.“

„Hvorfor vilde han ikke have det?“

„Ja, han var altfor forsigtig og vilde ikke give en Skilling ud, skjønt han kunde faa den

mange Fold igjen. Det var Jammersdage. Det var en stor Skam. Saadant et skjønt Gods! Det var en Sag som Fod i Hose."

„Saa tænker jeg ikke, der er synderlig gode Udsigter for mig?"

Hr. Shagbague rettede sine skarpe, graa Øjne paa sin Klient. Han rekognoscerede Terrænet.

„Ja, det vil jeg dog ikke sige. Det er ligefrem et Pengespørgsmaal. Kjender De noget til Sagen?"

„Nej."

„Vel, jeg skal forklare Dem den; saa kan De selv bedømme Deres egen Stilling."

Sagføreren gik hen til et Skab og tog en Pakke støvede Papirer, der var bundne sammen med smudsige, røde Bændler.

„Her," sagde han, „er de Dokumenter, som angaar Elvey Gods. Det er min Specialitet at finde ukjendte Ejermænd, savnede Arvinger, ukjendte Slægtninge, Ejermænd til forfaldne Dividender og alt saadant noget. Det var under saadanne Beskæftigelser, jeg opdagede, at Deres Fader var den rette Arving til et Gods, som andre Folk med Urette havde siddet inde med i lang Tid."

Det var en mærkelig Historie, den, som Sagføreren nu fortalte, en Historie, som gik to Hundrede Aar tilbage i Tiden, som handlede om Testamenter og Ægteskabsattester, og som var saa spækket med juridiske Udtryk, at Johns Øjne næsten løb i Vand, da han prøvede paa at følge Traaden. Kort og godt, den gik ud paa, at for fem og tyve Aar siden var Johns Fader bleven rette Arving til et Gods uden at vide af det; at en Fætter, som han ikke kjendte noget til, havde overtaget det, og at den Omstændighed, at de nuværende Ejere havde været i uforstyrret Besiddelse af det, ikke med Nødvendighed var nogen Hindring for, at John Fairfax eller hans Arvinger kunde gjøre Fordring paa det.

Saaledes fremstillede Hr. Shagbague Sagen, og John var fuldstændig med.

„Tror De da altsaa, at jeg virkelig kunde fortrænge den nuværende Ejer og komme i Besiddelse af Godset?"

„Aldeles utvivlsomt. Men det vil strax blive en temmelig kostbar Historie. Vi maa indsamle Oplysninger om en Mængde Folk og strax bringe Sagen for Retten."

„Hvad kunde det vel koste?"

„Ja, jeg maatte have hundrede Lstrl.*) at begynde med og senere, naar Sagen er vundet, ti pCt. af Ejendommens Værdi."

„Hvad tror De, at Godset er værd?"

„Henved tyve Tusend Lstrl."

*) 1 Lstrl. = 18 Kr.

„John spilede Øjnene helt op og blev ganske varm. Tyve Tusend Lstrl.! Og han var lovlig Arving til dem! Og han kunde faa dem bare ved at risikere hundrede Lstrl.

John var alt for bevæget og forvirret, til at han strax kunde sige endelig Besked.

„Jeg skal se ind til Dem i Morgen, og saa skal jeg give Dem mit endelige Svar," fremstammede han. Saa tog han sin Hat og gik, og han lukkede Munden højt op for at faa saa megen frisk Luft som muligt.

John Fairfax gik lige hjem og fortalte sin Kone de mærkelige Nyheder. De blev meget snart enige om, hvad der skulde gjøres. Store, prægtige Syner drog forbi deres ophidsede Blik, og den næste Morgen gik „Arvingen" ned til Sagførerens Kontor med hundrede Lstrl. og afleverede dem, inden Hr. Shagbague endnu var staaet op.

Det var ikke nogen let Sag for John Fairfax at udtage hundrede Lstrl. af sin Forretning med saa kort Varsel, men ved en lille Transaktion fik han dog den Sag ordnet.

Kampen begyndte strax. Den højtærede Hr. Shagbague skrev Breve her og der og opsatte Erklæringer til Fæsterne, holdte i en saa skjøn Lovstil, at John fik Indtrykket af, at de maatte være uimodstaaelige. Han vilde sandt at sige aldeles ikke være bleven overrasket, dersom Posten omgaaende havde bragt ham en Meddelelse om, at Godset strax vilde blive overdraget til ham.

Men Sagen gik ikke slet saa hurtig i Orden. Tredje Dagen efter fik Sagfører Shagbague et Brev fra en anden Sagfører, som fuldstændig tilbageviste Shagbagues Klients Fordring.

„De vil slaas," sagde den agtbare Hr. Shagbague. „Men det gjør ikke noget, Hr. Fairfax. Vi vil knuse dem, for vor Sag er god. Vi maa nu se ned til Godset og opfordre Fæsterne til ikke mere at betale nogen Afgift."

John Fairfax tog da ned til Elvey med sin Sagfører og saa paa sin Ejendom. Han havde stor Lyst til at aflægge et Besøg hos den nuværende Ejer, som boede paa Stedet, og opfordre ham til at pakke ind og pille af; men Hr. Shagbague forklarede, at der var visse Formaliteter, som maatte iagttages, hvis man ikke vilde møde for Politiretten.

Der gik tre Maaneder, og i den Tid blev der skrevet en uendelig Mængde Breve og opsat en Mængde retslige Dokumenter, og saa maatte der endelig skaffes et Hundrede Lstrl. til.

Sejren var sikker nok; men det var Modparten, der var saa stridig. Sagen vilde snart komme for Retten og blive afgjort til Fordel for John.

Nu kunde han hele Sagens Historie paa sine

Fingre, han havde gjennemgaaet hele den vedkommende Literatur, han ledte efter gamle Testamenter og lærte sin Families Historie i de sidste Par hundrede Aar udenad. Han havde en Værkfører til at bestyre sin Forretning, da han selv havde saa lidt Tid til at passe den. Omtrent stenen og fortalte ham, at han simpelthen var Bytte for en Lommeprokurator. Men John gjennemskuede Planen. Han havde Tillid til sin Sag; han havde jo selv studeret den, og han vidste, at han var den rette Ejer.

I over et Aar holdt Sagføreren Sagen oppe,

Napoleon Bonaparte. (Se Side 291).

en Gang om Ugen tog han ned for at se til sit Gods; han gik ind i Gaardene og holdt Forhør over Fæsterne; og han havde et frygteligt Skjænderi med „Ransmanden" ved dennes egen Dør. Modparten lo haanlig ad hans Fordring, raadede ham til ikke at kaste sine Penge i Rendeog han og hans Fuldmægtig havde fuldt op at gjøre med den. Jo længere Sejren blev skudt ud, desto mere ivrig blev John Fairfax. Det havde kostet ham mellem tre og fire hundrede Lstrl., og han vilde ikke lade Godset fare nu, da han var saa nær ved at faa fat i det.

Tscherkesser paa Reise gjennem Bjærgene. (Se Side 291).

Han var fuldstændig optagen af Sagen. Om Dagen talte han ikke om andet, og om Natten drømte han om den. Han læste op af den for sine Arbejdere og lærte sine Børn Begyndelsesgrundene i den. Folk, som før havde været glade ved at tale med ham, flygtede nu for ham; de brød sig ikke om at blive indbudte til en Times Samtale om hans Gods. Hans Forretning tog af. Selv kom han der sjælden, hans Formand var ligegyldig og førte ikke noget Tilsyn med Folkene, og de Penge, han stadig tog op, ødelagde den.

Til sidst kom han slemt afsted. Hans Kone havde hidtil været enig med ham; men da Skoen begyndte at trykke, og han talte om at sælge sit Hus og vende tilbage til Forretningen for at skaffe flere Penge til Sagen, skiftede hun Sind og kaldte ham en Nar. Hun var kjed og led af det Gods; hvis han havde lyttet til hende, vilde han aldrig have rodet sig ind i denne Sag, med meget mere af samme Surdejg.

John sendte hende et vredt Blik. Hun havde ikke nogen Følelse for Sagen. Det var hans Pligt, det skyldte han sine Børn, at sørge for, at fremmede Folk ikke plyndrede dem.

Familien tog tilbage til Forretningen og boede oven over Butiken, og da Hr. Shagbague mærkede, at det var smaat med Pengene, erklærede han, at han ikke kunde bringe Sagen videre. Han havde opdaget, at Modparten havde Beviser, som han ikke kjendte noget til.

John blev næsten vanvittig. Han skjældte Shagbague ud for alt muligt og overgav Papirerne til den ene Sagfører efter den anden, men alle afslog de høflig at have noget med den Sag at gjøre.

Omsider traf han en, som paatog sig at føre den — en, som sagde, at Sagen var god og værd at kæmpe for. Han maatte atter ud med hundrede Lstrl., og saa trak Sagføreren sig høflig tilbage. John var nu meget uheldig stillet. Alle hans Penge var næsten gaaede med, han havde kun faa Svende, og Tingene saa' saa daarlig ud, som det vel var muligt. Til hans store Ulykke begyndte hans Kone at skjænde og bebrejdede ham baade Nat og Dag, at han bragte hende og hendes Børn til Tiggerstaven.

John kunde ikke skaffe flere Penge til Prokuratorerne, og saa tog han Sagen i sin egen Haand. Han blev ved at tage ned til Elvey, at henvende sig til Fæsterne, skrive Breve til „Ransmanden" og slaa Protester og andre Plakater op paa Godset; han kom herved et Par Gange for Retten, men han optog stedse Kampen med fornyet Iver.

Han begyndte nu at hænge i Retten, at gjøre taabelige Forsøg paa at faa Dommerne i Tale og blev snart bekjendt som en Plageaand.

Imidlertid tog Forretningen af i højere og højere Grad. Hver eneste Hvid, der kunde presses ud af den, brugte John til sin Sag. Hans Hustru blev en ulykkelig Kone, hvis Hjærte var knust; hans Børn var forsømte og lurvede og morede ham ikke længer, han gik kun op i en eneste Ting: hans Adkomst til Elvey Gods.

Falliten kom omsider, og saa Ulykken i dens værste Skikkelse. Hans Bohave forsvandt, han maatte opgive sin Stilling og ty tilbage til Værkstedsbænken. Og selv da kunde han spilde den ene Dag efter den anden paa sin Sag. Familien, som en Gang havde været paa Lykkens Stige, levede nu i Smuds og Elendighed i en usel Bolig, og Kone og Børn sad forfrosne, sultne og ensomme hjemme, medens Pengene, som kunde have gjort saa meget godt, blev brugte til at gjennemføre John Fairfax's store Livsplan.

Enden kom først, da det sidste Trin paa Elendighedens Vej var naaet. Kulden og Fugtigheden paa en Vinterdag, som han tilbragte med at spasere om paa sit Gods, paadrog ham en Feber og lagde ham paa Sygelejet. Han blev vild, og hele Dage laa han og talte med indbildte Sagførere og henvendte sig til indbildte Dommere. Hans Hustru havde ingen Penge, og Børnene græd af Sult. I sin Vildelse talte han om Tusender og strøede om sig med Guld. Han vilde sidde op i Sengen og holde Taler til sine Fæstere. Han vilde fortælle dem om den frygtelige Kamp, han havde ført for sin Ret, og advare dem om at være bestemte med deres Afgifter, da han havde saa mange Retsomkostninger.

En Aften var han roligere end ellers. Hans Kone havde pantsat hans Klæder for at skaffe Brød og Te til de forsultne Børn. I to Nætter havde han holdt hende vaagen med sine Skrig og ved sin Urolighed; den Aften var han usædvanlig rolig, og hun lagde sig ved Siden af ham og faldt i Søvn.

Da hun vaagnede, var det langt ud paa Natten; hun kunde mærke det af Stilheden paa Gaderne. Hun rakte Haanden ud og mærkede, at hun laa alene.

Hun sprang bange og skrigende op og kaldte paa sin Mand.

Der kom intet Svar, hun hørte kun en rallende Lyd henne i en Krog af Værelset.

I dødelig Angest greb hun efter en Svovlstik og tændte Lys.

Og det Syn, hun saa, fik hendes Kinder til at blegne og hendes Stemme til at svigte.

John Fairfax var staaet op fra sit haarde

Halmleje og havde samlet sig hen til det Skab, hvor han gjemte sine Arvepapirer.

Han havde stolet for meget paa sine Kræfter og var falden, netop som han havde faaet fat i, hvad han søgte.

Han var falden tungt over mod Hjørnet af et Bord og havde kløvet Hjærneskallen.

I sin Haand, som var fuld af Blod, der strømmede ud af Saaret, holdt han det Brev, han i sin Tid havde fundet mellem sin Faders Papirer, den Gang, da han var en velhavende og lykkelig Mand. . .

Da den agtbare Sagfører Shagbague nogle Dage efter kigede i Morgenaviserne for at se efter, om hans „Specialiteter" var rigtig indrykkede, stødte han paa Beretningen om dette Ulykkestilfælde og læste da, at Sognet havde taget sig af Enken og Børnene og sat dem i Fattighuset, og at Fattigvæsenet havde sørget for at faa „Arvingen" til Godset begravet.

Napoleon Bonaparte.

Naar jeg ser min Ungdoms Billedhær
drage frem og fylke sig i Mindet,
er blandt Heltes Navne et især,
som med sælsom Magt betager Sindet.

Da, som Barn, i min Historiebog
jeg ham fik at se, den stolte, høje,
varmt mit Blod sig gjennem Aaren jog,
medens Taaren glimted i mit Øje.

Og jeg saa „den lille Korporal",
mere mægtig end al Jordens stærke,
stride frem i Glans paa Sejrens Val,
herlig, med en Guddoms Straalemærke.

Fulgte saa hans Færd, mens Hjærtet slog,
tyktes mig mod Sky med ham at svinge —
græd af Harm, og Haanden knytted drog
imod dem, der stækked Ørnens Vinge.

Siden saa jeg, at det maatte ske,
saa, hvor haardt han sig forbrød, den stolte,
at han selv sin onde Skæbnes Ve
ene ved sin Trods mod Gud forvoldte.

Ikkun derved Helten vorder stor:
ved sin Vilje under Guds at bøje;
den, som ene frem paa Banen fór,
rammes brat af Lynet fra det høje.

Det var Gaaden, som jeg grunded paa;
hvilken Magt der fældede Titanen.
Ej i nogen Skabnings Haand det laa,
kun i Guds, at standse ham paa Banen.

Men, Napoleon, din store Aand
mere mægtig hæved sig af Faldet,
du dig bøjed under Herrens Haand,
du forstod hans Røst og fulgte Kaldet.

Kun den svage lægger fejg sig ned,
naar af Skæbnens haarde Haand han tynges,
men den store hæves just derved,
og hans Aand, en Fønix lig, forynges.

Derfor, o Napoleon, du blev
ikke størst paa Verdens store Scene,
hvor med Ild du Kraftens Rune skrev,
størst for mig er du paa — Sankt Helene.

Andreas Briler.

Lidt om Tscherkesserfolket.

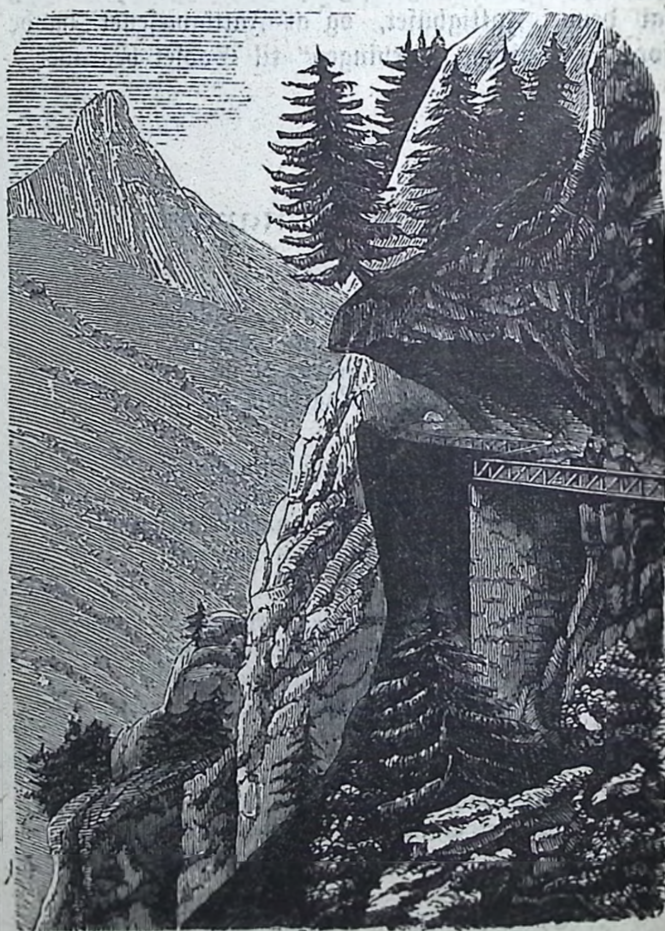
Den nordvestlige Del af Kaukasus, der mod Vest begrænses af det sorte Hav, mod Nord af det nederste Kuban, er ikke saa højtliggende som den midterste Del af den mægtige Bjærgkjæde og bliver bestandig lavere, jo længere den strækker sig mod Vest. Bjærgene, hvis Grundlag hovedsagelig bestaar af Kridt, er dækkede med Skove og gjennemskæres af snevre Dale. Beboerne af dette i høj Grad utilgængelige Land er det bekjendte Tscherkesserfolk; af Tyrkerne kaldes de Tscharkasser, hvoraf Navnet Circassier er opstaaet, medens de selv kalder sig Adighé. De hører til den vestkaukasiske Stamme, og deres Antal blev i Aaret 1875 opgivet til 55,231. Tidligere var de langt talrigere, men efter 1864, da Russerne havde underkastet sig det vestlige Kaukasus, udvandrede Størsteparten af dem til Tyrkiet. Ifølge deres legemlige Type høre de ubestridelig til den kaukasiske Race, men dog ikke til de indo-germanniske Folkeslag. Deres Sprog er i Lyd og Udtale højst ejendommeligt og tillige meget vanskeligt at tilegne sig. Deres sociale Standpunkt er endnu det samme som det, hvorpaa de stod, da de fik Plads i Historien. Tscherkesserne er et krigersk Folkefærd, eller maaske mere betegnende: et Røverfolk, hvem det synes mere ærefuldt at leve af Rov og Plyndring end af fredelige Beskæftigelser. Og med disse Egenskaber har Tscherkesserne tillige bevaret en urokkelig Kjærlighed til deres Uafhængighed. Deres Forfatning er republikansk, men med et særlig aristokratisk Præg, i det Folket sondrer sig i fire Stænder: Høvdinger eller Fyrster, adelige, almindelig fribaarne og Bønder. Titlen som Fyrste (Pscheh, Pschi) opnaas kun ved Fødsel, men der kræves krigersk Berømmelse, for at Fyrsterne kan hævde deres Anseelse. Desuden er deres Magt afhængig af deres Slægts Størrelse og af Antallet af deres Vasaller. De adelige

danner en Vasaladel, som atter har en ringere Klasse, de almindelige fribaarne, til Vasaller. Den tidligere livegne, men nu personlig fri Bonde maa yde Krigstjeneste og en bestemt Afgift, men bærer ingen yderligere Byrder. Disse fire Klasser adskiller sig dog kun lidet i deres huslige og selskabelige Levesæt, og det Afhængighedsforhold, som bestaar mellem dem, hviler snarere paa gammel Skik og Sædvane end paa Anvendelsen af Magt. Naar det gjælder et Krigstog, faar en enkelt Mand Overbefalingen, men kun for det samme Tog, om hvilket der da i Forvejen maa være tagen Beslutning i en Forsamling af Folket eller dets Høvdinger. I øvrigt handler enhver fribaaren efter sit eget Tykke, kun med de Indskrænkninger, som Skik og Brug paalægger ham. Deres Sæder har deres væsentlige Grundpræg i Gjæstevenskabets Ret, Ærefrygt for Alderdommen og Overholdelse af Blodhævnen. Tscherkessernes Religion er en Blanding af Muhamedanisme, Kristendom og Hedenskab. I det 11te og 12te Aarhundrede blev Tscherkesserne i større eller mindre Antal omvendte til Kristendommen, og med de muhamedanske Tartarers Indtrængen fandt ogsaa Muhamedanismen Indgang hos dem. Det er dog først i den nyere Tid, at Islam fandt større Udbredelse blandt dem, og det er kun Tscherkessernes Høvdinger og fornemme, der kan betragtes som Muhamedanere. Folket bekjender sig til en af kristne og hedenske Traditioner sammenblandet Tro, i hvilken Paaskefestens Højtideligholdelse, Korsets Symbol, hellige Træer, Ofringer og Processioner med tændte Kjærter spiller en stor Rolle. Det skrevne Sprog kjender Tscherkesserne endnu ikke, derimod har de deres Sangere (Kikoakoa'er), der staar i stor Anseelse hos dem. Foruden Agerbrug, der drives af Bønderne og Kvinderne, kjender Tscherkesserne nogle enkelte Haandværk, ved hvilke de er i Stand til at erhverve det nødtørftigste, forudsat at de ikke foretrækker det mere almindelige Roverhaandværk. I den nyeste Tid er Tscherkesserne blevne bekjendte ved deres Deltagelse i Bekæmpelsen af Opstandene i Herzegovina i 1875 og i Bulgarien i 1876 ligesom ogsaa fra den russisk-tyrkiske Krig 1877—78. Dog lagde Tscherkesserne mere Tøjlesløshed og Grusomhed end krigersk Dygtighed for Dagen i disse Kampe. Hvad deres øvrige Egenskaber angaar, kan man ikke nægte dette ejendommelige Folkefærd, at de besidder en ualmindelig smuk Legemsbygning; de er dertil kraftige og smidige og udmærker sig ved Mod, Skarpsindighed og Frihedskjærlighed.

Paa det medfølgende Billede (Side 289) fremstilles Tscherkesser til Hest paa Rejse gjennem Bjærgene; det er ofte en farlig Vandring hen over de snævre Fjældstier, forbi gabende Kløfter og Afgrunde, men Tscherkesseren kjender sin Hest, og han stoler lige saa meget paa den som paa sit aldrig svigtende Mod og Aandsnærværelse. Og han drager lige frejdig afsted, hvad enten Rejsen gjælder et fredeligt Besøg eller en krigersk Bedrift der oppe mellem Kaukasus' mægtige Klipper.

Et schweizisk Bjærgpas.

Nedenstaaende Billede fremstiller et Bjærgpas ved Navn Tête noire paa Vejen fra Chamouny til Martigny i det schweiziske Kanton Wallis. Det er et af de mest maleriske Punkter i disse

Egne. En rejsende beskriver det saaledes: „Paa alle Sider nøgne Klipper; Stien slynger sig frem mellem vildt adspredte Granitblokke. Naturen er vild og barsk, men man føler sig dog hvert Øjeblik henreven og beriget med ny Indtryk. Foran og bag ved sig har man de høje Bjærgformationer; ved Siden af skummer den vilde Eau noire, („sort Vand") som man rider over for at komme til Landsbyen Vallarcine, der har en meget gammel Kirke, hvis Klokker lyder os i Møde. Fra alle

Sider kommer andægtige troende til Gudshuset, der beskyttes ved brede Mure mod Lavinerne. I disse ensomme Dale finder man hist og her Helgenskrin og Billeder paa Landevejen, hvilket vi hidtil kun faa Gange havde set. Mennesker, der er udsatte for Rædslerne ved Snestorme, Laviner, Vandstrømme og de heftigste Uvejr, føler, som rimeligt er, hyppigere Trang til at søge Styrke og Hjælp i Bønnen end de, der i alt Fald indbilder sig at leve i Sikkerhed. — Snart derefter red vi gjennem en tæt, mørk Skov, hvis Skygge var meget velgjørende; vi fulgte en fortræffelig vedligeholdt Gangsti, der førte ned ad Skraaningen. I et dybt Svælg til højre forener Floden Trient sig med Eau noire i et brusende Vandfald, som iler hen over store Klippeblokke. Der var prægtigt her; køligt og vederkvægende; vi standsede hyppig vore Lastdyr og glædede os ved Sollyset, der spillede paa Trætoppene, og ved den Brusen, som lød op fra Svælget."

TEATERNYT.

Det kongelige Theater. Lystspillet „Rosa og Rosita", der har samlet Støv i Theatrets Arkiv i henved 10 Aar, er nu atter blevet optaget paa Repertoiret og gaar i den ny Indstudering særdeles heldig over Scenen. Stykket er maaske blevet lidt forældet og afbleget i Tidens Løb — stort æsthetisk Værd har det aldrig haft — men det er dog saa underholdende, indeholder saa mange morsomme Situationer, at det altid vil kunne være sikkert paa sit Publikum. Med Hensyn til Udførelsen knyttede Interessen sig hovedsagelig til de to Titelroller, der nu spilles af Frøknerne Wiehe og Betzonick. Begge var gode og dygtig udførte Fremstillinger, højst stod dog Frk. Betzonick, der gjentagne Gange høstede stærkt og fortjent Bifald for sit livfulde Spil. De øvrige Hovedroller var i gode Hænder hos Fru Phister samt d'Hrr. Olaf Poulsen, Zangenberg og Madsen.

Har „Rosa og Rosita" mistet noget af sin Glans i Tidens Løb, kan ingenlunde det samme siges om „Soldaterløjer", dette gladeste og friskeste Barn af den Hostrupske Muse. De overgivne Løjer virkede lige saa umiddelbart og uimodstaaelig som nogen Sinde før, og det er vist længe siden, det kgl. Theaters Tilskuerplads har gjenlydt af en hjærteligere Latter end ved dette Stykkes Gjenoptagelse. Prisen blandt de Rollehavende bar ubetinget Hr. Olaf Poulsen for sin mesterlige Udførelse af Anker (tidligere spillet af Mantzius) og da navnlig i hans Forklædning som den gale Brown. Sammenspillet mellem ham og Hr. Schram som Prokurator Barding (Prof. Phisters gamle Rolle) var af glimrende komisk Virkning. De øvrige Roller er i Sammenligning hermed af ringere Betydning, men det bør dog noteres, at hver enkelt af de optrædende Kunstnere bidrog deres væsentlige Del til det fuldendte Ensemble. Det vil sikkert vare længe, før „Soldaterløjer" atter forsvinder af Repertoiret.

Folketheatret. Den danske Bearbejdelse af L'Arronges Lystspil, der gives under Titlen „Børresen & Ko.", er blevet godt modtagen af Publikum Man har moret sig fortræffelig over Stykkets mange lystige Situationer; man har let af Hjærtens Lyst gjennem alle 4 Akter, og større Fordringer stiller et Lystspil af den lettere Genre jo i Grunden ikke. Sujettet i „Børresen & Ko." er i øvrigt ret originalt. Det drejer sig væsentligst om en Papa med et kolerisk Temperament, der bilder sig ind at kunne vedblive at være et og alt for sin Datter, selv efter at hun er bleven gift med en Mand, som hun elsker. Og han vedbliver at svæve i denne Vildfarelse, indtil Forholdene belærer ham om det modsatte, saa at han frivillig stiller sig paa den rette Plads. Det er en ret heldig Variation af de ellers uundgaaelige, besværlige Svigermødre. Handlingen afføder som sagt en Række morsomme Situationer, Dialogen er livlig, og Udførelsen gjennemgaaende fortræffelig. Hr. Kolling spiller Svigerfaderen, Fru B. Smidt er denne Gang den fornuftige Svigermoder, og det nygifte Par gives kjønt og sympathetisk af Frk. L. Sørensen og Hr. Stigaard. Hr. Wulff har faaet en morsom Figur ud af den kejtede Elsker, og Fru Wulff og Hr. A. Priece høster deres rimelige Part af Bifaldet for deres kvikke Gjengivelse af Børresens Tjenestefolk. Stykket har saaledes mange Betingelser for at holde sig paa Repertoiret og vil rimeligvis ogsaa blive gjenoptaget næste Sæson.

Kasinos Theater. Hr. Abrahams havde forleden Aften en vellykket Benefice og modtog i rigt Maal Vidnesbyrd om Publikums Sympathi. Forestillingen, der var særdeles heldig sammensat, bestod af Legouvés stemningsfulde, versificerede Lystspil „Han bestiller Ingenting", oversat af Dr. S. Schandorph, samt 2 Akter af „Lad os skilles ad" og endelig „En Søndag paa Amager". Efter indeværende Sæson trækker Hr. Abrahams sig af Helbredshensyn tilbage fra Scenen, dog forhaabentlig kun for en kortere Tid.

NY BØGER.

Gaa paa! Sjøfortælling af Jonas Lie. (Gyldendalske Boghandels Forlag).

Den gyldne Legende, af H. W. Longfellow, i fri Efterligning ved Thor Lange. 2. Oplag. Gyldendalske Boghandels Forlag).

Fru Borgmesterinden, Roman af George Ebers, oversat af Otto Borchsenius. (Andr. Schous Forlag).

Kong Frederik den syvendes Regering, et Bidrag til den danske Stats Historie fra 1848—1863, ved Dr. Alex. Thorsøe, 1. Hæfte. (Gyldendalske Boghandels Forlag).

Rosen, dens Historie, Udbredelse og Kultur, af A. Zeiner-Lassen. (Gyldendalske Boghandels Forlag).

Husflidsmanden og Kromanden, Fortælling af Knud Skytte. (N. C. Roms Forlagsforretning).

Abraham Lincolns Liv og Gjerning af H. Rasmussen (med Lincolns Portræt). V. Thaning & Appels Boghandel).

Dyrevennen Nr. 5–6 er udkommen og indeholder:

Praktiske Smaavink.

Citronbudding. Til denne Ret, der spises kold, kan bruges følgende Ingredienser: Et halvt Pund smaatskaarne Æbler, et halvt Pund hvidt Sukker, 6 Unser Smør, 8 Æggeblommer, 4 Æggehvider, Skal og Saft af 3 Citroner, med eller uden Postej, bages i tre Kvarter.

Frugttrædyrkning. Naar man vil fremkalde tidlig Modenhed og en god Frugt, skal man et Par Maaneder, før Frugten, Pærer eller Æbler, ellers plejer at modnes, bortgrave Jorden fra Træets Rødder, saa at disse kun dækkes af et 5—6 Centimeter tykt Jordlag; dette kan Solen opvarme helt igjennem, og der opnaas derved et smukt Resultat. Frugten bliver ikke blot tidligere moden, men tillige meget saftig og velsmagende. Rødderne maa imidlertid hyppig vandes for ikke at hentørres.

I Mangel af Fløde kan man hjælpe sig paa følgende Maade: Man pisker 2 Æg, en Unse Sukker og et lille Stykke Smør i en Pægl varm Mælk, sætter saa Skaalen med dette Indhold ned i et dybt Fad med varmt Vand og rører saa længe i det til den samme Side, til det bliver tykt som Fløde. I Steden for Æg kan man ogsaa bruge en Skefuld Salep, der først er pisket i lidt kold Mælk.

Middel mod vaadt Fodtøj. Naar ens Støvler er blevne vaade, skal man fylde dem med tør Havre, som hurtig optager al Fugtigheden fra det vaade Læder; den tørrer Læderet uden at gjøre det haardt og indvirker ikke paa Støvlens Form eller Størrelse. Naar Støvlerne har staaet saaledes f. Ex. Natten over, ryster man Havren ud, tørrer den i en Pose ved Ilden og gjemmer den, til det næste Gang bliver Regnvejr.

(B. S. M. — Den bedste Oplysning, vi er i Stand til at meddele Dem paa den gjorte Forespørgsel, er følgende: Prøv Virkningen af Amykos Aseptin, som vistnok kan faas i enhver større Materialhandel).

Blot til Lyst.

Godt svaret. En trivelig gammel Kone af den jævnere Klasse indfinder sig paa Banestationen: „Jeg vilde gjærne have Billet til Toget." — Billetrøren, (der vil være vittig): „Vil De have til en Passagervogn eller til en Kvægvogn?" — Konen: „Ja, hvis De er en Prøve paa de Væsner, jeg træffer i Passagervognen, saa giv mig for Guds Skyld hellere Billet til Kvægvognen."

Hvert Land sin Skik. I Paraguay faar de unge Piger ikke Lov til at bruge Skraatobak, før de er tretten Aar gamle.

Lovende Udsigter. Et amerikansk Blad indeholder følgende Bekjendtgjørelse: !! 50 Dollars!! Hvis den Person, som i Gaar brød ind i mit Hus og stjal 150 Dollars i min Skrivebordsskuffe, vil tilstaa mig en Samtale paa fire Minutter, da vil den nævnte Sum som Belønning blive udbetalt til hans Arvinger. — Killmann, 444—gade.

Gaadefabrik.

Firkantet Nød.

Af 2 V, 2 R, 1 N, 2 E og 2 Æ dannes 3 Ord, som skrevne under hverandre og læste fra oven ned efter eller fra venstre til højre danner Opløsningen paa følgende Gaade:

Det første sig lister forsigtig afsted
og venter kun paa en Lejlighed
til en lækker Mundfuld at hente.
Og mange efter det andet tragte,
men lige vidt ej alle det bragte.
Pas paa, at det sidste trofast vil blive,
kommer for Alvor en Gang du i Knibe.

R. K.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, og Endebogstaverne, læste fra enden op efter, danner tilsammen Navnet paa en dansk Konge:

1. By i Jylland.
2. By paa Sjælland.
3. Land i Evropa.
4. By i Irland.
5. Ø i det toskanske Hav.
6. Ø i Østersøen.
7. By i Holsten.
8. By i Bøhmen.

Cajus Marius, Faaborg.

Rebus.

10. R 8 R.

Frederik Grabowsky.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 20 (Søndag den 14de Maj):

Firkantet Nød:
D R Ø M
R I G E
Ø G E T
M E T Z

Udgravningsforetagende: Skagen, Odense, Thisted, Varde.

Rebus: Et Veto.

Gaade i Nr. 19, løst af Snut.

Geografisk Gaade i Nr. 19, løst af Cajus Marius, Faaborg. C— fra Amager. Snut.

Rebus i Nr. 19, løst af C— fra Amager.

Brevvexling.

X. Kan muligvis benyttes ved Lejlighed, hvis De vil lade Manuskriptet blive hos Red.

Familievennen
UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.
N. FRISTRUP
6. Aargang. Søndagen den 28. Maj 1882. Nr. 22.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Sextende Kapitel.

Bortførelsen.

Medens Festmaaltidet fandt Sted, foregik der noget usædvanligt i Husets umiddelbare Nærhed.

Saa snart det var begyndt at blive mørkt, indfandt der sig den ene Opritsnik efter den anden ved den Mur, der omgav Gaardspladsen. Til sidst vovede de sig endog ind i selve Gaarden.

Morosoffs Folk lagde ikke videre Mærke til dem.

Da det var blevet fuldstændig Nat, var Huset paa alle Sider omringet af Opritsniker.

Wjæsemskis Rideknægt forlod paa dette Tidspunkt Festsalen under Paaskud af, at han vilde drage Omsorg for Hestene. Han begav sig imidlertid ikke til Stalden, men blev staaende ude i Gaarden, hvor han saa sig omkring til alle Sider; nærmede sig derpaa Porten og begyndte at fløjte paa en særegen Maade. En Skikkelse sneg sig forsigtig hen til ham.

„Er I der alle sammen?" spurgte Rideknægten.

„Alle," lød Svaret.

„Hvor mange er I?"

„Et halvt Hundrede."

„Godt; vent, til vi giver Signalet."

„Varer det længe endnu? Ventetiden er Pokkers kjedsommelig."

„Det beror paa Fyrsten . . . men hør, Chomjak, Fyrsten tillader jer ikke at plyndre eller stikke Ild paa Huset."

„Tillader ikke? Er han maaske min Herre?"

„Det er han ganske vist, efter som Gregor Skuratoff for i Dag har stillet dig under hans Befaling."

„Jeg vil adlyde Skuratoff, men kun ham og ikke Wjæsemski. Jeg skal hjælpe Fyrsten med at bortføre Bojarinjaen, men derefter har han intet mere at befale over mig!"

„Tag dig i Agt, Chomjak, Fyrsten er ikke til at spøge med!"

„Vær du bare rolig!" sagde Chomjak med et ondskabsfuldt Grin. „Fyrsten passer sine Forretninger, jeg mine. Naar jeg har Lyst til at more mig, spørger jeg ikke andre derom!"

Paa samme Tid, som denne Samtale blev ført ude ved Porten, traadte Morosoff ind i sin Hustrus Værelse, efter at han lige havde forladt Serebræny.

Helene var endnu ikke gaaet til Ro. Derimod havde hun taget sin Kokoschnik af. De tykke, halvt opløste Flætninger faldt ned over hendes hvide Skuldre. Helene havde villet klæde sig af, men

Hænderne var sunkne ned i hendes Skjød, og hun havde glemt, hvad hun vilde. Hendes Tanker søgte tilbage til Fortiden. Hun mindedes sit første Møde med Serebræny, sine Forhaabninger, sin Fortvivlelse, det Tilbud, Morosoff havde gjort hende, og den Ed, hun havde svoret ham . . . Det stod levende for hendes Erindring, hvorledes hun umiddelbart efter Bryllupet efter forældreløses Skik havde begivet sig til sin Moders Grav; hvorledes hun havde stillet et Bæger med rødmalede Æg ved Foden af Korset; hvorledes hun i Tankerne havde givet sin Moder det tredobbelte Paaskekys og bedet om hendes Velsignelse til Forbindelsen med Morosoff . . .

Den Gang havde hun troet, at hun vilde overvinde sin første Kjærlighed, og at hun kunde blive lykkelig med Morosoff . . . Og nu — Helene tænkte paa Ceremonien med Kysset, og hendes Hjærte blev lige som Is . . .

Ubemærket traadte Bojaren ind. Han blev staaende paa Dørtærskelen. Hans Ansigt var mørkt og bedrøvet. Længe saa han i Tavshed paa Helene. Hun var endnu saa ung, saa uerfaren, saa lidet dygtig i den Kunst at bedrage, at Morosoff uvilkaarlig følte Medlidenhed med hende.

„Helene," sagde han, „hvorfor blev du saa forvirret ved den Ceremoni, jeg nylig lod finde Sted?"

Helene fòr sammen og saa med forskrækkede Blikke paa sin Ægtefælle. Hun vilde først kaste sig for hans Fødder og sige ham hele Sandheden, men saa tænkte hun paa, at han maaske endnu ikke nærede nogen Mistanke til Serebræny; og hun frygtede, at hendes Mands Vrede skulde vende sig mod ham.

„Hvorfor blev du forvirret?" gjentog Morosoff.

„Jeg følte mig ikke vel . . ." svarede Helene med sagte, bævende Stemme.

„Meget sandt, du var syg, dog ikke legemlig, men aandelig. Din Sjæl er syg, Helene, du styrter dig selv i Fordærvelse!"

Bojarinjaen gyste.

„Da Wjæsemski og Opritsnikerne indfandt sig hos mig i Dag," vedblev Morosoff, „sad jeg netop og læste i den hellige Skrift. Ved du, hvad Biblen siger om den troløse Kvinde?"

„O, min Gud!" hviskede Helene.

„Jeg læste," vedblev Morosoff, „om den Straf, som en utro Hustru . . ."

„Herre," bad Helene, „vær barmhjærtig! Druschina, hav Medlidenhed med mig; jeg er ikke saa skyldig, som du tror . . . jeg har ikke sveget dig!"

Morosoff rynkede truende sin Pande.

„Lyv ikke, Helene! Ingen Udflugter! Gjør ikke din Synd større med listige Ord . . . Du har ikke sveget mig! Nej, thi forud for Svig maa der gaa en om end nok saa kortvarig Troskab, og du har aldrig været mig tro."

„Druschina, hav Medlidenhed med mig!"

„Du har aldrig været mig tro! Da vi blev Mand og Hustru; da du kyssede Korset med en Løgn i Hjærtet — da elskede du allerede en anden! . . . Ja, du elskede en anden!" gjentog han med hævet Stemme.

„Min Gud, min Gud!" hviskede Helene, i det hun skjulte Ansigtet i begge sine Hænder.

„Helene, Helene! Hvorfor sagde du mig ikke, at du elskede en anden?"

Helene græd og svarede ikke.

„Da jeg saa dig, det værgeløse Barn, i Kirken — hin Dag, da man med Vold og Magt vilde overgive dig til Wjæsemski — da besluttede jeg at frelse dig fra den forhadte Mand, men jeg haabede tillige, at du ikke vilde bringe Skjændsel over mine graa Haar. Hvorfor svor du mig hin hellige Ed? Hvorfor tilstod du ikke alt? . . . Dine Ord tilhørte mig, men dit Hjærte og dine Tanker tilhørte en anden. Tror du, jeg vilde have gjort dig til min Hustru, dersom jeg havde vidst noget om din Kjærlighed? Jeg vilde have skjult dig et Sted langt borte fra Moskwa eller ført dig til et eller andet Kloster — men aldrig var du bleven min Ægtefælle! Saa sandt Gud lever, aldrig! Det havde været bedre for dig at lade Livet end at ægte en Mand, som du ikke kunde elske. Hvorfor ofrede du ikke hellere dit Liv? Hvorfor søgte du at skjærme dig med mit Navn som bag en sikker Mur for senere at kunne gjøre dig lystig over mig sammen med din Elsker? I tænkte: Morosoff er en svag, gammel Mand; det vil være os en let Sag at bedrage ham!"

„Nej, Herre!" udbrød Helene hulkende og kastede sig paa Knæ, „en saadan Tanke har jeg aldrig næret! Jeg har aldrig haft i Sinde at bedrage dig! Og desuden befandt han sig den Gang i Litauen . . ."

Ved Ordet „han" begyndte Morosoffs Øjne at lyne, men han gjorde Vold paa sig selv.

„Det er sandt," vedblev han med et bittert Smil. „Den Gang havde I endnu intet at bebrejde eder . . . det var først senere — efter hans Tilbagekomst . . . hin Nat i Haven, den samme Aften, jeg havde modtaget ham som en kjærkommen Gjæst og behandlet ham som en Søn! . . . Sig mig, Helene, troede I da virkelig, at jeg ikke vilde opdage eders Forræderi — at jeg rolig vilde lade mig bedrage — at jeg ikke skulde vide at tugte en troløs Kvinde og hendes Forfører? Troede denne

Dreng da virkelig, at hans Niddingdaad skulde forblive ustraffet?"

Helene saa forfærdet paa sin Ægtefælle. I hans Øjne læste hun en haard, urokkelig Beslutning.

„Druschina," sagde hun i den heftigste Angest, „hvad vil du gjøre?"

Bojaren trak en Pistol frem under sin Kappe.

„Hvad har du for?" skreg Bojarinjaen og veg uvilkaarlig tilbage.

Morosoff smilede.

„For dig selv behøver du ikke at nære nogen Frygt," sagde han koldt, „jeg vil ikke dræbe dig. Tag Lyset og gaa i Forvejen."

Han undersøgte Pistolen og nærmede sig Døren.

Helene blev staaende ubevægelig.

Saa vendte Morosoff sig om.

„Lys for mig!" gjentog han med bydende Stemme.

I dette Øjeblik opstod der en stærk Larm ude i Gaarden. Flere heftige Stemmer talte i Munden paa hinanden, medens Morosoffs Tjenere indbyrdes kaldte paa hverandre. Bojaren lyttede.

Larmen voxede mer og mer. Det lød, som om en Mængde Mennesker søgte at trænge ind i Husets Stuetage. Pludselig faldt der et Skud.

Helene troede, at det var Serebræny, der var bleven dræbt paa Morosoffs Befaling. Smerten og Skrækken gav hende ny Kræfter.

„Bojar," udbrød hun, og hendes Øjne luede; „dræb mig — mig! Jeg alene er skyldig!"

Men Morosoff agtede ikke paa hendes Ord. Med bøjet Hoved stod han og lyttede; hans Ansigt udtrykte Overraskelse og Forbavselse.

„Dræb mig!" bad Helene fortvivlet, „jeg vil, jeg kan ikke overleve ham! Dræb mig! Jeg har sveget dig, jeg har gjort mig lystig over dig. Dræb mig!"

Morosoff betragtede Helene, og hvem der havde set ham i dette Øjeblik, vilde have været i Tvivl, om hans Blik røbede mest Foragt eller mest Medlidenhed.

„Druschina Andrejewitsch!" hørte man en Stemme raabe nede fra. „Forræderi! Forræderi! Opritsnikerne vil bortføre din Hustru! Vær paa din Post, Druschina!"

Det var Serebrænys Stemme. Da Helene gjenkjendte den, ilede hun opfyldt af usigelig Glæde hen imod Døren, men Morosoff stødte hende tilbage, lukkede Døren og skød den tunge Jærnslaa for.

I det samme lød der hastige Skridt paa Trappen, derpaa Vaabenklirren, Forbandelser, heftig Kamp, et lydeligt Skrig og et Legemes tunge Fald.

Døren drønede under vældige Stød.

„Bojar," raabte Wjæsemski, „luk op eller jeg river hele Huset ned over dig!"

„Det tror jeg ikke, Fyrste," svarede Morosoff med rolig Værdighed. „Det har man endnu ikke oplevet i Rusland, at Gjæsten har vanæret Husets Herre og trængt sig ind i hans Hustrus Kammer. Min Mjød har maaske været lovlig stærk; den er stegen dig til Hovedet; gaa hen og sov, Fyrste; i Morgen er al Ting glemt. Kun det skal jeg aldrig glemme, at du er min Gjæst."

„Luk op!" gjentog Fyrsten, i det han stødte heftig mod Døren.

„Wjæsemski, glem ikke, hvem du er! Husk paa, du er ingen Røver — du er en Fyrste og Bojar!"

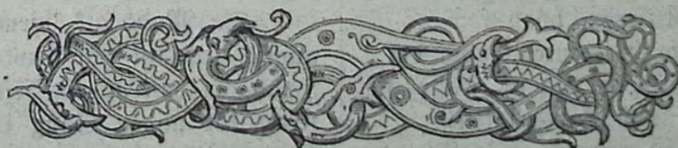
„Jeg er en Opritsnik! Hører du, Bojar, jeg er Opritsnik! Jeg har ingen Ære mere! Jeg elsker din Hustru! Hører du, Bojar — jeg elsker hende! Jeg frygter ikke Skjændsel! Jeg er rede til at stikke hele Moskwa i Brand, om det skulde være, men din Hustru vil jeg have!"

Pludselig blev Værelset klart oplyst. Morosoff traadte hen til Vinduet, og han saa nu, at Tjenerskabets Boliger stod i Flammer. I samme Øjeblik fløj Døren, der endelig gav efter for de vældige Stød, knagende fra sine Hængsler, og Wjæsemski stod paa Dørtærskelen med en sønderbrudt Kaarde i Haanden, belyst af det blændende Skjær fra Ildebranden.

Hans hvide Atlaskes Klædning var sønderrevet og tilsmudsket med Blod. Man saa, at det først efter en hidsig Kamp var lykkedes ham at bane sig Vej til Bojarinjaens Værelse.

Morosoff skød paa Wjæsemski, i det han næsten rørte ved ham med Pistolens Munding, men desuagtet fejlede Bojarens rystende Haand: Kuglen slog ind i Dørstolpen. Fyrsten kastede sig over Morosoff.

(Fortsættes).

Høg over Høg.

Fortalt af Andreas Beiter.

I Landsbyen laa to kjønne Gaarde ved Siden af hinanden. I den ene boede Niels Madsen og i den anden Mads Nielsen. Det var saadan et Par rigtig gode Venner, de to, knagrige var de og velnærede og trivelige. Deri kunde de nu have Lighed med saa mange andre, men det ejendommelige ved dem var en stadig Lyst til at spille hinanden et Puds, saadan i al Gemytlighed, men dog alligevel ofte drøjt nok. Et Par forslagne Hoveder var de, og deres Fiffighed maatte jo stadig have noget at øve sig paa. En naturlig Trang til altid at ville være den sejrende i Kappestriden bidrog da ogsaa til, at ingen af Parterne lod sit Talent blive mosgroet.

En Dag sad de sammen, tobaksrygende og passiarende, paa Bænken ude i Niels Madsens Have. Niels var i særdeles godt Humør, thi det var nylig lykkedes ham at prakke Mads en Hest paa, som i Forvejen var præpareret med stor Kunst og derfor tog sig utilladelig godt ud, da Handelen sluttedes. Senere viste det sig jo nok, hvad „Fejler" Dyret havde. Blandt andet var dets Lod nok ikke rigtig ægte.

„Der fik jeg s'gu ved dig, du!" sagde Niels, i det han puffede Mads i Siden og lo, saa det klukkede i ham. „Du har nok striglet Hesten vel haardt, siden den mistede Kuløren, hvad?"

„Ja bi du, din Lurifax!" mente Mads, der i al god Lav sad og spekulerede paa at skaffe sig Revanche, „Turen kommer nok til dig igjen!"

„Høh, du, det skal vi nappes om!" skogrede Niels og klappede sin tykke Mave. Det var nu altid hans Maner at gjøre dygtig Nar ad Vennen bag efter, naar han havde „luret" ham, men disse Stikpiller gjorde netop Mads yderligere opfindsom, og det lykkedes ham sædvanlig at faa Has paa Niels alligevel. Han var nok alligevel den snildeste.

Endelig blev Niels kjed af at drille, og Talen faldt paa andre Ting. Det var hen imod Aften, og Køerne kom hjem fra Marken. Konen og Pigerne kom med deres Malkestripper for at malke Køerne der ude, hvilket de plejede at gjøre i den varme Sommertid. Rygende paa deres Piber gik de to Mænd nu ud i Gaarden og saa til, medens de passiarede med Kvindfolkene.

„Det er nogle gode Høveder, dem der," sagde Mads, „især den røde. Den giver vist en god Slant Mælk om Dagen."

„Ja, det kan du s'gu bande paa, den gjør," sagde Niels, „hvor mange Potter tænker du vel?"

„Det er ikke saa godt at vide."

„Atten, min Fa'er, atten Potter om Dagen, høh, det er en Ko, der duer noget."

Det var ikke frit for, at Niels var lidt slem til at prale med sine Sager. Denne Gang vilde Mads imidlertid ikke „stikke op" for ham.

„Pyh!" sagde han, i det han „kvolmede" dygtig af sin Pibe, „min sortbrogede Ko gi'r s'gu tyve Potter."

„Gi'r din røde Følhoppe ikke ogsaa tyve Potter? Hi, hi, hi!" lo Niels. „Eller Hesten, du fik af mig? Har du ikke prøvet paa at maale, hvor megen Vædelse den gi'r fra sig om Dagen?"

„Ja, gjør du kun Nar! Hvad skal vi vædde? Jeg sætter tyve Kroner paa, at min Ko giver tyve Potter Mælk om Dagen."

„Saa . . . aa?" sagde Niels, der dog blev en Smule betænkelig ved det, „ja det er sandt, din sortbrogede Ko har nylig kælvet, det er i den bedste Tid nu, men kan hun ogsaa blive ved dermed i fjorten Dage?"

„Ja gu kan hun saa!"

„Top, saa slaar vi til Væds derom! Men Koen skal hver Dag malkes for mine Øjne, for at jeg kan se, om det gaar redeligt til."

Da Mads gik hjem, var han dog en Smule angest for, at han havde taget Munden vel fuld. Hvad om han nu tog fejl? Saa fik Niels ham jo strax for anden Gang i Klemme, og det var jo kreperligt.

Han styrede lige ind i Mælkekamret til sin

Kone og spurgte: „Hør, Mo'er, giver den sortbrogede ikke tyve Potter om Dagen?"

„Nej, hun giver kun atten."

„Føj for Katten!" sagde Mads og kløede sig bag Øret. „Hvad gjør vi ved det?"

„Men hvad er der da i Vejen?" spurgte Konen, som ikke forstod Mandens Ærgrelse.

„Aa, ser du, Niels stod saadan og pralede af sin røde Ko, og saa faldt det mig ind at sige, at vores den sortbrogede giver mere Mælk. Vi har væddet derom. Hør, kan vi ikke faa Koen til at give det Par Potter mere, naar vi fodrer den extra godt? Man siger jo for et gammelt Ord, at Koen malker gjennem Halsen."

„Det tror jeg ikke," mente „vor Mo'er", „Koen kan ikke blive fodret bedre."

Mads stod og grundede lidt. Nu gjaldt det for Alvor et godt Raad.

„Stop lidt!" sagde han pludselig, „jeg finder maaske paa Raad. Jeg har en Gang ladet mig fortælle, at en Ko kan give akkurat lige saa megen Mælk, som den faar at drikke. Det skal i alt Fald prøves!"

Ja, Konen vred sig jo lidt ved at miste al den gode Mælk, men her hjalp ingen Kjæremo'er.

Næste Dag anstilledes Prøven, og det gik, som Mads havde ønsket. Koen gav de indtagne tyve Potter Mælk fra sig igjen og blev ved dermed i fjorten Dage. Mads gned sine Hænder af Glæde, men Niels blev jo rigtignok lidt lang i Ansigtet.

„Det er da en skammelig god Ko," sagde han; „den kunde jeg nok lide at have i min Stald."

Men Mads havde ingen Lyst til at skille sig af med det kostbare Dyr. Omsider blev dog Handelen sluttet, efter at Niels var gaaet op til en temmelig høj Pris for Koen. Mads grinte, da Niels trak af med den.

Men allerede et Par Dage efter kom Niels igjen med Dyret. „Din Rakkerpukkel!" raabte han til Vennen, der stod ude i Gaarden, „vil du nu ud med de tyve Kroner, som du fik af mig!"

„Hva' er der ve' 'et?"

„Hvad der er ved det? Den gi'r kun atten Potter!"

„Saa . . . aa?" grinte Mads, „da saa du jo selv, at hun gav tyve Potter. Det maa ligge i Fodringen."

„Snak om en Ting! Tror du ikke, jeg forstaar mig paa at fodre et Kre'tur?"

„Aa, du har vist ikke forstaaet at fodre rigtig alligevel!" sagde Mads, bestandig grinende, i det han tog Niels i Kraven og saa ham ind i Ansigtet, „du har ikke fodret rigtig, lille Ven!"

„Hvad nu?" sagde Niels, der begyndte at faa en Anelse om, at Mads alligevel havde „luret" ham, og at der var givet ham en „Tak for sidst". „Hvad mener du med det, din Træring? Jeg har s'gu fodret baade med Græs og Kløver og Rodfrugter og andet godt, men lige meget hjalp det."

„Ja, men," sagde Mads, „har du ogsaa givet Koen den Mælk at drikke, som du malkede af den, og saa endda et Par Potter til?"

Niels stod et Øjeblik aldeles betuttet, men brast saa i Latter og morede sig selv kostelig over den vellykkede Spas.

Fra Vendée i 1794.

En Fortælling af Felix Dahn.

I.

Det var en mild Foraarsaften i det grønne, løvrige Vendée. Solen dukkede ned bag de skovklædte Høje, der spærrede Udsigten til den engelske Kanal og omgav Loire som en sidste Skranke, før den mundede ud i Oceanet. Clairon, en lille sølvklar Flod, gjennemskar her den snævre Dal, der omsluttes af Kystbjærgenes Sidegrene. Det havde været en graa, til Dels regnfuld Dag, og først nu, lige før dens Nedgang, brød Solen sejrende frem og fremkaldte af de tusende Skovblomster hin søde, jomfruelige Duft, der kun er Majaftenens flygtige Gave. —

Over Bjærgpassene, der i sydøstlig Retning fører fra det indre Frankrig, marscherede paa dette Tidspunkt en af den sejrrige republikanske Hærs Fortropper. Den havde to Dage i Forvejen slaaet og adspredt en Afdeling af de kjække Chouaner*),

*) Chouaner kaldte man under den store franske Revolution de Insurgentskarer, der havde samlet sig paa den højre Bred af Loire, og som i Begyndelsen havde dannet sig af Smuglere og andre Æventyrere. Selve Navnet skriver sig sandsynligvis fra en af deres Anførere, der hed Jean Chouan.

som George Cadoudal, en af Kongedømmets mægtigste og talentfuldeste Partigængere, havde opstillet for at beskytte Indgangen til Vendée. Det var et vildt, uordentligt Tog, der lige saa lidt lignede en vel disciplineret Armé som de af Adelsmænd, Præster, Bønder og Jægere sammensatte Skarer af Chouanere, der forsvarede deres idylliske Hjem og deres patriarkalske Tilbøjeligheder mod den eneste og udelelige Republiks nivellerende Magtsprog.

Toget, omtrent 400 Mand stærkt, aabnedes af en Afdeling Skytter, der rykkede frem foran Hovedstyrken og holdt skarpt Øje med de skovklædte Skrænter til højre og venstre for den smalle Sti. Det gjaldt nemlig om at udspejde ethvert muligt Baghold af den listige Fjende, forinden Hovedstyrken, der ikke vilde kunne udfolde sig paa det snævre Terræn, kom inden for Farens Rækkevidde.

Fortruppen naaede imidlertid, uden at møde nogen Modstand, Toppen af Højen og steg nu lige saa uhindret ned i den grønne Clairondal, der laa udbredt foran den i Aftenlyset. Hovedstyrken fulgte bag efter, og Trænet dannedes af en Flok Sansculotter*) og Marodører, hvis militære Holdning kun gjorde Republikens Fane ringe Ære. Tre Officerer red langsomt i Spidsen for Hovedstyrken. Den ældste og anseligste af dem, en Oberst, bar de den Gang blandt Borgerklassen brugelige civile Klæder og dertil en mørkfarvet Jagtkappe. Kun Kaarden og det trefarvede Skærf betegnede ham som Soldat og Officer. Hans Træk, i hvilke der laa mere Forstand og Tænksomhed end Lidenskab, svarede til det Indtryk, man fik af hans Dragt. Haar og Skjæg var kort afklippet, saaledes som det brugtes af Datidens Frihedsmænd, i Lighed med Roms Republikanere, men hans blaa Øjne røbede derimod ikke romansk Herkomst.

Officeren ved hans venstre Side var en Mand af Middelstørrelse, men stærkt og kraftig bygget. Han bar en tætsluttende, blaa Soldaterjakke og dertil Læderbenklæder, der naaede ham til Knæet, men hverken Støvler eller Strømper. Hans Hest var ikke forsynet med andet Ridetøj end et uldent Dækken, der var kastet over dens Ryg, og en Strikke, som gjorde Tjeneste i Steden for Tøjler. Over sit Bryst havde han slynget et pjaltet, trefarvet Skærf, i hvilket han bar en lang Kniv uden Skede. Hovedet og en Del af hans Ansigt var dækket af en rød Felthue, som dog ikke naaede tilstrækkelig langt ned til at skjule en nylig modtagen Skramme, der traadte frem fra det venstre Øje tværs over Næsen til den højre Kind. Der laa noget theatralsk i den paatagne Skjødesløshed, han søgte at lægge for Dagen i Klædedragt og Manerer.

Den tredje Rytter stak betydelig af mod sine Kammerater. Han red en arabisk Hest, hvis slanke Ben og buede Hals røbede dens ædle Herkomst. Han bar Revolutionstroppernes fuldstændige Uniform, kun havde han paa sin trekantede Hat bibeholdt det „gamle Regimentes“ Fjerbræm tillige med en elegant Kavallerkaarde med gyldent Fæste, der kunde have god Grund til at undre sig over at være kommen i saa nær og venskabelig Berørelse med det trefarvede Silkeskærf. Men mere end disse ydre Tegn røbede dog hans fint tegnede Profil og den hvide Teint hans adelige Herkomst. Den sirlige Knebelsbart, som vistnok tidligere havde beskygget den smalle Overlæbe, var falden som et Offer for Republikkens Skik og Brug, men det smukke, kortlokkede, kastanjebrune Haar smykkede endnu bestandig hans ædeltformede Hoved.

Den Pyntelighed, som hvilede over hele hans Udseende, skyldtes vist ikke mindst den gamle Tjener, der gik tæt bag efter ham, og hvis Øjne ofte ligesom med faderlig Kjærlighed og med en vis Stolthed dvælede ved den fornemme Skikkelse. Nu, da Vejen under Nedstigningen ad Højen blev særlig stejl og vanskelig, traadte han frem, skød temmelig hensynsløst Sansculottens Hest til Side, greb Araberen ved Tøjlen og førte paa den Maade sin unge Herre ad Stiens mest vejbare Spor.

„Giv kun slip, Bertrand; du ved, „Oriel“ gaar saa sikkert som en Gemse, og du er Borger Froissard i Vejen.“

„Aa, Hr. Greve . . . Hr. Hektor, vilde jeg sige“ . . . rettede Tjeneren sig hurtig med et forlegent Blik paa Obersten.

„Paalæg dig ingen Tvang, Bertrand,“ sagde Obersten smilende. „Kan du ikke i dit Hjærte forsone dig med dette „Borger Chatillon“, saa skal du heller ikke bringe det over dine Læber.“

„Du maa undskylde ham, Gracchus,“ sagde Hektor til sin Ven; „han er bleven for gammel i de gamle Sædvaner, til at han saa let kan vænne sig til de ny. Troskab er hans Hovedegenskab — Troskab mod Menneskene som mod Tingene.“

„Ja, Troskab,“ udbrød Froissard i en spottende Tone, „er en god Ting, Borger Papillon. Bevar den blot fastere mod Republiken end mod Kongedømmet.“

„Froissard!“ fór Hektor op. „I og eders Lige kunde vel gjøre denne Troskab trykkende nok for mig, dersom I formaaede at vække nogen anden Følelse hos mig end Foragt.“

„Hoho, unge Herre, de Ord vilde fordre Blod,

*) Sansculotter (ordret oversat: buxeløse) kaldtes i Begyndelsen af den franske Revolution de revolutionære Proletarer, fordi de i Modsætning til de højere Stænder og den fornemmere Mode ikke bar „Culotter“, ɔ: Knæbuxer, men derimod Pantalons eller lange Benklæder.

dersom jeg var en adelig Dukke ligesom I. Men vent blot! Pakket har ogsaa sine Vaaben: jeg er det samme for eder som Guillotinen; I foragter os, men frygter os paa samme Tid."

„Fred, Kammerater!" tog nu Obersten Ordet. „Strid mellem Officererne vilde være vort sikre Fordærv i dette Land, hvor kun den mest fuldkomne og enige Samvirken kan beskytte os mod en alle Steds nærværende Fjende. I ved, hvor vanskelig vor Opgave er. Efter vor Sejer ved Charente har Resten af Chouanerne, hen imod 3000 Mand, under Charette og andre vigtige Førere, grebet Flugten og har formodentlig søgt Tilflugt paa Slottet Sombreuil i Clairondalen. Vi véd ikke, om de derfra vil kaste sig ind mellem Bjærgene og forene sig med George Cadoudal, eller om de vil vende sig mod Kysten for at flygte til England. Begge Dele maa forhindres; thi kun ved systematisk at tilintetgjøre ethvert lille Skud kan man faa Bugt med den fordærvelige Stamme, der udbreder sine seje Rødder til alle Frankrigs Provinser. General Hoche vil med Hovedhæren afskære Flygtningene Forbindelsen med Cadoudal og rykke frem mod den venstre Bred af Clairon, hvor Slottet Sombreuil ligger, medens vi omgaar det og besætter den højre Bred for at spærre dem Vejen til Kysten. Vi maa hindre dem i at sætte over paa den højre Flodbred og holde dem tilbage paa den venstre, indtil General Hoche kan naa dem og gjøre det af med dem."

„Det kan blive vanskeligt nok at fange Ræven i dens egen Hule," udbrød Froissard. „De kjender enhver Busk her i Skovene, ethvert Klippestykke blandt disse Bjærge. Men det skulde unægtelig glæde mig at hænge Grev Alfons de Sombreuil paa Murtinden af hans eget Slot."

„I kan nok ikke tilgive ham den Smøre, han gav jer ved Charente," bemærkede Bertrand. „Men der skete jer kun eders Ret. I stak hans smukke sorte Hingst ihjel, og derover blev han rasende. Det gjorde ogsaa mig ondt for det ædle Dyr."

„For Pokker, disse Aristokraters Heste er nær ved at være lige saa stolte som deres Herrer! Det forekommer mig altid, som om saadant et Bæst foragtede mig. Da jeg saa den komme galopperende med sine hovmodige Dansetrin, havde jeg mest Lyst til at sende baade Hest og Rytter til Guillotinen; men det lod sig jo ikke gjøre den Gang. Saa sprang jeg frem og stødte mit Vaaben i Bugen paa Bæstet, og Skurken slog mig tværs over Ansigtet. . . . Naa, men her er vi nok ved Maalet!"

Toget var kommet ned i Dalen; de sex eller syv Hytter, som ellers beboedes af Bønder og Fiskere, stod forladte. Paa den anden Side af Floden — omtrent et Kvarters Vej borte — laa Slottet Sombreuil oppe paa en Høj. Broen var afbrudt; Færgebaaden, der ellers besørgede Overfarten, var forsvunden, og det samme var Tilfældet med de Mærker, der skulde tjene til at betegne Vadestedet over den lille, men dybe og urolige Flod. Mandskabet fordelte sig langs Bredden og i den forladte Landsby. Froissard overtog Vagten, medens Obersten og Hektor indkvarterede sig i et af de beboeligste Smaahuse, der var omgivet af en Blomsterhave og over alt røbede Spor af en flittig Vært, ja endogsaa umiskjendelige Spor af en omhyggelig Kvindehaand.

Hektor overlod til Bertrand, der støvede omkring alle Vegne i Huset, at gjøre Kvarteret i Stand paa bedste Maade, og imidlertid lagde han sig, indsvøbt i sin Kappe, paa de simple Bræddetrin, der førte fra Haven op til Døren, og hvorfra han kunde se ud over Dalen.

Det var nu blevet mørkt; de første Stjærner traadte frem; Dyrenes Stemmer i Mark og Skov forstummede, og over Landskabet bredte der sig en dyb Stilhed, der kun af og til blev afbrudt af et Raab fra Vagten nede ved Floden eller et Vaabens Klirren.

Hektor hensank i stille Betragtninger, der gav hans Ansigt et vemodigt Udtryk. En Haand lagde sig fortrolig paa hans Skulder. — „Du drømmer, Hektor," sagde en venlig Stemme, „hvad drømmer du om?"

Han saa op; Obersten stod foran ham.

„O, Guillaume, om hvad andet vel end om . . ."

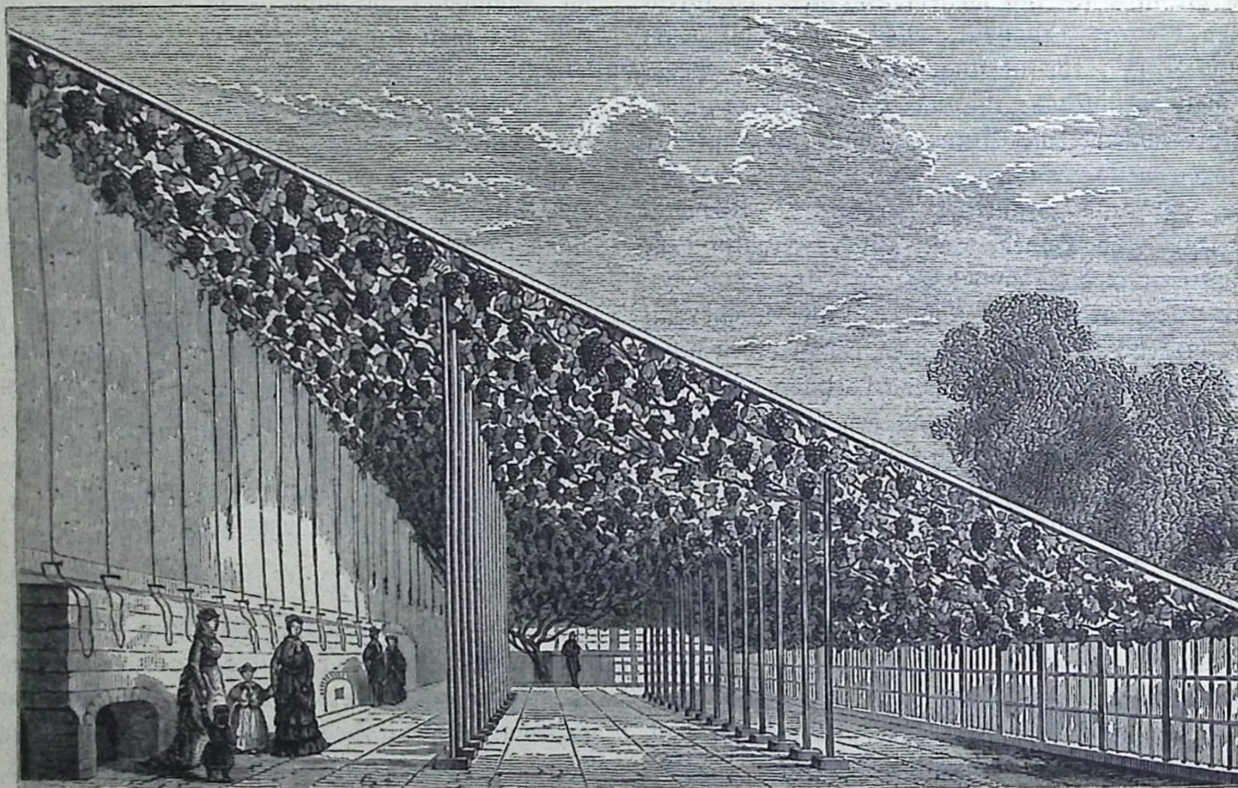
„Om Friheden?"

„Nej, om Hortense, Vaucluses hvide Rose. Du ved ikke, hvor mægtig disse grønne Skovhøje, disse Dale og Kløfter minder mig om min Barndomsegn, hvor mit Fædreneslot stod, det blomstrende Provence, og om hende, der var min Ungdoms ét og alt."

„Det er farlige Erindringer, Hektor. I øvrigt er du ikke mer den samme, siden vi forlod Paris og betraadte dette Vendée, jeg er bange for, at dit let bevægelige Hjærte ikke er tilstrækkelig lastet med Frihedens Guld; det driver paa de ny Indtryks Bølger."

„Ny Indtryk? Nej, Guillaume. De Følelser, som disse Skove vækker hos mig, er de ældste i min Sjæl. Ligesom jeg nu ser det gamle Slot der henne, saaledes har jeg hver Aften i mine første Ungdomsaar set det graa Chatillon tegne sig mod den stjærneklare Luft, naar jeg vendte hjem fra Jagten mellem Carcasonnes grønne Høje. Den Gang red Bertrand ved Siden af mig og sang Provences gamle Sange for mig eller fortalte mig om mine Forfædre, de ridderlige Herrer til Chatillon, hvis Vaabenmærke bestaar af en hvid Falk

i blaa Grund. — Denne sivkransede Flodbred minder mig om Durances lavt liggende Enge, hvor jeg sammen med Hortense de Bellaflor jagede den sorte Hejre. Hvor sirlig bar hun ikke Spurvehøgen paa sin lille Haand! Det var en Aften i Maj ligesom i Dag — hun var smukkere og venligere end nogen Sinde før — jeg havde endnu aldrig talt til hende om Kjærlighed; jeg undsaa mig derfor; hun var et Aar ældre end jeg ... Hun havde lige sunget en spansk Romance for mig — saa kastede jeg mig for hendes Fødder og bad hende om at nævne mig en Fare, en Heltegjerning, jeg kunde øve for hende; jeg vilde ikke ufortjent have Lov til vakte hos mig Kjærlighed til Menneskeheden, Trangen til at udbrede Lykke og Frihed fra Frankrig til alle Lande. I dine Ideers Verdenshav druknede alt, hvad der tidligere havde været mig dyrebart, min Stand, mit Fædreneslot, selv min Kjærlighed. Da jeg traadte ud af Læreanstalten, var Kampen mod Tyranniet begyndt; min Fader var død. Jeg saa mine Standsfæller skarevis ile den synkende Trone til Hjælp, men jeg var bleven din Discipel, og Chatillonernes Sværd var draget mod Bourbonnerne. De sønderbrød mit gamle Vaabenskjold, de tog alt fra mig lige til bandlyste Sværd — men jeg vaklede ikke; jeg fulgte blindt dig og Friheden

En sjælden Vinstok. (Se Side 304).

at sIue hendes Skjønhed, høre hendes søde Stemme. Saa smilede hun og løste med legende Haand en hvid Sløjfe af min Kappe, i det hun sagde: „Velan, jeg modtager eders Riddertjeneste, Hektor! Fuldbring fra nu af, hvad Damen af den hvide Sløjfe begjærer af eder."

„Sværmeriske Børn!" sagde Obersten smilende.

„Det er nu fem Aar siden. Min Fader sendte mig til Paris; der lærte jeg dig at kjende; du underviste mig i Filosofi og Historie, og Læreren blev snart min Ven. I mit Bryst nedlagde du de Skatte, du selv ejede i dine store Tanker, i din Begejstring for Friheden; du aabnede en ny Verden for mig gjennem Rousseau, gjennem de store Filosofer. Du gjennem alle Farer, ja, gjennem Strømme af Blod; din stærke Fornuftlære byggede Broen for mig over alle Afgrunde; jeg forstod, at ikkun Tyrannens Blod kunde sone Tyranniet og gjøde Frihedens Træ. Og i Paris, hvor hver Dag bragte ny Farer, ny Sindsbevægelser, hvor Republiken Time for Time maatte skjærme sit unge Liv mod Vold og Forræderi — dér bar jeg alt, selv vort eget Partis Raahed, selv en Froissards dumme Dyriskhed. Men her i disse Skove er det anderledes. Her hviler den anstrængte Hjærne, Sjælen indtræder paany i sine Rettigheder; Sindet bliver modtageligt; Fortiden taler til mig fra disse grønne Bjærge. Disse simple Bønders og Fiskeres Begejstring for deres Ret

For Slaget. Billede fra Trediveaarskrigen. (Se Side 305).

bringer mig i Tvivl om vor egen Sags Retfærdighed, og ofte maa jeg tænke: Chouanerne er Helte, og vi er Bødler."

Obersten tog bevæget den unge Mands Haand.

„Nej, Hektor, du maa ikke tvivle, ikke vakle! Det vilde være min Ulykke, ja endnu mere; det vilde omstyrte mit Livs Ide. Du ved ikke, hvad du er for mig: dit Hoved bærer Indvielsens Stempel; jeg kæmper om din Sjæl med Fortidens Aander, og Udfaldet af Kampen betragter jeg som en Gudsdom. Du ved, hvorledes jeg er bleven, hvad jeg er. Min Fader var Kjøbmand i Strasbourg; jeg skulde overtage Forretningen efter ham — jeg føjede ham i hans Vilje, om Dagen skrev jeg Handelsbreve og besørgede Bogholderi, men Nætterne brugte jeg til at studere i, og da min Fader gik fallit og skød sig en Kugle for Panden, sørgede jeg for min Familie som Lærer ved Pageskolen. Jeg har aldrig haft nogen Ungdom, aldrig nogen Kjærlighedshistorie: Rousseaus Fornuftlære var min Adspredelse, Friheden min Trolovede . . . Saa fandt jeg dig; dit ædle, opofrende Sindelag, din fri Aand har vakt baade min Agtelse og min Hengivenhed. Du skal være for mig det legemliggjorte Bevis, som jeg opstiller mod dem, der dyrker den døde Fortid; du, den fødte Adelsmand, skal i Kraft af din Vilje og Overbevisning blive den mest glødende Republikaner. Jeg har selv givet et lille Exempel paa, hvad Vilje formaar: min Natur har Tilbøjelighed for theoretisk Arbejde, for Videnskaben — men jeg saa, at Fædrelandet havde Overflod af Filosofer, men Mangel paa Soldater, jeg betvang min Natur og blev til Trods for min Fortid Soldat og Officer."

„Og tilmed en dygtig Officer," udbrød Hektor.

„Det større, mere glimrende Exempel skal du give, Hektor; gjør ikke mit Haab til Skamme."

„Nej, Guillaume, det skal jeg visselig ikke. For mig mod mine fordums Standsfæller, Fædrelandsforræderne, der vil lade sig føre tilbage ved Hjælp af preussiske Bajonetter — deres Blod vil jeg ikke betænke mig paa at udgyde i en ærlig Krig. Men mit Hjærte krymper sig ved med overlegen Magt at fange og skyde de brave Bønder og Jægere, som her i deres Bjærge og Skove kæmper og dør med rørende Tapperhed for deres gamle Gud, deres Konge og deres lovlige Godsherre."

„Tror du, Hektor, at det falder mig saa let. Jeg er ingen Froissard! Men ogsaa disse Ofre maa falde til Menneskehedens Held. Disse Dale har i Aarhundreder nydt den Lykke at staa under et mildt og dygtigt Adelsherredømme; ingen Skatteopkræver har udsuget dem; intet fordærvet Hof forgiftet deres Levesæt. De har ikke lært at hade Tyranniets Forbandelse; hvorledes skulde de da kunne forstaa og elske Friheden? De kæmper for deres patriarkalske Lykke; den eneste, de kjender. Men vi bringer dem en højere Lykke: Frihed og Oplysning, og vi vil paatvinge dem den, selv om det skal ske med Magt. Thi ligesom vi alle skal nyde den samme Lighed, saaledes skal hele Menneskeheden ogsaa have den samme Lykke tilfælles — Friheden!"

„Bravo, Oberst!" raabte Froissard, der ubemærket havde nærmet sig. „Ja, vi bringer Friheden! Vi vil udrydde dem, der hylder en Forskjel, som Naturen ikke kjender til. Bliver maaske den ene født som Bonde, den anden som Adelsmand; denne rig, hin fattig? Nej, ved alle Djævle; enhver fødes som Menneske, og Mennesker skal vi alle sammen være, intet videre. Naturen har draget en lige Linje, den samme for alle; hvem der vil rage et Hoved over den, maa finde sig i at blive netop dette Hoved kortere. I øvrigt er min Vagt forbi; Turen er til eder, Borger Chatillon. Borger Gracchus er Oberst og tager ikke Del i Vagttjenesten; den Forskjel maa der være. Husk, Parolen er: „Frankrig og Broderskab"."

Hektor rejste sig tavs op og gik med Bertrand hen til sin Post ved Flodbredden, hvor der brændte et Vagtbaal.

(Fortsættes.)

En sjælden Vinstok.

Man fortæller, at da den engelske Kardinal Wolsey havde naaet den højeste Magtens Tinde, ønskede han at bygge sig et Slot, som var hans Rang og Stilling værdigt; men det skulde tillige være saaledes beliggende og indrettet, at det afgav en sund Bolig og var omgivet af en skjøn Natur. De mest ansete Læger i England blev sendte ud i Londons Omegn, og da de ikke selv turde træffe et afgjørende Valg, blev der endog hentet Læger fra Padua. Det samlede Raad blev da enigt om et Sted i Sognet Hampton, beliggende i Grevskabet Middlesex, tolv Mil fra London, hvor Luften var sund, Jordbunden god og Vandet klart, og her opførte Kardinalen det berømte Palads, som endnu i vore Dage er Gjenstand for alle rejsendes Beundring. Iblandt de utallige Skatte af Kunstsager etc., som Slottet ejer, er der en, som er velbekjendt i hele England: den gamle Vinstok, der gaar for at være den mærkeligste i Evropa. Den blev plantet i Aaret 1768 og er 110 engelske Fod lang. Tre Fod over Jorden har dens Hovedstamme en Omkreds af $1^1/_4$ Alen; dens Frugt er en sortblaa Drue, kaldet „Hamburg", og i enkelte gunstige Aar har den baaret 2500 Klaser. Frugten er alene bestemt for Dronningens Bord, men der

sælges dog undertiden deraf, og Prisen er da 1 Guinee for hver Klase eller omtrent 18 Kr. dansk; i saa høj Grad er denne skjønne Frugt skattet i England.

For Slaget.

(Et Billede fra Trediveaarskrigen).

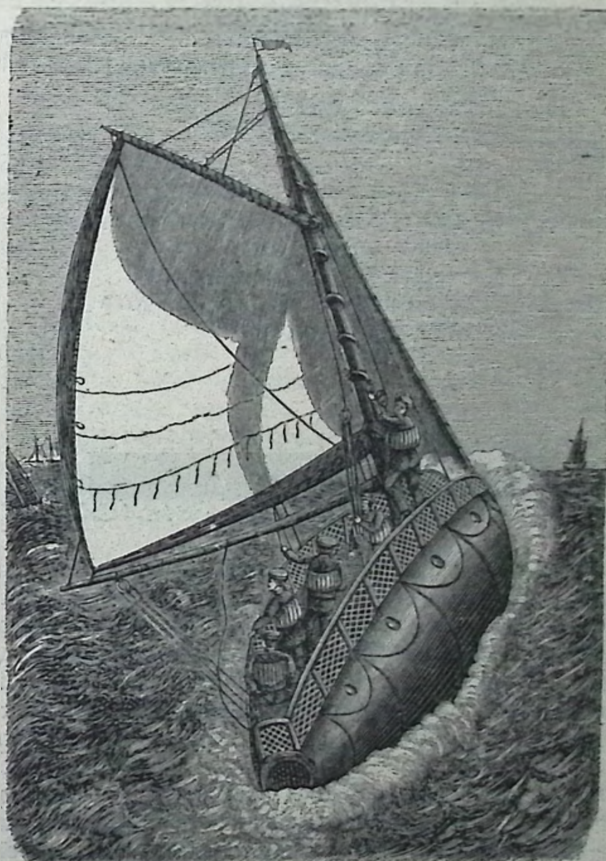
Det er en Scene fra Trediveaarskrigen og dens mange Kampe, som vi præsenterer vore Læsere paa omstaaende Side. Nogle Krigsøverster af højere eller lavere Rang er redne op paa en Høj for at udspejde Fjendens Stilling. Længere tilbage holder en Afdeling af Hæren. Det synes at være tidlig Morgen; der hviler en kold, tung Stemning over Landskabet, hvilken forøges end mere ved de mørke Uvejrsskyer, der trækker hen over Firmamentet. — Det synes os at være lykkedes Kunstneren at lægge en fortræffelig Karakteristik i de tvende Forgrundsfigurer, navnlig i den gamle Kriger, der peger ud over Egnen, medens hans Ledsager aabenbart lytter opmærksomt til, hvad han forklarer om den fjendtlige Stilling. Selve Ansigtsudtrykket er ypperlig fremstillet: det vejrbidte Soldaterfysiognomi med det skarpe, prøvende Blik. Ogsaa Dragterne er maleriske og karakteristiske. Netop saaledes maa disse Trediveaarskrigens Mænd have set ud; hærdede, staalsatte Skikkelser, Folk, hvis Liv var viet til de blodige Valpladser, og hvis Vej betegnedes af alle en lang og bitter Krigs Rædsler.

En ejendommelig Redningsbaad.

Den ejendommelige Baad, som fremstilles for Læserne paa medfølgende Billede, er en ny Slags Redningsbaad, der er opfunden af den engelske Skibskonstruktør V. Chapman. For nogle Aar siden blev der i Bugten ved Mersey foretaget en Række Forsøg med denne Redningsbaad, efter at den var bleven forsynet med en Besætning fra det engelske Krigsskib „Kaledonia“, og disse Forsøg fik et meget tilfredsstillende Udfald.

Baaden har faaet Navn af „Uvejrsfuglen“. Dens massive Skikkelse har nogen Lighed med en lille Hvalfisk uden Hoved og Hale. Den er støbt og sammensat af to aflange Stykker Jærn. Hele dens Længde er omtrent 26 Fod, Højden i Midten 10 Fod og dens Vægt 3 Tons. Man træder ind i dens Indre gjennem to firkantede Aabninger midt i Baaden, og Lyset trænger ind i dens indre Rum gjennem 10 smaa Aabninger. Langs med Baadens øverste, hvælvede Del er anbragt en Række Jærnstænger, omgivne af en Metaltraadsfletning, for at beskytte Besætningen mod at blive kastet over Bord. Baadens kegleformige Stykker er med bestemte Mellemrum omgivne af Ringe, fra hvilke Kjæder hænger ned til Hjælp for de skibbrudne.

Opfinderen paastaar, at denne Baad kan trodse Havets mest oprørte Bølger, og de seneste Forsøg, som er blevne gjort med den, synes ogsaa at tale for, at denne Paastand ikke er overdreven.

Chapman's Redningsbaad.

Billedet viser et af de sidste Forsøg, som blev gjort med den i Nærheden af Liverpool i stærkt oprørt Sø, og det store Antal praktisk kyndige Mænd, som fulgte den lille, kraftige Baads Bevægelser, fandt Resultaterne meget tilfredsstillende. Den er indrettet til at kunne gaa baade med Sejl og med Damp og skal kunne rumme 50 Mennesker.

T.

Danske Digtere.

Adolf Vilhelm Schack Staffeldt.
(f. 1769, † 1826).

De tvende Draaber.

ra Maanenattens Sølversky
til Jorden tvende Draaber ty,
kun én i himmelsk Blanden,
men faldende de skilles ad:
den ene sank paa Rosens Blad,
ved Rosens Rod den anden.

I Stjærneskær og Maan'skin de
saa kjærlig til hinanden se
ved Elskovs Vexelklage:
„O glimt igjennem Nattens Slør!
Kun da, kun da jeg ikke dør,
naar dig jeg ser, o Mage!"

Ved Klagen vaagner Vinden op
og ryster Rosenbuskens Top;
da løsner sig den ene;
den falder til den anden ned:
ved Jordens Barm i savnløs Fred
de atter sig forene.

TEATERNYT.

Folketheatret sluttede Mandagen den 15de ds. sin Sæson med en overordentlig vellykket Forestilling, der overværedes af den kongelige Familie og et saa talrigt Publikum, som Huset kunde rumme. Forestillingen var sammensat af Smaastykker og Musiknumre, der alle sammen repræsenterede Minder fra Theatrets Repertoire i de sidste tyve Aar, og den sluttede med en af Fru Holst fremsagt Epilog, der modtoges med stormende Bifald. Dette var i øvrigt hele Aftenen overmaade livligt, og saavel over Skuespillerne som Publikum var der udbredt en festlig Stemning i Anledning af, at det var sidste Gang, der spilledes paa Theatret i Nørregade forinden dettes Ombygning, der, som bekjendt, skal foregaa i Løbet af Sommeren.

Kasinos Theater slutter ikke sin Sæson før den sidste Dag i Maj. Beneficerne har floreret lige til det sidste, og det har ikke manglet paa de sædvanlige Buketter og Fremkaldelser. Repertoiret har væsentlig bestaaet af Gjenoptagelsen af et Par Opretter. Især er „Tambourmajorens Datter" bleven modtaget med lige saa stærkt Bifald som ved dens tidligere Opførelse.

NY BØGER.

Gaa paa! Sjøfortælling af Jonas Lie (Gyldendalske Boghandels Forlag). Jonas Lie har strævet en ny Bog. Det er en Meddelelse, som altid er sikker paa at vække Opmærksomhed, thi den produktive norske Forfatter har et stort Publikum baade i sit Hjemland og hos os. „Tremasteren Fremtiden" 3dje Oplag, „Lodsen og hans Hustru" 5te Oplag, „Rutland" allerede i 2det Oplag — det er fornøjelige og veltalende Vidnesbyrd for Forfatteren om, hvor meget hans Bøger læses. I alle de her nævnte Fortællinger er det Livet nord paa: Kystboere, Søfolk, Fiskere, Skippere og Lodser oppe i Fjordbygderne, som Lie har skildret, og han har gjort det med enestaaende Held. Medens der over Bjørnsons første Bondenoveller var et vist idealiseret Præg, der i øvrigt harmonerede godt med deres store poetiske Skjønhed, har Lie derimod i alle sine „Sjøfortællinger" holdt sig paa den strængeste Virkeligheds Grund og skildret Livet, som han aabenbart selv har fundet det. Hvor Lie derimod forlod Fjordbygderne, som f. Ex. i „Adam Schrader", har han været langt mindre heldig, og det maa derfor hilses med Glæde, at Digteren i sine sidste Fortællinger „Rutland" og endelig i „Gaa paa!" atter er vendt tilbage til et Omraade, paa hvilket hans digteriske Snille allerede har vundet saa mange Laurbær, og hvorfra der aabenbart er endnu flere for ham at hente. Det er det beundringsværdige hos Lie, at han forstaar at afvinde de simpleste og mest enkelte Sider af Menneskelivet saa megen Interesse; han bruger aldrig noget stort Apparat for at gjøre sine Skildringer virkningsfulde, alt er saa jævnt og troværdig fortalt; det er ægte Friluftnaturer, han stiller frem, ofte i de mest dagligdags Forhold, men det dybe menneskelige, som ligger paa Bunden af dem, skildrer han saa klart og sanddru, at hver enkelt Skikkelse kommer til at staa lyslevende for Læseren. Lies nyeste Fortælling handler om en Knøs oppe fra en af Fjordbygderne, der bryder med de gamle mosgroede Traditioner og baner sig Vej paa egen Haand, en sejg, hærdet Natur, der „gaar paa", lige til han gaar til Bunds med sin Skude. Det er en kun lidet sammensat Historie, men ikke desto mindre saa karakteristisk baade med Hensyn til de Personer og Forhold, den skildrer, at den bliver som en levende Illustration til det ejendommelige Liv og Levesæt, der findes oppe ved de norske Fjorde. „Gaa paa!" kan vel ikke fuldt ud maale sig med Lies bedste Fortælling „Lodsen og hans Hustru", men den er et smukt og interessant Led i den Række af Søfortællinger, der har skaffet Forfatteren en saa talrig Læsekreds og saa mange Venner af hans særegne Digterbegavelse.

Fru Borgmesterinden, Roman af Georg Ebers, oversat af Otto Borchsenius (Andr. Schous Forlag). Forfatteren til „En ægyptisk Kongedatter", „Uarda", „Søstrene" o. s. v. — en Række Romaner, der ikke blot ved deres rent æsthetiske Værd, men i lige saa høj Grad ved deres ægte historiske Grundlag allerede for længe siden har gjort Ebers' Navn berømt — har denne Gang forladt Oldtidens Enemærker for at lade Handlingen i sin sidste Roman spille i den nyere Tid, i Slutningen af det 16de Aarhundrede. Han har valgt Hollændernes Frihedskamp under Vilhelm af Oranien mod det spanske Herredømme til historisk Baggrund for Behandlingen af sit Sujet, og her ligesom i Ebers' tidligere Værker maa man beundre, hvor ypperlig han forstaar at lade den egentlige Novelle falde sammen med den historiske Handling, saaledes at disse stadig supplere og forklare hinanden og paa den Maade danner en virkelig helstøbt Komposition. Det er en af Ebers' mest fremragende Egenskaber, at han evner at give sine Skildringer en saa klar og levende Kolorit, at Læseren som ved et Trylleord føres hen til den Tid, hvor Bogens

Handling bevæger sig. Man mærker helt igjennem den dygtige Videnskabsmand, hvem det er lykkedes at tilegne sig en saa sjælden Forstaaelse af andre Tidsalderes Folk, Sæder og historiske Begivenheder, men Videnskabsmanden er lige saa meget Romanforfatter, og set fra dette Standpunkt er det endnu mere beundringsværdigt, hvorledes han saa let og sindrig forstaar at lægge sit historiske og kulturhistoriske Apparat til rette, at det intet Sted tynger Handlingen, men tvært imod tjener til at løfte og levendegjøre den. Disse Fortrin, som man har fundet i Ebers' tidligere Romaner, er ogsaa til Stede i „Fru Borgmesterinden“. Fra den første til den sidste Side i Bogen følger man med stigende Interesse alt, hvad der foregaar i den af Spanierne indesluttede Stad Leyden. Skildringen er helt igjennem rolig og behersket, Forfatteren maler intet Sted med skrigende Farver, og dog er saa at sige hvert Optrin, hver enkelt Beskrivelse af Sceneri eller Interieur af stor og ægte kunstnerisk Virkning. Og det samme gjælder om de optrædende Personer, først og fremmest Borgmesteren, Peter van der Werff, og hans Hustru, Maria. Den sidste er en, om end maaske lidt idealiseret, saa dog ualmindelig smukt og kraftig tegnet Kvindeskikkelse, om hvilken Romanens væsentlige Handling drejer sig, i det den skildrer, hvorledes Maria van der Werff i Ulykkens Dage vinder en jævnbyrdig Plads ved Siden af sin dygtige og ædle Husbond, efter at hun sejrrig har overvundet en Fristelse fra sin første Ungdomstid. Dette Forhold saa vel som de øvrige Begivenheder, der slutter sig dertil, er fint og poetisk gjengivne, og der er over hele Kompositionen en kunstnerisk Afrundethed, som virker behagelig paa Læseren. Alt i Alt er „Fru Borgmesterinden“ en fin og nobel Bog, som ikke blot vil tiltale den flygtige Romanlæser ved sine livlige og interessante Optrin, men som tillige fortjener Opmærksomhed for sin mer end almindelige literære Værd. Med Hensyn til Oversættelsen turde det være nok at bemærke, at den lige som Ebers' andre Værker er besørget af Hr. Otto Borchsenius, hvis lette og smagfulde Stil lader Originalen komme til dens fulde Ret.

Udkommet er: Esterka Regina. — Hexen. — To Frelsere. Tre Noveller af Karl Emil Franzos, oversatte af Fr. Winkel Horn (J. H. Schubothes Boghandel).

Praktiske Smaavink.

Middel mod Fregner: To Unser rektificeret Spiritusvin og to Theskefulde Saltsyre blandet med et rigeligt Kvantum Vand.

Et Par Spiseskefulde Hyldete i Løbet af fire og tyve Timer er et godt Middel mod Forstoppelse hos Børn.

Chokolade som Næringsmiddel. Chokolade staar i Næringsværdi ubetinget over Kaffe og Te, der her til Lands almindelig anvendes som daglig Drik. Medens disses Næringsevne er forholdsvis ringe, og Nydelsen deraf under Tiden kan virke forstyrrende paa Nervesystemet, indeholder ren Kakao, fraset dens behagelige Smag, en Næringskraft, som gjør den tilraadelig for Folk med svag Konstitution, i det den, naar den deri værende Olje er uddraget, er overordentlig let fordøjelig. I den seneste Tid er der indført her i Landet et ikke tidligere kjendt Kakaopulver kaldet van Houtens rene Kakao, tilvirket af C. J. van Houten og Zoon i Weesp i Holland og indført af Firmaet Tofte & Michelsen i Kjøbenhavn; det skal forene alle Betingelser, som man kan stille til en Pulverchokolade, og i Udlandet nyder denne Kakao allerede stor Udbredelse som et fortrinligt Næringsmiddel for alle Klasser. Det udmærker sig ved sin Renhed og behagelige Smag og er paa Grund af sin fine Beskaffenhed let opløselig i kogende Vand eller Mælk. Det anbefales i øvrigt af en stor Del fremragende Kemikere og Læger som et fortrinligt Ernæringsemne.

— Som et probat Middel til at fordrive Orme fra Blomsterplanter er man nylig i de engelske Gartnerier begyndt at anvende Sennepsmel. I en rummelig Vandkande kommer man omtrent ¼ Pund Sennepsmel, fylder den med Vand, lader det staa en Times Tid, rører derpaa godt omkring og gyder Planterne over dermed. Planten lider ingen Skade ved denne Fremgangsmaade.

— Den ubehagelige Smag ved Levertran kan borttages ved Hjælp af lidt Pomerantsessens; der behøves kun en 5—6 Draaber til en Skeful Tran. En Slurk Maltextrakt, efter at man har nydt Levertran, faar ligeledes Bugt med Eftersmagen, og dette sidstnævnte Middel kan navnlig tilraades overfor Børn.

— Vil man have Spejlglas rigtig rent og blankt, skal man tage en Smule fint, pulveriseret Kridt, røre det omkring i Vand og omhyggelig fjærne Bundfaldet, fordi det let kunde indeholde smaa Sandkorn, som vilde beskadige Glasset ved Pudsningen. I denne Blanding dypper man saa en ren, hvid Klud, gnider Spejlglasset over med den, lader det derpaa tørre og pudser det saa blankt med et rent Klæde. Ved Pudsningen skal man undgaa at bruge for meget Vand, da der ellers let kommer nogle Draarer ind under Glasset, hvorved der opstaar Pletter.

Blot til Lyst.

Aandsfraværelse. Ved en mindre Ildløs greb en af Brandmandskabet en Spand Vand for at slukke, men da han opdagede, at det var varmt Vand, tømte han i sin Forvirring først Spanden, fyldte den derpaa atter med koldt Vand og hjalp saa til med at slukke Ilden.

Forsynlighed. I Dresden er det saa almindelig, at unge Damer af alle Samfundsklasser spiller Klaver, at hver Gang et Pigebarn fødes, begynder samtidig den ulykkelige Fader at spare sammen til et Fortepiano.

I sit Testamente tilføjede en Mand den Bestemmelse, at hans Kone skulde gifte sig igjen efter hans Død. Grunden dertil var, skrev han, at han vilde sikre sig, at der i det Mindste var en, som daglig vilde begræde hans Bortgang — nemlig hans Efterfølger i Ægteskabet.

Lige snedige. En Ægtemand, der var en Smule „under Tøffelen“, havde besluttet at spise til Aften i Selskab med nogle gode Venner. Han var bestemt paa, at han vilde med, men hans Kone havde

lige saa bestemt sat sig i Hovedet, at han ikke skulde med. Han fik da ogsaa kjønt Lov til at blive hjemme. — Hans Venner savnede ham, og for at drive lidt Spøg med ham gik et Par af dem hen i hans Bopæl, hvor de fandt baade ham og hans elskværdige Ægtemage siddende i dyb Søvn i Dagligstuen. Han havde givet hende en Sovedrik, for at han kunde slippe bort, og hun havde givet ham en, for at han ikke skulde slippe bort.

En Avis, der udkommer i Kolerado, anfører følgende Exempel paa dette Steds for Sundheden velgjørende Natur: En Dame fra New York, som før hun tog hjemme fra, næppe havde Kræfter til at rejse sig fra en Stol, blev efter Ankomsten til Kolerado saa rask og livlig, at hun var i Stand til at løbe en Fjerdingvej efter sin Mand, bevæbnet med en Høtyv.

— Hvis en lille tynd Mand ønsker en behagelig Sejltur gjennem Luften, behøver han blot at gaa ud i stærk Storm med en stor Paraply.

Tankekorn.

— Kun faa Mennesker angrer deres Tavshed, mange angrer deres Tale.

— Kunstnerne er Søndagsbørn; det er kun dem givet at se Spøgelser; men naar de har meddelt det, som de har set, kan enhver se det samme.

Carl Bernhard.

— Det er godt at betale sin Gjæld, men endnu bedre slet ikke at gjøre Gjæld.

— Der skal en god Mængde Skovlfulde Jord til at begrave Sandheden.

— Vanen kan forlede et Menneske til mange Vildfarelser, men den berettiger ingen af dem.

— Det er med et Ord som med en Pil, naar Pilen først er afskudt, vender den ikke mer tilbage til Buen, lige saa lidt som et Ord vender tilbage til Munden.

— Kjærlighed antænder ofte paany sin udslukte Flamme med Skinsygens Fakkel.

— Det skjønne rører Hjærtet til det gode.

A. Oehlenschläger.

— Mangen en ond, gammel Gnier har alene for at ærgre sine naturlige Arvinger testamenteret hele sin Formue til en offentlig Institution og derved skaffet sig evig Navnkundighed for sin Godgjørenhed.

Gaadefabrik.

Rebus.

S. 80. 1
Intet nyt.

Puk.

Udgravningsforetagende.

Af nedenstaaende 6 Ord udledes Navnene paa tre danske Digtere:

Winge, Seng, Vane, Sal, Neg, Sem.

A. A. Sæby.

Tryllekvadrat.

Af Stavelserne i nedenstaaende Kvadrat udfindes det første Vers af en bekjendt, gammel Vise:

hos	ge	gam	og	nal	e
ne	være	saa	Ørn	si	saa
skul	Sko	deres	Tun	de	ral
vil	Næ	re	som	sjun	al
Børn	den	ge	I	alt	som
og	ne	ven	de	Lær	bets
Fugl	de	gjer	ken	le	Gil
Sig	le	Fut	jo	for	af
rø	nøj	le	gav	snart	te

Tullebølle.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 21 (Søndag den 21de Maj):

Firkantet Nød:
R Æ V
Æ R E
V E N

Geografisk Gaade: Frederik den anden (Frederikshavn, Roskilde, England, Dublin, Elba, Rügen, Itzehoe, Karlsbad).

Rebus: En halv Snes Rotter.

Firkantet Nød i Nr. 20, løst af Cajus Marius, Faaborg J. Knudsen, Hinnerup. Snut. C. fra Sejlflod.

Udgravningsforetagende i Nr. 20, løst af Cajus Marius, Faaborg. J. Knudsen, Hinnerup. „En Pibe fra Kolding". C. fra Sejlflod.

Rebus i Nr. 20, løst af Cajus Marius, Faaborg. J. Knudsen, Hinnerup.

Geografisk Gaade i Nr. 19, løst af Visdomsbrødrene Sokrates og Plato.

Rebus i Nr. 19, løst af Visdomsbrødrene Sokrates og Plato.

Brevvexling.

„Rabybro". Deres Ønske kan meget godt imødekommes. De udkomne Nr. af „Familievennen" for Januar og Begyndelsen af April Kvartal skal blive afsendt efter den opgivne Adresse.

„Serebræny". Ja. „Familievennen"s Holdere faar ved Indtid en Bog til en Tredjedel eller Halvdelen af Bogladeprisen. — „Fyrsten og Tiggeren" af Mark Twain koster 3 Kr.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

6. Aargang. Søndagen den 4. Juni 1882. Nr. 23.

Kaptajn Ned Blakely.

Af Mark Twain. Fra engelsk ved K. S.

Manden lever maaske endnu, og hans Navn maa forandres. Jeg kalder ham Ned Blakely — Kaptajn Ned Blakely.

Han var en djærv, varmhjærtet, skarpsindig Mand og havde været Sømand i hen ved 50 Aar, saa at sige fra Barnsben af — en Hader af al Smaalighed, „Forretninger" var hans Liv og Lyst. Der var intet, han foragtede dybere end Prokuratorkneb og juridisk Hjærnespind, og han troede for fuldt og fast, at Juristerne var Rænkesmedde, og at det altid var deres snedige Formaal at tage Retfærdigheden ved Næsen.

Han havde et Skib at føre og skulde til Chinchas-Øerne for at hente Guano. Hans Mandskab var udsøgt; men Styrmanden, en Neger, var hans Øjesten og havde i mange Aar været Gjenstand for hans Agtelse og Beundring. Det var Kaptajn Neds første Rejse til Chinchas-Øerne; men Rygtet var gaaet forud for ham — Rygtet om, at han var en Mand, der vilde slaas for et Lommetørklædes Skyld, hvis der spilledes Hejgut med ham, og at han ingen Sludder vilde høre. Og Rygtet havde ikke overdrevet.

Da han var kommen til Chinchas-Øerne, hørte han snart, at Gjenstanden for den gængse Samtale var de Heltegjerninger, der tillagdes en vis Storpraler, Bill Noakes, Styrmand paa et Handelsskib. En Aften gaar Kaptajn Ned ganske alene og spanker frem og tilbage paa sit Dæk. Klokken er ni, og det er stjærneklart. En menneskelig Skikkelse kravler op ad Siden af Skibet og nærmer sig Kaptajnen.

„Hvem der?" spørger Ned.

„Jeg er Bill Noakes, den „bedste" Mand paa disse Øer."

„Hvad har De at gjøre om Bord paa min Skude?"

„Jeg har hørt om Kaptajn Ned Blakely; en af os maa være „bedre Mand" end den anden, og jeg vil vide hvilken, inden jeg gaar i Land."

„De har fundet den rette Butik, Sir — jeg er Manden, De søger; og jeg skal lære Dem at gaa om Bord hos mig uden værs'artig!"

Han greb Noakes, vendte ham op imod Stormasten, lavede ham Ansigtet i Bankekjød og smed ham over Bord.

Noakes var dog endnu ikke overbevist; næste Aften kom han igjen, fik Bankekjødet fornyet og gik over Bord med Hovedet ned og Benene i Vejret lige som første Gang. Nu havde han faaet nok.

En Uge senere, da Noakes fik sig en Middagssvir i Land med nogle andre Søfolk, kom Kaptajn Neds farvede Styrmand forbi, og Noakes prøvede at yppe Klammeri med ham. Negeren lugter Lunten og vil bort. Noakes efter ham — Negeren tager Benene paa Nakken — Noakes fyrer paa ham med en Revolver og dræber ham. En fem, sex Sø-

kaptajner havde været Vidne til Optrinet. Noakes trak sig tilbage til den lille Agterkahyt paa sit Skib, i Selskab med et Par andre Pralhalse, og erklærede, at den skulde være Døden vis, der vovede sig did. Der gjordes intet Forsøg paa at forfølge Skurkene; det vilde heller ikke have været saa let en Sag, og ingen tænkte paa et saa farligt Vovestykke. Der var ingen Regering, ingen Øvrighed og intet Politi. Øerne hørte til Peru, og Peru var langt borte. Moderlandet havde ingen Repræsentant paa Stedet, lige saa lidt som nogen anden Nation havde det.

Kaptajn Ned var imidlertid ikke den Mands Søn, der brød sig om saadanne Ting. De ragede ham aldeles ikke. Han kogte af Hævnlyst og tørstede efter Gjengjældelse. Klokken ni om Aftenen ladede han en dobbeltløbet Bøsse, tog et Par Haandjærn og en Lygte med sig, befalede Kvartermesteren at følge med og roede i Land. Han sagde:

„Ser De dette Skib der i Havnen?"

„Vel, Sir."

„Det er „Venus"."

„Vel, Sir."

„De — De kjender mig."

„Vel, Sir."

„Godt. Tag Lygten. Bær den lige under Deres Hage. Jeg vil gaa tæt bag ved Dem og lægge Bøssepiben paa Deres Skulder, pegende fremad — saadan. Dygtig op med Lygten, saa at jeg kan se alt, hvad der er foran. Jeg vil ud og opsøge Noakes — og negle ham — og snakke med de andre Fyre. Hvis De svigter . . . De kjender mig."

„Vel, Sir."

I denne Slagorden gik de sagte om Bord. Da de havde naaet Noake's Hule, stødte Kvartermesteren Døren op, og Lygten lyste for dem, saa de saa' de tre Kjæltringer siddende paa Gulvet. Kaptajn Ned sagde:

„Jeg er Ned Blakely. Jeg har Dem paa Kornet. Rør Dem ikke, ingen af Dem!" I to kan knæle ned i Krogen der med Ansigtet til Væggen — naa! Bill Noakes, tag disse Haandjærn paa — nærmere hid med Dem! Kvartermester gjør Haandjærnene fast. Godt. Rør Dem ikke af Pletten, Sir. Kvartermester, stik Nøglen i Døren udvendig. Og nu, I to Herrer der, jeg maa lukke Dem inde, og hvis De prøver paa at bryde gjennem denne Dør — vel, De har hørt Tale om mig. Bill Noakes foran, omkring, marsch! Alt i Orden. Kvartermester, luk Døren."

Noakes tilbragte Natten som Fange under stræng Bevogtning om Bord paa Blakely's Skib. Tidlig om Morgenen henvendte Kaptajn Ned sig til alle de der paa Pladsen liggende Søkaptajner og indbød dem med nautisk Høflighed til at være til Stede paa hans Skib Kl. 9 og se Noakes blive hængt paa Raanokken!

„Hvad! Manden er jo ikke bleven forhørt."

„Nej, naturligvis; men dræbte han ikke min Neger?"

„Jo, det gjorde han ganske vist; men De har da ikke i Sinde at hænge ham uden Forhør?"

„Forhør! Hvad skulde han forhøres for, naar det er bevist, at han stød min Neger?"

„Aa, Kaptajn Ned, det gaar aldrig an. Tænk Dem en Gang, hvordan det vil tage sig ud."

„Til Helvede med Deres Tagen sig ud! Dræbte han ikke min Neger?"

„Jo, ganske vist, Kaptajn Ned, ganske vist, det er der ingen, der nægter . . . men . . ."

„Ja, saa vil jeg ogsaa have ham hængt, det er det hele. Alle, jeg har talt med, fløjter i samme Dur som De. Alle siger, han dræbte Negeren, alle ved, han dræbte Negeren, og dog mener enhver Slubbert, at han skal forhøres. Jeg forstaar mig ikke paa saadan noget forbandet Vrøvl. Men skal det endelig være, vil jeg heller ikke have noget derimod; og jeg vil selv være til Stede og gjøre, hvad jeg kan, under Forhøret. Men lad os opsætte det til i Eftermiddag, for jeg vil faa begge Hænder fulde, til Begravelsen er ovre —"

„Hvad mener De, Mand? Vil De hænge ham uden videre og — forhøre ham bag efter?"

„Har jeg ikke sagt, at jeg vilde hænge ham? Jeg har aldrig kjendt saadanne Mennesker! De forlanger en Indrømmelse, og saa snart De har faaet den, er De endda ikke tilfredse. Før eller efter — kan det ikke komme ud paa et? Vi ved, hvad Udfald Forhøret vil faa. Han dræbte Negeren — altsaa til Sagen. Jeg kan godt lide Deres Styrmand, og hvis han vil overvære Hængningen, saa kald paa ham."

Der blev Røre i Lejren. Alle Kaptajnerne var af samme Mening, og de gik haardt i Rette med Kaptajn Ned, at han endelig ikke maatte gaa saa hovedkulds til Værks i saadan en Sag. De lovede, at de vilde danne en Ret, sammensat af Kaptajner af den bedste Karakter; de vilde udnævne en Jury; de vilde iagttage ethvert sømmeligt Hensyn, som en saa alvorlig Sag nødvendig krævede, lede Forhøret upartisk og dømme Forbryderen retfærdig. Og de sagde, at det vilde være et ligefremt Mord, som de amerikanske Domstole maatte forlange gjengjældt, hvis han stod fast paa sin Mening og hængte Forbryderen paa sit Skib. De gik haardt i Rette med ham. Kaptajn Ned sagde:

„Gentlemen, jeg er ingen Stivnakke og ingen urimelig Mand. Jeg er altid villig til at komme

Retten saa nær, som jeg kan. Hvor lang Tid vil det tage?"

„Aa, det vil snart være besørget."

„Og kan jeg saa tage ham i Land og hænge ham, saa snart De er færdige?"

„Ja, hvis han kjendes skyldig, har vi intet imod, at han bliver hængt uden unødvendigt Ophold."

„Hvis han kjendes skyldig! Store Neptun! er han ikke skyldig? Det er kun Galgenfrist; de ved jo alle, at han er skyldig."

Omsider fik de ham overbevist om, at det ikke var af Underfundighed, de gjorde Indvendinger. Derpaa sagde han:

„Velan da. Forhør ham saa; jeg vil imidlertid gaa ned og give hans Samvittighed en Overhaling og berede ham til Rejsen. Han trænger sagtens til det, og jeg vil ikke sende ham bort uden et Fingerpeg i den rigtige Retning."

En ny Hindring; men omsider fik de ham til at indse, at den anklagede nødvendigvis maatte overvære Forhøret. De sagde, at de vilde sende en Vagt ned at hente ham.

„Nej, Sir, jeg foretrækker at hente ham selv. Mig smutter han ikke fra. Desuden skal jeg ud paa Skibet alligevel og hente et Reb."

Retten samlede sig med behørig Højtidelighed, udnævnte en Jury, og kort efter indfandt Kaptajn Ned sig, ledende Fangen med den ene Haand og med en Bibel og et Stykke Reb i den anden. Han satte sig selv ved Siden af Noakes og formanede Retten til at „lette Anker og sætte Sejl til". Derpaa kastede han et prøvende Blik paa Juryen og opdagede Noakes' Venner, de to Pralere. Han skævede over til dem og sagde:

„De er her for at vidne, ser De. Hold nu Tungen lige i Munden og tal Sandhed — hører De? Ellers gives der en dobbeltløbet riflet Undersøgelse, som vil blive anvendt, naar dette Forhør er forbi, og Stumperne af Dem vil blive baarne hjem i et Par Haandkurve."

Denne Formaning var ingenlunde spildt. Juryen var enig, dens enstemmige Kjendelse lød paa „skyldig."

Kaptajn Ned sprang op og sagde:

„Kom nu, Kammerat. Nu falder Godtaar mig til i hvert Fald. Gentlemen, De har handlet, som De burde. Jeg indbyder Dem alle til at følge med og se, at alt gaar rigtig til. Følg med mig til Skoven; et Kvarters Gang, saa er vi der."

Retten gjorde ham opmærksom paa, at der burde udnævnes en Skarpretter til at forestaa Hængningen, og at . . .

Men Kaptajn Neds Taalmodighed var nu udtømt, hans Vrede umaadelig. Man fandt det klogest at lade Spørgsmaalet om Skarpretteren falde.

Saa snart Forsamlingen naaede Skoven, klavrede Kaptajn Ned op i et Træ og ordnede Strikken, hvorpaa han kom ned igjen og lagde Løkken om Offerets Hals. Han tog Hatten af, satte den paa Jorden ved Siden af sig og aabnede Bibelen. Han valgte et Kapitel paa Maa og Faa, læste det helt igjennem med dyb Basstemme og med højtideligt Alvor. Da han var færdig, sagde han:

„Kammerat, De maa nu gaa til Vejrs og gjøre Regnskab for Deres Husholdning, og jo mindre en Mands Regning er, desto bedre for ham. Let kun Deres Bryst og se at faa Logbogen i Orden, saa den kan taale at efterses. De dræbte Negeren?"

Intet Svar. Lang Pavse.

Kaptajnen læste et andet Kapitel, standsede af og til for at øge Virkningen. Derpaa holdt han en alvorlig, overtalende Prædiken for Synderen og endte med at gjentage Spørgsmaalet:

„De dræbte Negeren?"

Intet Svar — kun en bister Skulen. Kaptajnen, der med dyb Andagt havde læst første og andet Kapitel af første Mosebog, tav et Øjeblik, lukkede ærbødig Bogen sammen og sagde med kjendelig Selvtilfredshed:

„Alt i alt fire Kapitler. Faa vilde have gjort sig saa megen Ulejlighed med Dem."

Derpaa klyngede han den dødsdømte op og gjorde Strikken fast, blev staaende en halv Time med Uret i Haanden og overgav saa Liget til Retten. Lidt senere, da han stod og betragtede den ubevægelige Skikkelse, kom der en vis Tvivl i hans grublende Aasyn. Samvittigheden lod ikke til at være fuldt tilfreds med, hvad han havde gjort, og han sagde med et Suk:

„Det havde maaske været bedre at brænde ham; men jeg gjorde, hvad jeg fandt rigtigt."

Da Historien naaede Kalifornien (det var i „de gamle Dage"), blev der talt en hel Del om den, uden at den i ringeste Maade skadede Kaptajnens Popularitet, som den tvært imod forøgede. Kalifornien havde den Gang en Befolkning, som hævdede Retfærdigheden paa en Maade, der var lige saa original som ligefrem og simpel, og man satte netop Pris paa og beundrede et sligt Exempel paa, at den samme Rettergangsmaade ogsaa blev anvendt andet Steds.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Kampen var kun af kort Varighed.

Et heftigt Slag med Fæstet af Dolken, og Morosoff faldt baglænds om paa Gulvet. Wjæsemski greb nu efter Bojarinjaen. I det hans blodbesudlede Hænder rørte ved hendes Klædning, udstødte hun et fortvivlet, gjennemtrængende Skrig og tabte Bevidstheden. Fyrsten tog hende i sine Arme og slæbte hende ned ad Trappen, hvis Trin fejedes af hendes lange, opløste Haar.

Hestene ventede allerede ved Porten. Wjæsemski svang sig i Sadlen og jog bort med den halvt livløse Bojarinja. Under lydelig Vaabenklirren fór hans Svende og Tjenere bag efter ham.

I Morosoffs Hus herskede den største Forfærdelse. De Bygninger, der var bestemte for Tjenerskabet, stod i Flammer. Tjenestefolkene, der var blevne kastede til Jorden af deres Angribere, skreg fortvivlet om Hjælp; Koner og Piger løb omkring som affindige. Chomjaks Kammerater var i Færd med at plyndre Huset; de skrabede al Ting — kostbare Smykker, Penge og prægtige Klædninger — sammen i en stor Dynge. Selv stod Chomjak i sin røde Kaftan midt i Gaarden og passede paa en Bunke Guld og Sølv, medens han omhyggelig ledede Plyndringen og overdøvede Skrigene og Larmen fra Ildebranden med sin mægtige Stemme.

„Haha, i Dag gaar det lystig til her!“ sagde han, i det han fornøjet gned sig i Hænderne. „Det kan man kalde en Svir!“

„Chomjak!“ raabte en af Opritsnikerne til ham; „Tjenestefolkene staar i Begreb med at føre den gamle Bojar bort. Skal vi sætte efter dem?“

„Lad Pokker tage dem! Nu har vi ikke Tid, til at bekymre os om dem! . . . Hejda, I der kom alle sammen her ned; ellers bliver I kvalt af Røgen.“

„Chomjak!“ raabte en anden, „hvad skal vi gjøre med Serebræny?“

„I maa ikke krumme et Haar paa hans Hoved! Men I tør heller ikke et eneste Øjeblik slippe ham af Syne! Vi vil med alle Æresbevisninger ledsage hans Naade til Alexandra-Sloboda. I har vel set, hvorledes han angreb Fyrst Wjæsemski og huggede flere af vore Folk ned?“

„Ja, det har vi set!“

„Og I er rede til at beedige det for Czaren og kysse Korset til Tegn paa, at I taler Sandhed?“

„Vi er rede dertil! Vi vil alle sammen kysse Korset!“

„Mærk jer altsaa mine Ord: nu lader I ham være i Fred, men saa snart vi er komne hjem, skal han betale os det alt sammen — Gregor Skuratoff det Ørefigen, som I nok ved, og mig de Pisk, som han lod mig faa!“

Endnu en god Stund vedblev Opritsnikerne at røve og plyndre, og da de endelig drog bort, belæssede med et rigt Bytte, saa man endnu længe efter Flammerne hvirvle sig op mod den natlige Himmel fra det Sted, hvor Druschina Morosoffs Hus nylig havde staaet, medens Moskwafloden, der rullede sine Bølger forbi Brandstedet, skinnede som smeltet Guld lige til den lyse Morgen.

Syttende Kapitel.

Paa Flugt.

Da Naboerne fik Nys om Opritsnikernes Overfald og saa Morosoffs Hus staa i Flammer, skyndte de sig at slukke Ilden og lukke de forskjellige Porte, der førte ind til Gaarden.

„Herre, hav Medlidenhed med os!“ udbrød de Folk, der saa Wjæsemski og hans Tjenere ile forbi. „Herre, vær os naadig,“ sagde de, i det de gjorde Korsets Tegn. „Bevar os for al Ulykke!“

Og da Hovslagene tabte sig i det fjærne, og Stilheden paa Gaderne ikke længer afbrødes af Vaabenklirren og højrøstet Tale, sagde de fredelige Borgere:

„Gud være lovet og takket, Ulykken er dragen forbi os!“ Og de gjorde derpaa atter Korsets Tegn.

Imidlertid havde Fyrsten sporet sin Hest til stedse større Hurtighed og ladet sit Følge blive langt bag efter sig. Han vilde endnu før Daggry naa en Landsby, hvor friske Heste ventede paa ham,

og derfra skulde Helene endnu samme Dag føres til et Herresæde, som han ejede i Nærheden af Räsan. Men Wjæsemski havde næppe tilbagelagt et Par Mil, før han mærkede, at han var slaaet ind paa en fejl Vej. Paa samme Tid følte han, at de Saar, som han i Kampens Hede ikke havde agtet videre paa, foraarsagede ham en ulidelig Smerte.

„Bojarinja," sagde han, i det han standsede sin Hest, „mine Tjenere er blevne tilbage — vi maa holde en lille Rast her."

Helene var lidt efter lidt atter kommen til sig selv. Da hun slog Øjnene op, havde hun først skimtet et fjærnt Ildskær; derpaa begyndte hun at skjælne Skoven og Landevejen, og endelig mærkede hun, at hun befandt sig paa Ryggen af en Hest og holdtes omslynget af et Par kraftige Arme. Efterhaanden mindedes hun alt, hvad der havde tildraget sig den foregaaende Dag — hun gjenkjendte pludselig Wjæsemski og udstødte et Skrig af Rædsel.

„Bojarinja," sagde Fyrsten med et bittert Smil, „indgyder jeg dig Frygt? Forbander du mig? Ikke mig, men din Skæbne, Helene, maa du forbande. Forgæves har du søgt at undfly mig. Men ingen mægter at undfly sin Skæbne. Det har aabenbart været dig bestemt allerede fra Barndommen af, at du en Gang skulde tilhøre mig!"

„Fyrste," hviskede Helene, skælvende af Frygt, „dersom du ikke har nogen Samvittighed, saa tænk i det mindste paa din Ære som Bojar, tænk paa den Skjændsel . . ."

„Jeg har ingen Ære! Og hvad bryder jeg mig om Skjændsel! For din Skyld, Helene, har jeg ofret alt — alt!"

„Fyrste, tænk paa den straffende Gud; overgiv ikke din Sjæl til den onde!"

„Det er for silde, Bojarinja," svarede Wjæsemski, „min Sjæl er allerede fortabt! Tror du, at et Menneske, der gjengjælder Gjæstevenskab saaledes, som jeg har gjort det, kan tænke paa sin Sjæls Frelse? Nej, Bojarinja! Efter denne Nat er jeg for evig fortabt! I Gaar var det endnu Tid; nu gives der ingen Tilgivelse mere for mig — jeg er fordømt! . . . Lad saa være! Jeg foretrækker dig, Helene, fremfor Himlens Salighed!"

Wjæsemskis Kræfter udtømtes mere og mere. Han følte sig greben af en tung Mathed og søgte af al Magt at holde sig oprejst, men forgæves. Hans Forstand begyndte allerede at omtaages af Febervanvid.

„Helene," sagde han, „jeg forbloder mig her; mine Tjenere er endnu langt borte . . . Hjælp er ikke til at vente . . . maaske gaar jeg allerede om en Time ind til den evige Ild . . . Sig, at du elsker mig, Helene . . . sig det blot en eneste Gang, for at jeg ikke forgjæves skal have givet min Sjæl i Djævlens Vold! . . . Helene," vedblev han, i det han samlede sine sidste Kræfter, „sig, at du elsker mig — du mit Livs Salighed, Aarsagen til min evige Forbandelse! . . ."

Wjæsemski vilde slynge sine Arme omkring hende; men Kræfterne forlod ham; Tømmen gled ud af hans Hænder, han vaklede og faldt derpaa til Jorden. Helene holdt sig fast ved Hestens Manke. Da denne ikke længer mærkede sin Rytter, begyndte den at løbe. Helene prøvede først paa at holde igjen, men Dyret kastede sig til Siden og jog med sin Byrde ind i Skoven.

Længe fór hun frem gjennem det dæmrende Halvmørke. I Begyndelsen forsøgte hun at holde Hesten tilbage ved Tøjlerne, men det varede ikke længe, før hendes Hænder slappedes, hun klamrede sig fast til Manken og hengav sig til Guds Vilje. Hesten galopperede ustandselig afsted. Grenene slog hendes Ansigt; Krattet sønderrev hendes Klæder.

Saa naaede hun omsider en af Maanen beskinnet aaben Plet, og i den hvidlige Taage foran troede hun at se fantastiske Skikkelser, der bevægede sig frem og tilbage og syntes at vinke ad hende. Hun hørte en fjærn, ensformig Lyd, der gjentoges af Ekkoet. Var det Skovaandernes Latter? Hvad kunde det være? . . . Lyden blev stedse stærkere; hendes Hjærte knugedes sammen af Skræk, og hun klamrede sig endnu fastere til Hestens Manke. Lige som forsætlig løb Hesten lige efter Lyden. Saa viste der sig et Lys . . . noget, der lignede et hvidt Spøgelse, syntes at bevæge sine Vinger — pludselig blev Hesten staaende, og Helene tabte Bevidstheden.

Da hun atter kom til sig selv, laa hun paa det bløde Græs. En behagelig Friskhed kølede hendes Kinder; Luften var svanger med en Slags harpixagtig Duft. Den samme sælsomme Lyd hørtes endnu, men den havde ikke længer noget uhyggeligt ved sig; den virkede snarere beroligende og søvndyssende lige som en gammel Folkevise.

Med Møje slog Helene Øjnene op. Et stort Hjul, der sattes i Bevægelse af Vandet, drejede sig støjende omkring lige foran hende og kastede i vid Omkreds en Skumregn omkring sig. Draaberne glitrede i Maaneskinnet lige som Perler, og det erindrede hende om de Perler, hvormed hendes Piger havde smykket hende i Haven paa hin Dag, da Serebrænny vendte hjem fra Litauen.

„Skulde jeg være hjemme eller befinde mig nede i Haven?" tænkte Helene? . . . „Skulde jeg virkelig atter være i Haven? . . . Piger! Paschenka! Dunjascha! . . . Hvor er I!"

Men i Stedet for et friskt Pigeansigt bøjede

et graat, rynket Hoved sig ned over Helene, og et snehvidt Skjæg rørte næsten ved hendes Ansigt.

„Se, hvorledes den kjære Gud har skærmet dig mod Ulykken, Bojarinja," sagde den fremmede Olding, i det han nysgjerrig mønstrede Helenes Træk. „Havde Hesten blot vendt sig en lille Smule mere til venstre, saa var du falden i Floden, men," vedblev han, „denne Hest er godt kjendt her; det var Gudskelov ikke første Gang, den kom til Møllen."

Helene var først bleven forskrækket ved Oldingens Tilsynekomst; den bragte hende til at mindes Fortællingerne om Varulven; den ubekjendtes rynkede Ansigt og hvide Skjæg havde gjort et sælsomt Indtryk paa hende. Men hans Stemme røbede en vis Velvilje, der atter beroligede hende. Hendes Tanker tog pludselig en anden Retning, og hun kastede sig for Oldingens Fødder.

„Lille Fatter, lille Fatter!" udbrød hun, „beskyt mig — skjul mig!"

Mølleren forstod strax, hvad det drejede sig om: det var jo Wjæsemskis Hest, der havde ført Helene til Møllen. Efter al Sandsynlighed var det Bojarinjaen Morosoff — den samme, der havde søgt at undgaa Fyrstens Efterstræbelser.

Han havde aldrig set hende, men derimod hørt en Del om hende gjennem Wjæsemski. Hun elskede ikke Fyrsten; hun bad ham, den gamle Møller, om Beskyttelse. Der kunde altsaa næppe være Tvivl om, at hun var flygtet paa Wjæsemskis egen Hest.

Oldingen overvejede endnu en Gang alle disse Omstændigheder.

„Gud bevare dig, Bojarinja," sagde han. „Men hvorledes skal jeg beskytte dig? Fyrst Wjæsemski er mægtig; hans Arm rækker langt; han vil styrte en stakkels Olding som mig i Fordærvelse."

Helene saa forskrækket paa Mølleren.

„Du ved," sagde hun tøvende, „du ved, hvem jeg er?"

„Jeg ved meget, lille Mutter Helene Dmitrijewna. Det brusende Vand og de susende Træer har fortalt mig en hel Del i mit lange Liv! Jeg ved mer end nok, men man tør ikke tale om alt."

„Lille Fatter, naar du kjender alt, saa maa du ogsaa vide, at Wjæsemski ikke vil tilføje dig noget ondt, thi han ligger nu døende paa Landevejen. For ham nærer jeg ikke længer nogen Frygt, lille Fatter, men derimod frygter jeg Opritsnikerne og Fyrstens Tjenere . . . For Guds Skyld, skjul mig, lille Fatter!"

„O, o!" sagde Oldingen, i det han drog tungt efter Vejret, „Afanassi Iwanowitsch ligger døende paa Landevejen! Men han vil ikke finde Døden ved Sværdet. Fyrst Afanassi vil rejse sig op igjen, ride her hen til Møllen og sige: „Hvor er Bojarinjaen, min højt elskede, mit Hjærtes fortærende Flamme?" Og hvilket Svar skal jeg saa give ham? Han er ikke den Mand, som man kan bilde noget ind. Han vil hugge mig sønder og sammen."

„Lille Fatter, her er mit Halsbaand! Tag det! Jeg vil give dig endnu mere, naar du frelser mig!"

Møllerens Øjne funklede. Han modtog Perlesmykket af Bojarinjaens Hænder og saa' beundrende paa det ved Maanelyset.

„Bojarinja, min hvide Svane," sagde han derpaa med en tilfreds Mine, „maatte den algode Gud og Moskwas Skytspatron give dig deres Velsignelse. Det vil ikke være nogen let Sag at skjule dig for Fyrstens Folk, dersom de ulykkeligvis skulde komme her hen. Men jeg skal gjøre mit bedste, og maaske staar Gud os bi."

Den gamle havde endnu ikke talt til Ende, før der hørtes Lyden af galopperende Heste inde i Skoven.

„De kommer, de kommer!" udbrød Helene. „Overgiv mig ikke til dem, lille Fatter!"

„Følg mig, Bojarinja!"

Den gamle førte ilsomt Helene ind i Møllen.

„Skjul dig her bag ved Sækkene," sagde han.

Derpaa lukkede han Døren i efter sig og løb ned til Hesten.

„Ak, min Gud, hvor skal jeg bringe Hesten hen, saa de ikke opdager den!" mumlede han ved sig selv.

Han greb den ved Tøjlen, førte den om bag den anden Side af Møllen, hvor hans Bistader befandt sig og bandt den fast inde i Buskadset.

Imidlertid havde de raabende Stemmer og de trampende Hestehove nærmet sig mere og mere. Mølleren lukkede sig inde i sit Kammer og slukkede Lyset.

(Fortsættes.)

Fra Vendée i 1794.

En Fortælling af Felix Dahn.

(Fortsat.)

II.

Slottet Sombreuil laa omtrent i to Kanonskuds Afstand fra den venstre Bred af Clairon paa en skovbevoxet Høj. Det var bygget i det tolvte Aarhundredes gothiske Stil med den simple, rolige Skjønhed, som er ejendommelig for den; de spidse Buer gjentog sig ved alle Vinduer og Døre og tilmed i den ældre Form med mere runde end kileformede Spidser, ligeledes var Ottekanten fremtrædende ved alle Taarne, Kanapper og Tinder. Kun de øverste Værelser i det østlige Taarn, der var bestemte til Beboelse for den grevelige Familie, var holdte i beboelig Stand og forsynede med enkelte Forbedringer. Den underste Etage, bestemt for Tyendet og i tidligere Tid for Slottets talrige Besætning, var derimod næppe i Aarhundreder undergaaet nogen større Forandring.

I en rummelig Hal, beliggende i et af de nederste Stokværk, havde paa den Aften, vor Fortælling foregaar, nogle forfulgte kongeligsindede forsamlet sig. Man brændte intet Lys for ikke at vække Fjendens Opmærksomhed. Paa en Forhøjning i Baggrunden af Hallen — den saakaldte „dais", hvorfra Borgherren i sin Tid plejede at uddele Lensfanerne til sine Vasaller — sad i en Lænestol, med høj, i gothisk Stil udskaaren Ryg, en stadselig Olding, hvis graa Lokker naaede ned til Skuldrene paa hans Fløjls Vams. Hans venstre Haand hang mat ned fra Stolens Armpude, medens hans højre hvilede paa en smuk, sørgeklædt Kvindes Hoved, i det hun knælede ved hans Fødder og med et ubeskrivelig smerteligt Udtryk fæstede sine store, mørke Øjne paa ham. Ved hans højre Side stod en Mand, hvis Tonsur og Klædedragt betegnede ham som katholsk Gejstlig. En Mand paa henved tredive Aar i den bourbonske Adelsgardes Uniform og med Armen i Bind maalte Salen med utaalmodige Skridt. Bøsser, Pistoler, Sabler og Vaaben af alle Slags laa spredte omkring paa Gulvet. I Fordybningerne foran de store Buevinduer stod flere Mænd i Chouanernes grønne Jægerdragt. De var alle mer eller mindre haardt saarede og spejdede tavse over mod Flodbredden, hvor Fjendens Vagtbaal skinnede.

Oldingen brød den almindelige Tavshed.

„Hvad har man besluttet?" spurgte han Officeren. „Tal, Alfons, jeg beder dig; denne Tavshed er skrækkeligere end den mest skæbnesvangre Efterretning."

„Vi kan intet beslutte, Grev Bellaflor, før Martinet vender tilbage. Er det General Hoche selv, som har lejret sig der ovre ved Floden, saa maa vi flygte til Cadoudal i Sumpene. Er det derimod kun et tilfældigt Strejftog, saa maa vi afvente dets Bortfjernelse og derpaa sætte over Floden for at undkomme til England."

Han fortav den tredje, farligste Mulighed, som han frygtede, nemlig at den fjendtlige Afdeling ikke laa der tilfældig, men at den var bleven sendt hid i den Hensigt at afskære dem Flugten til England, indtil General Hoche naaede den venstre Bred af Clairon og afgjorde deres Skæbne. At han ikke strax antog det værste, skyldtes kun den Omstændighed, at et Strejfkorps, som forsætlig var blevet sendt ud mod dem, rimeligvis ufortøvet vilde have overfaldet Slottet. — Han fortsatte sin urolige Gang, indtil raske Skridt ude i den stenbelagte Forstue vakte alle de tilstedeværendes Opmærksomhed. Et Øjeblik efter blev Døren aabnet, og en smuk, ung Bondekone i Landets klædelige Dragt stormede ind i Salen.

„O, naadige Herskab," udbrød hun med overstrømmende Glæde, „han er her! Han er kommen sund og frisk tilbage, min egen kjære Mand, min lille Martinet."

Og lige bag i Hælene paa hende fulgte den længselsfuldt ventede Spejder, der rystede Vandet af sine drivvaade Klæder. Det var et af disse prægtige Bondefysiognomier, som paa en Gang røber den største Trohjærtethed og tillige har et Udtryk af skalkagtig Snuhed.

„Aah, Hr. Greve, aah Komtesse — aah, min lille Kone! Det var min Tro den bedste, men ogsaa den farligste Spas, jeg har været med til i mine Levedage! Jeanette, giv mig en Slurk Vin og en tør Trøje — jeg er halvt død af Kulde og Sult — med det naadige Herskabs Tilladelse. Naa, altsaa først og fremmest: det er ikke General Hoche, som har lejret sig der ovre, men Oberst le Gray, der kalder sig Gracchus, med henved 400 Mand."

„Til Cadoudal kan vi altsaa ikke mere komme!" udbrød nogle af Chouanerne.

„Nej," vedblev Martinet, „thi mellem ham og os staar General Hoche, der rykker frem i Il-

marcher mod os. De tror nemlig, at alle dem, der er blevne tilovers efter Kampen ved Charente, har søgt Tilflugt hertil; de ved ikke, at alle vore endnu vaabenføre Mænd, med Charette i Spidsen, søgte eder blive alene tilbage med Komtessen og den saarede Herre. Men med den Fordærvelse, vi gaar i Møde, har det gode Veje. Hvis Charette blot uhindret naar Cadoudal og kan underrette ham

Palmeskov paa Ceylon. (Se Side 320).

over Bjærgene til Cadoudal. Det er ogsaa Grunden til, at de ikke strax har vovet at angribe Slottet."

„Og for vor Skyld er I gaaet Fordærvelsen i Møde sammen med os i Steden for at søge Sikkerhed med de andre," udbrød Oldingen.

„Bah, Hr. Greve, vi turde jo dog ikke lade om vor vanskelige Stilling, saa vil de to sikkert vove det yderste for at befri os."

„Det er umuligt!" sagde den gamle Greve. „Hoche er dem tre Gange overlegen."

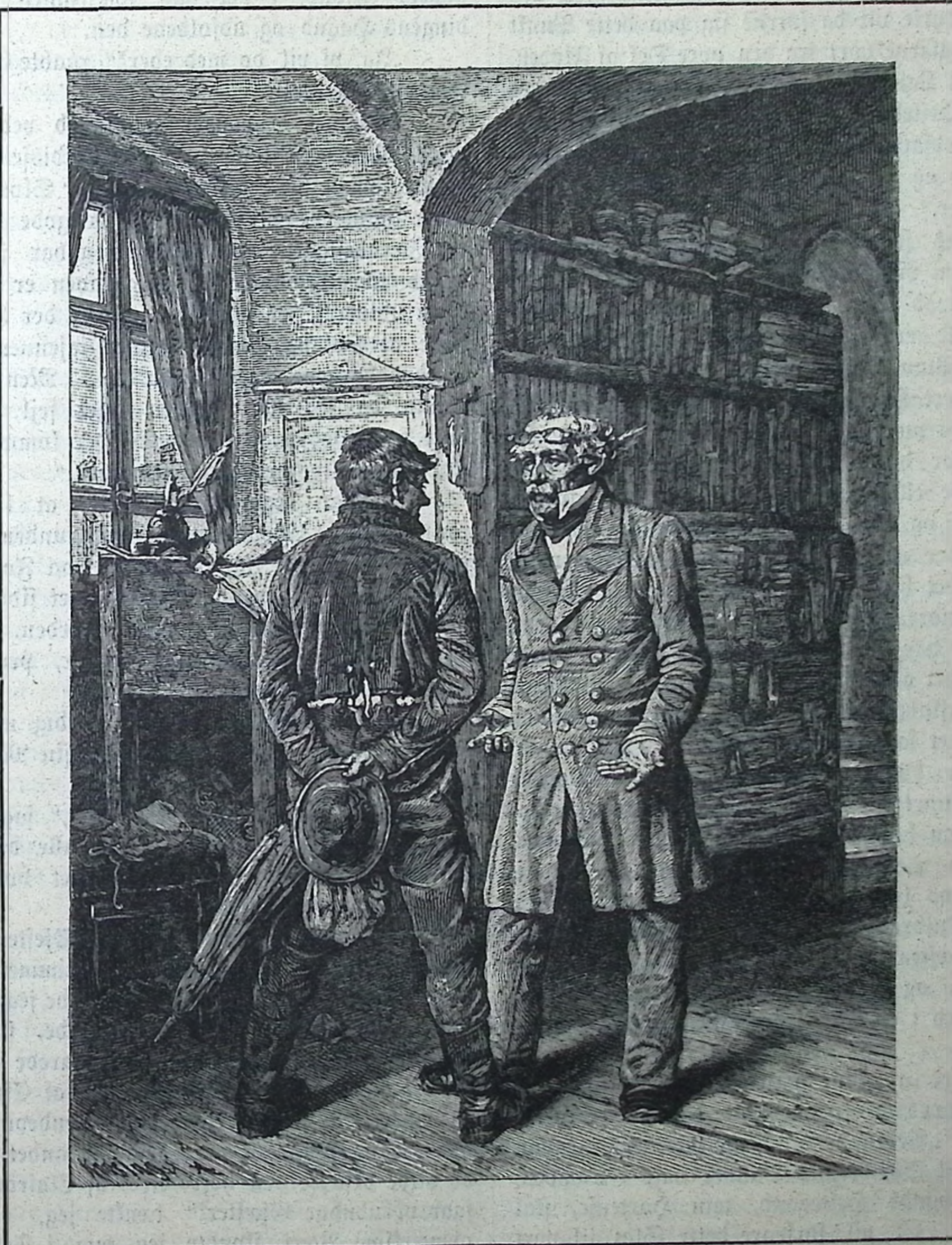
„Saa maa vi afsted til England!" udbrød Kapellanen.

„Maaske — maaske," mente Martinet med et forlegent Smil.

„Har Oberst Gray taget fast Kvarter langs med Floden?" spurgte Alfons hurtig.

af Martinet, der var den eneste foruden ham, der klart overskuede Situationen.

„Men derfor skulde Pokker tabe Modet!" udbrød han med paatagen Munterhed. „Jeg har en

Et Besøg hos Prokuratoren. (Se Side 320).

„Jeg tror det nok," svarede Martinet.

Alfons bed sig i Læben; hvad han havde frygtet, var altsaa sket: hint Strejftog gjaldt altsaa særlig Slottet Sombreuil — de sad fangne i Nettet.

Hans Minespil bemærkedes ikke af andre end

ypperlig Plan, ved hvis Hjælp det alligevel skal lykkes mig at føre det naadige Herskab over Floden og derfra til Kysten."

„Lad os høre," sagde Alfons, dog uden at fatte synderligt Haab.

„Nuvel. Sansculotterne tror, at vi er en

Flok paa et Par Hundrede Mand. Til alt Held har vi endnu to gamle Smaakanoner her paa Slottet. Dem slæber vi Chouaner ned til det første Vadested neden for Landsbyen og brænder dem løs mod de fjendtlige Vagtposter, som om vi med Vold og Magt vilde tiltvinge os Overgangen. Hele den fjendtlige Styrke vil da forene sig paa dette Punkt og trække Vagterne bort fra den øvre Del af Floden. Men ovenfor Landsbyen, ved Brombærhøjen, findes det bedste Vadested, og medens vi sysselsætter Fjenden paa den modsatte Side, vader Herskabet ganske magelig over og har da vundet et Forspring paa et Par Timer."

„Medens saa mange tro Hjærter forbløder for os, dersom vi tillod det!"

„Nu, hvad havde saa det at betyde!" udbrød Martinet helt ærgerlig over at se den opofrende Side af sin Plan blive opdaget. „Har baade dette og de tidligere Herskaber ikke gjort saa meget for os, og skal vi nu ikke en Gang have Lov til at dø en Smule for dem? De er ikke rejste til Paris — hverken de eller deres Forfædre — og har ikke levet i Sus og Dus for de Blodpenge, som vi stakkels Bønder maatte bøde i haarde Skatter og Afgifter — det havde de vel kunnet gjøre ligesom saa mange andre. Men i Steden for er de blevne her hjemme, har glædet sig med os over et godt Aar og hjulpet os ud over de daarlige — vi hører sammen, Herskabet og vi, om det maa være tilladt at udtrykke det saaledes, og derfor . . ."

„Derfor hører vi ogsaa sammen i Døden, trofaste Martinet!" udbrød den gamle Greve Bellaflor, i det han begejstret rejste sig op fra Stolen. Hortense saa med Beundring op paa sin gamle Fader — hans lange, hvide Haar faldt helt ned paa hans Skuldre, og hans ellers saa milde Øjne luede med næsten ungdommelig Ild. Han traadte frem i Salen og greb et sønderrevet Banner, der var stukket ned i en Jærnkrampe ved en af Hallens Piller.

„Jeg ser af dine mørke Blikke, Alfons, at dette Strejfkorps er kommet hid for vor Skyld," vedblev han. „Velan, vi vil vente paa dem. Endnu en Gang skal Sombreuils Banner vaje i Kampen, og din Husbonds Helteaand, min Hortense, skal omsvæve os. Vi vil forsvare dette Slot til vort sidste Aandedrag."

„Men de tvende Kvinder?" indvendte Kapellanen advarende.

Hortense greb imidlertid, henreven af Begejstring, sin Faders Haand og sagde:

„Sørg ikke for os, Fader; der ligger et rigeligt Forraad af Krudt i Kjælderen."

„Heltemodige Datter!" udbrød den gamle Adelsmand. „Ja, et Tordenslag skal fra Slottet Sombreuil gjenlyde gjennem Bjærgene, og Hævn, Hævn! skal være dets Ekko."

„Jeg indvier eders Vaaben med Kirkens Velsignelse," sagde Kapellanen.

„Er I rede til at dø med os, mine Venner?" udbrød Alfons, i det han tog Fanen ud af Oldingens Haand og udfoldede den.

„Ja, vi vil dø med eder!" raabte Chouanerne som med én Røst.

Martinet brummede imidlertid ved sig selv: „Ja! Men først skal mer end en af disse Fornufttilbedere komme hovedkulds ned af vor Slotshøj. Det lader sig næppe holde ret længe, det gode gamle Hus, thi Jærnbeslagene fra Borgporten har jeg maattet bruge til Stalddørene; Borggraven er for længe siden udtørret, og i Ringmuren er der Huller saa store, at Sol og Maane skinner igjennem dem, og Landsbybørnene leger Skjul deri. Men François, Collin og jeg har sjælden taget fejl Sigte med vore gode Bøsser, og de første, der kommer her op, skal snart blive expederet ned igjen."

Og han begyndte imidlertid at lade Geværerne, medens Chouanerne i Forgrunden af Hallen og den grevelige Familie oppe paa Forhøjningen satte sig til et tarveligt Maaltid, det sidste, som de tænkte at skulle holde i denne Verden. Og efter at der derpaa var udstillet Vagter, prøvede man paa at nyde en kort, rolig Søvn.

Da Jeanette var bleven færdig med at opvarte Herskabet, bragte hun ogsaa sin Mand noget at spise.

„Men sig mig, kjære Martinet," sagde hun til ham, „hvorledes har du erfaret alle de Nyheder, du bragte os, og hvorledes er det dog lykkedes dig at slippe helskindet derfra?"

„Det skal jeg sige dig, min Øjesten. Da vi nylig vendte tilbage til jer Fruentimmer efter det ulykkelige Nederlag ved Charente, ilede jeg strax efter igjen ind i Bjærgene for at udspejde, fra hvilken Retning Fjenden truede os. Det varede ikke længe, før jeg stødte paa Strejfkorpset, og af Efternølerne, til hvem jeg solgte Brød og Brændevin, fik jeg alle Haande Ting at vide; blandt andet ogsaa, at de vilde besætte den højre Bred af Clairon. „Saa faar vi ubudne Gjæster!" tænkte jeg, og som en opmærksom Vært skyndte jeg mig i Forvejen til vor Landsby og vort lille Hus — thi, tænkte jeg, Jeanette er en proper Husmoder, og der er ingen Tvivl om, at de Herrer Republikanere ogsaa vil tage ind hos os. Jeg skjulte mig i Kjælderen mellem Vinduesbjælkerne, ved du nok, der munder ud ved Havetrappen. Ganske rigtig. Lidt efter kom der en ung Officer med sin gamle Tjener — den sidste rumsterede omkring i Huset, fik fat paa vor sidste Høne og drejede Halsen om paa den

uden at spørge hverken dig eller mig om Forlov. Derpaa kom Oberst Gray i egen Person; han tog Plads paa Trappen ved Siden af den unge Officer, og de snakkede sammen om en Mængde Ting, som jeg dels ikke forstod, men som jeg dels havde god Brug for. Men nu skal du bare høre — det aller snurrigste er, at den unge Officer kjender Fru Grevinden og er dødelig forelsket i hende."

„Hvorledes! Sansculotten?" udbrød Jeanette forbavset.

„Nej, berolig dig, min Øjesten; han har Benklæder paa, og tilmed ganske pæne. Han er en frafalden Adelsmand, og hans ny Venner har derfor ingen rigtig Tillid til ham."

„En Adelsmand? Hvad hedder han? Nævnte han da Fru Grevinden ved Navn?"

„Ja ganske vist nævnte han hende, men ikke ved hendes Navn som Enke; derimod nævnte han det Navn, hun bar som Frøken i den Tid, du var hendes Kammerpige, og hun levede i Vaucluse. Han kaldte hende Hortense, Bellaflors hvide Rose."

„Og han," udbrød Jeanette ivrig, „hedder han ikke Hektor, Greve af Chatillon?"

„Jo, Hektor hedder han netop — ej, se en Gang, lille Kone, du kjender altsaa ogsaa den smukke Officer. Skal jeg nu oven i Kjøbet være nødt til at blive skinsyg i de sidste sex Timer, jeg har tilbage at leve i!"

„Aa, ti stille, du lille taabelige Mand; dette maa Grevinden strax have at vide."

Og dermed skyndte hun sig til Hortense, der hvilede ved Siden af sin Fader. Hun sov ikke og var øjeblikkelig hos Martinet, der endnu en Gang udførlig maatte fortælle og beskrive det alt sammen for hende.

„Der er ingen Tvivl derom," udbrød hun til sidst og trykkede Hænderne mod sit bankende Hjærte, „det er Hektor! Hvad sagde han mere? Tal!"

„Mere hørte jeg ikke. En tredje Officer kom der hen, og saa tav de to andre. Men det var for Resten meget heldigt, at han kom, thi ellers var det gaaet mig ligesom Musen, der ikke kan slippe ud af sit Skjul, saa længe Katten sidder udenfor."

„Hvorledes det?" spurgte Jeanette.

„Nu, jeg kjendte jo ikke Parolen for Natten, og uden den lod man ingen passere. Monsieur Froissard havde imidlertid den Godhed at meddele mig — eller rettere Greven — den. Saa listede jeg mig ud gjennem Bagdøren af vort Hus og naaede uhindret Vadestedet ved Brombærhøjen ret norden for Landsbyen. Der havde den gamle Bertrand Vagt — du ved nok, ham den gamle Fyr, der rumsterede omkring i vores Hus — han lod mig passere, saa snart jeg havde givet ham Løsenet, og medens han vendte sig omkring, dukkede jeg ned i Vandet, svømmede saa stille som en Odder, og her er jeg!"

„Mine Venner," hviskede Hortense, greben af en Tanke, der fik hendes blege Kinder til at gløde — „jeg har faaet et Indfald, der kan frelse os alle — I maa staa mig bi, men I maa intet sige til min Fader eller til min Svoger, før alt er lykkedes; de vilde aldrig give deres Samtykke."

„Paa os kan I stole," svarede de begge.

(Fortsættes.)

Den elektriske Jærnbane i Tivoli.

Tivoli har i Begyndelsen af denne Maaned atter aabnet sine gjæstfri Porte, og Hovedstadens Befolkning med det behørige Suplement af Provinsfolk og fremmede rejsende har øjeblikkelig fulgt Kaldelsen og er i Skarevis strømmet ind paa det velbekjendte Terræn for at overbevise sig om, at deres kjære Institution trods alle Magistratens og Borgerrepræsentationens slumle Planer endnu lever lige saa glad og frejdig som nogen Sinde før. Man har med sædvanlig Begejstring hilst paa Balduin Dahl, „gamle Pjerrot", Søstrene Carey og den øvrige faste Stok; man har kritiseret og applauderet de ny optrædende Akrobater paa Plænen; man har nydt en idyllisk Promenade gjennem Anlæget ved Stadsgraven, vis à vis Tivoliøen; man har taget „en Ret varmt" i Varsarrestavrationen eller en Portion Smørrebrød i Divanen; man har kort sagt nydt alt, hvad Institutionen byder, og dertil Forventningen om, hvad den yderligere vil byde i Sæsonens Løb, og man har endelig, hvad man endnu aldrig før har gjort — kjørt omkring i Tivolis elektriske Jærnbane. Denne er bleven Sæsonens første Nyhed . . .

I et foregaaende Numer af „Familievennen" har vi givet en kort Beskrivelse af Dr. Siemens og Edisons elektriske Jærnbaner med dertil hørende Illustrationer.

Ved den i Tivoli anlagte elektriske Bane er Principet et lignende. I Maskinhuset sættes en dynamo-elektrisk Maskine i Bevægelse ved Hjælp af en Gasmaskine, hvorved der i den førstnævnte opstaar en elektrisk Strøm. I Lokomotivet er der anbragt en lignende dynamo-elektrisk Maskine, hvis Cylinder staar i Forbindelse med dettes Hjul. Naar nu Strømmen fra den i Maskinhuset opstillede Maskine ved en Traad ledes til den midterste isolerede Skinne og fra denne ved Hjælp af en Opsuger til den dynamo-elektriske Maskine i Lokomotivet, saa sætter Cylinderen sig i Bevægelse og

overfører sin Kraft paa Hjulene; gjennem disse og de yderste Skinner er da ledende Forbindelse med den stationære Maskine opnaaet. Lokomotivets Maskine er altsaa paa ethvert Sted af Banen i ledende Forbindelse med den i Maskinhuset opstillede dynamo-elektriske Maskine. Lokomotivet udvikler en Kraft af 500 Pund for at sætte Vognene i Bevægelse og trækker med en Kraft af 150—170 Pund under Farten. Hastigheden er 10—12 Fod i Sekundet. Af det foran anførte fremgaar nu, at man ved at bevæge Toget fremad, kan sætte den i Lokomotivet anbragte Maskine i Bevægelse og saaledes, ved at lede Strømmen i Maskinhuset, opnaa, at den stationære Maskine sættes i Gang. Herpaa beror det ogsaa, at Lokomotivet er i Stand til, inden for visse Grænser, at bremse sig selv. Gaar Lokomotivet ned ad Bakke, sættes den i dette anbragte dynamo-elektriske Maskine i hurtigere Omdrejninger end den i Maskinhuset anbragte dynamo-elektriske Maskine, og førstnævnte virker da hæmmende paa sidstnævnte, i det den i Lokomotivets Maskine udviklede Strøm er stærkere end den, der udvikles i den stationære.

Tivolis elektriske Jærnbane har sin lille nette Station nedenfor Basaren, og herfra gjør man Rejsen ind gjennem Labyrinthens vildsomme Gange. Tilstrømningen til dette ny Befordringsmiddel har allerede været meget livlig, og da hele Kjøreturen kun koster 25 Øre, vil naturligvis de fleste prøve denne nyeste Opfindelse paa Tivolis Enemærker.

Kokospalmen.

Man regner sædvanlig Ostindien for at være Kokospalmens oprindelige Hjem, men ved Mexikos og Centralamerikas Erobring fandt Spanierne den ogsaa overført til disse Lande. Nu for Tiden dyrkes Kokospalmen i alle tropiske Egne, især paa Øerne i det store Ocean, for hvis Indbyggere den er en væsentlig Livsbetingelse. Den bliver i Reglen kun hen imod 20 Meter høj, dog kan den undertiden naa en Højde af 25—30 Meter. Dens slanke Stamme bærer en Krone af 10—12 fjerede, indtil 5 Meter lange Blade af en smuk grøn Farve. Dens Frugt, der ikke sjælden er saa stor som et Menneskehoved, er bleg askegraa eller rødlig, udvendig omgiven af et tykt Bundt Trevler, og indeholder en med en tyk, stærk Skal forsynet trekantet Nød, i hvis Spids der findes tre smaa Huller. Det er den berømte Kokosnød. Den endnu ikke modne Nød er fyldt med en mælkeagtig, sødlig Vædske, der smager som en Blanding af Vand, Mælk og Sukker og yder en behagelig, kølig Drik, naar den nydes frisk. Af denne Vædske opstaar senere, naar Frugten faar Tid til at blive fuldt moden, den hvide Kokosnødkjærne, der smager nærmest som almindelige Hasselnødder.

Palmen begynder ofte at blomstre allerede i sit 7de Aar og bærer derefter rigelig Frugt lige til det 35te Aar. Indtil da bestaar Stammen kun af en med en svampagtig Marv fyldt Træcylinder, men senere bliver den fastere og fastere, i det Træet danner sig indvendig. Træet udføres derpaa til forskjelligt Brug, til Bygninger, til Bohave og til alle Slags smaa Nipssager. Det er i det hele en stor Mængde nyttige Ting, hvortil Kokospalmen kan anvendes. Den udflydende Gummi benytter Kvinderne paa Otahaiti til deres Haar for at gjøre det smukt og glinsende; Nøddeskallen anvendes af Indbyggerne paa Sydhavsøerne til Forfærdigelse af alle Haande Husgeraadgjenstande; Bladene bruges til Tagdækning, til Tæpper og mange Slags Fletningsarbejder o. s. v. Af det Trevlenet, der omgiver Frugten, forarbejder man Tovværk og Snorer, der vel nok ikke er saa smukke af Udseende, som naar de forfærdiges af Hamp, ligesom de heller ikke er modtagelige for Tjære, men til Gjengjæld udmærker de sig ved deres Uopslideligheds. Ogsaa Koste, Matter, Børster o. a. m. forfærdiger man deraf. Men ikke nok hermed: Palmevin, hvoraf der senere destilleres Arak, endvidere en Slags brunt Sukker, der kaldes Yaggery, Kokosolje og Kokossmør er altsammen Ting, der kan afvindes denne for Beboerne af de tropiske Lande saa overordentlig vigtige Plante. Og foruden al den Nytte, den gjør, udmærker den sig tilmed ved sin Skjønhed, sin ranke Vært, sin skyggefulde Krone.

Billedet paa omstaaende Side forestiller en Palmeskov paa Ceylon. De ranke Palmer hæver sig majestætisk over de andre Træer, der har vovet at gro op i deres Nærhed. Inde mellem de slanke Stammer skimter man en Hytte. Lykkelige de, som bor i den, fristes man til at udbryde. Rundt omkring dem har de jo alt, hvad de behøver: Materiale til deres Bolig, et taaleligt brugbart Stof til Forfærdigelsen af deres Klæder, et velsmagende Næringsmiddel, ved hvilket man kan slukke baade Sult og Tørst, og alt det faar de af en eneste Plante — Kokospalmen.

Et Besøg hos Prokuratoren.

For godt og vel halvandet Aar siden gav Jens Søren Sørensen af Skuffelunde sin Sag i Hænderne paa „Prekerateren" der inde i Kjøbstaden, ham Prokurator Winkelberg, som De jo

nok har hørt Tale om. Det drejede sig justement hverken om mere eller mindre end det Mellemværende, som Jens Søren havde med sin Nabo Peter Niels om Vejskjællet mellem deres Udmarker i den østre Ende af Sognet. De havde nu ligget i Skjændsmaal om den Ting, i Gud ved hvor mange Herrens Aar, men nu til sidst havde Jens Søren svoret og bandt paa, at det skulde være Slut med det Kjævl og Vrøvl, for nu vilde han have Proces. Og saa var det, at „Prekeraterен" fik Sagen under Behandling. Jens Søren havde ment, at han paa den Maade skulde faa Ende paa al sin „Ærkrelse" og snarlig Hast paa den hele Historie. Men han blev sørgelig skuffet. Nu begyndte Vrøvlet først for Alvor. Der var en evindelig Roden omkring efter gamle Skjøder og Matrikelkort og Thinglæsningsbreve, og saa var der Møder og Vidneerklæringer og Konferencer i det uendelige. Og trods alt det syntes Sagen dog at staa bomstille. Nu havde Jens Søren for tiende Gang besluttet at aflægge et Besøg hos Prokuratoren for at tale et Alvorens Ord med den gode Mand og spørge ham, hvad alt dette hersens skulde blive til. Nu staar han der oppe i Prokuratorens Kontor — ganske som De ser paa Billedet omme paa den anden Side — han indtager en vis sikker, lidt udfordrende Holdning; Hænderne holder han bag paa Ryggen med Hatten og Paraplyen, og saa ser han Prokuratoren stift ind i Øjnene, og siger, om det er Meningen, at man vil gjøre Grin af ham? Men Prokuratoren har skudt Brillerne op i Panden og lader sig aldeles ikke bringe ud af sin Sindsligevægt. „De maa sandelig have Taalmodighed, min gode Mand," svarer han; „jeg kan ikke gjøre mer, end jeg gjør. Loven er retfærdig, min gode Jens Søren, strængt retfærdig, men den er langsom; De maa give Tid." — — og Jens Søren kjører hjem med uforrettet Sag, ligesom han har gjort ti Gange før; han bander al Verdens Domstole og Prokuratorer ind i det slemme Sted, som vi nødig vil nævne, og da han kommer forbi det ulyksalige Vejskjel omme bag Bymarken, sender han et rasende Blik over mod sin Nabo, Peter Nielses Gaard. Han har rent glemt, at han og samme Nabo en Gang var de bedste Venner, og den Gang var der ingen af dem, der tænkte paa, hvor mange Tommer ind paa den andens Jord, at Vejskjellet gik. Aa nej, men nu har man Proces, og den skal blive dig skrap, kan du tro, Peter Niels! Se, der staar han og damper paa sin Pibe der ovre i Porten; han kiger op, ligesom han vilde hilse Goddag. Ho, ho, du tror maaske, det kunde falde Jens Søren ind at komme over til dig og byde Næven til mindeligt Forlig? Næ, du kan tro nej, Fa'r min, Jens Søren er en skrap Mand, og han løber heller i to Aar endnu til Nar hos Prokurator og Byfoged, end han gi'er dig et godt Ord. For se, det kalder han nu for at være en bestemt Mand!

Danske Digtere.

(Carl Ploug: „Nyere Sange og Digte").

Danmark.

Staa fast, du lille Flok, staa fast
i Stormens Brag!
Alt knækket er din ranke Mast,
og Tovet sprang og Sejlet brast;
du slingrer under Vindens Kast
og Bølgens Slag;
du driver mellem Rev og Skær,
og ingen Ankerplads er nær,
og intet venligt Morgenskær
bebuder Dag.

Staa fast paa overskyllet Dæk
med sikker Fod!
En trofast Haand hinanden ræk!
Lad Stads og Fjas kun blæse væk!
Kast over Bord din Pengesæk,
men ej dit Mod!
Husk paa, du er en Vikingæt,
som ej tør blive ræd og træt,
mens end tilbage er et Bræt
af Skuden god!

Og har du ingen Lods om Bord,
som Kursen ved,
saa grib med egen Haand dit Ror
og styr paa Stregen ret i Nord,
saa er du i det rette Spor
til Havn og Fred.
Se op, som dine Fædre saa!
Imellem Skyer og Taager graa
du ser den klare Stjærne staa,
som ej gaar ned.

Praktiske Smaavink.

I Forkølelsestilfælde. Kom sex Æg, en halv Snes Theskefulde Sukker og sex smaa Glas hvid Vin i en Skaal over Ilden og rør hurtig omkring i det, til det begynder at hæve. Derefter serveres det i smaa Glas.

Appelsinkage laves af følgende: En Kop Smør, 3 Kopper Sukker, 1 Kop Mælk, 4 Kopper Mel, 5 Æg, 1 Appelsin og 3 Theskefulde Gjærpulver.

Vanding af Stueplanter er ingenlunde en saa ligefrem og simpel Ting, som mange antager den for; den fordrer en hel Del Erfaring og Forsigtighed, hvis ikke Planterne skal beskadiges og hæmmes i deres Udvikling. Der er kun faa, som til Gavns forstaar den Kunst at vande de forskjellige Arter Planter netop saa

meget, som de trænger til. Nogle Planter skal holdes i Ro en hel Aarstid igjennem; hvis de bliver for stærkt vandede i Løbet af den Tid, vedbliver de at gro og faar altsaa ikke den nødvendige Hvile. Mange Blomster lider ogsaa stor Skade derved, at der altid er Vand i Underskaalen. Som en almindelig Regel, fra hvilken der kun er faa Undtagelser, kan man tage de forskjellige Planters Blade til Rettesnor. Planter, der har porøse, aabne eller kjødfulde Blade, dækkede med et blødt Dun, skal kun sjælden vandes, hvorimod de, der har glatte eller haarde Blade, trives bedst, jo hyppigere man vander dem.

Pletter paa sort Tøj, ogsaa paa Flor, kan bortlages, naar man koger en Haandfuld Figenblade i en Pægl Vand, dypper en Svamp deri og gnider Tøjet dermed.

Rødvinspletter paa Dækketøj søges i Reglen fjærnede ved at gnide det plettede Sted ind med Salt. Et andet Middel, som er langt at foretrække, bestaar i, at man hurtigst mulig fugter Pletten med Citronsaft eller Klorvand, hvorefter Pletten snart vil forsvinde, især naar Tøjet bleges i Solen.

Blot til Lyst.

Følgeværdigt Exempel. En ung Pige i Milwaukee gik for nogen Tid siden ned til Floden i den Hensigt at drukne sig. I Nærheden af Vandet blev hun indhentet af en af sine Tilbedere, der friede til hende, fik hendes Ja, vendte tilbage med hende og kort efter ægtede hende. Siden den Tid, fortæller et stedligt Blad, kan man hver Dag se fire eller fem unge Piger fra Milwaukee vandre frem og tilbage ved Flodens Bredder.

God Kur for Døvhed. Fortæl den døve, at du kommer for at betale ham nogle Penge.

— I Kentucky skal der kun være sat en Straf af 5 Aars Fængsel for at slaa sin Svigermoder ihjel.

— Den eneste Ubehagelighed ved falske Tænder er, at man ikke kan „skære" dem, naar man bliver rasende.

— Paa en engelsk Jærnbanestation staar der under Glas et Stykke Kage, som Prinsen af Wales har bidt i.

— Naar man vil bruge et sidste ufejlbarligt Middel til at bevæge en Pebersvend til ikke at gifte sig, behøver man blot at lægge ham en Nat i et Værelse, ved Siden af hvilket der bor et Par Ægtefolk med et lille Barn, der har Kneb i Maven eller ondt for Tænder.

Tankekorn.

— Det er hæderligt at modstaa Fristelser, men det er sikrest at undgaa dem.

— Min Sjæl, vær stille, at det guddommelige kan virke i dig! Søren Kierkegaard.

— Alle Kunstnere hører til en Nation: Aandens.
H. C. Andersen.

— Det eneste gode, en Gnier udretter, er, at han beviser, hvor ringe den Lykke ofte er, som kan findes i Rigdommen.

Gaadefabrik.

Gaade.

Naar første sig mored og spiste og drak,
kom andet tit bag fra, og uden lang Snak
den kasted sig over det lystige Gilde.
Kan hænde, at nogle slap bort da for silde.
Det hele i Kjøkkenet ofte kan findes;
ja, husk Dem blot om, saa vil De det mindes!

N. K.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en berømt dansk Konge:

1. Flod i Tyskland.
2. By i Rusland.
3. Flod i Frankrig.
4. By i Sverige.
5. Flod i Spanien.
6. By i det hellige Land.
7. Land i Evropa.
8. By i Italien.
9. By i Frankrig.
10. Flod i Mellemevropa.

„Serebræny".

Rebus.

1
Gang.

Tittemand.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 22 (Søndag den 28de Maj):

Tryllekvadraten:
I Skoven skulde være Gilde
alt hos den gamle Ørn,
som jo saa gjærne vilde
fornøje sine Børn.
Og alle Fugle sjunge
og røre deres Tunge,
saa snart som Lærken gav Signal
af Næbets Futteral.

Udgravningsforetagende: Baggesen, Wessel, Ingemann.

Rebus: Der er intet nyt under Solen.

Firkantet Nød i Nr. 21, rigtig løst af Filias Fogh, Triangleu. Slanos. Marinus Sørensen ($12^1/_2$ Aar), Gunderup pr. Aalborg. Ernst, Nykjøbing. Hildi Piatsa. Cajus Marius, Faaborg. C— fra Sejlflod. En Elskerinde af „Fruens Bøge" i Odense. Skomagersvend Jens Olsen, Nykjøbing i Sjælland. Smut. C. fra Amager.

Geografisk Gaade i Nr. 21, rigtig løst af Filias Fogh, Triangleu. Marinus Sørensen ($12^1/_2$ Aar), Gunderup pr. Aalborg. Ernst, Nykjøbing. Hildi Piatsa. C— fra Sejlflod. En Elskerinde af „Fruens Bøge" i Odense. C. fra Amager.

Rebus i Nr. 21, rigtig løst af Filias Fogh, Triangleu. Slanos. Marinus Sørensen ($12^1/_2$ Aar), Gunderup pr. Aalborg. C. fra Amager. Hildi Piatsa. Cajus Marius, Faaborg. C— fra Sejlflod. En Elskerinde af „Fruens Bøge" i Odense.

Brevvexling.

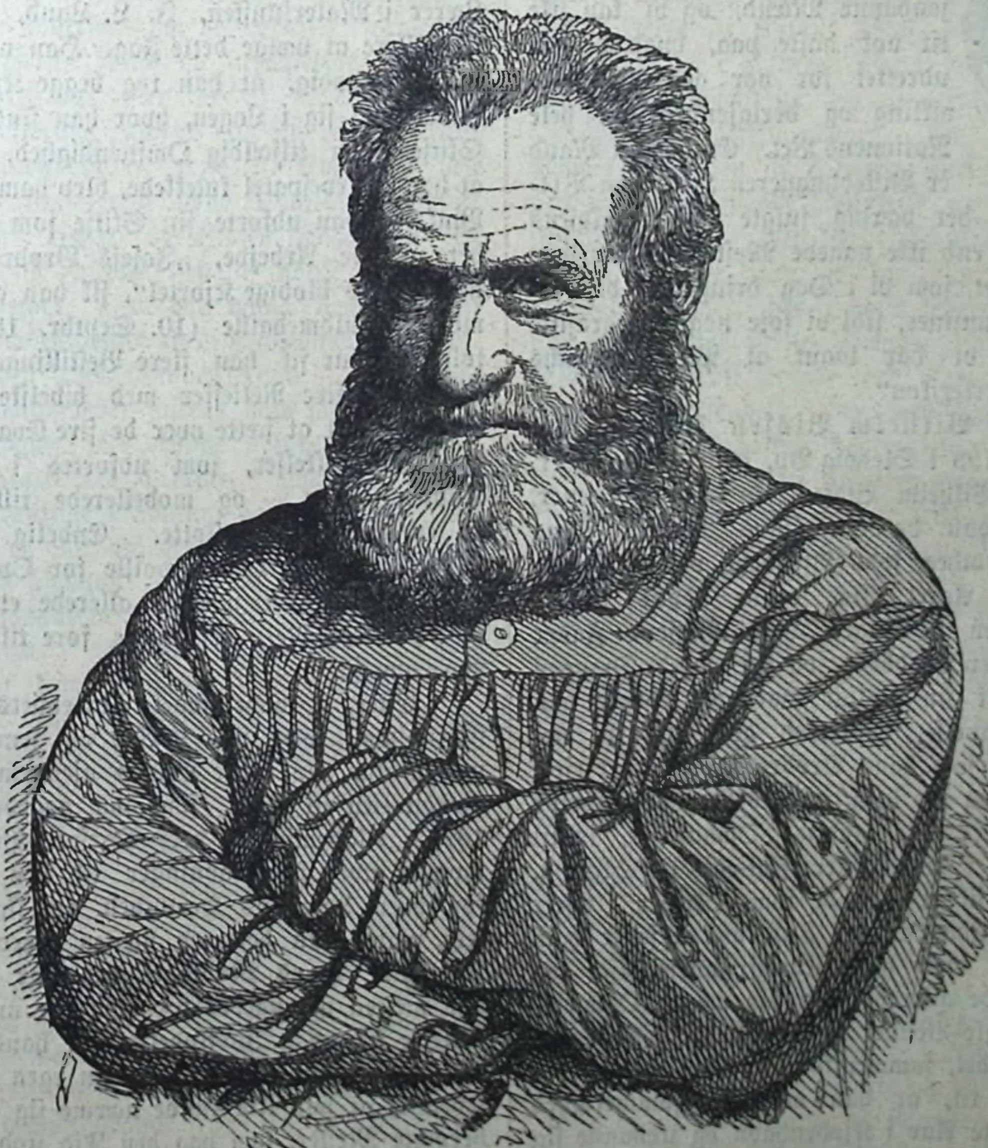
Ernst, Nykjøbing. Gode Gaadebidrag er os altid velkomne og bliver optagne efter bedste Lejlighed.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

6. Aargang. Søndagen den 11. Juni 1882. Nr. 24.

Herman Wilhelm Bissen.

Billedhuggeren Herman Vilhelm Bissen.

Et lille Land trænger endnu mer end de store Stater til enkelte fremragende Mænd, der kan vidne om Nationens Evner og Levedygtighed og minde de andre, større Magter om, at den lille Stat har baade Kraft og Vilje til at leve sit eget selvstændige Liv. Og det bør sig et Folk at være stolt og glad over de Aandens Stormænd iblandt det, hvis Snille har formaaet at bringe det lille Lands Navn til at lyde langt udenfor dets egne snævre Grænser. — Danmark har, til Held for os alle, fostret mange saadanne Mænd, og vi kan ikke tit nok huske paa, hvad de har udrettet for vor aandelige Udvikling og derigjennem til hele Nationens Vel. En saadan Mand er Billedhuggeren Herman Vilhelm Bissen, der værdig fulgte i Thorvaldsens Spor, om han end ikke naaede Mesterens Storhed. Til det Portræt, som vi i Dag bringer af den berømte afdøde Kunstner, skal vi føje nogle biografiske Notitser, som vi har laant af Ph. Weilbachs „Dansk Kunstnerlexikon".

Herman Vilhelm Bissen blev født den 13de Oktober 1798 i Slesvig By, hvor hans Fader, Chr. Gottlieb Vilhelm Bissen, en født Holstener, den Gang endnu boede. Hans Moder, Anna Margrethe Dorothea, født Elfendehl, var en Nordslesvigerinde. Aaret efter denne Søns Fødsel flyttede Familien til Angel, hvor Bissens Fader en Tid lang drev Landbrug, og der voxede Drengen op. Allerede i sin tidlige Barndom røbede han kunstnerisk Begavelse, hvorimod den Lyst til mekaniske Sysler, som hans Brødre havde arvet efter Faderen, ikke laa for ham. Hans Barndom forløb i Hjemmet under fri, landlige Omgivelser, indtil hans Forældre i 1812 atter flyttede til Slesvig, hvor Faderen fik et Embede som Skriver. Efter hans Konfirmation var der Tale om at sætte ham i Snedkerlære, men hans Kunstfrembringelser og Tegninger havde allerede vakt saa megen Opmærksomhed, at nogle Venner af Familien, hvoriblandt Maleren Bøhndel, sammenskød en Sum Penge, der var stor nok til, at han med Sparsommelighed kunde leve nogle Aar i Kjøbenhavn og uddanne sig til Maler, hvilket var det Kunstfag, hans Velyndere og han selv nærmest tænkte paa.

Bissen kom til Kjøbenhavn i 1816, begyndte at besøge Kunstakademiet og var ved Nytaar 1818 naaet op i dets øverste Klasse, Modelskolen. Det trykkende i hans ensomme Stilling bragte ham nu til at vende hjem til Forældrene i den Tanke hellere at forsøge sin Lykke i Tyskland. Men et Besøg, som Prins Kristian netop paa den Tid aflagde i Slesvig, blev afgjørende for hans Tilknytning til Fædrelandet. Prinsen tilsagde ham en Understøttelse, naar han vilde vende tilbage til Kjøbenhavn. Dette gjorde han. Han vandt nu i 1819 Akademiets store Sølvmedaille og søgte samme Aar at vinde den mindre Guldmedaille som Maler, men han fik ikke sit Maleri færdigt. Ved den næste Konkurrence i 1821 var imidlertid Lysten til Billedhuggerkunsten vaagnet hos ham, og selv hans Lærer i Malerkunsten, J. L. Lund, raadede ham til hellere at vælge dette Fag. Han var dog endnu saa tvivlraadig, at han tog begge Kunstfags Redskaber med sig i Logen, hvor han skulde udføre sin Skitse. En tilfældig Omstændighed, nemlig den, at hans Farvespatel knækkede, blev ham et afgjørende Vink, og han udførte sin Skitse som Relief. For det udførte Arbejde, „Josefs Brødre viser Jakob hans Søns blodige Kjortel", fik han enstemmig den mindre Guldmedaille (10. Septbr. 1821). I det følgende Aar fik han flere Bestillinger til Slotskirken — fire Relieffer med bibelske Emner, fire Medailler til at sætte over de fire Evangelister samt fire Engleskikkelser, som udførtes i Stuk under Kuplens Flige — og modellerede tillige en Buste og en mindre Billedstøtte. Endelig vandt han i 1823 den store Guldmedaille for Opgaven „Jairi Datter". Bissen var nu allerede et godt Stykke inde paa den Vej, der skulde føre til hans senere Berømmelse.

Efter at have faaet Akademiets store Rejsestipendium, først paa 3 Aar og senere forlænget med 2 Aar til, rejste Bissen gjennem Tyskland og Norditalien til Rom, som han naaede i Efteraaret 1824. Akademiet og dets Præses, Prins Kristian, nærede store Forhaabninger til den unge Mand, for hvem Kunstens Herlighed nu skulde oplades; selv syntes han derimod næsten overvældet af sine Indtryk. Hans Modtagelighed var saa stor, at han næsten ydmygedes for dybt der under. Denne Følelse fik ogsaa Indflydelse paa hans Forhold til Thorvaldsen. Han følte sin egen Ringhed saa levende, at han ikke kunde nærme sig den verdensberømte Mester, som paa den Tid stod paa Højden af sit Ry, med den Tillid og Frimodighed, som laa Thorvaldsens jævne Personlighed nærmest;

Følgen deraf var en Tilbageholdenhed fra Bissens Side, der blev udlagt som Kulde eller endog som en Stolthed, der grænsede til Skinsyge. I Tidens Løb lærte dog Thorvaldsen at skatte ikke alene Bissens Talent, men ogsaa hans Personlighed, og viste ham i sine ældre Aar den varmeste Tillid.

I de Arbejder, han udførte i Rom, fremtræder den modnede Kunstner, om end ikke fuldstændig den Bissen, det danske Folk senere har lært at kjende og elske. Den 2den Avg. 1834 rejste han fra Rom og var den 27de Oktober i Kjøbenhavn, hvor Akademiet agreerede ham med 11 Stemmer mod 1 og gav ham til Opgave „En Valkyrie", hvorefter han den 23de Marts 1835 enstemmig blev valgt til Medlem.

I Efteraaret 1835 ægtede Bissen den Pige, han allerede fra sin Ungdom havde fattet Kjærlighed til, Emilie Hedvig Møller, der blev Moder til flere Børn. Familielivets Lykke led kun Skaar ved den svage Helbred, Kunstneren selv nød; han var hjemsøgt af svære Lidelser, om de end ikke formaaede at kue hans livlige Aand og utrættelige Virkelyst. Da han i 1840 var nær ved at have Frisen til Kristiansborg færdig, gjorde han sig rede til strax efter dens Fuldendelse at rejse til Rom med hele sin Familie. Imidlertid døde Professor Freund (den 30te Juni 1840), og Bissen maatte nu ikke alene paatage sig Fuldførelsen af nogle af dennes efterladte Arbejder, men var ogsaa den nærmeste til at søge Professoratet ved Akademiet, som tildeltes ham den 12te Oktober 1840. Disse forskjellige Omstændigheder sinkede ham saa meget, at han først i Avgust 1841 kunde udføre sin Plan at tilbringe et Aars Tid i Rom. Opholdet havde dog ikke den gunstige Virkning, han ventede sig, og det var først et Par Badekure i Gräfenberg (1844 og 1847), som gjengav ham hans fulde Sundhed.

Med Krigsaarene 1848—50 begyndte en ny Tid for Bissen. Smerten over Broderkampen efterfulgtes af kummerfulde Tider ved en elsket Hustrus lange Sygeleje, hvis Død i 1850 lagde en vemodig Dæmper paa Glæden over Sejren, som Bissen følte saa dybt som nogen. Fra nu af gaar der en dobbelt Strøm gjennem Kunstnerens Virksomhed. Tidens stærke Rørelser havde grebet ham saaledes, at han ikke mere løsrev sig derfra, men følte Trang til at give de Tanker Liv og kunstnerisk Tilværelse, som den Gang var alles Ejendom, og paa samme Tid glemte han ikke sin Ungdomskjærlighed, men syslede med stedse større Modenhed med Minner fra den klassiske Oldtid eller med Livsbilleder i klassisk Stil. I hans store Værksted ved Frederiksholms Kanal fremstod de kolossale Værker som „Landsoldaten" til Fredericia, Sejrsmindet om Slaget den 6te Juli, „Løven" til Flensborg Kirkegaard, der saa forsmædelig bortførtes af Preusserne i 1864, „Frederik VII" som Grundlovens Giver, flere Gange staaende og endelig som kolossal Rytterstatue til Slotspladsen, hvor den opstilledes nogle Aar efter Kunstnerens Død, „Moses" til Forsiden af Frue Kirke, „Oehlenschlæger", som nu staar foran det kgl. Theater — alle Værker, der støbtes i Malm — men paa samme Tid havde han oven over det større et mindre Værksted, hvor en mere stille, mere indadvendt Kunstnervirksomhed havde sin Bolig. Foran det store solbeskinnede Vindue voxede der i yppig Fylde, om end kun en svag Afglans af den virkelige Natur, Sydens Planter, Cypresser, Kaktus, Aloer og Palmer; Firben vimsede i det stedse grønne Løv, smaa Landskildpadder opsøgte Solpletterne paa Gulvet i fredeligt Samkvem med fløjtende Vagtler, medens Kunstneren selv i sin Lærreds Bluse med mild Alvor formede Leret, snart til bløde Kvindeskikkelser, snart til kraftige, lidenskabelige Mænd. Her dannede han i Løbet af Aarene 1856—58 de fleste af de skjønne, af en i al deres Vexel saa dyb Kvindelighed prægede Skikkelser, der nu smykker Dronningens Trappe paa Kristiansborg; her fremstod ogsaa Værker som den af Furierne forfulgte „Orestes", den smertelig lidende „Filoktet" og Perlen af hans klassiske Værker, „den vrede Achilles".

Det vilde føre os for vidt at nævne den Mængde Værker, der i hans senere Leveaar fremstod under hans flittige Hænder; det var, som om hans Skaberkraft voxede med Aarene og med den stigende Anerkjendelse, der blev ham til Del. Af monumentale Arbejder, der er tilgængelige for alle, skal vi kun foruden de tidligere omtalte nævne Ryes Brystbillede paa Garnisons Kirkegaard, Mindesmærket over de faldne Krigere paa Fredericia Kirkegaard, Frederik VI.'s Billedstøtte i Frederiksberg Have, Schouws og Weyses Buster paa Frue Plads, Tyge Brahes Billedstøtte, opstillet og afsløret i 1876, Tordenskjolds Billedstøtte, samt et Par Gravmæler, f. Ex. over Billedhugger H. E. Freund.

Den 10de Marts 1868 endte Bissen i sit 70de Aar et smukt og daadrigt Liv. Hans Ven og jævnaldrende, Professor N. Høyen, holdt en gribende Tale over ham ved Sørgefesten i Kunstakademiet den 30te Marts s. A. — I hans Værksteder ved Frederiksholms Kanal (den saakaldte Materialgaard) lever og virker hans Sønner endnu som Kunstnere. Den ældste af disse, Billedhuggeren Christian Gottlieb Vilhelm Bissen, er navnlig bleven bekjendt ved sin kolossale Billedstøtte af „Absalon", der var at se paa den nordiske Kunst- og Industriudstilling i 1872 og af Kunstneren er skjænket til Raad- og Domhuset, i hvis Forsal Gibsmodellen er opstillet. Den yngre Søn, Rudolf Bissen, har vundet et anset Navn som Landskabsmaler.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Kort efter kom Wjæsemskis Folk til Syne i Lysningen. To af Tjenerne gik til Fods og bar deres bevidstløse Herre paa et Leje af sammenflettede Grene. De gjorde holdt ved Møllen.

„Er vi nu ved Maalet?" spurgte en af Rytterne.

„Her hen er Hesten flygtet," svarede en anden. „Jeg har forfulgt dens Spor . . . og her bor ogsaa Hexemesteren. Lad os kalde paa ham, for at han kan undersøge Fyrstens Saar."

„Læg hans Naade ned paa Jorden — men forsigtig!"

„Hvorledes, er Blodet ikke standset endnu?"

„Nej, Gud under ham ingen Lindring," svarede en af Tjenerne. „Fyrsten har allerede tre Gange undervejs slaaet Øjnene op, men strax igjen tabt Bevidstheden. Dersom Mølleren ikke kan stille Blodet, saa rejser Fyrsten sig ikke mere; han vil dø af Udmattelse."

„Men hvor er han da, den fordømte Troldkarl? Kald ham hurtig her hid!"

Opritsnikerne begyndte at banke paa Døren til Møllen. En god Stund forblev deres Banken og Raaben ubesvaret. Men omsider hørtes der en heftig Hosten inde i Kammeret, og derpaa kom Møllerens Hoved til Syne i en Luge, som var anbragt oven over Døren.

„Hvem har den kjære Gud ført her hen i denne sene Time?" spurgte Oldingen, i det han vedblev at hoste med en Heftighed, som om han skulde opgive Aanden.

„Kom her ud, Hexemester, kom hurtig her ud og stil Blodet! Bojaren, Fyrst Wjæsemski er bleven haardt saaret!"

„Hvad for en Bojar?" spurgte den gamle, der lod, som om han var tunghørig.

„Aa, du, Hallunk! Du spørger først: hvad for en Bojar! . . . Stød Døren ind, Karle!"

„Vent, kjære Venner, vent! Nu kommer jeg; hvorfor vil I støde Døren ind? Nu kommer jeg!"

„Aha, har du endelig forstaaet os, gamle Hane?"

„Vær ikke vrede, I Herrer," sagde Mølleren, i det han skyndsomt kom frem. „Tilgiv mig, kjære Venner, jeg er en Smule tunghørig, og saa forstaar jeg mange Gange ikke strax, hvad man vil mig. Og for at sige Sandheden, gode Herrer, da I bankede paa Døren og Væggen, blev jeg bange og tænkte ved mig selv: Barmhjærtige Gud, det skulde da aldrig være Røvere! Thi ser I, mine Herrer, de har deres Skjulested, deres Rede, tæt her ved! Jeg lever i en stadig Angest her i Skoven og beder bestandig til den gode Gud, at han vil beskytte mig mod dem!"

„Det er nok med den Snak! Kom her hen! Ser du, hvorledes Blodet flyder? Kan du faa det standset?"

„Vi vil strax se ad, mine gode Herrer! . . . O, o, . . . du kjære Gud! . . . Men hvem har dog tilføjet ham et saadant Hug? . . . Blot en halv Tomme dybere, og det havde været ude med ham! . . . Nu, Gud har beskyttet ham . . . men her? Skulderen er jo næsten spaltet lige ind til Benet! O, o! . . . Det maa være en ordentlig Kæmpe, der har givet hans Naade en saadan Medfart!"

„Lader Blodet sig standse, gamle?"

„Vanskeligt nok, mine Herrer, vanskeligt nok. Sværdet har været forhexet!"

„Forhexet? . . . Hører I det, Karle? Sagde jeg det ikke nok? Forhexet — hvorledes havde han ellers ganske alene kunnet gjøre det af med sex Mand."

„Det er sikkert nok!" bemærkede Opritsnikerne. „Naturligvis har Sværdet været forhexet; hvorledes havde Serebræny ellers kunnet hugge sex ned!"

Mølleren hørte efter og mærkede sig alt, hvad der blev sagt.

„Se, hvor Blodet flyder!" vedblev han. „Hvorledes skal man kunne standse det? Havde Sværdet ikke været forhexet, saa havde det vel nok ladet sig gjøre, men nu . . . maaske kan det dog endnu lykkes mig, men jeg føler en svær Angest! Naar jeg nemlig udtaler Besværgelsen over Blodet, saa stivner Tungen i Munden paa mig."

„Det gjør intet til Sagen; tal blot!"

„Ganske vist; det gjør ikke noget — dig gjør det intet, min kjære, men hvad bliver der af mig?"

„Istomna," sagde en Opritsnik til en af Tjenerne, „ræk mig en af Morosoffs Pengepunge . . . Her, gamle, her har du en Haandsfuld Guld! Stiller du Blodet, saa faar du en til; hvis ikke, saa kvæler jeg dig!"

„Jeg takker, kjære Herre, jeg takker! Gud og alle hellige vil gjengjælde dig det! Hvorledes skal jeg bære mig ad, mine Herrer? Nu, jeg vil prøve derpaa, om jeg saa nedkalder al Verdens Ulykker over mit eget Hoved . . . Bortfjern eder lidt, mine Herrer; det er et Arbejde, der sky Menneskets Øje."

Opritsnikerne traadte til Side. Mølleren bøjede sig ned over Wjæsemski, forbandt hans Saar, bad et Fadervor, lagde sin Haand paa hans Hoved og begyndte at mumle følgende forvirrede Ord:

„Paa en Guldræv kom en Olding ridende over Vej og Sti og farlige Steder; du, Blod af Aarerne og Blod af Legemet, staa stille og vend tilbage. En gammel Mand byder dig at standse. Min Vilje ske! Mit Ord er mægtigt."

Jo længere Oldingen mumlede, des langsommere strømmede Blodet — takket være den dygtige Forbinding — og ved de sidste Ord hørte det helt op at flyde. Wjæsemski drog et Suk, men slog dog endnu ikke Øjnene op.

„Træd nærmere, mine kjære Herrer," sagde Mølleren; „træd kun trøstig nærmere. Blodet er standset; Fyrsten bliver i Live, men mig vil det gaa daarlig — jeg føler allerede, hvorledes Tungen begynder at stivne i Munden paa mig!"

Opritsnikerne trængte sig sammen omkring Fyrsten, Maanen skinnede paa hans dødblege Ansigt; men Blodet flød ikke længer ud af hans Saar.

„Blodet er virkelig standset! Se en Gang; det er virkelig lykkedes den gamle Gavtyv!"

„Her har du dine Guldstykker," sagde Opritsnikernes Anfører. „Men det er endnu ikke alt. Hør, gamle! Paa Sporene har vi mærket, at Fyrstens Hest er slaaet ind i denne Retning — maaske befandt Bojarinjaen sig endnu paa den. Har du set hende. Tal!"

Mølleren gjorde store Øjne og lod, som om han intet forstod.

„Har du set en Hest, paa hvilken der sad en Kvinde?"

Den gamle vaklede et Øjeblik. Skulde han sige Sandheden eller ikke? Men saa gjorde han ved sig selv følgende Betragtning gjældende:

Havde Wjæsemski været ved sin Sundhed, saa vilde det være højst farligt at skjule Bojarinjaen for ham og derimod meget fordelagtigt at udlevere hende til ham. Men vil Wjæsemski nogen Sinde komme sig? Det ved kun Gud. Morosoff vil imidlertid rigelig belønne den Tjeneste, der vises ham, og det samme vil denne Serebræny, der synes at være alvorlig forelsket i Bojarinjaen, efter som han har hugget Fyrsten sønder og sammen for hendes Skyld. — Altsaa, tænkte Mølleren, Wjæsemski kan for Øjeblikket ingen Fortræd gjøre mig; derimod vil baade Serebræny og Morosoff være mig Tak skyldig, naar jeg frelser Bojarinjaen.

Disse Betragtninger gjorde det af med hans Tvivl.

„Jeg har hverken set eller hørt noget, mine kjære Herrer," sagde han; „og jeg ved ikke, hvilken Hest og hvilken Bojarinja det er, I taler om!"

„Siger du nu ogsaa Sandheden, gamle — hvad?"

„Jeg vil være fordømt; gid jeg aldrig maa komme ind i Himlen; gid Tordenen maa sønderknuse mig lige paa Stedet, dersom jeg ved det aller mindste om Hesten eller Bojarinjaen!"

„Giv os en Fakkel, vi vil se efter, om der ikke skulde findes Spor her i Sandet."

„Det nytter os ikke," sagde en af Opritsnikerne. „Om der ogsaa har været Spor at se, saa har vore Heste slettet dem ud. Nu er der ingen Ting at se efter."

„Saa luk dit Pakhus op for os, for at vi kan bære Fyrsten der ind," sagde en anden.

„Strax, mine Herrer, strax. Ak, var jeg blot ikke saa gammel, saa vilde jeg ile til Poststationen for at hente Øl og god Vin til eder."

„Har du da ikke noget her i Huset?"

„Nej, mine Herrer, slet intet. Hvorledes skulde jeg have noget her, jeg stakkels Mand? Jeg har hverken Vin eller Brød eller Foder til eders Heste. Men paa Poststationen, dér findes Overflod paa al Ting. Der har de en Vin, hvis Mage kun drikkes ved Czarens Taffel. Hos mig vil I ikke faa det synderlig bekvemt, I gode Herrer — ikke saa meget som en Brødskorpe har jeg. Men I er jo Krigsfolk og kan vel nok undvære Aftensmad for en Gangs Skyld. Eders Heste vil lade sig nøje med Græsset, der voxer her omkring . . . Kun er det en mislig Sag med det Græs . . . det er af den Beskaffenhed . . . naar en Hest æder deraf, saa svulmer den op som et Bjærg! Den svulmer mer og mer, og saa styrter den til sidst!"

„Pokker tage dig, gamle Ugle! Vil du have, at vore Heste skal styrte?"

„Gud bevare mig derfor, I gode Herrer! Man kan jo binde Hestene, saa at de ikke kan komme til at bide af Græsset; en Nat er snart gaaet. Og eder, mine Herrer, beder jeg om at hædre mit Hus med eders Nærværelse; jeg beder eder ydmygst derom; I finder rigtignok hverken Hø eller Halm, kun den nøgne Jord. Det er ikke her som paa Poststationen. Glem blot ikke, før I sover ind, at bede den Bøn, der skærmer mod natlige Syner . . . det spøger nemlig lidt her i Huset!"

„Aa, du Djævlens Fætter! Pokker i Vold med dig og dit Hus; det vilde være et dejligt

Nattekvarter! Kom, Folk, lad os begive os til Poststationen! Er det langt borte, gamle?"

„Det er lige i Nærheden, mine Herrer, lige i Nærheden. — Se, denne Sti maa I slaa ind paa. Naar I har naaet Landevejen, drejer I til venstre, og saa har I næppe en halv Mil at tilbagelægge, før I er i Posthuset!"

„Lad os saa komme afsted," sagde Opritsnikerne.

Wjæsemski var endnu ikke vaagnet af sin Afmagt. Tjenerne løftede ham varsomt op og bar ham bort paa Bærebøren. Opritsnikerne steg til Hest og fulgte bag efter.

Saa snart Tjenerne og Ryttertruppen havde bortfjærnet sig, og man ikke længer hørte nogen menneskelig Stemme i Skoven, aabnede Oldingen Døren til Møllen.

„Bojarinja, de er borte!" sagde han. „Kom her ind i Stuen. Ak, min stakkels, forskrækkede Fugl, hvorledes har du dog ikke maattet skjule dig! Kom kun her ind i Stuen, min lille Due, her er hyggeligere."

„Han lagde en Bunke friskt Mos i et Hjørne af Stuen, tændte Lys og satte et Stykke Brød og et Træbæger med Mjød frem for Helene.

„Spis og drik paa din Sundhed, Bojarinja," sagde han med et dybt Buk. „Nu skal jeg ogsaa hente lidt Vin til dig."

Han gik bort og vendte et Øjeblik efter tilbage med en stor Flaske og et Bæger.

„Paa dit Velgaaende, Bojarinja!"

I sin Egenskab af Vært tømte Oldingen det første Bæger. Vinen gjorde ham fornøjet.

„Drik, Bojarinja," sagde han, „nu har du intet mere at frygte. De søger nu efter Poststationen. Finder de den, eller finder de den ikke? I alt Fald vender de ikke tilbage her til; jeg har vist dem den Vej, de skulde slaa ind paa . . . ha ha! . . . Men hvorfor smager du ikke paa Vinen, Bojarinja? Nu, lad den kun staa; det er noget Tøjeri, spyt i den — jeg skal hente dig en anden."

Den gamle skyndte sig atter bort og kom denne Gang tilbage med en lille Flaske under Armen og et Sølvbæger i Haanden.

„Se det er Vin, det er Vin!" sagde han, i det han tømte en Del af Flaskens Indhold i Bægeret. „Paa dit Velgaaende, Bojarinja! Denne Vin tillige med Bægeret har jeg faaet forærende af en brav Mand — han hedder Perstøn . . . ha ha! Her i Skoven lever mange brave Folk; de er alle sammen gode Venner med mig . . . Spis, Bojarinja! . . . Hvorfor smager du ikke paa denne Honningkage? Det er ikke almindelige Honningkager. Saa gode finder du dem ikke i halvtresindstyve Miles Omkreds. Og hvorfor? Fordi jeg forstaar mig bedre paa Biavlen end nogen anden. Hver Sommer kaster jeg den bedste Bikube ud i Sumpen til Havmanden: „Der har du den; den er til dig, lille Fatter!" . . . Ha ha! Og han, Bojarinja — Gud give ham en god Helsen — han skytter til Gjengjæld mine andre Bikuber. Bierne stammer jo egentlig fra ham. En Dag, da hans Hest var bleven saa træt, at den ikke kunde bære ham længer, kastede han den ud i en Sump, og af denne Hest opstod Bierne. Ser du, Fiskerne kastede deres Net ud og trak Bier op i Steden for Fisk . . . Ak, Bojarinja, du spiser kun lidt og drikker næsten slet intet. Smag dog paa denne Vin! Paa din Sundhed, Bojarinja . . . ha ha! Paa Fyrstens Velgdaende . . . Fyrstens — ha ha — jeg mener ikke ham, den anden, men Serebræny! Gud bevare ham sund og glad . . . Saa du, hvorledes han havde tilredt den anden — ham — Wjæsemski? Og saa denne Bojar Druschina — ha ha! Paa hans Velgaaende, Bojarinja! Nu skjuler jeg dig to eller tre Dage her hos mig, og saa gaar du, hvor hen du vil, enten til Druschina eller til Serebræny, det er mig det samme! Paa dit Velgaaende!"

Den berusede Møllers Ord gjorde et besynderligt, pinligt Indtryk paa Helene. Han syntes at kjende hendes hemmeligste Tanker; det var, som om han kunde læse i hendes Hjærte. Lyset, der var sat fast i Væggen, kastede et stærkt Skin paa hans rynkede Ansigt; hans graa Øjne var tilslørede af Rusen, og dog forekom det Helene, at de skuede hende lige ind i Sjælen. Hun følte sig paany greben af Frygt og begyndte lydelig at bede.

„Ha ha," sagde Mølleren, „bed kun, Bojarinja; det volder mig ingen Angest. Med Bønner forskrækker du mig ikke. Med Vievand og Røgelse jager du mig ikke bort . . . Jeg kan ogsaa mumle Bønner . . . jeg er ikke saa ringe endda. Baade Havmændene og Skovaanderne kjender mig. Havfruerne og Hexene kjender mig . . . ja, selve Djævlens Bedstemo'er . . . De kjender mig alle sammen . . . Ha, vil du have, at jeg skal kalde paa dem? „Schikalu, Likalu!""

„O Gud!" hviskede Helene.

„Schikalu, Likalu! Hvad for noget; kommer de ikke? Vent lidt, saa skal jeg hente dem!"

Den gamle rejste sig op og gik halvt vaklende, halvt dansende ud af Stuen. I sin Skræk laasede Helene Døren i bag efter ham. Endnu en lang Tid hørte hun Mølleren tale med sig selv.

„De kjender mig alle sammen," gjentog han med en Stemme, der blev mere og mere usikker, „Skovaanderne . . . og Havfruerne . . . og Hexene . . . jeg er ikke saa ringe endda . . . de kjender mig alle sammen . . . Schikalu, Likalu!"

Det lod til, at den gamle dansede og hoppede omkring i Takt. Derpaa blev hans Stemme uthydelig; han lagde sig ned paa Jorden, og lidt efter hørtes der en høj Snorken, der hele Natten blandede sig med Møllehjulets Susen.

(Fortsættes).

Fra Vendée i 1794.

En Fortælling af Felix Dahn.

(Fortsat.)

III.

ed Midnatstid vilde man ikke længer have fundet Hektor paa den højre Bred af Clairon ved Republikanernes Lejr, men derimod paa den venstre Flodbred. Oriel var bundet til et Træ ved Brombærhøjen, medens Hektor, indhyllet i sin Kappe og med den blottede Kaarde i Haanden, gik forsigtig spejdende rundt omkring den skovklædte Høj.

„Endnu ingen! Var det da en Drøm? Nej, jeg er jo lysvaagen; jeg holder den hvide Sløjfe i min Haand; den forsvinder ikke under mine Kys! Havde jeg blot Bertrand her, saa kunde jeg udspørge ham endnu en Gang. Hvorledes var det nu, han sagde? Han stod paa sin Post, da pludselig en Bondemand dukkede op af Vandet og kom hen til ham. Han kjendte Parolen, gav ham et Vink om at være stille og hviskede til ham: „Sig til din Herre, Grev Hektor de Chatillon, at den hvide Rose fra Vaucluse venter ham ved Midnat paa den anden Side af Floden ved Brombærhøjen; det gjælder Liv eller Død." Og dermed rakte hun ham den hvide Sløjfe og var atter forsvunden. — Og Bertrand bragte mig Budskabet og Pantet. Jeg kan ikke tvivle; det er Hortense; det kan ikke være andre end hende! Men hvorledes kommer hun her hid fra det fjærne Provence? Er det en Fælde, Chouanerne har opstillet for mig? Nuvel, saa skal de finde deres Mand. Men Forræderi og Hortense har lige saa lidt med hinanden at gjøre som Himmel og Helvede. Men tys; jeg hørte noget røre sig! Hvem der?"

En mørk Skikkelse dukkede frem fra Buskadset ved Vejen. Det var en Kvinde; en sort Mantille, en Hætte og et Slør dækkede hele hendes Person. Hun slog Sløret til Side, og Hektor gjenkjendte Hortense.

„Hortense — De her — hvilket Gjensyn!"

„Ja, Greve, et ulyksaligt Gjensyn! Vi er ikke mere de samme — ingen af os — som i hine Dage ved Carcassonne!"

„Ikke mere de samme? De maaske ikke, Hortense — men jeg; mit Hjærte banker for Dem nu ligesom den Gang, og som det bestandig vil gjøre! Jeg spørger ikke, hvorledes eller hvorfor De viser Dem for mig her — Englene er jo alle Steds nærværende, og jeg elsker Dem, hvor jeg end træffer Dem, Hortense!"

„Tal ikke saaledes, Greve; jeg tør ikke lytte til dette Sprog fra Deres Mund."

„De tør det maaske ikke, fordi De er vedbleven at være Grevinde, medens jeg er bleven Republikens Officer? O, Hortense, De handler Uret i at foragte mig. Det var ikke Tvang, ikke Frygt for Døden, som førte mig ind under denne Fane: det var min Begejstring, min fri Vilje; jeg er mere adlet nu end den Gang, jeg tilhørte Adelen; jeg er dig mere værdig nu end den Gang. Hortense, jeg besværger dig, hør mig!"

„Jeg tør ikke, Hektor, jeg er Hustru, ak nej, jeg er Enke, og min myrdede Ægtefælles Aand svæver i denne Time fuld af Vrede over os."

„En andens Hustru? Hvorledes kunde De det? . . . Dog, jeg har jo ingen Ret til at gjøre dette Spørgsmaal — De har aldrig elsket mig — jeg kunde jo ikke miste Dem, thi jeg har aldrig besiddet Dem!"

„Ti, Hektor! Vær ikke saa grusom at forøge den Smerte, som i denne Time opfylder mig. Tror De, stolte Mand, at Hortense den Gang havde lyttet til Deres Kjærlighed, hvis hun ikke i sit stille Sind havde besvaret den? Tror De, at hun nu havde søgt Tilflugt hos sin Fjende, hvis hun ikke havde elsket ham?"

„De gjør mig lyksalig og elendig i samme Øjeblik, Hortense! De elsker mig, og De har dog tilhørt en anden, og De kalder Dem selv for min Fjende."

„Min Gud, vi spilder de kostbare Øjeblikke, af hvilke saa manges Liv er afhængig. Hør mig

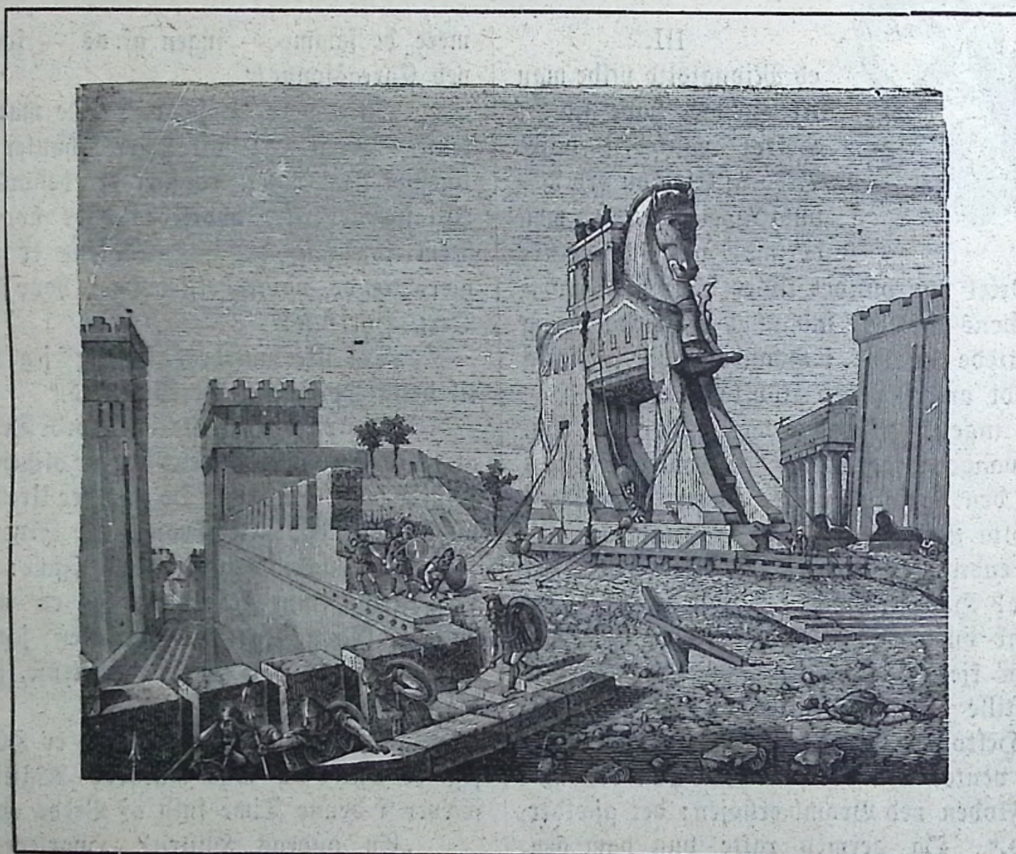
da: Ja, jeg har elsket Dem i hin lykkelige Ungdomstid — men De drog til Paris — Revolutionen udbrød — og kort efter hørte vi, at Grev de Chatillon havde sluttet sig til Tronens Fjender. Ak, Hektor, hvorledes kunde De dog saaledes forglemme Dem selv — og mig! De kjender min Faders Grundsætninger — han havde aldrig ladet sin Datter ægte en Republikaner. Da var det, at Grev Castor de Sombreuil ankom til os fra Vendée — han var en af Kongedømmets første Helte — han friede til mig — han var tyve Aar ældre end jeg, men min Fader ønskede denne Forbindelse — De, Hektor,

„Hortense, min elskede, du er allerede frelst, følg mig ind i Lejren, og jeg beskytter min Trolovede mod hele Verden."

„Nej, ikke saaledes, Hektor; jeg kan aldrig blive Deres; jeg kan aldrig skille min Skæbne fra min Faders og mine Venners."

„Saaledes taler De," udbrød han heftig bevæget. „Nuvel, hvad forlanger da Chouanernes Affending?"

„Lad i Morgen ved Midnat Posterne være ubesatte ved dette Vadested, lad os uhindret sætte over Floden og flygte til England!"

Grækernes Krigspuds. (Se Side 333).

havde jo glemt mig — og jeg blev hans Hustru. I det første Aar af vort Ægteskab blev han tagen til Fange, og Døden under Guillotinen blev hans Lod!"

„Den ulykkelige!" udbrød Hektor.

„Jeg og min Fader var fulgt med ham hertil — min Svoger fortsatte modig den ulyksalige Krig — da blev vore Venner nylig slagne ved Charente; Slottet Sombreuil er nu omringet af Fjenden, og der venter Døden os alle. Ved et Tilfælde fik jeg at vide, at De befandt Dem i den fjendtlige Lejr — og her kommer jeg for at bønfalde om Deres Højmodighed — frels mig!"

„Umuligt! Hvad forlanger De af mig, Hortense? Jeg har svoret Republiken Troskab; skal jeg nu bryde min Ed; skal jeg, der som Officer er sendt ud mod Chouanerne, understøtte deres Flugt?"

„Ubarmhjærtige Mand! De paastaar at elske en Kvinde, og dog overlader De koldt og rolig denne Kvinde til Fortvivlelse og Død! Hektor, giv mig min Sløjfe tilbage; De er ikke den Ridder, som bør eje den; skal jeg minde Dem om Deres Løfte: at gjøre alt og opofre alt for Deres Dame?"

„Alt, Hortense, undtagen, hvad der vilde være en Forbrydelse; opofre alt, undtagen Æren. Jeg kan ikke lade Republikens Fjender undslippe, jeg

kan ikke frelse en fjendtlig Hær, som jeg er bleven sendt ud for at tilintetgjøre."

„Republikens Fjender — en fjendtlig Hær! Hvilke tarvelige Paaskud for Deres Had! Er De virkelig bleven udsendt for at dræbe to Kvinder, en

„Bliv, Hortense, bliv! Det er altsaa ikke Resterne af Charettes Hær, henved 3000 Mand, der undkom fra Charente, som nu befinder sig i Slottet Sombreuil? — Det er altsaa ikke deres Frelse, De forlanger af mig?"

Saltarella. (Se Side 334).

Olding, en Præst og et Par heltemodige Invalider, nuvel, saa fuldend Deres Værk og hold den Ed, som De har svoret Guillotinen."

Med disse Ord vendte hun sig om for at gaa.

„Charette har for længe siden begivet sig til Cadoudal; vi er kun fire værgeløse Mennesker med nogle faa Tjenere."

„Og De vil aldrig blive min, Hortense?"

„Nej, aldrig, Hektor! Selv ikke mit eget eller min Faders Liv vil jeg kjøbe med en Løgn. Enken efter Grev Sombreuil, der faldt for Guillotinen, kan aldrig blive en Republikaners Hustru."

„Er det Deres sidste Ord, Hortense?"

„Mit sidste."

Hektor trykkede begge Hænder mod sit Ansigt; hans Bryst hævede sig i en frygtelig Kamp. Endelig udbrød han:

„Velan, Grevinde Sombreuil, hvem der i Morgen ved Midnat passerer Vadestedet, finder ingen Skildvagter, men en Beskytter."

„Tak, Hektor," udbrød hun, „Tak og Velsignelse!"

De skiltes uden Afsked. Hektor steg til Hest og havde snart naaet den modsatte Flodbred. Grevinden ilede hen imod Slottet, men under Vejs blev hun standset af en Stemme, der raabte til hende inde fra Buskadset:

„Holdt, Fru Grevinde, ikke saa rask! Tag dog mig med Dem!"

Hun vendte sig forskrækket om, men opdagede, at det var Martinet med hans trofaste Bøsse.

„Du her, Martinet? Jeg forbød dig jo at følge efter mig."

„Ja, Fru Grevinde, jeg har i Grunden heller ikke fulgt efter Dem. Jeg ilede i Forvejen og var her før De for at se efter, om alt var i Orden. Tilgiv min Dristighed, men jeg havde min Tro skudt den republikanske Greve ned paa Stedet, dersom han ikke havde været saa galant at opfylde Deres Ønske." Og dermed ledsagede han Damen op til Slottet, medens han nynnede den gamle Chouanervise:

„Din Møje finder ingen Løn;
du fanger os dog ej.
Saa længe blot en Busk er grøn,
Chouanen gjækker dig."

IV.

Den næste Morgen meldtes der Oberst Gracchus gjennem de udsendte Patrouiller, hvad vi allerede ved, nemlig at Charette med sit Mandskab havde omgaaet General Hoche's Stilling og begivet sig afsted til Cadoudal, og at der følgelig ikke kunde opholde sig andre i Slottet Sombreuil end et Par Kvinder og nogle faa saarede, som ikke havde været i Stand til at foretage den farlige og anstrængende Ilmarch over de uvejbare Bjærgtoppe. Der udspandt sig strax en livlig Trætte mellem Officererne, i det Froissard holdt paa, at man skulde sætte over Floden og tage Slottets Beboere til Fange, medens Hektor forestillede Obersten, at det var hans Opgave at forhindre en talrig Chouanafdelings Undvigelse, ikke at bringe Fordærvelse over et Par værgeløse, og at det derfor var langt vigtigere at forfølge Charette af al Magt og tilintetgjøre ham, før han kunde forene sig med Cadoudal, end at spilde den kostbare Tid med en Expedition mod Slottet, der hverken vilde gjøre dem Ære eller Nytte.

Da de var blevne alene, erindrede Hektor tillige Obersten om, at Fangerne ufejlbarlig vilde være hjemfaldne til Guillotinen, og at man ikke til ingen Nytte turde lade ogsaa dette Blod komme over den unge Republiks Hoved, der jo alt i Forvejen havde nok at bære i de strængt nødvendige Dødsdomme.

Obersten vaklede. Men hans Iver for at ødelægge Charettes Korps i Forening med Tanken om, at han ikke uden Ordre turde opgive Stillingen ved Clairon, som han havde indtaget efter Overgeneralens Befaling, bestemte ham endelig til at følge en tredje Plan, hvorved han haabede at naa begge Øjemed. Selv brød han op med omtrent tre hundrede Mand for at forfølge den flygtende Charette og lod Resten blive tilbage ved Flodbredden under de tvende Kaptajner og med det Hverv at holde sig rolig i den gamle Stilling, indtil han sendte dem Ordre fra General Hoche til enten at indtage Slottet Sombreuil eller lade det i Fred.

Obersten var imidlertid næppe dragen bort, og Hektor begivet sig til sin Post, hvor han fordelte Soldaterne efter sin hemmelige Plan og overlod Vagten ved Vadestedet neden for Brombærhøjen til Bertrand, før Froissard begyndte at bearbejde saavel sine egne Folk som ogsaa under Haanden Hektors Afdeling til Fordel for sin tidligere udtalte Hensigt. Dette lykkedes ham saa meget lettere, som de bedste Kjærnetropper var dragne bort med Obersten og kun Udskudet blevet tilbage, hvortil endnu kom, at Hektor var alt for optaget af sine egne Tanker til at give synderlig Agt paa Froissards Rævestreger.

Denne sammenkaldte om Aftenen alle Soldaterne til en Svir i det Hus, som beboedes af Officererne — kun Hektor og Bertrand manglede. Froissard, som allerede paa Forhaand nød en stor Popularitet hos de tilbageblevne, fordi han til Fuldkommenhed delte deres Sindelag og mesterlig forstod at slaa ind paa den Tone, de bedst yndede, trakterede dem nu med Brændevin til langt ud paa Natten, og da de omsider alle sammen — og han selv halv Vejs — var blevne berusede, stillede han sig op paa en tom Tønde og holdt følgende Tale til dem:

„Kammerater, I ved, hvorledes det er gaaet til, at jeg er bleven eders Officer: — ikke, fordi jeg vidste eller kunde mere end I, Gud bevares!

— men kun fordi jeg fremfor mange andre har haft Lejlighed til at vise min Kjærlighed til Republiken. I ved, at jeg er Søn af en fattig Haandværker i Nærheden af Marseille. — En Aften kom jeg hjem fra Arbejde og fandt min gamle Moder grædende og jamrende — min Søster Fleurette var bleven arresteret af Præfekten uden Grund, ja uden blot Angivelse af en Grund! Kammerater, jeg havde ikke lært meget; men jeg vidste, at alle store Herrer er Skurke — og min Søster var atten Aar og smuk. Kammerater, jeg ilede til Præfektens Slot — jeg spurgte efter min Søster — Tjenerne lo ad mig og sagde, hun var en Tyv — hun havde stjaalet Hr. Præfektens Hjærte. — Saa løb jeg til Overpræfekten og anklagede hans underordnede — men Overpræfekten var Præfektens Onkel, og Overpræfekten lod mig indespærre — i otte lange Maaneder — og der i Fængslet lærte jeg at føle en glødende Kjærlighed til Friheden. Paa en Gang blev Fanden løs i Marseille — Folket skød de store, de rige og hjalp de smaa og fattige. Døren til mit Fængsel fløj op — jeg ved ikke hvorledes — jeg ilede ud, løb gjennem de brændende Gader, med en Brand i den venstre, en Kniv i den højre Haand — den samme Kniv, jeg bærer her. Jeg anførte Folket, fordi jeg mest af alle hadede Præfekten — Kammerater, hans Slot laa paa en Høj — ligesom Slottet Sombreuil der henne — vi stormede Slottet — jeg kastede Branden ind gjennem et Vindue, saa den fængede i Silkegardinerne — min Søster fandt jeg ikke mere, men Præfekten fandt jeg, og jeg skar Halsen over paa ham. — — Og vi fandt hans smukke Døtre og den søde Vin fra Burgund nede i hans Kjælder og dertil Guld og Skatte og Adspredelser i Overflod. — — Og Folket i Marseille gjorde mig til Officer paa Slottets rygende Tomter."

(Sluttes.)

Troja's Indtagelse.

Sagnet fortæller, at Paris, en Søn af Priamos, Konge i Ilios (Troja), besøgte sin Gjæsteven Menelaos, Konge i Sparta, og bortførte Menelaos's Hustru, den skjønne Helene, tillige med mange Rigdomme. Menelaos med sin Broder Agamemnon, Konge i Mykenæ, rejste da rundt omkring til Achæerne (Grækerne) for at bevæge de mægtigste Konger til at samle deres Krigsmagt til et Tog mod Ilios for at føre Helene og de røvede Skatte tilbage. Under Anførsel af Agamemnon drog saa Grækenlands Fyrster med en stor Hær over til Asien for at kæmpe mod Ilios. Blandt de fornemste Helte nævnes den fornærmede Menelaos selv, den letfodede Achilles, en Søn af Peleus, Konge i Phthie, og Havgudinden Thetis; fremdeles Odysseus, den snilde, taalmodige Konge paa det stenede Ithake, og den stærke Diomedes, Konge i Argos. Nestor, Konge i Pylos, deltog ogsaa i Krigstoget med en talrig Hær og mange Skibe; hans Alder tillod ham ikke at tage afgjørende Del i Kampen, men han udmærkede sig i Raadsforsamlingen ved sin Kløgt og Besindighed, og „Talen flød sødere end Honning fra hans Læber."

Fyrsterne lejrede sig udenfor Ilios og angreb Staden, men Troerne værgede sig mandig. Paris selv var vel umandig og fejg, om end en behændig Bueskytte, men mellem de fornemste Kæmper udmærkede sig derimod den tapre og kloge Aeneas og frem for alle Priamos's Søn, den hjælmomstraalede Hektor. Desuden hentede Troerne Hjælpetropper langvejs fra hele Lilleasien, og Krigen, der hovedsagelig førtes af Høvdingene til Vogns, Mand mod Mand, trak i Langdrag paa det tiende Aar. Achilles' Ven, den heltemodige Patrokles, var alt falden for Hektors Spyd; rasende af Vrede ved Efterretningen om Vennens Død glemte Achilles sin Vrede over Tabet af den elskede Slavinde Briseis og blandede sig atter i Kampen mod Troerne, og ingen mægtede at modstaa den vældige Stridsmand, selv ikke Hektor, der dræbtes af Achilles udenfor Stadens Mure. Dog varede Kampen længe endnu; Achilles selv blev dræbt for Ilios af Paris's Pile, og hans Gravmæle rejst ved Hellespontos.

Men omsider blev Staden indtagen ved Odysseus's List. Ved Visdomsgudinden, Pallas Athenes Hjælp, sammentømrede man en uhyre Træhest, i hvis Bug de tapreste achæiske Høvdinge skjulte sig, og mellem dem den taalmodige Odysseus, der havde det Hverv at aabne og lukke den hemmelige Indgang. Achæerne lod nu, som om de var blevne kjede af Krigen, de afbrændte deres Lejr og sejlede tilsyneladende hjem, men i Virkeligheden skjulte de deres Flaade bag Øen Tenedos. Troerne betragtede med Undren den kolossale Hest, der var efterladt paa Strandbredden; de troede, det var en Gave, som Achæerne havde helliget Gudinden Athene, for at hun skulde beskytte deres Hjemrejse, og de drog med Jubel Hesten ind i Staden. Folket stimlede sammen om Uhyret, og man raadslog i nogen Tid, om man enten skulde brænde det eller styrte det ned fra en Klippe, men omsider sejrede den Mening, at man burde lade Hesten staa paa Borgen for at forsone den vrede Gudinde. Dermed var Krigspudset lykkedes. Om Natten forlod de achæiske Helte deres Skjul (det er dette, som er fremstillet paa omstaaende Billede); Flaaden vendte tilbage, Ilios blev indtaget og plyndret, Mændene

dræbte, Kvinder og Børn bortførte som Slaver. — Det er denne Kamp, Kampen ved Ilios (Troja), der skildres i Iliaden, den ene af de tvende Digtsamlinger, der tillægges den udødelige græske Sanger Homer. Den anden hedder, som vi ved, Odysseen og handler om Odysseus's Omflakken og Hjemkomst.

Santarella.

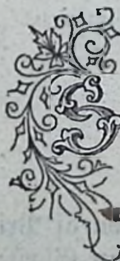
Santarella hedder hun, den smukke Zigeunerpige, der danser yndefuldt til Lyden af sin Tamburin. Hvor mange unge Brushoveder har hun vel ikke fortumlet, naar hun paa en af de offentlige Pladser i Granada, Sevilla, Barcelona, eller i selve Madrid, svang sig i den hvirvlende Dans, medens en Kreds af begejstrende Tilskuere havde samlet sig omkring hende? Thi Spanien er vel egentlig Zigeunernes forjættede Land. Det er i alt Fald det, hvorfra man har kastet mest Poesi over dette sælsomme Vandrerfolk, der ifølge de lærdes Granskninger stammer fra Indien og derfra har spredt sig i smaa Hobe over hele Verden. I Danmark og Sverige kalder man dem som bekjendt Tatere, og deres sædvanlige Haandtering — foruden de smaa Bierhverv, de driver i Smug — er Kjedelflikkeri, Smeddehaandværk, Musik, „Spaadomskunst" og lignende; i Schweiz og Nederlandene indskrænker man sig derimod simpelt hen til at kalde dem „Hedninger", i England hedder de Gypsies, i Skotland Jips, i Spanien Gitanos o. s. v. Men under hvilket Navn man end nævner dem, er de dog stedse omgivne af en vis hemmelighedsfuld Romantik, der er bleven tagen til Indtægt endog af de største Digtere som f. Ex. i Cervantes „La Gitanilla", hvorfra Motivet til det bekjendte Theaterstykke „Preciosa" er taget; endvidere i Victor Hugos „Esmeralda", i Walter Scotts mesterlige Skildringer af Zigeunere og sidst, men ikke mindst i en af vore egne Digteres, St. Blichers ypperlige Fortællinger om Taterfolket paa de jydske Heder.

Ja, de har sikkert allesammen deres Historie, disse brune, slanke, sortøjede Skikkelser. Og frem for alle andre Santarella, den spanske Zigeunerpige, der stirrer saa forunderlig vemodsfuldt drømmende frem for sig, medens hun svinger sin Tamburin. Kan Mængdens Jubel og Haandklap da slet ikke bringe det fordums lystige Smil frem om den lille Mund, der er saa frisk og svulmende som en Rosenknop? Eller er det lutter Koketteri, denne blide Sørgmodighed i de mørke, halvt tilslørede Øjne? Det er vel næppe rimeligt. Men hvem ved. Maaske har den brune Knøs, denne vilde Janko, som hun elskede med hele sin fyrige Sjæl, svigtet hende for en andens Skyld. Og Hytten, som var Vidne til deres korte Lykke, staar nu tom og forladt derude i Udkanten af Landsbyen. Det gik maaske saaledes til, at da Santarella vaagnede en Morgen, var den troløse Janko forsvunden. Og saa drog ogsaa hun bort for at søge efter ham, finde ham og rive ham bort fra den anden eller — hævne sig paa dem begge. Nu drager hun fra By til By, synger og danser paa de offentlige Pladser, og Mængden tiljubler hende Bifald, men ingen kan ret forstaa det sørgmodige Udtryk i det unge, friske Ansigt. Men det gjør Santarella dobbelt smuk, og hun forvirrer Hovedet paa dobbelt saa mange unge Sennors som før. Men hvad bryder hun sig om det; hun har kun én Tanke: at gjenfinde den troløse Janko, og rastløs drager hun afsted — stakkels Santarella!

Den store Vinstok i Hampton Court, som vi omtalte i Nr. 22, lader desværre efter Meddelelser i forskjellige Tidsskrifter til at ville gaa ud. Dens Forgreninger fortørres efterhaanden, og hele Planten gjør ved første Øjekast Indtryk af at være stærkt alderdomssvækket. Den har hidtil dækket Glasfladen i et Vinhus, som var omtrent 70 Fod langt og 14 Fod dybt. Man har udregnet, at denne ene Vinstok i de 110 Aar af sin Tilværelse har baaret 20,000 Pund Druer. Sorten er Black Hambourgh eller blaa Frankenthaler.

Danske Digtere.

H. C. Andersen: „Aftenlandskab".

Se; Solen gaar ned i det dejligste rødt,
i Stakke staar Høet og dufter saa sødt.
En Bonde gaar hjem med Le paa sin Ryg;
i Luften danser de surrende Myg.
Ved Landsbyen ligger en Kæmpehøj;
der hører man Ungdommens jublende Støj;
de løber omkring mellem Busk og Krat
og leger Tagfat.

Højt knejser ved Degnens Hus et Træ,
der sidder den gamle med Børn og Fæ;
en Rævebælg hænger paa Træets Gren,
i Toppen knejser Stork Langeben.
Men Gadekjæret er blevet en Pøs,
dog vandes der Heste af Karl og Knøs;
de fløjter og synger til Frøernes Kvæk
og rider saa væk.

Hist leger to Børn med Sundhedskind;
de ridser i Jorden med en Pind,
de ridser sig Gaard og Højenloft,
mens Moder lapper paa Faders Koft.
Smukt lyder fra Taarnet Klokkens Klang;
en Bonde synger sin Aftensang,
og Børnene fromt om Bordet staa
ret som Engle smaa.

Ved Kirkegaardsmuren, hvor Hindbærret gror;
der sidder paa Stenen en gammel Mo'r;
bag Huen man skimter det sølvgraa Haar,
en Bøtte med Mælk ved Fødderne staar;
sin Støttestav holder hun paa sit Skjød,
jeg tror, hun spiser det tørre Brød.
Ved Muren sidder de elskende to —
o, lad dem ha' Ro!

TEATERNYT.

Det kgl. Theater sluttede den 30te f. Md. sin Sæson for i Aar, der i det hele maa betragtes som vellykket baade i økonomisk og kunstnerisk Henseende. Der er i Sæsonens Løb opført 12 ny Arbejder, hvoraf 8 var originale, nemlig „En Egoist" (anonym), „Fredløs" (anonym), „Graavejr", af Hr. Herman Bang, „Opad", af Prof. Molbech, „Quod Felix" — (anonym), „Surrogater", af Hr. Otto Benzon, „Umyndige i Kjærlighed", af V. Topsøe og „En Valkyrie", af Nordal Rolfsen, medens den udenlandske Literatur har tilført Theatret 4 ny Arbejder, nemlig „Den Fremmede", „Hvor man kjeder sig", „Marianna" samt Operaen „Hamlet". „Hvor man kjeder sig" har været Sæsonens store Kassestykke; det er blevet opført ikke færre end 27 Gange, deraf kun en enkelt Gang for ikke fuldt udsolgt Hus; der efter følger Heibergs evig unge Vaudeville „Nej", som oplevede sin 200de Opførelse og blev spillet 22 Gange, „Umyndige i Kjærlighed" 21 Gange, „Syvsoverdag" 21 Gange, „Den Fremmede" 20 Gange, „Opad" 15 Gange, „Marianna" 13 og „Surrogater" 12 Gange. Udenfor den egentlige Sæson er der desuden blevet givet tre Extraforestillinger, nemlig til Indtægt for Ballettens Pensionsfond, til Indtægt for Theatrets Alderdomsforsørgelsesfond samt en Afskedsforestilling for kgl. Skuespiller Nyrop, der med indeværende Sæson forlader Theatret.

Kasinos Theater sluttede sin Sæson den 30te Maj med en lille Nyhed, kaldet „Gyritha" eller „Mellem Kjælderhalsen og Gadedøren", af Pseudonymen Peder Eriksen. Den lille Bagatel har staaet at læse i „Ill. Tidende" og gjorde unægtelig der et fornøjeligere Indtryk end paa Scenen. I øvrigt bestod Forestillingen bl. a. af „Huldrebakken", der gaves i forkortet Skikkelse. — Efter den tilendebragte Sæson vil nu ogsaa Kasinos Scene blive underkastet en gjennemgribende Reparation i Sommerens Løb.

NY BØGER.

Kong Frederik den syvendes Regering, et Bidrag til den danske Stats Historie fra 1848—1863, ved Dr. Alex. Thorsøe. Første Hæfte. (Gyldendalske Boghandels Forlag). Det ansete Navn, Dr. Alex. Thorsøe nyder som historisk Forfatter, gjør den paabegyndte Udgivelse af det omtalte Værk overordentlig kjærkommen, især da dette interessante Tidsrum af den danske Stats Historie for første Gang gjøres til Gjenstand for en udførligere Fremstilling. Men foruden Forfatterens almindelig anerkjendte Dygtighed som Historiker vil sikkert ogsaa hans Evne til at give Materialet en livlig og fængslende Iklædning bidrage sin Del til at skaffe Værket Indgang i en vid Læsekreds. Værket, der udkommer i 20 Hæfter, falder i to Afdelinger, af hvilke den første omhandler Tidsrummet fra Frederik VII's Kronbestigelse til Indførelsen af den konstitutionelle Helstatsforfatning, medens anden Afdeling giver en Skildring af den Krise, som fremkaldtes ved Tysklands Indblanding i Statens Forfatningsforhold, indtil Kongens Død. Naar Værkets Udgivelse er videre fremskreden, skal vi nærmere omtale dets Indhold.

Esterka Regina. — Hexen. — To Frelsere. Tre Noveller af Karl Emil Franzos ved Fr. Winkel Horn (Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel). Der er ikke mange nyere Forfattere, som i en forholdsvis saa kort Tid har erhvervet sig en fastere og mere ubestridt Plads her hjemme end Karl Emil Franzos. Det er, som bekjendt, Dr. Winkel Horn og Fru Anna Winkel Horn, der har Æren af at have indført den fremragende Digter i den danske Læseverden, og trods den allerede betydelige Række Skrifter af Franzos, der foreligger paa vort Bogmarked, er der dog ikke et eneste af dem, som ikke kan siges at være en smuk Berigelse for vor Oversættelsesliteratur. Franzos' bedste Egenskaber som Forfatter, hans ualmindelige Kjendskab og synlige Kjærlighed til de Æmner, han behandler: Livet blandt Jøderne i Podolien, Galicien o. fl. St., dertil hans ejendommelige, friske Fremstillingskunst og hans sjældne Evne til at fængsle paa en Gang Læserens Fantasi og Følelse, ofte ved de simpleste, altid ved ægte, kunstneriske Midler — alle disse Fortrin gjør sig ogsaa gjældende i den første og den sidste af de tre foreliggende Noveller, der begge handler om karakteristiske Typer for Jødefolket. Den mellemste Skitse, „Hexen", der handler om en ung podolisk Adelsmand, som fatter en vild, assindig Kjærlighed til en Zigeunerpige, staar vel næppe paa Højde med de to andre Noveller, men røber ikke desto mindre den begavede Forfatter. Alt i alt er den lille Samling en læseværdig Bog, som ikke blot vil glæde den store Læsekreds, Franzos allerede længe har haft, men som sikkert ogsaa vil animere enhver, der endnu ikke har gjort det, til at stifte Bekjendtskab med Forfatterens tidligere, paa Dansk udkomne Arbejder.

Husflidsmanden og Kromanden, Fortælling af Knud Skytte (N. C. Roms Forlagsforretning). Det er en lille fordringsløs Bog, men den indeholder en saa kjønt og hjærtelig fortalt Historie, at vi ønsker den en vid Udbredelse blandt Almuen. Fortællingen handler om en brav, fremadstræbende Knøs, der fornemlig ved sin Kjærlighed og Interesse for Husflidsgjerningen driver det til at blive baade en anset og lykkelig Mand

og tilmed bringer andre ind paa den samme gode Vej, han selv har valgt. Trods sit særlige Emne er Fortællingen dog saa lidet tendentiøs, at den saa fuldt som nogen anden lignende Skildring vil kunne tjene til fornøjelig og underholdende Læsning, samtidig med, at den kan vække god og frugtbringende Eftertanke.

Paa Vandring, Skitser af John Paulsen, er udkommet paa Andr. Schous Forlag.

Praktiske Smaavink.

— Det er en bekjendt Sag, at Uldtøj har Tilbøjelighed til at „krybe ind" i Vask. Som Middel til at forebygge dette tilraades følgende: Tøjet lægges om Aftenen i Blød i varmt, dog ikke kogende Vand, i hvilket der er opløst ½ til ¾ Gram Borax pr. Liter Vand, hvorefter der den følgende Dag atter tilsættes varmt Vand, blandet med Borax, og Tøjet vaskes nu uden Sæbe. Tøjet maa dernæst kun skylles i varmt, ikke i koldt Vand.

Bortfjærnelse af Blækpletter paa Gulvet kan i de fleste Tilfælde ske ved Hjælp af fortyndet Svovlsyre. Stedet, hvor Pletten har været, maa derefter gnides over med en Opløsning af Soda og Potaske.

Blot til Lyst.

Tegn paa Stadighed. Det nævnes som et Tegn paa Stadighed, naar en Mand kan sidde et Par Timer ad Gangen og „holde Garn" for sin Kone uden i den Tid at røre Benene.

Kortvarig Forretning. En Dame i Milwaukee aabnede nylig et Ægteskabskontor, men ægtede selv den første Mand, der meldte sig, og hævede saa Forretningen med det samme.

Aarsag og Virkning. En Ægtemand roste sig af, at han i de 25 Aar, han havde været gift, aldrig havde givet sin Hustru et haardt Ord eller Blik. Han glemte imidlertid at tilføje, at Grunden dertil var, at han hverken turde det ene eller det andet.

— En forfængelig og pyntesyg Dame gav 25 Kr. for en ny Hat, men sørgede for at faa Regningen fra Modehandleren til at lyde paa 50, for at hun kunde vise den til sin kjære Veninde, naar denne næste Gang besøgte hende.

Unødvendig Beskedenhed. Medens en ung Dame i et Selskab paa en glimrende Maade udførte et Numer paa Pianoet, udbrød en ung Mand begejstret: „Jeg vilde give alt i Verden for at eje de Fingre!" — „De kunde maaske faa hele Haanden, naar De bad derom," bemærkede den unge Dames Moder, som stod ved Siden af ham.

— For to Aar siden havde man en meget stræng Vinter i Amerika. Man faar et tydeligt Begreb om, hvor stærk Kulden var, naar man hører, at en Moder, der syntes, at hendes Datter var noget længe om at sige Farvel til sin Forlovede, gik udenfor og opdagede, at de unge Folks Læber var frosne fast til hinanden.

Tankekorn.

— Alt er hvirvlet bort i Poesiens Historie, kun ikke de to gamle, vidunderlige Digte: Naturen og Menneskehjærtet. Macaulay.

— Den, der har lært meget og ikke gjort Brug af sin Lærdom, er som et Lastdyr med en Mængde Bøger bundne fast til sin Ryg.

— Man burde aldrig undse sig ved at tilstaa, at man har haft Uret, thi det er egentlig ikke andet end med andre Ord at sige, at man er bleven klogere i Dag, end man var i Gaar.

Gaadefabrik.

Firkantet Nød.

Af 2 O, 2 L, 1 Y, 1 I og 3 D dannes 3 Ord, som læste fra venstre til højre eller fra oven ned efter danner Opløsningen paa følgende Gaade:

Det første, som De her skal kjende,
er en prægtig Ven, men farlig Fjende.
Det andet er en liden Plet,
som findes i Danmarks Historie let.
Det sidste er en alvorlig Gjæst,
som kommer til alle, baade i Øst og i Vest.

Snut.

Udgravningsforetagende.

Af følgende 5 Ord udledes Navnene paa en By i Italien, en By i Spanien og en By i Frankrig:

Alperne, Hav, Nid, El, Dame.

N. K.

Rebus.

1. 3. B. 1. 1. St. 80.

„Serebræny".

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 23 (Søndag den 4de Juni):

Gaade: Muskat (Mus — Kat).

Geografisk Gaade: Erik Ejegod (Elben, Reval, Isere, Karlskrona, Ebro, Jerusalem, England, Genua, Orleans, Donau).

Rebus: En underlig Overgang.

Rebus i Nr. 22, løst af Cajus Marius, Faaborg. De to Piber fra Kolding. Tittemand. Niels Ingvorsen. J. Knudsen, Hinnerup. N. K.

Udgravningsforetagende i Nr. 22, løst af Hannibal. Cajus Marius, Faaborg D'Hrr. Tupmann og Winkel. S. Jensen. M. Sørensen, Gunderup pr. Aalborg. Niels Ingvorsen. Snut. J. Knudsen, Hinnerup.

Tryllekvadrat i Nr. 22, løst af Hannibal. Geniet fra Odsherred. Cajus Marius, Faaborg. De to Piber fra Kolding. Flotgras. Margrethe. S. Jensen. M. Sørensen, Gunderup pr. Aalborg. C. S. i Nexø. Niels Ingvorsen. Snut. J. Knudsen, Hinnerup. N. K.

Familievennen
UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.
6. Aargang. Søndagen den 18. Juni 1882. Nr. 25.

To gode Venner.

Det Billed behøver vist næppe Ord,
Karakteren er tydelig givet.
De enes saa godt som Søster og Bro'r,
glad og tilfredse med Livet.

Og hænder det end, hun tager lidt haardt,
saa er det jo bare for Løjer.
Hun ler — han stritter imod og vil bort;
den Leg dem begge fornøjer.

Saa klapper hun blidt hans stribede Skind,
tilhvisker ham Ord saa ømme.
Hun trykker ham op til sin friske Kind,
betror ham endog sine Drømme.

v — d.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Altende Kapitel.

En gammel Bekjendt.

agen efter Overfaldet paa Morosoffs Hus red en halvgammel Krigsknægt gjennem Skoven. Hvert Øjeblik tog han Huen af og syntes at lytte efter noget.

„Sagte, Galka, hold dig rolig," sagde han, i det han klappede Hestens ædelt formede Hals. „Ej, ej, hvilket ulydigt Dyr; paa Grund af dens Fyrighed kan jeg slet ingen Ting høre. Ak, jeg maa vistnok være faret vild; jeg kjender slet ikke Stedet igjen. Lutter Lindetræer og Hasselbuske, og den Nat, vi red her igjennem, forekom det mig dog, at her lugtede af Gran og Fyrretræ."

Og dermed fortsatte Rytteren sin Vej.

„Holdt, Galka!" sagde han, i det han pludselig trak Tøjlerne til sig; „nu forekom det mig igjen, at jeg hørte noget! . . . Men saa staa dog stille; hvad gaar der af dig? Jo, jeg hører virkelig en fjærn Støj! Træernes Susen er det ikke, nej, det er et Møllehjuls Brusen! Men for Pokker, hvor har den da gjemt sig, denne Mølle? Dog, vent blot; nu skal du ikke mere slippe fra mig, du fordømte Djævlemølle."

Og Michael red nu med slappe Tøjler lige efter Lyden, som om han frygtede for atter at tage fejl af Vejen.

„Aa, Gud være lovet," sagde han, da de mosgroede Mure og det snurrende Møllehjul blev synlig mellem Træerne — „endelig er jeg der, men jeg begynder ogsaa at blive helt fortumlet i Hovedet; snart synes det mig, at Lyden kommer fra den ene, snart fra den anden Side — og saa bliver den atter helt borte. Naa, der er jo Møllen! Ja, fra denne Side kom Bojaren og jeg den Gang, Røverne førte os her hid. Men hvorledes gaar det til? — Den Gang befandt Hjulet sig til højre, nu ser jeg det til venstre; den Gang stod det lille Møllehus med Vinduet vendt mod Møllen og Døren mod Skoven — og nu er det akkurat omvendt. Fy for Pokker, saadan en Møller, der fordrejer Øjnene paa en! Det er ikke for ingen Ting, at jeg hele Dagen er løben vild omkring dette Sted; gjaldt det ikke om at frelse Bojaren, saa skulde ingen Pris i Verden have faaet mig herhid!"

Michael steg af, bandt sin „Galka" ved et Træ, nærmede sig med en vis Ængstelse Møllen og bankede paa Døren.

„Halloj, Møller! Halloj!"

Ingen svarede.

„Halloj, Møller!"

Der vedblev at være stille i Møllen; der hørtes ingen anden Lyd end den, som foraarsagedes af Møllehjulet.

Michael prøvede paa at støde Døren op; men den var lukket i Laas.

„Hvor er dog den gamle Satan henne? Sover han, eller har han skjult sig?" tænkte Michael og begyndte af al Magt med Hænder og Fødder at støde mod Døren. Der kom intet Svar.

Michael begyndte at blive vred for Alvor.

„Halloj, gamle Hallunk!" raabte han, „kom her ud, eller jeg stikker Ild paa din Knaldhytte!"

Der hørtes en let Hosten, og i den lille Aabning over Døren viste der sig et hvidt Skjæg og et rynket Ansigt, i hvis Midte der funklede to lysegraa Øjne.

Den gamle Kriger følte sig saare uhyggelig til Mode i Møllerens Nærværelse.

„God Dag, Mester," sagde han ikke des mindre i en venlig Tone.

„Guds Fred!" svarede Mølleren, „hvad forlanger du, brave Mand?"

„Men kjender du mig da ikke, Mester? Jeg har jo nylig overnattet hos dig tillige med Bojaren."

„Med Bojaren? . . . Ja vist! Hvorledes skulde jeg kunne gjenkjende dig? Nu, kjære Ven, hvad ønsker du; hvad fører dig hid?"

„Sig mig først, hvorfor skjuler du dig der ligesom en Ugle? Luk op eller kom her ud; det er dog temmelig ubekvemt at tale sammen paa den Maade."

„Vent lidt, min kjære, lad mig blot faa Tid til at samle en Smule Korn endnu; saa kommer jeg strax."

„Ja," tænkte Michael; „jeg kunde nok have Lyst til at se de Korn, som du samler, du Djævlens Fætter! Jeg er vis paa, at du maler Tødeknogler for at lave Mel deraf til Hexene! Hvem skulde vel bringe Korn til saadant et fordømt Smuthul? Alle Veje og Stier er jo desuden overgroede med Græs."

„Her er jeg, min kjære," sagde Mølleren, i det han omhyggelig lukkede Døren i efter sig.

„Naa, endelig. Det har kostet Møje at faa dig lokket ud!"

„Du taler sandt, lille Fatter; jeg bor ikke her paa et Torv, men midt inde i Skoven, og det er ikke raadeligt at lukke op for alle og enhver; en Ulykke er snart sket. Man ser vel, at det er en Mand, men det er ikke godt at vide, om han har Korn eller Sten under sin Kappe!"

„Det er en smuk Karl," tænkte Michael; „han lader, som om han var bange for Røvere, og dog er jeg vis paa, at han om Natten driver omkring sammen med Varulvene!"

„Nu, min kjære, hvad er din Begjæring? Sig frem gode Ven, jeg skal opmærksomt høre paa dig."

„Det drejer sig om følgende, Mester: Der er hændet en stor Ulykke; de fordømte Opritsniker har bemægtiget sig min Herre, lagt ham i Lænker og ført ham til Alexandra-Sloboda, hvor han sandsynligvis nu med et bekymret Hjærte sidder i Fængsel. Og hvorfor er han der? Det ved kun Gud. Han har hverken forbrudt sig mod Czaren eller mod Staten; han stillede sig kun paa Rettens og Retfærdighedens Side, i det han forsvarede Bojaren Morosoff og dennes Hustru, da hine fordømte midt under en munter Fest lumskelig overfaldt dem og ødelagde deres Hus lige til Grunden."

Møllerens Øjne fik et helt besynderligt Udtryk, medens han lyttede til denne Beretning.

„O, o, o!" sagde han, „det er slemt, Kammerat, meget slemt, naar Karussen svømmer hen til et Sted, hvor der er Støj og Uro. Det er slemt for din Herre at sidde i det skumle Fængsel, værre for Morosoff at have mistet sin unge Hustru, men dog endnu værre for Wjæsemski, at han har bortført en anden Mands Kone."

Michael gjorde store Øjne.

„Hvoraf ved du, at Wjæsemski har bortført Morosoffs Hustru? Det har jeg jo endnu ikke fortalt dig."

„Ak, Kammerat, jeg ved en hel Del mere end, hvad man fortæller mig. Undertiden giver det Gjenlyd her i Nærheden, naar der er Støj og Larm langt inde i Skoven. Naar Vandet svinder bort under Møllehjulet, saa kommer det af, at der et halvt hundrede Mil højere oppe i Landet hersker Tørhed, saa der er Udsigt til en daarlig Høst. En gammel Mand som jeg, der lever stille og ensomt, hører Græsset gro og lærer at se til Bunds i Tingene."

„Nuvel, Mester, saa ved du vel ogsaa, hvorledes jeg bedst kan komme Bojaren til Hjælp. Jeg har tænkt frem og tilbage og pint mit stakkels Hoved, men jeg fandt ingen Udvej. Saa sagde jeg til mig selv: Du bør opsøge den brave Møller og spørge ham til Raads. Jeg har for Resten ogsaa tænkt paa ham, den anden brave Mand, der ledsagede os her til. Han sagde den Gang til mig: „Dersom Bojaren nogen Sinde skulde komme til at trænge til min Hjælp, saa begiv dig her hen til Møllen og spørg den gode Olding, hvor Wanjucha Persten er at finde; jeg vil gjærne vise din Herre en Tjeneste; for en saadan Mand kunde jeg ofre mit Liv!" — Og nu er jeg kommen til dig, Mester, Jeg beder dig om at sige mig, hvorledes jeg skal bære mig ad med at befri Bojaren. Kjender du et virksomt Middel, vil Fyrst Nikita Romanowitsch aldrig glemme dig det; ja, ogsaa jeg, saa fattig en Djævel jeg end er, vil hele mit Liv være din lydige Tjener . . . Gid Jorden vilde opsluge dig, gamle Hallunk," tilføjede Michael ved sig selv, „at jeg saaledes maa krumme Ryg og logre for dig!"

„Nu ja, lille Fatter, hvorfor skulde man ikke prøve paa at afvende Ulykken. Sagen er rigtignok meget indviklet, men med en Tang kan man hente en Krukke ud af Ilden, og det sker ikke sjælden, at et lille Korn kommer ganske uskadt frem igjen under Møllestenen. Alt er muligt, naar man blot har Lykken med sig."

„Det er sandt, Mester. Har Hanen Lykken med sig, saa kan den endogsaa lægge Æg; men er den uheldig, saa kan selv en Torbist stikke den ihjel. Men jeg beder og besværger dig, sig mig kort og syndig, hvad jeg nu skal gjøre."

Mølleren lod Hovedet synke ned paa Brystet og syntes at lytte til Møllehjulets Plasken.

Der forløb nogle Minuter. Den gamle vuggede Hovedet frem og tilbage og sagde uden at give Agt paa Michael:

„Hjulet drejer sig og drejer sig; hvad der var øverst, kommer underst, og hvad der er underst kommer øverst igjen; jeg hører Klokkerne kime langt borte; ringer de til en Begravelse eller til et Bryllup, eller hvem bliver begravet? Jeg kan ikke høre det; Vandet bruser, de tætte Dampe hindrer mig i at se det! . . .

Langt borte fra flyver Ravnene her hid; de samler sig til en fed Lækkerbidsken, men hvem vil de sønderrive; hvem vil de hugge Øjnene ud paa? De ved det ikke selv: de flyver og skriger . . . Øxen er skærpet, Bøddelen staar rede: Blodet flyder i Strømme over Egeblokken; med et eneste Slag flyver Hovederne fra Skuldrene, men jeg ved ikke, hvilke Hoveder . . .!"

Michael gøs.

„Hvad er det, du siger, lille Fatter? Du

mumler jo ligesom Munkene, naar de holder Sjælemesse."

Mølleren syntes ikke at høre, hvad Michael sagde. Han talte ikke mere, men hans Læber blev ved at bevæge sig, som om han underholdt sig med sig selv, og hans graa Øjne var helt tilslørede; det syntes, som om de stirrede ud i Rummet uden at se noget.

„Lille Fatter! Hejda, lille Fatter!" Og Michael tillod sig at trække ham i Ærmet.

„Ah!" udbrød Mølleren og vendte sig om mod Michael, som om han nu saa ham for første Gang.

„Hvad er det, du mumler om, lille Fatter?"

„Ak, gode Ven, man hører meget, men siger lidt. Slaa nu ind paa den Vej, som fører forbi det store Grantræ der henne. Gaa stadig lige frem. Du støder paa mange Tværveje baade til højre og til venstre, men bliv blot ved at gaa lige frem, og naar du har tilbagelagt en god halv Mil, vil du en Kjende til Siden faa Øje paa en lille Bondehytte, hvor du ikke træffer en eneste levende Sjæl. Bliv der indtil ud paa Natten, saa kommer der nogle brave Folk, som vil give dig nærmere Besked. Naar du vender tilbage, saa læg Vejen her forbi; her er Arbejde for dig; Paradisfuglen er lykkelig sluppen ud af Røvernes Kløer; du skal bringe den til dens rette Ejer, og saa deler vi Belønningen."

Og uden at vente paa noget Svar gik den gamle atter ind i Møllen og laasede Døren i efter sig.

„Lille Fatter!" raabte Michael efter ham; „forklar dig dog tydeligere — hvad er det for Folk, du taler om? Og hvilken Fugl mener du?"

Men Mølleren svarede ikke, og hvor ivrig Michael end lyttede, saa hørte han dog intet andet end Vandets Brusen og Hjulets Knirken.

„Det er min Tro en ægte Djævlekarl!" tænkte den gamle Krigsknægt. „Hvor skikker han mig vel egentlig hen? . . . „En god halv Mil her fra ligger der en Bondehytte; bliv der indtil ud paa Natten, og hvad der saa videre vil ske, det maa Pokker vide." Jeg kunde have Lyst til at sende dig selv afsted, gamle Ugle! Var det ikke for Bojarens Skyld, saa skulde du have faaet en anden Behandling! Hm, det er en net Patron, føj! . . . Naa, Galka, der er nok ikke andet tilovers for os end at begive os paa Vejen og opsøge denne Djævlehytte."

Og Michael steg atter til Hest, begyndte at fløjte og red hurtig ind i Skoven i den Retning, som Mølleren havde vist ham.

Attende Kapitel.

En Russer glemmer aldrig en Velgjerning.

Det var allerede blevet silde, da Michael lidt afsides fra Vejen fik Øje paa en sort, tilrøget Hytte, der mere lignede en uhyre, halv rusten Paddehat end en menneskelig Bolig. Solen var allerede gaaet ned; paa en lille aaben Plads i Nærheden hævede et let Taageslør sig over det høje Græs. Luften var frisk og fugtig. Fuglenes Sang og Kvidren var forstummet; kun nogle enkelte istemmede nu og da deres Aftensang, men faldt i Søvn paa Grenen, før de var blevne færdige. Lidt efter lidt tav ogsaa de, og i den almindelige Stilhed hørte man kun den dæmpede Mumlen fra en usynlig Bæk og af og til Myggenes Summen.

„Her har vi altsaa naaet Stedet," sagde Michael ved sig selv, i det han saa sig omkring. „I Sandhed, her er ikke en levende Sjæl at se! Jeg vil vente og se, hvem der kommer, og hvilket Raad man vil give mig. Men dersom — hvad Gud forbyde — der skulde komme en, der . . . bah! Jeg er ikke bange — jeg har gode Kræfter! Hvor smukt skulde jeg ikke have drejet Halsen om paa denne Møller, hvis det ikke havde gjaldt om at frelse min Herre!"

Michael steg af Hesten, tog Saddeltøjet af den og lod Dyret gaa, hvor hen det vilde.

„Smag du kun paa Græsset, min gode Galka," sagde han, „saa vil jeg imidlertid træde ind i Hytten, hvis Døren ikke er lukket i Laas. Jeg maa dog se efter, om der ikke ogsaa skulde findes lidt til mig. Spisekammeret er næppe synderlig vel forsynet, men Sulten er en kjedsommelig Følgesvend."

Han sparkede til den lave Dør med sin Fod. Dens tørre, langtrukne Knirken, der næsten lignede et Menneskes Suk, gav en sælsom Gjenlyd paa dette øde Sted. Døren drejede sig paa sine Hængsler og lod Adgangen fri, og Michael bukkede sig ned og traadte inden for. Der herskede tæt Mørke der inde, og en tør, indeklemt Lugt slog ham i Møde.

(Fortsættes.)

En kronologisk Fejltagelse.

Af James Payn.

Mit Navn er Eugene Ferdinand Pallard Florizet de Fontelle, og jeg lever af mine Rentepenge uden at drive nogen Profession eller beklæde noget Embede og morer mig imidlertid med at oversætte begyndende engelske Novelleforfatteres Værker i mit Modersmaal og tilbyder dem saa til Salg til Forlæggerne. Min Fremgangsmaade bestaar i, at jeg først indhenter Forfatterens Tilladelse paa den Betingelse, at vi skal dele den Gevinst, som maatte indkomme ved Udgivelsen af det paagjældende Arbejde i mit elskede Fædreland, og jeg smigrer mig med, at jeg mere end en Gang har faaet min Andel af Udbyttet — nemlig en Forsikring om Forfatterens personlige Agtelse.

Det er navnlig i den første Tid af vort Bekjendtskab, (før det Tidspunkt, da Bogen skulde være udkommet) at den engelske Novelleforfatters Agtelse for mig hovedsagelig voxer og kulminerer. Han glæder sig over at staa i Brevvexling med mig; han gjengjælder mine skriftlige Arbejder ved at svare mig i, hvad han anser for det bedste franske Sprog, og han siger, „hvorfor kommer De ikke over og besøger os her i England?"

Nuvel, der er mange Grunde, hvorfor jeg nødig gjør det. For det første er der Kanalen, som mine Landsmænd nærer en vis Sky for at rejse over, og for det andet er en Indbydelse saadan i al Almindelighed ikke videre tiltrækkende i noget som helst Sprog.

Endelig besluttede jeg dog en Gang at overvinde alle Betænkeligheder. En engelsk Novelleforfatter, der levede i Provinsen Essex, og med hvem jeg vexlede den sædvanlige Slags Breve, havde skrevet til mig og indbudt mig til at besøge ham paa hans Landejendom. „Det er ikke vor klareste Aarstid" (det var November), „men jeg tør nok love, at vi kan byde Dem en god Jagt."

Næst efter Literaturen er Sport min Hovedfornøjelse, jeg samlede derfor mine Bøsser, mine Fiskesnører og mine Jagttasker; jeg anskaffede mig i Paris et nyt Sæt Klæder, som særlig var indrettet til Brug i det Fri; og saa tog jeg med Iltoget til Calais.

Det var Skumring, da Damperen forlod Calais, og lidt efter blev det aldeles mørkt; jeg saa ingen Ting; den venlige Nat drog sit Slør over Omgivelserne; men jeg hørte — o Himmel! — og jeg led med de andre. Jeg blev løftet ind i Toget, der skulde afgaa til London; hvilken Hurtighed der var i den Maskine, hvilken skrækkelig Ivrighed, hvilket Slid! Jeg ankom til Charing Cross som en Slags bevidstløs, uformelig Masse. Paa Hotellet var det nær gaaet galt igjen, da Opvarteren spurgte mig, om jeg ønskede at spise til Aften.

„Nej," sagde jeg; „tusende Gange nej; hvad jeg trænger til, er Hvile; vis mig en Seng, overlad mig til det, som eders Shake-his-spear kalder „Den søde Fornyer". — Lad mig faa Lov til at sove og kald ikke paa mig, før jeg ringer."

Jeg sov; men fra Tid til anden vaagnede jeg ved, at Værelset drejede sig rundt og Sengen gyngede op og ned. „Dersom jeg finder England nogenlunde taaleligt," tænkte jeg i Nattens dybe Stilhed, „saa vil jeg blive her. Jeg vil erhverve mig Indfødsret og aldrig nogen Sinde igjen sejle over den afskyelige Kanal." Noget efter vaagnede jeg forfrisket; mit Hoved svimlede ikke længer; jeg havde øjensynlig nydt en lang og styrkende Søvn. Det var endnu mørkt, alt for mørkt til at se Viserne paa mit Ur, men jeg hørte de malmfulde Toner af, hvad jeg senere udfandt var St. Stefans-Klokken, der slog 9. Jeg havde altsaa sovet i 24 Timer! Godt, det gjorde ikke noget. Jeg havde indrettet mig saaledes, at jeg kunde tilbringe en Uge i London, før jeg besøgte min Novelleforfatter i Essex. Jeg havde bestemt at se Lord Mayoren; gaa gjennem Themsens Tunnel og spise en „Mince-pie" (Kjødpostej). Theoretisk var jeg lige saa godt bekjendt med Stor-Britanniens Frembringelser som med dets Beboeres Sprog, men jeg ønskede at indprente mig den lokale Farve. Fra Toppen af Hertugen af Yorks Støtte vilde jeg se ud over London; intet skulde undslippe mig, som kunde komme mig til fremtidig Nytte, naar jeg gjengav den brittiske Forfatters Værker i mit Modersmaal. Han skulde af mine Hænder modtage alt, hvad han paa nogen Maade kunde vente — undtagen sine Penge.

Det syntes latterligt at staa op Kl. 9 om Aftenen, men at sove endnu tolv Timer, var umuligt. Jeg var desuden saa sulten som en Ravn; ja, paa Grund af Omstændigheder, hvorover jeg ingen Kontrol havde haft, havde jeg ikke det aller mindste i min Mave. — Følgelig tændte jeg Gassen og klædte mig paa. Nat-Portneren i Gangen støjede efter Elevatoren (mit Soveværelse var

nemlig et eller andet Sted oppe i Skyerne) og jeg traadte ind i Hejseapparatet, men det vilde have været bedre for mig, om jeg var gaaet tusende Trappetrin ned paa mine Ben; thi dette ellers bekvemme Befordringsmiddel mindede mig om de nylig gjorte Erfaringer paa det vaade Element. Akklimatisering var tilsyneladende umulig for mit Vedkommende; for mig var der kun det andet Alternativ tilbage: Naturalisering.

Da jeg havde naaet Forsalen, vaklede jeg hen til Portnerens Lukaf og forblev der til hans øjensynlige Forbavselse, indtil jeg var kommet mig igjen. Saa søgte jeg hen til Spisesalen, som var fuld af Gjæster. Jeg havde intet Begreb om, at Englænderne lagde saa megen Vægt paa Aftensmaden. Jeg bestilte Oxesteg, Porter og en Plumbudding. Opvarterne stirrede paa mig, men bragte mig disse Delikatesser uden nogen Bemærkning. Det var alt sammen udmærket, men jeg følte, at flere Timer efter vilde Søvn være en Uforsigtighed om ikke en Umulighed. „Der er table-d'hôte Kl. 1, Sir," sagde Opvarteren. Nu vidste jeg, hvorfor han havde stirret paa mig: Englænderne var ikke i Færd med at indtage deres Aftensmad, men deres Te, og mit Maaltid havde været usædvanlig solidt. Men Tanken om en offentlig Souper Kl. 1 om Morgenen! Nej, det er saamænd intet Under, at Englænderne er saadan en stor Nation! Hvilke uhyre Kvantiteter sluger de ikke og hvor ofte! Hvilken Appetit, de besidder, og hvilken Fordøjelse! Tyskerne — det er sandt nok — spiser ogsaa efter en uhyre Maalestok, men det er kun i et „besat" Land, hvor de faar Foden for intet. Disse Englændere derimod bærer sig ligedan ad hjemme.

Det var meget mørkt, og den natlige Luft lignede Bomuld, men da Gaslygterne brændte klart og var nær ved hverandre, havde jeg kun ringe Vanskelighed ved at finde Vej i Gaderne. Ydermere — skjønt det var saa sent — var alle Butiker aabne og brillant oplyste. Fortovene var propfulde af Fodgængere, Gaderne af Vogne, akkurat som om det havde været højlys Dag. Englænderne, tænkte jeg, maa nødvendigvis kun sove lidt, formodentlig sætter deres uhyre Maaltider dem i Stand til at undvære Søvnen. Det er da intet Under, at de er Verdens Mestere i Handel og Fabriksdrift, eftersom de arbejder saa meget længere Tid af Døgnet end nogen som helst anden Nation.

Efter som Natten tiltog, blev min Forbavselse større. Stedse vedvarede den samme Strøm af Folk og Vogne, og ikke en eneste Bolig, hverken offentlig eller privat, undtagen Kirkerne, havde endnu lukket sine Døre. Denne exempelløse Virksomhed var fuldstændig ny for mig og aabenbarede saa meget. Endog ved Midnatstid syntes der kun at indtræde ringe Forandring med Undtagelse af, at samtidig med at Luften blev mørkere, viste der sig, hvad den store Shake-his-spear har kaldet „flammende Tjenere" — Drenge bærende Fakler, af hvilke jeg var glad ved at tage en i min Tjeneste; han førte mig til Themsen, som paa denne Tid af Natten saa malerisk nok ud med de tusende Lys straalende paa dens Bredder og Broer. Men hvad der mest forbavsede mig, var, at Damperne endnu sejlede, skjønt med formindsket Fart, som om selve Maskinerne var trætte (hvad de ogsaa nok kunde være), og de store Pramme gled ned ad Strømmen akkurat ligesom midt om Dagen. Parlamentet var ikke samlet, men endog dets Bygning var oplyst og kastede et mørkt Spejlbillede paa Floden. Omnibusser og Drosker rullede uophørlig afsted; The Metropolitan Railways Stationer udspyede deres Passagerer i lige saa store Skarer som ellers. Hvad mig angaar, saa begyndte — trods den dobbelte Portion Hvile, jeg havde nydt — denne utrættelige Virksomhed at overvælde mig med Træthed. Jeg beundrede, men ophørte at misunde en Nation, som kunde holde sig paa Benene i 18 Timer og saa endda ikke endnu vise nogen Lyst til at nyde en horisontal Forfriskning. Der var adskillige Ting, jeg fik et gunstigt Indtryk af. Der fandtes ikke i Gaderne nogen af disse prunkende Laster, som jeg fra Skildringerne af denne Verdensstad havde været forberedt paa at træffe. Alle havde et forretningsmæssigt Udseende og saa ud, som om de ikke havde et Øjeblik at spilde. „Min gode Dreng," sagde jeg til min Følgesvend, som syntes at være meget forstandig af sin Alder, „naar holder Londons store Hjærte op med at banke; naar forsvinder disse uhyre Menneskeskarer; naar lukkes disse Etablissementer, saa straalende af Lys og opfyldte af Kunder, deres Døre?" „O, Butikerne," svarede han, i det han kun besvarede den sidste Del af mit Spørgsmaal, „de lukker aldrig, det gjør de ikke, undtagen Søndag og Helligdagene."

Jeg vilde næppe tro mine egne Øren, før lidt efter lidt nogle Citater af britiske Klassikere randt mig i Hu, hvilke jeg hidtil havde anset for digteriske Friheder, men som jeg nu opdagede var den bogstavelige Legemliggjørelse af en national Skik. For Exempel:

„Den bedste Maade at forlænge vore Dage paa er at stjæle et Par Timer fra Natten". Dette Citat var sandsynligvis, i Steden for at tilhøre en bachantisk Ballade (som jeg havde indbildt mig), en velklingende Opmuntring til den Flid, som jeg saa omgive mig paa alle Sider; kun var Disciplene gaaede videre end deres Læreres Forskrifter, thi i Steden for „et Par Timer" havde de allerede

skjaalet det halve af Natten. Det er mærkeligt, naar man først en Gang finder paa en eller anden logisk Forklaring af et Fænomen, hvilken Mængde Bekræftelser af Kjendsgjerningen der da vælter ind paa Hjærnen. Den berømte Strofe af samme Digter. „Dagen blev skabt for de lave Sjæle“, havde nu med ét faaet en ny Betydning for mig; Digteren ønsker at vinde Aristokratiets Sympatier for sine Bestræbelser for at benytte Mørkets Timer og tager ikke i Betænkning at appellere til dets Klassefordomme for at opnaa sin Hensigt. At dømme efter de med Vaaben forsynede Ekvipager, som jog forbi mig, en efter en, havde han haft fuldstændig Held med sig. Hele Befolkningen, den fine og den simple, kappedes med hverandre om at virkeliggjøre det populære Udtryk: „at gjøre Nat til Dag“.

I Frankrig vilde endog Theatrene paa denne Tid forlængst have lukket deres Døre, men her var de uden Tvivl i fuld Virksomhed; jeg var imidlertid alt for træt til at kunne nyde noget Skuespil og trak mig tilbage til mit Hotel. Kl. var 1, og dog var Spisesalen endnu mere fuld af Folk, end da jeg sidst havde set den. Det var aldeles forbavsende paa denne Tid af Morgenen at se de gode Englændere sluge Oxford Svinesylte, Due-Postejer og en Masse koldt Kjød (langt federe end, hvad jeg nogen Sinde før havde set), og saa gaa ud til deres Forretninger eller Fornøjelser. De syntes at have en Jærnkonstitution. Jeg for min Person tog mit Lys og slæbte mig op ad Trapperne — thi jeg tog mig vel i Agt for at gaa med Elevatoren denne Gang — i det jeg i høj Grad følte min egen Ydmygelse og Ringhed. Hvorledes kunde Frankrig eller noget andet Land nogen Sinde kappes med en Race af Øvere, som foragtede Naturens Love og var uafhængige af Søvn og Hvile! De allersidste Ord, jeg hørte Opvarteren sige, var et Vink om, at der vilde være Table d'hôte Kl 5.

Hvad enten de Ideer, som var opstaaede hos mig paa Grund af denne forfærdelige Erfaring om det menneskelige Liv, havde taget altfor stærkt et Greb i mine Tænkeevner, eller om jeg, trods min forlængede Søvn, endnu var altfor overtræt, nok er det, at det varede længe, før Søvnen vilde husvale mine trætte Øjenlaag. Jeg hørte uafbrudt den dæmpede Larm af Hjul og Hestehove, den fjærne Støj af Gadesælgere og Gadesangere, Toner af Gademusik og alle Lydene af en stor Bys daglige Liv. En eller to Gange rejste jeg mig op fra mit søvnløse Leje og saa op imod Himlen, om Morgenen ikke snart skulde nærme sig, men alt var endnu mørkt; man kunde hverken se Maane eller Stjærner; jeg kunde kun dunkelt opdage tusende Konstellationer, — den mægtige Bys Gaslygter — som gjorde deres bedste for at gjennemtrænge Jordens Mørke, medens hist og her, fra en eller anden stolt Kuppel det elektriske Lys strømmede ud ligesom en Komet, uden Tvivl betegnende en eller anden Prins' eller Peers Residens. Til sidst faldt jeg overvældet af Træthed i en dyb Søvn og opdagede til min store Ærgrelse, da jeg vaagnede, at jeg nu atter havde sovet en hel Dag igjennem og igjen havde Natten for mig.

Klokken var 9, og det var naturligvis lige saa mørkt som altid. Jeg følte, at min Konstitution maatte have faaet et alvorligt Knæk, siden jeg kunde sove saa usædvanlig længe, og jeg var i høj Grad ærgerlig ved at tænke paa, at den tredje Dag af mit paatænkte Besøg i London allerede var forløben, uden at jeg endnu havde set Byen ved Dag. Der var jo imidlertid ikke andet for mig at gjøre end at faa det bedst mulige ud af mit Uheld. Jeg bestemte mig til at staa op blot for et Par Timer og saa give stræng Ordre til at blive kaldt paa næste Morgen, da jeg saa vilde gjøre et nøje Bekjendtskab med den britiske Hovedstad og begynde med et Fugleperspektiv af den (før Røgen hævede sig fra Skorstenene) fra Hertugen af Yorks Søjle. Hidtil var jeg bleven godt nok betjent, men nu begyndte jeg at faa noget imod Overkelneren. Jeg kunde ikke skjule for mig selv, at han puttede et Hjørne af sin Serviet i Munden for at undertrykke sin Latter, da jeg bestilte min „lille“ Aftensmad. Jeg bestilte ristet Ost og Mince-pie, fordi jeg vidste, at det var berømte engelske Retter, og det er altid hensigtsmæssigst at nyde den nationale Føde i det Land, hvori man opholder sig, og ligeledes dets særegne Drikkevarer, der i dette Tilfælde naturligvis, ligesom tidligere, var Porter.

„Hvorfor ler De?“ spurgte jeg alvorlig, thi jeg saa Opvarteren fnise paany, da han satte disse Delikatesser for mig; „er det saa komisk her i London at spise ristet Ost til Aftensmad?“

„Til Aftensmad? Nej, Sir; men til Frokost — det er meget usædvanligt.“

„Til Frokost?“ gjentog jeg; „hvad mener De? Det er virkelig latterligt, at en Nation, som spiser uafladelig Dag og Nat, kalder noget som helst Maaltid med et saadant Navn. Men at kalde Aftensmad for Frokost, det er dog Toppunktet af Taabelighed.“

„Ja, Sir, vi kalder det nu Frokost; maaske en fremmed Herre som De, der gaar i Seng efter Lunch og indretter Døgnets Timer saa snurrigt, kalder det med et andet Navn.“

„Min gode Mand,“ sagde jeg, „lad os blot ikke strides. Jeg befinder mig ikke vel, og mit

Hoved snurrer rundt, naar jeg hører Dem tale." Han mumlede noget, som jeg ikke rigtig hørte, om at det var „intet Under", og „Mince-pie og Porter til Frokost", men jeg var ganske vis paa, at han sagde „til Frokost!"

„De taler, min gode Englænder," vedblev jeg, „om, at jeg „indretter Døgnets Timer saa snurrigt"! Nu har jeg været oppe en hel Nat her i Deres Hovedstad og begynder nu paa en ny Nat, og jeg har opdaget, at ingen gaar i Seng, men spiser og drikker og gaar til sine Forretninger, som om det var midt om Dagen."

„Men, Sir, nu er det jo Dag," bemærkede Opvarteren alvorlig; „det er nu Kl. halv ti om Morgenen."

„Dag! Morgen!" raabte jeg og saa mig rundt i den gasbelyste Spisesal og derpaa gjennem Vinduet ned paa de gasbelyste Gader, og saa op paa det dunkle Mørke, som hvælvede sig over dem. „Gud i Himlen, kalder De dette Dag!"

„Det gjør vi rigtignok, Sir; og det oven i Kjøbet en ganske smuk Dag for November."

„Men Solen? Hvor er den henne?"

„Det ved jeg ikke, Sir. Den gaar, saa vidt jeg ved, ned til Søsiden med Aristokratiet. Paa denne Tid af Aaret har vi ingen Sol i London."

Jeg var fuldstændig overvældet af denne Oplysning. Jeg havde i et Digt af den engelske Digter, Alfred Tennyson, læst en Beretning om „et Land, hvor der altid var Eftermiddag", men jeg havde ingen Sinde hverken læst eller hørt om et Land syd for de arktiske Egne, hvor der var evig Nat. Kun en Ting var jeg i Stand til paa Stedet at bestemme mig til, og det var, at Ideen om Naturalisering strax skulde opgives.

„Hjem, hjem, den nærmeste Vej" — det vil sige over Calais eller Boulogne, det var Raabet i mit Indre. Med Hensyn til mit paatænkte Besøg i Essex, fandt jeg dette vidunderlige Navn i en Encyclopædi og læste deri, at det var et Grevskab, „som laa lavt, var sumpigt og tilbøjeligt til Taage". Der kunde følgelig slet ikke være Tale om at tage der hen. Dersom Hovedstaden med sine Millioner af Gaslygter, sit elektriske Lys, sine Magnesia-

Korfu. (Se Side 348).

Traade, ikke kunde levere en mindre tung Atmosfære end den, der nu herskede — uden Sol uden Maane, uden en eneste Stjærne; store Himmel, hvad maatte saa Essex vel være? Det var da sikkert nok, at det ikke kunde indeholde en eneste Dagfugl (selv om man havde kunnet se dem); og jeg havde ingen Erfaring i at skyde Flaggermus eller Ugler, og intet i Verden vilde kunne faa en Mand med mine romantiske Følelser til at skyde (selv i Vrede) paa

Kefalonia. (Se Side 348).

en Nattergal. Jeg afsendte derfor et Brev til min britiske Novelleforfatter, hvori jeg lod ham forstaa, at en af mine nærmeste var bleven mig berøvet — jeg skrev „at min Synskreds pludselig var bleven formørket", og udtalte et Haab om, at jeg maaske kunne have den Glæde at besøge ham „i lysere Dage". Den første Meddelelse var i Sandhed rigtig nok: den anden var en Høflighedsfrase, efter som jeg vidste, at før det blev Sommer, vilde min talentfulde Ven være altfor vred paa mig — paa Grund af de skuffede Forventninger med Hensyn til Oversættelsen af hans udødelige Værk i det franske Sprog — til nogen Sinde at ønske at se mig.

Kl. 11 Formiddag, som det unødvendigt var betegnet i Jærnbanetabellerne (thi Formiddag og Eftermiddag var et og det samme), kjørte jeg gjennem de gasbelyste Gader til den gasbelyste Station og tog en Billet hjem efter. — Det kan være, at vi Franskmænd ikke er saa rige, det kan være, at vi ikke er saa kloge, og at vi ikke nyder en saa udmærket Konstitution, saavel politisk som fysisk, som de gode Englændere; men hos os følger i det mindste Dag efter Nat hele Aaret rundt. Solen skinner hos os endog over de uretfærdige; hvorimod i England for de tre Maaneder af Aaret Aristides selv vilde have været nødt til at gaa omkring med en Lygte — akkurat som om han havde været en Diogenes.

Fra Vendée i 1794.

En Fortælling af Felix Dahn.

(Sluttet.)

„Leve Kaptajn Froissard!“ brølte hundrede Stemmer. „Saaledes skulde vi ogsaa have baaret os ad, havde vi været med der. Vi kunde nok have Lyst til at brænde saadan et Slot ned.“

„Nuvel, Kammerater, I skal vide, hvor oprigtig jeg mener jer det. Endnu i Morges talte jeg i Krigsraadet for at skaffe jer en saadan Adspredelse.“

„Hvorledes det? Lad os høre?“ skreg de drukne Soldater i Munden paa hverandre.

„Nuvel, jeg havde gjærne undet jer det gamle grevelige Slot der ovre, det rige Sombreuil — det skjuler alt det Rov, som Aristokraterne har dynget sammen i Aarhundreder, Vin og Kvinder fra Provence og disse elendige Chauaner, der undslap os ved Charente. Jeg raadede Obersten til at føre eder over for at plyndre Slottet, men den formummede Aristokrat, Hektor Chatillon, forhindrede det, og nu vil Obersten først endnu en Gang spørge Generalen, om han tør gjøre, hvad han for længe siden har faaet Befaling til. Det kan I takke Hr. Vikomten for!“

„Ned med Chatillon, ned med Forræderen!“ raabte hele Flokken.

„Jeg ser allerede, hvorledes det vil gaa. Generalen vil give Befaling til at lade Flygtningene løbe, for at vi i Steden for kan sætte efter Cadoudal, den Djævel, gjennem alle hans Bjærge og Sumpe, og den tapre Armé faar ikke en Gang en lille Opmuntring, før den begiver sig afsted. Slottet Sombreuil med alle dets Skatte bliver forseglet af Finansskriveren i Republikens Navn, og I kommer til at gaa tomhændede herfra.“

„Nej, — det gaar vi ikke ind paa — vi vil ikke vente paa Oberstens Tilbagekomst. Stil du dig i Spidsen for os, Froissard, — før os lige mod Slottet — vi vil ufortøvet plyndre det. — Leve Borger Froissard!“

„Nuvel, I tvinger mig jo dertil, Kammerater, afsted da, i Djævlens Navn!“

Og den vilde Sværm styrtede som rasende hen imod Floden neden for Landsbyen. Froissards Hest fandt Vadestedet, og snart efter ilede de skyndsomt, men i al Stilhed for ikke at skræmme deres Ofre, hen ad Vejen, der førte op til det gamle Slot.

Hektor havde imidlertid tilbragt en tung Dag. Han kæmpede en haard Kamp med sig selv. De medfødte og de senere i Livet tilegnede Tilbøjeligheder stredes en Kamp paa Liv og Død i hans Hjærte. Og han mærkede, hvorledes Republiken og Oberst Gracchus Skridt for Skridt maatte vige Pladsen, medens Fortiden og Hortense bestandig mere sejrrig trængte sig frem i Forgrunden. Hvad gjaldt Oberstens kolde Fornuftslutninger imod den elskedes søde Sprog; hvad var Begejstringen for Menneskehedens Frigjørelse, som Vennens overlegne Aand havde vakt hos ham, imod de atter vaagnede Ungdomsminder! Og dog vilde man gjøre Hektor Uret, hvis man troede, at denne lokkende Egennytte blot et Øjeblik formaaede at bringe ham bort fra hans bitre Pligt. „Jeg vil ikke svigte den Fane, jeg frivillig har valgt, ligesom jeg svigtede den, jeg tilhørte ved min Fødsel: jeg falder, hvor jeg staar!“ — Efter at have vundet denne Sejer over sig selv, kunde han saa meget lettere forsvare sin elskedes og hendes Venners Redning for sin Samvittighed, og han imødesaa nu Farens Time med det fortrøstningsfulde Mod, som vindes ved opofrende Selvovervindelse.

Bertrand, der var bleven underrettet om alt, viste den største Iver for at frelse den smukke Frøken de Vaucluse, som han endnu bestandig kaldte hende. Han gjorde sin Herre opmærksom paa Froissards Rænker og Soldaternes oprørske Stemning, men den unge Adelsmand foragtede sin plumpe Modstander altfor meget til at frygte ham. Det var ham endogsaa kjært, at det stedfindende Drikkelag havde lokket alle Soldaterne til Landsbyen og bort fra det øverste Vadested. Det faldt ham ikke ind, at Had og Ondskab kunde forlede Froissard til at begaa den samme Overtrædelse af den militære Lydighed, som han selv gjorde sig skyldig i af Kjærlighed.

Endelig kom den længselsfuldt ventede Time; Natten var mørk, men med tør og stille Luft. Sivene ved Flodbredden stod ubevægelige ligesom i bange Forventning. Hen imod Midnat satte Hektor til Hest over Vadestedet for at modtage Flygtningene paa den modsatte Bred; Bertrand skulde imidlertid dække den højre Flodbred. Omsider opdagede han en Række mørke Skikkelser, der

nærmede sig langsomt ad Vejen fra Brombærhøjen, som paa begge Sider dækkedes af et tæt Buskads.

„Eders Løsen?" spurgte han sagte.

„Hortense og Hektor," svarede Martinet, der gik i Spidsen for Toget.

Bag efter ham fulgte Alfons og en Chouan; derefter kom den gamle Greve, de to Kvinder og Kapellanen, medens tre Chouaner sluttede Toget. Mændene var alle sammen vel bevæbnede.

„Min Herre," hviskede Alfons til Hektor, „vi har Dem at takke for vort Liv, men jeg ved intet Menneske, hvem jeg mindre gjærne vilde takke."

Hektor fór op og førte uvilkaarlig Haanden til Fæstet af sin Kaarde — men i det samme følte han en lille blød Haand lægge sig paa hans Arm, og en Stemme hviskede:

„Hektor — tving Deres Vrede — vær rolig — endnu dette fordrer jeg af Dem . . . Og De, Svoger, hold inde; De ved ikke, hvilken Højsindethed De krænker."

Alfons tav; Hektor bøjede sig ned og kyssede hendes Haand.

„Hektor," sagde Oldingen, „eders Vaaben har man sønderbrudt, men eders Hjærte har ingen Mén lidt. I soner eders Synd mod Frankrigs Adel, i det i frelser Perlen blandt den — min Datter."

„Lad os ile," faldt Martinet dem i Ordet. „At øde Tiden er nu det samme som at øde Livet!"

„Afsted da i Guds Navn!" sagde Kapellanen.

Hektor løftede Hortense op paa Ryggen af den tro Oriel og førte den ved Tøjlen i god Behold over Vadestedet; de andre fulgte i Tavshed bag efter. Men næppe havde de sat Foden paa den modsatte Flodbred, hvor de blev modtagne af Bertrand, før Alfons udbrød, i det han saa sig tilbage: „Ha, hvad er det?" — En rød Ildsøjle steg glødende op mod den natlige Himmel.

„Det er Slottet Sombreuil, som staar i Flammer," raabte Martinet.

„Uforsigtige, har I sat Ild paa det, før I forlod det?" spurgte Hektor. „Det vækker en Opmærksomhed, som let kan blive farlig for eder alle."

„Nej, ikke vi!" svarede Flygtningene enstemmig.

„Saa er det Froissard og hans Sansculotter." udbrød Bertrand. „Ak, Hr. Greve, jeg havde jo advaret Dem for ham!"

„Stille," hviskede Martinet og kastede sig ned for at lægge Øret til Jorden. — „De iler her hid fra Slottet — der er over hundrede Mand — en Rytter galopperer i Forvejen."

„Fly!" raabte Hektor, „fly, før det er silde, vi dækker eders Tilbagetog."

„Ve dig, Frankrig, naar vi kommer tilbage!" udbrød Alfons med harmfuld Stemme, i det han truende løftede sin saarede Arm.

„Lev vel, mit kjære Vendée, vi ses vel igjen," mumlede Martinet.

„Tak og Farvel, Hektor!" hviskede Hortense, og derpaa galopperede hun bort paa Oriels stærke Ryg.

„Lev vel, Hortense, for sidste Gang i dette Liv!" raabte Hektor efter hende, og i det næste Øjeblik var Chouanerne allerede forsvundne.

Hektor og Bertrand stillede sig ved Siden af hinanden, saaledes, at de udfyldte hele Aabningen i den smalle Vej.

„Bertrand — nu gjælder det!" hviskede Hektor, i det han trykkede Haanden mod sit Bryst, hvor han gjemte den hvide Sløjfe.

„Javel, nu gjælder det, unge Herre," svarede Bertrand muntert; „leve Chatillonernes hvide Falk!"

Saa skinnede der paa en Gang en Række Fakler frem neden for Brombærhøjen — Froissard til Hest og fulgt af sine Sansculotter satte over Floden og ilede op imod Vejen.

„Holdt!" tordnede Hektor ham i Møde. „Dette er min Post — hvad vil I?"

„Her har vi Forræderne!" brølte Skaren, og paa samme Tid faldt der nogle slet rettede Skud mod de to Mænd.

Froissard red tæt ind paa dem med Pistolen i Haanden.

„Tilbage — hvad søger I?" raabte Hektor.

„Vi søger efter Chouanerne, Hr. Greve!" skreg Froissard. „Reden har vi brændt ned, men Fuglene var fløjne; dog, de friske Spor i Græsset viser tydelig her hen . . . Ved I, hvor de er?"

„I Sikkerhed, haaber jeg!"

„Udlever dem — lad os komme frem, I har ingen Ordre til at beskytte dem."

„Og I ingen til at myrde dem."

„Fordømte Aristokrat!" skreg Froissard og fyrede i det samme Pistolen af — Hektor vaklede og faldt.

Men ogsaa Bertrands Bøsse gav Ild, og Froissard styrtede død af Hesten. I det næste Øjeblik faldt der paa en Gang sex Skud, og Bertrand faldt ved Siden af sin Herre.

Sansculotterne styrtede frem med vilde Skrig for at sætte efter Flygtningene — men pludselig hørtes der Trommer og Hornsignaler bag ved Højen, derpaa skinnede nogle Fakler der oppe fra, og et Øjeblik efter sprængte Oberst Gracchus ned iblandt dem.

„Holdt! Holdt!" raabte han; „Chouanerne fra Slottet Sombreuil er fri — General Hoche giver dem deres Frihed — men hvad ser jeg — Froissard? — og du, Hektor, du dør!"

Hektor rejste sig op paa den venstre Arm: „De er fri, siger du, fri?"

„Ja! General Hoche var, Dagen før jeg indtraf hos ham, bleven overfalden og slaaet af Cadoudals og Charettes forenede Styrke. Han selv er fangen, og Cadoudal giver ham ikke hans Frihed, før Slottet Sombreuils Beboere i god Behold har naaet England. Ingen tør understaa sig i at forfølge dem! Men du, Hektor, du dør — og dør for Kongedømmet!"

„Stille" — hviskede Hektor — „stille — ser du ikke, hvorledes min Sjæl hæver sig mod Himlen? Den hvide Falk i blaat Felt! — — Hortense!"

Han var død, og Oberst Gracchus græd over hans Lig.

Korfu og Kefalonia.

De to største og folkerigeste af de joniske Øer er Korfu og Kefalonia, af hvilke, som vi ved af Geografien, den sidste ligger ved den vestlige Side af det egentlige Grækenland, den første ved Vestkysten af Albanien lige i Mundingen af Strædet ved Otranto.

Korfu, den nordligste af de siden 1864 til Kongeriget Grækenland hørende joniske Øer, hed i Oldtiden Korcyra. Den er gjennemgaaende bjærgrig, men dog tillige meget frugtbar paa Olie, Vin, Honning, Havefrugter, især Figen o. s. v. I 1870 havde Øen 72,466 Indbyggere, for Størstedelen Grækere.

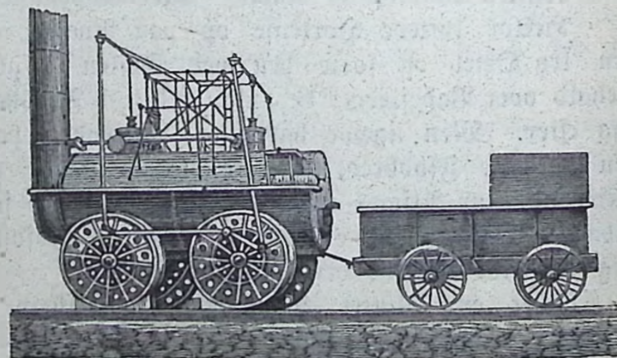
Kefalonia, af de gamle kaldet Kephallenia, talte i 1870 67,509 Indbyggere. Den er næsten over alt opfyldt af Bjærge, Høje og Højsletter; i Midten forener Bjærgene sig til en Kjæde, der bærer det højeste Bjærg paa de joniske Øer, nemlig det 5,670 Fod høje Elatovuni, (italiensk Monte-Nero, i Oldtiden kaldet Aenos). Agerdyrkning og Kvægavl trives kun i ringe Grad, men derimod yder Øen en stor Rigdom af sydlandske Frugter. Indbyggerne holder tillige talrige Skibe og driver en ret betydelig Handel, der lettes ved Øens fortræffelige Ankerpladser. Hovedstaden Argostoli, der er beliggende ved Vestkysten ved en Bugt af samme Navn, har en udmærket Havn; der findes desuden et Lyceum, et katholsk Franciskanerkloster, en Bank, Værfter og Bomuldsvæverier; Byens over 8000 Indbyggere driver livlig Handel med Vin, Frugt, Uld, Silke o. s. v. Men hvor henrivende smuk og fredelig Øen end tager sig ud, har den dog i den nyeste Tid været hjemsøgt af en frygtelig Katastrofe. Den 4de Februar 1867 ødelagde et heftigt Jordskælv Stæderne Argostoli og Lixuri foruden over 40 Landsbyer. — De medfølgende Billeder, som vi i Dag præsenterer „Familievennen"s Læsere, giver tiltalende Prospekter af de tvende Perler blandt de joniske Øer, Korfu og Kefalonia.

Det første Lokomotiv.

Den første Jærnbane til Personbefordring var Linjen Stokton-Darlington i England, og denne Linjes højtidelige Aabning fandt Sted den 27de September 1825. Det er altsaa kun et Tidsrum af nogle og femti Aar, i hvilket Jærnbanevæsenet er blevet udviklet fra den ubetydelige Stokton-Darlington-Linje til et Jernbanenet, der nu slynger sig om Størstedelen af hele Jorden, og som udvides Aar for Aar.

Paa ovennævnte Aabningsdag blev 12 Waggoner trukne af det første Lokomotiv, der var bygget af R. Stephenson i Newcastle, og kjørte med en Hastighed af 6 til 7 engelske Mil i Timen (lidt over 1½ danske Mil). Dette Lokomotiv kostede en Sum af 500 Pund Sterling (ca. 9,000 Kr.) og blev paa Aabningsdagen døbt med Navnet „Lokomotion".

Dette første Lokomotiv, af hvilket vi giver nedenstaaende Afbildning, løb i 25 Aar paa Stokton-

Darlington-Linjen. Det var, som man kan tænke sig, overmaade forskjelligt fra dem, der konstrueres nu til Dags. Som Tegningen viser, havde det to Cylindre anbragt vertikalt oven paa Kjedlen. Fra Krumtap-Axlen, hvorpaa Stempelstængerne virkede, gik Forbindelsesstænger ned paa hver Side af Kjedlen til Krumtappe paa Hjul-Axlerne, hvorved Lokomotivet saaledes sattes i Bevægelse. Det vejede i alt 6½ Tons og havde 16 Hestes Kraft. I de 25 Aar, det gjorde Tjeneste paa den nys nævnte Linje, foretoges der adskillige Forandringer og Forbedringer ved det, men efter at det ikke længer er i Virksomhed, er det igjen sat i den Stand, hvori det var, da det første Gang toges i Brug, og i

denne dets oprindelige Skikkelse findes det nu oprejst foran Nordbanestationen i Darlington.

Danske Digtere.

Johan Carsten Hauch:

„Flygtningen“.

Farvel, du elskte Moderhjem! Farvel du favre Sommer,
hvor Linden først i Blomster staar, og Gjøgen tidligst kommer;
Og hvor jeg kjender hver en Sten og hver en Plet i Sandet
og hver en sølverskægget Pil, der spejler sig i Vandet;

Hvor Græsset voxer grønnest frem, og Maanen skinner klarest,
hvor Stjærnen blinker venligst ned, og Tiden løber snarest.

Men ak! Det er Fortunas Skik at bole med de slette,
den Hund, der vaaged ved min Dør, den vil mig nu forgjætte;

Den Hjort, der græsser i min Lund, den skal en anden skyde,
den Rose, jeg har elsket mest, den skal en anden bryde;

Den Fugl, der ingen Rede har, den maa alene sove;
den Jomfru, der mig kjærest var, en anden vil trolove.

Det brittiske Bibelselskab har — uagtet de betydelige Hindringer, som den lange Isperiode og den uheldige Høst lagde i Vejen for dets Virksomhed — udbredt i 1881 i Danmark 35,797 hellige Skrifter, nemlig c. 10,000 Bibler, c. 15,500 ny Testamenter og c. 10,000 Davids Salmer og andre Dele. Efterspørgslen efter hele Bibler voxer Aar for Aar Selskabet har intet sparet for at tilfredsstille den, ved efter Haanden at foranstalte 3 forskjellige Udgaver, nemlig Hus- og Familie-Biblen i 4to, den storstilede Bibel i 8vo og Lommebiblen i 16mo, der alle i smuk Udstyrelse og Prisbillighed kan maale sig med hvilket som helst Lands Bibel-Udgaver. Den jævnt stigende Afsætning af alle Udgaverne er Selskabets bedste Løn. Af den ny Lommebibel alene solgtes i 7 Maaneder 5,200 Explr. Der udbredtes i Fjor i Danmark ved det danske og det brittiske Bibelselskabs fælles Bestræbelser ikke mindre end 13—14,000 hele Bibler, medens for 10 Aar siden Gjennemsnits-Antallet næppe var 13—1400. Selskabet har i 1881 tilskudt af sine egne Midler 29,000 Kroner til Sagens Fremme. Det brittiske Bibelselskab har nu udbredt i Danmark 539,000 hellige Skrifter og der iblandt i Løbet af de sidste 10 Aar 56,000 hele Bibler.

Sognebibliothekers og lignende Bogsamlingers

— ikke Skolebogsamlingers — Opmærksomhed henledes paa, at den Sum, der i Aar haves til Raadighed til Uddeling til saadanne Bogsamlinger, er bleven forøget med 3000 Kroner, der paa Finantsloven for 1882—83 er bevilgede til dette Øjemed. Andragender fra Bogsamlinger, der ønsker at komme i Betragtning ved Fordelingen af denne Sum, indsendes til Komiteens Sekretær, Dr. phil. Fr. W. Horn, Frederiksborggade Nr. 25, Kjøbenhavn K., inden 1ste Juli, paategnede og anbefalede af en stedlig Autoritet (Sogneraadet, Præsten o. lign.). Andragenderne bør indeholde Oplysning om, hvornaar den vedkommende Bogsamling er oprettet, hvor mange Deltagere den har, hvor stort Medlemsbidrag der betales o. s. v., i det hele, hvad der kan tjene til at vise, i hvilket Omfang den benyttes, og med hvor stor Interesse den omfattes af Beboerne. — Det er en Selvfølge, at Andragender, der er indgivne til Komiteen i Aar i Henhold til tidligere Bekjendtgjørelse, ikke nu behøver at fornyes.

Komiteen for Uddeling af Boggaver.

A. Andresen. E. Holm,
Komiteens Formand.

Fr. W. Horn,
Komiteens Sekretær.

Frederiksborggade Nr. 25. Kjøbenhavn K.

Praktiske Smaavink.

— Naar man vil undgaa, at Læder ødelægges ved at henligge paa fugtige Steder, skal man indgnide det med Alun og Salt.

— Gulnet Vasketøj bleges bedst, naar man lægger det en Dagstid i sur Kjærnemælk. Derefter vaskes det paa sædvanlig Maade.

— Ved at strø Bygavner paa Sæden, hvor der viser sig Snegle, vil baade disse og Regnorme komme frem i Mængde, saa at man let kan opsamle dem.

— Smaahakkede Løg, blandet med Mel, skal ikke blot være et godt Foder for Høns, men tillige være i Stand til at forebygge Sygdomme hos Hønsene, som Betændelse i Hovedet, Øjnene og Svælget, Saar o. s v.

— Flasker, der har indeholdt Lak eller harpixagtige Vædsker, renses bedst, naar man helder lidt spiritus vini i dem og ryster Flasken godt. Derpaa kommer man Vand med stødt Kul i Flasken, ryster denne stærkt og skyller den endelig ud med Vand.

— Vil man spare sig Ulejligheden og Ubehageligheden ved at tilrøge et nyt Porcellænspibehoved, kan man anvende følgende Fremgangsmaade: Man bestryger Pibehovedet indvendig med en tyk Opløsning af Sukker og Stivelse i Vand, stopper det med en simpel, blot

ikke for tør Tobak, antænder denne godt og stiller saa Pibehovedet i Kakkelovnens Trækhul, hvorved det bliver udrøget af sig selv. Naar dette gjentages næste Gang, bliver Hovedet indvendig overtrukket med en Skorpe.

— I vor Tid, da ny Huse ofte bliver beboede forholdsvis kort Tid efter Opførelsen, vil følgende Middel til at befri Værelserne for den usunde og ubehagelige Lugt af Malingen være tilraadeligt: Man stiller en Gryde med gløende Kul midt i Værelset, kaster et Par Haandfulde Enebær paa Gløderne og tillukker Vinduer og Døre; efter et Par Dages Forløb er da Lugten borte.

— Forgyldte Rammer, der er smudskede af Støv og Fluer, lader sig bedst pudse, naar man gnider dem let med en blød, ulden Klud, som er vædet med Provence- eller Mandelolie. Fint polerede Trærammer og Møbler kan behandles paa samme Maade; kun kan man her gnide stærkere end paa forgyldte Ting. Man maa passe, at de fugtede Steder bliver godt aftørrede, da Støvet ellers hurtig sætter sig fast igjen deri.

Blot til Lyst.

— Naar man vil gifte sig med en ung Dame, men i Forvejen ønsker at erkyndige sig om hendes Temperament, er det et aldeles ufejlbart Middel at rive hendes Baldragt itu Bevarer hun under disse Omstændigheder sin Sindsligevægt, kan man rolig fri til hende og betragte sig selv som en lykkelig Mand, hvis hun svarer Ja.

— Et amerikansk Blad meddeler, at en Mand i Illinois døde uden nogen Læges Bistand. Slige Dødsfald skal være meget sjældne.

— Der er nogle Folk, der paastaar, at de lykkeligste Ægteskaber sluttes mellem blinde Kvinder og døve Mænd.

— I det første Numer af en ny Avis, der udkom i Chikago, var der optaget et Brev, undertegnet „en gammel Abonnent".

— Baade unge og gamle Koner, der finder Anledning til at holde Straffeprædikener for deres Mænd, burde huske paa, at et Isbjærg langt snarere smeltes af lidt smukt Solskin end af en bidende Østenvind.

— En Politimand i New York gik forleden Nat forbi et Hus i en ensom Gade og hørte i det samme en Kvindestemme, som skreg der inde af alle Kræfter: „O, George, George! Kom her ind, hurtig! Jenny — Moder! Den lille!" Betjenten antog natuerligvis, at der var Tyve eller Mordere i Huset, brød tappert Gadedøren op, stormede op ad Trappen og erfarede omsider — at „den lille" netop havde faaet sin første Tand.

— En Forretningsmand, der havde en Fordring paa en Kjøbmand i en langt bortliggende By, skrev til en dér boende Sagfører for at forhøre sig om sin Kreditor og modtog følgende Svar: „Manden er død, men det har intet at sige, for han betaler ikke daarligere nu, end han har gjort nogen Sinde før."

Tankekorn.

— Man spurgte en lille fremmelig Dreng, om han troede, at det var værst at støde en andens Følelser eller hans Finger. „Hans Følelser," svarede Drengen. „Det er rigtigt," svarede den ældre, „men hvorfor mener du, at det er værre at støde hans Følelser?" „Fordi man ikke kan binde en Klud om dem saaledes som om Fingeren."

— Det gaar med alt det kloge og prægtige, man hører og ser i Drømme, som med det underjordiske Guld: i det man faar det, er det rigt og herligt, men set ved Dagen kun Stene og visne Blade.

H. C. Andersen.

— Det er et forfængeligt Haab at vente, at man kan behage alle Mennesker. Man kan stille sig, i hvilken Retning man vil; man kommer dog altid til at vende Ryggen til den ene Halvdel af Verden.

Gaadefabrik.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en verdensberømt Sangerinde:

1. By i Holland.
2. By i Irland.
3. Flod i Tyskland.
4. By i Portugal.
5. Kongerige i Evropa.
6. Flod i Rusland.
7. By i Skotland.
8. By i England.
9. By paa Fyen.
10. Flod i Italien.
11. By i Persien.
12. Flod i Frankrig.

Snut.

Rebus.

1. St R 1 G. Ord 9 N. G.

N. K.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 24 (Søndag den 11te Juni):

Firkantet Nød:
I L D
L Y Ø
D Ø D

Udgravningsforetagende: Neapel, Madrid, Le Havre.

Rebus: En trebenet Stol.

Gaaden i Nr. 23, løst af Slanos.

Geografisk Gaade i Nr. 23, løst af Slanos. Cajus Marius, Faaborg.

Rebus i Nr. 23, løst af Slanos. Cajus Marius, Faaborg.

Den firkantede Nød i Nr. 24, løst af „Genierne fra Bogladen".

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. FRISTRUP

6. Aargang. Søndagen den 25. Juni 1882. Nr. 26.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

fter at han en lille Stund havde famlet sig omkring, fandt han paa Bordet et Stykke Brød, som han strax fortærede med stor Appetit. Derpaa nærmede han sig Arnestedet, rodede op i Asken og fandt endnu et Par Kul, der ikke var gaaet ud. Ikke uden Møje lykkedes det ham at faa dem i Flamme, hvorpaa han tændte en Harpixspaan, der var anbragt oven over en Bænk, som stod ved Væggen. Mellem Arnestedet og Væggen stod der et Slags Stativ, paa hvilket der hang forskjellige Klædningsstykker, blandt andet en Gyldenstyks Kjortel af saa fint et Snit, som om den var syet til en Bojar; paa Væggen hang der desuden en Missjurka*) med kostbare Guldforsiringer. Hvad der imidlertid særlig vakte Michaels Opmærksomhed og til en vis Grad forsonede ham med hans ubekjendte Vært, var et af Røg fuldstændig sværtet Helgenbillede, som stod i et Hjørne af Stuen.

Michael gjorde gjentagne Gange Korsets Tegn foran dette, slukkede derpaa Harpixspaanen, lagde sig paa Bænken, strakte sig, gabede — og sov allerede faa Minuter efter de retfærdiges Søvn.

Efter at han en Stund havde sovet nok saa fredelig, blev han pludselig ved et vældigt Ribbensstød kastet ned af Bænken.

„Hvad skal det betyde?“ raabte Michael, i det han fuldstændig vaagen rejste sig halvt op fra Gulvet. „Hvem var det, der puffede til mig? Tag dig i Agt, du Djævleansigt!“

En kæmpestor Fyr med sammenfiltret Skjæg og en bred Dolk i Bæltet stod foran ham og gjorde Mine til at give ham et Puf til.

„Lad det være!“ sagde en anden kraftig Knøs, over hvis Læber næppe de første Dun havde vist sig. „Hvad har han gjort dig, he?“

Med disse Ord stødte han sin Kammerat til Side, stillede sig selv foran Michael og begyndte at betragte ham med store Øjne.

„Han har allerede graat Haar!“ bemærkede han med en vis agtelsesfuld Forundring.

„Hvad har du at blande dig deri, du Tølper,“ raabte den første. „Er han maaske din Fa'er eller Svigerfa'er?“

„Det er mig nok, at han er gammel. Se blot paa hans graa Haar! Jeg siger dig, rør ham ikke, ellers bliver jeg rasende!“

Den lille Skare, der var trængt ind i Hytten, brast ved disse Ord i en høj Latter.

„Tag dig i Agt, Chlopko!“ sagde en af dem.

*) En Slags Jærnhue, der udgjør en Del af en krigersk Rustning.

„Naar Mitka bliver rasende, saa gaar det dig ilde. Bind ikke an med ham, gode Venner!"

„Pokker tage ham!" svarede Chlopko, i det han gik til Side, „er det derfor, vi saa længe har levet i Skovene, for at vi til sidst skulde sanke denne Bjørn op?"

Nogle andre unge Mænd, der alle var bevæbnede, omringede nu Michael og betragtede ham med alt andet end venskabelige Miner.

„Hvor kommer den Flaggermus flyvende fra?" spurgte en af dem, i det han saa Michael lige ind i Øjnene.

Denne var imidlertid atter kommen paa Benene.

„Ej, ej," tænkte han; „saaledes ser altsaa mine Herrer Værter ud . . . lutter Røvere! . . . God Aften, I gode Folk! Men hvor er den Mand, der kalder sig Wanjucha Persten?"

„Hvorledes . . . du ønsker at tale med vor Høvding? Hvorfor sagde du ikke det strax? Havde du skyndt dig at aabne Munden, saa kunde du være sluppen for det Ribbensstød."

„Der er Høvidsmanden!" tilføjede en anden, i det han pegede paa Persten, der netop traadte ind, ledsaget af gamle Fa'er Grib.

„Høvidsmand!" raabte Røverne, „her er en, der ønsker at tale med dig."

Persten tilkastede Michael et hastigt Blik og gjenkjendte ham strax.

„Ah, er det dig, Kammerat!" sagde han. „Hjærtelig velkommen! Hvorledes gaar det hans Naade, Fyrsten? Hvorledes har han befundet sig siden hin Dag, da vi i Fællesskab garvede Rygstykkerne paa Maljutas Opritsniker? De fik ordentlige Tamp der henne ved Djævlesumpen! Kun Skade, at Maljuta undveg os, og at Mitka, den Oxe, lod Chomjak undslippe. De vilde ikke have befundet sig synderlig vel i vore Hænder. Hvor vor lille Fader Czar maa have glædet sig, da han gjensaa sin Søn! Han har vel ærlig belønnet Fyrst Nikita?"

„Ja vel," svarede Michael sukkende, „vor lille Fader Czar Iwan Wassiljewitsch — Gud bevare hans Sundhed! — glædede sig saa meget over sin Søns Frelse, at han derover fuldstændig glemte min Herre, og det lader til, at de fordømte Opritsniker er mere rasende paa ham end nogen Sinde før. Rigtignok har de jo ingen Grund til at være velvillig stemte mod os. Først opførte vi en ordentlig Dans med dem i Medwedewka; derpaa fik Maljuta sig en solid Kindhest ved Djævlesumpen, og i Gaar har Fyrsten forstyrret dem i deres Fornøjelse i Moskwa. Men denne Gang har de fordømte Hunde kastet sig skarevis over ham, tilredet ham saare ilde og slæbt ham bunden til Alexandra-Sloboda. Det havde nu ikke videre at betyde, men denne Søn af en Hund, denne Maljuta, vil gjøre sit bedste for at hævne sig for Kindhesten."

„Hm!" sagde Persten og satte sig ned paa Bænken. „Czaren har altsaa ikke ladet Maljuta klynge op? Hvorledes kan det være muligt? . . . Nu, han er sin egen Herre . . . Og hvad tænker du paa at gjøre?"

„Sig mig blot først — med hvilket Navn skal jeg tiltale dig, Broder?"

„Kald mig Wanjucha og dermed basta!"

„Velan, Broder Wanjucha, jeg ved ikke selv, hvad jeg skal gjøre. Kunde du ikke komme mig til Hjælp? Et Hoved er godt nok, men to er bedre. Derfor har ogsaa Mølleren sendt mig afsted til dig. Gaa til Høvidsmanden, sagde han, han vil hjælpe dig; jeg ser allerede af Varslerne, at alt vil lykkes for ham, og han vil høste en rig Løn for denne Forretning! Gaa til Høvidsmanden, sagde han."

„Til mig? Sagde han til mig?"

„Ja, til dig, Broder, netop til dig. Gaa til Høvidsmanden, sagde han; hils ham fra mig og bed ham om for enhver Pris at frelse Fyrsten. Jeg ser allerede, at det vil lykkes ham, og at han vil høste en rig Belønning — det ser jeg af Varslerne! Han maa altsaa for enhver Pris sørge for at befri Fyrsten; jeg skal aldrig glemme ham denne Tjeneste, sagde han. Derimod — hvis Høvidsmanden ikke frelser Fyrst Nikita, saa vil ingen Ting mere lykkes for ham; han vil visne hen lige som en Plante uden Vand og gaa fuldstændig til Grunde!"

„Har han sagt det?" spurgte Persten og bøjede eftertænksomt Hovedet ned mod Brystet. „Jeg skulde virkelig visne hen?"

„Ja, Broder, dine Arme og Ben, sagde han, vilde hentørres, og over dit Hoved vil der komme saadanne Ulykker, at man maa gyse alene ved Tanken derom!"

Persten hævede Hovedet og saa skarpt paa Michael.

„Har Mølleren ellers intet tilføjet?"

„Jovist, Broder!" vedblev Michael, i det han kastede et stjaalent Blik hen paa en uhyre Skaal med dampende Suppe, som Røverne netop var i Færd med at sætte paa Bordet. — „Mølleren tilføjede desuden: Sig til Høvidsmanden, at han skal modtage dig og give dig at spise og drikke, som om det var mig selv, der var kommen. Hovedsagen er imidlertid, sagde han, at Fyrsten bliver befriet . . . Det er alt, hvad Mølleren har sagt, Broder."

Og Michael fæstede forventningsfuldt sit Blik

paa Høvidsmanden for at opdage, hvilket Indtryk hans Ord havde gjort.

Men Persten saa gjennemtrængende paa sin Gjæst og brast derpaa i en lystig, skingrende Latter.

„Ej, ej, gamle! Mølleren har altsaa virkelig sagt til dig, at jeg var fortabt, dersom jeg ikke reddede Fyrsten?“

„Javel, Broder,“ svarede Krigsknægten en Smule forvirret. „Baade Arme og Ben . . .“

„Du er snu nok, min kjære!“ afbrød Persten ham, i det han klappede ham paa Skulderen og vedblev at le, „kun har du taget fejl af mig, naar du mente, at du kunde lade mig løbe med saadan en Vildmand. Sæt dig nu her hos os,“ tilføjede han og traadte hen til Bordet. „Vær velkommen! Her er en Ske; nu spiser vi først til Aften. Kan jeg hjælpe Fyrsten, saa er dine Æventyr overflødige. Men hvorledes og hvormed skal man hjælpe ham? Er han i Fængsel?“

„Javel, Broder, i Fængsel.“

„I det, der vender ud til den Plads, hvor Maljutas Hus ligger?“

„Ja, netop det. Det er det stærkeste af dem alle.“

„Og hvem har Nøglerne?“ — Maljuta?“

„Da vi var i Alexandra-Slobroda, saa jeg flere Gange, at Gregor Skuratoff begav sig til Fængslerne for at tage Fangerne i Forhør; Nøglerne befandt sig altid i hans Hænder. Om Aftenen bringer han dem til Czaren, der lægger dem under sin Hovedpude.“

„Men hvordan Pokker skal man saa bære sig ad med at befri din Fyrste?“ udbrød Persten og kastede sin Ske fra sig. „Saa sig mig dog, hvorledes man skal befri ham!“

Michael kløede sig bag Øret.

„Der ser du selv; det er fuldstændig umuligt!“

„Det ser jeg,“ svarede Michael og kastede ligeledes sin Ske fra sig. „Men jeg kan ikke overleve ham; jeg vil begive mig til min Herre; lægge mit gamle Hoved ved Siden af hans og blive ved at tjene ham i den anden Verden, naar jeg ikke kan gjøre det længere i denne!“

„Naa, naa, fortvivl blot ikke lige strax! Maaske er din Fyrste endnu ikke kommen i Fængsel. Saa er der endnu ingen Grund til at græde; men er han allerede spærret inde, saa . . . ja, lad mig en Gang se . . . jeg kjender Alexandra-Slobroda meget godt; i forrige Maaned bragte jeg en Bjørn der til. Ogsaa Kejserborgen kjender jeg; jeg har set mig ordentlig omkring; jeg tænkte ved mig selv: det kan maaske en Gang tidligere eller senere komme dig til Nytte . . . Vent lidt; lad mig tænke mig om . . .“

Persten grublede.

„Jeg har det!“ udbrød han pludselig og sprang op . . . Fatter Grib! Fyrsten har frelst os begge to fra Døden — nu vil vi frelse h a m! Nu er det vor Tur! Vil du ledsage mig til et vanskeligt Foretagende?“

Den gamle Røver rynkede Panden og rystede paa sit hvide Hoved.

„Hvorledes, Grib, du vil ikke?“

„Er du fra Forstanden, Høvidsmand? Eller har du ikke hørt, hvor Fyrsten er indespærret? Sagde han ikke, at Nøglen hele Dagen var i Maljutas Hænder og om Natten under Czarens Hovedpude? Hvad er herved at gjøre? Med en Vidjekvist støder man ingen Dør ind. Er han fortabt, saa er han fortabt! Jeg indser ikke, hvorfor vi ogsaa skulde gaa til Grunde. Hvad hjælper det ham, at man klynger os op?“

„Du har Ret, Fatter Grib, men ser du, det er ikke for ingen Ting, at Ordsproget siger: „Den, der betaler sin Gjæld, forøger sit Bo.“ Havde Fyrsten ikke frelst os den Gang, hvor havde vi saa været nu? Vi havde hængt i en eller anden Birk, og Vinden havde spillet Bold med vore Benrade! Han tænker sikkert ved sig selv: „Naa, den Gang hjalp jeg de brave Knøse ud af Faren; nu vil de ogsaa frelse mig!“ Men dersom vi lader ham i Stikken, og man fører ham til Skafottet — saa vil han sige: „Fy, hvad er det for Folk! At røve og brandskatte, det forstaar de — men de Velgjerninger, man viser dem, dem glemmer de! De udgyder uskyldigt Blod,“ vil han sige, „men befri et Kristenmenneske, det er ikke deres Sag! I Sandhed, jeg vil ikke indlægge et eneste godt Ord for dem hos Vorherre! Lad dem gaa til Grunde baade i denne og den anden Verden!“ Det vil Fyrsten sige!“

Fatter Gribs Pande formørkedes mere og mere. Man kunde se paa hans haarde, strænge Træk, at han kæmpede en haard Kamp med sig selv. Persten havde aabenbart rørt ved et følsomt Punkt i hans forhærdede Hjærte.

(Fortsættes.)

Fru Anna Holck.

En historisk Skitse ved V. O.

Det var tunge, triste Dage. Vinteren havde lagt sin isnende Haand over Land og Sø og givet Naturen et lige saa tavst og mismodigt Præg, som der var Mismod og Mørke i Sindene. Et eneste lyst, straalende Øjeblik havde der rigtignok været; det var kommet som et Nordlysblink i den strænge Vinter hin Februardag, da Kjøbenhavns Borgere afslog Svenskernes Storm paa Hovedstaden, men derefter fulgte atter en tung og knugende Tid, medens Fjenden hærgede trindt om i Landet, og Nød og Angest havde til Huse ikke mindre i Adelsmandens Gaard end i Bondens usle Hytte.

Efter den mislykkede Storm paa Kjøbenhavn havde Karl Gustav besluttet at udhungre Byen, men han opdagede snart, hvilke betydelige Tilførsler af alle Slags Levnetsmidler den modtog fra de omliggende Øer, Møen, Falster, Lolland og Langeland, og han fattede da den Plan at afskære de belejrede fra denne Tilførsel ved Erobringen af de nævnte Provinser. Strængere Tid end denne havde det danske Folk næppe kjendt. Blodig Ufærd rasede overalt, Handel og Vandel var standset, og hvad værre var, ingen kunde være rigtig sikker paa sit Liv; Hustruen skjælvede for sin Mand og Moderen for sin Søn, thi der var Brug for alle Kræfter, baade gamle og unge, og man lagde ikke Hænderne i Skjødet i daadløs Ro; det mærkede bedst Svensken, som maatte bøde med mange braadne Pander, inden han fik de danske Øer bragt under Aaget. Saa kæmpede de begge i Fællig, den ubarmhjærtig strænge Vinter og den lige saa ubarmhjærtige Fjende, for at knuge Danmark til Døde i det haarde Favntag; men der var danske Mænd og Kvinder, som evnede at holde Kampen ud, og midt i al denne Nød og Strid var der Glimt af et Mod og en Sindsstyrke, som varslede om mere lykkelige Dage.

At ogsaa retfærdigt, men grumt Had og Haardhed maatte finde Udtryk under disse Vilkaar, var et nødvendigt, om end sørgeligt Onde, og det er netop et saadant Træk fra hin Uvejrstid, et Træk af en Kvindes List og Mandhaftighed, vi her skal meddele.

I den store, flisebelagte Dagligstue i Stensgaard Hovedbygning sad en Aftenstund i Vinteren 1659 en høj, statelig Kvindeskikkelse bøjet over sin Bønnebog og med Kinden støttet til sin Haand, i en dybt hensunken Stilling. Det usikre Skjær fra Tællelyset, hvis Flamme viftede urolig hid og did for Trækvinden, der fór pibende ind gjennem de sprukne Vinduesruder, belyste trægt og søvnig Værelsets mørke Panel og de store, massive Skabe og Dragkister, hvormed det var udstyret. Den høje Kvindeskikkelse sad i en med al Slags Billedværk udskaaren Lænestol, der var rykket saa nær hen til Bordet, at Lyset, hvor søvnig det end brændte, dog formaaede at vise hendes regelmæssige, noget skarpe Træk, der røbede en haard og viljestærk Karakter. Hun bar en fuldstændig sort Klædning, og den Gyldenstykkes Hue, som Datidens Damer brugte, var ombyttet med en Hue af sort Tøj uden det mindste oplivende Smykke; ogsaa den fremstaaende Pibekrave havde samme Farve. Hun sad saa stille og ubevægelig, at man kunde fristes til at antage hende for Sorgens legemliggjorte Sindbillede, kun nu og da vendende Bladet i Bønnebogen, hvis knitrende Raslen af det gamle Pergament var den eneste Lyd, der afbrød Stilheden. Lyset var allerede i Færd med at brænde ned i Stagen, uden at den alvorlige Kvindeskikkelse syntes at lægge Mærke dertil; hun vedblev at vende Blad for Blad i sin Bønnebog, eller ogsaa kom der med ét en lang Pavse, under hvilken hun stirrede ud i den halvmørke Stue med et underlig stift Blik, som søgte hun nogen, hun var vant til at finde i sin Nærhed.

Hun hørte ikke heller, da Døren blev aabnet for at indlade en lille, gammelagtig Mand, hvis sparsomme graa Haar faldt ned over hans Pande og Kinder. Skoene havde han sat uden for Døren, og han nærmede sig nu med forsigtige, ængstelige Skridt, som var han bange for at forstyrre Naadigfruen i hendes fromme Betragtninger. Han stod nu midt i Stuen, men hun gjorde endnu ikke Mine til, at hun havde hørt ham komme. Saa tog han endelig Mod til sig og sagde ganske sagte:

„Naadigfrue!"

Hun fór sammen og saa op med et hastigt, næsten vildt Blik, der skræmmede Manden et Par Skridt tilbage. Men strax efter besindede hun sig, satte sig til rette i Lænestolen og gav ham et Vink til at komme nærmere.

„Jeg husker det ikke rigtig; har jeg kaldet dig herop, Knud Ridefoged, eller har du selv et Ærende at bringe mig?"

Spørgsmaalet kom tungt og langsomt, som om det kostede hende Anstrængelse at rive sig ud af den Tavshed, hvori hun havde været hensunken.

Den gamle Ridefoged saa et Øjeblik bekymret paa sin Frue og svarede derpaa i en beskeden, dæmpet Tone:

„Nej, Naadigfruen har ikke kaldt paa mig, men jeg kommer ydmygeligst af mig selv for at spørge Naadigfruen, om det ikke var bedst at finde et sikkert Skjulested for det lødige Sølv og anden Kostbarhed, som vi endnu har her paa Gaarden, for Niels Røgter har bragt Bud i Aften, at den fjendtlige Afdeling er set kun nogle Mil herfra.

„Ja, det er rigtig, jeg vidste det nok," svarede hun, men det lød snarere, som det var til sig selv end til Ridefogden, hun talte. Saa saa' hun igjen op med det samme hastige Blik som før.

„Ja, det er rigtig, jeg havde ogsaa tænkt at lade dig kalde, Knud; her bliver Arbejde i Huset de nærmeste Dage. I maa gjøre Sommerstuen her næst ved i Stand og indrette alt til et artigt Gjæstebud, ved hvilket intet maa mangle. Hører du, Knud, der skal diskes op med Mad og Godtøl og Vin, saa rigelig, som ikkun Gaarden formaar i disse strænge Tider."

Den næsten dødlignende Ro, som nys havde været udbredt over hendes Ansigt, var pludselig bleven afløst af et Udtryk af kraftig Energi. Hun havde rejst sig op og stod med den ene Haand støttet mod det svære Egetræs Bord, medens hun rakte den anden frem med en stolt, bydende Bevægelse.

Gamle Knud Ridefoged stirrede med vidt opspilede Øjne paa sin Frue, som om han var uenig med sig selv om, hvor vidt han kunde tro sine egne Øjne og Øren, men han fik ikke mange Stunder til at undre sig, thi Naadigfruens Blik blev endnu mere strængt og befalende, i det hun gjentog:

„Naa, forstaar du mig ikke, Mand! Tøv ikke med at gjøre, som jeg siger!"

Han skyndte sig ud af Værelset, langt hurtigere end han var kommen ind, og saa snart hun var alene, forandrede hendes Mine sig paany. De spændte Træk slappedes og røbede nu en Kamp mellem Uvished og et Øjebliks Frygt. Saa greb hun Bønnebogen, der endnu laa opslaaet paa Bordet, og førte den heftig, med fast knugede Hænder op til sit Bryst.

„Det maa saa være," sagde hun i en dæmpet, højtidelig Tone. „Øje for Øje og Tand for Tand", siger gammel Tale. Da de bragte mig min Husbonds blodige Lig, svor jeg som en ægte Danniskvinde at hævne hans Død, og Vincent Stensens Enke svigter ikke sit Ord."

Hun satte sig stille ned i Stolen, og det spændte Udtryk veg endnu en Gang Pladsen for et Præg af fuldkommen Ro, som den urokkelig tagne Beslutning syntes at gjøre end mere ubevægelig.

* * *

I Stensgaard Bryggers og Fadebur herskede der nogle Dage efter den ovenfor beskrevne Scene en for hint Tidspunkt højst usædvanlig Travlhed med at brygge og stege og hente Øl og Vin op fra Kjælderen, og alt imedens udrettede Folkene deres Dont med Miner, der enten røbede Betænkelighed eller frygtsom Uvished. Det var kun en fjorten Dage, siden deres Husbond, Landsdommeren paa Langeland, velbyrdige Herr Vincent Stensen, var bleven stedet til Jorden efter at være falden med Ære i Kampen mod Svenskerne, hvem han alt i Forvejen havde gjort betydeligt Afbræk med det Mandskab, som han i al Hast havde faaet samlet. To Gange havde han slaaet dem tilbage under deres Forsøg paa at gaa i Land paa Langeland; men i det tredje Angreb, som Svenskerne gjorde under Wrangel og Horn, var han bukket under for Overmagten og faldt i den Kamp, som til sidst havde fundet Sted ved Annemosegaard. Den modige Landsdommers Fald havde bevirket en almindelig Modløshed; hans Folk og Tyende sørgede oprigtig over hans Død, men tungest af alle ramte den dog hans mangeaarige trofaste og højsindede Hustru, den ædle Fru Anna Holck, der nu sad som Enke paa Stensgaard. Tyendet havde været Vidne til hendes hjærteskærende Sorg, da hun erfarede sin Husbonds Død, og i de fjorten Dage, som var forløbne siden Jordefærden, havde hun lukket sig inde i sine Værelser og vilde hverken se eller tale med nogen. Af Ængstelse for deres Madmoder var det da, at Knud Ridefoged som det fornemste Tyende paa Gaarden var gaaet op til Herskabsboligen for med det samme at meddele Svenskernes betænkelige Nærhed. Man kan derfor nok forstaa hans og de øvrige Folks Forbavselse over ved denne Lejlighed at faa Befaling af den dybt nedbøjede Enke til at gjøre Anstalter til et stort Gjæstebud. Hver enkelt af Tyendet havde sine egne Tanker om denne gaadefulde Sag, og for lutter Rysten paa Hovedet og Snakken frem og tilbage om, hvordan det mon dog stod til med Naadigfruen, gik det grumme sent med Arbejdet.

Saa var det ved Nadvertid samme Dags Aften, da hele Gaardens Mandskab og alt Tyendet var samlet i Borgestuen. Som de aller bedst sad og talte om det forestaaende mærkværdige Gjæstebud, stod Fru Anna midt imellem dem. Der blev med et tavst og stille i den snakkesalige Kreds, hvor nys den ene havde talt i Munden paa den anden, og alles Blikke vendte sig mod den blege, sørgeklædte Frue. Hun lod til Gjengjæld sine Øjne glide pro-

vende hen ad Rækken af det mandlige Tyende, der med Undtagelse af Ridefogden bestod af lutter haandfaste, stærkt byggede Karle. Denne Mønstring varede et Par Sekunder; Folkene havde imidlertid allesammen rejst sig op med skyldig Ærbødighed for Herskabet, og i Baggrunden af den rummelige Folkestue hviskede et Par af Pigerne sammen, om hvilket nyt Uheld dette uventede Besøg vel havde at betyde. Vincent Stensens Enke saa sig endnu en Gang om i Kredsen og tog saa Ordet med fast og stærk Stemme.

„Lad mig uden Omsvøb sige Jer, Folk, hvorfor jeg kommer og forstyrrer Jer Nadver. I havde en god Husbond og jeg en god Ægteherre; ham slog Svensken ihjel, og jeg har svoret at hævne hans Død. Vil I nu tjene mig som brave Dannismænd ogsaa i dette Stykke, saa skal I have Tak baade af mig og af ham, som nu er salig i Himlen. Men er der nogen af Jer, som heller vil være fri for at være med til dette Vovespil, saa sige han kun til; jeg befaler Jer intet i denne Sag, men æsker kun Jere Vaaben og stærke Næver til Hjælp for at undgjælde Fjenden lidt af al den Mén, han har gjort os."

Der var igjen et Øjebliks fuldkommen Stilhed; derpaa traadte Knud Ridefoged frem af Kredsen og gik hen til Fru Anna.

„Jeg er parat til at tjene Jer, Naadigfrue, med Liv og Blod, ligesom jeg tjente Jer salig Ægteherre, og jeg tør svare for, at der ikke er en ærlig Mand her paa Gaarden, der ikke vil som jeg." En bifaldende Mumlen fra det øvrige Tyende bekræftede Ridefogdens Tale.

„Nuvel," tog Enken atter Ordet, „saa vil I snart spørge nyt om, hvad det Gjæstebud, jeg gjør for Svensken, har at betyde. Du, Knud, følger med mig op, for at jeg kan give dig min nærmere Ordre, og I andre skal have Tak for jeres Troskab og Djærvhed, som jeg om en føje Stund vil faa Brug for."

Dermed gik Fru Anna lige saa rolig og værdig, som hun var kommen, fulgt af Knud Ridefoged.

* * *

Ved Siden af Dagligstuen paa Stensgaard ligger den saakaldte Sommerstue, en rummelig Sal med en Karnap i Taarnet, der vender ud til Haven. Rundt om paa Væggene hænger der Billeder af den Stensenske Slægt; over Kaminen er der to Portræter af Vincent Stensen og hans Frue, Anna Holck. Et vældigt Egetræes Skab er ellers Salens væsentligste Bohave, men hin Aften Anno 1659 var der opstillet et bredt og langt Fyrretræes Bord, dækket med en snehvid Dug og rigelig forsynet med alle Slags Spise- og Drikkevarer. De mørke, egetræspanelede Vægge, der i lange Tider ikke havde givet Ekko af nogen højrøstet Tale, gjenlød endnu en Gang af kaad Spøg og larmende Ordvexling, thi de svenske Officerer, som Fru Anna havde indbudt, var alle mødte, og de havde allerede taget saa godt til sig af de fremsatte Lækkerier og den stærke Vin, at Stemningen begyndte at naa sit Højdepunkt. Den blege, sørgeklædte Frue, der sad ved den øverste Bordende som den eneste kvindelige Repræsentant i dette brogede Selskab, dannede en underlig skærende Kontrast til de vilde, larmende Krigere. I Begyndelsen af Maaltidet havde hendes Nærværelse øvet en hæmmende, ja næsten trykkende Indflydelse paa deres Overmod, men efterhaanden som Vinen og det stærkt bryggede Øl steg dem til Hovedet, glemte de mere og mere, at der var en Kvinde til Stede; de raa Elementer fik efterhaanden Lov til at gjøre sig uhindret gjældende, og de faa, mere høviske og maadeholdne Deltagere i den danske Frues Gjæstebud lod sig enten rive med af Strømmen eller forholdt sig passive over for deres Kammeraters Kaadhed.

Og alt imedens sad Fru Anna ved den øverste Bordende, iført sin sorte Dragt og med den tugtige Enkekappe. Kun nu og da røbede en svag Sitren i de stolte Mundviger, hvad der gjærede i hendes Sind. Havde det ikke været raa og overmodige Krigere, der allerede var dygtig berusede af de stærke Drikke, vilde de sikkert have følt sig uhyggelig berørte af den tavse, sørgeklædte Skikkelse, der betragtede snart den ene, snart den anden af dem med et stift, glødende Blik. Lysene begyndte at brænde ned i Stagerne, og Vinen flød i Strømme mellem de væltede Krus og Kander. De skjæggede Soldaterfysiognomier blev mere og mere fortrukne, og Talen og Spøgen var for længe siden gaaet uden for Sømmelighedens Grænser.

Øjeblikket nærmede sig, hvor hun vilde bringe Gjengjældelse over sit Fædrelands Fjender, men endnu tøvede hun med at give det aftalte Tegn til sine Folk. Hun pressede Haanden fast til sit bankende Bryst. Skulde virkelig en blødagtig Medlidenhed faa Magt over hende, saa at Modet skulde svigte hende i det afgjørende Øjeblik! Hun tøvede endnu, da hun i det samme følte en tung Haand lægge sig paa hendes Arm. Det var en af de svenske Officerer, just ham, der mere end nogen af de andre havde udmærket sig ved sin raa og overmodige Adfærd.

„Ej, ædle Fru Anna, I er saa bleg, tykkes det mig!" udbrød han med tykt Mæle. „I lader just ikke til at more eder i vort muntre Selskab, og som en artig Gjæst vil jeg gjærne skaffe eder en liden Morskab. Se her, min dydsirede Frue, jeg skal med denne gode Rytterpistol ramme Jer vel-

byrdige Stamfader, som hænger saa bleg og gusten der paa Væggen, lige i Planeten; den Spas vil sikkert gjøre eder mere lystig!"

Med disse Ord hævede Officeren sin Pistol og fyrede den af mod det betegnede Billede, hilset af sine Kammeraters larmende Bifaldsbrøl. Den kaade Spøg blev strax optagen af alle de andre, og med øredøvende Spektakel, krydret med den raaeste Spot, begyndte nu de drukne Officerer at skyde til Maals efter Billederne.

Nogle Minutter betragtede Fru Anna den vilde Leg, saa tøvede hun ikke længer. Sagte og ubemærket nærmede hun sig Døren, der førte ind til det tilstødende Værelse, og slog tre Gange med sin knyttede Haand mod Fyldningen. I det samme blev den smækket op udvendig fra, og ind styrtede Gaardens Mandskab, bevæbnet med Bøsser og blanke Vaaben.

Et forvirret Hyl fra de drukne Svenskere lød dem i Møde, og snart var Værelset forvandlet til en vild Kampplads, der kun oplystes af de søvnige Tællelys paa Drikkebordet, hvor Vin og Øl nu blandedes med de kæmpendes Blod. Kun en kort Stund varede den blodige Kamp, saa laa hver eneste Svensker slagen paa Stedet. Fru Anna havde ikke villet forlade sine Folk; hun blev nærværende under hele den frygtelige Scene, og først da Sejren var hendes, søgte hun tilbage til sit ensomme Kammer.

* * *

Saaledes hævnede Anna Holck sin Husbonds Død og gjengjældte efter Evne Fjendens Vold mod hendes Landsmænd. Gulvet i Stensgaards Sommerstue skal endnu indtil for faa Aar siden have baaret Mærker af Blodpletter efter hin Kamp, fortæller J. M. Thiele i „Danmarks Folkesagn". I halvtredje Hundrede Aar har Stensgaard været i de Stenseners Besiddelse; fordum kaldtes den nok Krogager. Om den nuværende Bygnings Alder er man ikke enig; nogle mener, at den skriver sig fra 1578, andre antager fra 1685.

En og den samme.

En Fortælling.

Baron v. P.'s Malerisamling i Stuttgart er bekjendt som en af de kostbareste og bedst valgte Samlinger af den Art, der ved sin Ejers Rundhaandethed og sjældne Smag er bragt op til at være en virkelig Kunstskat. To Gange om Ugen, nemlig Mandag og Torsdag, er Galleriet aabent for Publikum, der paa disse Dage har Lejlighed til at fryde sig ved Synet af de berømte Værker, som Samlingen indeholder, og hvoraf vi exempelvis skal nævne „Venus's Triumf" af Rubens, nogle sjældne Stykker af Rembrandt og to eller tre Portræter af Van Dyck. Et af de sidstnævnte er et lille, men værdigt Arbejde af den udmærkede Malers Pensel, der med god Grund kan betragtes som Samlingens Perle, og som talrige Gange er blevet kopieret af dygtige Kunstnere. Portrætet fremstiller en ung Pige af usædvanlig Skjønhed, der er afbildet med Gudinden Dianas Attributer. Den opgaaende Maanes Straaler kaster deres Gjenskin paa hendes nøddebrune Lokker, der i ubunden Fylde falder ned om en fortryllende Hals; hun holder en Bue i sin højre Haand, og den yndefulde Skikkelse er omsluttet af en grøn, folderig Robe. Den fine, ungdommelige Figur, det blomstrende, friske Ansigt og det lette Smil, som kruser Rosenlæberne, synes strængt taget ikke at passe for en Afbildning af den himmelske Jægerinde; men i Øjets Udtryk ligger der et ubeskrivelig sælsomt og fængslende Blik, paa en Gang koldt og dog tillokkende og fortryllende. Det smukke Ansigt er en Hebes paa samme Tid, som det forunderlige Øjepar synes at tilhøre Circe. Faa har standset foran dette Portræt uden at spørge: „Hvem var hun? Hvorledes er hendes Livs Historie?" Men i denne Retning er Maleriet tavst; Navnet og Historien, der maaske knytter sig til den smukke Original, er ukjendt, og Portrætet er kun betitlet: „Van Dycks Diana".

En stormfuld Eftermiddag i Marts opholdt to Personer sig ved det nys beskrevne Maleri. Den ene var en gammel Mand, hvis bøjede Figur og nedslaaede Blik, der passede godt til de sølvgraa Lokker, vidnede om oplevede Sorger; han stod med foldede Hænder, betragtende den afbildedes Ansigt med et Udtryk af sorgfuld Ømhed og Fortabelse i gamle Erindringer. Den anden, en ung Kunstner,

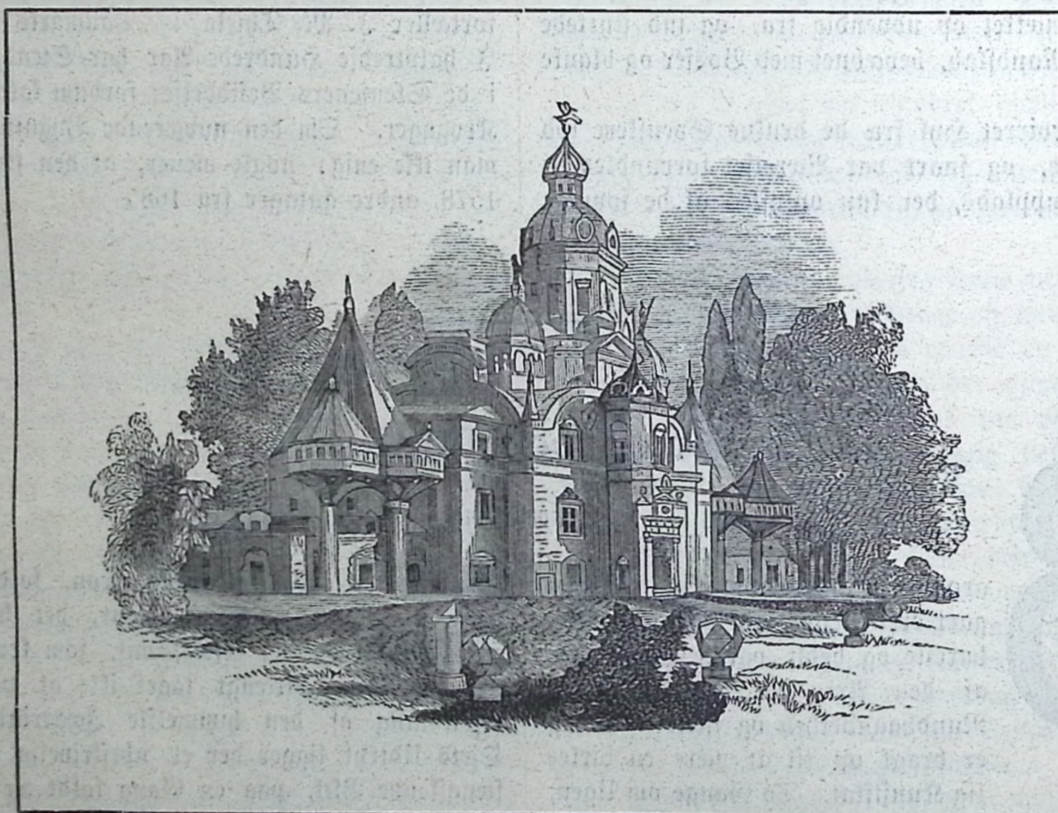
der sad ved sit Staffeli, var i Færd med at tage en Kopi af Dianabilledet. Den unge Mand var smuk, men bleg, og i de store mørkeblaa Øjne var der et smerteligt og tungsindigt Udtryk; hans rige, mørke Haarfylde var strøget tilbage fra den hvælvede Pande, og hans milde Ansigtstræk, der bar et kjendeligt Spor af svækket Helbred, skjønt de aandede Geniets Styrke og Inspiration, havde en slaaende Lighed med Tysklands største og ædleste Digter, Schiller. Han arbejdede med ivrig Flid paa sin Kopi, der dog ikke ganske holdt sig Originalen efterrettelig. Under hans Pensel havde det ungdommelige Ansigt formet sig til en Kvindes Udseende, der syntes at være i en Alder af tredive Aar; de glimrende Øjne var blevne sørgmodige, den skjøntformede Mund, saa smilende i Originalen, talte nu i hver Linje om Bekymring og Lidelser, og en mat, bleg Farve, Vidnesbyrdet om en dødelig Sygdom, maatte erstatte Roserne paa Dianas blomstrende Kind. Det var det samme Ansigt, men Ungdommens Glans var forsvunden og Smertens og Lidelsens Skygge traadt i Steden for. Det var, som Maleren havde villet gjengive et smukt Landskab, der før straalede i Solskinnets Guld og Sommerens glimrende Farver, men havde valgt at fremstille det med en skyfuld Himmel og kun prydet af Efteraarets sidste hensygnende Blomster. Ogsaa Dragten havde han forandret. I Steden for Buen og den grønne Jagtklædning var hun nu iført en folderig Dragt af sorte Kniplinger, der dannede en karakteristisk Baggrund for det blege, tungsindige Ansigt. Den smalle Haand, paa hvilken der funklede en Diamant, holdt Dragten sammen over Brystet; men det var ikke længer Dianas rosenrøde, buttede Haand, det var en Sygs blege, næsten gjennemsigtige Fingre.

Det var, som vi allerede har bemærket, en stormfuld Dag. Endnu havde ingen Besøgende forstyrret den gamle Mands sørgmodige Beskuen eller den unge Kunstners travle Pensel. Pludselig gik Døren op til Galleriet, og en høj, smuk Mand traadte ind og nærmede sig det Sted, hvor Dianas Portræt befandt sig.

„Min Gud! Hvilken Lighed," var hans første Udraab, saa snart han fik Øje paa Maleriet.

Den gamle Mand fór sammen, og Kunstneren saa op fra Arbejdet.

Den nys ankomne saa længe og i Tavshed paa Van Dycks Arbejde. Til sidst drog han et dybt Suk og syntes atter at ville begive sig bort; men i det han gik forbi den unge Maler, saa han dennes Arbejde og standsede atter for med

Oranienborg. (Se Side 361).

En engelsk Fabrikegn. Ved Worcester. (Se Side 361).

synlig Interesse at betragte den næsten fuldt færdige Kopi.

„Tør jeg spørge Dem, min Herre,“ sagde han efter en kort Betænkning, „hvorfor De har forandret Ansigtets Udtryk og Farve saa vel som Dragten i Deres Kopi af dette Portræt?“

„Gjærne, min Herre,“ svarede Kunstneren høflig. „Jeg har kopieret Maleriet, ikke paa Grund af dets kunstneriske Værdi, men fordi det har en ualmindelig, tilfældig Lighed med en Person, jeg en Gang har hast kjær, og som nu er død. Jeg har ikke kjendt hende i hendes Ungdom, da hun var i Besiddelse af sin Sundhed og sin Skjønheds fulde Glans; vi mødtes først, da hun som en stakkels lidende var bukket under for den Sygdoms Ødelæggelser, der hurtig afsluttede hendes Liv. Det er hendes Træk, jeg har ønsket at male, ikke den blomstrende Skjønhed, som Van Dycks elskværdige Jægerinde besidder.“

„Sælsomt i Sandhed,“ ytrede den fremmede; „det originale Maleri har ligeledes en forunderlig Lighed med en Dame, som en Gang var mig dyrebar.“

Den gamle Mand vendte sig hastig om mod den talende.

„O, min Herre,“ udbrød han bønfaldende. „Dette Maleri ligner min Rosa, min tabte Rosa. Var hun, som De kjendte, dette Navn? Var hun en ung Landsbypige med store, brune Øjne og mørkt Haar? O, min Herre, sig mig for Guds Skyld, hvor er hun, hvor kan jeg finde hende?“

I sin Bevægelse greb den gamle Mand lidenskabelig den fremmedes Haand.

„Har De virkelig kjendt Grevinde Orlanoff?“ spurgte den unge Kunstner.

Den nys ankomne saa med Forundring snart paa den ene, snart paa den anden.

„Den Person, om hvem jeg talte, var hverken en Landsbypige eller en fornem Grevinde. For Aaringer siden kjendte og elskede jeg en Pige, der hed Ida Rosen, og som var Balletdanserinde ved den kejserlige Opera i Prag; da jeg betragtede dette Maleri, var det, som jeg atter saa hende for mig.“

Den gamle Mand strakte sin skælvende Haand hen imod Portrætet.

„Saaledes saa Rosa ud den sidste Gang, hun stod for mig.“

„Og saaledes var Grevinde Orlanoff den sidste Aften, jeg var hos hende,“ sagde den unge Kunstner, i det han pegede paa Lærredet i sit Staffeli.

Der indtraadte et Øjebliks Tavshed. Enhver af de tre Mænd henfaldt i sorgfuld Erindring om det forbigangne. Vinden hylede endnu vildere uden for, og en tæt, fin Regn faldt larmende paa Vinduesruderne.

Den sidst ankomne tog først Ordet.

„Mine Herrer,“ begyndte han, „vort Eventyr er ganske sælsomt. Ved et Tilfælde mødes vi alle tre paa dette Sted, hvortil vi er ledte hen i en fælles Hensigt og, som jeg tror, forenede i en fælles Sorg. Jeg vil tilstaa, at jeg er nysgjerrig efter at lære de Begivenheder at kjende, som jeg er overbevist om, at der for enhver af Dem knytter sig til Erindringen om den Person, som De synes at finde Lighed med i Maleriet, og jeg vil til Gjengjæld for Deres Fortrolighed give Dem min egen. Jeg vil fortælle Dem, hvor jeg første Gang mødte Ida Rosen, hvorledes jeg vandt og atter tabte hende. Hvad siger De om at følge mig til min midlertidige Bolig i Hotel Marquard? Der kan vi ved et Glas god gammel Madeira passiare i al Selskabelighed, og maaske vi kan gjøre vore Erindringer lidt lysere og mindre besværlige at bære ved at meddele dem til hverandre. Dog, tillad mig, førend De svarer paa mit Tilbud, at præsentere mig selv. Mit Navn er Theodor Holm, og jeg er første Tenor ved den kgl Opera i Dresden.“

„Og jeg er Frantz Mejsner, Kunstner, til Deres Tjeneste,“ sagde den unge Maler, i det han hjærtelig rystede Holms fremrakte Haand.

„Mit Navn er Johann Keller, jeg er Organist,“ tilføjede endelig den gamle Mand med et høfligt Buk.

„Godt, mine Venner, tør jeg saa haabe, at De vil være mine Gjæster?“

„Gjærne, min Herre, naar De ønsker det,“ svarede den gamle Keller.

En halv Time efter sad de tre ny bekjendte ved et lille Bord i et af de smukkeste Værelser i Hotel Marquard. Ilden i Kaminen udbredte en behagelig Varme, Madeiraen funklede som en ægte Topas i Flasken og Glassene, og under den forenede Indflydelse af disse Bekvemmeligheder i Forbindelse med Følelsen af at være i et behageligt Selskab oplivedes den gamle Keller synlig. En livlig Rødme bedækkede de ellers saa blege Kinder, og der kom atter Liv i Øjet, da han uden den mindste Nølen, men med lidt sagte Stemme begyndte sin Fortælling.

(Fortsættes.)

Uranienborg.

Hvilken Krans af vemodsfulde og tillige saa stolte Minder træder der ikke frem for Tanken ved Navnet Uranienborg! Dette Aandens og Videnskabens Tempel, der rejste sig paa den lille golde Ø, Hveen, ude i Øresund, og hvor Thycho Brahe i sytten Aar virkede for sin ædle Videnskab, indtil hans Fjenders Had og Underfundighed fordrev ham ikke blot fra hans Uranienborg, men fra selve Fædrelandet. Nu er der kun faa synlige Minder tilbage om det Sted, hvor Thycho Brahe levede de bedste Aar af sit Liv, og hvor Lærde fra fjærne Lande og flere Fyrster, blandt andre Jakob den første af England, besøgte den berømte Astronom, hvis Ry paa den Tid var naaet ud over hele den civiliserede Verden. I Aaret 1580 fuldendtes Uranienborg, paa hvis Opførelse Thycho Brahe selv anvendte betydelige Summer foruden de Pengemidler, som Kongen havde bevilget, og her, paa den lille menneskétomme og ufrugtbare Ø blomstrede derefter i en Aarrække Astronomi og andre Videnskaber mere frodig end i de prægtigste Stæder og ved de berømteste Højskoler. Men trods al den Hæder, som Thycho Brahe spredte over sit Fædreland, kunde dette dog være grusomt og utaknemmeligt nok til allerede sytten Aar efter, 1597, at sende ham i Landsflygtighed, ham, der trods sine Fejl og Svagheder var en af sin Tidsalders mest udmærkede Mænd. Vi ved, at Thycho Brahe fandt den ærefuldeste Modtagelse hos Kejser Rudolf den anden, der først stillede det kejserlige Slot Benach i Nærheden af Prag til hans Raadighed og senere en stor Bygning i selve Prag, som Kejseren havde i Sinde at forvandle til et nyt Uranienborg. Men Thycho Brahe døde allerede 1601, den 24de Oktober, uden at nyde godt af denne fremmede Omhu for ham og hans Videnskab og uden at have gjenset Danmark, som han elskede saa højt, at han vist ingen Time glemte det i sin Landsflygtighed. Hvem husker ikke Johan Ludvig Heibergs Digt: „Thycho Brahes Farvel" — og disse Vers:

„Solen sank bag grønne Lund,
og den lyse, fulde Maane
mellem Sjølunds Kyst og Skaane
straaled over Øresund.
Hvælved om Uranienborg
sig den lyse Stjærnebue.
Thycho stod i Maanens Lue,
monne Landet rundt beskue,
tankefuld, med dæmpet Sorg.

Og han sagde: Fædreland!
Sig mig dog, hvad var min Brøde,
at din Søn du bort at støde
fra dit Hjærte nænne kan?
Har du glemt min Kjærlighed?
Det var mig, som monne bære
op til Stjærnerne din Ære:
hele Himlen kan jo være
Vidne til min Sønlighed!"

En engelsk Fabrikegn.

England er — i alt Fald som en farlig Konkurrent til Nordamerika — Fabriksdriftens og de mekaniske Opfindelsers Land. Enhver større By har betydelige Fabriksanlæg, der røber den fremragende Stilling, England indtager paa Industriens Omraade, og som da ogsaa har givet sig tilkjende paa de sidste Aars Verdensudstillinger, hvor engelsk Industri paa enkelte Omraader, som navnlig Maskinvæsen, har indtaget en Hæderplads blandt de øvrige Nationer. — Det Billede, man har for Øje, naar man vandrer gjennem en engelsk Fabriksby, det ejendommelige Liv, som udfolder sig, Arbejderne, som iler til eller fra deres Dont, de rygende Skorstene, Maskinernes Snurren, Hamren og Filen — alt dette virker forfriskende paa Sindet; man glæder sig over og beundrer den travle Virksomhed, der er koncentreret paa et saadant Sted, og som tjener til at føre Aarhundredets store tekniske Opfindelser ud i det praktiske Liv.

Egnen ved Worcester (udtales Wußter), hvoraf vi omstaaende bringer en Tegning, hører ingenlunde til de ubetydeligste Fabrikstæder i England. Selve Staden havde i 1871 33,226 Indbyggere og tæller foruden sin berømte Kathedralkirke endnu 21 andre Kirker, et Bibliothek, et Raadhus med sjældne Malerier, et Museum, et Theater, en Kornbørs, et Sygehus o. s. v. Byens tidligere Tøj- og Tæppemanufaktur findes ikke mere, men i deres Sted er der traadt en blomstrende Fabrikation af Skindhandsker og Porcellæn samt desuden Garverier, store Jærnstøberier og Brændevinsbrænderier. Som vi ser paa Billedet, ligger den ene Fabriksbygning tæt ved den anden, og en talrig Arbejderbefolkning finder her sit Udkomme, medens de forskjellige Produkter kommer til en let og frugtbringende Handelsomsætning ad den sejlbare Severn, ved hvis østlige Bred Byen er beliggende.

Havanadalen.

Af alle de mange og forskjelligartede naturskjønne Egne, som de forenede Fristater i Nordamerika er saa rig paa, er der næppe nogen, som

udøver en stærkere Tiltrækningskraft paa de rejsende og paa enhver Beundrer af Naturen end de saakaldte „Glens" (Dale) i Nærheden af Byerne

Havanadalen.

Watkins og Havana ved Seneca-Søen i Staten New-York. Disse naturlige Dannelser bestaar af vældige Stensøjler, som ved Vandets Kraft er udgravne af Klippen og danner en fortløbende Række af Kløfter og Svælg, der frembyder mærkværdige, afvexlende og storartede Scener. Undertiden afvexler de nøgne Klipper med tæt Krat; Planterne er stegne ned i Kløften, hvor de danner et særdeles smukt Tæppe paa Klippens bratte Sider.

Medfølgende Billede viser et af de mest interessante Steder i Havanadalen fra et Punkt, hvorfra den forunderlige geologiske Dannelse træder bedst frem. Klippen er her temmelig bar og har et stærkt udpræget System af rektangulære Sammenføjninger, der deler den i firkantede Taarne og Piller. Naar et Parti af Klippen styrter ned, efterlader den ikke et ujævnt og sønderrevet Ydre, men en Overflade, der er lige saa glat og jævn som en vel bygget Mur. Vandstrømmen følger de delende Linjer, i det den ikke krummer sig som sædvanlige Strømme, men graver sin Vej i retvinklede Zikzaklinjer. Stærke Trapper med Rækværk paa Siden gaar fra den ene Side af Kløften til den anden, saa at man paa denne Maade, som det ses paa Billedet, kan stige helt ned i den uden nogen Fare.

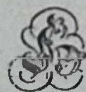
Det skulde synes næsten utroligt, at et saa dybt Svælg, som det her fremstillede, kunde udskæres af den smalle Strøm, der spreder sin Taage som et Slør over Klipperne. Men der er intet Spor af Revner i Dalens Bund; kun der findes en dyb Dam, som en Gang i Tiden maa være dannet af høje Vandfald, hvis uafbrudte Virksomhed har udboret dette Bassin i Klippen. Denne lille Dam eller Sø begynder i Forgrunden af Billedet og giver en Forestilling om det store Bytte, som Vandfaldets stadig udhulende Kraft gradvis, maaske gjennem Aarhundreder, har bortført.

T.

Danske Digtere.

Johan Carsten Hauch:

„Polsk Sang".

Hvorfor svulmer Weichelfloden som et Heltebryst,
der i Døden knuses mod en vild, barbarisk Kyst?
Hvorfor klinger Bølgens Klage fra den sorte Grund
som en saaret Sangers sidste Suk i Dødens Stund?

Weichelfloden snor sig langsomt under Krakaus Mur,
store Skarer drog at bryde Ørnens Fangebur,
Sværd og Le paa Sletten blinked under Røg og Damp,
ingen Stridsmand kom tilbage fra den vilde Kamp.

Derfor høre vi bestandig Suk fra Flodens Skjød,
derfor risler den vemodig som en Drøm om Død,
derfor sørge Mark og Enge med den hvide Pil,
derfor tabte Polens Kvinder deres muntre Smil.

Og ved Pigens Vugge stande de med Graad paa Kind,
under Suk og Vemodssange slumrer Glutten ind;
men ved Drengens Vugge tænke de paa Kampens Ørn —
under Sang om svunden Storhed slumre Polens Børn.

NY BØGER.

Vejledning i Stænktegning, med 76 Træsnit, efter tysk Original bearbejdet af N. C. Rom. Fra N. C. Roms Forlagsforretning er der udgivet en lille Bog, der upaatvivlelig vil finde vid Udbredelse og tjene til en fornøjelig Fritidssyssel i mange Hjem. Den Kunst, som Bogen omhandler, nemlig Stænkmaleri eller Stænktegning, er i øvrigt i sin simpleste Form ingenlunde nogen ny Opfindelse. Bogbinderne har allerede i mangfoldige Aar udøvet den paa en praktisk Maade, i det de igjennem et grovt Staaltraadsgitter lader en Støvregn af stærkt fortyndet Vandfarve falde ned paa Bøgernes Snit, hvorved disse faar en smuk Farvetone. Men Færdighed i Stænktegning udfordrer, som al anden Øvelse, lidt Vejledning for at give et smukt Udfald, og der er jo ikke faa Kunstgreb, som maa læres. Da nu de fleste, der i deres Fritid vil sysselsætte og more sig med et og andet kjønt lille Haandarbejde, netop strander paa manglende Vejledning, saa synes det ikke at være overflødigt at tilbyde en nogenlunde udførlig Anvisning til det her foreliggende Arbejde, og Udgiveren har derfor med god Grund troet, at mange vilde kunne have Fornøjelse af denne lille Bog, der fremkommer som et fornøjeligt Led i Rækken af hans tidligere udgivne Skrifter til Fremme for gavnlig og morende Fritidsanvendelse for Ungdommen. Vejledningen er desuden givet saa klart og anskueligt, at den vil kunne følges med stor Lethed; Bogen indeholder 7 Hovedafsnit, nemlig Indledning, om Redskaberne, om Farverne, Plantedele og Modeller, Forberedelses- og Øvelsesarbejder, sammensatte Arbejder, og Stænktegning paa forskjellige Brugsgjenstande. Som Prøve meddeler vi hosstaaende Tegning til en Lampeskjærm. Og endelig, hvad der jo ogsaa er et Fortrin, Bogen koster trods dens nette Udstyrelse kun 1 Kr.

Praktiske Smaavink.

— Fløjl er som bekjendt meget vanskeligt at rense. Det kan dog ske paa følgende Maade. To Oxegaller koges med lidt Honningsæbe i blødt Vand og under Omrøring. Fløjlet lægges paa et rent Bræt og fugtes med en Klud, dyppet i ovenstaaende Blanding. Derpaa vikles det om et Rulletræ og rulles saa længe, til Smudset er opløst; det skylles i rent Vand, rulles endnu en Gang og hænges op. Det halvtørre Fløjl gjøres atter vaadt med Husblas, der er kogt og udblødt i Vand, lægges derpaa mellem et Tørklæde, indtil det er tørt, og rulles og kradses igjen op med et Klæde.

— Mod Bladlus og lignende Insekter paa mindre Vækster bruger man at bestryge Bladene og Grenene ved Hjælp af en Pensel med en Opløsning af sexten Gran Aloe i en Kvart Pot Vand.

— Naar man fodrer Høns med Byg, staar man sig ved at koge dette, indtil Kornene aabner sig. Naar Kornet er godt kogt, fylder fire Potter lige saa meget som ellers ti Potter, og medens et vist Antal Høns ellers spiser fem Potter raa Byg, spiser det samme Antal kun tre Potter kogt. Man sparer altsaa to Femtedele. Omtrent det samme er Tilfældet med Mais, men derimod ikke med Hvede og Havre.

— Et Firma i Tyskland skal for nogle Aar siden være begyndt at fabrikere et Slags Kul af Egebark, som har været brugt i Garvernes Kuler. De forfærdiges paa en meget simpel Maade uden særlige Apparater og skal næsten kunne stilles ved Siden af de bedste Stenkul, hvad Drøjhed og Varmeevne angaar. Som det synes, bestaar de ikke af andet end tørret Garvebark, der er mættet med Gastjære. Klodserne er meget tunge, og naar de brydes itu, viser de sig stinnende sorte. De brænder først med en klar Flamme, som efter Haanden taber sig, indtil de brænder ud omtrent ligesom Kokes.

— Et hensigtsmæssigt Pudsepulver for Guldarbejder tillaves af 1/2 Pund Kridt, 6 1/2 Lod Pibeler, 4 Lod Blyhvidt, 1 1/2 Lod hvidt Magnesia og 1 3/4 Lod præpareret Blodsten.

Blot til Lyst.

— „Kjære Edvard," sagde en ung Kone til sin Mand et Par Dage efter Bryllupet, „du har været ærlig nok til at sige mig, at Kakkelovnen i dit Hus røg, men hvorfor har du ikke sagt mig, at du selv ryger?"

— En Herre, som sent om Aftenen mødte sin Tjener, sagde til ham: „Hvor skal du hen paa denne Tid af Natten? Sikkert ikke ud efter noget godt?" — „Jeg vilde ud og hente Dem, Herre," svarede Tjeneren.

— Den, der vil lære en ung Piges Sindelag at kjende, behøver kun at se paa hendes Negle og Handskefingre; er disse gnavede, kan man være vis paa, at hun er pirrelig, kivagtig og stedse rede til ved den mindste Anledning at vise sine Tænder — hvis hun har nogle.

— En ung Dame, der vilde vide, hvor højt hendes Forlovede elskede hende, fik, da hun en Dag var ude at spasere med ham paa Landet, en Dreng til at raabe: „Der er en gal Hund!" Den unge Mand forsvandt i en utrolig Fart over det nærmeste Gjærde og lod det blive „den elskedes" Sag, hvorledes hun vilde komme ud af det med Hunden.

— Jo blødere et Hoved er, desto haardere et Arbejde er det at drive noget ind i det.

— At ægte en uelskværdig og hæslig Kvinde for hendes Penges Skyld, er det samme som at sluge en forsølvet Pille.

— En gammel Forbryder gav sin Søn følgende gode Raad: „Stjæl aldrig en Hest, min Dreng, undtagen den er hurtigere til Bens end nogen anden Hest i Nabolaget."

— En gammel Lærer ved en højere kvindelig Dannelsesanstalt, forklarede de unge Damer Teorien om Legemets Fornyelse hvert syvende Aar og sluttede med de Ord: „Saaledes vil f. Ex. De, Frøken Hansen, om syv Aar egentlig ikke længer være Frøken Hansen." — „Det haaber jeg heller ikke," svarede den unge Pige, i det hun bly slog Øjnene ned.

— Den ivrigste Forretningsmand, vi nogen Sinde har hørt Tale om, var en Kjøbmand i Filadelfia, der skrev paa sin Butiksdør: „Gaaet ud for at begrave min Kone, kommer tilbage om en halv Time."

Tankekorn.

— At tilstaa en Fejl er næsten det samme som at gjøre den god igjen.

— Den, der hyppig sværger og bander, har næppe synderlig Tillid til sit eget Ord.

— Der er mange Mennesker, som roser Dyden, men aldrig selv følger dens Vej.

— Kast ikke en Sten i den Kilde, du har drukket af.

— Naar et Menneske plager sig selv med den Tanke, at ingen bryder sig om ham, og at han staar alene i en kold og egenkjærlig Verden, saa vil han gjøre meget fornuftig i at spørge sig selv, hvad han i Grunden har gjort, for at Folk skulde bryde sig om ham og være venlige mod ham. Det er som oftest Tilfældet, at den, der beklager sig mest, har udrettet mindst.

Gaadefabrik.

Udgravningsforetagende.

Af nedenstaaende 6 Ord udledes Navnene paa to berømte udenlandske Kunstnerinder, der begge er optraadte i Kjøbenhavn.

Tin. Drab. Herre. Saft. Harem. Soen.

Snut

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en Flod i Tyskland:

1. By i Rusland.
2. Land i Europa.
3. Flod i Frankrig.
4. By i Italien.
5. By i Skotland.
6. Flod i Rusland.

Serebræny.

Rebus.

H. 80. D — 1.

N. K.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 25 (Søndag den 18de Juni):

Geografisk Gaade: Adelina Patti (Amsterdam, Dublin, Elben, Lissabon, Italien, Neva, Aberdeen, Plymouth, Assens, Tiber, Teheran, Isère).

Rebus: En streng Forordning.

Firkantet Nød i Nr. 24, løst af „Hajmand". De to Piber fra Kolding. Niels Ingvorsen. Aabybro. Cajus Marius, Faaborg. Jomfru Æselskind i Bogense og Helene Dmitrijewna. „Hannemo'r og C". C. fra Amager.

Udgravningsforetagende i Nr. 24, løst af „Hajmand". De to Piber fra Kolding. Niels Ingvorsen. Aabybro. Cajus Marius, Faaborg. Jomfru Æselskind i Bogense og Helene Dmitrijewna. C. fra Amager.

Rebus i Nr 24, løst af „Hajmand". De to Piber fra Kolding. Niels Ingvorsen. Aabybro. Cajus Marius, Faaborg. Jomfru Æselskind i Bogense og Helene Dmitrijewna Snut. C. fra Amager.

Brevvexling.

Aabybro. Gode Gaadebidrag er altid velkomne.

J. W. Billedrebus optages ikke.

En Abonnent i S. Det nævnte Kvantum skal selvfølgelig blandes i en rigelig Mængde Vand og maa helst ikke komme i Berøring med Øjnene. 1 Unse er lig 10 Kvint.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

6. Aargang. Søndagen den 2. Juli 1882. Nr. 27.

Skitser

af Artemus Ward*).

I.

Artemus Wards Selvbiografi.

Til Udgiveren af Theaterbladet.

in Herre! Deres Skrivelse, hvori De beder mig sende nogle vejledende Oplysninger om mit Liv, saa at De kan skrive min Pivegrafi for Bladet, kom mig rigtig i Hænde. Jeg er aldeles sikker paa, at en Ar10kel, anbelangendes mit Liv, grammatikalsk udstyret og ordentlig punkteret, vilde være en Gevinst for vor Tids fine Literatur.

For Ungdommen i Amerika vilde den blive dyrebar, eftersom den viser, til hvilken umaadelig Højde af Ære et Menneske kan komme, som begynder sin Karri=ære med et Sejldugstelt og en spinatgrøn Oxe, der skubber det hele omkuld, medens den gnubber sig op ad Midtstolpen, saa at en indsigtsfuld Person bemærkede, at „Humbug gik ikke i dem i deres By". Oxen vendte kort derefter tilbage til den agrikulturiske Løbebane.

Derefter tog jeg mig for at give Blinde-Koncerter, og jeg optraadte selv som blind Sanger. Men den infame Lømmel, som jeg lejede til at føre mig omkring om Dagen for at opvække Simpa10, drak uden mit Vidende for meget af spirituelle Drikke, og under Indflydelse heraf ledede han mig lige bus ud i Kanalen. Der var ikke andet for mig at gjøre end at tage det grønne Bind fra Øjnene eller drukne. Jeg syntes, det bedste var at skaffe mig mit Syn igjen.

Skjønt jeg skriver om disse her Sager, Hr. Redaktør, springer jeg dog allerhelst over det. Tal bare om det som Udvæxter paa Ske9et.

Mit næste Forsøg vilde være lykkedes, hvis jeg ikke havde villet gjøre for meget ud af det. Jeg fik fat i en Serie af Voxfigurer og blandt andre en Sokrates. Jeg troede, at et Voxbillede af gamle Sok skulde blive poppelær blandt oplyste Folk, men uheldigvis satte jeg en linned Klud og en trekantet Hat paa ham, saa at Folk med klassysk Dannelse stejlede derved. Dette Foretagende var ulykkeligt i flere Henseender. I en vis By annoncerede jeg et Voxbillede af den hæderværdige Mr. Amos Perkins, som var Jærnbane=Præsident & en stor Mand der paa Egnen. Men saa fik de rede paa, at jeg havde vist den samme Voxfigur frem i

*) Den amerikanske Forfatter Artemus Ward, hvis rette Navn var Charles F. Browne, blev født 1834 og døde i England 1867, berømt som Forelæser af sine egne Arbejder. Han fremstiller sig stadig i disse som en gammel gift Forevisер af et Voxkabinet og levende Dyr, og fra dette Standpunkt fremkommer han med sine humoristiske Betragtninger om alt muligt, krydret af et Sprog, der i grammatikalsk Henseende jævnlig tager sig baade pudsige og ejendommelige Friheder.

samme By som en Sørøver, ved Navn Gibbs, hvilket vakte et gyseligt Røre, og Folk raabte: „Væk med dig, din Hund!“ & lignende Ting af samme Sort. Jeg forsøgte at faa dem skikkelige igjen. Jeg sagde til dem, at en Familie, som havde Børn, kunde faa min Hun-Tiger at lege med den halve Dag, uden at det skulde koste en eneste Øre, men Gubbevares, det hjalp ikke. Jeg maatte give mig afsted, og jeg vedføjer et Par Linjer af en Ar10kel i Byens Avis, i hvilken Udgiveren siger: „Endskjønt Tiden har forsølvet denne Mands Hoved med sin Rimfrost, vælter han sig endnu frækt i Skamløshed. Vi er glade ved, at han har besluttet aldrig mer at besøge vor By, skjønt Fyren, saa utroligt det end lyder, havde til Hensigt at gjøre dette allerede forrige Sommer, da han, dreven af de onde Instinkter i sit sorte Hjærte, skrev til de kjøbte Slaver ved det obskure Blad her tværs over for, for at faa at vide, hvad de forlangte for 400 smaa Plakater, trykte paa gult Papir! Vi vender tilbage til Emnet.“

Jeg siger, jeg slutter fra denne Ar10kel, at der endnu existerer en Fordom mod mig i den By.

Jeg vil ikke tale om, hvorledes jeg en Gang reddede mig ind i kildne Forhold i en By, & hvorledes jeg søgte at vinde Rigdom ved at leje mig ud til Søndagsskole-te og synge Viser, som passede for Børnenes Forstand, og akkompagnerede mig selv paa Klarinet — og hvorledes jeg en Dag glemte, hvor jeg var, da jeg i Steden for: „Jeg er en liden Pige“ sang:

„Ritsch, rasch, bom, bom, bom,
Sodavand og gammel Rom,“

hvilken Fejltagelse i Forbindelse med det Faktum, at jeg ikke kunde spille paa Klarinet uden at tude gyselig, gjorde Ende paa den Historie. Børnene begyndte at raabe med Røster, som kvaltes af Suk og Rørelse, at de vilde gaa hjem, og at de vilde gaa til Papa. Og jeg sagde: „Vær bare stille, søde Børn, jeg er jeres Papa,“ hvilket gjorde, at en ung Kvindeperson med 2 Tvillinger ved Haanden sagde meget vredt: „Gud i Himlen forbyde, at De nogen Sinde skulde være Fader til nogen af de uskyldige Puslinger, for saa vidt det ikke skulde være højst ønskeligt for dem en Gang at dø ukristelig som Mordere i Galgen.“

Jeg siger, jeg vil ikke tale om det. Lad det være begravet i Glemslens Nat!

Vær saa god, Hr. Redaktør, at sige i Deres Ar10kel, hvad Slags Karl jeg er.

Hvis De tror at være skikket til at krittesere mit Kunst-Kabinet, som jeg foreviser, saa tal bare frit ud. Jeg har ingen Ting imod Krittesering. Sig Publikum i en oprigtig og sjanktil Ar10kel, at mit Kunst-Kabinet oversvømmes af moralske og mærkværdige Kuriositeter, og hver eneste en er værd det dobbelte af Indgangsprisen.

Hidtil har jeg talt udelukkende om mig selv som Kunstner.

Jeg er født i Staten Maine af Forældre. Som Barn vakte jeg stor Opmærksomhed. Naboerne stod i Timevis over min Vugge og sa'e: „Hvor kjønt det lille Ansigt dog ser ud!“ De unge Damer plejede at bære mig omkring paa Armene og sige, at jeg var „Mamas lille Kjæledægge, en grumme, grumme sød lille Stump.“ Det var pænt af dem, endskjønt jeg jo ikke var stor nok til at sætte Pris paa det. Jeg er en temmelig gammel Kjæledægge nu.

For Resten har jeg altid bevaret en god moralsk Karakter. Jeg har aldrig i mit Liv været Direktør for Jærnbaner. Skjønt jeg i mit tidligere Liv ikke uindskrænket holdt mig til Sandheden i mine Plakater, saa er jeg dog gradvis bleven mere respektabel for hvert Aar. Jeg holder af mine Unger, og jeg har aldrig taget fejl af en anden Mands Kone og min egen. Jeg er ikke Medlem af nogen Konventikel, men jeg tror fuldt og fast paa Konventikler og vilde ikke føle mig tryg nok til at tage en Dosis Opium og lægge mig med en tusend Dollars i Lommerne ned paa Gaden i en By, som ikke havde nogen saadan.

Jeg staar tidlig op, min Kone er presbyteriansk. Jeg faar tilføje, at jeg ogsaa er skallet. Jeg holder to Køer.

Jeg lever i Baldinsville i Indiany. Nærmeste Nabo er gamle Steve Billins. Jeg vil fortælle en lille Historie om gamle Steve, som skal faa Dem til at le. Han gik i Kirke sidste Foraar, og Præsten sagde: „Gaa nu hjem, Broder Billins, og rejs et Familiealter i dit eget Hus,“ hvorpaa det x-ellente gamle Asen gik hjem og byggede sig en almindelig Prædikestol i Salen. Han havde Snedker i Huset over 4 Dage.

Jeg er 56 (56) Aar gammel. Tiden med sin aldrig hvilende Mejemaskine er altid syssselsat. Den gamle Knokkelmand med Leen, han samler dem, han, — han samler dem, han! I Aar holder jeg desuden en Gris.

Nu tror jeg ikke, jeg husker mer, Hr. Redaktør. Hvis De vilde sætte mit Portræt i Bladet tillige med min Pivegrafi, saa vær saa god at lade mig blive aftegnet i en undseelig Stilling, lænet mod en Marmorsøjle og med langt Haar i Nakken, som det nu er.

Deres Tjener
Artemus Ward.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Men Kampen varede ikke længe. Med en bestemt Mine hævede Oldingen atter sit Hoved.

„Nej, Broder," sagde han, „det er et affindigt Foretagende. Skjorten er mig nærmere end Trøjen — jeg gaar ikke med!"

„Ikke? Nuvel!" sagde Persten. „Saa venter vi til i Morgen; maaske finder vi paa en anden Udvej; Natten bringer Raad. Nu, Knøse, er det paa Tiden at gaa til Ro. Hvem, der endnu er i Stand til at bede, forretter først sin Bøn — der henne er Helgenbilledet — hvem, der ikke mere kan det, lægger sig til at sove."

Høvidsmanden betragtede Fatter Grib med stjaalne Blikke. Han kjendte aabenbart en eller anden af den gamle Mands Hemmeligheder, thi denne fór let sammen under Høvidsmandens Blik, og for at ingen skulde mærke hans Sindsbevægelse, begyndte han at gabe højt og mumlede derpaa noget hen for sig i en dæmpet Tone.

Røverne rejste sig op. Nogle lagde sig strax paa Bænken, andre knælede først foran Helgenbilledet og bad en god Stund. Blandt de sidste var ogsaa Mitka. Han vedblev med stor Andagt at gjøre det ene Knæfald efter det andet, og havde ikke hans Dragt og Udrustning røbet, hvilken Haandtering han drev, vilde næppe nogen have troet, at dette godmodige Ansigt tilhørte en Røver.

Ikke saaledes var det med gamle Grib. Da alle de andre havde lagt sig til at sove, lagde Michael Mærke til ved det svage Skin fra Ilden paa Arnestedet, hvorledes Oldingen rejste sig op fra Bænken og gik hen til Helgenbilledet. Han gjorde flere Gange Korsets Tegn, mumlede nogle Ord og sagde endelig med vred Stemme:

„Nej, jeg kan ikke! Og jeg havde dog haabet, at det i Dag vilde være lykkedes mig."

Endnu en god Stund hørte Michael, hvorledes gamle Grib vendte sig om snart paa den ene, snart paa den anden Side og vedblev at tale sagte med sig selv — han kunde ikke finde Ro. Endnu før den ny Dag begyndte at dæmre, vækkede han Høvidsmanden.

„Høvidsmand!" sagde han, „hej, Høvidsmand!"

„Hvad vil du, Fatter?"

„Jeg gaar med dig; før mig, hvorhen det lyster dig."

„Hvorledes, du er rede dertil?"

„Ja . . . jeg kan ikke falde i Søvn. I mange Nætter har jeg ikke kunnet lukke et Øje."

„Men tror du ikke, du betænker dig igjen?"

„Jeg har sagt, at jeg gaar med; følgelig gjør jeg det!"

„Godt, Fatter Grib, jeg takker dig! Nu mangler vi blot en Stalbroder til; saa er vi fuldtallige . . . Er det langt ud paa Natten?"

„Jeg hører allerede Fuglene kvidre."

„Saa har vi sovet længe nok . . . Mitka," tilføjede Persten, i det han med det samme gav den tiltalte et Stød mellem Ribbenene.

„Ja—a," gjenmælede Knøsen og slog langsomt Øjnene op.

„Vil du følge med os?"

„Hvorhen?"

„Det vedkommer dig ikke. Jeg spørger dig, om du vil følge med mig og Fatter Grib?"

„Ja," svarede Mitka gabende, i det han satte sig over Ende paa Bænken.

„Bravo, saadan et Svar kan jeg lide! Gaa, hvorhen man fører dig, uden først at spørge om, hvorhen. Man vil maaske lade dig brække Halsen, men det bryder du dig ikke om; vi har at sørge for, hvad der er dig godt og tjenligt! Men mærk dig det, skulde du faa i Sinde at trække dig tilbage under Vejs, saa kalder jeg dig en Krebs!"

„Saa kalder du mig en Krebs."

Og dermed begyndte Røverne at klæde sig paa.

Tyvende Kapitel.

Lystige Folk.

I et dybt, mørkt Fængsel, hvis fugtige Vægge var dækkede med Mos, sad Fyrst Serebræny indespærret og ventede med lænkede Hænder og Fødder paa Døden. Han vidste ikke længer nøjagtig, hvor lang Tid der var hengaaet siden hans Fængsling, thi Dagslyset trængte ikke ind i hans underjordiske Opholdssted. Men Tid efter anden naaede en fjærn Klokkeringning til hans Øre, og efter disse dæmpede Toner beregnede han, at han maatte have

tilbragt tre Dage i Fængslet. Det Stykke Brød, man havde kastet hen til ham, var for længe siden fortæret; hans Vandkrus havde en rum Tid været tomt, og Sult og Tørst begyndte allerede at plage ham, da hans Opmærksomhed paa en Gang vaktes af en usædvanlig Lyd. Oven over hans Hoved blev en Slaa aabnet. Fængslets første eller yderste Dør knagede paa sine Hængsler. Lyden kom nærmere; atter blev en Slaa aabnet, og den næste Dør knagede. Omsider blev den tredje Dør lukket op, og der hørtes Skridt paa den Trappe, der førte ned til Fængslet. Gjennem Sprækkerne i den sidste og inderste Dør skinnede et Lys, en Nøgle drejede sig knagende omkring, en Jærnslaa blev trukken bort; de rustne Hængsler peb og sukkede, og et utaalelig stærkt Lys blændede pludselig Serebrænys Øjne.

Da han borttog Hænderne, med hvilke han uvilkaarlig havde dækket sit Ansigt, stod Maljuta Skuratoff og Boris Godunoff foran ham. Bødlen, der ledsagede dem, holdt en Begfakkel højt op over deres Hoveder.

Med korslagte Arme og et skadefro Smil betragtede Maljuta Serebræny; Pupillerne i hans Øjne syntes at trække sig sammen og derpaa atter at udvide sig.

„God Dag kjære Fyrste!“ sagde han med en Stemme, som Nikita endnu aldrig havde hørt Mage til — en modbydelig salvelsesfuld, blød, indsmigrende Stemme, der mindede om Kattens blodtørstige Mjauen, naar den nærmer sig Fælden, hvori dens Offer sidder fangen.

Serebræny følte uvilkaarlig en let Gysen, men Synet af Godunoff beroligede ham atter nogenlunde.

„Boris,“ sagde han, i det han vendte sig bort fra Maljuta, „jeg takker dig for dit Besøg. Nu vil Døden blive mig lettere.“

Og han rakte sin lænkede Haand hen imod ham. Men Godunoff veg tilbage, og hans ubevægelige Træk røbede ikke den ringeste Deltagelse for Nikita.

Serebrænys Haand sank atter ned paa hans Knæ, hvorved Lænken, der var fæstet til den, klirrede uhyggelig.

„Jeg havde ikke troet, Boris Godunoff, at du vilde nægte at kjendes ved mig,“ sagde han bebrejdende. „Eller er du kun kommen hid for at være tilstede ved Henrettelsen?“

„Jeg er kommen her hid med Skuratoff,“ svarede Godunoff koldt, „for at være nærværende ved dit Forhør. Jeg forstaar ikke, hvad du mener med, at jeg skulde nægte at kjendes ved dig. Jeg har aldrig haft noget at gjøre med dig, og kun fordi jeg kjendte Czarens Godhed, forhindrede jeg for nogen Tid siden Fuldbyrdelsen af den Dødsstraf, som du havde fortjent.“

Nikitas Hjærte snørede sig smertelig sammen; denne Forandring i Godunoffs Adfærd syntes ham næsten tungere at bære end selve Døden.

„Mildhedens Tid er forbi,“ vedblev Godunoff i en isnende Tone, „mindes du den Ed, du tilsvor Czaren? Underkast dig altsaa nu hans hellige Vilje, og naar du uden Omsvøb tilstaar alt for os, vil du blive forskaanet for Torturen og komme til at lide en hurtig Død. Lad os begynde Forhøret, Gregor Skuratoff!“

„Vent blot lidt endnu!“ svarede Maljuta smilende. „Jeg har først en personlig Regning at opgjøre med hans Naade. Gjør hans Lænke en Smule kortere, Fomka,“ sagde han til Bødlen.

Denne anbragte Faklen i en Jærnring og trak Serebrænys Hænder saa tæt ind til Muren, at han ikke kunde røre dem.

Derpaa traadte Maljuta endnu nærmere hen til ham og betragtede ham længe med det samme hæslige Smil.

„Min dyrebareste Fyrst Nikita!“ begyndte han endelig; „tilstaa mig en stor Gunst!“

Med disse Ord lagde han sig ned paa sine Knæ og bøjede sig dybt for Serebræny.

„Vi, min fyrstelige Højhed,“ vedblev han med spottende Ydmyghed, „vi er kun ringe Folk i Sammenligning med din Naade; en saa fornem Bojar, som du er, har vi endnu aldrig henrettet, ja ikke end underkastet Torturen med vore egne Hænder. I det Øjeblik, vi gjør os rede dertil, paakommer der os en vis Undseelse! Ser du, i vore Aarer skal der jo ikke rulle det samme Blod . . .“

Maljuta tav, og hans Smil blev endnu mere djævelsk, hans Øjne endnu større, Pupillerne bevægede sig mere og mere levende.

„Tillad, fyrstelige Naade,“ vedblev han, i det han gav sin Stemme et bedende Udtryk, „tillad mig at prøve dit Bojarblod, før Torturen tager sin Begyndelse.“

Han trak en Dolk ud af sit Bælte og nærmede sig Serebræny stadig i samme knælende Stilling.

Nikita fór sammen og saa op paa Godunoff, men dennes Ansigt vedblev at være lige ubevægeligt.

„Og derpaa,“ vedblev Maljuta med hævet Stemme, „derpaa beder jeg dig tillade mig ringe Skabning at skære en Rem ud af din fyrstelige Ryg og lave mig en Saddel til min Ridehest af din Bojarhud; med din Tilladelse vil jeg dernæst kaste dit højadelige Kjød ud til mine Hunde.“

Maljutas Stemme, der sædvanlig var barsk og raa, lignede nu nærmest Schakalens Hyl — noget ubestemmeligt, der holdt Middelvejen mellem Graad og Latter.

Haarene rejste sig paa Serebrænys Hoved. Da Iwan første Gang havde dømt ham til Døden, var han gaaet med faste Skridt til Skafottet, men her i Fængslet, lænket paa Hænder og Fødder og udmattet af Sult, havde han ikke Kræfter til at udholde dette Blik og denne Stemme.

Nogle Øjeblikke frydede Maljuta sig ved den Virkning, som hans Ord havde frembragt.

„Hr. Fyrste!" udbrød han derpaa med et Hyl, i det han kastede Dolken fra sig og sprang op — „frem for alt maa du først tillade mig ærlig at betale min Gjæld."

Og med sammenbidte Tænder hævede han sin Haand for at slaa Serebræny.

Alt Blodet trængte Nikita til Hjærtet; i hans Rædsel blandede der sig den samme Følelse af Væmmelse, der paakommer en i Nærheden af et urent, giftigt Dyr, som truer med at røre ved os.

Han saa fortvivlet paa Godunoff.

Maljutas hævede Haand sank ikke ned; den blev holdt fast af Boris.

„Gregor Skuratoff," sagde Godunoff uden et eneste Øjeblik at tabe sin Sindsro, „dersom du slaar ham, saa knuser han sit Hoved mod Muren, og vi faar intet at vide af ham. Jeg kjender denne Serebræny."

„Slip mig!" brølede Maljuta; „du tør ikke hindre mig i at tage Hævn over ham! Du tør ikke hindre mig i at tilbagebetale ham det Slag, han gav mig ved Djævlesumpen!"

„Tag dig i Agt, Skuratoff! Vi er Czaren ansvarlig for ham!"

Og Godunoff bemægtigede sig for en Sikkerheds Skyld ogsaa Maljutas anden Haand.

Men ligesom et vildt Dyr, der har lugtet Blod, havde Maljuta tabt al Besindelse. I det han overøste Godunoff med Skjældsord og Forbandelser, prøvede han paa at kaste ham til Jorden for derpaa at styrte sig over sit Offer. Der udspandt sig en hidsig Kamp; Faklen, som en af de kæmpende stødte imod, faldt ned og slukkedes under deres Fødder.

Derved syntes Maljuta atter at komme til sig selv.

„Jeg skal fortælle Czaren, at du hjælper en Forræder," udbrød han hæsblæsende.

„Og jeg," svarede Godunoff, „skal sige til Czaren, at du har villet dræbe en Forræder uden at forhøre ham først, fordi du frygter hans Afsløringer."

Noget, der lignede et Brøl, undslap Maljutas Bryst; han styrtede ud af Fængslet og befalede Bødlen at følge efter sig.

Medens de tumlede ned ad Trappen, mærkede Serebræny, at hans Lænker blev løste, saa at han nu frit kunde bevæge sig.

„Fortvivl ikke, Fyrste!" hviskede Godunoff til ham, i det han kraftig trykkede hans Haand. „Det gjælder fremfor alt om at vinde Tid."

Og med disse Ord fulgte han skyndsomt efter Maljuta, efter at han omhyggelig havde lukket Døren efter sig og skudt Slaaen for.

„Gregor Skuratoff," sagde han til Maljuta, da han indhentede denne ved Udgangen og i Vagtens Nærværelse overgav ham Nøglen, „du havde ikke aflaaset Fængselsdøren. Tag dig i Agt; man kunde gjærne tro, at du vilde give Serebræny Lejlighed til at undvige."

Paa samme Tid som det nys skildrede Optrin foregik i Fængslet, sad Iwan mørk og utilfreds i sit Sovekammer. En Følelse, der hidtil havde været ham ukjendt, havde bemægtiget sig ham. Denne Følelse var en uvilkaarlig Agtelse for Serebræny, hvis dristige Optræden ganske vist oprørte hans tyranniske Hjærte, men som han dog maatte indrømme ikke havde det mindste forræderiske ved sig. Hidtil havde Iwan enten mødt aabent Oprør som hos Bojarerne, der havde forbitret ham hans Mindreaarighed ved deres Tvedragt, eller stolt Opsætsighed, saaledes som hos Kurbskierne, eller endelig slavisk Underdanighed som den, der nu omgav ham fra alle Sider.

Men Serebræny kunde ikke henføres til nogen af disse Kategorier. Han delte sin Tids Anskuelser om Czarens ukrænkelige Magt og Rettigheder; han underkastede sig villig disse Anskuelser, og mere vant til at handle end til at tænke overtraadte han aldrig med Forsæt den Lydighed, han skyldte Czaren, hvem han betragtede som Guds Stedfortræder paa Jorden. Men hver Gang han blev krænket af en aabenbar Uretfærdighed, oprørtes hans inderste Sjæl, og den ham medfødte Retskaffenhed sejrede over de Anskuelser, der ved Opdragelsen var blevne ham en Troslære. Da begik han til sin egen Forbavselse og halvt ubevidst Handlinger, der stod i fuldstændig Modstrid med dem, som de monarkiske Grundsætninger foreskrev ham. Denne dobbelte Færd omstyrtede alle de Forestillinger, som Czar Iwan havde om Verden og Menneskene. Om Serebrænys fuldkomne Oprigtighed, urokkelige Karakterfasthed og ædle Uegennytte tvivlede selv ikke Iwan. Han var overbevist om, at Serebræny ikke vilde skuffe ham; at han kunde lide fastere paa ham end paa nogen af sine edsvorne Opritsniker, og han nærede det Ønske at knytte ham til sig og gjøre ham til sit Redskab, men han følte tillige, at dette Redskab, hvor paa-

lideligt det end var i og for sig, dog kunde undslippe ham i et afgjørende Øjeblik, og allerede ved den blotte Tanke om en saadan Mulighed forvandlede hans Tilbøjelighed for Serebræny sig til Had. Det var kun Undtagelser, naar Iwans Modtagelighed for alle mulige Indtryk undertiden bevægede ham til for en Tid at ophøre med sine blodige Handlinger og hengive sig til Anger og Fortvivlelse; i Reglen var han gjennemtrængt af Bevidstheden om sin Ufejlbarhed; han troede fast paa sin Magts guddommelige Udspring og forsvarede den ivrig mod ethvert Angreb. Og som et saadant betragtede han endogsaa den tavse Misbilligelse af hans Handlinger. Saaledes var det ogsaa nu. Tanken om at benaade Serebræny var faret ham flygtig gjennem Hovedet, men strax efter hengav han sig til den Forestilling, at Fyrst Nikita hørte til deres Tal, som han ikke turde taale i sit Rige.

„Naar hele Hjorden gaar til højre," tænkte han, „men et enkelt Faar adskiller sig fra de øvrige og gaar til venstre, saa fjærner Hyrden dette Faar fra Hjorden og overgiver det til Slagtebænken."

Paa denne Vis grublede Iwan, og Serebrænys Skæbne var dermed afgjort. Henrettelsen var bestemt til den følgende Dag — dog befalede han, at Lænkerne skulde tages af den domfældte, og der skulde sendes ham Vin og Mad fra hans, Czarens eget Bord.

For imidlertid at udslette de Indtryk, som denne indre Kamp havde vakt hos ham — Indtryk, der var ham lige saa uvante som besværlige — vilde han tilbringe en Tid i det fri og lod derfor træffe Anstalter til en stor Falkejagt.

Det var en prægtig Morgen. Jægerne, Falkonererne samt deres store Tros, alle til Hest og festlig klædte, med Falke paa Hænderne, begav sig paa Vejen for at vente paa deres Hersker ude i aaben Mark.

Det er ikke med Urette, at man til alle Tider har anset Jagtens Glæder som et fortræffeligt Middel mod Tungsindighed, og Falkejagten satte i tidligere Tid mer end nogen anden Idræt baade gamle og unge i muntert Lune. Hvor trist en Stemning, Czaren end befandt sig i, opklaredes hans Ansigt dog fuldstændig, da han drog ud af Forstaden og fik Øje paa den store, glimrende Skare af Falkejægere.

Samlingsstedet var denne Gang omtrent en Fjerdingvej fra Forstaden paa en af ung Skov omgivet Slette ved Landevejen til Wladimir.

Overfalkejægeren, der var iført en Kaftan af rødt Fløjl med forgyldt Bælte, Gyldenstyks Hue, gule Støvler og baldyrede Handsker, steg af Hesten og traadte hen til Czaren, fulgt af en af sine underordnede, der bar en hvid, tilhyllet og med smaa Bjælder forsynet Falk paa Haanden.

I det Falkejægeren bøjede sig helt ned til Jorden, spurgte han:

„Er det Tid, Herre, til at lade Jagten begynde?"

„Ja," svarede Iwan. „Begynd kun."

Overfalkejægeren rakte nu Czaren en kostbar Handske, paa hvilken der kunstfærdig var baldyret Fugle med gyldne Fjer; derpaa tog han Falken fra sin Ledsager og satte den paa sin Herres Haand.

„Hæderværdige og velædle Jægere," sagde han der efter, i det han vendte sig om mod Opritsnikerne, „opliver og fornøjer eder nu ved Falkejagten, denne gamle, berømmelige og smukke Tidsfordriv; maatte I glemme al eders Sørgmodighed og eders Hjærter hæve sig af Glæde og Lyst!"

Derpaa vendte han sig til Falkejægerne og vedblev:

„Brave og flinke Falkonerere, velan, lad os begynde Jagtens Glæder."

Ved disse Ord spredte den brogede Jægerskare sig til alle Sider. Nogle ilede under høje Raab ind i det lave Buskads; andre løb hen imod de smaa Damme, der laa blinkende som smaa Glasstykker hist og her inde i Ungskoven.

Kort efter steg hele Sværme af Ænder op fra Sivene og kredsede gjennem Luften i alle Retninger.

Jægerne lod deres Falke slippe løs.

Ænderne vilde flyve tilbage til Dammene, men da andre Falke fløj dem i Møde derfra, saa spredte de sig atter pilsnart til alle Sider.

Falkene, der opmuntredes af Jægernes Tilraab, styrtede løs paa Ænderne og angreb dem snart fra Siden, snart farende som en Sten lodret ned paa dem, hvorved de dræbte mange Ænder med et eneste Stød.

Paa denne Dag udmærkede sig især to sibiriske Falke, ved Navn Bjetray og Smelay, saa vel som Arbas og Anbras, to Falke til Jagt paa Vandfugle, og fremdeles Chorjak, Chudjak, Malez og Palez. Det var et vidunderligt Skuespil at se disse Falke flyve omkring. Næsten uafbrudt faldt Urhønsene som i en Hvirvel ned fra Luften. Nu og da fløj Ænderne i deres Fortvivlelse ind mellem Hestenes Ben og blev fangne levende af Jægerne.

Dagen forløb imidlertid ikke helt uden Uheld. Da den tapre Chamayjum fra en betydelig Højde slog ned paa en gammel Tjur, der fløj meget lavt, stødte den med sit Bryst saa heftig mod Jorden, at den blev liggende død paa Stedet.

Astrez og Sorodum, to unge Falke fra Kasan, fløj udenfor Jægernes Synsvidde og lod sig ikke

lokke tilbage igjen, hvor meget deres Vogtere end fløjtede efter dem og viftede med deres Duevinger.

Men mere end alle andre udmærkede sig dog Czarens Jagtfalk, den berømte Adragan. To Gange lod Iwan den flyve ud, og to Gange slog den ned, efter at den længe havde svævet højt oppe i Luften, og dræbte med et eneste sikkert Stød enhver Fugl, der kom indenfor dens Rækkevidde, hvorpaa den atter satte sig paa Czarens gyldne Handske. Den tredje Gang kom Adragan i et saadant Raseri, at den ikke blot dræbte Vildtet, men ogsaa angreb de andre Falke, der var saa uforsigtige at komme i dens Nærhed. Smischlay og den unge Falk, Kruschok, styrtede til Jorden med knækkede Vinger. Det var forgæves, at Czaren og de Jægere, der stod nærmest ved ham, søgte at lokke Adragan tilbage igjen, i det de vinkede ad den med røde Tørklæder og med Vingerne af nedlagte Fugle. Den hvide Falk beskrev store Kredse højt oppe i Luften og steg til en saadan Højde, at man næppe kunde øjne den; derpaa slog den som et Lyn ned paa sit Bytte, men i Steden for at følge med dette ned til Jorden, steg Adragan efter enhver ny Sejr atter til Vejrs og fløj længere bort.

Overfalkejægeren opgav omsider Haabet om at faa fat paa Flygtningen og skyndte sig at præsentere Czaren en anden Falk. Men Iwan nærede en særlig Forkjærlighed for Adragan og var ærgerlig over at skulle miste sin bedste Jagtfalk. Han spurgte Overfalkonereren om, hvem af hans underordnede man havde betroet Opsynet over Adragan. Denne svarede, at Vogteren hed Trischka.

Czaren lod Trischka kalde, og denne, der anede en Ulykke, nærmede sig bleg og skjælvende.

„Saaledes passer du altsaa paa mine Falke, unge Menneske!“ sagde Czaren. „Hvad duer du da til, siden du ikke forstaar at kalde Fuglene tilbage! Hør, Trischka, jeg lægger din Skæbne i din egen Haand: Bringer du Adragan tilbage, saa belønner jeg dig, som endnu aldrig noget Menneske er blevet belønnet, men faar du ikke fat paa den, saa lader jeg med din Tilladelse Hovedet hugge af dig — hvilket kan tjene alle andre til et advarende Exempel, thi jeg har allerede længe bemærket, at der hersker en stor Skjødesløshed blandt mine Falkejægere!“

Czar Iwans sidste Ord ledsagedes af et Blik til Overfalkejægeren, der nu ligeledes blegnede, thi han vidste, at Czaren aldrig tilgav den, som han først én Gang havde set saaledes paa.

Trischka svang sig ufortøvet i Sadlen og galopperede efter Adragan, i det han anraabte sin Skytspatron, den hellige Triphon, om at vise ham den rette Vej, ad hvilken han kunde finde den bortfløjne Falk.

Imidlertid fortsattes Jagten. Den havde næppe varet en Time, og dog hang der allerede en stor Mængde Vildt af enhver Art ved Saddelremmene. Da vakte pludselig et nyt Skuespil Czarens Opmærksomhed.

(Fortsættes.)

En og den samme.

En Fortælling.

(Fortsat).

Organistens Historie.

eg er født i den lille By Heldensfeld i Sachsen. Min Fader var Organist, og efter hans Død arvede jeg Embedet. Jeg arvede ogsaa efter min Fader et lille Hus, der laa tæt ved Kirken, hvor vi altid havde levet, og hvor jeg vedblev at bo. Mit eneste Selskab var en gammel Kone, der besørgede min Husholdning, og jeg tilbragte saaledes et ensomt Liv. Mine Forretninger ved Kirken gav mig dog tilstrækkeligt Arbejde, og Dagene hengled rolig og fredelig nok.

For omtrent 30 Aar siden hændte imidlertid en Begivenhed, der forstyrrede mit Livs Rolighed. Jeg kom en Aftenstund hjem senere end sædvanlig, efter at have været til et Møde med Kirkens Korsangere i Anledning af en Kirkefest, som skulde afholdes i den nærmeste Fremtid. Netop som jeg var kommen til min Gadedør, snublede jeg over noget, der laa paa Vejen og syntes at være en stor Pakke. De kan dømme om min Forbavselse, da jeg standsede for at undersøge det nærmere og da hørte et svagt Skrig. Jeg opdagede, at den

formodede Pakke var et lille Barn, tilsyneladende 18 Maaneder gammelt, som var indsvøbt i nogle Stykker snavset Linned og næsten uden Liv. At tage det op, bringe det ind i Huset og kalde paa Madam Bertha, var alt sammen et Øjebliks Gjerning. Den stakkels lille Skabning var næsten død, men et varmt Bad, lidt Brød og Mælk samt Madam Berthas venlige Omsorg bragte det atter til Live og fik Bevægelse i de spæde Lemmer. Det var en yndig, mørkøjet Skabning, og jeg maatte strax holde af hende, da den gamle Bertha kom ind med hende paa Armen efter at have indsvøbt hende i et stort eller Slægtninge. Jeg kaldte hende Rosa, da hun i Skjønhed og Ynde lignede den Blomst, hvor efter jeg gav hende Navn, og hun blev hurtig baade min og den gamle Berthas Yndling. Der var flere, som raadede mig til at sende hende til en eller anden barmhjærtig Stiftelse for forældreløse Børn, men jeg kunde ikke beslutte mig til at skilles fra den kjære lille. Mine Indtægter var jo vel nok kun smaa, men jeg tænkte ved en fornuftig Sparsommelighed at faa tilstrækkeligt til at overkomme de forøgede Udgifter, som Barnets Opdragelse vilde paalægge mig.

Berchtesgaden. (Se Side 376).

Shavl og viste mig, hvor livlig og smuk den lille nu saa ud.

Jeg har altid tænkt mig, at Barnet er blevet forladt af en Trup omvandrende Gjøglere, som netop Dagen i Forvejen havde gjæstet vor By paa Vejen til et af de store Markeder, som de besøger for at tjene deres Ophold ved at gjøre Kunster og sælge deres Flitterstads til de lettroende Landboere. Thi der indfandt sig aldrig nogen for at spørge efter Barnet eller fordre det tilbage, hvorved det blev mig umuligt at opspore dets Forældre

Aarene forløb hastig, og det lille Væsen, som jeg havde fundet, var blevet til et muntert Barn, derpaa til en vild, uregerlig Pige, og førend jeg ret saa mig for, stod en smuk, 16-aarig Pige for mig. Jeg havde lært hende at læse og skrive samt bibragt hende nogle Kundskaber i Musik, medens den gamle Bertha havde sat hende ind i Husvæsenets Pligter og andre kvindelige Sysler; alle, som kjendte hende, beundrede hendes Forstand og Skjønhed. — Saa snart Rosa var traadt ud af Barnealderen, syntes imidlertid hendes Tilfredshed

at være forsvunden. Den rolige Ensformighed i det Liv, vi førte, lod ikke til at behage hende, og hun blev pirrelig og utilfreds; hun var kjed af sine sædvanlige Beskjæftigelser og kunde ofte tilkjender det, gammel som jeg var, elskede jeg, elskede for første Gang i mit Liv, til Vanvid denne smukke unge Skabning, som hidtil havde været for mig som en Datter. Skjønt jeg alvorlig besluttede at

Din Skaal, min Glut! (Se Side 376).

bringe flere Timer alene i vor lille Have, hvor hun gik utaalmodig frem og tilbage, som om hun ikke kunde finde Ro noget Steds. Ogsaa jeg havde mistet den rolige Tilfredshed, som hidtil havde gjort min Tilværelse saa fredelig. Jeg bekæmpe min Lidenskab, følte jeg dog, at det var forgæves. Jeg elskede Rosa, og saa ufornuftigt det end lyder, maa jeg bekjende, at jeg endog haabede, at hun vilde gjengjælde min Kjærlighed.

En Dag blev vor lille By bragt i Bevægelse

ved Efterretningen om, at et omrejsende Skuespillerselskab, der skulde være bekjendt for sine fortræffelige Kræfter, agtede at give en Forestilling i et offentligt Lokale i Byen. Rosa ytrede et heftigt Ønske om at overvære Forestillingen, og jeg, der var lykkelig alene ved Tanken om atter at fremkalde et af de gamle, tilfredse Smil paa hendes Læber, indvilligede naturligvis strax deri. Aldrig skal jeg glemme hin Aften. Underholdningen bestod som sædvanlig ved det Slags Forestillinger af forskjellige Sangnumre, Dans og Scener af bekjendte Skuespil; men det var den første Theaterforestilling, som Rosa havde overværet, og hun var næsten febersyg af Bevægelse og Henrykkelse over det, hun saa. Hendes Kinder glødede, og Øjnene funklede, som var de levende Diamanter; det syntes, som hendes Skjønhed under Indflydelsen af den Sindsbevægelse, hvori hun befandt sig, havde antaget en endnu mere blændende Karakter.

Det var paa denne Aften, da vi var komne tilbage til vort Hjem, at min omhyggelig skjulte Hemmelighed undslap mig. Jeg glemte, at jeg var 45 Aar og hun kun 16, og jeg tilstod, at jeg elskede hende. Jeg udmalede for hende, hvor lykkeligt og fredeligt vort Liv skulde blive, og hvorledes min Kjærlighed skulde omgive og beskytte hende. Jeg forsøgte at tolke hende Styrken af min Kjærliged, men jeg formaaede det ikke; jeg var kun i Stand til at kaste mig for hendes Fødder og bønfalde hende om at blive min Hustru.

Hun drog de smaa Hænder, som jeg i min Lidenskabelighed havde grebet, til sig og svarede kun, i det hun saa smilende paa mig:

„Det er silde, og jeg er saa træt, lad os tale om det i Morgen."

Jeg vilde holde hende tilbage, men hun forsvandt hastig op ad Trappen til sit Værelse, medens hun i en leende Tone raabte ned til mig:

„I Morgen, i Morgen!"

Den næste Dag forlod hun ikke sit Værelse paa den sædvanlige Tid, og da den gamle Bertha gik op for at kalde paa hende, var hun borte. Hun havde forladt mig, var flygtet bort, og hvorhen, vidste jeg ikke. Jeg fik det aldrig at vide, thi der kom aldrig siden nogen Underretning fra hende. — —

Den gamle Mand standsede. Han bøjede Hovedet ned mod de foldede Hænder og forblev tavs i nogle Minuter. Til sidst vedblev han:

„Min Historie er endt, mine Herrer. Jeg søgte længe, men forgæves efter min tabte elskede; mit Hjærte var saaret dødelig, og jeg var fattig og havde ikke de fornødne Midler til at vedblive min Søgen og føre den til et heldigt Resultat. For nogle Aar siden modtog jeg et Brev fra en Prokurator i Wien, der meddelte mig, at en fjærn Slægtning af mig, hvis Navn jeg aldrig havde hørt, var død og havde efterladt mig en lille aarlig Livrente. Jeg solgte min ringe Ejendom, og da en Ven havde fortalt mig, at der i Baron P.'s Malerisamling fandtes et Portræt, der lignede min tabte Rosa, ankom jeg her til Stuttgart for at se det. Ligheden var saa slaaende, og jeg fandt en saa dyb, om end kun sørgelig Tilfredsstillelse ved at betragte det, at jeg følte, at det, at forlade Stuttgart og dette Portræt, vilde være at miste min Rosa for anden Gang. Derfor bliver jeg her; jeg har et lille Værelse i Huset hos en af mine gamle Venner, og to Dage i hver Uge kan jeg have den Glæde at betragte dette Portræt, hvis Ansigt saa levende tilbagekalder i min Erindring min tabte Rosas glimrende Skjønhed."

Den gamle Mand tav. Baade Holm og Mejsner greb deltagende hans Hænder og udtrykte ved et hjærteligt Haandtryk, mere veltalende end Ord, deres Sympathi og Venskab for ham.

Efter et kort Ophold fyldte Holm atter Glassene, og i det han lagde sin Cigar til Side, sagde han:

„Den ældste af os har begyndt Rækken af vore Fortællinger; jeg formoder derfor, at det nu er min Tur til at fortælle."

Sangerens Historie.

For omtrent ti Aar siden blev jeg for Vintersæsonen engageret til at synge i Prag. Jeg ankom dertil en kold Novemberaften, og efter at jeg i Hotel d'Angleterres Spisesal havde indtaget et lille Aftensmaaltid, begav jeg mig til Theatret for i Mangel af bedre Morskab at slaa Resten af Aftenen ihjel der. Forestillingen, der allerede var begyndt, da jeg traadte ind, bestod af en Ballet, saa vidt jeg husker, hed den „De fire Elementer", der var lige saa kjedelig og indholdsløs som det Slags tyske Balletter i Almindelighed. Jeg havde kun været der en kort Tid, da jeg, inderlig kjed af Corps de ballets Benforvridninger, forlod min Plads for at begive mig hjem. Netop i det Øjeblik, da jeg rejste mig for at forlade Logen, hørte jeg imidlertid Musiken forandre sig til en livligere og hurtigere Tempo, og en Bifaldssalve fra Publikum hilste den Danserinde, der, forestillende Ildens Repræsentant, en af de fire Hovedfigurer i Balletten, nu traadte frem paa Scenen. Ved det første Glimt af Danserinden satte jeg mig atter paa min Plads, fortryllet af denne uimodstaaelige Skabnings henrivende Skjønhed og Ynde, som jeg ikke behøver at

beskrive nærmere; thi hint Maleri, der fængslede vor Opmærksomhed, er en tro, skjønt svag Efterligning af den Fuldkommenhed, som jeg saa for mit henrykte Blik. Hendes Dans var som de Flammer, hun skulde forestille, let, bølgende, graciøs og smidig i dens hastige Bevægelser, og i hendes mørke Øjne funklede der en Ild, mere farlig end det Element, hvis Fremstiller hun var. Da hendes Dans var forbi, blev jeg endnu som Bytte for en stærk Bevægelse paa min Plads, medens mit Hjærte bankede af en hidtil ukjendt, mægtig Følelse.

Da jeg ved min Stilling stod i nøje Forbindelse med Theatret, var det ikke vanskeligt for mig at faa at vide alt, hvad man kjendte til Ida Rosen, saaledes hed nemlig den smukke Danserinde. Det blev sagt mig, at hun førte et meget stille og tilbagetrukket Liv, og hendes Rygte var ulasteligt. Hun havde en lille, tarvelig Lejlighed i Antonstraße, hvor hun boede sammen med en gammel Dame, som man troede var hendes Tante, og som ledsagede hende, hvor hun gik. Med denne ene Undtagelse syntes hun ikke at have hverken Slægt eller Venner. Hun opfyldte punktlig sine Pligter ved Theatret, men omgikkes ellers ikke hverken med de øvrige Medlemmer af Balletselskabet eller med Theatrets andre Kræfter. Man antog hende for stolt og uomgængelig, og hendes Kammerater lod hende forblive uforstyrret i hendes selvvalgte Ensomhed.

Jeg opnaaede dog til sidst at blive forestillet for hende, men opdagede til min store Misfornøjelse, at min Flammedronning, som jeg før havde kaldt hende, i det virkelige Liv var en fuldstændig Istap. Hun fordrede af mig som af sit øvrige Bekjendtskab en Ærbødighed og Høflighed, som sjælden bliver Balletdamer til Del; hun var ikke modtagelig hverken for Smiger eller anden Hyldest, og ved vort første Møde havde hun saa bestemt tilbagevist ethvert af mine Forsøg i den Retning, at jeg forlod hende baade overrasket og fortryllet.

Vort Bekjendtskab blev imidlertid fortsat, og jeg tror, at det lidt efter lidt blev til Venskab fra hendes Side. Til sidst indvilgede hun endog i at tage Del i forskjellige Fornøjelser i mit Selskab, og jeg tilbragte mange lykkelige Timer i den lille Lejlighed i Antonstraße, siddende ved Idas Side og betragtende den Behændighed, hvormed hun kunde modernisere sin Theatergarderobe, medens den gamle Martha havde taget Plads ved Vinduet, hvor hun plejede at sidde bøjet over sin Bønnebog eller i Færd med at sy paa et eller andet Stykke Theaterpynt. Ved disse Lejligheder plejede jeg under Tiden at synge for hende, og jeg har aldrig siden som Faust, Florestan eller Raoul, naar det gjaldt om at vinde et stort og glimrende Publikums Bifald, gjort mig saa megen Umage som den Gang, jeg sang smaa populære Sange og Folkeviser for at fornøje min smukke og fordringsfulde Tilhørerinde.

Jeg maa næsten skamme mig, mine Venner, ved at fortælle, hvor kort vort Bekjendtskab havde varet, da jeg bad hende om at blive min Hustru. Venlig, men uden Betænkning, afslog hun mit Tilbud.

„Jeg elsker Dem ikke og kan aldrig elske Dem," var hendes Svar. „Lad os forblive Venner, men lad os ikke mere omtale denne Sag."

„Hør mig et Øjeblik, Ida," bad jeg alvorlig. „Det Liv, De fører, er fuldt af Arbejde og Anstrengelse, og Deres Stilling har mange Ubehageligheder. Jeg er vel ikke rig, men min Gage er ret anseelig, og skulde jeg en Gang miste min Stemme, kan jeg i min Egenskab af dygtig Musiker gjøre Fordring paa de bedste Stillinger paa dette Omraade ved Theatret. Lad da min Kjærlighed hygge og frede om Dem, og beslut Dem til at modtage Livets Behageligheder og Luxus af min Haand. Forlad dette besværlige Liv, fuldt af Gjøgl og Flitter og forbundet med saa mange Krænkelser foruden denne offentlige Stillen til Skue, giv mig blot en Ægtefælles Ret til at beskytte Dem og gjøre Dem lykkelig, og en saa om Opofrelse og Kjærlighed som min vil sikkert til sidst blive gjengjældt."

Hun lo sagte og haanlig, og der var et Udtryk af Spot i hendes Stemme, da hun svarede:

„Hvorledes! Blive en Operasangers Hustru for derved at opnaa en lykkeligere og behageligere Tilværelse! Ganske vist er jeg ærgjerrig, men mine Ønsker stiger lidt højere til Vejrs. Og — af Kjærlighed — jeg har aldrig i hele mit Liv elsket nogen."

Vi skiltes i Vrede, og jeg ophørte med at komme til hende; men jeg kunde ikke ophøre med at elske hende. Nej, selv efter alle disse Aars Forløb føler jeg, at jeg elsker hende endnu.

(Fortsættes.)

Berchtesgaden.

Flækken Berchtesgaden i Øvre-Bajren ved Bredderne af Etsch, Sædet for Centralstyrelsen af de nærliggende storartede Saltværker, ligger 2082 Fod over Havfladen. Den er omgiven af høje Bjærge; Schwartzost, Brett, Imner og navnlig Watzmann med sine to kegledannede Toppe, mellem hvilke der udbreder sig en uhyre, snebedækket Slette, behersker den smilende Berchtesgadener-Dal. Det var fordum Sædet for Abbeder og Ærkebisper, hvis Residens nu er ombygget til et kongeligt Slot. Flækken tæller omtrent 3000 Indbyggere, hvoraf Størsteparten er beskæftiget ved Saltværkerne eller med Træskærerarbejder. Disse Arbejder, der er vidt og bredt bekjendte, findes spredte omkring i utallige Udsalgssteder. Slottet Berchtesgaden saa vel som Kong Maximilian den andens Villa er fuldkommen værdige til Turisters Opmærksomhed. Af Kirkerne udmærker især Domkirken sig ved sin Prædikestol, sin høje Buegang og ved sine rige, gammeldags Ornamenter i Sakristiet. Men frem for alt maa det anbefales den rejsende at gjæste Minerne og Saltværkerne, til hvilke man faar Adgangskort udleveret hos den paa Stedet boende Inspektør.

Efter at have iført sig Bjærgmandsklæder begiver man sig ned i den Skakt, som er opkaldt efter Kejser Frants den første — enten ved Hjælp af en saakaldet „Djævel“, en lille særegent indrettet Vogn, eller ved at lade sig fire ned siddende paa to tykke Træstykker og holdende sig fast i et Tov, der hænger ned fra Siden. Naar den besøgende ønsker det og mod at erlægge et vist Gebyr, oplyser man forskjellige Gange eller Lag; man lader endog en Mine sprænge for at vise den fremmede, hvorledes man bærer sig ad med at løsne Saltblokkene. Det er et Skuespil, som aldrig undlader at gjøre et stærkt Indtryk paa Tilskuerne.

Omegnen af Berchtesgaden indbyder Turisten til talrige Udflugter, og især gjælder det naturligvis om at gjæste og bestige Watzmann, Untersberg, Steinberg og Brett.

Din Skaal, min Glut!

(Se Billedet Side 373).

Din Skaal, min Glut! Nu hviler jeg ud
efter Marchens Strabadser og Kampens Hede;
en tapper Landsknægt maa bravt holde ud;
om en rolig Krog kan han længe lede.
Han nyder som bedst hvert flygtigt Minut —
din Skaal, min Glut!

Ej, hvor det gjør godt at bænke sig saa
hos den smukke Fachon i „den gyldne Kilde“.
I Morgen skal Slaget nok atter staa;
saa vil i Dag jeg ej Tiden spilde.
Hvem ved det — i Morgen er man kaput —
din Skaal, min Glut!

Vi fulgte langs med den liflige Rhin
til Trommernes Klang, saa lystig til Mode.
I Kvartér var vort Løsen: Piger og Vin,
i Kampens Tummel: hug ned for Fode.
Min Næringsvej har jeg aldrig fortrudt —
din Skaal, min Glut!

Her i Glasset jeg ser, hvor du til mig ler,
mens en Tanke saa øm du mig sender —
det kunde vel ske, vi mødtes ej mer,
i Krigen saa meget der hænder —
derfor — for det Fald jeg i Morgen blir skudt —
din Skaal, min Glut!

v—d.

Charles Wheatstone.

Det Billede, som vi her præsenterer Læserne, forestiller et Portræt af den engelske Videnskabsmand Charles W. Wheatstone, der blev født i Gloucester i Aaret 1802, og som efter Haanden erhvervede sig et berømt Navn baade i og udenfor den videnskabelige Verden. Allerede som Barn

Charles Whealstone.

følte han en levende Interesse for alle Slags mekaniske og fysiske Videnskaber, som han med stor Lyst lagde sig efter. Denne Lyst førte ham til at uddanne sig som musikalsk Instrumentmager, og som saadan nedsatte han sig senere i London.

Hans store Evner bragte ham dog snart til at lægge sig efter højere Studier, saa at hans Opmærksomhed og Virksomhed mere blev henvendt paa de Principer, efter hvilke de musikalske Instrumenter virker, end paa selve Fabrikationen af disse. Resultatet af disse Studier, nedlagde han i et Skrift „Ny Erfaringer over Lyden", hvilket for første Gang henvendte den lærde Verdens Opmærksomhed paa ham. Derefter beskæftigede han sig i flere Aar med et dybtgaaende Studium af Ligheden mellem Fænomenerne ved Lyden og Lyset og udgav flere originale Smaaskrifter om denne Gjenstand. Ved disse Studier og Skrifter havde han erhvervet sig et saa bekjendt Navn, at han 1834 blev udnævnt til Professor ved King's Kollege i London. To Aar senere udnævntes han til Medlem af det kongelige Selskab, efter at han havde oplæst en af ham selv forfattet Skildring af visse Fænomener ved Lyset, i hvilken han for første Gang gav en Beskrivelse af Stereoskopet, der nu er saa bekjendt. Under sine Forelæsninger i King's Kollege i Aaret 1836 viste han nogle Forsøg med Hensyn til Elektricitetens Hastighed ved Hjælp af et forlænget Strømløb af Kobber paa omtrent 1 Mils Længde, og da disse Forsøg havde et heldigt Resultat, fremkom han med Forslag om at bruge en saadan Traad til den elektriske Telegraf. Det næste Aar traadte han i Forbindelse med Fothergill Cooke, der paa Fastlandet havde faaet Underretning om Baron Selullings og flere andre tyske Naturforskeres Erfaringer i denne Retning. Samme Aar fik Wheatstone og Cooke deres første Patent paa Forbedringer i Signalgivning og ved Allarmapparater over store Afstande ved Hjælp af elektriske Strømme gjennem metalliske Ledningstraade. Da det sikkert vil blive for trættende for Læserne, hvis vi vilde give en udførlig Skildring af alle de Forbedringer, som Opfinderne efter Haanden indførte ved denne vigtige Opfindelse, skal vi indskrænke os til blot at nævne, at den første virkelige og praktiske, elektriske Telegrafledning blev aabnet for Publikum paa Blackwell-Færnbanen. Baade Wheatstone og Cooke har erhvervet sig en lige stor Fortjeneste ved denne højst vigtige Opfindelse, der efter Haanden har faaet en saa stor Betydning og Udbredelse, da de elektriske Telegrafledninger jo nu danner et Net paa mange tusende Miles Længde, der overspænder hele Verden og sætter det ene Land og den ene Verdensdel i Forbindelse med den anden.

Wheatstone døde den 20de Oktober 1875 i Paris, efter at han havde erhvervet sig et berømt Navn over hele den civiliserede Verden. Han var ikke blot agtet som Videnskabsmand og som et opfindelsesrigt Geni, men ogsaa paa Grund af sin ædle og gavmilde Karakter, der især viste sig ved de Opmuntringer og Understøttelser, han gav til alle, der kom i Berøring med ham og havde alvorlig Kjærlighed til Arbejde og Lyst til Videnskaberne.

Praktiske Smaavink.

Middel mod Rotter. I Lader og Kornlofter paa Landet er det hensigtsmæssigt at indrette en Aabning i Gavlen, saaledes at Sløruglen og Hornuglen kan slippe der igjennem. Det er godtgjort ved omhyggelige Jagttagelser, at et Par saadanne Ugler i Løbet af kort Tid fuldstændig har renset Kornlofter for Rotter.

Til Frokost. En velsmagende og vistnok lidet kjendt Ret, som vil være passende til Frokost, laves paa følgende Maade: Med en Gaffel skiller man lidt kold Fisk i smaa Stykker, smelter lidt Smør i en Stegepande og rører Fisken saa længe om deri, til den er godt varm. Derefter helder man en Kopfuld Ris, to blødkogte Æg og lidt Kryderi derover; det hele steges et Øjeblik over Ilden og er saa færdigt til at serveres.

Agurker om Vinteren. Om Sommeren og Efteraaret, naar der er Overflod paa Agurker, graver man paa et tørt Sted et tre Fod dybt Hul, som kan optage et eller flere Lerkar. Disse Kar sættes ned i Hullet og omgives med Jord lige til Randen. De bliver saa paa én Gang eller efter Haanden fyldte med friske Agurker og derpaa lukkede med Laag, som slutte aldeles tæt, hvorpaa Hullet atter fyldes med Jord. Paa denne Maade kan man faa fuldstændig friske Agurker midt om Vinteren. Man maa dog, hver Gang man udtager nogle af Agurkerne, atter omhyggelig lukke Karret og tilkaste Hullet.

— Et tysk Fagskrift oplyser, at den udpressede Saft af Hvidløg skal være et godt Bindemiddel for knækket Glas og Porcellæn. Naar Sammenkitningen bliver foretagen tilstrækkelig omhyggelig, skal der ikke blive noget Mærke af denne tilbage.

Blot til Lyst.

Den gamle Borgervæbning.

En næsvis Fyr spørger, om noget Menneske nogen Sinde har sat sig ved Tebordet hos en fremmed Familie, medens der stod afskummet Mælk paa Bordet, uden at blive spurgt: „Skal De ikke have Fløde?"

Kvindelist. Ved et Bal, som nylig afholdtes — vi siger ikke hvor — var der blandt Gjæsterne en ældre svær Herre, som var i Besiddelse af en slem Forkølelse og en nydelig ung Kone. Temmelig tidlig paa

Aftenen opfordrede han indtrængende sin Hustru til at tage med hjem, men hun havde endnu ikke Lyst til at forlade Ballet og hviskede derfor til sin Kavaller: „Jeg danser alligevel den næste Kvadrille med Dem; lad kun mig om det.“ Medens Parrene stillede sig op til Kvadrillen, listede hun sig ud af Salen og ind i Herregarderoben, hvor hun fandt sin Mands Hat, som hun kastede ud af Vinduet. Hun vendte derpaa tilbage til Balsalen og sagde til Manden: „Gaa du nu kun ind og tag dit Tøj paa og skaf en Vogn, saa skal jeg strax komme. — Derefter dansede hun Kvadrillen og endnu sex Danse, i det hun følte sig overbevist om, at det vilde vare mindst to Timer, før hendes Mand fandt sin Hat.

— „Hvad koster en Hummer?“ spurgte en Mand, der kom ned til en Vildthandler. — „1 Kr. 25 Øre.“ — „De har ikke en til 1 Kr.?“ — „Nej.“ — „Ikke en, som er lidt lam paa det ene Ben eller saadan noget?“ — Vildthandleren var nødt til at indrømme, at han ikke kunde være Herren til Tjeneste.

— Amerika kan rose sig af at have de renligste Tjenestepiger. De tager aldrig Tjeneste uden paa det Vilkaar, at Fruen skal gjøre det smudsige Arbejde.

— En ung Dame ønsker at vide, om en Kvinde kan være sikker paa, at en Mand nærer en usigelig Kjærlighed til hende, naar han sidder to Timer ved Siden af hende uden at sige et Ord.

— Det Udtryk, der viser sig i et nervøs Menneskes Ansigt, naar han tager Plads i en Tandlæges Stol, er noget, som ingen Mand kan efterligne, før han faar et Brev fra sin Svigermoder, hvori hun temmelig skarpt spørger ham, „om saa det Gjæsteværelse er gjort i Stand til at modtage hende.“

— En Mand, der har Ligtorne og for smaa Støvler, er blind for al Verdens Solskin og Dejlighed.

— „Naa, Peter, bad du saa Hr. Sørensen om at faa de Penge?“ — „Ja“ — „Hvad svarede han?“ — „Han smed mig ned ad Trapperne. Det var alt, hvad han svarede.“

Tankekorn.

— Stræb efter Fuldkommenhed i enhver Ting, selv om den meget tit er uopnaaelig; thi den, som alvorlig stræber derefter, kommer den i alt Fald nærmere end de, der af Magelighed erklære den for uopnaaelig.

— Det tilfredse Menneske er aldrig fattig; det utilfredse aldrig rig.

— Den, der taler, som han tænker, vil i Reglen ogsaa handle, som han taler.

— Sandheden smager under Tiden som Medicin, men det er kun et Tegn paa, at vi er syge.

— Hvis altfor strængt Arbejde dræber ti Mennesker, dræber Lediggang over Hundrede.

— Penge og Tid har begge deres Værd; den, der gjør slet Brug af det ene, vil sjælden gjøre god Brug af det andet.

— Beklagelser over en ublid Skæbne er meget ofte ikke andet end en maskeret Forsvarstale over Hang til Lediggang.

— Utaknemmelighed er ikke blot en særlig Fejl, men røber tillige en Slags Svaghed. Dygtige og begavede Folk er sjælden utaknemmelige.

— Den, der vil sove godt, bør aldrig tage sine Bekymringer med sig til Sengs.

— Man finder ikke nogen værre Fjende her i Livet end sig selv, hvis man lader sig rive med af sine Lidenskaber.

— Naar et Træ ikke har baaret Blomster om Foraaret, nytter det kun lidt, at man søger efter Frugt paa det ved Efteraarstid.

Gaadefabrik.

Gaade.

(af s—r.)

Han

Jeg om det hele, Frøken, blot betror Dem,
De er dets trende Dele mindst af alt;
men dersom blot De gjør til tvende Ord dem . . .

Hun

Hvis da jeg havde dem, det var fatalt.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en berømt dansk Digter:

1. By i Jylland
2. By paa Fyn.
3. By i England.
4. By paa Fyen.
5. Flod i Tyskland.
6. By i Jylland.
7. By i Jylland.

—n.

Rebus.

1NuF10G S1234T9NG.

N. K.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 26 (Søndag den 25de Juni):

Udgravningsforetagende: Sofie Menter — Sarah Bernhardt.

Geografisk Gaade: Rhinen (Riga, Holland, Isère, Neapel, Edinburgh, Neva).

Rebus: Et Baghold.

Geografisk Gaade i Nr. 25, løst af „Aabybro“. Slanos. Ernst.

Rebus i Nr. 25, løst af „Aabybro“. Slanos. En anonym Gaadeløser i Kolding. Snut. Ellen.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. FRISTRUP

6. Aargang. Søndagen den 9. Juli 1882. Nr. 28.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

d Landevejen til Wladimir nærmede sig langsomt to blinde; den ene syntes endnu at være i sine bedste Aar; den anden var en Olding med langt Skjæg og hvidt Haar. De var iførte pjaltede hvide Skjorter og bar i korslagte Remme, paa den ene Skulder en Pose til Almisser, paa den anden en gammel Kaftan, som de havde trukket af paa Grund af Varmen. Al deres øvrige Bagage, en Gusla, en Balalayka og en Brødpose, havde de læsset paa en bredskuldret Knøs, der tillige tjente dem som Fører.

I Begyndelsen holdt den yngste af de to blinde sig ved Førerens Skulder, medens han selv ledede Oldingen, men lidt efter lod det til, at Knøsen glemte sine Ledsagere ved Synet af det usædvanlige Skue, som Jagten frembød. De blinde, der saaledes var overladte til sig selv, famlede sig frem med deres lange Stokke og snublede hvert Øjeblik. Da Iwan Wassiljewitsch fik Øje paa dem, kunde han ikke bare sig for at le. Han nærmede sig dem. I dette Øjeblik traadte den ene af de blinde fejl, faldt omkuld i en Pøl, som Regnvandet havde dannet, og trak sin Ledsager med sig. De rejste sig begge to igjen, helt overstænkede med Snavs, spyttede af alle Kræfter og udskjældte deres Fører, der gabende betragtede Opritsnikernes prægtige Dragter. Czaren brast i en høj Latter.

„Hvem er I, brave Folk?“ spurgte han. „Hvorfra kommer I, og hvorhen gjælder Rejsen?“

„Gaa Pokker i Vold!“ svarede den yngste af de blinde; „du er altfor nysgjerrig; du vil dø ung.“

„Dumrian!“ raabte en af Opritsnikerne, „ser du ikke, hvem det er, der taler til dig?“

„Du er selv en Dumrian,“ svarede den blinde, i det han viste Opritsniken det hvide af Øjnene. „Hvordan skal jeg kunne se uden Øjne! Med dig er det en anden Sag, du har ikke blot to, men maaske endogsaa fire Øjne, og derfor kan du vel se tværs igjennem al Ting; sig mig, hvem jeg har for mig, saa ved jeg det.“

Czaren gav Opritsniken et Vink til at tie og gjentog derpaa sit Spørgsmaal i en blidere Tone.

„Vi er lystige Fyre,“ svarede den blinde, „vi vandrer fra Landsby til Landsby, fra Stad til Stad; nu kommer vi fra Murom og agter os til Alexandra-Sloboda, hvor vi vil drive vore Løjer og fornøje den kjære Menneskehed, snart løfte en op i Sadlen og snart kaste en anden i Sandet.“

„Aha!“ udbrod Czaren, der fandt Behag i den blindes Svar; „I kommer fra Murom, Hvedebollernes Hjem. Hvad nyt derfra? Har I endnu stadig store Helte der ovre?“

„Hvorfor skulde vi ikke have det?“ svarede den blinde nok saa rask, „den Vare slipper ikke saa let op hos os. Vi har f. Ex. Onkel Michael, der

kan løfte sig selv ved Haarene en hel Tomme over Jorden; saa har vi ogsaa Tante Uljana, der rider paa en Kakerlak."

Alle Opritsnikerne brast i Latter. Det var længe siden, Czaren havde været i saa godt Humør.

„Det er virkelig nogle lystige Fyre," tænkte han; „man mærker strax, at de ikke er her fra. Mine Æventyrfortællere har allerede længe kjedet mig — stadig de samme Historier! Siden jeg en Gang spøgte en Smule uforsigtig med en af dem, nærer de alle sammen en forfærdelig Angest for mig; det er umuligt at faa et lystigt Ord ud af dem; som om det var min Skyld, at Sjælen ikke sad fastere i Kroppen paa den Dumrian! . . . Hør, gode Ven, kan du fortælle Historier?"

„Fortælle Historier? Det er en betænkelig Sag," svarede den blinde. „Saaledes fortalte vi forleden Dag Vojevoden af Staritza Historien om den forhexede Ged, der bragte det til at opnaa en Vojevodes Rang, og saa saa lod han os prygle ud af Staden. Siden den Tid fortæller vi ikke mere."

Man kan vanskelig gjøre sig nogen Forestilling om den skrallende Latter, som Opritsnikerne brast i ved at høre denne Forklaring. Vojevoden af Staritza stod ikke i Czarens Gunst, og den blindes Spøg faldt derfor i god Jord.

„Hør en Gang, Godtfolk," sagde Czaren, „begiv eder lige her fra til Slottet i Alexandra-Sloboda og vent der, indtil jeg kommer tilbage; sig, at I er sendte did af Czaren selv; lad eder bringe Spise og Drikke, saa meget I vil; naar jeg kommer hjem, skal I fortælle mig Historier."

Ved Ordet Czar syntes de blinde at blive meget urolige.

„Lille Fader Czar!" sagde de, i det de kastede sig paa Knæ. „Tilgiv os vor grove Tale! Lad ikke Hovedet hugge af os; vi har kun syndet af Uvidenhed."

Czaren lo af de blindes Skræk og vendte tilbage til Sletten for atter at tage Del i Jagten, medens de blinde, ledsaget af deres Fører, slog ind paa Vejen til Alexandra-Sloboda.

Saa længe Opritsnikerne endnu kunde se dem, støttede de hinandens Gang og famlede sig stadig frem, men næppe havde en Bøjning af Vejen unddraget dem fra fremmede Blikke, før den yngste af de blinde blev staaende, saa sig omkring til alle Sider og sagde til sine Ledsager:

„Naa, Fatter Grib, er du endnu ikke træt af denne evindelige Snublen? Hidtil er det da gaaet ganske godt. Men hvorfor rynker du Panden, gamle? Fortryder du, at du er gaaet med?"

„Nej, det er ikke derfor," svarede den gamle Røver. „Naar jeg først en Gang har paataget mig noget, saa bliver jeg ikke staaende paa Halvvejen. Men jeg ved ikke selv, hvad der gaar af mig; jeg har aldrig før følt mig saa nedtrykt, og hvad jeg saa end tænker paa, løber denne skrækkelige Hændelse mig stadig gjennem Hovedet."

„Hvilken Hændelse?"

„Hør en Gang, Høvidsmand! Der er allerede gaaet tyve Aar, siden denne Kummer fik Magt over mig, men ingen ved det, hverken ved Wolga eller i Moskwa; til ingen har jeg røbet et Ord derom. Jeg begravede min sørgelige Hemmelighed i mit Hjærte, og i tyve Aar har jeg slæbt omkring med den som en tung Lænke. En Gang prøvede jeg i Fastetiden at gaa til Herrens Bord og vilde skrifte det alt sammen for en Præst, men jeg var ikke i Stand til at bede og opgav atter mit Forsæt. Men nu tynger den haardere paa mig end nogen Sinde før; den kvæler mig næsten, og det synes mig, som om jeg vilde føle mig lettere til Mode, naar jeg kunde betro mig til nogen. Det vil ikke falde mig saa svært at skrifte for dig som for en Præst; thi du er jo netop saadan en som jeg."

En dyb Sjælekval stod at læse i gamle Gribs Ansigt. Persten hørte i Tavshed paa ham. Begge Røverne sad ved Kanten af Landevejen.

„Mitka," sagde Persten til deres Fører, „sæt dig lidt afsides og hold Øjnene godt aabne; naar du ser nogen, saa giver du os et Tegn; se dig flittig om og husk frem for al Ting paa, at du er baade døv og stum; ikke et levende Kny, forstaar du!"

„Vær bare rolig," svarede Mitka; „jeg er stum som en Fisk."

„Pokker tage dig med din Snakkesalighed, Dumrian, som du er! Heller ikke os tør du svare. Væn dig til at tie; hvis din Tunge blot en eneste Gang røber dig i andres Nærværelse, saa er vi alle tre om en Hals!"

Mitka bortfjærnede sig omtrent hundrede Skridt og lagde sig paa Maven med Albuerne paa Jorden og Kinden støttet til Hænderne.

„Det er virkelig en brav Knøs," sagde Persten, i det han saa efter ham, „men saa dum, som om han havde et Hul i Hovedet. Overlod vi ham til sig selv, vilde han strax røbe sig. Men hvad skal man sige — han var dog den bedste, vi kunde tage med os. Med ham er vi i det mindste sikker paa, at han ikke med Forsæt forraader os . . . Og nu, Fatter Grib, da ingen kan høre os, saa fortæl mig om din Sorg og Pine. Rigtignok er Lejligheden just ikke den bedste."

Den gamle Røver sænkede sit hvide Hoved og fór med Haanden hen over Panden. Han vilde tale, men det faldt ham vanskeligt at begynde.

„Høvidsmand," sagde han saa endelig, „jeg har i min Levetid taget Livet af en hel Del Menne-

sker, det kan jeg ikke nægte. Allerede i min tidlige Ungdom havde jeg en særlig Forkjærlighed for den røde Habit. Naar en Kjøbmand satte sig til Modværge, eller en Kvinde vilde til at skraale op — saa et Dolkestød i Siden, og dermed var det forbi. Selv nu ryster jeg ikke paa Haanden, naar der er noget, der skal gjøres. Det er ikke noget nyt, jeg her fortæller dig; vi har begge to stikket en hel Del Godtfolk over i den anden Verden, ikke sandt?"

„Men af hvad Grund fortæller du mig det?" ytrede Persten med synlig Utilfredshed.

„Jeg vil dermed sige, at vi ikke er frygtagtige Kvinder, hverken du eller jeg; vi har meget Blod paa Samvittigheden. Men sig mig, Høvidsmand, er det nogen Sinde hændet dig, naar du mindedes en af dine Bedrifter, at du har haft en Fornemmelse, som om man knugede dit Hjærte med Jærnklemmer, medens det gyste igjennem dig snart glødende hedt, snart isnende koldt, saaledes at man helst ønskede sig død?"

„Lad det være nok, Fatter! Hvad er det for Ting, der farer dig gjennem Hovedet i Dag? Nu har vi ikke Stunder til slige Griller."

„De fleste af mine Bedrifter har jeg glemt," vedblev gamle Grib, „men én staar for mig baade Nat og Dag. Det er nu tyve Aar siden. Vi levede den Gang nede ved Wolga. Vor Høvidsmand hed Danito Kot. Paa dig tænkte endnu ingen, men hele Banden kjendte allerede mig, og man kaldte mig Grib. Vi overfaldt Skibe med kostbare Ladninger og udplyndrede hele Varelagre. Alt blev ligelig delt, og Danito taalte aldrig Strid eller Trætte iblandt os. Vi kunde ikke ønske os det bedre, — vel? Vi førte et muntert Liv, havde altid godt med Spise og Drikke og varme Klæder. Det skete ikke sjælden, at vi drog ud paa Æventyr, i det vi muntert pladskede med Aarerne i Vandet, pyntede som vi var i broget farvede Kaftaner og med Huen kjækt paa det ene Øre. Og Folk kom løbende fra Stæder og Landsbyer ned til Flodbredden for at se og beundre de dristige Knøse, de skrækkelige Falke! Saa roede vi rask afsted, medens vi sang af fuld Hals, skød vore Geværer af i Luften og tilkastede de smukke Piger fortrolige Blikke. Mangen god Gang angreb vi ogsaa med Knipler og Spyd; saa fór vore Baade pludselig frem lige som Ulve, der farer ud af Skoven. Det var et herligt Liv, men saa var det, at den fordømte Djævel ledte mig i Fristelse! Jeg tænkte ved mig selv: Du arbejder mer end de andre, og dog faar du ingen større Part af Byttet. Saa fattede jeg den Beslutning at gaa alene ud paa Æventyr og beholde hele Byttet for mig selv i Steden for at dele med de andre. Jeg forklædte mig som Betler — netop ligesom i Dag — hængte en Pose om Halsen, stak en Kniv i Støvleskaftet og slentrede frem ad Landevejen til en nærliggende Flække for at se, om jeg ikke skulde møde nogen. Jeg venter og venter; men intet Kjøretøj, ingen Kjøbmand, ikke en levende Sjæl kommer der. Sagen begyndte at kjede mig. Godt, tænker jeg saa, Gud sender mig intet Bytte; nu vil jeg overfalde den første, den bedste, jeg møder, om det saa er min egen Fa'er. Næppe har jeg gjort mig selv dette Løfte, før jeg ser en fattig Kone med en Kurv, over hvilken der er bredt et Stykke Lærred. — „Holdt min gode Kone," raaber jeg, „giv mig din Kurv." — Hun kaster sig for mine Fødder og skriger: „Tag, hvad du vil, men rør blot ikke ved Kurven!" — „Ha," raaber jeg til hende, „det lader til, at du har gjemt din Skat deri" — og dermed river jeg Kurven fra hende. — Den gamle skriger og bønfalder og bider mig til sidst i Haanden. Jeg var nu allerede paa Forhaand i daarligt Humør, fordi jeg hele Dagen forgæves havde ligget paa Lur, og hendes Modstand gjorde mig rasende. Djævlen fik Magt over mig: jeg trak Kniven op af Støvleskaftet og stødte den i Struben paa den gamle Kvinde. Næppe var hun segnet til Jorden, før jeg følte mig greben af en Skræk, som jeg aldrig før havde kjendt. Jeg flygtede, men besindede mig dog igjen og vendte tilbage for at tage Kurven med mig. Jeg sagde nemlig til mig selv: har du endelig dræbt hende, saa skal det dog ikke være slet for intet. Jeg tog Kurven uden at aabne den og listede ind i Skoven. Jeg havde imidlertid kun gaaet et lille Stykke Vej, da jeg mærkede en Fornemmelse, ligesom om Benene begyndte at knække under mig. Det er nok bedst, du sætter dig lidt til Ro og ser efter, hvilken Skat du har faaet Fingre i, tænker jeg saa. Jeg lukker op for Kurven og ser der ned — og saa ligger der et Barn, et ganske lille et, som der knapt nok er saa meget Liv i, at det kan trække Vejret. Aa, din lille Djævel, tænkte jeg, det var altsaa derfor, at den gamle ikke vilde give slip paa Kurven. Og for din Skyld, du lille Djævleunge, har jeg altsaa betynget min Samvittighed med saadan en Synd!"

Grib vilde fortsætte, men Stemmen klikkede for ham, og han hensank i Tanker.

„Hvad gjorde du med Barnet?" spurgte Persten.

„Nu — hvorledes skulde jeg bære mig ad med at pleje og føde det? Hvad jeg gjorde med det? Det er let nok at gjætte! . . ." Oldingen tav igjen.

„Høvidsmand," begyndte han saa lidt efter paany, „naar jeg tænker derpaa, saa er det, som om mit Hjærte skulde sprænges. Ser du, netop

i Dag, da jeg har klædt mig ud som Betler, træder det alt sammen saa levende frem for mig, som var det først sket i Gaar. Og ikke blot det, men ogsaa saa mange andre Ting" . . . Oldingen sukkede dybt.

De to Røvere hensank i Tavshed. Pludselig hørte de en Susen af Vingeslag over deres Hoveder, og en Grib styrtede hvirvlende ned lige for deres Fødder. I samme Øjeblik kredsede Adragan behændig gjennem Luften og fløj bort uden at værdige sit Offer nogen videre Opmærksomhed.

Mitka vinkede med Haanden. I det fjærne fik man Øje paa nogle Falkejægere.

„Fatter Grib," sagde Persten hastig, „glem det forbigangne; vi er nu ikke længer Røvere, men blinde Æventyrfortællere. Der kommer Czarens Folk galopperende; om et Øjeblik vil de være her. Skynd dig op, Fatter, stil dig til rette og belav dig paa at opvarte dem med nogle Narrestreger!"

Den gamle Røver rystede paa Hovedet.

„Der forestaar mig ikke noget godt," sagde han, i det han pegede paa den dræbte Grib. „Det er mig, den hvide Falk vilde gjøre det af med. Man kan ikke øjne den længer! Den gav sin Fjende Dødsstødet og forsvandt!"

Persten saa et Øjeblik stift paa ham og kløede sig ærgerlig i Nakken.

„Hør, lille Fatter," sagde han saa, „Gud maa vide, hvad der gaar af dig i Dag! Naa, jeg vil ikke tvinge dig til noget. Man siger jo, at Hjærtet er den bedste Profet. Maaske er det ikke for intet, at dit Hjærte spaar dig en Ulykke. Bliv kun, jeg gaar alene til Alexandra-Sloboda."

„Nej," svarede Grib, „det var ikke derfor, jeg fortalte dig, hvad der trykkede mit Hjærte. Er det mig bestemt, at jeg skal miste mit Hoved i Alexandra-Sloboda, saa nytter det ikke, at jeg stritter imod. Det har aabenbart været mig bestemt saaledes fra Fødslen af . . . Hør, hvorfor jeg har betroet mig til dig. Kjender du, Høvidsmand, Landsbyen Bogorodizkoja ved Wolgafloden?"

„Ja, det skulde jeg mene!"

„Og ved du, at der i Nærheden deraf, omtrent tre Fjerdingvej derfra, er et Sted, som man kalder Præstevangen?"

„Ja vist, ogsaa det kjender jeg."

„Og mindes du en gammel Eg, som staar der?"

„Ja, den husker jeg saare godt, men den findes der ikke længer; man har hugget den om."

„Ja, Egen har man fældet, men Stammen er bleven staaende."

„Nuvel. Men hvorfor fortæller du mig alt det?"

„Hør blot efter. Jeg vil aldrig mer gjense Moder Wolga; men for dig kan det nok føje sig saaledes, at du en Gang atter vender tilbage til denne velsignede Egn. Naar du altsaa igjen kommer til Wolga, saa begiv dig til Præstevangen. Opsøg den gamle Egestamme, og naar du har fundet den, saa tæl fem og fyrretyve Skridt mod Nord, og grav saa Jorden op . . . Der," vedblev Grib med dæmpet Stemme, „har jeg en Gang i tidligere Tid nedgravet en Skat. Du vil finde ikke saa faa gyldne Rosenobler og Dukater og Sølvrubler. Alt, hvad du finder, er dit. Jeg kan ikke tage Skatten med mig over i den anden Verden. Naar jeg mange Gange om Natten tænker paa, at jeg der skal aflægge Regnskab for alt, hvad jeg har øvet her paa Jorden, saa farer der en Gysen igjennem mig! Jeg beder dig Høvidsmand, naar jeg ikke er mere, saa lad der blive læst en Sjælemesse for mig. Det er dog altid betryggende. Men spar ikke paa Pengene. Giv Præsten en rigelig Betaling og lad ham læse Messen, som det sig hør og bør; han maa ikke udelade noget. Du ved nok, at mit rette Navn er Emilian. Grib har Kammeraterne kaldt mig for Spøg, men jeg er døbt Emilian, og du, Høvidsmand, skal betale ham rundhaandet for Messerne; skaan blot ikke Pengene; jeg efterlader dig en stor Skat, som du vil have nok af hele dit øvrige Liv."

Grib blev afbrudt af de forbi ilende Falkejægere:

„Hejda, I Gudsmænd," raabte en af dem, „kan I sige os, hvor Falken er fløjet hen?"

„Jeg skulde gjærne sige dig det, min kjære," svarede Persten, „hvis ikke mine Øjne havde været blinde i de sidste fyrretyve Aar."

„Hvordan er det gaaet til?"

„Det skal jeg fortælle dig. En Dag gik jeg ind i Skoven for at samle Lindebast. Saa faar jeg Kig paa et Egetræ, Stammen var hul, og der inde var der nogle stegte Kyllinger, som kaglede. Jeg traadte der ind og spiste Kyllingerne, men deraf blev jeg saa tyk, at jeg ikke kunde slippe ud igjen. Hvad skulde jeg gjøre? Jeg løb hjem, hentede en Øxe og huggede saa længe løs paa Egetræet, indtil jeg slap ud. Men, som det lader til, er der under Arbejdet fløjet mig en Splint i Øjnene. Siden den Tid har jeg ikke kunnet se. Mangen Gang, naar jeg spiser min Suppe, fører jeg Skeen op til Øret, og naar det kriller mig i Næsen, saa klør jeg mig i Nakken."

„I er altsaa de to blinde, som nylig talte med Czaren?" udbrød Falkejægeren leende. „Nuvel, I gode Folk, vi søger at adsprede Czaren om Dagen; nu er det eders Opgave at more ham til Natten. Man siger, at vor lille Fader Czar vil have, at I skal fortælle ham Historier."

„Gud skjænke ham et langt Liv," ytrede Grib, der paa en Gang syntes helt forvandlet. „Hvorfor

skulde han ikke gjærne ville lytte til os? Har vi ikke bidt Tungen af os, inden det bliver mørkt, saa kan vi godt underholde ham med at fortælle Historier lige til den lyse Morgen."

„Naa, det er alt sammen meget godt," sagde Falkejægeren, „en anden Gang vil vi snakke mere med jer. Nu maa vi søge efter Falken for at frelse vor Kammerat. Hvis Trischka ikke finder Adragan, saa koster det ham hans Hoved; vor lille Fader Czar er ikke til at spøge med!"

Og dermed galopperede Falkejægerne bort.

Grib og Persten lod sig atter føre afsted af Mitka og fortsatte deres Vej til Alexandra-Sloboda.

De havde endnu ikke naaet de første Huse, da de fik Øje paa to Gadesangere, der spillede paa deres Balalayka og dertil sang af fuld Hals:

Hej, hvilken Sus og Dus
der er i Dag i vor Nabos Hus!

Da Røverne kom hen til dem, bøjede den ene af dem — en rødhaaret Knøs med en Paafuglefjer i Hatten — sig hen imod Persten og hviskede ham i Øret uden at afbryde sit Spil:

„Fyrsten har allerede siddet i Fængsel i fem Dage. Jeg har faaet al Ting at vide. I Morgen skal han henrettes. Han befinder sig i det store Fængsel lige overfor Maljutas Hus. Hvor skal vi lade den røde Hane gale?"

„Der!" svarede Persten og blinkede listig hen til de Huse, der laa lige overfor Fængslet.

Den rødhaarede Sanger greb med alle fem Fingre i Strængene paa sin Balalayka, og i det han vendte Persten Ryggen, som om han aldrig havde vexlet et Ord med ham, begyndte han igjen at skraale af alle Kræfter:

Hej, hvilken Sus og Dus
der er i Dag i vor Nabos Hus!

En og tyvende Kapitel.

Æventyr.

Czar Iwan, der var bleven træt efter Jagten, havde tidligere end sædvanlig trukket sig tilbage til sit Sovekammer.

Kort efter indfandt Maljuta sig med Nøglerne til Fængslet.

Paa Czarens Spørgsmaal svarede han, at der ikke var forefaldet noget nyt. Serebræny havde tilstaaet, at han havde forsvaret Morosoff, dræbt sex Opritsniker og næsten kløvet Hovedet paa Wjæsemski.

„Men," tilføjede Maljuta; „han vil ikke bekjende, at han har deltaget i nogen Sammensværgelse mod dig, og ligervis nægter han at tilstaa noget med Hensyn til Morosoff. Efter Fromessen vil vi underkaste ham et skarpt Forhør, og dersom Torturen ikke kan tvinge ham til at udsige noget mod Morosoff, da er der ikke længer noget at stille op med ham, og man kan gjærne expedere ham over i den anden Verden."

Iwan svarede ikke.

Maljuta vilde atter tage Ordet, men i det samme traadte den gamle Amme Onufrewna ind i Sovekammeret.

„Lille Fatter," sagde hun, „du har nok i Morges skikket to blinde her hen — to Æventyrfortællere, tror jeg — de venter ude i Forværelset."

Czaren kom nu i Tanker om sit Møde med de blinde og gav Befaling til, at de skulde føres ind.

„Men sig mig, lille Fatter, kjender du dem nøjere?" spurgte Onufrewna.

„Hvad mener du?"

„Jeg mener, om det er to virkelige blinde Tiggere?"

„Hvorledes?" udbrød Czaren, der pludselig blev mistænksom.

„Hør mig," vedblev Ammen, „vogt dig for disse Æventyrfortællere; jeg har en Anelse om, at de fører noget ondt i deres Skjold; vogt dig for dem, lille Fatter; agt paa mit Ord."

„Hvad ved du om dem?" Tal!" udbrød Czaren.

„Spørg mig ikke derom, lille Fatter. Hvad jeg ved, kan ikke udtrykkes med Ord. Jeg har paa Fornemmelsen, at det er slette Mennesker, men hvorfor jeg føler det, derom maa du ikke spørge mig. Hidtil har jeg aldrig advaret nogen uden Grund; havde din salig Moder villet høre mig, saa havde hun maaske levet endnu den Dag i Dag!"

Maljuta betragtede Ammen med synlig Angest.

„Hvorfor ser du saaledes paa mig?" spurgte Onufrewna. „Du tilintetgjør kun de uskyldige, men opdage en virkelig Misdæder, det er aabenbart ikke din Sag. Dertil har du ikke Forstand nok, din røde Hund!"

„Herre!" udbrød Maljuta, „tillad mig at sætte disse Folk paa Prøve. Jeg skal snart komme efter, hvem de er, og hvem der har sendt dem hid!"

„Det behøves ikke," sagde Iwan, „jeg vil selv sætte dem paa Prøve. Hvor er de?"

„Her, lille Fatter, bag ved Døren," svarede Onufrewna; „de venter ude i Forværelset."

„Maljuta, giv mig min Pansersærk, som hænger der henne paa Væggen. Og lad saa, som om du gaar hjem. Men saa snart de er traadte ind, vender du tilbage til Forværelset og skjuler

dig tillige med nogle Folk af Vagten bag ved denne Dør. Naar jeg kalder, iler I her ind og griber dem. Onufrewna, ræk mig min Stok."

Czaren iførte sig sin Panserſærk, kastede en sort Kappe over den, lagde sig paa Sengen og stillede sin jærnbeslagne Stok — den samme, med hvilken han kort i Forvejen havde gjennemboret Foden paa Fyrst Kurbskis Affending — ved Siden af sig.

„Lad dem nu komme ind," sagde han.

Maljuta lagde Nøglerne under Czarens Hovedpude og gik bort tillige med Ammen. Lamperne, der brændte foran Helgenbillederne, udbredte kun et svagt Lys i Værelset. Czaren laa med en træt Mine paa Sengen.

„Træd ind, I Tiggere," sagde Ammen; „Czaren befaler eder det."

Persten og Grib traadte med famlende og usikre Skridt ind i Czarens Værelse.

Med et eneste Blik overſaa Persten Værelset og de Gjenstande, det indeholdt. Til venstre for Døren var der en lav Ovn; noget længere tilbage i Hjørnet stod Czarens Seng. Mellem Ovnen og Sengen var der et Vindue, hvis Skodder aldrig blev lukkede, fordi Czaren holdt meget af, at de første Solstraaler faldt ind i hans Sovekammer. Nu skinnede Maanen ind gjennem Vinduet, og dens sølvklare Lys spillede paa Ovnens broget farvede Sten.

„Velkommen, I blinde Landstrygere," sagde Czaren, i det han opmærksomt, men i Smug, iagttog Røvernes Træk.

„Gid din kejserlige Majestæt maa leve i mange Aar!" svarede Persten og Grib, i det de bøjede sig helt ned til Jorden. „Guds Moder skærme og bevare dig og overøse dig med Naade, fordi du har Medlidenhed med os stakkels Mennesker, som maa vanke omkring uden at se Guds Lys. Gid den hellige Petrus og Paulus, den hellige Johannes Chrysostomus, den hellige Kosmus og Damianus, Vidundergjøreren fra Chuttin og alle andre Helgene vil tage dig i deres Varetægt! Gid Gud maatte skjænke dig, alt hvad du ønsker og beder om! Maatte du indtil al Evighed svømme i Guld, spise og drikke med Appetit og sove sødelig! Maatte derimod dine Fjender lide af evig Hunger og Tørst! Maatte deres Lænder visne, og deres Kroppe blive lige saa tørre som Pergamentsblade!"

„Jeg takker eder, Godtfolk; jeg takker eder," sagde Czaren, i det han blev ved at betragte Røverne. „Har I længe været blinde?"

„Fra Barndommen af, lille Fatter," svarede Persten, i det han ydmyg bøjede Knæ. „Fra Barndommen af har vi begge to været blinde, og vi mindes ikke nogen Sinde at have set Guds kjære Sol."

„Og hvem har lært eder at synge Viser og fortælle Æventyr?"

„Den gode Gud selv, lille Fader Czar, ja, saamænd den gode Gud selv for mange Tider siden."

„Hvorledes det?" spurgte Iwan.

„Vore Forfædre fortæller, og vore Guslaspillere synger derom," svarede Persten. „I gamle Dage, da Jesus fór til Himlen, da begyndte de fattige, de blinde, de værkbrudne, kort sagt hele det store Broderskab af ulykkelige, at græde og raabe: Hvorhen gaar du; hvor farer du hen, Jesus Kristus? Hos hvem lader du os blive tilbage? Hvem vil give os at drikke og at spise? — Og Kristus, Himlens Czar, svarede dem: Jeg vil give eder et Bjærg af Guld, sagde han, ja, et Bjærg af Guld, en Flod af Honning, Haver fulde af Vinranker og dejlige Frugttræer; I skal blive mættede og forsynede med Sko og Klæder!

Men da tog Johannes af Damaskus til Orde og sagde: Ak, barmhjærtige Frelser! Giv dem hverken Bjærge af Guld eller Strømme af Honning eller Haver fulde af Vinranker og dejlige Frugttræer. De vil ikke vide, hvad de skal gjøre dermed; de rige og mægtige vil komme og berøve dem alt deres Gods. Nej, skjænk dem langt hellere, Jesus Kristus, du Himlens Czar, skjænk dem langt hellere Evnen til at synge yndefulde Sange og til at fortælle om Fortidens og om Guds udvalgtes vidunderlige Hændelser. Forkyndende alle Haande sælsomme Ting vil de vandre fattige fra Stad til Stad, men enhver vil aabne sin Dør for dem, og de vil ikke komme til at lide Mangel paa Klæder og Brød.

(Fortsættes.)

Altfor styg.

En Skitse.

En Dag kunde man paa den fjerde Side i alle Paris's største Blade læse en Annonce, der lød saaledes:

„En Mand paa 35 Aar, dannet og rig, ønsker at indgaa Ægteskab med en ung Pige eller Enke; paa Formue ses ikke, men hun maa tilgive ham hans Grimhed. Man henvende sig under Adresse P. A. M. poste restante Paris".

De unge Damer uden Medgift, som lod sig friste og vilde høre sig bedre for, modtog med omgaaende Post en nærmere Forklaring, som P. A. M. havde været saa elskværdig at lade trykke i Form af et Cirkulære.

Det var hans Livs Historie, fortalt i faa Ord og lydende som følger:

„Jeg blev kastet ud i Verden i Februar Maaned 1846 under en Solformørkelse. Jeg blev født som en Vanskabning og kom til Verden i et elendigt Værtshus i Bretagne; den ubønhørlige Skæbne antydede saaledes fra Begyndelsen af, hvad mit Liv skulde blive, en lang Kjæde af bitre Ydmygelser og Sorger.

Montesquieu dadler heftig visse Folkeslag, som dræber de Børn, der er aldeles afgjort stygge. Montesquieu har Uret, og hine Folk har Ret.

Der var ingen, som ventede mig, da jeg kom til Verden; min Moder fødte mig to Maaneder for tidlig. Hun var da paa Rejse og blev nødt til at standse og tage ind paa det første det bedste Sted. Da jeg saaledes kom til Ulejlighed for alle, fik jeg en meget daarlig Modtagelse. Stormen susede, Træerne vajede hid og did og blæste omkuld; to eller tre Fiskerbaade forliste paa Kysten i Nærheden.

„Et forfærdeligt Vejr!" sagde de gamle Koner. Dette Vejr var som skabt for mig.

Tænk eder et kantet Hoved, frastødende Ansigtstræk, Lemmer, der slutter daarlig til Legemet — enten sidder de for højt eller ogsaa for lavt — en hidtil ukjendt Anatomi, en Ordning af Muskel- og Benbygning, som er aldeles enestaaende.

Nogle Dage efter min Fødsel fandt der en Raadslagning Sted mellem Læger fra den nærmeste By, og de erklærede, at hvor styg jeg end var, var jeg dog i Besiddelse af alle de organiske Betingelser, som krævedes for at leve.

Og jeg levede, til min Ulykke. Barnepigen følte Væmmelse for mig. Naar nogen kom i Besøg, gjemte man mig paa Loftkammeret. Man søgte at blive af med mig saa snart som muligt. Der var en gammel Kone i Nabolaget, som mod en lille Godtgjørelse tog Vare paa Børn; til hende blev jeg betroet.

Jeg maatte bære Skylden for alt; fandtes der en Plet paa Væggen, smudsige Fodtrin paa Gulvet, et Rift i Gardinet eller Tapetet, saa var det mig, altid mig, som var Misdæderen. Tjenestepigerne fandt paa de afskyeligste Ting og gav mig Skylden, for at jeg skulde faa Prygl. De andre fik de lækre Stykker, jeg fik Levningerne.

Det blev ikke bedre, da jeg kom i Skole; mine Evner var ikke daarligere, og min Ubehjælpsomhed ikke større end de andres, men mine hæslige Ansigtstræk, min underlige Næse og mine lange Arme dømte mig til altid og ved alle Anledninger til at være Syndebukken. Der findes ikke værre Plageaander og Bødler end Børn; de ved ikke, hvad Medlidenhed er. De lod mig ikke have Fred hverken Nat eller Dag.

Saaledes voxede jeg op, indtil jeg var sexten Aar gammel. Da indakkorderedes jeg hos Hr. T., som skulde behandle mig som et Medlem af Familien og fuldende min Opdragelse. Det Hus, som Hr. T. boede i, var smukt, og der hørte en temmelig stor Have til det.

Havde jeg før følt mig som i et Helvede, saa følte jeg mig nu som i et Paradis hos denne hæderlige og udmærkede Mand. Min Grimhed, mine knoglede Fingre, mit skjæve Hoved og mine Hugtænder stødte ham ikke bort. Han var mod mig som mod alle andre.

Hvor jeg trivedes godt i disse Forhold, som var saa ny og saa behagelige for mig.

Hver Søndag Aften kom der nogle Damer fra Nabolaget til Fru T. Man spillede Kort og indtog Forfriskninger. En Enke efter en rig Lampefabrikant, Fru Sénéchal, var en stadig Gjæst sammen med sin Datter, Rosa, og denne havde en Aften Mod nok til at danse med mig. Men hun skælvede, naar hun saa paa mig, hendes Haand dirrede i min, og alt dette bragte mig til at tro, at hun delte min Uro.

Hvor taknemmelig var jeg hende ikke! Hvor det var kjønt at se hende rødme, naar jeg nærmede mig! Naar en Søndag Aften var gaaet, og Klokken slog tolv, levede jeg kun i Tanken om næste Søndag.

Jeg var nær ved at skrive til Fru Sénéchal og bede om hendes Datters Haand, da jeg en Dag fandt en sammenrullet Papirlap i en Krog af Haven. Jeg saa, at det var Roses Haand, og jeg læste:

„Min kjære Doktor, jeg har trolig rettet mig efter alt, hvad De har paalagt mig; det gjaldt, sagde De, at hindre Hr. P. A. M. fra at henfalde til Fortvivlelse og blive hypokondrisk; jeg har kunnet overvinde min egen Modbydelighed, men nu er min lille Søster kommen hjem fra Pensionatet, hun er svag og lidende, og vi frygter, at hun ikke vil taale Synet af Deres Fænomen.

De vil derfor undskylde min Moder og mig. De vil ikke gjense os, før min Søster er bleven frisk.

Rosa."

Jeg havde næppe Styrke nok til at slæbe mig op paa mit Værelse.

Fænomenet! Hun kaldte mig Fænomenet!

Efter at jeg i nogle Dage havde ligget i Feber, fik jeg et Brev, som atter forandrede mine ydre Vilkaar.

Min Fader var død og havde efterladt mig 80,000 Livres i Rente.

Jeg sagde Doktoren og hans Familie Farvel og lejede en lille Lejlighed længst oppe i Forstaden Saint-Honoré. Paris er en stor, almindelig Samlingsplads, hvor de enkelte Individer forsvinder blandt Mængden. Jeg haabede at kunne leve ukjendt der.

Desuden begyndte jeg at betragte min Grimhed fra en mere trøstende Side. Jeg havde en skarp, spids Hage — ligesom Turenne; en Vorte — ligesom Saint-Evremont; jeg var fregnet — ligesom Cicero; krogrygget — ligesom Samuel Johnsen; skjævbenet — Hogarth, og om jeg ogsaa var lidt skeløjet, saa skelede Maria Stuart ogsaa noget med det ene Øje og forstod dog at behage.

Desuden var der et Tankesprog, som bragte mig stor Lindring. En stor Mand har en Gang skrevet, at „for at være grundig styg, maa man være gammel." Nuvel, jeg var ikke 25 Aar.

Keiserbjærgene. (Se Side 390).

I Doktor T.'s Hus havde jeg fundet en Ven, en rigtig prægtig, ung Mand, som hed Briand de Saint-Rieul; han levede af sine 6,000 Franks i Renter samt af de Smuler, der faldt af fra min Formue.

Han var for Resten det ærligste Menneske af Verden, men jeg ved ikke, hvoraf det kom, min onde Skæbne indrettede det altid saaledes, at han altid kom i Vejen for mig, hver Gang jeg haabede paa et godt Udfald af en Sag eller søgte at naa et Maal.

„Min kjære P. A. M.", skrev han en Dag til mig, „hvis du ikke er optaget i Aften, saa besøg Fru de Belange, Castiglionegaden Nr. 17. Hun er en berømt Skjønhed, og Blaastrømpe indtil Fingerspidserne, d. v. s. hun skriver Vers, Sonetter og Elegier.

Hun forelæser sine Digte godt, og **hendes** Champagne er temmelig god. Saint-Rieul."

„Da mi un Soldo!" (Se Side 391).

Klokken ni lod jeg spænde for og præsenterede mig for Fru Belange efter først at have sendt en Buket til 25 Luisdorer.

Hvilken Stemme, hvor hun var smuk, og hvor snart jeg blev forelsket i hende!

Jeg kom der hver Dag; jeg tænkte kun paa hende. Jeg opbød alt for at bringe hende til at tilgive mig min Grimhed; jeg gav hende Perler, Diamanter, Juveler. Og hvor lykkelig var jeg ikke, naar Kammertjeneren til alle, der meldte sig ved Døren, sagde: „Fruen er ude" — og jeg var hos hende! Jeg var i den syvende Himmel.

Men en Dag blev jeg i høj Grad overrasket; Fru de Belange bad mig om at lade mit Hoved modellere.

„Hvorfor?" spurgte jeg.

„Jeg beder Dem om det," sagde hun; „jeg maa have Deres Hoved . . ."

„Ja, men hvorfor?"

„Til min Samling."

„Er det Spøg eller Alvor."

„Jeg synes om Poesi," sagde Fru de Belange koldblodig, „men jeg er fremfor alt Frenolog."

Derpaa førte hun mig ind i et Kabinet, som stødte op til Salonen, og viste mig sex Etagerer, hvorpaa der stod en Mængde Afstøbninger af Hoveder; men de var alle af vanskabte Personer, som havde Vand i Hovedet eller lignende.

Jeg greb min Hat og styrtede ned ad Trappen.

Siden dette Æventyr er der hengaaet fem Aar; kun Haabet har holdt mig oppe, og det har ofte sveget mig.

Alle, Skjomfruer saavel som Kvinder uden Grundsætninger, alle har givet mig Kurven.

Jeg har kastet mig ind i det offentlige Liv; jeg har søgt at komme ind i Raadsforsamlingen i det Arrondissement, hvor mine Ejendomme ligger. Men jeg havde alle Kvinderne mod mig, og jeg har kastet mine Penge bort til ingen Nytte.

Skulde der ikke findes en eneste blandt de Kvinder, der læser denne smertelige Bekjendelse, som vil have Medlidenhed med mig?"

* * *

Flere Dage i Træk stod den samme Annonce at læse:

„En Mand paa 35 Aar, dannet og rig, ønsker at indgaa Ægteskab med en ung Pige eller Enke; paa Formue ses ikke, men hun maa tilgive ham hans Grimhed. Man henvende sig under Adresse: P. A. M. poste restante Paris."

Derefter forsvandt Annoncen.

Jeg havde Lyst til at høre Slutningen af Historien, henvendte mig til Annonceagenten og fik følgende at vide:

Det har paany vist sig, hvor nyttigt det er at avertere. Hr. P. A. M. har faaet sig en ung, guddommelig smuk Hustru paa atten Aar.

Han tilbeder hende.

Hun elsker ogsaa ham, thi hun er blind. —

En og den samme.

En Fortælling.

(Forsat).

Mod Slutningen af mit Engagement bestemte Theaterdirektionen at opføre „Robert le Diable". Jeg skulde udføre Roberts Rolle, og jeg haabede allerede halvt om halvt, at Ida vilde komme til at spille Nonnen, Helene; men denne Rolle tilhørte fra tidligere Tid Ballettens første Danserinde, Teresa Cortesi, og det var altsaa med hende, at jeg gjorde Prøve paa Kirkegaardsscenen, hvori vi spille sammen. Den første Opførelse gik udmærket godt; Operaen gjorde stormende Lykke, og Theatret var propfuldt den Aften.

En Aften, da jeg kom ud fra mit Paaklædningsværelse, mødte jeg Direktøren, der i den største Bevægelse udbrød:

„I alle Guders Navn, hvad skal vi gjøre? Mdlle Cortesi er i dette Øjeblik faldet, da hun traadte ind i sit Værelse, og har forstuvet Foden."

„Giv en anden Opera i Steden for," trøstede jeg ham med.

„Det kan aldrig gaa an. Huset er fuldt, og Publikum er kommet for at høre „Robert", og „Robert" maa og skal de have."

„Nuvel, saa udelad den Akt eller skaf en anden Danserinde, som kan overtage Rollen," gjentog jeg utaalmodig.

„Rollen var indstuderet af en anden Danserinde, men . . ."

I dette Øjeblik kom der et Bud med en lille Seddel, som han overrakte den raadvilde Direktør, der aabnede den med feberagtig Skyndsomhed. Øjeblikkelig opklaredes hans Ansigt.

„Vi er hjulpne!" raabte han glædestraalende. „En anden Helene er funden. Lad Operaen begynde, og skynd jer alle sammen; thi Publikum begynder at blive utaalmodigt."

Operaen gik over Brædderne som sædvanlig, og til sidst kom den Scene, hvor Robert bliver omringet af de spøgelseagtige Nonner. Forestil Dem min Overraskelse, da jeg opdager, at Abbedissens Fremstillerinde ikke var nogen anden end Ida Rosen! Hun var vidunderlig skjøn i den hvide Dragt og med de mørke glindsende Lokker; hendes smukke Ansigt var ikke skæmmet af den ellers brugelige Sminke, og hendes fuldendte Figur traadte skjønnere end sædvanlig frem ved den lette Klædnings smagfulde Simpelhed.

Jeg formaar ikke at beskrive hendes Smils Trylleri og den berusende Troldom, der laa i hendes Bevægelser. Hun syntes i Sandhed at være en Fe, der i Besiddelse af en overmenneskelig Skjønhed var sendt til Jorden for at friste og forhexe en dødelig. Det var et Held for mig, at Robert ikke har en eneste Tone at synge i denne Scene; thi jeg var ikke i Stand til noget andet end at følge enhver af hendes Bevægelser med en henrykt Opmærksomhed, der visselig ikke var forstilt.

Endelig kom det Øjeblik, hvor Robert, overvundet af Helenes berusende List, griber hende i sine Arme og trykker sine Læber mod hendes. Da, for første Gang, holdt jeg i mine Arme den Kvinde, som jeg elskede med en alt beherskende Lidenskab; jeg sluttede hende fast til mit Bryst, og det var ikke nogen Forstillelse ved Lampерækken, men et langt lidenskabeligt Kys, som jeg trykkede paa hendes Læber, medens jeg med afbrudt Stemme mumlede: „Jeg elsker dig!"

Resten af Operaen gik forbi mig som en Drøm. Jeg ved ikke, hvorledes jeg kom gjennem de sidste Scener, men endelig faldt Tæppet.

Jeg stod i Begreb med at forlade Theatret, da Balletmesteren kom hen til mig.

„Et fortræffeligt Spil mellem Dem og Frøken Rosen i Kirkegaardsscenen," ytrede han. „Hvilken Skade, at vi allerede skal miste hende."

„Miste hende!" raabte jeg, i det jeg vildt greb hans Arm.

„Ja, jeg frygter, at hun allerede har forladt Prag i denne Time. Hun ophævede sit Engagement i Gaar og dansede kun i Aften paa Grund af Mdlle Cortesis Uheld."

Halvt vanvittig, uden at være mig bevidst, hvad jeg foretog mig, styrtede jeg ud af Theatret og tog mekanisk Vejen til Idas Bolig i Antonstraße. Det var en smuk, maaneklar Nat, og da jeg kom i Nærheden af Huset, saa jeg en tilhyllet Skikkelse komme ud derfra og træde ind i en elegant Rejsevogn, som holdt udenfor Døren. Kjøretøjet satte sig øjeblikkelig i hurtig Bevægelse, og mit vilde Udraab: „Ida! Ida!" blev ikke hørt eller i hvert Tilfælde ikke paaagtet.

Saaledes forsvandt Ida Rosen; jeg har ikke set hende siden, og alle mine Efterforskninger har været frugtesløse. De Folk, der ejede Huset, hvori hun havde boet, kunde ikke fortælle videre, end at en Herre, der altid var indhyllet i en lang, mørk Kappe, lejlighedsvis havde besøgt hende, og at den gamle Martha heller ikke boede der mere.

Der er gaaet Aar siden den Tid, men jeg formaar ikke at glemme hende; jeg har aldrig elsket nogen anden og vil ikke heller gjøre det for Fremtiden. Idas Billede lever med uvisnelige Farver i mit Hjærte, og jeg kan endnu ikke høre Musiken til tredje Akt af „Robert le Diable" uden at føle en smertelig Fornemmelse ved Erindringen om hin Aften.

For faa Uger siden saa jeg hos en af mine Venner et Kobberstik af Van Dycks Diana. Jeg blev slaaet ved dets Lighed med Ida og spurgte, hvor Originalen fandtes. Da man sagde mig, at den befandt sig i Stuttgart, var det min første Handling, saa snart jeg kunde forlade Operaen, at rejse her til for at se den. Nu har jeg betragtet Maleriet; jeg har atter fæstet mit Blik paa denne Skjønhed, hvis Elskelighed ikke mere skal fryde mit Øje og atter oprive det gamle Saar med fornyet Smerte. Jeg forlader Stuttgart i Morgen og, som jeg haaber, for bestandig.

„Venner! Min Historie er endt. Fyld Deres Glas; og nu, Mejsner, slutter De Rækken; vi venter paa Deres Fortælling."

Den unge Kunstner saa op, og et tungsindigt Smil gled over hans Læber, da han begyndte.

Kunstnerens Historie.

Min Beretning, som kommer sidst, er ogsaa den alvorligste. Som De allerede ved, er jeg Kunstner, og jeg tor sige, at min Løbebane har været temmelig heldig. Jeg er født og opdragen her i Stuttgart og gjorde i min tidligste Ungdom Bekjendtskab med den ansete Boghandler, Baron Cotta, der hyppig har givet mig Arbejde med at

tegne Illustrationer til de Værker, som han agtede at offentliggjøre. For to Aar siden, da jeg for at studere den Kunst, som jeg havde helliget mine Kræfter, opholdt mig i Italien, modtog jeg en Anmodning fra ham om at udføre en Række Skitser af de smukkeste Punkter i Omegnen af Neapel. Jeg tog i den Anledning Bolig i denne By, hvor jeg i de mest udsøgte Omgivelser tilbragte Dagen i Selskab med min Pensel og Skitsebog. Jeg havde næsten intet Bekjendtskab i Byen, og min eneste Omgang var en ung Russer, Baron Alexis Z., som jeg havde truffet paa Rejsen, og som ved sin Elskværdighed og fuldendte Dannelse var mig en behagelig Selskabsbroder. Han yndede i høj Grad Musik og Komedie og overtalte mig til at tilbringe mangen Aften i San Carlo.

En Aften var vi gaaede derhen for at se „Maria Stuart". Huset var fyldt af et elegant Publikum, og jeg betragtede i Mellemakterne Tilskuerne med næsten lige saa megen Interesse, som jeg, naar Tæppet var oppe, betragtede Scenen. Pludselig faldt mit Blik paa et Ansigt, der uimodstaaelig fængslede min Opmærksomhed. Halvt skjult i det Indre af Logen og indhyllet i en Robe af sorte Kniplinger, der som en Sky omsluttede Figuren, sad en Dame, hvis mørke, glimrende Øjne og blege, men skjønne Ansigtstræk gjorde et uforklarligt Indtryk paa mig, mindre ved deres usædvanlige Skjønhed end ved deres Lighed med et Ansigt, som jeg syntes var mig bekjendt, og som jeg ofte havde set, uden at jeg dog formaaede at erindre, hvor jeg havde truffet det. Hun sad tilbagelænet paa sin Plads og betragtede med et tilsyneladende ligegyldigt og aandsfraværende Blik de udmærkede Kunstneres Spil. Dog, et Øjeblik, da Sangeren Ristori i Operaens tredje Akt udfoldede hele sit beundringsværdige Geni, saa jeg, at hun lænede sig frem, og en høj Rødme fór over hendes Kinder. Ved den pludselige Forandring i hendes Udseende blev Ligheden, som før havde forvirret mig, nu med et opklaret, og uvilkaarlig udbrød jeg:

„Van Dycks Diana!"

Min Ledsager vendte sig om og saa forundret paa mig.

„Kjender De den Dames Navn, som sidder i den fjerde Loge til højre?" spurgte jeg uden at bryde mig om hans Overraskelse.

Han saa gjennem sin Kikkert i den Retning, som jeg havde anvist ham.

„Ganske vist," svarede han. „Det er en Landsmandinde af mig, Grevinde Orlanoff. Hun er en rig Enke, der for denne Vinter har lejet Villa Mancini. Man siger, at hendes Helbred skal være meget svag, og Lægerne har derfor raadet hende til at tilbringe Vinteren i Italien."

„Er hun russisk af Fødsel?" spurgte jeg.

„Det ved jeg ikke. Grev Orlanoff var bekjendt for sine Særheder, og han giftede sig i en sildig Alder og paa en meget hemmelighedsfuld Maade. Strax efter Bryllupet tog han sin Hustru med sig til sine store Godser i det sydlige Rusland, hvor han siden den Tid bestandig blev boende. Han modtog aldrig besøgende, saa der er næsten ingen, som har kjendt hans Hustru. Man ymtede om, at han havde mishaget Kejseren ved sit Ægteskab, og at hans Exil derfor ikke var saa ganske frivilligt. Han var netop en Mand, der var i Stand til i et letsindigt Øjeblik at slutte en Mesalliance og hele sit øvrige Liv angre det bittert."

„Er det længe siden, han døde?"

„Nej, jeg tror, det omtrent er et Aar siden, jeg hørte Tale om hans Død."

„Madame Orlanoff synes at være saa elskværdig, at det vilde være tilgiveligt, om hun opgav sin Ensomhed."

„Ja, hun er virkelig ualmindelig smuk, men desværre skal hendes Helbred være aldeles nedbrudt. Jeg har den Tanke, at hendes Ægteskab ikke var lykkeligt. Hun forlod Rusland strax efter sin Mands Død og tilbragte sidste Vinter i Nizza. Hun tager aldrig i Selskab og synes næsten at have arvet en Del af Grev Orlanoffs Særheder."

(Sluttes.)

Kejserbjærgene.

Kejserbjærgene, af hvilke vi giver en Fremstilling paa omstaaende Billede, er de mest fremspringende af de Kalkbjærge, som i to paralelle Kjæder løber langs med og foran Alperne. Den nordligste Kjæde bestaar af lange Bjærghøjder, der af og til gjennemskæres af Tværdale. De afstumpede Toppe, som knejser over dem, bærer Spor af Elementernes Vælde, og Synet af dem gjør et imponerende, næsten skrækindjagende Indtryk paa den ensomme Vandrer. Disse Bjærge udstrækker deres yderste Forgreninger, hvortil Kejserbjærgene hører, lige til Bajren og danner der det Alpelandskab, som forskjønner den sydlige Del af Kongeriget. Næsten Halvdelen af de højeste Toppe er utilgængelige for Mennesker, og kun paa de sydlige Skraaninger, hvor Sænkningerne er mindre stejle og Terrænet mindre stenet, finder man en sparsom Vegetation, thi Sneen smelter kun paa disse Højder midt om Sommeren. Fra Midten af September ifører de sig atter deres hvide Klædning; men hvor der i en betydelig Højde findes dybe Svælg og Kløfter, som ved Iller's, Lech's og Saar's Kilder

saa vel som ved „Zugspitz" og „den evige Sne", smelter Sneen aldrig, og her findes ogsaa Schwarzmilz's, Rheinthal's og Platach's Gletschere. Hovedkjæden, hvortil Kejserbjærgene hører, danner ikke, som de andre, lange Bjærghøjder. Fjældene staar i større eller mindre Grupper, som adskilles af dybe Dale. Det Syn, disse Masser frembyder, minder uvilkaarlig om en uhyre Ismark, gjennemskaaren af dybe Revner. Mellem Lech's og Iller's Kilder udvides Kjæden paa det Punkt, hvor Hoheneiser og Søller hæver sig; derefter træder den ind i Algau mellem Iller og Wertach og kommer igjen til Syne i Bajren, nær ved Ampers Kilder under Navnene Kreuzspitz, Kramer, Nothberg. Mellem Loisach og Isar ender den pludselig i Efterbjærgets stejle Skrænter. Hinsides Isar hen imod Syd og temmelig nær ved Hovedkjæden, hæver sig Soyernspitz, Scharfreiter, Camper og Juisen, og hinsides Inn ser man Kejserbjærgene.

Den nordlige Kjædes Forgreninger, lige fra Bolgerrachs og Weissachs Sammenløb i Vest til Saales og Salzachs i Øst, danner i Bajren en kun lidet udstrakt, men meget stejl Kjæde, der hæver sig som det sidste Bolværk mellem Alperne og de lavere Bjærge mod Nord. Kejserbjærgenes Tinder har for Størstedelen Form af lange, klippeformige Højder eller snevre Højsletter, der alle gaar fra Vest til Øst. De betydeligste Højdepunkter er Schraterskopf, Grünten, Steinberg, Rindalberhorn og Sauling eller Saibling.

„Da mi un Soldo!"

Savoyarddrengen med Aben er en Type, som næsten helt synes at være forsvunden herhjemme. Tidligere kunde man hyppig paa offentlige Spasereveje og navnlig om Sommeren ude ved Traktørstederne i Dyrehaven træffe en eller anden af disse smaa Æventyrere med deres uadskillelige Kammerat, Aben, men nu lader de til at have søgt hen til mere gjæstfri Egne, hvor der ikke holdes slet saa stræng Kontrol med al Slags Vagabondering. Det var ikke des mindre nogle karakteristiske Smaafyre, og deres stadige Omkvæd „Da mi un Soldo!" (Giv mig en Skilling) blev sjælden uden Frugt. Den halvvoxne Knøs, som er fremstillet paa omstaaende Billede, er et vellykket Exemplar af Typen; det halvt fiffige, halvt indsmigrende Udtryk i hans Ansigt er ypperlig gjengivet, og ikke mindre heldig er hans trofaste Ledsager, der fortrolig klynger sig op til sin Beskytters Trøjekrave efter at være bleven færdig med sine Kunster. Med det gammelkloge, iagttagende Blik synes den at være lige saa forventningsfuld som dens Herre efter at se Resultatet af deres forenede Anstrængelser for at skaffe sig lidt Mad og et Nattelogis, hvilket sidste dog maaske turde forekomme dem begge som en overflødig Luxus, saa længe Natten er mild og Skovbunden tør nok til at hvile paa. Og kommer Efteraaret med Blæst og Regn, saa drager Savoyarddrengen og hans Kammerat helst syd paa igjen; men hvorfra de kommer og hvorhen de gaar, det lader de vistnok begge to Skæbnen raade for.

Danske Digtere.

Emil Aarestrup (f. 1800 † 1856).

Et Aftensuk.

Rnd blegrødt af Solen
og blankt ligger Vandet;
i Baaden en Fisker
ses glide fra Landet.
Hans Pjalter forskjønnes
i Havfladens Spejl —
der er Sølv om hans Aare
og Guld i hans Sejl.

I Luften sig svinge
og stige og dale
og kvidrende krydse
sig Svale ved Svale.
Vandmyggene sværme
omkring dem og fly
og tabe sig fjærnt i
en summende Sky.

Det aftnes; det mørknes.
Paa Taget jeg skuer
med Ho'edet i Vingen
de sovende Duer.
Jeg selv kun — hvi er jeg
ej rolig og glad
som en Orm i sin Nød, som
en Myg paa sit Blad?

NY BØGER.

Den gyldne Legende af H. W. Longfellow, i fri Efterligning ved Thor Lange (Gyldendalske Boghandels Forlag). Dette prægtige, ægte poetiske Digt, vistnok et af Longfellows bedste Arbejder, er nu udkommet her hjemme i 2det Oplag, der foreligger i samme nitide Udstyrelse som den første Udgave, og har saaledes, hvad man var berettiget til at vente, fundet fortjent Indgang ogsaa hos danske Læsere. Longfellow, der døde den 24de Marts d. A., var født i Staten Maine den 27de Februar 1807. Endnu medens han var Student, skrev han sine første Digte, og de vakte en saadan Opmærksomhed, at man trods hans Ungdom

tilbød ham en Professorpost i moderne Sprog. I 1869 besøgte Longfellow for fjerde Gang Evropa, men allerede mange Aar forinden havde han gjæstet Danmark og Sverige, og han var som kun faa fremmede Forfattere bevandret i nordisk Literatur, af hvilken han med udsøgt Smag har oversat forskjellige Ting, som f. Ex. „Fritjofs Saga", den danske Nationalsang „Kong Kristian stod ved højen Mast", o. fl. Longfellow var en fin og beaandet poetisk Natur, og man læser hans Digte med langt mere end blot Ojeblikkets Udbytte. For „Den gyldne Legendes" Vedkommende bør det tilføjes, at den foreligger i en ypperlig Gjengivelse ved Hr. Thor Langes Bearbejdelse.

Udkommet er: Alexander L. Kielland: Skipper Worse (Gyldendalske Boghandel).

— Folkets Almanak for 1883, udgivet af N. C. Rom og C. A. Thyregod.

— Kong Frederik den syvendes Regering, et Bidrag til den danske Stats Historie fra 1848—1863, ved Dr. Alex. Thorsøe, 2det Hæfte (Gyldendalske Boghandel).

Praktiske Smaavink.

Kit til Køkkensager. Sex Dele Pottemagerler og en Del Jærnfilspaan blandes med Linolje til en tyk Deig. Denne Blanding smøres paa begge Kanter af det sprukne Kar; de presses mod hinanden og sættes hen for at tørres, hvilket dog under Tiden kan vare i et Par Uger.

— Det er desværre ikke saa Ulykkestilfælde, der sker mellem Aar og Dag med Børn, som styrter ud af Vinduet — noget, hvorom den blotte Tanke er nok til at sætte Forældre i en stadig Skræk — og de fleste af disse sørgelige Ulykkestilfælde sker derved, at Vinduet springer op. En Patent-Vinduesslaas, som er bragt i Handelen af Hr. Albert Thaulow, Højbroplads 7, vil imidlertid kunne forhindre dette og derved yde en ikke ringe Betryggelse. Vinduesslaasen lukker sig selv og er let at aabne for Voxne, og hvad der yderligere kan tjene til dens Anbefaling er, at den kun koster 50 Øre pr. Stykke.

Blot til Lyst.

— Spildt Arbejde maa det unægtelig kaldes, naar en Lirekassemand spiller udenfor et Døvstummeinstitut.

— Det maa unægtelig være en uheldig Landmand, der en skjøn Morgen kommer ud paa sin Mark og opdager, at Spurvene har bygget Reder i Lommerne paa hans Fuglestræmsel.

For Retten. Dommeren: „Hvilket Paaskud greb da egentlig Deres Mand til at slaa Dem?" — Konen: „Han greb ikke noget Paaskud, men en tyk Stok."

— Ingen andre Skabninger i Naturen kunne fortrylle saaledes som Kvinder og Slanger.

Tankekorn.

— Hvis et Menneske narrer dig én Gang, saa bebrejd ham det; hvis han gjør det anden Gang, saa kan du rette Bebrejdelsen mod dig selv.

— Vær forsigtig over for den Føde, der frister dig til at spise, naar du ikke længer er sulten, men vær endnu mere forsigtig overfor den Drik, der frister dig til at drikke, naar du ikke længer er tørstig.

— Det er meget farligt for et Menneske at finde et Sted, hvor det er ham behageligere at være end i hans Hjem.

Gaadefabrik.

Gaade.

Mit første stjæler især om Natten
og jages gjærne af Hunden og Katten. —
Mit andet frygtelig Skade gjør,
og aldrig til Ild man det nærme tør. —
Mit første af hele tit fik sin Rest,
det faas paa Apotheket mod Lægeattest.

Ole Kaninstok.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven nedad, og Endebogstaverne, læste opad, danner Navnet paa en Konge og et af hans Riger:

1. By i Belgien.
2. By i Danmark
3. By i Sverige.
4. Flod i Italien.
5. Ø i Østersøen.

Cajus Marius Faaborg.

Rebus.

2 Rd. 1 Skj. 80 d.

Kallebasse.

Oplosninger til Gaadefabriken i Nummer 27 (Søndag den 2den Juli):

Gaade: Usleben. Usle Ben.

Geografisk Gaade: Holberg (Horsens, Odense, London, Bogense, Elben, Randers, Grenaa).

Rebus: En fornuftig Foranstaltning.

Geografisk Gaade i Nr 26, løst af Snut. Aabybro. M. Sørensen. S. Jensen.

Rebus i Nr. 26, løst af Snut.

Brevvexling.

Aabybro takkes for de tilsendte Gaadebidrag.

De to Venner fra H. med flere. Ligesaa.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

6. Aargang. Søndagen den 16. Juli 1882. Nr. 29.

Husmødre og Piger.

Efter H. Støkl ved A. Th. J.

Motto: Det sete afhænger af Øjnene, der ser.

nhver vil indrømme, at en og samme Sag faar et højst forskjelligt Udseende efter det forskjellige Standpunkt, fra hvilket den betragtes, og at Anskuelserne om hvad som helst plejer at være lige saa mangfoldige som Personlighederne, fra hvilke de udgaar. At Elev og Lærer, Kjøbmand og Kunde, Hærfører og Menig, den anklagede og Dommeren ofte nærer højst forskjellige Meninger om den samme Sag, vækker dog ikke i den Grad vor Forundring, som naar vi ogsaa finder lignende Meningsforskjelligheder hos Personer, hos hvem man, efter de ydre Omstændigheder at dømme, med en vis Ret kunde forudsætte en nogenlunde ensartet Tænkemaade. Men netop hos dem, der er hverandres Husfæller; der spiser af samme Fad, aander i samme Luft og indesluttes af de samme Mure, træffer vi ofte de mest modstridende Anskuelser. Mens allerede Mandens og Hustruens Tanker ikke altid stemmer overens, saa finder dette i endnu højere Grad Sted mellem de opvoxende Børn og Forældrene og allermest mellem Herskab og Tyende.

Saa længe Jorden staar og Sommer og Vinter, Kulde og Hede, Sæd og Høst følger hinanden, saa længe vil Husmødrene tænke anderledes med Hensyn til de fleste Ting end deres Tjenestepiger uden Udsigt til, at dette Forhold nogen Sinde kan forandres.

For nærmere at belyse denne Paastand vil vi til behagelig Sammenligning forelægge Læseren en lille Række Betragtninger, som i Løbet af kort Tid har beskæftiget en Husmoder og hendes Tjenestepiges Sind.

Fruen: „Saa er da den ny Pige kommen i Dag. Jeg er lidt nysgjerrig efter at vide, hvorledes hun vil blive. Man giver den ene Løbepas, og man faar den anden; men noget bedre er det sjældent. Hun her lader just ikke til at være saa kejtet; men det er jo noget, man kjender, at ny Koste fejer bedst. Skulde man domme efter Skudsmaalene og de flestes Færd i de første Dage, da var det altid lutter fejlfri og fuldkomne Piger, man fik; men ak, det er kun lutter Blændværk! Dag for Dag lader de deres sande Natur træde mer og mer utilsløret frem og udvikler den ene skjønne Side i deres Karakter efter den anden, indtil de endelig viser sig, som de i Virkeligheden er. „Man skal lære, saa længe man lever“ — jeg kjender ikke noget sandere Ord, især naar det anvendes paa Tjenestepiger. Hvor mange af dem man saa end har haft, er man dog stadig sikker paa at opdage noget nyt hos enhver af dem. Man skulde egentlig forlange et Fotografi af alle sine Piger og anbringe dem i et særskilt Album. Det

vilde blive et yndigt Selskab! Du gode Gud! Jeg har nok, naar jeg bare tænker paa den sidste og hendes kolossale Dumhed. Denne her synes mig dog lidt fixere. Naa, jeg vil haabe det bedste!"

Pigen: „Naa, Gud ske Lov, nu er da den første Dag forbi. Jeg kan ikke nægte, at jeg er lidt nysgjerrig efter at vide, hvordan jeg vil føle mig tilpas her. Man kiler afsted fra den ene til den anden; men noget storagtigt Kram er dog de fleste. Min ny Frue lader forøvrigt til at være ret manerlig; men det er ikke godt at vide, hvor længe hun dyr sig. I Begyndelsen er de alle sammen saa yndige. „Min kjære" her og „min kjære" der — men det varer ikke længe, før Piben faar en anden Lyd. Nu har jeg prøvet det med saa mange Fruer; men aldrig har jeg kunnet gjøre nogen af dem rigtig tilpas. De har langt bedre Forstand end nogen af os, om de saa ogsaa er komne lige ud af Ægget. Havde jeg udbedt mig et Fotografi af hver af mine Fruer — hvilken yndig Forsamling vilde jeg da allerede have at fryde mig over! Naa, man har jo Lov at probere! Behager det mig ikke, saa fordufter jeg igjen; viede sammen er vi jo, Gud være lovet, ikke. Godt er det da, at Kasernen, hvor Peter ligger i Garnison, kun er et lille Løb herfra."

Fruen: „Nej, det er da heller aldrig muligt for nogen Tjenestepige at gjøre et ordentligt Indkjøb! Det sletteste og dyreste, der er at opdrive, bringer de med hjem, og siger man saa et Ord, ja saa er man leveret. Meget maa naturligvis tilskrives deres Mangel paa Dannelse. De har ikke bedre Forstand. Det var virkelig ønskeligt, at Undervisning i Husvæsen blev indført i Folkeskolen. Pigernes Tankeløshed har naturligvis ogsaa stor Skyld. De tager uden videre det første, det bedste, man stikker dem i Haanden. Jeg har i Dag paa Torvet kjøbt Smørret 15 Øre billigere end Stine. Ja, hun hedder egentlig ikke Stine, men Anna. Men da jeg ogsaa hedder saaledes, har hun maattet vælge sig et andet Navn. Det gaar jo dog ikke an, at der er to Anna'er i Huset. Jeg vilde jo ikke en Gang kunne vide, om det var Pigen eller mig, der var ment, naar min Mand kaldte paa „Anna"."

Pigen: „Jh du, Fredsens! Hvor dog de Fruer er enfoldige! Ikke én af dem har Forstand nok til at indse, hvor umuligt det er at regne den saaledes ud, at det Par Kroner, man faar i Løn, kan slaa til! Jeg gad i Grunden vide, hvad man egentlig skulde kunne kjøbe sig for dem! En ganske almindelig Sommerhat koster sine otte Kroner; hvad har man saa til Skotøjet? Og Peter skal da ogsaa ha'e sig en Stinkadores en Gang imellem. Sikken Staahej Fruen gjorde i Dag, bare fordi hun havde faaet Smørret 15 Øre billigere end jeg! Hun bilder sig da vel ikke ind, at jeg har givet mere for det! Eller tror hun maaske, at jeg vil tale mig Munden af Led, for at hun skal ha'e Profiten? Hvad jeg prutter mig til, det tilhører mig, saa vist som jeg hedder . . . ja, det er sandt, nu hedder jeg igjen Stine; det andet Navn har Fruen forpagtet. Ikke en Gang sit eget Navn har man Lov til at beholde. „Det er bare for at undgaa Forvexlinger", siger hun. Men naar det ikke er af anden Grund, saa kunde hun jo lige saa godt lade sig kalde Stine. Hun kunde jo være lige saa fin paa'et for det!"

Fruen: „Det er et sørgeligt Tidens Tegn, at Beskedenhed og Nøjsomhed ikke længer findes hos Nutidens Tjenestepiger. Deres Fordringer stiger fra Aar til Aar. I deres eget Hjem har de uæppe det tørre Brød; men aldrig saa snart har de faaet sig en Plads, saa er der ikke noget, der er godt nok til dem. Det gaar nok til sidst saa vidt, at man maa spørge sin Pige, hvad hun ønsker at spise, og om hun synes om, at man laver den eller den Ret. Og saa kan de aldrig faa nok! Det ærgrer mig stadig væk, naar jeg kommer ud i Køkkenet, at skulle se, hvorledes denne Pige kjører om i sin Kaffe med Skeen for at vise mig, at hun ikke kan finde Sukkeret. Og det er ikke længere siden end i Gaar, saa sagde hun: „Fruen er nok fra Fyn?" — „Nej," svarede jeg aldeles troskyldig, „hvorfor mener du det?" — „Aa, det faldt mig bare ind, fordi Fruen er saa forgabet i Boghvedegrød." — Det er sandelig gaaet vidt, naar man skal lade sig sligt sige. Om Aftensmaden vil jeg nu slet ikke tale; det bliver en Pind til min Ligkiste, at jeg aldrig kan vide, hvad jeg tør byde Pigen til Aftensmad. Nej, den Slags Folk ved slet ikke, hvor godt de har det! Ikke i hele deres Levetid faar de det saa godt, som mens de tjener. Hvad kjender de til Dyrtid og til alle de Bekymringer, Herskabet sukker under! Den ene Dag gaar for dem som den anden. Mad og Drikke, Tag over Hovedet, alt, hvad de trænger til, faar de og saa den høje Løn oven i Kjøbet! Og naar det saa ikke behager dem længer, ja, saa gaar de deres Vej. I Grunden kunde man i visse Retninger have Grund til at være lidt misundelig paa de gode Tjenestepiger!"

Pigen: „Nu vil jeg dog spørge et kristent Menneske, hvad han vilde synes om at faa opvarmet Plukfisk til Aften? Var jeg Frue, vilde jeg genere mig for at byde nogen det. Men Fruerne nu til Dags har intet Begreb om, hvad der tilkommer en ordentlig Pige. Jeg er nær ved at tro, at Fruen, hvis jeg ikke var saa klog strax efter Middag at kaste den levnede Gemyse i Svinetønden, kunde

være i Stand til at give mig den opvarmet til Aftensmad. Men saadan en fin Frue tænker ogsaa bare paa sig selv; hun kjender ikke en Døjt til alt, hvad der trykker os. Hun kan sidde hele Dagen i sin varme Stue og gjøre og lade, som hun vil. Kunde jeg lade mig skabe om igjen, skulde det da være til fin Frue; saa var der dog noget ved Livet."

Fruen: „Jeg forstaar ikke, hvor man kan være saa ubehændig! Der gaar ikke en Dag, uden at Pigen slaar et eller andet itu. I Gaar tabte hun Tepotten og i Dag Vandkaraffen. Bliver det saaledes ved, har vi snart ikke et helt Stykke i Huset. Det gaar ikke an at blive ved med at bære over med en saadan Skjødesløshed. Tepotten faar det nu være med; men Vandkaraffen trækker jeg hende sandelig af i hendes Løn, for at hun kan lære at tage sig bedre i Agt. Jeg er i det hele taget slet ikke mere tilfreds med Stine. Sender jeg hende i Byen, kommer hun ikke igjen for det første; forleden kom hun først hjem Kl. 11 i Steden for Kl. 8. Aa, hvor man kunde være lykkelig, naar man ikke behøvede nogen Tjenestepige! Jorden vilde være et rent Paradis!"

Pigen: „Naa, nu bliver den værre! Uden videre trækker Fruen mig af paa Lønnen for Vandkaraffen, som om den ikke allerede havde en Revne, før jeg kom i Konditionen! Men det kuer mig nu slet ikke; det skal jeg snart indvinde paa Kurven igjen. Imidlertid kan jeg nok indse, at jeg ikke bliver gammel her i Huset. Man har kun fri hver fjortende Dag og skal saa endda være hjemme paa Minuten; jeg gad nok vide, hvordan det vilde smage den gode Frue!"

Fruen: „I Dag har jeg kjøbt Julegave til Stine. Det er ikke nogen behagelig Forretning; man ved aldrig, hvad Tak man faar for det. Men denne Gang har jeg gjort et overmaade fordelagtigt Kjøb. Hun kan faa en rigtig smuk, solid Kjole af det Tøj, netop saadan, som det passer sig for en Tjenestepige. Den er heluldent. Havde det ikke været en Rest, havde jeg vist faaet Lov til at give det dobbelte for det. Der var akkurat 15 Alen, og det er rigeligt til saa lille en Person. Naa, kan jeg gjøre hende en Glæde med Kjolen, vil det være mig kjært."

Pigen: „Naa, det maa jeg sige, hun har ikke revet sig med Julegaven! Hun havde egentlig haft godt af at faa den lige i Øjnene igjen! Det Tøj har da i det højeste kostet 35 Øre Alenen. Og saadan en Farve — uha, det er, som man skulde følge Lig! Naar der saa endda havde været lidt rigeligt; men der er ikke en Gang 15 Alen. Hvad skal man stille op med dem? Overkjole kan der ikke være Tale om og lidt Sløjfer og Plissér heller ikke! — Naa, ret længe bliver jeg her ikke. Jeg har allerede begyndt at se mig om efter en anden Kondition. Men først vil jeg dog tage det Par Kroner med til Nytaar."

Fruen: „Nej, det er ikke længer til at holde ud med Stine; hun lægger ligefrem Vind paa at ærgre mig. Men paa den anden Side vilde det være yderst ubehageligt, om jeg skulde skifte Pige midt om Vinteren. Jeg maa se at holde ud med hende, indtil vi holder op at lægge i Kakkelovnen. Det kunde maaske hjælpe, om jeg en Gang søgte at tale hende til rette med det gode. Man maa ikke glemme, at disse Piger ikke har nogen, der giver dem et fornuftigt Raad. Jeg vil dog en Gang forsøge at tale rigtig mildt og kjærlig med hende og forklare hende, hvordan hun maa være, for at jeg kan blive tilfreds med hende. Maaske hun saa dog lægger sig det paa Hjærte."

Pigen: „Tak, Skjæbne! Nu er det forbi med os to! Hun har præket for mig, saa godt, at ingen Præst kunde have gjort det bedre! Jeg tog imod Skyllen med knusende Ro og sagde bare, da hun var bleven færdig: „Ja, naar jeg er Fruen saa ubehagelig; saa kan jeg jo skifte. Jeg skal ikke trænge mig paa Fruen!" — Saa nu skal jeg til at prøve Lykken hos en anden Maduse!"

Og her ender følgelig begge Parters Betragtninger.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Og da sagde Kristus, den himmelske Czar: Det ske da, som du ønsker. — De skal forstaa at synge yndefulde Sange, spille paa den herlig klingende Gusla og fortælle vidunderlige Historier. Og den, der giver dem at spise og drikke, skal være skærmet mod den mørke Nat: ham vil jeg give en Plads i Paradiset; for ham skal Himlens Porte ikke være lukkede."

„Amen," sagde Czaren. „Og hvilke Æventyr kan I da?"

„Af enhver Slags, lille Fader Czar, alle, som din Naade ønsker at høre. Jeg kan fortælle dig om Jerscha Jerschowitsch, Schtschitinnikoffs Søn, om Slangen i Gorinitz, om Guslaerne, der spiller ganske af sig selv, om Dobrinja Nikitisch, om Akundin . . ."

„Men," afbrød Czaren ham, „er det da kun dig, der fortæller Æventyr. Og den gamle der — hvorfor er han fulgt med dig?"

Persten huskede nu paa, at Grib næsten hele Tiden slet ikke havde aabnet Munden, og for at gjøre Ende paa denne Tavshed, der saa daarlig passede til hans Fortællerrolle, slog han pludselig over i en anden Tone og begyndte spøgende, medens han i Smug traadte Grib paa Foden:

„Aa ja vist, den gamle der — ja, ser du, han har rigtignok et langt Skjæg, men en knap Forstand. Naar jeg fortæller en lystig Historie, saa tilkjendegiver han mig sin Tilfredshed og roser mig, men kun i Tavshed, det er slet ikke til at mærke, uden naar man kjender ham meget nøje. Ikke sandt, Onkel Hvidskjæg, gamle Gaasefod — vi to har altid rigeligt Forraad!"

„Naturligvis," svarede Grib, der nu kom i Tanker om sin Rolle. „Vort Bæger er fyldt til Randen med god Vin; vi har altsaa fuldt op at drikke!"

„Saaledes er det, Onkel Hanegal; er vi først under Vejs, saa naar vi langt frem. Tralala, Geden hopper omkring paa Bjærget!" vedblev Persten, i det han begyndte at gynge frem og tilbage paa Fødderne; „Geden danser, og Myggen flagrer, og det summer for Bedstemo'er Jewfrosinjas venstre Øre!"

„Hej, tralala!" istemte gamle Grib, i det han ligeledes begyndte at trippe med Fødderne som til Dans. „Krebsen er paa det tørre, naar den ligger i Sandet, men det bryder den sig ikke om; naar Floden stiger, er det forbi med dens Kvide!"

„Ak, lille Fader Czar," sluttede Persten med et dybt Buk, „tænk ikke paa Forhaand alt for ringe om os; dette er endnu ikke vore Æventyr, men kun Forspillet dertil."

„Godt," sagde Iwan gabende, „jeg holder meget af lystige Narrestreger. Begynd kun paa eders Fortælling om Dobrinja Nikitisch; maaske falder jeg da i Søvn imedens."

Persten bukkede atter, rømmede sig og begyndte:

„I Slottet Wladimir, der tilhørte Fyrsten af Kiew, var der en Gang en glimrende Fest, i hvilken kun Fyrster, Bojarer og mægtige Riddere tog Del. Det var allerede begyndt at mørknes, og man var kun bleven færdig med den første Halvdel af Maaltidet, da alle pludselig gav sig til at lytte med stor Forbavselse: En Krigstrompet lod sine skingrende Toner høre. — Wladimir, Fyrsten af Kiew, rejste sig da og sagde: „Fyrster, Bojarer, tapre og mægtige Herrer! Lad to af de bedste blandt eder gaa ud og erfare, hvem det er, der vover at drage uanmeldt ind i Kiew — hvem der vover at udfordre Fyrst Wladimir midt under et festligt Gjæstebud!"

Paa en Gang kommer hele Slottet i Bevægelse; Sværdene funkle; Hestene bliver trukne frem, de brogede Huer svinges i Luften; de tapre Riddere ifører sig deres krigerske Rustning, kaste sig i Sadlen paa deres modige Gangere og drager ud af Slottet . . ."

„Stop lidt!" udbrød Iwan, i den Hensigt at gjøre de to fremmede mere trygge ved at forstille sig, som om han virkelig ikke havde Tanke for andet end at lytte til deres Æventyr. — „Stop lidt! Den Historie kjender jeg. Fortæl mig hellere den om Akundin."

„Historien om Akundin?" sagde Persten synlig forlegen, thi han kom til at huske paa, at den ulykkelige By Novgorod forherligedes i denne Fortælling. — „Historien om Akundin, lille Fader Czar? Det er en grim Historie, en Bondehistorie, der er lavet til de dumme Folk i Novgorod . . . og desuden tror jeg ogsaa, lille Fader, at jeg har glemt den . . ."

„Fortæl, blinde!" sagde Iwan i en stræng Tone; „fortæl alt og tag dig vel i Agt for at udelade et eneste Ord!"

Og Czaren smilede fornøjet ved sig selv over den vanskelige Stilling, hvori han havde bragt Fortælleren.

Skjønt Persten ærgrede sig over, at han havde været saa ubetænksom selv at foreslaa denne Historie uden at vide, hvor meget Iwan kjendte af den, saa besluttede han sig dog med sænket Hoved til at begynde Fortællingen uden at udelade noget.

„I den gamle By Novgorod," tog han Ordet, „levede der en Gang en tapper ung Mand, der hed Akundin. Denne Akundin bryggede hverken Øl eller brændte Brændevin og ikke heller drev han nogen som helst Handel, men fòr kun omkring med smaa Skibe paa Floden Wolchoff. En Dag gaar han om Bord paa en vel udrustet Bark, lægger sin Aare af Ahorntræ mellem de Egetræs Aaretolle og sætter sig agterude ved Roret. Barken fulgte Flodens Løb og lagde til ved den stejle Bred. I dette Øjeblik kom en Krøbling ned til Flodbredden. Han tog Akundin ved Haanden, førte ham op paa en Høj og talte saaledes til ham: — „Brave Yngling, der henne ser du Staden Rostislaff ved Okafloden; sig mig nu, hvad der foregaar i denne By?" — Akundin vendte sit Blik mod Staden Rostislaff og saa der et saare bedrøveligt Skue: Den unge Fyrste af Ræsan, Gleb Olegowitsch's tro Tjenere har forsamlet sig midt paa Torvet og vil forsvare Staden med Vaaben i Haand, men det skorter dem paa tilstrækkelig Styrke. Og ude i Okafloden svømmer der et Uhyre, som endnu ingen dødelig har set Magen til — Slangen Tugarin. Denne Slange er to tusende Fod lang; med sin Hale pisker den Krigsfolkene ud af Ræsan; med sin Ryg omstyrter den de stejle Bredder og forlanger saa den gamle Tribut. —

Derpaa tager Krøblingen atter Akundin ved Haanden og siger til ham: „Sig mig dit Navn, brave Yngling." — Og Akundin svarer: „Min Fædrenestad er Novgorod og mit Navn Akundin Akundinitsch."

„Nuvel, Akundin Akundinitsch, jeg har ventet paa dig i tre og tredive Aar; jeg er din Onkel paa Fædreneside, Samjatuja Putjatitsch; min Broder Akundin Putjatitsch var din Fader. Og her overrækker jeg dig det fortryllede Sværd, som har tilhørt din Fader, Akundin Putjatitsch!" — Krøblingen havde endnu ikke talt til Ende, før han følte, at hans Kræfter svigtede ham, og at han var sit Endeligt nær. Men før han døde, sagde han endnu til Ynglingen: „Hør mig, mit kjære Barn: „Naar du atter vender tilbage til den berømte Stad Novgorod, da hils den fra mig og sig til den: „O, Novgorod, gid Herren vor Gud vil forunde dig at leve i Hundreder og atter Hundreder af Aar og lade dine Sønner vinde sig Ære og Berømmelse! Maatte du, o Novgorod, voxe i Magt som dine Sønner i Rigdom . . ."

„Det er nok!" Dermed blev Persten afbrudt af Czar Iwan, der i dette Øjeblik glemte, at han kun havde til Hensigt at sætte Æventyrfortælleren paa Prøve. — „Begynd paa en anden Fortælling!"

Med tilsyneladende Forfærdelse bøjede Persten Knæ og bukkede helt ned til Jorden.

„Og hvilken Historie ønsker du, lille Fader Czar?" spurgte han med en halvvejs hyklet, halvvejs virkelig Angest. „Skal jeg maaske fortælle dig Historien om Troldkvinden Jagn? Eller maaske den om Sanct-Johannessøen? Eller befaler du, at jeg fortæller din Naade noget gudeligt?"

Iwan kom i Tanker om, at han ikke turde forskrække de blinde; han gabede derfor igjen og spurgte i en søvnig Tone:

„Ja, hvilke gudelige Historier kan du?"

„Jeg kjender Sagnet om den Gudsmand Alexis, lille Fader Czar; Historien om den tapre Jæger Georg, den om den hellige Joseph, og tillige den om Duernes Bog . . ."

„Velan," sagde Iwan, hvis Øjne allerede syntes at ville til at lukke sig; „saa fortæl mig den om Duernes Bog. Det sømmer sig for os Syndere at falde i Søvn over en from Historie."

Persten rømmede sig paany, rettede sig derpaa lige i Vejret og begyndte i en ensformig, syngende Tone:

„En Gang fremstod der en mørk, truende Sky, Himlen delte sig, og fra den mørke Sky faldt Duernes Bog ned paa Jorden. Om denne Duernes Bog forsamlede der sig fyrretyve Czarer og Sønner af Czarer, fyrretyve Konger og Kongesønner, fyrretyve Fyrster og Fyrstesønner, fyrretyve Præster og Præstesønner, saa vel som en stor Mængde Bojarer, Krigere og alle Slags Folk, rettroende Kristne alle sammen. Og blandt dem var der frem for alle de fem store Czarer: Czar Esun, Czar Wassili, Czar Konstantin, Czar Wladimir og den vise Czar David.

Og Czar Wladimir tog til Orde og talte saaledes: „Hvem af os, Brødre, er kyndig i at læse? Hvem forstaar at tyde denne Duernes Bog? Den vil aabenbare os, hvad Verden er; hvor den glimrende Sol kommer fra, samt Maanen og de utallige Stjærner saa vel som den lyse Morgenrøde og de stormende Vinde, de truende Skyer og de mørke Nætter; den vil sige os, hvorledes Folkene og Czarerne og Bojarerne og de rettroende Kristne er opstaaede paa Jorden! . . ." Men alle Czarerne tav. Kun den vise Czar David svarede og sagde:

Jeg vil forklare eder Duernes Bog, som indeholder alt, hvad der er skrevet i gamle og ældgamle Tider:

„Den straalende Sol kommer fra Guds straalende Ansigt; den unge, lyse Maane er udgaaet fra hans Skjød og de utallige Stjærner fra hans guddommelige Øjne . . .“

Her kastede Persten et stjaalent Blik hen paa Czaren. Denne syntes at synke mer og mer hen i Søvnens Arme. Fra Tid til anden aabnede han med synlig Anstrængelse sine Øjne for strax efter at lukke dem igjen, men hver Gang kastede han i Smug et skarpt, gjennemtrængende Blik paa Fortælleren.

Persten blinkede hen til gamle Grib og vedblev:

„Alle Czarerne bøjede sig for ham: Hav Tak, vise og kloge Czar David! Men sig os nu ogsaa, hvem der er Czaren over alle Czarer? Hvilken Jord er Moderen til enhver anden Jord? Hvilket Hav er Havet over alle Have? Hvilken Flod er alle Floders Fader? Hvilket Bjærg er alle Bjærges Fader? Hvilken Stad er Moder til alle Stæder? — Den saare vise Czar David gav dem følgende Svar: Ogsaa dette vil jeg forklare eder, Brødre; i Duernes Bog staar det skrevet: Hos os er den hvide Czar Czaren over alle Czarer, fordi han tror paa Daabens hellige Sakramente, paa Guds Moder og paa den usynlige Treenighed. Alle Folkestammer hylder ham — alle Tungemaal er ham underlagte, thi hans Herredømme strækker sig over hele Jorden . . .

Det hellige Rusland er alle Landes Moder, thi der bygger man de apostoliske Kirker, i hvilke Guds Ord forkyndes . . . Oceanet er alle Haves Fader . . .“

Her saa Persten atter hen paa Czar Iwan. Dennes Øjne var lukkede, og hans Aandedræt regelmæssigt. Den frygtelige syntes at sove. Høvidsmanden stødte let til Grib med sin Albue. Den gamle gik et Par Skridt frem. Persten vedblev i en syngende Tone:

„Alle Czarerne bøjede sig for ham og sagde: Hav Tak, vise og ophøjede Czar David! Men sig os nu ogsaa den ene Ting endnu, Herre: Hvilken Fisk er Fader til alle Fisk? Hvilken Fugl er Fader til alle Fugle? Hvilket Dyr er det første af alle Dyr? . . . Den vise Czar gav dem følgende Svar: Ogsaa det vil jeg sige eder, Brødre. Hos os er Hvalfisken Fader til alle Fisk. Jestrafil er Fader til alle Fugle, fordi den bor ved Bredderne af det blaa Hav. Naar denne Fugl slaar med sine Vinger, da bæver hele Havet, Skibene sønderknuses og gaar til Grunde, og naar Jestrafil vaagner to Timer efter Midnat, da begynder Hanerne over hele Verden at gale, og hele Jordens Overflade bliver lys . . .“

Persten kastede for tredje Gang et stjaalent Blik hen paa Iwan. Czaren laa med lukkede Øjne; Munden var halvt aaben som hos en, der sover trygt. I dette Øjeblik saa Persten ud af Vinduet og lagde Mærke til, at Paladsets Kirke saa vel som Tagene paa de nærliggende Bygninger var klart oplyste af en fjærn Ildebrand.

Han puffede sagte til gamle Grib, som atter traadte et Skridt nærmere hen til Czar Iwan.

„Hos os er den firfodede Indra Kongen over alle Dyr,“ vedblev Persten; „han skrider hen over Jorden ligesom Solen over Himmelhvælvingen; med sine Horn roder han op i Jorden og lader Kilderne, Bækkene og Floderne vælde frem deraf . . . Cypressen er det første af alle Træer; af den forfærdigede man det undergjørende Kors, til hvilket Jesus Kristus blev fastnaglet mellem de tvende Røvere . . . Duеurten er Fader til alle andre Planter . . .“

Her drog Iwan et dybt Suk, men hans Øjne vedblev at være lukkede. Skinnet fra Ildebranden blev stadig stærkere. Persten begyndte at blive bange for, at der skulde blive gjort Brandallarm, før han havde faaet fat paa Nøglerne, men han vovede ikke at røre sig af Pletten af Frygt for, at Czaren skulde blive opmærksom derpaa. Han indskrænkede sig derfor til at vise gamle Grib Ildebranden; derpaa pegede han hen paa den sovende og vedblev saa:

„Alle Czarerne bøjede sig for ham og sagde: „Hav Tak, vise David! Du er saare dygtig i at forklare efter Hukommelsen; du taler som en Bog.“ Og Czar Wladimir sagde til ham: „Forklar mig blot én Ting endnu. I Nat sov jeg kun lidt, men drømte meget. Jeg saa to Dyr møde hinanden; det ene var hvidt, det andet graat; de kæmpede med hinanden, og det hvide blev Sejrherre.“ Og den højvise Czar David gav dertil følgende Svar:

„O, Czar Wladimir, det var ikke to Dyr, der mødtes og kæmpede med hinanden. Hvad du har drømt, er Virkelighed; sligt har man før set her paa Jorden. Det hvide Dyr er Sandheden, det graa Løgnen; Sandheden har sejret over Løgnen og er derpaa atter vendt tilbage til Gud i Himlen. Men Løgnen er bleven her nede paa Jorden. Hvem der lever et Liv i Sandhed, skal arve Himmerig, men hvem der lever i Løgnen, skal være fordømt til evig Kval.“

Her hørte man Iwan snorke let. Gamle Grib rakte Haanden ud efter Czarens Hovedpude, medens Persten umærkelig nærmede sig Vinduet. For ikke at forstyrre Iwans Søvn ved sin pludselige

Tavshed fortsatte han i samme ensformige Tone sin Fortælling:

„Alle Czarerne bøjede sig for ham: Hav Tak, vise Czar David! Men sig os dog endnu ét: For hvilke Synder findes der Tilgivelse, og for hvilke er der ingen Tilgivelse? — Og den vise Czar David svarede herpaa: Der findes Tilgivelse for alle Synder, men tre Synder fordrer en stræng Straf: Hvem, der har Omgang med sin Guddatter, hvem, der forhaaner sine Forældre, og hvem . . ."

I dette Øjeblik aabnede Czaren pludselig Øjnene. Grib trak sin Haand tilbage, men det var allerede for silde; hans Blik mødte Czarens.

Nogle Sekunder stirrede de ubevægelig paa hinanden, som om en Trolddom havde lammet dem.

„Nuvel, blinde!" udbrød Czaren, i det han hurtig sprang op fra Sengen — „og den tredje Synd? Den bestaar i at forklæde sig som Betler og snige sig ind i Czarens Sovekammer."

Og dermed stødte han Grib for Brystet med sin spidse, jærnbeslagne Stok. Røveren greb krampagtig om Stokken, vaklede og segnede til Jorden.

„Herhid!" raabte Czaren, i det han trak Stokkens Jærnspids ud af Gribs Bryst.

Opritsnikerne styrtede med dragne Sværd ind i Værelset.

„Grib dem begge!" befalede Iwan.

Som en vild Hund kastede Maljuta sig over Persten; men med beundringsværdig Behændighed tilføjede Høvidsmanden ham et Næveslag i Maven, stødte derpaa det lille Vindue op med Foden og sprang ned i Haven.

„Slut Kreds om Haven! Grib Røveren!" brølede Maljuta, der vred sig af Smerte og holdt sig for Maven med begge Hænder.

Imidlertid havde Opritsnikerne løftet Grib op fra Gulvet.

(Fortsættes.)

En og den samme.

En Fortælling.

(Sluttet.)

Endnu efter flere Ugers Forløb forfulgte det blege, smukke Ansigt mine Tanker om Dagen og mine Drømme om Natten. Jeg besøgte flittig de offentlige Promenader og Forlystelser i Haab om atter at se Grevinde Orlanoff. Kun to Gange blev min Søgen belønnet med Held. Den ene Gang kjørte hun forbi mig paa Corsoen i en elegant udstyret Vogn; den anden Gang saa jeg hende igjen i Theatret San Carlo.

En Aftenstund var jeg beskæftiget med at tage en Skitse af en lille malerisk Krumning af Fjorden. Jeg havde taget Sæde paa en Sten, som laa ved Strandbredden, og havde arbejdet uforstyrret et Par Timer. Solen var nær ved sin Nedgang, og jeg var derfor i Færd med at pakke mine Sager sammen, da jeg hørte en Raslen af Silke i min Nærhed. Jeg vendte mig om og saa Grevinde Orlanoff staa foran mig. Jeg fór op, overrasket og heftig bevæget ved Synet af den ankomne.

„De er Kunstmaler, Hr. Meissner, formoder jeg?" sagde hun paa Tysk.

„Det er min Stilling og mit Navn, Frue," stammede jeg.

„Jeg er i Færd med at erhverve mig en Samling Skitser af italienske Prospekter og ønskede den gjærne forøget med nogle af Udsigterne omkring Neapel, dersom jeg turde anmode Dem om at udføre nogle saadanne Tegninger."

„Det er en Bestilling, som jeg med den største Lethed kan udføre," svarede jeg, i det jeg gjorde Vold paa mig selv for at gjenvinde min Fatning. „Jeg arbejder netop for Tiden paa en Række saadanne Tegninger for den bekjendte Forlægger, Baron Cotta," vedblev jeg.

„Ah, jeg antager da, at den Skitse, som De her har udført, netop er en af disse. Tillader De, at jeg betragter den?"

Jeg rakte hende Tegningen, som hun beskuede meget omhyggelig, medens hun af og til fremkom med en Bemærkning, der viste en fin og dannet Smag for Kunsten.

Vi talte endnu et Par Øjeblikke sammen, og da hun forlod mig for atter at stige ind i sin Vogn, gav hun mig sit Kort.

„Kom til Villa Mancini i Morgen Aften," sagde hun, „og tag Deres Skitser med. Jeg ønsker maaske at faa nogle Kopier af de Tegninger, som De har udført for Baron Cotta."

Saaledes var Begyndelsen til mit Bekjendtskab med Grevinde Orlanoff. I Førstningen maatte mine Skitser give Grunden for mit Besøg, men snart kastede jeg alle Undskyldninger over Bord og sesværelse. Det var opfyldt af disse tusende Smaating, Bøger, Tegninger Portræter, smaa Statuer og Nipsgjenstande, der tyder paa, at man befinder sig i en rig Dames luxuriøse Residens. Vore

Den lille Kokette. (Se Side 404).

begav mig hver Aften ud til den fortryllende Villa, hvor den smukke Patient opholdt sig. — Hvor levende staar ikke disse Aftener i min Erindring! Grevinde Orlanoff plejede gjærne at modtage mig i et lille Værelse, der var halvt Bibliothek, halvt Modtagel- Samtaler plejede at dreje sig om Kunst og Literatur; vi passiarede om det sidst udkomne Digt, det nyeste Maleri, de mest feterede Sangere og de Kunstnere, som for nylig var komne til Byen. Jeg bragte hende mine Skitser og meddelte hende

Athen. (Se Side 404).

mine Ideer med Hensyn til det store Maleri, jeg arbejdede paa, og til Gjengjæld viste hun mig sine sjældne Kobberstik og sin prægtige Samling Juveler og Smykker.

Medens jeg taler herom, synes jeg atter at se for mig dette hyggelige og elegante Kabinet med alle dets Kunstskatte; jeg mærker atter denne af Parfume blandede Luft, og jeg ser den henrivende Skikkelse, som plejede at hvile paa en lav Sofa, omgiven af Rigdom og Luxus.

Hvor ofte jeg end traf Grevinden, og skjønt vi passiarede frit og utvungent med hinanden, havde hun dog aldrig gjort blot den mindste Hentydning til sit tidligere Liv. En Gang, da jeg tillod mig en Bemærkning i Anledning af hendes Fornavn, Feodora, sagde hun mig, at hun ikke altid havde baaret dette.

„Jeg blev ved mit Giftermaal optaget i den græske Kirke," fortalte hun, „og blev da døbt med et andet Navn."

Ved en anden Lejlighed, da jeg talte til hende om hendes Interesse for Literaturen, svarede hun:

„Det var min eneste Trøst i mange tunge Aar," og med disse Ord forandrede hun hurtig Samtalen.

En Gang, da hun viste mig nogle Tegninger af Gustave Doré, pegede hun paa en, som hun sagde havde Hentydning til hende selv.

„Jeg kalder den mit eget Portræt," ytrede hun med et svagt Smil.

Det var kun en lille Tegning, men saa vel ved sin særegne Karakter som ved den sjældne Kunstfærdighed og Genialitet, hvormed den var udført, gjorde den et uudsletteligt Indtryk paa mig. Den forestillede en tilsløret Kvinde, som hvilede paa en Divan. Rundt om hende svævede grædende Kupidoer, hvis Vaaben var brudte itu; nogle forsøgte at skærpe deres knækkede Pile, medens andre stræbte at fastgjøre den bristede Buestreng. Som en slaaende Modsætning til disse luftige Væsener stod der en mørk og spottende Djævel ved Siden af den tilslørede Kvinde; med den ene Haand løftede han Sløret op fra hendes venstre Side, medens han med den anden Haands opløftede Finger truende pegede mod en tom Aabning, som viste sig i hendes smukt formede Bryst. Der fandtes ikke noget Hjærte der.

Vinteren forløb, og Italiens varme og skjønne Foraar vendte tilbage; men Grevindens Helbred syntes ikke, som hun havde haabet og ventet, at forandre sig ved Sommerens Nærmelse. Skjønt hun aldrig var egentlig syg, befandt hun sig dog bestandig i en lidende Tilstand, men talte lige fuldt om sin Helbredelse som noget sikkert indtræffende.

En Aften, da jeg var paa Vejen til Villa Mancini, mødte jeg Grevindens Læge, Dr. Leverrier, som lige havde forladt sin Patient. Jeg fattede da i Øjeblikket den Beslutning at faa Sandheden at vide med Hensyn til hendes Sygdom.

„Hr. Doktor, maa jeg tale et Ord med Dem," sagde jeg, i det jeg standsede Manden i hans Hastværk.

„Meget gjærne, forudsat, at De udtrykker Dem i den størst mulige Korthed, thi jeg har meget travlt." Den lille Mand trak ivrig sine Handsker paa, medens han talte.

„Er Grevindens Sygdom farlig?"

Lægen saa et Øjeblik gjennemborende paa mig.

„Dersom De har nogen Indflydelse paa hende," sagde han, „bør De overtale hende til at sende Bud efter hendes Slægtninge eller Venner, thi hun har ikke langt tilbage. Hendes Sygdom har ikke, som hun indbilder sig, Sæde i Lungerne, men den er en Hjærteaffektion af den værste Beskaffenhed. I hendes nuværende Forfatning tør jeg ikke fortælle hende Sligt, thi hendes Sindsbevægelse ved en saadan Underretning kunde blive dødelig. I ethvert Tilfælde vil hendes Død blive meget pludselig, uden et Minuts Varsel, og den vil indtræffe inden mange Maaneders, ja, jeg tør sige, Ugers Forløb."

Da han forlod mig, løb jeg som i Vildelse bort fra Huset og flygtede ned til det mest øde Sted ved Strandbredden, hvor jeg kastede mig i Sandet for at græde ud den dødelige Smerte, som opfyldte min Sjæl. Det var i dette kvalfulde Øjeblik, at jeg tilstod for mig selv, at jeg elskede Grevinde Orlanoff, — jeg, den fattige, næsten ubekjendte Kunstner, elskede hende, men med en Kjærlighed saa haabløs, saa uforstandig og dog saa dyb, som den nogen Sinde har opfyldt et sønderrevet Hjærte med sin Fortvivlelse.

Tiden forløb imidlertid: Foraarsdagene blev længere og smukkere, og Grevindens Helbred syntes kjendelig at forbedre sig. Hun følte sig stærkere, hun led ikke saa meget, og det henrivende Smil saas oftere om hendes Læber. Hendes Bedring forekom mig saa mærkelig, at jeg atter spurgte Dr. Leverrier om hans Mening, i det Haab, at han vilde tilbagekalde sin tidligere udtalte Anskuelse; men han gjentog, hvad han tidligere havde sagt, og jeg forlod ham med mit oplivede Haab atter knust af hans Ord.

Det var, efter at min sidste Samtale med Doktoren havde fundet Sted, at jeg fattede den vanvittige Beslutning at erklære Grevinden min Kjærlighed. Jeg indsaa fuldkommen den Kløft, der var imellem os og skilte den rige, fornemme Grevinde Orlanoff fra den fattige Kunstner, men Tanken om, at den Kvinde, som jeg elskede af mit

Hjærtes hele Fylde, skulde dø ensom og forladt mellem fremmede uden en eneste kjærlig Slægtning eller Ven, der vilde og kunde formilde hendes sidste Øjeblikke, overvandt alle andre Betænkeligheder hos mig. — Hun maa høre mig, sagde jeg til mig selv, og da har jeg Ret til som hendes Ægtefælle eller Forlovede at være hos hende for at lindre og trøste hende i de Lidelser, som hun endnu har tilbage her paa Jorden. — Det var ganske vist sørgelige Udsigter for en ung Elsker, og dog var det mit sidste, mit kjæreste Haab.

En smuk Aften gik jeg til Villa Mancini med Bekjendelsen om min Kjærlighed svævende paa Læberne. Jeg traf hende som sædvanlig i Modtagelsesværelset, hvor hun hvilede i en halvt liggende Stilling paa en lav Divan, der var overtrukken med højrødt Silke. Et Bind af Victor Hugos Digte laa opslaaet foran hende, men hendes foldede Hænder hvilede paa Bogens Blade, og Blikkets ubestemte Omstrejfen forraadte, at hendes Tanker var langt borte. Hun fór op ved min Indtrædelse og tilsmilede mig et Velkommen paa sin sædvanlige hjærtelige og yndefulde Maade. Vi passiarede en kort Stund, men hendes Svar var tit ubestemte og aandsfraværende, og til sidst sagde hun:

„Tilgiv mig, Hr. Meissner, jeg er kun et kjedeligt Selskab for Dem i Aften. Mine Tanker dvæler bestandig ved det forbigangne, og jeg kan ikke, hvor gjærne jeg end vil, faa dem bort derfra."

„Skal jeg forlade Dem, naadige Grevinde," stammede jeg, i det jeg gjorde Mine til at rejse mig. „Jeg frygter, at min Nærværelse trætter Dem."

„O, nej, vist ikke. Bliv kun hos mig. Jeg kunde ønske at tale til Dem om mange Ting, hvorom Erindringen foruroliger og ængster mig."

Hun forblev et Par Minuter tavs og tankefuld og fortsatte derpaa:

„Mit Liv har været rastløst og uroligt; jeg har været ærgjærrig, og mine dristigste Ønsker er blevne opfyldte; men deres Opfyldelse har bragt mig Forbandelse i Steden for Velsignelse. Jeg havde Ungdom, Skjønhed og Geni, jeg satte det alt paa et eneste, vanvittigt Tærningekast, og jeg vandt, — men hvilket? Ret til at vælge det Sted, hvor jeg vilde dø, og Adkomst til at bære dette Legetøj!" — og hun rev med en heftig, foragtelig Bevægelse sin Ring, hvori der var indfattet en kostbar Brillant, af Fingeren.

„Befinder De Dem ilde, naadige Grevinde?" spurgte jeg ængstelig. „Husk Deres Slægtninge, Deres Venner . . ."

„Jeg har aldrig havt nogen," svarede hun. „Ligesom Schillers Marie Stuart har jeg været Gjenstand for megen Kjærlighed, men hende ulig har jeg aldrig elsket. Jeg har derfor ingen Venner uden maaske Dem, min kjære Frantz."

Det var første Gang, hun nævnede mig ved dette Navn. Atter var Tilstaaelsen paa mine Læber, men hun fortsatte uden at ville høre paa mig.

„Kom igjen i Morgen," sagde hun. „Jeg mærker, at jeg ikke er stærk og trænger til Hvile. Men i Morgen skal jeg fortælle Dem mit Livs Historie, og De skal raade mig, hvorledes jeg skal bøde paa den forbigangne Tids Ulykker, og hvorledes jeg skal leve klogere og mindre egenkjærlig for Fremtiden. Ak, jeg har saa meget, saa uendelig meget at udrette; gid Gud vil give mig en lang Tid dertil!"

„Grevinde!" udbrød jeg . . .

„Nej, ikke et Ord mere i Dag," sagde hun smilende. „Jeg er for træt til at tale mere i Aften. Farvel, og kom til mig i Morgen."

Hun rakte mig sin lille hvide Haand, som jeg ærbødig trykkede til mine Læber. Jeg forlod hende, men da jeg kom til Døren, vendte jeg mig atter om. Hun var faldet tilbage paa Silkepuderne i Divanen, der i det matte Skin fra Lampen dannede en virkningsfuld Baggrund til hendes skjønne, blege Ansigt, de mørke, funklende Øjne og hendes sorte, bølgende Lokker. Hun tilsmilede mig endnu et Farvel, og jeg ilede bort for at drømme om hende, drømme den lykkelige Tanke, at hun elskede mig.

Den næste Morgen hastede jeg til Villa Mancini paa den bestemte Tid; men Tjeneren sagde mig, at Grevinden endnu ikke havde forladt sit Værelse.

„Mærkværdigt!" udbrød jeg; „thi jeg kommer efter vor Aftale."

Tjenestefolkene raadslog et Øjeblik, og til sidst besluttede de, at Mamsel Eulalia, Grevindens Kammerjomfru, skulde gaa ind for at melde min Nærværelse.

„Maaske hun sover endnu," sagde Kammerpigen; „thi da hun ikke har ringet paa mig i Nat, formoder jeg, at hun har siddet oppe og læst, som hun saa ofte plejer."

Hun gik bort, men kom strax efter tilbage, ligbleg og vridende sine Hænder.

„Hun er der ikke; hendes Seng har ikke været rørt. O, min Frue, min stakkels Frue — hvor er hun! Hvad kan der være sket!"

En pludselig og skrækkelig Frygt greb mig.

„Søg efter hende!" raabte jeg, pegende mod Døren til det lille Modtagelsesværelse.

Døren blev revet op. Jeg var den første, som traadte ind, og saa, at min Frygt havde været begrundet. Bleg og livløs, men endnu skjøn, laa

hun i den samme Stilling, hvori jeg havde forladt hende; hendes kolde Hænder hvilede endnu paa Bogen, og det sidste Smil tegnede sig endnu i uformindsket Elskelighed om hendes Læber. Hun var død, som Lægen havde forudsagt, pludselig og uden foregaaende Smerte. Nu stod jeg ved hendes Leje, uden at have kunnet være hos hende i de sidste Øjeblikke, og havde kun Rum i mit Bryst for den vildeste Smerte og Fortvivlelse. — —

Jeg saa hende endnu en Gang, kort før man bar hende bort. Selv i Dødens alvorsfulde Ro var hun skjøn, men Smilet var nu flygtet bort fra hendes Læber, der skulde have meddelt mig de Tildragelser i hendes sikkert ulykkelige Liv, som jeg nu aldrig skulde lære at kjende.

Hendes Mands Familie gjorde Fordring paa de jordiske Rester af den en Gang saa henrivende Kvinde for at føre dem til Rusland, hvor de skulde bisættes i Familiebegravelsen. Ikke en Gang hendes Grav maatte jeg beholde. Alt, hvad jeg har tilbage af min tabte elskede, er Ligheden med de elskede Træk, som smiler til mig fra Van Dycks Diana.

„De ser, mine Venner, at jeg havde Ret, da jeg sagde, at min Fortælling var den sørgeligste af de tre. De, mine Herrer, kunne vente, at Skæbnen atter vil føre Dem sammen med den tabte; thi Rosa og Ida lever rimeligvis endnu. Men det Savn, som Skæbnen paalagde mig, kan aldrig blive erstattet; thi den Kvinde, jeg elskede — er død."

Hans Stemme bævede, og han tav, bevæget ved de fremmanede Erindringer.

Den sidste Historie var endt, og de tre Mænd, der havde mødt hinanden ved et saa sælsomt Træf, stod i Begreb med at skilles. De rejste sig op fra Bordet, og Sangeren rakte Haanden til begge sine Gjæster.

„Vi mødes vel næppe igjen," sagde han, „men af mit ganske Hjærte takker jeg Dem for den Fortrolighed, De har vist mig; jeg takker Dem ogsaa for Deres venlige Deltagelse, der har gjort mit Hjærte godt. Endnu et Glas til Afsked, mine Venner, — og saa Farvel!"

De skiltes, og ingen Mistanke om det sande Baand, som forenede dem, forstyrrede deres Sind: at Rosa, Ida Rosen og Grevinde Orlanoff var en og den samme Person. Og saaledes var det dog. Løsningen paa de tre Mænds Fortællinger var skrevet med Dødens Finger i det blege Støv, som skjulte sig i Greverne Orlanoffs stadselige Familiebegravelse.

Den lille Kokette.

Der er slet ingen Tvivl om, at hun er en lille Kokette — den unge 8—9 Aars Dame, som vi tillader os at præsentere Læseren paa omstaaende Billede. Hun har aabenbart laant Mamas „Overkjole" og Vifte, Hovedet har hun ogsaa pyntet nok saa smagfuldt, og nu staar hun foran det store Toiletspejl aldeles fordybet i Beskuelsen af sin egen nydelige lille Person. Men tag Dem i Agt, lille Frøken, at Deres Mama eller gamle Tante Dorthe ikke kommer bag paa Dem, for saa vil De faa en ordentlig Lektie, som De for Resten ingen Skade vil have af. De vil saa at vide, at Smaapiger maa ikke være forfængelige og tænke paa lutter Tant og Stads. Saadan en lille Kokette kan se overmaade sød og elskværdig ud, men disse Nykker maa dog pilles ud i Tide, ellers kan de let tage Overhaand, og saa Gud hjælpe alle brave unge Mænd for den atten- eller tyveaars Frøken, der nu tager sig saa uskyldig ud som den lille Kokette foran Spejlet.

Athen.

Athen — Navnet fremkalder paa en Gang en Vrimmel af store og skjønne Oldtidsminder; man tænker kun paa den Stad, der om end ikke i politisk, saa dog i kulturhistorisk Henseende var Midtpunktet for det helleniske Liv eller, som Digteren siger, „Hellas Øje". Men Tiderne skifter. Det unge Kongerige Grækenlands beskedne Hovedstad har kun lidt tilfælles med Oldtidens berømte Athen. Landets Hjælpekilder har været for smaa til at kunne grundlægge en By, der var Navnet værdigt, og dette Navn er derfor egentlig kun blevet til en knugende Byrde for den paany opstaaede Stad. Efter den græske Frihedskamp var Byen næsten bleven fuldstændig forvandlet til en Grushob, og en stor Del af den græske Befolkning var dragen bort. Først efter Fjendtlighedernes Ophør i 1829, og især efter at man paa Londonerkonferencen i 1830 havde vedtaget at indlemme Provinsen Attika i den ny oprettede græske Stat, vendte Udvandrerne tilbage og opførte Træ- og Lerhytter mellem Grushobene. Snart indfandt der sig ogsaa Nybyggere fra andre Dele af Grækenland saa vel som fremmede Indvandrere fra Vesteuropa. Men selv efter Kong Ottos Tronbestigelse, den 6te Februar 1833, var Athen fornemlig kun en stor Grushob, indtil den som Følge af dens Ophøjelse til Kongeriget Grækenlands Hoved- og Residensstad (i December 1834) i Løbet af faa Aar blev Gjenstand for en overraskende hurtig Gjenopbyggelse, der er bleven fortsat Aar for Aar og ikke med mindst Kraft under

den nuværende Konge, Georg I., vor Konges næstældste Søn. De Fremskridt, Staden har gjort i en forholdsvis kort Aarrække, fremgaar bedst deraf, at dens Indbyggerantal, som i 1834, da Athen blev Residensstad, kun beløb sig til 4000, efter Folketællingen i 1870 allerede havde naaet 44,510 og i 1875 ansattes til 60,000 (deriblandt dog kun faa indfødte Atheniensere).

Dette ny Athen ligger Nord og Øst for Akropolishøjen og strækker sig hen imod Lykabettos, til Patissia og det gamle Akademi. Størsteparten af Gaderne er lige og temmelig brede. Stadens største Bygning er det kongelige Palæ, der med sin brede Marmorfaçade gjør et stadseligt Indtryk. Foruden dette kan nævnes Universitetet, der tillige indeholder Universitets- og Nationalbibliotheket samt Møntkabinet, Observatoriet og Akademiet, og desuden en polyteknisk Læreanstalt, tvende Gymnasier, et Lærerseminarium, flere Skoler, et Theater o. s. v. Med Undtagelse af de store og smukke Haver bag ved det kongelige Palæ er Byen temmelig fattig paa Haveanlæg og Træplantninger.

Ingen af de stolte Ruiner fra Oldtiden forskjønner den egentlige By. Fortidens Minder ligger alle udenfor det nuværende Athens Mure. For at se Phidias' Værker maa man foretage en hel lille Rejse. Theseus' Tempel hæver sig — forinden man kommer til de første Huse — paa Vejen til Piræus, hvorimod Jupiter Olympius' Tempel ligger paa den modsatte Side af Stadsmuren. I selve Gaderne ser man hverken Inskriptioner eller Brudstykker af Billedhuggerarbejde. Dog — hvor lidt der end er tilbage af synlige Minder fra de store, længst forsvundne Tider, saa føler den rejsende dog uvilkaarlig, at han befinder sig paa klassisk Fordbund, og skulde en eller anden moderne Fremtoning blot for et Øjeblik faa ham til at glemme det, behøver han blot at se over mod det alvorlige Akropolis for at drømme sig bort fra det ny — tilbage til Perikles' By, det gamle Athen.

Danske Digtere.

Steen Steensen Blicher (f. 1782 † 1848).

Fædrelandet.

Kjær est du, Fødeland! Sødt er dit Navn,
til dig staar altid dine Børns Forlængsel;
med lønlig Magt du drager til din Favn,
hvert andet Land mod dig er som et Fængsel.
Kun der er Vaaren i sin fulde Pragt,
kun der i al sin Ynde Somren smiler,
og skjøn er selve Vintrens blege Dragt,
naar den paa vore Barndom-Egne hviler.

Ja, skjøn er Fjældet med sin Top af Is,
skjøn er den Eng, som Ungdomsbækken væder,
den gule Ørken er et Paradis,
naar den har skuet Barnets første Glæder.

Min Fødestavn er Lyngens brune Land,
min Barndoms Sol har smilt paa mørken Hede;
min spæde Fod har traadt det gule Sand,
blandt sorte Høje bor min Ungdoms Glæde.
Skjøn er for mig den yndeløse Vang;
min brune Hede er en Edens Have —
der hvile ogsaa mine Ben en Gang
blandt mine Fædres lyngbegroede Grave!

NY BØGER.

Folkets Almanak for 1883, udgivet af N. C. Rom og C. A. Thyregod, er nu udkommen og præsenterer sig i Aar i en Skikkelse, baade med Hensyn til Indhold og Udstyrelse, som endog overgaar dens Forgængere. Folkets Almanak har i de forløbne Aar arbejdet sig op til en Udbredelse, der er stærkt paa Veje til at naa den største, som nogen dansk Almanak har haft, og Udgiverne har derved i samme Forhold set sig i Stand til Aar for Aar at gjøre Indholdet fyldigere og bedre, Udstyrelsen smukkere, hvad der især foreligger et smukt Vidnesbyrd om ved nærværende Aargang. Foruden den sædvanlige Kalender med en Mængde nyttige Vejledninger og Meddelelser indeholder Almanaken for 1883 en rig Afveksling af Illustrationer og underholdende Læsning, der vil kunne yde en kjærkommen og fornøjelig Underholdning i mange Hjem hele Landet over. Uden at gaa nærmere ind paa de forskjellige Stykker, Fortællinger, Skitser, Digte o. s. v., der alle er valgte med dygtigt og omsorgsfuldt Blik for, hvad en slig Folkebog rettest bør indeholde, skal vi blot nævne, at Folkets Almanak for 1883 indeholder bl. a. Bidrag fra følgende danske Forfattere og Kunstnere: „Søndagsmorgen-Puds om Bord", af Holger Drachmann, med Tegning af Carl Thomsen; St. St. Blicher og hans „Kjæltringeliv", af Thomas Lange, til et Billede af Dalsgaard; „Kommissionæren", Novellette af S. Schandorph, med Tegninger af H. Tegner; „Tre Skjælmer narres", Skjæmteæventyr ved Evald Tang Kristensen, med Tegninger af Anker Lund; „En Hovdag paa Tjele", fortalt af Knud Skytte, med Tegninger af Anker Lund; „Min Barndomskammerat", Fortælling af Emanuel Henningsen, med Tegninger af H. Tegner; „Ved Jævndøgnstid", Skitse af Bertel Elmgaard, med Tegninger af Michael Ancker og Viggo Johansen; „Røverne ved Pæstum", Rejseskitse af P. P. til Tegning af W. Marstrand; „Min første Ven", af Anton Nielsen med Tegninger af Anker Lund; „Havørnene", ved E. Toepfer, med Billede; „Gammel Rasmus", sjællandsk Æventyr ved Jens Kamp, med Tegninger af Anker Lund; „Det første Togt", Fortælling af Chr. Middelboe, med Billeder; „Fra Gaden", Tegning af N. Wivel; „Paa Æventyr", Grænsekrøniker, af C. A. Thyregod, med Tegninger; „Martin Luther", af Ludvig Schrøder, med Tegninger af Gustav Kønig m. m. — Folkets Almanak for 1883 foreligger i fire forskjellige Størrelser til en Pris

henholdsvis af 50, 75 Øre, 1 Kr. og 1 Kr. 25 Øre (N. C. Roms Forlagsforretning).

Rosen, dens Historie, Udbredelse og Kultur, af A. Zeiner-Lassen. (Gyldendalske Boghandels Forlag). Den lille, smukt udstyrede Bog vil sikkert være kjærkommen for Blomsterelskere som en fortræffelig Vejledning om, hvorledes forskjellige Rosenarter skal dyrkes og behandles. Blomsterdyrkning er ingen nem Kunst; den fordrer en hel Del Erfaring og Kjendskab til Arterne og den for disse hensigtsmæssigste Behandlingsmaade, og kun naar disse Forudsætninger haves, kan man opnaa fuldt ud gunstige Resultater. I saa Henseende giver Hr. Zeiner-Lassens Bog en Mængde væsentlige og paa et nøje Studium byggede Oplysninger for Rosens Vedkommende, og der vil vistnok være et smukt Resultat at vinde for Rosendyrkere ved at følge den her givne Vejledning.

Af „Orienten", af Amand v. Schweiger-Lerchenfeld er 11te og 12te Levering udkommet (Brødr. Salmonsens & Andr. Schous Forlag).

Praktiske Smaavink.

— Læg et nyt Lampeglas i en Gryde med koldt Vand; sæt Gryden over Ilden og lad Vandet koge; naar Glasset atter er blevet koldt, vil det ikke let være udsat for at springe.

De blødere Dele af den almindelige Bregne skal, naar de tørres i Solen, bevare deres Sejghed og Elasticitet i lang Tid og være langt bedre til at stoppe i Madratser end Halm.

— Fodsved kan, siger en fransk Læge, ikke fordrives uden Fare for Patienten, men den ubehagelige Lugt kan i høj Grad forebygges ved at dyppe Strømperne i en Vædske, der bestaar af 1 Del Kultjære-Tinktur i 250 Dele Vand.

— Et simpelt og virksomt Middel til at gjøre Fodtøj vandtæt bestaar i lidt Vox og Lammefedt, der varmes, til det bliver flydende, og derpaa smøres langs Siderne, hvor Syningen og Pløkkerne er. Dette holder Fugtigheden borte og forhindrer ikke, at Fodtøjet bliver lige saa blankt som ellers.

Blot til Lyst.

— Ved Middagsbordet udbryder Fruen pludselig: „Men hvor er dog Pølseskindet blevet af?" Den ny Huslærer: „Det har jeg spist, Frue." — „Naa, Gud være lovet, jeg begyndte allerede at blive bange for, at Perle, det søde Dyr, havde faaet det!"

— „Hvilket Fortrin havde Adam frem for andre Mænd?" spurgte en Dame en ung Mand, som et halvt Aar i Forvejen havde ægtet hendes Datter. — „Han havde ingen Svigermoder," svarede den unge Mand rolig.

— En Dame, der er Postmesterske i en lille amerikansk By, har i nogen Tid haft sin Mand som Fuldmægtig paa sit Kontor. Nu har hun imidlertid givet ham Afsked, fordi han ikke passede sine Forretninger.

Tankekorn.

— Sorgen knytter to Hjærter nærmere sammen, end Lykken nogen Sinde formaar det; fælles Lidelser er langt stærkere Baand end fælles Glæder.

— Det Saar, Samvittigheden tilføjer, er ikke nogen simpel Skramme: Tiden læger det ikke, men holder det tværtimod aabent.

— Kundskaber kan kun erhverves ved strængt Arbejde. Det volder som Boringen efter Vand i en stor Dybde megen Ulejlighed, men kommer man først til Kilden, saa hæver det sig i Vejret og kommer en i Møde.

— Tusende Sandsynligheder bliver ikke til én Sandhed.

Gaadefabrik.

Gaade.

(af s—r.)

Som Stormen, naar den fremad farer,
kan kaste, hvad der standser den, til Jord,
saaledes stormed mine Skarer
en Gang mod Øst og Vest og Syd og Nord.
Jeg havde Magten til at vinde,
og Sejren fulgte mig paa hvert et Tog;
snart blev jeg Verdens Herskerinde,
med tunge Suk den bar mit Herskeraag.
Men varig er ej nogens Lykke;
det har, ved alle Guder, jeg probert,
nu er jeg kun en usel Skygge,
af hvad jeg var. Men læses jeg forkert,
da kan jeg atter Sceptret svinge,
da har jeg atter Verden i mit Aag,
og Hymner til min Ære klinge
fra Kongeborgen som fra Hyttens Krog.
Og aldrig vil den Dag oprinde,
da Herskerspiret, som jeg bær', blir brudt,
thi elske skal jo Mand og Kvinde,
og uden mig var Kjærlighed kaput.

Rebus.

k k k
k F 80 K k
k k k

Kallebasse.

Oplosninger til Gaadefabriken i Nummer 28 (Søndag den 9de Juli):

Gaade: Rotte — Krudt.

Geografisk Gaade: Oscar — Norge (Ostende, Svendborg, Calmar, Arno, Rügen).

Rebus: Tordenskjold.

Geografisk Gaade i Nr. 27, løst af „Genierne fra Bogladen".

Rebus i Nr. 27, løst af „Genierne fra Bogladen".

Familievennen
UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.
N. FRISTRUP
6. Aargang. Søndagen den 23. Juli 1882. Nr. 30.

I Knibe.

Maren fra Torvet var nys kommen hjem;
i Kurven havde hun Krebs iblandt andet.
Hun stillede dem paa Bordet frem;
siden skulde de puttes i Vandet.

„Pus“ var nu altid en nysgjerrig Fyr,
snuste omkring i Køkken og Kammer,
holdt allerhelst et ordentligt Styr,
som ofte endte med sørgelig Jammer.

„Rør ej ved det, som dig ej kommer ved!“ —
Havde han fulgt blot den kløgtige Lære,
da var saa galt han ej kommen afsted;
Krebsen skulde han bare lad't være.

Til Kurven han snuste, stak Poten derned,
indtil paa en Gang omkuld den vipper.
En Krebs sig fast til hans Pote bed.
Og nu faar han se, hvorledes han slipper!

v—d.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Iwan — iført sin sorte Kappe over den skinnende Panserserk og med Jærnstokken i den sitrende Haand — stod lige overfor den saarede Røver, hvem han betragtede med et skrækindjagende Blik. De forskrækkede Tjenere kom ind med Lys, og gjennem det ituslagne Vindue opdagede man nu paa samme Tid Ildebranden ude i Staden. Derude opstod der Liv og Bevægelse; i nogen Afstand lød Stormklokkens lydelige Klemten.

Understøttet af Opritsnikerne stod Grib midt i Kammeret med sammentrukne Bryn og nedslagent Blik; Blodet havde farvet hans Skjorte med store, røde Pletter.

„Tal, blinde!“ sagde Czaren. „Hvem er du? Og hvilken Hensigt nærede du mod mig?“

„Hvorfor skulde jeg skjule noget,“ svarede gamle Grib. „Jeg vilde sætte mig i Besiddelse af Nøglen til dine Skatte; mod dig selv havde jeg intet ondt i Sinde.“

„Hvem sendte dig her hid? Hvem er dine Medskyldige?“

Grib saa uforfærdet paa Czaren.

„Rettroende Czar, da jeg var ung, sang jeg ofte en Vise, i hvilken Czaren spørger en ung Æventyrer om, hvem han har med sig, naar han drager ud for at røve og plyndre. Og den tapre Yngling svarede: Jeg havde fire Stalbrødre; min første Stalbroder er den mørke Nat; min anden . . .“

„Det er nok!“ afbrød Maljuta ham. „Vi faar at se, hvilke Viser du synger, naar man spænder dig paa Pinebænken! Men for Pokker!“ vedblev han og betragtede Grib skarpt, „dette Tyrehoved har jeg jo set en Gang før et eller andet Sted!“

Gamle Grib lo og gjorde et dybt Buk for Maljuta.

„Ja, vi har ganske vist set hinanden før, dyrebare Maljuta Skuratoff, og som du vil mindes, var det ved Djævlesumpen.“

„Chomjak,“ afbrød Maljuta ham, i det han vendte sig til sin betroede Svend, „før denne gamle Mand bort; snak lidt med ham og bed ham om at fortælle dig, hvorfor han har listet sig ind i hans kejserlige Naades Sovværelse. Jeg skal strax komme ned i Torturkammeret.“

„Afsted, gamle!“ sagde Chomjak og tog Grib i Kraven. „Kom med mig, vi skal muntre os lidt sammen.“

„Holdt!“ raabte Iwan. „Du, Maljuta, indestaar mig for, at den gamle Karl ikke bukker under paa Pinebænken. Jeg vil til Brug for ham opfinde en helt ny Tortur, som man aldrig før har kjendt Magen til — en Tortur, som skal sætte endogsaa dig, lille Fa'er, i Forbavselse!“

„Saa tak dog Czaren, din Hund!“ sagde Maljuta til Grib, i det han ublidt skubbede til ham. „Tak ham, fordi han tillader dig at leve en lille Stund endnu. I Nat vil vi bare knække Benene lidt i din syndige Krop!“

Og med Chomjaks Hjælp førte han derpaa Røveren ud af Sovekammeret.

Imidlertid havde Persten benyttet den almindelige Forvirring, var klatret over Havemuren og var løben hen til den Plads, hvor Fængslet var beliggende. Pladsen var tom, alle Folk var ilede hen til Brandstedet.

I det Persten sneg sig forsigtig langs med Fængselsmuren, stødte han pludselig mod noget blødt. Han bøjede sig ned og rørte ved Gjenstanden. Det var et Lig.

„Høvidsmand!“ hviskede den rødhaarede Sanger, der havde tiltalt ham den samme Dags Morgen. „Jeg har dræbt Skildvagten! Giv mig hurtig Nøglen; vi aabner da Fængslet, og saa god Nat! Jeg gaar derefter hen til Brandstedet for at være Kammeraterne behjælpelig med at gjøre Bytte. Men hvor er Fatter Grib?“

„I Czarens Magt!“ svarede Persten kort. „Alt er tabt! Kald vore Folk sammen, og saa afsted! . . . Tys, hvem kommer der?“

„Jeg,“ svarede Mitka, der syntes at have staaet i Skjul af Fængselsmuren.

„Afsted med dig, Dumrian! Tag Benene paa Nakken! Vi maa skyndsomst bort herfra! Vi mødes igjen ved den krumme Eg!“

„Og Fyrsten?“ spurgte Mitka i en klagende Tone.

„Nar, som du er! Har du ikke hørt, at alt er tabt? De har beholdt Fatter Grib, og Nøglen har vi ikke kunnet faa fat paa.“

„Men naar Fængslet nu ikke er aflaaset!“

„Hvad behager! Naar det ikke er aflaaset? Hvem har da aabnet det?"

„Hæ, det har jeg.

„Hvad vaaser du om, Tossehoved? Vil du nu bare tale fornuftig!"

„Ja, hvad er der at snakke om? Jeg kommer her hen; der er ingen at se; Skildvagten ligger der med Næsen i Vejret, og saa siger jeg til mig selv: Lad os en Gang prøve, hvor stærk Døren er. Jeg satte Skulderen imod den, og se, saa springer den op paa sine Hængsler."

„Bravo, Tossehoved!" udbrød Persten fornøjet. „Ordsproget har dog Ret. Det er kun Dumrianerne, som Verden kan takke for, at den bestaar endnu. Aa, du er en uforlignelig Dumrian!"

Og Persten tog Mitkas Hoved mellem begge sine Hænder og kyssede ham paa Kinden, et Kjærtegn, som Mitka besvarede med et lydeligt Smadsk, hvorpaa han tørrede sine tykke Læber af paa Ærmet.

„Kom saa med mig, min Gut! Og du, Balalayka, venter her saa længe. Skulde der indtræffe noget, saa fløjter du!"

Persten begav sig ind i Fængslet; Mitka fulgte bag efter ham.

Bag ved den første Dør var der endnu to andre, der dog var noget mindre solide, og som derfor gav noget lettere efter for Mitkas vældige Skuldre end den første.

„Fyrste!" sagde Persten, da han var traadt ind i det underjordiske Fængsel, „rejs dig op!"

Serebræny troede, at man var kommen for at føre ham til Skafottet.

„Er det allerede Dag?" spurgte han. „Eller rettere, har du ikke Taalmodighed, Maljuta, til at vente til i Morgen?"

„Det er ikke Maljuta," svarede Persten. „Jeg er den Mand, som du har reddet fra Døden. Rejs dig op, Fyrste! Tiden er kostbar! Rejs dig op, jeg kommer for at befri dig!"

„Hvem er du?" spurgte Serebræny; „jeg kjender ikke din Stemme."

„Det er ikke saa underligt, Bojar. Hvorledes skulde du mindes mig; du har andre Ting at tænke paa. Men rejs dig nu op; vi har ingen Tid at spilde."

Serebræny svarede ikke. Han troede, at Persten var en af Maljutas Bøddelknægte og holdt hans Ord for en skadefro Haan.

„Du tror mig maaske ikke, Fyrste?" vedblev Høvidsmanden ærgerlig. „Saa maa jeg nok erindre dig om Medwedewka og Djævlesumpen; jeg er Wanjucha Persten."

Serebrænys Bryst hævede sig i glad Bevægelse. Ved Tanken om Liv og Frihed begyndte hans Hjærte heftig at banke. Skove og Enge og ny Valpladser, men fremfor alt Helenes elskelige Billed traadte frem for hans indre Syn.

Han sprang rask op, allerede rede til at følge Persten, men i det samme kom han til at tænke paa den Ed, han havde svoret Czaren, og Blodet strømmede tilbage til hans Hjærte.

„Jeg kan ikke," sagde han, „jeg kan ikke følge dig. Jeg har lovet Czaren, at jeg ikke vil unddrage mig hans Magt, men at jeg overalt, hvor jeg end er, vil underkaste mig hans Dom!"

„Fyrste," svarede Persten forbavset, „jeg har ikke Stunder at underhandle længe med dig. Mine Folk venter paa mig; ethvert Minut kan koste os vor Hals; i Morgen maa du dø; endnu er det Tid — velan, følg os!"

„Jeg kan ikke!" gjentog Serebræny mismodig; „jeg har beseglet mit Ord med et Kys paa det hellige Kors."

„Bojar!" skreg Persten op, og Vreden gjorde hans Stemme helt ukjendelig, „vil du gjøre dig lystig over mig? For din Skyld har jeg stukket Byen i Brand; for din Skyld udsætter vi os maaske alle sammen for at miste Hovedet — og saa vil du dog blive, hvor du er? Det skulde altsaa være til ingen Nytte, at vi er komne hid? Men jeg gad nok se den, der vover at gjøre sig lystig over mig! For sidste Gang: vil du med eller ikke?"

„Nej!" svarede Nikita Serebræny i en bestemt Tone, og dermed lagde han sig atter ned paa den fugtige Jord.

„Nej?" gjentog Persten tænderskærende. „Nej! — Nuvel, jeg vil alligevel have min Vilje! Mitka, tag dig af denne Mand!"

Og i samme Øjeblik kastede Høvidsmanden sig over Fyrsten og stoppede hans Mund til med sit Bælte.

„Nu vil du vel ikke længer disputere med os?" sagde han rasende.

Mitka tog Nikita paa Armen, som om han havde været et lille Barn, og bar ham ud af Fængslet.

„Nu hurtig afsted!" sagde Persten.

Nogle Gader derfra stødte de paa en Skare Opritsniker.

„Hvem bærer I der?" spurgte en af dem.

„En Mand, der under Branden er bleven saaret af en nedstyrtende Bjælke," svarede Persten. „Vi bringer ham til Hospitalet."

Ved Udgangen af Byen blev de standsede af en Skildvagt. De vilde gaa forbi, men Skildvagten prøvede paa at gjøre Allarm. Saa stoppede Persten Munden paa Soldaten med sin Dolk;

Manden styrtede livløs til Jorden uden at udstøde et Skrig.

Og uden at møde flere Hindringer bar Røverne Nikita ud af Staden.

To og tyvende Kapitel.

I Klosteret.

Vi skiltes fra Maxim, da han hin stormfulde Nat forlod Alexandra-Sloboda. Den langhaarede Bujan gjøede, sprang rundt omkring ham og tilkjendegav lydelig sin Glæde over, at det var lykkedes den at sprænge sin Lænke.

Da Maxim forlod sit Fædrenehjem, havde han ikke Tid til at tænke paa noget Maal for sin Flugt. Han vilde ikkun bryde med det forhadte Liv blandt Czarens Kreaturer og med deres vilde Udsvævelser, og han vilde undfly Synet af de Henrettelser, der hørte til Dagens Orden. Maxim forlod den kejserlige Residens for ganske at overlade sig til sin Skæbne. I Begyndelsen sprængte han afsted i fuld Galop for ikke at blive indhentet af sin Faders Tjenere i det Tilfælde, at Maljuta skulde faa i Sinde at lade ham forfølge. Men lidt efter slog han ind paa en Sidevej og lod nu sin Hest gaa i Skridt.

Hen imod Daggry havde Uvejret lagt sig. I Øst viste sig det første Skær af Morgenrøden, og det blev nu Maxim muligt at skjelne Gjenstandene mere tydelig. Vejen var omgiven paa begge Sider af løvrige Egetræer, mellem hvilke der voxede et tæt Nøddekrat. Vejret var friskt; tunge Regndraaber faldt ned fra Træerne og slog med deres ensformige Lyd ned paa de brede Blade, Fuglene vaagnede og begyndte at kvidre mellem Løvet; inde i et hult Træ hørte man Træpikkeren banke, og Egetræernes Toppe forgyldtes af den opgaaende Sol. Der kom stadig mere og mere Liv i Naturen; Hesten travede muntert afsted. Det forekom Maxim, som om hele Rusland udbredte sig foran ham; hvor glad havde han ikke kunnet aande her ude i den fri Luft, hvis hans Hjærte ikke havde været opfyldt af Bedrøvelse. Han tænkte paa sin Moder, som han nylig havde forladt, og paa mange andre Ting, for hvilke han ikke kunde gjøre sig selv Regnskab; han faldt i dybe Tanker og endte uvilkaarlig med at istemme en vemodig Sang.

Og medens Maxim betragtede Guds fri Natur, som omgav ham i hele dens Skjønhedsfylde, sang han om sin ulykkelige Skæbne, om den gyldne Frihed, om de kjære Skove og Enge. Derpaa henvendte han sig til sin Hest og bød den at bære ham til et fjærnt Land, og han bad Vinden om at bringe hans Moder en Hilsen fra ham.

Men selve Stemmen sagde mer end Ordene, og hvis nogen havde hørt hans Sang, vilde den være gaaet ham til Hjærte, og han vilde ofte have mindedes den i sine tungsindige Øjeblikke.

Men saa — ligesom hans Sørgmodighed syntes at faa mer og mer Magt over ham — trak Maxim pludselig Tøjlerne til sig, skød Huen op fra Panden, fløjtede, udstødte et Skrig og sprængte derpaa atter afsted i flyvende Galop.

Lidt efter fik han Øje paa et Klosters hvide Mure.

Det laa paa Skraaningen af en med Egetræer bevoxet Høj. Den forgyldte Kuppel med sit udskaarne Kors ragede op over de løvrige Kroner og tegnede sig klart mod den azurblaa Luft.

I nogen Afstand fra Højen stødte Maxim paa en Trup beredne og vel bevæbnede Lægbrødre. De drog langsomt hen ad Vejen, medens de istemte Salmen: „Jeg elsker dig, o Herre, thi du er min Styrke!“ — Og da Maxim hørte de hellige Ord, holdt han sin Hest an, blottede sit Hoved og gjorde Korsets Tegn.

Ved Foden af Højen løb der en lille Flod, der drev Hjulene til nogle nærliggende Møller. Ved dens Bredder græssede en Kvæghjord i broget Flok.

Klosterets Omgivelser aandede en saa dyb Fred, at de væbnede Svende syntes aldeles overflødige. Selv Fuglene oppe i Egetræernes Kroner kvidrede ligesom med halv Stemme; der rørte sig ikke en Vind mellem Løvet, og kun Græshopperne, der havde skjult sig i Grønsværet, lod uafbrudt deres ensformige Sang høre. Man skulde vanskelig falde paa den Tanke, at slette Mennesker kunde faa i Sinde at forstyrre denne milde Fred.

„Her kunde jeg lide at hvile mig lidt!“ tænkte Maxim. „Bag ved disse Mure vil jeg tilbringe nogle Dage, indtil min Fader ophører med at søge efter mig. Jeg vil skrifte for Abbeden og aabne mit Hjærte for ham; maaske tilstaar han mig da et Tilflugtssted her i nogen Tid.“

Maxim blev ikke skuffet. Den gamle Abbed med det lange, hvide Skjæg og det milde Blik, der levede i lykkelig Uvished om denne Verdens Anliggender, tog venlig imod ham. To Lægbrødre førte hans Hest ind i Stalden; en tredje bragte den tro Bujan Brød og Mælk, og hos dem alle mødte Maxim den hjærteligste Imødekommen. Abbeden indbød ham til at tage Del i Klosterbrødrenes Middagsmaaltid, men Maxim ønskede først og fremmest at skrifte.

Oldingen betragtede ham med et saa forskende

Blik, som han formaaede med sine venlige Øjne, og uden at sige et Ord mere førte han ham derpaa over en rummelig Gaardsplads ind i et lille, lavt Kapel. De kom forbi flere Gravkors og en lang Række blomstersmykkede Klosterceller. De Munke, han mødte under Vejs, hilste ham tavs. Mellem Gravstenene, der gav Gjenlyd under Maxims kraftige Skridt, voxede der højt Græs, som delvis skjulte de fromme Indskrifter paa Stenene; alt mindede om Livets Kortvarighed og Ubestandighed; al Ting indbød til Bøn og stille Betragtninger.

Kapellet, til hvilket Abbeden førte Maxim, laa inde imellem nogle ældgamle Egetræer, hvis hundredaarige Grene næsten fuldstændig skjulte de lange, smalle, blyindfattede Vinduer.

I det de traadte ind, blev de ligesom overstrømmede af Kulde og Mørke. Kun et eneste Vindue, der var mindre tildækket end de øvrige, tillod en Lysstraale at trænge ind, og denne faldt paa et Vægmaleri, der forestillede den yderste Dag. Den øvrige Del af Kirken kom derved til at synes endnu mørkere. Kun hist og her var der et svagt Gjenskin fra Lampernes Sølvbeholdere, fra Maleriernes gyldne Kroner og fra de gyldne Kors paa det sorte Fløjl, der dækkede Klosterets Stiftere, Fyrsterne Warotinskis Gravsteder. De forgyldte Gitre foran Billederne lignede paa mange Steder Gløder, som endnu ulme under Asken og hvert Øjeblik synes rede til at bryde ud i Flamme. En sugtig Duft af Røgelse opfyldte Rummet.

Lidt efter lidt vænnede Maxim sine Øjne til Halvmørket, og han begyndte nu at kunne skjelne de øvrige Gjenstande i Kirken. Over Indgangsdøren lagde man Mærke til et Billede af Frelseren i hele hans Glorie, omgiven af Cheruber og Serafer og oven over dette en Fremstilling af de sexten Hovedfester. Et stort Billede fremstillede Johannes den Døber, med Vinger paa Skuldrene og bærende et Fad med sit eget, afhuggede Hoved. Over Sidedørene var der i raa, ukunstneriske Afbildninger givet Fremstillinger af Parablen om den forlorne Søn, Kampen mellem Liv og Død samt af de retfærdiges og Syndernes sidste Øjeblikke.

Disse triste Billeder gjorde et dybt Indtryk paa Maxim. Alle de Formaninger om Ydmyghed og Lydighed mod den faderlige Vilje, alle de Forestillinger, i hvilke han var opdragen, vaagnede paany hos ham. Han spurgte sig selv, om han havde handlet ret i at forlade sin Fader mod dennes Vilje. Hans Samvittighed svarede ham, at han havde haft Ret dertil, men desuagtet vilde han ikke lade sig berolige. Billedet af Dommedag vakte i høj Grad hans Indbildningskraft. Naar Skyggerne af Løvet udenfor, der vistedes frem og tilbage af Vinden, gled sitrende hen over Maleriet, syntes det ham, som om de i Legemsstørrelse fremstillede Dæmoner og fordømte fik Liv og Bevægelse . . . Hans Hjærte blev greben af hellig Rædsel, og han kastede sig paa Knæ for Abbeden.

„Ærværdige Fader,“ sagde han, „jeg maa være en stor Synder.“

„Bed,“ svarede Oldingen blidt, „Guds Barmhjærtighed er uendelig; og ved oprigtig Anger kan du opnaa meget, min Søn.“

Maxim tog alt sit Mod til Hjælp.

„Min Synd er stor,“ begyndte han med skælvende Stemme; „hør mig, ærværdige Fader! Jeg blues ved at tilstaa det: Min Kjærlighed til Czaren er udslukt, mit Hjærte har vendt sig fra ham.“

Den værdige Abbed saa med Forbavselse paa Maxim.

„Stød mig ikke bort, ærværdige Fader,“ vedblev Maxim; „hør mig helt ud. Længe har jeg kæmpet med mig selv; længe har jeg ligget foran Helgenbillederne, hensunken i Bøn. Jeg søgte i mit Hjærte efter en eneste Gnist af Kjærlighed til Czaren, men jeg fandt den ikke.“

„Min Søn,“ sagde Abbeden og betragtede Maxim med den inderligste Deltagelse; „det maa være en Fristelse af Djævlen, der uden Tvivl har formørket din Aand. Det er umuligt, at du skulde kunne hade Czaren. Mange tunge Synder er der blevet skriftet for mig i denne Tid: baade Mord og Helligbrøde, men der var ikke en eneste blandt dem, der anklagede sig selv for Mangel paa Kjærlighed til Czaren.“

Maxim blegnede.

„Saa er jeg altsaa værre end en Morder og en, der har krænket det hellige?“ udbrød han. „Ærværdige Fader, hvad skal jeg gjøre? Lær mig, oplys mig; mit Hjærte er nær ved at briste.“

Oldingen betragtede med Alvor den bodfærdige og syntes at blive mer og mer forbavset.

Maxims smukke og regelmæssige Ansigt røbede ikke et eneste forbryderisk eller skyldbevidst Træk. Det var et venligt Ansigt, der udtrykte lutter Mod og Godhjærtethed, et af det Slags russiske Ansigter, som man endnu den Dag i Dag kan træffe mellem Moskwa og Wolga i hine Egne, der ligger afsides fra de store Hovedlandeveje, og hvortil Byernes Indflydelse endnu ikke har fundet Vej.

„Min Søn,“ vedblev Abbeden, „jeg tror dig ikke; du bagvasker dig selv. Jeg tror ikke, at dit Hjærte har vendt sig bort fra Czaren. Det er umuligt: Tænk dig dog blot om: Czaren er mere for os end en Fader, og det fjerde Bud lærer os, at vi skal ære vor Fader. Sig mig, min Søn, følger du de ti Bud?“

Maxim tav.

„Min Søn, ærer du din Fader?"

„Nej," svarede Maxim med næppe hørlig Stemme.

„Ikke?" gjentog Abbeden, i det han veg tilbage og korsede sig.

„Du elsker ikke Czaren? Du ærer ikke din Fader? Men hvem er du da?"

„Jeg — —" svarede den unge Opritsnik, „jeg er Maxim Skuratoff, Skuratoff Belskis Søn!"

„Maljutas Søn?"

„Ja," svarede Maxim og brast i lydelig Hulken.

Abbeden svarede intet. Med et Udtryk af dyb Sorgmodighed blev han staaende foran Maxim. De mørke Helgenbilleder skuede ubevægelige ned paa dem. Højt klagende løftede de fordømte paa Dommedagsbilledet deres Hænder mod Himlen, men alt tav. Den dybe Stilhed i Kirken blev kun afbrudt af Maxims undertrykte Hulken, af Duernes Kurren oppe under Hvælvingen og af den Bøn, som Abbeden mumlede stille hen for sig.

„Min Søn," tog Oldingen saa omsider til Orde: „tilstaa al Ting for mig, efter som det er sket, og dølg intet. Hvorledes kunde Hadet til Czaren fæste Rod i dit Hjærte?"

Maxim fortalte nu aabenhjærtig om sit Liv i Alexandra-Sloboda, om den sidste Samtale, han havde haft med sin Fader, og om sin natlige Flugt.

Han talte langsomt, standsede ofte og samlede sine Tanker for intet at glemme og intet at dølge for sin Skriftefader.

Da han havde endt sin Fortælling, sænkede han Øjnene og vovede en god Stund ikke at se op paa Abbeden; han ventede paa sin Dom.

„Har du nu ogsaa skriftet alt for mig?" spurgte den gejstlige. „Er der slet intet mere, der tynger paa din Sjæl? Har du ikke indladt dig paa en Sammensværgelse mod Czaren? Har du ikke næret onde Planer mod det hellige Rusland?"

Maxims Øjne begyndte at funkle.

„Ærværdige Fader, før vilde jeg lægge mit Hoved paa Blokken, end jeg vilde pønse paa ondt mod mit Fædreland! Jeg er skyldig i ikke at elske Czaren, men i noget Forræderi er jeg ikke skyldig."

Abbeden berørte hans Hoved med det hellige Kors.

„Maatte Guds Tjener vorde oplyst og lutret," sagde han. „Maatte hans frivillige og ufrivillige Synder blive ham tilgivne."

En stille Glæde opfyldte Maxims Sjæl.

„Min Søn," tog Abbeden atter til Orde, „dit Skriftemaal har frigjort dig. Den hellige Kirke tilregner dig det ikke som en Synd, at du har forladt Alexandra-Sloboda. Det er endogsaa en Pligt at undfly Fristelsen. Men lad dig ikke forlokke af Menneskenes Fjendes Indsmigrelser. Følg ikke Kurbski's Exempel; han var en mægtig russisk Bojar, men er nu bleven et Redskab i Djævlens Hænder! . . . Barmhjærtige Gud!" vedblev Oldingen med et Suk, „for vore store Synders Skyld har du bragt en tung Tid over os. Men det sømmer sig ikke for os med vor svage menneskelige Forstand at dømme om din uransagelige Vilje. Naar du, o Herre, tilskikker os Sygdomme og Lidelser, da bliver der kun tilovers for os at bede og at underkaste os din hellige Vilje . . . Saaledes ogsaa nu. Vi lever under en ubarmhjærtig, en grusom Hersker. Vi ved ikke, hvorfor han tugter os og lader os gaa til Grunde, men vi ved, at Gud har sendt os ham; derfor maa vi bøje Hovedet: ikke for Iwan Wassiljewitsch, men for hans Vilje, der har sat ham over os . . . Lad os ihukomme Profetens Ord: Naar et Land er retfærdigt for Guds Øjne, da skænker han det en mild Hersker og retfærdige Dommere og alle Velgjerninger, men naar et Land er syndigt for Gud, da tilskikker han det en grusom Czar og uretfærdige Dommere og alle Haande Ulykker! . . . Bliv hos os, min Søn; lev iblandt os. Naar Tiden kommer, da du atter maa drage bort, da vil jeg og mine Brødre bede til Gud, at han vil beskytte dig, hvorhen du gaar. Og nu," vedblev Abbeden godlidende og tog Korset bort fra Maxims Hoved, „nu vil vi gaa til vort Maaltid. Efter den aandelige Føde vil vi ikke foragte den legemlige. Vi har god Fisk. Smag paa vor Kjærnemælk og tøm et Bæger Mjød med os paa Czarens og hans Hellighed, Metropolitens Sundhed!"

Og under venskabelig Samtale førte Oldingen Maxim ind i Spisesalen.

(Fortsættes.)

Tandlægen.

En historisk Skitse af Elise Polko.

En Dag i Juli Maaned 1778 skulde der holdes Præmieuddeling i Hr. de Lamaignières vel ansete Pensionsinstitut i Paris, og de unge Elever, Drenge i en Alder af 9—17 Aar af de mest forskjellige Stænder, var øjensynlig i stærk Sindsbevægelse. Det var imidlertid ikke Præmierne, der var Skyld i denne urolige Løben frem og tilbage i de lange Gange og paa de brede Trapper, i denne Trængsel i Havegangene og i denne Hvisken blandt de forskjellige Grupper. Morgentimerne havde allerede bragt den sædvanlige aarlige Afgjørelse, belønnet de flittige og skammet de dovne ud. Rørte Taksigelser og alle Haande angerfulde Løfter var allerede blevne fremstammede af adskillige unge Læber; den afholdte Forstander havde i en ildfuld Tale paa en Gang forsøgt at røre og styrke de unge Hjærter — nu var alles Tanker henvendte paa Aftenen. Der skulde nemlig, som Skik og Brug hvert Aar, ogsaa denne Gang opføres et lille Skuespil for en udvalgt Tilskuerkreds. Hr. de Lamaignière havde denne Gang valgt en temmelig ubekjendt Tragedie: „Sinore eller Tamerlans Søn", hvilket Stykke efter sigende skulde være skrevet af Ludvig den fjortendes Skriftefader. Hovedrollen var bleven betroet til en femtenaarig Elev, hvis Fader, en dygtig Tandlæge, først nogle Aar i Forvejen var kommen til Paris fra London. Sønnen skulde nu lære det mest mulige i en højere Læreanstalt, men han var tillige udset til Faderens Efterfølger i den Kunst at fjærne Tandpine. Hr. de Lamaignière havde selv bestemt, at den unge François Joseph Talma skulde spille Titelrollen, og ved Prøverne straalede han af Glæde over Drengens Opfattelsesevne; han var selv en lidenskabelig Ven af Skuespilkunsten og Skuespillerne og en glødende Beundrer af alle berømte og smukke Skuespillerinder ved de forskjellige Theatre i Paris. Hans eneste Vederkvægelse i den anstrængende Lærervirksomhed var de Timer, han tilbragte i Theatret. Ingen kunde følge de forskjellige Præstationer med større Henrykkelse og dybere Forstaaelse end han, og alle kjendte den lille Loge nærmest ved Kulisserne, som han altid kjøbte, og hvor den høje, elegante Herre med det omhyggelig pudrede Haar saa tit tronede, under Tiden omgiven af de flinkeste Elever. I den senere Tid havde Hr. de Lamaignière hyppig taget en Elev med, der skænkede Forestillingen en saadan Opmærksomhed, at alle uvilkaarlig lagde Mærke til det. Hans smalle, blege Ansigt lignede en Marmorbuste, saa snart Tæppet gik op, og hans Læremester sagde tit smilende, at François Talma ikke vilde vende sig bort fra Scenen, selv om Helvedes Ild pludselig slugte alle dem, der sad ved Siden af ham. „Jeg tror, han har Talent til at blive Theaterdigter," tilføjede han, „og det er Skade, at Faderen absolut vil have, at han skal være Tandlæge. Men Folk har jo oftere Tandpine end Længsel efter ny Theaterstykker. Vi har Mangel paa gode Tandlæger, derimod har vi Corneille, Racine, Molière, vor prisbelønnede Voltaire og den unge Beaumarchais."

Men samtidig lagde Forstanderen for det berømte Institut Mærke til, at den unge Talma de Aftener, hvor han holdt Læseøvelser med sine Elever, med sjælden Forstaaelse oplæste Vers og Prosa, og som Følge deraf betænkte han sig ikke paa at tildele ham den vigtigste Rolle i Festspillet ved den næste Præmieuddeling. Festen fik forøget Interesse, ved at ikke blot de fremragende mandlige Skuespillere ved de forskjellige Theatre fik Indbydelser, men ogsaa — og det fik alle de unge Drengehjærter til at banke voldsomt — de kvindelige, deriblandt den feterede Clairon, som i 1763 forlod den franske Scene.

Hr. de Lamaignière var længe i Tvivl, om han skulde meddele de ungdommelige Skuespillere, at Frankrigs berømteste sceniske Kunstnerinde vilde komme, og saaledes forberede dem paa en saa kompetent Dames strænge Dom, eller om han skulde skjule det for dem; men til sidst ansaa han det dog for det bedste at lade dem faa Sandheden at vide. Efterretningen gjorde aldeles ikke noget Indtryk paa Sinores Fremstiller; der saas tværtimod en ejendommelig Funklen i den unge Talmas Øjne, da han sagde: „Saa maa vi gjøre os dobbelt Umage for ikke at fortjene en altfor haard Medfart."

Men den ansete Lærer og Theaterven kunde ikke dy sig for at hviske saa til en og saa til en anden af sine Kunstnervenner og Veninder: „Jeg er tilfreds med min Sinore, og jeg haaber, at De ogsaa vil blive fornøjet. Mere vil jeg foreløbig ikke sige!" — —

Institutets Elever lod den store, gamle Have med Taxusgange oplyse med brogede Lamper, hvorved den fik et fantastisk Udseende. En bred Terrasse førte fra Spisesalen, hvor Scenen var opført, ud paa Legepladsen, der var omgiven af blomstrende Roser, og i hvis Midte en gammel gnaven Delfin kastede sin Vandstraale op i Luften. I selve Festsalen var der en næsten bedøvende Duft af Blomster og Grønt — overalt, især over Damernes Pladser, var der anbragt Rosenguirlander og Løvbuer. De unge Elever, der ikke skulde medvirke, var for længe siden blevne stillede op langs Væggene, og Institutets Lærere med den uafladelig bukkende Hr. de Lamaignière i Spidsen modtog de forskjellige Gjæster ved Indgangene og paa Trapperne og førte dem til deres Pladser. Munter Skjæmt og Latter hørtes overalt, blandet med kvindelige Stemmers melodiske Klang og Silkekjolers Raslen.

Der har vistnok sjælden paa en Gang været samlet et saa udsøgt Selskab af Kvinder som her ved Hr. de Lamaignières Elev-Forestilling, og i mangt et ungt Hjærte faldt den Aften fra straalende Øjne den første Gnist af hin Ild, af hvis Flammer det lige fra de ældste Tider indtil vore Dage er blevet anset for den højeste Lyksalighed at blive fortæret. Alle disse Kvinder, baade unge og gamle, havde indfundet sig i hint rige, kokette og forføreriske Toilette, som den unge, fortryllende Dronning Marie Antoinette havde indført. Overalt saas Minder om denne Modens Dronning i det skjønne Frankrig. Viften à la Reine var i alles Hænder, og Fichu Antoinette klædte enhver Kvindeskikkelse.

Omsider ophørte al Hvisken, Latteren og Samtalen, da Hr. de Lamaignière i stærk Bevægelse ilede gjennem Salen hen til Modtagelsesdøren og strax efter i Triumf førte Aftenens Dronning, den berømte Clairon, ind i Salen; hun var i straalende Toilette, smilede, gestikulerede livlig og hilste til alle Sider, medens hun gik til sin blomstersmykkede Hæderplads for at tage Sæde ved Siden af sin gamle Beundrer. Men paa Scenen stod alle de smaa Elever og Skuespillere ved de smaa Kighuller i Tæppet, fortabte i Beskuelse og kritiserende halvhøjt. Enhver havde for længe siden udkaaret sig sin Skjønhed, som han svor paa at ville have for Øje under Spillet; kun Sinores Fremstiller havde forsmaaet at se ud paa Tilskuerpladsen.

„Kald paa mig, naar den berømte Clairon kommer!" sagde han, i det han gik op og ned i Baggrunden af Scenen og syntes at være aldeles fordybet i sin Rolle.

„Kald paa Talma!" sagde en nu nede ved Tæppet. — — „Nu kommer Clairon!"

„Aa, hvor hun ser gammel ud!" mumlede en.

„Nej, hvor hun holdre sig!" udbrød en anden henrykt.

Stockholm. (Se Side 417).

„Hvor hun er majestætisk!"

„Hvor venlig!"

„Jeg er slet ikke bange for hende!"

„Hendes Diamanter blænder mig!"

Saaledes talte de unge Skuespillere i Munden paa hverandre.

„Hvem er den smukke Dame, der gaar bag efter hende med en lille Pige ved Haanden?" spurgte en. „Jeg troede ikke, vi skulde spille for Børn!"

„Den smukke Dame er jo den yndede Mademoiselle Hus, Voltaires elskede Zaïde," svarede en anden.

glad ved, at jeg faar Lejlighed til at spille for hende."

„Du er og bliver dog en underlig Fyr. — Du trækker Tænder ud paa Folk med den største Ro af Verden og gjør din første Debut over for Clairon uden at være bange."

Den unge Talma lo. „Aa, jeg vil dog ikke paastaa, at jeg kan være mere rolig ved at staa og spille Komedier og gestikulere for hende end ved at berøve dig et Par Tænder; men jeg vilde være glad, dersom hun havde meget at udsætte paa mig. Naar de bedste revser os, er det dog altid en

Kungsträdgården i Stockholm. (Se Side 417).

Den unge Talma saa længe i Tavshed gjennem Tæppet; derpaa spurgte han sagte sin Nabo: „Ved du ikke, hvem det nydelige lille Væsen er med Roser i Haanden, der tog Plads ved Siden af Clairon? Hun vil sikkert ikke forstaa et Ord af, hvad vi siger!"

„Det er den lille Vanhove; det paastaas, at det Barn har et stort Talent, og at den berømte Clairon vil lade hende uddanne," lød Svaret. „Jeg kjender den lille Pige, min Tante bor lige over for hendes Forældre. Men er du ikke bange for Clairon?"

„Ikke det mindste; jeg er tværtimod meget

Vinding! Men hvorfor har hun taget en lille Pige med? Jeg kan ikke udstaa Smaapiger. Mon Clairon bilder sig ind, at hun vil komme til at kjede sig, siden hun har taget Legetøj med, eller mon hun vil vise sin lille Elev, hvorledes hun ikke skal bære sig ad? Den lille Pige generer mig!"

Ved et Tegn fra Scenens Baggrund standsede Samtalen. De unge Skuespillere ilede hen paa deres Pladser. Faa Minuter efter begyndte Stykket.

— Da første Akt var forbi, lænede den unge Talma sig til en Kulisse og tørrede Sveden af sin Pande. Hans Øjne havde et vredt Udtryk: „Jeg

sagde det nok — — den lille Pige forstyrrer mig!" mumlede han.

I samme Øjeblik bøjede den berømte Clairon sig over mod Hr. de Lamaignière og tilhviskede ham med sit endnu saa forføreriske Smil bag den kostbare Kniplingsvifte: „De har et lille Geni blandt Deres Elever, min Ven — hvem er den unge Mand, der spiller Sinore? Kun Skade, at hans Figur ikke gjør noget heldigt Indtryk. Bring ham til mig, naar Forestillingen er forbi, hvis han bliver ved at holde sig saa godt! Selve Stykket er ikke videre morsomt — i det mindste efter min lille Piges Mening — — hun betroede mig nylig, at hun var meget træt! Se bare, hendes Øjne er saa smaa allerede!" — — —

Mærkværdigt nok svarede Slutningen af den unge Talmas Præstation aldeles ikke til Begyndelsen. Stykket fortsattes, men til de Lamaignières Forskrækkelse blev Titelrollens Fremstiller mere og mere adspredt, han sprang Replikker over og syntes at være samlende og kejtet — en Gang imellem tog han sig vel sammen, men han kæmpede aabenbart med en eller anden skjult Fjende.

Desuagtet hortes der stærkt Bifald ved Slutningen; de unge, frygtsomme Elever maatte dog have en lille Opmuntring, og Festens elskværdige Giver tillige en Tak.

Ved Støjen fór den lille Vanhove op af sin Søvn med et undertrykt Skrig — og mekanisk kastede hun de Roser, som hun endnu stedse holdt i sine smaa Barnehænder, op paa Scenen.

„Vi maa bøje os for min lille Elevs Dom," sagde Clairon, „der bliver maaske alligevel en god Skuespiller af Deres Protegé. — Han var naturligvis bange for mig, den stakkels Fyr."

„Var du virkelig bange for Clairon?" spurgte de Lamaignière den unge Talma, „eller havde du maaske Tandpine? Jeg kunde ikke kjende dig igjen!"

„Ingen af Delene," svarede Debutanten, og han blev afvexlende rød og bleg. „Den lille Pige ved Siden af Clairon var Skyld i det — jeg saa, at hun var falden i Søvn, og det ærgrede mig saaledes, at jeg glemte min Rolle." — —

Sex Aar senere var hele Paris paa Benene. Beaumarchais' „Den gale Dag" eller „Figaros Bryllup" opførtes første Gang for fuldt Hus i „Comédie française".

I flere Uger havde hver Plads været optagen til denne „Première". I Skuespillernes Garderober spiste det fornemste Selskab til Middag for at sikre sig en Plads om Aftenen. Folk sov paa Trapperne og i Gangene for at være der i god Tid. Paris talte ikke om andet, tænkte ikke paa andet. I Parterret sad Folk stuvede som Sild, og derfra stirrede de mærkeligste Ansigter op til Logerne og Galerierne, hvor smukke Øjne og straalende Diamanter udsendte deres straalende Lys. Silke, Fløjl og kostbare Kniplinger indhyllede de fristende Kvindeskikkelser. I Kongelogen indfandt sig den endnu stedse saa sorgløse, smukke og stolte Dronning, den af nogle saa højt elskede, af andre saa forhadte Marie Antoinette, ledsaget af sin uadskillelige Veninde, den ædle Prinsesse Lamballe, hvis fine Ansigt Mirabeau uafbrudt betragtede fra en lille tilgitret Parterreloge.

Bag Kulisserne var der samtidig lige saa megen Uro og Tummel som paa Tilskuerpladsen. Det var ikke blot af Ængstelse for Forestillingen — men en meget vigtigere Grund havde frembragt denne almindelige Forvirring! Susannes Fremstillerinde, den henrivende Contat, laa hulkende og stønnende i en Stol, hun havde pludselig faaet en voldsom Tandpine og erklærede, at hun ikke kunde spille. Direktøren laa fortvivlet paa Knæ foran hende, Skuespillerne stimlede sammen omkring hende og kom med gode Raad — der herskede en almindelig Fortvivlelse. Her var gode Raad dyre, thi Mlle. Contat havde erklæret, at hun ikke vilde miste en eneste af sine gode Tænder, af Frygt for Smerten, og fordi den gamle snavsede Tandlæge, der stod ved Siden af hende, havde saaække Hænder. „Saa hent en ung Tandlæge," brølede Direktøren, „den første, den bedste, I støder paa. Vor Contat har Magten — kun unge Hænder er sikre og bløde, bort med de gamle! Ak, min Susanne, ikke sandt, De vil spille? — Du gode Gud, hvor Tiden gaar!"

Da traadte en slank ung Mand hen til hende — Almaviva havde selv nylig slaaet Klo i ham i Theatrets Korridor. „Her bringer jeg en vordende Kollega", sagde han forpustet, „den unge François Talma; De kan trøstig betro Dem til ham, min smukke!"

„Ah -- Sinore — nu husker jeg ham!" sagde Mlle. Contat med et mat Smil — „Vil De maaske trække min Tand ud med et Scepter?" . . . De havde ogsaa Tandpine den Gang, hvis jeg ikke husker fejl!"

Talma tog, uden at svare, sin lille Taske op af Lommen. Imod hans Hænder kunde den smukke Susanne umulig have noget at indvende, de var hvide og fine som en Dames. Desuagtet raabte hun: „Gjør Dem ingen Ulejlighed — jeg finder mig ikke i det, førend — nogen har været Prøveklud for mig, og jeg virkelig bliver overbevist om, at De ikke river mit Hoved af med det samme. Det er det eneste, der kan berolige mig, i modsat Fald spiller jeg ikke i Aften!"

Det ene Minut gik efter det andet.

„Jeg vover det!" udbrød den fortvivlede Direktør i sin Nød.

„Aa nej! Det maa være en Dame!" udbrød den egensindige skjønne. „Den ene Mand forraader ikke den anden, det ved vi nok! — Nej, kom med en Dame, men det maa være en med smukke ægte Tænder!" —

„En forvirret Larm af leende og skrigende Stemmer hørtes efter denne Opfordring. — Men derpaa banede en ganske ung Pige, næsten et Barn endnu, sig Vej og sagde leende: „Jeg gjør det!"

„Lille Vanhove — — du?" mumlede Mlle. Contat.

„Jeg har endnu aldrig haft Tandpine, jeg vilde saa gjærne vide, hvordan det er!" lød det frejdige Svar.

Talma saa pludselig en henrivende Mund foran sig, to blaa Barneøjne med lange sorte Øjenhaar stirrede modig paa ham. — —

Han stirrede paa hende igjen — et andet Billede dukkede frem for hans Erindring, — en lille Pige, som fór op af Søvne og kastede Roser op til den opbragte Sinore. — —

„Lille Vanhove — du?" . . . gjentog Talma sagte, næsten mekanisk. — Hvor hun var bleven smuk! Hun var i Bondepigedragt og havde en Hyrdindehat paa det lille pudrede Hoved. Han fandt hende aldeles fortryllende. Hun havde en lille Birolle i „Den gale Dag". —

„Skal jeg virkelig?" spurgte han paany, og hun nikkede — alle stimlede sammen — men den unge Tandlæges Haand rystede dog saa smaat, da han gjorde Mine til at berøre en af de smaa fine Tænder. — — Nu kunde han have hævnet sig for det Nederlag, som den lille Vanhove den Gang var Skyld i — men hvorfor tænkte han slet ikke paa Hævn?

„Gjør blot ikke Pinen altfor lang," sagde en sød, bønlig Stemme. Men den unge Tandlæges Haand rystede endnu stærkere, da det allerkjæreste lille Væsen pegede paa den hvide Tand, som hun vilde ofre. Men i det sidste Øjeblik, just som han vilde lægge Haand paa Værket, udbrød Mlle. Contat glad: „Min bedste, De er den behændigste af alle Tandlæger! De behøver blot at nærme Dem til en anden, saa gaar min Tandpine over! Kom hen og omfavn mig. Stykket bag ved Kulisserne er spillet til Ende, nu kan det andet begynde. Men dig maa jeg først give et Kys, lille Vanhove! Du er en god lille Pige." — Hvor misundte Talma ikke Mlle. Contat det Kys, som hun modtog af den yndige unge Pige, der leende kastede sig om Halsen paa hende. „For min gode Lærerinde vilde jeg gjærne lade et Dusin Tænder trække ud, om det gjordes nødvendigt!" forsikrede lille Vanhove. — —

Og da Tæppet gik op, og „Figaros Bryllup" gik over Scenen under en Jubel uden Lige, da var der en af Tilskuerne, hvis Øjne ikke søgte den muntre, knibske, straalende Susanne, der fordrejede Hovedet paa alle Mandfolk, men kun en lille frisk, blomstrende Bondepige, hvis Øjne og Læber forekom ham smukkere end alt andet i Verden. —

Nogle Aar senere — da Talmas, den berømte franske Skuespillers Ry havde naaet ud over hele Verden — da beundrede han disse Øjne, ikke blot paa Scenen, men fra Morgen til Aften, thi den lille Bondepige med Hyrdindehatten hed nu — Madame Talma.

Stockholm.

Stockholms herlige Beliggenhed ved Mælaren er verdensberømt og lokker hver Sommer talrige rejsende op til den svenske Hovedstad. Men Stockholm er ogsaa bekjendt som en „rolig" By — i Svenskernes Betydning af Ordet, det vil sige, livlig og munter, og der er vist næppe nogen af de mange Danske, der har gjort Birger Jarls Stad til Maalet for deres Sommerudflugter, som ikke har medbragt behagelige og fornøjelige Minder derfra. Byen bestaar væsentlig af tre Hoveddele: den egentlige gamle By samt den nordlige og den sydlige Forstad. Den gamle Del af Staden, der grundlagdes Aar 1255 af Birger Jarl, er beliggende paa en lille Ø mellem Mælaren og Østersøen og har snævre, uregelmæssige Gader, men gjennemgaaende høje og massive Huse. Paa Nordsiden af Øen hæver sig paa en Høj det kongelige Slot, der er opført i italiensk Stil, efter at det gamle Slot var blevet ødelagt ved Ildsvaade. Ved den sydøstlige Side af Slottet staar Gustav III.'s Statue, og paa Slotspladsen ligger blandt andre Pragtbygninger Byens fornemste Kirke: den store Nikolai Kirke. Desuden findes tillige i den ældre Del af Byen: Børsen, flere Kirker, Banker, Kancellibygningen, Raadhuset og Ridderhuset, der ligger paa den med Gustav I. Wasa's Statue smykkede Ridderhusplads. Herfra fører en Bro over til den lille Klippeø, Ridderholmen, paa hvilken Fogelbergs Statue af Birger Jarl, Ridderholmskirken (det svenske Pantheon med Kongegravene), den ny Rigsdagsbygning, Gymnasiet, den svenske Hofret og flere andre offentlige Bygninger er beliggende. — Den nordlige Forstad omfatter atter fem forskjellige Kvarterer, deriblandt Norrmalm, der betragtes som Stockholms smukkeste

Kvarter med sine stadselige Pladser, lige Gader og talrige paladsagtige Bygninger. Den tredje Del af Staden, nemlig den sydlige Forstad (Sødermalm), gjør sig bemærket ved sin stejle Beliggenhed langs Mælaren og Østersøen; Gaderne er her saa stejle, at kun to af dem er vejbare for Kjøretøjer; de øvrige passeres ad Trappetrin. Men herfra, især fra Katharinakirkens høje Taarn, aabner der sig for Øjet et vidunderligt Panorama, der omfatter hele Ø-Staden, med dens Kanaler og en Skov af Master, i det Skibene løber ind og ud baade fra Øst og Vest og lægger bi tæt op til Byen. Men ogsaa naar man kommer fra Søsiden, frembyder Stockholm et pragtfuldt Skue, som ikke mange Stæder i Verden kan opvise Magen til.

Danske Digtere.

Steen Steensen Blicher:

Hedesærken til Nattergalen.

Længe har jeg savnet, o Broderlil, din Sang!
Hvor har du været den Vinter, mørk og lang?
Is og Sne har dækket mit lyngtækte Hus,
Haglen om mig raslet i Stormenes Sus;
ensom har jeg flagret paa Marken, kold og hvid,
inderligen længtes efter Foraarets Tid,
tænkt med Fryd og Smerte paa henfarne Lyst,
blomsterrige Sommer og frugtrige Høst.

Hvor har du været den lune Foraarsnat?
Lyttende jeg ledte i nysudsprungne Krat:
Solen straalte mægtig igjennem Sne og Slud,
Martsviolen dufted, og Bøgen sprang ud;
Blomsterflokken smilte paa Ager og i Kjær,
Lundene grønnedes — men du var ikke her!
Alle de Smaafugle sang op i Skov og Vang —
hvor var du henne, o Broder! med din Sang?

Hvor har du været den Sommernat saa lun?
Ofte jeg lyttende er vaagnet af mit Blund;
Irisken kvidred i Skovens dunkle Sal,
Stillidsen og Droslen — men ingen Nattergal.
Ak! hvor har du været i Høsten, da jeg svang
over gule Stubbe mig i Skyen med min Sang?
Alle mine Frænder forlode mig nu —
Tav da, o Broder! og forlod mig ogsaa du?

Var du i det Land, hvor Citronen voxer vild?
Hvor Orangen gløder i Sommersolens Ild?
Milde Vinde viste fra Himlen, ren og blaa,
gjennem Myrthelunde de stille Bække gaa.
I de grønne Dale er Strengeleg og Dans;
brune Lokker flagre under spraglede Krans,
Citharen klinger i maanelyse Nat,
brune Øjne tindre under nikkende Hat.

Var du i det Hus, som paa Søjler er bygt?
Gjennem mange Storme det stander fast og trygt;
gamle Marmorstøtter udi den høje Hal
lytte saa tavse til Klippefossens Fald;
Niobe sørger der for evig uden Trøst;
Slangerne kryste Laokoons Bryst;
Fægteren krummer sig i Døden paa sin Arm;
sødt smiler Venus med Haanden paa sin Barm.

Var du blandt de Klipper, som Skyen gaar forbi?
Ludende i Taagen staar Mulen paa sin Sti;
gamle Drager lure i Hulen, dyb og mørk,
Klippeelven bruser hen i den øde Ørk.
Tordener brumle i Bjærgets hule Skjød,
gjennem Røg og Aske opstiger Luen rød;
gnistrende Lava bag det flygtende Folk,
mellem faldne Mure Banditten med sin Dolk.

Broder! ak, hvi vilde du til det fjærne Land
drage bort saa vidt ud over Mark og Strand?
Ler ej her om Dagen den Sol paa Himlen blaa?
Maanen ej om Natten med alle Stjærner smaa?
Ingen Klippe rejser sin snebedækte Krop,
men med Løv og Blomster er smykket Højens Top;
ingen Klippeelve i Dalen brøle vildt,
men i grønne Enge gaar Bækken tavs og mildt.

O! saa bliv nu hjemme paa favre Fædreø!
Flyv ej mer forvoven ud over vilden Sø!
Lad de andre flagre ustadige omkring —
her er dog det bedste paa hele Jordens Ring.
Bliv og byg din Rede i grønne Fædrelund,
fryd med dine Sange den tavse Midnatsstund!
Syng, naar Solen stiger paa Østerhimlens blaa!
Sødt, naar Solen daler, du dine Triller slaa!

NY BØGER.

Paa Vandring, Skitser af John Paulsen, (Andr. Schous Forlag). Den norske Forfatter har allerede ved sine tidligere Arbejder vundet et kjendt Navn, og selv om Kritiken ikke har været enig om at sætte ham til Højbords, har man dog maattet anerkjende, at hans Bøger røbede et ubestrideligt Talent. Mod hans næstsidste Arbejde, „Norsk Provinsliv", er det fornemlig gjort gjældende, at Forfatteren nærede en altfor udpræget Forkjærlighed for at skildre Vrangsiden af Livet og Menneskene, medens han hævede Svøben mod Tidens Skrøbeligheder, ikke med Lunets befriende Pust, men fortrinsvis med bitter Skepticisme. Af sligt findes der dog — maaske med Undtagelse af den lille Fortælling „Stakkels Trine" — intet i „Paa Vandring", der indeholder en Samling Skitser fra Forfatterens Rejser, i hvilke han bl. a. giver sympathetiske Skildringer af Ole Bull, Henrik Ibsen og andre Aandens Stormænd. Det er en velskreven og underholdende Bog, som man blader igjennem med udelt Fornøjelse, og som viser, at Forfatteren meget vel lader sig begejstre, hvor han kommer i Berøring med det fremragende, hvad enten det er berømte samtidige eller store og vækkende Minder fra en svunden Tid.

Illustreret Sundhedslexikon, en udførlig, populær Haandbog i Syge- og Sundhedsplejen af Dr. med. J. Ruff (med 400 Afbildninger). Af dette Værk er nu 1ste og 2det Hæfte udkommet, og det synes allerede heraf at fremgaa, at der vil komme til at foreligge et Sundhedslexikon, som fortjener vid Udbredelse, i det det ved sin Udførlighed giver en virkelig udtømmende og fuldstændig Sundhedslære, som ikke burde savnes i noget Hus, hvor der kan indtræde saa mangt et Tilfælde, i hvilket det kunde være af stor Vigtighed at have en praktisk og paalidelig Vejledning ved Haanden, hvad enten det er et Tilfælde, hvor Læge kan undværes, eller hvor det gjælder om at hjælpe sig selv, indtil Lægen kan komme til Stede. Det her foreliggende Værk giver i en klar og velskreven Form Raad i hvert enkelt Sygdomstilfælde ligesom ogsaa en Mængde følgeværdige Regler til Sundhedens Bevarelse og til Forebyggelse af Sygdomme, og endelig vil man ogsaa finde nøjagtige Anvisninger til Udførelsen af det Slags lette kirurgiske Operationer, Anlæggelse af Forbindinger, Bandager o. s. v., som Lægfolk selv er i Stand til at foretage. „Illustreret Sundhedslexikon" vil ialt komme til at udgjøre 20 Hæfter, hvert paa 32 tospaltede Sider, til en Pris af 60 Øre Hæftet. (Nyt dansk Forlagskonsortium).

Dyrevennen, Nr. 7 er udkommen og indeholder: Paus (med Billede). — Hjærtesuk, ved J. Sk. — Offentlige Slagtehuse og Kjødkontrol, af F. A. C. Møller, Dyrlæge ved Kjøbenhavns Kvægtorv. — Klage mod en Vivisektor m. m. — Dyrevennens illustrerede Børneblad Nr. 6—7, for Juni-Juli, er udkommet og indeholder: Den saarede Fugl, en Fortælling for Ungdommen. — To Sangfugle, af Severin Petersen. — Mærkelige Træk fra Fugleverdenen, ved A. P. C. Toepfer m. m.

Sorte-Ellen og hendes Søn, historisk Fortælling af J. V. Gudmand-Høyer. 5te—10de Hæfte er udkommet. (I Kommission hos Carl Kirchheiner, Nykjøbing paa Falster).

Praktiske Smaavink.

Bagte Æg. Man pisker sex Æg godt og blander dem saa med sex Spiseskefulde sød Mælk, en Spiseskefuld Mel og en Smule Salt; smelter en Klump Smør i en lille Pande, helder Massen der over og bager den i en hed Ovn. Serveres bedst i Panden.

— Vil man rense sine smudskede Handsker, tager man dem paa, overgyder dem med Terpentinspiritus og gnider dem saa længe med et Stykke rent uldent Tøj, til de bliver næsten tørre; derpaa hænges de op et Sted, hvor der er god Træk, for at Lugten kan fortage sig. Paa denne Maade kan smudskede hvide Handsker blive som ny.

— En Landmand, der vilde overbevise sig om Virkningen af at omplante Træer i Mørke, omplantede ti Kirsebærtræer, medens de stod i Blomst, fra Kl. 4 om Eftermiddagen til Kl. 1 om Morgenen, et hver Time. Resultatet var, at de, der var omplantede ved Dagslyset, mistede deres Blomster og gav ingen eller meget lidt Frugt, medens de, der omplantedes i Mørke, ikke undergik nogen Forandring. Han gjorde det samme Experiment med ti Frugttræer, medens Frugten var en Tredjedel udviklet; paa de, der var omplantede om Natten, blev Frugten fuldt udviklet, og det synes i det hele ikke, at de havde taget nogen Skade af Omplantningen, medens derimod de, der var omplantede om Dagen, mistede deres Frugt.

Blot til Lyst.

— En praktisk Kone et Sted her i Landet har anbragt en Kasse med Halm udenfor Huset. Den staar til Afbenyttelse for hendes kjære Mand, naar han kommer fuld hjem og finder Husets Døre lukkede.

— En genial Tysker tænker efter Forlydende for Tiden stærkt paa at udruste et Skib, som skal bugsere de i Atlanterhavet flydende Isbjærge til Indien, hvor Isen staar i høj Pris. En anden Opfinder har den endnu lysere Ide at anbringe en Dampmaskine paa selve Isbjærgene og saaledes undgaa Omkostningerne ved Skibene.

— „Mama," sagde en lille Dreng i en hemmelighedsfuld Tone, „Tante Thea har spist af Honningen." — Moderen forbavset: „Men hvoraf ved du det, min Dreng?" — „Jo, for jeg hørte Hr. Jensen sige, at han vilde give meget for at kunne nippe til Honningen paa hendes Læber."

— Kan De forstaa, at Slagteren derovre hele den udslagne Dag har Piben i Munden? — Ja, det er da let nok at begribe; det er naturligvis, for at han altid kan være forsynet med røget Tunge.

Tydeligt nok. Han: „Frøken Mathilde, tør jeg byde Dem min Arm?" — Hun: „Ak, hvad skal jeg dog bestandig med Deres Arm — De skulde hellere en Gang byde mig deres Haand."

— „Jeg hader Folk, der taler bag ens Ryg," som Tyven sagde, da Betjenten løb efter ham og raabte: Stop Tyven!

— En amerikansk Redaktør siger, at Beskedenhed er en Egenskab, som højlig pryder en Kvinde, men som ruinerer en Mand.

— „Vil De give mig et Pund Kartofler?" — „De sælges ikke efter Vægt, men efter Maal." — „Vil De saa give mig en Alen Kartofler?"

— I Missouri er Svinene saa fede, at man for at opdage, hvor Hovedet er, nødvendigvis maa faa dem til at skrige og saa gaa efter Lyden.

— En Dame blev for nylig fotograferet, og Fotografen tog et saa godt Billede af hende, at hendes Mand nu foretrækker det for Originalen.

— Svømmekunsten er den eneste Kunst, som man maa drive overfladisk for at lære den grundig.

— „Men hvorfor gaar De dog i to sorte Frakker i denne Hede?" — „Fordi min Onkel døde i Gaar og min Tante i Morges; saa maa jeg jo bære dobbelt Sorg."

— En bekjendt fransk Prædikant sagde i en Prædiken om Kvindens Pligter: „Jeg ser her blandt de

forsamlede en Kvinde, som har været sin Mand ulydig: jeg vil vise, hvem det er, ved at kaste hende min Bønnebog i Hovedet." Han hævede Bogen, og alle de tilstedeværende Kvinder bøjede Hovederne.

— En Mand beklagede sig for sin Læge over, at han havde proppet ham saaledes med Medicin, at han var syg længe efter, at han var bleven rask.

— „Jeanette," sagde han i en drømmende Tone, i det han kjærlig saa paa hende, „hvor dit Haar dog er smukt, mageløs smukt! Hvor har du kjøbt det?"

— Manden fører Kvinden til Alteret, men med denne Handling begynder og ender ogsaa hans Rolle som Fører i Ægteskabet.

— En Dame, der afleverede et Telegram paa Telegrafstationen, bad meget alvorlig om, at Telegrafisten vilde lade være at læse Svaret, da det var af en meget privat Natur.

— En Pebersvend er efter den nyeste Definition en Mand, som ikke har faaet Lejlighed til at gjøre en Kvinde ulykkelig.

— Naar du gaar ud for at drukne dig, bør du tage Klæderne af først; det var dog muligt, at de kunde passe din Kones anden Mand.

— „Gaar du med i Theatret?" — „Nej Pokker heller om jeg gjør. Skulde jeg gaa i Theatret for at se et Sørgespil? Vil jeg se et Sørgespil, behøver jeg blot at tælle mine Penge."

Tankekorn.

— Fattigdommen trænger til meget, men Gjerrigheden til alt.

— Lykken vokser ved vore egne Arnesteder og kan ikke plukkes i fremmede Haver.

— Modtag Lykkens Gaver uden Stolthed og tag Afsked med dem uden Sorg.

— Naar man kaster Pengene ud ad Vinduet, kommer Fattigdommen ind ad Døren.

— I det Øjeblik en Mand er tilfreds med sig selv, er som oftest en anden utilfreds med ham.

— Glem en dig tilføjet Uret og husk en Velgjerning, som er bleven vist dig. Gjør du nogen en Tjeneste, saa glem det.

— Fuldendt Fred er en Umulighed, selv i det mest tilbagetrukne Liv; der er altid en eller anden Ulv, som finder Vej selv til den fredsommeligste Faarefold.

— Arbejde og Kjærlighed er Menneskelivets Legeme og Sjæl.

— Vanen er vor anden Moder; det staar til enhver at sørge for, at den bliver ham en god Moder.

— Enhver opfyldt Forhaabning afføder et nyt Ønske; saaledes gaar vi fra Forhaabning til Forhaabning lige til Graven.

— Meget ofte er det Tilfældet, at vi i Stedet for at trøste vore Venner i deres Ulykke forklarer dem, paa hvilken Maade de havde kunnet undgaa den.

— Ønsket om at sige noget meget klogt bevirker ofte, at vi siger noget meget dumt.

— Det er mindre vor Sympathi end vor Forfængelighed, der træffer Valget af vore Venner.

— I den store Nød bør man ikke spilde sine Kræfter med Klage.

— Vi fremhæver ofte et Menneskes Fortrin for at minde om en andens Fejl.

Gaadefabrik.

Karade.

1.
En Drik for mange behagelig.

2.
Med S. er det højt ubehagelig.

3
Med M. alt andet end fordragelig.

4.
Med Sm. saare beklagelig.

Ole Kaninstok.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, og Endebogstaverne, læste fra neden op efter, danner Navnene paa to berømte Komponister:

1. By i Frankrig.
2. Provins i Sverige.
3. Ø i Middelhavet.
4. By i Holland.

Jomfru Æselskind.

Rebus.

Gang
V. R. D. I. S.

Helene D.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 29 (Søndag den 16de Juli):

Gaade: Roma — Amor.

Rebus: Folk i smaa Kaar.

Geografisk Gaade i Nr. 27, løst af „Aabybro".

Rebus i Nr. 27, løst af „Aabybro".

Gaade i Nr. 28, løst af C. Wgg. Hans Bjerg, Rudkjøbing.

Geografisk Gaade i Nr. 28, løst af C. Wgg. Hans Bjerg, Rudkjøbing.

Rebus i Nr. 28, løst af Hans Bjerg, Rudkjøbing. Den lille fra Dybet.

Familievennen
UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.
6. Aargang. Søndagen den 30. Juli 1882. Nr. 31.

Skitser

af Artemus Ward.

II.

Artemus Wards Frierhistorie.

Der var mange følelsesfulde Baand, som bandt mig til Betsy Jane. Hendes Faders Gaard grænsede op til vor; deres Køer og vore do. slukkede Tørsten ved den samme Brønd; vore gamle Øg havde begge en Blis i Panden; Mæslingerne brød ud i begge Huse næsten paa en Gang; vore Forældres (Betsys og mine vel at mærke) sov regelmæssig hver evige Søndag i den samme Stol i det samme Konventikelhus, og Naboerne plejede at sige: „Sikke Tosser Warderne og Peasleyerne dog er!" Det var et højtideligt Syn at se vore Mødre (Betsys og min), med Kjolerne opskjørtede, for ikke at smudse dem til, i al Fortrolighed koge grøn Sæbe sammen om Forauret og bagtale deres Næste.

Skjønt jeg ihærdig søgte Selskab med Gjenstanden for mine ømme Følelser, turde jeg dog slet ikke omtale for hende den Ildebrand, som rasede inde i mit Bryst. Jeg forsøgte det nok, men Tungen slog Klik i Munden paa mig, og der stod hun saa rolig som en Postmester i sit Kontor, medens Hjærtet daskede mod mine Ribben som en gammeldags Plejl mod en Ladeport.

Det var en rolig og stille Aften i Juni. Hele Naturriget var tyst, og næppe en Sifir forstyrrede den højtidelige Stilhed. Jeg sad med Betsy Jane paa Gjærdet ved hendes Faders Kløvermark. Vi havde strøget om i Skoven, plukket Blomster og drevet Rotterne ud af deres naturlige Leje (saa at sige) med lange Stokke. Nu ja, vi sad der paa Gjærdet, svingede med Fødderne frem og tilbage og saa blussende røde i Ansigtet som Baldinvilles Skolebygning, da den første Gang blev malet, og vi saa meget enfoldige ud, er jeg vis paa. Den venstre Arm var sysselsat med at styre Balancen paa Gjærdet, den højre holdt jeg kjærlighedsfuldt bøjet omkring hendes Liv.

Saa rømmede jeg mig og sagde med skjælvende Røst:

„Betsy, du er en Gazelle!"

Jeg troede, det var gyselig fint. Jeg ventede for at se, hvad Virkning det vilde gjøre paa hende. Det var klart og tydeligt, det — jeg havde ikke saa saare sagt det, før hun fòr op og sagde:

„Du er et Faarehoved!"

„Betsy," sagde jeg, „jeg tænker saa meget, saa gruelig meget paa dig."

„Jeg tror ikke et Ord af, hvad du siger, — saa, kom nu!" med hvilken Bemærkning hun kilede ned fra mig.

„Jeg vilde ønske, at der var Vinduer til min Sjæl," sagde jeg, „saa at du kunde se, hvor jeg holder af dig. Der er Ild nok her inde," sagde jeg og slog mig med den knyttede Næve for Brystet,

„til at koge alt salt Kjød og alle Roer i hele Nabolaget. Vesuvius's Kratter er'nte værd at snakke om!"

Hun bøjede Hovedet og begyndte at tygge paa Hattebaandene.

„Om du bare vidste alle de søvnløse Nætter, jeg hutler mig igjennem for din Skyld; hvor Viktualier ikke længer har nogen Tiltrækning for mig, og hvor mine Ledemod skrumper sammen, saa vilde du tage mig. Se bare paa dette her udtærede Legeme," sagde jeg, „og paa disse her indfaldne Kindben!"

Jeg vilde formodentlig længe have vedblevet i den Dur, men ulykkeligvis tabte jeg Balancen og ramlede baglænds ned af Gjærdet ind i Marken til stor Forlis for mine Klæder.

Betsy Jane sprang mig til Hjælp som bare Fanden og trak mig op. Derpaa rettede hun sig i sin fulde Højde og sagde:

„Jeg vil ikke høre paa det Vrøvl længer. Sig bare rent ud af Posen, hvad du mener. Mener du, at du er skudt, saa — her har du mig!"

Jeg syntes, det var klar Besked nok; vi gik strax til Præsten, og vi to blev til 1 den Aften.

Jeg har gjennemgaaet mange fristende Prøvelser siden dette, men Betsy Jane har ikke givet sig, hun. Ved at arbejde ivrig ved min Bedrift har jeg samlet mig en pæn lille Formue. Intet Menneske paa Jorden kan staa frem og sige, at jeg vitterlig har gjort Uret mod nogen Mands- eller Kvindeperson; men alle er de enige om, at mit Kabinet kun er naaet af faa og overtruffet af ingen, indbefattende, som det gjør, en synderlig Samling af levende vilde Rov-Dyr, Slanger i store Dynger, en gyselig Mængde Voxfigurer i Legemsstørrelse og den eneste i Amerika opfostrede Kænguru, — den mest fornøjelige lille Kammerat, som nogen Sinde er bleven forevist for et oplyst Publikum.

III.

Der kommer Tvillinger hos Ward.

Jeg har taget Pennen i Haanden for at avertere om, at jeg er i en Tilstand af stor Lykke, og jeg haaber, at disse Linjer maa finde Dem i Nydelsen af samme Velsignelse. Jeg er helt forynget. Jeg har fundet Ungdommens udødelige Vand, saa at sige, og er saa frist og kry som en to Aars gammel Ungstud, og i Fremtiden — den, som siger til mig: „Bort med dig, din gamle Skallepande", han kommer til at gjøre det med Fare for sin Velfærd, individuelt talt. Jeg er meget lykkelig. Mit Hus er fuldt af Glæde, og jeg er nødt til at staa op om Natten og le for mig selv. Af og til spørger jeg mig: „Er det ikke en Drøm?" & noget inde i mig siger: „Jo vist!" men naar jeg ser paa de smaa Kræ og hører dem klynke, saa ved jeg, at det er en Virkelighed — 2 Virkeligheder, kan jeg sige — og da bliver jeg saa glad.

Jeg kom tilbage fra Sommer-Kampanjen med mit uforlignelige Kabinet af Voxbilleder og levende vilde Rov-Dyr i Begyndelsen af denne Maaned. Folk i Baldinsville modtog mig hjærtelig, og jeg begyndte strax at hvile mig ud hos Familien. Næste Aften, da jeg var nede i Værtshuset og tørrede mine Ben ved Ilden i Skjænkestuen og opmuntrede Folkemassen med nogle af mine Æventyr; hvem kommer da ind, barhovedet og forfærdelig ophidset, om ikke Bill Stokes, som siger: „Gamle Ward," siger han, „der gaar store Ting for sig i Deres Hus."

„Villiam, hvordan det?" siger jeg.

„F—n fare i mig, store Ting gaar der for sig," sagde han og grinte, saa han var ved at falde om.

„Villiam," siger jeg, lettende paa mig med en alvorlig Mine, „jeg vilde ikke bære mig ad som et Fjog, naar jeg havde en almindelig sund Forstand."

Men han blev ved at grine, til han blev sort i Ansigtet, og saa faldt han baglænds om paa en Bænk, hvor Værten laa og sov, og med en Røst, som næppe hørtes, sagde han: „Tvillinger!"

Jeg forsikrer Dem, at Græsset voxede ikke under mine Fødder paa Vejen hjem, og jeg fulgtes af en livlig Hob Medborgere, som hurraede for gamle Ward, alt hvad de formaaede. Jeg fandt Huset proppende fuldt af Folk. Der var Mrs. Bapter og hendes 3 fuldvoxne Døtre, Mrs. Perkins, Taberthy Repley, unge Eben Parsuns, Pastor Simmuns Folk, Skolemesteren, Doktor Jordin, etsettera, etsettera. Fru Bapter blandede noget sammen i en Gryde foran Køkkenilden & en hel Armé af feminine Kvindemennesker galopperede rundt i Huset med Flasker, Flonelsstykker, Vaskefade, Sæbestumper & settera. Har aldrig set saadan et Posthyr i mine levende Dage. Jeg kunde ikke blive inde saa meget som en Minut, saa opkjørte var mine Følelser, jeg kilede ud og tog fat paa min Dublet.

„Hvad i al Verden tænker Manden paa?" sagde Taberthy Repley. „I Jesu Navn, hvad vil

De gjøre?" og hun greb mig i Frakkeskjøderne. „Hvad gaar der af Dem?"

„Tvillinger, Madam," sagde jeg, „Tvillinger!"

„Det ved jeg," sagde hun og holdt Forklædesnippen op for sit kjønne Ansigt.

„Ja," sagde jeg, „det er netop det, der gaar af mig."

„Naa, saa læg den Bøsse bort da, De vrøvlevorne gamle Tosse," sagde hun.

„Nej, Madam," sagde jeg, „det er en Nationalfest i Dag . . . Der oppe paa Husmønningen," sagde jeg og rejste mig i min fulde Længde og talte, som om jeg foreviste Kabinettet, „der oppe vil jeg skyde Nationalsalut!"

Og efter at jeg havde sagt det, rev jeg mig løs fra hende, krøb op paa Huset og fyrede løs, saa meget jeg orkede, indtil Bapters Karl og min Søn Artemus Ward junior kom og trak mig ned med Magt.

Da jeg kom tilbage til Køkkenet, fandt jeg en hel Mængde Folk siddende foran Ilden og snakkende om Begivenheden. De gjorde Plads for mig, & jeg satte mig ned.

„En formelig Episode," sagde Doktor Jordin og tændte sin Pibe med en Gløb.

„Ja," sagde jeg, „2 Episoder, vejende til sammen omkring 18 Pd."

„En perfekt Kop de Te," sagde Skolemesteren.

„E pluribus unum, i egen Person," sagde jeg, for jeg syntes, jeg burde lade ham vide, at jeg forstod fremmede Sprog lige saa godt som han, skjønt jeg ikke var Skolemester.

„Det er virkelig en momentan Hændelse," sagde unge Eben Parsuns, som havde været to Terminer ved Akademiet.

„Har aldrig hørt Tvillinger kaldes med det Navn før," sagde jeg, „men jeg formoder, at det er rigtigt."

„Nu har vi snart nok af Ward'er," sagde Udgiveren af „Frihedstrompeten" i Baldinsville — han sad i en Krog og gjennembladede en Pakke Dagblade — „for at kunne appellere til Regeringen om Statsprivilegier."

„Godt og vel, gamle Dreng," sagde jeg, „giv nu bare dette en sjanktil Plads i næste „Trompet"."

„Hvor morsomt!" sagde den kjønne Susanne Fletcher og lo som en besat.

„Jeg for min Part," sagde Jane Maria Pearsley, den værste gamle Kælling i Verden, „for min Part synes jeg, I bærer jer ad som Daarekistelemmer alle sammen!"

„Miss Pearsley," sagde jeg, „har De kjendt Moderfølelser?"

„Nej," sagde hun.

„Miss Pearsley," sagde jeg, „De kommer heller aldrig til det."

Hun gik.

Der sad vi og snakkede og lo til „Nattens Time, da Gravene aabnes & Aanderne hæve sig frem af dem", som gamle Bill Shakespeare saa kjønt siger i sit Stykke: „John Sheppard eller den moralske Indbrudstyv"; da brød vi op og skiltes ad.

Moder og Børn har det godt; & saasom Resolutioner hører til Dagens Orden, ergum vilde jeg føle mig forbunden, om De vilde sætte følgende ind i Bladet:

„Aldenstund 2 Episoder er indtrufne i undertegnedes Hus, som er Tvillinger, værende af den mandlige Personage og begge Drenge:

Resolveres, at til de Naboer, som var venlige mod nævnte Episoder, mit Hjærtes varme Tak frembæres.

Resolveres, at jeg hjærtelig takker Sprøjten Nr. 17, som, sluttende fra Folkestrømmen til mit Hus den lykkelige Aften, at Ilden var løs, hurtig viste sig paa Pladsen, men venligst undlod at sprøjte.

Resolveres, at jeg fra Bunden af min Sjæl takker Baldinsvilles Musikkorps, fordi den opgav den Tanke at give mig en Syrenade, baade den store Aften og siden efter.

Resolveres, at jeg er Tak skyldig til adskillige Medlemmer af Baldinsvilles Konventikelhus, som i 3 hele Dage ikke har kaldet mig en syndefuld Bespotter eller villet forlokke mig til at forandre mit syndige Levnet og gaa ind som Medlem af samme Konventikelhus.

Resolveres, at mit Bryst banker med mange Slags Følelser imod følgende Individer, nemlig: Mrs. Bapter, som omgikkes Episoderne med al Omhu, Mrs. Perkins, som skrev nogle Vers over samme Episoder, Udgiveren af „Frihedstrompeten", som ædelmodig hjalp mig med at jage min Kænguru bort, da det pudserlige lille Spektakel foruroligede Episoderne ved at rive og sparke dem, Mrs. Latman, som venlig forærede os nogle kolde Viktualier under en trængende Tid, da det ikke passede sig at koge Viktualier i mit Hus, og Pearsleys og Parsuns og Watsuns for deres mange Efterspørgsler af Venlighed.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Tre og tyvende Kapitel.

Under Vejs.

Stille og ensformig hengled Livet i Klosteret.

I deres Fritid samlede Munkene alle Haande Urter og tilberedte deraf Lægemidler. Andre sysselsatte sig med at male, at udskære Kors og Billeder af Cyprestræ eller at male og forgylde Drikkebægere af Træ.

Maxim fattede efter Haanden en oprigtig Hengivenhed for de gode Munke, og han lagde ikke Mærke til, hvorledes Tiden svandt. Men efter et Par Ugers Forløb besluttede han sig dog til at bryde op. I Alexandra-Sloboda havde han hørt, at Tartarerne atter var faldne ind i Egnen omkring Ræsan, og det havde allerede længe været hans Ønske at maale sig med Fjenden.

Da han meddelte Abbeden sin Hensigt, blev Oldingen meget bedrøvet.

„Hvad tilskynder dig til atter at tage bort, min Søn," sagde han. „Vi har alle sammen faaet dig kjær og vil nødig skilles fra dig. Hvem ved, maaske kommer den guddommelige Naade ogsaa over dig, saa at du bestemmer dig til at blive hos os for bestandig! . . . Forlad os derfor ikke, Maxim!"

„Jeg kan ikke blive, ærværdige Fader! Allerede længe har min Hu kaldet mig bort til fremmede Lande. Allerede længe har jeg ligesom fornummet de tartariske Piles Susen, og mange Gange, naar jeg faldt i Tanker, forekom det mig, som om jeg hørte dem fare forbi mit Øre. Efter den fjærne krigerske Tummel drager og kalder det mig bort!"

Abbeden trængte ikke yderligere ind paa ham; han bad Bønnen for de rejsende, gav ham sin Velsignelse, og med oprigtig Bedrøvelse tog Klosterbrødrene Afsked med ham.

Og derpaa red Maxim atter gjennem den grønne Skov. Ligesom før sprang Bujan lystig omkring foran Hesten og saa paa sin Herre med sine venlige og kloge Øjne. Pludselig begyndte den at gjø og satte afsted i fuldt Løb. Maxim havde allerede i Forventning om et ubehageligt Møde lagt Haanden paa sit Sværd, da han ved en Omdrejning af Vejen fik Øje paa en Rytter i gul Kaftan og med en sort, flakt Ørn paa Brystet.

Rytteren kom ridende i Skridtgang, fløjtede en lystig Vise og bar paa Haanden en tilhyllet, hvid Falk, som han holdt fast i en Lænke.

Maxim gjenkjendte i den fremmede en af Czarens Falkejægere.

„Trischka!" udbrød han.

„Maxim!" svarede Falkejægeren muntert. „Jeg hilser dig velkommen. Hvorledes befinder din Naade sig? Jeg havde min Tro ikke ventet at træffe dig her. I Alexandra-Sloboda mente man, at der var tilstødt dig en Ulykke. Naa, det kan nok være, at din Fader har været rasende! Gud bevare os for hans Vrede. Han var skrækkelig at se til. Der er en hel Del Rygter i Omløb om din Fader, om Storfyrst-Tronfølgeren og om Fyrst Serebræny. Man ved ikke mer, hvad man skal tro. Naa, Gud være lovet, at vi har fundet dig igjen, Maxim. Hvor din Moder vil blive glad!"

Maxim var meget ærgerlig over dette Møde med Falkejægeren. Men Trichka var en brav Knøs og forstod i Nødsfald at tie. Maxim spurgte ham om, hvor længe han havde været borte fra Alexandra-Sloboda.

„Det er allerede en Uge siden, at Adragan her fløj væk fra mig," sagde han og pegede paa Falken. „Men maaske kjender du slet ikke noget til den Historie, Maxim! Ja, du kan tro, jeg maatte udstaa en ordentlig Angest, da jeg saa, hvor rasende Czaren var paa mig. Men den kjære Gud og den hellige Trifon havde Medlidenhed med mig."

Med disse Ord løstede Falkejægeren paa sin Hue og gjorde Korsets Tegn.

„Det gik til paa følgende Maade," vedblev han saa: „For otte Dage siden tog Czaren ud paa en Falkejagt. Jeg havde allerede to Gange sluppet Adragan løs, men tredje Gang blev den helt vild. Den angreb de andre Falke, gjorde Smischla og Kruschka ukampdygtige og fløj saa bort. Vi fik næppe Tid til at tælle til ti, før den allerede var saa langt borte, at vi ikke kunde øjne den mer. Den var forsvunden saa sporløst, som om den aldrig havde været til. Overfalkejægeren maatte da til at fortælle Czaren, at Adragan var fløjen bort. Czaren lod mig kalde og sagde til mig: Trischka, med dit Hoved indestaar du mig

for ham; fanger du ham igjen, saa faar du en Belønning; faar du ikke fat paa ham — saa kapper jeg Hovedet af dig! . . . Hvad var der at gjøre. Vor lille Fader Czar er ikke til at spøge med. Jeg brød op for at søge efter Adragan; i sex Dage vandrede jeg møjsommelig omkring; jeg begyndte allerede at føle en vis uhyggelig Fornemmelse omkring min Hals, og jeg tænkte ved mig selv: du kommer nok til at skilles fra dit Hoved. Jeg begyndte at græde, og som Følge af den megen Graad og den megen Sorg faldt jeg i Søvn inde i Skoven. Næppe var jeg sovet ind, før jeg havde en mærkelig Drøm: Inde mellem Træerne brød en klar Lysning frem, og sælsomme Toner lød gjennem Skoven. Jeg lyttede til disse Toner, og i Søvne sagde jeg til mig selv: det er Adragans Bjælder. — Jeg ser op og faar Øje paa en hvid Hest, paa hvilken der sidder en ung, af et klart Lys omstraalet Kriger, der holder Adragan paa sin Haand. — „Trischka!" raaber Krigeren til mig, „her nytter det ikke, du søger efter Adragan. Stat op og begiv dig til Lasareff-Skoven ved Moskwa. Der staar et Grantræ, og i dette Grantræ sidder Adragan." — Jeg vaagnede, og jeg ved ikke selv Grunden dertil, men jeg var overbevist om, at Krigeren ikke havde været nogen anden end den hellige Martyr Trifon i egen Person. Jeg kastede mig paa min Hest og galopperede til Moskwa. Og vil du nu virkelig tro det, Maxim? Da jeg kommer til den lille Skov, ser jeg ganske rigtig et Grantræ, og i dette Grantræ sidder Adragan, netop saaledes som den gode Helgen havde forudsagt det."

Falkejægerens Stemme bævede, og store Taarer traadte frem i hans Øjne.

„Maxim," vedblev han saa igjen lidt efter, medens han tørrede Taarerne af Kinden, „ja, Maxim, hvis det skal være, saa sælger jeg alt, hvad jeg ejer, ja, i Nødsfald giver jeg mig i Tjeneste for Resten af mit Liv, men min Skytspatron maa og skal have et Kapel, som jeg lader bygge til hans Ære. Og det netop paa det samme Sted, hvor jeg gjenfandt Adragan. Og Billedet af den gode Helgen lader jeg male paa Muren, netop saaledes som det viste sig for mig i Drømmen: paa en hvid Hest, med opløftet Haand og paa denne en hvid Falk. Og i mit Testamente vil jeg lægge mine Børn og Børnebørn det paa Hjærte, at de stedse skal lade læse Messer og brænde Voxlys til Ære for den gode Helgen, fordi han ikke vilde min Undergang, men frelste mig fra Døden. Se!" vedblev Falkejægeren og pegede paa Adragan, „der er han, min tapre Falk, sund og uskadt! Tillad, at jeg tager Hætten af dig. Hvorfor skriger du saaledes? Ah, du vilde maaske helst flyve bort igjen! Nej, lille Ven, det bliver der ikke noget af; du har længe nok strejfet omkring paa egen Haand; jeg slipper dig ikke løs mere."

Og Trischka drillede Falken ved at slaa den med Fingeren over Næbet.

„Se blot, hvor rasende han bliver. Hvor han skriger og hugger omkring sig med Næbet! Jeg er vis paa, at man kan høre ham en halv Fjerdingvej herfra."

Falkejægerens Fortælling rørte Maxim.

„Der, tag ogsaa min ringe Skærv," sagde han og kastede en Haandsfuld Guldstykker i Trischkas Hue. „Det er alt, hvad jeg har; men jeg har ikke længer Brug for Penge; du mangler derimod endnu meget for at kunne bygge dit Kapel."

„Gud lønne dig, Maxim! For dine Penge bygger jeg ikke blot et Kapel, men en hel Kirke. Saa snart jeg kommer hjem vil jeg lade bede en Messe for din Velfærd. Jeg er for stedse din hengivne Tjener, Maxim; forlang af mig, hvad du vil."

„Hør, Trischka, vis mig en lille Villighed. Naar du atter kommer til Alexandra-Sloboda, saa røb ikke for nogen, at du har mødt mig. Men naar der er gaaet tre Dage, saa begiv dig til min Moder og sig til hende — men kun til hende alene, saa at intet Menneske hører det: din Søn befinder sig, Gud være lovet, sund og vel og lader dig hilse."

„Ellers intet, Maxim?"

„Jo, det er endnu ikke alt. Hør videre, Trischka. Jeg er i Færd med at foretage en lang Rejse; maaske kommer jeg ikke saa snart hjem igjen. Naar det er dig muligt, saa besøg af og til min Moder og sig hver Gang til hende: Som jeg hører af forskjellige Folk, befinder din Søn sig, Gud være takket, stadig sund og vel; gjør dig derfor ingen Bekymringer for hans Skyld! — Og hvis min Moder saa spørger dig om, hvilke Folk der har fortalt dig dette, saa maa du svare: Folk fra Moskwa, som atter har hørt det af andre. Men mere tør du ikke sige, for at man ikke skal sende nogen ud at søge efter mig, og glem ikke, at det kun er min Moder, der maa vide, at jeg er sund og rask."

„Du vil altsaa virkelig ikke vende tilbage til Alexandra-Sloboda?"

„Det ved kun Gud; men sig nu blot ikke, at du har mødt mig."

„Du kan trygt stole paa mig, Maxim; jeg vil ikke røbe det til nogen. Men naar du agter dig ud paa en lang Rejse, saa kan jeg ikke tage mod dine Penge; Gud vilde straffe mig derfor."

„Men hvad skal jeg med Penge? Er vi maaske her blandt Tartarer?"

„Det er godt nok, Maxim, men desuagtet

kan jeg ikke tage mod dem. Vendte du hjem efter, saa var det noget andet. Men efter som du har en lang Vej for dig, saa vilde det forekomme mig som et Landevejsrøveri. Du kan sige, hvad du vil — men om du saa drejer Halsen om paa mig, tager jeg dog ikke imod dem!"

Maxim trak paa Skuldrene og tog nogle Guldstykker tilbage af dem, han havde kastet i Trischkas Hue.

„Hvis du ikke tager dem," sagde han, „vil en anden maaske være mindre fintfølende; jeg bruger dem i alt Fald ikke."

Og dermed bød han Farvel til Falkejægeren og red videre.

Solen stod allerede langt nede i Synskredsen. Træernes lange Skygger blev endnu længere, og til sidst indhylledes Dalene i Mørke. Maanen stod op bag ved Skoven; hist og her begyndte Stjærnerne at tindre paa Himmelhvælvingen, og langt borte skinnede den uoverskuelige Slette som et sølvglindsende Hav . . .

Maxim havde allerede redet en god Stund, da Bujan pludselig begyndte at løfte Snuden i Vejret og logre med Halen. Man mærkede tydelig Lugten af Røg. Det faldt Maxim ind, at det var paa Tiden at tænke paa et Natteleje, og han sporede nu sin Hest frem til større Skyndsomhed. Det varede ikke længe, før han fik Øje paa en gammel, faldefærdig Hytte, der hældede stærkt over mod den ene Side. Nogen Skorsten havde den ikke; Røgen steg lige op af Taget; gjennem et lille, lavt Vindue kastede Ilden fra Arnestedet sit Skin ud i Natten. Inde fra Hytten lød der en ensformig Sang. Maxim overskuede med et Blik hele det tarvelige Beboelsesrum. Det var oplyst af en Harpixfakkel; al Ting der inde var gammelt og snavset. Til Loftet var der fastgjort en bøjelig Stang, ved hvilken der hang en Vugge. En Kone paa henved tredive Aar, af et blegt og sygeligt Udseende, gyngede Vuggen frem og tilbage og sang dertil med sagte Stemme. Ved Siden af hende sad en Bondemand, med tyndt, tjavset Skæg, i en foroverbøjet Stilling og flettede Sko af Bast. Ved deres Fødder tumlede to Børn sig omkring.

Det forekom Maxim, at hans Faders Navn blev nævnet i den Vise, som Konen sang. I Førstningen troede han, at han havde taget fejl, men lidt efter hørte han tydelig Navnet Maljuta. Helt forbavset begyndte han at lytte.

„Sov, Barnlille, sov kun sødt," sang Konen . . .

„Sov, til Stormen raset har,
sov, til Himlen bliver klar.
Visselulle,
sov, Barnlille, sov kun sødt.

Snart vor Kvide er til Ende,
snart skal Czaren Sværdet vende
mod den grusomme Maljuta,
saa retfærdig Straf han lider.
Visselulle,
sov, Barnlille, sov kun sødt."

Alt Blodet strømmede Maxim til Ansigtet. Han steg af Hesten og bandt den til Hækken. Stemmen vedblev at synge der inde:

Sov, Barnlille, sov kun sødt,
hvil nu trygt kun paa din Pude,
snart er det for stedse ude
med den grusomme Maljuta.
Visselulle,
sov, Barnlille, sov kun sødt."

Maxim kunde ikke beherske sig længer; han stødte Døren op med sin Fod.

Ved Synet af den unge Opritsniks kostbare Dragt og forgyldte Sværd fór Mand og Kone forskrækket op.

„Hvem er I?" spurgte Maxim.

„Lille Fa'er," svarede Bonden stammende af Angest og bøjende sig helt ned i Støvet, „jeg . . . tilgiv mig . . . jeg hedder Fedot, og min Kone . . . tilgiv mig, lille Fa'er . . . min Kone hedder Maria."

„Hvad lever I af, I gode Folk?"

„Vi piller Bast af Træerne, naadige Herre, og deraf fletter vi Bastsko og laver Maatter. De Kjøbmænd, hvis Vej falder her forbi, kjøber vore Varer af os."

„Men det er vel ikke mange, der kommer her forbi?"

„Ak nej, kun saare faa, naadige Herre, kun saare faa! Det hænder tit og mangen Gang, at vi ikke har en Krumme Brød i Huset. Vi svæver ofte i Fare for at dø af Sult og Elendighed. Og vi har ikke nogen Hest, hvormed vi kunde bringe Varerne til Byen. Det er nu to Aar, siden Ulvene sønderrev og fortærede vor eneste lille Hest."

(Fortsættes.)

Mally og Barty.

En Fortælling efter det engelske.

Paa den nordlige Kyst af Kornwall, mellem Tintagel og Bossiney, levede der for nogle Aar siden en gammel Mand, der ernærede sig ved at bjærge det Søgræs eller Tang, som Bølgerne kastede op mod Klipperne. Det er en stolt og mægtig Natur, som møder Øjet i denne Del af England, ihvorvel Klippeegnen maaske staar tilbage i Skjønhed for Irlands Vestkyst og enkelte Steder i Wales og Skotland. Havet ruller larmende mod de høje Klipper, der i uregelmæssige Formationer bedække Kysten, og fra Strandbredden løber snevre Stier ind i Bjærgplateauet, i hvilket der hist og her har dannet sig naturlige Huler og Grotter.

Næsten ved Randen af Havet, der paa dette Sted danner en lille Fjord eller Vig, stod det Hus, hvori den gamle Malachi Trenglos, eller gamle Glos, som Folk plejede at kalde ham, boede. Han havde dog ikke bygget sin Hytte paa Sandet, men Klipperne selv tjente ham til Plads for hans Bolig. I en af Naturen dannet Kløft, hvortil der fra Strandbredden førte en Opgang, frembragt af Klippens Ujævnheder, stod hans tarvelige Residens, der i Flodtiden næsten beskylledes af de taarnhøje Bølger. Gamle Glos havde i tidligere Dage selv slæbt det Bytte hjem, som han møjsommelig frarev Havet, og med sin Kurv fuld af Tang, hvilket han senere solgte som Gjødning til Omegnens Landboere, havde han i mange Aar tilbagelagt den besværlige Vej fra Stranden op ad Klippen til sit Hus. Da han blev ældre og svagere, formaaede han ikke længer at udføre et saa haardt Arbejde, og han skaffede sig derfor et Æsel, som han afrettede til at hjælpe ham med Transporten af de med Tang fyldte Kurve. Han havde bygget et Skur til Æslet lige ved Siden af sin egen Bolig, og denne var ikke meget rummeligere end hans firbenede Kammerats Opholdssted.

Efter som Aarene forløb, blev gamle Glos dog mere svag og kraftesløs, og han begyndte at trænge til en virksommere Bistand end den, som Æslet kunde yde ham. Det var derfor en stor Lykke for ham, at Forsynet havde givet ham en saadan Hjælp, der gjorde det muligt for ham at beholde sin Uafhængighed paa Klipperne i Steden for at skulle være nødsaget til at falde Fattighuset til Byrde.

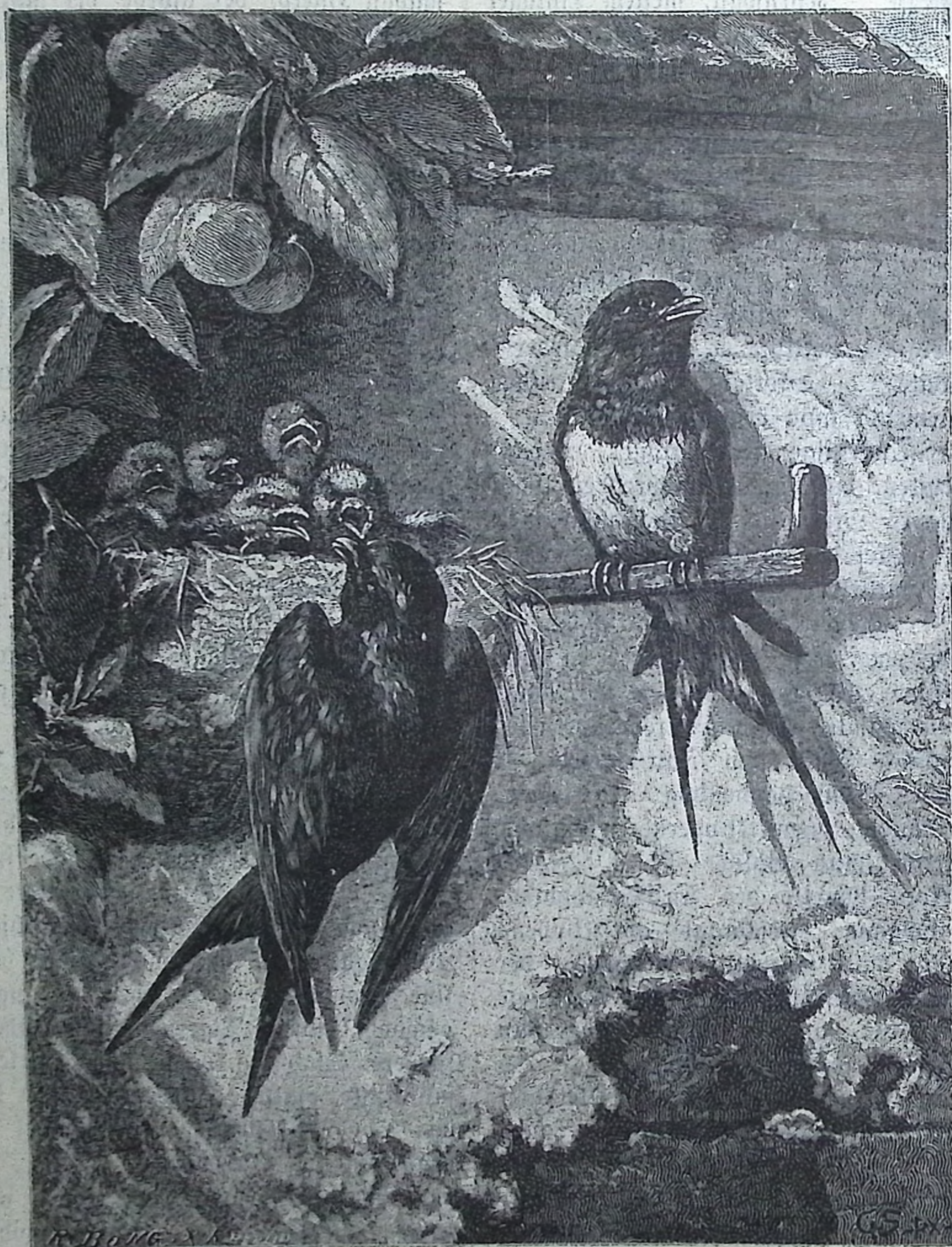
Paa den Tid, vor Historie begynder, havde gamle Glos ikke været nede af Klippen i næsten et halvt Aar; han havde kun taget mod de Penge, som Bønderne bragte ham for Tangen, og af og til givet sit Æsel det daglige Foder; alt det øvrige Arbejde ved hans strænge Næringsvej var blevet besørget af hans Sønnedatter, der efter sine Forældres Død var taget hen til Bedstefaderen.

Mally Trenglos var kjendt af alle Forpagterne paa Kysten og af alle Smaahandlerne i den nærliggende By, Camelford. Hun var en vild udseende Skabning, hvis flagrende, kulsorte Haar, mørke, underlig funklende Øjne og spinkle Figur næsten gav hende Udseende af at være et underjordisk Væsen. Hun havde smaa Hænder og var lille af Vært, men Folk sagde, at hun havde vidunderlige Kræfter, og man vidste, at hun arbejdede baade Dag og Nat uden at blive træt. Hendes Alder var Gjenstand for højst forskjellige Meninger, i det nogle sagde, at hun var tolv, andre, at hun var fem og tyve Aar gammel. Sandheden var imidlertid, at Mally Trenglos lige havde fyldt sit tyvende Aar. De gamle Folk, der kjendte hende, kaldte hende en god Pige, fordi hun hjalp sin gamle Bedstefader, men hun havde ingen bekjendte blandt sine jævnaldrende; thi der var ingen, som vilde omgaas hende. Pigerne kaldte hende en ondsindet, forhexet Skabning, og de unge Karle lo ad hendes fantastiske, pjaltede Klædedragt, som hun bar baade paa Søn- og Hverdage, og hvortil der manglede baade Sko og Strømper.

Mally Trenglos havde aldrig vovet at besøge Kirken om Søndagen; thi hun havde lagt Mærke til, at de andre Folk altid havde bedre Klæder paa denne Dag, og hun troede derfor, at det var en nødvendig Betingelse at have en Søndagsdragt for at kunne gaa i Kirke. En Dag tog hun dog Mod til sig og besluttede at gaa op til Præsten for at tale med ham om denne Sag, thi den gode Mand havde ofte med Strænghed foreholdt hende det urigtige i, at hun ikke med den øvrige Menighed deltog i Gudstjenesten, men hun havde aldrig rigtig kunnet faa over sine Læber at fortælle ham den sande Aarsag dertil. Nu skulde det imidlertid frem,

og Præsten fik da at vide, at Mally havde intet Søndagstøj og derfor troede, at hun var udelukket fra Kirken. Han forklarede hende, at hun var velkommen i Guds Hus uden Hensyn til, hvad Dragt op under sig og det lange sorte Haar hængende ned over Panden.

Det vil være vanskeligt at afgjøre, om det var sand Gudsfrygt eller snarere Trods for at vise

Sulte Smaafolk. (Se Side 431).

hun bar, og Mally tog ham derfor paa Ordet og mødte den næste Søndag i Kirken, hvor hun satte sig paa en lav Sten ved Døren, og denne Plads beholdt hun hver Gang, hun kom i Kirke, og sad der i sit stribede Skjørt med de bare Fødder trukne Folkene, at hun ikke brød sig en Døjt om dem, der bevægede Mally til at gaa i Kirke; thi hun lod ikke til at bryde sig om Præstens Tale, og naar Bønderne gik forbi hende fra Kirken og saa med et halvt medlidende, halvt spottende Blik paa den

underlige Pige, tilkastede hun dem et dristigt, hadefuldt Blik, der just ikke var skikket til at skaffe hende af med Tilnavnet „den lille Hex".

En Dag havde Præsten begivet sig over til gamle Glos, som ikke mere formaaede at forlade sin Bolig paa Klippen, for at tale med ham om Mally og spørge, om ikke den gamle var i Stand til at sørge lidt bedre for Pigens Klæder; thi Folk sagde nemlig, at gamle Glos ikke var saa fattig, som han gjærne vilde have, at Folk skulde tro. Det var imidlertid en farlig Sag, som den godhjærtede Præst havde taget sig af; gamle

Ehrenbreitstein ved Koblenz. (Se Side 432).

Glos vilde nemlig intet høre herom og fór saa forbitret op, da Præsten nævnede Penge, at denne ansaa det for klogest at opgive sin venlige Hensigt. Følgen heraf var, at Mally bestandig blev siddende

paa Stenen ved Kirkedøren, iført sit forrevne Skjørt og uden Strømper paa Benene.

Hvor meget man end havde at udsætte paa Mally og hendes trodsige og underlige Væsen, maatte man dog erkjende, at hun var en flittig Pige; thi hun forsynede sin Bedstefaders Skur med saa meget Tang, som han nogen Sinde før i sin kraftigste Alder havde kunnet sælge til Bønderne. Man saa hende tit sent ud paa Aftenen, naar Maanen var oppe, og den kastede en forunderlig magisk Glans hen over Havet og Klippen, staa ude paa Stenene ved Stranden og trække Søgræsset i Land, hvor det den næste Morgen dannede en saa anseelig Bunke, at man maatte forundre sig over, at det var en lille, spinkel Piges Arbejde. Men hun havde vel ogsaa Havfruerne og Troldene til Hjælp, sagde de unge Karle og Piger, som var fjendske paa hende. Og Mally svarede dem saa kort og vredt, at de just ikke heller kunde fatte den allerbedste Mening om hende.

Mally havde dog i lang Tid udført sit Arbejde uforstyrret, men nu lod det til, at Skæbnen ret havde besluttet at ødelægge hende. En af de nær boende Forpagtere havde nemlig fundet paa at sende sin Søn, den unge Barty Gunliff, ned til Stranden for ligesom gamle Glos at bjærge Tangen, hvilken han da fik meget billigere, end naar han skulde kjøbe den af denne.

Den første Dag, da Barty var kommen ned til Stranden for at udføre sit Arbejde, havde Mally set paa ham med forundrede Øjne og ikke kunnet forstaa, hvad dette skulde betyde. Hun havde sat sig den Tanke saa fast i Hovedet, at denne Del af Fjorden, hvor Søgræsset flød rigeligere ind end noget andet Sted, tilhørte hendes Bedstefader, og ethvert fremmed Indgreb i disse hendes Rettigheder betragtede hun som et Rov af, hvad der tilhørte hende. Der var ganske vist langt mere Tang, end hun formaaede at bjærge, og den næste Dag havde Vinden og Havet i Reglen taget en stor Del af det Bytte tilbage, som hun havde erhvervet den foregaaende Dag, men lige meget, dette var hendes Ejendom, og ingen maatte røre den.

Den første Dag havde Mally dog ingen Ting sagt til den unge Barty, men Dagen efter gik hun op til Prokuratoren, som boede i Byen, og klagede over, hvad der var sket, samt bad ham skaffe hende hendes Ret ubeskaaren. Det nyttede ikke, at Manden forklarede hende, at Stranden og Havet tilhørte lige saa godt den ene som den anden; Mally sagde, at hun blev bestjaalen, og da Prokuratoren erklærede, at han ikke kunde hjælpe hende, forlod hun ham med vredefunklende Blikke.

Da Mally den Aften kom hjem til sin Bedstefader, var hun ikke mild i Sindet, og hun svor, at hun ved første Lejlighed skulde slaa den unge Bartys Ponny ihjel, for at den ikke skulde blive ved at hjælpe til at røve hendes Søgræs og Tang.

Gamle Glos opmuntrede dog ikke sin Sønnedatter i en saa farlig Beslutning; det vilde ikke være behageligt hverken for ham eller Mally, om hun blev sat i Fængsel for at have dræbt Ponnyen; men Mally sagde, at hun brød sig hverken om Fængsel eller Straf; hun vilde ikke taale, at man plyndrede hende og hendes gamle Bedstefader.

Forpagter Gunliffs Ejendom laa tæt ved Landsbyen Tintagel og omtrent en Fjerdingvej fra Fjorden. Han var just ikke nogen rig Mand, og det var derfor ikke saa underligt, at han fandt det lidt haardt, da den Del af Stranden, hvor Tangen laa saa bekvemt for ham, var i hans umiddelbare Nærhed, at det ved Mally Trenglos's Halstarrighed skulde forbydes ham at benytte det Produkt, som han havde Brug for til sin Gaards Drift, og som lige saa godt tilhørte ham som hende.

„Der er Tang andre Steder ved Stranden, som du kan tage," havde hun sagt den næste Dag, da hun atter traf Forpagterens Søn.

Men det vilde Barty ikke gaa ind paa. Han forklarede hende imidlertid, at han ikke vilde tage den Tang, som laa nærmest ved Haanden, og han skulde nok sørge for ikke at staa hende i Vejen.

„Jeg er større og stærkere end du, Mally," sagde Barty til hende, „og jeg vil springe ud paa de yderste Klippestykker, hvor du ikke gaar ud."

Mally saa foragtelig paa ham og forsikrede, at hun turde gaa saa langt ud for at bjærge Tangen, som han ikke turde vove sig. Hun gjentog derpaa sin Trusel, at ville dræbe hans Ponny, og sendte ham et trodsigt og hadefuldt Blik.

Den unge Forpagter lo ad hendes Vrede og sagde, at hun var et Uhyre, en afskylig Søtrold.

„Søtrold!" gjentog Mally med gnistrende Blik. „Jeg vil hellere være en Søtrold end en Mand som du, der ikke skammer sig for at plyndre en stakkels Pige og en gammel Mand. Men du er ikke værd at kaldes for en Mand, du er en Stymper, Barty Gunliff!"

Deri havde Mally dog ikke Ret. Barty var en saa kjøn Fyr, som nogen Pige kunde ønske sig. Han var en høj og stærkt bygget Knøs med smukke blaa Øjne og brunt, krøllet Haar, og skjønt hans Fader var en af de mindre velhavende Forpagtere, var der dog ikke mange af Egnens Piger, som ikke med Glæde vilde have givet ham sin Haand og sit Hjærte. Den unge Barty var godt lidt af alle, som kjendte ham, og det var kun Mally, den lille Hex, der hadede og afskyede ham.

Det var ikke Bartys Hensigt at ville bestjæle

en ung Pige og hendes gamle Bedstefader. Men Stranden var lige saa vel hans som hendes, og hun var en lille Trold, som havde godt af at lære Høflighed mod Folk. Dersom Mally vilde tale venlig og høflig til ham, naar de atter mødtes der nede, skulde han gjærne bede sin Fader om at give Mallys Bedstefader en lille Afgift, fordi han benyttede Fjorden.

Men Mally vilde hellere styrte sig fra Klippen ud i Havet end sige Barty et eneste venligt Ord.

„Jeg hader dig, Barty," sagde hun til ham.

„Hvorfor Mally," svarede han. „Jeg vil jo hverken gjøre dig eller din Bedstefader Fortræd. Havet er frit for os alle."

„Det er ogsaa den blaa Himmel over vore Hoveder," svarede Mally, „men du kan dog godt forbyde mig at gaa op paa Taget af din Faders Lade og betragte den der fra. Men du kjender intet til Retfærdighed; du glæder dig over at fortrædige en gammel, svag Mand som Bedstefader."

Mally stod oppe paa Klippen med sin Hage, som hun brugte til Bjærgningen af Tangen, og saa harmfuldt paa Barty Gunliff, der befandt sig længere nede mellem Klipperne.

„Jeg har sagt dig, Mally, at jeg ikke vil gjøre eder noget ondt, og dersom du vil, kan vi endda blive gode Venner."

„Ven med dig!" udbrød Mally. „Aldrig! Gaa bort fra os. Hvorfor tager du de Sten? Du maa ikke røre dem, de tilhører Bedstefader."

Og Mally gjorde i sin Vrede Mine til at styrte hen mod Barty, som var i Færd med at læsse nogle Sten paa sin Ponny.

„Lad ham være," raabte gamle Glos, som sad oppe ved Hytten og rolig havde betragtet de unge Menneskers Strid. „Gud straffer ham nok; han vil drukne en Dag, naar han kommer her, og Vinden blæser Havet op mod Klipperne."

„Ja, lad ham drukne!" raabte Mally i sin Vrede. „Dersom jeg saa ham i det store Hul hist mellem Klipperne, og Søen brød ind over ham, vilde jeg ikke røre en Haand for at frelse hans Liv!"

„Jo vist vilde du det, Mally," raabte Barty til hende. „Du vilde fiske mig op med din Baadshage, som om jeg var en stor Bunke Tang."

Mally vendte sig forbitret fra ham og gik ind i Hytten for at gjøre sig færdig til at gaa ud til sit Arbejde. Hun havde aldrig før afskyet Barty højere end i dette Øjeblik. — — —

Det var en Eftermiddag i April Maaned. En haard Nordvestſtorm havde blæst lige fra om Morgenen, og af og til faldt der tætte Regnbyger. Taagen laa tyk over Klipperne, og Mally vidste, at dette Vejr vilde føre Tangen i store Bunker op paa Strandbredden. Det gjaldt om at benytte sig af Øjeblikket, thi henad Aften vilde der indtræde Højvande, og var Tangen ikke samlet til den Tid, vilde Havet atter rive den bort med sig.

Da Mally med sine bare Fødder og den store Baadshage i Haanden kom ned til Stranden, saa hun strax Bartys Ponny, som stod taalmodig paa Sandet, og hun følte en inderlig Lyst til at give den et dræbende Slag. Den unge Barty befandt sig længere ude paa Klippestykkerne, thi han havde lovet sig selv ikke at ville arbejde paa de Steder, hvor Mally plejede at staa.

Nu og da faldt der et heftigt Regnskyl, og skjønt det endnu var temmelig lyst, var Himlen dog bedækket med kulsorte Skyer. Bølgerne brød høje og skumklædte ind over det gule Sand ved Strandbredden og fuldendte den vilde Naturscenes ejendommelige Karakter.

Men hverken Mally eller Barty tænkte paa den dem omgivende mægtige Natur. De tænkte næppe heller paa den Fordel, som de vilde høste af deres strænge Arbejde. Barty tænkte kun paa at gaa saa langt ud, at han ikke generede Mally, og denne havde kun Tanke for at vise Barty, at hun ikke frygtede for at vove sig lige saa langt som han, og hun gik derfor længere og længere ud paa Klippestykkerne.

Mally havde i flere Retninger Fordelen for Barty, thi skjønt denne var ældre og kraftigere, havde Mally dog mere Øvelse; hun kjendte hver Sten ved Stranden og vidste, hvor vidt den vilde yde hende sikkert Fodfæste. Hun kjendte Havet og Klipperne saa godt som sin Bedstefaders Hytte, og hun bevægede sig mellem dem som mellem gode Venner. Barty var en modig og dristig Knøs, men han kunde ikke som Mally springe om paa Klipperne, der paa dette Sted var ham næsten ubekjendte.

(Sluttes.)

Sultne Smaafolk.

Oppe under Tagskjæget, hvor Kirsebærtræet skygger hen over Muren, har den fjerede Familie opslaaet sit Kvarter. Reden er min Tro lun nok, og Solskin og frisk Luft er der ingen Mangel paa; men hvor dejlig begge de Dele end er, saa fylder de dog saa Pokkers lidt i Maven — selv paa en Svaleunge. Mutter har lige været ude paa en Expedition i Omegnen; men det tørre Vejrlig lader til at have gjort det rent af med Regnormene og det andet Smaakryb, og det er kun smaat med Udbyttet. Nu er hun nys kommen hjem, fløjet lige klods hen til Reden, hvorfra fem sultne Smaafolk stikker deres aabne Næb hen for at blive mættede,

og alt, hvad hun har med, er den Smule Flue, hun holder i sit eget Næb, og hvad skal den forslaa til de fem forsultne Unger! — Svalefa'er har sat sig til Ro paa Tværbjælken. Han synes med fornem Overlegenhed at vende Hovedet bort fra den Familiescene, der foregaar i hans umiddelbare Nærhed. Svalefa'er spekulerer maaske i et større Foretagende, paa et blodigt Angreb paa en eller anden, maaske endnu usynlig Insektsværm, og saa skal I alle sammen faa nok at spise, I smaa sultne Stakler, men foreløbig maa I lade Fatter have Ro paa sin Pind; I maa se at komme ud af det, saa godt I kan, med eders tomme Maver og den sparsomme Frokost, som jer brave Mo'er bringer jer.

Fæstningen Ehrenbreitstein.

Oven for den lille By Ehrenbreitstein paa den højre Rhinbred hæver sig paa en stejl, 174 Meter høj Klippe Fæstningen Ehrenbreitstein, der i Forbindelse med de paa den modsatte Side, ved Koblenz beliggende Værker danner en af vor Tids stærkeste Fæstninger. Der gaar Sagn om, at dette i militær Henseende saa vigtige Punkt skal have været befæstet allerede af Romerne. Borgen Ehrenbreitstein skal derhos alt i Aaret 636 af Frankerkongen Dagobert være skænket til Bispedømmet Trier, og sikkert er det i alt Fald, at Kejser Henrik den anden i Aaret 1018 stadfæstede denne Besiddelse. Mange historiske og krigerske Minder knytter sig til Ehrenbreitstein. I Aarene 1759—62 holdtes Fæstningen besat af Franskmændene, der atter blokerede den i 1795, derpaa igjen i 1796 og 1797, indtil de endelig i Januar 1799 efter ti Maaneders Belejring tvang den til Overgivelse. I Følge Freden i Luneville 1801 blev Fæstningen sløjfet af Franskmændene. Efter Wiener-Kongressen kom Ehrenbreitstein ind under Preussen, og efter Napoleons Fald blev der blandt de øvrige Fredsbetingelser paalagt Frankrig en Krigsskat af 15 Millioner Franks til Fæstningens Gjenopførelse. Bygningen paabegyndtes 1816 under Ledelse af General Alster og havde 10 Aar senere naaet en mesterlig Fuldendelse, der kostede 8 Millioner Thaler.

Som man vil kunne se af omstaaende Billede, frembyder Ehrenbreitstein en henrivende Udsigt over Rhin- og Moseldalen. Ved en Skibsbro og efter 1864 tillige ved en storartet Jærnbanebro er den lille By Ehrenbreitstein forbunden med Staden Koblenz.

Danske Digtere.

Henrik Hertz:

„Den danske Soldat".

Slaget var endt. Paa den aabne Mark,
der nylig gjenlød af Kampen,
hørte man kun et Gisp, et Drøn
og en herreløs Hestes Trampen.

Aftenen sænkte sig, ej dens Ro,
thi Krigens blodige Vildhed
maled endnu sine haarde Træk
i Nattens ustadige Stilhed.

En Sønderjyde fra Flensborg stod
midt paa den vilde Slette.
Han holdt ved Tømmen sin Høvedsmands Hest —
Gud ved, de var begge trætte.

Et godt Stykke Karl, en tapper Soldat
af et muntert, frimodigt Hjærte,
Plads for sig selv og ingen for nær,
det var alt, hvad hans Hu begjærte.

Han kasted Øjet paa Valpladsen hen,
paa de saarede, paa de døde;
mangen, der nys var favr og fin,
maatte jammerlig Livet forbløde.

„Jeg takker min Gud, jeg slap saa godt;
jeg ser, mig Lykken har føjet.
Plaged mig ej en ulidelig Tørst,
saa var jeg af Hjærtet fornøjet."

Han saa omkring sig. „Havde jeg nu,
Heden og Tørsten at lindre,
et eneste Krus af vort Flensborger-Øl!
— Men jeg faar vel nøjes med mindre."

Han fik da til sidst — Gud vide, hvordan —
en Flaske med Øl, men sukked:
„Svenskerens Øl er lovlig tyndt;
lad gaa! naar kun Tørsten er slukket!"

Begjærlig satte han Flaskens Hals
til Munden, lænet tilbage —
da trængte med et til hans Øre hen
en Bøn og en vaandefuld Klage.

Han saa til Siden. En svensk Dragon,
strakt hen i Sandet, han skued;
Benet var ynkelig skudt ham fra. —
Ved at se det Soldaten grued.

„Giv mig en Drik at lædske min Tørst!"
Saa vaandede sig den arme.
„Tag," raabte Soldaten, „tag det alt!
Her maa jo en Sten sig forbarme."

Og han bøjed sig til den saarede ned
og holdt ham Flasken til Munden.
Drik, Kammerat! Det er vel dig undt.
Hvor gaar det? Smerter dig Vunden?

„Din Stakkel! Du trækker kun tungt dit Vejr;
kom, lad mig løsne din Trøje."
Men Svenskeren stirrer paa ham saa stift
med et ondt, et hævngjerrigt Øje.

Og da han ser sin Fjende saa nær,
da betager ham Had og Smerte,
og han griber Pistolen og trykker løs
mod Soldatens medlidende Hjærte.

Men Forsynet ynkedes mildt over ham,
der ynktes ved andres Kvide;
og Sønderjyden stod holden og hel,
og Kuglen gled af fra hans Side.

Den ærlige Svend forbløffet fór op:
„Din Kjæltring! Du vil mig forraske?"
Men da hun nu mærked, han var i Behold,
saa greb han atter sin Flaske.

Og han stilled sig rolig hen paa sin Post
og læned sig op til Hesten,
tømte saa Flasken til Halvten ud
og rakte Svenskeren Resten.

Han bøjed sig atter og lo saa smaat:
„Det skal være din Straf, at vi dele;
havde du holdt dig i Skindet smukt,
saa kunde du drukket det hele."

— Det var den Hævn, han nøjedes med,
efter hvad Sagnet os melder.
En Dannemands Hjærte slaar dobbelt frit,
naar Krøniken sligt fortæller.

Den danske Konge erfór hin Daad.
Soldaten han flux lod kalde,
og glad til Mode med kongelig Gunst
han talede højt for alle:

„Dit Hjærte, min Søn, er adelig født;
til at adles det ikke trænger.
Kun for at binde dig end mere fast,
Guldkjæden jeg om dig hænger.

„Og til Erindring, at nys din Hu
for Medynk og Højmod stod aaben,
du bære herefter adeligt Skjold
med en halvfuld Flaske til Vaaben!"

— Saa lyder Sagnet. I Flensborg By
Soldatens Afkom mon være
og holder den simple, trofaste Svend,
deres Stamfader højt i Ære.

NY BØGER.

Abraham Lincolns Liv og Gjerning af **H. Rasmussen**, med Lincolns Portræt, (**V. Thaning & Appels** Boghandel). Abraham Lincoln er en saa almen interessant, historisk Skikkelse baade ved den Rolle, han har spillet i Verdenshistorien, og ved sin skarpt udprægede, fremragende Personlighed, at en samlet Fremstilling af hans Liv og Gjerning altid vil have Krav paa Interesse. I den foreliggende Bog gives der et godt, samlet Billede af den store amerikanske Præsident, og man følger med Interesse Udviklingen saa vel af hans egen Personlighed som de Begivenheder, hvori han tog saa indgribende Del. I Slutningen af Bogen findes en Række Anekdoter, der tjener heldig til at fuldstændiggjøre Billedet af Lincoln, saaledes som det staar for den almindelige Bevidsthed. Materialet er aabenbart samlet med ikke ringe Flid og Omhu og giver da ogsaa i det hele en livlig og fyldig Fremstilling. Vi vil ikke mindst anbefale denne Bog til Sogne- og Folkebiblioteker, hvor den særlig fortjener at finde Plads.

Kong Frederik den syvendes Regering, et Bidrag til den danske Stats Historie fra 1848—1863, ved Dr. **Alex. Thorsøe**. 3die Hæfte er udkommet. (**Gyldendalske Boghandels Forlag**).

Kirkelig Forening for Indre Mission i Kjøbenhavn, Beretning om Virksomheden i 1881, udgiven af Bestyrelsen. Beretningen indeholder tillige Meddelelser om „Magdalenehjemmet".

Praktiske Smaavink.

— Det sker ofte, at Træfrugter ikke lykkes, fordi Knopperne paa solbeskinnede Træer drives for tidlig frem og saa ødelægges ved sen Nattefrost. I Februar eller Marts, naar Jorden endnu er fast frossen, lægger man derfor et tykt Lag frossen Gjødning eller Is og Sne omkring Frugttræerne. Med denne Bedækning tøer Jorden langsommere op, og derfor tilfører Rødderne ikke Træet nogen Næring, hvorved atter Knoppernes Drivning holdes tilbage. Naar den Tid kommer, da man ikke mere behøver at frygte Frosten, tager man denne Bedækning bort.

— Som bekjendt, indtræffer der ofte meget kolde Nætter med Frost sent paa Efteraaret og tidlig paa Foraaret, hvilket i høj Grad skader Grøntsagerne. En engelsk Landmand har, som han skriver til et Landmandsblad, fundet et sikkert Middel herimod. Naar han formoder, at der er eller har været Frost paa Planterne, dypper han dem af dem med Vand, som er mest udsatte for at tage Skade af Frosten, men det maa ske om Morgenen, før Solen er staaet op. Ved dette simple, billige og ikke besværlige Middel har han altid kunnet afværge Frostens ødelæggende Virkninger.

— Det er meget nyttigt at lære Børn at synge, i det denne Øvelse, naar den ledes paa rette Maade, er et af de bedste Midler til at styrke Lungerne. Mange Mennesker med et mangelfuldt Aandedræt har ved at synge og trænere Stemmen forøget Aandedrætsorganernes Virkekraft i betydelig Grad.

Blot til Lyst.

— En Kjøbmand, der anbefalede et Stykke Silketøj til en Dame, sagde bl. a.: „Det vil kunne vare evig, Frue, og bag efter kan De meget godt bruge det til Underskjørt."

— Lette Vine frembringer undertiden et tungt Hoved.

— Kan De skrive Samtykke med to Bogstaver? — J—a.

— Hvorfor kan en klog Mand sammenlignes med en Knappenaal? — Fordi hans Hoved afholder ham fra at gaa for vidt.

Ved en Bortlodning af Husdyr siger Opraaberen: „Nr. 87, et fedt Svin." — En tyk Kone holder sit Nummer i Vejret, i det hun glad udbryder: „Det er mig."

— I Boston er der blevet oprettet et Selskab til gjensidig Beskyttelse mod Svigermødre.

— Sangeren W . . . ., der for Tiden gjør megen Lykke i Amerika, har faaet saa mange Anmodninger fra Damer om en Lok af hans Haar til Erindring, at han har maattet klippe en prægtig sort Newfoundlænderhund helt ind til Skindet for at kunne tilfredsstille dem alle.

— „De holder vist ikke af Børn, som græde," ytrede en Moder til en Herre, der var i Besøg, i det hun søgte at berolige Barnet. — „Jo, jeg holder meget af Børn, naar de skriger, thi saa har jeg bemærket, at man fører dem ud af Værelset."

— En gnaven Pebersvend mener, at naar Damerne ikke skærer sig selv midt over ved, at de snører sig saa stærkt, er Grunden den, at de snører sig om Hjærtet, og det er saa haardt, at det ikke kan tage nogen Skade deraf.

— Der fortælles om en Dame, som er meget gjerrig, at hun en Gang i Kirken blev i den Grad paavirket af en Prædiken om Barmhjærtighed, at hun laante en Krone af sin Naboerske og lagde den i — sin egen Lomme.

— Entreprenøren for en Fest i Illinois havde udfundet en billig Maade at vise sig liberal paa; han udsatte nemlig en Præmie, bestaaende i et Guldubr, for den ældste Frøken, der deltog i Ballet. Der meldte sig selvfølgelig ingen.

Tankekorn.

— Vor Fornuft er mangen Gang stærk nok til at fatte en meget dydig Beslutning, men den formaar kun sjælden at udføre den.

— Det er lettere at forstille sig end at beherske sig.

— Den Mand besidder megen Sindsro, som hverken agter paa Menneskenes Ros eller Dadel.

— En slet Handling piner os ikke i det Øjeblik, vi begaar den, men langt mere senere, naar vi mindes den, thi Mindet udslettes aldrig.

— Maadehold er et Træ, hvis Rod er Tilfredshed, og hvis Frugter er Ro.

— Man har opdaget mange Veje til Lykken, men alle er dog enige om, at ingen af dem er saa tiltalende som den at elske og blive gjenelsket.

— Ros gjør en klog Mand beskeden, en Taabe arrogant.

— Hvad er det, man ofte finder, hvor det ikke er? — Fejl.

Gaadefabrik.

Firkantet Nød.

Af 2 A, 2 E, 2 V, 1 N, 1 R og 1 B dannes 3 Ord, som skrevne under hverandre giver Opløsningen paa følgende Gaade:

Det første er et dyrt Produkt,
hvoraf man laver meget smukt.
Strax andet vækker Latteren,
hvor det i Verden sendes hen.
Og sidste hjælper ofte, naar
i Verden en lidt skjævt det gaar.

Snut.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne læste fra oven ned efter, og Endebogstaverne, læste fra neden op efter, danner Navnet paa en berømt dansk Videnskabsmand i det 16de Aarhundrede:

1. Flod i Tyskland.
2. By i England.
2. By i Spanien.
4. By i Norge.
5. Flod i Asien.

Genierne fra Bogladen.

Rebus.

1. 10. D = Aar.

De to Venner fra H.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nr. 30 (Søndag den 23. Juli):

Karade: Øl (Søl, Møl, Smøl).

Geografisk Gaade: Bach — Gade (Boulogne, Angermanland, Corsica, Haag).

Rebus: Verdens Undergang.

Gaade i Nr. 30, løst af C. Wgg.

Gaade i Nr. 29, løst af „Genierne fra Bogladen".

Rebus i Nr. 29, løst af C. Wgg. „Genierne fra Bogladen".

Rebus i Nr. 28, løst af Snut.

Brevvexling.

„Genierne fra Bogladen". Jo, men blot lidt Taalmodighed.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. FRISTRUP

6. Aargang. Søndagen den 6. August 1882. Nr. 32.

Gurre. (Se Side 445).

Napoleon den førstes Hofskomager.

Efter Schmidt-Weißenfels ved A. Th. J.

Da General Bonaparte var bleven Kejser Napoleon, fik han sit Skotøj syet hos en Skomager, som den Gang var i Mode, Polakken Sakoski i Paris. Kun yderst sjælden gik Napoleon hjemme med Sko og Silkestrømper; som oftest var han allerede tidlig om Morgenen i Støvlerne og blev i dem, indtil han gik i Seng. Da han brugte de bekjendte „Kanonstøvler“ med stive Læderskafter op til Knæerne, maatte de være tætsluttende i Foden og dog saa bekvemme, at de ikke paa nogen Maade irriterede deres Bærer. Sakoski var ikke lidet stolt af aldrig i mindste Maade at have vakt Kejserens Mishag i den Retning og selv ved splinterny Støvler efter nyeste Model at have sparet sin fornemme Kunde for de Lidelser, som andre dødelige i Almindelighed godvillig underkaste sig, i det de, som Ofre for deres Skomagers privilegerede Tyranni, selv er taabelige nok til at mene, at de med deres egne Fødder maa blokke Støvlerne ud, inden disse kan være bekvemme til Brug. Sakoski gik derimod ud fra den Grundsætning, at Støvlen skal passe nøje til Foden og lige saa lidt genere den som Handsken Haanden.

Denne Dygtighed indbragte Sakoski lige saa megen Berømmelse paa hans særlige Omraade, som Napoleon erhvervede sig paa sit. Naar „den lille Korporal“ under Forhandlinger med de ypperste Diplomater eller vel endog med legitime evropæiske Herskere harmfuld stampede med Foden i Gulvet, sagde Sakoski, saasnart han erfarede noget om det, at den eller den Fred var bleven sluttet med hans Støvler, og naar Feltherren atter havde vundet et stort Slag, roste Mesteren sig af, at det var ham, der havde leveret Støvlerne til det.

Det følger af sig selv, at en saa fremragende og anset Skomager som Sakoski blev en rig Mand. Fra sin Forbindelse med Kejserhoffet vidste han, at Napoleon satte Pris paa, at de, som ved ham var komne til Rigdom og Anseelse, ved Fester og Luxus bragte Penge ud mellem Folk og bidrog til at sprede Glans over det parisiske Selskabsliv. Allerede Bevidstheden om derved at gjøre sin kejserlige Kunde til Pas vilde have været tilstrækkelig til at lade Sakoski føre et stort Hus; men ogsaa hans egen Tilbøjelighed drev ham til det. Ikke fordi han, som saa mange af den lunefulde Lykkes Skjødebørn, var særlig tilbøjelig til Vellevnet, men fordi han var en Ven af Selskabelighed, af de skjønne Kunster og de smaa, flotte Middagsgilder, ved hvilke Maden krydredes med berømte Mænds Vid og Lune. Snart spillede han paa den Vis den gavmilde Velynder, snart den elskværdige Vært, der var stolt af at have berømte Kunstnere eller Videnskabsmænd til Gjæst. Han var derfor ogsaa altid paa Jagt efter den Slags sjældne Fugle for at kunne faa Lejlighed til at pryde sine Saloner med dem.

Ved en Koncert, som den berømte Schneitzhöffer — det første Kejserriges Franz Lißt — havde givet, var Sakoski i den Grad bleven henrykt over hans Klaverspil, at han i sin Ærgjerrighed foreløbig kun higede efter at se Kunstneren i sit Hjem og lade ham producere sig for en udvalgt Kreds af Venner.

Da han fik at vide, at Schneitzhöffer var en mærkværdig Særling, der vanskelig vilde kunne formaas til at opfylde Hofskomagerens Ønske, blev han saa meget mere begjærlig efter at faa det opfyldt for saaledes at kunne fejre en fuldstændig Triumf. Han dristede sig til uden Omsvøb at indbyde Schneitzhöffer til Middag og blev glædelig overrasket ved ikke at møde en eneste af alle de Indvendinger, man havde spaaet ham.

Intet Menneske var lykkeligere end Sakoski. Alle sine Bekjendte fortalte han, at den udmærkede Klaverspiller vilde vise ham den Ære at spise hos ham og selvfølgelig — hvad Sakoski, efter at Indbydelsen var modtagen, ikke nærede mindste Tvivl om — lade sig høre hos ham.

Han gav Ordre til en usædvanlig fin Middag, indbød adskillige Kunstnere og Kunstvenner og forsikrede disse om, at Schneitzhöffer vilde sætte sig til at spille paa hans Klaver, saa snart han havde spist sig mæt.

De, der kjendte Særlingen, tvivlede vel herom; men Hofskomageren var urokkelig i sin Overbevisning og kunde heller ikke faa i sit Hoved, hvorfor Kunstneren ikke til Betaling for den gode Mad og Drikke skulde ville yde noget, der ikke i mindste Maade kunde være generende for hans Pengepung.

Den fastsatte Dag oprandt; Schneitzhöffer indfandt sig ganske rigtig hos Monsieur Sakoski, og det lille Selskab nød en lukullisk Middag.

Efter Bordet bad Værten sin berømte Gjæst

om et lille Foredrag paa det allerede aabnede Klaver. De tilstedeværende ventede med Spænding Kunstnerens Svar.

Til deres store Overraskelse rejste han sig uden at svare og satte sig ved Klaveret, medens Sakoski med et triumferende Blik betragtede Resten af sine Gjæster, der i andægtig Stilhed belavede sig paa at høre den store Kunstner.

Schneitzhöffer spillede et af sine mest berømte Numre; Selskabet tiljublede ham sit Bifald, medens Værten overdængede ham med Lovprisninger, i det han erklærede aldrig at have hørt noget saa mesterligt, hvorfor han heller ikke paa nogen Maade vilde kunne være i Stand til i Gjerning at vise sin Erkjendtlighed derfor.

„Maaske dog!" svarede Kunstneren ham med en alvorlig Mine.

„Og hvorledes da, Hr. Schneitzhöffer?" spurgte Skomageren hurtig og noget forbløffet over det uventede Svar, hans Komplimenter havde fremkaldt.

„Jeg indbyder Dem til Middag hos mig i Dag otte Dage, og De lover mig at komme, saa er den Sag klaret."

„Ja, hvorfor ikke? Jeg føler mig meget smigret ved Deres Indbydelse."

Dermed var Sagen afgjort.

Om Aftenen fortalte man allerede det passerede omkring i Kaffehusene og i de fine Kredse, og der var mange, som misundte Sakoski den Ære, der var bleven ham til Del, og som han selv ikke skattede ringere end den at være Kejserens og Marskallers Fodkunstner.

Den fastsatte Dag mødte en udvalgt Skare Kunstnere, blandt hvilke Sakoski var som en Spurv blandt Traner, til en udsøgt Dinér hos Schneitzhöffer. Skomageren var imidlertid vant til at omgaas disse Mennesker og befandt sig derfor meget vel i deres Selskab. Han passiarede med dem, morede sig med at lytte til de mangfoldige Udbrud af det mer eller mindre sprudlende Vid, der navnlig plejer at findes hos Musikere, og spiste som alle de andre med en velsignet Appetit. Maden var fortræffelig, ja overgik i flere Retninger den, Sakoski havde haft at byde paa, hvilket bidrog ikke lidet til at forøge hans Højagtelse for Kunstneren. Der var Overflod af Champagne, og den livlige Stemning steg til svulmende Livsglæde.

Sakoski havde ventet, at en saa glimrende Forsamling af Kunstnere paa Musikens og Sangens Omraade efter Bordet vilde fremkalde en fuldstændig Oversvømmelse af musikalske Udgydelser; han kunde nu ikke tænke sig Sagen paa anden Maade, end at Kunstnerne altid maatte have en moralsk Forpligtelse til at lade sig høre og beundre, hvad enten de nu var Gjæster hos ham eller han undtagelsesvis var Gjæst hos en af dem. Men til hans store Forundring skete intet sligt; ingen viste nogen Mine til at ville producere sig; alle opførte sig, som om Musik og Sang mindst af alt var deres Sag, og passiarede rask væk om alt muligt, kun ikke derom.

Dette ærgrede Hofskomageren i den Grad, at han besluttede selv at hidføre sit længselsfulde Haabs Opfyldelse ved at bede Schneitzhöffer om at lade sig høre. Men netop som han i den Hensigt rejste sig fra sin Plads og tog sit udkaarne Offer skarpt i Øjesyn, saa han ogsaa Schneitzhöffer rejse sig.

„Aha!" tænkte han. „Nu gaar det løs!" Og veltilfreds satte han sig atter til Ro.

Værten gik imidlertid ind i et Sideværelse, fra hvilket han et Øjeblik efter kom ud med et Par gamle Støvler i Haanden.

Med let forklarligt Mishag mærkede Sakoski, at man havde i Sinde at spille ham et Puds, og vilde i Begyndelsen følge Strudsens Exempel, i det han holdt Ansigtet bortvendt fra den Gjenstand, der var et Billede paa hans Livs Gjerning og nu i Klaverspillerens Hænder sandsynligvis skulde anvendes til Ydmygelse for ham. Han saa ikke, hvorledes Schneitzhöffer med et spydigt Smil nærmede sig ham; men han hørte, at han nærmede sig, og han skjælvede. Hvad han havde frygtet for, skete; thi hvad andet end ondskabsfuld Raadhed kunde vel lade Kunstneren stille de gamle Støvler foran ham paa Bordet?

Som paa Kommando indtraadte der en dyb Stilhed, da Støvlerne blev satte hen foran Sakoski. Han blev endnu siddende ubevægelig; det løb ham iskoldt ned ad Ryggen, og han følte Haarene rejse sig paa hans Hoved. Men Stilheden blev snart uudholdelig, og overbevist om, at alles Blikke var rettede mod ham, opbød Sakoski hele sin Aandsnærværelse og besluttede at gjøre gode Miner til slet Spil.

Som aldeles tilfældig saa han sig om og lod til at blive højlig forbavset ved at faa Øje paa Støvlerne foran sig og Schneitzhöffer med et snedigt Smil ved Siden af.

„Men, Hr. Schneitzhöffer," udbrød han med et saa utvungent Smil som muligt, „hvad skal jeg dog med dem her?"

„Ih, min kjære Hr. Sakoski, i Søndags bad De mig om at gjøre Musik efter Bordet; i Dag beder jeg Dem om at gjøre mine Støvler i Stand efter Bordet."

„Men det er dog ikke noget, der kan sættes i Lighed med hinanden. Hvad passer sig bedst i en Selskabssal: at spille Klaver eller at skomagerere?"

„Ja, det er, som enhver har Haandelag til."

„Jeg forstaar Dem," sagde Sakoski. „Den ene Venlighed er den anden værd, og den ene Haand vasker den anden. Men jeg befatter mig lige saa lidt som De med Lappearbejde og vil derfor sy Dem et Par ny Støvler, som skal kunne sikre Mester Sakoski et godt Vidnesbyrd og en glædelig Ihukommelse."

Endnu samme Aften løb Fortællingen om Schneitzhöffers Haan Byen rundt, og det var naturligvis især i de musikalske og kunstneriske Kredse, at den gjorde stor Lykke.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Maxim saa paa Bonden og hans Kone med oprigtig Deltagelse og kastede derpaa sine sidste Guldstykker paa Bordet.

„Gud beskytte eder, stakkels Folk," sagde han og aabnede Døren for atter at bortfjerne sig, men de taknemmelige Mennesker kastede sig for hans Fødder.

„Lille Fa'er, naadige Herre, hvem er du? Sig os dog, hvem du er, for at vi kan vide, for hvem vi skal opsende vore Bønner til Gud!"

„Bed ikke for mig," svarede Maxim, „men for Maljuta Skuratoff; og sig mig nu blot, om jeg har langt endnu til den Vej, der fører til Ræsan?"

„Men den er du jo netop paa, Herre! . . . Vi bor ved en Korsvej. Den dér, som fører lige ud, er Vejen til Murom, den til venstre gaar til Wladimir, og denne her til højre fører til Ræsan. Men vov dig ikke afsted nu, naadige Herre; det er ingen god Tid. Man træffer saa mange slette Mennesker under Vejs. Endnu i Gaar blev en hel Fragtvogn med Vin plyndret. Og desuden skal Tartarerne atter have vist sig. Overnat hos os, lille Fa'er, en Ulykke er snart sket!"

Men Maxim kunde ikke beslutte sig til at dvæle under et Tag, hvor man nylig havde forbandet hans Fader. Han vilde søge sig et andet Nattekvarter.

„Lille Fa'er!" raabte baade Manden og Konen efter ham, „vend om igjen; hør, hvad vi siger, naadige Herre! Vov dig ikke ved Nattetid ud paa denne Vej."

Men Maxim agtede ikke paa deres Advarsel; han red trøstig afsted.

Næppe havde han tilbagelagt en halv Mils Vej, før Bujan pludselig styrtede ind i et tæt Buskads og begyndte at gjø saa heftig og vedholdende, som om han havde opsporet en skjult Fjende. Det var forgæves, at Maxim kaldte paa ham. Bujan kastede sig ind i Buskadset, vendte tilbage med strittende Haar og styrtede paany ind det samme Sted.

Da Maxim ikke længer gad kalde paa Hunden, drog han sit Sværd og sprængte i Galop ind i Buskadset. I samme Øjeblik sprang flere Mænd løs paa ham med højt opløftede Knipler, og en grov Stemme raabte:

„Ned af Hesten med dig!"

„Der har du mit Svar," sagde Maxim og førte et kraftigt Hug mod den nærmeste af sine Fjender.

Røveren vaklede.

„Det var blot et lille Forskud," vedblev Maxim og vilde give ham endnu et Hug, men hans Sværd traf en anden Røvers Knippel og sønderbrødes.

„Ej, ej, se blot, hvor kostbart han er klædt! Det er en Opritsnik. Vi maa have ham levende i vor Magt!" raabte den samme grove Stemme som før.

„Ja vist, det er en Opritsnik," brummede en anden; „ham vil vi have vor Spas med sammen med vore Kammerater."

„Javel, Chlopko tænker altid paa at skaffe os en Smule Adspredelse."

Og dermed kastede de sig alle paa én Gang over Maxim og trak ham ned af Hesten.

Fire og tyvende Kapitel.

Røveropprøret.

Omtrent en halv Fjerdingvej fra det Sted, hvor Maxim var bleven overfaldet af Røverne, sad en Skare bevæbnede Mænd omkring et nylig aabnet Vinfad. Glas og Træbægere gik fra Haand til Haand. Nogle store, brændende Baal kastede deres Skær paa forvovne Ansigter, strittende Skjæg og brogede Dragter. Nogle af Selskabet kjender vi allerede: Andruschka, Waska og den rødhaarede Gadesanger, men gamle Fa'er Grib mangler i Kredsen. Røverne nævnte hyppig hans Navn, medens de tømte deres Glas og Bægere.

„Hm," mumlede en, „hvad mon man nu vil gjøre med vor gamle Grib?"

„Hvad man vil gjøre med ham?" svarede en anden; „det er da let nok at gjætte; man vil forære ham et Halsbaand og saa rimeligvis klynge ham lidt til Vejrs."

„Men den gamle Satan vil dog ikke forraade os; jeg er vis paa, at de ikke faar et levende Muk ud af ham."

„Nej, ikke et Muk, han er ingen Øretuder; og om de saa river ham i Stykker, vil han dog ikke forraade os!"

„Det gjør mig ondt for den gamle Graaskjæg. Men ogsaa Høvidsmanden er god nok. Ja, han er nu i Sikkerhed, men den anden har han ladet i Stikken."

„Hm, hvad er det for en Høvidsmand! Vilde en rigtig Høvidsmand maaske uden videre sætte sine Folks Liv paa Spil bare for saadan en Fyrstes Skyld?"

„Ja, men det lader nok til, at han staar paa en venskabelig Fod med Fyrsten. Se blot, hvor fortrolig de nu igjen sidder der henne og snakker med hinanden! Jeg vil ikke raade dig til at tale ondt om Fyrsten, naar Høvidsmanden hører derpaa; det kunde blive dig en slem Spas!"

„Naar Høvidsmanden hører det! Hæ, jeg vil sige ham lige i hans Øjne, at han ikke er nogen rigtig Høvidsmand. Nej, Grib — det var en Høvidsmand! Men han var den anden en Torn i Øjet, og derfor har Persten med Vilje ladet ham i Stikken."

„Hvad siger du, Kammerat, skulde han med Vilje have ført gamle Grib i Ulykke?"

Der gik en dæmpet Mumlen gjennem Røvernes Kreds.

„Ja vist, det er med velberaad Hu, at han har ført ham i Fordærvelse," sagde flere.

„Og hvad er det egentlig for en Fyrste?" spurgte en. „Hvorfor holder han ham tilbage her. Gjør Høvidsmanden maaske Regning paa Løsepenge?"

„Nej, om Løsepenge drejer det sig slet ikke," forklarede den rødhaarede Sanger. „Ser du, Fyrsten havde paadraget sig Czarens Unaade, og han var allerede saa godt som paa Vejen til Skafottet; men Fyrsten undflyede Czarens Vrede og søgte Tilflugt hos os. Nu vil han føre os til Alexandra-Sloboda; thi han ved, hvor Skatkammeret er. „Vi slaar Opritsnikerne ihjel", sagde han, „og saa deler vi Skatten"."

„Aha, altsaa derfor! Men hvorfor fører han os ikke derhen? Nu har vi allerede i tre Dage drevet omkring her til ingen Verdens Nytte."

„Han fører os ikke derhen af den simple Grund, at vor Høvidsmand er en gammel Kjærling."

„Sig ikke det; Persten er min Tro ingen gammel Kjærling."

„Saa er han noget endnu værre; saa gjør han sig lystig over os!"

„Og saa vil han vel plyndre Skatkammeret til sig selv alene uden at lade os faa en Døjt deraf," bemærkede en anden.

„Ja, ja, Persten vil naturligvis forraade os, ligesom han har forraadt gamle Grib!"

„Men det finder vi os ikke rolig i!"

„Og han vil heller ikke gjøre noget for at befri den gamle."

„Nu, vi kan vel hjælpe os uden ham. Vi trænger ikke til ham for at befri Fa'er Grib!"

„Og vi skal ogsaa nok finde Skatkammeret uden hans Hjælp; Fyrsten skal stille sig i Spidsen for os."

„Nu er det netop en heldig Stund; Czaren har begivet sig paa en Valfart til Susdal; næppe Halvdelen af Opritsnikerne er bleven tilbage i Alexandra-Sloboda."

„Saa vil vi paany stikke Byen i Brand!"

„Og ihjelslaa alle dem, som bor der!"

„Væk med Persten! Fyrsten skal være vor Anfører!"

„Ja, Fyrsten skal være vor Anfører! Fyrsten skal være vor Anfører!" lød det fra alle Sider.

Som en Torden rullede disse Ord fra den ene Gruppe til den anden; alle rejste sig op, drog afsted og omringede den Hytte, i hvilken Serebræny og Persten netop sad sammen i ivrig Samtale.

„Om du saa bliver nok saa rasende, Fyrste," sagde Høvidsmanden, „giver jeg dig dog ikke fri. Jeg har ikke friet dig ud af Fængslet, for at du atter skulde gaa hen og lægge Hovedet paa Blokken."

„Jeg er alene Herre over mit Hoved," svarede Fyrsten ærgerlig. „Hvad nytter det mig, at du har befriet mig, naar jeg dog skal holdes fangen her."

„Du glemmer, Fyrste, at den, der vinder Tid,

vinder alt. Czaren kan komme paa andre Tanker — han kan ogsaa ombytte denne Verden med den anden; ja, hvem ved alt, hvad der kan ske. Er først Faren overstaaet, saa maa du i Guds Navn gaa, hvorhen du vil . . . Hvad er der at sige dertil?" tilføjede han, da han saa, at Serebrænys Mine formørkedes mere og mere, „det maa være dig bestemt fra Fødslen af, at du skulde leve ret længe i denne smukke Verden. Du er stivsindet, Fyrste, men ogsaa jeg har en stiv Hals; det lader til, at det er to haarde Stene, der er stødte sammen."

I dette Øjeblik trængte Røvernes Stemmer ind i Hytten.

„Til Sloboda'en, til Sloboda'en!" skraalede de drukne Karle.

„Vi vil sætte den røde Hane paa Byen!"

„Ja, en hel Flok røde Haner skal gale!"

„Vi vil befri Grib! Vi vil befri gamle Fa'er Grib!"

„Og trille de tunge Vinfade ud af Kjælderen!"

„Og grave Pengene op!"

„Og slaa Opritsnikerne ihjel!"

„Og stikke hele Staden i Brand!"

„Hvor er Fyrsten? Han skal stille sig i Spidsen for os!"

„Ja, Fyrsten skal være vor Anfører!"

„Vægrer han sig, saa i Galgen med ham!"

„Ja, i Galgen, i Galgen!"

„Og Persten skal ogsaa i Galgen!"

„Ja, ja, Persten med!"

Persten sprang op.

„Hvad er det, de har for!" udbrød han. „Ej, ej, en Sammensværgelse! Det anede mig. Er de først en Gang slupne løs, saa kan ikke Djævlen selv holde dem i Tømme. Velan, Fyrste, der er intet at gjøre derved; det gaar alt sammen efter dit Ønske. Nu har du din Frihed! Gaa ud til dem og sig, at du vil føre dem til Alexandra-Sloboda."

Serebræny rejste sig forfærdet op.

„Jeg skulde føre dem til Alexandra-Sloboda? Nej, før maatte I rive mig i Stykker!"

„Du behøver jo blot at lade, som du gjør det! Du ser jo nok, Fyrste, at de er drukne; i Morgen tænker ingen af dem paa, hvad de har villet i Dag!"

„Fyrste!" lød det udenfor, „man kalder paa dig; kom her ud!"

„Gaa der ud, Fyrste," gjentog Persten, „hvis de kommer her ind i Hytten, tager Sagen en endnu værre Vending."

„Nuvel da," sagde Nikita og traadte ud af Hytten, „jeg kunde dog nok have Lyst til at se, hvorledes de vil bære sig ad med at tvinge mig til at føre dem til Alexandra-Sloboda."

„Ha, raabte Røverne, „der er han!"

„Før os til Sloboda'en! Vær vor Høvidsmand, ellers lægger vi dig Strikken om Halsen."

„Ja, ja!" brølede Mængden.

„Vi kaarer dig!" raabte andre, „vær vor Høvidsmand, ellers klynger vi dig op."

„Saa sandt Gud lever, ellers klynger vi dig op lige paa Stedet!"

Persten, der kjendte Serebrænys hidsige Sind, ilede nu ligeledes ud af Hytten.

„Hvad er der i Vejen med jer, Børn?" spurgte han. „Har I spist Bulmeurt? Hvorfor skraaler I saaledes? Strax i Morgen tidlig vil Fyrsten føre eder, hvorhen I vil, men lad nu hans Naade sove i Fred, og gaa I ogsaa selv til Ro; for i Dag har I muntret jer længe nok."

„Hvad har du at snakke med om?" brummede en af Skaren, „du er ikke længer vor Høvidsmand."

„Hører I det, Folkens?" raabte andre, „han vil ikke nedlægge sin Myndighed."

„Saa strax op i Træet med ham!"

„Ja, til Træet, til Træet!"

Persten kastede et hurtigt Blik ud over Skaren — over alt mødte han fjendtlige Ansigter.

„Aa, I Narre!" sagde han. „Bilder I jer maaske ind, at jeg sætter Pris paa at være eders Anfører. Vælg jer til Høvidsmand, hvem I vil; jeg vil ikke mere være det; jeg spytter paa eder."

„Godt talt! raabte en af Røverne.

„Fortræffeligt!" raabte en anden.

„Jeg spytter paa eder," vedblev Persten. „Tror I, at I er alene i Verden? En dejlig Ære, den at være jer Høvidsmand! Hvis jeg vilde, kunde jeg drage til Wolga og samle mig en bedre Skare end jer."

„Nej, lille Bro'er, du skal ikke narre os; vi lader dig ikke slippe; du vilde vel sælge os, ligesom du har solgt gamle Grib!"

„Vi lader dig ikke slippe; du bliver hos os og underkaster dig den ny Høvidsmand."

Vilde Raab overdøvede Perstens Stemme.

Saa traadte en Røver af kæmpemæssig Højde hen til Serebræny med et Bæger i Haanden.

„Lille Fatter," sagde han og lagde sin brede Haand paa Fyrstens Skulder, „du er nu en af vore; drik derfor med os og giv os Broderkysset."

Det er ikke godt at sige, hvad Serebræny havde gjort, hvis der var blevet levnet ham Tid. Rimeligvis vilde han have slaaet Bægeret ud af Haanden paa Røveren og være bleven revet i Stykker af den berusede Skare — men til alt Held ledte ny Raab Opmærksomheden hen i en anden Retning.

„Se, se!" raabtes der fra alle Sider, „de har

fanget en Opritsnik! Der bringer de en Opritsnik! Se, se!"

Nogle pjaltede og med Knipler forsynede Mænd traadte frem fra Skovtykningen. I deres Midte befandt sig Maxim. Hans Hænder var bundne, og paa hans Hest sad den Røver, som han havde givet et Hug med sit Sværd. Chlopko gik lystig fløjtende foran de andre. Bujan traskede mismodig bag efter dem.

„Halløj, Folkens," raabte Chlopko, „vi har gjort en prægtig Fangst!" Og med disse Ord klappede han i Hænderne og dansede rundt, helt ellevild af Glæde.

Ved dette Syn kunde den røde Sanger ikke holde sig rolig; han greb sin Balalayka og begyndte at følge sin Kammerats Exempel, og de dansede nu begge to snart i Forening, snart hver for sig, rundt omkring Maxim.

„Se blot, hvilke Djævle!" sagde Persten til Nikita. „De nøjes ikke med simpelthen at dræbe Opritsniken; nej, de vil pine ham ganske langsomt til Døde. Jeg kjender dem begge to; naar de blander sig i noget, tager Sagen gjærne en slem Ende; det vil gaa den unge Mand ilde."

At fange en Opritsnik betragtedes virkelig af hele Banden som en sand Fest. De besluttede at hævne sig paa Maxim for alt, hvad de havde maattet taale af hans Kammerater.

Nogle af Røverne begyndte ufortøvet under vilde Skrig at træffe Forberedelser til Henrettelsen. De rammede fire Pæle ned i Jorden, fastgjorde Tværstænger over dem og tog derpaa fat paa at gjøre nogle Søm glødende i Ilden.

Maxim betragtede rolig deres Færd. Han ræddedes ikke for at lide en kvalfuld Død, men det syntes ham haardt at maatte dø værgeløs, med bundne Hænder og i sin sidste Stund at skulle høre sine Bødlers vilde Skrig og drukne Latter i Steden for den lystige Krigstummel og Hestenes Vrinsken.

„Et saadant Endeligt havde jeg ikke ventet mig," tænkte han. „Dog, Guds Vilje ske."

Saa fik han pludselig Øje paa Serebræny — han gjenkjendte ham strax og vilde ile hen til ham; men den røde Sanger greb ham i Kraven.

„Nej, stop lidt," sagde han, „din Seng er allerede færdig; træk din Kaftan af og læg dig ned."

„Lad mig faa Hænderne fri," sagde Maxim; „jeg kan ikke komme til at gjøre Korsets Tegn."

Chlopko skar med sin Dolk den Strikke over, hvormed Maxims Hænder var bundne.

„Saa kors dig, men lad det ikke vare for længe!" sagde han, og da Maxim havde bedt sin Bøn, rev Chlopko og den rødhaarede Klæderne af ham og begyndte at binde hans Hænder og Fødder fast til Pælen.

Men i det samme traadte Serebræny midt ind i Kredsen.

„Folkens!" udbrød han med en Stemme, der var vant til at befale, „hør mig!"

Disse i en klar og lydelig Tone udtalte Ord trængte trods den vilde Larm hen til de fjærnest staaende Røvere.

„Hør mig, Folkens," vedblev Fyrsten, „ønsker I alle sammen, at jeg skal være eders Anfører? Maaske er der nogle blandt jer, som ikke vil have det?"

„Ej, ej," raabte en, „vil du maaske holde Forhør over os?"

„Driv ikke Spas med os! Vi har givet dig Kommandoen — følgelig modtager du den!"

„Tag mod den Ære, vi viser dig, saa længe du endnu har hele Lemmer."

„Velan, saa giv mig Øren, Tegnet paa min Værdighed!" sagde Serebræny.

„Bravo, bravo!" raabte Røverne. „Sagen lader sig ordne i al Venskabelighed."

Man bragte Fyrsten Perstens Øre.

Derpaa gik Nikita lige hen imod den rødhaarede Sanger.

„Løs de Baand, hvormed du har bundet Opritsniken!"

Den rødhaarede stirrede forbavset paa ham.

„Løs ham øjeblikkelig!" gjentog Serebræny med Tordenstemme.

„Ej, saa du tager dig af hans Sager," gjenmælede den rødhaarede. „Tag dig i Agt — er du vis paa, at dit eget Hoved sidder saa fast?"

„Elendige!" raabte Fyrsten, „snak ikke, naar jeg befaler dig noget!"

(Fortsættes.)

Mally og Barty.

En Fortælling efter det engelske.

(Sluttet.)

De to unge Mennesker havde rastløst arbejdet en god Stund, og hver af dem havde bragt en anseelig Bunke Tang i Land. Mally havde dog den største Bunke; thi hendes Baadshage gjorde bedre Nytte end Bartys Trefork. Solen var nær sin Nedgang, og Havet syntes allerede at stige, men de arbejdede endnu. Barty vilde ikke lade sig overvinde af en ung Pige, og han blev dristigere og dristigere i sine Bevægelser. Han hørte tydelig, at Mally af og til tilraabte ham et haanligt Ord; hun sagde, han var ingen Mand, og først lo han ad hendes Drilleri, men lidt efter lidt blev han vred og heftig i Sindet, medens han fordoblede sine Anstrængelser. De havde bjærget langt mere, end det vilde være dem muligt at faa hjem den Aften, og næste Morgen vilde Havet jo atter have taget sit Bytte tilbage, men ingen af dem vilde opgive Kampen. Til sidst fik Barty Øje paa en Fordybning mellem Klipperne, der var aldeles fyldt med Tang — det var det Hul, som Mally havde ønsket, at Barty maatte drukne i —, og han besluttede at arbejde der; det vilde sætte ham i Stand til at overvinde Mally.

Mally saa hans Bevægelser, og hun vidste, at de var unyttige; hun kjendte denne Fordybning, som gik ind under Klipperne; det var et bundløst Svælg, hvoraf det var umuligt at faa Tangen bragt op. Vandet havde nu helt fyldt Hullet, hvori det gjærede og boblede, som var det et kogende Krater.

Mally holdt uvilkaarlig op at arbejde, da hun saa Barty bevæge sig nærmere og nærmere til det farlige Sted. Hun saa ham kaste sin Trefork ud efter Tangen, og hvorledes han mistede Fodfæste paa Stenen, men atter kom op. Han gjentog Forsøget, men uden Held.

Mally havde uden at vide deraf med en underlig Ængstelse betragtet denne Scene, og da Barty tredje Gang søgte at faa sit Redskab fast i Tangen, raabte hun:

„Barty, din Tosse! Dersom du blot glider med Foden, er du fortabt; du vil aldrig kunne komme op af det Svælg!"

Det er vanskeligt at sige, om disse Ord blot vare sagte for at gjøre ham bange. Thi Mally syntes, at hun afskyede ham lige saa meget som nogen Sinde før. Men hun ønskede dog maaske næppe at se ham drukne lige for sine Øjne.

„Pas dig selv og bryd dig ikke," om mig svarede han i en vred Tone.

„Hvem bryder sig om dig?" gjenmælede Pigen i en foragtelig Tone og vendte sig derpaa ligegyldig om for at fortsætte sit Arbejde.

Et Øjeblik efter, da hun løb langs med Klipperne, hørte hun et pludseligt Plask, og i det hun med en lynsnar Bevægelse gjorde omkring, saa hun sin Fjendes Legeme dukke op mellem de brusende og boblende Bølger i Hullet.

Flodtiden var nu indtraadt, og Vandet steg hastig højere og højere op mod Klipperne, medens Bølgernes Bryden mod Stenene gav et larmende og bedøvende Ekko.

I et Sekund var Mally naaet ned til Stedet, hvor hun kastede sig paa Hænder og Knæ for at kunne naa den forulykkede, hvis Hoved atter viste sig over Vandets Overflade. Hun saa, at Ansigtet var bedækket med Blod, og uden at vide, om han var levende eller død, lagde hun sin Hage ud over Hullet for ved Hjælp af denne at komme ham nærmere. Hun var saa tæt ved ham, at hun næsten rørte ved hans Haar, da der kom en Bølge, som truede dem begge med Ødelæggelse. Da Mally var bleven fri for Vandet, saa hun imidlertid, at dette havde kastet saavel ham som hende højere op mod Klippen, hvor hun med en voldsom Anstrengelse holdt fast i ham.

„Grib fat i Hagen, Barty!" raabte hun til ham, men den unge Mand var aldeles bevidstløs, og kun en ringe Del af hans Legeme var over Vandet.

Vandet steg højere og højere og naaede hende nu til Bæltestedet. Med en sidste Opbyden af alle sine Kræfter fik hun ham løftet op og bar ham saa, medens Vandet bestandig truede med at berøve hende Fodfæstet, saa langt op paa Klipperne, at de begge foreløbig var frelste.

Men hvad skulde hun nu gjøre? Hun formaaede ikke at bære ham op til sin Bedstefaders Hytte eller til Forpagtergaarden, og et Kvarter efter vilde Havet være naaet op til det Sted, hvor de nu sad. Blodet strømmede langsomt, men uafbrudt ud af det Saar, som han havde i Panden, og han laa fuldstændig livløs og ubevægelig paa Jorden. Hun drog omhyggelig med sin Haand Haaret bort fra hans Pande, og da hun bøjede sig ned over ham for at høre, om han endnu aandede, lagde hun for første Gang Mærke til, hvor smuk

han var. Mally vilde i dette Øjeblik have givet sit eget Liv for at frelse hans, men hvad formaaede hun nu? Der var dog intet Minut at spilde, og med en næsten utrolig Styrke tog hun den unge Mands Legeme i sine Arme for at bringe det op til et sikrere Sted paa Klipperne, hvortil Vandet vel først vilde naa efter et Par Timers Forløb. Hun lagde ham varsomt og ømt ned paa Sandet og ilede derpaa næsten flyvende hen over Klippestykkerne for at naa sin Bedstefaders Hytte og skaffe Hjælp til ham.

paa den unge Mands blodige Pande. „Tror du, han lever endnu?"

Den gamle rystede betænkelig paa Hovedet.

„De vil sige, at vi har dræbt ham, Mally," sagde han.

„Hvem vil turde sige det!" raabte Mally med funklende Øjne. „Har jeg ikke selv draget ham op af Vandet."

„Hvad kan det hjælpe? Hans Forældre vil sige, at vi har myrdet ham."

Det stod i et Nu klart for Mally, at hvad

Gamle Bedstemo'er. (Se Side 446).

Hun havde omtrent tilbagelagt Halvvejen, da hun mødte gamle Glos, som urolig over hendes lange Udeblivelse var gaaet hende i Møde, skjønt han kun med stort Besvær var i Stand til at foretage en saa møjsommelig Vandring. Mally fortalte ham med afbrudte Ord, hvad der var hændet, og imidlertid var de komne tilbage til det Sted, hvor hun havde efterladt Barty.

„Se, Bedstefader," sagde Mally og pegede

der end maatte ske, saa havde hun kun én Ting at gjøre: at løbe til Forpagtergaarden for at bringe Hjælp hurtigst muligt. Hun løb derfor bort, saa hastig Fødderne kunde bære hende; hun næsten fløj fra Klippe til Klippe og løb endelig over Marken til den gamle Gunliffs Hus. Her saa hun Bartys Moder staa i Porten, og med aandeløs Stemme, i det hun holdt Haanden paa sit bankende Bryst, raabte hun:

„Hvor er din Mand, skynd dig at lade ham komme. Han ligger døende der henne paa Klippen."

„Hvem er døende?" spurgte den gamle Kone. „Er din Bedstefader syg, saa skal vi sende Hjælp hen til Hytten."

„Nej, ikke Bedstefader, det er Barty. Han styrtede i Vandet. Skynd dig at kalde paa din Mand."

Den gamle Kone udstødte et hjærteskærende Skrig, men heldigvis kom Forpagteren i det samme og fik i forvildede Ord Ulykkesbudskabet at høre af den næsten sandseløse Pige.

Mally ilede allerede bort, fulgt af de ulykkelige Forældre, der havde Møje med at følge hendes vilde Løb. Endelig standsede hun et Øjeblik for at drage Aande og indhentedes da af den gamle Gunliff, der hidtil ikke havde fremført et Ord, som viste den Smerte, han følte.

„Har du dræbt ham," hviskede han til Mally, „skal du undgjælde med dit Liv for hans."

„O, hun har myrdet min ulykkelige Søn," raabte den gamle Kone nu i sin Sorg og Forfærdelse.

Mally saa fortvivlet paa dem. Det var altsaa dog sandt, som hendes Bedstefader havde sagt, at man vilde tro, at hun var Skyld i hans Død, hun, der med Fare for sig selv havde frelst hans Liv fra det graadige Hav. Men lige meget, der maatte komme, hvad der vilde, hun havde sin gode Samvittighed; man kunde dræbe hende, om man vilde, den kunde man dog ikke tage fra hende. Der var dog en Ting, som mere end alt andet beskæftigede hendes Tanker: Hvad vilde Barty sige, dersom han atter kom til sig selv? Vilde han erindre, hvad der var sket, og hvorom hun endnu havde Mindet i det Blod, som flød af hendes Arme og Hænder, og som hun havde udgydt for hans Liv? Dog, dette Tegn vilde maaske netop vidne mod hende.

De havde nu naaet Stedet og fandt Barty liggende i samme Stilling, hvori Mally havde forladt ham. Gamle Glos sad ved Siden af ham og var i Færd med at kalde ham til Live.

Den gamle Forpagterkone kastede sig hulkende over sin Søns Legeme og raabte paa Straf og Gjengjældelse over hans Mordere.

„Stille, Kone," sagde den gamle Gunliff barsk. „Her hjælper ingen Graad. Er vor Søn død, skal de skyldige ikke undgaa deres Dom."

Gunliff vendte sig med et strængt og alvorligt Blik til gamle Glos og bad ham om at forklare Omstændighederne ved Sønnens Uheld.

„Mally bragte ham her op," sagde gamle Glos; „han var faldet i Svælget der nede ved Klipperne og havde slaaet sit Hoved mod Stenene."

Forpagteren betragtede den gamle Mand med et mistroisk Blik, han havde hørt den Trusel, som Mally havde udstødt mod Sønnen, og det bestyrkede ham i hans Mistanke.

Man havde forgæves søgt at kalde den unge Mand tilbage til Livet, og man bar ham nu hen til Hytten, for at Lægen kunde komme til ham der.

Mally var løbet i Forvejen for at berede et Leje til ham, og hun ønskede ogsaa at komme bort fra Folkene, for at ingen skulde se, hvad hun led. Da forekom det hende med et, at hun hørte en svag Lyd fra den saarede og derefter et dybt Suk; hun var i mindre end et Sekund tilbage hos ham, og saa snart hun fik Øje paa ham, udbrød hun bævende:

„Han lever, han lever!"

Barty slog virkelig Øjnene op og saa sig om med et forvildet Blik.

„O, tal til mig, mit stakkels Barn," udbrød den gamle Kone.

Han nikkede ganske svagt og fremstammede besværlig det ene Ord:

„Mally!"

Det var den stakkels Piges Retfærdiggjørelse, og kunde hun vel forlange en bedre? Nu var der vel ingen, som turde nære en saa forfærdelig Mistanke til hende.

*   *
*

Samme Aften var Barty bleven bragt hjem til sine Forældres Hus, og Morgenen derefter, da Mally vilde begive sig til sit Arbejde ved Stranden, følte hun en ubetvingelig Længsel efter at høre, hvorledes det var med ham. Hun var allerede kommen over Halvvejen til Forpagtergaarden, da hun betænkte sig og vendte om, thi hvad Ret havde hun til at trænge ind hos de fremmede Folk; hun vilde ikke, at de skulde kalde hende en uforskammet Hex.

Der var i det hele foregaaet en stor Forandring med Mally, og saa mange Tanker, der aldrig før havde opfyldt hendes lille Hoved, beskæftigede hende nu hele Dagen, medens hun forrettede sit Arbejde. Dog kunde hun ikke gjøre sig rede for en eneste af dem.

Det var imidlertid blevet paa den Tid, paa hvilken hun plejede at begive sig tilbage til Hytten, da hun opdagede en Mand, som kom gaaende hen imod hende, og da han kom nærmere, viste det sig at være den gamle Mr. Gunliff.

„Mally! Min Søn vil gjærne se dig, og dersom du kan tilgive den Uret, vi har gjort dig, vil jeg bede, om du vil følge med til Forpagtergaarden."

Mally saa først forbavset paa ham. Hun var

ikke vant til, at man talte saaledes til hende. Derpaa nikkede hun bifaldende til den gamle Forpagter, og de fulgtes nu begge op til Gaarden.

Her blev de modtagne i det store, sirlige Køkken af Mrs. Gunliff selv, der nok saa venlig kyssede Mally paa Munden og sagde, at Barty havde længtes saa meget efter hende. Mally vidste ikke, hvad hun skulde være mest forbavset over: det store, smukke Køkken, som hun aldrig i sit Liv havde set Mage til, eller Folkenes Venlighed, som hun var lige saa uvant med. Det vidste Mally kun, at det var en underlig Følelse, som opfyldte hendes Bryst; thi skjønt hun aldrig havde følt sig saa lykkelig som i denne Stund, havde hun dog stor Lyst til rigtig at græde ud af sit fulde Hjærte.

Mally var nu traadt ind i Værelset, hvor Barty laa bleg og stille i Sengen; men ved hendes Indtrædelse fór en brændende Rødme over hans Kinder, og han greb hendes Haand, som han kyssede.

„Tak, Mally!" stammede han sagte, og nu havde Mally stor Møje med at holde sin Graad tilbage, saa bevæget var hun; det havde hun heller aldrig tidligere kjendt til.

Mally maatte den Aften blive hos de skikkelige Forpagterfolk, der ikke vidste alt det gode, de vilde gjøre hende. Hun maatte love at komme igjen hver Aften, til Barty blev rask, og den gamle Gunliff vilde selv følge hende hjem.

Da Mally kom hjem den Aften, kunde hun slet ikke falde i Søvn. Der var to Ting, som bestandig løb hende om i Hovedet. For det første havde Barty hvisket til hende: „Mally, jeg vil aldrig glemme det!" og Mr. Gunliff havde sagt: „Fra denne Stund, Mally, betragter vi dig som vort eget Barn!"

* *
*

Der var forløbet et Par Maaneder, og mange Ting havde forandret sig i Omegnen af gamle Glos's Klippe, som man kaldte den. Det havde vist sig, at Barty virkelig „ikke havde glemt det," og at Mally, den lille Hex, var bleven Forpagter Gunliffs eget Barn. Hvorledes det saadan i det hele taget var gaaet til, det ved vi rigtignok ikke; men Mally sidder ikke mere om Søndagen paa Stenen ved Kirkedøren, og hun har ogsaa opgivet sin Forretning med at bjærge Tang ved Fjorden. Gamle Glos bor ikke mere oppe paa Klippen, men er flyttet over til Forpagter Gunliff, hvor han i Ro og Tilfredshed kan henleve sine sidste Dage. Mally er nu Eneherskerinde i det stadselige Køkken, som en Gang vakte hendes højeste Beundring, og om Søndagen vil man kunne se hende, iført en tarvelig, men klædelig Dragt, gaa til Kirke med en kjøn ung Mand. Dersom man spørger nogen, om de kjender det unge Par, faar man til Svar: „Om vi kjender dem? Jo, det kan De tro, det er den unge Barty, som giftede sig med den lille Hex."

Gurre.

I Sommertiden, hvor navnlig Nordsjælland befares paa Kryds og Tværs, er der næppe mange Turister, som ikke gjæster **Gurre**, denne henrivende, idylliske Egn, der er saa ægte dansk i hele sin Karakter.

Kommer man over Fredensborg og Esrom, skal man følge Vejen, der løber Øst for Esrom Sø, igjennem flere Landsbyer: Harridshøj, Tikjøb o. fl. til Gurre Hegn, og derpaa forbi Skovridergaarden Valdemarslund til Gurrehus, i hvis Nærhed Ruinerne findes ved den nordvestlige Ende af Gurresø, der er helt omgiven af et henrivende Skovbælte. Den forunderlig stille og drømmende Natur, man møder her, synes som skabt for Sagnet om Kong Valdemar og Tovelille.

Gurre Slot var jo som bekjendt Valdemar Atterdags Yndlingsplet — Stedet, hvorom han sang:

„Lad Gud beholde sit Himmerig,
har jeg kun Gurre."

Dog har ogsaa andre Konger boet her, saaledes Erik af Pommern, fra hvis Tid man har Mønter, paa hvilke Gurre angives som Møntsted. Slottets egentlige Forfald skriver sig fra Grevefejdens Tid, skjønt det dog først blev helt nedrevet under Frederik II., der anvendte Materialet derfra til Frederiksborg Slot. I mange Aar fik Ukrudtet uhindret Lov til at gro over de tiloversblevne Rester, indtil for en Del Aar siden den senere afdøde Skovrider Sofus Bjørnsen paa Valdemarslund dels paa egen Bekostning, dels med Bistand fra Staten begyndte at fremdrage og frede om Ruinen. Og denne Mands utrættelige Iver og Interesse for den Sag, han havde taget sig paa, skyldes det, at man dog nu saa nogenlunde kan danne sig en Forestilling om det gamle Gurre. Grunden hæver sig nu i en Højde af 6 Fod, indvendig som et firkantet Taarn, som atter omgives af Mure, der forbindes ved fire mindre Hjørnetaarne. Efter Skovrider Bjørnsens Død freder Staten om dette sagnrige Minde fra en svunden Tid.

Gamle Bedstemo'er.

Gamle Bedstemo'er er dog en rigtig rar gammel en. Lille Betty har været syg, men nu er hun atter saa rask, at hun kan sidde oppe i sin Kurveseng, og hele Eftermiddagen og Aftenen sidder saa Bedstemo'er ved Siden af hende og fortæller Historier eller leger med hende. Hun bliver aldrig træt, hvor mange smaa tossede Spørgsmaal lille Betty end kommer med; hun har et venligt og klogt Svar til dem alle, og saa er der ingen, der kan sy saadan dejligt Dukketøj som gamle Bedstemo'er; det vil sige, bare Synaalen maa man „træde" for hende, men ellers sy'r hun meget flinkt, endogsaa uden Briller, thi hun er en rask gammel Kone. Og især er hun Børnenes Ven; derom behøver man blot at spørge lille Betty; hun vil strax fortælle os, at næst efter Fa'er og Mo'er er der ingen i hele Verden, hun holder saa meget af som af sin gamle Bedstemo'er med det rynkede Ansigt og de kloge, venlige Øjne.

I Morgenstunden.

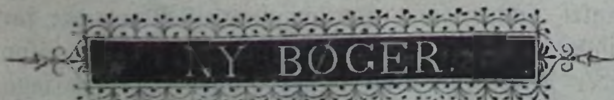
Ved Daggry, naar Solen gløder paa Sky
og hilser hver dugvaad Tjørn og Tue,
da aabner vi Vindu og Dør paany
og sender vingede Tanker ad By,
mens Morgenens Luftninger fylder vor Stue.

Hvor god vi end Hvilen paa Puden fandt,
dog Morgenens Glans den langt opvejer;
det er, som en daadløs Stund forsvandt,
som over det mørke og tunge vi vandt,
lig Morgenen over Natten, en Sejer.

Da søndres de døsige Drømmes Væv,
og Tanken lysvaagen sig rejser i Sinde.
Som Kraften voxer til Dagens Stræv,
saa mangen Spire til Handling gæv
drak Liv af Morgenens friske Vinde.

Saa luk da den unge Morgen ind
i Kamret og ind over Hjærtegrunden!
Og syng, om du kan, med Fuglen i Lind;
thi er der noget, der frisker et Sind,
da er det en Lovsang i Morgenstunden.

Zakarias Nielsen.

Skipper Worse, Roman af Alexander L. Kielland (Gyldendalske Boghandels Forlag). Det vil ikke være noget nyt at sige, at det er en interessant og dygtig Bog, den sidste, Kielland har sendt ud i Verden. „Garman & Worse", „Novelletter", „Arbejdsfolk" og „Else" har alle sammen været dygtige og interessante Bøger. Blandt de moderne norske og danske Forfattere er Kielland en af de fineste Psykologer; hvor det gjælder for ham om at gjøre rede for sjælelig Udvikling, dens Aarsager og Konsekvenser staar han paa Højde med det bedste, den ny Literatur har at opvise; han fortæller derhos saa fængslende — vi kunde næsten fristes til at sige forførende som faa andre; intet Under derfor, at hans Bøger alle sammen er udkomne i 2det og 3dje Oplag. I „Skipper Worse" træffer man en Egenskab hos Kielland, som er traadt mere i Baggrunden i hans tidligere Arbejder, — dog mindst i „Else" — nemlig ligesom en Understrøm af varmhjærtet Følelse. Satire mangler ganske vist ikke her saa lidt som i alt andet, Kielland har skrevet; den bryder endogsaa frem, under Tiden ætsende skarp, men bag ved er det, som om der banker et Hjærte fuldt af Medfølelse for dem, hvis Liv forvitres og ødelægges ved det meget forkerte og usande, der findes i Verden, og som griber ind i Menneskets Skæbne. Selve Hovedpersonen, Skipper Worse, er en mesterlig tegnet Figur; den Forvandling, der foregaar med den brave Sømand, da han kommer hjem fra Rio med Konsulens Skib og bliver gift med Sara, en af „de vakte", er lige saa logisk sand som i høj Grad fængslende skildret. Skridt for Skridt ser man, hvorledes den oprindelig kjække og lystige Skipper bliver tvungen ind i og kuet under de ny Forhold, hvori han kommer ved sit Giftermaal; hvorledes Sara mer og mer faar den Tro podet ind i ham, at Djævlen er efter ham alle Vegne for at friste ham, saa at han endogsaa flyr sin gamle hæderlige Ven Randulf af Angest for, at Djævlen ogsaa bruger denne til at fordærve ham med. Ja til sidst har Saras Prædikener og de mange smaa „Traktater" bragt ham saa vidt, at da han kommer til Erkjendelse om, at det i Grunden opliver ham, naar han lugter ude i Køkkenet, at han skal have Ærter og Flæsk til Middag — Minder fra det kjære Sømandsliv — saa falder det ham paa samme Tid ind, „om dette ikke ogsaa var en af den ondes træske Snarer for at lokke hans Tanke bort fra det ene fornødne og hen til hans forrige Livs store Syndighed. — Og da han kom til Bords, kunde han næppe røre Maden; Djævlen var i Ærterne ogsaa." — Og saa hans sidste Øjeblikke, da de saa længe har pint ham med al deres Djævelskab, saa bliver han atter den gamle Worse fra fordums Dage; alle „de vakte" farer forfærdede op, da de hører den døende raabe henne fra Sengen: „Lauritz! — Din Djævleunge! — Op og klar Vimplen!" — Og saa dør han med de Ord: „Vi kommer sent, Hr Konsul! Men vi kommer godt!" De samme, hvormed han hilste sin Rheder, da han stolt vendte hjem fra Rio uden at ane, hvad der skulde komme. — Men Jacob Worse og hans tragiske Skæbne er dog ingenlunde det eneste interessante i Bogen. Forholdet mellem Haugianeren, Hans Nilsen Fennefos, og Sara, der tvinges af sin myndige Moder til at ægte den halvgamle Mand, der bliver hende modbydelig, fordi de passer saa daarlig for hinanden, og fordi hun tvinges til ham, medens hun halvt ubevidst elsker Hans Fennefos — er paa Grund af deres ejendommelige Karakterer og de særegne Omstændigheder, hvorunder de begge befinder sig, lige saa fængslende i sin Udvikling. Det bør ogsaa nævnes, at Forfatterens Omtale af den religiøse Vækkelse blandt den norske Almue i den første Halvdel af Aarhundredet, vel nærmest i trediverne, danner en interessant Baggrund til Bogens Handling, der yderligere faar sit Særpræg ved nogle

ypperlige Skildringer af Livet i den lille norske Fjordbygd. Men frem for alt er det dog Kiellands store Evne til skarpt at karakterisere og levendegjøre sine Personer, der giver „Skipper Worse“ dens betydelige, æsthetiske Værd, og det ikke blot for Hovedpersonens, men for hver enkelts Vedkommende. Madam Torvestad, Sivert Jespersen, Skipper Randulf og Konsulen staar allesammen lyslevende for Læseren, saa snart Forfatteren blot med nogle faa Pennestrøg har præsenteret dem, og det samme slaaende Virkelighedspræg har Begivenhedernes Gang, netop fordi denne er givet med saa ægte kunstnerisk — vi kunde fristes til at sige storladen — Simpelhed.

Udkommet er: Kong Frederik den syvendes Regering, et Bidrag til den danske Stats Historie fra 1848—1863, ved Dr. Alex. Thorsøe, 3dje Hæfte, (Gyldendalske Boghandels Forlag).

Illustreret Sundhedslexikon, en udførlig populær Haandbog i Syge- og Sundhedsplejen af Dr. med. J. Ruff, 3dje Hæfte. (Nyt dansk Forlagskonsortiums Forlag).

Praktiske Smaavink.

— Gamle Klæder renses godt med lidt Tobak kogt i Vand. Afkoget gnides paa med en stiv Børste; Lugten fortager sig hurtig.

— Et godt Middel mod Brandsaar er en Opløsning af tredive Draaber ren Kreosot i sex Lod Regnvand; man vasker Saaret med denne Blanding.

— Stænk af blødkogte Æg paa Sølvskeer borttages med almindeligt Køkkensalt.

— Jordslag paa Linned forsvinder, naar man gnider de medtagne Steder med god kraftig Sæbe og derpaa lægger Tøjet i Solen, for at det kan tørres. Dette gjentages et Par Gange.

— Simpel Frugtkage. To Kopfulde Sukker, en Kopfuld Smør, en Kopfuld Fløde, fire Kopfulde Mel, en Teskefuld Soda, en Muskatnød, en Teskefuld Muskatblomme, en halv Teskefuld Nelliker og et Par Kopfulde Frugt.

— Unge Frugttræer skal kun gjødes tre eller fire Aar, efter at de er plantede, men saa ikke mere; efter den Tid skal der kun lægges Straa ved Foden for at holde Græsset nede.

— En fransk Dyrlæge siger, at Fluerne ikke vil genere Hesten, naar det indvendige af Øret og de andre mest udsatte Dele af Kroppen væde med nogle faa Draaber Enebærolje, hvis Lugt Fluerne ikke kan lide.

— Middel mod kolde Fødder. Naar man hurtig vil skaffe sig varme Fødder, holder man Benene stille, men bevæger Fødderne saaledes, at Tæerne beskriver en Kreds, i det man afvexlende bevæger dem lodret og vandret. Er de Personer, der har kolde Fødder, til Aars, kan det anbefales dem at lade noget Sand varme godt igjennem og saa sætte Fødderne i det.

Blot til Lyst.

— At gaa tidlig til Sengs kan ikke andet end forkorte et Menneskes Dage.

— Det anbefales aldrig at spøge med et Fruentimmers Følelser, saafremt hun kan fløjte.

— En Irlænder fortalte, at han i en ung Alder løb bort fra sin Fader, fordi han opdagede, at denne kun var hans Onkel.

— Den rejsende til Værten: „Vil De give mig et Værelse med en god Ild i, for jeg er meget vaad; og vil De saa sende mig et Par halve Bajere op, for jeg er meget tør.“

— Der blev anvendt ti Tusende paa Frøken Claras fine og lærde Opdragelse, og nu har hun giftet sig med en Mand, som maa kjøbe et halvt Pund Smør ad Gangen.

— Da en højtstaaende Herre hørte, at to af hans kvindelige Slægtninge havde været oppe at skændes, spurgte han: „Kaldte de hinanden grimme?“ — „Nej.“ — „Naa, det er godt; saa skal jeg snart faa dem forligte igjen.“

— En ung Mand i en lille engelsk By modtog i Søndags et Brev fra sin Forlovede, og fem Minutter efter, at han havde læst det, skød han sig. Enhver Kvinde i den By vilde nu gjærne give ti Aar af sit Liv for at faa at vide, hvad der stod i det Brev.

— Hvad Kvinden ej kan tilvejebringe ved Veltalenhed, det opnaar hun gjærne ved Graad.

— Naar man hører Spektakler hos sine Naboer, er det ofte Tegn paa, at Svigermoderen er paa Besøg.

— En engelsk Soldat, der blev beskyldt for at have stjaalet sin Kammerats Rumration, undskyldte sig med at sige: „Ser De, begge Rationerne var i en Flaske; min laa paa Bunden, og saa maatte jeg jo drikke hans ud for at komme til min.“

— Hvilken Familie er den værste Fjende af sine Naboers Fred og Ro — den, der holder tre Papegøjer, eller den, hvis ene Søn lærer at spille paa Klaphorn.

Høg over Høg. „Hjemme hos mig“ sagde en Mand, „laver de Teen saa stærk, at den bryder Kopperne itu.“ — „Og hjemme hos mig,“ sagde en anden, „laver de den saa svag, at den ikke en Gang har Kræfter til at løbe ud af Tepotten.“

Forskjel. Tungen anses for den bedste Del af en Torsk; den er ofte den værste Del af en Kvinde.

— I Boston har en ung smuk Dame nedsat sig som Tandlæge. I den Anledning er en hel Del unge Herrer i Byen komne til at lide af vedvarende Tandpine. Hendes varmeste Beundrer har ikke længer en Tand i Munden.

— En Lærerinde ved en offentlig Skole i London bankede paa en enkelt Dag en og tredive Elever, og dog blev hun afskediget.

Elskede han hende? Fru Potnum i Michigan vilde gjærne vide, hvor stærk hendes Mands Kjærlighed til hende var og lod ham derfor en Dag vide, at hun havde druknet sig. Hr. Potnum lejede derefter en Neger til at fiske Liget op og gik saa ud i Marken, som han

plejede. Nu krøb Fruen frem af sit Skjul, fulgte efter ham og gav ham sin Velsignelse.

— En ung Amerikanerinde besvimede forleden i et Selskab, og en tilstedeværende Herre troede, at han atter kunde kalde hende til Live ved at bide hende lidt i Øret. Han gaar nu selv med en Klap for det ene Øje.

— En Englænder, der skulde optræde som Vidne i Retten, nægtede at aflægge Eden, og da man spurgte ham om Grunden hertil, svarede han: „Jeg kan fortælle en Løgn, saa godt som nogen Mand i Gammelengland, men jeg vil ikke sværge paa den."

— „Hvor langt er der til Odense, naar jeg gaar lige ud?" spurgte en fremmed en Bonde. „Ja," svarede Bonden med en polisk Blinken, „naar De gaar lige ud, kan der vel være saadan en sexten Mil; men naar De vender om og gaar lige ud den modsatte Vej, saa er der en lille halv Mil."

Tankekorn.

— Der er flere misundte end misundelsesværdige Mennesker.

— Man tilstaar ofte sine Fejl med den Bagtanke at minde om de med dem forbundne Dyder.

— I et Punkt er det vor oprigtige Mening, at andre er bedre end vi selv: Det falder os nemlig sjælden ind at tro, at de taler lige saa slet om os som vi om dem.

— Vore Handlinger retter sig ofte efter Verdens Mening. Som Følge deraf gjør vi ogsaa tit i Sager, der ikke udelukkende vedrører os selv, ikke nærmest, hvad vi selv synes, men snarere, hvad andre synes er rigtigt.

— Vore Forhaabninger yder os Tilfredshed, saa længe de endnu ikke er gaaede i Opfyldelse.

— Naar Ægtefolk behandler hinanden hensynsløst og uvenligt, da er Grunden ofte den, at Interessen eller Forfængeligheden ikke — saaledes som i Samkvemmet med fremmede — tilskynder dem til en anden Handlemaade.

— Der er intet i den hele Natur, der niere viser et legemligt Billede af Livets hellige Mysterier end det store, herlige Hav, der som Himlen omslutter den hele Jord og viser det uendelige i sin rolige Flade. Kjærlighed er ogsaa et Dyb som Havet, i hvis Grund Livet og Døden bygger, medens Haabet lader sine rigtladede Snekker flyve fra Kyst til Kyst.

H. C. Andersen.

— Søg at tvinge dig selv uden at lægge Tvang paa andre.

— Den, der søger at gjøre sig nyttig overalt, vil alle Vegne føle sig hjemme.

— Det er Hjærtet, som gjør veltalende.

— At være sin egen Slave er det haardeste Slaveri.

— Hvis vi elskes af vore Omgivelser kan vi bære hele den øvrige Verdens Fjendskab.

— Sønnen mistror hellere to Gange sin Faders Forstand end én Gang sin Moders Hjærte.

— I mørke Dage skal vi haabe paa Solskin, og i Solskin skal vi mindes de mørke Dage, for at Lykken ikke skal beruse os.

— At forstaa Kunsten er ogsaa en Kunst.

— Den Kjærlighed, som ikke har andet end Skjønhed at støtte sig til, lever kun kort.

— Kun for de ynkelige er Verden ynkelig, kun for de tomme er den tom.

— Hjærtets Godhed besejrer ofte Fjender, der ellers næppe kunde overvindes.

Gaadefabrik.

Logogryf.

1. 2. 3. 4.
Tit blev det de nydeligste Snirkler og Sving,
men heller ej saa sjælden til slet ingen Ting.
2. 3. 4.
For Sømænd er dette et Ord, der klinger ilde,
og mange Liv er derved gaaede til Spilde.
1. 3. 4.
Det skummer og bruser og farer afsted,
saa selv det lette Skum kan knap følge med.
5. 3. 4.
Som Værn imod Vinden maa disse tre nok staa.
5. 6. 7.
Og der gik sjælden Dage, hvor ej du dette saa
1. 2. 3. 4. 5. 6. 7.
Det hele har i lange Tider nydt den Ære
for en Digter et vigtigt Redskab at være.

R. K.

Rebus.

20 N. GIK
Hus I.

De to Venner fra H.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 31 (Søndag den 30te Juli):

paa den firkantede Nød: RAV / ABE / VEN

Geografisk Gaade: Tycho Brahe (Trave, Yarmouth, Cordoba, Hamar, Ob.)

Rebus: Et tidlig Foraar.

Familievennen
UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.
N. Tvistrup.
6. Aargang. Søndagen den 13. August 1882. Nr. 33.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Og i det han svingede Øxen, spaltede han med et eneste Hug Røverens Hoved.

Den rødhaarede styrtede til Jorden uden at give en Lyd fra sig.

Denne Optræden bragte Røverne til at studse, og Nikita gav dem ikke Stunder til lang Overvejelse.

„Løs du hans Baand," sagde han til Chlopko og svingede paany Øxen.

Chlopko saa paa Fyrsten og skyndte sig at adlyde.

„Folkens," vedblev Nikita, „den unge Mand der hører ikke til dem, der har tilføjet eder saa megen Uret; jeg kjender ham; han er en lige saa uforsonlig Fjende af Opritsnikerne som I selv. Ingen af jer tør derfor krumme et Haar paa hans Hoved! — Og nu er der ikke Tid til lang Tale: tag eders Vaaben og stil eder i Rækker ved Siden af hinanden; jeg vil være eders Anfører."

Serebrænys faste Stemme, bydende Holdning og uventede Energi gjorde et dybt Indtryk paa Røverne.

„Ej, ej," sagde nogle af dem i en dæmpet Tone; „han er nok ikke til at spøge med."

„Det er en rigtig Hovidsmand," sagde andre; „han er ikke bange for nogen."

„Det er ikke raadeligt at give sig i lang Snak med ham; se blot, hvordan han gjorde det af med Sangeren."

Paa denne Vis gav Røverne deres Mening til Kjende, og der var nu ikke længer nogen af dem, der fik i Sinde at klappe Nikita paa Skulderen eller vexle Kys med ham.

„Bravo, Fyrste," hviskede Persten og saa med dyb Agtelse paa Serebræny. „Du forstaar min Tro at tæmme dem! Lad dem nu blot ikke faa Tid til at sunde sig, men før dem afsted til Alexandra-Sloboda, og der maa Gud sørge for Resten."

Belle-Isle. (Se Side 460).

Serebræny befandt sig i en vanskelig Stilling. I det han stillede sig i Spidsen for Røverne, havde han frelst Maxim og vundet Tid, men alt vilde paany være tabt, hvis han vægrede sig ved at føre den forvovne Bande til det attraaede Maal. Nikita vendte sig i sit stille Sind til Gud og overgav sig til hans Vilje.

Røverne begyndte allerede at gjøre sig marschfærdige; kun én Omstændighed holdt dem endnu tilbage; en vis Fedka var om Morgenen dragen ud med sin Afdeling og var endnu ikke vendt tilbage.

„Ah, der kommer endelig Fedka!" var der saa paa en Gang nogen, der raabte, „og ikke en eneste af Kammeraterne mangler."

Fedka var en lang, mager, enøjet Fyr med Ansigtet fuldt af utallige Ar.

Hans Trøje var fuldstændig sønderrevet. Det faldt ham aabenbart svært at gaa, hvert Øjeblik knækkede han over i Knæerne som et Menneske, der er aldeles udmattet af Træthed.

„Nu?" spurgte en af Røverne.

„Der har altsaa vanket Hug?" tilføjede en anden nysgjerrig.

„Der er saa, men ikke paa vore Rygstykker," svarede Fedka og satte sig hen ved Ilden. „Ja, Kammerater," vedblev han, „jeg havde mange Synder paa Samvittigheden, men nu forekommer det mig, som om jeg er bleven frigjort for Halvdelen."

„Hvorledes det?"

Fedka vendte sig om til sit Mandskab.

„Før Fangen frem!"

En Mand med Baand om Haand og Fod og ifort en broget Kaftan blev ført midt ind i Kredsen. Paa det kæmpestore Hoved bar han en høj, spids Hue med opslaaet Skygge. Den tykke, flade Næse, de fremstaaende Kindben og de smalle, langagtige Øjne røbede strax hans fremmede Oprindelse.

En af Fedkas Ledsagere bragte Fangens Lanse samt hans Bue og Kogger.

„Men det er jo en Tartar!" raabte alle som med én Mund.

„Ja, en Tartar," gjentog Fedka. „Og et Pragtexemplar af en Tartar oven i Kjøbet. Vi var næppe i Stand til at binde ham, saa stærk er han! Havde vi ikke haft Mitka med os, saa var han undsluppen os."

„Fortæl, fortæl!" raabte Røverne.

„Ja, hør nu bare efter, Folkens! I Morges slog vi ind paa Vejen til Ræsan. Vi fik fat paa en Kjøbmand og var just i Færd med at føle ham lidt paa Pulsen, da han sagde til os: Hos mig faar I ikke stort Udbytte af jer Ulejlighed; jeg kommer fra Ræsan, og der omkring vrimler hele Vejen af Tartarer; de har plyndret mig saa fuldstændig, at jeg ikke en Gang ved, hvorledes jeg skal slaa mig igjennem til Moskwa.

„Sikket noget røverisk Pak!" udbrød en af de ivrig lyttende Tilhørere.

„Hvad gjorde I saa med Kjøbmanden?" spurgte en anden.

„Vi gav ham lidt Smaapenge med paa Vejen og lod ham drage videre," berettede Fedka. „Dernæst fik vi Fingre i en Bonde. Han fortalte os, at Tartarerne den foregaaende Dag havde plyndret og nedbrændt en Landsby der i Nærheden. Lidt efter fik vi da ogsaa Øje paa deres Hestehjord — der var mindst et Tusend Stykker. Og saa traf vi flere andre Bønder med Kone og Børn. De meddelte os med Graad og Hyl, at Tartarerne ogsaa havde lagt deres Landsby i Aske, plyndret Kirken, sønderslaaet Helgenbillederne og lavet sig Hestedækkener af de hellige Alterklæder . . ."

„Ha, de fordømte!" raabte Røverne, „hvorfor aabnede Jorden sig da ikke og opslugte dem?"

„Og derpaa," vedblev Fedka, „greb de Præsten og bandt ham fast til Halen paa en af deres Heste."

„Det gjorde de ved Præsten? Og Lynet slyngede dem ikke knuste til Jorden, de Sønner af Hunde!"

„Nu, det maa blive Guds Sag."

„Men er der da ikke længer kraftige Arme her i Rusland, som kan gjøre det af med disse djævelske Tartarer?"

„Ja, deri stikker just Humlen: Det skorter paa kraftige Arme; Regimenterne er alle sammen dragne bort; der er kun Oldinge og Kvinder tilbage, og derfor kan disse Hedninger nu plyndre af Hjærtenslyst; der er ingen, som lægger dem et Halmstraa i Vejen.

„Ha, jeg skulde ordentlig knubse dem!"

„Og jeg med!"

„Men hvorledes bar I jer ad med at fange denne Tartar?"

„Det gik saaledes til: Vi hørte pludselig Hestetrampen paa Vejen, og saa siger jeg til Kammeraterne: lad os skjule os mellem Buskadset; vi vil dog se efter, hvem der kommer ridende. — Vi lægger os altsaa paa Lur og spejder, og det varer ikke længe; saa kommer der henved tredive Karle galopperende, alle sammen med spidse Huer og bevæbnede med Bue og Lanse ligesom Fyren her. — Kammerater, siger jeg; der har vi dem, de Køtere! Hvilken Skade, at vi er saa faa, ellers kunde vi puste Livet ud af dem alle sammen. Pludselig taber en af dem en Sæk, som han havde paa Ryggen af Hesten. Han holder stille og stiger af for at tage den op, og imidlertid fortsætter hans Kammerater deres Vej. — Folkens,

siger jeg, hvorfor skulde vi i Grunden ikke nappe ham der? Velan, alle Mand løs paa ham! Som sagt, saa gjort. Vi kaster os alle sammen over Tartaren, men han ryster os af sig alle til Hobe med en eneste Bevægelse. Vi over ham igjen — men atter slynger han os fra sig og griber derpaa oven i Kjøbet til sin Lanse. Saa er det, Mitka siger: Gaa lidt til Side, Kammerater, saa at jeg kan komme til at røre mig. Vi gjør Plads for ham; han river Lansen fra Tartaren, griber ham i Kraven og slynger ham til Jorden. Derpaa stak vi ham en Handske i Munden og bandt ham som en gjenstridig Kalv."

„Bravo, Mitka!" raabte Røverne.

„Ja, jeg tror min Sandten, at Mitka gjærne kunde kaste en Oxe til Jorden," bemærkede Fedka.

„Sig os, Mitka, kunde du ogsaa kaste en Oxe til Jorden?"

„Hvad kommer det jer ved," svarede Mitka og traadte til Side. Den lange Samtale syntes at kjede ham.

„Og hvad havde Tartaren saa i sin Sæk?" spurgte Chlopko.

„Her kan I selv se, Folk!"

Og Fedka aabnede Sækken og fremtog forskjellige Gjenstande, som var stjaalne fra en Kirke.

„Ha, den Hund!" skreg hele Skaren i Kor. „Han har altsaa plyndret en Kirke!"

Serebræny besluttede at drage Nytte af Røvernes Forbitrelse.

„Folkens," sagde han, I ser, hvorledes disse fordømte Tartarer haaner den kristne Tro! I ser, hvorledes dette vantro Pak hærger det hellige Rusland! Velan, er vi ligeledes blevne til vantro Hedninge? Skal vi tillade dem at besmitte Helgenbillederne, nedbrænde Landsbyerne og myrde vore Brødre?

Der gik en dæmpet Mumlen gjennem Mængden.

„Folkens," vedblev Nikita, „hvem af os har ikke syndet mod Gud? Lad os da nu gjøre vore Forseelser gode igjen; lad os vinde Guds Tilgivelse; lad os alle drage i Kampen mod Kirkens og Ruslands Fjende!"

Disse Ord gjorde et dybt Indtryk paa Mængden; i alles Hjærter rørte der sig Kjærlighed til Fædrelandet. De gamle nikkede samstemmende med Hovedet; de unge saa paa hinanden; fra alle Sider lød der høje Tilraab.

„Han har Ret," sagde en, „det sømmer sig virkelig ikke, at vi yderligere lader dem skænde vore Gudshuse."

„Nej, det sømmer sig ikke," gjentog en anden.

„Ti Gange dør man ikke, og én Gang kan det dog ikke undgaas," tilføjede en tredje. „Det er bedre at dø paa Valpladsen end i Galgen."

„Det er sandt," udbrød en gammel Røver; „Døden midt under Slagets Tummel er endogsaa skjøn."

„Velan," sagde en ung, kjæk Knøs og traadte frem, „hvad de andre gjør, ved jeg ikke, men jeg marscherer mod Tartarerne."

„Jeg ogsaa, jeg ogsaa!" raabte en hel Del andre.

„Man paastaar om jer," vedblev Serebræny, „at I har glemt Gud og ikke længer har nogen Samvittighed. Vis nu, at Folk har løjet; vis, at I endnu har Hjærtet paa rette Sted; vis, at naar det gjælder om at forsvare Rusland og den hellige Tro, da staar I ikke tilbage for Strelitzere eller Opritsniker."

„Nej, vi vil ikke staa tilbage for dem; vi vil ikke give dem noget efter!" raabte Røverne som med én Mund.

„Vi vil ikke tillade Hedningene at skænde det hellige Rusland!"

„Vi vil jage de vantro ud af Landet!"

„Før os mod Tartarerne! Vi vil hævne den hellige Kristentro!"

„Ja, Folkens," tog Serebræny atter til Orde; „har vi først tugtet disse Hedninge, saa vil Czaren indse, at vi er lige saa gode som hans Opritsniker; han vil tilgive os vore Forseelser og sige: Jeg behøver ikke længer Opritsnikerne, jeg har gode og tro Tjenere foruden dem."

„Ja, det skal han komme til at sige!" raabte Røverne; „vi vil ikke skaane vort Smule Liv."

„Med min gode Vilje er jeg for Resten ikke bleven Røver," bemærkede en.

„Jeg ikke heller," ytrede en anden.

„Altsaa, om saa maa være, saa dør vi for vort Fædreland! udbrød Fyrsten.

„Ja, ja, vi gaar gjærne i Døden!"

„Velan, Folkens," vedblev Serebræny, da vi vil tilintetgjøre Ruslands Fjender, saa maa vi først drikke paa den russiske Czars Velgaaende."

„Ja, lad os drikke; lad os drikke!"

„Saa tag da eders Bægre og bring ogsaa mig et."

Man bragte Fyrsten en Pokal, og alle Røverne fyldte deres Bægre.

„Længe leve vor ophøjede Herre, Iwan Wassiljewitsch, Czaren over alle Russere!" udbrød Serebræny.

„Han længe leve!" gjentog Røverne.

„Rusland leve!" udbrød Nikita.

„Det leve!" istemte Røverne.

„Og Død og Fordærvelse over alle det hellige Ruslands og den sande kristne Tro's Fjender!" vedblev Fyrsten.

„Død og Fordærvelse over Tartarerne! Død

og Fordømmelse over Ruslands Fjender!" raabte Røverne. „Før os mod Tartarerne! Hvor er de, de vantro, der nedbrænder vore Kirker?"

„Send Tartaren til Helvede!" skreg nogle.

„Ja, til Helved med ham! Kast ham paa Baalet!" gjentog andre.

„Tøv endnu lidt, Folkens," sagde Serebræny. „Vi maa først underkaste ham et ordentligt Forhør . . . Svar mig," vedblev han derpaa, henvendt til Fangen, „hvor mange er I, og hvor er eders Lejr?"

Tartaren tilkjendegav med Tegn, at han ikke forstod noget.

„Vent blot et Øjeblik, Fyrste," sagde Fedka, „vi skal snart faa hans Tunge løst! Chlopko, ræk mig en ordentlig Brand der henne fra Baalet! Saadan. Hej, vil du nu tale?"

„Ja, jeg vil tale!" raabte Tartaren ved Synet af de truende Forberedelser.

„Er I mange?"

„Ja, mange!"

„Hvor stort et Antal?"

„Ti tusende; i Dag er vi ti tusende; i Morgen vil vi være hundrede tusende!"

„I er altsaa blot Fortruppen? Hvem er eders Anfører?"

„Khanen."

„Khanen selv?"

„Nej, ikke ham selv. Khanen kommer ikke før i Morgen; i Dag er Fyrst Schirinifki først kommen."

„Hvor ligger eders Lejr?

Tartaren lod atter, som om han ikke forstod, hvad man spurgte ham om.

„Hejda, Chlopko, kom her hen med lidt Ild!" raabte Fedka.

„Lejren er tæt her ved, ganske tæt her ved!" skyndte Tartaren sig at svare; „den ligger ikke mere end godt fem Fjerdingvej borte."

„Vis os Vejen," sagde Serebræny.

„Det er umuligt; det er altfor mørkt nu; men i Morgen lader det sig maaske gjøre."

Fedka førte en brændende Fakkel hen til Tartarens lænkede Hænder.

„Tror du nu, at du kan finde Vejen?"

„Ja, ja, jeg skal nok finde den."

„Det er godt," sagde Serebræny. „Og nu, Folkens, spis og drik og giv ogsaa Tartaren lidt at spise, og derpaa bryder vi ufortøvet op. Vi skal vise vore Fjender, hvad russisk Styrke formaar."

Fem og tyvende Kapitel.

Forberedelserne til Kampen.

I Røverbanden opstod der nu et saadant Røre, en saadan Løben frem og tilbage, Raaben og Skrigen, at Maxim ikke kunde faa Lejlighed til at takke Nikita. Da Røverne endelig havde ordnet sig i en sluttet Trup og marcherede ud af Skoven, nærmede den unge Opritsnik, hvem man havde tilbagegivet hans Hest og Vaaben, sig til Fyrsten.

„Nikita Romanowitsch," sagde han til ham, „i Dag har du rigelig gjengjældt mig den Tjeneste, jeg viste dig den Gang med Bjørnen."

„Nuvel, Maxim Gregorowitsch, derfor lever vi jo her i Verden, for at vi kan staa hinanden bi."

„Fyrste," sagde Persten, der ligeledes red ved Siden af Serebræny, „jeg har tilladt mig at holde Øje med dig, og jeg har tænkt ved mig selv: hvilken Skade, at den gode Ven, som jeg lod blive tilbage ved Wolga, ikke er her! Om han end kun er en simpel Mand og en af mine Lige, saa vilde du dog sikkert have faaet ham kjær, Fyrste, og han ligeledes dig. Tag mig det ikke ilde op, at jeg siger det, men I er af samme Stof. Da du nys talte om det hellige Rusland og dine Øjne lynede derved, da kom jeg til at tænke paa Jermak. Han elsker sit Fædreland, elsker det inderlig, om han end er en Røver. En Gang sagde han til mig, at det brændte ham i Sjælen, at han førte et sligt unyttigt Liv; hans Hu stod til at vie Fædrelandet sine Kræfter. Ha, dersom han nu drog sammen med os imod Tartarerne! Han alene gjælder lige saa meget som hundrede andre. Naar han raaber: „Følg mig, Kammerater!" da er det, som om du følte dig større og stærkere; som om intet kunde stanse dig; som om alt maatte falde i Støvet foran dig! . . . Ja, i Sandhed, du ligner ham, Nikita Romanowitsch; jeg siger det ikke for at fornærme dig!"

Persten faldt i Tanker; Serebræny red videre med spændt Opmærksomhed, i det han bestandig saa frem for sig med et skarpt, iagttagende Blik; Maxim forholdt sig tavs. Røvernes taktfaste Skridt gav dæmpet Gjenlyd paa Landevejen; den stjærneklare Nat dækkede tyst og stille den slumrende Jord. Skaren havde allerede marcheret en god Stund fremad i den Retning, som Tartaren havde angivet; denne førtes bunden afsted mellem Chlopkos og Fedkas Sværd.

Pludselig hørte man en sælsom, ensformig Lyd. Det var hverken Menneskestemmer eller Tonerne fra et Jagthorn eller en Gusla, men noget, der lignede Vindens Piben, naar den suser gjennem

Sivene — i Fald man tænker sig, at Sivene kunde klinge som Glas eller som Strængene paa en Harpe.

„Hvad er det?" spurgte Nikita og stansede sin Hest.

Persten tog sin Hue af og bøjede Hovedet lyttende ned til Saddelknappen.

„Stop lidt, Fyrste, lad mig lytte!"

Tonerne kom i regelmæssige, melankolske Svingninger, snart mindende om Klangen af Sølvstrænge, snart om Bladenes Susen, naar Blæsten farer gjennem Løvet. Pludselig hørte de op, som om Vinden fra Steppen havde baaret Lyden i en anden Retning.

„Nu er det forbi," sagde Persten leende. „Det kan man kalde et Bryst, der duer noget! Jeg tror, det har varet over en halv Time."

„Men hvad er det?" spurgte Fyrsten.

„Det er en Tschebusga," svarede Persten. „Det er hos dem omtrent det samme, som vi kalder et Horn. Det maa være Baschkirer. Khanen har alle Slags Folk med sig, fra Kasan, Astrakan og andre hedenske Egne. Hør, nu begynder de igjen!"

Man hørte paany langt borte fra noget ligesom et heftigt Vindstød, der snart forvandlede sig til langtrukne, vemodsfulde Toner for derpaa noget efter at bryde pludselig af med en Lyd som en Hest's Vrinsken.

„Dette var kun et kort Vers," bemærkede Persten; „formodentlig har den Hund allerede tabt Vejret."

Men paa en Gang hørtes der ny, langt kraftigere Toner end før. Det lød, som om en Mængde Klokker uophørlig blev satte i Bevægelse.

„Aha, nu spiller de bare med Struben!" sagde Persten. „I Afstand kan man ikke høre det rigtig, men al den Støj gjør de blot med Struben uden noget som helst Instrument."

De vemodige, tungsindige Toner gik over til at blive en lystig Melodi, men det var hverken russisk Melankoli eller russisk Lystighed. Denne Sang udtrykte ligesom en rovbegjærlig Nomadehordes vilde Storhed; de vilde Hestes utøjlede Løb, en Folkestammes evige Vandren fra Land til Land og Længslen efter det ubekjendte Fædreland.

„Fyrste," sagde Persten, „deres Lejr maa være ganske tæt herved; jeg tror, man kan se deres Lejrbaal bag ved Højen der henne. Med din Tilladelse vil jeg rekognoscere lidt; det er noget, jeg ikke er uvant med fra den Tid, jeg levede ved Wolga. Lad Folkene hvile lidt ud, medens jeg undersøger Terrænet."

„Gaa med Gud!" sagde Fyrsten.

Og Persten sprang af Hesten og forsvandt i Mørket.

Røverne gjorde Holdt, undersøgte deres Vaaben og tog Plads paa Jorden uden at forandre deres Slagorden. Der herskede dyb Tavshed iblandt dem. De forstod alle sammen Foretagendets Alvor, Nødvendigheden af blind Lydighed. Imidlertid lod Tschebusgaens Toner sig atter høre; Maanen og Stjærnerne lyste over Sletten, alt var stille og højtidsfuldt, og kun nu og da bevægede et svagt Vindpust Græsset, saa at det kom til at se ud som blinkende Sølvstriber.

Saaledes gik der næsten en hel Time. Persten var endnu ikke vendt tilbage. Serebræny begyndte allerede at tabe Taalmodigheden, da en Mand pludselig rejste sig op fra Græsset næppe tre Skridt fra ham. Nikita greb til sit Sværd.

„Saa sagte, Fyrste, det er mig," sagde Persten leende. „Netop paa samme Vis har jeg sneget mig hen til Tartarerne; jeg har undersøgt al Ting, og jeg kjender nu deres Lejr saa godt, som om det var min egen Lomme. Hvis du tillader det, Fyrste, tager jeg en halv Snes Mand med mig, slipper deres Heste løs og sætter dem Skræk i Blodet, medens du, om du finder det hensigtsmæssigt, angriber dem fra to Sider og hverken lader det skorte paa lydelige Skrig eller forsvarlige Hug. Jeg vil være en Tartar, om vi ikke paa den Maade faar Halvdelen af dem hugget ned! Dette skal for Resten blot være Begyndelsen, saadan et lille natligt Udfald, der netop passer for os; men saa snart Solen staar op, da er det dig, Fyrste, der har at befale og vi blot at adlyde."

(Fortsættes.)

Fra den ny Verden.

Et Par Rejseskitser af V. Ø.

I.

Over Atlanterhavet.

Om Bord paa „State of Pennsylvania" i Juni 1876.

Skjønt det Skue, man har Lejlighed til at iagttage ved et af de store Udvandrerskibes Afrejse fra en engelsk Havn, ikke længer har Nyhedens Interesse saaledes som i Emigrationens første Dage, udmærker det sig dog bestandig ved en saa livlig Kolorit, at det til Fulde lønner Umagen at give sig i Færd med at studere det brogede og travle Liv, som rører sig ved en saadan Lejlighed. Det var ogsaa i denne Hensigt, at jeg, nogle Timer før jeg behøvede at gaa ombord, begav mig ned til den vestlige Del af Glasgow Havn, hvorfra »State-Lines« smukke Damper »State of Pennsylvania« samme Dag skulde afgaa for at begynde Rejsen til New York.

Det var ikke nogen let Sag at trænge sig igjennem den Vrimmel af Emigranter, Søfolk, Lastdragere og Lediggængere, for ikke at tale om den brogede Mangfoldighed af Rejsegods og Varer, bestemte til Indskibning, som optog det Terræn af Havnen, der staar til særlig Disposition for „State-Line". Udvandrernes Gods var Altsammen blevet kjørt ned til Indskibningsstedet, og der frembød sig nu en travl Scene. Flere af Selskabets Funktionærer er ifærd med at kontrollere Godset, medens hver enkelt Emigrant skal vedkjende sig sine Ejendele og se efter, at der intet mangler, før Sagerne bringes om Bord. Savnes der noget, bliver der strax sendt Bud til Selskabets Kontor, der er beliggende i en elegant Bygning i en af Byens Hovedgader, og der træffes derpaa Anstalter til at skaffe den savnede Gjenstand tilveje, enten denne er glemt paa Jernbanen eller paa anden Maade forkommen, et Tilfælde, som dog hører til Sjeldenhederne, da der vises al ønskelig Paapasselighed og Omhu med Hensyn til Befordringen af Emigranternes Ejendele. Den travle Scene ved Havnen er imidlertid skreden uforstyrret frem; der er kommet mere Orden i det for kort Tid siden stedfindende Virvar, og Emigranterne, der repræsenterer de forskjelligste Nationer: Polakker, Tyskere, Irlændere, Svenske, Danske o. s. v., sidder nu rundt omkring eller driver frem og tilbage, ventende paa det Øjeblik, da det meddeles dem, at de kan gaa om Bord. Det er højst forskjellige Fysiognomier, man træffer mellem disse Folk. Hist henne sidder en hel Familie, Mand, Kone og to Børn. Det er Svenskere, ganske unge Folk, som nu vil prøve deres Lykke i den ny Verdensdel med en lille Kapital, som Manden har arvet, og som han tror bedre at kunne gjøre frugtbringende i de vestlige Stater i Amerika end hjemme i Dalarne, som er hans og hans Hustrues Fødeegn. Ikke langt fra ham sidder en ung Irlænderinde; hun rejser ganske alene og ser forknyt og bedrøvet ud; hun vil søge Tjeneste i en af de store Byer i Amerika, „hvor Tjenestepigerne skal have det lige saa godt som virkelige Ladies," hører jeg, at hun fortæller en deltagende Landsmand, som taler med hende. Blot hun ikke maa blive altfor haardt skuffet! Jeg fortsætter min Vej igjennem den brogede Klynge af baade leende og bedrøvede, rygende, passiarende og sovende Individer af begge Kjøn og alle Aldere, indtil jeg træffer en firskaaren Skikkelse, som, rolig og ligegyldig for alt, hvad der passerer omkring ham, læner sig op til en Stabel Kornsække med sin Merskumspibe dinglende ned ad den sølvknappede Vest. Det hvidblonde Haar i Forbindelse med hele Figurens Positur giver mig en Anelse om, at jeg maa have en Landsmand for mig. Og jeg har ikke taget fejl: det er en Husmand fra Sjælland, hvem det er gaaet skævt hjemme, og som nu vil prøve, om Skjæbnen vil være ham mere huld i den ny Verdensdel. Han forstaar rigtignok ikke et Ord af det engelske Sprog og har øjensynlig ikke noget Begreb om de Forhold, hvori han befinder sig; thi med forbavsende Naivitet spørger han, „om vi nu er i Amerika"! Jeg forklarer ham saa tydelig som muligt, at han endnu ikke er kommen længer end til Skotland, og at vi maa sejle nord om Irland og over Atlanterhavet for at komme til Amerika. „Aah—ja, det er vel ikke saa farlig langt endda?" svarer han med en rørende Tillidsfuldhed, som synes at være urokkelig hos ham. Øjeblikket er imidlertid kommet til at gaa ombord; Indskibningen af Godset er tilendebragt; »State of Pennsylvania« sender tykke Røgskyer op gjennem sin kolossale Skorsten, Ankeret er kastet los, og da jeg kommer op paa Dækket efter først at have gjort en Visit i den Kahyt, jeg skal bebo under Overfarten, er

vi allerede gaaede fra Land og sejler nu langsomt op ad den smudsige og mudrede Clyde med Udsigt til de storartede Værfter, der ligger paa begge Sider af Floden, hvis Bredder desværre er halvt skjulte af en tæt Taage.

En længere Sørejse betragtes i Almindelighed som alt andet end fornøjelig, men er man om Bord paa en af de store Atlanterhavsdampere, der tilbyder den rejsende enhver ønskelig Bekvemmelighed og Komfort, og naar saa tilmed Vejret er nogenlunde heldigt, er en Tur over Atlanterhavet ingenlunde saa trættende og ubehagelig, som mange tror. »State-Line« hører ganske vist til de mindre transatlantiske Dampskibsselskaber, men denne Linje fortjener al Anerkjendelse baade for sin Prisbillighed og for Skibenes Indretning, ligesom de Bekvemmeligheder, der tilbydes henholdsvis Salonpassagerer, anden Kahyts Passagerer og Emigranterne, opfylder enhver berettiget Fordring. Selvfølgelig er der stor Forskjel paa at rejse i Salon eller paa Steerage (Mellemdæk, som vi kalder det), men Omkostningerne staar ogsaa i passende Forhold dertil. »State-Line« har ikke undladt at forsyne Salonerne i sine Skibe baade med Fortepiano og et lille Bibliothek; Kahytterne er komfortabelt indrettede, og hvad de materielle Fornødenheder i first cabin angaar, har de kun den Fejl, at Kosten er altfor heavy for en dansk Mave, som ikke er vant til at give sig i Lag med 3 à 4 forskjellige Retter Kjød til breakfast. Anden Kahyt tilbyder naturligvis ikke saa megen Komfort som Salonen, men den er baade rummelig og net indrettet og tilfredsstiller alle rimelige Fordringer. Naar man foretager en Spadseretur — og en saadan omfatter et ikke ganske lille Stykke Vej fra den ene Ende af Skibet til den anden — fra Agterdækket, hvor Salonen er beliggende, forbi anden Kahyt hen imod Forstavnen, paa hvilken Strækning man tillige kan bese Skibets Bageri, Ishus, Hønsehus og de andre Indretninger, hvormed den lille svømmende By er forsynet, kommer man til Steerage, hvor man atter træffer det brogede Billede af Emigrantlivet, som man allerede har haft Lejlighed til at gjøre sig bekjendt med umiddelbart før Skibets Afrejse. Her finder man de forskjellige Individer, som nu har indrettet deres midlertidige Hjem om Bord. Nogle er i Færd med at tilberede sig en extra supper; andre sidder rundt omkring paa Dækket og synger deres hjemlige Viser, medens en gammel Irlænder flittig lapper paa sin uldne Trøje, og en polsk Katholik i højtidelig Tavshed drejer sin Rosenkrans. Det er ganske vist ikke noget Billede af Velstand, man har for sig; flere af Emigranterne, navnlig de irske, synes at være haardt trykkede af Armod, men Scenen mangler ikke Liv og Stemning. Med Hensyn til den praktiske Side af Sagen, er Steerage, som er i Stand til at huse 474 Udvandrere, rummelig indrettet, og der er taget al muligt Hensyn til Emigranternes Sundhed, ligesom Kosten i enhver Henseende er upaaklagelig.

Efter den første Dags Rejse, naar man har gjort sig bekjendt med de stedlige Forhold, hvor under man skal leve i det mindste en halv Snes Dage, kommer det væsentlige Spørgsmaal, hvilket Rejseselskab man har været saa heldig eller uheldig at faa. »State of Pennsylvania« har ligget en halv Dag stille ved Larne (Belfast) for at indtage mere Ladning og Passagerer, og efter at man for Alvor har sagt Landjorden Farvel ved at gaa i Land og gjøre en Tur ad Jernvejen fra Larne gjennem et ægte irsk Landskab til Belfast, gaar man atter om Bord, og om Aftenen styres Kursen nord om Irland ud i Atlanterhavet. Man føler sig nu allerede mere hjemme; der knyttes Rejsebekjendtskaber; der bliver spillet og sunget i Salonen, og man glemmer næsten, at man gynger paa Bølgerne, saa „landlig" ser Scenen ud. Næste Dag er det Søndag, og om Eftermiddagen holdes der Gudstjeneste i Salonen, der da staar aaben baade for anden Kahyts- og for Steerage-Passagerer. Ved en saadan Lejlighed fungerer Kaptajnen som Kapellan, og der ligger noget smukt og gribende i den simple religiøse Handling, ved hvilken Kaptajnen læser op af Biblen og forklarer Texten paa sin djærve, trohjærtede Maade, afvexlende med Salmesangen, medens man hører Blæsten pibe i Takkelagen og de stærke Bølger slaa op mod Skibets Sider.

Dagene glider imidlertid ret hurtig hen; Skibet skyder en Fart af ca. 12 engelske Mil i Timen, og Søen er taalelig stille. Søsyge grasserer ikke, men vi har en tæt Taage, og den er temmelig farlig, efter at vi er komne ind i et Farvand, hvor de forskjellige Ruter mellem Amerika og Evropa krydser hverandre. Der bliver derfor almindelig Bevægelse, da det en Dag, medens vi sidder ved Middagsbordet, pludselig hedder: En Sejler! Man skynder sig op paa Dækket, og tæt op til os glider en stor Tremaster forbi for fulde Sejl. Kun to Alen nærmere, og vi havde faaet en alt andet end behagelig Forstyrrelse i Nydelsen af Middagsmaden. Tiden begynder nu at falde mere ensformig, og man længes efter Land. For at tilvejebringe lidt Afvexling og Adspredelse tænker man paa at foranstalte en Aftenunderholdning. Nogle er endog saa begejstrede for en saadan Ide, at de proponerer et Bal! Man bliver dog enig om at nøjes med Afholdelsen af en Koncert. Der bliver opsat et særdeles lovende Program, og næste Aften skal Koncerten finde Sted. Men desværre har man

glemt at tænke paa de Hindringer, som Vind og Vejr kan lægge i Vejen, i Særdeleshed ved Arrangementer, der skulde sættes i Scene paa Atlanterhavet, og Følgen er, at der maa ske en betydelig Indskrænkning i Programmet, da vor bedste Baryton har faaet ondt for Brystet som Følge af den slemme Taage, medens vor Sopransangerinde, en ung Amerikanerinde, paa Grund af Skibets stærke Gyngen — er bleven søsyg.

Endelig hedder det: I Morgen Eftermiddag kan vi have Amerikas Kyst i Sigte! Den sidste Dag om Bord synes at være længere end alle de foregaaende, og det bliver mørkt, uden at vi har set et Glimt af den ny Verdensdel — jo, et Glimt ser vi nu! Det er det første Fyrtaarn, som vi træffer paa Long Island. Tidlig næste Morgen løber »State of Pennsylvania« ind i New Yorks Havn, 11 Dage efter at vi har forladt den irske Kyst.

Mr. Slacks Gjenvordigheder.

En Fortælling efter det engelske.

Mr. Brimmington Slack var Pebersvend, og da han var i Besiddelse af en ret anselig Formue og en behagelig Stilling, vilde han have befundet sig meget lykkelig i sin hyggelige Ungkarlelejlighed, dersom hans Venners stadige Paamindelser om, at det var paa høje Tid, at han giftede sig, ikke havde gjort et Skaar i hans Tilfredshed.

Mr. Slacks Venner havde præsenteret ham flere „passende Partier", og efter saaledes at have givet Anledning til nærmere Bekjendtskab havde de ladet Sagen gaa sin egen Gang i det sikre Haab, at det ikke vilde vare længe, før de en skjøn Dag modtog en Billet, hvori det meddeltes dem, at Mr. og Mrs. Slack ventede sig Æren af deres Venners Besøg i det ny Hjem. Men desværre, hidtil havde deres Anstrængelser været frugtesløse; de havde lagt Planer, spundet Intriger og skrevet Breve — af hvilke Mr. Slack netop holdt et i sin Haand — men det eneste Resultat, de havde opnaaet, var, at han ansaa sig selv for at være en Gjenstand, der var tilfals for den første den bedste, men som ingen vilde kjøbe, fordi de i Forvejen havde fattet Fordom imod den.

Mr. Slack havde virkelig troet, at han kjendte sin Ven Price bedre, end at han skulde have antaget, at ogsaa denne prøvede Ven vilde lægge Planer mod ham og derved spolere ham den Glæde, som han havde ventet sig af et Besøg hos Price, paa hvis Landsted han havde lovet at tilbringe en Uges Tid. Mr. Price var en af hans gamle Skolekammerater, og skjønt hans Bekjendtskab til dennes Hustru kun var meget flygtigt, saa havde hun dog gjort et særdeles godt Indtryk paa ham. Derfor var det sørgeligt at blive skuffet med Hensyn til saadanne Folk, fordi de var blevne grebne af den sædvanlige, taabelige Ide, at det var hans inderligste Ønske at gifte sig, men at han ikke selv kunde finde en Kone.

„Marie og jeg har netop fundet den Pige, som passer for dig," læste Mr. Slack op for sig selv af det Brev, som han med nervøs Pirrelighed lukkede op og i. — „Det er virkelig meget smukt af dem," sagde han ærgerlig; „men det undrer mig, hvorfor i al Verden mine Venner ikke kan lade mig vælge selv. Jeg har aldrig blandet mig i deres Valg, og dersom jeg ønskede en Hustru — hvad jeg er sikker paa, at jeg ikke gjør — kunde jeg sikkert nok finde en uden deres Hjælp. Jeg har endnu ikke naaet Methusalems Alder, og der er ikke noget egentlig frastødende i mit Udseende."

Mr. Slack gik hen til Spejlet for at overbevise sig om, at der ikke var noget ved hans Ansigt eller Figur, som han med Grund behøvede at skamme sig over.

Uden just at kunne gjøre Fordring paa at være indtagende var Mr. Slacks Ansigt dog paa ingen Maade frastødende eller ubehageligt, og skjønt han var over de fyrretyve, var hans Haar endnu fyldigt, medens hans Bakkenbarter kun havde et svagt Anstrøg af graat.

Det var derfor med tilfredsstillet Selvfølelse, at han gjenoptog Læsningen af Brevet, i hvilket hans Blik denne Gang faldt paa den betydningsfulde Sætning:

„Marie har sagt til den omtalte Dame, at hun bør være forberedt paa at vise al den Ynde og Elskværdighed, som staar til hendes Raadighed, da du er et særdeles godt Parti. Hun har desholdt som Lokkemad for Øjnene af en ham ubekjendt Dame, som øjensynlig havde besluttet at gifte sig med den første Mand, hun kom i Berøring med. Men efter det skulde ingen Magt paa Jorden faa

Brev fra Amerika. (Se Side 460).

uden fortalt, at du er en overordentlig behagelig Mand, og at du netop er paa Udkig efter en Kone."

Det var en nydelig Fanfare til Forkyndelse af hans forestaaende Ankomst! Han var bleven ham til at nærme sig hende paa tyve Mils Afstand. Nej, hans gode Venner havde altfor tydelig røbet deres Planer.

Det nyttede ikke at udspænde Nettet i Fuglens

Paasyn, sagde Mr. Brimmington Slack med stolt Bevidsthed om, at han var en altfor klog Mand til med aabne Øjne at gaa lige ind i Fjendens Lejr, og i Følelsen af den skammelige Efterstræbelse, som han var Gjenstand for, krøllede han det ulykkelige Brev sammen og stak det i Lommen, hvorpaa han tog fat paa sin Frokost med en kraftig Iver, som viste, at han ikke var den Mand, man altfor længe maatte spøge med.

For at faa Bugt med sine Ærgrelser greb han Morgenavisen i Haab om at finde en ledende Artikel eller en Beretning fra Pengemarkedet, hvis interessante Indhold kunde bidrage til fuldstændig at gjenoprette hans sædvanlige Sindsligevægt. Men det er ubegribeligt, hvor skrækkelig kjedsommelige Aviserne kan være til sine Tider! Og netop hin Mandag Morgen i Juli Maaned var der intet, som var værd at læse! Saaledes forekom det i det mindste Mr. Slack. Han vendte Avisen fra den ene til den anden Side, men fandt ikke et Ord af Interesse, indtil han med en fortvivlet Mine kastede den til Side for at drikke den tredje Kop Te.

Men i det han var i Færd med denne Beskjæftigelse, faldt hans Blik tilfældigvis paa den forsmaaede Avis og paa de Ord: „Rotterdam og Rhinen". — St. Mato via Southampton. — Udstilling i Bryssel. — Antwerpen, Bryssel, Køln.

Mr. Slacks Ansigt opklaredes. Hvorfor ikke gjøre en lille Tur til Fastlandet? Han trængte til lidt Afvexling; han havde allerede forberedt sig paa en Udflugt, og han kunde ikke finde et bedre Paaskud til at afslaa sin Ven Prices Indbydelse end at meddele ham, at han allerede havde lovet en anden at følge ham paa en lille Tur i Udlandet.

Mr. Slack overvejede atter og atter denne Tanke, og efter Haanden som den antog en bestemtere Skikkelse, følte han sig lettere om Hjærtet. Men hvor skulde han rejse hen? Det var det mindste af det; han vilde vælge det Sted, hvortil det første Dampskib afgik. Han maatte altsaa atter raadføre sig med Avisen, og da denne sagde Tirsdag — Rotterdam, saa var Beslutningen tagen med det samme.

„Mrs. Jones," begyndte han i en helt livlig Tone, da hans Værtinde som Svar paa hans Kalden traadte ind — „jeg er nødsaget til at gjøre en Forandring i mine Planer, og i Steden for at tage til Essex rejser jeg til Udlandet, hvilket har til Følge, at jeg tager bort i Morgen i Steden for paa Torsdag."

„Saa er jeg virkelig bange for, Mr. Slack, at De kommer til at rejse uden Skjorte," sagde Mrs. Jones; „thi Vaskekonen, Mrs. Williamson, som vidste, at De først skulde rejse paa Torsdag, sagde, at hun ikke havde Deres Tøj færdigt før paa Onsdag."

„Min kjære Mrs. Jones, det er virkelig meget kjedeligt," udbrød Mr. Slack. „Men De ved naturligvis, hvor hun bor? Kan De ikke sende Bud til hende og sige, at jeg skal bruge Tøjet i Aften?"

„Sende Bud til hende!" gjentog Mrs. Jones med et Smil, fuldt af Medlidenhed med Mændenes Naivetet. „Ja, det kunde jeg ganske vist, men hvad vilde det hjælpe? Det er først Mandag i Dag, og jeg turde vædde mit Liv paa, at Tøjet endnu ligger i Sæbevand, og selv om det var skyllet ud og tørret, saa kunde en saa agtærdig Gentleman som De, Mr. Slack, dog ikke være bekjendt at rejse bort med en Vadsæk, fuld af ustrøgede Manketskjorter!"

„Det er virkelig meget kjedeligt!" udbrød Mr. Slack igjen.

Mrs. Jones, der betragtede sin Logerende som en fuldkommen Gentleman, der ikke var afhængig af Tiden, nedlod sig til at bifalde denne Anskuelse, i det hun dog tilføjede:

„Dersom jeg var i Deres Sted, Sir, vilde jeg opsætte Rejsen; en Dag før eller senere gjør jo intet til Sagen, naar det gjælder en hel Maaneds Ferie."

Til Trods for sin Utaalmodighed efter at komme afsted følte Mr. Slack dog det slaaende i hans Værtindes Argument og sagde i en resigneret Tone:

„Nuvel, jeg indrømmer, at man ikke kan forlange det urimelige af Folk, men jeg gjør bestemt Regning paa, at Tøjet er færdigt til Torsdag."

„Onsdag Aften, Sir, det svarer jeg for med mit Liv," sagde Mrs. Jones højtidelig.

„Lad mig se," sagde Mr. Slack, „hvilket Skib afgaar paa Torsdag? Hamborg — Elben — Antwerpen: „Baron Osy", — Torsdag — „Earl af Aberdeen". Ah, det passer! Nuvel, Mrs. Jones, saa er det bestemt, at jeg rejser paa Torsdag omtrent Klokken elleve."

Paa den Maade skete det, at Mr. og Mrs. Price i Steden for det Brev, som skulde underrette dem om, med hvilket Tog deres Ven vilde ankomme, modtog et andet, som indeholdt de mest veltalende Undskyldninger for den pludselige Opsættelse af hans forventede Besøg, hvilket var foranlediget af Omstændigheder, som Mr. Slack ikke var Herre over, i det han allerede tidligere havde lovet en god Bekjendt at ledsage ham paa en Tur til Fastlandet.

„Hvorfor kunde han ikke have husket paa det!" udbrød Mr. Price ved Modtagelsen af denne Epistel.

„Ja, det er sandt nok," svarede hans Hustru, „men der er ingen Skade sket derved; thi jeg har netop faaet den Meddelelse fra Anna Crampton, at hun heller ikke kan komme, og de mødes maaske nu en anden Gang her ude."

* * *

Torsdag Morgen gav Løfte om en prægtig Dag, gunstig Vind og en behagelig Overfart, og andre Hjærter foruden det, som bankede under Mr. Slacks graa Frakke, oplivedes ved den glade Forventning om en vellykket Overrejse.

En Dame, der hørte til et Selskab af tre Passagerer, som var gaaet om Bord nogle faa Øjeblikke før Mr. Slack, stod i tavs Betragtning af Flodbredden, medens Dampskibet langsomt begyndte at fjærne sig fra Kysten. Det var, ligesom hun i Følelsen af, at de nu virkelig sejlede bort, udstødte et lille Suk, som hun dog halvt undertrykte med den Beslutning at se Sagen fra den lyseste Side, endskjønt det ikke kunde nægtes, at det var kjedeligt, at hendes Tante Mathilde netop havde valgt den Tid til sin Udenlandsrejse, da Marie Price havde indbudt hende til et Besøg. Hun tvivlede ikke om, at Marie vilde blive fortrydelig over, at hun ikke kom, i Særdeleshed da man efter sigende havde inviteret Mr. Prices Ven alene for hendes Skyld. Hun kunde ganske vist ikke lade være at tænke paa, om han var saaledes, som de havde beskrevet ham, men paa samme Tid vilde det dog være hende kjærest, om hendes bekjendte vilde ophøre med at udtale sig paa en Maade, saa at det saa ud, som om hun var rede til at sige „Ja" til enhver Mand, der friede til hende. Hun vidste naturligvis godt, at hun ikke længer var saa ung som for ti Aar siden, men derfor var det dog ikke aldeles umuligt, at hun kunde møde en, som vilde synes om hende, og hvis Følelser hun kunde besvare. Hun tænkte dog langt mindre derpaa end alle hendes gifte Veninder, som lod til at være grebne af den Ide, at hun med Glæde vilde modtage den første Frier, som meldte sig, hellere end at blive gammel Jomfru.

„Undskyld, tillader De?" sagde en Stemme bag ved hende, og i det næste Øjeblik stod Mr. Brimmington Slack og Miss Anna Crampton Ansigt til Ansigt.

Hensunken i sine Betragtninger havde Miss Crampton ladet det Schavl, som hang over hendes Arm, glide ned og bortfeje nogle Aviser og Bøger, der laa paa en Bunke Tovværk ved Siden af hende.

„O, jeg takker Dem, det er altfor megen Ulejlighed," stammede hun, halvt forvirret ved den lille Hændelse, som pludselig havde jaget alle hendes Tanker paa Flugt.

„Aldeles ikke," svarede Mr. Slack, som altid var henrykt, naar han havde Lejlighed til at være galant mod en Dame, som hans utrættelige Venner ikke havde været med til at skaffe ham paa Halsen — „men vilde De ikke synes bedre om at sidde end at staa?"

Før der kunde være Tid til at besvare hans Spørgsmaal, havde han allerede skyndt sig hen til en Hob Stole, der laa hulter til bulter oven paa hverandre; han havde derpaa bragt et Par af dem over til Damen og arrangeret dem med en galant Kavalers Behændighed og Omhu.

„De maa virkelig ikke gjøre Dem saa megen Ulejlighed," sagde Miss Crampton, i det hun modtog sit Shavl, som Mr. Slack lige saa omhyggelig havde foldet sammen, for at det kunde gjøre Tjeneste som Tæppe.

Da han saa, at den anden Stol, som han havde bragt, stod ubenyttet, og da han øjensynlig kun havde hentet den i dette Øjemed, tog han Plads paa den, i det han bemærkede, at han troede ikke, at han kunde finde et bedre Sæde.

Man befinder sig sædvanlig i en let og fornøjet Stemning, naar man begiver sig ud paa en Ferierejse, og da denne Følelse end mere forhøjes ved et prægtigt Vejr og smukke Omgivelser, var det jo ikke saa underligt, at Mr. Slack, der befandt sig Side om Side med en behagelig Rejsefælle, som syntes tilbøjelig til at gaa ind paa den almindelige Hverdagspassiar, der føres mellem ny bekjendte, lykønskede sig selv til den vise Tanke, som havde ført til et saa heldigt Resultat. Han fik Mod til nøjere at betragte sin Rejsefælle; thi hidtil havde Mr. Slacks Opmærksomhed og Galanteri mere være ydet Kjønnet som Helhed betragtet end det enkelte Individ. Den nærmere Jagttagelse overbeviste ham om, at han ikke havde Grund til at fortryde sit Galanteri. Uden at kunne kaldes smuk var Damen i Besiddelse af et tækkeligt og vindende Ydre, og skjønt hun var traadt ud over den første, blomstrende Ungdomsalder, var hendes Ansigt friskt og dets Udtryk livligt og ungdommeligt.

„Det skulde undre mig, om hun rejser alene," tænkte Mr. Slack, og i samme Øjeblik, som om hun havde gjættet Spørgsmaalet, sagde Miss Crampton:

„Jeg har min Moder og min Tante med mig, men de er gaaet ned for at sikre os en Kahyt. De bad mig blive her, indtil de kom tilbage, men de har virkelig været saa længe borte, at jeg vistnok gjør bedre i at gaa ned for at se, hvad der er blevet af dem."

„Saa bliver jeg her, indtil De kommer til-

bage," sagde Mr. Slack, i det han fik travlt med at lægge hendes Sager tilrette paa de to ledige Stole.

„Gaa kun for at berolige Dem med Hensyn til Deres Slægtninge, Frøken; De skal finde Deres Plads i Orden, naar De kommer tilbage."

Efter at have modtaget denne beroligende Forsikring, takkede Miss Crampton sin Kavaller med et erkjendtligt Smil.

Vi vil ikke dømme Mr. Slacks Nysgjerrighed for strængt, dersom han bukkede under for Fristelsen til at aabne den Bog, som hun havde ladet blive tilbage, i det Haab at opdage et Navn. Men han var ikke saa heldig at gjøre nogen saadan Opdagelse, og da han huskede paa, at det var paa høje Tid, at han traf en nærmere Bestemmelse med Hensyn til den Rejserute, han vilde vælge, tog han en „Bädecker" frem af den ene Lomme og en anden Rejsehaandbog frem af den anden og begyndte ivrig at raadføre sig med disse Værker.

(Fortsættes.)

Belle-Isle.

Belle-Isle — den smukke Ø — ligger ved Sydkysten af Bretagne og udmærker sig ved sin romantiske Natur, sine Klipper, dybe Indskæringer, Kløfter og Grotter med det mægtige Atlanterhav til Baggrund. Øen har en Længde af 18 Kilometer, en Bredde af fra 4—10 Kilometer og tæller ialt henved 10,000 Indbyggere, der dels driver Agerdyrkning og Kvægavl, dels ernærer sig ved Sardin- og Thunfiskefangst, med hvilke Produkter der finder en livlig Udførsel Sted. En naturlig Indskæring i Klippekysten danner en fortræffelig Havn, og paa venstre Side af denne ligger Staden, Le Palais, paa højre Side en stærkt bygget Fæstning, der oprindelig skriver sig fra Aaret 1572. Men hvad der fremfor alt gjør Øen saa interessant, er dens ejendommelige, storladne Naturomgivelser; Klippekysten hæver sig i forunderlige, fantastiske Formationer, og mangen en Grotte, mangt et fremstaaende Klippestykke har sine egne hemmelighedsfulde Sagn. Neden for Fæstningen, der hæver sig paa en høj Skrænt, findes der saaledes en Række smaa Fordybninger og Huler, og i det Vandet med regelmæssige Mellemrum trænger ind og ud her, lyder det forunderlig skuffende ligesom et Menneskes Hulken. Øens Fiskere kalder det Bølgernes Hulken og fortæller derom følgende Sagn: I Napoleon den førstes Tid blev en ung Mand, Søn af en velhavende Kjøbmand i Paris, mistænkt for at være skyldig i en Sammensværgelse mod Kejserdømmet. Han blev fængslet og dømt til Straffearbejde i Citadellet paa Belle-Isle. Hans Forlovede, der var ham inderlig hengiven, kunde ikke udholde Skilsmissen og fulgte i Hemmelighed efter ham til Øen, hvor hun gav sig i Kost hos en Fiskerfamilie. Og her saa hun ham nu hver Dag, naar han gik paa Arbejde med de øvrige Fanger. Omsider lykkedes det hende at sætte sig i Forbindelse med den elskede, og med utrolige Vanskeligheder lagde de en Plan til Flugt. En Nat, da alt var bleven gjort rede, ventede den unge Pige med en Baad neden for Fæstningen; hun saa allerede sin Forlovede klatre ned ad Skrænten, et Øjeblik efter var han hos hende i Baaden, men Flugten var imidlertid bleven opdaget, og i samme Stund, som de stod i Begreb med at støde fra Land, ramtes de af nogle Kugler fra de forfølgende Soldater. De vaklede, og med Raabet: Leve Republiken! styrtede de i Havet. Man fandt deres Lig, der blev jordfæstede i en fælles Grav paa den nærliggende Kirkegaard, men Fiskerne tror endnu at kunne høre „Bølgerne hulke" paa det Sted, hvor de to trofaste elskende druknede, og de fortæller Sagnet derom til enhver fremmed, der gjæster „den smukke Ø".

Brev fra Amerika.

Der er Sorg og Bedrøvelse i Hjemmet, naar en af de unge Sønner — hvad enten han nu er Haandværker eller oplært til Landvæsenet — pludselig en skjøn Dag faar i Sinde at rejse til Amerika — „for der kan man da helt anderledes komme frem end herhjemme." Saa prøver Moderen eller Søstrene paa at snakke ham fra den forfløjne Ide; de forestiller ham al den Modgang og alle de Hindringer, han er udsat for at møde i det fremmede Land, men som oftest rejser den unge Mand alligevel, med Sindet fuldt af glade Forhaabninger og opfyldt af Tillid til sine unge, endnu kun lidt eller slet ikke prøvede Kræfter. Han rejser, og det hænder maaske, at han kommer til at gaa en hel Del igjennem, men han har dog stedse det ny omkring sig, som opliver og adspreder ham, og dertil den Spænding, der følger med Kampen for at bryde sig Vej — det tjener ikke saa lidt til at holde Modet og Humøret oppe. Men dem, der bliver hjemme, de gamle Forældre, der med Fortvivlelse i Hjærtet har taget Afsked med den egensindige Søn, som absolut vilde afsted — de lider helt anderledes ved Skilsmissen. Hvor mange Farer og Ulykker forestiller de sig ikke, at der maaske kan møde deres Yndling derude paa den lange Rejse; hvem ved, om de maaske nogen Sinde faar ham at se igjen; der er saa megen Uvished og Angest at gjennemgaa —

og Brevene kommer kun med saa lange Mellemrum. Men Brevene — ja, de er Lyspunkterne i al denne Bekymring. Brev fra Amerika! Det udtrykker ligesom en hel Harmoni af de forskjelligste Følelser: Glæde, Forventning, Uro, Haab og Anelser og meget mere. Og man ryster paa Hænderne, medens man aabner Brevet; det varer en god Stund, før man kan tyde de første Linjer af den kjendte Skrift. Og saa skal de læse alle sammen paa én Gang: Fa'r, Mo'r og Søster — ingen har Tid til at vente. Naar det saa er et godt Brev, der fortæller gode Nyheder — hvor straaler saa ikke selv Fatters gamle, rynkede Ansigt. Jo, Gud ske Lov, det gaar ham godt derovre, den Pokkers Knægt; han har snart sparet saa meget sammen af sin Løn, at han kan betale Forældrenes Overrejse, og saa skal de naturligvis over til ham. „Aa, Herregud, vi gamle Mennesker, hvordan skulde vi bære os ad med at gjøre den lange Rejse," siger de saa og ryster betænkelig paa Hovedet, men de smiler med det samme, og vist er det, at kommer Brevet næste Gang med Penge til Rejsen og Hilsen fra Sønnen, at nu maa de da endelig komme, ja, saa rejser de bestemt uden lang Tøven. Og hver Gang der kommer Post, gjør de altid Regning paa saadan en eller anden stor Nyhed; derfor er man saa forventningsfuld efter Brev fra Amerika.

Hav-Skildpadder.

Nogle Delikatessehandlere i Paris har haft den heldige Ide at skaffe sig levende Hav-Skild-

padder og udstille dem i Vinduerne i deres Magasiner. Der er stadig en Stimmel af nysgjerrige foran disse Uhyrer af Skildpadder, som med Urette ofte ringeagtes af Gourmanderne, thi disse Dyr er virkelig ikke alene gode til at lave en udmærket Bouillon af, men kan ogsaa finde anden Anvendelse. Naar deres Kjød koges saaledes, at al Kraften uddrages, beholder det dog Smagen som af det delikateste Oxekjød. De Stykker, som mest ringeagtes, er netop saa møre og appetitvækkende, at de er værdige til at figurere paa de bedste Borde. Kjødmængden er ikke det eneste, man med stor Fordel kan benytte, ogsaa Fedtet er en Delikatesse, der kan maale sig med Gaasefedt; de finere Dele, som Finnerne og Brusken, kan man lave en delikat Gelé af, og endelig kan Leveren, som er meget stor, spises, som man spiser Kalvelever.

Disse Skildpadder er af en uhyre Størrelse; den her fremstillede, der er tegnet efter Naturen, da man var i Færd med at skære den i Stykker i Køkkenet, maaler i Længden næsten en Mands Højde. Men man har endogsaa fanget Skildpadder, som vejede 700 Kilo (1,400 Pund).

De her omtalte Skildpadder formerer sig paa visse Øer af Antillerne og paa sandede Steder af den mexikanske Kyst; det vilde være let ved Hjælp af dem at tilvejebringe en ny og vigtig Kilde til at forsyne Markedet med Levnetsmidler. De har den mærkelige og interessante Egenskab at kunne leve meget længe uden at spise noget, saa at man uden Omkostninger til Fødemidler kan transportere dem fra deres Hjem mange Tusende Mil bort, uden at de dør, og uden at der kræves større Omhyggelighed, end om det drejede sig om en Vareballe, og de behøver tilmed ingen Emballage, da de jo selv fører denne med sig.

Danske Digtere.

Digtervise.

(Af Jens Baggesen: „Udvalgte Digte" (1876.).)

Den Digter, som med Morgenkvad
opliver fro sit Mod,
ham vinker Druen bag sit Blad,
hvor skjult for andres Blik den sad,
og kvægede, han ofrer glad
sit purpurrøde Blod.

Og naar fra Himlens Ætherlop
ham Solen straaler varm,
da vinker ham en Rosedknop
fra Buskens skyggefulde Top
og, duftende ham lukker op
sin purpurrøde Barm.

Og naar, bestraalt af Aftnens Guld,
han synger i sin Lund,
da lytter Pigen, elskovsfuld,
bestraalt som han af Aftnens Guld,
og, smilende, ham rækker huld
sin purpurrøde Mund.

Jeg ønskte derfor inderlig,
en Digterlod var min;
thi alt, hvad Mængden ønsker sig,
hvis Lykken og det skjænkte mig,
bortgav jeg for et Himmerig
af Roser, Kys og Vin.

Praktiske Smaavink.

— Vil man i varme Sommere opbevare smaa Kvantiteter Is i længere Tid i sit Spisekammer, forfærdiger man en dobbelt Sæk af stærkt, grovt Uldtøj og fylder Rummet mellem de to Sække omtrent to Tommer tykt med Fjer. I en saadan vel tilbunden Sæk kan et Stykke Is paa et Par Pund holde sig temmelig længe i et køligt, luftigt Spisekammer, selv i meget varme Sommere.

— Et Middel mod stærk Hæshed faar man ved at piske Hviden af et Æg og deri komme Saften af en Citron og lidt hvidt Sukker. Af dette tager man af og til en Teskefuld, og dette simple Middel skal være særlig virksomt.

— For ved Tobaksrygningen at undgaa de farlige Følger af Nikotinen, som er mer eller mindre til Stede i alle Tobakssorter, anbringer man i Piben eller Cigarrøret en Smule Bomuld, der er mættet med Citron- eller Garvesyre, saa at Røgen kan stryge derigjennem, før den kommer ind i Munden. De bedste Tobakker indeholder kun lidt Nikotin, saaledes gode hollandske Tobakker kun 2 pCt., men de slette Sorter indeholder 7 til 8 pCt.

Blot til Lyst.

— En Dame, der blev spurgt, hvorledes hun dog altid kunde komme saa godt ud af det med sin Mand, svarede ligefrem: „O, det ligger i, at jeg giver ham god Mad. Naar en Kvinde gifter sig, beror hendes Lykke en lille Stund paa Mandens Hjærte; derefter afhænger den imidlertid næsten ene og alene af hans Mave."

— Der var stor Bevægelse i en rig Familie i London i forrige Uge, fordi en meget kostbar, med Brillanter besat Gulddaase var forsvundet, men der blev lige saa megen Glæde, da en ung Gentleman paa sex Aar kom i Tanker om, at han havde brugt den som Ligliste og begravet en afdød Kanariefugl i den nede i Haven.

Tankekorn.

— Ærgjerrigheden er ofte en smuk Følelse, men den gjør aldrig Mennesket lykkeligt.

— Naturen lyver aldrig; den fordømmer den Kunst, som lyver.

— Fristelser er Menneskets Provesten, ved hvilken man erfarer, hvor vidt man er kommen; den, der er god, bliver derved endnu bedre.

Gaadefabrik.

Firkantet Nød.

Af 5 E, 2 D, 2 G, 2 I, 1 L, 2 N, 1 P og 1 S dannes fire Ord, som skrevne under hverandre og læste fra venstre til højre eller fra oven ned efter giver Løsningen paa følgende Gaade:

Det første kaldes den lille Datter;
paa andet meget let man dratter.
Det tredje et fremmed Navn for Penge;
og før fjerde naas, kan det vare længe.

Genierne fra Vogladen.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en dansk Konge i Oldtiden:

1. Land i Evropa.
2. By paa Fyen.
3. By i England.
4. By i Sverige.
5. By i Tyskland.
6. By Jylland.
7. Stat i Sydamerika.
8. By i Norge.
9. Flod i Tyskland.

Aabybro.

Rebus.

Gang
12

Aabybro.

Oplosninger til Gaadefabriken i Nr. 32 (Søndag den 6. August):

Logogryf: Blækhus (Blæk, læk, Bæk, Hæk, Hus).

Rebus: Thyven gik over Huset.

Gaade i Nr 29, løst af Sunt. Mause i Vejle.

Karaden i Nr. 30, løst af A. A. Sæby. Sunt. Jean Boye. Genierne fra Vogladen. C. E. W. M. Geniet fra Odsherred.

Firkantet Nød i Nr. 31, løst af Ferielkjæresterne Penser og Madam Naj. Valbutjen. Genierne fra Vogladen.

Geografisk Gaade i Nr. 31, løst af Blindemanden. Ferielkjæresterne Penser og Madam Naj. Valbutjen.

Rebus i Nr. 31, løst af Ferielkjæresterne Penser og Madam Naj. Valbutjen.

Brevvexling.

A. B. Odense. Jo, der vil følge en Bog med som Præmie lige som ved tidligere Aargange.

A. A. Sæby. Mod Hoste og Hæshed tror vi at kunne anbefale ovenstaaende Middel, der findes opført under „Praktiske Smaavink". — Mod Skældannelse og Haarets Affalden findes der som bekjendt forskjellige Haarelixirer, men vi fortrøster os ikke til at fremhæve den ene fremfor den anden.

Atkos' Spørgsmaal maa vi besvare ligesaa.

Familievennen
UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.
N. FRISTRUP
6. Aargang. Søndagen den 20. August 1882. Nr. 34.

Skitser

af Artemus Ward.

(Sluttet.)

IV.

Et uforsdelagtigt Bekjendtskab.

Det er med ikke ganske almindelige Følelser af Oprørthed og Indignation, at jeg skriver disse Linjer. Nogle af de højeste og reneste Følelser, som kan leve i et Menneskebryst, er trampede under Fødder. Jeg har næret en Slange ved mit Hjærte. De faktiske Forhold er følgende:

For nogle Uger siden forlod jeg Baldinsville for at rejse til New York og skaffe mig mine brandgule Plakater for Sommer-Kampanjen, & jeg sad & læste i et Blad paa Jærnbanen, da en midaldrende Herre med Glarøjne kom & satte sig ned ved Siden af mig. Han var klædt i sorte Klæder & var i det ydre saa fin som nogen.

„Smukt Vejr i Dag," sagde han til mig.

„Aa ja, saa la la," sagde jeg, for jeg ønskede først ikke at komme i Snak med ham, skjønt han saa ud til at være saa fin som nogen Karl i Verden. „Det er saa og saa med det smukke Vejr, synes jeg."

„Hvorledes bjærger Statsskibet sig paa eders Egn?" spurgte han.

„Vi har intet Skib i vor By," sagde jeg. „Kanalen er det største Vand, vi har."

Han tav en Stund, og saa sagde han:

„Har De mærket noget til, at Krisen nærmer sig?"

„Nej," sagde jeg, rejste mig og saa under Bænken, „gjør den virkelig?"

„Den er her — den er over alt," sagde han.

„Som De snakker," sagde jeg, rejste mig igjen & saa mig omkring. „Jeg maa sige, min Ven," vedblev jeg og satte mig ned, „at jeg for min Part kan ikke se noget til Grisen."

Jeg følte mig alligevel lidt urolig & rejste mig igjen & bemærkede med Stentorrøst, at hvis nogen Dame eller Herre her i Vognen havde nogen Gris skjult hos sig, saa var det bedst at tage den frem strax eller ogsaa svare for Konsekvenserne. Nogle Individer fnisede rent ud af mig, men en kjøn lille Frøken i rød Klædning tæt bag ved mig gjorde den Bemærkning: „Hi, hi!"

„Sid ned, min Ven," sagde Herren i de sorte Klæder, „De misforstaar mig. Jeg mener bare, at de pekuniære Elementer er overtrukne med sorte Skyer, som bebuder en Helvedes Storm."

„Ja saa," sagde jeg, „hvad nu anbelanger pekuniære Elefanter, saa ved jeg ikke, hvorfor de ikke kan være lige saa gode som enhver anden Slags Elefanter. Men jeg tager mig den Frihed at sige, at det er nogle svære Dyr og ubehagelige at rejse med. De æder aldeles forskrækkelige Masser, & saa tager de et stort Rum op, og for Resten er de onde og hævngjerrige som Tuscaroarus-Indianere med 13 Kubiktommer Whisky i Maven."

Herren i de sorte Klæder syntes at være saa fin som nogen i Verden. Han trak paa Munden og sagde, kanske havde jeg Ret, skjønt det var Elementer og ikke Elefanter, som han havde talt om, & saa spurgte han mig om, hvad jeg havde for Prængsipper?

„Jeg har ikke nogen," sagde jeg, „ikke en eneste Prængsip. Jeg er inde i Forevisningsfaget, jeg."

Herren i de sorte Klæder, vil jeg her bemærke, syntes at være saa fin som nogen i Verden.

„Men," sagde han, „De har jo dog Følelser i Dem? De simpatteserer med den ulykkelige og sorgfulde, ikke sandt?"

Han brast i Taarer og spurgte mig, om jeg havde set den unge Pige, som sad der paa Sædet, og saa pegede han paa en Tøs med et saa blegnæbbet Udseende, som jeg nogen Sinde har set.

„Ja vist ser jeg hende. Er hun meget syg?"

Herren i de sorte Klæder var tydelig nok saa fin en Herre, som der findes nogen Steds i Verden.

„Kom nærmere," sagde Herren i de sorte Klæder, „lad mig sætte min Mund til Deres Øre. Tys! Hun er — „Okteron."

„Nej," sagde jeg og rejste mig urolig, „sig ikke det! Hvor længe har hun været saaledes?"

„Fra sin tidligste Barndom," sagde han.

„Ja saa," sagde jeg, „men hvorfor i al Verden gjør hun det da?"

„Hun kan ikke hjælpe paa det," sagde Herren i de sorte Klæder. „Det er Mærket, som Kajn brændte ind."

„Nu, saa maa hun Skam lade være at drikke Kajns Brændevin," svarede jeg.

„Jeg sagde, at Kajnsmærket var indbrændt paa hende — ikke Brændevin, kjære Ven. De er virkelig temmelig dum."

Jeg følte mig betydelig fornærmet ved det.

„Min fine Herre," sagde jeg, „jeg er ikke kilden over for mine Ligemænd & gjør ikke gjærne Brøvl med nogen, men det hindrer ikke, at jeg kan give hvem som helst paa Sæbehornet, der skjælder mig ud for dum," hvormed jeg begyndte at trække Frakken af. „Kom bare an, saa skal vi valse!" & saa dansede jeg omkring som en Sprællemand.

Han rejste sig op & bad mig om Forladelse — sagde, at jeg var en Hædersmand, etsettera og saa videre, & vi afgjorde Sagen i al Hyggelighed. Jeg maa sige, at Herren i de sorte Klæder var saa fin en Karl som nogen i hele Verden. Han sagde, at en Okteron var $^1/_8$ Dels Neger. Han talte ligeledes om, at Kvindemennesket, han rejste med, før havde været Slavinde i Missisippi, at hun havde skaffet sig fri og nu ligeledes vilde kjøbe Friheden for hendes stakkels gamle Moder, som (efter hvad Herren i de sorte Klæder sagde) var omtrent 87 Aar gammel og maatte lave al Maden og vaske for 25 Daglejere, hvilket hurtig nedbrød hendes Konstitution. Han sagde, at i samme Øjeblik, han havde set paa mit klassyske og velvillige Ansigt, vidste han, at jeg var en gavmild Velgjører, og saa bad han mig selv gaa hen og se paa hende, hvilket jeg villig gjorde. Jeg satte mig ved Siden af hende og sagde:

„Tjener, Frøken. Hvorledes staar det til med Helbreden?"

Hun brast i Taarer og sagde:

„Aa Herre, jeg er saa ulykkelig — jeg er en stakkels foragtet Okteron."

„Jeg har hørt det," sagde jeg, „og det gjør mig ondt," for jeg havde aldrig set en sødere Tøs i hele mit levende Liv. Fint var hun paaklædt, og hendes Hoved og Lokker, de var da saadan, at de kunde narre en skikkelig Fyr til at gaa i en Mølledam uden at sige Farvel til Familien. Jeg havde ondt af Okteronen inderst i den dybeste Krog af mit Hjærte & halede bums en 50 Dollars Seddel frem og bad hende kjøbe sin gamle Moder fri saa snart som muligt.

„Mange Tak, søde Herre," sagde hun. Og saa lagde hun Hovedet over paa min Skulder og kaldte mig „gamle Murmeldyr". Jeg forbavsedes ved at høre saadant et Udtryk, som jeg vidste ikke brugtes i finere Selskab, og jeg viste hendes Hoved bort, høflig, men med Eftertryk.

„Jeg er virkelig i høj Grad overrasket, Frøken," sagde jeg.

„Aa pyt!" sagde hun. „Du er den rareste gamle Knark, jeg nogen Sinde har truffet. Giv mig en Halvtredser til!"

Hvis et udsøgt Sortiment af alle de mest forfærdelige Lynstraaler havde slaaet ned i min Person, kunde jeg ikke have stejlet mere, end jeg gjorde. Jeg sprang op, men hun greb mig i Frakkeskjøderne og skreg med vild Røst:

„Nej, jeg vil aldrig forlade dig. Kom, lad os fly sammen til fjærne Strande!"

„Tænk aldrig paa det," sagde jeg og gjorde et kraftigt Forsøg paa at slippe fra hende, men hun fik mig igjen ned paa Bænken. „Slip Frakken, din skandaløse Kvind," raabte jeg, — da satte hun med ét i det mest overjordiske Skrig og Hyl, De nogen Sinde har hørt. Passagererne og Konduktørerne skyndte sig ind, og jeg tror aldrig, jeg har været med til et saadant Postyr i mine levende Dage. Herren i de sorte Klæder fór løs paa mig og raabte:

„Hvor tør De fornærme min Broderdatter, De skallede Landstryger! De elendige Foreviser af

usle Voxbilleder, — De fordømte gamle Ulv i Faareklæder!" — og saa videre & settera.

Jeg var ude af mig selv. Jeg var rent ud som gal i den nærmest paafølgende Tid og bød 5 Dollars i Belønning til hvilken som helst skikkelig Karl med en god moralsk Karakter, som kunde sige mig, hvad jeg hed, og i hvilken By jeg boede. Konduktøren kom til og sagde, at den fornærmede Part vilde gi'e sig for 50 Dollars, som jeg øjeblikkelig halede frem, & da bad jeg igjen en og anden være saa venlig at sige mig, hvor jeg var, og om jeg skulde blive ved at staa der længe, dersom Sagerne blev ved at gaa saaledes, som de gjorde for en Stund siden.

Derpaa spurgte jeg, om der var flere Okteroner til Stede, „thi," sagde jeg, „er de her, saa frem med dem, for nu er jeg inde i Okteronaffæren." Saa smed jeg mine Glarøjne ud gjennem Vinduet, drog Hatten vildt ned over Panden, grinte hosterisk og faldt ned under Bænken. Der laa jeg en Stund og faldt i Søvn.

Jeg drømte, at Mrs. Ward & Tvillingerne var blevne fangede af Rhinoserusser, & at Baldinsville var bleven indtaget af en Armé Okteroner. Da jeg vaagnede, brændte Lampen svagt. Nogle af Passagererne snorkede som Højtrykskmaskiner, og den lille Frøken i den røde Klædning nynnede paa:

„Ofte udi Nattens Stilhed."

Den prængsipløse Okteron og den elendige Karl i de sorte Klæder var forsvundne, & i et Nu fór det som et Lyn gjennem min Hjærne, at jeg var bleven narret!

V.

Artemus Ward hos Prinsen af Wales.

Jeg skriver disse Linjer paa brittisk Grund. Jeg har fulgt Viktorias haabefulde Søn Albert Edvard gjennem Kanady med mit uforlignelige Kabinet, og skjønt jeg ikke har fortjent saa meget i pekuniær Henseende, saa har jeg lært et og andet nyt paa brittisk Grund, hvor Folk tror paa St. Georg og Dragen. Inden jeg kom her til, lærte jeg min Spillemand at spille paa Lirekassen »Rule Britannia« og andre Viser, som er poppelære paa brittisk Grund. Desuden havde jeg fixet en gammel Voxfigur op til at forestille General-Guvernøren. Den Statut, jeg fixede op, er den mest omskiftende Voxstatut, jeg nogen Sinde har set. Jeg har forevist den som William Penn, Napoleon Bonypart, Hertugen af Wællingdon og mange andre bekjendte Personager, & ogsaa som en Sørøver, der hed Hix. Jeg har omgaaedes Voxstatuter saa længe, at jeg kan fixe dem op til Folks Tilfredshed, & med de Farver, jeg har, kan jeg give dem et venligt eller bistert Udseende i Aasynet, efter som Stillingen fordrer det. Jeg gav Generalguvernøren et venligt Blik, & naar visse Personer, som troede, de var fiffige, kom og sagde, at han ikke lignede Generalguvernøren mere end hvilken som helst anden, sagde jeg:

„Det er just det fine ved Sagen. Det er det udmærkede ved den Statut. Den ligner Generalguvernøren eller hvilken som helst anden. De maa kalde den, hvad De vil. Ligner den ikke noget levende Væsen, da er det netop en mærkværdig Statut, som vel er værd at se paa. Jeg kalder den nu for Generalguvernøren. De maa kalde den, hvad Fanden De vil!"

(Der havde jeg dem!)

Til sidst havde jeg en Sammenkomst med Prinsen, skjønt det nær havde kostet mig mit dyrebare Liv. Jeg fik et Glimt at se af ham, mens han sad paa Perronen ved Hotellet, og jeg albuede mig frem gjennem Trængslen af Kvindfolk, Børn, Soldater og Indianere, som stod og hængte rundt omkring Værtshuset. Jeg var kommen nær hen til Prinsen, da en Herre, rød i Aasynet og i rød militær Uniform, greb fat i mig og spurgte mig, hvad der gik af mig.

„Jo, jeg vilde se Albert Edvard, Prins af Wales," sagde jeg. „Hvem er De?"

Han sagde, at han var Oberst ved det 2 og 70de Regiment i H. M. Armé. Jeg sagde, jeg haabede, at 2 og 70-ferne havde det godt, og jeg vilde just til at gaa forbi ham, da han greb fat i mig igjen og sagde i en Tone af komprimenteret Forbavselse:

„Hvad for noget! Umuligt; det kan ikke have sin Rigtighed. Fanden tage mig, om jeg ikke syntes, De sagde, De vilde træde frem for H. K. H.?"

„Det har sin Rigtighed alt sammen," sagde jeg.

„Fordoble mig, om jeg har kjendt Mage! Noget saadant er ikke hændet siden Krudt-Respirationens Dage. Frække Karl, hvem er De?"

„Højstærede," sagde jeg og rettede mig med en kjæk Mine, „jeg er en amerikansk Medborger. Mit Navn er Ward. Jeg er gift og Fader til Tvillinger, og jeg kan med Sandhed sige, at de ligner mig — begge to. Af Professjon er jeg Foreviser af Voxfigurer og lignende."

„Store Gud," skreg Obersten, „hvilken Tanke, at en Foreviser af Voxbilleder trænger sig frem for Kongeligheden! Den britiske Løve maa vel brøle af Raseri ad en saadan Jde!"

„Efter som De taler om den britiske Løve," sagde jeg, „saa kunde jeg være tilbøjelig til at gjøre en lille Forretning med Dem for at faa det Dyr til Leje i et Par Uger til Forøgelse af mit Kabinet."

Jeg mente intet ondt med det. Jeg brændte bare en lille Brander af; men da skulde De have set, hvor den gamle Oberst fór op og x-ploderede. Det formelig fraadede om Munden paa ham.

„Dette her kan ikke være Virkelighed!" skreg han, „det maa være en styg Drøm. Herre," sagde han, „De er ikke et menneskeligt Væsen — De har ingen X-istens — De er en Myth!"

„Ja saa," sagde jeg. „Gamle Hugaf, De skal faa at se, at jeg er en meget ubehagelig Myth oven i Kjøbet, dersom De endnu en Gang planter Deres Næve i min Mave."

Jeg begyndte at blive lidt ærgerlig, for da han kaldte mig en Myth, gav han mig med det samme et dygtigt Knubs. Nu begyndte Obersten at brøle paa 2 og 70-serne. Først syntes jeg, at jeg burde blive staaende & blive en Martyr for britisk Vold, eftersom en saadan Historie vilde bringe mit Navn i Skuddet og være en god Konfiskering for mit Kabinet, men saa faldt det mig ind, at hvis nogen af 2 og 70-serne skulde finde paa at rende Baronetten ind i Maven paa mig, saa var det alligevel noget uhyggeligt, og jeg var netop i Færd med at stryge min Vej, da Prinsen selv kom hen og spurgte mig, hvad det var.

„Albert Edvard, er det Dem?" sagde jeg, & han smilede og sagde ja.

„Albert Edvard," sagde jeg, „her er mit Kort. Jeg kommer for at bøje mig for Englands tilkommende Konge. Obersten her ved 2 og 70-serne bærer sig dumt ad, men det kan De naturligvis ikke gjøre ved. Han tager sig en Mine paa som bare Fanden," sagde jeg.

„Bryd Dem ikke om det," sagde Albert Edvard; „velkommen Mr. Ward, i alle Maader," og han tog mig godmodig i Haanden & lo saa hjærtelig, at jeg strax syntes om Knægten. Saa bød han mig en Cigar, og vi satte os ned paa Perronen og begyndte at ryge i al Hyggelighed.

„Naa, Albert Edvard," sagde jeg, „hvordan lever de gamle?"

„H. M. & Prinsen har det meget godt," sagde han.

„Tager den gamle sig et Krus Øl af og til?" spurgte jeg.

Prinsen lo & sagde, at han ikke rørte mange Krus af den Drik om Aaret. Vi sad og snakkede en Stund om alle Haande, & lidt efter lidt spurgte jeg, hvorledes han syntes om at være Prins, saa vidt han nu kjendte til det.

„Oprigtig talt, Mr. Ward," sagde han, „jeg synes ikke stort om det. Jeg er led og kjed af al denne Bukken og Skraben og Kryben og Hurra'en for saadan en Dreng som mig. Jeg vilde hellere rejse i al Ro gjennem Landet og nyde min Frihed for mig selv med de andre unge og ikke blive begloet af hele Verden som en anden Udstillingsgjenstand. Naar Folket hurraer for mig, da er det morsomt, for jeg ved, de mener det; men hvis disse herrens Embedsmænd kunde indse, hvorledes jeg gjennemskuer alle deres Bevægelser og forstaar paa en Prik, hvad de lister efter, og hvor jeg griner af dem ved mig selv, saa vilde de høre op med at kysse min Haand og smigre for mig som nu. Men De forstaar, Mr. Ward, jeg kan ikke gjøre for, at jeg er Prins, & jeg maa gjøre alt, hvad jeg kan, for at gjøre mig skikket til den Position, jeg en Gang skal okkupere."

„Det er sandt nok," sagde jeg, „Sygdom og Doktorer tager en skjøn Dag Livet af Dronningen, lige saa vist som jeg sidder her."

Da Tiden kom til at tage Afsked, rejste jeg mig og sagde:

„Albert Edvard, jeg maa gaa, men inden dette sker, tillader jeg mig at bemærke, at jeg synes om Dem. De er en rar Dreng, Albert Edvard, & skjønt jeg er imod Prinser i Almindelighed, saa maa jeg sige, at jeg synes om Snittet paa deres Underlæber. Naar De bliver Konge en Gang, saa forsøg at blive et lige saa hyggeligt Menneske, som Mama har været. Vær retfærdig og ædelmodig, specielt mod Forevisere, som man stadig har hundset lige fra Noahs Dage, for han var den første, som var inde i Menageriforretningen, og hvis Bladene fra hans Tid siger Sandhed, saa skal Noahs Samling af levende vilde Dyr have overgaaet alt, hvad man siden har set, skjønt jeg dog tillader mig at tvivle om, at hans Slanger overtraf mine, Albert Edvard — Farvel!"

Jeg rakte ham Haanden, og han rystede den varmt; og efter at jeg havde givet ham Fribillet til mit Kabinet og ligeledes Fribillet at tage hjem med til de to gamle, satte jeg min Hat paa og gik.

„Mrs. Ward," sagde jeg til mig selv, medens jeg gik hjemad, „Mrs. Ward, kunde du se din Mand og Husbond netop nu, da han med Stolthed kommer fra den tilkommende Konge af Englands Nærhed, da vilde du blive utrøstelig over at have kaldt ham et gammelt Fæ, bare fordi han en Aften kom træt hjem og gik i Seng uden at tage Støvlerne af sig. Du vilde sørge over dit Forsøg paa at berøve din Mand Frihedens dyrebare Gave, Betsy Jane!"

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Serebræny kjendte Perstens Snildhed og Dygtighed og lod ham derfor handle, som han fandt for godt.

„Børn," sagde Persten til Røverne, „vi har været lidt oppe at nappes, men den, som ser sig for meget tilbage, bliver blind paa det ene Øje*). Lad os derfor ikke tænke mere derpaa. Er der ti Mand iblandt jer, som er villig til at følge med mig til Fjendens Lejr?"

„Vælg imellem os," svarede Røverne; „vi er alle parate."

„Jeg takker jer, Børn, og eftersom I viser mig en saadan Tillid, saa tager jeg følgende med mig: Fedka, Chlopko, Spætten, Jægeren, Bundløs, Stepka, Mischka, Støveren, Ambolten og Græshoppen. Men hvad vil du, Mitka? Dig har jeg jo ikke kaldt paa. Bliv hos Fyrsten; for vort Foretagende egner du dig ikke. Læg eders Sværd fra eder, Folkens, det hindrer en kun, naar man skal krybe paa alle fire; vi har nok i vore Dolke. Men giv nu nøje Agt paa mine Ord! Uden min udtrykkelige Befaling tør I ikke gjøre et eneste Skridt! I gaar frivillig med, derfor maa I ogsaa gjøre, hvad jeg befaler eder. Hvis en af jer blot mukker, dræber jeg ham paa Stedet."

„Det er godt," svarede de udvalgte, „vi skal gjøre alt, hvad du befaler. Da vi nu en Gang har indladt os paa et helligt Foretagende, saa vær blot ubekymret, vi skal nok lystre."

„Ser du den Høj der henne, Fyrste," vedblev Hovidsmanden. „Saa snart I har naaet den, kan I se deres Vagtbaal. Mit Raad er nu det, at I venter paa Højen der, indtil I hører mit Signal. Naar jeg har bragt Forstyrrelse i Hestehjorden, og du hører Signalet, saa kaster du dig over Hedningerne; uden deres Heste er de aldeles raadvilde. Paa den ene Side befinder vi os; paa den anden er der Sumpe og en lille Flod, mod hvilken vi maa trænge dem over."

Fyrsten lovede i et og alt at rette sig efter Perstens Plan.

Ledsaget af sine ti Mand gik Persten nu bort i den Retning, hvorfra man hørte Tschebusgaens Toner. Lidt efter var de forsvundne i det høje Græs. Man skulde have troet, at de havde skjult sig deri, men et øvet Øje vilde dog være i Stand til at se, hvorledes Græsset bevægede sig frem og tilbage og det ikke i samme Retning som Vinden.

Efter en halv Times Forløb havde Persten og hans Kammerater allerede naaet Tartarernes Telte. Han blev liggende, saa lang han var, i Græsset og løftede forsigtig Hovedet.

Omtrent et halvt Hundrede Skridt foran ham sad en Flok Baschkirer med korslagte Ben rundt omkring et klart flammende Baal. Nogle af dem bar kostbare, brogede Kjortler, andre var iførte Faareskindspelse og atter andre pjaltede Kaftaner af Kamelhaar. Ved Siden af dem stod deres Lanser stukne ned i Jorden, og disse kastede deres lange Skygger helt hen til Persten. I Nærheden græssede en Hjord paa flere Tusende Heste under Opsyn af nogle Baschkirer, og omtrent Hundrede Skridt længere borte skinnede de andre Vagtbaal paa en utallig Mængde Telte, dækkede med Filt.

Baschkirerne vogtede just ikke deres Hjord med nogen videre stor Omhyggelighed. Paa deres Rejse fra Wolga til Ræsan havde de ikke stødt paa den ringeste Modstand; de vidste, at de russiske Soldater var hjemsendte, og at de følgelig ikke havde andre Fjender at frygte end Ulvene, og til at holde dem borte var Tschebusgaens Toner tilstrækkelig. Fire Baschkirer blæste med deres Lungers fulde Kraft paa dette Instrument, andre stemte i med deres Strubetoner, og Ilden belyste deres brede Ansigter, der var blevne helt røde af Anstrængelsen.

Nogle Minuter gottede Persten sig ved dette Billede, medens han overvejede ved sig selv, om han strax skulde overfalde og dræbe Baschkirerne, eller om det ikke vilde være heldigere først at gjøre Hestene vilde og derpaa begynde Myrderiet.

Begge Planer havde noget fristende ved sig. Hvilken prægtig Hjord! tænkte han i den yderste Spænding. Var han sig nu snildt ad med at forskrække Hestene, saa vilde der opstaa en grænselos Forvirring. Men paa den anden Side — hvor rolige og ubekymrede de sad der, de Halunker! Man kunde nærme sig dem paa fem Skridts Afstand! . . . Og det faldt Hovidsmanden haardt at give Afkald paa en slig blodig Fornøjelse.

„Bundløs!" hviskede han til den af Kamme-

*) Et russisk Ordsprog.

raterne, der laa ham nærmest, „du er vel ikke hæs? Kan du fløjte?"

„Hvorfor kan du det ikke selv?" hviskede Bundløs tilbage.

„Fordi det er, ligesom der sad mig noget i Struben."

„Velan, naar du ønsker det, saa fløjter jeg. Skal det være nu?"

„Nej, vent, det er endnu for tidlig. Nærm dig saa meget som muligt til Hjorden; saa snart Hestene opdager dig og begynder at spidse Øren, saa skriger du, saa galt du kan, og jager dem lige hen imod Teltene."

Bundløs nikkede og forsvandt i Græsset.

„Nu, Brødre," hviskede Persten til sine øvrige Kammerater, „list jer nu bag efter mig hen til disse Hedninger, men ganske forsigtig. Ser I, de er tyve, og vi er kun ni, hver af jer maa tage to paa sin Samvittighed; de øvrige fire skal jeg besørge. Saa snart I hører Bundløs give Signalet, kaster I jer alle over dem. Er I parate?"

„Vi er parate," svarede Røverne sagte.

Høvidsmanden drog dybt efter Vejret, rettede sig og trak langsomt sin Dolk ud af Beltet.

Sex og tyvende Kapitel.

Vaabenbroderskab.

Paa samme Tid befandt Serebræny sig omtrent en Kvart Fjerdingvej derfra og ventede utaalmodig paa det aftalte Signal.

„Fyrste," sagde Maxim, der imidlertid ikke var vegen fra hans Side, „vi har ikke længe at vente endnu; Kampen vil snart begynde. Naar Solen staar op, vil mange af os ikke længer være blandt de levendes Tal, og jeg vilde derfor gjærne bede dig . . ."

„Hvorom, Maxim Gregorowitsch?"

„Om noget, som du vel nok kunde opfylde . . . kun ved jeg ikke, hvorledes jeg skal komme frem med det."

„Tal kun frit!"

„Velan, Fyrste, jeg vil sige dig hele Sandheden: Jeg har hemmelig forladt Alexandra-Sloboda, mod min Faders Vilje, uden min Moders Vidende. Jeg kunde ikke længer tjene blandt Opritsnikerne; jeg havde fattet en saadan Uvilje mod dem, at jeg hellere vilde have styrtet mig i Søen. Jeg er mine Forældres eneste Søn, jeg har aldrig haft nogen Broder. I September bliver jeg nitten Aar, og, vil du tro det, Bojar? desuagtet har jeg indtil denne Stund endnu aldrig vexlet et venskabeligt Ord med nogen. Jeg lever ganske ensom blandt Menneskene; jeg har ikke en eneste Kammerat; alle er mig fremmede. Den ene tænker kun paa at styrte den anden i Ulykke for derved selv at komme i Vejret. Pinebænk og Henrettelser hører til Dagens Orden. Man gaar i Kirke, og dog farer man frem værre end Røvere. Lad kun Rusland gaa til Grunde, naar blot vi har Penge og Indflydelse! Hvor grusom Czaren end er, kunde han dog af og til lytte til Sandheden, men de vilde hellere bide Tungen af dem end sige ham et sandt Ord! De snakker ham efter Munden blot for at svinge sig i Vejret. Tro mig, Fyrste, da jeg første Gang saa dig, blev jeg saa glad, som om jeg endelig havde fundet en Broder. Endnu vidste jeg ikke, hvem du var, men jeg elskede dig allerede. Du lignede slet ikke de andre; dit Blik havde et helt andet Udtryk; din Stemme en helt anden Klang. Se blot Godunoff — han er meget bedre end de andre, men dog ikke saaledes som du. Jeg iagttog dig, da du stod værgeløs overfor Bjørnen — da Baßmanoff ogsaa rakte dig et Bæger Vin, strax efter at de havde forgivet den gamle Bojar — da man førte dig til Skafottet — og da du i Dag talte til Røverne, — jeg følte mig saa hendraget til dig, at jeg kunde have faldet dig om Halsen! . . . Vredes ikke over min taabelige Tale, Fyrste," vedblev Maxim med sænket Blik; „jeg vil ikke paanøde dig mit Venskab; jeg ved, hvem du er, og hvem jeg er; men jeg formaar ikke at holde Ordene tilbage; mod min Vilje trænger de sig over mine Læber, og uimodstaalig føler mit Hjærte sig hendraget til dig."

„Maxim," sagde Serebræny og trykkede varmt hans Haand, „ogsaa jeg har dig kjær, som om du kunde være min Broder."

„Tak, Fyrste, tak! Naar det er saa, da lad mig ogsaa sige dig alt, hvad jeg har paa Hjærte. Jeg ser, at du foragter mig ikke; saa tillad mig da, Fyrste, nu før Kampen at slutte Fostbroderskab med dig efter gammel Skik! Det var det, jeg vilde bede dig om; tag mig det ikke ilde op, Fyrste. Dersom jeg var sikkert overtydet om, at vi begge to vilde leve længe endnu, da vilde jeg ikke rette denne Bøn til dig; jeg vilde huske paa, at jeg ikke er din Ligemand, men nu . . ."

„Men hvorfor skulde du ikke kunne være min Vaabenbroder, Maxim?" afbrød Serebræny ham. „Jeg ved nok, at min Slægt er ældre og fornemmere end din, men en saadan Standsforskjel gjælder intet her, hvor vi er langt borte fra Czaren og staar lige over for de vilde Tartarer, og for Gud er vi dog altid og alle Vegne hinandens Lige, selv om vi ikke er det i Menneskenes Øjne. Lad os kun derfor slutte Fostbroderskab, Maxim!"

Med disse Ord tog Fyrsten Korset, som hang i en gylden Kjæde paa hans Bryst, og rakte Maxim det. Denne tog ligeledes sit Kors, som imidlertid kun var forfærdiget af Kobber og hang i en Silkesnor om hans Hals, kyssede det og korsede sig dermed.

„Tag det, Nikita Romanowitsch; med dette Kors har min Moder velsignet mig, da vi endnu levede i Armod og ikke var komne til Ære og Velstand hos Czar Iwan Wassiljewitsch. Forvar det godt; det er det kjæreste, jeg ejer."

Og derpaa gjorde de begge endnu en Gang Korsets Tegn, byttede deres Kors og omfavnede hinanden. Maxim straalede af Glæde.

„Nu er du min Broder, Nikita Romanowitsch," sagde han glad. „Hvad der end maatte komme, forlader jeg dig ikke mere; din Ven er ogsaa min Ven; hvad du elsker eller hader, det elsker og hader jeg ogsaa; jeg vil ikke have nogen Tanke, som ikke er fælles med din! Nu vil det falde mig lettere at dø og mindre tungt at leve, thi jeg har fundet en, med hvem jeg kan leve, og for hvem jeg kan dø."

„Maxim," sagde Serebræny dybt bevæget. „Gud ved, at jeg med hele min Sjæl er bleven din Vaabenbroder; indtil mit Livs Ende vil jeg ikke skilles fra dig."

„Tak, tak, Nikita! Nej, vi vil aldrig skilles! Dersom det er Guds Vilje, at vi skal leve, da vil vi i Forening overveje og tænke paa, hvad vi kan udrette for vort Fædreland. Det er umuligt, at hele Rusland skulde være viet til Undergang; det er umuligt, at man ikke skulde kunne tjene Czaren paa anden Maade end iblandt Opritsnikerne . . ."

Maxim talte med varm Begejstring, men pludselig standsede han og greb Serebrænys Haand.

Et gjennemtrængende Skrig lød i det fjærne. Det var, som om Luft og Jord bævede derved; en dump, ubestemt Larm lød ovre fra Tartarlejren, og nogle Heste med flyvende Manker kom jagende forbi Serebræny og Maxim.

„Øjeblikket er kommet!" sagde Serebræny, i det han svang sig i Sadlen og greb sit Sværd. „Pas nu paa, Folkens; træng eder ikke for tæt sammen og spred jer heller ikke for meget; hold jer i samme indbyrdes Afstand som nu. Og saa fremad i Guds Navn!"

Røverne sprang op.

„Øjeblikket er kommet; Øjeblikket er kommet!" lød det fra alle Sider; „lad os følge Fyrsten!"

Og derpaa satte hele Skaren sig i Bevægelse og marscherede ned ad Højen, der hidtil havde skjult de fjendtlige Vagtbaal.

Her blev deres Øjne ligesom blændede af et nyt, uventet Skue.

Til højre for Tartarlejren bugtede et Ildbælte sig ligesom en lang Slange hen over Steppen og nærmede sig mere og mere til Lejren.

„Bravo, Persten!" raabte Røverne; „et Leve for vore Venner! De har tændt Ild i det tørre Steppegræs og netop i Retning med Vinden, saa at Ilden kommer de Vantro lige ind paa Livet."

Ilden voxede med forbavsende Hurtighed; hele Steppen til højre for Lejren forvandlede sig til et Ildhav, hvis Bølger lyste op omkring Lejren og Teltene, der saa ud som en forstyrret Myretue.

Og for at frelse sig fra Ilden ilede Tartarerne i den største Forvirring lige mod Røverne.

„Fremad, Knøse!" kommanderede Serebræny; „jag dem ud i Floden, driv dem ind i Ilden!"

Et eneste gjennemtrængende Skrig var Svaret; Røverne kastede sig mod Tartarerne, og Myrderiet begyndte . . .

Da Solen stod op, var Kampen endnu ikke til Ende, men hele Valpladsen var bedækket med dræbte Tartarer. .

Paa den ene Side truede af Ilden, paa den anden af Serebrænys Folk, tabte Tartarerne snart al Besindelse og styrtede hen imod Flodens sumpede Bredder, hvor mange af dem druknede. Andre fandt deres Død i Flammerne eller blev kvalte af Røgen. De forskrækkede Heste var strax fra Kampens Begyndelse sprængte ind i Lejren, hvor de fremkaldte en saadan Ødelæggelse og Forvirring, at Tartarerne, i den Tro, at de havde at gjøre med Fjenden, dræbte hinanden indbyrdes. Det lykkedes en Skare Baschkirer at redde sig bort gjennem Flammerne, hvorpaa de spredte sig over Steppen i alle Retninger. En anden Afdeling, som en af Høvdingerne, Mursa Schirinski-Schichmat, havde samlet med stor Møje, slap over Floden og lejrede sig paa den modsatte Bred, hvorfra de sendte Tusender af Pile over mod de sejrrige Russere. Og da disse kun havde korte Vaaben, var de nødte til at trække sig tilbage.

Det var forgæves, at Serebræny bad og truede for at holde dem tilbage. Nogle Afdelinger Tartarer begyndte allerede paany, under Beskyttelse af deres Kammeraters Pile, at sætte over Floden for at angribe Serebræny fra Siden, da Persten pludselig dukkede op lige tæt ved ham. Hans brune Ansigt glødede; hans Skjorte var sønderreven, og hans Dolk dryppede af Blod.

„Hold Stand, Brødre, hold Stand!" raabte han til Røverne. „Er I da blevne blinde? Ser I ikke, at Hjælpen nærmer sig?"

Og det forholdt sig virkelig, som Persten sagde. Ovre paa den modsatte Flodbred kom en Skare Krigere tililende i fuldstændig Slagorden; deres Lanser og Hellebarder glimrede muntert i den opgaaende Sols Straaler.

„Det er flere Tartarer," gjenmælede en af Røverne.

„Du kan selv være en Tartar," brummede Persten ærgerlig. „Har du nogen Sinde set en Tartarhorde marschere paa den Maade? Har du fra alle Sider. „Hold Stand, Brødre; man kommer os til Hjælp!"

„Ser du, Fyrste," sagde Persten; „disse Djævlesønner har allerede sagtnet deres Skud; de mærker altsaa, at Bladet allerede har vendt sig.

Kilden. Original-Tegning af Th. Niss. (Se Side 475).

maaske nogen Sinde set en Afdeling Tartarer til Fods? Og kan du ikke kjende den Mand, der rider paa en Graaskimmel i Spidsen for dem? Er det maaske en Tartardragt, han er iført?"

„Nej, det er rettroende Kristne!" lød det nu Saa snart vore ny Venner er komne i Lag med dem, skal jeg vise dig et Sted, hvor vi kan sætte over Floden og falde dem i Flanken."

Den ny Skare kom hurtig nærmere, man kunde allerede tydelig skjelne deres Vaaben og Ud-

rustning, der næsten var lige saa broget som Røvernes. De var væbnede med Leer og Høtyve, nogle havde endogsaa Plejler paa Skuldrene. Det saa ud til at være Bønder, som var opbudte i største Skyndsomhed; kun de første Rækker havde et mere soldatermæssigt Udseende, i det de ikke blot bar ensartede Kaftaner, men ogsaa var væbnede med Lanser og Hellebarder. Deres Antal beløb sig til henved hundrede. Anføreren for denne

Kampen havde allerede varet en Time.

Serebræny red et Øjeblik til Side for at lade sin Hest drikke af Floden, medens han benyttede Lejligheden til at spænde Saddelremmen fastere. Maxim fik Øje paa ham og red hen til ham.

„Nikita!" udbrød han muntert; „det synes, som om Gud holder sin skærmende Haand over Rusland. Du skal se, vi gaar sejrrig ud af denne Kamp!"

„Ja, takket være den fremmede Bojar, som

Udenfor en Flissakerhytte. (Se Side 475).

Skare var en slank, velbygget ung Mand. Under hans Hjelm faldt en Fylde af lange, blonde Lokker ned over Hals og Skuldre. Med stor Færdighed styrede han sin Hest, der stejlede og vrinskede ved Synet af Fjenden.

En hel Sky af Pile modtog Anføreren.

Imidlertid var Nikita og hans Folk gaaede over Floden og var faldne Tartarerne i Flanken, medens de nys ankomne angreb Fjenden fra den modsatte Side . . .

kom os til Hjælp," svarede Serebræny. „Se blot, hvorledes han hugger omkring sig til alle Sider! Hvem kan han være; det forekommer mig, at jeg har set ham en Gang før."

„Hvorledes, Nikita, har du ikke gjenkjendt ham?"

„Du kjender ham altsaa?"

„Ja, hvorledes var det vel muligt andet? Gud være med ham! Mange Synder vil blive ham forladte, for hvad han har udført i Dag. — Men du kjender ham ogsaa; det er Fedor Basmanoff."

„Başmanoff? Det er ikke muligt!"

„Det er just ham. Men han er som forvandlet . . . Jeg har set ham danse som en Kvinde; det var en Skjændsel. Men i Dag har han væbnet sine Bønder og Tjenere for at angribe Tartarerne; det lader til, at ogsaa hos ham er det russiske Blod kaldet til Live igjen. Hvilken Kraft! Hvor har han hentet den fra? Dog, maa man ikke nødvendigvis blive et helt andet Menneske paa en saadan Dag!" vedblev Maxim begejstret, og hans Øjne lyste af Glæde. „Vil du tro det, Nikita, jeg kjender ikke mig selv igjen. Da jeg forlod Alexandra-Sloboda, mente jeg, at jeg ikke havde lang Tid tilbage at leve i. Jeg brændte af Begjærlighed efter at maale mig med disse Vantro, ikke for at sejre over dem — dertil, tænkte jeg, gives der Mænd, som er mere værdige end du — men for at lade mit Liv under Tartarernes Pile. Men nu er det helt anderledes; nu vil jeg leve! Hør, Nikita, hvor Lærkerne synger der oppe i Luften — saaledes jubler nu ogsaa mit Hjærte! Jeg føler en saadan Kraft og et saadant Livsmod i mig, at et Menneskeliv synes mig altfor kort. Og hvor meget har jeg ikke tænkt og drømt siden Daggry! Al Ting er paa en Gang blevet mig saa klart og forstaaeligt; hvor meget godt kan vi endnu ikke udrette for vort Fædreland! Czaren vil tilgive dig; det er umuligt, at han ikke skulde ville det — han vil endogsaa faa dig kjær. Og mig tager du med dig; vi vil være os ad ligesom Adascheff og Sylvester. Jeg vil betro dig alt, hvad der løber mig rundt i Hovedet; men nu Farvel saa længe, Nikita, jeg maa vende tilbage til Kampen; det lader til, at Başmanoff er bleven omringet; hvor ondskabsfuld han end er, vil jeg dog hjælpe ham med at hugge sig løs."

(Fortsættes.)

Mr. Slacks Gjenvordigheder.

En Fortælling efter det engelske.

(Fortsat.)

Han var endnu fordybet i dette Studium, da hans ny bekjendt vendte tilbage, denne Gang ledsaget af sine Slægtninge, som hun var gaaet ned for at søge efter. Hun hviskede noget om, at det var den Herre, som havde været saa venlig at hjælpe hende, men hun blev temmelig pludselig afbrudt af den ene af sine Ledsagere, i det denne værdige Dame traadte frem og henvendte sig i egen Person til Mr. Slack.

„Jeg er Dem overordentlig forbunden, Sir," sagde hun i en fast og bestemt Tone, som syntes at være uadskillelig fra hele hendes Maade at være paa — „for den Ulejlighed, De har været saa venlig at paatage Dem, ikke saa meget af Hensyn til mig — thi jeg er vant til at sørge for mig selv, men min Søster" — og med disse Ord vendte hun sig om mod en svagelig udseende Dame, som stod ved Siden af hende — „har en mindre heldig Konstitution, og Ting, som synes os ubetydelige, er af alvorlig Vigtighed for hende."

Mr. Slack bukkede med den største Ærbødighed, og da han saa, at den Dame, som havde „en mindre heldig Konstitution", var sunken ned paa en Stol, medens den veltalende Dame havde taget den anden i Besiddelse, skyndte han sig som en galant Mand at lede efter et tredje Sæde til Brug for hende, som var den oprindelige Gjenstand for hans Opmærksomhed.

„Jeg bringer denne til den unge Dame," sagde han, i det han vendte tilbage med en Stol i hver Haand. „Jeg antog, at Frøkenen maaske helst vilde sidde i Nærheden af Dem."

„Jeg er overbevist om, at hun vil være Dem overordentlig taknemmelig for en saa betænksom Omsorg for hendes Bekvemmelighed," sagde den ældre Dame, som øjensynlig aldrig forlod den Veltalenhedens Piedestal, paa hvilken hun en Gang for alle havde styltet sig op.

I det Mr. Slack fulgte Retningen af hendes Blik, bemærkede han sin ubekjendte, der nærmede sig vaklende under Vægten af en sort Vadsæk, en Bunke Shawler og et halvt Dusin Paraplyer. Han var naturligvis øjeblikkelig ved hendes Side og befriede hende i saa stor Hast fra hendes Byrde, at før Miss Crampton fik Tid til at se sig om, var alle de forskjellige Gjenstande anbragte i den mest maleriske Uorden mellem hverandre paa en tom Plads i Nærheden.

„Jeg har endnu en hel Del Sager foruden disse," sagde hun smilende som Svar paa hans

Forsikring om, at hun virkelig maatte tillade ham at befri hende fra en saa tung Byrde.

„Hvor ønsker De, at jeg skal bringe Sagerne hen?" spurgte Mr. Slack.

„Min Tante vil helst have sit Tøj i Nærheden af sig," svarede Miss Crampton; „hun er altid bange for at betro andre Omsorgen for sit Rejsegods."

Det var et Øjebliks Sag for Mr. Slack at anbringe Vadsækken, Shavlerne og Paraplyerne ved Siden af Tanten, hvis overordnede Vigtighed han allerede havde gjættet sig til, og han arrangerede nu disse Gjenstande efter hendes Anvisning med en Behændighed, som vilde have gjort en tyveaarig Yngling al Ære.

„Det er øjensynlig en overordentlig behagelig og galant Mand," mumlede Mrs. Crampton, den svagelig udseende Dame, der var Annas Moder, i det hun kastede et spørgende Blik til sin Søster, Miss Mathilde Nettleton, som om hun kun ved at erholde denne værdige Dames bekræftende Kjendelse turde have Tillid til sin egen Mening.

„Han staar langt over denne nedværdigede Tidsalders almindelige Fremtoninger," svarede Miss Mathilde med sædvanlig Pathos. „Anna" vedblev hun, i det hun vendte sig om, „flyt din Stol lidt mere til denne Side."

Med disse Ord drejede hun sin Stol saaledes, at Mr. Slack under hele Samtalen var nødt til næsten udelukkende at henvende sine Ord til hende.

Mr. Slack havde næppe lagt Mærke til denne lille Sceneforandring; han følte sig saa fuldkommen lykkelig ved ikke at have nogen tjenstvillig Ven ved Siden af sig, der opmuntrede ham med den velbekjendte Tilskyndelse: „Det er netop en Pige, som passer for dig." Den eneste Frygt, han nærede, var, at denne Følelse af Sikkerhed skulde forlede ham til at gaa ud over Grænserne for almindelig Høflighed mod ny bekjendte.

Takket være en af de lykkelige Omstændigheder, som altid synes at staa til den lille bevingede Guds Tjeneste, hvad enten det gjælder et atten-aarigt Pars første Kjærlighed eller en moden Mands og en fem og tyveaarig Piges fremspirende gjensidige Sympathi, var Miss Mathilde Nettleton ikke nogen synderlig Helt paa Søen. Hun var imidlertid en altfor karakterfast Dame til at lade sine Rejsefæller mærke, at hun følte sig søsyg, men efter Haanden som Kysten blev fjærnere, aftog Miss Mathildes Veltalenhed og Energi; hun blev tavs og indesluttet og trak sig til sidst tilbage som et Bytte for det mægtige Oceans Paavirkning, som hun kaldte det. Mrs. Crampton, som sjælden rørte sig, naar hun kunde faa Lov til at sidde stille, i Særdeleshed dersom Miss Mathilde ansaa Hvile for at være det klogeste Alternativ, sad bekvemt indhyllet i sine Shavler og følte sig mere end sædvanlig lykkelig.

Anna spadserede op og ned ad Dækket ved Siden af Mr. Slack. De var saa optagne af deres Samtale, at Mrs. Crampton flere Gange maatte kalde paa Anna, før den unge Dame hørte det, og da hendes Moder fortalte hende, at Tante Mathilde allerede var gaaet ned i sin Kahyt, og at Mrs. Crampton syntes, at det var bedst, at de fulgte hendes Exempel, sukkede Anna uvilkaarlig ved Tanken om, at den behagelige Aften allerede var forbi. Den næste Morgen skulde man skilles for rimeligvis aldrig at mødes igjen; thi skjønt Anna rigtignok havde fortalt, at de boede i Twickenham, hvor hun og hendes Moder levede sammen, medens Tante Mathilde boede i kort Afstand fra dem, saa havde Mr. Slack dog ikke givet hende det mindste Vink om, hvor han hørte hjemme, eller hvem han var. Han havde kortelig omtalt, at han levede alene, men det var al den Underretning, hun havde faaet af ham.

„Godnat," sagde Mr. Slack, i det han ledsagede Mrs. Crampton og hendes Datter ned ad Trappen, og han blev derpaa staaende i Salonen, indtil de var forsvundne i den Kahyt, som de havde sikret sig under Overrejsen. Han syntes, at han vilde spasere endnu en Tur paa Dækket, men enten af den ene eller den anden Grund fandt han, at Dækket ikke længer var saa behageligt som før, og han gik derfor strax efter ned igjen for at opsøge sin Køje. Det varede ikke længe, før han var blidelig indslumret, og han drømte da, at han begav sig ud paa en lang Rejse med sine ny Venner, men paa Grund af, at hans Værtinde ikke i rette Tid havde faaet hans Tøj fra Vaskerkonen, undergik han en Række af de pinligste Situationer.

Klokken sex den næste Morgen laa Dampskibet i Antwerpens Havn. Mellem de bevægelige Grupper af Passagerer, som allerede var komne op paa Dækket, befandt sig de tre Damer, hvis Bekjendtskab Mr. Slack nylig havde gjort; han selv stod ved Siden af dem, og foran deres Fødder laa Paraplyerne, Shavlerne og tre sorte Rejsetasker, som hver især var prydede med et rødt og blaat Baand. Det var umuligt at føre nogen Samtale, thi midt i den forvirrede Støj og Larm, som herskede om Bord, kunde man ikke høre et Ord.

Ikke desto mindre havde Mr. Slack en Følelse af, at det var ham lige saa umuligt at blive staaende uden at sige noget. Allerede fra den tidlige Morgenstund havde han været opfyldt af en nervøs Ophidselse, der gjorde ham rastløs og urolig; han havde været oppe paa Dækket fra Klokken fire, og man skulde have troet, at han var meget ivrig og

utaalmodig efter at komme i Land. Det var i det mindste Miss Anna Cramptons Mening, og hun var saa fast besluttet paa at undertrykke en vis Følelse af Skuffelse, som denne Betragtning uvilkaarlig indgjød hende, at hun paatog sig en Mine af usædvanlig Munterhed, medens hun paa samme Tid kun syntes at have Tanke for snarest mulig at sætte Foden paa fremmed Jordbund. Miss Mathilde Nettleton stod noget fjærnet fra det lille Selskab, men nærmest ved Mr. Slack, som i den Hensigt at foretage sig noget, der kunde rive ham ud af hans tavse og uvirksomme Stilling, gjorde en pantomimisk Bevægelse for at henlede hendes Opmærksomhed paa den Lighed, som fandtes mellem hendes Rejsetasker og den Vadsæk, som han holdt i Haanden. Miss Mathilde smilede bekræftende og pegede derpaa med et spørgende Blik paa det røde og blaa Baand, som betegnede hver enkelt af de

i det en Flok Dragere kom om Bord, medens Passagererne trængte sig hen imod Landgangsbroen; kort sagt, alle var i Bevægelse, da Øjeblikket var kommet til at gaa i Land, og Mr. Slack havde allerede lagt Beslag paa en Drager, som skulde bære hans Kuffert, medens han selv greb Vadsækken og bar den hen til den Vogn, som skulde kjøre de tre Damer ned til Jærnbanestationen, da de agtede strax at fortsætte Rejsen til Køln.

„Og De ved virkelig ikke, hvor De vil rejse hen?" spurgte Miss Anna, der stod ved Siden af Mr. Slack, medens hendes Moder og Miss Mathilde allerede havde taget Plads paa Vognen, hvor de havde travlt med at ordne deres Bagage.

„Nej, slet ikke," svarede Mr. Slack; „og jeg bryder mig heller ikke meget derom. Det er mig temmelig ligegyldigt, hvor jeg begiver mig hen."

Mr. Slack vidste egentlig ikke rigtig selv,

Russiske Soldaterbørn.

hende tilhørende Artikler. Nej, Mr. Slacks Vadsæk var ikke prydet med et saadant Mærke, og han forsøgte at gjøre denne Mangel paa Forsynlighed forstaaelig for Miss Mathilde.

Hans pantomimiske Forklaring blev besvaret med et medlidende Blik, som imidlertid hurtig forvandlede sig til et Udtryk af Triumf, i det Damen hurtig vendte sig om for at befri sig for de utallige Gjenstande, hun havde i Armen, hvorefter hun af en hidtil usynlig Lomme fremtog et Baand af samme Udseende som de andre, hvilket hun viste ham med en saa inderlig Tilfredsstillelse, at Mr. Slack, hvor lidet han end skjønnede paa denne Tjenstvillighed, dog ikke havde Mod til at forhindre, at hun bandt det fast til hans Vadsæk.

Han fik næppe Tid til at antage et Udtryk af Taknemmelighed over en saa udsøgt Opmærksomhed, thi der opstod pludselig en almindelig Trængsel,

hvad han sagde. Han havde i de sidste fire Timer været opfyldt af det Ønske, at Miss Anna skulde foreslaa ham, at han foreløbig skulde fortsætte Rejsen i deres Selskab, og paa samme Tid var han bange for, at han skulde forraade dette Ønske og saaledes faa Udseende af at være paatrængende.

Paa sin Side nærede Anna den samme Frygt for, at han skulde tro, at de vilde paanøde ham deres Selskab, og som Følge af denne Misforstaaelse var deres Adfærd i Afskedens Øjeblik mere kold og tilbageholdende, end den havde været under hele Rejsen. Hver især troede, at den anden vilde have udtalt en Beklagelse over at skulle skilles eller et Haab om at mødes igjen, men ingen af dem havde Mod til at klæde deres Følelser i Ord. Mrs. Crampton mumlede en hel Mængde forbindtlige Talemaader, medens Miss Mathilde udgjød en

Strøm af højtidelig Veltalenhed. Anna sagde kun simpelt hen „Farvel“.

„Farvel!“ svarede Mr. Slack, og med det samme bevægede Kjøretøjet, der bortførte de tre Damer, sig langsomt afsted. Uvilkaarlig løftede Mr. Slack Haanden for at tage Hatten af, og denne Bevægelse bibragte ham Erfaringen om, at hans Hænder var tomme — hans Vadsæk befandt sig i trygt Selskab mellem de andre Rejsetasker, som laa sammenstuvede paa Vognen!

„Halløj!“ udbrød Mr. Slack.

„Halløj!“ gjentog Kusken, som syntes at antage dette Udraab for at være en Opfordring til at fremskynde sit Kjøretøjs Hastighed.

(Fortsættes.)

Kilden.

Med Original-Tegning af Th. Kiss.
(Se Side 470).

Under Løvhangsteltet,
gjennem Sollysbæltet
fredsælt og muntert du skyder dig frem,
klar, som Sølvet blinkende,
glad, som Smilet vinkende,
duggende, vuggende Blomster i din Bræm.

Aarle og silde
lær mig saa at smile,
fare glad og ile,
rislende lille,
urfriske Kilde.

Hjort og Hind med Følge
lædskes ved din Bølge,
plumrer til Tak kun din spejlrene Strøm.
Midt i Vintren sviende
laa du blid og biende,
hvilende, smilende i en Foraarsdrøm.

Aarle og silde
lær mig saa at bie,
taale glad og tie,
rislende lille,
urfriske Kilde.

Blomsterklædte Hynder
du forbi dig skynder,
glider støt og rolig mod den vilde Sø
stjærnespættet, krusende,
ud mod Dybet susende:
stigende, higende Liv kan aldrig dø!

Aarle og silde
lær mig saa at stride,
frygtløs frem at skride,
rislende lille,
urfriske Kilde.

Bertel Elmgaard.

Udenfor en Flissakerhytte.

Flissakerne er et nøjsomt og muntert Folkefærd, der fornemlig ernærer sig ved i Egenskab af Skippere at sejle med deres Flaader eller Baade, ladede med Korn, Træ o. s. v., ned ad Weichelfloden lige til Danzig. Tiden fra Høsten til Foraaret tilbringer de derimod i deres Hjem, hvor de fører en tilfreds og fornøjet Tilværelse uden at stille større Fordringer til Livet, end hvad de ved, at dette vil skænke dem. En saadan lille Familiescene vil Læseren finde gjengivet paa omstaaende Billede. Den brave Flissakerskipper er kommen hjem fra Rejsen og nyder nu Hjemmets Glæder ved Døren til sin fredelige Hytte. Den lille sex Maaneders Glut — stort mere er han vist næppe — har allerede Smag for Musik og Lystighed, og han hopper fornøjet i Hænderne paa sin unge kjønne Moder, medens Fatter ligger ved Siden af dem og kvinkelerer paa sin Violin. Der henne over Ilden koger Gryden med Middagsmaden; — den skal vist smage dem godt, naar den bliver færdig —; imidlertid fordriver de tre Tiden med uskyldig Munterhed, og bag ved dem breder Weichelfloden sin mægtige Arm, kranset af den maleriske Kyst. Ja, er Hytten end snever og trang, saa er Omgivelserne saa meget skjønnere, og — hvad der er det allervigtigste — er man blot glad og tilfreds med sin Lod, saa kan Livet i en fattig Flissakerhytte være rigere og lykkeligere end i mangt et straalende Palads.

Russiske Soldaterborn.

Hosstaaende Tegning, der nærmest præsenterer sig som „humoristisk“, er ikke desto mindre i ganske god Overensstemmelse med Virkeligheden, i det den fremstiller en Afdeling unge Militæraspiranter fra en russisk Soldaterskole. Elevernes gradvise Formindskelse tager sig imidlertid ret komisk ud, og vi tør jo ganske vist ikke heller indestaa for, om de russiske Militærskoler virkelig optager Aspiranter fra en saa diminutiv Størrelse som f. Ex. den sidste lille Fyr i Geleddet.

Praktiske Smaavink.

— Man beskytter Ost mod Mider ved at lægge den i Humle.

— Som et Middel mod Bid af gale Hunde anbefales følgende: Man renser strax meget omhyggelig Saaret med varm Eddike eller lunkent Vand og helder

saa nogle Draaber mineralsk Saltsyre i det. Dette opløser Spytgiften og gjør den uskadelig.

— Lampevæger af Filt har forskjellige Fortrin for de almindelige af Bomuld og egner sig særlig godt til Petroleum. De brænder meget sparsomt, skydes let op og ned, afgiver en rolig, ensartet Flamme og er kun halv saa dyre som de almindelige Væger af Bomuld.

— Oljepletter fjærner man fra Stuegulve, Træborde og andre Gjenstande af Træ ved at besmøre dem med grøn Sæbe, og først efter fire og tyve Timers Forløb vaskes dette af med koldt Vand. Fedtpletter paa Papir fjærner man ved en Vælling af Vand og Magnesia, hvormed man bestryger Pletten; naar det paastrøgne er tørt, fjærner man det med en Kniv eller en stiv Børste. Er Pletten ikke forsvunden, gjentager man denne Fremgangsmaade.

Blot til Lyst.

— Da man spurgte en Irlænder, der mødte i Retten, om Beviser for, at han var gift, pegede han paa et stort Saar i Hovedet, der saa ud, som om det var frembragt ved Hjælp af en Ildtang. Dette Bevis blev taget for fyldestgjørende.

— En uskyldig ung Jæger klatrede, for at skyde et Egern, som sad i et Træ, op i et andet Træ i Nærheden; da man spurgte ham om Grunden til en saa taabelig Adfærd, svarede han, at han ikke vilde overanstrænge sit Gevær ved et saa langt Skud.

— „Din Slyngel," udbrød en fattig Kone til sin Mand, „du sidder altid i Værtshuset og drikker dig fuld i varm Punsch, medens jeg maa sidde hjemme uden andet at drikke end koldt Vand." — „Koldt," sagde Manden, „du er ogsaa godt dum; hvorfor varmer du det ikke."

— Et Vidne i Retten fremkom med følgende Forklaring: „Det kunde aldrig falde mig ind, Hr. Assessor, at sige, at Petersen var fuld — paa ingen Maade! Jeg vil kun sige, at da jeg sidst saa ham, var han i Færd med at vaske sit Hoved i Rendestenen og tørre det paa Dørmaatten."

— En Landmand havde nogle Svin, der var saa magre, at der maatte to af dem til at danne Skygge; en anden gik det imidlertid endnu værre, thi hans Grise var saa tynde, at de kravlede ud gjennem Revnerne i Stien. Den Spas gjorde han dog en Ende paa ved at slaa en Knude paa deres Hale.

— „Ja," sukkede den stakkels Ægtemand, „der tager hun nu sit eget Haar saa let af, at hun naturligvis ikke kan gjøre sig noget Begreb om, hvor ondt det gjør, naar mit bliver revet af."

— En Mand kom forleden ind i et Aviskontor og tiggede en Avis, „fordi," sagde han, „vi holder grumme meget af at læse Aviser hjemme, men baade vore Naboer og Urtekræmmeren er for gjerrige til at holde en."

— En Mælkemand kan godt have den Vane at stanse hver Dag i Nærheden af en Pøl uden at vække Mistanke; men naar hans lille Dreng begynder at fiske efter Hundestejler i Mælkebøtten, saa er man dog berettiget til at have sine egne Tanker om den Sag.

Tankekorn.

— Man bør altid have noget godt i Tankerne og holde sig for god til at gjøre noget ondt.

— Al Kunst har sit Ophav i Folkenes Ønske om at se det legemliggjort, som de anser for skjønt og helligt.

— Man bør ikke forsage i Ulykken. Naar Gud lader et Træ hugge om, sørger han altid for, at hans Fugle kan bygge Rede i et andet.

Gaadefabrik.

Udgravningsforetagende.

Af nedenstaaende Vers udledes Navnene paa 5 af vore almindeligste Træer:

„Da blev han bleg af Raseri,
sprang rask i Sadlen op
og fór afsted nu som en Pil,
i det han raabte: Lad staa til;
den Spøg de angre vil!

N. K.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner et berømt dansk Kongenavn:

1. By i Jylland.
2. En Verdensdel.
3. En dansk Ø.
4. By i Irland.
5. By i Slesvig.
6. By i Spanien.
7. Et Verdenshav.
8. By i Rusland.

M. Sørensen, Gunderup.

Rebus.

I Ry KT l Ag l D.

Aabybro.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 33 (Søndag den 13de August):

paa den firkantede Nød:
PIGE
ISEN
GELD
ENDE

Geografisk Gaade: Rolf Krake (Rusland, Odense, London, Falköping, Karlsruhe, Randers, Argentina, Kristiania, Elben).

Rebus: En total Undergang.

Rettelse.

I sidste Nr. af „Familievennen" er der under „Danske Digtere" indløbet nogle Trykfejl, i det der bl. a. i første Vers, 5te Linje staar „kvægede", skal være kvægende, samt „han", skal være ham.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

6. Aargang. Søndagen den 27. August 1882. Nr. 35.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Serebræny betragtede Maxim med et næsten faderligt Blik.

„Skaan dig selv, Maxim," sagde han, „styrt dig ikke til ingen Nytte ind i Haandmænget; se, du er jo allerede helt overstænket med Blod."

„Det maa være Fjendens Blod," svarede Maxim, i det han med en munter Mine saa paa sin Trøje; „jeg selv har ikke faaet saa meget som en eneste Skramme; dit Kors har skjærmet mig!"

I dette Øjeblik sneg en Tartar, der havde ligget skjult mellem Sivene, sig op paa Bredden, spændte Buen og skød sin Pil af mod Maxim.

Den traf ham lige i Hjærtet. Maxim vaklede i Sadlen og greb efter Manken paa sin Hest; den brave Yngling opbød al sin Kraft for at holde sig oprejst, men hans Time var slagen, og medens Foden blev hængende i Stigbøjlen, gled han ned paa den fugtige Jord. Hesten slæbte ham hen over den aabne Mark; hans Haar fejede Jorden, og en lang Blodstribe betegnede Sporet. —

Det ulykkessvangre Budskab vil naa Alexandra-Sloboda; Maxims Moder vil briste i Graad; hendes Sjæl vil være uden Trøst, ingen vil lukke hendes Øjne. Hun vil græde hede Taarer, men alle hendes Taarer kan ikke skaffe hende hendes Barn tilbage.

Det ulykkessvangre Budskab vil komme til Alexandra-Sloboda. Maljuta vil skære Tænder; han vil lade Hovedet kappe af de fangne Tartarer, men alt hans Raseri vil ikke skaffe ham hans Barn igjen . . .

Serebræny glemmer baade Kampen og Tartarerne; han ser ikke, hvorledes Baßmanoff jager de vantro paa Flugt; hvorledes Persten med sine Røvere sætter efter de flygtende; han ser kun, hvorledes Hesten slæber hans Vaabenbroder hen over Sletten.

Nikita kastede sig i Sadlen, sprængte bag efter Hesten, greb den ved Tøjlen, sprang til Jorden og befriede Maxims Fod fra Stigbøjlen.

„Maxim, Maxim!" udbrød han, i det han knælede ved Siden af ham og løftede hans Hoved op; „lever du endnu, min Broder? Luk dine Øjne op, svar mig!"

Og Maxim aabnede sine Øjne, der alt var tilslørede af Dødens Skygger, og rakte ham begge sine Hænder.

„Levvel Broder! Det var nu en Gang vor Skæbne, at vi ikke skulde leve sammen. Du maa

nu fuldbyrde alene, hvad vi havde tænkt at udrette i Forening."

„Maxim," sagde Serebræny, i det han berørte den døendes hede Pande med sine Læber, „har du intet Hverv at betro mig?"

„Jo — bring min Moder min sidste Hilsen. Sig hende, at jeg i mit Livs sidste Øjeblik tænkte paa hende."

„Jeg skal sige hende det, Maxim; ja, det skal jeg," svarede Serebræny, der havde Møje med at holde sine Taarer tilbage.

„Og Korset," vedblev Maxim, „Korset, som jeg bærer paa Brystet — giv hende det . . . Og mit . . . bær det til Minde om din Vaabenbroder . . ."

„Har du ikke mere paa Hjærte, Broder? sagde Serebræny. „Betro det til mig: er der foruden din Moder ellers ingen du tænker paa?"

„Jeg tænker paa mit Fædreland; jeg tænker paa det hellige Rusland; jeg har elsket det, ligesom jeg elskede min Moder — nogen anden Kjærlighed har jeg aldrig haft!"

Maxim lukkede Øjnene. Hans Ansigt brændte; Aandedrættet gik tungere og tungere. Lidt efter saa han atter op paa Serebræny. „Broder," sagde han, „dersom du kunde skaffe mig en Draabe frisk Vand . . ."

Floden var lige i Nærheden; Serebræny gik der hen og hentede en Drik Vand i sin Hjælm.

„Nu føler jeg mig noget lettere til Mode," sagde den døende; „løft mig lidt op, saa jeg kan gjøre Korsets Tegn."

Nikita hjalp Maxim til rette. Denne saa sig omkring med sine halvt tilslørede Øjne; han saa de flygtende Tartarer og smilede.

„Sagde jeg dig ikke, Nikita, at Gud er med os! . . . Se, hvor de flyr . . . Men det bliver mørkt for mine Øjne . . . Ak, nu havde jeg dog saa gjærne villet leve . . ."

En Blodstrøm vældede ud af hans Mund.

„O, Gud, modtag min Sjæl!" hviskede Maxim og sank død tilbage.

Syv og tyvende Kapitel.

Baßmanoff.

Tartarerne var fuldstændig slagne; mange overgav sig som Fange; andre frelste sig ved Flugten. Til Maxim havde man gjort en Grav i Stand og jordfæstede ham med militære Hædersbevisninger. Imidlertid havde Baßmanoff befalet, at man skulde slaa hans Telt op ved Flodbredden, og hans Hushovmester havde begivet sig til Serebræny for at underrette denne om, at Bojaren lod ham hilse og bad ham om ikke at forsmaa at tage Del i hans landlige Frokost.

Baßmanoff, der allerede var bleven friseret og parfumeret, laa udstrakt paa Silkepuder og betragtede sig selv i et lille Spejl, som en ung Væbner knælende holdt frem foran ham. Baßmanoffs Udseende frembød en ejendommelig Blanding af Snuhed, sædelig Fordærvelse, Kvindagtighed og sorgløs Forvovenhed, og sammen med alle disse Egenskaber fornægtede han aldrig den Ondskabsfuldhed, som enhver Opritsnik stedse lagde for Dagen over for en Bojar. I den Forudsætning, at Serebræny maatte foragte ham, grundede han ivrig paa, medens han øvede Gjæstevenskabets Pligter, hvorledes han paa det mest følelige skulde gjengjælde denne Foragt. Da Nikita lidt efter indfandt sig, modtog Baßmanoff ham derfor med et venskabeligt Nik, men uden at rejse sig op af sin liggende Stilling.

„Er du saaret, Fedor Alexejewitsch?" spurgte Serebræny troskyldig.

„Nej, jeg er ikke saaret," svarede Baßmanoff, der tog disse Ord for Ironi og besluttede at besvare dem med en Uforskammethed; „nej, jeg er ikke saaret, men kun en Smule træt, og det forekommer mig, at mit Ansigt er blevet noget forbrændt af Solen. Finder du det ikke ogsaa, Fyrste?" tilføjede han, i det han atter saa i Spejlet og ordnede sine kostbare Ørenringe. „Tror du, at denne brune Farve snart vil gaa bort?"

Serebræny vidste ikke, hvad han skulde svare.

„Det er Skade," vedblev Baßmanoff, „at vi i Dag ikke har Tid til at tage et Bad; thi der er hen ved fire Mils Vej til mit Gods; men i Morgen, Fyrste, skal vi beværte dig bedre end nu; du skal se, hvor godt jeg har indrettet mig det."

Baßmanoff talte hele Tiden i en affekteret, snøvlende Tone.

„Jeg takker dig, Bojar, men jeg maa se at komme til Alexandra-Sloboda saa hurtig som muligt," svarede Serebræny tørt.

„Til Alexandra-Sloboda? Men er du da ikke undvegen af Fængslet?"

„Jeg er ikke undvegen, Fedor Alexejewitsch; man befriede mig med Magt derfra. Eftersom jeg havde givet Czaren mit Ord, vilde jeg ogsaa være bleven der, og nu vender jeg frivillig tilbage."

„Du vil altsaa lade dig klynge op? Nu, Mands Vilje er Mands Himmerig, men jeg vilde ikke vende tilbage, var jeg i dit Sted."

„Hvorfor ikke?"

„Fordi," ytrede Baßmanoff i en mismodig Tone, hvorved han maaske vilde søge at vinde

Serebrænys Tillid, „fordi . . . nuvel, man kan tjene Czaren med Liv og Sjæl, saa ivrig man vil, han foretrækker dog alligevel Godunoff."

„Men det forekommer mig, at du dog staar i stor Gunst hos Czaren?"

„I stor Gunst! . . . Indtil nu har han ikke en Gang ophøjet mig til Okolnitschi, og dog er jeg en af hans ivrigste Tjenere. Godunoff gjør sig langt fra saa megen Ulejlighed som jeg; han forstaar at holde med alle Partier. Hedder det: „Hej, Boris, begiv dig til Fængslet og tag den eller den Bojar i Forhør" — saa svarer han: „Jeg gaar, Czar, men da jeg kun har ringe Erfaring i den Slags Ting, saa lad Maljuta ledsage mig." — Eller ogsaa: Hej, Boris, den Bojar, som sidder der henne, drikker saa lidt; bring ham dette Bæger Vin — du forstaar mig vel?" — Saa svarer han: „Jeg forstaar dig, Czar; men Bojaren nærer Mistro til mig; send derfor hellere Fedka Baßmanoff." — Og Fedka vægrer sig aldrig; han gaar, hvorhen man sender ham; paa et Vink af Czaren vilde jeg forgive min egen Broder uden at spørge om saa meget som hvorfor. Husker du det Bæger, som Czaren paalagde mig at bringe dig? Jeg troede, det indeholdt Gift — ja, ved min Skytspatron, det troede jeg!"

Serebræny smilede.

„Og hvor," vedblev Baßmanoff med stadig større Uforskammethed, hvor kunde han vel finde en smukkere Tjener end jeg? Har du nogen Sinde set saadanne Øjenbryn som mine? Og saa mit Haar! Føl en Gang, Fyrste — det er som Silke."

I Serebrænys Ansigt læste man kun Uvilje, hvilket ikke undgik Baßmanoff, og for at ærgre sin Gjæst vedblev han:

„Og mine Hænder — se blot, Fyrste, er de ikke lige saa bløde og fine som en ung Piges? Det er blot i Dag, de er blevne lidt haarhudede. Det er nu en Gang en Vane hos mig; jeg formaar aldrig at holde Maade med mit Arbejde."

„I Sandhed, du forstaar ikke at holde Maade, hvis virkelig alt, hvad man siger om dig, er sandt!" svarede Serebræny, der ikke længer var i Stand til at lægge Baand paa sin Harme.

„Og hvad siger man da om mig?" spurgte Baßmanoff med funklende Øjne.

„Hvad du selv siger, er allerede mere end tilstrækkeligt; men man siger f. Ex., at du danser for Czaren i Kvindeklæder."

Blodet steg Baßmanoff op i Ansigtet, men han hjalp sig med den ham egne Frækhed.

„Og hvis det nu virkelig var sandt?" gjenmælede han, i det han paatog sig en sorgløs Mine.

„I saa Fald bortfjærner jeg mig," sagde Serebræny; „jeg vilde skamme mig ved at spise sammen med dig, ja, endogsaa ved at maatte se paa dig."

„Ha!" raabte Baßmanoff, der pludselig afkastede sin paatagne Ligegyldighed; hans Øjne funklede, og han glemte helt at tale i den affekterede, slæbende Tone, som han hidtil havde benyttet. „Ha, endelig har du sagt det! Jeg ved, hvad I alle sammen tænker om mig! Men jeg blæser jer et Stykke!"

Serebrænys Bryn trak sig truende sammen; hans Haand fattede uvilkaarlig omkring Dolkegrebet; men strax efter huskede han paa, med hvem han talte, og han nøjedes med at trække paa Skuldrene.

„Hvorfor griber du til Sværdet?" vedblev Baßmanoff. „Dermed forskrækker du mig ikke. Hvis jeg ligeledes drog mit Sværd, vilde det dog ikke være aldeles afgjort, hvem af os der skulde sejre."

„Lev vel," sagde Serebræny, i det han skød Teltets Forhæng til Side for at gaa ud.

„Hør lidt," raabte Baßmanoff og holdt ham fast ved hans Kaftan; „havde en anden vovet at se saaledes paa mig, saa skulde han ved den levende Gud ikke have faaet Lov til at gaa ustraffet herfra; men med dig vil jeg ikke trættes; du forstaar jo ypperlig at gjennemprygle Tartarerne."

„Og du selv da!" sagde Serebræny og blev staaende, i det han kom i Tanker om, hvor udmærket Baßmanoff havde kæmpet; „du har min Tro ogsaa sat dem smukt i Ave. Hvad er Grunden til, at du nu igjen opfører dig saa taabeligt, som om du var en Kvinde?"

(Fortsættes.)

Fra den ny Verden.

Et Par Rejseskitser af V. Ø.

II.

I Washington.

En amerikansk Jærnbanestation udmærker sig sædvanlig ved et saa livligt Skue, at man meget godt uden at kjede sig kan tilbringe en halv Times Tid der med at betragte sine Omgivelser, medens man venter paa Togets Afgang.

Under Verdensudstillingen i Filadelfia i 1876 havde Forholdene, som naturligt var, antaget et endnu mere animeret Udtryk end sædvanlig, hvilket ikke mindst gav sig til kjende paa Byens Banegaarde, af hvilke Pennsylvania Central Railway Station er en af de største. En saadan Plads afgiver et fortræffeligt Observationspunkt. Den store Skare af fremmede, som repræsenterer de forskjelligste Nationaliteter, synes at bevæge sig med en vis Følelse af Usikkerhed, en vis Frygt for Lommetyve og en vis Ængstelse for at komme for sent eller maaske komme med et fejl Tog, hvilket for øvrigt er den letteste Ting af Verden, naar man befinder sig paa en amerikansk Jærnbanestation, hvor der som oftest holder fem eller sex Tog ved Siden af hverandre, parate til at afgaa i fem eller sex forskjellige Retninger.

Disse fremmede danner en paafaldende Modsætning til de indfødte Amerikanere, hvis ejendommelige Mine af uforstyrrelig Selvbevidsthed man ikke behøver at være nogen skarp Iagttager for at lægge Mærke til. Man kan paa dette Sted se Publikum i alle dets talrige, mer eller mindre karakteristiske Nuancer, lige fra en indfødt Yankee-Grosserer til en ung Amerikanerinde, der med den hendes Landsmænd egne Uafhængighedsfølelse og „Stolen paa sig selv" begiver sig alene ud paa en Rejse, maaske tværs over det amerikanske Kontinent, eller en skjævøjet Kineser, som er kommen i Besøg hos Fætter Jonathan ene og alene i Anledning af the Centennial. Foruden disse Typer med hele den store Skala, som ligger der imellem, har man den ikke lille Flok, som lever af dette Publikum; der er Avissælgere, Konfektsælgere, Livs-Elixir-forhandlere og Skopudsere, der omringer, blokerer og borer sig ind mellem de rejsende for at benytte Øjeblikket til Løsningen af det store Problem to make money.

Man maa imidlertid vel passe paa, at man ikke fordyber sig altfor meget i Beskuelsen af dette Billede; thi der lyder ingen gjentagen Klokkering-ning som Signal ved Togets Afgang; Dørene i Ventesalen er allerede aabnede i Forvejen, og man maa selv have den Godhed at passe paa Klokkeslettet for Togets Afgang, dersom man vil med. Man følger Strømmen og kommer ud til Togenes Holdeplads. New-York! Baltimore! Pittsburg! lyder det fra forskjellige Sider, og det gjælder da om at gaa til den rigtige Side, hvis man ikke i Ordets bogstavelige Forstand vil komme paa fejlt Spor. Man priser sig derfor lykkelig, naar man er kommen op i det rigtige Tog, som et Øjeblik efter damper afsted uden at give noget andet Signal end Dampens forøgede Udstrømning, i det Lokomotivet sætter Fart paa.

Indretningen ved de amerikanske Jærnbaner er oftere bleven skildret. Man kan, som bekjendt, spasere frem og tilbage i hele Togets Længde, i det Vognene er delte ved en Gang i Midten, og paa begge Sider af denne er Sæderne anbragte, det ene bag ved det andet. Dette Arrangement har de driftige amerikanske Handelsmænd naturligvis ikke undladt at tage sig til Indtægt, og der afgaar aldrig noget Jærnbanetog, hverken paa en kortere eller længere Strækning, som ikke medfører i det mindste en halv Snes Forhandlere af forskjellige Slags Varer, navnlig Forfriskninger i Skikkelse af Frugter, Bagværk og lignende, men der er tillige Avissælgere og Bogkolportører, som er i uafbrudt Virksomhed med at falbyde deres Sager til de rejsende. En anden Institution, som er meget nær knyttet til Jærnbanevæsenet i de forenede Stater, er Livsforsikringsselskaberne, der ikke blot har Filialer paa Jernbanestationerne, men endog som oftest lader deres Agenter følge med Togene, for at Passagererne kan forsikre sig mod eventuelle Ulykkestilfælde. Præmien, der forlanges for disse Policer, er meget beskeden, og for et Beløb af 25 til 50 Cents kan man forsikre sig for flere tusende Dollars.

En amerikansk „Ildvogn" farer i Reglen hen ad Skinnerne med en Hastighed af ca. 30 engelske Mil i Timen, og medens man rystes, stødes og puffes frem og tilbage i Waggonen under denne rivende Fart, i det man tillige sluger et ikke ringe Kvantum Støv og Kulrøg, som de omhyggelig til-

lukkede Vinduer ikke kan sikre en imod, er det kun som flygtige Panoramabilleder, man opfanger Glimt af Egnens Prospekter.

Vi er paa Vejen til Harrisburg, en By paa henved 25,000 Indbyggere, der ligger i Staten Pennsylvanien ved den østlige Bred af Susquehanna-Floden, og ad denne ikke ganske lille Omvej agter vi os ind paa en anden Jærnbanelinje for at naa Rejsens egentlige Maal: Washington. Denne Del af Pennsylvanien har en afvexlende og malerisk Karakter; man kjører langs med yppige Majsmarker, hvor Kornet har naaet det dobbelte af en Mands Højde; gjennem frodige Akacie- og Cypresseskove og strax efter gjennem øde Klippepartier, som atter afvexler med flade, frugtbare Landskaber og stærkt befolkede Strækninger. Efter fire Timers Rejse har man naaet Harrisburg og i den Tid tilbagelagt en Strækning af 107 engelske Mil.

Harrisburg er Knudepunktet for vistnok fem Jærnbanelinjer og lige saa mange Jærnbaneselskaber, hvis Stationer er byggede op til hverandre i et eneste stort Komplex. Der er et Virvar af Spor, som krydser hverandre i alle Retninger, og paa disse holder flere Tog, parate til Afgang. Naar hertil føjes, at Scenen maa forlægges til Klokken tre den paafølgende Morgen, paa hvilken Tid Toget til Washington afgaar, vil man kunne indse, at det under disse Omstændigheder ikke er den letteste Sag at komme afsted i god Behold. Det er næsten Bælgmørke; thi Gasbelysning er højst sparsommelig anvendt, og den bedste Vejleder, man kan finde — dersom der overhovedet kan være Tale om nogen saadan —, er en og anden Signallygte med farvet Glas, som er stillet op ved Skinnerne. Hvorledes skal man under disse Forhold kunne finde det Tog, som man skal rejse med? De fleste Embedsmænd ved de amerikanske Jærnbaner er ikke uniformerede; de har sjælden andet end et lille Skilt paa Kaskjetten eller Frakken, og selv om man er saa heldig at finde en Jærnbanebetjent, hænder det som oftest, at han hører til et af de andre Selskaber og enten ikke kan eller vil give den fornødne Underretning.

Man stavrer i Mulm og Mørke hen over Skinnerne med den allersandsynligste Udsigt til at blive overkjørt af et forbifarende Lokomotiv og træffer endelig en Jærnbanemand, hvem man spørger: „Er dette Toget til Washington?“ „Nej, det holder nok der ovre.“ (peger til højre, netop den samme Retning som den, man er kommen fra). Atter en fortvivlet Klavren over Jærnbaneskinner og Angest for at blive knust og lemlæstet paa Vejen og maaske igjen et skuffet Haab, hvis det viser sig, at det ikke er det Tog, som holder hist henne, men det, som holder der ovre.

Man er imidlertid til sidst kommen op i Waggonen — forhaabentlig den rigtige —, men man ser sig forgæves om efter en Plads, hvor man kan hvile sig ud efter alle disse Rædsler. Toget er nemlig kommet fuldt bepakket fra en anden Station, og de rejsende, som ikke har haft Raad eller Lyst til at søge Sovewaggoner (Pulmans cars), har søgt paa bedste Maade at arrangere sig for Natten. Hvilke maleriske Grupperinger træffer man ikke! Der henne i Hjørnet sidder øjensynlig et Par Ægtefolk, som er faldet i en blid Slummer; hun har lænet sit Hoved mod hans Skulder, men under Togets stærke Bevægelse har hendes Chignon løsnet sig og dingler nu ned ad Ryggen paa den intet anende Mand. Hvilken skrækkelig Opvaagnen vil det ikke blive! Paa den modsatte Side har to unge amerikanske Borgere sat sig Ryg mod Ryg og saaledes fundet et gjensidigt Hvilepunkt, medens de begge strækker Benene ud i deres fulde Længde, hver til sin Side. Den ene har derved bragt sine Ben i en omtrent vertikal Stilling, i det hans Støvlehæle naar op til Vinduet i Waggonen, medens den anden derimod har lagt sine som en Bom tværs over Gangen, indtil Fødderne har fundet Hvile bag ved Ryggen af en paa den modsatte Side siddende Gentleman.

Toget har imidlertid sat sig i Bevægelse; de sovende er vaagnede op, og den gunstige Lejlighed til at anstille flere Iagttagelser er forbi. Først efter sex Timers Kjørsel er vi ved Rejsens Maal.

For den fremmede, som besøger de forenede Staters politiske Hovedstad, er der Omraader nok, som er i Stand til at fængsle hans Interesse. Men fremfor Byens maleriske, halvt sydlandske Karakter, dens blandede Befolkning, dens ejendommelige Færdsel og dens mange seværdige Institutioner staar dog to Punkter, nemlig Kapitoliet og „det hvide Hus“, som Washingtons Alfa og Omega.

Kapitoliet i den af George Washington grundlagte Stad har vistnok en ubestridelig Plads i Rang med de prægtigste monumentale Bygninger i Verden. Det ligger som Byens Midtpunkt, og i en vid Omkreds ser man dets mægtige Kuppel, der hæver sig i en Højde af 307 Fod fra Jorden; det bedækker et Fladerum af over 3½ Akres Land og bestaar af en Hovedbygning, opført af Kvadersten, og to Fløje, opførte af rent, hvidt Marmor. Hovedfaçaden vender mod Øst og er smykket med tre imponerende Søjlerækker i korinthisk Stil. Paa Trinene af den midterste Søjlegang findes der forskjellige Marmorgrupper, og paa Pladsen foran staar en kolossal Statue af General Washington. Ogsaa Bygningens Fløje gjør et imponerende Indtryk ved deres kolossale Dimensioner og prægtige

Arkitektur; de er ligesom Hovedbygningen prydede med Marmorstatuer og Basrelief.

Det er imidlertid ikke min Hensigt i nærværende lille Skitse at give en detailleret Skildring af denne Pragtbygnings Arkitektur; jeg skal blot tillade mig at føre Læseren til et kort Besøg i dets Interiør. Fra alle Bygningens fire Sider er der Indgang til Rotunden, den Del af Kapitoliet, som baade ved sine storartede Dimensioner og ved sin pragtfulde Udsmykning ubetinget gjør det mest imponerende Indtryk paa Beskueren. Denne mægtige cirkelformede Hal, der er 96 Fod i Diameter og 180 Fod i Højden, indeholder blandt andre Kunstværker otte store Malerier, som fremstiller Scener af Amerikas Historie, f. Ex. „Uafhængighedserklæringens Underskrivelse", „Kolumbus's Landgang", „Mississippis Opdagelse", „General Washington, nedlæggende sin Kommando", osv. Oven over Rotunden hæver sig Kapitoliets Kuppel, hvis Diameter er 135 Fod. En Vindeltrappe fører helt op til Toppen af Kuplen, og undervejs har man udmærket Lejlighed til fra forskjellige Punkter at betragte det kostbare Freskomaleri, som bedækker Rotundens Loft. Dette Maleri fremstiller et Portræt af George Washington i en siddende Stilling, paa hans højre Side ses Sejrens Gudinde, og i en Halvkreds om disse er der anbragt en Gruppe af tretten kvindelige Figurer, som forestiller de oprindelige Søsterkolonier, der løfter Frihedens Banner, paa hvilket er indskrevet det nationale Motto: »E pluribus unum«. Uden om denne Kreds findes sex andre Grupper, repræsenterende Krig, Agerdyrkning, Haandværk, Handel, Skibsfart og Videnskab. De forskjellige Figurers Antal er ialt 68, og de er af saa kolossale Dimensioner, at de, sete fra Rotundens Gulv, viser sig i Legemsstørrelse. Dette Kunstværk har i sin Tid kostet de forenede Staters Regering 50,000 Dollars. Hvor imponerende disse Omgivelser end er, har de dog en farlig Medbejler i det Skue, som frembyder sig, naar man gaar ud paa en af de øverste Altaner, som omgiver den udvendige Del af Kuplen. Neden under breder sig den smukke By med dens mange Pragtbygninger og sirlige Gader og Anlæg, og derfra kan Blikket svæve i en vid Omkreds ud over den maleriske Egn, der mod Nord gjennemskæres af Potomac-Floden.

En brav Yankee havde fortalt mig, at jeg mindst behøvede tre Dage for til Gavns at se mig omkring i Kapitoliet, og da jeg langt fra havde saa megen Tid til min Raadighed, indsaa jeg, at jeg maatte tage Tiden i Agt, dersom jeg vilde overvære en Del af Forhandlingerne i et amerikansk lovgivende Kammer. — Den Sal i Kapitoliet, som benyttes af the House of Representatives, er vistnok en af de smukkeste, som staar til Disposition for noget Lands Lovgivere. Den er 139 Fod lang, 93 Fod bred og 36 Fod høj. Loftet er forfærdiget af Jærn med 45 Glasruder, paa hvilke der er malet Staternes Vaaben. Til venstre for den Marmorpult, ved hvilken Formanden har Plads, findes et Portræt i hel Figur og Legemsstørrelse af Lafayette og til højre et lige saa stort Portræt af Washington. Rundt omkring Hallen strækker sig et elegant udstyret Galleri, der er bestemt for Publikum og fremmede besøgende, medens en Del deraf er forbeholdt corps diplomatique og Pressens Repræsentanter. Paa den modsatte Side af samme Fløj er Senatets Sal beliggende; den er noget mindre end Repræsentanternes, i det den kun optager 113 Fod i Længden, 80 Fod i Breden og har en Højde af 36 Fod. Med Hensyn til Udstyrelse og Dekoration staar den dog ingenlunde tilbage for sin Pendant. Omkring disse Sale ligger et stort Antal Pragtværelser, nemlig Præsidentens og Vicepræsidentens Værelser, Formandens Værelse, Senatorernes Aftrædelsesværelse, Modtagelsesværelser, Senatets Postkontor, hvortil der endnu slutter sig Overrettens Lokaler, Kongressens Bibliothek osv. Alle disse Lokaler er udstyrede med en Pragt, som vi ikke kjender i de tilsvarende Lokaler her hjemme. Den omtalte Bogsamling er i øvrigt den største i de forenede Stater, i det den indeholder 300,000 Bind, og den tiltager aarlig med 10 à 15,000 Bind.

Jeg havde med stor Interesse imødeset et Besøg i de to lovgivende Kamre i Haab om at komme til at overvære et Møde, som kunde give en fyldig Forestilling om de amerikanske Lovgiveres parlamentariske Optræden. Der syntes imidlertid ikke at foreligge nogen Sag, som i synderlig Grad var skikket til at sætte d'Hrr. Deputeredes Sind i Bevægelse, og det eneste, jeg derfor fik Lejlighed til at bemærke, var den forbavsende Ligegyldighed, som Forsamlingen viste over for den Deputerede, der havde Ordet. Forsamlingen udmærkede sig i øvrigt i begge Kamrene ved sin Faatallighed; der var næppe mere end en Tredjedel af Medlemmerne til Stede. I the House of Representatives var det et finantsielt Spørgsmaal, der var paa Bane, og Taleren forsvarede sin Opfattelse af Sagen med en anerkjendelsesværdig Utrættelighed, der satte ham selv i heftig Extase, medens derimod alle hans Tilhørere paa nogle faa Undtagelser nær syntes at give hans Tale en god Dag. Nogle passiarede halvhøjt med hinanden, andre var ivrig beskæftigede med at skrive ved deres smaa Egetræs Pulte, og atter andre havde endog drevet deres Uopmærksomhed saa vidt — at de sov. I Senatet gik det — i det mindste hin Dag — ikke en Smule bedre til; ogsaa her

kunde man se en Taler, som talte for døve Øren, medens Stenograferne øjensynlig var de eneste, der nød godt af hans Ords Visdom. Det bør maaske dog tages i Betragtning, at det netop var en af de sidste Dage, Kongressen var samlet; Thermometret havde naaet 98 ° Fahrenheit, og d'Hrr. Lovgivere havde god Grund til at længes efter deres skyggefulde Landsteder.

At de forenede Staters Overhoved dog ingenlunde har det bedre — i det mindste paa den Tid af Aaret — end „de folkekaarne", derpaa fik jeg en troværdig Forklaring, da jeg Dagen efter aflagde et Besøg i Præsidentens Hus.

„Det hvide Hus" eller the Executive Mansion, som det kaldes i det officielle Sprog, er næst efter Kapitoliet den af Washingtons Bygninger, hvortil der knytter sig mest Interesse. Det blev opført i Aaret 1792, men ødelagdes af Ild under Krigen med Englænderne i 1814; dog varede det ikke længe, før det atter rejste sig i sin tidligere Skjønhed. Bygningen er opført af hvidmalede Kvadersten, og Façaden, der er 170 Fod bred, er smykket med ti joniske Søjler. Her ligger Hovedindgangen, som fører ind til en stor Forhal, hvis Loft er prydet med Freskomalerier. Væggene er bedækkede med Portræter af berømte amerikanske Statsmænd som Washington, Fillmore, Lincoln o. fl. I den østlige Fløj er Præsidentens store Audiensværelse beliggende, og foruden dette ligger der i Stueetagen i samme Fløj tre Værelser i Flugt med hverandre; de kaldes det grønne, det blaa og det røde Værelse efter deres Udstyrelse og Udsmykning, der i Pragt og Skjønhed vist næppe staar tilbage for noget Gemak i et europæisk Kongeborg. I det blaa Værelse fandtes der tidligere over et kostbart Flygel et Portræt af General Grant og hans Famlie, men det er rimeligt nok, at det tillige med Præsidenten selv har maattet vige Pladsen for hans Eftermands og dennes Families Portræter. De ovennævnte tre Værelser foruden en stor, pragtfuldt udstyret Sal, der anvendes til større Tafler, tillige med flere mindre Kabinetter benyttes alle ved officielle Lejligheder. I Husets vestlige Fløj ligger Præsidentens private Lejlighed, og denne vender ud til et Drivhus, der indeholder en kostbar Samling af sjældne Planter. I anden Etage findes Præsidentens offentlige Kontorer, ligesom ogsaa hans Privatsekretærer har deres Kontorer i denne Del af Bygningen. Hele Huset er omgivet af et smagfuldt Parkanlæg, hvor der hver Lørdag Eftermiddag udføres Regimentsmusik for et altid talrigt Publikum.

Jeg havde til General Grants Privatsekretær ytret Ønske om at gjøre de forenede Staters daværende Præsident min Opvartning, og foruden den ovenfor beskrevne korte Runde i „det hvide Hus" fik jeg ved samme Lejlighed en Beskrivelse af det Ceremoniel, som bruges i Washington.

Med Undtagelse af Kabinetsdagene, nemlig Tirsdag og Fredag — fortalte vedkommende Embedsmand mig — giver Præsidenten offentlig Audiens hver Dag i tre Timer, fra Klokken tolv til tre, efter at han først i to Timer, fra ti til tolv, har været visibel i Forretningsanliggender for Senatorerne og Medlemmer af Repræsentanternes Hus. I Vintersæsonen giver Præsidenten desuden hver fjortende Dag offentlig Modtagelse for enhver, der ønsker at hilse paa ham. Tiden for disse Audienser plejer at være fra Klokken otte til ti Aften. De fremmede præsenteres for Præsidenten af de forenede Staters Marskal, og ved disse Lejligheder underholdes Gjæsterne med Musik, der udføres af et tilstedeværende Regimentsorkester. I tidligere Tid blev der ved disse offentlige Modtagelser serveret med Te og lettere Forfriskninger, men Tilstrømningen af besøgende blev til sidst saa stærk, at man maatte ophøre med en saa udstrakt Gjæstfrihed. Selv Præsidentens Familie er ikke ganske fritagen for disse offentlige Audienser. Paa enkelte Dage, som de dog selv kan bestemme, modtager Husets Damer dem, der maatte ønske at hilse paa dem. Der udstedes ingen Indbydelser, men det staar fremmede frit for at aflægge en Visit — —

Den Tilgængelighed for det store Publikum, der saaledes paa en Maade gjøres de forenede Staters Præsident og hans Familie til en Pligt, maa unægtelig være højst besværlig og ikke mindre ubehagelig, i Særdeleshed da der gjøres et — i ethvert Tilfælde efter vore Begreber om det passende — utilbørligt Misbrug af den lette Adgang, som enhver har til at besøge det hvide Hus. Ved de ovenfor omtalte offentlige Formiddagsaudienser indfinder der sig Hundreder og atter Hundreder af nysgjerrige, som blot kommer for at shake hands med Præsidenten, uden at de i øvrigt har nogen Bevæggrund til at faa Regeringens Chef i Tale.

Det var netop midt i den offentlige Audienstid, at jeg befandt mig i det hvide Hus, og jeg undslog derfor ikke at modtage en Indbydelse til at overvære Ceremoniellet ved en saadan Lejlighed.

Der havde virkelig indfundet sig en forbavsende Mængde Mennesker i den loyale Hensigt at shake hands med Statens Overhoved. Præsidenten stod, støttende sig med Haanden til et med grønt Klæde betrukket Skrivebord, som var anbragt i Midten af Værelset, og gjennem dette passerede hele Strømmen af de brave Yankeer, som han maatte give Haanden, den ene efter den anden, i det de gik forbi ham. Naar man betænker, at den stakkels Præsident maa udholde denne Tortur tre Timer i Træk, kan man

ikke undre sig over, at han ser træt og næsten lidende ud, saa længe denne besværlige Kur varer.

Som man vil kunne se heraf, er det ikke forbundet med synderlig Vanskelighed at faa Adgang til de forenede Staters Præsident, hvem man i Samtalens Løb simpelt hen titulerer „Mr. Præsident“; ja, Etiketten fordrer ikke en Gang, at man skal møde i Selskabstoilette. Udlændinge eller andre, der ønsker at gjøre Præsidenten deres Opvartning, behøver blot at henvende sig til en af hans Privatsekretærer, til hvem man afleverer sit Kort med den Paategning: to pay respect. General Grant plejede altid meget venlig at underholde sig med vedkommende, og det tør vel ogsaa forudsættes, at han følte nogen mere Interesse for Visiter af denne Art — endskjønt de vel ogsaa kan være besværlige nok — end for de store offentlige Audienser med deres latterlige shaken hands.

Saa meget er i hvert Tilfælde vist, at det ikke er nogen Sinecure at være Præsident for de forenede Stater, og hvor misundelsesværdig denne Stilling end kan være i mange Henseender, er det dog ikke altid behageligt at være Herre i the white house.

Mr. Slacks Gjenvordigheder.

En Fortælling efter det engelske.

(Fortsat.)

Men Mr. Slack gjentog sit „Halløj“ saa længe, indtil det tiltrak sig Damernes Opmærksomhed, og de saa da til deres store Forundring, at Mr. Slack kom løbende i fuld Fart, medens han uafbrudt pegede op paa Toppen af Vognen, hvor Rejsegodset havde faaet Plads.

„O, det er hans Vadsæk,“ udbrød Anna, der rigtig gjættede Sagens Sammenhæng af Mr. Slacks pantomimiske Bevægelser med Haanden. Hun forsøgte at standse Kusken, medens Miss Mathilde erklærede, at dersom de havde hans Vadsæk, maatte han selv have lagt den imellem deres Bagage. Det viste sig imidlertid til hendes Forbavselse, at de virkelig havde en Rejsetaske for mange.

„Er det den, som tilhører Herren?“ spurgte en af Kuskens Kolleger, som havde lagt Mærke til den lille Scene, der var foregaaet, og som havde paataget sig at indhente Vognen, efter at Mr. Slack maatte opgive Væddeløbet.

„Sig til ham, at vi ikke er i Stand til at begribe, hvorledes denne Fejltagelse har kunnet finde Sted,“ sagde Miss Mathilde, i det hun rakte ham Vadsækken.

Kjøretøjet satte sig derpaa atter i Bevægelse, medens Anna bøjede sig ud ad Vinduet for at opfange endnu et Glimt af sin Rejsefælle, men et Øjeblik efter drejede Vognen om et Gadehjørne, saa at hun tabte ham af Syne.

Skovmose. (Se Side 488).

Indtil dette Øjeblik havde Mr. Slack staaet ubevægelig paa det samme Sted for at se efter den bortkjørende Vogn. Nu, da den ikke længer var i Sigte, kom der en pludselig Følelse af Sorg over ham; han følte sig ensom og forladt — en for mange Verden.

Han begav sig med højtidelig afmaalte Skridt over Torvet til Hotel »Grand Laboureur«, i hvilket han traadte ind med en saa mørk og udfordrende Mine, at han øjeblikkelig blev antaget for en amerikansk Millionær eller i det mindste en engelsk Mylord, hvilket atter havde til Følge, at man behandlede ham med en saa overordentlig Ærbødighed, at Mr. Slack følte sig forpligtet til at rekvirere en extra god Frokost, som han nød med en

„Redningsbaaden gaar ud". (Efter Maleri af Carl Locher) (Se Side 489).

saa god Appetit, at hans Ærgrelse antog en mildere Karakter, og han begyndte at gjenvinde sin sædvanlige Sindsligevægt.

Da Frokosten var vel overstaaet, fandt Mr. Slack, at det var paa Tiden at komme til en Beslutning om, hvor han vilde rejse hen. Holland? — Altfor fladt. Bryssel? For varmt. Køln? Nej, det vilde da saa Udseende af, at han fulgte efter sine ny bekjendte, som lagde Vejen over denne By for derfra at gjøre en Tur til Schweiz og Rhinen. Men skulde virkelig Hensynet dertil nøde ham til at opgive sin Rejseplan? — Og Mr. Slack fik nu pludselig den Ide, at det lige fra det første Øjeblik havde været hans Hensigt at vælge netop denne Rute — nej, paa ingen Maade; jo mere han tænkte over Sagen, desto fastere holdt han ved sin Beslutning, og da Mr. Slack var en Mand, for hvem Tanke og Handling var et, saa varede det ikke længe, før han befandt sig i en Jærnbanewaggon og dampede afsted ad Vejen til Køln.

Mr. Slack befandt sig alene i Kupéen og havde saaledes uforstyrret Lejlighed til at hengive sig til sine blide Drømme, der maaske for en ikke ringe Del fremkaldtes ved Synet af det eneste Stykke Rejsegods, som han havde taget under sin personlige Varetægt, nemlig hans sorte Rejsetaske, der endnu var prydet med det Baand, som Miss Mathilde Neitleton havde bundet om den. Det blaa- og rødstribede Baand mindede ham om hans ny bekjendt. Han var allerede bleven enig med sig selv om, at hun var en af de elskværdigste Damer, som han havde truffet paa; hun var desuden en behagelig Rejsefælle, og af den Omhu, hun havde vist sin Moder, havde han set, at hun besad et blidt og kjærligt Sind.

Paa dette Tidspunkt var Mr. Slack saa dybt hensunken i sine Betragtninger, at han fór op som en Person, der vækkes af en dyb Søvn, i det Konduktøren stak sit Hoved ind til ham for at meddele, at man havde naaet Aachen, og det varede nogle Minutter, før han var tilstrækkelig vaagen til at begribe det Faktum, at Passagererne maatte forlade Vognene for at faa deres Rejsegods undersøgt ved denne Station.

Den Sag skulde ikke forvolde ham megen Vanskelighed, mente Mr. Slack, i det han sammen med de andre Passagerer skyndte sig ind i Ventesalen, hvor han anbragte sin Vadsæk paa et Bord, medens han søgte i sin Lomme efter Nøglen til at aabne Tasken i Anledning af det forestaaende Toldeftersyn. Men først gjaldt det om at løse det spraglet farvede Baand op, hvilket kostede ham saa megen Møje, at han i sin Ærgrelse derover besluttede at kaste det ud af Vinduet; men uvist af hvilken Grund forandrede han dog denne Beslutning og puttede det i Steden for i sin Lomme. Under Opsyn af en preussisk Toldbetjent skred han derpaa til det Arbejde at aabne Vadsækken. Men hvad i Alverden kunde der dog være i Vejen med Laasen? Mr. Slack gjør fortvivlede, men frugtesløse Anstrengelser for at aabne den. Er det maaske en fejl Nøgle? Han gjennemsøger sine Lommer, prøver alle sine Nøgler, men uden noget tilfredsstillende Resultat, og da det i Øjeblikkets Forvirring er ham umuligt at huske et eneste Ord af, hvad han vil sige paa Tysk, forsøger han ved Pantomime at forklare Toldembedsmanden, at han ikke er i Stand til at faa Vadsækken op. Toldbetjenten forlader ham endelig med et mistænksomt Blik, og da Mr. Slack har gjenvundet noget af sin Sindsro, betragter han sin Vadsæk med et kritisk Blik for at overbevise sig om, hvorvidt den virkelig skulde være bleven forhexet. Han vender den op og ned, ser paa den fra alle Sider, og det forekommer ham virkelig, som om dén er bleven mindre end før; hans Rejsetaske havde en aflang Façon, og denne synes at være bleven firkantet. Dens Udseende forekommer ham mere fremmed, jo længere han betragter den, og til sidst begynder den skrækkelige Sandhed at dages for ham.

I sin Fortvivlelse prøver han atter Nøglen, og denne Gang med en saa kraftig Anstrengelse, at Laasen giver efter, og et helt Hav af hvidt Linned ligger aabent for ham.

Det er ikke saa underligt, at Mr. Slack rynker Brynene; han staar som en Udlænding i et fremmed Land uden flere Klæder end dem, han bærer paa sig, og i Besiddelse af en Dames Rejsetaske, for hvis gaadefulde Indhold han maa være ansvarlig.

Da Mr. Slack ikke er nogen Mester i at udtrykke sig i fremmede Sprog, søger han forgæves at forklare Sagens Sammenhæng for den preussiske Embedsmand, som forlader ham med et ironisk Smil, efter at han først med dristig Haand har bragt en forfærdelig Uorden i de forskjellige Sager, henhørende til et Dametoilette, som den sorte Rejsetaske indeholder, og som det vilde være en utilgivelig Indiskretion at omtale nærmere.

Mr. Slack har ikke andet at gjøre end at samle de forskjellige Gjenstande og putte dem hulter til bulter ind i Vadsækken, hvorefter han atter tager Plads i Toget. Men hver Gang, han betragter den skæbnesvangre Rejsetaske, som ligger ved hans Fødder, kan han ikke undlade i sit stille Sind at ønske Damerne der hen, „hvor Peberet gror", og Miss Mathilde og hendes rød- og blaastribede Baand om muligt endnu længere bort. Det var en smuk Situation, han var kommen i: hans egen Rejsetaske, som indeholdt alt hans Tøj, var for-

byttet og efterladt hos tre fremmede Damer, som uden Tvivl vilde gjøre sig lystige over dens Indhold. I sit Hjærtes Bitterhed var Mr. Slack udmærket oplagt til at tro alt muligt ondt om Kjønnet i det hele taget, og Tanken om dets afskyelige Nysgjerrighed forøgede endnu mere hans Forbitrelse.

Hvor stor hans Harme end var, indsaa han imidlertid, at han for Øjeblikket var magtesløs over for den grusomme Skæbne, som havde ramt ham. Lidt efter lidt vendte hans Besindighed tilbage, og han indsaa, at han ikke havde andet at gjøre end at overnatte i Køln og den næste Morgen tage afsted med en Rhindamper for at indhente Damerne og gjøre Fordring paa sit savnede Rejsegods.

Mr. Slack sov imidlertid yderst slet den Nat, thi hans Søvn foruroligedes bestandig af slemme Drømme, hvori han saa sig selv som en uanstændig udseende Person med en krøllet Mansketskjorte uden Flipper og et otte Dage gammelt Skjæg, og denne lurvede Person forsikrede forgæves sine ny Venner, at han var den hidtil velbarberede og ulastelig klædte Mr. Brimmington Slack. —

Medens vi har fulgt Mr. Slack, har vi ligesom ham tabt de tre Damer af Syne. Disse havde imidlertid i rette Tid naaet Køln og var ankomne til Hotellet, hvor de havde trukket sig tilbage til deres respektive Værelser uden at have nogen Anelse om den Kjendsgjerning, at af de tre Rejsetasker, som de førte med sig, var den ene en uskyldig Snyltegjæst og Desertør. Den meget omtalte Vadsæk havde Miss Nettleton selv bragt ind paa sit Værelse, hvor den laa velforvaret i en Krog af Stuen mellem en Bunke Shavler og Paraplyer. Tante Mathilde var allerede i Færd med at stifte Toilette for Natten, da hun pludselig blev opskræmmet ved en Banken paa hendes Dør, og Anna traadte ind.

„Det gjør mig ondt, at jeg maa ulejlige dig, Tante Mathilde," begyndte Anna, „men vi maa have forbyttet vor Rejsetaske; thi dette er din Vadsæk, og jeg antager derfor, at den, du tog, maa tilhøre mig."

„Jeg skulde have taget din Vadsæk!" udbrød Miss Mathilde. „O, min kjære, det er aldeles usandsynligt; dersom der har fundet nogen Fejltagelse Sted, kan du stole paa, at det ikke er min Skyld."

Uden at værdige den Gjenstand, som Anna holdt i Haanden, et eneste Blik, gik hun hen til den Krog, hvor den skæbnesvangre Vadsæk var bleven anbragt.

„Her kan du se min, kjære," sagde Miss Mathilde, i det hun vendte sig om mod Anna med et Blik, som udtrykte den største Medlidenhed med en vis ung Person, der kunde være dumdristig nok til at tvivle om hendes Ufejlbarhed.

„Vil du da ikke gjøre mig den Tjeneste, Tante Mathilde, at se, om din Nøgle passer til denne," sagde Anna, i det hun løftede den medbragte Vadsæk i Vejret.

Miss Mathilde gjorde aldrig Indvending mod noget, som kunde bidrage til at stadfæste hendes Overhøjhed; hun satte altsaa Nøglen i Laasen, og den lukkede meget pænt op.

„Men, Tante Mathilde, dette tilhører dig!" udbrød Anna, i det den aabnede Vadsæk fremviste forskjellige hende bekjendte Beklædningsgjenstande.

Miss Mathildes Ansigt blev purpurrødt. Hun fór hen i det Hjørne af Stuen, hvor den anden Vadsæk endnu laa paa Gulvet, og i det hun paa Maa og Faa stak Haanden ned i dens Indhold, var den første Gjenstand, hun fik fat i, intet mindre end Mr. Brimmington Slacks bedste Par graastribede unævnelige!

Dersom de havde vejet flere hundrede Pund, kunde Miss Mathilde ikke være sunken mere forvirret og hjælpeløs sammen under Vægten af dem, end hun nu gjorde, i det hun lænede sig mod Væggen, medens hun holdt det skrækkelige Klædningsstykke i en Arms Længde ud fra sig.

„O, Tante Mathilde!" udbrød Anna forskrækket; men før hun kunde udstøde endnu et langtrukket „O!" følte hun sig overvældet ved det lattervækkende Syn, som Miss Mathilde frembød, og i det hun igjen kastede et Blik paa sin Tantes ynkelige Figur, forsvandt hendes Alvor, og hun brød ud i en ustandselig Latter.

„O, Anna, jeg beder dig, le ikke," bad Miss Mathilde. „Hvad skal vi gjøre? Kan det være — tror du — at disse tilhører den Herre, hvem vi skiltes fra i Morges?"

„Naturligvis," sagde Anna, som atter blev alvorlig ved Erindringen om den Mand, i hvis Besiddelse hendes egne Sager altsaa maatte være. „Da han løb efter os for at faa sin Vadsæk, maa vi have givet ham den fejle."

„Sig ikke vi!" udbrød Miss Mathilde med en Stemme, der udtrykte den mest levende Selvbebrejdelse. „Det var mig, som rakte ham Vadsækken, og jeg bærer altsaa hele Skylden for denne Katastrofe."

„Det er meget kjedsommeligt," sagde Anna, som i Tankerne opregnede de forskjellige Gjenstande, hendes Rejsetaske indeholdt.

„Dersom vi blot vidste, hvor længe han havde i Sinde at blive i Antwerpen; til hvilket Hotel han var taget hen, og hvor hen han senere agtede at begive sig," sagde Miss Mathilde.

Anna mente imidlertid, at han sikkert vilde opdage Fejltagelsen, før han forlod Antwerpen.

„Det er meget sandsynligt," svarede Miss Mathilde, „og hvem ved," tilføjede hun, „om der ikke skulde være et Telegram, som venter paa os? Skjønt han ikke kjender vore Navne, er der jo intet lettere end at beskrive os som „tre Damer, der ved en Fejltagelse har faaet en fejl Vadsæk!""

Man besluttede imidlertid at sende Vadsækken til Antwerpen, hvor den under Jærnbanebestyrelsens Varetægt maatte vente paa, at dens Ejermand skulde spørge efter den.

Stakkels Mr. Slack! Hvilken skrækkelig, pinlig og kjedsommelig Tid havde han ikke tilbragt! Han lignede ikke mere sit tidligere respektable Jeg, og det var ikke saa underligt, at man betragtede ham med mistænksomme Blikke, hver Gang han begyndte sine forvirrede Spørgsmaal om sine nylig fundne og atter forsvundne bekjendte, hvem han beskrev som „tre engelske Damer, der hver førte en sort Rejsetaske med sig."

Hvem havde ikke set dem? Han besøgte ikke noget Hotel, ankom ikke til nogen Jærnbanestation, mødte ikke nogen Person, som ikke nylig havde set tre engelske Damer, som hver havde en Vadsæk, der saa ud til at være en Tvillingbroder til den, Mr. Slack var i Besiddelse af. Man havde set dem i Koblenz, i Frankfurt, i Mannhejm; de var afrejste til Tyrol, til Milano, til Wien, og Mr. Slack følte sig til sidst saa overvældet og forvirret ved alle disse modstridende Oplysninger, at han besluttede at rejse hjem, medtagende den sikre Overbevisning, at Fastlandet maatte være opfyldt af rejsende Damer, der alle sammen havde aflagt et højtideligt Løfte om at føre med sig en sort Rejsetaske, som havde en skuffende Lighed med hans egen.

Han tøvede intet Øjeblik med at iværksætte sin Beslutning, og der var ikke gaaet mange Dage, før han atter stod paa sit Fødelands Grund, hvor han følte sig opmuntret ved Tanken om, at et Avertissement i Times eller en Forespørgsel i Twickenham vilde befri ham for den skæbnesvangre Vadsæk, som han under en uafladelig Angest for, at dens mistænkelige Indhold skulde blive opdaget af uvedkommende, saa utrættelig havde baaret omkring fra det ene Sted til det andet.

Det vilde sikkert trætte Læsernes Taalmodighed at beskrive alle de Forlegenheder, alle de Kvaler og al den ubeføjede Mistanke, som forfulgte Mr. Slack i de første Uger efter hans Hjemkomst, alt sammen som en Følge af den Ombytning, der havde fundet Sted med hans Rejsegods, og til disse Lidelser bidrog hans Værtindes, Mr. Jones' ubetvingelige Nysgjerrighed en ikke ringe Del. Det er nok at fortælle, at Aaret næsten var til Ende, uden at det endnu var kommet til et eneste Ords Forklaring mellem Mr. Brimmington Slack og de tre Damer, som han havde mødt paa sin korte og uheldige Rejse.

Da Mr. Slack havde foretaget en frugtesløs Udflugt til Twickenham, nærede han ikke længer nogen Tvivl om, at de tre Damer endnu opholdt sig i Udlandet, men efter Haanden som Julen rykkede nærmere, og deres Hjemkomst maatte betragtes som nær forestaaende, begyndte Mr Slack atter at beskjæftige sig med at forfatte Avertissementer, hvis Indhold var saa gaadefuldt, at de tre Damer, for hvem de var bestemte, upaatvivlelig maatte læse dem uden at fatte den fjærneste Tanke om, at de paa nogen Maade angik dem.

(Sluttes.)

En Skovmose.

De saakaldte Skovmoser, der forekom over alt i de store, sammenhængende Skove, har i Fortiden bedækket den største Del af Danmark. Foruden Skovmoser har vi ogsaa her i Landet store Kjærmoser og Lyngmoser. De første har dannet sig ved Randen af Aaer, Søer eller Fjorde. Lyngmoserne, der især forekommer i Jylland, er næsten udelukkende dannede af Tørvemos, som dog senere efterhaanden er bleven fortrængt af Planter, f. Ex. Moselyng, Hedelyng, Tranebær og Bøller. Til Lyngmoserne hører f. Ex. den store og den lille Vildmose i Jylland samt Holmegaardsmosen paa Sjælland.

Moserne har ikke blot praktisk Betydning for os, i det de forsyner os med Tørv som Brændsel, men de har ogsaa stor Interesse for os i videnskabelig Henseende. For en Del Aar tilbage i Tiden vidste man kun lidet om, hvorledes den danske Dyre- og Planteverden var i Fortiden; de store og heldige Resultater, som man senere er kommen til i denne Retning, skyldes ene og alene en grundig Undersøgelse af Moserne. Disse indeholder nemlig en stor Mængde Levninger af Planter og Dyr fra Oldtiden, og disse Levninger er paa Grund af den saakaldte Humussyre eller Muldsyre, der har den Egenskab, at den beskytter alt, hvad der bliver gjennemtrængt af den, mod Opløsning, blevne bevarede i en saadan Tilstand, at man med Bestemthed har kunnet paavise, hvilke Planter og Dyr, der fandtes i Danmark for flere Tusende Aar siden. Som man vil se af foranstaaende Billede har en saadan Skovmose Karakteren af et ægte dansk Landskab.

Redningsbaaden gaar ud.

Den jydske Vestkyst har et daarligt Ry blandt fremmede Nationers Søfolk. Hvor nøje disse end er kjendte med Farvandet deroppe, skal de dog have ondt ved at holde sig klar af de truende Rev, naar Stormen driver dem mod Land, og trods Redningsstationer, Raketapparater og Redningsbaade, men først og fremmest trods den modige og altid offerberedvillige Befolkning, er det dog ikke faa Menneskeliv, der gaar tabt mellem Aar og Dag ved Strandinger paa Jyllands Vestkyst. Det er en saadan Stranding, Marinemaler Carl Locher har skildret i sit bekjendte store Maleri, der oprindelig var udstillet paa Charlotteborg og derefter i Fjor paa Kunstudstillingen i Göteborg blev solgt til Musæet i samme By. Kunstneren har valgt det Moment af Strandingen, hvor Redningsbaaden gaar ud til Vraget, kæmpende mod de vældige Søer, der hvert Øjeblik truer med at begrave Baaden og dens kjække Mandskab i den vaade Afgrund. Det forrygende Uvejr, som man saa passende betegner med, at Himmel og Hav staar i ét, er ypperlig fremstillet i dette Billede, og ikke mindre virkningsfulde er de kraftige, uforfærdede Skikkelser i Baaden; man har saa tydelig paa Fornemmelsen, at disse Mennesker i dette Øjeblik kun har ét Maal, at naa ud til det synkefærdige Vrag; deres eget Liv ofrer de aabenbart næppe en Tanke.

Danske Digtere.

Min Sang om min Veninde.

(Af Jens Baggesen: „Udvalgte Digte" (1876.).)

vis nogen ser her i vort Nord
i Dannerkongens Rige,
hvad man dog kun i Himlen tror
en Skjønhed uden Lige,
en Mø, der, ser man nøje til,
fuldt ligner en Gudinde —
o, jeg vil vædde, hvad man vil,
at det er min Veninde!

Og hvis, fremlokket ved et Syn,
der Stene selv maa røre,
man dog, som truffen af et Lyn,
tør intet Ord fremføre,
kan ikke fly, tør ikke staa,
kan ingen Udvej finde —
o, jeg vil vædde alt derpaa,
at det er min Veninde!

Hvis man da, stirrende derpaa,
sig taber i at skue
og i en Haandevending saa
staar lys i Elskovs Lue,
og ser og bliver ved at se
og ser sig rent til Blinde —
o, jeg vil vædde ti mod tre,
at det er min Veninde!

Hvis i den glade Landsbydans
man træffer en Hyrdinde,
som alle rækker første Krans —
o, det er min Veninde!
Hvis hver og en i Væddesang
til sidst dog maa tilkjende
den samme Prisen hver en Gang —
o, det er altid hende!

Nys i en Lund min Cither klang.
Bag Busken Doris hvilte,
hun lytted længe til min Sang
og sprang saa frem og smilte:
„For hvem klang vel den søde Lyd?"
Jeg svarte strax: „Hyrdinde!
Jeg dig bekjender det med Fryd —
den klang om min Veninde!"

Jeg ved, hun mangen Elsker har —
hvis det mig skulde bryde,
jeg maatte hver en Vis og Nar
al Sind og Sans forbyde.
Jeg gjærne ser den hele Jord
paa Knæ for min Gudinde —
gjentager alle frit i Kor
min Sang om min Veninde!

NY BOGER.

Illustreret Haandlexikon, en udførlig, populær Haandbog i Syge- og Sundhedsplejen, af Dr. med. J. Ruff, 4de Hæfte er udkommet. (Nyt dansk Forlagskonsortium).

Praktiske Smaavink.

— Kaffe-Kage. En Kopfuld hvidt Sukker, en Kopfuld Puddersukker, en Kopfuld kold Kaffe, to Tredjedele Kopfuld Smør, en Teskefuld Soda, fem Kopfulde Mel, Kanel, Nelliker og Saft. Denne Kage er bedst, naar den har staaet et Par Dage.

— Smudskede Baand renses paa følgende Maade: De vaskes i koldt Sæbevand med lidt Alkohol i Vandet; renses i rent Vand, i hvilket et Stykke Gummi-arabicum er blevet opløst, og vindes saa om en Glasflaske for at tørres. De maa ikke stryges.

— Mod Brystforkølelser, Hoste, Hæshed o. s. v. er Mjødpræparater efter Haanden blevne mere og mere anvendte som virksomt Lægemiddel. At danske Frembringelser paa dette Omraade har vundet almindelig Anerkjendelse, fremgaar af, at der paa en international Biavlsudstilling, som afholdtes i Wien den 7de til 15de April d. A., tildeltes for danske Udstilleres Vedkommende Mjødfabrikant P. A. E. Müller, Graa-

brøbretorv 4, Wiener-Landhusholdnings-Selskabets store Sølv-Medaille med tilhørende Diplom for hans fremstillede Mjødpræparater: Malt-Bryst-Mjød, Dessert Taffelmjød, Valhalla-Honning-Bryst-Punsch, Stikkelbær-Honning- og Honning Kakao Likør m. m. Udstillingskataloget omfattede ca. 125 Udstillere og frembød ikke faa ny Forbedringer paa den rationelle Biavls Omraade. Firmaet har allerede tidligere erholdt paa inden- og udenlandske Udstillinger: fra London, Paris, Filadelfia, Wien, Erfurt, Køln m. fl. Steder: 1 Guld-, 2 Sølv- og 5 Broncemedajller foruden ca. 30 Ærespræmier m. m. for dets Mjødpræparater.

Blot til Lyst.

— Forleden Morgen steg en Mand op bag paa en Sporvogn og betalte strax sine tyve Øre. Lidt efter kom der en Dreng løbende efter Vognen og raabte til ham: „Hansen, Hansen, Deres Kone har faaet et nyt Anfald.“ — Hansen saa sig et Øjeblik om med en forvirret Mine, men derpaa raabte han tilbage: „Ja, nu er det for sent! Jeg har betalt mine Penge, og jeg skal ikke have noget af at forære Sporvejsselskabet noget, om det saa kun var en Øre.“ — Og Drengen maatte løbe hjem til Madammen med uforrettet Sag.

— Det smukkeste Halsbaand for en ung Hustru er hendes lille Barns Arme.

— En gammel Dame i England skænkede for nylig ved Gavebrev en Grund til at bygge en Kirke paa den samme Dag, som hun for Retten blev anklaget for at sulte sine Høns og Hunde.

— Da en gammel Kone en Aften gik paa Gaden i en Garnisonsby, raabte en Patrouille til hende: „Hvem der?“ — „Det er bare mig, Patrouille,“ svarede hun, „De skal ikke være bange.“

— Kvinderne i nogle indianske Stammer plejer at fylde deres Mund med Vand for at kunne iagttage den tilbørlige Tavshed. Vore Damer fylder deres med Tevand, men Sladren gaar dog alligevel lige saa lystig som før.

— „De der,“ raabte en syvaarig Dreng, som var bleven jaget op i et Træ af en Hund, „hvis De ikke tager Deres Hund bort, saa spiser jeg alle Deres Æbler.“

— „Fader, er Kanibaler Folk, som lever af andre Mennesker?“ — „Ja, min Dreng.“ — „Ja, men Fader, saa maa jo Onkel Georg være en Kanibal, for Moder siger, at han altid lever af andre.“

— En lille Dreng, der skulde bære nogle Æg hjem, tabte dem. Da han fortalte sin Moder dette, spurgte hun: „Gik der nogen itu?“ — „Nej“, svarede den lille Fyr, „men Skallerne gik af dem.“

— Da en Herre priste en meget almindelig udseende Dames Yndigheder, spurgte en af hans Venner ham, hvorfor han ikke lagde Beslag paa en saadan Skjønhed. — „Hvilken Ret har jeg til hende?“ spurgte den første. — „Naturligvis den Berettigelse, som Folkeretten giver enhver første Opdager.“

Tankekorn.

— Der, hvor der er Børn, er der en gylden Tidsalder.

— Virkelig kraftige Karakterer har Mod og Frimodighed til at indrømme, at de har gjort sig skyldige i en urigtig Handling, fordi de altid har Vilje og næsten altid Evne til at udsone den.

— Af Flidens Bistade bryder man let Rigdommens Honning.

Gaadefabrik.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en dansk Søhelt:

1. Flod i Italien.
2. By i England.
3. Flod i Frankrig.
4. By i Irland.
5. By Jylland.
6. By i Kina.
7. Kongerige i Evropa.
8. Bjærgkjæde i Evropa
9. By i Japan.
10. Flod i Tyskland.
11. By i Grækenland.
12. Flod i Evropa.

Ernst.

Rebus.

Sko 1 Fald Ven.

Aabybro.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nr. 34 (Søndag den 20. August):

Udgravningsforetagende: Eg, Ask, Pil, El, Bøg.

Geografisk Gaade: Valdemar (Viborg, Amerika, Langeland, Dublin, Eckernførde, Madrid, Atlanterhavet, Reval).

Rebus: Et forrykt Foretagende.

Rebus i Nr. 32, løst af Snut. Den lille fra Dybet.

Firkantet Nød i Nr. 33, løst af Geniet fra Odsherred. Balbutjen. Tittemand.

Geografisk Gaade i Nr. 33, løst af Balbutjen. Genierne fra Bogladen.

Rebus i Nr. 33, løst af Geniet fra Odsherred. Balbutjen. Genierne fra Bogladen.

Brevvexling.

Genierne fra Bogladen. Spørgsmaalet maa besvares med Nej.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. FRISTRUP

6. Aargang. Søndagen den 3. September 1882. Nr. 36.

I Angestens Øjeblikke.

Af S. Stokl ved A. Th. J.

Udenfor er det mørk Nat, og dyb Stilhed hersker rundt om. Vore Husfæller er fraværende, vi er ene i Huset med Tjenestepigen.

Paa Bordet, ved hvilket vi sidder, staar Lampen, vi holder Avisen i Haanden og læser med spændt Opmærksomhed Beretningen om Retsforhandlingerne angaaende det sidste gruopvækkende Mord; vi vilde egentlig ikke læse den, fordi vi kjender den Virkning, en saadan Lekture plejer at have paa os; men vi læser den alligevel, Linje for Linje, Ord for Ord. Vore Kinder brænder, og vore Øjne funkler med en unaturlig Glans.

Nu er vi færdige, og i det vi lægger Bladet bort, ser vi os stjaalent om i Stuen. Hvad var det dog for en underlig mørk Skygge der henne i Krogen? Det ser jo akkurat ud som et Mandfolk. Nej, det er kun en Frakke, der som oftest plejer at hænge der! Men hvorfor ser den i Dag saa fyldig ud? Der skulde da vel ikke være nogen skjult under den? Langsomt lader vi Blikket glide ned ad Frakken, halvt om halvt frygtende for at skulle opdage et Par Fødder nedenunder. Dog nej, Rummet nedenunder er tomt; vi smiler, om end noget tvungent, over vor Fejltagelse og tager atter Avisen i Haanden.

Men saa — hvad var det? Det knager og brager i Skabet der ovre ved Væggen. Gud i Himlen, der maa være nogen der inde! Havde ikke ogsaa den Morder, hvis koldblodige Tilstaaelse vi for et Øjeblik siden gysende har læst, netop skjult sig i et Skab, fra hvilket han styrtede sig over sit værgeløse Offer!

Forfærdet stirrer vi der hen. Ha — Skabsdøren bevæger sig jo ganske sagte! Angesten driver os til Handling. Sagte, ganske sagte sniger vi os over Gulvet og — i det vi saa pludselig med hele vor Kraft kaster os mod Døren, drejer vi Nøglen, der heldigvis sidder i, om i Laasen. Gud være lovet, vi er frelste! Lad ham nu længe nok være der inde; vi er dog beskyttede mod et uventet Overfald.

Vi sætter os atter ved Bordet og gjør Forsøg paa ved Hjælp af den ledende Artikel at bekæmpe vor Sindsbevægelse. Men en forunderlig, svag, knitrende Skraben paa Væggen forstyrrer os i vore Bestræbelser for at skænke det ny Omslag i Gladstones irske Politik vor udelte Opmærksomhed. Under almindelige Omstændigheder vilde vi tro, det var en Mus; men i Aften er det os ikke muligt at forjage af Tankerne Historien om den dumdristige Fyr, der igjennem det gipsede Loft banede sig Vej ind til en fremmed Lejlighed.

Den knitrende Skraben hører op, men afløses af en besynderlig, dump Banken, der lyder fra et Sted i Nærheden af Kaminen. Det er forfærdeligere end alt det andet! Man læser jo næsten daglig om Indbrud, der er foretagne gjennem Skorstenene! Nu, saa længe der er Lys i Stuen,

vil de naturligvis ikke vove at bryde ud; men senere, naar alle sover . . .

Vi griber paany efter Avisen. Hellere vil vi endnu en Gang gjennemgaa Enkelthederne ved det gyselige Mord end føre denne Tankerække videre. Det lød jo akkurat, som om man havde trykket et Par Vinduesruder ind og nu tvang sig ind gjennem Aabningen. Det løber os koldt ned ad Ryggen. For vi endnu har mandet os op til at tage en Beslutning, høres slæbende Trin ude fra Gangen. Vi griber efter det tunge Skrivetøj, der staar foran os paa Bordet. Skal det gjælde Livet, vil vi sælge det saa dyrt som muligt. Døren aabnes forsigtig — aa, det er bare Pigen, der kommer ind.

Beroliget trækker vi Vejret lettere; men saa bringer et nyt Blik paa den indtrædende igjen vort Blod til at stivne. Hvorfor kommer hun saa forunderlig listende ind i Stuen? Hvorfor holder hun den ene Haand paa Ryggen? Har hun maaske et Mordinstrument skjult i den? Hvorledes har vi dog lige til i Dag kunnet undgaa at lægge Mærke til det uhyggelige Udtryk i hendes Ansigt? Hun synes ubehagelig berørt af, at vi fixere hende saa skarpt, nølende bliver hun staaende og spørger — om hun endnu ikke kan faa Fodtøjet ud til Pudsning.

Atter mere modige er vi lige ved at ville lade hende gaa igjen, da det paany pusler og hvisler i Stuen ved Siden af, og vi gribes af en egenkjærlig, trædsk Tanke. Ligesom David en Gang med velberaad Hu sendte Urias i Faren, saaledes giver vi koldblodig Pigen Ordre til at se efter, om Vinduerne er rigtig lukkede inde i den anden Stue.

Troskyldig forsvinder hun bag Døren. Vi lytter med bankende Hjærte. Hvert Øjeblik synes vi at høre hende hvine, eller ogsaa suser Lyden af et dumpt Fald eller en kvalt Rallen for vore Øren. Men atter bliver alt stille. Skulde det forfærdelige Drama være spillet til Ende.

Dog, der er hun jo allerede! Og med en fornyet Paamindelse om endelig at se efter, om alt der ude er forsvarlig lukket og laaset, lader vi hende gaa. Men vi har ingen Lyst til at blive oppe. Vi gaar i Seng for om muligt at sove Angesten bort. Lyset lader vi brænde. Ikke for alt i Verden vilde vi i Nat sove i Mørke! Vor Pengepung lægger vi ved Siden af os, ikke for derved at sikre os den, men for strax at kunne have den ved Haanden, naar den maatte blive os afkrævet.

Dens ringe Indhold vilde være os en Beroligelse, hvis vi paa den ene Side ikke vidste, at Folk har mistet Livet for blot tre Kroners, ja for 50 Øres Skyld, og paa den anden Side ikke maatte nære Frygt for, at Skuffelsen kunde ægge Tyven til at anvende unødvendig Grusomhed. Historien om Auber, der, i det han vaagnede og saa en Tyv rumstere i hans Skrivebordsskuffer, brast i en skraldende Latter, fordi Tyven ved Nattetid gjorde sig saa megen Møje for at finde det, som han selv ved Dagens Lys paa ingen Maade vilde kunne opsnuse, har aldrig forekommet os ret troværdig. I intet Tilfælde kan det skade at lægge Salmebogen ved Siden af Pengepungen; ikke for at vi deri skulde søge Opbyggelse; men for at vi med Haanden paa den, om det skulde gjøres fornødent, kan gjøre Ed paa, at Pungen indeholder hele vor Beholdning af rede Penge, og at vi ikke vil røbe Tyven, naar han blot vil være saa venlig at nøjes dermed.

Vi har nu gjort, hvad vi kan, og, i det vi giver os vor Skæbne i Vold, trækker vi Dynen op over Hovedet. — —

Ja, der er noget frygteligt ved Frygten! Den nøjes ikke med at berøve selv den besindigste baade Forstand og Besindelse; den gaar under Tiden saa vidt, at den frygtsomme af bare Frygt bliver forvandlet til en Tyv og Røver.

Maaske mindes den gunstige Læser endnu Historien om den Frankfurter Bankier, som ængstet over et Par tiggende Gavtyves Ytring om, at de „nok skulde lade høre fra sig igjen“, havde anmodet Politiet om at bevogte hans Hus og saa, da han om Aftenen i største Hjærtensangest sad i sin Stue, paa Pigens Raab: „Der er de, der er de!“ — hvormed hun mente Bevogterne, men han Gavtyvene — i hovedkulds Forfærdelse sprang ud ad Vinduet, blev greben som formentlig Tyv af det udenfor posterede Politi og saaledes gjennemrystet, at han paa et hængende Haar havde opgivet Aanden under dets Hænder.

En lignende Historie, som sikkert er mindre bekjendt, passerede en af vore bekjendte, da han for faa Aar siden havde begivet sig paa en Fodrejse gjennem Ungarn for at gjøre grundigt Bekjendtskab med saavel Landet som Folket, der altid havde været Gjenstand for hans dybe Interesse og Kjærlighed.

Han var allerede kommen et ganske godt Stykke ind i den ridderlige Nations Land, da han en Aften, overrasket af et vældigt Uvejr, nødtes til at bede om Nattely i et simpelt Værtshus i Udkanten af en lille Landsby.

Der var temmelig fuldt i Gjæstestuen; beskeden tog han Plads ved et ledigt Bord i et Hjørne af Stuen og bestilte et tarveligt Aftensmaaltid. Medens Værten bragte det forlangte, mønstrede de øvrige Gjæster den nys ankomne. Det var lutter stærke, firskaarne, vildt udseende Karle, ved Siden af hvilke hans spinkle Skikkelse næsten aldeles forsvandt. Heller end gjærne havde han villet følge

deres Samtale; men da denne førtes paa Ungarsk, og dette Sprog var ham et terra incognita, maatte han give Afkald paa det. Men jo mindre han forstod, desto uhyggeligere blev han til Mode.

Det forekom ham, som om Samtalen udelukkende drejede sig om hans Person, som om alles Blik var rettede mod ham, og som om disse Blikke med hvert Minut blev fjendtligere og mere ulykkespaaende; han troede at opdage Tegn paa en hemmelig Forstaaelse mellem Værten og Gjæsterne og mindedes pludselig med Forfærdelse en hel Række af Historier om afsides liggende Værtshuse, i hvilke værgeløse rejsende sporløst var forsvundne.

Hvad skulde han vel gjøre, hvis disse Mennesker havde sammensvoret sig til hans Undergang?

Sin Aftensmad lod han næsten urørt; omsider rejste han sig og lod Værten anvise ham et Værelse. Man førte ham ind i et lille Kammer, hvis Dør var uden Laas, tændte et Lys og lod ham være ene. Paaklædt kastede han sig paa den tarvelige Seng og lyttede.

Ude i Gjæstestuen blev det efter Haanden stille; den ene Gjæst efter den anden syntes at begive sig bort; men den lyttende fandt ingen Trøst her i; alt dette var sikkert kun beregnet paa at gjøre ham tryg. Det var holdt op at regne; men Vinden susede og stønnede omkring og gjennem det brøstfældige Hus. Snart lød det som en Jamren henne under Loftet, snart som en sagte, hemmelighedsfuld Hvisken henne fra Vinduet, snart ruskede det i Vinduesskodderne, som om man ude fra gjorde Forsøg paa at rive dem op.

Lyset var næsten nedbrændt. Han gøs ved Tanken om i Mørke at skulle udstaa alle Nattens Rædsler. Da tog det atter i Skodderne. Han sprang op fra Sengen. Han trak Støvlerne af og listede sig paa Tæerne ind i Værtens Stue.

Værten laa sovende i sin Seng. Oven over denne stod en Stage med et Lys paa en Hylde ved Væggen. Det var alt, hvad han behøvede. Forsigtig, for ikke at vække den sovende, bøjede han sig hen over Sengen og rakte den ene Haand op efter Stagen. Da faldt Skæret fra det Lys, han holdt i den anden Haand, paa Værtens Ansigt, han fór i Vejret, stirrede paa den over ham bøjede Skikkelse, og med Raabet: „Røvere! Mordere! Hjælp!" sprang han saa op fra Sengen, forbi den forbløffede og ud gjennem Vinduet.

Før vor unge Ven endnu havde sundet sig paa, hvorledes han havde at optræde under denne uventede Forandring af Situationen, trængte en med Knipler bevæbnet Skare, som Værten havde faaet skreget paa Benene, ind ad Døren og fór løs paa ham. Forgæves var al hans Beden, hans Bønfalden og Forklaring — han blev kastet omkuld, bunden med tykke Reb og kastet ind under Bordet med to haandfaste Karle til Bevogtere.

Saa snart det gryede ad Dag, førte man ham til Landsbyens Foged, og derpaa blev han tillige med en fem, sex Vagabonder, bunden og strængt bevogtet, paa en aaben Vogn ført til den By, fra hvilken han for faa Uger siden veltilpas havde tiltraadt sin Vandring, og hvor Politimesteren, med hvem han tidligere havde faaet sig mangt et hyggeligt Parti Skak, med ikke ringe Forundring modtog den af Sult og Kulde næsten afmægtige Opdagelsesrejsende.

Saaledes kan det, gunstige Læser, gaa en — naar man er bange!

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Basmanoffs Ansigt fik atter det samme letsindige Udtryk som før.

„Bliv ikke vred, Fyrste. Jeg har ikke altid været saaledes; men du ved nok, i Alexandra Sloboda lærer man — desværre eller desbedre — en hel Del Ting."

„Det er saare beklageligt, Fedor Alexejewitsch . . . Naar man ser dig sidde paa din Hest med Sværdet i Haanden, da hopper Hjærtet i Livet paa en. Hvor tapper viste du dig ikke i Dag; det var en Glæde at se dig! Opgiv dine kvindagtige Vaner; skær dit Haar af, som Gud har befalet det; foretag en Pilgrimsrejse til Kieff eller Solowetz og vend som en god Kristen tilbage til Moskwa."

„Nu, nu, Nikita Romanowitsch; vær ikke længer vred paa mig. Sæt dig her hen og spis Frokost sammen med mig; jeg er ingen Hund; der

gives vel slettere Mennesker end jeg, og desuden er det ikke alt sammen sandt, hvad man fortæller om mig; man skal ikke tro al den Sladder, man hører. Af lutter Ærgrelse gjør jeg mig somme Tider selv værre, end jeg er."

Serebræny glædede sig over at kunne se Basmanoffs Opførsel i et bedre Lys.

„Det er altsaa ikke sandt, at du har danset i Kvindeklæder?" skyndte han sig at spørge.

„Finder du da disse Klæder saa overordentlig stødende? For Resten tog jeg dem ikke paa med min gode Vilje. Du kjender ikke Czaren! Jeg var aldeles ikke Anlæg til at blive en Helgen, og dog var jeg nødt til at faste, samvittighedsfuldt overvære enhver Gudstjeneste og støde min Pande saa heftig mod Gulvet, at jeg fik Buler deraf. Var det nogen Sinde blevet din Lod at gaa omkring i Uger i Træk med Messesærk paa, saa tør jeg vædde paa, at du ogsaa var trukken i Kvindeklæder, bare for Afvexlingens Skyld."

„Jeg havde hellere lagt mit Hoved paa Blokken!" gjenmælede Serebræny.

„Virkelig?" sagde Basmanoff ironisk. Og i det han tilkastede Fyrsten et ondskabsfuldt Blik, vedblev han i en fortrolig Tone: „Tror du maaske, at det er mig behageligt, at man for at tækkes Czaren kalder mig Fedora i Steden for Fedor? Hvis jeg endda havde nogen Fordel deraf! Da jeg for nogle Dage siden red gjennem Dorogomiloff, pegede Bønderne Fingre ad mig og raabte: „Der kommer Czarens Fedora!" Jeg vilde kaste mig over dem, men de undslap mig. — Senere beklagede jeg mig for Czaren. „Hvem har fornærmet dig?" spurgte han mig. — „Dersom jeg vidste det," svarede jeg, „skulde jeg ikke have ulejliget dig, men selv tugtet dem." — „Velan," sagde han, „saa udtag fyrretyve Sobelskind af mit Klædeskab og lad dig gjøre en Duschagreyka*) deraf." — „Hvad skal jeg med den?" spurgte jeg. „Godunoff vilde du visselig ikke byde en Duschagreyka, og er jeg maaske ringere end han?" — „Men hvad skal jeg da forære dig, Fedora?" — „Udnævn mig til Okolnitschi, til Høvidsmand, saa at Folk ikke længer tør fornærme mig!" — „Nej," svarede han, „Okolnitschi kan du ikke blive; du tjener mig som Spasmager, medens Godunoff er min Raadgiver. Dig lønner jeg med Penge, ham med Ære. Hvad Bønderne i Dorogomiloff angaar, saa lader jeg dem alle sammen erklære for at være Kronens Ejendom." — Ser du, saaledes springer man omkring med mig. Siden vi forlod Moskwa for at spærre os inde i Alexandra-Sloboda, er der ikke længer noget, vi finder Fornøjelse i; vi bestiller ikke andet end synge og bede og faste. Af Kjedsommelighed bad jeg om Orlov, for at jeg kunde besøge mine Godser, men ogsaa der kjeder jeg mig. Man kan dog ikke evig og altid rende efter Harerne! Hvor jeg blev glad, da jeg hørte, at Tartarerne rykkede frem! Nu, vi har jo ogsaa givet dem en ganske ordentlig Behandling, og vi kan føre et ret anseeligt Antal Fanger med os til Moskwa — ja, det er sandt — disse Fanger! Forstaar du at skyde med Bue, Fyrste?"

„Hvorfor spørger du derom?"

„Nu, fordi vi efter Bordet vil binde en Tartar fast i en Afstand af hundrede Skridt for at se, hvem der først træffer ham i Hjærtet; de andre Skud gjælder ikke. Naar han er død, saa tager vi en anden."

Nikitas aabne og ærlige Træk formørkedes.

„Nej," sagde han, „paa lænkede Fanger skyder jeg ikke."

„Nu, saa lader vi ham løbe og ser, hvem der saa bedst træffer ham."

„Heller ikke det vil jeg være med til, og jeg tillader ej heller dig at gjøre det. Her er vi Gud være lovet ikke i Alexandra-Sloboda!"

„Du vil ikke tillade mig det?" raabte Basmanoff, og hans Øjne begyndte paany at funkle; men det var aabenbart ikke i hans Agt at yppe Strid med Fyrsten, thi pludselig slog han over i en anden Tone og sagde muntert: „Men indser du da ikke, Fyrste, at det kun er min Spøg? Det forholder sig dermed ligesom med Historien om Kvindeklæderne — du tager al Ting for gode Varer. Livet i Alexandra-Sloboda er mig i højeste Grad forhadt. Tror du maaske, at jeg kunde stille mig paa en venskabelig Fod med Folk som Græsnoy, Wjæsemski og Maljuta? Hør, Fyrste," vedblev han indsmigrende, „lad mig være den første, som vender tilbage til Alexandra-Sloboda; jeg vil da bede Czaren om at benaade dig, og er du først paany kommen i Gunst hos ham, saa kan du ogsaa vise mig en Tjeneste. Det er tilstrækkeligt, naar man blot paa en behændig Maade hvisker ham et lille Ord i Øret om Wjæsemski, Maljuta og de andre; du skal se, vi to bliver da alene i Gunst hos ham. Og jeg ved allerede, hvad man skal fortælle ham om hver især af dem; kun er det bedst, at det ad Omveje kommer ham for Øre. Jeg skal nok lære dig, hvorledes man bør begynde, og du vil sikkerlig vide at takke mig derfor."

En underlig Følelse opstod hos Serebræny. Den Tapperhed, Basmanoff havde lagt for Dagen, tilligemed den Beklagelse, han selv syntes at føle over sit uværdige Levnet, havde stemt Nikita til Overbærenhed. Han havde været nær ved at tro, at Basmanoff virkelig havde spøget eller i alt Fald

*) Ordret: „Sjælevarmer", en Slags Fruentimmerpels.

malet sig sortere, end han var, men det sidste, aabenbart alvorlig mente Forslag vakte paany den gamle Uvilje hos Serebræny.

„Velan," sagde Basmanoff, i det han saa ham uforskammet lige ind i Øjnene; „er vi saa enige? Skal vi dele Czarens Gunst med hinanden? Hvorfor tier du, Fyrste? Nærer du maaske Mistro til mig?"

„Fedor Alexejewitsch," sagde Serebræny, der gjorde sig Umage for at lægge Baand paa sin Harme for ikke at fornærme sin Vært, „hvad du der foreslaar, er . . . hvad skal jeg kalde det . . . det er . . ."

„Hvad er det?" spurgte Basmanoff.

„En Skændighed," svarede Serebræny i en halv sagte Tone ligesom for at mildne Udtrykket.

„En Skændighed!" gjentog Basmanoff, i det han skjulte sit Raseri under en paatagen Forbavselse. „Men har du da glemt, hvem jeg talte om? Eller er du maaske i Forbund med Wjæsemski eller Maljuta?"

„Gid Jorden maatte opsluge dem og alle Opritsniker!" udbrød Serebræny. „Vilde Czaren blot tillade mig at sige et frit Ord, da skulde jeg i deres Nærværelse sige alt, hvad jeg ved og tænker om dem, men aldrig hemmelig, bag deres Ryg, saaledes som du mener, Fedor Alexejewitsch!"

Et giftigt Blik skød frem under Basmanoffs halvt sænkede Øjenlaag.

„Du vil altsaa ikke dele Czarens Gunst med mig?"

„Nej," svarede Serebræny.

Basmanoff bøjede Hovedet, skjulte det i begge Hænder og begyndte at vugge det frem og tilbage.

„Ak, jeg stakkels forladte," jamrede han med en Stemme, som om han var lige ved at briste i Graad; „jeg stakkels forladte! Siden Czaren ikke længer bryder sig om mig, fornærmer alle Mennesker mig. Ingen har et venligt Ord til mig. Alle foragter mig. Ak, hvilken sørgelig Skæbne, hvilket Hundeliv! Jeg vil hænge mit Bælte om en Bjælke og stikke mit stakkels Hoved ind i Slyngen."

Serebræny saa fuld af Forbavselse paa Basmanoff, der vedblev at jamre sig ligesom en gammel Grædekone ved en Begravelse, men nu og da kigede Opritsniken med et stjaalent Blik paa Fyrsten, for at se, hvad Indtryk hans Adfærd gjorde paa denne.

„Lev vel," sagde Serebræny endelig, i det han gjorde Mine til at bortfjærne sig, men Basmanoff holdt ham atter tilbage ved hans Kjolesfjød.

„Hejda," kaldte han, „Sangere!"

Strax efter indfandt sig flere Mænd, der aabenbart havde ventet udenfor paa et aftalt Signal. De traadte i Vejen for Serebræny, saa han ikke kunde slippe ud.

„Brødre," sagde Basmanoff til dem i den samme grædefærdige Tone som før, „syng en Vise for os, men en vemodig, saaledes at mit Hjærte brister derved."

Sangerne istemte en lang Klagesang i Smag med dem, med hvilke man ledsager den døde til det sidste Hvilested. Under Sangen vedblev Basmanoff at rokke frem og tilbage, medens han mumlede:

„Endnu langsommere! Endnu sørgeligere! Netop som om I bar eders Herre til Graven! . . . Saaledes! . . . Ak, hvorfor vil min Sjæl dog ikke skilles fra sit Hylster? Eller er det min Skæbne, at jeg endnu længe skal slæbe mig omkring her nede? Naar jeg skal leve, velan, saa vil jeg da ogsaa leve . . . En Dansevise!" skreg han derpaa lige med et, og Sangerne, der rimeligvis var vante til slige Overgange, istemte strax en Dansevise.

„Hurtigere, hurtigere!" raabte Basmanoff, i det han greb to Sølvbægere og begyndte at slaa Takt med dem. „Hurtigere, mine Falke! Hurtigere, I Djævleunger! Jeg skal lære jer at synge, I Gavtyve!"

Basmanoffs Ydre var blevet helt forandret; hans Ansigt havde ikke længer det kvindagtige Udtryk som før. Serebræny kjendte igjen den forvovne Kriger, der om Morgenen havde kastet sig ind i den vildeste Slagtummel og jaget hele Tartarhobe afsted foran sig.

„Saaledes synes jeg bedre om dig," sagde Fyrsten og nikkede bifaldende.

Basmanoff saa paa ham med et muntert Smil.

„Og du har dog atter misforstaaet mig, Fyrste! Du tog min Snak for gode Varer! Hvor let man kan narre dig . . . Velan, nu vil vi drikke paa vort Bekjendtskab. Naar vi har været en Tid sammen, skal du se, at jeg ikke er den, du først antog mig for."

Den kaade, overstadige Munterhed virkede smittende paa Nikita; han modtog det Bæger, som Basmanoff rakte ham.

„Hvem formaar vel at udgrunde dig, Fedor Alexejewitsch? En saadan Mand som dig har jeg aldrig før set. Maaske er du i Virkeligheden bedre, end du lader. Jeg ved ikke, hvad jeg skal tænke om dig, men da Gud nu en Gang har ført os sammen paa Valpladsen, saa vil jeg hermed tømme dette Bæger paa din Sundhed!"

Med disse Ord tømte han Bægeret lige til den sidste Draabe.

„Det var Ret, Fyrste! Gud ved, hvor hengiven jeg er dig! Endnu et Bæger paa Død og Undergang for de Tartarer, som endnu findes i Rusland!"

Serebræny plejede ellers at kunne holde ud

en god Stund ved Drikkebordet, men efter dette andet Bæger begyndte hans Tanker mærkelig nok at blive uklare og forvirrede.

Hvad enten Vinen var mer end almindelig berusende, eller Baßmanoff havde blandet noget deri, nok er det, at Serebræny mærkede, at al Ting begyndte at dreje sig rundt for ham, og at han kun havde en ubestemt Forestilling om, hvad der foregik.

Da han atter kom til Bevidsthed, varede Sangen endnu stadig ved; han stod imidlertid ikke længer opreist, men laa udstrakt paa Baßmanoffs persiske Puder, og denne arbejdede i Forening med sin Væbner paa at iføre ham en Fruentimmerklædning.

„Saa træk dog din Kappe paa, Bojar," sagde han; „det begynder at blive koldt udenfor."

Sangerne gjorde i dette Øjeblik en kort Pavse, Serebrænys Øjne var ligesom tilslørede og hans Tanker endnu halvt uklare og forvirrede; han antog derfor den fremmede Klædning for sin egen Kappe og rejste sig, rede til at iføre sig den — men da blev den foreløbige Stilhed pludselig afbrudt af et langt, klagende Hyl.

„Hvad er det?" spurgte Baßmanoff ærgerlig.

„Det er en Hund, der hyler ved Maxim Skuratoffs Grav," svarede Væbneren, da han havde kastet et Blik udenfor.

„Ræk mig Pil og Bue; jeg skal lære den at hyle, medens vi forlyster os her med en kjær Gjæst!"

Ved at høre Navnet Skuratoff var Serebræny paa en Gang bleven fuldstændig ædru.

„Tøv lidt, Fedor Alexejewitsch," sagde han og sprang op; „det er Maxims Hund; gjør den ingen Fortræd. Den kalder mig til min Vaabenbroders Grav; jeg har allerede spaset altfor længe her; lev vel; det er paa Tiden, at jeg bryder op."

„Men saa tag dog først din Kappe paa, Fyrste."

„Mig passer den ikke," gjenmælede Serebræny, der nu saa, hvad det var for et Klædningsstykke, Baßmanoff holdt hen til ham; „tag du hellere Kvindeklæderne paa; du er jo vant til dem."

Og uden at vente paa Svaret, spyttede han til Tegn paa sin Foragt og forlod Teltet.

Eder og Forbandelser ledsagede ham. Men uden at agte det mindste derpaa ilede han hen til sin Vaabenbroders Grav og kastede sig ned paa den. Derpaa begav han sig, ledsaget af Bujan, paa Vej til Røverne, der under Perstens Ledelse havde opslaaet deres Bivouak omkring de brændende Vagtbaal.

Otte og tyvende Kapitel.

Afskeden.

Næppe var Morgenen begyndt at gry, før Persten vækkede sine Folk.

„Knøse," sagde han, da de havde forsamlet sig omkring ham og Serebræny; „det er paa Tiden, at vi skilles. Lev vel; jeg vender tilbage til Wolga. Glem mig ikke og tænk ikke ondt om mig, hvis jeg i en eller anden Henseende ikke har handlet ret mod eder."

Og med disse Ord bøjede Persten sig dybt for Røverne.

„Høvidsmand," udbrød de alle som med én Mund; „forlad os ikke; hvad skal der blive af os uden dig!"

„Følg med Fyrsten, Godtfolk. Ved det, I har udrettet i Gaar, har I udsonet Fortiden; I kan atter blive retskafne Folk, som I tidligere har været, og Fyrsten vil ikke lade jer i Stikken."

„I brave Folk," sagde Serebræny, „jeg har givet Czaren mit Ord paa, at jeg ikke vilde unddrage mig hans Magt. I ved, at jeg ikke frivillig forlod Fængslet. Jeg maa holde mit Ord og tilbyde Czaren mit Hoved. Vil I følge med mig?"

„Kan vi vente Tilgivelse?" spurgte Røverne.

„Det ved kun Gud! Jeg vil ikke bedrage eder. Maaske tilgiver Czaren eder; maaske gjør han det ikke. Tænk derover; raadfør eder med hverandre og kom saa og sig mig, hvem af eder der gaar med, og hvem der bliver tilbage."

Røverne saa paa hverandre, traadte derpaa til Side og begyndte at raadslaa i en dæmpet Tone. Lidt efter vendte de tilbage til Serebræny.

„Hvis Høvidsmanden gaar med, saa følger vi dig."

„Nej, Folkens," sagde Persten, „det maa I ikke forlange af mig. Selv om I ikke følger med Fyrsten, maa vore Veje dog skilles her. Jeg har tilstrækkelig længe dvælet i denne Egn; nu er det paa Tiden, at jeg vender tilbage til mit Hjem. Dertil kommer ogsaa, at vi har været lidt uenige, og hvor behændig man end knytter en sønderreven Strikke sammen, bliver der dog altid en Knude tilbage. Følg Fyrsten, Godtfolk, eller vælg eder en anden Høvidsmand, men det bedste, I kan gjøre, er at høre mit Raad og gaa med Fyrsten; jeg kan ikke tro, at Czaren ikke skulde tilgive eder, naar han erfarer eders Bedrifter fra i Gaar."

Røverne holdt atter en lille Raadslagning, og efter kort Overvejelse delte de sig i to Grupper. Den største af disse nærmede sig Serebræny.

„Før os," sagde de, „vi er rede til at dele din Skæbne."

„Og de andre?" spurgte Serebræny.

„De andre har valgt Chlopko til deres Høvidsmand; vi vil ikke have noget at gjøre med ham."

„Det er de daarligste af dem," hviskede Persten til Fyrsten; „de sloges heller ikke i Gaar som disse her."

„Og du?" spurgte Serebræny, „du er altsaa fast bestemt paa, at du ikke vil følge med mig?"

„Fyrste," svarede Persten alvorlig, „for mig stiller Sagen sig noget anderledes. Czaren vil ikke tilgive mig; min Fortid egner sig ikke dertil. Og dernæst, for at sige det ligefrem, jeg længes efter Jermak, hvem jeg ikke har set i mange Aar. Lev vel, Fyrste; bevar mig i venlig Erindring."

Serebræny trykkede Perstens Haand og omfavnede ham hjærtelig.

„Gaa med Gud, Høvidsmand," sagde han, „det gjør mig ondt, at du drager til Wolga; du burde begynde paa noget bedre."

„Hvem ved, Fyrste!" svarede Persten, og hans tindrende Øjne fik et sælsomt Udtryk. „Gud er barmhjærtig; maaske skal jeg ikke altid blive, hvad jeg nu er . . ."

Røverne gjorde sig marschfærdige.

Da Solen stod op, var Basmanoffs Folk tillige med Teltet ved Flodbredden forsvundne. Fedor Alexejewitsch havde allerede midt om Natten tiltraadt Tilbagemarschen for at kunne være den første, der overbragte Czaren Efterretningen om den vundne Sejr.

Da Persten tog Afsked med sine fordums Kammerater, saa han, at Mitka stod lige ved Siden af ham.

„Lev vel, min Knøs," sagde han muntert; „du har i Gaar arbejdet for fire; Czaren kan ikke andet end skænke dig sin særlige Gunst."

Mitka syntes imidlertid ikke at bryde sig om denne Opmuntring, men blev staaende og kløede sig i Nakken.

„Nu, hvad er der i Vejen med dig!"

„Ingen Ting," svarede Mitka tvært, i det han vedblev at klø sig med den ene Haand i Nakken og med den anden paa Ryggen.

„Godt, naar det ikke er noget, saa er det jo alt sammen i Orden."

Og Persten vilde allerede til at bortfjærne sig, da Mitka endelig tog Mod til sig og sagde ganske langsomt:

„Høvidsmand, hejda, Høvidsmand!"

„Hvad er der?"

„Jeg gaar ikke med til Alexandra-Sloboda."

„Hvor vil du da hen?"

„Med dig."

„Det er umuligt; jeg drager til Wolga."

„Godt, saa rejser jeg ogsaa til Wolga."

„Men hvorfor vil du ikke følge med Fyrsten?"

Mitka stød den ene Fod frem, som om han havde travlt med at beundre sin Bastsko.

„Er du maaske bange for Opritsnikerne?" spurgte Persten spøgende.

Mitka kløede sig først i Nakken, derpaa i Siden og endelig i Ryggen, men gav intet Svar.

„Du har dog tit nok set dem," vedblev Persten, „og det forekommer mig, at de hidtil ikke har spist dig op."

„De har taget min Fæstemø fra mig," svarede Mitka vredt.

Persten lo.

„Ej, ej, se hvor hævngjerrig du er! Velan, saa følg med Chlopko."

„Nej, det gjør jeg ikke," svarede Mitka bestemt; „jeg vil følge med dig til Wolga."

„Men jeg rejser ikke strax derhen."

„Det gjør jeg heller ikke."

„Hvor tager du da hen?"

„Der, hvor du tager hen."

„Ja saa, du hænger altsaa ved mig ligesom en Borre! Du maa da vide, at jeg først og fremmest begiver mig til Alexandra-Sloboda."

„I hvilken Anledning?" spurgte Mitka og gjorde store Øjne.

„I hvilken Anledning?" gjentog Persten, der begyndte at tabe Taalmodigheden, „nu, fordi jeg i Fjor spiste Nødder der, men lod Skallerne blive liggende."

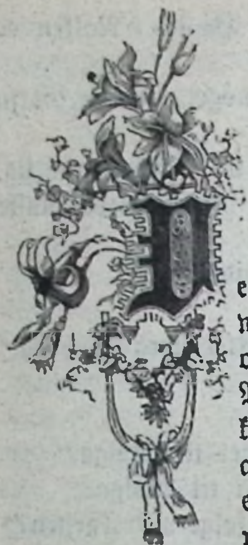
(Fortsættes.)

Mr. Slacks Gjenvordigheder.

En Fortælling efter det engelske.

(Sluttet.)

Ved deres Tilbagekomst til Antwerpen undlod Miss Nettleton og Anna ikke at opfylde den Pligt at forhøre paa Jærnbanekontoret, om hvad der var blevet af den Rejsetaske, som de havde efterladt der. Til deres Overraskelse fik de imidlertid at vide, at den endnu ventede paa, at dens Ejermand skulde indfinde sig. Der var altsaa intet at gjøre ved den Ting, og de tre Damer vendte da tilbage til England med den beroligende Forsikring, som man havde givet dem, at den fremmede Gentleman, naar han paa Tilbagevejen ankom til Antwerpen, vilde faa sit længe savnede Rejsegods udleveret.

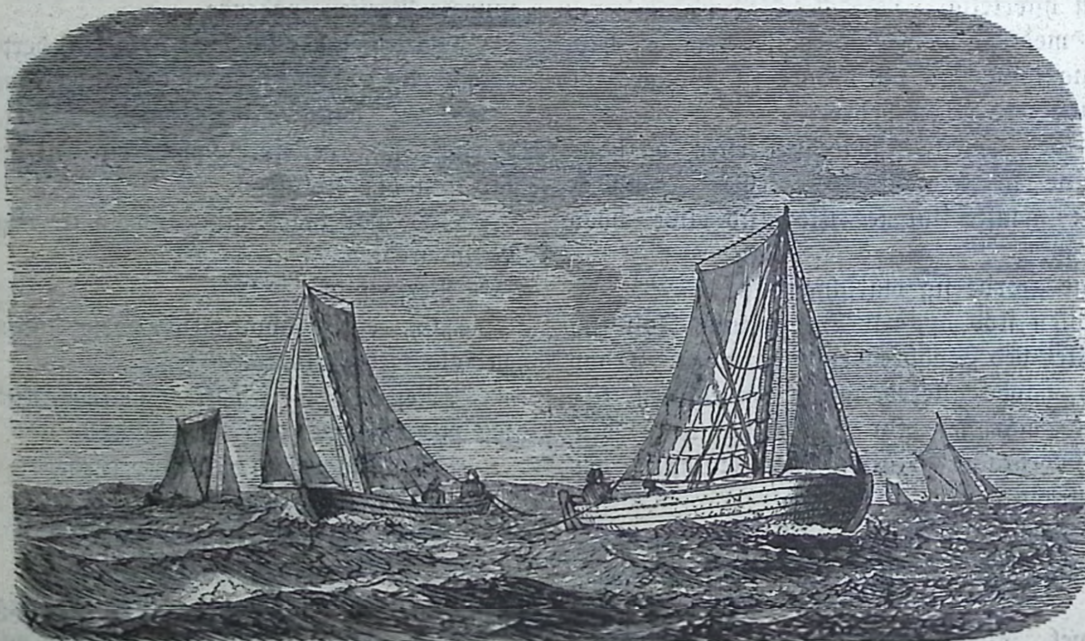
Man befandt sig nu i Slutningen af August, og i Steden for at begive sig hjem tog Anna og hendes Moder i Besøg hos nogle Venner i Bedfordshire, medens Miss Nettleton rejste til Boradstairs, hvor hun befandt sig saa vel, at hun til sidst foreslog sine to Slægtninge at slutte sig til hende, da hun i saa Tilfælde vilde blive der Vinteren over.

Mrs. Crampton modtog med Glæde dette Tilbud, saa meget mere som hun derved for en Tid kunde undvære sin Datters Pleje og Omhu, og Anna blev da i Stand til at aflægge den længe opsatte Visit hos sin Veninde Marie Price, som havde skrevet til hende, at hun nu vilde overlade det til Anna selv at bestemme, naar hun vilde komme.

Den unge Dame syntes imidlertid ikke om at komme uventet og maaske paa en ubelejlig Tid; hun skrev derfor et Par Ord for at melde sit forestaaende Besøg, og allerede to Dage efter indløb der følgende Svar:

„Kjære Anna! Der er ingen, vi mere længes efter end netop dig, men da jeg var bange for, at du ikke kunde komme, vilde jeg spare dig for Nødvendigheden af at sende os et nyt Afslag. Vi faa Besøg i Julen af Mr. og Mrs. Forster og desuden af en af min Mands Venner; kom derfor endelig snarest muligt."

Man gjætter naturligvis strax, at den omtalte Ven ikke var nogen anden end Mr. Brimmington Slack, som under Mr. Prices gjæstfrie Tag — enten han vilde eller ikke — skulde møde Aarsagen til hans Udenlandsrejse, Aarsagen til hans forhastede Tilbagekomst og Ejerinden af — den sorte Vadsæk.

Østersfiskere. (Se Side 502).

Omringet. (Se Side 503).

Vi forbigaar altsaa den fornyede Indbydelse, som hans Ven sendte ham, og som han denne Gang modtog, og vi træffer atter Mr. Slack i det Øjeblik, han er bleven skubbet ind i en Kupée, ligesom Toget staar i Begreb med at afgaa. Hvorledes kunde det dog falde ham ind at komme saa silde?

Mr. Slacks første Bevægelse er at udstøde et lettende Suk ved Tanken om, at han ikke er bleven efterladt paa Peronen; hans næste Handling er at se efter, om han har husket at faa sin ny Læder-vadsæk ind i Vognen.

Han vil bukke sig ned, da hans Øjne pludselig falder paa en Skikkelse — en kvindelig Skikkelse, som er bleven fortrolig for hans Tanker om Dagen og hans Drømme om Natten.

„Det er — det er," udbryder han.

„Det er," — lyder det tilbage, og i det næste Øjeblik har Mr. Slack med usædvanlig Heftighed grebet Miss Anna Cramptons fremrakte Haand.

„At tænke sig, at vi skulde ses igjen!" udbryder Mr. Slack, som er saa overvældet ved det pludselige og uventede Møde, at han næppe kan holde sin Henrykkelse indenfor de tilbørlige Grænser.

„Ja, hvilken uventet Fornøjelse," mumlede Anna; „men o, Mr." . . . og her standsede Anna nølende og forvirret.

„Slack!" udbrød denne værdige Gentleman. „Mr. Brimmington Slack, som har den Ære at tale med Miss . . .

„Anna Crampton," supplerede den unge Dame, hvorefter de atter rakte hinanden Haanden, synlig tilfredse med saaledes selv at have præsenteret sig.

„De har vel faaet Deres Rejsetaske, Mr. Slack?" spurgte Anna.

„Nej, men jeg har . . ."

„Min!" faldt den unge Dame ham i Talen.

„Deres?" udbrød Mr. Slack i en næsten forvirret Tone. „Ja, naturligvis var det Deres! I det samme Øjeblik, jeg opdagede, at den ikke tilhørte mig, følte jeg mig overbevist om, at det maatte være Deres?"

„Og De har opbevaret den hele Tiden?" sagde Anna endnu lidt forlegen.

„Opbevaret den!" svarede Mr. Slack pathetisk. „Ja, jeg vilde ikke have skilt mig ved den for al Verdens Rigdomme. Jeg førte den med mig alle Steder; jeg vaagede over den som en hellig Skat, og dersom jeg var død, havde jeg ladet den begrave med mig."

Sagen begyndte virkelig at blive mere end betænkelig. Ved den Alvor, som laa i hans Stemme, og den Vedholdenhed, hvormed han saa paa hende, følte Anna sit Hjærte skælve. Det var sikkert nok, at en almindelig, hverdagsagtig Interesse ikke kunde indgyde saadanne Følelser. I sin Forvirring kom hun til at sende Mr. Slack et saa veltalende Blik, at denne værdige Gentlemans Hjærte, som han i mange Aar havde anset for at være lig med en ufølsom Granitmasse, begyndte at banke med en mistænkelig Hurtighed.

„Jeg er bange for, at De er vant til at sige altfor mange Komplimenter," sagde Anna.

„Jeg!" udbrød Mr. Slack. „Nej, tro ikke det."

Hvad Følgen end maatte blive, kunde Mr. Slack dog ikke tillade, at den unge Dame ansaa ham for at være en hjærteløs, ufølsom og letsindig Person.

„I Sandhed, min kjære Miss Crampton," begyndte han, „jeg maa forsikre Dem, at jeg er saa langt fra at vide mig skyldig i saadanne Smigrerier, at jeg, indtil jeg var saa lykkelig at møde Dem, aldrig . . ."

Hvad stod han dog i Begreb med at sige? Mr. Slack var faret vild i en Labyrint af Ord, som han ikke kunde finde ud af, og han vedblev derfor i en pathetisk Tone at gjentage „aldrig", indtil han endelig blev i Stand til at tilføje:

„Og først efter det korte Møde med Dem erfarede jeg, hvor sørgelig det er at søge — og søge forgæves — efter nogen; thi De kan ikke forestille Dem, hvor udholdende jeg ledte efter Dem fra den ene By til den anden. Et Sted troede jeg at have fundet Deres Spor, og paa et andet Sted tabte jeg atter enhver Ledetraad. Hvilken skrækkelig Tid var det ikke," sukkede Mr. Slack, „indtil jeg endelig i en haabløs, skuffet og nedtrykt Stemning vendte hjem efter kun fjorten Dages Fraværelse."

„O, Mr. Slack!" udbrød Anna, hvem hendes Ledsagers Varme næsten havde rørt til Taarer; „hvad skal jeg svare Dem? Jeg føler mig virkelig uværdig til saa megen Hengivenhed."

For et Øjeblik blev Mr. Slack saa overvældet af sin Bevægelse, at Miss Anna, Vognen og alt, hvad den indeholdt, syntes at hvirvle sig rundt for ham. For at skjule sin Forvirring bøjede han sig ned over Damens Haand og gjorde et svagt Forsøg paa at føre den til sine Læber. Han indsaa, at han befandt sig i en højst betænkelig Stilling: alene i en Jærnbanekupé med et kvindeligt Væsen, paa hvem hans Ord syntes at have gjort den Virkning, at hendes egne Følelser var komne til Udbrud. Hvorledes skulde han forholde sig? Hvad skulde han gjøre?

Det var sandt, at han nærede en oprigtig og varm Beundring for den unge Dame, som sad overfor ham, men en saa alvorlig Ting som et Giftermaal fordrede flere Aars moden Overvejelse og Tøven, og dog var han nu kommen lige hen til Randen af denne Afgrund, i det han havde

vakt en altfor farlig Følelse i et kvindeligt Hjærte.

Med mindre Mr. Slack vilde stemple sig selv som en Slyngel og hjærteløs Person, maatte han bøje sig for Skæbnen, bortkaste alle Tanker om sig selv og strax tilbyde Miss Anna sin Haand og sit Hjærte.

Den korte Pavse, der var indtraadt, forekom ham som et halvt Aar. Hvorledes skal han begynde? Hun siger intet, men af hendes rødmende Kinder og nedslagne Blikke er det let at gjætte, at hun venter paa de Ord, som Mr. Slack endnu ikke har faaet over sine Læber.

„Miss Crampton," siger han endelig; „der mangler mig Ord til at forme den Anmodning, som jeg ønsker at rette til Dem; men Deres eget følsomme Hjærte vil gjætte det Ønske, som rører sig i mit. I al Korthed, min kjære Miss Crampton, dersom De vil betragte min Haand og mit Hjærte som Dem værdige, saa tillad mig med ærbødig Hengivenhed at lægge dem for Deres Fødder!"

„O, Mr. Slack!" udbrød Anna, hvis Taarer nu truede med en lille Oversvømmelse, „De er altfor god; den Tillid, som De viser mig ved et saadant Tilbud, overvælder mig i Sandhed! Vi er langtfra ikke rige; min Moder er Enke, og vi er paa en Maade afhængige af min Tante — desuden er jeg heller ikke længer ganske ung — og at tænke sig, at De virkelig bryder Dem om mig alene! O, De er altfor god; jeg har intet uden mit taknemmelige Hjærte at give Dem til Gjengjæld."

„Og er dette Bytte ikke et Kongerige værd?" udbrød Mr. Slack, hos hvem al Betænkelighed og Nølen var jaget paa Flugt ved Synet af Annas taarevædede Ansigt og ved at høre hendes bevægede Ord. Hans Hjærte, der for et Øjeblik siden havde været saa tungt, bankede nu med en glad Bevægelse som hos en tyveaars Yngling.

„Altfor god," gjentog han, benyttende Annas Ord. „Hvorledes kan De egentlig vide, Miss Anna, om jeg ikke er den største Bedrager, som nogen Sinde har gaaet paa Jorden?"

„O, jeg ved meget godt, hvem De er," sagde hun smilende. Og som Svar paa Mr. Slacks spørgende Blik tilføjede hun: „Mr. Brimmington Slack, en af John Prices bedste Venner."

„Hvem har fortalt Dem det?"

Anna pegede paa Mr. Slacks ny Vadsæk, i det hun sagde:

„Da Drageren bragte denne ind i Vognen, fortalte han tilfældigvis, at den tilhørte den Herre, som agtede sig til Mr. Prices Landejendom, og jeg var derfor meget nysgjerrig efter at se vedkommende."

„Kjender De da Familien Price?" spurgte Mr. Slack.

„Ja; jeg er netop i Begreb med at aflægge den et Besøg."

„Det er umuligt!" udbrød Mr. Slack. „Skulde det virkelig forholde sig saaledes?"

„Det lader til det. Jeg skulde have truffet Dem før, men min Tantes Udenlandsrejse nødsagede mig til at opsætte mit Besøg hos min Veninde."

Mr. Slacks Forbavselse havde nu naaet sit Kulminationspunkt.

„De er altsaa den Dame, som Prices havde indbudt i Sommer!" udbrød han.

„Ja."

„Men ved De da, at det var Dem, som jeg løb bort for? Jeg rejste ikke til Udlandet af nogen anden Grund, end fordi jeg ikke vilde gifte mig med en Dame, som man halvt om halvt vilde paatvinge mig."

„Jeg indser nu, at man har talt om Dem, ligesom man har talt om mig," sagde Anna undselig. „Jeg forestillede mig, at De maatte være en helt anden, end jeg nu ved, at De er!"

Hvilken prægtig Hustru vilde hun ikke blive! Saa aabenhjærtig og ærlig, saa venlig og godhjærtet! Mr. Slack følte sig lykkeligere med hvert Øjeblik, som svandt hen, og hans eneste Sorg var nu, at han ikke kunde gifte sig med hende lige paa Stedet.

„De kan være overbevist om," sagde han smilende, „at jeg aldrig har vidst, hvem jeg løb bort for, men jeg vidste, hvem jeg løb efter."

Paa dette Tidspunkt var Mr. Slack selv overbevist om, at alle hans Efterforskninger ikke havde gjaldt en saa ubetydelig Ting som Rejsetasken, men Anna og Anna alene.

„Men hvad vil Mr. Price og hans Hustru sige?" udbrød Anna. „Hvorledes skal vi fortælle dem, hvad der er sket?"

„Overlad det til mig," svarede Mr. Slack, der var bleven modig som en Løve. „Jeg vil berede dem en Overraskelse."

Men der var ikke Tid til at aftale, hvorledes han vilde bære sig ad dermed, thi et Øjeblik efter kjørte Toget ind paa Stationen, og Vogndøren blev reven op af en Gentleman, som udbrød:

„Ah, der har vi Slack! Velkommen, gamle Ven! Og hvad ser jeg, er det Dem, Miss Crampton? Marie," henvendte han sig til sin Hustru, „hvad synes du, Anna og Slack er komne hertil i den samme Vogn!"

„Jeg haaber, at de har passiaret sammen undervejs," sagde Mrs. Price, da Anna var bleven hjulpet ud af Vognen og hjærtelig budt Velkommen. „Jeg ønsker gjærne, at De skulde blive rigtig gode

Venner; lad mig derfor strax præsentere Dem for hinanden."

„Vent et Øjeblik," sagde Mr. Slack, som strax benyttede sig af Lejligheden. „Lad os først forestille os for Dem. Det er Deres gode Veninde, Miss Anna Crampton — den tilkommende Mrs. Brimmington Slack!"

Østersfiskeri.

Det er et møjsommeligt Erhverv at skrabe Østers, et Erhverv, som drives ved Foraars- og Efteraarstid. Tidlig om Morgenen sejler Baadene i en lille Flaade ud paa Fangst, og først sent om Aftenen vender de tilbage. Som oftest medbringer de en betydelig Fangst, der kan løbe op til 4000 Østers, men det kan ganske vist ogsaa ske, at en Baad kommer ind med kun 400 Stykker; i Reglen har Folkene dog deres gode Udkomme ved denne Art Fiskeri.

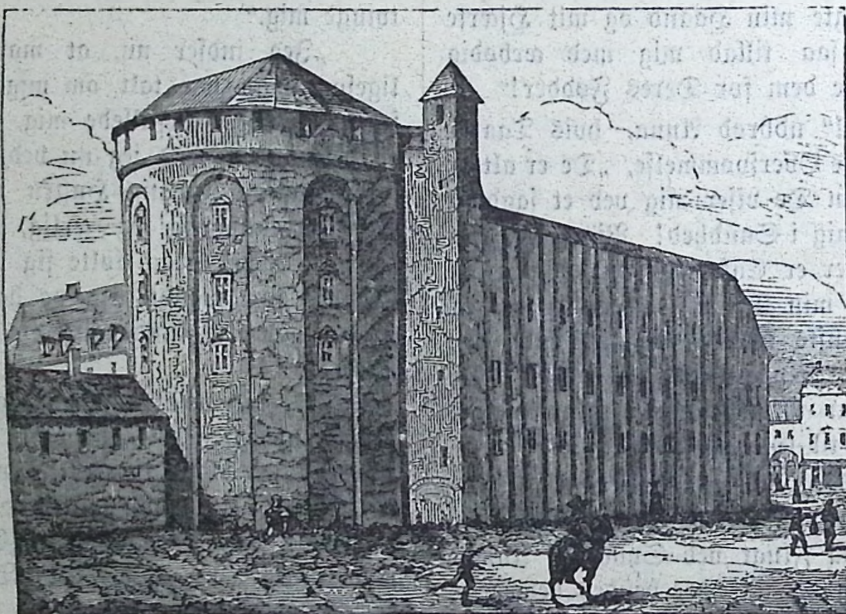
Udførslen af Østers fra Danmark er ikke ringe. En stor Del af de Østers, der sælges i Paris, Berlin og andre store Byer under Navn af „Flensborger-Østers", er skrabede i Limfjorden eller paa Fladstrandsbankerne ved Frederikshavn. Naar de er bragte i Land, pakkes de i Kasser saa tæt paa hverandre, som det er muligt, og Laaget sømmes saa tæt paa det øverste Lag, at saavel de Østers, der ligger i dette, som alle de andre, der ligger under neden, forhindres i at aabne sig. Herved opnaas, at de holdes levende og er friske og gode, naar de kommer til Forbrugsstedet.

Der skal langs Vestkysten af Jylland findes en Del Østersbanker, men de skrabes ikke, fordi det er vanskeligt at holde Søen der; hvorimod der langs Kysten af Sønderjylland og mellem Vesterhavsøerne skrabes en stor Mængde Østers, og det er egentlig dem, der kaldes Flensborgerøsters, i det et Fiskeriselskab i Flensborg har taget Bankerne i Forpagtning.

Ogsaa ved Frankrigs og Englands Kyster skrabes der betydelige Mængder, der dog til Dels er af en anden og mindre Art end de danske. Navnlig i England nyder de mindre Østers, de saakaldte „natives", et godt Navn for deres fine Smag og øvrige gode Egenskaber, og disse „natives" fanges langs Amerikas Kyst i saadanne Masser, at de ikke kan forbruges i frisk Tilstand, men til Dels henkoges i Eddike og forsendes i lufttæt tillukkede Blikdaaser over hele Amerika.

Et Rundetaarn.

Trinitatis Kirke og dens mærkelige Taarn, det saakaldte Rundetaarn, er som bekjendt oprindelig bygget af Kristian IV. og Frederik III. som Studenterkirke for at afløse den i 1635 opførte, men utilstrækkelige Regenskirke, og den havde tillige det Formaal at afgive Lokale (over Kirken) til Universitetsbiblioteket*), der tidligere var spredt paa forskjellige Steder, medens Taarnet byggedes til astronomisk Observatorium.

Ogsaa et Rundetaarn.

Rundetaarn er jo en af Kjøbenhavns Mærkværdigheder, thi ethvert Barn i Kjøbenhavn kjender den brede Sneglegang, der fører op igjennem Taarnet, og som gaar saa jævnt opad, at — som Krøniken fortæller — Czar Peter den store under sit Besøg i Kjøbenhavn kunde ride op ad den, medens hans Gemalinde, Kejserinde Catharina, kjørte derop i en med fire Heste forspændt Vogn. Det vil derimod næppe være nogen bekjendt, at der i en gammel fransk Stad — Navnet kan være ligegyldigt — findes „ogsaa et Rundetaarn", hvoraf vi bringer Læserene hosstaaende Billede. Det er øjensynlig en Bygning af høj Ælde; men om det i nogen

*) Universitetsbiblioteket vedblev at have sit Lokale her indtil 1861, da det indflyttedes i den ny Bibliotheksbygning i Fiolstræde.

Henseende har tjent til Forbillede for Kristian den fjerdes nok saa smukke faste Taarnbygning i Kjøbenhavn, vide vi ikke.

Omringet.

(Se Side 499).

Den mægtede ikke længer at fly;
saa søgte i Skovens Tykning den Ly
og biede her paa sin Fjende.
Dækket af Egens mægtige Bul
den vendte sig om mod det glammende Kuld:
Kom an! I mig rede skal finde! — —

Kan hænde, at Kampen varer en Stund
med vildene Larm i den tavse Lund;
men den er kun en mod dem alle.
Og Hundene giver ej Legen op;
de hører næppe Jægerens: Stop!
Saa maa til sidst den vel falde.

v—d.

Danske Digtere.

Carl Ludvig Emil Aarestrup:

En Morgenvandring.

Det havde nylig regnet,
og Klokken var vel otte:
med blanke, smaa Galosker
Grusgangen du betraadte.

Og dine Spor jeg fulgte
i Parkens Poppellunde,
jeg saa to sorte Snegle
krøb med, saa stærkt de kunde.

En Handske du i Græsset
blandt Jordbærranker glemte,
lidt varm endnu af Haanden,
fandt jeg og henrykt gjemte.

Hvor i Akasielunden
en Marmorgud staar rolig,
jeg saa dig hvile Armen
paa Gudens Knæ fortrolig.

Og, skjult af køle Skygger,
med Taarer læse Brevet,
som sidst din fjerne Elsker
tungsindig havde skrevet;

Og trykke Kys paa Bladet,
og næsten favne Stenen —
Selv stirred jeg paa Havet
og paa Kastanjegrenen;

Og tænkte: hvo der hang nu
højt, sværmerisk i Kronen,
som denne Kramsfugl hænger
livløs og kvalt i Donen!

Praktiske Smaavink.

Børnesæbe. Et nyt Fabrikat er for kort Tid siden bragt i Handelen, nemlig en af Hr. cand. pharm. Marius Jensen fabrikeret Børnesæbe, kaldet »Baby Soap«. Den er mild og velgjørende for Huden, dertil drøj og skummer godt og vil derfor upaatvivlelig af Damer og Børn blive foretrukken for enhver anden Slags Sæbe. Særlig vil denne Haandsæbe være anbefalelsesværdig for smaa Børn, i det den ikke indeholder nogen som helst Substans, der kan være skadelig for Barnets Hud.

— Følgende Opskrift til Vognsmørelse er patenteret i England: 60 Dele Paraffinolje, 60 Dele Harpixolje, 60 Dele Talg og 30 Dele Oljesyre; Talgen opløses ved Opvarmning i Oljerne, og derefter tilsættes 15 Dele fint pulveriseret brændt Kalk og 6 Dele Natronlud af 40 ° B.

— Som et Middel mod Frost bruger man fint reven Peberrod, over hvilket der for én Del heldes tre Dele kogende Vand, altsaa f. Ex. til et Lod Peberrod tre Lod Vand. Før man gaar i Seng, holder man Haanden eller Foden, der er plaget af Frost, i denne Blanding, saa varm som man kan taale det, til den er bleven kold.

— Naar man strør en Spiseskefuld Sukker og lige saa meget Salt inden i en stor Fisk, kan den holde sig et Par Dage; mindre af begge Dele til smaa Fisk.

— Vil man gjøre gult Vox hvidt, hælder man det i Vand, breder det derpaa ud i tynde Skiver, udsat for Luften og Lyset. Dette gjentages, indtil den gule Farve er forsvunden.

Blot til Lyst.

— En Kone var meget opbragt paa sin Mand, fordi hun var kommen efter, at alle de Kjærlighedsbreve, han havde sendt hende, var nøjagtige Kopier af dem, han havde sendt sin første Kone.

— En Irlænder i Indien har med et heldigt Udfald prøvet en ny Maade at fange Tigre paa. Han bærer foran sig et Brædt, som er gjennemhullet, og paa hvilket der er malet et Menneske; saa snart han er kommen i Nærheden af Tigerens Hule, banker han bag paa Brædtet med en Hammer. Støjen vækker Tigeren, som springer hen imod Brædtet og slaar Kløerne i eller rettere gjennem dette. Manden bagved slaar nu ganske rolig Kløerne fast i Brædtet med sin Hammer, og Tigeren er fangen.

— En Amerikaner ved Navn Dane M'Hale gjorde sig til af, at han besad en Indbildningskraft, som kunde undfange de største Usandheder af Verden, og han væddede en Gang, at han kunde fortælle en større Løgn end

nogen af de tilstedeværende. Da Væddemaalet var indgaaet, fortalte Dane, at han en Gang kastede et stort Søm fra sig med en saadan Kraft, at det gjennemborede Maanen. — „Ja, det er sandt,“ udbrød den Mand, han havde væddet med, „jeg saa det selv, for jeg stod paa den anden Side af Maanen og nøgnede Enden af Sømmet om.“ — Ombøjeren vandt Væddemaalet.

— Et rasende Mandfolk river sig i Haaret, men et rasende Fruentimmer river i sin Mands Haar.

— „Den største Kilde til Svaghed for enhver Nation her paa Jorden,“ sagde en Filosof, „stammer fra den Kjendsgjerning, at dens Kvinder har saa lidt at bestille og saa meget at sige.“

— I en engelsk Provinsby opførtes „Richard den tredje“, i hvilket Stykke Richard, som bekjendt udbryder: „En Hest! Mit Kongerige for en Hest!“ — En Bondemand, som havde overværet Forestillingen, indfandt sig den næste Morgen hos Theaterdirektøren og sagde, at hvis den Herre, som den foregaaende Aften ønskede en Hest, endnu ikke havde faaet en saadan, saa havde han adskillige Klepperter hjemme paa sin Eng, og han vilde med Fornøjelse afstaa en af dem for rimelig Betaling.

— En amerikansk Dommer afgav nylig i Anledning af, at en Advokat i Retten udspurgte en Dame meget skarpt om hendes Alder, den Kjendelse, at en Dame var berettiget til at være, af hvilken Alder hun selv syntes, thi ingen vilde tro hende, selv om hun opgav sin virkelige Alder.

— Fruen til sin Tjenestepige: „Marie, jeg kan ikke lide, at du underholder dig med din Kjæreste i Køkkenet.“ — Marie: „Det er meget kjønt af Fruen, men Sagen er, at han er fra Landet, og jeg er rigtignok bange for, at han er altfor kejtet i sine Manerer, til at Fruen skulde synes om at faa ham ind i Dagligstuen.“

— En ung Dame, der var opbragt paa en ung, egenkjærlig Mand, sagde en Dag til denne: „Hvis vor Slagter kunde kjøbe Dem for det, Deres bekjendte anse Dem for at være værd, og sælge Dem igjen for det, De selv anser Dem for at være værd, saa kunde han godt trække sig tilbage fra Forretningen og leve af det, han havde tjent paa denne ene Spekulation i Faarekjød.“

— Da man spurgte en gemytlig gammel Herre, hvad han ønskede til Middag, svarede han: „En god Appetit, godt Selskab, en ren Serviet og noget at spise.“

Tankekorn.

— Hovedet omstyrter vore Illusioner, men Hjærtet bygger dem atter op.

— Den kloge hjælper sig selv; Taaben derimod vil enten ikke høre det bedste Raad, eller ogsaa følger han det paa en taabelig Maade.

— Velvilje maa gaa forud for al sand Velgjørenhed.

— Et barnløst Ægteskab ligner Dage uden Solskin.

— De, der tro, at der ikke gives noget tomt Rum i Naturen, glemmer en Kokettes Hjærte og en Laps's Hjærne.

— Vil man gaa for at være klogere, end man er, bør man kun sige lidt. Det er lettere at se klog ud end at tale forstandig.

— Vi er ofte barske og strenge, naar vi føler os selv stærke, og viser kun Overbærenhed, naar vi pines af Bevidstheden om, at vi selv trænger til den.

— Vi taler næsten altid om en Ting, før vi udføre den; enhver Handling bliver som en Statue først modelleret i Ordenes fattige Vox.

— Vane hos et Barn er først som et Spindelvæv; lades den upaaagtet, bliver den som en stærk Traad, saa som et Reb og endelig som et Kabeltov, og hvem kan saa bryde den?

— Ved en fornuftig Opdragelse giver man Barnet en Himmel med en Stjærne, som altid vil lede det, til hvilke ny Egne det end kommer.

— Ingen er saa klog, at han ikke kan tage fejl; men faa er saa fornuftige at indrømme og rette deres Fejltagelser — navnlig de Fejltagelser, der stammer fra Fordomme.

Gaadefabrik.

Udgravningsforetagende.

Af nedenstaaende 5 Ord udledes Navnet paa en berømt tysk Digter:

Lod, Reb, Ret, Uh, Achab.

Serebrœny.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en berømt dansk Søhelt:

1. By i England.
2. Land i Evropa.
3. Flod i Tyskland.
4. Sø i Rusland.
5. By i Danmark.
6. Bjærgkjæde i Frankrig.
7. By i Holland.
8. Flod i Spanien.
9. By i Portugal.

De to Piber fra Kolding.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 35 (Søndag den 27de August):

Geografisk Gaade: Tordenskjold (Tiberen, Oxford, Rhône, Dublin, Ebeltoft, Nanking, Spanien, Karpatherne, Jokohama, Oder, Larissa, Donau).

Rebus: Et Overfald midt i Skoven.

Firkantet Nød i Nr. 33, løst af Snut.

Brevvexling.

Amond. Tak, men det tilsendte kan ikke benyttes.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

6. Aargang. Søndagen den 10. September 1882. Nr. 37.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Mitka saa forbavset paa ham; derpaa lo han og lukkede Munden op paa vid Gab; han spærrede Øjnene op, saa at Panden lagde sig i Folder, og hans Ansigt fik et overmaade fiffigt Udtryk, ligesom om han vilde sige: „mig fører du ikke saa nemt bag Lyset, lille Bro'er; jeg ved meget godt, at det ikke er for at hente tomme Nøddeskaller, men for helt andre Tings Skyld, at du rejser til Alexandra-Sloboda." Dette sagde han imidlertid ikke højt, men nøjedes med at svare:

„Nuvel, ogsaa der hen følger jeg dig."

„Hvad skal jeg stille op med den Klods?" sagde Persten og trak paa Skuldrene. „Men det er nok umuligt at blive fri for ham . . . Saa kom da med, din Dumrian, men gjør mig ingen Bebrejdelser, dersom du skulde blive hængt."

„Lad dem bare hænge mig," bemærkede Mitka nok saa frejdig.

„Bravo, min Knøs! Saadan et Svar kan jeg lide. Tag nu Afsked med dine Kammerater og saa afsted!"

Mitkas søvnige Ansigt røbede ingen Oplivelse, men han traadte strax paa sin sædvanlige ubehjælpsomme Maade hen til sine gamle Kammerater og gav hver især af dem, enten den paagjældende vilde eller ej, et eftertrykkeligt Kys, ved hvilken Lejlighed han tog den ene ved Skuldrene, den anden omkring Hovedet.

„Høvidsmand," sagde Serebræny, „det forekommer mig, at vi skal samme Vej?"

„Nej, Bojar," svarede Persten, „den Vej, jeg vandrer, bør du ikke vælge. Jeg vil være i Alexandra-Sloboda før du, og skulde vi mødes der, saa lad, som om vi ikke kjender hinanden; i øvrigt er det ikke rimeligt, at vi mødes; før du kommer dertil, er jeg allerede borte igjen; jeg har kun en Bagatel at ordne der."

Serebræny tænkte, at Persten maaske havde skjult eller nedgravet et eller andet i Nærheden af Alexandra-Sloboda, og han trængte ikke videre ind paa ham.

Kort efter slog de tvende Afdelinger ind i to forskjellige Retninger. Den største fulgte Serebræny langs med Floden over en grøn Slette, paa hvilken man overalt endnu kunde se Sporene af den foregaaende Dags Kamp. Med sænket Hoved og hængende Hale fulgte Bujan bag efter, i det den snart med en klagende Hylen løb hen til Nikita og snart vendte tilbage til sin Herres endnu friske Gravhøj, indtil det høje Siv omsider skjulte denne for dens Blik.

Den anden, mindre talrige Afdeling fulgte Chlopko. Og en tredje Vej valgte endelig Persten i Selskab med Mitka, der langsomt fulgte bag efter sin gamle Høvidsmand, i det han blev ved at gynge Overkroppen frem og tilbage.

Den vidtstrakte Steppe blev atter stille og øde, som om aldrig Kampens Larm havde vækket den af

dens Ro. Kun nu og da fór en vildsom Tartarhest hen over den, og hist og her skinnede et sønderbrudt Vaaben frem mellem det høje Græs. Ved Flodens blomstrende Bredder sang Lærken paa sin Flugt mod Himlens Blaa lige saa muntert som før; Vildænderne kaldte paa hverandre mellem det høje Buskads, og Smaafuglene fløj kvidrende omkring mellem Sivene eller satte sig syngende paa de befjedrede Pile, der under Kampen var trængt et Stykke ned i Jorden og nu stod paa den grønne Slette midt imellem Moseblomsterne, som om ogsaa de var Blomster, der ganske naturlig var voxede frem af Jorden.

Ni og tyvende Kapitel.

Forhøret.

Otte Dage efter Tartarernes Nederlag modtog Czaren i sit Sovekammer Fedor Baßmanoff, der lige var kommen tilbage fra Ræsan. Czaren var allerede kjendt med alle Slagets Enkeltheder, medens Baßmanoff troede, at han var den første, som bragte ham Efterretning derom. Han tænkte at tilskrive sig selv hele Æren for Sejren og haabede ved sin Beretning at gjøre et saadant Indtryk paa Czaren, at denne ikke kunde andet end tage ham til Naade igjen.

Iwan Wasiljewitsch hørte opmærksomt paa ham, medens han uafbrudt lod Kuglerne paa sin Rosenkrans glide gjennem Fingrene eller til Afvexling betragtede en kostbar Diamantring, som han bar paa Pegefingeren, men da Baßmanoff havde endt sin Fortælling og, i det han rystede sine Lokker, sagde med en selvtilfreds Mine: „Nu, Czar, det forekommer mig, at vi har udrettet et smukt Stykke Arbejde for din Naade?" — da saa Iwan op og smilede.

„Vi har sandelig ikke skaanet os selv," vedblev Baßmanoff i en indsmigrende Tone; „betænk dig derfor ikke, Czar, paa at belønne din Tjener."

„Og hvad ønsker du dig da, Fedka?" spurgte Iwan, i det han paatog sig en velvillig Mine.

„Ophøj mig til en Okolnitschi's Rang, for at Folk ikke længer skal have mig til Bedste."

Czaren saa skarpt paa ham.

„Og hvormed skal jeg da belønne Serebræny?" spurgte han pludselig.

„Den Oprører!" udbrød Baßmanoff, i det han søgte at skjule sin Forvirring bag sin sædvanlige Frækhed; „med hvad andet skulde du vel belønne ham end med Galgen! Er han ikke undvegen af Fængslet, og havde han ikke nær fordærvet det hele for mig med sine Banditer? Havde han ikke opskræmmet Tartarerne, saa havde vi fanget dem alle til Hobe som Lærker i Garnet."

„Virkelig! Men jeg troede, at Tartarerne vilde have gjort det fuldstændig af med dig, hvis han ikke var kommen dig til Hjælp — lige som den Gang, du nok ved. Det er jo en bekjendt Sag."

„Kun én Ting er bekjendt nok: at jeg for din Skyld maa døje alle Haande Farer og Besværligheder," vedblev Baßmanoff med voxende Uforskammethed; „men ingen ved, at jeg nogen Sinde høster Tak derfor. Godunoff, Maljuta og Wjæsemski tjener dig ikke saaledes som jeg, og dog overøser du dem med Naadesbevisninger."

„Ganske vist; de tjener mig ikke saaledes som du. Hvorledes skulde de kunne tage det op med dig i den ædle Dansekunst!"

„Czar," svarede Baßmanoff, der tabte Taalmodigheden, „hvis jeg er dig ubehagelig, saa vil jeg helt og holdent tage Afsked med dig."

Baßmanoff havde haabet, at Iwan atter vilde have ønsket at have ham i sin Nærhed, men hans Fraværelse fra Alexandra-Sloboda havde gjort ham endnu mere fremmed for Czaren; Iwan havde vænnet sig til at undvære ham, og de andre Yndlinge, især Maljuta, der var forbitret over Baßmanoffs Hovmod, havde benyttet Tiden til fuldstændig at fravende ham Czarens Gunst.

Baßmanoff havde gjort falsk Regning, og hans Ærgrelse tjente kun til at gotte Czaren.

„Lad saa være!" sagde han med hyklet Beklagelse; „jeg vil komme til at kjede mig uden dig; Statssagerne vil sandsynligvis lide derunder, men hvad skal jeg gjøre? — jeg maa hjælpe mig med mit svage Hoved, saa godt jeg kan. Gaa kun, Fedka, saa langt du lyster; jeg vil ikke paalægge dig nogen Tvang."

Baßmanoff formaaede ikke længer at lægge Baand paa sit Raseri. Forvænt ved sit tidligere Forhold til Czaren gav han nu sin Forbitrelse uhindret Luft.

„Jeg takker dig, Czar," sagde han, „jeg takker dig for din Gjæstfrihed! Jeg takker dig, fordi du jager din tro Tjener bort som en gammel Hund. Jeg skal fortælle om dine Naadesbevisninger rundt omkring i hele Rusland!" tilføjede han uforsigtig. „Gid andre vil tjene dig lige som Fedora har tjent dig! Mange Synder har jeg i din Tjeneste taget paa min Samvittighed, mange Synder med Undtagelse af en — nemlig Hexeri."

Iwan vedblev at smile, men ved det sidste Ord skiftede han Farve.

„Hexeri?" spurgte han med en Forbavselse,

som i det næste Øjeblik forvandlede sig til Vrede; „hvem driver Hexekunster i min Nærhed?"

„Nu, din Wjæsemski," svarede Baßmanoff, i det han dristig mødte Czarens Blik. „Ja," vedblev han uden at lade sig skræmme af Iwans truende Mine, „du lader til at være den eneste, som ikke ved, at naar han er i Moskwa, begiver han sig ved Nattetid ind i Skoven til en Mølle for at øve Trolddomskunster — og af hvilken anden Grund skulde han vel befatte sig dermed end for at pønse paa ondt mod din Naade?"

„Men hvorfra ved du det?" spurgte Czaren, i det han saa paa Baßmanoff med et gjennemborende Blik.

Denne Gang blev Baßmanoff lidt urolig.

„Jeg har først i Gaar faaet det at vide af hans Tjenere," svarede han hurtig; „dersom jeg havde vidst det før, vilde jeg strax have meddelt dig det."

Iwan stirrede eftertænksom ned for sig.

„Gaa," sagde han efter en kort Pavse; „jeg vil nærmere undersøge den Sag; men forlad ikke Byen uden min udtrykkelige Tilladelse."

Baßmanoff gik, helt tilfreds med, at han havde fyldt Iwans mistænksomme Sind med Mistro til en af sine Medbejlere, men dog tillige i højeste Grad urolig over Czarens Kulde.

Kort efter begav Iwan sig fra sit Soveværelse ind i Modtagelsessalen, og omgiven af sine Opritsniker hørte han her paa de Bojarer, der var ankomne fra Moskwa og andre Stæder. Han uddelte sine Befalinger til dem, underholdt sig med nogle af dem om Rigets Anliggender, om Forholdet til fremmede Stater saa vel- som om de Forholdsregler, der skulde træffes for at hindre Tartarernes videre Fremtrængen, og da dette var besørget, spurgte han, om der endnu var nogen, der bad om Audiens.

„Bojaren Druschina Morosoff," svarede en af Tjenerne, „bøjer sin Pande for dig og beder om at turde træde frem for dine Øjne."

„Morosoff," gjentog Czaren, „er han da ikke omkommen ved Branden? Den gamle Hund har et sejgt Liv! Nu, jeg har jo hævet det Ban, der var lyst over ham — lad ham da træde ind."

Tjeneren gik ud; kort efter delte Hoffolkenes Skare sig, og Druschina Morosoff, støttende sig til to af sine Venner, nærmede sig Czaren og faldt paa Knæ for ham.

Alles Blikke rettede sig paa den gamle Bojar. Hans Ansigt var blegt og indfaldent; paa hans Pande saa man en dyb Skramme, der hidrørte fra Wjæsemskis Sværd; men de dybtliggende Øjne udtrykte ligesom før en jærnhaard Viljestyrke, og de sammentrukne Bryn røbede den gamle, ubøjelige Haardnakkethed.

I fuldstændig Modstrid med Hofskikken bar han en meget tarvelig Klædning.

Iwan saa paa ham uden at sige et Ord. Hvem der forstod at læse i Czarens Blik, saa deri et lønligt Had, der blandede sig med Glæden over at se sin Fjende ydmyget; for en overfladisk Iagttager kunde Iwans Mine derimod gjærne synes helt velvillig.

„Druschina Andrejewitsch," sagde han endelig i en højtidelig, men tillige helt venlig Tone; „jeg har atter taget dig til Naade, hvorfor bærer du da denne simple Dragt?"

„Czar," svarede Morosoff, der endnu blev liggende paa Knæ, „for den, hvis Hustru er bleven røvet, og hvis Hus er blevet brændt ned af dine Opritsniker, sømmer det sig ikke at smykke sig med Fløjl og Silke. Czar," vedblev han med fastere Stemme, „jeg kommer for at bede dig om Retfærdighed mod din Tjener Afanassi Wjæsemski."

„Staa op," sagde Czaren, „og frembær din Sag. Naar en af mine har øvet Uret, vil jeg straffe ham, om han saa end stod mig nok saa nær."

„Czar," tog Morosoff atter til Orde uden at rejse sig op; „lad Wjæsemski kalde hid; han skal staa mig til Ansvar."

„Det være saa," sagde Czaren efter en kort Betænkning; „din Bøn er rimelig. Den anklagede maa vide, hvad han beskyldes for. Man føre Wjæsemski her ind! Og I," vedblev han henvendt til Morosoffs Ledsagere, der havde trukket sig tilbage i ærbødig Afstand, „rejs eders Bojar op og lad ham tage Plads paa en Bænk; han kan vente her, til den anklagede kommer."

Siden Morosoffs Hus var blevet ødelagt, var der gaaet over to Maaneder. Wjæsemski var imidlertid bleven helbredet for sine Saar. Han boede ligesom før i Alexandra-Sloboda, men uden at vide, hvad der var blevet af Helene; thi det var ikke lykkedes nogen af hans Sendebud at finde hende. Han var endnu mørkere i Sindet end før, og under Paaskud af legemlig Svaghed indfandt han sig kun sjælden ved Czarens Hof; i Festerne deltog han ikke mere, og mange troede at mærke Tegn paa Sindsforvirring hos ham. Iwan var ingenlunde tilfreds med hans Udeblivelse fra de fælles Andagtsøvelser og de fælles Adspredelser, men da han havde hørt, at Bojarinjaens Bortførelse var mislykkedes, saa skød han Skylden for Wjæsemskis Opførsel paa dennes Kjærlighedskvaler og viste Overbærenhed mod ham. Efter Samtalen med Baßmanoff var Opritsnikens Forhold dog begyndt at forekomme ham mistænkeligt. Morosoffs Besværinger bød ham en velkommen Lejlighed til

at skaffe sig Oplysninger om et og andet, og dette var Grunden til, at han modtog Morosoff mere velvillig, end Hoffolkene havde ventet.

Det varede ikke længe, før Wjæsemski indfandt sig. Ogsaa hans Udseende var blevet i høj Grad forandret. Han var kommen til at se helt gammel ud; hans Træk var blevne skarpe, og alt det Liv, der var i ham, syntes at have koncentreret sig i hans funklende, urolige Blik.

„Kom nærmere, Afanassi," sagde Czaren, „og du ligesaa, Druschina. Tal og sig, hvad det er, du har at beklage dig over? Tal frit og aabent og gjør rede for, hvorledes Sagen forholder sig."

Druschina Adrejewitjch nærmede sig Czaren. Skjønt han stod lige ved Siden af Wjæsemski, værdigede han dog ikke denne et Blik; han fortalte udførlig alle Enkelthederne ved Overfaldet.

„Er det virkelig Sagens rette Sammenhæng?" spurgte Czaren, i det han vendte sig om mod Wjæsemski.

„Ja," svarede denne, forbavset over Spørgsmaalet, da Iwan jo allerede længe havde været bekjendt med det alt sammen.

Czarens Ansigt formørkedes.

„Hvorledes har du kunnet vove det?" sagde han og tilkastede Wjæsemski et strængt Blik; „har jeg maaske tilladt mine Opritsniker at røve og plyndre?"

„Du ved jo, Czar," gjenmælede Wjæsemski mere og mere forbavset, „at det ikke var paa min Befaling, at Huset blev plyndret og nedbrændt, og hvad Bojarinjaens Bortførelse angaar, saa skete den jo ligeledes med din Tilladelse."

„Med min Tilladelse!" gjentog Czaren, i det han betonede hvert Ord. „Naar har jeg vel tilladt dig sligt?"

(Fortsættes).

Fra den ny Verden.

Et Par Rejseskitser af V. O.

III.

En amerikansk Straffeanstalt.

Det er ikke saa mange Aar, siden det var en meget udbredt Mening selv blandt de mere oplyste og dannede Klasser, baade her hjemme og andre Steder i Evropa, at Amerika var et Forbrydernes Eldorado, hvor der blev myrdet og plyndret for et godt Ord, og hvor Lovløsheden var saa stor, at Forbrydelserne tit blev ustraffede. Disse fejlagtige Anskuelser har imidlertid tabt sig lidt efter lidt, efter som Kjendskabet til Forholdene paa den anden Side af Atlanterhavet er blevet større, og det er ikke længer underkastet nogen Tvivl, at de forenede Staters Retsvæsen udmærker sig ved lige saa sunde som humane Principper. Det vilde kunne bevises ved statistiske Data, at Forbrydelsernes Antal forholdsvis ikke er større i Amerika end i Evropa, skjønt der ved Udvandringen stadig tilføres slette Elementer fra de forskjellige evropæiske Lande, og disse, hvoraf de fleste er Irlændere og Tyskere, afgiver den største Tilvæxt til de forenede Staters Forbrydersamfund.

Ligesom Retsplejen, der, som bekjendt, i det væsentlige hviler paa de samme Principer som i England, udmærker sig ved et solidt og praktisk Grundlag, saaledes er ogsaa det amerikanske Straffe- og Fængselssystem indrettet efter baade forstandige og humane Grundsætninger. Ved Udgivelsen af aarlige Beretninger, der indeholder nøjagtige statistiske Oplysninger om alle Fangerne vedrørende Forhold, deres Alder, Livsstilling, Tilbøjeligheder, intellektuelle og moralske Standpunkt samt Forbrydelsens Beskaffenhed o. s. v., søger Straffeanstalterne bestandig at indhøste ny Erfaringer med Hensyn til den hensigtsmæssigste Fremgangsmaade ved Behandlingen af de Individer, der har forbrudt sig mod Samfundets Love, og som Resultat af de gjorte Erfaringer har navnlig Cellefængselsystemet i de senere Aar vundet talrige Tilhængere. Det har imidlertid ikke været Hensigten at anvende denne Methode som en skærpet Straf, men kun som et Middel til Forbedring og især som en Forebyggelse mod den moralske Smitte, der efter de amerikanske Avtoriteters Opfattelse er en nødvendig Følge af Fællesfængselssystemet. Dette Princip hyldes i Særdeleshed, hvor det gjælder en domfældt, der første Gang rammes af Lovens Straf, i det det

gjøres gjældende, at den første Betingelse for, at han atter kan reddes for Samfundet, er, at han efter endt Straffetid kommer ud af Fængslet uden at være berørt af den moralske Smitte, som et kortere eller længere Samliv med mere eller mindre fordærvede og forhærdede Forbrydernaturer vilde have udsat ham for.

En af de større, efter Cellefængselssystemet indrettede Straffeanstalter i de forenede Stater er The State Penitentiary for det østlige Distrikt af Pennsylvanien i Filadelfia. Det blev grundlagt i 1829 og har saaledes en over femtiaarig Virksomhed at se tilbage paa. Fængslet er beliggende i den nordvestlige Del af Byen, hvor det indtager et Fladerum af omtrent 10 Akres Land, medens de ualmindelig høje og tykke Mure, der omgiver Bygningen, giver det Udseende af et velforsvaret Kastel. Der findes kun én Indgang i Form af en kæmpemæssig Jærnport, i hvilken der er anbragt en Dør, netop bred nok til, at én Person ad Gangen kan slippe ind ad den. Saa vidt naar man dog ikke, før der er trukket i Klokkestrengen. En stærkt bygget Cerberus, som flere Gange drejer Nøglen omkring i Laasen, lukker os da ind, men vel at mærke kun i den første Del af Porten, der er adskilt fra den anden Halvdel ved et stærkt, aflaaset Jærngitter. Dersom man hører til de „uvedkommende", som kun indfinder sig af Nysgjerrighed, kan hverken Overtalelser eller Bestikkelser formaa Portneren til at føre en videre, og han vilde med sin bedste Vilje heller ikke være i Stand dertil, da hele hans Territorium indskrænker sig til det første Afsnit af den stensatte Porthvælving; men i Amerika er selv de solideste Porte aabne for en newspaperman, (Journalist) og for at overvinde Mandens Betænkeligheder behøver man blot at legitimere sig som saadan. Portneren trækker i en Klokkestreng, der giver en skingrende Gjenlyd gjennem Bygningen; nogle faa Øjeblikke efter kommer en Opsynsmand til Syne paa den anden Side af Gitret, og efter at vi igjen paa behørig Maade har legitimeret os, lader han os slippe gjennem Gitret og fører os over en stor Gaard til en ringformig Bygning, som ligger i Midten af denne, og fra hvilken der til forskjellige Sider udgaar syv Fløje. I det vi træder ind i denne Bygning, befinder vi os i en Rotunde, til hvilken der udmunder syv Korridorer, som er undergivne tilstrækkelig Opsigt derved, at der fra Rotunden, som tillige tjener til Kontor for Fængselsinspektøren og en Skriver, medens der desuden altid holdes Vagt af et Par Arrestforvarere, haves Udsigt helt igjennem Gangene, hvor Cellerne — der er i alt 580 saadanne — er beliggende, den ene ved Siden af den anden.

Fængslets Inspektør Mr. Edward Townsend, var saa forekommende, at han paa vor Anmodning til ham om at meddele os saadanne Oplysninger, som kunde give en Forestilling dels om Forbrydelsernes Antal i denne Del af de forenede Stater, dels om de dertil knyttede Omstændigheder, øjeblikkelig stillede det fornødne Materiale til vor Raadighed, og af dette skal vi her gjengive følgende statistiske Data, som formentlig kan belyse Forholdene ved en amerikansk Straffeanstalt.

Af disse Oplysninger fremgik det, at der siden Straffeanstaltens Oprettelse i 1829 havde været optaget i den i alt 8187 domfældte, hvoraf 6230 var fødte i de forenede Stater og 1957 var Udlændinge; af disse var det største Antal Irlændere, nemlig 829, der efter kom 613 Tyskere og 287 Englændere, og Resten henhørte til alle andre Nationaliteter; deraf var der kun 5 Danske, 4 Svenske og 1 Normand, hvilket i Forhold til den betydelige Indvandring fra Skandinavien maa kaldes et meget ringe Antal. Af det hele Antal domfældte var der 1573 Farvede (Negere) deraf 1429 af Mandkjønnet og 144 af Kvindekjønnet. Største Delen af de forøvede Forbrydelser mod Ejendom bestod i Indbrudstyveri (992 Tilfælde), simpelt Tyveri (3711 Tilfælde), Falskmøntneri, Vexelforfalskninger og lignende (577 Tilfælde) og Landevejsrøveri (36). For Forbrydelser mod Personer var der domfældt 260 for Snigmord, 234 for Drab, 214 for voldeligt Overfald, 281 for Forbrydelser mod Sædeligheden og 57 for Bigami; det hele Antal af Forbrydelser mod Personer udgjorde 1421 eller 17,36 pCt.

For de sidste sex Aar, fra 1870—75, stillede Forholdet med Hensyn til Optagelsen af domfældte sig saaledes: I 1870 var der optaget 315, i 1871 240, 1872 226, 1873 232, 1874 278, og i 1875 359. Der var i det samme Tidsrum løsladt i alt 1486 Fanger, og for de enkelte Aar havde Antallet af de domfældte, som befandt sig i Anstalten, stillet sig saaledes: I 1870 953, 1871 911, 1872 840, 1873 854, 1874 896 og 1875 1056. Af det Antal domfældte, som blev optagne i det nævnte Tidsrum, hørte de 1463 til den „ulærde Stand", og af disse var 345 fuldstændig uvidende, 54 kunde kun læse, medens 1064 baade kunde læse og skrive; 303 var mindreaarige og 1160 voxne. Af det hele Antal havde 1024 frekventeret de offentlige Skoler, 51 havde besøgt private Skoler, og 575 havde ikke modtaget nogen ordentlig Undervisning.

Den Befolkning, som Anstalten havde haft i Aaret 1875, beløb sig, som nævnt, til 1056 Individer, deraf var 910 „Hvide" af Mandkjønnet, 10 „Hvide" af Kvindekjønnet, 133 „Farvede" af Mandkjønnet og 3 „Farvede" af Kvindekjønnet. Af de 359 Individer, hvormed Fangernes Antal det sidste

Aar var blevet forøget, var de 293 dømte for Forbrydelser mod Ejendom og 66 eller 18,38 pCt. for Forbrydelser mod Personer.

Naar man tager Hensyn til, at Talen er om en Straffeanstalt, hvis Jurisdiktion er hele det østlige Distrikt af en af de største og stærkest befolkede af de amerikanske Fristater, og som er beliggende i en By, der alene tæller en Befolkning af henved 800,000 Individer, synes det at fremgaa af de ovenstaaende statistiske Notitser, at Totalantallet af domfældte er meget ringe, medens der derimod med Hensyn til Forbrydelsernes Beskaffenhed efter deres Klassifikation som Forbrydelser mod Ejendom og Forbrydelser mod Personer gjør sig et mere abnormt Forhold gjældende, i det de sidstnævnte i Betragtning af, at de hører til de grovere Brud paa Loven, udgjør et forholdsvis stort Antal, nemlig, som oven for nævnt, 18,38 pCt.

Grundprincipet ved Behandlingen af Fangerne i The State Penitentiary er, som allerede omtalt, Cellefængselssystemet, men dette anvendes ingenlunde som et bestemt Affondringssystem, hvorved det meget let kunde blive en skærpet Straf i Steden for et Middel til at helbrede den moralske syge eller i hvert Tilfælde til at forhindre, at det moralske onde fæstede dybere Rod ved den daglige Omgang med andre og ofte mere fordærvede Forbrydernaturer, men det benyttes som en med omhyggelig Omsigt tilvejebragt Adskillelse mellem de uensartede forbryderske Elementer, hvoraf en Straffeanstalts Befolkning bestaar, og uden at det enkelte Individ absolut affondres fra al Omgang med sine Medfanger. Der tages Hensyn til de Erfaringer, som man har om de forskjellige Straffefangers individuelle, moralske og intellektuelle Standpunkt, og derefter retter man deres gjensidige Forhold og Kommunikation med hinanden. For nogle Fangers vedkommende vilde nemlig det ensomme Cellefængsel være en Kilde til uafbrudt moralsk Lidelse, der vilde umuliggjøre den tilsigtede Forbedring, og denne Klasse af domfældte maa derfor under deres Straffetid være sammen med andre Medfanger, om hvis Karakter man har saadanne Erfaringer, at der ikke er Grund til at befrygte en skadelig Indflydelse ved deres Samværen. For andres vedkommende er derimod en absolut Affondring ubetinget at foretrække, og Hovedprincipet er derfor at skælne mellem de uensartede Elementer for at bringe disse i det rette Forhold til hinanden, medens der dog under ingen Omstændigheder indsættes mere end to Fanger i den samme Celle.

Med Overbevisningens Varme udviklede Fængslets Inspektør Fordelene ved disse Principers Gjennemførelse i Praxis, i det han forsikrede, at der var høstet de bedste Resultater af denne Fremgangsmaade. For at give en nærmere Forestilling om Anstaltens indre Organisation indbød han os til at besøge nogle af Cellerne, et Tilbud, som vi naturligvis øjeblikkelig modtog.

Fangerne er fordelte omkring i Anstalten dels efter den Forbrydelses Beskaffenhed, for hvilken de er domfældte, dels efter deres individuelle Karakter. Ved den første Korridor, som Inspektøren førte os til, og som var betegnet med Bogstavet „A.", var de Forbrydere indlogerede, som var idømte den længste Straffetid for de groveste Forbrydelser.

Før man kommer til den lange Række af smaa, solide Jærndøre, som fører ind til de forskjellige Celler, træffer man til højre i Gangen et stort Lokale, som tjener til Fængslets Bibliothek. Dette tæller ikke færre end 8,549 Bind, indeholdende religiøs og belærende Læsning, og Inspektøren underrettede os om, at der i Aarets Løb var blevet udlaant til Fangerne i alt 45,129 Bind eller 65 Bøger til hver Fange. I det samme Tidsrum var der afholdt Gudstjeneste 363 Gange. Af Arbejde, som var udført af Fangerne, og som udelukkende bestod af Gjenstande, der var forfærdigede ved Haandkraft, var der i Aaret 1875 udgaaet fra Anstalten forskjellige Artikler, som havde indbragt et samlet Beløb af ca. 23,000 Dollars, hvorved det var beregnet, at hver Fange gjennemsnitlig havde fortjent 22 1/2 Dollars.

Medens Anstaltens Embedsmænd meddelte os disse Oplysninger, var vi standsede udenfor en af de skumle Jærndøre, der i Midten er forsynet med en lille firkantet Lem, gjennem hvilken Arrestforvareren kan sætte sig i Forbindelse med den Fangne uden at behøve at aabne selve Døren.

Da den Fange, som sidst havde beboet Cellen, nylig var bleven løsladt, var der god Lejlighed til nøjere at betragte dens Udstyrelse. Den snævre, lave Indgang gjennem den jærnbeslaaede Dør gjorde det Indtryk, at det indenfor liggende Rum maatte være et tilsvarende mørkt og uhyggeligt Opholdssted, og man blev derfor saa meget mere forundret ved at træde ind i en lys og temmelig rummelig Celle — efter det opgivne Maal 8 1/2 Fod lang, 11 Fod bred og 11 Fod til Loftet —, der var forsynet med en vel opredt Jærnseng, et malet Fyrretræs Bord, et næsten smagfuldt Vaskeapparat, nogle Stole og — Gas i Loftet! Dette var den reglementerede Udstyrelse i alle Cellerne uden Undtagelse.

Den næste Celle, som vi standsede ved, var betegnet med Nr. 777, og Inspektøren underrettede os om, at den var beboet. — Hvori bestod den domfældtes Forbrydelser? — Bigami og Mord!

Inspektøren aabnede en lille Lem i Døren, saa at vi fik Udsigt til Cellen og dens Beboer.

Det var en kraftig udseende Mand paa henved fyrretyve Aar, hvis Fysiognomi snarere tydede paa et heftigt og lidenskabeligt Gemyt end paa Ondskab og en lastefuld Karakter. Fangen var beskæftiget med Kurvefletningsarbejde, og han saa kun et Øjeblik op fra sin Gjerning for at erkyndige sig om Anledningen til, at han blev forstyrret.

Fangens rolige og næsten vakre Udseende vakte uvilkaarlig vor Interesse, og efter vor Anmodning meddelte Inspektøren os følgende Oplysninger om den domfældte:

Nr. 777 var idømt femten Aars Straffearbejde for de nævnte Forbrydelser. Han havde været en formuende Handelsmand, som nød almindelig Agtelse og Tillid, men et ulykkeligt Ægteskab havde ruineret ham. Til sidst havde hans Hustru forladt ham, og da han i to Aar ikke havde hørt fra hende, giftede han sig paany, men undlod med en ubegribelig Letsindighed at faa det første Ægteskab ophævet. Hans anden Hustru syntes at skulle gjøre ham Livet lige saa lykkeligt, som den første havde gjort det til en Plage for ham, indtil denne en Dag atter kom til Syne og truede med at angive ham for Retten. Ved Løfte om en betydelig Pengesum formaaede han hende imidlertid til at opgive dette Forsæt og lade ham uforstyrret nyde sin ny huslige Lykke, men efter Haanden blev hendes Pengeudpresninger saa hyppige og ublu, at han ikke længer var i Stand til at opfylde dem uden fuldstændig at ruinere sig og sin Familie, og han fattede da den Beslutning ved en Forbrydelse at befri sig for sit Livs onde Genius. Slutningen paa Tragedien var et Pistolskud for hendes og femten Aars Straffearbejde for hans vedkommende.

Medens Inspektøren i en temmelig ligegyldig Tone fortalte denne mørke Side af „en Livshistorie", var vi komne over i den modsatte Fløj, som indeholdt en anden Klasse af domfældte, nemlig de egentlig forhærdede Forbrydere af den Kategori, som har tilbragt Størsteparten af deres Liv i en uafbrudt Kamp mod Samfundets Love. Vi passerede først nogle tomme Celler, af hvilke et Par vakte særlig Opmærksomhed ved den Extrapynt, som Fangerne selv havde anvendt paa Udstyrelsen af deres tvungne Opholdssted. I en af Cellerne var Væggene dekorerede med en meget sirlig og omhyggelig udført Tegning af Tapeter i blaa og grøn Farve, og i en anden Celle havde dens Beboer under en flereaarig Straffetid anvendt sine Fritimer til at forfærdige det flettede Straatæppe, som nu bedækkede Gulvet, medens han desuden havde lavet en malerisk Vægdekoration af kulørte Papirstrimler. Det blev aldrig nægtet Fangerne paa denne Maade at pynte op i deres Fængsel, thi Anstaltens Embedsmænd var af den Anskuelse, at det bidrog til de domfældtes moralske Forbedring at vække og frede om deres Sands for Hygge og Nethed i deres daglige Omgivelser.

I denne Fløj standsede vi ved en Celle, der var betegnet med Nr. 355. Den domfældte, som var sluttet inde bag den snævre, firkantede Jærndør, fortalte Inspektøren, var en af de mest forhærdede Forbrydernaturer, som fandtes i Anstalten, og var derfor bestemt til at tilbringe hele sin Straffetid i et strengt Enefængsel uden at komme i den ringeste Kommunikation med sine Medfanger. „Nr. 355" havde fem Gange været indsat i Straffeanstalten; han havde begaaet to og tyve Indbrud, 7 Banktyverier og et røverisk Overfald. Forrest paa Listen af hans forbryderske Virksomhed stod imidlertid en Plyndring af en Bank i Filadelfia, som han havde udført med en forbavsende Dristighed. Han havde nemlig skaffet sig Underretning om, at den vedkommende Bank paa en vis Dag i Maaneden modtog betydelige kontante Indbetalinger, navnlig Greenbacks (amerikanske Banknoter), endvidere havde han faaet Oplysning om, at Bankens Kasserer og et Par Embedsmænd paa denne Dag var beskæftigede med at eftertælle de modtagne Summer i et til dette Øjemed bestemt separat Kontor. Det gjaldt altsaa om at skaffe sig Adgang til Kontoret paa et gunstigt Tidspunkt, benytte Lejligheden til at gjøre et forsvarligt Greb i den tilstedeværende Bunke Pengesedler og derpaa forsvinde lige for Næsen af den bestjaalne. For enhver anden end en udlært amerikansk Gavtyv maatte denne Plan synes uudførlig, men „Nr. 355" kjendte sin Haandtering fra Grunden af.

Paa den omtalte Dag, medens Bankens Kasserer og to af hans Kolleger var beskæftigede i det separate Værelse med Eftertællingen af de nylig modtagne Kapitaler — netop som Gavtyven havde beregnet —, indfandt der sig en Herre med et i alle Henseender tillidsvækkende Ydre og foreviste Kassereren et af en bekjendt, overordnet Politiembedsmand udfærdiget Dokument, i Følge hvilket Bankens Embedsmænd anmodedes om at tillade Overbringeren, der var ansat ved Filadelfias Opdagelsespoliti, at konferere de samme Dag til Banken indkomne Pengesedler med en Liste, som Opdagelsesbetjenten var i Besiddelse af, og som indeholdt en Fortegnelse over et betydeligt Antal falske Banknoter, der var indbetalt til en navngiven Forretningsmand, som stod i Forbindelse med Banken, og som samme Dag havde indbetalt et større Beløb til denne.

Saavel Politiembedsmandens Underskrift som de øvrige Omstændigheder var tilsyneladende i bedste Orden, og Bankens Embedsmænd fandt derfor ikke den mindste Grund til at vægre sig ved at opfylde

det til dem stillede Forlangende. Man lagde umistænksomt to eller tre Bunker af de i Dagens Løb modtagne Sedler til en Værdi af over 50,000 Dollars paa Skranken foran den foregivne Opdagelsesbetjent, men næppe havde denne faaet Banknoterne i Haanden, før han gjorde omkring og var ude af Døren, som han i sit Hastværk dog ikke glemte at lukke i Laas efter sig med en Nøgle, der allerede sad parat udvendig, og inden de forvirrede og forbavsede Funktionærer kunde forfølge ham, var han allerede kommen dem ud af Syne. Først flere Aar senere blev Forbryderen greben under Udøvelsen af en ny Misgjerning, og han var nu gjort uskadelig for et længere Tidsrum under sit Ophold i the Penitentiary.

Før vi forlod Anstalten, var Inspektøren saa forekommende at underholde os med endnu et Par Forbryderhistorier. Saavel disse som de øvrige, allerede omtalte Forhold i Fængslet gjorde det Indtryk, at Forbrydersamfundet i de forenede Stater ikke karakteriseres saa meget ved Mængden af de mellem Aar og Dag begaaede Forbrydelser som ved den exempelløse Dristighed, hvormed der forøves et mindre Antal grove Misgjerninger, hvor Bowiekniven og Revolveren ofte spiller Hovedrollen.

De forsvundne Diamanter.

En Fortælling efter det engelske.

Kontrasterne mødes, siger et gammelt Ord, og kun paa den Maade kan det forklares, at to Mennesker af den mest forskjellige Natur kan blive de bedste Venner.

Stephen Marvardy og Eugene Grailles var saa forskjellige, som to Mennesker kan være. Marvardy, en af de faa Diamantslibere, som findes i London, var en høj, stærk bygget, godmodig Hollænder, hvis Nationalitet gav sig tilkjende i enhver af hans Bevægelser.

Eugene Grailles var derimod en lille, mager Franskmand, som ikke havde Halvdelen af den andens Vægt, og medens Hollænderen, naar han talte, kastede sit mægtige Hoved frem og tilbage og slog ud med sine store Arme, trak Franskmanden under lignende Omstændigheder paa sine smaa Skuldre, lagde sit skarpt tegnede Hoved til den ene Side og fremstødte sine Bemærkninger i en saa svag og pibende Tone som et lille Barn.

Men de var, som sagt, de bedste Venner af Verden.

Marvardy havde forladt sit Fødeland, før han var bleven tyve Aar gammel, og havde nedsat sig i London, hvortil han medbragte et saa fortræffeligt Kjendskab til Diamantsliberiet, som før hans Ankomst næppe fandtes uden for Amsterdam.

Styltegængere i Frankrig. (Se Side 516).

Eugene Grailles havde bragt med sig til London Hemmeligheden ved at tegne Illustrationer efter gammel Stil, hvilken han havde lært i et Jesuiterkollegium, hvorfra han var flygtet, da han til sidst var aldeles ude af Stand til at udholde den skrækkelige Disciplin, som Ordenens Brødre fordrede af ham.

Han var en begejstret Tilhænger af Voltaire, medens Marvardy var en ivrig Lutheraner, dog gjorde denne Forskjel i deres religiøse Begreber ikke det fjærneste Skaar i deres Venskab. Hollænderen stræbte efter at skabe sig en smuk Formue ved ærligt Arbejde og snilde Forretningsforetagender; Franskmanden brød sig kun lidt om Penge og tog Del i alle de Fornøjelser — paa en maadeholdende Vis — som han kunde finde paa.

Og endelig: Marvardy havde stor Agtelse for

Grailles — Franskmanden holdt af og lo af Hollænderen.

Hver Aften plejede de to Venner at modes i en af disse besynderlige, gammeldags Kaféer i Hjærtet af London, hvor Hovedstadens egentlige Befolkning sig over en Time paa deres sædvanlige Mødested, førend Marvardy indfandt sig.

Dette var endnu aldrig hændet ham.

„Har der været noget i Vejen?" spurgte Franskmanden.

Smaa Yndlinge. (Se Side 516).

aldrig sætter sine Fødder, og hvor man hører alle Evropas Tungemaal paa en Gang, med Undtagelse af Engelsk.

En Aften havde den lille Franskmand opholdt

„Oh, ja, vist har der saa!"

„Ha! Du har atter mistet nogle Diamanter?"

„Ja, det har jeg," svarede Diamantsliberen.

„Og paa samme hemmelighedsfulde Maade?"

„Netop."

„Nu vel, saa haaber jeg, at du føler dig overbevist om, at det ikke var John Coulson, som begik det forrige Tyveri."

„Juryen, der bestod af hans Landsmænd, fandt ham skyldig i Tyveriet og dømte ham til atten Maaneders Strafarbejde."

„Og du mistede en af dine dygtigste Arbejdere."

„Det er sandt," svarede Marvardy. „Jeg har aldrig haft en saa udmærket Arbejder, og jeg vil sige dig, at dersom han var kommen tilbage til mig, da hans Straffetid var endt, og havde bekjendt Sandheden, vilde jeg have antaget ham igjen."

„Men," sagde Grailles, „han tvivlede om dig og skyndte sig at forlade England, saa snart han havde Frihed til at gaa, hvor han vilde."

„Gud ved, hvad der siden er bleven af ham."

„Han rejste til Avstralien, og det gaar ham meget godt."

„Hvorledes ved du det?"

„Fordi jeg sendte ham derover, og fordi han af og til sender mig Brev."

„Hvorfor har du aldrig før fortalt mig derom?"

„Fordi du aldrig har spurgt mig om denne Sag."

„Det er altsaa dig, der sendte en Arbejder bort, som var min højre Haand?" sagde Diamantsliberen bebrejdende.

„Nej, nej!" udbrød Eugene Grailles heftig. „Du sendte ham bort — til Fængslet, til Trods for at jeg beviste dig, at han umulig kunde have begaaet Tyveriet. Det var dig selv, som skaffede dig af med ham."

„Men efter at han var bleven fri?"

„Jeg besluttede at sende ham bort til et Sted, hvor Skammen over hans Straf ikke vilde tynge saa haardt paa ham."

„Men jeg siger dig, at han var skyldig."

„Dersom det er Tilfældet, hvorledes gaar det saa til, at du atter paa en mystisk Maade har mistet nogle Diamanter?"

„Jeg har aldrig sagt, at der hvilede noget mystisk over Tyveriet."

„Men det ved jeg. Læg nu Mærke til mine Ord! I Gaar Nat forvarede du et vist Antal Diamanter paa et sikkert Sted, til hvilket kun du har Nøglen. I Morges er nogle af dem forsvundne."

„Jeg tror, at du kan læse et Menneskes Tanker, Grailles!" sagde Diamantsliberen beundrende.

„Snak, jeg bruger kun min Forstand. Hør nu, Marvardy! Jeg er vis paa, at du mistænker din Lærling for dette ny Tyveri?"

„Ja, det gjør jeg. Hvem anden skulde det være?"

„Enhver som helst anden. Jeg giver dig mit Hoved i Pant paa, at han intet har at gjøre med dette ny Røveri."

„Hvem da? Vil du have, at jeg skal nære Mistanke til min egen Datter?"

„Hun har været til Stede, da de to første Tyverier fandt Sted, og er til Stede nu, da det tredje er foregaaet; ved en rimelig Fornuftslutning maa man komme til det Resultat — da de forskjellige Tyverier er forøvede paa samme Maade —, at Tyven efter al Sandsynlighed er en og den samme Person. Men din Datter er det ikke."

„Hvem er det da. Kun min Datter, jeg og Lærlingen Faulbart sover i Nærheden af Værkstedet. De to Tjenestefolk er adskilte fra denne Del af Huset ved en aflaaset og jærnbeslaaet Dør. Vil du da sige, at det er mig selv, som er Tyven?"

„Jeg ved, at et Menneske ikke stjæler fra sig selv, ellers vilde jeg svare: Ja — du er Tyven."

„Men det vilde være Galskab at paastaa det."

„Og derfor siger jeg det heller ikke. Men du maa hverken mistænke din Datter eller din Lærling."

„Jeg havde drømt min gamle Drøm, da jeg vaagnede kold og gysende. En uvilkaarlig Følelse tilskyndede mig til at staa op og gaa ned i Værkstedet, og jeg opdagede da, at en Diamantbrosche, som laa der, da jeg gik til Sengs, nu var forsvunden."

„Det er besynderligt. Men, àpropos, hvad er det, som du kalder din gamle Drøm?"

„Kan du ikke erindre det Aar, da de franske indtog Amsterdam? Min Fader var den Gang Kjøbmand og Diamantsliber i denne By. Da Klokken i den store Kirke begyndte at ringe, var det Signalet til almindelig Plyndring — Følgerne af en misforstaaet Ordre — og paa denne Maade blev min Faders Hus udplyndret. Jeg kan tydelig huske Klokkens Kimen — den lød akkurat som Ligklokken i en römersk Kirke — og Franskmændenes Indtrængen i vort Hus. Jeg har flere Gange drømt om denne skrækkelige Nat, og hver Gang er jeg vaagnet, gysende af Kulde og kæmpende efter Vejret."

„Og du havde netop denne Drøm i Gaar Nat?"

„Ja!"

„Kan du da ikke sætte disse Tyverier i Forbindelse med din Drøm?"

„Ikke paa nogen tænkelig Maade," svarede Diamantsliberen. „Det er kun et tilfældigt Sammentræf. Hvem kan jeg mistænke andre end Lærlingen Faulbart?"

„Du gjør bedre i ikke at nære Mistanke til nogen. Var Diamanterne kostbare?"

„De havde en Værdi af omtrent 300 Lstrl., som jeg nu maa erstatte, og jeg er da en ødelagt

Mand. Diamantsmykket var leveret mig til Reparation."

„Bah! Der er kun sket tre Tyverier hos dig i Løbet af ti Aar; de kan ikke have ruineret dig. Det første fandt Sted den 2den Februar 1860, det andet den 7de Marts 1868 og nu det tredje den 16de September 1871."

„Hvorledes! Du ved alle Datoerne?"

„Oh, det er ikke saa forunderligt. I mit gamle Kloster lærte jeg aldrig at glemme noget, og jeg har ikke senere forsømt denne Lærdom. Hør mig nu et Øjeblik. Det første Tyveri i 1860 lod du gaa upaaagtet hen, fordi du indbildte dig, at der var begaaet en Fejltagelse, og at Diamanterne paa den Maade var gaaede tabte. Ved den anden Lejlighed mistænkte du din Lærling, og da den Guldindfatning, hvori nogle af de savnede Diamanter havde siddet, blev funden i John Coulsons Pult, lod du ham arrestere. En Jury, der uden Tvivl vilde være bleven i høj Grad fornærmet, naar man havde fortalt den, at den bestod af en Samling Dumrianer, dømte ham skyldig trods hans Protest, som gik mig til Hjærtet; han maatte lide en haard Straf, og jeg drog Omsorg for ham, da han atter havde faaet sin Frihed. Nu, da det tredje Tyveri er sket, mistænker du din nuværende Lærling, som har været hos dig i tre Aar, og som altid har vist sig fuldkommen ærlig og paalidelig. Du maa være gal! Inde i mit skrækkelige, gamle Kloster vilde vi have sagt, at du var en Æsel!"

„Men hvorledes kan jeg ganske rolig finde mig i at miste 300 Lstrl. Grailles! Jeg ved, hvilken flink Mand du er — saa flink og klog, at du foragter Penge."

„Netop; de lægger saa meget Beslag paa vore Tanker, og der er kun Ulejlighed forbunden med dem, naar man har faaet dem. Hvad vil du have, at jeg skal gjøre?"

„Jeg ved, hvilken udmærket Forstand du har, og at du kan gjøre Penge ud af alting, naar du blot vil lade det arbejde der inden for Panden — skaf disse 300 Lstrl., og jeg skal da intet sige til Lærlingen Faulbart."

Den lille Franskmand rystede paa Hovedet, og det var først efter en lang Tavshed, at han sagde:

„Jeg vil gjøre det paa en Betingelse — at du strax afskediger din Lærling."

„Men han er en god Arbejder."

„Det faar ikke hjælpe; tidligere eller senere vil du sende ham i Fængsel ligesom den stakkels John Coulson."

„Jeg gaar ind derpaa," sagde Marvardy efter en Pavse; „det er dog bedre, at jeg gjør alt mit Arbejde selv, end at jeg udsætter mig for mere Risiko."

Da denne Overenskomst var truffen, skiltes de to Venner med stor Hjærtelighed fra hinanden.

Grailles vidste, at hans Ven var en Dumrian, men en ærlig Fyr.

Marvardy vidste, at Grailles besad den yderste Grad af Snuhed, men at hans Nedelighed var hævet over enhver Tvivl.

Da Diamantsliberen naaede sit Hjem, et stort, affældigt Hus i et af Byens afsides liggende Kvarterer, skyndte han sig i Seng med Hovedet opfyldt af alt, hvad Grailles havde sagt. Den skikkelige Hollænder pinte forgæves i nogen Tid sin Hjærne med at finde rede paa det gaadefulde Tyveri, men faldt endelig i Søvn i fuldkommen Tillid til sin trofaste og snilde Ven.

Den næste Morgen befandt hans Værksted sig i samme Tilstand, som han havde forladt det, og hans Diamanter var alle i god Behold.

Den følgende Morgen var den 17de Septbr. 1871, og omtrent Klokken fire om Eftermiddagen modtog Grailles en hastig skreven Billet fra sin Ven, hvori Marvardy bad ham om at komme hjem til sig samme Dag.

Den forekommende Franskmand skyndte sig at adlyde sin Vens Opfordring og fandt Marvardy trampende op og ned ad Gulvet i sit Arbejdsværelse som Bytte for en heftig Bevægelse.

Lærlingen var ikke til Stede.

„Grailles," sagde han, saa snart denne var traadt ind, „jeg befinder mig i en stor Forlegenhed. Hvem tror du her har været, medbringende nogle af sine Diamanter? Ingen ringere Person end Hertugen af Hunswick."

„Sminket og udstoppet som sædvanlig," sagde Grailles.

„Han kom til mig med nogle af sine største Diamanter, hvis Slibning han ønskede forandret. Det var forgæves, at jeg afslog at udføre dette Arbejde. Han gjorde bestemt Paastand derpaa, og da han er en af mine første Velyndere, kunde jeg ikke fastholde min Vægring. Men jeg har en Følelse af, at disse Diamanter kunde blive stjaalne, og derfor har jeg sendt min Lærling bort for nogle Dage, og jeg vil nu bede dig om at sove her og lægge Nøglen til det Skab, hvori jeg gjemmer Diamanterne, under din Hovedpude."

(Sluttes.)

Styltegængere i Frankrig.

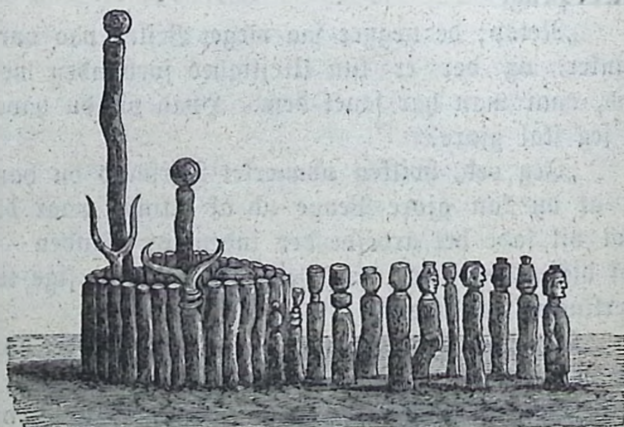
I den sydvestlige Del af Frankrig ved den biskayske Bugt ligger en stor og øde Strækning, der kaldes Les Landes, hvilket paa Dansk betyder Hederne. Agerdyrkningen spiller selvfølgelig ikke nogen videre Rolle her, hvor kun en ringe Del af Jorden er skikket til Opdyrkning; derimod er Faareavlen af langt større Betydning, og en stor Del af Befolkningen lever som Hyrder paa Hederne med deres Faareflokke. Jordbundens særegne Beskaffenhed har gjort alle Indbyggerne, baade store og smaa, til særdeles flinke Styltegængere, der paa deres høje Stylter med Lethed gaar i det dybe Sand eller over Moser og Lyng. De er saa vante til at bevæge sig paa denne Maade, at de i Hurtighed næsten kan maale sig med de vilde Geder, af hvilke der findes en stor Mængde i denne Egn. Stylterne fæstes til Benene ved Hjælp af Skinner, og uden for ethvert Hus findes der gjærne en Forhøjning, der tjener til at sidde paa, medens man fastgjør Stylterne. Hedeboerne udfører endog det meste af deres Arbejde, medens de gaar paa Stylter. Omstaaende Billede fremstiller en saadan Scene fra »les Landes«. I Forgrunden ses en Hyrde med sin Kone: den sidste er sysselsat med at spinde paa en Haandten, medens Manden hviler paa et Sæde, der er anbragt paa Enden af en lang Stang, og i Ro og Mag ryger paa sin Pibe.

Smaa Yndlinge.

Selv i det fattigste Hjem ser man tit et Bur med en Kanarifugl, enten det nu er nede i en dyb Kjælderstue i en eller anden snæver Gyde, eller det er oppe paa en Kvist hos en gammel Jomfru, som af alle sine fordums Venner kun har beholdt to trofaste tilbage, nemlig sin Kat og sin Kanarifugl. Men ogsaa i rige og velhavende Hjem vil man gjærne have de muntre Sangfugle til Selskab, og her er det da store, sirlig udstyrede Bure, der giver Plads til en broget Skare af tropiske Sangfugle, af hvilke flere Arter godt kan trives i samme Bur. Vil man holde Fugle i Fangenskab, bør man imidlertid først og fremmest sørge for at give dem en god og omhyggelig Pleje, uden hvilken de ikke kan trives. Der er mange Smaating at iagttage, naar man ret vil have Fornøjelse af sit kjære Selskab og altid se det lystig og vel til Mode. Hvad det navnlig gjælder om, er en passende og hensigtsmæssig Fodring. Jeg tror, at den rigtigste Fremgangsmaade vil være at spørge den Fuglehandler, hos hvem man har kjøbt en bestemt Fugl, om, hvilken Føde den har været vant til at faa. Dette gjælder selvfølgelig især om sjældnere Arter af tropiske Fugle. Som Regel kan man ellers benytte Hirse og Valmuefrø foruden de almindelige Frøsorter, som man plejer at give Kanarifugle. En lige saa vigtig Ting er det, at der altid i Buret er frisk Vand baade til Drikke og til Badning, og man maa derhos sørge for, at Burene daglig renses, hvilket er en vigtig Betingelse for, at Fuglene kan trives. Der er vel nok en Del Ulejlighed forbunden dermed, men den lønner sig rigelig ved til Gjengjæld at høre de kjærede Smaafolks Sang og se, hvorledes de Dag for Dag bliver mere tamme og mere kjælne. — Den unge Dame, som er fremstillet paa omstaaende Billede, er aabenbart naaet saa vidt med sine smaa Yndlinge, at baade de og hun befinder sig overmaade vel i hinandens Selskab.

Kunstindustri i Afrika.

Paa sin Rejse i Afrika stødte Doktor Sweinfurt dybt inde i denne Verdensdel og i Egne, som endnu kun er lidet kjendte, paa Folkestammer, der næsten lever paa de laveste Kulturtrin, men hos hvilke han til sin store Forbavselse ikke desto mindre fandt Evner, som ellers kun findes i helt anderledes udviklede Samfundsforhold. Dette viste sig ved flere af de Industriprodukter, som disse Folk havde lavet af Ler, Træ eller andet Materiale, hvilke Arbejder ofte røbede en beundringsværdig Sans for en smuk og virkelig kunstnerisk Dekorering og Udstyrelse.

Det Billede, som følger med denne lille Skildring, skal tjene som et Exempel paa denne industrielle og næsten kunstneriske Sans hos disse Folkestammer; Exemplet er rigtignok ejendommeligt, og det falder stærkt i det komiske, hvilket Læserne vistnok selv vil kunne se ved at kaste et Blik paa Billedet. I de Egne af Afrika, som beboes af de saakaldte Bongoser, finder man ofte ved Indgangen

til de større Landsbyer opstillet hele Rækker af temmelig komisk udseende Træfigurer, der er anbragte som Prydelser. De ses især opstillede i Nærheden af Høvdingenes Boliger til Minde om en eller anden berømt afdød. Medfølgende Billede skal saaledes fremstille Høvdingen Janges Grav prydet med saadanne Træfigurer, der forestiller den afdøde Høvding, som ses i Spidsen for alle sine Koner og Børn; alle Figurerne er udførte i omtrent naturlig Størrelse. Figurerne er, som Billedet viser, opstillet saaledes, at det ser ud, som om Høvdingen med hele sin Familie spaserer ud af Graven. Rejsende, som har besøgt disse Egne, har tidligere anset disse forunderlige Træfigurer for at være et Slags Gudebilleder lig dem, som Ildtilbederne paa Vestkysten af Afrika oprejser, men dette er dog ikke Meningen her. Hensigten er simpelthen den, som ovenfor nævnt, at mindes de afdøde. Af samme Grund rejser Ægtemænd ofte en eller flere saadanne Træfigurer til Minde om deres afdøde Ægtefælle, og disse Figurer bliver da opstillede i Boligerne og holdes højt i Ære.

Hvor plumpe disse ejendommelige Træ-Statuer end kan være i deres hele øvrige Udførelse, siges det dog med Bestemthed, at de ofte røber et fremtrædende naturligt Anlæg for Billedhuggerkunsten, et Anlæg, der er saa øjensynligt, at man ikke kan ringeagte det. Den Omhu, hvormed Figurerne udføres, den Umage, man gjør sig under Udførelsen for at opnaa bestemte Udtryk og Træk, beviser, hvilken Vigtighed man tillægger dem, og i Almindelighed antages det ogsaa, at de fuldstændig gjengiver de paagjældende afdødes Ansigtstræk. Hvad der derimod næppe kan antages at tyde paa noget kunstnerisk Anlæg hos denne Folkestamme, er maaske mest af alt det, at man ofte pynter Figurerne med Halsbaand eller Armbaand, giver dem virkeligt Haar paa Hovedet o. s. v. Derved menes det, at Illusionen bliver mere levende.

T.

Danske Digtere.

Jens Christian Hostrup.

Rejsesang.

Da Vaartoner løde
fra Lærkernes Bryst
og vakte det døde
til Liv og til Lyst,
da sad som i Fængsel
vort higende Mod,
da svulmed af Længsel
vort Vikingeblod.

Ej Kakkelovnskrogen
os hued som før,
da lukked vi Bogen,
den blev os for tør;
da Sejlet vi hejste
i knagende Raa,
og lystig vi rejste
ad Bølgerne blaa.

Og nu vil vi haste
med Haabet ved Ror,
og nu vil vi kaste
hver Sorg over Bord,
og nu vil vi pile
mod vinkende Kyst,
og saa vil vi hvile
ved Blomsternes Bryst.

Og Sangen skal bruse
i Skovenes Fred,
saa Bølgerne suse
forundret derved;
og Bonden den stramme
skal op af hans Ro,
og Pigen skal glemme
at malke sin Ko.

Som Trækfugle flagre
vi vidt over Strand
fra Hjemmet, det magre,
til Glædernes Land.
Vær frejdig, vor Haaben!
hvad frygte vi for?
Se, Vejen er aaben,
og Verden er vor.

Praktiske Smaavink.

— For at beskytte Lædertøjet mod den ødelæggende Virkning af Ammoniakdampene i Staldene, blander man lidt Glycerin i den Smørelse, hvormed Lædertøjet indgnides; dette bevares da stadig godt og bøjeligt, hvorved det tillige bliver varigere.

— Udskaaret Træarbejde renser man med en Malerpensel, dyppet i Benzin. Derved borttages alt Støv, Møblerne kommer til at se ud som ny, og Lugten fortager sig i Løbet af en Times Tid, naar man aabner Vinduerne.

— Der er mange, som pudse deres Lampeglas med et Redskab, forfærdiget af stive Børster, der er befæstede paa Staaltraad, eller med et Tørklæde paa begge de udspilede Spidser af en Sax. Begge disse Maader er imidlertid mindre heldige, fordi man ikke uden stor Forsigtighed kan undgaa at skrabe Ridser i Glasset, og er dette sket, vil det ved en stærk Hede let være udsat for at springe. Et net lille Apparat, som intet koster, og som vil spare en mange Glas, kan man selv forfærdige ved at fastgjøre et lille Stykke Svamp, saa stort som Glassets Aabning, paa en Træpind.

Blot til Lyst.

Meget beroligende. Damen: „For Guds Skyld, blot den Kuffert ikke falder ned!" — Herren: „Vær De bare rolig, lille Frøken; der er slet ingen store Ting deri."

— Man spurgte en ung Mand, hvorledes det var gaaet til, at hans Forlovede havde slaaet op med ham. — „Ak!" udbrød han; „jeg smigrede hende saa meget, at hun til sidst blev for stolt til at tale med mig."

— I en højere Pensionsanstalt fik de unge Damer en Dag en meget tynd Hønsekjødsuppe til Middag, hvilket foranledigede en af dem til at spørge Bestyrerinden, om hun ikke troede, hun kunde faa Hønen til at vade gjennem Suppen endnu en Gang.

— Da Barnum for nogen Tid siden holdt Auktion over en Del vilde Dyr, kjøbte en jævn Borgermand en bengalsk Tiger. Barnum, der vidste, at Manden ikke havde noget Menageri, var nysgjerrig efter at faa at vide, hvad han vilde gjøre med Tigeren; han blev fuldstændig tilfredsstillet, da Manden svarede ham: „Jeg har nylig mistet min Kone, og nu søger jeg her en Erstatning for hende."

— Løjtnanten: „Hvor kommer det sig, at De altid skyder saa slet til Skiven?" — Soldaten: „Jeg skyder slet ikke slet Hr. Løjtnant, men De stiller altid Skiven saa slet op for mig."

— Et Blad i Illinois fortæller, at der i Sommer for en Lynstraale ind i et Skolelokale i denne Stat og rev Støvlerne af en Drengs Fødder, hvorefter den til hans store Glæde kastede dem i Hovedet paa Læreren.

— En Præst forsikrede paa den mest bestemte Maade, at Samfundets Moralitet blev bedre Dag for Dag; da man spurgte ham, hvorpaa han støttede denne Mening, svarede han: „Jeg har i den sidste Tid selv overbevist mig om, at tre udlaante Paraplyer er blevne tilbageleverede til deres Ejermænd."

Tankekorn.

— At bære over med saadanne Særheder hos os selv, som vi ikke kan taale at se hos andre, er hverken mer eller mindre, end at vi hellere selv vil være Taaber end se andre være det.

— Skriv dit Navn med Venlighed, Kjærlighed og Barmhjærtighed i de Menneskers Hjærter, med hvem du Aar efter Aar kommer i Berøring, saa vil du aldrig blive glemt.

— Grunden til, at andres Forfængelighed mishager os, er, at den stadig generer vor egen.

Gaadefabrik.

Logogryf.

1. 2. 3. 4. 5.

Et Bjærg, og dog det kan og slutte inde
hvert Bjærg du paa den hele Jord kan finde.

1. 3. 2.

Ja, mer end Bjærge, Søer, Hav og Floder,
ja, mer end Himmelrum og Stjærnekloder
kan bo i disse tre, som her du ser.

2. 1. 3.

Selv disse tre kan rumme meget mer,
end man ved første Øjekast kan tro;
de sætter for hver Sum en Grænse eller Bro
og lærer let os Skatte at adskille.

5. 4. 3. 2.

Og skjønt vel dettes Værd er grumme lille,
(den fattigste kan noget deraf faa),
vi vilde alle ynkelig forgaa,
hvis det forsvinde helt af Verden vilde.

Aabybro.

Rebus.

1. S. 80 mørk Else.

Snut.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nr. 36 (Søndag den 3. September):

Udgravningsforetagende: Berthold Auerbach.

Geografisk Gaade: Niels Juel (Newcastle, Italien, Elben, Ladoga, Slagelse, Jurabjærgene, Utrecht, Ebro, Lissabon.

Geografisk Gaade i Nr. 35, løst af Snut.

Rebus i Nr. 35, løst af Snut.

Brevveksling.

Snut. Præmieæskning for Gaadeløsere finder Sted lejlighedsvis. En saadan har fundet Sted en Gang i indeværende Aargang af „Familievennen".

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. FRISTRUP

6. Aargang. Søndagen den 17. September 1882. Nr. 38.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Wjæsemski indsaa, at det vilde være frugtesløst, om han paaberaabte sig det Vink, som Czaren havde givet ham ved Gjæstebudet, et Vink, hvorefter han havde anset sig for berettiget til med Magt at bortføre Helene. Endnu anede han ikke, af hvad Grund Czaren fornægtede sin Billigelse, men han havde en Fornemmelse af, at han maatte føre sit Forsvar paa en anden Maade. Det var ikke af Frygt eller for at frelse sit Liv, som maaske svævede i Fare paa Grund af Iwans vankelmodige Karakter, at han besluttede at retfærdiggjøre sin Handling, men kun fordi han endnu ikke havde opgivet alt Haab om at gjenfinde Helene, og for at naa dette Maal skræmmedes han ikke tilbage for noget Middel.

„Nuvel," sagde han, „jeg er skyldig; du har ikke tilladt mig at bortføre Bojarinjaen . . . Det skete paa følgende Maade: Du sendte mig til Moskwa, for at jeg skulde forkynde Bojaren Morosoff, at han ikke længer var i Unaade hos dig. Du ved, at han hadede mig, fordi jeg før hans Bryllup havde anholdt om hans nuværende Hustrus Haand. Da jeg indfandt mig i hans Hus, fattede han den Plan at myrde mig med Nikita Serebrænys Hjælp. Efter Maaltidet overfaldt de os paa forræderisk Vis med deres Tjenere; vi forsvarede os, og Bojarinjaen, der kjendte sin Mands hidsige Sind, frygtede for at blive hos ham og bad mig om at tage hende med mig. Hun er flygtet bort fra ham af egen fri Vilje; da vi var komne ind i Skoven, tabte jeg Bevidstheden som Følge af mine Saar, og derfor ved jeg endnu den Dag i Dag ikke, hvad der er blevet af hende. Sandsynligvis har Morosoff fundet hende og holder hende skjult et eller andet Sted — eller maaske har han gjort Ende paa hendes Liv! Det tilkommer ikke ham," vedblev Wjæsemski, i det han tilkastede Bojaren et hævngjerrigt Blik, „det tilkommer ikke ham at anklage mig for at have krænket hans Ære; nej, jeg beskylder ham for under sit eget Tag i Fællesskab med Serebræny at have lagt Haand paa mig."

Denne Vending havde Czaren ikke ventet. Det var tydeligt nok, at Wjæsemskis Forklaring var Løgn fra Ende til anden, men det passede ikke med Iwans Hensigter at lade Sandheden komme for Dagen. — For første Gang saa Morosoff hen paa sin Fjende.

„Du lyver, fordømte Hund!" sagde han, i det han foragtelig maalte ham fra Hoved til Fod. „Ethvert af dine Ord er en fræk Løgn. Jeg er rede til at kysse Korset som Bevis paa Sandheden af mine Ord . . . Czar, befal denne fordømte at tilbagegive mig min Hustru, Helene Dmitrijewna, med hvem jeg er retmæssig forenet efter Kirkens hellige Love."

Iwan betragtede Wjæsemski.

„Hvad har du at svare hertil?" spurgte han,

i det han stadig bevarede en Dommers alvorsfulde Ro.

„Jeg har allerede forklaret dig, Czar, at jeg bortførte Bojarinjaen efter hendes egen Bøn. Som Følge af et stærkt Blodtab blev jeg afmægtig; mine Tjenere fandt mig bevidstløst inde i Skoven; hverken min Hest eller Bojarinjaen var til at opdage i min Nærhed; man bragte mig til Møllen hos Hexemesteren, der stillede mit Blod. Mere ved jeg ikke."

Wjæsemski anede ikke, at han ved at nævne Møllen bestyrkede Iwan i den Mistanke, som Baßmanoff havde vakt hos ham. Iwan lod, som om han ikke lagde nogen Vægt paa denne Omstændighed, men han mærkede sig den for ved Lejlighed at gjøre Brug deraf; foreløbig skjulte han endnu sine Tanker under Upartiskhedens Maske.

„Du hører," sagde han til Wjæsemski, „at Bojaren Morosoff er rede til at kysse Korset som Bevis paa sit Udsagns Sandhed. Hvormed vil du retfærdiggjøre dig?"

„Det staar Bojaren frit for at rette løgnagtige Beskyldninger mod mig," svarede Wjæsemski, der havde besluttet at forsvare sig til det yderste; „men ogsaa jeg vil kysse Korset til Bevis for Sandheden."

En dæmpet Mumlen gik igjennem Forsamlingen. Alle Opritsnikerne vidste, hvorledes det hang sammen med Overfaldet, og hvor forhærdede de end var, havde dog ingen af dem vovet at aflægge en falsk Ed.

Selv Iwan blev forbavset over Wjæsemskis Frækhed; men paa samme Tid indsaa han, at der her tilbød sig en god Lejlighed til at tilintetgjøre den forhadte Morosoff og dog bevare Skinnet af streng Retfærdighed.

„Brødre," henvendte han sig til sine Omgivelser, „I er Vidne til, at jeg søger at opdage Sandheden. Det er ikke min Vane at dømme uden at have hørt de anklagede. Men i samme Sag kan begge Parter ikke kysse Korset, thi det vilde være det samme som at tillade en af dem at gjøre sig skyldig i Mened. Som en god Hyrde maa jeg hindre min Hjord i at fare vild; jeg tør ikke tillade, at nogen styrter sin Sjæl i Fordærvelse. Guds Dom maa kjende Ret mellem Morosoff og Wjæsemski. Jeg opfordrer dem herved til at indfinde sig om ti Dage paa den røde Plads i Alexandra-Sloboda. Deres Tjenere kan ledsage dem. Den, som Gud skænker Sejren, skal staa retfærdiggjort for mig, men den, som ligger under, om end uden at lade Livet, skal ufortøvet dø for Bødlens Haand."

Denne Afgjørelse gjorde et dybt Indtryk paa de tilstedeværende. Efter manges Mening var den for Morosoffs Vedkommende ensbetydende med en Dødsdom. Ingen troede, at den gamle Bojar kunde staa sig mod den unge, kraftige Wjæsemski. Alle ventede, at han vilde undslaa sig for Tvekampen eller i det mindste bede om Tilladelse til at lade en hværvet Kæmper træde i Skranken for sig. Men Morosoff bøjede sig for Czaren og sagde rolig:

„Czar, din Vilje ske! Jeg er gammel og svag, og det er længe siden, jeg har baaret en Rustning, men ved en Gudsdom er det ikke den legemlige Styrke, men Ret og Sandhed, der skal sejre. Jeg stoler paa Gud; han vil ikke forlade mig; jeg vil overbevise din Naade og hele Verden om, at min Fjende har løjet."

Wjæsemski var først overordentlig fornøjet over Czarens Afgjørelse, og hans Øjne straalede af Haab, men Morosoffs Tillidsfuldhed begyndte dog paa en vis Maade at gjøre ham urolig. Han kom til at huske paa, at efter den almindelige Mening skænkede Gud ved en saadan Kamp altid Sejren til den, der havde Retten paa sin Side, og han kom derved uvilkaarlig til at tvivle om et heldigt Udfald.

Det lykkedes ham imidlertid hurtig at blive Herre over sin pludselige Forvirring, og i det han ligeledes bøjede sig for Czaren, sagde han: „Din Vilje ske, Czar!""

„Gaa nu," sagde Iwan, „og vælg eder Vidner; om ti Dage ved Solopgang indfinder I eder begge paa den røde Plads, og ve den, der bliver den overvundne!"

Med et gjennemborende, ubeskriveligt Blik paa de to Modstandere rejste Czaren sig op og vendte tilbage til de andre Gemakker, hvorpaa Morosoff, ledsaget af sine Venner, med ædel Værdighed forlod Salen uden saa meget som at se paa de tilstedeværende Opritsniker.

Tredivte Kapitel.

I Møllen.

Den følgende Dag begav Wjæsemski sig til Moskwa.

Til enhver anden Tid vilde han ved Forberedelserne til en Tvekamp udelukkende have stolet paa sin Styrke og Behændighed. Men her drejede det sig om Helene. Det var desuden ikke heller en almindelig Tvekamp; han vidste, at han havde Uret, og hvor lidet han end vilde have agtet Morosoff i en sædvanlig Strid, saa frygtede han dog i dette Tilfælde Guds Vrede; han troede, at hans Hænder kunde stivne i det afgjørende Øjeblik.

Denne Angest blev saa meget større, fordi han endnu led af sine næppe lægte Saar og til sine Tider følte en overvældende Mathed. Fyrsten vilde ikke forsømme noget Middel, der kunde sikre ham Sejren, og han besluttede derfor at henvende sig til Mølleren og bede denne om en eller anden virksom Urt eller om at gjøre hans Sværdhug uimodstaaelige ved sine Troldomskunster.

Urolig og tankefuld red han Skridt for Skridt gjennem Skoven, medens han nu og da bøjede Hovedet helt ned til Saddelknappen for at undersøge den af Græs og Ukrudt overgroede Sti. Efter lang Omflakken lykkedes det ham at komme ind paa en bredere Vej, hvor han fandt Mærker i Træerne til Vejledning for den rejsende, og han lod nu Hesten slaa om i Trav. Kort efter hørte han Hjulets Snurren, og da han var kommen Møllen lidt nærmere endnu, hørte han Lyden af Menneskestemmer. Han gjorde Holdt, bandt Hesten til en Hasselbusk og gik til Fods op til Møllen. En Hest med kostbart Seletøj stod bunden ikke langt fra Døren. Mølleren talte med en Mand af høj Vært, men Wjæsemski kunde ikke se hans Ansigt, i det han nemlig var i Begreb med at svinge sig op i Sadlen og ved den Lejlighed vendte Ryggen til ham.

„Du skal nok blive tilfreds med mig, Bojar," sagde Mølleren til den fremmede, i det han nikkede med Hovedet ligesom for at give sine Ord mere Vægt. „Du vil atter vinde Czarens Yndest, og gid Lynet maa dræbe mig lige paa Stedet, dersom ikke Wjæsemski og alle dine Fjender skal gaa til Grunde. Vær bare rolig; den Urt, du har faaet, kan ingen modstaa."

„Godt," svarede den ubekjendte Gjæst, i det han satte sig til rette i Sadlen, „og glem nu ikke vor Overenskomst, gamle Djævel; lykkes det mig ikke, saa klynger jeg dig op som en Hund!"

Stemmen forekom Wjæsemski bekjendt, men Møllehjulet gjorde en saadan Støj, at han alligevel blev i Uvished om, hvem den fremmede var.

„Hvorfor skulde det ikke lykkes dig?" vedblev Mølleren med et dybt Buk; „det gjælder blot om, at du aldrig skiller dig ved denne Urt, og naar du taler med Czaren, saa maa du se ham muntert og frimodig lige i Øjnene; se blot uforfærdet paa ham uden al Frygt; gjør Løjer for ham ligesom før, og jeg vil være fordømt, dersom du ikke paany kommer til Gunst og Ære!"

Rytteren vendte sin Hest og kom derved, uden at lægge Mærke til det, tæt forbi Wjæsemski.

Fyrsten gjenkjendte Baßmanoff, og af lutter Skinsyge begyndte han at ryste over hele Legemet. I det hans Tanker ene og alene drejede sig om Helene, havde han ikke lagt videre Mærke til Møllerens Ord, men troede, da han hørte sit eget Navn, at han i Baßmanoff havde faaet en ny og uventet Medbejler.

Mølleren saa efter Baßmanoff, indtil denne var drejet om ad Stien; derpaa satte han sig paa en Bænk og begyndte at tælle Guldstykkerne. Han lo fornøjet ved sig selv, medens han lod dem glide fra den ene Haand til den anden for at prøve deres Vægt — men derpaa følte han pludselig en tung Haand lægge sig paa hans Skulder.

Han fór sammen, sprang hurtig op og var nær ved at besvime af Angest, da hans Blik mødte Wjæsemskis sorte, funklende Øjne.

„Hvad har du at forhandle om med Baßmanoff, Hexemester?" spurgte Fyrsten.

„Ja . . . Ja . . . lille Fatter!" stammede Mølleren, der næppe kunde holde sig oprejst paa Benene, „lille Fatter — Fyrst Afanasji Jwanowitsch, hvorledes gaar det dig?"

„Tal!" raabte Wjæsemski, i det han greb Mølleren ved Kraven og trak ham hen til det snurrende Møllehjul. „Tal; hvad har I sagt om mig?"

Og med disse Ord puffede han Mølleren helt hen til Hjulet.

„Min Velgjører," stammede Mølleren bønfaldende, „jeg vil sige dig alt, alt, alt; giv mig blot Tid."

„Hvorfor kom Baßmanoff her hid?"

„For at hente sig en Smule Urter, lille Fatter, bare for at hente sig en Smule Urter! Men jeg vidste, at du var her; jeg vidste, at du kunde høre det alt sammen, lille Fatter, og netop derfor talte jeg saa højt, for at du skulde vide, at Baßmanoff pønsede paa at styrte dig i Fordærvelse."

Wjæsemski trak Mølleren bort fra Hjulet; og den gamle indsaa, at det værste Anfald af Raseri var forbi.

„Men hvor du er vred!" sagde han, i det han rejste sig op; „jeg gjentager, at jeg vidste, at du var i Nærheden; jeg har ventet dig lige siden tidlig i Morges, lille Fatter!"

„Hvad vilde Baßmanoff her?" spurgte Fyrsten i en mildere Tone.

(Fortsættes.)

Fra den ny Verden.

Et Par Rejseskitser af V. O.

(Sluttet.)

IV.

En Udflugt til Niagara.

For en Europæer, der første Gang besøger den ny Verdensdel, enten for sin Fornøjelses Skyld eller for at studere Landets Natur, Sæder og Skikke, staar et Besøg ved det berømte Niagarafald selvfølgelig som et af Hovedpunkterne i Rejsens Program. Lige saa lidt som man kunde være bekjendt at sige, at man har været i Neapel uden at have besteget Vesuv, eller i Paris uden at have set Samlingerne i Louvre, kunde man med en god Samvittighed komme hjem fra Amerika uden at have været ved Niagara.

Naar man altsaa har tilbagelagt over 4000 engelske Mil for at komme til New-York, saa er jo 500 Mil kun at betragte som en lille Springvej, man gjør med den største Lethed, især naar man kan kjøre to og tredive engelske Mil i Timen, og Maalet for Rejsen hedder Niagara.

Under saadanne Omstændigheder betænker man sig ikke længe, og da jeg havde opholdt mig saa lang Tid i New-York, som det var nødvendigt for at gjøre mig bekjendt med de mest fremtrædende Seværdigheder i de forenede Staters storartede, kommercielle Hovedstad, var jeg ikke sen til at begive mig paa Vejen til det længe attraaede Maal.

En lille Haandkuffert med det nødvendigste til en Udflugt paa fire à fem Dage er snart pakket, en af de talrige Sporvogne, som paa alle Kanter og Ledder gjennemkrydser New-York, fører en hurtig ned til Færgen, som sætter os over til New-Jersey, hvor Erie Railway-Selskabets Banegaard er beliggende, og om Morgenen præcis Klokken ni damper Toget afsted for at bringe de rejsende ad den smukkeste og mest maleriske Rute til Niagarafaldene.

Det gaar nu i rivende Fart gjennem herlige Landskaber, som frembyder en rig Afvexling for Øjet; Lokomotivet stønner og puster, Waggonerne slingrer og gynger hen over Skinnerne, og som et vidunderligt Panorama drager de smukke Naturscener os forbi. Snart kjører vi paa et Højdedrag, og dybt nede ligger Dalen med frugtbare Marker og Enge, i hvilken smaa Bøndergaarde kigger frem med deres hvide Mure og straatækte Tage; snart befinder vi os nede i Dalen, og skovbevoxede Klipper rager højt op over vore Hoveder. Smilende Landsbyer, rygende Skorstene fra enkelte store Fabriker, fortryllende Villaer og i Baggrunden de tætte, frodige Skove, alt dette udgjør kun Hovedpunkterne i det bestandig vexlende Sceneri. Hvert Øjeblik skifter Scenen Karakter; vi farer hen over Indsøer og Aaer, hvor Broerne er saa smalle, at man uvilkaarlig bliver bange for, at de stærkt slingrende Vogne skal styrte ud i Vandet, og det næste Sekund kjører vi langs Floden, paa hvis modsatte Bred en malerisk Række Huse ligger helt ud til Vandet. Derpaa fører Vejen tæt op til en stejl Klippevæg, som en Tid lang spærrer Udsigten til den ene Side, men i det næste Øjeblik ligger Terrænet atter frit for os; vi er atter tilvejrs, og et nyt Panorama ligger udbredt for vore undrende Blikke, medens vi i flyvende Fart iler gjennem Klipper, Skove og frugtbare Agre. Af og til standser vi ved en Mellemstation; Toget kjører lige igjennem Gaderne i de smaa Landsbyer og Kjøbstæder; der kjendes ikke til Led eller Indhegning, Maskinen ringer blot med en Klokke, i det Toget krydser Gaden, og saa bliver det Folks egen Sag at tage sig i Agt.

Vi har passeret en hel Mængde Mellemstationer, bl. a. Newark, Turner, Susquehanna —, hvor der er ti Minutters Ophold, for at de rejsende kan indtage en hastig Diner —, Corning og Hornesville; Aftenen er for længe siden brudt frem, og Mørket har indhyllet de smilende og afvexlende Landskaber, som før vakte vor Beundring; der bliver nu skiftet Vogne, thi en Del af Toget afgaar til Buffalo, og derpaa damper vi atter videre for om muligt med forøget Hurtighed at tilbagelægge Resten af Vejen til vort Bestemmelsessted.

Ved Ankomsten til Niagara er Klokken et om Natten; vi har altsaa rejst i sexten Timer og i den Tid tilbagelagt omtrent 500 engelske Mil. Støvet og Kulrøgen fra Lokomotivet har under den lange Kjørsel givet de rejsende Udseende af en Flok Kulsviere. Ved Skinnet af nogle faa, søvnige Lygter, hvormed Jærnbanestationen er oplyst, myldrer Passagererne ud af Waggonerne; der er nogle Øjeblikkes Forvirring, Støden og Puffen, medens Rejsegodset bliver udleveret, og derpaa skynder man sig ned til den Række Vogne, som holder parate ved Togets Ankomst for at føre de rejsende til de respektive Hoteller, hvor Vedkommende maatte ønske at opslaa sin Paulun.

Det kan imidlertid ogsaa ske, at man kommer til et Hotel, og — skjønt der er en Overflødighed af saadanne — faar det Svar, at alle Værelser er

optagne; thi Trafiken af besøgende ved Niagara tiltager Aar for Aar, og navnlig i Sommeren 1876, da Verdensudstillingen havde lokket saa mange fremmede til Amerika, var Byen naturligvis endnu stærkere besøgt end sædvanlig. Jeg modtog derfor for mit Vedkommende med Glæde et Tilbud om at tilbringe Resten af Natten paa en Sofa, indtil der om Morgenen blev et Gjæsteværelse ledigt. Naar man har rejst 16 Timer i en Jærnbanewaggon, sover man godt, hvor det skal være, thi den fysiske Træthed er saa overvældende, i Særdeleshed efter en Dag, paa hvilken Temperaturen har naaet en Højde af 100 Grader Fahrenheit, at al Ting bliver en ligegyldigt. Man har kun den eneste behagelige Følelse, at man endelig har naaet sin Rejses Maal.

Niagara-Floden danner, som bekjendt, Forbindelsen mellem Erie- og Ontario-Søen i Staten New-York. Floden, der tillige adskiller Kanada fra de forenede Stater, strækker sig i en Længde af 33½ engelske Mil og har et Fald af henved 500 Fod. Omtrent for en fyrretyve Aar siden opstod paa den amerikanske Side den lille By, som efter sin Beliggenhed fik Navnet „Niagarafall“, og dens Opkomst skyldes naturligvis udelukkende den tiltagende Trafik af rejsende og Turister, som bestandig i større Antal kom for at besøge de verdensberømte Fald. Paa det Sted, hvor man for maaske næppe et halvt Hundrede Aar siden kun vilde have truffet et Par ensomme Indianerhytter, medens Stedets eneste Beboere udgjorde nogle barbariske Rodhuder, eller maaske en af de eventyrlige, hvide Jægere, som vi kjender saa godt fra Coopers Romaner, dér er der nu fremtryllet en ganske vist lille, men desto mere malerisk By, hvis elegante Hoteller, smukke Villaer og livlige Færdsel og Tummel af rejsende og Turister danner en næsten uharmonisk Kontrast til de imponerende Naturomgivelser.

For den rejsendes Bekvemmelighed er alle disse Hoteller, Befordringsmidler af forskjellig Beskaffenhed, kunstige Parkanlæg i Faldenes umiddelbare Nærhed, Guider, Førere og utallige andre tjenstvillige Sjæle, vistnok meget hensigtsmæssige, men dette altfor fremtrædende Præg af Menneskenes travle Færden, som gjør Indtrykket af, at ethvert Sted, de okkuperer, maa tjene til Marked for deres materielle Spekulationer, synes at være en Krænkelse af de vidunderlige Naturscenens Majestæt.

Men det er kun for et Øjeblik, man plager sig med disse Tanker. De Omgivelser, i hvilke man befinder sig, indbyder altfor meget til ublandet Nydelse, til at man længe kan nære blot en eneste misfornøjet Følelse.

Det er en smuk, solklar Morgen, vi begiver os ad Vejen til de to store Fald, hvis mægtige Brusen man allerede hører i lang Afstand. Fra Hotellet er der næppe ti Minutters Gang til »Prospect Park«, hvorfra den bedste Udsigt haves til begge Faldene, og før man ret ved af det, staar man pludselig overfor det vidunderligste Skuespil. Nærmest ved os er Amerika-Faldet, hvis Højde er 164 Fod, Bredden 800 Fod. Fra denne Højde styrter de kolossale Vandmasser brat ned med en døvende Torden, som synes at ryste Jorden under vore Fødder. Fæster man vedholdende Blikket paa denne forfærdelige Vandmasse, der i vild, rivende Fart strømmer ud over den stejle Klippeskrænt, føler Tanken sig svimmel, og det forekommer én, som om det mægtige Fald i sin bratte, ustandselige Nedstyrtning vilde rive os med sig ned i Afgrunden.

Længere tilbage ligger det andet store Fald, kaldet „Hesteskofaldet“, som om muligt gjør et endnu mere imponerende Indtryk paa Beskueren; det er 158 Fod højt, men strækker sig i en Bredde af 2000 Fod. Fra det Punkt i »Prospect Park«, hvor vi for Øjeblikket befinder os, er vi længere borte fra „Hesteskofaldet“ end fra det andet Fald, men netop i denne Afstand viser det sig i sin mest indtagende og mest storartede Skjønhed. Højt op over de nedstyrtende Vandmasser staar en Sky af mælkehvidt Skum, som antager de vidunderligste Farver, i det det brydes af Solstraalerne. Det koger, syder og bruser ved Faldets Fod som i en mægtig Kjedel, fra hvilken de hvide Støvskyer piskes op af Afgrunden, medens de umaadelige Vandmasser fortsætter deres vilde Løb.

Det koster Overvindelse at løsrive sig fra dette vidunderlige Naturmaleri, men der er saa meget endnu, som vi skal se, at vi er tvungne til at være økonomiske med den Tid, der staar til vor Raadighed.

Desuden har vi hørt, at et Besøg under Faldet hører til de største Nydelser ved en Udflugt til Niagara, og i Forventning derom tøver vi ikke længe med at belave os paa en saadan Expedition, der paa Grund af sin ejendommelige Beskaffenhed fordrer særegne Forberedelser. Det gjælder nemlig om intet mindre end at begive sig ind under det 164 Fod høje Amerika-Fald, saaledes at man kommer til at staa inde under og bag ved hele Vandmassen. Fra »Prospect Park« fører en Tunnel ned til Flodbredden. Nedstigningen sker meget bekvemt ved Rullestole, som paa Skinner glider let og sikkert ned ad den 340 Fod stejle Skrænt, paa hvilken Tunnelen er bygget. Ved Foden af denne ligger en lille Træbygning, hvor der udlejes Dragter, passende til en Vandring ind under Faldet eller til »the shadow of the rock« („i Skygge af Klippen“), som det kaldes. For en Afgift af 50 Cents lejer man altsaa en Dragt, bestaaende af en Udskjorte, et Par dito unævnelige,

en Regnfrakke, en Voxdugs Hætte og et Par uldne Sko, som paa en primitiv Maade bindes om Fødderne med Sejlgarn. Iført dette ejendommelige Toilette, i hvilket man næppe vilde blive gjenkjendt af sine bedste Venner, og ledsaget af en Fører, udstyret paa samme Maade som os andre, begiver vi os nu langs Klippen hen imod Faldet. Efterhaanden bliver Støvet fra Vandmasserne, som vi nu er ganske nær, tættere og tættere, indtil vi til sidst befinder os midt i en alt gjennemblødende Skylregn. Forsigtig klatrer vi hen over de glatte, slibrige Klippestykker; blot et eneste Fejltrin, og man vilde være redningsløs fortabt, men man har ikke Tid til at ændse Faren. Det gaar endnu nogle Minutter fremad, og derpaa staar man, næsten uden at være sig rigtig bevidst, hvorledes den ejendommelige Vandring er tilbagelagt, inde i en Fordybning af Klippen, skjult af det mægtige Fald, hvis umaadelige Vandmasser bogstavelig talt styrter ned over ens Hoved.

De faa Minutter, man opholder sig inde under Faldet, gjør et uudsletteligt Indtryk. Blændet af Vandskyerne, som pisker os ind i Ansigtet, og bedøvet af Faldets Torden, der er saa stærk, at selv om man med Munden tæt op til sin Sidemands Øre raaber af sine Lungers fulde Kraft, høres der dog ikke et Ord, klynger man sig fast til hinanden og betragter i stum Beundring det vældige Element, der med en næsten overnaturlig Magt styrter sig tordnende og brusende ud i Dybet.

Men Føreren gjør nu Tegn til os, at vi maa begive os paa Tilbagevejen, og efter den samme farefulde Vandring som før staar vi snart igjen ved det lille Hus, hvor vi med et hurtigt Blik overbeviser os om, at ingen af Selskabet er tabt paa Vejen, og derpaa gaar man indenfor for at omskifte den gjennemblødte „Havmandsdragt" med sine egne civiliserede Klæder.

Vi har dog endnu langt fra nydt alt, hvad Niagara formaar at byde sine Gjæster. Efter den nødvendigste Hvile gaar Vejen tilbage til Byen og langs Floden, hvorover en Bro fører os til „Gedeøen", som er det egentlige Punkt, der deler „Hestesko"- og „Amerika-Faldet". Fra Gedeøen kommer man paa den ene Side videre til Øen „Luna", og paa den modsatte Side, længst ude i Floden, til „de tre Søstre", tre smaa Øer, som ligger den ene bag ved den anden. Fra disse Punkter har man forskjellige Udsigter til de to store Fald, som bestandig viser en ny Side af deres imponerende og vidunderlige Skjønhed.

Naar man staar paa en af de ovennævnte smaa Øer, „de tre Søstre", befinder man sig desuden midt ude i the rapids. Saaledes kaldes den brusende Strøm i Floden, før man kommer til de store Fald. En smal, fint bygget Bro fører fra den ene Ø til den anden, og i det vi standser paa en af disse, har vi the rapids lige under vore Fødder. Det er en ejendommelig Følelse, hvoraf man betages ved at stirre ned i denne rivende Strøm, hvor Vandet bruser og skummer med et Raseri, som man fristes til at kalde djævelsk eller overnaturligt. Det er, som om der foregik en uophørlig rasende Kamp, og som Elementet stred vildt og frygteligt, før det i al sin vældige Magt styrtede ned i Afgrunden. Som maleriske Punkter ligger de smaa, men stærke Klippeøer med deres frodige Vegetation midt ude i Floden og trodser dristig de mægtige Vandstrømme.

Den Tid, jeg besøgte Niagara, syntes at være særlig heldig valgt, thi foruden de storartede Naturscener, som selve Faldene frembyder, skulde jeg faa Lejlighed til at overvære et af disse nervepirrende Skuespil, hvormed dristige Artister under Tiden forfærde et skjønsomt Publikum. Det hed sig nemlig, at en ung, italiensk Linedanserinde, Mademoiselle Spelterini, agtede at gaa over Niagara. Forestillingen var bestemt til den næste Dag Klokken to, og jeg havde altsaa Lejlighed til om Formiddagen at foretage en Udflugt til det sidste af Faldene, the whirlpool-rapids, der ligger i Retning nærmest mod Ontario-Søen. Langs Floden, gjennem en malerisk, skovrig Egn kom jeg til the whirlpool; paa dette Punkt gjør Floden en Krumning, hvorved den Del af the rapids, som danner Malstrømmen, synes at være helt omgiven af høje Klipper. Fra en af disse har man en vidunderlig dejlig Udsigt over en vid Strækning af Niagara. Til den ene Side har man de to store Fald, hvis Regn og Skum hviler som en mælkehvid Taage over Faldet; langs Flodbredden hæver sig høje, skovbevoxede Klipper, som paa to Steder er forbundne fra Kanada- til Amerikasiden ved de smukt byggede Broer (suspension-bridges), der næsten ser ud, som om de svævede over Afgrunden, og til den modsatte Side fortsætter Niagarafaldet sit vilde, urolige Løb gjennem det yppige Landskab.

Vi vil imidlertid vende tilbage til den Del af Floden, hvor den dristige Linedanserinde har bestemt at ville gaa over. Det Sted, hun har valgt, er beliggende tæt ved den ene Suspension bridge, paa hvilken der derfor allerede har samlet sig en talrig Mængde Tilskuere, ligesom begge Flodbredderne er opfyldte af et forventningsfuldt Publikum. Linen har allerede den foregaaende Dag været spændt ud over Afgrunden, som paa dette Punkt er omtrent 700 Fod bred. Et livligere og mere henrivende Panorama end det, som her frembyder sig for Beskueren, kan næppe den dristigste Fantasi udmale: Paa Højderne af begge Flodbredder, hvorfra der

vajer Flag og Vimpler, ses et pynteligt Publikum, i Baggrunden ligger de kæmpemæssige Vandfald, og under os bruser the rapids med deres hvide, krusede Skum, medens hele Landskabet beskinnes af Julisolens glødende Straaler.

Musikkorpset, som har taget Plads paa den ene Flodbred, istemmer en Fanfare, og der opstaar en synlig Bevægelse blandt det talrig forsamlede Publikum. Den dristige Linedanserinde træder frem; hun gjør det første Skridt ud paa det tynde Reb, som adskiller hende fra Afgrunden, og i aandeløs Tavshed betragter Tilskuerne den unge, smukke Kvinde der let og sikkert bevæger sig frem paa Linen, akkompagneret af Musikkorpsets Toner og Flodens lydelige Brusen. Ti Minuter bruger hun for at tilbagelægge sin farlige Vandring, og et begejstret, jublende Skrig hilser hende, i det hun vel og lykkelig sætter Foden paa den modsatte Bred. Men Mademoiselle Spelterini agter endnu yderligere at forbavse Mængden. Efter at have hvilet sig omtrent ti Minuter, begiver hun sig atter ud paa Linen, og denne Gang gaar hun baglænds over Floden under den samme aandeløse Tavshed fra Publikums Side og hilset af et endnu lydeligere Velkomstraab, da hun atter betræder de forenede Staters Grund, og dermed er den nervepirrende Forestilling til Ende; Publikum spredes, og de majestætiske Naturscener overgives atter til den højtidelige Tavshed, som de urolige Menneskebørn nys vovede at afbryde. — —

Det er dog ikke alene i den varme, smilende Sommertid, at Niagara er et yndet Valfartssted for Turister. Ogsaa om Vinteren indfinder der sig en stor Mængde besøgende, thi de storartede Omgivelser skal da være, om muligt, af en endnu mere imponerende Karakter. I Vinteren 1876 var Floden tilfrossen endnu i Maj Maaned; Isen, som Blæsten førte op fra Erie-Søen, taarnede sig op til en Højde af 140 Fod, og man kan næppe gjøre sig nogen Forestilling om det pragtfulde Skue, som dette storslaaede Vinterlandskab frembyder. Kolossale Issøjler og forunderlige Former af Udseende som Drypstensdannelser og lignende havde afløst den rastløse, mægtige Nedstyrtning af Vandmasserne. Hvad ingen menneskelig Magt formaaede, var bevirket af den alt stivnende Kulde. Faldenes tordnende Larm var forstummet, og en dødlignende Tavshed havde grebet det mægtige Element.

Hvor skjønt Niagarafaldet end kan være ogsaa i denne Skikkelse, tror jeg, at jeg foretrækker dets voldsomt pulserende Liv for dets forstenede Tavshed. Den sidste Aften, jeg tilbragte ved Niagara, begav jeg mig gjennem »Prospect Park« ned til Amerika-Faldet. Det var mildt, stjærneklart Vejr, Maanen var i Opgaaende, og dens Skin kastede et magisk Lys ud over Faldet. Fra den Plads, jeg havde valgt, kunde jeg følge den vilde Strøm, som danner the rapids, og hvis rivende Hurtighed og stærke Larm tiltager, jo nærmere de kommer Faldet, indtil de brat og pludselig styrter ned i dette. Ved at betragte Elementets uophørlige Kamp faldt Tanken uvilkaarlig paa Menneskenes Lidelser og Lidenskaber, og det forekom mig sandsynligt, at der i disse storartede Naturomgivelser ogsaa maatte være foregaaet et eller andet af det menneskelige Livs Dramaer.

Bestyreren af »Prospect Park«, som i øvrigt er en dansk Mand, der paa den Tid i 26 Aar havde været bosat ved Niagara, var netop kommen hen for at hilse paa mig, og jeg besluttede da at spørge ham, om han kjendte nogen særegen Tildragelse, som var foregaaet der.

„Ulykkestilfælde er forholdsvis sjældne,“ svarede han, „men her bliver begaaet mange Selvmord. Forrige Sommer var jeg selv Vidne til, at en ung Mand styrtede sig ud i the rapids. Han var kommen hertil i Selskab med sin Søster og Svoger, der befandt sig ikke ti Skridt fra ham, da han pludselig forlod dem og satte med et Spring ud i Strømmen, der øjeblikkelig førte ham med sig. Han maa have været sig bevidst indtil det sidste, thi jeg kunde tydelig se hans Ansigt og den ene Arm, som han løftede op over Vandet; det varede næppe to Minutter, før Strømmen førte ham ned over Faldet, og han var naturligvis redningsløst fortabt. Det vilde have været den visse Død for den, som havde vovet at springe ud efter ham, da han kastede sig i Floden.“

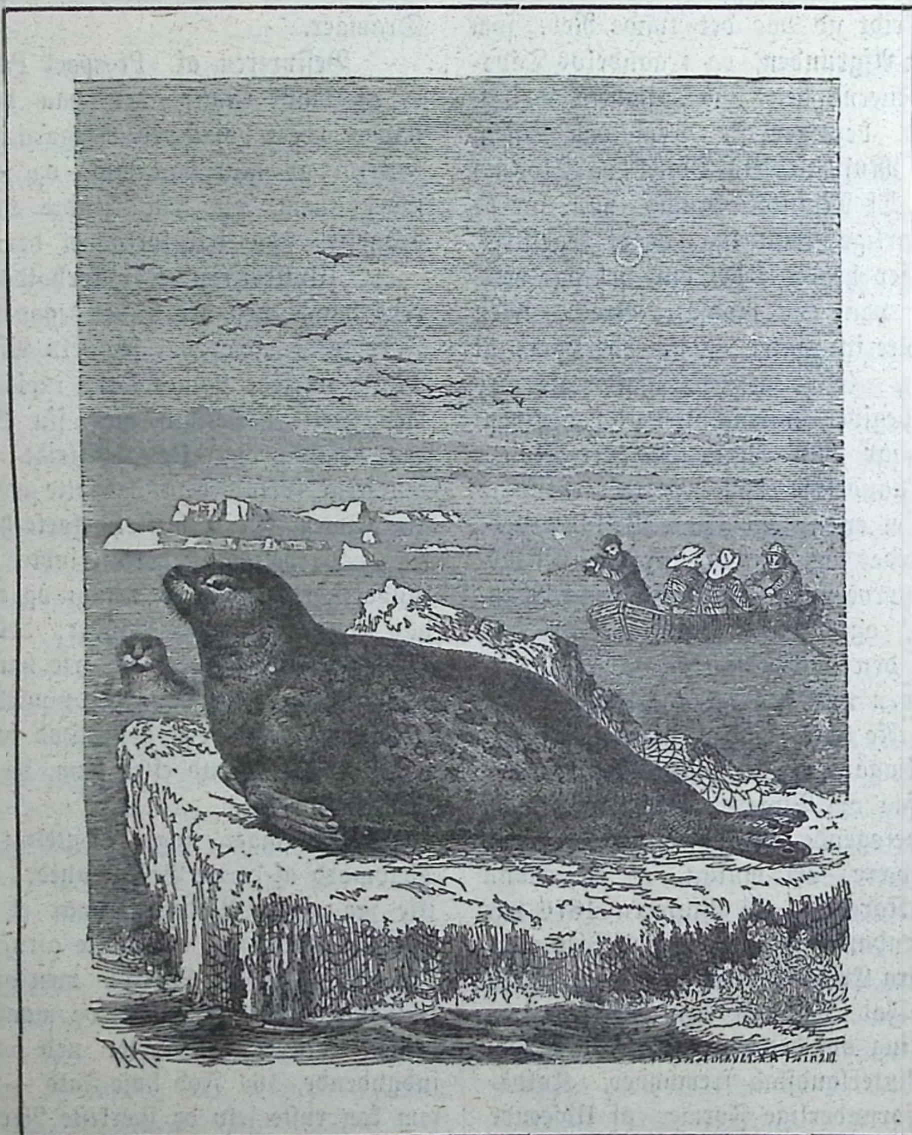
Der ligger noget frygteligt i at tænke sig et Selvmord af denne Beskaffenhed. Der hører maaske ikke saa meget Mod til, naar et Menneske i Fortvivlelse skyder sig en Kugle gjennem Hovedet eller hænger sig i en Strikke, men at springe ud i de brusende, diaboliske rapids og maaske bevare Bevidstheden, indtil han styrter ned over det ærefrygtindgydende, 164 Fod høje Fald — det er en Tanke, som kan ryste selv de stærkeste Nerver.

„Er her ikke foregaaet nogen Begivenhed af en mindre sørgelig, men mere romantisk Beskaffenhed?“ spurgte jeg videre.

„Mere romantisk maaske nok, men ikke mindre sørgelig,“ svarede min Landsmand. „For et Aars Tid siden druknede et Par elskende midt ude i the rapids. Historien hang nok saaledes sammen, at Forældrene havde sat sig imod deres Forbindelse, og de havde da besluttet at flygte sammen. Pigens Fader var en velstaaende Landmand, som ejede betydelige Ejendomme ovre i Kanada, hvor han var bosat. Den unge Mand, som havde friet til hans Datter, var derimod fattig, og den gamle Kanadier havde derfor nægtet dem sit Samtykke og vist Frie-

ren Døren. Han havde imidlertid ikke kunnet forhindre, at de to elskende mødtes i al Hemmelighed, og til sidst besluttede de at tiltvinge sig Faderens Samtykke ved at indgaa et hemmeligt Ægteskab, i det Haab, at han vilde falde til Føje i Erkjendelsen af, at „gjort Gjerning staar ikke til at ændre". Spørgsmaalet var imidlertid, hvorledes det skulde lykkes dem at faa Vielsen fuldbyrdet, thi der blev

I Nattens Mørke forlod de Kanadasiden for i en skrøbelig Baad at trodse Floden. Men ikke det mest frygtløse Mod eller de stærkeste Arme formaaede at binde an mod den rivende Strøm; Baaden slyngedes ud i the rapids, som styrtede de flygtende ned over Vandfaldet, og først otte Dage efter blev deres Lig fundne i the whirlpool, hvor hen Floden havde ført dem*)."

Paa Nobbejagt. (Se Side 530)

passet strængt paa den unge Pige, og det vilde næppe være lykkedes hende at slippe ubemærket til den nærmeste Landsby eller Kjøbstad i Kanada, hvor der kunde findes en Præst, som var villig til at fuldbyrde Ægteskabet, før hendes Fader var i Stand til at forhindre det. Under disse Omstændigheder fattede de unge Mennesker den affindige Plan at flygte i en Baad over til den amerikanske Side, hvor de uden Vanskelighed kunde udføre deres Plan.

Dette var altsaa en af Flodens Sagaer. — Da jeg i den maanelyse Nat slentrede hjem til Hotellet tænkte jeg paa, hvor mange andre den maaske kunde fortælle fra Rødhudernes Tid, før Civilisation og Spekulation havde okkuperet Niagara og dets Omgivelser.

*) Denne Tildragelse er behandlet i en Fortælling i „Familievennen"s 3dje Aargang, under Titlen „En Historie fra Niagara".

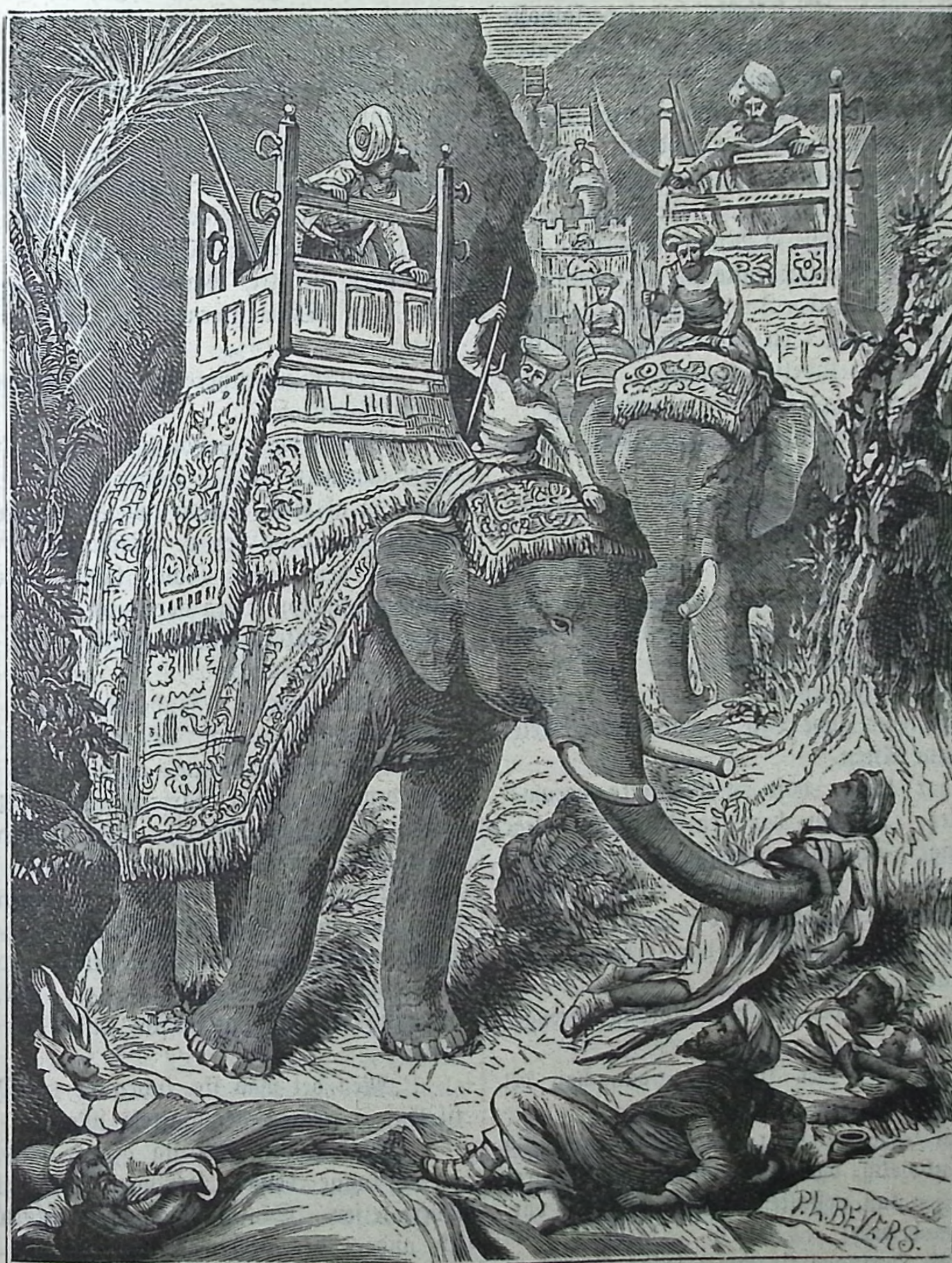
De forsvundne Diamanter.

En Fortælling efter det engelske.

(Sluttet.)

Grailles saa skarpt paa sin gamle Ven og sagde derpaa:

„Nej, den Fremgangsmaade falder ikke i min nu her. Vi strør Mel paa Gulvet og i Gangen, og dersom Tyven kommer, kan vi se Mærkerne af hans Fodtrin i Melet."

Elefantens Barmhjærtighed. (Se Side 530).

Smag. Vi gjør bedre i at fange Tyven, hvis han er til at fange, og jeg advarer dig om, at jeg tror og bestandig har troet, at det er dig selv."

„Mig selv?"

„Netop, vi vil faa at se i Nat. Jeg bliver

„Oh, hvor du dog er snild!"

„Snild!" lo den anden. „Det er ikke andet, end hvad Kong Ludvig XI gjorde for over fire Aarhundreder siden, da han vilde fange en Tyv."

„Lykkedes det ham?"

„Ja. Du kan se, vi glemmer aldrig noget i de gamle Klostre, og skjønt jeg er løben bort fra dem, har jeg dog endnu ikke glemt, hvor klogt vi altid bar os ad."

Grailles sov den Nat i Marvardys Hus, men i flere Timer var det ham umuligt at lukke et Øje.

Hen imod Klokken to om Morgenen troede han pludselig at høre Lyden af en Kirkeklokkes Kimen — Lyden af den Kirkeklokke, som i de kathoske Lande ringer over den døende, medens der opsendes Bønner for hans Sjæls Frelse.

„Ligklokken", som den kaldes, høres næsten aldrig i den travle engelske Hovedstad, og selv Navnet af den er gaaet i Forglemmelse med Undtagelse af i nogle afsides liggende Landsbyer.

Lyden varede næppe et Minut, og derpaa blev alt stille. Eugene Grailles følte sig overbevist om, at han havde været under Indflydelse af en Drøm.

Han faldt endelig i en dyb Søvn, af hvilken han vaagnede ved et lydeligt Udraab.

Marvardy stod ved Siden af hans Seng.

„Hertugens Diamanter!" sagde han, „de er borte — borte alle sammen!"

Grailles pegede paa Diamantsliberens Fødder — de var bedækkede med Mel.

Den ulykkelige Mand var dybt rystet. Det Værelse, hvor han opbevarede Diamanterne, laa ved Siden af hans Sovekammer. Grailles havde sovet i det tilstødende Værelse, og han havde derfor ikke haft Lejlighed til at gaa ud den Vej, hvor han og hans gode Ven havde strøet Melet den foregaaende Aften.

„Jeg har længe haft en Mistanke derom," sagde Grailles, „og nu har jeg det øjensynlige Bevis for mig. Du er en Søvngænger; du har i Nat ligesom de tre andre Gange skjult de forsvundne Diamanter, og det ligger i Sagens Natur, at du ikke kan erindre, hvad du har foretaget dig i denne Tilstand."

„Og jeg sendte den stakkels uskyldige Dreng i Fængsel!"

„Tag dig ikke det for nær, han har det godt nu."

„Det vil blive min Straf at følge ham; thi Hertugen er ubøjelig, og hans Diamanter har større Værdi, end jeg kan erstatte. Taabe som jeg var, at jeg tog imod dem!"

„Overlad Hertugen til mig;" sagde Grailles i en trøstende Tone; „jeg skal nok stille ham tilfreds."

„Han kommer her ganske vist i Dag; naar nogle af hans Diamanter er under Arbejde, taber han dem aldrig af Syne i mere end 24 Timer."

„Jeg forsikrer dig," vedblev den gamle Franskmand i den samme rolige Tone som før, — „jeg skal nok bringe Hertugen til Fornuft."

Da den gamle Adelsmand med sædvanlig Punktlighed kom til den bestemte Tid for at se til sine Diamanter, blev han modtagen af Grailles.

Der paafulgte en stormfuld halv Time — der vistnok ikke var uden ubehagelige Følger for Hertugens Podagra — efter hvis Forløb Mr. Grailles med et triumferende Smil paa sine Læber gik ind til sin gamle Ven og meddelte denne Resultatet af Sammenkomsten.

„Hertugen indser, at du er Offer for en Tilstand, som du ikke er Herre over, og han giver dig en Frist af tre Maaneder til at finde hans Diamanter. Jeg har indestaaet ham for, at han skal faa sine Kostbarheder inden Udløbet af den Tid."

Hertugen var gaaet bort med den største Tillid til Franskmandens Ordholdenhed.

Men de tre Maaneder nærmede sig deres Ende, og Diamanterne var endnu ikke komne tilveje.

Grailles uforstyrrelige Koldblodighed varslede om en Katastrofe.

„Marvardy," havde han sagt, „dette Hus er meget gammelt, og her findes fortræffelige Skjulesteder; et af disse har du opdaget under din Søvngængertilstand, og der er Diamanterne."

Og den gamle Mand havde atter og atter gjennemstøvet Huset fra øverst til nederst. Til sidst vilde den stakkels Diamantsliber i sin Vrede have hele Huset revet ned.

„Urimeligheder!" sagde Grailles. „Enten du fortalte Arbejderne, at du vilde ødelægge Stedet for at finde Diamanterne, eller du ikke vilde meddele dem den sande Aarsag, vilde det være lige galt. I det sidste Tilfælde vilde Diamanterne, som du alle sammen kan skjule i din Haand, blive fejede ud mellem Gruset og Affaldet; og fortalte du, at du ledte om saadanne Kostbarheder, tvivler jeg stærkt om, at enten du eller Hertugen nogen Sinde vilde komme i Besiddelse af dem. Men jeg giver dig mit Ord paa, at vi skal finde dem tidlig eller sent."

„Men det maa ske, inden de tre Maaneder er til Ende," udbrød den stakkels Mand.

„Dersom det lader sig gjøre, hvis ikke haaber jeg at kunne bevæge Hertugen ved mine venlige Overtalelser. Skulde ogsaa dette mislykkes, er der ikke andet for, dersom han truer dig med Straf eller lader til at blive vanvittig over sit Tab, end at nægte, at du har modtaget Diamanterne af ham."

„Men det har jeg," sagde den ærlige Diamantsliber.

„Ganske vist; men du har ikke givet ham noget Modtagelsesbevis for dem, og der var ingen Vidner til Stede," svarede den gamle Diplomat med et listigt Smil.

Han havde ikke for intet opholdt sig i sin Ungdom i et Jesuiterkloster.

„Ja, i Sandhed," vedblev han, „i Hertugens egen Interesse maa du nægte at have modtaget Diamanterne; thi dersom han lader dig kaste i Fængsel, hvorledes kan du da finde dem i dit Hus, hvor de er skjulte?"

„Jeg vil angive mig selv efter de tre Maaneders Forløb," sagde Marvardy. Jeg er ærlig Mand."

„Haa, haa!" lo den listige Franskmand. „Ærlige Folk er under Tiden nogle store Asler! Her gaar du og bliver graahaaret, blot fordi jeg endnu ikke har kunnet opdage den oprindelige Aarsag, som bringer dig til at gaa i Søvne."

Den stakkels Mand var virkelig svundet hen til en Skygge som Følge af den Uro og Frygt, der beherskede ham.

Han syntes at leve en dobbelt Tilværelse.

Dagene tilbragte han i forgæves Søgen efter de forsvundne Diamanter. Han arbejdede fra Morgen til Midnat; han lagde Snarer for sig selv; han gjorde sig Umage for atter at henfalde i sin somnambulistiske Tilstand og derved aabenbare Diamanternes Skjulested, men alt forgæves.

Da de tre Maaneder næsten var til Ende, blev selv Grailles mere ængstelig. For saa vidt en saa klog Mand kunde tillade sig at blive bevæget af Medlidenhed eller andre blide Følelser, lod Mr. Grailles sig virkelig denne Gang bringe i Bevægelse.

Men han betragtede det som en stor Fejl.

Hans sædvanlige Skarpsindighed havde dog ingenlunde forladt ham.

„Det er en eller anden ydre Aarsag, der indvirker paa min stakkels Ven," sagde han til sig selv. „Men hvilken?"

Det var denne Slutning — og han havde desuden aldrig ladet de fire Datoer, paa hvilke Tyverierne var begaaede, slippe ud af sit Hoved — der bragte ham til at spasere omkring i Nabolaget, medens han gjorde den Betragtning gjældende, at dersom man tilskrev Marvardys Søvngængertilstand en ydre Aarsag, maatte denne findes i den umiddelbare Nærhed af hans Hjem.

„Naturligvis finder jeg Hemmeligheden en skjøn Dag," tænkte han. „Men imidlertid vil denne ærlige Fyr dø af Græmmelse."

Han var fordybet i disse Betragtninger, da han en Dag under sin Omstrejfen i Nabolaget befandt sig i en lukket Gaard, fra hvilken der lød en sagte, smeltende Musik.

Efter et Øjebliks Eftertanke vidste han, at han var i Nærheden af en gammel, katholsk Kirke.

Han sukkede ved Erindringen om tidligere Dages tillidsfulde Tro; han blev uvilkaarlig betagen af en blidere Stemning, og han forestillede sig det fredelige Indre og det dæmpede Lys i den gamle Kirke, hvor han havde tilbragt saa mange Timer af sin Ungdom.

Døren stod aaben til Kirken.

Der foregik ikke nogen Ceremoni; det var kun Organisten, der øvede sig paa Orgelet. To eller tre hellige Lamper tjente kun til at gjøre Mørket endnu tydeligere.

Men i det ene Hjørne saas der et Blus af Lys foran den hellige Jomfrus Alter, og her satte han sig ned uden at kunne gjøre sig rede for den Følelse, der havde ført ham ind i en Kirke, hvis Grundsætninger han havde ivret imod i saa mange Aar.

Pludselig faldt hans Blik paa en lille Tavle, der hængte lige foran ham, og hvis Skrift han forsøgte at tyde.

Det første var en latinsk Sætning, der begyndte med Ordet: Obit, og i Linjerne under neden læste han fire Datoer — netop de samme, paa hvilke Tyverierne var foregaaede:

„2den Februar 1860.
7de Marts 1868.
16de September 1871.
18de September 1871.

Og foran hver af disse Datoer stod der en katholsk gejstligs Navn.

Efter et Øjebliks Forløb før en Tanke gjennem hans Hoved. I samme Minut erindrede han, at han Natten til den 18de September (den Nat, Hertugens Diamanter var forsvundne), da han laa i Sengen i Marvardys Hus, havde troet at høre Lyden af „Ligklokken" tæt ved.

Den samme Nat var en af Kirkens hellige Fædre død.

Mr. Grailles ilede med at begive sig paa Vejen til en af Kirkens Betjente, og det lod til, at han havde det i sin Magt at vække denne Mands Tillid.

„Jeg beder Dem nu," sagde han endelig, „om De oprigtig vil fortælle mig, om „Ligklokken" har lydt de sidste fire Gange i de fire Gejstliges Dødstimer. Jeg mener de hellige Fædre, som forrettede Tjeneste ved denne Kirke?"

Betjenten nølede et Øjeblik og sagde derpaa: „Jeg tror, at De har en from Hensigt med Deres Spørgsmaal, og for Dem vil jeg derfor tilstaa, at vi til Menighedens Opbyggelse har ladet Dødsklokken lyde meget sagte og kun nogle faa Sekunder i vore stakkels Brødres Dødstimer.

„Jeg takker Dem — det er mig tilstrækkeligt."

Han fortalte derpaa uden Omsvøb Historien om de forskjellige Tab af Juvelerne, og det lykkedes ham i saa høj Grad at vække Kirkebetjentens Med-

lidenhed, at han fik Løfte om, at Klokken vilde blive rørt den følgende Nat Klokken tre i Haab om, at Marvardy derved skulde blive tilskyndet til at aabenbare Hemmeligheden, medens han befandt sig i sin Tilstand af Søvngængeri.

Grailles sagde intet om sin Plan, men overlod det øvrige til Tilfældets Afgjørelse.

Den næste Morgen Klokken tre lød de dæmpede, men klare Toner af Klokkens Kimen.

De var endnu ikke forstummede, da Diamantsliberen, bleg og rystende, sneg sig ud af sit Sovekammer.

„Mit Barn," mumlede han i Søvne, „Klokken advarer os om, at Franskmændene trænger ind i Byen. Lad os skjule vore Juveler og Formue."

Han oplevede atter sin Barndoms Rædsler, da de Franske drog ind i Amsterdam, og Allarmklokken lød i Byen.

Han var gaaet 55 Aar tilbage i sit Liv ved i Søvne at høre Lyden af Dødsklokken.

I Nattens Mørke vandrede han ned ad Trapperne, indtil han kom til en skimlet, affældig Dør, af hvilken han udtog en besynderlig, gammel Nøgle.

Atter bevægede han sig langsomt og forsigtig op ad Trapperne til en bred Korridor, som var beliggende i den øverste Del af det gamle Hus. Væggene var udskaarne med gammeldags Ornamenter, og i et af disse satte han Nøglen, hvorved Panelet drejede sig og fremviste en Aabning af næppe en Fods Bredde.

Han skjuler omhyggelig noget i det skjulte Rum; Aabningen bliver atter lukket, Nøglen bragt ned til sin sædvanlige Plads, og Søvngængeren lister sig sagte til sin Seng.

De to Venner havde over hundrede Gange undersøgt Murene uden at opdage det hemmelige Skjul, saa beundringsværdigt var det indrettet. — —

Det vilde være overflødigt at beskrive den Tilfredsstillelse, som de to Venner følte, da Sandheden den næste Morgen kom for Dagen. Det er tilstrækkeligt at yde Marvardys Retfærdighedsfølelse den Anerkjendelse at fortælle, at han strax begav sig til Politiet for at udslette den Plet, som var sat paa hans Lærlings, John Coulsons ærlige Navn.

Han gav sig ikke Ro, før han havde gjort alt, hvad Penge og Overtalelser kunde udrette, for at faa sin gamle Lærling tilbage og erholde dennes Tilgivelse. John Coulson kom tilbage til England og tilgav af ganske Hjærte sin gamle Mesters Fejltagelse.

Der er nu forløbet tre Aar, og Marvardy og Grailles, der er flyttede ud i en af Londons smukkeste Forstæder, er bestandig de samme trofaste Venner. Undertiden, naar Historien om de forsvundne Diamanter kommer paa Tale, siger Grailles med en vis Selvfølelse: „Lad aldrig haant om de kloge, min Ven; i Livet findes der kun Tilfredshed, hvor der ogsaa findes Visdom!"

Paa Robbejagt.

Sælhunde- eller Robbejagten er, som bekjendt, en af Grønlændernes vigtigste Erhvervskilder. Den saakaldte grønlandske Sælhund er i Reglen 7 Fod lang, og Kjød og Tran af dette Dyr udgjør en væsentlig Del af Befolkningens Ernæring, medens Resterne af Trannet i de lange Vintre tjener til Vedligeholdelse af kunstig Lys og Varme; af Skindet forfærdiges der vandtætte Klædningsstykker, Teltdækkener og Overtræk til Baadene, Senerne benyttes til Traad, Knoglerne til Forarbejdelse af alt Slags nyttigt Værktøj o. s. fr. Medfølgende Billede forestiller en saadan grønlandsk Robbejagt. — Da Sælhundeskindet er en god Handelsvare, efterstræbes det dog ogsaa af Europæerne, og i de sydlige og nordlige Polarhave drives derfor Robbefangsten af talrige, for Størstedelen nordiske Fartøjer.

Elefantens Barmhjærtighed.

(Se Billedet Side 527).

Man har mange Exempler at fortælle om Elefantens Klogskab, dens Taknemmelighedsfølelse og dens Hengivenhed over for sin Herre, men vi mindes ikke at have hørt noget mere rørende Træk om disse intelligente Dyr end følgende Exempel paa Ædelmodighed, som udvistes af en Elefant, der tilhørte Storvesiren hos en indisk Fyrste ved Navn Rajah Dowlah. Denne var en Gang med sit Følge — alle ridende paa Elefanter — paa Jagt i Omegnen af Lucknow. Det prægtige Tog kom gjennem en Hulvej ud paa en Eng, hvor Skarer af syge og lidende var henlagte for at nyde godt af den rene og styrkende Luft. Disse ulykkelige laa saaledes, at de enten maatte hindre Elefanternes Marsch eller knuses under deres Fødder. Den indiske Tyran blev greben af en grusom Lyst til at se Stakkerne blive trampede sønder og sammen, og han gav Storvesiren, der red forrest i Toget, Befaling til at drive sin Elefant frem. Vesiren betænkte sig ikke paa at adlyde, men ikke saaledes med det kloge Dyr, der øjeblikkelig standsede, saa snart det naaede den nærmest liggende syge. Vesiren skjældte og bandede, Driveren vilde tvinge Kæmpedyret frem med Jærnpiggen, og Rajahen raabte: „stik den i Øret."

Men alt forgæves. Elefanten, der var mere barmhjærtig end sin Herre, veg ikke af Pletten. Til sidst syntes den at have forstaaet, at de stakkels Mennesker var ude af Stand til at flytte sig fra Stedet, thi den løftede med sin Snabel den nærmeste syge op og lagde ham varsomt til Side. Paa samme Maade flyttede den derefter nogle af de andre, indtil Vejen var saa vidt ryddet, at baade den selv og det øvrige Følge kunde komme forbi uden at tilføje de stakkels Mennesker nogen Skade.

Danske Digtere.

Christian Winther:

„Forspil" til „Hjortens Flugt".

Paa denne Kildemarkedsplads,
her mellem Boder, Skur og Telte,
med gammelt Kram og Modestads;
hvor vise Mænd og store Helte,
med Næserne af sminket Vox,
saadan som end de var i Live,
sig for en videlysten Floks
nysgjerrig aabne Blik hengive;
hvor ret en udsøgt Assemble
af Hunde og af Aber svandser,
hvor Papegøjer snakker, le
og Bamsen gravitetisk danser;
hvor der falbydes Faar og Svin,
Gaas, Hest og Ko samt Kalv i Skare,
hvor der er baade Vand og Vin
og andre drikkelige Vare;
hvor her Salat kan faas og Kaal,
hist Liljer, Tusendfryd og Roser,
her Sølv og Guld, hist Jærn og Staal,
her Kniplingsslør, hist uldne Hoser;
hvor der er flot med Fisk og Kjød,
Kapuner, Harer, Torsk og Karper,
og Sangen klinger sød og blød
til Lire, Hakkebrædt og Harper;
mens Himlen hvælver klar og blaa
sig over Skovens grønne Kupler,
hvor, gjemt bag Løv og Gren, de smaa
Frimestre dybt i Kunsten grubler:
her har jeg sindig, bondeklog
med Løv og Kranse net afspærret
afsides mig en rolig Krog,
hvor nu jeg ruller op mit Lærred.
Her af og til den hele Dag
jeg sang og drejede min Lire;
var ej saa kort mit Aandedrag,
jeg havde sagtens sunget tiere.
Vel var det kun en lille Kreds,
der standsede og hørte paa mig;
men jeg var mer end vel tilfreds,
jeg saa, den vilde nok forstaa mig.
Se, jeg har af Historier
afskildret her en lille Række;
i Fald det kunde more jer,
jeg Billederne vil afdække;
skjønt jeg — paa det Lav! — ikke kan
med sligt Mirakel og Spektakel
som hist den indianske Mand
og min Kollega, Mester Jakel! —
Det lider jævnt mod Aftenstund,
alt Skoven staar helt tavs og dunkel,
snart gjemmer sig paa Havets Bund
Dagmoders glimrende Karfunkel.
O, kommer da og lytter lidt
til mine Sagn og Lirens Triller,
før alle vandre — hver til sit —
før Nattens sorte Slør os skiller.

TEATERNYT.

Det kgl. Theater aabnede den 8de ds. sin Sæson med en Helaftens Nyhed, nemlig Magdalene Thoresens ny Skuespil „En opgaaende Sol". Det er dog næppe rimeligt, at dette Stykke vil øve nogen synderlig Tiltrækningskraft; det indeholder unægtelig flere smukke Enkeltheder, men det er saa bredt i Anlæget, at det let virker trættende paa Tilskuerne. Selve Motivet er heller ikke i og for sig synderlig interessant; man har ondt ved at faa Sympathi for Helten, en Slags poetisk Drivhusplante, der synes at mangle lige meget „Midtpunkt" baade som Menneske og Digter. I en paa originale dramatiske Arbejder ikke synderlig frugtbar Tid kan vi imidlertid godt forstaa, at det kgl. Theater har antaget „En opgaaende Sol" til Opførelse; Stykket har i alt Fald den ubestridelige Fordel, at det byder Fru Hennings Lejlighed til at give et nyt Vidnesbyrd om sin store Begavelse og paa samme Tid Hr. Olaf Poulsen til at vise, hvad han kan bringe ud selv af en saa lille Rolle som Onkel Janus.

Kasinos Theater har allerede spillet i henved tre Uger, og Repertoiret har foruden „Hr. Perichons Rejse" bestaaet i „En Pokkers Tøs", „Hr. Grylle og hans Viser" samt 2den Akt af „Orfeus". Trods den endnu stærke Sommervarme har Theatret været godt besøgt, og medens der spilles de ovennævnte ældre Sager, forbereder man Sæsonens store Nyheder.

Folketheatret skal efter Bestemmelsen aabne sin Sæson den 18de ds. med en Jubilæumsforestilling i Anledning af Theatrets 25-aarige Bestaaen.

NY BØGER.

Udkommen er: „Fra Folkelivet", Fortællinger fra Jylland af Emanuel Henningsen. (Andr. Schous Forlag).

Dyrevennen Nr. 8—9 er udkommen og indeholder: Tiggeren og hans Hund, ved m—r. — Lawson Tait om Vivisektion. — Andragende fra „Svenska almänna Djurskyddsföreningen"'s 2den Afdeling. — Den vingeskudte And, Digt af N. P. Enghave. — Carlo (med Billede). — Raa Behandling af Spædekalve. — Vildt

i Skoven ved Vintertid (Billede). — En Hestavlsfæter i Norge, af Edv. Kjekstad. — Om international Beskyttelse for Trækfuglene, af Fredrik Bajer. — Fuglenes Ægteskab. — Nogle Bemærkninger, ved J. Sk. — Fluernes Taknemmelighed, japanesisk Sagn. — Flytte-Omnibusserne. — Lille Mikkel. — Om Slagtning. — Straffen for Dyrplageri m. m.

Praktiske Smaavink.

— Vil man rense en indvendig brunet Porcellænskande, kommer man skrællede Kartofler i den, hælder kogende Vand over dem og lader det saa et Opkog. Kanden bliver da indvendig saa hvid som ny.

— I nogle amerikanske Hospitaler bruger man Bomuldsaffald i Steden for Svampe til at afvaske Saar. Det er samme Slags, som bruges til at rense Maskiner, og har den Fordel, at det er lige saa godt til dette Øjemed som Svampe, meget billigere og kan tilintetgjøres, naar det er brugt en Gang.

— Til at udrydde Markmus anvender man følgende Maade i Posen: En Blikbeholder, der hviler paa fire Ben, fyldes med Svovl og Klude, som antændes. Fra den ene Side af denne Beholder udgaar der en Slange, som anbringes i Musehullet, hvilket derefter bedækkes godt med Jord; paa den modsatte Side er der anbragt en Puster. Ved Hjælp af denne sidste blæses nu Svovldampene ind i Musehullet, og de Huller, af hvilke Dampen trænger frem, bliver efterhaanden traadte godt til. Paa denne Maade maa alle de Mus, der findes i Gangene, absolut dræbes.

Blot til Lyst.

Taknemmelighedsfølelse. Tiggeren: „Gud velsigne Dem tusend Gange for de dejlige Støvler, lille Jomfru! Af lutter Glæde kunde jeg gjærne omfavne Dem her, hvor jeg staar!"

— En Soldat, der løb bort fra Kamppladsen, svarede, da man bebrejdede ham hans Fejghed: „Jeg vil hellere være fejg hele mit Liv end et Lig i fem Minutter."

— En Kvinde har stor Lighed med en Kjedel. Hun synger og nynner saa behagelig — saa standser hun pludselig — og, naar man mindst venter det, koger hun over.

— Konen: „Hør nu, Mand, dette her holder jeg ikke længere ud; du maa begynde at føre et mere regelmæssigt Liv!" — Manden: „Jeg forstaar dig virkelig ikke, lille Trine. Fører jeg ikke et regelmæssigt Liv? Jeg gaar jo dog regelmæssig hver Aften i Klubben; der spiller jeg regelmæssig Kort til over Midnat, drikker regelmæssig mine sex halve Bajere og kommer regelmæssig hjem mellem to og tre. Kan man føre et mere regelmæssigt Liv?"

— En ung Mand averterer i de engelske Blade efter en Plads som Svigersøn i en respektabel Familie i Byen eller paa Landet, dog ikke for langt fra London.

— Assessoren til et Vidne: „Hvis De vedbliver at nægte at sige, hvad De ved, maa de tilskrive Dem selv Følgerne." — Vidnet: „Ja, men jeg kan jo slet ikke skrive."

— Paa Posthuset. „Eh — De — er der ikke et poste restante Pengebrev til mig? Adresse Baron M . . .". — „Kan De legitimere Dem, Hr. Baron?" — „Naturligvis — her er mit Fotografi."

Gaadefabrik.

Gaade:

Mit første har hvert Dyr, hver Fugl,
og det har ogsaa du.
Mit andet gjør du kun, jeg tror,
naar du er glad i Hu.
Mit tredje helst dit søge vil,
naar Dagen svinder hen;
til hele hører lystigt Spil;
i Spanien danses den.

Aabybro.

Rebus.

1 Dame sRs (S over, S under) Kastet / Mod 1 S | D Ring R

Snut.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nr. 37 (Søndag den 10. September):

Logogryf: Atlas (Alt, Tal, Salt).

Rebus: En Solformørkelse.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

6. Aargang. Søndagen den 24. September 1882. Nr. 39.

Levisons Offer.

En Fortælling af M. E. Braddon.

ar du set Horace Wynward?"

„Nej. Han er da vel ikke kommen her til Byen?"

„Jo, netop. Jeg saa ham i Aftes, og jeg tror aldrig, jeg har set et Menneske, der har forandret sig saa meget i en saa kort Tid."

„Til det værre?"

„Ja, afgjort til det værre. Jeg vilde næppe have kjendt ham igjen, havde det ikke været for det ejendommelige Udtryk i hans Øjne, som du sikkert vil mindes."

„Javist, dybtliggende graa Øjne med et alvorligt, gjennemtrængende Blik, der synes at kunne læse ens hemmeligste Tanker. Det gjør mig oprigtig ondt at høre, at der er foregaaet en saadan Forandring med ham. Vi studerede sammen ved Oxford, ved du, og han boede nær ved min Faders Ejendom i Buckinghamshire. Vi er gamle, fortrolige Venner, men jeg tabte ham af Syne for et Par Aar siden, da jeg rejste til Spanien, og siden den Tid har jeg intet hørt fra ham. Tror du, at han er skejet ud . . . at han har nydt Livet i for stærke Drag, saa at det skulde være det, der har ødelagt ham?"

„Jeg ved ikke, hvad han har taget sig for, men jeg antager i alt Fald, at han har turet omkring i Udlandet det sidste Par Aar, thi jeg har aldrig stødt paa ham i London."

„Talte du med ham i Aftes?"

„Nej; jeg vilde gjærne have talt lidt fortrolig med ham, men det lykkedes mig ikke. Det var i et af Spilleværelserne, jeg saa ham; ved den modsatte Side af Bordet. Værelset var overfyldt. Han stod og saa paa Spillet over Hovedet paa de spillende. Du ved, hvor høj han er, og hvilken stadselig Figur. Jeg saa ham kun et eneste Øjeblik, i det næste var han forsvunden. Saa forlod jeg Værelset for at søge efter ham, men han var intet Steds at se."

„Jeg skal se at faa fat paa ham i Morgen. Han maa jo utvivlsomt bo i et af Hotellerne. Det kan ikke være vanskeligt at finde ham."

De talende var to unge Englændere; Samtalen fandt Sted i en løvrig Allé udenfor Kurhuset paa et tysk Badested. Den ældste, George Theobald, var en allerede anset Sagfører i London, den yngre, Francis Lorrimore, var en i Buckinghamshire boende Godsejers Søn og Arving og iøvrigt en fuldendt Gentleman.

„Hvori bestod egentlig den Forandring, som gjorde saa stærkt Indtryk paa dig, George?" spurgte Lorrimore efter en lille Pavse, som han havde benyttet til at tænde en frisk Cigar. „Du kunde dog umuligt se meget af Wynward ved det flygtige Blik, du fik Tid til at kaste over Spillebordet."

„Jeg saa mer end tilstrækkeligt. Hans Ansigt havde et træt, forpint Udtryk; han saa ud som en Mand, der aldrig kan faa Søvn i sine Øjne; hans Blik havde noget uroligt, spejdende ved sig, som om han stadig søgte efter nogen eller noget. Kort sagt, den stakkels Fyr forekom mig at se højst besynderlig

ud — som en Mand, om hvem man kunde vente at høre fortælle, at han var bleven bragt til en Sindssygeanstalt eller havde begaaet Selvmord eller noget lignende uhyggeligt."

„Jeg maa for enhver Pris have fat paa ham, George."

„Det vilde være en god Gjerning, gamle Fyr, eftersom du og han har været saa gode Venner. Men stop lidt!" udbrød Mr. Theobald, i det han pludselig pegede paa en Skikkelse i nogen Afstand fra dem. „Ser du den høje Mand, som gaar der henne under Træerne? Jeg har paa Fornemmelsen, at det er den samme Person, som vi netop taler om."

De rejste sig fra den Bænk, paa hvilken de havde siddet i den sidste halve Time, røgende deres Cigarer, og nærmede sig det Sted, hvor den høje Skikkelse spaserede langsomt frem og tilbage under Grantræerne. De havde ikke taget fejl. Francis Lorrimore rørte let ved Vennens Skulder, og denne vendte sig hurtig om, saa at han kom til at staa Ansigt til Ansigt med de to unge Mænd; men han vedblev at stirre paa dem uden det mindste Tegn paa Gjenkjendelse.

Ja, det var unægtelig et blegt, lidende Ansigt, med et underlig skarpt Glimt i de dybtliggende graa Øjne, der skyggedes af stærkt markerede, sorte Bryn. Men det var tillige et Ansigt, som maatte kunne være ualmindelig smukt, naar det viste sig fra sin lyse Side.

„Wynward," sagde Frank, „kjender du mig ikke?"

Han rakte begge sine Hænder frem. Wynward tog langsomt den ene af dem, i det han saa paa ham som et Menneske, der pludselig bliver vækket af en dyb Søvn.

„Jo," sagde han, „nu kjender jeg dig meget godt, Frank, men du kom saa uventet bag paa mig; jeg var hensunken i mine egne Tanker. Hvor du ser rask og godt ud, gamle Dreng! Naa, og du er ogsaa her, Theobald?"

„Ja, jeg saa dig oppe i Salen i Aftes," svarede Theobald, medens de gav hinanden Haanden, „men du var gaaet, før jeg kunde komme til at tale med dig. Hvor opholder du dig?"

„I Fremmedhotellet. Men jeg rejser i Morgen."

„Løb dog ikke din Vej i saadan en Fart, Horace," sagde Frank. „Det ser jo næsten ud, som om du gjærne vilde slippe fri for os."

„I kan ikke for Øjeblikket have nogen Glæde af mit Selskab, og I vilde næppe selv bryde jer om at være for ofte sammen med mig."

„Du ser virkelig ikke rask ud, Horace. Har du været syg?"

„Nej, jeg er aldrig syg; jeg er skabt af Jærn, ved I nok."

„Men jeg er alligevel bange for, at der er noget i Vejen?"

„Nuvel, det er der, men det er ikke noget, som Venskab og Deltagelse kan helbrede mig for."

„Sig ikke det, kjære gamle Dreng. Kom og spis Frokost hos mig i Morgen og fortæl mig, hvad der tynger paa dig."

„Det er en saare hverdagsagtig Historie; jeg vil blot trætte dig dermed."

„Jeg syntes dog, du burde kjende mig bedre."

„Nuvel, saa kommer jeg, hvis du ønsker det," svarede Horace Wynward i en mildere Tone. „Jeg er ellers ikke nogen Ynder af den Slags fortrolige Meddelelser, men du var ligesom en yngre Broder for mig i gamle Dage, Frank. Ja, saa kommer jeg. Hvor længe har du været her?"

„Jeg kom først i Gaar. Jeg bor i „Den gyldne Krone", hvor jeg til alt Held for mig traf vor fælles Ven Theobald ved det fælles Middagsbord. Jeg tager tilbage til Buckinghamshire i næste Uge. — Har du for nylig været hjemme paa Crofton?"

„Nej, Crofton har været laaset og lukket i de sidste to Aar. Den gamle Husholderske er der naturligvis stadig, og saa er der nogle Folk til at holde Haven i Orden. Jeg kunde ikke forsone mig med den Tanke, at min Moders Blomsterhave blev forsømt, men jeg tvivler meget om, hvorvidt jeg selv nogen Sinde mere vil tage Ophold paa Crofton."

„Heller ikke, naar du gifter dig, Horace?"

„Gifter mig? Ja, naar den Begivenhed indtræffer, saa forandrer jeg nok min Hensigt," svarede han med en bitter Latter.

„Ah, Horace, jeg ser nok, at det er en Kvinde, der er Aarsagen til dine Bekymringer!"

Wynward tog imidlertid ingen Notits af denne Bemærkning, men begyndte at tale om ligegyldige Ting.

De tre unge Mænd spaserede en Tid lang frem og tilbage under Grantræerne, medens de røgte deres Cigarer og passiarede lidt nu og da. Horace Wynward havde en vis aandsfraværende Maade at være paa, som ikke var egnet til at befordre en livlig Samtale, men de to andre tog Hensyn til hans mørke Lune og sørgede for ikke at stille for store Fordringer til ham. Det var silde, da de trykkede hinandens Haand og bød Farvel.

„Altsaa i Morgen Klokken ti, Horace?" sagde Frank.

„Jeg skal være hos dig Klokken ti. God Nat."

Mr. Lorrimore sørgede for en fortræffelig Frokost, og lidt før Klokken ti ventede han sin Ven i en hyggelig Dagligstue, hvorfra man havde Udsigt ud over Hotellets Have. Han havde drømt om Horace hele Natten og tænkte endnu stadig paa

ham, medens han gik op og ned ad Gulvet, ventende paa hans Komme. Da det lille Ur paa Kaminen slog fuld Time, traadte Mr. Wynward ind. Hans Klæder var støvede, og han saa træt og anstrængt ud allerede paa denne tidlige Tid af Dagen. Frank bød ham hjærtelig velkommen.

„Du ser ud, som om du kom fra en længere Spaseretur, Horace," sagde han, da de havde sat sig til Frokostbordet.

„Jeg har været oppe paa Højene siden Klokken fem i Morges."

„Saa tidlig?"

„Ja, jeg sover daarlig. Og saa foretrækker jeg at gaa en Tur fremfor at ligge og vende og dreje mig paa Lejet den ene Time efter den anden, medens de samme Tanker stadig kommer igjen med en Udholdenhed, som kan gjøre en forrykt."

„Kjære Ven, du skaffer dig selv en alvorlig Sygdom paa Halsen, dersom du bliver ved at leve paa den Vis."

„Fortalte jeg dig ikke, at jeg aldrig er syg? Jeg har ikke været syg en eneste Dag i hele mit Liv. Jeg antager, at naar jeg dør, bliver det forbi ligesom ved et Skud — Apoplexi eller Hjærteslag. Det er som oftest Tilfældet med Folk af min Slags."

„Jeg haaber dog, at du skal leve mange Aar."

„Ja, et tomt, glædesløst Liv."

„Hvorfor skulde det ikke blive et nyttigt og lykkeligt Liv, Horace?"

„Fordi jeg led Skibbrud for to Aar siden. Jeg satte Kursen til en bestemt Havn, Frank; jeg havde smuk Medbør, og mit Fartøj gik til Bunds med Land i Sigte, en smuk Sommerdag, uden det mindste Varsel. Jeg kan ikke tilrigge et andet Skib og styre efter en anden Havn, saaledes som mange andre forstaar. Alt, hvad jeg elskede i Livet, var med om Bord hin første Gang. Det lyder dig noget højstemt, ikke sandt? Men ser du, der er noget her i Verden, der hedder Lidenskab, og jeg nærer saa megen Tillid til din oprigtige Deltagelse, at jeg ikke skammer mig ved at fortælle dig, hvilken Taabe jeg har været og endnu er. Du var saadan en romantisk Fyr for fem Aar siden, Frank, og jeg plejede den Gang at le ad dine sentimentale Griller."

„Ja, jeg maatte unægtelig taale en hel Del Drillerier af dig."

„Den ler bedst, som ler sidst, ved du nok . . . Det var i min sidste lange Ferie fra Universitetet, at jeg tog ned til en lille rolig Landsby ved Sussex Kysten for at slaa mig til Ro hos en af mine tidligere Lærere, en snurrig gammel Fyr, men et sandt Vidunder af Lærdom. Han havde tre Døtre, hvoraf den ældste efter min Mening var den smukkeste Pige, som Solen nogen Sinde har skinnet paa . . . Naa, jeg vil ikke gjøre en lang Historie ud af det. Kort og godt, jeg blev forelsket ved det første Øjekast. Jeg vidste det, før jeg endnu havde været en Uge i den træge, søvnige Landsby ved Kysten. Jeg var forelsket i Laura Daventry til op over begge Øren, og efter en Maaneds Forløb nød jeg den lykkelige Overbevisning, at min Kjærlighed blev besvaret. Hun var den elskeligste, mest straalende Pige, nogen kan tænke sig; der var udbredt ligesom Solskin over hende, og hun vandt sig Venner overalt. Det maatte i Sandhed være en mærkværdig sløv Mand, der kunde modstaa den Fortryllelse, som var forbunden med at være i hendes Nærhed. Jeg var uafhængig og kunde vælge, som jeg selv vilde; jeg var rig nok til at ægte en fattig Pige, og før jeg rejste til Oxford, friede jeg til hende. Hun gav mig sit Ja, og jeg vendte tilbage til Universitetet som det lykkeligste af alle Mennesker . . ."

Han tømte sin Kaffekop og rejste sig fra Bordet for at gaa frem og tilbage i Værelset.

„Nuvel, Frank, du tænker vel, at der derefter ikke kunde opstaa noget, som var i Stand til at gribe forstyrrende ind i vor Lykke. I materiel Henseende var jeg, hvad man vilde kalde, et udmærket Parti for Frøken Daventry, og jeg havde derhos al Grund til at tro, at hun elskede mig. Hun var meget ung, endnu ikke fyldt atten Aar, og jeg var den første Mand, der havde friet til hende. Jeg forlod hende med den mest fuldkomne Tillid til hendes Troskab, og endnu tror jeg paa hende."

(Fortsættes).

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

midlertid var Mølleren kommen fuldstændig til Besindelse.

„Ser du," sagde han, i det han gav sit Ansigt et trohjærtet Udtryk; „Baßmanoff paastaar, at Czaren ikke kan lide ham mere, og at kun du, Godunoff og Maljuta staar i Gunst hos ham. Naa, og saa plagede han mig for at faa en vis Urt, der kunde bevirke, at I faldt i Unaade, og han atter blev Czarens Yndling. Hvad skulde jeg gjøre? Han satte mig Kniven paa Struben, og jeg kunde dog ikke indlade mig paa en Kamp med ham! Nu, saa gav jeg ham en Plante, men en Plante, som ikke duer til noget, lille Fatter, bare for et Syns Skyld, for at han ikke skulde slaa mig ihjel. Du behøver slet ikke at være bange for, at det skulde være faldet mig ind at give ham den rigtige Plante, saa det kunde lykkes ham at fortrænge dig af Czarens Gunst.

„Pokker tage ham," sagde Wjæsemski ligegyldig. „Hvad bryder jeg mig om Czarens Gunst! Det er ikke derfor, jeg er kommen hid. Har du erfaret noget om Bojarinjaen, gamle?"

„Ikke det mindste, højstærede, ikke det aller mindste. Jeg har allerede sagt til dit Sendebud, at det var aldeles umuligt at faa noget at vide. Og dersom du blot vidste, hvilken Møje jeg allerede har gjort mig for din Skyld! Syv Nætter i Træk har jeg kigget ned under Hjulet. Jeg saa Bojarinjaen inde i Skoven, ganske alene sammen med en Olding. Hun var bedrøvet indtil Døden, Oldingen søgte at trøste hende — men saa blev Vandet uklart, og jeg kunde ikke se mere."

„Med en Olding? Altsaa med Morosoff, hendes Mand?"

„Nej, hendes Mand kunde det ikke være; Morosoff er kraftigere bygget, og desuden er han ogsaa anderledes klædt. Denne havde kun en almindelig Kaftan paa; det maa altsaa have været en simpel Mand."

Wjæsemski saa tankefuldt ned for sig.

„Gamle," sagde han pludselig; „forstaar du at forhexe et Sværd?"

„Skulde jeg ikke forstaa det? Jo, det kan du lide paa! Paa hvad Maade ønsker du Sværdet forhexet, lille Fatter? Skal det bide godt, eller skal det blive sløvt strax ved det første Hug?"

„Det skal naturligvis bide godt, Hexemester."

„Ja, for man kan ogsaa mane Modstanderens Sværd saaledes, at det bliver sløvt eller brydes itu . . ."

„Det er ikke min Fjendes, men mit eget Sværd, du skal forhexe. Vi skal kæmpe i aaben Mark, og jeg maa for enhver Pris dræbe min Modstander, forstaar du?"

„Jeg forstaar det nok, lille Fatter, jeg forstaar det nok! Det kan du være vis paa."

Og imidlertid gjorde den gamle ved sig selv følgende Betragtning: Med hvem skal han kæmpe? Hvem er hans Fjende? Skulde det være Baßmanoff? Det tror jeg ikke, thi han talte nys om ham med dyb Ringeagt, og Fyrsten hører ikke til det Slags Folk, der forstaar at skjule, hvad de tænker . . . Maaske med Serebræny? — Men Mølleren vidste, at Serebræny havde været i Fængsel, og af Wjæsemskis Sendebud og nogle af Perstens Kammerater havde han senere hørt, at Røverne havde befriet Nikita og taget ham med sig. Det kunde altsaa ikke være Serebræny. Saa var der endnu Bojaren Morosoff. Maaske denne havde udfordret Wjæsemski for at fordre ham til Regnskab for sin Hustrus Bortførelse. Morosoff var jo rigtignok meget gammel, men ved en saadan Tvekamp kunde han stille en Stedfortræder. Følgelig, sluttede Mølleren, skal Wjæsemski naturligvis kæmpe med Morosoff eller dennes Stedfortræder.

„Tillad mig, lille Fatter, at se i Vandet, for at jeg kan kjende din Fjende," sagde han.

„Gjør, hvad du finder hensigtsmæssig," svarede Wjæsemski og satte sig tankefuld paa en Træstamme.

Mølleren hentede en Spand, fyldte den med Vand lige under Hjulet og stillede den derpaa ved Siden af Fyrsten.

„Ej, ej," sagde han, i det han bøjede sig over Spanden og saa stift ned i den, „jeg ser din Modstander, men Sagen forekommer mig højst mærkelig; thi han er jo allerede en gammel Mand! . . . Ha, der ser jeg ogsaa dig, lille Fatter; I storme løs paa hinanden . . ."

„Nu, hvad mere?" spurgte Wjæsemski, der forgæves prøvede paa at se noget i Spanden.

„Englene staar paa den gamles Side," vedblev Mølleren i en hemmelighedsfuld Tone, i det han lod, som om han selv var forbavset over, hvad han saa. „De himmelske Magter er med ham; det vil ikke falde let at faa dit Sværd forhexet!"

„Staar der slet ingen paa min Side?" spurgte Fyrsten med en uvilkaarlig Bæven.

Mølleren saa stadig opmærksomt ned i Vandet; hans Øjne blev helt stive; det lod virkelig til, at han saa noget, men Skikkelsen syntes at opfylde ham med Forfærdelse.

„Ogsaa du har Forsvarere," sagde han hviskende, „men nu bliver Vandet uklart; jeg ser intet mere."

Han løftede Hovedet op, og Wjæsemski saa, at store Sveddraaber perlede frem paa hans Ansigt.

„Ogsaa du har dine Forsvarere," hviskede han ængstelig; „jeg tænker nok, det skal lykkes mig at forhexe dine Vaaben."

„Her," sagde Fyrsten, i det han trak et mægtigt Sværd ud af Skeden, „udtal Trylleordet over dette."

Mølleren drog dybt efter Vejret; derpaa gravede han med Hænderne et lille Hul og stak Kaardefæstet der ned. Efter at han havde trykket Jord op om det, saa at Klingen stod lige i Vejret, begyndte han at vandre rundt omkring det, medens han mumlede halv højt:

„Solen er staaet op over Chwalin-Havet, Maanen skinner paa den store By med Stenhusene, og i denne store By har min Moder født mig, og da jeg kom til Verden, sagde hun: „Vær beskyttet, mit Barn, mod Pil og Sværd, mod Kriger og Kæmper." Og dermed omgjordede min Moder mig med et Tryllesværd. Vend og drej dig, mit Tryllesværd; vend og drej dig ligesom Møllestenen; bryd og skær itu baade Kobber, Jærn, Staal, Kjød og Knogler; og maatte de fjendlige Slag glide af paa dig ligesom Stenen mod Vandet, og maatte du skærme og beskytte selv mod den mindste Rift! Jeg udtaler Ordet over Afanassi og omgjorder ham med Tryllesværdet. Jeg har ikke mere at tilføje; mit Værk er fuldbragt."

Han tog Sværdet og rakte Fyrsten det, efter at han først omhyggelig havde rystet Jorden af og pudset Fæstet blankt med sit Kjoleskjød.

„Tag det, Fyrst Afanassi Iwanowitsch," sagde han, „det vil yde dig god Tjeneste, forudsat, at din Modstander ikke har dyppet sit Sværd i Vievand."

„Og dersom det nu virkelig skulde være sket?"

„Saa er der intet at gjøre, lille Fatter. Mod Vievand er forhexet Staal aldeles magtesløst. Man kan imidlertid gjøre noget for at svække Virkningen. Jeg vil give dig blaa Sumpurt, som du skal bære i en lille Pose om Halsen; det vil vende din Fjendes Øjne bort fra dig."

„Nuvel, saa giv mig den blaa Urt," sagde Wjæsemski.

„Meget gjærne, lille Fatter, meget gjærne; din fyrstelige Naade kan jeg ikke nægte noget."

Den gamle gik ind i Stuen, og da han kom ud igjen, gav han Fyrsten noget, der var syet ind i et Stykke Linned.

„Det har kostet mig megen Møje at skaffe denne Plante," sagde han med en Mine, som om han kun meget nødig gav den Gjenstand fra sig, som han holdt i Haanden. „Dersom du vidste, hvor vanskeligt det er at samle denne Plante! Naar man i den rette Time søger den i Sumpen, bliver man greben af en saadan Angest . . .!"

Fyrsten tog den indsyede Gjenstand og kastede til Gjengjæld en Pung med Guldstykker hen til Mølleren.

„Den kjære Gud gjengjælde din fyrstelige Naade det," sagde den gamle med et dybt Buk. „Tillad mig, lille Fatter, at tilføje endnu et Ord: indtil Tvekampen har fundet Sted, bør du ikke gaa i Kirke eller høre nogen Messe; ellers kunde det ske, at hele min Tryllekraft forsvandt af Klingen."

Wjæsemski svarede ikke; han gik hen til det Sted, hvor hans Hest stod bunden. Men pludselig blev han staaende.

„Kan du med Bestemthed vide, hvem af os der bliver i Live?" spurgte han.

Mølleren blev synlig forlegen.

„Naturligvis beholder du Livet, lille Fatter! Hvorledes skulde det være andet? Jeg har jo allerede en Gang sagt det, at du ikke vil komme til at dø for Sværdet."

„Se endnu en Gang ned i Spanden!"

„Til hvad Nytte, lille Fatter? Der er intet mere at se; Vandet er blevet helt uklart."

„Saa hent frisk Vand," sagde Wjæsemski bydende.

Mølleren maatte adlyde, enten han vilde eller ej.

„Nu, hvad ser du saa?" spurgte Fyrsten utaalmodig.

Med synlig Uvilje bøjede den gamle sig ned over Spanden. „Jeg ser hverken dig eller din Fjende," sagde han blegnende; „jeg ser derimod en aaben Plads, der er helt opfyldt af Mennesker; paa høje Stænger har man opplantet en Mængde Hoveder; noget længere borte er der et stort Baal, som er i Færd med at slukkes, og rundt om paa talrige Galger hænger der menneskelige Benrade."

„Hvad er det for Hoveder, der er sat op paa Stængerne?" spurgte Wjæsemski, i det han gjorde sig Umage for at beherske en uvilkaarlig Skræk.

„Det kan jeg ikke se, lille Fatter; alt er igjen blevet taaget og uklart; kun Baalet lyser op endnu, men jeg ved ikke, hvis Ben det er, der hænger i Galgen.“

Oldingen løftede møjsommmelig Hovedet i Vejret, og det saa ud, som om det faldt ham vanskeligt at vende sit Blik bort fra Spanden. Hans Legeme blev greben ligesom af krampagtige Trækninger; store Sveddraaber trillede ned over hans Ansigt, stønnende og sukkende vaklede han hen til en Bænk og sank ned paa den.

Wjæsemski løste sin Hest, svang sig i Sadlen og red eftertænksomt tilbage til Moskwa.

(Fortsættes.)

En Jagtudflugt paa Steppen.

Omtrent en Maaned havde jeg tilbragt i en Kosaklejr, næsten tyve Mil fra Orenburg, hvor jeg havde meget lidt at bestille og følgelig kjedede mig grundig, de øvrige Officerer og jeg fordrev Tiden med at spille Kort, ryge og bade, en Del af vor Tid tilbragte vi med at gaa paa Urfuglejagt, men her var en saadan Mængde af disse Fugle, at Jagten herpaa snart tabte sin Tillokkelse for os, og vi begyndte at blive kjede deraf. Det var mig derfor en stor Fornøjelse, da jeg modtog Underretning om, at der var blevet set Saiga=Antiloper paa den anden Side Uralfloden, paa den kirgisiske Steppe. Fra Naturhistorien vidste jeg, at denne Antilope er sky i højeste Grad og vanskelig at komme paa Skud, og desuden havde flere Jægere, der havde deltaget i Felttoget mod Khiwa, fortalt mig, at de paa Tilbagevejen herfra havde forfulgt nogle af disse Antiloper med deres bedste Heste, men at de ikke havde været i Stand til at indhente dem. Disse og andre Fortællinger opæggede mig, og jeg brændte af Utaalmodighed efter at faa en Saiga at se, selv om Udsigten til en lykkelig Jagt ogsaa var temmelig ringe. Saa snart Jagten var bleven bestemt, gjorde jeg og mine Kammerater Forberedelser dertil; vi støbte Kugler, ladede Patroner og indskød vore Rifler.

Paa den første Dag rejste vi til Fæstningen Suchoratschinsky, omtrent 15 Mil fra Lejren. Dette er en lang Dagsrejse, men man rejser utrolig hurtig i Guvernementet Orenburg; Vejen over Sletten er jævn som et Gulv, og Baschkirhestene er utrættelige. Paa 14 Timer tilbagelagde vi de 15 Mil i vore Tarantas — et Kjøretøj, som har Lighed med en Phaeton — og dog havde vi Tid til at spise til Middag og bade os i Sakmar, hvor vi skiftede Heste. Omegnen der var afvexlende og malerisk, først i Nærheden af Lejren bjærgrig, siden brede Dale, dernæst Sakmar=Floden, der som et Sølvbaand snoede sig gjennem en Poppelskov, den græs= og blomsterrige Steppe, og endelig i det fjærne de blaa Guberlinsky Bjærge.

Store Skarer af Skovduer fløj over os; Steppespover med røde Næb og Ben trippede langs med Vejen, og hvert Minut hoppede de store Stepperotter op af deres Huller, tittede paa os og satte sig pibende paa Bagbenene. Imidlertid skjænkede vi alt dette kun ringe Opmærksomhed, da alle vore Tanker var henvendte paa Saiga=Antiloperne.

Hen imod Klokken ni om Aftenen kom vi til Fæstningen Suchoratschinsky og tog ind hos Hetmanen. Paa Pladsen foran hans Bolig var Kosakkerne i Færd med at skyde til Maals med deres lange Rifler; vi skød lidt til Maals med dem, badede derefter i Ural, og lagde os siden inde i Gaarden i frisk Hø og sov ind, efter at Hetmanen havde fortalt os om, hvordan Kirgiserne havde taget ham til Fange, og hvorledes det var lykkedes ham at undfly fra Fangenskabet.

Allerede ved Solopgang den følgende Morgen rullede vore Tarantas, med en Bedækning af Baschkirer, fremad mod Urals Strand. Overgangen over Floden ydede et Skue, som var værd at se: Den stejle Flodbred, Klipperne, Kjøretøjerne nede i Floden, hvor Vandet gik op over Hjulnavene, de stejlende Heste, Baschkirerne med deres Buer, Jægerne med deres Bøsser og blinkende Jagtknive — og alt dette belyst af den nys opgangne Sol! — Floden er ikke bred paa dette Sted, men Strømmen er saa stærk, at den næsten kunde rive os med sig.

Paa den modsatte Side fik Steppen et helt andet Udseende. Nogen Vej fandtes ikke, den haarde Lerjord var overalt bedækket med tørt Græs, og man hørte ingen anden Lyd end den, som frembragtes af Vognhjulene og Hestehovene.

Vor Rejse gik stadig fremad, da en af Baschkirerne pludselig parerede sin Hest og pegede med Haanden mod den ene Side; jeg fulgte med mit Blik den angivne Retning og saa nogle lysegule Punkter, der bevægede sig langt borte; det var de længselsfuldt ventede Saiga-Antiloper. En af Selskabet forsøgte at nærme sig dem paa en Baschkirhest, men saa snart de forstod, hvad han havde i Sinde, tog de Flugten, uagtet de endnu var næsten en Fjerdingvej borte.

Vi fortsatte vor Rejse og kunde snart skjelne Kosakkernes Filttelte, som var opslaaede ved Foden af en høj og langstrakt Klippe af en blaaviolet Farve, den saakaldte „blaa Sten", som bestaar af Jaspis. Nogle Kosakker kom os i Møde, og blandt dem en Løjtnant, Iwan Iwanowitsch, som ledede alle Jagterne i denne Egn. Den Underretning, han gav os om Antiloperne, var meget tilfredstillende; man mindedes ikke, at de nogen Sinde før var optraadte saa talrige i denne Egn, og man formodede, at Tørken havde drevet dem fra det indre af Steppen og tvunget dem til at søge andre Græsgange i Nærheden af Ural.

Da vi traadte ind i Iwanowitsch's Telt, viste han os til vor Overraskelse ti Antilopehoveder med prægtige Horn.

„Hvad har De dog gjort?" sagde jeg til ham. „De har foruroliget Antiloperne, nu vil de rimeligvis trække sig tilbage igjen til det indre af Steppen, og saa er det forbi med Jagten."

„Vær ikke bange derfor," svarede han. „For Resten er det ikke let at holde Styr paa alle disse vilde Kammerater, og om jeg ogsaa muligvis kunde faa Bugt med Kosakkerne, saa kommer jeg dog ingen Vej med de urolige Baschkirer. I Gaar dræbte de tredive Saigaer og vilde have fortsat Jagten i Dag, hvis der var blevet Tid dertil; men De skal ikke bryde Dem derom, der findes alligevel tilstrækkeligt til Dem alle."

Vi ytrede det Ønske strax at gaa ud paa Jagt, men Kosakkerne raadede os til at vente til længere hen paa Dagen. Om Morgenen strejfer Saigaerne omkring i Flokke, og det er da umuligt at nærme sig dem, men hen imod Middag, naar Solen brænder rigtig paa, skiller Flokkene sig ad, og Dyrene lægger sig til Hvile paa forskjellige Steder, og da er der en Mulighed for at komme dem paa tilstrækkelig nært Hold.

Da Tiden var kommen, satte vi os til Hest og delte os i flere Afdelinger, fire Ryttere i hver; under Ridtet begyndte jeg en Samtale med mine Ledsagere.

„Vise Kirgiserne sig ofte i disse Egne?" spurgte jeg.

„Nej, Deres Naade, just ikke ofte," lød Svaret, „men under Tiden kan det dog ske, og en sjælden Gang vover de sig endogsaa over Ural for at stjæle Heste."

„Naa, tror I, at vi vil faa nogen at se i Dag?"

„O nej, de har allerede for længe siden faaet Færten af os; de ved nok, at vi skal ud paa Jagt, og saa tør ingen af disse Hunde vise sig."

„Jeg har hørt, at de ikke altid er saa bange af sig."

„Nej, det er de heller ikke, naar de er ti mod en. Det er et Satans Pak, men man maa indrømme, at de forstaar at haandtere Pisken. For to Aar siden faldt jeg i deres Hænder, og de behandlede mig saaledes, at jeg næppe var sluppen levende derfra. Det kunde endda gaaet an, dersom blot én havde pisket mig, men hver eneste Mand, som kom i Nærheden af mig, slog mig, den ene værre end den anden, og de brød dem ikke om, hvor Slaget ramte, og nøgen sad jeg paa Hesten, thi de Hunde havde ikke levnet mig en Trevl paa Kroppen, da de plyndrede mig. Det er et Satans Pak, Deres Naade."

„Naa, hvorledes lykkedes det dig da at slippe fra dem?"

„Jo, jeg bed Mærke i de to bedste Heste, og en smuk Nat stak jeg af med dem begge to; den ene førte jeg som Haandhest til at skifte med. Jeg galopperede uafbrudt afsted i to Dage, paa den tredje var jeg nær ved at dø af Sult, men Gud vilde ikke, at jeg skulde dø den Gang, thi jeg traf en død Saiga liggende paa Jorden, og af den spiste jeg mig først mæt og skar mig saa et Stykke af til at have med under Vejs. Havde jeg ikke fundet den, havde jeg været Døden vis, det var fyrretyve Mil fra Grænsen."

„Hvad maatte du bestille hos Kirgiserne?"

„Jeg vogtede deres Kvæg, malkede Hopperne og lavede Ost af Gedemælk, saa det var ikke saa farligt med Arbejdet, men Prygl fik jeg hver Dag, og det kunde jeg endda have fundet mig i, hvis blot Mandfolkene havde slaaet mig, men Kjællingerne hjalp til, og Piske har de, der smager ligesom Hasselkjæppe."

Medens jeg passiarede med Kosakkerne, red vi over en Mil uden at se noget til Antiloperne, men pludselig bøjede den ene af Kosakkerne sit Hoved ned mod Hestens Hals og vendte Hesten omkring; vi andre fulgte hans Exempel.

„Stig strax af Hesten," hviskede han til mig, „der henne paa den lille Bakke ligger der nogle Saigaer! Og du, Rayschetaeff, hold her med Hestene og hav Øjnene med dig. Læg Dem paa Jorden, Deres Naade, og kryb bag efter mig."

Vi begyndte nu at krybe fremad paa Albuer

og Knæer; i den ene Haand holdt jeg en enkeltløbet Riffel og i den anden en Hagldublet, ladet med store Hagl.

Jorden var tør og haard og desuden bedækket med smaa skarpe Sten, som mærkedes paa en meget ubehagelig Maade; Solen brændte paa min Ryg som Ild, og Sveddraaberne perlede ned ad mig. Alt dette blev besværligt i Længden, saa at jeg til sidst ganske sagte spurgte min Kosak: „Hvor har vi Saigaerne?"

„Ser De Busken med de røde Bær der henne?"

„Ja."

„Og en Smule til venstre for den en lille Græstot?"

„Ja, og hvad saa mere?"

„Søg nu med Øjet midt imellem Græstotten og Busken; 50 Skridt derfra staar der noget i Vejret ligesom en Pind, det er Hornet af en Saiga."

„Hvor langt skal vi endnu krybe frem?"

„Vi maa gjøre en Omvej for at komme under Vinden, ellers faar de Færten af os; men ned med Hovedet, ellers ser de Dem strax."

Vi gjorde nu et Slag omkring dem; det var saa langt, at jeg blev aldeles udmattet.

„Nu er vi der strax," hviskede Kosakken, „blot hundrede Skridt til, saa er vi dem paa Skud, men buk Dem mere, kryb paa Maven og ganske stille, lad ikke Bøssen slæbe paa Jorden."

Jeg gjorde mig saa lang som muligt og krøb som en Slange. „Er vi endnu ikke nær nok?"

„Jo, men han rejser Hovedet i Vejret, han aner Uraad; pas nu paa og læg Riflen paa min Skulder."

Jeg havde næppe spændt Hanen, førend Saigaen allerede var oppe og fór som en Stormvind hen ad Steppen, efterfulgt af flere andre, som havde ligget i Nærheden. Det gik saa hurtig, at jeg ikke fik Tid til at skyde. Kosakken og jeg kastede et langt Blik paa hinanden, hvorefter vi rejste os op og atter vendte tilbage til Hestene.

„Ja, jeg sagde det jo nok, De skulde have krøbet mere bøjet, Deres Naade," bemærkede Kosakken og rystede paa Hovedet.

Vi gik tilbage til Hestene, og det gik videre i Trav. Længe varede det ikke, før Raypnikoff — saaledes hed Kosakken — fik Øje paa nogle andre Saigaer.

Atter begyndte vi at krybe, og det lykkedes os at komme en Saiga, som laa ene, paa 80 Alen nær. Jeg skulde gjøre mig rede til at skyde, men mine Hænder dirrede, og Sveden løb ind i Øjnene paa mig, saa at jeg intet kunde se. Jeg maatte vente et Par Minutter, inden jeg skød, og nu skød jeg forbi. Saigaen sprang op og saa sig omkring til alle Sider, men kunde ikke opdage os, der laa uden at røre os. Den gik henved 50 Skridt længere bort og lagde sig da igjen. I liggende Stilling lagde jeg en ny Patron i Riffelen og krøb saa frem paany. Jeg foresatte mig nu at gjøre mine Sager saa godt som muligt, hvilede mig derfor lidt, men tog ikke mine Øjne fra Saigaen. Jeg kunde se dens smukke ringlede Horn, med de sorte Spidser, og den tykke Snude, med hvilken den snusede til alle Sider. Jeg syntes, at jeg havde hvilet mig tilstrækkeligt, men alligevel vedblev mit Hjærte at banke som en Hammer; imidlertid burde jeg ikke vente længere, men tog min Jagtkniv frem af Beltet, stak Bladet ned i Jorden, støttede forsigtig Riffelen mod Knivens Skaft og trykkede Kolben mod Skulderen. Af Saigaen kunde jeg ikke se mere end Hovedet og Halsen; jeg sigtede paa den sidste og skød.

Saa snart Skuddet var faldet, rejste jeg mig op og saa mig omkring, men kunde ikke se noget til Saigaen; jeg gik da frem og fandt snart til min Glæde Antilopen liggende paa Pletten med Kuglen igjennem Halsen. Kosakkerne ilede nu frem, rensede Dyret og fæstede det siden ved en af Sadlerne.

En ejendommelig Løvhytte. (Se Side 544).

Det var større end en Raabuk, lysebrun af Farve og havde sexten sorte Ringe paa Hornene.

Dette Held glædede os alle; vi steg atter til Hest og galopperede fremad, i det vi rettede Kursen efter Solens Gang; men vi saa intet Vildt, og jeg begyndte paany min Samtale med Kosakkerne.

af en Kirgiser, og han rørte ikke en Muskel i sit Ansigt, den Hund!"

„Bed du et Øre af ham!" udbrød jeg, „hvorledes gik det til?"

„Jo, det er nu snart fjorten Dage, siden de stjal nogle Heste fra vor Lejr. Otte Mand var vi,

Duerne skal fodres. (Se Side 544).

„Er det sandt," spurgte jeg blandt andet, „at Kirgiserne taaler alle Smerter med den største Taalmodighed og ikke lader sig aftvinge en Klagelyd, om man end piner dem til Døde?"

„Ja, Deres Naade, det er sandt," svarede Raypnikoff. „Det er ikke længe siden, jeg bed Øret

som satte afsted efter dem; vi red baade en og to Timer, og Tyvene saa vi intet til, men Sporene af dem stod tydelige i Jorden, den Sag var klar. Jeg forundrede mig højlig, thi efter min Beregning skulde vi allerede have redet dem op. Sporene viste, at de havde redet i Trav, medens vi red tre

Mil i Timen. „Pas paa, Kammerater," raabte jeg, „de har bestemt gjemt sig bagved den Klippe der. Lad os ride i Skridt og holde Karabinerne i Orden." Og ganske rigtig; just som vi kom midt for Klippen, hørte vi noget hvine i Luften, og jeg fik en Pil i Foden, i det samme styrtede de frem, den ene efter den anden, med en forfærdelig Larm; jeg syntes, der var omtrent fem og tyve Stykker, de havde Landser allesammen, og to af dem havde Panser paa. Mit Mandskab begyndte at blive uroligt, men jeg raabte til dem, at de ikke skulde lade sig forknytte, hvorefter jeg trak Pilen ud af Foden, sprang af Hesten og sigtede paa en af Kirgiserne. Puf! der laa han, og Nayschetaeff skød en til, næsten i samme Øjeblik. Da Skurkene saa, at vi holdt dem Stangen, vendte de Hestene og flygtede.

„Nu efter dem!" raabte jeg, og vi begyndte at ride efter Tyvene. Hver Mand valgte sit Maal; Nayschetaeff forfulgte en af de panserklædte og var ham allerede saa nær, at han næsten kunde naas med Pisken, da han pludselig kastede sig til Siden og fik Forspring igjen. Jeg saa, at han let kunde undslippe og tillige med ham Panseret, som var hundrede Rubler værd. Jeg forsøgte da at ride omkring ham; han havde en god Hest, men min var bedre endnu. Vi galopperede, han forud og jeg bagefter, jeg nærmede mig mer og mer, men i en Fart vendte han sig om og sendte en Pil igjennem Halsen paa min Hest, som strax styrtede. Deres Naade kan tænke sig mit Raseri og dertil min Sorg over Hesten!"

„Han skal alligevel ikke undslippe mig!" raabte jeg og kastede mig op paa en af Kammeraternes Heste, men nu var jeg sidste Mand i Jagten. Nayschetaeff var ham nærmest, men begyndte allerede at sakke bagud, medens den kirgisiske Hund fløj over Sletten som en Pil; jeg tænkte just ved mig selv: „Den Satan slipper min Tro fra os, se, hvor han farer afsted!" men ligesom jeg tænkte dette, fik jeg at se, hvorledes hans Hest snublede og faldt. Med det samme var Nayschetaeff og de andre paa Nakken af ham, og det varede ikke længe, før jeg ogsaa var paa Pletten. Da jeg nu kom til at se ham i Ansigtet, begyndte mit Blod at koge, jeg styrtede løs paa ham og bed Øret af ham."

Kosakken afbrød sin Fortælling og saa spejdende fremad, i det han skyggede med Haanden for Øjnene og udbrød:

„Se nu, der har vi dem i hundredevis!"

„Hvem! Kirgiserne?"

„Aa nej — det er Saigaer."

I det jeg saa i den Retning, i hvilken han pegede med Pisken, opdagede jeg en Mængde lysegule Punkter, som fra flere Sider bevægede sig hen imod en grøn Stribe, der tydelig traadte frem i den graa Steppe. Denne grønne Stribe var Bredden af en af Urals smaa Bifloder, til hvilken de tørstige Antiloper begav sig for at drikke.

„Tror du, at vi kan komme disse paa Skud?" spurgte jeg.

„Nej," svarede Naypnikoff, „hvis vi før havde kunnet gjemme os i Græsset, saa vilde maaske nogle af dem være kommet her hen, men her lader det sig ikke gjøre at liste sig bag paa dem."

Antallet af Saigaer voxede mer og mer, de løb til Floden i store Flokke og fra alle Sider. Hele det foran os liggende Terræn syntes at være dækket af dem; der var sikkert flere Tusende. „Hvilken Rigdom," sagde Kosakken, „Øjet ser her, men Tænderne ikke kommer til at bide i."

Imidlertid fortsatte vi vort Ridt og havde snart foran os en Flok, som havde slaaet sig til Ro. En af de andre Jægerafdelinger havde allerede i Forvejen lagt Mærke til denne Flok, thi vi saa fire Ryttere forsigtig nærme sig den Høj, paa hvilken Saigaerne havde lagt sig til Hvile; jeg og mine Ledsagere var dog nærmere og havde dertil Fordel af Vinden, hvorfor jeg steg af Hesten og begyndte at krybe frem, men jeg kom dem dog ikke nærmere end paa fire Hundrede Alen, før Saigaerne sprang op.

Jægerne i den anden Afdeling galopperede fremad for at afskære Antiloperne Vejen, og vi paa vor Side forfulgte dem ogsaa, saa at vi havde Dyrene imellem os. Jeg og mine Kammerater var saa langt fra dem, at vi ikke havde noget Haab om at naa dem, men det lykkedes de andre at komme dem nærmere, fordi de var dækkede af Bakken. Flokken standsede nu, synlig forvirret. En gammel Buk vilde løbe til den ene Side, da en af Jægerne sprang af Hesten og sendte den en Kugle, medens den var i fuldt Spring; Bukken styrtede strax. Dette Skud vakte Kosakkernes Forbavselse, fordi de aldrig plejer at skyde i Løbet og desuden kun, naar de har Anlæg for Bøssen.

„Dschigit! Dschigit!" (godt gjort) raabte de og saa paa hverandre

Vi forenede os med den anden Afdeling, sammenlignede den nylig skudte Buk med den, jeg havde nedlagt, og fandt, at den første var meget større end den anden. Imidlertid var det blevet brændende hedt, Tørsten plagede os skrækkelig, og vi besluttede derfor at vende tilbage til Lejren.

Paa Tilbagevejen fik den samme Mand, som havde skudt Saigaen, Lejlighed til at skyde et Murmeldyr. En Kalmuk steg af Hesten og tog Dyret op.

„Er det en Han eller Hun?" spurgte min Jagtkammerat.

Kalmukken, der levede i sin egen Hesteverden og blot anvendte Hesteterminologier, svarede, i det han tog Huen af: „Det er en Hingst, Deres Naade."

Vi kom begge hjærtelig til at le, da vi hørte dette Ord anvendes om Murmeldyret.

„Læg nu Mærke til en Ting, Deres Naade," sagde Raypnikoff til mig, „Kalmukken har lagt Beslag paa Murmeldyret og har i Sinde at spise det. Hvilket usselt Folk det dog er, de er ringere end Kirgiserne! De spiser alle Slags modbydelige Ting, og dog kalder de sig kristne!" Og Kosakken, som selv for fjorten Dage siden havde bidt Øret af en Kirgiser, spyttede til begge Sider for at udtrykke sin Væmmelse.

Ogsaa mig lykkedes det at blive hilset med Udraabet „Dschigit", da jeg paa lang Afstand skød en stor Ørn, som de Baschkirer, der var med os, strax plukkede for at benytte Fjerene til deres Pile.

Efter at have redet en god Stund, saa vi i Afstand vor Lejr og med det samme et lige saa mærkeligt som pragtfuldt Syn. I Steden for den af Solen fortørrede Steppe, saa jeg ved Foden af „den blaa Klippe" en prægtig Sø, i hvis Vand Klippen og Lejren spejlede sig.

„Hvad er dette?" spurgte jeg. „Hvad er det for en Sø? Det kan jo ikke være vor Lejr."

„Jo, det er ganske vist vor Lejr," svarede Kosakken leende, men det er ingen rigtig Sø, det er en Luftspejling."

Trods denne Forklaring kunde jeg dog ikke faa i mit Hoved, at dette blot var et Luftsyn, thi jeg kunde se Vandet saa tydelig, og Skyerne spejlede sig deri. Jeg galopperede derhen, men efterhaanden som jeg kom nærmere, blev Vandet mer og mer utydeligt; det opløste sig i en bølgende Taage og forsvandt.

I Lejren var der anrettet et velsmagende Maaltid for os, men vi foretrak at drikke Te. Aldrig kan jeg glemme den Nydelse, jeg havde ved at hælde fem eller sex Glas kold Te i mig; vi var ogsaa saa ophedede, at vi ikke havde en tør Trevl paa Kroppen; Thermometret viste 36 Grader i Skyggen. Resten af Dagen tilbragte vi med at hvile os. De øvrige Jagtpartier adspredtes kort efter, men Baschkirerne blev paa Steppen til sent om Aftenen og kom da tilbage, belæssede med Bytte. Nogle af dem havde to og andre tre Saigaer hængende ved Sadlen. I det hele var der bleven skudt omtrent halvtresindstyve Antiloper; Jagtpartiet havde bestaaet af fyrretyve Mand.

Størstedelen af Jægerne fra Orenburg syntes, at de havde faaet nok af denne Dags Ridt og Besværligheder, saa at de allerede samme Nat brød op og kjørte til Kosaklejren, men jeg blev tilbage for endnu en Dag at jage Saigaer.

Næste Morgen førte Raypnikoff, som stod i Spidsen for Selskabet, mig i en anden Retning. Efter et langt Ridt og flere mislykkede Forsøg lykkedes det mig at krybe en Saiga paa Skud, og den fældede jeg; en anden blev anskudt af Kosakkerne og fangedes, efter at vi havde forfulgt den en Stund. Tilfredse med vort Bytte vilde vi begive os hjemad, da vi fik Øje paa en stor Flok, som var i Bevægelse. Raypnikoff tog den nogle Sekunder nøje i Øjesyn, hvorpaa han galopperede bort i en anden Retning end den, Saigaerne havde taget, i det han raabte til os: „Følg mig og sørg for, at I kommer hurtig bag efter." — Vi kom snart til en dyb Kløft og red i skarpt Trav paa Bunden af den uden at bryde os om de store, skarpe Sten, som laa os i Vejen. Hulvejen gik i Bugter, snart til højre, snart til venstre, og skraanede efterhaanden op mod Sletten. Saa snart vi var komne her hen, bad Raypnikoff mig om at stige af Hesten og i Løb følge ham til en Klippe, bag hvilken vi kunde skjule os. Netop i den Retning, som Raypnikoff havde formodet, kom Saigaerne nu løbende, og det varede ikke mange Minutter, før de var os nær, anførte af en prægtig Buk med lyreformig bøjede Horn og et lysegult Skind, der skinnede som Guld i Solen. Bukken kastede Hovedet tilbage og pustede med sine brede Næsebor, ligesom den anede Uraad.

I Trav fortsatte Saigaerne deres Løb. Da Flokken var tresindstyve Alen fra mig, skød jeg paa Anføreren; den slog strax en Kuldbøtte og vendte Benene i Vejret; Dyrene kastede sig med det samme til forskjellige Sider og frembragte en Støvsky, som næsten skjulte dem. Kosakkerne skød efter dem, men traf ikke. Jeg tog min Hagldublet, der var ladet med store Hagl, og skød uden synderligt Haab om, at det vilde lykkes, begge Skuddene af efter de flygtende Dyr. Flokken fortsatte sin Flugt, men en, som blev anskudt, skilte sig fra de andre og løb til den ene Side. „Truffet, truffet," raabte Kosakkerne og begyndte at forfølge den. Vi steg til Hest og lod en af Kosakkerne blive hos den skudte Saiga, medens vi forfulgte den anskudte; det varede ikke længe, førend vi naaede den, og Raypnikoff slog den ihjel med sin, med en Blyklump forsynede Ridepisk.

Under livlig Samtale om Kirgisere, Steppen og Jagten red vi tilbage til vore Telte. Ogsaa de andre Jagtpartier samledes efterhaanden. Uagtet denne Dags Jagt afsluttedes tidligere end Gaarsdagens, var Byttet større — mere end hundrede Saiga-Antiloper var fældede — men Jægernes Antal var ogsaa større, thi Stationskommandanten og med ham tredive friske Kosakker var komne til. Vor Jagtmiddag bestod hovedsagelig af Saigasteg, der smagte særdeles godt og havde en Del Lighed

med Faarekjød. Jeg holdt dog ikke rigtig af at spise det, fordi jeg, naar Dyrene blev slaaede, havde set, at Saigaerne havde en Mængde store hvide Insektlarver i Kjødet under Ryghuden. Skjønt alle de Stykker, hvor disse Larver sad, blev omhyggelig skaarne bort, var den blotte Erindring om disse Snyltegjæster dog tilstrækkelig til at sætte en Dæmper paa Appetitten. Det Insekt, af hvilke disse Larver fremkommer, lægger sine Æg i Saigaens Haar, og naar Larverne er store nok, æder de sig ud gjennem Huden. Alle de Dyreskind, jeg saa, var paa Ryggen gjennemborede af en Mængde Larvehuller, saa at de saa ud, som om de var gjennemskudte med store Hagl.

Da Aftenen kom, brød vi op for at ride hjem igjen til Suchoratschinsky. Kosakkerne sang under Vejs deres Sange, som snart lyder dæmpet vemodige, snart glade og livlige. Alle de enkelte Omstændigheder ved dette natlige Ridt staar endnu tydelig for mig; jeg ser endnu den stjærnebesaaede Himmel og Steppen, der lignede Havet; jeg hører endnu Ordene:

„Gud lade os Kosakker leve og tjene ud vor Tid
og siden ofre Livet i god og lystig Strid“.

Jeg hører endnu Hestenes Prusten og den dumpe Lyd af deres Trin, Stigbøjlernes Klirren og Vandets Brusen og Pladsken, da vi gik over Uralfloden.

Næste Dag var vi atter i Lejren.

En mærkelig Løvhytte.

Ved E. Toepfer.

Læserne kjender uden Tvivl alle den „almindelige Vedbende“ (Hedera Helix), ogsaa kaldet „Ephen“ eller „Vintergrønt“, da den ikke alene er en almindelig vildtvoxende Plante i vore Skove, men ogsaa hyppig ses som Potteplante i Stuerne eller som Prydplante i Haverne til Beklædning af Mure, hvortil den egner sig særdeles godt paa Grund af sit smukke og tætte, stedsegrønne Løv. I vore Skove ligger den enten langs hen ad Jorden eller klatrer op ad Træer, i det den holder sig fast med sine talrige Hæfterødder. Naar den begynder at klatre op ad et Træ og uhindret faar Lov til at udvikle sig her, bliver dens Stængel eller Stamme Aar for Aar tykkere og udsender flere og flere Sidegrene, saa at Træet omsider bliver aldeles skjult fra øverst til nederst under dens tætte, grønne Løv.

Paa medfølgende Billede ser Læserne en højst mærkelig og kunstig Udvikling af denne Plante, nemlig en stor Løvhytte, som var fremstillet paa Verdensudstillingen i Paris 1867 i Afdelingen for Havedyrkning. Denne ejendommelige og smukke Løvhytte vakte megen Opsigt paa Udstillingen og blev beundret som et særdeles smukt Resultat af den Slags Dyrkning, saa at den Plads, den stod paa, snart blev et almindeligt Valfartssted baade for gamle og unge, store og smaa, der alle gjærne vilde dvæle nogle Øjeblikke inden for dens indbydende, skyggefulde Vægge.

Løvhytten er Resultatet af et stort Taalmodighedsarbejde, der blev paabegyndt i Aaret 1849, fra hvilken Tid Planten, som danner den, er bleven passet med den største Omhu, hvorfor den udviklede sig saa frodig, at Stammen blev tykkere Aar for Aar, og Forgreningerne og Løvet stedse mere tæt. Hele den rige Løvvæxt, som danner denne smukke Hytte, har nemlig efterhaanden udviklet sig af en Vedbende. Midt i Løvhytten ser man Vedbendens Stamme, som er plantet i et stort Kar; fra den øverste Del af Stammen har Grenene udbredt sig straaleformig til alle Sider, og de deler sig derfra endvidere saaledes nedad, at det hele omtrent faar Form af et Paraplystativ, hvis Overtræk dannes af den frodige Løvvæxt. For at Grenene med Løvet kan faa Form af en Hvælving, er der indvendig udspændt et stærkt, men let Net af Staaltraade, som holder Grenene i den rigtige Stilling. Baade dette Staaltraadsnet og Grenene kan bøjes ind mod Stammen, hvorved det hele faar Udseende af en sammenfoldet Kæmpeparaply. Paa Grund af denne ejendommelige Form har den Gartner, som har opelsket og tildannet denne Vedbende, givet den Navn af „Vedbende-Paraplyen“. Naar man tænker sig alle Grenene rettet lige ud i vandret Retning, vil Vedbenden paa denne Maade komme til at omfatte et Fladerum, der omtrent er 32 Fod i Gjennemsnit. Den store og smukke Løvhvælving, som Grenene med deres Blade danner, er altid tæt og ens baade Sommer og Vinter, saa at man her stedse kan finde en lun og behagelig Beskyttelse mod Vind og Vejr. Da denne Vedbende, som før nævnt, er plantet i et stort Kar, kan hele Løvhytten flyttes, hvor hen det skal være. Gartneren, som ejer den, har derfor ogsaa ladet den udstille i flere Byer, for at man kunde faa Lejlighed til at se og beundre den.

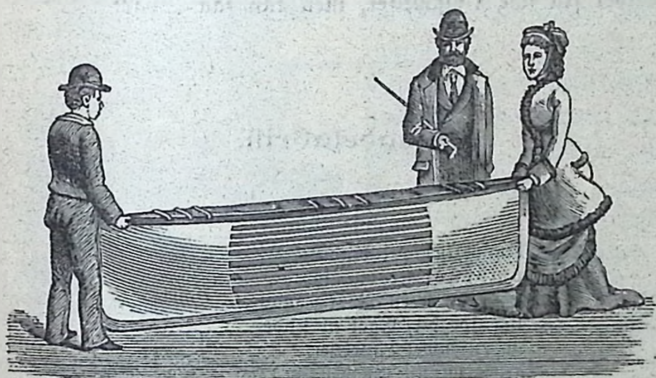
Duerne skal fodres.

Det er virkelig en smuk og fornøjelig Gruppe: den lille Pige, der er i Færd med at fodre sine Duer. De kjender hende saa godt; hun kommer hver Dag til bestemt Tid, og hendes smaa Kammerater vilde vistnok blive meget forbavsede,

hvis hun en Dag udeblev. For gode Kammerater er de, det ser man strax. Den ene Due er lige ved at flyve op paa Skulderen af hende for at faa sin Part med af Ærterne; den kan for Resten være ganske rolig; hun glemmer ikke sine gode Venner, og i Kurven er der nok til dem begge.

En ejendommelig Redningsbaad.

Paa medfølgende Billeder fremstilles en Skibsbaad, der er bygget af Crispin af Marshgate Lane, Stratford i England; det er, som Læserne let kan se, ikke nogen almindelig Skibsbaad, men en Baad af en saa ejendommelig Konstruktion, at det nok er værd at tage den i Øjesyn. Den er helt igiennem bygget af meget tynde Staalplader, og den har derfor det Fortrin paa en Gang baade at være let, meget holdbar og bøjelig. Den skiller sig ogsaa fra de almindelige Skibsbaade derved, at den er indrettet til at kunne sammenlægges, hvilket er fremstillet paa det første af de medfølgende Billeder.

Man ser ogsaa her, hvor let Baaden er, i det endog en Dame er i Stand til at kunne løfte dens ene Ende i Vejret, uden at dette ser ud til i mindste Maade at koste hende nogen Anstrængelse. I sammenlagt Stilling er den tværs igjennem kun 16 Tommer bred over Midten, medens den i almindelig sejlbar Stand, som man ser den paa det andet Billede, derimod er 3 Fod og 9 Tommer bred samt 11 Fod lang. Naar den hænger paa sin Plads paa Siden af Skibet, er den sammenlagt, men i det den fires ned i Vandet, udvider den sig af sig selv til sin bestemte Størrelse.

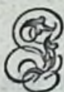
Baade af denne Slags vil være meget hensigtsmæssige især til Passagerskibe og Udvandrerskibe, da en Mængde saadanne Baade kan stuves sammen paa en meget lille Plads, og man meget hurtig kan sætte dem i Vandet i sejlbar Stand, hvilket jo er af stor Vigtighed i paakommende Ulykkestilfælde.

Ved de Prøver, som man har gjort med denne Baad i Portsmouth, har den vist sig særdeles brugbar og hensigtsmæssig. Opfinderen har allerede udtænkt en Forbedring ved denne Baad, i det han for Fremtiden vil bygge den af et andet, særegent Materiale, hvorved den bliver endnu baade lettere og stærkere. T.

Danske Digtere.

Carl Ploug: Af „Nyere Sange og Digte“ (1869).

De sønderjydske Kvinder.

I ædle Kvinder, I, hvis Lod
er vorden Fjenders Lag,
med Sorgens Byrde, Harmens Braad,
med Længselssuk og Savnets Graad;
hvis Hjærters frie, stolte Slag
dog voxed Dag for Dag, —

Hav Tak for alt, hvad I har lidt
og stridt i Lys og Løn:
Kun Gud alene ved, hvor tit
jer Tanke leded Mandens Skridt;
hvor ofte eders Raad og Bøn
har født en Gjerning skjøn.

Og I har gjemt vort Modersmaal
paa Hjærtets Kistebund,
og skuret Rusten af dets Staal,
og gnedet blank dets gyldne Skaal,
saa højt og fuldt i Folkets Mund
det klinger denne Stund.

I baaret har den danske Sang
paa Læbe from og blød,
saa den, til Trods for Vold og Tvang,
blev Tolk for Folkets dybe Trang,
blev Trøst i eders Sjælenød,
og tændte Viljens Glød.

I lagde nys en Gave god
for Kongebrudens Fod;
men dyrere end Ædelsten
er eders Attraa, stærk og ren,
og mere værd end rødest Guld
er eders Tro og Huld.

Praktiske Smaavink.

— Høns og Kapuner kan man fede fuldstændig i Løbet af otte Dage paa følgende Maade. Dyrene sættes ind i et af Træstave dannet Rum, der er et Par Fod over Jorden, og hvis Gulv daglig maa bestrøs med tør

Træaske. Til Foder bruges almindelig Ris, der er kogt med afskummet Mælk og en Spiseskefuld kulsurt Natron. Til Fodertrug bruges helst et af Sten eller Ler, men ikke af Træ. Ved denne Fremgangsmaade bliver Fjerkræet i Løbet af fem til otte Dage fedet, og Kjødet bliver yderst hvidt og velsmagende.

Kartoffel-Postej. En Kopfuld kolde, mosede Kartofler, tre Æg og et Lod Smør røres godt sammen. Derefter tilføjes to Kopfulde Mælk, lidt Sukker og Citron eller Vanille. En dyb Form udfores med Postejdejg, hvori Blandingen heldes; bages i en halv Time.

— Naar Stueplanter hjemsøges af smaa Orme ved Rødderne, udryddes disse let ved en Opløsning af svag Karbolsyre, hvorved Planten i kort Tid bliver sund og smuk som før. Man kan ogsaa anvende det samme Middel mod Lus paa Stænglen uden at skade Bladene.

Blot til Lyst.

— „Men skammer De Dem dog ikke over at lade Dem prygle af en saa lille Kone som Deres?“ — „Nej, hvorfor, kjære? Mig gjør Pryglene ikke ondt, og hende forskaffer det en Fornøjelse. Den er billig; hun skal have den.“

— En Mand i London paa fem og halvfjerds har nylig giftet sig og foræret sin Hustru et Par Brillant-Ørenringe til en Værdi af tyve tusend Kroner. — Saadanne Kjendsgjerninger som denne hjælper det medicinske Fakultet til at bestemme, i hvilken Alder Mennesket bliver blød paa Hjærnen.

— I en højere Dannelsesanstalt i Berlin er der fire og tredive rødhaarede unge Piger, hvorfor Bestyrerinden sparer Gas og alle andre kunstige Belysningsmidler.

— En Dame i Berlin, der for kort Tid siden mistede sin Mand, tog sig dette Tab saa nær, at hun vægrede sig ved at bære andet end en sort Domino ved et Maskebal i forrige Uge.

— „Jeg tror virkelig ikke, at nogen Mand med Spor af sund Fornuft vilde billige din Adfærd,“ sagde en opbragt Ægtemand til sin Kone. Hans bedre Halvdel svarede hertil: „Hvor kan du dømme om, hvad en Mand med Spor af sund Fornuft vilde gjøre?“

— Han var Pebersvend. Træt og mødig gik han om Aftenen ind i sit Værelse, satte sig paa Sengekanten og begyndte at mumle: „Vaade Fødder, snevre Støvler, et Saar paa den ene Haand og en Byld paa den anden, og ikke en Støvleknægt i hele Lejligheden. Der maa ske en Forandring. Enten maa jeg gifte mig eller kjøbe en Støvleknægt. Hvad skal jeg nu helst gjøre?“

— En retfærdig Dommer. En Dommer i Texas skal have fældet følgende Dom: Retten indrømmer Jones, at Fængslet er en gammel skrøbelig Kasse og saa kold som et Jærnrækværk. De har andraget om at maatte blive sat paa fri Fod mod Kavtion, i det De gjorde gjældende, at De sikkert vilde fryse ihjel, hvis De blev sat der ind. Vejret er ikke blevet mildere, og for at De ikke skal lide af Kulden, vil jeg give Sheriffen Ordre til at hænge Dem Kl. 4 i Eftermiddag.

Tankekorn.

— Man staar sig altid bedst ved at tro, at de fleste Mennesker ikke er halvt saa gode, som deres Venner skildrer dem, og ikke halvt saa slette, som deres Fjender vil gjøre dem.

— Menneskets Hjærte er som en Have, der ved en dygtig Behandling er i Stand til at frembringe alt smukt, medens den, naar den forsømmes, opfyldes med al Slags Ukrudt. En dygtig og retskaffen Kvindes Haand er bedst skikket til at udsaa en god Sæd og høste smukke Blomster.

— Vi føler det altid, naar man saarer os, men vi er os det ikke altid bevidst, naar vi saarer andre.

— Enhver Hustru sætter de mandlige Egenskaber højst, som hendes Mand mangler.

— Kvinderne undskylder alt hos dem, de kan lide, og dadler alt hos dem, de ikke synes om.

— At tænke, hvad der er sandt; at føle, hvad der er skjønt, og at ville, hvad der er godt, det er Maalet for et fornuftigt Liv.

— Der gives næppe noget Menneske, som ikke har oplevet noget uventet godt. Naar man erindrer dette, tvivler man mindre paa Fremtiden.

— En rig Mand hører som oftest en stor Mængde Ekkoer fra sine Omgivelser, men kun faa Svar.

Gaadefabrik.

Gaade.

Rigtig læst det binder fast;
omvendt ser du glad det svinde,
naar du uden Ro og Rast
iler for dit Maal at finde
ad en støvet Landevej.
Løser du nu Gaaden ej,
er det rigtignok lidt sært,
thi, tro mig, det er ej svært.

Aabybro.

Gaadespørgsmaal.

Hvilket Tal er det, som omvendt giver Navnet paa et fremmed Sprog?

Aabybro.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nr. 38 (Søndag den 17. September):

Gaade: Bolero (Bo, le, Ro), løst af A. J. Lille Nikolaj. Prins Pipi.

Rebus: En Dame, som er Modens Fordringer underkastet, løst af Pipi og Titi. L. L. Store Klaus.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. FRISTRUP

6. Aargang. Søndagen den 1. Oktober 1882. Nr. 40.

Forstmedhjælperen.

En Skitse af Andreas Beiter.

Paa et af vore større sjællandske Godser boede i Begyndelsen af dette Aarhundrede en gammel Jægersmand, der var vidt og bredt bekjendt i Omegnen for sine lystige Indfald og sin Færdighed i at tale hint særegne Tungemaal, som man kalder „Jægerlatin“. Han var en rigtig Spøgefugl, der ikke lod sig nøje med at give sin Vittighed Luft i Ord, men ofte med stor Snildhed udtænkte forskjellige Løjer og hidførte komiske Situationer, der gav Stof til Morskab paa vedkommende „Offers“ Bekostning. Endnu længe efter hans Død vidste man i Omegnen at fortælle om den gamle Jægers Vittigheder og lystige Streger, der vel under Tiden var lidt djærve, men dog aldrig havde nogen ond Karakter eller medførte skadelige Følger.

„Det maa tidlig kroges, som god Krog skal vorde“. Vor Fortællings Helt var allerede som Forstmedhjælper en Uglspil, der drev sine Løjer hos Onkelen, i hvis Hus han opholdt sig.

Hos samme Onkel var der en meget smuk Kusine, som var et Par Aar ældre end Fætteren og ikke gav ham noget efter i Slagfærdighed og vittige Indfald.

Den smukke Pige sad en Dag ved Vinduet, strikkende paa Onkelens lange Strømpe, og saa længselsfuld ud over Egnen, medens Fætteren, som stod lige over for hende, troede at læse i hendes Ansigt, hvilke Tanker der just beskjæftigede hende. Det næsten tyveaarige Pigebarn tænkte rimeligvis paa den smukke Jæger fra det nærmeste Gods, der . . .

I det samme hørte hun Fætteren nynne sagte, men dog ganske tydeligt:

„Ak, hvem der dog blot var forlovet!“

Katrine, saa hed den smukke Kusine, fandt i sit stille Sind, at Fætteren ikke var saa ganske paa Vildspor, og blev derfor lidt vred. Hun tilkastede Spøgefuglen et bistert Blik og spurgte i en spids Tone, pegende paa hans korte Jagtpibe, af hvilken han udblæste tykke Røgskyer, der just ikke lugtede af ægte Knaster:

„Hvad er der avlet mest af i Aar, enten Kirsebærblade eller Kartoffeltoppe?“

„Ak!“ sukkede Fætteren, og det var at mærke paa den Tone, der kom fra hans beklemte Bryst, at han ikke var let om Hjærtet paa Grund af sit Pibehoveds Indhold. „Ak, Katrine!“ sukkede han da igjen af Hjærtens Grund og saa hende ind i Øjnene med en saa sørgmodig Mine, at hendes kvindelige Sind begyndte at fornemme en Slags Anger over det ondskabsfulde Spørgsmaal. „Ak, kjære Kusine,“ vedblev han i en endnu ømmere Tone, „hvis du dog bare havde titusend Daler, saa vilde jeg spørge dig, om du . . . om du . . .“

Her standsede Ynglingen, synlig forlegen, men han saa paa hende, saa bønfaldende, saa ømt . . .

Nu havde Katrine, der allerede havde en Frier,

en Gang for alle forbudt ham at gjøre sine Hoser grønne hos hende. Hun kastede Strikkestrømpen og stod med blussende Kinder og med den smuk formede Haand i en temmelig truende Stilling.

„Naa, sig saa, hvad du vil spørge om!" raabte hun, „men tag dine Øjne godt i Agt!"

Naturligvis ventede hun, at Fætteren, om ogsaa kun for Spøg, vilde gjøre hende en Kjærlighedserklæring; han gjentog imidlertid koldblodig: „Ser du, Katrine, naar du havde titusend Daler, saa vilde jeg spørge dig, om du ikke kunde laane mig et Tusend!"

I samme Nu undveg han behændig den lille Haands farlige Omraade og undgik derved lykkelig det ham tiltænkte Kjærtegn af de smaa, stærke Fingre.

Samme Aften kom han hjem fra en Jagttur og hængte sin Taske med det gode Bytte paa Knagen ude i Forstuen. Ved Aftensbordet berettede han om den prægtige Fangst, han havde gjort: en usædvanlig smuk og fed Vildand. Men da han derefter vilde forevise Anden og hentede sin Jagttaske, fandt han i denne kun den gamle røde Gaardhane uden Hoved.

Naturligvis blev han dygtig udlet for sin sjældne Fangst, men han tog sin Skæbne med godt Humør.

„Katrine, Katrine, det skal du komme til at bøde for!" sagde han med komisk Pathos og med et dybt Hjærtesuk, der paany lokkede Latteren frem.

Selvfølgelig udsøgte den muntre Forstmedhjælper sine Ofre ikke alene i den huslige Kreds, ogsaa andre Godtfolk i Byen maatte tjene til Gjenstand for hans Morskab, og en Gang var det endog selve den høje Øvrighed, den tykke Herredsfoged, der maatte døje et Puds.

Bemeldte Herredsfoged havde sat en Mængde Kramsfugledoner i sin store Have, thi han holdt umaadelig meget af Kramsfugle, men hidtil var det ikke lykkedes ham at gjøre noget Bytte, der var værd at tale om. Hver Morgen saa han til sine Doner, men bestandig uden Resultat, indtil han en taaget Morgenstund havde den store Glæde at se en Fugl sidde fangen i hver Done.

Det var en næsten vidunderlig Hændelse, men Kjendsgjerninger er Kjendsgjerninger; de lader sig nu en Gang ikke bestride, men maa tages for, hvad de er. Man vilde dog ikke ret fæste Lid til Herredsfogdens Ord, da han i Klubben fortalte om sit heldige Jagtudbytte.

„Nej hør, ved De hvad, Herredsfoged!" sagde den gamle, pensionerede Forstmester, „det binder De ikke mig paa Ærmet. Kramsfuglene er allerede trukne bort for over fjorten Dage siden, saa den Slags lader De nok være med at fange nu."

For at overtyde Vennerne om, at det usandsynlige alligevel var Sandhed, inviterede Herredsfogden dem til en Whist om Aftenen og lovede at beværte dem med Kramsfuglesteg.

Gjæsterne indfandt sig og begyndte at spille, men det trak lidt langt ud, og Spillet begyndte at blive kjedeligt, thi det var over den ventede Spisetid, og endnu mærkede man ikke noget til Husfruens venlige Anmodning om at komme til Bords.

Herredsfogden fandt det paa Tiden at se efter, hvad der var i Vejen og bortfjærnede sig fra Spillebordet, men kom kort efter ind igjen med et noget forstyrret Ansigt.

„Vor ny Pige," sagde han med et Forsøg paa at se uskyldig ud, „har ladet Kramsfuglene falde i Asken, og de er nu aldeles fordærvede. Jeg maa derfor bede Dem, mine Herrer, tage til Takke med en Dyreryg."

Almindelig Forbavselse og Beklagelse. Kun den gamle Forstmester mumlede noget mellem Tænderne, der lød som saa: „At det var dog lidt for stærkt!"

Endelig lod den „ny" Pige sig til Syne, og det var ikke til at se paa hende, at hun nogen Sinde havde været saa ubehændig at lade stegte Kramsfugle falde i Asken; den elskværdige Frue derimod, der ellers plejede at oplive Bordselskabet ved sin behagelige Nærværelse, viste sig ikke.

Det var dog imidlertid en mindre væsentlig Ting; Hovedsagen, den lækre Dyresteg, der stod dampende paa Bordet, bragte snart de fortrædelige Ansigter i bedre Folder, saa endog den gamle Jæger bemærkede:

„Naa, vi er da i alt Fald ikke gaaede i Fælden!"

Man lod den gode Mad vederfares al Retfærdighed og tog ikke mindre godt til sig af den fortrinlige Vin, der bragte Herredsfogdens gamle Fuldmægtig til at fremkomme med den eneste Vittighed, han havde paa Lager, og derfor ogsaa gjorde oftere Brug af: „Denne Vin og jeg er svorne Fjender, thi sørger jeg altid for at tilintetgjøre den!" hvorpaa han nok en Gang stak sit Glas ud til Bunden. Sagføreren kom da ligeledes med sin stereotype Vittighed, at Fuldmægtigen nok var bleven „Mægtigfuld", kort sagt, Stemningen blev livlig over „hele Linjen", og Gjæsterne var i det fortræffeligste Humør. Ogsaa Værten var kommen i sit allerbedste Lune, han kunde ikke længer have nogen Hemmelighed for sine kjære Venner, og sagde derfor sluttelig:

„Mine Herrer! Jeg frygter for, at De ikke ret vel kan sove rolig i Nat, med mindre De faar

at vide, hvorledes det egentlig forholdt sig med de Kramsfugle. Ja, hvad det var eller hvorledes, det kan jeg virkelig ikke sige Dem, men hvorledes Fuglene var, det ved jeg desto bedre . . . Mere ved jeg ikke . . . forstaar ikke . . . begriber ikke . . ."

„Det var altsaa virkelig saadan?" spurgte den gamle Jæger forundret og nysgjerrig, „ikke et Paaskud for at kalde os sammen . . . en Vittighed . . .?"

„Marie!" raabte Herredsfogden ud i Køkkenet, „lad os faa Kurven med Kramsfuglene her ind!"

„Vi tror det! Vi tror det jo, Herredsfoged!" lød det fra alle Sider.

Pludselig slog Jægeren med knyttet Næve i Bordet og sagde et Ord, kun et eneste: „Forstmedhjælperen!"

Der gik pludselig et Lys op for dem alle sammen.

Senere fik man de nærmere Omstændigheder at vide. Forstmedhjælperen havde Dagen i Forvejen været i den nærliggende Kjøbstad. Paa Torvet havde han til sin Forbavselse set nogle Kramsfugle hænge paa en Snor hos en Vildthandlerske, og da han spurgte om, hvor de stammede fra, fik han den Forklaring, at Konen havde villet gjemme dem til sidst for at faa højere Pris for dem, men derved var de blevne lidt for „gamle".

Vor Spøgefugl maatte ikke have haft sin sædvanlige gode Opfindelsesevne, hvis han havde ladet en saadan Lejlighed gaa ubenyttet hen. Han kjøbte alle Fuglene for nogle faa Skilling, og da han paa Hjemvejen kom forbi Herredsfogdens Have, praktiserede han nok snildt Fuglene i de tomme Doner, takket være Taagen, som hindrede Folk i at se ham. Hvad der siden hændte, er alt fortalt.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

En og tredivte Kapitel.

Gudsdommen.

Under Wjæsemskis Fraværelse var der blevet betroet Maljuta en vigtig Sag. Czaren havde befalet ham at arrestere Fyrst Afanassi Iwanowitsch's fortroligste Tjenere og underkaste dem en streng Tortur for at komme paa det rene med, om deres Herre plejede at begive sig til Møllen for at øve Trolddomskunster; hvor ofte han havde været der, og hvad han førte i sit Skjold mod Czaren.

Den største Del af Tjenerne tilstod intet, men nogle af dem kunde ikke udholde Torturen og sagde alt, hvad Maljuta lagde dem i Munden. De erklærede, at Fyrsten begav sig til Møllen alene i den Hensigt at pønse paa Czarens Fordærv. Han havde taget Jord, hvori Czarens Fod havde været aftrykt, og brændt den*). Nogle forsikrede endogsaa, at Wjæsemski vilde sætte Fyrst Wladimir Andrejewitsch paa Tronen. Hvor taabelige disse Tilstaaelser end var, blev de dog omhyggelig optegnede og meddelte Czaren. Det er ikke godt at vide, om han troede derpaa. I hvert Fald gav han Maljuta streng Ordre til at skjule for Wjæsemski den virkelige Grund til hans Tjeneres Fængsling. Maljuta skulde sige, at Tjenerne var blevne grebne, fordi man nærede Mistanke om, at de var delagtige i et Tyveri, der var begaaet i Czarens Forraadskamre.

Deres Forklaringer var i øvrigt fulde af Modsigelser. Iwan lod nu Baßmanoff kalde, for at han skulde gjentage alt, hvad han havde paastaaet, at han havde hørt af Wjæsemskis Tjenere.

Men Baßmanoff var ikke til at finde i Alexandra-Sloboda. Den foregaaende Aften havde han begivet sig til Moskwa. Czaren blev greben af den

*) Det er endnu i vore Dage en gammel Overtro, at naar man tager den Jord, hvori et Menneskes Fod er aftrykt, saa tilstøder der den paagjældende en Ulykke, eller han visner hen og dør.

heftigste Vrede, fordi han havde vovet at bortfjerne sig til Trods for hans, Czarens, Forbud. Maljuta nyttede denne Lejlighed til ogsaa at vække Mistanke mod Baßmanoff.

„Hvem ved,“ bemærkede Skuratoff, „af hvad Grund han er dig ulydig? Maaske handler han i Forstaaelse med Wjæsemski og har kun for et Syns Skyld anklaget denne for saa meget desto sikrere at kunne udføre sine Planer mod dig.“

Czaren befalede Maljuta at iagttage den dybeste Tavshed herom, og naar Baßmanoff vendte tilbage, maatte han ikke ane, at man havde lagt Mærke til hans Fraværelse.

Imidlertid kom den Dag, der var bestemt til Tvekampen. Allerede fra Daggry var Folk ilet til den røde Plads; Vinduerne var opfyldte af Tilskuere; endogsaa Tagene var fulde af Mennesker. Rygtet om denne Kamp havde udbredt sig i hele Omegnen. De tvende Modstanderes berømte Navne havde hidlokket en utallig Mængde; selv fra Moskwa var der kommet store Skarer for at se, hvem af de kæmpende Gud vilde skænke Sejren.

„Fremad, Ven,“ sagde en pyntelig-klædt Guslaspiller til sin Ledsager, en kraftig ung Knøs med et godmodigt, men noget dumt Ansigt, „træng dig blot stadig fremad; maaske lykkes det os at naa hen til den forreste Række. Hvilken Menneskemængde! Lad os slippe frem, I gode Folk, lad os slippe lidt frem; vi kommer fra Wladimir og vilde gjærne være med til at se Gudsdommen.“

Men alle Forsøg var forgæves; Mængden stod saa tæt sammentrykket, at det med den bedste Vilje var umuligt at trænge sig igjennem.

„Men saa ryk dog fremad, din Klodsmajor!“ gjentog Guslaspilleren, i det han puffede sin Ledsager i Ryggen; „eller har du ikke Kræfter til at bane Vej?“

„Hvad skal vi der?“ svarede Knøsen ligegyldig.

Imidlertid stod han dog sine Kæmpeskuldre som en Jærnkile ind i Mængden. Der rejste sig lydelige Skrig og Forbandelser, men de to Mænd trængte sig frem uden at agte derpaa.

„Mere til højre, mere til højre,“ sagde den ældste, „hvorfor gaar du til venstre, Dumrian? Du maa bane os Vej der hen, hvor Lanserne blinker.“

Den Plads, som Guslaspilleren hentydede til, var bestemt for selve Czaren. Det var en af Træ indrettet, med røde Tæpper belagt Tribune. Her fandtes et ophøjet Sæde for Czaren, og Lanserne, som man saa skinne langt borte fra, tilhørte de Opritsniker, der udgjorde Czarens Livvagt. En anden Afdeling Opritsniker stod opstillet langs den Kjæde, der afgrænsede Pladsen, hvor Tvekampen skulde finde Sted, de holdt Folket tilbage med deres Hellebarder og hindrede det i at trænge sig for langt frem.

Det var endelig lykkedes Guslaspilleren og hans kæmpemæssige Ledsager at naa hen til Kjæden.

„Hvorhen?“ raabte en Opritsnik, i det han holdt sin Hellebard hen imod ham.

Knøsen lukkede Munden op, men da han ikke vidste, hvad han skulde svare, vendte han sig om mod sin Ledsager. Denne tog med begge Hænder sin med et guldbroderet Baand og en Paafuglefjer smykkede Hue af, bøjede sig tvende Gange for Opritsniken og sagde:

„Tillad, højstærede Herre, at to Guslaspillere ser med paa Gudsdommen. Vi er alene i dette Øjemed komne hertil fra Wladimir. Tillad os, højstærede Herre, at blive staaende her.“

Og med et halvt listigt, halvt indsmigrende Smil viste han sine skinnende hvide Tænder mellem det sorte Skjæg.

„Nu, lad gaa,“ sagde Opritsniken, „tilbage kan I alligevel ikke komme, bliv da staaende her, men træng jer ikke længere frem, ellers slaar jeg Hovedet itu paa jer.“

Paa den afspærrede Plads skred Dommerne og begge Parters Vidner frem og tilbage. Desuden bemærkede man en Bojar og en Okolnitschi med to Skrivere, der havde det Hverv at sørge for, at Tvekampen fandt Sted i behørig Orden. Den ene af de to Skrivere havde den paa Storfyrst Iwan Wassiljewitsch den tredjes Tid udgivne, Wladimir Gusseffs Lovbog liggende opslaaet foran sig og talte med sin Kollega om forskjellige Tilfælde, som muligvis kunde opstaa under Tvekampen — da deres Samtale pludselig blev afbrudt ved Raabet:

„Czaren kommer, Czaren kommer!“ Og alle Hoveder blottedes.

Omgiven af en Skare Opritsniker red Iwan Wassiljewitsch hen til Tribunen, steg af Hesten, gik langsomt op ad Trinene, hilste Folket og satte sig derpaa paa sit Sæde med en Mine som en Mand, der gjør sig rede til at nyde et fornøjeligt Skuespil.

Bag ved og ved Siden af ham stod hans Hoffolk.

I dette Øjeblik lød alle Kirkeklokkerne i hele Alexandra-Sloboda, og fra to modsatte Sider red Wjæsemski og Morosoff samtidig ind paa Kamppladsen, begge i fuld Rustning. Morosoff bar en Panserskærk af Staalplader, indlagt med Sølv. Armskinnerne, Handskerne og Benskinnerne glindsede ligeledes af Sølv. Hans høje Hjælm var forfærdiget af bronceret Sølv. Et fint Staalnet hang

fra Hjælmen ned paa Skulderen og var fæstet til Brystet med Sølvplader. Ved hans broget farvede Bælte hang en lang Kaarde med sølvforsiret Skede. Ved den højre Saddelknap hang, med den spidse Side op ad, en forgyldt Stridsøxe, Tegnet paa hans Værdighed, der i gamle Dage havde været Bojarens uadskillelige Ledsager i hans berømmelige Kampe, men som nu syntes at være bleven for tung for hans Haand.

Morosoff red en kraftig Skimmel med bredt Bryst; dens Ryg var bedækket med et rødt Fløjls Skaberak, smykket med Sølvplader. Ved en Slags Staalhjælm, der tjente til at beskytte Hestens Pande, hang der røde Silkekvaster, gjennemvævede med Sølvtraade; en lignende, men større Kvast hang ned foran Brystet. Bidsel og Tøjler bestod af en Sølvkjæde med ciselerede Plader af forskjellig Størrelse.

Hesten skred frem med afmaalte Skridt, løftende sine Ben højt op, og da Morosoff gjorde Holdt omtrent en halv Snes Skridt fra sin Modstander, rystede den sin tætte, lange Manke, bed i Bidslet og sparkede utaalmodig i Sandet, ved hvilken Lejlighed den viste de skinnende Søm i sine Sko. Denne prægtige Hest syntes aldeles som skabt for sin stadselige Rytter; endogsaa dens Mankes hvide Farve harmonerede med Bojarens hvide Skjæg.

Wjæsemskis Rustning var meget lettere. Da han endnu led af de Saar, som han havde faaet under Overfaldet paa Morosoffs Hus, havde han ikke villet bære noget Harnisk, men foretrukket en bøjelig Panserserk i Form af en Vaabenkjortel. Kraven og Ærmerne glinsede af Ædelstene. I Steden for en høj Hjælm bar Fyrsten en lav, pyntelig formet Stormhue med gylden Skygge og prydet i hele sin Længde med en stor, med Ædelstene besat Kam. Denne Stormhue var forsynet foran med en Jærnbøjle, bestemt til at skærme Ansigtet mod de fra oven ned efter faldende Sværdhug. Men af Kjækhed havde Wjæsemski ikke slaaet Bøjlen ned, som man ellers brugte, men fæstet den op paa Huen, saa at hans blege Ansigt og det mørke Skjæg var fuldstændig ubedækket; Bøjlen lignede nu en gylden Fjer, der pyntelig var bleven anbragt paa Huen.

Wjæsemskis Hest var en rødbrun Argamak, der lige fra Hovedet til Halen var behængt med smaa Sølvklokker. I Steden for Skaberak bar den et Pantherskind. Dens Pande var smykket med en Sølvplade, paa hvilken der skinnede store Ædelstene, indfattede i Guld.

Paa Pladsen havde man allerede længe kunnet høre Argamak'ens muntre Vrinsken. Nu gik den Morosoffs Stridshest i Møde med højt oploftet Hoved, vidt aabne Næsebor, løftet Hale og med saa lette Skridt, at den næppe syntes at berøre Jorden. Men da Fyrsten trak Tøjlerne til sig for ikke at støde sammen med sin Modstander, gjorde Argamak'en et Sidespring og vilde have sat over Kjæden, hvis dens Rytter ikke behændig havde bragt den tilbage til dens Plads. Hesten stejlede og satte sig paa Bagbenene, men Fyrsten bøjede sig frem, gav Tøjlerne løs og trykkede de stærke Staalsporer ind i Dyrets Sider. Hesten gjorde et Spring og blev derpaa staaende som naglet til Stedet. Ikke et Haar i dens sorte Manke rørte sig; dens blodunderløbne Øjne saa til Siden, og paa den gjennemsigtige Hud kunde man se, hvorledes de opsvulmede Aarer sitrede.

Da Wjæsemski kom til Syne, glimrende og støjende, ligesom i et Straaleskær af Guld og Ædelstene, kunde Guslaspilleren ikke undertrykke sin Beundring; men den gjaldt rigtignok mere Hesten end Rytteren.

„Hvilken Hest!" udbrød han i et Anfald af Begejstring og greb sig med begge Hænder om Hovedet: „hvilken Hest! Aldrig i mit Liv har jeg set Mage, og dog har jeg selv ejet mangen en. Det er Skade," tilføjede han i sit stille Sind, „at den ikke har fundet Vej til Djævlesumpen."

„Sig mig en Gang," vedblev han muntert og stødte med Albuen til sin Ledsager, „sig mig en Gang, du Dumrian, hvilken af de to Heste synes du bedst om?"

„Om den der," svarede Knøsen og pegede paa Morosoffs Hest.

„Den? Hvorfor det?"

„Hvorfor? Fordi den er den stærkeste," svarede den adspurgte i en dræbende Tone.

Guslaspilleren brast i Latter, men i samme Øjeblik lød Vaabenheroldernes Stemmer.

„Rettroende Russere," raabte de ud til alle fire Sider af Pladsen, „Gudsdommen mellem Fyrst Afanassi Wjæsemski og Bojaren Druschina Morosoff begynder. Kampen finder Sted paa Grund af Fornærmelse, aabent Angreb, Vold og Bojarinjaen Morosoffs Bortførelse. Rettroende Russere, bed til den hellige Treenighed, at den vil skænke Sejren til den retfærdige Part!"

Der blev nu stille paa Pladsen. Alle Tilskuerne gjorde Korsets Tegn, og den Bojar, hvem det paahvilede at vaage over Kamplovenes Jagttagelse, nærmede sig Czaren og sagde med et dybt Buk:

„Befaler du, Czar, at Kampen skal begynde?"

„Ja, begynd," sagde Iwan.

Bojaren, Okolnitschien, Vidnerne, Herolderne og de tvende Skrivere traadte til Side.

Bojaren gav det første Tegn. — Modstanderne blottede deres Vaaben.

Paa det andet Tegn skulde de styrte løs paa hinanden, men til alles store Forbavselse begyndte Wjæsemski at vakle i Sadlen og gav slip paa Tøjlerne. Han vilde utvivlsomt være styrtet til Jorden, dersom ikke Vidnerne og den ene af Skriverne var komne til og havde hjulpet ham ned af Hesten. De hurtig tililende Vaabensvende greb Hesten ved Tøjlerne.

„Før den bort," sagde Wjæsemski og saa sig omkring med matte Øjne; „jeg vil kæmpe til Fods."

Da Morosoff saa, at hans Modstander var stegen af Hesten, svang han sig ligeledes af Sadlen og overgav sin Stridshest til Staldkarlene.

Hans Sekundant rakte ham et stort, med Kobber indfattet Skjold, der var forfærdiget for det Tilfælde, at Kampen skulde finde Sted til Fods.

Ogsaa Wjæsemski bragte man et Skjold; dettes Rand var indlagt med Guld.

Men Afanassi Iwanowitsch havde ikke en Gang Kræfter til at stikke Armen ind i Skjoldet; Benene nægtede ham deres Tjeneste, og havde hans Omgivelser ikke understøttet ham, vilde han være segnet til Jorden.

„Hvad fejler dig, Fyrste?" spurgte hans Venner ham som med én Mund, i det de forbavset saa paa ham. „Fat dig, Fyrste, husk paa, at forlade Kamppladsen er det samme som at erklære sig for overvunden!"

„Tag Rustningen af mig!" sagde Wjæsemski med tykt Mæle; „tag Rustningen af mig! Den Trylleurt kvæler mig!"

Han kastede Stormhuen fra sig, trak Panserserken af og rev op fra sit Bryst den lille Pose, i hvilken den blaa Sumpurt var syet ind.

„Forbandelse over dig, Troldkarl!" raabte han og kastede den lille Pose langt bort fra sig; „Forbandelse over dig — du har bedraget mig!"

Druschina nærmede sig Wjæsemski med blottet Sværd.

„Overgiv dig, Hund," sagde han og løftede Sværdet, „tilstaa din Nederdrægtighed!"

Vidnerne og Sekundanterne kastede sig mellem Morosoff og Fyrsten.

„Nej," gjenmælede Wjæsemski, og hans Blik fik atter det gamle ondskabsfulde Udtryk, „endnu er det for tidlig at overgive mig! Du har ødelagt mig, gamle Ravn! Du har dyppet dit Sværd i Vievand. Men jeg tager mig en Stedfortræder, og saa faar vi se, hvem der sejrer."

Mellem begge Parters Sekundanter udspandt der sig nu en Strid. Den ene paastod, at Afgjørelsen var falden ud til Morosoffs Fordel; den anden erklærede, at da der endnu ikke havde fundet nogen Kamp Sted, kunde der heller ikke være Tale om nogen Afgjørelse.

Wjæsemskis besynderlige Adfærd var ikke undgaaet Czarens Opmærksomhed, og han lod sig bringe den bortkastede Amulet. Efter at han nysgjerrig og mistroisk havde undersøgt den, kaldte ham Maljuta til sig.

„Gjem denne," sagde han sagte. „Og nu," vedblev han med lydelig Stemme, „før Wjæsemski frem for mig . . . Nu, Afanassi," sagde han med et sælsomt Smil, da Wjæsemski havde nærmet sig, „det lader til, at du ikke er Morosoff voxen?"

„Czar," svarede Fyrsten, hvis Ansigt var dækket af en dødlignende Blegheb, „min Modstander har med Trolddomskunster gjort mig udygtig til Kampen. Og desuden har jeg ikke baaret nogen Rustning, siden jeg blev saaret. Mine Saar har atter aabnet sig; se, hvor Blodet trænger frem under min Panserserk! Tillad, Czar, at en Stedfortræder træder i Skranken for mig?"

Wjæsemskis Forlangende stred mod de vedtagne Kampregler. Hvem der ikke selv vilde kæmpe, maatte erklære det i Forvejen. Befandt man sig allerede inden for Skrankerne, kunde man ikke længer lade nogen træde i Steden for sig. Men Czaren ønskede Morosoffs Fordærv, og derfor indvilligede han.

„Søg dig en Stedfortræder," sagde han; „maaske finder du en, der er taprere end du; men vil ingen optage Kampen for dig, saa staar Morosoff retfærdiggjort, og du vil blive overgivet til Bødlen!"

Wjæsemski lod sig tage under Armen og føre bort, og efter hans Ønske ilede derpaa Vaabenherolderne langs Kjæderne og raabte:

„Hvem af de gode Beboere i Alexandra-Sloboda, Moskwa eller andre Stæder vil maale sig med Bojaren Morosoff? Hvem er rede til at kæmpe for Fyrst Wjæsemski? Træd frem, Kæmpere, træd frem og optag Kampen for Fyrsten!"

(Fortsættes.)

Levisons Offer.

En Fortælling af M. E. Braddon.

(Fortsat.)

Der var en Pavse, og derpaa vedblev han:

„Vi korresponderede naturligvis. Lauras Breve var fortryllende, og jeg havde ingen større Glæde end den at modtage og besvare dem. Jeg havde lovet hende at arbejde strængt for at faa min Examen, og for hendes Skyld holdt jeg mit Løfte og sejrede. Min første Tanke var at bringe hende Budskabet om mit Held, og lige saa snart Examen var forbi, rejste jeg ufortøvet til Sussex. Jeg fandt det lille Landsted tomt. Mr. Daventry var i London, de to yngste Døtre var rejste til Devonshire, til en Tante, som holdt Skole der. Om Frøken Daventry kunde Naboerne ikke give mig nogen bestemt Underretning. Hun var tagen bort nogle Dage før hendes Fader, men ingen vidste, hvor hun var tagen hen. Da jeg trængte nærmere ind paa dem, fortalte de mig, at der i Landsbyen gik Rygter om, at hun var rejst bort for at holde Bryllup. En Herre fra de spanske Kolonier, en Mr. Levison, havde i nogle Uger opholdt sig paa Mr. Daventrys Landsted og var forsvunden omtrent samtidig med Frøken Laura."

„Og du tror, at hun er løben bort med ham?"

„Indtil den Dag i Dag er jeg uvidende om, under hvilke Omstændigheder hun er rejst bort. Hendes sidste Breve var kun en Uge gamle. Hun havde fortalt mig om denne Mr. Levisons Ophold i deres Hus. Han var en velhavende Kjøbmand, en fjærn Slægtning af hendes Fader, og opholdt sig i Sussex for sin Helbreds Skyld. Det var alt, hvad hun havde fortalt mig om ham. Om deres forestaaende Afrejse havde hun ikke givet mig det fjærneste Vink. Der var ingen i Landsbyen, som kunde give mig Mr. Daventrys Adresse i London. Landstedet med hele dets Bohave var blevet afleveret til Ejeren, og al Gjæld betalt. Jeg begav mig til Posthuset, men Folkene der havde ikke faaet nogen Besked om, hvortil mulig indløbende Breve skulde afsendes, og der var ikke heller indtruffen saadanne til Mr. Daventry og hans Familie."

„Men Pigebørnene i Devonshire — dem henvendte du dig naturligvis til?"

„Ja, det gjorde jeg, men de kunde ikke meddele mig synderligt. Jeg skrev til Emily, den ældste af dem, og bad hende opgive mig hendes Søsters Adresse. Hun besvarede øjeblikkelig mit Brev. Laura havde forladt Hjemmet med sin Faders fulde Vidende og Samtykke, skrev hun, men hun havde ikke fortalt sine Søstre, hvor hun tog hen. Hun havde set meget ulykkelig ud. Hele Sagen var kommen saa pludselig; ogsaa hendes Fader havde været i en synlig nedtrykt og bekymret Stemning. Det var alle de Oplysninger, jeg kunde faa. Jeg indrykkede et Avertissement i „Times", adresseret til Mr. Daventry, hvori jeg bad ham underrette mig om hans Opholdssted, men der kom intet Svar. Jeg lejede en Mand til at støve London omkring efter ham, og jeg gjorde selv det samme, men til ingen Nytte. Jeg spildte Maaneder paa denne frugtesløse Søgen, i det jeg snart fulgte det ene, snart det andet falske Spor."

„Og nu har du for længe siden opgivet alt Haab, kan jeg tænke?" bemærkede jeg, da han tav og atter begyndte at vandre rastløs op og ned ad Gulvet.

„Opgivet alt Haab om at se Laura Levison i Live — ja; men ikke om at finde hendes onde Aand."

„Laura Levison? Du tror altsaa, at hun giftede sig med den spanske Kjøbmand?"

„Jeg er vis derpaa. Jeg havde tilbragt over et halvt Aar med at søge efter Mr. Daventry og havde næsten opgivet Haabet om at finde ham, da den Mand, jeg havde fæstet, kom til mig og fortalte, at han havde fundet Indregistreringen af et Ægteskab mellem en vis Michael Levison og Laura Daventry. Vielsen havde fundet Sted i en afsides liggende Kirke i en Afkrog af Byen, hvor min Medhjælper havde været for at anstille Efterforskninger for en af sine andre Klienter. Vielsen havde fundet Sted et Par Dage efter det Tidspunkt, da Laura forlod Sussex."

„Besynderligt!"

„Ja, det er besynderligt, mener du, at en Kvinde kunde være saa vankelmodig. Men jeg var overbevist om, at der havde været noget mere end pigeagtig Ubestandighed med i Spillet i dette Tilfælde — en eller anden Bevæggrund, der havde været stærk nok til at tvinge hende til at indgaa et Ægteskab, som var hende imod. Jeg blev bestyrket i denne Tro, da jeg kort efter, at jeg var kommen

paa Spor efter Vielsen, tilfældig mødte den gamle Mr. Daventry paa Gaden. Han gjorde sig aabenbart Umage for at undgaa mig, men jeg gjorde Paastand paa en Samtale med ham, og han tillod mig da nølende at følge med ham til hans Bopæl, et højst tarveligt Sted i Southwark. Han var

„Hvorledes optog han det?"

„Som en slukøret Hund. Han klagede sig ynkelig og forsikrede mig, at han ingenlunde havde ønsket dette Ægteskab. Men Levison var i Besiddelse af Hemmeligheder, der gjorde ham, gamle Daventry, til en ligefrem Slave af ham. Lidt efter

Reden bygges. (Se Side 557).

meget syg; Døden havde allerede mærket hans Træk, og der var derhos et forpint Udtryk over ham, som overtydede mig om, at det var ham, jeg kunde takke for min Ulykke. Jeg fortalte ham, at jeg havde faaet Nys om hans Datters Giftermaal, samt naar og hvor det havde fundet Sted, og jeg beskyldte ham ligefrem for at være den, der havde bragt det i Stand.

lidt fik jeg ham til at tilstaa, hvori disse Hemmeligheder bestod. Det drejede sig om nogle falske Vexler, paa hvilke den gamle Mand havde misbrugt en Slægtnings Navn. Det var sket for mange Aar siden, men Levison havde benyttet sin Magt til at tvinge Laura til at gifte sig med ham, og den stakkels Pige havde indvilget i at blive hans Hustru for,

Dronning Pomare. (Se Side 557).

som hun troede, at frelse sin Fader fra Vanære og Ødelæggelse. Levison havde lovet at gjøre store Ting for den gamle Mand, men han havde forladt England strax efter Bryllupet uden at sætte saa meget som en Skilling ud for sin Svigerfader. Det var alt i alt en afskyelig Handel; Pigen var bleven ofret for sin Faders Fejl og Taabelighed. Jeg spurgte ham, hvorfor han ikke havde henvendt sig til mig, der uden Tvivl havde kunnet hjulpet ham ud af hans Forlegenhed, men herpaa kunde han ikke give mig noget tydeligt Svar. Han nærede aabenbart en overvældende Skræk for Michael Levison. Jeg forlod ham, yderlig opbragt over hans Svaghed og Egenkjærlighed, men for Lauras Skyld drog jeg Omsorg for, at han ikke kommer til at mangle noget den Tid, han har tilbage. Han vil ikke længe falde mig til Byrde."

„Og Fru Levison?"

„Den gamle Mand fortalte mig, at hun og hendes Mand var rejste til Schweiz. Jeg tog strax samme Vej og fulgte deres Spor fra Sted til Sted, medens jeg forhørte mig nøje om dem hos Folkene paa Hotellerne. De Efterretninger, jeg fik, var ingenlunde opmuntrende. Fruen syntes ikke at være lykkelig, fortalte man mig. Herren saa gammel nok ud til at kunne være hendes Fader og var dertil vranten og pirrelig i sin Optræden; han lod aldrig sin unge Hustru slippe sig af Syne og led aabenbart de forfærdeligste Skinsygens Kvaler som Følge af den Beundring, hendes Skjønhed vakte hos alle. Jeg fulgte dem Skridt for Skridt, gjennem Schweiz til Italien, men saa tabte jeg pludselig deres Spor. Jeg antog, at de var vendte tilbage til England ad en anden Rute, men alle mine Forsøg paa at efterspore deres Tilbagekomst var forgjæves. Hverken over Land eller ad Søvejen kunde jeg opspørge „Kræmmeren med det gustne Ansigt" og hans smukke Hustru — saaledes havde man tidligere betegnet dem for mig. Det var ikke et Par, som man let vilde undgaa at lægge Mærke til, og det var mig derfor ubegribeligt, at jeg saa pludselig havde kunnet tabe dem af Syne. Mismodig og syg i Sindet, som jeg var, stoppede jeg endelig op i Paris, hvor jeg tilbragte et Par Maaneder i haabløs Uvirksomhed — en Tilstand af fuldkommen Sløvhed, af hvilken jeg endelig blev vakt ved en Meddelelse fra min Agent, en privat Opdagelsesbetjent — en meget flink Fyr i sit Slags og med gode Forbindelser i Politiet hele Evropa over. Han sendte mig et Udklip af en tysk Avis, der berettede om Fundet af et Lig i Tyrol. Det formodedes efter Klædebragten at være Liget af en Englænderinde, men man havde ikke fundet noget Navn eller andet, der kunde lede hen til at godtgjøre Identiteten. Om den afdøde havde været Offer for en Forbrydelse, eller om hendes Død skyldtes et Ulykkestilfælde — det var ingen i Stand til at afgjøre. Liget var blevet fundet paa Bunden af en Klippekløft; Ansigtet var blevet ukjendeligt ved Faldet fra den betydelige Højde. Hvis den afdøde havde haft hjemme i Omegnen, havde det ligget nær nok at formode, at hun kunde have traadt fejl paa Fjældstien, men at en fremmed, oven i Kjøbet en Kvinde, skulde være færdedes alene ad en saa affides Vej, syntes højst usandsynligt. Stedet, hvor Liget blev fundet, laa en Mil fra en lille Landsby, men det var et Sted, som meget sjælden besøgtes af nogen som helst rejsende.

„Havde din Agent nogen Grund til at antage denne Kvinde for at være Fru Levison?"

„Nej, ingen, undtagen den Kjendsgjerning, at Fru Levison ikke længer var til at finde, og saa dertil, at han altid plejer at tænke det værste. Meddelelsen i det tyske Blad var en Maaned gammel, da den naaede mig. Jeg afrejste strax til det opgivne Sted, talte med Landsbyens Øvrighedspersoner og besøgte Englænderindens Grav. Man viste mig den Dragt, hun havde baaret; den var af sort Silke og ganske tarvelig udstyret. Hendes Ansigt var blevet alt for beskadiget ved Faldet, og dertil var der hengaaet saa lang Tid, før man havde fundet Liget, at mine Hjemmelsmænd ikke var i Stand til at give mig nogen nøjere Beskrivelse af hendes Udseende. De kunde kun fortælle mig, at hendes Haar var mørkebrunt — netop Lauras Farve — fyldigt og langt, og at hendes Figur røbede en ung Kvinde.

Efter at jeg havde søgt enhver mulig Oplysning, begav jeg mig til den næste Landsby og fik her Bekræftelse paa det værste, jeg havde frygtet. En Herre og hans Hustru — Manden af et noget fremmedagtigt Udseende, men talende Engelsk, Hustruen ung og smuk — havde taget Ophold for en Nat i Stedets bedste Gjæstgivergaard og var brudte op den næste Morgen uden Fører. Herren, der talte udmærket Tysk, havde fortalt Værtinden, at hans Rejsevogn og hans Tjenerskab ventede paa ham ved den nærmeste Station, hvorefter han agtede at tiltræde Hjemrejsen. Han kjendte hver Fodsbred af Egnen, sagde han, og han havde i Sinde at gaa tværs over Bjærget for at vise sin Hustru en Udsigt, som særlig havde vakt hans Beundring paa hans sidste Tur for nogle Aar siden. Værtinden erindrede, at umiddelbart før de tog afsted, havde han gjort sin Hustru et eller andet Spørgsmaal med Hensyn til hendes Ur, hvorefter han havde taget det fra hende for at trække det op og derpaa puttet det i sin Vestelomme, i det han havde gjort en gnaven Bemærkning over hendes Skjødesløshed med Uret. Damen var meget bleg og rolig og saa ulykkelig ud. Den Beskrivelse,

Værtinden gav mig, passede kun altfor godt til den Kvinde, jeg søgte."

„Og du tror altsaa, at der er blevet begaaet en Forbrydelse?"

„Lige saa vist som jeg tror paa min egen Tilværelse. Dette Menneske, Levison, er bleven kjed af en Hustru, hvis Hjærte aldrig har tilhørt ham, eller endnu snarere, jeg har Grund til at tro, at hans vilde Skinsyge har udartet til et Slags Had til hende. Fra Landsbyen i Tyrol, som de forlod sammen hin smukke Oktober Morgen, fulgte jeg deres Spor Skridt for Skridt tilbage til det Punkt ved den italienske Grænse, hvor jeg havde tabt dem af Syne. Undervejs traf jeg sammen med en ung østerrigsk Officer, der havde set dem i Milano og havde vovet at vise den unge Kone nogle uskyldige Smaaopmærksomheder. Han fortalte mig, at han aldrig havde set noget saa uhyggeligt som Levisons Skinsyge; det var ikke en aabenlys Vrede, men en koncentreret, stum Forbitrelse, der gav sig et næsten djævelsk Udtryk i Mandens pergamentagtige Ansigt. Han passede paa sin Hustru som en Los og tillod hende ikke et Øjebliks Frihed for hans Nærværelse. Enhver, der saa dem, havde Medlidenhed med den unge smukke Kone, der lignede et Barn endnu, og hvis Ulykke var saa tydelig, og alle afskyede hendes Tyran. Jeg opdagede dernæst, at Historien om Tjenerskabet og Rejsevognen var Usandhed. Levisons havde ikke haft Tjenestefolk med sig paa noget af de Hoteller, hvor jeg hørte tale om dem, og de havde stadig rejst med offentlige eller lejede Befordringsmidler. Det endelige Resultat af mine Efterforskninger lod mig kun nære ringe Tvivl om, at den døde Kvindevar Laura Levison, og fra hin Stund af indtil dette Øjeblik har jeg mer eller mindre været optaget af Bestræbelsen efter at finde den Mand, der har myrdet hende."

„Og du har ikke kunnet opdage, hvor han opholder sig?" spurgte Frank Lorrimore.

„Nej, endnu ikke. Men jeg er stadig paa Udkig efter ham."

„En frugtesløs Søgen, Horace. Hvad vil Resultatet blive, hvis du finder ham? Du har ikke noget Bevis at fremlægge paa hans Brøde. Du vilde vel ikke tage Lovens Straf i din egen Haand?"

„Jo, ved Himlen, det vilde jeg!" svarede den anden haardt. „Jeg vilde skyde det Menneske uden at føle mere Samvittighedsnag, end om jeg dræbte en gal Hund."

„Jeg vil haabe, at du aldrig maa træffe ham," sagde Frank alvorlig.

Horace Wynward udstødte et kort, utaalmodigt Suk og gik i nogen Tid i Tavshed frem og tilbage i Værelset. Han havde kun taget Del i Frokosten for et Syns Skyld; han havde tømt sin Kaffekop, men ikke spist det ringeste.

„Jeg tager tilbage til London i Eftermiddag, Frank."

„Paa Jagt efter denne Mand?"

„Ja. Min Agent har sendt mig en Beskrivelse af en Mand, der kalder sig Lewis, en Vexeldiskontør, som nylig har aabnet et Kontor i City, og hvem jeg antager for Michael Levison."

(Sluttes.)

Reden bygges.

(Se Side 554.)

Nu bygger de Reden, de kjærede smaa,
og hjælper saa trolig hinanden,
hver bringer lidt Kviste, lidt Mos og lidt Straa,
og Hunnen kappes med Hannen.

Det er dog saa dejligt at skabe sig Ly
deroppe i løvrige Gjemme,
hvor Taget højner sig op under Sky
og ingen Sorger har hjemme.

Hvor jublende Toner hilser hver Dag
og sorgløse Kvidren den ender,
hvor ikke der kjendes til Nid eller Nag,
men alle er trofaste Venner.

Og kommer den Stund, da i Reden der bor
en hel Flok smaabitte Unger,
saa lyder end høj're det hele Kor
af jublende Fugletunger.

v—d.

Dronning Pomare.

(Se Side 555.)

Det er et Billede fra Selskabsøerne, vi paa omstaaende Side bringer vore Læsere, og Hovedpersonen i Billedet er Dronning Pomare, der var uindskrænket Herskerinde over sit Rige, indtil Franskmændene i 1838 tiltvang sig Protektoratet derover. — Den høje Dame nyder, som det ses fremstillet paa Billedet, sin Siesta i sit Palads's aabne Veranda og slaar Tiden ihjel nok saa europæisk med et Slag Kort med sin Overkammerherre — eller hvem den krølhovede Gentleman til højre nu maa være — medens hendes Hofdamer ærbødig ser til. Dronning Pomare, som vi ser hende her, er ikke længer den unge, skjønne, af en romantisk Nimbus omstraalede Ødronning, som Digteren en Gang har besunget. Hun er kommen til Skjælsaar og Alder, er bleven lad og velnæret og har vænnet

sig til de fremmedes Overherredømme over hendes smilende og yppige Øverden. Det er med andre Ord gaaet hende ligesom hendes Undersaatter, disse godmodige og venlig sindede Naturbørn, der strax var rede til at optage de af Europæerne indførte Sæder — deres oprindelige Umiddelbarhed er borte, og i Steden for er de blevne halvt europæiserede Vilde. Men ikke des mindre kan man vist have det meget godt derovre paa en af de smilende Øer, hvis Jordbund er saa frugtbar og hvis Klima saa mildt, at man ikke kan fortænke Dronning Pomare i, at hun glemmer Regeringens tunge Byrder og i al Mag dyrker et Parti Boston eller Picket med sine Hoffolk, medens Eftermiddagssolens brændende Straaler bryder ind mellem Palmerne udenfor den luftige Veranda.

Firbenede Kunstnere.

De firbenede Kunstnere, som er fremstillede paa hosfølgende Billede, optraadte for et Par Sæsoner siden i Tivolis Cirkus, hvor de gjorde megen Lykke ved deres Behændighedskunster og i det hele taget fortræffelige Dressur. Foreviseren havde

haft det ganske morsomme Indfald at uddanne en af sine Yndlingshunde til Klown, og denne gjorde da sine Kammeraters Kunststykker efter paa sædvanlig „bagvendt" Klownmanér og gav i Pudsighed ikke nogen af sine tobenede Kolleger noget efter. Skjønt vi just ikke er ubetinget Yndere af slig Dressur, der vistnok i de fleste Tilfælde er til Pine for de stakkels firbenede Skabninger, kan det dog ikke nægtes, at den frembyder overraskende Exempler paa Dyrenes udviklede Intelligens og Lærvillighed.

Danske Digtere.

Johan Herman Wessel: „Samlede Digte":

Væddemaalet.

Der var tre Færgemænd, som havde hver sin Mave,
der skreg, som den var rent af Lave,
fordi de kunde ej, hvor gjærne de end vilde,
den give noget at bestille.
Hvor fore sultede de tre,
du gjærne vilde vide. Det skal ske.

Det respektive Sund af Is var proppet,
og Overfart og Næring stoppet.
De sørged for den Dag i Dag.
Sorg for i Morgen var ej deres Sag.

(At leve saa, er flere Venners Vis;
men, Ven! Betænk, dit Sund kan lægge til med Is;
da vid, at det er godt, i Baghaand lidt at have,
hvorved man kan undgaa Knur af sin Mave.)
Den Regel havde vores Færgemænd ej fulgt;
for silde, slappe og hel slet til Mode,
de tvende dødelige stode,
da Broder Per brød ud: „Gid ingen dø af Sult!
„Man i det mindste maa først alt probere.
„Den Bondemand, som slagter Faar,
„og selv er et, han turde os vel assistere."
„Ja, sandt nok, han er dum," saa svarede en anden,
„men jeg hos ham os ingen Redning spaar,
„thi han er nidsk som Fanden
„og sælger intet uden for den bare Skilling." —
„Just for han gjerrig er, han os traktere maa;
„det koster overalt kun at forsøge paa.
„Jeg vil først ind i Boden gaa;
„I andre tager denne Stilling:
„Først Jens ta'er Post tæt uden for,
„du Niels kom i hans Sted, saa snart han gaar.
„I af min Tale selv kan høre,
„Hvad I for Resten har at gjøre."

De gik, og uden for Jens lydeligen hørte,
at Per slig Tale førte:
„Der har I hængende to skjønne Skinker;
„de ind i jeres Bod mig vinker.
„Sig, hvad begjærer I for Stykket vel af dem?" —
„Hør," svarte Bonden, „har I jere fem?
„Kan I ej Forskjel se paa Svinelaar,
„og Laar af Faar?" —
„Hør," svarte Per, „min gode Mand!
„I er, min Tro, fra jer Forstand." —
„Nej, I er, Gon! fra jeres." —
Her længe disputeres.
Til sidst Per sagde: „Hvis jeg Sandhed ej har sagt,
„jeg giver jer min halve Sommerfragt;

„Hvis jeg har Ret, mig Skinkerne tilhøre." —
„Top! Men hvem dømme skal heri?" —
„Tag, for Exempel, den, som først gaar her forbi!" —
„Ja nok!"—

Jens mærkede strax, hvad her var at gjøre,
og snart sig vise lod
for Bonden, som paa Lur med heftig Længsel stod.
„Hør, Landsmand!" raabte han,
„jeg har Despyt med denne gode Mand,
„om dette Skinker er,
„og ikke Lammefjerdinger,
„som han ser hænge der.
„Vi væddet har om store Penge." —
„Min gode Bondemand! I vundet har,
„den Sag er soleklar,
„det Skinker er, der hænger." —
„Men jeg af modsat Mening var." —
„Saa har I tabt, min kjære Far!
„Jeg i sin Profession saa aldrig saadan Sinke,
„som Lammefjerding ej kan skille fra en Skinke." —

Den Bonde helt forbavst der staar.
Ved Bøn og Graad Tilladelse han faar
at appellere til den førstes Dom,
som Herpaa foran Boden kom.
Niels frem for Boden gaar;
indkaldes, spørges, svær,
det Skinker er.

Den Bonde rasende gav Peder Kjødet hen
De trende gik
og fuld Forplejning fik,
til Is blev Vand igjen.

TEATERNYT.

Folketheatret fejrede den 18de September sit 25 Aars Jubilæum med en overordentlig vellykket Festforestilling. Allerede Uger forinden var alle Pladser forudbestilte, og selve Aftenen fyldte et festligstemt og festligklædt Publikum det smukt ombyggede Theater, der næppe var til at kjende igjen i sin ny, straalende Skikkelse. Forestillingen, der beæredes med Ds. kgl. Højh. Kronprinsens, Kronprinsessens og Prins Valdemars Nærværelse, bestod af en af Hr. C. C. Møller komponeret Festmarche, en Prolog af Hr. Vill. Faber, fremsagt af Fru Holst, Lystspillet „Græd bare" og et i Dagens Anledning forfattet Lejlighedsspil „Folketheatret rundt i 25 Aar", i hvilket der præsenteredes Scener af de mest bekjendte Stykker af Folketheatrets Repertoire. Theatrets fremragende Kunstnere modtoges og fulgtes hele Aftenen med et Bifald, der især for Fru Holst's og Hr. Kollings Vedkommende flere Gange antog Karakteren af endeløs Jubel, en fortjent Hyldest til disse, Folketheatrets ældste og mest trofaste Støtter. I et og alt var den 18de September en smuk Mindedag i Theatrets Historie, og Publikums Begejstring viste tydeligt nok, at man følte sig lige saa varmt knyttet til Folketheatrets Fortid, som man ønskede det en Fremtid, der, om muligt, endogsaa kunde overstraale de henrundne fem og tyve Aar.

Kasinos Theater har forøget sit Repertoire med en ny 4 Akts Farce „Det vildfarne Lam". Stykket er rigt paa Løjer, selv de allerkaadeste, og indeholder unægtelig mange pudsige Situationer. Som de væsentligste Rollehavende skal vi nævne Fruerne Secher og Julie Hansen samt Hr. Knobelauch, af hvilke navnlig den førstes aldeles ypperlige Udførelse af Titelrollen ikke mindst vil bidrage til at holde Stykket paa Repertoiret, indtil Kasinotheatrets næste Nyhed, „Lykkebarnet", skal frem.

NY BØGER.

Udkommet er: „Et Kløverblad", tre Fortællinger af Ivar Ring. (Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel).

— Islandske Folkesagn og Æventyr, paa Dansk ved Carl Andersen, 2den forøgede Udgave, 1ste Hæfte. (Forlagt af H. J. Schubothes Boghandel).

— Carl Bernhard: Historiske Romaner. I. Krøniker fra Kong Kristian den andens Tid, 5te Udgave, 1ste Hæfte. (J. H. Schubothes Boghandel).

— Illustreret Sundhedslexikon, af Dr. med. J. Ruff, 5te og 6te Hæfte. (Nyt dansk Forlagskonsortium).

Praktiske Smaavink.

— Vil man skaffe Pærer en smuk gul Farve, behøver man blot at lægge dem et Par Dage efter Nedplukningen i Faareuld.

— Æg, der er blevne indsmurte i Fedt for at opbevares, kan derfor lige godt udruges. En Landmand, som havde mistet en værdifuld And og ønskede at bevare Arten, lod syv Æg, der var indsmurte i Fedt, for at de kunde holde sig friske, lægge ind i Andehuset til Udrugning, og af sex af disse Æg kom der stærke Kyllinger, skjønt Æggene var sex Uger gamle, da de blev udrugede. Siden har han ofte gjentaget dette Experiment og altid med det bedste Resultat.

— Paa Værfterne i Brest og Lorient anvender man følgende Fremgangsmaade til at skærpe de der anvendte File. Disse renses først med Potaske og varmt Vand og lægges derefter i et Bad, bestaaende af en Del Svovlsyre og syv Dele Vand. Til dette Bad tilsættes der efter fem Minutters Forløb en Del Salpetersyre og syv Dele Vand, og Filene skal nu ligge i Badet fyrretyve Minutter, dog saaledes at de ikke berøre hverandre. Man gnider dem derefter med en Børste eller en fedtet Lap, og de er nu atter skikkede til Brug. Denne Fremgangsmaade koster 12—15 Centimer for hver Fil, medens den sædvanlige Ophugning koster 60 Centimer.

Blot til Lyst.

— Det nytter aldeles ikke, hvor veldækket et Bord man sætter for sine Gjæster, naar man har en arrig Hustru siddende ved den ene Ende af det.

— Grosserer N. havde en Gjæst til Middag forleden Dag. Da der ved Bordet indtraadte en Pavse i Samtalen, sagde Grossererens lille Søn pludselig til den Fremmede: „Jeg vilde nok være i Deres Sted.“ — „Vilde du det, min Dreng? Og hvorfor det?“ — „Fordi De ikke bliver kneben i Ørene, naar De spiser med Kniven i Steden for med Gaflen.“

— Vi har hørt Tale om en økonomisk Mand, som altid indtager sin Mad foran et Spejl, hvilket han gjør for at fordoble Retterne.

— Læg to Personer, af hvilke den ene er forelsket og den anden har Tandpine, i samme Værelse, saa vil den, der har Tandpine, falde i Søvn først.

— En bekjendt Tenorsanger er i den sidste Tid begyndt at lære at blæse paa Horn, for at han kan akkompagnere sig selv, naar han synger.

— „Hejda Droske! Hvad skal De have til Jærnporten?“ — „En Krone.“ — „Tak skal De have. Jeg vilde blot vide, hvad jeg sparer, naar jeg gaar.“

— Konen: „Men hvor i al Verden er du bleven saa drukken; og hvorfor — o, hvorfor kommer du dog til mig i en saadan Tilstand?“ — Manden: „Fordi, kjære Ven, der er lukket alle andre Steder.“

— En Dame med meget lidt Haar paa Hovedet gjør klogt i at gifte sig saa hurtig som muligt; i Steden for at bære disse forfærdelige Bunker af Hø og Frisøruld kan hun jo saa lejlighedsvis forskaffe sig en Haandfuld ægte Haar — fra Mandens Hoved.

— En af vore Venner forsikrer, at det, der først bragte ham paa den Tanke at gifte sig, var den nydelige Maade, hvorpaa en ung Pige haandterede en Fejekost. — Det er dog ikke umuligt, at han kan komme til at opleve den Tid, da den Maade, hvorpaa Kosten behandles, vil yde ham nogen mindre Tilfredsstillelse.

Tankekorn.

— Den, der vil være æret og elsket, maa i Ungdommen tænke paa, at han en Gang bliver gammel, og i Alderdommen ikke glemme, at han en Gang var ung.

— Den, der altid er bange for at komme til Ulejlighed, kommer næsten altid til Ulejlighed.

— Den, der tilstaar, at han har en Hemmelighed at bevare, har ved at gjøre dette afsløret det halve af den, og den anden Halvdel vil snart følge efter.

— Lykkens Straaler er som Lysets farveløse, naar de ikke brydes.

— Uskyldigheden er saa mild som et Barn, men alligevel ofte stærkere end en Kæmpe.

— Med Undskyldninger eller endog berettigede Grunde for, at en Sag ikke er bleven udført, kommer man ikke til Ende med den.

— Søvnen beroliger Sjælens feberhede Puls; den er Lægemiddel baade for Hadets kolde Haand og Kjærlighedens hede Længsel.

— Smaa Disputer før Ægteskabet bliver til store efter det; ligesom Nordenvinden, der er varm om Sommeren, blæser skarpt og kold om Vinteren.

— En skjældende Mands eller Kvindes Tale ved Bordet giver enhver Ret en Smag af Galde.

— Den, som ikke forstaar at behage nogen, er lige saa meget at beklage som den, hvem intet behager.

— Stol ikke paa dem, som blade i dine Papirer, naar de er alene i dit Værelse.

— Et Menneske giver aldrig et saa tydeligt Billede af sin egen Karakter, som naar han udtaler sin Mening om andre.

— Man bør vogte sig for at udtale en forhastet Dom; det er bedre at vente med at sige sin Mening end at skulle være nødt til at gjenkalde den.

— Mangt et Menneske frelser sit Liv ved ikke at frygte for at miste det, og mangt et Menneske mister sit Liv ved at være altfor ivrig efter at frelse det.

Gaadefabrik.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en berømt dansk Statsmand:

1. By i Jylland.
2. By paa Sjælland.
3. Flod i Frankrig.
4. By paa Fyn.
5. Land i Evropa.
6. Flod i Tyskland.
7. By i Italien.
8. By i Jylland.
9. Flod i Spanien.
10. By i Frankrig.
11. By i Irland.

Serebræny.

Rebus.

1. 7 $\frac{S}{S}$ opv. Aa Gn 1.

N. K.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 39 (Søndag den 24de September:

Gaade: Lim — Mil.

Gaadespørgsmaal: Nital (Latin).

Rebus i Nr. 38, løst af Aabybro.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. Feilberg.

6. Aargang. Søndagen den 8. Oktober 1882. Nr. 41.

Min Vens Opfindelser.

En Skitse ved X. X.

Lige fra Barnsben havde min gamle Ven, Henrik Totterup, været bekjendt for sin Opfindsomhed paa Mekanikens Omraade. Naar han ikke var optaget af alvorligere Ting, kunde man altid være vis paa at finde ham beskjæftiget med at lægge Planer til Konstruktionen af en eller anden ny mekanisk Indretning. Hans Talent i denne Retning var virkelig beundringsværdigt.

Vi var begge paa samme Tid beskjæftigede med nogle Ingeniørarbejder ovre i Jylland — hvilke og hvornaar behøver jeg ikke at fortælle — og det Anlæg, hvorved vi var engagerede, nærmede sig stærkt sin Fuldendelse, da min Ven modtog den velkomne Nyhed fra Kjøbenhavn, at en af hans Slægtninge var død og havde efterladt ham en net lille Formue og en smuk Ejendom nogle Mil fra N.

Da min Ven skiltes fra mig for at rejse hjem og bringe sin nylig vundne Formue og Ejendom i Orden — og der var jo ikke saa lidt at gjøre dermed —, sagde han til mig med sin sædvanlige Enthusiasme:

„Marcus, gamle Dreng," (det var hans sædvanlige Tiltale, naar han var i godt Humør) „jeg haaber, at du kommer og besøger mig, naar du er færdig herovre. Jeg antager, at du er nødt til at blive her endnu et halvt Aars Tid, og det vil netop give mig en passende Frist til at indrette mit Hus. Saadan et Hus, gamle Dreng, skal du aldrig nogen Sinde have set Mage til. Jeg har i Sinde at opgive min Virksomhed som Ingeniør for det offentlige og bruge mine Evner i denne Retning alene til min egen Bekvemmelighed og Velvære: Mit Hus skal blive fuldt af mekaniske og kuriøse Indretninger, saaledes som du aldrig har set det før."

Min Ven rejste hjem; Tiden forløb, og det Arbejde, som jeg havde været ansat ved, var fuldført, saa at ogsaa jeg kunde vende tilbage til det kjære Kjøbenhavn. Jeg havde lejlighedsvis skrevet til Henrik, og saa snart han hørte, at jeg var kommet hjem, sendte han mig en venlig Indbydelse til at komme ned og besøge ham.

Jeg blev meget glad over Invitationen; thi jeg længtes efter min gamle Ven, og jeg skrev derfor til ham og sagde, at jeg vilde komme den næste Dag og være ved Jærnbanestationen, som laa omtrent en Mil fra hans Ejendom, Klokken sex om Aftenen. Jeg pakkede altsaa min Vadsæk, og til den bestemte Tid befandt jeg mig paa Jærnbanestationen, hvor Henrik ventede mig med sin Dogcart. Det varede ikke længe, før vi rullede hen ad den smukke Vej, der førte til hans Ejendom.

„Se," udbrød han, „det er mit Hus, som du ser der henne mellem Træerne, og dette, som vi netop kjøre forbi nu, og det der nede og det andet, hvis Skorstene du just kan se, er alle sammen be-

boede af mine gode bekjendte — tilligemed flere andre, som du ikke kan se herfra — og til hver af dem har jeg en Telegraftraad, saa at jeg, naar jeg en Aften ikke har noget bedre at gjøre, kan telegrafere til hvem af dem, det skal være, og sige: „Kom over til mig og faa et Parti Whist", eller: „Jeg saa Petersen i Byen i Dag; han kommer for at gaa paa Jagt med os i Morgen"."

Vi var nu komne til Indkjørslen, og Henrik rejste sig op i Vognen.

„Jeg kan jo springe ned og lukke op," sagde jeg.

„Sid stille!" raabte han. „Porten aabner sig af sig selv."

„Bravo!" udbrød jeg, „det er jo ligesom i det arabiske Eventyr, hvor der siges: „Luk op, Sesam". Hvorledes gaar det til?"

„Lagde du ikke Mærke dertil? Jeg har ladet anbringe en Jærnplade tværs over Indkjørslen; naar jeg standser, trykker Hjulene paa denne og bevirker, at den sænker sig langsomt, hvorved der virkes paa Løftestænger og Greb, som befinder sig under Jorden, og som aabner Porten; et Haandtag holder den aaben, indtil vi paa den anden Side passerer over en lignende Indretning, som drejer det om, og Porten falder da til."

„Det er virkelig meget bekvemt."

„Ja, det kan du være sikker paa. Den sparer mig en Portner og et Portnerhus."

Vi kjørte nu op foran Huset, hvor en Rideknægt ventede paa Hesten, medens Pigen aabnede Døren for os.

„Ser du, Marcus, de har lagt Mærke til vor Ankomst. Da vi standsede ved Porten, trykkede Vognens Vægt to elektriske Traade mod hinanden, hvilke er lagte under Jorden, og disse satte to Klokker i Bevægelse, den ene i Stalden, den anden i Kjøkkenet; naar vi kommer, er Tjenestefolkene altsaa parate til at modtage os."

Da vi traadte ind i Husets Forstue, blev vi modtagne af Frøken Totterup, for hvem jeg blev præsenteret af hendes Broder. Jeg vilde næppe af egen Tilskyndelse have antaget hende for at være Henriks Søster; thi hun var høj og mager, og enten det nu var de blaa Briller eller ikke, det skal jeg ikke kunne sige, saa gjorde hun Indtrykket af at være meget kold og umedgjørlig, i det hele taget en Person, som man maatte omgaas med Varsomhed. Hun bød mig imidlertid velkommen, spurgte, om jeg havde haft en behagelig Rejse o. s. fr.

I det jeg var i Begreb med at tage min Overfrakke af i Forstuen, udbrød jeg pludselig:

„Men hvad i al Verden er det dog for en besynderlig Maskine, du har staaende der henne i Krogen, Henrik?"

Jeg havde faaet Øje paa noget, der lignede et Styrtebadsapparat. Ved de opretstaaende Støtter var der fastgjort et Antal krogede Jærnarme, og paa Enden af hver af disse fandtes der en Børste.

„O, det er min automatiske Børstemaskine. Jeg skal forklare den for dig. Du ser, at der ved Jorden er anbragt en lille Platform, omtrent en Fod høj; naar du træder op paa denne, synker den gradevis ned, og medens den gjør det, sætter den et System af Hjul og Stænger i Bevægelse — du er altsaa den virkende Kraft, som sætter hele Maskinen i Virksomhed. Alle disse Arme, der er forsynede med Børster, begynder at bevæge sig og børster dig paa en Gang over det hele. Men det mest kuriøse og kombinerede ved hele Indretningen er den Hattebørste, som du ser øverst. Kan du se, at den ligner en Hatæske, der er skilt i to Dele? Du vil lægge Mærke til, at de nu befinder sig i nogen Afstand fra hinanden, saaledes at du kan staa op imellem dem; at de indvendig er forsynede med Børster, og at de sidder fast paa et Slags Haandtag? Naar Maskinen nu er sat i Bevægelse, bøjer de to Haandtag sig over mod hinanden og, i det de griber din Hat mellem sig, drejer de sig hurtig rundt, og i Løbet af nogle faa Sekunder er din Hat børstet paa samme Tid som din Kjole, dine Benklæder og dine Sko. Naar Platformen naar helt ned til Jorden, skilles Hattebørsterne atter fra hinanden, og du træder ned, hvorpaa Platformen indtager sin tidligere Stilling og er saaledes rede til at modtage den næste støvede Gjæst."

„Det er en højst besynderlig Opfindelse. Det kunde more mig at se den i Bevægelse," sagde jeg.

„Det skal du snart faa at se," svarede min gamle Ven og traadte strax op paa Platformen.

Paa en Gang begyndte Klæde- og Sko-Børsterne at arbejde med stor Kraft, men Hattemaskinen satte sig ikke i Bevægelse, før det øvrige Arbejde var omtrent halvt færdigt; først da lukkede de to Halvdele sig over Hatten; de løb en femten à tyve Gange rundt og skiltes derpaa, saa at min Ven kunde træde ned af Apparatet.

„Hvad synes du saa?" spurgte Henrik. „Spring op og prøv det."

„Tak, jeg vil hellere vente til en anden Gang," sagde jeg meget forbindtlig. Sagen var, at jeg i det Øjeblik var altfor nervøs til at ville betro mig til en saadan Proces.

„Undskyld mig da et Øjeblik, medens jeg taler med min Søster; jeg skal strax følge dig op til dit Værelse."

Han havde ikke saa snart forladt mig, før jeg gav mig til nøjere at betragte den mærkværdige Maskine, og til sidst besluttede jeg mig alligevel til at prøve den. Der var ingen til Stede, som kunde

le af mig, hvis jeg pludselig sprang ud, og jeg traadte da modig derind. Børsterne syntes at gjøre deres Arbejde meget godt, men jeg opdagede, at jeg maatte holde mine Arme tæt ind til mig, thi jeg havde allerede faaet et Par mindre venskabelige Stød paa Albuerne ved at stikke dem for langt ud. Men nu begyndte Hattebørsterne . . . O, frygtelige Rædsel! Jeg havde glemt, at jeg ikke havde nogen Hat paa, og at jeg var et Hoved højere end min Ven. Følgen deraf var, at den djævelske Maskine pludselig faldt ned og greb fat om mit Hoved, som den hvirvlede rundt med en frygtelig Fart, indtil jeg troede, at al Huden var gaaet af min Næse. Jeg forsøgte paa at stoppe den og slippe bort; men jeg fik et saadant Slag bagfra af de omdrejende Klædebørster, at jeg var glad til, da jeg stod oprejst igjen. Lykkeligvis var det hele snart forbi, og det afskyelige Apparat standsede. Jeg aabnede mine Øjne og saa Henrik staa foran mig rystende af Latter.

Jeg skal villig indrømme, at det ikke var i nogen blid Stemning, at jeg styrtede ud med den ene af mine kjære, lange Bakkenbarter børstet tværs over Ansigtet og den anden bag om Øret, medens mit Haar var snoet saaledes, at det dannede et Svælg paa Toppen af mit Hoved.

„Det er en nederdrægtig Maskine!“ udbrød jeg, i det jeg forsøgte at bøde paa mine ødelagte Lokker.

Henrik var endnu ikke kommen sig af sit Latteranfald, men saa snart han atter fik Talen i sin Magt, sagde han:

„Saa du da ikke, at det ikke var indrettet efter din Højde? Dersom du havde villet prøve det den Gang, jeg spurgte dig derom, havde jeg indrettet det nøjagtig til dig.“

Jeg forsøgte nu ogsaa at le.

„Nuvel,“ sagde jeg, „da jeg er bleven tilstrækkelig afbørstet, saa lad os gaa op til det Værelse, som du vil være saa god at anvise mig, thi jeg længes efter at se i Spejlet, om jeg endnu har nogen Hud tilbage paa Enden af min Næse.“

„Hvilket et prægtigt stort Værelse!“ sagde jeg, da jeg traadte ind i det Apartement, som han havde gjort i Stand til mig.

„Ja, dette var min stakkels gamle Onkels Værelse, og et Aar eller to før han døde, plejede han at benytte det baade til Soveværelse og til Dagligstue. Ser du den store Alkove i Enden af Værelset; der plejede han at sove. Sengen er der endnu, og den er ret bekvem, men da Værelset nu kun benyttes til at sove i, har jeg desuden sat en anden og større Seng her ind. Jeg kommer her op og sover i den lille Seng i Nat for at holde dig med Selskab, hvis du ønsker det. Jeg ved ikke, om du endnu er nervøs og ikke holder af at være alene, saaledes som det var Tilfældet i gamle Dage.“

„O nej, vist ikke, det er gaaet over for længe siden.“

„Det kan jeg lide, gamle Fyr. Naa, jeg har imidlertid en hel Del andre Ting at vise dig. Først af alt, da det netop er i Færd med at blive mørkt, vil jeg tænde Gassen, hvilket gjøres ved Elektrisitet. Jeg har et Antal Batterier nede i Kjælderen, og der ligger Traade over hele Huset. Se nu, jeg trykker paa denne Elfenbensknap, hvilket sender den elektriske Strøm gjennem Traadene; en Elektro-Magnet drejer Stophanen, og i det samme Øjeblik løber en Gnist gjennem Gasrøret og tænder Blusset. Men det er endnu ikke alt. Ser du den Stang i Loftet oven over Lampen? Nuvel, den bestaar af to Slags Metaller, af hvilke det ene ved Varmen udvider sig i langt højere Grad end det andet; dette bevirker, at det bøjer sig, naar det bliver ophedet, og derved virker det paa en Stang i Loftet og løsner et Haandtag, som holder Skodderne aabne, saaledes at disse lukkes ved en Fjeder; i det de gjør dette, fanger de en Slags Kjæde, som ved sin Omdrejning løsner en Vægt, der løber ned og trækker Gardinerne til.“

Næsten i samme Øjeblik, som han havde sluttet sin Forklaring, var Metallet blevet tilstrækkelig ophedet ved den nu tændte Gas til at virke paa Stangen; Skodderne lukkede sig, og Gardinerne trak sig sammen af sig selv som ved et Trylleri.

„Det er udmærket godt sat i Scene,“ sagde jeg. „Men her er en anden Knap, som er betegnet med Bogstavet A; hvad er den til?“

„A'et bruges til Allarmering. Jeg har en saadan i hvert Værelse, men har endnu ikke behøvet at gjøre Brug af dem. Naar der bliver trykket paa en af dem, sættes ved den elektriske Strøm en stor Allarmklokke, som er anbragt øverst i Huset, i Bevægelse, og den bliver ved at ringe, indtil den elektriske Strøm igjen er afledet. Vi vil ikke prøve derpaa, thi det vilde allarmere hele Nabolaget. Men jeg har mere at vise dig. Her er en lille Alkove med et Tæppe foran; jeg har indrettet den til et Styrtebad; det er selvvirkende: et Par Sekunder efter, at du er traadt derind, styrter Vandet ned. Du kan forsøge det i Morgen tidlig, hvis du har Lyst.“

„Mange Tak. Du har i Sandhed en Overflødighed af mekaniske Indretninger. Du har vel imidlertid udtømt al din Opfindsomhed i dette Værelse fremfor noget andet?“

„Nej, min kjære, ingenlunde! Se en Gang efter, om der er noget Vand i Basinet.“

Jeg gik hen for at se efter og bemærkede, at der netop løb noget ud af Hanen.

„Netop saaledes: Ved at gaa der hen traadte du paa en Fjeder i Gulvet og fik Vandet til at løbe; nu, da du gik bort, traadte du paa en anden og bevirkede, at det standsede."

Jeg maatte atter beundre hans opfindsomme Talent, men han var ikke færdig endnu.

„Der er endnu noget, som er værd at se," vedblev han. „Her, ved Siden af Sengen, ser du tre Talerør: Dette, som er mærket med Nr. 1, staar i Forbindelse med mit Soveværelse; dette, betegnet med Nr. 2, med min Søsters Værelse og det tredje med Tjenestefolkenes Lokaliteter. De to sidstnævnte antager jeg ikke, at du faar Brug for, med mindre du ønsker, at Jane skulde bringe dig en tidlig Kop Te."

„Er Jane den smukke lille Stuepige, som aabnede Døren for os?"

„Ja, du Gavstrik. Det har du nok ikke været længe om at opdage. Men husk, at „den smukke Jane" ikke er til at spøge med."

„Hvad behager, Henrik; jeg troede dog, at du kjendte mig for godt til at komme med en saadan Bemærkning . . . Du ved, at jeg . . ."

„Aa Snak, gamle Dreng, det var jo blot Spøg. Men jeg vil lade dig være alene, for at du kan gjøre dig i Stand til Middagsbordet."

Efter at Henrik var gaaet bort, og jeg var bleven færdig til at gaa ned, besluttede jeg at prøve Talerøret Nr. 1.

„Halløj!" svarede Henrik fra den modsatte Side.

„Jeg er færdig til at gaa ned, hvis du er ligesaa. Varer det længe?"

„Jeg er ogsaa færdig, vi kan mødes paa Trappen," lød hans Svar.

Paa Vejen til Spisestuen fortalte Henrik mig, at vi vilde blive fire ved Middagsbordet, da hans Søster havde inviteret en Frøken H., en Datter af en nærboende Proprietær.

Vi fandt Damerne i Dagligstuen, hvor jeg blev præsenteret for den omtalte Frøken H. Jeg kunde ikke lade være at tænke ved mig selv, at hun syntes at være en fortroligere bekjendt af Henrik end af hans Søster, og denne min Formodning blev ogsaa senere bekræftet, da han fulgte hende hjem om Aftenen.

Vi havde en ret fornøjelig Middag, og da Henrik og jeg senere var blevne alene, forklarede han mig nogle flere af hans Opfindelser og viste mig de Telegrafapparater, ved hvilke han stod i Forbindelse med sine Naboer. Medens vi talte herom, ringede en af Klokkerne.

„Halløj!" udbrød Henrik, „det er Kammerraaden der nede paa „Søgaard". Gud ved, hvad han vil?"

Apparatet arbejdede af al Kraft, og min Ven skyndte sig at læse den smalle, hvide Papirsstrimmel, hvilket han gjorde med en Lethed, der viste, at han var en flink Telegrafist.

„Han spørger, om jeg vil komme over til ham i Morgen Aften for at faa et Parti Billard. Jeg skal fortælle ham, at der er kommet en god Ven i Besøg hos mig."

Atter arbejdede Apparatet med sit hurtige Klik, Klik.

„Han siger, tag Deres Ven med Dem. Hvad synes du, Marcus, vil du tage med?"

„Ja, hvorfor ikke," svarede jeg.

Endnu en Gang lød Maskinens Klik, Klik i nogen Tid, og derpaa forlod Henrik Telegrafapparatet, i det han sagde:

„Nu er Sagen i Orden; han venter os i Morgen."

Lidt efter sluttede vi os til Damerne, der var gaaet ind i Dagligstuen, og morede os ved Sang og Musik. Frøken H. havde en nydelig lille Stemme; hun og Henrik sang Duetter sammen, og de syntes at have saa megen Øvelse i disse musikalske Præstationer, at det sikkert ikke var første Gang, de prøvede derpaa.

Der stod et smukt lille Orgel i Værelset, paa hvilket Henrik med megen Smag foredrog et Musikstykke. Han forklarede mig, at det blev traadt ved Vandkraft. Paa Toppen af Taget havde han anbragt en horisontal Vindmølle, som pumpede Vandet op, og fra den Højde, til hvilken det blev løftet, fik han tilstrækkelig Kraft til at sætte en lille Maskine i Bevægelse, der traadte hans Orgel.

Da han var færdig med at spille, bemærkede han:

„Du har maaske ikke tænkt paa, at det er et selvvirkende Orgel?"

„Hvad mener du?" sagde jeg overrasket. „Kan du trække det op ligesom et Ur og lade det spille ved Hjælp af en Pibe?"

„Slet intet af den Slags, kan jeg forsikre dig; det har hverken Piber eller Fjedre."

Og nu, til min store Overraskelse, tonede der pludselig en Sonate af Bethoven fra Instrumentet. Tangenterne gik ned, akkurat som om Fingrene løb hen over dem. Men der var ingen Fingre! Jeg kunde aldeles ikke forstaa det.

(Sluttes.)

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Men alt blev stille, og ingen traadte inden for Skrankerne.

„Kom, I brave Kæmpere, kom!" begyndte Vaabenheroldene paany at raabe. „Den, der kaster Morosoff til Jorden, lover Fyrsten alle sine Godser, og er det en menig Mand, saa giver han ham alle sine Penge."

Ingen svarede; alle vidste, at Retten var paa Morosoffs Side, og trods sit Had til Druschina vilde Czaren allerede til at udtale Dommen til Gunst for denne, da der pludselig lød det Raab:

„Der kommer en Kæmper; der kommer en Kæmper!"

Og i det samme traadte Matthæus Chomjak frem paa Pladsen.

„Goida," sagde han og svingede sit Sværd; „kom nærmere, Bojar; jeg er Wjæsemskis Stedfortræder."

Ved Synet af Chomjak vendte Morosoff, som hidtil havde staaet med draget Sværd, sig fuld af Harme om mod Kampdommerne.

„Med en Lejesvend kæmper jeg ikke!" sagde han stolt. „Det sømmer sig ikke for Bojaren Morosoff at maale sig med Grischka Skuratoffs Staldkarl."

Og i det han atter stak sit Sværd i Skeden, traadte han frem for Czaren.

„Ophøjede Herre," sagde han, „du har tilladt min Modstander at lade en anden træde i Steden for sig; tillad nu mig at stille den ene Lejesvend mod den anden eller befal, at Tvekampen opsættes til en anden Gang."

Hvor meget Iwan Wassiljewitsch end ønskede Morosoffs Fordærv, var dennes Forlangende dog altfor billigt, til at han kunde vise det tilbage. Czaren vilde ikke vise sig partisk ved en Gudsdom.

„Saa søg dig da en Stedfortræder," sagde han vredt; „men finder du ingen, saa maa du selv slaas, eller ogsaa tilstaar du din Uret og bestiger Skafottet."

Imidlertid skred Chomjak langs med Kjæden, svingede sit Sværd og gjorde sig lystig over Tilskuerne.

„Sikken en Flok Ravne, der har indfundet sig her," sagde han; „ikke en eneste hvid Falk er der iblandt jer! Bare en af jer turde prøve en Dyst med mig, for at jeg kunde probere mit ny Sværd og forlyste Czaren! Det lader nok til, at I har tærsket Korn saa længe, til Armene er blevne lamme paa jer! Af den evindelige Strækken og Rækken sig paa Bænken i Arnekrogen har I nok faaet svage Lænder!"

„Ha, du Djævel!" sagde Guslaspilleren i en sagte Tone, „hvor jeg skulde lære dig at springe, hvis jeg blot havde mit Sværd her!" Se," vedblev han og puffede sin Ledsager i Siden, „kjender du ham?"

Men denne hørte intet; han stod med aaben Mund, som om han vilde sluge Chomjak med Øjnene.

„Haha," vedblev Chomjak; „det lader nok til, at der slet ikke findes nogen Kæmper blandt jer! Hejda, I Kræmmere, Alenriddere og Kludehandlere — hvem vil prøve Kræfter med mig?"

„Jeg!" udbrød pludselig den kæmpestore Knos, og idet han med begge Hænder greb fat i Kjæden, kastede han den saa kraftig over Hovedet paa sig, at han nær havde revet de Bjælker omkuld, til hvilke den var gjort fast.

Og saaledes kom han pludselig til at staa midt inde paa Kamppladsen; han syntes selv at være forundret over sin Dristighed. Med opspilede Øjne og Mund stirrede han snart paa Chomjak, snart paa Opritsnikerne og snart paa Czaren.

„Hvem er du?" spurgte den Bojar, der havde Opsyn over Kamppladsen.

„Jeg?" gjenmælede Knøsen, tænkte sig derpaa lidt om og gav sig til at le.

„Hvem er du?" spurgte Bojaren endnu en Gang.

„Nu, jeg er Mitka!" svarede denne i en godmodig, forundret Tone, som om han fandt et saadant Spørgsmaal højst besynderligt.

„Jeg takker dig, brave Knos," sagde Morosoff til ham; „jeg takker dig, fordi du vil træde i Skranken for Sandheden. Sejrer du over min Modstander, da skal jeg ikke tinge om din Løn. Man har endnu ikke røvet alt fra mig; heldigvis kan jeg endnu rigelig gjengjælde den Tjeneste, du viser mig."

Chomjak havde allerede truffet Mitka i Djævlesumpen, hvor denne med et Kølleslag havde strakt hans Hest til Jorden, men i den almindelige Kamp og Forvirring havde Chomjak ikke lagt Mærke til hans Ansigt, der iøvrigt ikke havde noget mærkeligt

ved sig, og han vidste derfor ikke, hvem hans Modstander var.

„Hvormed vil du slaas?" spurgte Bojaren og betragtede nysgjerrig den fuldstændig værgeløse Kæmpe.

„Hvormed jeg vil slaas?" gjentog Mitka, hvorpaa han vendte sig om og søgte med Øjnene efter Guslaspilleren for at spørge ham til Raads.

Men denne havde aabenbart begivet sig et andet Sted hen, og hvor meget Mitka end søgte, kunde han dog ikke finde ham.

„Velan," sagde Bojaren, „saa tag dig et Sværd, ifør dig en Rustning og stil dig op mod din Modstander."

Mitka saa sig forlegen omkring til alle Sider. Hans Adfærd syntes i allerhøjeste Grad at more Czaren.

„Giv ham Vaaben," sagde Iwan; „vi vil en Gang se, hvorledes han forstaar sig paa at slaas."

Man bragte Mitka en fuldstændig Rustning, men hvor megen Umage han end gjorde sig, formaaede han dog ikke at faa sine Arme ind i Panseret, og Hjælmen var saa meget for lille til hans Hoved, at den kun dækkede hans Isse.

Udstafferet paa denne Maade, vendte Mitka, der følte sig mere og mere forlegen, sig til højre og venstre i det Haab, at han et eller andet Sted skulde opdage sin Ledsager, hvem han saa vilde spørge, hvordan han skulde bære sig ad.

Czaren begyndte højt at le. Hans Exempel fulgtes først af Opritsnikerne og derpaa af alle Tilskuerne.

„Hvad staar I der og gaber efter?" sagde Mitka ærgerlig; „jeg behøver ikke jeres Jærnhue og Jærntrøje for at prygle den Karl sort og blaa."

Med disse Ord pegede han paa Chomjak og begyndte saa at trække Rustningen af igjen, hvilket paa ny fremkaldte en lydelig Latter.

„Men hvormed vil du da slaas?" spurgte Bojaren.

Mitka kløede sig i Nakken.

„Har I en Knippel?" spurgte han langsomt, i det han vendte sig om mod Opritsnikerne.

„Hvad er det for en Dumrian!" raabte de. „Hvor kommer han fra? Tror dit Fjog, at vi slaas med Knipler ligesom Bønder?"

Men Mitkas Opførsel morede Czaren, og han tillod derfor ikke, at man jog ham bort.

„Man give ham en Knippel," sagde han; „lad ham slaas, som han bedst forstaar det."

Derover følte Chomjak sig fornærmet.

„Czar," udbrød han, „tillad dog ikke, at en Bonde beskæmmer din Tjener. Jeg tjener med Ære din Naade blandt Opritsnikerne, og endnu aldrig i mit Liv har jeg slaas med Knipler."

Men Czaren var nu en Gang kommen i godt Lune og vilde ikke taale noget Skaar i den ventede Spas.

„Saa kan du slaas med dit Sværd," sagde han, „men Knøsen der skal kæmpe paa sin egen Maner. Giv ham en Knippel. Vi vil en Gang se, hvorledes en Bonde forsvarer Bojaren Morosoff."

Der blev bragt flere Knipler ind. Mitka tog den ene efter den anden langsomt i Haanden, betragtede dem og henvendte sig derpaa direkte til Czaren.

„Er der ingen stærkere?" spurgte han i sin slæbende Tone og saa Iwan lige i Ansigtet.

„Bring ham en Vognstang," sagde Iwan, der allerede paa Forhaand glædede sig til at se, hvilken Virkning dette Vaaben vilde fremkalde.

Kort efter havde Mitka virkelig fat paa en tung Vognstang, som Opritsnikerne havde taget fra en af de i Nærheden staaende Kærrer.

„Nu, passer den dig?" spurgte Czaren.

„Ja, den kan nok passe," svarede Mitka, „med den gaar det nok an."

Og i det han greb Vognstangen ved den ene Ende, svingede han den med en saadan Kraft omkring i Sandet, at der rejste sig en sand Støvsky.

„Sikken en Djævel!" mumlede Opritsnikerne.

Czaren vendte sig om mod Chomjak.

„Frem med dig!" sagde han bydende. „Vi vil se, hvorledes du bliver færdig med en Bondeknippel," tilføjede han ironisk.

Imidlertid havde Mitka strøget Ærmerne tilbage; han spyttede i begge Hænder, og med et bistert Blik paa Chomjak svingede han Vognstangen frem og tilbage. Hans Forlegenhed var fuldstændig forsvunden.

„Hej du, vil du tage fat eller ikke?" raabte han til ham. „Jeg skal lære dig at røve en anden Mands Fæstemø!"

Overfor dette ejendommelige Vaaben og dertil Mitkas overordentlige Kræfter befandt Chomjak sig i en meget vanskelig Stilling. Tilskuerne tog aabenbart Parti for den første og begyndte at gjøre sig lystige over Chomjak.

Rideknægtens Forlegenhed morede i høj Grad Czaren. Dette Skuespil ydede ham omtrent den samme Adspredelse som en Gjøglerforestilling eller en Bjørnejagt.

„Begynd!" sagde han.

Nu løftede Mitka sin Vognstang og begyndte at svinge den over sit Hoved, medens han med nogle aldeles mageløse Krumspring mere og mere nærmede sig Chomjak.

Forgæves søgte Chomjak at udspejde et gunstigt Øjeblik til at give Mitka et Hug med sit Sværd. Han havde allerede Møje nok med at undgaa den

skrækkelige Vognstang, der beskrev store Kredse omkring Mitka og paa samme Tid gjorde ham usaarlig.

Til Tilskuernes store Jubel og til ikke mindre Moro for Czaren begyndte nu Chomjak at vige tilbage blot for at frelse sig selv, men Mitka vedblev endnu stadig med en Bjørns Behændighed at springe efter ham, i det han i ét væk lod Vognstangen suse som en Hvirvelvind over sit Hoved.

„Jeg skal lære dig at røve en andens Fæstemø!" gjentog han, medens han lidt efter lidt kom i fuldstændigt Raseri og snart sigtede efter Chomjaks Hoved, snart efter hans Ben.

Tilskuernes Sympathi for Mitka begyndte at give sig Luft i høje Tilraab og steg endelig til sand Begejstring.

„Bravo, bravo!" raabte Mængden, der helt glemte Czarens Nærværelse. „Ned ham ordentlig til! Ha, sikken en Knøs! Hævn Morosoff og hans gode Sag!"

Men Mitka tænkte slet ikke paa Morosoff.

„Jeg skal lære dig at røve en andens Fæstemø!" brølede han, i det han stadig svingede sin Vognstang og forfulgte Chomjak, der gjorde de mest fortvivlede Spring for at undgaa den frygtelige Kølle.

De Opritsniker, der stod udenfor Kjæden, maatte flere Gange kaste sig plat ned paa Jorden for at undgaa den sikre Død, naar Vognstangen suste hen over deres Hoveder.

Pludselig hørte man et dumpt Slag, og Chomjak, der var bleven truffen i Siden af sin Modstander, fløj flere Skridt bort og styrtede med udbredte Arme til Jorden.

Høje Glædesraab gjenlød over hele Pladsen.

Mitka styrtede sig strax over Chomjak for at kvæle ham.

„Det er nok, det er nok!" skreg Opritsnikerne, og Maljuta ilede hen til Czaren og udbrød aandeløs:

„Ophøjede Herre, byd denne Djævel at holde inde! Chomjak er den bedste Opritsnik, vi har."

„Træk den Klods bort fra ham ved Benene!" raabte Czaren; „kast Vand over Hovedet paa ham, men gjør ham ingen Fortræd."

Kun med stor Anstrengelse lykkedes det Opritsnikerne at faa Mitka trukken bort fra sit Offer, men da man løftede Chomjak op, var denne allerede død.

Medens alle var optagne af den faldne, dukkede Guslaspilleren fra Wladimir pludselig op ved Siden af Mitka, greb ham i Kjoleskjødet og raabte til ham:

„Følg mig, Dumrian, hvis du ikke vil lade dit Hoved blive tilbage her!"

Et Øjeblik efter var de forsvundne blandt Mængden.

(Fortsættes).

Levisons Offer.

En Fortælling af M. E. Braddon.

(Sluttet.)

Det Kontor, som holdtes af Mr. Lewis, Vexeldiskontøren, var et temmelig trist Sted, bestaaende af en anden Sals Lejlighed i en snever Gade ved Navn St. Guinevere's Lane. Horace Wynward indfandt sig i dette Kontor omtrent en Uge efter hans Ankomst til London i Egenskab af en Mand, der var kommen i Pengeforlegenhed.

Han fandt, at Mr. Lewis netop var en Mand af den Slags, som han havde ventet at træffe, en Mand paa omtrent femti Aar, med smaa listige Øjne, der skinnede frem af et gustent Ansigt, der var lige saa grimt og livløst som en Pergamentsmaske, med tynde Læber og fremtrædende Kjæbeben, der røbede alle mulige slette Anlæg.

Mr. Wynward forestillede sig under sit rette Navn; og ved at høre dette saa Aagerkarlen op paa ham med et uvilkaarligt Udbrud af Overraskelse.

„De kjender mit Navn?" bemærkede Horace.

„Ja, jeg har hørt Deres Navn før. Jeg antog, at De var en velstaaende Mand."

„Jeg har en god Ejendom, men jeg har en Tidlang tilladt mig temmelig store Udgifter og er derfor i Forlegenhed for Kontanter. Hvor og naar har De hørt mit Navn, Mr. Lewis?"

„Jeg husker det ikke. Navnet forekom mig bekjendt; det er det hele."

„Men De siger, at De har hørt mig omtale som en velstaaende Mand?"

„Jeg havde en Fornemmelse af at have hørt det, men det er gaaet mig aldeles af Glemme, ved hvilken Lejlighed det var."

Horace gjorde ikke flere Spørgsmaal. Han spillede sine Kort meget forsigtig, saa at han fik Aagerkarlen til at tro, at denne havde sikret sig et fordelagtigt Bytte. Betingelserne for et Laan blev diskuterede, men ikke endelig fastsatte. Før Horace Wynward forlod Kontoret, indbød han Mr. Lewis til Middag i hans Logis i Nærheden af Piccadilly

hvad der hørte til Maaltidet. De forskjellige Retter holdtes varme paa en ophedet Rist. Værelset var svagt oplyst af fire Voxlys i en Kandelaber.

Mr. Lewis saa sig omkring med en ufrivillig Gysen; der var noget mørkt og uhyggeligt i Værelsets Udseende.

„Jeg er bange for, at det forekommer Dem at være et temmelig trist Sted," sagde Horace Wynward. „Men jeg har først nylig lejet Huset og søger at hjælpe mig med nogle faa Stykker lejede Møbler, indtil jeg kommer overens med en Møbelhandler, der vil arrangere det hele for mig. Men jeg

Aglspil besøger Paven. (Se Side 572).

den næste Dag. Efter nogle Øjeblikkes Nølen modtog Lewis Indbydelsen.

Han indfandt sig til den fastsatte Tid, iført en luslidt sort Klædning, i hvilke hans gustne Træk kom til at se endnu mere frastødende og spøgelseagtige ud end sædvanlig. Horace Wynward lukkede selv op, og Pengeudlaaneren overraskedes ved at befinde sig i et næsten tomt Hus. I Forstuen og paa Trappegangen var der ikke Spor af, at Huset var beboet; men i Spisestuen, hvortil Horace strax førte sin Gjæst, stod Bordet dækket til to, medens en Stumtjener var forsynet med,

haaber, De vil undskylde mig; De ved maaske selv, hvad det vil sige at være Pebersvend."

„Det forekommer mig, De sagde, at De boede i Logis, Mr. Wynward."

„Gjorde jeg det?" spurgte den anden adspredt, „det maa have været en Fortalelse. Jeg lejede Huset her for en Uges Tid siden og har i Sinde at lade det møblere, saa snart jeg kommer til Penge."

„Og De er ganske alene her?" spurgte Mr. Lewis temmelig mistænksomt.

„Ja, saa temmelig. Der er en gammel Ren=

gjøringskone et eller andet Sted neden under, men hun er saa døv som en Sild og ikke stor Nytte til. Men De behøver ikke at være bange for Deres Middagsmad; jeg har ladet den hente fra en Restauration i Piccadilly. Vi maa rigtignok opvarte os selv i al Ugenerthed, thi denne gamle snavsede Kone vilde helt berøve os Appetiten."

Han tog Laaget af Suppeterinen, medens han talte. Gjæsten satte sig ved Bordet med en temmelig nervøs Mine og saa mere end en Gang hen til Vinduesskodderne, der var lukkede med tunge Jærnstænger. Han begyndte at tænke, at der var noget næsten truende i hans Værts sære Adfærd og Væsen, og han var allerede tilbøjelig til at angre, at han havde modtaget Indbydelsen, hvor fordelagtig hans Klient end syntes at kunne blive.

Vor gode Ven. (Se Side 572).

Middagsmaden var imidlertid fortræffelig, Vinen af den fineste Kvalitet, og efter at have taget rigelig til sig begyndte Mr. Lewis bedre at forsone sig med sin Stilling. Han følte sig dog ikke desto mindre lidt forvirret ved at lægge Mærke til, at hans Vært næppe rørte hverken Vinen eller Maden, men at disse dybtliggende Øjne nu og da

saa paa ham med et ejendommeligt, iagttagende Blik. Da Maaltidet var til Ende, satte Mr. Wynward Fadene hen paa Stumtjeneren, rullede med egen Haand denne ind i det tilstødende Værelse og vendte saa tilbage til sit Sæde ved Bordet lige over for Vexeldiskontøren, der med en tankefuld Mine sad og nippede til sit Vinglas.

Horace fyldte sit Glas, men blev i nogle Minutter siddende tavs uden at løfte det op til sine Læber. Hans Bordfælle iagttog ham med et nervøst Udtryk, i det han med hvert Minut, der gik, blev mere tilbøjelig til at tro, at der var noget galt fat med hans ny Klients Hoved, hvorfor han følte sig mere og mere tilskyndet til hurtigst muligt at trække sig tilbage. Han drak følgelig sit Glas ud, saa paa sit Ur og rejste sig hastig op.

„Jeg tror, jeg kommer til at sige Dem Godnat, Mr. Wynward. Jeg plejer at gaa tidlig til Ro og har et godt Stykke Vej for mig. Jeg bor nemlig i Brompton, næsten en Times Vej herfra."

„Bliv," sagde Horace, „vi har jo endnu ikke talt om vore Forretninger. Klokken er kun ni. Jeg ønsker en Times uforstyrret Samtale med Dem, Mr. Levison."

Aagerkarlen skiftede Farve. Det var vel næsten umuligt for denne Pergamentsmaske at blive blegere, end den var i Forvejen, men der kom et pludseligt, spøgelseagtigt Skær over Mandens Ansigt.

„Mit Navn er Lewis," sagde han med en tvungen Grimace, der skulde forestille et Smil.

„Lewis eller Levison. Folk af Deres Slags har saa mange Navne, som de lyster. Da De rejste i Schweiz for to Aar siden, var Deres Navn Levison; da De ægtede Laura Daventry, var Deres Navn Levison."

„De er Gjenstand for en eller anden besynderlig Misforstaaelse, min Herre. Navnet Levison er mig fremmed."

„Er Navnet Daventry ogsaa fremmed for Dem? De gjenkjendte mit Navn i Gaar. Da De første Gang hørte det, var jeg en lykkelig Mand, Michael Levison. Den Ulykke, der har ramt mig, er Deres Værk. O, jeg kjender Dem godt nok, og jeg er forsynet med tilstrækkelige Midler til at godtgjøre, hvem De er. Jeg har fulgt Dem Skridt for Skridt paa Deres Rejse — fulgt Deres Spor lige til det Værtshus, hvorfra De drog afsted en Oktober Morgen for henved et Aar siden med en Ledsagerske, som intet menneskeligt Øje har set siden den Dag. De er jo kyndig i det tyske Sprog, Mr. Levison. Læs dette."

Horace Wynward tog den af det tyske Blad udklippede Meddelelse ud af sin Lommebog og lagde den foran sin Gjæst. Pengeudlaaneren puffede den til Side efter at have kastet et hurtigt Blik paa dens Indhold.

„Hvad har dette at bestille med mig?" spurgte han.

„En hel Del, Mr. Levison. Den ulykkelige Kvinde, der nævnes i denne Meddelelse, var en Gang Deres Hustru: Laura Daventry, den Pige, jeg elskede, og som besvarede min Kjærlighed; den Pige, som De skændig røvede fra mig ved at spekulere i hendes naturlige Kjærlighed til en svag og uværdig Fader, og hvis Liv De ødelagde, indtil De gjorde Ende paa det ved en Forbrydelse med Deres egen grusomme Haand. Dersom jeg havde staaet bag ved Dem paa den ensomme Fjældsti i Tyrol og havde set Dem slynge Deres Offer ud i Afgrunden — saa kunde jeg dog ikke være mere overbevist, end jeg nu er, om, at Deres Haand øvede Daaden, men saadanne Forbrydelser som disse er vanskelige — i dette Tilfælde maaske umulige — at bevise, og jeg er bange for, at De kunde undslippe Galgen. Der er imidlertid andre Omstændigheder i Deres Liv, som lettere kan bringes for Lyset, og ved Hjælp af en flink Opdager er jeg bleven Herre over nogle mærkelige Hemmeligheder fra Deres Fortid. Jeg kjender det Navn, som De bar for omtrent femten Aar siden, før De nedsatte Dem i Trinidad som Kjøbmand. De hed paa den Tid Michael Lucas, og De flygtede ud af Landet med en stor Sum Penge, som De havde stjaalet fra Deres Principaler. De er bleven „ventet" en god Stund, Mr. Levison, men det er meget muligt, at De vilde være gaaet fri til Deres Dages Ende, hvis jeg ikke havde sendt min Agent ud for at opspore Dem og Deres tidligere Liv."

Michael Levison rejste sig hurtig op fra sin Plads, rystende over hele Legemet. Horace rejste sig i samme Øjeblik, og de to Mænd stod Ansigt til Ansigt — den ene et sandt Billede paa den fejgeste Frygt, den anden kold og selvbehersket.

„Det er en Kjæde af Løgn!" stammede Levison, i det han nervøs tørrede sine Læber med et Lommetørklæde, som han holdt mellem sine skjælvende Fingre. „Har De ført mig her hen for at fornærme mig med denne affindige Tale?"

„Jeg har ført Dem her hen, for at De kunde høre Deres Dom. Der var en Tid, da jeg troede, at hvis De og jeg nogen Sinde kom til at staa Ansigt til Ansigt, vilde jeg skyde dem ned som en Hund, men jeg har forandret min Mening. Saadanne skabede Hunde som De er ikke værdig til at plette en ærlig Mands Haand med Blod. Det er frugtesløst at fortælle Dem, hvorledes jeg elskede den Pige, som De myrdede. Deres onde Natur vilde ikke kunne forstaa andre end de laveste og sletteste Lidenskaber. Rør Dem ikke af Pletten — jeg har

en ladt Revolver hos mig og gjør det øjeblikkelig forbi med Dem, hvis De prøver paa at forlade dette Værelse. Politiet venter Dem uden for, og De gaar her fra til Galgen. — Tys, hvad er det?"

Der hørtes Lyden af Fodtrin paa Trappen uden for, en Kvindes Fodtrin, og paa samme Tid Raslen af en Silkekjole. Spisestuedøren stod paa Klem, og Lyden var aldeles tydelig i det tomme Hus. Michael Levison vendte sig om mod Døren ligesom med et svagt Haab om at finde Lejlighed til at undslippe, men — nogle faa Skridt fra Dørtrinet standsede han pludselig og udstødte et hæst Skrig.

Døren blev pludselig stødt op af en let Haand, og en Skikkelse viste sig paa Tærskelen — en pigeagtig Skikkelse, klædt i en sort Silkedragt, med et blegt, alvorligt Ansigt, omgivet af mørkebrunt Haar.

„Den døde vender tilbage til Livet!" skreg Levison. „Skjul hende, skjul hende! Jeg tør ikke se hende! Lad mig gaa!"

Han vaklede hen til Døren i den modsatte Ende af Værelset, men fandt den lukket, og sank derpaa ned i en Stol, skjulende Ansigtet i sine magre Hænder. Den unge Pige kom ind i Værelset og stillede sig ved Siden af Horace Wynward.

„De har glemt mig, Mr. Levison," sagde hun; „og De antager mig for min Søsters Gjenfærd. Jeg har altid lignet hende, og man siger, at jeg er kommen til at gjøre det endnu mere i de sidste to Aar. Vi fik Brev fra Dem for en Maaned siden, dateret Trinidad, hvori De skrev, at min Søster Laura levede rask og lykkelig med Dem der, og nu antager De mig for den dødes Skygge!"

Den forfærdede Usling saa ikke op. Han var endnu ikke kommen sig efter den Rystelse, som han havde faaet ved sin Svigerindes pludselige Tilsynekomst. Lommetørklædet, som han holdt op til sine Læber, var plettet med Blod. Horace Wynward gik rolig hen til Yderdøren og aabnede den, hvorpaa han strax efter kom tilbage med to Mænd, der gik hen til Levison. Denne gjorde intet Forsøg paa at sætte sig til Modværge, da de gav ham et Par Haandjærn paa og førte ham bort. Der holdt en Vogn uden for, parat til at kjøre ham til Fængslet.

Emily Daventry sank om i en Stol, da han var bleven ført ud af Værelset.

„O, Mr. Wynward," sagde hun, „jeg tror kun, der kan være ringe Tvivl om min Søsters ulykkelige Skæbne. Det Experiment, De foreslog, er kun lykkedes alt for vel." — —

Horace havde været i Devonshire for at udspørge de to unge Piger om deres Søster. Han var bleven slaaet af Emilys Lighed med hans tabte elskede og havde overtalt hendes Tante til at tage hende med til London i det Øjemed ved hendes Hjælp at godtgjøre Levisons Identitet og prøve den Virkning, som hendes Tilsynekomst vilde gjøre paa den mistænkte Snigmorder.

Politiet var blevet forsynet med en anselig Mængde Vidnesbyrd mod Levison i dennes Egenskab af Handelskontorist, Kjøbmand og Vexeldiskontør, men Sagen var baade indviklet og langvarig, og efter at have været underkastet adskillige Forhør blev Fangen angreben af en farlig Hjertesygdom, som han allerede havde lidt af i flere Aar, men som forværrede sig betydelig, medens han sad fængslet. Da han følte sig Døden vis, sendte han Bud efter Horace Wynward og tilstod ham sin Forbrydelse, i det han med djævelsk Glæde mente at øve en Slags Hævn mod sin Medbejler ved denne Tilstaaelse.

„Jeg kjendte Dem godt nok, da De kom hjem, Horace Wynward," sagde han, „og jeg troede, at det skulde blive min lykkelige Lod at iværksætte Deres fuldstændige Ruin. De overlistede mig, men alt i alt har De dog lidt det største Nederlag. Den Pige, De elskede, er død. Hun vovede at fortælle mig, at hun elskede Dem; hun trodsede min Vrede, sagde, at hun havde solgt sig til mig for at frelse sin Fader fra Vanære, og tilstod, at hun hadede mig og altid havde hadet mig. Fra den Time af havde hun selv fældet sin Dom. Hendes blege Ansigt var en stadig Bebrejdelse mod mig. Jeg blev dreven til Vanvid af hendes Taarer. Hun plejede i Søvne at mumle Deres Navn. Det undrer mig, at jeg ikke skar Halsen over paa hende, medens hun laa der med dette Navn paa sine Læber. Men det kunde have bragt mig i Galgen. Derfor var jeg taalmodig og ventede, til jeg kunde blive alene med hende mellem Bjærgene. Det var kun et lille Skub, og hun var forsvunden. Jeg kom alene hjem, fri for den Pine og den Feber, jeg var begyndt at føle i hendes Nærhed; fri for det — undtagen i mine Drømme. I dem har hun spøget lige siden, med sine blege Træk — ja, ved Himlen, jeg har næppe vidst, hvad Søvn vil sige, lige siden hin Time, uden at se hendes hvide Ansigt og høre det eneste, lange Skrig, som steg op mod Himlen, da hun faldt . . ."

Han døde nogle Dage efter denne Sammenkomst, og forinden hans Dom kunde blive fældet. Tiden, der læger de fleste Saar, bragte ogsaa lidt efter lidt Fred til Horace Wynward. Han førte en Tid lang en ensom og menneskesky Tilværelse i det lille Hus i Mayford, som han havde ladet indrette og møblere til sig selv, men ved et gjentaget Besøg i Devonshire, hvor Laura Daventrys to

Søstre levede deres tarvelige og flittige Liv i deres Tantes Skole, gjorde han den Opdagelse, at Emilys Lighed med hendes Søster havde gjort hende meget kjær for ham, og det paafølgende Aar førte han den unge Pige til Crofton som dettes retmæssige Herskerinde. Kort efter Bryllupet aflagde de et vemodigt Besøg ved det ensomme Sted i Tyrol, hvor Laura Levison havde fundet Døden, og de nygifte blev der, medens man satte et hvidt Marmorkors paa hendes Grav.

En Uglspilhistorie.

(Se Side 568)

Blandt den berømte Spasmager Till Uglspils Skalkestykker fortælles der ogsaa følgende Historie:

Det havde længe været Uglspils Ønske at aflægge hans Hellighed Paven et Besøg. Han drog derfor en Gang til Rom, hvor han tog ind i det flotteste Værtshus. En Dag fortalte han Værtinden om sit Ærende. „Er I ravgal?" udbrød Konen, „hvordan vil I komme til at tale med Paven? Jeg er født her og har levet her i Byen al min Tid, men slig Lykke er endnu aldrig bleven mig forundt, skjønt Gud skal vide, jeg gav gjærne hundrede Dukater derfor." — „Vil I give mig disse Penge, saa skal jeg skaffe jer ham i Tale?" sagde Uglspil. Det lovede Værtinden, og Uglspil gik nu hen i et Kapel, hvor Paven læste Messen. Han tog Plads i Nærheden af Alteret, men da alle knælede, blev han staaende, og da Paven uddelte Velsignelsen, vendte han Ryggen til. Da Gudstjenesten var til Ende, blev Uglspil kaldt ind for Paven, og denne spurgte ham ud om, hvilken Tro han havde. „Den samme som min Værtinde," svarede Uglspil. Nu blev der sendt Bud efter hende, og da hun kom, spurgte Paven om hendes Tro. Ja, hun havde da den almindelige kristelige Tro. „Ja, det har jeg ogsaa," svarede Uglspil. — „Men hvorfor vendte du Ryggen mod Alteret?" — „Det var for mine store Synders Skyld," svarede Uglspil. Saa fik de Lov at gaa, og Uglspil fulgte med Værtinden hjem og fik sine hundrede Dukater.

Vor gode Ven.

(Se Side 569).

Vor gode Ven — saa maa vi kalde den;
den vogter for os Hus og Gaard og Lade;
Gud naade den, som vilde gjøre Skade
der, hvor paa Vagt man har sat „Tyras" hen.

Og sig, hvad giver man den saa i Løn?—
Javist: sit eget Hus i Hjørnet der af Gaarden
og Føde, ofte god og rigelig, vel faar den,
men ingen lytter til dens hede Bøn.

En Smule Frihed blot! — saa be'r den tit;
den Bøn staar skrevet den i Øjet;
I skulde se, hvor glad, fornøjet
den sprang omkring, hvis I den løste lidt.

I lykkelige, I det ikke ved,
hvad usle Kaar det er at friste,
har man sin Frihed maattet miste
og dermed Livets største Herlighed.

v—d.

Guldgravning.

Der er nu hengaaet adskillige Aar, siden Kaliforniens Guldminer lokkede en Mængde Mennesker til sig fra Jordklodens forskjellige Egne, af hvilke forholdsvis kun faa hentede Rigdom og Lykke der, medens den langt overvejende Del maatte nøjes med bitterlig skuffede Forventninger. Den Gang hentede enkelte sig Rigdomme paa en meget let og simpel Maade; nu er det derimod helt anderledes. Nu er de rige Miner udtømte, og at søge efter Guld nu ved Hjælp af de samme simple Midler lader sig ikke gjøre; det betaler sig slet ikke, og der maa derfor udtænkes andre Fremgangsmaader, der svarer til det mindre Udbytte, som nu maa regnes paa, saaledes at ogsaa dette bliver fordelagtigt.

Medfølgende Billede viser en højst interessant og ejendommelig Maade at søge Guld paa. Man kan ikke kalde det en Guldgravning, thi Spaden er her lagt til Side, og i Steden for den er det Vandstraalen, der maa opsøge det ædle Metal under Jordens Overflade og kaste det oven for, saa at det kan udvindes med ringe Bekostning. Maaden er højst sindrig og bestaar i at lede en Vandstrøm fra et højere liggende Terræn gjennem de Jord- eller Sandlag, der indeholder Guldkornene. Denne Vandstrøm ledes hen til Bredden af en Flod, og her udvinder man Guldkornene paa forskjellige Maader, medens det øvrige, Vand, Sand o. s. v.

løber ud i Floden. Man kan sige om denne mærkelige Udgravningsmaade, at den med Hensyn til et større eller mindre Udbytte næsten mere er afhængig af, hvor billigt og bekvemt man kan raade over den fornødne Vandstrøm end af selve Grundens Indhold af Guldkorn. Det angives saaledes, at en Grund, der kun indeholder for 4 à 5 Øre Guld pr. Kubik-Yard, et saa uendeligt ringe Guldindhold, at man skulde anse det for umuligt at udvinde det, ikke desto mindre lader sig udvaske med stor Fordel paa den nævnte Maade, naar man blot har Vandet i tilstrækkelig Mængde og til en billig Pris. Hvor dette ikke er Tilfældet, kan ikke en Gang en paa Guld meget rigere Grund lade sig bearbejde med Fordel.

Vandmassen opfanges, som foran nævnt, fra højere liggende Steder og føres gjennem stærke Jærnrør, der kan taale et Tryk af flere hundrede Fods Højde, ad underjordisk Vej gjennem det guldførende Terræn til en Jærnbeholder, fra hvilken den ved korte Rør ledes til Mundstykkerne. Man har anvendt megen Spekulation paa at indrette disse paa den bedste Maade for at gjøre dem saa virksomme som muligt. Straalen, der udstrømmer gjennem dem, har ofte en Hastighed af 150 Fod i Sekundet, hvormed den hurtig og let baner sig Vej i en Afstand af 150—200 Fod, endog gjennem den tætteste og mest modstræbende Grund.

Ved denne saakaldte hydrauliske Minedrift er det en Hovedopgave at gjøre dens Ulemper uskadelige. Det store Forbrug af Vand skyller betydelige Masser af Jord, Sand o. s. v. ud i Floderne, hvorved Strømmene hindres i deres naturlige Løb, i det der afsætter sig Sand- eller Jordbanker. Denne Minedrift kræver derfor kostbare Foranstaltninger, sigtende til at undgaa saadanne Dannelser.

De guldførende Lag kan vexle fra nogle faa Fods Dybde til flere hundrede Fod, men man er i Stand til forud nøje at skaffe sig Kundskab om deres Dybde, Hældning og øvrige Beskaffenhed. Det er en Hovedopgave at udpege de for denne ejendommelige Minedrift heldigst beliggende Lag.

Der er det særegne ved denne Maade at tage Guld paa, at man næsten med fuldstændig Sikkerhed kan forudsige, hvor meget Guld man vil finde. Et givet Indhold i en Kubik-Yard guldførende Sand, tagen af en Bunke eller et Leje, kan tjene til Beregning for et større Omraade, og det vil vise sig, at Guldet fremkommer i en mærkelig Overensstemmelse med Beregningen. Det er det særegne og overraskende ved denne ejendommelige hydrauliske Guldgravning, at det, naar Bekostningen for Vand, til Arbejdsløn og andre lignende Udgifter er given, forud lader sig beregne, om det kan betale sig at bearbejde de eller de Lejer, og hvor stort Udbytte de vil give.

T.

TEATERNYT.

Det Kgl. Theater havde en mere end almindelig interessant Forestilling ved den første Opførelse af Holger Drachmanns med Forventning imødesete 2 Akts Skuespil „Puppe og Sommerfugl“. Det var en smuk Debut som Dramatiker for Hr. Drachmann, en Debut, der indeholder store Løfter. Det kan vel være, at der i Kompositionen sporedes tekniske Mangler, som røbede den endnu uøvede dramatiske Forfatter, men til Gjengjæld er saa vel selve Handlingen som Replikskiftet gjennemstrømmet af den Aand, som kun findes i et ægte Digterværk. Hovedmotivet i Stykket er en Kvindes Udvikling til Klarhed over sig selv og sit Kald i Livet, og saavel denne Udvikling som Maaden, hvorpaa den hidføres, er med betagende Sandhed skildret af Digteren. „Puppe og Sommerfugl“ er i Ordets bedste Forstand et virkningsfuldt Skuespil, og end mere Sukces vandt det ved en ubetinget ypperlig Udførelse af samtlige Rollehavende, blandt hvilke Fru Hennings dog høstede den største Triumf for sin mesterlige Fremstilling af Flora Barding.

— I Forbindelse med Hr. Drachmanns ny Stykke gaves Hejbergs bestandig lige friske Syngestykke „Et Æventyr i Rosenborg Have“, der gik over Scenen med sin gamle Festivitas, takket være især Fru Hilmers og Hr. O. Poulsens ypperlige Spil.

Folketheatret har forøget sit Repertoire med en ny Farce efter det franske „Babettas Mand“, der unægtelig har gode Betingelser for at slaa an hos Publikum. Motivet er i sig selv baade morsomt og originalt, og Stykket præsenterer derhos en Række ypperlige Farcefigurer, som vanskelig kan andet end „bringe Folk til at le“. Fru Rosenbaum fortjener ikke ringe Anerkjendelse for sin morsomme og dog behørig modererede Fremstilling af den fortryllende Babette, en ganske vist lidt „tvivlsom“ ung Dame, men som til Gjengjæld udmærker sig ved mange solide og fornuftige Principer, bl. a. det

at blive lovformelig ægteviet til sin kjære Gaston. Hr. Kolling har skabt en ny og aldeles kostelig Figur af den entreprenante „Opfinder", der er brugelig til allehaande Kommissioner og aldrig lader nogen Lejlighed gaa forbi til at blive af med et Parti af sine „lette Bordvine", og Hr. Zinck er næsten lige saa morsom som den galante Stationsforvalter, der lader Togene afgaa, som det bedst kan træffe sig. Endnu maa nævnes Fru Holst samt d'Hr. Wulff, Dorph-Petersen og A. Price, der hver især er paa sin gode Plads og bidrager deres store Del til Farcens Sukces.

— Samtidig med „Babettes Mand" opføres Francois Coppée's Digt „Smedenes Skrue", oversat af Hr. Professor Molbech. Handlingen foregaar i en Retssal, hvor en gammel Værkfører afgiver Forklaring om det Drab, han er anklaget for, og hvortil hans Kammeraters „Skrue" har været den indirekte Aarsag. Det lange og vanskelige Deklamationsnummer blev fremsagt med virkelig kunstnerisk Dygtighed af Hr. Benj. Petersen som den gamle Værkfører.

NY BØGER.

Udkommet er: „Pariser-Fortællinger" af Ludovic Halévy. (Andr. Schous Forlag).

— „Ved Amazonfloden" af Jules Verne, oversat efter den franske Originals 20de Oplag. (Andr. Schous Forlag).

— Kong Frederik den syvendes Regering, et Bidrag til den danske Stats Historie fra 1848—1863, ved Dr. Alex. Thorsøe. 4de, 5te og 6te Hæfte. (Gyldendalske Boghandels Forlag).

Blot til Lyst.

— Det betragtes som uheldigt at gifte sig i Maj Maaned. Da derfor en ung Dame var bleven forlovet i Januar, og hendes Forlovede foreslog, at de skulde holde Bryllup i Maj, hentydede hun ømt til, at Maj var en uheldig Maaned til at holde Bryllup i. „Saa lad det da blive Juni," sagde den føjelige unge Mand. Damen betænkte sig et Øjeblik, slog Øjnene til Jorden og sagde endelig rødmende: Hvorfor ikke vælge April?"

— Ved en Forestilling for nylig paa et Theater i Paris skulde i en Scene Ægtemanden og hans Hustru skjændes; Damen er rasende skinsyg, og Manden søger at overbevise hende om, at hun er altfor mistænksom og altfor hidsig. De spillede begge meget livlig, og da Damen ved en heftig Bevægelse slog ud med Armen, kom denne for nær til et tændt Lys, og i et Nu stod hendes Musselins Kjoleærmer i Flammer. Begge Skuespillerne bevarede imidlertid deres Aandsnærværelse. Ægtemanden slukkede Ilden, og uden at falde ud af sin Rolle sagde han: „Der ser du selv, kjære, at jeg havde Ret; du blusser op over den mindste Ubetydelighed."

Tankekorn.

— Den, der har sagt en Dumhed og føler det, har en uimodstaaelig Trang til at sige endnu flere.

— Ofte forsvare vi vor Mening mindre, fordi vi anse den for rigtig, end fordi vi har sagt, at vi anse den for rigtig.

— Fattigdom og Nød giver deres Lærdomme for intet, men Menneskene husker dem dog bedre end Latin og Græsk.

— Det falder vor Forfængelighed meget vanskeligt ikke at fortælle en Hemmelighed, ved hvis Meddelelse vi kan gjøre os interessante.

— Et kjærligt Øje er en mild Dommer.

— Døm ikke din Næste, før du har staaet paa hans Sted.

— Fornuftig Sysselsættelse er Naturens Læge, og den er en væsentlig Betingelse for den menneskelige Lykke.

— Man bør aldrig overdrive — Overdrivelse er beslægtet med Løgnen.

— Menneskene har ladet sig belære i adskillige Tusend Aar, og dog er der kun faa, som har lært, at deres Medmennesker er lige saa gode som de selv.

Gaadefabrik.

Firkantet Nød.

Af 2 K, 4 A, 2 R og 1 T dannes 3 Ord, som læste fra oven nedefter eller fra venstre til højre giver Opløsningen paa følgende Gaade:

Det første (af Papir) De brugte, min Ven,
naar De skrev til Deres udkaarne hen.
Det andet kjendes af Navn og af Gavn
paa Søen og i hver en eneste Havn.
Det sidste myrder en Medskabning tit
og spiser den derpaa med god Appetit.

Snut.

Rebus.

1 god T 2 10.

R. K.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nr. 40 (Søndag den 1. Oktober):

Geografisk Gaade: Griffenfeld (Grenaa, Roskilde, Isere, Faaborg, Frankrig, Elben, Neapel, Fredericia, Ebro, Lille, Dublin.)

Rebus: En Syvsovers Opvaagnen.

Familievennen
UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.
N. FRISTRUP
6. Aargang. Søndagen den 15. Oktober 1882. Nr. 42.

Sten Stensen Blicher.

Den 11te Oktober fejredes der en smuk Højtidelighed her i Landet, i det Hundredaarsdagen for St. St. Blichers Fødsel blev mindet ved en større Festlighed paa Himmelbjærget, hvortil sluttede sig Afsløringen af et Monument for den store Folkedigter.

Vi bringer i denne Anledning i Dag vore Læsere et Portræt af Digteren og knytter dertil i korte Træk en Skildring af hans Liv og betydningsfulde Gjerning, som visselig vil mindes til de seneste Tider.

Sten Stensen Blicher blev født den 11te Oktober 1782 i Vium Præstegaard ved Viborg, „i Midtpunktet af Jylland, paa Skjellet mellem Heden og Marken." Faderen var en streng, rettroende Præst, bekjendt som Forfatter af flere videnskabelige Skrifter, Moderen en Præstedatter, der formentes at nedstamme fra Skjalm Hvide. Han kom omtrent dødfødt til Verden, og i hele sin Barndom og Opvæxt maatte han kæmpe med et skrobeligt Helbred. Faderen underviste ham først en Tid i Hjemmet, men 1797 blev han sat i Skole i Randers, hvorfra han to Aar senere udgik som Student med fortrinlige Vidnesbyrd. Hans Helbred bedredes nu Dag for Dag, men i Foraaret 1801 paadrog han sig ved Badning en farlig Forkølelse, der gav hans

Helbred et saa grundigt Knæk, at Lægerne opgav ham som aldeles uhelbredelig. Han blev ogsaa virkelig til sidst saa svag og ussel, „at han ikke uden Anstrængelse kunde gaa over sit eget Stuegulv." Han opgav imidlertid ikke selv Haabet, men, trodsende Sygdommen, underkastede han sig en selvvalgt Kur af en noget grov Natur. Lidende og afkræftet, som han var, paatog han sig en Huslærerplads paa Falster, hvor han gjorde stedse længere Vandringer i den friske Luft, spillede paa Fløjte „for at styrke Lungerne", og spiste og drak, hvad der faldt for. I Løbet af et Par Aar gjenvandt han virkelig sit Helbred ved denne ejendommelige Kur, der gik stik imod Lægernes Forskrifter. Under sit Ophold paa Falster fik han fat paa nogle gamle skotske Digte af Ossian, der greb ham stærkt og anslog Digterstrængene i hans eget Bryst. Senere oversatte han disse stemningsrige Sange paa Dansk og udgav dem i to Bind. 1803 vendte han tilbage til Kjøbenhavn, optog paa ny Studeringerne og hørte den berømte Normand Henrik Steffens ildfulde Forelæsninger, der sikkert har bidraget meget til at klare Poesiens sande Væsen for den vordende Digter, ligesom de mægtig bidrog til at vække Øhlenschläger o. fl. 1807 var han ikke blot Øjenvidne til Engelskmandens frygtelige Beskydning af Hovedstaden, men deltog selv i Kampen. Det Hus, hvori han boede, ødelagdes, og alle hans Ejendele, deriblandt en Del af hans egne første Digterforsøg, gik op i Luer. Tvungen af Nøden søgte han Tilflugt i sin Faders Præstegaard og opholdt sig her i halvandet Aar.

Endelig i Aaret 1809 opnaaede han theologisk Examen med første Karakter. Aaret efter blev han Lærer ved Randers Latinskole, giftede sig med sin Farbroders skjønne, syttenaarige Enke, med hvem han desværre ikke kom til at leve noget lykkeligt Samliv, ihvorvel de havde Sammenknytningspunkter nok i den talrige Børneflok, 7 Sønner og 3 Døtre, som Vorherre gav dem. Den usle Lærerløn, han nød, gjorde ham det umuligt at fortsætte Skolegjerningen, hvorfor han snart flyttede ud til Randlev, hvor Faderen imidlertid var bleven Præst, og overtog hans Jord i Forpagtning. Herfra udsendte Blicher nogle af sine første Arbejder, nemlig 2 Bind Digte, og skrev tillige et Par Smaaskrifter til Forsvar for Jøderne, der i den Tid blev heftig angrebne fra alle Sider. Hermed var Begyndelsen gjort til en frugtbar Forfattervirksomhed, der ikke alene affødte en rig Skat af poetiske Arbejder, men ogsaa en Del Smaaskrifter af almennyttigt Indhold.

Ligesom i sin Studentertid maatte Blicher i hele sit efterfølgende Liv kæmpe med en knugende Fattigdom, hvilket vel for en Del havde sin naturlige Grund deri, at hverken han selv eller hans Kone var synderlig anlagte for en sparsommelig og fornuftig Husholdning. Som Landmand maatte han kæmpe med Uheld og daarlige Tider, og det var derfor kun med Nød og næppe, han formaaede at bjærge Føden til sig og sin voxende Familie. Han var en Gang lige paa Nippet til at søge en Plads gjennem Aviserne som Skovrider eller Skytte paa en Herregaard, med Tilbud om i Fritiden at undervise i Latin, Græsk og mange andre Sprog; men en formaaende Velynder afholdt ham derfra og skaffede ham det ledige Præstekald i Thorning, i den minderige Hedeegn ved Viborg (1819). Her skrev han de første af den lange Række „Noveller" eller Smaafortællinger, som har grundfæstet hans Digterry, nemlig „En Landsbypræsts Dagbog", „Præsten i Thorning" o. fl., ligesom han ogsaa her skrev flere Skuespil og en Mængde stemningsrige og skjønne Digte, der senere blev udgivne i to Samlinger, under Navnene „Sneklokken" og „Bautastene".

Blicher var, som bekjendt, en lidenskabelig Jæger. Men det betydeligste Udbytte, han havde af sit Jagtliv, var dog sikkert det, at han paa disse lange, som oftest ensomme Ture, lærte til Bunds at kjende den jyske Naturs Ejendommeligheder og fyldtes saaledes af dens Stemninger, at han med en Sandhed og Umiddelbarhed, som ingen anden Forfatter har ejet Mage til, forstod at tolke dens Særpræg i Fortælling og Sang.

Kun faa Digtere har været saaledes sammenvoxet med sit Folk som Blicher. Trods Livets tunge Byrder rørte en levende og frejdig Kjærlighed til Folk og Fædreland sig i hans Bryst lige til hans sidste Dage. I nogle af sine bedste Digte, som f. Ex. „Natten paa Jællingehøje", søger han med indtrængende og vækkende Ord at mane Folket til kraftig Daad som i Oldtidens Dage og ser i Haabet en gylden Morgen oprinde for Danmark. Folkets aandelige Vækkelse og Fremgang synes særlig at have ligget ham paa Hjærte. I det han fulgte Brydningerne i det øvrige Evropa, søgte han at fremkalde et vaagent og virksomt Folkeliv i vort eget Land. „Det var gaaet op for ham", siger han, efter at Stænderne var indførte i 1834, „at det maatte være hans og hver ærlig Dannemands Bestræbelse at vække Almenaand, fremme og befæste Samdrægtighed . . ., at opflamme Kjærligheden til Fædrelandet med Hengivenhed til dets Førstemand, Kongen, at styrke Arbejdskraft i Fred og Stridskraft i Krig" o. s. v. For at vække det slumrende Folkeliv søgte han at samle Folket ved Fester, hvor et mandigt og godt Ord kunde finde Indgang i dets Hjærter. Naar vi nu hvert Aar holder

Folkefester trindt om i Landet, tænker vel den mindste Part af Deltagerne paa, at „Spentrup-Præsten" — Blicher var i 1826 bleven kaldet til Præst i Spentrup ved Randers — er den egentlige Ophavsmand til disse Fester, der har bidraget saa meget til at vække Folkeaanden.

Hvad Blichers præstelige Gjerning angaar, da er der ikke stort andet at sige herom, end at han næppe var kommen paa sin rette Hylde som Sjælehyrde. 1842 fik han efter eget Ønske Kapellan, en svag og verdslig Mand, der i Begyndelsen af 1847 endte sine Dage ved Selvmord. Nu fik Blicher det Indfald, at han selv vilde bestride Embedet igjen, men hans foresatte gav ham Valget mellem at tage sig en ny Medhjælper eller at søge sin Afsked, og da han ikke vilde nogen af Delene, fik han under 26de Juni 1847 sin Afsked, men i Naade og med Pension. Hans sidste Dage var mørke, kun nu og da oplyste af et sparsomt Solglimt. Den 26de Marts 1848, altsaa ved den ny Tids Morgenrøde, som han havde drømt og sunget saa meget om, sov han hen og blev jordfæstet paa Spentrup Kirkegaard den 6te April næst efter. Et smukt Broncebillede af ham, tilvejebragt ved en almindelig Pengeindsamling, blev rejst paa Viborg Stænderplads og indviet i 1866, og foruden dette knejser nu ogsaa Mindestenen paa Himmelbjærget og fortæller os om vort Fædrelands største og kjæreste Folkedigter.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

To og tredivte Kapitel.

Wjæsemskis Talisman.

Iwan lod Morosoff kalde til sig.

Der var dødsstille paa Pladsen. Alle rettede deres Blikke paa Czaren og ventede i aandeløs Spænding.

„Bojar Druschina," sagde Iwan højtidelig, i det han rejste sig op, „ved Gudsdommen staar du retfærdiggjort for mine Øjne. Ved den Sejr, du har vundet over din Fjende, har Gud aabenbaret din Sags Retfærdighed for alle; i Fremtiden skal jeg ikke heller paany unddrage dig min Naade. Forlad ikke Alexandra-Sloboda uden min Tilladelse. — Dog hermed," tilføjede Iwan mørkt, „er jeg kun færdig med den ene Halvdel af dit Anliggende. Man føre nu Wjæsemski frem for mig!"

Da denne kom til Syne, betragtede Czaren ham med et langt, ubeskriveligt Blik.

„Afanassi," sagde han endelig, „du ved, at jeg holder mit Ord. Jeg havde besluttet, at den af eder, der blev overvunden enten i egen Person eller ved sin Stedfortræder, skulde lide Døden. Din Stedfortræder er bleven overvunden, Afanassi!"

„Velan," svarede Wjæsemski modig, „saa lad Hovedet hugge af mig!"

Et besynderligt Smil gled hen over Iwans Læber.

„Kun Hovedet hugge af?" gjentog han med en Blanding af Haan og Vrede. „Du mener altsaa, at man blot simpelt hen vil tage Livet af dig? Det vilde maaske være blevet Tilfældet, dersom det kun var mod Morosoff, at du havde en Brøde paa din Samvittighed, men du har øvet andre Forbrydelser end den . . . Maljuta, giv mig Amuletten?"

Czaren modtog af Maljutas Hænder den lille Pose, som Wjæsemski havde kastet bort, og løftede den derpaa højt i Vejret.

„Hvad er dette?" spurgte han, i det han betragtede Wjæsemski med en mørk Mine.

Fyrsten vilde svare, men Czaren lod ham ikke komme til Orde.

„Forræderske Træl!" raabte han med en Stemme saa skrækkelig, at alle de tilstedeværende følte ligesom en Gysen gjennemfare sig, „forræderske Træl, jeg drog dig hen i min Trones Nærhed, jeg ophøjede dig; jeg overøste dig med Naadesbeviser! Og du, hvorledes har du lønnet mig? I dit smudsige Hjærte nærede du højfor-

rædersfe Planer mod mig, Czaren! Du har taget din Tilflugt til Trolddomskunster og kun sluttet dig til Opritsnikerne for desto sikre at kunne ponse paa mit Fordærv! . . . Hvad er Opritsninaen?" vedblev Iwan, i det han saa sig omkring og hævede Stemmen, for at alle skulde høre ham. „Jeg er af Gud sat over mit Folk for ligesom Ejeren af et Vinbjærg at optugte og forædle det! Men mine Bojarer, mine Raadgivere og mine Embedsmænd vilde ikke understøtte mig i dette mit Værk; ja, de ponsede endog paa min Undergang. Da fratog jeg dem Omsorgen for Vinbjærget og betroede den til andre Arbejdere. Og det er Opritsnikerne! Og nu spørger jeg alle: Hvad har den Gjæst fortjent, der ikke i festlig Klædning indfinder sig til Festen? Hvad siger den hellige Skrift om ham? . . . Bind ham paa Hænder og Fødder; tag ham og kast ham hen i det yderste Mørke, hvor der er Graad og Tænders Gnidsel!"

Saaledes talte Iwan. Folket hørte i Tavshed paa denne ny Udlægning af Evangeliets Parabel; det havde ingen Deltagelse for Wjæsemski, men det følte sig rystet ved den mægtige Yndlings pludselige Fald. Ingen af Opritsnikerne vovede at sige et Ord til Wjæsemskis Forsvar; i alles Ansigter læste man kun den største Forfærdelse. Maljuta var den eneste, som i alt Fald tilsyneladende bevarede en fuldkommen Ro; kun hans Blik forraadte, at han var rede til ufortøvet at udføre Czarens Befaling. Ogsaa Baßmanoffs Ansigt udtrykte en levende Glæde, hvor megen Umage han end gjorde sig for at skjule den under Ligegyldighedens Maske.

Wjæsemski holdt det for frugtesløst at retfærdiggjøre sig. Han kjendte Iwan og besluttede modig at udholde de Pinsler, der ventede ham. Hans Holdning var rolig og værdig.

„For ham bort!" sagde Czaren. „Jeg bestemmer for ham den samme Straf, som venter den Rover, der vidste at snige sig ind i mit Sovekammer. Hvad angaar den Troldkarl, han har gjæstet, saa skal denne opsøges, føres her til Staden og underkastes et skarpt Forhør; da vil der sikkert komme endnu andre Ting for Dagen . . . Stor er Afgrundsfyrstens Vrede," vedblev Iwan og hævede Blikket mod Himlen, „som en brølende Løve gaar han rundt omkring mig og prøver paa, hvorledes han kan opsluge mig, og selv i mit eget Hus finder han villige Stalbrødre. Men jeg sætter min Lid til Gud, og med hans Hjælp skal jeg forhindre, at Forræderiet fæster Rod i russisk Jordbund!"

Iwan gik ned af Tribunen, steg til Hest og vendte tilbage til sit Palads, omgiven af en Skare tavse Opritsniker.

Med en Strikke i Haanden traadte Maljuta hen til Wjæsemski.

„Tag mig det ikke ilde op, Fyrste," sagde han med et haanligt Smil, i det han bandt hans Hænder bag paa Ryggen; „vi simple Tjenere er nødte til at udføre de Befalinger, man giver os."

Og dermed lod han Wjæsemski føre til Fængslet under sikker Bevogtning.

Folkemængden spredte sig i Stilhed, eller medens man kun i en dæmpet Tone talte om Dagens Hændelser, og kort efter laa Pladsen, paa hvilken en uhyre Menneskemasse nys havde været trængt sammen, atter fuldstændig øde og forladt.

Tre og tredivte Kapitel.

Baßmanoffs Talisman.

Wjæsemski blev lagt paa Pinebænken, men alle Torturens Kvaler formaaede ikke at aftvinge ham et eneste Ord. Med forbavsende Viljestyrke bar han i Tavshed de umenneskelige Pinsler, ved hvilke Maljuta søgte at afnøde ham Tilstaaelsen om en Majestætsforbrydelse. Hvad enten det var af Stolthed, Foragt eller Livstræthed, nok er det, at han søgte ikke en Gang at svække Baßmanoffs Anklage ved at sige, at han havde truffet denne selv ved Møllen.

Paa Czarens Befaling blev Mølleren anholdt og hemmelig bragt til Alexandra-Sloboda, men dog endnu ikke underkastet Torturen.

Baßmanoff tilskrev Urternes Kraft det Held, han havde haft med sin Anklage. Han bar stedse Trylleurterne hos sig, og han tvivlede saa meget mindre om deres overnaturlige Virkning, som Iwan ikke syntes at nære den ringeste Mistanke, men ligesom før gjorde sig snart lystig over ham og snart viste sig naadig mod ham.

Efter at være befriet for sin farligste Medbejler blev Baßmanoff mere hovmodig end nogen Sinde før, i det Czaren tilsyneladende atter havde skjænket ham sin Naade. Om Møllerens Fængsling havde han ikke nogen Anelse. Efter Hexemesterens Raad saa han Czaren kjækt i Øjet, spøgte utvungent med ham og gav frække Svar, naar Czaren gjorde sig lystig over ham.

Og Iwan Wassiljewitsch fandt sig rolig i alt dette.

En Dag, da han med sine fornemste Yndlinge — og blandt disse var begge Baßmanoff'erne — gjorde en af sine sædvanlige Udflugter, begav Czaren, efter at have overværet Messen i et nær-

liggende Kloster, sig til Pater Guardianen og viste ham den Ære at spise Frokost hos ham.

Czaren sad paa Hæderspladsen under Helgenbillederne; alle hans Yndlinge med Undtagelse af Maljuta, som denne Gang ikke tog Del i den fromme Expedition, stod langs Væggene, og Pater Guardianen havde travlt med under idelige Buk at sætte Mjød, forskjellige syltede Frugter saa vel som Mælk og friske Æg paa Bordet.

Iwan var i særdeles godt Lune; han smagte paa alt, nedlod sig huldsalig til at spøge og talte om religiøse Emner. Mod Baßmanoff var han venligere end nogen Sinde før, hvad der selvfølgelig end mere styrkede dennes Tillid til Trylleurtens ufejlbare Virkninger.

Pludselig hørtes der Klapren af Hovslag.

„Fedor,“ sagde Czaren, „se en Gang efter, hvem der kommer.“

Baßmanoff havde endnu ikke faaet Tid til at gaa hen til Døren, før denne blev aabnet, og Maljuta Skuratoff viste sig paa Dørtærskelen.

I hans Mine laa der noget hemmelighedsfuldt, og hans Øjne funklede af ondskabsfuld Glæde.

„Træd ind, Maljuta,“ sagde Czaren venlig; „hvilke Nyheder bringer du os?“

Maljuta traadte over Dørtærskelen, og efter at han havde vexlet et Blik med Czaren, korsede han sig foran Helgenbillederne.

„Hvor kommer du fra?“ spurgte Iwan, som om han slet ikke havde ventet ham.

Men Maljuta skyndte sig ikke med at svare; han bøjede sig for Czaren og nærmede sig derpaa Guardianen.

„Giv mig din Velsignelse, Fader,“ sagde han, i det han bøjede sig ned, medens han paa samme Tid skjævede hen til Baßmanoff med et saa ejendommeligt Blik, at denne pludselig begyndte at faa slemme Anelser.

„Hvor kommer du fra? gjentog Czaren, i det han hemmelig blinkede hen til Skuratoff.

„Fra Fængslet, hvor jeg har haft Hexemesteren paa Pinebænken.“

„Nu . . .?“ spurgte Iwan og tilkastede Baßmanoff et stjaalent Blik.

„Han mumler bestandig en hel Del ved sig selv; det er meget vanskeligt at forstaa ham. Men da vi begyndte at brække Ledemodene i Stykker paa ham, fik vi endelig følgende Ord ud af ham: Wjæsemski er ikke den eneste, som har gjæstet mig; Fedor Baßmanoff har ogsaa været hos mig; jeg maatte give ham en Urt, som han nu bærer om Halsen.“

Og dermed skjævede Maljuta atter hen til Baßmanoff.

Dennes Mine var nu helt forandret; hans Hovmodighed var pludselig forsvunden.

„Czar,“ sagde han, i det han gjorde sig den største Umage for at synes rolig og ubekymret, „den elendige Troldkarl bagvasker mig, det er rimeligvis for at hævne sig paa mig, fordi jeg har angivet ham for din Naade.“

„Og da vi begyndte at brænde ham lidt paa Fodsaalerne,“ vedblev Maljuta, „tilstod han os endvidere, at Baßmanoff havde forlangt denne Urt af ham for at undergrave din kejserlige Sundhed.“

Iwan tilkastede Baßmanoff et Blik, der fik ham til at bæve.

„Lille Fader Czar,“ sagde han, „hvorledes kan du dog fæste Tro til denne Møllers Tale? Havde jeg haft Samkvem med ham, vilde jeg jo ikke have anklaget ham.“

„Det faar vi at se. Knap din Kaftan op; vi vil vide, hvad du bærer om Halsen.“

„Hvad andet vel end Korset og et lille Helgenbillede, Czar,“ svarede Baßmanoff med en Stemme, der havde mistet al Selvtillid.

„Knap din Kaftan op!“ gjentog Iwan Wasiljewitsch.

Med en krampagtig Bevægelse rev Baßmanoff den øverste Del af sin Klædning til Side.

„Se her,“ sagde han og viste Iwan Kjæden med Helgenbillederne.

Men Czaren havde allerede lagt Mærke til en fin Silkesnor, som Baßmanoff bar slynget om Halsen.

„Og hvad er det?“ spurgte han, i det han med egen Haand opknappede Safir-Agraffan i Baßmanoffs Skjorte og trak Snoren med Amuletten frem.

„Det . . .“ stammede Baßmanoff med en fortvivlet Anstrængelse, „det, Czar . . . det er en hellig Erindring fra min Moder.“

„Lad os en Gang se lidt nøjere paa denne moderlige Erindring.“ Med disse Ord rakte Iwan Amuletten til Græsnoy. „Se her, luk den op, Wassili.“

Græsnoy skar den lille Pose op og lagde den deri indsyede Gjenstand frem paa Bordet.

„Naa, hvad er saa det?“ spurgte Czaren.

(Fortsættes.)

Min Vens Opfindelser.

En Skitse ved X. X.

(Sluttet).

Endelig indviede Henrik mig i Hemmeligheden. Han havde en Ven, der dyrkede Musiken, og som boede i et Par hundrede Alens Afstand fra ham. Denne Mand havde et Orgel, der var Mage til Henriks. Mellem de to Instrumenter var der lagt et Kabel, indeholdende et Antal Metaltraade, og ved at udtrække en vis Klap paa Instrumentet gik Strømmen fra det ene til det andet, saaledes, at naar der blev slaaet en Node an i det ene Orgel, gav den tilsvarende Node Gjenklang i det andet. Det Stykke, som Henrik nylig havde spillet, var paa den Maade aldeles ens blevet udført paa hans Nabos Orgel, og nu spillede denne paa sit, hvilket trolig blev gjentaget paa dette. Der blev spillet flere Musiknumre efter dette ejendommelige System, og i Mellemtiden passiarede Henrik med sine Naboer pr. Telegraf.

Da det begyndte at blive silde paa Aftenen, erklærede Frøken H., at hun maatte hjem, og Henrik ledsagede hende, overladende mig til Frøken Totterups Barmhjærtighed.

Da vi var alene, begyndte hun at spørge mig, om jeg under mit Ophold i Udlandet havde set noget af det Slags Arbejde, som bliver sendt til Missionsselskaberne. Jeg var desværre nødt til at tilstaa min Mangel paa Kjendskab til saadanne Sager. Hun fortalte mig derpaa, at hun følte megen Interesse for de Ting, og at hun netop var i Færd med at sy nogle Uldtrøjer til Negerbørnene, som hun troede vilde have megen Gavn af dem. Til sidst blev jeg underkastet et Krydsforhør med Hensyn til de Folks Moralitet, som jeg havde opholdt mig iblandt.

Det forekom mig, at Henrik havde været en Evighed borte, og jeg var overbevist om, at han gik og gjorde Kur til Frøken H., da han ellers maatte have været tilbage for længe siden; thi han havde fortalt, at hun boede tæt ved. Endelig kom han da, og efter at vi havde nydt en Toddy og Pibe Tobak, gik vi til Sengs. Før vi kom saa vidt, fortalte han mig imidlertid om endnu en af sine Opfindelser, som gik ud paa at forhindre Indbrud af Røvere.

„Mellem Køkkenet og den forreste Del af Huset," forklarede han, „er der et Par Døre, som er forsynede med to Kobber-Haandtag, der ved en mekanisk Indretning staar i Forbindelse med et elektrisk Batteri, som findes i mit Værelse. Ve den, som nu prøver paa at aabne Dørene om Natten! Dersom han rører ved Haandtagene, modtager han en skrækkelig Rystelse, og hans Fingre, der er komne i Berørelse med Kobberet, hænger som smedede fast til dette, saa at han ikke kan aabne Haanden og befri sig selv, men maa døje det ubehagelige Fangenskab, indtil jeg faar Lyst til at aflede den elektriske Strøm."

„Men forudsat, at du ikke hører ham, maa han jo blive staaende der hele Natten?"

„O nej, dersom nogen rører ved dette Apparat, bliver en Klokke i mit Værelse strax sat i Bevægelse."

Vi gik nu op for at gaa til Sengs; Henrik bød mig Godnat og sagde, at dersom der var noget, jeg ønskede, kunde jeg kalde paa ham gjennem Talerøret.

Jeg var meget snart i Seng og næsten lige saa snart falden i Søvn og drømte, at jeg kjørte paa Jærnbanen, og at jeg hørte Lokomotivet pibe ganske forfærdelig. Jeg vaagnede og opdagede, at det var Henrik, som raabte til mig gjennem Talerøret. Jeg gik der hen og spurgte, hvad han vilde.

„Blot spørge, hvorledes du befinder dig, og sige, at vi spiser Frokost Klokken ni."

Jeg er bange for, at jeg svarede temmelig gnaven:

„Jeg befandt mig meget godt; thi jeg laa i den sødeste Søvn; Godnat, gamle Fyr; væk mig nu ikke igjen!"

Det var godt nok sagt: „Væk mig nu ikke igjen," men det var mig nu umuligt at falde i Søvn. Til sidst, da jeg forgjæves havde vendt og drejet mig paa alle Sider, besluttede jeg at spille Henrik det samme Puds, som han havde spillet mig. Jeg greb Talerøret, raabte deri og lyttede.

„Hvad er der i Vejen?" lød Svaret i en temmelig søvnig Tone.

„Jeg kan ikke falde i Søvn. Jeg vil bede dig komme op paa mit Værelse eller lade mig komme ned til dig. Jeg tror dog, det er bedre, at du kommer her op; du kan jo sove i den lille Seng, som du før foreslog mig."

„Jeg! — jeg har ikke foreslaaet Dem noget af

det Slags, og det ved De meget godt, De ugudelige og afskyelige Person! Jeg skal i Morgen fortælle min Broder om Deres Opførsel."

O Rædsel! Jeg havde grebet det fejle Talerør og talt til Frøken Totterup. Hvad skulde jeg nu gjøre? Jeg søgte at forklare mig.

„Kjære Frøken, jeg forsikrer Dem, at det var en Fejltagelse. Jeg troede, at jeg talte til Deres Broder."

Men jeg fik intet Svar.

„Frøken!" vedblev jeg, „hører De mig ikke?"

Der kom endnu intet Svar. Hun havde øjensynlig stoppet Talerøret til og vilde ikke høre paa, hvad jeg havde at sige.

Jeg sprang atter i Seng og lagde mig ned for at tænke.

Den blotte Tanke om, hvad jeg havde sagt til den spidsnæsede Frøken, var aldeles frygtelig. Hvorledes kunde jeg møde hende den næste Dag ved Frokosten? Til sidst besluttede jeg at vække Henrik og strax forklare ham Sagens Sammenhæng.

Atter stod jeg ud af Sengen og greb det andet Talerør.

„Jeg har begaaet saadan en skrækkelig Fejltagelse," bemærkede jeg; „jeg vilde have, at du skulde komme op og sove her, men jeg fik fat i det fejle Talerør, som fører til Frøken Totterups Værelse, og talte til hende i Stedet for; men jeg mente naturligvis hele Tiden dig. Kom endelig strax, eller ogsaa maa jeg se at finde Vejen ned til dit Værelse."

Svaret, som kom, forøgede kun min Rædsel og Bestyrtelse. Det var en skingrende Kvindestemme, ikke Frøken Totterups, men øjensynlig Janes, den smukke Stuepiges. Hun raabte:

„De nederdrægtige Menneske; jeg vil lade Dem vide, at jeg er en honnet Pige, og at jeg foragter Dem. De vover ikke at komme her ned, og kommer De, kan jeg fortælle Dem, at Døren er lukket i Laas."

„Min kjære Pige; jeg kan forsikre Dem" . . . begyndte jeg at forklare, men hun afbrød mig meget kort:

„Jeg er ikke Deres kjære Pige, og det er ingen Nytte til, at De taler længer til mig, thi jeg er i Færd med at stoppe Krøllepapir i Talerøret, og for Resten kan De stole paa, at min Herre skal faa det hele at vide i Morgen."

Som en fortvivlet kastede jeg mig igjen paa Sengen; store Sveddraaber trillede ned ad min Pande, da jeg tænkte paa den skrækkelige Forlegenhed, jeg var kommen i. Der var ikke Tale om at kunne falde i Søvn, og jeg længtes inderlig efter det første Glimt af Dagslyset. Havde disse fordømte Skodder ikke været lukkede, havde jeg dog haft en lille Smule Lys. Jeg stod ud af Sengen og følte mig frem langs Væggen. Mørket og Stilheden var frygtelig.

Pludselig hørte jeg en let Støj i Værelset; jeg standsede, og lidt efter opdagede jeg, at det var Vandet, som løb ned i Bassinet: Jeg havde traadt paa den Fjeder, der var anbragt i Gulvet. Jeg fortsatte nu min Vej, bestandig følende mig for langs Væggen, det maatte dog lykkes mig at komme hen til Vinduerne. „Ah, her er det!" mumlede jeg, i det jeg fik fat i Gardinerne, men det var en Fejltagelse: det var den lille Seng i Alkoven.

Atter travede jeg omkring og stødte mig paa Stolen og de øvrige Møbler, indtil jeg endelig udbrød: „Her er det, nu rører jeg ved Gardinerne." Jeg søgte at finde Haandtaget paa Skodderne, da . . . hvorledes skal jeg beskrive mine Følelser! Jeg skreg, jeg vred mig som en Aal, ja, jeg ved næppe, hvad jeg gjorde. Det var det selvvirkende Styrtebad, jeg var kommen ind i, og det iskolde Vand faldt strømmevis ned over mig.

Jeg antager, at Tæpperne dæmpede Lyden af mine Raab; thi ingen lod til at høre mig, og jeg slap ud af Badet, gysende af Kulde. Jeg kastede min vaade Natskjorte og var saa heldig at finde min Vadsæk, hvoraf jeg fremtog en tør Skjorte, hvilket alt sammen tog mig nogen Tid, men jeg var glad, da jeg atter laa i Sengen. Det varede ikke længe, før jeg blev varm, men at falde i Søvn var der intet Haab om.

Hele Tiden beskjæftigede den Tanke mig, hvorledes jeg skulde faa Lys i det utaalelige tætte Mørke, som omgav mig.

„Hvilken Tosse jeg dog er!" udbrød jeg pludselig. Jeg havde glemt, hvor let man kunde tænde Gassen; jeg behøvede blot at trykke paa den lille Elfenbensknap.

Sandt nok, det kunde maaske være vanskeligt at finde den, men jeg vilde i hvert Tilfælde prøve derpaa.

Jeg følte mig atter for langs Væggen og fandt til sidst Knappen, paa hvilken jeg trykkede, men der blev ingen Gas tændt. I Steden for hørte jeg en skrækkelig Larm over mit Hoved: Det var Allarmklokken! Hele Nabolaget vilde blive vækket. Hvad skulde jeg gjøre? Jeg havde ikke den mindste Anelse om, hvorledes jeg skulde standse den. Jeg maatte se at finde Vej ned til Henrik. Talerørene turde jeg ikke længer give mig i Lag med.

I mit Hastværk for at finde Døren væltede jeg et Bord, hvorpaa der stod en Mangfoldighed af forskjellige Ting. I det samme kom Henrik, som havde hørt Klokken, styrtende ind til mig med det Udraab:

„Hvad i al Verden er der dog i Vejen?"

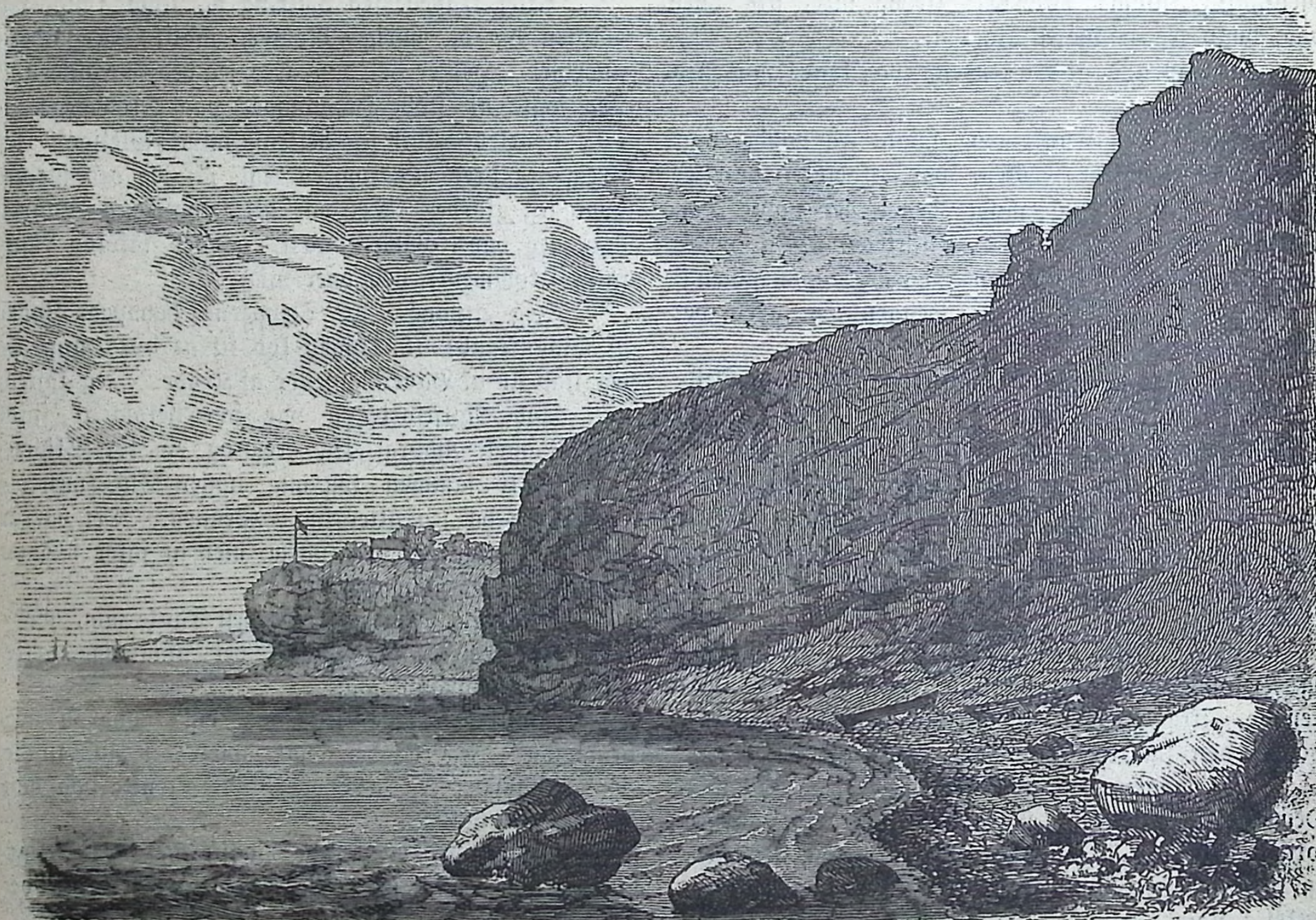
„Ingen Ting," bemærkede jeg. „Blot jeg kunde standse denne fordømte Allarmklokke. Jeg forsøgte at tænde Gassen og trykkede paa den fejle Knap."

„Jeg har allerede standset den," svarede min opfindsomme Ven, „men nu maa jeg ned til Telegrafapparaterne. Naboerne er blevne allarmerede og vil nu spørge, hvad der er i Vejen."

Han skyndte sig bort og lod mig blive tilbage i Mørket. Da han havde sendt hver især den Meddelelse, at Allarmen hidrørte fra en Fejltagelse, kom han tilbage og spurgte, hvorledes det var Sagen er, at jeg vilde tale med dig, men fik fat i det fejle Talerør og kaldte paa din Søster i Steden for, og hun . . ."

„Bryd dig blot ikke om det; i Morgen skal vi nok bringe den Sag i Orden. Nu maa jeg skynde mig ned."

Han var allerede borte, og jeg havde ikke faaet Tid til at give en fyldestgjørende Forklaring. Skulde jeg gjøre dette ved Hjælp af Talerøret? Nej, jeg vilde ikke risikere det. Maaske jeg igjen fik fat i det forkerte og kun gjorde Sagen værre.

Stævns Klint. (Se Side 586).

gaaet til. Med det samme var han saa god at tænde Gassen.

„Jeg kunde ikke falde i Søvn," forklarede jeg ham, „og vilde gjærne have Lys, men uheldigvis trykkede jeg paa den fejle Knap og satte derved Allarmklokken i Bevægelse."

„Naa, bryd dig ikke om det; nu er det alt sammen i Orden. Men nu maa jeg i Seng i en Fart; mine Tænder klaprer af Kulde, saa jeg næppe kan tale."

„Men," sagde jeg, „jeg har noget at forklare dig. Jeg er kommen i en skrækkelig Forlegenhed. Jeg blev greben af en inderlig Lyst til at løbe min Vej. Jeg saa paa mit Ur, Klokken var fire, og det maatte altsaa næsten være lyst. Spørgsmaalet var nu, hvorledes jeg bedst kunde slippe bort, uden at Tjenestefolkene, og navnlig Jane, saa mig. Sæt at jeg mødte hende paa Trapperne, hvor der endnu herskede Halvmørke, og hun maaske tiltroede mig slette Hensigter! Før jeg kunde forklare mig, vilde hun vække hele Huset. Nej, jeg maatte afsted strax.

Jeg raadførte mig med min Lommebog og saa, at der gik et tidligt Tog fra den Station, hvortil jeg var kommen den foregaaende Aften. Denne Nat-

syntes mig at have varet en Evighed. Jeg vilde efterlade en Billet til Henrik, hvori jeg vilde bede ham om, hvilke Beskyldninger man end vilde rette mod mig, at opsætte sin Dom over mig, indtil han havde hørt, hvad jeg havde at sige, dersom vi nogen Sinde skulde mødes igjen.

Jeg skrev altsaa et Par Ord til Henrik og lagde Billetten paa Bordet, hvorpaa jeg gjorde mig færdig til at tage afsted. Min hele Bagage bestod af en lille Vadsæk, som jeg med Lethed selv kunde bringe hen til Jærnbanestationen. Nu aabnede jeg Slaaen, men heller ikke det hjalp. Der var imidlertid et Haandtag højere oppe, og jeg besluttede da at prøve dette, da . . .

„Oh, oh, Mord! Tyve! Brand!"

Og saaledes blev det ved, som det forekom mig over en Time, men det har sikkert kun været et Minut. Jeg var bleven fangen i Tyvefælden, som Henrik havde forklaret for mig, men som jeg desværre havde glemt.

Mine Fingre hang fast ved Haandtagene, og det var mig trods al Anstrængelse umuligt at slide

Munkebjærg ved Vejle Fjord. Tegning af H. Fischer. (Se Side 586).

forsigtig Døren og sneg mig ned ad Trapperne, medens jeg holdt mine Støvler i Haanden. I Forstuen satte jeg mig ned og trak dem paa. For Pokker, Døren var lukket og Nøglen taget af. Jeg maatte prøve en af Udgangene til Gaarden; thi jeg vilde for enhver Pris bort saa snart som muligt. Jeg havde ikke været i Køkkenet, men jeg saa en Gang, som jeg ikke tvivlede om førte i den Retning.

Endelig naaede jeg et Par dobbelte Døre, som var betrukne med rødt, uldent Tøj. Jeg stødte til dem, men de gav ikke efter, og jeg løftede da dem løs; paa samme Tid led jeg en rædselsfuld Kval ved den elektriske Strømning, som gik igjennem mig fra Hoved til Fod.

Endelig ophørte Rystelsen og med den mine Skrig og Hyl, og jeg faldt næsten ned i en Stol, som stod bag ved mig.

Nu kom Henrik og spurgte, hvorledes jeg var kommen der.

„Jeg var i Begreb med at tage bort," stønnede jeg. „Jeg har været meget elendig hele Natten, men dette er Højdepunktet af mine Lidelser; det har næsten taget Livet af mig. Vær saa god at

aabne Døren for mig; jeg vil prøve paa at gaa til Jærnbanestationen."

„Snak!" udbrød Henrik, „kom nu op med. Det gjør mig ondt, at du har døjet saa meget, men jeg skal nok gjøre det godt igjen."

„Nej, jeg kan ikke befinde mig vel her. Jeg er dig meget forbunden for dine venlige Hensigter, men alle disse Rør og Klokker, Knapper, Haandgreb og Batterier faar mig næsten til at miste Forstanden. Lad mig gaa, kjære Ven, ellers kommer jeg ikke med Toget."

„Bliv i det mindste, indtil jeg faar Vognen forspændt og kan kjøre dig ned til Stationen. Imidlertid kan Jane bringe dig nogen Frokost; jeg tror, at hun allerede er oppe."

„Nej, nej," stammede jeg. „Jeg vil ikke vente paa Jane; jeg maa bort, før hun kommer."

„Men jeg kalder paa hende og siger, at hun skal skynde sig, saa kommer hun strax."

„Nej, nej, jeg maa afsted strax. Det gjør mig ondt at forlade dig saa pludselig, men jeg . . . jeg kommer ellers for sent til Toget, Farvel!"

Jeg skyndte mig bort, men var ikke kommen langt, før jeg erindrede, at de elektriske Traade var lagte lige hen til Porten. Jeg saa mig tilbage; Henrik stod endnu i Døren og saa efter mig.

„Er der nogen Fare ved Porten?" raabte jeg.

„Fare? Hvad mener du? Der er ingen Fare."

„Er du vis paa, at der ikke er Klapper eller Apparater eller noget af det Slags?"

„O nej, intet af det Slags; du behøver aldeles ikke at være bange. Jeg vilde ønske, at du forandrede din Beslutning og kom tilbage."

Jeg vendte mig om og saa i det samme Jane, som aabnede Skodderne, og jeg rystede da paa Hovedet og raabte:

„Nej, ellers Tak; Farvel!"

Jeg stødte forsigtig Porten op med min Fod og sørgede for ikke at røre ved Laasen.

Da jeg kom ud paa Landevejen, aandede jeg endelig mere frit og skyndte mig ned til Jærnbanestationen. Jeg kom netop tidsnok til at komme med Toget og var i god Tid i Kjøbenhavn og i min beskedne Bolig. Da jeg traadte ind i mit lille Værelse, sagde jeg til mig selv:

„Guderne være takket, at her ikke er en Kjælder fuld af elektriske Batterier med Metaltraade gjennem hele Huset; og hvad det angaar at tænde Lys, saa vil jeg langt hellere have at gjøre med de ny Tændstikker, „der kun kan tændes paa Strygefladen", end med den snildeste mekaniske Indretning, som endnu er opfunden."

Joko.

En Kriminalhistorie. Oversat af Andr. Beiter.

I.

Befolkningen i Paris beskjæftigede sig endnu med Erindringen om det skrækkelige Mord, som havde fundet Sted den 28de Juli, og Begivenheden var især i friskt Minde i Omegnen af Kvarteret Montrouge, hvor Mordet forøvedes, da Efterretningen om en endnu rædselsfuldere Forbrydelse i Kvarteret Montmartre med Lynets Hurtighed fløj over Byen.

Denne Gang var det en gammel Mand, som fandtes myrdet i sin Seng, medens hans Tjener laa bevidstløs i Sideværelset. Morderen var undsluppen, uden at efterlade sig det ringeste Spor, efter at have medtaget en anselig Sum Penge, som den gamle Mand havde anset for godt skjult.

Politiets Efterforskninger efter Forbryderen var endnu ikke afsluttede, da i Natten til den 13de August en rig Husejerinde, Enken Madame Viardot, blev myrdet i sit Paaklædningsværelse. I Sekretæren, som stod i Sovekammeret, var der halvtredsindstyve Tusend Franks, hvilke hun Dagen i Forvejen havde modtaget fra Banken, for dermed at betale et nylig kjøbt Grundstykke. Denne Sum blev røvet, og tydelige Spor gav tilkjende, at den stakkels Enke maatte have gjort Modstand mod Morderen, skjønt Kammerjomfruen, der sov i Sideværelset, ikke havde hørt en Lyd. Det var ogsaa ubegribeligt, hvorledes det var lykkedes Morderen at komme ubemærket ud af Huset.

Madame Viardot havde tidlig begivet sig til Ro, navnlig fordi hun agtede den følgende Dag at overvære Froprædikenen, da det var hendes Mands Dødsdag. Kammerjomfruen fulgte snart hendes Exempel og sov saa fast, at selv en stærk Larm næppe vilde have vækket hende. Efter at hun

den følgende Morgen forgjæves havde ventet at høre Madame Viardot ringe, bankede hun paa Døren for at vække hende. Trods gjentagen Banken kom der intet Svar. „Madame plejer dog ellers ikke at sove saa fast,“ sagde hun til sig selv og lukkede samtidig Døren lempelig op, thi hun var bleven lidt urolig og ængstelig til Mode. Ved Synet af hendes myrdede Frue udstødte hun et hjærteskærende Skrig; Kokkepigen og Stuepigen opskræmmedes og kom løbende til, fulde af Rædsel, og nogle Øjeblikke senere ankom en Politikommissær med en Retsbetjent, der undersøgte Boligen paa det nøjeste. De skaffede sig Kundskab om alle Enkeltheder for at finde et Spor, der kunde lede til Morderens Paagribelse, men uden Resultat.

„Gustave,“ sagde Kommissæren med sagte Stemme til sin undergivne, „det er den samme.“

„Ja, det er jeg ogsaa overbevist om,“ svarede Betjenten.

Ved Ligets Undersøgelse erklærede Lægen, at Døden var indtraadt som Følge af et Slag i Baghovedet med et svært, stumt Instrument.

„Akkurat det samme sagde man om Hr. Morgat, som i forrige Maaned blev funden myrdet,“ hviskede Kusken til den grædende Kokkepige.

Saaledes var det ogsaa, men mere kunde man heller ikke opdage. Skjønt Politiet gjorde sig al mulig Ulejlighed med Sagen, hengik der fjorten Dage, uden at man var kommen videre dermed.

I Begyndelsen af September raabte en tarvelig klædt ung Mand ud af Vinduet i et Hus i Rue Poissomière, i højeste Ophidselse og med hvinende Røst:

„Hjælp, Hjælp! Man har bestjaalet mig, man har bestjaalet mig!“

Den hurtig tilstedekomne Retsbetjent erfarede nu, at den unge Mands Onkel, der boede paa Landet, Dagen i Forvejen havde betroet ham en betydelig Sum Penge, som han ikke vilde tage med sig, da han den følgende Dag skulde gjøre Brug af dem i Paris. Disse Udsagn bekræftede Onkelen, som i Løbet af Formiddagen indtraf fra St. Cloud. Politiet opbød alt for at finde et Spor af Forbryderen, endeløse Forhør og Undersøgelser foretoges, men de førte ikke til noget. Da den unge Mand vedblivende gjentog den Selvanklage: „Havde jeg dog ikke sovet saa fast; jeg kunde da have forsvaret det mig betroede Gods!“ henviste Politikommissæren ham til Hr. Morgats og Madame Viardots Skæbne, i det de maatte bøde med Livet, fordi de havde traadt Morderen hindrende i Vejen.

Det var klart, at Mordene af 28de Juli og 13de August, saa vel som Tyveriet den 6te September var udtænkte i den samme Hjærne og udførte af den selvsamme Haand.

Den offentlige Mening havde imidlertid arbejdet sig op til den største Ophidselse, og Politiet blev i Dagspressen underkastet den strængeste og hensynsløseste Kritik paa Grund af dets Magtesløshed med Hensyn til Morderens Opdagelse. At man her ikke havde at gjøre med en almindelig Forbryder, var umiskjendeligt; Øvrigheden følte sig betaget af en uhyggelig, knugende Frygt og fandt sig tillige i høj Grad krænket og fornærmet ved de Bebrejdelser, som fra alle Sider udslyngedes mod den.

Der hengik endnu ti Dage; da var om Aftenen den 17de September alle Aviser fulde af Meddelelser om en Begivenhed, som havde tildraget sig den foregaaende Nat paa Boulevard de Sébastopol. En Hr. de Soly, der som Ungkarl beboede tredje Stokværk i et stort og anset Hus, havde ved Børsspekulationer skaffet sig en ret smuk Formue. Hans eneste Slægtning var en Broder, som for flere Aar siden havde bosat sig i New Orleans i de forenede Stater, havde ægtet en rig Amerikanerinde og nu var en lykkelig Familiefader. De to Brødre stod i et overordentlig godt Forhold til hinanden, og ethvert Brev der ovre fra den ny Verden udtalte det hjærtelige Ønske, at Hr. Soly dog maatte tage den Beslutning at henleve Resten af sine Dage i Broderens hyggelige Hjem.

Endelig modnedes Beslutningen. Hr. de Soly solgte sine Ejendele og bortlejede sit Hus til en Ven, som skulde flytte ind deri den 17de September, samme Dags Aften, som Hr. Soly agtede at indskibe sig i Havre til New-York.

Han havde en anselig Sum Penge i Huset, men havde tillige, efter en Vens Raad, endnu samme Eftermiddag indløst Kreditbreve i et betydeligt Omfang paa forskjellige Banker i New Orleans.

Hver Morgen maatte den gamle Kone, som holdt Hus for ham, vække ham ved at banke paa Døren, men paa denne hans sidste Dag i Paris skulde hun ikke gjøre det før Kl. 6. Vis paa en gavmild Belønning, mødte hun lidt før den fastsatte Tid og bankede ved Klokkens første Slag paa Døren, opmærksomt lyttende efter Svaret.

Hun bankede atter; forgjæves, alt var stille. Nu blev hun en Smule utaalmodig og bankede for tredje Gang, i det hun raabte: „Naadige Herre, naadige Herre! Klokken har for længe siden slaaet sex.“ Ængstelig lyttede hun igjen efter, om der ikke skulde røre sig noget derinde. Da afbrødes den uhyggelige Stilhed af en sagte Lyd, der lignede et dybt Suk og strax derpaa efterfulgtes af en lydelig Stønnen.

„Naadige Herre!“ raabte den gamle Kone igjen, bævende af Angest, „er De syg? Kan De ikke aabne Døren, for at jeg kan hjælpe Dem?“ En endnu lydeligere Stønnen og Jamren var det eneste

Svar. Tvivlraadig ventede hun endnu et Par Minutter, saa løb hun ned ad Trapperne for at hente Portneren. Væbnet med et uhyre Nøglebundt fulgte denne hurtig efter den foran ilende Kone, og snart var Døren aabnet. Men Hr. de Soly laa ikke, som formodet, syg i sin Seng. Bevidstløs, uden at røre sig, laa han paa Stuegulvet. Ansigtet var overstrømmet med Blod.

„Løb og hent Doktoren, hurtig!" raabte den gamle Kone i sin Dødsangest. „O Gud, han dør!" jamrede hun. I utrolig kort Tid havde Portneren faaet hentet en Læge og tillige en Gensdarm, hvilken sidste øjeblikkelig sendte Bud til nærmeste Politistation, for at en af hans foresatte kunde komme til Stede. Ved Lægens Hjælp kom Hr. Soly omsider til sig selv igjen, men der hengik nogen Tid, før han blev i Stand til at tale. Endelig lykkedes det ham med Møje at fremføre følgende:

(Fortsættes.)

Stævns Klint og Munkebjærg.

Til Danmarks skjønneste Punkter hører upaatvivlelig de to Steder, hvoraf „Familievennen" i Dag bringer sine Læsere et Par Billeder. Baade Sjællands Stævns Klint og Vejleegnens Munkebjærg er bekjendt hele Landet over, og til begge foretages der om Sommeren en stor Mængde Ferierejser.

Stævns Klint kan vel ikke maale sig med sin Frænde og nære Nabo Møens Klint; baade i Henseende til Højde, Formrigdom og Plantevæxt staar den langt tilbage, men ikke des mindre er en Rejse ned til den overordentlig lønnende og interessant. Paa sit højeste Punkt, den saakaldte Højesti, naar Stævns en Højde af 130 Fod over Havfladen, og hvad dens Længde angaar, saa strækker den sig fra Kridtmøllen til Rødvighavn, hvilket vil sige det samme som omtrent $1\frac{1}{2}$ Mil. Klinten, der bestaar af Kridt, Kalk og Flintesten, har navnlig et prægtig, malerisk Udseende fra Søsiden, hvor Væggene rejser sig ikke stejlt og brat, men i en fremspringende Bueform, af Bølgerne.

Klintens Overflade er hovedsagelig jævn og saa godt som helt blottet for de frodige Løvkroner, der bidrager saa meget til Møens Klintens henrivende Skjønhed. Af de Bygninger, som findes her oppe, er Højrup Kirke maaske den bekjendteste. Den er en Gang i det 14de Aarhundrede bleven bygget tæt ved Klipperanden, men for at den ikke med Tiden skal styrte i Havet, flytter den sig i Følge Sagnet hver Juleaften et Hanefjed ind imod Landet. Hvis dette nu virkelig skete, vilde den, da Klintens Forvitring kun foregaar meget langsomt, ogsaa dermed være reddet.

Det hedder sig i Almindelighed, at det først er i det sidste Par Aarstid, at Munkebjærg, beliggende paa Sydsiden af Vejle Fjord, er kommen paa Tale, og dens Skjønhedsry er naaet ud over de nærmeste Omgivelser. Dette er dog kun for saa vidt rigtigt, som man allerede af gamle Kobberstik vil se, at ogsaa i fordums Tid har Munkebjærg nydt Anseelse som et af Vejleegnens smukkeste Punkter. Senere er Stedet gaaet i Glemme, den kraftige Skov har dækket for Udsigten og flettet et Vildnis over Vej og Sti. Ved forskjellige Bestræbelser fra Ejerens Side, saaledes ved en Del Udhugninger i Skoven, kom Munkebjærg saa atter for et Par Aar siden for Lyset, en elegant Restavration blev opført paa et af de skjønneste Punkter, og de glade Vejleboere strømmede nu i Skarevis herud om Søndagen. Men snart gik Rygtet om det ny Valfartssted over hele Landet. Munkebjærg blev yderligere bekjendt ved Hans Fischers prægtige Tegninger, og Tusender af besøgende fra Land og By flokkedes paa Vejle Havneplads for at blive førte ud til Munkebjærg. Lystbaadene kunde langt fra tilfredsstille Efterspørgslen, og det endte derfor med, at der, saa vidt vides, af et Aktieselskab blev anskaffet to Dampbaade til at føre Gjæsterne til og fra Munkebjærg.

Paa vort Billede ses Fjorden med Vejle By langt i Baggrunden. Til venstre ses de omtrent 300 Fod høje Skovbakker, hvoriblandt Munkebjærg med den flagsmykkede Pavillon, der gjæstfrit indbyder den besøgende til Hvile og Vederkvægelse efter Rejsen.

Danske Digtere.

St. St. Blicher: (af „E. Bindstouw").

Øwli aa Else.

Øwli han wa sæ saa løste en Swenh,
Skul han et Wren, saa stak han irenh
Hisop aa hæhnier.
Gik han mæ Hjølli aa gik han mæ Plow,
Aaller haad han Row,
Undtawwen nær han sow
Saa søhdele, saa bløhdele.

Skjøn Else hun æ sæ en Frøken saa fin,
Hun gor i Silke aa Moer aa Hermelin
Hisop aa hæhnier.
So hun ham Øwli i Mark elle Skow,
Aaller haad hun Row,
Undtawwen nær hun sow
Saa søhdele, saa bløhdele.

Dæ wa Daans epo Goeren, aa Owli han saang
Hisop aa hæhnier.
Skjøn Else stod aa so po, hudden han ku sæ snow:
Saa fik hun ingen Row,
Undtawwen nær hun sow
Saa søhdele, saa bløhdele.

Skjøn Else vil faaløst sæ udi den grønne Luhn,
Hin Tanker di wanked aalt i den samme Stuhn
Hisop aa hæhnier.
Da mødt hun ung Eiler aal udi den Skow,
Aa saa fik hun Row,
Di udi Græsset sow
Saa søhdele, saa bløhdele.

Aa da saa hin Faarœller no wa døh ud aaw All —
Den jenn gik te Himmerig, den aahn gik te Hœll —
Hisop aa hæhnier.
Te Ægtemand aa Haasbon ung Eiler hun tow:
Saa fik de Behgi Row
Aa ve hweranne sow
Saa søhdele, saa bløhdele.

Faawal Mari.

De wa ve Helmestier Mari hun skul astej;
Hun had hin Tow i Haanen, vil te aa go hin Vej.
Hun had no tint en Sommer i Palli Krænsens Goer;
Hun kom dædid mæ Suolen, hun var kun sejsten Oer.

Den Ti, hun war et bette Baaen, hin Faar aa Muer wa dø;
Aa da hun saa bløw støhr, saa maatte hun tien faa hinne Brø.
Da hun gik fram ve Staallen, hwo Palli Krænsen stued,
Da wa Mari saa saarren, hun knap ku fløt en Fued.

De wa ett fri dæ stod' i en Tohr i Pallis Øww.
Kahænsæ han had hæje sit, te hun ku ve dem blyww.
Hun maat ett faa hans Mower, saa hun war et fatte Baaen;
Ejs vil di hat hweranner, men de skul no ett væ saaen.

„Faawal no Palli!" søh hun, da hun gik ham faabi.
Han tahrt hans Øwn aa vænt sæ aa søh: „Faawal Mari!"
Mari hun wa saa faarreful, hun tøt, hwo hun gik fram,
Te aal den Diel, hun møt, de søh te hinne lissom han.

Aa hwær et Dywr, aa hwær en Fowl, hwæ Træe hun kom faabi,
De søh te hinne lissedan: „Faawal, Faawal, Mari!"
De lakked ned ad Aiwten, aa Kokken po hans Raahn
Hun tøt, te nær han gaall, han søh: Faawal dit sølle Baaen!"

Hun tøt, te baade Bæsteren aa Kowen mæ hin Kalh
Di so saa naahle te hin aa søh: „Mari Faawal!"
Aa Hunnen i den Goer han fulle hin et Stok po Vej;
Aa da han vænnt, han lued indda, han vil wøtt længer mæj.

Mari hun græd saa moddele. „Gid A ku sej no snaar
Faawal te hiele Wahren: saa war A wal faawaaer.
I Wahren ær A jenner, A haar slet ingen Ven.
Gid A mæ mi Faarœller no ku samles snaar igjen!" —

Aa fahr et Fjærringoer war om, da wa hun stinh aa kaahl;
Fa Suolen kom igjen, da loe Mari i suoten Maalh.

TEATERNYT.

Kasinos Theater. Opførelsen af **Audrans** Operette la Mascotte eller „**Lykkebarnet**", som den hedder i den danske Bearbejdelse, tegner til at blive en Sukces for Kasino. Musiken er kvik og ørefaldende, om end kun nærmest Studier efter de store Operettemestre Offenbach og Lecocq, Librettaen ganske snildt opfundet og udstyret med mange lystige Indfald, og endelig er Udførelsen for Hovedrollernes Vedkommende fuldt ud tilfredsstillende baade for Sangens og Spillets Vedkommende. Mindst paa sin Plads er vel Hr. **Cetti** som Elskeren, en Rolle, der vanskelig forenes med denne Skuespillers Personlighed, men Hr. Cettis Talent og hans gode Sangstemme redder dog fuldstændig Ensemblet. Hr. **Neumann** har som Prinsen føjet en ny, kostelig Figur til sit store Repertoire af komiske Operetteskikkelser. Udførelsen af Titelrollen, det fortryllende Lykkebarn, der har den misundelsesværdige Evne at bringe Lykken med sig, hvorhen hun kommer — dog kun saa længe, hun endnu er uberørt af Kjærlighedens Almagt — er betroet Frk. **Ludvigsen**. Denne unge Dame skiller sig upaaklagelig fra sin ingenlunde lette Opgave; hun synger godt, ikke uden en vis Applomb og spiller flot og livlig, men der mangler noget, noget, som vanskelig tilegnes, aldrig tillæres, men som er absolut nødvendigt for at blive Operetteprimadonna par exellence. — Bearbejdelsen af „La Mascotte" er foretagen af Forfatterfirmaet **Peter Sørensen**, der har skilt sig med sædvanlig Dygtighed ved sit Hverv.

NY BØGER.

Udkommet er: **Islandske Folkesagn og Æventyr**, paa Dansk ved **Carl Andersen**, 2den forøgede Udgave, 2det Hæfte. (Forlagt af **J. H. Schubothes** Boghandel).

— **Carl Bernhard**: **Historiske Romaner**, I. **Krøniker fra Kong Kristian den andens Tid**. 5te Udgave. 2det Hæfte. (Forlagt af **J. H. Schubothes** Boghandel).

— **Orienten** af **Armand v. Schweiger-Lerchenfeld**. 15de, 16de og 17de Levering. (Brødr. Salmonsens & Andr. Schous Forlag).

Praktiske Smaavink.

Tandrensningsmiddel. Fire Lod Borax opløses i to en halv Pot kogende Vand; før det er blevet helt koldt, tilføjes en Spiseskefuld Myrrha-Tinktur og lige saa meget Kamfer. Denne Blanding hældes paa Flasker og opbevares. Naar den skal bruges, blandes et Vinglasfuld deraf med en Pægl lunkent Vand. Bruges det daglig. forskjønner og bevarer det Tænderne.

Hvedestivelse-Kage. Dette er en jævn og let fordøjelig Kage, som laves let og hurtig og er meget yndet. En Kop Smør og to Kopfulde Sukker røres godt sammen; derefter tilføjes der Hviden af 6 Æg, pisket til Skum. Nu hældes dertil en Kop sød Mælk og to Kopfulde Mel, hvori der forud er blandet to Teskefulde Kremortatari og en Teskefuld Soda, endelig en Teskefuld bitre Mandler og en Kop Stivelse. Bages i en jævnt varm Ovn.

Blot til Lyst.

— Den følgende Pavse skal være den længste, man kjender. En gammel Herre, der red over en Bro, vendte sig om til sin Tjener og sagde: „Holder du af Æg, Johan?“ — „Ja,“ svarede Tjeneren. — Da den samme Herre red over den samme Bro akkurat et Aar efter, vendte han sig atter om til Tjeneren og sagde: „Hvorledes? — „Blødkogte,“ svarede Johan.

— En Dame, der maatte møde som Vidne i Retten i Anledning af nogle Gadeoptøjer, udsagde, at en Betjent havde stødt saaledes til hende, at han havde givet hende et „blaat“ Øje, hvilket hun aldrig havde haft før, „ikke en Gang fra sin Mands Haand.“

— En ung Dame traf forleden i et Selskab sammen med en Herre, som for et Par Maaneder siden havde friet til hende, men faaet en Kurv. Bag efter fortrød hun imidlertid dette og underrettede ham nu herom paa følgende naive Maade: „De har ingen Takt i Kjærlighedssager. De burde have spurgt mig endnu en Gang om min endelige Bestemmelse.“

— Lette Vine skaffer under Tiden et tungt Hoved.

— En hverken synderlig ung eller synderlig smuk Advokat skulde i Retten holde et Krydsforhør over en ung Dame, der optraadte som Vidne. For at gjøre hende forvirret begyndte han med at sige: „Min Frøken, De er paa Ære meget smuk.“ — Den unge Dame svarede uden Betænkning: „Jeg vilde give Dem denne Kompliment tilbage, Hr. Advokat, hvis jeg ikke ved Ed havde forpligtet mig til at sige Sandheden.“

— Min Dreng,“ sagde en stræng Fader til sin lille Søn, „jeg maa straffe dig; din Lærer siger, at du er den værste i hele Skolen. — „Naada, siger han det?“ svarede Drengen, „det er ikke længere siden end i Gaar, at han sagde, jeg var min Fader op ad Dage.“

— „Mama,“ sagde en lille Pige til sin Moder, „bryder Herrerne sig ikke lige saa meget om at blive gifte som Damerne?“ — „Men hvor falder det dig dog ind at spørge om saadan noget, Emilie?“ — „Jo, for de Damer, der kommer her, taler altid om at blive gifte, men det gjør Herrerne aldrig.“

Tankekorn.

— Det er lettere at bære Modgang end et slet Rygte.

— Et Menneskes Skygge kan lignes ved en falsk Ven — den følger ham kun i Solskin.

— Bær dine Kundskaber som et Ur i Lommen og træk dem ikke frem blot for at vise, at du har dem.

— Man bør hellere holde sig til dem, der giver gode Raad, end til dem, der roser ens Adfærd.

— Virksomme Naturer er sjælden melankolske; Virksomhed og Melankoli forliges ikke godt.

— En slet Tilbøjelighed er først en forbigaaende, saa en Gjæst og til sidst en Hersker.

— Modet bestaar ikke i blindt at overse Faren men i seende at besejre den.

— Den, der tænker for meget paa sig selv, er udsat for at blive glemt af andre Mennesker.

Gaadefabrik.

Gaade.

Vel er jeg baade fin og lille,
men meget kan jeg dog bestille;
naar man at bruge mig forstaar,
da let man hen til Maalet naar.
Vendt om, da blive vil mit Navn
et sikkert Vidnesbyrd om Savn.

X.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne af efterfølgende Navne, læste fra oven ned ad, og Endebogstaverne, læste fra neden op ad, danner Navnene paa to Lande i Evropa:

1. En Konge i Israel.
2. By i Belgien.
3. Flod i Rusland.
4. Grænseflod i samme Land.
5. By i Jylland.
6. Flod i Tyskland.
7. By paa Fyn.

??

Oplosninger til Gaadefabriken i Nummer 41 (Søndag den 8de Oktober:

paa den firkantede Nød:

A R K
R A A
K A T

Rebus: Et godt Parti.

Geografisk Gaade i Nr. 40, løst af Aabybro.

Rebus i Nr. 40, løst af Aabybro.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

6. Aargang. Søndagen den 22. Oktober 1882. Nr. 43.

En Gavtyveforsamling i London.

Det var en stjærneklar Aften i Januar Maaned, skriver en Korrespondent fra London, at vi brød op for at overvære en af den berømte Gavtyve-Apostel Ned Wrights Tyveforsamlinger. Denne Gang var det de kvindelige Tyve, som han havde indbudt til et Teselskab i Forening med Prædiken. Forsamlingsstedet var beliggende helt nede i den sydlige Del af Byen, og det var en lang Vej, som førte dertil fra det fasionable Westend, over Themsen og derfra gjennem Lambeth- og Camberwell-Kvartererne. London præsenterer sig imidlertid — ligesom de falmede Skjønheder — mest fordelagtig ved Aftenbelysning, naar de natlige Himmellys begynde at konkurrere med Gaslygterne, og Vejen, som vi tilbagelagde dels til Fods, dels ovenpaa en Omnibus, faldt os derfor ikke lang. Westminsterbroen vrimlede som sædvanlig paa den Tid af Arbejdere, der vendte hjem fra deres Dagværk og gjerne gjorde en lille Omvej for at spare den To-Penny i Afgift, som det koster at passere den tilstødende Bro. Til begge Sider strakte sig en tilsyneladende uendelig Række Lygter, som indfattede Floden fra højre og venstre og gav Omgivelserne et hyggeligt Præg af Liv og Varme; mellem de mørke Masser af Huse hævede sig St. Poulskirkens elegante Kuppel, og oven over Westminsters Klokketaarn tronede Maanen i „majestætisk Ro".

Efter en halv Times Spadseretur langs Themsen i sydlig Retning kom vi til Forsamlingslokalet, der var beliggende under en af Buerne paa Chatam og Dover-Jærnbanen. Det var et af disse Forsamlingshuse, opført i simpel Ligkistestil, der i England skyde op af Jorden ligesom Paddehatte. Efterspørgslen efter dem er overordentlig stor; ethvert Komplex af ny Huse behøver sin „Kulturplads", og de kløgtige Bygningsentreprenører undlade derfor sjelden tillige med en eller flere Knejper ogsaa at tage et saadant Forsamlingshus eller Kapel, som det oftest kaldes, med i deres Byggeplan. Et saadant Hus bliver da udlejet lige som alle de øvrige Bygninger, og er Menigheden ikke talrig nok til at bestride hele Lejen, maa Kapellet ofte gjøre Tjeneste i flere Øjemed, og deraf kommer det, at man under Tiden om Morgenen kan høre Orgelets Toner lyde fra det samme Sted, hvor Violinen den foregaaende Aften har spillet op til Dans.

Ved Indgangen blev vi modtagne af en gammel Portnerske med de Ord:

»Your tickets, Gentlemen!«

Vi rakte hende Billetterne, som hun betragtede omhyggelig.

Denne Billet — saaledes stod der skrevet paa dem — er kun gyldig for en Kvindeperson, som i det mindste en Gang er bleven straffet for begaaet Tyveri. Vi agte at byde et godt Maaltid Mad, bestaaende af Te, Smørrebrød og Kager; derpaa

vil der blive holdt et Foredrag. Ved Mødets Slutning vil enhver erholde et fire Punds Brød og en Daase henkogt Kjød i Foræring. Man anmodes om saa meget som muligt at holde denne Billet skjult. Din Ven for Kristi Skyld.

Ned Wright.

Disse Forsamlinger var øjensynlig vante til Politiets Besøg; thi skjønt vi just ganske vist ikke opfyldte den paa Billetten fastsatte Betingelse, viste Portnersken os dog i Tavshed hen til en Trappe, som førte op til et Galleri, der løb rundt omkring Kapellets Væg. Bygningens indre var lige saa tarveligt som dens ydre. Et lille Harmonium, som var anbragt paa en Tribune, var det eneste Smykke, og det øde Rum kunde langt snarere gjælde for et af Byens gamle Auktionslokaler end for et Gudshus, saa meget havde Puritanernes billedstormende Iver i Tidens Løb ryddet op i Kirkens Pragt.

Lidt efter lidt fyldtes Forsamlingslokalet. Desuden befandt der sig paa Galleriet nogle af Dagbladenes Referenter, som var kjendelige paa deres Lommebøger, omhyggelig spidsede Blyanter, Briller og Theaterkikkerter; desuden saas nogle Lægprædikanter, Ned Wrights Venner, forskjellige Individer af et forfaldet Udseende og tilhørende de lavere Samfundsklasser — omvendte Gavtyve, forsikrede en af Prædikanterne mig — og endelig en Række af tæt tilslørede Damer, synlig ængstelige for at bevare deres Inkognito og rimeligvis Farisæerinder, der lykønskede sig til, at de ikke var som hine der nede!

Nede paa Gulvet tog de kvindelige Personer, som havde svoret den borgerlige Samfundsorden Fjendskab, Plads med en beundringsværdig Ro. De kastede nysgjerrige Blikke op paa Galleriet og førte indbyrdes en sagte Samtale, der af og til blev afbrudt ved Skriget af de smaa Patteglutter, som nogle af dem havde ved Brystet. Deres Antal beløb sig til omtrent to hundrede, og alle Bænkene i det lille Kapel var fuldt optagne.

Som man kunde vente sig, hørte den Klasse af de kvindelige Tyve, som for at opnaa en Kop Te og noget Smørrebrød var rede til offentlig at røbe deres vanærende Levevej, hverken til de „fasionable" Gavtyve eller til de dygtige Kræfter blandt Overtræderne af det syvende Bud. Som bekjendt, gives der blandt Tyvene, og især blandt de londonske, skarpt adskilte Kaster og Trin i Rangen ganske ligesom i det borgerlige Samfund. Aristokrati, Bourgeoisi og Arbejderklasse, Spradebasser og Filistre findes repræsenterede blandt dem, og den Afstand, som adskiller den højbaarne Adelsmand fra Daglejeren, er ikke mere kjendelig end Forskjellen mellem en Gavtyv og en Industriridder af første Rang — den saakaldte Swell Mobsman, der med Lorgnetten klemt ind i det ene Øje driver sin „Forretning" i de fineste Saloner og Theatrene — og paa den anden Side the blueyhunter eller pigeonflyer, som indskrænker sin beskedne Virksomhed til at stjæle Blyet fra Tagene paa gamle Bygninger.

De, som havde indfundet sig til Ned Wrights Teselskab, hørte sikkert til Gavtyvelaugets Parias. De fleste af dem var blege og huløjede, Nød og Elendighed talte ud af deres Træk, og deres Klædedragt bestod af lutter Smuds og Pjalter. De var ikke komne ud over Tyvehaandværkets bitre Læreaar, de havde aldrig kunnet bringe det til at indtage den misundelsesværdige Stilling som den fintklædte „Lady", der tager Plads i en Omnibus og stjæler Portemonnaien fra sin Naboerske, med hvem hun har indladt sig i en venskabelig Samtale, eller som aflægger et Besøg i de store Butiker i Oxford-Street for at stjæle en Rulle ægte Kniplinger. Lige saa lidt havde de kunnet naa at optræde som den foregivne forførerske, der bedaarer den letsindige Yngling medens hendes Hjælper bag fra tilføjer ham et bedøvende Slag og derpaa sætter sig i Besiddelse af hans Ur, Ring eller andre Værdisager, som han maatte have hos sig. De manglede den fornemste Betingelse for at være i Stand til at spille en saadan Rolle, nemlig Skjønhed. Kun Angest, Sorg og Straf havde deres Tyverier indbragt dem, og de gyldne Frugter, som de i Begyndelsen af deres bedrøvelige Løbebane havde haabet at vinde, existerede nu kun for dem i de Bøger, henhørende til Hovedstadens saakaldte Galgenliteratur, hvori de læse om Jack Sheppard eller Dick Turpin, der om Aftenen efter vel fuldbragte Røverier og Indbrud hviler i pragtfulde Saloner ved den yndige Sills Fødder — Sill er Romanens Heltinde, den ædelmodige, kvindelige Erke-Gavtyv — og finde Trøst og Belønning for alle Dagens Farer og Gjenvordigheder.

Maaske havde en eller anden af de gamle Synderinder, der sad halvt skjulte i Baggrunden af Lokalet, i tidligere Tid været i Besiddelse af Skjønhed, men i alt Fald kunde vi ikke blandt dem, som vi havde tydelig for Øje, finde nogen, der kunde gjøre Indtryk paa nogen Mand. Flertallet af dem befandt sig i den modne Alder og havde et mere eller mindre hæsligt Ydre; det var paafaldende, at de alle havde det samme Træk: brede, fremtrædende Kindben og en spids Hage, hvilket er ganske forskjelligt fra den almindelige angelsachsiske Typus med dens massive Underansigt. Lasten fremstillede sig ikke her med den af Digterne ofte besungne skjønne Overflade, men den viste sig i sin mest afskrækkende og modbydelige Skikkelse.

Paa de forreste Bænke havde nogle af de mere

velklædte Forbrydersker taget Plads. Blandt Selskabet bemærkede jeg en gammel Kjælling, som udtrykte et Overmaal af Rørelse, og den Aabenlyshed, hvormed hun lagde sine bevægede Følelser for Dagen, ja, endog formaaede andre til lignende Udbrud, lod mig strax formode, at hun hørte med til det sceniske Apparat og arbejdede i Forening med Ned Wright for at bringe den tilbørlige rørende Stemning i Gang. Denne Formodning blev bestyrket ved de følgende Optrin.

»I hope, you are well,« lød nu en kraftig Stemme, og en bredskuldret Mand bøjede sig frem over Kanten paa Tribunen for at hilse paa Selskabet.

„Dernæst ønsker jeg gjærne," vedblev han, „at skjænke jer endnu en lille Julegave, før vi begynder paa Maaltidet."

Han tav nogle Øjeblikke, og imidlertid stod den højeste Spænding at læse paa Tyveansigterne.

„Min Gave bestaar i en Salmebog."

Ved disse Ord blev Tyvenes Ansigter en hel Del længere. De havde øjensynlig ventet noget bedre. Imidlertid gav de sig dog snart tilfreds med Gaven, og de stemte glade i med, da Ned Wright med kraftig Stemme begyndte paa en af Sangene, som han for Størstedelen selv havde digtet.

Jeg benyttede Lejligheden til nærmere at iagttage denne meget omtalte Gavtyvemissionær. En undersætsig Skikkelse, bredt Bryst, kraftige Skuldre, kort afskaaret Haar, et tykt Skjæg rundt om Ansigtet, skjæv Næse, smaa stikkende Øjne og en bred Tyrehals — dette var det Billede, som præsenterede Vagabonden, Straffefangen, Gavtyven, Flodskipperen, Desertøren, Matrosen, Boxeren, Bibelkolportøren og Gadeprædikanten, der for Øjeblikket optraadte som Tyvereformator.

I tredive Aar havde han i Hovedstadens dybeste moralske Smuds ført et Liv fuldt af Skam og Skjændsel; han havde stjaalet, plyndret og røvet; han var transporteret til Fængslet i den berygtede Forbrydervogn „sorte Marie"; som Soldat havde han faaet den sorte Kokarde; som Matros havde han smagt den nihalede Kat; i det gamle Fængsel i Brixton arbejdede han i Trædemøllen med Maske for Ansigtet; medens hans Kone havde befundet sig i Svangerskab, havde han i et Anfald af raa Brutalitet jaget hende halvnøgen ud af Huset midt om Natten og i øsende Regnvejr; som Boxer lod han sig prygle og pryglede løs igjen af Hjærtens Lyst — fra denne Virksomhed skrev hans skjæve Næse sig —, og han stod netop i Begreb med at maale sine Kræfter med en af de Dages mest berygtede Boxere, da han efter eget Sigende en Dag gik ind i Astley-Theatret og hørte paa en Søndagsprædiken, og her blev han greben af „Guds Stemme", saa at han med Gysen veg tilbage for det Liv, han hidtil havde ført, men det faldt ham vanskeligt at blive et bedre Menneske. Ingen vilde tro ham, ingen vilde give ham Arbejde. Først efter mange Anstrængelser lykkedes det ham at anskaffe sig en Bibelkærre, med hvilken han prædikende og raabende drog gjennem Londons sydlige Kvarterer, Lambeth og Southwark. Denne Tid af hans Liv, da han viste en ærlig Vilje, men blev miskjendt af alle, var den haardeste og møjsommeligste, han havde kjendt, indtil han endelig bestemte sig til at ombytte sin Stilling som Bibelkolportør med den ny Virksomhed som Tyvereformator og stille sig den Opgave at skaffe de angerfulde Forbrydere, der kom til ham fra alle Sider, og som kæmpede for Tilværelsen, Lejlighed til et ærligt Erhverv. Og til et saadant Kald var han i alt Fald i Besiddelse af den bedste Fordannelse. Han kjendte Tyvenes Huler og Smuthuller, han kjendte deres Sprog, deres Sæder og deres Tænkemaade, og han forstod under alle Slags Paaskud at sætte sig i Forbindelse med Forbryderne. Dernæst indbød han sine tidligere Kolleger til at lytte til hans Prædikener, ved hvilke han søgte at indvirke paa dem ved Ordets Magt.

Da disse Møder imidlertid, om de end i Begyndelsen var stærkt besøgt af nysgjerrige, snart mistede deres Tiltrækningskraft, gav han Prædikenen en Tilgift af en god Ærtesuppe eller lignende, og da hans Hjælpemidler blev større, arrangerede han Teselskaber, som han gjorde endnu mere tillokkende ved at uddele Gaver ved deres Slutning.

Politiet, som er nøje underrettet om Tiden og Stedet, hvor disse Forsamlinger afholdes, har den strængeste Ordre til at holde sig saa afsides som muligt, for at ingen skal lade sig afholde fra at besøge et saadant Møde af Frygt for Forræderi, og saa vidt jeg kunde iagttage, blev denne Ordre fulgt paa det omhyggeligste, thi ikke en eneste Politiuniform kom til Syne i denne ejendommelige Forsamling.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Alle bøjede sig nysgjerrig over Bordet og erklærede, at det var smaa Planterødder, blandede med Frø-Ben.

Pater Guardianen gjorde et vældigt Korsets Tegn.

„Naa, saa det er en hellig Erindring fra din Moder?" spurgte Iwan smilende.

Baßmanoff faldt paa Knæ.

„Tilgiv din Slave, ophøjede Czar!" udbrød han, greben af Skræk. „Din Uvilje mod mig sønderrev mit Hjærte; for atter at vinde din Gunst bad jeg Mølleren om disse Urter. Det er Tirlitsch-Urt, Czar! Mølleren gav mig den, for at du atter skulde faa mig kjær, men Gud er mit Vidne, at jeg ikke har næret forræderske Hensigter mod dig!"

„Og Frø-Benene?" spurgte Czaren, der gottede sig ved Baßmanoffs Fortvivlelse, thi dennes Overmod havde allerede længe trættet ham.

„Om dem vidste jeg intet, Czar; Gud er mit Vidne, derom vidste jeg intet!"

Iwan vendte sig om mod Maljuta.

„Du siger, at Hexemesteren har erklæret, at Baßmanoff var kommen til ham for at søge et Middel til at styrte mig i Fordærvelse?"

„Ja, ophøjede Czar."

Og Maljuta skar formelig Grimacer af Glæde over den Unaade, hans gamle Fjende var falden i.

„Nuvel, hvad andet er der saa tilovers for mig, min kjære Fedor," vedblev Czaren spøgende, „end at stille dig Ansigt til Ansigt med Hexemesteren. Man har allerede lagt ham paa Pinebænken; jeg vil underkaste dig et lignende Forhør; ellers kunde man gjærne sige, at Czaren kun handler saaledes mod de stakkels Bønder, men skaaner sine Opritsniker derfor."

Baßmanoff slæbte sig paa sine Knæ hen for Czarens Fødder.

„Min straalende Sol!" udbrød han, i det han greb Sømmen af Iwans Klædning, „tag ikke mit Liv! Husk paa, hvorledes jeg har tjent dig; at jeg aldrig har handlet mod din Vilje!"

Iwan vendte sig bort.

I sin Fortvivlelse styrtede Baßmanoff hen til sin Fader.

„Fader!" hulkede han, „bønfald Czaren om at lade mig beholde Livet! Man skal ikke længer iføre mig en Kvindeklædning, nej, blot en Narredragt! Jeg vil prise mig lykkelig ved at tjene hans kejserlige Majestæt som Nar!"

Men den gamle Baßmanoff var hærdet, ikke blot mod Medlidenhed, men endogsaa mod alle faderlige Følelser. Han frygtede for at nedkalde Ulykken over sig selv, dersom han viste nogen som helst Deltagelse for sin Søn.

„Bort," sagde han og stødte sin Søn fra sig, „bort med dig, æreløse! Den, som har forsyndet sig mod vor Hersker, er ikke længer min Søn! Gaa, hvor hen hans Majestæt Czaren sender dig."

„Hellige Pater Guardian," udbrød Baßmanoff grædende, i det han paa sine Knæ slæbte sig fra sin Fader hen til Munken, „hellige Pater Guardin, bed du for mig!"

Men Pater Guardianen var selv mere død end levende; han stirrede ned mod Jorden og rystede over alle Lemmer.

„Plag ikke den fromme Fader," sagde Iwan koldt; „hvis det er nødvendigt, vil han læse en Sjælemesse for dig."

Baßmanoff saa sig bønfaldende om, men overalt mødte han fjendtlige eller forskrækkede Ansigter.

Saa foregik der en pludselig Forandring med ham.

Han indsaa, at han ikke kunde undgaa Torturen, og denne var ensbetydende med Dødsstraf og endte ogsaa sædvanlig dermed; han indsaa, at han intet mere havde at tabe, og denne Overbevisning gav ham hans Mod tilbage.

Han rejste sig op, paatog sig en stolt Holdning, stak Haanden i Bæltet og saa paa Iwan med et frækt Smil.

„Czar," sagde han dristig, i det han rystede sine lange Lokker; „Czar, paa din Befaling gaar jeg Torturen og Døden i Møde. Lad mig altsaa for sidste Gang takke dig for al din Elskværdighed. Jeg har ingen Sinde pønset paa ondt mod dig, men mine Synder er alle sammen ogsaa dine. Naar man fører mig til Retterstedet, skal jeg offentlig opregne dem for hele Folket! Og du, Pater Guardian, hør nu mit Skriftemaal . . ."

Men Opritsnikerne, ja endogsaa hans egen Fader tillod ham ikke at fortsætte; de trak ham ud i Gaarden, hvor Maljuta bandt ham fast til en

Hest og derpaa ufortøvet førte ham til Alexandra-Sloboda.

„Der ser du, fromme Fader," sagde Iwan til Pater Guardianen, „hvorledes jeg er omringet baade af aabenlyse og lønlige Fjender. Bed til Gud for mig uværdige, at han maa forunde mig lykkelig at fuldende, hvad jeg har begyndt, saa at det maa lykkes mig, hvor stor en Synder jeg end er, helt og holdent at udrydde Forræderiet."

Czaren rejste sig op, gjorde Korsets Tegn foran Helgenbillederne og traadte derpaa hen foran Pater Guardianen for at modtage dennes Velsignelse.

Guardianen saa vel som alle Klosterbrødrene ledsagede skælvende Czaren ud til Klosterporten, hvor Rideknægtene holdt rede med de prægtig opsadlede Heste. Og længe efter at Czaren med sit Følge var forsvunden i en Støvsky, og Lyden af Hovslagene var hendøet i det fjærne, stod Munkene endnu med sænkede Blikke og vovede ikke at slaa Øjnene op.

Fire og tredivte Kapitel.

I Narredragt.

Den samme Morgen indfandt der sig tvende Taffeldækkere hos Morosoff, som efter Iwans Befaling endnu stadig opholdt sig i Alexandra-Sloboda, og indbød ham til Czarens Taffel.

Da Druschina Andrejewitsch traadte ind i Paladset, var Salene allerede opfyldte af Opritsniker og Bordene omgivne af rigt klædte Tjenere, der var i Færd med at anrette Frokosten.

Bojaren lagde Mærke til, at han var den eneste indbudne, hvoraf han sluttede, at Czaren vilde vise ham en særlig Ære.

Lidt efter begyndte Paladsets Klokker at ringe; paa samme Tid hørtes Klangen af Horn, og Iwan Wassiljewitsch traadte med en munter og velvillig Mine ind i Salen, ledsaget af Pater Lewki, Arkimandriten af Tschudowo, Wassili Græsnoy, Alexis Baßmanoff, Boris Godunoff og Maljuta Skuratoff.

Efter at Czaren havde modtaget og besvaret de tilstedeværendes Hilsener, nedlod han sig paa sit Sæde, hvorefter enhver indtog den til hans Rang svarende Plads.

„Sæt dig, Bojar Druschina!" sagde Iwan nedladende, i det han pegede paa en Plads, som var bleven staaende ledig.

Morosoffs Ansigt blev rødt som Blod.

„Czar," gjenmælede han, „som Morosoff har handlet hele sit Liv, saaledes vil han ogsaa handle til sin Død. Jeg er for gammel, Czar, til at vænne mig til ny Skikke. Lad mig atter føle din Unaade, banlys mig fra din Nærhed — men neden for Godunoff sætter jeg mig ikke."

Man saa forbavset paa hinanden, men Czaren syntes at have ventet dette Svar. Hans Ansigt viste det samme rolige Udtryk som før.

„Boris," sagde han til Godunoff, „det er nu snart to Aar siden, at jeg overgav Bojaren Druschina til dig paa Grund af et lignende Svar. Det lader nok til, at jeg maa forandre mine Sædvaner. Det lader til, at jeg ikke længer har noget at befale over Bojarerne, men de over mig. Jeg er ikke længer Herre i mit ringe Hus. Jeg kommer vel til ydmyg at forlade det for at trække mig tilbage med mine Tjenere til et eller andet afsides Sted. Du skal se, Boris, de jager snart mig stakkels Tigger ogsaa bort fra dette Hus, ligesom de har jaget mig ud af Moskwa."

„Czar," svarede Godunoff ydmyg — thi han vilde gjærne befri Morosoff af hans pinlige Stilling — „ikke os, men dig tilkommer det at bestemme den Plads, som enhver af os skal indtage. Gamle Folk holder gjærne fast ved deres Vaner; tag derfor ikke Morosoff det ilde op, at han holder fast paa Standsforskjellen. Med din Tilladelse, Czar, sætter jeg mig neden for ham; ved dit Bord er alle Pladser gode."

Og Godunoff vilde allerede til at rejse sig op for at indtage Bojarens Plads, men et Blik fra Iwan holdt ham tilbage.

„Bojaren er virkelig bleven meget gammel," sagde han koldt.

Dette Maadehold over for en saa paafaldende Ulydighed opfyldte alle med spændt Forventning. Alle følte, at der forestod noget overordentligt, men ingen formaaede at gjætte, hvorledes Iwans Vrede vilde give sig Luft, skjønt dens snarlige Udbrud allerede røbede sig ved en svag, nervøs Trækning, der viste sig i Czarens Ansigt ligesom Gjenskinnet af et fjærnt Lyn.

Alle de tilstedeværende havde en trykkende Fornemmelse ligesom umiddelbart forud for et Uvejr.

„Ja," gjentog Iwan rolig, „Bojaren er virkelig bleven meget gammel, men hans Sind er vedblevet at være ungt. Han holder af at spøge. Ogsaa jeg ler gjærne, og jeg er ikke nogen Fjende af Lystighed i de Timer, som er tilovers fra Forretningerne og Bønnen. Men siden min Spasmager Nogteffs Død har jeg ikke fundet nogen, der kunde more mig. Morosoff synes imidlertid at føle sig tiltalt af dette Kald, og da jeg har lovet at skjænke ham min særlige Yndest, saa udnævner jeg ham herved til min Overhofnar. Hent Nogteffs Kaftan og giv Bojaren den paa."

De nervøse Trækninger i Iwans Ansigt gjentog sig hyppigere og hyppigere, men hans Stemme vedblev at være lige rolig.

Morosoff følte sig som ramt af et Lyn, og de tætte Bryn trak sig saa truende sammen, at Bojarens Ansigt kom til at se endnu skrækkeligere ud end Czarens. Han troede ikke sine egne Øren; han kunde ikke tro, at Czaren offentlig vilde vanære ham — ham, Morosoff, den stolte Bojar, hvis Tapperhed og Fortjenester hele Verden kjendte.

Stum og ubevægelig stod han foran Czaren og saa paa ham med et spørgende Blik, som om han endnu ventede, at Tyrannen skulde forandre sin Hensigt og tage sit Ord tilbage. Men paa et Vink af Iwan rejste Wassili Græsnoy sig op, traadte hen til Druschina og vilde række ham en spraglet Kaftan, syet halvt af Brokade, halvt af grovt Lærred med mange Lapper og dertil forsynet med Bjælder og smaa Klokker.

„Træk_den paa, Bojar," sagde Græsnoy, „vor ophøjede Herre er saa naadig at skjænke dig den Kaftan, der har tilhørt hans afdøde Hofnar."

„Bort!" raabte Morosoff og stødte Græsnoy tilbage, „drist dig ikke, elendige, til at røre ved Morosoff, blandt hvis Forfædre dine Forfædre har tjent som Hundepassere!"

Og i det han derpaa vendte sig om mod Iwan, vedblev han med en Stemme, der bævede af Harme:

„Czar, tag dit Ord tilbage! Send mig til Skafottet! Mit Hoved tilhører dig, men min Ære raader ingen over!"

Iwan saa sig omkring mellem Opritsnikerne.

„Sagde jeg jer det ikke? Der ser I, hvorledes Druschina holder af at spøge? Nu hører I selv, at det ikke en Gang længer staar mig frit for at beklæde nogen med den Værdighed, jeg ønsker at skjænke ham!"

„Czar," vedblev Morosoff, „i Guds Navn besværger jeg dig: Tag dit Ord tilbage! . . . Du var endnu ikke født, da jeg med Ære tjente din afdøde Fader! Det var den Gang, da jeg i Forening med Chabar Simski slog Tschuwasscherne og Tscheremisserne ved Switaga, — da jeg sammen med Fyrsterne Odojewski og Mstislawski forjog Krims Chan fra Oka og bevarede Moskwa mod et Angreb af Tartarerne! Jeg har udgydt mit Blod i din og din Faders Tjeneste; hele mit Legeme er bedækket med Skrammer. Hverken paa Valpladsen eller i Bojarraadet har jeg skaanet mine Kræfter; det var mig, der under din Mindreaarighed forsvarede dig og din Moder mod Schuiskierne og Belskierne! Ene og alene min Ære har jeg altid vogtet paa og aldrig i mit lange Liv tilladt nogen at plette den. Vil du nu bringe Skjændsel over mit hvide Haar? Vil du nu vanære din Faders gamle, tro Tjener? Lad kun Hovedet hugge af mig, Czar; med Glæde skal jeg stige op paa Skafottet, ligesom jeg fordums med Glæde gik i Kampen."

Alle tav, dybt bevægede ved Morosoffs ædle, vægtige Ord; men pludselig hørte man atter Iwans Stemme:

„Du har snakket længe nok!" sagde han strængt, i det han fra den haanende Spøg gik over til aabenlys Vrede; „din frække Tale, gamle Mand, viser netop, at du vil blive en ypperlig Spasmager. Giv ham Narredragten paa . . . hjælp ham," vedblev Czaren henvendt til en af Opritsnikerne; „han er jo vant til at blive opvartet."

Havde Morosoff nu givet efter eller kastet sig for Czarens Fødder og ydmygt bønfaldet ham om Skaansel, da havde Iwan maaske ladet sig bevæge. Men Morosoffs Holdning var altfor stolt; hans Stemme for fast; man følte endogsaa hans ubøjelige Karakter i det Blik, som han netop rettede paa Czaren, og det kunde Iwan ikke taale. Han nærede et uovervindeligt Had mod alle stærke Karakterer, og en af de Grunde, der uigjenkaldelig havde beseglet Wjæsemskis Skæbne, var netop dennes kjække Bestemthed.

I et Nu havde Opritsnikerne revet Overklæderne af Morosoff for at give ham Kjortlen med Bjælderne paa.

Efter at have hørt Czarens sidste Ord opgav Morosoff al Modstand. Han lod sig klæde paa og saa tavs til, hvorledes Opritsnikerne under spottende Latter satte Narredragten til rette paa ham. Han gjemte sine Tanker i sin Sjæls inderste.

„I har glemt Huen!" raabte Græsnoy, i det han satte en broget Hue paa Morosoffs Hoved.

(Fortsættes).

Joko.

En Kriminalhistorie. Oversat af Andr. Beiter.

(Fortsat.)

I en træt og udmattet Tilstand havde han den foregaaende Aften lagt sig til Sengs, med det Forsæt at staa usædvanlig tidlig op den næste Morgen. Hvor længe han havde sovet, vidste han ikke, da en sagte Larm i Sideværelset vækkede ham. Han troede, at det var hans store Angorakat, der kradsede paa Sovekammerdøren for at blive indladt, og han kunde ikke nænne at lade sit Yndlingsdyr staa derude; halvt i Søvne stod han op og aabnede Døren. Næppe var dette sket, før et heftigt Slag paa Skulderen kastede ham til Jorden og et andet Slag paa Hovedet røvede ham Bevidstheden.

I Nattens Løb var han vel kommen til sig selv igjen, men kun for en kort Tid ad Gangen, og forgjæves havde han anstrængt sig for at svare paa den gamle Kones gjentagne Raab. Pengene og Værdipapirerne var forsvundne, og paa alle de ham forelagte Spørgsmaal kunde han kun svare, at han ved Dørens Aabning fik Øje paa en liden Mandsskikkelse, der belystes svagt af det gjennem Vinduerne faldende Lys. Portneren, som blev underkastet et strængt Forhør, forsikrede højtidelig, at ingen med hans Vidende havde forladt Huset efter Kl. 11.

„Er det muligt, at nogen kan forlade Huset uden Deres Vidende?" spurgte Kommissæren ham.

„Nej, min Herre!"

Med Hensyn til dette Punkt erklærede Gensdarmen, der om Natten mellem Klokken 12 og 1 havde Vagten paa denne Strækning, at han, da han langsomt gik op og ned ad Gaden, havde lagt Mærke til to Fruentimmer, der aabenbart var noget ængstelige ved at være saa sent ude. Han antog dem for en ung Dame og hendes Kammerjomfru, thi han hørte den ene af dem sige til sin Ledsagerinde: „Skynd dig lidt, Toinette, det er meget sildigt. Klokken var næsten et, da vi gik hjemme fra." Mere kunde han ikke høre af Samtalen. Han gik saa nær bag efter dem, som han kunde, da han antog, at hans Nærværelse kunde tjene til Beroligelse for dem. Hans Distrikt ophørte ved Rue des Acacias, og det Hus, Hr. Soly beboede, var det andet paa den modsatte Side af Gaden. Da de to Kvinder gik tværs over Gaden, saa han paa sit Ur og fandt, at det viste 15 Minutter over et. Da han igjen saa op, bemærkede han, at de var naaede hen til Nr. 95 (Huset, hvori Tyveriet forøvedes), hvis Gadedør aabnedes, hvorefter en lille, undersætsig Mand langsomt traadte ud, lukkede Døren efter sig og gik ned ad Gaden i modsat Retning. At man saa sent gaar ind og ud, er i Paris noget saa ganske almindeligt, at det hverken vakte Nysgjerrighed eller Forundring hos Gensdarmen.

Alle Husets Beboere blev udspurgte. Med Undtagelse af en gammel Mand, hvis Familie boede i tredje Etage, og som var kommen tidlig om Aftenen og var gaaet igjen Klokken halv ti, havde Familien, der beboede Lejligheden, kun haft Besøg af deres ældste Datters Forlovede, som imidlertid ogsaa havde forladt Huset lidt efter Klokken ti. Dette blev ikke alene bekræftet af bemeldte Familie, men ogsaa af Portneren, hvem den lykkelige Brudgom i sit Hjærtes Glæde havde stukket et Tifrancsstykke i Haanden ved sin Bortgang. Tilmed kunde den unge Mand, til Glæde for Husets Beboere, bevise, at han ufortøvet havde begivet sig til Kafé d'Algérie, hvor han til henved Klokken to havde spillet Kort med nogle Officerer af sit Regiment.

Det lykkedes ogsaa at finde den unge Dame, som hin Nat passerede Gaden med sin Kammerjomfru. Ogsaa de havde lagt Mærke til Manden, som kom ud fra Nr. 95. Han var af Middelhøjde, undersætsig og gjorde Indtryk af at være en meget stærk Mand. Hans Ansigt kunde de ikke rigtig se, men de troede at kunne gjenkjende ham paa hans hele Væsen. — Mere var der trods al anvendt Umage ikke at bringe i Erfaring angaaende Forbrydelsen. Hr. de Soly blev atter rask, men Pengene var borte. Politiet var ude af sig selv af Harme over igjen at have lidt et Nederlag, og Pariserne befandt sig i en dels hævnfnysende Tilstand, dels i den skrækkeligste Angest. Hvorledes kunde denne farlige Forbryder saaledes ubemærket snige sig ind i Husene? Hvorfra vidste han, hvem der havde Penge, og hvem der ingen havde? Hvorledes kunde han altid med en saadan Sikkerhed finde og træffe sit Offer? Det var de Spørgsmaal, som satte alles Sind i Bevægelse.

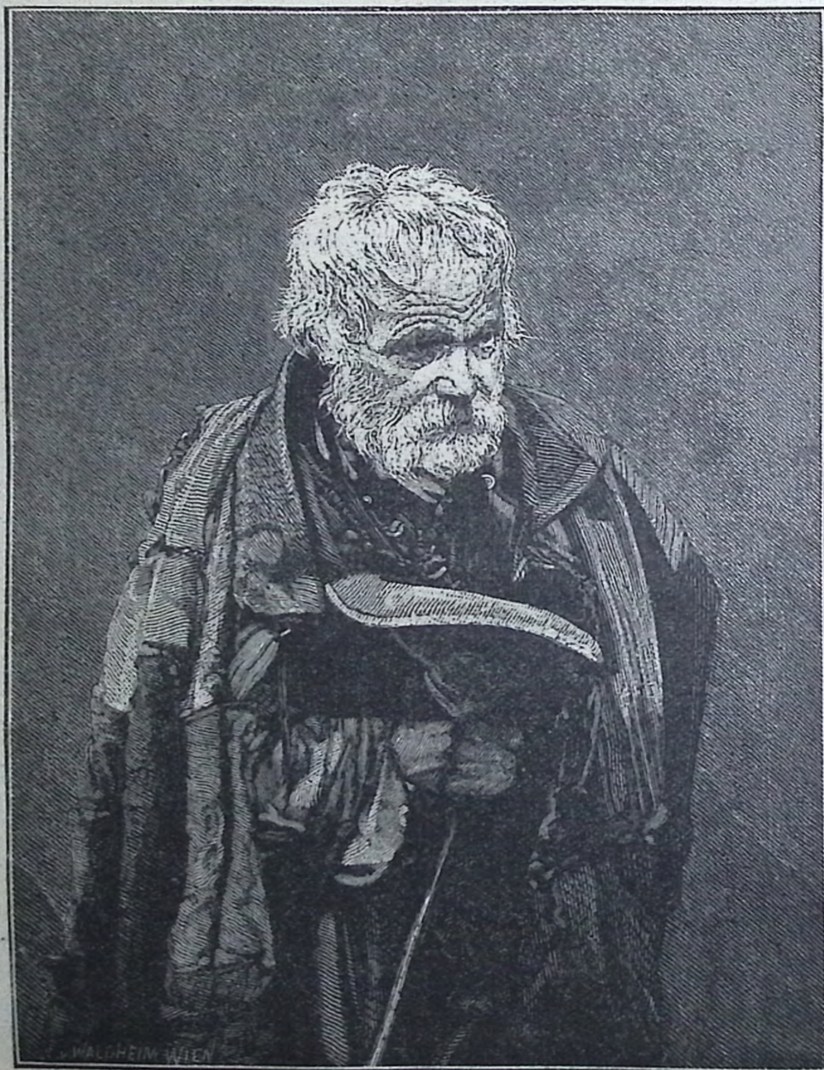
II.

Den 26de September skulde blive en Dag fuld af almindelig Fryd og Fornøjelighed for Børnene i Forstaden Montmartre, thi Ungdommens vel bekjendte Yndling, Hr. Valet, havde til den Dag averteret sin første Forestilling. Skjønt han plejede at være til Stede med sin lille Trup af dresserede Ponyer, Geder, Hunde og Aber ved enhver Festlighed i og omkring Paris, fandt han dog hvert Aar Lejlighed til at berede Børnene i Montmartre nogle glade Dage.

Her var for kort Tid siden et gammelt Hus blevet nedrevet, og paa denne passende Plads opslog han sit med Faner og Baand smykkede Telt, bag hvilket de broget malede Vogne stod, hvori han transporterede sin Ejndom fra et Sted til et andet.

Præcis Klokken to begyndte Forestillingen. Hr. Valet, en stor, stærk, rødkindet ung Mand, iført en meget snæver og smudsig grøn Frakke, lige saa snævre, men upaaklagelig rene, hvide, korte Læderbenklæder og lange Støvler, traadte ind i Kredsen og bukkede dybt for den forventningsfulde Børneskare, som sad der med straalende Øjne, delvis ledsagede af deres Mødre og Ammer, og i saa stort Antal, at de næsten ganske fyldte Pladsen i Teltet. Ogsaa nogle Fædre og voxne Brødre havde indfundet sig for at være Vidne til Børnenes Glæde.

Børnene var aldeles henrykte; de lo, pludrede og gav levende deres Bifald tilkjende. Først viste

Den gamle Tigger. (Se Side 599).

Ponyerne deres Kunststykker, derefter gav Gederne deres Rolle med største Anstand og Alvorlighed; Hundene dansede og løb om Kap; nu røg de Fredspiben, og i næste Øjeblik faldt de over hinanden, slog hinanden ihjel og begrov derefter de faldne. Endelig, endelig kom det af alle Børnene med størst Længsel forventede Øjeblik — Hr. Valet forkyndte Abernes Optræden. „Aa, hvor pænt, hvor morsomt!" hørte man nu Børnene udraabe med Henrykkelse, da tolv smaa, prægtig klædte Aber blev baarne ind paa en Bænk af to temmelig smudsig udseende unge Mennesker. Aberne var lænkede til Bænken ved fine, men stærke Jærnkjæder, og man satte dem hen foran et Bord, som var dækket med en hvid Dug.

I Begyndelsen saa de smaa Gjæster sig forsigtig om og skottede især ængstelig til den Side, hvor deres Herre befandt sig. Men snart blev det dem for vanskeligt at holde sig i Tømme, de begyndte at ytre den mest levende Glæde over det Maaltid, som der var Udsigt til. De rev i Bordsdugen, klappede paa Bordet og raslede med deres Lænker.

Efter en lille Pavse blev Forhænget igjen trukket til Side og en pudsig klædt lille Abe, en nydelig lille Tingest, kom til Syne, klædt som Kok med hvid Hue og Forklæde og bærende en Kurv, der, skjønt den kun var lille, dog lod til at være for tung for Dyrets svage Kræfter. Paa sin Gang hen imod det forsamlede Bordselskab stod Aben ofte stille, kastede et frygtsomt Blik hen paa sin Herre, hvis Opmærksomhed var delt mellem den og de larmende Gjæster, og benyttede saa ethvert ubevogtet Øjeblik til at rapse et Stykke Æble eller en Nød af Kurven.

Endelig havde det melankolsk udseende, men tillige pudsige Dyr naaet sit Maal og stilte sig, skjønt øjensynlig ugjerne, ved sin kostbare Byrde, hvis Indhold Hr. Valet uddelte paa en skjønsom Maade mellem det graadige Selskab. Da udstødte den lille Kok paa en Gang et gjennemtrængende Angestskrig og fór hurtig som en Vind over det forskrækkede Auditoriums Hoveder og hen mod Teltets Udgang. Hue og Forklæde havde den revet af og var snart forsvunden af den bag efter ilende Hr. Valets Synskreds. Han tilbød de uden for Teltet staaende Dagdrivere og Gadedrenge en Belønning, naar de kunde bringe Joko levende og uskadt tilbage. Der efter vendte han tilbage til Teltet for at gjenoptage den afbrudte Forestilling. Han begyndte med at fortælle, hvor kjær den lille Abe var ham. Han havde kun ejet den i to Aar. Joko var den bedste og mest hengivne Skabning under Solen, og han lagde det ærede Publikum indtrængende paa Hjærte at være ham behjælpelig med igjen at faa fat paa hans Yndling; maaske de havde en Anelse om, hvad der havde givet Anledning til Abens Forskrækkelse og som Følge deraf iværksatte Flugt. Men ingen kunde give ham nogen

Godstransport paa Rhinen. (Se Side 599).

Forklaring. Publikums Opmærksomhed havde været i den Grad henvendt paa Abernes Festmaaltid, at de ikke lagde Mærke til nogle Personers Indtrædelse og den dermed forbundne Forstyrrelse, indtil de ankomne havde faaet Plads. Først ved Joko's Skrig opskræmmedes de fra deres Morskab. Da Forestillingen var til Ende, begav Hr. Valet sig ufortøvet ud i det fri for at søge efter Aben, ledsaget af saavel ældres som yngres levende Deltagelse.

Desuden havde der imidlertid samlet sig en anselig Mængde, bestaaende af Gadedrenge, Lediggængere og Barnepiger med deres Børnevogne, lige som ogsaa nogle Gensdarmer var komne til for at bidrage deres til at finde Joko.

„Han kan ikke være langt borte," erklærede Hr. Valet. „Jeg er overbevist om, at han har skjult sig i Slyngplanterne ved disse gamle Huse og vil komme frem, saa snart han faar Øje paa mig." Og han begyndte nu at kalde paa Aben, han fløjtede og sang alle de Melodier, som var hans pauvre petit ami saa vel bekjendte.

Den stakkels lille Joko havde virkelig taget sin Tilflugt til den yppige Epheu, som næsten fuldstændig omgav flere Huse i Nabolaget. Fra sit Skjul tittede han sky og frygtsom ud mellem Rankerne; derefter klatrede han langsomt og med Forsigtighed op ad Huset, rystende af Skræk og Kulde, indtil han naaede et aabent Vindue i første Etage.

Nu sad han stille et Øjeblik, lyttede og saa forsigtig gjennem Vinduet ind i et lille tomt Værelse, i hvis Kamin Ilden brændte, og som lod til at blive benyttet som Køkken. Paa et Bord laa der en Hob Æbler og Abrikoser. Dyb Stilhed herskede i Værelset, og intet menneskeligt Væsen var at se eller høre.

Ved Synet af den dejlige Frugt glemte Joko næsten ganske sin Angest; det saa altfor tillokkende ud, og, efter at han endnu en Gang opmærksomt havde set sig om, steg han behændig ned fra Vinduet og nærmede sig Bordet. Foran Kaminen var udbredt et lille Tæppe, paa hvilket Joko velbehagelig nedlod sig efter i utrolig kort Tid at have optaarnet alle Frugterne derpaa. Han nød nu af Hjærtenslyst det lække Maaltid, og da han var færdig dermed, rykkede han nærmere hen til Kaminen, hvis Varme kom ham vel tilpas efter Turen i den kolde Septemberluft, og den lille Fyr faldt nu snart i en blid Slummer. Ved den sagteste Larm, der lod sig høre, vaagnede han, skjælvede heftig og saa sig ængstelig omkring med sine smaa sorte Øjne. Men intet forstyrrede hans Ro, med Undtagelse af en og anden Dør, der lejlighedsvis blev lukket; og denne Ro og Fred gjorde ham snart mere modig, saa han omsider dristede sig til at underkaste sit ny Opholdssted en omhyggeligere Undersøgelse. Han blev ikke længe i Køkkenet, men smuttede behændig ind i det tilstødende Værelse. Her fængsledes hans Opmærksomhed snart af en i et Hjørne staaende, meget renlig og net udseende Seng, snart af en velbesat Knagerække med Klæder, indtil han fik sit livagtige Billede at se i et lille Spejl, der stod paa Toiletbordet.

Fuld af Forundring blev Joko et Øjeblik staaende som naglet fast til Pletten, kradsede sig derefter betænkelig bag Øret, medens han ufravendt stirrede paa sin Frænde i Spejlet. Endelig tog han en rask Beslutning og hoppede hen imod den fremmede for at gjøre nærmere Bekjendtskab med ham. Men ak! Han vilde ikke lade sig fange, hvor ofte Joko end greb efter ham, og hvorledes han end bar sig ad. Joko's Nysgjerrighed og Utaalmodighed blev bestandig stærkere; han begyndte nu med sine smaa, rappe Fingre at undersøge Spejlet baade for og bag og at se det efter paa alle Hjørner og Kanter. Paa Bagsiden var Træet lidt i Stykker og sad noget løst, saa det var ikke nogen vanskelig Sag for den behændige Abe at faa Bagklædningen pillet helt af. Han blev nu som ude af sig selv af Glæde, da han mellem Glasset og Bagstykket opdagede en Del omhyggelig sammenlagte Papirer. Over dette Fund glemte han rent, hvad han søgte efter, og gav sig til at udtage Papirerne, et for et. Pludselig blev han forstyrret i sit Arbejde ved en Støj i Sideværelset, og gjennem den aabne Dør fik han Øje paa den Mand, som i Teltet havde indjaget ham en dødelig Skræk. Udstødende et gjennemtrængende Skrig fór det arme Dyr med Lynets Hurtighed hen til det aabne Vindue og forsvandt igjennem det.

Den indtrædende Mand blev forbavset staaende et Øjeblik, hvorefter han med en Brummen gav sig til at gjennemsøge Værelset.

Han smilte, da han saa, at Aben havde fortæret hans Aftensmaaltid, men denne Munterhed gik snart over til den heftigste Vrede ved Synet af det itubrudte Spejl og de omkringstrøede Papirer. Omhyggelig samlede han dem op og saa dem igjennem; synlig beroliget ved Resultatet af sin Undersøgelse, lagde han atter Papirerne ind i deres forrige Skjul og reparerede den afrevne Bagklædnig med en Behændighed, der næsten var lige saa stor som Abens.

(Sluttes.)

Den gamle Tigger.

Man kan godt forstaa, at Kunstneren har kunnet faa Lyst til at male den gamle Tigger, som vi gjengiver i en Tegning paa omstaaende Side. Det er en karakteristisk Figur i den pjaltede Kappe og med det kridhvide Haar og Skjæg. Den krogede Skikkelse, Pandens dybe Furer og Blikkets halvt ydmyge, halvt skulende Blik er en ypperlig Illustration til den bekjendte, enten stumme eller lydelig udtalte Bøn: „En Skilling, go'e Herre!" — Trods Politiets strænge Forordninger mod Betleri kan man tit træffe en eller anden af disse ulykkelige især paa mere ensomme Spasereveje, hvor Betleren ikke er saa udsat for, at en patrouillerende Betjent skal gribe forstyrrende ind i „Forretningen". Som oftest er det en Krøbling eller en ulykkelig, forsulten Kvinde med et Par pjaltede Børn ved Haanden, der anraaber de forbigaaendes Barmhjærtighed, men det kan ogsaa hænde, at man træffer en hvidhaaret Gubbe i Smag med ham paa Billedet, og hvis Holdning og Hoved har noget helt ejendommeligt og karakteristisk ved sig. Og saa spørger man uvilkaarlig sig selv: hvilken Historie har mon den gamle Stakkel der; mon det blev sunget for hans Vugge, at han skulde trygle om en Skilling til Brød for at opholde sin usle Tilværelse — eller hvordan gik det til, at han endte som Tigger paa Landevejen.

Godstransport paa Rhinen.

Det er en ejendommelig og højst karakteristisk Trafik, der foregaar paa Rhinen, og som vi ser fremstillet paa omstaaende Billede. Vi ser her, hvorledes Hestekraften endnu søger at hamle op med Dampkraften som Bevægemiddel for Godstransporten, for hvilken den sejlbare Rhinflod er en af Nordtysklands vigtigste Hovedaarer. Dampkraften vinder naturligvis Sejer over Muskelkraften, ikke alene paa Rhinen, men paa begge Sider af den, i det der er anlagt en Jærnbane langs hver Bred; men det har sin Interesse, og det giver Stof til Eftertanke at se paa Kampen. Medens det mægtige Lystdampskib bringer Tusender af Lystrejsende frem og tilbage langs den mærkelige Flods herlige Bredder, og Dampslæbere haler hele Rækker lastede Pramme og Flodskibe op eller ned ad Strømmen, kan man endnu paa visse Strækninger se Varetransporten foregaa i lange, mægtige Pramme („Skøjter"), der trækkes langs Bredden af kraftige Hestespand. Det er en saadan Scene, vort Billede fremstiller. Nede i Floden ser vi Prammen, et stort, klodset Fartøj, i Reglen paa en 30—40 Alens Længde. Den styres med et stort Ror tæt langs Kysten, saaledes at Hestene paa den vejbanede Bred kan trække den fremad. Hestenes Antal er forskjelligt alt efter Prammens Størrelse. De tre, vi ser paa Billedet, er svære, kraftige Dyr. Se en Gang, hvor de puster og spænder hver en Muskel for at drage den tunge Last ude i Floden! Den forreste Kusk tager sig sindig en Pibe Tobak, medens han gaar og styrer sit Dyr ved Mulen. Den anden, som har to Heste at styre, har sat sig op at ride for derved bedre at have Hold og Tømme paa dem. Og saa drager de afsted ned langs den sagn- og minderige Flod, forbi Huse og Landsbyer, Kirker og gamle Borgruiner, og ude i Flodens Midte glider Dampbaadene frem og tilbage, skydende deres mægtige Røgbølger ind over Land. Lastdrageren der inde paa Bredden ved, at hans Tid snart er forbi, Aar for Aar bliver Søgningen mindre, han aner, at om nogle Aartier vil Egnens Befolkning omtale de gamle Dages Færdsel og Godstransport med et Skuldertræk, og den rejsende vil lytte dertil med en Følelse, som naar han hører Rhinegnens gamle Sagn blive fortalte.

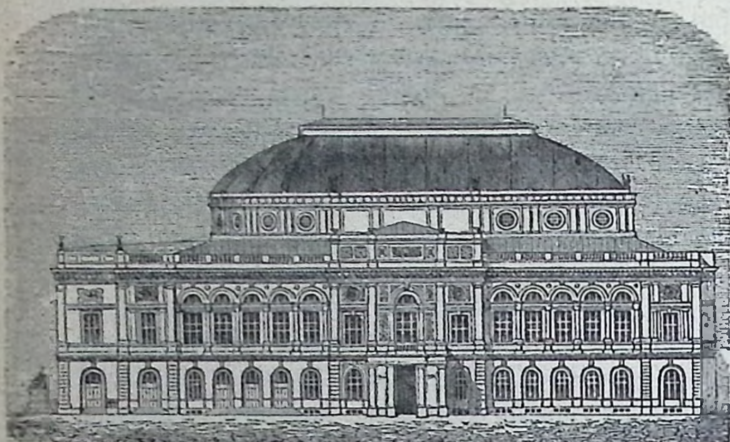
Det kgl. Theater.

Det ny kongelige Theater, hvis Bygning fuldendtes i Efteraaret 1877, er, som bekjendt, opført efter Tegning af Arkitekterne Dahlerup og O. Petersen og er ubetinget det smukkeste og mest

storartede Bygningsværk, der i lange Tider er opført i Kjøbenhavn. — Det første af hosstaaende Billeder fremstiller, som det vil ses, Theatrets Façade med Holbergs og Ohlenschlägers Statuer;

det andet viser Theatret, set fra den Side, der vender mod det forhenværende Hotel du Nord, men som naturligvis er tilsvarende paa den modsatte Side.

Danske Digtere.

Johan Herman Wessel: „Samlede Digte".

Sanct Sebastian.

Hver Kunstner har sit Sprog,
hvorpaa Ukyndighed ej bliver klog.
En Billedhugger og en Maler
for Mængden tit det Labelænske taler;
og et Bevis derpaa
vi strax vil faa.

Krig, allermest i Religionen,
for Landet farlig er.

En Landsby laa Paris paa fire Mile nær,
og Sanct Sebastian for samme var Patronen.
De saa benævnte Hugenotter
i en indbyrdes Krig
for Arm og Hoved denne blotter.
(Det var en Daarlighed, som ingen gjorde rig.
Jeg elsker Fred
og synes Krig er altid Daarlighed.
Maaske jeg syntes, Krig var mere herlig,
i Fald jeg var saa kjæk, som jeg vil være ærlig).

Men nu igjen til Sanct Sebastian!
Til Byen kom en vakker Præstemand;
sin Menighed den Mand tiltalte saa:
„Et Indskud, Børn! hver af os gjøre maa
for i Paris at faa af Træ en smuk Person
i Steden for vor nu lemlæstede Patron;
den jammerlig har altfor længe staaet."
De samtlige indgik, hvad dem blev foreslaaet.
Tre smukke Bondemænd blev sendt med Kommissionen,
at skaffe deres By en splinterny Patron.
Nøjagtigt Maal, før Rejsen, dem blev givet
paa Hoved, Arme, Ben og Livet.
Dermed forsynede de til Paris da for,
en Billedhugger fandt, fortalte ham, hvor stor
den Helgen skulde være,
som maatte fordums Tid en Martyrkrone bære.
„Det er alt sammen godt," saa Manden svarede;
„men siger, hvad det være skal:
en Martyr død, en Martyr levende?"
Han mente, om de vilde,
han skulde ham som lidende afbilde,
hvad heller, som af Pinsler død.
Det Sprog forstod de Bønder sig ej paa;
forvirrede de paa hinanden saa.
Dem nøje alt var foreskrevet,
kun ikke denne Post. Det dem fortrød,
det udeladt var blevet,
om paa et Menneske i Live,
om paa et dødt de skulde Ordet give.
Beslutning her var vanskelig og slem;
med uforrettet Sag de nødig rejste hjem.
Til sidst voterte død de to af dem,
men levende voterte Jeppe.

I hele Byen var der næppe
en saa fornuftig Mand.
Hør Prøve nu paa hans Forstand:
„I taabelige Klodser!"
saa brød han ud, „voterede som Tosser.
Sæt, at ham levende vor By ej have vilde;
nuvel,
saa slaa vi ham ihjel."
Den Mands Parti sig begge sloge til.

TEATERNYT.

Folketheatret. Skjønt den lystige Farce „Babettes Mand" vistnok ingenlunde kunde betragtes som udspillet, har Folketheatret dog allerede præsenteret Sæsonens anden, større Nyhed, nemlig George Ohnets 4-Akts Stykke „Martha", der i særlig Grad har slaaet an hos Publikum. „Martha" repræsenterer det moderne Dramas Genre, og ved sit interessante Motiv, sin livlige Handling og en Mængde mer end almindelig effektfulde Situationer har det unægtelig mange Betingelser for at opnaa en fuldkommen Sukces, saaledes som Tilfældet har været i Paris, og som det ogsaa tegner til at blive her efter dets Omplantning paa Folketheatrets Scene. Hovedmotivet i Stykket er bygget paa et ganske ejendommeligt Kjærlighedsforhold, der med stærk Haand griber ind i Samlivet mellem en Stedmoder og hendes Stedbørn og afføder en Mængde Forviklinger, der yderligere forværres af ondskabsfulde Slægtninges Intriger. Denne Handling giver, som ovenfor antydet, Lejlighed til flere Scener af stor dramatisk Virkning, og om Stykket end ikke som Helhed har noget æsthetisk Værd, har det til Gjengjæld den meget væsentlige Egenskab at holde Tilskuerne i Aande fra først til sidst. En yderligere Støtte har „Martha" i den fortræffelige Udførelse, som bliver det til Del for Hovedrollernes Vedkommende. Den største Del af Æren tilkommer Fru Holst og Frøken Lydia Sørensen. De tvende Skuespillerinder har som Stedmoderen og Steddatteren

hver især en Rolle, der særlig maa siges at ligge for deres Kræfter, og deres Sammenspil i Stykkets største og mest bevægede Scener bliver derfor af ikke ringe Virkning. Ogsaa d'Hrr. Stigaard og Neumert løste med stort Held deres ingenlunde lette Opgave, og det hele gode Ensemble støttedes end mere ved Hr. Wulffs fortrinlige Spil som Vennen og af Fru Rosenbaum og Hr. Dorph-Petersen, der nærmest er de oplivende Elementer i Stykket. „Martha" er sat smagfuldt i Scene, intet er sparet paa Udstyrelsen, og efter alle Solemærker at dømme vil det upaatvivlelig holde sig en god Stund paa Repertoiret.

NY BØGER.

Et Kløverblad, tre Fortællinger af Ivar Ring. (Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel). Som Pseudonymen Ivar Ring har Fru A. Mechlenburg, der denne Gang har navngivet sig paa Titelbladet, i en Række Aar givet Møde paa det aarlige Bogmarked med novellistiske Arbejder, der gjennemgaaende har fundet venlig Modtagelse hos Publikum og Kritiken. De gode Egenskaber, der findes i Ivar Rings Bøger, bestaar fornemlig i en let Fortællemaade og et mildt og kjønt Syn paa Livet, hvilket gjør Læsningen af de i og for sig fordringsløse Fortællinger baade underholdende og tiltalende. Disse Egenskaber gjør sig ogsaa gjældende i Forfatterindens sidste Bog „Et Kløverblad", men tillige røber denne Samling et Fremskridt hos Forf. i Henseende til at beherske sit Stof, og man følger derfor Handlingens Gang og Personernes Livsførelse med forøget Interesse. Af de tre Fortællinger forekommer „Præsten" os at være den mindst betydelige, i det Hovedpersonen er for løst skitseret til i nogen synderlig Grad at lægge Beslag paa Læserens Deltagelse. „Kapsejladsen" er en stemningsfuld lille Historie med et kjønt og virkningsfuldt Motiv. Den sidste i Rækken, „Et Løfte", er derimod den mest udarbejdede af Fortællingerne og er i sig selv ganske interessant, i det den behandler Forholdet imellem en orthodox jødisk Familie og en kristen Pige, der optages i den jødiske Læges Hus. Anna, saaledes hedder den unge Pige, vinder begge sine Plejebrødres Kjærlighed og derved opstaar ydre og indre Brydninger, som Forf. har forstaaet at skildre paa en smuk og anskuelig Maade. Alt i alt er „Et Kløverblad" en Bog, som man med fuld Føje kan anbefale som en baade tiltalende og underholdende Læsning.

Fra Folkelivet, Fortællinger fra Jylland, af Emanuel Henningsen. (Andr. Schous Forlag). Blandt vore saakaldte — i Ordets gode Betydning — folkelige Forfattere har Emanuel Henningsen allerede i adskillige Aar indtaget en ubestridt fremragende Plads. Næst efter C. A. Thyregod er der næppe nogen af de andre beslægtede Forfattere, der har udfoldet en saa stor Produktivitet, og om det end vel næppe har kunnet undgaas, at der blandt saa mange Fortællinger, Skitser, Historier og Digte kan være løbet et og andet med, som kun har haft Øjeblikkets Interesse, og maaske nærmest været Frugten af en mer end almindelig letskrivende Pen, saa maa det paa den anden Side fuldt ud erkjendes, at Henningsens Navn har faaet en velfortjent Klang ude blandt de store Klasser af Befolkningen, for hvem hans Skrifter er blevne den mest yndede og efterspurgte Læsning. Hertil kan ogsaa føjes, at mere end et af Forfatterens Arbejder — og som saadanne skal vi fortrinsvis nævne de to Samlinger „Fra Lolland" og „Fra Jylland", der udkom for et Par Aar siden — har haft ikke lidet literært Værd og fuldt ud kunnet have Krav paa at blive læst baade af høje og lave. Henningsens mest fremtrædende Egenskab som Forfatter er en ikke almindelig Evne til som oftest med faa Pennestrøg at tegne en Karakter skarpt og levende og derhos at give sine Figurer et ejendommeligt, individuelt Præg, hvormed de strax tager Læserens Interesse fangen. En anden af hans bedste Egenskaber bestaar i et, for det meste tørt, men ægte dansk Lune, der mangen Gang bryder frem med stor komisk Styrke og giver den skildrede Person eller Situation en virkningsfuld Kolorit. Og i Forbindelse dermed har Forfatteren en levende Indbildningskraft, og i en stor Del af hans Fortællinger er det især ved en spændende Handling, udstyret med en Mængde drastiske og virkningsfulde Optrin, at han lægger fuldt Beslag paa sine Læseres Opmærksomhed. I den udkomne Samling, „Fra Folkelivet", der indeholder følgende fire Fortællinger: „Tage", „Familien Krogstrup", „Trange Dage" og „Dyrplageren", vil man ikke forgæves søge Forfatterens ovenfor antydede Egenskaber repræsenterede, og Bogen vil sikkert finde Vej til adskillige Hjem hele Landet over og der berede Læserne en god og fornøjelig Underholdning. At „Fra Folkelivet" særlig vil egne sig til Optagelse i Sogne- og Folkebibliotheker, tilføjer vi som noget, der maa betragtes som en Selvfølge, og som Forfatterens Navn er tilstrækkeligt til at antyde.

Praktiske Smaavink.

— Smaa Portioner engelsk Salt tre Gange om Dagen er et virksomt Middel mod Hovedpine og mod Forstoppelse.

— Da det kan være farligt for Hestenes Sundhed at bruge Jærnbid om Sommeren, er man nu i Udlandet begyndt at bruge Læderbid eller Jærnbid, der er overtrukne med Kautschuk.

— Naar man vil rense Haarbørster, lægger man dem i et Fad med koldt Sæbevand, blandet med en Skefuld Ammoniakspiritus, og trækker en grov Kam gjennem Børsterne saa ofte, til Børsten er ren. Saa renses den i klart Vand.

— Sølvpletterede Sager maa ikke renses med Sæbe, da dette giver dem et Udseende, som om de var af Bly. Naar de er smudsige eller anløbne, gnider man dem forsigtig med lidt fintstødt Kridt, opblødt i Vand; derpaa vaskes de i rent, varmt Vand, tørres omhyggelig og poleres med fintstødt Kridt paa et Stykke blødt Læder.

— For at forhindre Hestenes Hove fra at skalle om Sommeren og saaledes bevirke, at Skoene uden Skade kan bæres længere, bruger man i Frankrig en Gang om Ugen at besmøre Hovene med en Blanding af lige Dele Fedt, gult Vox, Linolje, venetiansk Terpentin og Tjære; Voxet smeltes for sig, før Blandingen foregaar.

Blot til Lyst.

— En Drukkenboldt, der hørte, at Jorden var rund, sagde, at nu kunde han forstaa, hvorfor han saa ofte trillede omkuld.

— „I Dag staar jeg ikke op: jeg er altfor mat." — „Hvorfor det? De har jo sovet hele Natten." — „Ja, men jeg har drømt, at jeg i Nat har savet to Favne Brænde."

— Der er dem, som siger, at man ikke kan faa noget i Verden uden Penge, men det er ikke Tilfældet, thi uden Penge faar man da i det mindste Gjæld.

— Den unge Mand, som kastede sine Øjne paa en ung Dame, der kom ud af Kirken, har atter faaet dem paa deres Plads ved at gaa til Alteret med hende og ser nu igjen lige saa godt som før.

— Læreren: „Peter, du er en saa slem og ondskabsfuld Dreng, at man ikke kan være bekjendt at sætte dig ved Siden af de gode Drenge der paa Bænken. Kom her op, og sæt dig ved Siden af mig."

— Et af de tydeligste Vink til at fri, som en ung Dame kan give en ung Herre, er det, naar hun fortæller ham, at hun aldrig vil gifte sig.

— En Dame i Wien drømte, at hun saa sin Mand kysse Tjenestepigen, og hun blev saa oprørt herover, at hun gav Pigen Afsked strax den følgende Morgen.

— For sytten Aar siden forbød en Mand i Tennessee sin Datter at gaa med til en Skovtur, af hvilken Grund hun forsvandt. Forleden kom hun tilbage, løftede elleve Børn ned af Vognen og gik ind i Stuen og tog sit Tøj af saa rolig, som om hun ikke havde været en Dag borte.

— „Vil De kjøre med?" raabte en velvillig Sporvejskonduktør til en ældre Dame, som pustende ilede ned ad Gaden bag efter Sporvognen. — „Nej, Tak," svarede hun, „jeg har meget travlt og jeg tænker derfor, jeg vil trave lidt endnu, saa naar jeg nok den Vogn, som er foran Deres, og kommer hurtigere afsted."

— Avisen i en lille engelsk By bemærkede for nylig, at Byens smukkeste unge Pige ikke holdt sig rank, naar hun gik paa Gaden. Hele den følgende Uge kunde man se alle Byens unge Damer marschere gjennem Gaderne som lige saa mange Ærtestokke, og enhver af dem sagde: „Den skrækkelige Avis. Mama, gaar jeg ikke rank?"

Tankekorn.

— Faa Mennesker er fornuftige nok til at foretrække den Dadel, der kan være dem til Nytte, fremfor den Ros, som er et Forræderi mod dem.

— Man bør aldrig se med Foragt ned paa Smaating; mange Traade tjener til at binde en Elefant, og mange Draaber danner en Flod.

— At være flittig en Time bidrager mere til at forjage et daarligt Humør end at være gnaven en hel Maaned.

— Vi tilgiver lettere den Mand, som kjeder os, end den, der lader os mærke, at vi kjeder ham.

— Vi bliver ikke rige af det, vi fortjener, men af det, vi sparer, ligesom vi ikke bliver stærke af det, vi spiser, men af det, vi fordøjer, og ikke belærte af det, vi læser, men af det, vi husker.

— Graadighed graver sin egen Grav med sine Tænder.

— Forfængelighed er en stærk Drik, som kvæler alle Dyder.

— Det er langt bedre at blive skuffet en Gang imellem end altid at være mistænksom.

— Stort er deres Tal, som kunde opnaa den sande Visdom, hvis de ikke allerede ansaa sig selv for vise.

— Hvilke Fuldkommenheder man end er i Besiddelse af, bør man dog ikke prale af dem, thi man vil ikke blive troet.

— Det bedste, man kan gjøre, naar Ulykken falder over os, er ikke at beklage sig, men at handle; ikke at sidde stille og lide, men at rejse sig og søge Hjælpemidler.

— Tavshed er det mest passende Svar til Daarskaben.

— Tankerne kjender ikke til noget Fængsel.

Gaadefabrik.

Firkantet Nød.

Af 5 R, 4 E, 2 D, 2 O, 2 Ø og 1 S dannes 4 Ord, der læste fra oven og fra venstre giver Løsning paa følgende Gaade:

Det første du finder paa Sjællands Ø,
Det andet higer mod Østersø,
det tredje skjules bag Bladehang,
det fjerde tager Lyden i Fang.

X.

Rebus.

1 spendt K Ar 1.

N. K.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nr. 42 (Søndag den 15. Oktober):

Gaade: Naal — Laan.

Geografisk Gaade: Danmark — England (David, Antwerpen, Neva, Memel, Aalborg, Rhinen, Kjerteminde).

Geografisk Gaade i Nr. 40, løst af Bæk.

Firkantet Nød i Nr. 41, løst af Kvorning i Skaarup.

Rebus i Nr. 41, løst af Kvorning i Skaarup.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. FRISTRUP

6. Aargang. Søndagen den 29. Oktober 1882. Nr. 44.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Derpaa traadte han nogle Skridt tilbage og bukkede ærbødig for Bojaren.

„Druschina Morosoff," sagde han, „vi bevidner dig vor Højagtelse og ønsker dig til Lykke med din ny Værdighed. Forlyst os nu, ligesom din Forgænger i Embedet, den afdøde Nogteff, saa tit har forlystet os."

Morosoff løftede nu sit Hoved og saa ud over Forsamlingen.

„Velan," sagde han med fast og lydelig Stemme, „jeg modtager Czarens ny Naade. Bojaren Morosoff kunde ikke sidde neden for Godunoff, men Czarens Nar tilkommer der en Plads mellem en Græsnoy og en Baßmanoff. Plads for Czarens ny Spasmager! Lad Narren komme forbi og hør saa, hvorledes han vil more Czar Iwan Wassiljewitsch."

Morosoff gjorde en bydende Bevægelse, og Opritsnikerne traadte uvilkaarlig til Side.

Ringende med Bjælderne traadte Bojaren hen til Czarens Bord og satte sig lige over for Iwan med en saa imponerende Værdighed, som om han i Steden for Narredragten havde baaret en Kongekaabe.

„Hvorledes skal jeg altsaa more dig, Czar?" spurgte han, i det han satte Albuerne paa Bordet og saa Iwan Wassiljewitsch lige ind i Ojnene. „Det er ikke let, thi intet formaar længer at sætte dig i Forbavselse. Hvor mangen Spas er der ikke bleven dreven i Rusland siden din Regerings Begyndelse! Da du endnu var en Yngling, morede du dig med at ride Folk omkuld i Gaderne og lade din Hest trampe paa dem; da du en Gang var paa Jagt, morede du dig med at lade Fyrst Schuiski ombringe af Hundepasserne; og da Afsendingene fra Pskoff kom for at klage over din Statholder, morede du dig med at brænde deres Skjæg med sydende Beg."

Opritsnikerne vilde styrte sig over Morosoff, men Czaren holdt dem tilbage med en Haandbevægelse.

„Dog," vedblev Morosoff, „dette var kun drengeagtige Adspredelser, som snart begyndte at kjede dig. Du tvang berømte, udmærkede Mænd til at gaa i Kloster og skændede deres Hustruer og Døtre. Men ogsaa det kjedede dig snart. Da tog du dine bedste Tjenere og lod dem lægge paa Pinebænken. Det var ganske vist morsommere, men det varede heller ikke længe. Man kan dog ikke blive ved at beskæmme Folket og Bojarerne. Saa begyndte vi altsaa at more os paa Kristi Kirkes Bekostning. Du samlede det elendigste Pak omkring dig og puttede dem i Munkeklæder; ja, du forvandlede dig selv til en Munk, og saa begyndte du at tilbringe Dagen med at myrde og Nætterne med at synge Salmer. Plettet med Blod har du sunget i Kirken, ringet med Klokkerne, ja

endogsaa læst Messen. Denne Adspredelse var den lystigste af alle dem, du hidtil har fundet paa; det er ikke muligt at finde paa noget endnu lystigere.

Hvad skal jeg yderligere sige dig, Czar? Hvormed skal jeg endnu kunne forlyste dig? . . . Jeg kunde maaske fortælle dig følgende: Medens du danser Mummedans med dine Opritsniker, medens du selv ringer Klokkerne til Fromesse og formelig bader dig i Blod, saa gjør Sigismund af Polen i Vesten, Tyskerne og Tschudenerne i Norden sig rede til Angreb, og fra Øst og Syd trænger Tartarerne ind paa dig. Den gyldne Horde vil styrte sig over Moskwa, og der vil ikke mere findes nogen Wojewode til at frelse den kristelige Helligdom. Kirkerne og de hellige Relikvier vil gaa op i Flammer, og Batus Tider vil vende tilbage, og du, Czaren over alle Russere, vil komme til at bøje dig i Støvet for Chanen og knælende kysse hans Stigbøjle!"

Morosoff tav. Ingen havde afbrudt hans Tale; den havde betaget dem alle Aandedrættet. Med foroverbøjet Hoved, bleg, med funklende Øjne og med Fraaden omkring Munden havde Iwan hørt paa ham. Med en krampagtig Bevægelse holdt han fast i Armene paa sin Lænestol; han syntes at frygte, at et eneste af Morosoffs Ord skulde undslippe ham; han bevarede dem alle i sin Hukommelse for at kunne straffe hvert enkelt af dem med en særegen Tortur.

Opritsnikerne var blevne ligblege; ingen vovede at se hen paa Czaren. Godunoff sad med nedslagne Blikke og vovede ikke at aande af Frygt for at henlede Czarens Opmærksomhed paa sig. Selv Maljuta følte sig ilde til Mode.

Pludselig greb Græsnoy en Kniv, ilede hen til Iwan og sagde, i det han pegede paa Morosoff:

„Tillad mig, Czar, at lukke Munden paa ham?"

„Understaa dig ikke deri!" sagde Czaren næppe hørlig og næsten kvalt af undertrykt Ophidselse; „lad ham tale til Ende."

Morosoff saa sig stolt omkring.

„Du forlanger mere Spas endnu, Czar! Det være da saa! Af alle dine tro Tjenere blev der kun en, af gammel Bojaræt, tilbage. Du udsatte hans Henrettelse, hvad enten det nu var, fordi du frygtede Guds Vrede, eller fordi du endnu ikke havde fundet en Straf, som var ham værdig. Han levede i Unaade, borte fra dig, og det lod til, at du havde glemt ham; men du glemmer ingen. Du sendte din fordømte Wjæsemski til ham, for at han skulde brænde hans Hus ned og røve hans Hustru. Og da han kom og bad dig om at straffe Wjæsemski, da tvang du ham for din Fornøjelses Skyld til at kæmpe, i det Haab, at Wjæsemski vilde dræbe din gamle Tjener. Men Gud vilde ikke hans Fordærv; han aabenbarede hans Sags Retfærdighed.

Og hvad gjorde du saa, Czar? — Da," vedblev Morosoff, og hans Stemme bævede, og Bjælderne i hans Kaftan begyndte at klinge, „da syntes det dig, at den gamle Bojar endnu ikke var tilstrækkelig beskæmmet, og du besluttede at vanære ham paa en exempelløs, hidtil uhørt Vis!

Da," raabte Morosoff med hævet Stemme, i det han rejste sig op og stødte Bordet tilbage, „da, Czar Iwan Wassiljewitsch, lod du Bojaren Morosoff iføre en Narredragt og befalede ham — ham, der har frelst Tula og Moskwa — at forlyste dig og disse elendige!"

Frygteligt var Synet af den gamle Wojewode midt imellem de af Skræk og Forfærdelse lammede Opritsniker. Narredragten havde mistet sin Betydning. Under Bojarens mørke Bryn fremskød der Lyn; det hvide Skjæg faldt majestætisk ned over hans Bryst, der fordums havde modtaget saa mange fjendtlige Hug, men nu var bedækket med brogede Pjalter; og i hans vredefunklende Blik laa en Værdighed, en Adel, saa at selv Iwan Wassiljewitsch kom til at se lille ud ved Siden af ham.

„Czar," vedblev han med hævet Stemme, „Morosoff, din ny Hofnar, staar foran dig. Hør hans sidste Spas! Saa længe du lever, vil Skrækken lukke Munden paa Russerfolket, men din vilde Regering vil faa en Ende, og da vil kun dine Gjerninger blive tilbage i Mindet, og dit Navn vil blive afskyet og forbandet fra Slægt til Slægt indtil den yderste Dag! Da vil alle de Hundreder og Tusender, du har myrdet, alle de Mænd, Kvinder, Børn og Oldinge, som du har pint og ladet ynkelig omkomme — da vil de alle sammen træde frem for Gud og anklage dig, deres Bøddel! Og paa hin Skrækkens Dag vil ogsaa jeg træde frem for den evige Dommer, træde frem i denne samme Dragt, og fordre min Ære, som du har røvet fra mig her paa Jorden, tilbage! Og da vil du ikke have disse dine Hjælpershjælpere omkring dig for at kunne lukke Munden paa de ulykkelige; den højeste Dommer vil høre paa dem, og du vil blive kastet hen i den evige Ild!"

Morosoff tav, og med et foragteligt Blik paa Czarens Yndlinge vendt han dem Ryggen og gik langsomt ud.

Ingen tænkte paa at holde ham tilbage. Stolt, ja majestætisk skred han gjennem Salen, og først da man ikke længer hørte Lyden af Bjælderne, vaagnede Opritsnikerne op af deres Forstenelse. Maljuta rejste sig og sagde til Iwan Wassiljewitsch:

„Befaler du, Czar, at han ufortøvet skal henrettes, eller skal han foreløbig kastes i Fængsel?"

„I Fængsel!" gjentog Iwan med hæs Stemme.

„Men lad det ikke falde dig ind at underkaste ham Torturen — han kunde maaske dø for tidlig! Med dit Hoved er du mig ansvarlig for ham!"

* * *

Samme Dags Aften havde Czaren en særlig Raadslagning med Maljuta.

Kolitschefferne, den afsatte Metropolit Philips Slægtninge, havde allerede længe siddet i Fængsel. Efter at Maljuta hyppig havde underkastet dem Torturen, havde de dels tilstaaet de Forbrydelser, der blev lagte dem til Last, dels var de efter Czarens Mening tilstrækkelig overbeviste om at være skyldige i Højforræderi ved de Udsagn, der var bleven afgivne af deres Venner og Tjenere, som ikke alle havde formaaet at udholde de skrækkelige Pinsler.

Endnu mange andre Personer var indviklede i denne Sag. Efter at være blevne anholdte paa Czarens Befaling og derpaa pinte paa det grusomste i Moskwa eller Alexandra-Sloboda, havde de nævnt mange Navne, og Antallet af de ulykkelige steg med hver Dag og beløb sig allerede til tre hundrede.

Af Hensyn til de udenlandske Magters Mening besluttede Iwan at udsætte de domfældtes Henrettelse, indtil de litauiske Affendinge, der paa den Tid opholdt sig i Moskwa, var afrejste. Og for at Indtrykket kunde blive saa frygteligt som muligt og virke tilstrækkelig afskrækkende paa fremtidige Forbrydere, saa skulde Henrettelsen finde Sted i Moskwa i hele Folkets Overværelse.

Czaren bestemte, at Wjæsemski og Baßmanoff skulde henrettes samme Dag. Mølleren var i sin Egenskab af Hexemester bleven dømt til Baalet, og for gamle Grib, der havde vovet at snige sig ind i Czarens Sovekammer, havde Iwan bestemt en ganske overordentlig, endnu aldrig hørt Dødsstraf; den samme skulde ogsaa anvendes paa Morosoff.

Indtil langt ud paa Natten talte Czaren med Skuratoff om Enkelthederne i denne almindelige Henrettelse, og Hanerne havde allerede galet to Gange, da han affærdigede Maljuta og trak sig tilbage til sit Bedekammer.

Fem og tredivte Kapitel.

Henrettelserne.

Paa den Dag, da de litauiske Affendinge rejste, var Indbyggerne i Moskwa Vidne til uhyggelige Forberedelser.

Paa den store Markedsplads i Kitaygorod (Kineserkvarteret) blev der oprejst en Mængde Galger. Mellem disse saa man her og der store Blokke med Øxer. I nogen Afstand derfra hang der en uhyre Jærnkjedel mellem tvende Bjælker; endnu lidt længere borte fik man Øje paa en svær Jærnpæl med Kjæder, og rundt omkring denne var nogle Arbejdere i Færd med at stable Brændsel sammen til et Baal. Mellem Galgerne bemærkede man forskjellige ukjendte Instrumenter, der vakte uhyggelige Anelser hos Befolkningen og allerede paa Forhaand fik ethvert Hjærte til at bæve, saa at alle dem, der havde indfundet sig paa Markedet for at kjøbslaa, forskrækket trak sig tilbage. Men ikke blot Torvet, ogsaa de tilstødende Gader var mennesketomme. Beboerne lukkede sig inde i deres Huse og talte hviskende om de forestaaende Begivenheder. Efterretningen om de skrækkelige Forberedelser havde udbredt sig over hele Moskwa, og over alt herskede der Gravens Stilhed. Butikerne var lukkede, ingen viste sig paa Gaderne, og kun Tid efter anden hørte man et eller andet af Czarens Sendebud galoppere forbi. Czaren selv var stegen af i sit Yndlingspalads i Arpat*). I Kitaygorod hørte man ingen anden Lyd end Tømmermændenes Øxeslag og Befalinger fra de Opritsniker, der ledede Arbejdet.

Da Natten brød frem, forstummede ogsaa disse Toner, og Maanen, der steg frem bag ved Kitaygorod, skinnede paa den øde Plads, hvis Udseende var blevet helt forandret ved de oprejste Galger og Marterpæle. Ikke et eneste Lys saa man i Vinduerne; alle Steder var Skodderne tæt tillukkede; det var næppe nok, at man hist og her kunde skjelne de svage Flammer fra Lamperne, som brændte under Helgenbillederne uden for Kirkerne. Men ingen sov i denne Nat; alle laa hensunkne i Bøn eller ventede med Spænding paa Dagens Frembrud.

Endelig gryede den skæbnesvangre Morgen, og det første, man saa, var en uhyre Sværm af Ravne og Alliker, der med høje Skrig kom flyvende fra alle Kanter hen imod Kitaygorod, kredsede hen over Torvet og satte sig som en Mængde sorte Punkter paa Kirkernes Spir og Kors, paa Tagenes Mønninger, ja endogsaa paa Galgernes Tværbjælker.

Saa hørte man i det fjærne Lyden af Tamburiner og Pauker, der langsomt nærmede sig Pladsen. Derpaa kom en stor Skare ridende Opritsniker til Syne, stadig fem ved Siden af hinanden. Trommeslagerne gik foran dem for at kunne drive Mængden til Side og gjøre Vejen fri for Czaren, men det var overflødigt, at de bearbejdede

*) Et Kvarter i Moskwa.

deres Tamburiner og Pauker, thi intet Steds var der en levende Sjæl at se.

Bag efter Opritsnikerne kom Czar Iwan Wassiljewitsch selv, siddende strunk paa sin Hest, iført en kostbar Klædning, med Koggeret ved Saddelknappen og en forgyldt Bue over Ryggen. Toppen af hans Hjælm var smykket med et Billede, der fremstillede Frelseren, Guds Moder, Johannes den Døber og forskjellige andre Helgener. Saddeltøjet under ham funklede af Ædelstene, og om Halsen paa hans sorte Hest hang, som en Slags Talisman, et Hundehoved.

Ved Siden af Czaren saa man Storfyrst-Tronfølgeren og bag ved dem en talrig Skare Hoffolk, stadig tre ved Siden af hinanden. Efter dem fulgte over tre hundrede dødsdømte Mennesker. Tyngede af Lænker og svækkede ved Torturen mægtede de kun med stor Møje at slæbe sig frem, trods Opritsnikernes Puf og Stød.

(Fortsættes.)

Livet som Offer.

En Skitse fra Rusland.

er er vel næppe mange Steder paa Jordkloden, hvor Sommeren er mere velkommen end i det store Kejserrige Rusland. Som berørt af en magisk Tryllekvist svinder Sneen, der saa længe har bedækket den frosne Jord, bort og giver Plads for det dejlige Blomsterdække, der venlig udbreder sig over Jorden. Den kolde, taagede Vinterhimmel har maattet vige for den smilende blaa Luft, og selv den mest flegmatiske maa glæde sig ved den herlige, men — desværre — saa korte Aarstid.

I Haven, der omgav et af de smukkeste Lystslotte, som var bygget ved Bredden af en lille Sø i Nærheden af St. Petersborg, var en ung Pige i Færd med at klatre op ad nogle eftergjorte Ruiner, der forestillede et omstyrtet Tempel, bygget af raa Klippeblokke, som afgav et malerisk Billede.

Den unge Piges Bevægelser var saa dristige og uforsigtige, at der mere end en Gang løsnede sig en Sten under hendes Fødder, og hun vilde upaatvivlelig være styrtet ned, dersom hun ikke med en utrolig Behændighed bestandig havde forstaaet atter at skaffe sig sikkert Fodfæste. En af hendes fine smaa Hænder var bleven saaret paa en skarp Sten, og hendes lette Musselinsklædning havde allerede erholdt mangen Rift, men endnu vedblev hun sin farlige Opstigen, indtil et Forfærdelsens Skrig lød neden under hende og bragte hende til at standse for at se ned.

En meget svær, midaldrende Dame, klædt i stift sort Silke, saa op efter hende med et saadant Udtryk af Rædsel i sit velnærede Ansigt, at den smukke forvovne, der var langt borte fra hendes Rækkeevne, brast i en hjærtelig Latter og udbrød overgiven:

„Kjære Frue, se dog ikke saa forfærdet ud; eller jeg risikerer at styrte ned paa Dem uden at kunne indestaa for Følgerne."

Damen trak sig klogelig nogle Skridt tilbage og gav slip paa sit Strikketøj for at kunne slaa sine Hænder sammen ved Synet af sin Myndlings farefulde Stilling.

„O, hvilken Galskab," raabte hun. „Kjæreste Natalie, kom strax ned. Hører De! Hvorfor adlyder De mig ikke!"

„Jeg hører det meget godt, elskværdige Frue," var det rolige Svar. „Men jeg er endnu ikke færdig med min Opstigning. Naar jeg har naaet denne øverste Spidse, kan De kalde paa mig igjen, og jeg skal da efterkomme Deres Ønske — maaske."

„Maa jeg spørge, om denne Opførsel er passende for en ung Dame af saa høj Rang?" spurgte Fruen, der havde opløftet sin Stemme til en næsten skingrende Tone. „Vilde noget Menneske tro, at Grevinde Natalie Romanzoff — Herskerinde over dette smukke Gods og den Dame, som jeg har bestræbt mig for at meddele lige saa megen Dannelse, som hun er rig og fornem — kunde være saa ubesindig at klatre op ad disse Stenmasser, som om hun var en tankeløs, udannet Livegen.

„Forivre Dem ikke, Frue," sagde hendes Myndling lidt næsvist. „Betænk, at det ikke er den første Synd af det Slags, som jeg har begaaet. — Oh! Hvad er det, jeg har gjort; jeg har forstyrret de yndigste smaa Fugle i deres Rede, og

her ser jeg Reden selv med ganske smaa nøgne Fugleunger!"

Fru Gerhard, den unge Grevindes haardtprøvede Guvernante og Selskabsdame, ventede rolig i nogle Minutter, medens hendes Elev bøjede sig over det Fund, hun havde gjort, uden i mindste Maade at bryde sig om den farlige Stilling, hun indtog, i det hun stod paa et fremspringende Klippestykke, hvor det saa ud, som om det mindste Vindpust vilde kaste hendes fine, lette Skikkelse ned i Afgrunden.

Den Hat, hun havde haft paa, løsnedes og faldt ned langt borte fra hende, saa at man saa det opstrøgne Haar, der omgav det yndigste Ansigt, man kunde tænke sig. Der hvilede Forstand og Fasthed over den brede Pande, og dog bar hendes Træk et Udtryk af næsten barnlig Naturlighed. Intet kunde være mere henrivende end disse bløde, runde Kinder, de rosenrøde Læber, gjennem hvilke to Rader smukke hvide Tænder skinnede, og de store straalende Øjne. Ansigtet kunde vel ikke gjøre Fordring paa en regelmæssig Form, og der laa til en vis Grad noget skælmsk, noget udfordrende deri, men der var en beundringsværdig Symetri udbredt over det, som gav det et saa indtagende Udtryk, at man, naar man en Gang havde set det, vanskeligt kunde glemme det igjen.

Den stakkels Fru Gerhard forsøgte atter at anvende sin Overtalelsesevne.

„Kjære Natalie, hvorfor vil De ikke komme ned, naar jeg beder Dem om det. Tænk, hvilken rædsom Skam, jeg maatte lide, dersom her kom nogen forbi og saa Dem."

„Hvorledes! Er De der endnu!" udbrød den unge Grevinde, i det hun balancerede paa én Fod for at dække Fuglereden til.

„Jeg har ikke bedet Dem om at komme her hen og have „den Skam" at se paa mig," vedblev hun, medens hun satte sig paa et Klippestykke og atter saa ned paa sin Guvernante. „Stakkels Frue, hvor De er varm, og De har glemt Deres Solskjærm. Den uopdragne Phøbus har behandlet Deres Næsetip meget ilde, og De kan ikke lade Dem se for Folk i de første ti Minutter, kjære Veninde!"

Fru Gerhard førte uvilkaarlig Haanden op til den af Solen skadelidte Næse og viste en meget misfornøjet Mine.

„Det er meget godt, Grevinde Romanzoff. Da De nægter at lytte til mine Formaninger, gaar jeg tilbage til Huset for at træffe Forberedelser til min Afrejse og vende tilbage til mit Fødeland, hvor man i det mindste vil behandle mig med skyldig Agtelse."

„Men Vejret er saa forfærdelig varmt, at det vil anstrænge Dem altfor meget at pakke ind," sagde Natalie med et skælmsk Blik; thi hun havde saa ofte hørt denne Trusel, at den ikke længer gjorde noget Indtryk paa hende. „Sæt Dem hellere hen i Skyggen af dette Træ, saa skal jeg fortælle Dem, af hvilken Grund jeg ikke vil adlyde Dem."

„Fortæl mig det da. Dersom det er, fordi De frygter mine Irettesættelser . . ."

„Ikke i mindste Maade," lød det overgivne Svar. „Jeg har saa længe været vant til dem, at de har mistet det skrækindjagende for mig. Jeg staar her, Frue, simpelt hen fordi jeg ikke kan opdage, hvorledes jeg skal komme ned."

„Kan De ikke komme ned," skreg den forfærdede Guvernante, medens Natalie rystede paa Hovedet med en ærgerlig Mine. „Ak Himmel! Ulykkelige Barn, er De virkelig i Fare?"

„Vær blot rolig," sagde den unge Dame, i det hun bandt sit broderede Lommetørklæde om Hovedet. „Det var let nok at klatre her op, men at komme tilbage til Jorden, er en anden Ting, og jeg har ikke Mod til at forsøge det."

„Hvad skal jeg gjøre?" spurgte Guvernanten raadvild.

„Det beror paa Beskaffenheden af Deres Følelser. Dersom De er hævngjerrig, kan De overlade mig her til Solens Medlidenhed — hvor grusomt den dog brænder paa mig! — Hvis ikke, er det bedste, De kan gjøre, at hente nogen til at hjælpe mig."

„Fyrsten er ude i Parkanlæget med Deres Naades Hushovmester. Jeg gaar strax til ham. Men," — her gjorde Damen en stræng og bebrejdende Gebærde til sin Elev — „hvorledes skal jeg kunne forsvare det for min Samvittighed at lade Deres ædle Fætter se Dem i en saa ukvindelig Forlegenhed."

Natalie lo endnu muntrere end før.

„Har Feodor ikke allerede hjulpet mig ud over tusende Forlegenheder som den i Dag? Er han ikke saa vant til mine Spilopper, at det første Spørgsmaal, som kommer over hans Læber, naar jeg sender Bud efter ham, maa være: „Hvad har den tossede Pige nu atter fundet paa"?"

„Jeg bliver vel nødt til at gaa til ham," sagde Guvernanten, som kæmpede haardt, før hun kunde beslutte sig til at gjøre den fornemme Russer, for hvem hun var halvt bange, bekjendt med den skrækkelige Stilling, hvori hans Kusine befandt sig. Hun tænkte paa, om hun ikke hellere skulde hente nogle af Tjenestefolkene til Assistance.

„Nu behøver De ikke at hente ham," afbrød Natalie pludselig hendes Modstræben. „Jeg kan se ham komme hen ad Vejen. Ah, han har allerede

set mig. Hvor han dog ser forskrækket ud! Stakkels Feodor, det var et haardt Hverv, min dyrebare Fader paalagde dig, da han bad dig om at vaage over hans forældreløse Datter."

Et Øjeblik saa den smukke Natalie alvorlig, ja næsten bedrøvet ud; men Munterhed og Skælmeri lyste atter ud af hendes Ansigt, da Fyrst Feodor, en høj mørk Mand, med strænge Træk, kom til Syne mellem Træerne og med alvorlig Forbavselse saa først paa Fru Gerhard og derfra paa hendes Elev.

Guvernanten skyndte sig at bortforklare enhver Tvivl hos Fyrsten om, at hun havde den mindste Skygge af Delagtighed i den unge Grevindes forvovne Gjerning. Fyrsten hørte i Tavshed paa, hvad hun havde at sige, og gik derpaa hen for at hjælpe Natalie, som ved hans stærke Arms Bistand naaede i Sikkerhed ned til et mere fast Territorium.

Maaske han var vred over den Fare, som hun havde udsat sig for; thi han forblev tavs, og hans mørke Kinder var en Smule blegere end sædvanlig, skjønt han ikke ytrede noget bebrejdende Ord.

Men den lille overgivne Grevinde lagde ikke Mærke til noget af alt dette. Hun valsede lystig omkring ham, for at han kunde blive overbevist om, at hun var sluppen uskadt derfra, og derpaa lagde hun sin lille Haand paa hans Arm uden at ane, at denne Berørelse bragte Blodet til at rulle varmt gjennem hans Aarer.

Under sit tilbageholdne Væsen skjulte Fyrst Feodor en lidenskabelig Ømhed for sin unge Slægtning, der gjorde sit bedste hver Time paa Dagen for at plage og ærgre ham. Denne Kjærlighed var bleven dybere og stærkere, efter som den unge Pige modnedes til en yndig og fortryllende Kvinde, og endnu havde han ikke truffet nogen Medbejler til Gjenstanden for hans Lidenskab. Hans næsten faderlige Ømhed havde vaaget over det endnu slumrende Hjærte, og hun legede med sine Yndlinge, passede sine Blomster i Lystslottet i den herlige Sommertid eller deltog i Byens selskabelige Forlystelser om Vinteren, alt uden at sende en Tanke ud over det nærværende Øjeblik.

Det var heller ikke ofte, at den mere betænksomme Feodor skuede ind i Fremtiden. Natalie var endnu altfor barnlig, plejede han at sige til sig selv, til at tænke paa Ægteskab. Han vilde vente, indtil hun blev nogle Aar ældre, men alene Tanken om at kalde denne lille fortryllende Skabning Hustru, fyldte ham med en ubeskrivelig salig Glæde, som han omhyggelig sørgede for, at ingen anede. Selv Natalie blev det ikke tilladt at gjætte, at der under hans kolde Væsen skjulte sig en glødende Ild, som tidlig eller sent vilde bryde ud i klar Lue og enten blive hans Undergang eller maaske mildnes under Indflydelsen af hendes Kjærlighed — dersom hun vilde komme til at nære en saadan Følelse for ham.

„Det er meget smukt af dig, Feodor, aldrig at skjænde paa mig," sagde hun, da de gik hen ad Vejen. „Men under Tiden synes jeg, at jeg næsten hellere vilde høre vrede Ord af dig, end at du skulde se paa mig, saaledes som du gjør nu."

„Din Guvernante skjænder, og du ler af hende, Natalie," sagde han med et ganske let Smil, „det gjør du altid, naar nogen irettesætter dig. Jeg vil derfor nødig give dig Anledning til at behandle mig paa samme Maade."

„Kunde jeg da nogen Sinde glemme, at du er min Ven — min Broder," udbrød hun med store Taarer i de smukke Øjne. „Dersom du vilde bebrejde mig noget, skulde jeg høre taalmodig paa dig, thi jeg erindrer godt, hvorledes du trøstede mig, da min kjære Fader døde, og har vaaget over mig siden. Men naar du er saa tavs og alvorlig, faar jeg en bekymret Følelse af, at du foragter mig, fordi jeg er saa vild og uregjerlig og — af lutter Modsigelse — tror jeg — begaar jeg strax ny Daarskaber."

Mange Mænd vilde ikke have kunnet modstaa Fristelsen til at kysse dette yndige, taarevædede Ansigt, som næsten berørte hans eget, i det Natalie hævede sig paa Taaspidserne for at se paa ham med et forskende Blik; men Fyrst Feodor besad en mærkelig Selvbeherskelse, og med det samme rolige, afmaalte Væsen, som han altid bar til Skue, sagde han:

„Fortæl mig da — da du netop er i Humør til at skrifte dine Synder — hvorfor du udsatte dig for at knække Halsen ved at klatre op ad disse Sten?"

„Ah, det er sandt, jeg havde næsten glemt det," udbrød hun, i det hendes gode Luner øjeblikkelig vendte tilbage. „Jeg hørte Ivan fortælle en af mine Piger, Alexia, at en Kunstner var kommen her til og optog Skitser nede ved Søen. Han befandt sig ved den Gruppe Træer, som du ser der. Jeg blev nysgjerrig efter at se denne fremmede og troede, at jeg var i Stand til at klatre over Ruinerne ned paa den anden Side."

Feodor trak let paa Skuldrene, men bemærkede intet til Natalies Forklaring; kun Fru Gerhard erklærede, at hendes Nerver var blevne meget angrebne ved den Skræk, hun havde følt ved Grevindens lykkelig overstaaede Fare.

„Det er nu overstaaet," sagde Fyrsten saa rolig, som om ikke ogsaa han havde skjælvet, da han saa den farefulde Stilling, hvori den unge

Pige havde befundet sig. „Lad os vende tilbage til Huset."

„Endnu ikke," sagde Natalie, hvis Interesse for den fremmede Kunstner atter var vaagnet, og hun vilde nu absolut udføre sin Beslutning at faa hans Arbejder at se.

„Det er umuligt," ytrede Guvernanten. „Der er en uoverstigelig Grænse mellem os og denne Person, som upaatvivlelig er en omvandrende Udlænding, hvis Tegninger det ikke er værd at se paa."

„Umuligt!"

Natalie gjentog dette Ord med en forhøjet Rødme paa sine smukke Kinder. Var det ikke hendes Ønske? Og hvem vilde modsætte sig det? Der var en Grænse mellem dem, havde Guvernanten sagt. Hvad brød hun sig om en saadan Hindring, naar det gjaldt Opfyldelsen af hendes Ønske. Var hun ikke en lige saa eneraadig Hersker paa sin Ejendom som Czaren paa sin Trone? En Grænse mellem dem! Havde Guvernanten maaske ment Klippen og Ruinerne, saa vilde hun rive dem ned og lade gjøre en Fodsti for sig.

„Det behøves ikke," sagde Fyrsten; „thi der er en Gjennemgang tæt derved."

Han talte paa den rolige, alvorlige Maade, som altid fik Natalie til at fortryde sine heftige Udbrud.

Hun lænede sig til hans Arm, medens de begav sig paa Vejen til det forjættede Sted, hendes Ønskers Maal. De gik gjennem en kort, ujævn Strækning, der adskilte hendes Gods fra Søen, og tog derpaa Plads i en lille Baad, der bar Romanzoffs Vaabenmærke, og i hvilken Natalie havde tilbragt mange fornøjelige Timer, for at sejle over til den anden Side.

(Fortsættes.)

Joko.

En Kriminalhistorie. Oversat af Andr. Beiter.

(Sluttet.)

III.

Nu var det allerede blevet mørkt og Mængden var skiltes ad og gaaet hver til sin Side, men Hr. Valet stod endnu bestandig paa sin Post, utrættelig spejdende efter sin Yndling, i det han afvexlende sang og fløjtede.

Natten faldt paa, da den atter mellem Epheuen skjulte, dødelig forskrækkede lille Abe hørte sin Herres velbekjendte Stemme. Den klatrede rask ned ad Huset og hoppede faa Minutter efter rystende og bævende ned paa sin Herres Skulder, klyngede sig tæt ind til ham og skjulte sit Hoved ved hans varme Bryst. Hr. Valet tog varsomt paa det lille Dyr og søgte at opvarme og berolige det, thi det rystede og bævede over hele Kroppen.

„Naa, jeg gratulerer Dem til, at De igjen har faaet fat paa den stakkels lille Slubbert!" udbrød en Gensdarm, der havde staaet paa den anden Side af Gaden. „For fem Minutter siden saa jeg den lille Døgenigt komme farende ud af Vinduet der oppe og derefter sidde mellem Rankerne, indtil han hørte Deres Stemme. Jeg vilde allerede have gjort Dem opmærksom derpaa, da Dyret begyndte at klatre ned, men jeg var bange for, at et Ord eller en Bevægelse fra min Side kunde gjøre ham bange igjen."

„Stakkels lille Dyr, hvorfor ryster du dog saadan?" sagde Hr. Valet, i det han slog sin Kappe til Side for at klappe Joko, der frygtsomt bestræbte sig for at skjule sig. „Men hvad er det, du der har?" sagde han igjen og tog noget ud, som Joko holdt i Haanden og havde klemt Fingrene krampagtig sammen om.

„Det er jo Penge, din lille Tyveknægt!" sagde Gensdarmen, der imidlertid tilligemed Hr. Valet var traadt hen under en Gaslygte for at betragte det forkrollede Papir.

„Det er ingen Banknote," sagde Hr. Valet.

„Men et Kreditbrev!" udbrød den anden. „Et Kreditbrev — paa New-Orleans — paa Navnet — Jules — Alphonse de Soly — de Soly. Store Gud! Det er den selv samme Hr. de Soly, som for faa Dage siden blev bestjaalen og paa et hængende Haar nær var bleven myrdet. Sacre! din lille Slyngel, du har gjort dine Sager godt og skal faa en hel Sækfuld Nødder til Belønning! Det er en vigtig Opdagelse, Hr. Valet! Aben maa være kommen ind i Morderens eller en af

hans Hjælpershjælperes Bolig og der have tilvendt sig dette Papir, der nu skal lede til Forbryderens Opdagelse. Jeg maa strax til Præfekturet for at gjøre Anmeldelse derom, men jeg tør heller ikke lade være at bevogte Huset, thi den elendige Skurk kunde let i min Fraværelse faa Lejlighed til at undfly. Hvad skal jeg gjøre? Ah, der kommer Portneren just ud af Huset! Han er en god Bekjendt af mig og et ærligt Menneske, som man kan stole paa. Jeg vil tale et Par Ord med ham for at skaffe mig Underretning om, hvad det er for

„Tak, ret godt!" svarede denne, „men der er i Dag forefaldet noget usædvanligt i dette Hus, for næppe en Time siden, og jeg kunde have Lyst til at tale med dig derom."

„Saa!" sagde Gensdarmen, „hvad er det da?"

„Vi lidt, nu skal du høre. Paa første Sal bor der en Mand, som jeg ikke kan udstaa. Han har egentlig ikke gjort noget, som berettiger mig til at nære Uvilje mod ham, men ikke desmindre har jeg altid næret en vis Modbydelighed for ham. Han angiver at være ansat ved St. Martin Theatret,

En sydsvensk Indsø Efter Maleri af C. Bergh. (Se Side 613)

Folk, der bor i Huset. Gjør mig nu den Tjeneste, Hr. Valet, at holde Øje med Vinduet, og hvis Lyset der oppe skulde blive slukket, da hurtig at give mig et Tegn. De kan fløjte en eller anden Melodi, saa ved jeg Besked!"

Før den forbavsede Valet kunde faa Tid til at sige noget, havde Gensdarmen allerede bortfjærnet sig og var traadt hen til Portneren, der rygende en Cigar stod lænet mod Dørkarmen for at nyde den friske Aftenluft.

„God Aften, Joseph, hvorledes gaar det?" sagde Gensdarmen, i det han blev staaende foran sin Ven.

men jeg tror ham ikke og har foresat mig at skaffe mig nøjere Underretning derom. Hans Gaaen og Kommen er højst uregelmæssig. Under Tiden er han borte fra sin Bolig i en hel Uge, ude paa Landet, som han siger, og under Tiden gaar han ikke uden for Døren i mange Dage. Jeg vilde dog ikke have tillagt det nogen videre Betydning, hvis der ikke i Dag var forefaldet følgende. Hør nu opmærksomt efter! Jeg begav mig nemlig op i Huset for at bringe nogle af min Kones Klæder ind i et Værelse, der støder op til Hr. Bénets Bolig, da jeg hørte hans Skridt paa

Trappen. Det var mig imod at møde ham, hvorfor jeg hurtig pustede Lyset ud og blev staaende med Haanden paa Dørklinken, for at lade ham gaa forbi og derefter gaa ned ad Trappen, uden at han

ind, men i samme Øjeblik lød der inde fra Værelset et Skrig saa gjennemtrængende, at det gik mig gjennem Marv og Ben. Jeg forsikrer dig for, det var et forfærdeligt Skrig; ogsaa Hr. Bénet blev et

En slum Samlase. (Se Side 613).

skulde bemærke mig. Han blev staaende uden for sin Dør, tog en Stump Lys op af sin Lomme og tændte det, hvorefter han lukkede Døren op. Jeg lagde Mærke til ham, hvorledes han sagte traadte

Par Minutter staaende som forstenet. Der kunde ikke være noget Menneske der inde, og hvorfra kom saa dette frygtelige Skrig? Han lod Døren staa aaben og begyndte strax at gjennemsøge Værelserne,

medens han gik og mumlede noget mellem Tænderne. Jeg kunde fra min Post iagttage enhver af Hr. Bénets Bevægelser og overtyde mig om, at han intet fandt. Men der maatte dog have været nogen der inde, thi Hr. Bénets Toiletspejl var itubrudt og nogle Papirer, der aabenbart havde været skjulte deri, kastede rundt omkring paa Gulvet. Det forekom mig, at de saa ud som Banknoter."

„Saa!" sagde Gensdarmen. „Hvad gjorde han saa med Papirerne?"

„Han samlede dem omhyggelig sammen og lagde dem ind mellem Spejlets Glas og Bagstykke," svarede Portneren.

„Saa!" gjentog Gensdarmen. „Hører dette Spejl til Huset, eller er det Hr. Bénets Ejendom?"

„Det hører med til Boligens Møblement, som han har lejet."

„Godt," tænkte Gensdarmen, „det ser da ikke ud til, at Manden har i Sinde at flygte."

„Men hvad kunde dog hint Skrig have at betyde?" spurgte Portneren.

„Vent kun lidt, gode Ven! Din Nysgjerrighed i saa Henseende skal snart blive tilfredsstillet; for Øjeblikket kan jeg ikke sige dig mere derom. Men kan du maaske erindre, til hvilken Tid Hr. Bénet har været en Nat eller maaske længere Tid hjemme fra?"

„Det husker jeg ikke saa nøje, men jeg kan give dig sort paa hvidt derfor, thi jeg har den Vane at føre Bog over Husbeboernes Ind- og Udgang. Her kan du selv se!"

„Du er en prægtig Fyr og et Mønster paa en Portner!" udbrød Gensdarmen henrykt. „Der har vi det!" tilføjede han, i det han hastig bladede i Bogen, som Vennen havde rakt ham, „den 14de Juli kom han hertil, derefter var han paa Landet 27de, 28de og 29de Juli. Om Eftermiddagen den 13de August afrejste han igjen og kom tilbage den 14de om Aftenen. I den sidste Uge i August var han atter fraværende, ligeledes den 6te og 7de September. Nu ved jeg nok. Du skal have Tak for de Oplysninger, du har givet mig! Jeg glæder mig til at kunne byde Hr. Bénet fri Bolig og Underhold paa Statens Bekostning." Dermed tog Gensdarmen en lille Pibe og gav nogle sagte, men tydelige Stød i den.

Der kom øjeblikkelig et Par Skikkelser gaaende langsomt hen imod dem.

Det var to Gensdarmer, som fik Ordre til at bevogte Huset og forhindre, at nogen bortfjærnede sig derfra, medens Gensdarmen og Hr. Valet samt den lille Joko ilede til Præfekturet for at gjøre Anmeldelse om det forefaldne, hvilket endte med, at Hr. Bénet blev sat fast.

„Ak!" raabte Hr. Valet, da han saa den fangnes Ansigt, „nu er det mig klart, af hvilken Grund min stakkels Joko blev saa dødelig forskrækket. Jeg har kjøbt Dyret af dette grusomme Menneske, der slog og pinte den stakkels Abe. Jeg erindrer nu ogsaa, at det var ham, der betraadte Teltet, et Øjeblik før Joko gav sig til at skrige og løb sin Vej. Det var ham, den blev bange for."

„Det er tilstrækkeligt, Hr. Valet," sagde Politikommissæren, „takket være Deres lille Ven er det nu endelig lykkedes os at opdage denne farlige Forbryder. Vi behøver nu kun at undersøge hans Bolig for mulig at finde alle de Papirer og Dokumenter, som uden Tvivl er skjulte der."

„Det behøver De ikke, Hr. Præfekt!" sagde Delinkventen. „Jeg vil fortælle Dem det hele for at spare Dem al videre Ulejlighed. De kan finde Papirerne skjulte i det lille Toiletspejl, som staar paa mit Bord. Jeg vil besvare ethvert Spørgsmal, som De retter til mig."

„Det er i Sandhed en mærkværdig Fange, vi her har med at gjøre!" hviskede Præfekten til Politikommissæren.

„Ja, det maa jeg sige!" svarede denne, „men vi maa alligevel holde ham under skarp Bevogtning. For denne Gang er De færdig," sagde han til Fangen og befalede Gensdarmen at føre ham bort.

„Et Ord, Hr. Præfekt!" bad Bénet, i det en heftig Rødme fløj over hans Ansigt, „kan det tillades, at jeg i Nat faar Besøg af en Præst?"

„Det er der intet i Vejen for," svarede Præfekten.

Kort efter befandt Forbryderen sig under Laas og Lukke i Fængslet.

En Gejstlig blev tilkaldt og ført til Fangen, hos hvem han dvælede længe. Ved sin Bortgang fra Cellen bad han Fangevogteren om en Drik koldt Vand til Forbryderen. Præstens alvorlige, milde Ansigt var blegere og mere sørgmodigt end ellers.

Slutteren gik kort efter ind i Cellen med et Bæger Vand og rakte Fangen det. „I Morgen vil jeg besvare alle Spørgsmaal," sagde Bénet, da han havde drukket. „Tusend Tak, min Ven, og god Nat!"

„God Nat!" svarede Slutteren, lidt mindre gnavent, end han plejede.

Morderen kom dog ikke til at give flere Oplysninger, thi da man den følgende Morgen traadte ind til ham, laa han død paa sit Leje. Han var, efter Lægens Udsagn, død af et Hjærteslag.

En sydsvensk Indsø.

Som Pendant til et Billede, „en nordsvensk Indsø“, som vi bragte i „Familievennen“s indeværende Aargang Nr. 13, præsenterer vi i Dag paa omstaaende Side vore Læsere „En sydsvensk Indsø“, gjengivet efter et Maleri af den svenske Maler C. Bergh.

Det Land i Evropa, der forholdsvis er rigest paa Søer, er Sverige, og, naar Rusland undtages, har det tillige de største Søer. Af Landets samlede Overflade bestaar næsten ⅛ af Indsøer. I Norge er Søernes samlede Overflade $^1/_{20}$, i Svejts omtrent $^1/_{23}$ og i Frankrig nu omtrent $^1/_{150}$ af Landets Overflade.

Næst efter denne Ejendommelighed kommer som en Følge deraf Sveriges Rigdom paa Vandfald, Fosser og stride Elve. Floderne hopper nemlig der ligesom Stengederne ned fra Højde til Højde, indtil de til sidst kaster sig i Havet. En svensk Flod er saaledes ganske forskjellig fra de fleste andre Landes Floder; den skifter med roligt, mildt kruset Vand, drønende Vandfald, skummende Fosser og brusende Elve. Den er ikke stille som Floderne i andre Lande; den vexler med sine Lyde, og ofte hører man Fossens Drøn i flere Miles Afstand. Folk lytter dertil om Aftenen for at høre, hvad Vejr Elven spaar. — Sjælden kan man sejle mere end en eller et Par Mil paa nogen Flod i Sverige uden at hindres af en Fos.

Af Vandfald har Sverige de største i Evropa, Trollhättan, Elfkarleby-faldet og de mange Vandfald i Norrlands Floder. De overrasker ikke ved deres Højde, som de smalle Straaler i Svejts' Vandfald, der ofte opløser sig i Støvregn, inden de naar Bunden, men ved deres Masser, deres Voldsomhed, deres Larm, som paa nært Hold døver Øret. Kommer den enlige Baad Vandfaldet for nær, trækker Faldet den til sig, drager den med sig i Dybet, hvorfra man først ser Stumperne komme op igjen langt neden for Faldet. Bedre formaar Svenskerne at beherske Farten i Fosserne, hvor Elvenes Vand i rivende Fart strømmer ned ad Skraaninger. Den djærve Styrmand staar i Bagstavnen og styrer med Sikkerhed lige igjennem den skummende Fos, og den rejsende aner næppe Faren, før den er forbi, og Baaden atter glider magelig hen ad Strømmen.

En stum Samtale.

(Se Side 611.)

Han har faaet Landlov, den lille Matros. Det er ham aldeles ligegyldigt, om den Havn, hvor Skuden er løben ind, hedder Messina, Neapel, Kadiz eller Valencia; han morer sig lige godt over alt, og saa snart han sætter Foden paa Land, glemmer han den strænge Skibstugt om Bord og bilder sig ind, at han er en Pokkers Karl. Penge har han paa Lommen, flere Maaneders opsparet Hyre, og den skal sættes over Styr, som det anstaar sig en ægte Søgut.

Og saa vandrer han Gade op og Gade ned i den fremmede By; han bilder sig ind, at alle de smukke Piger ser efter ham, og han nærer intet højere Ønske end at opleve et lystigt Æventyr, om hvilket der bag efter kan spindes en Ende paa Bakken eller i Folkelukafet.

Men man bliver tør i Halsen af en saadan Vandring under den varme, sydlandske Luft. Med inderlig Tilfredsstillelse faar han Øje paa en indbydende Bod, hvor der serveres Vin, Limonade og de dejligste Frugter, og endnu mere indbydende end alle disse lækre Sager er den smukke Pige, som forestaar Udsalget. Dér maa han ind! Hvor den kølige Drik og de saftige Frugter smager ham! Han lod gjærne sin sidste Skilling blive tilbage hos den smukke Frugthandlerske. Men enhver Glæde er forgængelig, og til sidst maa han jo afsted. Og saa kommer det vanskelige Øjeblik. Varerne skal betales; men hvorledes gjør man sig forstaaelig for hinanden. Det kan ikke nægtes; Pigebarnets Øjne er saamænd veltalende nok, men til at angive Prisen paa de nydte Forfriskninger er de dog ikke i Stand. Saa maa det regnes ud paa Fingrene; lige saa mange Fingre hun rækker i Vejret, saa mange Penge skal han betale; det kan han omsider forstaa, og efter den stumme Samtale stilles man med gjensidig Tilfredshed fra hinanden. Den lille Matros kommer atter om Bord, men længe efter, naar Skuden atter pløjer Middelhavets blaa Vande, drømmer han om den smukke Frugthandlerske, og om Aftenen, naar han sidder alene oppe paa Bakken og kigger paa Stjærnerne, der spejler sig i Søen, tror han endnu at se hendes mørke, straalende Øjepar og det hulde Smil, hun sendte ham til Afsked.

Panoramaet i Jærnbanegade.

I Lighed med de fleste andre Hovedstæder har Kjøbenhavn nu ogsaa faaet sin store permanente Panoramabygning, der allerede en Tid lang — af-

vexlende benyttet til Cirkus og Koncerter — havde staaet færdig og ventet paa sin indre Udstyrelse. I Fredags, den 20de dennes, aabnedes saa endelig Panoramaet og det dermed i Forbindelse staaende Diorama for Publikum.

Gjennem en lang, mørk Gang begiver man sig ind i Bygningens hemmelighedsfulde Indre, drejer saa lidt til venstre og har til at begynde med Dioramaet for sig. Dette, der er udført af Hr. Marinemaler Neumann, forestiller en Episode af Slaget paa Rheden og gjør et i høj Grad virkningsfuldt Indtryk paa Tilskuerne. Man ser det brændende „Danebrog" midt inde i Bataillen, Baade glider frem og tilbage mellem de kæmpende Skibe, Krudtrøgen vælter sig frem og skjuler Master og Takkelage, og Søen under neden gaar i dybe, stærke Dønninger. Trods Billedets ualmindelige Dimensioner og den Fristelse, som deri kunde ligge til at imponere ved overdreven Effekt, er der dog ingenlunde lagt an derpaa, og Virkningen bliver netop derved saa meget større, i det man har Følelsen af, at man staar over for et virkelig kunstnerisk Arbejde.

Dette er maaske derimod ikke i saa høj Grad Tilfældet med Panoramaet, det store Rundmaleri, (fuldført under Ledelse af den franske Maler Jules Garnier), til hvilket man kommer ved at begive sig op ad en spiralformet Trappe i Bygningens Midte, hvor man da træder ud paa en med Tag overdækket Platform. Men til Gjengjæld er Illusionen rigtignok her langt mere imponerende end ved Dioramaet. Man ser ud over Konstantinopel og dets Omegn; for sine Fødder har man den kæmpemæssige Bro, der fører fra Stambul til Forstaden Galata, og rundt omkring er man omgiven af den vide Horisont, der ikke synes at have sat nogen Grænse for Øjet. Virkningen er i højeste Grad skuffende. Overgangen fra de reelle Gjenstande, der danner Forgrunden, til selve Maleriet er gjort saa behændig, at det er umuligt at se, hvor det ene begynder og det andet ender. Man ser ud over Basporus med dens forvirrede Mylr af Baade og Dampere, Masteskoven i den rummelige Havn, Byen med dens hvide Huse, Pragtbygningerne og Moskeernes Kupler og bag ved de bølgeformige Høje, der hæver sig op mod en graalig blaa, disig Luft — og Virkelighedspræget bliver mere illuderende, jo længere man ser derpaa. Nogle sovende Lastdragere i en Baad, en Flok af de berømte konstantinopelske Hunde, en Frugtsælgerske med sin hvide Lærreds Paraply og lignende Fremtoninger bidrager ogsaa til at fastholde Illusionen; derimod er Figurerne, der tænkes at bevæge sig hen over Galata-Broen, efter vor Mening det mindst vellykkede, i det de fleste af disse staar temmelig døde og unaturlige. Som Helhed betragtet maa vi imidlertid endnu en Gang fremhæve, at Panoramaet i lige høj Grad vækker Forbavselse og Beundring; man har her hjemme aldrig set noget blot tilnærmelsesvis lignende, og det har derfor i fuldeste Maal Krav paa Publikums Interesse, hvilken da aabenbart heller ikke vil udeblive.

Danske Digtere.

Holger Drachmann:

„Forspil"

(til „Prinsessen og det halve Kongerige").

Dagen bød paa Stokfisk
— og den var blødt i Vand —
jeg sad og vented sulten
paa Føde for min Tand.
Men der var Fastespiser kun paa Bordet.

Jeg saa ud over Landet,
saa' al den megen Fisk:
ak, havde jeg en Ønskedug
at brede paa min Disk!

Saa bad jeg blot: Dug, dæk dig!
og flux var Bordet fuldt
af alt, hvad man kan ønske sig
for en forsvarlig Sult.

Saa fik vel og den Smaadreng,
som vartede mig op,
lidt Kjødmad i sin klejne,
hartad forhungred' Krop.

Ja, selv mit Hors i Stalden,
som staar nu saa som saa
og gumler paa sit Langhalm,
hun fik vel Brød for Straa.

Saa kaldte jeg min Smaadreng:
du sadle op min Hest;
tag Flint og Horn i Haanden,
og følg som du kan bedst . . .!

Jeg havde ingen Ønskedug,
men megen Appetit.
Jeg kaldte ad min Smaadreng:
mig lyster nu et Ridt!

Vi standsed paa en Bakke.
Fjærnt over Heden lød
en Lyd. De tærsked Langhalm
og lagde Fisk i Blød.

Jeg gav min Ganger Tøjlen,
min Smaadreng lunted med.
Vi standsed dybt i Skoven;
der var et ensomt Sted.

Der lød ej Dagens Stemmer.
Hen over Bakkens Strøm
en Egekæmpe hælded sig
i hundredaarig Drøm.

Min Hest den havde baaret mig,
min Smaadreng hos mig laa,
og han fortalte Æventyr,
som selv han troede paa.

— Ak, disse gamle Sager,
hvem har ej troet derpaa?
Begynde gjør vi alle dog
som Drengen den smaa.

Og voxer vi, vi voxer dog
fra Æventyret ej!
det kaster sine Skygger,
som Egen paa vor Vej. —

Jeg lytted, tavs, i Skyggen,
jeg stirred mod det blaa;
ak, disse gamle Æventyr,
jeg tror endnu derpaa. —
Og der var Fastespiser kun paa Bordet.

TEATERNYT.

Det kgl. Theater. Vor nationale Scene har forøget sit Repertoire med en original Opera, „Colomba", Texten af Etatsraad H. P. Holst, Musiken af Hr. Axel Grandjean. Librettoen er en fri Bearbejdelse af Prosper Mérimées bekjendte Novelle „Colomba", der ogsaa foreligger i en anden dramatiseret Skikkelse, nemlig som „Korsikanerinden", i sin Tid opført paa Folketheatret. Det maa indrømmes, at Mérimées Fortælling egner sig mer end almindelig godt til dramatisk Bearbejdelse, og om det end ikke helt er lykkedes at fjærne de Mangler i Kompositionen, som næsten ufravigelig klæber ved, naar en Roman skal gjøres til et Drama, saa maa det dog erkjendes, at Etatsraad H. P. Holst har løst sin Opgave paa en særdeles vellykket Maade, saaledes at „Colomba" i sin Operaskikkelse er kommen til at indeholde mange virkningsfulde Scener, taalelig forbundne ved Handlingens Traad. Første Akt er vel det svageste, men baade Forfatter og Komponist tager god Revanche i anden og tredje, og Musik og Text arbejder her fortræffelig sammen. I det hele røber „Colomba" et godt Blik for den sceniske Virkning — saaledes er det f. Ex. en god Ide med den indlagte Tarantelle, der, i Parenthes bemærket, bliver aldeles glimrende udført, — og Lønnen er da ogsaa Publikums stormende Applaus. Hr. Grandjeans Musik er rig paa smukke Enkeltheder, det er en ørefaldende, melodisk Operamusik, som har Betingelser for at blive meget populær. Dertil kommer det i øvrigt meget heldige Tilfælde, at Komponisten aabenbart paa Forhaand har kunnet vide, hvem Hovedrollerne vilde blive betroede, og Resultatet deraf er, at de forskjellige Partier ligger ganske fortrinlig for de paagjældende Kunstnere. Udførelsen for de vokale Præsentationers Vedkommende er derfor i høj Grad vellykket, og ogsaa i dramatisk Henseende slaar Kræfterne godt til; vi skal blandt de vigtigste Rollehavende nævne Fru Keller, Fru Lütken samt d'Hr. Simonsen og Schram — og hvad endelig Iscenesættelsen angaar, er den baade saa smagfuld og splendid, at vel ogsaa dette bidrager sit til den afgjorte Sukces, „Colomba" har vundet paa vor nationale Skueplads.

Folketheatret. I Forening med „Martha", der stadig samler godt Hus, opføres i denne Tid en ny 1 Akts Farce, „En forfulgt Uskyldighed", ved Hr. Otto Zinck. Det er en lille, uimodstaaelig morsom Bagatel, der holder Publikums Lattermuskler i vedholdende Bevægelse, og mere kan der billigvis ikke forlanges. Som den glade Pebersvend, der dog til sidst er lige ved at styrte sig paa Hovedet ud i Ægteskabets Ocean, har Hr. Kolling god Lejlighed til at give sit Lune fri Tøjler, og han gjør det ret con amore til stor Fornøjelse for Tilskuerne. Med næsten ikke mindre Liv og Lune spiller Fru Rosenbaum som den forfulgte Uskyldighed, Hr. Dorph-Petersen som Pebersvendens Neveu og Hr. Price som Tjeneren. Enhver, der ønsker sig en sund Latter paa et Kvarters Tid eller der over, anbefaler vi at gaa hen og se „En forfulgt Uskyldighed".

NY BØGER.

Islandske Folkesagn og Æventyr, paa Dansk ved Carl Andersen. Paa dette Skrift, der udkommer i anden forøgede Udgave, er der udgaaet en Subskriptionsindbydelse fra J. H. Schubothes Boghandel, og vi skjønne ikke rettere, end at den sikkert maa finde en betydelig Tilslutning fra Publikums Side. Der er en Friskhed og Umiddelbarhed udbredt over disse islandske Sagn og Æventyr, som virker i høj Grad tiltalende under Læsningen, og noget lignende gjør sig gjældende i Stilen, hvis syndige, klare Form netop har den ægte gamle Sagatone over sig. Selve Æventyrene, der foreligge i rig Afvexling, er alle sammen fulde af Liv og Ejendommelighed og udmærker sig ved kjække og drastiske Skildringer, som vil gjøre Bogen i høj Grad underholdende, paa samme Tid som den giver et værdifuldt Bidrag til Oplysningen om den rige Sagnverden, der har hjemme paa hin oldnordiske Ø. Saa vel Forfatteren, der har ganske særlige Betingelser for at give en saadan Samling den mest tiltalende Form og Indhold, som ogsaa Forlæggeren, fortjener Anerkjendelse for atter at have gjort dette Skrift tilgængeligt for et større Publikum. — 1ste, 2det og 3dje Hæfte er udkommet, og hele Bogen vil udkomme i 8 kort efter hinanden følgende Hæfter, hver paa 64 Sider til en Pris af 35 Øre for Hæftet.

Carl Bernhard: Historiske Romaner. I. Krøniker fra Kong Kristian den andens Tid. At Carl Bernhards historisk-romantiske Fortællinger foreligger i henholdsvis 5te og 3dje Udgave (som Folkeudgave), er det bedste Bevis paa den store Udbredelse, disse Skrifter har faaet i vor Læseverden, en Udbredelse, som de i høj Grad har fortjent ved deres smukke poetiske Behandling af interessante Æmner af vort Fædrelands Historie. Forfatteren har forstaaet at give sine Skildringer en god historisk Kolorit og dette i Forbindelse med de virkningsfulde Scener og Optrin, der udmærker Fortællingerne, uden at der dog paa noget Punkt røbes et forceret Effektjageri, har gjort dem til en særlig yndet Folkelæs-

ning, medens de paa samme Tid maa betragtes som noget af det bedste, vor Literatur ejer i denne Genre; i historisk Opfattelse og tro Gjengivelse af Tidens Aand og Sæder staar de saaledes ubetinget over Ingemanns Romaner. Det synes os derfor at være en heldig Tanke, at Forlæggeren har ladet den ny Udgave af Carl Bernhards historiske Romaner udkomme i Subskription og til en saa forbavsende lav Pris (7—8 Øre pr. Ark), at disse Skrifter ubetinget maa kunne finde Indgang i de videste Kredse, hvor endnu kun altfor ofte slet Kolportageliteratur breder sig, trods alt, hvad der fra forskjellig Side er gjort for at raade Bod paa dette Onde. Ganske vist er der udrettet ikke saa lidt paa dette Omraade, og vi tro at burde fremhæve, at en Subskription som den her omhandlede yder et værdifuldt Bidrag til Opgavens yderligere heldige Løsning. — Subskriptionen begynder med „Krøniker fra Kristian den andens Tid", hvoraf de første 3 Hæfter nu foreligger. (J. H. Schubothes Boghandels Forlag).

Fotografi. Gjennem Valdemar Petersens Bog- og Kunsthandel er der udkommet et vellykket Portræt i Visitkortformat af Forfatteren Emanuel Henningsen. Fotografiet, der er udgaaet fra R. Gaudenzi's Atelier (Østergade 3), kan faas gjennem enhver Boglade.

Praktiske Smaavink.

— Der er ingen Fare for, at Børn kan sove for meget. Det gamle Ord, som siger: „Den, der sover, spiser," bekræftes ved de smaa, som sover mest. Aarvaagne Børn er næsten altid gnavne og magre og irriteres let. Kan man faa Børn til at sove meget, bliver de i Almindelighed godmodige og buttede; det er dog bedst, at de sove, medens det er mørkt, og ikke om Dagen.

— Den generende Fremspiren af Græs mellem Stene paa store Pladser forhindres bedst ved Overgydning med Gasvand eller med en fortyndet Sæbesyderlud, hvortil der er tilsat to til tre Procent ren Karbolsyre.

— Afskaarne Blomster, der i Almindelighed ser falmede ud fire og tyve Timer efter, at de er afskaarne, kan let holdes meget længere friske, naar man sætter to Tredjedele af Stænglen i kogende Vand og holder den der, til Vandet er blevet koldt. Man sætter den saa i frisk koldt Vand. Ved denne Fremgangsmaade kommer Blomsterne atter til at se friske ud.

Blot til Lyst.

— „Lille Mand," sagde en kjærlig Hustru, „hvorfor vil du dog ikke høre op at ryge Tobak? Det er virkelig skadeligt, og du faar saadan en hæslig Aande af det." — „Ja," svarede Manden, „du har maaske Ret. Men du bør ogsaa tænke paa, hvor megen Tid, og hvor mange Penge jeg har anvendt paa at lære at ryge. Skulde jeg nu holde op, saa vilde al den Tid og alle de Penge være spildte, fuldstændig spildte; indser du ikke det?"

Balkonversation. Herren: „Ja, min Frøken, alt afhænger virkelig af Tilfældet i denne Verden. Hvis den unge Mand, der gaar der, ikke tilfældigvis havde gaaet i den Gade, hvor Grevens Heste løb løbsk, saaledes at han kunde standse dem og frelse Grevens Liv, hvad vilde han saa have været den Dag i Dag?" — Frøkenen: „Det samme har jeg meget ofte tænkt paa; Tilfælde, ene og alene Tilfælde. Havde Øhlenschläger ikke skrevet sine Værker, vilde han saamænd aldrig være bleven berømt! Alt sammen Tilfælde!"

Tankekorn.

— Jo mere et Menneske taler om sig selv, jo mindre kan han lide at høre, at man taler om andre.

— Den, der lever sammen med en god Hustru, bliver selv bedre derved; lige som den, der lægger sig ned imellem Violer, har faaet den friske Duft i Klæderne, naar han atter rejser sig.

— Da man fortalte Plato, at nogle af hans Fjender havde talt ilde om ham, svarede han: „Det har intet at betyde; jeg vil forsøge at leve saaledes, at ingen vil tro dem."

— Det Menneske er slet, som skriver Fornærmelser ind i Marmor og Velgjerninger i Sand.

— Den, der bryder en Kontrakt, under hvilken han har skrevet sit Navn, slaar sin Ære til Jorden med sin egen Haand.

Gaadefabrik.

Karade.

Det første igjennem Dalen sig slynger;
i andet og tredje man ofte synger;
det fjerde finder man alle Vegne,
undtagen i mennesketomme Egne;
det hele har hjemme paa Klippeøen,
som ligger hist ude i Østersøen.

X. X.

Rebus.

1 u 123 = Masse R 8 R.

Aabybro.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 43 (Søndag den 22de Oktober):

Firkantet Nød:
S O R Ø
O D E R
R E D E
Ø R E R

Rebus: En forspændt Karet.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

6. Aargang. Søndagen den 5. November 1882. Nr. 45.

En Kjærligshedshistorie i Rom.

En Fortælling, oversat af v—d.

I.

En smuk Aften i Januar for nogle Aar siden var der stor Fest hos Prinsesse Paolini. Det var den første selskabelige Underholdning, som havde fundet Sted i hendes Hus siden hendes Gemals, den gamle Fyrstes Død, og hele Rom flokkedes sammen for at deltage i den. Kardinaler og Ambassadører, Monsigniori og Generaler, romerske Hertuginder og engelske Turister, pavelige Zuaver og fremmede Kunstnere, Forfattere og Statsmænd strømmede i en uendelig Skare op ad de brede Marmortrapper, thi alle var begjærlige efter at opfange et Glimt af den smukke, unge Fyrstinde, og ved en Lejlighed som denne var det ikke saa vanskeligt at opnaa en Indbydelse. Uden for var den graa, af Tidens Tand medtagne Façade af det gamle Palads oplyst med en Række flammende Begfakler; Torvet, af hvilket Paladset indtager hele den ene Side, var opfyldt med Vogne, og fra en i Nærheden af Porten oprejst Estrade musicerede et Orkester.

Enhver, som kjender Rom, kjender Palazzo Paolini, og enhver, der har noget Bekjendtskab til Roms fornemme Verden, ved, at dets sidste Ejer ikke nedstammede i lige Linje fra den gamle, berømte Familie, hvis Navn han bar, men at han var Kompagnon i det vel bekjendte Bankierfirma Flocchi & Komp. i Florens. Det var ved hans Ægteskab med den stakkels gamle, ruinerede Filippo Paolinis forældreløse Datter, at det blev tilladt ham at antage den adelige Titel, som han senere gjorde al ønskelig Ære, og skjønt han ved sin første Indtrædelse blandt den romerske Adel blev noget koldt modtagen af den, lykkedes det ham dog snart ved sin Ædelmodighed, ved sin fine Smag, ved sit fornemme Væsen, og fremfor alt ved sin store Rigdom at overvinde selv de mest indgroede Fordomme, og det varede ikke længe, før han stod paa et saa højt Trin af den sociale Stige, som nogen af Roms Indbyggere, der hverken er Præst eller Politiker, kunde gjøre Regning paa at komme til at indtage. Han tilbagekjøbte Paladset og de Godser, som efterhaanden var slupne hans Hustrus Forfædre ud af Hænderne; med stor Umage og betydelig Bekostning gjenvandt han mange af Familiens tabte Kunstskatte; han bragte den gamle Slægt paa Fode igjen, og de Medlemmer af den, som præsenterede sig for ham, modtog han med aabne Arme og en aaben Pung.

Og der var ingen Mangel paa dem. Fra mange forskjellige Dele af det skjønne Italien flokkedes de til Hovedstaden, disse forarmede Paolini'er, af hvilke nogle var Soldater, andre Præster, men de fleste uden Stilling eller uden Beskjæftigelse, og for dem alle anvendte den ny Fyrste med stor Redebonhed baade sine Penge og den Indflydelse, som Pengene fører med sig. I kort Tid gjengav han det gamle Hus dets tidligere Glans og gjorde sig derved vel fortjent af sit Land. Dette var i det mindste Hans Herlighed Pavens og flere andres

Mening, skjønt der maaske kunde være andre Folk, som erindrede Familien Paolinis tidligere Historie, og som mente, at Verden ikke vilde have lidt noget stort Tab, dersom hin Race af Intriganter og Giftblandere var uddød.

I et Tidsrum af tredive Aar levede Giuseppe Flocchi, Prins Paolini i Rom som en af de fornemste i den fornemme Verden, som en gavmild Beskytter af de skjønne Kunster og elsket i lige høj Grad af alle Klasser, medens den eneste bitre Draabe i hans Lykkes Bæger var Savnet af en Arving til al hans Rigdom og Hæder. Men da Prinsesse Paolini døde, ansaa Enkemanden det for passende at gjøre et Skridt, som — i det mindste inden for hans Slægtninges Kreds — strax viste sig skæbnesvangert for hans Popularitet. Ligesom ingen — som Ordsproget siger — burde prise sig lykkelig, burde han vel ikke heller regnes for vis, før han er død. I en Alder af halvfjerdsindstyve Aar eller saa omtrent kom den forstandige og erfarne Prins Paolini, der havde foretaget en Rejse til London i det tilgivelige Øjemed at adsprede sine Tanker efter det Tab, han havde lidt, pludselig tilbage til Rom, medbringende som en ny Trøsterinde en smuk engelsk Pige, der var sluppen lige ud fra Skolestuen. Hans Fætter Kardinalen løftede sine Hænder og Øjne op mod Himlen, i det han i sit Hjærtes Bitterhed lydelig udbrød, at ingen Tosse er værre end en gammel Tosse.

Prinsens ny ægteskabelige Erfaringer var kun af kort Varighed. Kort efter hans Hjemkomst blev han en Morgen funden død i sin Seng, og Aviserne, som var enige om at lovprise hans lange Livs mange og gode Gjerninger, var mindre enige med Hensyn til Dødsaarsagen, i det nogle af dem talte om Apoplexi og andre om en Hjærtesygdom.

Rygtet, som altid er rede til at være ondskabsfuldt, fyldte paa den Tid Luften med en sagte Hvisken, som jeg skulde være den sidste til at gjentage, i Særdeleshed, da det næppe har noget at gjøre med nærværende Fortælling, men sikkert er det, at den sørgelige Begivenhed, som bragte Taarer i Øjnene paa mange af dem, der havde nydt godt af den afdødes Gavmildhed, gjorde et mærkværdigt ringe Indtryk paa hans efterlevende Slægtninge. De gav ham imidlertid en prægtig Begravelse, og jeg husker meget godt den lange Procession, som langsomt og højtidelig begav sig ned ad Korso'en med en Skare Munke i Spidsen, bærende store tændte Voxlys og syngende en melankolsk Sørgesang, derefter nogle sælsomme, maskerede Skikkelser, Medlemmer af Misericordias Broderskab, vandrende paa hver Side af Baaren, og endelig det lange Tog af sørgende. Hele Familien Paolini var her til Stede, og det var ikke faa. De nedsænkede ærbødig Støvet af den afdøde i Kirken St. Maria del Popolo, og jeg tør paastaa, at de derpaa kjørte tilbage saa hurtig som muligt for at høre Testamentet blive forkyndt.

Jeg ved ikke, om det var ved denne eller ved en paafølgende Lejlighed, at Indholdet af hint Dokument blev meddelt den afdødes Slægtninge, men til hvilken Tid det end var, vilde det have været mig en stor Fornøjelse at være til Stede og lægge Mærke til de værdige Slægtninges Ansigter, medens det blev forkyndt dem, at den afdøde havde skjænket hele sin umaadelige Formue — nogle faa ubetydelige Legater undtagne — til sin Enke. Der var ikke en Gang gjort nogle af de sædvanlige Indskrænkninger, som Klogskaben plejer at foreskrive, nemlig i Tilfælde af et nyt Giftermaal eller lignende. Hustruen fik uindskrænket Raadighed over sin Mands Rigdom.

Man kan næppe undre sig over, at Familien tog sig dette meget nær, skjønt det maa indrømmes, at den unge Kaptajn Carlo Paolini gik for vidt, da han højt og tydelig erklærede, at efter hans Mening vilde den eneste retfærdige Handling være at tage den — gamle Idiot op af hans Grav og kaste Liget ud i Tiberen. Hans Onkel Kardinalen undlod ikke paa behørig Maade at bebrejde ham denne uforsonlige og smagløse Udtalelse, og han anbefalede den mere praktiske Fremgangsmaade at nedlægge Protest mod Testamentet. Der blev ogsaa gjort nogle Forsøg i denne Retning, men de viste sig aldeles frugtesløse, og Familien Paolini bøjede sig derpaa med den fine Kløgt, som endnu aldrig havde svigtet den, naar dens Interesser stod paa Spil, for den Kjendsgjerning, at det bedste, de kunde gjøre, var at staa paa en god Fod med den lykkelige Englænderinde, hvem det gamle Palads og de store Godser nu tilhørte.

Naturligvis manglede der ikke visse Folk, som fortalte, at man havde prøvet paa at forgive den smukke Arving; men hvad kan visse Folk ikke finde paa? I den Omstændighed, at den unge Fyrstinde temmelig pludselig rejste hjem til sit Fødeland, var der formentlig intet, som kunde vække en saa skrækkelig Mistanke — i det mindste ikke hos andre end hos ildesindede Personer, thi intet kunde være mere naturligt, end at en ung Dame, som i sit attende Aar baade var bleven gift og atter havde mistet sin Ægtefælle, ilede til en kjærlig Moders Arme for at finde Trøst og Beroligelse. I ethvert Tilfælde saa Rom hende igjen efter et Par Aars Forløb. Hun opslog sin Bolig i Palazzo Paolini, som allerede var blevet underkastet en grundig Reparation for paa en værdig Maade at kunne modtage hende som Brud; hun viste sig paa Promenaden i et prægtigt Kjøretøj, trukken af et

Par prægtige Graaskimler, og endelig — man mente, at han derved offentlig vilde tilkjendegive, at hun kjendte de Pligter, som hendes Stilling paalagde hende — udstedte hun Indbydelser til den store Fest, som vi allerede har omtalt.

De, som var saa lykkelige at deltage i denne Forsamling, nødsagedes til at erkjende, at deres Værtindens Væsen og Adfærd kun gav ringe Anledning til en ugunstig Kritik, og at hun, — Englænderinde, som hun var — i alle Henseender opførte sig, som det sømmer sig en romersk Fyrstinde. Hun var meget høj, meget smuk og meget pragtfuldt klædt. Med hendes mørke Haar og Øjne og hendes klare, men blege Teint kunde man godt antage hende for at være en født Italienerinde. Hun var maaske lidt kold og lidt stolt, men det var en af det Slags Fejl, som netop ikke burde mangle. Staaende paa det øverste af Trappen — med Kardinal Paolini ved sin højre Side og omgiven af et lille Hof af sine Slægtninge og andre store Folk — modtog hun sine Gjæster, som var hun en født Dronning.

Hun gjorde sig ikke skyldig i en eneste Fejl, og man kunde næsten fristes til at tro, at hun havde holdt en Generalprøve med Kardinalen eller maaske gjort sig en hel Del Umage med at lære sin Rolle; i alt Fald var hun netop, som hun skulde være: høflig mod alle og mere end høflig mod nogle faa begunstigede. Hun havde et Par velvalgte Ord til enhver af de fornemme Damer, hvis Venskab det var værd at sikre sig; hun gik et Par Skridt frem for at række sin Haand til en Gesandt fra et Land, som man vidste stillede sig venlig over for den pavelige Regering, medens derimod Repræsentanten for en anden Magt, med hvis Optræden Hs. Hellighed i den sidste Tid havde haft Grund til at være misfornøjet, blev affærdiget med en alvorlig, afmaalt Hilsen.

Den sidstnævnte Maade at byde Velkommen paa, var i øvrigt den, som den største Part af Prinsessens Gjæster maatte nøjes med, i det de passerede forbi hende paa Vejen gjennem Billedgalleriet til den store Balsal, hvor et Orkester allerede havde begyndt at udsende sine berusende Toner. Da det blev min Tur at gjøre min Kompliment for Husets Frue, blev jeg imidlertid beæret med en langt varmere Modtagelse. Sagen er den, at jeg havde begivet mig til Palazzo Paolini uden at være inviteret. Jeg var lige ankommen til Rom, og da jeg hørte om den forestaaende Festlighed, besluttede jeg, at jeg vilde bryde op efter Middagsbordet for at se, hvorledes min kjære unge Veninde, Sybil Ferrars — med hvem jeg har staaet paa den venligste og fortroligste Fod lige siden hin Dag, jeg havde den Ære at være til Stede ved hendes Daab — vilde skikke sig i sin ny og temmelig vanskelige Stilling. Jeg smigrede mig desuden med den Tanke, at Synet af et bekjendt Ansigt mellem saa mange fremmede ikke vilde være hende uvelkomment, og jeg blev derfor slet ikke forundret, da Prinsessen ved Synet af mig for et Øjeblik glemte al sin Fornemhed og sin stolte, værdige Holdning og rakte begge sine Hænder ud imod mig med et lille Udraab af Overraskelse:

„De her!" udbrød hun. „Hvilken Glæde! Naar kom De, og hvor længe vil De blive? Jeg haaber, at De har i Sinde at blive her hele Vinteren. Hvor har De været henne alle disse lange, kjedsommelige Aar?"

Det var kun to Aar, siden hun sidst havde set mig, men i hendes Alder er to Aar en meget længere Tid end i min.

„Vil De komme til mig i Morgen Formiddag Kl. 12?" vedblev hun. „Vi kan da faa en rigtig lang Samtale med hinanden."

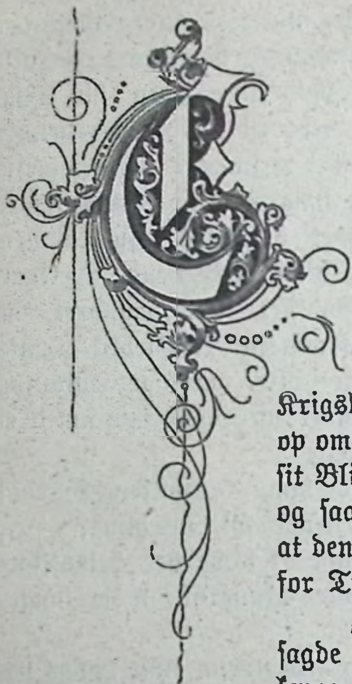
Kardinal Paolini fæstede sine dybtliggende sorte Øjne paa min beskedne Person, som om han vilde se igjennem mig paa Kryds og paa Tværs. Han er en smuk, imponerende Mand som alle Medlemmer af Familien Paolini, og han har en egen Maade at se paa ringere dødelige, med et koldt, gjennemtrængende Blik, som siges at slaa deres lavere udrustede Sjæle med Rædsel. Jeg besad naturligvis aldeles ikke noget Fortrin over for ham. Med sin høje, magre Skikkelse, draperet i en højrød Robe og prydet med ægte Kniplinger, var han det udtrykte Billede af en stolt Kirkefyrste, og syntes født til at fordre Underkastelse, hvorimod jeg — det gjør mig ondt at maatte sige det — er en temmelig korpulent gammel Mand, og skjønt jeg vel nok i sin Tid har haft et ret taaleligt Ydre, har jeg dog aldrig hørt, at det har været af nogen ærefrygtindgydende Beskaffenhed. Jeg er imidlertid ikke bange for Kardinal Paolini saa lidt som for hele det hellige Kollegium, og jeg beærede ham derfor med et ægte britisk, solidt Blik, for hvilket han strax sænkede sine Øjelaag, medens det svagest mulige Smil et Øjeblik svævede om hans tynde Læber.

(Fortsættes.)

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

En talrig Rytterafdeling sluttede Toget.

Da dette havde naaet Kitaygorod, og Krigsknægtene havde stillet sig op omkring Galgerne, lod Iwan sit Blik glide hen over Pladsen og saa nu til sin Forbavselse, at denne var fuldstændig blottet for Tilskuere.

„Driv Folket her hid!" sagde han til en af Opritsnikerne. „Ingen har noget at frygte. Sig til Indbyggerne i Moskwa, at Czaren straffer Misdæderne, de uskyldige tilsiger han sin Naade."

Snart efter begyndte Pladsen at opfyldes med Mennesker, og i Vinduerne kom blege og ængstelige Ansigter til Syne.

Imidlertid var Baalene i Nærheden af Kjedlen blevne tændte, og Bødlerne steg op paa Skafottet.

Iwan befalede, at man skulde fremføre dem af de domfældte, hvem han ansaa for mindre skyldige.

„Mænd," sagde han med høj og klar Stemme, for at man skulde kunne høre ham over hele Pladsen, „ved eders Venskab og Forhold til Forræderne har I fortjent den samme Skæbne, der venter dem, men af Barmhjærtighed og af Hensyn til eders Sjæles Frelse tilgiver jeg eder og skænker eder Livet, for at I ved Anger kan sone eders Synd og bede for mig uværdige."

Paa et Tegn af Czaren blev de benaadede førte bort.

„Beboere af Moskwa," vedblev Iwan, „I vil i Dag komme til at overvære Henrettelser og Pinsler, men jeg straffer kun dem, der har villet forraade Riget til mine Fjender. Med hede Taarer overgiver jeg deres Legemer til Bøddelknægtene, men Gud har sat mig til Dommer over eder, for at jeg skulde domme mit Folk! Mine Domme er retfærdige, thi ligesom Abraham, der løftede Kniven mod sin egen Søn, saaledes ofrer jeg endog dem, der staar mig nærmest! Deres Blod komme over mine Fjenders Hoved!"

Derpaa lod han af de domfældte Bojaren Druschina Andrejewitsch Morosoff føre først frem. I det første Anfald af Raseri havde Iwan dømt den gamle Bojar til de frygteligste Pinsler, men i god Overensstemmelse med sin vankelmodige Karakter, eller ogsaa fordi han vidste, at Morosoff var almindelig agtet og elsket i Moskwa, saa forandrede han Dagen før Henrettelsen sin Beslutning og dømte ham til en mindre grusom Død.

En af Raadets Sekretærer, som stod ved Skafottet, udfoldede et langt Pergamentsblad og læste med høj Stemme:

„Forhenværende Bojar Druschina! Du har berømmet dig af, at du vilde stifte Ufred i Staten, at du vilde kalde Khanen af Krim og Kong Sigismund af Litauen til Rusland og forvolde mange andre Ulykker. Du har haft den Frækhed, ved ondskabsfuld, haanlig Tale at fornærme selve Czaren, Storfyrsten over alle Russer, og ægge hans tro Undersaatter til Oprør. Du har fortjent en Straf, værre end Døden, men vor ophøjede Herre, der mindes dine fordums Heltegjerninger, har af særlig Naade befalet, at der gjøres en Undtagelse til Gunst for dig, saaledes at du slipper fri for Torturen, og der tilstaas dig en hurtig Død: dit Hoved skal afhugges og dine Godser erklæres for Statsejendom."

Morosoff, der allerede var stegen op paa Skafottet, gjorde Korsets Tegn.

„Jeg er uskyldig for Gud og Czaren," svarede han rolig. „Jeg befaler min Sjæl til vor Herre Jesus Kristus, og af Czaren udbeder jeg mig kun én Naade: at alt, hvad jeg efterlader mig, maa blive delt i tre Dele: den første er bestemt for den hellige Kirke, paa det at der maa blive læst Bønner for min Sjæls Frelse; den anden til de fattige og den tredje til mine tro Tjenere; mine Livegne skjænker jeg for evig Tid Friheden. Min Enke tilgiver jeg, og det skal staa hende frit for at gifte sig igjen, med hvem det end maatte være."

Efter disse Ord gjorde Morosoff endnu en Gang Korsets Tegn og lagde derpaa selv sit Hoved paa Blokken.

Man hørte et dumpt Slag; Druschinas Hoved rullede ned, og hans ædle Blod vædede Skafottets Brædder.

Til Folkets Forbavselse traadte Opritsnikerne nu frem med Czarens særlige Yndlinge, Fyrst Wjæsemski, Mundskjænken Fedor Baßmanoff og dennes

Fader, Alexis, hvem Fedor havde angivet under Torturen.

„Beboere af Moskwa," sagde Iwan, i det han pegede paa de domfældte, „her ser I eders og mine Fjender! De har glemt deres Ed, og uden at tænke paa den yderste Dag har de misbrugt mit Navn til at undertrykke eder; de har øvet Rov og Mord mod det Folk, som jeg betroede til deres Omsorg. Saa lad dem da faa den Løn, som de har forskyldt for deres Gjerninger!"

Til Straf, fordi de havde skuffet Czarens Tillid, var Baßmanoff'erne blevne dømte til at lide de frygteligste Dødskvaler.

Sekretæren oplæste Anklagen for dem, og den lød paa, at de ved Trolddomskunster havde villet undergrave Czarens Sundhed, sætte sig i Forbindelse med Statens Fjender og undertrykke Folket i Czarens Navn.

Da Bødlen havde grebet Fedor Baßmanoff og ført ham op paa Skafottet, vendte han sig om til Tilskuerne og raabte med høj Stemme:

„Rettroende Folk! Jeg vil skrifte mine Synder, før jeg dør! Alle skal være Vidne til min Bekjendelse. Saa hør da, rettroende Russere . . ."

Men Maljuta, der stod bag ved ham, lod ham ikke fortsætte. Med et behændigt Sværdhug huggede han Hovedet af ham i samme Øjeblik, som han vilde begynde sit Skriftemaal.

Hans blodige Legeme faldt om paa Skafottet, og hans Hoved med de klingende Ørenringe rullede ned foran Fødderne af Iwans Hest, der stejlede med en høj Vrinsken, i det den med forskrækkede Blikke betragtede det uhyggelige Syn. Ved sin sidste Frækhed havde Baßmanoff frelst sig fra de Dødskvaler, der havde ventet ham.

Hans Fader, Alexis, og Wjæsemski var ikke saa lykkelige. De maatte tilligemed Røveren Grib bestige Skafottet, hvor der holdtes forskjellige skrækkelige Marterredskaber rede til dem. I samme Øjeblik blev den gamle Møller slæbt hen til Baalet og bundet fast til Pælen.

Wjæsemski, der var svækket af den forudgaaede Tortur og næppe var i Stand til at holde sig opreist mellem Bøddelknægtene, kastede vilde Blikke til alle Sider. I hans Øjne var der hverken Frygt eller Anger at læse. Da han saa Mølleren lænket til Galgen og de graadige Røgskyer, der steg op omkring ham, kom han til at tænke paa Oldingens sidste Ord, da denne bøjede sig over Vandtruget, efter at han havde udtalt Trylleformularen over hans Sværd; han tænkte ogsaa paa det Syn, han havde set en Maaneskinsnat ved Møllen, da han prøvede paa at tyde sin Fremtid under Møllehjulet, men kun saa, hvorledes Vandet farvedes blodrødt, medens Save bevægede sig frem og tilbage der nede og Jærntænger aabnede sig og atter lukkede sig i . . .

Mølleren lagde derimod ikke Mærke til Wjæsemski. I sin Angest blev han ved at tale med sig selv og sprang som en afsindig frem og tilbage paa Skafottet, hvorved hans Lænker raslede uhyggelig.

„Schikalu! Likalu!" raabte han; „Ravnene er fløjne hid til et fedt Gilde! Hjulet drejer sig, drejer sig uafladelig! Hvad der var højt, bliver lavt! Schagadam, Møllevind, rejs dig; far hen over mine Fjender! Kulla, Kulla, spred Baalet, sluk Ilden!"

Og som om den vilde adlyde Møllerens Besværgelse, begyndte Vinden virkelig at blæse hen over Pladsen; men i Stedet for at slukke Baalet bragte den Liv i Flammerne, der brød frem af det tørre Brænde og slog op omkring Oldingen, saa at Mængden ikke længer kunde se ham.

„Schagadam! Kulla, Kulla!" hørte man ham endnu raabe gjennem Røgskyerne, og derpaa hendøede Stemmen under det brændende Baals Knitren.

Trods den lange Indespærring og den udstaaede Tortur havde gamle Grib dog næsten slet ikke forandret sig i sit Ydre. Hans stærke Natur havde modstaaet alle Pinsler. Kun Udtrykket i hans Ansigt var ikke længer det samme som før: det havde faaet et ejendommeligt Præg af Mildhed, og Blikket skuede rolig omkring.

Siden hin Nat, da han var bleven greben i Czarens Sovekammer og derefter kastet i Fængsel, havde hans Samvittighed hørt op med at pine ham. Han betragtede den Straf, der ventede ham, som en Bod for hans Forbrydelser; liggende paa det smudsige Straa i Fængslet nød han for første Gang i lange Tider en fredelig Søvn.

Sekretæren oplæste for Folket, hvilken Forbrydelse Grib havde begaaet, og meddelte dernæst den Straf, han var bleven idømt.

Grib steg op paa Skafottet, korsede sig foran alle de Kirketaarne, han kunde overse, og gjorde derpaa til de fire Sider af Pladsen fire dybe Buk for Mængden.

„Tilgiv mig, rettroende Folk," sagde han, „tilgiv mig mine Synder, mine Plyndringer, Rov- og Mordgjerninger. Tilgiv mig alt, hvad jeg har gjort mig skyldig i mod eder. Jeg har fortjent at lide Døden; tilgiv mig mine Synder, rettroende Folk!"

Og i det han derpaa vendte sig om mod sine Bødler, rakte han selv sine Hænder frem og stak dem frivillig ind i de Løkker, der holdtes rede.

„Velan, saa til Værket!" sagde han, i det han rystede paa sit Hoved med det tætte, graa Haar — og dermed lukkede hans Læber sig for stedse.

Paa et Tegn af Czar Iwan vendte Sekretæren

sig derpaa til de øvrige domfældte og oplæste for dem de Anklager, der var rejste mod dem, og som gik ud paa, at de havde stiftet Sammensværgelser mod Czaren, at de havde villet overgive Nowgorod og Pskoff til Kongen af Litauen, og at de havde staaet i forbrydersk Forbindelse med den tyrkiske Sultan.

Nogle blev førte hen til Galgerne, andre til Kjedlen og atter andre hen til de paa Pladsen opstillede Marterredskaber.

Folket begyndte at bede med høj Røst.

„Herre, o Herre, hav Barmhjærtighed med dem!" lød det fra alle Sider. „Herre, tag hurtig deres Sjæle til dig!"

„Bed for os, I retfærdige," raabte enkelte Stemmer blandt Mængden, „tænk paa os, naar I er indgangne i Himmerig!"

For at overdøve disse bedende Stemmer begyndte Opritsnikerne at brøle:

„Goida, Goida! Død over alle Czarens Fjender!"

Men i samme Øjeblik opstod der et synligt Røre blandt Mængden, alle vendte Hovedet til samme Side, og der raabtes:

„Der kommer Jurodivien! Se, se, der kommer Jurodivien!"

Fra den yderste Ende af Torvet nærmede der sig en Mand paa omtrent fyrretyve Aar, med sparsomt Skjæg og blegt Ansigt; han var barfodet, og hele hans Dragt bestod af en Lærreds Skjorte. Hans Træk havde et forunderlig mildt Udtryk, og omkring hans Læber spillede der et sælsomt, barnlig troskyldig Smil.

Synet af denne Mand midt iblandt saa mange Ansigter, paa hvilke man kun læste Skræk og Rædsel eller dyrisk Vildhed, gjorde et forunderligt og tillige dybt Indtryk paa alle. Der blev ganske stille paa Pladsen, og man holdt inde med Henrettelserne.

Alle kjendte Jurodivien, men aldrig havde man set ham med et saadant Udtryk i sit Ansigt som paa denne Dag. Det var ogsaa paafaldende hos ham, at disse smilende Læber bevægede sig krampagtig, som om de kæmpede med en pinefuld Følelse.

Med fremstrakt Overkrop og raslende med alle de smaa Lænker og Kors, han havde paa Brystet, trængte Jurodivien sig gjennem Mængden, der sky veg tilbage, og skred lige hen imod Iwan.

„Iwaschko! Iwaschko!" tilraabte han ham allerede i Afstand, medens han stadig med det samme blide Smil svingede sin Rosenkrans, „du har altsaa dog glemt mig?"

Da Czaren fik Øje paa ham, vilde han dreje sin Hest omkring, men Jurodivien stod allerede ved Siden af ham.

„Se dog paa mig!" sagde han, i det han holdt fast i Hestens Tøjler, „hvorfor lader du ikke ogsaa Jurodivien henrette? Er jeg maaske slettere end dem der?"

„Gaa med Gud!" sagde Czaren og tog en Haandfuld Guldstykker op af en kostbar Pung, der hang ved hans Bælte, „se her, Wasja, tag dette og gaa saa hen og bed for mig."

Jurodivien strakte begge sine Hænder frem, men trak dem strax igjen til sig, saa at Guldstykkerne faldt paa Jorden.

„Ak, ak! Det brænder!" raabte han, i det han pustede paa sine Fingre og derpaa svingede dem frem og tilbage i Luften, „hvorfor har du ophedet dine Penge i Ilden? Hvorfor har du ophedet dem i Helvedesilden?"

„Gaa din Vej, Wasja!" gjentog Iwan utaalmodig; „forlad os, din Plads er ikke her!"

„Aa jo! Min Plads er her hos Martyrerne! Ræk ogsaa mig Martyrkronen! Hvorfor skyder du mig saaledes til Side? Ræk mig den samme Krone, som du har skjænket de andre."

„Gaa, gaa!" sagde Iwan med voxende Vrede.

„Jeg gaar ikke!" raabte Jurodivien gjenstridig, i det han klamrede sig fast til Hestens Tøjler.

Men pludselig begyndte han at le højt og pegede med Fingeren paa Iwan.

„Se, se!" udbrød han, „hvad er det, han har i Panden? Hvad har du der, Iwaschko? Du har jo Horn i Panden, rigtige Bukkehorn! Og dit Hoved er blevet forvandlet til et Hundehoved!"

Iwans Øjne skød Lyn.

„Bort med dig, du Nar!" raabte han, og i det han rev Lansen ud af Haanden paa en Opritsnik, løftede han den for at støde Jurodivien ned.

(Fortsættes.)

Livet som Offer.

En Skitse fra Rusland.

(Fortsat.)

Den fremmede Kunstner var der endnu, men han sad saa fordybet i sit Arbejde, at han ikke lagde Mærke til Selskabets Nærværelse. Hans graa Klædning var øjensynlig medtaget af hans Rejse og Omstrejfen i Egnen; hans Hat havde de samme Mangler og syntes at fortælle om, at dens Ejer ofte havde taget sin Tilflugt til Bøndernes Gjæstfrihed og havde maattet krybe ind af de lave Døre i Landsbyhytterne, men hans ædle og forstandige Træk, hans utvungne Holdning røbede, at det var en Mand, der var vant til at bevæge sig i godt Selskab. Efter det første Udraab af Overraskelse og Beundring, som Natalie havde udstødt ved at se over hans Skulder og betragte den Tegning, han var i Færd med, havde Kunstneren rejst sig op og strax ved det første Blik bemærket, at det var Personer af høj Stand, der maaske vilde anse det for en Tjeneste, de beviste ham, at se paa hans Skitser.

„Han er ung og smuk!" tænkte Natalie ved sig selv, i det hun ligesom trak sig et Skridt tilbage for det Blik, hvormed han syntes at omfatte hele hendes fine, men dog glimrende Skjønhed.

„Hvilket langt, blond Skjæg han har, ligesom en Østerlænder, og dog er jeg vis paa, at han er en Engelskmand. — Hvor Feodor dog taler koldt til ham. Er det saaledes, man bør behandle en fremmed?" Omtrent saaledes var Natalies Monolog.

I sin Harme over den Uvenlighed og Kulde, som virkelig laa i Fyrstens Opførsel mod den fremmede Kunstner, og som denne til Gjengjæld tydelig viste, at han følte, tog Natalie Mod til sig og henvendte selv Talen til ham.

„Dersom mine Tjenestefolk har givet mig rigtig Besked, har De allerede i flere Timer befundet Dem her. Vi skylder Dem Tak, fordi De saa fortryllende gjengiver vor lille Sø i Deres Tegninger. Tillad mig, min Herre, at spørge Dem, om vi maa tilbyde Dem en lille Forfriskning?"

Kunstneren takkede hende i en Tone, der var vidt forskjellig fra den, hvori han havde svaret Fyrsten, men afslog at modtage hendes høflige Tilbud; han var ikke kommen ned til Søen uden at være forsynet med Proviant, hvilket han viste ved at pege paa en lille Rejsetaske, som laa ved Siden af ham.

„Hvad agter De at gjøre med dette Maleri, naar det bliver færdigt?" spurgte hun uden at bryde sig om det Vink, Guvernanten gav hende om, at det ikke var passende for en saa fornem ung Dame at indlade sig i en altfor lang Samtale med en Person, som ikke var andet end en omvandrende Kunstner.

„Vil De føre det med Dem til England?" fortsatte hun sine Spørgsmaal.

„Ja, dersom jeg bliver tilfreds med det, naar det er færdigt."

„Det glæder mig!" udbrød hun livlig. „Jeg har hørt, at Deres Landsmænd anser vort Land for at være en kold, ufrugtbar og uvenlig Ørken, men nu vil De bevise dem, at vi har Steder her, som i Skjønhed og Ynde ikke staar tilbage for Deres eget Lands lovpriste Naturskjønheder. Det vilde fornøje mig meget, dersom jeg maatte se Indholdet af Deres Mappe."

Hos den fornemme russiske Arving, der ikke var vant til at taale nogen Modsigelse, var et saadant Ønske ensbetydende med en Befaling, og dog nølede Englænderen.

„Nogle af mine Skitser er altfor tarvelige til at kunne behage Dem, men her er nogle enkelte, som jeg har taget i denne Egn, og som jeg vil være meget lykkelig ved at have den Ære at vise Dem."

Med disse Ord fremtog han nogle Tegninger, der forestillede Grupper af Egnens Bønder, og som var saa aandfulde og naturtro, at de vakte selv Guvernantens Opmærksomhed, medens Fyrsten ytrede nogle rosende Ord.

„De maler altsaa baade Portræter og Landskaber," begyndte Natalie. „Men for at gjøre deres Samling fuldstændig, burde De have den adelige saa vel som den livegne. Det er et fortræffeligt Indfald! De maa male min Fætters Portræt til mig. Feodor, du skal males i din Regimentsuniform, vil du ikke nok?"

Dette Forslag kom saa uventet, at Fyrsten ikke strax gav noget Svar. En Følelse af Uvilje mod Kunstneren vaagnede hos ham. Han var ham altfor dristig, thi trods den Ærbødighed, hvormed

han talte til Natalie, opførte han sig dog snarere, som om han var deres Ligemand end som den fattige Udlænding, hvem man havde vist langt mere Ære, end han fortjente. Han vilde ikke indlade sig paa at lade sig male af denne Mand, og hans Svar lød derfor:

„Kjære Kusine, du gjør mig en stor Ære ved at udtale Ønsket om at faa mit Portræt. Næste Gang, jeg besøger St. Petersborg, skal jeg lade mit Portræt tage af en af vore egne Kunstnere, hun det, thi i det hun blidt lagde sin Arm i hans, hviskede hun:

„Feodor, se ikke ud, som om du vilde sige Nej. Kan du afslaa din lille Natalie den første Bøn, som hun henvender til dig, siden . . . siden i Gaar?"

Hans Natalie! Dette Ord lød saa fortryllende paa hendes Læber, at han gav efter, og det blev meddelt Kunstneren, at det vilde blive ham tilladt at begynde sit Arbejde den paafølgende Dag.

Paa Flugt. (Se Side 627).

hvem vi skylder at opmuntre paa en saadan Maade."

„Jeg takker dig; jeg vil da faa to Malerier af dig og kan beholde det, jeg synes bedst om. Men du maa først lade denne Englænder male dit Billede. Jeg ønsker det, Feodor. Hører du? Jeg ønsker det."

Men ikke en Mine rørte sig i Fyrstens Ansigt. For første Gang lød det til, at den lille Grevinde ikke vilde faa sit Ønske opfyldt. Maaske gjættede

Baade den unge Grevinde og hendes Fætter var saa vante til den mest ubetingede Lydighed hos alle deres Omgivelser, at ingen af dem bemærkede den Modvilje, som stod at læse i Kunstnerens Ansigt, da han hørte den Afgjørelse, som var bleven truffen.

Han vilde have svaret i en lige saa afgjørende Tone, at han maatte afstaa fra at modtage den Ære, som man vilde vise ham, dersom ikke Natalie med et af sine sødeste Smil havde henvendt sig til

ham om at tage en Pavillon i Øjesyn, som befandt sig paa hendes Ejendom, og som skulde indrettes til Atelier for ham.

Da han fulgte hende, fortryllet af dette yndige Ansigt, som var vendt mod ham, vilde han indbilde sig selv, at han kun lededes af sin Nysgjerrighed efter at se det Indre af en russisk adeligs Bolig og gjøre sig bekjendt med de højere Stænders Levevis, men Sandheden, som han skjulte for sig selv, var den, at han allerede var indenfor den Tryllekreds, som omgav Natalie. Denne gjorde sig Umage for ved sin Venlighed at bøde paa sin stolte Fætters kolde Tilbageholdenhed overfor den fremmede Kunstner, og til sidst paastod hun endog, at der skulde indrettes en Bolig til Maleren, for at han ikke skulde behøve at vende tilbage til Hotellet, hvor han tilstod, at han havde faaet et meget ubekvemt Logis.

„Det er kun en lille Grille, som den unge Dame har sat sig i Hovedet,“ svarede Fyrst Feodor, da Guvernanten underrettede ham om dette Arrangement. „Dersom De modsætter Dem hendes Vilje, vil hendes Indfald kun blive bestyrket. Naar De derimod ikke tager nogen Notits deraf, vil hun om et Par Dage aldeles have glemt, at denne Fyr existerer.“

Vor Frelsers Kirke paa Kristianshavn. (Se Side 627).

Og det syntes virkelig, som om Fyrstens Forudsigelse vilde stadfæste sig; thi nogle uventede Gjæsters Ankomst fra Byen fængslede saa aldeles Natalies Opmærksomhed, at hun næppe fik Tid til at spørge, hvilke Fremskridt der skete med Portrætet.

Imidlertid var den unge Englænder overladt til sig selv i den afsides liggende Pavillon, hvor han ikke saa andre end de Tjenestefolk, der besørgede hans Opvartning, og den tavse, tilbageholdende Fyrst Feodor, som sad for ham en Time hver Dag, og som var den eneste, der mindede ham om den smukke Grevinde, hvem han kun sjælden saa mere end et Glimt af, naar hun spaserede med sine Gjæster i Haven. Han fandt derfor sit ensomme Liv i høj Grad utaaleligt.

En Aften kort før Solnedgang sad han foran sit Staffeli, medens han bebrejdede sig sin Daarskab at være begyndt paa det forhadte Arbejde, og ønskede, at han var færdig, for at han kunde tage bort igjen, da Døren til Pavillonen blev aabnet, og Natalie traadte ind.

Hun lagde strax Mærke til hans Ensomhed og den Misfornøjelse, som hvilede over ham, og hun bebrejdede sig sin Forsømmelse.

„Jeg beder Dem undskylde, min Herre. Jeg ventede at finde min Fætter hos Dem. Tillader De, at jeg træder inden for."

„Kejseren holder i Dag Revue over Fyrst Feodors Regiment, og han rejste derfor til St. Petersborg tidlig i Morges," skyndte den unge Kunstner sig med at forklare.

„Ah, det er sandt. Nu erindrer jeg det først. Tillader De, at jeg ser de Fremskridt, De har gjort med Deres Arbejde."

Han satte en Stol hen til hende og stod ved Siden af hende, medens hun udtrykte sin levende Beundring over den virkelig slaaende Lighed, som det var lykkedes ham at opnaa paa Portrætet.

Hun begyndte derpaa at spørge ham om hans Fødeland og de kolde Øboere, som hun kaldte hans Landsmænd. Hun lo med et saa overgivent og barnligt Skjælmeri, da han varmt forsvarede dem, at han maatte gjøre Afbigt og hjærtelig le med hende.

„Feodors Portræt burde have en Pendant," sagde hun, da hun rejste sig for at forlade Pavillonen. „Hvad mener De, min Herre, om at tage et Portræt af mig?"

„Jeg vil være henrykt og dog ængstelig ved at forsøge et saadant Arbejde," sagde han, i det han rødmede af Glæde ved den Udsigt, som aabnede sig for ham.

„De tror, at jeg vilde være saa urolig, at det blev et vanskeligt Arbejde?" sagde hun leende.

„Det vilde ikke alene være vanskeligt, men næsten umuligt at gjengive saa levende, saa udtryksfulde Træk."

„Men jeg skal være meget taalmodig, dersom De vil forsøge det," forsikrede hun. „Dersom det lykkes, skal mit Portræt være en Foræring til Feodor paa hans Fødselsdag. Men han maa intet vide derom, for at hans Overraskelse kan blive saa meget desto større. Naa, hvad siger De min Herre, gaar De ind paa mit Forslag?"

Englænderen tav et Øjeblik og svarede derpaa:

„Ja, Frøken, dersom De vil tillade mig selv at nævne Prisen for dette Portræt."

„Naturligvis. Tror De, at nogen Pris kunde være mig for høj, naar det gjælder en Foræring til Feodor, min bedste Ven, min Beskytter. Naar vil De begynde — i Morgen?"

Han indvilligede deri og gjorde strax de nødvendige Forberedelser til et Arbejde, der var ham lige saa kjært, som det forrige havde været ham forhadt.

Aldrig havde en Hemmelighed været mere kostbar end den, som her deltes med Natalie. Den gav Anledning til ensomme Sammenkomster — korte, men indholdsrige — Udvexling af smaa Billetter, hvis Hemmelighedsfuldhed gav dem forhøjet Interesse, og dertil kom de lykkelige Timer, tilbragte i Atelieret, uden at være under Kontrol af Fyrsten, der var borte for at have Opsyn med nogle Arbejder i en afsides liggende Del af Godset, ja selv befriet fra Guvernantens Selskab; thi den gode Frue plejede hver Eftermiddag at falde i Søvn over sit Strikketøj og vidste ikke, hvorledes hendes Myndling morede sig imedens.

Udførelsen af Natalies Portræt skred hurtig frem, og det samme gjorde Englænderens og den russiske Dames Fortrolighed. Først talte de om deres respektive Nationers Skikke og Sæder og blev uenige, naar de hver for sig forsvarede deres Lands og Folks Ejendommeligheder, men de blev snart gode Venner igjen. Fra at tale om ligegyldige Ting gik de over til at tale om dem selv, og Natalie begyndte at ane Dybden i Englænderens Hjærte, medens den unge Kunstner til Gjengjæld erfarede, at den Forvænthed, som havde gjort den unge Grevinde baade egenraadig og herskesyg, dog ikke havde skadet en eneste af hendes gode Egenskaber, og at denne smukke, lunefulde Pige var i Begreb med at blive en ædel og elskelig Kvinde.

Pludselig fattede Fyrst Feodor Mistanke. Han havde bemærket, at der var sket en stor Forandring med Natalie. Hun var bleven tankefuld og brød sig ikke længere om sine tidligere Spilopper, medens hendes Opførsel ogsaa mod ham var blidere og venligere end før. Den „urolige Aand", som havde

haft et nyt Indfald til hvert Minut paa Dagen, kunde nu sidde stille hele Timer med en Bog eller et Broderi foran sig, og hun faldt ofte i Tanker, af hvilke hun vækkedes med et Smil og en Rødmen, naar han henvendte sig til hende.

Var hun syg? Nej. Var hun ikke lykkelig? Alene Tanken derom var urimelig. Hun havde jo alt, hvad et Hjærte kunde ønske sig.

Aarsagen maatte være, at hun var modnet til Kvinde, og en Aften, da hun bød ham Godnat, tog han derfor Mod til sig, greb hendes Haand, som hun villig rakte ham, og sagde:

„Natalie, elsker du mig?"

Hendes Svar kom lige saa hurtig som oprigtig:

„Jeg holder inderlig af dig, Feodor!"

(Sluttes.)

Paa Flugt.

Det er en Scene af en Coopersk Roman, der fremstilles paa omstaaende Billede. Vi husker jo alle sammen disse spændende Fortællinger om Rødhuder og „blege Ansigter", om Nybyggere, „Stifinderen" og dristige Jægere i de amerikanske Urskove eller paa den øde Prærie.

De to hvide Mænd, hvoraf den ene har en lille Dreng foran sig paa Hesten, bliver hidsig forfulgte af de fremad stormende Indianere. Det er aabenbart Nybyggere, der har vovet sig for langt ud paa Prærien i Nærheden af Rødhudernes Territorium. Deres Forfølgere hører til en fjendtligsindet Stamme, og de hvide Mænd ved, hvad der venter dem, hvis de bliver indhentede. Det er et Ridt, der gjælder Liv og Død, thi Fjenden kjender ikke til Barmhjærtighed. De røde Krigere vil binde dem til Marterpælen og lade dem lide Døden under de grusomste Pinsler for bag efter at smykke sig med deres Skalpe.

Derfor farer de afsted i vild Flugt. Deres Frelse beror alene paa de kraftige og modige Dyr, der bærer dem. Styrter en af Hestene, saa er det ude med Rytteren. Man har endnu et godt Stykke Vej til det nærmest liggende Fort eller Nybygd, og der er intet Ly, intet Skjul at finde under Vejs. Flygtningene vender nu og da Hovedet om og maaler Afstanden, der er mellem dem og deres Forfølgere. Saa hugger de atter Sporene i Hestenes Sider, og afsted gaar det i rasende Galop hen over den aabne, solhede Prærie.

Vor Frelsers Kirke.

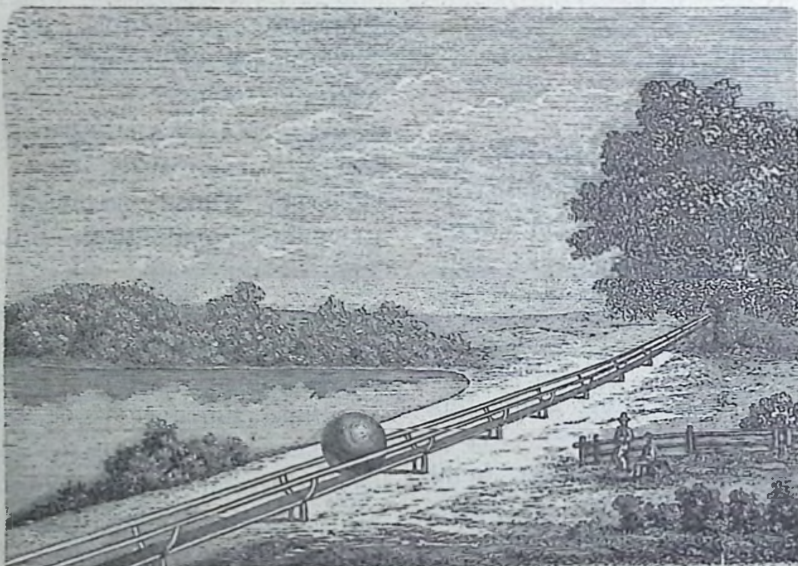
Den 19de f. M. fejredes Tohundredaarsdagen for Vor Frelsers Kirkes Grundlæggelse ved en smuk Højtidelighed. Grundstenen til denne Kirke blev nemlig lagt af Kong Kristian den femte den 19de Oktober 1682, og efter at der i fjorten Aar med kraftig Haand var blevet taget fat paa Arbejdet, indviedes Gudshuset med stor Pragt og Højtidelighed den 19de April 1696. Det er en Korskirke, opført i den italienske Renaissances Stil, og saavel ud- som indvendig udmærker den sig ved en smuk og ædel Form. Af dens fem Klokker er den største bleven tagen i Venersborg 1676, under den skaanske Krig, og skjænket til Kirken af den norske Hærs Fører U. F. Gyldenløve. Det anselige Alter, der strax falder den fremmede i Øjnene, naar han træder ind i Kirken, er bygget af forskjellige Slags Marmor og fremstiller blandt andet Frelseren i Gethsemane. Prædikestolen skyldes en af Datidens dygtigste Bygmestre, og saavel Døbefonten som Orgelet er af meget kostbart Arbejde. Sin herligste Prydelse har Kirken dog i sit prægtige, 144 Alen høje Taarn, det højeste i Danmark. Det er ikke opført samtidig med Kirken, men først under Frederik den femte, efter Tegning af Generalbygmester L. de Thurah. Øverst paa Taarnmuren anbragtes Stenstatuer af de fire Evangelister, derfra hæver Taarnet sig først i Ottekant, siden rundt, med en Vindelgang uden om og ender i en mægtig Kugle, der bærer et 10 Fod højt Standbillede af Frelseren med Sejersfanen. Fra Vindeltrappen har man en vid og herlig Udsigt ikke blot over Hovedstaden og Havnen, men i klart Vejr kan man endog imod Syd se Stevns Klint, imod Nord Kronborg, og imod Øst og Vest henholdsvis Lunds og Roskilde Domkirke.

Kugletransport for Gods.

„Nød gjør opfindsom", siger et gammelt Ord, og Rigtigheden heraf har stadfæstet sig i mangfoldige Tilfælde her i Livet, blandt andet viste det sig ogsaa paa en slaaende Maade, da Paris blev belejret af Preusserne. Under denne Trængselstid gjorde Pariserne nemlig den ene interessante Opfindelse efter den anden, vistnok til ikke saa ringe Gavn for hele Menneskeheden eller i alt Fald dog for en Del af den. Naturligvis var disse Opfindelser af en saadan Art, at de først og fremmest

kunde være Pariserne selv til Nytte, men det er dog vist, at de langt fra alle blev ubrugelige eller unyttige efter Krigens Ophør, tvært imod har vi paa mange Maader set, at de ogsaa er brugelige i Fredstid; at de kan modtage en videre Udvikling og blive meget nyttige, og hvem ved, hvor meget der endnu kunde være fremkommet af den Slags, hvis Belejringen havde varet længere.

Den Opfindelse, vi her vil omtale, kan ogsaa siges at være, om just ikke født under Belejringen af Paris, saa dog bragt til en vigtig praktisk Anvendelse paa dette Tidspunkt. Mod Slutningen af Belejringen faldt man paa den Tanke, at man maatte kunne erholde Efterretninger fra de Egne i Frankrig, som ikke var besat af Preusserne, ved Hjælp af hule Kugler. Disse Kugler skulde paa hele Omkredsen forsynes med nogle Blade, omtrent som et Vand- eller Møllehjul, og efter at de var fyldte med Breve og Depescher skulde de atter lukkes og kastes i Seine-Floden, hvor Strømmen da vilde føre dem til Paris. Forsøget lykkedes imidlertid ikke, og Freden blev ogsaa snart efter sluttet. Den sindrige Tanke faldt dog ikke bort; den kom atter frem i en noget forandret Skikkelse, og saaledes præsenterer vi den her for Læserne.

En Bane til Kugletransport af Gods.

Ideen bestaar i en sindrig Anvendelse af store, hule Kugler af Jærnplader til Transport af Gods, hvormed man pakker dem fulde. Naar man tager Sagen ligefrem, er intet lettere at forstaa. Man vil da meget naturlig forudsætte, at Banen, ad hvilken denne ejendommelige Post skal løbe, maa have den fornødne Skraaning, og naar den er til Stede, saa kan en saadan Kugle jo ogsaa ganske vist trille en lang Vej med sit Indhold. Ideen i denne simple Skikkelse vilde dog næppe være af nogen stor Værd, men saaledes som den nu er foreslaaet, fremtræder den ogsaa betydelig forbedret, som det vil ses af den følgende Forklaring.

En Bane til Kugletransport kan anlægges paa forskjellige Maader; den kan omtrent ligge paa Jorden, hvor Terrænet er gunstigt dertil, eller den kan bæres af Stativer af Træ eller Jærn, saaledes som medfølgende Billede viser, og endelig lader det sig ogsaa tænke, at den kan anbringes hængende i Tove langs Mure eller andre Steder. Banens Anlæg maa for øvrigt rette sig efter Terrænforholdene, og Bunden paa den maa helst være af Staal. Man har i Frankrig paatænkt at bruge en saadan Bane til Transport af Kul fra Kulgruberne i St. Etienne til Floden Rhone, og denne Linje skal anlægges paa en særegen Maade. Den skal bestaa af flere Afdelinger, hvor Banen ligger vandret i en Længde af omtrent 6 Kilometre, og imellem disse Afdelinger anlægges Skraaplaner af 250 Metres Længde, hvor Banen faar en større Heldning; der siges 20 Centimetre for hver Meter. Anlæget skal hvile paa den Beregning, at en Staalkugle, som er omtrent 2 Metre i Gjennemsnit, fyldt f. Ex. med Kul, skal ved at løbe ned ad et saadant Skraaplan faa tilstrækkelig Fart til at passere de følgende 6 Kilometre, hvor Banen er vandret. Ved Enden af denne Strækning kommer den atter paa et Skraaplan; derefter gjennemløber den atter 6 Kilometre vandret Bane og saaledes fremdeles indtil Bestemmelsesstedet; her kommer den paa et opad gaaende Skraaplan, hvor den snart standser.

Det er en Selvfølge, at der maa andre Midler til for paa en bekvem Maade at bringe den store Kugle tilbage igjen, og dette opnaas paa en ret interessant Maade. Til dette Tilbageløb bruges en Bane af samme Beskaffenhed som den beskrevne og med de samme vandrette Strækninger; man vil altsaa til Tilbageløbet kunne bruge den samme Bane som til Nedløbet, men det er dog mere praktisk og hensigtsmæssig at have to Baner; der er kun den Forskjel paa dem, at paa Returbanen, hvor altsaa Kuglen skal løbe op ad Skraaningerne, er denne lukket og danner et Rør, der ikke har større Vidde, end at Kuglen næsten udfylder det. Her maa naturligvis en Kraft til for at drive Kuglen op ad gjennem dette Rør, og Kraften maa virke saa stærkt, at Kuglen, i det den kommer ud af det, har Fart nok til at kunne passere den 6 Kilometre lange vandrette Banestrækning indtil det næste Skraaplan.

Man vil af det foregaaende se, at Sagen er

ret snildt udtænkt, i det der saaledes lader sig bruge en og samme Bane baade til Tur og Retur, kun for Tilbagevejens Vedkommende med Tilføjelse af en Kraft til at drive Kuglen op ad Skraaningerne. Man anvender hertil komprimeret (sammenpresset) Luft, og ved Hjælp af denne tilvejebringes den omtalte Kraft, som giver Kuglen Fart op gjennem Rørene. Der, hvor disse begynder, er der anbragt et lille firkantet Rum, der kan lukkes lufttæt ved en Laage. Saa snart Kuglen kommer indenfor denne Laage og begynder sit Løb op ad, træder den sammenpressede Luft ind bag ved den, lukker Laagen, og Kuglen kan da med stor Kraft trykkes eller pustes gjennem Røret, da Luften paa ingen anden Maade kan skaffe sig Udgang. De Beholdere, i hvilke den sammentrykkede Luft opsamles, ligner Gasometre og staar ved Ledninger i Forbindelse med alle de skraat liggende Rør.

Dette ejendommelige Transportsystem stammer egentlig fra Amerika, og man har tillagt det saa stor Betydning der, at Kongressen i Washington har beskjæftiget sig med denne Opfindelse og bevilget Penge til dens praktiske Anvendelse ved en Bane mellem Kapitoliet (Kongressens Forsamlingsbygning) og Regeringstrykkeriet i Washington til Kugler, som skal transportere trykte Sager, Manuskripter o. s. v. Som før nævnt vil man i Frankrig bruge Systemet til Transport af Kul fra Minerne til Floderne, og den paa medfølgende Billede fremstillede Kugle paa 2 Metres Gjennemsnit skal paa en Gang kunne transportere ikke mindre end 4 Tons Kul. To saa forskjellige Anvendelser tyder paa, at Systemet maa kunne egne sig til meget mere.

Den sammenpressede Luft, vi her har omtalt som bevægende Kraft, spiller nu for Tiden en vigtig Rolle paa forskjellige Maader, men i samme Øjemed. Man bruger den saaledes i Paris til Transport af Depescher mellem de forskjellige Telegrafstationer. Igjennem underjordiske Rør, der ligner Gas- eller Vandrør, blæser man, saa at sige, smaa Vogne, der er fyldt med Depescher, og i nogle faa Minutter farer disse fra den ene Ende af Paris til den anden. Ved en paatænkt atmosfærisk Jærnbane i New-York vil man bruge sammenpresset Luft til at blæse hele Jærnbanevogne med Passagerer og alt andet Indhold gjennem en Rørbane paa over 3 Alen i Gjennemsnit; dog dette sidste turde vel være et Projekt, som endnu hører Fremtiden til.

T.

Danske Digtere.

Chr. Richardt: „Efteraarsstormen".

I Sommer var Skoven saa grøn, saa grøn,
og Kvidderen gik saa lunt i Løn.

Da blæste Stormen sin vældige Lur,
det skjalv i den tætteste Blademur.

Og anden Gang tog han Luren fat,
da falmede Skovens grønne Hat.

Men tredje Gang da sank hvert Løv,
og Bladene fløj i Slud og Støv.

Alt blev plyndret en Efteraarsnat,
nu holder Vinteren sit Indtog brat.

Alt er saa tomt, saa koldt og øde,
mangen en Bøg blev dømt til Døde.

Hvor blev du af, du milde Sol?
Stormen har taget din Kongestol.

Blegnet er hver en Rosenblomme,
Somren er omme, Somren er omme!

Men Fattigfolk prise Stormens Rov;
lidt Brændsel de sanke til Husbehov.

Og Vinteren, som er saa stræng og haard,
den læger nok selv de slagne Saar.

Den kaster sin Kaabe, hvid og blød,
om hver en Vunde, som Stormen brød.

Lad Vinteren kun være stræng og haard!
Der kommer en Gang saa lys en Vaar.

Det véd hvert eneste lille Frø,
for ret at leve man først maa dø.

Det véd hvert eneste lille Skud,
en Gang raaber Solen: „Spring ud! Spring ud!"

Eja, hvor bliver det sødt at se
den første Blomst i den sidste Sne!

TEATERNYT.

Det kgl. Theater. Dr. Edv. Brandes' ny Stykke „Gyngende Grund" er nu kommet til Opførelse og spilledes første Gang i Søndags. Vi skal i et senere Nummer nærmere omtale denne Forestilling.

Folketheatret. „Den Gjerriges Datter" og „Et Bryllup i Karnevalstiden" har afløst „Martha" paa Folketheatrets Scene. Ogsaa for disse Stykkers Vedkommende forbeholde vi os en senere Anmeldelse.

Kasinos Theater har i den sidste Tid foruden „Lykke-

barnet" og „Det vildfarne Lam" opført „Kusine Lotte" i ny Indstudering samt en lille morsom Nyhed „Sagt op", i hvilken Hr. Neumann og Fru Julie Hansen høster Broderparten af Bifaldet. Derefter er den uopslidelige 5 Akts Farce „Peter Sørensen" blevet opført, ligeledes paany indstuderet, og synes at have bevaret sin gamle Evne til at sætte Publikum i godt Humør.

NY BØGER.

Udkommet er: Karen Munk, et historisk Livsbillede fra Kristian den fjerdes Tid, af C. Barner-Rasgaard, Forf. af „Charlotte Amalie" m. m. (Andr. Fred. Høst & Søns Forlag).

— „Mukkerten" (L'Assommoir) af Émile Zola, Oversættelsen ved N. J. Berendsen og Vilh. Møller. Første Halvbind. (Andr. Schous Forlag).

— En Mesalliance, Novelle af Paul Lindau, oversat af Joh. P. J. Johannsen. (Andr. Schous Forlag.)

Praktiske Smaavink.

— Kjærnefrugt kan bevares fuldkommen frisk til Sommeren efter Nedplukningen ved følgende Fremgangsmaade: Paa et noget ophøjet Sted, som ikke er udsat for, at Regnvandet samler sig der, bedækker man en Plet, 5 til 6 Fod i Gjennemsnit, med et 3 til 4 Fod højt Lag tørt Straa eller Løv. Midt i Pletten rammer man en fem Fod høj Stang ned i Jorden og omvinder den med Langhalm. Frugten, der selvfølgelig maa være moden og sund, lægges nu paa Straaet i en kegleformig Bunke og bedækkes saa to til tre Fod højt med Straa og derefter med fem til sex Fod højt Jord, som slaas fast sammen. Paa denne Maade kan man have frisk Frugt i Maj og Juni, ja under Tiden endnu senere. — Æbler og Pærer kan i øvrigt ogsaa opbevares i en Tønde med Aske, Sand, Hakkelse, Savspaaner, Korn og groot Trækulstøv. Ved denne Fremgangsmaade maa de enkelte Frugter imidlertid ikke berøre hinanden. Tønden lukkes godt til. — I Amerika opbevarer man Æbler og Pærer i Bomuld.

— Harskt Smør eller Fedt befries fra den harske Smag, naar man til hvert Pund tilsætter to Lod friskbrændt, grovtstødt Trækul, et halvt Lod Kridtpulver, en Teskefuld Honning og et Par Skiver Gulerod. Ved en sagte Ild koges det hele under Tilsætning af et halvt Pund Vand i en Snes Minutter, hvorefter det sis gjennem et Dørslag.

Blot til Lyst.

— En Skuespillerinde i Paris sendte Bud til sin Direktør om, at hun ikke kunde optræde, fordi hendes Moder var død. Et Par Dage efter mødte Direktøren hende og saa til sin Forbavselse, at hun var klædt i de mest spraglede Farver. Han spurgte hende, hvorledes det gik til, at hun ikke var sørgeklædt. — „O," svarede hun, „det er jo ikke Skik at bære Sorg for fjærne Slægtninge." — „Kalder De da Deres Moder en fjærn Slægtning?" — „Ja, hun døde jo i Amerika!"

— Man fortæller en god Historie om en fransk Prokurator, som var en stor Spøgefugl hele sit Liv, og som desuden spillede sine Venner et Puds, efter at han havde mistet Evnen til selv at kunne more sig derover. Da han døde, efterlod han nemlig fire store Voxlys, som skulde brænde ved hans Kiste under Højtideligheden i Kirken. Da de havde brændt en halv Snes Minutter, „gik de af" alle sammen, i det de nemlig var fyldte med Fyrværkerisager.

Tankekorn.

— Forældre viser bedst deres Kjærlighed til deres Børn ved at lære disse, hvad der er sandt og godt.

— Onde Sjæle findes ligesom slette Malerier ofte i godt udseende Rammer.

— Den Ømhed, vi ofler paa en anden, gjælder hyppig en tredje, hvem vi vil ærgre.

Gaadefabrik.

Firkantet Nød.

Af 4 E, 2 I, 2 B, 2 R, 2 K, 2 N, 1 S og 1 D dannes 4 Ord, som, læste ned ad og fra venstre til højre, giver Løsningen paa følgende Gaade:

Det første er et fagert nordisk Træ;
det andet lægger Bro paa Søens Vande;
det tredje finder man i Buskens Læ,
men fjerde aldrig bag en ærlig Pande.

Aabybro.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne af efterfølgende Navne, læste ned ad, og Endebogstaverne, læste op ad, danner Navnene paa to Byer paa Bornholm:

1. En kongelig Viking.
2. En dansk Ærkebisp.
3. By i Jylland.
4. Ø i Kattegat.
5. Flod i Sønderjylland.

O.

Oplosninger til Gaadefabriken i Nummer 44 (Søndagen den 29de Oktober:

Karade: Aakirkeby.

Rebus: En utallig Masse Rotter.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. FRISTRUP

6. Aargang. Søndagen den 12. November 1882. Nr. 46.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Hele Folkemængden udbrød i et Forfærdelsens Skrig: „Rør ham ikke!" raabtes der fra alle Sider, „rør ikke Jurodivien! Du er Herre over vore Hoveder, men ikke over Jurodiviens!"

Denne vedblev at le, paa en halvt barnlig, halvt taabelig Maade.

„Gjennembor mig kun, Czar Saul!" sagde han og tog Korset bort fra sit Bryst; „stød til, lige her i Hjærtet. Er jeg maaske ringere end disse retfærdige? Send ogsaa mig til Himmerig! Eller er du maaske skinsyg, fordi vi skal indgaa i Paradis og du ikke, du Czar Herodes, du Mørkets Czar!"

Lansen rystede i Iwans Haand. Endnu et eneste Øjeblik og han havde stødt den i Jurodiviens Bryst, men et nyt Skrig fra Folket holdt den tilbage. Czaren gjorde Vold paa sig selv, men det Uvejr, der rasede i ham, maatte have Luft.

Med Fraaden om Munden, med funklende Øjne og hævet Lanse gav han sin Hest af Sporene, galopperede ind mellem de domfældtes Skare og gjennemborede de første de bedste, der kom inden for hans Rækkevidde.

Da han langsomt og med bloddryppende Lanse vendte tilbage til sin Plads, havde Opritsnikerne fjærnet Jurodivien. Paa et Tegn af Czar Iwan skred Bødlerne atter til deres Arbejde.

Czarens blege Ansigt fik paany sin Farve tilbage, Aarerne i Panden svulmede op, og Næseborerne udvidede sig . . .

Da han endelig var bleven træt af Myrderiet, vendte han sin Hest, red rundt om Pladsen og fjærnede sig derpaa, helt overstænket med Blod og omgiven af sit ligeledes blodbesudlede Følge. Ravnene, der sad paa Kirkernes Kors og Husenes Tage, kom nu flyvende en efter en og begyndte at slaa sig ned ved de henrettedes sønderflængede Legemer og hos de i Galgerne hængende Lig . . .

Boris Godunoff var denne Dag ikke blandt Czarens Følge. Han havde den foregaaende Aften tilbudt at følge de litauiske Assendinge et Stykke paa Vej, saa langt som til uden for Staden Moskwas Grund . . .

Dagen efter Henrettelsen blev Torvet gjort rent; Ligene blev samlede op og jordede i den Grav, der omgav Kreml.

Paa dette Sted opførte Indbyggerne i Moskwa senere nogle Kirker af Træ — „oven over Benene og Blodet", som det hedder i de gamle Krøniker.

Mange Aar er gaaede siden den Tid; Mindet om det forfærdelige Blodbad er forsvundet af Menneskenes Hukommelse, men endnu længe efter blev disse beskedne Kirker staaende ved Graven omkring Kreml, og hvem der kom did for at forrette deres Andagt, kunde komme til at overvære mangen

Sjælemesse, som læstes for dem, der var blevne pinte og henrettede efter Befaling af Iwan Wassiljewitsch den fjerde, Czaren over alle Russere.

Sex og tredivte Kapitel.

Tilbagekomsten til Alexandra-Sloboda.

Efter at Iwan Wassiljewitsch først havde sat Moskwa i Skræk og Forfærdelse, vilde han bag efter vise sig højmodig og velvillig. Paa hans Befaling aabnede man Fængslerne og frigav dem, der endnu sad fangne og allerede havde opgivet Haabet om Benaadning. Nogle af dem sendte han endogsaa Gaver. Det syntes, som om den Vrede, der længe havde samlet sig i hans Indre, havde naaet sit Højdepunkt ved de sidste Henrettelser og ved denne Lejlighed var udstrømmet af hans Sjæl lige som den glødende Lava af en Vulkan. Hans Sind blev i alt Fald for nogen Tid roligt, og han horte op med at spore Forrædere alle Vegne.

Det var ikke altid, at Iwan følte Samvittighedsnag, naar han udgød uskyldigt Blod. De indfandt sig kun hos ham under visse Omstændigheder. Luftsyner, et pludseligt Tordenskrald eller Indtrædelsen af en eller anden almen, opsigtvækkende Ulykke opskræmmede gjærne hans modtagelige Indbildningskraft og bevægede ham ikke sjælden til at gjøre offentlig Bod, men saas der hverken Tegn paa Himlen eller der indtraadte Hungersnød eller udbrød en stor Ildebrand, saa tav den indre Stemme, og hans Samvittighed slumrede. Saaledes gik det ogsaa denne Gang. Iwans Sind var fuldkomment rolig. Efter denne Massehenrettelse følte han endogsaa en vis Tilfredsstillelse i Lighed med den, et udhungret Menneske føler, naar det har stillet sin Sult. Mere af Vane end af ren indre Trang gjorde han — for han atter drog ind i Alexandra-Sloboda — nogle Dage Holdt i Sergiusklosteret ved Troizka for der at forrette sin Andagt.

De Kurerer, der galopperede forud for Czaren, kastede hele Vejen Haandfulde af Sølvstykker ud til de fattige, og i det Øjeblik, da Iwan atter forlod Klosteret, overgav han Abbeden en stor Sum, for at der skulde blive opsendt Bønner for hans Vel.

I Alexandra-Sloboda forberedtes der imidlertid et højst sælsomt Optrin.

Godunoff var bleven sendt i Forvejen for at træffe Anstalter til Czarens festlige Modtagelse, og efter at have udført sit Hverv trak han sig tilbage til sin Bolig. Med Albuerne paa det tunge Egetræs Bord og Hovedet støttet i Haanden tænkte han paa de Ting, der nylig havde tildraget sig, paa de Henrettelser, der havde fundet Sted i de sidste Dage, og fra hvilke han lykkeligvis havde kunnet holde sig borte, paa Czar Iwans lige saa gaadefulde som grusomme Karakter og paa Midlerne til at bevare Czarens Gunst uden at behøve at tage Del i Opritsnikernes Handlinger. Som han sad fordybet i disse Tanker, traadte en Tjener ind og meldte, at Fyrst Nikita Serebræny befandt sig i Forværelset og ønskede at tale med ham.

Ved dette Navn sprang Godunoff forbavset op.

Serebræny var i Unaade, ja, var endogsaa dømt til Døden. Han havde frelst sig ved Flugten; ethvert Samkvem med ham kunde koste baade ham, Godunoff selv, og Serebræny Hovedet. Paa den anden Side vilde det være en Skjændighed at nægte Fyrsten Gjæstfrihed eller udlevere ham til Czaren — en saadan Handlemaade kunde Godunoff heller ikke vise uden at forspilde Folkets Tillid, som han satte over alt andet. Paa samme Tid erindrede han sig, at Czaren befandt sig i en velvillig Stemning, og dermed var hans Plan strax fattet.

Han gik ikke Serebræny i Møde, men indskrænkede sig til strax at lade ham træde ind. Der var ingen Vidner til Stede, og da Godunoff nu en Gang havde besluttet at modtage Fyrsten, vilde han ikke heller nøjes med at vise ham halv Hjærtelighed.

„God Dag, Fyrste,“ sagde han og omfavnede Nikita, „tag Plads! Hvorledes har du kunnet bestemme dig til at vende tilbage til Alexandra-Sloboda? Dog, tillad mig først at byde dig en Forfriskning; du maa sikkert være meget træt efter Rejsen.“

Og dermed skyndte Godunoff sig at hente en Kande og nogle Bægere.

„Sig mig, Fyrste,“ vedblev han i en lidt ængstelig Tone, „har nogen set dig, da du traadte herind?“

„Det ved jeg ikke,“ svarede Serebræny ligefrem, „det er vel muligt; jeg skjuler mig ikke, jeg er kommen den lige Vej til dit Hus; thi jeg ved, at du ikke holder til med Opritsnikerne.“

Godunoff rynkede Panden.

„Boris Fedorowitsch,“ tilføjede Serebræny fortrolig, „jeg er ikke kommen alene hertil — omtrent to hundrede Røvere fra Egnen omkring Ræsan er fulgte med mig.“

„Hvad siger du?“ udbrød Godunoff.

„De er blevne tilbage udenfor Bommen,“ vedblev Serebræny. „Vi bringer allesammen Czaren vore Hoveder; han kan lade os henrette eller tilgive os, ganske som han lyster!“

„Jeg har nok hørt, Fyrste, hvorledes du med deres Hjælp har slaaet Tartarerne, men ved du, hvad der senere er foregaaet i Moskwa?“

„Ja, det ved jeg,“ svarede Serebræny. „Da

jeg kom hertil, troede jeg, at det var forbi med Opritsnikerne, men jeg ser, at Sagerne endogsaa har forværret sig; Gud tilgive Czaren! Men du, Boris, har du da slet ingen Samvittighed? Hvorledes kan du stiltiende sidde og se paa alt dette?"

„Ak, Nikita, jeg mærker nok, at du er ganske den samme som altid! Hvad skal jeg sige til Czaren? Tror du da, at han vilde lytte til mig?"

„Nuvel, selv om han ikke vilde lytte til dig — det er alligevel din Pligt at sige ham Sandheden. Af hvem skal han erfare den, om ikke fra dig?"

„Bilder du dig maaske ind, at han ikke kjender Sandheden? Mener du, at han virkelig tror paa alle de Beskyldninger, der koster saa mange Livet?"

Næppe var disse Ord undslupne Godunoff, før han bed sig i Læben, men i det samme tænkte han paa, at han jo talte med Serebræny, hvis aabne og ærlige Ansigt udelukkede enhver Mistanke om Forræderi.

„Nej," vedblev han med dæmpet Stemme. „Du gjør Uret i at anklage mig, Fyrste. Czaren lader alle dem henrette, der har paadraget sig hans Vrede, og ingen har nogen Indflydelse paa ham. Kongernes Hjærter hviler i Guds Haand, siger den hellige Skrift. Morosoff gjorde et Forsøg paa at sige ham Sandheden — hvad var Følgen? Bojaren blev henrettet, og ingen fik Gavn deraf. Det lader næsten til, Nikita, at dit Hoved ikke er dig meget værd, eftersom du er vendt tilbage hertil, skjønt du ved, hvad der er foregaaet i Moskwa."

Ved at høre Navnet Morosoff sukkede Nikita dybt, thi han havde den gamle Bojar kjær, skjønt denne havde røvet ham hans Lykke.

„Ak, Boris," sagde han, „ingen kan undgaa, hvad der er ham bestemt. Naar jeg ikke tør sige Sandheden, da er Livet mig en Byrde; ja, sandelig, i Rusland er der nu intet mere, der kunde synes En atraaelsesværdigt!"

„Nuvel, Fyrste, naar det en Gang ligger i din Karakter, at du stedse maa udsætte dig for Farer, saa gid Gud vil holde sin Haand over dig. Skjønt du har været Galgen saa nær som nogen, er du dog hidtil sluppen derfra med Livet. Det ser ud, som om det var dig forbeholdt, at du ikke forgæves skulde gaa til Grunde; var du kommen tilbage for otte Dage siden, hvem ved saa, hvad der var bleven af dig, nu er der maaske noget Haab. Skynd dig blot ikke for meget med at træde frem for Czaren; jeg vil hellere først forberede ham paa dit Komme."

„Jeg takker dig, Boris, men vær ikke urolig for min Skyld; gjør dig blot Umage for at frelse mine stakkels Æventhyrere. Hvor mange Synder de end har paa deres Samvittighed, har de dog rigelig udsonet Fortiden."

Godunoff saa forbavset paa Nikita. Han kunde ikke rigtig gjøre sig fortrolig med en saadan Hjærtens Enfoldighed, og Fyrstens Ligegyldighed for sit eget Liv syntes ham heller ikke naturlig.

„Er du saa træt af Livet?" spurgte han. „Eller har du en eller anden Sorg at bære paa?"

„Maaske," svarede Serebræny, „hvad er der desuden at leve for? Vil du tro mig, Boris: mangen Gang kommer jeg uvilkaarlig til at tænke paa Kurbski, og jeg bliver greben af en formelig Svimmelhed ved Tanken om ham. Dersom Polakkerne ikke var vore Fjender, vilde jeg forlade mit Fædreland og begive mig til dem."

„Ja, Fyrste; for Tiden er der kun to Udveje for os: enten at følge Kurbskis Exempel — forlade Fædrelandet for bestandig — eller at gjøre ligesom jeg: blive i Czarens Nærhed og anstrænge sig for at opnaa hans Yndest! Men du gjør hverken det ene eller det andet; du bliver i Czarens Nærhed og tænker dog ikke som han; det er en umulig Stilling. Man maa vælge det ene eller det andet. Vil du blive i Rusland, saa maa du underkaste dig Czarens Vilje. Dersom han til sidst fandt Behag i dig, saa kunde det hænde, at han blev kjed af Opritsnikerne. Naar vi begge to befandt os i hans Nærhed, og den ene kunde understøtte den anden, saa vilde jeg den ene Dag og du den anden lade et Ord falde; noget vilde vel nok fæste sig i hans Sind. Man siger jo, at en Draabe, naar den stadig falder paa det samme Sted, endogsaa kan udhule en Sten. Men ved at storme bus paa, Nikita, vil du intet opnaa!"

„Var det ikke, fordi han er Czar," sagde Serebræny mørkt, „saa vidste jeg nok, hvad jeg havde at gjøre; men nu tør jeg intet foretage. Gud forbyder mig at sætte mig op mod ham, men tage Del i hans Handlinger, er mig umuligt, og om man saa huggede mig i Stykker, vilde jeg dog aldrig have noget at gjøre med Opritsnikerne."

„Du tør endnu ikke fortvivle, Fyrste. Husk paa, hvad jeg en Gang sagde til dig! . . . Lad os ikke modsige Czaren; vi maa overlade Opritsnikerne til dem selv — saa vil de omsider nok gjøre det af med hinanden. Tre af deres Høvdinger er allerede faldne; de to Basmanoffer og Wjæsemski. Giv blot Tid — og de andre vil ligeledes styrte sig selv i Fordærvelse."

„Men hvad vil der ske, før det kommer dertil?" spurgte Serebræny.

„For det kommer dertil," svarede Godunoff, der øjensynlig ikke fandt Behag i at dvæle ved denne Tanke, „nuvel, saa vil Czaren benaade dig; du kan paany drage i Kampen mod Tartarerne, og det vil da ikke komme til at skorte dig paa Arbejde!"

(Fortsættes).

En Kjærligshedshistorie i Rom.

En Fortælling, oversat af v—d.

(Fortsat).

Jeg antager, at Prinsessen maa have lagt Mærke til den pludselige Stivhed, som lagde sig over mine udtryksfulde Træk, og have gjættet Aarsagen dertil; thi hun saa paa Kardinalen og ytrede derpaa med en klar og tydelig Stemme og i det italienske Sprog — hvilket jeg i øvrigt lagde Mærke til, at hun havde lært at tale med en forbavsende Lethed og Ynde:

„Deres Eminence behøver ikke at være bange. Mr. Clifford har gaaet i Skole med min Fader, og hvad der er endnu bedre — han er allerede gift."

Disse Ord fremkaldte et almindeligt Smil, og jeg saa flere af de tilstedeværende give et lille Puf til deres Naboer; enhver vidste naturligvis, at det aldrig kunde falde Medlemmerne af Familien Paolini ind at tillade deres smukke Slægtning at gifte sig anden Gang, saafremt de kunde gjøre noget til at hindre det, og Kardinalens Afsky for Englændere var, som jeg senere erfarede, en vel bekjendt Sag.

Jeg begav mig ind i Billedgalleriet med en halvt bedrøvet Følelse, fordi Prinsessen havde anset det for at være Umagen værd at gjøre noget, der lignede en lille Scene, ud af en saa ubetydelig Sag. Det var tilstrækkelig indlysende, at Kardinalen ønskede, og af al Evne stræbte efter at faa Herredømmet over hende, og jeg har altid lagt Mærke til, at naar en dygtig og energisk Mand har saadanne Planer over for en Kvinde, er en Mur af passiv Modstand den eneste sikre Opposition, hvormed hun kan møde ham. Han er allerede kommen Sejeren langt nærmere, naar hun forsøger at slaa ham af Marken med skarpe Ord.

Jeg har aldrig haft Mangel paa Bekjendtskab i Rom, hvor jeg hvert Aar plejer at tilbringe to eller tre Maaneder, og det varede derfor ikke længe, før jeg fandt mig omgiven af en Flok gamle Venner, i hvis Selskab en Time gled hastig og fornøjelig bort. Jeg tænkte netop paa, at det var paa Tiden, at jeg tog tilbage til mit Hotel, da jeg løb lige mod min unge Ven, Billedhuggeren Dick Seaton, der greb min Haand med mere end almindelig Hjærtelighed.

„Min kjære Mr. Clifford," udbrød han. „De er netop den Mand, som jeg af alle helst vilde se! De kjendte jo Prinsesse Paolini, før hun blev gift, ikke sandt? Hvem var hun? Hvad bevægede hende til at ægte den gamle sære Mand? Fortæl mig noget om hende?"

„Hvorfor saa ivrig?" spurgte jeg. „Hvad har Prinsesser og Medlemmer af Familien Paolini at gjøre med dig, min stakkels Dick? Er du bleven forelsket i hende, du taabelige Dreng? Og tror du maaske, at hun blot saa meget som lægger Mærke til, at du existerer? O, ungdommelige Forfængelighed!"

Dick lo nok saa hjærtelig.

„Være forelsket i den smukke Statue — nej, ikke saa ganske!" svarede han. „Jeg kunde lige saa godt være forelsket i Kapitoliets Venus. Desuden haaber jeg, at jeg kjender min Stilling og har den tilbørlige Ærbødighed for mine Overmænd. Endydermere kan jeg fortælle Dem, hvis De ikke allerede ved det, at Prinsesse Paolini aldrig vil gifte sig igjen. Hans Eminence, som staar der henne, vilde hellere lade hundrede Friere forgive, end han vilde lade det komme dertil."

„Nuvel," sagde jeg. „Jeg tør paastaa, at hun bliver ikke mindre lykkelig, dersom hun gaar alene gjennem Livet. Hvorfor gaar Folk hen og gifter sig? Er den ægteskabelige Lykke da en saa prægtig Ting, at alle I unge Mennesker behøver at have saa stort Hastværk med at opgive eders Frihed."

Dick lo igjen og spurgte, om Mrs. Clifford var med mig. Jeg kan ikke nægte, at Dick under Tiden er tilbøjelig til at være en lille Smule næsvis.

„Du ved jo meget godt, at Klimaet i Rom ikke passer for min Hustru," svarede jeg. Hun er i England og gjør for Øjeblikket Besøg rundt omkring. Men du ønskede jo at høre en hel Del om den smukke Prinsesse, ikke sandt? Nuvel, gaa hjem med mig, saa skal jeg fortælle dig alt, hvad jeg ved."

Vi lagde Vejen gjennem de opfyldte Værelser, ned ad den brede Marmortrappe, ud paa Torvet, hvor vi tændte vore Cigarer, og drev derpaa afsted i den maaneklare Aften.

„Prinsesse Paolini," sagde jeg, i det vi drejede ind paa Korso'en, „er en af den gamle Ugle, Lady Augusta Ferrars's Døtre. Du kjender ikke Lady Augusta, fordi du tilbringer de tre Fjerdedele af Aaret i Udlandet, og naar du endelig kommer til London, driver du omkring paa Gaderne i en Fløjls Jakke og en Bulehat, saa at selv dine nærmeste

Slægtninge maa lade, som om de ser ind af et Butiksvindue, naar du gaar forbi, men ellers er hun kjendt af alle, og jeg tror, at de fleste Folk temmelig godt kan lide hende. Rigtignok et der nogle faa udvalgte, til hvilke jeg har den Ære at henregne mig, der hader hende som Gift. Jeg ved ikke, om hendes Døtre føler Taknemmelighed mod hende, men jeg tør næsten antage, at de bør gjøre det; thi efter hendes Opfattelse har hun giort det mest mulige for dem. Den ældste Datter bliver Hertuginde en af de første Dage, naar hendes Mand arver Titlen; den næstældste er gift med den gamle tyske Bankier Kreützerpfenning, og hun vil blive en af de mest formuende Damer i hele Evropa, naar han dør, hvilket efter al Beregning ikke kan vare længe; den tredje er den berømte Lady Highcliffe, om hvem du sikkert har hørt Tale; man siger, at hun fører det eleganteste Hus i London, men jeg kan ikke selv dømme derom, da hun befinder sig paa et saa højt socialt Standpunkt, som jeg aldrig kan haabe at naa. Lady Augusta har arrangeret alle disse Ægteskaber og ført dem igjennem uden nogens Hjælp over for betydelige Vanskeligheder. Det var hende, som tog stakkels Sybil lige ud af Skolen, lod hende skifte Religion og overgav hende til den gamle Prins Paolini, som gjærne kunde have været hendes Bedstefader. Jeg tror, at det stakkels Barn gjorde lidt Modstand, men Børn ved aldrig, hvad der tjener til deres Bedste, og — naar alt kommer til alt — nu, da den gamle Mand er død . . ."

Her stampede Seaton i Brostenene paa en upassende Maade, som i højeste Grad vakte mit Mishag.

„Opfør dig dog ikke saa afskyeligt, Dick," sagde jeg. „Du har virkelig tilegnet dig nogle højst uheldige Manerer under Omgangen med dine Kammerater; husk vel paa, at de passer ikke i den fornemme Verden."

„Jeg giver den fornemme Verden en god Dag," svarede han, „den er ikke en Døjt værd, naar en Moder kan bære sig saaledes ad mod sin Datter, der endnu er et Barn! Saa tror jeg, at der er mere Kjærlighed mellem Forældre og Børn blandt simple Folk."

„Den findes ogsaa i den fornemme Verden; den antager blot en anden Skikkelse."

„Bah, fortæl mig blot ikke det. Overtale hende til at skifte Religion — er det ikke skammeligt? Jeg er selv Katholik, som De ved, men jeg er født saadan, og det er noget andet end at blive tvungen til en Omvendelse! Og saa taler De om det alt sammen, som om det ikke var nok til at gjøre en Mand syg!"

„Jeg tør imidlertid paastaa, at hun har været et villigt Offer," begyndte han atter efter en lille Pavse. „Hun er uden Tvivl lige saa forfængelig og egenkjærlig som alle de andre, og det er af en Fejltagelse, at Himlen har givet hende disse store, mørke og sørgmodige Øjne."

„Hun er ikke af det Slags Kvinder, som du vil gjøre hende til," svarede jeg, „i det mindste plejer hun ikke at være det."

„Men hvorfor giftede hun sig da med den gamle Nar?

„Min gode Dick," sagde jeg, „du kjender ikke den forbavsende Magt, som en energisk Kvinde er i Besiddelse af, og jeg ønsker oprigtig, at du heller ikke maa lære den at kjende. Lady Augustas Døtre var alle sammen begavede og højhjærtede Piger, men i Tidens Løb maatte de bøje sig for deres Mamas Jærnvilje, og det undrer mig slet ikke."

„Hm, jeg tror alligevel ikke, at jeg vil udføre Bestillingen," bemærkede Dick i en tvær Tone.

„Hvilken Bestilling?" spurgte jeg.

„Prinsesse Paolini beærede mit Atelier med et Besøg forleden Dag, og efter at hun med særdeles Velvilje havde kritiseret mine beskedne Værker, var hun saa naadig at sige, at hun ønskede at sidde for mig, medens jeg udførte en Portrætbuste af hende. Jeg fortalte hende, at jeg ellers ikke brød mig synderlig om det Slags Arbejde, men da hendes Ansigt interesserede mig, skulde jeg se, om jeg kunde gjøre en Undtagelse i dette Tilfælde."

„Det forekommer mig, at du opførte dig temmelig uforskammet."

„Ja, men hun havde ogsaa paataget sig en temmelig overlegen Mine over for mig. Og desuden sagde jeg jo kun Sandheden. Hendes Ansigt interesserede mig virkelig. Al Ting vel overvejet, tror jeg ikke, at det interesserer mig længere, og naar hun efter vor Aftale kommer i Morgen, vil jeg fortælle hende, at min Tid ikke tillader mig at opfylde hendes Ønske."

„Du er en ung Taabe!" sagde jeg. „Hvad har du at gjøre med dine Velynderes private Liv? Maa jeg spørge, om du maaske plejer at indhente Oplysninger om alle dem, der sidder Model for dig? Du kan være vis paa, at Prinsesse Paolini, som ingenlunde er værre end hendes jævnbyrdige, vil betale dig godt for dit Arbejde, og hun vil gjøre dit Navn bekjendt, dersom du er artig mod hende. Jeg vil ikke raade dig til at forspilde din egen Fremtid."

„Jeg haaber nok, at jeg skal komme igjennem Verden uden Prinsessens Beskyttelse," svarede Dick med Næsen i Vejret, „og jeg har ikke i Sinde at nedværdige min Kunst ved blot at tænke paa at tjene saa mange Penge som muligt. Men her er Deres Hotel. God Nat!"

Og dermed marscherede min unge Ven afsted

i Maaneskinnet, i det han steg op ad de brede Trapper, som fører fra Piazza di Spagna til Kirken Trinita de'Monti, og snart var han ude af Syne.

Dick Seaton modtog af sin Fader en aarlig Understøttelse paa 300 Lstrl., men jeg har en Mistanke om, at den unge Billedhugger brugte mere end det dobbelte Beløb i det nævnte Tidsrum. Jeg fandt et vist Behag i, at han bortødslede sine Penge og agtede sin Kunst; thi jeg kan godt lide, at en ung Mand er ædelmodig og rundhaandet, og da jeg lidt efter klavrede op ad Trapperne til mit Værelse i Hotel de l'Europe, sagde jeg til mig selv, at Dick var en flink, ung Fyr, skjønt naturligvis en stor Æsel. Jeg tør imidlertid sige, at dersom han havde været min Søn, vilde jeg have fundet den sidste Betegnelse mere passende end den første.

II.

Præcis Kl. 12 den følgende Formiddag præsenterede jeg mig i Palazzo Paolini, og efter et kort Ophold blev jeg ført ind til Husets unge Frue. Hun modtog mig i, hvad man vel havde kunnet kalde hendes Boudoir, dersom denne Benævnelse ikke havde været uskikket til at finde Anvendelse paa et af de umaadelig store og rummelige Gemakker i det gamle Palads. Værelset var altfor stort til at kunne kaldes virkelig hyggeligt, men til Gjengjæld havde det et sydlandsk Præg; det var luxuriøst udstyret i moderne parisisk Stil, og en Mængde Blomster og et stort Bur fuldt af kvidrende Smaafugle gav det et vist livligt og hjemligt Udseende. En klar Ild brændte i Kaminen, paa hvis ene Side Prinsessen havde taget Plads i en lav Lænestol, medens der paa den anden Side, lige over for hende sad en galvgammel, stivrygget og graahaaret Person, hvem jeg strax gjenkjendte som hendes Selskabsdame.

Enhver Stilling i Livet har sin ideale Type, men hvor ofte er dette Ideal vel virkeliggjort! Trivelige Biskopper, Advokater, hvis Ansigter minder om en Væsel, Admiraler, der taler, som om de bestandig benyttede en Raaber, og som indfletter en Mængde Eder i deres Konversation — hvor ofte finder man vel dem? Det er kun sjældent, at et Menneskes Udseende i alle Retninger svarer til dets Kald! En Selskabsdame burde naturligvis være høj, kantet og af et frastødende Udseende; hun skulde bære Halvhandsker, uophørlig være i Færd med at strikke graa Uldstrømper og skulde aldrig give sin Mening tilkjende, uden naar nogen talte til hende. Vi har alle Snese Gange mødt denne ideale Type af en Selskabsdame i Romaner og Skuespil, men hvor mange Gange har vi truffet den i det virkelige Liv?

Prinsesse Paolinis Selskabsdame opfyldte imidlertid alle de oven for opregnede Betingelser, og da jeg blev præsenteret for hende og hørte, at hendes Navn var Miss O'Grady, blev jeg lige frem slaaet ved Synet af et saa fuldkomment Exempel paa en ideal Type.

Miss O'Grady interesserede mig i saa høj Grad, at jeg i de første Minutter næppe kunde faa mine Øjne fra hende og kun laante et halvt Øre til Prinsessens Konversation, der drejede sig om gamle Dage og gamle Minder, og om alt dette passiarede hun paa en Maade, der langt mere mindede mig om den lille Sybil, jeg havde kjendt for nogle Aar siden, end om la grande dame, som jeg den foregaaende Aften havde hørt tale i en protegerende Tone til Ambassadører og Generaler. Det var Lyden af Seatons Navn, som vakte mig af mine Betragtninger.

„Jeg formoder, at Mr. Seaton er en gammel Ven af Dem," sagde Prinsessen. „Jeg saa Dem gaa bort Arm i Arm i Gaar Aftes. Ved De, at jeg har faaet en vis Interesse for den unge Mand. Han var næsten helt uhøflig mod mig forleden Dag."

„Synes De da om, at Folk er uhøflige mod Dem?"

„Undertiden. Det er altid lidt Afvexling. Nu for Tiden ser jeg næsten alle bøje sig og krybe for mig, og jeg tror, at de, som hader mig mest, er de mest høflige."

„Jeg kan ikke tro, at der er nogen, som hader Dem," sagde jeg.

(Fortsættes.)

Livet som Offer.

En Skitse fra Rusland.

(Sluttet.)

Og han var tilfreds. Han glemte, at han i hendes Øjne kun var den strænge, men velmenende Slægtning, som var traadt i den afdøde Faders Sted, og at den Kjærlighed, som hun saa oprigtig havde tilstaaet ham, ikke havde noget tilfælles med den Lidenskab, han ønskede at indgyde hende.

Fyrstens Maleri var nu færdigt. Kunstneren havde modtaget Natalies Tak og givet Tjenestefolkene de Guldstykker, som hun havde sendt ham gjennem Feodor. Denne gav ham en Tilladelse, der næsten lød som en Befaling, til at tage bort. Han var rede til at sige Farvel, da Grevinden kom ned til Pavillonen for at sidde for ham sidste Gang, førend ogsaa hendes Portræt var fuldført.

Han opholdt hende ikke længe, thi hans Haand var for urolig til, at han formaaede at gjøre de lette Penselsstrøg, som han bestræbte sig for at udføre. Han kastede Penslen fra sig og gik hen til hende.

„Mit Arbejde er færdigt," sagde han bevæget, „og der er intet mere, som holder mig tilbage i Rusland. I Morgen paa denne Tid er jeg paa Vejen hjem ad for at glemme de Timer, jeg har tilbragt her — dersom jeg kan."

„Har De saa meget Hast med at forlade os, min Herre," svarede hun med en lige saa bevæget Stemme som hans, skjønt hun gjorde sig Umage for at tale koldt og roligt.

„De har endnu ikke nævnet Prisen paa dette Portræt. Hvad er den?"

Han bøjede sit Knæ for hende.

„Et Kys paa disse søde Læber! For den Pris har jeg arbejdet! Førend De sender mig bort fra Dem for bestandig, lad mig saa opnaa af Deres Medlidenhed, hvad jeg ikke kan bede Dem om at skjænke mig af Kjærlighed — et Kys, der skal minde mig om de Timer, vi har tilbragt sammen!"

„Min Herre," stammede Natalie. „Jeg ved ikke, hvad der er Skik i Deres Land, men i mit Fødeland er en Piges Læber helligede hendes Forlovede eller hendes Ægtefælle."

„Og disse Læber er bestemt for Fyrst Feodor, denne kolde, stolte Mand, som næppe har villet taale min Nærværelse her. Naar De bliver en lykkelig Hustru, og jeg er glemt . . ."

Natalie afbrød ham.

„Jeg Feodors Hustru? Aldrig . . . aldrig. Hvad drømmer De om!"

„Er det ikke saaledes!" udbrød han glad. „Nu, saa tør jeg tale. Jeg tør sige Dem, at jeg ikke er den fattige Kunstner, De har antaget mig for; jeg er engelsk Adelsmand, og skjønt jeg maaske ikke er saa rig som De, tør jeg dog sige til Dem: Natalie, jeg elsker Dem!"

Hendes Svar var et svagt Skrig og en Bevægelse for at trække sin Haand tilbage, som hun havde tilladt ham at gribe. Feodor var fulgt efter hende og stod nu mellem hende og hendes Elsker, mere stolt og kold end nogen Sinde før, men tillige med et saadant Udtryk af Sorg i sine Træk, at hun, hvis hun ikke havde været saa behersket af sin egen Sindsbevægelse, maatte have gjættet, hvorledes han elskede hende, og hvad han nu led.

„Kusine, jeg maa tale med dig," sagde han i det han tog hendes Arm saa rolig, som om det ikke var hans højeste Ønske i samme Øjeblik at dræbe sin Medbejler.

„Hør først mig, Fyrst Feodor!" udbrød Sir Bruce Hardress.

Men en Bevægelse af Fyrsten paalagde ham Tavshed.

„Min Herre, jeg kan ikke høre Dem, førend jeg har ledsaget Grevinde Natalie til hendes Værelse. Jeg skal være i St. Petersborg i Morgen, De skal da høre fra mig gjennem Deres Lands Gesandtskab.

Førend Sir Bruce kunde ytre et Ord, havde han ført den forvirrede Pige ud af Pavillonen.

* * *

Da den næste Dag brød frem, var den unge Grevinde forsvunden. Hun havde den foregaaende Aften trukket sig tilbage til sit Værelse paa sædvanlig Tid, maaske noget bedrøvet, thi hun havde fortalt Feodor, at hun elskede Englænderen, og hun havde i hans strænge Ansigt læst den Misfornøjelse, som hendes Tilstaaelse vakte hos ham. Der glimtede derfor endnu nogle Taarer i hendes lange Øjenhaar, da hun lagde sit Hoved ned paa Puden, og hendes Kammerpige forlod hende, men om Morgenen, da man ventede at finde hende lige saa munter som altid, var hendes Seng tom, og man kunde ikke opdage noget Spor af, paa hvilken Maade hun var forsvunden.

Sir Bruce blev rasende af Harme og Fortvivlelse, da han fik Underretning herom. Han spurgte, bad og truede og lovede de russiske Tjenestefolk anseelige Belønninger, men der var ingen, som kunde give ham nogen Oplysning, og Fyrst Feodor var uigjennemtrængelig. Englænderen formaaede ikke at opdage, om Fyrsten vidste, hvor Natalie var, eller om han delte den almindelige Bestyrtelse. Han havde koldt, men høflig afslaaet enhver Samtale med ham og anvendte forøvrigt sin Indflydelse ved Hoffet saa godt, at det blev Sir Bruce temmelig alvorlig betydet, at han vistnok gjorde bedst i at Fyrst Feodor rejst fra St. Petersborg i en politisk Sendelse for Kejseren.

Dagen efter at Fyrsten havde forladt Byen, da Sir Bruce tilfældigvis gik over en af Broerne, som fører over Nevaen, kom en fattig klædt Bonde kjørende i sin Slæde tæt forbi ham og stak ham en Strimmel Papir i Haanden.

Sedlen bar kun det eneste Bogstav „N“ og der under Navnet paa en lille Landsby, mange Mil borte, men det var tilstrækkeligt til atter at vække hans nedslagne Haab.

Saa hurtig, som hans Energi og Penge kunde

Bovbjærg. (Efter en Haandtegning af H. Fischer). (Se Side 642).

rejse ud af Landet. Men dette vilde han paa ingen Maade beslutte sig til. Hans Kjærlighed til den unge Grevinde var for stærk, til at han vilde tage bort, saa længe der blot var det svageste Haab om at opdage, hvor hun var bleven af.

Der forløb flere Maaneder, uden at han endnu havde faaet nogen som helst Efterretning om hende. Natalies Lystslot stod øde og forladt, og Guvernanten havde endelig for Alvor udført sin Beslutning at rejse tilbage til Tyskland. Folk begyndte at tabe Interessen for den unge Englænder, der blev sin tabte Kjærlighed tro, og imidlertid var bringe ham afsted, rejste han til det opgivne Sted. Sommeren var for længe siden forbi, og medens han enten til Hest eller benyttende de elendige Befordringsmidler, som det var muligt at opdrive, ilede fremad, saa han kun rundt omkring sig de store øde, snebedækkede Strækninger, der har en saa ubeskrivelig mismodig Karakter. De sidste Mil af hans Rejse førte ham gjennem en af de mørke, tætte Skove, som dog for en Del afbryder Egnens Ensformighed, og kort efter havde han naaet sit Bestemmelsessted.

Værten i det eneste Gjæstgiveri, som fandtes

i Byen, saa i Begyndelsen noget mistænksom paa den smukke fremmede, og alle de Svar, han fik paa sine Spørgsmaal, var: „Det ved jeg ikke.“ Værtens Hukommelse blev dog vakt ved Sir Bruces rundhaandede Ducør, og han fortalte nu, at den Egn, hvori Byen laa, tilhørte Fyrst Feodor, og at Jagtslot der i Nærheden, hvilket tilhørte Fyrst Feodor.

At vide, at Natalie var ham saa nær, var mere end tilstrækkeligt til at opflamme den utaalmodige Elskers Energi, og han begav sig dristig paa Vejen til det Hus, som man havde anvist ham.

En Familiescene. (Se Side 643).

Indbyggerne med ganske faa Undtagelser bestod af Livegne. Det var dog altid en Oplysning, som var vundet. Ved en snild Manøvre fik Sir Bruce senere den Underretning, at en ung smuk Pige under Beskyttelse af to ældre Damer, der var langt ude i Familie med Fyrsten, beboede et lille

Ankommen dertil havde han en ny Vanskelighed at overvinde, i det de gamle Damer afslog at modtage ham; men heldigvis havde Natalie hørt hans Stemme og skyndte sig at flyve i hans Arme.

Hun var bleg og forknyt, skjønt hun sagde, at hun ikke havde nogen Uvenlighed at beklage sig over.

Den Nat, hendes Forsvinden havde fundet Sted, fortalte hun ham, var hun vaagnet op og havde befundet sig i en Vogn, der blev trukken af fire raske Heste og kjørtes af en af hendes Fætters betroede Tjenere. Denne Mand havde været døv baade for hendes Bønner og Trusler og havde fortsat Rejsen ad de mest ubefærdede Veje, indtil han havde bragt hende i Sikkerhed i det ensomme Hus. Her var hun bleven holdt i en streng, men ærbødig Forvaring, der skulde vedblive, indtil Sir Bruce havde forladt Rusland.

Kun en eneste Gang havde hun set Feodor, der havde hørt paa hendes Bebrejdelser med bøjet Hoved og en bedrøvet Mine, men han havde ikke vist det mindste Tegn paa Eftergivenhed.

„Jeg kan ikke overlade dig til denne fremmede, som vil tage dig bort fra os for bestandig," havde han sagt. „Han vil snart glemme dig og rejse bort. Den Magt, han har faaet over dig, vil være brudt, og du vil atter blive den samme Natalie, som jeg elsker, og haaber, at jeg snart kan kalde min Hustru."

Med disse Ord havde han forladt hende uden at bryde sig om hendes Taarer, og den unge Grevinde blev tilbage i sit Fangenskab, medens der gik en lang Tid, førend hun blev i Stand til at meddele Sir Bruce, hvor hun opholdt sig. Baade hendes Helbred og hendes Humør havde lidt meget i denne Tid, men ved Synet af den, hun elskede, gjenvandt hun atter begge Dele. Hun var sin egen Herre, og ingen uden Kejseren havde Ret til at lægge Baand paa hendes Handlinger. Til hans Fødder skulde Sir Bruce ledsage hende, og hun vilde bønfalde ham om at give sin Tilladelse til, at hun ægtede den unge Englænder, der havde givet Bevis paa sin trofaste Kjærlighed.

De to gamle Damer, der frygtede Fyrst Feodors Vrede, gjorde deres bedste for at forhindre hendes Afrejse, men det var forgjæves. De havde endog taget deres Tjenestefolk til Hjælp for halvt med Magt at sætte deres Vilje igjennem og holde den unge Grevinde tilbage, men de frygtsomme livegne vovede ikke at sætte sig op mod Sir Bruces bestemte Optræden. Med egne Hænder gjorde han Slæden i Stand og skaffede de bedste Heste, man kunde opdrive der paa Stedet, medens Natalie, der skjælvede af Angest for, at hendes Fætter skulde indtræffe, førend deres Flugt var iværksat, samlede de nødvendigste Gjenstande sammen for at gjøre sig rede til Rejsen.

Natten var indtraadt, men hvad brød de lykkelige elskende sig derom. De var forenede, og nogle faa Timers Rejse vilde bringe dem i Sikkerhed hos en adelig Dame, der havde været en Veninde af Natalies Moder. I hendes Hus kunde de nyde en kort Hvile og maaske overtale Damen til at ledsage Natalie til St. Petersborg.

Alt var rede, og Natalie havde taget Plads i Slæden, medens hendes smukke Ansigt, der endnu var blegt af den overstaaede Frygt og Bevægelse, kiggede frem af det varme Pelsværk, hvori Sir Bruce havde indhyllet hende. Men ingen af de Mænd, der drev omkring paa Gaarden, vilde lade sig overtale til at indtage Posten som Kusk. Forgjæves tilbød Sir Bruce dem den ene Belønning større end den anden; der var flere, som gjærne vilde fortjene Pengene, men ingen vovede at tilbyde sig. Han stod allerede i Begreb med selv at gribe Tømmerne, da en Bonde, som havde trukket sin Skindpels helt op over Ørene, traadte frem og strakte Haanden ud efter de Guldstykker, som Sir Bruce holdt i sin fremstrakte Haand, hvorpaa han sprang op paa Kuskesædet og greb Pisk og Tømmer.

Sir Bruce skyndte sig at indtage Pladsen ved Siden af den unge Pige, og et Øjeblik efter rullede Slæden ud af Gaarden og hen ad den frosne Jord.

Natalie aandede lettere og lagde sin Haand i den elskedes, medens hun hvilede sit Hoved paa hans Skulder. Hvad brød hun sig om, at Dagen var flygtet bort, eller at Vinden tudede uhyggelig, og Sneen begyndte hurtig at falde. Hun var fri! Førend Feodor kunde faa at vide, hvad der var sket, vilde hun være en lykkelig Hustru og paa Vejen til England.

Tiden fløj hurtig, medens hun lyttede til Sir Bruces ømme Hvisken, men endelig rejste hun sig op og spurgte:

„Er vi endnu i Skoven? Hvor her dog er mørkt!"

Englænderen begyndte nu ogsaa at se sig lidt ængstelig om. De havde kjørt længe nok til at kunne være komne ud af Skoven, og han spurgte derfor den tavse Kusk, om han ikke havde taget fejl af Vejen.

Manden rystede paa Hovedet, og der forløb atter en halv Time. De havde nu ophørt at tale sammen; thi Natalies Blik stirrede urolig paa Kuskens indhyllede Skikkelse.

„Hvem er den Mand?. Jeg kjender ham ikke. Bruce, bemærkede du, hvorledes han nylig saa sig omkring? Jeg kunde næsten indbilde mig, at der under denne Pelskappe skjulte sig min Fætter Feodors strænge, bebrejdende Ansigt!"

Hendes Elsker søgte at bortjage hendes Frygt, og han rejste sig op i Slæden for atter at spørge Manden, men denne Gang erholdt han intet Svar. Var det Fyrens Dvaskhed, som gjorde, at han blev ubevægelig ved den Straf, som Englænderen truede ham med, hvis han forsøgte at spille dem et Puds? Eller var han virkelig faret vild og vilde ikke tilstaa det?

Men tys! Hvad er det for en vild, gjennemtrængende Lyd, der faar Hestene til at snøfte og skælve, medens de forstærke deres Fart?

Den har vækket den tavse Kusk. Han mumler en Bøn mellem Tænderne. Han pisker paa Hestene og ser sig urolig om, medens han lytter. Tys!

Atter afbryder denne Lyd Nattens Stilhed, den kom nærmere og nærmere, og Natalie kaster sig i sin Elskers Arme.

„O, alle Helgene! Ulvene forfølger os, vi er fortabte."

„Fortabte, nej vist ikke," udbrød Sir Bruce, i det han trykkede hende beroligende til sit Bryst. „Frygt ikke, min elskede, de naar os ikke! Spar ikke paa Pisken min brave Ven," raabte han til Kusken, „og du skal faa en fyrstelig Belønning."

Det Svar, Englænderen fik, var en saa rasende Forbandelse, at Natalie, som havde gjenkjendt Stemmen, udbrød med et forsærdet Skrig: „Feodor!" og skjulte sig derpaa, næsten forvildet af Skræk, ved Sir Bruces Bryst.

Ja, det var virkelig Fyrsten, og den unge Pige, som vidste, hvor frygtelig han kunde være, begyndte at ane den Hævn, som han maaske vilde lade ramme dem.

Den livegne, som havde bragt hendes Bud til Sir Bruce, var bleven efterfulgt og saa nøje bevogtet, at han havde været nødt til at bekjende den Sendelse, som Natalie havde overdraget ham.

Feodor havde ikke ladet sin Skat uden Bevogtning og havde ikke været saa langt borte, som hun troede. Han havde opdaget Sir Bruces Rejse og var netop kommen i samme Øjeblik, som hans Medbejler stod i Begreb med at bortføre den unge Grevinde fra det Tilflugtssted, hvor han havde skjult hende.

Det var først hans Hensigt at skride ind strax og forhindre hendes Bortfjærnelse, men Englænderens Haardnakkethed og Natalies øjensynlige Glæde over at blive gjenforenet med sin Elsker vakte et saadant Raseri hos ham, at han tørstede efter en dødelig Hævn.

Et Par Mil længere fremme befandt der sig nogle Miner, hvoraf en Del var Fyrstens Ejendom. Bestyreren af disse, som boede der paa Stedet, var en af hans mest lydige undergivne, og intet vilde derfor være lettere end at lade Sir Bruce arrestere som en politisk Forbryder.

Englænderen vilde selvfølgelig sætte sig imod denne ulovlige Fængsling og nævne sit Navn og sin Nation, men hvem vilde tro ham? Han vilde blive spærret inde i et af disse underjordiske Fængsler, hvorfra han ikke skulde løslades, førend Natalie havde indvilget i at blive hans Medbejlers Hustru . . .

„Hvorfor har du gjort dette, Feodor!" hulkede hun. „Det er din Skyld, at jeg maa dø nu, da jeg skulde være saa lykkelig!"

Blodet isnede i hendes Aarer, medens hun talte, thi Ulvene var allerede i Sigte, og hun vidste, at der ikke længer var noget Haab om at kunne distancere dem.

Selv i dette Øjeblik, fuldt af dødelige Farer, klyngede hun sig ikke til den mangeaarige Ven, hendes Barndoms Beskytter, men til den unge Elsker, som hun kun havde kjendt i nogle korte Maaneder. Dog, Fyrst Feodor formaaede at udholde det, thi Bevidstheden om den Fare, hvori hun svævede, havde fremkaldt hans bedre Jeg.

I det han kastede sin Forklædning fra sig, sagde han:

„Bebrejd mig det ikke, Natalie, Skæbnen er imod mig! Jeg beder dig om at have Medlidenhed med mig; jeg tænkte aldrig paa at bringe dig i en saadan Fare. Hav blot Mod, mit Barn, og jeg skal endnu frelse dig!"

„Og Bruce!" mumlede hun. „Jeg vil ikke leve uden med ham!"

Uvilkaarlig udstrakte den skinsyge Mand sin Haand, som om han vilde gribe Englænderen i Halsen og kaste ham ud af Slæden, men Natalies Hoved hvilede paa den forhadtes Bryst, og med et Suk, der næsten lignede en dyb Stønnen, bekæmpede Feodor sit Had.

Der blev ikke vexlet et Ord mere. Den unge Grevinde var bleg af Rædsel, og en Skælven fòr gjennem hendes Legeme, hver Gang deres Fjenders Hylen lod sig høre.

Det var en Lyd, som fik selv Sir Bruces stærke Nærver til at sitre; thi han vidste, at han hverken var i Stand til at frelse den hjælpeløse Skabning, som laa i hans Arme, eller sig selv. Som i en Drøm saa han en af Hestene stejle af Skræk og styrte om, men et Minut efter havde Fyrst Feodor skaaret Linerne over, og de fòr atter afsted i rasende Fart. Han hørte atter det stakkels Dyrs Dødsskrig, og Ulvene, som kastede sig over det. Derpaa var der en kort Pavse, og atter begyndte den grusomme Forfølgelse.

Endelig vendte Fyrsten sig om til Sir Bruce og pegede paa en Mærkepæl, som dunkelt var synlig i ikke lang Afstand derfra.

„Vi nærmer os Udgangen af Skoven. Dersom vi kan holde ud endnu en Fjerdingvej, er hun frelst."

„Men er vi i Stand dertil," spurgte Englænderen, i det han saa paa de udmattede Heste og derfra paa den hungrige Flok, som nærmede sig mere og mere.

Fyrsten svarede ikke, men han vidste fuldt vel, at med mindre der blev lagt deres Forfølgere en

Hindring i Vejen, var der ingen Udsigt til Redning. Han saa paa Natalie. Var det ikke bedre at lade hende dø end give hende hen til en anden! Han følte, at hun aldrig kunde blive hans. Hans trofaste Kjærlighed havde været spildt. Selv om hun faldt som et Offer for Ulvene, vilde hun til sit sidste Aandedræt klynge sig til Englænderen og ikke til ham. Det bitre Had til Sir Bruce vaagnede paany og beherskede enhver anden Følelse.

Men det varede ikke længe. — Natalie elskede Sir Bruce; Adskillelsen havde ikke formaaet at banlyse hans Billede, og maaske han var hende værdig. Feodor stod op i Slæden og saa sig tilbage efter Ulvene. Endnu nogle faa Minutter, og de blodtørstige Dyr vilde naa dem.

Han lod sin Haand glide hen over Natalies kolde Kind og fæstede sit sorgfulde Blik paa Sir Bruce.

„Elsker De hende?"

„Som mit Liv," lød det alvorlige Svar.

„Og jeg," udbrød Feodor, i det en Stønnen brød frem af hans kæmpende Bryst — „jeg elsker hende højere end mit Liv, og saaledes vil jeg bevise det."

Han bøjede sig over den besvimede Pige og trykkede et Kys paa hendes Pande. Derpaa lagde han Tømmerne i Haanden paa Bruce, der, anende hans Hensigt, gjorde en Bevægelse for at gribe hans Arm. Men det var forgæves. Han sprang ned af Slæden og kun bevæbnet med en stor Gren, som han tog op af Jorden, mødte han dristig de fremstormende Fjender og standsede deres Fremtrængen med sit Blod . . .

Det var en frygtelig Død at lide, men det var for hendes Skyld, der for silde lærte Dybden af hans opofrende Kjærlighed at kjende.

Da Natalie vaagnede af sin Besvimelse, var de komne ud af Skoven, og Lysene i den nærliggende By var synlige. Hun og hendes Elsker havde intet mere at frygte.

Der var nu ingen, som gjorde Indsigelse mod hendes Bryllup, og efter en passende Tids Forløb, i hvilken hun sørgede oprigtig over sin ædle Fætters heltemodige Død, blev hun forenet med Sir Bruce Hardress.

Det unge Par tilbragte den meste Tid i England, hvor den lille Grevindes Skjønhed gjorde stor Lykke, men nogle Maaneder af hvert Aar opholdt de sig i Rusland i det smukke Lystslot ved Søen, hvor de første Gang havde lært at kjende og elske hinanden.

Paa dette Sted havde de, bevæget af den samme Følelse, oprejst et kostbart Monument til Minde om Fyrst Feodor. Og ofte i de stille Sommeraftener listede de sig bort fra mere muntre Scener til dette Sted for at dvæle med vemodig Sorg ved Erindringen om ham, der havde elsket Natalie højt nok til at ofre Livet for hendes Skyld.

Bovbjærg.

Danmark har ikke som flere andre af Evropas Lande verdensberømte Naturskjønheder at fremvise. Ingen mægtige Floder, ingen uhyre Steppesletter som Rusland, ingen fossende Elve og snedækte Fjældtinder som Norge, ingen skyhøje Bjærge som Svejts og endnu mindre ildsprudende Bjærge som Italien. Men har vi end saaledes kun lidt, der kan gjælde i Udlændingenes Øjne, saa har vi dog hist og her Steder, hvis Skjønhed og storartede Natur enhver, baade den indfødte og den fremmede, altid vil glæde sig ved Synet af. „Familievennen" har tidligere bragt Tegninger af saadanne Steder, og i Dag føjer vi endnu en dertil: Bovbjærg.

Bovbjærg er et Led — og saa vidt vi ved det højeste Punkt — i den Klitrække, der strækker sig som et Værn mod Havet langs Nørrejyllands Vestkyst. Det er beliggende i Ferring Sogn, omtrent midt imellem Nissum Fjord og Limfjorden, og har en Højde af omtrent 190 Fod. Fra Landsiden skraaner Bjærget jævnt og langsomt opad, og Vandreren mærker snart, at Bundlaget her er fastere og mere stenet end i det sædvanlige Klitland. Et hult Døn bringer ham allerede i lang Afstand Vesterhavets Hilsen, og er det en Stormvejrsdag, vil det salte Bølgeskum ogsaa snart stænke ham i Ansigtet. Endelig staar han paa Toppen af det mægtige Jordbjærg, der nu brat sænker sig ned mod Havet. Uvilkaarlig vender Øjet sig strax mod det store Vand, der bølger og bruser under hans Fødder og rækker langt ud i det fjærne — meget længere, end Blikket kan naa. Hvor overvældende er ikke Skuet af den store Synskreds, af de hvide Skumbælter, der i Drag paa Drag skyller sig frem, af de larmende, hushøje Bølger, der taarner sig op mod Bovbjærg, som vilde de prøve Kræfter med Landkæmpen. Hvem er vel den stærkeste? Ja, tilsyneladende er Bjærget det nok; det ligger der saa støt og sikker og kaster Gang efter Gang Bølgerne tilbage; men Havet er en lumsk Modstander; paa samme Tid som det forgæves sender sine Skumflager op over Bjærgets Hoved, udhuler det Kæmpekolossen i Grunden, slikker Jord og Sand ud til sig i Dybet, og Følgen er, at Tid efter anden styrter store Masser af Klinten ned i Bølgerne. Hvor tapper Bovbjærg end holder sig, hvor rolig det Aar ud og Aar ind end tager imod Havets stormende Kast, det taber dog Slaget til sidst.

En Familiescene.

(Se Side 639).

Det var forleden —
henne ved Bredden
af Aaen, hvor Sivene staar
saa tætte og høje, at op de naar
over Marken, De ved, paa den anden Side.
Saa var det ved Aftentide,
Fru Høne kom vandrende med sine smaa;
hun vilde en Tur i Marken gaa
og tænkte ej paa,
at Aaen mellem dem laa.
Med alle de Kyllinger smaa hun tripper
lige der ned til, hvor Vejen slipper.
Her standser Fru Høne en Smule tøvende,
ser sig omkring, fornuftig, prøvende
og betragter Aaens de blanke Vover,
hun vilde over.
Dog kun et Minut hendes Tøven varer,
saa dristig hun over Vandet farer,
baskende med de kluntede Vinger,
der hende over til Stenen bringer
— den store Sten der ude i Vandet. —
Men Kyllingerne staar endnu paa Landet.
Det ser hun først nu, da hun er kommen over:
dem skiller de troløse Vover!
Sukkende, trippende
klukkende, pippende
kalder de paa deres Hønemama.
Ak, hvordan slipper de vel derfra?
Ej nem er Tingen,
det nytter ikke, de letter paa Vingen.
Her gode Raad er nok blevne dyre
for de tolv smaabitte, dunede Fyre.
Det hjælper ej, hvad Fru Høne forklarer,
de kun med ynksomme „Pip" hende svarer. —
Ja, hvad hjælper selv her den kraftigste Vilje?
— i Vinden er dog den hele Familje!

v—d.

TEATERNYT.

Det kongelige Theater. Forhaabentlig vil Dr. E. Brandes' Skuespil „Gyngende Grund" komme til at gaa adskillige Gange over Scenen for fuldt Hus. Det fortjener det i alt Fald som et dygtigt og interessant Arbejde, der bærer noget nyt frem og derfor har ikke saa lidt at lære os. Man har kaldet „Gyngende Grund" et politisk Drama, og det er det for saa vidt, som det er Politiken, der fører Personerne sammen, og fornemlig den, der tjener til at belyse de to mandlige Hovedpersoners Karakter, men i øvrigt tales der ingenlunde Politik hele Stykket igjennem. Forfatterens Hovedtanke har aabenbart været den at hævde, hvorledes det usande altid skaber skæve og forkerte Forhold eller, med andre Ord, bærer en Nemesis i sig. Etatsraad Kalk inviterer den demokratiske Redaktør Aaløv hjem til sig, fordi det i Øjeblikket passer med hans Planer, og da han ikke længer tror at kunne bruge Aaløv, viser han ham Døren, men imidlertid har den unge Mand bragt ny Ideer og frisk Luft ind i Etatsraadens tilspærrede Hus, hvor hans Nærværelse fører til helt andre Konsekvenser, end Kalk nogensinde har tænkt sig. — Selve Sujettet er interessant og værdigt til en moderne Dramatikers Behandling, og vi skjønner ikke rettere, end at Forfatteren med Held har løst Opgaven. Der er maaske enkelte svage Punkter, som f. Ex. det, at den egentlige Udvikling af Forholdet mellem Gabrielle og Aaløv foregaar bag Kulisserne, men paa den anden Side er der saa meget at glæde sig over, at man let ser bort fra de faa Steder i Handlingen, der er mindre klart motiverede. Dialogen er helt igjennem fuld af Liv og Flugt, selv i Aaløvs enkelte brede Repliker; Karaktertegningen er, endogsaa for Birollernes Vedkommende, ualmindelig klar og distinkt, og endelig frembyder Handlingens Fremadskriden en voxende Interesse, der rigtignok naar sit egentlige Kulminationspunkt i 3dje Akt; 4de Akts 2den Afdeling forekommer os derimod lidt svagere.

Et Stykke som „Gyngende Grund" ikke blot fortjener en første Rangs Udførelse, men det har ogsaa en saadan nødig, hvis det skal komme fuldt ud til sin Ret. Men i saa Henseende har Forfatteren paa en enkelt Undtagelse nær intet at beklage sig over. Det maa være nok at sige, at Fru Eckardt (Gabrielle), Fru Hennings (Vanda) og Hr. E. Poulsen (Aaløv) ydede det bedste af, hvad deres fremragende Talent formaar at præstere. Og disse Theatrets bedste Kræfter sekunderes godt af Fru Oda Petersen (Nini), Hr. Zangenberg (Prokurator Linstow) og endelig af d'Hr. O. Poulsen, S. Petersen og Kolling som de tre forskjellige Udgaver af Journalister. For Hr. O. Poulsens Vedkommende skylder vi yderligere at notere, at hans „Banner" var et lille Mesterstykke af komisk Karakterfremstilling. Derimod undrer det os, at Hr. Jerndorff ikke har kunnet faa mere ud af Etatsraad Kalk. Skikkelsen er fra Forfatterens Haand tegnet saa skarpt og sikkert, at den ikke er til at tage fejl af, men fra Hr. Jerndorffs Side er der intet gjort for yderligere at levendegjøre Rollen. En blød, slæbende, lidt affekteret fornem Diktion er al den Individualisering, som den ellers saa dygtige Skuespiller har givet denne Rolle. Og Etatsraad Kalk staar derfor noget isoleret i det øvrige, fortræffelige Ensemble. — Til Slutning skal vi bemærke, at „Gyngende Grund" er sat meget smagfuldt i Scene, med stor Omhu selv for de mindste Enkeltheder.

Folketheatret. „Den Gjerriges Datter" og „Et Bryllup i Karnevalstiden", som i denne Tid opføres paa Folketheatret, supplerer særdeles godt hinanden. Oven paa al den Bedrøvelighed, der rummes i det først nævnte Stykkes 2 Akter, og om hvilken man næppe skulde tro, at den kunde faa en saa glædelig Udgang, som Forfatteren har været menneskekjærlig nok til at give Stykket, gjør det overmaade godt at blive bedt med til det lystige Bryllup i Karnevalstiden. Hvad „Den Gjerriges Datter" angaar, maa det dog endnu bemærkes, at Skuespillerne i høj Grad bøder paa Stykkets store Mangler. Hr. Kolling giver som den gamle Gnier et nyt Bevis paa, hvilken dygtig Karakterskuespiller han er; hans Fremstilling er indtil de mindste Enkeltheder udarbejdet med stor Omhu. Frk. Lydia Sørensen dækker ved sit kjønne og sympathetiske Spil over den ikke ringe Portion Affektation, der klæber ved Titelrollen; Hr. Stigaard er som sædvanlig en elskværdig og indtagende Elsker, og sidst, men ikke mindst bør fremhæves Hr. Hellemann, hvis Udførelse af den ulykkelige Isidor er en virkelig dygtig Præstation. — I „Et

Bryllup i Karnevalstiden" er samtlige Medspillende lige enige om at slaa Gjækken løs; hverken Fru Holst eller d'Hrr. Wulff, Dorph-Petersen og Hellemann mangler det rigtige Fastelavnshumør, og dette øver da ogsaa meget fornøjelig sin smittende Virkning paa Publikum.

NY BØGER.

Pariser-Fortællinger af Ludovic Halévy. Det er et bekjendt Navn, der staar paa Titelbladet af denne Bog; dog er det hidtil nærmest kun som dramatisk Digter, at Ludovic Halévy, i Forening med sin trofaste Medarbejder Meilhac, har vundet sit Ry i Udlandet. Som Forfatter af Librettoen til Operetterne „Den skjønne Helene" og „Pariserliv", Farcen „Tricoche og Carolet", Dramaet „Froufrou" o. s. v. har Halévys Navn ogsaa Klang hos det store Publikum her hjemme; som novellistisk Forfatter er han derimod mindre bekjendt. Man vil imidlertid have ikke ringe Fornøjelse af at gjøre hans Bekjendtskab ogsaa i den sidstnævnte Egenskab. Den foreliggende Samling „Pariser-Fortællinger" er en Bog, som ganske vist ikke vil skade Forfatterens gode Renommé; det er en Række fortræffelig skrevne Skitser, der helt igjennem røber den fine Iagttager og den aandfulde Forfatter. Dertil kan føjes den Ros, at de under deres lette og underholdende Form giver en sjælden klar og anskuelig Ide om Pariserliv, nærmest Pariserlivet under det andet Kejserdømme med dets bratte og skæbnesvangre Afslutning. Af de atten Skitser, som Bogen indeholder, vilde det være vanskeligt at fremhæve nogen enkelt; én Egenskab har de alle tilfælles: den ægte franske esprit, som gjør selv det ubetydeligste Emne interessant ved den aandfulde og elegante Form, det er iklædt. (Andr. Schous Forlag).

Ved Amazonfloden af Jules Verne. Forfatteren til „Jorden rundt" har været og er endnu stadig næsten ubegribelig produktiv. Den af ham opfundne moderne, æventyrlige-naturvidenskabelige Roman foreligger i en stor Mængde originale Skikkelser, og det er da ikke til at undres over, at selv en saa levende Fantasi som hans efterhaanden maa slappes. Jules Vernes seneste Fortællinger staar næppe paa Højde med de første, han skrev. Men hvad man stadig maa beundre, er den utrolige, paa sin Vis geniale Opfindsomhed, han lægger for Dagen i hvert nyt Arbejde. Ogsaa i det nærværende „Ved Amazonfloden" har han et snildt opfundet Motiv at lægge til Grund for Bogens Handling. Det drejer sig denne Gang om et Chifferbrev, af hvis Tydning et Menneskeliv afhænger, og med sin sædvanlige Kunst forstaar Forfatteren helt igjennem at holde Læserens Interesse fangen. Fremstillingen er vel gjennemgaaende noget bred, men derpaa bødes der for en stor Del ved den livlige og virkelig interessante Skildring af Sejladsen ned ad den mægtige Amazonflod. (Andr. Schous Forlag).

Udkommet er: Vildtvoxende Skikkelser, Skildringer fra Jyllands Fortid af C. A. Thyregod. (V. Thaning & Appels Forlag).

— Islandske Folkesagn og Æventyr, paa Dansk ved Carl Andersen. 4de Hæfte. (J. H. Schubothes Boghandel).

— Carl Bernhard: Historiske Romaner (5te Udgave). 4de Hæfte. (J. H. Schubothes Boghandel).

Blot til Lyst.

— „Hvorfor kan du ikke noget af Grækenlands Historie, Karl?" — „Grækerne kan jo heller ikke noget af vor Historie, Papa!"

— „Naa, lille Sofie, i Dag har du været en rigtig god lille Pige." — „Ja, Bedstemoder, jeg kunde ikke andet, for jeg har jo en stiv Nakke."

Tankekorn.

— Mange af de Skygger, som krydser vor Vej gjennem Livet, foraarsages ved, at vi staar os selv i Lyset.

— Sjælen hjælper Legemet og hæver det; det er den eneste Fugl, som støtter sit Bur.

Gaadefabrik.

Gaade.

Jeg lever i Vandet, men dog paa Bord
du skuer mig helst, saa vidt jeg tror.
Med V du priser mig mangen Gang,
naar Kvælden er mørk og Vinteren trang.
Med K jeg fæster i Jorden Rod,
med S du træder mig under Fod,
med N jeg var dig vel tit i Hænder,
med M alt Arbejd og Vej jeg ender,

O.

Rebus.

U. D. R. l.

A. F. W.

Oplosninger til Gaadefabriken i Nummer 45 (Søndagen den 5te November):

Firkantet Nød:
B I R K
I S E N
R E D E
K N E B

Geografisk Gaade: Hasle — Rønne (Helge, Absalon, Skagen, Læsø, Ejder).

Karaden i Nr. 44, rigtig løst af Filias Fogh, Triangleu, Hansen von Kvorning.

Rebus i Nr. 44, rigtig løst af Filias Fogh, Triangelen, Hansen von Kvorning.

Geogr. Gaade i Nr. 45, rigtig løst af Blindemanden.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

6. Aargang. Søndagen den 19. November 1882. Nr. 47.

En Ven i Nøden.

Fortalt af Andreas Beiter.

Malmaison! Hvem kjender ikke dette Navn, der vækker saa mange historiske Minder, mest sørgelige og uhyggelige. Og hvem kan udtale Navnet paa dette skumle Slot, Malmaison: det slemme Hus, uden at tænke paa hin Lovløshedens Tidsalder i Frankrig, da alle skjælvede for en eneste Mand, Richelieu, Minister af Navn, men i Virkeligheden Selvhersker saa godt som nogen kronet Despot.

Efterfølgende lille Fortælling er et Billede fra hin Tid, en Tildragelse, hvis historiske Sandhed skal være aldeles utvivlsom.

Paa en smuk Sommeraften i Aaret 1630 kom en ung Mand ridende hen ad Vejen, der fører til Landsbyen Rueil, i hvis Nærhed Malmaison ligger. Han saa ud til at have gjort et langt Ridt, thi baade han og hans Hest lod til at være anstrængte og trætte. Rytteren lod sit Dyr gaa i Skridtgang, medens han selv aftog sin opkrampede Filthat og med et Lommetørklæde tørrede Sveden af Panden. Det var en ung Mand; hans Dragt tydede paa Chevalieren og røbede ved sit flotte Snit en af de Adelsmænd, som ved deres Selvstændighed oftere kom i Kollision med den almægtige Minister. Det var jo en af de Opgaver, Richelieu havde sat sig: at knække Adelens Magt til Fordel for Kongen; ydmyges og indskrænkes skulde de mægtige, indflydelsesrige Undersaatter, for at deres Vilje ganske kunde underordne sig Selvherskerens.

Rytteren standsede, da han var naaet til den lille Kro i Rueil. Her vilde han tage Oprejsning for Rejsens Besvær og udhvile sig, saa godt det lod sig gjøre. Han steg af, kastede Tøjlen til en Staldkarl og bad ham sørge godt for Hesten, hvorefter han skyndte sig ind i Krostuen, der i Øjeblikket var fuld af Gjæster. Den travlt beskjæftigede Vært kunde næppe faa Tid til at tage sig af den ny ankomne, men blev dog strax opmærksom paa den rejsendes Dragt og gik ham ærbødig i Møde.

Paa den fremmedes Spørgsmaal, om han kunde faa et Værelse for Natten, svarede Værten hovedrystende og med mange Beklagelser, at det ikke kunde lade sig gjøre, da hele Huset var optaget. „Men," sagde han, „der kom for et Øjeblik siden en Herre, som maaske vil finde sig i at dele Værelse med Dem."

„Naa, man maa tage det, som det kan falde sig," brummede den trætte rejsende. „Vil De hilse den fremmede Herre fra mig og bede ham undskylde, at jeg gjør ham Ulejlighed. Men sig ham, at jeg gjør Fordring paa at betale for os begge."

Et Øjeblik efter kom Værten igjen.

„Herren der oppe," sagde han, „udbeder sig Æren af Deres Besøg, Monsieur, og indbyder Dem til at være hans Gjæst. Paa anden Maade vil han ikke modtage Dem."

„Godt, lad det da være saa!" sagde Chevalier'en.

Værten førte ham nu ad en snever Trappe op i et smukt møbleret Værelse, hvor en trivelig ældre Herre sad ved det nylig dækkede Aftensbord. De to Mænd hilste paa hinanden, og efter at den bukkende og skrabende Vært havde bortfjærnet sig, bad den tykke Mand sin Gjæst tage Plads ved Bordet. De trængte begge til noget at styrke sig paa og lod Værtens gode Mad vederfares al Retfærdighed. Medens de spiste og drak hinanden til af den gode Vin, samtalede de om et og andet og lod begge til at være ret tilfredse med at være trufne sammen. Den tykke Herre, der kaldte sig Dubois, var især oprømt og forsikrede gjentagende sin Gjæst, der for ham havde navngivet sig som Chevalier d'Armand, om den Glæde, han følte over at have faaet en saa behagelig Bordfælle. Efterhaanden som den ædle Burgunder havde gjort Tungen smidig og Sindet mere livligt, blev Samtalen fortroligere. Hidtil havde den drejet sig om mere ligegyldige Ting, men nu vilde Monsieur Dubois gjærne vide lidt om sin Gjæsts personlige Forhold. Paa Spørgsmaalet om, hvor han var fra, svarede Chevalier'en: „Fra la Rochelle."

Dubois studsede: „Fra la Rochelle!" sagde han, „De er da vel ikke Protestant, Monsieur?"

„Nej," svarede d'Armand, „i saa Fald vilde jeg næppe vove at komme her."

La Rochelle var nemlig et Slags Fristed for de af Kardinalen haardt forfulgte franske Protestanter. Senere blev ogsaa dette Tilflugtssted berøvet dem.

„Sig mig imidlertid, Chevalier," sagde Dubois, „hvad der har ført Dem hertil?"

„Det er snart sagt," svarede hin, „Hs. Eminence Kardinalen har beordret mig til at møde paa Malmaison i Aften; mere ved jeg ikke."

„Hvad siger De?" udbrød den tykke Mand pludselig, og hans Ansigt fik et helt andet Udtryk, „Kardinalen har kaldet Dem hid?"

„Ja, hvorfor det?" spurgte d'Armand forundret.

„Bedste Herre, kjender De da ikke Kardinalen?" sagde Dubois, i det han rettede sig op i Sædet og saa stift paa sin Gjæst. „Hvor tør De vove at efterkomme et saadant Bud?"

„Hvorfor ikke," sagde Chevalier'en, endnu mere forundret. „Jeg kjender ikke Kardinalen personlig, men har jo nok hørt tale om ham. Hvad skulde jeg have at frygte af ham? Jeg har aldrig haft noget udestaaende med denne Mand."

„Lige meget, lige meget!" sagde den tykke i en ophidset Tone, „Kardinalen maa dog kjende Dem, og De kan være sikker paa, at det ikke er for det gode, han har ladet Dem kalde hid. Du gode Gud! Behøver man vel at have fornærmet ham for at kunne komme til at undgjælde for hans Ondskab? Rammer hans Arm ikke den uskyldige saa vel som den skyldige? Men tænk Dem nu ogsaa rigtig om — skulde der ikke være et eller andet i Deres Liv, hvorved De kunde have paadraget Dem Kardinalens Uvilje?"

Den unge Mand tænkte efter et Øjeblik. „Noget om mig selv ved jeg ikke af," sagde han, „men min Fader maatte rigtignok en Gang flygte for at undgaa Richelieus Hævn. Dog — den Grund kan vel ikke have noget at betyde?"

„Sig ikke det," sagde Dubois, rystende paa Hovedet, „Kardinalen har en god Hukommelse og vilde forfølge med sin Hævn ned til tredje og fjerde Led, om det var ham muligt. Hvad havde Deres Fader gjort?"

„Aa, ikke noget videre. Han havde en Gang i et lystigt Lag ladet nogle ubetænksomme Ord falde om Kardinalen og drog, i Tide advaret, til Udlandet, hvor han døde. Min Moder og jeg flyttede da siden til la Rochelle."

„Det ser meget betænkeligt ud," sagde Dubois. „Ganske vist er det ikke nogen ren Umulighed — dog jo . . . hør, sig mig en Gang, til hvilken Tid skal De møde paa Slottet?"

„Mellem Klokken 11 og 12."

„Det anede mig nok," udbrød Dubois, i det han sprang han op. „Nu, min Herre, tak De Deres gode Skæbne, som førte Dem sammen med! Uden denne Omstændighed vilde De i Dag for sidste Gang have set den velsignede Sol skinne!"

D'Armand blegnede, uhyggelig berørt, i det han spørgende og forbavset stirrede paa den sælsomme fremmede.

„Hør mig," sagde den tykke Mand i en næsten højtidelig Tone, „jeg er beordret til i denne Nat mellem 11 og 12 at møde hos Kardinalen, og det uden Tvivl alene af den Grund, at jeg skal hugge Hovedet af Dem!"

„Men hvem er De da?"

„Jeg er Skarpretteren fra Chartres!"

Den unge Mand blev som lynslaaet ved denne Meddelelse.

„Kardinalen," vedblev Mester Dubois, „plejer at sende Bud efter mig, naar der skal foretages en hemmelig Henrettelse paa Slottet, og jeg kan forsikre Dem , at det gaar ikke saa sjælden paa. Se ud af Vinduet. De kan se Slottet derovre," og Mester Dubois pegede i den angivne Retning. „Det er mørkt i hele Bygningen, undtagen i det lille Vindue der i den vestlige Fløj. Derind føres Kardinalens Offer, og naar jeg har hugget Hovedet af ham, aabner der sig en Lem i Gulvet og Liget styrter ned i Kalkgraven dybt nede under Jorden. Saa er ethvert Spor af den forsvundne udslettet."

Fuld af Skræk og Rædsel lyttede Chevalier'en til den fremmedes Ord.

„De skal imidlertid ikke miste Deres unge Liv paa en saa afskyelig Maade, min kjære Chevalier," vedblev Bøddelen, „og takket være det lykkelige Tilfælde, som førte os sammen, vil det være mig muligt at fravriste den skrækkelige Richelieu et af hans Ofre. Nu gaar jeg op til ham, og imidlertid kan De vente her. Naar Klokken slaar elleve, maa De nøje se efter Lyset deroppe. Vent saa et Kvarter, og naar Lyset da endnu stadig brænder, kan De trøstig og uden at frygte noget gaa op paa Slottet, thi da har en anden allerede maattet bløde, og Kardinalen lader aldrig mere end et Offer falde ad Gangen. Hvis derimod Lyset slukkes, saa spild intet Øjeblik, men bestig Deres Hest og rid bort, thi da gjælder det Deres Liv!"

Chevalier d'Armand, der nu ikke tvivlede om, at Mester Dubois' Ængstelse var begrundet, vilde takke sin ædelmodige Ven og Hjælper. Men denne afværgede Takken. „Monsieur d'Armand," sagde han, „har jeg ikke selv mest Grund til at være Himlen Tak skyldig, fordi jeg i rette Tid fik Deres Rejses Maal at vide! Hvor forfærdelig vilde det ikke være, om vi ikke havde udtalt os for hinanden derom, og saa siden var mødtes deroppe? De har desuden gjort et godt Indtryk paa mig, jeg har faaet Dem kjær. Vil Gud, ses vi vel atter en Gang under lykkeligere Forhold."

De to Mænd tog en hjærtelig Afsked med hinanden, og Skarpretteren begav sig op paa Slottet. Chevalier'en bød samtidig, at hans Hest skulde sadles, hvorefter han stillede sig udenfor og saa efter det skæbnesvangre Lys. Hvor dog Tiden syntes ham lang; hvilken uendelig Tid var ikke hvert Minut i denne skrækkelige Spænding! Snart var Kvarteret forløbet, men Lyset saas endnu. Skulde Mester Dubois alligevel have taget fejl?

Pludselig slukkedes Lyset; hele det skumle Slot laa indhyllet i Mørke.

„Altsaa dog!" mumlede d'Armand forfærdet. Han foer ind i Stalden, svang sig med feberagtig Hast paa sin Hest og saa afsted! Det syntes ham, at Luften laa tung og trykkende omkring ham, som skulde han kvæles af den, og først da han følte sig i Sikkerhed, langt nok borte fra den grusomme Kardinals Slot, kunde han atter aande frit.

Chevalier d'Armand naaede lykkelig til la Rochelle, men turde dog ikke slaa sig til Ro der af Frygt for Kardinalens Hævn. Han drog til Udlandet og vendte først tilbage, da den blodtørstige Kardinal var død. Men hans første Besøg efter Tilbagekomsten til Frankrig gjaldt Skarpretteren i Chartres.

Først da erfarede man, hvad der hin Nat tildrog sig i Kroen i Rueil. Værelset, hvori hin mindeværdige Samtale fandt Sted, kaldtes endnu mange Aar derefter la chambre de bon secours, men er det end nu forsvundet, saa lever dog Mindet og Navnet endnu, lige som Malmaison, og kan erindre Efterverdenen om den dunkle Fortid med dens skumle Saga.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

To forskjellige Tanker kunde ikke godt forliges i Serebrænys Hoved; Haabet om atter at komme til at kæmpe mod Tartarerne forjog for en Tid den mørke Stemning, som hidtil havde behersket ham.

„Ja," sagde han, „der bliver kun ét tilovers for os: at kæmpe mod Tartarerne! Men om man nu, i Steden for at vente paa dem her, gjæstede dem i deres eget Hjem, paa Krim, og prøvede paa at erobre det fra dem!"

Og et tilfreds Smil gled ved denne Tanke over hans Ansigt.

Godunoff begyndte derpaa at tale med Nikita om hans ufrivillige Flugt og det Slag, han havde leveret Tartarerne. Aftenskumringen begyndte allerede at bryde frem, medens de endnu sad fortrolig med hinanden ved Bægeret.

Endelig rejste Serebræny sig op.

„Lev vel, Boris," sagde han, „det begynder allerede at blive mørkt."

„Hvor gaar du hen, Nikita? Tilbring Natten hos mig; i Morgen vender Czaren tilbage; jeg skal da forberede ham paa dit Komme."

„Det er mig umuligt, Boris, jeg maa atter opsøge mine Folk. Jeg frygter, at der kunde tilstøde dem et eller andet Uheld. Havde Czaren

været tilstede her i Alexandra-Sloboda, vilde vi ufortøvet have begivet os til ham for at bede ham om Tilgivelse, og saa maatte der komme, hvad Gud har bestemt os; men overfor Befolkningen her maa man være forsigtig. Skjønt vi har slaaet Lejr paa et afsides Sted inde i Skoven, kunde det dog hænde, at en eller anden Patrouille fik Øje paa os."

„Nuvel, paa Gjensyn, Nikita! Vær paa din Post, lad Czaren endnu ikke se dig; vent, indtil jeg sender dig Bud . . . Men hvor gaar du hen? Det er ikke den rigtige Dør," tilføjede Godunoff, da han saa Serebræny gaa hen mod Hovedindgangen, og i det han greb hans Haand, førte han ham hen til Bagdøren.

„Lev vel, Nikita Romanowitsch," gjentog han, i det han omfavnede Serebræny. „Gud er barmhjærtig; maaske lader dine Sager sig endnu bringe i Orden."

Godunoff ventede, indtil Serebræny var stegen til Hest og lydløst havde bortfjærnet sig, og derpaa gik han tilbage til sit Værelse, meget glad over, at hans Gjæst havde afslaaet hans Forslag om at tilbringe Natten hos ham.

Den følgende Morgen holdt Czaren, som om det kunde være efter en glimrende Sejer, sit højtidelige Indtog i Alexandra-Sloboda. Lige fra Bommen indtil Paladsets Gaard hilste Opritsknierne ham med begejstrede Tilraab.

Kun den gamle Amme Onufrewna modtog ham med Skjældsord.

„Du vilde Dyr, som du er!" sagde hun, i det hun traadte ham i Møde ved Indgangen. „Hvorledes er det muligt, at Jorden endnu vil bære dig! Du stinker af Blod, Morder! Hvorledes har du kunnet vove at nærme dig den hellige Sergius's Grav efter de grusomme Handlinger, du har øvet i Moskwa! Herrens Lyn vil knuse dig, fordømte — dig og dine djævelske Stalbrødre!"

Men denne Gang gjorde Ammens Forbandelser intet Indtryk paa ham. Himlen truede hverken med Uvejr eller Lyn og Torden. Solen skinnede saa prægtig paa det skyfri Firmament, og Kejserborgens broget malede Tage og Kupler traadte lyst og straalende frem med alle deres Forgyldninger og glimrende Farver. Iwan svarede ikke Ammen et eneste Ord; han gik ligegyldig forbi hende og begav sig ind i sine Gemakker.

„Ja, vent kun! Vent kun!" vedblev hun, i det hun saa efter ham og stødte sin Krykkestok haardt ned mod Gulvet. „Herrens Lyn vil ramme dit Slot og udslette hele dette forbandede Sted af Jorden!"

Og dermed rokkede den gamle møjsommelig tilbage til sit Kammer, medens hun under Vejs kastede rasende Blikke til Hoffolkene, som med overtroisk Frygt veg til Side for hende.

Den samme Dag efter Middagsmaaltidet fulgte Godunoff Czaren ind i hans Sovekammer, hvor denne, der var i en meget fornøjet Stemning, mod Sædvane vilde hvile sig lidt. Den Yndest, som Boris kunde glæde sig ved, gav ham Ret hertil, især naar han havde noget at meddele Czaren, som ikke alle maatte høre.

I Czarens Sovekammer stod der to Senge: den ene bestod af nøgne Brædder, og paa denne plejede Iwan Wasiljewitsch at lægge sig som en bodfærdig i de Øjeblikke, hvor hans Sjæl pintes af Uro; den anden og større Seng bestod af bløde Bjørneskind, Edderdun og Silkepuder. Paa denne hvilede Czaren sig kun, naar intet foruroligede hans Sind. Dette var imidlertid kun sjælden Tilfældet, og denne sidstnævnte Seng blev derfor sjælden benyttet.

Man maatte kjende Iwan godt for ikke at tage fejl af hans virkelige Sindsstemning. Han var ikke altid stemt for Mildhed, naar han plagedes af Samvittighedsnag. Meget ofte skrev han dem paa Djævlens Regning, i det han gik ud fra, at denne onde Frister vilde afholde ham fra at forfølge Forræderne, og i Steden for at lade sit Hjærte blødgjøre af Samvittighedens Stemme hengav han sig da under hede Bønner til den vildeste Grusomhed i den Formening, at han derved spillede Djævelen et Puds. Den Ro, som hans Ansigt bar til Skue, var heller ikke et Tegn paa indre Fred. Den var ofte kun en Maske, og Czaren, der besad en sjælden Skarpsindighed og en forbavsende Evne til at gjætte andres Tanker, morede sig hyppig med at gjennemkrydse de Folks Beregninger, som han talte med, saaledes at han overraskede dem med et uventet Vredesudbrud netop i det Øjeblik, hvor de gjorde sikker Regning paa hans Naade.

Godunoff havde imidlertid studeret de fineste Nuancer i Czarens Karakter, og med en overordentlig Skarpsindighed forstod han at tyde endogsaa de svageste og mindst paafaldende Forandringer i hans Ansigtsudtryk.

Boris ventede, indtil Iwan havde lagt sig paa sin bløde Seng, og da han lagde Mærke til et Udtryk af Træthed i Czarens Ansigt, begyndte han derpaa uden alle Omsvøb:

„Har du allerede hørt, Czar, at en domfældt, der var undvegen af Fængslet, er vendt tilbage her til?"

„Hvem er det?" spurgte Iwan gabende.

„Nikita Serebræny, den samme, som redte Forræderen Wjæsemski saa godt til, og som der efter blev kastet i Fængsel."

„Ah!" sagde Iwan. „Har man fanget Spurven? Hvem har faaet fat paa ham?"

„Ingen, Czar. Han er kommen tilbage af sig selv og fører alle de Røvere med sig, med hvilke han slog Tartarerne ved Ræsan. De er fulgte hid med Serebræny for at lægge deres skyldige Hoveder for dine Fødder."

„De har altsaa omvendt sig?" spurgte Iwan. „Har du set dem?"

„Ja, jeg har, Czar. Serebræny kom ufortøvet til mig, da han troede, at din Naade opholdt sig i Alexandra-Sloboda. Han bad mig om at meddele dig hans Komme. Først vilde jeg bringe ham i sikker Forvaring, men saa faldt det mig ind, at din Tjener Maljuta gjærne kunde beskylde mig for at gribe ind i hans Embede, og tilmed vil Serebræny dog ikke undslippe dig, eftersom han jo er vendt frivillig tilbage."

Godunoff talte nok saa frimodig uden al Forlegenhed, som om han ikke nærede blot en Skygge af nogen Bagtanke og ikke heller følte den ringeste Deltagelse for Serebræny.

Da han den foregaaende Aften havde lukket Nikita ud af Bagdøren, havde han ikke gjort det for at skjule hans Besøg for Czaren — hvilket vilde have været altfor farligt — men kun for at ingen anden skulde underrette Iwan derom og paa Forhaand indvirke paa denne til Skade for hans, Godunoffs Plan. Hentydningen til Wjæsemski, ved hvilken Serebræny fremstilledes som en Fjende af den henrettede Fyrste, havde Boris nøje overvejet og forberedt, før han fremkom med den.

Czaren gabede endnu en Gang, men gav intet Svar. Godunoff, der opmærksom iagttog ethvert Træk i hans Ansigt, læste intet Tegn deri hverken paa aabenlys eller hemmelig Vrede. Det syntes snarere, som om dette Skridt af Serebræny behagede ham.

Skjønt Iwan bragte sine Undersaatter til at skælve og ikke sparede deres Blod, vilde han dog gjærne have, at man skulde anse ham for en retfærdig, ja endogsaa for en mild Hersker. Hans Dødsdomme havde altid Skinnet af stræng Retfærdighed, og Tilliden til hans Mildhed smigrede ham saa meget mere, som det kun var saare sjælden, man havde blot den mindste Lejlighed til at vise ham den.

Da Godunoff havde ventet en Stund, besluttede han at nøde Czaren til at give et Svar.

„Hvad befaler du, Czar?" spurgte han, „skal jeg lade Maljuta kalde?"

De sidste Henrettelser havde tilfredsstillet Iwan for lang Tid; nogle Hoveder mere formaaede ikke at forøge denne Tilfredsstillelse eller gjenopvække den for nogen Tid mættede Blodtørst.

Han saa paa Godunoff med et opmærksomt Blik.

„Tror du da," sagde han strængt, „at jeg ikke kan leve uden at udgyde Blod? En Ting er det med de Forrædere, der undergraver Staten, noget andet med Nikita, som kun har givet Wjæsemski, hvad han havde godt af. Hvad Røverne angaar, saa vil jeg straffe nogle af dem og benaade de øvrige. De kan alle sammen tilligemed Nikita indfinde sig i Slotsgaarden foran den røde Port. Naar jeg forlader mit Sovekammer, vil jeg se, hvad der er at stille op med dem."

Godunoff ønskede Czaren god Nat og fjærnede sig med et dybt Buk.

Syv og tredivte Kapitel.

Benaadning.

Saa snart Nikita havde faaet den fornødne Underretning af Godunoff, indfandt han sig i Kejserborgens Gaard med sine Røvere.

Mange af dem var saarede, og de fleste havde kun Pjalter at skjule sig i; én var iført en Kaftan, en anden en Pels; denne gik i Bastsko, hin barfodet; nogle havde Bind om Hovedet, men i øvrigt var de alle barhovedede og uden Vaaben. Saaledes stod de tavse ved Siden af hinanden og ventede paa Czarens Opvaagnen.

Det var ikke første Gang, at de forvovne Fyre saa Alexandra-Sloboda; de havde mer end en Gang listet sig der ind, snart som Guslaspillere, snart som Tiggere eller Bjørnetrækkere. Flere af dem havde ogsaa taget Del i den sidste Brandstiftelse, da Persten og gamle Grib var komne for at befri Serebræny. Mange af disse Ansigter er gamle bekjendte for os, men der er dog ikke faa, som mangler; en hel Del er falden paa Valpladsen ved Ræsan, og nogle har foretrukket efter hin Kamp at fortsætte deres Æventyrerliv. Hverken Persten eller Mitka eller den rødhaarede Sanger eller gamle Grib befandt sig iblandt dem. Efter sit sidste Besøg i Alexandra-Sloboda paa den Dag, Gudsdommen fandt Sted, var Persten forsvunden tillige med Mitka; den rødhaarede Sanger var bleven fældet af Serebræny. Og hvad gamle Grib angaar — under Kremls Mure stredes i dette Øjeblik Ravnene og Hundene om hans jordiske Levninger.

Allerede i over to Timer havde Æventyrerne ventet med nedslagne Blikke, uden at ane, at Czaren iagttog dem gjennem et tilgitret Vindue oven over Porten. Ingen af dem talte et Ord, hverken med sin Sidemand eller med Serebræny, der stod lidt

afsides, hensunken i dybe Tanker og uden at agte paa Tilskuermængden, der havde trængt sig sammen ved Indgangen og stedse blev mer og mer talrig. Blandt de nysgjerrige saa man ogsaa Czarens Amme. Støttet til sin Krykkestok stod hun ved Indgangen, stirrende omkring sig til alle Sider med sine tilslørede Øjne og ventende paa Iwans Komme, rimeligvis i den Hensigt ved sin Nærværelse at hindre ham i at øve ny Grusomheder.

Da Iwan Wassiljewitsch gjennem sit lønlige Vindue længe nok havde nydt Synet af de stakkels Æventyrere og frydet sig ved Tanken om, at deres Liv var i hans Haand, og at de maatte føle en ikke ringe Angest — traadte han pludselig frem paa den aabne Trappe, omgiven af nogle Hofbetjente.

Ved Synet af Czaren, der var indhyllet i en rigt smykket Gyldenstykskappe, og som støttede sig til en udskaaren Stok, faldt Røverne paa Knæ og bøjede deres Hoveder. En Tidlang saa Iwan i Tavshed paa dem.

„God Dag, I Døgenigter!" sagde han saa endelig, og i det han fik Øje paa Serebræny, tilføjede han:

„Og du, hvad bestiller du her? Faldt Tiden dig maaske for lang i Fængslet?

„Czar, svarede Serebræny i en beskeden Tone; „jeg er ikke undvegen, disse Folk har bortført mig med Magt. Men de har ogsaa banket Mursa Schichmat ordentlig af, som din Naade rimeligvis allerede har erfaret. I Forening har vi overvundet Tartarerne, og i Forening overgiver vi os til dig; straf os eller benaad os, efter som du holder det for Ret."

„Det er altsaa for hans Skyld, I er komne til Alexandra-Sloboda?" spurgte Iwan Røverne. „Men hvor kjender I ham da fra?"

„Lille Fader Czar," svarede Røverne i en dæmpet Tone; „han havde frelst vor Høvidsmand fra Døden, da man vilde hænge ham i Medwedewka. Det var Høvidsmanden, som til Gjengjæld befriede ham af Fængslet."

„I Medwedewka?" gjentog Iwan og smilede. „Det var den Gang du lod Chomjak og hans Følge piske? Nu husker jeg denne Hændelse! Jeg tilgav dig din første Skyld, men paa Grund af en ny Forseelse kom du i Fængsel, i det du nemlig for anden Gang angreb mine Folk i Morosoffs Hus. Hvad har du at svare herpaa?"

Serebræny vilde tage til Gjenmæle, men Ammen kom ham i Forkjøbet.

„Hør dog op med at foreholde ham hans Forseelser," sagde hun vredt til Iwan. „I Steden for at belønne ham, fordi han har jaget Hedningerne tilbage og forsvaret Kristi Kirke, søger du blot at opdage Forbrydelser hos ham. Umættelige Ulv; har du ikke nylig udgydt tilstrækkeligt Blod i Moskwa?"

„Ti, gamle," sagde Iwan strængt, „det tilkommer dig ikke at ville belære mig."

Men hvor forbitret han end var paa Onufrewna, vilde han dog ikke tirre hende yderligere. Han vendte sig derfor bort fra Serebræny og sagde til Røverne, der endnu knælede foran ham:

„Hvor er eders Høvidsmand, den Galgenfugl? Han skal træde frem!"

Serebræny svarede for dem.

„Deres Høvidsmand er ikke her, Czar; han er forsvunden umiddelbart efter Slaget ved Ræsan. Jeg opfordrede ham til at følge med os, men han vægrede sig derved."

„Vægrede sig?" gjentog Iwan heftig. „Det skulde da aldrig være den samme blinde, der tillige med hin Olding trængte sig ind i mit Sovekammer? Hør, I Døgenigter, jeg vil opsøge jer Høvidsmand og lade ham klæde Hjul og Stejle."

„Djævlen vil nok lade dig selv klæde Hjul og Stejle i den anden Verden," mumlede Ammen.

Men Czaren lod, som om han ikke hørte hende, og vedblev, henvendt til Røverne:

„Hvad jer angaar, saa vil jeg benaade jer, siden I er komne frivillig herhid. Bring dem fem Tønder Mjød her ud i Gaarden! Naa, gamle Tosse, er du saa tilfreds?"

Ammen begyndte at gumle med den tandløse Mund.

„Leve Czaren!" raabte Røverne. „Vi vil tjene dig tro, lille Fader Czar; med vort Blod vil vi gjøre vore Forbrydelser gode igjen."

„Enhver af dem skal have en god Kaftan og en Griwna*); jeg vil lade dem optage blandt Opritsnikerne. Vil I tjene blandt Opritsnikerne, I Galgenfugle?"

Nogle tøvede, men Flertallet udbrød:

„Vi vil gjærne tjene dig, Czar, saaledes som du befaler det."

„Hvad mener du?" henvendte Iwan sig med en tilfreds Mine til Serebræny. „Kan der blive gode Soldater af dem?"

„Der kan sikkert blive gode Soldater af dem," svarede Nikita, „men lad dem ikke optage blandt Opritsnikerne."

*) En gammel russisk Mønt.

(Fortsættes.)

En Kjærligheds-historie i Rom.

En Fortælling, oversat af v—d.

(Fortsat).

Hun trak paa Skuldrene, men svarede ikke, og Miss O'Grady lettede sig — dog uden at løfte Øjnene op fra sit Strikketøj — for et kort „Hm!", som syntes mig at skulle betyde: „De er en gammel Tosse".

„Vil De tro," begyndte Prinsessen lidt efter igjen, „at Mr. Seaton gjør Vanskeligheder ved at gjøre en Buste af mig? Som om ikke den største Billedhugger i Rom vilde blive glad ved at modtage en saadan Bestilling. Jeg bryder mig egentlig slet ikke om at have nogen Buste af mig selv, og jeg forsikrer Dem, at jeg i det første Øjeblik aldeles ikke tænkte paa at sidde for Deres Ven, men da han lod til at ville afslaa mit Tilbud, fattede jeg strax den Beslutning, at han skulde modtage det, enten det behagede ham eller ikke, og nu har jeg virkelig i Sinde at sidde Model for ham første Gang i Formiddag. Vil De gaa med mig og derved fritage Miss O'Grady? De vil jo helst være fri, ikke sandt?" tilføjede hun, i det hun vendte sig om mod sin Selskabsdame, og denne Dame saa et Øjeblik op og svarede med dyb, højtidelig Stemme:

„Det skulde glæde mig, om man vilde have mig undskyldt."

Ved Tanken om den taabelige Beslutning, som Dick havde meddelt mig, at han havde taget, ansaa jeg det for givet, at jeg til Trods for ham selv vilde gjøre ham en Tjeneste, naar jeg fulgte Prinsessens Opfordring,. og jeg sagde derfor, at det vilde være mig en stor Fornøjelse at ledsage hende. Lidt efter fandt jeg mig selv hyggelig anbragt i det elegante Kjøretøj, som jeg allerede tidligere har omtalt, og Turen gik nu op ad de stejle Gader, som fører til Via di San Nicolo da Tolentino, hvor Dicks Atelier var beliggende.

I det vi standsede foran Døren, indtraf der en lille Hændelse, som paa en Gang baade morede og ærgrede mig. En ældre Mand, der var klædt i en luvslidt sort Dragt, og som havde moret sig med at drive frem og tilbage paa det modsatte Fortov, rygende paa sin Cigaret, standsede næsten øjeblikkelig, da vort Kjøretøj gled forbi ham, og med en tilgivelig Nysgjerrighed stod han derpaa stille for at betragte den fornemme Dame, som stod i Begreb med at stige ud af det. Prinsessen lagde Mærke til ham, i det hun satte Foden paa Jorden, og hun vendte sig strax om til Tjeneren, som imidlertid havde nærmet sig, og sagde til ham paa sin egen hurtige og bydende Maade:

„Sig til den Mand, at han skal komme her hen."

Et Øjeblik efter stod den fremmede foran hende med Hatten i Haanden og bukkede ydmygt med et høflig spørgende Udtryk præget i sine Miner.

„Kardinal Paolini har sendt Dem, for at De skulde følge efter mig," sagde Prinsessen, i det hun saa halvt foragtende paa den ubekjendte. „De kan fortælle ham, at De har set mig træde ind i Signor Seatons Atelier, og at jeg sandsynligvis vil blive der en Times Tid eller mere. De kan tilføje, at jeg kun var ledsaget af en af mine engelske bekjendte."

Med disse Ord begav Prinsessen sig ind i Huset uden at værdige Manden et Blik.

Den fremmede gjorde sig Umage for at se forbavset ud, sænkede Hovedet ned mod Brystet og forsikrede mig ved en Strøm af Ord, at Damen havde taget Fejl. Han havde aldrig før i hele sit Liv set hende og havde ikke saa meget som hørt Kardinal Paolinis Navn. Jeg var imidlertid alt for ærgerlig til at svare ham og skyndte mig ind i Atelieret for hurtigst mulig at undgaa den ubehagelige Scene.

Jeg fulgte Prinsessen ind i det tarvelig udstyrede Forværelse, i hvilket Dick plejede at lade sine besøgende vente, og i det jeg derpaa gjorde Brug af mit Privilegium som en gammel Ven, vovede jeg at fremkomme med en svag Indvending.

„Naar alt kommer til alt," sagde jeg, „var Manden ingenlunde sendt for at passe paa Dem."

Hun havde vendt Ryggen til mig for at betragte nogle Basrelief, som hang paa Væggen, og jeg er bange for, at hun ikke skjænkede min Bemærkning synderlig Opmærksomhed.

„Jo vist var han," sagde hun hurtig. „Jeg kjender meget godt hans Ansigt, og han ved ogsaa, at jeg kjender ham."

„Men hvorfor talte De til ham, medens Tjeneren hørte paa det? Vilde det ikke have været Dem mere værdigt . . ."

„Det har intet at sige," afbrød hun mig. „Det er en bekjendt Sag, at Kardinalen omgiver mig med Spioner, og jeg tør med Vished antage, at endogsaa alle mine Tjenestefolk staar i hans Sold. Jeg kunde naturligvis ignorere hans Spioneri, hvis jeg vilde, men det ærgrer ham at vide, at han er op-

daget, og at man ler af ham, og af den Grund sender jeg ham af og til en lille Hilsen, som jeg er sikker paa vil blive overbragt ham, fordi alle hans Spioner hader ham. Men der har vi jo Mr. Seaton!"

Mr. Seaton traadte nu ind. Han var klædt i en smagfuld Dragt af brunt Fløjl, og hans Haar, som ellers plejede at flagre vildt om hans Hoved, var ved denne Lejlighed omhyggelig ordnet. Jeg lagde strax Mærke til, at den unge Galning havde i Sinde at sætte sig paa den høje Hest, og hans første Ord bekræftede ogsaa Rigtigheden af denne min Dom.

Efter at han havde gjort et lille Buk for Prinsessen — jeg fik kun et Nik — udtalte han sin Beklagelse over, at hun havde gjort sig den Ulejlighed at gjentage sit Besøg i hans Atelier. Han havde nøje overlagt Sagen, sagde han, og var kommen til den Slutning, at han maatte undslaa sig for at have den Ære at udføre Busten. Det var et Princip hos ham, at han ikke udførte noget Arbejde af den Beskaffenhed. Selvfølgelig var det altid værd at have et smukt Ansigt til Model, og dette var — om det maatte være ham tilladt at sige det — Grunden til, at han i nærværende Tilfælde havde vist en vis Tøven, men efter nærmere Overvejelse var han kommen til den Overbevisning, at han gjorde klogest i ikke at afvige fra sin sædvanlige Regel. Han maatte derfor bede sig undskyldt.

Prinsessen sad med Ryggen vendt mod mig, og jeg kunde derfor ikke se, hvilken Virkning denne Erklæring gjorde paa hende. Hun syntes imidlertid at blive lidt fornærmet.

„Naturligvis, naar De ikke vil, saa er der ikke mere at sige om den Ting," svarede hun, „men jeg tilstaar i øvrigt, at jeg føler mig noget skuffet. Jeg ønskede gjærne at faa en god Buste af mig selv, og jeg indbildte mig uden egentlig at vide hvorfor, at det vilde lykkes bedre for Dem end for nogen af de andre, som jeg nu bliver nødt til at henvende mig til. Jeg ved ikke, hvori Deres Grunde bestaar, men dersom det kun var Tabet af Deres Tid, som De er bange for . . ."

„Saa vilde De betale mig en Pris, som vilde overvinde denne Hindring. Jeg tvivler ikke derpaa, og jeg er Dem overordentlig forbunden. Men — tilgiv mig, Prinsesse — der er nogle faa Ting i Verden, som Penge ikke er i Stand til at kjøbe. Mine Arbejder, som langt fra er af første Rang, er en Pris værd, og den Pris forlanger jeg og modtager for dem. Men jeg behøver ikke mere, og jeg vilde heller ikke modtage mere."

Kanarifuglen. (Se Side 655).

Paa dette Punkt kunde jeg ikke afholde mig fra at udbryde:

„Nej, det er for galt!"

„Men jeg nærer en stærk Tvivl om, hvorvidt enten den ene eller den anden af de unge Folk hørte denne Afbrydelse.

„Jeg beder Dem undskylde," sagde Prinsessen i en helt sagtmodig Tone, „jeg burde ikke have prøvet paa at bestikke Dem, og det var egentlig heller ikke min Mening, men jeg troede, at Deres Tid muligvis var meget kostbar, og . . . og, men det har intet at sige. De udøver altsaa ikke Deres Kunst som et Levebrød?" vedblev hun efter en kort Pavse.

„O, jo, det gjør jeg netop," svarede Dick smilende og viste derved en dobbelt Række smukke, hvide Tænder, „og jeg er oven i Kjøbet glad ved at modtage en Bestilling. Men jeg elsker min Kunst for dens egen Skyld, ikke for hvad den indbringer

En Scene af den „hellige" Inkvisition. (Se Side 655).

mig, og jeg vilde ikke paatage mig noget Arbejde, som var mod min Tilbøjelighed, om man saa bød mig fem Tusend Pund for det."

Her følte jeg mig atter kaldet til at afbryde: „Dick, vær dog ikke en saadan Nar!"

Men jeg føler mig atter forpligtet til at tilstaa, at denne Bemærkning ikke fandt mere Paaagtning end min første.

„O, dersom det er mod Deres Tilbøjelighed!" sagde Prinsessen blidt.

En forrædersk Rødme bedækkede den unge Billedhuggers Kinder.

„Det var ikke min Mening!" udbrød han helt forvirret og aldeles glemmende sin Værdighed. De kan dog ikke tro . . . Du gode Gud, hvor jeg dog er dum og kejtet! Jeg mente blot . . ."

„Nuvel?" sagde Prinsessen rolig.

Jeg antager, at Dick ikke saa rigtig vidste, hvad han havde ment; thi han fuldendte ikke sin Sætning, men tav og lod Haanden glide gjennem sit Haar, medens han begyndte at gaa frem og tilbage i Værelset.

„Dersom De virkelig tror," begyndte han endelig, „dersom De virkelig tror — skjønt jeg forsikrer Dem, at jeg ikke ved, hvorfor De skulde gjøre det — der er jo saa mange Billedhuggere, som i enhver Henseende er mig overlegne . . . men dersom De virkelig ønsker . . ."

Behøver jeg at tilføje, at fem Minutter senere havde Prinsessen taget Plads i en Lænestol i Dicks Atelier, medens jeg maatte nøjes med et haardt, umageligt Sæde, og at den uforbederlige Dick Seaton havde ombyttet sin Fløjls Frakke med en Arbejdsjakke og allerede var ivrig i Færd med sit Arbejde?

„Hvilken Ting er der vel i denne Verden, som ikke en smuk Kvinde kan faa en Mand til at gjøre, naar hun blot vil gjøre sig Umage derfor?" spurgte jeg Prinsessen, da vi havde forladt Atelieret, og jeg atter sad ved Siden af hende i hendes Vogn.

Hun lo og svarede, at der var en hel Del Ting, som laa udenfor hendes Rækkeevne. „Tror De f. Ex." sagde hun, „at jeg kunde formaa Kardinalen til at lade mig være i Fred."

„Kardinalen," svarede jeg, „er en gammel, gejstlig Mand, men min stakkels Dick er ung og fremsusende. Jeg tror, at jeg vilde være Dem meget taknemmelig, dersom De ikke gjorde ham til en større Taabe end højst nødvendigt."

„Hvad mener De?" spurgte hun, i det hun vendte sine store alvorlige Øjne lige mod mig.

Jeg kom til at huske paa, at hun var Prinsesse, og at Dick kun var en stakkels Kunstner, og jeg havde derfor ikke Mod til at advare hende for at kokettere med en Person, der stod saa langt under hende i Rang.

Efter denne Begivenhed blev Prinsessens Besøg i Dicks Atelier noget, som hørte til Dagens Orden. Miss O'Grady ledsagede hende og medførte altid sit Strikketøj.

Det hændte tit, at jeg om Formiddagen gjorde en lille Afstikker derind, og jeg fandt da altid de tre i den samme Stilling, det vil sige: Prinsessen siddende Model, Dick arbejdende rask væk i sit Ler og den stakkels Selskabsdame nikkende saa smaat over sit uundværlige Strikketøj.

Da jeg en Dag kom ind, som jeg plejede, uden at banke paa, blev jeg standset paa Dørtærskelen af et advarende „Tys!", og i det samme blev jeg opmærksom paa Miss O'Grady, som slumrede fredelig i sin Stol med Hovedet kastet tilbage og hængende Underlæbe, medens Dick i al Hast tegnede en Karrikatur af den sovende Skjønhed, og Prinsessen, der bøjede sig over hans Skulder, stoppede sit Lommetørklæde i Munden for at undertrykke sin Latter. Da jeg saa Dicks Skitse, som jeg ikke kan frakjende sandt Humor, brød jeg strax ud i en vældig Latter og vækkede derved den ufrivillige Model, som saa mistænksomt først paa os og dernæst paa sit Strikketøj, til hun endelig bemærkede i en alvorlig Tone:

„Jeg tror, at jeg har tabt en Maske."

Dermed var Signalet givet til et almindeligt Udbrud af Munterhed; thi den stakkels Dame havde i Søvne trukket alle sine Strikkepinde ud, den ene efter den anden, og den lange graa Strømpe laa nu som en haabløs Ruin i hendes Skjød.

Det glædede mig at se, at der endnu var saa megen Barnlighed til Stede hos den stakkels Sybil. Der var næppe nogen af alle dem, som hver Aften traf hende i det romerske Aristokratis Saloner, der vilde have troet, at den blege, statelige Prinsesse var i Stand til at more sig over en Karrikatur ligesom en lille Skolepige, og desuden — hvis Rygtet talte Sandhed — var hendes daglige Liv blandt hendes Slægtninge ikke af den Natur, at det kunde gjøre Sindet muntert.

„Vil De kjøre med os til Doria-Pamfili-Haverne i Eftermiddag?" spurgte hun mig, i det hun tog sin Hat og sine Handsker paa, „Miss O'Grady og jeg vil tage derud for at samle Blomster, og Mr. Seaton træffer os maaske derude."

Det var en herlig, varm Dag i Begyndelsen af Foraaret; jeg havde ingen særlig Anvendelse for Eftermiddagen, og jeg erklærede derfor, at jeg var rede til at deltage i Udflugten. Vi lod Vognen blive tilbage ved Villaen og spaserede omkring i de skyggefulde Alleer, hvor vi naturligvis fandt Mr. Dick ventende paa os. Det varede ikke længe, for vi allesammen laa paa Hænder og Knæ for at plukke

de nydelige Anemoner, hvormed Skovbunden var besaaet, men til sidst blev de to af os ved en ubehagelig Stivhed i Ryggen mindede om, at vi ikke længer var saa unge, som vi en Gang havde været, og i det vi indtog en mere magelig Stilling, overlod vi det anstrængende Arbejde til dem, hvis Lemmer endnu var bøjelige og ubekjendte med den Lidelse, man kalder Rheumatisme.

Miss O'Grady kom frem med sin graa Strømpe; jeg fik Tilladelse til at tænde en Cigar, og medens vi sad i det tørre Græs, nu og da vexlende et Par Ord, men uden at gjøre nogen Anstrængelse for at tilvejebringe en stadig Konversation, lød de unge Folks Latter frisk og munter til os fra den lille Dal, i hvilken de samlede Anemoner og andre Skovblomster.

Den menneskelige Natur fornægter aldrig sig selv. Lad en Yngling af ringe Stand, men med et lyst Hoved og et varmt Hjærte, bestandig være i Selskab med en indtagende Dronning, lad dem være alene med hinanden, lad dem blive mere og mere fortrolige, og — hvor dristigt og uforstandigt det end maa være — der er lige saa megen Sandsynlighed for som mod, at den omtalte unge Mand vil blive alvorlig forelsket i vedkommende Dronning. Saa meget skal jeg villig indrømme. Jeg har gjentagne Gange udtalt mig saaledes over for Mrs. Clifford, som har fundet paa at dadle mig, fordi det skulde træffe sig saaledes, at Dick Seaton blev forelsket til op over begge Øren i Prinsesse Paolini, og som — med den uimodstaalige Voldsomhed, som karakteriserer alle Mrs. Cliffords Ytringer — mere end en Gang har bemærket, at intet uden den mest storartede Indskrænkethed eller den reneste Ondskab kan forklare den Opførsel, jeg viste ved ikke at tage Tingen i Tide. Men skjønt jeg — af Grunde, som det ikke er nødvendigt at forklare her — allerede for mange Aar siden har foresat mig som en Regel, at jeg aldrig modsiger Mrs. Clifford, maa jeg dog tage mig den Frihed at nære Tvivl om, hvor vidt jeg — dersom jeg virkelig havde været i Besiddelse af den overordentlige Magt, som min Hustru vil tillægge mig — vilde have gjort klogt eller rigtig i at benytte den.

(Fortsættes.)

Kanarifuglen.

Det er en god lille bekjendt, „Familievennen“ i Dag bringer et Portræt af paa omstaaende Side. I hvor mange Huse, baade i Kjælderen, paa første Sal og paa Kvisten holdes der ikke Kanarifugl. Den lille gule Fugl liver op i Lejligheden med sin lystige Kvidren, og den trives helt godt i vort nordlige Klima, skjønt den kommer fra de tropiske Lande, hvor den er fløjet omkring mellem Palmer og Bananer i Selskab med Kolibrier og Paradisfugle.

Men hvis man vil have rigtig Fornøjelse af disse venlige smaa Skabninger, da bør man ikke holde en enkelt af dem, men helst parre dem i Bur med hinanden. De synger da dobbelt lystig, og det er et fornøjeligt Syn at se det tilfredse Samliv, en saadan Kanarifuglefamilie kan leve i sit Fangenskab. Og for Resten kan man ogsaa, naar de er blevne tilstrækkelig tamme, lade dem flyve lidt omkring i Stuen, forudsat, at man ikke har en Kat, der i et ubevogtet Øjeblik let kan gjøre sørgelig Ende paa hele den fjerede Familie.

En Scene af den „hellige“ Inkvisition.

Inkvisitionen eller „det hellige Officium“ kaldtes den i den romerske Kirke bestaaende gejstlige Domstol, hvis Opgave det var at opspore og straffe Kjættere og Vantro; dens Historie naar saa langt tilbage i Tiden som fra det tredje Aarhundrede efter Kristi Fødsel. Oprindelig var det Biskoppernes Pligt at anvende mod de opdagede Kjættere kirkelige Straffe, af hvilke den strængeste bestod i Udelukkelse fra Kirkens Naademidler, hvormed der undertiden som en borgerlig Straf var forbunden Landsforvisning. Senere, da man var naaet ind i Middelalderen, udbredte Inkvisitionen sig til Tyskland, Østerrig og det sydlige Frankrig (1233); den traadte nu i Forbindelse med de verdslige Fyrster og rasede med frygtelig Grusomhed i de Lande, som den pavelige Stol ansaa for smittede af Kjætteriet. De Straffe, som nu, med eller uden Grund, traf de domfældte, bestod i Tab af Ære samt borgerlige og kirkelige Rettigheder, Konfiskation af Gods og Formue, livsvarigt Fangenskab i Fængslerne eller paa Galejerne og Døden, for det meste paa Baalet.

I Frankrig var Inkvisitionens Herredømme forbi allerede i det 14de Aarhundrede, og ny Forsøg paa at kalde den til Live — fornemlig af Pave Paul IV. (1557) og Kong Henrik II. til Hugenotternes Undertrykkelse — lykkedes ikke. Men desto længere holdt den sig i Spanien, hvor den, ligesom i Portugal, har raset frygteligere end i noget andet Land. I Aaret 1492 var Inkvisitionen indført over hele Spanien, og da Generalinkvisitoren Thomas Torquemada i Aaret 1498 nedlagde sit Embede, var 8800 Mennesker blevne brændte levende,

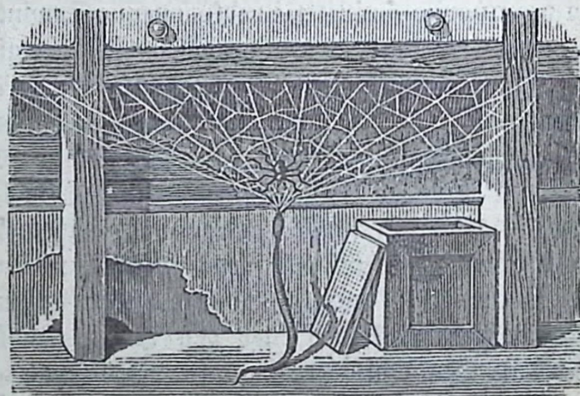
6500 in effigie, medens 90,000 var blevne underkastede forskjellige andre Straffe. Under den næste Generalinkvisitor, Dominikaneren Diego Deza (1499—1506) blev 1664 brændte levende, 832 in effigie, 47,263 hjemsøgte med andre Straffe. Paa samme Maade udfoldede Inkvisitionen ogsaa i det paafølgende Tidsrum sin blodige Virksomhed, især under Kong Philip II., der med god Virkning anvendte den til at undertrykke Protestantismen i Landet. Endnu i det 17de og 18de Aarhundrede fordrede Inkvisitionen sine Ofre, og ifølge en anset Historieskrivers Beregning havde den i Tiden fra 1481—1808 ialt for Spaniens Vedkommende brændt 31,912 Mennesker levende, 17,659 in effigie.

Inkvisitionsdomstolens Fremgangsmaade plejede at være følgende: En anklaget blev tre Gange indstævnet, og, saafremt han ikke mødte, dømt in contumaciam; naar han derimod mødte, blev han strax fængslet. Fængslingen kunde dog ogsaa ske uden foregaaende Stævning. Det første, man gjorde, var at klippe Haaret af Fangen; dernæst blev hans Ejendele, især hans Bøger og Papirer, nøje undersøgte, hans mulige Formue konfiskeret og han selv kastet i et mørkt Fængsel. Tilstod han den Forbrydelse, han var bleven anklaget for, blev han i mildere Tilfælde frigiven, efter at han havde gjort passende Bod, med strænge Advarsler og som oftest med Tabet af sin Formue, men meget hyppig blev han paany fængslet efter kort Tids Forløb og maatte da enten lide Døden ifølge afsagt Dom eller som Følge af et langvarigt og pinefuldt Fængsel. Hvis Fangen derimod tilstod, men højtidelig afsvor det Kjætteri, han var anklaget for, skulde han i en vis fastsat Tid bære en Santa benito, det vil sige en Kjole uden Ærmer, forsynet med et Andreaskors, og dertil en sort Underklædning. En ny Anklage havde imidlertid uundgaalig Dødsstraf til Følge. Den, der ikke aflagde Tilstaaelse i det første Forhør, søgte man at tvinge dertil ved stræng og langvarig Fængselsstraf. Vidner mod den anklagede havde ikke nødig at bevise deres Udsagn; Vidner for ham hjemfaldt til den samme Anklage. Aflagde den anklagede heller ikke Tilstaaelse overfor Vidnerne, blev han underkastet allehaande frygtelige Pinsler. — Det er en saadan Scene i et af Inkvisitionens Fængsler, der fremstilles paa omstaaende Billede. — Aflagde den ulykkelige heller ikke derefter nogen Tilstaaelse, blev han alligevel enten dømt til at miste Livet eller forsmægtede i Fængslet, indtil Døden forløste ham. Men tilstod han, blev han i de fleste Tilfælde atter underkastet Torturen for at angive sine formentlige medskyldige.

Den spanske Inkvisition ophævedes af Kong Joseph Bonaparte ved et Dekret af 4de December 1808, men den indførtes dog flere Gange senere efter en begrænset Maalestok, og først i 1834 blev den endelig ophævet for hele Spanien, og dens Formue blev ved et kongelig Dekret anvendt til Dækning af Statsgjæld.

Et ejendommeligt Fangenskab.

I det amerikanske Blad »Scientific American« fandtes der for nogen Tid siden en Skildring af en mærkelig Kamp mellem en Slange og en Edderkop, som Meddeleren selv havde iagttaget, og for hvis Paalidelighed han selv maa indestaa. En Slange paa omtrent 12 Tommers Længde af Arten Coluber eximius, almindelig kaldet Mælkeslangen, var paa en eller anden Maade kommen i Berørelse med en almindelig Husedderkops Væv. Da hverken Væven eller Edderkoppen var indrettet til at modtage et saadant Besøg, fik den sidste naturligvis strax meget travlt. Da Slangen var bleven hængende fast ved Vævens Traade, kravlede Edderkoppen strax ned til dens Hoved, og den begyndte

nu med en utrolig Hurtighed at overtrække dette med en saadan Mængde fine Traade, at Slangen snart lige som henfaldt i en Bedøvelse og var ude af Stand til at frigjøre sig fra sin ubarmhjærtige Modstander. Denne Bedøvelse hidrørte efter al Sandsynlighed fra de giftige Stik, som Edderkoppen gav den med sine Giftkroge eller Kindbakker. Vævet, som Edderkoppen dannede med stor Hurtighed, samledes lige uden for Slangens Mund i en eneste, tyk Snor, der dog igjen strax efter delte sine enkelte Traade i alle mulige Retninger, og disse Traade fasthæftedes baade oven for og ved begge Sider, saaledes som man ser paa medfølgende Billede. Da det var lykkedes Edderkoppen paa denne Maade at fange Slangen, begyndte den at forstærke hver enkelt af de mangfoldige Traade, og den udførte dette paa en saadan Maade, at de lidt efter lidt blev kortere og kortere, og man iagttog nu det yderst ejendommelige Syn, at eftersom Traadene

saaledes blev trukne sammen, maatte Slangen følge med. Meget langsomt, men stadigt og sikkert hævede Edderkoppen sin ulykkelige Fange højere og højere op, og skjønt Slangen endnu viste Spor af Liv, syntes den dog at være ude af Stand til at modstaa Trækket i de fine Traade. Slangen blev efterhaanden hævet saaledes, indtil der til sidst kun var omtrent en fjerde Del af dens hele Længde paa Jorden, saaledes som man ser paa Billedet.

Edderkoppen brugte flere Timer til at hæve Slangen saa højt op, og det vilde have været meget interessant at se, hvad Enden paa denne Kamp vilde være bleven, men Jagttageren blev uheldigvis kaldt bort fra Stedet, inden den var endt. Da han kort efter atter indfandt sig paa Stedet, havde desværre en uvedkommende Person grebet forstyrrende ind i denne interessante Kamp, i det han havde befriet Slangen, saa at Jagttageren ikke fik nogen regelmæssig Slutning at se af dette højst ejendommelige Sammenstød, som sandsynligvis vilde være endt med Slangens Død.

T.

Danske Digtere.

Chr. Richardt: „Buggevise".

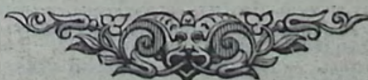
Sov, mit Barn, sov længe!
jeg rører Vuggens Gænge,
vifter Fluen fra din Kind,
kalder Drømmen til dit Sind;
sov, mit Barn, sov længe!

Frodig som en Ranke
du vokser for min Tanke,
vokser fra din Moders Arm
ud i Verdens vilde Larm,
frodig som en Ranke.

Glem dog ej din Vugge
og ej din Moders Sukke!
Vokser du fra Barnekaar,
glem dog ej dit Fadervor,
glem dog ej din Vugge!

Lykkens Roser røde
kun mellem Torne gløde;
Tornen tager jeg for mig.
Rosen gjemmer jeg til dig,
Lykkens Roser røde.

Vaagn med Smil om Munden,
saa fro som Fugl i Lunden!
Reden din er lun og blød,
Moderfavn og Moderskjød!
Vaagn med Smil paa Munden!

TEATERNYT.

Kasinos Theater. Den franske Forfatter Georges Ohnet, der nylig introduceredes for et dansk Publikum ved Opførelsen af „Martha" paa Folketheatret, har nu ogsaa fundet Vej til Kasinos Scene, hvor hans 5 Akts Stykke „Sergius Panin" i denne Tid opføres i en af Hr. Erik Bøgh besørget Oversættelse. Hvis nogen havde ventet, at denne ny Dramatiker skulde vise sig at være en anden Victorien Sardou, har man imidlertid aabenbart taget meget fejl. „Martha" var et temmelig svagt Arbejde, men den gaadefulde Fyrste eller Æventyrer „Sergius Panin" staar ubetinget endnu lavere i den dramatiske Rangforordning. En samvittighedsløs Æventyrer trænger sig ind i en rig, hæderlig Familie, vinder Datterens Kjærlighed, gifter sig med hende og bereder hende og hendes Familie allehaande Ulykker, indtil hans energiske Svigermoder skyder ham en Kugle gjennem Hovedet, da han er i Færd med at bringe Vanære over dem og selv er for fejg til at gjøre Ende paa sit elendige Liv. Dette er i Korthed Stykkets Handling, men den er saa løs i sin Sammenhæng, ofte saa uklart motiveret, og Hovedpersonerne desuden saa mangelfuldt karakteriserede, at „Sergius Panin" som Helhed betragtet er af noget tvivlsom Værd. De væsentligste Roller er i gode Hænder, navnlig Fyrst Sergius (Hr. Marx), Jeanne (Fru Secher) og den energiske Svigermoder (Frk. Lerche), og den dygtige Udførelse, der gjennemgaaende bliver Stykket til Del, bøder ikke saa lidt paa dets Svagheder. Ogsaa Fru Stockmar, der som Micheline optræder første Gang efter længere Tids Fraværelse fra Scenen, samt d'Hrr. Cetti og Mart. Nielsen, gjør god Fyldest. Derimod spiller Hr. Pio næsten utilgivelig slet som den brave Fuldmægtig; der er ikke gjort det mindste for at give Rollen blot en lille Smule Karakteristik, hvad der efter dens Beskaffenhed meget let lod sig gjøre, og man bilder sig hele Tiden ind, at Hr. Pio spiller en slet og ret Tjenerrolle. — Det bør ikke glemmes at bemærke, at Stykkets Iscenesættelse, som sædvanlig paa Kasinos Theater, er i høj Grad baade luxuriøs og smagfuld.

NY BØGER.

Karen Munk, et historisk Livsbillede fra Kristian den fjerdes Tid, af C. Barner-Aagaard. Forfatterinden til „Charlotte Amalie", „Tante Ulrike", „I Thüringen" o. s. v., der maaske nærmest er den danske Læseverden bekjendt som Pseudonymen Annita Carell, under hvilket Navn Forfatterindens første Arbejder fremkom, har efter nogle Aars Tavshed atter givet Mode paa vort Bogmarked ved Udgivelsen af den ovennævnte ny Fortælling. „Karen Munk" er en velskreven, underholdende Bog, der uden at yde noget fremragende enten i Form eller Indhold dog giver et livligt og ganske karakteristisk Billede af Livet ved Fjerde-Kristians Hof. De optrædende Personer, som f. Ex. Fru Kirsten Munk, den „udvalgte" Prins, Fru Kirstens Moder, Ellen Marsvin, Vibeke Kruse og selve Heltinden, Karen Munk, er godt og klart skildrede, saa man med Interesse følger deres forskjellige Livsførelse. Af de ikke faa Venner, som For-

fatterindens Muse vistnok har vundet sig i Aarenes Løb, vil „Karen Munk“ upaatvivlelig blive modtagen som et kjærkomment Vidnesbyrd om, at Forfatterindens Produktionsevne synes at være lige saa frisk som ved tidligere Arbejder. (Andr. Fred. Høst & Søn).

„Mukkerten“ (L'Assommoir) af Émile Zola. Af dette meget omtalte Værk, der som bekjendt i Frankrig har oplevet en utallig Mængde Oplag; som er bleven oversat paa forskjellige fremmede Sprog, er bleven bearbejdet og dramatiseret og opført paa de fleste Hovedstæders Theatre — som man vil erindre, paa Kasino under Navn af „Faldgruben“ — er nu første Halvbind udkommet paa Dansk, i en mere end almindelig dygtig Oversættelse ved Vilh. Møller og N. J. Berendsen. L'Assommoir er en saa kras realistisk Bog, og den er fremtraadt som et saa decideret Fanemærke for den ny naturalistiske Skole, at den selvfølgelig maatte blive lige saa skarpt og delvis ubillig kritiseret af denne Skoles Modstandere som forrost af dens Venner. Middelvejen synes man fra begge Standpunkter at ville gaa uden om. Og dog kan det ikke nægtes, at en Bog som „L'Assommoir“, hvor hæslig den end er i mange af dens Enkeltheder, som Helhed betragtet giver et alvorligt og manende Samfundsbillede. Og dertil endnu ét: de indflettede Beskrivelser er gjorte med en naturtro og virkningsfuld Sandhed, som absolut kommer ind under Begrebet ægte Kunst. Vi skal saaledes blot henvise til Begyndelsen af første Kapitel, hvor Gervaise staar i det aabne Vindue og venter paa Lantier. Den Skildring, som her gives af Arbejderens Paris, formaar kun et betydelig literært Talent at sætte paa Papiret. Men paa den anden Side skal vi indrømme Zolas Modstandere, at der i en Bog som L'Assommoir er meget, der virker ligefrem oprørende ved den detaillerede Udmalen af det hæslige og gemene, og som vi tiltror er mere skadelig end gavnlig Indflydelse. Den moderne Retning i Literaturen er en Frugt af Tiden og dens Udvikling, og dens Hovedbestræbelse, at skildre Livet, som det er, synes os — saa vist som Sandhed er en af de vigtigste Betingelser for al Kunst — at maatte hilses med uskrømtet Anerkjendelse. Men Sandheden kan komme til at staa lige uforkrænkelig og naturtro og derved gjøre det samme Indtryk, som Digteren tilsigter, uden at Enkelthederne behøver at være saaledes, at man faar en Fornemmelse af, at Forfatteren med særligt Velbehag søler sin Pen i det gemene. En realistisk Forfatter kan og bør selvfølgelig ikke lade sig skræmme fra at bruge stærke og dristige Udtryk eller Billeder, naar han behøver dem for at forklare og motivere sin Skildring, men det forekommer os, at det, uden at tage noget af Sandheden bort, maa kunne gjøres saaledes, i større og bredere Træk, at det samme opnaas, uden at man aandelig talt kommer lige ned paa Bunden af Sølen. Dette er, hvad vi særlig har at bebrejde Zola; vi tvivler om, at de Midler, han bruger, altid er de rette; om de ikke paa umiddelbare Læsere maa kunne virke nedbrydende i Steden for, som han dog aabenbart vil det, manende og skræmmende. (Andr. Schous Forlag).

Udkommet er: „I Foraarstiden“, Novelle af Gartner Prior. (Andr. Schous Forlag).

Blot til Lyst.

— Naar en Dreng falder og skraber Skindet af sin Næse, er det første, han gjør, at rejse sig op og begynde at tudskraale. Naar en lille Pige tumler om og støder sig slemt, er det første, hun gjør, at staa op og se paa sin Kjole.

— Fruen: „Marie, Marie, jeg tabte den store Blomsterpotte ud ad Vinduet; løb hurtig ned, for at ingen skal komme til Skade.“

— Da en nysgjerrig katholsk Præst spurgte en ung Dame i Skriftestolen om hendes Navn, svarede hun: „Ærværdige Fader, mit Navn er ingen Synd.“

Tankekorn.

— Hvor mangt et stakkels dorsk, nølende Menneske er der ikke, som kryber og kravler gjennem Verden, medens han kunde have gaaet med oprejst Hoved og haft god Fremgang, hvis han blot havde gjort en Begyndelse i Steden for stadig at udsætte sine Planer til Forbedring og Flid! En Begyndelse og en god Begyndelse er altid nødvendig. Det første Ukrudt, der rives op i Haven, det første mandig udtalte „Jeg vil“, det først i Jorden lagte Frøkorn, den første Krone i Sparekassen og den første tilbagelagte Mil paa en Rejse er alle meget vigtige Ting. De gjøre en Begyndelse, og derved gives da paa en Maade et Løfte, en Forsikring om, at man mener det alvorligt med det, man har begyndt.

Gaadefabrik.

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne, læste fra oven ned efter, danner Navnet paa en berømt nordisk Kæmpe:

1. Flod i Frankrig.
2. By i Italien.
3. Ø i Danmark.
4. By paa Sjælland.
5. By i Kina.
6. Flod i Tyskland.
7. By i Norge.
8. By i Irland.
9. En Verdensdel.
10. By i Frankrig.

Søren Jensen, Gunderup.

Rebus.

1. 2. R. Sk.

R. K.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 46 (Søndagen den 12te November):

Gaade: Aal (Baal, Kaal, Saal, Naal, Maal).

Rebus: Uforandret.

Firkantet Nød i Nr. 45, løst af „the scholar“.

Geografisk Gaade i Nr. 45, løst af „the scholar“.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. FRISTRUP

6. Aargang. Søndagen den 26. November 1882. Nr. 48.

En mærkelig Rejse.

Fortælling af George R. Siems.

amle Hr. Tvemlow var død.

Han havde sparet sin sidste Skilling, skrabet sin sidste Osteskorpe saa tynd, at man kunde se igjennem den; hans gridske Hænder skulde ikke tiere gribe om den fyldte Pengepung, der havde været ham kjærere end Livet, og hans begjærlige Øjne var saa fast tillukkede, at de aldrig mere skulde stirre paa de blanke Guldstykker, der for ham havde været de sødeste Frugter paa Livets Træ.

Han havde afbrudt al Omgang med sine Slægtninge og trukket sig tilbage til et usselt, faldefærdigt Hus i East-end. Huset var hans Ejendom, men han var altfor gjerrig til at lade det istandsætte. Da den sidste Lejer forlod det, og der ingen fandtes, som havde Lyst til at leve bag ituslaaede Vinduer, snavsede, fugtige Mure og under et Tag, hvor der for hver hel Skifertavle var to sønderslaaede, saa flyttede Hr. Tvemlow ind i sin egen Lejlighed og endte sit ynkelige Liv i Snavs og Elendighed, nægtende sig selv næsten alle Livets Fornødenheder, og det paa en Tid, da han i Obligationer og rede Penge ejede over hundrede Tusende Pund.

Der nede i den lille mørke Gyde, hvor han boede de sidste Aar af sit Liv, var han kjendt under Navn af Fatter Tvemlow, og Sladderen i Nabolaget omtalte hans Rigdom som fabelagtig.

Hans bøjede Skikkelse og blege, gustne Ansigt var kjendt af alle Drengene i Kvarteret, og hver Gang han skulde ud til sine Forretninger, var han Gjenstand for deres ubarmhjærtige Løjer.

Han boede ikke alene. Køkkenet i den elendige Rønne var overladt til en gammel Irlænderinde, Madam Bridget Maloney, hvem den gamle Mand beærede med Navn af Husholderske.

Bridget var et næsten lige saa jammerligt Exemplar af Menneskeslægten som hendes Herre; hendes Følelser og Tilbøjeligheder var nær i Slægt med hans, saa hun var i en fortrinlig Grad skikket til Pladsen, hun fik ingen Løn, men havde Kjøkkenet frit, og Hr. Tvemlow forsynede hende med Føde fra sit eget Bord. Og en indbydende Føde var det! Det billigste Kjød fra Kvarterets billigste Slagter, muldnet Ost, fordærvet Brød, kort sagt, Hr. Tvemlows Spisekammer var af en saa kummerlig Beskaffenhed som vel muligt.

For denne sin Selvfornægtelse haabede Madam Bridget, at hun en Dag skulde faa rig Belønning. Den gamle Mand var nær ved at gaa i Barndom og holdt sig fjærnt fra sine Slægtninge. Da han Dag for Dag blev mer og mer gjerrig, vilde han sandsynligvis til sidst dø af Sult, og Bridget vilde da komme i Besiddelse af alle hans Penge.

Vel hundrede Gange havde han givet hende Løfte derom, naar de om Aftenen opholdt sig i Mørke for at spare paa Lyset og vandrede frem og tilbage paa Gulvet for at holde sig varme.

„Men glemmer De nu ikke Deres Broderson, Herre," spurgte Bridget en Aften, da Hr. Tvemlow

atter havde forsikret hende, at hun skulde blive hans eneste Arving.

„Pokker i Vold med ham!" svarede den gamle Herre, „tror De, jeg kunde hvile rolig i min Grav, medens den letsindige Døgenigt spillede stor Mand med mine Penge? Nej, Bridget, jeg efterlader alt til Dem; De vil bære Omsorg for det, De vil ikke røre en Penny, vil De?"

„Nej, Herre."

Uden Tvivl troede Hr. Tvemlow, at hans Husholderske talte Sandhed, men en Dag indtraf et Tilfælde, som forandrede hans Bestemmelse med Hensyn til Afhændelsen af hans Ejendom.

I en Stump Avispapir, der havde været svøbt om hans sidste Indkjøb af daarlig Ost, læste han en Meddelelse om en gammel Kone, der havde forgivet sin Herre, hvem hun skulde arve, for at komme i Besiddelse af hans Penge lidt tidligere, end Forsynet egentlig havde bestemt.

Fra dette Øjeblik af fik han Mistanke til Bridget, og han lod hende vide, at han havde skiftet Mening og agtede at opsætte et nyt Testamente. Han vilde efterlade alle sine Penge til sin Brodersøn.

Bridget blev lang i Ansigtet.

Men hendes Herre beroligede hende.

„Dog kun under visse Forudsætninger, Bridget," sagde han. „I Dag om fem Aar vil jeg tilintetgjøre Testamentet, og det, jeg har opsat til Deres Fordel, skal atter træde i Kraft."

Nu var Knuden, hvorledes han skulde faa et nyt Testamente sat op uden Udgifter, men Hr. Tvemlow var Mand for at løse den.

Han gik over til en lille Boghandler, der havde Udsalg af Testamentskemaer. Prisen var sex Pence, men han fik et for ingen Ting og Boghandlerens Underskrift til samme billige Pris, imod at han i Testamentet indsatte den fattige Handelsmand som Arving til fem Pund. Begge underskrev Testamentet, som altsaa var i sin Orden.

„Bridget," sagde Hr. Tvemlow samme Eftermiddag, „jeg kjøber fra i Dag ikke nogen Føde til mig selv. Det har ingen Ting at sige for mig, om jeg dør, men derimod for Dem. Hvis De holder mig i Live fem Aar til, vil De være Ejer af hundrede tusende Pund!"

Bridget troede først, at det var hans Spøg, men hun fik snart at mærke, at det var Alvor. Den gamle Mand vidste, at hun havde en lille Spareskilling, og hvor nødig hun end vilde, maatte hun til sidst ty til den; thi i modsat Fald vilde den gamle have sultet sig ihjel og hans Brodersøn have arvet ham.

Netop et halvt Aar efter denne Ordning af Sagen fik den gamle Tvemlow, efter at han en regnfuld Dag var gaaet ud uden Paraply og med utætte Støvler for at indkassere Penge, en slem Forkølelse paa Halsen. I det fugtige Hul, han beboede, gik det første Ildebefindende hurtig over til Feber, og han laa nu og fablede om store Guldbjærge, der vilde falde ned paa ham og knuse ham, indtil han endelig paa den fjerde Dag opgav en Ting, som end ikke hans griske Hænder formaaede at fastholde længer — nemlig Aanden.

Alt, hvad der vedrørte den gamle Mand, hans Rigdomme, hans Særheder, blev nu omhyggelig fremstillet i Aviserne, og deriblandt da ogsaa den Nyhed, at Hr. Hamilton Earle, den populære, letsindige Skuespiller ved det kongl. Mornus Theater, var hans Arving.

Hr. Hamilton Earle hørte Tale om Onkelens Død, men nærede alvorlig Tvivl om sin Lykke; thi han vidste, at den gamle havde betragtet ham som en Ødeland og mange andre slemme Ting.

Men den lille Boghandler, der paa Grund af de fem Pund var interesseret i Sagen, aflagde Hr. Earle et Besøg og meddelte ham, at han havde underskrevet Testamentet og havde for ikke fjorten Dage siden set det i den gamles Værge, thi som yderligere Vederlag for de fem Pund havde Hr. Tvemlow rekvireret Blæk, Papir, Penne o. s. v., og hver Gang havde han for Boghandleren forevist Testamentet, som han bar, gjemt i en Konvolut, i sin Frakkelomme.

Hamilton henvendte sig nu til sin afdøde Onkels Sagførere og beordrede dem til at sikre sig alt, hvad de ogsaa forsøgte. Men Madam Bridget var dog kommen dem i Forkjøbet og havde samlet den gamles Klædningsstykker sammen og afhændet dem til en Marskandiser. Hun gik nemlig i den Tro, at det ny Testamente udelukkede hende fra at arve noget som helst.

Men da den gamles Papirer blev undersøgte, viste det sig, at det eneste Testamente, som fandtes, overlod al Ting til Madam Bridget. Den lille Boghandler erklærede, at han havde undertegnet et andet, og Spørgsmaalet var nu, hvor dette var blevet af.

Da traadte Madam Bridget, som havde hørt derpaa, frem med en frejdig Mine og krævede sin Ejendom. Hendes Herre havde i det sidste Øjeblik angret sin Overilelse og gjort et nyt Testamente. Han ønskede ikke, at hans med Møje erhvervede Formue skulde lægges øde af en Komediantspiller.

Intet talte imod Konens Forklaring, og det hele var i god Overensstemmelse med den gamle Gniers bekjendte Særheder.

„Ak, mine hundrede tusende Pund!" mumlede den unge Skuespiller, da hans gyldne Drøm saaledes fordampede i Luften.

„Ak, mine fem Pund!" jamrede den lille Boghandler og tænkte med Bedrøvelse paa det Blæk og Papir, han i højmodig og troskyldig Tillid havde stilt sig ved.

Men Hamilton Earle var ikke til Sinds at lade Sagen falde. Loven skulde hjælpe; han henvendte sig til sine Sagførere, og disse gjorde alt for at bringe Beviser til Veje. Som den sidste Redningsvej tyede man til den afdødes efterladte Ejendele, og under en omhyggelig Undersøgelse af disse hændte det, at Fuldmægtigen, Hr. Abrahams, opdagede en gammel Konvolut af tilsyneladende ingen Værdi. Han greb den hurtig og udstødte et lydeligt Glædesraab.

Paa Konvolutens indre Side havde den gamle Mand henkradset følgende Meddelelse:

„Til Exekutorerne!
Testamentet er syet fast i Vesteforet."

Nu var Sagen opklaret. Den gamle Mand havde med sin Stands sædvanlige Mistanke ikke stolet ganske paa sin Husholderske, naar han blev syg, og havde derfor skjult Testamentet paa den omtalte Maade. Der kunde nu ikke være Tvivl om, at det ingen Sinde havde været hans Agt at efterlade sine Penge til Konen. Det første Testamente havde han kun ladet opsætte for derved at faa hende til at tjene ham uden Løn.

Nu gjaldt det om at finde Vesten, og da Hr. Tvemlows Garderobe næppe var stor, kunde det vel ikke være vanskeligt.

Ved at spørge sig for, fik man at vide, at den gamle Mand havde baaret en gammel blaa Vest med forgyldte Knapper, samt at Madam Bridget strax efter hans Død havde solgt hans Klædningsstykker.

Hr. Hamilton Earle havde en Samtale med sine Sagførere, hvoraf Resultatet var dette: Vesten maatte for enhver Pris findes og skaffes til Veje.

Samme Dag gjorde Hamilton Earle, som i Øjeblikket var uden Engagement, det Løfte, at han ikke vilde standse sine Undersøgelser, før det værdifulde Klædningsstykke var i hans Eje.

Det første Skridt var at forhøre sig hos Marskandiseren, som Madam Bridget havde handlet med. Hamilton og Hr. Abrahams fulgtes ad derhen. Men Resultatet var en bedrøvelig Skuffelse.

Den handlende huskede godt Hr. Tvemlows Klædningsstykker; de var meget gamle og ikke af videre Værdi. Frakken havde næppe været 20 Pence værd. Vesten var det bedste, den var af en gammeldags Façon, blaa og med forgyldte Knapper.

Jo, ganske rigtig, men hvor var den.

Hr. Earle ventede utaalmodig paa Svaret.

Marskandiseren fortalte, at da han ikke selv havde Brug for gamle Klædningsstykker, plejede han i Almindelighed at sælge dem igjen i større samlede Partier. Hr. Tvemlows Dragt var bleven solgt for omtrent en Maaned siden til en Handelsmand i City. — Hans Adresse? — Med Fornøjelse. Hans Adresse var Dash-street, Minories.

En Droske! Til Dash-street, Minories!

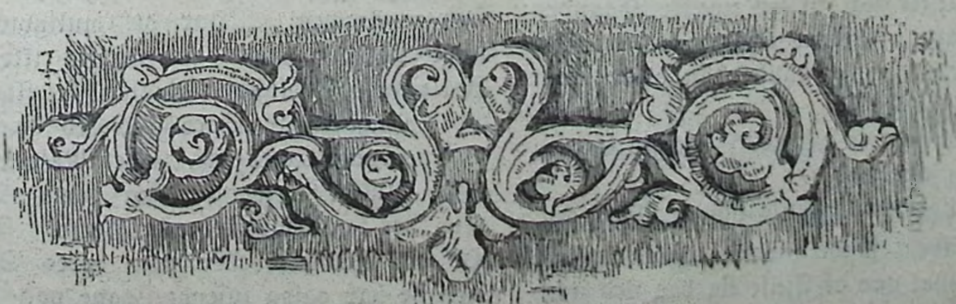
Drosken rullede afsted ned gjennem Hovedgaderne, svingende omkring Gadehjørnerne, adsplittende Flokke af Børn, strygende, paa et Haars Bredde nær, forbi gamle Damer og Herrer og holdt endelig i rette Tid ved det opgivne Husnummer i Dash-street, Minories.

Lange og kjedelige Undersøgelser. For stor en Forretning til at erindre Smaating. Skriverne blev udspurgte paa Kryds og tværs, Belønninger udlovede. Det hele gjaldt et Papir, som kun havde Værdi for Ejeren o. s. v. Varefortegnelser og Dagbøger blev undersøgte o. s. v. Endelig Resultat: det fra Marskandiseren modtagne Parti Klædningsstykker var blevet afsendt til Liverpool for at efterkomme en større Ordre.

Liverpool!

Hr. Earle trak Vejret dybt. Liverpool! Det var næsten til at blive gal over. Dog, hundrede tusend Pund stod jo paa Spil! Samme Dags Aften, da det sidste Tog til Liverpool dampede ud fra Banegaarden, fandtes blandt Passagererne den unge Skuespiller fra Mornus Theatret og Hr. Sagførerfuldmægtig Abrahams.

(Sluttes.)

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

wan mente, at Serebræny ikke ansaa Røverne for værdige til en saadan Ære. „Naar jeg benaader nogen," sagde han højtidelig, „saa gjør jeg det ikke halvt."

„Men hvilken Benaadning vilde det være, Czar?" udbrød Serebræny uvilkaarlig.

Iwan saa forbavset paa ham.

„Czar," vedblev Nikita, dog ikke uden en vis Forlegenhed; „de har udført et godt Værk: uden dem havde Tartarerne bemægtiget sig Byen Ræsan."

„Men hvorfor skulde de ikke tjene blandt Opritsnikerne?" spurgte Iwan og saa paa Fyrsten med et gjennemborende Blik.

„Fordi," vedblev Fyrsten tøvende, i det han forgæves søgte efter Udtryk, der kunde mildne, hvad han mente, „fordi, hvor slette de end maatte være, er de dog altid bedre end dine Lejesvende."

Denne uventede Dristighed satte Iwan i den største Forbavselse. Han mindedes, at det ikke var første Gang, at Serebræny talte til ham med denne overraskende Frimodighed. Paa den anden Side var Fyrsten, skjønt dømt til Døden, af egen fri Vilje vendt tilbage til Alexandra-Sloboda for at overgive sig til Czaren paa Naade og Unaade. For Ulydighed kunde man i hvert Fald ikke beskylde ham, og Czaren vidste ikke, hvorledes han skulde forklare sig denne dristige Tale. Imidlertid henledtes hans Opmærksomhed paa en ny Person.

En Mand paa henved tresindstyve Aar, meget net og renlig klædt, havde blandet sig mellem Æventyrerne og gjorde sig nu al optænkelig Umage for at henvende Serebrænys Opmærksomhed paa sig uden at blive set af Czaren. Han havde allerede flere Gange listet sig til at strække Haanden ud for at gribe fat i Fyrstens Kjoleskjød, men da dette ikke var lykkedes ham, havde han atter skjult sig bag Røverne.

„Hvad er det for en Rotte?" spurgte Czaren og pegede paa den ubekjendte.

Men denne søgte at skjule sig blandt Mængden.

„Træd til Side," sagde Iwan, „og bring mig den Knægt, der prøver paa at skjule sig bag ved jer."

Nogle Opritsniker styrtede ind blandt Mængden og trak den ubekjendte frem.

„Hvem er du?" spurgte Iwan og betragtede ham mistænksomt.

„Det er min Vaabensvend," skyndte Serebræny sig at sige, saa snart han gjenkjendte den gamle Michael. „Vi har ikke set hinanden, siden den Tid . . ."

„Ja, lille Fader Czar," bekræftede Michael, der skælvede paa en Gang af Frygt og Glæde, „hans Naade Fyrsten siger den reneste Sandhed . . . vi har ikke set hinanden siden den Dag, da han blev kastet i Fængsel. Tillad mig derfor, lille Fader Czar, at se rigtig til Gavns paa min Bojar. Du kjære Gud, Nikita Romanowitsch, jeg tvivlede allerede paa, at jeg nogen Sinde skulde gjense dig!"

„Hvad havde du at sige ham, Michael?" spurgte Czaren, der endnu stadig betragtede ham med et mistroisk Blik; „hvorfor skjulte du dig bag Røverne?"

„Jeg var bange for dine Opritsniker, Czar Iwan Wassiljewitsch. De er — ja du ved det nok selv — det er saadanne Folk . . ."

Michael bed sig i Læben.

„Hvad for Folk er det?" spurgte Iwan, i det han paatog sig en velvillig Mine. „Tal uden Frygt; hvad Slags Folk er mine Opritsniker?"

Michael saa paa Czaren og følte sig beroliget.

„Nu, det er Folk af den Slags, som vi ikke har set siden Felttoget i Litauen. Ja, ophøjede Czar," tilføjede han, fuldstændig beroliget ved det venlige Udtryk i Czarens Ansigt, „tag mig det ikke ilde op, at jeg siger dig det, men det er Folk — som man ikke tør tro — sande Helvedessønner!"

Czaren saa opmærksomt paa Michael, han var forbavset over at finde den samme Frimodighed hos Tjeneren som hos Herren.

„Hvorfor stirrer du saaledes paa ham?" spurgte Ammen. „Har du muligvis i Sinde at sluge ham? Siger han maaske ikke Sandheden? Har man vel tidligere i Rusland set slige Banditer?"

Michael var meget glad ved denne Hjælp.

„Saaledes er det, lille Mo'er," sagde han; „alle Ulykker skriver sig fra dem. Det er ogsaa dem, der har bagvasket min Herre. Tro dem ikke! De har Hundehoveder paa deres Saddelknapper, men de har ogsaa tusende Løgne paa deres Tunge.

Min Herre har tjent dig tro; Wjæsemski og Chomjak har skændig bagvasket ham. Ja, denne gamle brave Kone siger Sandheden. Saadanne Døgenigter har jeg endnu aldrig set i Rusland!"

Og med et foragteligt Blik paa de ham omgivende Opritsniker nærmede han sig Serebræny, i det han mumlede: „I kan nu være saa hungrige Ulve, som I vil, nu tager I jer nok i Agt for at æde mig."

Strax da Czaren traadte ud paa Trappen, var han allerede enig med sig selv om at benaade Røverne; han vilde blot en Tidlang lade dem være i Uvished om deres Skæbne. Ammens Bemærkninger var komne temmelig ubelejlig og havde været nær ved at tirre Iwan, men heldigvis var han i godt Lune, og i Steden for at blive alvorlig vred fik han det Indfald at gjøre sig lystig over Onufrewna, nedsætte hende i Hoffolkenes Øjne og paa samme Tid spille Serebrænys Vaabensvend et Puds.

„Du kan altsaa ikke lide Opritsnikerne?" sagde han med samme venlige Mine som før.

„Men er der da overhovedet noget Menneske, der kan lide dem? Siden vor Tilbagekomst fra Litauen har de ikke bragt min Herre andet end Ulykker. Havde disse fordømte Hovedafhuggere ikke været, vilde min Herre endnu have kunnet glæde sig ved din Yndest."

Her kastede Michael atter et stjaalent Blik paa Czarens Livvagt. Men i samme Øjeblik tænkte han ved sig selv: „Det er mig alt sammen lige meget! Maaske koster det mig min Hals, men jeg har da opnaaet at vaske min Herre ren i Czarens Øjne."

„Du har en brav Vaabensvend," sagde Iwan til Serebræny. „Jeg vilde ønske, at jeg ogsaa havde saadanne Tjenere. Har han været længe hos dig?"

„Ja, siden han var Barn."

„Lille Fader Czar Iwan Wassiljewitsch," skyndte Michael sig at tage til Orde, i det han stadig følte sig mere tillidsfuld, „jeg har allerede tjent hans Fader. Min Fader har tjent hans Bedstefader, og hvis jeg havde Børn, skulde de tjene hans Børn."

„Du har altsaa ingen Børn, gode gamle?" spurgte Czaren, der viste sig mere og mere nedladende.

„Jeg havde to Sønner, lille Fa'er, men Gud har taget dem begge til sig igjen. De faldt i Slaget ved Polotsk, da vi under min Herres og Fyrst Pronskis Anførsel befriede denne Stad. En fordømt Polaksabel spaltede Hovedet paa min ældste Dreng; den yngste fik en Kugle midt i Brystet, her lige ved Hjertekulen."

Og Michael pegede med Fingeren paa det Sted, hvor Kuglen havde truffet hans Søn Stefan.

Iwan Wassiljewitsch lod, som om han havde fattet en levende Interesse for Michael.

„Naa, gode gamle," sagde han, „siden Gud har taget dine første Børn fra dig, saa maa du sørge for at faa andre i Steden."

„Hvor skulde jeg faa dem fra, lille Fa'er?" gjenmælede Michael troskyldig. „Min Kone er død for mange Aar siden, og Børn ryster man ikke ud af Ærmerne."

„Velan," tog Czaren atter til Orde, som om han vilde trøste den gamle Vaabensvend, „med Guds Hjælp finder du dig nok en anden Kone."

Michael fandt stort Behag i sin Samtale med Czaren.

„Jeg ved nok, svarede han smilende, „at det aldrig skorter paa den Vare, lille Fa'er Czar, men jeg er for gammel til længer at give mig af med den Slags Historier."

„Javel, men en Kone og en Kone er to Ting; det kommer an paa, hvem du faar," bemærkede Iwan. Og i det han derpaa greb Onufrewna ved hendes Halsklæde, puffede han hende hen til ham med de Ord:

„Se, her er en Kone for dig; gift dig med hende, gamle; lev i Fred og Samdrægtighed med hinanden og formerer eder!"

Opritsnikerne, der strax forstod Czarens Spas, begyndte at le, medens Michael saa forskrækket paa ham for at komme paa det rene med, om han virkelig havde talt i Alvor. Men Iwan lo ikke mere.

Ammens ellers saa livløse Blik funklede af Forbitrelse.

„Du uforskammede!" raabte hun truende til Iwan, „du skamløse! Jeg skal lære dig at have mig til bedste, din samvittighedsløse Kjætter!"

Og i sit Raseri stødte den gamle sin Krykkestok haardt ned mod Jorden. Hendes Læber skjælvede endnu mere krampagtig end sædvanlig. Hendes Næse blev helt blaa.

„Vær dog ikke saa vred, lille Bedstemo'er," sagde Czaren, „jeg skjænker dig jo her en fortræffelig Ægtemand; han vil elske dig, give dig smukke Foræringer og bringe dig til Fornuft. I Aften efter Aftensang skal Bryllupet finde Sted . . . Naa, gamle, hvad synes du saa om din ny lille Kone?"

„Hav Medlidenhed med mig, Fader Czar!" udbrød Michael helt ude af sig selv.

„Hvorledes?" Skulde hun ikke være efter din Smag?"

„Ak nej, nej!" udbrød den stakkels Svend og veg ængstelig tilbage.

„Aa, naar I først har levet en Tidlang sammen, saa lærer I nok at elske hinanden," sagde Iwan, „og desuden skal hun faa en smuk Medgift af mig."

Michael saa forfærdet paa den gamle Amme, hvem Czaren endnu holdt fast ved hendes Halstørklæde.

„Lille Fader Iwan Wassiljewitsch," udbrød han saa, i det han pludselig kastede sig ned paa sine Knæ, „lad kun Hovedet hugge af mig, men tilføj mig ikke en saadan Beskæmmelse! Jeg vil hellere lægge mit Hoved paa Blokken, end jeg vil gifte mig med denne gamle Hex!"

En Tid lang forblev Iwan tavs; derpaa brast han i en høj Latter. Og endelig gav han slip paa Ammen, der skyndte sig at gribe Flugten, medens hun spyttede til alle Sider og udstødte de heftigste Forbandelser.

„Naa, ja ja," tog han saa igjen Ordet, „jeg vilde gjøre eders Lykke, men mod eders Vilje skal I ikke ægte hinanden. Bliv da ved at tjene din Herre lige saa tro som før . . . Og du, Nikita, kom her hen. Jeg tilgiver dig ogsaa din sidste Forseelse. Med Hensyn til disse pjaltede Fyre, saa vil jeg ikke optage dem blandt Opritsnikerne; mine trofaste kunde føle sig krænkede derved: de kan drage til Schisdra og lade sig optage i Grænseregimentet. De vil jo gjærne slaas med Tartarerne, og der finder de rigelig Lejlighed dertil. Hvad dig angaar, Nikita," vedblev Czaren i en ejendommelig velvillig Tone, der var ganske fri for Ironi, „saa bliver du hos mig." — Med disse Ord lagde han Haanden paa Nikitas Skulder. — „Jeg vil forsone dig med Opritsnikerne. Naar du først har lært os bedre at kjende, vil du ikke længer være saa vanskelig at komme ud af det med. Det er smukt nok at banke Tartarerne af, men jeg har Fjender, der er endnu værre. Dem maa du lære at rydde af Vejen."

Og med disse Ord klappede Czaren Serebræny fortrolig paa Skulderen.

„Nikita," vedblev han nedladende, medens han stadig lod sin Haand hvile paa Fyrstens Skulder. „Dit Hjærte er godt, din Tunge oprigtig; saadanne Tjenere som dig er det, jeg trænger til. Lad dig optage blandt Opritsnikerne, jeg vil give dig den Stilling, som Wjæsemski beklædte. Jeg er overbevist om, at du ikke vil forraade mig."

Opritsnikerne kastede misundelige Blikke paa Serebræny. De saa i ham allerede en ny opgaaende Stjærne. De, der stod noget borte fra Iwan, begyndte at hviske om, at Czaren uden at tage Hensyn til deres Fortjenester vilde give dem til Foresatte en Mand, der havde været dømt til Døden, og tilmed en Bojar af gammel, fyrstelig Æt.

Serebræny følte sig imidlertid paa sin Side saare tung om Hjærtet ved disse Iwans Ord.

„Ophøjede Czar," sagde han bevæget, „jeg takker dig for din Naade, men tillad ogsaa mig at begive mig til Tropperne ved Grænsen. Her er der intet for mig at gjøre; jeg er ukjendt med de Sæder, som hersker her, men ovre ved Grænsen kan jeg maaske være dig til Nytte."

„Ja saa," sagde Iwan og tog sin Haand bort fra Serebrænys Skulder, „med andre Ord: vi behager ikke hans fyrstelige Naade! Det er altsaa aabenbart mere ærefuldt at leve mellem Tyve og Røvere end at være Høvidsmand for min Livvagt! Nuvel," vedblev han spottende, „jeg paanøder ingen mit Venskab og vil ikke holde nogen tilbage mod deres Vilje. Eftersom I har vænnet jer til hinanden, saa bliv kun ved at være sammen. Lykkelig Rejse, Hr. Røverhøvidsmand!"

Og i det Czaren tilkastede Serebræny et foragteligt Blik, vendte han ham Ryggen og begav sig atter ind i sit Palads.

Otte og tredivte Kapitel.

Afrejsen.

Godunoff foreslog Serebræny, at han skulde bo hos ham indtil hans Afrejse. Denne Gang var Indbydelsen oprigtig ment, thi Boris, der nøje havde mærket sig ethvert af Czarens Ord og Tanker, følte sig overbevist om, at der ikke længer var Fare for nogen Storm, men at Iwan vilde indskrænke sig til at indtage en kølig Holdning over for Serebræny.

For at opfylde det Løfte, han havde givet Maxim, begav Serebræny sig strax efter, at han havde forladt Paladset, til sin Vaabenbroders Moder og overgav hende den afdødes Kors. Maljuta var ikke hjemme. Den gamle Kone havde allerede erfaret sin Søns Død. Hun modtog Nikita som en kjær Slægtning, men hun vovede dog ikke at holde ham tilbage af Frygt for, at hendes Mand kunde komme hjem, hvad Øjeblik det skulde være. Hun fulgte Nikita ud til Husets Trappe og gav ham sin Velsignelse, som om han kunde have været hendes egen Søn.

Om Aftenen, da Godunoff havde ført Serebræny ind i hans Sovekammer og ønsket ham god Nat, kunde Michael endelig faa Lejlighed til at ytre sin Glæde over, at han havde fundet sin Herre igjen.

„Endelig, Bojar," sagde han, „er Solen atter staaet op for os efter saa lange, mørke Dage! Fra det Øjeblik af, da du blev kastet i Fængsel, var det mig, som om jeg ikke levede mere. Uafladelig vandrede jeg fra Moskwa til Alexandra-Sloboda og fra Alexandra-Sloboda til Moskwa for at spørge

nyt om dig. Da jeg i Morges hørte, at du var vendt tilbage med Røverne, skyndte jeg mig strax til Slotsgaarden, saa hurtig, som mine gamle Ben kunde bære mig. Men Czaren stod allerede ude paa Trappen. Det lykkedes mig at trænge mig gjennem Mængden hen til dig; jeg havde ingen Ro paa mig; jeg maatte trække dig i Kjoleskjødet, men saa var det, at Czaren fik Øje paa mig. Min Gud, hvilken Angest jeg har maattet udstaa! Jeg vil aldrig i Evighed glemme det! I Morgen vil jeg lade læse to Messer, den ene for din Sundheds Bevarelse, og den anden for at takke Gud, fordi han forskaanede mig for denne gamle Hex og ikke tillod, at der vederfaredes mig en saadan Ulykke."

Og Michael begyndte derpaa udførlig at fortælle, hvad der havde tildraget sig siden Overfaldet paa Morosoffs Hus; hvorledes han havde opsøgt Persten, hvorledes han var kommen tilbage til Møllen og havde fundet Helene Dmitrijewna, og hvorledes han endelig havde bragt hende til et af hendes Ægtefælles Godser.

(Fortsættes.)

En Kjærlighedshistorie i Rom.

En Fortælling, oversat af v—d.

(Fortsat).

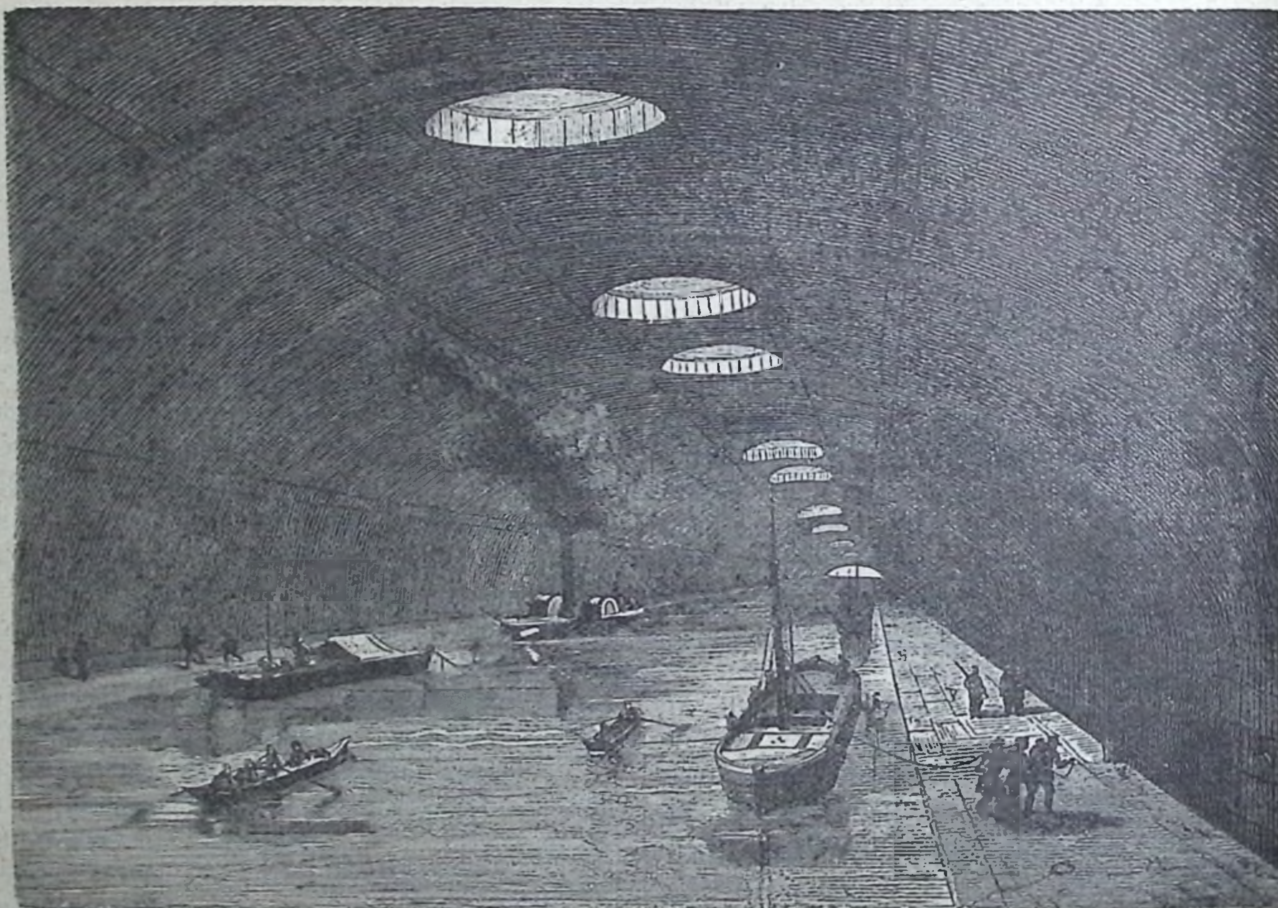
Tør jeg spørge, for hvis Skyld jeg skulde skride ind? For Sybils? Burde jeg da berøve hende et ærligt Hjærtes oprigtige Hengivenhed og nogle faa lyse, muntre Timer, der kunde bringe hendes Livs øde og tomme Pragt i Forglemmelse? Eller skulde det maaske være for Dicks Skyld? Hvorfor? Hvilket heldigere Tilfælde kan der vel indtræffe for en Mand, end at han bliver forelsket? Hvilket kan vel mere sikkert vende den gode Side af hans Natur ud ad og undertrykke den mindre gode, paa samme Tid som det driver ham til at udrette det bedste, han formaar, for at erhverve sig Hæder og Berømmelse? Jeg er ganske vist gammel og trivelig, men jeg er alligevel romantisk. Jeg har mine egne Erfaringer, og det er min vel overvejede Mening, at der har aldrig været nogen dødelig, som har høstet andet end godt af at have elsket sandt og trofast. Jeg iagttog altsaa de Fremskridt, som Dicks Forelskelse gjorde, med den inderlige Overbevisning, at den ikke kunde medføre nogen Fortræd. Jeg forsikrer Dem, at dersom der havde været noget Spørgsmaal om Giftermaal . . . men jeg var fuldkommen sikker paa den absolute Umulighed af et saadant Udfald.

Efter det første Besøg i Pamfili-Haverne tilbragte vi fire sædvanlig vore Eftermiddage i hverandres Selskab. Vi gjorde Udflugter til Cæsarernes Palads; vi gjennemstrejfede Kolosæum og vandrede mellem Ruinerne af Caracallas Bade. Det ene Par viste en umaadelig Interesse for den antike Arkitektur — en Interesse, som kun lod sig tilfredsstille ved at klatre over Murværkernes glatte Højder, hvor to Mennesker ikke kunde staa uden Fare, med mindre de holdt hinanden i Haanden. Det andet Par, som tilhørte en modnere Alder, nøjedes med at stille deres smaa Feltstole op paa Grønsværet neden under, hvorfra de kunde se deres forvovne unge Venner, hvis Skikkelser traadte tydelig frem der oppe med den klare, blaa Luft til Baggrund.

Dick var forelsket indtil Affindighed, og han viste sine Følelsers Beskaffenhed saa aabent, at selv den mest ligegyldige Iagttager ikke vilde kunne undgaa at lægge Mærke dertil. Selv Miss O'Grady, der var en overordentlig forsigtig og tilbageholdende Person, beærede mig lejlighedsvis med et betydningsfuldt Smil, naar den unge Mand gjorde sig selv mere end almindelig latterlig, men hun hentydede aldrig til Sagen med noget Ord. Med Hensyn til Prinsessen var jeg lidt i Forlegenhed med at danne mig en bestemt Mening om hendes Følelser over for hendes Tilbeder. Hun var lunefuld og hensynsløs mod ham, behandlede ham under Tiden venlig og under Tiden koldt, og til sine Tider kunde hun endog give ham en næsten direkte Opmuntring. Hun syntes virkelig at have noget tilovers for den unge Mand, men paa samme Tid at være omhyggelig for at holde ham i en vis Afstand. Jeg tænkte ofte paa, om hun egentlig søgte hans Selskab for hans egen Skyld, eller om det blot var i det elskværdige Øjemed at ærgre hendes Slægtning, Kardinalen.

Det traf sig en Morgen, at jeg mødte denne ansete Prælat paa Trappen i Palazzo Paolini, hvortil jeg havde begivet mig i et Ærende, som jeg nu ikke længer husker. Dick havde fundet paa et eller andet tomt Paaskud til at ledsage mig. Kardinalen bevægede sig langsomt ned ad Marmortrinene, en høj, statelig, skarlagenklædt Skikkelse med to Tjenere i deres besynderlige gamle Livrér bag efter sig, og jeg traadte til Side for at lade ham gaa forbi, i det jeg tog min Hat af, som god Tone fordrede. Dick rørte derimod ikke saa meget som

„Sociale Stilling!" gjentog Dick i en harmfuld Tone. „Ja, det er alt, hvad I, der er saa stolte ved at være „Mænd af Verden", bryder eder om. Man bryder sig Pokker ikke om, at en Mand er honnet eller ikke, men dersom han kan skrive „Hertug" eller „Kardinal" foran sit Navn, saa flyver strax Hattene af for ham. Hvilke stakkels Spytslikkere I dog er! Jeg, som kun er en fattig, simpel Billedhugger, gider dog ikke fornedre mig selv over for en nedrig Skurk, som Deres gode Ven der — hvor høj hans Rang end er. Imidlertid vil jeg dog

Sejlkanal under en Gade i Paris. (Se Side 669).

en Finger for at lette paa sin Hovedbedækning, men blev staaende stiv og ubevægelig.

„Af hvilken Grund hilser De paa den Fyr?" spurgte han, endnu før Hs. Eminence var kommen helt udenfor Hørevidde.

„Ær den, som æres bør," svarede jeg.

„Pokker i Vold med det alt sammen! De er en Kjætter, og De burde altsaa ikke vise den eneste saliggjørende Kirke, eller hvad dertil hører, nogen Tilbedelse."

„Jeg tog min Hat af for Kardinalen," svarede jeg. „Jeg har intet at gjøre med hans religiøse Anskuelser; jeg anerkjender simpelthen hans sociale Stilling."

tilstaa, at jeg nærer et personligt Had til Kardinal Paolini, ligesom han ogsaa hader mig."

„Du indbildske Knægt!" udbrød jeg — thi jeg maa sige, at jeg ingenlunde holdt af at blive kaldt en Spytslikker — „du glemmer nok, at Dværge kan hade Kæmper, men Kæmper gjør sig ikke Ulejlighed med at bryde sig om Dværgene. Jeg nærer en temmelig stærk Mistanke om, at Kardinal Paolini endnu ikke er bleven opmærksom paa den Kjendsgjerning, at du existerer."

„De kan tro, hvad De selv behager," svarede Dick mere sindig; „jeg vil ikke bestride Deres Meninger. Men som en Kjendsgjerning skal jeg dog

fortælle Dem, at Kardinalen ikke blot er bleven opmærksom paa min Tilværelse, men at han endog har gjort et lille Forsøg paa at gjøre Ende paa den. Jeg var næppe mere end et Haarsbred fra at blive stukken ihjel udenfor min egen Dør i Forgaars Aftes."

„Af Kardinalen?"

„Nej, men af en Fyr, hvem han havde givet dette smukke Hverv. Jeg var i Færd med at klavre op ad Trapperne, da det pludselig faldt mig ind — Gud ved hvorfor, — at jeg lige saa gjærne kunde tænde en Svovlstik. Jeg gjorde saa og opdagede, at jeg næsten rørte ved en Kjæltring, der var bevæbnet med en blank Dolk; jeg greb strax fat i ham, men det lykkedes ham at rive sig løs, og jeg beholdt kun et Stykke af hans Frakkekrave i Haanden. Jeg lod ham løbe; thi det vilde jo ikke have været til nogen Nytte for mig, om jeg havde grebet ham; men jeg gjenkjendte ham strax som en af de Spioner, hvis Forretning det er at passe paa os."

„Hvilke Spioner? Og hvem mener du med os?" spurgte jeg temmelig forbavset.

„Naturligvis Prinsessen og . . . og mig selv," svarede Dick med en overordentlig selvbevidst Mine.

Det værste af det hele var, at det var sandt. En halv Times Tid senere fandt Prinsessen paa et Paaskud til at føre mig ind i Billedgalleriet, hvor hun bittert beklagede sig for mig over den Uforskammethed og Grusomhed, som hendes Slægtning Kardinalen viste. Hendes Sammenkomst med ham samme Morgen lod til at have været af en noget stormende Natur. I sin dobbelte Egenskab af Familiens Overhoved og sin unge Slægtnings gejstlige Raadgiver havde han fundet paa at foreholde hende visse Træk i hendes Opførsel. Han havde advaret hende, ja han havde endog skjændt og truet. Til sidst havde han endog drevet sin Frækhed saa vidt, at han havde beskyldt Prinsessen for at vise en upassende Fortrolighed mod — ja, hvem troede jeg vel? — mod Mr. Seaton.

En forfærdelig Beskyldning! Jeg udtrykte paa en Gang min Forbavselse og min Rædsel der over.

„Jeg sagde til ham, at han vilde aldrig have vovet at fornærme mig saaledes, dersom han ikke havde været en Præst og jeg en ensom og forsvars-

Fra „48". (Se Side 670).

løs Kvinde," vedblev den stakkels Prinsesse med Taarer i Øjnene; „men Sandheden er, at han er saa forblindet af sin Angest for, at jeg skal gifte mig igjen og berøve Familien de Paolinske Godser, at han ikke vil tro, at jeg selv er i Besiddelse af nogen Stolthed eller Selvagtelse. Jeg vil sandsynligvis aldrig gifte mig anden Gang, men dersom jeg gjorde det, er jeg næppe den Person, som vil slutte en Mesalliance."

„Sikkert ikke noget saa forkert som et Ægteskab med Dick Seaton," bemærkede jeg.

„Forkert er ikke det rette Ord," afbrød Prinsessen mig temmelig inkonsekvent. „Jeg tror, at Mr. Seatons Familie for den Sags Skyld er lige saa gammel som min, men jeg kjender naturligvis de Pligter, som min Stilling paalægger mig, og jeg behøver næppe at fortælle Dem, at jeg aldrig har tænkt mig Mr. Seaton uden som en Ven. Jeg har saa faa Venner," tilføjede hun med et Suk; „i Sandhed, jeg har ingen uden Dem og min gode, trofaste O'Grady og Mr. Seaton, og jeg er ikke tilbøjelig til at opgive nogen af eder paa Kardinalens Befaling."

„Meget rigtig, men tror De ikke, at det vilde være klogt . . ."

„At opgive Mr. Seaton? Det kunde nok være, men — heldigvis eller uheldigvis — ingen af os er Kujon. Ved De, at han var lige ved at blive myrdet for et Par Aftener siden?"

„Ja, jeg hørte noget derom. Men hvem har fortalt Dem det?"

„Mr. Seaton selv," svarede hun, i det hun saa rolig og en Smule udfordrende paa mig. „Hvorfor skulde han ikke gjøre det? Jeg talte i Morges derom til Kardinalen og sagde til ham, at jeg kjendte hans mislykkede Attentat.

„Og hvad svarede han derpaa?"

„O, han lo blot og forsikrede mig, at dersom han ønskede at befri sig for nogen, vilde han benytte mindre klodsede Midler for at opnaa sit Øjemed. Og derpaa sagde han, at Rom var opfyldt af Banditer, og at min engelske Ven burde have en Lampe paa sin Trappegang. Han erklærede endelig, at han tilgav mig min Mistanke, og gik smilende bort. Det er ikke altid let at gjøre ham vred. Der er en kold Bestemthed hos ham, som indjager mig Skræk. Under Tiden tænker jeg paa, om jeg ikke skulde give disse Paolinis alle mine Penge, saaledes som de i Førstningen provede paa at faa mig til at gjøre, men jeg kan ikke lide den Tanke, at Kardinalen skal kunne sige, at han har tilføjet mig et Nederlag, og desuden," tilføjede hun med et Suk, „De ved nok, hvorledes jeg vilde blive budt velkommen, dersom jeg vendte fattig hjem til min Moder."

Det vidste jeg. Med Lady Augusta paa den ene Side og Kardinal Paolini paa den anden kunde jeg forudse besværlige Tider for min stakkels Prinsesse.

Hun rejste sig nu fra den lave Lænestol, paa hvilken hun havde siddet, og rystede paa sine smukke Skuldre, som om hun vilde befri dem for en eller anden fysisk Byrde.

„Kom," sagde hun, „lad os glemme vore Sorger i det mindste for et Par Dage. Har De nogen Sinde set min Villa ved Frascati? Miss O'Grady og jeg har i Sinde at tage der ud for lidt Forandrings Skyld — vil De slutte Dem til os? Jeg har sagt til Mr. Seaton, at han skulde tage sig et Par Dages Ferie og komme ud og se paa mine Freskomalerier, som han siger, at han længes meget efter at gjøre Bekjendtskab med."

Jeg modtog hellere end gjærne denne Indbydelse, men jeg tilstaar, at jeg vilde have været endnu mere fornøjet, dersom Dick var bleven udeladt af Selskabet. Jeg begyndte at føle mig temmelig uhyggelig til Mode, naar jeg tænkte paa denne samvittighedsløse gamle Kardinal. Der var noget djævelsk ved ham, som jeg slet ikke kunde lide. Det romantiske er i og for sig meget godt, men det er haardt, naar man skal være undergiven det nittende Aarhundredes Ensformighed og paa samme Tid døje det sextendes Farer, og jeg tænkte med Gysen paa, at vor Fjende vistnok meget godt var i Stand til at underminere Villaen ved Frascati og sprænge os alle sammen i Luften á la Darnley.

Det varede imidlertid ikke længe, før jeg kom i en roligere Stemning. Da jeg efter Middagsbordet sad i den store, kølige Spisesal i Villa Paolini, nydende min montefiascone, var jeg i Stand til at betragte Situationen fra et roligere og mere filosofisk Synspunkt. Prinsessen havde paa den Tid en Hushovmester, for hvem jeg ikke kan finde tilstrækkelig Ros; hans montefiascono var udmærket, og Udsigten, som jeg nød i god Mag fra de aabne Vinduer, lod ikke det mindste tilbage at ønske. Bag ved Villaens Have — med dens Marmor-Terrasser, Statuer, Fontæner og mørke Cypresser — strakte sig den bølgeformige Slette, medens St. Peterskirkens Kuppel hævede sig langt borte i Horisonten.

„Man kan kun dø en Gang," tænkte jeg, „og dersom nogen har Lyst til at snigmyrde mig, saa er hans Øjeblik kommet. Vi er alle temmelig tilfredse og lykkelige i nærværende Øjeblik, og hvem kan vide, hvilke slemme Ting Fremtiden har i Behold for os." Jeg tilføjede derpaa højt: „Her er unægtelig bedre end i Rom!"

„Ja, er her ikke?" udbrød Prinsessen, som var i straalende Lune. „Himlen være lovet, vi har lagt tre gode Mil mellem os og Kardinalen!"

Og Miss O'Grady saa ned paa sin Tallerken og mumlede med sotto voce:

„Gid han var endnu længere borte!"

Hvad Dick angaar, sagde han intet, men jeg tør sige, at han ligesom Papegøjen tænkte desto mere.

Nuvel, vi fire tilbragte en meget behagelig Uge i Villa Paolini. De unge Folk morede sig uden Tvivl bedst, men det var ikke mere, end hvad rimeligt var. Naar man først har naaet en vis Alder, ophører man med at vente paa nogen Lykke for sit eget Vedkommende, men naar en Mand blot har tilstrækkelig Følelse, behøver hans graa Haar ikke at forhindre ham i at være med til at nyde en hel Del Glæde i Fællesskab med andre.

Vi galopperede over den brune Slette — Miss O'Grady saa ubetalelig ud i sin korte, graa Dragt og et blaat Slør af umaadelige Dimensioner —; vi kjørte til Albano og Rocca di Papa; vi klatrede op ad Monte Caro og holdt smaa improviserede Maaltider mellem Ruinerne af det antike Tusculum.

Om Aftenen, naar Solen var gaaet ned, og den stærke, sydlandske Dug var falden, spaserede vi omkring i Alleerne, eller sad ude paa Verandaen og saa paa Stjærnerne.

Det vil dog sige, at kun to af vort lille Selskab spaserede, medens de andre to blev siddende. Jeg har og har altid haft stor Agtelse for Miss O'Grady, men jeg har ogsaa holdt meget af at holde mig i Stilhed nogen Tid efter Middagsbordet, og min Omgang med Miss O'Grady var ikke af den Art, som fordrer Ensomhed og maleriske Omgivelser.

Ja, det var en rolig, lykkelig Tid, men som alle Tider — baade lykkelige og ikke lykkelige — fik den Ende. Jeg husker saa godt vor sidste Aften, Stjærnerne glimrede fra den skyfri Himmel, Luften var mild og varm som en Juni-Aften i Norden, og alle de skikkelige Folk i Frascati var gaaet til Sengs for at spare deres Lys. Der herskede fuldkommen Stilhed i Haven, hvortil vi havde begivet os som sædvanlig efter Middagsbordet. Jeg sad fredelig og dampede paa min natlige Cigar; Miss O'Grady, som ikke med sin bedste Vilje kunde strikke i Mørke, havde taget Plads i en lav Stol ikke langt fra min egen, med Hovedet støttet i sin lange magre Haand, og Dick og Prinsessen var gaaet bort sammen, saaledes som de plejede. Nu og da opfangede vi et Glimt af dem mellem Orangetræerne og Myrtherne, og af og til trængte Lyden af deres Stemmer op til os. En Gang standsede de ved en Marmor-Ballustrade omtrent et halvt hundrede Alen borte fra os, og jeg kunde se, at Dick, den Gavtyv, stirrede af al Evne ind i sin smukke Ledsagerindes store, brune Øjne.

Jeg er — som jeg allerede tror at have sagt — gammel, men jeg er romantisk, og medens mine Øjne dvælede ved Prinsessen og den unge Kunstner, gled mine Tanker uvilkaarlig tilbage til det Herrens Aar 1830 og de Dage, da ogsaa jeg holdt af at være ude om Aftenen, naar Duggen faldt, og Stjærnerne tindrede oppe paa den blaa Himmelhvælving, medens jeg glemte den møjsommelige Verden og alle dens kjedelige Fornødenheder ved netop at se ind i saadant et lignende Par brune Øjne. Jeg taler rigtignok ikke om Mrs. Cliffords Øjne, som unægtelig ikke har denne Farve, men derimod, saa vidt jeg ved, snarere er blaa-grønne eller grønblaa. Jeg nyder ikke hendes behagelige Nærværelse, medens jeg skriver dette, og kan derfor ikke være saa ganske nøjagtig med Hensyn til Afskygningen og lignende. Jeg tænker mig, at den stakkels, stygge O'Grady maa have dvælet ved lignende Erindringer om lykkelige, forbigangne Dage, thi hun bevægede sig urolig frem og tilbage paa sin Stol, udstødte nu og da et underligt Suk, og Fiskebenene i det Uhyre af et Snørliv, i hvilket hun var indsnevret, gav ligesom deres Medfølelse til kjende ved en knirkende Gjenlyd.

Til sidst vendte vi alle sammen tilbage til Huset, og paa Bordet i Forstuen fandt vi en lille Pakke Breve, som var ankommen til os fra Rom.

Fem Minutter senere havde i det mindste de to af os med bedrøvelig Hast forladt Romantikens Enemærker for at gaa over til Virkelighedens.

(Fortsættes).

Underjordisk Sejlkanal.

Verdensstaden Paris, der tæller saa mange Mærkeligheder, har ikke blot saadanne oven paa, men ogsaa under Jorden. Blandt disse er Katakomberne bekjendte nok; underjordiske Jærnbaner hører heller ikke mere til Sjældenhederne, men hvad derimod vistnok færre af vore Læsere har hørt omtale, er en sejlbar Kanal, der strækker sig under nogle af Gaderne i Paris og afgiver en underjordisk Forbindelse mellem to Punkter af Byen. Omstaaende Billede giver en ganske god Forestilling om denne mærkelige Kanal, der er bred og rummelig, forsynet med Fortove paa begge Sider, hvorfra Pramme kan slæbes op eller ned ad Kanalen. Denne befares dog ogsaa, som man vil se paa Billedet, af smaa Dampbaade, bestemte til Kul- og anden Transport. Det har upaatvivlelig kostet store Ofre af Tid og Penge at iværksætte denne ejendommelige Forbindelsesvej.

Fra „48“.

Det er en Episode fra det slesvig-holstenske Oprør — Indledningen til den første slesvigske Krig i 1848—49—50 — der er fremstillet paa omstaaende Billede. Forud for Kampen ved Bov, hvor Oprørerne blev slagne, gik en Række Skjærmydsler mellem Insurgenterne og de danske Tropper, ved hvilke der ofte kæmpedes Mand mod Mand, og en saadan Kamp er det, vi ser paa Billedet.

Insurgenterne er aabenbart i Færd med at fortrække for de danske Soldater, der trænger frem gjennem Skoven. Dækkede af Træerne sender Slesvigholstenerne dog endnu nogle Kugler mod den fremstormende Fjende. — Det danske Infanteri bar, som bekjendt, den Gang en ret malerisk, men hverken synderlig smagfuld eller magelig Uniform, bestaaende af rød Trøje med kort Kjoleskjød og med hvide Bandolierer over Brystet og dertil høj Chakot med en vældig Kokarde, og man har saaledes let nok ved at skjelne „vore egne“ fra de irregulære slesvig-holstenske Soldater, som ses i Forgrunden af Billedet. I denne gamle, røde Uniform var det imidlertid, at vore Landsoldater fejrede saa mange stolte Sejre i denne mindeværdige Krig, der til alle Tider vil staa som et af de lyseste Afsnit i Danmarks Historie.

Ejendommelig Fiskefangst i Kina.

Efter paalidelige Beretninger skal Kineserne være særdeles dygtige Fiskere, ja de staar endog saa højt i denne Næringsvej, at Europæerne i denne Retning kan lære adskilligt af dem. Flere af deres Maader at fange Fisk paa er meget ejendommelig og af en saadan Art, at vi ikke let vilde falde paa at bruge den her. Dette gjælder f. Ex. den Fiskefangst, som er fremstillet paa medfølgende Billede. Læserne ser her en kinesisk Fisker staaende paa en dobbelt Baad eller rettere paa en Slags Ski, to Brøder, som forbinder to meget smaa Baade med hinanden; i Haanden holder han en Aare, ved Hjælp af hvilken han langsomt driver sin dobbelte Baad fremad. Han fisker ikke selv, men overlader dette Arbejde til sine Medhjælpere, to stikkelige og velafrettede Skarver (Phalocrocorax einensis), som med stor Behændighed fanger Fiskene og derpaa afleverer dem til deres Herre, der altsaa ikke har andet at gjøre end at modtage Fangsten og følge efter Skarverne i sin Baad, i Stedet for hvilken der ogsaa kan bruges en Flaade af Bambusrør. Denne ejendommelige Fiskemaade bruges især paa Indsøer eller Damme og i det hele taget paa Steder, hvor der ingen Strøm gaar; den skal være lige saa hensigtsmæssig, som den er sindrig og simpel.

Disse Skarver er en Art Svømmefugle, som Kineserne kalder „lou-sse“; naar de er godt afrettede, staar de i en saa høj Pris, at de undertiden betales med 60 Taels (omtrent 120 Kroner) Parret. Deres Opdragelse eller Afrettelse til denne Fiskefangst begynder allerede, medens de endnu er Unger. Naar den Tid nærmer sig, da Æglægningen skal finde Sted, laver Hunnen en Rede af Kviste og lægger sine Æg i den. Efter 13 Dages Forløb kommer Ungerne frem af Æggene, og de fodres nu tre Gange daglig med hakket Kjød. Naar de er otte Dage gamle, begynder man at vænne dem til at æde

smaa Fisk mellem det hakkede Kjød, og et Par Dage efter bliver de bragt ud i en Fiskerbaad, hvor deres egentlige Afrettelse begynder, og denne gaar meget rask fra Haanden. Man sætter dem strax paa nogle Pinde i et dertil indrettet aabent Aflukke i Baaden; her bliver de efterhaanden snart vante til Søluften og faar desuden ogsaa daglig Lejlighed til at se, hvorledes de gamle og indøvede Skarver bærer sig ad med at fange Fisk. Saa snart Ungerne er stærke og store nok dertil, kaster man dem i Vandet, hvor de i Begyndelsen kun bliver en ganske kort Tid, men efterhaanden lader man dem blive længere og længere i Vandet. Her pjasker de omkring mellem de gamle Skarver, hvis øvede Arbejde de snart lærer at efterligne og udføre. Efter et Par Ugers Forløb har de allerede lært at snappe smaa, levende

Fisk, som man kaster ud til dem fra Baaden, og senere lærer de ogsaa paa egen Haand at snappe disse i Vandet. Der hengaar dog sædvanlig nogle Maaneder, inden de er blevne godt afrettede.

Naar Skarverne skal ud paa Fiskefangst, faar de et Baand eller en Metalring fæstet løst om Halsen, da man derved hindrer dem i at sluge de fangede Fisk. Undertiden binder man ogsaa en Snor paa et Par Fods Længde med et lille Stykke Bambusrør i Enden til deres Fødder, hvorved de mindre paalidelige Fugle hindres i at flyve bort. Naar Fangsten skal begynde, kaster Fiskeren Skarverne ud i Vandet, og saa snart disse har fanget en Fisk, svømmer de strax hen til Baaden med den. Her hopper de op paa en Stang, som Fiskeren strækker ud mod dem, og afgiver deres Fangst. Som Belønning faar de da et Stykke Fiskekjød, der ikke er større, end at det kan glide ned gjennem Halsen trods Ringen om denne, og de begynder da igjen paa en ny Fangst. Naar Skarven har fanget en meget stor Fisk, finder der undertiden en Kamp Sted mellem den og dens Offer.

Denne Fiskefangst fortsættes i Almindelighed hele Dagen med Undtagelse af en kort Hviletid om Middagen. Baade Fiskeren og hans Medhjælpere arbejder flittig; hvis de sidste bliver dovne eller kjede af Arbejdet, opmuntrer han dem med sin Stang og nogle vældige Vandplask over Hovedet. Som oftest er de Fiskere, der driver Fiskeri paa denne ejendommelige Maade, forenede i Kompagnier; hvert af disse har da sine Skarver som Medhjælpere. For at de forskjellige Kompagnier bedre kan kjende deres Skarver, er hver af disse forsynet med et bestemt Skilt eller Mærke.

I den senere Tid har man i England begyndt at efterligne Kineserne i denne ejendommelige Fiskefangst, i det man der har afrettet den europæiske Skarv, ogsaa kaldet Aalekragen eller Kormoranen (Phalocrocorax carbo) paa en lignende Maade.

T.

Danske Digtere.

Bernhard Severin Ingemann:

„Menneskets Engle".

To Engle smaa
os følge hvor vi gaa —
usynligt de paa vore Skuldre hvile.
Ved højre Kind
den ene sitter ind
i Sjæl og Øje, naar vi kjærlig smile.

Hver ærlig Id
han skriver op med Flid;
hver Tanke, from og god, han tro bevarer.
Hvert Palmeblad
han strax forsegler glad:
hver Midnat han til Allah med det farer.

Med strænge Flid
paa hver uærlig Id
og paa hver ufrom Tanke ser den anden.
Ved venstre Kind
han ser i Øjet ind
og læser Brødens dunkle Skrift paa Panden.

Hvad ondt han saa,
han strax opgive maa;
dog tøver han en Stund med Seglets Gjemme.
Raab til din Gud,
og Englen sletter ud,
hvad angerfuld du bad din Gud forglemme.

Men vender du
før Midnat ej din Hu,
og Angerstaaren ej dit Øje væder —
dit Syndebrev
forsegler han, der skrev —
men — Englen paa din højre Skulder græder.

NY BØGER.

Udkommet er: „Folkelige Foredrag", af C. Hostrup. (Gyldendalske Boghandels Forlag).

— „Lodsen", en Fortælling af J. Fennimore Cooper (efter Originalens sidste Udgave). (Forlagt af Brødrene Salmonsen).

— Carl Bernhard: Historiske Romaner (5te Udgave). 5te Hæfte. (Forlagt af J. H. Schubothes Boghandel).

— „Islandske Folkesagn og Æventyr", paa Dansk ved Carl Andersen (2den forøgede Udgave) 5te Hæfte (samme Forlag).

— „Til dem derovre", et Digt af O. M. Møller. (A. C. Riemenschneiders Boghandel).

Praktiske Smaavink.

— Naar man jager hurtig afsted med Malkekøer, jager efter dem med Hunde, slaar dem eller gjør dem bange, saa vil dette ikke blot i høj Grad mindske Mængden af Mælken, men en omhyggelig Undersøgelse har udvist, at det ogsaa indvirker skadeligt paa dens hele Beskaffenhed.

— I Rusland holder man Fisk frisk paa følgende Maade. Naar det er koldt i Vejret, renser man Fiskene, som om de skulde bruges, lægger dem paa en Tomme tykt fint hvidt Sand i et Kar og fylder dette med rent Vand. Vandet fryser nu fast om Fisken, og hele Is-

blokken væltes saa ud af Karret, gjemmes paa et køligt Sted og kan holde Fisken frisk, til Isen er smeltet. Vildt og Fisk kan paa denne Maade holdes frisk hele Sommeren i Ishuse eller Isskabe.

Blot til Lyst.

Middel mod Solstik.

— En Herre lagde en Tiøre og en Femøre i en lille Drengs Haand og spurgte ham, hvilken af de to Mønter han vilde have, den store eller den lille. Drengen svarede, at han ikke vilde være ubeskeden, og derfor vilde han kun beholde den lille.

— En Dreng stod en kold Morgen med Hænderne i Lommen og saa paa, at hans Skole brændte. Da han var tilstrækkelig mæt af dette ny Syn, løb han hjem, i det han sagde ved sig selv: „Det er dog alligevel godt, at den gamle Rønne brændte, for jeg kunde jo rigtignok ikke et Ord af min Geografi."

— En behjærtet Dame bemærkede forleden, at hun vilde gifte sig med en Mand, der havde mange Penge, selv om han var saa hæslig, at hun maatte skrige, hver Gang hun saa paa ham.

— En Dame af en vis Alder siger, at Grunden til, at en gammel Jomfru i Almindelighed holder saa meget af sin Kat, er, at hun, da hun ikke kunde faa en Mand, ganske naturlig har søgt det efter Manden mest forræderske Dyr.

— Præsten: „Naar jeg dog bare vidste, hvor jeg har gjort af mine gode gamle Briller! Nu har jeg søgt efter dem alle Vegne i de sidste 14 Dage, men det er mig ganske umuligt at finde dem." — Husholdersken: „Men Gud, Hr. Pastor, de ligger jo her i — Bønnebogen!"

— „Hvad Tid plejer De at staa op?" — „Klokken Syv." — „Meget vel; naar De vil komme til mig i Morgen tidlig en Time, før De staar op, saa tager vi en Tur paa Landet sammen."

Tankekorn.

— Mange af de største Heltebedrifter udføres i Livets smaa Kampe.

— Mange betragter sig selv som moralske, uinteresserede, sandhedskjærlige og milde, blot fordi de ubønhørlig fordre, at andre skal være saaledes.

— Fire Ting er sørgelig tomme: et Hoved uden Hjærne, en Spøgefugl uden Dømmekraft, et Hjærte uden Hæderlighed og en Pung uden Penge.

— Det er de smaa Bekymringer, som piner Hjærtet mest. Det er lettere at kaste en Kugle end en Fjer hundrede Skridt bort.

— Man bør aldrig sammenligne sin Stilling med deres, der staar over en. For at sikre sig Tilfredshed, bør man kaste Blikket paa de Tusender, med hvilke man ikke paa nogen Betingelse vilde bytte Plads.

— Menneskets Kundskaber ligner smaa Øer, der ensomt svømmer om paa hans Uvidenheds store Hav.

— Der er mangen en Mand, hvis Tunge kunde styre Mængder af Mennesker, hvis han blot selv kunde styre den.

Gaadefabrik.

Gaade.

Det første er skarpt og bidende,
derom er vi alle vidende;
det andet kan være dødende;
paa Bordet er det ej stødende
at se det hele mødende.

O.

Udgravningsforetagende.

Af nedenstaaende to Ord udledes Navnet paa en Ø i det atlantiske Hav:

„Arme Ida".

??

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 47 (Søndagen den 19de November):

Geografisk Gaade: Stærkodder (Seine, Turin, Ærø, Roskilde, Kanton, Oder, Drammen, Dublin, Evropa, Rouen).

Rebus: En Torsk.

Gaaden i Nr. 46, rigtig løst af „the scholar".

Rebus i Nr. 46, rigtig løst af „the scholar".

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. Feilberg.

6. Aargang. Søndagen den 3. December 1882. Nr. 49.

En mærkelig Rejse.

Fortælling af George R. Sims.

(Sluttet).

Den næste Morgen, Klokken lidt over ni, begav Hr. Earle, i en bleg, nervøs Tilstand, sig sammen med Abrahams hen til Klædehandlerens Kontor. Da Fuldmægtigen var mere behersket og mere Forretningsmand end den anden, var de blevne enige om, at han skulde lede Underhandlingerne.

Fandtes den Sending gamle Klæder, som var modtagen fra Firmaet i Minories, endnu i Lageret? De to Herrer ønskede gjærne at vide det, da et Papir, for Resten af ringe Værdi undtagen for Ejeren, o. s. v.

Første Fuldmægtig, Høfligheden selv, lovede at se efter, gik og vendte smilende tilbage.

„Det gjør mig ondt at maatte meddele, at den Sending Klædningsstykker, hvorom her er Tale, er med Skibet „Albatros" afsendt til Kolonierne paa Vestkysten af Afrika."

Vestkysten af Afrika!

„Vi maa telegrafere strax," sagde Hr. Abrahams, „for at Pakken kan blive undersøgt, og den blaa Vest med de forgyldte Knapper findes."

„De forgyldte Knapper kan være tagne af, og man kan ikke finde den," bemærkede Earle.

Abrahams indsaa Vanskeligheden; dog, hvad var der at gjøre? Forfølge de gamle Klæder til Vestkysten af Afrika, kunde de dog ikke godt.

Hamilton Earle tænkte sig et Øjeblik om og udbrød derpaa besluttet:

„Ved Jupiter, Abrahams! Jeg gjør det!"

„Gjør hvad?"

„Rejser bag efter Vesten! Husk, det er hundrede tusende Pund, det gjælder!"

De talte nærmere om Sagen med Hr. Earles Sagfører. Madam Bridgets Fordring var uigjendrivelig. Meddelelsen paa den lille Papirstump om Testamentet i Vesten var udateret og uden Underskrift, og der gaves ingen Beviser for, at det ikke forholdt sig, som Madam Bridget paastod, nemlig at Hr. Twemlow i det sidste Øjeblik havde tilintetgjort det ny udfærdigede Testamente.

„Og," sagde en af Sagførerne, „det er jo meget muligt, at hun taler Sandhed. Jeg maa erindre Dem om, Hr. Earle, før De beslutter Dem til denne Rejse, at der er intet absolut Bevis for, at der findes et Testamente i Vestelommen."

Hamilton Earle var ung, frejdig og haabefuld. Tanken om den store Formue blændede ham aldeles, og for at komme i Besiddelse af den var han fast bestemt paa at overvinde enhver Vanskelighed. Den nedskrevne Meddelelse betragtede han som en Forsynets Aabenbarelse, og han mente, at havde han først Vesten, vilde det lovlig undertegnede Testamente ogsaa være hans.

Han kjendte meget godt Vesten. Det var et

Klædningsstykke, som hans Onkel plejede at bære og tillige var meget stolt af i gamle Dage, da han endnu ikke var bleven saadan en hæslig Gnier.

Tanken om Rejsen henrev fuldstændig Hr. Earle; der var noget romantisk derved, og hundrede tusende Pund stod paa Spil. Hans Beslutning var urokkelig. Om tre Dage gik det næste Postskib, og følgende Albatros' Kjølvand vilde han stævne mod sin blændende Lykkestjærne.

Da Postskibet dampede ud af Havnen, svingede Hr. Abrahams sin Hat og raabte: „Lykke paa Rejsen!"

Og Manden, som fra Skibets Dæk gjengjældte hans Hilsen, var Hr. Hamilton Earle.

* * *

Postskibet maatte paa sin Rejse udstaa en Del ondt Vejr. Tit og ofte, især naar det blæste stærkt, ønskede den unge Skuespiller i al Stilhed, at han havde været i god Behold hjemme paa Theatrets Brædder, thi det kunde jo ikke nægtes, at Skibets var ikke saa lidt usikrere end hine.

En Gang troede han, at det saa godt som var ude med ham, og han ønskede sin Onkels Testamente did hen, hvor Peberet gror. Men da Skibet nærmede sig Rejsens Maal, blev Søen roligere, og Hr. Earle kom atter til Hægterne og opnaaede endelig den Lykke at stige i Land paa Afrikas Vestkyst, netop fjorten Dage for sent.

Varerne, hvoriblandt den værdifulde blaa Vest havde været, var blevne afsendte til et Firma i Sierra Leone.

Sierra Leone egner sig næppe til at være et Lokkemiddel for en Herre fra London. Størstedelen af Halvøen er uopdyrket og ufrugtbar, Klimaet i høj Grad usundt, og den regnfulde Aarstid begynder tidlig i Maj og ender hen imod November.

Da Hr. Hamilton Earle imidlertid ikke agtede at bosætte sig paa denne lovende Plet, nærede han ingen videre Betænkeligheder med Henſyn til sin Helbred, om han end just ikke glædede sig ved det stadige Regnvejr. Hvad han i langt højere Grad sysselsatte sine Tanker med, var den Kjendsgjerning, at Sierra Leone udførte Guld, Palmeolje, Huder, Elfenben og Nødder og indførte til Gjengjæld Bomuldstøjer, Krudt, Isenkram, Rum og færdigsyede Klæder til Brug for Negrene. Hans Onkels Vest var bleven afsendt blandt en saadan Ladning Klædevarer fra Kjøbmændene i Liverpool, som tog Palmeolje etc. i Bytte.

Hamilton fandt snart Adressen paa Modtageren og henvendte sig til ham. Han traf en Neger, som gav ham alle de Oplysninger, han formaaede.

Det var ikke mange.

„Javel, Vareladningen fra Albatros er ankommen, javel, ankom i forrige Uge. Udmærkede Varer, - solgte til Hobe!"

Ak, det var den triste Sandhed. Paa Grund af Postskibets langsomme Fart, var Albatros kommet længe før, og hele Varesendingen var solgt for en Uge siden.

Skuffet, modløs, ja næsten fuldstændig tilintetgjort, sank den unge Skuespiller om paa en Stol og udstødte et Suk, der havde en mistænkelig Lighed med en heftig Forbandelse.

Men han gjenvandt hurtig sin Fatning; han var jo ikke kommen for at lade sig slaa til Jorden af den første Hindring.

Han begyndte nu et Krydsforhør med den sorte Herre, der forestod Opsynet med Kontoret.

Vidste han, hvor Varerne var blevne sendte hen? Hvem der havde kjøbt de gamle Klæder?

„Gamle Klæder," svarede Negeren, „javel, strax, John Snapp — han kjøber de gamle Klæder."

Hvem var John Snapp?

„Fin Herre, Kjøbmand, handler med alle mulige Ting."

Efter at have snakket syv Lange og syv Bredde fik Hr. Earle omsider at vide, at John Snapp var en indfødt Kjøbmand, der opkjøbte Partier af Klædningsstykker, som han derpaa borttuskede til Kystens Befolkning.

Nu gjaldt det om at finde John Snapp. Havde den sorte Herre nogen Fornodning om, hvor han var at træffe?

„Hm ja, han farer rundt omkring, gjør John Snapp, her, der, alle Vegne, paa Guldkysten, Elfenbenskysten, Slavekysten, Kornkysten, over alt er han!"

Det var en behagelig Udsigt, der herved aabnedes Skuespilleren. Hvis han ikke fik nærmere Oplysninger om, hvor han kunde træffe John Snapp, vilde han jo snart være Vest-Afrikas vandrende Jøde.

Dog, hundrede tusend Pund stod jo paa Spil; noget maatte der gjøres.

En nøjere Efterforskning overbeviste ham om, at en blaa Vest med forgyldte Knapper fandtes i Snapps Kræmmerpose. Negeren havde selv været behjælpelig med at sortere Pakken, og de forgyldte Knapper havde gjort et dybt Indtryk paa ham. Jo, det var ganske bestemt, Snapp havde taget Vesten med paa sin Rejse.

Endnu før Dagen var til Ende, var Hr. Earle atter paa Rejse efter Vesten. Af en i Landet bosiddende Evropæer, der kjendte Snapp, fik han at vide, at denne havde stilet sin Rejse efter Elfenbenskysten for der at tuske med de indfødte.

Gamle Tvemlows Testamente var altsaa nu for Øjeblikket paa Vej til det store Elfenbens-Land.

Nogen let og behagelig Rejse for den unge Englænder var det just ikke. Han sluttede Følgeskab

med andre, gjorde sig bekjendt med Farerne, han havde at vogte sig for, forsynede sig med Nødvendighedsartikler til Rejsen og var for øvrigt fast besluttet paa ikke at tabe Modet, men dristig forfølge Vesten med de forgyldte Knapper.

* * *

„Hr. Snapp antager jeg?"

„Ja vel, det er mig!"

Den unge Skuespiller havde rejst midt gjennem et af de farligste Distrikter og var lykkelig undsluppen baade Løver, Krokodiller, Elefanter og andre vilde fire- og tobenede Dyr. Til alt Held havde han snart fundet Kræmmerens Spor og traf ham nu endelig selv paa Elfenbenskysten.

Efter de første indledende Ord, gik Hamilton Earle lige til Sagen, nemlig den blaa Vest med de forgyldte Knapper.

Havde Hr. Snapp skilt sig ved den?

Ja. I Gaar havde han bortbyttet den til Sorte Jack og faaet Elfenben i Steden.

Hvem var Sorte Jack?

Det skulde Herren strax faa at vide. Han var den rigeste og mest blodtørstige Neger paa Kysten. Han var halv Røver, halv Kjøbmand og kunde drikke saa galt som nogen hvid Mand. Han havde beholdt Vesten for sig selv og havde trukket den paa.

„Endelig!" udbrød Skuespilleren. „Nu har jeg kun at finde Sorte Jack, og Vesten er min!"

Mod en lille Godtgjørelse var Hr. Snapp villig til at forandre sin Rejseplan og tage med hen til Sorte Jack. Det var kun en Dags Rejse.

Hr. Earle slog til og var godt fornøjet. Havde der været et Værtshus i Nærheden, havde han ganske bestemt givet Champagne; men der var nu en Gang ikke andet end en stinkende Sump paa den ene Side og et Mangrovekrat paa den anden.

Næste Dags Eftermiddag naaede vore to rejsende Sorte Jacks Bopæl. Hele Nabolavet var i stor Oprør og Bevægelse. To, tre Dusin Negre dannede en skraalende, ivrig gestikulerende Forsamling, og midt i denne stod Jack, en vildt udseende Neger med lynende Øjne og tyk brændevinshæs Stemme, og brølte højere end nogen anden. Han teede sig som en afsindig.

Han havde drukket en Del Rum, var derpaa gaaet hen for at sove, og imens havde en stjaalet hans smukke blaa Vest med de forgyldte Knapper. Han havde taget Vesten af og lagt den til Side for ikke at ligge paa den — og nu var den borte.

Da Hamilton Earle blot et Øjeblik havde betragtet den rasende Jack, forstod han Aarsagen til Tummelen.

Han havde truffet selve den Mand, som for en Time siden havde baaret den kostbare Vest, og han var kommen for sent.

Den var væk — og Testamentet forsvundet med den. I nogle faa Minutter sad den unge Englænder tavs og med bøjet Hoved.

Pludselig lød der et skingrende Raab gjennem Forsamlingen.

„Tyven er greben!" udbrød Hr. Snapp, „de bringer ham hid. Sorte Jack vil dræbe ham!"

Ja, ganske rigtig, de bragte en Neger frem for Sorte Jack, og Manden, som trak ham, holdt i Haanden — hvad tror De? I det første Øjeblik stod den unge Skuespiller som blændet; han kunde næppe tro sine egne Øjne, i det næste sprang han frem med et Glædesskrig.

Det, som Negeren holdt i Haanden, var Onkel Tvemlows blaa Vest med de forgyldte Knapper.

Et Øjeblik efter stod Hamilton Earle midt inde i Mængden. Overspændt og ophidset som han var, greb han fat i Vesten og rev den ud af Negerens Haand. En vild Hylen og Skrigen lød om hans Øren, Gnister sprudede og dansede for hans Øjne — og saa vidste han ikke af sig selv mere.

I den Tro, at den fremmede vilde tilegne sig Vesten, havde Sorte Jack slaaet ham til Jorden og saaret ham i Hovedet med en tom Rumflaske.

* * *

Fire Maaneder efter det sidst fortalte, ankom en bleg og svagelig udseende Englænder til Sierra Leone, ledsaget af en Missionær. Han havde haft Hjærnebetændelse, og det var næsten en Mirakel, at han havde overstaaet Sygdommen. Den venlige Missionær havde plejet ham, og da han var rask nok dertil, var han kommen til Sierra Leone med ham. Derfra var det Englænderens Agt at vende tilbage til Evropa.

Den unge Englænder var Hamilton Earle. Vesten var han gaaet Glip af, thi da han atter var kommen paa Benene, var Sorte Jack forsvunden uden at have efterladt sig noget Spor. Hjærtesyg og med nedbrudt Helbred ønskede han nu kun en Ting, nemlig at komme tilbage til sit Fædreland saa snart som muligt.

Han havde vel opholdt sig i Sierra Leone et Par Timers Tid, da Missionæren kom løbende med et Telegram.

„Det har været her i flere Maaneder," sagde han, „jeg saa det selv paa Posthuset."

Hamilton gjennemsaa ivrig Telegrammet. Det var fra hans Sagførere.

„Kom tilbage. Sagen har vendt sig til Deres Fordel." Telegrammet var kommet nogle Dage, efter at den æventyrlystne rejsende havde forladt Sierra Leone for at drage til Elfenbenskysten.

* *

Da Hamilton Earle kom tilbage til England, havde han meget at fortælle og meget at faa at vide. Hvad han havde at fortælle, kjender vi allerede, hvad han fik at vide, var følgende:

Han havde forfulgt en urigtig Vest. Ved en nøjere Undersøgelse af Bohavet efter hans Afrejse, havde Sagførerne fundet den rigtige Vest under den afdødes Seng; man havde strax sprættet den op og fundet det savnede Testamente, lovformelig stemplet og underskrevet af den lille Boghandler og Bridget Moloney.

Endelig, efter saa megen Møje, kom den unge Skuespiller i Besiddelse af en smuk Formue, og efter alt, hvad han havde gaaet igjennem, skulde man næsten synes, han havde fortjent den.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Overfor Michaels talrige Omsvøb havde Serebræny imidlertid svært nok ved at bevare sin Taalmodighed.

„Jeg er ikke blind, Nikita Romanowitsch,“ sagde den gamle Vaabensvend, „jeg tier nok, men jeg ved alt. For at sige Sandheden, var det mig i Grunden slet ikke kjært, at du aflagde Besøg hos Druschina Andrejewitsch. Det tager ingen god Ende, sagde jeg til mig selv, og ærlig talt, saa skammede jeg mig paa dine Vegne ved at sidde med ham ved samme Bord og drikke af samme Bæger. Ikke sandt, du forstaar mig nok? Jeg ved meget vel, at det ikke var din Skyld; det er ubegribeligt, hvorledes sligt kan forvirre et Menneskes Sandser, men mod Morosoff var det en Synd. Nu er det naturligvis en anden Sag, nu er hun ikke længer sin Mand — Gud glæde hans Sjæl — noget Regnskab skyldig for sin Gjøren og Laden. Og tilmed er hun dog virkelig endnu altfor ung, den kjære lille Due, til at være Enke!“

„Hør op med dine Bebrejdelser,“ sagde Serebræny noget ærgerlig, „fortæl mig hellere, hvor hun nu er, og hvad du ved om hende.“

„Gjærne, lille Fa'er; hav blot en Smule Taalmodighed, saa skal jeg fortælle dig det alt sammen i god Orden. Ser du, da jeg fra Røverreden vendte tilbage til Møllen, saa sagde Mølleren til mig: Der er kommen en Paradisfugl flyvende til mig; bring den til Kongen af Dalmatien! Først forstod jeg ikke, hvad for en Fugl og hvad for et Dalmatien han talte om; men da han saa viste mig Bojarinjaen, gjættede jeg, at det var om hende, Talen drejede sig. Jeg begav mig paa Vejen med hende til et af Druschina Andrejewitsch's Godser. I Førstningen var hun ganske stille; hun havde hverken Mund eller Øjne, men snart efter begyndte hun at rette Spørgsmaal til mig om hendes Mand, dernæst spurgte hun ogsaa om dig, Fa'erlil, dog ikke saadan lige frem, men som om det kun helt tilfældig var falden hende ind. Man kjender det jo nok: lutter Kvindelist!

Jeg fortalte hende alt, hvad jeg vidste, og hun, den stakkels kjære Skabning, blev kun endnu mere bedrøvet; bøjede det lille Hoved og sagde ikke et Ord mere hele Resten af Vejen. Og da vi nærmede os hendes Mands Herresæde, lagde jeg Mærke til, at hun stadig blev mere og mere urolig. „Hvad fejler der dig?“ spurgte jeg hende. Og saa brast hun i Graad. Jeg forsøgte at trøste hende. Sørg ikke, sagde jeg, Morosoff befinder sig fuldkommen vel. Men da hun hørte Morosoffs Navn, begyndte hun at græde endnu heftigere. Jeg saa paa hende og vidste ikke mere, hvad jeg skulde sige.

„Fyrst Nikita Romanowitsch,“ vedblev jeg saa endelig, „er ganske vist i Fængsel, men han har det rimeligvis særdeles godt.“ — Ja, jeg vidste ikke mere, kjære Herre, hvad jeg skulde sige. Jeg mærkede nok, at det var noget dumt Tøj, jeg snakkede, men noget maatte jeg dog sige til hende. Da jeg nævnede dit Navn, lille Fa'er, holdt hun paa en Gang sin Hest stille.

„Nej, kjære gamle,“ sagde hun, „jeg kan ikke begive mig til min Mands Gods.“

„Men hvor vil du da hen, Bojarinja?“ spurgte jeg.

„Ser du det forgyldte Kors der henne bag ved Skoven?“

„Ja, jeg ser det; det er et Nonnekloster. Jeg kjender det meget godt!“

„Følg mig derhen!“

„Jeg gjorde alt muligt for at afholde hende fra hendes Forehavende. Men hun stod fast ved sin Beslutning. „Før mig derhen," udbrød hun. „Jeg vil blive der en Uges Tid for at bede til Gud, og saa vil jeg sende Bud til Druschina Andrejewitsch og lade ham hente mig hjem til sig." — Der var intet at sige dertil; jeg ledsagede hende til Klosteret, og der har jeg ladet hende blive tilbage under Forstanderindens Varetægt."

„Hvor langt er der herfra til det Kloster, du taler om?" spurgte Serebræny.

„Fra Møllen af var der henved fem Mil, lille Fa'er; fra Moskwa er det vel noget længere. For Resten tror jeg, at det saadant omtrent ligger paa vor Vej, naar vi begiver os til Schisdra."

„Du maa vise mig en Tjeneste, Michael," sagde Serebræny. „Jeg kan ikke forlade Alexandra-Sloboda før i Morgen Middag; mine Folk maa først sværge Czaren Troskabseden. Men du kan allerede tage afsted i Nat. Tag to Heste med dig og skaan hverken dem eller dig selv; opsøg Bojarinjaen; fortæl hende alt og bed hende om at modtage mig — bed hende ret indtrængende om, at hun ikke vil tage nogen som helst Beslutning, før jeg har talt med hende."

„Det forstaar sig, lille Fa'er, det forstaar sig; frygter du maaske, at hun vilde blive Nonne? det vil ikke ske. Et Aars Tid gaar der vel; hun vil græde — naturligvis; det er ubetinget nødvendig; hvorfor skulde hun ikke græde for Druschina Andrejewitsch? Gud glæde hans Sjæl! — Og saa efter et Aars Forløb, ser du, saa holder vi Bryllup. Vi kan dog ikke græde i al Evighed!"

Endnu samme Aften rejste Michael til Klosteret, og strax ved Dagens Frembrud tog Serebræny Afsked med Godunoff.

Boris var allerede vendt tilbage fra Fromessen, som han regelmæssig overværede sammen med Czaren.

„Hvorledes? Du er alt staaet op, Fyrste?" sagde han til ham. „Det er godt nok for os Eneboere, men efter Gaarsdagens Hændelser burde du dog have hvilet dig ordentlig ud. Eller befinder du dig maaske ikke vel her i mit Hus — —?"

Godunoffs prøvende Blik røbede, at han havde gjættet Aarsagen til sin Gjæsts Søvnløshed.

Den Elskværdighed, den store Deltagelse, som Boris havde lagt for Dagen overfor Serebræny, de Tjenester, som han havde vist ham, og frem for alt den Omstændighed, at han i intet lignede de øvrige Hoffolk — alt dette drog Serebræny stærkt hen til ham. Han tilstod ham sin Kjærlighed til Helene.

„Hvad du der fortæller mig, har jeg allerede længe vist," sagde Godunoff smilende. „Jeg gjættede det af den Maade, hvorpaa du ved dit første Besøg i Alexandra-Sloboda opførte dig mod Wjæsemski, og da jeg forsætlig førte Talen hen paa Morosoff, talte du kun tvungent om ham, hvor venskabeligt eders Forhold end var. Du forstaar slet ikke at forstille dig, Fyrste, alt, hvad du tænker, kan man strax læse i dit Ansigt. Ogsaa din Tale er altfor aabenhjærtig — tag mig det ikke ilde op, at jeg siger dig det. Jeg skjælvede for dig i Gaar, da du saa ubetinget afslog Czaren at lade dig optage blandt Opritsnikerne."

„Og hvad skulde jeg da have svaret ham, Boris?"

„Du skulde have takket Czaren og modtaget dette Bevis paa hans Naade."

„Du spøger, Boris . . . Skulde dette virkelig være dit Alvor? Hvorledes kunde jeg vel takke ham for et saadant Forslag? Og du selv, vilde du maaske tjene blandt Opritsnikerne?"

„Med mig er det en anden Sag. Jeg ved, hvad jeg gjør; jeg modsiger aldrig Czaren, men jeg har stillet mig paa en saadan Fod overfor ham, at han aldrig vil foreslaa mig at blive en Opritsnik. Men du — hvis du havde indtaget Wjæsemskis Stilling; hvis du var bleven Høvidsmand for Czarens Livvagt og tillige hans særlige Yndling, — saa vilde du have vist Landet en uberegnelig Tjeneste. Vi to var gaaede Haand i Haand og havde vel omsider bragt det til helt at afskaffe Opritsnikerregimentet."

„Nej, Boris, det vilde aldrig være lykkedes mig, du siger jo selv, at alle mine Tanker staar at læse i mit Ansigt."

„Ja, fordi du ikke vil paalægge dig nogen Tvang, Fyrste; havde du kunnet lægge noget Baand paa din Frimodighed og ladet dig optage blandt Opritsnikerne, blot for et Syns Skyld — hvor meget havde vi da ikke kunnet udrette! Men hvad sker der nu i Steden for? Jeg staar ligesom før ganske alene og kæmper uden Hjælp mod Forholdene, som Gjedden kæmper mod Isen; jeg maa søge at gjætte enhvers Tanker, ethvert af mine Ord maa jeg omhyggelig veje. Der gives Øjeblikke, i hvilke det svimler for mig; hvis vi derimod begge var i Czarens Nærhed, saa vilde vore Kræfter fordoble sig. Mænd som du findes der ikke mange af, Fyrste; jeg siger det aabent og ærlig: at siden den første Gang vi mødtes, har jeg haft mit Blik fæstet paa dig."

„Jeg duer ikke til Hoftjeneste, Boris. Saa ofte jeg prøvede paa at rette mig efter andre, faldt det aldrig ud til det gode. Med dig forholder det sig anderledes. Netop deri er du en Mester. For at tilstaa Sandheden, saa mishagede det mig i Førstningen at høre dig sige netop det modsatte af,

hvad du tænkte, men nu ser jeg, hvor du styrer hen, og jeg undskylder dig. Men selv om jeg vilde handle ligesom du, saa vilde det dog aldrig lykkes mig; Gud har ikke skænket mig denne Evne. Dog, hvad nytter det at tale mere derom? Du ved, at jeg begiver mig til de Tropper, der vogter Grænsen."

„Det har intet at sige, Fyrste. Du vil atter sejre over Tartarerne, og Czaren vil atter kalde dig til sig. Du kan vel næppe mere vente at blive Anfører for hans Livvagt, men du kunde dog altid endnu lade dig optage blandt Opritsnikerne. Og selv om du ikke skulde finde Lejlighed til at tilføje Tartarerne et nyt Nederlag, saa maa du dog vende tilbage til Moskwa, naar Helenes Sørgeaar er til Ende. Frygt ikke, at hun kunde blive Nonne, Nikita; jeg kjender det menneskelige Hjærte bedre end du; hun giftede sig ikke med Morosoff af Kjærlighed — hvilken Grund skulde hun altsaa have til at tage Sløret? Giv hende blot Tid til at berolige sit Sind og tørre sine Taarer; og hvis du saa ønsker det, vil jeg være din Brudesvend."

„Jeg takker dig, Boris, jeg takker dig. Jeg maa virkelig skamme mig over, at du allerede har gjort saa meget for mig, uden at jeg kan gjengjælde dig det. Jeg vilde ikke tøve et Øjeblik med at ofre mit Liv for dig, naar det maatte være, men forlang ikke af mig, at jeg skal blive en Opritsnik eller en af Czarens Yndlinge. Dertil er det først og fremmest nødvendigt, at man enten slet ikke har nogen Samvittighed eller ogsaa er i Besiddelse af en Behændighed som din, og det vilde være forgæves, om jeg prøvede paa at forstille mig. Ja, Boris, Gud har foreskrevet enhver sin Vej; Falken flyver paa en anden Vis end Svanen, men paa Maaden kommer det kun lidet an, naar blot enhver tjener Sandhed og Retfærdighed."

„Du bebrejder mig altsaa ikke, at jeg har foretrukket at gaa den krogede fremfor den lige Vej?"

„Det vilde være Uret af mig at gjøre det, Boris. Uden at tale om mig selv — hvor meget godt har du saa ikke vist andre! Ogsaa min gamle Vaabensvend vilde det sandsynligvis være gaaet ilde uden din Hjælp. Det er ikke uden Grund, at Folket elsker dig; alle sætter deres Haab og deres Tillid til dig; hele Landet begynder at fæste sine Øjne paa dig."

En let Rødme gød sig henover Godunoffs brune Ansigt, og hans Blik tindrede af inderlig Glæde. Det var ingen ringe Triumf for ham at have opnaaet en saadan Mands som Serebrænys Anerkjendelse; dennes Ros gav ham en Forestilling om den Indflydelse, han udøvede.

„Ogsaa jeg takker dig, Fyrste," sagde han. „Jeg beder dig blot om en Ting: Da du ikke vil hjælpe mig, saa tro i det mindste ikke mine Bagvaskere, naar du hører noget ondt om mig, men fortæl Folk, hvad du selv tænker om mig."

„Vær kun rolig for det, Boris. Jeg vil ikke tillade nogen at tale ondt om dig og endnu mindre at tilføje dig noget ondt. Endogsaa mine Eventyrere beder til Gud, at han vil holde sin Haand over dig, og naar de en Gang vender tilbage til deres Hjem, saa vil de ogsaa faa deres paarørende til at bede for dig. Maatte du nu blot ikke tabe Modet i din Kamp mod al denne Uretfærdighed."

„Gud beskærme enhver, der ikke har onde Hensigter," sagde Godunoff og slog beskeden Øjnene ned. „Dog, vi maa alle føje os i den guddommelige Vilje. . . . Og nu paa snarligt Gjensyn, Fyrste; glem ikke, at du har lovet at indbyde mig til dit Bryllup."

De omfavnede hjærtelig hinanden, og Nikita gik glad og tilfreds bort. Han nærede en høj Mening om Godunoffs Skarpsindighed; hans Ængstelse med Hensyn til Helene var forsvunden.

Kort efter forlod han Alexandra-Sloboda i Spidsen for sit Mandskab. Men de havde endnu ikke faaet Slagbommen bag ved sig, før der indtraadte en Hændelse, som efter den Tids Forestillinger maatte betragtes som et daarligt Varsel.

I Nærheden af en Kirke blev hans Folk standsede af en talrig Flok Betlere, der havde samlet sig ved Indgangen og spærrede hele Gaden. Efter alting at dømme ventede de paa en rigelig Almisse fra en eller anden fornem Personlighed, som befandt sig inde i Kirken.

I det Serebræny red langsomt frem for at give Mængden Tid til at træde til Side, hørte han, at der blev sunget en Dødsmesse. Han forhørte sig om, hvem der lod læse denne Messe, og man svarede ham, at det var Maljuta, der lod afholde en højtidelig Gudstjeneste for sin af Tartarerne fældede Søn, Maxims Sjælefred. I samme Øjeblik hørte man et højt Skrig, og nogle Personer bar en gammel Kone, der var falden i Afmagt, ud af Kirken; hendes blege Ansigt var helt badet i Taarer, og hendes hvide Haar trængte uordentlig frem under hendes Fløjls Hue. Det var Maxims Moder. Maljuta, indhyllet i Sørgeklæder, fulgte efter hende; hans Blik mødte Serebrænys, men hans Træk havde ikke mere det tidligere vilde Udtryk, Ansigtet og Øjnene havde faaet ligesom et stivnet, ubevægeligt Udseende. Han lod den gamle Kone sætte sig ned under Portalen og gik derpaa atter ind i Kirken for at høre Messen til Ende, medens Serebræny og hans Folk gjentagne Gange gjorde Korsets Tegn og med blottede Hoveder drog forbi Kirken, fra hvilken Klangen af det alvorlige »de profundis« naaede deres Øre.

Denne Sørgesang og Erindringen om Maxim gjorde et smærteligt Indtryk paa Serebræny, men saa tænkte han igjen paa Godunoffs beroligende Ord, og snart var det bedrøvelige Indtryk udslettet. Ved en Omdrejning af Vejen, der mundede ud i en mørk Skov, vendte han sig for sidste Gang om mod Alexandra-Sloboda, og da Kejserborgens gyldne Kupler forsvandt bag Træerne, følte han sig saa let til Mode, som om en tung Byrde var bleven tagen af hans Sjæl.

Det var en frisk, solklar Morgen. Godt klædte og fortræffelig væbnede marscherede de forhenværende Røvere, ledsagede af nogle Ryttere, vel til Mode bag efter Serebræny. Det tætte grønne Løv indhyllede dem paa alle Sider. I sit kjække Overmod rev Serebrænys Hest i Forbigaaende Blade og Grene af Træerne, og Bujan, som efter Maxims Død ikke mere forlod Fyrsten, løb i Forvejen, løftede fra Tid til anden sin langhaarede Snude i Vejret og spidsede opmærksomt Øre, hver Gang der hørtes nogen Lyd langt inde i Skoven.

Ni og tredivte Kapitel.

Det sidste Gjensyn.

Serebræny og hans Mandskab havde allerede tilbagelagt flere Dagsrejser. Paa et Sted, hvor de skulde overnatte, og hvorfra en Vej bøjede omkring til Klosteret, forlod han sine Folk for at ride Michael i Møde; denne havde nemlig lovet at overbringe ham Helenes Svar. Han red uafbrudt hele Natten. Da han ved Daggry kom i Nærheden af en lille Landsby, fik han Øje paa en halvt udslukt Ild, og ved Siden af den fandt han sin Vaabensvend Michael. Tæt derved græssede to fuldstændig opsadlede Heste.

Saa snart Michael hørte Klapren af Hestehove, rejste han sig hurtig op.

„Er det dig, lille Fader Nikita! udbrød han, da han gjenkjendte sin Herre. „Gaa ikke videre, vend om igjen; her er intet mere at gjøre."

„Hvad er der da sket?" spurgte Serebræny, der følte ligesom et smerteligt Stik i sit Hjærte.

„Alt er forbi, lille Fa'er! Gud har nu en Gang nægtet os enhver Lykke."

Serebræny sprang af Hesten. „Tal", sagde han, „hvad er der bleven af Helene?"

Den gamle Vaabensvend tav.

„Saa sig mig dog, hvad der er bleven af Helene?" gjentog Serebræny heftig.

„Der findes ingen Helene mere," sagde Michael bedrøvet, „der findes kun en Søster Eudoxia."

Serebræny vaklede og støttede sig til et Træ. Michael saa bedrøvet paa ham.

„Der er desværre intet mere at gjøre! Det var aabenbart Guds Vilje, at det skulde ske saaledes. Det lader til, at vi ikke er komne til Verden under en lykkelig Stjærne."

„Fortæl mig alt," sagde Serebræny, der søgte at faa Bugt med den Bedøvelse, som havde grebet ham. „Skaan mig ikke. Naar er hun bleven Nonne?"

„Da hun fik Underretning om Morosoffs Henrettelse, kjære Herre — da man i Klosteret modtog Fortegnelsen over de henrettede, for hvis Sjælefrelse Czaren befalede, at der skulde bedes — det var Dagen før min Ankomst."

„Har du set hende?"

„Ja!"

Serebræny vilde sige noget mere, men Ordene døde paa hans Læber.

„Jeg har kun set hende et kort Øjeblik," tilføjede Michael. „Først vilde hun slet ikke modtage mig."

„Og hvad har hun paalagt dig at sige mig?" spurgte Serebræny med synlig Anstrængelse.

„Du skulde ret ofte bede for hende"

„Ellers intet?"

„Nej, ellers intet."

„Michael," vedblev Fyrsten efter en kort Pause, „følg mig til Klosteret. Jeg vil sige hende Levvel."

Den gamle Mand rystede paa Hovedet.

„Hvorfor se hende en Gang endnu, lille Fa'er? Forstyr hende ikke mere; hun er paa en vis Maade en hellig Gjenstand. Lad os hellere vende om og marschere den lige Vej til Schisdra."

„Jeg kan det ikke," sagde Serebræny.

Michael rystede atter paa Hovedet og førte derpaa den ene af sine Heste frem.

„Tag denne," sagde han sukkende; „din er jo helt bedækket med Skum."

(Fortsættes.)

Bøjet til sidst.

En Landsbyhistorie.

Store Bededags Middag i det Herrens Aar 1859 sad Skolelæreren og Kantoren i Altdorf, en Landsby af Middelstørrelse paa Højderne af Hundsrück og Annex til den nære Kjøbstad, ved Bordet i sin venlige Stue og ventede paa, at Maden skulde sættes frem; thi Bordet var dækket til Middagsmaaltidet. De tre Tallerkener paa Bordet tilkjendegav, at Bordfællerne kun vilde blive faa i Antal. Skolelæreren var, til Trods for sine tresindstyve Aar og sit graa Hoved, endnu en rask, kraftig Mand, hos hvem man ikke kunde spore nogen af Alderdommens Svagheder. Men Livets Kummer og Sorger havde ikke skaanet ham, og fornemlig i Dag syntes sørgmodige Tanker at have faaet Magt over den gamle Mand. Han sad i sin Lænestol og støttede Hovedet i Haanden.

„Endnu ingen Fred? Præsten havde Ret i Dag,"

mumlede han ved sig selv. „Ak, Herre, tilgiv, om jeg sætter mig op imod dig og gjør Synd. Jeg vil jo gjærne leve i Fred med dig.“

Og ligesom disse Ord havde formaaet at banlyse Tungsindigheden, rettede han sig i Vejret, og hans Øje lyste atter klart og frejdigt.

Hans Blik faldt paa den lille Alvina, et treaars Barn, som alt længe forgæves havde anstrængt sig for at klatre op paa Bedstefaderens Skjød. I sin Smærte havde han slet ikke givet Agt paa hende. Men nu løftede han den lille Pige op og gav hende et hjærteligt Kys.

„Gud har rigtignok hjemsøgt os haardt; men den, der lægger Byrden paa os, hjælper os ogsaa at bære den. Min kjære Datter, min gode Marie, du har visselig Aarsag til at græde; thi i Dag for et Aar siden har vi jordet din Mand, og du blev Enke og dit Barn en stakkels faderløs. For ti Aar siden, kjære Kone, berøvede Døden os vor Søn i hans fagreste Ungdom, han, som skulde være vor Alderdoms Trøst, og Saaret bløder endnu stedse. Men lad os sige ligesom Job: „Herren gav, Herren tog, Herens Navn være lovet!““

„Hvor sandt talte ikke Præsten i Dag,“ tog

Lods om Bord. (Se Side 685).

„Er du vred paa mig, Bedstefader?“ spurgte den lille frygtsom.

„Vist ikke, du er jo min egen lille Alvina.“

„Men du har grædt og slet ikke set paa mig.“

„Jeg holder dog af dig! Du holder vel ogsaa af mig?“

I Steden for at svare slyngede den lille sine smaa Arme om Bedstefaderens Hals og trykkede sig fast op til ham.

Saa kom Skolelærerens Kone med Suppen; hendes eneste Datter traadte snart efter ind i Stuen, og de satte sig til Bords, men der var en tung og trykket Stemning over dem.

„Lad os ikke bukke under for Sorgen,“ begyndte Skolelæreren lidt efter at tale til Kvinderne. Skolelæreren lidt efter igjen til Orde, „da han sagde: Fyrretyve Aars Fred og dog ingen Fred!“

„Hvad mente han dermed?“ spurgte hans Kone.

„Det var Skade, at du ikke var i Kirke i Dag. Prædiken gik mig saaledes til Hjærte, som maaske aldrig før. Præsten talte om Krigen andet Steds, hvor det atter saa truende ud, og alt lynede og tordnede i det Fjærne, og hvorledes det skulde bevæge os til at gjøre Bod. I hele fyrretyve Aar havde vort Fædreland haft Fred med sine Fjender, og dog var der aldrig Fred i Husene og i Hjærterne. Fader strides med Søn, Moder med Datter, Mand med Hustru, den ene Nabo med den anden, og intet Sted er Fred. Og selv med Gud holder vi ikke Fred. Jeg har jo før mærket det paa mig selv,

hvor tungt det er at bøje sig for Guds Haand og holde Fred med ham. Fyrretyve Aars Fred og dog ingen Fred!"

Skolelæreren sænkede eftertænksomt Hovedet og tav længe. Ogsaa de andre forholdt sig tavse og dvælede ved deres egne Tanker.

Efter en Stund spurgte Skolelærerkonen: „Var Møllerjakob ogsaa i Kirken?"

„Ja," svarede Datteren, „men Prædikenen har ikke gjort noget stærkt Indtryk paa ham; thi da han gik, hilste han ikke en Gang paa mig, men saa til Siden, som om han ikke lagde Mærke til mig."

„Og han er dog dette stakkels Barns Bedstefader, og han har endnu ikke set til hende," tilføjede hun lidt efter. „Det er alt for haardt, og Gud kan aldrig tilgive ham."

„Barn," udbrød Skolelæreren ivrig, „spot og forsynd dig ikke. Du vil have Fred af Manden, og du har selv ingen Fred, intet fredeligt Hjærte imod ham! Ti og vent i Tavshed, Herrens Time vil og maa komme. Mit Hjærte siger, at der ikke er lang Tid til."

Derefter stod den gamle op, tog sin Frakke paa og greb til Piben, for at gjøre sin Søndagsspaseretur, saaledes som han var vant til, naar Vejret paa nogen Maade tillod det.

En halv Mils Vej fra Altdorf, i den lille Engdal, ligger en Mølle, hvis Ejermand var den omtalte Møllerjakob. For at se, i hvilket Forhold Møllerfolkene staar til vor Skolelærerfamilie, maa vi gaa omtrent fem Aar tilbage i vor Fortælling. — Det er en venlig Høstmorgen. Solen staar lys og skinnende paa Himlen, men nede i den snevre Dal ser man endnu intet til Dagens Dronning. Et tykt Taagebælte har lejret sig over Dalen og lader os næppe skimte de med tæt Trævært bedækkede Højder, der hæver sig paa begge Sider af Møllen, næppe et Stenkast fra den. Og dog er allerede alt i Møllen i travl Virksomhed. Møllerjakob er ingen Syvsover, og hans Folk tør heller ikke være det. Møllen klaprer muntert, og Frits, Møllerjakobs Søn, en Knøs paa 25 Aar, har fuldt op at bestille med at hælde Kornet op, at sie Melet, kaste det i Trugene og deslige Arbejder, der forefalder i en Mølle. Han har allerede arbejdet her siden Klokken to om Natten, da han afløste Møllerdrengen; men han er altid munter og fornøjet. Og hvorfor skulde han ikke glæde sig ved Livet, der ligger saa smilende foran ham? Er han ikke en stadselig, rask Knøs med hele Lemmer? Arver han ikke, naar Faderen en Gang begiver sig til Ro, eller, som man siger her til Lands, giver sig i Aftægt, Møllen med dens gjældfri Tilliggender? Kan han ikke blandt Landets Døtre vælge sig en, som staar ham an, og som er smuk?

„Er Melet færdigt?" raaber Møllerjakob pludselig med sin vældige Stemme ned i Møllen, som ligger neden for Huset, saa at Frits tydelig kan høre Ordene til Trods for Hjulenes Klapren.

„Strax, blot en halv Time endnu," raabte Frits til Svar og fløjtede derpaa ligegyldig videre, — Møllerjakob trak Huen med Øreklapperne dybere ned i Panden; thi Taagen var kold, og med tunge Skridt gik han over Gaarden hen til Laden.

„Hvor mange?" spurgte han kort, i det han til Prøve tog en Haandfuld Straa og lod dem glide mellem Fingrene for at føle, om der ikke var flere Korn i dem.

„Tyve," er det lige saa lakoniske Svar. Men Møllerjakob er allerede igjen ude af Loen og er traadt ind i den ved Siden af liggende Hestestald, hvor der staar tre prægtige Heste.

Derpaa gjæstes ogsaa Kostalden, og saa er alt besigtiget. Tillige med ham træder Tærskerne og Husets øvrige Tyende ind Stuen, hvor den brune Kaffe damper i Kopperne. Midt paa Bordet staar et stort Fad med melede Kartofler, der skal spises til Kaffen; thi ellers vilde de mange Folk spise for meget Brød. Og en Tønde Korn staar nu i 10 Rdl.

Paa højre Side af Mølleren sidder hans Ægtehalvdel, Møllerkonen. Hun var en stadselig, vel næret Kone, paa hvem man endnu ikke skulde se, at hun var halvtresindstyve Aar. Hun var blid og stille; i tidligere Tid havde hun maattet døje meget af Mandens Grovhed og raa Væsen. I de første Aar af sit Ægteskab græd Møllerkonen meget oppe paa sit Kammer, men i Aarenes Løb var hun bleven vant til Forholdene og levede stille og rolig for sit huslige Kald. Af fem Børn havde hun kun beholdt Frits tilbage, som nu var hendes Stolthed og Glæde, men som hun ogsaa havde forkjælet tilbunds. Hun havde allerede i Smug givet ham mangen en Daler, naar den gamle havde været alt for gjerrig med Frits's Markeds- eller Søndagspenge.

Ved Siden af Møllerkonen sad Pigen, lige overfor hende Frits, og længere nede sad Karle og Tærskere om det lange Egebord.

„Har du Melet færdigt?"

„Ja."

„Saa skal der vejes af for Kunderne, og Klokken ti kommer du til Torvs, Frits."

Kaffen var nu drukket, og enhver gik atter tilbage til sit Arbejde.

Møllerjakob lavede sig imidlertid i Stand for at kunne være tidsnok paa Markedet, der ugentlig holdtes i den omtrent en Mils Vej derfra liggende By.

(Fortsættes.)

En Kjærlighedshistorie i Rom.

En Fortælling, oversat af v—d.

(Fortsat).

III.

Det ene af de Breve, jeg modtog, var fra Mrs. Clifford og indeholdt den temmelig overraskende Efterretning, at hun havde i Sinde at slutte sig til mig om en ganske kort Tid. De østlige Vinde, skrev hun, havde været meget skarpe i den sidste Tid: hun følte, at hun trængte til en Forandring, og, kort sagt, hun havde ladet sig overtale til at forsøge en Rejse til Rom af den kjære Lady Augusta Ferrars, som netop stod i Begreb med at begive sig til denne By for at besøge sin Datter, Prinsesse Paolini. Om jeg strax vilde sørge for Værelser i Hotel l'Europe og sikre mig Billetter til Paaskehøjtideligheden? I et Postskriptum spurgtes der mig, om jeg havde truffet den unge Lord Chelsfield. Mrs. Clifford havde nemlig en stærk Anelse om, at Lady Augusta ventede at finde denne Gentleman i Rom.

Jeg oversaa med et eneste Blik hele Situationen. „Den kjære Lady Augusta" havde i Sinde at bortgive sin Datter til Lord Chelsfield. Det vilde være et godt Parti, og desuden vilde det sikre Prins Paolinis Formue for nogen Sinde at gaa over til den afdødes Familie. Naar jeg nøjere overvejede, hvor vigtigt det var — set fra Lady Augustas Standpunkt — at Prinsessen indgik et nyt Ægteskab, var jeg ikke i Stand til at forstaa, hvorledes det var gaaet til, at den omhyggelige Moder havde tilladt sit kjære Barn at vende tilbage til Italien. Men naar jeg tænkte paa de modsatte Tilbøjeligheder hos Lady Augusta og Kardinalen, naar jeg forestillede mig, at disse to energiske Personer om kort Tid vilde blive stillede Ansigt til Ansigt, og naar jeg endelig overvejede de Forviklinger, som vilde opstaa af Dicks fortrolige Forhold til Prinsessen, og den Fordømmelse, som paa Grund deraf efter al Sandsynlighed vilde falde paa mit eget syndige Hoved — kunde jeg ikke beherske mig længere, men udbrød uvilkaarlig:

„Her ligger et artigt Spektakel!"

Prinsessen saa med et temmelig blegt og bedrøvet Ansigt op fra sin egen Korrespondance og sagde:

„Undskyld, jeg hørte ikke Deres Bemærkning.

Jeg vilde naturligvis ikke gjentage mit vulgære Udbrud, og hun vedblev da i en temmelig mismodig Tone:

„Jeg maa vende tilbage til Rom. Moder er paa Vejen for at aflægge mig et Besøg."

„Det samme maa jeg," ytrede jeg i en ikke mindre mistrøstig Tone. „Mrs. Clifford er ogsaa paa Vejen for at aflægge et Besøg hos mig."

Den næste Dag drog vi tilbage langs Via Appia for at gaa vore Sorger i Møde og lade Fraskati og dets taabelige Drømme blive tilbage.

Jeg foretrækker ikke at dvæle ved de Begivenheder, som indtraf i de nærmest følgende Uger. Jeg er ikke i Stand til med nogen Glæde eller Tilfredsstillelse at se tilbage paa den Tid; alt gik til, ganske som jeg havde ventet det. Lord Chelsfield — en sygelig af alle Slags Udskejelser ødelagt Yngling, med et Hoved som en Drage — præsenterede sig paa samme Tid som Lady Augusta, og min Hustru gav mig at forstaa, at han var bestemt til at blive min smukke Prinsesses Ægtefælle. Jeg tillod mig at bemærke i en let henkastet Tone, at Damen selv vel ogsaa maatte have et Ord at sige med Hensyn til dette Arrangement, men jeg modtog et noget skarpt Svar, der underrettede mig om, at hun allerede paa en temmelig tydelig Maade havde vist sin Utilbøjelighed til at opfylde sin elskværdige Mamas Ønske.

„Hun gav ham en Kurv i Fjor Sommer," sagde Mrs. Clifford. „Jeg tror virkelig, at hun forlod sin Moders Hus saa pludselig og vendte tilbage til Rom blot for at komme bort fra ham. Hun er halsstarrig og egensindig ligesom alle hendes Slægtninge paa fædrene Side, men den kjære Lady Augusta har altid forstaaet saa vidunderlig at lede sine Pigebørn, at jeg ikke tvivler paa, at det ogsaa vil lykkes hende i nærværende Tilfælde. Jeg haaber af mit ganske Hjærte, at det maa lykkes hende, thi den stakkels Sybil vilde sandelig være langt lykkeligere som en engelsk Adelsmands Hustru, end hun kan være her mellem disse skrækkelige Hvidløg-ædende Italienere! Og saa maa man naturligvis ogsaa tage Pengene med i Betragtning."

„Ja netop!" svarede jeg. „Jeg tør sige, at Lady Augusta nok vil opnaa sin Vilje; jeg ved, at hun er i Besiddelse af sjældne Evner."

Jeg havde god Grund til at kjende den Magt, som denne hæslige Kvinde var i Besiddelse af, thi stakkels Ferrars var en af mine bedste Venner, og jeg havde bogstavelig set ham blive pint til Døde af hende. Ligesom en spinkel Flue kan tilføje en Skabning, der er tusende Gange større end den selv, de forfærdeligste Kvaler, saaledes forstod Lady Augusta, hvem jeg kun kan sammenligne med en

hel Sværm af Fluer, at pine og plage enhver, som modsatte sig hendes Ønsker, indtil det ulykkelige Offer maatte overgive sig. Jeg har aldrig hørt, at det er mislykkedes hende at sætte sin Vilje igjennem. Hun var uden al Barmhjærtighed; hun var i moralsk Henseende mere tykhudet end nogen Flodhest, og hun var fuldstændig ubekjendt med, hvad man kalder Modløshed og Træthed; den Maade, paa hvilken hun behandlede sine Børn, var, som min Hustru meget rigtig sagde, vidunderlig. Det er ganske vist, at de prøvede paa at gjøre Modstand, men til Slutning blev hun dog altid Sejerherre, og hun glemte da aldrig at lade dem undgjælde for deres Oprørskhed oven i Kjøbet.

For at fyldestgjøre Høflighedens Fordringer gjorde jeg en Visit hos denne elskværdige Skabning strax efter hendes Ankomst, men hun modtog mig saa uhøflig og sagde mig saa mange Ubehageligheder om visse af mine private Affærer, som jeg aldrig kunde antage, at hun kjendte, at jeg efter at have tilbragt fem Minutter i hendes Selskab tog min Hat og ilede bort.

Min onde Skæbne vilde have, at jeg ved Hotellets Port mødte Mrs. Clifford, som netop var i Begreb med at gjøre sin sædvanlige Tur, og jeg blev da øjeblikkelig opfordret til at gjøre hende Følgeskab. Ved den Lejlighed fik jeg snart at vide Grunden til den uhøflige Modtagelse, som var bleven mig til Del hos Lady Augusta. Det var blevet opdaget, at det var mig, som havde indført mine simple Venner i Prinsesse Paolinis Hus, og som havde fyldt hendes Hoved med de forfærdeligste revolutionære Tendenser. Det var mig, som havde gjort mig Umage for at bringe Misforhold til Stede mellem Moder og Datter. Det var mig, som havde opmuntret et upassende Bekjendtskab mellem Sybil og en eller anden simpel, ubetydelig Artist og derved gjort hende til Gjenstand for ilde Omtale i hele Rom. O, alle I Roms evige Guder, hvilken Eftermiddag jeg dog maatte tilbringe; bestandig kjørende omkring den kjedsommeligste af alle Roms Pladser — som jeg paastaar ikke er større end en almindelig Suppetallerken — bestandig rundt og rundt, medens mine Øren blev tudede fulde af Beklagelse over mine nuværende og forbigangne Synder, til mit stakkels Hoved til sidst blev forvirret, og det begyndte at synge for mine Øren.

„Jeg kan ikke udholde det længere!" gispede jeg endelig. „Lad mig komme ud; jeg bliver svimmel."

„Nonsens," svarede Mrs. Clifford; hvoraf skulde du vel blive svimmel?"

„Men jeg forsikrer dig, at jeg er det allerede," stønnede jeg, „og hvad mere er, dersom du ikke strax lader mig komme ud af Vognen, saa tror jeg, at jeg bliver syg for Alvor!"

Endelig fik jeg da Lov at slippe.

Efter at jeg havde oplevet denne Scene, ansaa jeg det for heldigst at holde mig borte fra Palazzo Paolini. Mine Besøg der vilde ikke gjøre nogen noget godt, og, dersom man vil have hele Sandheden, er jeg parat til at tilstaa, at jeg var lidt bange for den skrækkelige gamle Lady Augusta ligesom ogsaa for en anden Person, der stod mig en hel Del nærmere. Jeg erklærer paa Ære og Samvittighed, at jeg vilde have optaget Kampen med hvor mange gamle Fruentimmer, det end skulde være, dersom jeg derved kunde have beskyttet min stakkels Prinsesse for den Skæbne, som truede hende, men Sybil undgik mig paa en lidt besynderlig Maade, naar jeg traf hende ude, og det var sandelig ikke let at se, paa hvilken Maade jeg kunde tjene hende med mine Besøg, medens det derimod var sikkert nok, at de vilde have den Virkning at gjøre hendes kjære Moder rasende.

Ikke heller saa jeg meget i den Tid til Dick Seaton. Jeg gik flere Gange til hans Atelier, men fandt Yderdøren lukket, og en Gang, da jeg tilfældigvis stødte paa ham, da han stod i Begreb med at træde ind, opførte han sig paa en saa ufornuftig og urimelig Maade, at jeg ikke var langt fra at tabe Taalmodigheden. Jeg maa sige, at det gjorde mig ondt for den stakkels Fyr, da jeg saa hans blege Ansigt og de mørke Ringe omkring hans Øjne, og den Medlidenhed, jeg følte med ham, blev heller ikke mindre, efter at han havde ført mig ind i sit Atelier, hvor han fuldstændig hengav sig til sin Fortvivlelse. Lidt efter begyndte han imidlertid at beskylde mig for at være den egentlige Aarsag til alle hans Lidelser, og dette var virkelig mere, end jeg rolig kunde finde mig i at høre paa.

„Paa min Ære, Dick," udbrød jeg, „det er sandelig for galt!"

„Jeg har al Overbærenhed med din abnorme Sindsstemning," sagde jeg, „men glem ikke, at du er en Mand, og af en Mand venter man en vis Retfærdighedsfølelse; dersom du havde været en gammel Kone, forstaar du, vilde man naturligvis stiltiende have fundet sig i dine taabelige Beskyldninger, men nu kan man det ikke. Vær saa god at gjenkalde i din Erindring de virkelige Kjendsgjerninger. Har jeg nogen Sinde ledet dig til den Indbildning, at du kunde ægte Prinsesse Paolini? Gjorde jeg mig ikke tværtimod ved enhver Lejlighed Umage for at overbevise dig om, at en saadan Forbindelse er og altid maatte være en absolut Umulighed? Advarede jeg dig ikke allerede den første Aften, jeg tilbragte i Rom, mod at blive forelsket i hende? Og svarede du ikke, at der ikke var den ringeste Fare for en saadan Ulykke?"

(Sluttes.)

Lods om Bord.

(Se Billedet Side 681).

Naar man i lang Tid har været om Bord, hver Dag set de samme Ansigter og maalt det samme Skibsdæk paa sin Morgen- og Aftenrunde i Uger eller maaske i Maaneder i Træk, saa kjender baade Mandskab og Passagerer ikke noget frydeligere Raab end Meldingen om Land i Sigte — det er jo alt sammen en gammel Erfaringssætning. Men næst efter det første Glimt af Land er det Øjeblik, da der signaliseres Lodsbaad, den glædeligste Begivenhed paa en lang Sørejse. Hvor har man ikke længtes efter ethvert Kjendetegn paa, at man nærmede sig Land! De første Fugle, der strøg forbi Skibet, hilses allerede velkommen som Budbringere om, at man nærmer sig Maalet, men det er dog intet imod den fornøjede Stemning, som opstaar om Bord, naar Lodsbaaden lægger bi saa nær ved Skuden, som Vind og Sø tillader det.

Det er ud paa Efteraaret. Atlanterhavsstormene har raset i hele deres ubændige Kraft, Mandskabet er overanstrængt af de mange Extravagter, som det urolige Vejr har gjort nødvendige; Passagererne er mer og mer bukkede under for Søsygens Kvaler og har naaet det bedrøvelige Stadium, hvor det er dem aldeles ligegyldigt, om al Ting drejer sig rundt for dem — Skuden med, om det skal være.

Saa er det en Dag f. Ex. hen imod Mørkets Frembrud, at Udkigsmanden prajer: „Lodsbaad ohøj!" Flaget hejses, og som ved et Trylleslag kommer der nyt Liv og Bevægelse om Bord. Kaptajnen giver sine Ordre; Mandskabet faar travlt med at udføre dem, og Passagererne — i alt Fald dem, hvem Søsygen nogenlunde har skaanet — kommer en efter en krybende op paa Dækket. Og der ude ligger den lille Sejlbaad, som har Lodsen med sig. Men Søen gaar højt, og Vinden gjør vældige Kast i Lodsbaadens Sejl; derfor er det nødvendigt at sætte en Robaad i Søen, for at Lodsen kan komme om Bord i den store Skude, som han skal føre den sidste Del af Vejen til dens Bestemmelsessted. Saa snart han betræder det fremmede Fartøj, er det ham, der overtager Kommandoen, og den nedlægger han først, naar man er kommen sikkert i Havn. Dog, Lodsen er altid en kjærkommen Gjæst, thi hans Nærværelse er det ubedragelige Kjendetegn paa, at den lange Sørejse snart er til Ende.

Folketheatret. Scribe, der i sin Tid var en af Hovedstøtterne for vore Theatres Repertoire, men som i de senere Aar, da hans Efterfølgere, som f. Ex. Meilhac og Halévy og frem for alle Victorien Sardou, kom til Magten, har været temmelig glemt og upaaagtet, har nu atter holdt sit Indtog paa en kjøbenhavnsk Scene ved Opførelsen af hans 5 Akts Lystspil „En Lænke". Det er vel næppe Scribes bedste Arbejde, men i alt Fald et af dem, der er særlig karakteristisk for ham. Det er et af det Slags Intrigestykker, som Scribe havde et enestaaende Talent til at skrive. Ved at se „En Lænke", kommer man til at tænke paa, hvor meget Victorien Sardou aabenbart har lært af den gamle Lystspilforfatter. Men ingen kan som Scribe saaledes slynge og atter løsne Knuden i sit Stykkes Handling. Atter og atter løber denne Handling ud i Situationer, hvor man synes, at Katastrofen absolut maa komme, men med sin særegne Kunst forstaar han saa atter at løse Forviklingen, indtil Afgjørelsen med stadig stigende Spænding kommer med fuld Applomb og dog forholdsvis naturligt i sidste Akts sidste Scener. Scribe var ubetinget paa sin Vis en stor Theaterdigter, og et Stykke som „En Lænke" vil altid interessere ved sin uafbrudte Række af virkningsfulde Situationer og godt tegnede Karakterer.

Den Udførelse, som bliver „En Lænke" til Del paa Folketheatrets Scene, er gjennemgaaende god. Som Fru Saint Géran rager Fru Holst dog et ikke ganske lille Stykke op over sine Medspillende, maaske med Undtagelse af Hr. Kolling som den brave Kjøbmand Clérambeau og Hr. Stigaard som Admiralen. Derimod kunde vi være fristede til at bebrejde Hr. Wulff, der spiller aldeles fortræffelig i første Akt, at han senere giver Rollen et altfor farcemæssigt Anstrøg, der ikke stemmer med den elegante Advokat, som fremstilles i Stykkets første Scener. Selv en intelligent Sagfører kan vel tabe Hovedet, men ytrer det næppe saaledes, som Hr. Wulff gjengiver det i Scenen med Admiralen i 2den Akt. Til Gjengjæld skal vi imidlertid indrømme, at Rollen her frister til nogen Overdrivelse, og indrømmes maa det ligeledes, at Hr. Wulff unægtelig er meget morsom. Hr. Neumert spiller kjønt og varmt som den unge Komponist, der vil bryde Lænken — sit Forhold til den smukke Fru Saint Géran —; kun er hans Replikfremsigelse under Tiden noget for deklamatorisk, hvad der ikke lidet skader Totalindtrykket. Som Aline debuterede en ung Dame, Frøken Fanny Petersen. Dersom et heldigt Theaterydre og en Del, paa Forhaand erhvervet Rutine kunde gjøre det, vilde Debutantinden med ret gode Forhaabninger kunne imødese sin eventuelle Fremtid paa Scenen, men i Modsætning til de nævnte Fortrin led baade Diktion og Replikbehandlingen af saa væsentlige Mangler, at det vistnok vil være rigtigst i alt Fald at vente med at bedømme Debutantindens Muligheder, indtil den unge Dame har gjort et nyt og — bedre Forsøg.

„En Lænke" er i den sidste Tid bleven spillet hver Aften for fuldt Hus — et nyt Bevis paa, at de rigtige Theaterdigtere nok kan blive gamle, men aldrig forældede.

Kasinos Theater. Det gode gamle Kassestykke „Kalifen paa Eventyr" er atter blevet optaget paa Kasinos Repertoire, og denne Gang med et nyt og ganske særegent extra Lokkemiddel, nemlig et Dansedivertissement, hvori ikke blot Søstrene Carey, men ogsaa Miss Enéa, kaldet „Guldfluen", optræder. Miss Enéa er ingen almindelig Danserinde — selve hendes Dans hæver sig ikke synderlig over det middelmaadige —, men sin Berømmelse har hun vundet ved den ejendommelige Kunst at kunne svæve i Luften, og det gjør hun paa en ganske vist saa overraskende Maade, at man slet ikke begriber,

hvorledes det gaar til. „Guldfluen" øver derfor ogsaa en overordentlig Tiltrækningskraft og præsenterer sig tillige som Guldfugl — ved at skaffe Theatret udsolgt Hus. For Resten kunde „Kalifen" maaske ogsaa gjøre dette — i alt Fald tilnærmelsesvis — paa egen Haand. Det uopslidelige Kassestykke gaar — med en Del Forandringer i Rollebesætningen — med sædvanlig Livlighed over Scenen, og Glansrollerne er nu ligesom ved de senere Gjenopførelser i de bedste Hænder: hos Hr. Knobelauch som Kalifen, Hr. Albrecht som Storvesiren og Hr. Neumann som den jødiske Journalist, Rafael.

NY BØGER.

Folkelige Foredrag af C. Hostrup. (Gyldendalske Boghandels Forlag.) Der er et Hovedindtryk, man vil faa ved Gjennemlæsningen af disse Foredrag, det nemlig, at de først og fremmest skyldes en ægte Digter, en Mand med et frit og aabent Syn paa Livet, Menneskene og Poesien. Det er glædeligt af disse Afhandlinger at skjønne, hvor ung Hostrup er vedbleven at være, ung i en dobbelt Forstand, thi han tror stedse paa Idealet saavel i Livet som i Poesien, og samtidig er han fulgt med Tidens ny Strømninger og Rørelser, saa han er bleven i Stand til at give det nye den Ret og Anerkjendelse, der tilkommer det. Og endnu en anden Side af Forfatterens Personlighed kommer frem i „Folkelige Foredrag": den varmtfølende Fædrelandsven, der tror paa sit Folks aandelige Kraft og Levedygtighed, og som har paa én Gang kjærlige og ildnende Ord til at mane til Alvor og Kamp. Hostrup staar her som en Slags Mæglingens Mand mellem den første og sidste Halvdel af dette Aarhundrede; for ham tjener den første til at forberede og forklare den sidste, og med et klart og upartisk Blik ser han meget, som kan løfte Tanken ud over Døgnets smaalige Strid, naar man blot vil betragte det som Milepæle paa den Vej, der skal føre til Maalet. At ønske en Bog som „Folkelige Foredrag" mange Læsere, anser vi for overflødigt; Læserne vil sikkert melde sig af sig selv, og hvad mere er, vi tror, at den, der har læst Bogen én Gang igjennem, snart igjen vil søge et og andet ud for paany at glædes og oplives af den Rigdom paa sunde og kjærnefulde Tanker, som er nedlagt i disse Foredrag. Og folkelige er de i Ordets allerbedste Forstand, thi Forfatteren har iklædt sine Tanker en saa jævn og ukunstlet Form, Sproget er saa klart og ægte dansk, at alle vil kunne tilegne sig og forstaa dem. Hostrup har ved Udgivelsen af disse Foredrag ubetinget ydet et værdifuldt Bidrag til Tidens Literatur; det forekommer os, at der netop i Øjeblikket mere end nogen Sinde før trængtes til en saadan, paa en Gang vækkende og forsonende Stemme, lige saa stærk som den er mild. Enhver, der med den rette Forstaaelse læser disse Foredrag, kan ikke andet end blive paavirket af den Aand, der gaar igjennem dem, og dette gjælder dem alle, hvad enten det er „Vore Opgaver", den smukke og poetiske Udtydning af „Visen om Ung Svejdal" eller de literærhistoriske Foredrag om Øhlenschlæger, Grundtvig og Hauch, der tillige med „Om Forholdet mellem den ældre og yngre Digtning i Danmark og Norge" udgjør det sidste Afsnit af Bogen. Denne indeholder i alt sytten Foredrag.

Udkommet er: François Coppée. Fortællinger og Skitser. Autoriseret Oversættelse ved Johannes Marer. (Andr. Schous Forlag).

— „Geniernes Hustruer", Noveletter af Alphonse Daudet. Paa Dansk ved N. J. Berendsen. (Andr. Schous Forlag).

— Sorte Ellen og hendes Søn, historisk Fortælling af J. V. Gudmund-Høyer, 11—20de (sidste) Hæfte. (I Kommission hos Carl Kirchheiner, Nykjøbing, Falster).

Blot til Lyst.

— En Officer i Armeen lo ad en frygtsom Dame, fordi hun blev forskrækket over Lyden af et Kanonskud. Han ægtede senere den samme frygtsomme Dame, og sex Maaneder efter Brylluppet tog han sine Støvler af i Forstuen, naar han kom sent hjem om Aftenen.

— Et umaadelig tydeligt Vink er det, naar en ung Dame beder en ung Herre prøve, om en af hendes Ringe kan passe paa hans lille Finger.

— „Nu kommer De vel aldrig mere til London?" sagde en Englænder i Paris til en Dame, som netop havde giftet sig igjen for tredje Gang. — „Jo, det gjør jeg dog vistnok," svarede hun gabende, „jeg tilbringer altid min Enkestand der."

Gaadefabrik.

Firkantet Rod.

Af 3 G, 3 R, 3 A, 2 V, 2 N, 2 E og 1 L dannes 4 Ord, som skrevne under hinanden og læste fra oven ned efter eller fra venstre til højre giver Løsningen paa følgende Gaade:

Det første raaber ud sit eget Navn;
det andet er vort Land til megen Gavn;
det tredje slutter Tab og Skibbrud inde;
det fjerde paa din Finger vil du finde.

??

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne af efterfølgende Navne, læste ned ad, og Endebogstaverne, læste op ad, giver Navnene paa to Hovedstæder i Evropa:

1. By i Danmark.
2. En af de joniske Øer.
3. Flod i England.
4. En Verdensdel.
5. Det nordligste Forbjærg i Evropa.

??

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 48 (Søndagen den 26de November):

Gaade: Peberbøsse.

Udgravningsforetagende: Madeira.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. FRISTRUP

6. Aargang. Søndagen den 10. December 1882. Nr. 50.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Derpaa slog de i Tavshed ind paa en Vej, der gjennem Skoven førte op til Klosteret. Kort efter hørte Rytterne Vandets Brusen og saa en lille Flod, der banede sig Vej mellem sivklædte Bredder, blinke frem mellem Løvet.

„Kjender du dette Sted, Fyrste?" spurgte Michael sørgmodig.

Serebræny saa op og lagde Mærke til Sporene af en Ildebrand. Hist og her var Jorden oprodet; Ruinerne af et Hus og et itubrækket Hjul tydede paa, at der her maatte have staaet en Mølle.

„Da Hexemesteren blev kastet i Fængsel," vedblev Michael, „ødelagde man ogsaa hans Mølle. De ventede naturligvis at finde store Skatte her, de Djævlesønner!"

Serebræny kastede et ligegyldigt Blik paa Ruinerne, og de fortsatte derpaa tavse deres Vej.

Efter nogle Timers Forløb begyndte Vejen at blive lysere; inde mellem Træerne kunde de skjelne en hvid Mur, og pludselig dukkede Klosteret op foran dem midt ude paa Sletten. Det var ikke, som mange andre Klostre, bygget paa en Høj, og man kunde altsaa ikke fra de smalle, tilgitrede Vinduer se videre langt ud over Klosterets Omgivelser. Blikket mødte overalt Grantræernes nøgne Stammer og mørke Grene, som omgav Klostermuren. Omegnen var trist og øde; det lod til at være et fattigt Kloster.

De to Ryttere steg af og bankede paa Porten. Efter nogle Minuters Forløb hørte man den raslende Lyd af et Nøgleknippe.

„Lovet være Jesus Kristus!" sagde Michael i en dæmpet Tone.

„I al Evighed, Amen," tilføjede Søster-Portnersken, der lukkede op. „Hvad ønsker I?"

„Vi ønsker at tale med Søster Eudoxia," svarede Michael halv højt, thi han frygtede for at oprive sin Herres endnu friske Saar ved at udtale Navnet altfor tydelig. „Du kjender mig jo, fromme Moder; jeg har nylig været her en Gang før."

„Nej, Herre, jeg kjender dig ikke," gjenmælede Nonnen; „jeg har kun været Portnerske siden i Morges; tidligere var det Søster Agnes . . ." Og med disse Ord saa Nonnen noget ængstelig paa den fremmede.

„Det gjør intet til Sagen," vedblev Michael; „lad os blot komme indenfor. Meld Abbedissen, at Fyrst Nikita Romanowitsch Serebræny er ankommen."

Portnersken tilkastede Serebræny et frygtsomt Blik, veg derpaa hastig tilbage og smækkede pludselig Døren i Laas.

Og medens hun skyndsomt bortfjærnede sig, hørte de hende mumle: „Herre, hav Barmhjærtighed med os; hav Barmhjærtighed med os!"

„Hvad skal det sige?" brummede Vaaben-

svenden. „Hvorfor føler hun en saadan Angest for min Herre?"

Han saa i Smug hen paa Fyrsten og forstod nu, at dennes støvede Rustning, hans af Grenene sønderrevne Klædning og hans ophidsede Ansigt maatte have forskrækket Nonnen. Og Nikitas Træk havde virkelig forandret sig paa en saadan Maade, at selv Michael ikke vilde have kjendt ham igjen, dersom han ikke var kommen did i Følge med ham.

Der gik nogle Minutter, og derpaa hørte man atter Portnerskens Skridt.

„Vær ikke vred paa os, I gode Herrer," sagde hun med bævende Stemme; „Abbedissen kan ikke modtage eder nu; kom hellere igjen i Morgen tidlig efter Messen."

„Jeg kan ikke vente," raabte Serebræny, og med disse Ord stødte han sin Fod saa heftig mod Døren, at den sprang op. De to fremmede traadte ind i Gaarden.

Foran dem stod Abbedissen, der næsten var lige saa bleg som Serebræny selv.

„I Kristi, vor Frelsers Navn," sagde hun med skjælvende Røst, „gaa ikke videre! Jeg ved, hvorfor du kommer, men Gud Herren straffer Synderen, og det uskyldig udgydte Blod vil falde tilbage paa dit eget Hoved."

„Ærværdige Moder," svarede Serebræny, der ikke forstod hendes Forfærdelse, men var altfor ophidset til at undre sig over noget som helst, „ærværdige Moder, lad mig faa Søster Eudoxia i Tale. Lad mig se hende et Øjeblik. Jeg kommer for at sige hende Levvel."

„For at sige hende Levvel?" gjentog Abbedissen. „Du vil virkelig sige hende Levvel?"

„Ja, lad mig tage Afsked med hende, fromme Moder, og jeg vil efterlade hele min Formue til dit Kloster."

Abbedissen saa vantro paa ham.

„Du har med Magt trængt dig her ind; du kalder dig Fyrste; Gud ved, hvem du er, og i hvilken Hensigt du kommer. Jeg ved, at Opritsnikerne for Tiden hjemsøger Klostrene og dræber Enkerne og Døtrene efter hine retfærdige Mænd, der nys blev henrettede i Moskwa. Søster Eudoxia er Enke efter en henrettet Bojar."

„Jeg er ingen Opritsnik," gjenmælede Serebræny, „jeg havde gjærne ofret mit Liv for Bojaren Morosoff! Før mig til Bojarinjaen, ærværdige Moder!"

I Serebrænys Træk læste man kun Ærlighed og Frimodighed. Abbedissen beroligede sig og saa med Deltagelse paa ham.

„Jeg har opført mig uhøflig mod dig," sagde hun, „men takket være Vorherre og hans ubesmittede Moder, jeg ser nu, at jeg har taget fejl, og at du virkelig ikke er nogen Opritsnik. Portnersken gjorde mig bange, og jeg søgte at vinde Tid til at skjule Søster Eudoxia. Det er tunge Tider, Herre. Selv i Guds Hus er der ikke længer noget sikkert Tilflugtssted for dem, der er faldne i Unaade hos Czaren. Men Gud være lovet, jeg har taget fejl. Dersom du er en Ven eller Slægtning af Morosoff, saa fører jeg dig gjærne til Eudoxia; følg mig, Bojar; hendes Celle ligger ude i Haven."

Abbedissen viste Serebræny Vej gjennem Haven til en ensom Celle, der var omgiven af Kaprifolier og vilde Rosenbuske. Helene sad paa en Bænk ved Indgangen, tilsløret og iført en sort Klædning. Den nedgaaende Sols Straaler faldt skraat ned paa Ahorntræernes tætte Løv og kastede et gyldent Skjær hen over deres allerede gulnede Blade. Sommeren nærmede sig sin Ende; de sidste Blomster paa de vilde Rosenbuske var i Færd med at falde af; Eneboerskens sorte Klædning var helt bedækket med røde Blade. Med tungsindige Blikke saa Helene paa, hvorledes de visne Blade langsomt og ensformig faldt til Jorden, og først Lyden af de sig nærmende Skridt afbrød og skræmmede hende op af hendes sørgmodige Grublen.

Hun saa op, og da hun gjenkjendte Abbedissen, rejste hun sig for at gaa hende i Møde. Men pludselig fik hun Øje paa Serebræny. Hun udstødte et Skrig, trykkede Haanden mod Hjærtet og sank tilbage paa Bænken.

„Frygt ikke, mit Barn," sagde Abbedissen venlig; „det er en Bojar, som du kjender, en Ven af din afdøde Ægtefælle; han kommer for at tage Afsked med dig."

Helene formaaede ikke at svare. Hun skjælvede og saa ængstelig paa Fyrsten. Det varede længe, før nogen af dem brød Tavsheden.

„Saaledes skal vi altsaa gjenses?" tog Serebræny endelig til Orde.

„Vi kunde ikke gjenses anderledes!" svarede Helene med næppe hørlig Stemme.

„Hvorfor ventede du ikke paa mig, Helene Dmitrijewna?"

„Havde jeg ventet paa dig," hviskede hun, „saa vilde jeg ikke have haft Kræfter til . . . du havde ej heller tilladt mig . . . og jeg har alt nok at bebrejde mig."

De tav igjen begge to. Serebrænys Hjærte bankede heftig.

„Helene Dmitrijewna," sagde han med en Stemme, der skjælvede af Bevægelse, „jeg kommer for at sige dig Levvel for stedse. Lad mig for sidste Gang se dig i Øjet . . . løst dit Slør!"

Helene løftede med sin afmagrede Haand det sorte Slør, der skjulte den øverste Del af hendes Ansigt, og Nikita saa atter ind i hendes rolige Øjne,

der var blevne røde af Graad, og det kjendte, sagtmodige, men nu af søvnløse Nætter og dybe Sjælslidelser tilslørede Blik sænkede sig i hans.

„Levvel, Helene," udbrød han, i det han faldt paa Knæ for hende, „levvel for evig! Maatte Gud skjænke mig Kraft til at glemme, at vi kunde være blevne lykkelige."

„Nej, Nikita Romanowitsch," sagde Helene bedrøvet, „Lykken var os aldrig forundt. Druschina Morosoffs Blod adskiller os for bestandig. Det er min Skyld, at han faldt i Unaade, jeg er Aarsag i hans Død. Nej, Nikita Romanowitsch, vi havde aldrig kunnet blive lykkelige, og hvem kan vel overhovedet i disse Tider være det?"

„Du har Ret," svarede Serebræny, „hvem kan vel nu være lykkelig? Gud er ikke længer venlig stemt mod Rusland. Men aldrig havde jeg tænkt mig, at vi maatte skilles for stedse."

„Ikke for stedse," gjenmælede Helene med et sørgmodigt Smil, „men kun her, i dette Liv. Saa maatte det være. Det sømmede sig ikke for os at være de eneste lykkelige, medens hele Landet hjemsøges af Ulykke."

„Hvorfor har et Tartarsværd dog ikke dræbt mig," mumlede Serebræny med en mørk Mine — „hvorfor har Czaren ikke taget mit Liv, som jeg tilbød ham — hvad har jeg endnu at gjøre i denne Verden?"

„Bær dit Kors, Nikita, ligesom jeg bærer mit. Din Skæbne er dog lettere end min. Du kan forsvare dit Fædreland — men for mig er der intet andet tilovers end at bede for dig og græde over min Synd."

„Mit Fædreland? Hvor er dette Fædreland? Og mod hvem skal jeg forsvare det? Det er ikke Tartarerne, men Czaren, der truer det med Ødelæggelse . . . Mine Sandser forvirres, Helene . . . du alene holdt mig oppe; nu er al Ting blevet mørkt omkring mig; jeg formaar ikke længer at skjelne Kjærlighed fra Fjendskab. Alt det gode gaar til Grunde, og det onde triumferer. Hvor ofte maa jeg ikke tænke paa Kurbskis Skæbne! Saa længe jeg endnu havde et Maal for mig, banlyste jeg denne Tanke — nu har jeg intet Maal mere, min Kraft er brudt, og min Aand er sløvet . . ."

„Gud styrke dig, Nikita Romanowitsch! Om end Lykken har forsaget dig, tør du dog ikke forlade dit Fædreland. Tænk paa, at Gud prøver os, for at vi kan gjenses i den anden Verden. Se tilbage paa din Fortid og fornægt ikke dig selv."

Serebræny bøjede Hovedet. Den Bitterhed, der gjærede i ham, veg Pladsen for den Pligtfølelse, i hvilken han var opdragen, og som han hidtil havde bevaret ren i sit Hjærte, om det end havde skortet ham paa Kræfter til at underkaste sig den.

„Bær dit Kors, Nikita," gjentog Helene. „Gaa, hvorhen Czaren sender dig. Du har vægret dig ved at blive Opritsnik; din Samvittighed maa altsaa føle sig beroliget. Gaa og kæmp mod vort Lands Fjender; jeg vil ikke ophøre at bede for dig indtil min sidste Stund."

„Saa lev da vel, Helene, lev vel, min Søster!" udbrød Serebræny, i det han strakte sine Hænder ud efter hende.

Helene bevarede sin Fatning over for hans Fortvivlelse. Hun omfavnede og kyssede ham som en Broder, uden Frygt og Forlegenhed; thi i dette Afskedskys var der intet mere af den Følelse, som for to Maaneder siden, i Morosoffs Have, halvt ubevidst havde drevet hende til at kaste sig i Nikitas Arme.

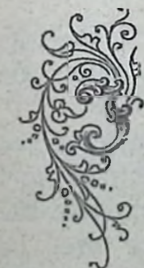
„Lev vel!" gjentog hun, og i det hun lod Sløret falde ned for sit Ansigt, skyndte hun sig med hurtige Skridt ind i sin Celle.

(Fortsættes.)

En Kjærlighedshistorie i Rom.

En Fortælling, oversat af v—d.

(Sluttet.)

Jeg erindrer slet intet af alt dette," svarede den samvittighedsløse unge Mand. „Jeg ved blot at De kunde have sparet mig for megen Sorg, dersom De saa, hvorledes Sagerne stod. Hvorfor fortalte De mig ikke, at det var bestemt, at hun skulde ægte den Kjæltring, Chelsfield? Jeg antager dog, at De maa have vidst det. Hvad angaar Forskjellen i Rang og lignende Nonsens, saa tænker jeg ikke saa meget paa Sligt, som De gjør; De ved, at jeg ikke er i Besiddelse af Deres umaadelige Ærefrygt for en Titel (dette skulde være en Stikpille), og jeg vil ærlig tilstaa, at jeg maaske under Tiden tænkte paa, at jeg en Gang, naar jeg havde tilkæmpet mig et Navn — dog, det er nu ikke værd at tale om. Hun vil ikke se mig mere, og Port=

neren i Palazzo Paolini, som jeg bestak med nogle Scudi, fortalte mig, at Lady Augusta havde givet Ordre til, at jeg under ingen Omstændighed maatte indlades. Jeg tror, at jeg gaar hen og drukner mig i Tiberen."

„Det vilde jeg ikke gjøre i dit Sted," sagde jeg. „Jeg ved, at du ikke vil tro mig, men det er ikke desto mindre sandt, at du vil have overstaaet dette hurtigere, end du tror."

„Overstaaet det!" raabte Dick og begyndte atter som en afsindig at løbe frem og tilbage i Værelset. „Min gode Sir, De ved ikke, hvad De taler om. Fordi De selv har „overstaaet" en halv Snes Forelskelser, bilder De Dem ind, at Kjærlighed ikke er andet end en forbigaaende Indbildning, som meget hurtig forvandles til en Slags fornøjelig Erindring. Men jeg siger Dem, at De tager fejl. Jeg tror, at Kjærlighed er evig, naar den en Gang har existeret mellem to Mennesker, hvis Vaner, Tilbøjeligheder og ideale Synspunkter er de samme."

Han tilføjede i en klagende Tone, som vilde have været pathetisk, dersom den ikke havde været en lille Smule komisk.

„Hun og jeg tænkte altid ens om al Ting!"

Jeg stak Hænderne i Lommen, stirrede op mod Loftet og citerede et gammelt Vers, i hvilket Digteren tolker den Smærte, som griber et stakkels Menneskehjærte, naar Gjenstanden for dets Kjærlighed viser sig falsk, og Glæden bliver forvandlet til Fortvivlelse.

Dette Citat havde imidlertid ingenlunde den tilbørlige Virkning paa Dick, som kun syntes at opfange et eneste Ord deraf.

„Hun er ikke falsk!" udbrød han.

„Har jeg maaske sagt, at hun er det? Mod hvem skulde hun være falsk? Næppe mod dig, tænker jeg; thi jeg har hørt af hendes egen Mund, at hun aldrig har haft en saa urimelig Tanke som den at skulle blive din Hustru."

Jeg sagde det i den bedste Mening. Det vilde kun have været en daarlig Tjeneste at opmuntre den stakkels Fyr i hans taabelige Illusioner. Men ikke saa snart var jeg fremkommen med den nævnte sandfærdige Erklæring, før Dick vendte sig rasende om mod mig og anmodede mig om at gaa min Vej.

„For Pokker," udbrød han, i det han stampede i Gulvet, „hvorfor sidder De der og gjør Dem Umage for at drive mig til Vanvid? Jeg vilde ønske, at De vilde forlade mig og lade mig være alene med min Elendighed!"

Jeg har al Overbærenhed med mine Medmenneskers Lidelser, som jeg før sagde, men jeg tror dog, at graa Haar har Fordring paa en vis Ærbødighed, jeg besluttede derfor, medens jeg lagde Vejen ned ad Via di San Nicolo da Tolentio, at jeg vilde overlade min unge Ven til sig selv, indtil der kom en Tid, hvor han havde gjenvundet sin Fornuft. I de paafølgende fjorten Dage drev jeg altsaa alene omkring i Rom, medens jeg kun sjælden saa noget til Dick eller til Prinsessen, og — for at sige Sandheden — jeg følte mig ensom og utilfreds uden dem.

Paa denne Tid hændte det en Morgen, da jeg sad fordybet i sørgmodige Betragtninger paa en Bænk i en af Haverne i Rom, at jeg pludselig blev opskræmmet ved et haardt Slag paa min Skulder. I det jeg vendte mig om med et harmfuldt Udraab, thi jeg hader at blive skræmmet op paa den Maade, hvad andet saa jeg da for mine Øjne end Miss O'Gradys lange, magre Skikkelse, som hilste mig med et kort, alvorligt Nik.

„Jeg saa, at De gik ind her," sagde hun med sin dybe Stemme, „og jeg fulgte da efter Dem."

„Min kjære Miss O'Grady," udbrød jeg, i det jeg gjorde Plads for hende ved Siden af mig, „jeg er henrykt over at se Dem! Hvorledes befinder Prinsessen sig?"

„Det er meget, at De bryder Dem om at faa det at vide!" svarede Miss O'Grady i en spids Tone.

Det forbavsede mig sandelig, at alle syntes at være vrede paa mig — jeg, som — hvad enhver Læser af denne Fortælling maa indrømme — ikke havde givet den ringeste Grund til en saadan Uvilje. Jeg kunde ikke gjøre andet end ryste paa Skuldrene i afmægtig Tavshed.

„Ved De," begyndte Miss O'Grady igjen med harmfuld Stemme, „at man er i Færd med at gifte hende bort til denne halvt idiotiske engelske Lord?"

Jeg tog min Hat af og kløede mig ærgerlig i Hovedet.

„Min kjære Frøken," svarede jeg; „jeg kan virkelig ikke forhindre det."

Miss O'Grady knipsede med Fingrene bogstavelig taget ikke en Tomme borte fra min Næse og udbrød derpaa med en Voldsomhed, som fik mig til at fare tilbage til det yderste Hjørne af Bænken:

„Bah! Og De kalder Dem en Mand! Dersom jeg var en Mand, skulde man faa noget andet at vide!"

„Nuvel, min kjære Miss O'Grady," sagde jeg; „sæt nu, at De var en Mand! Hvad vilde De saa gjøre?"

„Jeg vilde staa mine Venner bi," udbrød den uforfærdede Dame, hvis irske Dialekt blottede sig i lige Forhold med hendes Heftighed. „Jeg vilde ikke rolig se paa, at et stakkels Barn blev pint og plaget til at indvillige i at ægte en Mand, som ikke er værdig at børste hendes Sko!"

„Hun har altsaa givet sit Samtykke? Jeg synes, at De glemmer, at Prinsessen har sin Frihed, og

at ingen kan tvinge hende til at gifte sig mod hendes Vilje. Hvorledes kan jeg vide, om hun ikke finder særdeles Behag i Lord Chelsfield?"

Jeg indrømmer, at mine Ord var temmelig underfundige, men Miss O'Gradys Heftighed havde forbavset mig i saa høj Grad, at jeg behøvede Tid for at samle mine Tanker.

„Der kan slet ikke være Tale derom," svarede hun med stor Varme, „og De burde skamme Dem for at sige sligt. Hør blot," vedblev hun, i det hun sagtnede sin Stemme til en svag Hvisken, „De kan frelse hende endnu, dersom De vil gjøre, hvad jeg siger. Hendes Moder rejser til Neapel og bliver der i tre Dage, og den Tid skal De benytte. De rejser strax i Morgen tidlig tilbage til England og tager det stakkels Barn med Dem. Hun er halvt ude af sig selv af Sorg og Angest, og hun rejser gjærne med Dem, naar De siger det til hende. Og der er en anden, som vi begge kjender, og som ikke vil lade det vente længe, før han følger efter. Dersom De bruger Tiden paa rette Maade, kan De i al Sikkerhed faa hende gift, endnu før Lady Augusta kan indhente Dem."

„Store Gud!" udbrød jeg aandeløs. „Det kan umulig være Deres virkelige Mening med dette Forslag. Jeg skulde bortføre Prinsesse Paolini! Men, min kjære Frøken, De maa dog kunne indse, at selv om der ikke var nogen Hindring for Planens Udførelse, vilde den dog, hvor gammel jeg end er, være i højeste Grad skandaløs og upassende . . ."

„Har De da ikke Deres Hustru, som De kan tage med?" afbrød Miss O'Grady mig, uden i mindste Maade at lade sig bringe ud af Fatning.

„Min Hustru! Og tror De virkelig, at min Hustru vilde tage Del i et saadant Æventyr? Nej, nej, Miss O'Grady, det gjør mig meget, meget ondt for den stakkels Sybil, og Gud ved, at jeg heller end gjærne vilde hjælpe hende, men Deres Plan er aldeles uigjennemførlig. Sagen er den, at Mrs. Cliffords Standpunkt med Hensyn til dette Spørgsmaal ingenlunde er det samme som mit, og — kort sagt, jeg kunde ikke en Gang tænke paa at gjøre hende et Forslag som det, De taler om."

„De er altsaa bange for Deres Kone!" sagde Miss O'Grady i en spydig Tone, i det hun rejste sig op og bredte sin graa Kjole ud med en Mine af ubeskrivelig Foragt.

„Meget vel," sagde hun derpaa; „men husk nu, at hvad der end sker, saa er det Deres Skyld. Godmorgen, min Herre."

Med disse Ord gik hun majestætisk bort og lod mig være alene. Jeg skammede mig en lille Smule over mig selv, skjønt jeg lige saa lidt nu som den Gang kan indse, hvorledes jeg skulde have kunnet give Miss O'Grady noget andet Svar, eller paa hvilken Maade jeg havde kunnet hindre et Giftermaal, til hvilket Prinsessen selv havde givet sit Samtykke.

Senere paa Dagen mødte jeg Dick paa Piazza di Spagna, og i den Tanke, at det var bedst, at han fik det værste at vide, greb jeg ham i Armen og underrettede ham i al Korthed om, at Prinsessen stod i Begreb med at ægte Lord Chelsfield.

„Jeg er særdeles vel underrettet om den Sag," svarede han koldt og drejede sig omkring paa Hælen.

Det var altsaa al den Tak, jeg fik for frivillig at paatage mig et ubehageligt Hverv. Det er i Sandhed en utaknemmelig Verden, vi lever i!

IV.

Samme Aften maatte jeg saa temmelig mod min Vilje ledsage Mrs. Clifford til et stort Bal, som blev givet af den franske Gesandt. Det var et meget storartet og elegant Selskab; der var flere Uniformer end sædvanlig, Trapperne var besatte med Tjenere i Gala-Livréer, og de romerske Prinsesser havde i Anledning af Festen taget deres Diamanter ud af Bankerne for at glimre med dem. Til ikke ringe Overraskelse for mig var den første Person, som jeg mødte ved min Indtrædelse, Dick Seaton, der ikke lod til at blive synderlig glad ved at se mig. Han stod tæt op til Døren, og af hans Stilling og hans forventningsfulde Mine sluttede jeg, at han ventede paa nogen. Min Mistanke blev bekræftet, da jeg en halv Times Tid efter vendte tilbage og fandt ham netop paa det samme Sted, hvor jeg først havde set ham. Jeg nærede nogen Tvivl om Sandsynligheden af den ventedes Komme, og jeg tog mig derfor den Frihed at nærme mig Dick for at foreholde ham den Daarskab, han begik ved at stille sig lige ved Siden af en pudret Tjener, der maaske kunde falde paa at nyse eller hoste og derved bedække ham med Pudder fra Hoved til Fod, men Dick rystede utaalmodig paa Hovedet og prøvede paa at bilde mig ind, at han kun havde stillet sig i den aabne Dør for at trække lidt frisk Luft.

Jeg gik min Vej igjen, medens jeg tænkte ved mig selv, at min unge Ven næppe vilde høste nogen Belønning for sin trofaste Venten, og at han paa Grund af sin Opførsel mod mig fortjente at blive skuffet; men netop som Klokken slog halv et, opfangede mit Øre Lyden af en Tjeners fjærne Røst som meldte »La Principessa Paolini«, og i det samme traadte Sybil ind, straalende i Diamanter og Safirer, og hilste paa Gesandtens Gemalinde. Dick fulgte lige efter hende. Jeg havde aldrig set den smukke Prinsesse se saa godt ud som den Aften. Hendes ellers blege Kinder var bedækkede med en let Rødme; hendes Øjne funklede, og hun konver-

ſerede med mere Liv, end hun plejede, med den Skare af Beundrere, ſom ſtrax flokkedes omkring hende. Hun var øjenſynlig i en oprømt Stemning, og, hvor beſynderligt det end ſyntes mig, kunde jeg dog ikke lade være at tro, at hun var lykkelig.

Hvad ſkulde alt dette betyde? Jeg var aldeles forvirret, og min Forbavſelſe voxede endnu mere, da jeg ſaa Prinſeſſen tage Dicks Arm og gaa med ham ind i Balſalen, hvorhen jeg fulgte det unge Par, og jeg kom netop tidsnok til at ſe dem deltage i den Vals, ſom blev ſpillet der inde. Jeg vidſte, at Prinſeſſen aldrig før havde udmærket Dick paa den Maade, og jeg vidſte ogſaa, at hun i den ſidſte Tid ikke en Gang havde talt med ham offentlig, hvilket alt ſammen bevirkede, at jeg blev mere og mere forbavſet. En af de franſke Legationsſekretærer gav mig endelig en Forklaring paa dette Fænomen.

„Den ſmukke Prinſeſſe morer ſig," ſagde han. „Hun ſtaar nok i Begreb med at ægte den engelſke Mylord, men man ſiger, at hun har ſvoret paa at gjøre Livet ſtormfuldt for ham. Dette vil være hende ſaa meget lettere, da han lider af en raſende Skinſyge."

I det jeg fulgte Retningen af min Sidemands Blik, fik jeg Øje paa Lord Chelfield, hvis ſtirrende Blik var fæſtet paa hans Forlovede med et ſkummelt Udtryk.

„Ah, det er ſaaledes fat!" ſagde jeg til mig ſelv. Jeg havde ſet mere end nok og ſkyndte mig derfor hjem og i Seng.

Jeg tilſtaar, at jeg følte mig lidt ſkuffet. I mine unge Dage viſte Folk, der havde Ulykke i Kjærlighed, og ſom blev tvungne til at gifte ſig mod deres Ønſke, deres Sorg paa en anden, og jeg vover at ſige ſmukkere Maade, end Tilfældet er i vor moderne Tid. Og jeg maa ſige, at jeg virkelig hellere havde ſet Sybil bleg og bedrøvet end ſorgløs og ligegyldig. „Andre Tider andre Moder," tænkte jeg ved mig ſelv, i det jeg blæſte mit Lys ud.

Mrs. Clifford har altid holdt faſt ved den Theori — paa hvilken Grund den er bygget ved jeg ikke —, at hendes Helbred har bedſt af, at hun ſpiſer Frokoſt i ſit eget Værelſe. For mit eget Vedkommende følger jeg altid de fremmede Skikke, naar jeg opholder mig i Udlandet, og jeg indtager derfor en enſom dejeuner à la fourchette ved Middagstid eller ſaa omtrent. Jeg var netop bleven færdig med dette Maaltid Dagen efter Ballet hos den franſke Geſandt, da der blev bragt mig en ſtor, ſirkantet Konvolut, ſom viſte ſig at indeholde en høflig Anmodning fra Kardinal Paolini, om jeg i Løbet af Dagen vilde gjøre ham den ſtore Tjeneſte at aflægge et Beſøg hos ham i hans Bolig. Han var rede til at modtage mig, ſkrev han, til hvilken ſom helſt Tid det var mig belejligt.

Da mit Bekjendtſkab med Kardinalen var af en meget formel Natur, var jeg temmelig nysgjerrig efter at erfare Motivet til den ønſkede Sammenkomſt med mig, ſkjønt det laa nær at antage, at det maatte ſtaa i en eller anden Forbindelſe med Prinſeſſen og hendes Anliggender. Jeg kunde nok tænke, at hendes foreſtaaende Giftermaal med den engelſke Mylord maatte have henſat den gode Prælat i en Tilſtand af raſende Harme, og det faldt mig ind, at han vel havde lagt en eller anden ſnedig Plan til at faa mig til at overtale hende til at modſætte ſig den Beſtemmelſe, man havde truffet med Henſyn til hendes Fremtid. Jeg fattede den Beſlutning, at derſom min Gisning viſte ſig at være begrundet, vilde jeg træde driſtig op mod Fjenden.

Jeg tør ſige, at det var Bevidſtheden om de mange bitre Erfaringer, jeg i den ſidſte Tid havde gjort under mine Sammenſtød med det andet Kjøn, ſom fik mig til at love mig ſelv, i det jeg lavede mig til at følge Kardinalens Opfordring, at jeg ikke vilde taale den mindſte Grovhed hverken af ham eller nogen anden. Jeg begav mig derpaa ned ad den ſkyggefulde Side af Via Condotti, lagde dernæſt Vejen over Korſo'en til Kardinalens Bolig i Via della Scrofo og ringede paa hans Dørklokke ſaa modig ſom en Løve.

Jeg blev ſtrax viſt ind i et lille, temmelig tarveligt møbleret Arbejdsværelſe, hvor jeg fandt den ſtore Mand i Samtale med ſin Sekretær. Han affærdigede ham, da jeg traadte ind, og rejſte ſig for at tage imod mig. Hans Udſeende var ſom altid ſmukt og imponerende og dertil langt mere elſkværdigt end ſædvanlig. Han greb min Haand med ſine velformede, hvide Fingre, paa den ene af hvilke der funklede en ærkebiſkoppelig Ring, og beærede mig med den blide Berørelſe, der hos Italienerne træder i Steden for et Haandtryk, og ſom af en eller anden Grund altid forekommer mig ubehagelig.

„Jeg takker Dem ſærdeles, min Herre, for den Godhed, De viſer mig ved at tilſtaa mig denne Sammenkomſt," ſagde han. „Jeg ſkulde ikke have driſtet mig til at gjøre Dem ſaa megen Ulejlighed, derſom jeg ikke havde været vidende om den oprigtige Deltagelſe, ſom De føler for alt, hvad der vedrører min Slægtning, Prinſeſſe Paolini."

Jeg foretrak ikke at fremkomme med nogen Kompliment, før jeg havde erfaret, hvad han ønſkede af mig; jeg ſvarede derfor blot med et ſtumt Buk, og Kardinalen bød mig derpaa en Stol, i det han atter indtog ſin Plads og vedblev:

„Jeg har en lille Nyhed at meddele Dem, ſom jeg tror vil overraſke og jeg haaber tillige glæde

Dem. Det kan næppe være undgaaet Deres Opmærksomhed, at Deres unge Ven, Signor Seaton — en meget elskværdig og talentfuld ung Mand, som det gjør mig ondt, at jeg kun har et saa ringe Bekjendtskab til — at denne unge Mand i nogen Tid har været indtaget — meget indtaget i min smukke Slægtning."

Jeg smilede og trak paa Skuldrene. Det kunde være, og det kunde ikke være, sagde jeg. Hvem kunde svare for de taabelige Tanker, som unge Mænd sætter sig i Hovedet.

Som man ser, passede jeg godt paa ikke at blotte mig.

Kardinalen lænede sig tilbage i sin Stol, hvilede sine Albuer paa Siderne af den og foldede sine Hænder, medens han betragtede mig med et velvilligt Blik.

„Det forholder sig saaledes," sagde han, „og jeg maa tilføje, at denne Følelse har været gjensidig."

Han gjorde atter en lille Pavse, men jeg var allerede bleven lidt forvirret og ansaa det derfor for klogest at tie stille.

„Ja," gjentog han, „denne Følelse har været gjensidig, og jeg er meget lykkelig ved at være i Stand til at meddele Dem, at Signor Seaton og Prinsessen blev viede til hinanden Kl. 8 i Morges.

Jeg sprang op med et Udraab af den højeste Forbavselse, der dog ikke fremkaldtes saa meget ved selve Efterretningen, som ved den Omstændighed, at det var Kardinal Paolini, der meddelte mig den. Et Øjeblik troede jeg virkelig, at den alvorlige Prælat gjorde mig til Gjenstand for en Spøg.

„Det kan vistnok ikke være Deres Mening," stammede jeg. „Er det muligt, at det er sandt?"

„Jeg har den bedste Grund til at tro det," svarede Kardinalen smilende; „thi det var mig selv, som havde den Ære at forrette Vielsen."

Efter at have hørt dette, følte jeg, at intet mere kunde forbavse mig. Jeg var fuldstændig forberedt paa at høre, at Lady Augusta havde været til Stede ved Bryllupet, og at Lord Chelsfield havde afstaaet sin Forlovede. Jeg antager, at jeg uvilkaarlig maa have nævnet denne Gentlemans Navn, thi Kardinalen ytrede tørt — som for at svare paa en eller anden Bemærkning fra min Side:

„Ah, Lord Chelsfield — jeg er virkelig bange for, at dette vil blive en Skuffelse for ham og ligesaa for Lady Augusta Ferrars. Ganske oprigtig — en af Grundene, hvorfor jeg har søgt denne Sammenkomst med Dem, min Herre, er den, at jeg vilde anmode Dem om at have den Godhed at overbringe Damen denne Efterretning. Hun har nemlig kort efter sin Ankomst til Rom anset det for passende at benytte sig af Udtryk overfor mig, som har umuliggjort al videre Omgang mellem os. Det unge Par er afrejst med Toget i Morges, og af Aarsager, hvis Betydning De let vil kunne forestille Dem, maa Deres Bestemmelsessted foreløbig blive en Hemmelighed."

„Men for Deres Eminences Vedkommende kan dette Ægteskab dog ikke være glædeligt?" kunde jeg ikke lade være at ytre. „Jeg troede, at Tabet af Paolinis Godser . . ."

„Det vilde ganske vist ikke have glædet mig, at Paolinis Godser var gaaede over i fremmede Hænder," svarede han rolig. „Men heldigvis er der ikke sket et saadant Uheld. Prinsessen har udstedt en formel og lovlig Overdragelse af sin afdøde Ægtefælles faste Godser og en stor Del af hans øvrige Formue, som kommer til at tilhøre hendes Slægtning, den nuværende Prins Paolini. I den første Tid af hendes Enkestand søgte jeg at formaa hende til at tage en saadan Bestemmelse, men hun vilde den Gang ikke lytte til mit Raad. Den nu foretagne Overdragelse har fundet Sted efter hendes eget Initiativ, og dette taler saa meget mere til hendes Ros."

Jeg forstod nu det hele. Naar alt kom til alt, havde Præsten øjensynlig spillet Damen et Puds. Kardinalen triumferede, og Lady Augusta havde lidt et totalt Nederlag. Jeg greb min Hat og min Paraply og belavede mig paa at sige Farvel.

„Jeg maa lykønske Deres Eminence til den fortræffelige Overenskomst, som De har bragt i Stand," sagde jeg. „Jeg beklager, at jeg ikke kan opfylde Deres Ønske og meddele Lady Augusta den glædelige Efterretning, men Omstændighederne tvinger mig til strax at forlade Rom. Jeg har den Ære at ønske Dem god Morgen."

Jeg skyndte mig tilbage til Hotellet, pakkede min Kuffert, efterlod en Billet til Mrs. Clifford, kjørte ned til Jærnbanestationen og standsede ikke igjen, før jeg befandt mig i Sikkerhed paa den anden Side af Alperne. Der indlogerede jeg mig paa et Hotel i Genf, trak Vejret dybt og afventede Begivenhedernes Gang.

Selvfølgelig slap jeg ikke fri for de frygteligste Trusler og Anklager pr. Post, men de afnødte mig kun et Smil. Sæsonen i London nærmede sig sin Slutning, da jeg atter traf sammen med Mrs. Clifford, og paa den Tid var Paolini-Seaton-Skandalen allerede en gammel Historie . . .

Dick Seaton er nu en berømt Billedhugger, og man siger, at hans Kunst giver ham en smuk Indtægt. Miss O'Grady besøger ofte ham og hans Hustru, og jeg ser hende af og til, men hun har kun en ringe Mening om mig. Hun siger, at en lille Smule mere Energi fra min Side vilde have frelst Familien Paolinis Godser og med et Slag have tilføjet baade Kardinalen og Lady Augusta et afgjørende Nederlag. Hun kan aldrig tilgive, at det

var min Skyld, at den smukke Plan ikke blev bragt til Udførelse.

Mrs. Seaton — hun gav Afkald paa sin Titel, da hun giftede sig anden Gang — er en af de elskværdigste og mest feterede Damer i London. Alle er enige om at overøse hende med Lovtaler, men hvor smuk og fortryllende hun end er, vil jeg for mit eget Vedkommende dog aldrig være i Stand til nu i hendes Velmagts Dage at føle den Interesse for hende, som jeg nærede for den smukke, ulykkelige Prinsesse Paolini.

Bøjet til sidst.

En Landsbyhistorie.

(Fortsat.)

Paa Torvet var alt allerede i fuld Travlhed, da Møllerjakob ankom. Bønderne fra Omegnen var komne til Torvs med Korn, Byg og Havre. Tilskuere imellem hverandre. Møllerjakob skubbede sig igjennem og var snart midt inde i Vrimlen.

Imedens havde Frits der hjemme lavet Melet

Ved Brønden. (Se Side 698).

Byens Vejerbod og Pladsen uden for samme var allerede opfyldt af Sække, og der kom endnu stadig flere Vogne og Karrer med Sæd. Møllerjakob lo i Skjægget, da han saa den stærke Tilførsel; thi i Dag var der Haab om at kjøbe temmelig billig.

Paa Torvet løb Bønder og Kjøbmænd, Mæglere og Lærere, Møllere og Bagere, Kjøbelystne og i Stand, læsset det paa Vognen og kjørte saaledes hen imod Middag til Byen. Da han kjørte gjennem Landsbyen, saa han en Pige foran sig, der ogsaa vandrede til Staden. Han lod Hestene hale ud og havde snart indhentet hende. Det var Skolelærerens Marie.

„Vil du kjøre med, Marie, saa kan du

Jærnvejsbro over Seinen i Paris. (Se Side 699).

stige op," raabte Frits, medens Vognen allerede holdt stille.

„Aa, det er jo kun et Par Skridt," indvendte Marie.

„Gjør nu ikke saa meget Væsen, men sid op. Det er dog bedre at age end at gaa."

„Naa ja, naar du absolut vil det og ikke har for svært Læs."

„Graaskimlerne trækker sagtens dig med, du er jo saa let som en Fjer."

Med disse Ord rakte han Marie Haanden for at hjælpe hende op paa Vognen.

„Sidder du ogsaa godt? Læg min Blouse over Sækken, at du ikke gjør din Kjole hvid, saaledes —. Jeg har jo ikke set dig i en hel Evighed. Hvorfor kommer du ikke om Aftenen til de unge?"

„Min Fader vil ikke have det."

„Aa, ham behøver du just heller ikke at sige det. De gamle behøver ikke at vide alt. Saa sover de langt roligere. Tror du, min gamle ved, naar jeg gaar ud eller kommer hjem. Han har heller ikke fortalt mig, naar han gik ud."

Frits lo højt over denne slette Vittighed; men da han lagde Mærke til det alvorlige og sørgmodige Blik, hvormed Marie betragtede ham, saa han forlegen til Siden og standsede midt i Latteren.

„Frits, deri gjør du Uret," sagde Marie blidt, „jeg vilde ikke gjærne foretage mig noget, som min Fader ikke vidste."

„Aa, din Fa'er," svarede Frits ærgerlig, „det er en gammel Mand."

„Desmere Forstand har han."

„Slet ingen har han. Hvad ved han af, hvad der baader os unge Mennesker? Kom blot en Gang til os, saa skal du se, hvor smukt det gaar til der. Søndag Aften kommer jeg og henter dig, hvad?"

„Nej, Frits, hvad min Fader ikke gjærne ser, det gjør jeg ikke."

„Aha, det er altsaa sandt, hvad Folk mumler om, at I hører til de hellige."

„Lad Vognen holde, Frits, jeg vil ned."

Men Frits piskede paa Hestene, saa at de begyndte at trave, og lod ikke Marie komme ned.

Efter en lille Pavse begyndte han igjen, men uden at se paa Marie: „Men hvorfor lader din Fa'er dig ikke gaa ud? Skal Piger og Karle aldrig komme sammen?"

„Jovist, om Dagen, og naar Forældrene er til Stede, har han slet intet imod, at de unge morer sig med hverandre," svarede Marie ivrig.

„Da havde jeg sandelig kun lidt Fornøjelse, om min gamle altid var til Stede. Og om Aftenen er det dog bedst."

Med disse Ord saa han saa tvetydig paa Marie, at den stakkels Pige blev rød.

„Lad mig dog komme ned, jeg gider ikke kjøre længere."

„Naa, du lille Nar, vær kun rolig, vi er strax ved Byen, og paa Søndag kommer jeg."

„Naar du vil holde os med Selskab, vil du være Fader velkommen. Han ser gjærne, at Folk kommer til ham. Men jeg gaar ikke med dig."

„Kunde maaske ogsaa faa Lov til at synge Salmer," mumlede Frits ved sig selv, men til Lykke hørte Marie ikke, hvad han sagde.

Man var nu naaet til Forstaden. Marie bad og tiggede, at Frits skulde holde stille, for at hun kunde stige ned, men han var døv for hendes Bønner og kjørte i Trav hen til Værtshuset, hvor hans Fader sædvanlig tog ind, og satte Hestene i Stalden.

Den stakkels Pige skammede sig næsten til Døde, da de nysgjerrige Kjøbstadbeboere stirrede paa hende, medens hun saaledes kjørte ind i Byen med den rige Møllersøn. Hun vilde langt hellere være gaaet til Fods end saaledes være Gjenstand for Nysgjerrighed. Hvor glad var hun ikke, da hun var kommen ned af Vognen og bort fra den vilde Sværm. Hun lovede sig selv, at hun aldrig tiere vilde kjøre med Frits, om hun end var nok saa træt.

Frits havde imidlertid faaet Hestene i Stald og slæntrede omkring paa Torvet for at søge om sin gamle. Han kunde intet Steds finde ham.

„Hvor stikker min gamle monstro?" spurgte han omsider en bekjendt.

„Han sidder allerede sammen med sorte Nikolaus i „Løven"; det er godt, han ikke har set, hvad jeg før saa."

Med disse Ord gik den anden leende bort. Frits strejfede endnu en Stund omkring paa Torvet og gik derefter ind i „den gyldne Løve" for at finde sin „gamle".

Da vi forlod Møllerjakob eller, som Frits kaldte ham, den gamle, havde han just kjøbt den rige Nikolaus's Korn og var gaaet langsomt over Torvet hen til „den gyldne Løve", hvor han paa de ugentlige Torvedage sædvanlig tog ind.

Da Møllerjakob traadte ind i det forreste Gjæsteværelse, var dette allerede temmelig fyldt med Gjæster, der var i ivrig Disput. I det han skred hen til Værtens allerhelligste, bag hvis Dør han forsvandt, fulgtes han af ikke faa haanende og misundelige Blikke og Bemærkninger, men en ny Gjæst ledte Opmærksomheden hen i en anden Retning — det var Nikolaus, hvis Blik fløj spejdende over Mængden uden at kunne finde den, han søgte.

„Søger De nogen," spurgte Løveværten, der just smuttede ud af det lille Kabinet, i hvilket han et Øjeblik havde kigget ind, „søger De nogen, Herre?"

„Møllerjakob har sat mig Stævne her, men han er endnu ikke kommen, efter hvad jeg ser,"

sagde sorte Nikolaus og gjorde Mine til atter at forføje sig bort, fordi han dog ellers havde maattet lade sig give et halvt Krus Øl, og han vilde hellere vente udenfor, hvad der var billigere end at blive inde hos Løveværten.

„Nej, følg kun med, han sidder der inde; han har allerede bestilt en Flaske af Nr. 1 til Dem.“

En Regn af Spottegloser fulgte Gnieren, da han gik med Værten ind i Sideværelset.

Møllerjakob sad magelig paa Sofaen. Foran ham stod et lille, rundt Bord, hvorpaa der var dækket til to Personer, og paa Bordet var der en Flaske med paaklistret Vignet og Korkprop, hvilket altid har noget at betyde for Kjendere.

„Kom, Kammerat, I har ladet mig vente længe,“ raabte han den indtrædende muntert i Møde, „sæt jer her hen i Sofaen. I Dag maa I give noget extra til bedste, thi I har faaet den højeste Betaling for jeres Korn.“

Med et sødligsurt Ansigt sneg sorte Nikolaus sig langsomt nærmere og satte sig i Sofaen med en betænkelig Mine.

Møllerjakob skjænkede i Glasset og klinkede med Kammeraten paa godt Venskab.

„I Dag er I min Gjæst,“ sagde han. „Jeg betaler det hele.“

Det var et Ord i rette Tid. Sorte Nikolaus's Ansigt opklaredes, og han stak sit Glas ud til Bunden. Sorte Nikolaus var en egen Krabat. Blandt hans mange Særheder var ogsaa den, at Vinen smagte ham ganske fortræffelig, naar han ikke behøvede at betale den, medens han ellers stadig paastod, at hans Natur ikke kunde taale Vin. Møllerjakob skjænkede atter i Glassene, og Flasken var halvt tømt, da Værtinden bragte Maden.

„Naa, Kammerat,“ sagde Fristeren, „endnu et Glas paa godt Venskab. Apropos, bliver der snart Bryllup hos jer? Hvad, om I gav jeres Margrete til min Frits? Naa, Kammerat, drik! Hvad siger I til det?“

Sorte Nikolaus nikkede bifaldende og smilede salig.

„Er I enig med mig, gamle?“

„Ja, ja, Frits . . . hm, hm, Frits hm, hm, han . . .“

„Giv mig Haanden, Kammerat; der maa blive et Par af de to. Og vi skal holde et Bryllup, som endnu aldrig i Mands Minde er blevet fejret mellem Rhinen og Mosel.“

„Ja, ja,“ smaalo sorte Nikolaus og rakte Møllerjakob Haanden.

„Men Frits . . . er lidt løjerlig . . . hm, hm . . .“

„Du mener maaske, at han ikke synes om Margrete?“

Han nikkede blot.

„Det skal du bare lade mig sørge for, derfor er jeg Fader, og naar han ikke vil lystre, saa skal . . .“

„Frits er uden for,“ meldte Løveværten.

„Lad ham komme ind og drikke et Glas med os,“ raabte Møllerjakob, „hent ham her ind, han kan siden lade Kornet male. Vi skal vel have endnu en Flaske, ikke sandt?“

Sorte Nikolaus samtykkede i alt. Han var helt fortryllet.

Frits havde allerede nogen Tid været i „Løven“, men havde ladet sig give sit Krus i det forreste Gjæsteværelse ved Skjænkebordet, fordi han slet ikke længtes efter det hemmelige Gemak, da han hørte, hvem der var der inde hos hans gamle. Han havde allerede maattet høre mange Drillerier, men betalte enhver med Renter; da Løveværten kaldte ham ind til den gamle, brød det imidlertid atter løs.

„Til Lykke med Sortegrete.“

„Tag Dalerne og lad ham beholde den tørre Grete.“

Frits opdagede med et eneste Blik sorte Nikolaus's utilregnelige Tilstand, og den ængstelige Følelse, hvormed han var traadt ind, tabte sig hurtig. Med et spodsk Smil paa Læben tog han Glasset af sin værdige Faders Haand og klinkede med sin tilkommende Svigerfader, i det en uimodstaaelig Spottelyst bevægede ham til at udbringe en Skaal for sorte Nikolaus's smukke Datter.

„Jer dejlige Grethes Skaal!“ raabte Frits til den salige gamle Gnier; „hun er jo et Vidunder af Skjønhed.“

„Bravo, Frits,“ brølede Møllerjakob, „drik Glasset helt ud, Kammerat, det gaar fortræffelig. Glasset ud og saa nok en Flaske, Hr. Vært.“

Den Søndag Aften, paa hvilken Frits vilde tage Skolemesterens Marie med til de unges Sammenkomst, var nu kommen. Mon han tænkte paa det endnu? Marie havde ikke glemt det. Kjørslen til Byen og Samtalen med Frits havde hele Ugen igjennem givet hende meget at tænke paa. Modstridende Tanker og Følelser, som hun aldrig før havde kjendt, før igjennem hendes Hoved og satte hendes unge, uskyldige Hjærte i Bevægelse. Hun havde altid haft Lyst til at komme til de unges Forlystelser, og hendes Faders Ønske om, at hun skulde blive borte derfra, var altid faldet hende tungt at opfylde. Men hun vidste jo fra sin tidligste Ungdom, hvor højt hendes Fader elskede hende, hvorledes han aldrig nægtede hende en uskyldig Fornøjelse og aldrig forbød hende noget, uden at det var nødvendigt. Han maatte altsaa sikkert have vægtige Grunde for, at han holdt hende hjemme. Ja, ja, hendes Fader havde bestemt Ret, han var jo ellers saa god og kjærlig. Men hun

havde jo endnu heller aldrig sagt, at hun ønskede at komme ud Søndag Aften; maaske havde hendes Fader dog ikke sagt nej. Næste Søndag vilde hun spørge Faderen. De andre Forældre lod jo deres Børn gaa derhen, hvorfor skulde hun saa alene sidde hjemme hos de gamle Folk? Og dog — nej, hun vilde slet ikke tænke mere derpaa. Det var rigtig stygt gjort af Frits, at han havde bragt hende paa slige Tanker, og hun skulde nok lade ham føle det, naar hun saa ham igjen, og ligeledes bebrejde ham, at hun ved at tage hende med, havde gjort hende til Gjenstand for Folkesnak i Byen. Eller endnu bedre, hun vilde slet ikke mere tænke paa Frits, den slemme letsindige Frits.

Men hvem kan byde og forbyde sine Tanker at komme og gaa efter Behag? Stakkels Marie! Det var hende i høj Grad magtpaaliggende at blive af med de urolige Tanker, men det lykkedes hende ikke.

Marie stod paa Skillevejen. Under urolig, fortvivlet Kamp, under bange Ængstelse, under Forventninger og Forhaabninger var Søndag Aften kommen. Men i Maries Hjærte var der ingen Helligdagsfred. Med feberagtig Hast havde hun forrettet sine huslige Arbejder og traadte nu ind i Dagligstuen, hvor hendes gamle Fader sad i sin Lænestol og røg sin Aftenpibe.

Marie tog en Bog og satte sig ved Bordet, men hun læste ikke, skjønt hun kigede i Bogen; thi hendes Hjærte var optaget af noget helt andet.

Pludselig fór hun sammen i ubeskrivelig Forfærdelse: hun havde hørt Trin udenfor. Skulde det maaske være Frits, der kom for at hente hende?

Saa aabnedes Gadedøren, og Dødens Blegbed afløste den glødende Rødme paa Maries Kinder, i det hun uvilkaarlig fór i Vejret, som om der forestod hende en ukjendt Ulykke. Men det var ikke andre end Naboen Veit, en gammel Ven af Skolelæreren og en næsten daglig Gjæst, der traadte ind tillige med sin Datter og hjærtelig hilste Vennerne. Det var en brav og ærlig gammel Bonde med et trofast Hjærte. Hans Datter var nogle Aar ældre end Marie og holdt inderlig af hende; hun var af Naturen begavet med et kjærligt, ædelt Hjærte og et barnlig rent Sind, saa at Skolemesteren med Glæde havde lagt Mærke til, hvorledes Pigernes Hjærter knyttedes sammen i et fast og inderligt Venskab.

Denne Aften syntes Marie imidlertid ikke at være saa glad ved Veninden Selskab som ellers; hun vedblev at være urolig og adspredt, saa endog hendes Fader lagde Mærke dertil. Men hun svarede undvigende paa alle Spørgsmaal. Da Klokken blev hen ad ti, gik Naboen. Marie gik lidt efter til Sengs, men fandt ingen Ro.

Frits var ikke kommen.

Nogle Dage efter havde Marie nogen Vask og gik til Brønden med den. Hun havde næppe været der en halv Snes Minutter, før en venlig Stemme tilraabte hende: „God Morgen, Marie! Er du allerede saa tidlig paa Færde!“

Marie behøvede ikke at se i Vejret for at kjende den, der talte; hun lod, som om hun ikke havde hørt den venlige Hilsen, men vaskede og pjaskede ivrig videre. Men hun havde dog ikke kunnet forhindre, at hendes Ansigt bedækkedes af en glødende Rødme.

„En Hilsen fortjener dog ogsaa et Ord til Tak,“ sagde Frits, der nu stod ved Siden af Marie. „Jeg sagde Godmorgen til dig.“

„Mange Tak,“ sagde Marie uden at se op eller lade sig forstyrre i sit Arbejde.

„Du er nok vred paa mig, Marie, fordi jeg ikke hentede dig.“

„Jeg? Aldeles ikke. Lad mig blot have Fred.“

„Saa hør dog, Marie, jeg vilde saa gjærne være kommen, men jeg havde ikke Mod til det. Da den gamle Veit kom til jer, stod jeg allerede ved Vinduet, men saa gad jeg ikke gaa ind, fordi Elisabeth var med.“

„Det er altid godt at have en Undskyldning,“ afbrød Marie ham. „Vor Gadedør var ikke lukket, dersom det havde været din Agt at se ind til os.“

„Du havde jo desuden sagt, at du ikke gik med.“

„Du skulde dog have prøvet derpaa.“

„Du kunde ogsaa gjærne være kommen lidt ud.“

„Vi har ikke Skudaar i Aar, saa at Pigerne skulde løbe efter Karlene.“

„Naa, vær nu ikke vred, Marie. Vil du da gaa med, naar din Fader siger ja? Du skal blot se, hvor det gaar lystig til. I den Tid, Røgterfilip har havt Harmonikaen, har vi Dans hele Aftenen. Og den Fandens Karl kan spille alle Danse, Mazurkaer og Valse, Polkaer og Galopader; han spiller dem alle lige saa godt som den bedste Musikant. Naa, gaar du saa med?“

„Du kan jo høre dig for en Gang.“

„Ja, paa Søndag Aften kommer jeg ganske sikkert. Men naar nu din Fader siger nej.“

Marie tav.

„Saa ved jeg, hvad vi gjør. Den gamle Veit gaar altid bort Klokken ni. Saa lader du, som om du ogsaa gjærne vilde sove, og gaar ind i dit Sovekammer. Ingen faar da mindste Nys om, at du først er kommen til Ro Klokken elleve eller tolv.“

„Men naar min Fader nu mærker det.“

„Han mærker det ikke. Hos os sladdrer ingen. Vær du kun rolig for det. Det er altsaa en Aftale, at jeg kommer. Farvel, Marie.“

„Bliv lidt endnu, du kan hjælpe mig at bære min Vask.“

„Hjærtelig gjærne.“

Lidt efter gik Fristeren. Han havde allerede slynget sine Snarer om Maries Hjærte. (Fortsættes.)

Jærnvejsbro i Paris.

Til de Billeder fra Paris og Frankrig, som vi tidligere har bragt i „Familievennen“, føjer vi i Dag endnu det omstaaende, der forestiller en Jærnvejsbro over Seinen. I Bladets indeværende Aargang Nr. 14 findes en Afbildning af Jærnbaneviadukten ved Point du jour; det omstaaende Billede supplerer denne Tegning, i det det gjengiver i hele dens Længde en af de kæmpemæssige Broer, der forbinder Seinens Bredder. Broen er bygget som et dækket Galleri over fem mægtige Buer, under hvilke selv temmelig store Fartøjer kan fare frem og tilbage. Den underste Bro er bestemt for Vogne, Ryttere og Fodgængere, men oven over denne strækker sig den egentlige Jærnvejsbro, over hvilken Togene bruser afsted — som det ses fremstillet paa Billedet — i en betydelig Højde over Flodens Overflade. I en Længde af omtrent 8 Kilometre gjennemskærer Seinen Paris, og man kan næppe tænke sig en mere malerisk Tur end at sejle langs Flodens smilende Bredder tværs igjennem den mægtige Verdensstad.

Danske Digtere.

Johan Ludvig Heiberg

„Barcaroler“.

1.

Dette Bølge! naar du blaaner,
gjennemsigtig, lys og klar,
Himlens Farveskær du laaner,
selv du ingen Farve har.
Himlen ej, kun Himlens Billed
hviler i din dybe Favn;
aldrig er din Længsel stillet,
den er evig som dit Savn.

Bølge! hvor du klarest rinder,
spejles Himlen i dit Bad;
ak! din Længsel Hjærtet minder
om, hvad Skæbnen skiller ad.
Hjærte; du bør ikke klage!
Selv Naturen føler Savn;
trøst dig, hvis du har tilbage
kun et Billed og et Navn.

2.

Natten er saa stille,
Luften er saa klar,
Duggens Perler trille,
Maanens Straaler spille
hen ad Søens Glar.

Bølgens Melodier
vugge Hjærtet ind;
Suk og Klage tier,
Vindens Pust befrier
det betyngte Sind.

NY BØGER.

Vildtvoxende Skikkelser, Skildringer fra Jyllands Fortid, af C. A. Thyregod. Forfatteren C. A. Thyregod er ikke længer nogen ung Mand, og det er en lang literær Virksomhed, han kan se tilbage paa, men desuagtet og trods den store Produktivitet, han har udfoldet i Aarenes Løb, synes hans digteriske Evne at være lige frisk og umiddelbar. Det forekommer os, at man saa godt som i alt, hvad Thyregod har skrevet, ogsaa i de senere Aar, faar Indtrykket af, at han hver Gang har noget virkeligt at fortælle; han har levet sig saa nøje ind i den Natur og de Menneskers Tænkesæt og Færden, der fortrinsvis udgjør Grundlaget for hans Skildringer, at han bestandig ved Hjælp af sin sikre Jagttagelsesevne har kunnet aflure dem ny Ejendommeligheder. I Rækken af de Skrifter, hvormed Thyregod har indlagt sig den store Fortjeneste at være Banebryder for en Literatur, der med en efter vor Mening vag og uklar Betegnelse er bleven kaldet „Skolelærerliteraturen“, men langt snarere kunde henføres under Fællesnavnet „Folkelige Virkelighedsskildringer“ — vil „Vildtvoxende Skikkelser“ komme til at indtage en smuk Plads. Thyregods bedste Egenskaber som Forfatter træder frem i denne Bog. I hver enkelt af Fortællingerne er det klart tegnede og karakteristiske Figurer, der udgjør Hovedpersonerne. Betegnelsen „vildtvoxende Skikkelser“ passer godt til dem, thi det er netop saadanne Mennesker, der mer eller mindre ejendommelig udskiller sig fra deres Omgivelser, hvorom Handlingen drejer sig. Og Handlingen selv, givet som den er i kraftige og brede Træk, danner gode Rammer om de forskjellige, stærkt udprægede Karakterer. Der er ypperlige Enkeltheder i disse Fortællinger, Enkeltheder, som har noget Blichersk over sig, uden dog i mindste Maade at være Efterligning; dertil hviler de altfor meget paa original Opfattelse og Fremstillingsevne. Alt i alt er „Vildtvoxende Skikkelser“ en Bog, som slutter sig smukt til de bedste af Thyregods Arbejder, og som sikkert vil finde mange Læsere. (V. Thaning & Appels Forlag.)

Et Møde, Digt af Zakarias Nielsen. Det er et smukt tænkt Motiv, der ligger til Grund for dette Digt. Ved et Tilfælde kommer en ulykkelig, forvildet Fyr, der har sneget sig ind et Sted — i en Kunstmalers Hus — for at stjæle, pludselig til at staa overfor et Billede, der forestiller hans afdøde Moder og hans Barndomshjem, og dette gjør saa stærkt Indtryk paa ham, at han bliver et nyt Menneske, der senere selv vinder sig Navn som Kunstner. Ogsaa i formel Henseende er Digtet fint og

poetisk behandlet. Det foreligger i en elegant og smagfuld Udstyrelse. (N. C. Roms Forlagsforretning.)

I Foraarstiden, Noveller af Gartner Prior, Saa vidt vides en debuterende Forfatter og i saa Fald en Debut, hvorom det vilde være vanskeligt at fælde nogen afgjørende Dom. Det er en lille, tækkelig Fortælling, skreven med en let og livlig Pen, der ingenlunde mangler Fremstillingsevne, men selve Sujettet eller maaske snarere dets Behandling frembyder ikke noget af Interesse. Hvis Forfatteren en anden Gang stillede sig et større Maal og gik dybere ind paa Sagen, vilde han maaske have nogle Betingelser for, at Forsøget kunde lykkes. „I Foraarstiden" kan kun anbefales som en lille uskyldig Fortælling til en Times Tidsfordriv for ikke altfor kritiske Læsere. (Andr. Schous Forlag).

Udkommet er: Henrik Ibsen: „En Folkefjende", Skuespil i 5 Akter. (Gyldendalske Boghandels Forlag).

— „Julekvæld" Fortællinger og Skildringer af forskjellige Forfattere. (N. C. Roms Forlagsforretning).

— Carl Bernhard: Historiske Romaner, 6te Hæfte. (J. H. Schubothes Boghandel).

— Islandske Folkesagn og Æventyr, ved Carl Andersen, 6te Hæfte. (J. H. Schubothes Boghandel).

— Højskamling eller Skamlingsbankes Historie, af Karl Hede. (Konr. Jørgensens Forlag, Kolding).

„Familievennen"s Julegave.

I det vi henviser til medfølgende Tillæg, gjør vi opmærksom paa, at „Familievennen"s Holdere ligesom i Fjor mod Efterbetaling af kun en Tredjedel af Bogens virkelige Pris vil faa tilsendt den i disse Dage paa Udgiverens Forlag udkomne ny Samling Fortællinger, betitlet „Julekvæld", indeholdende Bidrag af otte danske Forfattere. Vi tror, at det denne Gang endnu mere end tidligere er lykkedes Udgiveren at samle en Række Fortællinger, der vil blive modtagne med almindelig Glæde, men forbeholde os i øvrigt i næste Nummer af „Familievennen" nærmere at anmelde denne smukke og fornøjelige Bog.

Tankekorn.

— Det er klogt at tale saa lidt som muligt om den Uret, der er vederfaret en, eller de gode Gjerninger, vi har udøvet.

— Misundelse afføder det mest uforsonlige Had.

— At være forlegen klæder Kvinderne godt, Mændene slet.

— Det er klogt, naar man tilstaar sine Fejl for sig selv og skjuler dem for andre.

Gaadefabrik.

Gaade.

Op af Havet jeg fremstiger,
uden Ro og Rast jeg higer
over Hav og Land og Kyst.
Naar jeg tung og mørk mig svinger
over Land og By, jeg bringer
Frugtbarhed til Jordens Bryst.

O

Geografisk Gaade.

Forbogstaverne af følgende Navne, læste ned ad, danner Navnet paa en tyk Flod, der løber ud i Nordsøen, Endebogstaverne, læste fra neden op ad, giver Navnet paa en By i Skaane:

1. Sø i Holsten.
2. Sø i Sjælland.
3. En russisk Fæstning ved Sortehavet.
4. Ø ved Italien.
5. By i Italien.

Nix.

Rebus.

1 P. 1 Neh. 80 D D.

N. K.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 49 (Søndagen den 3dje December):

Firkantet Nød:
R A V N
A G R E
V R A G
N E G L

Geografisk Gaade: Athen — Paris (Assens, Theaki, Humber, Evropa, Nordkap).

Gaaden i Nr. 48, løst af A. A. Sæby.

Udgravningsforetagende i Nr. 48, løst af A. A. Sæby.

Brevvexling.

A. A Sæby. Tidligere Aargange af „Familievennen" kan faas baade i indbundne og hæftede Exemplarer til en Pris af henholdsvis 8 Kr og 6 Kr. — Det gjør os ondt, at „En russisk Fyrste" ikke er falden i Deres Smag. Det er dog en Fortælling, som er bleven omplantet paa forskjellige Sprog paa Grund af den Lykke, den har gjort; ja, foruden „Familievennen"s Gjengivelse er der endogsaa for kort Tid siden udkommen en anden dansk Oversættelse af samme Roman (paa Andr. Schous Forlag), hvad der formentlig turde være et yderligere Bevis paa den Opmærksomhed, Bogen har vakt. Men — Smagen er jo forskjellig.

Flere Abonnenter. Deres Anker er kun delvis berettigede; vi skal imidlertid paa bedste Maade søge at imødekomme Deres Ønsker.

Med dette Nr. af „Familievennen" følger et Tillæg, indeholdende en af Generalpostdirektoratet autoriseret Postanvisning til N. C. Roms Forlagsforretning, der ved Bestilling af ovennævnte Bog tages som Vederlag for dennes Bogladepris 3 Kr., naar 1 Kr. (og 4 Øre) indsendes kontant, hvortil nærmere Anvisning findes i Tillæget.

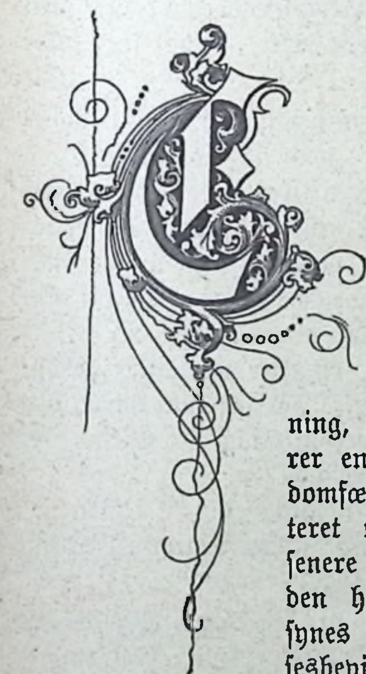
Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

6. Aargang. Søndagen den 17. December 1882. Nr. 51.

Den „Hjemsendte“.

(Efter det engelske).

En Aften befandt jeg mig i Olympic Theatre i London under Opførelsen af »The Thicket-of-Leave Man«. Til Forstaaelse af denne Titel maa jeg forudskikke den Bemærkning, at der i England existerer en Lov, ifølge hvilken domfældt, der er bleven deporteret til en Straffekoloni og senere benaadet for en Del af den ham idømte Straf, forsynes med et Slags Frigivelsesbevis, hvortil der knytter sig den Forpligtelse, at den forhenværende Straffefange i en bestemt Tid skal staa under Politiets Opsigt og melde sit Opholdssted til den stedlige Øvrighed. En saadan Mand kaldes i Almindelighed en »Ticket-of-Leave Man«.

Jeg overværede, som sagt, Opførelsen af et Stykke, der havde denne Titel, da min Opmærksomhed blev henledet paa en Mand, der sad ved Siden af mig i Parterret. Han var en spinkel bygget Mand, af hans Udseende at dømme hen imod en 35 Aar, taalelig velklædt, og der var noget i hans solbrændte Ansigt, som tydede paa, at han havde opholdt sig udenlands. Han havde fængslet min Opmærksomhed ved den synlige, lidenskabelige Interesse, hvormed han lyttede til Dialogen, medens hans Øjne syntes at sluge hver enkelt Scene i det smukke Drama.

Jeg havde mere end en Gang hørt ham udstøde et svagt Suk, i det han øjensynlig var uvidende om, at jeg lagde Mærke til ham, og til sidst, da Helten i Stykket bliver omringet af Vanskeligheder paa alle Sider og er nær ved at bukke under, lod min Nabo sine Hænder hvile paa det Skillerum, der adskilte os fra de forreste Stolerækker, bøjede sit Hoved og forblev ubevægelig i flere Minutter.

Og dette skete paa det mest spændende Sted i Dramaet!

Jeg indsaa, at denne Mand ikke var en sædvanlig Theatergænger, og at han af en eller anden Grund var dybt bevæget ved den Forestilling, han overværede som Tilskuer, men jeg søgte forgæves at forklare mig Aarsagen til hans stærke Bevægelse, der af og til forraadte sig ved en nervøs Sitren.

Endelig vendte han et blegt, lidende Ansigt mod mig og rejste sig fra sin Plads.

„Tillad mig at komme frem,“ sagde han. „Jeg maa bort herfra.“

Jeg lod ham gaa forbi, og efter et Øjebliks Nølen fulgte jeg ud efter ham i den friske Luft. Det var heldigt, at jeg gjorde dette; thi næppe var den stakkels Fyr kommet udenfor, før han svimlede saa stærkt, at han upaatvivlelig vilde være styrtet om, dersom jeg ikke havde grebet hans Arm.

Faa Minutter efter havde jeg ført ham ned ad Gaden og ind i et Konditori, hvor han i et afsides Værelse hurtig kom til sig selv ved Hjælp af et Glas Vin, blandet med Vand, og han viste nu et svagt Smil.

„Jeg er Dem meget taknemmelig,“ sagde han.

i det han rejste sig op. „God Nat. Undskyld, at jeg har fordærvet Aftenens Underholdning for Dem."

„Dersom De vil følge mit Raad," svarede jeg, „bliver De rolig siddende endnu en Stund. De opholder mig ikke; thi jeg har set Stykket før. Det syntes at gjøre meget Indtryk paa Dem?"

Han saa skarpt paa mig.

„Ja," sagde han efter en lille Pavse, og der laa en bitter Betoning i hans Stemme — „der er saa meget Sandhed deri."

„Det skjønner jeg ogsaa," bemærkede jeg; „man siger det i det mindste."

„De antager — man siger!" udbrød han næsten lidenskabelig. „Nej, det er en Kjendsgjerning, taget fra det virkelige Liv, som er ført frem i Dramaet paa Scenen. Jeg ved det — desværre!"

„Virkelig?"

„Ja," sagde han i en lav Tone, i det han rejste sig for at gaa, thi hans ophidsede Væsen havde faaet flere af de tilstedeværende Gjæster til at se op fra de Aviser, hvori de havde været fordybede.

„Ja, jeg ved det," vedblev han, „og kunde bekræfte det alt sammen. — God Nat, min Herre, lad mig endnu en Gang takke Dem. Den Venlighed, De har vist mig, er den første, jeg har modtaget i lang Tid. Maaske De ikke vilde have skjænket mig den, havde De vidst, at jeg selv er en hjemsendt Straffefange, en »Ticket-of-Leave Man«."

Jeg maa bekjende, at det gav et lille Sæt i mig; han saa det og smilede.

„Jeg indser ikke, hvorfor jeg af denne Grund skulde have undladt at yde Dem Hjælp," ytrede jeg.

„Men Folk er i Almindelighed af en anden Mening," sagde han bittert. „Man kan ikke røre ved Beg uden at tilsmudske sig."

„Jeg hylder ikke dette Ordsprog," svarede jeg, „og Folk i Almindelighed, som De siger, gjør det vel ikke heller; der vilde da ikke være megen Kristenkjærlighed til i Verden."

Han stod et Øjeblik nølende og saa paa mig, derpaa rakte han sin Haand frem for at byde mig Farvel og gaa, men jeg greb atter hans Arm.

„Sæt Dem ned," sagde jeg, „De er endnu bleg, drik et Glas Vin med mig, det vil gjøre Dem godt."

Han tøvede endnu og saa tvivlraadig paa mig; endelig syntes han at have betænkt sig og tog endnu en Gang Plads; han støttede sit Hoved i sin Haand og forblev tavs, medens jeg bestilte et lille Aftensmaaltid. Jeg fremtog en Cigar og bød ogsaa ham en, som han afslog.

„Er De altsaa virkelig en »ticket-of-leave man«?" spurgte jeg i en sagte Tone. Han fór sammen og saa sig om med et forskrækket, undvigende Blik.

Der var imidlertid ingen, som lagde Mærke til os, og han lod til at føle sig beroliget.

„Ja," sagde han. „Jeg blev dømt til ti Aars Straffearbejde, hvoraf jeg havde udstaaet de fem, da man frigav mig, og jeg kom da hjem. Det havde været bedre, om jeg var blevet der."

„Jeg kan tænke, at det er haardt at komme frem uden Anbefalinger?" ytrede jeg.

„Haardt! Nej, det er næsten umuligt. Ja, min Herre, De har selv faaet mig til at tale, eller Gud skal vide, at jeg ikke vilde have sagt et Ord. De ser her en Mand, som ikke er langt fra at være dreven til Fortvivlelse, uden en Ven, som han kan henvende sig til, frigiven for at føre et ærligt Liv, men mistroet af alle og bevogtet af Politiet. Jeg sætter til Exempel, at det lykkedes mig at faa en tarvelig, men anstændig Stilling; jeg er da forpligtet til med visse Mellemrum at møde paa Politikammeret for at faa mit Frigivelsesbevis paategnet, og dersom jeg ikke gjorde dette, vilde jeg blive bragt for Øvrigheden.

Jeg vil ikke bede Dem om at tro mig — hvorledes kan jeg vente det — naar jeg fortæller Dem, at jeg var uskyldig i den Forbrydelse, jeg har maattet lide for? Det er enhver Forbryders Paastand, lige fra Morderen og til Drengen, der har gjort sig skyldig i nogle Smaatyverier. De vil sige mig, at jeg er bleven dømt af en Jury, der bestod af mine egne Landsmænd, og efter upartiske Forhør og af retfærdige Dommere. Ja, jeg indrømmer alt dette, men jeg er alligevel uskyldig. — Ønsker De at høre mere, eller skal jeg gaa?"

„Nej, vist ikke. Bliv kun ved!"

„De ved altsaa, at De sidder Ansigt til Ansigt med en frigiven Straffefange!"

„Jeg er bange for, at jeg har siddet Ansigt til Ansigt med en hel Del respektable Medlemmer af Samfundet, som har saa svære Synder paa deres Samvittighed, at de ærlig havde fortjent Lovens Straf, hvis den havde kunnet ramme dem. Gaa blot videre, min gode Mand. Vi faa snart vort lille Aftensmaaltid."

Der kæmpede en synlig Bevægelse i hans Træk, og hans Stemme lød forandret, i det han vedblev:

„Det var Underslæb og Kassesvig, som jeg blev beskyldt for," sagde han endelig. „Jeg var ansat som Kontorist ved et stort Handelshus i Lancashire, hvor der blev opdaget et betydeligt Bedrageri.

Hvorfor man mistænkte mig, ved jeg ikke; men en Morgen blev jeg kaldet ind i mine Principalers private Værelser og udspurgt med Hensyn til visse Beløb, om hvilke jeg ikke kunde give nogen Forklaring. I det sidste Par Aar var flere Summer i

Bøgerne blevne forfalskede, og der savnedes Penge til et Beløb af 300 Lstr.

Forestil Dem nu, at blive kaldet bort fra sin Pult og med et smilende Ansigt at begive sig ind i sine Principalers Værelse, hvor man ventede nogle opmuntrende Ord — maaske, at man er avanceret til en større Løn — og saa pludselig at blive beskyldt for Bedrageri!

Jeg blev aldeles bedøvet; jeg følte en kold Sved løbe ned ad min Pande, og jeg er vis paa, at jeg afvexlende blev rød og bleg. Dette var jo alt sammen Tegn paa, at jeg maatte være skyldig. Jeg var desuden saa forvirret, at jeg ikke var i Stand til at besvare de Spørgsmaal, som man forelagde mig, kort sagt — inden en Times Forløb blev jeg bragt til Politikammeret, forstyrret og overvældet som jeg var af den pludselige Ulykke.

Endnu før vi naaede Politistationen, fik jeg Lys i Sagen; thi i det vi kom forbi et Avisudsalg, saa jeg en med store Bogstaver trykt Bekjendtgjørelse, der meddelte, hvilke Heste der havde vundet ved det sidste Væddeløb, og jeg vidste, at det ikke var nogen af dem, som John, min Broder, havde holdt paa.

Jeg forstod alt ved et eneste Blik: John havde atter tabt. Væddeløbet havde fundet Sted for tre Dage siden, men jeg lagde ikke Mærke til saadanne Ting; jeg var en rigtig Bogorm, medens John var en munter Fyr og havde en lidenskabelig Tilbøjelighed for al Sport. Saaledes hang det sammen.

Jeg gyste ved at tænke derpaa; jeg syntes at se min Moders Fortvivlelse, naar hun hørte det skrækkelige, hvad der maatte ske inden en Time. Hun forgudede John, som var en fiks og smuk ung Fyr, og som tilbad sin unge Hustru. John var to Aar ældre end jeg, men han var yngre end jeg i Handelshusets Tjeneste, hvori vi begge var ansatte. Jeg stønnede krampagtig i mit Hjærtes Bitterhed, da jeg tænkte paa den dødelige Smærte, som det vilde bringe over disse to Kvinder, naar de hørte hans Vanære.

Jeg siger hans Vanære; thi jeg havde nu ikke længer nogen Tvivl derom. Jeg vidste, at han maatte være den skyldige, og jeg glemte næsten min egen Elendighed for at finde paa en Lejlighed til at advare ham om den Fare, som truede ham.

Jeg vil ikke trætte Dem med min lange Historie. Lad det være tilstrækkeligt, at jeg fortæller Dem, at Forhør fulgte paa Forhør, og til min Rædsel blev min Broder stillet som Vidne mod mig; han spillede sin Rolle saa dygtig, uden en eneste Gang at forraade sig det mindste, at Dommerne gav ham det hædrende Vidnesbyrd, at de Følelser, han havde lagt for Dagen under Vidneforklaringerne, gjorde ham megen Ære.

Jeg forbavsedes ved at se, hvorledes Nettet trak sig fastere omkring mig; de mest uskyldige Ord og Handlinger fik pludselig et forbrydersk Udseende, og til sidst blev jeg til min Skræk belagt med Arrest; et Tilbud om at stille Kavtion for mig blev afslaaet.

John kom nu for at se til mig og fandt mig skjælvende af Sorg og Angest i mit Fængsel, men jeg vendte Ryggen til ham og vilde ikke tale med ham.

Han kom igjen og tiggede mig om at høre ham.

„Ned, Ned, stakkels Fyr!“ udbrød han, i det han hulkede som et Barn. „Jeg har gjort det . . . jeg selv har gjort det, men jeg kan ikke bekjende det. Ned, det vil faa Moders Hjærte til at briste, og Ellen vil foragte mig. Oh, dette fordømte Spil!“

„Og din egen Svaghed,“ sagde jeg bittert, medens jeg maatte erkjende alt, hvad han havde sagt; thi jeg vidste desværre, at det var sandt.

„Vend tilbage til dem, John,“ sagde jeg, „jeg skal aldrig forraade dig. Sig til Mary . . .“

Jeg kunde ikke sige mere, men maatte sætte mig ned paa min Træbænk, overvældet og halv vanvittig som jeg var.

Jeg bar det dog alt sammen, og aldrig undslap der mine Læber et eneste Ord derom. Jeg tog Skylden paa mig for at være en Tyv og at have bestjaalet mine Principaler; thi jeg vidste, at jeg ved at bekjende Sandheden vilde dræbe min Moder og forstyrre min Broders og hans uskyldige Hustrus Lykke.

„Det vil være en alvorlig Lære for ham,“ sagde jeg til mig selv. „Jeg har ikke meget at betyde her i Verden, og selv for Mary . . . hun vil snart glemme mig.“

Forhørerne blev endelig sluttede, og jeg modtog, som jeg allerede har fortalt Dem, min Dom. Den bitreste Prøvelse, jeg maatte gaa igjennem, var at se John staa der kold og ubevægelig som et af de Vidner, ved hvis Ord jeg blev dømt.

Jeg skiltes fra min Moder uden at berøve hende den Skuffelse, hvori hun svævede med Hensyn til den Søn, som hun forgudede. Som en bitter Spot lød hendes Ord om, at jeg skulde angre min Forbrydelse, i mine Øren. Mary, den Pige, som jeg elskede, saa jeg ikke, men hun skrev til mig og sagde, at hun ikke troede mig skyldig, og at hun vilde vente paa mig.

Det var hendes Løfte, som holdt mig oppe i den Tid, jeg levede mellem de dømte Fanger, indtil den Dag, da jeg stod lænet mod Bolværket af det Transportskib, som bar mig ned ad Kanalen, afsted til Van Diemens Land . . . som en domfældt.

Jeg troede, at mit Hjærte skulde briste, da jeg stod der i den snævre, underlige Fangedragt, med Huen ned over Ørerne og mit Haar kort afskaaret. Det var haardt at maatte sige til mig selv, at jeg fra dette Øjeblik og i mange skrækkelige Aar var tvungen til at leve i Selskab med en Hob af de værste Forbrydere og Kjæltringer af alle Slags.

„Farvel!“ mumlede jeg, med mine Hænder fast sammenpressede, „Farvel, mit Hjem . . . Moder . . . Mary! Broder, du har været mod mig lige som Kain; thi du har berøvet mig Livet!“

Jeg stod ubevægelig, indtil det blev befalet os at gaa ned, og den næste Morgen havde vi tabt Hjemmet af Syne.

Efter fem Aars Forløb og efter at have udholdt det haarde Liv, som en domfældt fører i Straffekolonierne, kom jeg tilbage til England som en nedbrudt Mand. Haabet syntes at være tabt for mig, og jeg ventede nu ikke mere noget godt. Med nogle faa Penge, Frugten af mit eget Arbejde, og efter at have maattet døje en hel Del Formaninger om at forlade min tidligere slette Løbebane, hvilket jeg taalmodig hørte paa, blev jeg given fri og rejste nordpaa.

Jeg naaede min gamle Hjemstavn og fik at vide, at min Moder var død; min Broder og hans Hustru var for to Aar siden rejste til Amerika.

Et Haab havde jeg dog . . . og det var mit højeste. Havde Mary holdt sit Ord?

Det havde hun . . . Gud lønne hende derfor. Hun havde taalmodig ventet paa min Tilbagekomst . . .

Min Herre, kan De nu undre Dem over min Bevægelse, da jeg saa hint Stykke i Aften? Det var, som om Forfatteren havde kjendt mit Liv. Jeg var ikke i Stand til at beherske mine Følelser, og jeg maatte ud i det fri.“

„Nuvel?“

„Nuvel? Jeg er en hjemsendt Straffefange. Jeg kan ikke faa nogen Ansættelse, og faar jeg en saadan, kan jeg ikke beholde den. Jeg har over hundrede Gange været nær ved at drives til en Forbrydelse, og var det ikke, fordi Tanken om, at hun, der har ventet i fem Aar, endnu venter paa mig, vilde jeg . . . Bah! Jeg vil ikke trætte Dem.“

„Der er en Ting her i Verden, som hedder Taalmodighed,“ sagde jeg rolig.

„Taalmodighed!“

„Ja . . . Naa, her er vort Maaltid; lad nu Maden smage Dem.“

Bordet blev dækket foran os, og efter en kort Nølen tog min ny Bekjendt Del i Maaltidet.

Vi skiltes sent ud paa Aftenen — han med mit Adressekort i sin Lomme, og jeg grundende paa, hvad visse Folk havde sagt om mig: at jeg havde en naturlig Tilbøjelighed til at søge slet Selskab.

Jeg havde imidlertid faaet det Indfald, at min ny Bekjendt den næste Dag skulde forandre sin daarlige Tro paa Verden og Menneskene, og jeg tror ogsaa, at det blev Tilfældet; thi han har nu faaet en ret god Ansættelse hos en Mand, som kjender hans Historie, og det gaar ham godt.

„Men min kjære Sir,“ sagde jeg en Dag til hans Principal, „du er da ikke en saadan Nar at tro den Historie, som han har fortalt om sin Uskyldighed?“

„Min gode Fritz,“ svarede min gamle Ven og greb fat i et af mine Knaphuller; „jeg gjør mig ingen Ulejlighed med at tænke derpaa. Alt, hvad jeg ved, er, at mine Bøger aldrig før er blevne førte saa godt; at hans lille Hustru er en Engel, og at jeg forleden Dag kastede Pakhusforvalteren paa Døren, fordi han kom og fortalte, at jeg havde en hjemsendt Straffefange i min Tjeneste. Dersom din ny Bekjendt efter alt dette dog bestjæler mig, maa Gud forlade ham hans Synd . . . jeg for min Part vil i det mindste gjøre det.“

„Du føler dig altsaa tilfreds med, hvad du har gjort?“ spurgte jeg.

„Fuldkommen, min kjære Dreng, og det gjør du ogsaa.“

Nuvel, jeg tilstaar, at jeg havde en Følelse af, at jeg maatte give min gamle Forretningsven fuldstændig Ret.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

I dette Øjeblik begyndte man at ringe til Aftensang. Nikita holdt længe sit Blik fæstet paa den Dør, gjennem hvilken Helene var forsvunden. Han hørte ikke, hvad Abbedissen sagde til ham; han mærkede ikke, at hun tog hans Haand og førte ham hen til Porten. Tavs steg han til Hest, og tavs vendte han og Michael tilbage til Granskoven. Klosterets Klokker vækkede ham endelig af hans Bedøvelse, og først da forstod han sin Ulykke i hele dens Omfang. Disse Toner sønderrev hans Hjærte,

og dog maatte han lytte til dem, thi det var, som om de atter og atter gjentog Helenes Afskedsord. Og da de endelig smeltede hen til en fjærn, ubestemt Klang og derpaa forstummede i Aftenluften, da forekom det ham, som om alt, hvad der forhen havde været ham dyrebart, var udslettet af hans Sjæl, og han blev greben af en Følelse af usigelig Forladthed . . .

Den følgende Dag fortsatte Serebrænys Mandskab sin Marsch, i det man bestandig trængte dybere ind i den mørke, uhyre store Skov ved Briansk. Fyrsten red i Spidsen for Truppen, og Michael fulgte et Stykke bag efter ham, thi han vovede ikke at afbryde sin Herres Tavshed.

Nikita havde bøjet Hovedet, men midt i al hans mørke Fortvivlelse skinnede, ligesom den fjærne Morgenrøde, en trøstende Tanke ham i Møde. Det var den Overbevisning, at han stedse, saa vidt hans Kræfter havde evnet det, havde opfyldt sin Pligt; at han altid havde vandret den lige Vej og end ikke en eneste Gang med Forsæt forladt den; en uskatterlig Følelse, der midt under alle dette Livs Lidelser og Gjenvordigheder skjuler sig i det ædle Menneskes Hjærte som en uforkrænkelig Skat, mod hvilken alle Verdens Goder, alt, hvad der er Maalet for menneskelig Ærgjerrighed, kun er at betragte som usselt Støv.

Det var alene denne Bevidsthed, som gav Serebræny Kræfter til at udholde Livet, og i det han atter lod alle Enkeltheder ved Afskeden med Helene drage forbi sin Sjæl, i det han tilbagekaldte ethvert af hendes Ord i sin Erindring, fandt han en vemodig Trøst ved den Tanke, at det virkelig vilde have været en Skam for ham at være den eneste lykkelige i denne skrækkelige Tid, og at det var bedre, at han i Forening med sine Brødre bar sin Del af den fælles Ulykke.

Ogsaa Godunoffs Ord kom ham atter i Hu, og han maatte bittert le, da han tænkte paa den Bestemthed, hvormed Godunoff havde talt om sit Kjendskab til det menneskelige Hjærte.

Det lader til, tænkte han, at Boris dog ikke forstaar at gjætte alt. Statssagerne og Czarens Hjærte kjender han; han ved paa Forhaand, hvad Maljuta vil sige, og hvorledes denne eller hin Opritsnik vil bære sig ad. Men deres Følelser, der ikke ved alle deres Handlinger tænker paa egen Fordel, de ligger indhyllede i Mørke for ham . . . Uvilkaarlig kom Serebræny ogsaa til at mindes Maxim; han tænkte paa, at hans Vaabenbroder sikkert vilde have spaaet en hel anden Udgang. Han vilde ikke have sagt til ham: „Hun har ikke ægtet Morosoff af Kjærlighed; derfor vil hun sikkert vente paa dig!“ Nej, han vilde have sagt: „Skynd dig, Broder, skynd dig — tøv intet Øjeblik! Rid, indtil din Hest styrter, men skynd dig til hende, medens det endnu er Tid!“

Ved Mindet om Maxim forekom hans Forladthed ham dobbelt tung, thi han vidste, at ingen vilde have følt en saadan Deltagelse for ham som denne; at ingen saaledes som han vilde have kunnet udfylde hans Sjæls Tomhed ved sit inderlige Venskab og dertil have kunnet forklare ham mange Ting, som han nu kun halvvejs forstod.

Langsomt og med bøjet Hoved red Serebræny gjennem den tavse Skov, der var lige saa mørk som hans egne Tanker. Ikkun Røvernes taktfaste Skridt afbrød den dybe Tavshed. Skovens vilde Beboere, der ikke var vante til paa dette ensomme Sted at frygte Menneskenes Nærhed, flygtede ikke bort ved Synet af Krigerne, men klatrede gemytlig op i Træernes Kroner og saa derfra ned paa den vandrende Trup. Den broget farvede Træpikker, der hamrede løs paa Træets graa, mosgroede Bark, vendte Hovedet om mod Røverne og begyndte saa paa ny at banke paa Træet med sit spidse Næb.

En af Krigerne, der aabenbart følte sig trykket af den højtidsfulde Stilhed, begyndte halv højt at synge en vemodig Vise; hans Kammerater stemmede i med, og snart forenede alles Stemmer sig til et Kor, hvis melodiske Toner gav Gjenlyd langt ind under den dunkle Løvhvælving . . .

Her kunde vi slutte vor Fortælling, men vi har endnu tilbage at berette om, hvad der er blevet af de andre Personer, som maaske tilligemed Serebræny har faaet deres Del i Læserens Interesse; om Nikita selv tænker vi at fortælle noget mere i Slutningen af vor Historie. Men for at kunne gjøre dette maa vi springe over sytten tunge Aar og henflytte os til Moskwa paa den berømmelige Tid, da Siberien blev erobret.

Fyrretyvende Kapitel.

Jermaks Budskab.

Mange Aar var forløbne siden den Dag, da Serebræny forlod Alexandra-Sloboda med sine benaadede Æventyrere. Og mange Forandringer var i den Tid foregaaet i Rusland. Kun Iwan Wassiljewitsch havde ikke forandret sig; snart lod han sig af sit mistænksomme Sind forlede til at lade de bedste og mest ansete Borgere henrette; snart syntes han at ville forbedre sig, aflagde offentlig Bekjendelse om sine Synder og sendte rige Gaver til Klostrene saa vel som Fortegnelse over de dræbte

med Befaling til, at der skulde bedes for deres Sjælefred. Af hans gamle Yndlinge levede ikke en eneste; den sidste og mest indflydelsesrige, Maljuta Skuratoff, som ingen Sinde var falden i Unaade, var bleven dræbt ved Belejringen af Weißenstein i Lifland, og til hans Ære havde Iwan ladet alle de tyske og svenske Fanger brænde paa et stort Baal.

Mange tusende Russere, der var blevne drevne til Fortvivlelse ved denne skrækkelige Regering, og som ikke nærede noget Haab om bedre Tider, udvandrede skarevis til Polen og Litauen.

Kun en eneste lykkelig Begivenhed tildrog sig i Løbet af disse Aar. Iwan Wassiljewitsch indsaa langt om længe, at det var til slet ingen Nytte at dele det russiske Folk i to Dele, hvoraf den største pinte og ødelagde den mindre. Paa Godunoffs Forbøn afskaffede han de forhadte Opritsniker, opslog atter sin Residens i Moskwa, og den uhyggelige Kejserborg i Alexandra-Sloboda blev derefter for bestandig staaende tom og øde.

Imidlertid havde Landet været hjemsøgt af mange tunge Ulykker. Pest og Hungersnød gjorde det af med Befolkningen i Stæder og Landsbyer. Tartarerne gjorde flere Indfald i Rusland, og paa et af deres Røvertog nedbrændte de endogsaa Moskwas Forstæder saavel som en stor Del af selve Staden. Svenskerne angreb Landet nordpaa. Stephan Batory, der af Rigsdagen var bleven valgt til Konge efter Sigismunds Død, fornyede den litauiske Krig, og trods de russiske Soldaters Tapperhed sejrede han over dem og berøvede Rusland alle dets vestlige Provinser.

Hvor megen Del Storfyrst-Tronfølgeren end plejede at tage i sin Faders Grusomheder, og hvor slet og uværdig han end var, følte han dog denne Gang paa det dybeste Rigets Ydmygelse og bad Czaren om at lade ham drage mod Batory i Spidsen for Hæren. Men Iwan Wassiljewitsch saa i denne Bøn intet videre end den Hensigt, at Sønnen vilde støde ham fra Tronen, og Storfyrsten, hvis Liv Serebræny en Gang havde reddet ved Djævlesumpen, kunde nu ikke længer undgaa en skrækkelig Død. I et Anfald af Raseri dræbte hans Fader ham med sin jærnbeslagne Stok. Historien beretter, at Godunoff, der vilde kaste sig imellem dem, blev haardt saaret af Czaren og kun frelste Livet ved at blive tagen under Behandling af en for sin Lægekunst bekjendt Kjøbmand i Perm, ved Navn Strogonoff.

Efter dette Mord hensank Iwan Wassiljewitsch i en sløv Fortvivlelse. Han sammenkaldte Raadet, erklærede, at han vilde gaa i Kloster, og traf Anstalter til Valget af en ny Czar. Imidlertid gav han dog efter for Bojarernes Bønner og lod sig bevæge til at blive paa Tronen, i det han lod sig nøje med at skrifte sin Synd og skjænke rige Gaver til Klostrene. Men ikke længe efter begyndte Henrettelserne paany. Odesborn forsikrer i sine Skrifter, at Iwan Wassiljewitsch paa en Gang dømte 2300 Mennesker til Døden under Paaskud af, at de havde overgivet nogle Fæstninger til Fjenden, skjønt Batory selv havde beundret deres Mod.

Den ene Provins gik tabt efter den anden, Fjenden trængte paa fra alle Sider, og Rigets indre Forfald blev mere og mere aabenbar. Under disse Omstændigheder følte Iwan Wassiljewitsch sin Stolthed haardt saaret, og hans lønlige Forbitrelse afspejlede sig baade i hans Væsen og i hans Udseende. Han blev skjødesløs i sin Holdning, ja, endogsaa i sin Klædedragt. Hans høje Skikkelse blev kroget; hans Øjne blev matte; Underkjæben hang ned som hos en Olding, og kun i fremmedes Nærværelse gjorde han Vold paa sig selv for at se ud ligesom tilforn. Saa rettede han sig stolt i Vejret og betragtede mistænksomt sine Omgivelser for at se, om man havde lagt Mærke til hans legemlige og aandelige Svækkelse. I saadanne Øjeblikke var han endnu skrækkeligere end i de Dage, da han var i sin fulde Kraft. Aldrig før havde Moskwa levet under et saa ubønhørligt Rædselsherredømme.

Paa denne bedrøvelige Tid indløb der fra det fjærne Østen en uventet Efterretning, som oplivede de mistrøstige Hjærter med nyt Mod og forvandlede den almindelige Sorg til Glæde.

Fra Kamas fjærne Bredder ankom til Moskwa de berømte Kjøbmænd Strogonoff, Slægtninge af den samme lægekyndige Kjøbmand, der havde helbredet Godunoff. Czaren havde skjænket dem de ubeboede Distrikter af Provinsen Perm, og der levede de som fri Mænd, fuldstændig uafhængige af Statholderen i Perm. De havde en selvstændig Forretning og havde Ret til at holde egne Tropper, paa den Betingelse, at de forsvarede Grænsen mod Sibiriens vilde Folkeslag, der nylig var blevne skatskyldige til Rusland, men som kun havde vist sig lidet paalidelige. Da de gjentagne Gange var blevne foruroligede af Khanen Kutschum i deres af Træ opførte Fæstninger, besluttede Strogonofferne til sidst at gaa over Ural og angribe Fjenden paa hans eget Omraade. For at sikre dette Foretagende et gunstigt Udfald, henvendte de sig til nogle Røveranførere, der gjorde Dons og Wolgas Bredder usikre. Hovedanførerne var paa det Tidspunkt Jermak Timofejeff og Iwan Kolzo; denne sidstnævnte havde en Gang været dømt til Døden, men paa en vidunderlig Maade var det lykkedes ham at fri sig ud af Fængslet.

Efter at Strogonofferne havde sendt dem en af rige Gaver ledsaget Opfordring til at tage Del

i dette berømmelige Foretagende, forbandt Jermak og Kolzo sig med to andre Hovidsmænd, samlede en stor Skare frivillige ved Wolgas Bredder og fulgte derpaa Strogonoffernes Opraab. Fyrretyve Barker blev ladede med Vaaben og Levnetsmidler af enhver Slags, og efter at have hørt Messen indskibede den lille Hær sig under Jermaks Kommando og sejlede under lystig Sang ned ad Tschussowafloden til Urals vilde Bjærge, trækkende deres Barker fra den ene Flod til den anden og overalt sejrende over de fjendtlige Folkeslag. Saaledes trængte Æventyrerne frem lige til Irtisch, hvor de tilføjede Sibiriens øverste Fyrste, Mametkul, et fuldstændigt Nederlag, tog ham selv til Fange og bemægtigede sig Byen Sibiria, beliggende ved de høje og stejle Bredder af Irtisch. Dog endnu ikke tilfreds med dette Resultat, trængte Jermak bestandig længere frem, erobrede hele Landet indtil Oby og tvang de overvundne Folkeslag til over hans blodige Sværd at sværge Czaren over alle Russere, Iwan Wassiljewitsch, Troskabseden.

Først da sendte han Strogonofferne Underretning om sine følgerige Bedrifter, og paa samme Tid skikkede han sin Yndlingshøvidsmand, Iwan Kolzo, til Moskwa for at hylde Czaren i hans Navn og lægge et nyt Kongerige for hans Fødder.

Strogonofferne skyndte sig at overbringe Czar Iwan denne glædelige Efterretning, og kort Tid efter indtraf ogsaa Jermaks Sendebud.

Stor var den Glæde, som herskede i Moskwa. I alle Kirker blev der sunget Tedeum og ringet med Klokkerne ligesom ved Paaskefesten.

Efter at Czaren havde tilkjendegivet Strogonofferne sin Tak og Glæde, fastsatte han en Dag, paa hvilken Jermaks Sendebud højtidelig skulde modtages.

I Kremls store Sal, omgiven af hele sin storfyrstelige Majestæts Pragt, sad Iwan Wassiljewitsch paa Tronen, med Monomachs Baret paa Hovedet, iført en guldbaldyret Klædning og smykket med Helgenbilleder og kostbare Ædelstene. Ved hans højre Side stod Tronfølgeren, Feodor, ved hans venstre Boris Godunoff. Omkring Tronen og ved Dørene var Livvagten opstillet, klædt i sølvbræmmede Kaftaner af hvidt Fløjl og med kunstig forarbejdede Stridsøxer paa Skuldrene. Hele Salen var opfyldt af Fyrster og Bojarer.

(Fortsættes.)

Bøjet til sidst.

En Landsbyhistorie.

(Fortsat.)

Næste Søndag Aften kom Frits til Skolehuset. Skolelæreren blev vel noget forundret over dette Besøg, men han ytrede ikke noget derom og forstod paa saa mange Maader at underholde Frits, at denne næsten havde glemt Grunden til sit Komme. Marie sad som paa Gløder. Veits var ikke komne den Aften, da den gamle var bleven lidt upasselig, og Lejligheden var saaledes gunstigere end nogen Sinde.

Da der omsider indtraadte en lille Pavse i Samtalen, tog Frits Mod til sig og sagde:

„Jeg vilde gjærne bede Dem om noget, Hr. Skolelærer.“

„Naar det er mig muligt, skal jeg gjærne opfylde din Bøn,“ svarede denne venlig.

„Aa, De kan meget godt sige ja. Jeg vilde gjærne tage Marie med mig, dersom De vil give mig Tilladelse dertil.“

„Hvor hen?“

„Til vort sædvanlige Søndagsselskab, hvor alle de unge kommer sammen.“

„Det kan jeg ikke give mit Minde til.“

„Hvorfor ikke?“

„Det skal jeg sige dig. For det første kan jeg ikke lide dette Renderi, da Pigerne bør være hjemme og ikke løbe omkring paa Gaden. Og dernæst synes jeg slet ikke om jeres Sammenkomster. Hvor I kommer hen, der maa de gamle rømme Huset, for at I uforstyrrede kan drive jert Uvæsen, og det er vel galt.“

„Men man er dog ung og vil ogsaa en Gang imellem have lidt Morskab.“

„Naar det sker i Sømmelighed, vil ingen forbyde jer det og jeg allermindst. Men hvad I kalder Morskab, det er noget upassende, vederstyggeligt Tant. Men jeg vil gjøre dig et Forslag,“ tilføjede Skolelæreren efter nogen Betænkning. „Jeg vil lade Marie komme til jer, men saa maa I tage mig med i Kjøbet. Jeg skal følge hende derhen og atter hjem. Kan det lade sig gjøre?“

Frits tav.

„Ser du,“ vedblev Skolelæreren, „det smager dig ikke, og det vilde heller ikke behage de andre. Følgelig maa vi vel lade det blive, som det er.“

Lidt efter gik Frits. Mon Skolelærerens Ord havde gjort noget Indtryk paa ham? Et Blik, som han endnu ved Bortgangen tilkastede Marie, og som skulde tilkjendegive hende, at han ventede hende udenfor, syntes at vidne om det modsatte. Marie havde ikke opfanget dette Blik, og om hun end havde gjort det, vilde det dog have været et stort Spørgsmaal, om hun i sin nuværende Sindsstemning havde fulgt Opfordringen. Den gode Engel, der stred med den onde om Maries Besiddelse, havde for Øjeblikket faaet Overhaand i hendes Hjærte.

Frits ventede længe udenfor paa Marie, men hun kom ikke. Hun var gaaet op paa sit Kammer og græd modige Taarer. For hvem randt de? — Da Frits indsaa, at han ventede forgjæves, grebes han af Vrede og Utaalmodighed.

„Det er alligevel en Bedesøster," mumlede han, „gid Fanden havde alle de hellige! At den onde nu ogsaa just skulde gjøre mig opsat paa den Pige. Og dog er hun saa smuk, og forlade hende kan jeg ikke, om jeg saa selv skulde gaa over til de hellige."

Under denne Monolog havde Frits fjærnet sig fra Skolehuset, og han kom nu forbi Værtshuset, hvorfra der gjennem de aabne Vinduer lød en lydelig Jubel ud i Natten. Derimellem hørte man Tonerne af Rygterfilips Harmonika. Frits var bleven staaende et Øjeblik, tvivlraadig med sig selv, om han skulde gaa indenfor eller ej. Men saa tog han sig sammen og gik hjem til Møllen.

„Pigen har forhexet mig," sagde han flere Gange til sig selv, „om jeg saa hundrede Gange siger til mig selv, at jeg vil glemme hende, saa kan jeg det dog ikke."

I Møllen brændte der endnu Lys. Møllerjakob sad med sin Kone inde i Stuen, og efter hvad det lod til, havde Frits's Indtræden forstyrret dem i en vigtig Samtale.

Paa Flugt fra Kroen. (Se Side 712).

„Du kommer tidlig hjem," sagde Møllerjakob.

„Jeg syntes ikke om at blive længere ude."

„Naar man taler om Fanden, er han nærmest. Vi talte just om dig."

„Saa? Tør jeg vide, hvad det var?"

„Næste Vinter vil jeg overdrage dig Møllen og give mig i Aftægt."

Frits lyttede spændt efter. Det var første Gang, han hørte sligt af sin gamle, og selv havde han aldrig tænkt derpaa, da hans Fader endnu var rask og rørig.

„Du kan drive Møllen lige saa godt som jeg," vedblev Møllerjakob, „og du er gammel nok til, at du selv kan overtage den. Jeg bliver gammel og er kjed af det evige Plageri. Jeg kan jo ogsaa trænge til at have det mere rolig paa mine gamle Dage. Men naar du skal overtage Møllen, maa du først have en Kone, ellers gaar det ikke."

Den gamle hørte op at tale, og Frits tænkte, at han nok vidste, hvem han helst vilde se som Kone i Møllen, men han tav stille.

„Du maa have en Kone, der bringer Penge i paa sin egen Forlovelse og sit eget Bryllup, der jo ligeledes kun havde været et saadant Regnestykke.

Møllerjakob havde vistnok ventet, at Frits skulde sige noget. Men da Sønnen tav, vedblev han: „Jeg kjender en, som du blot behøver at strække Haanden ud efter, al Ting er forud bragt i Orden. Der er en Stund endnu til Fastelavn, men du kan dog imidlertid en Gang gaa hen og se paa Pigen."

„Hvorhen?" spurgte Frits.

„Ja, det er sandt, det har jeg ikke sagt dig endnu. Til sorte Nikolaus skal du gaa, han har

Møllerjakob og hans Søn. (Se Side 713).

Huset. Laden maa om et Par Aar bygges helt om. Hvad jeg har laant ud, bliver min Ejendom, indtil jeg dør, og Gjæld maa du heller ikke gjøre. En Oljemølle kan du ogsaa bygge til; der er Vand nok, men det bruger du ogsaa Penge til. Det maa Konen bringe med som Medgift. Faaremarken bliver ogsaa snart tilfals, og den tør ingen anden komme i Besiddelse af end du. Men det maa du atter have Penge til, mange Penge. Og jeg kjender en, som har dem, ja mange flere, end du bruger."

Møllerjakob tav igjen, og man hørte i Værelset kun et sagte Suk, der uvilkaarlig trængte sig frem af hans Kones Bryst. Maaske tænkte hun Penge som Græs. Jeg har allerede bragt det paa det rene med den gamle, alt er i Orden. Pigen skal rigtignok ikke være af de kjønneste, men af en smuk Kone kan man ikke leve, og Møllen klaprer ikke af ingen Ting. Vil du saa gaa derhen en Gang?"

„Jeg vil sove paa det først."

„Gjør det, du har Tiden for dig og behøver ikke at haste. Men sige nej, tør du heller ikke. Jeg har afgjort det med sorte Nikolaus, og nu gaar Sagen sin Gang. Nu kan du sove paa det."

Dermed var Familieraadet sluttet. Hvorledes Frits sov paa det, vil vi snart faa at høre.

Sex Uger var forløbne. Mortensdag var forbi, og Efteraarsvejret havde forvandlet sig til Vinterens Kulde. Det havde allerede frosset stærkt, og et tyndt Snetæppe havde udbredt sig ligesom et hvidt Slør over Højene. Om det Frieri, som Møllerjakob havde bragt i Stand for sin Søn, havde der ikke siden været Tale, men Frits havde i sit stille Sind gjort op med sig selv. Skulde han tage en Kone hjem til Møllen, skulde det ikke være nogen anden end Skolemesterens Marie; ellers vilde han hellere slet ingen have.

Hvad det hele skulde blive til, hvorledes den gamles Plan skulde tilintetgjøres og Marie bringes i sorte Nikolaus's Datters Sted, det var Frits endnu ikke paa det rene med. Fred havde han ikke iventе, men en haard Krig.

Dog herskede der endnu Fred udadtil, og Sagen havde ganske Udseende af, at al Ting vilde gaa efter den gamles Ønske.

Frits var ikke kommen sammen med Marie i de forløbne sex Uger, skjønt han ofte havde søgt Lejlighed dertil og utallige Gange havde snuset om Huset. Han vovede sig ikke tiere indenfor, og Marie kom heller ikke ud. Paa den Maade vidste han egentlig slet ikke, paa hvad Fod han stod med hende. Men ligesom Menneskets Hjærte ofte netop længes allermest efter det, mod hvis Opnaaelse der rejser sig de største Hindringer, saaledes var ogsaa Frits's Lidenskab stegen til sit højeste, og hans Hjærte stod i Fyr og Flamme, som man siger.

Frits's eneste fortrolige var Skomagerpeter, en Krabat, der var lige saa letsindig som han selv. Med ham raadslog han, med ham aftalte han sine Planer. Men heller ikke dennes Forslagenhed og List havde formaaet at gjennembryde den Jærnskranke, som Skolelærerens faste Vilje havde draget om hans Hus og Datter.

„Naar vi ikke faar Pigen ud af Huset og har hende imellem os, bliver hun aldrig din," havde Skomagerpeter sagt til Frits, da denne første Gang klagede sin Nød for ham. „Du er den gamle altfor godt bekjendt som en forfløjen Karl, til at han frivillig skulde ville betro dig sin lille Due. Der gives ogsaa flere Piger end den ene; lad den Bedesøster fare, hun passer dog ikke for dig."

„Pigen maa blive min, om jeg saa skulde kæmpe med Himmel og Jord om hende."

„Tror du da, at Marie kan lide dig?"

„Det ved jeg."

„Ja, saa er det jo det allernemmeste, at du ogsaa gaar over til de hellige," sagde Skomagerpeter leende.

Men Frits saa' saa alvorlig og bestemt ud, at Skomagerpeter indsaa, at Øjeblikket var slet valgt til at spøge, og han holdt derfor op med at tale i den Tone.

„Lad det bare være godt," sagde han, „det skal nok lykkes os at lokke Duen ud af Dueslaget, og saa er Pigen vor."

Saa var det endelig en Aften kort før Jul, at Frits lige som sidste Gang traf Marie ved Brønden, og han saa' saa bedrøvet og ulykkelig ud, at hun ikke kunde udholde at se det. Han fortalte hende, hvorledes han havde længtes efter hende; at han gik og pinte sig selv og aldrig mere havde en glad Time. Marie blev mere og mere bevæget ved hans Ord og de indtrængende Blikke, hvormed han saa paa hende, og til sidst lovede hun at følge med ham en Søndag Aften, som det tidligere havde været aftalt mellem dem. Før han gik fra hende, havde de tilsvoret hinanden evig Troskab og Kjærlighed. Marie betroede sig denne Gang til sin Moder, dog sagde hun ikke, at hun og Frits var blevne Kjærestefolk, men derimod, hvor uendelig gjærne hun blot en eneste Gang vilde være med til de unges Lystighed. Omsider lod Moderen sig bevæge og overtalte endogsaa sin Mand til at give Marie den ønskede Tilladelse.

Saa kom den længselsfuldt ventede Søndag; det var oven i Kjøbet en Nytaars Aften, paa hvilken der skulde være stor Kalas for de unge. Frits indfandt sig en hel Time før den Tid, der var aftalt mellem dem, og Marie fulgte ham med bankende Hjærte.

I Begyndelsen havde Marie følt Modbydelighed for al den vilde Larm, der herskede i Legestuen, og vilde have givet meget for, at hun igjen kunde være i sit stille Hjem; men lidt efter lidt var hun uvilkaarlig bleven dragen med ind i denne Hvirvel og Rus og havde fundet Behag deri. Hvor lykkelig følte hun sig ikke i Armene paa Frits og ved hans Bryst. Hvor venlig smilede hun ikke til ham; hvor følte hun sig ikke lystig til Mode. Hun havde glemt den hele Verden, og Timerne fløj bort som Minutter. Klokken ni havde hun lovet Moderen, at hun vilde være hjemme. Men hun havde slet ikke tænkt paa Tiden, og Frits havde heller ikke mindet hende derom, skjønt hun alvorlig havde bedt ham om at gjøre det.

Omsider, da enkelte allerede havde forladt Stuen, syntes Marie endnu en Gang at komme til Besindelse. Hurtig spurgte hun Frits, hvad Klokken var.

„Det er tidlig endnu, Klokken kan vel snart være ni."

„Nej, nej, Frits, den er mere, ganske vist langt mere. Se en Gang paa dit Ur."

„Naa, om den ogsaa er lidt mere, hvad gjør saa det?"

„Saa lad os hurtig gaa hjem; jeg vil ikke for alt i Verden lade min Fader vente. Han er vist allerede i Forvejen vred paa mig."

„Naa, lad ham kun være vred, det gjør jo ikke noget, om han ogsaa brummer en Smule."

„Nej, Frits, nu gaar jeg. Vil du ikke gaa med, gaar jeg alene."

Skomagerpeter havde imidlertid indset, hvad der foregik imellem de to unge Mennesker, og han bestilte derfor hos Røgterfilip en dejlig Polka, som var Maries Yndlingsdans. Frits slyngede sine Arme om hende og drog hende atter ind i Hvirvlen. Men det varede kun et Øjeblik, saa rev Marie sig atter løs. Hun anede maaske, at Faderen derhjemme ventede paa hende uden at finde Hvile og Ro og gjorde sig bitre Bebrejdelser, fordi han havde givet efter for den svage Moder og var bleven sine Principer utro. Hun lod sig ikke mere holde tilbage.

Frits forlod Værtshuset samtidig med hende og fulgte hende hjem.

„Kommer du næste Søndag igjen, Marie?" spurgte han.

„Ja," hviskede hun hurtig og smuttede ind i Huset. Bagdøren havde Moderen ladet staa aaben.

I Huset var alt tyst og stille, og saavel Faderen som Moderen syntes at sove. Uden at nogen hørte hende, sneg hun sig op paa sit Kammer. Taarnuret i Nærheden slog tolv.

Marie vaagnede tidlig om Morgenen efter den gjennemsvirede Nat og rev sig med Magt ud af sine forvirrede Drømme. Hun ilede sagte ned i Dagligstuen. Efter at have tændt Lys overtydede hun sig imidlertid ved et Blik ind i Sovekammeret ved Siden af om, at saavel Faderen som Moderen endnu sov trygt. Hun tændte i al Stilhed Ild i Kakkelovnen og satte sig derefter lige saa sagte til sin Rok. Men det snurrende Hjul maatte dog have vækket Moderen, thi hun raabte fra Sengen: „Er du allerede oppe, Marie?"

„Ja, Moder. Sov kun lidt endnu, det er tidlig paa Dagen."

„Jeg vil hellere staa op. Jeg tænkte næsten, at jeg i Dag selv havde maattet gjøre Ild paa. Naa, det er godt, du har sørget for lidt Varme."

Snart derefter traadte Moderen ind i Dagligstuen.

„Du kom sent hjem i Aftes."

„Det var rigtignok ikke min Agt, men jeg tænkte slet ikke paa Tiden, den løb saa hurtig."

„Ja, ja, det tror jeg nok."

„Har Fader ikke skjændt?"

„Det just ikke, men det er dog faldet ham tungt, at jeg havde ladet dig gaa, og han kunde slet ikke sove, førend du kom."

Skolelæreren var meget alvorlig, da han lidt efter kom ind og sagde god Morgen til sin Datter, der ikke vovede at løfte Øjnene op til ham, men han skjændte ikke. Tænkte han maaske, at hans Datter selv gjorde sig tilstrækkelige Bebrejdelser, fordi hun var bleven saa længe borte? Marie opfattede imidlertid Faderens Tavshed som en Billigelse af hendes Udebliven? Havde han omsider indset, at han havde behandlet sin Datter for haardt? Var det ikke af den Grund, at han ikke skjøttede om at sige noget?

Saaledes talte Marie med sig selv, og hun fandt det slet ikke urigtigt, at hun den næste Søndag Aften, da Veits som sædvanlig var gaaet Kl. 9, i Steden for at gaa ind i sit Sovekammer listede sig hemmelig med Frits til de unges Forsamling og atter sværmede den halve Nat.

Og saaledes gik det mange Aftener, og Forældrene fik aldrig noget at høre om det, skjønt der af og til i Landsbyen hviskedes om Maries Forhold til Møllerens Frits.

Søndagen før Fastelavn var der Dans i den nærliggende By. De unge Folk fra Altdorf drog i Reglen i den Anledning om Aftenen til Byen for at svire hele Natten. Frits havde lovet Marie, at han ogsaa vilde tage hende med derhen, og den forblindede Pige kunde næppe afvente Tiden, til Veits var gaaet, og hun kunde ile til Byen med sin Kjæreste. Omsider gik de, og Marie sagde som sædvanlig god Nat til sine Forældre. Men da hun stod udenfor Bagdøren i det tætte Mørke, forekom det hende, som om hun med Vold og Magt blev dragen tilbage til Huset, og en usynlig Magt standsede hendes Fjed. Men hvor var Frits dog, der jo ellers altid ventede paa hende og bragte hende hen til Forsamlingen? Medens hun stod tvivlraadig og ikke vidste, hvad hun skulde gjøre, om hun skulde gaa frem eller tilbage, nærmede nogen sig sagte til hende og sagde til hende: „Er det dig, Marie?"

Men det var ikke Frits's Stemme. Det var en af hans Kammerater, — en Fyr, som de havde givet Øgenavnet Hønsetarm —, der i det samme lagde sin Arm fortrolig omkring Marie. „Kom Marie, de venter alle kun paa dig, ellers vilde de allerede have været afsted."

Marie rev sig løs.

„Hvor er Frits?" spurgte hun hastig.

„Han har allerede tidlig i Aften maattet tage ind til Byen og har givet mig det Hverv, at jeg skulde bringe dig med derhen, saa skulde han nok komme i rette Tid. Skomagerpeter er syg og kan ikke gaa ud, derfor skulde jeg sige det til dig."

Marie nærede ingen Mistillid og tog med. Hønsetarm gik for at være Frits's gode Ven, skjønt der en Gang var opstaaet en heftig Strid mellem dem paa Kroen, hvor Hønsetarm havde ladet falde nogle fornærmende Ord om Marie. Frits havde da løftet Haand mod ham, og det var nær kommet

til et alvorligt Slagsmaal, hvis ikke Hønsetarm, der var lige saa fejg, som han var slet, havde grebet Flugten, ledsaget af en af sine værdige Staldbrødre, som havde slaaet sig paa hans Parti, saa længe Legen gik godt. Senere var Hønsetarm imidlertid kommen til Frits og havde undskyldt sig med, at han havde været beruset den Aften; Frits havde ladet sig forsone, og derpaa var det venskabelige Forhold tilsyneladende gjenoprettet. Marie fandt derfor intet mistænkeligt i, at Frits lod Hønsetarm bringe hende Besked. Da de kom til Værtshuset, var hele Selskabet allerede beredt til at bryde op, og under Latter og Sang drog man til Staden. Men heller ikke her var Frits, derimod var der ogsaa Piger og Karle fra andre Landsbyer, deriblandt sorte Nikolaus's Døtre. Marie følte sig ilde til Mode og vilde strax være tagen hjem, men paa Grund af den mørke Nat vovede hun det ikke. Hønsetarm indbød hende til Dans og efter ham flere andre Karle, men hun havde slet ingen Lyst dertil, fordi Frits ikke var til Stede, og hun havde næsten opgivet alt Haab om, at han vilde komme. Da Hønsetarm atter kom og dansede med hende, spurgte hun ham, hvor Frits var, og hvorfor han ikke kom. „Han venter paa dig udenfor Byen, hvor jeg skal bringe dig hen til ham. Her ind tør han ikke komme, fordi sorte Grete er til Stede; du ved jo nok, hvorledes det staar til med dem."

„Hvorfor har du ikke sagt mig det før?"

„Jeg har ikke selv vidst det; han var her lige nylig ved Døren og hviskede det til mig."

„Ak, hvorfor har han dog ikke ladet mig det vide tidligere?"

„Han sagde, at han ikke havde nænnet at forstyrre dig i Fornøjelsen. Men nu skal jeg bringe dig hen til ham."

De forlod Værelset og ilede ned ad Trappen, medens kjærlig Længsel fremkaldte et Smil om Maries Mund. Udenfor Byen blev hun staaende og spejdede ud i den mørke Nat. Da nærmede Hønsetarm sig sagte til hende og trykkede hende op til sig.

„Frits, Frits!" skreg den forfærdede Pige.

„Ja, skrig du kun. Troede du virkelig, at jeg vilde føre dig i Armene paa Frits?"

Han fik ikke udtalt. Med en voldsom Anstrængelse snoede Marie sig ud af hans Arm og gav ham et Stød for Brystet, saa at han tumlede tilbage. Derpaa fór hun afsted som en anskudt Hjort hen ad Vejen til Landsbyen. Med et Spring var imidlertid Hønsetarm atter kommen paa Benene, og nu begyndte Jagten. Foran løb den stakkels Pige, ligesom et Stykke jaget Vildt, bag ved hende kom den halvdrukne Karl. Hun mærkede ikke, at Haaret løsnede sig og faldt ned over hendes Skuldre, hun følte ikke, hvorledes Vejens Ujævnheder bragte hendes Fødder til at bløde. Hun ilede kun afsted, hun hverken saa eller følte, kun den ene Tanke besjælede hende, at hun kunde falde i Hænderne paa Forfølgeren, og denne Tanke gav hende fordoblet Styrke; men bag hende stormede med vilde Spring det rasende Uhyre, der ikke vilde give slip paa sit Bytte. Og hun kunde ikke undfly ham mere. Til Landsbyen, Maries sikre Tilflugtssted, var der vist endnu en god Fjerdingvej, og hendes Kræfter, som hun i Begyndelsen havde anstrængt i altfor høj Grad, og som Angesten havde forøget, begyndte at slappes. Med djævelsk Fryd saa hendes Forfølger, hvorledes Afstanden imellem dem stedse blev mindre og mindre. Snart maatte han nødvendigvis naa hende, Marie mærkede allerede hans stønnende Aande, og det drukne Menneske udstrakte allerede sine Arme for at gribe fat i sit Offer, da han pludselig snublede og med en frækkelig Forbandelse styrtede til Jorden.

„O, min Gud, jeg takker dig," sukkede Marie dybt og fór med fornyet Styrke fremad hen imod Landsbyen. Men ogsaa hendes Forfølger jagede atter efter hende. Med uformindsket Hastighed begyndte Flugten igjen ind ad Landsbyen til, og stadig var Hønsetarm bag efter; der stod Kirken, og nu, nu havde hun endelig naaet sit Fædrenehjem. Med et lydeligt Skrig styrtede hun afmægtig om paa Dørtærskelen. . .

„Store Gud, Kone, det var Maries Stemme!" udbrød Skolelæreren, i det han fór ud af Sengen, hurtig kastede de nødvendigste Klæder om sig og ilede udenfor. Han fandt hende foran Døren, bar hurtig den bevidstløse Pige ind i Huset og lagde hende med sin grædende Kones Bistand paa Sengen. „Hvad er der dog hændet? Hvilket Slag har du atter tiltænkt os, store Gud, at vi maa finde Kraft til at bære det!"

De stakkels Forældre udstod en frygtelig Angest, førend det lykkedes dem at kalde Datteren tilbage til Livet. Omsider slog hun Øjnene op og stirrede forfærdet omkring sig. „Hvor er jeg?" udbrød hun. Da mødte hun sine Forældres kjærlige og bekymrede Blikke.

„Gud ske Lov," stammede hun næppe hørlig, „jeg er hjemme!" Og hun udbredte Armene og slyngede dem omkring Moderen, og rigelige Taarer lettede det beklemte Bryst.

„Marie, hvad er der sket? Hvor har du været?" spurgte den gamle, nedbøjede Fader.

„O, spørg mig ikke nu. I Morgen skal I faa al Ting at vide. Nu er jeg saa træt."

Moderen snoede sig ud af Datterens Arme, lagde hende blidt paa Sengen, og lige til den lyse Morgen vaagede Forældrene ved deres eneste Barns Leje, i det de vogtede paa hendes Aande-

drævt og lyttede med Gysen til de afbrudte Sætninger, der i Søvne undslap de blege Læber og fik Maries Legeme til at ryste krampagtig.

Møllerens Frits havde ikke glemt, at han havde lovet Marie at tage hende med til Dans i Byen, og det var heller ikke hans Skyld, at han ikke holdt Ord. Da han havde spist til Aften og lavede sig i Stand til som sædvanlig Søndag Aften at tage afsted til Landsbyen, kaldte Faderen ham ind i Stuen, hvor der ikke var andre til Stede. Frits holdt ikke af nogen Forsinkelse, allermindst den Aften, men han efterkom Opfordringen. Møllerjakob havde samme Dags Formiddag været i Kirke, og paa Hjemvejen var Hønsetarm kommen hen til ham. Hvad de to saa hemmelighedsfuldt og ivrig havde at tale om sammen, kunde ingen Lurer opsnappe; thi de gik ganske alene hen ad Vejen. Men at Møllerjakob ikke blev særdeles henrykt derover, det røbede hans mørke Miner og de halvhøje Eder, som han fra Tid til anden udstødte. Omtrent et Bøsseskud fra Møllen blev Hønsetarm staaende.

„Nu ved I, hvorledes det staar til, og kan handle, som I har Lyst, men med Frits vil jeg ikke have noget at bestille," sagde han og vendte om.

Møllerjakob skred derpaa hen imod sit Hjem, med dybt Nag i Hjærtet og Vrede og Had malet i Ansigtet. Hvem der havde set ham saaledes, vilde forskrækket være gaaet af Vejen for ham.

Da Frits paa Faderens Bud var traadt ind i Stuen, bød denne ham sidde ned. Frits saa, at der var et Uvejr i Vente, og adlød stiltiende.

„Hvor vil du hen?" spurgte Møllerjakob med tilbageholdt Vrede.

„Hvor kan du spørge om det? Jeg tager som sædvanlig til Byen."

„Og hvor saa videre?"

„Skal jeg staa Skrifte? Der er Dans i Byen, alle gaar derhen og jeg med."

„Du vil vel ogsaa bringe din Tiggertøs med der hen?"

Frits sprang op, som om han var bleven bidt af en Slange.

„Sæt dig kun igjen, du vanartede Søn," sagde den gamle heftig, „vi er ikke færdig endnu."

„Jeg har ikke noget at bestille med nogen Tiggertøs."

„Hvad betyder da din Løben med Marie?"

„Hvad den betyder? Siden du spørger mig derom, skal du strax faa det at vide, og du skulde jo dog ogsaa snart have hørt det."

(Fortsættes.)

Danske Digtere.

Ludvig Bødtcher:

„Fredensborg".

Omtaage Sandserne Forstanden,
vil Bægret skumme over Randen —
drag, Fredensborg, mig til dit Bryst,
og lad det sværmeriske stille
i dine Skove sødt formilde
det vilde i min Ungdomslyst!

Og nager Kummer paa mit Hjærte,
er stum og dødelig min Smærte,
da flyr jeg atter til dit Hegn —
gaar atter i de grønne Sale,
indtil at dine Nattergale
har smeltet Skyerne til Regn.

Ja, du skal leve i min Tanke,
til Hjærtet hører op at banke
for jordisk Fryd og jordisk Sorg!
Til Fuglen tier hist paa Kviste,
og Træet bliver til en Kiste,
og Graven selv til Fredensborg!

TEATERNYT.

Det kgl. Theater har optaget paa Repertoiret Holbergs „Abracadabra" og „Den forvandlede Brudgom". Som man vil mindes, er der den Mærkelighed ved disse to holbergske Komedier, at i den førstnævnte er der lutter mandlige, i den sidstnævnte lutter kvindelige Roller. I Øjeblikket, da Theatret har vanskeligt ved at besætte Holbergs Stykker af Mangel paa en passende Fremstiller til de større Jeronimus-Roller, forstaar vi godt, at der er valgt disse Komedier, om de end hører til Holbergs svageste Arbejder. I alt Fald er der det Fortrin at notere, at hvert Stykke har én absolut fremragende scenisk Præstation at byde paa, nemlig Hr. O. Poulsens Henrik i Abracadabra" og Fru Phisters aldeles ypperlige Fremstilling af den giftesyge Fru Terentia i „den forvandlede Brudgom". De øvrige Hovedroller er gjennemgaaende godt besatte, og det er glædeligt at være Vidne til, at Fader Holberg endnu i Forening med vore nuværende sceniske Kræfter har Magt til at faa en sund Latter til at klinge paa Tilskuerpladsen.

Folketheatret. Som et Slags Supplement til sit Lystspil „Krig i Fredstid" har den produktive tyske Dramatiker G. v. Moser skrevet et nyt 5 Akts Lystspil, der i en af Hr. Otto Zinck foretagen Bearbejdelse opføres paa Folketheatret under Titlen „Løjtnanten". Man træffer her de gode gamle Bekjendte fra det førstnævnte Stykke: Ungarerinden Ilka, der imidlertid er bleven gift med sin Husarofficer, den elegiske Apotheker Klem, og fremfor alle den elskværdige Løjtnant Haas, foruden flere ny Personer. Handlingen staar dog ikke i nogen videre sammenhængende Forbindelse med det foregaaende Stykkes, uden for saa vidt den galante Løjtnant er Hovedpersonen. Dennes Fataliteter under Besøget hos hans Ven Ritmesteren er da ogsaa Grundlaget for de fem Akter, som

imidlertid indeholder saa mange gode Situationer og ikke mindst at notere en saa kvik og livlig Dialog, at man helt igjennem morer sig over Pudsighederne og glemmer den temmelig løse Sammenhæng i Handlingens Gang. — Udførelsen er for alle Rollernes Vedkommende vellykket; enhver af de rollehavende spiller med Liv og Lune, hvad der ikke mindst gjælder Hr. Dorph-Petersen som den forelskede Provisor, og skulde vi yderligere fremhæve nogen enkelt, maatte det være Hr. Reumert, der som den lapsede Don Juan viste en hel ny Side af sit Talent og røbede en betydelig Evne til i saa Træk at give og fastholde en Karakterrolle. Selvfølgelig fik dog Hr. Zinck Broderparten af Bifaldet som den erotisk anlagte Løjtnant, og Stykket tog i det hele livlig Applaus, der kulminerede i en Fremkaldelse efter Tæppets Fald.

NY BØGER.

Julekvæld, Fortællinger og Skildringer af forskjellige Forfattere. Det er, som vi alt har bemærket i en foreløbig Anmeldelse, en ualmindelig fornøjelig og underholdende Bog, som her er udgaaet fra N. C. Roms Forlagsforretning. Der er en saa hyggelig og hjemlig Tone over disse Fortællinger, at de ligesom samler sig til et harmonisk Hele under deres lige saa hyggelige Fællestitel — Julekvæld. Bogen indledes med et stemningsfuldt Digt „Til Velkomst", af Zakarias Nielsen; derefter kommer to, hver paa sin Vis fortræffelige Fortællinger: „Tre Højtider" og „Krigsmedaillen", henholdsvis af C. A. Thyregod og Jens Skytte. — „En Jul paa Landevejen", af Anton Nielsen, og „Bysbørnene" af G. Betzonich staar vel ikke ganske paa Højde med de øvrige Bidrag, men vil dog ubetinget læses med Interesse som underholdende Smaahistorier. — Derimod har N. C. Rom i „Fra Legetøjets Land. Rejseminde fra Thüringen", givet en ypperlig Skildring af Arnestedet for denne særegne Fabrikation. Beskrivelsen er saa livlig og karakteristisk, at man hele Tiden synes at være paa virkelig Vandring med Forfatteren. — „En sløj Snaps, en Ende paa Nattevagten", er en morsom Historie fra Sømandslivet, fortalt med drastisk Lune af Chr. Middelboe. Og endelig har V. Elmgaard i „En Markedsdag" givet en dygtig udført Skildring af en Markedsdag i Kjøbstaden med al dens brogede Liv og Røre; Behandlingen af dette Emne røber et flittigt og alvorligt Studium efter Naturen og en ikke ringe Fremstillingsevne, men Stilen vilde have vundet ved at være lidt mindre overlæsset. „Julekvæld" er saaledes i høj Grad afvexlende i sit Indhold og kan paa Forhaand være sikker paa at blive en kjærkommen Julegjæst hele Landet over. Det bør endnu fremhæves, at Bogen foreligger i smagfuld Udstyrelse med et smukt komponeret Titelbillede.

Udkommet er: Rejsebilleder af Holger Drachmann. (Gyldendalske Boghandels Forlag).

— Fra Rusland, Skildringer og Stemninger af Thor Lange. (Gyldendalske Boghandels Forlag).

Julenyt.

Paa Marius Mollers Forlag er udkommet et Gaadespil under Titlen „Rebus paa Rebus", der melder sig som en af de første Bebudere af det forestaaende Julemarked, paa hvilket slige Juleknas og Juleløjer jo ikke bør mangle.

Blot til Lyst.

Vinterglæder.

Gaadefabrik.

Karade.

Mod det første alle Veje ile,
alt i Verden ganger der til Hvile.
Naar du rigtig jublende dig fryder;
andet dig saa let fra Læben flyder;
tungt og vemodsfuldt det hele lyder.

O

Stavelsegaade.

Første kan man ej undvære,
naar man ud paa Rejse gaar.
Held hver den, som har det andet,
naar det er at stole paa.
I det hele der sig gjemmer
Fuglesang og Fuglestemmer.

?

Rebus.

1 24. 10 M. rs 20 RR M.

Aabybro.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 50 (Søndagen den 10de December):

Gaade: Skyen.

Geografisk Gaade: Weser — Malmø (Westersø, Esrom, Sebastopol, Elba, Rom).

Rebus: En Penneholder.

Firkantet Nød i Nr. 49, rigtig løst af A. A. Sæby.

Geografisk Gaade i Nr. 49, rigtig løst af Carl paa Torvet.

Brevvexling.

K. K. K. Et enkelt af Digtene kan benyttes ved Lejlighed.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

N. FRISTRUP

6. Aargang. Søndagen den 24. December 1882. Nr. 52.

Den blaa Hest.

En Juleskitse.

Vi var meget forlegne det Aar med at hitte paa en Julepresent til vor lille Willy. Den lille Fyr havde allerede faaet saa meget og brækket saa meget itu, og det var derfor ikke nogen ganske let Sag.

Vi havde tænkt paa det hele Aftenen henne i Kakkelovnskrogen, og da Knægten sov sødt og godt i sin lille Seng, siger min Kone til mig: „Skulde vi ikke gaa ud igjen og endnu en Gang se paa Butikkerne i Hovedgaderne?“ Saa gik vi da, Arm i Arm, ud paa Opdagelse.

Butikerne straalede i den mørke Aften. Udenfor Magasinerne i Hovedgaderne var der en utrolig Mængde Mennesker; man stødte hinanden paa Armen for at komme ind i det store, glimrende oplyste Legetøjsudsalg.

Da vi var komne derind, begyndte vor Forlegenhed igjen, thi fra øverst til nederst var Væggene bedækkede med Legetøj. Æsker med Tinsoldater, Dukketheatre, Menagerier, Laternamagika'er var stablet op lige til Loftet, hvor der i Massevis hang Polichineller og Gummibolte. Hvilken Mylr af Farver! Rødt og gult, blaat og grønt! Guldet funklede i Frynser og Galloner, i Dukkernes og Danserindernes pailletterede Kjoler. Al Ting skinnede og blændede, Fernissen paa Tinsoldaterne, Sablernes Klinger og Dukkekokkenernes Bliktøj.

Toppene snurrede, Bjælderne raslede, Harmonikaerne klynkede, Eremiten trak i sin Klokke, Kaninerne slog paa Tromme, Paukeslagere og Trompetere buldrede om Kaps med brægende Faar og gjøende Hunde.

Saadan kunde man være bleven staaende længe, uden egentlig at vide, hvad man vilde have, hvis ikke Kommis'en var kommen smilende hen mod en. „Vær saa god at følge med mig, højstærede, saa skal jeg vise Dem det sidste Parisernyt.“

Aarets Nyhed var alt for dyr, en anden Gjenstand var alt for skrøbelig, en tredje passede ikke for Willys Alder, en fjerde havde han faaet i Fjor.

Kort sagt, intet var efter vort Hoved.

Men Kommis'en tabte ikke Taalmodigheden for saa lidt, han kom og gik, krøb op paa Stigerne og dukkede ned i Skabene, børstede Legetøjet med Armeopslaget og aabnede og lukkede Æskerne, bestandig smilende. Ved at se ham saa aandeløs og saa forekommende, følte jeg saa megen Medlidenhed med ham, at jeg gjærne havde ladet mig stikke det første det bedste Stykke Legetøj i Haanden. Men saaledes

mente Louise det ikke, hun gjorde Mine til at gaa sin Vej, og saa havde vi strax Kommis'en i Hælene paa os. „Vil Fruen ikke have et Faar paa Ruller?" Jeg havde aldrig tænkt paa bemeldte Faar, men Mødre og Kjøbmænd har en ejendommelig Gave til at forstaa en halvkvædet Vise. Det gik imidlertid ikke af uden Vanskeligheder, man debatterede om Prisen lige til midt ud paa Gaden; endelig bortførte jeg Faaret, og et Øjeblik efter stillede vi det ind i mit Værelse, indtil det næste Dag skulde pryde Juletræet.

Saa kom den store Aften med alle dens Herligheder og alle dens Glæder, især for Børnene. Juletræet og al den Henrykkelse og Forundring, det vakte, vil vi helt springe over; der blev alt for meget at fortælle derom, og det kommer i Grunden slet ikke denne Historie ved. Vi vil begynde med det Øjeblik, da Træet skulde plyndres, og hver have sine Præsenter.

Da saa Pakken var bragt hen til lille Willy, var det nok Umagen værd at se hans Utaalmodighed med at løse Sejlgarnet; han brugte baade Negle og Tænder, saa at Baandet naturligvis gik i Knude. „Luk du det op, lille Fa'er, luk du det op," og da saa det snehvide Faar viste sig med de forgyldte Horn og de blaa Baand, saa blev der et Udbrud af Skrig, Kjærtegn og Krumspring, hvorved det hvide Skind filtrede sig ind i de blonde Lokker, medens det rosenrøde Ansigt trykkedes op til den rødmalede Snude.

Pludselig, midt i al denne Vildskab, giver Faaret sig til at bræge -- det kunde nemlig bræge ganske naturligt — det var en ny Overraskelse, men denne Gang en skrækkelig, mere end en Overraskelse, en formelig Betagethed. Og det lille Hjærte begyndte at banke, og de smaa Læber skulde lige til at gjøre en Grimase.

Taarerne var imidlertid endnu ikke komne, før han allerede var hærdet og selv turde trykke paa Fjedren, „bæ, bæ," sagde Faaret. Det var en hel Hyrdescene.

Imidlertid var lille Willy naaet til det højtidelige Øjeblik, da han skulde løse op for alle de andre Præsenter: fra Tante Anna og Onkel Anton og Fætter Kristian o. s. v., og der var en Foræring fra hver især, den ene overstraalende den anden.

„Gud ved, hvad Fætter Jakob bringer," sagde min Kone pludselig.

Det var en fattig Slægtning, en gammel Pebersvend, der levede tilbagetrukket ude i en af Forstæderne, optagen af sine Kanarifugle og sine Gigtsmerter — de første fik ham dog heldigvis i Reglen til at glemme de sidste. Han viste sig altid paa Højtidsdagene, særlig pyntet i sin gammeldags Dragt med en langskjødet Frakke, hvorfra der gjærne stak en eller anden Overraskelse ud til Drengen, en Sølvmynt, 6 Stænger Lakrits, en eller anden Bagatel, svøbt ind i meget Papir, omviklet med blaa eller rosenrøde Baand.

Den skikkelige gamle Knark — der kom han netop ind ad Døren — Jakob med sin evindelige Søndagsfrakke, og det lille gamle Hoved med Titus-Frisuren, som hilste, i det det dukkede ned i Halsbindet.

Og medens han hilste, begyndte han paa en Tale i Aftenens Anledning, en Tale med samme Snit som hans Frakke, og som truede med aldrig at faa Ende. Willy afbrød heldigvis Talen med et „min Præsent, Onkel Jakob," der yderligere støttedes af et Tag i hans Frakkeskjøder. Frakkeskjøderne aabnede sig, og fra deres Dybder hentede Fætter Jakob med stor Højtidelighed en gyselig lille Hest af blaat Pap.

Gud skal vide, i hvilken Krambod eller ved hvilken Auktion Fætter havde faaet fat paa dette mærkelige Stykke Legetøj; men nu skal De høre, hvad der fulgte paa.

Vi var ganske urolige for, hvad det skulde blive til. Jeg var nemlig angest for, at Drengen skulde gjøre en Grimasse af Misfornøjelse. Men paa ingen Maade, ved det første Øjekast havde den blaa Farve fordrejet Hovedet paa den lille Fyr.

Bort med Sabel og Faar og alt det øvrige, med et Sæt farer han løs paa Uhyret, river det ud af Haanden paa Fætter Jakob og løber sin Vej med det; mit Blik standsede ham paa Dørtærsklen. Han forstod det, gik tilbage, omfavnede det hvide Hoved, der bøjede sig hen imod ham, og trykkede to store, varme Kys i dets dybe Rynker. Fætters Kinder var nok ikke forvænte med det Slags Kys.

Hvilken Glæde for den gamle Ungkarls Hjærte! Han kunde ikke komme sig af sin Bevægelse; det var afbrudte Ord, en Enthusiasme, der blev stikkende ham i Halsen, og en hel pathetisk Manøver med Arme, der hævede sig mod Loftet med det tærnede, taarebadede Lommetørklæde i Haanden.

Fra denne Dag begyndte Willys Venskab med den blaa Hest, blaa Coco, som han kaldte den. Det var et rigtigt Vennepar, Legekammerater og Sengekammerater, der var uadskillelige.

Deres største Fornøjelse var uendelige Spasereture, den ene trak den anden, Coco rullede ved den ene Ende af Sejlgarnet, Willy ved den anden, med Hovedet halvt drejet og smækkende med Tungen: „Hyp, Coco, hyp!"

Man kunde høre dem fra mit Arbejdsværelse, og hvor mange Gange glemte jeg ikke mine Papirer for at lytte til disse kjære smaa Fødder, der trippede saa rask afsted. Med mere Mod puttede jeg saa Næsen ned i mine Papirer igjen. „Slid kun i det, du gamle," sagde jeg til mig selv, „det er for Willy."

Naar han saa havde løbet nok, skulde han til at holde Hesten ren; nu skal jeg strigle dig, børste dig, pudse dig. Cocos blaa Farve blegnede med hver Dag. Saa redte man et blødt Leje til ham, og saa god rolig Nat. Atter andre Gange, naar Coco ikke var søvnig, satte Willy sig paa sin lille Stol med Vennen paa sine Knæ, og saa gik det løs i dette Børnenes smukke Jargon, der er saa rigt paa Vokaler som et asiatisk Sprog, med lange Historier, Viser, af og til bratte Stridigheder, Skjænderi, Brud, der fulgtes af Forlig, som blaanede Læberne og gjorde Pappet vaadt.

Det var en saa diskret fortrolig og en saa hensynsfuld Raadgiver, denne Coco. Skulde man i Seng eller lære sine Lektier, hed det, blaa Coco vil ikke, og fik man Lyst til Krakmandler, hed det, blaa Coco vil have det.

De fik halvt af alt, af Syltetøj og Havresuppe, men navnlig Havresuppe.

Da Willy havde Kighoste, hvorledes skulde vi da have faaet ham til at tage den slemme Medicin, hvis vi ikke havde havt den blaa Hest. Han stødte først Medicinen fra sig, men saa kom Coco og drak sin Part nok saa villig, „se blot, min Dreng.“ Halvt med det gode, halvt med det onde fik han saa Medicinen i sig.

Stakkels lille Fyr, jeg ser ham saa levende for mig, den Dag han var syg, saa syg og bleg, i Febervildelse, med blaanende Læber og de krampagtig sammenknyttede Fingre knugede om Manken paa den blaa Hest, der paraderede paa Sygelejet med en saa tragisk Mine som Apokalypsens Ganger.

Aaringer er svundne hen siden den Tid. Willy er bleven en Mand, og en smuk Mand. Hr. William D., Sekondløjtnant ved 9de Regiment.

Og jeg, der vilde gjøre ham til Advokat.

Det 9de er for Resten det smukkeste Regiment i hele Armeen, og Willy er den smukkeste unge Mand i hele Regimentet, og hans Kammerater tilføjer, den bedste Fyr af Verden.

Han sendte os forleden Dag til Julegave sit Fotografi, hvor han er aftaget i Gallauniform og til Hest.

Det ligger der foran mig paa Bordet, og er det en Virkning af Lyset, der falder paa det, eller Taarerne, der træder mig i Øjnene? Det ved jeg ikke, men lidt efter lidt forvirres Linjerne, Konturerne udviskes, og i Steden for den unge Officer synes jeg at se Willy sidde nok saa kjækt til Hest paa sin blaa Coco.

Lidt Julesøjer.

en kjære Juletid, der trolig har bevaret sin traditionelle Risengrød, Gaasesteg og Æbleskiver, har ogsaa saa temmelig trofast holdt Julelegene i Hævd, og de spiller endnu deres Rolle ved de muntre Sammenkomster i Juletiden. Man har et ikke ganske ringe Antal af saadanne Lege, der yder et muntert og uskyldigt Tidsfordriv, men da det gjærne plejer at være de samme, der gaar igjen hvert Aar, skal vi her efter fremmede Kilder forsøge at bringe lidt Variation i det gamle Thema.

„Blindebuk“ kan f. Ex. leges paa andre Maader end den almindelig bekjendte, der jo er temmelig støjende. Selskabet sætter sig nemlig i en Rundkreds, og den Person, der enten frivillig eller ved Valg er bleven Blindebuk, bindes for Øjnene og tager Plads i Midten af Kredsen. Han svinges nu „tre Gange rundt“, sætter sig paa Skjødet af en af de legende og skal nu gjætte, hvem det er, uden at han tør berøre den paagjældende med sin Haand. Medens Blindebukken svinges rundt, har man imidlertid skyndt sig at skifte Plads, og han maa nu af et uvilkaarligt Udraab, et Latterudbrud eller en Kjoles Raslen slutte sig til, hvem den paagjældende er, paa hvis Skjød han sætter sig. Tager han fejl, maa han selvfølgelig atter ud i Midten af Kredsen, men hvis han gjætter rigtig, maa den opdagede Part indtage hans Plads som Blindebuk. — Blindebuk kan ogsaa leges saaledes, at de legende tager hverandre i Haanden og danner en Kjæde, inden for hvilken Blindebuk befinder sig, bevæbnet med en lille Stok. Man synger nu i Kor og danser rundt om Blindebukken, der midt under Dansen trækker sin Stav frem og berører en med den. Den saaledes udpegede skal nu gribe den modsatte Ende af Stokken, og Sangen og Dansen hører op. Blindebuk udstøder nogle Skrig eller ytrer et Par Ord, som den Person, der holder Enden af hans Stok, maa gjentage, og det gjælder nu om at fordreje Stemmen saaledes, at Blindebuk

ikke kan gjætte, hvem det er. Gjætter han rigtig, maa den opdagede naturligvis indtage hans Plads; i modsat Fald begynder Dansen og Sangen igjen. — En mere sjælden Art af Blindebuklegen er følgende: Der hænges et stort Ark Papir op i Midten af Værelset eller mellem et Par Fløjdøre efter samme Methode som en Laterna magica-Skærm, bag hvilken Blindebukken tager Plads uden i dette Tilfælde at være bundet for Øjnene. Lyset eller Lampen maa være anbragt saaledes, at Skyggen af enhver, der passerer mellem Skærmen og Lyset, maa falde paa den omtalte Skærm. De, som nu gaar forbi, maa lade Skyggen af deres Profil falde paa Papiret, medens det dog staar dem frit for at forandre deres Haarpynt eller Frisure, som de bedst synes. Det drejer sig nu om for Blindebukken at kunne gjætte, hvem der gaar forbi, ved den Skygge, som kastes paa Papiret, og han maa taalmodig blive paa sin Post, indtil det lykkes ham. Dersom det ikke er belejligt at hænge et Ark Papir op i Midten af Værelset, kan det hænges paa Væggen; Blindebuk maa da tage Plads paa en Stol ligeoverfor Papiret, og de legende gaa forbi bag ved ham, i det deres Skygge aftegner sig paa Papiret over hans Hoved.

„Efter Tøflen!“ Selskabet tager Plads i en Rundkreds. „Jægeren“, som han kaldes, staar i Midten og kaster Tøflen hen til den første den bedste af Selskabet. Denne skjuler Tøflen bag sin Ryg og lader den i en Fart gaa videre til sin Sidemand, der ligeledes holder Hænderne paa Ryggen; han modtager Tøflen, skynder sig at lade den gaa videre, og saaledes hele Kredsen rundt. „Jægeren“ har en vis Tid til at fange den i dens Løb; lykkes det ham ikke, maa han give Pant, og Legen gjenoptages da af den, som sidst var i Besiddelse af Tøflen, og som nu maa paatage sig „Jægerens“ Rolle. Dersom man er i Fare for at blive opdaget og ikke tidsnok kan faa Tøflen overladt til sin Nabo, har man Lov til at kaste den over i Skjødet paa sin vis-á-vis, som maa skynde sig at skjule den og lade den gaa videre.

„Efter Fløjten!“ „Den Jæger“, som vælges i denne Leg, maa være helt uvidende om Legen. Der bruges nemlig to Fløjter, hvoraf den ene bindes fast til en Snor, i hvis Ende der findes en Lokke. Denne bliver i al Hemmelighed sat fast i en Herres eller Dames Klædning, og naar disse Forberedelser lykkelig er trufne, arrangerer man sig ligesom i „Efter Tøflen“. „Jægeren“, der har Fløjten fastgjort til sin Person, staar i Midten af Kredsen; den anden Fløjte bliver nu overrakt „Jægeren“, der blæser i den og derpaa række den til en af Selskabet, som gjentager Fløjtetonerne og atter giver den til sin Nabo. Den, som sidst har modtaget Fløjten, skjuler den omhyggelig, og Legen begynder nu for Alvor. Den Fløjte, som hænger fast ved „Jægeren“, bliver forsigtig greben af den Person i Selskabet, som i det givne Øjeblik er ham nærmest, og som støder skarpt i den og derpaa strax giver slip. „Jægeren“, der selvfølgelig strax vender sig om ved Lyden, tænker ikke paa, at han derved giver en anden fra den modsatte Side Lejlighed til at støde i Fløjten bag ved ham. Paa den Maade vil Jægeren befinde sig i fuldstændig Forvirring, og det varer i Reglen en Tid, før Fiffet opdages.

Rimelegen nærmer sig meget til Ordsprogslegen. En af Selskabet nævner et Ord, hvortil hans Sidemand skal finde et passende Rim og samtidig fremstille nogle til Rimet svarende Bevægelser eller Gebærder. Til et Exempel vil vi antage, at der bliver nævnet Ordet „Bo“. Hans Sidemand løfter da Foden og viser med en fortvivlet Mine, at han har en snever Sko; den næste strækker sig magelig i Sofaen eller paa Stolen, lukker søvnig sine Øjne og tilkjendegiver saaledes, at han holder meget af „Ro“. Nummer tre lægger pathetisk Haanden paa Hjærtet, knæler for en Dame og udtrykker saaledes, at han bestandig vil være hende tro, og saa fremdeles. Det morsomme i denne Leg fremkommer navnlig ved Selskabets Evne til at kunne finde passende Rim og fremstille dem paa en humoristisk Maade.

Af Ordsprogslege kan man finde en stor Mængde, især hvis man har en lille Bog med de gængse Ordsprog ved Haanden; thi mange af disse lader sig let fremstille. Blandt dem, som vi antager for mindre kjendte, skal vi nævne nogle Exempler. Der tages en eller anden Gjenstand, som kan forestille en Sten, og denne rulles i nogen Tid hen ad Gulvet, hvorefter Fremstilleren af Ordsproget tager den op, ser meget nøje paa den og lader forbavset over, at den er glat; han ruller den atter, lader Haanden glide hen over den og viser Selskabet sin voxende Forbavselse over, at „Stenen“ bestandig er jævn og glat. Dette tilkjendegiver simpelthen, at „en rullende Sten samler ikke Mos“.

Et andet almindeligt Ordsprog kan fremstilles paa følgende Maade: En af Selskabet tager Sæderne af Stolene, vender dem om, staar paa dem, lader, som om han vilde rive dem itu og paa anden Maade behandle dem ilde. Dette kan naturligvis ikke betyde andet end „Slet Omgang fordærver gode Sæder.“

Bogstavlegen. Som sædvanlig sætter Selskabet sig i en Rundkreds. Efter frivilligt Valg eller ved Lodtrækning aabnes Legen enten af den ene eller den anden. Legen foregaar saaledes, at man begynder med at nævne Bogstavet „A“ og fortæller, at et Skib er afgaaet til en By eller Plads,

hvis Navn begynder med dette Bogstav; hans Nabo skal da finde en saadan og fortælle, at Skibet var ladet med en Vare, hvis Betegnelse begynder med „B“ og saa fremdeles. At nævne en By eller Vare, der ikke svarer til det opgivne Bogstav, koster naturligvis Pant. Altsaa til Exempel: Skibet er afgaaet til A? — Amoy, ladet med B? — Bomuld! Skibet er afgaaet til C? — Cadix, ladet med D? — Dadler! Skibet er afgaaet til E? — Eckernførde, ladet med F? — Fajance! Skibet er afgaaet til G? — Gibraltar, ladet med H? — Handsker! Paa denne Maade hele Alfabetet igjennem. Jo længere, man bliver ved, desto vanskeligere bliver det naturligvis hurtig at finde Navnene, og Panterne strømme saa meget hurtigere ind. Som man vil se, er denne Leg noget mere kombineret end den almindelige „Skibet er ladet med“.

Indløsning af Panterne.

Denne Del af Julelegen spiller en ikke uvæsentlig Rolle. „At gaa polsk Tiggergang“, „falde i Brønden“, danse paa et Ben eller deklamere et Vers eller lignende, er alt sammen bekjendte Ting. Vi skal derfor nævne nogle enkelte af de Straffe ved Panternes Indløsning, som bruges i England, hvor det ligesom her hjemme er en almindelig Skik ved Juletid at lege Panteleg.

Den døve Mand. Den Stakkel, som paa det bekjendte Spørgsmaal: „Hvem tilhører dette Pant?“ maa svare bekræftende, straffes f. Ex. ved at være „en døv Mand“. Han maa stille sig i Midten af Værelset og til alt, hvad der siges til ham, maa han tre Gange i Rad svare: „Jeg er døv; jeg kan ikke høre.“ Den fjerde Gang skal han svare: „Jeg kan høre,“ og derpaa udføre, hvad der bliver paalagt ham. Morskaben — for alle undtagen den ulykkelige domfældte — ligger deri, at de tre første Spørgsmaal er af en behagelig Natur, f. Ex. at gjøre en ung Dame sin Kompliment eller maaske endog modtage et Kys, hvortil han er tvungen til at lade, som om han ikke hører det, medens han derimod den fjerde Gang opfordres til at udføre en latterlig eller ydmygende Handling, som at maatte mjauve som en Kat, danse paa et Ben eller hvad andet, Selskabet er grusomt nok til at finde paa.

En Skuffelse. En Dame gaar hen imod den bodfærdige som for at gjøre ham en Kompliment, men i det hun kommer hen til ham, gjør hun hastig omkring og byder hans Nabo den Gunstbevisning, som han troede var tiltænkt ham selv.

Saa mange Kys, som der er Alen. Det befales den bodfærdige at give saa og saa mange „Allen“ Kys til en Herre eller Dame. Dette sker paa den Maade, at Synderen tager en Dame (eller Herre) ved Haanden og maaler Værelset igjennem med lange Skridt, der regnes som Alen. Ved hvert Skridt skulle de vexle et Kys.

At kysse Lyseholderen. Ved denne Straf kan man slemt narre den strænge Dommer. Bliver det forlangt, at man skal „kysse Lyseholderen“, anmoder man høflig en Dame om at holde Stagen imens. Saa snart hun holder Lyset i sin Haand, betragtes hun som „Lyseholderen“, og man anser sig da for berettiget til at gjøre hende sin Kompliment i denne hendes Egenskab.

Taskenspillerkunster.

Uden vidtløftige Apparater kan man udføre mange morsomme og overraskende Kunster, som f. Ex.: De fortryllede Penge: Fremstilleren af Kunststykket udbeder sig hos et af Selskabets Medlemmer et lille Laan af 20 Øre i 1 Øre. Disse lægger man ganske aabenlyst paa Bordet, men i Forvejen maa man have forsynet sig med 5 Stykker 1-Øre, som holdes behændig skjulte i den venstre Haand. Ganske ugenert tager man nu de 20 Ører fra Bordet, og disse blandes med de 5 Ører, som er gjemte i den ene Haand, hvilket naturligvis maa ske saaledes, at Selskabet intet mærker dertil. Derpaa anmoder man Hr. N. eller Frøken N. N. om at holde Pengene. Ved nu Ihændehaveren om Tilbagelevering af 5 Øre, hvilket han gjør, i det han altsaa antager, at han kun har 15 Øre tilbage, medens han i Virkeligheden har 20. Man maa endnu være forsynet med en anden 1-Øre, skjult i sin højre Haand, saaledes at naar man giver de 5 Øre til en anden Person, føjes den til denne Sum, og der gives altsaa 6 Øre. Man beder nu om at faa en tilbageleveret, og i det man tager imod den, erindrer man om, at vedkommende nu har fire (i Virkeligheden fem). Forberedelserne, der selvfølgelig maa foregaa med den behørige Behændighed, er saaledes trufne. I det man nu tager den 1-Øre, som man nylig har faaet, i sin højre Haand, lader man, som man lægger den i den venstre, svinger højtidelig sin Tryllestav over Haanden og befaler dens Indhold at „flyve“ der over, i den Persons lukkede Haand, som skjuler fem eller, som han tror, fire Ører. Naar Frøken N. N. nu lukker sin Haand op, opdager hun, at den ene Øre er „fløjet“ der over, hvilket selvfølgelig vækker stor Overraskelse. Der foretages nu atter forskjellige mystiske Tegn med Tryllestaven, og de fem Ører, som man har modtaget, befales at forsvinde over i den Persons lukkede Haand, som først modtog de 20 Ører og gav 5 tilbage. Man beder ham høflig om at give alle 20 Øre tilbage, hvilket han til almindelig Overraskelse med stor Lethed ser sig i Stand til.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Fortsat.)

Iwan Wassiljewitsch, der var kommen i godt Humør ved Strogonoffernes gode Nyhed, stirrede ikke længer saa mørkt hen for sig; man lagde endogsaa Mærke til et Smil om hans Læber, naar han vendte sig om mod Godunoff og gjorde en eller anden Bemærkning til denne. Men han var kommen til at se meget gammel ud; Rynkerne i hans Ansigt var blevne dybere; han var næsten helt skaldet, og Skjægget var borte.

Boris Godunoff var i de sidste Aar hurtig naaet op til Magtens højeste Trin. Hans Søster Irene havde ægtet Storfyrst-Tronfølgeren Feodor; selv beklædte han nu en Overmundskjænks meget vigtige Post. Man fortæller, at da Czaren en Dag vilde vise, hvor dyrebar hans Svigerdatter og Godunoff var ham, rakte han sine tre Fingre i Vejret, og i det han pegede paa den ene efter den anden, sagde han: „Denne er Feodor, denne Irene og denne Boris; og lige saa ondt det vilde gjøre paa mig, dersom man skar en af disse tre Fingre af mig, saa meget vilde jeg lide, hvis jeg skulde miste et af disse tre elskede Børn.“

En saa overordentlig Yndest gjorde dog ikke Boris hverken stolt eller overmodig. Han var lige saa beskeden som før, venlig mod alle og tilbageholdende i sin Tale; kun hans Holdning og Mine var bleven alvorligere og havde faaet den rolige Værdighed, som sømmede sig for hans høje Stilling.

Iøvrigt havde Godunoff dog ikke naaet saa megen Indflydelse og saa megen Ære, uden at hans moralske Karakter havde lidt i alt Fald nogen Skade. Det var ikke altid, trods hans Smidighed, lykkedes ham at holde sig borte fra Handlinger, som hans Samvittighed fordømte. Da han saaledes f. Ex. havde maattet opgive Haabet om at gjøre Maljuta — i hvem han saa en farlig Medbejler — uskadelig hos Czaren, sluttede han et nært Venskab med ham. Ja, han gik endogsaa saa vidt, at han ægtede hans Datter. Tyve lange Aar, tilbragte i den grusomme Czar Iwans Nærhed, kunde ikke blive uden skæbnesvangre Følger for Boris. Han var efter en af hans samtidiges Mening fra et med de skjønneste Dyder begavet Menneske lidt efter lidt bleven forvandlet til en Forbryder.

Naar man betragtede Storfyrst-Tronfølgeren Feodor, følte man sig slaaet af det Menneskes Ubetydelighed, der efter Iwan Wassiljewitsch's Død skulde gribe Statens Tøjler. End ikke det ringeste Spor af aandelig eller moralsk Kraft viste sig i hans Ansigt, der havde et godmodigt, men næsten livløst Udtryk. Han havde allerede været gift i to Aar, men hans Træk havde endnu bevaret et fuldstændig barnagtigt Udtryk. Han var lille, svagelig og bleg, med Anlæg til en Slags sygelig Fedme; han smilede bestandig og saa sig forlegen og ængstelig omkring. Man forsikrede, at Czaren, der ofte dybt beklagede sin ældste Søns Død, mer end en Gang skulde have sagt til Feodor: „Du burde være kommen til Verden som Klokker og ikke som Kronprins.“

„Gud er barmhjærtig,“ sagde Folket, „det kommer kun lidet an paa, om Storfyrst-Tronfølgeren er svagelig, naar han blot ikke vil følge i sin Faders og sin ældste Broders Fodspor; og saa er der jo ogsaa Godunoff, som kan være ham til Støtte. Han vil nok forstaa at styre Riget.“ —

Hoffolkenes Hvisken blev pludselig afbrudt af Hornsignaler og Klokkeringning. Førte af sex Hofembedsmænd traadte Jermaks Affendinge ind i Salen, ledsagede af Maxim, Nikita og Semen Strogonoff. Derpaa fulgte en Skare Tjenere, bærende kostbart Pelsværk, sælsomt formede Vaser og fuldstændig ukjendte Vaaben.

Iwan Kolzo, der befandt sig i Spidsen for Gesandtskabet, var en Mand paa henved femti Aar, af Middelhøjde, med kraftige, brede Skuldre, skarpe, livlige Øjne og kort, sort Skjæg, som dog allerede spillede i det graa.

„Ophøjede Czar,“ sagde han, i det han nærmede sig Tronens Fod, „din Høvidsmand Jermak Timofejeff har i Forening med Kosakkerne fra Wolga, som var dømte til Døden, men blev benaadede, søgt at sone deres fordums Forseelser: han lægger i Dag et nyt Kongerige for dine Fødder. Til Rigerne Kasan og Astrakan, som du har erobret, store Czar, kan du for alle Tider, saa længe Gud lader Verden bestaa, endnu føje Kongeriget Siberien!“

Efter denne Tale kastede Strogonofferne og deres Ledsagere sig paa Knæ og berørte Gulvet med deres Pande.

„Rejs eder op, mine brave Tjenere,“ sagde Iwan. „Den, som mindes det forbigangne, skal miste et Øje*). Min tidligere Unaade forvandler sig til Naade. Træd nærmere, Iwan Kolzo!“

Med disse Ord rakte Czaren ham Haanden.

Kolzo rejste sig op, og for ikke at træde paa

*) Et russisk Ordsprog, som tidligere er nævnt.

Tronens purpurrøde Tæppe lagde han sin Bedeskindshue derpaa, satte Foden paa den, bøjede sig dybt og berørte Iwans Haand med sine Læber. Czaren omfavnede ham og kyssede hans Pande.

„Den allerhelligste Treenighed være takket," tog Iwan atter til Orde, i det han hævede Blikket mod Himlen, „jeg ser, at det almægtige Forsyn er med mig; paa samme Tid som jeg er omgiven af talrige Fjender og endogsaa maa kæmpe med dem, der staar mig nær, lader den barmhjærtige Gud mig triumfere over Hedningerne og forunder mig paa berømmelig Vis at udvide mit Riges Grænser."

Og i det han kastede et triumferende Blik paa Bojarerne, tilføjede han med en truende Mine:

„Naar Gud er med os, hvo mægter da at være mod os. Hvo, der har Øren, han høre!"

Men i samme Øjeblik følte han, at det ikke vilde være passende at forstyrre den almindelige Glæde ved nogen Mislyd; han vendte sig atter om mod Kolzo og sagde i en velvillig Tone:

„Hvorledes behager Moskwa dig? Har du nogen Sinde før set saa skjønne Paladser og saa pragtfulde Kirker? Dog, det er maaske ikke første Gang, du befinder dig her?"

Paa Kolzos Læber tegnede der sig et halvt beskedent, halvt skadefro Smil, og det var ligesom de snehvide Tænder lyste op i hans brune Ansigt.

„Hvorledes skulde vi stakkels Mennesker komme til at skue slige Undere?" svarede han og trak ydmyg paa Skuldrene; „ikke en Gang i Drømme ser vi saadanne Kunstværker; vi lever som Bønder ved Wolgas Bredder; Moskwa kjender vi kun af Omtale; selv har vi endnu aldrig været her."

„Saa bliv kun nogen Tid hos os," sagde Iwan venlig; „du skal faa det godt her. Hvad Jermaks Brev angaar, saa har vi allerede læst det og givet Fyrst Wolchawski og Iwan Gluchoff Befaling til at komme ham til Hjælp med 500 Krigere."

„Vi takker dig hjærtelig," svarede Kolzo og bøjede sig dybt; „men tror du ikke, at dette Antal er for ringe?"

Iwan Wassiljewitsch blev højlig forbavset over Kolzos Dristighed.

„Du er noget rask i din Mund!" sagde han med et strængt Blik. „Forlanger du maaske, at jeg i egen Person skal komme jer til Hjælp? Mener du, at jeg ikke har andre Sager at tage vare paa end eders Siberien! Jeg har Brug for mine Folk ogsaa mod Tartarerne og Litauerne. Lad dig nøje med, hvad jeg giver dig, og paa din Tilbagerejse kan du saa opbyde saa mange frivillige, som du vil. Der findes for Tiden Ledіggængere nok i Rusland. Er det ikke bedre, at de, i Steden for at tilbringe Tiden i Ørkesløshed og stadig plage mig om Almisser, drager ud og erobrer ny Lande? Desuden har jeg skrevet til Ærkebispen af Wologda, at han skal sende eder ti Præster, som kan læse Messen for eder og foretage andre religiøse Handlinger."

„Ogsaa derfor takker vi din kejserlige Naade," svarede Kolzo, i det han atter bukkede underdanig. „Vi er meget glade for Præsterne, men vilde du ikke være tilbøjelig til desuden at skjænke os saa mange Vaaben som muligt og især Krudt?"

„Derpaa skal det ikke komme til at skorte eder. I den Henseende har Wolchawski allerede modtaget vore Befalinger."

„Saa er rigtignok ogsaa vore Klæder stærkt medtagne," bemærkede Kolzo indsmigrende.

„Det kan jeg tænke. — Men mødte I da ikke paa de siberiske Landeveje nogen, som I kunde udplyndre?" tilføjede Iwan, der ærgrede sig over Høvidsmandens Fordringsfuldhed. „Jeg ser, at du ikke har glemt nogen af eders Fornødenheder, men vor svage Forstand har for Resten taget alt dette under Overvejelse. Strogonofferne vil forsyne eder med Klædningsstykker. For Høvidsmænd og Menige har jeg fastsat en bestemt Sold, og for at du, Hr. Raadgiver, ikke skal komme til at mangle noget som helst, saa skjænker jeg dig en Pels af mit eget Forraad."

Paa et Vink af Czaren kom to Tjenere ind med en kostbar, gyldenbræmmet Pels, som de iførte Kolzo.

„Jeg ser, at din Tunge er skarp nok," vedblev Iwan, „men dit Sværd — er det lige saa skarpt?"

„Det var ikke saa helt slet, Czar, men det har saa længe hugget løs paa Sibiriernes Hoveder, at det er blevet sløvt deraf."

„Saa vælg dig i mit Vaabenkammer det smukkeste Sværd, som du kan finde; se dig kun godt omkring og tag det, som behager dig bedst. Men jeg tror for Resten ikke, at du behøver denne Opfordring."

Høvidsmandens Øjne funklede af Glæde.

„Store Czar," udbrød han, „af alle dine Naadesbevisninger er denne den største! Det vilde være Synd først at lade sig bede, naar det drejer sig om en saadan Gave. Jeg lover dig at vælge det aller smukkeste blandt dine Sværd . . . men," tilføjede han efter nogen Betænkning, „eftersom du er saa naadig at skjænke mig det bedste Sværd, saa tillad mig ogsaa at bringe Jermak et."

„Gjør dig ingen Bekymring derover. Vi har ogsaa tænkt paa ham. Men hvis du er bange for, at jeg skulde glemme at sende ham et, saa vælg dig kun to Sværd, det ene til dig selv, det andet til Jermak."

„Gud forunde dig en lang Levetid, Czar," udbrød Kolzo begejstret. „Med disse tvende Sværd skal vi trofast tjene dig."

„Men Sværdene alene er ikke nok," vedblev Iwan. „I trænger ogsaa til gode Rustninger. Til dig kan jeg sagtens finde en, som passer dig, men da Jermak ikke er tilstede, kunde jeg let tage fejl af hans Maal. Af hvilken Størrelse er han?"

„Han er omtrent af min Højde, kun noget bredere over Skuldrene. Han ligner næsten Knøsen paa ham, at han ikke vovede at gjentage sit Spørgsmaal.

„Man hente den store Rustning med Ørnen, som hænger paa Hæderspladsen," sagde Czaren. „Vi vil en Gang se, om den passer denne kæmpestore Knøs."

Man bragte en tung Panserserk af Jærn med

Ved Vinterlid. (Se Side 726).

der," tilføjede Kolzo, i det han pegede paa en af sine Ledsagere, der netop havde bragt en stor Bunke Vaaben ind og lagt dem paa Gulvet, hvorefter han nu stod med aaben Mund og stirrede paa Livvagten, der omgav Tronen. Han havde endogsaa prøvet paa at indlede en dæmpet Samtale med en af dem for at erfare, om de allesammen var Czarens Sønner. Men den paagjældende havde set saa bistert et Sølvnet om Halsen samt med Ærmer og Skjøder og flakte Ørne afbildede paa Brystet og Ryggen. Det var en meget kunstfærdig forarbejdet Rustning, som fremkaldte en Mumlen af Beundring blandt de tilstede værende.

„Tag den paa, du Klodsmajor!" sagde Czaren.

Fyren prøvede paa at adlyde, men hvor megen Umage han end gjorde sig, vilde det dog ikke lykkes

ham at komme i den; hans Arme blev siddende fast midt i Ærmerne.

Ved dette Syn vaagnede der i Iwans Hukommelse et ubestemt, længst forglemt Minde.

derpaa henvendte sig til Czaren, vedblev han: „Rustningen er udmærket, og den vil sagtens kunne passe selv en Kæmpe som Jermak. Naar denne Knægt ikke kan faa den paa, saa hidrører det kun

Juleneget. (Se Side 726).

„Det er nok," sagde Kolzo, der opmærksomt havde fulgt Kæmpens frugtesløse Anstrængelser; „det er nok, du Klodsmajor; du er jo lige ved at rive Czarens Panserserk i Stykker." Og i det han fra, at han har alt for store Næver; saadanne Næver som hans er der ingen, der har Mage til."

„Velan, vis mig dine Næver," sagde Czaren, der nysgjerrig betragtede Kæmpen.

(Sluttes.)

Bøjet til sidst.

En Landsbyhistorie.

(Fortsat).

Frits talte med en af Ophidselse rystende Stemme, og ogsaa den gamle havde talt saa højt, at Frits' Moder ude i Køkkenet var bleven opmærksom derpaa og var traadt ind i Stuen for at forebygge Strid.

„Det er godt, Moder, at du ogsaa kommer her ind. Fader spurgte mig, hvad mit Forhold til Skolelærerens Marie skal betyde. Marie og ingen anden skal blive min Kone. Jeg kan lade dig vide, Moder, at Marie er den bedste Pige i Verden, og at hun vil bære dig paa Hænderne paa dine gamle Dage."

Frits var bleven helt varm ved denne Tale og vedblev:

„Hun vil aldrig sige et eneste ondt Ord til dig, det indestaar jeg for; hun er en vakker Pige. Og hvad gjør det saa, om hun just ikke er lige saa rig som jeg; hun har dog et godt Indbo, og det er alt sammen hendes alene. Og om hun end slet intet havde, saa har jeg jo nok, og du skal paa dine gamle Dage faa det saa godt som ingen andre, om du giver dit Samtykke."

Frits havde sagt alt dette til sin Moder, som om Faderen slet ikke existerede. Hun sad bag Kakkelovnen og kastede stjaalne Blikke over til sin Mand, hvis Aarer i Panden var helt opsvulmede, og som kun med Magt formaaede at dæmpe sin Vrede.

„Naa, saa du vil gifte dig, lille Søn?" begyndte han i en haard, spottende Tone: „Og hvor vil du saa bo?"

„Hvor ellers end her i Møllen?"

„Nej, vil man se. Møllen er dog min, antager jeg."

„Du vil jo dog overlade mig den."

„Saa, det vil jeg? Men naar jeg nu ikke længere vil, hvad saa?"

Frits tav.

Møllerjakob lagde med Nød og næppe Baand paa sin Vrede; det kogte i ham som i en Vulkan, hvis Udbrud er nær forestaaende.

„Naar du tager sorte Nikolaus's Datter, faar du Møllen, men ellers ikke."

Frits tav.

„I mit Hus har Tiggerpak endnu aldrig fundet Hjemsted."

Frits for i Vejret og vilde svare, men et bønligt Blik fra hans Moder bad ham at tie.

„Vil du hæve dit Forhold til Tiggertøsen?"

„Igjen det Ord. Jeg staar ikke i Forhold til nogen Tiggertøs," skreg Frits.

„Stort andet er hun ikke. Vil du give Afkald paa hende?"

„Nej!"

„Vil du gifte dig med sorte Nikolaus's Grete?"

„Nej!"

„Knægt," tordnede Møllerjakob nu med frygtelig Stemme, „jeg skal vise dig, med hvem du har at bestille. Tror du, jeg har skrabet sammen og sparet, for at Skolelæreren, den forsultne Karl, skal nyde godt deraf. Aldrig i Evighed skal det Pak komme i mit Hus, eller jeg vil være fordømt. Jeg giver aldrig mit Samtykke."

„Men Marie skal dog blive min Kone."

„Vil du maaske oven i Kjøbet trodse mig? Har du hørt, jeg siger nej, og evig og altid nej?"

„Jeg behøver ikke dit Samtykke; jeg er myndig."

Ved disse ubetænksomme Ord af Frits steg Møllerjakobs Raseri over alle Grænser. Han sprang med knyttet Næve hen imod Frits for at slaa ham til Jorden; men Moderen kastede sig lynsnart ind imellem dem og opfangede Slaget. Alt Blodet var vegen fra Frits's Ansigt, da Faderen hævede Haanden imod ham. Bärbel fik den rasende gamle skubbet tilbage hen imod Stolen.

„Ud med Knægten," skreg han. „Han faar aldrig i Evighed Møllen. Herud!"

„Fader!" sagde Frits med kvalt Stemme, „er det dit sidste Ord?"

„Bort, herud med dig, Skurk!" skreg den gamle og gjorde Forsøg paa at slide sig løs. Men hans Kone holdt ham tilbage med overnaturlig Styrke.

„Saa Farvel da, Fader, Farvel Moder!" udbrød Frits og styrtede ud af Døren.

„Frits, Frits, bliv!" skreg Moderen efter ham, men han hørte hende ikke mere.

„Du min Gud i Himlen," jamrede hun. „Han vil enten drukne eller hænge sig; han gjør en Ulykke paa sig selv. Har jeg da ikke lidt tilstrækkelig i mit Liv?"

Atter styrtede hun hen imod Døren og raabte: „Frits, Frits!" Men Frits hørte hende ikke.

Han løb afsted, halvt vanvittig af Smærte, uden at vide hvorhen.

Silde paa Natten bankede nogen paa Skomagerpeters Sovekammervindue.

„Hvem banker? Hvem er det?" raabte denne.

„Det er mig. Luk op og lad mig sove her i Nat."

Det var Møllerens Frits, der bankede paa

Skomagerpeters Vindue, efter at han havde tilbragt den halve Nat udenfor uden at vide hvor. Møllerens Frits, som nu sad der inde hos Skomagerpeter, klagede sin svare Nød for sin eneste fortrolige og raadslog med ham. Og de var sandelig begge to helt anderledes til Mode, end da de for kort Tid siden havde været til Fjas og Lystighed. Ingen vilde i disse to betænksomme Fyre have gjenkjendt de forsløjne Knægte. Frits var i en eneste Nat fra en løsagtig, letsindig Knøs bleven en alvorlig, sindig Mand.

„Hvad vil du da nu gjøre, Frits?" spurgte Skomagerpeter, efter at Frits havde fortalt ham al Ting.

„Jeg ved det ikke," svarede han nedslaaet.

„Maaske kommer din gamle dog endnu i Nat til Eftertanke, læg du dig nu først til at sove. Ganske tidlig i Morgen skal jeg gaa til ham. Du bliver her, indtil jeg kommer tilbage."

Næste Morgen rustede Skomagerpeter sig og vandrede til Møllen, hvor det kom til en stormfuld Scene mellem ham og Mølleren, men en Forsoning lykkedes det ham ikke at hidføre.

I en Nat, i en eneste Time var to Mennesker blevne aandelig frelste. Frits, der havde været Letsindigheden selv og havde levet sorgløst fra den ene Dag til den anden, var pludselig bleven dragen ind i Livets Alvor. Pludselig forstødt fra Fædrenehuset, maatte han nu leve mellem fremmede Mennesker og smage, hvor bitter ofte Thendets Brød er. Han, den rige Møllersøn, havde, efter at Skomagerpeters Forsoningsforsøg var løbet saa uheldig af, taget Tjeneste hos en Møller, der boede langt fra hans Hjem, og havde nu i de tre Uger, han allerede havde været der, ikke hørt noget hjemme fra. Selv fra Marie var han tagen bort uden at sige Farvel; thi han havde kun tænkt paa at komme afsted, langt bort fra Hjemmet. Han levede udelukkende for sit Arbejde, hans Husbond var vel tilfreds med ham, og lidt efter lidt kom der Ro og Klarhed over ham.

Marie havde mange Dage ligget i vilde Feberfantasier. I længere Tid gav Lægen slet intet Haab, og de bekymrede Forældre var nær ved at forgaa af Smærte.

Endelig begyndte hun at komme sig. Hun vaagnede af sine Feberdrømme lutret og aandelig helbredet.

Da hun paa den niende Dag slog Øjnene op og trak Omhænget til Side, saa hun sin Veninde Elisabeth, der under hele hendes Sygdom havde plejet hende med trofast, søsterlig Kjærlighed, sidde bøjet over noget Sytøj, saa at hun ikke strax havde lagt Mærke til den syges Opvaagnen.

„Elisabeth," hviskede Marie.

Elisabeth saa i Vejret.

„Marie," jublede hun og kastede sit Arbejde til Side, „er du nu rask? Aa, hvor din Fader og Moder vil blive glade! Du kjære, kjære Marie!"

„Har jeg da været længe syg?"

„Ak, ja vist. Det er allerede den niende Dag i Dag. Og du har talt saa underlige Ting, at vi slet ikke har kunnet blive kloge derpaa. Men nu er dit Øje atter saa mildt og klart."

Og Elisabeth kjærtegnede og kyssede Veninden og vidste slet ikke, hvorledes hun rigtig skulde lægge sin Kjærlighed for Dagen.

„Men jeg glemmer jo det vigtigste!"

Med disse Ord ilede hun afsted, og snart var Fader og Moder forenede ved Datterens Seng.

Maries Helbredelse skred nu hurtig fremad. Snart kunde hun allerede hver Dag tilbringe nogle Timer udenfor Sengen, og da atter otte Dage var gaaede, sad hun en Søndag Aften igjen i den vante Kreds. Indtil da var hendes Forældre og Venner endnu stedse uvidende om de Begivenheder, der var gaaede forud for Sygdommen; thi foruden de uforstaaelige Udbrud og vilde Skrig under Sygdommen havde de ikke hørt det mindste. Heller ikke i Landsbyen var det allerringeste om den forfærdelige Nat blevet fortalt, thi den eneste, der havde kunnet give Underretning, tav af gode Grunde. Desuden havde Frits's Forsvinden og Tildragelserne i Møllen, der af Skomagerpeter var blevne bragt ud blandt Folk, givet tilstrækkeligt Stof til Sladder. At der ogsaa gaves Folk, der bragte Frits's Afrejse og Maries Sygdom i Forbindelse med hinanden, forstaar sig af sig selv. Og onde Tunger hviskede endnu meget mere.

Marie sad ved Siden af sin Veninde Elisabeth og lagde sin Arm omkring hende.

„Min kjære Elisabeth, jeg har meget at bede dig om Tilgivelse for," hviskede hun.

„Du, det forstaar jeg ikke."

„Ak, naar du vidste, hvor letsindig jeg var bleven. Jeg var en slet Pige, jeg har ikke en Gang gjort mig nogen Samvittighed af at narre og bedrage mine kjære Forældre; Fader, Moder, kunne I endnu holde af mig?"

„Ved du ikke, Marie, at de fortabte Faar er Hyrdens kjæreste? Saaledes staar der jo i Lignelsen om Hyrden, der af hundrede Faar mistede et i Ørkenen og forlod de nioghalvfemsindstyve for med kjærlig Omsorg at ile efter det ene tabte," svarede Skolelæreren smilende. „Hovedsagen bliver altid den, at det tabte gjenfindes, enten det saa er et Faar eller et Pengestykke eller . . ."

„En fortabt Datter," tilføjede Marie. „Ak, Fader, først nu fatter jeg, hvad den forlorne Søn

maa have følt, da han sagde: „Fader, jeg har syndet mod Himlen og dig“.“

En lang Pavse fulgte paa Maries sidste Ord, og man hørte ikke andet end hendes sagte Graad.

Omtrent otte Dage senere bragte Elisabeth Marie en Hilsen fra Frits og Efterretning om, hvor han opholdt sig. Skomagerpeter havde faaet Brev og meddelt Elisabeth det. Det kunde ikke længer være en Hemmelighed for nogen, hvorledes det stod til med Maries Hjærte, naar man saa, hvorledes hun rødmede, heftig faldt Elisabeth om Halsen og kyssede hende med et Smil igjennem Taarer.

Nu blev Marie atter munter som i tidligere glade Dage, og Sundhedens Rødme vendte tilbage paa hendes Kinder. Hendes Sjæl var jo nu lettet for en tung Byrde, da hun vidste, at Frits endnu levede.

Mon han ogsaa endnu tænkte paa hende? Ganske sikkert, ellers havde han jo ikke sendt hende en Hilsen. Hvor lykkelig blev hun ikke ved Bevidstheden herom, og dog havde hun givet Afkald paa ham!

Den brave Møller Werner, hos hvem Frits tjente, havde betragtet det som en saare let Sag at forsone Fader og Søn, naar der blot optraadte en Mellemmand, som vilde søge at tilvejebringe Enighed. Men han var bleven haardt skuffet. Med et saa stivsindet Gemyt havde han endnu aldrig haft at bestille. Et havde han dog opnaaet. Møllerjakob havde givet sit Samtykke paa det Vilkaar, at han gjorde Sønnen arveløs og for Fremtiden intet vilde have at skaffe med ham. Om hans Billigelse til Frits og Maries Forening end saaledes var sket under haarde Betingelser, turde man dog vente af Tiden, der læger ethvert Saar, at ogsaa Møllerjakobs Had og Vrede vilde forsvinde. Naar det Skridt en Gang var gjort, der nu satte saa megen Splid imellem de to Mænd, da maatte den gamle finde sig i det uundgaaelige, og Arret vilde vel paa den Maade lidt efter lidt voxe til.

(Sluttes.)

Skoven ved Vintertid.

Skoven ved Sommertid — ja, den kjender vi alle sammen. Selv det fattigste Barn har dog en eller flere Gange i sit Liv været en Tur i Skoven om Sommeren, og Digterne har fortrinsvis besunget den lyse Bøg og „det løvrige Gjemme“. Men Skoven ved Vintertid er man — i alt Fald Kjøbstadfolk — langt mindre fortrolig med. Og dog byder den paa en klar Frostvejrsdag et Skue, som fuldt vel kan maale sig med Sommerens smilende Pragt, naar Træerne staar fuldt udsprungne, og vilde Blomster dækker Skovbunden, medens Drossel og Nattergal slaar deres Triller højt oppe mellem de løvtætte Kroner. Men det er rigtignok et helt andet Billede, den da frembyder. I Steden for det grønne Løv dækker da Sne og Rimfrost de nøgne Grene, men Rimfrosten skinner som klare Diamanter, og Sneen ligger saa hvid og glitrende over Vej og Sti, at den formelig skærer en i Øjnene. Ogsaa de muntre Sangfugle er forsvundne, og i deres Sted flyver Kragerne skrigende hen over Trætoppene. En Hare løber saa ilsomt ind under Busken, at Snefnuggene drysser ned over den, og en forvildet Hjort med sin Hind søger Ly ved Indhegningen omkring Skovløberhuset — just saaledes som det er fremstillet paa det ene af de Billeder, vi i Dag præsenterer „Familievennen“s Læsere.

Juleneget.

(Se Billedet Side 723).

Hen over den før saa skjønne Vang,
hvor nys lød Jubel og Fuglesang,
har Sneen nu bredt sin Pude.
Spurvene flagre i Bondens Gaard;
næppe et Korn til Føde de faar,
thi Sneen fyger der ude.

Ej Bonden glemmer de Fugle smaa,
dem Juleglæden ogsaa skal naa,
et Kornneg han har tilbage;
med det skal Spurvene holde Jul;
han glad det henter fra Ladens Skjul
og husker paa Somrens Dage.

Juleaften.

Sneskyen strør sine fløjlsbløde Dun
ud over Marken og Lyngheden brun,
hænger dem tyst paa de isede Grene,
Yndigt den tjælder,
medens det kvælder,
alt hvad der stivned i Frostkulden haard,
smykker til Højtid hver Hytte og Gaard.

Stormene hvile i frostklare Kvæld.
Ikke en Lyd af et plaskende Væld!
Hen over Vang gjennem Træernes Lokker
Tonerne vugges fra kimende Klokker —
Skabningen lytter;
Tonerne flytter
lønlig vort Sind mod det tindrende blaa
— Barndomserindringer lyse fremstaa.

Dejlige Aften med Jubel og Sang!
Børnenes Aften er du nu en Gang;
Sorgen du dæmper; den barnlige Glæde
svulmer i Hjærter, hvor end den har Sæde.
Stjærnerne blinke!
Lysene vinke
inde bag blomstrende Rude i Løn!
— Børnenes Aften, hvor er du dog skjøn!

H. P. P. L.

NY BØGER.

Fortællinger og Skitser, af François Coppée, i autoriseret Oversættelse ved Johannes Marer. Franskmændene har mere end nogen anden Nations Forfattere Grebet paa at skrive disse smaa lette Skitser med en kvik Pointe og støbte i en elegant Form, der gjør dem saa tiltalende som en aandelig Dessert oven paa solidere Næring. De glider saa let ned, og dog er der gjærne et og andet Moment i hver enkelt Skitse, som fæster sig i Erindringen. I nærværende Samling, der indeholder fjorten Skitser, vil man under den lette, smilende Overflade finde mangen smuk Tanke, mangen træffende Satire. Skitser som „Kaptajnens Skjødesynder" og „To Gjøglere" er sande Perler, og dertil er alle disse Smaahistorier fortalte saa fint og aandrigt, at man nyder dem med dobbelt Velbehag. (Andr. Schous Forlag).

Geniernes Hustruer, Novelletter af Alphonse Daudet. Paa Dansk ved N. J. Berendsen. Det er en ganske interessant Opgave, den ansete franske Novellist har stillet sig: at skildre en Række misforstaaede, ulykkelige Ægteskabsforbindelser indenfor Kunstnernes Verden. Over Sujettet i hver enkelt af disse korte Skitser maatte der kunne bygges en Roman eller et Drama, og dog er de saa klart og sikkert tegnede, at de fleste af dem paa de faa, let skrevne Blade giver et helt Livsbillede. Ægteskabet staar paa en saa fremskudt Post mellem de moderne Samfundsproblemer, at den æsthetiske Behandling af dette Æmne har forøget Interesse, og denne vækkes endnu mere, naar Behandlingen skriver sig fra en saa fremragende Haand som Daudets. Det eneste, man maa beklage, er, at disse ypperlige Sujetter endnu kun foreligger som Studier. Forfatteren af „Fromont jun. og Risler søn." maatte kunne skabe mere end ét helstøbt Kunstværk af Motiverne i denne Samling. (Andr. Schous Forlag).

En Mesalliance, Novelle af Paul Lindau, oversat af Joh. P. P. Johannsen. Tager man en tysk Roman eller Novelle i Haanden efter umiddelbart i Forvejen at have læst en Række franske Skitser, mærker man strax den store Afstand mellem de to Nabofolks Literatur. Paul Lindau er maaske dog den af Tysklands Novellister, som er mest paavirket af sine franske Aandsfæller — hvis der i det hele taget kan være Tale om, at den tyske Literatur endnu har modtaget nogen Paavirkning fra den anden Side Rhinen, men alligevel mærkes det dog ogsaa her, hvor stor Forskjellen er. „En Mesalliance" behandler — som Titlen antyder — en ægteskabelig Forbindelse, men paa hvilken helt anden Maade end en fransk Forfatter vilde gjøre det. Hos Paul Lindau er Behandlingen helt igjennem bred og grundig, og dog faar han mange Gange paa hele Sider ikke saa meget frem som Alphonse Daudet med nogle faa Ord i „Geniernes Hustruer". Ikke desto mindre er „En Mesalliance" en ganske læseværdig Bog, der i alt Fald hæver sig betydelig over Massen af moderne tysk Romanliteratur, selv Spielhagens seneste Arbejder ikke undtagne. (Andr. Schous Forlag).

Udkommet er: „Hvorfor udretter vor Prædiken saa lidt?" Praktiske theologiske Aforismer af Dr. Gustav Warneck. Oversat med Forfatterens Tilladelse af Christian Obelitz, Præst. (Andr. Schous Forlag).

Praktiske Smaavink.

— Man burde aldrig lade Fjerkræet faa Adgang til Hestestalden og Foderrummet. Hønsestien bør være saa langt fra Hestestalden, at Hønsene ikke kan slippe ind i denne, hver Gang Døren aabnes, for at ikke det Utøj, hvormed Fjerkræet i Almindelighed er befængt, skal kunne overføres paa Hestene eller Kvæget. Nogle Heste er altid bange for Fjerkræ, og naar en Høne kommer ind i Krybben til en af disse frygtsomme Heste, saa vil denne øjeblikkelig opgive sin Ret til Foderet, hvor sulten den end er. Det er ogsaa bekjendt nok, at Fjerkræ af alle Slags hyppig udsender en højst ubehagelig klam Lugt, og de gjør derved mere Skade i Foderrummet, naar de faar Adgang til dette, end man skulde tro. Hesten æder nemlig ikke Foder, der har denne Lugt ved sig.

— Ved Forsøg er det godtgjort, at en for stor Saltblanding i Kvægets daglige Foder formindsker Mælkens Fedtmængde og gjør den overordentlig tynd og vandet.

— Til at rense Flasker bruger man nu i Stedet for de giftige Hagl smaa Stykker Jærnbaand eller endnu bedre, særlig til Flasker, der skal bruges til hvide Vine, Zinkstykker.

— Æbler kan holde sig friske i et næsten ubegrænset Tidsrum, naar man stiller dem i en tør Kjælder eller et frostfrit Kammer, godt aftørrede og derpaa nedlagte lagvis og uden at berøre hverandre, i stødt Gips.

— Den saakaldte vilde Rosmarin skal baade i frisk og tørret Tilstand fuldkommen være i Stand til at erstatte det persiske Insektpulver. Desuden er ogsaa den af denne Plante fremstillede Tinktur det bedste Middel mod Stik af Insekter.

— Forskjellige Opdrættere af Fjerkræ har fundet, at det unge Fjerkræ, naar det forlader Ægget, vejer to Tredjedele af dettes Vægt. Det ses heraf, at Dyrets Størrelse retter sig efter Æggets Størrelse. Vil man saaledes have svære og stærke Kyllinger, maa man kun anvende de sværeste Æg til Udrugning. Æggene er jo nemlig, som bekjendt, højst forskjellige i Størrelse og Vægt; medens der gaar seksten af de mindste paa et Pund, gaar der kun syv af de største; de sidste er altsaa mere end dobbelt saa tunge, og Kyllingerne bliver saaledes dobbelt saa store, hvilket jo ved en stor Fjerkræ-Opdrætning ikke har lidet at betyde.

— Pletter af Kaffe med Fløde fjærner man fra Uld- og Silkestoffer ved at bestryge Stedet med Glycerin, udvaske det med lunkent Vand og stryge det paa Vrangen, saa længe det endnu er fugtigt. Paa denne Maade tager selv den sarteste Farve ingen Skade.

— Det er bekjendt, at Læder, der limes paa Metal, eller Papirsetiketter, der fastlimes paa Glas eller Metal, ofte springer af, naar Gummien eller Limen bliver for tør. Dette undgaas, naar man blander lidt Glycerin i Limen eller Gummien.

Blot til Lyst.

— En Domstol i Jowa har resolveret, at en Landmand ikke er berettiget til at spænde sin Kone sammen med et Mulæsel for Ploven, hvor travlt han endogsaa har med at faa plojet færdig.

— Man siger, at et godt ægteskabeligt Firma bør bestaa af tre Fjerdedele Hustru og en Fjerdedel Mand.

— „Hvor sød! — men hvor skaldet i en saa ung Alder!“ — bemærkede den unge Dame om Pattebarnet.

— „Jeg havde aldrig troet, De vilde være saa haard imod mig,“ som Hajen sagde, da den bed i Ankeret.

— Naar man hører et enfoldigt Menneske fortælle en god Historie, og naar man ser en ny Silkeparaply i Haanden paa en Mand, som ikke betaler sin Vaskeregning, saa kan man være ganske sikker paa, at de begge er laante.

En tvetydig Kompliment. En meget beruset Mand kom ind i en Sporvogn og blev der i den Grad støjende og generende for de andre Passagerer, at de vilde have ham sat ud. En venlig gammel Præst lagde sig imidlertid imellem og bevægede ham til at forholde sig rolig Resten af Turen. Da han gik ud, sendte han de andre et fornærmet Blik og brummede noget i Skjæget, men han trykkede Præstens Haand, i det han sagde: „Farvel, min Ven; De ved da i det mindste, hvad det vil sige at have sig en Rus.“

— I New-Yorker Selskabet til Befordring af Kvindens Rettigheder holdt Mrs. Skinner følgende Tale: „Frøken Præsident, Medborgerinder! Jeg staar her i Dag for at diskutere om Kvindens Rettigheder, paatale den Uret, der sker hende, og bande Mændene. Det er min Mening, at begge Kjøn blev skabt fuldstændig lige, Kvindekjønnet er dog noget bedre end det mandlige. Det er ogsaa min Mening, at Verden den Dag i Dag vilde være langt lykkeligere, hvis der aldrig havde existeret nogen Mand. Som et Misgreb er han ikke uheldig, men jeg velsigner Himlen for, at min Moder var en Kvinde. (Bifald.) Jeg opretholder ikke blot disse Principer, men jeg opretholder ogsaa en hjælpeløs Mand. Man siger, at Manden blev skabt først. Det er muligt. Men det eneste fuldkomne ved ham var et Ribben, og det blev brugt til at gjøre noget bedre af. (Bifald). Vi ønske Stemmeret, eller ogsaa lader vi vort Haar flagre ned ad Ryggen og svømme ud i et Hav, fuldt af Blod. (Bevægelse.)

— En rig Englænder, der for nogen Tid siden opholdt sig i Paris, lagde Mærke til, at en temmelig luvet udseende Person fulgte ham fra Morgen til Aften, overalt hvor han gik. Han følte sig ilde berørt og meldte Sagen til sit Gesandtskab, som lod anstille Undersøgelse om, hvorvidt Personen hørte til Politiet. Efter nogen diplomatisk Forhandling blev den hemmelighedsfulde Person endelig anholdt, og det viste sig nu, at han hørte til dem, der i den store By søge et Erhverv ved at opsamle Cigarstumper. Den rige Englænder røg kun udmærkede Cigarer og sjælden mer end Halvdelen af hver Cigar, saa at det ligefrem kunde betale sig for Manden at følge efter ham.

Tankekorn.

— Den stærkeste Mand føler Indflydelsen af en Kvindes mildeste Tanker, som den mægtigste Eg rystes af den letteste Brise.

— En Kvinde kan være sin Mand til stor Hjælp i hans Forretning ved at vise ham et venligt Ansigt. En Mands Forlegenheder og Bekymringer bliver hundredfold forøgede, naar hans bedre Halvdel færdes omkring ham med et Ansigt, der altid ser gnavent ud.

— Det er aldrig fordelagtigt at handle i overdreven Hast. Mange Mennesker bliver ruinerede ved deres Jagen efter Rigdom. De Mennesker, der handler langsomt og efter modent Overlæg, gjør den bedste Karriere her i Verden. Folk, der altid har frygtelig travlt, maa ofte gjøre det udførte om igjen.

— Et bistert Humør skærer Furer i ens Ansigt.

— Næsten alle Mennesker handler, som om det korte menneskelige Liv skulde vare evigt.

— At være sin egen Herre betyder under Tiden det samme, som at det staar os frit for at være en Slave af vore Daarskaber, Luner og Lidenskaber.

Gaadefabrik.

Gaade.

Jeg flyver i det hvide Rum
og bærer dig paa Farten om;
du ej fra mig kan svæve.
Af mig du kom, til mig du gaar,
af mig du al din Rigdom faar,
mens her du monne leve.

O

Udgravningsforetagende.

Af nedenstaaende Bogstaver udledes Navnene paa to danske Kjøbstæder:

D L E L T S S S G E N E J G N A.

Nix.

Oplosninger til Gaadefabriken i Nummer 51 (Søndagen den 17de December):

Karade: Gravsang.

Stavelsegaade: Skoven.

Rebus: En fire og tyve Timers Snestorm.

Gaaden i Nr. 50, løst af Carl paa Torvet.

Geografisk Gaade i Nr. 50, rigtig løst af Carl paa Torvet.

Familievennen

UNDERHOLDENDE BILLEDBLAD FOR HJEMMET.

6. Aargang. Søndagen den 31. December 1882. Nr. 53.

En russisk Fyrste.

Roman af Alexis Tolstoy.

(Sluttet).

Fyren saa paa Czaren med et usikkert Blik, som om han ikke rigtig havde forstaaet Opfordringen.

„Hører du ikke, din Dumrian?" udbrød Kolzo, „vis hans kejserlige Naade dine Næver!"

„Men hvis han nu til Gjengjæld lader Hovedet hugge af mig?" svarede Fyren langsomt, og i hans dumme Ansigt viste der sig et Udtryk af Frygt.

Czaren begyndte at le, og Hoffolkene havde Møje med ikke at istemme Latteren.

„Dumrian," sagde Kolzo ærgerlig; „som Dumrian er du født, og som Dumrian vil du dø."

Og efter at han derpaa havde befriet ham fra Rustningen, trak han ham hen til Tronens Fod og fremviste hans uhyre Hænder, der snarere lignede Bjørnelabber end menneskelige Lemmer.

„Hav Overbærenhed med hans Enfoldighed, ophøjede Czar! I sin Tale er han dum, men i sine Gjerninger er han en brav Kæmpe. Det var ham, der tog Fyrst Mametkul til Fange."

„Hvad hedder du?" spurgte Czaren, der med voxende Opmærksomhed betragtede Kolzos Ledsager.

„Hæ, Mitka hedder jeg — Mitka," svarede denne trohjærtig.

„Det er ham!" udbrød Iwan, i det han nu pludselig gjenkjendte Mitka. „Det var dig, der ved Alexandra-Sloboda traadte i Skranken for Morosoff og dræbte Chomjak med en Vognstang."

Mitka lo dumt.

„I det første Øjeblik kjendte jeg dig ikke, men nu husker jeg godt dit Ansigt."

„Jeg gjenkjendte strax dig," gjenmælede Mitka med en glædestraalende Mine. Du sad den Gang paa en Forhøjning ved Siden af Kamppladsen."

Denne Gang brast hele Forsamlingen i en vældig Latter.

„Jeg er dig overordentlig taknemmelig, fordi du ikke har glemt mig ubetydelige Menneske," svarede Iwan. „Men fortæl mig dog, hvorledes du bar dig ad med at tage Mametkul til Fange."

„Jeg kastede mig over ham," gjenmælede Mitka i en ligegyldig Tone; han kunde aabenbart ikke forstaa, hvorfor de alle sammen paany brast i Latter.

„Ja," sagde Iwan med et langt Blik paa Mitka, „naar et saadant Uhyre kaster sig over en, saa er det ikke let at slippe fra ham. Jeg husker nok, hvorledes han masede Chomjak . . . Men hvorfor forsvandt du den Gang saa pludselig fra Alexandra-Sloboda, og hvorledes kom du til Siberien?"

Høvidsmanden gav i al Hemmelighed Mitka et ordentligt Puf for at advare ham om at være forsigtig og holde sin Mund, men Mitka udlagde dette Vink paa en helt forkert Maade.

„Hæ, han der førte mig bort fra Alexandra-Sloboda," svarede han, i det han pegede paa Høvidsmanden.

„Ah, det var ham, der tog dig med sig?" udbrød Iwan, hvorpaa han vendte sig forbavset om mod Kolzo og saa vist paa ham. „Men hvorledes gaar det til? Du sagde jo nylig, at du aldrig før havde været i denne Egn . . . Men stop lidt, Bro'rlil, det forekommer mig, at ogsaa vi to er gamle bekjendte! Var det ikke dig, der en Gang fortalte mig om „Duernes Bog"? Ja, rigtig, nu kjender jeg dig! Det var ogsaa dig, der befriede Serebræny af Fængslet. Saa sig mig dog, du Gudsmand, hvorledes du har levet siden? Hvilke Pilgrimsfarter har du gjort? Hvilke Relikvier har du knælet for?"

Og Czaren, der glædede sig inderlig over Kolzos Forlegenhed, tilkastede ham et forskende, gjennemborende Blik.

Kolzo havde slaaet Øjnene ned.

„Sket er sket," tog Czaren omsider atter til Orde; „der er voxet Græs over det forbigangne. Sig mig blot, hvorfor du ikke efter Slaget ved Ræsan kom angergiven tilbage til Alexandra-Sloboda ligesom de andre Røvere?"

„Store Czar," gjenmælede Kolza, der samlede alt sit Mod; „den Gang havde jeg endnu ikke fortjent din Naade. Jeg dristede mig ikke til at træde frem for din Majestæt, og medens Fyrst Nikita Serebræny førte mine Kammerater til dig, vendte sig tilbage til Jermak ved Wolga i Haab om, at det en Dag skulde lykkes mig at yde dig endnu bedre Tjeneste."

„Og imidlertid røvede du de Skibe, som indeholdt mine Kostbarheder, og udplyndrede mine Sendebud, der befandt sig paa Vejen til Moskwa!"

Udtrykket i Iwans Ansigt var mere spottende end strængt. Siden Persten eller Kolzo havde øvet sine dristige Vovestykker, var der forløben over sytten Aar, og saa længe varede Czarens Hævntanker ikke, naar de ikke holdtes vaagne af hans Egenkjærlighed.

Kolzo saa, at Czarens Mine kun røbede Ønsket om at gjøre sig lystig over hans Forlegenhed. Og for ikke at skuffe denne Forventning bøjede han Hovedet og kløede sig i Nakken, medens der om hans smu Læber tegnede sig et næppe mærkeligt Smil.

„Det er alt sammen kun altfor sandt, store Czar," sagde han i en sagte Tone. „Jeg staar for dig som en stor Forbryder."

„Det er godt," vedblev Iwan; „du og Jermak har udsonet eders Synder, og hele eders Fortid er glemt; men havde jeg den Gang faaet fat paa dig, saa var du kommen til at opleve nogle slemme Øjeblikke."

Kolzo svarede ikke, men ved sig selv tænkte han: „Netop paa Grund af disse slemme Øjeblikke holdt jeg det for raadeligst ikke at besvære dig med min Anger, store Czar!"

„Vent lidt," tog Iwan atter til Orde, „din gode Ven maa vel ligeledes være her . . . Hør en Gang!" henvendte han sig til Hoffolkene, „er denne Røverhovidsmand ikke her? . . . Jeg har glemt hans Navn, . . . ja, rigtig, Nikita Serebræny!"

En Mumlen løb gjennem de tilstedeværendes Rækker; der opstod noget Røre, men ingen traadte frem.

„Hører I?" udbrød Iwan med hævet Stemme, „jeg spørger, om her ikke er til Stede Fyrst Nikita, der bad mig om at lade ham drage til Schisdra sammen med Røverne!"

Ved Czarens gjentagne Spørgsmaal fremtraadte en gammel Bojar, der tidligere havde været Wojewode i Kaluga.

„Czar," sagde han og bøjede sig dybt, „den, som du spørger efter, er ikke mere. Kort efter hans Ankomst til Schisdra — for omtrent sytten Aar siden — blev han med hele sin Skare nedsablet af Tartarerne."

„Ja saa," bemærkede Czaren, „det vidste jeg ikke." Og i det han derpaa vendte sig til Kolzo, tilføjede han: „Og jeg vilde netop have forestillet eder for hinanden; jeg havde gjærne set eder give hinanden Broderkysset."

Paa Hovidsmandens udtryksfulde Ansigt tegnede der sig en dyb Sørgmodighed.

„Tager du dig din Kammerats Død saa nær?" spurgte Iwan spottende.

„Ja, jeg tager mig den saare nær," gjenmælede Kolzo uden at tænke paa, at han ved denne Tilstaaelse kunde vække Czarens Vrede.

„Det er sandt," bemærkede Iwan foragtelig, „hvorledes kunde det være andet? Lige Børn leger bedst!"

Det er vanskeligt at sige, om Czaren virkelig ikke vidste noget om Serebrænys Død, eller om han blot lod saaledes for at vise, hvor lidet han bekymrede sig om dem, der ikke gjorde sig Umage for at vinde hans Yndest; i alt Fald røbede han ikke det ringeste Tegn paa Deltagelse, da han modtog Efterretningen; hans Ansigt forblev koldt og ligegyldigt.

„Bliv nogen Tid hos os," sagde han derpaa til Kolzo; „naar Fyrst Wolchowski er marschfærdig, skal I begge drage til Siberien. Men glem ikke, at Wolchowski regner sin Herkomst lige fra Rurik; det er ikke let at gjøre disse fornemme Herrer Fyrster tilpas; til sidst vil de vel i Betragtning af deres mange Ahner endogsaa stille sig paa lige Fod med mig. Ikke alle ligner Nikita, der var villig til at tjene blandt Røvere. Men for at Wolchowski ikke skal føle sig krænket ved at maatte tjene under

en Kosakhøvding, saa udnævner jeg herved Jermak til Fyrste af Siberien. Schtschelkoloff," henvendte Iwan sig derpaa til Raadsforsamlingens Sekretær, „du skal udfærdige et Naadesbrev, der beklæder Jermak med Værdighed som Statholder over hele Siberien; og hvad Mametkul angaar, saa skal han under sikker Bevogtning føres her til Moskwa. Paa samme Maade har du at udfærdige et Brev, ved hvilket Strogonofferne belønnes for deres gode og nyttige Tjeneste. Semen skjænker jeg de store og smaa Saltværker ved Wolga; Nikita og Maxim skal have Ret til at drive toldfri Handel paa hele Grænsen og i alle det ny erobrede Riges Stæder."

Strogonofferne bøjede sig dybt.

„Hvem af eder," spurgte Iwan pludselig, „var det, som helbredede Boris, den Gang jeg havde saaret ham med min Stok?"

„Det var min ældre Broder, Gregor Anikin," svarede Semen Strogonoff; „Gud har kaldt ham til sig for et Aar siden."

„Ikke Anikin, men Anikjewitsch," sagde Czaren, i det han betonede den sidste Stavelse; „jeg havde allerede den Gang befalet, at han skulde ophøjes over en Kjøbmands Rang og bære fuldt Fædrenenavn. Eder alle giver jeg Ret til at føje Endelsen „witsch" til eders Navn og til ikke længer at gjælde for Kjøbmandsfolk, men Mænd af fornem Herkomst."

Czaren gav sig nu til at tage det af Jermak hidsendte Pelsværk og de andre Gaver i Øjesyn; derpaa vexlede han nogle venlige Ord med Kolzo og tog saa Afsked med ham. — Lidt efter fjærnede alle de tilstedeværende sig.

Samme Dag deltog Strogonofferne i et talrigt og glimrende Selskab hos Boris Godunoff. Efter at flere Bægere var blevne tømte paa Czarens, Storfyrst-Tronfølgerens og hele Kejserfamiliens Sundhed, hævede Godunoff sin Pokal og foreslog en Skaal for Jermak og hans brave Kampfæller.

„Maatte de endnu længe leve til Ruslands Berømmelse!" udbrød samtlige Gjæster, i det de rejste sig op og bøjede sig for Iwan Kolzo.

„Vi hædre dig i hele den kristne Verdens Navn," sagde Godunoff; „i din Person hædrer vi Jermak i alle Fyrsters og Bojarers Navn og paa alle Kjøbmænds Vegne i hele det russiske Rige! Modtag en Tak fra hele det russiske Folk for den store Tjeneste, de har ydet det!"

„Maatte eders Navne leve gjennem alle Tider!" udbrød Gjæsterne; maatte de stedse leve med Hæder og Berømmelse i vore Børns og Børnebørns Erindring som et Exempel paa Fædrelandskjærlighed."

Høvidsmanden rejste sig op for at takke for den ham viste Ære, men i hans udtryksfulde Ansigt foregik der som Følge af hans indre Bevægelse en pludselig Forvandling; hans Læber bævede, og i hans mørke, livfulde Øjne viste der sig Taarer — maaske for første Gang i hans Liv.

„Rusland leve!" sagde han halv højt.

Og efter at han havde bukket til alle Sider, indtog han atter i Tavshed sin Plads.

Godunoff bad Høvidsmanden om at fortælle noget om sine Hændelser i Siberien, og Kolzo begyndte, i det han undgik at nævne sig selv, med stor Livlighed at berette om Jermaks forbavsende Tapperhed, hvorhos han særlig fremhævede sin Vens strænge Retfærdighed og hans ægte kristelige Højmodighed mod den overvundne Fjende.

„Ved sin Højmodighed," saaledes sluttede Kolzo sin Beretning, „har Jermak erobret mere end ved Sværdet. Naar en Fæstning eller en Stad faldt i vore Hænder, viste han Indbyggerne den største Velvilje, ja skjænkede dem endogsaa Gaver. Da vi havde taget Mametkul til Fange, vidste han næppe, hvorledes han bedst skulde hædre den unge, tapre Fyrste. Han trak sin egen Pels af og smykkede ham dermed. Det varede ikke længe, før det Rygte udbredte sig over hele Landet, at det slet ikke var nogen ond Skæbne at underkaste sig Jermak. Vi førte et lystigt Liv i Byerne," vedblev Høvidsmanden; „kun en Ting bedrøvede os, nemlig at vi ikke havde Fyrst Nikita Serebræny iblandt os. Han vilde have syntes saare vel om Siberien, og hans Nærværelse vilde stadig have indgydt os nyt Mod. Hvis jeg ikke tager fejl, var du hans Ven, Boris Fedorowitsch? Tillad mig derfor at tømme dette Bæger til hans Ihukommelse!"

„Gud glæde ham i Paradiset!" sagde Godunoff med et Suk, i det han tømte sin Pokal. „Jeg tænker ofte paa ham."

„Til hans Minde! For hans Sjæls Fred!" udbrød Kolzo, i det han tømte endnu et Bæger; derpaa bøjede han Hovedet og hensank i stille Grublen.

Endnu længe sad man til Bords. Da Festmaaltidet var til Ende, vilde Godunoff beholde sine Gjæster hos sig; han paastod, at de skulde udhvile sig i hans Hus og tilbringe hele Dagen hos ham.

Og dermed begyndte Festen paany. Samtalen blev stadig livligere, og først sent ud paa Aftenen, da Vægterne allerede flere Gange havde gjort deres Runde gjennem Gaderne og opfordret Beboerne til at slukke Ild og Lys, tog Gjæsterne Afsked, henrykte over Boris Godunoffs Gjæstfrihed. . .

* * *

Over tre Aarhundreder er forløbne siden de her skildrede Begivenheder. Kun faa Minder fra hin Tid er blevne overleverede os. Endnu lever blandt Folket nogle Sagn, der beretter om den Glans, Pragt og Grusomhed, der paa en Gang betegner den „skrækkelige Czars" Regering. Hist og her

synges der endnu Viser om Storfyrst=Tronfølgerens Endeligt, om Moskwas Indtagelse ved Tartarerne og Siberiens Erobring ved Jermak, hvis Billede — der vistnok kun har ringe Lighed med ham — man endnu i vore Dage kan se i næsten enhver Hytte hele Landet over. Men i alle disse Overleveringer, i alle disse Sange og Fortællinger er Sandheden blandet med Digt, hvorved Begivenhederne har faaet en saare usikker Skikkelse; viser dem kun ligesom gjennem en Taage, der tillader Fantasien at udsmykke disse Billeder efter eget Tykke.

Et bestemt Billede af denne Periodes ydre Karakter har man derimod i de fra hin Tid hidrørende Bygninger som f. Ex. Sanct Wassili=Kirken, hvis brogetfarvede Kupler og smaa ciselerede Tage giver os en Forestilling om Kejserborgen i Alexandra=Slobodas besynderlige Arkitektur — eller den hellige Trifons Kirke, der opførtes af Falkejægeren Trifon i Overensstemmelse med hans Løfte; her ser man endnu et Billede af Helgenen, der er fremstillet paa en hvid Hest med en Falk paa Haanden. — —

Efter at Czaren havde forladt Alexandra=Sloboda, henfaldt det i Glemsel og Forfald — som et trist Mindesmærke om fanatisk Fromhed. Kun en eneste Gang, og da kun for en kort Stund, vaagnede det til nyt Liv. Det var i de falske Demetrius'ers stormfulde Dage. Indenfor dets stærke Mure forenede den Gang den unge General, Fyrst Skozin=Schuiski i Fællig med den svenske General de la Gardie deres Stridskræfter for at tvinge den polske Wojewode Sapieha til at ophæve Belejringen af Sergius=Klosteret i Troitzka.

Sagnet beretter, at nogen Tid efter, en stræng Vinterdag midt i Januar sænkede der sig pludselig til Folkets Forfærdelse. en sort Sky ned over Borgen, og fra denne Sky udslyngedes der en Lynstraale, som lagde hele Alexandra=Sloboda i Aske. Og derfor er der intet Spor blevet tilbage af den Pragt, de Udsvævelser, de Mordgjerninger og det ugudelige Levnet, for hvilke dette Sted i saa lange Tider havde været Skuepladsen.

Gid Gud vil hjælpe Russerne til at udslette af deres Hjærter de sidste Spor af hin skrækkelige Tid — en Tid, hvis Virkninger ligesom en nedarvet Sygdom endnu længe, fra Slægt til Slægt, har gjort sig gjældende i deres Sæder. Maatte Rusland tilgive Czar Iwans skyldbetyngede Skygge; thi paa ham hviler ikke alene Ansvaret for hans Regering; det var ikke ham alene, der indførte Pinebænk, Henrettelser og falske Anklager — alt dette var under Iwan allerede blevet til Sædvane, ja til Pligt. Disse oprørende Tildragelser var blevne forberedte gjennem tidligere Tider, og selve Nationen, der var sunket saa dybt, at den sløvt fandt sig i saadanne Tilstande, havde skabt og opfostret Iwan — ganske som de slaviske Romere paa deres Forfaldstid havde skabt en Tiberius, en Nero og en Caligula.

Tid efter anden opstod Skikkelser som Morosoff og Serebræny som glimrende Stjærner paa Ruslands mørke Himmel, men ligesom Firmamentets Stjærner skortede det dem paa Kraft til at sprede Mørket, fordi de kun skinnede enkeltvis og ikke blev understøttede af Folkets almindelige Bevidsthed. Maatte Russerne altsaa tilgive Iwan den fjerdes brødebetyngede Skygge, og maatte de tillige med Taknemmelighed mindes dem, der trods deres Afhængighed vedblev at vandre den lige Vej, thi det er saare vanskeligt ikke at falde, naar man lever i en Tid, hvor alle Ideer forvanskes; hvor hele Folkebevidstheden er forgiftet, hvor Lasten anmasser sig Dydens Navn; hvor Angivelse og Forræderi foreskrives af Lovene; hvor menneskelig Ære og Værdighed betragtes som strafværdig Pligtovertrædelse! — Fred med eders Aske, I hæderlige og retsindige Mænd! I det I svarede eders Tribut til Aarhundredets Anskuelser, saa I i den grusomme Czar et Udtryk for den guddommelige Vrede og taalte ham med Resignation, men I selv vandrede den lige Vej uden at frygte Herskerens Unaade, ja end ikke Døden. Og I har ikke heller levet forgæves; thi intet gaar til Spilde her paa Jorden; enhver Handling, ethvert Ord, enhver Tanke fæster Rod og voxer som et Træ, og mange Ting, baade gode og onde, der endnu lever som lige saa mange Gaader i de russiske Sæder, har deres skjulte Rødder i Fortidens dybe og skumle Afgrunde.

Bøjet til sidst.

En Landsbyhistorie.

(Sluttet.)

Omtrent tre Fjerdingaar efter højtideligholdtes der en stor Fest i Skolebygningen i Altdorf. Det er Møllerens Frits, der holder Bryllup med Marie. Nøjagtig et Aar derefter er der atter Glæde og Lystighed, og en spæd Stemme blander sig i Fruentimmernes Glædes- og Beundringsudraab; denne Gang er der nemlig Barnedaab i Skolebygningen, eller rettere sagt, det dermed følgende Gilde afholdes der, thi den egentlige Daabshandling fuldbyrdedes i den nærliggende Kirke. Og atter to Aar derefter ser vi paany en Mængde Mennesker forsamlede i og udenfor Skolebygningen. Men der fejres ingen Lystighed, og der høres ingen munter Latter og glade Stemmer. En fremmed Skolelærer staar foran Døren med Børnene, og nogle Mænd bærer en Kiste ned ad Trappen og sætter den paa Baaren, og det lange, sorte Tog drager langsomt ud paa Kirkegaarden foran Landsbyen, hvor Poplerne hvisker saa fortrolig med Vinden og kaster Skygge over det sidste, rolige Hvilested. Bag ved Kisten gaar i Sørgeklæder en ung, bleg Kone. Hun græder ikke, thi hendes Øjne har ikke længer Taarer. Hun har sandelig grædt nok, skjønt hun er saa ung endnu. Ved Siden af hende gaar to gamle, nedbøjede Folk. Det er den unge Kones Forældre. Tæt bag ved dem kommer en gammel, kroget Kvindeskikkelse, og af hendes uafladelige Hulken og halvkvalte Suk kan man mærke, at Dødsfaldet ogsaa berører hende i høj Grad. Ved Siden af hende gaar en ung Knøs og bærer paa Armen et toaars Barn, der endnu ikke fatter, at de bærer Faderen der hen, hvor der ingen Sorg og ingen Taarer findes.

Det er Møllerens Frits, som Menigheden ledsager til hans sidste Hvilested; det er Møllerens Frits, der efter et langt Smærtensleje er bleven kaldet bort til den evige Freds Boliger.

Næppe fire Aar er forløbne, og hvor mange Omskiftelser har ikke i den Tid hjemsøgt det gamle Skolehus? Hvor ofte og i hvor stort Maal er ikke i dette korte Tidsrum Sorg og Glæde dragne der ind?

Fred! Fred! og dog ingen Fred! Hvor længselsfuldt Skolelæreren end bad om Fred, herskede der dog ingen Fred!

Hvor lykkelig havde Marie ikke været med sin Mand; hendes Forældre levede op igjen i det lille, kjære Barn, og hvor ofte stredes de ikke om, hvem det lignede, Bedstefaderen eller Bedstemoderen, Faderen eller Moderen. Men de kunde aldrig blive enige, og enhver vilde have Ret.

Imidlertid begyndte Frits, den unge, kraftige Mand, at skrante. Hvor meget han end skaanede sig, hvor samvittighedsfuldt han end rettede sig efter den forstandige Læges Forskrifter, hvor lidt det end manglede ham paa kjærlig Opmærksomhed og omhyggelig Pleje, det hjalp alt sammen ikke. Snart blev det indlysende for enhver, at den næppe tredive-aarige Mand havde faaet en Tæring, der langsomt, men sikkert førte ham til Graven.

Den første Spire til den farlige Sygdom var sikkert fremkaldt ved det ulykkelige Forhold mellem Fader og Søn — maaske hin forfærdelige Aften, da Frits i det stærkeste Sindsoprør havde forladt Fædrenehjemmet og næsten tilbragt hele den lange Vinternat i det frie — om end Ynglingens legemlige Styrke i Førstningen bod Sygdommen Trods, saa at man ikke opdagede tydelige Spor af den. Men da Møllerjakobs Sind forblev uforandret, selv efter Frits' Giftermaal, og han omhyggelig undgik ethvert Møde med sin Søn og Skolehusets Beboere, eller naar Mødet ikke kunde undgaas, spyttede foragtelig og gik forbi uden nogensomhelst Hilsen eller et eneste Ord, da vandt Sygdommen Sejer og fortærede ham indvendig, ligesom Træormen indenfor den sunde Bark borer sig ind i Træets Marv.

Frits' Moder kom af og til listende over til Skolehuset, men hun bragte ingen Trøst, thi hendes Mands Sind blev stedse mere forhærdet. Og da Frits til sidst ikke mere kunde forlade Sengen og gjennem sin Moder lod Faderen bede om dog en eneste Gang at besøge ham, gav den hjærteløse Mand den stakkels, sørgende Moder det Svar: „Saaledes bør det gaa alle vanartede Børn. Han drikker kun den Skaal, han selv har skjænket. Det skal være en Glædesdag for mig, naar jeg ser ham ligge med Næsen i Vejret.“ Han gik altsaa ikke til sin dødssyge Søn og behøvede ikke at vente længe paa sin Glædesdag. Ved Ligbegængelsen var han heller ikke til Stede.

* * *

Vor Fortælling er altsaa skreden frem til den Dag, da vi saa den gode Skolelærerfamile forsamlet ved Middagsbordet og forlod den i det Øjeblik, da den gamle Skolelærer begyndte sin sædvanlige Søndagsspaseretur. Vi vil ledsage ham paa hans Udflugt.

Store Bededag faldt det Aar i den anden Halvdel af Maj, da Paaske var kommen temmelig sent. Det var en mild, solklar Dag. Det blæste kun svagt fra Vest; Vejret var mildt, Himlen skyfri og dejlig blaa, og Solen straalede saa skinnende og klart, at den gamle Skolelærer fornøjet vandrede videre over Markerne, hvor Sæden allerede aabent. Møllehjulets Klapren lød kun utydelig derop, ellers var alt rundt omkring stille som i en Kirke. Solstraalerne faldt skraat ned paa den lille Plet og varmede den. Hvor længe Skolelæreren saaledes havde siddet fordybet i sine Tanker, vidste han ikke, da han vaktes af sine Drømmerier ved Fodtrin, der lød op til ham fra Stien, som snoede sig gjennem Buskadset neden for Klippen. Kort efter kunde han ogsaa høre, hvad de to kommende talte om.

„Hvorfor vil du egentlig til Amerika?“ spurgte den ene af dem.

„Hvorfor jeg vil?“ svarede hans Ledsager, der

Jagt paa Alligatorer. (Se Side 737).

spirede op; han standsede af og til, blottede sit Hoved ligesom i stille Bøn og saa andægtig op til Himlen. En god Stund vandrede han saaledes over frodige Marker, der lovede en god Høst; Lærken boltrede sig højt oppe i Luften, i Kornmarkerne tæt ved hørtes Vagtelens Piben.

Fodstien førte Skolelæreren fra Engene ind i Skoven. Ubevidst havde han styret sine Fjed til sit Yndlingssted. Midt i Skoven, skjult af Buskadset, hæver en enlig Klippe sig. De graalige Stenmasser er aldeles bedækkede af grønt og hvidt Mos og allehaande Slyngplanter.

Skolelæreren havde kastet sig ned paa det bløde Mos og stirrede tankefuldt ned i Dalen, hvis ellers hans legemlige Øje saa noget, skjønt det var ikke var nogen anden end den os bekjendte Hønsetarm. „Jeg vil ikke, men jeg er nødt dertil.“

„Nødt dertil? Har du maaske en hemmelig Gjæld, hvorfor du maa bort?“

„Jeg har hidtil ikke sagt det til et eneste Menneske,“ svarede Hønsetarm, „og jeg vilde heller ikke have gjort det nu, dersom jeg ikke skulde afsted endnu i Aften. Ser du, siden Møllerens Frits er død, har jeg ingen Ro paa mig mere. Hver Nat ser jeg ham foran min Seng . . . jeg har myrdet ham.“

„Du? Er du gal?“

„Hør blot, saa giver du mig nok Ret. Jeg er Skyld i, at Møllerjakob har jaget Frits bort. Husker du, at Frits en Nytaars Aften gav mig et Ørefigen. Den Gang svor jeg ved mig selv, at han skulde

komme til at huske mig. Jeg ophidsede Møllerjakob imod ham og har siden stedse pustet til Ilden, for at han ikke skulde blive gode Venner med Frits igjen. Og senere har jeg stadig fortalt ham, hvorledes Frits og Skolelæreren talte ilde om ham og rakkede ned paa ham. Der skulde ikke længer være Fred imellem dem, og det lykkedes mig. Men siden Frits døde af Græmmelse, har jeg ingen Ro haft paa mig. Derfor rejser jeg."

Mere forstod Skolelæreren ikke, da de samtalende var komne for langt bort.

„Fyrretyve Aars Fred og dog ingen Fred," mumlede han med et dybt Suk ved sig selv.

Saa rejste han sig for at gaa hjem. Men hvad var det? Hvad saa han, da han kastede endnu et Blik ned paa Møllen? Han stod aldeles ubevægelig og gned sine Øjne, som om han ikke havde set rigtig; men nej, han tog ikke fejl. Ud fra Skoven, der strakte sig tæt hen til Møllen, kom gamle Møllerjakob med en lille Pige ved Haanden og førte hende ind i Huset. Og den lille Pige var — han kunde ikke tage fejl — det var Alvina, hans og Møllerjakobs Barnebarn.

„O, min Gud," bad Skolelæreren og foldede sine Hænder, „du, som lader de umyndige lovprise dig, skulde du have udkaaret dette Barn til dit Sendebud!"

Og nu skyndte han sig hjemad for at berolige Kone og Datter, ifald de allerede havde savnet Barnet. Det var ogsaa paa høje Tid, at han kom.

„Vil du foreskrive Gud Tid og Sted, da han skal røre denne Mands Hjærte! Vent og vær rolig, Timen kommer, den maa komme," havde Skolelæreren samme Dags Middag sagt til sin Datter, da hun klagede over Møllerjakobs Haardhed.

Der gives Øjeblikke i Menneskets Liv, hvor selv det mest forhærdede Hjærte blødgjøres og aabner sig for Samvittighedens Stemme. Saaledes var ogsaa nu den Time kommen, hvor en tændende Gnist fandt Vej til den haarde, gamle Mands Hjærte. Alvorlig og eftertænksom forlod han Kirken. Paa hele Hjemvejen kunde han ikke blive de Ord kvit: „Fyrretyve Aars Fred og dog ingen Fred! Hans Hjærte, der alt saa længe havde været lukket for alle blidere Følelser, paa hvilket hidtil hverken Bønner eller Formaninger havde kunnet gjøre Indtryk, var stærkt bevæget; Isen begyndte at smelte. Havde han handlet rigtig i at holde saa fast ved sin Beslutning og støde sit eneste Barn fra sig? Kunde han forsvare, at han ikke en Gang paa Dødslejet havde forsonet sig med sin Søn? Var det rigtig handlet, at han stedse havde laant Øre til Hønsetarms onde Indskydelser og aldrig hørt paa forstandige og velmenende Folk, der raadede til Forsoning og Fred?

For første Gang opstod der en alvorlig Tvivl i denne stenhaarde Sjæl. Møllerjakob spiste kun lidt til Middag; derpaa skyndte han sig ud i Guds fri Natur, i den stille Skov. Der var ham for trangt i Huset, det forekom ham, som om Væggene vilde falde sammen og knuse ham. Forundret saa hans Kone paa hans Færd, og forundret saa hun efter ham, da han forsvandt i Krattet. Med ungdommelig Hurtighed trængte Møllerjakob ind i Buskadset og lagde aldeles ikke Mærke til, at Kvistene slog ham i Ansigtet. Midt i det tætteste Krat kastede han sig ned under en hundredaarig Eg og stønnede, som om han pintes af ulidelige Kvaler.

Hvor mange forskjellige Tanker stormede ikke ind paa ham! Hvor tung var ikke hans Kamp! Endelig strømmede Taarerne ud af hans Øjne; den haarde Mand, som siden sin Faders Død ikke havde grædt, hvilket omtrent var et halvt Aarhundrede siden, han græd nu som et Barn. Han følte sig ikke mere saa beklemt, han blev lettere om Hjærtet. „Min Gud," sukkede han, „vil og kan du tilgive mig? O, kunde jeg dog gjøre uskét, hvad der er sket, og finde Fred."

I samme Øjeblik banede en lille Grævlingehund sig Vej gjennem Krattet og sprang med glad Bjæffen op ad Møllerjakob. I nogen Afstand derfra raabte en spæd Barnestemme: „Fido, Fido, kom dog! Fido, kom her hen!"

Møllerjakob trængte gjennem Buskene til det Sted, hvorfra Stemmen kom, og Fido sprang gjøende foran ham. Han fandt snart midt i Tjørnekrattet en lille Pige, der ikke kunde gjøre et eneste Skridt hverken frem eller tilbage for Tornene. Den lille klappede glad i Hænderne, da Fido sprang op ad hende.

„Hjælp mig, Fido," bad den lille og søgte forgæves at befri sig fra Tornene.

Synet af Møllerjakob, som strax efter viste sig, forskrækkede Barnet. Hun slyngede Armene om Hundens Hals, som om den kunde beskytte hende.

„Vær rolig, Barn," sagde Møllerjakob med blød Stemme og saa mildt, som det var ham muligt, „jeg skal ikke gjøre dig Fortræd. Staa blot stille, jeg skal nok hjælpe dig ud."

Med største Forsigtighed bøjede han Tornene til Side, løftede den lille op i sine Arme og bar hende ud paa den aabne Plads.

„Er du ogsaa min Bedstefader?" spurgte den lille, der hurtig var bleven beroliget, medens Manden bar hende paa sine Arme.

Møllerjakob studsede og betragtede den lilles Ansigt opmærksomt.

„Hvad mener du?" spurgte han.

„Jo, for Bedstefædrene er altid gode og hjælper lille Vina."

„Hvad hedder du?"

„Jeg hedder Alvina," svarede den lille. „Bedstefader siger altid lille Vina!"

„Hvad hedder din Bedstefader da?"

„Han hedder Bedstefader. Jeg har to Bedstefædre. Men Moder siger, at den ene er ikke saa rar og ser slet ikke til sin lille Pige."

Møllerjakob fór sammen og havde nær ladet den lille Sladdermund falde.

„Holder du da ogsaa af din onde Bedstefader?" spurgte han og ventede saa spændt paa den lilles Svar, som om hans Salighed beroede derpaa.

„Det gjør jeg rigtignok! Moder siger, at Bedstefader er ond, men min anden Bedstefader siger, at han ogsaa nok vil holde af mig."

Ved disse Ord trykkede Møllerjakob den lille saa fast op til sig, at hun skreg højt.

„Tryk mig ikke saaledes, ellers vil jeg ned."

„Vær kun rolig, jeg skal ikke trykke dig mere," beroligede Møllerjakob hende. „Vil du ogsaa have mig til Bedstefader?"

„Vil du saa holde af mig?"

„Javist vil jeg holde af dig."

„Har du da ingen lille Pige?"

„Nej, men jeg gad nok have en. Vil du blive hos mig?"

„Ja, men jeg maa ogsaa blive hos den anden Bedstefader?"

„Hvad hedder da din Fader?" spurgte Møllerjakob med dæmpet Stemme, thi han nærede ikke længer nogen Tvivl om, hvem han bar paa Armen.

„De slemme Folk har puttet Fader i den sorte Jord," sagde Alvina, „derfor græder Moder bestandig."

Den gamle Mand skjælvede over hele Legemet ved at høre det uskyldige Barns Svar og hviskede: „Stakkels Barn, du har altsaa ingen Fader mere. Hvorledes kommer du her i Skoven?"

„Jo, Bedstefader gik ud at spasere, saa kom Fido, og saa vilde jeg hen til Bedstefader. Lad mig nu komme ned. Kom, Fido!"

De var komne til Møllen. Hunden, som tilhørte Møllerjakob og ofte løb til Skolehuset, fordi den ikke havde saa haardt et Hjærte som Folkene i Møllen og hang trofastere ved Sønnen end selve Faderen, sprang hurtig gjøende i Forvejen ind i Huset ligesom for at melde Besøget. I det Øjeblik, Møllerjakob med lille Alvina gik ind af Døren, havde Skolelæreren set dem fra Højen og var derefter ilet hjem.

Lad os følge ham til Skolehuset, medens Møllerjakob fortæller sin Kone, hvorledes han har fundet Barnet, og denne kjærtegner det og smører Brød med Smør og Honning til det.

I Skolehuset herskede der stor Forvirring. Den lille havde leget i Gaarden med Fido, og ingen havde givet videre Agt paa hende. Kort efter var hun forsvunden. De havde søgt over alt i Nabolaget, ja i hele Landsbyen, men ingen havde set det mindste til Barnet. Nu sad Fruentimmerne raadvilde og ventede grædende paa Faderen, der blev saa uforklarlig længe borte denne Dag.

Ved Lyden af hans Skridt ilede Marie ham fortvivlet i Møde og kunde ikke finde Ord til at meddele ham det forfærdelige.

„Fat eder," sagde Skolelæreren smilende, „Barnet er ikke borte."

„Har du haft hende ude med?"

„Nej, men jeg ved, hvor hun er."

„Hvor, hvor da? Det slemme Barn! Hvilken Angest hun har sat os i!" raabte Moder og Datter paa en Gang.

Skolelæreren fortalte nu, hvor og hvordan han havde set Alvina. Fruentimmerne hørte tavse paa ham.

„Ak, han gjør en Ulykke paa hende," sagde Marie.

„Hvad er det for Snak, du taabelige Barn!" svarede Skolelæreren. „Min Anelse er gaaet i Opfyldelse. Gud har sendt den lille Alvina som Fredsapostel til Møllen. Tro du mig, vi faar endnu Grund til at love og prise Gud for det Vidunder, han gjør i Dag. Hvad vi ikke formaaede at udrette, vil Forsynet iværksætte gjennem dette svage Barn."

„Skal vi ikke strax gaa der over og hente Barnet tilbage?" sagde Marie, som var alt for urolig til at vente.

„Hav blot Taalmodighed, mit Barn, vi skal gaa, naar det er Tid."

„Men det bliver snart Nat."

„Saa gaar vi i Morgen tidlig."

„Ak, Fa'er, du vil dog ikke lade Barnet blive ude i Nat?"

I det samme hørtes Skridt udenfor, og Karlen fra Møllen traadte ind med det Budskab, at den lille Alvina var paa Møllen, og at hans Husbond havde sendt ham, for at de ikke skulde være i Angest. Og hans Husbond lod dem alle sammen bede, om de vilde komme ned til Møllen, hvis det ikke var dem for megen Ulejlighed; han kunde endnu ikke undvære det kjære Barn.

„Javist, ja, vi kommer," svarede Skolelæreren og tilføjede, da Karlen havde forladt Stuen: „Gud ske Lov og Tak! Han gjør langt mere, end vi kunde vente og haabe. Ak, dersom Frits dog havde oplevet denne Dag."

Elisabeth tilbød med Glæde at ville paatage

sig Aftenarbejdet i Skolehuset; de skulde blot gaa alle sammen. Og snart var den lykkelige Skolelærerfamilie, hvis Sorg saa pludselig havde forvandlet sig til Glæde, paa Vejen til Møllen. Solen var lige ved at gaa ned og indhyllede hele Egnen i en Rosenglans. I Buskadset hørtes Nattergalenes Slag, og fra Hedemarken skreg Vagtelen dem sit „Ær Gud" i Møde. Og aldrig havde modtageligere Hjærter lyttet til det manende Raab.

I Møllergaarden kom lille Alvina tillige med Fido dem i Møde.

„Kom Bedstefader," udbrød hun, „kom, Moder! Nu har jeg nok en Bedstefader."

Marie kjærtegnede og kyssede sit Barn, som om hun vilde kvæle det.

Møllerfolkene modtog deres Gjæster med Taarer i Øjnene og førte dem ind i Stuen. —

Hvor meget blev der ikke fortalt den Aften i Møllen! Hvor alle var rørte! Hvem kunde beskrive det?

Men er det de hedengangne forundt at tage Del i deres efterladtes Sorger og Glæder? Vi vil saa gjærne tro, at Frits ogsaa usynlig har været til Stede ved den smukke Freds- og Forsoningsfest. — Skolelæreren og hans Kone gik først hjem sent om Natten. Karlen fulgte dem til deres Dør med Lygten, hvor Elisabeth og den gamle Veit ventede paa dem. Marie og Barnet havde maattet blive i Møllen, Møllerjakob havde endelig villet have det.

„Min kjære Nabo," sagde Skolelæreren, „nu have vi Grund til at love og prise Gud."

„Altsaa er der Fred?" spurgte Veit, før han gik hjem.

„Ja, Gud ske Lov! Der er Fred!" svarede Skolelæreren og gav den trofaste Nabo Haanden.

Alligatoren.

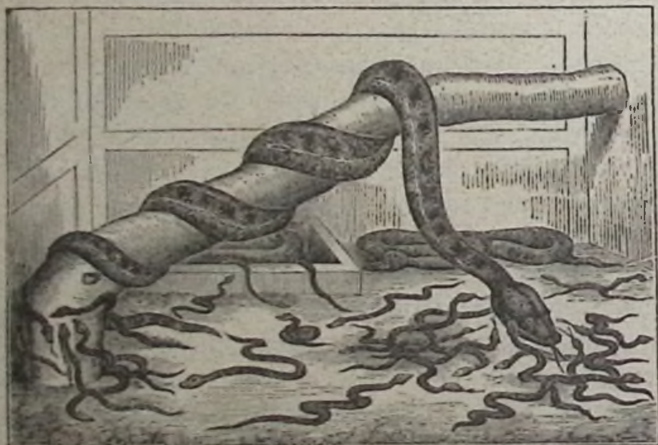
Alligatoren eller Kajmanen lever i Sydamerika og i de sydligste Dele af Nordamerika, den er hæslig af Udseende, ligner meget Krokodillen og har ligesom denne sit Tilhold i Floder og Sumpe. I Almindelighed opnaar Dyret en Længde af henved 14 Fod. Den lange tjørneagtig stive Krop bæres af fire korte Lemmer, saa korte, at Bugen under Gangen slæber paa Jorden. Hele Legemet beskyttes af et Lag Benskjæl, saa tykt og fast, at en Bøssekugle kun formaar at trænge igjennem paa Bugen. I Munden har Alligatoren et hvast Vaaben. Det vældige Gab er nemlig besat med Rækker af talrige skarpe og spidse Tænder, der i Forening med Dyrets lange og stærke Hale let gjør det af med de levende Skabninger, som det udsøger til sit Bytte. Kajmanen opholder sig som sagt helst i Vandet, hvor den viser sig som en fortrinlig Svømmer og Dykker; derimod koster det den stor Møje at bevæge sig nogenlunde rask paa Landjorden, og navnlig naar det gjælder om at vende og dreje sig for at afværge mulige Angreb, ses det, at den er alt for tung og klodset. Som et ægte natligt Rovdyr ligger Kajmanen i Reglen om Dagen sovende mellem Sivene eller paa en Sandbanke eller den lader sig dosig drive med Strømmen ned ad Floden, saaledes at kun Øjne og Næsebor stikker op over Vandskorpen. Men saa snart Natten indtræder, kommer der Liv i den, og den begynder ivrigt at streife om efter Bytte: Fisk, samt mindre Dyr og Vandfugle. Saa snart den har grebet et Dyr, trækker den det ned under Vandet, hvor det snart kvæles. Den æder det ikke lige strax, men gjemmer det paa et skjult Sted, indtil Kjødet er gaaet i Forraadnelse, det er da lettere at fordøje. Alligatoren er meget frygtsom, men desuagtet er den farlig for Mennesket; kommer et saadant for nær til et af dens hemmelige Smuthuller og den faar fat med sit Gab, er det uden Redning. Den forvolder mellem Aar og Dag mange Menneskeliv, og det fortælles, at faar den først en Gang Smag paa Menneskekjød, sætter den dette over alt andet og tragter efter mere paa enhver optænkelig Maade. Det er derfor ikke saa underligt, at Alligatoren efterstræbes paa Livet af baade Indianerne og de hvide, som ofte gjør Jagt paa dem. Det er en saadan Jagt, vort Billede viser. I Forgrunden og til Siderne ses flere Kajmaner i Færd med at søge Skjul mellem Sivene. I Baggrunden har vi Jægerne. Til en saadan Jagt kræves et sikkert Øje og en sikker Haand baade hos Jægeren og Baadføreren. Thi Alligatoren kan kun skydes gjennem Bugen eller Øjnene, og kommer den i Nærheden af Baaden, maa der manøvreres behændig, da den uden stor Anstrængelse kan bringe Baaden til at kæntre med et Slag af Halen, og i saa Fald er de dristige Idrætsmænd fortabte.

Kongeslangen.

Blandt alle Slanger indtager Kæmpeslangerne den første Plads med Hensyn til Størrelsen, i det de kan blive indtil 40 Fod lange. Man kalder dem ogsaa Kvælerslanger, fordi de dræber deres Bytte ved at slynge den langstrakte Krop flere Gange omkring det, hvorpaa det kvæles ved en Sammentrækning af Kroppens stærke Muskler. De har hjemme i de tropiske Lande baade i den gamle og den ny Verden; nogle Arter lægger Æg, medens andre føder levende Unger. Efter at Ungerne er kommen til Verden, bliver de endnu en Tid hos

Moderen, som holder sammen paa dem. Saaledes forholder det sig i det mindste med de Kæmpeslanger, som er blevne holdte i Fangenskab; man ved ikke med Bestemthed, om det samme er Tilfældet med de Kæmpeslanger, som lever i fri Tilstand, da de alle er Natdyr, og de af dem beboede Egne er utilgængelige om Natten, hvor Mørket desuden umuliggjør enhver Jagttagelse. Ungernes Vært gaar meget langsomt for sig, og Slanger, der har naaet en Længde af over 15 Fod, maa allerede være meget gamle.

Afguds- eller Kongeslangen (Boa constrictor) har hjemme i Sydamerika og er en af de største Kæmpeslanger. Det har ikke været muligt at iagttage, hvorledes Hunnen udførte sine Moderpligter i fri levende Tilstand, men i Fangenskab har man set, at den kunde lægge 30 og endnu flere Æg, som det dog hidtil endnu ikke var lykkedes at udruge. I det berømte Akvarium i New-York blev man derfor i Efteraaret 1878 i høj Grad overrasket ved en interessant Slangeudrugning. Kongeslangen var først kommen til New-York fra Brasilien nogle faa Uger i Forvejen, da den en Dag viste sig med en tilsyneladende uendelig Klump af smaa i hverandre slyngede Slangeunger, der strax søgte at skjule sig

Kongeslangen med sine Unger.

under Moderens Legeme, naar nogen nærmede sig dem. Det var en ret anstændig Børneflok; thi den talte ikke mindre en 13 Unger; de fleste af disse blev strax bragte over i et andet Rum, under hvilket der fandtes et Varmeapparat. Enhver af Ungerne var omtrent to Fod lang og af en Fingers Tykkelse og havde samme Tegning som Moderen. Man lod kun tre af Ungerne blive tilbage hos Moderen, og disse skjulte sig godt under hende. Da man nogle Dage senere atter vilde bringe hele Familien sammen i et særligt for den indrettet nyt Rum, fandt man den ene af de tre Unger liggende død og sammentrykket paa Gulvet, medens der ikke var det ringeste Spor at se af de to andre. De var sporløst forsvundne, og da de ikke paa nogen Maade havde kunnet slippe ud af Rummet, maatte man antage, at Moderen havde ædt dem i et Anfald af ondt Lune.

Paa medfølgende Billede ser man hele Kongeslange-Familien i det ny Lokale i Akvariet i New-York. Hunnen har slynget sig omkring en fast Træstamme, medens Hannen ligger og tager sig en Lur i Baggrunden; Ungerne tumler sig lystig omkring paa Gulvet og synes at være meget glade ved Tilværelsen.

T.

Opløsninger til Gaadefabriken i Nummer 52 (Søndagen den 24de December):

Gaade: Jorden.

Udgravningsforetagende: Ringsted — Slagelse.

Karaden i Nr. 51, rigtig løst af A. A. Sæby, Al. P. og Prip.

Stavelsesgaaden i Nr. 51, rigtig løst af A. A. Sæby.

Rebus i Nr. 51, rigtig løst af A. A. Sæby, Lille Nisse.

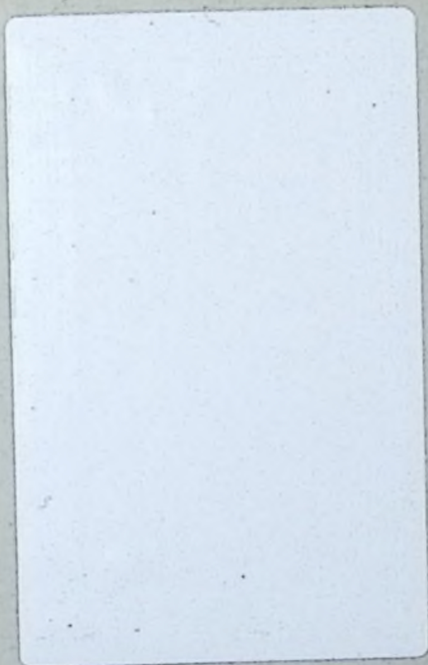
Til „Familievennen"s Holdere.

For at imødekomme et fra forskjellige Sider udtalt Ønske har Udgiveren besluttet fra Nytaar af at lade „Familievennen" udkomme som **Maanedsskrift** (i stort, 40-sidet Format, hæftet i smukt Omslag), hvorved Bladet formentlig endnu bedre, ved at byde mere samlet Læsning ad Gangen, vil kunne opfylde sin Bestemmelse at være en **god og fornøjelig Familiebog,** der særlig egner sig til Optagelse i Husets Bogsamling. Vi henviser i saa Henseende til medfølgende 1ste Hæfte af „Familievennen" som Maanedsskrift **(se Omslagets sidste Side),** i det vi gjør opmærksom paa, at Abonnementet fornyes paa sædvanlig Maade og til uforandret Pris. De ærede Holdere, som derimod vedblivende maatte foretrække et Ugeblad, vil kunne overføre deres Abonnement paa „Husvennen" (der udkommer hver Søndag i 8-sidet Ark og koster 1 Kr. Kvartalet). Ved at bestille Januar Kvartal og tilstille Forlagsforretningen Kvittering herfor fra Postkontoret eller Boghandelen, vil Bestilleren da tillige erholde det allerede udkomne første (Oktober) Kvartal tilsendt.

Fornyelse af Abonnement paa **„Familievennen"** eller Bestilling paa Ugebladet „Husvennen" sker paa sædvanlig Maade gjennem Postvæsenet, Boghandelen eller ved Indsendelse af en af medfølgende Bestillingssedler til

N. C. Roms Forlagsforretning,
Jærnbanegade 5, Kjøbenhavn. V.

T. 19

GJENTOFTE
KOMMUNE
BIBLIOTEK